BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXI
D
27
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

TRACTATVS
DE ATTENTATIS
ET INNOVATIS

Lite, & Appellatione pendente, & in alijs caſibus, qui pagina quinta diſtinctè indicantur.

ROBERTO LANCELLOTTO I. C. PERVSINO AVTHORE.

Nouiſsimè hac vltima editione ab eodem Authore recognitus, & quamplurimis additionibus ſuis locis inſertis ſigno manus aſteriſcoque notatis, locupletatus nunc denuò ad communem vtilitatem in lucem editus, omnibus in foro verſantibus ſummè vtilis ac neceſſarius.

Cum Indice rerum, ac verborum locupletiſſimo.

CVM LICENTIA SVPERIORVM, ET PRIVILEGIIS.

VENETIIS, MDCXII.

Apud Iacobum Antonium Somaſchum.

Digitized by Google

Digitized by Google

PERILLVSTRI.

& Excellentiſsimo Viro

D. IOANNI FRANCISCO ZACHARIÆ

V. I. Doct. & cauſarum defenſori acerrimo.

VINCENTIVS SOMASCHVS S. D.

CVM tam veterum, quam modernorum literatorum cætus (Perilluſt. & Excell. Zacharia) ſuadeat; vt Typographi, Auctoreſq; vel alienarum, vel propriarum lucubrationum fætus in lucem producenres, alicui viro Ingenij, doctrinæ, & authoritatis graui & perſpicuo dedicent; præcipuè vero tali, cui, & materies magis conueniret, & a quo multis beneficijs affecti eſſent; vt & meritorum erga ſe ſuorum memoriam referrent, & id ab inuidorum dente mordaci, ſplendore, ac grauitate ipſius, defenderetur. Quamobrem cum diebus proximè effluxis, ſplendidum hunc Iuris tractatum de attentatis, & innouatis, lite, & appellatione pendente, in foro vtroq; vſitatiſſimum, & vtiliſſimum, nunc denuo exactiſſimè correctum, & nonnullis valde proficuis addirionibus adauctum, & ampliatum; in lucem ederem: nihil mihi anriquius fuit, quin prædictum attentatorum opus legale celeberrimum, & abſolutiſſimum, tibi, viri legalis ſcientiæ peritiſſimo, cæterarumq; ingenuarum artium gnaro, benefactori meo ampliſſimo dicarem, prout nunc illud dedico, conſacroq; non vt hoc leui munuſculo, tantæ humanitatis, liberalitatis, & beneuolentiæ meritorumq; tuorum erga me magnitudini correſpondere auderem; ſed minimum ſaltem aliquod grati animi mei Teſtimonium, tibi exhiberem. Vale.

Datum Venetiis Idibus Februarij poſt Virginis partum milleſimo ſexcenteſimo, & duodecimo.

Digitized by Google

COPPIA.

GLI Eccellentiſſimi Signori Capi dell'Illuſtriſſimo Conſiglio di X. infraſcritti, hauuta fede dalli Signori Reſformatori del Studio di Padoa, per relation delli tre à ciò deputati, cioè del Reuerendo Padre Inquiſitor, del Circonſpetto Segretario del Senato Lorenzo Maſſa, & D. Baldo Antonio Penna Dottor, & Lettor Publico, che nel Trattato d'Attentatis di D. Roberto Lancillotto con l'aggionte non vi è coſa contra le leggi, & è degno di ſtampa, concedono licentia, che poſſi eſſer ſtampato in queſta Città.

Dat. à 18. Settembrio 1597.

D. Marco Zuſtignan.
D. Siluan Capello } *Capi dell'Illuſtriſſimo Conſeglio di X.*
D. Aluiſe Zorzi.

Illuſtr. Conſ. X Secret.
Leonardus Otthobonus.

1598. adì 24. Settembrio.
Regiſtrato in Libro.

Ant. Laurel, Officij.
Con. Blaſp. Coad.

Google

PRIMA PARS.

IN qua (poſito præfationes loco Quid ſit Attentatum, Quotuplex, & Quo iure inuentum,) tractatur de Perſonis, per quas dicatur attentari, videlicet de Attentatis.
A Parte, & hic an, & quomodo Procurator attentet plene declaratur. Cap. I.
A Iudice, etiam extraiudicialiter procedente. Cap. II.
A Tertio, Quod tribus Ampliationibus, & vndecim Limitationibus explicatur, & in vltima plene ponitur materia c.ſi hi contra quos vt lit.pend.in 6. Cap. III.

SECVNDA PARS.

IN qua pleniſſimè tractatur de cauſis Attentatorum, ideſt quibus, & quot modis illa fiant, & in eſſe deducantur.

Attentari enim dicitur.

Lite pendente, In cuius initio præfationis loco latiſſimè declaratur Quando lis dicatur pendere. Cap. IIII.
Inde ex Regula, quod lite pendente nihil eſt innouandum.

Infertur.

Primo, quod lite pendente poſſeſſio capi non poteſt, Quod quomodo procedat fuſius explanatur.
Secundo, quod nec poſſeſſio in alium transferri poteſt.
Tertio, plenè ponitur quando rei litigioſæ alienatio valeat.
Quarto, quod nec beneficij litigioſi ab executore facta prouiſio valet.
Quinto, quando lite pendente Patronus præſentare, Ordinarius inſtituere, aut Præſentatus poſſeſſionem capere poſſit.
Vltimo, quod lite pendente reſcripti impetratio regulariter non valet, de lite non facta mentione.
Demum tota iſta materia Attentatorum lite pendente Tredecim Ampliationibus, Triginta Limitationibus, & Quatuor Declarationibus concluditur, & in prima Lim.fol.108. latiſſimè tractatur materia continuationis poſſeſſionis lite pendente, & Regulæ quod Continuans non dicatur attentare quindecim ampliationes, & ſex Limitationes adhibentur.
Accuſatione, ſeu inquiſitione pendente. Cap. V.
Poſt Recuſationem Iudicis. Vbi plenè deducitur, an & quando proceſſus Iudicis recuſati ſit nullus. Cap. VI.
Dilatione pendente. Cap. VII.
Relatione pendente. Cap. VIII.
Conſilio ſapientis pendente. Cap. IX.
Poſt auocationem cauſæ: vbi plura de Clauſula (Quatenus cauſa non ſit inſtructa) non inutiliter explicantur. fol. 178. Cap. X.
Pendente tempore ad appellandum, fol. 183. Cap. XI.
Appellatione pendente; Cuius materia (quamuis latiſſima ſit) vna tamen & viginti Ampliationibus, Et tribus ſupra quinquaginta Limitationibus concluditur: Et in quinquageſima diffuſe demonſtratur ex quibus cauſis appellatio fiat nulla, & inualida, Præſertim ex eo, quod intra decem dies non fuerit interpoſita. Cap. XII.

Pendente tempore Apoſtolorum petendorum. Cap. XIII.
Pendente reſtitutione in integrum ad appellandum. Cap. XIV.
Compromiſſo pendente. Cap. XV.
Reductione ad arbitrium boni viri pendente. Cap. XVI.
Nullitate pendente. Cap. XVII.
Reſtitutione in integrum pendente. Cap. XIIX.
Recurſu, ſeu reuiſione cauſæ pendente. Cap. XIX.
Poſt inhibitionem: Vbi præfationes loco ponitur.
Quid ſit Inhibitio.
Quis Inhibeat.
Cui inhibeatur.
Quando inhibendum.
Quomodo inhibendum.
Et deinde ſubijcitur Regula cum triginta & vna Ampliationibus, ac nouem ſupra viginti Limitationibus,& ſex declarationibus,oēm inhibitionis materiam complectens. Cap. XX.

TERTIA PARS.

IN qua plenè tractatur de Attentatorum,& Innouatorum REVOCATIONE, & quomodo Attentata, quando ſunt in eſſe deducta, tollantur,& reuocentur,& quaſi præludiorum loco præponitur.
Quibus,& quot modis Attentata reuocentur. Cap. XXI.
De Actore,& quis poſſit Attentatorum reuocationem petere. Cap. XXII.
Quando,& intra quod tempus Attentatorum reuocatio ſit petenda: & ſpecialiter an contra Attentata currat præſcriptio. Cap. XXIII.
De Reo,& exceptionibus ſibi contra Attentata competentibus: Quod per triginta vtiles quæſtiones latè examinatur,& in prima diſcutitur an, & quando exceptio non iuris impediat Attentatorum reuocationem. Cap. XXIV.
De Proceſſu in cauſa Attentatorum. Cap. XXV.
De Probatione Attentatorum: Vbi pleraque præter Doct. conſiderantur, præſertim circa probandam intruſionem. Cap. XXVI.
De Iudice,& per quem Attentata reuocentur. Cap. XXVII.
De Sententia in cauſa Attentatorum ferenda: Ibique plene examinatur an à ſententia lata in iudicio Attentatorum detur appellatio, & contra communem negatiuè concluditur. Cap. XXVIII.
De Purgatione Attentatorum,& quibus modis illa fiat. Cap. XXIX.
De Priuilegijs Attentatorum, quorum viginti nouem enumerantur,& plenè declarantur. Et in vltimo (præter eos, qui iuxta opportunitatem cuiuſque generis attentatorum in progreſſu tractus poſiti ſunt) vltra etiam duo & quadraginta alij caſus congeruntur, in quibus Attentata ante omnia non reuocantur. Cap. XXX.
De Pœnis Attentatorum: Quas octo,& viginti eſſe demonſtratur,& ſingulæ ſuſe explicantur. Cap. XXXI.

Digitized by Google

INDEX LOCVPLETISSIMVS RERVM, AC VERBORVM,

QVÆ IN PRÆSENTI TRACTATV DE ATTENTATIS, & Innouatis continentur alphabetica ſerie diſtinctè collectus, & qua potuit maiori facilitate ſubordinatus.

AB

ABBAS *poteſt monachum amouere ad nutum ſuum.par.2.ca.4. in prima amp.nu. 16.* folio 101
Fall.niſi contra Abbatem penderet inquiſitio cui monachus adhereat. ibid. nu. 17. & in 12.limi principali d cap 4.nu.15. folio 135
Vel aliàs pendente lite inter ipſos. d par 2. cap 4.Declar.4.num.48 fol.160.& cap. 5 num.10 f.163
Abbas pendente lite tenetur praſtare alimenta & litis expenſas Monacho collitiganti d.cap.4. in 11.limit. nume.30.& 32. fol. 133
Ampl.etiam in prima inſtantia ibid.num.31
Ampl.ſecundo etiam ſi monachi electi inter ſe ſunt in diſcordia ibid.nu.40
Lim. quando primo monachus vnius monaſterij electus ad dignitatem alterius ſpoliaretur. ibid ad nu.40
Niſi ſupplicet Papa.ſecùs aliàs.ibid nu 41
Declara.primo dummodo conſtet de monachatu.ſecùs aliàs ibi. num 42
ABSOLVTIONIS *ab excommunicatione publicatio facta pendente termino ad appellandum an dicatur attentata vide verbo. publicatio.*
Abſolutus quis dicitur licèt aduerſarius appellauerit a ſententia abſolutionis ab excommunicatione par.2.cap.12. in praf. nu 115 f.197
Ab abſolutionis ab excommunicatione ſententia non datur appellatio ibid.nu.116
ABSOLVERE *ab excommunicatione non poteſt Iudex à quo ſi cognitio abſolutionis fieri non poteſt niſi cognito de Iuſtitia cauſa principalis.cap 12 limi 4.nu 29.* f 242
Abſoluere poteſt Iudex à quo à ſe excommunicatum etiam pendente appellatione.cap.12.de atten.appell pen. limi.16. num.1. fol. 261
Abſolutio licet ſit iniuſta tamen ſoluit d c.12.limit.23. princi. nu.5 f 268
Abſolutionis actus eſt fauorabilis ibidem nu 6 f eod.
Abſolutio ab excommunicatione qua non poſſet fieri niſi cognitio de iniuſtitia cauſa principalis per Iudicem a quo appellatione pendente fieri non poteſt ibid.nu.8. f.eod.
Abſolutio ab excommunicatione pendente appellatione non eſt danda quando appellationi fuit renunciatum, & abſolutio peteretur in modum reuocationis excommunicationis per viã attentati ibi nu.9 f.eod.
Abſolutoria non datur attentanti quia commiſit cauſam iactationis, & iactationum in 2.par c.31.n 208 f.230
Abſoluere excommunicatum Iudex poteſt non obſtante, quod ab hoc fuerit appellatum, in 2 par.c 12.de atten. appell pend. limi.23.nu.1 f 267
Et talis appell. licet non ſuſpendat abſolutionẽ, operatur tamen, quod ipſe appellans non poteſt aliquid innouare.v.nu 7. ibid. fol.ſeq.268
Abſolutionis à iuramento coram Eccleſiaſtico cauſa pendente, poteſt iudex laicus in negotio principali procedere in 2.par.ca. 4.de atten lite pend.limi.2.nu.18 f.121

AC

ACTIO *perſonalis regulariter non facit rem litigioſam ſed tantum ipſam actionem ſecundum commun opin par.2. cap.4.in 2 limit nu.34* f.121
Acceſſoria regulariter non veniunt in his qua ſunt ſtricti Iuris. cap.15.de atten pend comprom.nu.19 f.312
Acceſſorium non debet immutare naturam principalis in tertia par.c.28.nu.112 f.83
Acta Iudicis qua de neceſſitate ſcripturam non requirunt poſſunt indiſtinctè per teſtes probari cap.20.in 28.ampl.num.5. folio 396
Acta ordinatoria Iudicij pereunt, & annullantur perempta inſtantia cap.12 lim.52 nu.11 f 301
Niſi fuerint per Principem confirmata nu.12 ibid.
Actionis mutatio ac probatio etiam pendente appellatione fieri poteſt.c.12 lim.27.nu.3 f.274
Actio cedi non poteſt pendente appellatione etiam à ſententia in iudicio perſonali interpoſita.capitul 12 limit 32.num.6. fol. 276
Actio oritur ex laudo quando eſt appoſitum iuramentum in 2. par.c.12.de atten pend comprom.nu.175 f.329
Actori licere non debet quod reo non licet ibidem c.20.lim 29. in nu.5. f.415
* *Actor cœpto Iudicio trahens reum ad alium Iudicem, cauſam perdit par.3 c.31 nu.293* f.135
* *Et in expenſis condemnatur.c.4.limit.2 nu.51* f.123
Actor in ijs caſibus in quibus etiam ſi de illius non iure conſtat ſit attentatorum tamen reuocatio de aliquo ſuo intereſſe etiã coloratè docere debet ſecundum aliquos in 3.par. capitul.14. num 82 f 27
Actor agens ad attentatorum reuocationem debet probationes in Curia facere in 3 p.c.26.nu.114 f 65
Actor aliquid innouans poſt mortem rei tenetur remedio attentator.c.4.in praſat nu 312 f 65
* *Actore non probante reus abſoluitur, etiam ſi de non iure rei conſtaret etiam per ipſius confeſſionem.part.3. capitu.14.q.1. num.39* f.24
Agens ex contractu poteſt etiam lite pendente adimplere d. c.4. in XI lim nu.19. f.132
ACTVS *geſtus nomine alterius non parit praiudicium niſi ille ratificet par 2 c.4.in praf.nu 67* f 49
Actus geſti LITE PENDENTE *regulariter ſunt attentati, & debent attentatorum remedio reuocari ibidem. numero 346. folio* 66
Ampl primo in actu qui aliàs non pendente lite eſſet licitus d.c. 4.in 1. Ampl.nu.1. & per tot. f 100
Ampl.ſecundo etiam ſi talis actus fieret ad tollenda ſcandala d. c.4.amp.2.nu 2.& per tot. f.102
Ampl.tertio procedere etiam in fauorẽ eius.qui litem antea impugnaſſet d c.4.in tertia ampliatio nume.1.& per tot.eodem folio 102
Ampl quarto etiam ſi actus fieret poſt latam ſententiam ab obſeruatione Iudicij.d c 4 in 4 ampl.per tot. f.103
Ampl quinto vt reuocentur etiam poſt mortem attentantis, ampliat.5 nu.1 & ſeq.etiam in ſucceſſore in beneficio ibi. nu.3. ibidem.
Ampl. ſexto etiam ſi is contra quem attentatur nihil probet de Iure ſuo d.c.4.in 6 ampl nu.1 ibid.
Limit hoc quando è conuerſo conſtaret de non iure illius contra quem attentatur ibid nu.2.
Ampl.ſeptimo etiam ſi contra petentem ſe reſtitui eſſet praſumptio iuris.ampl 7.nu.1.& ſeq ibid.
Ampl. octauo vt huiuſmodi actus dicantur eſſe ipſo iure nulli ibid.in 8.ampl per tot. f.104
Ampl.nono quod licet ſint attentata in prima inſtantia, tamen poſſunt reuocari in 2 inſtantia in 9 ampl.nu.1 & ſeq. ibi.
Ampl.decimo procedere etiam in minimis in 10.ampl. nu.1.& ſeq ibid
Ampl.undecimo procedere etiam ad hoc vt quandoque puniatur affectus licet non ſit ſecutus effectus in 11.ampl. nu 2.& ſeq. f.105

Am-

Digitized by Google

Amplliat. duodecimo etiam in actu facto in executionem monitorij cum inhibitione cuius vigore lis eſt introducta ibi. in 12. ampl per tot. f. 106

Lim primo in actis factis per modum continuationis ibi. in prima limi num 1 & per tot fol. 108. Ampl. & limi. vt in verb. continuant.

Lim. 2. in cauſa diuerſa quando actus geſtus attentatus non tangit cauſam in Iudicio pendentem ibidem in 2. limi. nu. 1. & ſeq. f. 119

Lim. tertio in actu facto pendente lite nulla, & inualida ibid. lim. 3. nu. 1 & ſeq f. 127

Lim. 4. quando lis fuiſſet calumnioſe, & in fraudem aut doloſe inſtituta ibi lim. 4. nu. 1 & ſeq. f. eod.

Lim 5. in actu acceſſorio eorum quæ geſta erant ante litem ibid. limi. 5. nu. 1. & per tot id eſt in actu conſecutiuo ibid. nu 4 & 8. & quis ſit actus. f. 128

Lim. 6. non procedere in actu geſto poſt litem finitam renuntiatione, tempore tranſactione vel re iudicata ibi lim. 6. num 1. & ſeq. fol. eod. & ſeq

Lim. 7 in actu diuiſionis rei litigioſæ inter fratres etiam pendente lite facto ibi. limi 7 per tot. f. 119

Intell. dummodo talis diuiſio fiat ex cauſa neceſſaria non voluntaria cum vniuerſitate & per æquales portiones ibid. nu. 4.

Lim. 8. niſi actus talis eſſet neceſſarius ibid. lim. 8. per tot. folio 130.

Lim. 9 in actu geſto contra ſuſpectum de fuga ſeu dilapidatione ibi lim. 9 nu. 1. & fol ſeq.

Lim. 10. in ſtilo Compulſorialium ibid. limit. decima in princ. & per tot.

Lim. vndecimo in actu permiſſo ſecundum vel præter naturam Iudicij, dummodo non ſit contra, ibid lim. vndecima in princ. & per tot. f. eod.

Lim. duodecimo in actu geſto à Principe ibid. limit. 12. per tot. fol. 134

Lim 13. in actu qui ſi reuocaretur cauſaret ſcandalum vel periculum in populo. lim. 13 f. 135

Intell dummodo ſcandalum probaretur ibi. nu. 10. fol. ſeq.

Lim. 14. in actu compromiſſi ibidem limita 14 fol. 136 Non ſi compromiſſum eſſet neceſſarium vigore ſtatuti ibid. nume 4. & ſeq

Lim 15 in actu geſto contra eum qui attentaris, & eorum priuilegio renunciaſſet lim 15 & fol. 137 & ſeq.

Lim. 16. in actu geſto de conſenſu vtriuſque partis ibid. lim. 16. fol. 137 & ſeq

Lim. 17. in actu ſecundi matrimonij factæ pendente lite ſuper validitate primi ibid lim. 17 f. 141

Limit. 18 in actu geſto contra contumacem ibid. limita. 18. folio eodem.

Lim 19. non procedere in actu expeditionis literarum ſuper aliqua Gratia conceſſa ante litem. limi. 19. fol. 142 & ſeq.

Lim. 20. in actu impetrationis iuris noui limitat. 20 fol. 143. & ſeq. intell vt in verbo Ius

Lim. 21. in actu geſto per modum declarationis ibid. lim. 21. fol. 146. Intell vt in verb. declaratio.

Lim. 22 in actu electionis ibi. lim. 22 f. 147

Ampl. lim & declar vt in verb. electio.

Lim. 23. in proceſſu facto per ordinariam in cauſa criminali pendente ciuili. lim 23 f. 149

Lim 24 in actu confirmato à Principe ex certa ſcientia cū cauſa cognitione & parte citata. lim. 24 f. 151

Lim. 25. in exactione Collectarum ibid. lim. 25 f. eod.

Limi 26. in actu geſto pendente lite ſuper iudicio vniuerſali ſeu vniuerſitate lim. 26 fol 152 & ſeq.

Lim. 27 in actu geſto ab ignorante litis pendentiam. limi 27. f. 153. Intell. vt in verb Ignorantia.

Lim. 28. quando lis fuiſſet introducta, ſuper pluribus rebus quarum aliquæ eſſent liquida aliqua non liquida, nam poteſt fieri executio ſuper liquidis. nu. 1 f. 154

Lim. 29. in actu præſtationis conſenſus in reſignatione ante litem motam facto ibid nu 1 & ſeq f. eod.

Lim. 30 & vltima vt non procedat quoad hoc vt quis prohibeatur vna via intentata ea relicta alia via procedere ibidem. folio 155

Declar. primo regulam procedere quando ex actu geſto infertur præiudicium parti, ſecus aliàs, ibidem declar. prima fol. 156. & ſeq. & in præfatio. num. 604 f. 85. & in 11. ampl. nume. 9. fol. 105

Declar. 2. Vt tales actus non trahantur ad commodum vel incommodum tertij ibid. declar. 2 f. 156

Declar. 3. ut lis inter dominos & ſubditos efficiat vt lite pendente ſubditus dicatur exemptus & Iuriſdictio ſuperioris dicatur ſuſpenſa ibid. declar. 3. f. eod.

Declar. 4. & vlt. vt ſicut poſſeſſor non poteſt aliquid innouare pendente lite, ita nec contra eum aliquid innouari debeat ibid. declar 4 f. 157

Actus geſtus in una cauſa pendente lite ſuper cauſa diuerſa, non dicitur attentatus d c. 4 in 2 lim nu. 8 f. 120

Lim. 1. in caſu poſito ibid nu. 44 f. 122

Lim. 2. quando cauſæ iſtæ eſſent tales ut electione unius tollatur altera ibid nu 46

Actus geſti pendente lite in cauſa diuerſa ſed connexa, dicuntur attentati ibid. nu 97 f. 126

Intell hoc quando ſententia lata in una parit exceptionem rei iudicatæ in alia ibid. nu. 98

Actus factus pendente lite de conſenſu aduerſarij non dicitur attētatus d c. 4. in 16 limit nu 1 f. 139

Ampl. in conſenſu etiam tacito ibid nu. 2

Lim. quando quis conſenſit in Iudicem incompeten. ſed conſenſum reuocaſſet ante litis conteſtationem ibidem numero 15. fol. 140

Lim. 2. ut licèt non poſſint ſic attentata reuocari ad Partis inſtantiam, poterunt reuocari per Iudicem ex officio eiuſdem nobili ibid. nu. 16

* *Actus factus abſque intimatione dicitur nullus. capit. 7. num. 37. folio* 174

* *Actus à Iudice factus per modum prouiſionis poſt inhibitionem an ſit licitus par. 2 c. 20. Ampl. 11. nu. 34* f. 390

* *Actus factus poſt Inhibitionem ab eo qui non utitur ſola Iudicis auctoritate, ſed etiam Principis ex priuilegio, an ſit attentatus ibid. nu. 36. fol ſeq 391*

* *Actum nullum faciens, de eius nullitate opponere non poteſt part. 3. c. 31. nu. 17* f. 121

Actus geſti poſt appellationem ante deſertionem dicuntur attentati & etiam poſt deſertam appellationem poſſunt reuocari par. 2 c 12 in prima ampl. nu. 2 cum ſeq. f. 200

Ampl. 1. in geſtis poſt & contra app extraiudicialem ibid. nu. 5. folio eod.

Ampl. 2. tam ſi deſertio proceſſerit per lapſum termini Iuris quā hominis ibid. nu 6

Ampl. 3 etiam in actu excommunicationis ibidem eodem num. 6 & 7

Ampl 4. non ſolum ſi deſertio ſit difficilis probationis, uerum etiam ſi incontinenti offerrentur probationes ibi. nu. 8

* *Ampl. 5. ut non ſolum attentata reuocentur in his quæ geſta ſunt tam ante deſertionem, quam ante appellationem, dūmodo geſta ſint intra decem dies datos ad appellandum. ibid. num 9*

Limit. 1. quando de deſertione notoriè ex actis non conſtaret ibi. nu 10

Sublimi in proceſſu facto per iudicem recuſatum numero 11. fol. 201.

Lim. 2 in geſtis poſt appellationem interpoſitam ab interlocutoria ibid. nu. 12

Ampl. etiam ſi interlocutoria haberet uim diffinitiuæ ibidem num 13

Sublim. in attentatis per ipſum appellantem ibid. nu. 14

Limi. 3. non procedere de ſtilo Curiæ Parlamenti Delphinatus ibi. nu 15

Lim. 4. in executione directa quæ ſecuta deſertione non reuocatur ibid nu. 16

Lim 5. quando paſſus attentata de illis non dedit & ſuper illis cauſam non commiſit ibid. nu 19

Declar. 1 quod in caſibus in quibus dictum eſt attentata reuocari, intelligendum eſt per uiam iuſtitiæ, & nullitatis ordinaria non vera uia priuilegiata attentatorum, ibidem numero 23.

Immò ſi conſtet de bono iure attentantis nec etiam per uiam nullitatis ſecuta deſertione ib d ſub dicto nu 23 & ſeq.

Declar. 2. ut in dubio ſemper ſit facienda interpretatio pro non deſertione ibid nu. 26

Actus geſti poſt deſertionem appellationis non dicuntur attentati ibi nu. 32. & ſeq & præcipuè num. 37 f. 203

Ampl. ut etiam appellante non citato poſſit deueniri ad executionem ſententiæ ibid. nu. 39 f. eod. 203

Ampl.

Digitized by Google

I N D E X.

Ampl.2.etiam ſi ſuper deſertione non ſit pronunciatum ibi nu 40.
Intel.de Iudice ordinario,ſecùs in delegato ibid.nu.41.& 42
Ampl 3.tam ſi appellatio fuerit deſerta per lapſum Iuris quam ho minis ibid.nu 43
Item tam in appellatione à diffinitiua, quam ab interlocutoria. ibi.nu.44
Item tam in lata ab Ordinario quam à Iudice delegato, ibidem num 45
Ampl.4 etiam ſi appellans fecerit committi cauſam infra terminum,& eius commiſſio venerit ad bancum Curſorum, & ibi ſteterit per tres menſes cum dimidio ibi nu.47
Lim.2.niſi appellans docuerit de iuſto impedimento quo fuerit detentus ibid.nu 48
Præſertim ſi contra talem deſertionem fuerit conceſſa reparatio ex mera Iuſtitia ibid.nu.49 & ſeq.
* *Limita.2.vt non procedat quando executio fuiſſet facta poſt inhibitionem Rotalem emanatum vigore Commiſſionis quæ ex aliqua cauſa prætenderetur,ſcilicet ob non venditionẽ pro Apoſtolis deſerta ibi nu.51*
Lim.3.quando tempore attentatorum non conſtabat notoriè de deſertione ex actis, & pro parte appellantis allegatur impedimentum vel aliud offuſcans, præſumptam deſertionem ibid. nu.52 & ſeq.
Actus etiam ad tollenda ſcandala pendente appellatione factus dicitur attentatus c.12.ampl,7.nu.1 f.210
Actus poſt appellationem extraiudicialem licet non ſit contra,ſi tamen per eum induceretur inæqualitas prohibetur c 12 lim.3. nu.15 f.239
Actus conſecutiuus dicitur inueſtitura, & traditio poſſeſſionis ad actum collationis,& electionis ante interpoſitam appellationẽ factum,& ideo appellatione pendente fieri poſſet,vt c 12.lim. 40.nu.2.3.11.14.& 15 f 279 & 280
Actus à principe procedens videtur carere vitio attentatorum cap. 12 lim.52 nu.5 f.,01
Actus factus contra inhibitionem debet tanquam attentatus reuocari etiam ſi aliàs de iure fuiſſet potius confirmandus. & de nouo concedendus,c.20 de attent poſt inhibit. in 17, ampl. princ.nu 1 f 392 & ibi traduntur exempla
Actus facti ante remiſſionem cauſa ad Cancellariam videntur validi d.c.20.de att poſt inhib.in 21.amplia princ.nume.8.folio 394
Actus non poteſt dici attentatus quando fuiſſet factus in cauſa diuerſa ab ea in qua fuit inhibitum,c.20 in 5.lim.princ. nu.1 folio 401
Actus iuſtus non tendens in præiudicium litis etiam poſt inhibitionem factus non dicitur attentatus,& quando procedat declaratur eodem capitul.20 limit.14 princ.numero 1.& 2.folio 408
* *Actus illicitus quando,1 p c.3.nu 45* f.24
* *Actus annullatio an dicatur prima par.3 .capitu.31 .nu.192 fol. 835*
Actus factus poſt inhibitionem non dicitur attentatus,quando eſt factus de conſenſu partium p.2.c.20.limi.15 princ.nu 4. fol. 408
Actus factus ab habente cauſam à Principe, cenſetur authoritate Principis factus c.20 limi.16 princ.nu.3 f.413
Actus neceſſarius ſi fiat poſt inhibitionem non dicitur attentatus etiam ſi ſimus in inhibitione à Iure introducta c.20 lim.27. princ.nu.1 & 2 f 414
Actus attentatus poteſt peti vt per illius purgationem declaretur nullus etiam ſi antea fuiſſet per viam iuſtitia per tres conformes reuocatus in 3.p.c.29 nu 94 f.92
Accuſator negligens proſequi accuſationem infra terminum ſtatutum grauiſſime punitur p.2.capt.4.in præfat numero 607 fol. 86
Accuſatione ſeu inquiſitione pendente nihil eſt innouandum p 2.c. 5 nu.1.& ſeq. f.162
Lim.1 in facultate Abbatis in amouendo Monacham à Beneficio ad nutum nu 10 f ſeq.163
Immo ſi monachus ſpoliatur poteſt petere ſe reſtitui ibidem numero 11
Lim 2 quando reſignans ſciuiſſet impetrationem beneficij fuiſſe medio tempore factam ibi.nu 12
Lim.3 .niſi reſignans inquiſitione pendente eſſet conuentus ad priuationem beneficij ob non promotionem ad ſacros ordines ibi num.14
Limit.4 procedere ante concluſionem in cauſa ſecus poſt ibid. num.15
Lim.5. in reſignatione facta per viam permutationis ibid. num 16
Lim.6 quando inquiritur vel accuſatur is qui habet iuriſdictionem,& ſubditos quia interim poteſt ſuſpendi iuriſdictionem & ſubditos quia interim poteſt ſuſpendi iuriſdictio,& administratio ibi.nu 17
Quod etiam procedit in filio inquiſiti ſuccedente in feudo ibid num.18
Lim.7 in officiali ſindicando cui interdicitur adminiſtratio ibi. num.19
Lim.8.in notario accuſato de falſo nu.23 f.164
Lim.9.in tutore ſuſpecto cui tollitur adminiſtratio ibidem numero 24
Lim 10.in prælato inquiſito diffamato ibid.nu 15
Lim.11.in deſcriptione bonorum ad effectum habendi de eis notitiam ibi.nu 26
Lim.12.in actu ſequeſtrationis rerum mobilium inquiſiti ibid. num 18
Lim 13 in actu teſtimonij ferendi ibi nu.29
Lim 14 in actu procurationis,qui accuſato interdici poteſt quo ad adminiſtrationem ibi.nu 30
Lim.15.in diſpenſatione à ſuperiore facienda ibid nu.31
Lim.16 in acta impetrationis beneficij Eccleſiaſtici ibi.nu 32
Lim.17.in impetratione alicuius honoris temporalis ibid nu.36
Niſi poſt accuſationem accuſator deſiſtat ibid.nu.38
Niſi ſit lapſus annus ibid.nu.39
Quæ reſtrictiones declarantur non procedere in adeptione Epiſcopatus in qua requiritur lapſus tertium menſium Item quãdo Iudex breue ſpacium præfixiſſet ibid eod.nu. 39. & ſub decimaſexta limitatione nu.32 paulo ante.
Lim.18 quando eſſemus in crimine hæreſis vel læſæ maieſtatis vel ſimili in quibus interdicitur adminiſtratio nu 40 f.165
Lim.19.in alienatione irretractabili ibid.nu.43
Lim.20 in Contumace ibid nu.44
* *Limita.21.præmiſſa intelligenda vt ſtrictè procedat reſpectu perſonæ inquiſitæ, non autem reſpectu Tertij qui ratione proprij intereſſe pendente accuſatione vellet admitti ad defenſionem cauſa ibid nu.45*
Limita.22 vt inquiſitione pendente contra aliquod collegium poſſint nihilominus ſingulares de collegio promoueri ibid. numer.46
Accuſato regulariter non admittitur ſuorum bonorum adminiſtratio pendente accuſatione,nu 2 f.162
Neque auferri poſſeſſio ibidem nu.3. ſed debet alimentari ibi. num.4
Accuſatus,& inquiſitus multa prohibentur facere prout in verbo inquiſitus,ibi videto.

Ad

Adiuncti impetratio facta pendente lite requirit litis, & proceſſus mentionem p.2.c 4 in præfat nu.748 f 99
Adiunctus licet ſit in pari iuriſdictione poteſt tamen conindicibus inhibere ne ſine eo in cauſa procedant cap.20.in præfatio numero 101 f.375
Adhærentis,& eius cui ſit adhæſio eadem ſit diſpoſitio cap. 12. de attent.& appell pend Ampl.12.nu 3 f. 213
Adhærens appellationi per adhæſionem dicitur ſe facere partẽ ibid. num 4 f. eod.
Adhærens non poteſt eſſe teſtis in cauſa cui adhæſit etiam ſi appellat o ſit deſerta c 12.ampl.12 nu 15 & 16 f.214
Adhærentes in alia materia qui dicantur remiſſiuè ibid.nume 18. folio eodem
Adhæſio facta appellationi per alium interpoſita quoad attentata idem operatur quod appellatio cap.12 amplia. 12. numero 1. folio 213
Adhæſio facta cum clauſula omni meliori modo ſi non valet in vim appellationis cap.12. Ampl.12.num.9.& idem operatur folio 213
Adhæſio facta intra decem dies,vt valeat vel non eod c 12.lim.50 num.61 f 292
Adhæſio debet fieri intrà decem dies qui dantur ad appellandum c. 12 ampl.12.nu 6 f.eod 213
Et per eum cuius intereſt ibid.nu.7
Et debet Ordinario intimari ſicut appellatio,ibid nu 8 f.eod.
Adhæſio non permittitur ſi inter alios ſunt cauſa diſtincta, & non ibidem negocium ibi.nu.10 f eodem
Adhæſio quo ad attentata operatur etiam ſi appellationi cui fuit facta adhæſio fuiſſet renunciatum ibidem nu.12 f 214
Adhæſionis effectus non dicitur tolli per deſertionem appellationis ibid.nu.15.f.eodem 214

Adhæſio

Digitized by Google

I N D E X.

Adhæſio quæ ſit quandoque appellationi, vt ualeat debet etiam ipſa fieri intra decem dies etiam ſi quis ſemel adhæſiſſet. & poſtquam illi adhæſionis renunciauerat valet iterum adhærere quia & hanc ſecundam adhæſionem facere debet intra dictos decem dies c. 12. de at appe pend limi. 50. nu. 59. & 60 f 290

Adhæſio facta appellatione extra decem dies licet non valeat ad fauorem adhærentes in eius tamen odium, & vt aliqua pœna adſtringatur bene tamen valet ibi. nu 61 f. eo.

* *Adhæſione deſerta Iudex ad quem poteſt etiam ad fauorem talis adhærentis, & deſerto tis pronunciare, & primam ſententiam reformare. c. 12. Amp. 12. nu 17* f. 213

* *Admiſſio ad cauſam poteſt etiam tacitè per Iudicem fieri c. 4. in prof. nu. 216* f 58

* *Admiſſio Iudicis non doctò prius de intereſſe quando valida dicatur ibi. num. 218*

Adhærens appellationi poteſt inſtare pro attentatorum reuocatione p. 3 c 22 nu. 6 f 6

Et quis poſſ. att. renoc pet ibi. f. eodem

* *Adminiſtrator pij loci compromiſſum petere non poteſt p. 2 ca. 12. Lim. 19 num 3* f 263

Admiſſio facta per iudicem de eo qui non erat admittendum, p ais dicat parti. 3. p. c. 23 quando. & intra quod tēpus, nu. 48. f. 15

Ae

Oeconomi deputatio pro fructibus conſeruandis etiam lite pendente abſque vitio attentatorum permittitur p. 2. c 4 in 1 1. limit. num. 10 f 132

Aeſtimi deſcriptio facit debitorem collectarum in eo deſcriptum in verb. deſcriptio.

Aedificium demoliri pendente lite neque etiam domino licet p. 2 c. 4 in prima amp. nu. 15 f. 101

Aedificans poſtquam eſt ſibi nouum opus nunciatum dicitur attentare p 3 c 28 nu 78 f. 80

Aequitatem debet index ante oculos habere parte 3. ca. 31. num. 68 f. 123

Af

Affectus in materia attentatorum punitur etiam ſi non ſequatur effectus p. 2. c. 4. Amp. 11. nu. 2 f. 105

Contrarium nu. 3. & ſeq.

Prima opi defenditur nu. 6. vſq; ad ſi & præcipuè nu. 15. & ſeq.

Affectus punitur etiamſi non ſequatur effectus ibi. d. nu. 6

Et hæc eſt regula ibi. nu. 7

Affectus punitur non ſecuto effectu p p impedimentū facti ibi n. 17

Affixio cedulorum contra eum qui fuerat excōmunicatus, & deinde abſolutus fieri non poteſt quando ab abſolutione fuiſſet appellatum in 2. p. c. 12. lim 21. nu. 42 f 267

Agenti ad reuocationem actorum non poteſt opponi exceptio dominij c. 30. nu. 90 f. 103

Aggrauatio an fieri poſſit per iudicem pendente appellatione ab excommunicatione ibidem de attent. appel pend. lim. 21. nu. 19 20. & 21 f 265

Al

Allegans in aliquo caſu non poſſe appellari id probare debet in 2 p. c. 12. in Amp 5. nu. 9 f 209

* *Alleganti exceſſum incumbit onus probandi cap. 12. lim. 53. nu. 29* f. 307

* *Alleganti turpitudinem ſuam non datur beneficium p. 3. c. 31. num 290* f. 134

Alimenta & expenſa litis pendente lite debent præſtari ab vna parte alteri colitigāti prout regulariter ſunt Abbas maritus fratres, pater, dnus, & ſimil p. 2 c 4 10. 11. li. n. 30 & 32. f. 133

Quod eſt receptiſſimum, & procedit etiam in prima inſtantia ibid. nu. 19

Declar. 1. quando conſtat de Monachatu, filiatione, & ſimilib. aliàs ſecus ibid nu. 42

Declar 2 quando agens alendus eſt ex bonis ad quæ agit, aliàs ſecus ibi. nu 43. f ſeq. 134

Declar. 3. dummodo non ſuperueniant diuitiæ ibi nu. 44

* *Et ad hoc vt debeantur, requiritur primo quod conſtet de bono Iure actori ſaltem præſumptiuè, ſecundo de paupertate d. c. 4 lim. 11. num. 45* f. 134

* *Et procedit etiam, ſi fructus rei ſuper qua litigatur eſſent ſequeſtrati ibi nu. 46* f. eod.

* *Alienatio rei litigioſæ cur prohibita. c 4. in prof nu. 523.* f 78

* *Contra Alienantem rem litigioſam præferens in potentiorē poteſt iurari in litem ad omnia damna expenſas, & intereſſe p. 3. c. 31. nu. 186 f. 129 & nu. 187* f. 134

Alienatio rei litigioſæ fieri non poteſt, & facta eſt nulla p 2 in præf. c. 4. nu 510 f eod.

Ampl. 1. vt nec etiam ad fauorem piæ cauſæ ſuſtineatur ibidem num. 534 f 79

Ampl. 2. vt neque etiam poſſit donari res litigioſa ibi. nu. 525

Ampl. 3 etiam in pignoratione ſeu hypotheca ibid. nu. 527

Ampl. 4. etiam ſi ſit lata ſententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij ibi num. 529 & in 4. Ampl per tot. f. 105. contrarium nu 530 eod. f. 79

Ampl. 5. vt poſſit fieri executio de tali re etiam contra tertium ibi. nu 511 f eodem

Etiam abſque nouo iudicio contra ſucceſſorem habentē cauſam a litigante ibi. nu. 532

Sub ampla etiam in alienatione facta a fiſco ibi. nu. 533

Amp 6 etiam in beneficialibus ibid. nu 539

* *Amp. 7. vt nec etiam res ſubrogata in locum rei litigioſæ alienari poſſit nu. 540* f. eodem

* *Amp 8. Vt nec etiam feudum poſſit ſuper re litigioſa conſtituē num 541* f. 80

* *Amp. 9. Vt res dicatur fieri litigioſa etiam ſi ſuper ea fuerit petita in integrum reſtitutio. nu. 542*

* *Amp. 10. Vt vitium litigioſi cadat et ſuper re mobili ibi. n. 543*

* *Amp. 11 Vt tale vitium contrahi dicatur non ſolum in Iudicijs vniuerſalibus, ſed etiam in particularibus ibi nu. 544*

* *Amp. 12 Vt tale vitium adeo ſit reale, vt ex eadem Inſtantia agi poſſit contra nouum poſſeſſorem ibid. nu. 545*

* *Amp. 13. Etiam ſi poſſeſſor rei litigioſæ illam haberet pro derelicta ibi. nu. 546*

* *Intellige tamen primo quando talis derelictio facta fuerit in fraudem ibi. nu 547*

* *Secundo, in re mobili. d. nu. 547. eod.* f. 80

Lim. 1. quando res litigioſa datur in dotem nu 548 eod. f 80

Tam ſi doe conſtituatur quam ſi reſtituatur ibi. nu. 549

Lim. 3. per viam tranſactionis in alterum ex collitigantibus vel in tertium ibi nu. 551

Lim. 4 in fauorem conſortis ibi. nu. 552

Sublimita vt alij dicunt ex titulo diuiſionis ibi. nu. 554

Nam cum vniuerſitate poteſt transferri ibi nu 555

Præterquam in fauorem prouocantis ad diuiſionem d. c. 4. li. 2 princ nu. 93 f. 116

Lim. 5. qñ lis fuiſſet iniuſtè, et calūniosè mota vt ib. n. 556. f. eo

Idem ſi lis, & proceſſus eſſet nullus ibi. nu 557

Lim. 6. in alienatione neceſſaria quæ ſit per confiſcationem num. 558. f. 81. & c 4. li. 8 princ. nu. 2. f & 129. n. 11. 12 f. 130

Præſertim quando alienatio neceſſaria haberet cauſam de præterito nu. 559. & d. limit. 8. nu. 4. & 6 f 130

Lim. 7. quando iudicium eſſet motum coram Iudice incompetenti ibid. nu 160 eod. f. 81

Contrarium ibid. nu. 561. & d. c. 4 in 3. limit. nu. 4 f. 127

Lim. 8. quando eſſet renunciatum liti, ibid. num. 562. & lim. 6. principali nu. 2 f 128

Lim. 9 quando lis occaſione alicuius rei eſt criminalis ibidem nu. 564 & d c. 4. in 2 limit nu. 32 f. 128

Lim. 10 quando ageretur actione perſonali ibidem nu. 566

Lim. 11 in re ſemel alienata ibi nu. 571

Contrarium nu 573 f. 82

Lim. 12. in rebus quæ eſſent tempore peritura ibid. nu. 575

Lim. 13 in rebus mobilibus ſequeſtratis ibi nu 577

Lim. 14. niſi lis fuiſſet mota per falſum procuratorem ibi. n. 578

Li. 15 qñ lis eſſet ſolū ſuper poſſeſſione ibi. nu 579. & n. 645 f. 89

Li. 16 quando ſuper ea adhuc non eſt datus libellus n. 584. f. 83

Li. 17. non procedere qñ lis habuit initiū a ſequeſtro ibi. nu. 585

Lim 18 quando non eſt lis ſuper ipſa re, ſed de opere facto ſuper ea, ibi nu 586

Lim. 19. quando lis eſſet ſuper hypotheca ibi. nu. 587

Lim 20. quando lis eſt coram arbitris ibi. nu. 588

Contrarium ibi. nu 589

Prima opi procedit in lite coram arbitratore ibi. nu. 590

Lim. 21. quando lis eſſet ſuper beneficio vel alia re mota ad inſtantiam Curialis vigore Eugeniana ibid, nu. 591

Lim. 22. Niſi alienatio quæ fieret lite pendente de re litigioſa proueniret ex pacto ante litem motam inito ibi. nu. 592

* *limita 23. Niſi venditiones litigioſæ eſſet facta accēde Principis authoritate ibid nu. 593*

Lim. 24. vlt. & in alienatione facta perempta inſtantia ibi. nu. 595. & num 609 f. 86.

Amp etiamſi iudex inhibuiſſet nu. 610. ibid. & ſeq. Maximè ſi Iudex abſoluiſſet ab obſeruatione Iudicij nu. 613. ibi.

Intel. pdicta in actore non poſſeſſore ſecus in poſſeſſore ibi. nu. 614.

Intel. 2. quando inſtantia perempta eſt per abſolutoriam ab obſeruatione iudicij, ſecus ſi per deſertionem appellationis, vel lapſum fatalium ibi. nu. 615

Intel.

Digitized by Google

INDEX.

Intel. 3. de alienatione facta poſt peremptam inſtantiam, ſi autē ante ſecus. nu. 8 16 f. 87

* Alienatio fructuum beneficij eſt licita etiam lite pendente ſuper ipſo beneficio. c. 4. lim. 1. num. 75 f. 114

Alienatio rei emphiteoticæ, ex cauſa neceſſaria permittitur etiā ſine conſenſu directi domini d. c. 4. in 7. limitat. principali numero 3 f. 129

Alienatio dicitur voluntaria non neceſſaria niſi probetur quod debitum pro quo ſit alienatio fuerit contractum ante litem d. c. 4. in 8 limi. nu. 8 f. 130

Vel quod alienatio ſit iudicialis cum decreto iudicis ibidem numero 9

Alienatio quæ dicatur voluntaria, & quæ neceſſaria remiſſiue ibid. nu. 10

Alienatio rei ab accuſato facta pendente accuſatione non incidit in vitium litigioſi d. p. 2. c. 5. nu. 5. f. 162

Alienatio irretractabilis prout eſt manumiſſio ſerui an ſit interdicta inquiſito in verb inquiſitus.

Alienatio facta lite pendente dicitur attentata in præfa. prima par. nu. 21 f. 3

Alienans rem litigioſam punitur de iure ciuili ibid. nume. 71. folio 6

Alienatio facta lite pendente præſumitur dolo facta ibidem. numero 118 f. 9

Alienata ab appellante vel appellato pendente cauſa appellationis reuocantur etiam a tertio poſſeſſore d. part. 1. cap. 3. numero 17 f. 22

Alienatio rei ſuper qua litigabatur perempta inſtantia valet par. 2. c. 4. in præfa. nu. 339 f. 66

Alienatio rei litigioſæ facta poſtquam per deſertionem fuit perempta inſtantia an valeat remiſſiue in 2. par. c. 12 de atten. appel. pend. in prima ampl. nu. 36 f. 203

Alienatio rei litigioſa fieri poteſt etiam appellatione pendente quando ſententia lata eſt in Iudicio, & actione perſonali ca. 12. limi. 32. nu 2 f. 276

Alienatio ſicut per ſententiam arbitri prohiberi non poteſt ita & multo minus per litis pendentiam coram arbitro debet cenſeri prohibita c. 15. n 14 f 321

Alienationis prohibitio per teſtatorem facta non includit caſum neceſſarium par. 2 c. 20 limi. 27. nu. 3 f. 414

Alimenta futura dicuntur etiam ea quæ debentur à die motæ litis. c. 12. limi. 24. nu 9 f. 269

Alimentorum futurorum cauſa non admittit appellationem quoad effectum ſuſpenſiuum, ſed dumtaxat deuolutiuum in 2. part c. 12 ibid limi. ead 24. nu. 8 f. eod.

Alimentorum cauſa appellationem non admittit quando proceditur ex officio Iudicis in 3. par. c 28. nu 67 f. 79

Secus ſi iure ordinario. vt nu 63. ibidem.

Animæ fauore capitur præſumptio in deteriorem partem par. 2 cap. 4 declar. 4 nu. 12 f. 158

Et pœnalia extenduntur ad caſus ſimiles ibid. nume. eod & fol.

Annus datus ad proſequendam cauſam appellationis licet incipiat currere a die ſecundi termini aucte, tenetur tamen appellans intra annum aliquam diligentiam facere par. 2 ca. 2 in præfat nu 52 f 193

Nec ſufficeret ſola præſentatio commiſſionis ibid nu. 53

Andreæ Barbatiæ opinio improbatur qui intelligebat titul. appellatione pendente nihil innouari, procedere, dummodo appellatio fuerit per Iudicem recepta cap. 12. in 19. ampliat. numero 10 f. 224

Angeli ſtupendum dictum refertur in 3. part c. 28 de ſent. in cauſa attent. feren nu 90 f 81

Antonius de Canario magnus practicus appellatur c. 14. de attent. pend. reſtit. in integr. ad appell. nu 20 f. 316

Annullatio actus eſt pœna, in 3. par. c 28 de ſent. in cauſa attentator. feren. nu 81. fol 80. & c. 31. nu. 192 f. 135

Præſertim ſi fiat in odium perſonarum quæ actum fecerint vt eod. c. 28 nu 82 f. 80

Apoſtolos reuerentiales ducit Iudex cenſetur etiam dare terminū decem dierum ad committendam cauſam par. 2. c. 12. in præfat. nu. 69 f. 194

Apoſtoli ſi non fuerint petiti appellatio dicitur nulla & debent peti inſtanter & inſtantiſſime, nec ſufficit ſola petitio ſed dato per iudicem termino Iuris aut alio, tenetur appellans pro illis infra terminum præfixum redire, aliàs ſi non redierit cenſetur appellationi renunciaſſe etiam ſi ab huiuſmodi quoq; præfixione termini appellaſſet & etiā ſi Iudex ad quem in citatione per eum decreta narraret apoſtolos fuiſſe à Iudice a quo obtentos. c. 12. lim. 50 num 213. vſque ad num 220 f 298

Apoſtoli dicuntur eſſe Pars & de ſubſtantia ipſius appellationis ibi. num. 220 f. eod.

Apoſtolorum terminus à quo tempore incipiat currere, ſententiæ ne, an appellationis 2. par c. 13 nu. 3 f. 312

Et quod currat a die appellationis ſecundum opin. Hoſt. ſeruat Palatium ibi. nu. 4 f. eod.

Licet ſecundum aliquos quandoque variaſſe aſſeratur ibidem num 15 f. eod.

Contraria tamen opinio quod currat à die ſententiæ crebrius recepta eſt ſecundum aliquos ibi. nu. 5 f eod.

Apoſtoli dicuntur pars & de ſubſtantia ipſius appellationis, par. 2. c. 13. de attent. pen. temp. apoſt. petend nu. 20 f. 312

Appellari poteſt a ſententia lata in cauſa attentatorum in præfat. prima par. nu. 111 f. 8

* Appellari a Iudice Eccleſiaſtico ad ſecularem non poteſt & de hoc eſt deciſio Parlamenti Pariſienſis, par. 2 c. 12. limita 50. princip nu. 235 f 299

Appellationi adhærens dicitur ſe facere partem. part. 1. capit. 3 numero 69 f. 26

Appellatio extraiudicialis an inducat litis pendentiam plures reperiantur Doctorum opiniones par. 2. cap. 4. in præfat. nume. 219. f. 58

Prima opin. eſt affirmatiua quod dicatur inducere ibi. num. 220.

Etiam ad effectum interrumpendi pacificam poſſeſſionem ſi fuerit intimata ibid. nu. eod. circa medium numeri.

Et per eam impeditur curſus triennalis etiam ſi appellatio deſeratur ſi fuit intimata ibid paulo poſt.

Et quod faciat beneficium litigioſum d eod. num. ibid. in fin. ſed dubitat de hoc ſub nu 222. & contrarium ſub nu. 225. f. 59. verſ & in proprijs terminis.

Iſta prima opinio confutatur & reſpondetur eius fundamentis ibid nu. 222

Secunda opin. negatiua quod non inducat ibid. nu. 225 f. 59

Neque etiam ad effectum regulæ de ſubrogandis ibid. verſ. quoad effectum regulæ &c eod. nu. 225

Reſp. fundamentis ſecundæ opin. ſub numero 227. verſ. quæ opinio, &c.

Tertia eſt opinio diſtinguens quod in cauſa profana non inducat litem in beneficiali vero inducat ibid nu 228

Reſp. fundamentis iſtius opin. ſub numero 228 verſic ſi quis autem &c.

Quarta opin. diſtinguens aut cauſa huiuſmodi appellationis eſt commiſſa & Pars citata & inducit litem, aut non eſt commiſſa & Pars non eſt citata & non inducit ibid. nu. 228. eo. f. 59

Reprobatur iſta Quarta opinio nu 230

Quinta eſt opinio pariter diſtinguens aut taliter appellans probauit cauſam in appellatione expreſſam, vel eam probare obtulit & tunc inducit, aliàs ſecus, ibidem numero 232. f. eodem. & ſeq.

Ampl. vt procedat non ſolum quando cauſa appellationis fuit cōmiſſa per ſpeciale reſcriptum, verum etiam ſi fuerit appellatio admiſſa per A. C qui vigore huiuſmodi appellationis citationem cum inhibitione decreuerit nu. 233 f. 60

Intel. hoc primo in his in quib. A. C. habet iuriſdictionem aliàs ſecus ibid nu. 234

Intel. 2. ſi appellatio extraiudicialis fuerit intimata aliàs ſecus ibid. nu. 236

* Appellatio extraiudicialis quando litem faciat & deuoluat. c. 4. in præfat. nu. 238 f. o. 60

* Appellatio quæ poteſt eſſe Iudicialis, & extraiudicialis, quando vno, vel altero modo reputetur. ibid. nu. 242 fol. eod. 60 & c. 12 lim 3. nu. 3 f. 238

Appellatio extraiudicialis intimata habet vim citationis e c 4 in præfat nu 221 f. 58

Non tamen eſt proprie citatio cuius vigore quis teneatur comparere ibid. nu. 223 f. 59

Vnde ſi appelletur extraiudicialiter à Capitulo in quo ſit is contra quem principaliter appellatur, non habet vim citationis illa appellatio, ibid. nu. 224

Appellatio nihil aliud eſt quam quædā prouocatio ad cauſam ibi. nu. 226 f. o. 59

Appellatio extraiudicialis non comprehenditur in diſpoſitione loquente de appellatione a ſententia ibid. nu. 227

Appellatio extraiudicialis an inducat litem nec ne, triplex eſt effectus ibid nu. 238 f. 60

Primus quoad attentata ibid. nu & f. eod.

Secundus quoad hoc ut appellatus non intimata ſibi appellatione

Digitized by Google

ne huiuſmodi poſſit litem proſequi ibi.nu.239
Tertius vt appellans non dicatur poſſeſſor in terminis rei deuolutæ ibid. nu 240
* Appellatio in ſeparatis interpoſita in partibus dannoſis an & quando proſit aduerſario, & quid in connexis. ca 12.lim 44. num.3 f.182
* Appellatio operatur quando eſt legitimè intimata.c.4.in præfat. nu.243 f 60
* Et quando dicatur legitimè intimata, ibidem nume. eodem 243 & f eod.
Appellatio quoad effectum attentatorum dicitur eſſe maioris efficacia quam lis c.4.in præfat.nu 663 f.91
Appellatio non ſolum inducit pendentiam cauſa ſicut lis, ſed etiam ſuſpenſionẽ qua ligat manus iudicis & partiũ ibid. nu. 664.
Appellatione pendente iudex a quo, procedere nequit. in verb. iudex.
Appellatio non ſolum ſuſpendit ſed etiam extinguit ſententiã ibi. nu 666 f 91
Appellationis interpoſitio facit actum attentatum qui aliàs attentatus non diceretur.ibid nu 667
Appellatione pendente geſta quæ tendunt ad faciliorem exitum appellationis non dicuntur attentata ibid nu 673 f.92
Appellatione non admiſſ ore exceptionis litis pendentia coram alio iudice, dicitur iuſta d.c.4 in 2 limit nu.71.& 73. f 124
Immo eſt neceſſaria ad effectum impediendi proceſſum ibidem num 74
Appellationem impugnans non poteſt in ea ſe fundare vt ibidem nu 92 f.116
Appellans aliquid innouans appellatione pendente cenſetur appellationi renunciare ibi.nu 95 f e.126
Appellatio creditoris ne corpus defuncti debitoris ſepeliatur antequam ſit ſibi ſatisfactum admittitur in Anglia d.c 4. in 13. limit.nu 4.& 5 f.135
Secùs vero de iure communi ſecundum communem opin. Doct. ibid nu.6.& 7.ibid. f ſeq.136
Appellans a ſententia ſecundi iudicis in iuriſdictionem cuius nolle conſentire ſemper proteſtatus fuit non cenſetur per ſolam appellationem attentatorum priuilegio renunciaſſe d c.4 in 16. limi nu.13 f.140
Niſi vltra appellationem deuenerit ad alios actus abſque proteſtatione citra conſenſum ibid nu.14
* Appellans ſi cauſa attentatorum principaliter intentata non fuerit cauſam appellationis proſecutus, infra terminum iuris, appellatio ſit deſerta, & tunc fatalia litigantis currunt ſuper attentatis, c 30 nu 115 & 116 f.104
* Et quid ſi appellans ſibi prouidere non potuit. ibidem. numero 117. f o.104
* Appellare a ſententia nulla vtile eſt, vt euitetur executio facti, c. 12 ampl 6 nu 3 f 210
* Appellare licet ratione exceſſus, etiam ſi antea non ſe appellaturum iuraſſet c.12 limit.53 nu 27 f.307
* Appellari non poteſt a Iudice eccleſiaſtico ad ſæcularem. d.c.12. limit.50 nu.235 f 299
Appellare non eſt neceſſe a proceſſu facto relatione pendente d. par. 2 c 8 nu 9 f 176
Appellari poteſt etiam a ſententia nulla, & hæc appellatio non caret effectu ibid nu.10
Appellatio non impedit executionem actus præambuli. d.part.2 ca. 10.num.3 f 179
Appellatio iniuſta non ſuſpendit ibid.nu.10 f.180
Appellans ad Papam omiſſo medio cenſetur ita ſe ſubmiſiſſe protectioni ſedis Apoſtolicæ vt inferiorum manus puta Metropolitani ſint ligata ibid.nu.21 f.181
* Appellans poteſt appellatione pendente agere contra iudicem ad damna & intereſſe eum prætendit ipſum male pronunciaſſe. 2 par c 3.nu.161 f.31
* Appellandi potentia impedit executionem ſicut ipſa appellatio c. 18.num.37 f.357
Appellandi termino decem dierum pendente geſta ſunt attentata & attentatorum remedio reuocanda, & perinde ſunt ac ſi geſta eſſent appellatione pendente.par 2 c 11.nu.1 & ſeq. f 184
Ampl primo procedere nedum in ciuilibus ſed etiam in criminalibus cauſis ibid nu.23.& ſeq. f.185
Præterquam in Parlamento Delphinatus ibid. ſub numero 25. fol. eo 185
Et quando eſſemus in confeſſo & conuicto ibid nu.26. f.186
Ampl.2 id procedere non ſolum in termino decem dierum ad appellandum conceſſo ſed etiam in tempore datæ appellandum rigore reſtitutionis in integrum ibid nu 27. eod f 186
Ampl.3.etiam ſi ſententia ob non proſecutionem tranſitum fecerit in rem iudicatam ibid nu 28
Ampl.4. in tantum regulam procedere vt dicto termino pendente condemnatus non dicatur infamis ibid nu 29
* Ampl.5. vt nec etiam merus executor poſſit aliquid infra hos decem dies innouare ibid nu.30 f e.186
* Ampl.6.in Iudice qui pendente hoc termino poſſeſſionem capiſſet habente in facultatib. vt poſſit procedere appellatione remota ibid nu.31 f.eod.
Lim.primo non procedere in notorijs ibid.nu.32
Lim 2 non procedere in poſſeſſorio ibid nu.33
Niſi hoc caſu in poſſeſſorio eſſet omiſſus ordo Iuris ibid. num.34.
Item niſi loquamur de Iure Canonico ibid.nu 35
Lim.3 in ſententia interlocutoria ibid nu.36
Etiam ſi talis interlocutoria haberet vim diffinitiuæ ibidem numero 37
Et etiam ſi articulus ſuper quo interlocutus fuit iudex eſſet annexus cauſa principali ibid.nu 38
Niſi eſſemus in criminalibus ibid.nu.39
Lim.4 in ſententia excommunicationis ibid nu 40. f e.186
Quod procedit etiam in omnibus caſibus in quib ſententia traheret ſecum executionem ibid.nu 44 & ſeq
Lim 5. in omnibus caſibus in quibus eſt prohibita appellatio ibi. num.47 f.187
Lim 6.in geſtis per falſum procuratorem ibi.nu 48. f.e.187
Lim 7. in inuocatione legalis prout in condemnato qui medio tempore efficitur infamis ibid nu 49
Licet de hoc videatur dubitandum vt ibi nu & f.iiſdem.
Lim 8 quando poſtmodum appellatio non fuit interpoſita in tempore ibid nu 50 f.188.
Lim.9 reſpectu Tertij,ibid.nu.52 f 188
* Lim.10. Niſi Appellans a diffinitiua appellaſſet antea ab aliqua Interlocutoria ibid nu.13 f.e.188
Declar.1 vt is qui habuit ſententiam contra, poſſit hoc tempore pendente producere teſtes, & alia facere ſine præiudicio attentatorum ibid.nu 54
Declar 2. non procedere in compromiſſi effectu qui eſt vt ſi fiat appellatione pendente impediatur curſus fatalium, ſecus vero in curſu decem dierum ad appellandum conceſſorum ibi. nu. 55.& 56
Declar. 3. vt iſti decem dies currant à die ſcientia in tertio appellante ibid.nu.57
Declar. 4. vt ad hoc vt currant decem dies dati ad appellandũ à dicta ſententia non ſufficiat notitia ſententia & eius prolationis ſed requiritur quod ſciatur ſic latam eſſe, ibidem num 58
Ad appellandum terminus quis, & quando currat in verb. terminus.
Appellatum eſſe & eſſe infra tempus ad appellandum paria ſunt, ſecundum communem opinionem par.2.c.11.nu.18 fol 185
In tantum vt hoc tempore pendente condemnatus non dicatur infamis quemadmodum & appellatione pendente ibi. nu 37. f.186 & 49 f.187
Lim.hoc reſpectu tertij ibid.nu.52 f.188
Lim.etiam quoad effectum compromiſſi quia factum appellatione pendente impedit curſum fatalium factum vero intra decẽ dies,non impedit illorum curſum ibidem numero 55.& ſeqq. fol. eod.
Appellationis diffinitio ſeu deſcriptio d par.2. cap.12. in proſa nume. 2 f 192
Appellatio quando dicatur pendere dignoſci ex cognitione illius principij & finis ibi.nu 3.& 4 f.e.191
Appellationem deuolutam eſſe vel inchoatam vel introductam inter ſe differre ibid nu.5.& 6
Deuoluta dicitur quando eſt legitimè interpoſita,& Parti intimata ibid nu.6
Introducta appellatio dicitur quando eſt in Auditoria Principis introducta ibid.nu.7 & demum.
Inchoata dicitur quando Pars eſt citata,ſecundum aliquos,ib. num.8
Appellatio non dicitur pendere quoad effectum attentorum ex eo ſolo quod illa ſit aut deuoluta aut introducta vel illius cauſa commiſſa, aut etiam inchoata, ſed bene quãdo illa poſtquam fuit legitime interpoſita eſt Iudici aut parti intimata & taliter quod illius pendentia non dicatur cauſare effectum attentatorum niſi præſuppoſita tam cum Iudice quam in parte illius notitia ibid.eod.nu.8.in fine,& nu.ſeq.

Digitized by Google

Et deffectus intimationis vitiat ibid.nu.11 f.192

Appellatio eximit appellantem a iuriſdictione iudicis a quo ibid. num.12

Etiam antequam ſuperiori præſentetur aut cauſa committatur ibid nu.13

Appellatio quotieſcumque ſuſpendit geſta ea pendente dicuntur attentata ibid.nu.14

Appellationis ſinis multis modis contingere poteſt ibid. nume. 15. videlicet.

Renunciatione ibid.num.16. Et non ſolum tacita ibid. num.17

Verum etiam expreſſa ibid.nu.20

Sententia ibid.nu.25

Morte appellantis in cauſa criminali in qua bona non veniant confiſcanda ibid num.36. ſecùs verò ſi bona ſint confiſcanda ibid nu.27

Deſertione ibid.nu.28

Lapſa fatalium num.& f.ijſdem

Appellans comparens coram iudice a quo, cenſetur appellationi renunciare ibid nu.18

Idem ſi faciat compromiſſum & ſuper eo laudetur ibi.nu.19

Appellatio finitur lapſa fatalium nu.30 & ſit deſerta.nu.29

Ampl.1. etiam ſi intra fatalia fuiſſet habitus terminus pro ſeruato. & antequam fuerit facta inſtantia pro declaratione termini lapſi ſunt quatuor anni ibid.nu.31

Ampl.2. etiam ſi ſententia non fuerit ſubſcripta ibidem numero 32 f.e.192

Lim.1 quando interim fuiſſet factum compromiſſum in arbitros ibid nu.33

Etiam ſi in compromiſſo fuiſſet tãtum deductum negotium principale vel etiam cauſa appellationis ibid.nu 35

Fallit.primo quando compromiſſum fuit factum in arbitratores ibid.nu.36

Lim.2 quando inter Partes fuit conuentum, quod per aliquod tẽpus fatalium curſus ſuſpenderetur ibid.nu 37

Lim.3. quando appellatus remiſſoriam obtinuit ibid. nume. 38. fol. 193

Lim 4. quando medio tempore incidiſſet cauſa attentatorum, nam attentatorum articulo pendente non currunt fatalia ib. num.39

Lim 5. in cauſa appellationis pendente in conſiſtorio Principis ibid.nu 40 f.e.193

Etiam ſi princeps nulliter pronunciet ibid.nu 42

Intell. ſi laberentur fatalia propter principis occupationes, ſecus ſi ob negligentiam appellantis ibid.nu.43

Item procedit quando ſtetit per iudicem ad quem quia ſi non interuenit multiplex interpellatio cauſa ſit deſerta ibid. num. 44 & ſeq.

Lim.6. quando appellans intra tempus fatalium fuit legitimo impedimento detentus ibid.nu.48

Declar primo quod tempus fatalium incipit currere a die appellationis non autem a die præſentata commiſſionis quando ſumus in curia ibid.nu.50

Secùs verò eſt extra Curiam, vbi incipiunt currere à die quo veriſimiliter potuit appellans commiſſionem facere cauſam appellationis in Curia ibid.nu.51

Declar.2 quod licet annus incipiat currere a die ſecundi termini iuris tamen appellans infra annum tenetur facere aliquã diligentiam ibid.nu.52

Neque ſufficit præſentatio commiſſionis ibid.nu.53

Declar.3 quod de fatalium tempore eſt deducendum tempus ſedis vacantis ibid.nu 54 f.eod.

Appellans nouem modis videtur poſſe illaqueari à iudice vt per lapſum termini ſibi præfixi appellatio efficiatur deſerta remiſſiuè par.2 in præfat.nu.29 f.192

Appellans tenetur facere aliquam diligentiam intra annum ad hoc ne appellatio deſeratur licet annus incipiat currere a die ſecundi termini ibid.nu.52 f.193

Neque ſufficit ſola commiſſionis præſentatio ibid. nu. 53

Appellatio finitur & efficitur deſerta pluribus modis & primo.

Per lapſum fatalium ut ſupra nu.28 f.192

Ob non petitionem apoſtolorum ibid.nu.55 f.193

Ob non redditionem pro apoſtolis ibid nu.56

Niſi Iudex requiſitus de apoſtolis de eis aliter non reſponderit. ibid nu.57

Item niſi abſque eo quod pro apoſtolis redierit cauſam commiſerit, & eius vigore inhiberi obtinuerit ibid nu.59 f 194

Ob non dationem cedulæ appellationis intra legitimum tempus poſt appellationem viua voce interpoſitam ibi.nu 62

Etiam ſi fuiſſent dati reuerentiales & cauſa non committatur infra decem dies ibid nu 65.& 67 f.e 194

Ampliatur primo etiam lata interlocutoria & ab ea interpoſita appellatio & eius cauſa commiſſa cum clauſula vna cũ toto negotio principali & deinde feratur ſententia diffinitiua à qua etiam appelletur ſed cauſa non committatur quia non ſuſtinetur per primam commiſſionem ibid.nu.68. & ſeqq.

Lim.1 quando appellans non committens cauſam fecerit diligẽtiam intra dictum terminum, vt cauſa committeretur apud Regentem Cancellariæ, vel alium ſignatorem, nam ſi ob aliquod impedimentum commiſſio non poſſit haberi, ſatis eſt in termino porrexiſſe commiſſionem, & proteſtari de diligentia ibid.nu 70

Immo ſolet appellans ad maiorem cautelam accipere ob ipſo ſignatura Papæ præfecto uel d Regente fidem manu ſua in calce commiſſionis de die illius præſentationis quæ ad euitandã deſertionem ſufficit ibid nu.71

Quam lim Ampl primo et ſi talis fides Regentis eſſet appoſita nõ in commiſſione originali ſed in eius copia ibi.nu 72. f.e.194

Ampliatur et ſi talis fides eſſet in vltima die decẽdij ibid.nu.73

Eandem lim ſublimita vno modo quando appellans ſtetit per 27 dies quibus commiſſio non redemit a banco curſorum ibid. num.74 f.e.194

Eandem limit declar. niſi caſus incidiſſet tempore feriarum, & niſi appellans doceret de aliquo legitimo impedimento ibid. nu.75.& 76 f.ſeq 195

Lim. 2. quando iudex appellanti dedit terminum iuris eidẽque redeunti pro apoſtolis dederit alium terminum iuris & appellatus infra ſecundum terminum obtinuerit dari reuerentiales cum intimatione ibid.nu 77 f.e.195

* Lim.3. non cenſeri appellationem deſertam ſi datis Reuerentialibus, & obtenta præſentata ſub data eiuſdem dies non obualerit Curſoribus &c. eod.nu 77

Lim 4 quando cauſa ſi non infra dictos decem dies, ſaltem die ſequenti fuerit commiſſa, & commiſſio præſentata Iudici ad quem dummodo prius fuerit in manibus Curſorũ ibid.nu 79

* Lim.5. ſi appellans fuerit aliquo iuſto impedimento detentus quo minus intra dictum tempus appellans cauſam commiſerit ibid.nu.80

Lim.6 quandoque ob qualitatem, & gratuitatem cauſæ ibidem num 81

Appellatione pendente geſta dicuntur attentata & attentatorum remedio reuocãda d.c.12 in præfat.n.83.cũ ſeq f.195.& ſeq.

Ampl. primo etiam ſi appellatio fuerit deſerta d.c.12. in prima ampliat.nu.1 & per tot.fol.199.& 200. vſque ad 205.

Quod ampl lim.& declar.vt in verb.actus.

Ampl.2.etiam ſi appellans renunciauerit appellationi d.ca.12. in 2 ampl in princ.& per tot.dicto. f.205

Ampl lim.& declar.vt in verb.renuncians.

Ampl.3. etiam ſi contra petentem reuocationem attentatorum eſſet ius commune d.c 12.in 3.ampl.nu.1.& ſeq. f.206

Ampl 4 regulam procedere non ſolum in Ciuilibus verum etiã in Criminalibus d c.12.in 5.ampl.nu.2.& ſeq. f 207

Quod Ampl & limit.ut ibidem.

Ampl.5. etiam ſi iudex appellationi non detulerit d.ca 12. in 5. ampl in prin.& per tot. f.208

Ampl.6. in appellatione interpoſita ab acta nullo d.cap.12. in 6. ampl nu 1 & ſeq f 210

Ampl.7 etiam ſi geſta appellatione pendente tenderent ad tollẽda ſcandala d.c.12.in 7.amp per totam. f e.210

Ampl 8 in acta excommunicationis poſt appellationem interpoſitam facto d.c 12 in 8.ampl nu 1.& ſeq. f.eod.

Quod Ampl.lim.& declara.vt in uerb.excommunicatio.

Ampl.9 in appellatione interpoſita ab acta à Iudice geſto iuriſdictione uoluntaria d.c.12.in 9 ampl. f.211

Ampl.10.etiam in materia duelli d.ca.12.in 10 ampl. nume.1 fol. eo 211.& ſeq.

Ampl.11. etiam ſi appellatio fuerit interpoſita per unum ex pluribus condemnatis nam ea pendente non poteſt fieri executio contra alios in d c.12 in 11.ampl.princ nu.1 f.212

Quod Ampl lim & declar.ut in uerb.executio.

Ampl.12.procedere non ſolum reſpectu appellantis, ſed etiam illius qui appellationi adhæſit d ca.12.in 12.ampl. in princip. folio 213

Ampl.13. etiam ſi petens reuocationem huiuſmodi eſſet excommunicatus d c.12 in 13.ampl.per tot. f 214

Ampl 14. etiam in appellatione interpoſita a tertio pro ſuo intereſſe d.c 12.in 14.ampl nu.1.& ſeq. f e & ſeq.

Digitized by Google

I N D E X.

Quod Ampl.lim.& declar.vt ibi.
Ampl.15.regulam procedere non ſolum in appellationa interpoſita coram iu..ee verum etiam coram honeſtis viris d.cap.12. in 15.amp.nu.1 & ſeq. f.217
Quod ampl.limit.& declar.vt ſupra.
Ampl.16 etiam in appellatione tacita & præſumpta d.ca.12.in 16.ampl.nu.1.& ſeq. f.220
Quod ampl.limit & declae.vt ibi.
Ampl 17.vt geſtis appellatione pendente non ſolum veniant reuocanda ſed etiam ſint ipſo iure nulla capitu.12 amplia.17. fol. 221
Quod Ampl.& lim.vt ſupra.
Ampl.18.etiam ſi appellatio ſit generalis & contra incertã perſonam d.c 12.in 18.ampl per tot. f.223
Ampl.19 procedere non ſolum in geſtis poſt appellationem admiſſam verum etiam in geſtis medio tempore dum diſputatur an ſit admittenda d.c.12.in 9.ampl. f.o.223
Ampl. 20. vt iudici a quo, volenti pendento appellatione ſuam ſententiam exequi poſſit impune reſiſti d.capit.12.ampl.20. fol. 224
Ampl.21 vt geſta pendente appellatione ad Sanctiſſimum interpoſita dicantur attentata etiam ab eo ad quem per gradus & via ordinaria procedendo appellatio eſſet deuoluta d.cap.12. in 21.ampl. e f.224
Lim primo in appellatione interpoſita a ſententia interlocutoria d.c.12.in prima limit in princ. f.226
Intel.ampl & limit.vt ibi.
Lim.2.quando eſſemus in diuerſa cauſa d.cap.12.in 2.limit.in princ. f.234
Sublim.vt ibi.
Lim.3.in appellatione extraiudiciali d.c.12. in 4 limit.num.1. & ſeq. f.238
Sublim & declara. vt ibi.
Lim.4 in geſtis tendentibus ad faciliorem exitum & expeditionem cauſa d c 12 lim.4 in prin. f.241
Ampl.Limit.& declar.vt ibi.
Lim.5.in his quæ non ſunt de proceſſu & non pertinent ad proceſſum d.c.12.in 5.limit.in prin. f.242
Lim.6 quando appellatio eſſet manifeſte friuola iniuſta, & inualida d.cap.12.in 6.limi princ. f 243
Ampl.lim.& declar.vt ibi.
Lim. 7. in appellatione tendente ad differendam reuocationem attentatorum d c.12.in 7.lim. f.246
Lim.8.quando cauſa fuiſſet commiſſa cum clauſula appellatione remota d.c.12.in 8.lim.nu.1.& ſeq. f.247
Ampl limit.& declae.vt in verb clauſula.
Lim.9.in appellatione interpoſita in factis notorijs d. c. 12. in 9. limit.nu.1.& ſeq. f.250
Sublim.vt ibi.
Lim.10.in appellalione a ſententia iudicis cuius conſcientia fuit oneruta in iudicando,interpoſita d.c.12.lim.10. in prin. folio 251
Sublim.& declar.vt ibi.
Lim.11.in actu taxationis expenſarum d.ca.12 in 11 limi.nu. 1.& ſeq. f.253
Sublim.vt in verb. expenſa.
Lim.12.in actu ſequeſtrationis poſſeſſionis d.ca.12.in 12.limit. in p inc. f.254
Intel.& declar.vt in verb.ſe queſtrum.
Lim 13.in actu præfixionis quorundam terminorum facto a iudice a quo d.c.12.in 13.limi.in princ. f.257
Lim.14 in execntione ſententiæ facta a iudice a quo poſt lapsũ termini appellanti præfixi ad proſequendam appellationem & ad certificandum d.c.12.in 14.lim. f.258
Ampl.& lim.vt in verb.execntio.
Lim.15.in illis actibus qui poterant fieri pendente cauſa principali in d.c.12.in 14.lim.nu.1.& ſeq. f.260
Lim.16.in geſtis a iudice a quo ad fauorem appellantis d ca.12. lim.16 nu.1 f.261
Contrarium tamen videtur verius ibid.nu.5.& ſeq.
Lim.17.in actu geſto a iudice a quo ad reformãdum attentata commiſſa per appellantem d.c.12 lim.17.per tot. f.262
Lim.18.in appellatione interpoſita a mandato de eſſidendo ab ordinario facto quia ea pendente poteſt ordinarius deputare Vicarium d.c 21.limi.18.nu.1.& ſeq. f.eod.
Lim.19. in appellatione interpoſita per adminiſtratorem loci pij condemnatum ad reddendum rationem ſuæ adminiſtrationis d c.12.in 19.limit. f.263
Lim.20.in appellatione interpoſita ab officiali cõdemnato in ſindicatu d.c.12.lim.20 f.eod.
Lim.21. in appellatione interpoſita ab excommunicatione iam lata d.c.12.lim 21 f 264
Ampl.& limit.vt ibi.
Lim.22.in actu priuationis fructuum facto contra excommunicatum d.c.12.lim.22 f.267
Lim.23.in actu abſolutionis ab excommunicatione d.cap.12.in lim.23.nu.1.& ſeq. f.eo & ſeq.
Ampl.lim & declar.vt in verb.Abſolutio.
Lim.24.in acta præſtationis alimentorum mulieri faciendo d c. 12.lim.24 f.269
Lim.25.in appellatione interpoſita a ſententia lata in poſſeſſorio d.c.12.lim.25 nu.1.& ſeq. f.270
Ampl.& lim vt ibi.
Lim.26.in actu geſta per modum continuationis d.c.12.lim.26. nu.1 & ſeq. f 273
Intell.vt in verb.continuans.
Lim.27.in innouatione legali & geſtis lege permittente d.c.12. limit.27 f.274
Limi.28. in appellatione interpoſita a ſententia magni Conſilij Neapolitani d c.12.lim.28 f.275
Lim.29. in appellatione interpoſita a remiſſione cauſæ facta per iudicem ad quem iudici a quo d c.12.lim.29 f.eod.
Lim.30 in actu adeptionis poſſeſſionis factu vigore breuis d.cap. 12.limi 30 f.eod.
Lim 31. in geſtis contra eum contra quem poſt interpoſitam appellationem orta eſt ſuſpitio fugæ uel dilapidationis bonorum d c.12.lim.31 f eod.
Lim. 32. in appellatione interpoſita a ſententia lata in iudicio perſonali d.c.12.lim.32 f 276
Limit.33.in appellatione condemnati de crimine ibidem limit. 33. f.eod.
Lim 34.in appellatione hæredis conuicti de legato ibi.limit.34. folio 277
Lim.35.in actu prohibitionis ſecundi matrimonij pendente appellatione ſuper ualiditate primi d c.12 lim 35 f eod.
Lim.36.in actu Iudicis ignorantis appellationem fuiſſe interpoſitam.d.c 12.lim 36. f eod.
Limit.37.in appellatione interpoſita ne patronus præſentet aliũ quia poteſt ea non obſtante patronus præſentare ibid. lim.37. folia 278
Lim.38.in examine teſtiũ ſenum & valetudinariorum ad perpetuam rei memoriam facto per iudicem a quo d. cap.12. limi.38 f.eod.
Lim.39 in appellatione a ſententia arbitri, ſeu arbitratoris ibi. limit.39. Contrarium uidetur verius ibi nu.2 & ſeq. f.279
Lim 40.in actibus conſecutiuis ad alios actus geſtos ante appellatione d c.12 lim 40 f eod.
Lim.41.in appellatione impugnata ib lim 41 f.280
Lim.42 quando per partes fuiſſet renunciatum attentatis & eorum priuilegio d c.12.lim.42 f.281
Lim.43.quando eſſet periculum in mora ibid lim.43 f eod.
Lim.44.quando appellatio fuit interpoſita & commiſſa ab una in parte & partibus contra ſe facientibus quia iſta non iuuat aliam partem non appellantem ad hunc effectum ibidem, limit.44 f.282
Lim.45. in appellatione interpoſita poſt tres conformes, ibidem. lim 45 f.eod.
Lim 46.in reuocatione eorum attentatorum ex qua ſcandalum proueniret d.c.12.lim.46 f.183
Lim 47.in actu prolationis ſententiæ per ſecundum iudicem pẽdente appellatione interpoſita a ſententia alterius iudicis quando ſuper eadem re per eaſdem partes coram diuerſis iudicibus fuit proceſſum ibid. lim.47 f.eod.
Lim. 48.in actu permiſſo ſtatuto vel conſuetudine loci d. ca.12. lim.48 f.eod.
Lim.49.in actu capiendi poſſeſſionem per inſtitutum ab ordinario pendente appellatione a tali inſtitutione interpoſita ibidẽ, lim.49 f.284
Lim.50.in appellatione nulla & inualida ib lim.50 f.288
Intel.vt ibi latè.
Lim.51.in appellatione interpoſita ab intruſo, ibidem lim.51. fol. 299
Lim.52.quando actus attentatus fuit a Principe confirmatus d. c.12.lim.52 f.300
Lim.53.in appellatione interpoſita in caſibus in quibus a iure prohibetur appellatio d.c.12.lim.53 f 306

Appel-

Digitized by Google

* Appellatio extinguit iudicatum & dicitur theriaca aduerſus venenum iudicis a quo part.2.cap.12.nu 91 f.196

* Appellatio ſi fiat ſimpliciter, & deinde relenatum inſtrumentum coram iudice ſupremo, ſi interim fuerit appellatum attentatū huiuſmodi cauſa ad Iudicem medium remittitur, in cuius contemptum talia attentata cenſentur.cap.12.ampl.21 numero 6 f 224

Appellatio conſeruat ſtatum appellantis d.c.12.in præfat num 89. & ſeq. f.196

Ampl.etiam ſi talis appellatio deſeratur ibid.nume.108.& ſeq. fol. eod.

Sublim.in appellatione ab excommunicatione lata ſub conditione ante euentum conditionis ibid.nu.111 f.eod.

Lim.2.an appellatione a ſententia ſuſpenſionis ibi.n.114. f 196

Lim 3.an appellatio ab abſolutione ab excommunicatione ibid. num.115.& ſeq.

Lim.4.niſi extaret conſuetudo quod perdens corpus ex ſententia perdat etiam bona ibi.nu.117 f.eod.

Appellare non licet à ſententia abſolutionis ab excommunicatione ibid.nu 116

Appellatio ſuſpendit ſententiam & iuriſdictionem iudicis a quo ibid.nu 90 fol.196.& nu.118.& ſeq. f 197

Ampl.1.ſi Index tali appellationi actulerit ſiue non ibid.nume. 120. f eod.

Ampl.2.etiam reſpectu tertij ibid.nu 121 f.eod.

Lim.omnibus modis poſitis ibid. a nu 109. vſque ad 118.

Appellatio non ſuſpendit confirmationem extra iudicium factam & alia extraiudicialia ibid.nu.124 f.e.197

Appellatio extinguit iudicatum & dicitur Tiriaca aduerſus venenam ſententia iudicis a quo ibid.nu.91 f.196

Intel.quatenus reijciat præterita quatenus vero futura ſuſpendat ibid.nu.126 f 197

Ampl vt extinguat etiam præſumptionem quæ ſolet eſſe pro ſententia ibid.nu.127 f.198

Et facit eam præſumis inutilem ibid.nu.128 f.eod.

Declar.prædicta procedere quando gesta poſt litis conteſtationem ibid.nu 132 f eod.

Declar.1. quod ſententia non dicatur extingui per appellationē quoad effectum vt cauſa appellationis comprehendatur ſub ſtatuto loquente de cauſis pendentibus, quod ſtatutum eas nō comprehendit nu.134 f.eod.

Appellatio eſt magis fauorabilis quam ſententia ibi nu.130 f.eod.

Appellatio reducit cauſa ad ſtatum in quo erat tempore litis conteſtatæ ſecundum com.opin.ibid nu.135 f.e.198

Appellans propter inopiā an excuſetur à deſertione in verb. Inopia.

Appellatione deſerta an attentata regulariter reuocare poſſint. 2. par.c.12 de attent appel pend amplia.prima.nu.1 f.199

Attentata per deſertionem appellationis non conualeſcunt cap.12. in 1.ampliat.nu.3 f.200

Appellatione deſerta etiam extraiudiciali attentata reuocantur ſi ſint poſt & contra appellationem ibid.nu.5 f.eod.

Appellatione deſerta attentata non reuocantur quando notoriè ex actis conſtat de deſertione ibid.nu.10 f.eod.

Appellatione deſerta per lapſum 30 dierum de quibus in ſtatutis Delphinalibus attentata medio tempore non reuocantur de illo parlamento Delphinatus ibid nu.15 f 201

Appellatio in dubio non præſumitur deſerta & interpretatio ſemper facienda eſt pro non deſertione c 12 in prima ampl.n.26.f.202.

Declarando 21 ibid.nu.30. f.eod.

Appellans ſi habito termino iuris cauſam commiſit abſque eo quod redierit pro apoſtolis non cenſetur appellatio deſerta cap.12.in prima ampliat nu.28 f.e.202

Appellatio deſertione finitur remiſſiuè ibid nu.34 f.203

Appellatione deſerta poteſt fieri executio ſententiæ etiam ſi ſuper deſertione non pronuncietur dummodo ſimus in Iudice ordinario ibid nu.40.41.& 42 f.e.203

Appellatione deſerta etiam poſt lapſum termini poteſt valide fieri executio ibid.nu.43. fol.eod. tam in appellatione a diffinitiua quam ab interlocutoria ibid.nu. 44 fol.eod. tam per iudicem ordinarium quam delegatum.ibid nu.45 f eod.

Appellationis deſertio ſi non conſtat ex actis & appellans alleget iuſtum impedimentum ſed illud non probet plene ſed offerat deſuper probationes & aliquid offuſcans deſertionem attentata interim per appellatum veniunt reuocāda ibi.n.52. f.e 203

Appellans comparens coram iudice a quo, cenſetur tacitè appellationi renunciaſſe etiā ſi procurator dominus litis effectus quandoque fuerit proteſtatus c.12.in 2.ampl.nu.4 f 205

Niſi coparuit petit per eū reuocari attentata ibi.nu 5 f.e.205

Appellationi interponenda poteſt non ſolum expreſſè verum etiam tacite renunciari, ibidem nu 14 f.206

Appellatione etiam in criminalibus pendente ſententia non mandatur executioni cap.12 ampl 4 nu.1 f.207

Appellatione etiam deſerta propter inopiam retardatur executio. in criminalibus ibid nu.9 f eod.

Appellatio in criminalibus interpoſita etiam ſi videretur iniuſta executionem ſuſpendit, niſi ſit periculum in mora, ibid.num. 10 fol. eod.

Appellatio in criminalibus interpoſita non retardat executionem in magna curia Neapolitana ibid nu 19 f.208

Niſi eſſemus in appellatione a decreto de aliquem torquendo ibi. num.20 f eod.

Appellatio à carceratione non ſuſpendit executionem ex quo appellans etiam poſt appellationem interpoſita in carceribus detinetur ibid.nume.21. Et retinetur in carceribus Iudicis a quo ibid nu 22 f.e.208

Appellatione pendente an aliquid innouandum ſi illa videatur expreſſè iuri contraria cap 12.Ampl.5.nu 2 f.209

Appellatio an teneat ſi dubitetur, interim omnia debent eſſe in ſuſpenſo ibid:nu.5 f eod.

Appellatio etiam admiſſa cum Clauſula, Si & in quantum, facit attentata ibid nu.7 f.eod.

Appellatio omni caſu cenſetur permiſſa niſi expreſſè reperiatur prohibita c.12.in 5.ampl nu 8 f eod.

Appellatio in crimine læſæ maieſtatis an procedat ibid.numero 10. fol. eo.209

Appellationi in dubio ſemper eſt deferendum propter reuerentiam ſuperioris ibid nu.11 f.eod.

Appellationem reijcere non debet Iudex niſi cauſa cognita ibidem num 13 f.eod.

Appellatio nemini eſt deneganda etiam diabolo ibid.nu.14. f.eod.

Appellatio quando ſumus in caſibus in quibus regulariter appellatio eſt prohibita in dubio cenſetur prohibita & non permiſſa ibid.nu.19 f.eod.209 Idem reſpectu fiſci in regno Neapolitano in cauſis abſolutorijs ibid nu 20 f eod.

Appellatio etiam ab actu & ſententia nulla facit attentata capi. 12.in 6.Ampl nu 1 f 210

Appellari etiam poteſt ab actu nullo & triplex ex eo reſultat effectus ibid nu 2 f.eod.

Appellatio licet præcedentem excommunicationem non ſuſpendat ipſam tamen declarationem ſuſpendit cap.12. ampl 8. num. 12.fol. 211

appellatio interpoſita etiam circa in quæ ſunt voluntaria iuriſdictionis cenſetur cauſare attentata cap.12.ampl.9 num primo folio eodem

Appellatio etiam à ſententia lata in duello operatur vt proceſſus poſtmodum factus ſit nullus c.12.ampl.10 nu.1. f.eod 211

appellatione interpoſita per vnum ex pluribus condemnatis illa pendente non poteſt fieri executio contra alios qui non appellauerunt ibid.ampl.11.nu.1 f 212

appellatio interpoſita per vnum an in tantum ſuſpendat quoad conſortes vt illi nec nouum iudicium intentare poſſint coram iudice a quo ibid.nu.6 f. eodem

appellatio conſortis non iuuat alios quando appellans appellationi renunciaſſet ibid. nu 7 f.eod.212

appellatio conſortis non iuuat quando cauſa defenſionis eſſent diſtincta ibid.nu.11 f.213

* appellatio vnius ex condemnatis an ſuſpendat executionem quoad alios non appellantes ibid nu 13 f eodem

appellans vnus ex pluribus etiam nomine aliorum notarij autem ſi in ipſo actu interpoſitionis appellationis nominauit ſolum appellantem an appellatio ſuſtineatur etiam reſpectu aliorum ibid nu 14 f eod.213

appellatio vnius qui fuerit pluribus condemnatus in qua vnum tantum nominauit non poteſt proſequi reſpectu non nominatorum, & ſi ſunt capitula diuerſa ſententia tranſit in rem iudicatam quoad non nominatos in appellatione ibid.num. 16. folio eodem

Appellatio per tertium pro ſuo intereſſe interpoſita quoad eum cauſat attentata cap 12 ampl.14.n.1 f.215

Appellatio Tertij impedit executionem etiam ſi Iudex ipſe appellationi non detuliſſet ibid nu 5 fol eodem

Appellatio per tertium interpoſita non impedit quo minus poſſeſſio ſequeſtretur ibid.n.14 f.eodem

Appellatio Tertij, an impediat executionem quando tempore petitæ executionis poſſeſſio fuiſſet vacua vel non vacua ibi.num.17. & nu.18.& nu.19. f.215 & 216

Digitized by Google

Appellatio Tertij conditionalis quatenus contra cū ſententia ſubſcribatur non valet, nec faceret attentata ibi.nu 26 f 216

Appellatio Tertij vt executionem impediat debet ille incontinenti probare & in prõptu docere de aliquo iure ſuo ib.n.27. f 216

Appellatio Tertij non iuuat eum contra quem eſt lata ſententia niſi ſit eius nomine & intra decē dies interpoſita ibi.n.19 f.eo.

Appellatio illius qui agebat contra intruſum interpoſita a ſententia lata in fauorem Tertij non retardat executionem contra intruſum. qui non appellauerat ibi.nu 31 f 216

* Appellatio quæ continere debeat par.2.ca.12 Li.50.Principali num 207 f.297

Appellatio regulariter eſt interponenda contra iudicem a quo aliàs eſt nulla niſi adſit iuſta cauſa c.12, Ampl 15. num.1.2 & 3. folio 217

* Appellatio quare in præſentia Iudicis & non partis interponenda.ibid.nu 4 f.eod.

Appellatio ſeu proteſtatio coram honeſtis viris eum cauſa a iure admittitur.ibid.nu.5 f.eod.

Appellatio coram honeſtis viris operatur effectum, deuolutiuum, & ſuſpenſiuum ibid num.12 f.218

Appellans coram honeſtis viris etiam antequam appellationem iudici vel parte intimauerit eſt ab eius iuriſdictione exemptus ibid.nu.13 f.eod.

Appellatio in defectum iudicis poteſt interponi coram vno honeſto viro,ibid.nu.16 f.eod.

Dummodo hoc caſu fiat in præſentia ſaltem duorum teſtiū vel notario ibid nu 17 & 18 f.eod.

Appellatio coram honeſtis viris ſine iuſta cauſa non valet & geſta eo ſic de facto pẽdente non dicerētur attētata ibi.n.19 f eod.

Appellatio iudicialis regulariter nõ facit attentata ibi n.20.f.eod.

Appellatio coram honeſtis viris interpoſita ſi non ſit Iudici & Parti intimata non facit attentata ibi.nu.21 f.218

Appellatio ſi per vnam partem fuit interpoſita ad Pontificem per alteram ad inferiorem licet appellatio totius cauſæ ſit deuoluta ad Pontificem, proceſſus tamen per inferiorem ignorantem talem deuolutionem creditur validus ibi.nu.24 f.eod.

Appellatio in abſentia iudicis facta ſatis eſt quod ſibi intimetur ibid nu 26 f.eod.

Appellationem interpoſitā eſſe, ſufficit quod qualitercumque ad appellati notitiam deueniat ibid.nu.31 f eod.

Appellatio extraiudicialis & generalis & quæ non eſt contra certam perſonam non eſt intimanda ibid. nu 43 f 219

Appellatio coram excommunicato interpoſita non cauſat attentata ibid nu.44.f eod. Etiam ſi aliàs reputaretur honeſta perſona ibid.nu.45 f.eod.

Appellatio coram honeſtis viris debet fieri congruo tempore, & continere cauſas iuſtas, & quæ dicatur iuſta cauſa, ibid.nu.49. 50.& 51 f eod.

Appellatio etiam tacita & præſumpta videtur cauſare attentata. c.12 ampl 16.nu.1 f.220

Appellatio ordinariè coram Iudice eſt interponenda quando eius copia habetur ibid nu.11 f.eod.

Appellatione reſultante ex arreptione itineris vt cauſet attentata debet iudici & parti intimari ibi.nu 15 f eod.

Appellatio ab illo actu qui fit dilatione aut relatione pendente in quibuſdam caſibus requiritur remiſſiuè 2 par c.12.de Atten. appel pend.ampl.17 nu.3 f 221

Appellatio dicitur etiam ab actu nullo ibid.nu 13 f.222

Appellatione ab interlocutoria pendente ſi quid attentetur non dicitur eſſe ipſo iure nullum ibid.nu.18. etiam ſi iudex appellationi detuliſſet ibid nu.19 f eod.

Appellatio etiam generalis & contra incertam perſonam facit attentata cap.12. ampl.18.nu.1 f 223

Appellati nominis expreſſio in appellatione non requiritur ibid.ampl 18 nu.3 f.eod.

Appellatio an teneat ſi dubitetur omnia ſunt in ſuſpenſo ibi Ampl.19.nu.2 f.223

Appellatio regulariter ab Epiſcopo & alijs inferioribus deuoluitur ad metropolitanum in c.12.ampl 21 nu.2 f 224

Appellari poteſt ad Papam omiſſa medio ibi.nu 3 f.eod.

Appellatione ad Papam interpoſita non poteſt alius de ea cognoſcere ibid.nu 5 f.eod.

* Appellatio ſi fiat ſimpliciter, & deinde releuatum inſtrumentū appellationis coram iudice ſupremo ſi interim Iudex a quo, attentauerit non obſtante quòd reus ſuper attentatis citatus fuerit coram Iudice ſupremo, debet huiuſmodi cauſa ad iudicem medium remitti ad quem de iure deuoluebatur appellatio ibid.nu.6 f.eod.

Appellatio ab interlocutoria eximit appellantem a iuriſdictione iudicis a quo c.11 de att.appel pend.lim 1.nu.1 f.226

Appellatione ab interlocutoria pendente iudex ſi procedit non attentat. Niſi ſit inhibitus ibid nu.2.& 3 f eod.

Appellari poteſt a repoſitione partis aduerſa ibi.nu.18 f 227

Appellatione ab interlocutoria per probationem cauſæ in ea expreſſa iuſtificata tunc & non ante attentata ea pendente reuocātur, ibid nu.40 f.228

Appellans à non admiſſione ſuarum exceptionum licet illas non probet ſufficit quod ſuper illis incōtinenti probationes offerat quo ad deuolutionem negocij, & reuocationem attentatorum ibi. nu 44 f 229

Appellans ab interlocutoria eo ipſo quod docet probationem oblatam, iuſtificat ſuam appellationem ibid.nu 45 f.eod.

Appellatio in electione eccleſiarum Cathedralium vel Regulariū etiam non iuſtificata facit vt quicquid poſt eam ſit, irritum ſit, & inane ibi.nu.55 f.eod 229

Appellationi ab interlocutoria ſi iudex detulit etiam ſi appellatio non iuſtificetur cauſat attentata nu.56 f.eod.

Appellatio ab interlocutoria facit attentata quādo illa habet uim diffinitiuæ ibid.nu.57.& nu.62 f.eod.

* Appellatio ab Interlocutoria an faciat attentata & ſic an ſuſpendat vel deuoluat.ibid.nu.116 f.232

Appellans ab interlocutoria habente vim diffinitiuæ tenetur formare formam c.cordi de appell in 6 ibid.nu 60. f eod.

Appellationi ab interlocutoria ſi iudex deferat non poteſt vltra procedere ibi nu.72 f.230

Appellatione ab interlocutoria pendente non poteſt iudex procedere ad actum irreparabilis grauaminis.ibi nu 100 f.231

* Appellationi renunciari poteſt c.12.in præfa nu.28 f.192

* Appellationi friuolæ non deferendum d c.12.lim.6.nu.4.f.244

* Appellationis ab interlocutoria articulus, quādo eſt negocio principali præiudicialis tunc iudex a quo procedere non poteſt.ca. 12 lim.1 nu.120 f 233

Appellatione a taxatione expenſarum interpoſita quicquid poſtea fit circa expenſas dicitur attentatum ibi.nu.118 f.233

Appellationis cauſa an cenſeatur eadem vel potius diuerſa ab ea quæ pendebat in prima inſtantia remiſſiuè in 2.par. ca.12 de atten.appel pend lim 2 nu 3 f 234

Appellatio a non admiſſione exceptionis qua quis concludebat ſe nō teneri niſi in quantum facere poterat, dicitur eſſe in cauſa diuerſa a cauſa in qua prætendebatur debitū ibi.nu 6. f.eod.

Appellatione interpoſita a reiectione exceptionis compenſationis poteſt nihilominus procedi in cauſa principali, ibi.nu.7 f eod.

Appellatio a condemnatione expenſarum in aliquo articulo ratione contumaciæ dicitur eſſe ſimiliter in cauſa diuerſa ibidem. num 9 f.eod.

Appellatio interpoſita a ſententia lata in vna cauſa ſeu articulo nō ſuſpendit iuriſdictionem iudicis a quo in alia cauſa ſeu articulo ibi.nu.14 f eod.

Appellatio non ſuſpendit iuriſdictionem quoad ea quæ non ſunt in appellatione deducta.ibi nu.17 f 235

Nec quoad pſonas in appellatione nō cōprehēſas ibi.n.18.f eod.

Appellatio & litis pendentia in poſſeſſorio non ſuſpendit nec impedit executione in petitorio neque ècōuerſo ſecundum communem opi ibid nu.20.& 21 f.eod.

Appellans a ſententia in qua fuit pluribus ex diuerſis tamen cauſis condemnatus ſi in appellatione vnius tantum nomen expreſſit per non nominatis poteſt fieri executio quaſi in cauſa diuerſa ibid.nu.23 f.eod.

Etiamſi iudex appellationis ad inſtantiam appellantis inhibuiſſet ſecundum communem opinionem.ibi.nu 24 f.eod.

Appellatio vbi eſt interpoſita omnia illa quæ tangunt articulum in quo eſt appellatum dicuntur attentata ibi. nu 36 f.eod.

Appellatio ab excommunicatione contra eum lata qui noluit articulis reſpondere quia fuit occaſione cauſæ principalis, ſuſpendit appellationem in tota cauſa ibid.nu.27 f eod.

Appellans a ſententia quatenus contra ſi quoad medietatem obtinent quoad aliam reus abſoluatur appellatio ſuſpendit totam cauſam ibi nu.28 f eod.

Appellatio etiam extraiudicialis facit attentata in cauſis, & articulis connexis, etiam ante inhibitionē ibi.n.30 & 32 f 236

Appellatio interpoſita a ſententia iudicis delegati in vna cauſa an ſuſpendat iuriſdictionem etiam in alijs cauſis, & quid in ordinario ibid nu.34.& 35 f.eod.

Appellatio etiam in cauſa diuerſa interpoſita impedit executionē in alia cauſa quando per probationes in ea factas executio poſſit ſtatim excludi ibi.nu.43 f 237

appellatio

Digitized by Google

Appellatio extraiudicialis dupliciter exerceri poteſt quia quandoque interponitur a parte, quandoque a iudice extraiudicialiter tamen procedente.c.12.lim.3.num.2 238

* *Appellatio quando iudicialis, & quando extraiudicialis cenſetur ibid eod.3.limit.nu.3* eodem

Appellatione extraiudiciali pendente regulariter non attentatur, ibid.nu.4 eodem

Appellatio extraiudicialis non retardat miſſionem in poſſeſſionem, ibidem nu.8 239

* *Appellatio quando faciat litem, & attentata, ibidem numero 14. folio* eodem

Appellatio extraiudiciali interpoſita ne aduerſario ſuo tradatur poſſeſſio, illa pendente nec ſibi poterit poſſeſſio tradi, ibid.numero 16 eodem

Appellatio extraiudicialis iuſtificari debet, vel ſaltem iuſtificatio offerri, ibid.nu 17.fol eod. Aliàs pro cauſa in ea expreſſa non præſumitur, ibid.nu.18 eodem

Appellatione extraiudiciali demum iuſtificata attentata medio tẽpore reuocantur ſecundum communem, ibidem numero 19. folio eodem

Appellatio extraiudicialis eſt iuſtificanda antequam iudici a quo inhibeatur, ibid.nu.20 eodem

Appellatio extraiudicialis in electionibus Cathedralium, vel Regularium Eccleſiarum, etiam non iuſtificata videtur facere attentata ibid.nu.22 eodem

Appellatio extraiudicialis regulariter eſt intimanda ut operetur effectum attentatorum, licet aliqui contra ſenſerint, ibid numero 25 eodem

Appellatio coram honeſtis viris interpoſita eſt ſimiliter intimanda, ibidem nu. 30 240

Appellatio generalis extraiudicialis etiam non intimata facit attentata, ibid.num 32 eodem

Appellatio extraiudicialis à Capitulo Canonicorum, in quo Canonicus aduerſarius fuiſſet præſens, afficit abſque alia intimatione, ibid nu.35 eodem

Appellationem extraiudicialem etiam non intimatam ſi vult poteſt appellatus proſequi, ibid.nu.42 eodem

Appellatione pendente attentata non dicuntur, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis capitu.12. limit. quarta, numero primo 241

Appellanti poteſt iudex a quo etiam pendente appellatione terminum præfigere ad illam proſequendum cap.12.limit quarta, num.5 eodem

Et ſimiliter appellato ad comparendum coram iudice ad quem, ibid. num.6 eodem

Appellante contradicente iudex a quo poteſt expedire tendentia in faciliorem exitum appellationis ſecundum aliquot, ibidem numero 27 242

Appellatio friuola ac manifeſtè & euidenter iniuſta & inualida, non facit attentata, ibid lim.6 nu.1 243

Appellatio irrationalis non ſuſpendit iuriſdictionem, ibid. numero 2 eodem

* *Appellatio notoriè iniuſta non ſuſpendit. ibid nu.3* eodem

* *Appellationi friuolæ non eſt deferendum, ibid.nu 4* 244

* *Appellantium friuolè quæ ſint pœnæ ſi appellent ante diffinitiuam, ibid.nu.5* eodem

Appellatio manifeſtè friuola, quæ dicatur remiſſiuè, ibidem num.6. & 7 eodem

Appellatio vt illa pendente nihil poſſit innouari debet eſſe aliqua, vel ſaltem ſecundum Baldum aliquabilis, ibidem numero 10 eodem

Appellatio à correctione (quia ei ius commune reſiſtit & contra appellantem præſumitur) non facit attentata, ibidem numero 17 folio eodem

Appellatio fruſtratoria cauſat attentata quando ſecuta eſt inhibitio per iudicem ad quem, ſecundum ſtilum modernæ Rotæ, de quo ibid.nu.20 & nu.23 eodem

Appellatio friuola facit attentata ſi iudex illi detulit etiam ſi tacita ſit delatio, & etiam ſi ipſius delegatus deferat, ibid.nu.25. fol.eo.244.& nu.26 & 27 245

Appellatio friuola, quæ de iure non fuiſſet admittenda ſi de facto fuiſſet admiſſa videtur facere attentata, præſertim appellato non contradicente, ibid.nu.31.& 33 eodem

Appellatio interpoſita a iudice, dato cum Clauſula, appellatione remota, ſi de facto per Papam fuerit admiſſa, facit attentata, ibi.nu.36 eodem

Appellatio a ſuperiore admiſſa operatur, vt ſententia non debeat mandari executioni, ibid.nu 36 eodem

Appellatio quæ de iure non ſubſiſtebat, ſi approbetur à Parte, operatur ſuos effectus etiam quoad attentata, ibi.nu.41 245

Niſi ſit inualida quia non fuit interpoſita infra decem dies, ibid. num 47 eodem

Appellatio eo ipſo eſt approbata à Parte, cenſetur ad Curiam deuoluta, & ſibi delatum, ibid nu.43 eodem

Appellatio interpoſita in caſu de iure prohibito ſi ſuperior eum admiſit, & inſuper inhibuit facit attentata, ibid nu 44 eodem

Appellatio friuola etiam per iudicem admiſſa, non facit attentata, ſecundum aliquos, ibi nu 45 eodem

Appellans non poteſt ſuam appellationem impugnare, & dicere eam fruſtratoriam, ibid nu.49 eodem

Appellatio debet eſſe nulla & inualida a principio & tempore interpoſitionis ad hoc vt geſta ea pendente non dicantur attentata, ibid.nu.50 eodem

* *Appellatio a ſententia lata ex Principis reſcripto propter iniquitatem relationis valet.cap.8.nu.8* 175

* *Appellatio a ſententia Principis non datur, cap.6.nu.27* 169

Sed bene datur a ſententia lata per Principem ad relationem alterius. ibi.nu.26. paulò ante

Niſi ſit diſpoſitio prohibitiua, quæ comprehendat ſententiã etiam ad alterius relationem latam, vt ibid.

Appellatio poſt recuſationem fieri debet in ſcriptis, & cedula dari in actis, aliàs recuſatio non operatur nullitatem proceſſus, cap. 6.num 171

Appellatio à ſententia ſub conditione lata interponi debet intra decem dies a die latæ ſententiæ, & non ab implemento conditionis.capitu 12.limitat.30.nume.119.fol.293. ſed vide numero 193 ibid f.297

Appellatio quæ tendit ad differendum reuocationem attentatorum non facit attentata, & ponitur exemplum c.12.lim.7.num.1. folio 246

Appellatio ob clauſulam appellatione remota perdit effectum ſuſpenſiuum, immo ſecundum aliquos inconcuſſa dicitur eſſe concluſio quod per dictam clauſulam tollantur omnes effectus ab ipſa appellatione proficiſcentes, c.12.lim.8.nu.2 247

Appellatio remota cenſetur vbi eſt remota contradictio, vel querela ibid nu.5 eodem

Appellatio per teſtatorem remota an habeatur in conſideratione, ibid.nu.7 eodem

Appellatio remota a iudice dato cum clauſula appellatione remota ſi ſit ex certa ſcientia per ſuperiorem admiſſa, cauſat attentata, ibi.nu.12 eodem

Appellatio ubi interponitur ex cauſa in iure expreſſa operatur ſuos effectus non obſtante clauſula appellatione remota ẽt quoad reuocationem attentatorum ibi.nu.16 & 17 248

* *Appellatio an per ſtatutum tolli poſſit, ibid nu.23* eodem

Appellatio a diffinitiua an faciat attentata etiam ſi in reſcripto adſit clauſula appellatione remota, ibid.nu.24 eodem

Appellatio quando permittitur cenſetur permiſſa quoad vtrumque effectũ tam deuolutiuum quam ſuſpenſiuum ibi.nu.27 eod.

Appellatio etiam in poſſeſſorio admittitur quando iudex manifeſtè grauat, ibid.nu.31 eodem

Appellari poteſt ẽt a iudice dato cũ clauſula appellatione remota, qñ ille in pronunciando fuiſſet in dolo, vel lata culpa, et ſi fuiſſet appoſita de conſenſu partium c.12 lib.8.n.38.& 41.f.249

Appellatio in notorijs interpoſita an faciat attentata, cap 12.limi. 9.num.1 250

appellatio in notorijs interpoſita regulariter non ſuſpendit iuriſdictionem, ibid.nu.3 eodem

appellans in notorio cõfeſſionis ſi in appellatione exprimat cauſã cam quæ hẽat offuſcare illud notoriũ, iuriſdictio iudicis a quo cẽſetur ſuſpenſa, vt ſententiam exequi non poſſit, ibi.nu.4 eod.

appellatio etiam in notorijs facit attentata quando iamnus in criminalibus, & iudex in imponenda, vel arbitranda pœna modum exceſſit, ibid nu.10 251

appellatio in notorio confeſſionis inducit effectum ẽt ſuſpenſiuum, quando notoriam reſultat tantum ex eo quod quis ſit confeſſus, non autem quia etiam ſit conuictus, ibid.nu.11 eodem

appellatio in notorio probationis, puta per famam operatur effectus ſuos ibid.nu.12 eodem

appellatio a declaratione notorij interponi poteſt, ibi.nu.13 eodem

appellari an poſſit a ſententia lata ſecundum conſcientiam iudicis c 12.lim.10.nu.2.3.& 4 eodem

appellatio a ſententia ſecundum conſcientiam lata deuoluit, non tamen ſuſpendit ſecundum aliquos ibid.nu.5 eodem

appellatio a ſententia ſecundum conſcientiam iudicis lata non operatur effectum ſuſpenſiuum, ibi.nu.10 252

I N D E X.

Appellationi a ſententia ſecundum conſcientiam iudicis lata deferri debet quando ſuperiori apparet fuiſſe ex rationabili cauſa interpoſitam ibid.nu.11 eod.

Appellatio in cauſa magni praiudicij operabitur effectus ſuos etiam interpoſitus a ſententia ſecundum conſcientiam iudicis lata, ibid.nu 13 eod.

Appellatione pendente beneficium ſequeſtratur etiam ſi ſequeſtrum non in ipſa, ſed in ſequenti audientia fuiſſet decretum cap.12. limi.12.nu 6 125

Appellatione ab executione pendente fit ſequeſtratio, praſertim ſi ſumus in re mobili, etiam ſi poſſeſſor non ſit ſuſpectus atque et ſi appellaretur ab exceſſu executionis, ibid.num.19 20.& 21. fol. 256

Appellans ne aliquis eligat (ſi poterat ante) eligere poteſt etiam pendente appellatione cap.12.limit.15.nu 3 260

* *Appellans etiam appellatione pendente poteſt contra iudicē quem male iudicaſſe pratendit ad damna & intereſſe agere p.2.cap. 12.Limit.16.nu 4* 261

Appellatus ſi appellationi non contradicat videtur eam approbare, ibid.nu.7 eod.

Appellatus turbans appellantem in ſua poſſeſſione dicitur attentare c.12.limi.17.nu.1 262

Appellatio interpoſita a mandato de reſidendo non facit attentata, vt interim in beneficio non poſſit deputari vicarius c.12 lim. 18.nu 1 eod.

Appellatio a mandato de reſidendo praſumitur fruſtratoria, ibid.nume.5 eod.

Appellatio à viſitatione Epiſcopi regulariter non admittitur, ibid. nu.6 262

Appellatio interpoſita per adminiſtratorem loci pij condemnati ad reddendam rationem non facit attentata, ibid lim.19.numero 1. 263

Appellatio interpoſita per officialem condemnatum non facit attentata, cap.12.lim 20.nu.1 eod.

Appellari non poteſt a ſententia lata in ſyndicatu. ibid.num.3.fol. eod.niſi ſimus in ſententia interlocutoria, ibidem num.4.fol. eod.

Appellari ab interlocutoria poteſt etiam in eo iudicio in quo a diffinitiua eſſet prohibita appellatio, ibid.nu.5 fol.164

Appellatione ab excommunicatione iam lata pendente poteſt iudex denunciare illam excommunicatum, priuare fructibus, & pariter eundem abſoluere ſecundum Dec.c.12 lim.21.num.1. fol.eod. 264

Appellatione a ſententia qua quis declaratur incidiſſe in excommunicationem pendente, non poteſt fieri denunciatio ibid eod.21. limi.nu.16.f.266.niſi ſimus in notorio, vel in declaratione, qua ſolet fieri in obligationibus in forma camera ibi.num.30. f.eo.& nu.31 f eod. 266

Appellatio datur a declaratoria excommunicationis appellans hoc caſu debet interim appellatione pendente tam in iudicialibus quam extraiudicialibus actibus euitari ſecundum aliquos, ibidem nu.29 fol.eod.

Appellatio ab excommunicatione conditionali illam ſuſpendit, & interim ille non eſt excommunicatus, ibi.nu 36 fol eod.

Etiam ſi poſtea impleatur conditio ibid.nu 37 fol eo.

Appellatione a ſententia ſuſpenſionis, vel interdicti pendente, poteſt quis denunciari, priuari fructibus, & abſolui ſecundū ea qua dicta ſunt in appellatione ab excommunicatione ſupra 21.22. & hac 23.limitatione in 2.part.cap.11.de atten. appell pend. limit.23 nu.10 fol.268

Appellatio ſicut non ſuſpendit ſententiam excommunicationis, ita nec interdictum, aut ſuſpenſionem ibid.nu.11 fol eod.

Appellatio interpoſita eo tempore quo interdictum erat ex cauſa aliqua ſuſpenſum, dicitur ſuſpendere & operari effectum ſuſpenſiuum ibid.lim.23 nu.15 fol.eod.

Appellatione interpoſita a ſententia in fauorem matrimonij lata aliquo caſu licet innouare cap.12.limi 24.numero primo, fol. 269

Appellatio non datur a ſententia ſuper praſtatione alimentorum ibid.nu 5.fol.eod.praſertim quoad effectum ſuſpenſiuum, ibid. nu.6 fol.eod.

Appellari regulariter non poteſt a ſententia lata in iudicio poſſeſſorio ſecundum com.opin c.12.limi.15. nu 1 fol 170

Appellatio a ſententia in iudicio poſſeſſorio lata regulariter non facit attentata nu.2.fol.eod.& nu.8.& 9 fol.171

Ampliatur duobus modis ibid.nu.10.& 12 fol eo.

Limitatur quinque modis ibid.nu.14.15.16.17.18.& 19.folio eod.& fol ſeq.

Appellatio in poſſeſſorio non operatur effectum ſuſpenſiuum, ſed ſolum deuolutiuum, & ideo non retardat executionem ſecundū opin. Bartol.qua veriſſima dicitur ibid num.3 4.5.6.& 7.fol. eod. 271

Appellatio in omni poſſeſſorio tam recuperanda & adipiſcenda quam retinenda quam etiam in Saluiano interdicto interpoſitus non facit attentata ibid.nu.10 fol. eo.

Appellatio de Iure Canonico datur etiam in poſſeſſorio, etiam ad effectum attentatorum ibid.nu.19 f.172

Ampliatur quatuor modis vt ibidem num.23.24 25.& 26.folio eodem

Limitatur ſimiliter quatuor modis ibidem nu 25. f.eod.

Appellatio etiam de iure Canonico non admittitur in multis caſib. qui enumerantur ibid nu 27.vſque ad nu.32 fol.eod.

Appellatio quando prohibetur cenſetur prohibita quoad vtrumque effectum tam deuolutiuum quam ſuſpenſiuum ibid.nume 29. folio eod.

Appellatione pendente non debet quis commodo poſſeſſionis priuari, cap 12 limit.16 nu 3 fol.273

Appellatione pendente poſſunt partes non deductum deducere, & non probatum probare niſi fuerit in prima inſtantia malitioſe omiſſum, vel niſi in prima inſtantia quis fuiſſet per Iudicem cum competenti dilatione ad probandum admiſſus & ille ſcienter probare omiſerit ſecundum magis communem opin.c.12.limi. 17.nu 4 vſque ad nu.10 fol.274

Appellatio ſuſpendit ſententiam eiuſque vires in totum tam quoad appellantem quam quoad appellatum, vt vtrique liceat non deductum deducere, & non probatum probare ibidem num.13 folio eodem

Appellatione pendente a remiſſione cauſa facta primo Iudici poteſt primus Iudex citra vitium attentatorum procedere, & ſententiam ferre cap.12.limit.29.nu 1 f 175

Niſi tertius Iudex cui cauſa appellationis ab huiuſmodi remiſſione fuiſſet commiſſa primo Iudici inhibuiſſet ibid. numero 2. folio eodem

Appellatio interpoſita a ſententia lata in iudicio perſonali non facit attentata quoad hoc vt impediat alienationem rei de qua litigatur c.12.lim.32 nu.1 f.176

Appellans a captura, & a carceratione debet etiam appellatione pendente in carceribus detineri, & ita de ſtilo ſeruatur, c 12 lim. 33.nu 4.5.& 6. f eod.

Appellatione ſuper validitate primi matrimonij pendente poteſt ſecundum contrahi remiſſiuè capitulo 12.limit.35.numero 2. folio 277

Appellatio extraiudicialis non inducit veram litis pendentiam ad effectum attentatorum ſecundum veriorem opinionem remiſſiue ibid.nu.8 f eod.

Appellatione a ſententia arbitri, vel arbitratoris pendente nō dicitur attentare 12 lim 39 num 1.& 2 f.179

Appellatio a ſententia Arbitri in effectu non videtur differre a reductione laudi, ibid.nu.3 f.eod.

Appellatione pendente poſſunt fieri actus qui ſint conſecuti ad alios actus factos ante appellationem cap 12 lim.40 nume.primo, folio eod.

Appellans negans ſe fuiſſe appellatum, & dicta appellationem impugnans non poteſt petere reuocationem eorum qua per appellantem pratendit fuiſſe attentata cap.12 limi.41. numero 1. & num.4 f.180

Appellatione pendente a ſententia lata ſuper falſitate teſtium non poteſt iudex ciuilem expedire citra vitium attentati, cap 4 limit.13.n 17 f 150

Appellatione pendente ſi quid fiat non dicitur attentatum quando eſſet periculum in mora c 12 lim.43.nu.1 f.181

Appellatio interpoſita per vnum in parte & partibus contra eum facientibus non facit attentata quo ad eum qui non appellauit, neque cauſam commiſit c.12.lim.44.nu.1 fol 282

Appellatio interpoſita per vnum in parte & partibus contra eum facientibus aduerſarium non appellantem non iuuat ibid.nu.2. folio eodem

Appellatio interpoſita poſt tres conformes ſi in aliquo caſu permittitur, illa non facit attentata, nec impedit executionem ibidem lim.45.nu.1 f.eod.

Appellatio ab interlocutoria an irritet ſententiam ea pendente lata ibid.lim 47.nu 2 f.183

Appellatione interpoſita ab inſtitutione de aliquo praſentato per ordinarium facta ſi praſentatus & inſtitutus capiat poſſeſſionem dicitur, bona poſſeſſio ſecundum aliquos limit.49 nu.1.& 2. eod cap.12 f.284

Appel-

Digitized by Google

I N D E X.

Appellatio quando eſt nulla & inualida non facit attentata c. 12. lim 50. num 1 fol. 288

Appellatione pendente nihil eſt innouandum, dummodo appellatio ſit aliqua uel ſaltem aliquabilis ſecundum Bald ibidem numero 3 eodem

Appellationis nullitas ex pluribus cauſis contingere poteſt de quib. infra ibid nn. 4 eodem

Appellatio ſi non eſt friuola, & caſus eſt appellabilis poteſt tamen eſſe nulla quia ſit interpoſita per minus legitimam perſonam, ibid nn 5 fol. eod & nn. 14 289

Si per legitimam perſonam ſaltem non debito tempore, ibid nu. 6. fol. eod. & nu. 38 304

Si debito tempore non tamen coram iudice. ibid. num 7. fol. 288 & nu. 188 296

Si coram Iudice non tamen fuit expreſſa qualitas ſententia, & perſona appellantis, ibidem numero 8. folio 288. & numero 192 297

Si expreſſio fuit rite facta ſaltem appellatio non fuit pura, ſed conditionalis ibid nn. 9 fol 288 & nn. 197 297

Si fuit pura, Apoſtoli tamen non fuerunt legitime petiti, ibid. nu. 10 f 288. & nu. 199 297

Si Apoſtoli fuerunt petiti, in aliquo tamen fuit omiſſa forma ſtatuti loci reſpectu iudicis ad quem. ibid. numo. 11. fol. 288. & nu. 210 297

Si forma ſtatuti fuit ſeruata appellatio tamen fuit generalis ad omnes iudices ibid nu 12. f. 288. & nu 213 298

Si appellatio non fuit generalis, ex eo ſaltem poteſt dici nulla, quia fuit appellatum ad inferiorem ibid nu. 13 f 288. & nu. 217 298

Appellationis illa prima cauſa nullitatis allegari poteſt quod fuerit interpoſita per minus legitimam perſonam, ibidem numero 14. 288

* *Appellatio a ſententia ſuper alimentis non admittitur etiā ſi pars alimentorum petatur, c. 12 limit 24. nu. 13* 269

* *Ac etiam ſi pronuncietur ſuper eo quod in tacitam conſequentiam praſupponit alimenta, ibid. nu. 13* eodem

* *Fallet in alimentis petitis a diuite, ibid. nu 15* 270

* *In alimentis prateritis, ibidem nu. 16* eodem

* *Quando non incidenter, ſed principaliter, de alimentis agitur. ibidem nn. 17* eodem

* *Quando cauſa alimentorum eſſet facta appellabilis, ibidem numero 18* eodem

* *Niſi Iudex qui ſuper alimentis pronunciauit, appellationi ab eius ſententia interpoſita detuliſſet, ibid. nu. 19* eodem

* *Appellatio quando admittatur a ſententia in cauſa alimentorum c 12 limi. 24 nu. 7* 269

* *Appellatio Domini iuuat ſubditos etiam non appellantes, ut proceſſus poſtea factus ſit attentatus, d. cap. 12. limit. 50. numero 43* 290

* *Appellatio nulla cauſam non deuoluit ad iudicem ad quem, niſi ad cognoſcendum de ualiditate, vel inualiditate appellationis, ibid. nn. 44*

* *Appellatio a ſententia conditionali an intra decem dies a prolatione ſententia, vel ab implemento conditionis ſit interponenda, d. lim. 50 nu 124* 294

* *Appellatio alternatiua ut valeat, quid requiratur, ibidem numero 230* 229

* *Appellatio omiſſo medio ualet ibid num. 232. ſi tamen aliquid per iudicem a quo attentetur, illud non dicitur factum in contemptum Iudicis ſupremi, ſed medij, ad quem attentatorum cognitio eſt remittenda, ibid. nn. 233* eodem

* *Appellatio an ſit ualida, vel an ſuſpendat eius cognitio ſpectat ad iudicem ad quem, c. 12. limit 53. nu. 34* 307

* *Appellatio non ſolum utilis, ſed multoties neceſſaria, ibidem numero 36* eodem

* *Appellatio inſpecto praſenti ſtatu extinguit, inſpecto autem futuro ſuſpendit, c. 12. in prafat nu. 93* 196

* *Appellatio regulariter ſuſpendit iudicatum, ſed non impedit praſumptionem iuſtitia, & rectitudinis ipſius ſententia. ibidem nu. 125. & limi. 24 nu 12* 269

* *Appellatio, & conſultatio ad Iuriſdictionis ſuſpenſionem inducendam a pari procedunt, c 9 nu. 2* 176

Appellatio interpoſita per procuratorem vigore mandati, quod non erat bonum, neque ſufficiens dicitur nulla etiam ſi poſtea doceret ſe habere aliud mandatum ſufficiens c. 12. limit. 50 num. 22. & nu. 23 283

Appellatio interpoſita per procuratorem qui tamen ſua procurationis inſtrumentum parti non intimauit, an dicatur nulla, ibi. num. 31. 34. & 35 eodem

Appellatio licet ſit interpoſita a procuratore in tempore infra quod vere non potuit habere notitiam mandati, nihilominus ſuſtinetur, & ſi de bono iure appellantis conſtat impedit ſententia executionem, ibid. nu. 36 eodem

Appellatum fuiſſe non ſufficit niſi probetur intra 10. dies fuiſſe, appellatum aliàs appellatio dicitur nulla, ibid. numero 46. & num. 53 290

Appellandi facultas non viuit ultra decem dies ſecundum Alex. ibid nu. 47 eodem

Appellatio regulariter intra decem dies interponi debet a die recitationis ſententia de momento ad momentum computandos, aliàs eſt de iure nulla, ibid. nn. 56 eodem

Appellatio non ſolum a diffinitiua verum etiam ab interlocutoria debet regulariter intra decem dies interponi etiam ſi ſimus in interlocutoria tacita, puta a reiectione exceptis niſi poſt primam tacitam reiectionem fuerit denuo ſecunda facta inſtantia pro admiſſione. & iterum fuerit reiecta, quoniam hoc caſu appellari poteſt etiam ſi lapſi eſſent decem dies a prima tacita interlocutoria, ibid nu 78. 79 & 80 291

Appellatio ab aliquo actu per Iudicem facto poteſt etiam extra decem dies interponi, quando ille actus non habet vim ſententia & quando non tranſit ſententiam in rem iudicatam, nu. 81. & 83 eodem

Appellatio poſt decem dies etiam de conſenſu partium interponi ualide non poteſt, ibid. nu 85 292

Appellatio extra decem dies interpoſita etiam ſi fuerit per alium (puta per adhaerentem) proſecuta non conualeſcit, ibidem numero 87 eodem

Appellatum fuiſſe intra decem dies probari non dicitur etiam ſi appellans paratus ſit iurare qualiter ille intra dictum tempus appellauit, ibid. nu. 117 293

Appellatio intra decem dies a prolatione ſententia, debet etiam a ſententia conditionali abſque eo, quod expectetur implementum dicta conditionis praterquam in ſententia cenſurarum, ibid nu 119 & 123 294

Appellari poſt decem dies non poteſt etiam ab actu quem Iudex ēt poſt decem dies faceret ſi ille erat in executionem ſententia antea lata ibid. nu. 134 eodem

Appellatio generalis ad competentem Iudicem, vel alternatiua, an ſuſtineatur, & quo tempore ſit facienda declaratio Iudicij, & quo caſu ibidem numero 137. 138. 139. 140. & numero 141. fol eodem

Appellatio extraiudicialis, puta ab electionibus, & ſimilibus, poteſt etiam poſt decem dies interponi ab illato grauamine, & quomodo hoc procedat, ibidem numero 153. uſque ad nu. 157. folio 295

Appellatio interpoſita poſt decem dies valet ſi hoc ſtatuto, aut conſuetudine ſit permiſſum, ibid. nu 182 296

Appellatio a delatione iuramenti poſt decem dies interponi poteſt, ibid. nu. 192 297

Appellatio a ſententia excommunicationis conditionaliter lata etiam poſt decem dies interponi poteſt, ibid nu. 193 eodem

Appellatio in dubio praſumatur interpoſita infra decem dies a die ſcientia, ibid. nu. 195 & 196 eodem

Appellatum fuiſſe infra decem dies non videtur in dubio praſumi, ibid. nu. 199 eodem

Appellatio ubi permittitur a die ſcientia geſtu poſt ſententiam ante interpoſitionem alienationis non ueniunt tanquam attentata reuocanda, ſed beneficio inituſtitia, ibidem numero 200. folio eodem

Appellatio debet interponi coram iudice à quo, aliàs dicitur nulla, niſi adſit iuſtus metus, dummodo potuerit haberi copia iudicis, aliàs ſufficit appellare coram honeſtis viris, ibidem num. 202. uſque ad nn. 206 eodem

Appellatione interpoſita debet in ea exprimi qualitas ſententia a qua appellatur, & qualitas, & nomen appellationis, ibid. nu. 206 eodem

Appellatio regulariter qua continere debeat, ibidem num. 207 folio eodem

Appellationem ſi in appellatione ommitteretur, nihilominus appellatio ſuſtineretur, immo ſuſtinetur etiam ſi falſum nomen appellati fuiſſet expreſſum, ibidem num. 208. & numero 209. folio eodem

Appellatio regulariter debet eſſe pura, ibid. nn 210 eodem

Appellatio conditionalis nihil ponit in eſſe, & ideo proceſſus ſuper ea ante impletam conditionem factus dicitur inualidus, ibid. nn. 211 298

b

Appel-

Digitized by Google

INDEX

Appellatio nulla non facit attentata ibid nu.212 eodem

Appellatio non dicitur nulla quando etiam non petitis apoſtolic. Index illi detulit ibid nu.121 eodem 298

Appellans non rediens pro Apoſtolicis non cenſetur appellationi renunciare ſi in termino iuris cauſam appellationis committi fecerit ibid.nu.222 eodem

Appellatio ubi eſt interpoſita ſiue debita forma attētata poſtea non reuocantur ibid nu.224 eodem

Appellatio generalis dicitur nulla ibid.nu.226 eodem

Appellatio debet fieri nominatim ad talem iudicem niſi fuiſſet directa ad competentes iudices ſecundum commun. opinionem & hoc caſu debet nominatim infra decem dies Iudicem declarare,& appellatio intimari illi iudici quem ex competentibus appellans elegerit ibid nu.127.228.& nu.229 eodem

Appellatio interpoſita ad maiorem Iudicem eſt nulla,& non ſecundum leges ibid.nu.234 299

Appellatio per intruſum interpoſita non facit attentata cap 12. limit 51.nu.1 fol.eod 299

Appellatio interpoſita in caſu a iure prohibito non facit attentata ſecundum communem opinionem cap.12.limit.53.num.1.& 2.fol. 306

Appellatio quando non eſt legitima Iudex poteſt procedere, nec talis proceſſus reuocatur per viam attentate ibid.nume, 7. fol. eodem.

Appellatio ab executione ſeu pronunciatione de exequendo non facit attentata,& qua ſit ratio ibidem num.8.9.10 11.12. & 13.fol. eodem 306

Appellatio a pronunciatione de exequendo an valeat ibid.num.14. 15 16.& 17. eodem

Appellari poteſt a pronunciatione de exequendo quando ſententia de cuius executione agitur lata eſt contra vnum pronunciatio autem de exequendo eſſet contra alium ibid. numero 23.fol. eodem 307

Appellatio ab executione valet quando in ea modus exceditur ſecundum communem opinionem ibid.numero.24. & 25. fol. eodem.

Appellatio ratione exceſſus in qualibet cauſa mundi admittitur etiam ſi ſumus in executore apoſtolico ibidem numero 29. f. eodem.

Appellatio ratione huius exceſſus in executione non niſi ſemel conceditur ibid.nu.30 eodem.

Appellatio ratione huius exceſſus ad hoc ut valeat debet in ea ſpecifice exprimi cauſa,& in quo fuerit exceſſum ibidem nume. 31. eodem

Appellatione ab exceſſu executionis pendente fructus interim ad inſtantiam partis ſequeſtrantur, & poſſeſſio rei per ſuperiorē ad ſe auocari poteſt ibid nu.35 eodem

Appellatio a mandato de exequendo conceſſo parte non citata an interponi poſſit ibid.nu.37. eodem.

Appellatio à reiectione exceptionis oppoſita valet ibid.numero. 38. eodem.

Appellari poteſt a ſententia per quam inducitur executio alterius ſententiæ quando in ea aliquid de nouo inducitur niſi a prima ſententia cuius executio dicitur eſſe ſecunda ſententia prohibita fuiſſet appellatio ibidem num 41.& 42.fol.eodem.& fol.308.

Appellari poteſt ab executore apoſtolico in caſu de quo hic ibidem n. 43. fol.eod.308

Appellatio ubi ab executione permittitur debet in ea exprimi cauſa iuſta appellandi aliàs appellatio eſſet nulla ſecūdum communem ibid.nu.48.49.50. eodem.

Niſi ex facie,& forma ipſius ſententiæ conſtaret verè de grauamine puta quia in ea exprimeretur cauſa iniuſta vel a iure reprobata ibid.nu.52 eodem

Appellatione ab interlocutoria cuius iniquitas detegitur per allegationem iuris non exquirit expreſſionem iuſtæ cauſæ ibid.num. 54 fol. eodem

Appellatio infinitis propè caſibus prohibetur remiſſiuè ibidem,num. 60. eodem.

Appellatio non ſolum a iure verum etiam ab homine prohibita non facit attentata ibid n 61 eodem 309.

appellatio de iure communi prohibita ſi per aliquod ſtatutum permittitur non operatur effectum ſuſpenſiuum, & per conſequēs nec attentata ibid.nu 64 eod. 309

appellatio ſemel per ſtatutum permiſſa in poſſeſſorio non operatur effectum ſuſpenſiuum ſed tantum deuolutiuum ibidem nume. 65 fol. eodem.

* appellatio ſine ſcriptis quando ſit.cap 12.limit.1.nu.76. 230.

* appellatio ab interlocutoria an faciat attentata, & ſic an ſuſpendat,vel deuoluat,ibid,nu 116 232

* appellatio quando faciat litem & attentata cap.12.limit.3.n. 14. 239

* appellatio notoriè iniuſta non ſuſpendit.d.ca.12.limi.6.num.3. 243

* appellatio an tolli poſſit per ſtatutum d.ca.12.lim.8.numero 28. 248.

* appellatio a ſententia excommunicationis æquiparatur appellationi ab interlocutoria d.c.12.limit.21.nu 10 265

appellatio etiam in caſu a iure prohibito facit attentata ſi Iudex illi detulit,vel ſi illam de facto admiſit & pars illam approbauit cap,12.limit.53.nu.67.& 68 309

appellatio quantumcunque ſit prohibita ſi tamen adſit iuſta appellandi cauſa poteſt illam exprimendo appellari ibidem nu. 69. eodem 309

appellatio ab executione quæ ſit vigore obligationis in forma Cameræ cum deuoluat & non ſuſpendat non retardat executionē ibid.limi 53.num.71 eodem

appellans cui Iudex pro apoſtolicis dederat terminum iuris ſi interim cauſam committat,& Iudicem impetrat tam appellatio quam impetratio valet etiam ſi pro apoſtolis amplius non rediterit part.2.cap.13. de atten pend.tem.apoſt.pæ.nume. 30. 312.

appellatio etiam ſi appellans pro apoſtolis non redierit ſuſtinetur quando pro eis redire non teneretur prout eſt quando nihil aliud reſpondiſſet niſi quod ipſe audiebat par.1.c.13.de atte. pend.temp.apoſt pet nu 48 314

appellatio non dicitur deſerta ſi appellans non comparuerit in termino ad dandum apoſtolos per iudicem anticipato vel prorogato par 2.capit 13.de atten pend.temp.apoſt. præten. numero 52. eodem

appellari à ſententia interlocutoria poteſt in poſſeſſorio quamuis a ſententia in cauſa principali non poſſit cap.15 de atten. pend. comp nu.33 fol 322

appellationis prohibito tanquam auferens defenſionem cenſetur odioſa c 15.num.129 fol.327

appellatio etiam pendente compromiſſo fieri,& interponi poteſt cap, 15.nu.182 fol.328

appellatio,ſicut tollit præſumptionem quæ erat, pro ipſa ſententia ac pro Iudice ita reductio tollit,& eneruat præſumptionē quæ pro laudo,par.2.cap 16-de attent.reduct.ab arbit.bon.vir.n. 23 fol 334

appellari poteſt a ſententia ſeu executione laudi ſecundum magis communem ibid nu.36.& 37 335

appellatione prohibita non cenſetur prohibitus recurſus cap.19. nu. 22 366

Niſi quis antea appellaſſet,& appellationem deſeruiſſet nume. 24. eodem

appellatio innititur iuſtitiæ, ſupplicatio vero conceditur ex gratia ibidem num.25

appellatum fuiſſe non ſufficit probare niſi etiam probetur intra decem dies fuiſſe appellatum in 2 par cap.20.in præfa nu.121. 377

appellatio extraiudicialis verificari debet antequam inhibeatur Iudici a quo ibid nu 151 378

appellatio nulla non facit geſta contra eam ſubijci vitio attentatorum 2 part.cap.20.de atten.poſt inhibi.in 2.lim. numero 24. 399

appellatio ſi non ſit Iudici intimata geſta per eum non reuocantur, in primis & ante omnia ſed per viam iniuſtitiæ in 3.par.ca. 21 quibus,& quot mod nu.36 4

appellatione deſerta poteſt agi ad reuocationem attentatorum per viam nullitatis nu 39 eodem 4

Sic etiam quando appellationi fuit renunciatum ut ibid num. 40 ſeq.5

Idem quando index qui pronunciauit fuit datus cum clauſula appellatione remota ibid nu 41 eodem

appellatio ſuſpendit etiam concluſionem in cauſa in prima inſtantia facta in 3 par.c.23.quand & infra quod temp.attent.reuoc petem num.53 15

appellatio datur ab executione irreparabili etiam in poſſeſſorio,ca. 24 q 10 num,22 37

appellans pendente appellatione attentando videtur ſiue appellationi renunciare,cap.24 q.8.num.11 32

appellari poteſt a ſententia lata in cauſa attentatorum remiſſiuè in 2 par.c.24 q.25 nu.38 48

Et in ea proceditur per tres conformes ibid.nu.39 eodem

Appel-

Digitized by Google

Appellatio vbi eſt notorie friuola licet regulariter attentata non reuocentur ſi tamen ipſe appellans aliquid attentauit reuocā tur ibid. num 45 eodem

Appellatum eam dicimus neceſſario videtur præſupponendam antea fuiſſe diffinitum in 3 par. cap. 26 ve prob. atto. numero 14 folio 58

Appellandi facultas non viuit vltra decem dies in 3. par. c. 26. numero 18 59

Appellans ſpolians aduerſarium cenſetur ſuæ appellationis renunciaſſe in 3. par. cap eod. nu. 127 fol. 66

Etiam in cauſa diuerſa ſecundum aliquos nu. 128 fol. eodem

* *Appellans redire non tenetur ad iudicem pro Apoſtolis. qui ſibi dedit refutatorios, & habet annum ad committendam cauſam. c. 12 præfat. n. 61* fol. 194

* *Appellans habet annum ad committendam cauſam, ſi dati ſunt reuerentiales, ſecus ſi dati ſint teſtimoniales, eod c. 12 in præfat. nu. 82* fol 195

* *Appellans à ſententia nulla non cenſetur per hoc talem ſententiā confirmare, d. c. 12. ampl. 6. nu. 5* fol 210

Appellatio a nō reuocatione attētati dicitur legitima, ita vt ſi quid ea pẽdente poſtmodum attentaretur ſit reuocandum in 3. par. capit. 27. de iud. & per quem attent. renoc. numero 4. folio 68

Appellans a ſententia lata ſuper attentatis an alligetur Clem appellanti de appell ita vt non poſſit appellationem noua cauſa iuſtificare in 3. par. c. 28 de ſent. in cauſa attent. feren. numero 6 f 74 & ſeq.

Appellans à ſententia ſuper attentatis lata, an teneatur ſeruare diſpoſitionem c. cordi, de appell. in 6. & in appellatione exprimere cauſam ſui grauaminis, & infra, num. 13. ibidem num. 7. fol. eodem & fol. 76

Appellatio etiam in poſſeſſorio permittitur quando pronunciatur negatiuè in 3 par c. 28. ibid nu. 42 fol 78

Appellatio an detur à ſententia lata in cauſa attentatorum in 3. par. c. 28. nu. 43 fol. eodem

Appellans pendente appellatione attentans priuatur beneficio appellationis vt in eo puniatur in quo deliquit in 3. par. cap. 28 num 54 fol. eodem

Etiam perpetuo ſecund. commu. opi. nu 55. ibid. fol eodem

Appellatiō prohibetur in his quæ celeritatem deſiderant, & in quibus mora eſſet aliquod periculum allatura in 3. par. cap eod. nu. 56 fol. eodem

Appellatio prohibita videtur quando proceditur ex officio iudicis in 3. par. c. eod. nu. 69 fol. 79

Appellatio in cauſa attentatorum videtur eſſe contra ius ſecundū aliquos in 3 par c. eod. nu. 69 f eo. 79 fol. 545

Appellatio cenſetur prohibita vbi mādatur procedi ſine lite. ſtatim & ex officio in 3 par c. eod. nu. 70 fol. eodem

Appellatio tendens ad differendum renocationem attentatorum nō admittitur in 3 par c eod. nu 72 fol. 80

Appellationis prætextu cauatur quis quandoque ſe in ſua iniquitate confouere in 3 par. c. eod. nu. 74 fol. eodem

Appellans dicitur offendere iudicem n 77 fol. eodem

Appellari non poteſt à ſententia demoliendo ædificium poſt nunciatum nouum opus fabricatum in 3. par. cap. eodem numero 79 eod. 80

Appellari non poteſt à pœna legis in 3. part. capitu. 28. nume. 83 folio eodem

Appellari non poteſt a ſententia lata in cauſa attētatorum ſaltem de iure ciuili cum illa ſit interlocutoria à qua de iure ciuili non appellatur in 3 par. c eod nu. 86 fol. 81

Appellari à ſententia attentatorum ſecundum aliquos non poteſt ſi affirmatiue pronunciatur in 3 part. capit. eodem numero 88. folio eodem 81

Secus ſi negatiue vt nu. 89. ibid.

Appellari poſſe videtur à non reuocatione attentati in 3. par c. 28 nu 91 fol eod 81

Appellatio à ſententia attentatorum ſecundum aliquos admitti debet quoad effectum deuolutiuum in 3 par c. 28. nu. 92. f eod.

Etiam de iure canonico vt nu. 93 fol. eod.

Appellari licet non poſſit à ſententia lata in cauſa attentatorum ſecundum veriorem, ab interlocutoria tamē ante dictam ſententiam latam bene appellari poteſt, in 3 par. cap. eod num 99. folio 82

Appellatio non eſt admittenda in ſpolio attentato ibid. nume. 100 folio eodem

Licet contraria ſententia tanquam verior ſuſtineatur, vt infra nu. 103. & nu. 123 fol. 84

Pre... im vbi attentatum non deduceretur principaliter ſed incidenter vt infra nu 128 f eod 84

Et tanto magis ſi eſſemus in beneficialibus ob periculum animæ vtilitatem publicam, & eccleſiarum quæ in eis verſantur, vt num 129 fol. eod.

Appellari a ſententia in cauſa attentatorum lata non poteſt quando ſumus in attētatis aliqua lite pendente in qua de iure erat prohibita appellatio in 3. par. c. 28. nu 133 eodem

Appellatione prohibita in cauſa principali cenſetur etiam in cauſa acceſſoria prohibita in 3. par c eod nu 134 eodem

Et è contra permiſſa in principali eſt permiſſa in acceſſorio vt ibi. nu 136 85

Appellari non poteſt à ſententia lata ſuper fructibus, & expenſis quando appellari non poterat in cauſa principali in 3. par. ca. eod. nu 135 fol. eod 85

Appellatio reponit appellantem ad ſtatum litis conteſtatæ in 3 pa. cap. 29 nu 96 fol. 92

Secundum communem opinionem ibi nu 97 fol. eod.

Appellatio ſola ſi impedit executionem ergo poteſt dici quod nullitas illam non impedit in 2 par c. 17. nu 26 fol 341

Appellatio quoque, & alia qualibet legitima exceptio non eſt admittenda quando apparet quod illa animo calumniandi proponitur in 2. par. c. 17. nu 133 fol. 350

* *Appellatio in actu & appellatio in potentia, idem operatur dum pendent decem dies ad appellandum cap 11 nu 61.* f. 188.

* *Appellatio dicitur deſerta ſi commiſſ.a ſignata, non fuit intra mēſem præſentata, qui de ſtylo datur ad præſentandas commiſſiones c. 12 in Præfatione nu. 64* fol. 194

* *Appellatio quare in præſentia Iudicis, & non partis interponenda d c. 12 ampl. 15. nu 4* fol. 217

* *Appellatio vnius ex condemnatis an appellationem ſuſpendat, quoad alios non appellantes d. capit. 12 ampl. 11. numero 13 folio* 213

Appellatio in poſſeſſorio in multis caſibus permittitur ratione præiudicij irreparabilis remiſſiuè in 2. par. cap. 17. numero 105. folio 148

Appellans, & attentās non ſolum ſpoliando verum etiam appellatū turbando cenſetur ſuæ appellationi renunciare in 3 par. c. 31 nu. 259 f. 133

Appellationi etiam ab interlocutoria Iudex non deferens punitur quando in ea eſt expreſſa talis cauſa quæ ſi foret vera appareret de grauamine in 3 par c 31. nu. 265 f. eodem

Appellari poteſt à condemnatione expenſarum c. 30. n. 159. f. 106

Niſi ſimus in cauſa attentatorum ibid nu. 160 f. eod.

Arbiter ceu iurisaciam mulctare non poteſt capitu. 15. nume. 18. folio 321

Niſi huiuſmodi facultas ſit ſibi à Partibus attributa, ibidem num. 19

Secundum commu. opi. ibid nu. 20 f. eod.

Arbiter no poteſt pronunciare ſuper pœna vel compromiſſo vel alia noua pœna ibid. nu. 21 f eod.

Arbiter non poteſt poſſeſſionis reſtitutionem aut miſſionem in eum facere ex quo dicitur eſſe mixti imperij ibidem numero 22. folio eodem

Arbiter non poteſt reum conuentum l. Aquilia, & damnum negantem in duplum condemnare ibid nu 24 f 322

Verior tamen videtur opinio contraria ibidem numero 96, folio 324

Arbiter non iudicat de ſuperuenientibus poſt tempus compromiſſi ibid. nu. 25. f 322

Arbitria redacta ſunt ad inſtar iudiciorum ibid. n. 36 f eod.

Arbitrium de neceſſitate requirit tres perſonas videlicet actorem reum, & Iudicem, ſicut etiam requirit iudicium ibid num. 40 f. eod.

arbiter procedendo ad vlteriora videtur exceptiones propoſitas reijcere ibid. nu. 41 f eod. 322

arbiter poteſt reuocare ſuam interlocutoriam ibid. numero 44 folio eodem

arbiter debet ſicut Iudex in vnoquoque actu partes citare, ibidem num. 54 f 323

arbiter cognoſcit, & pronunciat ſuper acceſſoriis, & cohærentib. ad cauſam principalem, ſine quibus illa commodè expediri non poteſt ibid. nu. 68 f eod.

arbiter poteſt contumacem in expenſis, & intereſſe condemnare ibi. num. 69 f eodem

arbiter facere poteſt ea quæ Iudicis officio expediuntur ibid num. 72 f. 324

arbiter poteſt in quacunque parte ḋ. dicij ex officio interrogare par-

tem

Digitized by Google

tem ne poſſideat ibidem numer. 75. folio eodem. Item cogere partem, vt deleto iuramento ant iuret aut referat ibi. nu. 76. fol. eodem
Item præcipere parti ſub pœna confeſſatarum poſitionum vt illis reſpondeat ibi nu. 77 f. eod.
Arbiter cognoſcere poteſt de his quæ obueniunt pendente compromiſſo, & ſuper illis pronunciare vt ſuper fructibus ibid. num. 78 f. eodem
Immo etiam de illis quæ ſi res fuiſſet deducta in iudicium in cõſequentiam veniſſent ibid nu. 79 f. eodem
Arbiter cognoſcere debet an ſua ſit notio ibid. nu 81 f. eodem
Arbiter licet non poſſit aliquem immittere in poſſeſſionem pronunciare tamen poteſt aliquem immittendum eſſe ibid. num. 84. folio eodem
Arbiter ſemper cognoſcit de incidentibus, & emergentibus ibid. nu. 86 fol. eodem
Secundum commu opin. ibid nu. 87 f. eod.
Arbiter ratione cauſæ incidentis poteſt cognoſcere etiam ea quæ regulariter non potuiſſet puta de reſtitutione in integrum quæ eſt mixti imperij ibid. nu 93 f. eod. 324
Arbiter tenetur adminiſtrare iuſtitiam ibidem numero 101 folio 325
Arbitrio alicuius ſi quid eſt commiſſum debet ille quod iuſtum eſt arbitrari ibi nu 102 f. eod.
Arbiter poteſt inhibere ibid nu. 108 f. eod.
Arbiter poteſt alteri parte ſtantibus inimicitijs inhibere ne tranſeat per contratam alterius ibid. nu. 109 f. eod.
Arbiter aſſumptus vigore ſtatuti dicitur habere iuriſdictionem ibi. num. 115 f. eod. 325
Arbiter ſtatutarius dicitur habere iuriſdictionem ibid. nume. 132 folio 327
Et dicitur. Iudex ibid. nu 133 f. eod. 327
Et poteſt partes, & etiam teſtes mulctare ibidem numero 134 fol. eodem
Arbiter qui alias erat compromittentium Iudex competens ſi in procedendo no declarauerit an vt Iudex, vel vt arbiter proceſſerit in dubio videtur vt Iudex proceſſiſſe ibid nume 135. folio eodem
Arbitrator poteſt de cohærentibus, & acceſſorijs cognoſcere, & pronunciare ibi. nu 138 f. eodem.
Arbitrator re periempta pendente compromiſſo poteſt laudare ſuper intereſſe, & extimatione ibi nu. 139 f. eod.
Arbitramentum, & compromiſſum in arbitratorem dicitur eſſe ſpecies tranſactionis ibi. nu 140 f. eod.
Arbitramentum magis accedit ad tranſactioni quam iudicio ibi. num. 141 fol. eodem
Arbitramento pendente non debet pars aliquid innouando attentare ibi. nu. 142 f. eodem
Etiam ſi vellet ſoluere pœnam compromiſſi ibidem numero 143 folio eodem 327
Arbitrorum poteſtas ſolum ex partium compromittentium voluntate eſt metienda ibid. nu 147 f. 328
Arbiter qui ſtipulatus eſt ſibi pœnam in euentum non paritionis ex neutra parte actionem ced. re ſecundum aliquos ibi num. 197. fol. 331
Licet contrarium videatur verius ibidem num. 198. folio eodem
Arbitro dicitur inferri contumelia per receſſum ab eo ibi. nu. 199 folio eodem. 331
Arbiter ſuam interlocutoriam reuocare poteſt cap. 12. limit. prima num. 21 f. 127
Arbitri ſententia, & ipſa emologatur niſi infra decem dies ab ea reclametur. Præſertim in arbitrio ſtatutario, ſicut eſt in laudo arbitratoris a quo etiam vſque ad 30 annos reclamatur cap. 12. limit 50 nu. 126. 127. 128. & 129.
Arbiter non dicitur habere iuriſdictionem ſed notionem c. 15. de attent. pend. comprom nu. 4 f. 321
Immo ſine dubio caret iuriſdictione ſecundum aliquos ibi. n 5 fol. eodem
Arbitri tantum poſſunt quantum partes eos eſſe voluerunt. ca. 16. num. 41 f 335
Arbiter non ſolum neceſſarius ſed etiam voluntarius poteſt ex cauſa inhibere, cap. 20 de attent poſt inhib in profat numero 50 folio 373
Arbiter quando partes ſunt inuicem inimicæ poteſt inhibere vni ne tranſeat per contratam alterius ibi nu. 51 f. eod.
Arbitri recuſati proceſſus, laudum, ac omnia geſta poſt recuſationē dicuntur valida part. 2 c. 6 nu. 54 170
Competit tamen contra eam doli exceptio ibidem numero 55. f. eodem.
Arbiter dilatione pendente non poteſt procedere d. par. 2. capitu. 7. num. 9 f. 173
Arbiter reuocat quæ pendente compromiſſo ſunt attentata in 3. par. cap. 27 nu. 45 f. 70
Arbitri iuris prout ſunt etiam ſtatuarij dicuntur habere iuriſdictionem in 3. par. c. eod nu 50 f. 71
Archiepiſcopus habet præſumptionem pro ſe ſuper iure viſitandi Eccleſias ſuffraganeorum, & præſumitur eſſe in quaſi poſſeſſione viſitandi par. 2. c. 4. in prima lim. nu. 69 f. 116
Et ideo viſitans non diceretur attentare lite pendente. Niſi ſuffraganei probauerint exemptionem, & eius poſſeſſionem. ibidem num. 97 fol. eodem
argumentum de ſpolio ad attentata quandoque aſſumi ſolet 3. par. capitul 24. q. prima numero 12. fol. 21. & q. 8 numero 5. folio 32
arma portans cauſa occidendi quamuis non occidat debet puniri de delatione armorum par. 2. cap. 4. in 11. ampl. num 14. fol. 105
arreſtatus ſi ab arreſto appellauit poteſt interim recedere, & ad ſuperiorem recurrere part. 2. capi. 12. in profat numero 107 fol. 196
articuli antiqui etiam dilatione pendente declarari poſſunt par. 2. c. 4. limit. 11. nu 13 f. 147
articulus quando dicatur eſſe de iure dantis par. 3. ca. 24. q. prima num. 58 f. 22
arreptio itineris ac nuncij ad Papam miſſio. & illius intimatio eſt ſimiliter intra decem dies facienda. c. 12. limit. 50. num. 131 folio 294

At

Attentare quid ſit in præfat. 1. par. nu. 4. fol 3. quot modis accipiatur ibi. nu 6 7. 15. 16 f. eod. 3
attentatum quid ſecundum Manfred. & Hercul. & eorum diffinitiones expoſita ibi nu. 18. & 19 f. eod. 3
attentata appellatione pendente reuocantur etiam ſi ſit deſerta per lapſum termini biennij cap. 12. de attent. appell. pend. prima ampl. nu. 6 f. 200
attentata deſerta appellatione reuocantur etiam ſi ſuper deſertionem obſeruantur probationes incontinenti ibidem num. 8. folio eodem
attentata pendente appellatione ab interlocutoria (illa poſtmodum deſerta) an reuocentur ibidem c 12. ampl. 1. nu. 12. f. 201. & nu. 14 f. eodem
Etiam ſi talis interlocutoria haberet vim diffinitiua ſecundum aliquos ibi. nu. 13 eodem
attentata appellatione pendente, & illa deſerta non reuocantur, ſi ante deſertionem papæ attentata de illis non dedit nec ſuper eis cauſam commiſit ibi. nu. 19 f. eod.
attentata paſſus poſt rem iudicatam non poteſt de illis dare. ibid. num. 20 f. eod. 202
attentatorum natura dicitur eſſe magis ſuſpenſiua quam ipſa petitorij ſeu poſſeſſorij. ſuſpenſio ibidem nu. 21 f. eod.
attentatorum reuocatio quibus caſibus deſerta appellatione conceditur intelligitur concedi per viam inſtitiæ, & nullitatis ordinarie procedendo non autem ex priuilegio attentatorum. ſecundum commu. opi. ibi nu. 23 f. eodem
Niſi ullus qui prætenditur attentatus veniret confirmandus ibi. num. 24 f. 102
attentata appellatione pendente reuocantur etiam ſi ſit appellationi renunciatum c. 12. ampl. 2. nu. 1 f. 205
attentata etiam poſt renunciationem appellationis reuocantur ſiue expreſſa, ſiue tacita fuerit renunciatio ibid. numero. 5. folio eodem
attentata reuocantur poſtquam quis renunciauit appellationi etiā extraiudiciali c. 12. ibid. nu 6 f. eodem
attentata non reuocantur poſt renunciationem quando ſumus in appellatione ab interlocutoria, ibid. nu. 7 f. eodem
attentata illa quæ prætenduntur eſſe facta poſtquam quis appellationi renunciauit, non reuocantur vt attentata ibid. num. 12. folio 206
attentatorum reuocatio appellatione pendente poſtquam appellationi eſt renunciatum licet in pluribus caſibus fiat, non tamen fit per viam priuilegiatam attentatorum, ſed per viam nullitatis ibid num 13 f. eod.
attentatorum appellatione pendente reuocatio fit etiam ſi contra peten-

Digitized by Google

petentem reuocationem eſſet ius commune cap.12.in 3.ampl. num.5 eod. f.206
Immo etiam ſi appellatio ſit iuri contraria ſecũdum aliquos ibi. num.2 f.eodem
Attentata appellatione pendente reuocantur etiam ad petitionem excommunicantis c.12.ampl.13.nu.1 f.214
Niſi eſſemus in appellatione extraiudiciali ibidem num 2. folio eodem
Attentata conſiderantur etiam pend appell.coram honeſtis iuris interpoſita c.11.in 15.ampl.nu.11 f.218
Attentata appellatione pendente an ſint ipſo iure nulla c.12.in 17 ampl.nu.4.f.221.& nu.9 f.222
Attentatorum reuocatio de facto ſit quatenus de facto proceſſerunt ibid nu.11 f.eod.222
Attentata ſunt adeo nulla,vt etiam deſerta appellatione ſi ſit ei renunciatum non conualeſcant ibid.nu.14 f.eodem
Attentata infra tempus ad appellandum ſunt nulla, & non conualeſcunt etiam ſi poſtmodum non appellatur ſecundum aliquos Et etiam ſi fuerint facta iudicis authoritate,ibidem. nu. 15. folio eodem
Attentata dicuntur eſſe ipſo iure nulla non ſolum in attentatis appellatione pendente,verum etiam in omni alio genere attentatorum ibid.nu.16 f.eodem
Attentata quæ conſiſtunt in iure ſunt nulla ipſo iure, quæ vero conſiſtunt in facto quatenus de facto proceſſerunt requirunt reuocationem ibid.num.30 f.223
Attentata medio tempore dum diſputatur an appellatio ſit admittenda nec ne veniant reuocanda cap.12.amplia. 19. num.1. folio eodem
Attentata pendente appellatione ab interlocutoria reuocantur,etiã illa non iuſtificata quando iudex ad quem inhibuiſſet c.12. limit.1.nu.52 f.229
Attentata dicuntur omnia de ſtilo Rotæ quæ geruntur poſt inhibitionem ibid,nu 110 f.232
Attentata poſt appellationem ab interlocutoria vt reuocentur non ſufficit quod iudex à quo ſciat iudicem ad quem incepiſſe cognoſcere de veritate cauſæ appellationis ſecundum aliquos ibi. num.113 f.eod.
Attentata non dicuntur geſta in vna cauſa licet pendeat appellatio in alia,& diuerſa cauſa inter eaſdem perſonas cap. 12.limit.2.nu.1 f.234
Attentata regulariter non dicuntur geſta in vna cauſa,ſeu articulo pendente appellatione in alia cauſa ſeu articulo ibid. nu. 15 f.eodem
Attentata dicuntur geſta appellatione pend.in articulis ſibi inuicem connexis,cap 12 lim.2 nu.25 f.235
Attentata pendente appellatione extraiudiciali non reuocantur niſi duo concurrant videlicet quod ſint poſt, & contra appellationem ſecundum commu.cap.12.lim 3.nume.7. & 10.folio 238.& 239
Attentata poſt,& contra appellationem extraiudicialem reuocantur etiam ſi actus diceretur factus authoritate Papæ ibid.n.11 folio 239
Item etiam ſi eius vigore non fuiſſet inhibitum vbi n. 12. f.eod.
* Attentata ante omnia reuocantur, ſi ea paſſus poſt præſentatam commiſſionem per duas inſtantias acquieuerit vt tam ſuper eis,quam ſuper negocio principali cognoſcatur cap.4.lim.15. num 24 f.137
* Attentata pugnantur Principis authoritate d.cap 4.in præſa.n. 594 f.83
* Attentata reuocantur etiam poſt mortem illius,qui ea paſſus fuit cap.4.ampl.5.nu.3 f.105
* Attentata reuocantur in his quæ geſta ſunt tam ante deſertionẽ, quam ante appellationem dummodo geſta ſint intra decem dies ad appellandum,c.12, Ampl 1 n.9 f.200
Attentata per Epiſcopum viſitantem poſt appellationem ab eo interpoſitam,qui dicebat ſe exemptum,non reuocantur niſi docto de exemptione c.12.lim 3 nu.21 f.239
Attentata poſt appellationem extraiudicialem in caſibus de quib. ibi remiſſiuè dicuntur ipſo iure nulla,præſertim ſi inhibitio interuenit, etiam ſi appellans ſuæ appellationi renunciaſſet ibi.n.44 45 & 46 f.240
Attentata non dicuntur geſta pendente appellatione ſi non ſunt de proceſſu nec pertinent ad proceſſum,vt eſt collatio beneficij, c. 12 limit.5.nu.1 f.242
Attentata non veniunt reuocanda quando præſumeretur contra appellantem c.12.lim 6 nu.16 f.244
Attentata prius debent reuocari & poſtea de inualiditate inhibitionis diſputari,ibid.nu.24 f.eodem
Attentata dicuntur prouenire ex natura ipſius appellationis ibid. num 39 f.245
attentata per appellantem reuocantur etiam ſi appellatio eſſet notoriè nulla ibid.nu 48 f.eodem
attentata poſt appellationem interpoſitam à iudice dato cum clauſula appellatione remota licet ex priuilegio attentatorum non reuocentur,poſſunt tamen reuocari per viam querelæ, vel per viam nullitatis etiam ſi nullitas deducatur vna cum appellatione c.12 lim.8 nu.48.49 & 50 f.249.& 250
attentata pendente appellatione à ſententia iudicis cuius fuit onerata conſcientia regulariter non reuocantur c.12.lim.10 nu. 1.& nu.9 f.251.& 252
attentata pendente appellatione in viſitatione interpoſita non reuocantur niſi docto de priuilegio exemptionis cap.12.li. 18.n. 4 folio 262
attentata fauore cultus diuini non reuocantur. declarando tamen vt actus debeat fieri in viſitatione ibidem numero 7. & 12 folio 263
attentata appellatione pendente non reuocantur quando per partem fuit illis renuntiatum vel actus qui prætenditur attentatus fuiſſet factus de conſenſu partis,etiam ſi ſimus in attentatis iam commiſſis,& aliàs quandocunque c.12 lim.42.nu 1.vſq. ad nu 10 f.211
attentata poſt inhibitionem an reuocentur ſi emanauerit vigore appellationis poſt decem dies interpoſita c.12.lim.50.nu.144.& 146 f.295
attentata ſi fuerint per Principem confirmata an reuocentur c. 12. lim 52 nu.1.f 300.& nu.18 f. 301
attentata regulariter dicuntur illicita c.12.limit.52.numero 13. folio 301
attentatum ſi per viam gratiæ fuerit per Principem motu proprio reuocatum,& deinde incipiat conſtare de non iure illius ad cuius fauorem fuit facta reuocatio, durat reuocatio, & non attentatum,ibid.nu.32 f.302
Alias ſi reuocatio fuerit ad inſtantiam partis durat attentatum & non reuocatio ibid.nu.33 f eodem
attentata etiam confirmata per Principem ad inſtantiam partis in forma communi veniant reuocanda,ſecus ſi ex certa Principis ſcientia ibid nu.38.& 39 f.393
attentata confirmata à Principe cum cauſa cognitione,& partis citatione conualidata,& purgata cenſetur,aliàs ſi fuiſſet habita cauſa cognitio,& partis citatio,confirmatio talem effectum non operaretur etiam ſi talis omiſſio fuiſſet facta ſine dolo,& per ignorantiam, ibidem numero 65. 66. & 67. folio 304
attentata pendente tempore petendorum apoſtolorum an ſint nulla & reuocanda fuit valde dubium apud doctor antiquos,p.2 c. 13,de attent.pend temp apoſt.pet.nu.6 f 311
attentata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum an ſint reuocanda videntur eſſe Rotæ deciſiones ſibi inuicem pugnantes par.2.c 14.de attent pend reſti.in inte.ad appell.nu. 16 f.315
In obſeruantia tamen illa eſt in qua dicitur quod talia ſunt attentata,& reuocanda ibid.nu.17 f ſeq.316
attentata pendente appellatione reuocantur etiam,& ſi appellans per annũ tenus appellationem deſeri in cauſa appellationis ſuccubuiſſet ibid.nu.30 f.317
attentari dicitur coram arbitris ſecundum aliquos p.2.c.15. de attent pend.comprom nu.1 f.321
attentata videtur de neceſſitate præſupponere iuriſdictionem cum illa dicantur in contemptum,iuriſdictionis regulariter fieri, ibid.num.3 f.eodem
* attentata non reuocantur appellatione deſerta d c.12.ampl.1, numero 4 f.200
* attentata pendente appellatione ſunt ipſo iure nulla d.c.12.am. 17.nu.10 f 222
* attentata poſt auocatione c.10 nu.11 f 180
* attentata per procuratorem ſunt purganda tam quoad proceſſũ quam quoad reliqua par.3.c.29 nu.43 f.90
* attentata quando ſunt turbida de eis non agitur, nec reficiuntur expenſæ,ſed de bono iure videtur par.3 cap.30.nu 68.fol. 101
attentata habent ſe per modum acceſſorij ad cauſam principalem ſecundum Oldrad.& videtur acceſſoria annexa, & dependens à cauſa principali c.15 nu 71 f.313
attentata fundantur aut in contemptu iudicis aut in præiudicio partis c.15.nu.122 f.326

Atten-

Digitized by Google

I N D E X.

Attentata etiam coram arbitratore dari videntur ibid.num. 137 folio 327
Attentata etiam ante factum compromiſſum poteſt arbiter reuocare ibid nu.144 f 328
Quando ſumus in his quæ ad inſtantiam partis reuocantur ibi.num.146 f.eodem
Attentata commiſſa coram Iudice ordinario ante factum compromiſſum non cognoſcuntur nec reuocantur per arbitrum quando illa non poterant reuocari ad inſtantiam partis ſed ſolum ex officio Iudicis nobilis ibi.nu.153 f.eod.
Attentatorum materia in iudicis frequentiſſima c.20.de att.poſt inhibitionem in præfa.nu 1 f 371
Attentans dicitur Ius contemnere ibi n.22 f.372
Attentatis quando reuocantur dignitas Iudicis, & Pretoris vindicatur c.20.in præfa.nu 76 f 374
Attentatorum priuilegio reuocantur regulariter omnia geſta poſt inhibitionem ibid nu.233 f.382
Attentata dicuntur omnia quæ fiunt.poſt inhibitionem etiam ſi appellatio non ſit iuſtificata d.capitu.20 in 7.ampl. numero 3. folio 386
Attentata poſt inhibitionem non ſolum ſunt de facto reuocanda quatenus de facto præceſſerunt ſed immo quoad Ius ſunt ipſo Iure nulla, & an ſit verum ſi non apponatur clauſula annullatoria d.capitulo 20. in 10 ampl. prim.numero 1. 2. & 3. folio 387
Attentata non dicuntur ea quæ fiunt poſt inhibitionem moderatã & reuocatam d c 20 in 2 lim nu.1 f.398
Attentare non dicitur ille qui poſt inhibitionem iuit ad conſilium Regium pro manutentione ſuæ poſſeſſionis quando illam poterat propria authoritate defendere c.p.20.in 9.limit.nume 2 folio 404
Attentari non dicitur poſt inhibitionem quando Princeps , mandat aliquid fieri non obſtante inhibitione ibidem lim.11.nu. 1.folio 405
Attentata præſuppounut dolum in attentante d.c 20.lim. 24.nu. 24 f 412
Attentatorum remedium dicitur æquum, & iuſtum in præfa primæ par.num.1 f 2
Item vtile ac facile ibid nu.2 f.eodem
Item magis priuilegiatum quàm remedium ſpolij ibid.nume.3. fol.eodem
* *Attentatum eſt delictum part.3 capitulo 28,numero 126, folio 84*
* *Attentatum, & vitium litigioſi incurri poteſt reuocabiliter pa. 3.c.21.nu.23 f.3.& Pendet à futuro litis euentu.ibi.nu. & fol.iiſdem*
Attentatum diuerſimodè accipitur videlicet quandoque pro conatu, & nixu ad aliquem actum faciendum in d.præfa,1.par.1 num.4 fol.3
Quandoque pro impetu ad inſidiandum pudicitiæ alicuius ibi.num.5 f.eod 3
Quandoque pro eo quod fit lite,vel appellatione pendente in contemptum Iudicis, & præiudicium partis ibidem num. 8.folio eodem
Attentati vox antiquis Iuriſconſultis incognita ibid.num. 9.f. eodem.
Attentatum quid ſit, & eius definitio, ſeu mauis deſcriptio ibid. nu.20 f.eod.3
Attentatum non induci ex pendentia controuerſiæ extraiudicialis in ve b.controuerſia
Attentari non dicitur lite finita ibid nu.38 fol.4
Attentare an, & quando dicatur Iudex in verb.Iudex
Attentet an tertius in verb tertius
Attentata dicuntur eſſe ea quæ fiunt in contemptum iuriſdictionis ibid.nu.02 eod f 4
Et in præiudicium partis ibid.nu 44 f eod.
Attentatorum reuocatio ad inſtantiam partis ſit officio Iudicis mercenario ibi.nu 45 f eodem
Nobili vero abſque partis inſtantia ibi.nu 46 f.eod.
Attentata regulariter ſunt ante omnia reuocanda,ibidem nu. 50 folio 5
Attentata an ſint ipſo iure nulla remiſſiuè ibidem numero 51.fol. eodem
Attentatum ſecundum Doct.multiplex eſt ibid.nu. 52 fol. eodem videlicet
Aliud quod fit a Iudice aliud quod fit a parte numero 53. folio eodem
Aliud licitum,aliud illicitum ibi.nu 54 f.eod.
Aliud reuocabile aliud irreuocabile ibidem numero 55. folio eodem
Verè tamen ſunt decem, & ſeptem attentatorum genera prout totidem poſſunt attentatorum cauſæ conſiderari , de quibus hic remiſſiuè ibid.nu.36 f.eodem
Attentatas efficitur actus poſt inhibitionem qui per ſolam pendentiam appellationis non decernitur attentatus ibidem num. 57. fol eodem
Attentata quo Iure fuerint inuenta quatuor ſunt opiniones ibid. num.60 f.eod.
Prima opinio quod ſint de Iure poſitiuo ibidem numero 68. folio 6
Secunda quod ſint de Iure naturali ibidem numero 72. folio eodem
Tertia quod ſint de Iure diuino ibidem numero 77. folio eodem
Quarta opinio quod ſint cognita de Iure ciuili dictante tamen ratione naturali ibi.n.80 f eod. & hæc approbari videtur nu. 83.& ſeq. f.eod.6
Attentata ſunt de Iure poſitiuo ſecundum aliquorum opin.nu.68. fol.eodem 6
Attentatorum reuocatione dicitur vindicari maieſtas prætoris ib. nu.69 f.eodem
Attentatorum in reuocatione plus ponderatur contemptus Iudicis quam ius agentis ibi.nu 70 f.eodem
Attentata ſunt de iure naturali ſecundum aliorum opin ibi.n.72 folio eodem
Attentatorum reuocatio dicitur ipſe continere defenſionem ibidem num.73 f eodem
Attentata ſine lite regulariter non dantur ibi.nu.75.f eod 6.& p. 2 c 4.in 2 lim.nu.17 f.120
Attentatorum Iudicium in verb Iudicium
Attentatorum remedium an ſit fauorabile vel odioſum quatuor ſunt opiniones ibid.nu.100 f 8
Prima opin. quod ſit odioſum ibidem numero 101. & ſeq fol. eodem
Secunda opin. quod ſit fauorabile ibidem nume.108.& ſeq.fol. eodem
Tertia opi.diſtinguens quod reſpectu attentantis ſit odioſum reſpectu vero alterius fauorabile ibidem nume 113.& ſeq. fol. eodem 8
Quarta opinio quod ſit fauorabile, & odioſum reſpectu temporis eius diuerſitate ibid.nu.116,fol eod.& ſeq Et hæc approbari videtur ibi nu.118.& ſeq.fol 9.vnde quatenus conſiderantur dum deducuntur in eſſe dicuntur odioſa quatenus vero inſtatur pro illorum reuocatione dicuntur fauorabilia ibi.nu.117 folio 8
Attentare eſt delictum, & ſonat in malam partem ibi.nu.102.f 8. & nu.124 & ſeq f.9.& d.1.p c.1.nu.10.& 11.f.12.& c 4 in 5.Ampl.nu 2 f 105
Attentatorum materia dicitur eſſe pœnalis ibidem numero 103. folio 8
Attentans dicitur offendere eodem tempore Ius,Iudicem, & partem ibi.nu.104.f.8.& nu 124 f 9
Attentans dicitur magis odioſus, & deteſtabilis ſpoliante ibi.nu. 105 f 8
Attentatorum reuocatione dicitur particulariter conſiderari odiũ ibid num.106 f eodem
Attentatorum reuocatione dicitur verſari publica vtilitas ibidem num.109 f eodem 8
Attentatorum in reuocatio dicitur concernere periculum animæ ibi.num.110 f.eodem
Attentatorum reuocatio in dubio facienda ibidem numero 120. folio 9
Attentata non eſſe commiſſa in dubio eſt facienda interpretatio ib. num 121 f.eod.9
In attentatis conſideratur dolus in verb.dolus
attentata pars quando dicatur in verb pars,
attentatorum remedium non eſt dubium quod habet locum in attentatis a parte par.1.c.1,nu.2 f.11
attentatorum ſcientia anteceſſoris obeſt ſucceſſori in verb. ſcientia.
attentata a procuratore non veniunt reuocanda niſi quatenus haberet ſpeciale mandatum ibid.nu.6 f 12
Neque ſufficit mandatum generale ibi.nu.7 f.eodem
Ratio allegatur nu.9.& ſeq. f.eodem
attentata non dicuntur geſta per procuratorem generalem ibidem num.13 f. eodem

Ampl.

INDEX.

Ampl.1.etiam ſi aliqua culpa poſſet domino aſcribi in geſtis per ipſum ibid nu.16 f.e.12

Contrarium nu.18.& ſeq. f.13

Defendetur tamen prima opinio,nu 25 f.e.13

Intellige ſi culpa ſit leuis ſecus ſi ſit lata ibid nu.23 f.eod.

Ampl.2 in ſindico generali communitatis ibid.nu.26 f.eod.

Ampl.3.& multo magis in procuratore falſo ibid.nu.30. f.eod.

Lim.1.quando procurator haberet ſpeciale mandatum etiam ad attentandum ibid.num 32.& ſeqq f.eod Niſi exceſſerit fines mandati ibi.nu.4.Niſi exceſſerit ſciente,& patiente domino nu.40 f.14

Lim.2.quando dominus habuit ratum actum attentatum per procuratorem ibid.nu.47.& ſeqq.& praecipuè 49.vbi ponitur regula eod.fol.14.& de hoc late in verb. Ratihabitio.

Attentaſſe dicitur procurator ad intimandum & exequendum litteras executoriales qui literis intimatis illas non reproduxerit coram Auditore qui illas relaxauit ſuo coram alio ſuo executore per eum electo & coram eodē proceſſerit ad promulgationem cenſurarum ibid. nu 34 f.13

Attentatorum remedio non conuenitur dominus ſi eius procurator ad petendam inſtitutionem beneficij litigioſi ab ordinario,inſtitutione obtenta poſſeſſionem beneficij ceperit ac fructus perceperit ibid nu 41 f.14

Attentatorum purgatio vltra ceſſionem actus attentati continet pœnam refectionis expenſarum ac reſtitutionis fructuum & alterius ſuſpenſione proceſſus in negocio principali ibid.nu.51.& ſeqq. f.eod.

Attentata per procuratorem nō impediunt proceſſum in cauſa principali non ſecuta domini ratificatione ibi nu.53 f eo.14

Attentata excluduntur per clauſulam omni meliori modo in verb. clauſula.

Attentatorum ſcientia quando praſumatur in verb. ſcientia.

Attentare quis non dicitur contrauenendo litis pendentia ſeu inhibitioni quam ignorabat ibid.nu 107 f.17

Attentare quando dicatur Iudex in verb Iudex.

Attentata à tertio in verb.tertius.

Attentare non dicitur qui non eſt in lite ead par.Tit.3 .nu.7. f.22

Attentatorum remedio non tenetur qui poſt ceſſionem aliquid egit. in verb cedens.

* Attentata à Tertio non reuocantur remedio attentatorum etiā ſi iudex illi inhibuiſſet ibid.nu.9 f.e.22

* Attentata à Tertio non reuocantur remedio attentatorum licèt illo ex lite aliquod cōmodū eſſet reportaturus ibi nu.12.f.eod.

* Etiamſi antequam attentauerit habuiſſet plenum ius in re, intra quam dicitur attentatum ibi nu. 13. f.eod.

Attentata à cedente poſt ceſſionem non nocent ceſſionario ibid. nu. 15.fol eod.

Attentati vitium dicitur reale & tranſit cum re in ſucceſſorem in ea.ibid.nu 33 f.23

Attentare non dicitur qui aliquid facit contra eum qui non eſt in lite ibid.nu.61 f.25

Attentata non dantur quando reſtitutio in integrum calumnioſè petita fuit ibid nu 115 f.28

Attentata non dicuntur qua tendunt ad faciliorem exitum appellationis ibid.nu 136 f.29

Attentari quot & quibus caſibus,ſiue modis dicatur remiſſiuè p 2. in prin. f.32

In Iudicio attentatorum attenditur ſi quid poſt litem conteſtatam fuit innouatum d.par.2.c.4.in praefat.nu.173 f.55

Attentata non dantur ſine litis vel appellationis pendentia ibid nu nu.231 f.59

Attentata & litis pendentia quando dicantur induci per commiſſionem reſtitutionis in integrum remiſſiuè ibid.nu.263. f.62

Attentata ab actore poſt mortem rei veniunt reuocanda ibid nu. 322 f.65

Attentata omnia dicuntur qua fiunt lite pendente in verb. Actus.

Attentata Valet conſequentia ibi ſunt attentata ergo aderat lis ibi.nu 348 f.66

Attentatorum remedium non datur ad acceſſoria eorum qua geſta erant ante litem motam ibid nu.370 f.68

Attentata poſſeſſio in verb Poſſeſſio.

Attentatorum reuocatio fundatur in praiudicio partis.

Immo multo magis in contemptu Iudicis ibid.nu 386 f.69. & 388 f.eod.69.& nu 603 f.84 & lim.27.nu.4 f.153

Attentatorum reuocatio peti poteſt in quacunque parte Iudicij ibi. nu.eod.p.2 in praefatione nu.574 f.82

Attentata reuocantur etiam poſt mortem attentantis d.c.4.in 5. ampl.nu.1 f.105

Etiam contra ſucceſſorem in beneficio ibid.nu 3. f.eod.

Attentata non veniunt de iure reuocanda ſed ſunt ipſo iure nulla par 2.Ampl.it.8.nu 1. f.104

Attentata lite pendente in prima inſtantia poſſunt peti reuocari etiam in ſecunda inſtantia ead 2 par. Ampl.9 nu.1.fol eo. 104.

Attentatorum reuocatio peti poteſt etiam poſt tres ſententias conformes latas ſuper negocio principali d.ca.4.ead 9 ampl.nu. 3.fol. eodem

Attentare verbum de ſui proprietate verificatur etiam in actu non conſumato & perfecto d capit.4. in 11. ampl. numer. 11. fol. 105

In attentatis requiritur probatio detentionis non poſſeſſionis d.c. 4 in prima lim.nu.37. fol.110

Attentata non extenduntur ad cauſas diuerſas aut ad perſonas diuerſas d c.4.in 2.lim.nu 4. fol.120

Attentans ſi fuerit ſpoliatus non reſtituitur ibid.nu 96 f.126

Attentatorum priuilegio poteſt renunciari in verb.Renunciatio.

Attentata etiam ea quę ad partis inſtantiam reuocari nequeunt poſſunt ex officio per Iudicem reuocari in verb.Iudex.

Attentata vitiam reddit actum nullum remiſſiuè d capit.4. in 20. lim nu.2. fol.153

Attentata debent eſſe contra litem,ſecùs ſi fiant ſecundum vel prater litem d.cap.4.declarat.1.nu.4. f 156

Attentatum dilatione pendente poteſt etiam reuocari eadē pendente dilatione d par.2.c 7.nu.19. f.173

Attentata poſt auocationem cauſę dicuntur magis attentata quā ſi fierent appellatione vel relatione pendente d par.2. cap.10. nu.2 fol.179 & nu.10. f.180.

Et de hac materia habetur in verb Auocatio.

Attentata infra decem dies datos ad appellandum à die ſententia late reuocantur remedio attentatorum.ſed attentata infra decem dies à die notitia reuocantur per viam iniuſtitia par. 2. cap.11.nu.16. fol.185

Attentata dicuntur geſta pendente tempore ad appellandum in verbo appellatio.

Attentatorum appellatione pendente eſt vtilis & maximè practicabilis materia d.par.2.cap.12.in prefat,nu.1. fo.191

Attentatorum cauſa pendentia impedit curſum fatalium ibid.nu. 39. fol.193

Attentatorum remedio veniunt reuocanda geſta appellatione pendente in verbo,appellatio

Attentare non videtur quando innouatio fit à lege vel lex permittit aliquid innouare cap.12.lim.27.nu .1. f.274

Attentata an reuocentur in materia Iuris patronatus cap 12.lim. 37.nu.2.3.& 4. fol.278

Attentatis reuocatis ſi poſt incipiat conſtare de non Iure illius qui obtinuerat reuocationē & quod reuocatio fuit iniuſta an duret attentatum vel reuocatio 3 par. cap. 21. quibus & quot modis nu.20. f.3

Attentata dicuntur acceſſoria ad ipſam appellationem ibi.nu 29. fol. 4

Attentata prouenire dicuntur ex natura ipſius appellationis ibid. nu.30. fol.eod 4

Attentata poſt decem dies à die ſententia quando appellatio interponitur intra decem dies à die notitia reuocantur beneficio iniuſtitia non ex priuilegio nu.32. f eod.4

Attentata poſt appellationem à ſententia Iudicis cuius fuerat onerata conſcientia per viam iniuſtitia reuocantur nu.35.f.eod.

Attentata dicuntur ipſo iure nulla nu.38. fol eadem

Attentata qui paſſus fuit.& omnis qui pretendit contra ſe fuiſſe attentatum poteſt petere reuocationem 3 par.cap.22. de Altero & quis poſſ.attent.renoc peter nu.1. fol 6

Quod ampliatur & limitatur pluribus modis ibid.nu ſeq

Attentata videntur inducere quandam qualitatem quę cohaeret liti,& ideo ſubrogatus ad litem cenſetur ſubrogatus etiam quo ad attentata qua pendent à lite d.3.par.capit.22.nume. 47. fol. 8

Attentare cum ſit delictum ſecundum aliquos eo tempore praſcribitur quo in ceteris criminalibus 3.par.cap 23.nu.62 fol.16

Attentata regulariter dicuntur ipſo Iure nulla ibid.nu 70. f eod.

Attentata non reuocantur ad inſtantiam actoris de cuius non iure conſtat etiam ſi conſtaret de non iure rei & poſſeſſoris hanc exceptionem opponentis d 3.par ca.24.nu.32. fol 23

Attentata ad inſtantiam eius de cuius non iure conſtat non ſolum non reuocantur quando certum eſt ſibi nullum ius competere verum etiam ſi ſatis veriſimile ſit ſibi ius non competere ibi. num.48 f.14

I N D E X.

Attentata quæ ad inſtantiam illius de cuius non Iure conſtat non reuocantur, ex officio tamen Iudicis reuocari poſſunt ibid. nu. 58. f 25. poſſeſſio tamen non reſtituitur illi de cuius non iure conſtat ſed ſequeſtratur de ſtilo Rotæ ibid nu. 59 f. eod.

Niſi per nullum tempus ſteterit ſub ſequeſtro ibid. numero 57. in f eod 25

Attentata videntur, acceſſoria ad cauſam principalem & ex illius natura prouenire 3 par. c 24 q. 6. nu. 7. & 8 f 29

Attentans ſi transferat rem circa quam eſt attentatum in eum in quem reſignans volebat rem peruenire non obſtet exceptio renunciationis ibid. nu 17 f 30

Attentatorum Iudicium ſuſpendit omne aliud Iudicium etiam ſpolij d. 3 par c. 24 q. 7. nu 9 f 31

Attentatorum reuocationem petentem an ſaltem obſtet exceptio alterius attentationis & in hoc ſunt plures opiniones d 3. parte. c. 24. q 8. nu. 1 f. 32

Attentatione ſecunda licet pars non videatur lædi ius tamen & Iudex dicantur contemni ibid. nu. 3 f eod.

Attentans & intruſus non habetur pro poſſeſſore ibid. nu. 14. f. eod.

Attentans præſertim cum violentia videtur cedere a iure ſuo ibi. num. 18 f eod.

Attentatio vltima eſt purganda non obſtante exceptione alterius attentatorum. ibi nu 29 f. 33

Ex officio tamen Iudicis, non ad inſtantiam partis ibid. nu. 30. fol. eod. 33

Attentata paſſus licèt obtineat eorum reuocationem, non obſtante reſeruationis exceptione. poſſeſſio tamen ſibi non reſtituitur d. 3. par cap. 24 q 9. nu. 12 f. 35

Attentata pendente appellatione ſi de illius deſertione notoria ex actis conſtat non reuocantur propter reg. dolo facis d. 3. parte. cap. 24. q. 10 nu. 4 f. 36

Attentans contra petentem reuocationem attentatorum an poſſit dare de literis per eum non expeditis ad excuſanda attentata 3 par c. 24. q. 11. nu 1 f. 38

Attentata non ſunt reuocanda ſtante lite introducta literis non expeditis ibi nu. 18 f. 39

Attentata per eum qui cauſam commiſit literis non expeditis ſunt reuocãda quia quoad eum per huiuſmodi commiſſionem dicitur eſſe lis ibid. nu 25 f. 40

Attentans ſi ad excuſandum attentata dicat literas quæ dicuntur expeditæ fuiſſe expeditas poſt præſentationem dictæ commiſſionis, petens autem reuocationem id neget onus probandi incumbit ei qui dicit niſi literæ ſint in Iudicio producta ibid. nume. 29 & 30 f. eod.

Attentata quæ fuerunt lite literis non expeditis introducta an reuocentur ex officio iudicis ibid. nu. 33 f eod.

Attentatorum reuocatio an per reconuentionem retardetur quadruplex opinio recenſetur 3. par. cap 24 q. 14. nu. 15 f 42

Attentatorum Iudicium licet ſit ſummarium debet tamen agẽs probare fundamentum ſuæ intentionis ibid. nu 20 f. eod.

Attentata quandoque calumnioſe proponuntur ad differẽdam executionẽ negocij principalis 3 par. c. 24 Queſt. 16. nu. 2 f 43

Attentata paſſus excluſus per lapſum termini ſibi præfixi poſſet vigore nouæ commiſſionis ſuper eiſdem attentatis audiri ſecundum aliquos ibid 30. q. 16. nu. 9 f. 44

Dummodò in commiſſione ſit facta mentio de primi termini præfixione ibid nu. 12 f eod.

Attentatorum reuocatio dicitur prohibita quando in populo ſcandalum cauſaret 3. par c. 24. q 18. nu. 3 f. eo. 44

Attentatorum cognitio ſi pendet à validitate regreſſus eſt vnà cũ attentatis etiam de validitate regreſſus cognoſcendum 3. p. c. 24. q. 19 nu. 3 f 45

Attentatorum cauſa quando pendet a negocio principali & habet factum intricatum ſolet Rota non obſtantibus prætenſis attentatis diſcutere de bono Iure negocij principalis & apponere ſequeſtrum ibid nu. 5 f. eod.

Attentatorum reuocationem petens non tenetur colorare titulum 3 par c 24. q. 21 nu. 2 f eod.

Attentatum ſi quid prætendatur appellatione pendente neceſſarium eſt docere de appellatione 3 par. cap. 24 q. 22. numero 1. fol. eod.

Attentata paſſus ſi produxerit inſtrumentum appellationis poteſt contra eum opponi exceptio falſitatis ipſius inſtrumenti appellationis ibid. nu 2 f 46

Attentans in legem committit quia etiam ius ipſum dicitur offendere 3. par. c. 24. q. 25. nu 6 f. 47

* *Attentatorum cauſa videtur habere executionem paratam ex quo ante omnia attentata ſunt reuocanda ibid. nu. 7. f. eod.*

Attentatorum in reuocatione non videtur verſari niſi quodammodo executio, & retractatio actus prius attentati ibi numero 9 folio eodem

Attentata dicuntur habere ſepe modum acceſſorij ad cauſã principalem ibid nu. 26 f eod.

Attentans non poteſt petere cauſam attentatorum compromitti ibi. num 41 f 48

Attentata poſſeſſio ab aliquo eo non citato per Iudicem ablata, poteſt etiam ſine alia citatione reuocari in 3 par. cap. 25. num. 41. folio 55

attentatorum probatio ſecundum aliquos in tribus conſiſtit videlicet diffinitiuum fuiſſe appellatum, & attentatum in 3 part. ca. 26. num. 2 f. 58

attentata etiam præter litis vel appellationis pendentiam conſantur in 3 par. c. 26 nu. 5 f eod.

attentatorum probatio verò circa duo verſatur primo, vt probetur exiſtentia rei, & cauſa quæ facit attentata, ſecundo ipſo attentatia in 3. par. cap. 26 nu 7 f eodem

attentata, & innouatio dicunt mutationem 3 par. cap. 26 num 22. folio 59

attentatio duo præſupponit extrema primum, ſtatum quo quis tempore innouationis erat, ſecundum eſt deſinentia illius ſtatus mediante innouatione in 3. par. cap. 20. numero 23 folio eod. 59

attentata per procuratorem, vt dicantur probata requiritur quod ille fuerit procurator, & inſuper habuerit ſpeciale mandatũ regulariter in 3 par. c. 26. nu 37 f 60

attentata quomodo probanda in 3. p. c 26. nu. 85 f 64

attentatorum via etiam in probando dicitur leuior in 3 part. c. 26. num. 86 f. eodem

attentans quoque eſt admittendus ad probandum quod ſtatus ad quem paſſus attentata petit ſe reſtitui erat attentatus in 3. par. c. 26 nu. 108 f 65

attentata non probarentur ex eo ſolum quod illis fuerit apud acta facta ceſſio, niſi verò fuiſſet attentatum in 3 par. ca. 26 num 109 f. eodem

attentata per ipſum appellantem videntur cæteris attentatis odioſiora in 3 p. c. 26. nu. 125 f 66

attentata per ipſum appellantem reuocantur etiam in caſu in quo aliis non reuocarentur in 3. part. cap. 26. numero 129. folio eodem

attentata licet non reuocentur ad inſtantiam illius de cuius non iure conſtat notorià, ex officio tamen iudicis reuocantur in 3 p. c. 27 num. 11 f 68

* *attentata quæ ad inſtantiam excerabilis non reuocantur ex officio tamen iudicis reuocantur, ibid. nu. 13 f. 69*

attentata per iudicem ad quem ſunt reuocanda in 3 part cap. 27. num 34 f. eod 69

Et non per alium Iudicem ſecundum aliquos nu. 35 ibi f eod.

Et iſta videtur communis opinio ibid. num. 36. verior tamen videtur illa de quo nu. 39 f. 70

* *attentata circa caſum appellationis in multis alijs caſibus conſiderantur ibidem eadem 3 par capitu. 27. numero 37 fol. eod. 70*

attentata dicuntur fieri in contemptum Iuriſdictionis Iudicis qui de cauſa cognoſcit in 3. p c. 27 nu 38 f. eodem

attentata appellatione pendente regulariter reuocata per iudicem ad quem in 3 par. c 27. nu. 42 f eod. 70

attentata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum per Iudicem cauſa quæ dicitur læſus ſunt reuocanda in 3. par. cap. 27. num 44 f eod.

attentata regulariter reuocantur ab eo Iudice cuius fuit læſa maieſtas in 3. p. c 27 nu 51 f 71

attentata pura appellatione pendente ſi ſint notoriè iniuſta non ſolum Iudex ad quem ſed, & inferior poteſt illa reuocare in 3. p. c. 27. num 59 f eodem

attentata quando petuntur reuocari non per modum priuilegiatum ſed per viam querelæ poteſt adiri etiam alius Iudex cuius nõ fuiſſet læſa maieſtas in 3. p c. 27. nu. 61 f. eod.

Item ſi alia via ordinaria vt nu. 62 f eod.

attentatorum reuocatio quando non tangeret cauſam vel negotiũ appellationis, & citra cognitionem articuli appellationis expediri poſſet etiam per alium quam per Iudicem ad quem in 3 par c 27 nu. 65

attentatorum articulus non differre à poſſeſſorio recuperandæ ſecundum aliquos in 3. p c. 28. nu. 16 f 75

attentata ſunt ante omnia reuocanda in tertia par ca. 28. num. 58 folio 79

Atten-

Digitized by Google

I N D E X

attentata & illorum reuocatio quando ſumus in beneficialibus tangunt periculum animę. vtilitatem eccleſię atque etiam publicam in 3 par. c. 28 nu 61. fol. eodem 79

attentans iudicem offendit in tertia par. c 28. nu 75. fol. 80

Sicut appellans, & ideo quia ſemel offenſus non debet iterum offendi, vt ibi nu 76. & 77 non eſt permittendum quod is qui ſemel Iudicem offendit attentando iterum offendat appellando. fol. eodem

attentans videtur turbare iudicis iuriſdictionem in 3. par. cap. 28. nu. 84. fol eodem

attentans eſt magis odioſus quam ſpolians in 3 par. cap 28. nume. 105. fo 82

attentans ex maiori ſuo delicto non debet habere ſubleuamen vt poſſit appellare in 3 par. cap 28. nu. 106. fol eodem

attentans ſua appellatione pendente à ſententia in cauſa attentatorum poſtea lata non appellat in 3 par. c 28 num. 130. fol. 84

attentatorum purgatio principaliter fit tribus potiſſimum modis in 3 par c. 29. nu. 11. fol. 89

Primo per Iudicem, vt nu. 12. 15. ibid. fol. eodem

Secundo per partem, vt. nu. 13. & nu. 24. ibid. fol eodem

Tertio per principem. vt num. 14. & num. 15. ibidem fol. eod & fol. 91

attentata per procuratorem purgari dicuntur non ſolum principali cedente verum etiam negante illum ſuum eſſe procuratorem in 3 par cap. 29. nu 29. fol. 89

* attentata per procuratorem purganda ſunt tā quoad proceſſum quam quoad reliqua ibid nu. 43. fol. 92

attentata quando non ſunt omnina clara illis renunciandum eſt antequam cognoſcatur negocium principale in 3. part. cap 29 nu 40. fol. 90

attentans pro purgatione attentatorum debet reducere rem in priſtinum ſtatum in 3 part. cap. 29. nu. 78. f. 92

attentata pendente nullitate per viam appellationis intentata non reuocantur niſi iuſtificata appellatione in 2 par. cap. 17. num. 78. f. 346

attentata & cauſa attentatorum eſt valde priuilegiata regulariter in 3 par cap 30. nu 5. fol 98

Quod ampliatur ſeptem modis & limitatur nouem ibid.

attentatorum & ſpolij cognitione concurrente preferetur cognitio attentatorum in 3. par c. 30. nu 23. fol. 99

attentatorum Iudicium ſuſpendit iudicium ſpolij ita vt ſententia in eo lata ſit nulla in 3 par. c 30. nu. 28. fol. eodem 99

attentatorum priuilegium extenditur etiam quoad expenſas in cauſa factas in 3 par. c. 30. nu 39. f. eodem

attentatorum priuilegium non extenditur ad tertium in 3. par ca. 30. nu 54. fol. 100

Sicut nec ſpolium vt nu. 55 ibid. f eodem

* attentatorum cauſa deſerta cenſetur deſerta appellatione par. 3. ca. 30. nu 115. f. 104

* attentatorum remedium an detur contra ſucceſſorem in eccleſia Parochiali part 3. cap. 29 num 105. f 93

* In cauſa attentatorum non ſunt de neceſſitate termini ſubſtantiales ſeruandi c. 4 lim 15 nu. 21. f 158

Si tamen ſeruentur non vitiant. & eſt cautela ibid nu. eodem.

* Ius petendi attentatorum reuocationem eſt ceſſibile par. 2. ca. 21. nu. 31. fol 8

attentanti renunciari poteſt in 3 par. cap 30. nu. 56. fol. 110

Etiam tacitè vt nu 57. fo. 101

attentatorum reuocationem petens ſi patiatur quod in prima & ſecunda inſtantia procedatur ſimul ſuper negotio principali & ſuper attentatis & in tertia velit vti priuilegio vt ante omnia procedatur ſuper attentatis non eſt audiendus in 3 parte. c. 30. nu. 59. fol. eodem

attentans prohibetur appellare in 3 part. capit. 30. nume. 118 fol. 104

attentatorum natura quando pars dat de attentatis dicitur eſſe magis ſuſpenſiua quam poſſeſſorij reſpectu petitorij in 3. part. cap. 30. nu. 129. fol. 105

attentatorum Iudicium ſuſpendit omne aliud Iudicium in 3 par. c 30 nu. 133. fol. eodem

Etiam ſpolij vt nu 134. fo eodem

Nullitatis vt nu 136 f. eodem

attentata in primis & ante omnia ſunt reuocanda vt ibidem num. 168. 107

vbi ponitur regula vniuerſalis in 3. part. capitu. 30. numer. 180 fol. 108

attentatis eſt a lege indultum vt quis ſuper eis ante omnia audiatur quod priuilegium non eſt ſibi auferendum. in 3. par. c. 30. num. 170 f. eod. 107

attentatorum cognitio an impediat cognitionem cauſę nullitatis. in 3 par. c. 30. nu. 171 f. eodem

attentans per tertium in multis caſibus regulariter non reuocatur in primis, & ante omnia prout quando ſunt facta per tertiam in 3 par. c. 30. nu. 194 f. 108

Et, actus facti per modum continuationis nu. 195 f. eodem

Vel per modum declarationis nu 196 f. 109

Nec quando lis fuiſſet calumnioſe in fraudem, & doloſè inſtitua num 197 f. eod. 109

Idem ſi eſſemus in actibus acceſſorij, & conſecutiuis ad ea quę geſta erant ante litem vel appellationem n. 198. ibid f. eod.

Vel actus eſſet neceſſarius nu. 199 f eod. 109

Aut alias de iure permiſſus ſecundum aut prater naturam iudicij dummodo non ſit contra nu. 200 f. eod.

Idem ſi factus fuiſſet à Principe qui cum ſit ſupra Ius non attentat. nu 201 f eodem

Nec quando ex reuocatione reſultaret ſcandalum in populo nu. 202 f. eodem

Vel actus fuiſſet factus de conſenſu partis nu. 203 f. eodem

aut antea attentatis, & illorum priuilegio tacitè vel expreſſe renunciatur nu. 204 f. eodem

Non reuocantur attentata ad inſtantiam contumacis nu. 205 folio eodem

Vel intruſi appellantis ab intimatione executorialium nu. 207 folio eodem

Vel eius qui non eſſet legitima perſona nu. 208 f. eodem

Vel execrabilis quando execrabilitas eſſet probata vel notoria num. 209 f eod.

Vel quando eſſemus in his quę tenderent in faciliorem exitum cauſę, & appellationis nu. 210 f. eodem

Vel in his quę non ſunt de proceſſu nu. 211 f. eod.

aut in notorij nu 212 f eodem

Quando quis appellationem impugnauit nu. 213 f. eodem

Vel eſſet periculum in mora nu. 214 f. eodem

Idem ſi appellatio eſſet ex aliqua cauſa nulla vel aliàs a iure prohibita nu. 215 f. eodem

Non reuocarentur ſimiliter attentata poſtquam fuiſſet in cauſa conclusum nu 216 f. eodem

Vel notoriè conſtaret de non Iure petentis reuocationem nu 217 folio eodem

Vel eſſemus in geſtis ante literarum expeditionem numero 218 folio eodem

In irretractabilibus pariter non reuocantur nu. 219 f. 110

Quando cognitio attentatorum omnino penderet à cognitione cauſę principalis nu. 220 f eod 110

Vel toleraſſet licet non teneretur reuocationem ex infecto titulo num 221 f eod.

Vel ſi petens reuocationem intra terminum ſibi prefixum de attentatis non decait nu 422 f eodem

attentata calumnioſa reuocantur ante omnia in 3 par. c. 30. num. 236 f. 111

attentatorum reuocatio non fit ante omnia quando ſubeſt aliqua iuſta cauſa Dominis bene viſa in 3. par. cap. 30. numero 238 folio eodem

Vel quia paſſus attentata non contradicendo conſenſerit vt nu. 239 f. eodem

Vel ne diuinus cultus perturbaretur vt nu 240 f eod.

Vel quia purgatio eſt aliàs incommoda vt numero 241. folio eodem 111

attentans dicitur offendere non ſolum ius, & partem ſicut ſpolians ſed etiam ipſum Iudicem in 3 par cap. 30. nu. 268 folio 114. & c. 31 nu. 2 f. 120

attentare ſapit delictum in 3. par. c. 31. nu. 1 f 120

attentans eod. tempore iudicem, & partem offendere dicitur in 3 p. c. 31 nu. 2 f eodem

attentare iſta vox ſonat in malam partem in 3. par. cap. 31. num. 3 folio eodem

attentantium temeritas pluribus pœnis coercetur in 3. p c 31 nu. 5 folio eodem

attentantis prima pœna eſt quia nulliter agit non ſolum actum quem facit attentando verum etiam alium quem faceret nō purgatis attentatis puta ſententia in cauſa principali quoniam & ipſa eſt nulla vt infra num. 13. in 3 par. cap. 31. n. 7 folio eodem 120

attentantis ſecunda pœna eſt quia tenetur rem reponere in priſtinū & eum in quo antequam attentaretur circa rem in 3. par. ca. 31. nu. 19. f. 121

e 2 Atten-

Digitized by Google

Attentaſis tertia pena eſt quia condẽnatur in fructib. perceptis. & qui percipi potuerunt. & infra n. 18. in 3 p. c. 31 nu. 22 f. eod.
Attentatus non tenetur ad fructus quos percipere potuiſſet quando attentata renocari non poſſunt ad inſtantiam partis, ſed dumtaxat ex officio iudicis in 3. p. c. 31. n. 41 f. 122
Attentans non tenetur ad fructus qui percipi potuiſſent ſi aliquam iuſtam cauſam habeat, qua illum à reſtitutione excuſaret in 3. p. c. 31. nu 43 f. eod.
Attentans ſi probet ſe fructus non percipiſſe ſibi prodeſt vt contra eum non fiat executio in 3. p c. 31. n. 43 f. eod.
Attentans non admittitur ad beneficium C. Odoardus, de ſolu. in 3 p. c. 31. n 49 f. eod.
Niſi in fauorem attentantis concurrerent aliqua coniectura quæ illum excuſarent puta quia eſſet minor, & cepiſſet poſſeſſionem vigore alicuius breuis quod prima facie videbatur ſufficiens ibid. 54 f 123
Niſi fuiſſet condemnatus in fructibus in ſecunda inſtantia, & attentans in prima inſtantia habuiſſet ſententiam in fauorem vt infra n 55 f. eod. 123
C Odoardus de ſolut. & illius beneficium non communicatur doloſo nu. 50 f 122
Attentans dicitur eſſe in dolo in 3. p. c. 32. nu. 51 f 122
Attentata lite pendente dolum arguunt in 3 p. c. 31. n. 52 f. eod.
Attentans tenetur ad fructus à die attentationis, & intruſionis in 3 par. c. 31. nu. 73 f. 123
Attentans dicitur eſſe in mala fide in 3. p c. 31. nu. 74 f eod.
Attentans æquiparatur violento in 3. par. c. 51. n. 77 f. 124
Attentans non tenetur ad fructus quos percipit ei qui paſſus eſt attentata quando de illius non iure notoriè conſtat in 3. par. c. 31. num 92 f. 124
Attentantis quarta pena eſt quia debet in expenſis condemnari vt nu. 106. & infra nu. 114, in 3. p. c. 31 f. 125
Attentatorum cauſa quoad condemnationem in expenſis videtur habere aliquas prærogatiuas in 3 p. ca. 31 n. 100. f. eod. 125, videlicet,
Quod poſſit fieri poſt ſententiam, & ex interuallo, nu. 111. & infra nu. 115 f. eod.
Quod etiam pro expenſis ſit facienda executio antequam cognoſcatur de negotio princip. nu. 112 f. eod.
Quod expenſæ taxari poſſint etiam ante prolationem ſententiæ in negotio principali nu. 113 f. eod.
* attentans an nullitatem allegare poſſit, c. 31, nu. 24, f. 120. & n. 289. f. 134. & c. 12. ampl. 23. nu. 31 f. 223
* attentans perdit alimentorum ſubminiſtrationem c. 31. n. 294. folio 135
attentans ſi habuit primam ſententiam in fauorem videtur excuſatus à refectione expenſarum ſi in ſecunda vel tertia inſtãtia reportauit deinde ſẽtẽtiam contra in 3 p c. 31, nu. 141. f. 127
attentãs ſi expenſas reficere ob paupertate non põt admittitur ad beneficium c. Odoardus de ſolut. in 3 p c. 31, nu. 157 f. eod.
Licet ſecus ſit in fructuum reſtitutione nu. 158
Et ratio diuerſitatis aſſignatur nu. 159
attentans quinta pena eſt quia tenetur ad damna, & intereſſe in 3. par c 31, nu 174 f. 128
Et ſunt reſarcienda etiam antequam procedatur in negotio principali, vt infra nu. 182 f. eod. 128
attentans ſexta penam eſt quia poſſeſſionem attentando capiens ſi expolietur non reſtituitur, in 3. p c 31. n. 195 f. 129
Fallit in caſu de quo infra nu. 213 f. 130
Nec in ea eſt manutenendus vt infra nu 199 f 129
attentans ſi antequam de ſua poſſeſſione attentata diſcaterretur fuerit per auditorem Cameræ in ea manutentus, & deinde coram eum in ſacro Rota auditori ſo fuerit commiſſa cauſa attentatorum cum clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis dicti mandati de manutenendo poteſt ſuper vtroque ſimul procedi in 3 par c. 31 nu. 204 f. 130
attentantis ſeptima pena eſt quia non poteſt dare obiectus in 3. p c. 31, num. 214 f eod.
attentatis lite pendente octaua pena quia rem litigioſam præſcribere non poteſt in 3. p c. 31 nu. 216 f eodem
attentans ſimiliter lite pendente nona pena qua tam emptorem quã venditorem res litigioſa reſpicit eſt vt teneatur rem reddere, & pretium reſtituere in 3. p c. 31. nu. 221 f. 131
attentatis lite pariter pendente decima pana eſt (quã. ſ. ſumus in interdicto vti poſſidetis) quia condẽnatur ad deſiſtẽdũ a turbatione, & moleſtatione. & conſequenter videtur perdere Ius ſi quod habet in dicto Iudicio retinẽda in 3. p c. 31. n. 225. f 131
attentatis lite in Iudicio ſiatium regandorum pendente vndecima pœna eſt qui non ſolum rem occupatam, reſtituit, ſed tantũdẽ de ſuo in 3 par. cap. 31. nu. 227. fol. eod. 131
Et ſi non habet tantumdem de ſuo tenetur nihilominus ad intereſſe vt nu. 227. ibid. fo. eodem
Attentantis lite ſimiliter pendente & cõtra diſpoſitionem l ſi quis in tantam C. vnde vi, duodecima pœna eſt, vt attentans cum violentia cadat à iure ſuo ſi eſt dominus, & rem reſtituat, & ſi non erat dominus poſſeſſionem vnà cum rei æſtimatione ædificare compellitur in 3 par. c. 51. nu. 230. fol eodem
Attentans lite pendente & contra inhibitionem cadit à Iure ſuo ſi hoc fuit in inhibitione expreſſum in 3. par. c 31. nu. 231 f. eod.
Attentantis appellatione pendente decima tertia pena eſt quia priuatur beneficio & facultate appellandi in 3 par. cap. 31. nu. 236 & 242. fol 132
Licet aliqui aliter ſenſerint & male vt infra nu 244. ibi f. eod.
Attentans videtur diabolo odioſior cum illi ſi foret in Iudicio permitteretur appellatio, attentati autem hoc caſu denegetur in 3. par. cap. 31. nu. 239. fol eodem
C. an ſit, de appell primus Intellectus quod ibi detur de attentatis per modum exceptionis ibid. nu. 240. fol. eodem
Attentans appellatione pendente non priuatur facultate appellandi in diuerſa cauſa vel ſaltẽ connexa in 3. p. c. 31. n. 245. f. eod.
Secundum commu. opi. vt ibid. nu. 246.
Niſi appellatio interpoſita in diuerſa cauſa tenderet ad differendam reuocationem attentatorum antea commiſſorum vt nu. 47. fol. eod. 132
Attentans appellatione pendente non cenſetur perpetuo excluſus à facultate appellandi, ſed pro prima vice in 3. par. cap. 31. nu. 248. fol eodem
Attentans vt priuetur facultate appellandi debet paſſus attentata probare incontinenti attentationem, non autem ex interuallo in 3. par. cap 31. nu. 249. fol. eodem
Attentantis ſimiliter appellatione pendente decima quarta pœna eſt vt appellans attendendo cenſeatur ſuæ appellationis renunciare in 3. par cap. 31 nu. 252 & ſeq. fol eodem
Attentatis poſt inhibitionem decima ſeptima eſt pœna vt declaretur incidiſſe in omnes penas in inhibitione contentas in 3 pa. cap. 31. nu 271. fol 133
Attentans lite pendente ſi in poſſeſſionem beneficij intradens efficitur inhabilis ad obtinendam ſubrogationem iuxta regulã de ſubrogandi colitig. & eſt decima octaua pœna in 3. par. cap. 31. nu. 275. fol. 134
Quod videtur etiam eſſe de Iure communi vt nu 276. f. eodem
Attentare eſt delictum & ſonat in malam partem 1. par. cap. 1. nu. 110 fol 17. & d 3 par cap 28. nu 126. fol. 84
Attendendum eſt quod fieri debet, non autem quod de facto fit. c. 12. limit. 6. nu. 46. fol. 245
Audientia denegata in agendo & defendendo cenſetur prohibita appellatio cap. 12. lim 8. nu. 4. f 247
Audientia cui denegatur an dicatur perſona legitima ad appellandum. c. 12. lim. 50 nu. 16. 17. & 20. fol 289
Audientiã poteſt arbiter denegare alteri parti tanquam contumaci. c. 15. de atten pend. comprom nu. 80. fol. 224
Auditor ſacri Palatij cui fuerit commiſſa cauſa quæ antea fuiſſet coram Cardinali non inhibet ſolum facit intimationem commiſſionis. c. 20. in pref. at. nu. 58. f 373
Audientia vbi denegatur cenſetur prohibita appellatio in 3. par. c. 28. num. 80. & pariter fol. 80
audientia denegata in agendo & defendendo cenſetur prohibita appellatio pa. 2. c. 12. Lim. 18 nu. 4. f. 147
auditor cameræ poteſt vigore ſuarum facultatũ à quibuſcunq; Iudicibus cauſas ad ſe aduocare quãdo in cõmiſſione nõ fuit facta mẽtio obligationis cameralis. c. 20. lim. 26. num 2. f. 413
authoritas ſuperioris quæ in compromittendo fuerat omiſſa poteſt etiam pendente compromiſſo ſuperuenire c. 15. de attent. pend. comp nu. 156. fol 328
Dummodo pars non contradicat ibid nu. 157. fol. eodem
Et ſuperueniat ante latum laudum alias illud non validaret ibid nu. 158 fol eodem
auxilium legis vel Iudicis fruſtra implorat qui in legem cõmittit aut Iudicem contemnit c. 24 q. 8. nu. 6. fol 32
auocatio quid c 10 nu. 1. f. 179
auocatio cauſa à Principe ex iuſta cauſa fieri debet. cap. 10. nu. 56. fol. 189
auocatio cauſa à ſuperiore facta operatur vt geſta poſt eã ſint nulla & attentata par. 2 c. 10. nu. 2. & ſeq. fol 180
ampl vt iſta dicantur magis attentata quam ea quæ fierent appellatione vel relatione pendente ibi. nu. 9. & 10. fol eodem ampl.

I N D E X

Ampl 2.vt impediat etiam poſſeſſorem vti ſua poſſeſſione, ibid. num.12 fol.eod.
Ampl 3.in auocatione cauſæ tacita reſultante ex eo quod ſuperior appoſuerit manus ibid.nu.13 fol eod.
Declara hoc primo quoad ipſas partes litigantes ſecus quoad tertium ibid.nu.15 fol.eod.
Declara.2.quod operatur effectum ſuſpenſiuum quoad illam cauſam tantum ſecus quoad alias ibid.nu.16 fol.eod.
* Ampl.4.vt huiuſmodi tamen auocatio quando eſt facta ad inſtantiam partis non operetur effectum niſi poſteriores literæ fuerunt priori iudici oppoſitæ ibid.nu.18 fol.eod.
Ampl.5.etiam quoad perſonas comprehenſas in generali Clauſula, Omneſque alios, &c.ibid.nu.19
Etiam ſi Iuriſdictio inferioris videretur perpetuata per citationem ibid nu.20 fol.181
Ampl 6.etiam quando aliquis ſentiens ſe per aliquam ſententiam grauatum ab ea ad ſanctiſſimum appellando ſe protectioni ſedis apoſtolicæ ſubmiſit ibid.nu.21 eodem
Lim,1.quando in auocatione opponitur clauſula quatenus cauſa non ſit instructa ibid.nu.22 eodem
Etiam ſi inſtructione cauſæ adeſſet aliqua nullitas, ibidem numero 23 eodem
Intel.quando eſt commiſſa cauſa cum clauſula cum opportuna auocatione quatenus cauſa non ſit inſtructa quamuis enim actor non probet cauſam non eſſe inſtructam cenſetur tributa Iuriſdictio ſecus vero ſine dicta clauſula ibid.nu.24 eod.
Lim.2.quando Iudex & partes non habuiſſent notitiam auocationis ibid.nu.27 eodem
Etiam ſi in ſecundis literis adeſſet clauſula quod deberet reuocari quicquid fuit attentatum a die data ſecundarum literarum ibid.nu.33 182
Niſi auocatio eſſet facta cum decreto irritanti ibi.nu.34 eod.
Item niſi eſſet factum motu proprio & ex certa ſcientia principis ibid nu.37.f eod. Praterquam in eo quo poterat propria auctoritate poſſeſſionem capere ibid.nu.39 eodem
Item niſi auocatio fuiſſet facta ad inſtantiam partis quo non ab initio ſed ex poſt facto vſa fuerit reſcripto auocationis ibid. nu 40.& ſeq. eodem
Lim.3.in proceſſu facto poſt auocationem per Iudicem ſubdelegatum à primo Iudice ante reuocationem ibidem numero 43. fol. eodem
* Limita 4.niſi huiuſmodi auocatio Iuriſdictionis fieret, ob delictum ipſius Iudicis ibid.nu 44 eodem
Lim.5.in caſu quo interueniret noua cauſa puta ad tollenda ſcandala ibid.nu.45 eodem
Lim.6.in auocatione facta occaſione recuſationis ordinarij tanquam ſuſpecti poſt litem conteſtatam ibid nu.46 183
Lim.7 quando Papa apponeret manum committendo cauſam nullitatis penſionis cum clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis quia ea ſic pendente poterit executor datus in literis reſeruationis compellere ad ſolutionem nu & fol.iiſdem
Declar. primo regulam procedere in auocatione facta à ſuperiore in eadem ſpecie iuriſdictionis ibid 47 eodem
Declar.2.quod auocatio in dubio non cenſetur fieri per ſuperiorē ibid.nu 50 eodem
Niſi de prima commiſſione ſit facta mentio nu.51 eodem
Immo nec ſufficit mentio facta per clauſulam generalem non obſt litis pendentia ibid.nu.52 eodem
Sed requiritur fieri mentionem de proceſſu & ſtatu cauſæ ibid. num.53 eodem
Vel quod auocatio ſit facta motu proprio ibid.nu.54 eodem
Benè tamen tunc cenſeretur facta auocatio ſi cauſa vni commiſſa alteri committeretur ibid.nu.55 eodem
Auocatio cauſæ impedit executionem actus præambuli appellatio vero ſecus ibid.ante eod.c 10.nu 3 179
Auocatio operatur vt neque etiam de conſenſu partium Iudex procedere poſſit ibid nu.4 179
* Auocatio tacita quando dicitur.c.10.nu.17 180
* Auocatio tacita quando ad inſtantiam partis eſt facta non operatur, niſi poſteriores literæ, per quas facta cenſetur fuerint priori Iudici exhibita.ibi.nu.18 eodem
* Et ita demum operatur, ſi pars quæ illam impetrauit, illa vſa fuerit, ſecundum commu.ibi.nu 57 183
* Auocatio Iuriſdictionis ſi ob Iudicis delictum fiat etiā ipſo cui iuriſdictio data fuerat ignorante ab eo omnes prorſus tollitur Iuriſdictio ita ut actus per eum facti ſint ipſo iure nulli ibid. nu.44 182
Auocatio ſiue iuſta ſiue iniuſta operatur effectum ſuum ſecus etiā in appellatione ibid.eod.c.10.nu 10 180
Auocando ad ſe cauſam cenſetur ſuperior inhibere Iudici inferiore & partibus ibid nu.14 180
Auditor cameræ non habet Iuriſdictionem in beneficialibus par.2. ſol.4.in præfat.nu.235.& 374 68
Auditor in camera regulariter non habet cognitionem cauſæ vltra ſummam centum ibid nu.375 eodem
* Auditoris Cameræ, & Auditoris Rotæ iuriſdictio, quæ præferenda in præfat.1 part.nu.131 9
* Auditoris cameræ Monitorium. cum Clauſula, amoto quolibet detentore, non facit litem nec attentata c 4 in præfat nume. 153.& quando lis ſit introducta ibid. 54
Auditoris cameræ iuriſdictio prorogata non cenſetur ſi citatus vigore Eugeniano conſtituiſſet procuratorem qui coram eo produxerit mandatum cū proteſtatione quod nihil fieret niſi eo citato ibid nu.376 eodem
Auditor Rotæ videtur magis delegatus quam ordinarius præſertim in ſententiando d cap 4.in 2 lim nu.103 126
Auditor cameræ nedum procederet vbi eſt obligatio cameralis lite coram alio pendente, verum etiam quaſcunque cauſas etiam vigore commiſſionis d obligationis cameralis mentionem non facientis a quibuſcumque Iudicibus ad ſe auocare d.cap.4.in 15.lim.nu.9 137
Autoritatem habens ingrediendi & defendendi per ſe ſuam poſſeſſionem non poteſt dicta facultate vti pendente lite par.2. c 4. in prima ampl.per tot. fol.100
* Auditor Cameræ an habeat iuriſdictionem in beneficialibus. c. 4.in præfat nu.377 fol.68
* Auditor cameræ Iudex ordinarius. ibi num. eodem. 377. ſub finem numeri.

B

BAldi opinio reprobata in c 4.præfat nu.518.in fi.
Bannitum qui à ſententia contra eum lata appellauit offendens dicitur attentaſſe par.1.c.3.nu 56 & nu.59 fol.25
* Bannitus an poſſit agere ad reuocationem attentatorum in præfat.1.par.nu.67 fol.6
Bannitus pendente termino decem dierum ad appellandum non poteſt impune offendi.part.1.c.11.nu.25 fol.185
Secundum veriorem & magis commu. opi.ibid.nu eod.
Lim.1.de conſuetudine Parlamenti Delphinatus & Senatus Mediolani ib.nu eod.verſ vt non procedat hoc de conſuetudine.
Lim 2 in confeſſo vel conuicto ibid nu 26 fol.186
Bannitus pendente appellatione ab eo interpoſita non dicitur bannitus, & poteſt teſtamentum condere in 2. part. c.12. de attent. pen appell. in præfat.nu 99 fol.196
Bannitus non poteſt pendente appellatione impune offendi ibidem, num.100 fol.eod.
Bannitus qui appellauit pendente appellatione non poteſt impune offendi ſecundum commu.opi.2.par.cap.12. de attent appell. pend. Ampl.quarta nu 3 fol.207
Bannito allegante nullitatem banni ex iuſta cauſa non debet contra eum hac cognitione pēdente aliquid innouari, nec interim offendi par.2.c.17.de attent nullit pend.nu.83 fol.346
Bannitus nullitate pendente non poteſt impune offendi etiam ſi nullitas altiorem requireret indaginem ibid.nu.102 fol.348
Secundum commu.opin vt nu.103 fol.eod.
Bannitus pendente reſtitutione integrum non poteſt impune offendi in 2.par.c.18 de attent.reſt in integr.pen.nu.46 fol.358
Etiam ſi ſtatutum diceret, quod querelæ bannitorum non debeāt admitti, quia nihilominus bannitus poteſt admitti ad reſtitutionem obtinendam ibid nu 47 fol eod.

B c

Beneficij litigioſi permutatio renocatur via attentatorum etiā poſt mortem collitigantis permutantis in verb.permutatio.
Beneficij præſentatio inſtitutio ac poſſeſſio lite pendente ſuper Iure patronatus facta ac capta ſunt attētata in verb. patronatus.
Beneficij poſſeſſionem capiens collitigans de manutertij non exiſtentis in lite an attentet in verb.collitigans.
Beneficij litigioſi collatio ab ordinario facta dicitur attentata & & reuocanda in verb.collatio.
Beneficio litigioſo ab ordinario prouiſus poteſt dare de non lite, vel calumnioſa lite in verb.ordinarius.
* Beneficium an dicatur litigioſum ſi commiſſio reperitur à duobus tuta & inſerta in inhibitionibus à Iudice emanatis ex c 4.in præfat nu.169 fol.55
* Beneficium non dicitur amplius litigioſum ad effectum obtinenda ſubrogationis appellatione deſerta ibi.nu.241 fol.60

* Beneficium per accuſationem non fit litigioſum ſed perſona accuſata.cap.5.nu.8 163

Beneficium (ſuper quo erat lis) non dicitur litigioſum ſtante ſubrogatione cum extinctione litis.part.2.cap.4. de attentat lit. pend.præfat.nu.342 66

Beneficium Regulare tanquam ſæculare impetrans etiam ſi habeat in ſupplicatione Clauſulam gratioſa ſubrogationis, cuius vigore ceperit poſſeſſionem lite pendente dicitur intruſus. ibid. num.431 72

Beneficij litigioſi reſeruatione attentata ſolent in curia dari ſæpius litteræ in forma Breuis.& ſub plumbo cum clauſula citra vitium ſpolij,& attentatorum ibid.nu.456 73

Et tales literæ poſſunt impetrari etiam poſt commiſſionem cauſæ & inhibitionem ibid.nu.457 eodem

Beneficij reſeruatio non probatur ex narratiua Papæ in Breui appoſita dicentis ſe breue concedere attentata reſeruatione beneficij.ibid.nu.509 77

Beneficij reſeruationem probare ſufficit poſt adeptam poſſeſſionem vigore breuis ad excludenda attentata. ibidem.nume.514. fol. eodem. 77

Beneficia litigioſa non poſſunt in alium transferri.ibidem nu.539. fol. 79

Sed poſſunt reſignari in vno caſu in verb.reſignare.

Beneficium (ſuper quo litigatur) efficitur litigioſum tam ſuper proprietate,quam poſſeſſione.ibid.nu.618 87

* Beneficium quando deſinat eſſe litigioſum. cap.4. in præfat.nu. 163. 55

Beneficium litigioſum non poteſt conferri expectanti ab executore Apoſtolico, & collatio facta non valet, ibid. nume 623. fol. eodem.

Limitatur niſi nullus ex collitigantibus Ius in beneficio haberet ibid.nu.624 eodem

Beneficium, quod de Iure patronatus prætenditur pendente lite ſuper dicto Iure patronatus, poteſt impetrari etiam non facta mentione de Iure patronatus,ibid.nu.637 89

Limit. 1. quando lis ſuper Iure patronatus non eſt principaliter mota,ſed acceſſorie.vt nu.638

Limit.2 in patrono qui ante litem motam eſſet in poſſeſſione præſentandi,nu.640 eodem

Beneficium non efficitur litigioſum ſi oriatur controuerſia circa oppoſitiones factas præſentatis,ibid.nu.686 93

Beneficium impetrans tenetur facere mentionem de lite deſuper pendente,ibid.nu.730 98

Beneficij prouiſio facta in fauorem inquiſiti non valet,niſi de inquiſitione ſit facta mentio in 2.part.ca.5.de attent, Accuſat.ſeu inquiſit.pend nu.33 164

Etiam ſi lapſi eſſent decem anni,ibid.nu.34 eodem

Fallit quando contra talem procederetur per viam accuſationis vel denunciationis,ibid.nu.35 eodem

Beneficia Hæretici impetrari poſſunt etiam ante declarationem. ibid nu 4 165

Beneficia ſuſpecti de Hæreſi etiam alteri collata,ſi ille abiurauerit ſibi reſtituuntur,ibid.nu.42 eodem

Beneficij collatio facta à Vicario Epiſcopi eo tempore defuncti valet,ſi mortis non habuit notitiam in 2 par.cap.10. de attent. poſt auocat.cauſ.nu.30 181.& 182

Beneficij impetratio tanquam vacantis per priuationem non valet ſi fiat pendente tempore ad appellandum in 2 par. cap.11. de attent pendent.temp.ad appell.nu.20 185

Beneficij inſtitutio & poſſeſſionis adeptio appellatione pendente à Rota habetur pro attentata in 2 par. cap. 12. in præfatio. nume.87 195

* Beneficium & remedium reſtitutionis in integrum an cenſeatur excluſum per clauſulam. Non obſtante quocumque priuilegio 3.par.cap.28 nu.157 86

Beneficium acceptaſſe probare non ſufficit niſi etiam probetur acceptatum fuiſſe intra menſem qui datur ad acceptandum in 2. par.cap.12.de atent.appellat.pend limit.50.numero 54.fol. 290.

Beneficium ſequeſtratur & cognoſcitur de bono Iure negotij principalis quando cauſa eſt intricata in 3.part. cap.24. q.19. numero 6 45

* Bona clerici ſuſpecti de fuga ſequeſtrãtur a Iudice laico propter periculum moræ licet iudicium poſtea coram eccleſiaſtico proſequatur.cap.4 limit.9.nu 2 131

Br

Brachium ſæculare obtentum contra aliquem poteſt exequi contra eius ſucceſſorem ſingularem qui emit rem litigioſam par. prima c.3.de attent.à tert.nu.22 2

Brachium ſæculare relaxatum per Iudicem a quo pendente appellatione per intruſum interpoſita a ſententia in fauorem ſuperſtitis agentis contra intereſſe putantes per audientiam litterarum contradictarum lata non dicitur attentata in 2.part. c.12.de attentat.appell.pend.lim.51.nu.2 299

Niſi Iudici a quo fuiſſet inhibitum ibid nu.4 eodem

Etiam ſi fuiſſet inhibitum vigore commiſſionis ſuper exactionibus per ipſum intruſum præſentata nu.5 eodem

Breue conceditur in curia pro obtinenda poſſeſſione beneficij litigioſi cum clauſula citra vitium ſpolij in 2.part. cap.4. in præfat. num 456 73

Etiam poſt commiſſionem cauſæ & inhibitionem ibid. num ſeq. 457. eodem

Breuis Ius expirat per mortem illud obtinentis ibidem nume. 507. fol. 77

Breuis in executione de capiendo poſſeſſione nomine Cameræ non requiritur citatio partis ibid.nu.508 eodem

Breui de capiendo poſſeſſionem nomine cameræ narrata ſunt verificanda,ſed non diligentiſſime,& ad vnguem.ibid. num.512. fol. 77

Breuis narratiua quod conceditur attent. reſeruatione non probat reſeruationem beneficij in verb.beneficium. Vnde ſi in eo narretur,quod beneficium vacans fuerat obtentum, & poſſeſſum a tertio, non eſt neceſſe verificare titulum ſed ſolum poſſeſſionem ibid.nu.513 eodem

Breue ad capiendum poſſeſſionem abſque vitio attentatorum non debet eſſe ſubreptitium, & illius formam eſt ſeruanda & ſufficit quod ſuperueniat,in 2 part.c.12.de attent. appell pend.limit.30.nu.3.4.& 5 275

* Brocardicum quod appellatione pendente nihil eſt innouandũ quando procedat.cap.12.limit.53.num 22 306

* Bulla Alexandrina contra innouantes & offendentes collitigantes.par.3.cap.31.num.284 134

C

C. Ex parte Adæ intelligitur à nonnullis in ſuccedente in re attentata etiam non habente cauſam ab attentante in prima par.c.3.de attent.à tert.nu.37 24

Ab alijs vero intelligitur in ſuccedente & cauſam ab attentante habente,nu 38 eodem

C.Si,hi contra quos vt lite pend in 6.procedit etiam contra tertium ibid.num.111 28

Etiam ſi lis eſſet coram Arbitro,ibid.nu.112 eodem

C.Si hi contra quos, procedit etiam contra tertium qui vigore prouiſionis ordinarij capit poſſeſſionem lite pendente,ibid.nu.145. fol. 30

Limitatur vt procedat quando beneficium vacat per mortem alterius collitigantis, ſecus vero quando lis mouetur poſt vacationem per mortem pacifici poſſeſſoris.vt ibid.num 146. & ſeq. eodem

Hoc cap ſi hi,non procedit in acceptatione,quam expectans apoſtolicus faceret de beneficio lite pendente primu parte, cap.3. num.154 30

Cap.1 vt lite pend.lib 6 habet locum etiam in præſentationibus in 2.part.capit.4.de attent. lite pendent.in præfat. numero 669. fol. 91

C ex eo de reg.iur.in 6.procedit de Iure communi,non autem ſtante regula de ſubrogan.collitigant.ibid.in 3 ampliat.nume.3. fol 104

C.vt noſtrum, de appell. non habet locum in eo.qui poterat propria auctoritate poſſeſſionem capere,in 2.part. cap.10 de atten.poſt auocat cauſ.nu.39 182

C.au ſit de appell. declaratur in tertia parte capit. 28. numero 53. fol. 78

C.Si hi contra quos,vt lit.pend. in 6 loquens de attentatis, habet locum etiam quando lis eſſet coram arbitro in 2.par, c.15.de attent penden.comprom.nu 67 323

Calculatoris electio etiam lite pendente permittitur in 2.part.c.4. de atten lit.pend limit,11.nu.6 132

Calculi error.in verb.error.

Calumnia in petente reſtitutionem in integr. vbi eſt manifeſta, & de ea Iudici conſtat ſit executio etiam nulla data cautione in 2.part.caps.18.de attent.reſtit.in integr. penden.numero 63. fol. 359

Etiam ſi petens reſtitutionem offerat ſe incontinenti probaturũ de læſione.vt nu.64 eodem

Etiam ſi vellet aduerſaria inſtanti pro executione, daret cautionem de reſtituendo executionem in euentum quod ipſe minac obtinuerit in cauſa reſtitutuſiãnis nu 65 eodem

Calumnia in petente reſtitutionem in integrum vbi non eſt manifeſta ſed præſumpta licet non retardetur hoc caſu executia præſtatur tamen cautio de qua in c. ſuſcitata de in integr reſti. in 2. par cap 28. ibid. num 66 eodem

Idem ſi calumnia ſit (vt alÿ dicunt) velata numero 67. folio eodem

Vel quia præſumptio per ſententia declarando vt hic vt nu. 68. eodem

Calumnia, & malitia præſumptio vbi militat contra proponentem tunc nullitas non attenditur in 2. par. cap. 17. de attent. nullit. penden nu 131 350

Calumnia præſumpta in petente reſtitutionem in integrum multis modis reſultare poteſt. puta ſi contra eum ſint lata plures ſententiæ quæ in rem iudicatam tranſiuerit in 2. par. cap. 18. nu. 69 359

Etiam ſi tantum duæ, & multo magis ſi tres numero 76. folio eodem

Calumnia præſumptio in petente reſtitutionem reſultat etiam ex qualitate perſonæ eius qui ſententiam tulit, puta in ſententia Principis ibid. nu. 74 eodem

Calumnia præſumpta vel veritas operatur, plures & diuerſos effectus par. 2 cap. 4 lim. 4 num. 4 127

Cancellaria non dacet Iudicem ſi ſibi exprimeretur pendere terminum apoſtolorum in 2 par. cap. 12 de attent. appell penden. limit. 1. nu. 71 232

* Cancellationis Iudicio pendente non ſit executio cap. 5. nume 9. 163

Canonica inhibitio dicitur eſſe illa, quæ facta fuit præuia cauſa cognitione, & parte citata in 2. par. c. 20. de attent. poſt inhibit. lim. 1. nu. 5 397

Secundum communem omnium ſententiam nu 6 eodem

Canonici immiſſi in poſſeſſionem canonicatuum collatorum ab Epiſcopo, qui poſt collationem illorum fuit inhibitus vigore commiſſionis obtenta per capitulum dicuntur attentaſſe, & poſſeſſio reuocabitur via attentatorum prima par cap. 3. de attent. a tert. num 43 24

Canonica appellante à præcepto de reſidendo, poteſt Epiſcopus appellatione pendente Vicarium cum competenti portione & prouiſione, & non attentat. in 2. par. cap. 22. de attent. appell. pend. lim. 6. nu. 15 244

Canonicus per ſententiam irrogantem infamiam condemnatus pendente appellatione per ipſum à dicta condemnatione interpoſita poteſt eligere. in 2. part. capit. 12 in præfat. numero. 107. 156

Et teſtimonium ferre ibid. nu 106 eodem

Capituli lis cenſetur diuerſa à lite vnius de capitulo, in verb. lis.

Capitulo facta intimatio collationis facit litem etiam contra particularem dicto capitulo præſentem in verb collatio.

Capitulum de iure communi non habet Ius exercendi iuriſdictionẽ ſine Epiſcopo in 2. par cap. 4 de attent. lite penden. lim. 1. nu. 99 116

Capitulum ſede vacante non ſolum non ſuccedit ſed etiam prohibetur ſe intromittere in litigijs cap 20. lim 24 in princ. num. 12 411

* Captus dum dicitur ad carceres ſi appellat nihilominus carceratur ne fuga delicti pœnam euadat parte 2, c. 12. ampl. 4. numero 22 fol. 108. & d part. 2. cap eod. 12. limit. 15. numero 10. 260

Captura perſonæ inducit litis pendentiam in 2. par. capit. 4. in præfat. num. 244 60

Contrarium ibid nu. 245. & ſeq. 61

Captura facta ratione ſuſpicionis fugæ non cauſat attentata ibidem nu. eod. 245 eodem

Captura facta pendente reſtitutione ad arbitrium boni viri non valet in 2. par. cap. 16 num. 12 334

Carceratus dicitur eſſe infra decem dies datos ad appellandum etiam poſt lapſum 30. annorum in 2. par. cap. 11. numero 9. 184

Carceratus appellans etiam pendente appellatione debet in carceribus detineri in 2 part. cap. 12. de attent. appell. pend. limit. 4. num. 16 241

Carceratus etiam appellatione pendente eſt in carceribus detinendus ibid. lim. 15. nu. 8 260

* Carceratus appellare debet intra decem dies. ſi iudex pronunciauit eum iuſte captum à die pronuncia. cap. 11. numero 10 184

Carceratio, & alÿ actus poſt inhibitionem facti dicuntur attentata etiam ſi fiant vigore brachÿ ſæcularis cap. 20. de attent. poſt inhibit. in 3. ampl. nu. 2. 385

Cardinales an poſſint recuſari vt ſuſpecti remiſſiuè in 2. part. cap. 6 num. 43 170

Cardinales ſibi inuicem non inhibent ſed inſinuant tantum commiſſionem cap. 20. de attent. poſt inhibit. in præfat. numero 53. 373

Et ita de ſtilo ſeruatur, vt nu. 54 eodem

Etiam ſi Cardinali fuerit commiſſa cauſa quę erat antea corã Auditore cui ſimiliter non inhibent ſed intimant commiſſionem vt nu. 55 eodem

Cardinali de Iure communi inhibendum eſſet, vt numero 60. eodem

Cardinalibus quoque inhibetur poſt obſeruationem trium terminorum ſeruari ſolitorum ſecundum aliquos ibidem num 62. eodem

Termini prædicti qui ſint declaratur hic vt numero 63. folio eodem

Cardinali non inhibetur, ſed commiſſio inſinuatur ibidem nu. 95. 375

Caſſari dicitur quod de facto proceſſit, cap. 12. de attent. appel penden. ampl. 17 nu. 12 222

Cathedralium & regularium Eccleſiarum cauſis ſi appellatio extraiudicialis interponitur attentata, ea pendente dicuntur ipſo iure nulla, in 2. part. cap. 12 de attent. appel pend. ampl. 17 num. 25 223

Caſus priuilegiatus non comprehenditur in generali diſpoſitione numero 35. in 3 par. cap. 24. quæſt. 25. nume. 4 & ibid. nu. 35 47. & 48

Cauſa quando eſt in Iudicium res, vel actio deducta, in præfat. 1. par nu 26 4

* Propriè ſumpta pro eo quod in iudicium proponitur ibid. num. eodem

* Large ſumpta ad actus ante litem conteſtatam referri poteſt ibi. num. eodem

Cauſa de ſui natura inappellabilis, ſi ſemel facta fuerit appellabilis, ſemper durat 2 parte cap. 4. in præfatione num. 572. f. 81. & cap. 12. limit. 25. nu. 18 270

Cauſa iuſta quando excuſat ab actu facto lite pendente c 4. Ampl. 13 num. 1 106

Cauſam dans, nullitati, in ea ſe fundare non poteſt cap 4. in præfat. num. 102 51

Si vero cauſæ ſunt diuerſæ, ſed connexæ pariter poſſunt conſiderari attentata ibid nu 97 126

Dummodo ſententia lata in vna pariat exceptionem rei iudicatæ in alia ibid. nu. 98 eodem

Quæ dicatur cauſa connexa in verb. connexa.

Cauſa ciuilis, & criminalis poſſunt in eodem libello cumulari ſecundum aliquos d cap. 4 lim. 23. nu. 2 149

Contrarium verius ibid. nu. 3 eodem

Cauſa ciuili pendente poteſt intentari criminalis ibid. numero 5. eodem

Præſertim ſi proueniunt ex diuerſis factis, & fontibus, licet aliqui contrarium ſenſerint ibid. nu 6 eodem

Cauſa criminalis ſuperueniens impedit, & retardat proceſſum in cauſa ciuili ibid. nu. 7 eod & ſeq.

Ampl primo etiam in cauſa ciuili priuilegiata vt puta ſpolÿ ibid. num. 11 150

Contrarium verius in cauſa ſpolÿ ibid. numero 12. & ſeq. eodem

Ampl. 2. etiam ſi Iudicium criminale fuerit inſtitutum ad inſtantiam fiſci, quia pars poteſt illi adhęrere ibid. numero 16. eodem

Lim primo non procedere in cauſa criminali inſtituta à tertia ibi. num. 18 eodem

Lim. ſecundo quando Iudicium criminale eſſet inſtitutum ex officio, & per inquiſitionem ibid. nu. 22 eodem

Lim. tertio quando cauſa criminalis eſſet finita per rem iudicatã ibid num. 23 eodem

Cauſa criminalis præiudicat ciuili, & ratione maioritatis facit eam ſilere cap 4 limit. 23. nu. 7 149

Cauſa negocÿ principalis quæ non iuſtificata appellatione à grauamine erat committenda ad partes propter appoſitionem manu. Papæ remanet in curia, præſertim de ſtilo Dominorum in 2 par. c. 10. de attent. poſt anos cauſ num 6 179

Cauſa

Cauſa dicitur inſtructa ; quando de ea liquet. ibidem numer. 25. 181.

Et liquere de cauſa dicitur, quando eſt concluſum in cauſa, & renunciatum probationibus, dummodo pars fuerit citata ibi. nu. 26. eodem 181

Cauſa infra decem dies committi debet datis apoſtolis reuerentialibus, aliàs appellatio efficitur deſerta in verbo appellatio.

Cauſa in appellatione ab interlocutoria exprimi debet in 2 par ca. 12. de attentatis appell pend. limit. 1. nu. 36. 228

Etiam ſi ſit notaria ibid nu 37. eodem

Niſi ſimus in interlocutoria, cuius iniquitas per allegationem iuris detegitur, puta a decreto ſequeſtri ibid. nume. 38. fol. eod.

Cauſam in appellatione ab interlocutoria expreſſam, ſufficit eſſe probabilem ad effectum, vt ſententia poſt eam lata ſit ipſo Iure nulla ibid nu 51. 229

Cauſa vna ab alia ſeparata non ſuſpenditur in 2 par. cap. 12. de attent. appell. pend. lim. 2. nu. 16. 234

Cauſa attentatorum dicitur acceſſoria & cauſa appellationis dicitur principalis ibid. lim. 6. nu 38. 345

Cauſa attentatarum decedens ibid. nu. 40. eodem

Cauſa magni praeiudicij admittit appellationem etiam à ſententia ſecundum conſcientiam Iudicis lata, ſecus ſi ſit modici praeiudicij ibid. lim. 10 nu. 6. fol 252

Cauſa iuſta eſt in appellatione ab interlocutoria exprimenda ibid. lim. 52. nu item 53. fol. 308

Cauſa quando eſt grauis, & per inhibitionem impediretur aliqua vniuerſalis diſpoſitio, puta Concilij in facultate inhibendi ſolet Signatura addere Clauſulam, praeuia matura cauſa cognitione in 2. part cap. 20. de attent poſt inhibit. in praefat. num. 114. fol 376

Cauſas ad Cancellariam remiſſas Papa ſolet committere in ſtatu & terminis in quibus ſunt in 2. par. cap. 20. de attent poſt inhibit ampl. 21. nu 9 fol. 394

Cauſa ceſſante non ceſſat effectus iam conſumatus ibid nume. 11. fol. eodem

Cauſam habens ab attentante conuenitur remedia attentatorum etiam ſi ſit mere tertius ibi lim 24 nu. 13. fol. 411

Cauſa quelibet etiam beſtialis excuſat à dolo ibidem numer. 25. fol. 412

Cauſa vbi eſt intricata, & non habet bonum odorem, conſueuit Rota ſuſpendere etiam res iudicatas, & ſequeſtrare beneficium, & deinde cognoſcere de bono Iure in negocio principali in 3. part. cap 24 q. 1 nu 60. fol 25

Idem ſi poſſeſſio multiplices pateretur difficultates numer. 61. fol. eodem

Vel attentata eſſent multum antiqua vt nu 62. fol eodem

Cauſa attentatorum etiã principaliter ab initio commiſſa ſi in progreſſu cauſa fuerit vnà cum appellatione proſequuta, ſi appellatio fiat deſerta etiam cauſa attentatorum cenſetur deſerta & de hac deſertione poteſt opponi ibid. eod. 3 par q. 4 num. 6. fol 28.

Cauſam committens litteris non expeditis facit beneficium litigioſum quoad eius praeiudicium ibid. q. 11. num. 3. in verb. litteris fol. 38

Cauſa attentatorum an ſit compromittenda ſtante ſtatuto quod cauſa inter conſanguineos compromittatur ibid. q. 21. num. 2. fol. 46

Cauſa executiua, puta vigore inſtrumenti guarentigiati non comprehenditur ſub ſtatuto de compromiſſis ibidem nume. 8. folio 47.

Cauſa executionis cum ſit mixti imperij non comprehenditur ſub ſtatuto compromiſſis ibi nu. 10. fol. eod.

Cauſa attentatorum eſt compromiſſibilis ſecundum alios & ſub ſtatuto comprehenditur, & hac videtur verior vt num 34. ibid. num 16. fol eodem

Cauſa attentatorum dicitur emergens remiſſiuè ibid. num. 24. fol. eodem.

* Dicitur incidens & emergens reſpectu negotij principalis par. 3. c. 28 nu. 21. fol 76.

Cauſa ſpiritualis non compromittitur ibi. nu. 28. fol. eodem

Minuſque reſtitueri in integrum 29. aut.

Mixti Imperij nu 30. aut.

Vſurarum 31 vel.

Criminalis nu. 32. fol. eodem

Cauſa attentatorum re vera non poteſt dici executiua ibid nu 37 fol. 48

Cauſa attentatorum an compromittatur quando cauſa principalis eſſet talis natura quod non eſſet compromiſſibilis ibid. nu. 43. eodem

Cauſa quantumuis ſummaria ſit in ea tamen requiritur citatio partis & Iudicis declaratio in 3 par. cap. 25. numer. 35 folio 54.

Cauſa attentatorum (ad ſui victoriam) ſecundum aliquos dua tantum probari requirit videlicet litis pendentia. & innouationem. in 3 par. c. 26. nu. 3. 58

Cauſa attentatarum fuit aliàs reputata magis fauorabilis quam cauſa penſionis in 3 par. c. 28. & 96. 81

Cauſa attentatorum ſapit naturam veri poſſeſſoris ibi. nume. 104 82.

Cauſa incidens eſt compromittenda quando cauſa principalis erat compromiſſibilis quando ſtat ſtatutum de compromiſſis faciendis ibid nu 137. 85

Secus ſi cauſa principalis non fuiſſet compromiſſibilis vt nume. 137. eodem

Cauſa prima, an ſecunda dicatur illa quae pendet vigore reductionis ad arbitrium boni viri in 2 parte capit. 15. numero. 16. 321.

Cauſa attentatorum dicitur acceſſoria ad cauſam principalem ibi. nu. 70. 323

Cauſa attentatorum de ſui natura non videtur prohibita compromitti ibi nu. 145. 328

Cauſas pendens confidentia non praeiudicat cauſa ſuper attentatis. capitu 4. limit. 23. nume. 15. fol. 150. & capitu 30. num. 164 107.

In cauſa criminali ratione proprij intereſſe tertius ad cauſa defenſionem admittitur. vt Dominus pro ſeruo. Epiſcopus pro Praelato, Abbas pro monacho, Creditor pro debitore cap. 5. num 55. fol. 165 & cap 12. ampl. 14. nu 3. 216

Cauſa ſpecifica non generalis in appellatione requiritur. ca. 12. limit. 51. nu 51. 308

Cauſa ſpecifica an ſit de ſubſtantia ibid. nu. 56. eodem

Cauſa diuerſa, & ſeparatę quae dicantur, d. c. 12. limit. 2. num. 10. 234.

Cauſa appellationis dicitur eſſe ſecunda, reductionis vero dicitur eſſe cauſa prima in 2. par. c. 16. nu. 26. 335

Cauſa nullitatis dicitur habere effectum ſuſpenſiuum ſecundum aliquos. & infra nume. 35. in 2. par. capit. 17. nume. 13 folio 340 & 342.

Cauſę continentię in verb continentię.

Cauſę auocatio quando fiat, & facta quid operetur verb. Auocatio.

Cauſę expreſſia in appellatione ab interlocutoria illiuſque probatio an ſufficiat fieri per relationem ad dicta remiſſiuè in 2. part. capitul. 12. de attent appell. penden. limit. 1. numera 48. folio 229.

Cauſe ſi fuerint plures in appellatione expreſſę vnius tantum iuſtificatio & probatio ſufficit ibid. num 61. eod.

Cauſę Cardinalibus ſemel commiſſa non ſolent committi in palatio ſed alijs Cardinalibus in 2. par. c. 20. de atten poſt inhibi, in praefa nu. 61. 373.

Cauſę ſummaria & executiuę an dicantur habere inſtantiam remiſſiuè in 3 par. c. 23. num. 104. fol. 19

Communius videtur quod ſic vt nu. 105. eod.

Cauſa attentatarum & compenſationis non ſunt pariter priuilegiatę Idea compenſatio in eis non procedit in 3. par. cap. 24. q. 28 num. 5. fol. 49

Cauſę diligens inquiſitio procedat oportet quando quid reuocatur lite pendente per officium Iudicis in 3 par. cap. 25. numer. 34. fol. 54

Cauſa cognitio etiam coram arbitra eſt neceſſaria in 3 par. cap. 11. nu. 55. 323

Cauſa cognitio licet in decernenda inhibitione requiratur, id tamẽ intelligendum videtur, niſi in contrarium ſit conſuetudo in 2. par. c. 20. in praefa. nu 147. fol. 378

* Et quando requiratur in decernenda inhibitione cauſa cognitio ibid. nu 148. fol eodem

Cautela, vt quis poſſit etiam intra decem dies appellare, illa datur. vt quis non appellet a grauamine, ſed illud reuocari petat, & à non reuocatione poterit etiam poſt lapſum decem dierum appellare, in 2 par. cap. 12. de atten appel. pend lim. 50. num. 71. fol 291

Cautela, vt ab executione nullatenus appellari poſſit, illa eſt, vt Iudex non pronunciet ſententiam exequendam eſſe ſed executionem committat in 2. par. c. 12. de atten. appell. pend. limi. 53. nu 20. fol. 306

Cau-

Cautio de iudicio ſiſti, & ſimiles etiam lite, & appellatione pendente abſque vitio attentatorum præſtantur in 2 pa c 4. lim 11. nu. 5. fol. 132

Cautio præſtanda eſt in caſibus in quibus recurſu pendente ſit executio c. 19 nu 35. fol 367

Quod non procedit in Francia, nec in Regno Neapolitano nu 36 fol. eod.

Cautio Iuratoria non admittitur quando alio remedio vtrique parti eſt conſultum ibi nu 37. fol. eodem

Cautio idonea ſi præſtatur, per exceptionem dominij etiam vbi difficilis eſſet recuperatio non retardatur rei reſtitutio etiam in attent. in 3 par cap. 24. q. 10. nu 23. fol 37

Cautio prædicta quando contra petentem reſtitutionem eſt præſumptio calumniæ coram quo ſit præſtanda remiſſiuè in 2 par ca. 18. nu. 85. f. 360

Cautionem ſi non poteſt prouideri iuri & indemnitati illius, contra quem ſit executio, illa interim non ſuſpenditur ibid num. 86. fol. eodem

Cautio de qua ſupra, præſtatur dummodo petatur ibid num. 123. fol. 362

Et ſufficit Iuratoria, ſi alia non reperiatur ibidem nu. 124. f. eo.

Et executio facta illa non præſtita, non conualeſceret, ſi poſt modum præſtaretur ibi nu. 125. fo. eodem

Cautiones & compellere litigantem ad cauendum, etiam appellatione pendente citra vitium attentati fieri poſſunt in 2 par. c. 12. lim. 15. nu. 1. fol. 260

Cedens ius quod habeat in re ſi poſt ceſſionem in ea aliquid attentet non conuenitur remedio attentatorum in 1. par. c. 3. num. 14. fol. 22

Cedens rem circa quam eſt commiſſum attentatorum & non Ius ſibi competens ad attentata an poſſit ipſe vel eius ceſſionarius ad reuocationem attentatorum agere in 3. par. ca. 22. nu. 28 fol. 7

Niſi ceſſerit liti ibi. n. 29. fo. eodem 7

Cedi non poteſt poſſeſſio vel ius ſuper re competens lite ſuper ijs pendente in 2 par. c. 4 in præfa nu. 581. fol. 82

Lim niſi cedens docuiſſet de bono iure ſuper proprietate vt num. 582. eodem

Lim. 2. vt poſſit acquiri poſſeſſio, ù gratioſe ſubrogato etiam quoad ad poſſeſſionem vt nu. 583. fol. eod. 82. in fine.

Celeritas vbi eſt neceſſaria appellatio non admittitur in 2. par. c. 12. de atten. appel. pend. lim. 3. nu. 14. fol. 296

Cenſuræ dicuntur nulla & attentata ſi ferantur poſt appellationem in 2. par. c. 12. ampl. 8. nu. 2. fol. 218

Etiam ab interlocutoria ibi. nu 3. fol eodem

Cenſura vt dicantur nulla ſufficit ſolummodo probare quod fuerint promulgatæ appellatione pendendente ibi limi. 1 nu 54. f 229

Cenſura in inhibitione contenta non afficiunt quando habens tacitam conditionem ſi preces veritate nitantur c. 20. lim. 13. nu. 4. & 5. f 407

Certum id dicitur quod non poteſt deduci in dubitationem par 3 c. 24 q. 1. nu. 93. fol 27

Ceſſibile quicquid eſt etiam ad hæredes eſt tranſmiſſibile capit. 20. lim. 24. numer. 17. fol. 412. & par. 3. capital. 22. numer. 32. fol 7.

* *Ceſſio extinguit litem quoad ipſum, cedentem. c 4 in præfat. nu. 303.* fol. 64

* *Ceſſio facit quem deſinere eſſe dominum rei. ibid. num. 306. fol. eodem.*

Ceſſio beneficij ab eo facta qui ſuper eo obtinuit citationem contra aliquem abſque mentione litis eſt nulla in 2. par. c. 4 in præf. nu 40. fol. 47

Ceſſio litis & cauſæ quando extinguat litem in verb. renuntiatio.

Ceſſio beneficij litigioſi non valet ſi in eo non fuit facta mentio de lite ibi c. 4. in præf nu. 737. f. 98

* *Etiam ſi lis penderet dumtaxat per commiſſionem cauſæ & citationem ad inſtantiam Actoris decretam & nondum contra Reum executam ibi. nu 738.* eodem

Ceſſio bonorum poteſt fieri lite pendente ante & poſt ſententiam neque eſt attentata d. c. 4 lim. 11. num. 2 fol 132. & limi 20. nu 8. fol 144

Item & appellatione pendente ead lim. 11. num 3. fol. 132

Ceſſio bonorum permittitur non ſolum laicis ſed etiam clericis, vniuerſalibus, & collegijs, etiam Eccleſiaſticis ibidem eadem limi. 11. nume 4. eodem

Ceſſio facta alteri collitiganti per tertium lite pendente valet & tenet d. c. 4 lim. 20 num 5. fol. 144

Ceſſio bonorum ſicut lite pendente & ante ſententiam fieri poteſt, ita & poſt ſententiam in 2 par. cap. 12. de atten. appel. pend. limi. 15 nu. 6. f. 260

Ceſſio lite pendente facta dicitur attentata & reuocanda in 3 par. c 22. nu. 25. f. 7

Ceſſio facta lite pendente vigore actionis perſonalis valet ibid. nu. 26. eodem

Secus ſi penderet vigore actione realis ibid. nu. 27. eodem

Ceſſio facta litis habetur pro bona etiã ſi litteræ non fuiſſent expeditæ ad effectum ſubſtituendi regreſſum reſeruatum in euentum quod fuerit ceſſum Iuri litis, & cauſæ in 3. par ca. 24. q. 11. nu. 5. fol. 38

Ceſſio in attentatis mandatur quandoque per Dominos fieri etiam ſi vero non adſint attentata dummodo in litigante colligatur quidnam contemptus in impetrando ab Auditore Cameræ quod peterat & debeat impetrare ab Auditore Rotæ in 3. pa. c. 29 nu. 38 fol. 90

Ceſsio in attentatis facta verbaliter apud acta non ſufficit niſi etiã actualiter remoueatur impedimentum facti puta Arma & inſignia Regia quando poſſeſsio attentata fuit capta cum appoſitione Armorum & inſignium Regis in 3 par. ca c. 29. nu. 41. fol. eodem

Ceſsio bonorum etiam pendente compromiſſo fieri poteſt in 2. par. c. 15. nu. 148. fol. 328

Immo per eam dicitur ſolui compromiſſum ibidem numer. 149. fol. eodem

Etiam ſi fiat coram arbitratore vt nu 150. eodem

Ceſsionario non nocent attentata à cedente, in verbo attentat. 1.

Ceſſionarius quoque poteſt agere ad reuocationem attentatorum in 3 par. c 22 nu. 16. fol. 7

Ceſſionarius vt poſſit agere ad reuocationem attentatorum requiritur, vt ſit facta ceſſio poſt litem finitam nu. 24. fol eodem

Ceſſione legitima in Iudicio facta purgantur attentata quam aliqui verbalem ceſsionem appellant in 3. par. c 29. numero 25. fol. 89

Etiam abſque eo quod expectetur quod eatur ad partes pro capienda poſſeſsione nu 26. ibi. fol eodem

Ceſsione non ſolum purgantur attentata per principalem veram et attentata per procuratorem ibid nu. 27. fol eodem

Ceſsione conditionali non purgantur attentata ibid. nu 31 fol 90

Citari debet procurator ſpecialis, non generalis par. 1 c. 1. num. 29. fol. 12.

Per citationem etiam factam intra ſex menſes à die præſtiti conſenſus computandos etiam ſuper poſſeſſorio dicitur ſatisfactũ Reg. de annali par. 1 c 3. nu 138. fo 30

Citatio executa contra ſindicum generalem communitatis non inducit litem in verb. lis.

Citatio ſola quoad effectum attentatorum inducit litis pendentiã par. 2. in præfa. c. 4. nu 28 & 29 cum. ſeqq fol. 46

Ampl. primo reſpectu actoris etiam ſi citatio non eſſet executa contra reum ſed tantũ ad eius inſtantiam a Iudice decreta ibi. nu. 36 & ſeqq. fol 47

Etiam ſi citatio ſit executa per edictum vigore clauſula conſtito de non tuto acceſſu & non ſit probatus non tutus acceſſus, & ſic decretum videatur non ſubſiſtere nu 38. eodem. 47

Etiam ſi ſit obtenta ab aſſerto procuratore & poſtea a domino ratificata ibid. nu. 43. fol eodem 47

Declar. hanc ampl. primo non procedere in citatione decreta vigore commiſsionis obtentæ contra Petrum, & alios intruſos qui ſi talis citatio fuit executa contra Valerium vere intruſum, iſte Valerius non poteſt dare exceptionem litis pendente inter aduerſarium, & Petrum ibi. num. 44. fol. eodem

Declar. 2. non procedere quando actorem pœnituiſſet & conſtet de pœnitentia ante executionem ibid nu 45 f. eodem

Declar. 3. non procedere quando commiſsio originalis cuius vigore fuit decreta citatio eſſet deperdita ibidem nu 49 f 48

Ampl. 2. etiam in citatione ſimplici ad dicendum contra commiſsionem & non tali, vt per eam reus potuerit plene inſtrui ad quid citetur ibid. nu. 51. fol eodem 48

Ampl. 3 etiam ſi citatio emanaſſet à Iudice incompetenti dummodo eius vigore teneatur citatus ire ad allegandum priuilegium ibidem numer. 52. f eodem 48

Ampl. 4 etiam ſi citatio emanauerit vigore Reſcripti impetrati ab excommunicato ibi nu. 57. fol eodem

Ampl 5 etiam in citatione decreta vigore Reſcripti ſubreptitij ibi nu 58. fol. eodem

Ampl 6 in citatione impetrata per procuratorem aſſertum de rato promittentem ibi. nu. 58. f ſeq. 49

Etiam

Digitized by Google

Etiam ad effectum excludendi gratiam expectatiuam ib.d numero 61 f.eod 49
Intell.prædicta ſecuta ratificatione.ibi.nu.66 f.eod.
Quod Amp.& lim.vt inferius ibi.
Ampl 7.in citatione etiam vnica ibi.nu.83 f.50
Ampl.8 etiam in citatione executa contra generalem procuratorem citandi ibi.nu.91 f.51
Ampl.9 quando veriſimiliter citatio peruenit ad notitiam citati ibi nu 93 f.e.51
Limi primo quando citatio fuiſſet nulla & inualida ibidem.nume 94
Lim.2. quando citatio (& hoc reſpectu rei) validè per Iudicem decreta,non fuit contra reum executa ibidem, numero 105. fol. eod.
Etiam ſi citandus habuiſſet aliqualiter notitiam citationis ibi, num.105 f eod.
Etiam ſi citandus in mandato aſſereret adeſſe litem ibid. num. 138. & ſeq. f.53
Secus vero ſi per citandum ſtetiſſet quo minus citatio contra reũ exequetur ibi.nu.106 f.51
Lim.3.quando nuncius non ſufficienter illam intimauit ibidem num. 108 f.52
Intell de citationibus quæ fiunt extra curiam. ibidem, numero 109. f.eod.
Intell. 2. quando citatus commiſiſſet cauſam ibidem. numero 487. f.75
Lim 4. quando nuncius bene intimauit citationem citato ſed male retulit Iudici ibi.nu.125 f.52
Nam non ſufficit ad hoc aliquem fuiſſe citatum ſi de citatione non conſtitit Iudici ibi.nu.127 f.eod.
Lim.5.quando nuntij relatio non fuit in ſcriptis redacta ibi.nu. 126.f eod.52. Sublim.
Primo Niſi taliter citatus in Iudicio comparuerit ibidem. num. 128. f eod.
Licet compareat ſolum ad effectum dumtaxat excipiendi de illegitima citatione ibi.nu.130 f.53
Secundo Item niſi citatus vt ſupra conſtituerit procuratorem ſpecialem in illa cauſa ibidem numero 132. & 134. folio eodem 53
Iſta tamen de comparatione ac conſtitutione procuratoris intelligenda ſunt primo quando ille fuiſſet aliqualiter citatus & eſſe procurator ſpecialis non generalis ſecus vero aliàs ibid. nu 148 f.54 ibid nu. 135.f.53.Secundo Intell vt valedet Iudicium a die comparitionis vel conſtitutionis procuratoris nõ vero a die male executionis ibid num 14? f.eod. Tertio Intell non procedere in citato ob A.C. vigore conſtitutionis Eugeniana ibi.nu.141 f.eo 53 & nu.151 f.54
Tertio Niſi reus conſiteretur inter ſe & eum ad eius inſtantiam fuit decreta citatio eſſe litem ibi.nu.144. f.53
Intell hoc tamen, vt iſta confeſſio præiudicet conſitenti non eius ſucceſſori ibi.nu.145 f.54
Item niſi inſtrumentum executionis de partibus factum reproductum ſit in actis poſt mortem domini qui aliquo modo illã in vita ratificauit,ibi.nu.146 e.f.54
Limi 6. quando citatio fuiſſet per Iudicem circumducta ibidem num 147 eod.f.
Lim.7 quando petitio non porrigitur in die termini citationis facta ad reſpondendum petitioni porrigenda ibidem,nume.148. fol. eod.
Lim 8 quando citatio ſaperet potius admonitionem quam inhibitionem vt ibi nu. 149 f eod.
Prout ſunt monitoria. A. C. ad deſiſtendum a moleſtijs Vigore Eugeniana ibid nu 150.& 151.& ſeqq. eod.
Quæ citatio non prorogat iuriſd. A. C. ad hunc effectum etiam ſi citatus conſtituat procuratorem qui mandatum producat coram eod. A.C. proteſtando nihil fieri niſi ipſo citato numero 152 f e.54
Lim. 10.niſi citatio emanaſſet vigore commiſſionis ſuper beneficio literis deſuper non expeditis ibid nu.155 f eod.
Lim.11.niſi citatio eſſet executa contra ſindicum generalem alicuius vniuerſitatis ibi.nu.157 f.eod.
Vel contra Prætorem & officiales communitatis niſi eos vlterius requiſierit notarius, vt conuocarent conſilium vniuerſitatis, ibid.nu.158 f.eod.
Lim 12.in citatione facta quatenus ſua putauerit intereſſe ibi. num. 159 f.55
Niſi taliter citatus comparuerit ibid.nu.162 f eod.
Declara eandem regulam primo vt procedat in citatione actuali,ſecus in citatione præſumpta,& ex aliquo actu reſultante, puta ex appellatione extraiudiciali, vt ibidem numero 164. fol. eod.
Declar.2. vt procedat in citatione emanata ab ordinario ſecus a delegato quia tunc debet conſtare de præſentatione commiſſionis ibid nu.165 f eod.
Etiam ſi de commiſſione & præſentatione conſtaret ex inſertione illius in literis citatorijs quæ ad hoc non probant ibid. nu. 168. f.eod.
Niſi alia adminicula concurrerent ibid nu.170 f eod.
Citatio ad hoc ut ſit bona quas debeat habere qualitates ibidem. num.29 f.46
Citatione tranſmiſſa ſtatim contrahitur vitium litigioſi ibid nu. 31. e f.46
Citatio dicitur fundamentum ordinis Iudiciarij. ibidem,num.32. fol eod.
Citatio principium omnium actionum inſtituendarum ibidem numero 33 f.eod.
Citatio facit rem deſinere eſſe integram ibid.nu.34 f.eod.
Citatio ad hoc ut operetur reſpectu rei effectum attentatorum debet eſſe executa ibi.nu.35 f 47
Citatio ſolum decreta reſpectu actoris operatur ut ipſe non poſſit effici triennalis poſſeſſor beneficij ibid.nu.39 f.e.47
Item nec annalis ibi.nu.41 f.eod.
Citationem obtinens ante illius executionem poteſt deſiſtere & pœnitere ibi.nu.45 ibid.
Citationis & commiſſionis obtenta non uſus facit non eſſe litem, ibi.nu 47 f 48
Citatio ad hoc vt ſuum effectum operetur in terminis Clem. 2. ut lit penden.debet emanare a Iudice competenti,ibid num.54. fol. eod.
Citatio etiam obtenta per aſſertum procuratorem cum cautione,ſecuta principalis ratificatione facit litem ibi.num.59. & 66. cum ſeq. f 49
Ampl.primo etiam ſi talis citatio eſſet reproducta in Iudicio poſt mortem principalis,ibi nu 69 f.eod.
Amplia ſecundo etiam ſi ratificatio fuiſſet tacita. ibidem, numero 70 f.eod.
Et etiam ſi citatio & inhibitio emanauerit uigore commiſſionis nomine alicuius impetrata nec vero appareat per quem præmiſſa fuerint geſta ibi nu 71 f.eod.
Contrarium defenditur nu 72 & ſeqq. f.eod.
Lim.primo quando ratificatio citationis ſequeretur poſt actum qui prætenditur attentatus ibi nu 77 f.50
Intell ſi ratificante generaliter omnia geſta ſecus ſi ratificaret etiam actum attentatum in ſpecie,ibi nu 79 f eod.
Lim 2 quando ratificatio fieret poſt latam ſententiam ibid.numero 82 f.eod.
Declar.primo ut non ſufficiat ratificatio tacita veri procuratoris de actu geſto a falſo procuratore ibi.nu 83 f.eod.
Declar.2.quia talis ratificatio non induceretur per confeſſionem litis factam a vero domino,ibid,nu.83 f.eod.
Decla.3 quod dominus veniens citatione cenſeatur ratificaſſe ſolum ea quæ in commiſſione cuius uigore eſt emanata citatio continentur diſpoſitiue, non autem enunciatiue uel narratiue.ibid.nu 85 f.e 50
Citationis clara notitia requiritur neque ſufficiunt coniecturæ ubi agitur de priuatione ibi.nu.72 f.49
Citans alium qui nullum tunc temporis habebat intereſſe in beneficio etiam unica citatione gaudet beneficio reg de ſubrogandis ſi taliter citatus decedat ibi.nu 90 f.51
Citatio executa contra actorem pupilli finita tutela per pubertatẽ uel in ualuis Eccleſiæ affixa non apprehenſa ſemel perſona nõ inducunt litem ibid.nu 95 f.e.51
Citatio nulla non perpetuat Iuriſdictionem ibidem. numero 98. fol. eod.
Non interrumpit pacificam poſſeſſionem ut quis per eam deſinat eſſe annalis poſſeſſor ibi.nu.99 f eod.
Non inducit præuentionem ibi nu.100 f.e.51
Non interrumpit præſcriptionem ibid.num eo.
Non inducit litem ibi nu eo.
Citationis nullitatem ex pluribus prouenire ibidem num 101.fol. eodem.
Citatio male executa uel intimata dicitur per nuncium uel notarium.
Quando tantum fuit affixa & non aliter lecta contra formam traſitem, quæ erat ut deberet affigi publicari & exequi ibid. num 110 f 52

Quando

Digitized by Google

Quando contra Abbatem & Monachos decreta non Abbati ſed nonnullis Monachis in loco capitularis ſed non capitulariter congregatis nec etiam vt capitulariter congregarentur requiſitis fuit intimata ibid.nu.111. fo.eodem

Quando per edictum ob non tutum acceſſum decreta in locis & tempore congruis affixa fuit in valuis eccleſia copia vero affixa non fuit dimiſſa ibi.nu.112. fol.eodem

Quando non fuit ſeruata forma reſcripti ibidem num.113.fol.eodem.

Etiam ſi talis forma eſſet contra ius commune ibid.nume.114 fol.eod.

Quando non fuit lecta a nuncio, aut ſaltem non oblata copia citato ibi.nu.115. f.eodem

Lim.1. quando notarius aſſerit ſe illam legiſſe non aliter data copia citationis ibi.nu.118. fol.eodem

Idem quando aſſerit ſe affixiſſe vel publicaſſe.ibidem,num.119 fol.eod.

Limi.2.quando propter abſentiam citati citatio fuit executa domi illius habitationis vel in Eccleſia parrochiali quia etiam non data copia dicitur bona citatio ibidem numer.120.fol.eodem.

Idem quando copia citationis fuit data amico citati & amicus dicat ſe illam dediſſe amico & aliquid in hoc expendiſſe ibid.nu.123. fol.eodem

Idem quando facta diligentia per nuncium reperiendi citatum & non reperto citatio fuit facta in parrochiali de qua agebatur vel in cathedrali & inſuper data copia quibuſdam aſſerentibus ſe procuratoris citati ibi.nu.124. fol.eodem

Citationis prima copia offerenda & danda eſt citatio expenſis citatis ibid.nu 116. f eodem 52

In alys vero citationibus vltra primam danda eſt expenſis citati ibid.nu 117.

Citationis defectus omnes ſanantur per comparitionem citati ibid.nu 128. f.eod.52

Etiam ſi comparitio fuit facta ſolum ad effectum excipiendi de illegitima citatione ibi nu.130. fol.53

Citatio de cuius executione apparet per conſtitutionem procuratoris generalis ſpecialis in illa cauſa non citato facta interrumpit effectum regul.de triennal. poſſeſ. ibidem nume.133.fol.eodem 53.

Citatio contra aliquem facta quatenus ſua putauerit intereſſe non arctat ad comparendum neque facit reum neceſſarium ibid.nu.160. fol 55

Citatio partis non requiritur in executione breuis accipiendam poſſeſſionem nomine camera obtenti ibidem numero 508. folio 77.

Citatio in actione reali facit rem litigioſam ibidem numer.568.fol. 81

Citatio nulla & inualida non inducit litis pendentiam c.82.de attent.appel pend.lim.6 nu.13. fol 244

Citatio Iuris non debet minus operari quam citatio hominis ibid.lim.50.nu.167 f.296

Citatio partis an ſit neceſſaria in decernenda inhibitione remiſſiuè capitul.20 de attenta.poſt inhibitio in præfat.nume 33.fol.372.

* *Et an in decernendo ſequeſtro.capit.12.limit.12.numer.31.fol.* 256

Citatio licet neceſſaria ſit in decernenda inhibitione per Iudicem Eccleſiaſticum contra ſacularem, & hoc de Iure ſit veriſſimum licet contrarium ſeruetur in practica cap.20. in præfa.num.86. fol.375

Citatio de ſtilo in decernenda inhibitione non adhibetur ibid.nu.110. fol.376

Citatio partis in decernenda inhibitione regulariter requiritur ib.nu.209. fol.381

Ampl.primo hoc regula vt ſi omittatur,inhibitio ſit nulla neque inducit actus poſtea geſti nullitatem ibidem, num.217. fol.382.

Ampl.2.vt procedat etiam in cauſa modici præiudicij ibi. num.218. fol eodem

Limi primo vt d reg.vt procedat quando pars eſt præſens ſecus ſi ſit abſens ibi.nu.219. f eodem 382

* *Limi.2.vt ſimiliter citatio requiratur quando inhibendum eſt ad inſtantiam Partis, ſecus ſi ad inſtantiam Iudicis ex officio ibid.nu 221.* f.eo.382

Lim.3.quando in commiſſione eſt data facultas Iudici citandi & inhibendi tunc enim etiam ſine citatione inhibet.numer.225. eodem

Lim.4.vt non procedat regula quando immineret peccatum vt num.227. fo.eodem

Lim.5 non procedere in inhibitione Iudicis Eccleſiaſtici per quã ſaculari interdicit ne executioni demandet aliquam conſtitutionem quæ eſſet contra libertatem Eccleſię ibi. num.228. f.eodem

Lim.6.in inhibitione concedenda vigore appellationis a grauamine ſi Iudici conſtet de deuolutione & de ſua Iuriſdictione ibi nu.229 fol eodem

Citatio partis in decernenda inhibitione nõ requiritur quãdo pars eſt abſens ibi.nu.219. fol.382

Citatio requiritur quando inhibendum eſt ad inſtantiam partis ſecus ſi iudex ex officio velit procedere ibidem nume 221.fol.eodem.

Citatio non requiritur quando clericus eſt inquiſitus in curia ſaculari & iudex Eccleſiaſticus vult ſeculari inhibere ibid num.223. f.eodem

Citatio non requiritur in decernenda inhibitione quando in commiſſione eſt data facultas Iudici inhibendi & citandi num.225. fol eodem

Citatio non requiritur in decernenda inhibi. quando imminet peccatum.nu.227. fol eodem

Citatio non requiritur quando Iudex eccleſiaſticus ſeculari interdicit ne executioni mandet aliquam conſtitutionem contra libertatem Eccleſiaſticam nu.228. fol.eodem

Citatio non requiritur in inhibi.decernenda vigore appellationis à grauamine, ſi Iudici cui fuit cauſa commiſſa conſtet quod fuit appellatum, & cauſam deuolutam & quod ipſe Iuriſdictionem habet ibi.nu.229. fol.eodem

Citatio inhibitione de eo tantum facienda eſt qui habet intereſſe & non alio modo ibi.nu.231. f eodem

Citatio non fit regulariter Iudici a quo vt veniat ad defendendum ſuum proceſſum ibi.nu.232. fol.eodem

Citatio partis & cauſa cognitio an ſit adhibenda per iudicem in moderatione inhibitionis capitu.20.limi.ſecunda numer.29 fol. 400

Citatio executa contra procuratorem generalem alicuius priuati, facit litem etiam ad effectum attentatorum ibid.lim.28 nu.8 fol. 415

Citatio non inducit litis pendentiam quando eum pœnitet qui illam obtinuit, ibidem limitatio. 29. numero ſecundo fol.eodem.

Citatio ad effectum attentatorum facit litem quoad actorem etiam ſi non fuerit contra reum exequuta par.3.cap.24.q.11.num.25. fol.40

Citatio partis, & cauſa cognitio requiritur in reuocatione attentatorum remiſſiuè in 3 part.capit.24.quæſtion.30. numero 6 fol. 50

Citatio partis in reuocatione attentatorum non requiritur quando antea in cauſa principali procedebatur per audientiam literarum contradictarum quia tunc ſufficit etiam in attentatis per audientiam citatio etiam ſi ſuper huiuſmodi reuocatione procederetur vigore ſpecialis commiſſionis vt nu 44.in 3.par.c.25.nu 43. fol.54

Citatio in reuocatione attentatorum non requiritur quando fit ex puro.& mero Iudicis officio ibid.nu.50. f.55

Citatio non requiritur in his de quo Iudex ex officio facere poteſt ibid nu.51. fol.eodem

Citatio partis requiritur in reuocatione attentatorum 3. par capi 27.nu.25. fol 69

Cuius autem partis citatio requiratur declaratur vt nu.26.ibid fol.eodem.

Citatio videtur ſemper requiri vbi facta eſt mutatio perſonę cum qua antea agebatur ibid nu.29. f.eod.

Citatio ſemper requiritur vbi executio petitur non contra condemnatum ſed contra ſucceſſorem ibi.nu.30 f.eodem

* *Citatio & inhibitio obtenta per procuratorem niſi mandato, non facit attentata c.20.in pref.nu.64.* fol 49

* *Citatio executa contra officialem a capitulo ſede vacante deputatum, non afficit epiſcopum ſucceſſorem vt incidat in attentata ibi.nu.92.* f.58

* *Citatio vigore commiſſionis conditionalis non facit litem ante illius implementum.ibi.nu.156.* fol.54

* *Citationis effectus qui,& quot numero remiſſiue ibid.num 37.fo 47.*

* *Citationis executio litis pendentiam inducit.c.10.decla.2 nu.6 fol.* 419

Citatio litem inducit remiſſiuè in 2.par.c.15.nu.56. fol.323

Digitized by Google

Citati one vna facta ſuper obſeruatione contractus, et alia ſuper in obſeruatione eiuſdem contractus illius reſolutiua dicuntur in ducta diuerſa lites ita vt ſolutio interim facta non cenſeatur facta lite pendente ſuper in obſeruantia reſolutiua cõtractus in 2.p.c 4.lim 2.nu.36 f.121

Citationis ad ſententiam ſetentia in citato præſumitur ſi vltra citationem factam ad domum, ipſa quoque ſententia fuerit ad domum intimata in 2 p.c 12 de atten.appell pen lim 50 nu. 173.& 174 f 296

Citatus à Iure ſimiliter dicitur fictus contumax ad ſupra dictum effectum in 2 p.c.12.de attent.appell pend. lim 50. numero 166 f.296

Citatus ſufficienter quis non dicitur niſi ad notitiam deuenerit citato d cap.4 lim 27 nu.2 f.153

Citatus ad comparendum, & reſpondendum inquiſitioni infra tres dies poteſt pendente hac dilatione carcerari d.p.2 c.7.nu.33. folio 174

Ciuilis cauſa quando impediatur proceſſu facto in criminali in ver.b.cauſa

Clauſula (rato manente pacto) non iuuat inobſeruantem d. c.4.in 2.lim.num 94 f.126

Clauſula ſine retardatione ſolutionis ſolet ſemper apponi in commiſſionibus ſuper nullitatibus penſionum d.c.4 decla.4.num. 3.folio 158

Clauſula (recuſatione remota) in commiſſione appoſita operatur vt Iudex etiam recuſatus valide procedat d par.2.c.6.num.38 folio 169

Clauſula recuſatione remota, non cenſetur comprehenſa in commiſſione habente clauſulam appellatione remota ibid.nume. 39. folio eodem

Clauſula (ſuſpicione remota) in commiſſione appoſita excludi friuolam ſuſpicionem ibi.nu.40 f.eod.

Clauſula (quatenus cauſa non ſit inſtructa) ſolita apponi in auocationibus operatur vt ſi tempore executa citationis cum inhibitione cauſa erat inſtructa Iudex procedens non dicatur attentare d p.2.c 10.nu.22 f.181

Contrarium ſentiunt alij ibi.

Clauſula (& cum opportuna auocatione quatenus cauſa in partibus non ſit inſtructa in commiſſione appoſita facit vt cenſeatur tributa Iuriſdictio etiam ſi impetrans non probet cauſam non fore inſtructam ibi nu.14 f.eodem

Clauſula vna cum toto negotio principali in commiſſione appellationis interpoſita ab interlocutoria nihil operatur quando Papa cauſam negotij principalis alteri commiſit. & non tollit deſertionem appellationis a diffinitiua poſtea lata nunquam commiſſa d p 2.c.12 in præf nu.69 f 194

Clauſula vniuerſalis negatiuè cõcepta de proprietate ſermonis omnes caſus, & perſonas complectitur ibidem numero 84. folio 195

Clauſula ſola facti veritate inſpecta reducit cauſam ad ius gentium in præfa 1 par.nu 62 fol.5

Clauſula nullis Iuris ſolemnitate ſeruata reducit cauſam ad Ius gentium in præfa.1.p nu.63 f eod.

Clauſula ſublata etiam Iuris ſolemnitate videtur tollere ordinem in cognoſcendo ibi.nu 64 f eod.

Clauſula quod lite pendente poſſit capi poſſeſſio citra vitium attentatorum, datur quando beneficium eſt reſeruatum ibi. num. 89. f.7

Clauſula omni meliori modo operatur vt actus geſtus cum ea non dicatur attentatus p 1.c 1.nu.79 f.16

Clauſula appellatione remota, operatur quod Iudex etiam appellatione pendente poſſit exequi ſuam ſententiam niſi ſit inhibitũ In ver.Iudex.

Clauſula decreti irritantis regulariter ſolet inficere nedum titulũ, ſed etiam poſſeſſionem d par.1.c.3 nu.149 f.30

Non tamen inducit litem, neque attentata ibidem numero 150. folio eod.

Clauſula (quod litera in forma gratioſa ſubrogationis expediri poſſint ante literas expeditas non inducit ſubrogationem p.c.c. 4.in præfa.nu 195 f.56

Contrarium ibi.quod intell. in ipſo ſubrogato. ſecus in ceſſionario.nu.196 f 57

Clauſula (appellatione remota) in reſcripto conqueſtus appoſita non attenditur ibi nu.305 f.64

Clauſula ſubrogationis in noua prouiſione non excludit attentata quando ſuper ea litera non ſunt expedita ibidem nume. 438. folio 72

* Clauſula, conſtito de re Iudicata, non facit conditionem, ſed monitionem.cap.10.limi.13.num.9 f.408

* Clauſula, ſi tibi conſtiterit, quando importet conditionem, vel monitionem, ibid.nu 10 f eod.

* Clauſula ex certa ſcientia, an tollat attentata.c.12.lim.53.nu. 63. f.304

* Clauſula vniuerſalis negatiua habet vim decreti irritantis cap. 12.amplia.17.nu.7 f.221

* Clauſula appellatione remota appoſita a Principe operatur limitate quoad effectum ſuſpenſiuum ita vt executio interim facta non veniat per viam attentati reuocanda c.12 limi.8.nu.3. folio 247

* Clauſula appellatione remota refertur non ſolum ad negocium principale, verum etiam ad incidentia illius, ſi ſubeſt eadem ratio ibi nu.9 f.o 247

* Clauſula conſtituti appoſita ſuper re litigioſa non facit eſſe locũ l.quoties, C de rei vendicat.cap.4 limi.1. numero 16 folio 109

* Clauſula omnia & ſingula quid operetur d c.4. in præfa.nu.86. fol. 50

* Per Clauſulam contradictores quoſlibet non ſolum cenſetur reiecta appellatio fruſtratoria ſed etiam probabilis c.12. lim.8. nu.45 f.249

Clauſula citra vitium ſpolij & attentatorum &c. quando in breue & gratijs eſt oppoſita quid operetur in verb poſſeſſio.

Clauſula (motu proprio & non obſtante ceſſione alteri facta &c. & amoto inde quolibet detentore) non operantur, vt Princeps cenſeatur voluiſſe alium ſpoliare ibi.nu 465 f 74

Clauſula precarij in contractu alienationis rei litigioſæ appoſita nõ transferet poſſeſſionem ibi.nu.521 f.78

Clauſula non obſtante litis pendentia non ſufficit vbi requiritur ſpecialis mentio litis ibi.nu 744 f 98

Clauſula cuius litis ſtatum & merita non ſufficit ad ſuſtinendam commiſſionem a uitio ſubreptionis ob non factam litis mentionem ibi.nu.747 f 99

Clauſula appellatione remota tertium nõ capit in 2.p c.12.de att. appell pend ampl 14 nu.9 f.219

Clauſula appellatione remota non tollit ſuſpenſionem quæ reſultat ex itineris arreptione ibi.ampl 16.nu.7 f.220

Clauſula appellatione remota facit, vt geſta poſt interpoſitam appellationem ſint ipſo iure nulla in 2.p.c.12.de attent. appell. pend.ampl. 17 nu.27 f.222

Clauſula appellatione remota operatur, ut appellatio poſtea interpoſita regulariter non facit attentata in 4.p.c.12.de att appel. pend lim.8 nu.1 f.247

Clauſula appellatione remota, etiam ſi non fuerit appoſita in commiſſione ſed in mandato de immittendo aliquem in poſſeſſionem operatur effectum ſuſpenſiuum ibi nu.6 f.eod.

Clauſula appellatione remota de facto appoſita per inferiorem a Principe non operatur, vt appellatio non faciat attentata ibi. num.18 f 248

Clauſulam appell.remor. ſolus Princeps poteſt apponere cum ſit de reſeruatis Principi ibi nu.19 f.eod.

Clauſulam app remo quis poſſit in reſcriptis apponere remiſſiue ibi. num 22 f eod.

Clauſula appe.remo non tollit appellationem a diffinitiua, ſed tantum ab interlocutoria ſecundum aliquos ibidem numero 25. folio eod.

Clauſula prædicta non tollit appellationem quando eſſemus in criminalibus, & adhuc non conſtaret de delicto ibid numero 26 folio eod.

Clauſula appell remota, non tollit appellationem quãdo Iudex manifeſte grauat, etiam ſi ſit appoſita de conſenſu partium ibid. nu 36 f.249

Licet aliqui contra, ut nu.37 f eod.

Clauſula appell remo non operatur attentatorum effectum, quando non fuit appoſita ſciente Principe ſed in vulgari, & uendibilẽ reſcripto conqueſtus uel literarum contradictarum ibi. num. 42 f o 249

Clauſula appel.remo.cum hodie apponatur potius de ſtilo generali, ſonat potius in quandam monitionem, ut ſcilicet non deferatur appellationi fruſtratoria quam quod in aliquo deroget iuri communi ibid.nu.43 f eod.

Clauſula appella remo. tollit ſolum friuolas, non autẽ legitimas, & à Iure permiſſas appellationes ibidem numero 44. folio eodem

Clauſula contradictores appell poſtpoſita compeſcendo refertur ad contradictores de Iure non autem de facto tantum, ibidem num. 45 f.eod.

Clau-

Clauſula appell. remota in reſcripto appoſita operatur quoad partes in reſcripto comprehenſas ibid.nu.51. fol 250
Non autem quoad Tertium.vt nu.52. fol eodem
Clauſula motus proprij efficacia videtur confirmationem actus attentatis validam reddere ibid.lim.52 nu.31 fol 302
Contrarium videtur verius,vt infra nu.34. f 303
Secundum commu.opi.vt infra nu 35 f eodem
Clauſula in commiſſione appellationis per cautos procuratores apponi ſolita videlicet quod appellans non teneatur amplius redire pro apoſtolis attento quod appellatur à diffinitiua non videtur admodum neceſſaria prout aliqui opinantur in 2. part. cap.13.de attent.pend. temp appoſt poten.nu 29. fol.312
Clauſula cum facultate quibus, vbi quando & quoties opus fuerit inhibendi in commiſſione appoſita operatur quod regula quod maior inferiori inhiberi poſſit comprehendat etiam extraneum qui nullo modo poſſet ſibi praeiudicare in 2 par. cap.20.de att. poſt inhibit in praefat nu.97 fol.375
Clauſula in commiſſionibus apponi ſolita cum facultate citandi & inhibendi &c operatur vt Index poſſit ſtatim abſque partis citatione inhibere ibid.nu.169 f.379
Clauſula conſtito de aſſertis, facit, vt Index teneatur ante inhibitionem adhibere cauſa cognitionem ibid.nu 176 f 380
Clauſulae cum facultate inhibendi in curia & extra curiam ſolitae ſemper in commiſſionibus appone.ibid.nu.202. f 381
Clauſula praegnãtes in fauorem obſeruantis intelliguntur, & non poſſunt contrauenienti parte 3.cap.32.nu.18 fol.221
Clauſula annullatoria niſi fuerit in inhibitione appoſita in attẽtata poſt inhibitionem ſunt de facto reuocanda quatenus de facto proceſſerunt vel quoad Ius ſunt ipſo Iure nulla in 2.par.c.20.Ampl.10 prime nu.1.2.& 3 fol.387
Clauſula conſtito de aſſertis in commiſſione poſita videtur dari pro forma vt ſit adhibenda cauſa cognitio etiam parte citata ibi. ampl.11.nu.25 f.390
Clauſula ſi preces veritate nitantur non ſolum in reſcripto ſed inhibitioni ſuper ineſſe cenſetur & pene quo reſcripto contra facientis imponuntur ibid.lim.12.in prime.nu.6 & 7 f 406
Clauſula generalis nullitatis reſtitutionis in integrum attentatorum,vel quam & quas,appoſita in commiſſione appellationis ſubreptitia.operatur vt ſurreptio quoad appellationem quoad alia non obſtet quo minus inhibitio quoad ea afficeat ibid nu. 16 fol.eodem
Clauſula tacita ſi preces veritate nitantur operatur quod cenſura in inhibitione contentae non afficiant.ibid.d.nu.7 f.eod.
Clauſula quatenus cauſa non ſit inſtructa nihil ſuſpendit ibi.lim. 13.nu.7 fol.407
Clauſula ſi conſtiterit & de conſtito de aſſertis non facit actum conditionalem ibi.nu 8 fol.408
Clauſula reuocato in irritum quicquid poſt appellationem nouertis factum,& caetera,quomodo extendantur in 3.par. cap.28. num.62 f.79
Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis operatur, vt appellatio in huiuſmodi cauſa interpoſita deuoluat,non tamen ſuſpendat ibi.nu.94 f 81
Clauſula de Iure pronunciet in compromiſſo appoſita quomodo intelligetur remiſſiuè in 2.part.c.15.de attent pend.compro.nu. 106 f 325
Clauſula rebus in eodem ſtatu manentibus à iure in qualibet diſpoſitione videtur tacite ſubintelligi ibid nu.110 f eodem
Clauſula quod toties paena compromiſſi committatur quoties fuerit contrauentum rata manente compromiſſo,valide in eo apponi poteſt ibid nu.193 f.331
Clauſula partie iudicata.quae ſolet in Beneficialibus apponi deſignat vt petens reſtitutionem dimittat poſſeſſionem, reſtituat fructus & reficiat expenſas in 2 par.c.18.de attent. reſtit in integr.pend nu 142 f.363
Clem appellanti de appell.non habet locum in ſententia ſuper attentatis lata,vt infra nu.32 f.76.& 46.fol 78 in 3.par.cap 28. nu.13 fol.75.
Clem appellanti de appell declaratio in 3.par.cap.28.nume.97 fol 82
Clem.1.de ſeq poſſ. & fruct.vendicat,ſibi locum quando lata eſt ſententia in poſſeſſorio ibid.nu.140. fol 85
Vel quando fuit lata ſententia diffinitiua & nu.141 f.eod.
* Clericus propter crimen carceratus à iudice ſeculari ſi appellauerit ad eccleſiaſticum, coram quo, de validitate,vel inualiditate tum captura,tam appellationis cognoſci debent c.4.lim. 23.num.24 fol.250.& cap 12.Ampl.4.nu.23. f 20
Clericus poſt legitimam appellationem excommunicatus poteſt pendente appellatione abſque aliqua irregularitate celebrare & proſequi officium ſuum in diuinis in 2.p.c 12 de attent.apel. pend lim.16.nu.5. f.273
Clericus falſos teſtes producens coram ſeculari ſi coram Eccleſiaſtico conueniatur de falſo eccleſiaſticus non poteſt ſecularis inhibere in 2.par.cap.20.de attent.poſt inhibit.in praefat.nume. 89. f 375
Clericus ſi fuerit inquiſitus in curia ſeculari & Iudex Eccleſiaſticus velit procedere.poteſt ſecularis inhibere abſque citatione ibid.nu 223 f. 382
Clericus falſum deponens coram Iudice laico vel aliàs calumnioſè agens poteſt per eum pecuniariter puniri in 2 par.cap 15.nume.98 f.324
Cognitionis regulariter nulla eſt paena in 2.par c.4. de attent. lite pend Ampl.21.nu.4 f.105
Cognitio an modus in exequendo fuerit exceſſus ſpectat ad Iudicẽ a quo c 12.lim 53 nu.33 fol.307
Collatio,& prouiſio beneficij litigioſi ab ordinario facta per mortem alterius collitigantis via attentatorum reuocatur 1.par. c 3. nu.98.& 99 fol.27
* Ampliatur ſex modis vt nu 100.101.103. fol.27. 108. 111.& 112 f.28
* Limitatur ſex & decem modis vt 113.117.125.126. fol. eodem 28 & 127.128.134 135.137.fol.29.& 139.141.141.144. 151.153 & 154 fol 30
* Declaratur duobus modis vt nu 155.f.30.& 163 f 31
Etiam ſi eſſent tres, vel quatuor collitigantes, & vnus tantum ex eis qui moriatur nu 100 f 27
Immo licet videretur habere locum tam in petitorio, quam, in poſſeſſorio nu.10.f.eod. Verum in contrarium hoc caſu eſt communis opi vt nu.102. f.eodem
Idem ſi beneficium vacauerit per mortem non naturalem ſed ciuilem Papae.nu.103. Contrarium nu 104. Defenditur prima opinio numer.105.& ſeqq. f eod.27
* Collatio beneficij facta à Vicario valet etiam ſi veriſimiliter obitus epiſcopi ad eius notitiam peruenire potuerit cap.10. num. 31. fol.182
Collatio Papae non fundantis ſe in facto Iudicis,ſed in eo quo beneficium legitimè vacabat valet & infra tempus ad appellandum in 2 par.c.12.lim.5.nu 5. f 242
Collatio praebendae eſt actus conſecutiuus ad receptionem in Canonicum & in fratrem antea factum ibid.lim.40 nu 5. fol.179
Collationis actus factus lite pendente dicitur attentatus,1 part.in praefat.nu 13 fol 3
Fall.quando lis pendet ſolum ſuper poſſeſſione beneficij par.2.ca. 4 lim.2.nu.9 f.120
Collationis intimatio facta Capitulo per executorem facit litem etiam quoad ad perſonam particularem Capituli quamuis viderentur cauſa diuerſa ibid.nu.45 f.122
Collegium totum an cẽſeatur recuſatum,ſi tres de collegio (quibus collegium cauſam commiſerat) recuſentur,remiſſiuè.in 2. p. c.6 nu.51 fol.170
Collecta vbi imponitur an lite ſeu appellatione pendente fiat executio diſtinguitur,in 2.part.c 12.de attent appell pend.lim.24 nu 10. f.269
Collectarum cauſa eſt eius naturae vt in ea executiuè procedatur, & praeceptis executiuis incipi poſſit in 2 par.c.4.de attent lite pend.lim.25.nu.2. f.151
Collectarum debitor ſi appellet etiam pendente appellatione cogitur ad illarum ſolutionem cap.12.lim.43 nu.11 f 282
* Collitigans falſificans acta cauſa amittit cauſam p.3.c.31.num. 285. fol.134
* Collitigans poteſt ſe in lite fundare ad docendũ de nullitate actorum ibid nu.291 fol.135
* In Collectis licet procedatur ſummariè & executiuè non per hoc deueniatur ex abrupto deueniatur ad venditionem pignorũ pro collectis ablatorum c 4 limit.25 nu.7 f.152
Collitigans quoad effectum ſubrogationis & excludendi prouiſum apoſtolicum dicitur etiam ille qui ſemel tãtũ fuit citatus ſuper beneficio in quonullam Ius habebat ſed inde ad quatuor annos Ius acquiſiuit in 2 p c 4.in praefat.nu. 98 fol 57
* Colonorum electio ad quid.& quando requiratur, & quando operetur effectus.cap 4.limit.1.num.56.57.58.59 & 60.fol. 112.
Commodum quis ſentire non debet ex eo quod nixus eſt impugnare par 2.c 4 ampl.3.nu.2 fol.104
Commiſſionis & citationis obtentu non vſus facit non eſſe litem in verb.citatio.

I N D E X

Commiſſio ab vna parte obtenta ſecuta legitima citatione efficitur communis par. 2. in prefat cap. 4. nu. 48. & fol 48

In commiſſione contenta an videatur approbare illa quo ſtatur citatione & inhibitione illius vigore emanata in verb. citatio

Commiſſionis præſentatio non probatur ex eo quod ipſa reperiatur inſerta in litteris citatorijs per ipſum Auditorem ſubſcriptis ibi. nu. 168 f. 55

Niſi cum dicta qualitate concurrant alia adminicula ibidem nu. 170 fol. eodem

Commiſſio appellationis in qua non ſit facta mentio quod pendebat terminus Apoſtolorum petendorum non valet ibi. num. 732. fol. 98

Commiſſio cauſæ ſuper regreſſu ob non ſolutionem penſionis non facit beneficium litigioſum de c. 4. lim 2 nu. 12. fol 110

Committens cauſa ſuper poſſeſſorio A. C. poſt inhibitionem emanatā vigore commiſſionis ſuper beneficio antea in Rota præſentata dicitur attentare ibi. nu. 19 fol eodem

Committens cauſam incuſationis & Iactationum, in dubio cenſetur committere tam petitorium quam poſſeſſorium ibid num. 21 fol. 121

Niſi adſit dictio taxatiua tantum ibid. nu. 22 fol. eodem

Et iſte eſt ſtilus Rotæ ibid. nu. 21 fol eodem

Commiſſio ſeu clauſula ſuſpicione ſeu recuſatione remota, quomodo intelligatur in verb. recuſatio.

Commiſſio de exequendo trahit ſecum executionem 1. par. 2. c. 1. nu 45 fol 187

Committi debet cauſa infra decem dies datis Apoſtolis reuerentialibus aliàs appellatio ſit deſerta. in verb. appellatio

Commiſſio appellationis ſi non fuerit præſentata infra terminum decem dierum ſed probetur ante lapſum illorum fuiſſe in banco curſorum, non dicitur deſerta in 2 par. cap. 12. de attent. appell pend ampl. prima nu. 27 fol. 202

Commiſſio multo minus admittit appellationem quam pronunciatio de exequendo in 2 par. cap. 12. lim 53. nu 18. f. 306

Commiſſio de exequendo dicitur pars realis executionis. ibid. numero 19 f eodem 306

Commiſſio impetrata ſuper appellatione nondum interpoſita, eſt ipſo iure nulla cap. 20 limit. 12. nu 7. fol 426

Commiſſio ſuper eo quod non eſt, iuriſdictionem dare non poteſt. ibi. num. 5 fol eodem

Commiſſione reſtitutionis in integrum ſignata, prout de iure. donec ſuper ea diſcutitur, nihil eſt innouandum. c. 18. nu. 25. f. 357

Commiſſionem ſignatam per placet in qua eſt clauſula (quatenus dignatur oratorē ad appellandum appellationemq; proſequendū dicto de ſuo bono iure ex eiſdem actis gratioſe reſtituere & cauſam appellationis committere & impetrans non poteſt tanquam reſtitutus appellare infra 10. dies à die præſentatæ commiſſionis niſi antea de ſuo bono iure docuerit & ita conſtare iudex declarauerit in 2 par cap 14. nu. 12. f. 315

Commiſſiones reformari facile putatur in curia 2. par. cap. 20. Ampl 22. nu. 3 f. 394

Commiſſio per intruſum præſentata aut appellatio per eum interpoſita regulariter non faciunt attentata ibid Ampl. 26 num 4. remiſſiuè fol 395

Commiſſiones quæ fiunt Auditoribus Rot. dicuntur potius diſtributiones ibid ampl. 21. nu. 7 fol. 394

Commiſſio obtenta ſuper beneficio litteris non expeditis, & inhibitio illius vigore emanata non inducit veram litem nec etiam attentata cum conſeatur data Iuriſdictio ſub conditione. ibi. lim. 13. nu. 4 f. 407

Commiſſio cauſæ litteris non expeditis facit litem in 3. par ca. 24. q. 11 nu 4 f. 38

Commiſſio litteris non expeditis non dicitur facere litem nec beneficium litigioſum ob defectum iuriſdictionis in 3. p cap. 24. q. 11. num. 9. fol. 39.

Etiam ſi reus compareat & nonnullos actus faciendo proceſſum inſtruat, ibi nu 10. & 19. f eod.

Commiſſio reſtitutionis in integrum ſi ſignatur, prout de Iure, nihilominus per eam regulariter retardatur executio in 2. par. c. 18. nu. 139. f 363.

Secus ſi Signatura addit parito iudiento, vt nu. 141. f eo.

Compromiſſi pendentia an inducat litis pendentiam 1. par. in præfa. num 21. f. 4.

Compromiſſum fieri poteſt etiam lite pendente citra vitium attentatorum par 2. cap 4 lim. 14 nu. 1. fo 136.

Compromiſſum factum lite pendente non requirit eius conſenſum Iudicis coram quo lis pendebat ibid. nu. 3. fol eo.

Compromiſſo ex neceſſitate vigore ſtatuti faciendo obſt. exceptio litis pendentiæ ibid. nu. 4. & 5. fol. eod.

Compromiſſo cum camerali obligatione facto cenſetur id actum vt laudo parendum ſit ſi aduerſus illud non fuerit petita reductio eod par 2. c. 4. lim. 15. nu 12. fo. 137.

compromiſſum factum intra decem dies datos appellandum non retardat ad lapſum fatalium ſed factum pendente appellatione impedit in 2. par. cap. 11. nu 55. f 188.

compromiſſum quando impediat fatalium curſum in verb fatalia.

comparens coram Iudice à quo, ad effectum docendi de grauamine non cenſetur appellationi renunciare in 2. par. cap. 12. de attent. appell pend. limit. 1. nu. 69 fol 230

comparens coram Iudice ad quem, & habens ſe pro legitime contradictore purgat defectum intimationis, ibidem lim. 3. num 36. fol. 240

compromiſſum fieri poteſt & ſuper inſtrumento guarentigiato quādo illud ex aliqua cauſa reſciſſorie agitur eod. p. 2. c. 12 lim 9. n. 8. fol. fol. 255

compromiſſum inter partes factum non retardat curſum decem dierum ad appellandum vt poſt illos valide poſſit appellari licet alias caſu veniente in ciuitate Lucana fuerit formatum contrarium in 2 par. cap. 12. limit 50. nu 90. & 91 fol. 292

compromiſſum ſuſpendit tempus Apoſtolorum petendorum cap. 13. nu. 53. f. 314

compromiſſum ſi fiat pendēte termino ad dandum Apoſtolos & arbitris non pronunciantibus illud expiret tempus quod reſiduabat ad illos petendum debet appellanti concedi ibid. num. 54. fol. eodem

compromiſſum fieri poteſt de omnibus quæ expreſſè non prohibentur in 3. par. c. 24. q. 25. nu. 21 fol. 47

compromiſſa regulariter fiunt ad lites abbreuiandas ibid, num. 41 fol. 48

compenſationis exceptio non admittitur in cauſa attentatorum in 3 par. c. 24 q. 28 nu. 1. fol. 49

compenſatio in vectigalibus non admittitur prout quando ſumus in obligatione in forma cameræ ibid. nu 2 fol. eodem

compenſatio in ſpolio non admittitur ibid. nu 4 fol. eodem

compenſatio contra attentata non admittitur etiamſi opponatur in cauſa penſionis habentis clauſulam ſine retardatione ſolutionis penſionis ibid nu 6. fol. eodem

compromiſſo pendente an dicatur attentari & arbiter poſſint attentata reuocare plures ſunt opin in 2 par. cap. 15. nume. 1. fol. 320

compromiſſo pendente poteſt altera pars dimiſſis arbitris ire ad Iudicem ordinarium & coram eo ad aduerſarium conuenire & ſoluta pœna compromiſſi valide ad vlteriora procedere ibid. num 6 f. 321

Etiam ſuper eadem re ibi nu 7. fol eodem

compromiſſum non impedit Iudicis Iuriſdictionem ibidem num. 8. fol. eodem 321

compromiſſum non facit rem litigioſam ibid nn. 11. fol. eodem

compromiſſum dicitur eſſe ſtricti Iuris ibidem numero 28. folio 322

compromiſſo pendente attentari dicitur & arbiter poteſt taliter attentata reuocare ſecundum aliquos ibidem nu. 35. fol eodem 322

Et hæc eſt verior vt infra nu. 122. fol. 326

compromiſſum & arbitrorum poteſtas reſtringitur ad hoc contentum ibi. c. 15. nu. 58 fol 325

compromiſſo videtur induci talis litis pendentia quæ ſufficiat ad excuſandum attentata quamuis arbiter non iudicialiter ſed extraiudicialiter dicatur procedere ibid nu 62. fol 323

compromiſſi natura videtur ex vt eo pendente non permittitur vtra in aliquo partibus præiudicare ibid nu 64 fol eodem

compromiſſo pendente non currit tempus remiſſoria. ibid. num. 65. fol. eodem

compromiſſo veniunt omnia ea quæ ſunt ex natura actionis & poteſt arbiter ſuper illis pronunciare ibid. nu. 94. fol. 324

compromiſſum non debet reddi eluſorium aut arbiter contemni ibi. nu. 99 fol. 325

compromiſſo pendente an dentur attentata poſt ſecundum alios diſtingui aut ſumus ante litem conteſtatam & actus non dicuntur attentati aut poſt litem conteſtatam & dicuntur attentati ibid. nu 111 fol. eodem

Hæc tamen diſtinctio reprobatur nu. 113. ibid. fol. eodem

compromiſſum ſolui per acceſſum ad Iudicem impune poteſt ante quam lis ſit conteſtata ibi. nu. 112 fol. eodem

compromiſſo pendente an attentata dentur alia diſtinctio adhiberi poteſt ſecundū alios, aut ſumus in arbitro neceſſario vigore

ſtatuti

Digitized by Google

ſtatuti & dantur attentata aut voluntario vt in arbitratore & regulariter. illa non dentur in 2 par. c. 15. n 114. f. eod.

* Compromiſſo pendente aditio ad iudicem licet ſit permiſſa, non tamen propter hoc dicitur compromiſſum expiraſſe, niſi coram iudice lis conteſtata fuerit cap. 15. nu. 213 f. 332

Compromiſſo pendente attentata an dentur alia ſecundum alios videtur danda diſtinctio aut in compromiſſo fuit promiſſum parere ſentencia arbitri & tunc arbiter non poſſit illa reuocare aut ſimpliciter parere preceptis arbitri & hoc caſu poſſit in 2. par. c. 15. nu 118 f. eod.

Quæ tamen diſtinctio non videtur quod admodum ſit accommodata vt hic nu. 119 f 326

Compromiſſo pendente an dentur attentata alia diſtinctio ſecundum alios adhibetur videlicet aut ſumus in attentatis antea coram Iudice ordinario perpetratis & arbiter de eis cognoſcat aut in attentatis coram ipſo arbitro & tunc ſecus in 2 par. c. 15. num. 120. fol. eod. ſed & hæc diſtinctio reycitur nu. 121. ibid. f. eod.

Contemptus Iudicis videtur etiam conſiderari quoad eum qui non habebat iuriſdictionem in 2. par. cap 15. nu 123 f eod.

Compromiſſo pendente regulariter geſta per partes alienando, cadendo, nouum ius impetrando, rei de qua agitur formam mutando & huiuſmodi in præiudicium partis faciendo ſint attentata & illa arbiter reuocare poteſt in 2. part. cap. 15. num 130. folio 327

Præſertim quando ſumus in arbitro ſtatutario nu. 131. f. eod.

Compromiſſo primo pendente poteſt fieri ſecũdum vel illi addi qualitas aut certa forma in 2. par. c. 15 nu. 151 f. 328

Compromiſſum quando eſt nullum in aliqua cauſa non dicitur facere attentata in 2 par. cap. 15. nu. 152 f eod.

Compromiſſo pendente citra vitium attentatorum poteſt actus fieri qui tenderet ad conualidandum compromiſſum in 2. par cap. 15 nu. 155 f eod.

Compromiſſo pendente poſſunt regulariter citra vitium attentatorum partes ire ad Iudicem ordinarium, indexque per eos aditus etiam compromiſſo pendente valide procedere in 2 par. ca. 15. nu. 164 f. 329

Compromiſſo pendente poſſunt partes etiam principem adire & impetrare Iudicem ab eo in 2. par. cap. 15 nu. 166 f. eod.

Compromiſſo neceſſario vigore ſtatuti pendente non poſſunt partes ad Iudicem ordinarium accedere. Iudexque aditus non poſſet valide procedere poſtquam de hac compromiſſi pendencia fuit oppoſitum, vt infra num. 186 fol. 330. in 2 part. capi. 15. num. 181 f eod.

Compromiſſum factum in arbitratorem impedit vt eo pendente partes non poſſint ire ad Iudicem ordinarium dimiſſo arbitratore in 2 par. cap. 15. nu. 188 f 330

Etiam ſi pars vellet ſoluere conuentionale nu. 189. & etiam poſt latum laudum ab arbitratore nu. 190. f. 330 & etiam ſi a dicto arbitramento fuiſſet petita reductio ad arbitrium boni viri quia nec tunc poſſet ad primum Iudicem redire ibidem. 191 f. 331

Compromittens non poteſt pendente compromiſſo Iudicẽ adire quando in eo fuit appoſita clauſula quod toties pœna committatur quoties fuerit contrauentum rato manente compromiſſo in 2. par. cap. 15. nu. 192 f. eod.

Compromiſſo tacitè aut expreſsè per partes emologato non poteſt amplius ad Iudicem iri ibid. nu. 194 f eod.

Compromiſſo pendente non poſſunt partes relicto arbitro ad Iudicẽ ire quando in compromiſſo nulla eſt appoſita pena in 2 par. c. 15 nu 195. f eod.

Vel ſi qua eſt appoſita illam ſibi arbiter in euentum non paritionis & non partes fuiſſent ſtipulata ibid. nu. 196 f. eod.

Compromiſſo in eum facto qui erat aliàs compromittentium Iudex competens, ſi ille non declarauit qua facultate proceſſit cum de eo iudicetur tanquam de Iudice non poterunt hoc compromiſſo pendente ad Iudicem ordinarium ire proceſſuſque dicti Iudicis poſt oppoſitam exceptionem pendetia dicti compromiſſi eſſet inualidus & irritatus in 2 par. cap. 15. numero 200. folio eod.

Compromittentes non poſſunt relicto arbitro ad Iudicem ire quando fuit appoſitum pactum de non adeundo Iudicem in 2 par. cap. 15. nu. 201 f eod.

Compromiſſo pendente licet regulariter liceat parti Iudicem ordinarium adire id tamen intelligitur dummodo per accedentem ſoluatur pœna conuentionalis in 2. par. cap. 15. numero 204. folio eod.

Niſi ad Iudicem iuerit ad implorandum officium ſuum vt cogat arbitros ad laudum vel tertium eligendum vt num. 205. fol. eod. item niſi acceſſus ad iudicem fuiſſet factus per procuratorem meum abſque ſpeciali mandato aut ratificatione mea nu. 206 f 332

Compromiſſo pendente licet altera inuita in multis caſibus non poſſit vna pars Iudicem adire amba tamen poſſunt nec per hoc dicitur pena aliqua committi in 2 par. cap 15. numero 212. folio eod. 332

Compromiſſo pendente licet regula ſit quod regulariter dẽtur attentata fallit tamen in omnibus illis caſibus in quibus fallit regula de attentatis lite pendente puta quando eſſemus in continuante vel in diuerſa cauſa & alij de quibus hic remiſſiuè in 2 par. c. 15. nu. 214 f. eod.

Nec facit eum incidere in pœnam conuentionalẽ ibi. 208. f eod.

Minuſque in penam attentatorum ibid. nu. 209 f eod.

Compromiſſo & obligatione in forma cameræ ſibi adiecta id cenſetur actum ut illud ſit exequendum niſi aduerſus eum ſit petita reductio in 2 par. cap 16 nu. 14 f. 334

Compulſoriales poſſunt decerni & concedi etiam lite pendente in 2. par. c. 4 lim. 10. nu 2 f. 130

Non tamen die feriato in honorem Dei ibid. nu. 3 f. eod.

Compulſor procedens poſtquam fuit recuſatus nulliter procedit ibi. c 6. nu. 13 f. 168

Compulſoriales concedi poſſunt pendente dilatione ſeu termino remiſſoria d par. 2. c. 7. nu. 22 f. 173

Compulſor procedens poſtquam cauſa à Iudice qui compulſoriales decreuerat fuit auocata valide procedit d. par. 2. cap. 10. numero 43 f. 182

Compulſoriales ſpeciales denegantur pro extrahendis proceſsibus vel actis factis poſt inhibit. 2. par. cap 20. ampl 10. numero 7. folio 387

Compulſoriales ſpeciales dantur quandoque ad probanda attentata & intruſionem in 3. par. c. 26. nu. 144 f. 67

Conceſſio qualibet in partis præiudicium lite pend. facta eſt inualida in verb. Diſpoſitio.

Conceſſio lite pend. etiam motu proprio facta non valet ſecundum commu. in 2. par cap. 12. de atten appell. pend. limit. 52. num. 31 f. 303. 34 & 35 f. 303

* Concurſus plurium actionem facit ut res dicatur requirere altiorem indaginem c. 17. nu. 122 f. 349

Condemnatus pendente appellatione ab eo interpoſita non dicitur infamis ſed retinet Iura ciuis Romani & teſtamenti factionẽ actiuam & paſſiuam in 2 p. c 12. in præfat. nu 102. f. 196

Et ſi interim deceat crimen ipſius cenſetur adeo extinctum vt eius cadauer puniri non poſſit ibid. nu. 103 f. eod.

Niſi eſſemus in caſu quo hominis memoria damnari poſſit ibid. nu. 104 f eod.

Fallit primum dictum de teſtamento quando extat conſuetudo quod perdens corpus, perdat etiam bona ibi nu. 117. f. 197

Condemnatus non dicitur infamis pendente termino ad appellandum & poteſt teſtari. & eius bona tranſeunt ad eius heredes in 2 par. c. 12. nu. 29 f. 186

Condemnatus tanquam vſurarius à publicatione & confiſcatione bonorum ſi appellauerit non poteſt interim contra eum fieri executio in 2 p c. 12. Ampl. 4 nu. 5 f 207

Condemnatus de crimine appellans ſi non poteſt dare fideiuſſores detinetur in carceribus ibid lim. 33. nu. 1 f. 276

Condemnatus qui intra decem dies à ſententia non appellauit ſi poſt decem dies citatur ad videndum ſe declarari condemnatum. ab hac etiam citatione & monitione non poteſt appellare poſt lapſum decem dierum à prima ſententia ibid. limit. 50. nu. 135. f. 294 nu. 187 f 296

Condemnatus cum confiſcatione bonorum reſtitutus a Principe pẽdente proceſſu reſtitutionis non recuperat bona confiſcata in 2 p c 18. nu. 54 f. 358

Conditio non retrotrahitur in ſententijs cenſurarum in 2 par. c. 12. lim. 21 nu. 38 f. 266

Conditionalis actus ante implementum nihil ponit in eſſe etiam ſi ſimus in decreto irritanti quod aliàs ſolet ignorantes ligare ibi. lim 50. nu 120 f 293

Conductor qui percipiebat fructus & poterat alteri ſublocare ſi ſpoliatur dicitur habere ſtatum ad quem poſſit. & debeat reſtitui in 3. p c 29 nu 90 f. 92

Confeſſus & conuictus ſi appellet, non retardatur executio ſecundũ comm opi. & peccaret Index ſi illam admitteret ſecundum aliquos ibi. Ampl 4. nu. 12 f 207

Confeſſus poteſt condemnari etiam ſi proceſſus aliàs eſſet nullus ib. num. 15 f. 208

Digitized by Google

* *Confeſſio an immutet iuris diſpoſitionem p.3.c 26.nu.75* f 63

* *Confeſſio & fr.ia faciant rem notoriã p.4.c 23.q.1.nu.67* f 26

* *Confeſſio Notarij quod inſtrumentum ab eo confectum ſit falſum an attendatur c.26.nu.76* f.63

Confeſſio ſola etiam extorta dummodo perſeuerata ſi quis non fuerit conuictus ſufficit ut non obſtante appellatione deueniatur ad executionem ſecundum communem obſeruantiam ibi. numo.13 f.207

Confeſſio facta in torturn poſt appellationem à decreto tortura non valet ibid. lim 1.nu 106 f.232

Confeſſio in Iudicio non facit notorium quando illa ex aliqua cauſa offuſcatur ibid lim 9.nu 6 f.251

Confeſſio partis plurimum attendi ſolet ibid. lim.50. numero 113. fol. 293

Confeſſio ex qua reſultat non Ius confitentis ad effectum ut excludatur à reuocatione attentatorum debet eſſe clara in 3. par. c.24.q.1 nu.70 f.26

Secus ſi recipit aliquam dubitationem ibid.nu 71 f eod.

Confeſſio reſultans ex productione iurium per procuratorem generalem facta in qua narratur poſſeſſio ipſius principalis non ſufficit ad probandum intruſionem in 3 par c 26.nu.71 f.63

Confeſſio reſultans ex mandato ad cedendum attentantis non probat attentata, immo nec ipſa ceſſio vigore dicti mandati facta illa probat ſi vero non extabãt attentata ibid.n 72 f.eod.

Confeſſionis beneficium quod confitenti in 1. inſtantia conſequebatur, in cauſa appellationis non habet locum 2.part. c.12.lim. 15.num 13 f.260

Confirmatio actus qui dicitur attentatus à Principe ex certa ſcientia cauſa cognita & parte citata facta excludit attentata in 2.p c 4.lim.14.nu.1 f.151

Quod eſt generale in quibuſcunque attentatis ibid numero 2. folio eod.

Confirmatio electionis pendente appellatione facta, non videtur attentata in 2.par.cap.12.de attent.appella pend.lim 5.nu.2. folio 242

Confirmatio electionis obtinet vim ſententie & ab ea debet intra decem dies appellari ibid.

* *Confirmatio intruſi non valet c.12.lim.52.nu 30* f 302

* *Confirmatio inuaſionis non ſuffragatur ibid nu.23* f eod.

* *Confirmatio Iudicis de actu attentato an ſit valida. ibid numo. 68.* f 304

* *Confirmatio Papa quos defectus ſuppleat ibi nu.3* f.301

Contumax fictus non arctatur ad appellandum intra decem dies à recitatione ſententia ſed notitia prout ſunt citatus ad Domũ, & per edictum ſeu in loco beneficij ibi lim.50.num.158 159. 160.& 161 f.295

Item condemnatus per audientiam literarum contradictarum. ibid.nu 162 f eod.

Niſi taliter condemnatus fuiſſet antea citatus perſonaliter procuratoreſque conſtituit per quorum abſentiam fuerit condemnatus quo caſu per reſtitutionem in integrum talis audiretur ibi nu.163 f eod & nu.164 f 296

Item contumax diceretur fictus dominus ſi illius procurator qui fuerat ad ſententiam verus contumax non fuiſſet antea effectus dominus litis ibid.nu 165 f eod.

Confirmationi Papa regulariter ſtandum eſt ibi. lim.52. nume.2. folio 301

Confirmationem attentatorum impetrans videtur in effectu nouum ius impetrare ibi.nu.17 f.eod.

Confirmans quod nullum eſt daro dicitur ibid nu.18 f.eod.

Confirmatio rei litigioſa per Principem facta non valet quo minus Iudex poſſit in lite mota ad ulteriora procedere. ibid. numero 22 f 301

Confirmatio rei litigioſa etiam motu proprio factu non valet ſecundum commu. ibid.nu.36.& 37 f.303

Confirmatio ex certa ſcientia tunc fieri dicitur quando in eadem clauſula ex certa ſententia vel tenor rei confirmata fuerit inſertus, vel fuerit appoſita clauſula non obſtante, &c. vel emanauit ſecunda iuſſio. ibid.nu 40.41.42 & 43 f.eod.

Confirmatio à Principe etiam ex certa ſententia facta non prodeſt quicquam niſi facta fuerit cum cauſa cognitione & parte citata quando ſcilicet adeſt pars, qua citari poſſit ibidem.lim 52. num.45.& 46 f.eod.

Confirmatio actus attentati facta ex certa ſcientia Principis cum cauſe cognitione & partis citatione impedit illius reuocationem ibid.nu.47 f eod.

Confirmationi Papa in preiudicium concedentis regulariter ſtandum eſt, ſecus in praeiudicium tertij etiam ſi ſit facta ex certa ſcientia ibid.num.48.49.& 50 f.eod.

Confirmatio lite pendente à Principe facta attentatorum vitio non careret niſi in ea fuiſſet expreſſe facta mentio litis vel appellationis ibi.nu 51 f.eod.

Confirmatio attentati per Principem facta regulariter non impedit illius reuocationem niſi fuiſſet ex certa ſcientia & interueniſſet cauſe cognitio & partis citatio etiam ſi fuiſſet facta motu proprio ibid nu 60 61.62.& 64 f 304

Confirmatione Principis attentata purgari dicuntur quando proceſſit cum cauſe cognitione partiſque citatione & conſequenter ex Principis ſcientia in 3 par c.29 nu.66 f.91

Confirmatio tenuta nulliter capta uidetur purgare vitium praecedentis nullitatis ibi nu 67 f.eod.

Confirmatio Principis cum cauſe cognitione partiſq; citatione facta videtur quodammodo habere vim ſententia ibi.70. f.eod.

Confirmatio ſi petatur declarari nullo, hac nullitate pendente nihil eſſe innouandum ſecundum Inno.& infra nu.25. in 2. p. c.17 num.4 f.340

Conclusio in cauſa in prima inſtantia non praecludit viam reuocationi attentatorum in 2.p ſecundum veriorem opin.romiſſiud e.4 Ampl 9.nu.2 f.104

Concluſio in cauſa in prima inſtantia facta non nocet quo minus quis poſſit in 2.inſtantia non deductum deducere in 2.par.ca. 12.de atten.appell pend lim.27.nu.14 f.274

Concluſio in cauſa tacite & ab una tantum parte facta puta permiſſione citationis ad ſententiam non praecludit viam reuocationi attentatorum in 3.par. cap.23. quando & intra quod tempus nu 49 f.15

Concluſio in cauſa principali facta non obſtat in cauſa appellationis quo minus quis poſſit non deductum deducere, & non probatum probare ibid.nu 55 f.eod.

Niſi cauſa appellationis fuerit expreſſe facta mentio ibid. numo. 56. f.eod.

Concluſio in cauſa licet retenta communi opinione praecludat viã petitioni reuocationis attentatorum non tamen praecludit viã expeditioni cauſe attentatorum ſi ante concluſionem fuerunt petita reuocari ibi.nu 60 f.16

Coniectura non ſufficiunt, ſed notitia clara requiritur ubi agitur de priuatione in 2.p.c.4.in praefa.nu.72 f.49

Coniugibus ſi matrimonium de Iure non valet poſt concluſionem in cauſa prohiberi potuit nec inuicem reddant debitum in 2. par.cap.4.declar.4.nu 47 f.160

Conſenſus partis etiam tacitus excuſat ab attentatis in 2.par c.4. lim.16.num 2.& ſeq. & duplex huius dectratio aſſignatur. ibi.nu 4 & 6 f.139

Lim.2 modis ut ibid.15.& 16 f.140

Conſenſus excludit dolum eius qui aliquid egit contra conſentientem ibid.nu.5 f.eod.

Conſenſus partis tollit nullitatem ibid.num.7 f.eod.

Conſentire in Iuriſdictionem in verb. Iuriſdictio.

Conſenſus reſignationi praeſtari poteſt etiam lite pendente ſi reſignatio fuit facta ante litem motam ibidem limit.29. numero 1.fol. 154

Conſenſus praeſtandum per Cardinalem ſuper priuatione beneficij vacantis per obitum familiaris poteſt praeſtari lite pendente ſi prouiſio fuit facta ante litem motam ibi.nu.2 f.eod.

Conſenſus partium ubicumque in aliquo actu conſiderari poteſt ſemper ille actus excuſatur à vitio attentatorum in 2. par. c. 12.lim 42.nu.12 f.281

Conſenſus partium regulariter videtur reddere licitum & validũ quod alias eſſet illicitum & inualidum ibid nu 13. f.eod.

Conſenſu partium ſuſtineri videtur appellatio qua alias eſſet nulla & friuola in 2 par c 12.lim.50.nu 86 f.298

* *Conſenſus partis etiam praeſumptus ſufficit ad excuſandum ſpoliatorem à fructuum reſtitutione p.3.c.31.nu 47* f.122

Conſilio ſapientis remiſſio cauſa facta ſuſpendit Iudicis Iuriſdictionem in 2.par c 9 nu.1 f.176

Conſilio ſapientis pendente etiam inſtantia cauſe ſuſpenditur ſecundum aliquos ibid nu.3 f.eod.

Conſilio ſapientis vel otio facienda aequiparatur recuſationi & appellationi ibid nu.4 f.eod.

conſilio ſapientis pendente à Iudice geſta ſunt nulla & attentata ibidem nu.5. f.eod.

conſilio ſapientis pendente non dicitur attentare ſi Iudex remiſſionem ad conſilium ſapientis reuocauit in 2.par.cap.20.lim 2. num.4 f.398

Conſilium Neapolitanum conſuluit Rotam Romanam in 3 par. c. 2.nu.120 f.65

Conſi-

Digitized by Google

* Conſilium ſapientis adhibitum fuiſſe non præſumitur niſi partes fuiſſent preſentes.c.9.nu.25 f.177
* Conſilium ſapientis ſi à pluribus ſit requirendum qui inter ſe diſcordent Iuden maioris partis conſilium ſequi poteſt ibi.nu. 26. f eodem
* Conſilij ſapientis petitio non ſolum operatur nullitatem ſententia ſi illa ſine conſilio proferatur verum etiam concluſionis in cauſa d c 9 nu.10 f.177
* Conſultor aliquam dicitur habere Iuriſdictionem, quando index eius conſilium ſequi tenetur d c.9 nu.14 f eod.177
*Qui cognoſcit no: ſ·lum circa merita cauſa, ſed circa ordinem proceſſus circa acceſſoria ibi.nu.14 f.eod.
Connexa, incidens, dependens, & emergens cauſa quæ dicatur remiſſiuè 2 p c.4.lim.2.n.97 f.126
Connexa, & coniuncta illa dicuntur quæ ex continentia facterũ ſeparationem non recipiant in 2 p.c 12 lim.2.nu. 11. f.134
Connexitas cauſarum quoad effectum attentatorum debet eſſe talis vt ſententia in vna cauſa ſeu capite lata pariat exceptionem rei iudicata in alia ibi nu.30 f.236
Connexa cauſa quæ dicantur. & quæ ſeparata in 2.p.c. 20 lim. 5. num 6 f.401
Conſcientia triplex eſt remiſſiuè in 2.p c.12.de attent.appell pend. lim.10 nu.7 f.252
Conſcientia Iudicis ſi ſimpliciter non oneretur ſed addatur qualitas reſpiciens Iuſtitiam puta ad Iudicium ſuo conſcientia tūc ab eius ſententia poteſt appellari ibi.nu.11 f.eodem
Conſcientia Iudicis ad hoc vt ab eius ſententia appellari non poſſit debet eſſe cum Iudicio diſcretionis ibi nu 15 f.eodem
Conſequentia tenet appellatio operatur effectum ſuſpenſiuum ergo eſt attentata ibid.amp.15.nu. 14 f.218
*Conſors dicitur qui litem communem contra alium habet, ca.12. ampl.11.nu.15 f.213
Conſors licet ſi quis eiuſdem litis ſi tamen haberet alium diuerſum procuratorem appellatio conſortis non iuuaret ibi.amp.11.numero 8 f.212
Conſortes eiuſdem litis ſi ſinguli appellauerunt ex appellatione alterius non iuuantur. Et ideo proſecutio vnius non ſuſtinet appellationem eorum qui non ſunt proſecuti interpoſitam per eos appellationem ibid.nu.9 f. eodem
Conſortis appellatio non prodeſt quando alij ſententia acquieuerūt ibid.num.10 . f.213
Idem quando lata eſſent plures ſententia, & vna contra plures ibid nu.11 f.eodem
Conſortib.eiuſdem litis competit reuocatio attentatorum in 3.p.ca. 32 nu.7 de atte. & quis poſſeſſ.att.reuocat petere f.6.
*Conſtare dicitur quando de aliqua re ſufficienter conſtat p.3.c.24 q.1.nu.90 f.27
Continentia cauſa quæ dicantur remiſſiuè in 2.p.c.4 li.2.n.°.f 120
*Continuans non attentat. & debet eſſe integer ſtatus appellantis p.2.c.12. Limit.26 principali nu 6 f 27
Continuans non attentat eod c 4 Amp.1.n.13.f.100. & 1.lim.nu. 2.f.108. Et ratio allegatur ibid.nu.5 .f.eod.108. & limit.ea. 1.nu.116 f.117
Ampl.1.vt in tantum hoc procedat vt prohibitio, & impedimentum continuandi dicatur attentatum ibi nu.8 f 109
Ampl.2 etiam ſi vſus poſſeſſionis eſſet principaliter contra ius in Iudicium deductum ibid.nu 9 f.eod.109
Intel niſi poſſeſſio eſſet contra Ius ibi.nu.10 f.eod.
Ampl.3.etiam ſi quis fuerit inhibitus ibi.nu.11 f.eodem
Niſi poſſeſſio eſſet contra Ius ibid.nu.12 f eodem
Et niſi talis poſſeſſio eſſet turbida, & in dubium reuocata ibidem num.13 f eodem
Ampl. 4. etiam in poſſeſſione acquiſita per clauſulam conſtituti ibid.num.14 f.eodem
Niſi lis penderet ſuper validitate vel inualiditate contractus in quo eſt appoſitum conſtitutum ibid.nu.15 f.eodem
Ampl.5.non ſolum ſi eadem perſona continuet verum etiam ſi alia quæ primam repreſentet ibid.nu.17. & ſeq. f eodem
Secus autem in alia perſona in qua ceſſaret dicta repreſentatio ibid.num.25 f 110
Ampl.6.etiam ſi talis continuatio fieret per modum recuperationis ibid.nu 27 f.eod.110
Intel.de recuperatione facta incontinenti ſecus vero ſi eiectus à poſſeſſione lite pendente recuperaret ibid.nu.28 & 29. f.eod.
Fall hoc in caſu de quo in nu.32 f.eodem
Qũ autem dicatur recuperari incontinenti in verb. recuperatio
Ampl.7.etiam ſi opus eſſet repellere volentem ingredi ibi.nu 33 Intell.remiſſiuè vt nu.35 f. eodem
Fall in rebus mobilibus ibid.nu.36 f eod.
Ampl.8.etiam in eo qui habens facultatem propria auctoritate defendendi res ſuas, & iuiſſet ad conſilium regium pro manutentione ibid.nu.38 f.eodem
Niſi conſilium vltra manutentionem aliud agat quia hoc dicitur attentatum ibid.nu 40 f.112
Ampl.9 etiam ſi huiuſmodi continuatio fieret per modum refectionis ibid.nu.41 f eodem
Ampl.10.etiam ſi poſſeſſio quæ dicitur continuari eſſet inſtrumētalis valida ibi.nu 44 & ſeq. f eod.
Fall quando inſtrumentalis acquiſitio nihil tribueret ibid.nu. 46 f.eodem
Fall 2.ſi a tali poſſeſſione poſſeſſor fuiſſet expulſus ibidem.num. 47 f eodem
Fall.3.ſi poſt talem poſſeſſionem adiuerit Iudicem, & obtinuerit monitorium contra naturaliter poſſidentem vt euacuaret, & fructus reſtitueret, & poſtea fuerit inhibitus ibid.num.48. & ſeq. f.eodem
Ampl.11.etiam ſi poſſeſſio rei non probaretur in ſpecie ſed in genere ibid.nu.61 f.112
Niſi huius rei alius eſſet in poſſeſſione ibid.nu.63 f. eod.
Ampl.12.vt ſufficiat etiam poſſeſſio præſumpta de Iure communi ibid.nu 64. & ſeq. f eod. & ſeq.
Lim.hoc primo quando ipſemet ordinarius commiſiſſet cauſam ſuperioritatis, & Iuriſdictionis ibi nu.66 f.113
Lim. 2. quando ille qui paſſus eſt attentata probaret ſuam quaſi poſſeſſionem ante litem priuatiue quoad continuare volentem ibid.nu.68 f.eodem
Lim. 3. niſi eſſet quæſtio ſuper illa poſſeſſione quæ dicitur continuata ibid nu.70 f.eodem
Lim.4 quando allegatur poſſeſſio propria, ſecus ſi poſſeſſio tertij ibid. nu.71. Quod Intell.in mero tertio ibi.nu.72 f.114
Ampl.13 etiam in annexis, & acceſſorijs in quib. verò & actualiter non fuit in poſſeſſione ibid.nu.73
Niſi conſtaret poſſeſſionem eorundem eſſe petens alium ibid.nu. 74 f.eodem
Ampl 14 regulam procedere non ſolum quoad effectum percipiēdi fructus ac cæteros actus poſſeſſorie faciendi verum etiam rem ſuper qua litigatur alteri locandi ibi.nu.76. f.eod.114
Etiam in locatione facta potentiori ibid nu.78 & ſeq. f.eod.
Ampl.15.vt ſufficiat habere poſſeſſionem medietatis rei ſuper qua litigatur ibid.nu 80 f.eo.
Ampl.16.vt ſufficiat etiam ciuilis poſſeſſio tantum ante litem ibid nu.82 & ſeq f.115
* Quæ etiam 19 Ampl.poteſt Ampliari adhuc vt etiam ſufficiat ciuiliſſima poſſeſſio ibid nu 87 f eod.115
Limit primo quando Papa cauſam ad ſe auocaſſet ibid nu.91. folio eodem
Limit 2 quando vteretur poſſeſſione diuerſo modo quam faceret ante litem ibid.nu.92 f eod 115
Lim.3 in eo qui eſſet in quaſi poſſeſſione eligendi de Iure ſpeciali non autem de iure communi ibi.nu.95 f.116
Contrarium nu 98 & ſeq. f. eodem
Lim.4 quando verò vel præſumptiuè non conſtat de poſſeſſione ante litem ibi nu.100 f.eodem
Etiam ſi non probaretur aduerſarium eſſe in poſſeſſione ſed eſſemus in dubio ibid.nu.101 contrarium ibid.nu.102.defenditur prima op.nu.103. & ſeq. f.eodem
Lim.5 in poſſeſſione noua ibi.nu.111 f.117
Lim 6.quando in innouante huiuſmodi denotaretur perfidia ibi.nu.114 & ſeq. f. eodem
Continuans non ſpoliat ead.Limit.1.in princ.nu 7 f.180
* Nec attentat.cap 4 limit.1.nu.116 f.117
Continuans etiam appellatione pendente non dicitur attentare in 2 p.c.12 de attent.appell.pend.lim.26.nu 1 f.273
Continuans appellatione pendente non dicitur attentare etiam ſi appellatio eſſet interpoſita a ſententia quæ ſecum traheret executionem præterquam in ſententia excommunicationis ibid. nu 6. & 7 f.eodem
Continuans pendente appellatione non dicitur attentare etiā ſi appellatio prima facie videatur contra ius & expreſſe iure contraria ibi.nu.8 f. eod.
Continuans etiam ſi fuerit inhibitus non dicitur attentare, c.20. lim 9.nu.1 f. 404
Continuare poſſeſſionem non licet poſt inhibitionem in vim conſtituti poſſeſſorij appoſite in contractu ſuper cuius validitate eſt lis introducta ibid.nu.4 f.eodem
Continuans non attentat in 3.p.c.26.nu 35 f.60

Digitized by Google

Continuans ſuam poſſeſſionem reductione pendente non dicitur attentare in 2 p.16.nu.60 f 336

Nec ſimiliter in 13. ſubſequentibus limitationibus quæ remiſſiuè, & ſummatim enumerantur, et nu 6: f eod.

Continuare poſſeſſionem dicitur is qui incontinenti eam recuperat p.2.cap 4.limitat 1 nu.32 f 110

Conſentiens d[illegible]petitioni ſequeſtratorum non validat ſequeſtrum ſi erat alias inualidum, quia conſenſiſſe intelligitur quatenus ſequeſtro locus eſſet in 3 p c 26 nu 77 f 64

Conſanguinitatem probare non ſufficit niſi etiam probetur gradus conſanguinitatis in 2 p.c.12.de atte appe.pen lim.50. nu.55 fol 290

Contumacia procuratoris contractu coram arbitro non nocet domino in 2 p.c.15.nu 207 f.332

* Contumacia actoris maior quam rei cap.4.in præfat. num.42. folio 47

Contumacia procuratoris nocet domino in 2.p c 12.de atte. appell. pend lim 50.nu 99 f 292

Contumax non poteſt allegare litis pendentiam quam per contumaciam ſteuit in 2 par.c 4.lim.18.num.1.fol-141.& 7. folio 142

Et ita eſſe communis opi.ibi.nu.2 eod.f.141

Lim quando contumax comparat, & expenſus reficiens purgat contumaciam, ibi nu 4.& ſeq. f eod 142

Contumax fictus poteſt appellare infra decem dies à die ſcientiæ in 2 p c.11.num 14 f.185

Contumax fictus ob contemptum Iudicis efficitur verus contumax in 2.par cap.12.de atten appell pend lim.50 numero 171.f. 296

Contumax in dubio præſumitur fictus non verus ibidem numero 180 eodem

Contumax verus ex ratione non appellat quia non comparendo videtur Iudicem contemnere in 3 par.cap.28.numero 50 folio 78

Contumax verus dicitur etiam ille qui non aut rite ne rectè ab interlocutoria appellauit ibi.nu 52 f eodem

Contra ſententiam in cauſa attentatorum latam poteſt opponi de notoria iniuſtitia in 3 p c 28 nu.154 f 86

Etiam ſi tranſiuiſſet in rem iudicatam, vt numero 155. folio eodem

* Controuerſia quando eſſe ſoleat par.1.in præfat.numero 32. folio 4

Controuerſia extraiudicialis pendentia regulariter non inducit vitium attentatorum eadem par.1.in præfa. numero 36. folio eodem

Conſtare de non intereſſe dicitur quando conſtat de non iure alicuius in 2.p.c.24.q.1 nu.23 f.23

Conſtare de non iure petentis reuocationem attentatorum non dicitur etiam ſi gratia qua contra eum allegatur habeat decretum irritans in, p c 24 q.1.nu 73 f.26

Conſtare de alicuius iure non dicitur quouſque poteſt docere de iure ſuo ibi.nu 31 f 27

Conſtare notoriè de non iure alicuius dici non poteſt ante concluſionem in cauſa ibi nu 86 f eod 27

Niſi conſtaret per confeſſionem partis ibidem numero 88. folio eodem

Clare conſtare de non iure tunc dicitur quando iura partium ſunt planè deducta, & diſputata ibid.nu.92 f eodem

Certum id dicitur quod non poteſt deduci in dubitationem ibidem num.93 f eod.

Conſtare de intruſione dicitur per inſtrumentum poſſeſſionis lite pendente vigore prouiſionis ordinarij capta p 3 c.26.nu 61.f 62

Et ſimiliter per inſtrumentum poſſeſſionis capta per generalem procuratorem initia narratiua noua prouiſionis in qua de dicta poſſeſſione fiat mentio ibidem numero ſeq 62 folio eodem 62

Conſuetudo poteſt facere vt actus qui de ſui natura eſſet attentatus p 2 c.4 in præf.nu 697 f.94

Conſuetudo vel ſtatutum quod lata ſententia ſuper aliquo beneficio illa etiam pendente appellatione mandetur executioni, & illam obtinens mittatur in poſſeſſionem valet etiam ad excuſanda attentata in 2 p c.12 de atten.appel.pend.lim.48 numero 1 f.283

Conſuetudo poteſt tollere ea quæ ſunt de iure ciuili poſitiuo prout videntur eſſe attentata ibi na.3 f. eodem

Conſuetudo poteſt dare, & tollere iuriſdictionem ibi.nu 4

Et quando eſt rationabilis tollit ea quæ ſunt iuris poſitiui ibid. num 5 f.eodem

Et aliàs conſuetudo dicitur eſſe non leuis poteſtatis ac multi, & magni ſunt illius effectus remiſſiue ibi nu.6 f eod.

Conſtitutum non transfert poſſeſſionem rerum quas conſtituens tēpore conſtituti non poſſidebat in 2 par.cap 4.in præfa.numero 421 fol 71

* Contemptus deducitur, ſi ſciens prohibitioni ſuperioris non pareat in præf.1.p nu.43 f.4

* Controuerſia quando eſſe ſoleat, ibi nu.32 f.eodem

Et quando fieri dicatur ibid nu.33 f.eod.

* Creditor habens facultatem poteſt rei pigneratæ poſſeſſionē propria auctoritate ingredi, ni prius ad iudicem aduenerit.c 4 ampl.1.num.3 f 100

* Et quando poſſit pignus vendere d.c.4 in præf num.528 f. 79 & ampl.1.nu 20 f.101

* Creditor qui ſequeſtrum obtinuit, vt alimenta impendere tenetur ſi non habet aliunde, & Animalibus ſi ſequeſtrari contingant, ca.12 limi.12.nu 34 f.256. At etiam ſumptus litis, ibi.num.35 f eodem

Cr

Criminale Iudicium non facit rem litigioſam, adeo quod nō poſſit alienari in 2.p.c.4 lim 2.nu.32 f.122

Criminalis cauſa an, & quando impediat proceſſum in ciuili in verb.cauſa.

Criminae per viam exceptionis oppoſito poteſt nihilominus ſuper eo procedi per viam accuſationis ibidem limi.30.numero 8 fol. 155

Criminoſus notoriè appellationem interponere non poteſt in 2 p ca. 12.lim.53 num 59 f 308

Copiam Iudicis à quo vel ad quem ſufficit habere ad effectum interponendi appellationem in 2 p c.12.de att.appel.pend.lim. 50 nu.190 f.296

Copia Iudicis haberi dicitur cum ille in publico ſe oſtendit ibi.nu. 192 f.297

Cu

Culpa lata non æquiparatur dolo quando delictum de ſui natura importat dolum in prima p.c.1.nu.25 f 13

* Cultus diuinus fauorabilis, & ampliandus cap.12.Lim.18.nu. 8 f.263

Curia Rom.non conſueuit reijcere appellationes coram beneficiis viris interpoſitas in 2 p.c.12 ampl.15.nu.6 f 217

Curia Epiſcopalis inhibitione cum cenſuris multum obijcit prudentis licet non ſemper iuſte c.20.in præf nu.91 f.375

D

* DAtarius poteſt etiam lite pendente emendare ſupplicationes quando manifeſtè conſtat de errore.c.4.lim 19 num.9 f.43 & lim.29.num 3 f 154

Debitor ad centum cum facultate, quod pro illis poſſit dare terras, ſi petatur litem ſuper centum conteſtari non poteſt lite pendente ampliùs vti dicta facultate in 2 p.c.4 de att lit pend.amp. prima num 18 f.101

Debitor ciuitatis, & ex cauſa vectigalium pendente lite non poteſt adipiſci in ciuitate aliquem honorem, ibidem declu.1.nu. 51. folio 161

Debitor debitoris fiſci poteſt etiam dilatione pendente ad ſolutionem cogi in 2 par cap.7.de atten.dilat. pendent. numero 26. folio 174

* Debitor lite pendente capi non poteſt exceptione per fideiuſſorem oppoſita, ſi nunquam adhærens comparuit in iudicio 1.p ca.3. num.162 f.32

* Debitor ſi lite pendente ſuſpectus efficiatur poteſt per creditorem propria auctoritate adhuc capi.ca.4.ampl.1.numero 5.folio 100

* Decem dies ad appellandum non currunt ſtante legitimo impedimento ſcilicet carcerationis: aut abſentia notarij, c.12 nu 59. folio 188

* Decem dies ad appellandum currunt à die notitia, quando per intimationem inſtrumenti ſententia fieri debet cap.12.lim 50. num.77 f 292

* Decem dies intra quos fieri debet ratificatio intelliguntur à die ſcientia d.c 12 lim 50 nu 65 eod.f 291

* Et in dubio ratificatio intra dictum tempus facta cenſetur ib. num.66 f.eod.291

Decem

Decem dies qui ſolent dari ad appellandum currunt etiam oppoſita nullitate in 2.par cap.12.de attent appella pend. lim.50.nu. 143 f.294
Decima dicuntur eſſe de iure diuino in præfat. in prima par. numero 90 f.7
Deciſ.Nouati declaratur in 2.par capit.4.de attent.lite penden.in præfat.nu 416 f.71
Deciſ.Mohedani 292. declaratur non procedere hodie, & numero ſeq ibi.nu.438 f 72
Deciſ 8.aliàs 382.de cauſ poſſeſſ.& propriet in no hodie non eſt in vſu.in 2.par.cap.4.de attent.lite pend.limit.15.numero 23. fol. 139
Deciſiones Rot. quæ non faciunt ius in partibus nec decidunt cauſas tanquam leges,ſed prout magiſtrales doctrina aliorum doctorum non attenduntur extra Curiam in lite uertente in partibus in 2.par.c.20.lim.1.nu.2 f 397
Deciſ Caputaquenſ 1 par.nu.136.incip.de attentatis declaratur in 3.par cap 26.nu 137 f.66
Declaratoria auditoris cameræ (pro penſionibus decurſis pro quibus executiuè agebatur)lata pendente Iudicio ſuper nullitate penſionis,valida reparatur do quo tamen latius infra,nu 97 & ſeq in 2 par.cap.17 nu.64 f 344 & f 347
Declarationis via actus factus pendente lite valet, nec dicitur attentatus in 2.par.cap 4.lim.21.nu.1 f 146
Declarans nihil de nouo dat.ibi.nu 3 f.eod.
Declarans non dicitur contra venire ibid nu.4 f.eod.
Declaratio dicitur in eſſe actui declarato & conſecutiua ad ipſum actum ibid nu 8 f.eod.
Declaratio retrotrahitur ad tempus principalis diſpoſitionis ibid. num.9 f eod.
Declaratio, quæ non ſit conſona verbis, quibus adhibetur, dicitur potius nouus actus quam declaratio ibi.nu 14 f 147
Declarans quid reſpiciens ſubſtantiam actus dicitur actum potius de nouo facere,quam declarare ibid nu.15 f.eod.
Declarans quia in præiudicium tertij, dicitur attentare ibid numero 16 f.eod.
Declaratio nullitatis actus qui prætenditur attentatus poteſt peti etiam ſi ille per tres conformes per viam iniuſtitiæ fuiſſet antea reuocatus,in 2 par.cap 12 ampl.17 nu.17 f 222
Declaratione per Principem lite pendente facta cenſetur vitium attentatorum purgari & impedire ne illud inducatur in 3. par. c.28.nu 61. f 91
* Decretum de manutenendo quando non dandum 3 part. c 24 q. 1.nu 77 f.26
Decretum irritans non reſpicit beneficium vacaturum ſed ſolum uacans,in 2.par.c.4 in præfat nu.408 f.70
Decretum irritans ligat etiam ignorantes c.4. lim.27.n.13.f.153. & c.10 nu.34 f.182
Præterquam reſpectu pœnæ ibid eod.lim.27.nu.14. f.eod.153
* Decretum inferioris non ligat ignorantes ibid. eod. c 10. nu 37. folio eod.182
Decretum habet in ſe implicitam inhibitionem ibid c 10 num 35 folio 182
Decretum irritans diſcolorat & titulum & poſſeſſionem ibidem numero 39 f eod.
Decretum irritans ligat etiam ignorantes in certis caſibus id tamē intelligitur quoad actus nullitatem nō quoad alias pœnas in 2 par c.12 lim.50 nu.30 f 289
Decretum irritans regulariter ligat etiam ignorantes præterquam reſpectu pœnæ in 2 part. capit 20.lim.24. numero 22. & 23. fol. 412
Decretum irritans inficit titulum & poſſeſſionem in 3.part. ca.14 q.1.nu.74 f.26
* Non tamen detentionem ibid.infra nu 80 f 27
Delatio in uno articulo etiam ſeparato an ſuſpendat iuriſdictionē in tota cauſa in 3.par c 12.lim.1.nu.39 f 237
Delatum appellationi per Iudicem non cenſetur niſi appellanti in primo termino Iudex pro apoſtolis cedentis dederit alium terminum Iuris in 2 par cap.12 lim.13 nu 6 f.258
Defenſio eſt de Iure naturali in præfat 1.par.nu 74 f 6
Delegatus ante præſentationem commiſſionis ſibi factæ nullam habet Iuriſdictionem in præfat 2 par c 4.nu 166 f.55
Delegatus ad exequendam remiſſionem non ſolum poteſt dilatione pendente procedere immo extra dilationem procedens proceſſus eſſet nullus in 2 par.c.7.dilat pen.nu 34 f.174
Niſi dilatio fuiſſet prorogata,quia tum valet ibid nu.35 eod.
Etiam ſi prorogationis notitiam non habuerit. vt num.36 folio eodem.
Delegatus quoque poteſt appellatione pendente ab excommunicatione denunciare excommunicatū,niſi appellationi detulerit vel ſuperior appellationem receperit in 2 par cap.12. lim.21. nu 13.14 & 15.fol 265 & ibid infra nu.34. fol.266
Delegatus Papæ non poteſt inhibere in cauſa profana in 2. part.c. 20.in præfat q 2.nu 25. fol 372
Delegatus principis eſt maior quolibet ordinario ibi.nu 73. f.374
Delegatus a Principe an ſtatim inhibere poſſit.& quid in ordinario ibid nu.140. fol.377
Delegatus ipſum delegantem repræſentat ibid lim 26 nu 6. fol.421
Delictum vt vitetur in dubio facienda eſt interpretatio in præfat. primo par nu 122 fol.9
Delictum vt ſit punibile requirit dolum ibid.nu.125.
Delicti ratificatio colligitur ex vtilitate & commodo ex delicto proueniente par.1 c.1 nu 93. fol.16
Delict um commiſſum ad meam vtilitatem præſumitur perpetratum me ſciente & mandante ibid.nu 91. fol.eodem
Delictum non probatur per inſtrumentum in 3.par.c.26. nu 101. fol 64
De intruſione poteſt dari etiam poſt triginta annos in 3 par.ca.26. nu.58. fol 62
De intruſione conſtare non diceretur ſi præſuppoſita lite de anno 1529 aliquis articularet quod N poſſedit ab anno 1531.vſque ad obitum ibi nu 63. fol.eodem
Demolitio menium ciuitatis vel caſtri litigioſi per miniſtros facta cenſetur facta cum ſcientia & conſenſu Domini in 1.capite. prima par nu 93. fol.16
Denunciatio excommunicationis poſt appellationem facta non valet in 2 par c.12.ampl.8 nu.10. 212
Denunciatio excommunicati poteſt fieri etiam appellatione pendente ab excommunicatione ibid.lim. 21.nu 3. fol.265
Denunciatio & declaratio & aliquem ſcilicet incidiſſe in excommunicatione facta appellatione pendente,an ſit vti attentata reuocanda ibi nu 4 & 5. fol.eodem
Denunciatio videtur actus conſecutiuus ad excommunicationem ibi.nu 8. fol eodem
Denunciatio non eſt actus Iuriſdictionalis ibi.nu 9. eodem
Denunciatio per quam excommunicatus plus ligatur appellatione pendente fieri non poteſt ibi nu 19. eodem
Denunciatio etiam fieri poteſt quando appellatur à declaratoria excommunicationis quando factum eſt notorium ibi nu 30 fol. 266.
Vel quando eſſemus in declaratoria quæ fit vigore obligationum in forma cameræ ibid nu.31. fol.eodem
Vel eſſemus in declaratoria lata vigore executorialium quia tūc appellatio non ſuſpendit ibi.nu 32. fol.eodem
Denunciare excommunicatum Iudex non poteſt poſtquam ſuperior appellationem admiſiſſet ibid nu.34. fol eodem
Denunciatio fieri non poteſt quando fuit appellatum ab excommunicatione conditionali ibid nu.35. fol eodem
Denunciatio excommunicati nec etiam pendente appellatione abſolutione illius qui fuerat ante excommunicatus fieri poteſt ibi. nu.41. fol 26
Denunciatio excommunicati dicitur actus conſequutiuus ad excōmunicationem præcedentum ibi lim.40.nu.4. fol.279
Denunciatio excommunicati etiam appellatione pend fieri poteſt ibi.nu 7. fol eodem
Depoſitum vnius Iulij non ſufficit quoad purgationem attentatorum & reſtitutionem fructuum & expenſarum refectionem in 3 par.c.29 num.33. fol 90
* Depoſitum non ſufficit quando aduerſarius vult quamprimum liquidare attentata c.31 nu 81. f.124
Deſcriptio in actiuo facta de aliqua. videtur illum conſtituere debitorem niſi infra decem dies appellauerit in 2.p.c 4. lim 25. nu.4. fol.151
Deſcriptio bonorum etiam accuſatione pendente fieri poteſt in 2.p. c.5.nu.26. fol.164
Imme ex cauſa ſolent etiam bona vendi pretium depoſi ibid. num.27. fol.eodem
Deſcriptio fructuum appel.pend.an fieri poſſit in 2.par.cap.12 lim. 12.nu.37.& 38. fol.257
* Deſcriptio ſemper peti poteſt ab eo cuius intereſt.c.12.lim.12 nume.42. fol 257
* Deſcriptionis effectus duo.ibi.nu.43. fol.eodem
Deſcriptio ſecundum aliquos extinguit litem in 2 par.c.4.in præf nume.336. f.66.
Contrarium ibid nu.337. f eodem
Defenditur prima opinio circumſcripto ſtilo,vt nu.338. f eodem

Deſer.

Deſertionis exceptio regulariter non obſtat agenti ad reuocationem attentatorum in 3. parte, capitul. 24. quæſtione 4. numero 1. folio 28
Lim. 4. modis ibi nu 2. 3. 4 & 5 f. eod.
Detentio in carceribus videtur tendere in faciliorem exitum appellationis ipſius carcerati in 2 parte capit. 12. limit. 4. numero 17. f 241
Detentio in carceribus appellat. pend. fieri permittitur quia etiam in prima instantia permittebatur ibidem limit. 15. nume 9. folio f 260
Detentio in carceribus facta de eo qui condemnatus de crimine appellauerit niſi poſſit dare fideiuſſores, quamuis ſit innouatio tamen per viam attentatorum non reuocatur ibi. lim. 33. nu. 2. & 3 f 176
Detentionis probatio ſufficit in cauſa attentatorum ad obtinendã reuocationem in tertia par. capit. 24. quæſtione 6 numero 11. folio 30
Detentionis ſola probatio ſufficit in attentatis ibidem q 9. nu. 11. folio 35
Detentio ſimplex rei, circa quam eſt commiſſum attentatum ſufficit in attentatis probare in tertia parte, capitu. 26 numero 30 folio 59
* *Detentori an competat remedium poſſeſſorium manutentionis, & ſpol., c. 4. decla. 4 nu. 26* f. 159

Di

* *Dicta in priuato habent locum etiam in vniuerſitate 1. part. c. 1. num 69* f. 17
* *Dictum de Principe ſupremo habet locum in inferioribus capi 4. lim. 12. nu 18* f 135
* *Dicta de appellatione deſerta procedunt etiam in adhæſione deſerta quia adhæſio regulatur ſecundum terminos appellationis c 12. ampl. . nu 31* f. 202
* *Dicto aliquid, verificatur etiam in minimo. c 4. ampl. 10. nu 4. folio* 104
Differentia quæ ſit inter exceptionem dominij & notoria proprietatis & exceptionem notorij Iuris declaratur in 3 p c. 24. q. 10. num. 11 f. 36
Differentia videtur conſiderari inter attentata circa poſſeſſionem, & alia attentata in 3. parte, capitulo 28. numero 110. folio 83
Diffinitiua ne vel interlocutoria ſit aliqua ſententia multiplex videtur effectus remiſſiuè in tertia parte, capitulo 28. numero 4. folio 74
Diffinitiua ſententia eſſe dicitur, quæ diffinit negocium & cauſam principalem ibi. nu. 22 f. 76
Diffinitiua ſententia per Iudicem non poteſt reuocari, interlocutoria autem ſic ibi nu 26 f eod.
Dignitas potiuſquam perſona videtur conſiderari quando inhibitio ſit Epiſcopo in 2. p c. 20. lim. 24. nu 9 f 411
Dignitas nunquam moritur in 3. parte, capitulo 27. numero 55. folio 78
Dilatione pendente officium Iudicis conquieſcit, & nihil debet innouari in 2. par. cap. 7 de atten. dila pend. numero 2. & ſeqq. folio 172
Dilatione pendente quæ nulliter geſta ſunt, nec de partium conſenſu validari poſſunt ibi. nu. 6 f. eod 172
Nullum eſt, quod ſit pendente dilatione Iuris, ſicut pendente dilatione hominis ibi nu 7 f. 173
Dilatione etiam conuentionali pendente nihil valide fieri poteſt, ibi. nu. 8 f. eodem
Dilatione pendente poteſt Iudex exercere actum in executionem dilationis data ibi. nu. 13 f. eod.
Dilationem obtinens poteſt etiam ea pendente comparere, nec prohibetur innouari per eum ibi nu. 16 f eodem
Etiam ſi adſit in cauſa tertius, qui det de Iure excluſiuo iuris illius ibi nu 17 f. eod.
Dilatione pendente procedi poteſt ad reuocationem eorum quæ contra Ius fuiſſent innouata ibi. nu 19 f eod.
Dilatio data ratione eius, quod eſſet de ſe nullum, facit vt interim geſta valeant, cum & ipſa dilatio fuerit nulla ibid. num. 20 folio eod.
Dilatio vnica data ad plures actus ſucceſſiuos compatibiles operatur, vt illi etiam pendente dilatione explicari poſſint ibidem num. 24 f. eod.
Dilatione pendente valide Iudex procedit, quando in ea decernenda ſibi reſeruauit facultatem procedendi ibi. nu. 30 f. 174
Dilatio data ad probandum ea, quæ ſunt de articulis iuris non impedit ea pendente poſſe procedi ibi. nu. 32 f eod.
Dilatione ſeu relatione pendente geſta regulariter ſunt attentata in 2. p. c. 12 ampl 17 nu. 2 f. 221
* *Dilatione pendente Iudicis officium conquieſcit. cap. 7. num. 37. fol.* 174
Dilatione pendente ſicut Iudex procedere non poteſt abſque vitio attentatorum, ita nec arbiter in 2 par. cap 15. num. 60. & 61. fol. 313
Dilatione pendente non dicitur attentari poſtquam fuit reuocata in 2 p. c. 20 lim. 2. nu 2 f. 398
* *Diſcordia dicitur etiam ante litem conteſtatam in præfat. 1. p. nu. 35* f. 4
Diſpenſatio ad ordines ſuſcipiendos obtenta per filium presbyteri lite pendente non facta illius mentione non dicitur valida in 2 p c 4 in præf. nu. 739 f. 98
Diſpenſatio inueſtitura legitimatio & qualibet conceſſio lite pendente facta ſi alteri ſit præiudicialis non valet ibidem limit. 20. num 25 f. 145
Niſi de præiudicio ſit facta mentio vt nu. 27 f eod.
Vel concedens ſciret litem pendere vt nu. 28 f. eod.
Vel conceſſio fieret lite finita, vt nu 30 f. eod.
Diſputatione ſuper aliquo caſu pendente Iura non permittunt q interim partibus præiudicium fiat in 2 par. c. 12. Amplia 19. num 4 f 213
Diſpoſitio loquens de conſilio ſapientis, recipit interpretationem, niſi calumnioſe petatur, in 2. p c. 9 nu. 18 f. 177
Diſpoſitio qualibet recipit interſtationem a iure communi in 2. p. c. 15 de att pend. comprom. nu. 57 f. 323
Diſpoſitio c primi de offic. delegat. contra impedientes Iuriſdictionem an procedat in collega ipſius Iudicis in 3. p. c. 20. in præf. num. 100 f. 375
* *Diſputatio non dicitur actus Iudicialis cap. 4. limi. 15. num 20. folio* 138
Diſſipatione ſeu ſuſpicione præſuppoſita deneaitur contra poſſeſſorẽ appe. per ad interdictam ne bona ſtabilia alienet in 2 p. c. 12. lim. 12. nu. 16 f 255
Diuerſo Iure eadem res cenſeri non debet eodem tempore in præfat. prima par nu. 114 f. 8
Diuerſa inter ſe ea dicuntur quæ diuerſitate factorum recipiunt ſeparationem in 2 par. cap 12. lim 2. nu. 4 f. 234
Diuerſa quoque illa dicuntur quæ non habent in aliquo impugnare aut impedire negotium principale ibi. nu. 5 f eod.
Diuitijs ſuperuenientibus non currunt vltra alimenta lite pendente decreta in 2 par cap. 4. lim. 11. nu. 44 f. 134
Diuiſio totius tractatus, in præfat primæ part numero 132. & ſeq. folio 9
In prima tractatur per quas perſonas attentari dicatur, videlicet ab Actore, à Reo, à Procuratore, à Iudice, à Tertio, ab habentibus cauſam ab eis eod nu. 132 f. eod.
In ſecunda quomodo attentata deducantur in eſſe, & quando, & quibus caſibus vt nu. 133 f. eod.
In tertia quomodo attentata tollantur, & de illorum reuocatione, & ibid pleniſſime tractatur de his omnibus quæ materiam huiuſmodi reuocationis reſpicere videntur ibid num. 134 f. eodem.
Diuiſa fieri poteſt ſuper eo litigioſa inter hæredes in 2 part cap. 4. num 554 f. 80
Diuiſio rei litigioſæ inter fratres fieri poteſt ſecundum commu. opi. ibid. lim. 7 nu. 2 f. 129
* *Diuiſio rei litigioſæ vt valeat debet eſſe neceſſaria ſecus ſi voluntaria prout eſt reſpectu prouocantis, debet fieri cum vniuerſitate & per æquales portiones ibid. eod. Limit. 7 num. 4 eod folio 129.*
Doctor ſemel priuatus non poteſt amplius munere docto. fungi in 2. par cap 4 declar. 4 nu 38 f. 160
Etiam ex principis reſcripto ſecundum aliquos, ibi. nu. 39 f. eod.
Doctor quilibet intelligendus eſt ſecũdum legem, quam allegat in 2. par. cap. 17. nu. 37 f. 342
Doctori limitanti ſeu diſtinguenti ſtandum eſt in præfat. 1. par. numero 84 f. 6
Dolus conſideratur in attentatis in præfat. prima part nu. 126. f. 9. & c 1. nu. 24. fol 13. & nu. 85 f 16
Dolus arguitur ex geſtis contra præceptum Iudicis vel legis ibid. in præfatione primæ partis nu. 127 f. 9
Dolus non cadit in ignorante p 2 c 4. lim. 27. nu 5 f. 153
Donatio rei litigioſæ non valet in 2 parte cap 4 in præfat numero 525. f. 79

Lim.

Digitized by Google

Lim. non procedere in donatione propter nuptias ibidem n. 550 folio 80

* *Valet etiam facta ignoranti quoad illius aſtimationem, ſeous ſcienti ibi. nu. 126* f 79

Dominus non certiorando procuratorem cum poſſit dicitur in culpa pro male geſtis à procuratorem primo capito prima par. num, 19 f 13

Dominus in criminalibus regulariter non tenetur de exceſſu ſui procuratoris ibid nu. 12 f 14

Dominus comparens in Iudicio in quo procurator prætenditur attentaſſe dicitur ratificare ibi. nu. 56 f. eodem

Dominus habens notitiam attentatorum per procuratorem, & non renuncians dicitur ratificare ibi nu. 59 f 15

**Dominus recuſans renunciare attentatis dicitur attentare 1. p. c. 1. num. 60* f. eodem

**Dominus ſentiens commodum, tenetur de facto ſerui, quia præſumitur tacitum mandatum præceſſiſſe ibidem num 71. ibid eodem*

Dominus ſimpliciter ratificans geſta per procuratorem cum clauſula omni meliori modo, &c. & cum declaratione excludente attentata cenſetur ratificaſſe facta ab eo cum illa declaratione ibi nu. 78 f 16

Domini ſcientia præſumitur ex eo quod actus attentatus à procuratore ſit de arduis, & talis vt veriſimiliter fieri non deberet ignorante Domino ibi nu. 92 f. eodem

Dominus non præſumitur habere ſcientiam geſtorum per ſuum procuratorem ad hoc vt incidat in pœnam l ſi quis maior, C. de tranſact ibi. nu. 104 f. 17

Dominus etiam facto proprio contrauenien do litis pendentio. ſeu inhibitioni quas ignorabat, non dicitur attentare ibi. nu. 107. folio eodem

Dominus rei litigioſæ poteſt ingredi eius poſſeſſionem vacantem, in 2. p. c 4 in præf. nu 384 f. 68

Dominus qui poterat propria authoritate emphiteutam expellere, & ingredi poſſeſſionem, ſi Iudicem adiuerit lite pendente, non poteſt vltra vti dicta facultate in 2. p. c. 4. ampl prima nu. 2. folio 100

Niſi velit ingredi ex noua cauſa, vt nu 4. vel f. eod.

Niſi in principio litis per proteſtationem huiuſmodi facultatem ſibi reſeruauerit, vt nu. 6. vel f eodem

Niſi eſſet commiſſa cauſa, tantum ſuper moleſtationibus, & manutentione. vt nu 7 f eodem

Dominus Iuriſdictionem habens ſi inquiratur poteſt ſibi interdici adminiſtratio, & ſuſpendi Iuriſdictio in 2. p. cap 5. num. 17. folio 163

Etiam contra eius filium, ſi ille interim ſit mortuis, vt num. 18. folio eodem

Dominus an pro vaſallo agere, & appellare poſſit remiſſiuè in 2 p. c. 12 lim 50. num. 41 f 290

Dominus qui fuit abſens in prolatione ſententiæ tenetur regulariter appellare intra decem dies à recitatione ſententiæ, ſi pro eo interfuit verus procurator vel fuit verus contumax ib. nu 93 folio 292

Dominus quando procurator qui non appellauit non eſt ſoluendo audiatur per viam reſtitutionis ſecundum aliquos ibidem num. 101. 102. 103 f eodem

Dominus licet habeat regreſſum contra procuratorem, qui non appellauit quando eſt ſoluendo fallit tamen quando etiam dominus habuiſſet notitiam ſententiæ, & non appellaſſet ibi num. 104 f. eodem

Dominus in dubio an præſumatur habere notitiam eorum quæ per ſuum procuratorem geruntur ibi. nu. 108 f. eod.

* *Dominus quando præſumitur à procuratore certioratus 1. p. c. 1. num. 98* f. 17

* *Amplia etiam in procuratore vniuerſitatis ibidem numero 99. folio eodem*

* *Limita primo vt non procedat in facto graui, & notabili ibi. num. 100* f. eodem

* *Secundò vt non procedat in procuratore generali, ſed in ſpeciali ibi. nu 101* f eodem

* *Declara primo etiam ſi dominus ſit præſens in Curia nu. 102. folio* eodem

* *Secundo quod Dominus non auditur niſi reſtitutis fructib. quos attentando, procurator perceperat, ſi certioratus præſumatur, ibi. nu eod. 102. & f pariter eod.*

Dominus non præſumitur habere ſcientiam eorum quæ per ſuum procuratorem facta ſunt quando ſi contra feceris incideret in aliquam pœnam ibi nu. 109 f. 293

Dominus non cenſetur procuratori ſuo mandaſſe id per quod faciat principalem ſuum incidere in pœnam in 2 par. c. 15. nu. 210. folio 332

Dominus feudi inhibet ſuis vaſallis in 2 p. c. 30. in præfat. nu 78 folio 374

Dominus ſi vult excuſari ab attentatis tenetur ſtatim atque notitiam habuit ſuum procuratorem aliquid attentaſſe illis renunciare, & cedere in 3 p c. 29 nu. 28 f. 89

* *Dominium ſuperueniens non validat iudicium rei vendicationis antea intentatum c 4. lim 20. nu 34* f 145

* *Donatio excedens ſummam quingentorum aureorum etiam poſt litem motam inſinuari poteſt capitul. 4. lim. 11. numero 30. folio* 133

Dos poteſt conſtitui in re litigioſa in 2. par. cap. 4 in præfa nu. 548 folio 80

Ampliatur idem procedere in reſtituenda dote ibidem num. 549 folio eodem

Dotis, & alimentorum cauſæ quæ ſunt aliàs fauorabiles, & priuilegiata comprehenduntur ſub ſtatuto de compromiſſis in 3 p. c. 24 q 25 nu 22 f. 47

In dubio facienda eſt interpretatio quæ minus præiudicat, & quæ tendit ad bonum in præfa. 1. p. nu. 129 f. 9

E

E Celeſiaſtica poteſtas coercet ſæcularem, c. 20. in præfa. num. 48 folio 372

Edictum, ne lite pendente aliquid innouetur, intelligitur quando quid innouatur, quod ſit præiudicium partis in 3. p. c. 27. nu. 32 f. 69

* *Aegidianæ conſtitutionis intellectus, & in quibus nõ procedat c 12 lim 25* nu. 34 f. 272

* *Ædificatum poſt nunciatum nouum opus per modum attentati reuocatur, & ante omnia demoliri debet non obſtante quod nũciatus iuſte ædificaſſet, cap. 20. ampl. 17. num. 6. f. 392. & p. 3. c 21. nu. 25* f 3

Electio facta pendẽte appellatione interpoſita ab aliquo, ne ille aliũ eligat, valet, quia electio non explicatur per eum, vt litigantem in 2. par cap 12. de atten appella. pend. lim. 5. numero 4. folio 242

Electores pendente lite inter ipſos ſuper iure eligendi, poſſunt deuenire ad alium electionem par. 2. cap. 4. in præfa. numero 635. foli 88

Electorum facultas eligendi alium poſt mortem primi electi, impeditur propter litis pendentiam ibi. nu 670 f. 92

Electores pendente lite ſuper prima electione, poſſunt deuenire ad ſecundam electionem d. c 4 lim. 22 nu. 1. & 2 f 147

Et ita eſt veritas ſecundum Lapum ibi. nu. 3 f eodem

Ampl. 1 etiam ſi eſſet lis ſuper iure, & ſuper quaſi poſſeſſione eligendi ibid. nu 4 f. ſeq. 148

Intell. dummodo eligens ſit in quaſi poſſeſſione eligendi, & eam probet ibi nu. 5 f eod.

Ampl. 2 etiam ſi lis eſſet inter canonicè electum, & prouiſum à ſede Apoſtolica ibi. nu. 6 f. eodem

Lim. 1 quando lis eſſet inter duos electos ſuper validitate electionis ibi. nu 7 f. eodem

Lim. 2. quando eligentes vellent eligere, nõ de iure communi ſed ſpeciali, vt puta ob malam electionem alterius ibi. nu. 9. folio eodem

Lim. 3. quando ſecunda electio fieret per eligentes, non ratione ſui iuris conſeruandi: ſed ad impugnationem alterius, ibidem num. 10 f. eodem

Lim. 4. in ſecunda electione facienda per acceſſum votorum ibi. num 11 f eodem

Lim. 5. quando lis penderet inter electores, & electum ibid. nu. 12 f eodem

Contrarium verius, & concord. opi. remiſſiuè eodem numero. 12. folio eodem

Declar. 1. quod licet poſſit fieri 2 electio, non tamen poteſt lite pendente confirmari ibi. nu. 13 f. eodem

Decla. 2. dummodo eligentes ſint in quaſi poſſeſſione eligendi, ſecus aliàs ibi. nu. 4 f. eodem

Intellige dummodo vna cum dicta quaſi poſſeſſione concurrant quatuor, Primo, quod ipſa probetur 2. quod probetur infra tempus, infra quod debet fieri electio 3. quod huiuſmodi poſſeſſio competat de iure communi, ſecus ſi de ſpeciali 4. & vltimo, quod ſit quieta, & pacifica ibidem numero 15. 16 & 17 fol. eodem

Eli-

Digitized by Google

Eligndi quaſi poſſeſſionem continuans non attentat,d.c 4. in prima lim.nu.4 f.108

emergen ti.s illa dicuntur,quæ in ipſo iudicio emergunt in 2 par.c. 15.num 91 f 324

* Emphiteuta contra quem ad caducitatem agitur etiam lite pendente ſoluere tenetur.c.4.lim.11 nu 22.f.133.& ibidem in Penſienario ibi nu.23 f eodem

Emptio facta poſt appellationem facit emptorem malæ fidei poſſeſſionem in 3.p c.23.nu.96 f.18

* Emptor rei litigioſæ non excuſatur ex Iure ſibi ſuperueniente, c. 4 in prof num.536 f.79

* Et quæ ſint probanda,vt contra tertium agi poſſit,ibi num.537 eodem

Epiſcopus præſumitur eſſe in quaſi poſſeſſione corrigendi de iure communi p 2 c.4.in 1.lim.nu.67 f.113

* Epiſcopus in qualibet parte ſuæ Diœceſis poteſt erigere tribunal ita vt concurrat cum alijs inferioribus habentibus Iuriſdictionem ibi nu 69 f eodem

Epiſcopus licet non poſſit exemptos excommunicare,neque ſe intromittere in cauſa in curia vertente,tamen excommunicatos declarare,& violantem ſequeſtrum appoſitum per iudicem curialem in iure ſuo cecidiſſe pronunciare poteſt d ca.4. lim. 21. num 7 f.146

Epiſcopus ſeu alius depoſitus pendente appellatione ab eodem depoſitione interpoſita, poteſt excommunicare, & aliàs officium ſuum exercere d par.2.cap.12. in præfat. numero 94. folio 196

Neque interim appellatione pendente dicitur depoſitus ibi num. 95 f eodem

Epiſcopo depoſito qui appellauit,non debet tolli obedientia ibi.num. 96 f.eodem

Epiſcopus poteſt etiam pendente appellatione à mandato de reſidendo,ibidem deputare Vicarium,qui nutriatur de fructibus beneficij,niſi appellans docuerit de priuilegio exemptionis, cuius ratione appellabat in 2.p.c.12,de att.app pend lim.18.nu.2. & 3 f.262

Epiſcopus,qui à ſententia depoſitionis appellauit poteſt appellatione pendente ſuum officium exercere,excommunicare,& aliàs ſua iuriſdictione vti ibi.lim.26 nu.4 f.273

Epiſcopus pro ſua ciuitate an appellare poſſit remiſſiuè ibid.lim.50 num.41 f. 230

* Epiſcopus cauſam coram ſuo vicario auocare poteſt cap.10.num. 48 f.183

Epiſcopo allegato ſuſpecto non cenſetur illius vicarius recuſatus, c. 6 num.48 f 170

Epiſcopus,qui ante concilium attentauerat,non excuſatur ex ſuperueniente ſacri Concilij Tridentini,quibuſcunque inhibitionibus ad fauorem ordinariorum derogantis d.c.20.in 14.am. prime nu 2 f 395

Eq

Aequalitas in iudicijs ſeruanda eſt d.cap. 20.lim.29 prin.num. 6. folio 415

Eques ſemel legitimè priuatus munere ſuo non poteſt amplius illud exercere par 2.c.4.declar.4 nu.38 f 160

Etiam ex Principis reſcripto ſecundum aliquos num.39.ibidem folio eodem

Er

Error calculi nocere non debet, quin illum allegans audiatur,& terminus ad docendum de illo ſibi aſſignetur parte 2. cap.4. lim. 28.num.6 f.154

Ex

Ex diuerſis non fit illatio in 2 par.cap.12.limit.2. numero 2. fol. 234

Examen Teſtium factum per iudicem delegatum Apoſtolicum in partibus vigore Breuis,pendente lite,vigore ſpecialis commiſſionis,ſuper eadem cauſa in Rota,non dicitur attentatum p. 2 c.4.in 1.lim nu 68 f.124

Exceptio quod lis eſſet finita poteſt opponi in iudicio poſſeſſorio quod ratione priuilegij litis pendentis excludebat proceſſum in cauſa criminali p.2.c.3.nu.130 f.29

Exceptio litis pendentiæ coram alio iudice impedit proceſſum, & ſi ea non obſtet reddit illum nullum p.2.c 4.in 2.lim.num.67. folio 124

Intellige dummodò vltrà exceptionem Pars etiam appellet à proceſſu facto,ſecundum commun opin. numero 71.& ſeq. folio eodem

Ampl.primo,vt impediat etiam Iudicis impetrationem ibi nu. 74 f.eodem

Ampl.2.vt impediat quoque compromiſſum,& illius petitionem ibid.nu 75 f eodem

Ampl.3.etiam ſi actor fuiſſet paratus renunciare inſtantiæ inchoatæ ibi.nu.76 f.eodem

Ampl 4.etiam ſi Iudicium eſſet ſummarium ibidem nume.77. folio eodem

Ampl.5.etiam ſi talis exceptio non fuit oppoſita à principio, ſed ex poſt facto ex aliqua cauſa ibi.nu.78 f.eod.

Lim primo quando lis,de cuius pendentia excipitur fuiſſet doloſe,& calumnioſe inſtituta ibi nu.79 f.125

Lim.2 quando coram primo Iudice non fuiſſet proceſſum per viã Iudicij ibi nu.81 f.eod.

Lim.3 quando res iudicata obſtaret actioni ſecus aliàs ibi. nu. 82 f. eod.

Lim.4 quando facta fuit poſt litem conteſtatam coram 2. Iudice ibi.nu.83 f.eodem

Lim 5.in executiuis ibi.nu.84 f.eod.

Lim.6.in contumace coram primo Iudice ibidem numero 86. folio eodem

Lim 7 non procedere in exceptione litis mota contra fideiuſſorem vel econtra ibi nu.87 f.c.125

Exceptio litis pendentiæ non obſtat iuriſdictioni niſi res iudicata obſtet actioni ibi.nu.98 f.126

Exceptio litis pendentiæ non admittitur in ſtilo compulſorialium d.c.4.in 10.lim nu.1 f.130

Exceptio litis pendentiæ an obſtet compromiſſo in verb.compromiſſum.

Exceptio declinatoria fori nota Iudici operatur effectum ſuum etſi non allegetur.p.2.c.12.de atten.appe pend.num. 31.ampl. 15 f. 219

Exceptio notoria iniuſtitia contra agentem admittitur, & impedit litis ingreſſum etiam coram arbitro parte 2.cap. 12. Lim. 8. prine. numero 31.fol.248.& numero 33.& 34.fol. ſequent. 249

Exceptio eſt,quod fuit appellatum in caſu à iure prohibito eſt per Iudicem,ad quem,ante omnia diſcutienda, & ſuper ea tacito, aut expreſſè pronunciandum ibidem lim.53.num.3.fol. 306

Exceptiones contra executionem ad hoc,vt ratione reiectionis illarum detur appellatio,debet opponi ante pronunciationem, & commiſſionem de exequendo par.2.de atten app.pen.lim. 53. num.39 f. 307

Exceptio dominij,vbi poteſt opponi ibi datur præſcriptio par. 3. cap. 23 quando,& intra quod tempus numero 74.& numero.83. folio 74

Exceptio dominij,regulariter non poteſt opponi reuocationi attentatorum ibi nu 75 f.eodem

Exceptio,per quam notoriè conſtet de non iure petentis attentata reuocari,an contra attentata opponi poſſit 3.par.c.24.q.1.nu.1. folio 21

Exceptio non iuris actoris licet videatur obiectiua poteſt tamen quandoque eſſe de iure dantis ibi nu.37 f.23

Exceptio non iuris excludit etiam agentem ad reuocationem ſpolij attentati,3.par.cap.24 de reo.& excep.quaſt. 1.numero 41. folio 24

Exceptio non iuris agentis ad reuocationem attentatorum illũ non excludit,quando ſumus in cauſa profana ibidem nu 52.fol. eodem

Exceptio quod conſtat de non iure agentis ad reuocationem attentatorum,illam non retardat,ſi indiget diſcuſſione ibi nu.63. & infra nu.83 f.26.& 27

Exceptio non iuris vt in beneficialibus excludat agentem ab attentatorum reuocatione debet proponi coram Iudice competenti ibid num 74 f.eodem

Exceptio quod comparens non eſt talis qualem ſe facit etiam contra agentem ad reuocationem attentatorum opponi poteſt 3. par.c.24.q 1.nu.1 f.eodem

Exceptio excommunicationis retardat etiam executionem, quæ fit vigore rei iudicatæ 3.p.cap.24.de reo,& excep q.3.numero.6. folio 28

Exceptio excommunicationis non cenſetur excluſa per diſpoſitionem omnem exceptiones excludentem ibidem numero 9.fol. eodem

Ex-

Digitized by Google

Exceptio quod quis renunciauit appellationi non eſt regaliriter admittenda contra agentem ad reuocationem eorum quæ appellatione pendente attentata dicuntur 3.par cap.24 q 5.nu.1 folio 29
* Niſi in quatuor caſibus de quibus ibi remiſſiue nume. 2.folio eodem
Exceptio ſpontanea renunciationis beneficij,vel alienationis rei litigioſa in caſu,quo illa vendi poterat,an obſtet agenti ad reuocationem attentatorum 3 par.cap 24.quaſt 6 num. 1 folio eodem
Exceptio ſpontanea renunciationis videtur in effectu includere non mens agente ibi.nu.4 f.eodem
Exceptio renunciationis facta in cauſa principali ideſt appellationis,non nocet in acceſſorio,ideſt cauſa attentatorum ibi nu.9 folio eodem
Exceptio renunciationis attentatorum facta non obſtet agenti ad dictorum attentatorum reuocationem diſtinguitur ibi.nu.16 folio 30
Exceptio alterius ſpoliationis an obſtet contra agentem ad reuocationem attentatorum 3.par.capi.24 quaſtio. 7.numero 1. folio 31
Exceptio quæ tendit ad differendum reuocationem attentatorū videtur à iure repellenda,ſicut dicimus in appellatione 3. par c. 24 q.8 num.17 f.32
Exceptio prioris attentationis opponi poteſt etiam poſt tres conformes ſuper reuocatione attentatorum vltimo loco commiſſorum ibid.num 21 f.33
Exceptio ſpoliationis,repellit ſolum illum qui tenetur Iudicio vnde vi,ſecus ſi teneretur alijs remedijs poſſeſſorijs 3 p.c.24.q 7. num.3 f.31
Exceptio dominij,& proprietatis an poſſit opponi contra petentem reuocationem attentatorum ibidem quaſtion. 10.num.1.fol. 36
Exceptio dominij contra attentata poteſt opponi, quando facta reſtitutione eis per reuocationem attentatorum non remaneret ſalua cauſa proprietatis,vt in fortilitio 3.par.c.24.q.10.nu 20. folio 37
Exceptio de non lite ideſt quod non fuerat lis,vel quia calumnioſa vel quia non afficiebat,poteſt opponi contra attentata ibid.q. 11 num.16 f.39
Exceptio exerrabilitatis contra petentem attentatorum reuocationem an poſſit opponi ibidem quaſtion.13 numero 1.& 2.fol. 41
* Contrarium videtur verius vt ibidem numero 10. folio eodem
* Non tamen per hoc prohibetur Iudex ex officio illa reuocare ibid.nu.11 f.eodem
Exceptio,quod actus,qui prætenditur attentatus ſit factus de conſenſu petentis reuocationem,admittitur contra attentata ibid. Quaſt 15 nu.2 f.43
* Etiam ſi conſenſus eſſet tacitus ibi.nu.eodem
Exceptio lapſus termini ſibi ad docendum de attentatis præfixi,obſtat petenti attentatorum reuocationem ibid.q.16 nu 2.& 5. folio eodem
* Exceptio ſi ſit orta ante concluſionem in cauſa,& poſt concluſionem ad eius notitiam deuenit , recuſatio non poteſt amplius proponi c.6 nu.63 f.171
Exceptio irretractabilitatis obijci poteſt contra attentata 3 p.c.24. q 17 num.1 f.44
Exceptio ſcandali an poſſit opponi contra agentem ad reuocationē attentatorum ibi.q.18 nu.1 f.eodem
Exceptio per quam concluditur, quod attentatorum cognitio omnino pendet a cognitione cauſæ principalis admittitur contra attenta ibi.q.19 nu 1 f. 45
Exceptio continuationis poſſeſſionis poteſt opponi contra attentata ibid q.20 nu.1 f eod.
Exceptio quod actus,qui prætenditur attentatus tendit in faciliorē exitum appellationis poteſt opponi contra attentata ibi. nu 2 folio eodem
Exceptio præſcriptionis an currat contra attentata remiſſiuè ibi q. 24 num.1 f 46
Exceptio compromiſſi vigore ſtatutorum faciendi an retardat attentatorum reuocationem ibi q 25 nu.1. f.eod.
* Exceptio periurij an obſtet agenti ad reuocationem attentatorum ibid q 26 nu 1 & 6 f.48
Exceptio inhabilitatis etiam in poſſeſſorio debet admitti , quando eſt probata ibi q.27 nu.4 f 49
Exceptio,quæ non erat de iure admittenda de facto admiſſa an obſtet reuocationi attentatorum ibidem quaſtio.31. numero 1. folio 51
Exceptio non admittenda parte non contradicente admiſſa,vel contradicente,& ab admiſſione non appellante in qualibet materia operatur effectum ſuum,& aduerſario,præiudicat ibidem num.2 f. eodem
Exceptiones proponere,quando quis non poteſt obſtante ſtatuto, puta bannitus , poteſt tamen iudex exceptiones ſibi competentes proponere 3.p.c.27.nu 23 f 69
Exceptio litis pendentia coram arbitro non impedit litis conteſtationem ſicut coram Iudice in 2 parte capitulo 15.nu.13 fol. 321
Exceptio litispendentia impedit iudicis impetratione ibi.num.171 folio 329
Exceptio nullitatis executionem retardare ſolet in 2 p c.17.nu 29 folio 340
Exceptio nullitatis contra ſententiam oppoſita executionem retardare ſolet ibi.nu 47 f.344
Exceptio nullitatis requirens altiorem indaginem non retardat executionem ibi.nu 99 f.348
Exceptio tunc dicitur altiorem requirere indaginem quando continet iuris ſubtilitatem ibi.nu 120 f. 349
Vel quando prolixiorem habet tractatum ibidem num. 121.fol. eodem
Exceptio nullitatis non retardat executionem ſi iudex ſuſpicatur eam per calumniam proponi ibi.nu. 130 f.350
Exceptio nullitatis non retardat executionem,quando illi fuiſſet renunciatum:ibi nu.137 f eodem
Exceptio nullitatis oppoſita coram ſubdito Iudicantis regulariter non retardat executionem,cum ille cogatur exequi ibi. num. 146 f.351
Exceſſus in exequendo non præſumitur niſi probetur,p.2. de att.appe.pen c.12.lim 53.nu 28 f 307
Exceſſus in exequendo altero de tribus modis contingere poteſt,videlicet ratione rei,temporis,& exceptionem quæ non fuerunt admiſſa ibi nu 32 f eodem
Excommunicatio lata,recuſatione Iudicis pendente ita eſt nulla,ſicut lata appellatione pendente in 2 part. capitu.6.numero 9. folio 168
* Excommunicatio an in ſcriptura proferri poſſit,c 20.num. 20.numero 4 f. 396
Excommunicationis ſententia infra terminum ad appellandum,lata non reuocatur via attentati,ſecundum veram opi.d p 2.c. 11.num 40 f 186
Excommunicationis ſententia,quæ ſolet proferri in curia, niſi infra tres,dicatur conditionalis in præfat cap 12.num. 116.& ſeq. f. 196
Excommunicatio lata poſt appellationem legitimam,illa deſerta non conualeſcit 2.p.c.12.de atten appell pend.ampl.1.nu.7. folio 200
Excommunicatio lata poſt legitimam appellationem non reuocatur quando dicta appellationi eſt renunciatum ibi.ampl 2.nu 9. folio 206
Excommunicatio licet aliàs etiam in materia appellationis videatur priuilegiata,ſi tamen feratur poſt legitimam appellationem dicitur nulla ibi.amp 8.nu.1 f.210
Excommunicatio lata poſt appellationem ab interlocutoria eſt nulla etiam ſi veritas cauſa appellationis non probetur ibi.nu.4. folio 211
Excommunicatio poſt appellationem lata eſt nulla etiam ipſo iure & ſolum venit per modum attentati, quatenus de facto proceſſit,etiam de facto reuocanda ibidem numero 5.folio.eodem 211
Excommunicatio poſt appellationem lata non dicitur attentata ſi feratur à Iudice dato cum clauſula appellatione remota ibi. num.11 f. eodem
Excommunicatio ſemper in dubio præſumitur præceſſiſſe appellationem ibi nu.13 f.eodem
Excommunicatio lata poſt appellationem non valet ibid ampl 17. num.5 f 221
Excommunicatio eſt ipſo iure nulla etiam poſt appellationem extra iudicialiter latam,& eſt ſpecialis in cenſuris ibi. nu 27. & num 28 f 223
Excommunicatio generalis etiam contra incertam perſonam ligat ibi. Ampl.18 num 2 f eodem
Excommunicatio & cenſura poſt appellationem ab interlocutoria lata,etiam ſi veritas cauſa appellationis non probetur non valet p.2 c.12.Lim.1 nu 53 f 229

Ex-

Digitized by Google

Excommunicatio etiam poſt appellationem ab interlocutoria eſt nulla etiam ſi veritas cauſæ in appellatione expreſſa non probetur ibi nu. 98. & 99 f. 211

Excommunicatio lata poſt extraiudicialem appellationem non ligat immo eſt ipſo iure nulla dicta p. 2. c. 12. lim. 53. nu. 23. & 24 f. 239

Excommunicatio licet trahat ſecum executionem, vt ſtatim ille ſit excommunicatus, non tamen trahit cum illis qualitatibus, quæ plus grauarent, ibid. lim. 21. nu. 23 & c. 11 num. 42. fol. 261. & f. 186

Excommunicatio probata non dicitur, ſi ſit lata ſub conditione, niſi probetur etiam implementum ibi. eo. c. 12. li. 21. n. 39. f. 267

Excommunicatio etiam iniuſtè lata ligat. Limi. 23. nume. 4. folio 268

Excommunicatio interdictum, & ſuſpenſio regulariter æquiparentur ibi. nu. 12 f. eodem

Excommunicationis ſententia lata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum non dicitur attentata, ex quo ſecum trahit executionem par. 2. c. 14. de atten. pend. reſt. in integ. ad appell. nu. 23 f. 3·6

Excommunicationis exceptio an obſtet attentatorum reuocationi 3. p. c. 24. q. 3. nu. 1 f. 28

Excommunicatio etiam occulta impedit collationem excommunicato factam, vt non ſortiatur effectum ibidem nu. 7. & 8 fol. eodem

Excommunicatio lata poſt appellationem, & ſic attentata, non dicitur purgari per abſolutionem datam à Iudice ad quem, ad ſuum beneplacitum niſi interuenerit ſententia 3 p. c 29. nu. 16 f. 89

Excommunicati denunciatio fieri poteſt etiam pendente lite ſeu appellatione p 2 c. 4 in 5. lim. nu 5 f. 126

Excommunicatus pendente appellatione ab eo interpoſita non tenetur deſiſtere à diuinis d par. 2 cap 12 in præfat. numero 98. folio 156

Excommunicatus à ſententia excommunicationis appellans eſt interim excommunicatus ibi nu 109 f. eodem

Excommunicatus appellans poteſt interim priuari fructibus, & denunciari remiſſiuè ibi nu. 123 f. 197

Excommunicatus poſt appellationem non eſt interim excommunicatus 2 par cap. 12. de atten. appell pend Amplia. 8 num. 7 fol. 211

Excommunicatus comparens coram Iudice à quo, non cenſetur renunciare appellationi ſed quicquid facit facere metu cenſurarum ibi. nu. 11 f. 205

Excommunicatus non dicitur vir honeſtus in 2. p c. 12. de atte appe pend. am. p 15 nu 46 & 48 f. 219

Excommunicatus dicitur turpis perſona ibidem numero 48. folio eodem

Excommunicatus poteſt etiam pendente appellatione per Iudicem à quo abſolui ibi. lim. 4. nu. 10 f. 241

Lim. vi ibi. nu. 29 f. 243

Excommunicatus ignoranter, ſi à die notitiæ appellat non poteſt pendente hac appellatione denunciari ibidem limi. 21. nu. 25 fol. 266

Excommunicatus poteſt fructus, & diſtributionibus quotidianis priuari, pendente eius appellatione ab excommunicatione contra eum lata ibi. lim. 22. nu. 1 f. 267

Excommunicatus ex quo diuiſus eſt à Communitate Eccleſiæ non debet fructibus Eccleſiæ alimentari ibidem numero 2. folio eodem

Excommunicatus non facit fructus ſuos ibidem numero 3. folio eodem

Excommunicatus priuatus fructibus appellatione pendente illos nõ recuperat per viam attentatę, etiam ſi obtineat pronunciari excommunicationem fuiſſe iniuſtam, bene tamen recuperat per viam querelæ ibi. nu. 4. & 5 f. eod.

Excommunicatus iniuſtè, fructus recuperat ibidem numero 6 folio eodem

Excommunicatus abſolui poteſt à Iudice, non obſtante, quod ab hoc fuerit appellatum ibid. lim. 23. num. 1. fol eod. & num. 3. fol. 268

Excommunicatus non poteſt petere attentata reuocari 3. p. c. 22. nu. 4 fol 6

Excommunicatus non poteſt agere aliquo Iudicio poſſeſſorio 3 p ca. 24. q. 3. num. 2 f. 28

Excommunicatus non poteſt intentare iudicium poſſeſſorium ibid. nu 4 fol eod. dummodo excommunicatio ſit probata in actis ibi. num. 5 f eodem

Excommunicatus, licet non poſſit agere contra iniuriantem, Iudex tamen poteſt iniuriantem punire 3. par. cap 27. numero 22 folio 69

Excommunicari quis etiam ignoranter poteſt p. 2 c. 12. de att. app. pend. lim. 21. nu. 24 f. 266

Excommunicare, qui non poteſt, declarare tamen poteſt excommunicatum ibi. nu 25 f. eodem

**Executio inſtrumenti liquidi poteſt fieri etiam pendente lite occaſione compenſationis commiſſa cum clauſula, prout iuris fuerit p. 2 c 4 lim 11 nu. 11* f 132

**Excuſſio etiam lite pendente licitè fieri poteſt p. 2. c. 4. lim. 11. n. 13 fol. 132. Et eo. c. 4. lim. 20 nu 11* f 144

Execrabilis ſpoliatus an reſtituatur par. 3 cap. 24. q. 13. nume. 2. folio 41

Execrabilis eſt magis odioſus quam attentans, ibidem num. 3. fol. eodem

Execrabilis incurrit ipſo iure priuationem beneficiorum, & inhabilitatem ad ea ibi. nu 4 f. eodem

Executio rei iudicatæ facta pendente reſtitutione in integrum ad appellandum dicitur attentata par. 2. cap. 14. nume. 18 folio 3 6

Executio ſententiæ, & rei iudicatæ impeditur per conceſſionem reſtitutionis in integrum, etiam cum clauſula prout de iure, & etſi adhuc non fuerit obtenta in 2 par. cap. 18 num. 22. 23. 24. folio 356

Executio facta etiam vigore brachij ſecularis poſt citationem, & inhibitionem vigore commiſſionis emanatas, dicitur attentata c 20. Amp 6 nu 1 f 386

Executio etiam contra tertium fieri poteſt ſuper re litigioſa alienata c. 4. in præfa nu 531 f. 79

Executio ſententiæ facta pendente Iudicio ceſſionis bonorum, non dicitur attentata c 4 in 4 lim nu 25 f. 121

Executio ſententiæ facta pendente reſtitutione in integrum præſumpta calumnioſa eſt valida d capitu. 4 in 4. limit numero 4. folio 127

Executio inſtrumenti liquidi poteſt fieri pendente lite, occaſione compenſationis admiſſæ cum clauſula prout iuris fuerit d. c. 4. in 11 lim. nu. 11 f. 132

Executio facta vigore laudi ex compromiſſo habente obligationem cameralem contra non parentem pendente reductione ad arbitrium boni viri dicitur attentata d ca. 4. 15 limi. numero 5. folio 137

Executio pro collectis fit etiam lite deſuper pendente d cap. 4. limi. 25 numero 1 fol. 153, cum limi. vt ibidem nu. 3. 5. & 6 & fo. ſeq 152

Executio pro liquidis etiam remanente litis pendentia ſuper illiquidis fieri poteſt d cap. 4. lim. 28. nu. 1 fol. 154. lim. vt ibi nu 5. folio eodem

Executio inſtrumenti liquidi fieri poteſt pendente lite vigore commiſſionis, quod quis admittatur ad compenſationem prout de iure, ſi id de cuius compenſatione agitur non ſit liquidum ib. num 3 f. eod.

Executio pro debito principali liquido fieri poteſt ſi cambia, & recambia ſint illiquida ibi. nu. 4 f. eodem

Executio ſententiæ an ſit licita pendente termino ad appellandum inter ſententia.

Executio facta poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis impetratæ ab appellatione abſque eo, quod rediuit pro Apoſtolis dicitur attentata par 2 capitul 12 in præfat. num. 60. fol. 194

Executio contra vſurarium condemnatum cum publicatione bonorum, fieri non poteſt pendente appellatione per ipſum interpoſita ibi. nu. 101 f. 196

Executio directa facta pendente appellatione illa poſtmodum deſerta non reuocatur par. 2. cap. 12. de atten appell pend ampl 1 num 16 f. 201

Executio directa, & indirecta, quæ dicatur ibi. nu. 17. & num. 18. folio eodem

Executio facta poſt deſertionem appellationis non cenſetur attentata ibi. nu 38 f 203

Executio poteſt fieri etiam appellante vlterius non citato, quando fit poſt deſertionem appellationis 2. p c 12. de att. app. pen ampl. 1. num 39 f. eodem

Executio ſententiæ fieri poteſt, etiam ſi appellans infra terminum fecit cauſam committi ſi commiſſio ſtetit in bancho curſorũ per tres menſes abſque eo quod fuerit præſentata ibid. nu. 47 folio eodem

Executio facta deſerta appellatione dicitur attentata, ſi appellans iuſta

Digitized by Google

iuſto impedimento fuit impeditus, & non potuit appellationẽ proſequi ibid nu 48 fol.203
* Executio facta poſt inhibitionem Rotalem dicitur attentata.c.12.ampl.1.nu.51
Executio ſententia criminalis regulariter fieri non poteſt appellatione pendente, ibi.ampl.4.nu 4 fol.207
Executio in criminalibus retardatur ob interpoſitam appellationẽ etiam ſi fuiſſet interpoſita à tertio ibid.nu.7 f.eodem
Executio ſi fiat appellatione pendente, tenetur non ſolum Iudex, ſed etiam eius ſubditi commiſſarij, & ſeruientes, ita vt nec illius iuſſus eos excuſet ab attentatis ibid nu.11. f eodem
Executio non retardatur per appellationem interpoſitam à Iudice, à quo non poteſt appellari ibid nu 18 f.20
executio ſententia facta poſt appellationem vnius ex conſortibus, dicitur attentata, & venit reuocanda etiam reſpectu aliorũ conſortium ibid.ampl 11.nu.4 fol.212
Executio ſententia impeditur per appellationem à tertio pro ſuo intereſſe interpoſitam ibi.ampl.14 nu 2 fol.215
Executio ſententia fit etiam pendente appellatione per tertium interpoſita, quando ſibi datur cautio de reſtituenda re in euentum quod obtineat ibi.nu.12 f.eodem
Executio, quando non impeditur per appellationem tertij debet tamen fieri ſine praiudicio iurium ipſius ibid nu.28 f.216
Executio facta infra decem dies qui dantur ad appelland um nõ dicitur attentata reſpectu tertij, qui poſtea appellauit ibid num. 30 fol eodem
Executio facta pendente appellatione ab interlocutoria regulariter valet ibid.lim.1.nu.14 fol 227
Executio in poſſeſſorio impeditur per appellationẽ in petitorio quando petitorium per exceptionem dominij incontinenti probandã excluderet poſſeſſorium ibid.lim.2 nu.44 fol.237
Executio non impeditur per appellationem extraiudicialem ſi appellans non facit fidem de præſentatione, ibid.lim.3.nume.9 fol. 239
Executio non eſt facienda etiam ſi appellatio videtur iniuſta, quãdo ſumus in criminalibus, niſi ſit periculũ in mora, & ita ſeruatur de ſtile Franciæ, ac ſi eſſemus in Iudice a quo non liceret appellare ibid.lim.6.nu.28.29.30.& 31 fol.245
Executio pendente appellatione fieri non debet, quando dubium eſt an appellatio ſit notoriè friuola & inualida ibid.num.33.fol.eodem 245
* Executio quando cenſeatur ſuſpenſa per admiſſionem appellationis.d.c.12.lim 8.nu.13 fol 248
Executio poſt tres conformes fit non obſtante quacunque nullitate oppoſita ibid lim.8.nu.14. eodem fol 248
Executio ſententiæ fieri poteſt, etiam pendente appellatione quando ſumus in notorijs ibid lim 9.nu 2 f 250
Executio appellatione pendente facta non dicitur attentata ſi appellans infra terminum ſibi præfixum vel non eſt proſecutus vel de proſecutione Iudicem non certificauit ibid. lim.14.nu.1.f.eod & nu 4 fol.258 & 259
Executio ſententiæ per Iudicem à quo appellatione pendente fieri poteſt, quando appellans de proſecutione Iudicem non certificauit, etiam ſi fuerit iuſto impedimento detentus ibi limit.14.nu 6. eodem f 259
Executio factu poſt appellationem ex eo quia appellans de proſecutione Iudicem non certificauit, retractari poteſt per viam iuſtitiæ. licet non per modum attentati.ibid.nu 7 f eodem
Executio fieri poteſt contra officialem cõdemnatum in ſindicatu, non obſtante eius appellatione ibi.lim 20.nu 2 f.263
Executio facta poſt appellationem interpoſitam à ſententia in poſſeſſorio lata de iure canonico reuocatur per viam attentati ibi.lim.25.nu.20 fol 272
Executio facta pendente appellatione & commiſſa cum clauſula ſolita ſine praiudicio legitimæ executionis, quatenus Aegidiana non dicitur attentata ibid.lim 25.nu.33 fol.eodem
Executio fieri poteſt appellatione pendente à ſententia magni Conſilij Neapolitani, item à decreto affirmatiuo cuius res exempla remiſſiuè ponuntur ibid lim 28.nu 1.2.3 fol.275
Executio in criminalibus non retardatur ob pendentiã appellationis quando periculum eſt in mora & iam ſi fuerit ex iuſta cauſa interpoſita ibi lim.43.nu.9 & 10 f 282
Executio ſententia aduerſus quam fuit petita reſtitutio in integrũ ad appellandum non reuocatur per viam attentati, ſi ille fuerit poſtmodum reſtitutus ibi.lim.50 nu.24 f 289
Executio appell.pendente fit in omnibus illis caſibus, in quibus à iure prohibita eſt appellatio exemplum in appellatione contra tres conformes nec reuocatur per viam attentati ibi. lim.53. nu.4.5.& 6 fol 306
Executio & alia geſta pendente reſtitutione in integrum ad appellan.regulariter dicuntur attentata & tãquam attentata reuocanda par.2.c.14 de attent.pend.reſtit.in in integr. ad appel an.18 fol.316
Executio facta pendente tempore ad appellandum, licet non debuiſſet fieri, ſi tamen poſtmodum non appelletur, illa remanet valida, & non reuocatur tanquam attentatu ibid. numer. 33. fol. 317
* Executio poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis in integrum ſignatam prout de iure an ſit reuocanda c.20. ampl. 11 nu.31 f.390
* Executio contra fideiuſſorem Iudicij an fieri poſſit ſine nouo proceſſu, & noua ſententia. Iata ſententia & relaxatio mandato contra principalem d.c.20.limit 6 nu.16 f 402
* Executio facta poſt appellationem interpoſitam reuocatur tanquam attentata p.3.c.21.nu.24 fol.3
* Etiam ſi pronuncietur malè appellatum ibid f & nu. iiſdem.
* Executio retardatur ſi per petentem reſtitutionem probatum ſit publicis inſtrumentis de ſua læſione, & bono iure c. 28.num. 126 f.362
* Executio quando cœpta dicatur.ibi.nu.131 f eodem
* Executio petita non retardatur ante petitam reſtitutionem in integrum.ibi nu.132 fol 363
* Executio an ſit impedita ſi grauato competat ius recurrendi & ſupplicandi, antequam ſupplicationem porrigat, & actualiter recurrat.c.19 nu.38
Executio ſi fiat pendente recurſu, an dicatur attentari in 2. par. c. 19.nu 6 f 365
Executio impeditur per recurſum parti intimatum ibid. num.14. fol. 366
Executio poteſt fieri reuiſione cauſa pendente ibid.numer. 16. fol. eodem.
Executio regulariter fieri poteſt pendente recurſu & reuiſione cauſa ibid.nu.26 f eodem 366
Cum ampl. & limit. vt ibi.nu.27 & ſeq. f.eodem
Executionem per viam ſupplicationis petens pendente reuiſione debet præſtare cautionem de qua in auth.qua ſupplicatio.C.de prec.Imper.off.ibi nu 35 fol.367
Executio facta poſt inhibitionem emanatam à iudice, coram quo erat nullitas etiam principaliter, & per modum actionis intentata eſt nulla, & attentata c.20.in præfat.nu.70 f 374
Executio ſentẽtia lata in poſſeſſorio fieri poteſt etiam pendente appellatione niſi ſuperueniat inhibitio c.20 in prima ampl princ. 19 & 20 f.385
Executio factu poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis reſtitutionis in integrum ad appellandum dicitur attentatu etiam ſi fuiſſet facta vigore rei iudicatæ c.20.in 3.ampl prin. nu.1.fol. 385
Executio etiam facta vigore litterarum executorialium & brachij ſecularis legitimè obtentis dicitur attentata ſi fiat poſt inhibitionem etiam ſi fieret vigore trium cõformium & reuocatur nedum per viam iuſtitiæ, ſed per viam attentati c.20.in 6. ampl princ.nu.1.3.& 4 fol.396
Executio factu & poſſeſſio capta poſt inhibitionem qua pretenderetur vt ſupra deſerta, dicitur attentata etiam ſi fuiſſet capta vigore commiſſionis ſpecialis in qua caueretur quod ſententiã exequeretur d c 20 21.ampl princ.nu.2.3. f 395
Executio facta poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis appellationis habentis clauſulam conditionalem, ſine præiudicio legitimæ executionis. & quatenus Aegidiana locus ſit, non facit attentata c.20 lim.13 princ.nu.2 f.407
Executio ſententiæ facta pendente appellatione quãdo appellans infra terminum præfixum non docuit de proſecutione, non reuocatur ex priuilegio attentatorum ſed beneficio iuſtitiæ.p.3.c 21.nu.33 fol.4
Executio ſententia in poſſeſſorio poſt appellationem ab ea interpoſitam iniuſtitia beneficio pariter retractatur nu 34 f.eod.
Executio ſententiæ, quæ iudicis officio expeditur 30. annorum ſpatio præſcribitur p 3.c 23.nu.79 fol 17
Executionis ſententia lata ſuper attentatis non præſcribitur ſpacio 30.annorum, quando illa antea fuit cepta licet non fuerit finita, ibid.nu.94 fol.18
Executio facta pendente appellatione quæ non habebat effectum ſuſpenſiuũ ſed tantũ deuolutiuũ ſi in 2 inſtantia feratur ſententia confirmatoria prima reuocatur p.3.c.24.q.1.n 51.f 24
Executio rei iudicatæ impeditur, quãdo de illius iniquitate cõſtat per ceſſionẽ partis, quæ ſit clara, ibid.nu.72. fol.26

Digitized by Google

Executio contra intruſum abſque nouo proceſſu fieri poteſt docto de intruſionenu 3.par c 26.nu.42 f.60

Executio ſententia lata ſuper attentatis, an fieri poſſit poſt interpoſitam appellationem antequam ſit inhibitum, ſicut in interlocutorijs, an vero ab executione etiam pendente tempore ad appellandum abſtinendum ſit, ſicut in diffinitiuis 3.par. cap.28. num 10 f.75

Executio ſententia & laudi non impeditur pendente reductione ad arbitrium boni viri, ſecundum aliquos in 2 par. c.16 nume. 4.fol. 333

Executio laudi pendente reductione fieri poteſt, data tamen cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentie ſecundum alios ibid.nu.7 f eod.

Executio laudi etiam pendente reductione ab eo fieri poſſet, quando laudum ex forma ſtatuti haberet executionem paratam ibid. num.44 f.336

Executio laudi etiam habentis executionem paratam denegatur reductione pendente, quando cauſa reductionis non requireret longum tractatum, ſed incontinenti, puta infra duos menſes ex forma alicuius ſtatuti eſſet terminanda ibidem nume.47. fol. eod.336

Executio petita ante petitam reſtitutionem in integrum non retardatur ob pendentiam reſtitutionis in integrum ibidem nu 56 folio eod.

Executio ſi impediretur prætextu nullitatis principaliter propoſita, eſſet quodammodo dare executionem ſententia nondum lata, vt hic declaratur in 2.p.c 17.nu.19 f 341

Executio ſententia fieri poteſt pendente nullitate principaliter petita, ſecund Doct qui hic allegantur in 2 par. cap 17. num 27. folio eod.

Executio & alia geſta pendente nullitate principaliter propoſita an ſit tanquam attentata reuocanda 2 p.c 17 nu.39 f 343

Executio facta pendente nullitate principaliter propoſita, non eſt tanquam attentata in primis, & ante omnia reuocanda ibid numero 42. f.eod.

Executionis actus vigore appellationis interpoſito habet quandam correſpectiuitatem cum ipſa, ſententia, vt catenus illa impediatur, quatenus tollitur præſumptio, quæ erat pro ipſa ſententia ibid.nu 44 f.eod.

Executio retardatur dato libello ſuper nullitate ex conſuetudine, quæ ſeruatur Florentiæ ibid.nu.87 f.346

Executio retardatur ſecundum Ritum magnæ Curiæ Vicariæ in Regno Neapolitano quando proponitur nullitas decreti affirmatiui 2.p.c.17.nu.90 f.347

Executio vigore pacti non poteſt fieri pendente nullitate etiam principaliter propoſita inſtrumenti in quo adeſt illud pactum ibid. num 94 f eod.

Executio ſi petatur ex iudicato retardatur per exceptionem nullitatis etiam altiorem indaginem requirentis ibid. numero 116. folio 349

Executio prætextu nullitatis non retardatur quando ſtatutum vel reſcriptum diſponeret, quod pendente nullitate fiat executio ibi.nu.152 f 351

Executio nullitate pendente impeditur ſi pars contradicat, alias ea tacente, etiam ſententia nulla poſſet exequi 2.par.cap.17.numero 164 f 352

Executio prætextu reſtitutionis in integrum non impeditur niſi fiat probatio læſionis incontinenti vel ſaltem ea offeratur probari ibi.c.18 nu 32 f.357

Executio pendente reſtitutione in integrum facta, dicitur attentata, etiam ſi fiat vigore trium conformium, & ſpecialis commiſſionis cum clauſula, ſi quid exequendum fuerit exequatur in 2 p c.18.nu.58 f.358

Executio non retardatur per reſtitutionem in integrum petitam, quando contra petentem eſt præſumptio calumniæ, & quod id faciat animo litem prorogandi, ſecundum aliquos ibi nu 60 folio eod.358

Executio facta non præſtita cautione de qua ſupra, an conualeſcat ſi poſtea præſtatur, & videtur quod non ibid nu.84 f 360

Executionem retardari per reſtitutionem petitam aduerſus tres conformes ſecundum ept Sali, etiam Rota tenuit ceſſante calumniæ præſumptione.ibid.nu 94 f.eod.

Executio fieri poteſt, etiam pendente reſtitutione in integrum quando illam petenti fuiſſet præfixus terminus ad docendum de læſione, & interim nihil releuans docuerit ibi nu.104 f 361

Executio vbi eſt irretractabilis, tunc executio non fit, etiam ſi ſumus in caſu, in quo alias reſtitutione pendente poſſet executio fieri ibi.nu.148 f.364

Prout eſt carceratio, vel tortura vt ibi.nu.149 f.eod.

Executio in caſibus, in quibus etiam pendente reſtitutione permittitur, fieri maxime poteſt, quando fuiſſet inhibitum per Iudicem reſtitutionis ibi.eod.c.18.nu.152 f o 364

Niſi ante inhibitionem executio fuiſſet taliter cepta quod virtualiter poſſet dici perfecta, quia tunc inhibitio eſt moderanda, vt nu.153 ibid. f.eod.

Executor apoſtolicus deputatus ad capiendam poſſeſſionem nomine cameræ, attenta reſeruatione beneficij reſtituenda ei, qui literas apoſtolicas præſentauerit, dicitur attentare ſi mota lite ſuper ſubreptione breuis, reſtituit poſſeſſionem, & attentata reuocari debent 1 par c 2.nu.71.& 73 f 26

Executor apoſtolicus vigore clauſulæ abſque vitio ſpolij & attentatorum lite pendente poteſt beneficij poſſeſſionem capere & non attentat ibid nu.72 f.eod.

Executor qui vigore breuis poſſeſſionem beneficij cœpit nomine cameræ reſtituendam alteri cum literas præſentauerit, non dicitur mere tertius c 4 in præfat nu.453 f 73

Executor Breuis capiens poſſeſſorem poſt mortem illud impetrantis, nihil camera acquirit cum ius Breuis per mortem impetrantis expiret ibid.nu.507 f.77

Executor Breuis, qui poſſeſſionem captam nomine Cameræ debet reſtituere præſentanti litteras expeditas, alteri reſtituere non poteſt, quam illi cuius intuitu cœpit poſſeſſionem ibid.num.510. folio eod 77

* Executor merus datus cum clauſula vocatis vocandis intra decem dies nihil innouare poteſt, ſi ab eius ſententia fuerit appellatum.c.11.nu 30 f.186 & an dicatur verus Index c.12. lim.53.nu.46 f.308

* Executor merus, & non merus qui c.12. lim 53 nu 45. f.eod.

* Executor ſi incepit ſubhaſtare appellatione interpoſita per partem præco ſua ſolemnia non omitteret proſequi.d.c.12. & d.lim. num 21 f.306

* Ab executore non appellatur, nec ſuſpectus recuſatur ſi ſit merus ſecus ſi ſit mixtus.c.6 nu.64 f.171

Executor apoſtolicus non poteſt prouidere expectantem de beneficio litigioſo in verb.beneficium.

Executor apoſtolicus ad prouidendum alicui de beneficio, quod ix duxerit infra menſem acceptandum, poteſt abſque cauſa cognitione ſtatim inhibere collatoribus, ne infra illum menſem conferant c 20 in præfat.nu.181 f.380

Executor datus ſuper litteras penſionis, poteſt etiam lite pendente ſuper nullitate penſionis cogere ad ſoluendum, niſi ſit inhibitus cap.20.in 1.Ampl nu.29.& 30 f.384

Executor non debet retardare executionem, quando videt malitiam per calumniam oppont & cauſa morandæ executionis in 2.p. c.17.nu 132 f.350

Executoriales ad hoc vt proceſſus earum vigore factus valeat poſt illarum intimationem debent reproduci, coram Auditore, à quo emanarunt in 2.p.c.1.nu.35 f.13 & par 2.c.4 in præfat. nu.360 f.67

Executoriales ſeu brachium ſæculare obtenta contra eum, qui primo poſſidebat poſſunt exequi contra eius ſucceſſorem ſingularem mediatum, vel immediatum, qui emit rē litigioſam ex. par.1.c.3.nu.22 f.12

Executoriales principali dum viueret intimato, ſi in eius demortui locum alius ſubrogetur, non iterum Domino ſunt intimanda ſed ſufficit procurator p 2.c.4 in præfat nu.190 f.56

Executoriales ad hoc & poſſeſſio earum vigore canonice capi poſſit, debent intimari reproduci & ſeruari, quatuor termini p.2.c. 4 in pref.nu.357.& 359 f 67

Executoriales, intimatæ, & omnia ſolemniter acta præſumuntur per ſpacium 20.annorum ibid.nu.390 f 69

Executoriales capiunt intruſos par 2 c.12 de att.app.pen.amp.14. num.21 f.216

Executoriales poſſunt exequi contra intruſum etiam non citatum. c 20.in 26.ampl.princ.nu.2 f.395

Exemptio conceſſa ſubdito à iuriſdictione ordinarij pendente lite durat, etiam in iudicio reſtitutionis in integrū, aduerſus ſententiam, contra exemptum latam in 2 par cap.18.num.130. folio 362

* Exhibens ſcripturam confetur omnia contenta in ea fateri c.4. in pref.nu.88 f.50

* Fallit in actu inualido ibid.nu.eod.& f eod.

Exhumatio corporis humani dicitur ſcandaloſa populo 3.p.c.24. q.18 nu.2 f.44

Expenſa factæ ante reſtionem litis poſſunt peti & actori pro illis nō ſunt deneganda executoriales p.2 c.4.in præfat.nu 300.f.64

Expen-

Digitized by Google

Expenſas litis & alimenta, quandoque altera pars alteri cogitur praſtare lite pendente ſupra verſ alimenta.

Expenſarum taxatio, dicitur potius declaratio ſententia, quam actus nouus d.c.4.in 21.lim nu.11 f.146

Expenſarum condemnatio, ita fit coram arbitro ſicut coram Iudice 2.par.c.15.nu 48 f 322

Expreſſio falſa, & erronea nominis ipſius appellati non vitiat appellationem p.2.c.12. de attent.appel.pend.ampl.18. numero 4. folio 223

Dummodo per aliquas coniecturas conſtet aliquo modo de corpore appellati ibid.nu 5 f eod.

Expreſſio iuſtæ cauſæ, quæ requiritur in appellatione ab executione, debet eſſe ſpecifica, nec ſufficit fieri pro relationem ad acta p 2. de att.app pendente lim 53.nu.31 f.307

Extraordinarium Iudicium in verb. Iudicium.

Extraiudicialia non ſuſpenduntur appellatione p 2.c.12. in præfa. num.124 f.197

Extraiudiciali appellatione pendente, attentata regulariter non ſunt ipſo iure nulla par.2.cap 12. de atten.appell pend.ampl. 17.num.22 f 222

Etiam ſi appellatio ſit deſerta vel ei renunciatum ibid num 23. folio eod.

Extraiudiciali appellatione pendente, attentata ſunt ipſo iure nulla, ſi natura cauſæ ex ſe, abſque appellatione induceret actus nullitatem ibid.nu.26 f 223

Extraiudicialis appellatio ab aliqua interlocutoria puta à profeſſibus executoribus regulariter non facit attentata ibid ead a. 12.lim.1.nu 31 f.228

Niſi in euentum cauſa in appellatione expreſſa, & niſi per appellantem fuiſſet oblata probatio cauſæ, & non fuiſſet admiſſa, & niſi appellatione extraiudiciali, ſuper electionibus cathedralium & regularium eccleſiarum ibid numero 32. 33. & 34. f.eod.

Extraiudicialis actus puta appellatio ſecundum aliquos facit attentata in 2 p.c.15.nu 65 f 323

Extremum unum neceſſarium ad obtinendum reſtitutionem eſt probare læſionem, præſertim ex generali clauſula, ſi qua iuſta mihi cauſa videbitur &c. immo, & tria alia de quibus hic remiſſiuè in 2.p.c.18 nu 30 f.357

F

FActum contra prohibitionem ſuperioris debet tolli & reuocari tanquam factum contra prohibitionem legis in 2 par c.20 in præfat.nu 49 f.373

Factum Principis cenſetur factum hominis & partis eod.c.20 lim. 26.nu.4 f.413

Factum de facto quoque reuocari poteſt in 3.par. cap 25.nume.46. folio 55

* Factum quid præſumitur tempore licita ad euitandum delictum 1.par.in præfat.nu.130 f.9

* Factum illicito licite remouetur cap.4. declara.4.nume.24. folio 159

* Factum iure permittente pœnam non meretur c 20. lim. 11. numero 5 f.405

* Factum quod fit extraiudicialiter lite pendente quo ad actorem facit attentata ſecus vbi fit, quod à iure permittitur cap.4. in præfat.nu.50 f.48

* Facultates A.C. non intrant in cauſis in Rota commiſſis, nec in cauſis coram alijs Iudicibus introductis.c.20.ampl.11.nu.6. folio 388

Falſi cognitio facit quod interim in cauſa ciuili non procedatur in 2.p c 4.lim 23 nu.9 f.150

* Cognitio de falſitate Inſtrumenti producti in vno Iudicio ad vnum finem poteſt deinde in alio iudicio de eadem falſitate iterum cognoſci.c 17 nu 93 f.347

Fama ne quis pereat ceſſat ſequeſtratio aliàs facienda c.4.declara. 4.nu.31 f.159

Fama vel ſcientia præſumpta non ſufficit vbi agitur de priuatione iuris acquiſiti, ſed clara ſcientia requiritur in 2.p. cap.4. in præfat.nu.76 f.49

Fatalia currunt etiam ſi ſententia non fuerit ſubſcripta in 2.p.c. 12.de attent.appell pend nu 32.in præfat. f.192

Fatalium curſus ſuſpenditur per compromiſſum factum coram arbitris ibid nu.33 f.eod.

Etiam ſi in compromiſſo fuiſſet ſolum deductum negotium principale non autem cauſa appellationis vt numero 35. folio eodem.

Fall quando compromiſſum eſſet factum coram arbitratore vt nu.36 f.eod.

Fatalium curſus ſuſpenditur partium conuentione f.eod.nu.37.

Fatalia non currunt remiſſoria per appellatum obtenta ibid num. 38. f.193

Fatalium curſus impeditur pendentia cauſæ attentatorum ibidem num.39 f 193

Fatalia non currunt in conciſtorio Principis pendenti ibi f.eo.n 40

Etiam ſi Princeps nulliter pronunciaſſet vt nu 41 f.e.193

Quod eſt verum ſi illud proceſſit ob Principis occupationes ſecus ſi ob negligentiam appellantis, vt nu.43 f.eod.

Fatalia in exiſtentibus in curia regulariter incipiunt currere à die interpoſitæ appellationis ibid nu.50 f.eod.

Extra curiam vero & in partibus à die quo veriſimiliter potuit appellans committi facere cauſam in curia ibid. nu.51. folio eod.

Et quando incipiat currere annus ibid.nu.52.& ſeq. f.eod.

Fatalium curſus ſuſpenditur tempore ſedis vacantis ibidem num. 54.fol. eod.193

* Fatalia an currant in cauſa appellationis pendente cauſa nullitatis c 17 nu 76 f.346

* Et an fatalia cauſa reſtitutionis in integrum part.3. cap.30. num 107 f.104

Fatalia non currunt donec diſputatur appellatio ſit nulla vel valida in 2 p.c.12.ampl.19 nu.6.7.& 8. f.224

Fatalia currunt ei qui in cauſa attentatorum ſuccubuit in 2.p.c. 14.nu 29 f.316

Fatalia regulariter non currunt appellanti, donec pendet compromiſſum p 2.c.15 nu.66 f.323

Fauorabilia an odioſa ſit aliqua diſpoſitio inſpicitur quicquid in ea fuerit principaliter in conſideratione fauor, an odium in præfat prima par.nu 107 f 8

Fauorabilis eadem res nunquam eſſe poteſt, vni quin alteri ſit odioſa niſi odium & fauor recipiat inter ſe commodam ſeparationem ibi.nu.115 f eod.

Fœmina agens ad reuocationem attentatorum in cauſa feudali reſtituitur ad ſtatum in quo erat in 3.par.cap.24 q.1. num.14. folio 21

Feudi inueſtitura cum illius poſſeſſione poſt mortem litis conſortis per eum qui in feudo ſuccedebat etiam ſi fuerit lite pendente impetrata non dicitur attentata ſed facta ex cauſa neceſſaria in 2.p c.4 lim.8 nu.3 f.130

Præſertim ſi habuiſſet cauſam de præterito, vt nu. 4 f eod.

Feudatarius obtinens inueſtituram à Principe, & illius vigore capiens poſſeſſionem feudi & fortius baroniæ litigioſæ poſt mortē collitigantis, non dicitur attentare c.4.lim.12.nu.10 f.134

Fideiuſſore conuento an poſſit conueniri principalis & exequi mandatum, in verb lis.

Fideiuſſo i inhibitio facta non nocet principali nec econtra in verb. inhibitio.

Fideiuſſor de Iudicio ſiſti non cogitur repræſentare principalem pendente appellatione per eum interpoſita, in 2 part. cap.20. lim. 6 nu.10 f.402

* Fideiuſſor in locum principalis ſubrogatur & quando cap.20. limit 6.nu.17 f.403

Fideiuſſor Iudicij repetit omnia damna à principali immediatate abſque alio iudicio, ſecus in fideiuſſore contractus ibid num. 11 & 12 f.eod.

Filius qui ſtatim non renunciauit attentatis à patre non habente mandatum ſed litem ultra ſuſtinuit, tenetur remedio attentatorum prima par.c.3.nu.51 f 25

Filius pro parte an appellare poſſit remiſſiuè in 2.p cap.12 lim 50. num.41 f.290

* Filius recuſari poteſt in cauſa in qua pater eius pronunciauit c. 6 nu 50 f 170

* Filius reſpectu patris non dicitur tertius 1.p c.3.nu 52 f.25

Finis litis & cauſa principalis non eſt expectandus ad hoc vt fiat reuocatio attentatorum in 3 p c.28.nu 59 f.79

Fiſcus non poteſt validè alienare rem litigioſum in 2 p.c.4. in præfat.nu.133 f.79

Fiſcus dicitur tertius ibid lim.23 nu.21 f.150

Fiſcus poteſt rem (ſuper qua inter eum, & priuatum litigatur ad manus ſuas ponere declar.4.nu 34 f.159

Niſi ille priuatus eſſet legitimus contradictor vt nu.35 f.eod.

* Fiſcus a ſententia contra ſe appellat p.3.c.28 nu.127 f.84

Fiſcus non repetitur priuilegiatus quoad hoc vt appell.pend.liceat ſibi innouare ſed debet uti iure communi.in 2.par.cap.12 ampl 4.nu.6 f.207

Digitized by Google

Fiſcus debet intra decem dies appellare aliàs appellatio dicitur nulla, ſicut appellatio cuiuſlibet priuati in 2 par. cap. 12. limi. 50. num. 42 f 294

Fraudibus non eſt aperienda uia ibi. in 2 par c. 15 de attent. pend. comprom nu 100 f. 325

Friuola, huius dictionis vis remiſſiuè ponitur in 2. p. cap. 12. lim. 6. num 9 f. 144

Fructuum condemnatio contra attentantem facta verificatur etiã in fructibus perceptis per tertium habentem cauſam ab attentante poſt inhibitionem prima par c. 3. nu 23 f. 22

* *Fructus lite pendente poſſeſſori ſunt conſignandi c 4 declar. 4. nu. 23. f. 139 & 3 parte, c. 25 nu 48* f 55

* *Fructus non ſolum naturales, ſed ciuiles ſequeſtrari poſſunt c 12. limit. 12 nu. 28* f. 256

* *Fructus pro purgatione attentatorum reſtituendi ſunt etiam ſi percepti ſint per procuratorem abſque ſpeciali mandato ad attentandum c. 31. nu. 88* f. 124

* *Fructus ſi obſerui ſint ante omnia parte petente negocium liquidationis abſolui debet. c 31. nu 89* f. e. 124

Fructus propria authoritate vigore facultatis ſibi competentis percipiens non dicitur attentare, ſi lis tantum ſuper beneficio, & iure regrediendi ad illud pendebat, in 2. par. c. 4 limita 2. nu. 11. f. 120

Fructuum conſignatio facta per portionarios contra quos agebatur ſuper excreſcentia fructuum portionum, vt indebita portio erigeretur, non dicitur attentata, ibid nu. 36 f 121

Fructus quando ſequeſtrandi in praeiudicium poſſeſſoris ſuſpecti de fuga, vel dilapidatione pendente lite, in verb Suſpectus.

Fructuum mentio ſi fiat, in aliqua diſpoſitione facit, vt comprehendantur eo caſu etiam fructus praeteriti, in 3 par capit. 22. numero 45 f 8

Fructus per attentatem medio tempore percepti reſtituuntur ei cui paſſus eſt attentata, ſi de illius non iure conſtaret ſecundum alianos, in 3. par. c. 24. q 1 nu. 20 f 22

Fructus medij temporis etiã ei petens, circa quam commiſſum eſt attentatum cenſetur tacitè petere reuocationem attentatorũ in 3 par c 25 nu. 18 f. 53

Fructus & expenſa ſunt reſtituenda etiam quando attentata purgantur per ceſſionem, in 3. par. c. 29 nu 32 f. 90

Fruſtra auxilium l imploratqui in legem committit, in 3 p. c. 24. q 25 nu. 5 f. 47

* *Funiculus duplex arctius ligat. c 9 nu. 23* f. 177

* *Furca in confinio alicuius territorij erecta lite ſuper eo confinio pendente poſſunt à poſſeſſore loci impunè remoueri. c. 4. declar. 4 nu. 22* f. 159

G

G Audium & lætitia non habentur pro ratificatione 1. par. cu. 1. nu 80 f 16

Geminatio inhibitionis habet vim motus proprij, in 2 p. c 20. limi. 6. in princ. nu. 8 fol 402. & limit 26 nu 10 f 414

* *Generalis extraiudicialis appellatio etiam intimata facit attentata p. 2 cap 12 lim. 3. princip. nu. 32* f 240

Geſta poſt appellationem ante ultimã deſertionem regulariter dicuntur attentata & etiam deſerta appellatione veniunt reuocanda in 2 par. 12. de attent appella penden amplia 1. nume 2. folio 200

Geſta poſt deſertam appellationem regulariter non ſunt attentata ibid. nu. 32 fol. 202 & de ratione, vide nu 37 f 203

Geſta appell pend dicuntur attentata etiam ſi ſint facta ab eo ad quem via ordinaria procedendo appellatio fuiſſet deuoluta ibid amp 2 nu. 1 f 224

Geſta etiam in articulis connexis pendente tempore ad appellandũ non dicuntur attentata ibid. limit 1. nume 1. & 32. f. 234. & 236.

Geſta in cauſa principali pendea. appell in articulo ſeparato interpoſita appellatione tanquam attentata reuocantur ibid. num. 41. & 42 f 237

Geſta pend. appell. extraiudiciali non reuocantur niſi in euentum cauſæ appellationis, & pendet hæc a futuro euentu, ibid. lim. 3. nu 5 & 6 f. 238

Geſta in viſitatione etiam pend appel regulariter non cenſentur attentata, ibid lim. 18. nu. 9 f 263

Etiam ſi non fiant in ipſo actu viſitationis, ſed illius occaſione facta dicerentur ibid. nu 10 f. eod.

Geſta per eum cui lex viua vel mortua denegat audientiam nulla dicuntur ipſo iure, ibi lim. 50 nu. 18 f. 289

* *Geſta poſt appellationem ab electione valent, quia electio non dicitur fieri in forma Iudicij, ſecus à confirmatione. cap. 12. limi. 3. nu. 47* f 240

* *Geſta pendente recurſu an faciant attentata. cap. 20. ampl. 30. nu. primo.* f. 395

* *Geſta pendente reſtitutione cum clauſula prout de iure, non ſunt attentata. c. 18 nu. 140* f 363

* *Geſta per Iudicem cui à Iudice recurſus fuit inhibitum dicuntur attentata, & ipſo iure nulla c. 19. nu 34* f 367

Geſta pendente termino ad petendum Apoſtolos per Iudicem prorogato vel abbreuiato an dicantur attentata in 2. part. c. 13 de attent pend temp. apoſt. pet. nu. 51 f. 314

Geſta pendente Iudicio ſuper nullitate ſententiæ interlocutoriæ etiã principaliter attentata, an dicantur attentata in 2. par. cap. 17. nu 96 f. 347

Geſta poſt inhibitionem veniunt regulariter reuocanda tanquã attentata in 2. par. cap. 20. in præfat, nume. 233. & 235. f. 382. & 383

Geſta poſt appellationem extraiudicialem ſunt ipſo iure nulla ſed annullanda, ubi interceſſerat inhibitio ibid. amp. 1. num. 13. & 14. f 384

Geſta poſt inhibitionem dicuntur attentata etiam ſi appellatio nõ ſit iuſtificata ibid. ampl. 7 nu 3 f 386

Geſta poſt inhibitionem ne etiam ex ſuperuenientia iuris vniuerſalis vitam quibuſcunque inhibitionibus derogantis ſuſtinentur aut a vitio attentatorum excuſantur ibid. ampl. 24. nu. 1 fol. 395

Et ibi ponitur exemplum. ibi.

Gratia præcedentis litem executio impeditur per litis pendentiam, non ſuper gratia in 2. par c. 4. lim 5 nu 6 f. 128

Gratia. Si neutri, licet tanquam prætudicialis ſit regulariter intimanda ſufficit tamen illius productio & aduerſarij comparitio quia ex hoc præſumitur notitia in 2. par. cap. 12. ampl. 15. num. 38 f 219

Gratia ſi ſit ſubreptitia, clauſula appellatione remota appoſita in literis deſuper expeditis non excuſat ab attentatis ibid lim. 8 nu 47 f. 229

Gratia ſi neutri ex quanuandoque poteſt ſortiri effectum excludit exceptionem non iuris de qua dareetur contra petentem attentatorum reuocationem in 3. p c. 24. q 1 nu 49 f 24

Grauamen irreparabile dicitur quando continet factum c. 11. lim. 1 nu 103 f. 231

Grauamen reparabile ſed cum magna difficultate cenſetur eſſe irreparabile ibid nu. 104 f eod.

Grauamen extraiudiciale, duobus modis reuocatur videlicet per viam appellationis & per viam querela. ibid lim 3. nume. 1. fol. 248

Grauamen ubi eſt ſucceſſiuum puta carceratio, & aſſignatio loci aſtitis, poteſt etiam poſt decem dies ab illato grauamine validè appellare ibid lim. 50 nu 147 f 295

Grauamen quando eſt ſucceſſiuum ſemper dicitur eſſe infra decem dies datos ad appellandum nu 148 ibid.

Niſi quis appellaret ſpecificè a grauamine iam (puta per menſem) præterito quia tunc male appellaret cum reſpectu præteriti non dicatur vere eſſe infra decem dies nu. 149 f eod.

Niſi iudex altra illationem grauaminis etiam pronunciet carcerationem talem, vel locum tutum, quia tunc debet intra decem dies à tali pronunciatione appellari. nu 150 f eod.

Niſi verba diſpoſitionis concedentis appellationem ſint fundata in cauſa tractatus ſucceſſiui, & reiterabilis. ſecus ſi ex cauſa momentanea nu 151 f. eod.

Niſi condemnatus fecerit antea aliam denotantem ſententiam inferentem grauamen ſucceſſiuum videri iuſtam ibid nume. 152 f. e. 295

H

H Abens hypothecam in re licitè ſequeſtrum fieri petit. ca. 12. limit 12 nu. 5 f. 256

* *Habens plures actiones ac remedia an teneatur vnum eligere, quo electo non cenſeatur alijs renunciaſſe c 4. lim. 30. nu. 15. f 155*

* *Habens titulum poteſt ſua authoritate poſſeſſionem vacantem capere c 4 lim. 1 nu. 90* f. 115

Habens ſi aliquid contra eum attentetur poteſt ad illius reuocationem agere, in 3. par. c 22. nu 35 f. 8

Hæres comprehenduntur in diſpoſitione generali, ibi nu. 36. f. eod.

Hæreſis exceptio qua obſtet agenti ad reuocationem attentatorum, in 3 par. c. 24 q. 27 nu 9 f 49

Hæreſis exceptio obſtat agenti poſſeſſorio, ibidem numero 10. folio eodem.

Hæres

Hæres contrauenien do geſtis à defuncto. qui cum non informauit incidit in pœnam conuentam à defuncto, 1. par. cap. 1. nu. 21 fol. 13
Hæres vniuerſalis vel gratiosè ſubrogatus capiens poſſeſſionem rei litigioſæ, non dicitur attentaſſe quia cenſetur eam continuaſſe non de nouo acquiſiſſe, in 1 par. c. 3. nu. 54. fol. 25. & par. 2. c. 4. in 1. lim. nu. 18 & ſeqq. fol. 109
In hæredem tranſit inſtantia cauſæ cum toto iure defuncti ibi. nu. 19 fol eodem
Hæres pendente iudicio petitionis hæreditatis poſt agere contra tertium rem particularem hæreditatis occupantem illamque ab eo recuperare ibid. num. 32 fol. 110
Hæres opponens exceptionem inuentarij ſi appelletur, appellatio dicitur eſſe in cauſa diuerſa à negocio principali in 2. par. c. 12. de attent. appell pend lim 2 nu. 8 fol. 134
* Hæres illius qui attentata paſſus fuit, illorum reuocationem petere poteſt. par. 3. c. 22. nu. 30 f 8
Hæres conuictus de legato ſi appellauerit cogitur etiam appellatione pendente cauere, quod an ſit verum vide lim. 34 per totã. fol. 277
Hæres illius qui paſſus eſt attentata poteſt ad illius reuocationem agere in 2. par. c. 20 lim. 24 nu. 15 fol. 412
Hæres & ſucceſſor non habentes notitiam inhibitionis aliàs contra defunctum executo ſi illam ignorantes contrauenerint non attentant ibid. nu 19 fol eodem
* Hæredi an & quando competat ius agendi de turbata poſſeſſione par. 3. c. 22. nu. 33 fol. 8
Hæres promittens ſoluere omnia legata intelligitur ſaluo legis falcidiæ beneficio in 3 p c. 26. nu. 81 fol. 64
Hæreditariorum bonorum poſſeſſores etiam pendente lite ſuper petitione hæreditatis poſſunt agere contra debitores & occupatores bonorum hæreditatis ſine præiudicio attentatorum in 1. p. c 4. lim. 26. nu. 1 fol. 152
Hæretici beneficia an poſſint impetrari & conferri ante declaratoriam in verb. beneficium.
Hipothecaria datur contra ſucceſſorem mediatum & immediatũ in re obligata prima par c. 3. nu. 34. fol. 24
Hipothecari non poteſt res litigioſa in 2. par. cap 4. in præfat. num. 527 fo 79
Hipotheca conſtitutio non facit litem ibid. nu. 579 f 82
Honeſta perſona quæ dicatur relinquitur arbitrio Iudicis in 2. par. c. 12. de attent. appell pend. ampl. 15. nu. 47 f. 219

I

IGnorantia impetrantis reſcriptum abſque mentione litis non excuſat. in 2 p. c. 4. in præfat nu. 729 fol 98
Ignorantia litis pendentis excuſat ab attentatis ibid. lim. 27 nu. 1. & ſeqq. & præcipuè nu. 11. fol 153
Ampl. 1 etiam in attentatis poſt inhibitionem ibid. nu. 12 f eo.
Ampl. 2 etiam in ratificante litem per alium ſuo nomine inſtitutã ibid. nu. 15 & ſeqq. fol eodem
Etiam ſi aliqualem habuerit ſcientiam ibid. nu. 18 fol. eodem
Ignorantia Iuris excuſat à dolo ibid. nu. 6 fol. eodem
Ignorans non dicitur contemnere ibi. nu. 7 fol eodem
Ignorans non dicitur contemnere in 2. p cap. 12 ampl. 15. num. 25. fol. 218
Ignorantia præſumitur in his quæ ſunt facti, ſecus in his quæ ſunt Iuris in 2. par c. 12. lim 50 nu 116 fol. 293
Ignorantia præſumitur in abſentibus ibid. nu. 168. fol. 296
Ignorans ſemper eſt infra tempus appellandi ibi nu. 169 f. eod.
Ignorantia præſuppoſita non eſt quid imputari poſſit ſi illi contrauenjat vt in 2. par c. 20 lim. 25. nu. 2 f 413
* Verbum Illicite an requirat citationem poſſeſſoris & cauſæ cognitionem. c. 4 in præfat nu. 474. f. 75
Impedimenta legima ad excuſandam deſertionem plura ſunt remiſſiuè in 2. p cap. 12. de att appell pend. ampl. 1. num. 55. fol. 204
Impedimentum, vt excuſet non ſufficit illud vere habere niſi etiam allegetur quoad effectum appellandi ibid. nu. 64 f. eodem
Quo vero ad effectum proſequendi appellationẽ ſufficit quod conſtet de impedimẽto licet de illo non proteſtetur ibi. nu 65. f eo.
Et quæ ſit verior in hoc opinio. vide ibid. nu. 66 fol 205
Impedimentum allegare non ſufficit niſi etiam probetur factam diligentiam de illud remouendo niſi fuerit notorium quod omnis diligentia fuiſſet fruſtratoria ibid. nu 67. & 68 f eod.
Impedimentum poteſt probari per iuramentũ quatuor concurrentibus de quibus vide ibid. nu. 69, vſque ad nu. 74 f. eodem
* Impeditus facto Iudicis excuſatur ſi cauſa non fuit expedita intra tempus fatalium etiam ſi non fuerit proteſtatus c 12. in præfat. nu 47 f. 193
Impedimẽtũ nõ ſolũ Iuris ſed etiã facti eſt remouendum pro ſufficienti purgatione attentatorum in 3. p. c. 29. nu. 42 f 90
Impenſæ in re aliena facientis conſtituuntur ius in ipſa re in 3. par. c. 24. q 29 fol 50
* Impetrans beneficium expreſſo certo modo vacandi non poteſt lite pendente alium modum vacandi exprimere c 4. limit. 20. nu. 25 f. 105
* Impetrans reſcriptum lite pendente, illudque producens debet ſtatim puniri par. 3 c. 28. nu. 65 f. 79
Impetrans nouam prouiſionem, ſi neutri, vel aliam gratiam lite pẽdente non dicitur attentare in 2. p. c. 4 lim. 20. nu 3 f. 142
Præſertim quando impetratio nullum Ius tribueret impetranti vt ſupra ſub nu. 14 fol. eodem
Impetratio Iuris noui lite pẽdente regulariter fieri poteſt abſque vitio attentatorum in 2. p c. 12. lim. 51. nu. 19 fol. 301
Impetrationes quæ fiunt ad inſtantiam partis cenſentur vt plurimũ à Principe ꝑ importunitatẽ extorqueri ibi. nu. 26 f 302
Impetratio Iuris noui lite pendente fieri non poteſt quando tendit in præiudicium alterius partis ibid. nu. 59. fol. 304
Impetratio Iudicis facta per appellantem ab interlocutoria pendente tempore apoſtolorum petendorum, valet in 2 par. ca. 13. de attent pend. temp apoſt. petend. nu 33 fol. 311
Et hæc opin. tanquam verior & communior videtur amplectenda ibid nu 14. fol. eodem. 311
Impetratio iudicis & proceſſus per eum factus pendente tempore Apoſtolorum petendorum & proceſſus per iudicem impetratũ interim factus non dicitur attentatus quando ſumus in appellatione ibid nu. 27 f. 312. & ibid nu. 35 fol. 313
Impetratio iudicis & proceſſus per eum factus pend. temp. apoſt. ideo valet, quia dicitur tẽdere in faciliorem exitum ipſius appellationis ibid. nu 32 fol 312
Impetratio iudicis & proceſſus per eum factus dum pendet terminus ad dandum apoſtolos valet quando ſumus in appellatione ab interlocutoria ibid nu 35. fol. 313
Secundum magis communem opinio ibid nu. 36 fol. eodem
Licet aliqui contrarium ſenſerint ibid nu. 37 fol. eodem
Niſi pars opponat, parte enim opponente talis proceſſus non valet ibidem nu. 38.
Vel niſi iudex à quo reuocaret grauamen, quia eo caſu ſimiliter proceſſus per iudicem impetratum non valeret. ibi. nu. 39. f. eo.
Etiam ſi ex tribus grauaminibus duo tamen eſſent reuocata ibi. nu. 40 fol. eodem
Niſi tamen huiuſmodi reuocatio fieret poſtquam lapſum eſſet tẽpus ad dandum apoſtolos. ibid. nu. 41 fol eodem
Impetratio iudicis pendente compromiſſo facta non dicitur attentata in 2 par. cap. 15 de attent pend. comprom. numer. 167. fol 329
Impetratio iudicis facta pend. temp apoſt. non dicitur attentata ibidem nu. 168 fol eodem
Secundum commu. opinionem ibid nu. 169 fol. eodem
* Implere aliquid non poteſt, quoties eſt per partẽ de non Implementa oppoſitum c. 4 lim. 11. nu 24 fol. 133
* Nec poſt lapſum terminum per contrahentes appoſitũ vel alios poſt moram incurſam ibi nu 25. fol. eodem 133
Impoſitio perpetui ſilentij fieri non poteſt niſi per ſententiam aut ceſſionem legitimam in 3. p c. 19 nu. 1 fol 89
Impugnans appell. non poteſt ſe in ea fundare & quomodo hoc procedat. in 2 p. c. 12. lim 41. nu. 2. 3 4. 5 6 & 7 f 280
Incendiarij & alij de quibus in c. Tua, de ſentent. & excommunica per denunciationem in eo plus litigentur quia non poſſunt abſolui niſi à Papa ibid. lim. 21 nu. 20 f. 265
Incerta etiam petitio ſufficit in iudicio reuocationis attentatorum in 3. p. c. 25 nu. 19. f. 53
Incidentia & emergentia ſemper cenſentur in compromiſſum deducta in 2 p c 15 nu 87 fol 324
Etiam ſi non ſunt ſpecialiter nominata ibid. nu 89
Et hoc omnes doctores dicunt. ibid. nu. 90. fol. eodem
Incidens ad cauſam principalem dicitur eſſe cauſa attentatorum ibid nu 92 fol. eodem
Incontinenti quando dicatur facta recuperatio poſſeſſionis relinquitur arbitrio iudicis in 2 p c. 4. lim. 1. nu. 29 f. 110
Incontinenti factum dicitur quandoque etiam id quod fit intra decẽ annos ibi. nu 30. f. eo ſed an hoc medio tẽpore requirantur præparamenta & quomodo relinquatur iudicis arbitrio. ibid. nu. 31 fol. eodem

* *Incontinenti & in promptu quæ dicantur.c.18.nu.99.* f.360
Incumbens poſſeſſioni poſt reſignationem ſi ſpolietur reſtituitur in 3 p.c.24 q 6 nu.15 fol.30
Inferior licet de facto ſuperioris non cognoſcat, illud tamen declarare poteſt in 2 par c.4 lim.21.nu.6 fol.146
Inferior non poteſt amplius ſe intromittere in cauſa quia ſuperior manum appoſuit in 2.p c.10.nu.5 f.179
Inferior à Principe per clauſulam appellatione remota appone non poteſt, etiam legatus de latere in 2.p.c.12. Limit.8. principali nu.20.& 21 f.248
Inferior regulariter non habet iuriſdictionem in ſuperiorem in 2. p.c.20.in præfat.nu.39. f.372
* *Ingrediens poſſeſſionem poſt obitum domini vacantem antequam de coloni recognoſcant hæredes, dicitur acquirere poſſeſſionem etiam ſi colonos non expulit.c.4 lim.1.nu.59* fol 112
Inhibitio operatur vt actus dicatur attentatus qui per ſolam litis pendentiam attentatus non eſſet, prima p c.3.nu.10 f.22.& c.4.nu.434. fol.72
Inhibitio obtenta per aſſertum procuratorem facit attentata d ca. tertio nu.121.f.28 & p.2 c.4.in præfat.nu 62 fol.49
Inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta timenda eſt eod.c.3.ibid.num.153 fol. 28
Inhibitio facta principali non nocet fideiuſſori ibidem eo cap 3.nume.163 f.31
Inhibitione emanata vigore commiſſionis impetratæ à falſo procuratore vtens dominus videtur ratificare omnia contenta in commiſſione, quæ diſpoſitiuè in ea habentur, non autem quia per modum narrationis vel enunciationis c.4.par.2.nume 85 ful. 50
Inhibitio licèt à Iudice decreta, niſi exequatur contra inhibitum nihil operatur ibid eod.c 4 nu 104. fol.51
Inhibitio dicitur habere implicitum decretum irritans ibid.nume. 435. 72
Inhibitio videtur, certis terminis coarctari, & litem ſeu appellationem non coarctari ibid.nu.611 fol.86
* *Inhibitio obtenta vigore appellationis non ſolum facit attentata reſpectu appellantis, ſed etiam aliorum cap.20. ampl.31.nu. 1.fol.* 396
* *Inhibitio obtenta à domino, an iuuet ſubditos.d.c.20. lim.6.nu. 21.* fol.403
* *Inhibitio an cenſeatur valide moderata. ſi notarius de eius moderatione non extitit rogatus, ſed Iudices de ea fidem faciant d c.20 lim.2.nu.20* f.399
* *Inhibitio interpretationem ſumit à Iure communi d c.20.declarat 2 nu.5* fol.419
* *Inhibitio iudicis appellationis ex toto ſuſpendit officium Iudicis cauſa principalis par.3.c 30.nu.99* fol.103
Inhibitionis effectus amplius non durat perempta inſtantia in præfat.nu.611.eod c.4 f 86
Inhibitio ſublata cenſetur per ſententiam abſolutoriam ab obſeruatione Iudicij ibid.nu 613. f.eodem
Inhibitio non operatur, vt ſuam poſſeſſionem quis continuare non poſſit ibid lim.1.nu.11 f.109
Niſi reſumuſin poſſeſſione acquiſita per clauſulam conſtituti ibi. vt nu.12 fol.eodem
Vel eſſet aliàs poſſeſſio turbida vt nu.13 fol.eodem
Inhibitio quæ ſolet apponi litteris gratiæ ad vacatura non ligat manus Papæ ſed inferiorum ibid.limit.12.nu.19 fol.135
Inhibitio ignorata non facit attentata ibid lim.27.num 9 f.153
Inhibitio emanata vigore appellationis per confeſſum & conuictũ interpoſita an retardet executionem in 2 par.c.12.de attent. appel.pend ampl.4 nu.14. fol.208
Inhibitio & prohibitio ſola reddit actum nullum ibidem ampl.17. nu.6 f.221
Inhibitio facit vt attentata pendente appellatione extraiudiciali ſint ipſo iure nulla ibib nu.29 fol.223
Inhibitio an operetur Iudex a quo poſt inhibitionem interlocutoriam reuocare non poſſit ibid.lim.1 nu 25 f 228
Niſi quando inhibitio non eſſet legitima vel interlocutoriam eſſet aliàs nulla ibid.nu.26 f.eodem
Inhibitio facit illicitum quod antea erat licitum ibidem nu.109. fol. 232
Inhibitio de neceſſitate an requiratur ad hoc vt proceſſus factus per Iudicem poſt appellationem ab eius interlocutoria ſit nullus, ibi.nu.111. fol.eodem
Inhibitio dubia non videtur cauſare attentata quoad diuerſos articulos & quo ad diuerſas perſonas limit.2 d.cap.12.num.38 fol. 237
Inhibitio non impedit quo minus Iudex explicare poſſit tendentia in faciliorem exitum appellationis ibid.lim.4.nu.19. f.242
Inhibitio vigore appellationis fruſtratoria emanata ſecundum deciſ.antiquas non facit attentata.ibid.lim.6.num.21. f.244
Inhibitio tunc operatur effectum attentatorum quando eſt canonica ibid.nu 22. f.eodem
Inhibitio facta per Iudicem ad quem Iudici à quo etiam dato cũ clauſula appellatione remota facit attentata ibid.lim.8 nu. 11.fol. 247
Inhibitio emanata vigore appellationis quæ eſſet ex aliqua cauſa nulla facit attentata. Niſi nullitas proueniret ex omiſſione formæ per ſtatutum de appellando introductæ ſecundum aliquos ibid limi 50.nu 236 & nu.137 fol.299
Inhibitio etiam vigore appellationis in caſu prohibito interpoſita facit attentata, ſecundum ſtilum modernæ Rotæ ibi lim.14 nu. 66 fol.309
Inhibitio arbitri videtur facere attentata in 2 p.c.25.de attent. pend.comprom.nu.136 f.327
Inhibitio emanata etiam vigore reſcripti ſurreptitij facit attentata ibid.nu.126 fol.326
Inhibitio quid c.20.in præfat.nu.2.& 7 fol.371
Inhibere quis poſſit ibid nu.3 fol 371.& nu.34 fol.372
Inhiberi cui poſſit ibid.nu.4.eo.f.371.& nu.71.72.& 73 f 374
Inhibitio quando fieri debeat ibid num.5.eod f.371.& num.107. fol. 376
Inhiberi quomodo debeat ibid nu.6 eod.f.371.& nu.182. fol.380
Inhibere poteſt Iudex ſubditos ſuis, ne in ſui præiudicium corã alio litigent ibid nu 9 fol eodem 371
Inhibitioni contrauenient dicitur Iudicẽ in ſua Iuriſdictione contemnere ibid nu.10. fol eodem
Inhibitio conſeruat Iura partium non ſolum prohibendo ne aliquid in præiudicium fiat, ſed etiam reuocando, ſi quid factum fuerit ibid.nu.11 fol.eodem
Inhibitio conſeruat omnia in eo ſtatu in quo ſunt tempore in quo illa fit ibid.nu 12 fol eodem
Nec traditur ratio ad conualidandum aliquod Ius de præterito ibid.nu.13 fol.eodem
Inhibitioni contraueniens incurrit pœnas in ea contentas ibi. nume.18 fol.372
Requiritur tamen declaratoria ibid nu.19 fol.eodem
Inhibet Ius in multis caſibus etiam abſque facto hominis ibidem nu.10 fol eodem
Inhibitio Iuris eſt efficax etiam ad reuocationem attentatorũ.ibid. nu.21 fol.eodem
Inhibitio præſupponit iuriſdictionem ibid.nu.24 fol.eodem
Inhibere poteſt quandoque vna pars alteri ibid nu 26 fol eodem
Inhibitio extraiudicialis facta per vnam partem alteri, inducit attentata ibid nu 27 fol.eodem
* *Inhibitio canonice facta nunquam reſpicit præterita ſed tantum futura c.20 in præfat nu.14* fol.371
* *Inhibitio Iudicis eccleſiaſtici iudici ſæculari ſuper re profana per Clericum vendita ſperni poteſt, ibid.nu.90*
* *Inhibitio quando non decernenda ibid.nu.172.& 208*
* *Inhibitio Rotalis an faciat attentata, quando ei eſt expreſsè, vel tacitè renunciatum.d.c 20 ampl.11.nu.32* fol 390
Et quid in Inhibitione calumnioſa ibid.nu.33 fol.eodem
* *Inhibitio Rotalis nõ ſolet impedire quæ ea ab eadem Rota pronunciant d.c.20.Ampl.11 nu.35* fol.391
* *Inhibitio extra curiam non datur ſuper tribus conformibus rotalibus ibid.nu.eod.&* fol.eodem
Inhibitio dicitur quadam ſententia interlocutoria par.2.ca 20.in præfat.nu.31 fol.372
Præterquam ſi ſit inhibitio ex officio facta ibid nu.32
Inhibere poteſt omnis qui habet Iuriſdictionem ordinariam, vel delegatam ibid.nu.34 f.eod.372
Dummodo ſit maior iuriſdictione illius cui inhibetur ibid.num. 35 fol.eodem
Inhibitio non datur quando alteri parti eſt datum mandatum de manutenendo, niſi cum clauſula ſine præiuditio poſſeſſionis, & mandati de manutenendo, eius vigore obtenti ibid. num 47. fol. 373
Inhibitionis & intimationis commiſſionis differentia ibid.num 64 fol. 374
Inhibere regulariter poteſt quilibet Iudex maior ibid.nu.71.f.eod.
Inhibitio emanata a curia Epiſcopali ſub cenſuris multum obuiat practicis licet non ſemper iuſte.ibid.nu.91 fol 375
Inhibitiones Iudicis Eccleſiaſtici de ſtilo ſeruantur & hæc opinio tutior ſit ibid nu.92.& ſeq. fol.eodem

Digitized by Google

INDEX.

Inhibitio non comprahēdit tertium qui nullo modo poſſit liti praiudicare, ibid. nu. 96 f. eodem

Niſi in commiſſione adeſſet clauſula cum facultate quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit inhibendi, ibi nu. 97. cum ſeq. folio eodem

Inhibitio emanata vigore commiſſionis habentis clauſulam omneſque alios, &c. facit attentata etiam contra eum qui tempore inhibitionis nullum ſuper re Ius habebat ſed inde ad 13 annos cepit ius habere ibi. nu. 98 f. eodem

Inhibitio fieri poteſt non ſolum in prima verum etiam in 2. inſtantia quando negocium per appellationem deuoluitur ad Iudicē ad quem ibi nu. 107 f. 376

Inhibitio de per ſe nō dicitur perpetuare Iuriſdictionem inhibentis ibi. nu. 109 f. eodem

Inhibitio non ſolum partibus inuitis, ſed etiam ipſis abſentibus fieri poteſt ibi. nu. 111 f. eodem

Inhibitio ſecundum aliquos non fit niſi lite conteſtata vel poſt datum terminum ad impugnandum, & iuſtificandum appellationem ibi. nu. 116 f. eodem

Inhiberi poteſt ſecundum aliquos quando quis fuit citatus ad dicendum contra commiſſionem, & nihil valenās oppoſuerit ibi. num. 117 f. eodem

Inhibitio debet cum aliqua cauſa cognitione decerni, ibid. nu. 119 folio eodem

Inhibitio regulariter fieri debet cum cauſa cognitione per iudicem premiſſa an ſua ſit iuriſdictio in illa cauſa ibidem num. 122 folio 377

Ampliatur 5 modis vt ibid.

Lim. 13 modis, vt ibid.

Inhibitio ſine cauſa cognitione decreta tanquam de facto facta, poteſt etiam de facto reuocari ibid. nu. 124 f. eodem

Inhibitio pendente huiuſmodi cauſa cognitione fieri non poteſt ibi. num. 126 f. eodem

Aliqui contrarium tenuerunt, vt nu. 127 f. eo.

Alij concordant opiniones conſiderando tempus ante comparitionem & negationem appellati vt nu. 128 f. eod.

Inhibitio fieri debet cum cauſa cognitione etiam ſi commiſſio dicat, conſtito quod penſio ſit conditionalis, & talis inhibitio tenet, licet aliqui contrarium ſenſerint ibidem numero 132. & ſeq. folio eodem

Attentata tamen contra eam non reuocantur ſi conſtaret in actis de implemento conditionis ibidem numero 134. folio eodem

Inhibitio fieri debet cum cauſa cognitione etiam in cauſa criminale. etiam ſi eſſemus in confeſſo, & conuicto ibidem nu. 135. & ſeq. f. eodem

Inhibitio etiam in appella. ab interlocutoria de ſtilo Cameræ imperialis, vt valeat ſufficit quod de iuriſdictione inhibentis conſtet ſaltem ex narratione appellantis, & proceſſus poſt dictam appellationem tanquam attentatum reuocatur ibi. nu 135. & ſeq. f. eod.

Inhibitio valet etiam abſque cauſa cognition quando id conſuetudine admittitur ibi nu 147 f. eod.

Etiam ſi de veritate cauſæ appella. cognoſcere cæperit ibid num. 152 f. eodem

Niſi coram executore à quo appellatur fuerit oblata incontinenti probatio cauſe ipſius appellationis vt numero 153. folio eodem

Niſi ſimus in electione Eccleſiarum cathedralium, & regularium. vt nu. 154 f. eodem

Inhibitio vigore appellationis īterpoſitæ in caſu à Iure prohibito nō conceditur niſi vltra appellatio. & deuolutionem Iudex incipiat cognoſcere an appella. ſit recipienda ibid. nume. 155 folio eodem

Idem quando appellatio eſſet interpoſita ex cauſa manifeſto friuola nu. 156 f. eodem

Et ſi de facto fuerit inhibitum talis inhibitio non cauſat attentata ibid. nu. 157 f. eodem

Inhibitio vigore appellationis in poſſeſſorio licet non concedatur vigore ſta. Delphi poſſeſſorij incip. ſi quis per litteras conceditur tamen reſpectu pœnæ declarato vigore eiuſdem ſta. ibi. numero 158 f. 379

Inhibitio de ſtilo non fit Auditori Palatij poſt concluſionem in cauſa, tam in cauſa ſpirituali quam profana dummodo ſit verè concluſum in cauſa ſecus ſi tacite, & ſolum ab vna parte puta, per miſſionem citationis ad ſententiam. ſi tamen fuerit hoc caſu inhibitum cauſentur attentata ibid. num 159. 160. 161. & 162 f. eodem

Inhibitio iuxta formam commiſſionis ſemper concedi poteſt ibi. nu. 167 f. eodem

Inhibitio iuxta formam commiſſionis datur etiam ad inſtantiam attentantis, & quomodo procedat ibidem numero 168. folio eodem

Inhibitio iuxta formam commiſſionis non ſolet dari extra curiam quando timetur ne ſit impedimento legitime geſtis, & per Rotam aliàs ordinatis ibi. nu. 171 f. eod.

Inhibitio eſt deneganda ei qui vigore obligationis in forma Cameræ carceratus appellauit deinde fuit debitum confeſſus ibid. num. 180 f. 380

Inhibitio quomodo ſit concedenda ſpecialis, & certus modus dari non poteſt ibi. nu 182 f. eodem

Inhibitio fieri debet illis perſonis quæ poſſunt liti præiudicare ſecus ſi ſit tertius ibi. nu. 189 & ſeq f. eodem

Inhibitio, effectus non egreditur perſonas nec paſſiue dum aliquis inhibetur nec actiue dum alicuius nomine inhibetur, ibi. nu. 191 f. eodem

Inhibitio facta nomine creditoris non iuuat fideiuſſorem contrahentias ſecus in fideiuſſore iudicij ibidem numero 192. & 193. fol. eodem

Inhibitiones ſolent, vt magis timeantur, relaxari ſub grauibus pœnis ibi. nu. 194 f. eodem

Inhibitio quando ſit Epiſcopo vel ſuperiori Prælato in inhibi exprimitur ſub pœna ſuſpenſionis quoad eum quid quoad alios, & quomodo procedat ibidem nu. 195. 196 fol. eodem & nume. 200 f. 381

Inhibitionem petenti ſub cenſuris, & pœnis datur ſolum ſub cenſuris, niſi maxima eſſet contumacia vel grauiſſima materia ibi. nu. 197. 198. & 199 f. eodem

Inhibitio reſtringitur ad terminos Iuriſdictionis ibidem num. 101 folio eodem

Inhibitio vt fieri poſſit debet lis coram inhibente pendere, & an hoc ſit verum ibi. nu. 205 f. eodem

Inhibitionem extra curiam Rota non dat quando prius alteri parti dediſſet mandatum de manutenendo ibidem nume. 207 folio eodem

Inhibitio ſicut inuita parte decerni poteſt ita, & in abſente ibi. nu. 220. f. 382

Inhibitio in dubio, vt ſuſtineatur cenſetur emanata ex officio, & non ad partis inſtantiam ibi. nu. 224 f. eod.

Inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta eſt timenda ibidem numero 238. fo. 383

Inhibitio facit actum illicitum qui aliàs fuiſſet facienti licitus, ib. lim 1 nu. 1 f. eod.

Inhibitio etiam tacita cauſat attentata ibidem ampl. 4. nu. 1. folio 385

Inhibitio tacita reſultat ex auocatione cauſæ quam Princeps facit ex certa ſcientia, & etiam quando appellatur à diffinitiua quia tunc iuris inhibet ibi nu. 2. & 3 f. eod.

Inhibitio alia Iudicis non eſt neceſſaria quando ius inhibet quia præſumitur Iudex hoc caſu tacite inhibere ibidem nu. 4 folio eodem

Inhibitio etiam per aſſertum procuratorem obtenta cum cautione de rato afficit, & facit attentata, ſecus ſi procurator ſit reuocatus, aut falſus ibi ampl 5. nu. 1 f. eodem

Inhibitus debet potius commiſſionem reformare quam deuenire ad executionem brachij ſecularis per eum obtenti ibi. amp 6 nu. 2 f. 386

Inhibitio cauſat attentata etiam ſi in certis caſibus fuerit decreta ſine partis citatione ibi ampl. 8 nu. 1 f. eodem

Inhibitioni ſi Iudex nedum partes contrauenerint poſſunt declarari incidiſſe in pœnas in inhibitione contentas ibi. amp. 9. nu. 1 folio eodem

Inhibens eo ipſo quod inhibet videtur velle quod ſi contrafiat actus non valeat ibi ampl. 10. nu. 4 f. 387

Inhibitio dicitur eſſe implicita in decreto irritanti, & è contra ib. num. 6 f. eodem

Inhibitio Rotalis de ſtilo etiam ſi non ſit canonica ſed iniuſta, vel indebita ſeu inualida facit attentata ibi ampl. 11. num. 1. 3. & 5 f. 388

Inhibitio ex pluribus cauſis inualida eſſe poteſt, & nihilominus facit attentata puta ſi emanaſſet vigore appellationis interpoſitæ in caſu inappellabilis, & de Iure prohibito prout quando Iudex datus eſt cum clauſula appellatione remota ibid nu 8. & 9 f. eodem

Et in multis alijs caſibus vt nu. 10. vſque ad 15. fol. eodem. & ſeq.

In-

Digitized by Google

Inhibitio facta contra ſtilum cauſat attentata ibidem nume. 16. folio 389
Inhibitio emanata à Iudice Iuriſdictione carente nihilominus facit attentata dummodo emanauerit antequam conſtiterit eum non habere iuriſdictionem ibidem nume. 17. & 18. fol. eodem
Inhibitio emanata vigore commiſſionis reformata facit attentata etiam quoad eum qui non comprehendebatur in commiſſione niſi vigore clauſulæ omneſque alios. etiam ſi Iuriſdictio videretur perpetuata per decretum citationis vigore commiſſionis reformata ibi. nu. 21. 22 & 23 f. 390
Inhibitio contra formam clauſulæ conſtituto, & ſine cauſæ cognitione facit attentata ibi. nu. 26 f. eo.
Inhibitio iniuſta de ſtilo Rotæ non facit attentata quando eſſet notorie iniuſta ibi nu 27 f. eod.
Inhibitio emanata vigore commiſſionis prætenſæ appellationis ſi ex actis conſtaret non fuiſſe appellatum dicitur notorie iniuſta nec facit attentata. Niſi in commiſſione appellationis fuiſſet etiam commiſſa cauſa nullitatis, nam tunc reſpectu nullitatis inhibitio ſuſtinetur niſi commiſſio eſſet ſignata prout de iure. ibi. nu. 28. 29. & 30 f. eodem
Inhibitio etiam in criminalibus retardat executionem, etiam ſi ſimus in confeſſo, & conuicto licet contrarium videatur verius, ibi. num. 12 prin. per tot. f. 391
Inhibitio emanata vigore commiſſionis habentis clauſulam quatenus cauſa non ſit inſtructa facit attentata etiam ſi tempore inhibitio executa cauſa eſſet inſtructa dummodo tempore impetrate commiſſionis non eſſet inſtructa ibi. amp. 13. num 1. fol. eodem
Et ita pluries fuit tentum in Rota. vt nu. 2 f. eodem
Præſuppoſita tamen ignorantia narrationis in Iudice plurimum de hoc videtur dubitandum, & ita Ro non ſemel tenuiſſe plurime teſtantur vt nu 3. & 4 f. eod.
Inhibitio de rigore afficit etiam ſi emanauerit vigore commiſſionis conditionalis & habentis clauſulam, conſtito quod penſio ſit conditionalis. Niſi ex actis conſtaret de implemento conditionis ibi. ampl 14 nu. 1. & 2 f eodem
Inhibitio etiam in Iudicio poſſeſſorio ſummarie quod ordinatur ad poſſeſſorium ordinarium facit attentata ibi ampl. 16. num. 1. folio 392
Inhibitio facit attentata etiam ſi ſit facta poſt tres conformes ibi. amp. 8 nu. 1 f eodem
Inhibitio afficit nedum eum qui fuit inhibitus verum etiam eos qui habent cauſam ab eo. ibidem. amplia. 20. numero 1. fol. 393
Inhibitionis effectus an duret poſtquam Iudex qui inhibuerat remiſit cauſam ad cancellariam ibidem ampl. 21 nu. 1. & per tot f. ead. & 394
Inhibitio facta per iudicem ad quem expirat quando ille remittit cauſam Iudici à quo ibidem numero 3. remiſſiuè folio eodem 394
Inhibitio Auditoris Rotæ dicitur potius totius Rotæ quam ipſius Auditoris ibi nu. 6 f. eod.
Inhibitionis natura eſt, vt ſuſpendat, donec cauſa pendet ibi. num. 12 f. eodem
Inhibitio facit attentata etiam ſi emanaſſet vigore commiſſionis appellationis quæ ob non redditionem pro apoſtolis prætenderetur deſerta ibi. amp. 23 nu. 1 f. 395
Inhibitio facit attentata etiam ſi non fuerit iuſtificata cauſa in appellatione expreſſa quando emanauit vigore commiſſionis appellationis ibi. amp 25 per totam f. eodem
Inhibitio facit attentata etiam ſi emanauerit ad inſtantiam intruſi contra diſpoſitionem c ſi hi contra quos vt lit. pend. in 6. ibi amp 26 nu. 1 f. eod.
Inhibitio facit attentata etiam ſi inſtrumentum inhibitionis careat die, anno, & indictione & Pontificatu ibidem amp. 27. num. 1
Dummodo Notarius in ſua matrice in decreto inhibitionis habeat illa adnotata ibi vt nu. 2 f. 396
Inhibitio facit attentata etiam ſi oretenus, & ſine ſcriptura fuiſſet facta dummodo ſufficienter probetur per teſtes. ibid. ampl. 28. nu. 1. & 2 f. eodem
Inhibitio quando non eſt iuſta extra Rotam non facit attētata ibi. Limi. 1 nu 3 f. 397
Inhibitio quando non eſt canonica de Iure non facit attentata ib. num. 4 f. eod.
Inhibitio canonica dicitur illa quæ facta fuit præuia cauſæ cognitione, & parte citata ibi. nu. 5. & 6 f. eodem
Inhibitio contra Ius facta non inducit nullitatem actus contra eā geſtis etiam ſi ab huiuſmodi decreto nō fuiſſet appellatum, & eſſet contra formam ſtatuti à Papa confirmati ibid. num. 7. 8 & 9. f. eodem
Inhibitio friuola ſeu vigore friuolæ appellationis decreta manus Iudicis à quo non ligat ibi. nu. 10 f eodem
Inhibitio quando conſtat de nullitate appellationis cuius vigore fuerat inhibitum tanquam non canonica non facit attentata. ibi. nu 11 f. eod.
* Inhibitionis moderatio non purgat attentata, quæ præceſſerunt, moderationem capitulo 20. Limitat. 2. numero 26. folio 399
* Inhibitionis reuocatio quando non excuſat ab attentatis ibi. nu. 25. fol. eodem
* Inhibitionis ſola notitia abſque citatione an ſufficiat ad attentatorum reuocationem d. cap. 20 declarat. 1. numero 41. folio 418
Inhibitio moderata ſeu reuocata regulariter non facit attentata. d. c. 20 lim 1. nu 5 f. 398
Amp. 1. d. reg. vt non ſolum procedat in reuocatione expreſſa, verum etiam in tacita ib 1. nu. 6 f. eodem
Amp. 2. vt procedat non ſolum quando ad inſtantiam alterius partis fuit inhibitio actualiter moderata, verum etiam ſi pars duntaxat petiuiſſet inhibitionis moderationem, nam per talem petitionem videtur ſibi præiudicare, ibidem numero 7. folio eodem
Ampl. 3. vt procedat etiam ſi inhibitio non fuiſſet actualiter moderata, ſed de iure veniret moderanda prout eſt quando conſtat de bono iure illius qui prætenditur poſt inhibitionem attētaſſe ibi num 8 f. 399
Amp 4. etiam ſi ab huiuſmodi reuocatione fuiſſet appellatum ib. num. 15 f eod.
Lim. d. regulam, vt non procedat quando reuocatio fuiſſet nulla & inualida ibi. nu. 21
Inhibitio tacite reuocata prout ſit quando remittitur cauſa per iudicem ad quem Iudici à quo non facit attentata ibi. nume. 5. & 6 f. 398
Inhibitio licet non fuerit actualiter moderata ſed ſolum pars petiuit illam moderari non facit attentata ibidem numero 7. fol. eodem
Inhibitio ſi non fuit actualiter moderata, ſed de iure veniret moderanda, operatur quod non debeant reuocari attentata ibi. nu. 8 & 9 f 399
Inhiberi dicitur per nunciationem noui operis, & ſi quid fiat poſt nunciationem per viam attentati reuocatur ibid. num. 11. fol. eodem
Inhibitio reuocata non facit attentata etiam ſi ab huiuſmodi reuocatione fuerit appellatum ibi. nu 15 f eodem
Niſi per certum iudicem cui fuit commiſſa cauſa appellationis à dicta reuocatione fuiſſet expreſſe inhibitum, & num. 17. f. eodem
Inhibitio, & illius effectus etiam poſt reuocationem durat quando reuocatio eſſet nulla, & inualida ibidem numero 21. fol. eodem
Inhibitio moderanda eſt quando inhibitus haberet bonam poſſeſſionem ibi. nu. 32 f 400
Inhibitio ſimiliter venit moderanda quando ante eam executio erat taliter cœpta vt virtualiter videretur perfecta ibi d. num. 33 f eodem
Inhibitio operatur in his quæ ſunt contra appellationem non in his quæ ſunt in fauorem appellationis ibi. Lim. 4 num. 3. fol. eod. 400
Inhibitio regulariter non operatur in diuerſa cauſa & in ſeparatis articulis ibi. in 5. lim. prin nu 2 f. 401
Inhibitio iudicis criminalis ſuper ſimonia contra vnum ex præſentatis, non impedit quin patroni poſſint litem eandem pendentem in Rota proſequi, & petere ſe ad illam admitti ibi. nu. 4. folio eodem
Inhibitio in cauſis connexis operatur ibi. nu. 5 f eod.
Inhibitio facta ad inſtantiam principalis an, & quando iuuet fideiuſſorem, & è contra d. cap. 20. in 6. lim. prin num. 1. cum ſeq. folio 402
Inhibitio principalis iuuat fideiuſſorem quando in ea facta eſt fideiuſſorum mentio, & cauſæ ſunt connexæ niſi vnus aut duo ad ſummum extarent fideiuſſores ibi nu. 10. & 9
Inhibitio doloſe, & calumnioſe obtenta non dicitur facere attentata lim 7. prin. nu 1 f. 403
Inhibitio emanata vigore appellationis interpoſitæ à declaratione facta

facta vigore obligationis in forma, camera non afficit quia habetur pro calumnioſa ibi.nu.5 f.eodem

Inhibitio emanata vigore commiſſionis ſuper nullitate per viam actionis intentata non facit attentata ſecundum aliquos licet contrarium videatur verius ibidem in 8.lim prin.nu.1.& 2. folio eodem

Inhibitio emanata vigore commiſſionis, & reſcripti ſubreptitij non facit attentata.lim.12 princ.nu.1.f.406. Et ibi plura exempla ponantur.

Inhibitio vigore appellationis facit attentata etiam ſi non fuerit expreſſam quod erat à tribus conformibus ibidem nu.9.fol.eod. 406

Inhibitio emanata vigore commiſſionis.& reſcripti ſubreptitij non facit attentata de iure, ſecus de ſtilo Rotæ ibidem num,8.fol. eodem

Inhibitio quare magis vigore reſcripti ſubreptitij emanata ſit potius nulla quam proceſſus factus vigore eiuſdem commiſſionis ibid.nu.14 f.eodem

Inhibitionis effectus non tollitur per omnem ſubreptionem ſed quando committitur circa ea quæ ſunt fundamentum reſcripti. & ſic circa ſubſtantialia, ſecus ſi ſit circa accidentalia ibi. nu. 15 f.eodem

Inhibitio geminata tollit omnem ſuſpicionem ſubreptionis ibidem num 17 f eodem

Inhibitio emanata vigore commiſſionis conditionalis regulariter non facit attentata.limi.13 prin nume 1.& 11.fol. 407.& 408

Amplia.vt procedat etiam ſi conditio eſſet tacita prout eſt illa ſi preces veritate nitantur ibidem numero 12. folio eodem 408

Lim.vt non procedat quando commiſſio.& reſcriptum cuius vigore fit inhibitio ſecundum verba ſunt quidem conditionalia in re tamen veritate erat conditio adimpleta ibidem nu. 13. folio eodem

Inhibitio non facit attentata quando quis renunciaſſet priuilegio attentatorum,etiam tacite d. cap.20 limi.15 prin.num. 1 2. & 5.& ibi ponitur exemplum f.eodem

Inhibitio non impedit ea quæ ſunt iuris ſed ea tamen quæ ſunt facti, licet de hoc videatur ſubſiſtendum limita. 20.per tot. fol. 409

Inhibitio limitata, & reſtricta ad certũ caſum extra illum caſum non dicitur facere attentata lim.17 per totam f.eod.

Inhibitione non obſtante poteſt executio fieri quando aduerſario fuit præfixus terminus ad docendum per omne genus probationis de prætenſis attentatis,& in termino nihil releuans fuerit dictum li 19 prin.nu.1 f.eodem

Inhibitio emanata ab inferiore contra ſuperiorem non facit attentata lim.20 per totam f.410

Inhibitio an operetur effectum attentatorum quando emanauit vigore commiſſionis obtentæ ſuper beneficio literis non expeditis lim.21 prin.per totam f eod.

Inhibitio obtenta vigore commiſſionis ab aſſerto procuratore in qua pro fundamento exponitur quod procurator iuramentum perhorreſcentiæ coram primo Iudice præſtiterat non facit attentata niſi poſtquam dominus tale iuramentum ratificauerit, & an ſit verum lim 22.prin.nu.1 & 2 f.eodem

Inhibitio non facit attentata quando ea quæ fuiſſent contra eam per hæredem,aut etiam ſucceſſorem in beneficio ignoranter geſta in 2.p.c.20 lim.24 nu.1 f.411

Inhibitionis effectus non egreditur perſonas cap.20.lim 24.nu.2.f. eodem

Inhibitio tamen decreta nondum tamen executa non afficit ibi.nu. 5 f.eodem

Inhibitio afficit omnes qui poſſunt quoquo modo liti præiudicare. ibi.num 6 f eodem

Inhibitio quando ſit Epiſcopo potius conſideratur dignitas, quam perſona ibi.nu.9 f.eodem

Inhibitio decreta contra Epiſcopum,& executa contra vicarium ſede vacante deputatum per capitulum non afficit modernum Epiſcopum ſucceſſorem ibi.nu 11 f eod.

Inhibitio dicitur habere ſe implicitum decretum irritans ibi n 21 folio 412

Inhibitio ignorata non facit attentata ibidem lim.25.num. 1.folio eodem

Inhibitio non ligat ignorantes remiſſiue ibidem numero 2. folio eodem

Inhibitio ratione perſonæ inhibita minus legitimè executa non facit attentata ibi lim.22.nu.1 f.414

Inhibitio executa contra ſindicum alicuius vniuerſitatis non facit attentata ſecus in procuratore generali ibidem num.6 & 7. folio 415

Inhibitio executa,niſi ſit in actis reproducta non facit attentata licet contrarium videatur verius ibidem lim.29 num.1. & 4. folio eodem

Inhibitio emanata vigore commiſſionis ante literarum expeditionem præſentata non facit attentata in 3 p.c 14 q 12.nu.18. folio 39

Inhibitio etiam ſi non fuerit moderata non facit vltra attentata quando lapſus eſt terminus ſibi ad docendum de attentatis præfixus 3 p.c.24.q.16 nu.8 f.44

Inhibitio etiam nulla lite pendente quandoque fieri poteſt, vt faciunt Domini Veneti in 3 part capitulo 29. numero 6. folio 58

Inhibitio emanata a iudice nullitatis propoſita principaliter impedit executionem ſententiæ in 2.par cap.17.numero 65.fol. 344

Niſi commiſſio ſit ſignata cum clauſula prout de iure quia etiã inhibitio cenſetur decreta prout de iure, vt numero 69.fol. 345

**Verbum Inhibemus in literis inhibitionis expreſſum inducit inhibitionem unde habita notitia intimatis attentata c.20.decl. 1.num.43* f.418

**Inhibitione ſecuta, & admiſſa Iudicis ligantur manus, vt non poſſit amplius in cauſa procedere cap.20.in præfa.num. 237. folio* 383

Inimicitijs ſtantibus poteſt arbiter alteri parti inhibere, vt non tranſeat per contratum alterius in 2 par.capit 15.num.109 folio 325

Innoc.in hoc articulo an pendente nullitate executio fieri poſſit,tamquam ſibi parum conſtans pro vtraque parte allegatur in 2. p.c.17 nu 3 f.340

Innouare,& innouatum diuerſimode accipitur 1.p.in præf. nu.10. folio 3

Quandoque innouare,idest renouare ibi.nu.11

Quandoque innouare,idest nõ nouare ibi.nu.12

Quandoque innouare,idest nouum ius impetrare ibidem nume. 13

Quandoque innouare idem beneficium impetrare, ibidem numero 14

Quandoque pro actu facto lite,vel appellatione pendente,vt dictum eſt de attentato ibi.nu 17 f.eod.3

Innouari poteſt in præiudicium poſſeſſionis nouæ in 2 p.c.4 lim.1. num.14 f 117

Innouari nihil debet accuſatione,vel inquiſitione pendẽte,in ver. accuſatio

Innouari nihil debet dilatione pendente in ver dilatio.

Innouari nihil debet relatione pendente,in ver relatio

Innouatio appell pend inhibetur ſaltem a iure etiam ſi appellatio non fuerit a iudice recepta in 2 par.c.12.ampl.5. nu. 4.folio 209

Innouandum non eſt aliquid contra appellationem nec etiam pro appellante,ibi.lim.16 nu.5 f.261

Innouari non dicitur quod fit iuris auth oritate, ibi.lim.27.nu. 2. folio 274

Innouari etiam appellatione pendente poteſt contra ſuſpectum de fuga,vel de dilapidatione,ibidem limitat 31.numero 1.folio 275

Innouare poſſe per partem quomodo ſit intelligendum.ibi. lim.32. num 7 f.276

Innouari aliquid non poteſt pendente termino ad petendos apoſtolos in 2 par cap 13.de attent pend appellatio.petendor. nume. 26. folio 312

** Innouatio præſupponunt contemptum in præfa.1.par. numero 24. folio* 3

Innouationes lite pendente videntur ratione naturali prohibitæ.2. p.c 20.amp.21.nu.10 f 394

Innouatio eſt omnino probanda quia is,qui dicit aliquid illicitũ, & doloſum fuiſſe attentatum, debet illud tanquam ſue intentionis fundamentum probare,in 3 par.cap.20 nume. 21.fol. 59

Inopia appellantis dicitur eſſe legitimum impedimentum excuſãs a deſertione,in 2.p.c.12.de atten.appel pend an p.1.num 56. folio 414

** Inopia excuſat etiam appellantem in criminalibus.vo.c. 11. Am. 1.num 59* f eodem

Inopia excuſat etiam appellantem à proſequendo appellationem

non

Digitized by Google

non tamen excuſat ab appellando, ibidem numero 61. folio eodem

Inopia excuſat etiam appellantem etiam in criminalibus ibidem num. 53

Inopia ita excuſat, vt in primo anno currant fatalia, in 2. vero, & 3. anno, vt licet currant detur tamen reſtitutio in integram ſecun. comm. opi ibi. nu. 63 f. eodem

Inopia, & iuſtum impedimentum, licet excuſet à proſecutione appellationis non tamen excuſat ab illius interpoſitione, ibi. lim. 50 nu. 92 f. 292

Inquilinus negando monitorium, ſi dicat ſe non recognoſcere alium & ſeipſum eſſe dominum, & poſſeſſorem, an per huiuſmodi reſponſionem dicatur ſibi acquirere poſſeſſionem numero 48. folio 61

Et talem poſſeſſionem non ſufficere ad probandam intruſionem tenuit maior pars dominorum, in 3 p. cap. 26. numero 59. folio 62

Non tamen per hoc intruſus prohibetur, quin poſſit probare contrarium, vt nu. 57. ibi. f. eodem

Inquiſitione, vel accuſatione pendente nihil innouandum in verb. Accuſatio.

* Inquiſitione pendẽte contra Collegium, ſingulares de Collegio promoueri poſſunt c. 5. nu. 46 f. 165

Inquiſitus poteſt pendente inquiſitione conſtituere procuratorem ad reſignandum beneficium, & illud reſignare in 2 p. c. 5. nu. 6. folio 162

Et hoc datur pro cautela, ibi. nu 7 f. 163

Inquiſitus non poteſt ferre teſtimonium inquiſitione pendente, ibid. nu 19 f. 164

Inquiſitus pendente inquiſitione poteſt procurator conſtitui, ſed ei interdicitur adminiſtratio, ibi nu 30 f. eod.

Inquiſitus poteſt a ſuperiore diſpenſari, etiam inquiſitione pendente ibi. nu 31 f. eod.

Inquiſitus, & de crimine diffamatus non poteſt impetrare beneficium niſi facta mentione inquiſitionis, ibidem nume. 32. folio eodem

Et prouiſio abſque tali mentione facta non valet, ibi. nu. 33 fol. eodem

Etiam poſt lapſum decem annorum, ibidem numero 34. folio eodem

Niſi contra hunc via accuſationis vel denunciationis ageretur, ibi. num. 35 f. eod.

Inquiſitus non poteſt nouos honores temporales aſſumere licet veteres retineat ibi nu. 36 f. eod.

Niſi accuſator ab accuſatione deſiſtat, vt numero 38. folio eodem.

Niſi ſit lapſus annus: Præterquam in Epiſcopatu, & quando Iudex breuius tempus præfixiſſet, vt numero 39. folio eodem

Inquiſito de crimine hæreſis læſæ maieſtatis, vel ſimil. aufertur adminiſtratio pendente inquiſitione, ibidem numero 40. folio 165

Inquiſitus pendente inquiſitione alienare irretractabiliter (prout eſt ſeruum manumittere) non poteſt, ibidem numero 43 folio eodem

Inquiri poteſt in loco originis pro eodem delicto ſuper quo pendet inquiſitio, & eſt contumax, ibidem numero 44. folio eodem

* Inſtantia perempta non perimitur cauſa nullitatis, cap. 17 num. 75 f 346

* Inſtantia perempta res remanet litigioſa, & ſine Iudicis decreto alienari non poteſt, capitul. 4 in præfation. numero 617. folio 87

Inſtantia ſicut coram iudice perit triennio, ita & coram arbitro, quando per partes nullum tempus fuit appoſitum, in 2. part. cap. 15. de attent. pend. compromiſſ. numero 45. & 46. fol. 322

Quod etiam frequentius obtinuit, vt numero 47. ibidem folio eodem

Inſtantia in cauſa attentatorum an triennio pereat de iure ciuili, in 3 p c. 23 nn. 103 f. 19

Inſtitutio facta appellatione pendente ſecundum Rotam dicitur attentata, in 2. part. capitulo 12. in præfatio. numero 87. folio 195

Inſtitutio præſentati facta extraiudicialiter ab ordinario habet vim ſententiæ interlocutoriæ, ſi vero iudicialiter habet vim diffinitiuæ in 2. par cap. 12. de atten. appell pen. lim. 49. nu. 5. folio 284

Inſtrumentalis poſſeſſio, quid operetur, in verb. poſſeſſio, & continuans.

Inſtrumenti executio, in ver. executio.

Inſtrumenti inobſeruantia vel contra venditionem Iudicio inſtituto non prohibetur quis vigore eiuſdem agere executione ad illius obſeruantiam in 2. p. c 4. Limitatione 30. numero 13. folio 155

Inſtrumentum licet careat die, anno, indictione, & pontificatus ſufficit tamen quod Notarius illa adnotauerit in ſuo prothocollo, in 2 p c 20 amp. 27 nu. 3 f. 396

Inſtrumentum factum à procuratore in quo aſſeritur, quod is qui prætendebatur intruſus, & ſui authores fuerunt in quaſi poſſeſſione exigendi certas decimas non probat intruſionem, in 3. p. c 26. nu. 64 f 63

Inſtrumentum captæ poſſeſſionis rogatum ab vno, & ſcriptum, & publicatum ab alio non probat attentata concludenter, ibid. num. 94 f. 64

Inſtrumentum guarentigiatum non habet executionem paratam ſi principaliter agitur de illius nullitate, in 2. p. c. 17. nu. 48. fol. 344

* Inſtrumenta aliquid a cum non fuit coram Iudice ordinario conclusum, poſſunt etiam coram conſultore produci. cap. 9. nu. 16 f. 177

Interdictum, & ſuſpenſio poſſunt fieri quandoque ſub modo, & ad aliquod tempus ſuſpendi ſecus in excommunicatione, in 2 p. c. 12. lim. 23 nu 13 & 14 f 268

Interdictum vnde vi datur etiam ei, qui poſtquam renunciauit incubuit ſuæ poſſeſſioni, in 3. par. cap. 24. quæſt 6 numero 10 folio 30

Interdicto vti poſſidetis intentato ſi quis prætendatur attentaſſe ille vero ad excuſanda attentata alleget ſe continuaſſe poſſeſſionem reuocatio attentatorum non ſit quia pendet à cognitione cauſæ principalis, ibidem quæſtion. 19. numero 2. folio 45

Interpretatio ſtricta eſt facienda quando agitur de faciendo aliquem incidere in pœnam, in 2. par. cap. 12. lim. 50 nu. 110. folio 293

Interpretatio in dubio facienda eſt pro non attentatis, in 3. p c 20. lim. 29. num 3 f. 415

Intereſſe habens quilibet eſt audiendus, in 3. p. cap. 22. de Actor & quis poſſit atten nu. 1. & 2 f 6

Intereſſe illius de cuius non iure conſtat ſatis conſideratur ſecundum aliquos ob fructus medio tempore perceptos, & à miſſionis iuris quod attentans habebat in re quam per ſpolium attentatum occupauit, in 3. par cap. 24 quæſtion. 1. numero 7. folio 21

Interlocutoria ſententia quæ dicatur cap 12. lim. 1. numero 6. fol. 227

Interlocutoria habens vim diffinitiuæ reuocari non poteſt, niſi ab ea fuerit per partem appellatum, in 2. par cap. 12. lim. 1. nu. 22 eodem

Interlocutoria vim diffinitiuæ habens quæ dicatur remiſſiuè, ibid. num 23 f 228

Interlocutoria quæ fuiſſet per iudicem, aut per partem mandata executioni regulariter non reuocatur, niſi reuocatio fiat de conſenſu partium, vel cum cauſæ cognitione, vel ipſa interlocutoria fuiſſet inualida, ibidem numero 27. 28 29. & 30. fol eodem

Interlocutoria habens vim diffinitiuæ regulatur ſecundum naturã diffinitiuæ, ibi nu 58 f. 229

Interlocutoriam ſuam poteſt reuocare Iudex etiam poſt inhibitionem quando illa non erat legitima, & canonica, in 2. p. c 20. lim 1. nu 12 f. 397

Interlocutoria ſententia illa dicitur quæ fertur ſuper his, quæ incidunt, & emergunt in proceſſu, in 3. par. cap. 28. nume. 20. fol. 75

Interlocutoriam ſuam ſicut iudex poteſt reuocare, in 2 p c. 15 nu. 43. ita & arbiter nu. 44 f 322

* Interlocutoria nulla, non obſtante inhibitione poteſt iudex a quo iterato pronunciare, & reuocare grauamina cap. 12. lim 1. num. 111 f. 232

Intimatio appellationis licet non requiratur quoad effectum deuolutiuum neceſſaria tamen eſt quoad ſuſpenſiuum, & attentata, in 2 p. c. 12 de atten appella pend. ampl. 15. numero 22. folio 218

Intimatio appellationis facta ipſi parti, & non iudici non inualidat proceſſum ipſius iudicis, ibidem numero 27. folio eodem

In-

Digitized by Google

I N D E X.

Intimatio appellationis extraiudicialis non eſt facienda quando iudex, aut pars illius habet notitiam, in 2.p.c.12 lim.3.nu 33 folio 2.0

Intimatio ſcienti non eſt facienda, ibidem numero 34. folio eodem

Intimationes appellationum ſunt inducta in fauorem appellati, & ideo appellatus poteſt illis renunciare, ibidem numero 37. & 38. f.eod.

Intimatio appellationis extraiudicialis debet fieri infra menſem, aliàs eſt nulla, & geſta appellatione pendente nulliter intimata non veniunt retractanda etiam ſi allegetur aliquod impedimentum ob quod intimatio non fuerit facta, ibid.num 39. fol. eod.

Intimatio extraiudicialis appellationis in cauſa beneficiali ſufficit fieri in eccleſia, ibid.nu 40 f eod.

Intimatio reuocationis procuratoris ad reſignãdum, vel regreſſum, ſeu penſionem caſſandum conſtituti ſufficit, quod fiat in Cancellaria, vel in camera Apoſtolica, ibidem numero 41. folio eodem.

Intimatio appellationis extraiudicialis non videtur habere vim inhibitionis, ibi nu.43 f eod.

Intimatio appellationis requiritur ad reuocationem attentatorum appellatione pendente remiſſiuè, ibidem lim.36 numero 2.fol. 278.

Intimationis mandati defectus videtur reddere appellationem nullã, ibi lim.50 nu.32 f.289

Intimatio mandati dicitur eſſe pars appellationis, ibid.numero 33. fol. eod.

Intimatio appellationis coram honeſtis viris interpoſita eſt etiam intra decem dies facienda, ibi.nu.130 f.294

Intimatio ſententiæ debet eſſe talis vt per eam quis ſciat eam latã & etiam ſic latam quando fit intimatio per partem ſecus ſi fiat authoritate iudicis, quia tunc ſufficit tantũ intimare ſententiam eſſe contra ſe latam licet tenor non inſeratur, ibid nu 177 & 178 f 296

Intimatio ſententiæ non dicitur neceſſaria, quãdo pars haberet ſententia, & tenoris illius aliunde notitiam remiſſiuè, ibid num. 279 f eod.

Intimatio commiſſionis facta per Cardinalem habet vim inhibitionis, in 2.par.c.20.de atten. poſt inhib in præfat. numero 56. fol. 373

Licet inter conductores talem vim non haberet, ibidem numero 57. f.eod.

Intimationis commiſſionis & inhibitionis differentia, ibidem num. 64. f.374

Intimatio ſola de potiori alterius iuriſdictione annullat proceſſum ibi.nu 65 f.eod.

Intruſus tertius quando dicatur attentare, in verb. Tertius.

Intruſio eſt reuocanda via attentatorum, 1 par.c.3. de att.n tertio nu 75 f 26

Intruſus dicitur etiam ille qui habet titulum à non valente illum dare, ibi nu.78 f eod.

Intruſus eſt adeo odioſus, vt non ſolum repellatur ab agendo ſuper fructibus & rebus eccleſiaſticis, ſed etiam ab excipiendo, ibid. num 79 f eod.

Intruſo etiam non citato poteſt exequi mandatum, nec dicitur ſpoliatus ibi nu 82 f eod.

Intell vt nu 83 & ſeq. f.eod.

Fall. quando cepiſſet poſſeſſionem ex cauſa neceſſaria puta in ſolutum, ibi.nu.85 f e 26

Intruſus non dicitur qui eſt in antiquiſſima poſſeſſione beneficij, ibi. num 90 f 27

Et præſertim ſi poſſediſſet per tantum tempus, vt iuri agendi ſuper attentatis fuiſſet præſcriptum, vt numero 91. folio eodem 27.

Fall in intruſo contra formam c ſi hi contra quos, vt nume.92. fol. eod.

Intruſus aliàs qui dicatur remiſſiuè, ibidem numero 93. folio eodem.

Intruſus non dicitur ſubrogatus gratioſe, in verb ſubrogatus.

* Intruſus non admittitur ad allegandum ius tertij p 3 c.31. num. 288 f.134

Intruſionis facta lite pendente non ſufficit fieri mentionem per clauſulas generales, ſed requiritur ſpecifica mentio, in 2 p. c.4. in præf.nu.746 f 98

Intruſus non dicitur capiens poſſeſſionem poſt reſignationem per quam lis erat extincta, ibidem limitat. 6. numero 4. folio 329.

Intruſus etiam quod ab intimatione executorialium appellauerit tenetur parere iudicato, & fit contra eum executio, ibi.declar. 4.nu.56 f 161

* Intruſio notoria poteſt peti reuocari ſine citatione p.3.ca.25.numero 53 f 55

Intruſio non dicitur probari per proceſſum compulſori recuſati, in 1.p c.6 nu 14 f.168

Intruſus lite pendente non poteſt effugere executionem contra eum ſi præſtet cautionem de rem reſtituendo iuxta l.iſ, a quo. ff de rei vend in 2.p.c.12.de atten appel pend amplia.14.nu.13. fol. 215

Intruſus appellans ab intimatione executorialium non retardat executionem, ibi.nu.20 f 216

Idem ſi appellaret à ſententia lata in fauorem ſuperſtitis cauſam proſequentis contra intereſſe putantes, vt numero 24 fol. eodem.

Intruſus ſecundum aliquos (ſed male) non priuatur facultate appellandi, ibi.nu 23 f.e.216

Intruſus non poteſt dare obiectus, nec opponere exceptionem non iuris petentis attentatorum reuocationem, in 3 par. cap.24 q.1. num.3 f.28

* Contra Intruſum deuenitur ad declaratoriam pro fructibus, & expenſis, etiam ſi is, qui ſecundo loco contra eum egit appellaſſet a ſententia, & decreto ſequeſtri 1.part. cap.3. num.87. fol. 27

* Et quando contra eum proceditur executiuè ibidem num.88. fol. eod.

* Intruſi nominatio non excuſat capitulum ſi poſſeſſionem tradere recuſat virtute breuis capitu.4. in præfat. numero 516. folio 78.

* Et quid ſi breue fundet ſe in reſeruatione ibi nume 517. folio eod 78

Intruſio vbi eſt notoria, citatio partis non videtur neceſſaria, in 3. p c 25 nu 52 f.55

Intruſio ex tribus probari debet, Primo deducendo litis pendentiã. Secundo quod agens contra intruſum probet ſe tempore litis motæ fuiſſe in poſſeſſione. Tertio quod ille ſe lite pẽdente intruſerit, in 3.p c.26.nu 38 f 60

Intruſio ceſſat vbi conſtaret de lite calumnioſa, ibidem, nume.39. fol. eod.

Intruſi videntur maxime odibiles, ibid.nu 41 f eod.

Intruſus non poteſt dare obiectus, ibi nu 44 f 61

Intruſionem paſſus non probat ſuam poſſeſſionem tempore litis motæ quando obtinuit ſententiam contra primo intruſum, & poſt ſententiam alius ſe intruſit, nam contra ſecundo intruſum abſque poſſeſſionis probatione ſola ſententia ſufficit vt nu 53. fol. 62

Idem ſi intruſio primi probaretur per confeſſionem factam in aliqua ſupplicatione.nu 55 f eod.

Etiam ſi intruſio primi non eſſet in iudicio contra ſecundum intruſum inſtituto adhuc probata, ſecundum aliquos ibi.vt numero 54 f.eod.

Intruſio eſt concludenter probanda, ibid.nu.60 f.e.62

Intruſio non probatur per inſtrumentum poſſeſſionis extractum ab exemplo, & non ab originali, & per compulſorem recuſatum, ibid.nu 63 f.63

Intruſio non probatur ex depoſitionibus teſtium examinatorum inter fiſcum, & eum qui paſſus eſt intruſionem non citato eo qui prætenditur intruſus, ibi.nu 68 f.eo.

Niſi ille haberet cauſam a fiſco, vt nu 69 f.eod.

Intruſio debet concludenter probari ibi nu 95 f 64

Intruſionem lite pendente factam ex officio Iudex reuocare non poteſt ſecundum aliquos, ſed minus vere in 3.par.cap.27.num. 24. f.69

Intruſio præcedens non purgatur per ſuperuenientiam iuris boni ex ceſſione tertij, qui non fuit in lite, & gratia Principis ſuperuenienti in 3.p.c.29 nu.71 f 91

* Inuentario prohibito an ſit prohibita deſcriptio c.12 lim.12. nume.41 f.257

Inueſtitura qualibet lite pendente facta in præiudicium partis nõ valet in verb diſpenſatio.

* Is, cui a Iure, vel a Iudice audientia denegatur appellare non poteſt, immo nec agere in Iudicio quantumcunque fauorabili c. 12.lim.50.num 19 f.289

Is de cuius non iure clare conſtat non poteſt attentatorum reuocationem regulariter petere quia per hoc videtur quod ſua non intereſt in tertia parte, capitulo 22. numero ... folio 6

Iter

Digitized by Google

Iter arripiens ad curiam gaudet priuilegio Eugeniano in 2.part. c. 12 ampl.16.nu.3 f.120

Itineris arreptio & miſſio nuncij ad Papam habet vim appellationis in 2.p c.12.ampl.16.nu 2 f eod.

Itineris ad inferiorem Papa qui tamen poſſit per viam querela adiri an videatur habere vim appellationis ibidem numero 4. fol. eod.

Itineris arreptio facta ex alia cauſa quam grauaminis non habet vim appellationis ibid.nu.8 f.eod.

Niſi coniunctim fuiſſet tam ex cauſa appellationis quam ex alia atque principalier eſſet cauſa appellationis ibid. nume.9. fol. eod.

Item niſi arreptio & miſſio fuiſſet ad impetrandum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam, quam inferior concedere non poterat ibi.nu.10 f.eod.

Itineris arreptio quando potuit haberi copia iudicis an & quando dicatur habere vim appellationis ibidem num.12.13.& 14. fol eod.

Itineris arreptio non habet vim appellationis quando appellanti fuit præfixus terminus ad recipiendam apoſtolos vel ad ſe præſentandum apoſtolico conſpectui quib. caſibus requiritur realis præſentia.ibid.nu.16 f eod.

Itineris arreptio vbi ſit, debent in ea ſeruari omnia quæ poſſunt ſecundum naturam appellationis ibi nu.17 f.eod.

Et debet fieri cum proteſtatione quod interim nihil innouetur ibi.nu.18 f.221

Itio (vt doctores appellant) ad Iudicem ordinarium etiam compromiſſo pendente per partes fieri poteſt arbitro reliſto in 2.p.ca. 15.de att pend.comprom.nu.163 f.329

Iudex ſi poſt appellationem, aut inhibitionem procedat regulariter attent.in præf.1 p.nu.39 f 4

Iudicem contemnens illius maieſtatem lædit ibidem numero 48. fol. 5

Iudicis maieſtas in honore conſiſtit ibidem numero 49. folio eodem.

* Iudex appellationis de quibus cognoſcat.cap 12.lim.27.num.9. fol. 274

* Et quas probationes admittere poſſit.ibi.eo.nu.

* Et tam in ciuili, quam in criminali.

* Etiam ſi de pœna corporis afflictiua ageretur. ibi.num.11.folio eod. 274

Iudex datus cum clauſula appellatione remota, poteſt regulariter ſuam ſententiam executioni demandare etiam appellatione pendente in præf.1 p nu 58 f.5

Niſi ſit inhibitus ibid.numero 59 & d.par. 1.cap 3. numero 11. fol. 22

Iudicis recuſatio, quoad formam, & modum procedendi dicitur eſſe de iure ciuili, naturali tamen ratione dictante ibid. nume. 81. f 6

Iudicis recuſatio poteſt per Principem tolli apponendo in commiſſione clauſulam recuſatione remota ſecundum communem opinionem ibi.nu.87 f 7

* Iudicis officium non conquieſcit data inualiditate dilationis.c 7. nu.21 f.173

* Iudicis non deferentis appellationi pœna arbitraria.c.12 amp.5. num.17 f 109

* Iudex facta oblatione tenetur diſcutere de viribus exceptionis oppoſitæ, nec poteſt illam ſuſpendere vel reſeruare.cap.12.lim.1. num.46 f.229

* Iudex à cuius Interlocutoria fuit appellatum poteſt etiam pendente appellatione citra vitium attentatorum procedere. ibi. lim.21 nu.12 f 265

* Iudex an attentatorum reuocationem impedire poſſit.c.30 num. 193 f 108

* Iudex ſententiam ſuam latam ad relationem alterius quandocumque reuocare poteſt c.6.nu.28 f.169

* Iudex non ſolum petere ſapientis conſilium, ſed etiam ſequi tenetur. ſi pro forma a ſtatuto eſt adhibendum.cap.9 numero 13 fol. 177

* Iudex facultatem habens procedendi appellatione remota, ſi vere grauat talis clauſula non excuſat poſſeſſionem in dicto termino decem dierum captam à vitio attentatorum.cap.12. num 31 f 186

Iudex attentare dicitur ſi poſt appellationem interpoſitam procedat p 1.c.2 nu.1 f 18

Item ſi procedat poſt inhibitionem d nu.1 f eod.

Item ſi partem ſpoliet ibi.nu.2 f.eod.

Item ſi poſt prolatam ſententiam in poſſeſſorio faciat, vel concedat ſequeſtrum poſſeſſionis quin dicitur ſpoliare ibid. num 3. f.eod.

Iudex dupliciter poteſt attentare Iudicialiter, & extraiudicialiter ibi.nu.4 f eod.

Iudex procedens extraiudicialiter cenſetur pars ibidem numero 5. f.eod.

Et contra eum agi poteſt tanquam contra quemlibet priuatum ibi.nu 9 f.eo.

Etiam ſpolio. & remedio attentatorum ibidem numero 8. folio eodem.

Iudice extraiudicialiter procedente attentatum non eſt ipſo Iure nullum, ſed annullandum ibi.nu 6 f.eo.

Secus quando Iudicialiter proceſſit, quia eſt nullum ibid.num.7 fol. eod.

Iudex quando dicatur turbare in verb.Turbare.

Iudices competentes in Eccleſia Calaguritana Epiſcopali ſede vacante ſunt Prouiſores part 2.caps.4. in præfation. numero 56. fol. 48

Iudex a quo pendente appellatione procedere nequit, & procedens facit acta nulla ibi nu.665 f.91

Iudex laicus procedere poteſt in cauſa principaliter pendente Iudicio abſolutionis a Iuramento coram Iudice Eccleſiaſtico d. c.4.in 2 lim.nu 28 f.128

Præſertim ſi agatur vigore obligationis in forma Cameræ ibid. num.29 f eod.

Iudex laicus debet ſuperſedere in cauſa coram eo mota, ſi ſciat eandem prius coram Eccleſiaſtico fuiſſe introductam ibid.nu 60. fol. 123

Iudex appellationis cui fuit commiſſa cauſa appellationis à grauamine vna cum toto negotio principali, ſi pronunciet male appellatum remanet Iudex cauſæ principalis ſecundum ſtilum Dominorum ibid num.63. & ſeq quamuis aliud ſit de iure. fol.eod.

Iudex ſecundus an, & quando procedere poſſit pendente cauſa coram primo in verb proceſſus.

Iudex de partibus licet non poſſit inhibere iudici in curia ſi tamen pars extra curiam non excipiat de litis pendentia in curia valet proceſſus, ibi.nu 69 f 124

Iudicis contemptus non conſideratur quando lis eſt nulla & inualida ſecundum commun opin.d cap.4.in 3.limi. numero 2.fol. 127.

* Iudex ex officio ſequeſtrare poteſt in omnibus caſibus, in quibus ſequeſtratio ad inſtantiam partis fieri non poſſet c.12 lim.12. num 16 f 156

* Iudex ex officio, & ad inſtantiam partis poteſt rei præcipere, ne fructus dilapidet, vel alienet, cum ceſſat ſequeſtri remedium ibi.nu.53 f.e.256

Iudex ex officio poteſt reuocare attentata, etiam quæ ad inſtantiã partis reuocari non poſſent.d.cap 4.in 15.limitat numero 27 fol. 139

Prout etiam in reuocatione attentatorum contra eum, de cuius non iure conſtat.ibid nu.28 f eod.

Iudex procedens ad vlteriora videtur reijcere exceptiones coram eo proteſtatas d c 4.in 19.lim.nu.5 f.142

Iudex etiam appellatione pendente poteſt ſuam ſententiam declarare d c.4.lim.21 nu.12 f.146

Iudex procedens in cauſa criminali pendente lite ſuper ciuili quando dicatur attentare, in verb. Proceſſus.

Iudex a quo procedens poſt appellationem, cuius non habuit notitiam, non attentat remiſſiuè, d cap 4. limi.27. numero 8.fol. 153

Iudex inferior procedens in cauſa poſt eius auocationem per ſuperiorem factam ab eo ignoratam, non dicitur attentare.ibi nume.10 ibi.f.e.153

Iudex ad euitanda ſcandala poteſt etiam lite pendente ad ſe poſſeſſionem auocare, d c.4.declar. 4.nu 45 f 160

Iudex pendente lite non poteſt poſſeſſorem commodo poſſeſſionis priuare ſine cauſæ cognitione, ibi nu.64 f.161

Iudicis recuſatione pendente ſententia, proceſſus, & alia quæcunque geſta an ſint nulla, in verb Sententia.

* Iudicis recuſatio fauorabilis c 6 nu 74 f.171

Iudex recuſatus poteſt cauſam alteri delegare, d.part.2 cap 6 numero 52.folio 170 Et ratio eſt quia ſuſpectus in recognoſcendo, non dicitur ſuſpectus in delegando, ibidem numero 53. f. eodem.

Iudex recuſatus poterit appellare à ſententia recuſationis, ſi in ea prætendat aliquod intereſſe conſiderabile, ibidem numero 66. fol. 171

In-

Digitized by Google

Iudex dilatione pendente procedere non poteſt, quia eius officium in totum conquieſcit in verb. Dilatio.

Iudex ad quem non poteſt prorogare, vel abreuiare dilationem à iudice a quo præfixam. d. p 2 c. 7 nu. 5 f. 172

Iudex tunc reſeruat ſibi facultatem procedendi dilatione pendente vbi viget calumniæ ſuſpicio. ibid nu. 31 f. 174

Iudex relatione pendente nihil poteſt innouare, & ab eo innouata ſunt nulla in verb. Relatio.

Iudex an relationem poſſit reuocare in verb Relatio.

Iudex pendente conſilio ſapientis nihil innouare poteſt, & ab eo geſta ſunt attentata, & nulla, d p. 2. c 9 per tot. f. 176. & ſeq. Intell. vt in ver. Conſilium.

* *Iudex ante inhibitionem non eſt ſuper attentatis citandus c. 20. amp. 9 num. 3. f 386. ſed Pars ad cuius inſtantiam eſt proceſſum c. 12. amp. 15. nu. 29* f. 218

* *Et an poſt inhibitionem dic quod ſit d. am. 9. & d. nu. 3. f. 386*

Iudex ſi admittat quem ad cauſam cum clauſula conſtito de intereſſe ſatis eſt quod per aliquid productum conſtet de Intereſſe licet pars citata non ſit ad dicendum contra c. 4. in præfa. nu. 217 f. 58

* *Iudex decretum denegare non debet in alienatione rei, qua eſſet tempore peritura ibi. nu. 576* f. 82

Niſi alienatio de re litigioſa proueniret ex pacto ante litem motam initio ibi. nu. 592 f. 83

* *Et niſi alienatio facta ſit Principis auctoritate ibi. n. 593*

Iudex ſi quid amiſit, & non appelletur, proceſſus videtur validus c. 12. lim. 50. nu. 19 f. 289

Iudex poteſt reuocare remiſſionem cauſæ factam ad conſilium ſapientis etiam partib. inuitis, c. 9. n. 20 f. 177

Etiam ſi remiſſio facta fuiſſet de conſenſu partium, ibi. nu. 21. f. eodem

Iudex poſt auocationem cauſæ nulliter procedit, & procedendo attentat, in ver Auocatio.

Iudex nouem modis poteſt illaqueare appellantem, vt per lapſum termini ab eo præfixi appellatio fiat deſerta remiſſiue. p. 2. c. 12. in præfa. nu 29 f. 192

Iudicem ſemel interpellari pro expeditione cauſæ an ſufficiat, ad hoc ne per lapſum fatalium appellatio efficiatur deſerta, ibid. nu 45 f. 193

Et concluditur multiplicem requiri interpellationem remiſſiue, ibi. nu. 46 f. eodem

Iudex a quo pendente appellatione procedere non poteſt, & procedens facit proceſſum nullum cum eius iuriſdictio ſit ſuſpenſa per appellationem, ibi. nu 119 f. 97

Iudex poteſt breuius tempus quam ſit in iure expreſſum appellanti ad proſequendam appellationem præfigere in 2. p. c. 12. de att. app. pend. am. 1. nu. 46 f. 203

Iudex omni ingenio quo poteſt debet differre executionem in criminalibus Amp. 4. nu 2 f. 207

Iudex ratione periculi poteſt exequi, & deinde proceſſum ſcribere, ibi. nu. 17 f. 208

Iudex qui appellationem non admiſit quaſi clarum eſſet quod illi non erat deferendum non debet ipſam appellatione non recepta aliquid innouare ibi am 5 nu 1 f. eod.

Iudex à quo ſi noluerit recipere appellationem puta quia prætendebat cauſam eſſe in appellabilem nihilominus non debet aliquid innouare, ibi na. 3 f. 209

Iudex admittens appellationem non admittendam excuſatur pœna, ibi. nu. 12 f. eod.

Iudices appellationi non deferentes certas pœnas incurrunt remiſſiue ibi. nu. 16 f. eod.

Iudex ſi dixerit excommunicate ſi appellas ſi quis pareat ſe ad appellandum quid in dubio præſumatur præceſſiſſe excommunicatio an potius appellatio remiſſiue, ibid num. 14. amp 8. folio 211

Iudex quando non reperitur ſufficit facere diligentiam in domo ipſius, & petere apoſtolos a Notario, & dimittere cedulam appellationis, ibi. am. 15. nu 8 f. 217

Iudici aut parti pendente appellatione attentantib. nihil videtur imputandum ſi appellatio non fuit ſibi intimata, ibi. nu. 23. folio 218

Iudex certificatus de impedimento citati ad ſententiam, & non comparentis ſi pronunciet, ſententia eſt nulla, ibi. n. 33. f. 219

Iudice faciente contra prohibitionem hominis aliquid mandantis actus eſt ipſo iure nullus, ibi am. 17. nu. 8 f. 222

Iudex ſi terminum aſſignauit ad audiendum reſponſum ſuper appellatione recipienda interim eius officium conquieſcit, ibi. amp. 19. nu. 3 f. 223

Iudici volenti poſt appellationem interpoſitam ſententiam exequi poteſt impune reſiſti, ibi. amp. 20. nu. 1 f. 224

Iudex a quo poſt appellationem efficitur incompetens, ibid. num. 2. folio eodem

Iudex ſi ſpreta appellatione vult procedere ad executionem, & ad ſupplicium in cauſa criminali poteſt ſibi de facto reſiſti, ibid. num. 3 f. eod.

* *Iudex pendente appellatione ab eius interlocutoria poteſt etiam ipſo appellante amplius non citato procedere c. 12 lim. 1. nu. 134* f. 228

* *Quod intellige durante lite ſuper dicta interlocutoria, vt ibid. num eod.*

Iudex à quo pendente appellatione ab interlocutoria poteſt examinare teſtes ad futuros ibi. li. 1. nu. 11. f. 227. & li 43. nu. 8. fol. 282

Iudex examinando teſtes ad perpetuam rei memoriam non attētat d. p. 2. c. 12. lim. 1. nu. 12 f 227

Iudex pendente app. ll a grauamine poteſt reuocare grauamen, ibi. nu 15. & 16 f. eodem

Iudex per appellantem à grauamine impetratus ſi procedat, & demum iudex a quo grauamen reuocat eius proceſſus dicitur eſſe nullus, ibi nu. 20 f eodem

Iudex appellationi ab interlocutoria deferens non poteſt poſt delationem illam reuocare, ibi nu. 24 f. 228

Iudex reuocare non poteſt interlocutoriam vim diffinitiuæ habentem ibi. nu. 59 f. 229

Iudex a cuius interlocutoria eſt appellatum ſi præfixit terminum appellanti ad proſequendum appellationem, vel ad audiendum reſponſum non poteſt ea pendente vltra procedere, ibid. nu. 64. fol. 230

Iudex ſi per appellantem ab eius interlocutoria requiſitus denegat apoſtolos, non poteſt pendente hac appellatione vltra procedere, ibi. nu. 66 f. eod.

Etiam ſi aliàs potuiſſet puta quia appellatio fuiſſet fruſtratoria ibi nu. 67 f. eod.

Niſi appellans ſuæ appellationi renunciaſſet ibidem nu. 68. folio eodem

Iudex impetratus per appellantem ab interlocutoria ante dationem apoſtolorum an valide procedat remiſſiuè ibid num. 70. folio eodem

Iudex per delationem appellationis abdicat a ſe omnem Iuriſdictionem, & in ſuperiorem transfundit ibi. nu 73 f. eod.

Amp multis modis vſque ad num. 87 fo. & f. 231

Index qui appellationi detulit valide procedit ſi per iudicē ad quē cauſa ſibi remittitur ibi. nu 88 f. eod.

Iudex ordinarius, & qui poteſt per viam querelæ adiri ſi poſt delationem ab interlocutoria per partes adeatur valide procedit ibi. nu. 89 f. eodem

Iudex poſt delationem licet non poſſit procedere, poteſt tamen appellanti terminum ad proſequendum appellationem præfigere ex aliquo interuallo ſecundum aliquos ibi. num. 94. & 95. folio eodem

Iudex vnus ex duobus qui tulerant ſententiam interlocutoriam ſi appellationi detulit poteſt ſuam delationem reuocare antequam alius deferat, niſi appellatio fuiſſet interpoſita ad ſedem apoſtolicam ſecundum aliquot ibid. numero 96. & 97. folio eodem

Iudici volenti pendente appellatione ad executionem procedere poteſt impune reſiſti ibi. nu 107 f. 232

Iudex a cuius interlocutoria fuit appellatum ſi ſit inhibitus attentat. ibi. nu 108 f. eod.

Iudex a quo an poſſit procedere etiam in articulo ſeparato quando Iudex ad quem in tota cauſa inhibuiſſet ibi. lim. 2 nu. 35. & num 36 f 236

Iudex auferens poſſeſſionem poſt, & contra appellationem extraiudicialem dicitur attentare ibi. li. 3. nu 13 f. 239

Iudex a quo poteſt appellatione pendente inhibendo prouidere ne quis in ſua poſſeſſione turbetur ibid lim. 4 nu. 3 f. 241

Iudex a quo in cauſa matrimonij poteſt partibus inhibere ne alteri nubant ibi. nu 4 f. eodem

Iudex à quo poteſt pendente appellatione reuocare grauamen ibid. num. 8 f. eodem

Iudex a quo poteſt attentare omnia tendentia in faciliorem exitum appellationis ibi na. 9 f. eod.

Iudex a quo non poteſt ſe intromittere in appellatione ad Papam interpoſitam etiam ſi ſit Cardinalis ibidem num. 12. & 13. fol. eodem

Niſi in his quæ tenderent in faciliorem expeditionem cauſæ.

f quod

Digitized by Google

quod ſpeciale eſt in Cardinali ſecundum aliquos ibid.nu.14 & 15 f.eodem

Iudex delegatus poteſt etiam ipſe appellatione pendente appellanti terminum præfigere ibi nu.21 f.242

Niſi appellationi detuliſſet ibi.nu 22.& 26 f.eod.

Iudex etiam ſi appellationi detulit poteſt partib. prohibere,ne quid innouent & terminum præfigere,& abſoluere ab excõmunicatione ſecundum aliquos ibi.nu.23 24 & 25 f.eo.

Iudex à quo poteſt tendentia in faciliorem exitum appellationis explicare dummodo cauſam appellationis non cognoſcat ibi. num 28 f eod.

Iudex ſi videt quod reus malitioſe proponat appellationem,vt executionem differat poteſt tunc appellantem repellere,ibid.li.6. nu.18 f.244

Iudex ad quem ſi parte non contradicente appellationem non admittendam admiſit,& coram eo fuerit proceſſum poteſt cognoſcere,& pronunciare ſuper appellatione,& de iuſtitia ſententia ibi nu.34 f 245

* Iudex datus cum clauſula,vocatis vocandis,etiam ſi ſit executor mixtus poteſt intra decem dies ad appellandum competentes ſuam diffinitiuam exequi.c.11.nu.53 f.188

Iudex datus cum clauſula appellatione remota,ſi appellationi deferat geſta eo pendente cenſentur attentata c.12.lim.8.nu.10 folio 247

Iudex datus cum clauſula appellatione remota ſi manifeſte grauat poteſt ab eo appellari ibi.nu.28 f 248

Iudex a quo,etiam in notorijs,appellatur non procedit ad executionem ſi per Iudicem ad quem fuit inhibitum ibi.lim.9.nu.9 folio 251

Iudex qui ſecundum conſcientiam procedere poteſt etiam ſine citatione valet procedere ibi li 10.num 8 f 252

Iudex cuius fuit onerata conſcientia poſtquam fuerit per Iudicem ad quem inhibitus non poteſt vltra procedere ibi.nu 14.fol. eodem.

* Iudex a quo poſt appellationem procedens videtur inferre iniuriã iudici ad quem eſt appellatum c.12.in præfat nu 92.f.196.

* Iudex à quo cognoſcit ad ſui inſtructionem an appellans fuerit ſuam appellationem proſecutus,d ca 12 lim.13 num.2.folio 257

* Iudex a quo attentans,quem Iudicem contemnere dicatur parte 3 c.27.nu.69 f 72

* Iudex admittens appellationem ſi,& in quantum.cenſetur à ſe abdicare Iuriſdictionem,ſecundum com c.12 lim. 1.nu. 91. fol.231

Iudex à quo contra ſuſpectum de dilapidatione poteſt decernere ſequeſtrum eo.c.12 lim.12.nu 17 f.255

Ante tamen quam ſit appellatio præſentata Iudici ad quem,& per ſuperiorem recepta ſecundum commu.ibid.num. 18.folio eodem

Iudex à quo poteſt pendente appellatione diuerſos terminos præfigere ibi lim.13.nu.1 f.257

Iudex licet præfigere poſſit illum tamen etiam infra tempus termine prorogare non poteſt ibi.lim.13 nu.7 f.258

Iudex appellatione pendente poteſt innouare in fauorem appellantis ſecundum Doctores ibi.dicto c.12.Lim.16.principali nu. 1.fol.261

Contrarium tamen videtur verius,vt ibi nu.6 f.eodem

Iudex a quo non obſtante appellatione interpoſita poteſt ſe intromittere,& reformare poſſeſſionem appellantis circa quam appellatus attentauit ibid.lim.17 nu 2 f 262

Iudex poteſt exequi ſententiã contra adminiſtratorem loci pij condemnati ad reddendas rationes non obſtante appellatione per eum interpoſita ibi.lim 19 nu 2 f.263

Iudex appellatione pendente ab excommunicatione poteſt deuenire ad actum denunciationis nec attentat,& ini bi de ratione ib. lim 21.nu.6 & 7 f.265

Iudex delegatus pendente appellatione denunciare excommunicatũ non poteſt ibi nu 33 f 266

Iudex a quo regulariter poteſt abſoluere excommunicatum ſua appellatione pendente tum quia videtur reuocare grauamen,tũ quia abſolutio videtur tendere in faciliorem exitum appellationis ibi,Lim 23 nu.2 f 268

Iudex a quo in Iudicio poſſeſſorio fuit appellatum ſi ſit inhibitus non poteſt poſt inhibitionem ſententiam exequi ibi.li.25.nu. 16 f.271

Iudex cui eſt commiſſa cauſa,cum clauſula appellatione remota,licet poſſit non obſtante appellatione ſententiam exequi ſi tamẽ fuit inhibitus vltra non poteſt ibi,nu.17 f.eod.

Iudex ad quem non cognoſcit niſi de his quæ cognouit iudex a quo limitat.27.nu.8 f.274

Iudex a quo poteſt appellatione pendente ſuper validitate primi matrimonij prohibere partibus ne ſecundum matrimonium contrahant ibi.lim 35.nu.2 f.277

Iudex ignorans appellationem fuiſſe interpoſitam abſque metu attentatorum procedere poteſt ibi.li.36 nu.1 f.eo.

Iudex a quo poſt interpoſitam appellationem teſtes recipiens regulariter dicitur attentata li.38.nu 5 f.278

Iudex a quo ſi appellatione pendente abſoluat excommunicatum conſtitutum in articulo mortis talis abſolutio non dicitur attentata ibi.li.43 nu 2 f 281

Iudex ad quem poteſt teſtes ab futuros etiam appellatione pendente examinare ib.nu.7 f 282

Iudex quando periculum eſt in mora poteſt ſententiam exequi,& deinde ſcribere proceſſum ibi.nu 21 f.e.

Iudex cui fuit commiſſa cauſa appellationis poſt tres conformes nõ inhibet ſtatim ſicut inhiberet alias ſi eſſet commiſſa ſimplex cauſa appellationis,ibi li 45.nu 2 f.282

Iudicis non omnis vox eſt ſententia,ibi.li.50.nu.82 f.291

Iudex à quo licet procedere regulariter poſſit quando appellat.nõ eſt legitima ſi tamen fuit inhibitus,non poteſt ibi n.145. f.295

Iudex non debet quonquam in ſuo delicto autoriZare,ibi.li. 52.nu. 28 f.302

Iudex reijciens aliquas exceptiones contra executionem oppoſitas quæ tamen ante commiſſionem de exequendo non fuerant oppoſita non poteſt dici prætextu huiuſmodi reiectionis modum in exequendo exceſſiſſe,ibi li.53 nu.40 f.307

Iudex a quo ſi interdicat adminiſtrationem prælato contra quem inquirebatur talis interdictio venit tanquã attentata reuocanda in 2 p.c.13.de att pen temp.apoſt per nu 23 f 312

Iudex à quo ante dationem apoſtolorum non poteſt recipere teſtes, ibi nu.24 f eodem

Etiam ab futuros.vt nu 25 f eod.

Iudex a quo pend.apoſt pet.non poteſt vltra procedere quando per iudicem ad quem fuit inhibitus,ibi n.42 f.313

Vel ſi iudex a quo appellanti terminum præfixerit ad dandum apoſtolos,vel vt ſolent communiter dicere officiales,ad dandũ danda.ſecundum aliquos,ibi.nu 43 f.eod.

Licet de hoc dicto plurimum videatur ſubſiſtẽdum.ibi.n 44 f.e.

Vel appellans ſua appellationi renunciaſſet quia poſt renunciationem proceſſus valet,ibi.nu 45 f.eodem

Niſi pendente hoc termino ante renunciationem iudex proceſſiſſet quia proceſſus antea factus per renunciationem non conualeſcit,ibi.nu.46 f.eodem

Iudex licet pendente termino apoſtolorum in quibuſdam caſib procedere poſſit,intelligitur tamen,vt non poſſit procedere,niſi appellante de nouo citato,alias proceſſus eſſet nullus ibi nu.49 fo. 314

Iudex poteſt terminum ad dandos apoſtolos alterare illum prorogãdo,vel abbreuiando,ibi.nu.50 f.eodem

Iudex poteſt delinquentem coram eo etiam ſi non habeat iuriſdictionem condemnare,quando crimen facto & culpa ipſius eſt commiſſum c.15.nu.97 f.324

Iudex impetratus per reſcriptum ſubreptitium videtur ipſo iure nullum,& non tribuit iuriſdictionem eo.c.15.nu.125. f.326

Iudex coram quo erant commiſſa attentata in ſui contemptum ante factum inter partes compromiſſum,poteſt etiã facto demum compromiſſo,& illo pendente citra vitium attentatorum illa ex ſuo puro officio reuocare,ibi nu 154 f.328

Iudex per partes pendente compromiſſo aditus poteſt deuenire ad executionem paratam non obſtante quod ſuper dicto inſtrumento,& dictis exceptionibus fuiſſet factum compromiſſum ibi.nu.172 f.329

Dummodo præſtetur cautio de ſatisfaciendo, ſecundum quod fuerit laudatum vt nu.173 f.eodem

Iudex per alterum ex compromittentibus pendente compromiſſo adiri non poteſt quando ex compromiſſo oritetur actio vel exceptio ibid nu.174 f.eodem

Quod dictum exclamat Paul.de Caſtro quia quotidianum ibi. num.176 f.eod.

Licet de eo videatur ſubſiſtendum ibi.nu.178 f eodem

Dummodo ex laudo ferendo ſperetur tolli obligatio ad fauorẽ ipſius obligati ſecundum Paul.de Caſtro ibid.num.180.folio 330

Iudex recurſum concedens videtur quodamodo appellationi deferre in 2.p.c.19 num 15 f 366

Iudex delegatus,vt poſſit inhibere debet habere iuriſdictionẽ in illa

ea-

Digitized by Google

eodem mit cauſa in qua vult inhibere in 2. p. c. 20. in præfatione nu. 50 f. 372
Iudex Eccleſiaſticus inhibet iudici ſeculari ibid. nu. 40 f. eodem
Iudex ad quem inhibet Iudici à quo & etiam ipſis partibus ibi. nu. 42 fol. 373
Iudex etiam in prima inſtantia poteſt inhibere ne poſſidentem moleſtet, ſi ſibi conſtet eum poſſidere ibid. nu. 43 f. eodem
Aliàs poteſt poſſeſſionem ad ſe aduocare & ambobus inhibere ibidem nu. 44 fol. eodem
Iudex melius facit ſi ſumpta informatione vter poſſideat, ſecundum illam faciat vnum poſſeſſorem & alteri inhibet, quam ſi poſſeſſionem nunc et, & omnibus inhibeat ibid. nu. 45 fol. eod.
Iudex quilibet poteſt inhibere nedum Princeps & clauſulam annullatoriam apponere ſi contrafiat ibid. nu. 48 f. eodem 373
Iudex adiunctus ſtatim præſentata commiſſione poteſt alijs conindicibus inhibere ibid. nu. 52 fol. eodem
Iudex meræ nullitatis non poteſt inhibere excepto caſu in quo nullitas opponeretur contra tres conformes ibid. nu. 66 f. 374
Iudex quilibet maior inhibere poteſt omnib. inferioribus tam ſi ſunt Iudices quam ſi ſiat partes, ibid. nu. 73. & 74 f. eod. 374
Iudex maior intelligitur in illa cauſa in qua inhibendum eſt ibid. paulo ante nu. 72 f. eodem
Iudicis & Prætoris dignitas in attentatis reuocandis vindicatur, ibid. nu. 76 f. eodem 374
Iudex inhibet ipſis partibus litigantibus ibid. nu. 77 fol. eodem
Iudex Eccleſiaſticus poteſt inhibere Iudici ſeculari ibid. num 79. fol. eodem
Iudex eccleſiaſticus non ſolum eſt maior ſed etiã quando dubitatur, ad quem ſpectet cognitio ipſe tanquam maior cognoſcet ibi nu. 80 fol. eodem
Iudex eccleſiaſticus ſub prætextu abſolutionis à iuramento coram eo petito eod. loco nu. 81
Vel quod inſtrumentũ cuius executio petit ſit vſurariũ nu. eod.
Vel quod cauſa ſit eccleſiaſtica quando poſſit Iudici ſeculari inhibere ibid. nu. eod.
Nec in tali inhibitione requireretur citatio Iudicis ſecundum aliquos ibid. nu. 82 fol. eodem
Dummodo coràm eccleſiaſtico fuerit pars citata ibi. nu. 83. f. eo.
Iudex ſecularis non debet curare inhibitiones Iudicis eccleſiaſtici et ſub cenſuris decretas ſecundum aliquos ibid. nu. 88 f. 375
Iudex eccleſiaſticus tunc inhibet ſeculari quando cauſa eſt ſpiritualis vel ſpirituali annexa ibid. nu. 94 fol. eodem 375
Lim. 1. vt non habet locum in Cardinalibus ibid. nu. 95 f. eod.
Lim. 2. vt nõ procedat quoad tertiũ & penitus extraneũ ibi. n. 96
Niſi in commiſſione eſſet clauſula cum facultate, quibus, vbi quando & quoties opus fuerit inhibendi ibid. nu. 97 f. eod.
Lim. 3. vt non procedat in adiuncto. ibid. nu. 98 f. eodem
Lim. 4. quando per conſuetudinem vel ſtatutum eſſet inductum quod par in parem, vel maior in maiorem haberet imperium ibid. nu. 101 & 102 fol. eodem 375
Lim. 5. vt tunc par pari inhibere poſſit quando is qui inhibet alterum in cauſa cognitione præuenerit ibid. nu. 102 f. eodem & nu. 103 fol 376
Iudex ad quem non habet inhibere reſpectu reintegrationis quando fuit appellatum à ſententia ſuper reintegratione poſſeſſionis vigore ſtatuti Delphin. incip. ſuper litteris ibid. nu. 104 f. 376
Iudex ſuperior tunc inferiori inhibet quando inferior recogniſcit iuriſdictionem ab eo ibid. nu. 106 fol. eodem
Iudex vt inhibere poſſit debet de neceſſitate coram eo pendere per citationem ab eo emanatam & executam ibid. nu. 108 f. eod.
Iudex ad quem quando inhibere poſſit. ibid. nu. 115 fol. eodem
Iudex ex quo appellationẽ recepit poteſt inhibere ibid. nu. 118. f. eod.
Iudex ad quem non inhibebit niſi ſibi conſtat eſſe fuiſſe appellatum & cauſam per appellationem totaliter fuiſſe ad eum deuolutam, ibi. nu. 120 fol. eodem
Iudex antequam inhibeat debet cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio in illa cauſa ibid. nu. 122
Iudex ſi abſque cauſa cognitione inhibeat poteſt appellari & erit iuſta cauſa appellandi in d. 2. par. d. cap. 20. in eod præfat. nu. nu. 123 fol 377
Iudex ſi in puncto competentiæ ſibi obijciatur talis dubietas, quod iuriſdictio reddatur dubia non debet interim inhibere donec cognoſcatur de veritate iuriſdictionis, ibid. nu. 129 f. eod.
Iudex poteſt inhibere non ſolum in curia verum etiam extra & ipſis partibus, etiam ſi commiſſio non haberet niſi clauſulam cũ poteſtate inhibendi, ibid. nu. 130. & 131 fol. eodem
Iudex ad quem quando fuit appellatum ab interlocutoria antequã inhibeat non ſolum debet ſibi conſtare de appellatione, & deuolutione, ſed inſuper debet incipere cognoſcere de veritate cauſæ in appellatione expreſſa, ibid. nu. 137 fol. eodem
Iudex tunc dicitur incipere de veritate cauſæ cognoſcere ad effectũ inhibendi, quando partes citatæ, vel illis præſentibus aſſignat terminum, ibid. nu 141 fol. eod. 377
Iudex appellationis à grauamine indifferenter inhibet quando cum articulo grauaminis committitur ſibi etiam negocium principale cum poteſtate citandi ad partes, & quomodo procedat, ibid. nu 142. & 143 f. 378
Iudex appellationis ab interlocutoria ſtatim abſque cauſa cognitione inhibet quando appellans coram iudice à quo obtuliſſet ſe incontinenti probaturum veritatem cauſæ appellationis & non fuiſſet admiſſus, ibid. nu. 144 fol eodem
Iudex adiunctus abſque cauſa cognitione poteſt ſuis conindicibus inhibere, ibid. nu. 163 fol. 379
Et ita practicentur ibid. nu. ſeq. fol. eodem
Iudex ſecundus poteſt abſque cauſa cognitione inhibere primo iudici quando cauſa quæ tractatur eſt eadem & de ſua natura præiudicialis cauſæ quæ tractatur per primum, dũmodo ſecũdus Iudex non fuiſſet aditus per viam appellationis, ſed viã ordinariã, ibid. nu 165. & 166 fol. eodem 379
Iudex qui ex forma reſcripti tenetur ante inhibit. adhibere cauſæ cognitionẽ ſi ea illa non adhibita inhibeat, iudex nihil poteſt, nec debeat poſtea facere, ibid. nu. 177 f. 380
Iudex ad quem etiam cum cauſa cognitione non poteſt inhibere quando appellans poſt appellationem fuit debitum confeſſus, ibid. nu. 179 fol. eodem
Iudex non poteſt inhibere niſi in illa cauſa quæ coram eo pendet ibid. nu. 183. fol. eodem
Iudex appellationis ab articulo alicuius cauſæ an poſſit inhibere in tota cauſa, ibid. nu. 184 fol. eodem
Iudex cui fuit data facultas citandi, & inhibendi in curia nõ poterit extra curiam inhibere ſecus ſi fuerit data indiſtinctè cum facultate citandi & inhibendi ibid. n. 203. & 204 fol. 382
Iudex eccleſiaſticus poteſt ſeculari inhibere abſque citatione quando clericus fuit inquiſitus in curia ſeculari & iudex eccleſiaſticus velit procedere, ibid. nu. 223 fol. 382
Iudex datus cum clauſula appell. remo. licet de facto ab eo appelletur poteſt licitè ſuam ſententiam exequi niſi fuerit inhibitũ, ibid. ampl 1. nu 2. & 3 f. 383
Iudex cuius fuit conſcientia onerata poteſt appell. pend. & lite ad executionem ſuæ ſententiæ deuenire, ibid. nu. 4 & 5 f. eod.
Iudex à quo friuolè fuit appellatum poteſt vltra in cauſa procedere niſi fuerit ſibi inhibitum, idem ſi appell. eſſet illegitima vel euidenter iniuſta ibid. nu. 6. 7. 8 & 9 fol eodem
Iudex poteſt pend. appell. ſuam interlocutoriam reuocare niſi ſit inhibitus ibid nu. 12. & ſeq. fol. 384
Iudex ſi cauſa fuerit remiſſa etiam ſi à remiſſione ſit appellatum poteſt in cauſa principali procedere niſi Iudex appellationis ſibi inhibuerit ibid. nu. 13 & 24 fol. eodem 384
Iudex vel an partes ſi inhibitioni contrauenerint debent declarari incidiſſe in pœnas in inhib. contentas ibid. ampl. 9 in prin nume. 1 fol. 386
Iudex vbicunque facit contra prohibitionem hominis inhibitis vel aliq. ad mandantes actus eſt ipſo iure nullus ibid. d. cap. 20. ampl 10. nu. 5 f. 387
Iudex attentare dicitur etiam ſi non ipſe ſed pars fuerit inhibita, ſi tamen ipſe faciat ad inſtantiam partis inhibitæ ſecus ex officio ibid. eod. c. 20. ampl 19 princ. per tot. f. 393
Iudex poſt inhibitionem emanatam vigore appellationis ad Sanctiſſimam interpoſitæ dicitur attentare etiam ſi in cauſa appellationis procedat vigore cõmiſſionis ſibi factæ ab aliquo ſuperiore in partibus qui prætenderet poſſe cauſam appellationis ad ſe aduocare ibid. ampl. 22. princ. nu. 1. f. 394
Iudex poteſt ſuam interlocutoriam reuocare poſt inhibit. quando illa non erat legitima & canonica d. c. 20. lim. 1. principali numero 12 fol. 397
Iudex poſt inhibit. regulariter non poteſt ſuam interlocutoriam reuocare, niſi interlocutoria eſſet aliàs nulla, vel quando inhibitio non fuiſſet legitima ibid. lim. 23. per tot. f. 401
Iudex qui inhibitionem reuocauit ſi à tali reuocatione fuit appellatum poteſt ſuam reuocationem inhibitionis reuocare ibidem d. c. 20 lim. 2. nu 18 f 399
Iudex à quo poteſt non obſtante inhibitione Iudicis ad quem explicare omnia quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis. ibid. lim. 4 nu. 1 f. 400
Etiam ſi huiuſmodi inhibitio fuiſſet canonicè facta vt nu. f. eo.
Niſi hoc caſu Iudex delegatus appellationi detulerit nu. 3. f. eod.

Iudex ſciens fuiſſe concluſum & admittens aliquid ſuper probatione attentatorum cenſetur concluſionem reuocare in 3.p.c.23 quando & intra quod tempus nu.46 fol.15
Iudex in dubio præſumitur ſcire concluſionem in cauſa factã ibid. nu 47 fol.eodem
Iudex ex officio ſuo an poſt concluſionem in cauſa attentata reuocare poſſit ibid.nu.59 fol eodem 15
Iudex non debet aliquem authorizare in ſuo delicto par.3 cap 24 Quæſt.1.nu 22 fol.23
Iudex debet agentem repellere ſi ſibi conſtet qua nullum ius habet in hæreditate ibid.nu.31 fol.eodem 23
Iudicis intereſſe verſari dicitur in reuocatione attentatorum ratione ſui contemptus in 3 p c.24.q.25.nu.13 fol 47
Iudex ſi vult ex officio eius nobile reuocare attentata non retardatur per exceptionem compromiſſi.ibid.nu 46 fol 48
Iudex poteſt periurium repellere etiam ſi pars non opponat ibid. q. 26.nu.5 fol.eodem 48
Iudex tenetur ante omnia reuocare attentata in 3. par. cap.27.nume.2 fol 68
Alius faceret,iniuſtitiam ſi non reuocaret vt nu 2 f.eod.
Iudex & ſuperior ad quem eſt appellatum ex tantum tenetur reuocare grauamen,quod aliter faciendo diceretur inferre iniuſtitiam ibid.nu.3 fol.eodem
Iudex cuius fuit læſa maieſtas pro voto in omnibus caſibus propter contemptum Iuris ſiue legis in pœnam atentãtis ex ſuo puro & mero officio attentata reuocare poteſt ibid nu.7 f.eodem
Præſertim in his caſibus in quibus attentata ad inſtantiam partis reuocari non valent,vt nu 8 ibid. f.eodem 68
Iudex attentata ex officio reuocat,quando ad inſtantiam partis nõ reuocantur,puta ad inſtantiam eius qui litem vel appellationem impugnauit.ibid.nu.14 fol.69
Vel qui in lite cuius pendentiam vult allegare fuiſſet contumax vt nu.15.ibid. fol.eodem
Vel qui in cauſa reſtitutionis in integrum ad appellandum ſuccubuiſſet vt nu.16 ibi. fol.eodem
Vel qui fuit ad appellandum reſtitutus & infra decem dies non appellauit ibid.nu.17 fol.eodem
Vel qui intemutione executorialium appellauit vt nu.19.f eod.
Vel qui in termino ſibi ad docendum de attentatis præfixo nihil reualanter docuit vt nu.19 fol eodem
Vel denique qui tempore debito literas non expediuit nume. 20. ibid. fol.eodem
Iudex etiam extra caſum attentatorum poteſt ex officio multa facere quæ per patrem fieri non poſſunt ibid.nu.21 fol.eodem
Iudex etiam ex officio aliquem actum faciens poteſt & quandoque debet citari facere partem quæ ex illo actu lædi poſſet ibidem nu 27 fol eodem
Iudex per inquiſitionem procedens tenetur citare offenſum vel eius conſanguineos,ad declarandum an velint ſuper criminis accuſationem proponere ibid.nu.28 fol eodem 69
Iudici videtur impoſita neceſſitas reuocandi attentata propter verbum oportet poſitum in c.non ſolum de appell.in 6.ibid. num. 33.fol. eodem 69
Iudex ille regulariter attentata reuocat cuius iuriſdictio contempta & maieſtas per attentantem læſa contra hoc opponitur & ſoluitur infra nu.47.& ſeqq.c.17 nu 39 fol.70
* Iudex ad quem non ſolum poteſt, ſed etiam tenetur denunciare excommunicatum c.12.lim 21 nu.17 fol.265
* Iudex ad quem ſufficit quod ſit iudex competens ipſius appellantis licet non ſit ipſius appellati.ibid.limit.50.nu.231. fol 299
* Iudex ad quem ſicut poteſt annullare primam ſententiã,ita Iudex reductionis de nullitate laudi cognoſcere poteſt c.16.nume.24 f.314
Iudex ad quem interpoſita appellatione à grauamine non reuocat attentata coram primo Iudice ante interpoſitam appellationẽ 3.par.cap.27.nu 43 fol.70
Iudex reſtitutionis in integrum, vel nullitatis vel remiſſionis , vel qui inhibuit reuocat attentata pendẽte reſtitutione vel nullitate vel remiſſione vel poſt inhibitionem ibi.nu.46.f.eod.70
Iudex à quo ſi quid attentauerit poteſt illud reuocare ibid. nu.48. fol. eodem.70
Iudex ſucceſſor eodẽ modo procedit,quo prædeceſſor ibi,nu.53.f.71
Iudex à quo reuocat per ipſum attentata ibid.nu.63 fol.72
Iudex à quo reuocat attentata quando appellans vellet renunciare appellationi ibid.nu.64 fol.eodem
Iudex à quo poteſt reuocare attentata, quorum reuocatio tenderet in faciliorem exitum appellationis ibid nu.66 f.eodem
Etiam ſi ille appellationi detuliſſet,vt num.67. ibid. vel fuiſſet inhibitus vt nu.68 ibid. fol.eodem 72
Iudex pronuncians appellationem eſſe iuſtam tacite cenſetur etiam pronunciare attentata illa pendente fore reuocanda in 3 par. cap.28.nu.2 fol.74
Iudex pronuncians attentata eſſe reuocanda, & omittens condemnare in expenſis an poſſit poſt ſententiam huiuſmodi condemnationem facere ibid nu.5 fol.eodem 74
Iudex per diffinitiuam dicitur functus officio ſuo ſecus per interlocutorium ibid num.24 fol.76
Iudex ex officio poteſt opponere ſequeſtrum lata ſententia in cauſa attentatorum.ibid.nu.145 f.86
Præſertim ſi notorie conſtat de non iure petentis reuocationem illorum,vt nu.146 fol.eodem
Vel aliàs eſt factum intricatum,aut pendet a negocio principali vt nu.147 fol eodem
Vel quando contra mortuum lapſu ſunt fatalia nu.148 f.eo.
Et aliàs generaliter ex cauſa dominis bene viſa nu.149 f.eod
Iudex nullitatis articulo pendente non poteſt cognoſcere negocium principale in 2 parte c.17.nu.36 fol 342
Iudex executionis licet non poſſit pronunciare ſuper principali vide licet executionem eſſe faciendam, vel non, poteſt tamen ad ſuam inſtructionẽ recipere probationes,& ſi inueniat aliquid quod eum moueat debet ſuperſedere,& cauſam ad ſuperiorem remittere,ibid.nu 86 fol.346
Iudex aditus ſuper executione licet debeat alias exceptiones nullitatis remittere ad eum qui tulit ſententiam,ſi tamen nullitas colligitur ex tenore ſententię poteſt ea non aliter remiſſa executionem denegare,ibid nu 125 fol.350
Secundum commu opin à qua non eſt recedendum in iudicãdo, aut conſulendo,vt nu.126 fol.eodem
Licet aliqui contra ſenſerint,vt nu.127 fol.eodem
* Iudicis cepta quando & qualiter dicitur haberi p 2. c.12. lim. 50 principali nu.191 fol.297
Iudæis de iure communi debet ſeruari rigor iuris,in 2 p c.12 limitatione 11 principali nu.8 f.153
Iudicia ſunt de iure naturali primæuo, in præf.1.par. numer.76. fol.6
Iudicium attentatorum cadit ſub tribus diſtinctionibus,iudiciorũ ibid nu 93.f.7 quia eſt:
Summarium,nu 94.item eſt.
Extraordinarium,nu 96.item dicitur eſſe.
Poſſeſſorium indirectè tamen propoſitum ibi nu.97. fol.7
Iudicium extraordinarium eſſe illud dicitur,in quo proceditur per implorationem officij iudicis,ibid.nu 96 fol.eod.7
Iudicium vbi eſt ceptum ibi finiri debet,in 1.p.cap.4.lim.2 num. 49.f.123 & lim 30.num.2 fol.155
Iudicium validatur ex ſuperueniente implemento,ibid.lim.11.numo.18 fol.131
* Iudicio pendente ſuper ſpolio coram ſeculari,ſi moueatur iudiciũ coram eccleſiaſtico ſuper illegitimate,& iudex ſecularis procedat dicitur attentare c.4.lim.2.nu.47. fol.122
* Iudicij mutuen per intricationes Iudicijs non alteratur.c.12.lim. 1.num.7 fol.127
* Iudicium reconuentionis actoris per reum procedit iuxta commiſſionem per actorẽ obtentam contra reũ.ibi lim.8 nu.53.f.150
* Iudicium validatur per ius ſuperueniens lite pendente c.4.in limit.11 nu.15 f.132
Iudicio vniuerſali pendente poteſt intentari iudicium particulare hoſque vicio atentatorum,ibid eod c.4.lim.26.nu.1. & ſeq. fol. 152
Ampl.1.in iudicio intentando pro rebus quæ non eſſent tempore periture ibid.nu.6 fol.eodem
Ampl.2.etiam contra eaſdem perſonas in iudicio vniuerſali cõprehenſas,ibid.nu 7 fol.eodem
Lim.1.non procedere ſi pars opponat de litis pendentia in iudicio vniuerſali ibid nu 8 fol eodem
Iudicium vniuerſale generale quando faciat ſilere particulare remiſſiuè,ibid nu.2 fol eodem
Iudicio ordinario intentato,an poſſit eo pendente intentari executiuum videtur maior difficultas,quam ſi conuoletur ab executio ad ordinarium ibid.lim.30.nu 9 f 153
Aliqui diſtinguunt an illud de expreſſo partiũ conſenſu fuerit introductum necne vt ibid.nu.10 fol.eodem 155
Ita vt & domi ſecundum diuerſitatem caſuum videantur etiã diuerſu ſenſiſſe ibid.nu.12 fol.eodem
Iudicium ſi in prima inſtãtia ſit intentatum ex teſtamento,põt,in 2.inſtantia mutari actio & agi petitione hæreditatis ab inteſtato in 2 p.c.12.attent.appel.pend.lim.27.nu.10 f 274

Indi-

Digitized by Google

Iudicium non dicitur neque lis neque cauſa coram arbitratore in 2 p c.15.de attent pend comprom.nu.14 fol. 311

Iudicari de acceſſorie non ſemper dicitur, quod iudicatur de principali ibid.nu 31 f.322

Iudicium licet non dicatur eſſe coram arbitro ſtricte accipiendo eſt tamen quaſi iudicium ibi.nu.128 fol.326

Iudicium reuocationis attentatorum poteſt etiam per procuratorem expediri etiam abſque ſpeciali mandato in 3 par.cap.22 nu. 8 fol.6

Immo ſufficit generale & tacitum vt nu 14.ibi. f 7

Iudicium attentatorum ſummarium eſſe dicitur & ciuile ac ſapere naturam poſſeſſorij,ibi.nu.9 fol.eodem 7

Iudicium attentatorum dicitur iudicium poſſeſſorium.in 3 p.c.24. q.3.nu.3 fol 28

Iudicium attentatorum eſt fauorabilius ſpolio ibi.q.28.numer.7. fol.49

Iudicium debet procedere iuris ordine ſeruato,videlicet precedente libello,litis conteſtatione.proceſſus publicatione & alijs ſolemnitatibus in 3.p c.25.nu.1 f.52

Iudicium agitatum ſine dictis ſolemnitatibus eſt nullum regulariter ibi.nu.2 f.eodem

Iudicari ſuper poſſeſſorio vere non dicitur,quando iudicatur ſuper attentatis in 3 p c.28.nu 144 f.85

IVLII *Oradini olim ſacro Auditorum Rota Decani commendatio in 1.p.c.1.nu 8* fol.12

Iura extracta ex regiſtro repoſito in Archiuio lite pendente an faciant fidem.in 2.par.cap 4.de attent lit.pend.lim.11.nu.16. fol. 132

Iuris noui impetratio, & acquiſitio etiam lite pendente facta dicitur valida regulariter ibid lim 20.nu.1. f.143

Tam in poſſeſſorio quam in petitorio,vt infra nu.7 fol.144

Iuramentum poteſt etiam appell penden.deferri quando in ſententia fuit mandatum deferri non obſtante quod à ſententia fuerit appellatum in 2 p c.12 lim 40 nu.9 fol.279

Iuramentum ſub cuius forma eſt lata ſententia videtur eſſe quidã actus conſecutiuus & proueniens ab ipſa ſententia ibid num. 30 fol.eodem

Iuramentum ſub cuius forma & preſtatione fuit lata ſententia,poteſt etiam pendente appellatione praſtari ne ſcilicet probatio pereat ibid lim 43.nu.13. f.282

Iuramentum in litem contra contumacem in non reſtituendo rem de qua agitur etiam arbiter deferre poteſt in 2.p.c.15.de attent.pend comprom.nu 73 fol.324

Secundum communem opinionem vt nu.74 fol eodem

Iuramentum quod ſine interitu ſalutis aterna ſeruari poteſt ſemper eſt ſeruandum in 3.p.c.24.q.12 nu.4. fol 41

Iurans ſeruare ordinem iudiciarium in cauſis,non videtur iurare in his qua ordinem non requirunt,in 3 par c.25.nu 9 fol.52

In iuriſdictionem conſentire dicitur qui comparet coram 2. Iudice petens ab eo inhibitionem moderari,in 2 par c 4.lim.16 nume.11 fol.140

Etiam ſi fuerit proteſtatus ſine preiudicio litis pendentia coram primo vt in caſu de quo,nu 12 f.eodem

Comparens coram Iudice ſibi incompetenti poteſt ante litis conteſtationem reuocare Iuriſdictionem & conſenſum ibi. num. 15 fol.eodem

Iuriſdictionis omne exercitium ceſſat pendẽte Iudicis recuſatione. in 2 p.c.6 nu.14 f.168

Iuriſdictio Iudicis à quo ſemper tota ſuſpenditur ſiue admiſſa ſiue reiecta fuerit appellatio in 2.p c.12.de att.appell pend.ampl.5 num 6 fol.109

Iuriſdictio iudicis à quo non dicitur ſuſpenſa per appell. quoad ea qua tendunt in faciliorem illius exitum ibi.lim.4.n.2. f.241

Iuriſdictio Iudicis à quo dicitur ſuſpenſa pendente tempore ad petendos apoſtolos in 2 p.c.13.de attent pend.temp. apoſtol pen. nu.17 f.312

Iuriſdictio Iudicis à quo eſt ſuſpenſa donec dantur apoſtoli quando appellatio non peccat in forma ſed in materia puta quia eſt iniuſta ibid.nu.18 fol eodem

Iuriſdictio Iudicis ordinarij dicitur ſuſpendi per compromiſſum factum in arbitrium electũ vigore ſtatuti c.15 num 116. f 325

Iuriſdictio Iudicis ordinarij non ſuſpenditur per compromiſſum voluntarium ibid nu 179 fol 330

Iuriſdictio iudicis ordinarij dicitur ſuſpenſa per compromiſſum neceſſarium vigore alicuius ſtatuti ibid.nu 182 f eodem

Iuriſdictionem ſuam etiam pænali iudicio tueri licet in 2. par. c. 20.nu.75 fol 374

Iuriſdictio Iudicis vigore commiſſionis ante literarum expeditionẽ praſentata cenſetur data ſub conditione, & cum clauſula quod interim non ſit vera lis in 3.par cap.24 q.11.num 12. folio 39

Iuſtificatio appellationis dicitur ſuſpendere iuriſdictionem Iudicis à cuius interlocutoria eſt appellatum in 2.p c.12.de atten.appell pend lim.1.nu 41 fol.228

Iuſtificatio cauſa in appellatione expreſſa poteſt fieri etiam coram Iure ad quem,ibid nu 50 fol.229

Iuſtitiam,& puritatem conſcientia non ſolum iudices verum & arbitri ſequi tenentur,in 2 p.c.15.nu.103 fol.325

Aliàs facerent litem ſuam.ibid nu 104 fol.eodem

Ius in multis caſibus inhibet etiam abſque facto hominis,in 1 par. c.20 in prafat.nu.20 f.372

Ius petendi reuocationem attentatorum eſt ceſſibile, in 2.par.cap. 20.lim.24 nu.16 fol.412

Ius inſtantia cadi poteſt .in 3.par.c.22.nu.21 f.7

Idem de iure ſententia,vt nu.22 fol.eodem

Etiam in executiuis,vt nu.23 fol.eodem

Iuri excipiendi nunquam praſcribitur,c.23.nu.87 fol 17

Iuri offerendi licet regulariter praſcribatur 30 annis ſi tamen proponitur per excipientem durat perpetuo.ibidem num.88. folio eodem

Iuri adeundi hereditatem praſcribitur ſpacio 30.annorum,ibidem nu 99 fol.18

Niſi à iudice minus tempus ſit prefixum,ibid.nu 100 f.eodem

Etiam ſi eſſemus in ſilio,vt nu 101 fol eodem in fine

Ius reuocandi attentata potius cauſatur ex culpa & facto attentant quam ex aliquo iure quod cohareat illi contra quem attentatur in 3.p.c.24.q 6.nu.14 fol.30

L

LAicus ſi pendente lite efficiatur clericus per primam tonſuram, cauſa nihilominus debet continuari coram iudice laico,declarando, vt infra nu 21.f.145.in 1 p.c.4 de attent. lit pend. lim 20.nu.18.fol.144.lim.niſi id ſuperueniat ex facto voluntario,vt nu.21 fol.145

Laici dicuntur honeſti viri quoad effectum interponendae appellationis coram eis in 2.p c.12.de atten.appell pend.ampliat.15 nu.15. fol.218

Lapſus decem dierum qui dantur ad appellandum inducit tacitã renunciationem appellationis,ibid.ampl.2.nu.16 f.206

Lata culpa dolo aquiparatur,ibid lim.8.nu.39 f.249

Latro famoſus appellare prohibetur,ibid.lim.33.nu.58 f 308

Laſio ad effectum obtinendi reſtitutionem ad appellandum debet probari ſaltem preſumptiuè,in 1.par.c.14.de attent.penden. reſtit.in integr ad apell nu 7 fol 315

Etiam ſi praſumptio eſſet modica,ibid.nu 8 fol.eodem

Immo ſecundum aliquos iſta reſtitutio pretermiſſa omni examinatione eſt concedenda,ibid nu 9 fol.eodem

Laſionis modica probatio non ſufficit ad obtinendam reſtitutionẽ aduerſus rem iudicatam,ibid.nu.10 fol eodem

Secundum magis commu opinio vt nu.11 fol.eodem

Laſio maieſtatis iudicis qua in attentatis conſideratur non dicitur facta nec cohaerere perſona,ſed dignitati,in 3 par.cap 27.nu. 34 f.71

Legatus de latere pendente lite coram ordinario quis ex pluribus praſentatis ſit inſtituendus prouidens de beneficio vnum ex iſtis qua cœperit poſſeſſionem,tam proviſio quam poſſeſſio dicotur nulla & attentata,in 1 p c.4.in prafat nu 710.verſ.quibus adde quod ſi pendente coram ordinario. f.95

Legatus de latere licet extra prouinciam excommunicare non poſſit poteſt tamen à ſe excommunicatum declarare, ibid. lim. 21.nu.5 fol.146

Legatus de latere reuocatus aliquid faciens antequam notitiam reuocationis haberet,validè egiſſe dicitur in 1 pa.cap.10 num. 28 fol.181

Legatarij pendente iudicio petitionis hareditatis poſſunt petere legata.1.par.cap 3.num.8.fol.22.& par.c.4.lim.2.num.30. fol. 121

Cautione tamen praſtita,de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, ibid.nu 31 f.eod 121

Legitima licet dicatur debita de iure natura quia tamen per leges fuit quoad formam inuenta dicitur de iure ciuili in prefat. 1.p nu.52 fol.6

Legitimatio filiorum per ſubſequẽs matrimonium dicitur valida, etiam ſi filij fuiſſent concepti lite pendente.in 2. par.c.4. lim. 17.nu.5 fol.141

Legitimatio lite pendente in præiudicium partis facta eſt inualida in verb diſpenſatio

Legitimatio perſonarum etiam in iudicio ſummario fieri debet, in 3.p.c.14.q.2.nu.4 f.27

Legitimatio perſonarum principaliter verſari debet in cauſa cognitione in attentatis, in 3 p.c.25.nu.36 f 54

Lex Moſaica etiam hodie poteſt allegari ad deciſionem cauſarum, remiſſiuè 1.p.in præfat.nu.78 f.6

Legis Moſaicæ iudicialia præcepta hodie non obligant, ibid.nu.92. folio 7

Nec dicuntur eſſe legi diuino, ibi.nu.91. in fi.

L.nulli.C.de iudicijs in quo differat à l.vbi captū ff.de iud.remiſſiuè, in 2.p c.4 lim 2 nu.6 f.120

Lex declaratoria recipit omnes declarationes, & limitationes quas recipiebat lex declarata, ibi lim.21.nu.10 f 146

L.1.C.quand.ciuil act.crim.præiud. quomodo procedat, ibid. lim. 23 nu.4 f.149 & nu 19 f 150

L.1.C.ſi de moment.poſſ habet locum etiam quando agitur ad conſequendam poſſeſſionem implorando officium iudicis puta pro poſſeſſione rei legatæ, in 3 p.c.28.nu.114 f.83

L.1.C.ſi de moment.poſſ.habet locum in omni poſſeſſorio, ibid nu. 117 f eodem

Liber notarij repoſitus in archiuio lite pendente, an faciat fidem, ſicut ſi fuiſſet repoſitus ante litem in 2 p.c.4. de attent. appel. pend.limit 11.nu.17 f 132

Libellus non requiritur in iudicio reuocationis attentatorum, in 3. p.c.25.nu.10 f.52

* *Secundum communem opinionem ibid.nu.11* f. 53

Libellus non eſt neceſſarius vbi imploratur officium iudicis vt ibid. num.12 f.eodem

* *Secundum commu.opinionem vt ibid nu.13* f. eodem

Limitata inhibitio, & reſtricta ad certum caſum non facit attentata extra illum caſum, in 2.p.c 20.lim.17.in prin. f 409

Liquidi executio quando facienda pendente lite ſuper illiquidis, in verb. executio.

Litis mota ſcientia ſpecialis, & non præſumptiua requiritur vbi agitur de priuatione, in verb.ſcientia.

Lis dictio deſignat ius in iudicium deductum, in præf.1.p.n.25.f.3

Lite finita non dicitur attentari, ibi nu.38 f 4

Lis quoad communitatem non inducitur ex citatione executa contra ſindicum generalem communitatis, d par.1.cap.1.nume. 27 f. 13

Præſertim ſi adſit ſindicus ſpecialis in cauſa ibidem, nu:28 cum ſeq. f.eodem

Litis pendentia afficit litigantes non tertium, ead.par.1.c.1.num.5 folio 21

In lite non exiſtens non dicitur attentare, ibi.nu.7 f. 22

Lis calumnioſe inſtituta non ſolet cauſare attentata, ibid.numero 114 f.28

Lis introducta per aſſertum procuratorem non cauſat attentata, ibid.nu 122 f.eod.

Lis finiri dicitur regulariter per ſententiam, ibi.nu.129 f.29

Lim.vt nu.131 f.eodem

Litis finita exceptio in verb Exceptio.

Lis pendere non dicitur per appellationem extraiudicialem cauſa, nondum commiſſa, ibid nu.140 f 30

Lis ſuper poſſeſſorio non facit rem litigioſam, ibi nu.143. f eod.

Lis ſuper beneficio quando impediat collationem ordinarij, in ver. Collatio, & Ordinarius.

Lis mota contra alterum ex duobus reis debendi non impedit, quominus ea pendente poſſit alter conueniri, & talis conuentio nō reuocatur, ibid nu.156 f.31

Lite mota contra principalem vel eius fideiuſſorem reſpectu alterius, poteſt alter eorum valide conueniri ibid.nu.158 f.eod.

Adeo quod lite pendente contra fideiuſſorem poteſt fieri executio contra principalem, ibi.nu.159 f.eod.

Lis mota ab altero ex duobus reis credendi, an impediat alterum quo minus poſſit eundem debitorem conuenire, ibi.num. 163. f.33. Negatiua opi ibid nu.166 f. eod.

Contrarium verius, ibi.nu. 167 f. eod.

Litis pendentia coram primo iudice, debet opponi coram ſecundo, ad hoc vt proceſſus coram eo factus efficiatur nullus, ibi. num. 168 f eod.

Lis coram iudice incompetenti non facit attentata, p.2.in præf.c.4. num.51 f.48

Lis quando, & quot modis dicatur pendere, dic

Quinque modis ſecundum opinionem quorundam parte 2 in præfat.c.4 num.1 f. 44

Septem modis ſecundum aliam opinionem, ibid.nu.2 f. 45

Per ſimplicem citationem de iure canonico, & per libelli oblationem ac litis conteſtationem de iure ciuili induci ſecundū tertiam opinionem ibid.nu.3 f. eodem

Cognoſci ex inſpectione principij, & finis litis, ſecundum opin. Authoris, ibid num 5 f eodem

Per libelli oblationem principi factam quoad effectum attentatorū pendere, ibi.nu.10 f. eodem

Contrarium verius nu.11. & ſeq. f.eod.

Et Doct prima opin.ſunt intelligendi in ſecunda inſtan.nu.10.

Quod lim.1.quando actor ſolum commiſit cauſam, & nil aliud fecit, reus vero, vt illam auocaret commiſit cauſam alteri, ibi. num.24 f 46

Lim.2.in cauſa nullitatis, ibi nu.25 f eodem

Lim 3 quoad effectum reddendi priuilegium nullum, ibi.nu. 26. folio eodem

An vero per commiſſionem reſtitutionis in integrum inducatur remiſſiuè, ibi.nu.263 f 62

Non pendere per ſolam commiſſionem, ibi.nu.16 f. 46

Quoad attentata pendere per ſolam citationem.ibid. num.28. fol.eod.46.& 30 cum ſeq.ibidem f.eod. Ampl.& lim. vt in verb.Citatio.

Non inducitur per actus geſtos coram iudice incompetenti, ibid. num.53 f.48

Nec per iudicium motum coram iudice incompetenti quoad effectum, vt res tanquam litigioſa alienari nequeat, ibidem nu. 96 f.51

Bene induci per litis conteſtationem, ibid.numero 171. & ſeqq. folio 55

Quod adeo verum eſt, vt viſum fuerit nonnullis, non niſi per eā induci litis pendentiam, ibid.nu.172 f.eod.

Et ante eam litem non eſſe in aliquo ſtatu ſeruat curia ſecundū Bald ibi.nu.174 f.eodem

Sed iſta Baldi atteſtatio de obſeruantia falſa demonſtratur, ibi. num 175 f eodem

Item inducitur per ſubrogationem, ibi nu.178 f.56

Intel.& declara, vt in verb.ſubrogatio ibid, nu.179 & 180. fol. eodem

Inducitur quoque per admiſſionem tertij ad cauſam quoad effectum attentatorum, ibi nu.210.& ſeq.f.57. Amp.lim.& declar.vt in verb.Tertij admiſſio.

Non autem ex ſola mandati productione, à procuratore, facta ibi.nu.204 f.57

An per appellationem extraiudicialem, in verb. appellatio extraiudicialis.

Bene inducitur per reſcriptum ſubreptitium quoad effectum regula de ſubrogatione collit p.2.c 4.lim.3.nu.5 f. 127

Non dicitur lis pendere poſt renunciationem liti, & cauſæ factā ibid.num.282 f.63

Inducitur per capturam perſonæ, & bonorum ſequeſtrationem, ibid.nu 244 f.60

Contrarium ibi quoad capturam num.248.& ſeq. f.61

Non per oppoſitionem ne aliquis per epiſcopum inſtituatur, ſed remittatur ad officialem, d.c.4.in 2 lim nu.38 f. 122

Etiam ſi opponens iura produxerit, & terminum ad reſpondendum obtinuerit ibi.nu 39 f.eod.

Litigioſi vitium ceſſare per rem iudicatam in verb.ſententia.

Lis quot, & quibus modis finiatur, ambiguum eſt in iure, & non ita dilucide à noſtris explicatum, ibi nu.249 f 61

Et quidem plures modi referuntur remiſſiuè ibid nume 250.fol. eod.61. Qui ſunt infraſcripti, videlicet.

Sententia quæ tranſitum fecit in rem iudicatam ibid. numero 250.& per ſententiam executioni mandatam eod.c.4.in præfat.nu.272 f.62.& in 6.lim.nu.10.f.129. Quod amp.& li. vt in verbo Sententia.

Renunciatione ſeu ceſſione liti, & cauſæ facta, ibidem numero 281.& ſeq fol.63. Ampl lim. & declar. vt in verb. Renunciatio.

Tranſactione ibi nu 284 f.eodem

Non autem ex illis verbis nolo alterius litem proſequi ibid.nu. 301 f 64

Morte vtriuſque litigantis, vel actoris tantum non autem rei, ibidem numero 310. Amplia.limita.& declar. vt in ver. Mors.

Non vero tempore de iure canonico ibid.nu.324.f.65. Intel.vt in verb.Tempus.

Deſertione ibid.nu 336 f 66

Contrarium nu.337 f eodem

Prima opinio defenditur circumſcripto ſtilo ibid. numero 338. fol. eod.

Facto & culpa litigantis qui non ſeruauit ſecundam partem regula de annali poſt unnum a die inchoationis beneficij ibid. num. 340

Authoritate, & voluntate Papa, ibidem numero 341. folio 66.

* *Litigioſi vitium licet permutationem impediat non tamen impedit tranſactionem, niſi in fraudem facta fuerit. c. 4. in praſa. num. 553 f 80*

* *Litigioſa res legatum in teſtamento an valeat ibidem num. 570. fol. 81*

Litigioſi vitium tollitur authoritate Papa, ibidem num. 343. folio eodem.

* *Lite criminali promoueri quis non poteſt per literas non facientes de litis pendentia mentionem, capitulo 5. numero 37. folio 164.*

Lite pendente geſta omnia regulariter ſunt attentata & per viam attentatorum reuocanda, in verb. Actus.

Lite pendente non poteſt capi poſſeſſio. in verb. Poſſeſſio.

Litis nuncupatione facta in reſcripto Papa intelligitur de lite pendente tempore reſcripti in verb. Reſcriptum.

Litis conteſtatio in actione perſonali non facit rem, ſed actionem litigioſam, c. 4. in praſ nu 567 f 81

Litigioſum effici rem per actionem perſonalem, qua petitur in effectu dominium rei vtile vel directum, ibidem numero 569. fol. eodem.

* *Litigioſa res ſi lite pendente alienetur appoſita in contractu clauſula precarij, per eam non dicitur tranſlata poſſeſſio. c. 4. ampl. 8. num. 2 f. 104*

* *Litigioſi vitium non cadit in communi diuidundo, quando conceditur priuilegium lite pendente ſi poſtea de iuſtitia conceſſionis appareat. dicto capitulo 4. Limitat. 20. numero 17. folio 144.*

* *Litigioſi vitium licet impediat alienationem non tamen impedit vſum poſſeſſionis vel quaſi d. cap. 4. declar. 4. num. 2 f. 157 & lim. 1. nu. 6 f 108*

Litigioſa non efficitur res per litem vertentem non ſuper re, ſed ſuper iure aliquo rei annexo, capitulo 4. in praſat. numero 580. folio 82

Litigioſi vitium obſtat ſolum litigantibus qui non poſſunt contrahere, non autem tertio, ibid. nu. 619 f 87

Litigioſa amplius res non dicitur poſt ceſſione liti, & cauſa ibi. p. 2. c. 4. in praſa. nu. 283 f. 63

Litem mouentis ius ſufficit apparere ex coniecturis ad effectum, ne temporum lapſu lis dicatur extincta, ibidem numero 327. fol. 65

Lis neglecta quando dicatur per lapſum temporis, in verb. Tempus.

Litigioſa res alienari non poteſt, & ſi alienetur alienatio eſt nulla, in verb. Alienatio.

Litigioſi vitium purgari per inſtantia peremptionem, ibi. num. 563 folio 81

Litigioſi vitium an duret perempta inſtantia plures, & quidem diuerſas eſſe Doct. opin ibi. nu 596 f. 83

Prima opinio affirmatiua, quod duret, ibidem numero 597. folio eodem.

Secunda opinio quod expiret, & ſit ſublatum, ibid. numero 598 folio 84

Tertia opinio quod duret quoad effectus reſpicientes perſonas litigantium, ſecus quoad tertium, ibidem numero 599. folio eodem 84

Reprobatur iſta, ibi. 600 f eod.

Quarta opinio quod ad effectum impediendi alienationes non duret, quo vero ad effectum interrumpendi præſcriptionem, & alios ſimiles, dicatur durare, ibidem numero 601. folio eodem.

Quinta eſt opinio Authoris negatiua indiſtincte, quod non duret, ibidem numero 602. & ſeqq. & præcipue 605. folio 85.

Et reſpond. ad contraria nu 606 f. eod.

* *Lis deſignat Ius in Iudicium deductum in pruf. 1. part. num. 15. folio 3*

* *Lis vniuerſitatis non dicitur lis ſingulorum. 1. part. cap. 1. nume. 110 f 17*

* *Lis exiſtere non dicitur quando conſtat de lite commiſſa per procuratores de quorum mandato non conſtat c. 4. in praſ. nu. 63 folio 49*

* *Lis non introducitur ex comparitione niſi literis expeditis. ibi. nu. 142 f eod.*

* *Hoc tamen non procedit in odium committentes, ibid nu. 143. folio 53*

* *Lis non niſi per ſententiam finitur. ibi. nu 252 f. 61*

* *Lis cum perſona videtur extingui in profanis & iuribus perſonalibus, & perſona coherentibus ibidem numero 315. fol. 65.*

* *Lis in beneficialibus poſt mortem alterius durat & qua ſit ratio. ibi nu. 316 f. e. 65*

* *Lis dicitur finita per confeſſionem debiti, & præceptum de ſoluendo factum in confeſſum. ibidem numero 344. folio 66*

* *Lis an ſit inter tertium qui venit ad cauſam vigore commiſſionis obtenta per aliquem ex collitigantibus citato tamen actore, & reum qui non fuerit citatus. ibidem numero 213. folio 58.*

* *Et an talis admiſſio faciat litem quoad eum, qui per admiſſum non fuit citatus. ibidem numero 214. folio eodem 58.*

* *Et an talis litigioſitas per huiuſmodi admiſſionem inducta tranſeat etiam paſſiuè in ceſſionarium collitigantis qui fuerit ab admiſſo citatus. ibidem numero 215. folio eodem 58.*

* *Lis dicitur finita per miſſionem in carcerem non ex contumacia, ſed vigore ſententia diffinitiua, aut vim diffinitiua habentis. d. c. 4. in praſa nu. 345 f. 66*

Lis quoad hoc, vt patronus præſentare, & præſentatus inſtitui, & poſſeſſionem capere non poſſit, an & quando inducatur, & pendere dicatur valde controuerſi Iuris eſſe, c. 4. in praſa. nume. 626 & ſeq 627 f. 87. f 88

Prima opin eſt, quod controuerſia inter præſentatos non faciat litem. ibidem num. 629. fol. eod. 88. Concluditur pro hac prima opi. nu. 628. ibi.

Secunda opin. quod ad hanc litem inducendam requiratur iudicialis diſcuſſio, & cauſa cognitio. ibidem numero 630. folio eod. 88

Tertia opin. eſt petitionem præſentatorum & inſtantiam pro inſtitutione non facere litem, adeo quod poſſeſſio interim ab alio capta dicatur attentata, ibi 631 f. eod.

Quarta opi. quod requiratur litis conteſtatio ad litem inducendam, ibi. nu 632 f. eod.

Quinta opin. quod ſufficiat propoſitio edicti ibidem numero 633. fol. 88

Reprobatur tamen nu. 634 f. eod.

Sexta opi. Authoris ponens quatuor concluſiones.

Prima quod controuerſia inter patronos faciat litem, ibi nu 636. & ſeq f. eod. 88 & 89

Lim primo quando talis controuerſia non eſſet principaliter mota ſed acceſſorie, & in conſequentiam, ib. numero 638. & ſeq. fol eod. 89

Secundo limit. in patrono, qui ante litem motam eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi, ibidem numero 640. f. eod. quod intel. vt inferius.

Sublimo. hoc, niſi lis eſſet ſuper ipſa quaſi poſſeſſione præſentandi, ibidem numero 642 fol. eodem. Contrarium nu. 643. fol. eod. Diſtinguuntur tres opiniones, prima affirmatiua, quod poſſit, ibidem numero 644. ibidem Secunda opin. negatiua ibi. nu. 646 f. e. 89

Tertia opin. quod licet patronus poſſit præſentare, tamen quod ſuperior non debeat præſentatum inſtituere, ſed differre in euentum cauſa, ibid. nu. 648. fol 90 Secunda opinio approbatur ab Authore, ibi. nu. 650 f. e. 90

Controuerſia vero inter ipſos præſentatos.

Quando patroni præſentantes ſunt clerici, faciat litem, ibidem num 653 & ſeq. f. eod.

Quando patroni ſunt laici, ſed ſunt tranſacti quatuor menſes, & pariter faciat litem, ibid nu 655 f. e. 90

Quando patroni ſunt laici, & ſumus infra tempus quadrimeſtre non faciat litem, ſecundum aliquos, ibid. nu. 656. & fol. 90 & 657 f. 91

Quod faciat litem ſecundum alios, ibid. num. 668. & ſeqq folio eodem 91

Diſtinguunt alij. Aut patroni volunt præſentare tertium in locum demortui collitigantis, & tunc habeat locum opinio affirmatiua; aut præſentatur ſuperſtes, & habet locum negatiua, ibidem numero 672. folio 92. & ſequen. Autor vero dicit non eſſe recedendum ab affirmatiua, quæ eſt communis.

Digitized by Google

munis,ibid.num.674.fol.92. & num.ſeq; vbi reſpondet ad contraria.

Controuerſa inter aliquem ex patronis,& vnum ex præſentatis non inducis litem ſecundum nonnullos, ibidem numero 700.fol. 94

Contrarium verò amplectuntur alij ibidem num.702.fol eo 94. quod approbat autor,ibid.nu.703.& ſeq.f eod. vbi ad contraria reſpondet.

Controuerſia inter Ordinarium,vel alium inſtituere debentem, & patronum,vel præſentatum an induceat litem, ibid nume. 705 & ſeq fol.95.Contrarium tamen approbat autor ,ibid. numero 708 & ſeq fol.eod. 95. & ſeq. vbi ad contraria reſpondet.

Lite pendente an patroni præſentare valeant , in verbo , Patronus.

Lite pendente an liceat principi ſupplicare,vel reſcriptum impetrare non facta mentione litis,in verbo Reſcriptum.

Litis pendentia facit illicitum,quod antea erat licitum,d c.4.in 1. amp num.1 f.100

Lim hæc in actu matrimonij contrahendi,ibidem num. 21 fol. 101

Declar.quod ille qui propria autoritate poterat defendere ſuam poſſeſſionem poſt inhibitionem contra eum acceſſit ad Conſilium Regium pro ſua manutentione,ibidem numero 24 fol. eodem

Litem impugnans non poteſt ſe in illa fundare pro reuocatione attentatorum expendente d.c.4.in 3 .amp.n.1.& per tot f.104 & in 2 lim nu.90 f.115

Neque opponere de ſubreptione reſcripti impetrati non facta mentione litis per ipſum impugnata,eadem Ampl.3.num. 5.folio 104

Et maxime ſi fuerit ſecuta aliqua declaratio ſuper tali impugnatione,ibi nu 6 f.eodem

Neque quoad impediendum proceſſum coram ſecundo Iudice. d c 4.2.lim nu 89 & ſeq. f.125

Litis pendentia non obſtat illi Iudicio,cui non obſtat ſententia,d c 4 in 2 lim.nu 2 f.119

Litis pendentia ſuper arreſto non impedit,quominus contra eundē poſſit agi iudicio ordinario , ibidem numero 3. folio eodem 119

Lis in poſſeſſorio dicitur facere etiam litem reſpectu petitorij.quando agitur de verificatione ſupplicationis in qua eſſet facta mētio litis .ibi nu 14 f.120

Lis ſuper poſſeſſorio regulariter non facit rem litigioſam,ibi.nu 16 folio eod.

Lis ſuper proprietate,& beneficio faci litigioſam etiam poſſeſſionē ibi.num 18 f eod

Lite pendente ſuper extenſione conſenſus,& exhibitione quarundā ſcripturarum ad dictam extenſionem facientium procedi poteſt ad expeditionem cauſæ principalis , ibidem numero 27. folio 123

Lis ſuper hypoteca rei non facit rem litigioſam,ibid.num. 33 fol. eodem.

Litis pendentia ſuper inobſeruantia non impedit. quin lite pendente poſſit adimpleri,& illius obſeruantia valebit iudicium,ibi. num 37 f 122

Lite pendente coram vno iudice poteſt agi coram alio quando iudicia tendunt ad diuerſos fines, ita vt exceptio rei iudicata in vno in alio non obſtet ibid nu 41 f. eod.

Lis cum Capitulo eſt diuerſa ab ea, qua vertitur cum particularibus Capituli,ibi nu.44 f eodem

Lites diuerſas ex diuerſitate citationum in verb.citatio.

Litis pendentia in cauſa nullitatis non impedit proceſſum in cauſa principali quando ſunt diuerſo,ibi.num.42 f. 122

Litis pendentia coram alio iudice exceptio impedit proceſſum coram ſecundo,in verb.exceptio

Litis inſtantia in negocio principali mota cum toto iure defuncti tranſit ad hæredem p.3 c.21.nu.74 f.8

Litigioſi vitium purgari renunciatione,d.cap.4.in 6.lim. nume.3. folio 129

Lite pendente ſuper rei vendicatione contra emptorem, & poſſeſſorem poteſt conſanguineus venditoris agere ad retractum rei venditæ c.4.lim 8 nu 5 f 130

Litigioſi vitium non pertinet ad alienationes neceſſarias, quæ habent cauſam de præterito,c 4.lim.8.nu.6 f. eodem

Litis pendentia non poteſt allegari à contumace , in verb.Contumax.

Lite pendente poteſt acquiri nouum ius,in verb.Ius.

Lite pendente quando poſſit deueniri ad ſecundam electionem , in verb Electio.

Lite pendente in iudicio vniuerſali an quieſcat particulare, in verbo Iudicium

De lite certus amplius certiorari non debet d.c.4 lim. 27. nu.3. f.153

Litis pendentiæ ignorantia an excuſet ab attentatis,in verbo Ignorantia.

* *Litis pendentia cum principali prodeſt fideiuſſori etiam quoad pœnam 1 p c 3 nu.160 f.31*

* *Litis pendentia in poſſeſſorio non impedit actus geri in petitorio c. 4 lim 2 nu.24 f.128*

Quod non videtur receptum in Gallia ,vt ibidem nume. & folio eiſdem.

* *Litis pendentia nulla ſententia executionem impedit ibid.num. 85 f.125*

* *Litis pendentia non impedit quominus ius vnius ex litigantib. roborari poſſit.d.c.4 lim. 10.nu.6 f 144*

Lite pendente ſuper beneficio fructus non dicuntur litigioſi ibidem lim.2 nu 13 f.120

Lite cum principali pendente non fit pœna proſecutio contra fideiuſſorem ibi.nu.88 f.115

* *Lite inter duos mercatores ſuper ſigno artis exiſtente, Actor non poteſt illo vti.c.4 limit.1.nu.110.f.117.& declarat.4.num 5 folio 158*

Lite contra factorem ſuper exhibitione librorum ſuæ adminiſtrationis non impedit proceſſum diuiſionis d.cap lim. 2.numero 99 f. 116

* *Lite inter duos electos pendente , ſi alter eorum concedat aliquot priuilegium, an ſit ratum, d cap. 4.limit.22.nume. 8.folio 148*

Lite pendente ſuper annua præſtatione, vel cenſus ſolutione,talis præſtatio,& ſolutio non eſt deponenda,ſed præſtanda d. c 4. declar.4.nu 4 f.158

Lite pendente ſuper maioratu fit ſequeſtrum,& ſi ab eo appelletur, nihilominus mandatur executioni c.12.lim.12 num. 40.fol. 257

Lite inter patronos exiſtente habens inſtituere prouidet ſaluo iure eminentis c 4.in præfat nu.649 f. 90

Lite via executiua inchoata pendente an,& quando liceat conuocare ad ordinariam,& econtra in verb.Iudicium.

litis pendentia,& actus interim facti non trahuntur ad commodū vel incommodum tertij,d.cap 4. declarat.2.nume. 1. & ſeq. folio 156

Mentio litis eſt neceſſaria in commiſſione ad hoc , vt auocetur cauſa incepta coram alio iudice inferiori,d.p.2.c.10. nu.51. & ſeq. f 183

Neque ſufficit mentio per clauſulas generales,ibidem num.52. folio eodem

Sed requiritur vt fiat mentio de proceſſu,& ſtatu cauſæ,ibidem num 53 f. eodem

Niſi auocatio ſit facta motu proprio,ibid.nu. 54 f eodem

litis conteſtatio non requiritur in reuocationis attentatorum iudicio in 3.p.c.25 nu.20 f.53

litis conteſtatio in ſummarijs non requiritur ibidem num.21.folio eodem

litis conteſtatio facta etiam in cauſa principali an precludat viā attentatorum reuocationis remiſſiuè, in 3 par.c.25 nu 26. folio eodem

litis conteſtatio probat ſecundum extremum 1.par.c.1.nu.67 fol. 15

* *lis appellatio,reſtitutio in integrum,& inhibitio calumnioſa an faciant attentata c.11.lim.6 nu 19 f.244*

* *litis initium tam ante quam poſt conteſtationem dici poteſt . c.4. in præfat nu.176 f.55*

* *Regulariter tamen poſt conteſtationem d.nu.176. f. eodem*

legitimatio perſonarum principaliter verſari debet in cauſa cognitione in attentatis,in 3 p c.25 nu.36 f.54

litis pendentia dicitur probari per mandatum datum ad cadendū liti,3 p.c.26.nu 9.f 58.etiam pro iuſtificatione gratia in qua lis narratur,num 10.fol. 58

Non tamen probaretur ex ſola ſententia in aliqua cauſa lata. num 11. Nec ex articulis per reum , & poſſeſſorem per modū exceptionis productis ſi non petit ſuper illos pronunciari,nu. 16 f. eodem

lis quoad effectum attentatorum non probatur per inſtrumentum ſententiæ in qua lis,& litis initium narratur , ibidem num. 96 f.64

Litis pendentia non probatur per ſcripturas ſi non ſunt in forma probanti, ibi. nu. 97 f. eodem

Lite pendente coram magno conſilio Neapolitano, ſi petatur Ianuę executio literarum cambij, proceſſus Ianuę factus reuocabitur per magnum conſilium, in 3 par. cap. 27. numero 41. fol. 70

Litis conteſtatio in cauſa facta non impedit quominus attentata ex priuilegio reuocari poſſint, in 3 par cap. 28. numero 38. fol. 77

Lite in Rota pendente ſi poſſeſſor pro continuatione ſuę poſſeſſionis obtineat ab Auditore Cameræ mandatum de manutenendo licet excuſetur ab attentatis, tamen ratione contemptus compellitur illi cadere ex quo illud petere ab auditore Rotæ poterat, & debebat, in 3 p c 29. nu 39 f. 90

Lis ante conteſtationem non dicitur eſſe in aliquo ſtatu, ibid. nu. 98 folio 93

Litis pendentia non inducitur per compromiſſum, in 2. p. c. 15. nu. 30 f. 321

Lis coram arbitro conteſtatur, ibi. nu. 49 f. 322

Lis poſt conteſtationem eſſe dicitur, ibi. nu. 50 f. eodem

Secundum commu. opi. nu. 51 f. eodem

Litis coram arbitro conteſtatio interrumpit præſcriptionem ibi. nu. 52 f. eodem

Litis pendentia etiam extraiudicialis videtur ſufficiens ad cauſandum attentata, ibi. nu. 127 f. 326

Lite pendente prohibetur quis impetrare reſcriptum, ibi. num. 170 folio 329

Litis pendentia coram vno impedit coram alio agi, quando ex ſententia primi iudicis poteſt oriri actio, vel exceptio ibi. nu. 177 folio eodem

Litis motio ſuper nullitate ſententiæ non debet impedire illius executionem cum non videatur eſſe aliquod ius, quod id prohibeat ſecundum eundem Inn. & infra nu. 18. f. 341. in 2 p c. 17. num. 5 f. 340

Litis pendentia ſuper nullitate non habetur multum in conſideratione quoad effectum retardandæ executionis, ibidem num. 34 folio 342

Litigioſum beneficium facere volle non cenſetur reus .. & poſſeſſor, per dationem articulorum per modum exceptionis, ſi ſuper illis non petierit pronunciari. in 3. par. cap. 26. numero 13. fol. 58

Literarum Nepotum Papæ ius, & efficacia dependet à tenore facultatum eiſdem Nepotibus conceſſarum à Summo Pontifice, quæ vt plurimum ſe extendunt ſolummodo ad concernentia iuſtitiam, non autem gratiam, in 2. p. c. 4. de att lit pend. in præf. num. 491 f 76

Literarum Apoſtolicarum expeditio ſuper gratia conceſſa ante litem fieri etiam poteſt lite pendente, ibidem limi. 19 num. 1. folio 142

Ampl primo etiam ſi lis eſſet particulariter ſuper hoc an literæ debeant expediri, nu 2 f eodem

Contrarium ibi. nu. 3 f. eodem

Concordantur opiniones, ibi nu. 4 f eodem

Lim. 1. niſi Iudex inhibuiſſet, ibi. nu. 7 f 143

Lim. 2. in expeditione facta via indirecta, ibidem num. 8. folio eodem

Litera pœnitentiariæ obtenta lite pendente per eum qui à non ſuo Epiſcopo nec de eius licentia ſuſceperat primam tonſuram ſibi non ſuffragantur ad inducendum capacitatem canonicatus in præiudicium collitigantis, in 2. p. c. 4. lim. 20. nu. 26. fol. 145

Litera in poſſeſſorio an requirantur, vel ſufficiat ſupplicatio, in 3. p. c. 24. Quæſt. 21. nu. 6. & 14 f. 38 & 39

Literarum expeditio facta paulo poſt ſeruatum terminum ad articulandum, puta poſt duos dies ſuſtinet iuriſdictionem iudicis, & litem, ibi. nu. 23 f. 40

Licet de rigore Iuris ſecus eſſet dicendum, ibidem numero 24. fol. eodem

Locatio rei facta lite pendente, & detentio in conductorem translata, non dicitur attentata cum dicatur continuata, 2 p. ca. 4. lim. 2. nu. 76 f. 114

Etiam ſi conductor ſit vir nobilis, & locatore potentior, ibi, circa finem numeri.

Locator ſi commiſſa cauſa per conductorem contra eum capiat lite pendente poſſeſſionem non attentat, ibidem numero 85. folio 115.

M

MAieſtas prætoris contempta in reuocandis attentatis vindicatur, in 3 p c. 27. nu. 10 f. 68

Malo fides etiam in materia attentatorum impedit præſcriptionē etiam 30. annorum in 3. p. c. 23. nu. 95 f. 18

Mandato generali non cenſetur quis mandaſſe procuratori, vt delinquat vel faciat, id propter quod principalis ſuus incidat in pœnam ſeu delictum primo capitulo, 1. parte numero 12 folio 12

Mandatum ad percipiendos fructus pertinentes ad conſtituentem non ſufficit ad attentandum ibidem numero 14. fol. eodem 12

Mandato generali non dicitur conſtare de attentatis, ibidem num. 15 f. eodem

Niſi in eo eſſent aliqua expreſſa per quæ poſſet Dominus, incidere in pœnam cum clauſula generali ad omnia alia quæcunque, quæ ſpeciale mandatum requirerent, ibidem numero 36. fol 13

Mandatum ſufficiens ad attentandum diceretur ſi in eo daretur facultas literas executoriales intimandi, illaſque ad executionem deducendi ibi. nu. 33 eo f. 13

Mandato vno ſpeciali expreſſo cum clauſula generali veniunt, & comprehenſa cenſentur alia ſpecialia paria non autem maiora, ibi num. 38 f eodem

Mandatum ſpeciale illud cenſeri quod aliquid nominatim fieri continet & quomodo, ibi nu. 39 f eod.

Mandans dari colaphum, vel baculo percuti ſi mandatarius vulnerauerit non tenetur de exceſſu, & ſic de vulnere, ibi. nu. 43 fol 14

* *Mandatum produci poteſt etiam in executione per eum qui obtinuit tres ſententias non tamen poſt oppoſitionem partis c. 12 limi. 50 nu 25. & 27* f. 289

* *Mandatum quodlibet ſimplex ſufficit ad appellandum, in reductione autem laudi pœnalis ſpeciale requiritur cap. 16. n. 28 fol. 335*

Mandatum cenſetur reuocatum per mortem ciuilem quemadmodum per naturalem 1 p. c 3. nu. 106 f. 27

Mandatum per reſignationem intelligitur reuocatum ſententiamque latam cum tali procuratore dicitur attentata, ibid. nu. 107 f. 28

Mandatum de ſubrogando requirit admiſſionem per iudicem faciendam ſubrogatus dicatur eſſe in lite, in 2 p c. 4. in præf n. 179 & 180 f. 56

Mandatum executiuum relaxatum contra collitigantem non poteſt exequi contra eum, qui ex datione in ſolutum ex cauſa neceſſaria poſſeſſionem rei ſuper qua litigabatur, fuerat adeptus, ibi. lim. 3. nu. 7 f. 130

Mandatum ſuperueniens lite pendente cenſetur etiam reualidationem iudicij, & actorum inducere, ibidem limi. 20 numero 12. folio 144

De mandato de ſtilo Rotæ poſtea doceri conceditur, niſi de eius defectu fuerit oppoſitum in 2. par capitul. 6 numero. 7. folio 167

Mandatum tam principalis quam ſubſtituti procuratoris ad appellandum nedum ipſa appellatio extraiudicialis eſt intimanda, in 2 par. cap 13. de atten appella. penden. lim. 3. num. 31. folio 240

Mandatum non requiritur ſpeciale ad appellandum, ſed ſufficit generale, ibi lim 50. nu. 38 f. 290

Mandatum Principis aliquid cōmittentis non ſimpliciter, ſed qualificato puta executionē ſententiæ in poſſeſſorio quatenus Aegidianæ locus ſit, non excuſat ab attentatis poſſeſſionem poſt appellationem, & inhibitionem captam c. 20. lim. 11. nume 7. fol. 405

Mandati de manutenendo cognitio quando pendet a negocio principali expectandus eſt finis articuli principalis, in 3. p ca. 24 q. 19 nu 4 f. 45

* *Mandati productio poſt oppoſitionem non conualidat acta præcedentia, & caſu quo illa conualidaret ſunt refereda expenſa c. 12. lim. 50 nu. 28* f 289

* *Dans Mandatum præſumitur citatus c. 4. in præfa. num. 211. fol. 58*

* *In Mandato tacita videtur ineſſe conditio ſcilicet dummodo res in eod. ſtatu dermaneat ibi, nu. 307* f. 64

Digitized by Google

Mandati defectus etiam iudicium attentatorum redderet nullum in 3.p.c.25.nu.41 f.54

Mandatum ad calendum attentatis, & ipſa ceſſare intelligitur ſi & quatenus vere adſint attentata, ibidem cap.26 num. 74. folio 63

Manus oppoſitionis Papa naturæ en eſt, ut omnium inferiorum poteſtas per eam ligata cenſeatur, in 2 p cap.12 lim.52. nu 36 folio 101

* Manus appoſito eſt magna efficacia capitul. 10. numero 8. folio 179

* Manus appoſito non operatur quando Papa inutiliter manum appoſuit. Item quando non uniuerſaliter, ſed ſolum ad certũ aliquem effectum ibid. nu 9. f eod 179

Maritus cui tradita fuit in dotem res ſtabilis in qua fuit facta executio ſententia lata ad fauorem mulieris ſuam dotem in pecunia numerata exiſtentem petentis appell pend. non tenetur remedio attentatorum, ſicus ſi dos tradita eſſet in pecunia numerata. 1 p.c.2.nu.26 f. 23

Sed ad eam reuocatur beneficio iuſtitia, ibidem numero 27. folio eadem.

Maritus pendente lite tenetur ſubminiſtrare alimenta, & expenſas litis uxori colitiganti, in 2 p c 4 lim.11 num.32. & 34. folio 133

Amplia etiam in prima inſtantia, ibidem numero 31. folio eodem.

Amp 2. etiam ſi haberet aliunde ex quo viuere poſſet, ibi. nu. 34. ſeq & quando dicatur habere aliunde ex quo viuere poſſit remiſſiue, ibi nu 35 f eod.

Ampl 3 etiam ſi uxor haberet patrem diuitem, ibidem num 36 folio eodem

Lim 1. non procedere quando dos mulieris eſſet incerta ibid. nu: 37 f eodem

Lim. quando mulier propria authoritate diuertit à viro. ibi nu. 38 f eodem

Declar 1. dummodo conſtet de matrimonio ibidem num 42. fol. eodem

Decla. 2. dummodo ex bonis ad qua agit eſſet alenda mulier, ibi. num 43 f. 134

Declar. 3. dummodo uxori non ſuperueniant diuitia. ibi. nu 44 folio eodem

Maritus tenetur præſtare alimenta uxori pendente appellatione per eum interpoſita a ſententia in fauorem matrimonii & mulieris lata, & hoc de æquitate, in 2 p.c.12. lim 24. num. 2. & 3 fol. 269

Matrimonium contrahere ſicut ante litem cuilibet libere licet, ita per litis pendentiam quoad validitatem matrimonii non ſit illicitum, in 2. p.c 4. de att. appell pende. amplia. 1. nume 21. folio 101

Matrimonium ſecundum contrahens pendente lite ſuper validitate primi, licet non attentat, punitur tamen pæna extraordinaria, ibi. lim. 17 nu. 3 f 141

Matrimonium ſecundum pendente lite ſuper validitate primi contractum valet ſi primum declaretur nullum ibi. lim. 17 n. 1. folio eod.

Matrimonium non redditur litigioſum litis pendentia, ib. num. 2. folio eodem

Matrimonium ſecundum pendente lite ſuper primo, abſque pæna non licet contrahere ibi. nu 4 f eod.

Lite pendente ſuper matrimonio ſequeſtrandam eſſe mulierem à viro. in ver. Mulier

Matrimonium ſecundum valet etiam ſi ſit contractum poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis cauſa ſuper validitate primi matrimonii mulier tamen eſt hoc caſu ſequeſtranda in 2 p.c. 20. lim. 18 per tot. f. 409

Matrimonium ſecundum contractum lite pendente ſuper primo valet quia eſt ieratractabile ſi primum declaretur inualidum, in 2 p c 14 q. 17 nu. 2 f. 44

Melioramenta faciens in re circa quam eſt attentatum videtur temere in re non clare ſua impendiſſe, ibid. quæſt. 29 numero 5. folio 50

* Metropolitanus, Legatus, Auditores, Regii, Comites, Marchiones, Duces & qui iura Principis non habent, cauſas auocare non poſſunt. c 10 nu. 49 f 183

Miles ſemel legitime priuatus munere non poteſt amplius illud exercere, in 2. p c 4. Decl 4, nu. 38 f. 160

* Minor vel eccleſia non reſtituuntur aduerſus omiſſam exceptionem recuſationis ſecundum veriorem capitul. 6. num. 77. fol. 171.

* Minor non reſtituitur in iudicio poſſeſſorio ſummario, quo quis petit ſe interim lite pendente non turbari. p.3. c.28 num. 159. folio 86

Minor poteſt petere reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiã datam in cauſa attentatorum an ver. Reſtitutio.

Minor lite pendente factus maior poteſt petere reſtitutionem in integrum ex quo tempore cœpta litis erat minor. p 2. c. 4. lim 20. num. 15 f. 144

Minor an reſtituatur aduerſus ſententiam latam in cauſa attentata, in 3 p c. 28. nu. 156 f. 86

Minor doloſe verſatus non reſtituitur, ibidem numero 158. folio eodem.

Mixtura attentatorum operatur ut in ſpolio ſecuritato dicatur appellatio, in 3 p c 28 nu. 101 f. 81

Et ſecundum hanc opinionem fuit pluries per dominos reſolutum, ut nu: 101 f. eodem

Mixtum dicitur quod de duobus participat, ibidem numero 124. folio 84

Moderatio inhibitionis, an differat à reuocatione, in 2 p. c. 20 lim. 12. prin. nu 27. remiſſiue f. 399

Moderatio inhibitionis non concederetur ex eo ſolum quia non erat audienda non fuiſſet pars citata, ibidem numero 30. folio 400

Moderatio inhibitionis, ex quibus cauſis fiat, ibid. remiſſiue nu. 28. folio eodem

Moderata cenſetur inhibitio quoad inſtantem pro moderatione etiã ſi actualiter non fuerit moderata in 2. p. ca. 20. lim. 29 princ. num 7 f. 425

* Moleſtia tam ad Iudiciales actus, quam ad extraiudiciales adaptatur, in præf 1. p. nu. 30 f 4

* Moleſtia quando dicatur fieri, ibi nu. eod. & fol.

* Moleſtia nomen generale, ibid nu. 31 f. eo.

* De Moleſtia poſſeſſore illatis, conſtare dicitur per ſuſtentationem litis 1 p.c 1. nu 68 f. 15

Monachus ſpoliatus ab Abbate pendente inquiſitione contra eum ſortita eius monachus adhæſeris debet reſtitui in 2. p c. 5 nu. 10. & 11 f. 163

Monachus ſpoliatus ab Abbate lite quam ipſe Monachus proſequebatur pendente reſtituitur licet alias ſimpliciter ſpoliatus non reſtituatur, in 3 par cap 23. quando, & intra quod tempus. num 91 f 17

Monitus ab A. C. de non moleſtanda tertium in ſua poſſeſſione, ſi eiiciat tertium de ſua poſſeſſione dicitur ſpoliare non attentare in 2 p. c. 4. in præf nu 150 fol. 54 & numero 372. & 373. folio 68

Niſi monitorium fieret per uiam inhibitionis, ibidem num. 372. folio eodem

Monitorium ſi fiat lite pendente de non accendendo ad rem de qua agitur, de eius reuocatione eſt in primis cognoſcendum, ibid. amplia. 2 nu 4 f. 102

* Monitorium A.C. vigore breuis cum clauſula amoto quolibet de tempore non facit litem nec attentatum. c 4 in præf. num 153. folio 54

* Etiam ſi pars comparuerit, & fuerit proteſtata, & quomodo lis ſit introducta d nu 153

* Mora in cauſa appellationis purgari non poteſt c.12 lim. 15. nu. 14 f. 261

Moroſus non poteſt litis pendentiam allegare c. 4. lim. 18 numo. 4. folio 142

Mors vtriuſque litigantis vel actoris tantum extinguit litem in 2. p. c 4 in præf nu. 310. & ſeq. f 64

Amp. etiam in morte ciuili, vt nu. 313 f. eod.

Ampl. etiam quando vnus decedit & alter renunciat, vt num. 314 f 65

Lim. 1 niſi defuncto actori Papa in litem alium ſubrogaſſet ibi. num. 318 f eod.

Lim. 2 niſi reus ſuperſtes velit litem proſequi, ibidem num 318. f. eodem

Decla 1. prædicta procedere in morte actoris quoad reum non econtra, ibi nu. 320 f. eodem

Declar. 2. procedere in morte actoris, in prima inſtantia ſecus, in 2. in qua fuiſſet pronunciatum contra reum, ibidem num. 323 f. eod.

Mortui corpus, iterum exhumari lite pendente, etiam ex priuilegio attentatorum, ratione ſcandali non poteſt, ibi. lim. 13 nu. 2. folio 135

Declar primo non procedere de conſuetudine Angliæ, ibid. nu 4. folio eodem

Decla.

Decla.2. Id procedere de æquitate, ſecus de rigore, ibidem num. 8. fol. 136
Declar 3 donec conſtet corpus fuiſſe reſtitutum ibidem nume 9. fol eodem
Declar.4. dummodo prebentur ſcandala ibidem nume. 9. folio eodem.
Mors ita extinguit crimen, vt cadauer etiam condemnati, qui appellauit puniri non poſſit, d.p.2.c 12. in præfat nu. 103
Niſi eſſemus in caſu in quo hominis memoria eſſet damnanda, ibi.nu 104 f.e. 196
* Motusproprius Greg. XIII ſuper precedentia inter perſonas Tribunalium Camera Apoſtolica, & Rota c.4.lim.2. nu 64. f.124
Mulier quando dicatur habere aliunde ex quo viuere poſſit remiſſiuè, in 2 p.c.4.lim.11.nu.35 f 133
Mulier eſt ſequeſtranda lite pendente ſuper validitate matrimonij, ibi.lim.17.nu.6 f. 141
Niſi matrimonium eſſet iam conſumatum, & vir eſſet in quaſi poſſeſſione mulieris, ibi nu.7 f.eodem
Niſi vir eſſet in quaſi poſſeſſione copula carnalis, ibi. decla 4.n.13 fol.138

N

NEceſſarius actus etiam lite pendente fieri permittitur p.2.c.4 Lim.8 prin.nu.1 f. 129
Nec ſtante impellente factum dicitur auerre fraude d 2 p & d lim. 8.num 1. f.130
Neceſſitatis cauſa multa permittuntur quæ non permitterentur, ib. num 13 f.eodem
Negatiua oratio vniuerſalis, dum negat omnem potentiam efficit, vt etiam in aliquo minimo verificetur, d p 2.cap 4. ampl.10. num.2 f. 104
Negatiua oratio indeſinitè, & vniuerſaliter concepta de ſui natura omnes caſus, & perſonas comprahendit remiſſiuè, ibid n 3. folio eodem 104 & capitul.12. in præfatio numero 84. folio 195
Negatiua locutio maiorem vim habet quam affirmatiua, d.ca.12. num 85 f eodem
Negligentia procuratoris in non appellando ſola non dicitur eſſe iuſta cauſa ad obtinendam reſtitutionem in integrum ad appellandam, in 5 p.c. 14 de atr pend.reſt. in integrum ad appell. num.2 f 315
Negatiuè ſi pronuntiatur, videlicet attentata non reuocanda, videtur quod huiuſmodi ſententia ſit diffinitiua, in 3 p.c. 28 numero 42 f.77
Nemo videtur ſine cauſa ſe obligare part.3. cap 26. numero 83. fol 64
Nobile non autem mercenarium dicitur eſſe officium quo iudex motu proprio attentata reuocat, in 3.par.captu.27.nume 9 fol. 68
Nominatim aliquid exprimi in mandato dicitur quod proprio nomine vel vim proprij nominis habente vocabulo exprimitur in 1 p.c.1 nu 39 f.13
Notitia clara requiritur, nec ſufficiunt coniectura vbi agitur de priuatione, & amiſſione alicuius iuris quæſiti in 2 p c.4. in præf. na.72 & ſeq. f 49
Non ſufficit ſcientia generalis litis motu ſed ſpecialis requiritur, ibi nu.ſeq.73 f.eodem
Notarius male dicitur executus citationem per edictum ob non tutum acceſſum, ſi in locis in decreto citationis expreſſis, & tempore congrue citationem originalem valuis Eccleſiæ affixit copiam vero affixam non dimiſit ibi.nu.112 f.52
Notarius dicitur valide citationem executus, ſi facta diligentia de citeranda perſona, & habitatione citandi, & illa non inuenta citationem exequatur in parochiali de qua agebatur, & in cathedrali, data copia abſente procuratoris citandi ib.nu. 124 f eodem
Notario, & nuncio aſſerentibus ſe affixiſſe, & publicaſſe citationẽ creditur in verb nuncius.
Notarij liber repoſitus in archiuio lite pendente an faciat fidem in verb liber.
Notarius delinquens in officio ſuo ſemel punitus non poteſt amplius illud exercere in 2 parte capitul.4. declaratio 4. numero 38. fol 160
Etiam ex principis reſcripto ibidem numero 39. folio eodem 160
Notarius accuſatus quod falſum teſtamentum confecerit, poteſt illud ex ſua in breuiaturis in publicam formam extrahere ibi num 40 f.eodem
Notarius accuſatus de falſo pendente accuſatione non poteſt officiũ tabellionatus exercere, ſecundum aliquos d.par.cap. 5 num. 23 f.164
Notarius non debet rogari, niſi de his quæ ipſe facit, & partes eum rogant, in 3.p c 26.nu.100 f 64
Notarius quandoque deſtinatur ad locum vbi ſunt teſtes in cauſa attentatorum licet regulariter commiſſoris non datur in 3.p ca. 26.nu.142 f 67
Notarius poteſt tamquam ſuſpectus recuſari, in quo ſufficit ſolum Iuramentum partis, capitulo, 6. numero 17. folio 168
Notorium non operatur ſuos effectus quando allegatur aliquid quod habeat illud offuſcare in 2.par cap 12. amplia. 1.nume.54. folio 204
Notorium non operatur effectus ſuos ſi contra eum allegetur aliquid per quod notorium offuſcetur ibidem limi.9. numero 5 fol 250
Notorium non iuris actoris, vt impediat reuocationem attentatorũ debet reſultare ex confeſſione actore ſecus ſi ex alijs probationibus licet aliqui contra in 3.p.c.p.14 q.1.nu.65 & 68 fol. 26
Notoria iniuſtitia facit vt quis etiam aduerſus tres conformes audiatur ibi lim 8.nu.30 f 248
Notoria iniuſtitia operatur vt in actus renouatione alia cauſe cognitio non requiratur d p.c 27 nu 60 f.71
Nono opere nunciato ſi quid contra fit venit per viam attentati reuocandum in 2 par.capitul 20. in præfation num 28 fol. 372
Noua prouiſio obtenta ab eo qui prouiſus ab ordinario de beneficio reſeruato illius poſſeſſionem capit, purgat omne vitium. ſi de prouiſione, & poſſeſſione ſit facta mentio in 3 par.cap.29.nu. 62 f. 92
Noua prouiſio re per Papam intellecta purgat vitia procedentia ibi. num 65 f.eod.
Nullitas quo lite inuenta remiſſiuè in præfat. 1. par. numero 62. folio 5
Nullitas in appellatione ſuperueniens non tollit attentata, & illorũ reuocationem antea factam in 2.par.cap.12 limi 0.num.52 fol.245
Nullitas oppoſita impedit executionem quando antea opponitur nullitas, quam petatur executio, in 2.par.capita. 16.numero 54. fol.336
Et ita aliàs practicatum, vt numero 55. ibidem folio eodem 336
Nullitas propoſita, an retardet executionem, & impediat aliquid ea pendente innouari, in 2. parte capitu.17.numero 1. folio 340
Nullitas duobus modis proponi poteſt, videlicet principaliter, & per viam actionis, item incidenter, & per viam exceptionis in 2 p c.17 nu.7 f eodem
Nullitate principaliter propoſita, & illa pendente non permittitur innouari in 2.p.c.17 na 8 f eodem
Et hoc magis receptum eſſe aliqui dixerunt infra nu.14. ſed male, infra nu 32 f 341. & 342
Nullitas, & appellatio videntur in hoc æquiparari, vt dum pendet non ſit aliquid innouandum, in 2 par.cap.17.num 20. folio 340
Nullitas ita deuoluit cauſam ad ſuperiorem ſicut iniquitas ſecundum comma.cpt. ſecundum quam fuit etiam in practica obtentum, in 2 p.c 17 nu 12 f eodem
Nullitas introducta fauore certæ perſonæ non poteſt niſi ab illa allegari 3 p c.31.nu 16 f 120
Nullitas ex defectu Iuriſdictionis nunquam cenſetur excluſa. 2. p c 17 num.110. & quando hoc procedat. dic vt ibid. folio 319
* Nullitas velata, quæ dubitationem, & diſputationem recipere poteſt non eſt admittenda ibid.nu.100 f.343
Nullitas detecta a quolibet allegari poteſt capita 31.numero. 15. folio 120
Nullitas retardat executionem etiam in caſu Ægidiano ſecundũ aliquos in 2 p c.17 na 16 f.342
Nullitate principaliter propoſita poteſt ea pendente fieri executio ſecundum aliquos, & infra na.27. & infra an 6 in 2.p.ca 17. num 17 f.eodem
Nullitas propoſita non tollit præſumptionem quæ eſt pro ſententia, quod illa ſit iuſta, in 2.p.c.17.nu 24 f.eodem

Nul-

Digitized by Google

Nullitas poſt liquidatum negocium propoſita inducit præſumptionem contra proponentem quod cauſa morando ſolutionis id fecerit, in 2. p c. 17. nu. 25 fol. eodem. 341
Nullitatis cognitio non eſt præiudicialis executioni, in 2. par. cap 17 num. 10 fol. 342
Nullitatis propoſitio proprie non inducit litis pendentiam, in 2. par. c. 17 num. 33 fol eodem
Nullitas non habet effectum ſuſpenſiuum niſi de ſe ipſa ad ſe ipſam in 2. p c. 17. nu. 5 f eodem
Nullitate pendente regulariter nõ debet aliquid innouari, et ſi quid attentetur illud eſt ex priuilegio attentatorum reuocandum in 2 par. cap. 17. num 45 fol. 343
Nullitas proueniens ex inobſeruantia alicuius ſtatuti retardat executionem etiam ſi alio ſtatuto caueatur quod ſententia non obſtante quocunque alio ſtatuto executioni mãdentur in 2 p. cap 17. nu 50 fol 344
Nullitas etiam in criminalibus retardat executionem quando ille eſſet irretractabilis in 2 p. c. 17. nu. 54 fol eodem
Secundum commu opin. vt nu 55 ibid. fol eodem
Etiam ſi talis nullitas altiorem requireret indaginem num. 56. ibidem
Non ſolum quoad eos qui cum bannito litigabant verum etiam quoad omnes alios num. 57 fol. eodem
Niſi nullitas calumnioſè proponatur nu 58 fol eodem
Vel offendens nullitate pendente bannitum ignoraſſet per eum fuiſſe intentatum Iudicium nullitatis nu 59 fol eodem
Nullitatis exceptio retardat executionem, etiam ſi ſimus in poſſeſſorio ſecundam commun opin. in 2 part capit. 17. num. 60. fol. eodem 344
Immo etiam ſi nullitas principaliter fuiſſet propoſita, vt infra num. 95 f. 347
Nullitate pendente poteſt licitè fieri executio. nec reuocatur per viã attentati quando fuit principaliter per viam actionis intentata in 2 p. c. 17 nu. 62 fol 344
Nullitatis pendentia etiam principaliter per viam tamen appellationis propoſita facit attentata, & ſi quid fiat venit tanquam attentatum reuocandum in 2. part. capit. 17. numer. 70. fol. 345
Niſi deſerta appellatione remaneat ſola cauſa nullitatis, vt nu. 71. ibidem fol eodem
Licet aliqui contrariam tueantur ſententiam, & eandem communem dixerint. & ita de facto ſemper fuiſſe per nos obtentum, vt infra nu 72. & 74 fol 345 & 346
Alij diſtinguunt;
Alij vero ſublimitant niſi per ſtatu: eadem ſit inſtantia nullitatis. & appellationis, vt nu. 73 fol. 345
Niſi nullitas per modum appellationis propoſita altiorem requireret indaginem. nu 77 f. 346
Nullitas etiam principaliter propoſita retardat executionem quando eſt illa irretractabilis in 2 part. capit. 17. numer. 79. fol. eodem
Quando ſcilicet ſumus in criminalibus ſecundum aliquos, nu. 80 fol eodem
Licèt alij & verius etiam ad cauſas ciuiles hoc eſſe extendendũ affirment, num 81 fol. eodem
Nullitas prouenient ex eo, quia. quis dum erat abſens ex rationabili cauſa fuit condemnatus etiam ſi ſit principaliter propoſita retardat executionem, in 2. part. capitul 82. fol. eodem 347
Vel ex eo quia fuiſſet condemnatus dolo aduerſarij, vt infrà. nu. 85 fol. eodem
Nullitate pendente in curia Delphinatus & in Hiſpania non permittitur ſimpliciter fieri executionem, ſed cum temperamento cautionis de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, in 2 p. cap. 17 num 91 f 347
Nullitate per modum actionis intentata poteſt quis dare de nullitate per modum exceptionis. quo facto retardat executionem licet hoc non videatur omnino tutum, in 2 par. ca. 17. num. 92. fol. eodem 347
Nullitas principaliter intepoſita retardat executionem, quando reſpicit ſententiam latam in poſſeſſorio, in 2 par. ca. 17. num. 95. fol eodem
Nullitas, puta preſsionis, etiam principaliter intentata facit attentata ſecundum aliquos quando committitur per ſpeciale reſcriptum Papæ, quaſi Papa apponẽdo manum videatur ea dubium reuocare executionem illarum litterarum licet alij contra, in 2 p. c. 17. num 97 fol. eodem 347
Nullitatis exceptio incontinenti probanda retardat executionem, & quando dicatur incontinenti probari, infra ſub num. 99 in fi in 2. p c. 17 nu 98 f 348
Nullitas etiam altiorem requirens indaginem retardat executionem, quando proueniat ex defectu iuriſdictionis in 2. p. c. 17. nu. 106 f eodem
Etiam ſi ageretur de executione trium conformium, nume. 108. ibidem f. 349
Etiam ſi quis iuraſſet non dicere de nullitate, vt infra num. 112. ibid. eodem fol 349
Et etiam ſi eſſet per ſtatutum excluſa omnis nullitas vt infra num 113 fol. eodem
Niſi Iudex funditus careret iuriſdictione, vt num. 109. ibidem fol eodem
Vel nullitas eſſet notoria, vel fuiſſet præfixus terminus ad docendum de ea, vel iuriſdictio eſſet eludibilis, vel eſſemus in contumace, vt nu. 114 in fi cumiſſiuè. fol. eodem
Nullitas ex defectu iuriſdictionis non poteſt opponi contra tres conformes ex eo quia non conſtet de commiſſionis præſentatione ſi de commiſſione conſtat, in 2. part. cap. 17 numer. 111. folio eodem
Nullitas etiam requirens altiorem indaginem retardat executionem ſi proueniat ex eo, quia ſententia fuerit lata per falſas allegationes, in 2 p. c 17. nu. 15 f eodem
Nullitas altiorem requirens indaginem retardat executionem ſi opponitur à tertio in 2. p c. 17 nu 117 fol. eodem
Etiam trium conformium, num 118 fol. eodem
Secundum comm opin. nu 119 fol. eodem
Nullitatis exceptio regulariter contra tres conformes oppoſita non retardat executionem, in 2 par. cap. 17. numero 123. fol. eodem. 349
Etiam incontinenti probanda ibidem numero eodem & fol. eodem
Nullitas notoria ex actis reſultans an retardet executionem trium conformium cumiſſiuè, in 2 part. capit. 17. numero 124. folio 350
Et retardat ſecundum commun. opin. vt infra numero 128. folio eodem
Nullitatis exceptio etiam trium conformium executionem retardat quando conformitas eſt ſuper diuerſis articulis, in 2 p. ca. 17 nu 129 fol. eodem
Nullitas in dubio præſumitur proponi cauſa morando ſolutionis ſecundum aliquos, in 2. p c. 17. nu. 134 fol. eodem
Niſi conſtaret ex actis quia tunc videtur magis attendenda preceptio ex actis reſultans, quam iudicis aſſerentis ſe ſuſpicari calumniam in proponente, num 136 fol. eodem
Nullitatis cauſa pendente retardatur executio ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ in Regno Neapolitano vigore Regiæ Pragmaticæ, in 2 p. c. 17 nu. 148 fol 351
Etiam per viam exceptionis propoſita, vt numero 149 folio eodem
Nullitate pendente fit executio de ſtilo curiæ Delphinatus, & Hiſpaniarum, in 2 p. c. 17 nu. 150 fol. eodem
Data tamen cautione vt nu 151 fol eodem
Nullitate ſuper aliquo inſtrumento pendente poteſt illius vigore fieri executio, quando res non eſt integra, & hic ponitur exemplum, in 2. p c. 17 nu 159 fol. eodem. 358
Nullitas etiam per modum exceptionis, puta ex defectu mandati oppoſita non retardat executionem quando ſuper mandato fuiſſet antea in cauſa principali diſcuſſum, & diſputatum, in 2. p c 17. num. 160 fol. 352
Nullitate inſtrumenti oppoſita non prohibetur quis ea pendente vti inſtrumento & in illo ſe fundare, in 2 par cap. 17. num. 161. fol. eodem
Nullitate pendente poſſunt circa vitium attentatorum omnes illi actus explicari, qui hic cumiſſiuè citantur, in 2 p. c. 17. num. 163 fol eodem 352
Nullitas quando non requirit altiorem indaginem ſed notorie ex actis conſtat tunc iudex nullitatis poteſt inhibere, in 2. p. cap. 20. in prof. num. 69 fol 374
Nullitas attentatorum videtur quod poſſit appellari euidẽs, & manifeſta 3 par. cap 23. quando. & intra quod tempus num. 71. fol. 16
Nullitatis exceptio non poteſt opponi contra attentata, & executionem ſententiæ in eis loco, 4 par. 5. cap 24 quaſt 30. num. 1 fol. 50
Nullitatis exceptio non ipſius ſententiæ, ſed appellationis (quando ſumus in eo qui fuit reſtitutus ad appellandum) poteſt contra attentatum in executione opponi, ibid. num. 4 fol. eodem

Nul-

Nullitas proueniens ex eo quia in ſententia attentatorum fuit omiſſa citatio, & cauſe cognitio poteſt etiam contra attentata, & illorum executionem opponi ibidem nu.5 f.eodem

Nullitatis cauſa aut, deſertionis non requirit litis conteſtationem in 3.p c.25 nu.2a fol.53

Nuncio, & notario aſſerentibus ſe publicaſſe, vel affixiſſe citationē creditur que taliter executa valet, in 2 part.cap.4 in præfat. nu.119 fol.52

Nuncius apoſtolicus habens facultatem conferendi beneficiū etiā litigioſum non poteſt conferre ea, ſuper quibus lis vertitur in curia.ibid.nu.625 fol.87

Nancij miſſio ad Papam videtur habere vim appellationis ſi miſſio ſit ex cauſa appellationis c.12 ampl.16 nu.5 fol 210

Secus ſi ex alia cauſa quia tunc ſolus nuntius dicitur eſſe ſub protectione Papæ ibid nu.6 fol.eodem

Nunciatio noui operis per ſatisfactionem ad eum ſtatum redigitur vt nunciatio ſit remittenda. Et talis ſatiſdatio offeratur non ſolum quando ſtatim poſt nunciationem offertur verū etiam ſi inde ad tres menſes offeratur etiam ſi nuncius offerat ſe incontinenti probaturum quod nunciate Ius ædificandi non competit in 2 p.c 20.lim.2.nu.12.13 & 14 fol.399

Nunciatio noui operis & illius materia celeritatem deſiderat in 3. p c 28.nu.63 f.79

O

Obedientia exhibenda magiſtratibus, ad Iudicibus eſt de iure diuino in præfat.1 p.nu 79 fol.6

Oblatio & ſolutio nec fieri poteſt pendente lite ſine periculo attentatorum in 2.p.c.4 li.11.nu.12.f 232. & lim.20.nu.11.f.144

Oblatio probationis cauſe in appellatione ab interlocutoria expreſſe ſi non fuit admiſſa ſufficit quoad effectū cauſandi attentata in 2.p c.12.lim.1.nu 43 f.228

Oblatio probationes cauſe in appellatione ab interlocutoria expreſſe an requiratur realis vel ſufficiat etiam verbalis cemiſſiuè ibid nu 47 fol.229

Oblatio rei que aliàs in prima inſtantia licite fieri poterat in cauſa appellationis non permittitur in caſu de quo ibid. lim.15. nu.12 fol.160

Obligatio in forma Cameræ videtur habere in ventre tacitam renunciationem priuilegij attentatorum c.4 lim.15.num.4 & 8 fol 137

Fal in obligatione adiecta compromiſſo ibid.numer.11. & ſeq. fol. eodem 137

Obligatio de mando vnica ſententiæ valet in ver. Pactum.

Obligatio de ſtando ſententia alicuius habet vim tacita renunciationis appellationis ibid.ampl.2 nu.15 f.226

Obligatio etiam in forma Cameræ de ſoluendis expenſis litis non facit vt ſi obligatus impetret illas ſeruari in fine litis non poſſit iuuari dicto reſcripto in 3 p c.26.nu.78 f.64

Obligatio facta de aliquid ſoluendo intelligitur quatenus illud de Iure ſit ſoluendum ibid nu.79 fol.eodem

* *Obligatus ad centū cum facultate qui pro illis poſſit dare tes terras ſi patiatur litem ſuper centū conteſtarē non pōt lite pendēte amplius vti dicta facultate p.2.c 4.Ampl.1.nu.18 f.101.*

* *Obligatus ad aliquid adimplendum poteſt etiam lite pendente adimplere.c.4.lim.11.nu.20* fol.133

* *Et non ſolum poteſt, ſed etiam debet lite pendente adimplere ibid.nu.2* fol.eodem 133

* *Etiam ſi contemplatione auctoritate, & calore officij delinquat d. c.5.nu 22.f eod.163*

* *Quod maxime procedit in baratteria.ibi.nu.21* f eodem

Odium principaliter conſideratur in reuocatione attentatorum in verb. Attentata.

Odioſa an fauorabilis ſit aliqua diſpoſitio quid attendatur in ver. fauorabilis

* *Oeconomi deputatio pro fructibus conferendis etiam lite pendente vsque vitio attentatorum permittitur p.2.c.4.in 11 Limitatione principali nu.10* f.132

Officialis delinquens in officio inquiſitione contra eum pendente priuatur poſſeſſione officij in 2.p.c.4 declar.4 nu.36. fol.160. & cap.5.nu.19 & 20 fol.163

Officialis ſemel legitime priuatus ſuo officio non poteſt amplius illud officium exercere c 4.Declar.4.nu.37. & ſeqq. f.160

Etiam ſi officio Principis reſcripto eſſet conceſſum ibid.num.39. fol. eodem

Officium quo Iudex motu proprio reuocat attentata dicitur nobile in 3.p c 21.quibus & quot mod.nu.18 fol 3.

Officium Iudicis cedi poteſt in 3.p c.21.de Actore & quis poſſit nu.19.f.7.etiam ſi haberet executionem paratā ibi.nu.20. f.eo.

Officium Iudicis quod proponitur per modum exceptionis durat perpetuo in 3.par.cap.23. quando & intra quod tempus nu.69. fol.16.

Officio Iudicis, quod competit ſuper nullitate euidenti non preſcribitur ſed durat perpetuo ibi nu.73 fol eodem

Officio Iudicis præſcribitur ſpatio 30.annorum ibid nu 77. fol 17

Officio Iudicis nobili qua expediuntur non ſunt compromiſſibilia in 3 p.c.24 q.25.nu.11 fol.47

Etiam ſi tendant ad priuatam vtilitatem ibi.nu 12 f.eod.

Officio Iudicis mercenario que expediuntur compromitti poſſunt. ibid.num.20 fol.eodem

Officium Iudicis competit etiam pro recuperatione detentionis qua quis fuerit priuatus in 3 p c.26.nu.32 fol.60

Officium Iudicis eſt illico facere omnia in priſtinum ſtatum reſtitui in 3.p c.27 nu 5. fol.68

* *Onus probandi ſcientiam actus incumbit appellato.c.11.num.15 fol.185*

Opere nouo nunciato ſi quid fiat reuocatur per viam attentati in 3 p.c.28.nu.48 fol.78

Opinio illa attenditur per quam aliæ opiniones diuerſæ vel cōtrariæ conciliantur in proſa.1 p nu 83 fol.6

Opinio illa in dubio eſt amplectenda qua diſtinguendo conciliat contrarias opiniones in 2.par cap.20.lim.24.princ.num.26.fol. 412

* *Opponens de priori attentatione auditur non obſtantibus tribus conformibus.c.4 ampl.9.nu.4* fol 104

Oppoſitio ſola de pendentia compromiſſi coram arbitro neceſſario nō ſufficit ad hoc, vt Iudex ordinarius procedere non valeat ſed requiritur etiam Iudicis admiſſio, vel partis a non admiſſione appellatio, in 2 par.ca.15.de atten pend.comprom.num.186. fol.330

* *Oppoſitio & proteſtatio partis an requiratur in quolibet actu ca. 12.lim. 50 nu.26* fol.289

Ordinarius prouidens de beneficio vacante per obitum alterius ex colitigantibus dicitur attentare & talia attentata veniunt reuocanda 1.p c.3.nu 98 & 99 fol.27

Amp. & lim vt in verb collatio

Ordinarius non ſolum non poteſt conferre, ſed nec aliquem ſubrogare in Ius cedentis vel decedentis lite pendente ibi nu.108. f. 28. & p.2.c.4.in pref nu 414 fol.71

Niſi mortuus fuiſſet petitor d p.3.nu 109 f.28

Quod declar. habere locum quando poſt mortem petitoris nullus eſſet qui litem proſequeretur, alias ſecùs ibi.nu.110 f eodem

Ab Ordinario prouiſus de beneficio litigioſo poteſt dare de non lite vel de calumnioſa lite ibi.nu.116 fol.eodem

Ordinarius poteſt recipere & admittere reſignationem beneficij litigioſi in eius manibus factam ibi nu 151 fol.30

Idem de beneficio reſeruato.ibi.nu.152 f eodem

Ordinarius pendente lite per eum mota non prohibetur inſtituere de beneficio litigioſo c.4.in pref nu.706 fol.95

Contrarium verius ibi.nu.708 f.eodem

Ordinarius poteſt prouidere de beneficio quod per aliquem indebitò retineri prætendit ibi nu 707 fol eodem

Ordinarius an & quando poſſit inſtituere præſentatum pendente lite remittit ſe Autor ad qua tradidit de collatione beneficij litigioſi, de quibus in ver collatio ibi.nu.710 fol.eodem 95

Ordinarius an tanquam ſuſpectus recuſari poſſit remiſſiuè in 2.p. c.6.nu.47 fol.170

Ordinata per Iudicem ſine citatione, etiam ſine citatione reuocari poſſunt in 3.p c.25.nu.49 fol.55

Ordo iuris in quocunque iudicio ſeruari debet etiam in poſſeſſorio. c.25.p.3 nu.3 f.52

Et inter quaſcunque perſonas etiam matrem, & filium ibid.num. 23 fol.53

* *Ordo in cognoſcendo videtur ſublatus per Clauſulam ſublata omnis iuris ſolennitate prima parte in pref.nu.64* fol.5

P

Patriſicum dicitur beneficium reſpectu eius contra quem cōmittitur cauſa ſuper beneficio literis ante terminum ad articulandum non expeditis 3 p.c.24.q.11.nu.13 fol 39

Pactum de non appellando valet, & operatur, vt attentata pendente appellatione hoc caſu non ſint reuocanda p 2.c.12.nu.21.in præfat fol.192

Pactum de ſtando vnica ſententiæ valet ibid.nu 23 fol.eod

Etiam ſi ſumus in ſententia canoniZatoria iuris de nouo producti in 2.inſtantia ibid.nu.24 fol eodem

g Pa-

Digitized by Google

Pactum de non adeundo Iudices in compromiſſo appoſitum valet, & parit exceptionem, quæ impedit litis ingreſſum, par.2.cap. 15 de att.app pend.compro nu 202. & 203 fol 331
pactum de non petendo reuocationem attentatorum an obſtet illorum reuocationi 3.p.c.24.q 12.nu.1 fol.41
* pactum de quota litis lite pendente fieri prohibetur 3 p. c 31.nu. 296. fol.135
* pactum quod debitor poſſit vbique carcerari non valet ſecundũ communia.c.4.lim.15.nu 7 fol.137
papa ſi vult poteſt tollere litem & vitium litigioſi p.2. c.4.in præf. nu 341.& ſeqq. f.66
papa Nepotum littera miſſiua in verb.littera.
papæ manus non ligantur per inhibitionem, quæ ſolet apponi in litteris gratiæ in ver.inhibitio
papa & princeps recuſari non poſſunt p.2.c.6.nu.21 fol.170
papæ manus appoſitio in cauſa, quæ non iuſtificata appellatione à grauamine, erat remittenda ad partes operatur, vt cauſa remaneat in Curia ſaltem de ſtilo Dominorum d. p.2. cap.10. num.6 f.179
papa per confirmationem rei litigioſæ, non cenſetur cauſam ad ſe aduocare, niſi facta expreſſa litis huiuſmodi mentione, quia tũc cauſa ab inferiore eripitur 2.p.c.12.de atten app penden.lim. 52.nu.57.& 58 fol.304
papa committendo cauſam videtur manus apponere & aliorum manus ligare capit.20 in 22.ampl princ.nume.2.fol 394.remiſſiuè.
papa etiam lite pendente, aliqua re ſpoliatio, ſit reſtitutio non obſtante exceptione dominij impoſita, quod ratione ſua potentia videretur difficilis recuperatio 3.par cap 24 q.10. nume 28. fol. 37
papa licet ratione potentiæ poſſet præſumi difficilis ad reſtituẽdam eum in petitorio, quando obtinuit in poſſeſſorio, ratione tamen æquitatis, & iuſtitiæ, quæ debet eſſe apud eum præſumitur facilis.ibi.nu.29 fol.eodem
* papa per ſuas litteras nunquam cenſetur tollere ius ad rem lite pendente, niſi expreſſè hoc dicat.c 4 in præfat nu.497 f.76
par in parem non habet imperium par.2. cap 4 in 2.limit. numer. 104 f.127
Niſi præuenerit quia tunc poteſt inhibere ibid.nu.105 f eod.
Paria ſunt non eſſe appellatum, & appellationem eſſe deſertam p.2. c.12.de attent appell.per amp.1.nu.25 fol.202
paria ſunt non appellare, appellationem non proſequi, & appellationi renunciare ibid ampl.2.nu.2 f.201
paria ſunt aliquid non fieri, vel minus legitime fieri, etiam quoad attentata ibid lim.6.nu.12 fol 244
paria delicta mutua compenſatione tolluntur 3.p.c.24 q.8. nu.27. fol. 33
* pars poteſt executioni commiſſionis, ac illius vigore citationis obtentæ renunciare cap 4 in præf.nu.49 fol.48
pars quomodo attentare dicatur in 1.p c.1.nu.1 fol.11
partis appellatione venit procurator hoc reſpectu ibi.nu.3 f.12
partium conſenſu in commiſſione cauſæ ſufficit conſenſus procuratoris in verb.procurator.
partita extractæ ex libro mercatorum, lite pendente abſque compulſore, dicuntur eſſe in forma probanti, & extractio eſt valida p.2 c 4 lim 11.nu.26 f.133
Dummodo vltra extractionem, ſi ſit facta in partibus fuerit per ordinariũ loci adiecta à tergo inſtrumenti fides legalitatis Notari defuncti, & recognitio manus eiuſdem ibid.nu 27 f eod.
paſſus attentata, poteſt compromiſſum petere, quia in legẽ non committit 3 p.c.24 q.23.nu 36 f.48
paſſus intruſionem non tenetur probare, quod intruſus ſcienerit rem litigioſam, & quod ſcienter in re vitioſa ſucceſſerit 3.p. c 26. nu 56 f.62
paſſus attentata admittitur etiam poſt concluſionem in cauſa, & poſtquam ſententiæ in eius fauorem latæ tranſiuerunt in rem iudicatum ad probandum ſtatutum in quo erat tempore innouationis ibid.nu.107 fol 65
A patre attentatum, aliàs non habente mandatum reuocatur per filium, qui ſtatim illi non renunciauit ſed litẽ ſuſtinuit in ver. filius.
pater tenetur lite pendente ſubminiſtrare filio collitiganti alimenta, & expenſas litis p.2.c 4.in 11.limit.num.30 & 32 fol. 133
Ampl.hoc duobus modis vt ibid.nu.31 & nu 39.& declar.tripliciter vt ibid.nu.42.43.& 44 f eod.133.& 134
pater & filius cẽſentur vna, & eadem perſona, etiam vbi eſſet electa induſtria perſonæ c.20.in lim.24.prin.nu.7.& 8 fol.411
pater pro filio & è contra etiam ſine ſpeciali mandato poteſt agere ad reuocationem attentatorum 4.par. c.22. de actio & quis poſſ.attent reu pet.nu.15 fol 7
patronus pendente lite præſentare non poteſt part.2. cap.4 in præf. num.679 fol 92
Amplia quinq; modis vt nu.680 681.682.683.& 684 f.93
& limita octo modis, vt num.685. & ſeqq.688.691.692.f. 93 693.696.698 & 699 fol 94
patronus infra quatuor menſes poteſt variare, & cumulando aliũ præſentare, & præſentatur dicitur vti iure ſuo ibid.num.658 fol. 91
patronus in præſentationibus poteſt, variare vſque ad inſtitutionẽ. Epiſcopi ibid nu 661 fol 91
Intellige vt ibid.nu 677 fol.92
patronus an poſſit appellatione pendente præſentare remiſſiuè ibid. num 728 f 97
patronus pendente lite inter vnum ex patronis, & vnum ex præſentatis an poſſit præſentare.ibid.nu 700 fol.94
patronus an lite pendente inter ordinarium, vel alium inſtituere debentem & patronum, ſeu præſentatum, poſſit præſentare ibid. num.705 fol.95
patroni non prohibentur pro ſuo intereſſe ad ſuſtinendam præſentationem comparere in cauſa ciuili, etiam ſi fuerit inhibitum à iudice cauſæ criminalis pendentis inter præſentatum ab eis, & alium prouiſum de eodem beneficio.d.c.4.lim.23. nu 20. fol. 150
patronus non exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi pendente lite ſuper iure patronatus, ſi aliquem præſentet, & præſentatus inſtituatur, poſſeſſionemque beneficij capiat, non ſolum præſentatio & inſtitutio reſpectu patroni, ſed & poſſeſſio reſpectu inſtituti dicitur attentata p.1.c.3.nu 24.f 22.& p.2.c.4.in præf. in 5 illat nu.626 fol 87
patronus pendente lite ſuper iure patronatus non poteſt præſentare d cap 4.in præfa.nu 636 fol 88
Limitatur hoc duobus modis, & ſublimitatur, & diſtinguitur vt à nu.638.fol.89.vſque ad nu 650 fol.90
* Inter compatronos ad ius patronatus probandum non requiritur immemorabilis ſed ſufficit quadragenaria præſcriptio d.c. 4.in præfat.nu.651 f.l 90
patronus pendente lite ſuper Caſtro ab ipſo empto quod habet ius patronatus, ad beneficium non impeditur præſentare, ibidem nu. 639 fol.89
patronus pendente lite inter plures præſentatos, an poſſit aliũ, ſeu alios præſentare, plures conſiderantur caſus ibi.à nu.652. fol 90 vſque ad nu 675.& ſeqq fol 92 vbi conſtituitur regula de qua ſupra in ver. Patronatus pendente lite &c.
patronus pendente appellatione præſentati ab eo, ſuper eius non admiſſione ab Epiſcopo interpoſita poteſt alium præſentare 2 p c. 12 de att app pend.lim 15 nu.2 f.160
patronus lite pend.inter præſentatum ab eo, vt eum, qui prætendebat ſe poſſeſſorem, ne præſentatus inſtituatur poteſt alium præſentare ibid nu 4 f.eodem
patronus etiam pendente appellatione ne alius præſentetur, an poſſit alium præſentare, & non attentet ibid.limit.37. nume. 1. fol.278
patronus præſentare, & ordinarius inſtituere lite pendente regulariter non poſſunt ibi.nu 5 fol.eodem
* patronatus qui præſentauit vnum ante litem non poteſt poſt litem præſentare collitigantem alias voces patronorum non habentẽ c 4 in præf.nu 684 f.93
Pauperi an, & quando debeant ſubminiſtrari expenſæ & alimenta lite pendente in ver. Diues.
pauper, qui culpa ſua incidit in paupertatem non excuſatur 2 p. cap 12.de att.app.pend.ampl.1.nu 60 f 204
paupertatis magnæ ratione, etiam quod adſit ſuſpicio dilapidationis, effugitur ſequeſtrum part.2.cap.4. Declara.4. numo.30. f 159
paupertas non excuſat ab appellande, ſed à proſequendo remiſſiuè, Niſi eſſemus in appellatione in ſcriptis p.2 c.12. de atten appel. pend.lim.50.nu.132 & 133 f 298
peccanti occaſio dari non debet 3 part.cap.24 queſt.1. num.27. fol. 33
* pœna quando ipſo Iure imponitur non expectantur decem dies ad appellandum c.11.nu.60 fol.188
pœna contra alienantes rem litigioſum inducta eſt à iure ciuili. & de iure nouo in præfat.1 p.nu.71 fol.6
pœna poteſt eſſe de iure ciuili, licet præceptũ ſit de iure naturali, vel diuino ibid.nu.91 f.7

pœ-

Digitized by Google

Pœna duplici non debet regulariter, quis ex eodem delicto puniri. p. 2. c. 13. de atten. pend. comprom. nu. 26 f. 312

Pœna conuentionalis ſemper committitur, quando pars impedit arbitrum, quo minus pronunciare poſſit ibidem. numer. 27. fol. eodem

Pœnaſ ſi quis in tantum, eſt ſeparabilis a reſtitutione poſſeſſionis ueſpeitu libelli 3. p. c. 28 num. 120 f. 84

Pœnę friuola appellantium ante diffinitiuam c. 12. limit. 6. nu. 5. fol. 344

* pœna in inhibitione contenta an incurrantur ſi inhibitio ſit extraiudicialis, generalis, & ſine cauſę cognitione emanata. c. 20. ampl. 29 nu. 1 f. 396

* De Pœnitentia alterius an conſtare dicatur ſi ipſorum ceſſerit. c. 4. in praf. nu. 45 f. 47

pendentia appellationis cauſat attentata & ad inducendum uitium litigioſi exigitur litem pendere 2. p. c. 12. de att. appell. pend. Ampl. 1. nu. 35 f. 203

pendentia termini ad recipiendos apoſtolos non debet plus operari quam ipſa appellatio p. 2. c. 13. de atten pend. tem. apoſt. pet. num 34 f. 313

pendentia litis non inducitur per compromiſſum p. 2. c. 15. de atten. pend. comprom. nu. 10 f. 321

pendentia litis etiam extraiudicialis uidetur ſufficiens ad cauſandum attentata ibi nu. 127 f. 326

pendentia litis coram uno impedit coram alio agi, quando ex ſententia primi Iudicis poteſt oriri actio, vel exceptio ibid. num. 177. fol 329

pendentia cauſę nullitatis à quo tempore incipiat ad effectum attentatorum, commiſſionis an citationis remiſſiue 2 p cap. 17 nu. 165 fol. 352

* pendere dicitur id quod non eſt finitum ſed finiendum ex ſententia c. 12. in praf. num 4 fol. 191

* penſio ſi ab aliquo petatur, poteſt ille dare de non penſione 3. p. c. 24. q. 11. nu. 17 fol. 39

penſio, dum tractatur de illa imponenda dicitur odioſa. quando vero eſt impoſita, & agitur de ſolutione dicitur fauorabilis in praf. 1 p nu. 118 fol. 9

poſſeſſionis ſolutio, & illius cauſa reputatur fauorabilis ob autoritate Papę, qui illam impoſuit 3. p. c. 28 nu. 95 fol. 81

penſionarius etiam lite ſuper nullitate penſionis pendente cogitur per executionem ad ſolutionem penſionis in 2 p. c. 17. nu 63. fol. 344

percutere volens Clericum, & faciens, quantum in ſe eſt, vt percuteret ſi illum non percuſſerit, non dicitur excommunicatus, p. 2. c 4. ampl. 11. nu. 5 fol. 105

perfidia attentantis operatur, vt reuocentur contra ipſum attentata licet eſſent alia remedia part. 2. cap 4 limit. 1 num. 114. fol. 317

periculum, vbi eſt in mora appellatio in criminalibus, non retardat executionem 2 part. cap. 12 de attent. appell. pend. Ampl 4. num. 16 fol. 208

periculum vbi eſt in mora, receditur à regulis iuris remiſſiue ibid. lim 41 num 14 fol 282

* perito ſemper poteſt peritior reperiri. cap 9 nu 24 f 178

periurij exceptio ſolet impedire litis conteſtationem 3. p. c. 24 q 26. num 3 fol. 48

periurium cum periurio, & culpa cum culpa compenſatur d c. 24. q. 8 nu 28 fol 35

periurus eſt à limine Iudicij repellendus 3. p. cap. 24 q 26. num. 2. fol. 48

permutatio beneficij facta à tertio cum Titio reo, & poſſeſſore lite pendente etiam mortuo Titio reuocabitur via attentatorum p 1. c. 3 num. 19 f 22

Etiam ſi tertium ſit poſſeſſor cum titulo, & bona fide ibid. num. 20 fol eodem

Et etiam ſi ſpoliatus non probet dictum tertium in re vitioſa ſucceſſiſſe ibid num 21 fol eodem

perpetuo ſilentij impoſitio, requiritur ad purgationem attentatorũ in 3. p c. 29. num. 1 fol. 89

perſona repręſentatio, excuſat ab attentatis par. 1. cap. 3. num. 55. fol 15

perſona ad appellandum minus legitimę, quę dicantur 2. p. c. 12. de attent. appell pend lim. 50 nu 15 fol 288

perſona turpis dicitur excommunicatus p. 2. c. 12. Ampl. 15. nu. 48 fol. 219

perſonarum legitimatio etiam in ſummarijs facienda eſt, Item etiã in executiuis, prout eſt obligatio in forma Cameræ vt par 3. c. 25. nu 39 & 40. f 34

petitio ſola compromiſſi neceſſarii ſuſpendit iuriſdictionem iudicis ordinarij p 2 c. 15 de att pend. comprom. nu. 184. praterquam in executiuis ipſius compromiſſi, puta ſi oporteat quod Iudex grauet etiam captis pignoribus partem nolentem compromittere ibid num. 185 fol. 330

petitorium ſuſpendens, ſi ad illud redis etiam antequam obtinuerit, poteſt variare ſuſpendendo petitorium & ad poſſeſſorium reuertendo p. 2 c 4 in 15. lim. nu 23 fol. 139

petitorium ex infecto titulo colorans in reuocatione attentatorum, non auditur 3 p c. 24 q. 21 num 2 fol. 45

pignorari, vel hypothecari non poteſt res litigioſa p. 1. c. 4. in praf. num. 527 fol. 79

poſſeſſio Cannonicatuum capta pendente inhibitione facta 2 illatorũ Epiſcopo reuocatur via attentatorum in verb. canonic.

poſſeſſio beneficij de cuius iure patronatus litigatur capta vigore præſentationis facta ab altero ex patronis collitigantibus, dicitur vero attentata verb patronatus.

* poſſeſſio in beneficialibus ſine titulo ab habente auctoritatem habito haberi non poteſt cap. 31. nu 202 fol. 130

poſſeſſionem beneficij litigioſi capiens collitigans de manu tertij, non ex comprehenſis in lite vel appellatione pendente an attentet in 2. p. c 4 in praf. nu. 448. & 450 fol. 73

poſſeſſio capta nouiſſimè Cameræ vigore Breuis non dicitur attentata p 2 c 4 in praf. nu. 455 eodem fol. 73

Ampliatur hoc 5. modis vt ibi à nu. 468. f. 74 vſque ad num 475. f. 75. & limitatur 10 modis. vt à nu. 477 f. 75. vſque ad nu. 506. f. 77 Declaratur etiã 8 modis, vt ibi à nu. 508. f. 77 vſque ad nu 517 fol. 78

poſſeſſionem capiendi propria autoritate facultatem habens, ſi Iudicem adeat non amplius poteſt uti facultate prędicta ibidem nu 485 f. 75. & in prima ampl nu. 3 & per tot. fol. 100

poſſeſſionem non gaudens autoritate Principis non dicitur attentare ibid. in praf. nu. 490 f. 76

poſſeſſio rei litigioſa non transfertur per clauſulam precarij in contractu alienationis appoſitam ibid. nu. 521 fol. 78

Quando poſſeſſio iuris patronatus ad hoc vt ſit bona plura requirit & inter cętera, quod adſit bona fides ibid. numer. 647. folio 90

poſſeſſio capta à pręſentato lite pendente dicitur attentata regulariter ibid. num 711. & ſeqq. fol. 95

Amp hac reg 4 modis vt à n. 714. f. 95. ad n. 720. f. 96. & limitatur 5. modis, vt à nu. 720. f 96. ad. nu. 728 exclusiuè fol. 97

poſſeſſionis auocatio ſi lite pendente per iudicem fiat ad tollenda ſcandala, debet ante omnia in poſſeſſorio ſummario de eius reuocatione cognoſci d cap. 4. in 2. ampl. nu. 5 fol. 102

poſſeſſionem lite pendente capere volens, & faciens ad id præparamenta licet illam non capiat, debet aliquo ex pœnis attentatorum puniri d. c. 4 in 11 ampl. nu. 2. & 16 f. 105

Intellige vt ibid. nu eod. 16 fol. eodem

* poſſeſſio lite pendente capta, nullum parit iuris effectum cap. 4. declar. 2. nu 51 fol 161

* Declara vt impediat, ne capiens poſtea poſſeſſionem eiuſdem rei duntaxat inſtrumentalem dicatur acquiſiuiſſe poſſeſſionem d num. 61 f. eodem

* poſſeſſio lite pendente capta præſumitur ſimulata. capit. 31. nume. 295 f. 135

poſſeſſionem capiens ſine licentia vigore ſtatuti non valens, non incidit in pœnam, ſi acceſſit, ſed non cepit in verb. ſtatutum.

poſſeſſio Canonicatus à Capitulo tradita illi qui obtinuerat monitorium vnà cum inhibitione contra dictum Capitulum pendente lite per admiſſionem tertij, vigore clauſulę omneſque alios &c in monitorio contenta dicitur attentata d. c. 4. in 12. ampl. nu. 2. fol. 106

poſſeſſionem beneficij recipiens quis ab executore apoſtolico quam poſſe debeat nomine cauere, ſi poſt inhibitionem aliquot actus faciat non excuſatur ab attentatis prætextu continuationis poſſeſſionis Cameræ d c. 4. in prima lim. num. 26 fol. 110

poſſeſſionem incontinenti recuperans in verb. recuperare.

poſſidens ciuiliter, vel naturaliter tantum, quando poſſit expellere volentem ingredi remiſſiue. ibid. nu. 35 fol. eodem 110

poſſeſſor pro manutentione ſuæ poſſeſſionis, etiam lite pendente, poteſt adire alium Iudicem ibid num. 39 fol. 111

* poſſeſſio Inſtrumentalis præſumitur continuatiua & non ſpoliatiua. c. 4 limit. 1. nu 54 fol. 112

* poſſeſſio non acquiritur per Inſtrumentalem alio prius poſſidente d. c. 4 declar. 4. nu. 62 f 161

* Etiam ſi prior poſſeſſio fuiſſet attentata, ibid numer. 63. folio eodem

g 2 Ad

Digitized by Google

* Ad acquirendam poſſeſſionem inſtrumentalem requiritur electio colonorum c.4.lim.1.nu.56 f.112

Poſſeſſio inſtrumentalis prius cedens operatur, ut actus ſubſequens tã quàm factus in continuationem illius non cenſeatur attentatus c.4 lim.1.nu.44 fol.111

Intell. ex ver. verb. Continuans.

Poſſeſſio generica ſufficit ad inducendam continuationem poſſeſſionis in ſpecie, adeo quod taliter capta dicatur continuata, & non attentata ibid nu 61 fol.112

Poſſeſſione rei principalis præſumitur poſſeſſio annexorum ibid. num. 73 fol.114

Intellige, ut ibid.num 74 fol eodem

Poſſeſſio turbata non dicitur, quæ fuit capta eo ipſo die, quo fuit petita reductio laudi, cuius vigore fuerat facta immiſſio in poſſeſſionem, ibid nu .06 fol.117

Poſſeſſio ut excludat attentata debet concludenter probari, ibidem num 108 fol.eodem 117

Poſſeſſionem capiens lite pendente non dicitur intruſus, quando cõſtat litem eſſe calumnioſam d c.4 in 4 lim nu.3 f.127

Poſſeſſio capta vigore reſignationis, & gratioſæ ſubrogationis in ea contentis pendente appellatione a denegatione poſſeſſionis, non dicitur attentata d c.4 in 5 lim nu.7 fol.128

Poſſeſſionis traditio dicitur actus conſecutivus ad electionem præcedentem, ibid. num.9 fol eodem

Poſſeſſio capta à capitulo, & Canonicis exercendi iuriſdictionem ſine Epiſcopo vigore Brevis à Papa impetrati, ſuper exemptione à iuriſdictione Epiſcopi pendente lite, ſuper petitorio dictæ iuriſdictionis, & Epiſcopo ac Capitulo coniunctim exercendi iuriſdictionem in quaſi poſſeſſione exiſtentibus, dicitur attentata, neque manutenenda, d c 4 in 12 lim nu 12 f.134

Poſſeſſio tradita lite pendente à Capitulo, quod dein tacuit, ſub prætextu, quod eſſet tradita lite pendente à Capitulo, quod dein tacuit, non poteſt tanquam attentata à capitulo revocari d.c. 4.lim principali 16 nu 9 fol 140

Poſſeſſio non dicitur attentata, ſi fuit capta volente, at non contradicente poſſeſſore, & poſt eius adeptionem vigore executionis litium facta tenuit per 30. annos ibid nu. n f.eod.140

Poſſeſſionis commodo non debet quis pendente lite privari d.c. 4. Declar 4 nu.1.& ſeq. f.157

Quæ Regula decem 4 modis ampliatur ut ibi. a num.6. fol 158. uſque ad nu.26. incluſiue limitatur; 14. modis ut ibi. à nu. 27 f.159 ad num.52 incluſiue & declaratur tribus modis ut ibid. a nu.53. uſque ad nu 60. incluſiue fol 161

Poſſeſſio quando dicatur eſſe ſecundum, vel contra ius vetitu, ut ib. num 8 f 158

Poſſeſſio attentata non eſt manutenenda ibid nu.59. fol 161

Poſſeſſio improba, et vitioſa, nullum dicitur habere iuris adminiculum ibid.nu 60. fol.eodem 161

Poſſeſſio poſt avocationem cauſæ à Principe etiam motu proprio factam, capta ab eo, qui propter authoritatem illam capiendi facultatem habebat, non dicitur attentata d p 2.cap.20 num. 38 fol 182

Poſſeſſionis adeptio facta appellatione pendente dicitur attentata d. p.2.c.12. in pref nu.87 fol.195

Poſſeſſionem aggrediens deſerta appellatione non attentat 2.p cap. 12.de att. app pend ampl.1.nu.53 fol 202

Poſſeſſio intruſi dicitur vitioſa, & attentata, & non habetur in cõſideratione ibid.nu.12 ampl.14 f 2.6

Poſſeſſio ſicut appellatione pendente appellato dari nõ poteſt, ita nec appellanti ibid.lim.18.num.8 fol 262

Poſſeſſio pendente appellatione capta, vigore brevis vel litterarum Apoſtolicarum, in quibus Princeps mandat appellatione pendente aliquem ad poſſeſſionem reintegrari non dicitur attentata ibid.lim.30 nu.1 fol 275

Poſſeſſio appellatione pendente de uno in alium per iudicem transferri non poteſt ibid nu.5.lim.32 fol.276

Poſſeſſio capta per præſentatum regulariter cenſetur attentata, ſi illam cepit appellatione pendente ibi lim.49.nu.3 f.284

Poſſeſſio violenta & ſpoliativa etiam ſi fuerit Principis reſcripto confirmata eſt reſtituenda ibid.lim.51.nu.29 fo.302

Poſſeſſio capta poſt appellationem interpoſitam, quam appellatus prætendebat deſertum ex eo quia appellans proſecutus non fuerat, cenſetur attentata, etiam ſi fuerit capta vigore mandati executivi in vim ſpecialis commiſſionis obtentæ p.2.cap. 13. de att.pend.temp appell pend. nu 31 f 312

Poſſeſſionem lite pendente transferens, ſi condemnatur in fructibus non tenetur ad eos quos vere non percepiſſe probaverit, niſi tranſlatio fuerit facta poſt inhibitionem cap.20. Ampl. prima nu. 17 & 18 f.384

Poſſeſſio per Canonicos ab Epiſcopo creatos capta poſtquam Epiſcopus fuerat inhibitus etiam quoad ipſos dicitur attentata d c. 20.in 20.ampl princ.nu.2 fol.393

Poſſeſſio intruſi contra Formam c ſi bi contra quos ut lit pend.in 6 non eſt conſiderabilis, imo reſtituenda eſt, & caret omni iuris auxilio ibi in 26.am.l princ.num.7 fol 395

Poſſeſſio bona dicitur ad effectum obtinendi moderationem inhibitionis, quando capta ſine mandato fuiſſet, tamen per Dominũ ratificata d c 20 lim 2.prove nu 32 f.400

Poſſeſſio capta poſt inhibitionem non cenſetur attentata, ſi fuit capta vigore Brevis habentis clauſulam, contrarium attentatorum ut non obſtantibus inhibitionibus ibid lim.11. princ. num.3 cum ſeq. fol.405

Poſſeſſio tradita per Capitulum, poſtquam ei fuerat inhibitũ ſubrogato litteras apoſtolicas præſentanti quibus parere erat capitulo neceſſarium non dicitur attentata limit.27.princ. num 4. fol 424

* Contrarium ibid aſſignantur & ſoluitur nu 5 f.eod.

* poſſeſſio capta vigore commiſſionis cum clauſula ſi quid exequendum exequatur non eſt attentata cap.20.limit.12.numer 4. fol. 405

poſſeſſio vigore executionis litium, ſive illarum animatione capta non venit tanquam attentata revocanda, ſi ſunt lapſi 30. anni quia ex hoc præſumitur capta de conſenſu part. cap.24. q 15. num.3 fol.43

poſſeſſio per eum qui paſſus eſt attentata regulariter non eſt probanda, ſed ſufficit ſolius detentionis & ſtatus, in quo reperiebatur probatio, intelligeretur ut ibid nu.33. & 38 & num. 34.in 3 p.c 26 nu 31 f.60

poſſeſſionem certũ de eodem tempore per paſſum attentata allegata excludit præſumptam continuationem in attentanta 3. p. c.26 nu.36 f eodem 60

poſſeſſionem ſuam tempore litis motæ regulariter probare debet ille qui agit contra intruſum non autem ipſe intruſus ibidem num 45 fol.61

poſſeſſionem ſuam tempore litis motæ an probet agens contra intruſum, ut intruſionem probet, vel patiatur intruſus ad hoc ut intruſionem excludat non levem videatur habere dubitationem, ibid nu.40 f 60

poſſeſſio de tempore litis motæ non dicitur probari per confeſſionem collitigantis in præiudicium Tertij, ad effectum ut habens cauſam a tertio dicatur intruſus ibid.nu 47 fol.61

poſſeſſio præſumptiva illius, qui paſſus eſt intruſionem reſultans ex eo, quod in aliqua ſententia ille aſſeritur poſſeſſor non excludit intruſionem adverſarij niſi cum ſententia concurrat etiã communis reputatio, quod ille fuiſſet poſſeſſor vel aliquod aliud adminiculum 3 par cap.26 numer.49. & 50. folio eodem 61

poſſeſſio præſumpta, reſultans ex anteriori plurium annorum fructuum perceptione, videtur ſufficere ad intruſionem probandã ibid nu 51 fol eodem

poſſeſſionem tempore litis motæ probare debens ſufficit ſi de illa præſumptivè doceat ex anteriori plurium annorum fructuum perceptione ibid. nu 52 fol eodem

poſſeſſio attentata ſi reſtituatur paſſo attentata non perpetuo, ſed momento, videtur apud eum duratura 3.p.c.28.num.109. fol. 83

* poſſeſſio civilis excuſat adeptionem naturalis ad attentatis, quãdo ſcilicet naturalis eſt vacans, cap 4.limitat.1.num 89. fol. 115

* poſſeſſio ſeu illius continuatio ſi eſt vulnerata non ſuffragatur ad excludendum attentata capit.4 limitat.2. nume.105. fol. 117

* poſſeſſio titulata præfertur non titulatæ cap.31. numer.203. fol. 130

poſſeſſio ubi pro purgatione eſt reſtituenda debet illis reſtitui quibus ſententiam mandant in 3 part. capit.29. numer.34 folio 90

Vel quod appareat de illius magna diligentia ut ibid.num.35. fol. eodem

poſſeſſio attentata non venit revocanda, ſi attentans in impetratione proviſionis nova fecit mentionem litis & captæ poſſeſſionis cum clauſula quod tituli etiam inſerti exprimi poſſent ibid. nu.64 f.91

poſſeſſio vel quaſi an detur in præſtationibus annuis. ſaltem reſpectu futurarũ diſtinguatur inter præſtationes, quæ fiunt eccleſiis & eas, quæ fiunt privatis ibid.nu.85 fol 92

poſ-

Digitized by Google

Poſſeſſionis reſtitutionem, aut amiſſionem in eam arbiter facere nõ poteſt, ex quo illa dicitur eſſe mixti Imperij in 2 p. ca. 15. nu. 22. f. 321

* Poſſeſſionis reuocatio quæ per viam attentati fieri non poteſt, quãdo fiat per viam nullitatis. capitu. 12. ampliat. 1. numero 24. fol. 202

poſſeſſionis apprehenſo facta nullitate pendente uti attentata fuit reuocata per ſacrum Conſilium Neapolitanum 2 par. ca. 17. num 40 f. 343

* Poſſeſſionem capiens ex clauſula conſtituti in inſtrumento appoſiti etiam lite pendente non dicitur attentare cap. 4. ampl. 1. num. 23 f 101

* poſſeſſio ciuilis excuſat adeptionem naturalis ab attentatis quando ſcilicet naturalis eſt vacans cap. 4. limitat. 1. numero 89. fol. 115

* poſſeſſio ciuiliſſima ſufficit ad tuendum hæredem poſſeſſione lite pendente. c. 4. lim 1. nu 87 f. c. 115

* poſſeſſio ciuiliſſima vigore ſtatuti in hæredem transfertur ca. 20. in præf. nu. 46 f. 373

poſſeſſio capta lite pendente dicitur vitioſa, & à iure non habetur in conſideratione 3 p. c 24 q. 8. nu. 13 f. 32

poſſeſſionem ciuilem habens etiam iuxta l. ſi quis in tantam poteſt impune occupare naturalem per alium clandeſtinè captam ibi. nu. 23 f. 33

poſſeſſio ſequeſtratur, quando hinc inde ſunt attentata cap. 24. q. 8. num. 32 f 34

poſſeſſor pro manutentione ſua poſſeſſionis, etiam pendente lite poteſt adire alium Iudicem cap. 4. in 1. limit. numero 39. & 40. folio 112

Dummodo Iudex non excedat terminos manutentionis ibid nu. 40. & dummodo Papa non apponat manus, cauſam ad ſe auocando d. c. 4. declar 4 nu 44 f. 160

poſſeſſor inſtrumentalis adiens iudicem, tanquam meticuloſus videtur illam poſſeſſionem amittere, & habere ſe pro eiecto d. p. 2 c. 4. d lim. 1 nu. 49 f. 111

poſſeſſor pacificus dicitur etiam ille, contra quem eſt mota lis ſuper beneficio, ſecundum aliquos d c. 4 in 2. lim. nu. 20. f. 120

poſſeſſor caſtri Rectoria, ſeu præbenda litigioſa etiam lite pendente poſſet cogere debitores ad ſoluendum d. cap. 4. limit. 26. nume. 4. f. 152

Intellige vt ibi nu. 5

poſſeſſor poteſt ante, & poſt litem aliqua noua facere non præiudicia lis ſuper re litigioſa d c. 4. decla. 1. nu. 3 f. 156

poſſeſſor notorie non habens ius etiam non citatus, poteſt à iudice poſſeſſione priuari d. 4 declar nu 20 f. 159

poſſeſſor appellatione pendente rem alienans condemnatur ac ſi poſſideret p. 2. c. 12. de att. app pend. lim 32. nu 3 f. 276

poſſeſſor non eſt ſua poſſeſſione priuandus, etiam ſi confiteretur, ſe nullum ius poſſidendi habere, antequam clare appareat de iure aduerſarij 3 p c. 24. q. 1. nu 69 f. 16

* poſſeſſor per immiſſionem factam à principe dicitur perdere tam ciuilem quam naturalem poſſeſſionem. c. 4. in præfat. nume. 463. f. 74

* poſſeſſor ſi amouatur à poſſeſſione non poterit agere ſpolio, nec de Attentatis, ſi breue habeat Clauſulam ſcilicet. Amoto quolibet illicito detentore. ibi nu 475 f. 75

* poſſeſſor nedum, ſed etiam nudus detentator lite pendente eſt manutenendus d c. 4. declar 4 nu 25 f. 159

* Secus quando notoriè conſtat de eius iniuſtitia. ibid. numero 52. f 161

* poſſeſſor qui ante litem poſſeſſionem cepit, ſi dein de ſuper nullitate capto poſſeſſionis, ſibi lis moueatur non eſt in ea manutenendus. ibi. nu. 55 f. c 161

* poſſeſſor ſi ab interlocutoria executoris appellauit, ſi demum in diffinitiua ſit contumax, & appellet, poteſt executor exequi citra vitium attentatorum c. 12. lim. 53. nu 47 f 308

* poſſeſſor inſtrumentalis alio pendente nihil acquirit, nec primus poſſeſſor ſua poſſeſſione priuatur. c. 4 lim. 1. nu. 50 f. 111

* Etiam ſi fuiſſet cum modica fructuum perceptione, ibi nume. 51. fol. eod.

* Ac etiam ſi poſſeſſio eſſet plena, ſed vitioſa. ibi. nu. 52. f. 112

* Limita in beneficio vacante, de iure, & de facto. ibi. num. 53. folio eod.

* poſſeſſor Inſtrumentalis alio non dato poſſidẽte, præſumitur quod etiam fructus perceperit ibi nu. 55 f. c. 112

poſſeſſorium vbi ſit mixtum, tunc appellatio à ſententia in eo lata facit attentata par. 2. cap. 12. de att. app. pend. lim. 25. nu. 14. fol. 278

poſſeſſorio quoque iudicio legitimatio perſonarum facienda eſt 3 p. c. 25. nu. 38 f. 54

poſſeſſorium mixtum fit altero de quatuor modis de quibus hic remiſſiue in 3. p. c. 28. nu. 125 f 84

poſſidens ciuiliter, vel naturaliter tantum, quando poſsit expellere volentem ingredi, remiſſiue in c 4 in lim. 1. nu 35 f. 110

poſſidens rem pro indiuiſo non poteſt continuare poſſeſſionem pro media tota, ſed dicitur continuare in totum ibi nu 81 f. 114

poſſidens ciuiliter ſi lite pendente capiat poſſeſſionẽ naturalem, non dicitur attentare, ſed continuare ibid. nu. 83 f. 115

practica antiqua attendi debet, & ab ea non eſt recedendum c 20. in præfat. nu 113 f. 376

præbendæ collatio dicitur actus conſecutiuus ad receptionem in Canonicũ, & in fratrẽ, & è contra p. 2 c. 4 in 5 lim. nu. 8 f. 128

precarij reuocatio, quæ ante litem motam fuiſſet licita, ea pendente eſt illicita p. 2. c 4. in 1 ampl. nu. 14 f. 100

præfinien s actus pendente appellatione factus non dicitur attentatus p. 2. c. 12 de attent. appel. pend lim. 13. nu. 3 f. 218

præiudicium proueniens ex prohibitione appellationis in iudicio poſſeſſorio, non videtur attendi quia poteſt reparari in petitorio p. 2. c. 4. in præf nu. 608 f 86

præiudicialis dicitur cauſa, qua agitur de ſtatu hominis inquiſiti de crimine hæreſis d c. 4 lim 23 nu 27 f. 251

præparatoria ad delictum, licet videantur eſſe conatus poſſunt tamen per ſe conſiderata, dici delictum, ſeu pars delicti, & debent puniri p. 2. in c. 4. Ampl. 11 principali, nu. 13 f. 105

præſcriptio non impeditur ex proceſſu nullo in ver. proceſſus.

præſcriptio ſtatutaria contra principalem, non interrumpit præſcriptionem factam contra fideiuſſorem c. 20. in 7. Limita. principali. num 4 f. 402

præſcriptio non currat contra attentata & ius petendi illorum reuocationem 3 p. c. 23. nu. 61 f. 16

præſcriptio 30. annorum tollere videtur ferè omnia iura ibi. num. 80. fol. 17

Etiam magis fauorabilia quam attentata prout eſt ius petendi legitimam ibi nu. 81 f. eod.

præſcriptionis exceptio non ſemper opponitur ratione dominij ibid. num. 84 f. c. 17

præſcriptio minoris temporis, quam 30. annorum eius loco à ſtatuto ſubrogata, etiam in attentatis locum habet ibi. nu. 97. f. 18

præſentatio, quando impeditur per litem in ver. lis & patronus.

præſentatio non eſt actus iudicialis p 2. c. 4. in præf. nu. 659. f 91

præſentatus capiens poſſeſſionem lite pendente vigore inſtitutionis à Nũcio factæ dicitur attentaſſe (niſi præſentans eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi p. 2. c 4 in præf. nu. 641 f. 89

præſentatus & inſtitutus lite pendente capiens poſſeſſionem an & quando dicatur attentaſſe in verb poſſeſſio.

præſentatus à cuius inſtitutione fuit appellatum, ſi pendente hac appellatione poſſeſſionem capiat, an dicatur bona poſſeſſio p. 2. c 12. de att app pend lim. 40 nu. 8 f. 279

præſtationes annuæ dicuntur habere talem ſtatutũ, quod in eo, quia lite pendente eſt manutenendus, & ſi ſpolietur eſt reſtituendus 3 p. c. 19. nu. 87 f 92

præſumptio deſertionis dubia, non videtur quod poſſit tollere priuilegium attentatorum clarum p. 2. ca. 12. de att. app pend ampl. 1. nu. 13 f 204

præſumitur quis potius proprias, quam alienas res velle curare, & quilibet præſumitur diligens, & ſibi velle acquirere, p. 2. c. 12. de att. app. pend. lim. 50. nu. 115 f. 293

præueniens proponere nullitatem impedit executionem poſtea p oppoſitam 2. p. c. 17. n 88. f 346. Dummodo cum preuentione concurrant aliquæ coniecturæ, vt inhibitio ſecundum aliquos vt ibid nu 89 f. 347

primogenitus immiſſus à iudice in poſſeſſionem maioratus non dicitur attentare, ſed potius continuare c 4. lim 1 nu. 88. f. 107

principale dominatur acceſſorio, illudque prout ampliat, & reſtringit in 3. p c 28. nu. 113 f. 83

princeps dicitur eſſe ſupra ius, videlicet poſitiuum non vero naturale, vel diuinum in præf p. 1. num. 66 f 6. & c. 4. in 12. limita. nu. 4 f 134

principis, an poteſt tollere ea, quæ ſunt inducta de iure ciuili, naturalis tam ratione dictante ibi. d 1. p in præf. nu. 86 f. 7

princeps, quomodo tollat recuſationem iudicis in ver. Iudex.

princeps ex cauſa poteſt ius naturale, vel diuinum diſtinguere, limitare. & declarare d. 2. p. in præf. nu 88 f. 7

princeps eſt ſupra ius, & ſicut ille non attentat ita neque habens cauſam ab eo. p. 2. c. 4. in præfat. nu. 399. fol. 70. & limita. 21. nu 2 f. 146

INDEX.

Princeps poteſt tollere vitium attentatorum, prouenions ex litis pendentia ibi. nu. 458 f. 74

Princeps poteſt collere rem iudicatam. & ius ex ſententiu proueniẽs ibi nu. 459 f. eod.

Princeps ex certa ſcientia poteſt tollere naturalis & ciuilem poſſeſſionem & vitium ſpolij ibidem numero 460. folio eodem 74.

Princeps poteſt tollere remedium can. reintegranda, ibid. num. 461. f. eod.

Princeps poteſt purgare attentata illa confirmando ibi. nume. 461. f. eod.

Princeps quamuis omnia ſupradicta facere poſſit tamen in dubia fecisse non præſumitur, etiam ſi appoſuerit clauſulam motus proprij ibid nu 465 f. eod.

Etiam ſi apponat clauſulam non obſtante ceſſione alteri factu, & clauſulam, amoto inde quolibet detentore ibid. ſub d. nu. 465 f. eod.

Princeps non debet tollere ea, quæ alicui acquiruntur iure ciuili naturali ratione munito ibi. nu. 466 f. e. 74

Principis appellatione ad effectus, vt actus ab eo geſtus lite pendente dicatur attentatus, non comprehenditur quilibet ſuperior vt Abbat d. c 4. in 12. lim. nu. 14 & 15 f. 135

* Principis appellatione venit etiam Senatus Pedemontanus c. 18. nu 118 f. 361

Princeps aliquid declarans pendente lite non dicitur attentare c. 4 lim. 12. nu 2 f. 134

Princeps faciens gratiam collitiganti non dicitur attentare ibidem num. 3

Principis voluntas, vbi apparet, de illius poteſtate, non eſt dubitandum ibi. nu 6 f. e. 134

Princeps reſcribens cõtra ius ſi ſit certificatus de ipſo facto videtur quoad hoc illud ius tollere capitul. 4. limi 19. numero 6 fol. 142.

Princeps pendente lite poteſt declarationem facere d. cap. 4 lim. 20. nu. 9 f. 144

Princeps ad ſe cauſam auocante, non poteſt poſſeſſor pendente lite poſſeſſione ſua vti d c 4. declar. 4. nu 43 f 160

Neque aliquam prouiſionem pro manutentione ſuæ poſſeſſionis impetrare ibi. nu. 44 f e. 160

Principis manus appoſitio non tollitur per eius pronunciationem nullam d p 2. c. 12. in præf nu 42 f. 193

* Princeps amplam dicitur habere facultatem in his quæ ſunt de iure ciuili poſitiuo cap. 4. in præf. nu. 464 f 74

* Principis autoritas idem operari debet, quòd Iudicis. c. 4. in præf. num 593 f. 83

Principis voluntas, vbi apparet de illius poteſtate non eſt dubitandum p. 2 c. 12 de att. app pend. lim. 30. nu. 2 f. 175

Princeps dicitur eſſe ſupra ius ibid lim. 52 nu 4 f. 301

Princeps poteſt facere, ne ab initio attentata inducantur, puta per breue cum clauſula, citra vitium ſpolij, & attentatorum ibi. num 6 f. eod.

Prinseps poteſt etiam ſine cauſa tollere alicui actiones, & multo magis officium iudicis mercenarium ibidem. numero 8. & 9. folia eod.

Princeps poteſt facere licitum, quod erat illicitum ibid. numero 13. fol. eod. 301

Princeps confirmando an videatur manum apponere, & cauſam ad ſe auocare ibid nu. 25 f. eod.

Princeps per ſuam conceſſionem nunquam cenſetur velle alteri auferre ius quæſitum etiam ſi fuiſſet facta motu proprio ibi. nu. 23. & 24 f. 302

Princeps non poteſt iuri quæſito præiudicare niſi ex certa ſcientia, & facta expreſſa mentione de illo iure ibid. numero 25. folio eodem.

Principis ex certa ſcientia, quod factum eſt non debet in dubium reuocari ibi. nu. 44 f. 303

Prinsipis voluntas vbi apparet, de illius poteſtate non eſt dubitandum ibid. nu. 52 f. e. 303

Princeps in dubia non cenſetur alicui voluiſſe auferre actiones, neque remedium can. reintegranda, etiam ſi fuerit appoſita clauſula motus proprij, ſeu clauſula non obſtante &c. ibid nu. 53. 54 & 55 f. e. 303

Princeps poteſt motu proprio attentata reuocare quamuis immediate ipſius maieſtas non dicatur læſa 3 cap 27. nu. 58. f. 71

* Principalis tutus exceptione litis pendentiæ, ſi de ea non certiorauit ſuum fideiuſſorem, qui conuentus ſaluat, non ſe tuetur, quod exceptionem litis pendentiæ non oppoſuit. 1. parte, cap. 1. num. 62 f. 15

Priuari non poſſunt exercere ea, quæ ſunt iuriſdictionis capi. 20. in præf. nu. 23 f. 372

Priuilegiatus dum diſputatur de viribus priuilegij non prohibetur vti priuilegio, quia non debet lite pendente priuari commodo poſſeſſionis in 2. p c. 17. nu. 162 f. 352

Priuilegiatus non vtitur regulariter priuilegio contra pariter priuilegiatum 3 p. c. 24. q. 8. nu 6 f. 32

priuilegiatus faciens actus contrarios ſuo priuilegio, videtur illi renunciare 3. p. cap. 24. q. 8. nu. 10 f. eod.

priuilegio abutens, & illi contrauenieus cadit ab illius commodo. p. 1 c. 4. in præfa. nu 483 f. 75

priuileg um à communi Domino lite pendente quando poſſit impetrari in ver Ius

* priuilegium conceſſum per viam ſtatuti etiam lite pendente acquiſitum operatur. cap 4. lim 20 num. 32 f. 145

priuilegium principis, quod quis non faciat ea quæ facere ſolebat, non valet, & nihil operatur ad inducendam priuationem c. 4. declar. 4 nu. 17 f. 159

priuilegium, vt pendente cauſa attentatorum fatalia non currant, non extenditur ad cauſam diuerſam par. 2. cap. 12. de att. appell. pend lim. 2. nu. 22 f. 235

priuilegium regulariter lite pendente impetrari valide non poteſt. ibi. lim 52. nu. 21 f. 302

priuilegium attentatorum potiſſimum in hoc conſiſtit vt faciat ſuperſederi in cauſa, & negocio principali 3. part. cap 24. q. 14. num. 5 f. 42

* priuilegium mutatur mutatione perſonæ ſubſecuta cap. 4. limit. 12 nu 11 f. 134

priuilegium litis vel appellationis pendentis vult ſtatum in aliquo interim non mutari non habito reſpectu, an ſtatus ille legitimus ſit vel illegitimus 3 p. c. 26. nu. 26 f 59

pro impleto habetur, quod ſtat per partem, quominus adimpleatur, p 2 c. 4 in præf. nu. 107 f. 52

probare fuiſſe infra decem dies appellatum, an ſufficiat, ſi fiat per cõfeſſionem appellati, p. 2. cap. 12. de attent. appell pend. limita. 50 nu. 112 f. 293

* Contrarium videtur verius nu. 114 f. eod.

probatio, quæ non debuit admitti admiſſa tamen valet, p. 2. ca. 12. de att app pend. lim. 6. nu. 35 f. 245

probationes nouæ, ſicuti appellatione pendente fieri poſſunt ita pendente reſtitutione in integrum, ibi. lim. 27. nu. 12 f. 274

probationes tempo. aperituræ etiam pendente appell. factæ non renouantur per usum attentatorum, ibid lim 43 nu. 6 f 281

probatio per iuramentum, licet in multis caſibus admittatur, in caſu tamen de quo hic reijcitur, ibi lim. 50 nu. 118 f. 293

probatio ubi requiritur non ſufficit præſumptio, ibidem nume. 198. fol. 197

probatio in iuſtificandis attentatis, licet leuior requiri videatur, illa tamen concludens eſſe debet, in 3. par. capitu 26. nume. 1. folio 58

probatio cauſa facientis attentata in cæteris præterquam in appellatione eſt facilis; reſpectu vero appellationis aliquam continet difficultatem. 3. p c. 26. nu. 8 f. 58

probatio attentatorum appellatione pendente, quando ſumus in appellatione à diffinitiua, tria principaliter continet, vt ibid in 3. p c. 26. nu 15. 17. & 19 f. eod 58. & 59

probatio attentatorum appellatione pendente, quando ſumus in appellatione vel ab interlocutoria, vel extraiudiciali, vltra præmiſſa tria duo alia requirit de quibus hic nu. 20 f e. 59

probatio ita exacta non requiritur in probanda intruſione lite pendente facta, ibid nu. 89 f 64

probatio de auditu etiam alieno ſufficit in ſpolio ſecundum aliquos ibid. nu 90 f eo.

probatio præſumpta & etiam de auditu, videtur poſſe in cauſa attentatorum admitti ibi. nu. 92 f eo 64

probatio in cauſa attentatorum licet leuior concludens tamen eſſe debet & clara vt nu. 93. 103 f. 64. & 65

probatio litis pendentię coram delegato concludens diceretur, ſi cõmiſſio reperiretur inſerta in citatione ad partes decreta, & in forma expedita, & de illius diſtributione in libris Regentis appareret, non obſtantę, quod de originali, aut eius præſentatione nullatenus conſtaret ibid nu 98 f. 64

probationes in cauſa attentatorum ubi ſint faciendę ibi. num. 113. folio 65

probandi facultas non eſt coarctanda, ſed potius amplianda ibid. nu. 140 f. 66

probatio non veri valoris, non inducit nullitatem tituli, quia poteſt probare contrarium 3. p. c. 24. q. 2. nu. 79 f. 16

Probatio,

Probatio, neque tituli neque poſſeſſionis requiritur in attentatu ibi. 9 8 num. 7 f. 32
* Proceſſus via ordinaria inchoatus poteſt proſequi via executiua, & è contra c. 4 li. 30 nu 6 f. 155
Proceſſus in cauſa principali, non impeditur prætextu attentatorũ per procuratorem non ſecuta ratihabitatione Domini in 1. p. c 1 nu 53 f. 14
Proceſſus in cauſa principali ſuſpenditur donec ſiat purgatio attentatorum ibi. nu. 52 f. eod.
Proceſſus nullus non facit rem deſinere eſſe integram p. 2. c. 4. in præfat. nu. 97 f. 51
Proceſſus factus coram delegato ante preſentationem commiſſionis eſt nullus etiam ſi ſciret ſe delegatum ibi nu 167 f 55
Proceſſus nullus non impedit præſcriptionem ibi. nu. 751 f. 99
Proceſſus factus coram 2. iudice, valet non obſtante pendentia litis ſuper eadem re coram primo d. c 4. in 2 li. nu. 50 f. 123. præſertim concurrentibus cauſis vt ibi. nu 52. 53. 54 55. 56. f. 123. lim. hoc tribus modis vt ibi. à nu. 58 vſque ad nu 66. incluſiuè fol. eo 123. & 124
Proceſſus ordinarij non valet, ſi ſcieb it cauſam in curia pendere, ibi nu 61 f 123
Proceſſus factus coram A. C. contra colonum ab vno ex collitigantibus pendente lite in Rota ſuper poſſeſſorio, & poſſeſſorio rei, cuius colonus moleſtatur an dicatur attentatus ibi. nu. 101. folio 126
Proceſſus factus à Iudice pendente relatione cauſæ per eum ad ſuperiorem facta, valet ſecundum aliquos licet de hoc ſubſiſtendum videatur ſecundum aliquos d. c. 4. in 16. lim. nu. 8. fol. 139
Proceſſus factus in cauſa criminali pendente lite ſuper cauſa ciuile, non dicitur attentatus d. ca 4 lim 23. num. 5. & ſeq folio 149
Amp vt ibi. nu. 7. f e. & li vt nu 26 & nu. 31 f. 150. & 151. & ampl & lim. vt in ver Cauſa.
Proceſſus. & ſententia lata in iudicio particulari, pendente lite in vniuerſali an valeat in verb ſententia.
Proceſſus ſententia, & alia quæcunque geſta poſt recuſationem Iudicis, an ſint nulla in ver ſententia
Proceſſus factus dilatione pendente eſt nullus d. p. 2 c. 7. nu. 3. f. 172 & in ver. Dilatio.
Proceſſus, & ſententia Iudicis poſt relationem cauſa, & ea pendente geſti ſunt ipſo iure nulla d p. 2. c. 8. nu 7 f. 175. & in ver. Relatio.
Proceſſus factus conſilio ſapientis pendente in ver. Conſilium.
Proceſſus factus poſt auocationem cauſa etiam ad partis inſtantiã valet, ſi pars noluit vti reſcripta auocatario p 2. c. 10. num. 40 folio 181
Proceſſus factus per inferiorem poſt auocationem, dicitur indiſtinctè inualidus ſecundum ſtilum Curiæ ibidem num. 42 folio eodem.
Proceſſus factus à Iudice à quo appellatione pendente eſt nullus d p. 2. c 12. in præf. nu. 119 f. 197
Proceſſus factus poſt appellationem per iudicem recuſatum venit reuocandum etiam ſi de deſertione notoriè conſtaret ex actis 2. par. cap. 12 de attent. appell. pend. amplia. 1. numero. 11. folio 201
Proceſſus eſſe de proceſſu, & pertinere ad proceſſum id dicitur, quod non poteſt expediri niſi per iudicem, vt iudicem, & per partem, niſi vt litigantem, ibi li. 5. nu. 3 f 242
Proceſſus, & alia geſta pendente appellatione ab interlocutoria regulariter non dicantur attentata, ibi li. 1. nu. 10 f. 227
Proceſſus factus pendente appellatione a taxatione expenſarum, dicitur nullus, ibi. li 1. nu. 117 f. 232
Proceſſus factus pendente tempore apoſtolorum petendorum valet ſecundum aliquos, qui ſimpliciter id tenent abſque diſtinctione inter ſententiam diffinitiuam, & interlocutoriam. & proceſſum iudicis a quo & iudicis ad quem, varie tamen opinantur Doct circa hoc, vt 2 p. c. 13. de att pend. tem apoſt. vt nu. 6. 7. 8. 9. 10. 11 & 12 f. 311
Proceſſus eo ipſo eſt nullus ſi ſit factus per Iudicem à quo, non datis apoſtolis ſaltem refutatorijs, p. 2. c. 13. de att. pend. ter. Apoſto. per num. 22 f 312
Proceſſus factus per iudicem a quo tempore apoſtolorum pendente valet quando ſumus in appellatione ab interlocutoria, p. 2. c. 13. de att. pend temp apoſt pe. nu. 33 f. 313
Proceſſus arbitri fieri debet, ſicut proceſſus iudicis p. 2. c. 15. de att. pend comprom. 37 f. 322
Intellige, vt ibi. nu. 39
Proceſſus iudicis per partes pendente compromiſſo aditi valet, quouſque de pendentia compromiſſi non fuit oppoſitum, ibi. nume. 165 f. 329
Proceſſus poſt inhibitionem factus regulariter eſt ipſo iure nullus, c. 20 in præf nu. 234 f. 383
Proceſſus factus per iudicem delegatum a principe contra inhibitionem Auditoris Cameræ non dicitur attentatus, ibi. num. 37 folio 372
Proceſſus factus poſt inhibitionem a iudice nullitatis emanatam an valeat, ibi nu 67 f. 374
Proceſſus Iudicis a cuius interlocutoria fuerat appellatum, valet niſi per iudicem a quo fuerit inhibitus c. 20. in 1. amp. prin. nu. 10. & 11 383
Proceſſus factus appellatione pendente, valet, quando ſumus in notorio, niſi ſuperueniat inhibitio, ibidem numero 15. & 16. folio 384
Proceſſus factus per Iudicem a quo fuerat appellatum, ſed poſt 10. dies, dicitur validus, niſi iudex appellationis cohibuerit, ibid. nu. 21 & 22 f. eodem
Proceſſus factus poſt inhibitionem, qui erat a principio nullus, non conualeſcit, etiam ſi appellationi cuius vigore emanauerat inhibitio fuerit renunciatum tacitè, vel expreſſè, ibi in 2. amp prin. nu. 1 f. eodem
Proceſſus factus poſt inhibitionem, non conualidatur, ſi iudex ad quem pronunciet male appellatum, & bene proceſſum, ſecus ſi fuit factus ante inhibitionem, ibid in 7. amp prin. nu 1. & 2. folio 386
Proceſſus, & acta facta poſt inhibitionem, quia ſunt ipſo iure nulla, non dicuntur releuantes ad effectum obtinendi compulſoriales vel remiſſoriam d. c. 20. in 10. amplia prin. num. 7. fol. 387
Proceſſus per Iudicem a quo poſtquam Iudex qui inhibuit, ad eum cauſam remiſit non eſt attentatus, ibidem in 3. limita. prin. num 1 fol 400 Intellige vt ibidem numero. 2. 3. 4 & 5. folio eodem.
Proceſſus factus vigore reſcripti ſubreptitij, dicitur validus ſecundum commun. opinion. in 2. p. c 20 lim. 12 prin. nu. 11. & 12 folio 406
Proceſſus factus per A. C. vigore obligationis cameralis etiam poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis, non facientis mentionem de tali obligatione, non dicitur attentatus, ibidem li. 26 prin. nu. 1. fol 413. quod quando ſit verum vide ibi. nu. 7. 8. & 9 f. eod. 413. & 414
Proceſſus arbitris fieri debet ſicut proceſſus Iudicis 2. p c. 15. nu. 37. folio 321
* Procurator ad agendum a domino conſtitutus poteſt explicare omnia neceſſaria ad cauſæ expeditionem, non tamen gratioſa, & voluntaria c. 4 in præf nu 493 f. 76
* Procurator ſine ſpeciali mandato appellationi renunciare non poteſt c. 12 lim 50. nu 92 f. 292
* Procurator tacitè dicitur reuocatus per cedentem liti c. 4. in præf. nu. 108 f 64
* Etiam ſi ceſſio eſſet inualida, & non habuiſſet effectum ibid. num. 309 f eodem
* Procuratoris negligentia in non comparendo in Iudicio non dicitur iuſta cauſa ad appellandum c 4 nu. 3 f. 315
Procurator venit appellatione partis in ver pars.
Procuratoris conſenſus ſufficit in commiſſione cauſæ facta de conſenſu partium p 1. c. 1. nu 4 f. 12
Procurator dicitur aduerſarius ibi. nu. 5 f. eodem
Procurator an & quando dicatur attentare ad effectum reuocationis attentatorum in ver. Attentata.
procurator petens id de quo Dominus liberauit debitorem ſub certa pœna, non facit vt Dominus in pœnam incidat ibi. nu 19. fol. 23
Intellige vt ibi nu. 20 & 22 f eodem
procurator ſpecialis, non generalis debet citari ibid. num. 29 folio eodem
procurator a falſa geſta ſunt nulla etiam ſi tendant ad eius fauorè ibi. num. 31 f. eodem
procurator quando dicatur non eſſe ſoluendo, par. 2. cap. 12. Limita. 50 princip. num. 111 verſ. quando autem procurator. folio 293
procurator generalis non habet facultatem delinquendi neque gerendi id per quod Dominus delinqueret in ver mandatum generale.
procuratoris exceſſus in criminalibus non nocet Domino in verbo Dominus.

Pro-

Procurator verus poteſt ratificare geſta per aſſertum procuratorem & eius ratificatio operatur litem, ſi ſit expreſſa, ſecus ſi tacita p.2.c.4.in praef nu 83 f.50
Contra aſſertum Procuratorem qui de rato promiſit ſemper poteſt opponi, quod non ſit procurator ibi nu.60 f.49
Cum Procuratore quaecunque poſſunt expediri, poſſunt etiam fieri per contradictas ibi nu 194 f.56
Procuratoris ſubſtitutio, vel mandati productio, non parit litem ibi. num.208 f.57
procurator producens mandatum, & poteſtans nihil fieri, niſi ipſo citato non dicitur conſenſiſſe in iuriſdictionem ad effectum prorogandae iuriſdictionis ibi.nu.376 f.68
procuratoris reuocatio regulariter eſt intimanda p.2.c.12.de att. app.pend.amp.15.nu.34 f.219
procuratoris reuocatio nota ei in cuius fauorem procurator habebat facere reſignationem, operatur vt reſignatio per procuratorē reuocatum facta non valeat ibi nu.35 f.eod.
procurator tenetur denunciare Domino ſententiam contra ſe latam ſi ex cauſa ipſe non vult appellare ibidem numero 39. folio eodem.
procurator reuocatus non cenſetur eſſe legitima perſona ad appellandum ibid.lim 50.nu 21 f.289
procurator potest non appellando praeiudicare Domino, praeterquam in cauſis arduis, puta matrimonialibus ibi.n.97.f.292.& n. 106 f.eod.
procuratoris contumacia non nocet Domino, quando ille non eſt ſoluendo ibi nu.99 f.eodem
procurator etiam aſſertus inhibet notario extrahenti proceſſum parte non citata c.20.in 5.amp prin.nu.2 f.385
procurator reuocatus ſi poſt reuocationem illi inhibeatur, & ipſo contrauenit, non cenſetur attentare, dummodo fuerit habita notitia reuocationis d.c.20 lim.28.prin.num.3.& 4 folio 415
procurator primus per conſtitutionem ſecundi ſine clauſula citra reuocationem cenſetur reuocatus ex tacita mente conſtituentis 3.part.capitul.22. de actor. & quis poſſit numero 12 folio 7
* producens ſcripturam cenſetur omnia contenta in ea conſiteri.c. 4 in prof num.88 f.50
* Fallit in actu inualido ibi nu.& f. iiſdem.
prohibitio appellationis quo ad hoc, vt non faciat attentata intelligitur adeſſe, quando prohibetur quoad effectum ſuſpenſiuum, licet non quoad deuolutiuum p.2 c 12 de att.app pen.li.53. num.70 f.306
prohibitio annullat actus contra eam factos c.20 in praefa nu. 16. folio 371
* prohibitus moleſtare aut inquietare non poteſt deſcriptionem fieri petere c.12 lim.12 nu 44 f.257
promiſſio de ſtando unica ſententia valet, & per eam cenſetur quis appellationi renunciare p.2.c.12 de att.app pend.lim.42.nu. 10 f.281
promiſſio de ſtando ſententia qualitercunque ferenda valet, & impedit appellationem ibi.nu.11 f.eod.
promiſſio de tota reſtituenda intelligitur quatenus de iure tota dos eſſet reſtituenda in 2 p.c.26 nu 82 f 64
* promiſſio facta per communitatem de ſoluendis taxis quomodo intelligatur p.3 c.16.nu.84 f 64
* promittentes ſtare relationi aeſtimatorum non prohibentur recurrere ad arbitrium boni, ſi iſti non iuſte retulerunt c.16.nu.16 folio 334
promittens facere Tharam intelligitur quatenus de iure Thara ſit facienda ibi.nu 80 f eodem
prorogatio fatalium facta per vnum ex conſortibus, excuſat conſortem a deſertione p.2.c.12.de att.appell pen.amp.11.nu.3 folio 212
proſecutio appellationis poſt terminum ad appellandum interpoſita non facit attentata p.2.c.12.de att.app.pend.amp.2. nu 17. folio 206
proteſtatio recuſantis Iudicem coram eodem comparentis citra conſenſum in Iuriſdictionem reſeruat Ius, docendo de ſuſpicione ſuis loco, & tempore p.2.c.6.nu.37 f. 169
* proteſtatio ſecum trahit executionem capit.11.numero 46. folio 187
prouiſio eſt verbum generale cap.20.in praefatio. numero 8. folio 371
prouiſio noua papa purgat vitium litigioſi 3.par.cap.29.nu. 59.fol. 91
publicatio abſolutionis ab excommunicatione facta pendente termino ad appellandum videtur attentata par.2.cap.11.nu 21 folio 185
purgata non dicitur excommunicatio attentata per abſolutionem datam per Iudicem, ad quem ad ſuum beneplacitum, ſed requiritur abſolutio per viam ſententiae cum impoſitione perpetui ſilentii p.2.c.12.de att app.pend.amplia.8.numero 6 fol. 211
purgari id propriè dicitur, quod ad libramentum proprium redigitur, & in priſtinum reducitur 3.par.cap.29.numero 81 folio 92
purgare attentata tenetur, qui per ſe attentauit in 3 p c.29.nu. 99. folio 93
Vel per alium de ſuo ſpeciali mandato ibidem numero 100.fol. eodem.
Vel, qui ſine mandato attentata ratificauit numero 101. folio eodem.
Vel, qui habet cauſam ab attentante vt nu.102 f.eodem
Vel ſucceſſit in re attentata vt nu 105 f.eo.
Vel lite pendente ſe intruſit vt nu 106 f.eod.
Vel quando ſumus in aliquo ex caſibus de quibus hic remiſſiuè vt nu.107 f.eod.
purgata dicitur intruſio per nouam prouiſionem, ſi de ea ſit facta mentio 3.p c.29 nu.73 f.91
purgatio attentatorum ſit pluribus modis vt in 3.p.c 29.nu.3 folio 89
per ſententiam vt nu.4.ibid. f eod.
per ceſſionem vt nu.5.ibi. f. eod.
per Renunciationem litis, aut appellationi aut attentatis factam vt nu 6.ibi. f.eodem
per principis confirmationem nu.7 ibi. f. eodem
per prouiſionem papae in beneficialibus numero. 8. ibidem folio eodem.
per deſertionem appellationis in quibuſdam caſibus vt nu 9.ibi. folio eodem
purgatio attentatorum per iudicem ſit per ſententiam in 3.p.c.29 num.15 f.eodem
purgatio attentatorum, quae ſit per partem ſit, aut per attentantem aut per eum, qui attentata paſſus eſt ibidem numero 24.folio eodem.
purgatio attentatorum etiam per eum, qui attentata paſſus eſt, fieri poteſt ita vt vltra illorum reuocationem, petere non poſſit, videlicet renunciatione facta litis, vt nu.44.in 3 p c.29 nu. 45 folio 90
purgatio attentatorum per principem ſit duobus modis vt in 3. pa. c 29 nu.55 f.91
purgationis attentatorum finalis effectus, quoad attentantem ille eſt vt poſtquam fuerunt purgata non poſſit vltra peti reuocari 3.p c.29 nu.74 f eod.91.in fine.
purgatio eorum, quae appellatione pendente fiunt attentata, per quā ſit reſtitutio ad priſtinum ſtatum, qui erat tempore litis conteſtationis ibi.nu.95 f 92

Q

QVando agitur remedio attentatorum contra habentem cauſā a parte, intelligitur tam de habente cauſam ab appellato quam ab appellante, cap. 12. limita. 16 numero 9. folio 262
Qualis qualis peritia, etiam in Iudicio reuocationis attentatorum eſt neceſſaria in 3.p.c.25 nu.14 f 53
Qualitas alterans, & augens poenam omiſſam in primo Iudicio poteſt etiam poſt latam ſententiam addi & denuo ſuper eo & toto crimine Iudicium inſtitui in 2 p.c.12.de att.appell pend. lim.27 nu.10 f.274
Qualitas haec intrinſeca quod quis appellauerit infra decem dies eſt probanda ibi lim 50 nu.197 f 297
Qualitas ſpolii attentati non videtur immutare naturam ſimplicis ſpolii nec repugnare rationi, quare in ſpolio appellatio prohibeatur in 3 p.c 28 nu.108 f.83
Qualitas attentationes non reſpicit aliquo modo Ius proprietatis, vel dominii ſed ipſam poſſeſſionem ibid.nu 115 f.83
Qualitas reſpiciens poſſeſſionem non alterat naturam poſſeſſorii, vt in eo admittatur appellatio ibidem numero 116. folio eodem.
Qualitas attentati eſt ſeparabilis ad ipſo ſpolio ibidem num.121 folio 84
Querela quando dicitur in praefation.1. part. numero 34. folio 4

* Que-

* Querela tempus non currit pendente nullitate teſtamenti.ca. 30. num. 97 f. 103
Querela, ſupplicatio, reclamatio, & recurſus in quo differant vide in ſupplicat. verb. ſupplicatio.
Querela late ſumpto vocabulo comprehendit ſupplicationem reclamationem recurſum atque etiam appellationem in 2.p.c.19 num.5 f.364
Querela qua ex forma ſtatuti habet vim appellationis prout eſt Bononiæ, ea pendente vel pendente tempore decem dierum ad appellandum ſi quid in ea cauſa fuerit geſtum tanquam attentatorum erit reuocandum ibidem numero 32. & 33. folio 367
* Quaſtio quid in praf. 1. par. nu. 29 f. 4
* Quaſtio verbum prolatum a lege quomodo verificetur & quomodo, quando proferatur ab homine in praf. 1. par. nume. 27. folio eodem
Quaſtio verbum, propriè ſumptum, denotat litem non deciſam, ibi nu. 28 f. eod.
* Quaſtione pendente ſuper finibus agrorum ſi alter ibi erigat furgas tamen adverſarius illas deſtruere poteſt, cap. 15. nu. 47 folio 55
* Qui poteſt, & debet aliquem certiorare, dicitur eſſe in culpa, ſi non certiorauit p. 1 c. 1. nu 62 f. 15
* Quicquid eſt cauſibile eſt transfuſibile p. 3. c. 22. nume. 34. folio 8
Quod fit ex neceſſitate non dicitur factum in fraudem in 2. p. ca. 9. de att. lit. pen. lim. 8 nu. 13 f. 130
Quos Deus coniunxit homo non ſeparet in 3. par. ca. 24. q. 17. nu. 3 folio 44

R

RAtificans ſimpliciter geſta per ſuum Procuratorem cum declaratione ſola omni meliori modo, &c. & cum declaratione excludente attentata cenſetur ratificaſſe cum illa declaratione p. 1 c. 1 num. 78 f. 16
Ratificatio nemo poteſt quoad alterius praiudicium vſſ ea, qua ſuo nomine geſta ſunt, ſecus ad ſui damnum p. 1 c. 1 num. 74. & 75 f. 15
Ratificaſſe attentata, non cenſetur Dominus qui conſtituit Procuratorem cum ratihabitione generali ibidem numero 104. fol. 17
Ratificari poſſunt geſta per aſſertum procuratorem p. 1. c. 3. num. 118 folio 28
Ratificatio circa attentata, non debet plus operari quam procuratoris conſtitutio p. 1. c. 1. nu. 106 f. 17
Ratificatio Domini de citatione, & alijs geſtis per aſſertum procuratorem interrumpit pacificam poſſeſſionem annalis poſſeſſoris p. 1 c. 3. nu. 119 f. 28
Ratificatio citationis obtenta per aſſertum procuratorem regulariter facit attentata ibi nu. 124 f. eod.
Ratificatio, & ſtatutio Domini generalis, quo aliâs non facit litem cauſares attentata, quando in ſpecie ratificaretur actus, qui dicitur attentatus p. 1 in praf. nu. 29 f. 10
Ratificatio ſpecialis actus dolo geſti, valet etiam ſi generalis nihil operetur ibi. nu. 81 f. eodem
Ratificatio veri procuratoris de actu geſto ab aſſerto nunquam faciat litem in ver procurator.
Ratificatio geſtorum a falſo procuratore ad effectum inducendæ litem, non inducitur per confeſſionem ibidem numero 85. folio eodem
Ratificatio debet infra decem dies datos ad appellandum fieri, alias non valet 2 p c. 12 de atten. appell pend. lim. 50. nu 63. folio 291
Ratificatio appellationis extra tempus decem dierum facta valet in praiudicium ratificantis ibi. nu. 68 f. eod.
* Ratificatio in maleficijs, vt fiat, qua requirantur 1 p. c. 1. num. 75 folio 15
* Ratificatio an referatur ad ea, qua enunciatiuè in diſpoſitione continentur, c. 4 in praf. nu. 86 f. 50
* Ratificatio, & confeſſio reſultans ex productione alicuius inſtrumenti refertur etiam ad ea qua enunciatiuè continentur in ſcriptura producta ibi. nu. 86 f. eo.
Contraria opi ibi. nu 87 f. eod.
Ratificatio in dubio cenſetur facta intra decem dies a die ſcientiæ c. 12. li. 50. nu 65 f. 291
Ratificatio anxiorum geſtorum vt ex mandato principalis inducatur qua requirantur c. 4. in praf. nu. 65 f. 49
* Ratificatio reductionis laudi extra tempus recurrendi nihil operatur c. 22. lim. 41. nu. 66 f. 291
Ratihabitio ſufficit etiam in excedente fines mandati, p. 1. c. 1. nu. 45 f. 14
Ratihabitio tacita eius, qui ſcivit, & non contradixit ſufficit etiam in his, qua requirunt ſpeciale mandatum ibi. nume. 46 folio eodem
Ratihabitio tacita fit multis modis ibi nu. 55 f. eod.
Vide quinque modos ibidem num. 56. 57 f. 14 58. 59 61 63 & num. 70 f. 15
Ratihabitio Domini operatur, vt debeant reuocari attentata per generalem procuratorem ibi nu 47 & 49 f. 14
Ratihabitio ad hoc vt operetur requirit ſcientiam ratificantis ibi. num. 82 f. 16
Ratihabitio quantumuis generalis non extenditur ad ignorata ib. nu. 83 f. 16 & p. 2 c 4. le. 27. nu 17 f. 153
Ratihabitio generalis non extenditur ad actum dolo initium, vel aliter illicitum ibi. nu. 84 f. 16 & p. 2. c 4. lim. 27. nu. 16. fol. 153
Ratihabitio delicti in ver. Delictum.
Ratum habens delictum punitur ſicut mandans p 1 c. 1. nu. 48 fol. 14 & p. 2. c. 4. in praſa nu. 80. f. 50. quod ampliatur duobus modis, d. 1. p c. 1. nu 50 & 54 f. 14 & limitatur tribus vt ibi. nu. 72 f. 15 & nu. 77-79 f. 16
Ratio quare attentata prohibentur illa potiſſimum eſſe videtur, quia non debet in praiudicium partis aliquid fieri, p. 2. c. 13. de att. pend. compr. nu 59 f. 323
Ratio quare appellatione pendente non fiat executio ſententiæ par. 2. cap. 17. de att nullis pend. nume. 23. f. 341 & nume. 44. folio 343
Ratio naturalis dictat, vt dum de aliqua re diſceptatur, non debeat aliquod praiudicium per alterum inferri 2. p. c. 17. nume 46. folio 344
Reclamatio laudi an impediat interim innouari p. 2. c. 22. de att. app pend. lim. 39. nu. 6 f. 279
Reclamatio ſupplicatio, querela, & recurſus in quo differant remiſſiuè c. 19. nu. 1 f. 363
Reclamatio a laudo, & reductio impedit aliquid innouari 2. p. c. 16 num 19 f. 334
Reconuentio an habeat locum in attentatis, ita vt per eam retardetur, illorum reuocatio 3. p c 24. q. 14. nu. 1 f. 42
Reconuentio ſuper diuerſa re, non retardat reuocationem attentatorum ibi. nu. 4 f. eod.
Reconuentio de aliis attentatis, an admittatur contra petentem alterum attentatorum reuocationem ibidem numero 7. folio eodem.
Et ibi. qua ſit differentia inter attentationem deductam per modum reconuentionis, & alia attentata ibidem numero. 8. folio eodem.
Reconuentione poſt litem conteſtatam propoſita non retardatur primum iudicium, ſed cauſa tractantur, tanquam ſi utrinque contingentem ſecus ſi ante litem conteſtatam, quia reſpectu neceſſitudinis ſimul tractantur ibidem numero 9. 10. folio eodem.
Reconuentio in attentatis ſemper videtur bona ex quo in illis ſemper cenſentur eſſe ante litem conteſtatam cum illis ea non conteſtatur ibi. nu. 12 f. eod.
Reconuentio alterius ſpolij in ſpolio admittitur, ibidem num. 13. folio eodem
Reconuentio habet locum etiam in interlocutionibus officium iudicis ibi. nu. 14 f. eod.
Recuperans incontinenti poſſeſſionem dicitur continuare, & non attentat. p. 2. c. 4. in 1 amplia. num. 9 fol 100 & in 1. li. nu. 27 f. 110
Immo etiam ex interuallo in caſu de quo ibid. num. 32. fol. eod. 110
Recuperatio poſſeſſionis infra quantum tempus fieri debeat, ad hoc vt dicatur incontinenti facta relinquitur arbitrio iudicis p. 2. c. 4. lim. 1. nu. 29 f. eod.
Recuperatio deſiſtit, quoad actum, non impedit, quominus fiat reſtitutio caſtri 3. p. c. 24 quaſt. 10. nu. 24 f 37
Recuperatores diffidati (facta reſtitutione) ubi aſſerat per exceptionem domini oppoſitam, non retardatur reſtitutio, quando partes ſunt ſub eodem principe, ibi. nu. 25 f. eodem.
Recurſus ad ſuperiorem haberi poteſt, vt corrigat ea, quod male ſecundum conſcientiam fuit per iudicem iudicatum, licet ab eius ſententia appellari non poſſit 2. p. c. 22. de att. appel pend lim. 10. nu. 16 f. 242

Digitized by Google

Recurſus, iſte terminus fuit antiquis incognitus, tam apud Legiſtas quam Canoniſtas. & eſt quoddam generale nomen quod eſt aptum comprehendere, ſupplicationem, reclamationem querelam, & appellationem capitu. 19 numero. 2. 3. & 4. folio 365
Recurſus ſuccedit loco appellationis ibi nu. 7 f. eodem
*Sis Reſtitutio in integrum, & reductio ad arbitrium boni viri ſpecies dicuntur appellationis parte 2 cap. 11. numer. 62. folio 188
Recurſus dicitur habere effectum ſuſpenſiuum, dict. c. 19. nume. 9. folio 365
Recurſus ad ſuperiorem ſuſpendit Iudicium, & ligat manus primi Iudicis, nu. 10 f. eodem
Recurſus non ſolum ſuccedit loco appellationis, ſed quanto ad tempus determinationis, & exercitij regulatur, prout ipſa appellatio d. c. 19. nu. 11 f. eod.
Recurſus, ſeu ſupplicatio in hoc differunt ab appellatione quia pendente remiſſione cauſa, poteſt fieri executio nu. 16. & 17. folio 366
Recurſus non facit litem, & conſequenter nec attentata ibi nu. 19. folio eodem
Recurſus datur etiam prohibita appellatione, ibidem num. 22 folio eodem.
Recurſus non datur, quando fuit appellatum, & appellatio deſerta, ibi, nu 24 f. eodem
Recuſari non poteſt iudex, eo ſolo, quod eius pater ſit aduocatus in illa cauſa, p. 2 c. 6. nu 49 f. 170
Recuſatio iudicis, in ver. Iudex.
*Recuſatio iudicis fauorabilis c. 6. nu. 74 f. 171
*Recuſatio vt actorum nullitatem operetur qua requirantur, ibid. num 76 f. eodem
Recuſatione iudicis pendente, proceſſus, & ſententia deſuper lata, an ſint ipſo iure nulla, in ver. Sententia
Recuſatio iudicis non dicitur legitima, ſi opponitur per aſſertum procuratorem p. 2 c. 6 nu. 5. f. 167. & nu. 16. f. eo. & num. 56 fol. 170
Recuſatio aquiparatur appellationi quoad hoc, vt nihil noui fiat, eo. c. 6 nu. 8 f. 167
In Recuſatione non eſt exprimenda aliqua cauſa ſpecialis, ſed ſufficit generalis. ſi vero exprimatur illa debet attendi, ibi nu 67 & 68 f. 171
Recuſationis ratione recurrendum eſt ad ſuperiorem, ibi nu. 69 fo. eodem.
Quis vero ſit ſuperior, ibi nu 70 f. eodem
Recuſatio, relatio, & appellatio aquiparantur ad effectum, vt illis pendentibus, nihil poſſit innouari, in ver. Relatio,
Recuſatio arbitri ex cauſa poſt compromiſſum ſuperuenienti, etiã pendente compromiſſo fieri poteſt, p. 2. c. 15. de att. pen. compro. num. 159 f. 328
Secus in Arbitratore, vt ibi nu. 160 f. eod.
*Secundum communem opinionem ibidem numero 161. folio eodem.
Recuſato capite, ſeu ſuperiore alicuius Regni tanquam ſuſpecto, omnes inferiores ibi cenſentur recuſati vt ſuſpecti p. 2 c. 6 n. 45. f. 170
Reductio ad arbitrium boni viri peti poteſt non obſtante quacunque ampla, & plena renunciatione, quando arbiter, licet non fuerit, in dolo, fuit tamen in lata culpa p. 2 c. 12. de att. app. pen. lim. 8. nu. 40 f. 249
Reductio ad arbitrium boni viri videtur ſpecies appellationis ibi. lim 39 nu. 4 f. 279
Reductione ad arbitrium boni viri pendente regulariter attentari dicitur ibi. nu. 5 f. eodem
Reductio ad arbitrium boni viri a lado arbitratoris, licet videatur ſpecies appellationis, poteſt tamen vſque ad 30. annos peti. ſecus in laudo, & ſententia arbitri p 2. c. 12. de att. app pen. li. 50. nu. 183 & 184 f. 296
Reductio datur aduerſus laudum, quod prætenditur iniquum, p. 2. c. 15 de att pen. compro nu. 105 f. 325
*Non tamen retardat executionem ſtante obligatione camerali c. 4. lim. 14 nu. 6 f. 136 & c. 16. nu. 34 f. 335
Reductio a laudo per quem cognoſcatur, & an ſit ſimilis appellationi c. 16 nu. 29 f. eodem
Reductione ad arbitrium boni viri pendente, an dicatur attentari, & ſententia exequi poſſit p. 2. c. 16 de att. reduct. ad arbi. bo. viri pend. nu. 1 f. 333
Reductione eadem pendente, non ſolum executio, verum etiam omnes alij actus, ſi per iudicem, aut per partem fiant dicuntur attentati, ibi. nu. 17 f. 33
Reductio dicitur actus ſuſpenſiuus, ibi nu. 18 f. eod.
Reductio ad arbitrium boni viri, dicitur eſſe quadam ſpecies appellationis, & appellationi aquiparari regulariter, ibi. nu. 20. & 21 eod f. 334. & c. 12. lim. 39 nu. 4 f. 279
*Fallit vt infra ibi. nu. 25 f. eod. 334
Reductio in dubio debet ſemper admitti. ſicut appellatio, ibi. nu. 22. folio eodem
Reductio a laudo arbitratoris poteſt peti intra 30 annos, licet appellatio ſit interponenda intra decem dies, ibid. num. 25. folio eodem.
Reductio non ſolum facit attentata ſi ſit petita, verum etiam ſi ſimus intra tempus illam petendi, ibi nu 31 f. 335
Reductione ſecunda aduerſum primam reductionem pendente, an poſſit fieri executio ibi nu. 35. cum ſeq. f. eod.
Reductione pendente ad executionem laudi procedi poteſt, ſi ita inter partes conuentum eſt ibi. nu. 40 f. eod.
Reductione pendente non differtur executio laudi reſpectu pana conuentionalis ſed bene reſpectu ulterius pana, quam arbiter in laudo appoſuerit, ibi nu 42. & 43 f. 335. & 136.
Reductionem petens videtur in effectu ab exequutione appellare, quando ſtatutum dat laudo executionem, ibidem nu 45. fol. eodem.
Reductione pendente executio laudi non impeditur, quando in compromiſſo partes reductioni renunciaſſent, niſi per laudem fuiſſet illatum grandius grauamen, & immodica laſio, & niſi conſtare poſſet de dolo arbitri ibidem num. 48. 49 & 50. folio eodem.
Reductio laudi peti poteſt, non obſtante, quod illa fuerit per partes renunciatum, quando conſtat de dolo arbitri. vel de enormiſſima laſione, etiam ſi fuerit iuramento firmatum ibi. n. 51 & 52 f. eodem
Reductione pendente fieri poteſt executio laudi, quando antea fuit petita executio, quam reductio, & in executionem laudi ſi eadem die ſit capta poſſeſſio an illa dicatur attentata ibi. nu. 53 & 57 f. eodem
Reductione pendente executio fieri poteſt, ſtante ſtatuto, quod laudum mandetur executioni etiam ſtante reclamatione ibi nu. 58 f. eodem
Reductione calumnioſe petita non retardatur executio laudi ibid. num. 59 f. eodem
Reductio in priſtinum, & eum in quo paſſus attentata antequam attentaretur erat ſtatum ſit pluribus modis 3. p. c. 29. nu. 75. 76. & 77 f. 92
Reficiens dicitur continuare, & ideo non attentat, etiam poſt præceptum, & inhibitionem ſibi factam p. 2. c. 4. in 1. lim. num. 42. folio 112
*Reficiens innouare non dicitur, & quando, ibi. nu. 42. & 43. fol. eodem.
Reformare commiſſiones facile reputatur in Curia c. 20 in 22. am. num. 3 f. 194
*Regiminum, & totus ſenatus ex cauſa recuſari poſſunt c. 6. nu 44. folio 170
Regreſſum habens ad beneficium, licet videatur habere illius vigore facultatem ingrediendi poſſeſſionem propria autoritate, ſi tamen de ſuper fuerit lis introducta, non poterit dicta facultate vti p. 2 c 4. in 1. amp nu. 19 f. 108
Regreſſum habens ſi lite pendente capiat poſſeſſionem, & velit contra petentem reuocationem attentatorum allegare quod conſtat de illius non iure, ob decretum irritans, quod eſt in regreſſu non impedit reuocationem 3. p. cap. 24. de reo. & excep. q. 1. num 75 f. 26
Intell vt ibi. nu. 76 f. eod.
Regula de annali poſſeſſore ſatisfactum dicitur per ſitutionem poſſeſſoris factum infra ſex menſes a die conſenſus præſtiti computandos etiam in poſſeſſorio p. 1. c. 3 nu. 138 f. 30
Regula inducitur ex diſpoſitione negatiue concepta p. 2. c. 4. in præfat. nu. 347 f. 66
Regula de ſubrogãdis prohibens ſubrogationem intruſi, extenditur etiam ad eum, qui non ſeruatis debitis terminis poſſeſſionem vigore executorialium accepit ibi nu. 362 f. 67
Regula in dubio ſtandum eſt d. c. 4. in 11. am. nu. 8 f. 105
Regula Cancellariæ non attenduntur extra curiam in lite verſãte in partibus c 20. 1 lim na. 2 f. 397
Regula dolo facis, an procedat non ſolum in ſpolio, verum etiam in attentatis 3 p c. 24. q 10. nu. 3 f. 36
Regula, quod commiſſiones cauſarum &c. auferens a iudice iuriſdictionem facit conſequenter ceſſare litem, & pariter attentata

tata 3.p c.24.q.11 nu 7 f 39

* Regula de iure quæſito non cenſetur derogatum per clauſulā conditionalem, ſi quid exequendum cepitul. 30 numero 37 fol. 99

Relatio recuſatio, & appellatio æquiparantur, quoad hoc, vt iuriſdictio ſuſpendatur, & nihil poſſit innouari p 2.c.8.nu. 1.fol. 174

Relatio cauſa ad ſuperiorem ex multis cauſis fieri poteſt, ibid.num. 2.fol 175 & tres referuntur, num. 3. 4. & 5. ibidem folio eodem.

Relatione pendente nihil eſt à iudice innouandum, & interim geſta ſunt nulla, ibi nu 6 f.eod.175 ampliatur hoc tribus modis ibi.nu.7.10 & 12 & ſeq. limitatur, & declaratur, vt ibi nu. 15.f.eod.175.& nu.16 f.176

Relatio non dicitur fieri perſonæ principis, ſed dignitati, quæ nunquam moritur, ibi.nu.12 f eod.

In relatione facienda, non eſt neceſſaria partis citatio, ibi.nu.14.f. eodem.

Relaxatio mandati facta pendente appellatione à expoſitione partis aduerſa, non videtur attentata ex quo tendebat in ſcelio em expeditionem cauſæ in caſu de quo hic p 2.ca.12. de att app. pen li.4.nu.18 f 242

Remedium ordinarium quouſque competit, non eſt recurrendū ad extraordinarium p.2.c.15.de att.pend.comprom nu.34 folio 322

Remedium attentatorum datur etiam contra heredem attentantis c.20 li.14 nu.14 f.412

Remedium can. reintegranda (prout tenet Rota) durat perpetuo.3. p.c 23.nu 64 f.16

Etiam ſi agatur inter ciues Romanos ibidem numero 65. folio eodem.

Et competit non ſolum poſt 40.ſed & poſt mille annos, & in perpetuum.ibi.nu.66 f eodem

Remedium attentatorum, licet ſit ſummarium, & in eo ſine ſolemnitatibus, & libello procedatur, poſſunt tamen in eo legitimæ opponi exceptiones, 3.p.c.24 de reo & exception num. 1 folio 19

Remedium can Reintegranda regulariter non competit, quando quis facto ſuo à rei poſſeſſione cecidit in profanis, 3 p.c. 24.q. 6.nu 6 f.29

Remedium l ſi quis in tantum admittit exceptionem alterius ſpoliationis, ibi.q.7.nu 4 f. 31

Remedium attentatorum non habet locum in irretractabilib. ibi q. 30.num 21 f 37

Remedium attentatorum ceſſat, vbi quis fuit admiſſus ad probandum de ſuo bono iure & illud probauerit, ibid.q.31.nu 7 fol. 51

Remedio can. reintegranda, licet ſolemnis libellus non requiratur, eſt tamen qualis qualis petitio adhibenda, 5.p.c.25.num. 15 folio 53

Remedium reſtitutionis in integrum an cenſeatur excluſum in generali excluſione iurium, & beneficiorum etiam cum clauſula non obſtante quocunque priuilegio, p.3.c.28. nu. 157.folio 86

In remedio Saluiani interdicti, Aegidiana non ſubintrante de iure canonico appellari poteſt. & executio interim facta non dicitur attentata c 23.lim 25.nu.22 f.272

Et in quibus Aegidiana locum non habeat ibi nu.34 fol.eodem in fine.

Remiſſio cauſæ ad cancellariam, non debet eſſe minoris efficaciæ quam relatio ad principem facta, c 20.21 amp.prin. nu. 14. folio 394

Remiſſoria per appellatum obtenta impedit curſum fatalium, par. 2.col 2.in pref nu.38 f.193

Remiſſoria in cauſa attentatorum regulariter non datur, etiam ſi per teſtes conſtaret de fumo attentatorum, 3.p.c.26. num.115 & 117 f.65

Remiſſoria eo conceditur ad excuſanda attentata 3.p.c.26. num. 118 f.eodem

Remiſſoria in ſpolio non datur, quando ſpolium eſt iam probatum, ibi.nu.113 f 66

Remiſſoria videtur concedenda ad probanda attentata per ipſum appellantem, ibi nu.130 f eod.

Remiſſoria in cauſa attentatorum videtur concedenda, quando ipſi teſtes eſſent in remotiſſimis partib ita vt non niſi cum maximo diſpendio ad iudicem adduci poſſent, ibidem nu. 131 f. eodem.

Vel quando teſtes ægrotarent, ita, vt ad iudicem adduci non poſſent, ibi.nu.132 f.eodem

Remiſſoria etiam in cauſa attentatorum videretur concedenda, quando ex illius denegatione petenti irreparabile damnum ſequi poſſet, & de damno iudici aliquid conſtet, ibi.nu.134 & 135 f.eodem

Remiſſoria ad probanda attentata eſt concedenda quando omnino conſtat in petente calumniam abeſſe, ibidem num.136. folio eodem

Remiſſoria ad probanda attentata regulariter non dari potius procedit de ſtilo Dominorum, quam de iure, ibidem nu.139.fol. eodem.

Remiſſoria licet non detur ad probanda attentata, datur tamen ad illa liquidanda, ibi.nu.138 f.eod.

Remiſſoria etiam ad probandum ſpolium, quandoque conceditur. in 3.p c.26 nu.141 f.67

Remiſſoria datur quandoque ad probanda attentata per viam indirectam, & ponitur exemplum, 3.par.cap.26.num.143 folio eodem.

Remittere cauſam ad Cancellariam eſt remittere ad conſiſtorium Principis d c 20.in 21 amp.princ nu 4 f.394

Renuncians reſtitutioni in integrum ſi illam petat, & ea pendente fieret executio, non retractaretur tanquam attentata, obſtante dicta renunciatione 2 p c.18 nu.138 f.363

Renuncians appellationi appellare non poteſt etiam durante decidio, c.12 li.50 nu 201 f.297

Renunciare, quis tacite priuilegio attentatorum dicitur plurib. modis, quos videre poteris, p.2.c.4 in 15 li.nu.4 & nu 9.13 14 15.& 16 f 137.& 138

Renunciaſſe attentatis non diceretur, ſi commiſſa ſuper illis cauſa paſſus attentata præſentauerit commiſſionem concernentem negocium principale in caſu de quo ibidem nu 22.f.eod.folio 138

Renunciare attentatis an cenſeatur appellans à ſententia ſecundi iudicis, cuius iuriſdictionem noluit conſeruare in verb. Appellatio

Renunciari appellationi neque etiam expreſſe poteſt regulariter in criminalibus, 2 p.c.12 de atten app penden amplia. 2.nu.8. folio 205

Renunciare cenſetur iuri ſuo ita vt neque agendo neque excipiendo audiatur ille, qui terminum ad aliquid docendum ſibi præfixum labi permittit 2.p cap.20 lim.19 princip num. 2.folio 409

* Renunciato beneficij non facta mentione litis an extinguat litem c.4 in præf nu.297 f.63

* Renunciatio facta per actorem litis illam non extinguit niſi per reum fuerit acceptata ibi.nu 298 f 64

* Renunciatio tacita eſſe poteſt ſi litigator facit actum contrarium pendentia litis ibi nu 291 f 63

* Renunciatio tacita reſultat ex acceptatione beneficij incompatibilis ibi.nu 292 f.eodem

Renunciatio, ſeu ceſſio litis, & cauſæ facta extinguit litem, p. 2.c 4. in præf nu 281 f 63

Quæ regula ampliatur quinque modis, vt ibi nu. 286.vſque ad nu.292.incluſiuè. & limitatur quinque modis, vt à nu. 293. ad nu 298 incluſiue. Et declaratur quinque etiam modis vt à nu.299.vſque ad nu 303.incluſiue. f.64

Renunciatio facta liti in beneficialibus, licet non inducat ceſſionem iuris, tamen habet vim pacti de non petendo, ibid.nu.267 fol. 63

Renunciatio priuilegio attentatorum facta valet d.c.4.in 15 lim. num 1 f 137

Ampliatur vt ibid.nu 3 f.e.137 & nu.ſeq.præcipue 25.f. 139. & fallit & ibi.nu 26.f.e.139 quod intellige vt n.27. & ſeq. & num. 29 f.138

Renunciatio facta remedio ſpolij valet, & ſuum effectum operatur ibi nu.2 f.157

Renunciatio regulariter non extenditur ad ignorata, ibi.nu 18.fo. eodem

Renunciatio appellationis expreſſa valet p.2 c.12.in præfat.nu. 20. folio 192

Renunciatio appellationi facta, non tollit adhæſionem 2.p.c. 12. de att.appe pen am 12.num.12.f.218.niſi appellatio eſſet alias nulla, ibi.nu.13 f eodem

Renunciatio facta liti eſt intimanda, & à die intimationis excuſat ab expenſis, ibi.li.3.nu.16 & 27 f 219

Renunciatio appellationis non cenſetur induci ex hoc, quod ad inſtantiam appellantis iudex à quo terminum appellato præfixerit ad comparendum coram iudice ad quem, & de hac re-

nun-

Digitized by Google

nunciatione, ibi. nu 7. & 9 lim 6 — f. 241

Renunſiatione, & ceſſione perditur Dominium, & poſſeſſio in beneficialibus. 3 p. c. 24. q 6. nu. 2. ſic, & in venditione in re profana, ibi nu. 3 — f. 29

Renunciationi purgari dicuntur attentata tam expreſſa quam tacita, tam ſi ſumus in attentatis antea commiſſis, quam in futurum mittendis 3. p c. 29. nu. 49 — f. 90

Renunciatione tacita dicuntur attentata purgari tam præcedentia, quam ſubſequenti 3 p c 29. nu. 50 & 51 — f. eod.

Reparatio contra deſertionem conceſſa ex mera Iuſtitia, retrotrahitur, & quicquid eſt innouatum ſimpliciter reparatur 2. p ca. 12. de att app. pen amp 1. nu. 49 — f 203

Reparatio contra deſertionem eſt concedenda ſtante legitimo impedimento, ibi. nu 50 — f eod.

Reponere poteſt Iudex appellantem a grauamine, & reponendo videtur grauamen reuocare p. 2. c. 12. de atten. appe. pen. lim. 1. num. 17 — f 227

Repræſentatio eiuſdem perſonæ excuſat ab attentatis p. 1. c 3. n. 53 folio — 25

* Res non efficitur litigioſa in communi diuidundo, niſi per litis conteſtationem c 4. in præf. nu. 177 — f 55

* Res mobilis in dotem data æſtimata in caſu reſtitutionis non ipſa res, ſed precium eſt reſtituendum ibidem numero 538. folio 79

Reſcriptum ſubreptione non vitiatur, ſi non fuit oppoſitum de ſubreptione in verb. ſubreptio.

Reſcriptum Papæ quod poſſit lite pendente capi poſſeſſio intelligitur de lite pendente tempore Breuis p. 2. c. 4 in præfa. nu. 488. folio 76

Reſcriptum ſeu priuilegium à Principe impetratum non facta mentione de lite pendente, non valet in 2 p. in 6 ullatione nu 729. folio. — 98

Ampl. quinque modis vt ibi à nu 740 f e 98. vſque ad nu. 749. incluſiue f 99. & limitatur octo modis, vt ibi. nu. 750 f. 99. & in 3 li nu. 1 f. 127. & nu. 753. & 754 f e 99 & li 6 nu. 9. f. 129 & nu 755. & 756 & 758. f. eo 99. & declaratur duob. modis vt ibi. n. 771. 758. & 562 f eo 99

Reſcriptum debet facere mentionem de appellatione interpoſita, alias eſt nullum ibi. nu. 733 f. 98. & eam propria quam aduerſarij ibi. nu. 734 & tam Iudicialis quam extraiudicialis ibi. nu 735 — f. e. 98

* Reſcriptum etiam ſubreptitium tribuit Iuriſdictionem parte non opponente, c. 20. li. 12. nu. 13 — f 406

Reſcriptum ab vno impetratum ratione communis prodeſt alijs, pa. 2. capitu. 2 de atten. appell pend. amplia. 1 1. numero 5 folio 212

Reſcriptum impetrare quis prohibetur lite pendente, p. 2. cap. 15 de att. pen compro nu. 170 — f. 329

Reſcriptum non reducitur ad intellectum iuris communis, quando conſtat de mente Papæ; ſed eius forma licet dura ſit, eſt obſeruando, c. 20 li 11. nu 2 — f 405

Reſcriptum directum alicui ſub nomine dignitatis etiam ſucceſſor exequitur d e. 20 li. 24. prin nu. 10 — f 411

Reſeruatio alicuius beneficij ſine decreto non afficit ante ſiui notificationem, p 2 c. 12 de atten. appell penden. limi 3. nu 28 fol. 329.

Reſeruationis exceptio regulariter obſtat agenti ſpolio 3 p. cap 25. quando, & intra quod tempus nu 92 — f. 18

Niſi ſit ſpolium attentatum nu 93. ibi. — f. eodem

Reſeruationis exceptio an retardet attentatorum reuocationem 3. p c. 24. q. 9 nu. 1 — f. 34

Reſeruatio Papæ per decretum in ea appoſitum inficit ne dum titulum, verum etiam poſſeſſionem ibi. nu 2 — f eo.

Præſertim ſi ſit cum decreto ſpeciali ad certum corpus beneficij ibi. nu. 4 — f. eod.

* Vel generalis facta tamen motu proprio ibi nu. 5 — f eo.

Vel eſſet probata, vel incontinenti probanda, quando illa eſt excluſoria poſſeſſorij ibi. nu 6 — f eodem

Reſeruationis exceptio admittitur etiam poſt probatum ſpolium, ſi ſit Papalis, quæ inficit titulum, & poſſeſſionem ibidem nu. 7. f. eodem.

Secus ſi ſit reſeruatio ob familiaritatem Cardinalis ibi. num. 8 folio — 35

Reſeruationis exceptio admittitur contra attentata, nec retardat illorum executionem ibi nu 9 — f eod.

* Reſeruatio licèt inficiat titulum, & poſſeſſionem non tamen inficit detentionem ibi nu. 10 — f. eod.

Reſeruatio facit vt per eam certo modo conſtet de non iure illius, contra quem opponitur ibi. nu. 13 — f. e. 55

* Reſignans an poſſit contra reſignatarium ratione ſui intereſſe agere ad attentatorum reuocationem p 3 c. 24. q. 6. num. 20. fol. 30

Reſignans incumbens poſſeſſioni ſi illam detineat & ſpolietur debet ad illum ſtatum reſtitui 3. p. c. 29 nu. 91 — f. 92

Reſignatarius tenetur purgare attētata per reſignantem à quo cauſam habet ibi nu. 103 — f. 93

Reſignatio collitigantis de beneficio litigioſo in manibus ordinarij facta, dicitur efficere poſſeſſionem vacantem, adeo quod collitigans poſſit eam capere abſque vitio attentatorum p. 2. in præſ. c. 4. nu. 382 — f. 68

Reſignatio beneficij litigioſi, nihil operatur quoad hoc vt ſubrogatus in locum collitigantis ingreſſus poſſeſſionem dicitur attentare, niſi reſignatarius cepiſſet poſſeſſionem beneficij ibi. num. 407 — f 70

Reſignatio beneficij non impeditur per pendentiā Iudicij ſuper eo ad inſtantiam curialis vigore Eugeniana introducti ibi nu. 591 folio — 83

Reſignatio beneficij an & quando fieri poſſit per inquiſitum vel accuſatum, inquiſitione, ſeu accuſatione pendente in verb. inquiſitus.

* Reſtitutio in quo differat ab appellatione cap. 18 nume. 38. folio 357

Reſtitutio in integrum à minore peti poteſt aduerſus ſententiam latam in cauſa attentatorum in præfatio. 1. parte, nu. 112. folio 8

Reſtitutio in integrum calumnioſe petita non cauſat attentatum e. 12. li. 6. nu. 19. & inter attentata. — f. 244

Reſtitutio in integrum ad appellandum quibus modis, & quibus ex cauſis concedatur remiſſiuè 2. p. c. 14. de att pen. reſt. in integ. ad app. nu. 1 — f 315

Reſtitutionis in integrum ad appellandum ſola pendentia, abſque eo, quod fuerit in cauſa inhibitum, facit attentatum p. 2. c. eo. 14 num. 21 — f 316

Reſtitutio in integ ad appellandum, quamuis litem introducat, iuriſdictionem tamen primi Iudicis non videtur ſuſpendere ibi. num 26

Reſtitutio in integrum ad appellandum non facit attentata, quando petitur in caſu, in quo non poſſet appellari ibidem nu. 34. folio — 317

Reſtitutionem in integrum ad appellandum quis petere non poteſt vbi eſt remota appellatio ibi nu. 35 — f. eod.

Reſtitutio in integrum calumnioſe petita non retardat executionē, e. 20 in 5. li prin nu 4 — f 403

* Et an faciat attentata e. 12 li 6. nu. 19 — f. 244

Reſtitutione in integrum pendente, an poſſit executio fieri, vel alias attentari 2. p. c. 18. nu 1 — f 355

Reſtitutio in integrum & appellatio licet æquiparari ſoleant, æquiparatio tamen procedit reſpectu temporis petitæ reſtitutionis ac interpoſitæ appellationis non autem reſpectu temporis anterioris 2. p c. 18 nu 7 — f eod.

Reſtitutio in integ. videtur eſſe quædam ſpecies appellationis 2. p. c. 18 nu 11 — f eod.

* Sic recurſus, & reductio ad arbitrium boni viri ca. 11. nu. 62. folio — 188

Reſtitutio in integrum ſuſpendit ſententiam c 18. numero 13. folio 356

Reſtitutio in integrum dicitur eſſe fauorabilior quam nullitas, quo ad impediendam executionem ibidem numero 15. folio eodem.

Reſtitutio in integrum etiam ſi altiorem requirat indaginem executionem impedit ibi. nu 19 — f. eod.

Reſtitutione in integrum conceſſa, prout de iure. donec cognoſcitur an ſit danda, retardanda eſt executio ibidem numero 24 folio eodem.

Reſtitutionis in integr. ſola petitio, non habet vim retardandi executionem, niſi doceatur etiam de læſione ibidem num. 26 fol. 357

* Et an impediat alienationem rei ſuper qua fuit petita c. 16. nu. 19 — f 336

Reſtitutio in integrum non ſolum in ciuilibus, verum & multo magis in criminalibus retardat executionem in 2. p. c. 18. num. 43 — f. 558

* Etiam ſi contra petentem eſſet aliqua calumnia præſumptio ibid nu. 44 — f. eo.

* Dummodo de calumnia manifeſtè non appareat ibi. nume. 45 folio — eodem

Re-

Digitized by Google

Reſtitutio in integrum retardat executionem etiam ſi ſimus in poſſeſſorio & in caſu Ægidiana, etiam in caſu l ſin. C. de edict. diui Adr. ſol per viam exceptionis oppoſita ibi. nu. 50. & 51. fol. eod.
Reſtitutio in integrum non retardat executionem quando petitur aduerſus tres conformes ibidem nu. 87 fol. 360. lim ibi infra vt num 103 f. 361
Reſtitutio in integrum aduerſus decretum affirmatiuum, non retardat executionem, ſecundum ritum magna Curia Vicaria, & Regia pragmatica in Regno Neapolitano ibidem nu. 108. fol eod. 361
Reſtitutio in integrum ita demum retardat executionem, ſi fuit intentata, ante quam eſſet petita executio ibidem, numero 127. f. 362
Reſtitutione in integrum pendente poſſunt fieri noua probationes, noua confeſſiones, ac noua interrogationes, par. 2. cap. 18 num. 133 f. 363
Reſtitutio in integrum retardat executionem quando res eſt integra, ſecus ſi inſtrumentum aduerſus quod petitur reſtitutio iam fuerit inceptum exequi ibidem numero 145. folio eodem 363
Reſtitutio ſcripturarum originalium etiam lite pendente regulariter fieri poteſt p. 2. c 4. in 12. lim. nu. 7 f. 132
Facta tamen obligatione de reportando ibi nu. 8 f. eod.
Et dimiſſa in actis copia collationata ibi nu. 9 f eod.
Reſtitutionem ad appellandum petens ad illam obtinendam non ſufficit probare impedimenta 2. p. c. 14. de att ap. pen. reſt. in integ ad app nu 4 f. 315
Reſtitutio ad appellandum ex clauſula generali, ſi qua iuſta cauſa, & non ſolum minoribus, & perſonis priuilegiatis, verum etiam maioribus conceditur ibi. nu. 13 f eod.
Reſtitutione ad appellandum pendente, attentata non reuocantur ſi illam petens in ea ſuccubuit ibidem numero 28. folio 316.
Reſtitutio qua fit ex priuilegio attentatorum fit ad illum ſtatum in quo quis erat tempore attentationis non habito reſpectu, an ille fuerit legitimus, vel illegitimus 3. p cap. 24. q 8. nume 9. fol 32
Reſtitutio debet fieri vſque ad obolum pro purgatione attentatorū quod tamen quandoque Domini non attendunt 3. p. capit. 29. nu 21. & 23 f 89
Reſtitutio fit ad ſtatum percipiendi penſionem probata ſolum, ſoluta præſtatione penſionis 3 p c 29. nu 88 f 92
Reſtitutio petita etiam ſi nondum fuerit conceſſa, aut denegata operatur, vt interim dum diſcutitur, ſit ab executione abſtinendum 2 p c. 18. nu. 21 f. 356
Reſtitutio ſiue iure minorum, ſiue iure maiorum petatur debet plene probari cauſa, ſuper qua fundatur petita reſtitutio ibi nu. 31. f 357
Reſtitutio retardat executionem, etiam ſi non petatur iure communi, ſed de iure ſpeciali, puta ratione minoris ætatis, ſecundum aliquos ibi. nu. 39 f. e 357
Reſtitutio de iure communi dari ſecundum aliquos, & executionem retardare dicitur, quando datur minori & Eccleſiæ de iure vero ſpeciali, quando ſumus in beneficialibus ibi. nu 41. f eod.
Reſtitutione pendente, ſicut contra petentem reſtitutionem nihil eſt regulariter innouandum, ita nec contra eum aduerſus quem reſtitutio petitur ibi num 53 f 358
Reſtitutionem petenti ſi fuit præfixus terminus ad docendum de narratis in commiſſione reſtitutionis ſi in termino nihil docuit, oritur ex hoc contra eum præſumptio calumniæ ibid. nu. 73. f. 359
Reſtitutio aduerſus ſententiam Principis ſapit ſupplicationem ibi. num. 113 f 361
Reſtitutione aduerſus Principis ſententiam pendente fit executio indiſtinctè ſecundum aliquos ibidem, num. 114. fol. 362. vſque ad nu 122 incluſiuè. f. 362
Reſtitutio quæ concederetur ob non factas probationes non retardat executionem ibi nu. 134 f 363
Reſtitutio petita aduerſus inſtrumentum, contra quod ex forma ſtatuti nihil poſſit opponi, non retardat executionem ibi. num. 137. f. eod.
Reſtitutio petita per tertium venientem pro ſuo intereſſe non impedit, quo minus ea pendente primi collitigantes poſſint inſtare pro cauſæ expeditione, quia illa non retardat proceſſum, ibid. nu. 154 f. e 363
Reſtitutionis cauſa ſi ſit per Papam commiſſa, inferior non poteſt illa pendente, etiam in caſibus aliàs permiſſis executionem facere, ibi. nu 154 f. 364
Reſtitutus in integrum aduerſus rem iudicatam poteſt infra menſem gaudere beneficio regulæ de ſubrogan. par. 2. c. 4. in præfa. num 259 f. 61
Reſtitutus aduerſus deſertionem appellationis poteſt petere reuocari attentata pendente termino ad appellandum, p. 2. ca. 11. nu. 28. f. 186
Reſtitutus ad appellandum per iudicem, ſi aut omnino non appellauit, vel ſaltem infra 10. dies, geſta hac reſtitutione pendente non reuocantur tanquam attenta, p 2. c. 14 de att pend. reſt. in integ ad app nu. 31 f. 317
Reſtitutus ad appella. debet infra decem dies appellare, ibi. nu. 32. fol. eod & par. 2 cap. 12. de attent. appellat. penden. lim. 50. nu 125 f. 294
* Reſtituto minore aduerſarius quoque eſt in priſtinum reponendus c 18. nu. 56 f. 358
Retentionis exceptio occaſione melioramentorum in re factorum, an retardet attentatorum reuocationem, 3. p c. 24 q. 29. nu. 1. fol. 50
Retentionis exceptio videtur in effectu exceptio compenſationis. ibi. nu. 4 f eod.
Retentionis exceptio admittitur contra executionem ſententiæ, ibi. nu. 6 f. eod.
Retentionis exceptio procedit etiam in executiuis, & priuilegiatis, quando probatum eſt extare melioramenta, ibid. numero 10. fol. eod.
Retractationi ſubijcitur id, quod quis agit poſt inhibitionem ſibi factam ab eo, qui legitima iuriſdictionem exercet, c 20. in præf. nu. 29 f. 372
Retractatio ſuper attentatis non fit via executiua 3. par. cap. 24 q. 25 num. 40 f 48
Reuiſione cauſæ pendente poteſt fieri executio capitu. 19 nume. 16. fol. 366
* Et in hoc differt ab appellatione ibidem num 17. f eod.
* Et ita eſt de ſtilo Curia Delphinatus ibidem nume. 18. folio eod.
Reuocatio, ſeu reuocatio ſpolij in ver Spolium.
Reuocari quæ poterant ante ſententiam reuocari etiam poſſunt appel. pend. 2 par cap. 12 de attent appella penden. lim. 15. nu 5 fol. 260
Reuocatio attentatorum, ſeu reuocare in verb. Attentata.
Reuocatio attentatorum pendente nullitate per viam appellationis intentata tunc fit, poſtquam fuerit iuſtificata appellatio par. 2. capi. 12. de attent appella. penden. ampliat. 6. numero 4. folio 210.
Reuocatio interlocutoria per iudicem à quo facta irritat, & annullat proceſſum per iudicem ad quem, medio tempore factum ibidem lim 1. nu. 19 f 227
Reuocatio executionis facta poſt appellationem in poſſeſſorio interpoſitam de iure canonico, fit etiam ſi iudex ad quem, non inhibuiſſet, item non expectato, quod diffinitiuè pronunctetur ſuper iuſtitia, vel iniuſtitia appellationis, niſi ſit facta pendente tempore ad appellandum item non ſolum quando iudex à quo appellationem detulit, verum etiamſi illam expreſsè reiecit, ibi. lim. 15. nu. 23. 24 25. & 16 f. 272
Reuocatio inhibitionis tacita, prout eſt illa, quæ reſultat ex remiſſione cauſa facta per iudicem ad quem iudici à quo ſufficit, ut talis inhibitio non cauſet attentata cap. 20. in 2 limi princ. num 6 f. 398
Reuocatio attentatorum fit via extraordinaria, & ordinaria 3. p. capitul. 21. quibus, & quot mod. atten. reuocent. numero 1. fol. 2
Reuocatio attentatorum videtur eſſe fauorabilis, ibi. ca. 22. de att. & quis poſſ reuoc. nu. 10 f. 7
Reuocatio attentatorum datur etiam contra heredem, ibid. nu 13. fol. eod.
Reuocatio attentatorum expeditur officio iudicis, ibi. nume. 18. folio eodem.
Reuocatio attentatorum fit poſt concluſionem in cauſa, quando attentans in negocio principali ſuccubuiſſet, 3. p cap. 23. quando & intra quod tempus, nu. 57 f. 15
Reuocationi attentatorum nullo tempore præſcribitur ſecundum aliquos ibid. nu. 63 f. 16
Reuocatio attentatorum poteſt proponi etiam per viam exceptionis, ibi nu. 68 f. eod.
Reuocatio attentatorum poteſt proponi, & peti per viam nullitatis, ibi. nu. 72 f. o. 16

Digitized by Google

Reuocari attentatorum ſit officio iudicis, ibidem numero 76. folio 17.

Reuocationi attentatorum 30. annorum ſpatio præſcribi verius videtur ibi nu. 82 f.e. 17

Reuocatio attentatorum ſi deducitur per modum exceptionis durat perpetuo. ibid nu. 85 f. eod.

Reuocatio attentatorum ſi petatur per viam nullitatis ordinaria durat perpetuo. ibid nu. 89 f. eod.

Reuocatione attentatorum præſcribitur, & via praeluditur per præfixionem termini ad docendum de eis, ibidem. numero 98. fol. 18

Reuocationi attentatorum etiam minori ſpacio 36. annorum præſcribitur, quando ſumus in terreo in caſu alias à Rota conſiderato, de quo ibi nu 102 f. 19

Reuocationem attentatorum petenti regulariter obſtat exceptio, quod notorie conſtet de ſuo nō iure, 3. p. c. 24. de reo. & excep. quaſt. 1. nu. 21 f. 23

Ampliatur, quatuor modis num. 32. & totidem limitatur 52. & declaratur quinque modis, vt ibidem num. 65. folio 23. 24. & 26.

Reuocatio attentatorum facta per viam gratiæ ad inſtantiam partis eſt reuocanda ſi incipiat conſtare de non iure illius, qui reuocationem obtinuerat, ibid nu. 50 f. 24

Reuocatio attentatorum in cauſa profana, ſi fiat etiam ad inſtantiam illius de cuius non iure conſtat, poſſeſſio tamen rei ſibi nō reſtituitur, ibi. nu. 55 f. 25

Reuocatio attentatorum, & reſtitutio, quæ fieret ex officio iudicis ad peccatum euitandum non impeditur ex obiecta defectus proprietatis notoria, ibi nu. 64 f. 26

Reuocatio attentatorum non ſolum retardatur, quando conſtat de bono iure attentantis verum etiam iudicis arbitrio eſt moderanda, 3 p. c. 24 q. 3. 1 nu. 6 f. 41

Reuocationis attentatorum Iudicium in pluribus eſt priuilegiatū & primo vt in eo procedatur ſine ordine iudiciario, etiam ſi quis iuraſſet ſeruare ordinem iudiciarium, 3 p. c. 25. nu 6 7. & 8. f 52

Reuocatio attentatorum quando fit ad inſtantiam partis, fit citata parte, & cum cauſæ cognitione 3. par capi. 25 nume. 33. folio 54.

Reuocationem attentatorum petenti incumbit probare fundamentum, & neceſſariæ ſuæ intentionis, ſcilicet eſſe appellatum, & pendente appellatione innouatum, 3. par. cap. 26. num. 4. folio 58.

Reuocatio attentatorum fit ad eum ſtatum, à quo quis cecidit propter innouationem aduerſarij, etiam ſi ex aduerſo negetur hunc ia ſmont ſtatum habere fundamentum, vbi ſubſiſtere poſſit ſed eſſe nerum beneficium, vt nu. 28 vbi ponitur exempla, 3 p. c. 26. nu 27 f. 59

Reuocationem attentatorum, quæ fit per officium iudicis oportet quod præcedat cauſæ cognitio 3 parte, capi. 26. num. 105 fol. 65.

Reuocatio attentatorum dupliciter fieri poteſt, aut ex officio iudicis nobili, & tunc motu proprio, aut ad partis inſtantiam ex iudicis officio mercenario 3 p. c. 27 nu 6 f 68

Reuocatio attētatorum petitur per viam ordinariam, puta actionis, appellationis, nullitatis, & querelæ facit, vt ſententia deſuper lata cenſeatur diffinitiua 3 p. c 28. nu 39 f. 77

Reuocatio attentatorum poſt iudicis recuſationem ſecundum aliquos fit per arbitros iuris 3. p. c 27. nu 49 f. 71

* In reuocatione generali vnionum non comprobēditur illa, quæ in augmentum cultus diuini facta fuit, c. 12. lim. 18. num. 8. f. 263

Reo altero ex duobus debendi conuento an poſſit lite pendente cum iſto conueniri alter in ver. lis.

* Reuiſio ſententiæ procedit ad inſtar appellationis c. 12. lim. 50. num. 172 f. 296

* Et tempus ad obtinēdam reuiſionem currit à die notitiæ. ibi. eo nu & fol.

Reus alter credendi conueniens debitorem an impediat correum poſſe agere contra eundem in ver. lis.

Reus de cuius non iure conſtat, poteſt dare obiectus 3 p. c. 24. de reo. & excep q. 1. nu 31 f. 23

Reo ſufficit vincere per nouitas actoris ibid nu. 36 f eod.

Rota tenet, quod ſi præſentatus, pro quo ſit lata ſententia & ab ea appellatum pendente appellatione poſſeſſionem capiat, talis poſſeſſio dicitur attentata, & quomodo hoc procedat p. 1 c 12 de att. app pen. lim 40. nu. 11. 12 & 13 f 280

Rota communiter tenet, quod facta fide legitima de appellatione & etiam de attentatione immediate poſſunt attentata reuocari 3. p. c 26 nu. 16 f. 58

Rota non attendit laudum latum vigore compromiſſi lite in Rota pendente c. 4 lim. 14. nu. 6 f. 136

* Reus in ſecunda inſtantia etiam appellatione pendente poteſt ex indicijs ſufficientibus primæ Inſtantiæ torqueri, ſi in prima omiſſum fuit petere vt torqueretur. cap. 12. lim. 15. numero 11. fol. 260

Reus quando de litis pendentia excipere non poſſit. capit. 4. limit. 2. num. 80 f. 125

S

SAcerdos accuſatione pendēte prohibetur miſſas celebrare, ratione peccati p. 2 c 4. Decla. 4 nu. 14 f. 158

Intellige, quando non erat in quaſi poſſeſſione celebrandi ibid. nu. 15. & quando erat publice diffamatus, ſecus aliàs ibidem nu. 16

Satiſdatio renunciationem noui operis ad eum ſtatum redigit, vt illa ſit remittenda. & conſequenter poſtea factum, tanquam attentatum non reuocatur cap. 20. in 2. lim. princ. num. 12. folio 399.

Quæ ſatiſdatio, quando oporteat uide ibi nu. 13. & 14 f eo.

Satiſdare de lite proſequenda, aut de iudicio ſiſti non tenetur quis coram arbitro regulariter par. 2 c. 25. de att pend. comprom. nu 9 f 321

Scandalu, & Rixa, vt tollantur multa tolerantur par. ca. 4. Ampl. 2. nu. 1 f. 102

Falbs pendente lite ibi nu. 2. & ſeqq. f. eod.

Scandalum allegare non ſufficit niſi probetur d. cap 4 in 13. limit. nu. 10 fol. 136 & per totam limitationem vbi multa de ſcandalo.

Scandalum vbi ex reuocatione attentatorum proueniret, tunc reuocatio ceſſat. p. 2. c. 12 de atten. app. pend lim 46 nu. 1. f. 283. & ibi exemplum in exhumatione corporis mortui num. 2. fol. eodem.

Scientia attentatorum in anteceſſore operatur, vt etiam ſucceſſor teneatur ad reuocationem attentatorum in 1. par. c. 1. nume. 65. f. 15

Scientia geſtorum à ſuo Procuratore poteſt in Domino præſumi multis modis ibi. nu 88. vide quinque modos ibi. à num. 89. f. 16. vſque ad nu 95 f 17

Scientia attentatorum per procuratorem in Domino regulariter nō præſumitur ibi. nu. 103 f. 17

Scientia in Domino non præſumitur de geſtis à procuratore, ad hoc, vt incidat in pœnam l ſi quis maior, C. de tranſa. ibi nu. 104. f. eod.

* Scientia litis pendentiæ ad inducendam litem quando colligatur. c. 4. in prof nu 131 f. 53

Scientia clara citationis requiritur, neque ſufficiunt coniectura. vbi agitur de præiudicione p. 2. c. 4. in præfa. nu 72 f. 49

Idem dicitur de lite mota ibi. nu 73 f eo.

* Scientia omnium qualitatum, quando requiratur. ibi. nume. 75. fol. 49

* Inter ſcientiam, & ignorantiam an detur medium ibi num. 74. f. eod.

Scientia clara probari debet, vbi agitur de amiſſione iuris quæſiti, nec ſufficit fama, aut ſcientia præſumpta ibidem nume. 76. f. eod. 49

Scientiam alicuius rei quis habere non dicitur, niſi habeat notitiam omnium qualitatum ipſius rei part. 2. capitu. 4. lim. 27. num. 19 f. 153

Præſertim, quando agitur de amiſſione iuris, aut de faciendo aliquem incidere in pœnam ibi nu. 20 f. eod.

Scientia idem operatur quod denunciatio p. 2. c. 12. de atten. app. pend. ampl. 15. nu. 41 f 219

Scientia ſententiæ debet eſſe talis vt quis ſciat eam latam & ſic lata eam p. 1. c. 12. lim 50 nu. 175 f 296

Scientia litis non ſufficit, ſed requiritur ſcientia ſententiæ ad hoc, vt currat tempus ad appellandum ibi. nu. 188 f eod.

Scire non dicitur, niſi qui certo ſcit 1 p c. 1. nu. 87 f. 16

Scripturarum originalium reſtitutio fieri poteſt pendente lite in verb. Reſtitutio.

Scriptura extracta per alium notarium, quam qui de illa fuerat rogatus, non ſufficit ad probationem attentatorum 3. p. cap. 20. num. 66 f 63

Scriptura præſumitur falſa ſi allegetur poſt tranſactionem. cap. 30. num. 45 f. 100

Sen-

Digitized by Google

* Sententia lata ab non habente iuriſdictionem nulla eſt.capi.17. num.107 f.348

* Sententia euidenter iniuſta, & nulla non meretur executionem. c.12 lim 6.nu.11 f.244

* Sententia remiſſa ad conſilium ſapientis an ſit nulla c.9.num.8. fol. 177

* Sententia eſt nulla ſi ſit ſine conſilio, vel ſi conſilium datum ſit extra terminum ſtatuti.ibi.nu 9 f.a.177

* Sententia priuatoria lata contra aliquem ſi pendente termino ad appellandum capta ſit poſſeſſio dicitur attentata. cap.11.num. 24. f.185

* Sententia quæ tranſiuit in rem Iudicatam, ſi contra eam petita ſit reſtitutio in Integrum præſumitur iuſta donec fuerit retractata c 12.in pref nu. 131 f.198

* Sententia vna an poſſit eſſe ſuper petitorio, & poſſeſſorio.d ca.12. lim.1.nu.13 f.234

Sententia lata ſuper Attentatis ſapit naturam meri poſſeſſorij in præfat.1.par.nu.98 f.7

Sententia lata poſt reſignationem cum procuratore reuocato à reſignante, per reſignationem dicitur nulla par.1.c.3. num.107. folio 28

Sententia lata contra vnum ex duobus reis, non nocet alteri ibid. num.157 f 31

Sententia à ſubrogato obtenta per Audicatiam contradictarum, abſque ſubrogationis intimatione eſt nulla ſufficeret tamen intimatio facta procuratori per contradictas part.2 cap.4. in præf.nu.193 f 56

Sententia quæ tranſitum fecit in rem iudicatam dicitur litem finire & extinguere ibid nume.250 fol 61. Vide ibi ad hoc duas ampl.& 8. limitationes à nu.253.f.6.. vſque ad num 280. fol. 63

Sententia, quæ tranſitum fecit in rem iudicatam tollit vitium litigioſi ibid.nu.250 f.61

Sententia lata ab obſeruatione Iudicij dicitur interlocutoria, non diffinitiua ibi nu.261 f 62

Sententia lata poſt ceſſionem liti & cauſa non valet etiam ſi renunciatio non ſit facta a Domino, ſed a procuratore ſpeciali ibid. nu 288 f.63

Sententia declaratoria ob non paritionem iudicato lata pendente iudicio inopia ſuper expenſis reſeruatis in fine litis nō dicitur attentata d c 4.nu 2.lim.nu.26 f.121

Sententia lata in cauſa criminali, quæ parit præiudicium cauſæ ciuili in Rota pendenti dicitur attentata d.cap.4.limit.23.nu. 28. f.151

Sententia & proceſſus facti in iudicio particulari pendente lite ſuper vniuerſali valent, & tenent d.cap.4 lim.26 num.3.folio 152.

Sententia proceſſus, & alia geſta poſt recuſationem iudicis, an ſint ipſo iure nulla, variæ fuerunt Doct.opin.d p.2. cap.6. num.1. folio 167

Prima opi. eſt, quod valeant, niſi appelletur, & hoc dicitur communis ibi.n 2. Secunda opi.eſt quod ſint ipſo iure nulla & hoc eſt magis communis, & ſecundum eam ponitur regula affirmatiua d num 2. & nu 4.quæ ampliatur 7 modis, limitatur decem modis, & 9 modis declaratur, vt videri poteſt à num. 11.& f.168 vſque ad nu 77 f.171

Sententia lata dilatione pendente eſt nulla par 2.cap.7 num.3. & 4. f 172

Sententia & proceſſus facti relatione pendente ſunt nulli d. p. 2.c. 8 nu.7.f.175.& latius in ver Relatio

Sententia in notorijs mandatur executioni etiam pendente tempore ad appellandum par.2.c.11.nu 32 f 186

Idem in ſententia lata in poſſeſſorio ibid. num 33. fol eod fallit hoc duplici modo nu.34 & 35. & 36 37. & 38. & 39. folio eod 186

Sententia excommunicationis lata pendente termino ad appellandum an valeat in verb. Excommunicatio.

Sententia, quælibet trahens ſecum executionem, operatur vt geſta pendente tempore ad appellandum non ſint attentata ibi. nu. 43. f.187

Sententia dicitur tranſiuiſſe in rem iudicatam, quando Iudex ſtatuit terminum pro ſeruato, & antequam pro parte appellantis fuerit facta inſtantia pro declaratione termini, ſane lapſi quatuor anni, & deinde pro parte appellati terminus fuit reſolutus in interlocutoriam d par.2 cap 12.in præfa. num.31. fol. 192

Sententia lata ab Epiſcopo depoſito, pendente appellatione per ipsū à depoſitione interpoſita, dicitur valida ibi.nu 96 f.196

Pro Sententia à qua fuit appellatum regulariter non præſumitur ibi.nu.127 f.198

Immo ſententia illa dicitur iniuſta ibi nu.128 f.eod.

Et nullum operatur effectum.ibi nu.129 f.eod.

Sententia ſi contineat plura capita, & ab vno fuerit appellatum, ſi ſententia tempore appellationis non erat publicata quoad alia capita, non cenſetur tranſiuiſſe in rem iudicatam, cum in dubio pro non deſertione iudicetur.in 2.p.c.12 de atten.app. pend.amp.1.nu.29 f.202

Sententia lata ſuper appellatione interpoſita poſt decem dies datos ad appellandum, etiam ſi de facto fuiſſet talis appellatio per partes proſecuta, non valet ibi amp.2 nu 18 f.206

Sententia non eſt intimanda parti, quæ habuit illius notitiam ibid. amp.15 nu 36 f.219

Sententia interlocutoria, quæ dicatur remiſſiuè ibid lim.1.nume.6. fol. 227

Sententiarum triplex genus, videlicet diffinitiua, interlocutoria, & mixta: remiſſiuè ibi nu.4 & 5 f 226 & f ſeqq.

Sententia diffinitiua, & poſſeſſio eius vigore capta, pendente appellatione ab interlocutoria, antequam eſſet inhibitum, nō dicitur attentata, aut ſequeſtranda ibi nu.13 f.227

Sententia interlocutoria vim diffinitiuæ habens, quæ dicatur remiſſiuè, ibi nu 63 f.219

Sententia interlocutoria de aliquem torquendo ſi ſit lata & ab ea appelletur, non poteſt appellatione pendente executioni mandari, etiam ſi iudex à quo non fuerit inhibitus ibi num 101. 102 & 105 f 231.& 232

Sententia interlocutoria nulla etiam ſi ab ea ſit appellatum, & eius vigore inhibitum poteſt Iudex ſuam interlocutoriam reuocando iterum pronunciare c.20 ampl.1.nu.12 f.384

* Sententia Interlocutoria quæ c 12.lim.1.nu.6 f.227

* Sententia, diffinitiua quæ ibi.nu.5 f.eod.

Sententia diffinitiua lata poſt appellationem antea ab interlocutoria interpoſitum an valeat cap.12 lim.1.nume.114.& 115. fol 232

Sententia, ſiue decretum taxationis expenſarum, potius videtur diffinitiuæ vim habere, quam interlocutoria ibid. numero 119. fol 233

Sententia tot ſunt, quot ſunt illius capta ibid. nume.12. limita.2. folio 234

Sententia aperte iniqua non eſt exequenda ibid.limita.8 num.35. fol. 249

Sententia ſi ſit euidenter iniuſta, etiam in poſſeſſorio facit eſſe locū appellationi quæ operatur effectum ſuſpenſiuum, & impedit executionem ibi.lim.25.nu.15 f.271

Sententia lata per ſecundum iudicem pendente appellatione à ſententia lata per primum, etiam ſuper eadem re, & inter eaſdē partes, valet, nec dicitur attentata, quando ſuper eadem re fuit coram diuerſis iudicibus partibus non opponentibus proceſſum ibid lim.47 nu.1 f.283

Sententia quando non tranſit in rem iudicatam, poteſt extra decēdium appellari ibid.lim 50.nu.83 f.291

Sententia lata ſuper appellatione extra decem dies interpoſita, eſt nulla etiam ſi ſuper tali appellatione ambæ partes ſponte, & ſcienter proceſſiſſent ibi.nu.88 f 292

Sententia conditionalis etiam pendente conditione dicitur aggrauare ibid nu.122 f 294

Sententiæ fides eſt facienda per publicum inſtrumentum ibi nume. 176 f.296

Sentētia lata in fauorem tertij, qui lite pendente venit ad cauſam, & contra eum, qui prius egerat contra intruſum, poteſt contra intruſum etiam appellatione interpoſita per præfatum actorem, & illa pendente executioni demandari ibid.lim.51. nu. 3. f 299

* Sententia lata ad relationem legitimè allegati ſuſpecti dicitur nulla c.6.nu 25 f.169

* Sententia ad relationem alterius lata non tranſit in rem Iudicatam ſecundum comm.ibi.nu 26 f eod.

* Sententia lata à Iudice recuſato, & lata ad relationem ſuſpecti eſt nulla ibi nu.30 f.eod.

* Sententia lata in iudicio executiuo an ſit interlocutoria vel diffinitiua.c.12.lim.1.nu.9 f.227

* Sententia lata per Principem ad relationem deputati ab eo ad referendum, non reputatur ſententia Principis, ſed ipſius referentis.c.6.nu 26 f.169

* Sententia non requiritur in priuatione feudi, ſed ipſo iure ſtatim tempore conceſſionis eſt domino apertum feudum c.4.ampl.1. num.8 f 100

Sententia in curia Delphinatus executioni demandatur oppoſita etiam incidenter illius nullitate par. 2. cap. 17. de att nulli pe. num. 6 fol 340
Sententia nulla, puta quia lata ex falſis allegationibus executio nō datur ibi num. 9 fol. eodem
Sententia, ſi non fuerit appellatione ſuſpenſa regulariter debet executioni demandari ibid. nu. 20 fol. 341
Sententias proferri parum eſt, niſi etiam debita executioni demandentur ibi. num. 22 fol. eodem
Sententia lata in poſſeſſorio executio fieri poteſt pendente appellatione, niſi superueniat inhibitio in præſ. c 29 in 1. ampl prin. nu. 19 & 20 fol. 384
Sententia per falſum procuratorem obtenta, non valet, & poteſt etiam vſque ad mille annos dici de eius nullitate d. c. 20. in 5. amp prin. nu. 4. & 5 fol 385
Sententia lata poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis a nocatorio ſubreptitia & non tribuentis iuriſdictionem eſt attentata, niſi Iudex, aut pars eſſent certi de huiuſmodi defectu d. c. 20. in 11 ampl. prine nu 19 & 20. f. 389 & ſeq.
Sententia contra principalem lata, non mandatur executioni, ſine nouo proceſſu, contra fideiuſſorem contractus d c. 20 in 6. limi. prin num. 14 fol. 402
* *Sententia contra principalem mandatur executioni contra citatum, quatenus ſua intereſſe putauerit c. 1. in proſa. num 535* fol 79
Sententia poteſt ſubſcribi ex noua commiſſione, quando conſtat de bono iure, coram vtroque iudice, etiam ſi conſtaret de ſubreptione inhibitionis c ap. 20. lim. 12. nu. 18 fol 406
Sententia non eſt exequenda, quando conſtat de meliorament is, & illa, vel ſunt liquida, vel parata eſt pars illa incontinenti liquidare in 3 par. c. 14. q 29 nu 8 fol. 50
Etiam ſi nollet præſtare cautionem de illis reficiendis ibid. nu. 9 fol eodem
Sententia ſuper attentatis lata ante omnia ſunt executioni demandanda 3 p c. 24. q 30. nu. 2. fol 50 dummodo diffinitiuæ ſint, vel habeant vim diffinitiuæ ibid num. 3 fol eodem
Sententia, & res iudicata, non debet exequi, quando pars fuit admiſſa ad probandum de iniquitate ſententiæ, nec fuit aliquid oppoſitum, nec minus appellatum 3. p. c. 24 q 31. numer. 3. fol. 51. immo conſtito de illius iniquitate, Iudex debet illam reuocare ibid num 4. & 5 Secundum communem opinionem. fol. eodem 51
Sententia ferenda in cauſa attentatorum cum minori maturitate videtur ferri, quam ferantur aliæ ſententiæ diffinitiuæ in 3 p. c. 25. num. 42 f. 54
Sententia ſola non dicitur facere rem litigioſam in 3. p. c. 26. nu 12. fol 58
Sententia per quam quis condemnatur ad purganda attentata, nō deberentur illa probari, ſi ſententia tanquam notoriè iniuſta, reuocaretur in dubium in 3. par c. 26. nu. 111 fol. 65
Etiam ſi in rem tranſiuiſſet iudicatam ibi. nu. 112 eod fol. 65
Sententia ſuper attentatis poteſt eſſe expreſſa, & tacita in 3. par c. 28. num. 1 fol. 74
Sententia lata ſuper attentatis, an poſſit per iudicem reuocari, nu. 8. f. 75. & infra ſub nn. 26 & 27. & 29 in 3 par. cap. 28. ibi. fol. 76
Sententia lata ſuper attentatis, an ſit diffinitiua, vel interlocutoria in 3. p. c. 28 nu. 3 f. 74 & infra ibi. nu. 11 f. 75
Sententia ſuper attentatis ſecundum aliquos diffinitiua dicitur vel ſaltem vim diffinitiuæ habere in 3 par. cap. 28. nume. 15. fol. eod. 75
Sententia lata in ſpolio dicitur diffinitiua in 3. par. c. 28. num. 15. fol. eod. 75
Sententia ſuper attentatis ſecundum alios dicitur eſſe interlocutoria ibid num. 17 fol eodem
Sententia ſuper attentatis, quoad taxam notario ſoluendam dicitur habere vim diffinitiuæ in 3 p. c 28. num. 32. f. 76
Sententia lata ſuper ſpolio attentato, tunc dicitur habere vim diffinitiuæ, quando fuit principaliter, ſecus ſi reuocatio fuiſſet incidenter propoſita ibid. num. 36 fol. 77
Sententia lata ſuper attentatis ſecundum aliquos diffinitiua dicitur quando fuiſſet ſeruatus ordo iudiciarius, licet minus verò ibid num 37 fol eodem
Sententia in cauſa attentatorum, habet vim diffinitiuæ, quoad hoc, vt tanquam interlocutoria, non poſſit per iudicem reuocari ibi. num 40 f. eodem 77
Sententia tres in cauſa attentatorum lata præſupponunt appellationem ibi. num. 47 f. 78
Sententia lata in cauſa attentatorum ſuper totali poſſeſſione apponitur ſequeſtrum ibid. num. 150 f. 86
Sententia in cauſa attentatorum eſt ferenda cum condemnatione fructuum perceptorum, & qui percipi potuerunt, ac etiam expenſarum refectione ibi. nu. 152 fol. eodem
Sententia lata ſuper vno ex pluribus attentatis, non præiudicat quoad alia attentata quæ petita non fuerunt ibid. num. 153. fol. eodem 86
Sententia in cauſa attentatorum ferenda formula ibid. num. 160. fol. 87
Sententia ſola non ſufficit ad purgationem attentatorum, niſi fuerit executioni demandata in 3 p c. 29. nu. 17 fol. 89
Tam quoad expenſas vt nu 18 ibid. fol. eodem
Quàm quoad fructus vt num. 19 fol. eodem
Licèt ſecus ſit quoad damna, quia ſi illa non ſunt reſtituta non per hoc retardatur cognitio negotij principalis vt num. 20. ibi. fol eodem 89
Sententia ſi dicat poſſeſſionem reſtituendam ad priſtinum ſtatum, intelligitur de ſtatu bono, & legitimo ibid nu 93 fol. 92
* *Sententia appellatione in dubio diffinitiua intelligitur, c. 12. lim. 1 num 8* fol. 227
* *Niſi tam in diffinitiua quàm in Interlocutoria eadem ratio, vel maior militet, vel ſubiecta materia ſit indifferens ibidem eodem nu & f.*
* *Sententia ſententia quando præiudicat tertio quoad effectum appellandi. c. 12. Ampl. 14. nu. 16* fol. 215
* *Sententia ſuſpenſio in quibus inducta cenſeatur. cap 12. in præf. num. 122* fol. 197
Sententia nulla vt puta quia lata ex falſis allegationibus executionis non datur in 2. p. c. 17 nu 9 fol 340
Sententia ſi non fuerit appellatione ſuſpenſa, regulariter debet executioni demandari ibid num. 20 fol. 341
Sententias proferri parum eſt, niſi debito executioni demandentur ibid. num. 22 f eodem 341
Sepultura corpori defuncti debitoris denegatur donec creditoribus ſatisfiat, eiſdem creditoribus inſtātibus de conſuetudine Angliæ p. 2 c. 4. lim. 13. nu. 4 fol. 135
Et pendente appelatione ab eiſdem creditoribus interpoſita non poteſt tradi ſepultura ibid nu. 5. fol. eodem
Sepultura etiam de iure communi ad inſtantiam creditoris denegatur illi, qui erat obligatus vigore guarētigia ſecundū aliquos ibid. num. 6 fol 136
Appellatio non poteſt impedire ſepulturam ibi. ſecundum comm. op. num 7 fol eodem
Sequeſtrationem bonorum inducere litis pendentiam par. 2. cap 4. in præfat. num. 244 fol 60
Contrarium ibid. num. 245 fol 61
Vnde per ſequeſtrationem non dicitur res effici litigioſa ibid. nu. 246 fol. eodem 61
Sequeſtratio fructuum, vbi aliàs de iure fieri debet ceſſat, quando ob paupertatem quis fame poſſet perire d cap. 4. declar. 4. nu. 31 f. 159
Sequeſtratio bonorum mobilium inquiſiti fieri poteſt etiam accuſatione pendente, vbi eſt timor barattationis d. p. 1. c 5. num. 28 fol. 164
Sequeſtratio poſſeſſionis ſecundum formam Clementinæ ad comprehendas de ſequeſt poſſ. & fruct. etiam appellatione pendente fieri poteſt 2. par cap. 12. de atten appel. pend. limi. 12. num. 2. fol. 255
Sequeſtratio poſſeſſionis in cauſa profana poſt appellationem facta. cenſetur attentata etiam ſi fieret ad tollenda ſcandala ibid num. 3. & 4 f ead num. 22 fol. 256
Sequeſtratio decreta in ſententia fieri poteſt, etiam ſi ab ordinario ſecundū formam d. Cle ſequeſtrante iterum appelletur niſi ipſe appellationi detulerit ibid. 9. & 10 fol. eod 255
Sequeſtratio regulariter eſt prohibita. c. 12 lim. 13. nu. 27 f 256
Sequeſtrum non conceditur, quando lata eſt ſententia ſuper attentatis in proſa. par. 1. num. 99 fol 8
Sequeſtrum decretum, & conceſſum per Iudicem à quo poſt ſententiam latam in poſſeſſorio dicitur attentatum eo. p. 1. c. 2. nu. 3 fol 18
Sequeſtrum etiam factum ad tollenda ſcandala lite pendente dicitur attentatum ibi. c. 4. in. 2. amp. nu 2 fol. 102
Etiam ſi fiat vigore Breuis Apoſtolici ibi nu. 3 fol. eodem
Sequeſtri relaxatio, fructuumque ſequeſtratorum conſignatio facta poſt inhibitionem Rotalem in fauorem eius qui ante inhibitionem fuit rite immiſſus in poſſeſſionem vigore Laudi, non dicitur attentata d. c. 4 in 2 lim. num. 107 f. 117

Se-

Sequeſtrum factum à Iudice à quo in cauſa profana ob timorem armorum, & ad vitanda ſcandala dicitur attentatum p.2.ca.12.de atten.app pend. Ampl.7.nu.2 f.230

Secus in cauſa beneficiali ibi.nu.3 f.eod.

Sequeſtrum contra poſſeſſorem appellatione pendente regulariter fieri non debet ibi.lim.12.num.1 f.254

Sequeſtrum in cauſa beneficiali in ſententia decretum exequi poteſt appellatione pendente, etiam ſi fuerit appellatum à ſententia, & ab omnibus inde ſecutis ibi.nu 5 f.255

Sequeſtrum appellatione pendente in beneficialibus fieri poteſt etiā ſi non in ipſa ſententia, ſed paulo poſt fuiſſet decretum, puta in ſequenti audientia ibi.nu.6 f.e.255

Sequeſtri in ſententia decreti vigore, etiam ſpiritualia ſequeſtrari poſſunt ibi.nu 7 f.eod.

Sequeſtrum fit appellatione pendente, etiam ſi non ſit in ſententia decretum, quando per poſſeſſorem fructus diſſipantur, immo & ſi de dilapidatione dubitaretur ibi.nu 11.& 12 f.eod.

Sequeſtrum in prima inſtantia contra ſuſpectū de dilapidatione, non videtur concedendum, quando ille eſt ſoluendo, ſecus in 2.inſtantia, in qua hæc conſideratio non adhibetur ibi. nu 13.& 14 f.e.255

Sequeſtrum ad tollenda ſcandala etiam pendente appellatione an poſſit fieri ibi.nu 22.& quomodo nu.23.& 24 f 256

Sequeſtrum in beneficio apponi poteſt etiam poſt appellationem per tertium interpoſitam, ex quo videtur reſpicere illius fauorem. lim 16.nu 3 f.261

Sequeſtrum non apponitur lata ſententia contra poſſeſſorem in cauſa attentatorum in 3.p c 28 nu 28 f.76

* Sequeſtrum non ſolum per Iudicem ad quem, ſed per Iudicem à quo antequam appellatio fuerit ſuperiori præſentata fieri poteſt c.12.lim.12.nu.29 f.256

* Ac etiam ſi ſit ab executione appellatum fieri poteſt. ibi.num.30. f eod.

* Nam fit propter timorem dilapidationis ibi.nu.36 f.257

* Sequeſtrum factum citata parte, & ſummarijs factis Informationibus an ſatisdatione tollatur ibi.nu.32 f.256

* Per Sequeſtrum panduntur ſecreta, & vires patrimonij debitoris contra quem ſequeſtrum decernitur ibidem numero 39. fol. 257

* Sequeſtrum non eſt iudicium per ſe, ſed præparatorium alterius iudicij c.4.in præfa.nu.247 f.61

* Verbum ſequeſtramus à iudice prolatum inducit ſequeſtrum, & habet locum clem.2.de ſeq poſ.cap.20. declarat.1.nu.42. fol. 418

Sequeſtrum an ſit apponendum lata ſententia in cauſa attentatorum contra poſſeſſorum 3.p.c.28.nu.138 f 85

Non eſſe hoc caſu apponendum ibi.nu.142 f.eo.

Sequeſtro ex officio poſt latam ſententiam in cauſa attentatorum appoſito, an purgatis attentatis, cenſeatur illud relaxatum, vel ſint expectandæ deſuper tres conformes, remiſſiuè ibi. nu.151 f.86

Sequeſtrum nullitate pendente citra vitium attentati fieri poteſt videlicet ipſius rei ſi ſit mobilis, vel fructuum ſi ſit immobilis dummodo adſit in victore ſuſpitio dilapidationis in 2 p.c.17. nu.155.156.157.& 158 f.311

Sequeſtrata poſſeſſionis relaxatio, videtur trahere ſecum executionem p.2 c.11.nu.44 f.187

Sequeſtrari poſſunt etiam appellatione pendente bona illius, qui eſt de fuga ſuſpectus parte 2.cap.12.de attent. app.pend. limita.31.nu.2 f.275

* D.Sfortia Oddus Peruſinus Laudatus. cap.6. num 77. in fine fol. 171

Signatura ſolet Reo in cauſa attentatorum vt ſe valeat à prætenſis attentatis liberare ſuccurrere per præfixionem termini ad docendum de illis, & in hoc concedere ſibi commiſſionem 3.p. c.24.q.16 nu 3 f.48

Præſertim inſtantibus aliquibus magnis ferijs ibidem nume. 4. fol. eod.

* Signatura non dat commiſſiones contra Iudices non deferentes appellationi, niſi magna eſſet proteruitas, & inobedientia, quia huiuſmodi pœnæ non ſunt in vſu. capit.12. Amplia.5 nume. 18. f.209

Silentium perpetuum vbi imponitur ibi oritur exceptio perpetua de negata audientia 3.p c.28 nu.85 f.80

Simonia exceptio, an retardet reuocationem attentatorum 3.p ca. 24.q.27.num.1 f.49

Simonia in cauſa non datur remiſſoria in 3 par.cap.26 num 116. fol. 65

Simonia purgatur ſolentia & autoritate Papæ, in 3.p c.29. nu.57. folio 91

Simoniacus pendente inquiſitione ſuſpenditur ab adminiſtratione ſpiritualium p.2.c 4.decla.4.nu.41 f.160

Simoniacus efficitur inhabilis ad beneficia 3.par. capitu.24. q.27. num.3 f 49

Sindicus generalis communitatis non attentat quoad communitatem.in 1.p c.1.nu.26 f.13

Sindicus an poſſit recuſari tanquam ſuſpectus remiſſiuè par.2. cap. 6.num.43 f.117

Sindicus alicuius collegij, an valide appellet, ita vt eius appellatio faciat attentata 2.p.c.12.de atten.appella pend lim.50 nu. 57. f.189

Solutio precij fieri poteſt pendente lite abſque præiudicio attentatorum par.2 c.4 lim 20.nu.11 f.144

Solutio pœnæ conuentionalis per acceſſum ad Principem pendente compromiſſo, per alterum ex compromittentibus factum, & in dictis impetrationem, ita demum eſt facienda, ſi reſcripto impetrato vſus ſit p.2 cap.15 de atten pend.comprom.num.21 1. f 332

* Species omnes ſub ſuo genere comprehenduntur.cap.4.limit.1.nume.62 f 112

* Ad poſitionem ſpeciei ſequitur neceſſario poſitio generis d.nu. 62. f.eod.

* Spolianti tanto tempore denegatur audientia ſuper primo ſpolio, quanto ſe in ſpolio attentato confouit p 3.c.24 q.7.nu.6 f.31. & c.31.nu 186 f.134

Spolians alium & obtinens inhibitionem à Iudice, ne quis eum moleſtet, poteſt non obſtante inhibitione coram alio Iudice conueniri & valet proceſſus c.20.in 7 lim princ.nu 2 f.403

Spolians aliquem violenter, contra l.ſi quis in tantum, C vnde vi cadit à iure ſuo 3.parte. capitul.24. quæſtio. 10. numero 17. fol. 37

Spoliare quando dicatur Index in uerb Index.

Spoliare non dicitur expellens alium pro defenſione rei ſuæ p 2. c 4. in 1.lim.nu.34 f.110

Spoliatio deducta per modum reconuentionis contra attentata non retardat illorum reuocationem ſicut nec quando opponitur per viam exceptionis 3.parte, capit.24.quæſtio.14. numero 6. fol. 42

Spoliatus habet facultatem incontinenti recuperandi poſſeſſionem ſecundum comm.opi.p.2 c.4.in 1.ampl. num.9. limitatur vt ibi.nu.2 f.100

Spolians ingrediens lite pendente poſſeſſionem à qua fuerat ante litem electus, dicitur attentare d.capit 4 in 1.limita. num.28. folio 110

Spoliatum poſſe incontinenti recuperare poſſeſſionem in verb. Recuperatio.

* Spoliatus non eſt reſtituendus, quando poſſeſſio aduerſarij eſt continuanda c.20.ampl 17 nu 3 f 392

* Spoliatus qui non fuit integre reſtitutus poteſt petere reſtitui in quacunque parte petitorij, & illud ſuſpendere. cap.31. nume. 178. f.118

* Spoliatus à Iudice ad inſtantiam partis, cenſetur à parte ſpoliatus cap 20.declar 1.nu.16 f 417

Spoliatus vbi periculum ſcandali imminet non eſt reſtituendus d. c.4.lim.13 nu 3 f.131

Spoliatus poteſt renunciare remedio ſpolij in verb. Renunciatio.

Spoliatus à Principe non agit remedio can reintegranda par.2. ca. 12.de atten app.pend.lim.52.nu 10 f.301

Spoliatus à Principe, ſicut non reſtituitur aduerſus ipſum Principem, ita nec contra habentem cauſam ab eo c.20 lim 26.prin. num.5 f.413

Spoliatus beneficio non reſtituitur, ſi contra eum obijcitur notorius criminis defectus ſecundum comm.opin 3.parte, cap.24 q.1. num.11 f.21

Spoliatus regulariter non reſtituitur vbi conſtat de illius non iure ibi.nu.28 f 23

Secundum com.opin.ibid.num.29. Etiam ſi fundaret intentionem excipientis ibi.nu 30 f.eod.

Spoliatus non reſtituitur, vbi notoriè conſtat de non iure ipſius, reſultante ex illius confeſſione, vel per rem iudicatam: ſecus ſi aliunde, quia iſta materia ſtricto procedit ibidem nume. 66. f.26

Spoliato regulariter obſtat exceptio ſpontanea renunciationis 3.p. c.24.q.6 nu.5 f.29

Spoliatus primo loco, regulariter, quando agit contra ſpoliatorē eundē præfertur ei qui fuit vltimo loco ſpoliatus ib.q.7.n.7. f.38

Digitized by Google

Niſi ultimo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio, qualificato puta ſpolio attentato ibi nu. 8 f. eod.

Spoliato obſtat exceptio reſervationis ibi. q 9 nu 2 f 34

Spoliatus patiens per adverſarium produci iura, ſuper proprietate, per quae conſtat de ſuo iure, exceptione dominij excluditur ibi. q. 10. nu. 14 f. 36

Spoliato qui poterat propria autoritate rei poſſeſſionem capere, datur reſtitutio, etiam praeſuppoſita difficili recuperatione, ſi ſuccumbit in petitorio ibi nu. 30 f. 37

Spoliato, cui eſt oppoſita exceptio dominij, à quo (ſi in petitorio ſuccumberet) praeſumeretur difficilis recuperatio, reſtitutio fit quando probatio exceptionis proprietatis eſſet difficilis, & non eſſet in promptu ibi nu 31 f eod.

* Spoliator non auditur in petitorio etiam ſi velit cedere bonis cap. 31. nu. 179 f. 128

* Et non poteſt in petitorio procedere niſi purgato prius ſpolio nõ obſtante quod fecerit depoſitum unius Iulij pro fructibus, & expenſis. ibid nu. 82 f 124

Spoliato obſtat exceptio pacti de non agendo ſpolio, praeſertim ſi ſit firmatum iuramento 3. p. c. 24 q 12. nu 2. & 3 f. 41

Spoliatus non reſtituitur, quando ex reſtitutione ſcandalum naſceretur ibi q. 18 nu. 5 f 44

Spoliatus ſi aſſerat, ſe lite pendente ſpoliatum admittitur contra eũ exceptio, & materia contraria, videlicet continuae poſſeſſionis, uſque ad tempus quo ſpoliatio attentata, dicitur incluſivè ſecundum aliquos ibi. q 23. nu 1 f 46

Spoliatus poſt appellationem reſtituitur ad ſtatum, in quo erat tempore appellationis 3. p c. 26. nu. 25 f 59

Spolij renovationem fieri iure actionis, in praef. 1 par nu. 47 f 4

Spolij & reintegranda remedia cum ſublata cenſentur poſt ſtatutum removens omnem iuris ſolemnitatem ibid. nu. 65 f. 5

Spolij remedium competit contra ſuccedentem in re circa quam eſt commiſſum ſpolium ſive ſuccedens in ea, habeat cauſam à detentore ſive non p 1. c 3. nu 39 f 24

* Spolium per Inſtrumentum probatur c. 26 nu. 102 f 64

* Spolium eſt purgandum quoad fructus de quibus eſt condemnatus & etiam ad damna. cap. 31. nu 177 f 128

Spolij cauſa, dum cognoſcitur, inhibendum eſt Iudici cauſa criminalis, quando reus, non eſt confeſſus, vel convictus p. 2. c. 4. li. 23. nu. 13 f. 150

Spolij ius cedi poteſt. 3 p. c. 22 nu. 17 f 7

Spolium & actio ſpolij, non venit in ſubrogationem ibid. num. 41. folio 8

Niſi de ſpolio fieret ſpecialis mentio, ſaltem in narrativa, ut ibi. nu. 42. & nu 44 f 08

Spolio attentato, non videtur quod ſpacio 30 annorum praeſcribatur c 23 num. 90 f. 17

Spolium attentatum eſt magis odioſum quam ſpolium ſimplex, 3. par c. 24. q. 1. nu 42 f 24

Spolium attentatum committens appellatione pendente, cenſetur ſuae appellationi renunciare ſecundum comm. opin. ibi nu 45 fol. eod.

Spolium attentatum commiſſum cum violentia perſonali non concluditur per exceptionem non iuris agentis ad illius renovationem ibi nu. 46 f eod.

Niſi ſpoliatus violenter antea ſuum ſpoliatorem ſpoliaſſet ibid. num. 47 f. eod.

Spolio agens debet probare ſe eſſe talem, qualem ſe facit 3. p cap. 24. q. 2. nu. 3 f. 27

Spolium ultimum eſt purgandum 3. p. c. 24 q. 8 nu. 4 f. 12

Spolio agenti obſtat exceptio Simoniae ibi. q. 27 nu. 2 f. 49

Spolij cauſa non videtur compromiſſibilis ibid. quaeſt. 25. nume. 24. folio 47

Spolio requiritur litis conteſtatio ſecundum com. opin. ut in 3 p ca. 25. nu. 24. & 25 f. 53

Spolio ſufficit praeſumptiva probatio ad probandum primum extremum 3. p. c. 26. nu 91 f 64

Spolium non probatur per inſtrumentum in quo notarius narret ſe fuiſſe praeſentem, quando ille, qui dicebatur ſpoliaſſe petijt, & obtinuit à curia regia auferri fructus ſpoliato, & dari ſibi d. 3. p. c. 26 nu 99 f. e. 64

Spolium attentatum, ſi fuerit intentatum & non probata qualitate illa attentati pronunciatur ſuper ſpolio ſententia ſuſtinetur, ſi in commiſſione adeſt clauſula quam & quas ibi nu. 106. folio 65

Spolij cauſa dicitur principalis, attentata autem acceſſoria in 3. p. c. 28. nu. 112 f. 83

Si fuerit actum ſpolio attentato & ex eo, quia qualitas attentati non fuerit probata, fuit tantum ſuper ſpolio pronunciatũ ſententia ſuſtinetur vigore clauſulae, quam & quas in 3 p c. 26. nume 106 f. 65

Status iſta vox ſignificat praeſentiam, conditionem, & qualitatem in qua quis reperitur in 3 p. c 26. nu. 24 f. 59

Status quo quis tempore innovationis erat eſt primo probandus in attentatis 3 p. c 26. nu. 29 f. e. 59

Status ad quem per purgationem attentatorum eſt facienda reſtitutio, etiam ſi fuerit illegitimus attenditur ibi eod. 3. p. c. 29. num. 92 f 92

* Statuta & iura appellationem prohibentia ſunt tanquam odioſa reſtringenda, & interpretanda ſtrictè. c. 12. Amplia. 5 nume. 15. f 109

* Statuti loquentis per verbum de conſilio, vel cum conſilio, vel ſecundum conſilium ſapientis differentia c. 9 nu. 27. f 178

Statutum removens omnem iuris ſolemnitatem, non cenſetur auferre remedium ſpolij & can. reintegranda in praef 1. p. num. 65. f. 5

Statutum transferens poſſeſſionem defuncti in haeredem non comprehendit res quas defunctus tempore mortis non poſſidebat, p 2. c. 4. in praefa. nu 421 f. 72

Statutum poteſt facere non eſſe attentata, quae alias dicerentur, attentata ibi nu. 694 f. 94

Statutum poteſt tollere appellationem ibi. nu 695 f e. 94

* Statutum prohibens appellationem non comprehendit tertium pro ſuo intereſſe appellantem, capitul. 12. Ampliat. 14. numero 4. fol. 215

* Statutum quod laudo non detur reductio tacitam habet conditionem ſi dolus, vel lata culpa aut enormis laeſio in laudo abſit ſecundum mag com. c 16 nu. 15 f. 334

* Statutum denegans audientiam appellanti niſi ſolutis per eum decem libris, intelligitur ſi dictae decem librae petantur. ca. 18. nu. 81 f. 360

* Statutum Peruſinum de execut. Inſtrum declaratur ca 20 lim. 11. nu. 6 f. 405

* Statutum permittens dici de nullitate intra certum tempus includit etiam nullitatem ex defectu Iuriſdictionis. capitu. 17. num 52 f. 344

* Et quando tollat nullitatem Iuriſdictionis, evidentis nullitatis, & formae non ſervatae ibi. nu. 114 f 349

* Statutum tollens omnes exceptiones non intelligitur tollere eas quae ex capite alterius ſtatuti competunt. ibi nu 51 f. 344

Statuta & conſtitutiones condita lite pendente ſunt attentata d. c. 4. in 2 ampl. nu 6 f. 102

Etiam ſi dicantur facta ad tollenda ſcandala ibi num 10 & fol.

Statutum puniens capientem poſſeſſionem beneficij ſine licentia, non comprehendit eum, qui acceſſit uſque ad oſtium, & abſque eo, quod poſſeſſionem caperet, receſſit metu armatorum, qui intus erant d c. 4 in 11 ampl. nu 5 f 105

Statutum, quod de nova, poſſeſſione ſolvatur gabella, non comprehendit poſſeſſionem naturalem captam à poſſeſſore civili tantum d. c. 4. in 1. lim nu 84 f. 115

Statutum cogens ad compromittendum non attenditur, quando cõpromiſſum calumnioſe peteretur d. capita. 4. limitatio. 4. numero 5 f. 127

Statutum loquens de cauſis pendentibus non vendicat ſibi locum in cauſis pendentibus in 2. inſtantia per appellationem p. 2. c. 12, in praefa nu. 134 f. 198

Statuto ſtante quod appellans ſolvat quinque alias appellatio ſit deſerta, ſi quis illa ob paupertatem non ſolverit, appellatio non ſit deſerta 2. par. cap. 12. de att. app pend. in 1. Ampl. nu. 57. fol. 204

Statutum prohibens appellationem, non cenſetur prohibere etiam adhaeſionem ibi ampl. 12 nu 5 f. 213

Statutum loquens de Bannito, non verificatur in eo de cuius banno diſputatur ibi. ampl. 19 nu 9 f. 224

Statutum prohibens appellationem ab interlocutoria, non intelligitur de interlocutoria mixta, & quae habet vim diffinitivae ibi. lim. 1. nu 61 f 229

Statutum tollens appellationem nunquam cenſetur illam tollere quando iudex manifeſte gravat ibi lim 8 nu 29 f. 248

Statuto dictante, quod indebite appellans incidat in poenam, poteſt nihilominus procurator generalis appellando facere incidere dominum ſuum in poenam ſtatuti ibi lim. 50. nu. 40 f. 290

Statutum & conſuetudo inducere poteſt, ut etiam poſt decem dies poſſit appellari ibi. nu. 182. f 296

Statuti forma in appellando omiſſa appellatio dicitur nulla ibid nume. 223 f 298

Sta-

Digitized by Google

Statuta diſtantiæ, quod appellatio debeat interponi intra illum diẽ, qua profertur ſententia, põt tamen non obſtante ſtatuto intra decem dies, qui dantur de iure communi appellari, ſi ad principem appelletur ibi.nu.225 fol.eodem

Statutum mandans inter certa perſonas ſententias latas executioni demandari, cenſetur tacite appellationem quoque prohibere. ibid.lim.53 an 63 f.309

Statutum loquens de primis cauſis habet locum in cauſa, quæ pendet coram iudice vigore reductionis ad arbitrium boni viri, ex quo diſcuſſio facta coram arbitratore, non habetur in conſideratione, nec facit primam cauſam par.2.c.15 de attent. pend.comprom num.17 fol.321

Statutum prohibens appellationem habet locum in cauſa principali non in emergentibus ibid.num.32 fol.322

Statutum loquens de ſecundis cauſis, non habet locum in cauſa reductiones à laudo ibid cap.16.de attent reduct. ad arb. boni viri num.27 f.315

Statutum vel conſuetudo poteſt efficere, vt inhibitio principalis tueat etiam fideiuſſorem cap.20 in 6 lim princ.nu 20 f 403

Statutum de compromiſſis non comprehẽdit cauſam attentatorum, ſecundum aliquos 3 p.c.24.q.25.nu.3 fol.46

Statutum, vel reſcriptum, quod nullitate pendente fiat executio, valent in 2.par cap.17.nu.153 fol.351

Stilus Rotæ extra Curiam, non videtur attendendus ſecundum aliquos par 2.cap.6.num 3 fol 167

Stilus Cameræ Imperialis habet, vt circa dationem apoſtolorum ius commune ſit correctum, & relinquatur arbitrio appellantis an illos velint petere, nec ne par.2.c.13. de attent pendent comp. apoſto preced num.47 fol.314

Stilus habetur pro iure cap.20 prefat.num.212 fol.376

Subditus litigans cum ſuo ſuperiore pendente lite dicitur exemptus ab eius iuriſdictione, non ſolum in illa cauſa, ſed generaliter p.2.c.4.declar.4.num.49 fol.160

Eſt bene verum, quod Signatura ſolet ad querelam ſuperioris exẽptionem ſubditi ad certum tempus reſtringere, & durat etiã pendente cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus rem iudicatam, niſi eſſet facta executio ibid num.50 fol.eod.160

Subreptio non vitiat reſcriptum, niſi à parte opponatur par.2.c.4. in 2.lim.num.70 f.124

Subrogando ex mandato Papæ, non competit reuocatio eorum, quæ contra ſuperſtitem fuiſſent attentata 3.p.cap.22.num 37.f.8

Subrogandus licet attentatorum reuocationem non petat, illa tamẽ ex officio Iudicis reuocantur 3.p.c.27.num.12 fol.69

Subrogatus gratioſe etiam quoad poſſeſſionem quam habebat cedẽs tempore ſuæ ceſſionis, capiens poſſeſſionem pendente lite, non dicitur intruſus ibid.num.91 fol.27

Etiam ſi talis ſubrogatio videretur inualida ibi nu.95 f eo 27

Subrogatio inducit litis pendentiam p.2.c.4.in pref.num.178.f 56

Quomodo hoc intelligatur vide ibid.nu.180.f.eod.octo declarationes huius regulæ vide ibi.d n.185.f e.vſq; ad n.200.f.57

* Subrogatum in locũ rei litigioſæ illius naturam ſapit.ita vt nec ipſum alienari poſſit 1.p c.3.nu.28 fol.23

Subrogatus cenſetur aſſumere nouam perſonam eius in cuius locum ſubrogatur ibid.eod.c.4.in prefat.nu.184 fol.56

Subrogatus ad rem cenſetur etiam ſubrogatus ad qualitatem adhęrentem ipſi rei ibid nu.188 f.eodem 56

Subrogatus volens proſequi litem cum procuratore ſuperſtitis, debet ille ſubrogationem intimare ibi.n 189 fallit vt ib n 191 f e.

Subrogatus capiens poſſeſſionem vacantem impedit executionem ſententię obtentæ à ſuperſtite, dum impetrabatur commiſſio ad fauorẽ ſubrogati, ſecus ſi poſſeſſio non erat vacans ibi.n 192 f.e.

* Subrogatus gratioſè etiam quoad poſſeſſionem naturalem capiat non dicitur attentare.d.c.4 lim.1.num.86 fol 115

* Subrogatus in litem & ius defuncti, licet nulla lis adſit, cenſetur ſubrogatus quoad ius d.c.4 in prefat.nu.412 fol.70

Subrogatus gratioſè capiens poſſeſſionem rei litigioſæ non dicitur attentare c 4 in prefat.nu.392.& ſeq.fol.69.intellige, vt ibid. nu.402 & ſeq. fol 70

Ampl hoc quinque modis vt ibid. n num.404.fol 70 vſque ad nu 410 f eod.& lim.8.modis vt ibid.n nu.413.fol.70 vſque ad num.437 fol.72

Subrogatus gratioſè ingrediens poſſeſſionem beneficij & rei litigioſæ dicitur continuare, non de nouo acquirere ibid.nu.391. f.69 & in prima lim.num.22 fol.109

Subrogatio gratioſe Papæ intelligitur dediſſe facultatem ingrediendi poſſeſſionem propria autoritate ibid.nu 397 f eodem 169

Subrogato gratioſe regulariter non datur poſſeſſio niſi cum cauſæ cognitione, & diſcuſſo iure defuncti ibid.nu.418 fol.72

Subrogatus in locum Auditoris ob remiſſionem cauſæ ad Cancellariam ſi contrauentum ſit inhibitioni, ita dicitur ſ̄ ſi ſicut primus Iudex c.20 ampl.21.nu.13 f 139

Subrogatus non poteſt petere ea reuocari, quæ fuiſſent attentata ante mortem Rei, cui fuit ſubrogatus in 3 p c.22 de actore, & quis poſſit.nu.39 f.8

Subrogatus an poſſit petere reuocari attentata, præſertim illa, ſuper quorum reuocatione, erat iam ius quęſitum defuncto ibid. nu. 40.f.eod & concluditur quod ſic, ſi fuit ſubrogatus ad litem ibi nu 46 f.eod.

Subrogatio gratioſa Papæ eſt maximæ efficaciæ d c.4.in pref.num. 400 f.70

*Titulum tamen non tribuit niſi conditionaliter ibi.num. 401. folio eodem

* Amp.etiam ſi poſſeſſio ſit plena, & occupata per intruſum, ibid. num.409 f.eodem

* Amp.vt ſuffragetur ſubrogato etiam ſi litem ſuper titulo beneficij non verificet ibi.nu 410 f eodem

* Et ſubrogat quoad litem, & quoad poſſeſſionem, ibi.nu. 411.f. eodem

Inter duos ſubrogatos agitur ordinariè non autem executiuè d. cap.4 in pref nu 436 f.72

Subrogationem gratioſam, & mandatum de ſubrogando, plurimũ inter ſe differre ibi nu.172 f.56

Subrogato rigoroſo vigore mandati de ſubrogando, non datur poſſeſſio niſi prius diſcuſſo iure autoris, & executor debet audire partes ac tata, nam contra ea plures poſſunt opponi exceptiones ibi.nu. 183 f.eodem

Subrogatio quoad poſſeſſionem poteſt fieri etiam abſque lite ibi.nu. 186 f. eodem

Subrogatio beneficij litigioſi, ab ordinario facta dicitur nulla ibid. num 414 f 72

Subrogatio Papæ in quo differat à ſubrogatione ordinarij ibid. nu. 415 f.eodem

Subrogatio in præiudicium tertij collitigantis, dicitur inualida ibi. num.428 f. eodem

Idẽ ſi in ea non fuit facta mẽtio de regreſſu alterius ib.n.429.f.e.

Subrogatio videtur verificando ibi.nu.432 f 72

Subrogatio in lite eſt intimanda 2.p.c.12 de att.app.pend.li.3.nu. 29 f.239

Succeſſor etiam ſingularis poteſt allegare continuationem poſſeſſionis ſui autoris p.2.c.4.in 1.lim.nu.23 f. 110

Succeſſor in beneficio conuenitur ex eiuſdem actis, ſicut poterat ipſe principaliter defunctus c 20.lim 24.princ nu.18 f 412

Succeſſor in beneficio, vti poteſt decreto ſupra dicto regulæ, contra eũ qui literis non expeditis litem mouerat contra defunctum 3. p.c.24.q.11.nu.20 f.40

Succeſſor etiam Iudicis, cuius fuit attentando læſa maieſtas, attentata reuocat 3 p.c.27 nu.52 f.72

Summario in Iudicio vbi libellus non requiritur aliqualis tamen petitio eſt neceſſaria 3 p.c.25.nu.26 f.53

Summarie, & de plano proceditur in cauſa attentatorum in 3. par. c.25.nu.27 f.eod.

*Summa ſeparata vbi eſt, & ibi ſeparata cauſa, c.4 lim. 2 nu. 40 f. 122

Superior Iudex in materia recuſationis ille dicitur, qui eſt ſuperior in eadem ſpecie iuriſdictionis, p 2.c 6.nu.70 f. 172

Idem in materia auocationis 2 p.c.10 nu.47 f.183

Superior tunc inferiori inhibet quando inferior recognoſcit iuriſdictionem ab eo 2 p.c.20.in prefat.nu.106 f.176

Superſtes collitigante mortuo, poteſt attentata per tertium petere reuocari 3.p c.22.nu.38 f 8

* Supplicare quis non prohibetur lite pendente quando vtitur iure ſuo, etiam quod tenderet in præiudicium litis c.4.lim. 20.nu. 31 f.145

Supplicare Principi, vel reſcriptum impetrare pendente lite, & de ea mentione non facta non licet in verb. Reſcriptum.

Supplicatio, & querela ipſa eſt intra 10 dies Principi offerenda, & in hoc æquiparantur 2.p.c.12.de att.app pen lim.50.nu. 69. & nu.72 f.291

Supplicatio, & appellatio regulariter non ambulat paribus paſſibus ibi.nu.70 f eodem

Supplicatio, & recurſus non cenſentur prohibita, quando appellatio prohibetur ibi.nu.71 f.eodem

Supplicatio intra 10.dies eſt offerenda ad effectum conſequendi cõmodum cautionis eo caſu præſtanda ibi.nu.73. f eodem

Supplicatio & extra decem dies offerri poteſt quando per eã agitur ad reuocandũ grauamẽ extraiudiciale alter illatũ ibi.n 74.f.e.

Sup-

Digitized by Google

Supplicatio, & querela etiam extra decem dies offerri poteſt, quãdo agitur ad retractationem alicuius ſtatuti quod quis prætende ret in odium ſuum, tanquã in particularem perſonam fuiſ ſe factum, dummodo fiat intra annum ibi nu. 75. & 76 f. eo.
Supplicatio, reclamatio, querela recurſus in quo inter ſe differant re miſſiue c. 19 nu 1 f. 365
Supplicatio conceditur ex gratia, & appellatio innititur Iuſtitia ibi num 25 f 366
Supplicatio ſola ſufficit ad obtinendum in poſſeſſorio, niſi de litteris conſtet, quia tunc ſecundum illas eſt iudicandum 3. p. c 24. q. 31 nu. 31 & 32 f 40
Suſpenſio iuriſdictionis ubi datur, ibi. & attentata conſiderantur 2 p c 12. de att. app pen lim 1. nu. 42 f 228
Suſpenſio iuriſdictionis operatur attentatorum reuocationem p. 2. c. 13 de atten pen. temp. apoſtol pet. nu 19 f 312
Suſpenſio petitorij in 2 inſtantia fieri poteſt non obſtante concluſio ne in cauſa in 2. inſtantia facta 3. p c 23. quando, & intra quod tempus nu. 51 f. 15
Etiam in cauſa profana ſecundum veriorem opi. ibi nu. 52. fol. eodem.
Suſpenſus ſententiam etiam ſi appellauerit remanet ſuſpenſus p 2. c. 12. in praſ. nu 114 f. 197
Suſpectus de fuga, vel de dilapidatione bona ſequeſtrantur p. 2. c. 4 lim 9 nu. 1 f. 130
Suſpectus de fuga poteſt etiam lite pendente c ibi. nu. 3 f 131
Etiam propria autoritate ibi n. 4. Et ſine licentia, & commiſſio ne Iudicis ibi. nu. 5 f. eodem
Suſpecto de dilapidatione etiam pendente lite fructus ſequeſtrãtur vel inuentariantur, aut penes tertium deponuntur d. c. 4 de clar. 4. nu. 27 & 28 f. 159
Fallit, ibi nu. 30 & ſeq. f eodem
Suſpectus de fuga etiam lite pendente priuatur commodo poſſeſſio nis immo etiam carceratur ibi nu. 32. & 33 f eod.
Suſpectus de fuga poteſt etiam appellatione pendente 2 p c. 12. de att. app pend li. 32. nu 3 f. 275
Suſpicio dilapidationis operatur, ut etiam quandoque interdicatur adminiſtratio beneficij p 2. c. 4. declar 4 nu 29 f 159
Suſpicio emergens poſt conceſſam dilationem facit, ut ea pendente debitor capi poſſit d. p 2. c. 7 nu 18 f 173
* Suſtentatio litis cum aliquo adminiculo probat primum extremũ 1 p c. 1. nu. 66 f. 15
* Suſtentatio litis poſt ceſſionem facit ut cedens poſſit in expenſis cõ demnari ibi. nu. 69 f. eodem

T

TAcere eſt medium inter confiteri, & negare c. 12. in praſa nu. 58 f 194
Tacita appellationis inhibitio operatur ut appellatio contra eam interpoſita non faciat attentata in 2. p. c. 12. de atten. appell. pend lim 53 nu 61 f 309
Tacita etiam petitio in attentatorum reuocatione ſufficit in 3. p. c. 25 nu. 17 f 53
Taxa pro ſententia lata in cauſa attentatorum danda notario qua fit in 3 p c. 28 nu. 9 f 75
Taxa quæ ſoluitur notario pro ſententia attentatorum ſoluitur tanquam pro ſententia diffinitiua ibi. nu. 14 f. eod.
Taxatio expenſarum etiam appellatione pendente citra vitium at tentatorum fieri poteſt in 2 p. c. 12. de att. appell pen. li. 21. n. 1 2 3 4. & 6 f. 253
Taxatio expenſarum non debet fieri niſi poſt finitam cauſam appel lationis ibi. nu 5 f. eod.
Taxatio expenſarum appellatione pendente fieri poteſt ubi ſeruan dus eſt rigor Iuris ibi nu 10. f 254
Taxatio expenſarum incontinenti poſt appellationem facta non ſu bijcitur vitio attentatorum ibi nu 11 f eod.
Taxatio expenſarum regiſtri cauſa fit etiam appell pend & etiam contra heredem defuncti in expenſis condemnati ibid. nu. 12. & 13 f. eodem
Taxatio expenſarum in cauſa attentatorum factarum fieri poteſt etiam pend appell in cauſa principali ibi. nu. 14 f. eod.
* Tenuta nulliter conceſſa non reuocatur ſi de nouo veniret conce denda c. 20. in praſ. nu 125 f. 377
* Tertia nulliter data à Iudice omnino incompetenti nõ confirma tur d c. 20 amp. 17. nu. 4 f. 392
Tempus nullum eſt determinatum de Iure canonico ad litis finien das, in 2. p c 4 in praſ. na. 324 f. 65
Tempore videlicet ſpacio 18. annorum in quibus à lite ceſſatũ fuit finitur lis quia cenſetur habita pro derelicta ibid. num. 325. f. eod. & in 6. lim nu 5. & 6 fol. 129
Declar. hoc procedere quando cum longitudine temporis concur reret quod nihil penitus conſtaret de bono iure litem mouen tis ſecus alias ibid. nu 326. & 332 fol eodem 65
Ampl. hoc idem procedere in ſpacio decem annorum ibi. nu. 328
Etiam ſi nondum eſſet penitus lapſum decennium, ſed deficerent aliqui dies ibid. nu. 329
Ampl 2. in ſpacio undecim annorum ibid. nu 331 f. eo. 65
Idem quod lis cenſeatur neglecta ſi nihil fuit dictum ſpacio 19. annorum ibid num 330 fol. eodem
Index ex ſpacio 37. annorum quibus à lite ceſſatum fuit ibi nu. 331 fol. eodem
Idem in lapſu 22. annorum ibid. nu. 333 fol eodem 65
Lim. prædicta non habere locum in cauſis fiſcalibus ibid. numer. 335. & in 6 lim. nu. 7 f. 129
Tempus ſex menſium ad expediendum compromiſſum à ſtatuto con ceſſum non currit neque arbitro neque ipſis partibus dum di ſputatur an compromiſſum ſit factum in 2. p c 12. de attent. appel pend. Ampl. 19. nu. 5 fol 223
Tempus appellandi à ſententia excommunicationis ſub conditione lata incipit currere non à die prolationis ſed à die exiſtentis conditionis ibid lim. 23. nu 40 fol. 267
Tempore ad appellandum pendente ſi fiat executio ſententia in poſ ſeſſorio lata non dicitur attentata niſi loquamur de iure cano nico. ibid lim. 25. num. 12. & 13 fol 271
Tempus proſequendi appellatione non currit quam diu ex expreſſo partium conſenſu pendet inter eos compromiſſum ibid. lim. 30 nu. 89 f. 292
Tempus ad appellandum ut currat intelligitur dummodo fuerit ha bita copia Iudicis & appellans habuerit facultatem illum ad eundi ibid. nu. 189. fol. 296
Tempus ab obtinendam ſententia remiſſionem currit à die notitia c. 12. lim 30 num. 172 fol. 296
Tempus appellandi non currit pendente cauſa nullitatis part. 3. c. 30. nu. 96 f 103
Tempus reſtitutionis in integrum non currit pendente cauſa attẽ tatorum ibi nu. 98 fol. eodem 103
Tempore ad alterius fauorem appoſito nihil eſt interim in eius præ iudicium attentandum c. 7. na. 1 f. 172
Tempus appellandi a ſententia excommunicationis ſub conditione lata non currit a die prolationis ſententia ſed exiſtenti condi tionis nu. 194 ibid. fol. 297 c. 12. lim. 24 nu. 177
Tempus 30 dierum ad recipiendum apoſtolos in caſu in quo quis ob tinuerit reſtitutionẽ in integrum ad appellandũ incipit cur rere à die ſententientia lata ſuper reſtitione in 2. par. c. 13 de at tent pend. temp. apoſt. pet. nu. 55 f 314
Temporalia ad agendum ſunt perpetua ad excipiendum in 3. p. cap. 23 num. 86 f. 17
Temporales Domini (ut ſunt Veneti) quandoq. inhibere ſolent ſub grauiſſimis pœnis in 2 p. c. 20. in praſ nu. 38. & 39 f. 372
Tenuta nulliter data, quia data poſt inhibitionem & conſequenter attentata, debet reuocari etiam quod conſtet quod de nouo ve niret danda ibid ampl. 17 prine nu. 2. fol. 392
Tenuta quæ fuit nulliter data poteſt confirmari quando cõſtat quod ſi non eſſet data denuo eſſet danda in 3 par. cap. 19 nume. 67. fol 91
Termino ad appellandum pendente geſta quando dicantur attenta ta in ver. appellatio
Terminus ad appellandum eſt decem dierum neque poteſt prorogari neque abbreuiari per Iudicem in 2 p c. 11. numer. 2. fol 184
Neque etiam de partium conſenſu, etiam per viam compromiſſi ibid nu 3 fol. eodem
Niſi id fieret poteſt per ſtatutum vel conſuetudinem aut ratione ſcandali euitandi aut alterius utilitatis ibid num. 4 f eod.
Terminus decem dierum commiſſus ad appellandum currit à die la ta ſententia ibid nu. 5 fol. eodem 184
Et de momento ad momentum ſecundum communem opinionem ibid num 6 fol. eodem
Lim. 1. in grauamine ſucceſſiuo ibid. nu 8 & 9. prout eſt in incar ceratio. fol. eodem. 184
Lim. 2. quando ille qui habuit ſententiam contra ſciuit ſenten tiam latam fuiſſe, non autem habuit notitiam eam ſic latam eſſe ibid. num. 58 fol 188
Terminus decem dierum ad appellandum quandoque currit à die notitia ibid num. 11. fol. 185
Ut Domino cui currit à die notitia procuratoris quando cauſa per procuratorem agitata fuit ibid. num. 12 fol eodem

Niſi

Niſi procurator eſſet non ſoluendo ibi. nu. 13 f eo l.
Contrarium tamen in hoc de procuratore non ſoluendo d nu 13. folio eodem
Idem inſi octo contumace ibi nu eo. 13 f eodem
Item in tertio appellante etiam ſi habuerit ſcientiam litis motæ ibi. nu. 57 f 188
Lim. tamen prædicta non procedere quoad effectum attentatorũ quod ad hoc intelligitur de termino decem dierum a die lata ſententia, & ideo geſta intra decem dies à die notitia reuocantur per viam iuſtitia non attentatorum ibi nu. 16 f 185
Termini per Iudicem præfixio habet vim dilationis qua pendente officium Iudicis conquieſcit in 2. p c 12 de att. appel. prad li. 1. num. 65 f. 230
Terminus decem dierum datæ à iure ad appellandum regulariter ibi li. 50 nu 45 f. 290
Terminus decem dierum qui datur ad appellandum quando cõputetur, & quando incipiat currere ibi. nu. 48. & ſque ad 55. folio eodem
Terminus decem dierum ad appellãdum currunt domino à die ſcientia, ipſius procuratoris nec vltra requiritur ſcientia domini. ib num. 117 f. 292
Terminus quem habet appellans ad petendos Apoſtolos eſt triginta dierum in 2 p. c. 13 de atten pend. temp. apoſt pet. n. 2. & ſeq. folio 310 & 311
Termino Apoſtolorum petendorum pendente ſi quid fiat per Iudicẽ à quo vel ad quem aut per partes litigantes regulariter dicitur nullum, & attentatum ibi nu. 16 f. eod.
Et ita videtur tenere Palatium ibi. nu 21 f. 312
Terminus ad docendum de attentatis ſi fuerit præfixus, & in eo nihil doctum, eo lapſo etiam ſi mondum fuerit in cauſa concluſum non poſſunt amplius attentata peti reuocari in 3 p. c. 23 num. 58 f 15
**Termino Iuris bis dato appellans habet annum ad committendã cauſam c. 1 in præfat. nu. 78 f. 195*
** Termino ab homine vel a lege præfixo quod lapſis quatuor menſibus, niſi appellans de diligentijs docuerit Iudex ſuam exequatur ſententiam lapſo dicto termine poteſt executio fieri etiam ſi à decreto Iudicis ſuper diligentijs fuerit appellatum d c 12 lim. 14. nu 8 f. 259*
** Terminus petendi Apoſtolos in curia Capitolina c. 13. nu. 1 folio 310*
Termini lapſus ad docendum de attentatis præfixi ſicut excludit agentem ad illorum reuocationem ita lapſus termini præfixi à iudice à quo ad docendum de proſecutione, & præſentatione coram Iudice ad quem in 3 p c 24 q. 16 nu 6 f. 43
Termini lapſus vigore ſtatu. Delphin præfixi ad faciendum citari partem intra 30 dies poſt introductionem appellationis proceſſuram excludit agentem ad attentatorum reuocationem ibi. num. 7 f. 44
Terminus primo præfixus non poteſt excludere ius ſeu officium Iudicis ex noua commiſſione quæſitum ibi nu 20 f. eod.
Termini præfixo facta ei qui poterat duplici iure in iudicio comparere pata, tanquam proſequens intereſſe proprium, & etiam communo non excludit eum quo minus poſſit alio Iure comparere in quo non fuit facta præfixio ibi nu 12 f. eo.
Termini tres ante inhibitionem ſeruari ſoliti qui nam ſint in 2. p. c. 20 in præfatione nu. 63 f. 373
Terminum ad aliquid docendum labi permittens cenſetur renunciare iuri ſuo, ita vt neque agendo neque excipiendo audiatur ibi. lim. 19 nu 2 f 409
Terminĩ ſubſtantiales non ſeruantur in cauſa attentatorum in 3. p c. 25. nu. 28 f. 53
Quamuis aliqui opinati fuerint contrarium ibi. nu 29 f. eod.
Et ita communiter Rota tenet ibi. nu 30 f. eod.
Termini in cauſa attentatorum non ſeruantur tam ſi ſimus in cauſa beneficiali quam profano ibi. nu 31 f eod.
Terminus ad iuſtificandum prætenſa attentata ſolet per Signaturam quandoque præfigi præſertim forijs inſtantibus ibi. num. 32. folio eodem
Terminum ſibi ad aliquid puta de nullitate docendum præfixũ labi permittens cenſetur tacite nullitati renunciare in 2 p. c. 17 num. 139 f. 350
Ita vt non poſſit amplius ſuper huiuſmodi nullitate audiri ibi. num 140 f eod.
Etiam ſi nullitas aliàs eſſet notoria, & ex actis apparens ibi. nu. 141 f. 151
Tertius regulariter non dicitur attentare in præfat prima part nu. 40 f 4
Niſi habeat cauſam à parte ibi. nu 41. f. eo. & c 3. num. 16. f 22
Tertius attentare quomodo dicatur ead p. 1 c 3. nu. 1 f. 21
Tertius in materia attentatorum quis ſit ibid nu. 2 f eod.
Tertio attentata non reuocantur regulariter remedio attentatorũ ſed via ordinaria coram Iudice ordinario ibi. num 3. & 4. fol. eodem
Ampl 1. etiam ſi ſit inhibitus a Iudice ibi num 9 f. 22
Amp. 2. etiam ſi iſte tertius in conſequentiam aliquod commodum ex lite eſſet reportaturus ibi. nu 12 f eod.
Ampl. 3. etiam ſi iſte tertius ante attentata habuiſſet plenum Ius ſuper re ibi. nu 13 f. eod.
Lim. 1. in tertio habente cauſam à Iudice vel a parte ibi. nu. 16 folio eodem
Etiam ſi ille tertius ſit poſſeſſor cum titulo, & bona fide ibid nu. 20 f eodem
Intel. in Tertio poſſeſſore rei ſuper qua fuit attentatũ ſecus in poſſeſſore alterius rei eius loco ſubrogata mediante iudiciali adiudicatione ibi nu. 25. & ſeq f. 23
Intel 2 in tertio habente cauſam a parte poſtquam attentauit, ſecus ſi ante ibi nu. 29 f eodem
Lim. 2 in tertio ſuccedente in re attentata, & vitio iuſto affecta ibi nu. 32 f eodem
Ampl etiam in ſuccedente cum titulo, & bona fide ibi. nu. 36. folio 24
Lim. 3. in tertio attentante poſt interpoſitam appellationẽ extraiudicialem generalem ibi nu. 39 f. eodem
Lim 4. in Tertio qui cum parte vel iudice attentauit ibi. nu. 41 folio eodem
Lim. 5. in tertio impediente Iuriſdictionem Iudicis 1. Inſtantia ſecundum aliquos ibi nu 47 f. eod ſecus in 2. Inſtantia ibid. num. 48 f 25
Limit 6. in tertio qui iuris præſumptione cenſetur eadem perſona cum parte ibi. nu. 50 f. eodem
Fal. in hærede vniuerſali vel gratioſe ſubrogatio ibi. nu. 54 f o.
Lim. 7 in tertio innouante prætextu proceſſus ſuſpenſi per appellationem ibi nu. 55 & 56 f. eod.
Intell vt nu 57 & 58 f. eodem
Lim 8. in Tertio appellationi interpoſita per alium adhærere volente ibi. nu. 68 f 25
Lim 9. in executore Apoſtolico qui attẽta reſeruatione alicuius beneficij deputatur ad capiendam illius poſſeſſionem nomine Cameræ ibid. nu 71 f eod.
Lim. 10. in tertio intrudente ſe in poſſeſſionem rei lite pendente ibi. nu 74. quod in intellige vt in verb. intruſus.
Lim. 11. in Ordinario prouidente de beneficio litigioſo per obitum alterius collitigantis ibi num. 97. f. 27 quod intelli. vt in ver. Beneficium.
Declar. primo quod quemadmodum Tertius poteſt vt ſupra attentare ita, & pars, & Iudex contra eum procedere poterit abſque eo quod eorum attentata remedio attentatorum, reuocari debeant ibid nu. 155 f. 30
Decl. 2. quod ſicut Tertius non attentat, ita neque contra alios poteſt dare de attentatis ibi nu. 163 f. 31
Tertium non afficit litis pendentia, prima p. c. 3. nu. 5 f 21
Tertius capiendo poſſeſſionem vacantem rei litigioſæ non attentat ibi. nu. 6 f. 22
Tertij permutatio facta cum beneficio litigioſo reuocatur via attentatorum in ver permutatio
Tertius habens cauſam ab attentante poſt inhibitionem qui fructus percepit, comprehenditur in condemnatione de fructibus facta contra attentantem, ibid nu 23 f 22
Tertius attentans, qui habuit cauſam à litigante, an poſſit iuuari regula de triennali, remiſſiuè, ibid nu 30 f. 23
Tertius dici non poteſt, qui comprehenditur ſub generali appellatione facta coram omnib ibid. nu 40 f. 24
Contra tertium geſta lite pendente an debeant reuocari, ibi nu. 55 f. 25 quia non poteſt dare contra alium de attentatis, ibi. nu. 163 f. 31
Tertius, & collitigans dicuntur attentare, qui fundarent ſe in proceſſu per appellationem ſuſpenſo, ibidem numero 66. folio 25
Tertius intrudens ſe in re litigioſa dicitur attentare ad effectum eridi attentata, ibi nu. 74 f. 26
Ampl. 1 etiam ſi talis habeat titulum ab eo tamen qui non poteſt dare, ibi nu 78 f. eod.
Ampl. 2. vt non ſolum repellatur ab agendo ſuper fructibus, & reb. Eccleſia, verum etiam prohibeatur excipere, ibid nu. 79. fol. eodem

Ampl.

Digitized by Google

Ampl. 3. vt appellatione pendẽte per intruſum interpoſita à ſententia lata contra intereſſe putantes in fauorem collitigantis ſuperſtitis, ſi detur brachium ſaculare non ſit attentatum, ibid. nu. 80 & 81 f. eodem

Amp 4 etiam ſi eodem die, quo fuit lata ſententia, per intruſum ſit præſentata commiſſio ſuper iactationib. & hac lite pendente relaxetur brachium ſaculare, ibi. nu. 81 f eodem

Amp 5. vt contra hunc etiam non citatum poſſit exequi mandatum, nec poſſit agere ſpolio ibi nu 82 f. eodem

Intell. hoc primo dummodo intruſus habuerit cauſam ab eo contra quem lis mota fuit, ſecus aliàs nu 83 f eod.

Intell. 2. niſi is cepiſſet poſſeſſionem vigore reſignationis in eius fauorem facta ante motam litem eam Clauſula gratioſa ſubrogationis, ibi. nu. 84 f. eod.

Intell 3. niſi talis poſſeſſionem capiat ex cauſa neceſſaria, ibid. nu 85. & ſeq. f eodem

Lim. 1. niſi talis fuiſſet in antiquiſſima poſſeſſione beneficij, ibi. num 89 f 27

Preſertim ſi fuiſſet in poſſeſſione per tantum tempus, vt iure agẽdi ſuper attentatis fuiſſet preſcriptum, ibid. numero 91. folio eodem.

Fallit in intruſo contra diſpoſitionem, c ſi hi contra quos ibi. nu. 92 folio eodem

Limitat. 2. in gratioſe ſubrogate etiam quoad poſſeſſionem quam habeat ſedens tempore ſua ceſſionis, ibidem numero. 94 folio eodem

Ampl. etiam ſi talis ſubrogatio videretur inualida ratione de qua ibi. nu 95 f eodem

Declar. vt ibi nu 96 f. eodem

Tertij ad cauſam admiſſio inducit litis pendentiam ad effectum attentatorum, p 2 c. 4. in praf nu 201 f. 57

Ampl. id procedere non ſolum ſi tertius admittatur vigore mandati a Papa facti de aliquem ſubrogando, verum etiam ſi ſimpliciter eum comparentem Iudex admiſerit, ibid. nu 204. fol. eodem

Etiam ſi tertius veniat ad cauſam vigore commiſſionis contra intereſſe putantes per partes ſpoliata, ibid currit, pro qua facit decisio.

Et etiam actiuè adeo quo ſi ipſe aliquid innouet, veniat.

Declar 1. prædicta procedere, ſi vltra admiſſionem iudex commiſcat citationem, & citatio ad partis notitiam deuenerat ibidem num. 205 f. 57

Declar. 2. dummodo talis admiſſio fiat lite pendente, ſecus lite extincta, ibid nu. 206 f. eodem

Declar. 3. non procedere per ſolam citationem ad dicendum contra commiſſionem in qua Signatura reſpondit audiat, & conſtito de intereſſe admittat, ſi iudex non admittat, & tertius non decet de ſuo intereſſe, ibi. nu 207 f eodem

Declar 4 iſtam admiſſionem inducere litis pendentiam adeo quod tertius dicatur collitigans, & vti poſſit probationib. factis prius inter dictas partes, ibi. nu 212 f. 58

Tertij admiſſio ad cauſam non minus operatur, quam citatio legitimè executa, ibid. nu 202 f. 57

Tertius admiſſus in 2 inſtantia poteſt petere reuocari attentata cõmiſſa à iudice per reuocatio nem ſequeſtri iam commiſſi vigore prima ſententia, & de partium conſenſu reuocati, ibi. nu. 203 folio 570

* Tertius non poteſt impedire reſtitutionem, & purgationem in ſpolio attentato quamuis poſſit in ſimplici. 1 p. c. 3. nu. 164. folio 31

* Tertius quando adhæret collitiganti attentare dicitur ibi. num. 44 folio 24

* Contra tertium attentantem agi poteſt non ſolum ſi cauſam habeat ab appellato, verum etiam ſi cauſam haberet ab appellante ibi. nu. 31 f. 23

* Tertius comparens pro ſuo intereſſe an impediat reſtitutionem in ſpolio ſimplici, & quid in attentato 3 p. c 30. nu. 30 f. 99

Tertius non tenetur facere mentionem de lite ſuper eadem inter alios pendente, ibi. nu. 762 f 99

Tertius etiam comparens pro ſuo intereſſe poteſt iudicem recuſare d p. 2. c. 6. nu. 71 f. 171

Tertius etiam non comprehenditur ſub prohibitione tituli nil nou. appel. pend. niſi licet innouare fundando ſe in iure cauſa principalis à qua fuit appellatum, in 2. p c. 12. de att. appell. pend. ampl. 12. nu. 2 f. 213

Tertius appellare poteſt etiam ſi ſententia eſſet lata vigore cõmiſſionis habentis clauſulam appellatione remota Amplia. 14. d. c. 12. nu. 8 f. 215

Tertius poteſt appellare etiam ſi principales ipſi à ſententia non appellaſſent, ibi. nu. 10. f. eod. vel appellationi renunciaſſent, ibi. num. 11 f eodem

Tertius ſciens cauſam agi, & non comparens ſi a ſententia in cauſa lata appellet appellatio non impedit executionem, ibid nu. 15. folio eodem

Tertius non poteſt appellare ſi veniat in 3. inſtantia, & ſi admiſſus in ſtatu, & terminis quibus cauſa erat, ibi nu. 25 f. 216

Tertio appellante à diffinitiua lata contra poſſeſſorem beneficij poteſt nihilominus iudex à quo ſequeſtrare illius poſſeſſionem, vel etiam ordinarius ſecundum aliquos, ibid lim 4. nu 12. folio 241

Tertius appellans non impedit ſequeſtrum in ſententia decretum, ibi. li. 12. nu 8 f. 255

Tertius poteſt appellare poſt decem dies à die ſententia dummodo intra decem dies a die notitia, ibi. li. 50. nu. 185 f. 296

Tertius licet regulariter non attentet, ſi tamen Iudicem in iuriſdictione turbaret diceretur attentate, in 1. p. c. 15. de attenta. pend. comprom nu 85 f. 324

Tertius ſi petat reſtitutionem in integrum ad appellandum non debet hoc pretextu retardari proceſſus cauſæ in 2. p c. 14. de att. pend. reſt. in integr. ad appell. nu. 37 f. 317

Tertius qui pro ſuo intereſſe appellauit poteſt petere reuocari attentata dicta appellatione pendente, in 3. p. cap. 25. de Actore, & quis poſſit nu. 5 f. 6

Tertius contra eum qui paſſus eſt attentata videtur poſſe opponere exceptionem dominij ex quo in eo ceſſat ratio odij quod eſt attentare, in 3. p. c. 24. q. 10. nu. 18 f. 37

Niſi ius ipſius tertij eſſet connexum cum iure attentantis qui cõmodum extinde ſentire poſſit, ibi. nu. 19 f. eodem

Tertius etiam poſt inhibitionem non dicitur attentare, in 2. p. c. 20 lim. 10 princ. nu. 1 f. 404

Niſi in caſibus de quibus ibi nu. 2. remiſſiuè, & niſi commiſſio cuius vigore inhibetur haberet clauſulam ſolitam cum facultate quibus, vbi, quando, ac quoties inhibendi, vel clauſulam omneſque alios, ibi. nu 3 f. eodem

Teſtium per iudicem a quo appellatione pendente ad perpetuam rei memoriam examinatorum dictum ita demum videtur validum ſi poſt receptionem mortui ſint aut impediti, aliàs videtur quod illorum examinatio ſit repetenda in 1. p. c. 12. lim. 38 nu. 3. & 4 f. 278

Teſtium dictum rite examinatorum aut poſt dicta teſtificata pro Auctorum valet de conſenſu partium, ibi. lim 42. num. 14. fol. 281

Teſtes ſenes, & valetudinarij poſſunt etiam tempore feriato examinari quando periculum eſt in mora ibid. lim 43. nu. 3. 4. & 5. folio eod.

Teſtes ſenes, & valetudinarios iudex à quo examinare poteſt etiã pendente appellatione, niſi fuerit inhibitus, in 2. p c. 20. in ampl. 1 nu 25. & 26 f. 382

Teſtium etiam non ab futurorum receptio valet in cauſa attentatorum, in 3 p c 26. nu. 87 f 64

Teſtes de auditu non ſufficiunt in cauſa attentatorum, ibi. nu 104 folio 65

Textus in c. ſi conſtiterit, de Accuſatio, & in c. 1. vt lit. pen. inducitur, & declaratur, in 3 p. c. 24. q. 1. nume 6. & 19. fol. 21. & 22

Text. in §. ſuper hoc in Authen. vt nulli Iudicum lit. hab. & c. declarat vt procedat reſpectu iudicis non autem reſpectu partis in 2. p c 12. lim 32. nu. 4 f 276

Text in c. 2 de matrim. contra interdict. eccleſ. contracto declarat. ibi lim 35. nu. 3 f. 277

Text in l prætor ait ff. de noui oper. nunciat. declaratur in 2. p. c. 20 lim 2. nu. 10 f. 399

Text. in c. ſignificantibus de non oper. nunc. declaratur, in 3. p c. 28 num. 98 f. 82

Text. in c. an ſit, de appell. varij intellectus, ibi. nu. 131 f. 84

Timor diſſipationis ſufficit ad hoc vt contra poſſeſſorem appellatione pendente fiat ſequeſtrum, in 2. p c. 22. lim 12. nu. 15 folio 255

* Titulus de litioſis, & titulus de Alienat. Iudic. mut. cauſ. fact. quando habeant locum p. 2. c. 4 in praf. num. 621. & 622. fol. 87

* Titulus præſumitur ex tempore, cuius memoria in contrarium nõ exiſtit c. 30 nu. 83 f. 102

* Et quando iſta præſumptio ceſſat ibi. nu eod. & f. eodem

Titulus non requiritur in mandato de manutenendo, ſed ſola poſſeſſio ſufficit c. 31. nu. 201 f. 130

Titulus

Titulus lite pendente ſuperueniens non ſuffragatur ſecundum aliquos c.14.li.20.nu.33 f.145
Titulum infectum oſtendere peius eſt quam nullum oſtendere in 3. p.c.24.q.21.nu.3 f.45
Tortura alicui inflicta non poteſt per diffinitiuam reparari in 2. p. c.20.lim.1.nu.102 f.131
Translatio de una Eccleſia ad aliam poſt inhibitionem facta dicitur attentata,& retractatur etiam ſi conſtaret quod de nouo veniret facienda in 2 p.c.20.amp.17.nu.5 f.392
Tranſactio dicitur litem extinguere in 2 p.c.4.in praeſ. num. 284. folio 63
Ita ut ſine noua citatione in cauſa procedi non poſſit,& etiam probata abſentia procuratoris non poſſit procedi per audientiã contradictarum ibi nu.285 f.eodem
Tranſactio ſuper attentatis fieri poteſt c.24.q.12.nu.6.f.41.& eo. c.24.q.25.nu.18 f.47
Tranſigi poteſt ſuper re litigioſa tam inter collitigantes quam cum tertio ibi.nu.551 f 80
Turbari pendente lite quis dicitur non ſolum ex facto partis verũ ad iudicis p.1.c.2.nu.10 f 18
Turbida poſſeſſio non poteſt poſt inhibitionem licite continuari 2 p. c.20 lim.9 nu 5 f.404
Tutor allegatus ſuſpectus poſt conteſtatam litem amplius non admẽ niſtrat in 2.p.c.4.declar 4.nu.42 f.160
Tranſactio ubi fieri poteſt ibidem,& compromiſſum c. 24.q.25 nu. 19 f. 47
*Tranſactio lite pendente fieri poteſt c.4 lim.14 nu.2 f.136
* Tranſgreſſores inhibitionum à Iudicibus delegatis emanatarum Mediolani,& Papę in panis pecuniarijs,& cenſuris mulctantur c.20 amſ.11.nu 7 f.348
* Tranſumptum ex regiſtro Bullarum quando fidem faciat c.4.limit.11.nu.28 133
* Tribunal Camera Apoſtolica maius tribunali Rota c.4.li.2. nu. 64 f.124
* Motus proprius Gregorij 13. ſuper pracedentia inter perſonas tribunalium Camera Apoſtolica,& Rota,ibi.numer.& folio iiſdem.

V

VAriatio quando admittatur capite.4 lim.30. nume. 11.folio 155
Vaſallus pendente lite ſuper pratenſo commiſſo feudi non eſt poſſeſſione priuandus in 2.p.c 4.declar.4.nu.1 f. 157
Vendi poſſunt bona inquiſiti ex cauſa ut pretium illorum deponatur etiam pendente accuſatione in 2.par cap.5 .num.27.folio 264
*Venditor agens ad precium tenetur offere,& tradere rem vendita ſi adhuc non tradiderit c.4.lim.11.nu.14 f.132
Venditoris conſanguineus poteſt agere ad retractum rei vendite lite ſuper rei vendicationem contra emptorem,& poſſeſſorem introducta in 2.p.c.4.lim.8 nu.5 f.130
Verba diſpoſitionis ubi conueniunt,ibi & diſpoſitio conuenire debet ibi.am.11 nu.10 f.105
Verba enunciatiua,quod aliquis ſit in poſſeſſione non probant intruſionem in 3 p.c.26.nu.70 f.63
Verbum confirmare de ſui natura nihil aliud ſonare videtur, quã quod per confirmationem confirmatur quod nullum eſt in 2. c.13 lim.52.nu.56 f.303
Verbum debet de quo in c.non ſolum de appel.in 6.videtur importare neceſſitatem reuocationis attentatorum in 3.p.c.21.quibus & quot modis reuocatio ſit peten nu.15 f.3
Veritas cauſa in appellatione extraiudiciali expreſſa non praſumitur in 2 p.c.20.in praſ.nu.151 f.378
Verus contumax quis ſit remiſſiuè in 3.p.c.28.nu.51 f.78
Via executionem non habet locum quando inſtrumentum guarentigiatum aliquo modo eſt offuſcatum in 2 p.c.12.lim. 9 nu.7. folio f 251
Via extraordinaria Iuſtitia ad inſtantiam partis principaliter n.o. tã dicitur quando paſſus attentata implorato officio Iudicis mercenario inſtat pro attentatorum reuocatione, incidenter autem quando opponitur quaſi per modum exceptionis in 3. p. c.21.num 14 f 2
Via ordinaria reuocationis attentatorum per viam actionis eſt quãdo fit per modum directa petitionis,& ordinarij Iudicij, condictione autem ex aliqua lege fit,puta ex l fin.C.de litigioſ. d.3. p.c.21.nu.16 & 27 f.4
Via ordinaria nullitatis agitur ad reuocationem attẽtatorum quãdo quis non vult aut non poteſt per viam appellationis reuocationem impetrare ibid.nu.37 f.eodem
Vicarius Epiſcopi reuocatus aliquid agens antequam notitiam reuocationis habuerit dicitur valide egiſſe in 2.p.c.10 nu. 29. folio f.181
Vicarius Epiſcopi qui inhibuit Iudici ſaculari ne inſtrumẽtũ quaſi uſurarium exequatur,ſi pronunciet inſtrumentum non eſſe uſurarium,& ſic reuocet ſuam inhibitionẽ,& ab eo appelletur poterit ſuam reuocationem reuocare,& iterum ſeculari mandare ut in exequendo ſuperſedeat in 2.p c.20.lim.2. num.19 folio 399
Vicarius ſeu officialis Epiſcopi deputatus per Capitulum ſede vacante ſi ille fuerit inhibitus non afficit ſucceſſorem,& modernum Epiſcopum ut ſi ille contra veniat inhibitioni dicatur attentare,ibi lim.24.nu.11 f.411
* Victoria principalis prodeſt fideiuſſori de iudicio ſiſti.c.20.lim.6 num.12 f 402
Violans ſequeſtrum appoſitum per Iudicem poſt latam ſententiã in cauſa attentatorum non incurrit pęnas de quibus in Clem.1. de ſeq in 3.p.c.28 nu.143 f.85
Violentia qualitas in remedio l.ſi quis in tantam C.unde vi,non facit cauſam appellabilem,ſi agatur ad poſſeſſionem tantum in 3.p c.28 nu 119 f.83
Vitioſus ingreſſus dari non debet in beneficialibus in 3.p.c.24.q.1. num.25 f.23
Vitium litigioſi purgatur per renunciationem liti factam in 3.p.c. 29 num.46 f.90
Vis ſecunda contra primam non videtur puniblilis in caſibus in quibus vim vi repellere licet in 3.p c.24.q.8.nu.19 f.32
Vnio beneficij eſt nulla in qua non fuit facta mentio de lite ſuper eo pendente in 2.p.c.4.in praſ.nu.736 f.98
Vniuerſitas an tanquam Iudex ſuſpectus recuſari poſſit remiſſiuè in 2.p.c.6.num.43 f.170
*Vniuerſitas ex quibus conſtat 2 p.c.1.nu.110 f.17
Vniuerſitas quibus in caſibus attentare poteſt ibi.nu. 108 f. eod.
Vnius etiam nummi defectus ſolet in certis caſibus actum viciare in 3.p.c.29 nu 22 f.89
Voluntas magis declaratur factis quam verbis in 2.p.c 4.li.2.nu. 91 f.125
Vſurarij appellatione pendente non poteſt contra ipſum fieri executio in verb.executio.
Vſusfructu in prima inſtantia petito ſi feratur ſententia pro eo à qua ſit appellatum cogitur tamen reus etiam appellatione pendente illum praſtare in 2.p.c 12.limitat.24.numero.21.folio 269
Vſufructuarium conueniens ut declaretur eum ab omni ſuo Iure cecidiſſe non poteſt hoc Iudicio pendente recurrere ad viam extraordinariam petendo ſe aſſocsari,ut propria authoritate ingrediatur poſſeſſionem in 2.p.c.4.limitat.2,numero 46.folio 122
Vxori litiganti cum marito an,& quando ab eo pendente lite debeant ſubminiſtrari alimenta,& expenſa,in verb.maritus.

F I N I S.

Digitized by Google

TRACTATVS DE ATTENTATIS ET INNOVATIS

Primæ Partis.

PRÆFATIO.

SVMMARIVM.

1 REmedium attentatorum dicitur æquum,
1 & iuſtum, &
2 Vtile, ac facile, &
3 Priuilegiatũ magis, quã remediũ ſpoglij.
4 Attentatum diuerſimode accipitur, quandoque pro conatu, & nixu ad aliquem actum faciendum, & pro fictè facere.
5 Quandoq; pro impetu aſi inſidiandũ pudicitie alicuius.
6 *Quandoq; pro aggrauare, ſeu moleſtare.
7 * Quandoq; pro præſumere.
8 Quandoq; pro eo, quod ſic lite, vel appellatione pendẽte in contemptum Iudicis, & preiudicium partis.
9 Attentati vox antiqui Iure conſultis incognita.
10 Innouare quoq; & innouatum diuerſimodè accipitur.
11 Quandoque innouare, ideſt renouare.
12 Quandoque innouare ideſt non nouare.
13 Quandoque innouare, ideſt nouum ius impetrare.
14 Quandoque innouare ideſt beneficium impetrare.
15 * Quandoq; innouare, ideſt rei ſtatutum mutare.
16 * Quandoq; ad nouum eſſe reducere.
17 Quandoq; pro actu facto lite, ſeu appellatione pendente vt dictum eſt de attantato.
18 * Attentatum, quid ſecundum Manfredum, & quid ſecundum Hercul. ibidem.
19 * Diffinitiones Manfredi, & Hercul. exploſæ.
20 Attentatum quid ſit, & eius diffinitio ſeu manis deſcriptio.
21 Alienatio facta lite pendente dicitur attentata.
22 Sic præſentatio à patronis facta.
23 Similiter, & actus collationis.
24 *Innouata præſupponunt contemptum.
25 *Lis deſignat ius in iudicium deductum.
26 *Cauſa, quando res, vel actio in iudicium eſt deducta.
*Cauſa largè ſumpta, ad actus ante litem conteſtatam referri poteſt. ibidem.
* Propriè pro eo, quod in Iudicio proponitur. ibid.
27 * Quæſtio, verbum, prolatum à lege, quomodo verificetur, & quomodo quando profertur ab homine.
28 * Queſtio verbum, propriè ſumptum denotat litem nõ deciſam.
29 * Quæſtio quid.
30 * Moleſtia tam ad iudiciales actus, quam ad extraiudiciales adaptatur.
* Moleſtia quando fieri dicatur. ibid.
31 * Moleſtia nomen generale, tam in Iudicio, quã extra Iudicium.
32 * Controuerſia quando eſſe ſoleat.
33 * Et quando fieri dicatur.
34 * Querela quando dicatur.
35 * Diſcordia etiam ante litem conteſtatam.
36 Pendentia controuerſiæ extraiudicialis regulariter non inducit vitium attentatorum.
37 Quid de pendentia compromiſſi?
38 Lite finita non dicitur attentari.
39 Iudex ſi poſt appellationem, aut inhibitionem procedat regulariter attentat.
40 Tertius regulariter non dicitur attentare.
41 Niſi habeat cauſam à parte.
42 Attentata dicuntur eſſe, quando fiunt in contemptum Iuriſdictionis.
43 * Cõtemptus deducitur, ſi ſciens, prohibitioni ſuperioris non pareat.
44 Et attẽtata ẽt dicũtur qñ q̃dã fiũt in p̃iudiciũ partis.
45 Renocatio in attentatis fit officio Iudicis mercenario, quando ad inſtantiam partis.
46 Nobili quando abſque partis inſtantia.
47 In ſpolio autem dicitur fieri iure actionis.
48 Contemnens Iudicem illius maieſtatem lædit.
49 Maieſtas Iudicis in honore conſiſtit.
50 Attentata regulariter ſunt ante omnia reuocanda.
51 Attentata an ſint ipſo iure nulla, remiſſiuè.
52 Attentatum quotuplex ſit, & ſecundum Doctor.
53 Aliud eſt, quod fit à Iudice, aliud quod fit à parte.
54 Aliud licitum, aliud illicitum.
55 Aliud reuocabile, aliud irreuocabile.
56 Verè tamen Decem & ſeptem ſunt attentatorum genera, prout totidem poſſunt attentatorum cauſæ conſiderari, de quibus hic remiſſiuè.
57 Actus, qui ob ſolam appellationis pẽdentiam non eſſet attẽtatus (ſi emanauit inhibitio) trãſit in attentatũ.
58 Iudex datus cum clauſula appellatione remota, põt regulariter appellatione pendente ſuam ſñiam exequi.
59 Niſi ſit inhibitus.
60 Attentata, quo iure fuerint inuenta, quatuor referuntur opi. de quibus infra nu. 68. 72. 77. & 80.
61 Nullitas quo Iure inuenta, remiſſiuè.
62 Clauſula ſola facti veritate inſpecta, reducit cauſam ad ius gentium.
63 Clauſula, nulla Iuris ſolennitate ſeruata, reducit cauſam ad ius gentium.
64 Ordo in cognoſcendo videtur ſublatus per Clauſulam, Sublata omni iuris ſolennitate.
65 Statutum remouens omnem iuris ſolennitatem, an cenſeatur auferre remedium ſpolij, & Canonis reintegranda.
66 Princeps dicitur eſſe ſupra ius ſcilicet poſitiuum, non

autem ſupra ius naturale, vel diuinum.
67 Bannitus an poſſit agere ad reuocationē attētatorū.
68 Attentata ſunt de iure poſitiuo, ſecundum aliquorū opinionem.
69 Maieſtas Prætoris vindicari dicitur in attentatorum reuocatione.
70 Contemptus Iudicis in reuocatione attentatorū plus ponderatur, quam ius agentis.
71 Pœna aduerſus alienantes rem litigioſam eſt inducta de iure ciuili, & de iure nouo.
72 Attentata ſunt de iure naturali, ſecundum aliorum opinionem.
73 Reuocatio attētatorū dicitur in ſe cōtinere defēſionē.
74 Defenſio eſt de iure naturali.
75 Attentata ſine lite regulariter non dantur.
76 Iudicia ſunt de iure naturali primæuo.
77 Attētata ſūt de iure diuino ſecūdū aliorū opiniones.
78 Lex Moſaica etiam hodie allegari poteſt ad deciſionem cauſarum, remiſſiuè.
79 Obedientia exibenda Magiſtratui ac Iudicibus, eſt de iure diuino.
80 Attentata ſunt cognita de iure ciuili, dictante tamen ratione naturali.
81 Recuſatio (Iudicis quoad formam, & modum procedendi) dicitur eſſe de iure ciuili, naturali tamen ratione dictante.
82 Legitima licet dicatur debita de iure naturæ quia tamen per leges fuit quoad formam inuenta, dicitur eſſe de iure ciuili.
83 Opinio illa attenditur per quam aliæ opiniones conciliantur.
84 Doctorum dicta tanti ſeu deſtinguenti ſtandum eſt.
85 Princeps an poſſit tollere quæ ſunt iuris ciuilis, quando in ſe continent naturalem æquitatem.
86 Princeps pōt tollere ea, quæ ſunt inducta de iure ciuili, naturali tamen ratione dictante.
87 Recuſatio Iudicis poteſt p Principem tolli, apponendo in Commiſſione, Clauſulam, Appellatione remota, ſecundum commu. opinionem.
88 Princeps poteſt ex cauſa ius naturale vel diuinum diſtinguere, limitare, & declarare.
89 Clauſula. Quod lite pendente poſſit capi poſſeſſio, citra vitium attentatorum, datur, quando beneficium eſt reſeruatum.
90 Decimæ dicuntur eſſe de iure diuino.
91 Taxa poteſt eſſe de iure ciuili licèt præceptum ſit de iure naturali, vel Diuino.
92 Iudicialia præcepta legis Moſaicæ hodie non obligant.
93 Iudicium attentatorum cadit ſub tribus diſtinctionibus Iudiciorum, quia eſt
94 Summarium, item eſt
95 Extraordinarium, item dicitur eſſe
Poſſeſſorium, indirectè tamen propoſitum, eſt nu. 97.
96 Extraordinarium dicitur omne Iudicium, in quo proceditur per implorationem officij Iudicis.
98 Sñia lata ſuper attētatis, ſapit naturā meri poſſeſſorij.
99 Sequeſtrum non apponitur quando lata eſt ſententia ſuper attentatis.
100 Remedium attentatorum fauorabile ne ſit, an potius odioſum, quadruplex conſideratur opi. de quibus infra nu. 101. 108. 113. 116.
102 Attentare eſt delictum, & ſonat in malam partem, & melius infra, nu. 123.
103 Pœnalis dicitur eſſe materia attentatorum.
104 Attentans dicitur offendere Ius, Iudicem, & Partē eodem tempore.
105 Attentans dicitur odioſior, & deteſtabilior ſpoliāte.
106 Odium principaliter conſiderari videtur in reuocatione attentatorum.
107 Fauorabilis ne an odioſa aliqua diſpoſitio cenſenda ſit, inſpicitur, quid principaliter fuerit in conſideratione, fauor, an odium.
109 Publica vtilitas dicitur verſari in reuocatione attentatorum.
110 Animæ periculum concernere dicitur attentatorum reuocatio.
111 Appellari pōt à ſententia lata in cauſa attentatorū.
112 In aduerſus eā peti reſtitutio in integrū per minorē.
114 Diuerſo iure cenſeri eadē res eodem tempore nō dēt.
115 Niſi fauor, & odiū cōmodam ſeparationē recipiant.
117 Attentata (quatenus conſiderantur cum deducuntur in eſſe) dicuntur odioſa, poſtquam autem ſunt in eſſe deducta, & inſtatur pro illorum reuocatione, dicuntur fauorabilia.
118 Penſio dum tractatur de illa imponenda dicitur odioſa poſt impoſitionem verò (dum agitur de illius ſolutione) dicitur fauorabile.
119 Reuocatio attentatorum eſt fauorabilis.
120 In dubio fauere debemus attentatorum reuocationi.
121 In dubio pro nō attentatis facienda eſt interpretatio.
122 Interpretatio facienda eſt, vt euitetur delictum.
124 Attētans dicitur offendere Ius, Iudicem, & Partē.
125 Delictum requirit dolum, vt ſit puniblle.
126 Dolus etiam in attentatis conſideratur.
127 Dolum arguunt geſta contra præceptum Iudicis, vel contra prohibitionem Legis.
128 Alienatio facta lite pendēte, præſumitur dolo facta.
129 Dubio aſſumitur interpretatio, quæ minus præiudicat, & quæ tendit ad bonum.

Diuiſio totius tractatus.

130 In dubio præſumitur quid factū tempore licito, ad euitandum delictum.
131 Iuriſdictio Auditoris Cameræ, & Auditoris Rotæ, quæ ſit præferenda.
132 In prima parte tractatur, per quas perſonas attentari dicatur videlicet ab Actore, à Reo à Procuratore à Iudice ſeruo, ab habentibus cauſam ab eis.
133 In ſecunda, quomodo attentata deducantur in eſſe, & quando, & quibus caſibus.
134 In tertia quomodo attentata tollantur, & de illorū reuocatione, & ibidem pleniſſimè tractatur. de his omnibus, quæ materiam huiuſmodi reuocationis reſpicere videntur.

1 ATtentatorum remedium † q̃ ſit æquum, & iuſtū, ex eo maximè deprehendi pōt, quod per illud non ſolum Magiſtratū, & ius dicentiū dignitas, & Iuriſdictio contra contemptores illæſa conſeruatur verum etiam vnicuiq. litigantium (facto Iudicis, vel aduerſarij in aliquo grauato) pleniſſimè ſuccurritur, & tam Iudicium, quam partium tramites iuris excedentium temeritas certis pœnis coercetur; Quod ſi tractatus de reſtitutione ſpoliatorum ab eius vtilitate magnam ſemper apud omnes, qui de ea re ſcripſerunt commendationem habere meruit, maxima profectò Attentatorum tractatui ex hoc ca-
2 pite tribui debet, quippe qui † non ſolum facile, vtile, & priuilegiatum remedium à Docto. appellatur, vt per Philipp. Franc. in c. bonæ, ſub. nu. 15. in fin. ext.
3 de appell. † verum etiam magis vtile, & priuilegiatum q̃ ſi. præfatum remedium Spolij, vt tradit idem Franc. in c. conſuluit, el 2. nu. 8. de appell. & latius habetur infra in tertia parte. c. 30. de priuileg. attent. in prima Ampliat. nu. 9. & ſeqq. vbi vndecim enumerātur differentiæ inter hoc remedium, & interdictum, Vnde vi, Quā verò ſit frequens, ac quotidianum, & omnibus iuris profeſſoribus (præſertim cauſarū, patronis) ſcitu neceſſarium, ij conijcere rectè valēt qui quotidie in foro verſantur: nullus. n. omninò cauſarum alicuius momenti proceſſus (præſertim in Curia) fabricari videtur, cui iſte attentatorum articulus

iure

Digitized by Google

iure, vel iniuria non annectatur, & diu apud Iudices
tractetur, ac ventiletur: ſæpè enim eos ego qui de-
meritis ſuæ cauſæ parum confiderent, vt aduerſariũ
ſumptibus fatigarent, & cauſam quanto magis inuo
luerent, ſub prætextu prætenſæ appellationis, aut in-
hibitionis, commiſſionem cauſæ attentatorũ huiuſ-
modi impetraſſe, litemq; diu deſuper ſuſtinuiſſe, vi-
di; Vnde, non ab re eſſe duxi, hanc materiam paſſim
apud iuris vtriuſq; interpretes conſperſam, in vnum
colligere, & ad cõmunem omnium vtilitatem in cer
tam, & vſui aptam formam perſtringere: ſic. n. fortaſ
ſe fiet, vt litigantium ij, qui prætermiſſis calumnijs ſo
lum pro iuſtitia, expeditum cauſarũ exitum deſide-
rant, ſciant, a quibus eos abſtinere oporteat, ne ipſo-
rũ facto, in huiuſmodi anfractus incidant, & quo ſi
facto aduerſariorum per huiuſmodi circuitus calum-
nioſe circunducerentur, ab illis ſeruari valeant

Sed propius ad materiã ipſã accedendo, ad facilio
rẽ dicẽdorũ intelligentiã nõnulla præmittẽda ſunt.

Primo, quod iſte terminus attentare, ſeu Attenta-
Attentare, & attentari, diuerſimodè accipitur.
4 tum, diuerſimodè in iure accipitur. † Vno modo,
pro conatu quodam, & nixu ad aliquem actum fa-
ciendum, vt in l. ſi quis non dicam rapere, ſed atten-
tare, C. de epiſc. & cler.* De quo latè per Fel. in tract.
quand. conat. puniat. in princ. & per tot. & per Ber-
trand. conſ. 169. nu. 3. tom. 3. vbi ſubdit, quod cum at
tentare ſit rectè facere, ſtatutum non punit attentan
5 tem.] † Alio modo dicitur is attentare, qui blando
ſermone pudicitiam alicuis impetit, vt not. glo. in
ver. affectatus, in §. 1. Inſtit. de iniur. * Et in l. 1. §. ad
infantiam, & l. ſed, & quæſtionis, §. fin. & l. attentari,
&] l. item apud Labeonẽ, §. aliud, ff. de iniur. * Alio
6 modo ponitur pro † aggrauare, ſeu moleſtare, vt ha-
betur in l. annonam, ff. de extraord. crim. in princ.
ibi, annonã attentare, & vexare, vel maximè, vt Dar-
danarij ſolent. Alio modo exponitur attentare, id eſt
7 † præſumere, vt per Bonif. de Vitalin. in Clem. 1. nu.
8 12. de reſcrip.] Alio modo pro eo, qđ fit lite, ſeu ap-
pell. pendente in contemptũ Iudicis, & præiudiciũ
partis, & ita accipitur tot. tit. extra, in Clem. & C. vt li
9 te pend. † Quæ vox quamuis in hoc ſignificatu apud
veteres Iureconſultos, probatoſq; authores minimè
reperiatur, & propterea nec in pſenti libello admit-
tenda videretur: quia tamen quanto minus fuit Iure
conſultis cognita, tanto frequentius per iuris vtriuſ-
que interpretes (præſertim, qui ea quæ ad praxim p-
tinent, conſcripſerunt) fuit abſque diſtinctione vſur-
pata, ita vt inde ẽt, certis cauſarũ generibus propriã
attentatorũ denominationem aſcripſerint, cum &
nos in hoc tractatu ea potiſſimum, quæ praxim præ
ſertim Romanæ Curiæ reſpiciunt, perſtringere cona
ti ſimus, nefas eſſe non duximus, ſi pro faciliori in-
telligentia, hac attentatorum voce frequentius vtere
Sic, & innouare diuerſimode accipitur.
10 mur. † Sic etiam iſte terminus Innouare ſumitur di
11 uerſimode in iure: † quandoq; . n. pro renouare, vt
cum dẽ, cõfirmamus, & innouamus, vt in c. innoua-
mus, extra, de tregu. & pace, & in extrauag. Cum de
12 teſtabile, de ſimon. in Extrauag. commun. † Quan-
doque innouare dicimur cautionem, id eſt nõ noua-
re, vel non extinguere, vt in l. cum notiſſimi, §. im-
mo, & illud, & ibi gloſ. in verbo, innouata, C. de præ
13 ſcript. trigint. vel quadrag. annor. † Quandoque in-
nouare, id eſt nouum ius impetrare, vt exponit forma
14 liter Innoc. in c. primo, in princ. vt lite pend. † Quan
doque innouare, id eſt beneficium impetrare, ita ex-
ponit Ioan. Monacus, in rubr. vt lite penden. in 6.
15 * Quandoq; † innouare, id eſt, rei ſtatum mutare, vt
in l. fin. ibi, innouare poſſeſſionis ſtatũ, C. ſi per vim,
16 vel a lio modo. Quandoq; † exponitur innouare, id
eſt, ad nouum eſſe reducere, vt per Bal. in l. auia, ſub
17 nu. 1. in verbo, innouare, C. de iure dotium.] † Quã
doque vero, pro actu facto in contemptum, &c. Vt
ſupra proximè diximus in attentato, & ita accipitur
in Rubricis, vt lite penden. nihil innou. etiam apud
Iureſconſultos.

Diffinitio ſeu potius deſcriptio attentati.
Secundo præmittendum eſt, quid ſit attentatum,
ſeu innouatum. Et quamuis iſti termini vltimo (quo
ſuprà dicimus) modo accepti à Doctor. non repe-
riantur ſpecificè diffiniti, * præterquàm à recentio-
ribus, videlicet à Manfrædo Practic. Cõcluſ. ſuper at
18 tentat. Concl. 1. qui dixit, quod † attentare, eſt facere, quod
prohibemur medio tempore appellatione pẽdente
ab interlocutoria, & à diffinitiua. Et ab Hercul. qui
ſimiliter in tract. de Attentat. appell penden. c. 1. ſub
nu. 10. dixit quod Attentare, eſt lite, appellationeue pen-
dente innouare, quod ẽt replicatur c. 3. in princ. Ve-
19 rum, † quia prædictæ eorum diffinitiones, nec ſm
regulas generales datas per Doct. in l. omnis diffini-
tio, ff. de reg. iur. videntur poſſe ſubſiſtere, cum non
contineat vniuerſaliter genus, & omnium Attenta-
torum differentias, & (quod magis eſt) rem per idem
diffiniat, ex quo pro eodem ſumitur Attentare, & in
nouare, vt proximè admonuimus, & ex antiquis]
ſolus Gemin. in c. quamuis, in primo not. nu. 1. de of
fic. ordin. in 6. dicat, quod attentari propriè dr, quod
fit ſine rõnabili cauſa, atq; illius text. ibi, ſine rõnabi-
li cauſa attentat, &c. Pro faciliori tñ intelligentia eo
rum omniũ quæ infra dicenda ſunt, ita non dicã dif
finiri (cum ex ſnia Iuriſconſulti hoc ſit valde pericu
loſum) ſed breuiter deſcribi poſſe arbitror, videlicet:

20 Attentatum, ſeu innouatum, † eſt omnis
actus, ſine rationabili cauſa lite, appellatio-
ne ue, aut his æquipollẽtibus, à iudice, ſeu à
parte, aut ab habentibus cauſam ab eis, in
contemptum Iuriſdictionis, & præiudicium
partis factus, officio eius, cuius fuit læſa Ma
ieſtas in primis, & ante omnia reuocandus.

Cuius deſcriptionis vis ex declaratione verborum
ſingulorũ, quæ ſunt in ea, apparebit. Dr in ea, qđ eſt
Actus; Hoc verbũ ponitur tanq̃ genus: nã actus
21 puta † alienationis, factus lite pendente, eſt attenta-
tum, & venit reuocandus, vt tot. tit. de litigioſ. & no
22 tat Afflict. dec. 396. In cauſa Comitis, nu. 10. † Sicut,
& actus præſentationis à patronis factæ lite penden-
te. Caſſad. deciſ. 3. nu. 2. in tit. vt lite penden. & Steph.
Aufret. in addit. ad dec. Capdel. Tholoſ. 107. ad me-
23 dium, cum ſimil. † Prout eſt etiam actus collationis
beneficij factæ per Ordinarium, ad not. in cap. ſi hi,
contra quos, vt lite penden. in 6. & cæteri actus ſimi
les, de quibus infra ſuo loco latius dicemus.

Sine rationabili cauſa, Arg. d. c. quamuis, de offic.
Ordin. vbi Gemin. in primo not. * Et dicebat aliàs
24 Zabarell. in c. nobis, nu. 4. de elect. quod † innoua-
ta dicuntur quæ fiant alio modo, q̃ fieri debeant, &
ratio eſt: quia attentata præſupponũt contẽptũ, vt in
diffinitione dr, id autẽ, qđ fit ex cauſa rõnabili, nõ dẽ
fieri in cõtẽptũ, ex doct. Bal. in Auth. Ingreſſi, nu. 4.
C. de ſacroſan. Eccl. ſequitur Rol. conſ. 54. nu. 13. lib. 1.
Lite. Hoc vt excludat controuerſias extraiudicia-
les. * Sunt. n. plura vocabula, quæ à nonnullis pro
eodem indifferenter ſumi videntur, & tamen inter
ſe plurimum differunt, videlicet Lis, Cauſa, Quæſtio, lis causa, questio
Moleſtia, Controuerſia, Quærela, vel Querimonia,
25 & Diſcordia. Verbum Lis, deſignat * † Ius in iudi-
cium deductum, vt eſt gloſ. in ver. Litis, & ibi Gemi.
in c. 1. §. liber, de procur. in ſexto, & declarant Do-
ctor. & ibi Alex. col. 1. in l. poſtquam lite, C. de pact.
& poſt eundem Alex. conſ. 28. col. 1. in fi. lib. 1. tradit
Maranta in Speculo ſuo, in quinta parte princ. nu.
63. fol. 72. & eſt deciſ. Afflic. 220. In cauſa, num. 19.

Digitized by Google

& Achill.deciſ.191. incip. Lis introducta. Cauſa etiã
26 dicitur quãdo eſt in iudicium res vel actio deducta:
quamuis enim largè Cauſa poſſit ad actus ante litẽ
conteſtatam referri,ad not.per Doct.omnes,præſer-
tim Alciat.in gl.cauſas,& lites,C.de tranſac. propriè
tamen, & ſtrictè ſumitur pro eo, quod in iudicium
proponitur,ad not. in l. 1. C. per quas perſon. nob.
acquir. & pro controuerſia iudiciali, ſeu exercitio
Litis,vt magiſtraliter declarat Bald. conſi.106. Pro-
27 ponitur,num.2. lib.2. Prout, & verbum, † Quæſtio
quod verificatur ſolum porrecta petitione per litis
conteſtationem, præſertim, quando proferetur à le-
ge, ſecus ſi ab homine, ad not. in l.3. & 4. ff. fin. re-
gund. & poſt Bart. in l.amplius non peti,num.5. ff.
rem rat.hab. Cor.conſi.267. litera Q. lib.4. Cuman.
conſ.117.ad med. Soc. conſ.244.col.5.lib.2. Blanc.in
tract.de comprom.q.1.num.7.8.&.9.& Burell.in ſi-
mili tract.de comprom.§.2. gloſ.1. nu.14. tradit no-
uiſſimè Borgn. Caualcan. in deci. Fiuizan.11, nu.6.
quib. adde ex Doct. antiquis nup impreſſis cõſ.100.
28 Viſa reformatione,nu.2. vbi ſubdit,qđ † quæſtionis
verbũ,propriè denotat litẽ non deciſam,vel finitam,
29 cũ † qđ ſit dubitabilis propoſitio,ad no.in l.quæſtio-
30 nem,C.de fideiuſ.& in l.fi.C.de pact. † Modeſtia
adaptatur tã ad iudiciales actus,ad no.in l.j. vbi Bal.
C.de nundin. Bero.conſ.56.n.44.lib.3. quam etiam
ad extraiudiciales,cum moleſtia dicatur fieri ſiue de
iure,ſiue de facto,ſiue agendo,ſiue excipiendo,vt per
Alex.conſil.52.nu.2.& ſeq.& conſi.150.num.10.&
conſ.163.num.8.lib.2.& conſ.195.nume.8.lib.6.&
31 † ſit nomen generale,ad omnem moleſtiã, ſiue iu-
dicialem,ſiue extraiudicialem,ſecundum Ruin.cõſ.
77.num.6.lib.2. Corſett.in Sing.ſuis,in verſic.mole-
ſtia. Rebuf.in tract.nominatio.q.vltima,nu.quarto;
tunc autem maxime dicitur comprehẽdere iudicia-
lem,quando habet adiunctum aliquod verbum vni-
uerſale,vt latè declarat Ruin.d.conſ.77.num. ſexto,
32 Controuerſia autem ſolet eſſe extra iudicium,& ſi-
ne lite,ad text.in l.Lucius,§. tres hæredes, & ibi not.
Bart.ff.ad Trebell.not. Bald.in l.cauſas,C.de trãſac.
& eſt communis opin.de qua per Maran.in d.Spec.
in quinta parte princ.nu.68.vbi,& illud addit, quod
33 † Controuerſia dicitur fieri, ſiue agendo, ſiue exci
piendo,ſiue de iure,ſiue de facto, ſiue ante, ſiue poſt
litem conteſtatam, quod & eleganter proſequitur,
& declarat etiam de d. communi opin. atteſtando
Blanc.vbi ſupra,num.7.& ſeqq. & latius nouiſſimè
Io.Bap.de Aſin,in ſua Praxi iudiciali,§.j.c.1.in prin.
34 & per tot. † Querela autem,& ipſa ad actus iudicia
les referri poteſt,quia (vt inquit Natta in Clem. Se-
pè,in princ.nu.56. de verb.ſignif.) quærela tunc di-
citur,quando Lis eſt conteſtata, & facit quod tradit
Dec.conſ.125.ſub nu.8.col.fi.quòd querela dicitur,
quando oppreſſus reclamat, vt ſibi per viam iuris
ſuccuratur, & adaptatur tam ad iudicium ciuile,ad
not. per omnes,in c. querelam, de procur.& in cap.
querelam,de iureiur,quam ad criminale,vt eſt gloſ.
communiter approbata,in c.Maximianus, in verb.
querelam,80.diſtinct.vt teſtatur Corſett.in ſing.ſuis
35 in ver.querelam,verſic.1. † Diſcordia vero dicitur,
etiã ante litem conteſtatam,vt per glo. in c.ex parte,
il 2.in gloſ.fin. in fi.de verb. ſignif. & in c.Piſanis, in
princ.de reſtit. ſpol.& poſt Lanfr. de Orian.in tract.
de arbitr.in vltima parte,q.12. nu.28. declarat etiam
Aſin.vbi ſupra,nu.13.& 14.] Et quamuis in extra-
iudicialibus controuerſijs in certis caſibus conſi-
36 deretur pendentia ad effectum attentatorum † illa
tamen regulariter non inducit hoc vitium attenta-
torum,niſi geſta poſt appellationem in extraiudicia
libus controuerſijs interpoſitam,ſint,& poſt,& con
tra appellationem,c. ad audientiam. & ibi Franc. in

2.notab.ſub.num.1. de appell. & idem in c.1.nu.4.
eo.tit.& dicetur latius infra, in ſecunda parte, capit.
12.de attent.appel.penden. in tertia limitatione prin
cipali Regulæ principalis. num.9.verſ. primo quan-
do huiuſmodi actus.
37 An. † Autem pendente compromiſſo dicatur at
tentari dicemus late in ſecunda parte,cap.15. de at-
tent.pend.comprom.per totum.
Appellatione. Vt tot.tit.ff.& C.nil.nouar.appella-
tione penden.& alijs ſimil.tit.
Aut his æquipollentibus. Prout eſt Inquiſitio, ſeu
Accuſatio,Recuſatio Iudicis. Dilatio, Relatio,Peti-
tio conſilij ſapientis,Auocatio cauſæ,& huiuſmodi,
de quorum ſingulis infra in ſecunda parte cap. 5. 6.
7.& de alijs ſucceſſiue plenius tractatur.
38 Pendentibus. † Quia ſi lis, aut appellatio fuiſſet
alio modo finita, (puta per tranſitum in rem iudi-
catam)actus poſtea geſtus non diceretur attentatus:
quia tranſitus in rem iudicatam tollit litis penden-
tiam. Pariſ.conſi.30. In cauſa,num.36. lib.4.
39 A Iudice. † Nam Iudex procedendo poſt inhibi-
tionem,aut appellationẽ ab eo interpoſitam, dicitur
attentare, cap.non ſolum, de appell.in 6. cum ſimil.
Seu a parte. Hoc exprimitur ad excludendum ter
40 tium, † qui regulariter ſi lite inter me,& te penden-
te aliquid innouet,contra eum non poteſt agi via at
tentatorũ,ſed debet via ordinaria coram ſuo ordina
rio conueniri ſm Fran.in c.bonæ,ſub.nu.8.ver.ſecũ
dus intellectus,de appell.per text.in c. Romana,§.in
aliũ,de appel.in 6.& tradit Ruin.in conſ.75. Quãtũ,
ſub nu.2.li.5.& dicemus latius infra,c.3.n.2.& ſeqq.
41 Aut habentibus cauſam ab eis. † Nam hoc caſu
etiam contra tertium datur remedium attentatorũ.
Afflict.deciſ.354. In cauſa, num.21.& ſeqq.& infra
latius dicetur d.cap.3.num.14.
42 In contemptum. † Quia attentata fieri dicuntur in
contemptum Iuriſdictionis, præſertim quando eſt
facta inhibitio. Rot.dec.26.aliàs 307. Nota quod,ad
fin. de appell. in antiq. cum in attentatis plus offen-
datur Iudex(cuius Iudicium contemnitur)quã pars,
Rot.dec.2.aliàs 14. Fuit dubitatum,poſt prin.de reſt.
ſpol.in no.deciſ.5.aliàs 433. Nota nunquid, num.5.
vt lite pende.in antiq. Pariſ.conſi.41. num.38.lib.1.
43 Franc.in c.bonæ,col.4.verſ.6.de appell. * qui † con-
temptus deducitur, ſi quis ſciens, & prudens prohi-
bitioni ſuperioris non pareat,vt late declarat nouiſſi
mè Maſcar.de probat.concl.433. per tot.vbi remiſ-
ſiuè ponit etiam,quæ ſit differentia inter contemne-
re,& non parere.]
44 Et præiudicium partis. † Et hoc ea ratione,quia at
tentari regulariter non dicitur, quando actus,qui di
citur attentatus, non tendit in præiudicium, partis,
ad no,per Inno. in cap.1. verbo,præiudicium,extra,
vt lit.penden.& ibi Collect.& etiam Io. Monach.in
Rubr.vt lite pendent.in 6.& eſt deciſ. Rota 25.aliàs
310. Si reus,verſ.ſed poſito, de reſcrip. in nou.& tra-
dit.in notab.caſu Aegid.deciſ.529. Si Titius.
45 Officio eius. † Scilicet mercenario Franc.in c.di-
lecti,num.3.de appell.& tradit Aegid.deciſ.72. Lata.
dum tñ talis reuocatio fiat ex officio ad inſtantiã par
46 tis, † quod ſi non ad inſtãtiã partis,ſed Iudex ex ſuo
puro officio velit attẽtata reuocare, tunc tale officiũ
dr̃ nobile, non aũt mercenariũ, vt admonuimus in-
fra,in 3.par.c.21.quib. & quot mod.attent.reuoc.n.
17.verſi.via extraordinaria, q̃ fit motu proprio. Hoc
aũt dictum eſt,vt excludat ſpoliũ ſimplex, cuius re-
uocatio (licet fiat ante omnia,l.ſi quis ad ſe fundũ,
47 C.ad leg.Iul.de vi pub.) † Tñ fit iure actionis,& ad
inſtantiã partis per interdictum recuperandæ, aut p
remediũ c.redintegranda,3.q.1. Et ſimiliter,vt exclu-
dat geſta per tertium, quorum reuocatio debet peti,
& fieri

& fieri. Via ordinaria, vt proxime dictum eſt.
Cuius fuit læſa maieſtas. c. ſolicitudinem, & ibi
Franc. num. 3. de appell. Natta conſil. 568. q uidam
46 nume. 4. lib. 3. † cum enim attentans dicatur con-
temnere iudicem ad no. in ca. 1. de appell. in 6. con-
49 ſequenter dicitur lædere eius maieſtatem † quæ in
honore conſiſtit vt declarat Auguſt. Bero. in conſil.
165. In propoſita, nu. 19. lib. 3.
50 Ante omnia. † Vt d. c. non ſolum, & vt excludat
geſta per tertium, quæ non ante omnia, ſed via or-
dinaria reuocantur, vt dictum eſt: alioſq; ſimiles ca-
ſus, in quibus attentata ante omnia non reuocantur.
quos in vnum congeſſimus infra in 9. parte cap. 30.
de priuileg. attẽt. in 25. priuileg. vbi vltra quadraginta
caſus enumerauimus, in quibus attentata ante om-
nia non reuocantur.
51 Reuocandus. † Et hóc ſecundum opinionem il-
lorum, qui tenent, quod attentata non ſint ipſó iu-
re nulla, ſed valeant, & propterea opus ſit reuocatio-
ne, moti ea ratione, quia quod nullum eſt, rumpi,
aut reuocari non poteſt. l. nam, & ſi ſub conditione,
ff. de iniuſt. rupt. irrit. teſta. c. ad diſſoluendum, & ibi
not. de deſponſ. impub. Quamuis contrarium videa-
tur verius, vt infra ſuo loco dicemus in ſecunda par-
te cap. 12. de attent. appellatione penden. in 16. am-
pliat principali, & tenet Lapus alle. 2. nu. 10. vbi etiam
dicto motiuo reſpondere videtur.

Quotuplex ſit attentatum.

52 Tertio præmittendum eſt. † Quotuplex ſit atten-
tatum: Et quamuis ex diuerſis diſtinctionibus, quæ
dantur à glo. & Doct. videantur etiam diuerſa at-
tentatorum genera poſſe conſiderari, prout eſt illa,
53 quod † aliud ſit attentatum, quod ſit à iudice, aliud,
54 quod ſit à parte. † Aliud ſit licitum, aliud illicitum.
55 Aliud reuocabile, aliud irreuocabile, vt colligitur ex
not. per glo. & ſcrib. in c. non ſolum, de appell. in 6.
vere tamen præmiſſæ differentiæ videntur potius
verbales, quam quæ diuerſificent in ſubſtantia vnũ
genus attentatorum ab altero, prout eſt, quando à iu
dice; vel à parte aliquid innouatur, quia quod ſub-
ſtantiam actus attentati regulariter nihil videtur in-
tereſſe: immo in certis caſibus ſupradictarum diſtin-
ctionum videtur, quod nec etiam poſſit vere dici, qđ
quid ſit attentatum, prout, eſt dum conſiderant at-
tentatum licitum, nam quod licite fit, & c. lege per-
mittente, vere non poteſt dici attentatum, iuxta de-
ſcriptionem ſupra poſitam, num. 14. arg. l. Gracchus.
C. ad l. Iul. de adulter. cum ſimil. & eorum, quæ latius
diximus infra in 2. par. cap. 4. de attent. lite pendente.
in 11. limit. principali, & iterum capit. 12. de attent.
appell. penden. in 15. limit. principali per totam: Sic
etiam, & alia conſideratio, quod attentatum aliud
ſit reuocabile, aliud irreuocabile, parum confert ad
propoſitum, de quo agimus: nam illa reſpicit actum
reuocationis, non autem diuerſificat attentatum, & c.
cum vere etiam attentatum irreuocabile, (prout eſt
regulariter exhumatio corporis humani, de qua in-
fra in 2 parte, ca. 4. de attent. lit. pendent. in 19. limit.
principali) dicatur eſſe attentatum ſecũdum ſupra-
dictam deſcriptionem, licet regulariter reuocari non
56 poſſit vt in dicta 19. limit. † Vnde pro commodiori
intelligentia propoſitæ materiæ, quotuplex ſcilicet
ſit attentatum, dicendum eſt, quod multiplex eſt,
prout multiplex eſt cauſa ipſius attentati, videlicet
Pendentia litis, Recuſatio iudicis, Dilatio, Auocatio
cauſę per ſuperiorem facta, Appellatio, & c. ſimiles,
de quibus infra diſtincte ſingulis capitibus, ſuis lo-
cis plene tractabimus, & erit verbi gratia, attenta-
tum lite pendente vnum genus: Attentatum poſt
auocationem cauſæ, aliud genus: Attentatum poſt
inhibitionem, aliud genus, & ſic de ſingulis, & erunt
decem & ſeptem attentatorum genera, prout toti-
dem cauſas (ex quibus attentata videntur deduci in
eſſe) ſingulariter in dictis locis conſiderauimus, &
ſummatim in limine dictæ 2. partis capit. 4. de attent.
li. pend. enumerauimus, nam ſecundũ diuerſas atten-
tatorum cauſas, diuerſa quoq; reſultat in eis iuris di-
ſpoſitio, put apparet in geſtis appellatione pendente,
57 & poſt inhibitionem: † quandoquidem actus, qui
ob ſolam appellationis pendentiam non ſubijcere-
tur vitio attentatorum, ſi tamen à iudice emanauit
inhibitio, ex vi, & efficacia ipſius inhibitionis tranſit
58 in attentatum, exemplum † in iudice dato cum clau-
ſula, appellatione remota, qui ſi ab eo de facto ap-
pelletur (licet poſſit pendente huiuſmodi appella-
tione licite, & citra vitium attentati ad executionem
ſuæ ſententiæ deuenire, ad no. per omnes, in c. paſto-
59 ralis, de appell.) † ſi tamen iudex, cui fuerat dicta
cauſa appellationis commiſſa, illi inhibuerit, & poſt
inhibitionem exequeretur, talis executio diceretur
attentata, vt diximus infra in 2. par. ca. 12. de attent.
appell. penden. in 8. limit. principali, num. 9. & re-
miſſiue, per hæc, & alia multa exempla late deduxi-
mus infra in dicta 2. & par. c. 20. de attent. poſt inhi-
bit. in 1. ampliat principali reg. ibi poſitæ per totam.

Quo iure fuerint inuẽta attentata.

60 Quarto præmittendum eſt. † Quo iure fuerint in-
uenta attentata. Quę conſideratio licet aliquibus for-
ſan videri poſſit potius curioſa, quam vtilis, (cum il-
la tunc videantur fuiſſe, & ab eo iure inuenta, quan-
do per leges, & canones fuit facta generalis illa pro-
hibitio, vt lite, appellatione, vel reſtitutione in inte-
grum pendente, nihil innouetur, de quibus in ru-
bro, & nigro. ff. nihil nouari appel. penden. & ext. vt
li. pend. nihil innouetur, & C. reſt. in integrum po-
61 ſtulata nihil innouari: Sicut, † & aliàs dicunt Doct.
de origine Nullitatis, vt tradit Vant. in tract. de nul-
lit. cap. 1. quid ſit nullitas, num. 14.) Vere tamen hęc
in ſpectio poteſt eſſe admodum vtilis: quandoquidẽ
ſi illa eſſent de iure ciuili poſitiuo, ita vt de iure gen-
tium, vel naturali eſſent incogniti, poſſent, per ſtatu-
tum, ac principis reſcriptum tolli, & c. propterea ſi
62 mandaretur proced. † ſola facti veritate inſpecta,
63 vel nulla iuris ſolennitate ſeruata (per quas clauſu-
las reducimur ad ius gentium, ita vt per eas cenſea-
tur ſublatus omnis ordo cognoſcendi introductus
à iure ciuili, & in ſic eo caſu teneatur ſeruare for-
mam iudicij inductam de iure gentium, vel natura-
li, ad no. in Clem. Sæpe, de verb. ſignif. & per Bart. in
Extrauag. Ad reprimendum, in verbo figura, col. 1.
ad fin. & latiſſime per Brun. in tracta. de forma: quan
do cenſeat. form. vel ſolenn. remiſ. colum. 5. verſic. &
ſimile eſt de clauſula, fol. 66.) poſſet videri ſublatum
etiam priuilegium, quod habent attentata, ut in pri-
mis, & ante omnia reuocentur; qui ordo videtur in-
ductus de iure ciuili, ad not. tot. ut. nil. nouari: appel.
pend. & clarius de iure Canonico in ca. non ſolum,
64 de appel. in 6. maxime, quia † ſublata omnis iuris ſo-
lennitate videtur ſublatus omnis ordo in cognoſcen-
do ſecundum Bald. in l. prolatam, col. fin. & ibi quo-
que Salic. C. de ſenten. & interlocut. omnium iudi-
cum: prout in ſimili per præmiſſa (loquens in ſpo-
lio) conſiderabat aliàs (licèt non firmauerit) Iaſ. in
65 conſ. 262. Pro parte, in princ. lib. 4. dum quærit † an
ſtatutum remouens omnem iuris ſolennitatem cen
ſeatur auferre remedium ſpolij, & canonis reinte-
granda: quinimo non ſolum princeps non poſſet il-
la tacite tollere per clauſulas ſupradictas, verum etiã
nec expreſſe per clauſulam, quæ quandoq; ſolet in
commiſſionibus apponi, videlicet, vt reiectis nullita-
tibus, & attentatis, ad expeditionem cauſæ procedi-
tur, nec etiam diceretur attentata purgare confirmã
do actum, qui prætenditur attentatus, prout per prin-
cipis confirmationem illa purgari firmauimus in-

fra in 3.parte cap.29.de purgat.attentat. verſ. Secun-
dum,quod princeps confirmando, &c. Minuſq; ve-
rum eſſet, quod princeps (cum ſit ſupra ius) non at-
tentet,de quo diximus infra in 2.parte capit.4. de at-
66 tent.lit. pendent.in 12.limit.princip. per totam, † cũ
princeps dicatur eſſe ſupra ius poſitiuum, non au-
tem ſupra ius naturale, vel diuinum, quæ dicuntur
eſſe immutabilia. §.fi. Inſtit. de iure nat. gen.& ciui.
67 c.ius naturale,1.inſtit. * † Præterea, ſi attentata ſunt
de iure Ciuili, Bannitus non poſſet agere ad illorum
reuocationem,ex quo enim bannitus perdit ea, quæ
ſunt de iure ciuili, & inter cætera etiam remedium
poſſeſſorium,vt latè, & eleganter per Rum.in conſi.
49.Si probatũ eſt,numero quarto,& ſexto, & per to-
tum, lib.4. conſequenter perderet etiam remedium
attentatorum, quod dicitur poſſeſſorium, vt infra
num.68.] In quo articulo de origine attentatorum,
licet Manfred. pract. concluſ.ſuper atten. lib.2. con-
cluſ.221. & poſt eum recentiores cap.2. de atten. ap-
pell.pendem.num.10. dixerint, attentata eſſe de iure
poſitiuo id in ſolũ allegantes a.Iaſ. in d. conſi.162.&
Rub. Alexandrin.in conſi.4.(qui ne verbum quidem
de attentatis ibi ponunt) pro veriori tamen illius re-
ſolutione dicendum eſt, quod plures poſſunt circa
hoc conſiderari opin.

68 Prima † quod attentata ſint de iure ciuili poſiti-
uo,quæ ſuadetur ex infraſcriptis: Primo,quia prohi-
bitio,ne quid innouetur,videtur inducta ſolum de iu
re ciuili, vt in rubro, & nigro de quibus ſupra,& at
tentatorum quoque reuocatio uia priuilegiata eodẽ
iure videtur inducta,maxime per c.non ſolum,de ap
pell.in 6.& l.appellatione, C. de appell. & ibi not. Se-
cundo, quia princeps ea ſolum tollit,quæ ſunt de iu-
re ciuili, non quæ ſunt de iure naturali, vel diuino,d.
c.Ius naturale,& d.§.fin. ſed princeps poteſt tam ex-
preſſe, quam tacite attentata tollere, prout ſupra pro-
xime conſiderauimus,merito dicendum eſt, quod il-
69 la ſint de iure ciuili. Tertio, † quia in attentatis,& il-
lorum reuocatione cõtempta prætoris maieſtas vin-
dicari dicitur,ſecundum Oldrad.in conſi.206.In cau
70 ſa Carnocen. poſt princip. † & in eis plus pondera-
tur contemptus iudicis quam ius agentis. Aegid.de-
71 ciſ.49.Agens,hic autem contemptus iudicis, † & pœ-
na aduerſus tales contemnentes (præſertim alienan-
do rem liti ipſam) videtur inducta de iure ciuili per
l.fin.C.de litigioſ.& de iure nouo ſecundum Bart.in
l.1.ad fi.ff.de litigioſ.& Angel.in auth.de litigioſ.poſt
principium, & generaliter per l.1.& tot. tit. ff.ſi quis
ius dicen.non obtemperauerit.

72 Secunda poteſt eſſe opinio, † quod attentata ſint
de iure naturali, quæ ſimiliter ſuadetur. Primo quia
attentata fundantur in præiudicio, & læſione partis,
vt diximus ſupra in deſcriptione attentati, in verbo,
præiudicium,num.27.& latius infra in ſecunda par-
te capit.4.de attentat. lite penden. in prima declarat.
princ regulæ ibi poſitæ.num.1.& per totam, vbi poſt
Aegid. & alios, de quibus ibi deduximus, qđ regula-
riter edictum ne quid lite pendente innouetur, non
procedit, quando non adeſſet præiudicium partis
collitigantis;cũ autem innouatur,& attentatur (quia
pars lęditur,) proculdubio fit contra præceptum na-
turale,quod eſt honeſte viuere, & alterum non læde-
re,l.iuſtitia,§.iuris pcepta.ff.de iuſt.& iure. Secundo,
73 † quia in attentatis, & illorum reuocatione videtur
verſari defenſio illius, qui paſſus eſt attentata, cui te-
meritate attẽtatis oppreſſo, per iudicis officium ſuc-
curri,& conſuli videtur,& propterea (quatenus con-
tinent in ſe defenſionem) videntur eſſe de iure natu-
74 rali: † cũ defenſio de iure naturali ſit inducta, Cle.
paſtoralis, de re iud. l.vt vim.ff.de iuſt. & iure cum ſi
mil. Tertio, pendentia iudicij, & litis cauſat attenta-
75 ta † quæ ſine lite regulariter non dantur, Caſſad. de-
76 ciſ.6.num.2.ſuper regulis: † Iudicia autem ſunt de iu
re naturali primæuo, vt eleganter declarat Marant.
in Spec.in tertia parte num.133.merito,&c.

77 Tertia poteſt eſſe opinio, † quod immo prohibi-
tio, ne quid lite pendente innouetur (& conſequen-
ter attentata)nedum ſint de iure naturali, verum et
de iure diuino, quod ex eo ſatis primo loco conclu-
di videtur, quod legitur in lege Moſaica (quæ etiam
78 † hodie ad deciſionem cauſarum allegari poteſt, ſe-
cundum Cald.in conſ.30.in tit.de teſt. Io.de Imol.in
l.ſtipulatio hoc modo concepta. ff. da verb.oblig. &
in l.3.de teſta. & Iaſ.in l.1.colu.8.ff.ſi cer.pet.) in li-
bro Numeri cap.35. In quo infraſcripta habentur:
Propinquus occiſi homicidam interficiet:
ſtatim, vt eum apprehenderit eum interfi-
ciet. Deinde in eodem loco ſubditur. Quando
tranſgreſſi fueritis Iordanem in terram Ca-
naam, decernite, quæ vrbes eſſe debeant
in pręſidium fugitiuorum, qui nolentes ſan-
guinem funderint: in quibus,cum fuerit pro
fugus, cognatus occiſi non poterit eum oc-
cidere, donec ſtat in conſpectu multitudi-
nis, & cauſa illius iudicatur. Ex quibus verbis
clare colligitur, quod occiſio homicidæ, (quæ
per ſuperiora erat permiſſa) prohibetur,donec cauſa
illius iudicatur, & ſic (cum lite pendente,eo caſu illa
innouatio prohibeatur) poteſt probabiliter dici,
quod prohibitio, vt lite pendente nihil innouetur,
etiam de iure diuino ſit cognita, per ſupradiſta. Se-
79 cundo, † obedientia exhibenda magiſtratibus, &
iudicibus eſt de iure diuino, teſtante Diuo Paulo ad
Romanos, capitu. 13. quod omnis anima poteſta-
tibus ſublimioribus eſt ſubdita, & quod qui po-
teſtati reſiſtit, Dei ordinationi reſiſtit, cum Dei mi-
niſter ſit,& non ſine cauſa gladium portet: Vnde cũ
in attentatis adſit contemptus, & inobedientia iudi-
cum,& magiſtratuum,vt ſupra proxime diximus nu
me.53. ſequitur, quod attentans dicatur etiam tranſ-
greſſor iuris diuini.

80 Quarta ſit opinio, † quod attentata ſint cognita
81 de iure ciuili,naturali tamen ratione dictante, † ſi-
cut aliàs diximus de recuſatione iudicis, quæ licet à
iure ciuili (quoad formã,& modum procedendi) ſit
inducta,vt in l. apertiſſimi,& ibi not. C.de iud. quia
tamen in ſe continet defenſionem (quæ eſt de iure
naturali, dicta Clemen. paſtoralis,de re iud.) dicitur
fuiſſe inducta dictante ratione naturali, vt eſt tex.in
cap. ſecundo requiris. §.primo, in fine,ibi, ipſa nam-
82 que ratio dictat,&c. de appell. † Sicut etiam dicitur
aliàs de legitima filijs debita iure naturæ.§.aliud quo
que capitulum,in Auth. Vt cum de appel. cognoſc.
quæ quia ratione naturali dictante fuit introducta,
appellatur portio debita de iure naturæ, & quia per
leges,& ius ciuile fuit quoad quãtitatem,& modum
formata, non immerito à lege legitimæ denomina-
tionem aſſumpſit, vt poſt alios eleganter declarat
Pet.Rebuf.in tract.de recuſat.quæſt.2.& 3.nume.5.
& ſeq.in cõmentar.Reg.tom.Tertio.Quæ opinio ſa-
83 nè videtur tanquam verior amplectenda,tum † quia
in dubio illa eſt interpretatio attendenda, quæ opi-
niones conciliat, vt poſt Salic. in l. filio. ff. famil.
herciſ.tradit Grat. in conſi.30. Viſis num.33. lib.pri-
mo,& Soci. iun. conſi.30. num.68. & in conſi. 121.
84 in fin lib.ſecundo. * † Sic etiam dicimus de opinio-
ne limitante, Doctori enim limitanti, ſeu diſtinguen-
ti eſt in hæredum tanquam magis appropinquanti
veritati,vt poſt Senec.Salic.in l.filię cuius pater,verſ.
ex prædictis, C.famil.herciſc. & Rocch. in c. ſi quis
con

contra clericum,colu.7.de foro compet.tradit Grat.
conſ.32.nu.21.lib.2.] Tum quia (dato etiam quod
quoad originem, inuentionem, & eſſentiam attenta-
torum illa eſſent de iure gẽtium, Naturali, aut etiam
Diuino ſecundum diuerſitatem opinionum ſupra
relatarum(negari tamen, non poteſt, qui quoad or-
dinem, & modum procedendi priuilegiatum(vt ſci
licet ante omnia reuocentur)ſint de iure ciuili, vel ca
nonico, per iura ſupra pro prima opinione allegata,
Et ſi dicatur, quod immo, etiam quoad eſſentiam
ſint de iure ciuili, quod ex eo patet, quia princeps po-
teſt decernere, vt actus etiam lite pendente factus nõ
ſit attentatus, per clauſulam, citra vitium attentato-
rum,&c. puta quando ſtante alicuius beneficij reſer-
uatione concederet Breue; quod etiam lite pẽdente,
& citra vitium attentatorum capiatur illius benefi-
cij poſſeſſio nomine Cameræ, illi poſt modum reſti-
tuenda qui literas ſuper dicto beneficio expeditas
preſentauerit, de quo latius dicemus infra in ſecun-
da parte, cap. quarto, de attent. lit. penden. in prima il-
lat. in vltima limit. regulæ ibi poſitæ. Et poteſt etiam
princeps illius ſubſtantiam, & eſſentiam tollere con
firmando actum, qui prætenditur attentatus, vt teti-
gimus ſupra proximè, num.48. quod vtique facere
non poſſet, niſi etiam quoad eſſentiam eſſent de iu-
re ciuili, cum iura naturalia, vel diuina ſint immuta-
85 bilia, per ſupradicta.*† Verum, quia non defue-
runt, qui contrarium tenuerint, quod princeps,
nec etiam, ea quæ ſunt iuris ciuilis tollere poſſit, quã
do in ſe continent naturalem æquitatem, vt per mul
ta hoc dictum extollit Aym. conſilio 241. numero
13. libro ſecundo, poteſt reſponderi.] quod licet
princeps tollere non poſſit iura diuina, vel natura-
86 lia, † ea tamen quæ ſunt inducta per ius ciuile(na-
turali ratione dictante)immutare, & tollere poteſt,
87 vt patet in recuſatione iudicis † quę per principem
tolli poteſt ſi cauſam committit cum clauſula, recuſa
tione remota, vt not. Doct. in c. cum inter, de excep.
Dec. in conſi. 175. In cauſa, colu. 2. & eſt communis
opinio, de qua teſtatur Rebuf. in d. tracta. de recuſat.
in præfat. q.3. num.9. Secundo, quod quamuis prin-
ceps non poſſet per legem vniuerſalem tollere atten-
tata, & ſtatuere, quod actus facti lite, vel appellatio-
88 ne pendente non eſſent attentati, † poſſet tamen in
aliquibus caſibus ex cauſa illud ius naturale, vel di-
89 uinum diſtinguere, limitare, vel declarare, puta †
quando eſſemus in adeptione poſſeſſionis alicuius
beneficij reſeruati, quia tũc ſolet dari illa clauſula, ci-
tra vitium attentatorum, vt per Staf. l. de lit. grat. &
iuſt. in vltima par. cap. de reſcript. in forma breuis:
cum non ſit nouum, quod princeps ex cauſa poſſit
ius gentium, atque etiam diuinum diſtinguere, & li-
mitare in aliquo eius capitulo, licet non in totum,
vt tradit plene Feliu. in cap. quę in eccleſiarum, col.
10. & ſeq. ext. de conſtit. & poſt eum Marant. vbi ſu-
pra, num.45. & 46. Sicut videmus exemplum in legi
tima, quæ cum ſit de iure naturæ per ſtatutum non
in totũ tolli, ſed diminui poteſt, vt no. Doct. in Auth.
90 Nouiſſima, C. de inoff. teſt. † & in decimis, quæ li-
cet ſint de iure diuino, cap. primo, de decim. & Deo
in recognitionem vniuerſalis dominij reſeruatæ, vt
ibi not. ſcribentes, & propterea princeps non poſſet
legem vniuerſalem condere, quod decimæ non ſol-
uantur, poteſt tamen in certis caſibus ex cauſa alicui
concedere exemptionem à ſolutione decimarum, vt
in cap. ex parte, & in cap. ad audientiam, de decim.
cum ſimil. quinimo, etiam partes inter ſe poſſunt ſu-
per ſolutione decimarum deuenire quandoque ad
compoſitionem, & huiuſmodi conuentio non im-
probatur, vt in capit. ex multiplici, de decim. cum ſi-
mil. Minus obſtant, quæ ſupra pro tertia opinione al
legabantur, quod attentans videatur tranſgreſſor
præcepti naturalis, quod eſt alterum non lædere: quo
niam poteſt reſponderi, quod, cum de illo iure con-
tra tranſgreſſores non appareat impoſita hoc caſu
aliqua ex pœnis, quæ militant contra attentantes, de
quibus latius infra in tertia parte capit. vltimo de
pœn. attent. per totum, ſed illæ videantur inductæ à
91 iure ciuili, vel canonico, † nõ ſequitur, quis eſt tranſ
greſſor iuris naturalis, ergo pœna, & modus ipſius
pœnę eſt etiam de iure naturali, aut diuino, vt patet
in furto, cuius prohibitio licet ſit de iure diuino, vt
in præcepto decalogi. Non furtum facies, ſuſpenſio
tamen furis (quæ hodie eſt illius pœna) fuit à iure ci-
uili, etiam nouiſſimo introducta: Eodem modo ad
illud de defenſione reſpondetur, quod quamuis per
principem tollatur modus procedendi priuilegia-
tus, vt ante omnia attentata reuocentur, non tamen
ſibi aufertur omnino defenſio; cum pro illorum re-
uocatione poſſit ordinarie, & multis modis per viã
actionis, appellationis, nullitatis, atque etiam quære-
læ, agere, vt late declarauimus infra in tertia parte c.
21. num.20. & ſeq. verſ. via autem ordinaria: quibus
remedijs videtur mederi, & ſuccurri læſioni partis,
& quodammodo reparari etiam violatio illius præ-
cepti naturalis, de quo ſupra, & ſaluis ſibi remanen-
tibus alijs remedijs non multum ſibi præiudicatur,
vt conſiderat aliàs Rota apud Biſign. dec.4. Vtrum,
ſub num. tertio, de appellat. Authoritati autem ex le-
ge Moſaica deſumptę in lib. Numeri capit.35. poteſt
facile reſponderi, quod cum illud fuerit præceptum
iudiciale, non ſequitur, quod tanquam præceptum
92 diuinum hodie nos obliget, † cũ iudiciales Moyſis
leges hodie nos regulariter non obligare ſatis vi-
deatur, diffinitum per ea, quæ ex probatis auctori-
bus, atque etiam Theologis late tradit Tiraquel. in
tract. de vtroque retractu, nu.8. & multis ſeqq. præ-
fertim num.11. in prefatione.

Quintò eſt præmittendum, cuius naturæ & qua- Iudiciũ attẽtatorum cuius ſit naturæ, ac qualitatis.
litatis ſit iudicium hoc, & remedium attentatorum:
& quamuis multæ ſint diſtinctiones iudiciorum,
quæ ſolent per Doct. conſiderari prout viginti ele-
gater enumerat Maranta, in ſuo Spec. in 4. parte
93 princ. tamen ad propoſitum noſtrum † ſciendum
eſt, quod iudicium attentatorum, de quo agitur, par-
ticipat, & cadit ſub tribus ex diſtinctionibus, quæ ſo-
94 lent per Doct. dari, quia in primis † eſt ſummarium,
cum iudicium hoc reuocationis attentatorũ habeat
particulariter hoc priuilegium, vt in eo ſummarie
procedatur, vt eſt dec. Aegid. 101. Si cõſtat, & Afflict.
dec.351. Bis fuit dubitatum, in prin. cũ concord. ad
ductis infra in tertia parte, cap.25. de proceſſ. in cau-
ſa attent. num.27. verſic. quarto quia in cauſa atten-
95 tatorum. Item eſt iudicium † extraordinarium vt di
96 cit Afflict. d. deciſ.351. num.2. & merito, † quia de
iure omne iudicium, quo proceditur per imploratio
nem officij iudicis(prout eſt iſtud,)ſolet appellari ex-
traordinarium, ad l.2. ff. de var. & extraord. cognit. l.
Quintus. ff. de annuis leg. Bart. in l. ſi cui legatum. ff.
de condict. & demonſtr. cum ſimil. de quibus per Ma
ran. in Speculo ſuo, in quarta parte prin. diſtinct. de-
97 cima. † Item dicitur eſſe iudicium poſſeſſorium, in-
directe tamen, & incidenter, non principaliter, pro-
poſitum, vt per Nicol. Mil. in ſuo Reper. in verb poſ-
ſeſſorio recuperandæ agens habet neceſſe, fol.281. &
98 Aegid. deciſ.72. incipit. Lata. Sententia † enim lata
ſuper attentatis, ſapit naturam meri poſſeſſorij, vt
per Mil. in verbo, executio ſententiæ latæ ſuper atten
tatis fol.129. Rot. deci. prima aliàs decimatertia, Si iu
dex in tertia addit. circa fi. vt lit. penden. in no. & de-
ci. ſecunda, aliàs 113. Tres ſententię, de re iud. iudic.
& deci.28. aliàs 517. Nota quod tres de re iud. in an-
tiq. L.

Digitized by Google

tiq. Licet autem ſapiat naturam poſſeſſorij, vere ta-
99 men non dicitur iudicari ſuper poſſeſſorio, † & propterea lata ſententia ſuper attentatis, non eſt apponendum ſequeſtrum, ita in vna Barchinonen. Sancti Bartholomei 12. Octobris 1543. fuit reſolutum, vt eſt in Recollect. Putei, deci. prima, Sequeſtrum, in tit. de ſequeſ. poſſ. & fruct. de quo tamen latius dicemus infra in tertia parte, cap. 28. de ſenten. in cauſa attent. feren. quæſt. 3. nu. 139. verſic. ſecunda opin. Quod vltimum dictum, videlicet, quod iudicium attentatorium ſit poſſeſſorium, eſt ſanè intelligendū, quando via attentatorum agitur pro recuperatione poſſeſſionis lite, ſeu aeppellatione pendente occupatæ: Secus ſi ageretur ad reuocationem alterius actus lite penden. geſti, puta proceſſus per iudicem à quo facti, vel ſimilium: quoniam hoc caſu ridiculum videretur conſiderare, quod hoc iudicium ſaperet naturam poſſeſſorij, vt in dictis deciſ.

Fauorabile, an potius odioſum ſit cēſendū remediū attentatorū.

Sexto, & vltimo, neceſſario premittendum, eſt ac
100 videndum, an remedium † attentatorum fauorabile, vel potius odioſum ſit cenſendum: quod prima quidem facie omni prorſus carere difficultate videtur, cum ſupra in principio huius præfationis nu. 2. dixerimus, quod priuelegiatum hoc remedium, ac ſpolio magis fauorabile appelletur: Verum quia quoad eum, qui paſſus eſt attentata, fauor videatur conſiderari, & quoad attentantem odium, & hæc conſideratio, an aliqua diſpoſitio fauorabilis ſit, vel potius odioſa, nonnihil conferre videatur ad reſolutionem quando eſſemus in aliquo caſu dubio, non ab re eſt, vt pro premiſſorum clariori intelligentia hic aliqua circa hoc ſubijciamus; Quadruplex itaque in hoc articulo poteſt eſſe opinio.

101 Prima, † quod tale remedium ſit odioſum, quæ
102 ex infraſcriptis ſuadetur. Primo, † quia non eſt dubium, quod attentare, eſt delinquere, & ſonat in malam partē, vt dicit Aegid. deci. 18. Oneratio, & latius adnotauimus infra in tertia parte capit. 31. de pœnis attent. in princ. in delictis autem (tanquam in odioſis) ſit ſtricta interpretatio, l. cum quidam. ff. de lib. & poſth. Baldus in l. non poſſunt. ff. de legib. cum ſimil. Secundo huic proxime, quia clari iuris eſt, quod
103 pœnalia ſunt odioſa † materiam autem attentatorum pœnalem eſſe ex his apparet, quæ latiſſimè poſuimus in ſupra allegato cap. 31. per totum, vbi decem & octo pœnas enumerauimus, meritu, &c. Tertio, quia licet in attentatis poſſit conſiderari (vt dictum eſt) fauor, & odium: principaliter tamen videtur con-
104 ſiderari odium, ipſius attentantis, † qui eodem tempore dicitur offendere Ius, Iudicem, & Partem, ad no. in cap. cordi, de appel. in 6. & per Franc. in capit. bonæ, num. 14. & nume. 39. de appellat. Rot. deciſ. quinta, aliàs 25. Et quibus, de reſtitut. ſpoglia. in no.
105 † Et propterea attentans dicitur odioſior, & deteſtabilior ſpoliante, ad no. per Doc. preſertim Franc. in cap. an ſit, num. 4. de appellat. Ripa. in l. naturaliter. §. nihil commune, nume. 67. & 68. ff. de acquir. poſſ. Sigiſmund. Loffred. in conſi. 21. Quoniam, nu. 6. Ioa. de Neuizzan. in conſ. 83. Pro Hieronimo, ſub
106 nume. 12. † Et quod in attentatorum reuocatione videatur principaliter odium conſiderari, ex eo colligitur quod in multis caſibus, non ad inſtantiam eius, qui paſſus eſt attentata (& conſequenter non conſiderato illius fauore) illa reuocantur, in qua reuocatione (cum non habeatur ratio fauoris prædicti) ſequitur, quod remaneat ſola ratio odij attentantis, prout quando notorie conſtat de non iure petentis, attentatorum reuocationem, quo caſu licet ad illius inſtantiam illa non reuocentur, ex officio tamen Iudicis ſit reuocatio, vt declarauimus infra in tertia parte cap. 24. de Reo, & except. ſibi contra attent. comp. q. prima, in ſecunda limit. reg. ibi poſitæ, num. 53. & fuſius in eadem tertia parte, cap. 27. de iudic. & per quem atten. reuoc. verſ. circa primam inſpectionem,
107 num. 11. & ſeqq. † Ad cognoſcendum autem an aliqua diſpoſitio ſit fauorabilis vel odioſa, (cum inſpiciendum ſit, an fauor, vel potius odium ſit principaliter in conſideratione, vt poſt Alexan. in conſi. 197. In cauſa vertente, col. prima, lib. 7. tradit Tiraq. in tracta. de vtroque retrac. in præfat. ſub nume. 56. & latius ibidem, § 30. gloſ. prima. nume. 5.) ſequitur, quod remedium de quo agimus ſit neceſſario odioſum cenſendum.

108 Secunda ſit opi. † Quod immo ſit fauorabile. Primo, quia ita per Doct. ſemper quaſi pro adagio vſurpari videtur, vt attentatorum remedium facile, vtile, priuilegiatum, ac fauorabile dicatur, vt tetigimus ſupra in princip. huius præfationis, & latiſſime proſecuti ſumus infra in 3. parte cap. 30. de priuileg. atten.
109 per tot. Secundo, † quia in attentatis, & illorum reuocatione videtur verſari vtilitas publica, quæ eſt fauorabilis, quia attentare eſt delictum, vt ſæpius dictum eſt, & Reipublicæ intereſt, vt delicta non remaneant impunita, l. ita vulneratus. ff. ad l. Aqui. atque etiam ne iudicia reddantur eluſoria. l. ſi quis rem, ad fi. ff. de arbit. prout in his terminis publicam vtilitatem conſiderauit aliàs Rota deciſ. 5. alias 423. Nota, nunquid Reo, ad fi. vt lit. pend. in antiq. & Biſignet. deciſ. prima, Nunquid Reo, ſub num. 5. eo. tit. Tertio,
110 huic proxime, † quia attentatorum reuocatio concernit periculum animæ attentātis, vt in dictis deciſ. fauorabile autem videtur eximere à periculo animā, quæ cunctis rebus eſt precioſior. l. ſancimus. C. de ſa-
111 croſ. Eccleſ. Quarto, † quia ſicut à ſententia lata in cauſa attentatorum appellari poteſt ſecundum communem opinionem Doct. quos retulimus (licet ſecuti non fuerimus) infra, in 3. parte, cap. 28. de ſen-
112 tent. in cauſ. attent. feren. num. 44. & ſeqq. † ita etiā minori aduerſus eam daretur reſtitutio in integrū, (cum hoc non reperiatur in iure prohibitum) ex quo ſequitur, quod huiuſmodi remedium non cenſeatur odioſum, aliàs minor hoc caſu non reſtitueretur, quo argumento in ſimili quæſtione aliàs vtuntur. Doc. de quib. per Tiraq. de retrac. in præf. nu. 57.

113 Tertia. † Et præmiſſis colligi poſſe videtur opi. vt diſtinguamus, quod reſpectu attentantis ſit odioſum (& ita procedat prima opi.) reſpectu vero eius, qui paſſus eſt attentata, ſit fauorabile, & procedat ſecunda opin. & ſic vnum, & idem remedium ſit pro parte fauorabile, pro parte odioſum: Verum quia hæc opin. (diſtin. ponens in propoſita q. fauoris, & odij) non uidetur abſque difficultate procedere,
114 † cū non debeat vna, & eadem res eodem tēpore diuerſo iure cenſeri, contra l. eum qui. ff. de vſucap. nec poſſit quippiam extendi in fauorem alicuius, quod non vertatur in odium alterius, & econtra,
115 † niſi fauor, & odium recipiant inter ſe commodam ſeparationem, vt poſt alios, quos allegat conſiderat eleganter Tiraq. vbi ſupra, nu. 65. & 96. Commodior autem, & verior videtur odij, & fauoris ſeparatio, ſi ad diuerſa tempora, quam ſi ad aduerſas perſonas, referantur, propterea ego pro vera huius articuli reſolutione dicendum cenſeo (& hæc erit.

116 Quarta opin.) † Quod ſit odioſum, atque etiam fauorabile, non tam perſonarum, quam temporis habita ratione, cum non ſit nouum, quod eadem diſpoſitio, reſpectu etiam diuerſorum temporum diuerſo iure cenſeatur, vt not. Doct. in d. l. eum qui, &
117 dicamus † quod attentata, quatenus deducuntur in eſſe (cum ſimus in delictis, & in pœnalibus) cenſeatur odioſa tam quoad attentantem, quam quoad eum qui eſt paſſus attentata; quatenus vero ſunt
iam

iam in eſſe deducta, & inſtatur pro illorum reuoca-
tione, dicantur fauorabilia: ſicut in ſimili in his ter-
118 minis videmus id contingere in Penſione, † quę
dum agitur de illa imponenda ſuper aliquo benefi-
cio: dicitur eſſe odioſa, quia per eam videntur bene
ficia diuidi, & ſcindi, contra diſpoſitionem Rubricę,
& totius tit. vt eccleſiaſt. benefic. ſine dimin. confer.
poſtquam, vero eſt per Papam impoſita, & agitur de
illius ſolutione cenſetur fauorabilis, vt eleganter de-
clarat Hier. Gig. in tract. de penſion. q. 96. in princ.
& per tot. quæ opin. omnino tenenda videtur, tum,
quia veritate nititur, tum quia diuerſitatem opinio-
num cõciliat, iuxta doct. Salic. in l. ſi filio, ff. famil. her
ciſc. ex qua duæ reſultant non inutiles Concluſio-
119 nes: Vna, † quod attentatorum reuocatio eſt fauo-
120 rabilis, & in dubio † fauere debemus reuocationi
attentatorum, vt deciſio Biſignæti quarta, Verum in
nouata, ſub nume. 6. de appellat. de qua reuocatione
(cũ late dixerimus infra, in tertia parte, capit. 29. de
purgat. attent. & illius veritas clare appareat ex tot.
priuileggijs, quæ à iure attentatorum pro remedio in
dulgẽtur, de quibus fuſè in dicta tertia parte, cap. 30.
per tot.) ſufficia electorem ad ibi dicta remittere.
121 † Altera eſt, quod (ex quo attentata quatenus in
eſſe deducuntur, ſunt odioſa) in dubio ſit facienda
interpretatio pro nõ attentatis, Quę concluſio ſua
122 detur: Primo, † quia in dubbio ſumenda eſt inter-
pretatio, vt euitetur delictum, & conſequenter atten
tatum, l. merito, ff. pro ſocio. Felin. in c. auditis, num.
30. de præſcript. Ruin. in conſ. 1. Reuocatur, num. 3.
lib. 5. & in terminis vitij litigioſi. Bart. in l. non ſolũ,
§. ſed vt probari, ſub nume. 3. ff. de noui oper. nunc.
Hippol. de Marſ. in l. prima, nu. 68. C. ad l. Cornel.
de ſicar. cum alijs cumulatis per Gabriel. Commu.
Concluſ. lib. 7. de Criminalibus, Concluſ. 2. per tot.
123 quia † attentare, eſt delictum, & ſonat in malam
124 partem. Aegid. deciſ. 18. Oneratio, † cũ attentans
dicatur offendere Ius, Iudicem, & Partẽ, ad not. in
c. cordi, vbi omnes, de appell. in 6. paſſimque id fir-
ment Scribentes, & ponit Rot. deciſ. 5. aliàs 25. Ex
quibus, de reſtit. ſpol. in nou. & poſt Lap. & alios
125 Alexan. in conſ. 99. Viſis, num. 9. lib. 5. † & ſicut in
cæteris delictis (ad hoc vt puniri poſſint) requirit do
lus, ad no. per Bart. in l. prima, §. non autem, ff. ſi quis
teſtam. lib. eſſe iuſſ. fuer. & per Bal. in l. nõ ideo mi-
nus, col. 3. C. de accuſ. & per Blanc. in ſua praxi Cri-
126 minali, in cap. incip. Viſis indicijs, num. 124. † ita
etiam in attentatis conſideratur dolus, vt dicit ex-
preſsè Rota, in d. dec. 5. & eſt etiam in Recol.* Put.
deciſ. 115. incip. In vna Engubina, li. 5. &] A. Augu-
127 ſtini, deciſ. 11. lib. 2. † Ea enim, quæ fiunt, vel cõtra
præceptum Iudicis, vel lite pendente, contra prohi-
bitionem legis, (de qua in Rubro, & nigro, vt lite
penden. nihil innou.) dolum. arguere videntur, ſe-
cundum Aug. Bero. in conſ. 120. Concludo, nu. 33.
li. 1. * & is, qui ſpreta prohibitiue aliquid facit, in
dolo eſſe dicitur. Rot. Locenſ. per Magon. deciſ. 54.
num. 9.] & propterea dicebat aliàs Pariſ. conſi. 138.
128 Dico in cauſa, num. 28. lib. 4. † quod alienatio fa-
cta lite pendente, præſumitur dolo facta, * & poſt
Odofred. & Bal. in l. quoties, col. ſin. C. de rei vendi.
Rimin. iun. conſ. 226. n. 15. li. 2.] Secundo pro prędi-
129 cta Concluſione facit, quia † in dubio aſſumitur
interpretatio, quæ minus præiudicat, vt poſt alios
tradit Dec. in conſ. 445. In caſu, nu. 44. & poſt eum,
& alios. Soc. iun. in conſ. 181. De duobus, nume. 85.
lib. 2. Tertio, ex alia ſimili propoſitione, quæ habet,
quod quando conſilium poteſt ſe habere ad bonũ,
& malum, interpretatio fit in bonum, vt poſt Bald.
ibi deducit latè. Iaſ. in l. 1. C. ſeru. fugit. & ſequitur
in ſua praxi Crim. in tit. de mandat. ad homicid. nu.
49. Ex quibus non immerito concluditur, quod in
dubio inclinandum eſt pro non attentatis. Et ideo
aliàs in vna Tiraſonen. erectionis, ſiue attẽtatorum,
coram Reumano, 12. Ianuarij. 1555. in qua, (cum
medietas fructuũ abſolutè ſpectaret ad Capitulum
dictæ Eccleſiæ, aliam verò medietatem prætenderet
Clerus ad ſe ſpectare, & fuiſſe per Clerum deductũ,
quod Capitulum perceperat quoſdam fructus, quos
Clerus prætendebat eſſe litigioſos, & propterea Ca-
pitulum attentaſſe, & ad excludenda attentata, alle-
garetur pro parte Capituli, quod in dubio erat præ-
ſumendum, Capitulum percepiſſet fructus ſuos, &
ad ſe ſpectantes nõ autem alienos, & litigioſos) Do-
mini tenuerunt pro non attentatis; Et ſimiliter in
alia Meſſanen. prætenſorum attentatorum, coram
Gropperio, 10. Martij. 1563. in qua (cum dubitare-
tur an Gaſpar eſſet comprehenſus in petitione, &
conſequenter in lite, de qua ibi, ad effectum, vt ille
diceretur attẽtaſſe, & petitio eſſet dubia, & aliquam
contineret difficultatem) Domini ſenſerunt, quod
non eſſent attentata, aſſumentes interpretationem
petitionis ex quadam Incuſatione contumacię, (quę
ibi in facto præſupponebatur) quæ dubiam petitio-
nem declarabat, & erat ſufficiens ad excludenda at-
tentata, ſecundum eos* Eodem modo ſi ſit eadem
die commiſſa Cauſa in rota ſuper fructibus, & pars
ad dicẽdum contra commiſſionem, citata, etiam ad
inſtantiam eiuſdem partis exequutum monitorium
Auditoris Cameræ ſuper eiſdem fructibus huiuſ-
modi exequtio monitorij non fuit habita pro atten-
tata, cum non appareat de anterioritate præſentatio-
130 nis Commiſſionis, & in dubio † præſumendum
ſit, quid factum tempore licito, ad euitandum deli-
ctum, & ſic exequtionem Monitorij pręceſſiſſe cita
tionem ad dicendum contra. Aegid. deciſ. 100. in-
cip. Commiſſio. & deciſ. 699. incip. Suppoſito. Felin.
cap. ſuper literis, col. 8. in fi. ver. limita primo, de Re-
ſcript. vt eſt deciſ. in Recoll. Creſcent. 53. incip. Ca-
ſalen. ſub Rubr. de lit. pend. lib. primo, cum qua in
hoc, (quòd in dubio ad excuſanda attentata præſu-
matur actus licitus (concordat deciſ. Put. 223. incip.
Fratres, nu. 2. lib. 1. quod per eandem deci. Creſcent.
ſequitur Maudoſ. in tract. de monitor. q. 27. in prin.
131 t vbi & illud diſputat, an hoc caſu ſit † præferenda
iuriſdictio Auditoris Cameræ, Iuriſdictioni Audito
ris Rotæ, vel è contra, & concludit, Rotæ Iuriſdi-
ctionem eſſe potiorem. Quibus cõcordat alia etiam
deciſ. Thomæ de Thanis. 57. incip. Erat præſentata,
in qua concluditur, quòd ſi eadem die Auditor Ro-
tę citat, & inhibet, Auditor autem Cameræ eadem
die vigore Commiſſionis citat, & poſtea ad vlteriora
procedat, illius proceſſus licèt videatur poſt inhibi-
tionem Rotalem factus tamen non reuocantur tan
quam attentatus, tum, vt euitetur delictum, tum, vt
actus ſuſtineatur, vt latius etiam dicemus infra, cap. — Diuiſio tractatus.
de atten. poſt inhibit. in 2. declarat. princip. per tot.]
132 His præmiſſis, tota iſta materia † diuiditur in tres
partes principales in prima (cum tractatus perſona-
rum præcedere debeat) tractabimus per quas perſo-
133 nas dicatur attentari: † in ſecunda, de rebus, &
conſequenter, quando, & quibus caſibus dicatur at-
tentari, qui, quot, & quales ſint, in ipſius ſecundæ
134 partis limine ſummatim enumerabuntur: † In ter
tia, & vltima, agemus de illorum reuocatione: circa
quam quæ dicenda veniunt diſtinctè in initio dictę
tertiæ partis ſimiliter ſummatim, & per capita pro-
ponemus.

Redeundo igitur ad primam, ſciendum eſt, quod
attentata dicuntur ab infraſcriptis perſonis fieri, vi-
delicet,

Ab actore,

A reo

A reo (ſeu ambos vno vocabulo cóprehédédo.
A parte,
A Iudice,
A tertio, ſeu
Ab habentibus cauſam ab altero predictorum.

Cap. I. De attent. à Parte.

SVMMARIVM.

1 Pars quomodo attentare dicatur.
2 Remedium attentatorum habet locum in attentatis à Parte.
3 Procurator venit appellatione Partis.
4 In commiſſione cauſæ de conſenſu partiũ ſufficit conſenſus procuratoris.
5 Procurator dicitur aduerſarius, * idẽ, et Aduocatus.]
6 Attentata à procuratore non veniunt reuocanda, niſi quatenus haberet ſpeciale mandatum.
7 Mandatum generale non ſufficit ad effectum attentatorum.
8 Iulij Oradini. Olim ſacra Auditorum Rotæ Decani commendatio.
9 Ratio quare procurator ſine ſpeciali mandato non attentet.
10 Attentare eſt delictum.
11 Attentare verbum ſonat in malam partem.
12 In generali mandato nõ ſenſetur quis mandaſſe procuratori, vt delinquat, vel faciat id propter quod principalis ſuus incidat in pœnam, ſeu delictum.
13 Geſta per Procuratoré generalem regulariter non ſunt attentata.
14 Mandatum a percipiendos fructus pertinentes ad conſtituentem, non ſufficit ad attentandum.
15 Ex mandato generali non dicitur conſtare de attentatis.
16 Procurator generalis nõ attentata, etiam ſi aliqua culpa poſſet domino aſcribi in geſtis per ipſum.
Contrarium ſentit, num. 18. & ſeq. defenditur tamen prima ſententia, nu. 25.
17 Dominos liberans debitorem ſub certa pœna, ſi procurator petat, non incidit in pœnam conuentam.
19 Dominus non certiorando procuratorem cum poſſit dicitur in culpa pro male geſtis à procuratore.
20 Si dominus potuit monere procuratorem ne peteret, & non monuit, pœna contra ipſum committitur, ſi procurator petierit.
21 Defuncto non informante hæredem de rebus à ſe geſtis, pœna committitur contra hæredem contrauenientem.
22 Pœna committitur contra dominum qui potuit monere & prohibere procuratorem, & non prohibuit.
23 Procurator generalis non attentat culpa domini interueniente ſi culpa ſit leuis, ſecus ſi lata.
24 In attentatis habetur ratio doli.
25 Lata culpa non equiparatur dolo, quando delictum de ſui natura importat dolum.
26 Sindicus generalis Communitatis non attentat quoad Communitatem.
27 Citatio exequta contra perſonam Sindici generalis, nõ poteſt inducere litem contra Communitatem.
Preſertim ſi aderat Syndicus ſpecialis in cauſa, nu. 28. cum ſeq.
29 Specialis, & non generalis procurator citari debet.
30 Falſus procurator non attentat.
31 Geſta a falſo procurator ſunt nulla, etiam ſi tendant ad eius fauorem.
32 Procurator ſpecialis ad attentãdum, dicitur attentare, ſi illius vigore actum faciat.
33 Mandatum ſpeciale, & ſufficiens diceretur, ſi in eo daretur facultas litteras executoriales intimandi, illaſque ad executionem deducendi.
34 Procurator ad intimandum, & exequendum litteras executoriales, ſi litteris intimatis non reproduxerit coram Auditore, qui illas relaxauit, ſed coram alio ſub executore per eũ electo, & corã eodẽ proceſſerit ad promulgationem cenſurarum, dicitur attentaſſe.
35 Executoriales ad hoc proceſſus earum vigore factus valeat, poſt illarum intimationem debent reproduci coram Auditore à quo emanarunt.
36 Mandatum ſufficiens ad attentandum diceretur, quando in eo eſſent aliqua expreſſa per quæ poſſet dominus incidere in pœnam, cum clauſula generali, ad omnia alia quæcunque, quæ ſpeciale mandatum requirerent.
37 Procurator generalis cum clauſula, ad omnia quæcunque etiam requirentia ſpeciale mandatum, poteſt ea facere per quę dominus in pœnam incidat.
38 In mandato (expreſſo vno ſpeciali cum clauſula generali) veniunt, & comprehenſa cenſentur alia ſpecialia, non autem maiora.
39 Mandatum ſpeciale illud cenſetur, quod nominatim aliquid fieri continet, & nominatim aliquid fieri dicitur, quod fit proprio nomine, vel vim proprij nominis habente expreſſo.
40 Procurator ſpecialis ad attentandum dicitur attentare, niſi exceſſerit fines mandatis.
Quod limitatur, nu. 44.
41 Procurator ad petendam, & obtinendam inſtitutionem litigioſi beneficij ab Ordinario, ſi inſtitutione obtenta, poſſeſſionem beneficij adeptus fuerit, illiuſque fructus perceperit, mandatique fines excedat, quoad poſſeſſionis acquiſitionem, ac fructuum perceptionem, dominus non conuenitur remedio attentatorum.
42 Dominus in criminalibus regulariter non tenetur de exceſſu ſui procuratoris.
43 Mandans dari colaphum, vel baculo percuti, ſi mandatarius vulnerauerit, non tenetur de exceſſu, & ſic de vulnere.
44 Procurtaor ſpecialis excedens fines mandati, dicitur attentare, quando excedit ſilente, & non contradicente domino.
45 Ratihabitio ſufficit etiam in excedente fines mandati.
46 Ratificatio tacita eius, qui ſciuit, & non contradixit, ſufficit etiam in his, quæ requiruntur ſpeciale mandatum.
47 Procurator generalis attentat, quando dominus ratificat actum attentatum.
48 Ratum habens delictum, punitur ſicut mandans.
49 Attentatorum remedium habet locum in geſtis à procuratore etiam generali, & à domino ratificatis.
50 Ratificans non euitat pœnam attentatorum, licèt velit cedere acquiſitis per actum attentatum à procuratore geſtum
51 Purgatio attentatorum vltra ceſſionem actus attentati, continet pœnam refectionis expenſarum, ac fructuum reſtitutionis, & vlterius ſuſpenſionis proceſſus in negocio principali. & nu. 52.
51 Proceſſus in cauſa principali, non impeditur prætextu attentatorum per procuratorem, non ſecuta ratificatione domini.
54 Ratihabitio, etiam tacita ſufficit ad attentorum remedium inducendum.
55 Ratificatio tacita fit multis modis, & nu. ſeq.
56 Dominus comparens in Iudicio (in quo procurator prætenditur attentaſſe) dicitur ratificare.
57 Per conſtitutionem procuratoris in illa cauſa (cuius proceſſus, prætenditur attentatus) inducitur ratificatio, dummodo mandatum fuerit validum, vt numero 58.

59 Domi-

Digitized by Google

59 *Dominus habens notitiam attentatorum, & non renunciant, dicitur ratificare.*

60 * *Dominus recuſans renunciare attentatis, dicitur attentare.*

61 *Inducitur quoque attentatorum ratihabitio domini, ſi ipſe potuit prohibere, & non prohibuit.*

62 * *Qui poteſt, & debet alium certiorare, niſi certiorauerit, in culpa eſſe dicitur.*

* *Principalis tutus exceptione litis pendentiæ, ſi de ea non certiorauit ſuum fideiuſſorem, qui conuentus ſoluat, non ſe tuetur, quod exceptionem litis pendentiæ non appoſuit. ibid.*

63 *Suſtentatione litis ſuper attentatis introductæ, colligi etiam ratificationem domini.*

64 *Suſtentatio litis non ſolum inducit domini ratificationem, ſed vlterius ratihabitionem ſucceſſoris, reſpectu eorum quæ per anteceſſorem fuerunt attentata.*

65 *Scientia attentatorum per anteceſſorem operatur, vt et ſucceſſor teneatur ad reuocationē attentatorum.*

66 * *Suſtentatio litis cum aliquo adminiculo probat primum extremum.*

67 * *Litis conteſtatio probat ſecundum extremum.*

68 *Cōteſtare moleſtiis poſſeſſori illatis dicitur per ſuſtentationem litis.*

69 * *Suſtentatio litis poſt ceſſionem, facit, vt cedens poſſit in expenſis condemnari.*

70 * *Sexto Amplia, vt tacita dicatur induci, ex eo, quod Dominus commodum rei circa quam eſt attentatū, ſecuter eſt conſecutus.*

71 * *Dominus ſentiens commodum, tenetur de facto ſerui, quia præſumitur tacitum mandatum præceſſiſſe.*

72 *Ratificatio domini facit attentata geſta per procuratorem ſi ille geſſit nomine domini, ſecus alias: Contrarium, nu. 73. Prima tamen opinio ampliatur, num. 75.*

73 * *Ratificatio vt fiat in maleficijs, duo requiruntur.*

74 *Ratificare nemo poteſt, niſi quod ſuo nomine geſtum eſt, quando tractatur de alterius præiudicio, ſecus, ſi de ratificantis damno agatur, nu. 75.*

76 *Ratificatio inducta etiam ex ſuſtentatione litis, non ſufficit ad inducenda attentata in geſtis à procuratore, qui non geſſit nomine domini ratificantis.*

77 *Ratihabitio domini non ſufficit, quando actus attentatus per procuratorem geſtus eſt cum Clauſula, Omni meliori modo, &c. & nu. ſeqq.*

78 *Dominus ſimpliciter ratificans geſta per procuratorem, cum Clauſula, Omni meliori modo, &c. & cum declaratione excludente attentata, cenſetur ratificaſſe facta ab eo cum illa declaratione.*

79 *Clauſula, Omni meliori modo, quo poteſt, operatur, vt actus geſtus cum ea, non dicatur attentatus, cum non dicatur quid is poſſe, quod ſine delicto, & honeſte non poteſt.*

80 * *Gaudium, & lætitia non habetur pro ratificatione.*

81 *Per domini ratificationem non fiunt attentata, quando dominus ratificauit generaliter, & ignorabat in geſtis a procuratore exiſtere attentata.*

82 *Ratihabitio ad hoc vt operetur, requirit ſcientiam ratificantis.*

83 *Ratificatio non extenditur ad ignorata.*

84 *Ratihabitio generalis non extenditur ad actum dolo initum, neque ad aliud illicitum.*

85 *In attentatis verſatur dolus.*

86 *Ratificans ad hoc, vt ratihabitio non ſit fruſtratoria, non ſolum debet habere ſcientiam actus attentati in genere ſed requiritur ſcientia in ſpecie.*

87 *Scire non dicitur, niſi qui certo ſcit.*

88 *Scientia domini geſtorum à ſuo procuratore poteſt multipliciter haberi, & nu. ſeq.*

89 *Scientia domini actus attentati colligitur, ſi ex actu attentato aliquid in eius commodum, & vtilitatem conuerſus eſt.*

90 *Delicti ratificatio elicitur ex vtilitate, & commodo ex delicto proueniente.*

91 *Delictum commiſſum ad eorum vtilitatem præſumitur perpetratum me ſciente, & mandante.*

92 *Domini ſcientia præſumitur ex eo, quod actus attentatus a procuratore ſit de arduis, & talis, vt veriſimiliter fieri non deberet ignorante domino.*

93 *Demolitio muniarum ciuitatis, vel Caſtri litigioſi, per procuratorem vel miniſtros facta, præſumitur facta cum ſcientia, & conſenſu domini.*

94 *Poſſidentes beneficium nomine Titii (ſi ſpoliauerint, & nuncium Titium citare volentem vulnerauerūt) cenſentur ſpoliaſſe, & vulnera intuliſſe cum ſcientia, ac notitia ipſius Titii.*

95 *In actu attentato per procuratorem, ſcientia domini interueniſſe præſumitur, ſi actus requirit talem impenſam, quam non ſit veriſimile procuratorem de ſuo feciſſe.*

96 *Scientia domini colligitur quando de attentatis per procuratorem conſtat in actis.*

97 *Ex lapſu logi temporis, ex grauitate actus, & ex qualitate perſonarum, elicitur ſcientia domini in geſtis a procuratore.*

98 *Dominus quādo præſumatur a procuratore certioratus.*

99 * *Amplia etiam in procuratore Vniuerſitatis.*

100 * *Limita primo, vt non procedat in facto graui, & notabili.*

101 * *Limita ſecundo, vt non procedat in procuratore generali, ſed in ſpeciali.*

102 * *Declara primo, et ſi dominus ſit præſens in Curia.*

* *Declara ſecundo, quod Dominus non auditur, niſi reſtitutis fructibus quos attentando procurator percepeperat, ſi certioratus præſumatur ibid.*

103 *Scientia attentatorum per procuratorem in domino non præſumitur.*

104 *Dominus non præſumitur habere ſcientiam geſtorum per ſuum procuratorem, ad hoc, vt incidat in pœnā, l. ſi quis maior, C. de tranſact.*

105 *Per conſtitutionem procuratoris cum ratificatione generali geſtorum ab eo, non cenſetur Dominus ratificaſſe attentata, niſi eſſent in actis.*

106 *Ratificatio circa attentata nō debet plus operari, quā procuratoris conſtitutio.*

107 *Dominus etiam facto proprio contrauenientdo litis pendentiæ, ſeu inhibitioni (quas ignorabat,) non dicitur attentare.*

108 * *Vniuerſitas in quibus caſibus attentare poſſit.*

109 * *Dicta in priuato, habent locum etiam in Vniuerſitate.*

110 * *Attentare, delictum, & ſonat in malam partem.*

* *Vniuerſitas dī conſtare ex ſingulis hominibus, q ſunt de illa Vniuerſitate. ibid.*

* *Lis Vniuerſitatis non dī lis ſingulorum ibidem.*

Cap. I. De attent. à Parte.

1 A Parte ſattētat, vt in c. j. extra de appell. cū ſimil. nā abſq; dubio remediū attentatorū habet locū in attē-
2 tatis ab ipſis Partibus, vt dicit Frāc. in c. bonæ, col. 3. verſ. & ex his ſub n. 10. appel. poſt. gl. in c. nō ſolū eodē tit. in 6. & in tract. ſeu quæ. poſitioni in primo dubio, n. 25. & Pars dicitur is, q facit ſe partem, & aduerſariū in negocio, in quo quilibet admittitur, vt notanter per illū tex. dicit Bald. in l. officio. §. ius alimentorum, verſ. in tex. ibi, ſed ſi nō conſtat, ff. vbi pup. educ. deb. Quamuis autem dubitent

3 tent alias Doct. † an Partis appellatione veniat pro
curator.& aliqui tenuerint non venire,vt poſt Cald.
conſil. 12.de verb.ſignif.tradit Aym.conſi.402.nu.
1.lib.3.aliqui vero contrarium,vt not.Nic.de Mil.in
verſ.Pars appellatione,fol.249.& eſt decil. Caſſad.3.
Sæpe,num.3.de reſcript. vbi poſt Mil. vbi ſupra, &
Doct.in c.ſuborta,de re iud.refert Rotam pluries te
4 nuiſſe,q̃† cõmiſſa alcui Cauſa de cõſenſu partium,
ſufficiat hoc caſu conſenſus procuratoris, quia cen-
ſetur pars ; Et aliâs idem Aym.in conſi.272.nu.16.
per multa tenuerit, quod præſente parte dicatur fa-
cta confeſſio,quæ fit coram procuratore,nuncio,ne
gotiorum geſtore,& ſimilibus, per quos parti poteſt
5 acquiri Actio, vel exceptio, & pariter † procurator
aliàs dicatur aduerſarius, vt poſt Mil. vbi ſupra, eſt
deciſ.in Recol.Guidobon.40.incip. Voluerunt Do-
mini,in fine,ſub Rubr. de appell.Et ante eos id etiã
dixerit Bald. in l.1.ſub nu.5. verſ. quæro,de quo ad-
uerſario,C.de pæn.iud. qui male iudic. vbi idẽ dicit
de Aduocato , qui pariter aduerſarius dici poteſt.]
Et propterea ſicut attentata à parte reuocantur, ita
etiam deberent renouari, attentata à procuratore,
6 qui cenſetur pars.nihilominus,niſi † procurator ad
hoc abuiſſet ſpeciale mandatum, non daretur hoc
7 caſu reuocatio,cum†generale mandatum non ſuffi
ciat ad effectum attentatorum. Rot.deciſ.7.aliàs 81.
Quoad reuocationem, vt lite pen. in nou. & poſt eã
Mil.in verbo,attentata lite pendente per procurato-
rem,fol.36.Lap.in c.eum qui, de præben. in 6. Mo-
derni in praxi Rom.Cur.lib.8.in cap. vt lite pend.&
de atient. verſ.quod ſi agatur, ſub nume.18. Et non
ſufficere generale mandatum,& quod ita ſeruet Ro
ta, dixerunt Domini in vna Maioricen. de Iuca de
menſe Decembris 1562. Coram R. P.& Domino
8 meo bonæ memor. Iulio†Oradino,olim ſacrę Audi
torũ Rotę Decano meritiſs. cuius ſicut in iure aliàs
publicè interpretando acumen ingenij,in iudicando
ſcientiam,ac integritatem, ac (cum Peruſinæ præ-
fuit Eccleſiæ) Religionem, pietatem,ac prudentiam
omnes admirati ſunt,ita ego,qui legentem,iudican-
tem , ac demum commiſſo ſibi gregi inuigilantem
ſum expertus,nõ ſolum, quē potui ſemper ſum ma-
iori veneratione cõplexus, verum ob ſummam eius
erga me beneuolẽtiam (præſertim quoad hoc opus
perficiendum) tantum me ſibi debere ingenuè fa-
teor, quantum me nunquam perſoluere poſſe con-
fido: is enim meum ſuper hoc argumento ſcriben-
di propoſitum, nunquam non vehementer adiu-
uit,non ſolum adhortationibus,& librorum (etiam
non impreſſorum)copia,ſed etiam(quod ego pluri-
mi ſemper feci) quia ſe aliàs illud idem animo con-
cepiſſe,teſtatus eſt, & demum eduum inprimendũ,
poſtquam in aliqualem , licet rudem formam reda-
ctũ,per capita percurrere (quæ ſua fuit humanitas)
non eſt dedignatus, ita impulit ſemper, vt ſi quid ex
his noſtris lucrabationibus adiuti ſe aliqui ſenſe-
rint,id omne non tam mihi,quam illi debeant ferre
acceptum. Sed vt reuertamur vnde digreſſi ſumus,
9 huius † dicti,quod procurator ſine ſpeciali manda-
to regulariter non attentat,ea ratio eſt:quia cum at-
10 tentare†ſit delictum, arg.cap. primi, ut lite pend. in
6.& no. Franc.in d.cap.bonæ. num.14. & num.39.
11 de appell. & ſonet † in malam partem, ſecundum
Aegid.deciſ.18.Oneratio,& latius diximus ſupra,in
præfatione , nume.83. & 104. in generali mandato
12 † non cenſetur quis mandaſſe procuratori,vt delin
quat,aut faciat principalem ſuum in pœnam,aut de
lictum incidere,l.ſi procurator,& ibi glo.& Doctor.
præſertim Iaſ.num.4.& ſeqq.ff.de cond.indeb.Rot.
dicta deciſ.7.aliàs.81.Alex.conſ.105.Magnificæ Prę
tor,nu.27.lib.3.vbi atteſtatur hanc eſſe communem
opinionem,& in conſi.17. In cauſa,& lite,nume.2.
lib.5.& eſt deciſ. Tholoſ. In pulcro caſu 476. & ibi
Stephan. Aufrer. in addit. Lap. Alleg.127. Anaſta-
ſius,nume.5.Roman.conſi.60.Mandatum,num.2.
& conſ.74. Mitor,poſt prin. Ful.conſ.219.Super eo,
num.2.Imol.conſ.76.viſis,& conſ.84.Viſa in fi.La-
tè Felin.in cap.primo,num.8.& ſeqq.ext.vt lite non
conteſtat.Dec.in l.ſi quis iniquum,§. ſi procurator,
ff. quod quiſq; iur. Pariſ.conſ. 100. Triſtiſſimum eſt,
ſub nu.7.lib.3.Io.Bapt.Ferret.conſi.21. Vacante,ad
fi.& Aug.Bero.qui ſimiliter hanc commun.opin.di
cit in conſ.25.Viſis,nu.3.lib.3 * & eſt deciſ.Peregr.
154.incip.In cauſa Valentina,lib.2.& fuit reſolutũ
etiam in vna Ciuitatis Caſtelli attentatorum coram
R.P.D. de Graſſis,ſub die 30.Maij, 1575. vt eſt de-
ciſ.Ceſaris de Graſſis,109.incip. Hæc attentata,non
placuerunt Domis in impreſſis ,] quinimo, quoad
terminos dictæ l.ſi procurator, ſufficit quod huiuſ-
modi ex facto procuratoris domino contingere poſ
ſit,licèt non contingat, vt poſt Socin. in conſil.120.
col.3.lib.primo, animaduertit nouiſſimè magnæ le-
ctionis, & eruditionis vir, & nunc Cardinalis Am-
pliſſimus Io. Hieronimus Albanus, in conſi.7. Re-
quiſitus,nu.12.*Et ad iſtam Concluſionem,& ma-
teriam d.l. ſi procurator, vltrà ſuprà allegatos, alios
multos etiam de communi conteſtantes allegar Ro
ta Lucenſ.per Magon.deciſ 51.nu.primo,& ſecun-
do, vbi ſubdit,quod hoc caſu requiritur ſpeciale, &
indiuiduum mandatum, & (poſt Calcan.conſi.77.
Natta conſ.441.in fine Aret.in §.præterea,num.26.
inſtit.de exception. Iaſ.in l.præſes,nu.14. C.de tran-
ſact. Curt. iun.in l.33.§. ſi procurator. nume.13. ff.
quod quiſq; iur. vbi de communi) illud plus dicit ,
quod geſta hoc caſu per huiuſmodi procuratorem
ratificari non poſſunt.] Verùm,quia iſta Concluſio
non eſt perpetua,ſed nonnullas neceſſario recipit de
clarationes & limitationes,idcirco, pro faciliori hu-
ius materiæ intelligentia conſtituenda negatiuè eſt.
13 Regula,quod geſta per procuratorem † regulari-
ter non ſunt attentata,& intellige de procuratore ge
nerali,quia ſpecialis attentat,vt infra,in prima limit.
num.32.(per omnia ſupradicta,& præſertim,per ra-
tionem d.l.ſi procurator,quod in generali mandato
non venit delictum , & propterea fuit aliàs reſolutũ
in vna Tiraſon.erectionis ſiue attentatorum coram
Achille de Graſſis 6.Februarij, 1558. quod manda-
14 tum † ad percipiendum fructus pertinentes ad con
ſtituentem non eſt ſufficiens ad attentandum: quia
donec procurator percipiendo fructus attentat,non
dicuntur fructus ad conſtituentem pertinere, vt eſt
deciſ. in Recollec. Caputaqueñ. primo, 128. incip.
Mandatum,& ſimiliter in alia Boianen. Iuriſdictio-
nis coram Capizuco,21. Iunij, 1555.in qua (dum in
ter cętera allegaretur,quod geſta per quendam Viſi
tatorem(lite inter Metropolitanum, & Epiſcopum
Boianenſ.pendente) non eſſent ſubiecta vitio atten-
tatorum , ex eo , quia ille Viſitator non habebat à
15 Metropolitano ſpeciale mandatum) fuit † per Do-
minos reſolutum,non obſtante de attentatis. Quã
regulam Amplia.
16 Primo,vt procedat, † etiam ſi aliqua culpa poſſet
domino aſcribi, (puta quia procuratorem non cer-
tiorauit) pone enim,quod prouiſus in Curia de be-
neficio, conſtituerit procuratorem ad capiendum il
lius poſſeſſionem, & deinde fuerit ſuper eodem be-
neficio in Curia iudicialiter conuentus, & ita benefi
cium fuerit factum litigioſum, Dominus autem,aut
non notificauit id ſtatum procuratori,aut ſi notifica
uit ſaltem notificationem non probauit , vtrum at-
tentata per procuratorem in partibus, veniant con-
tra principalem reuocanda: & aliàs eueniente caſu,
maior

maior pars Dominorum viſa eſt tenere, quod non,
ex quo dominus non delinquit per ea, quæ tradunt
Barb.& ſlij,in l.in illa ſtipulatione, la ſeconda, ff.de
17 verb.oblig.dum dicunt dominum † qui fecit quietã-
tiam debitori ſub certa pœna,non incidere in pœnã
procuratore petente,vt eſt deciſ.in Recollect. Gam-
bari,ſecunda,incip. Fuit dubitatum,ſecundum lectu
ram negatiuam(nam in quibuſdam codicibus legi-
tur affirmatiuè, & totum contrarium) * qđ dictum
Bar.in d.l.in illa,videtur ſequutus etiam Afflict. De-
ciſ.129.Comes ſanti Angeli,num.10.& melius,nu.
ſeq.quam deciſ. Afflic.intelligendo eam in procura-
tore generalis,(vt eius factum non noceat hoc caſu
Domino)ſecuti ſunt Domini in vna Ciuitatis Caſtel
li attentatorum, corã D.de Graſſis ſub die 30. Maij
1575.vt eſt deciſ. Selectarum 30.incip. Hęc attenta-
18 ta,quę opinio † affirmatiua,licet in caſu illo per Do
minos verè non fuerit tenta,ſed negatiua,vt colligi-
tur ex his,quæ ponit ibi in fine Collector, in verſic.
ſed illa deciſio facit in oppoſitum,in rei tamen veri-
tate videtur probabilior, præſupponendo(prout ve-
19 rè negari non poteſt) quod dominus † non certiorã-
do poſt litem motam ſuum procuratorem, vt non
debeat amplius poſſeſſionem capere, dicatur eſſe in
culpa,arg.l.fideiuſſor,§.1.ff.mandati,cum etiam Do
ctor.in d.l.in illa præſertim. Alex. Paul.de Caſt. Imo
la, & Iaſ.videantur admittere, quod ſi dominus
20 † monere potuit procuratorem ne pateret, & non
admonuit,dicatur pœna committi: Sicut etiam vbi-
21 cunque defunctus † deceſſit improuiſus, & non in-
formauit hæredem de geſtis per eum,pœna commit
titur contra hæredem,vt poſt Iac.de Are. Pe.Cyn.&
Ang.refert Imola, in d.l.illa, ſub nu.3.& facit quod
tradit Lap. Allegat.127. Anaſtaſius, nu.5.& 6.dum
22 voluit pœnam † in caſu ſuo,committi,quando quis
potuit procuratorem admonere,& prohibere, & nõ
prohibuit. Quod ſi auctoritate ſupradictæ deciſio-
nis hæc Ampliatio eſſet tennenda, neceſſario forſan
23 intelligenda † eſſet, quando domino hoc caſu leuis
aliqua culpa poſſet aſcribi, ſecus, ſi eſſet lata culpa,
puta, ſi habuiſſet commoditatem loci temporis, &
perſonarum ad admonendum procuratorem,vt ab-
ſtineret ab adeptione poſſeſſionis beneficij poſt il-
lius conſtitutionem effecti litigioſi, & non admo-
nuit,quia(cum illa æquipararetur dolo, ad no.per Do-
ctor.in l.quod Nerua,ff.depoſiti,non immeritò poſ-
24 ſunt hoc caſu conſiderari † attentata, in quibus etiã
habetur ratio doli, Rota, deciſ.5.aliàs.25.Ex quibus,
de reſtit.ſpol.in nou.& diximus ſupra latius in præ-
fatione, num.126.Niſi ſuſtinendo deciſ.dicas, quod
25 † quando delictum de ſui natura importat dolum
(prout videtur eſſe attentatum) tunc lata culpa non
æquiparatur dolo, & non ſufficit, vt tradit Ruin. in
conſ.2. Primo quæritur,nu.6.lib.5.
Secundò amplia, vt nec etiam geſta per Syndicũ
26 † communitatis generalem, dicantur attentata, &
ideo ſi poſt citationem, & inhibitionem factam ali-
cui Sindico Communitatis idem Sindicus obtinue
rit,quod ſententia mandaretur executioni, talis exe-
cutio reſpectu Communitatis non dicitur attentata;
vt dixerunt domini in vna Rauennatenſi prætenſo-
rum attentatorum coram Caputaqueſ 25. Ianuarij,
27 1553.ea ratione inter cætera quia citatio † exequuta
eo caſu in perſonam Sindici, non potuit inducere li
tem quoad communitatem ad not.per glo.in l.non
poteſt dolo, de reg.iur.& Socin.in tract.de cit.in 17.
artic.queſt.7. præſertim ad effectum attentatorum,
28 & inducendi delictum, maximè † ſi ad illam cauſã
aderat Syndicus, & procurator ſpecialis in Curia,
29 quia ille † citandus, erat. Card.in cõſi.10.col.2.nu.5.
Franc.in cap.fin.col.antepenult.verſ. Vltimo quęri-

tur, & col.fin. verſ.iterum dubitatur,de appel. Dec.
in conſil.460. Viſo,nu.31. Felin.in cap. cum contin-
gat,col.6.ver. Sexta. Cõcluſio,& col.ſequenti,ver.an
autem limitatio,de reſcript. Aymo.in conſil.182. Vi
detur ſub num.10.
Tertio vt regula procedat, & multo magis in eo
30 † qui verè non erat procurator, geſta omnia à falſo
procuratore non eſſe attentata, voluerunt Domini
in vna Gerunden.coram A. Auguſtino,vt eſt dec.in
Recoll. Achill de Graſſ.28. Attentata poſt ſenten-
31 tiam,ſub tit.de attent. Quoniam ſi geſta † per falſum
procuratorem, etiam, quæ tendunt ad illius fauorẽ,
non valent, prout eſt ſententia per eum obtenta(de
cuius inualiditate poteſt etiam vſq; ad mille annos
dici, vt per Bertrand.poſt alios, in conſil.152. Multa
ſunt.nu.9.lib.2.)multo minus debent valere ea, per
quæ dominus incederet in pœnam.
Limita eandem regulam
32 Primo, vt non procedat, quãdo procurator † ha-
beret mandatum ſpeciale ad attentandum, vt volũt
Doct.ſupra in princ. allegati, dum omnes dicunt p
procuratorem non attentari, niſi habeat ſpeciale &
33 ſufficiens mandatum: ſufficiens † autem diceretur
mandatum,quando quis fuiſſet conſtitutus ad inti-
mandum literas executoriales illasq; ad executionẽ
deducendum, & ideo, ſi dictus procurator literis in-
34 timatis † illas non reproduxit in Curia coram Au-
ditore, (qui illas relaxauerit) ſed vigore dicti manda-
ti illas reproduxit coram certo ſubexecutore per eũ
electo, & coram eo etiam ad promulgationem ex-
communicationis (& cenſurarum proceſſit) talem
proceſſum,& cenſuras attentatas fore & conſequen
ter pro bono mandato inclinauerunt domini in vna
Toletana Matrimonij corã D.meo Oradino,9. De-
cembris. 1555.non obſtante, quod allegaretur regu-
la ſupradictæ.l.ſi procurator, cum regulare ſit, quod
35 ad hoc vt actus,& proceſſus factus vigore † executo
rialium ſit validus, debent literæ poſt illarum intima
tionem, coram auditore reproduci, & ſeruari qua-
tuor termini ſoliti, vt docet Callad. deciſ.6. Gratia
ſubrogationis, nu.11.de cauſ.poſſ.& propriet. & di-
ximus latius infra;cap.4.de attent.lite pend. in t.illa-
tione, in 3. Ampliat.regulæ ibi poſitæ. Eodemmodo
36 ſufficiens † mandatum cenſendum eſſet,quando in
procuratorio fuiſſent aliqua expreſſa, per quæ poſſet
dominus in pœnam incidere, puta, quod poſſit op-
ponere crimina, & defectus redarguere de falſo, &
huiuſmodi, per quæ in euentum non probationis,
dominus pœnam incurreret, & deinde in mandato
fuiſſet adiecta Clauſula generalis,ad omnia alia quę-
cunq;,quæ ſpeciale, ac ſpecialius mandatum requi-
rerent: tunc enim, quia procurator † dicitur habere
37 ſufficiens mandatum, etiam ad ea per quæ cõſtituẽs
in pęnã incideret, vt poſt Lap. Gemin. Card.& alios,
per eum allegatos, latè & eleganter deducit Auguſt.
Bero.in dicto conſi.25. Viſis,nu.15.& pluribus ſeqq.
lib.3. poteſt probabiliter hæc doctrina etiam ad ma-
teriam attentatorum adaptari, vt ſtante huiuſmodi
forma mãdati, per actum à procuratore attentatum
cenſeatur dominus in pœnas attentatorum incidiſ-
ſe,de quibus dicemus infra,in tertia parte,cap.31.ex
quo ceſſat hoc caſu ratio dictæ l.ſi procurator.* Quæ
omnia optimè comprobatur, ex his, quæ ponit. Lap.
alleg.70. Sæpe vidi,nu.10.dum vult,quod expreſſo in
38 mandato † vno ſpeciali,& ſubſecuta Clauſula gene Speciale mandat[um] qualiter dicatur. nominatim dari
rali,veniunt etiam alia ſpecialia, quaſi hæc Clauſula
generalis adiecta ſpecialitati, habeat vim ſpecialis
mandati,quoad alia ſpecialia paria, licèt non quoad
39 maiora,declarans,quod mandatum † illud cenſetur
ſpeciale, quod nominatim datur ad aliquid faciẽdũ,
per l.non ſolum.§.fi.& l. Pomponius, in princ.ff.de

procur.& l.illud, §.ſi talis, ff.de minor. Nominatim
autem dicitur fieri, quod fit vel proprio nomine ex-
preſſo, vel eo quod habet vim proprij nominis, cap.
licèt ex quadam, de teſtibus, l.nominatim, ff.de lib.
& poſthu.l.vbi autem, ff.de verb.oblig.l.certum, ff.ſi
cert. pet. prout vim proprij nominis habere dicitur
hoc caſu, id quod expreſſis caſibus ſpecialibus conti
netur poſtea in Clauſula generali vltimo loco adie-
cta: Hæc autem, quæ de ſpeciali mandato ad atten-
tandum dicta ſunt, ſublimitanda videntur, niſi pro-
40 curator † fines mandati exceſſerit: Quid enim ſi lite
in Curia inter præſentatos pendente, alter conſtituat
procuratorem ad petendam, & obtinendam inſtitu-
tionem ab Ordinario, & procurator nō ſolum obti-
nuerit inſtitutionem, verum etiam (excedendo fines
mandati (poſſeſſionē beneficij litigioſi adeptus fue-
rit, illiuſq; fructus perceperit, an ratione exceſſus poſ
ſit dominus conueniri remedio attentatorum? & ne
41 gatiuè † reſpondendum videtur, quia in eo quod ex
ceſſit, non potuit domino præiudicare, c.cum olim,
& ibi nnrat.de offic.delegati, l.diligenter, ff.manda-
ti, cum ſimilibus, nam licet ratione obtentæ inſtitutionis
attentatæ, dominus cogi poſſit ad purgationem, iſta
tamen purgatio facilius fieret, quam ſi teneretur etiā
purgare attentata quoad poſſeſſionem, & fructus,
quoniam illa fieret per ceſſionem, ſecundum ea, quę
latius diximus infra, in tertia parte, cap.29.de purg.
attent.poſt princip. iſta vero requireret, & dimiſſio-
nem poſſeſſionis, & reſtitutionem fructuum, & inte-
rim proceſſus in cauſa principali retardaretur, vt ibi
dem diximus, ſicut videmus, quod etiam in crimina
42 libus † dominus regulariter de exceſſu minimè te-
43 netur; & ideo ſi dominus † mandauerit dari cola-
phum, vel percuſſionem cum baculo, ille verò vul-
nerauerit, dominus de tali exceſſu non tenetur, vt
eſt commun. opin. de qua teſtatur Boſſ.in ſua praxi
Crimin.in tit.de mādat.ad homicid.nu.10.ver.quin
to eſt vidēdū, poſt Felin. Iaſ. Cepoll.& alios per eum
allegat. Hanc autem ſublimitationem declara, niſi
24 procurator † exceſſiſſet fines mandati, ſciente, & nō
contradicente domino, quia ex hoc reſultaret tacita
45 ratificatio, quæ etiam in excedente † fines mandati
ſufficit. Rota.deciſ.13. Aliàs 428. Si habens. ſub nu.2
de conceſ. pręb. in nou. quę loquitur in ſimilibus ter
minis de domino ſciente, & percipiente fructus, in
quibus procurator fines mandati exceſſerat: Et hæc
46 tacita ratificatio † ſufficit etiam in his, quæ requirūt
ſpeciale mandatum, vt poſt Alex.in conſ.80. Viſo,
col.4.lib.4.& conſ.84. Super conſulatione, colum.1.
lib.5. Dec.conſil.437.& conſ.672. Quæritur. col.1.&
alios per eum congeſtos tradit Tiraq.de retractu, §.9.
gloſ.3.nu.13.

Secundo principaliter, Regula ſupra poſita limi-
47 tatur quando † dominus actum attentatum p pro-
curatorem ratum habuit, cum regulare ſit, quod ra-
48 tum † habens delictum, ita puniatur, ſicut mandās,
ad no.in c.mulieres, de ſent.excom. & in l.1.§. quo-
ties, ff.de vi, & vi arma.& Doctor.in l.non ſolum, ff.
de iniur.& declarat eleganter Roman.in conſ. 105.
Viſo themate, nu.2.& eſt deciſ. Aegid.551. Si procu
rator, & per Oldrad.in conſ.199. Pro fundamento,
col.2.nu.7.verſ.ad iſtud reſpōdetur, & poſt Aegid.
& Oldrad.in proprijs terminis attentatorum.eſt de-
ciſ. Selectarū.30.incip. Hæc attentata facta in vna Ci
uitatis Caſtelli, attentatorum, ſub die 30. Maij.1575.
Quæ Deciſ. habetur hodie ī vol. Deciſionum D. Cę
ſaris de Graſſis. Decis.109.incip. Hæc attentata, per
totam, in impreſſis] & faciunt, quæ ponit Crau.conſ.
261. Probatur, ſub nume.3. verſ.amplius, ad fin. Et
quoniam quoad hanc ratificationem ſparſim multi
Doctor.& non admodum ordinatè dixiſſe vidētur,

vt clarius, ac facilius appareant, non ab re eſt pręſen
tem etiam limitationem per viam regulæ, & limita-
tionum ſubordinare. Poteſt itaque in propoſito for-
49 mari R E G V L A, quod ratificatio † per Domi-
num facta de geſtis, ac attentatis per ſuum procura-
torem, operetur, quod contra dominum habeat lo-
cum remedium attentatorum; quæ probatur per ſu
prædicta, & ex multis, quæ in ſimil. ponit eleganter
Lap Alleg.127. Anaſtaſius nu.5.ver, ſed hic occurrit
examinare. Ampliatur prædicta regula, Primo, vt
50 pœnam † attentatorum reſultantem ex huiuſmodi
ratificatione, dominus non dicatur euadere, etiam ſi
poſſeſſioni attentatæ per ſuum procuratorem, & per
eum ratificatæ, cedere vellet; debet.n. dominus poſ-
ſeſſioni per procuratorem lite pendente captæ, ſta-
tim habita notitia renunciare, aliàs ſi poſſeſſionem
ratificaſſet, & poſt ratificationem velit illi cedere, nō
excuſatur ab attentatis, nec ſuper negotio principali
poteſt procedi, niſi poſtquam cum effectu attentata
fuerint purgata, vt fuit notabiliter dictū in vna Ge-
runden. Camerariæ, coram Fabio, die vltima Ianua
rij, 1547.& eſt deciſ.in Recoll. Perég.91. aliàs 33. in-
cip. Domini dixerunt.& alia Put.6. ſub. rubr. vt lite
penden. Nam ex huiuſmodi approbatione, & ratifi-
catione, contrahitur vitium attentorum, ita vt licet
dominus velit ſuam approbationem actus per pro-
curatorem attentati (illi cedēdo) quodammodo re-
uocare, id tamen ſibi non ſuffragatur, quo minus cū
51 effectu teneatur etiam purgare attētata: quæ † pur-
gatio (vltra ceſſionem poſſeſſionis, & actui attentato
faciendam) continet in ſe etiam pœnam refectionis
expenſarum, ac reſtitutionis fructuum, vt diximus
infra, in tertia parte, cap.29.de purg.atten.poſt prin.
nu.28.ver.tertio quod ēt, &c.& inſuper ſuſpenſionē
52 † proceſſus in negocio principali, ex priuilegio at-
tentatorum, cap. non ſolum, de appell. in 6. de quo
etiam latius diximus infra, in tertia parte, cap.30. de
priuil.attent.in vltimo Priuilegio, & faciunt in ſimi-
li multa, quæ de hac domini approbatione ponit Be
ro.in d.conſ.25. Viſis, nu.23.lib.3. aliàs (ſi dominus
53 † attentata per procuratorem non ratificaſſet, nec li
tem ſuper eis ſuſtinuiſſet, immò illis ceſſiſſet, & inſu
per negaſſet attentantem ſuum procuratorem eſſe)
ſub prætextu horum attentatorum non impedire-
tur proceſſus in cauſa principali, vt per dictum De-
ciſ. Aegid.551. eſt in Recoll. Chiſſanen. deciſ.6. incip.
Si attentatum. Secundo Ampliatur, vt ſufficiat etiā
54 tacita † ratificatio, vt ponit expreſsè Aegid. dicta de
ciſ.551.& Lap. dicta Alleg. 127.& ſenſit etiam Ro-
55 man.in conſ.105. Viſo, nu.2. Hæc autem tacita † ra-
tificatio multis modis ad propoſitum noſtrum con-
tingere poteſt. Primo, per comparationem domini
in iudicio, in quo eius procurator prætenditur atten-
56 taſſe, quia † dominus comparens in iudicio in termi-
nis in quibus cauſa eſt agitata per procuratorem, vi
detur geſta per illum ratificare, ad no. per Bar.in l.bo
norum, ff.rem rat.haberi, & per Alex.& Iaſ.in l.Iu-
lianus, ff.qui ſatiſd.cog. Secundo, per cōſtitutionem
57 procuratoris in illa cauſa, cuius proceſſus prætendi-
tur attentatus, quia huiuſmodi actus videtur indu-
ctiuus ratificationis geſtorum in ſupradicta cauſa,
arg.eorum, quę ponit Oldr.in conſ.329. Has allega-
tiones. ſub.nu.6.& ſeq. vt tenuerunt etiam Domini
in vna Barē. attentatorum coram Sarmiento, 31. Ia
nuarij.1569. in qua (cum dubitaretur, an executio fa
cta per Hieronimum Seniorem in Curia Neapolita
na lite in Curia Romana antea pendente eſſet atten
tata reſpectu Hieronimi Iunioris) Domini tenuerūt,
quod tanquam facta lite pendente, eſſet attentata ēt
reſpectu Hieronimi Iunioris: quoniam ille die im-
mediate ſequenti poſt dictam executionem, conſti-

tacita ratifi catio Domini de attentatis per procuratorem

ructar

tuerat procuratorem Hieronimum ſeniorem ad il-
lam cauſam, in qua agebatur de conſignatione, &
perceptione fructuum captorum vigore dictæ execu
tionis attentatæ, ex qua procuratoris conſtitutione
fuit dictum, Hieronimum iuniorem huiuſmodi ex-
ecutionem attentatam tacitè ratificaſſe, non obſtan-
te, quod pro illius parte allegaretur ignorantia litis
in Romana Curia, & executionis attentatæ, & quod
in præcedenti poſitione, quæ fuerat coram eodem
Sarmiento, ſub die 30. Ianuarij 1568. maior pars in-
clinaſſet, quod non cõſtaret de attentatis, ex eo quia
fundamenta (quæ fiebant) habebant dubitationem
in iure, & in facto; Præmiſſa tamen ibi viri ſunt Do-
58 mini declaraſſe, vt procedant, † dummodo conſtitu
tio procuratoris ſit valida, ſecus ſi mandatum eſſet
nullum, prout idem in eadem cauſa coram eodem
videntur deinde firmaſſe, ſub die 28. Martij 1569.* te-
nentes, quod mandatum ob defectum teſtium dica-
tur eſſe nullum, ad not. in cap. quoniam contra, vbi
Dec, num. 19. de probat. niſi loci conſuetudo eſſet in
59 contrarium.] Tertio tacita † ratificatio induci dici-
tur per non renunciationem, ſi dominus habuit no-
titiam eorum, quę fuerunt attentata per procurato-
rem, & illis non renunciauit, debet enim eis renun-
ciare, aliàs cenſetur ratificare, vt diximus ſupra proxi
mè, num. 50. quibus adde, quod id de non renuncia-
tione expreſsè videntur etiam tenuiſſe Domini in
vna Cæſaraugustana dignitatum, coram Gropperio,
25. Maij. 1564. in qua (ſecundum notas domini mei
Oradini) fuit ad literam dictum: Domini ſunt pro at-
tentatis, ſi dominus principalis potuit ſcire poſſeſ-
ſionem captam, & non renunciauit attentatis, & fa-
cit decis. in Recoll. Cottæ, 141. incip. Nona Martij,
dum ibi dicitur, quod dominus tenetur purgare at-
tentata per ſuum procuratorem generalem, ſi illis
60 non contradixit.* immò poteſt dici, quod ſi † Domi
nus recuſaret renunciare, ex hoc diceretur attentare,
vt generaliter loquentes de eo, qui tenebatur attenta
tis renunciare (vt ſi recuſet) per hanc recuſationem
dicatur attentare; dixerunt Domini in vna Salaman
tina, Abbatiæ, vt eſt Deciſ. Peregr. 48. incip. Eodem
die, in fine li. 3.] Quarto eadem approbatio, & ratifi-
61 catio † diceretur induci per non prohibitionem, id-
eſt ſi dominus, qui poterat admonendo, & certiorã-
do procuratorem prohibere, (ne vltra procederet,
& ne attentaret) non prohibuit, ſecundum ea, quæ
poſt Lap. diximus ſupra num. 22. in prima ampliat.
62 * nã † is qui potuit, & debuit alium certiorare, dicit'
eſſe in culpa, ſi id non fecit, vt ſi principalis, qui erat
tutus exceptione litis pendentiæ, de ea non certiora-
uit ſuum fideiuſſorem, qui ſi conuentus, ſoluat credi
tori, non poteſt principalis ſe tueri cõtra eum ex eo,
quod conuentus non oppoſuit exceptionem litis pẽ-
dentiæ cum ipſo principali, vt poſt Bald. in l. ſi pro ea,
in prioc. & ibidem Salic. nume. 11. C. de procurato.
declarat Rota Lucen. per Magon. deciſ. 92. num. 25.]
63 Quinto, & vltimo, per ſuſtentationem † litis ſuper
attentatis introductæ, nam ex hoc manifeſta apparet
attentatorum per procuratorem ratificatio, etiam ſi
litem non per ſe, ſed per procuratorem (alium ab eo
qui attentauit) agat. cum non ſit veriſimile, quod
huiuſmodi litem inconſulto domino ſuſtineat, vt
fuit dictum in vna legionen. Iuriſdictionem, coram
Domino meo de Rubeis, 2. Maij 1560. in qua ex hac
ratione fuit ordinatum, quod epiſcopus, qui per mul-
tos menſes litem ſuper attentatis in partibus, à ſuo
executore ſuſtinuerat, deberet attentatis cedere: quæ
64 litis † ſuſtentatio non ſolum inducit ratificationem
domini reſpectu attentatorum per procuratorem,
verum etiam pari ratione induceret ratificationem,
ſucceſſoris in dignitate, reſpectu eorum, quæ per præ-
deceſſorum m. fuiſſent attentata, vt (poſt Aegid. dicta de
ciſ. 551. & alia ſupradicta) allegabatur aliàs in vna
Abulenſi, Iuriſdictionis, coram, eodem Domino de
Rubeis, 4. Iulij 1565. in qua agebatur contra moder-
num Epiſcopum ad reuocationem eorum, quæ per
Epiſcopum prædeceſſorem prætendebantur inno-
uata, ex eo, quia ille diu litem deſuper ſuſtinuerat.
Quod omninò, & abſq; difficultate admitti poteſt,
cum ex tali ſuſtentatione litis reſultet neceſſaria ſciẽ-
tia actus attentati, & litis pendentiæ, qua ſcientia
65 † præſuppoſita, etiam ſucceſſorem teneri ad reuoca-
tionem attentatorum, regulariter firmauimus infra,
cap. 20. de attent. poſt inhib. in 24. limit. principali,
66 nu. 17.* ſic, & † aliàs per ſuſtentatione litis cum ali-
quo adminiculo probatur primum extremum, vt
fuit reſolutum in vna Regien. bonorum, coram Blã-
chetto ſub die 17. Decembris 1576. vt eſt deciſ. Sele-
ctarum 179. incip. Domini indiſtinctè, Prout etiam
67 † ſecundum extremum probari dicitur, ex litis con-
teſtatione; Socinun. conſil. 18. nu. 17. lib. 2. cum alijs
per Caputaquen. deciſ. 369. lib. 2. in impreſſis. Ant.
Aug. deciſ. 9. incip. Vacante, ad med. lib. pri. Similiter
68 per † ſuſtentationem litis dicitur conſtare de mole-
ſtijs poſſeſſori illatis, vt fuit dictum in vna Panormi-
tana ſeu Valentina illegitimatis coram C. de Graſſis
ſub die Lunę, ſeptima Februarij. 1575. ſic & aliàs † ſu
69 ſtentatio litis poſt ceſſionem, facit vt cędens poſſit in
expenſis condemnari. Put. dec. 80. incip. In vna ſan-
cti Quirici, ſub num. 2. lib. 3. † Sextò ampliari, poteſt,
70 vt hæc tacita ratificatio dicatur induci etiam ex eo,
quod commodum rei circa quam fuit attentatũ ſciẽ
ter Dominus eſt conſecutus, vt (loquens in ſpolio)
late poſt Aegid. dec. 510. & 550. tradit Menoch. in tra
cta. de recup. poſſ. remed. 1. ſub. num. 55. & eſt ratio,
71 quia quando † dominus ſentit commodum, tenetur
de facto ſerui, quia præſumitur tacitum mandatum
præceſſiſſe, vt poſt Barbat. conſi. 13. lib. 3. Ruin. conſi.
21. in princ. lib. 4. Natt. conſ. 494. nu. 13. lib. 3. & alios
declarat Menoch. vbi ſupra, nu. 56. quem in hoc no-
uiſſime ſequitur Baldaſſar Quinctius in additio. ad
Paul. de Caſtro, in conſil. 29. num. 25. lib. 3. vbi hanc
cõmunem opinionem dicit.] Limitatur etiam regu-
la præſentis ſecundæ limitationis pluribus modis,
72 & Primò, vt procedat quando † attentata per pro-
curatorem. & per dominum ratificata geſta fuerunt
nomine ipſius domini, ſecus ſi non fuiſſent facta ip-
ſius nomine, per regulam l. ſi pupilli, §. ſed ſi ego, &
ibi gloſ. Bar. & alij, ff. de neg. geſt. & cap. cum quis, de
ſen. excõ. in 6. & cap. ratum, & ibi Din. de reg. iur. de
6. & in terminis de ratificatione delicti, tradit Rom.
in conſ. 105. Viſo themate, ſub nume. 2. dum voluit,
quod ratum habens delictum ſuo nomine perpetra-
tum, ita puniatur, vt mandans, * & melius per Natt.
conſil. 493. num. 12. lib. 3. vbi poſt alios inquit, quòd
73 ad hoc, vt † ratificatio fiat in maleficijs, duo requirũ
tur, primò, quod illud ſit geſtum nomine meo, ſecũ-
do, quod illud ratum habuerim tanquàm meo no-
mine geſtum, & ſi alterum iſtorum deficeret, ratifica
tio non teneret.] De qua tamen ſublimitatione plu-
rimum ſubſiſtendum videtur: nam licet regulariter
74 † ratificare quis non poſſit, niſi quod ſuo nomine ge
75 ſtum eſt, id tamen † procedit quoad alterius præiu-
dicium, ſecùs, quoad præiudicium ratificantis, quia
hoc caſu eius ratificatio valet, l. mater, & ibi gl. &
Bal. C. de rei vendic. Dec. in l. ſemper qui non prohi-
bet, col. 3. verſ. prædicta regula. ff. de reg. iur. & Ruin.
in conſ. 66. Circa caſum, in fine, lib. 1. cum alijs con-
geſtis p Tiraq. in trac. retract. §. j. gl. 9. num. 245. Et tñ
76 retẽta illam intellige, vt procedat † etiam in ratifica-
tione reſultante ex ſuſtentatione litis ſuper attenta-
tis, quia ſi illa non fuiſſent facta nomine ipſius, ſu-

Digitized by Google

ſtentatio litis non operaretur contra eum reuocatio
nem attentatorum, vt colligitur ex his, quæ fuerunt
tenta per Dominos, in vna Cauien. Iuriſdictionis,
coram Domino meo Oradino, de menſe Decem-
bris, 1562. quod ſi quis recurſum habuiſſet ad Me-
tropolitanum, qui deinde per aduerſarium inhibi-
tus, occaſione dicti recurſus aliquos actus geſſerit,
publicando cenſuras, & huiuſmodi, quamuis Me-
tropolitanus attentauerit, & videretur quòd & re-
currens attentaſſet, ex eo, quia quicquid Metropoli-
tanus fecit, videretur in gratiam recurrentis feciſſe,
& maximè, quia recurrens (dum daretur contra eũ
de attentatis) ſuper illis in curia litem ſuſtinuit: atta-
men, quia ipſe actualiter non inſtetit, ſed omnia fue-
sunt geſta ad inſtantiam Fiſci ipſius Metropolitani,
fuit tentum, pro non attentatis. Secundo, poteſt no-
tabiliter ſublimitari, argu. eorum quæ aliàs ad excu-
ſanda attentata fuerunt allegata in vna Legionen.
Archidiaconatus, coram Reumano. 17. Nouembris,
77 1553. vt non procedat, quando actus per procurato
rem geſtus lite pendente, & per dominum ratifica-
tus, fuiſſet factus cum Clauſula, Omni meliori mo-
do, quo poteſt, puta, ſi procurator generalis (prout
erat in caſu illo) capiat lite pendente poſſeſſionem
cum dicta Clauſula, Omni meliori modo quo po-
teſt, & paulò poſt declaret, quod cœpit illam animo
continuandi præcedentem poſſeſſionem: nam licet
dominus per ſuſtentationem litis ſuper prætenſis at-
tentatis, videatur certo modo illa approbaſſe, nihilo-
minus poteſt dici, quod in caſu dominus veniat ex-
78 cuſandus, vel quia ipſe † cenſeatur potius acce-
ptaſſe, & ratificaſſe procuratoris declarationem, quæ
(præſuppoſita continuatione) excludit attentata,
iuxta ea, quæ latè dicemus infra, in ſecunda parte, c,
4. de attent. lit. pende. in prima limit. principali, Vel
79 quia ipſe adeptio † poſſeſſionis non ſit attenta, ſtan-
te clauſula omni meliori modo quo poteſt &c. attẽ-
to quod non debet dici procuratorem potuiſſe id
quod honeſtè, & abſque delicto nõ poterat, l. filius,
& l. conditiones, ff. de condit. inſtit. & not. in c. faciat
homo 22. q. 2. & in cap. vt iuxta, & ibi panor. in t. no
tab. ext. de offic. ord. & multa ad id cumulat Barb. ibi
in addit. * Tertio, limitari, & rationabiliter poteſt, vt
non procedat, quando non doceretur aliter de rati-
ficatione, niſi ex eo quod Dominus de re, & actu ge
ſto per procuratorem, quia prætenditur attentatus,
80 lætatus fuerit, & magnũ feſtum fecerit, quia † gau-
dium, & lætitia nõ habetur pro ratificatione, vt poſt
Bald. in l. obſeruare, §. poteſt, q. 13. de off. Proconſ.
Aret. conſ. 165. col. pen. & alios declarat Natta, d.
conſ. 493. nume. 11. & 14. in fine, lib. 3. Quartò] ſub-
81 limitatur, vt non † procedat, quando ratificatio do-
mini fuiſſet generalis, & ratificans ignoraſſet extare
82 attentata, quia ad hoc, vt ratihabitio † vendicet ſibi
locum, oportet vt ille, qui vult habere ratum, ſciat, &
cognoſcat, & comprobet quod factum eſt, aliàs ne-
mo quod ignorat approbat, aut ratum habet, vt de-
clarat eleganter Old. in conſi. 329. Has allegationes,
83 num. 10. nam † ratificatio non extenditur ad igno-
rata, ſecũdum Bal. in l. obſeruare, §. proficiſci, q. 4. ff.
de offic. proconſul. & leg. & tradit Pariſ. in cõſ. 100.
ſub. num. 71. lib. 1. & poſt Bald. in dicto §. proficiſci,
in 2. lectu. & in l. mater. C. de rei vẽdicatione, & Iaſ.
in l. nec is, §. hæres inſtitutus, in 5. not. ff. de acquiren.
hæreditate. Barto. & alios, in l. Paulus, & in l. quo
enim, ff. rem rat. haberi, fuit id reſolutũ in vna Au-
guſtanæ Prępoſiturę, coram Baren. 13. Martij 1551.
vt eſt deciſ. in Recollect. Guidiboni 94. incip. In vna
Auguſtana, qui loquitur de ratificatione litis ignora
84 tæ. Et in terminis, quòd ratificatio † generalis non
extendatur ad actum dolo initium, nec ad aliud illi-
citum conſequenter ad attẽtatum, tradit Crauett.
in conſil. 160. In hac cauſa, nume. 5. lib. 1. vbi etiam
num. 4. poſt Bald. in conſi. 227. Proponitur quod tu-
tor, col. 2. lib. 2. & Curt. iuni. in conſil. 50. col. 3. in fi.
ſubdit, quod actus doloſus non poteſt ratificari, niſi
data ſcientia doli, & conſequenter, attentata ratifica
ri non poſſent, niſi data ſcientia ipſorum attentato-
85 rum, cum † etiam verſetur dolus in eis: Rot. deciſ.
5. aliàs 25. Ex quibus, de reſt. ſpol. in nou. & diximus
latius (poſt Pariſ. in conſ. 138. num. 28. lib. 4. & Aug.
Bero. in conſ. 120. num. 33. lib. j.) Supra in præfatio-
ne, num. 107. & propterea in vna Maſſanen. illegiti-
mitatis, coram Gropperio, 25. Maij. 1562. tenuerunt
aliàs Domini, non conſtare de attentatis, ex eo, quod
non conſtabat de ſcientia Ferdinandi; & Ioannæ:
86 quorum miniſtri prætendebantur in partibus atten
taſſe; † Cum autem ratificantem hoc caſu oporteat
habere ſcientiam actus attentati, per ſupradicta, non
ſufficeret eum haberet ſcientiam præfati actus in ge
nere, ſed debet habere ſcientiam in ſpecie, etiam om
nium qualitatum: aliàs quis non dicitur rei ſcientiã
habere, ſecundum gl. ſingularem, in c. concertatio-
ni, & ibi Gemi. Franc. & alij, de appell. in 6. Rom. in
conſ. 344. Ex propoſito, paulò ante finem. Alex. con-
ſil. 114. Ponderatis, col. 2. verſ. accedit ad maiorem,
87 lib. 1. cum, & aliàs ſcire † non dicatur, niſi is, qui cer
to ſcit, gloſ. in l. de ſtatu, ff. de teſta. vt vtrunque decla
rat, & multis comprobat Tiraq. de trac. §. 36. gloſ. 2.
88 num. 30. & 31. Hęc autem domini † ſcientia poteſt
multipliciter & vndecunque deduci, ſed plurimum
89 ex infraſcriptis colligi poteſt: & Primò, quando † ex
actu attentato aliquid in domini vtilitatem, & com-
90 modum conuerſum eſſet: quia in pœnalib. † cen-
ſetur quis delictum ratificare, ex eo, quod commo-
dum ad eum immediate ex tali delicto peruenit, vt
poſt Bart. in l. aut facta, §. fin. ff. de pœn. Ant. de Butr.
in cap. cum ad ſedem, col. penul. de reſtit. ſpol. Paul.
de Caſt. in conſi. 423. Quia ſcio, col. 3. ante medium,
lib. primo. Aret. in conſi. 163. colum. 9. Afflict. deciſ.
82. num. 6. verſi. item datur alia regula, tradit elegan
ter Crauet. in conſi. 261. Probatur mihi ſub num. 3.
verſicu. amplius in pœnalibus, libro primo: nam &
91 aliàs delictum † ad vtilitatem meam commiſſum,
pręſumitur me ſciente, & mandante commiſſum,
ad not. in c. conſtitutus, de teſtibus, & eſt commun.
opinio, de qua teſtatur (etiam ad propriam materiã
noſtram attentatorum hanc doctrinam extendens)
92 Ang. Bero. in conſi. 118. pariter ſcientia † in domino
præſumeretur, quando actus attentatus per procura
torem, eſſet de arduis, & talis, qui veriſimiliter non
ſoleret fieri domino ignorante, prout eſſe (verbi gra
93 tia) demoliri mœnia alicuius oppidi: quæ † demoli-
tio, ſi fiat lite inter principem, & alium ſuper oppi-
do pendente, (quamuis per principis miniſtros, &
agentes actualiter illa fiat) præſumitur tamen quod
id fecerit ſciente domino, & principe: cum aliàs ne-
mo id attentare auderet, vt eleganter in contingen-
tia facti contra Dominum Ducem Ferrariæ, cõſul-
uit Bero. in dicto conſi. 118. Cum Alfonſus, per tot.
& præſertim, nu. 23. Pro quo facit deciſ. Aegid. 577.
94 incip. Etiam ſi executio; dum vult, quod ſi aliqui
poſſidentes † pro Tuio beneficium, ſpoliaſſent, &
vulneraſſent nuncium volentem eum litteris citato
rijs Tuium citare, citatio dicitur perueniſſe ad illius
notitiam: quia non eſt veriſimile (inquit Aegid.) quòd
95 illi talia feciſſent, niſi mandatum habuiſſent. Tertio
ſcientia † etiam præſumeretur in domino, vt colli-
gitur ex his, quæ ponit Bero. ſub dicto nu. 23. quan-
do actus per procuratorem attentatus, requiſiuiſſet
talem impenſam, quam non eſſet veriſimile procu-
ratorem de ſuo feciſſe, præſertim, ſi cum impenſa cõ
[illegible] currerer,

curreret, quod ad vtilitatem domini attentatum fuiſ
ſet conuerſum, vt latius per eum ibi, * & eſt deciſ.
Caputaquen. 20. incip. poſtquam Rota, in fine, libro
95 1.] Quartò, quando † de his quæ dicuntur per pro-
curatorem attentata, cõſtaret in actis. quamuis enim
ratificatio eſſet generalis, & dominus ad excuſanda
attentata allegaret, quod ipſe ignorabat actum per
procuratorem ſuum geſtum eſſe attẽtatum, per hoc
tamen non videtur ab attentatis excuſandus, quia
non poteſt probabiliter dici dominum attentata
ignoraſſe, ſi de illis conſtabat in actis, vt per doctri-
nam Pauli de Caſt. in l. vnica, C. de ſuff. ag. tenuerũt
Domini in dicta Baren. attentatorum, coram Sar-
miento, 31. Ianuarij, 1569. Quintò, ex curſu quoque
97 † temporis poſſet in domino præſumi ſciẽtia actus
per procuratorem attẽtati, ſi eſſemus in notabili ſpa-
cio temporis, puta ſex menſium, & in actu alicuius
momenti, & conſiderationis, puta in adeptione poſ-
ſeſſionis alicuius beneficij, vel alterius rei conſidera
bilis, præſertim conſiderata qualitate perſonæ ipſius
domini, quia præſumitur procuratorem illum do-
mino intimaſſe, illumq; deſuper certioraſſe, ad text.
in l. ſi quis fortè, in princ. ibi, nec enim decet magnã
rem procuratorem tam diu retinere, ff. de pœnis
* & iſta eſt Regula, p qua eſt celebre conſ. Romani
487. Præſenti dubitationis, nume. 7. in quo firmat,
98 quòd dominus præſumitur a ſuo procuratore cer-
tioratus, & poſt eum & Innoc. in c. ex parte Decani,
de Reſcript. & Lap. & alios, in c. gratia, de Reſcript.
in 6. & Aegid. deciſ. 551. eſt deciſ. in Recollect. Chi-
ſan. 122. incip. Procurator ex tempore deciſ. Et Fabij
Ancoran. 9. incip. Eadem die, libro primo, & tradit
etiam ex recentioribus Maſcard. in tract. de probat.
Concluſ. 879. nu. 48. & ſeq. Quam Concluſionem,
99 & Regulam amplia, vt procedat etiam in procura-
tore Vniuerſitatis ſecundum ea, quæ ponit Abb. in
conſ. 18. ſub nu. 7. verſi. tertio. dixi, li. 2. quę ſequitur
Aym. conſ. 40. num. 3. verſ. facit, quod in pulcro ca-
ſu. Et Maſcard. d. Concluſ. 879. num. 46. Et fuit reſo
lutum in vna Rhodien. pecuniaria, coram Caputa-
quen. 18. Martij, 1552. vt eſt deciſ. eiuſdem 68. incip.
Cauſa Rhodien. lib. 1. nouiter reperto. Pariterque
100 † limita primò, vt procedat in facto graui, & nota-
bili, & ita loquitur Roman. in d. conſ. num. 7. ſequi-
tur Ant. Gab. de reg. iur. Concluſ. 5. num. 33. & Ma-
101 ſcard. vbi ſupra, num. 49. † Limita ſecundo, vt non
procedat in procuratore generali, ſed in ſpeciali, vt
pręſupponit ibidem Roman. & ſequitur Gabr. vbi
ſupra, num. 34. & 35. & Maſcard. num. 49. & eſt de-
ciſ. Put. 100. num 9. lib. 2. & fuit reſolutum etiam in
dicta Rhodien. pecuniaria, & in terminis attenta-
torum, quòd Dominus non præſumatur à procura-
tore generali aduiſatur, ſed in eo præſumatur igno-
rantia, fuit reſolutum in vna Ciuitatis Caſtelli, atten
tatorum, coram D. de Graſſis. ſub die 30. Maij, 1575
& eſt deciſ. Selectarum. 30. incip. Hęc attentata. Ean
102 demque declara † primo, vt regula maximè proce-
dat, ſi dominus etiam ſit præſens in Curia, vt eſt de-
ciſ. Caputaq. 110. num. 2. lib. 3. Secundo, quod ſi con
currat præſumptio ſupradictæ certiorationis, præ-
ſertim ex curſu longi temporis, ſi procurator aliquid
attentauerit, & de ratificatione Domini non cõſtet,
Dominus nõ auditur, niſi reſtitutis fructibus, quos
attentando procurator perceperat, vt eſt deciſ. Put.
118. inci. In vna Caurien. li. 1. per tot. vbi in fi. refert,
etiam in alijs cauſis idem fuiſſe reſſolutum.] Quod
ſi ſcientia Domini ſecundum pręmiſſa non proba-
103 retur, an in dubio illa præſumatur? videtur † con-
cludendum quod non: ſicut in ſimili dicimus, quod
104 ad hoc, vt ſi procurator cõtrafecerit, Dominus, † in
cidat in pœnam l. ſi quis maior, C. de tranſaction.

non præſumitur dominus habere ſcientiam eorum,
quæ per procuratorem ſuum ſunt geſta, vt fuit dictũ
in vna Rauenaten. coram Creſcentio, vt eſt in Re-
coll. eiuſdem, deciſ. 194. Scientia, de procurat. Præſer-
tim, quia ignorãtia regulariter præſumitur, l. verius,
ff. de probat. cum ſimil. * etiam in Domino reſpe-
ctu eorum, quæ per procuratorem ſunt geſta, gloſ. in
l. ſi res obligata, in princ. ff. de legat. primo, Alexan.
conſ. 193. col. 2. lib. 6. Corn. conſil. 156. num. 7. lib. 3.
Gramat. conſ. ciuil. 9. num. 6. Ripa, in l. quod te, nu.
60. ff. ſi cert. pet. & per dictas auctoritates Rota id di-
xit in dicta Ciuitatis Caſtelli, attentatorũ, coram D.
de Graſſis, 30. Maij, 1575. vt eſt hodie deciſ. eiuſdem.
105 109. in impreſſis,] & ideo ſi dominus † (ignorãs ali
quid fuiſſe attentatum per eum, qui eius nomine
comparuerat) eundem procuratorem conſtituat cũ
ratificatione geſtorum, nõ videtur, quod per hoc Do
minus videatur attentata ratificaſſe, niſi de attenta-
tis conſtaret in actis, vt diximus ſupra, nu. 97. Tum,
quia ſicut ipſa conſtitutio procuratoris generaliter
facta, non ſe extendit ad attentata, per d. l. ſi procura
106 tor, ff. de condict. indebiti, ita nec ipſa † ratificatio,
vt per d. text. (loquens de delicto) tradit Crau. conſi.
160 In hac cauſa, num. 5. lib. 1. Tum quia ſtante di-
107 cta ignorantia, nec ipſe met Dominus † contraue-
niendo litis pendentiæ. aut inhibitioni, diceretur at-
tentare, vt dicemus infra, in 2. parte, cap. 4. de attent.
lite penden. in præfatione materiæ citationis, in 6. Am
pliat. reg. ibi poſitæ, & etiam in eodem cap. 4. in 27.
limitat. princip. regul. princip. ibi poſitæ, & de ap-
pellatione ignorantia, aliquid infra in 2. parte, ca. 12.
de attent. appell. pend. in 15. Ampliat. princip. in 2.
limit. regulæ ibi poſitæ, & ſimiliter de inhibitione
ignorata, in eadem 2. parte, cap. 10. de attent. poſt in-
hibit. 24. limit. principali, & ſequent. Ex quibus om-
nibus facilè colligi poteſt, quando, & quibus caſi-
bus procurator dicatur attentare, ita vt inde domi-
nus ex facto ipſius, remedio attentatorum conueni-
ri valeat, tanquam ſuper attentatis, a parte; * Illud
autem in hac materia attentatorum a Parte, omit-
108 tendum non videtur, quod etiam † Vniuerſitas
poſſet in certis caſibus attentare, & attentata per eã
venirent tanquam attentata a Parte reuocanda. Quid
enim ſi lite inter Vniuerſitatẽ alicuius Caſtri, & Vni
uerſitatẽ alterius Villæ ſeu Caſtri lis penderet, vel in-
ter priuatum, & Vniuerſitatem, inhibitione forſan
ſubſecuta, & ipſa Vniuerſitas priuatum collitigan-
tem vel aliam Vniuerſitatem ſpoliand., attentaſſet,
vtique, & ipſa attentans reuocationi huiuſmodi at-
tentati ſubijceretur, ſi aliàs lis legitimè penderet:
vt colligitur ex his quæ fuerunt aliàs dicta in vna
Rauennaten. attentatorum, coram Caputaquen. 25.
109 Ianuarij, 1553. cum Regula ſit, quod † ea quæ lo-
quuntur de priuato, vendicent ſibi locum in Vniuer-
ſitate, vt per multa exempla deducit Caputaquen. in
deciſ. 68. libro primo, nouiter reperto in manuſcri-
ptis, in cauſa Rhodien. pecuniaria, corã eo. 28. Mar-
110 tij, 1551. Verum quia † attentare eſt delictum, & ſo
nat in malam partem, Aegid. deciſ. 18. Oneratio, ad
videndum, an Communitas tanquam Communi-
tas, dicatur attentaſſe, recurrendum eſſet ad ea quæ
ponunt Doctor. in l. nihil poteſt dolo, ff. de reg. iur.
Ad vnum tamen videtur aduertendum, quod in il-
lis caſibus, in quibus concluderetur Vniuerſitatem
attentaſſe, non tamen ſinguli de Vniuerſitate dice-
rentur attentaſſe: quia licèt Vniuerſitas dicatur con-
ſtare ex illis ſingulis hominibus, qui ſunt de illa Vni-
uerſitate, ad tradita per Gabr. quod cuiuſque Vni-
uerſ. nom. Concluſ. prima, poſt princip. tamen, quia
lis Vniuerſitatis non dicitur lis ſingulorum, Corn.
conſ. 295. nume. 11. libro tertio, & poſt eum Gabr.

vbi ſupra,num 12. non immenſo concluditur,quod
eo caſu non ſinguli de Vniuerſitate, ſed ſolum Vni-
uerſitas dicatur attentaſſe.]

Cap. II. De attent. à Iudice.

SVMMARIVM.

1 *Iudice poſt appellationem procedens,regulariter attentat.*
2 *Idem ſi partem ſpoliat.*
3 *Sequeſtrum factum per Iudicem à quo poſt latam ſententiam in poſſeſſorio,dicitur attentatum.*
4 *Iudex ſicut dupliciter procedere põt,videlicèt Iudicialiter,& extraiudicialiter,ita dupliciter põt attẽtare.*
5 *Iudex extraiudicialiter procedens,cenſetur Pars.*
Et poteſt contra eum agi tanquam contra quemlibet priuatum vt infra.num.9.
Etiam ſpolio.& remedio attentatorum,vt num.8.
6 *Attentatum per Iudicem extraiudicialiter procedentem non eſt ipſo iure nullum,ſed annullandum.*
7 *Secus ſi Iudicialiter.*
10 *Turbari lite pendente quis dicitur, non ſolum ex facto Partis,verumetiam ex facto Iudicis.*

1 A Iudice † attentatur,puta,ſi poſt appel-
lationem ab eo interpoſitam, procedat,
vt in c.ex inſinuatione, &c. ibi Ant.de
Butr.in 4.not.& Imola,extra, de procu
rator.& poſt eos Dec.conſil. 200. in ca-
ſu,in princ.lib. 2. Vel, poſtquam fuit inhibitus, Rot.
deciſ.20.aliàs. 130. Si poſt, de appell.in nou. Vel, ſi
2 † partem ſpoliet,vt in cap.eum cauſa,de offic.deleg.
3 Vel, † ſi latata ſententia in poſſeſſorio,Iudex à quo,
ſequeſtret poſſeſſionem, & ſic poſseſsorem ſpoliet,
nam tale ſequeſtrum dicitur attentatum. Afflic.dec.
4 98. Pulchrum eſt,in princ. Et eſt † aduertendum, ꝙ
ſicut à Iudice dupliciter procedi, & dupliciter ab eo
appellari põt,ita ẽt dupliciter põt dici, quod per illũ
attentetur. Quandoque.n. iudex iudicialiter proce-
5 dit:quandoque verò non procedit vt iudex,ſed † ex-
traiudicialiter,vt Pars,& perſona priuata,vt declarat
Franc.in c.dilecti,nu.2.in vltimo,not.& capit.bonæ,
num.43.verſ.decima Concluſio,de appell. & eſt diſ-
ferentia:quia ſm opinionem Ant.in ca. dilectus, de
6 appell.quem refert Franc.d.nu.43. Iudex † poſt ap-
pellationem interpoſitã ab eo, extraiudicialiter pro-
cedente,aliquid attentet,tale attentatum non dr eſſe
ipſo iure nullum,ſed annullandum,inter quæ)vt no
7 tũ eſt) multum intereſt,ſecus,ſi † attentet poſt appel
lationem interpoſitã ab eò iudicialiter procedente,
quia tunc eſt ipſo iure nullũ;Quinimò,retenta opin.
Ant.poteſt in propoſito attentatorum,& Iudicis,du-
pliciter procedentis, vtiliter alia differentia conſide-
8 rari,ſicut enim † qñ Iudex extraiudicialiter, &c. vt
Pars procedit,põt contra eum agi ſpolio,vt per Mil.
& ibi Henricum in addit.poſt Bart.& alios de quib.
ibi per eum,in verbo,poſseſsoriũ recuperandæ prin-
9 cipaliter,fol.281. Ita † & poteſt contra eum agi tan-
quam contra quemlibet priuatum,vt poſt alios tra-
dit Aug. Bero.in conſil.146.In cauſa,num.56. lib.3.
& tunc contra eum taliter procedentem, habet locũ
Regula, quod ſpoliatus ante omnia debet reſtitui,
quæ,ſi iudicialiter proceſſiſſet,non vendicaret ſibi lo
cum:vt eleganter poſt alios declarat Sigiſ. Loffred.in
conſi.470. Quatuor in hac,num.15.ſi præſupponamus
eũ ita extraiudicialiter proceſſiſse, (lite tñ prius
corã alio penden.) poteſt non inutiliter dici,quod cõ
tra hunc Iudicem, etiam via attẽtatorum agi poſſit,
ea tñe:quia ſi hoc caſu talis Iudex reputaẽ quaſi qua-
libet priuata perſona,& contra eum datur actio ſpò-
lij,multo magis in eius odium,debet dari remedium
attentatorum,qđ eſt fauorabilius ei, qui agit pro re-
uocatione attentatorum,& deterius ac deteſtabilius
ipſi attentanti,qui non ſolum ius,& partem prout in
ſpolio,offendere dr,verum ẽt,& ipſum Iudicem,c.j.
in fine,vt lite penden.in 6. Franc.in c.bonæ,nu.15.&
10 ſeq.de appell.qm̃ † lite pendente dr quis turbari, nõ
ſolum ex facto Partis,ſed ẽt ex facto Iudicis iniuſto,
vt poſt alios tradit Bero.in conſil.45. In cauſa,nu.4.
lib. 3. Cum & aliàs videamus, quod & ipſi Iudices
(ſi attentando inhibitioni contrauenīant) declarari
poſſunt incidiſse in pœnas in inhibitione contentas,
vt adnotauimus in 2.parte,cap.de attent. poſt in-
hib.in 9.ampliat.reg.ibi poſitæ,per tot. Alia autem
exempla, in quibus per Iudicem attentatur, multa
adduci poſsent: Verum,quia de iis in qualibet atten
tatorum materia per diſcurſum tractatus agendum
eſt,& particulariter de attentatis lite pendente,& ap
pellatione pendente,vbi congruentius cadunt, idcir
co conſultò hic committimus.

Cap. III. De Attent. à Tertio.

SVMMARIVM.

1 *Attentari à tertio quomodo dicatur, & num.ſeq.*
2 *Tertius an materia attentatorum quis ſit.*
3 *Remedio attentatorum non proceditur regulariter contra Tertium attentantem ad reuocationem,ſed via ordinaria coram iudice ordinario, num.4.*
Ampliatur tribus modis,vt num.9. 12. & 13.
Limitatur vndecim modis,vt num.16.32.39.41.47.50. 55.68.71.74.& 97.
Declaratur duobus modis,vt nu.155.& 163.
5 *Litis pendentia afficit litigantes, non autem tertium.*
6 *Tertius non exiſtens in lite, ſi capiat poſſeſſionem vacantem rei litigioſæ, non attentat.*
7 *Attentare non dicitur qui non eſt in lite.*
8 *Legatarij pendente in iudicio petionis hæreditatis, poſſunt petere,& conſequi legata.*
9 *A tertio attentata non reuocantur remedio attentatorum,etiam ſi iudex illi inhibuiſſet.*
10 *Inhibitio alias operatur, vt geſta ſimpliciter lite, vel appellatione pendente, quæ non eſſent attentata,tranſeant in attentatum.*
11 *Iudex datus cum Clauſula, Appellatione remota, ẽt interpoſita appellatione,ſententiam à ſe latam exequi poteſt, niſi fuerit inhibitus à Iudice ad quem.*
12 *Attẽtata à tertio non reuocãtur remedio attẽtatorũ, licèt ille ex lite aliquod cõmodũ eſſet reportaturus.*
13 *Et licèt etiam antequam attentauerit, habuiſſet plenũ ius in re, circa quam dicitur attentatum.*
14 *Cedens ius,quod habebat in re, ſi poſt ceſſionem in ea aliquid attẽtet,non cõuenitur remedio attẽtatorum.*
15 *Attentata à cedente poſt ceſſionem non nocent ceſſionario.*
16 *Attentata à tertio habẽte cauſam à Iudice,vel à parte, reuocari debent remedio attentatorum,& num.ſeqq.*
Intellige,vt num.25.& 28.
17 *Alienata ab appellante, vel appellato pendente cauſa appellationis reuocantur,etiam à tertio poſſeſſore.*
18 *Appellatio extendit ſuum effectum, etiam contra eũ, qui attentauit cum Iudice à quo eſt appellatum.*
19 *Permutatio beneficij facta à tertio cum Titio Reo,& poſſeſſore lite pendente, etiam mortuo Titio, reuocabitur via attentatorum.*
Etiam ſi tertius ſit poſſeſſor cum titulo, & bona fide, vt num.20.

Et

Et etiam ſi ſpogliatus non probet dictum tertium iure vitioſa ſucceſſiſſe, nu. 21.

22 *Littere executoriales, ſeu brachium ſæcurale obtentum contra eum qui primo poſſidebat, poteſt exequi contra ſucceſſorem ſingularem mediatum, vel immediatum, qui pendente lite rem litigioſam emit.*

23 *Condemnatio cum fructibus facta contra attentantem, verificatur etiam in fructibus perceptis per tertium habentem cauſam ab attentante poſt inhibitionem.*

24 *Pendente lite ſuper iure patronatus, ſi alter ex collitigantibus aliquem præſentet, præſentatuſq; inſtituatur, ac beneficij poſſeſſionem capiat non ſolum præſentatio, & inſtitutio reſpectu patroni, ſed etiam poſſeſſio reſpectu inſtituti, dicitur attentata. præſertim, ſi patronus non ſit quaſi poſſeſſione præſentandi.*

25 *Attentata à Tertio habente cauſam à parte reuocantur, ſi poſſideat rem, ſuper qua fuit attentatum, ſecùs ſi aliã eius loco iudiciali adiudicatione ſubrogatam.*

26 *Si pendente appellatione à ſententia lata in fauorem vxoris repetitis ſuam dotem in pecunia numerata exiſtentem, fiat executio dicta ſententiæ in aliqua re ſtabili, quæ poſtea tradatur in dotem ſecundo Viro, non poteſt agi contra eum remedio attentatorum quia nõ poſſidet rem ſuper qua pendebat appellatio, aliàs ſecus.*

27 *Sed reuocatur beneficio iniuſtitia.*

28 * *Subrogatum in locum rei litigioſæ, & illius naturam ſapit, ita vt nec ipſum alienari poteſt.*

29 *Attentata à tertio reuocantur ſi habuerit cauſam à parte quando ſcilicet habuit cauſam poſtquam attentauit, ſecùs ſi ante.*

30 *Tertius attentans, qui habuit cauſam à litigante, an poſſit iuuari regula de triennali remiſſiuè.*

31 * *Tertio declara vt etiam contra Tertium agi poſſit, nõ ſolum ſi cauſam habeat ab appellato, verum etiam ſi cauſam haberet ab appellante.*

32 *Attentata à tertio ſuccedente in re attentata, & vitio affecta, reuocantur remedio attentatorum.*

Etiam ſi ſuccedat cum titulo, & bona fide, num. 36.

33 *Attentati vitium dicitur reale, & tranſit cum re in ſucceſſorem in ea.*

34 *Hypothecaria datur contra ſucceſſorem mediatum, vel immediatum in re obligata.*

35 *Spolij remedium competit contra ſuccedentem in re circa quam eſt commiſſum ſpolium ſiue ſuccedens habeat cauſam à detentore, ſiue non.*

37 *c. ex parte Adæ intelligitur a nõnullis ſuccedente in re attenta, etiam non habente cauſam ab attentãte, Ab aliis verò intelligitur a nonnullis ſuccedente, & cauſam ab attentante habente, nu. 38.*

39 *Attentata à Tertio pendente appellatione extraiudiciali generali veniunt reuocanda remedio attẽtatorum,*

40 *Tertius dici non poteſt, qui comprehenditur ſub generali appellatione facta contra omnes.*

41 *Attenta à Tertio non ſolo & de per ſe, ſed vna cũ parte, vel iudice, remedio attẽtatorum veniũt reuocãda.*

Dummodo inter tertium, & colitiga item eſſet colluſio, num. 42.

Secus vero in tertio, qui non proprio, ſed partis nomine attentauit, num. 46.

43 *Canonici immiſſi in poſſeſſionem cannonicatuum collatorum ab Epiſcopo, qui poſt collationem illorum fuit inhibitus vigore commiſſionis obtentæ per Capitulũ, dicuntur attentaſſe, & poſſeſſio reuocabitur via attentatorum.*

44 * *Tertius quãdo adheret collitigigãti attẽtare dicitur.*

45 * *Actus illicitus quando.*

47 *Remedio attentatorum reuocatur actus tertij impedientis iuriſdictionem Iudicis quando ſumus in Iudice prima inſtantia ſecundum aliquos.*

48 *Secùs in ſecunda inſtantia.*

49 *Verius tamen videtur, vt hoc indiſtincte procedat.*

50 *Attentata à Tertio, qui iuris præſumptione cenſeretur eadem perſona cum ea, quæ litem ſuſtinet reuocari debent remedio attentatorum.*

Limitatur, num. 54.

51 *Attentatum à patre etiam non habente mandatum reuocatur contra filium, qui ſtatim illi non renũciauit, ſed litem vltra ſuſtinuit.*

52 * *Filius reſpectu patris non dicitur tertius.*

53 *Repræſentatio eiuſdem perſonæ excuſat ab attentatis.*

54 *Heres, vniuerſalis, vel gratioſe ſubrogatus, litigioſæ rei poſſeſſionem capiens, non dicitur attentaſſe, quia videtur potius continuare poſſeſſionem, quam de nouo adipſci.*

55 *Remedio attentatorum reuocantur innouata à tertio prætextu proceſſus ſuſpenſi per appellationem.*

Declaretur, vt num. 57. & 58.

56 *Offendens bannitum qui appellauit, dicitur attentaſſe, & ſubiectus eſſe pœnis attentatorum, & num 59.*

58 *Attentata à tertio fundante ſe in iure cauſæ principalis à qua fuit appellatum, reuocantur.*

60 *Poſſeſſionem beneficij litigioſi capiens collitigans de manu tertij qui non erat in lite pendente appellatione dicitur attentaſſe, ſi iudicialiter accepit, num. 65.*

Secus ſi extraiudicialiter nu. 64.

61 *Attentare non dicitur, qui aliquid facit contra eum, qui non eſt in lite.*

6: *Reuocari non debent geſta contra tertium lite pendente.*

63 *Poſſeſſionem accipiens ab eo, qui non eſt in lite non cenſetur attentare, ſi extraiudicialiter eam cepit, nu. 64.*

Secùs ſi per viam iudicij, nu. 65.

66 *Attentare dicitur eam collitigans, qui accepit à tertio, quam tertius, qui fundaret ſe in proceſſu, & ſententia per appellationem ſuſpenſis.*

67 *Subditi non poſſunt ſe ſubtrahere ab obedientia Epiſcopi ratione depoſitionis eiuſdem, ſi Epiſcopus à depoſitione appellauit.*

68 *Attentatorum remedio reuocantur geſta à tertio appellatione pendente, qui appellationi per alium interpoſitæ adhære voluerint, & nu. 70.*

69 *Adhærens appellationi dicitur ſe facere partem.*

71 *Reuocantur attentata ab executore apoſtolico, qui attentata reſeruatione deputatur ad capiendam poſſeſſionem beneficij nomine Cameræ, reſtituendam alteri, cum præſentauerit litteras Apoſtolicas, ſi fuerit mota lis ſuper ſubraptione, breuis, tempore, quo vult poſſeſſionem reſtituere, & reſtituat, nu 13.*

72 *Executor Apoſtolicus vigore Clauſulæ, Abſq; vitio ſpolij, & attentatorum, lite pendente poteſt beneficij poſſeſſionem capere, & non attentat.*

Limitatur, vt num. ſeq.

74 *Attentata à tertio intruſo in re litigioſa reuocari debent via attentatorum.*

Ampliatur 4. modis, vt num. 77. 78. 79. & 82.

Limitatur 2. modis, vt nu. 89. & 94.

Declaratur num. 96.

75 *Intruſio eſt reuocanda via attentatorum.*

76 *Executoriales obtenta per collitigantẽ ſuper litem, poſſunt abſq; vitio attẽtatorum exequi cõtra intruſum:*

Etiam ſi ad eius inſtantiam eſſet commiſſa cauſa ſuper iactationibus, & moleſtationibus. ibid.

Dummodo vigore commiſſionis non ſit inhibitum. ibi

77 *Intruſi coguntur parere, intimatis ſibi executorialib.*

78 *Intruſus quoque dicitur, qui habet titulum ab eo, qui dare illum non poteſt, & geſta per eum via attentatorũ veniunt reuocanda.*

79 *Intruſus eſt adeo odioſus, vt non ſolum reppellatur ab agendo ſuper fructibus, & rebus eccleſiæ, ſed etiam prohibeatur contra petitorem dare obiectus.*

80 *Relaxatio brachij ſæcularis contra intruſum pendente appella-*

appellatione ab eo interpoſita à ſententia lata contra intereſſe putantes, non dicitur attentata.

81 Immo neque Attentata dicitur relaxatio brachij ſæcularis, etiam ſi eadem die qua fuit lata ſententia pro parte intruſi fuerit præſentata commiſſio ſuper iactationibus, & hac lite pendente fuerit facta talis relaxatio.

82 Contra intruſum, etiam non citatum poteſt exequi mandatum, neq; per hoc ipſe poteſt agere ſpolio, ſi intruſus habuit cauſam ab eo, contra quem lis fuit mota.

Secus aliàs, vt nu. 83.

Item niſi intruſus cœpiſſet poſſeſſionem vigore reſignationis in eius fauorem ante litem cum Clauſula gratioſæ ſubrogationis, nu. 84.

Item niſi intruſus, poſſeſſionem adeptus fuerit ex cauſa neceſſaria, num. 85.

86 Intruſus, qui cœpit poſſeſſionem ex cauſa neceſſaria (puta dationis in ſolutum) eſt citandus, ad hoc, vt mandatum contra eum poſſit exequi, aliàs per executionẽ abſque citatione diceretur ſpoliatus, & ante omnia deberet reſtitui.

87 * Contra intruſum deuenitur ad Declaratoriam pro fructibus, & expenſis, etiam ſi is qui ſecundo loco contra eum egit appellaſſet à Sententia, & Decreto Sequeſtri.

88 * Et quando contra eum proceditur executiuè.

89 Attentata à tertio intruſo non reuocantur, quando intruſus fuiſſet in antiquiſſima poſſeſſione.

90 Intruſus non diceretur, qui fuiſſet in antiquiſſima poſſeſſione beneficij.

Et præſertim ſi poſſidet per tantum tempus, vt iuri agendi ſuper attentatis fuiſſet præſcriptum, num. 91.

92 Niſi eſſemus in intruſo contra diſpoſitionem, c. ſi bi, contra quos, vt lite pendeu. in 6.

93 Intruſus alias quis dicatur, remiſſiuè.

94 Subrogatus gratioſè, etiam quoad poſſeſſionem, quam habebat cedens tempore ſuæ ceſſionis capiens poſſeſſionem pendente lite, non dicitur intruſus.

95 Etiam ſi talis ſubrogatio videretur inualida.

97 Attenta ab Ordinario (qui pendente lite inter aliquos altero mortuo de beneficio prouidet) veniunt reuocanda remedio attentatorum.

98 Collatio, & prouiſio beneficij litigioſi ab Ordinario facta per mortem alterius collitigantis via attentatorum reuocantur, & nu. 99.

Ampliatur 16. modis, vt num. 100. 101. 103. 108. 111. & 112.

Limitatur 15. modis, vt nume. 113. 117. 126. 127. 128. 134. 135. 137. 139. 141. 142. 143. 151. 153.

100 Etiam ſi eſſent tres, vel quatuor collitigante, & vnus tantum ex eis moriatur.

101 Immò id videtur habere locum tam in petitorio, quam in poſſeſſorio; Verum in contrarium hoc caſu eſt communis opinio, vt num. 102.

103 Idem, ſi beneficium vacauerit per mortem non naturalem, ſed ciuilem; Contrarium, num. 104. Defenditur prima opinio, num. 105. & ſeqq.

105 Mandatum cenſetur reuocatum per mortem ciuilem quemadmodum per naturalem.

107 Mandatum per reſignationem intelligitur reuocatum, ſententiamque latam cum tali procuratore reuocato eſſe nullam.

108 Ordinarius non ſolum non poteſt conferre, ſed nec aliquem ſubrogare in ius cadentis, vel decedentis lite pendente.

109 Niſi petitor fuiſſe mortuus, quia tunc Ordinarius poſſet ſubrogare in ius defuncti.

Quod declaratur habere locum, quando poſt mortem petitoris nullus eſſet qui litem proſequeretur.

Alias ſecus, vt num. 110.

111 Diſpoſitio cap. ſi bi, contra quos, procedit etiam contra tertium.

112 Et etiam ſi lis eſſet coram Arbitro.

113 Collatio, & prouiſio beneficij litigioſi ab ordinario facta per mortem collitigantis, non reuocatur remedio attentatorum, quando lis fuiſſet calumnioſè, iniuſtè, & in fraudem mota, & nu. 116.

114 Lis calumnioſè inſtituta non ſolet cauſare attentata.

115 Attentata non dantur, quando reſtitutio in integrũ calumnioſè petita fuit.

116 Ab Ordinario prouiſus de beneficio litigioſo, poteſt dare de non lite, vel de calumnioſa lite.

117 Collatio beneficij litigioſi ab ordinario facta non reuocantur, quando lis fuit mota per aſſertum procuratorem meum, & facta prouiſione ab Ordinario per mortem aduerſarij, ego vellem ratificare, quia non poſſũ ad hunc effectum, & num. ſeqq.

118 Ratificari poſſunt geſta per aſſertum procuratorem.

119 Ratificatio domini de Citatione, & alijs actis geſtis per aſſertum procuratorem, interrumpit pacificam poſſeſſionem annalis poſſeſſoris.

Hæc tamen non procedat in attentatis, cum in eis tractetur de pœna, num. 120.

121 Inhibitio obtenta per aſſertum procuratorem cauſat attentata.

122 Lis introducta per aſſertum procuratorem, non cauſat attentata.

123 Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta, timenda eſt.

124 Ratificatio citationis obtentæ per aſſertum procuratorem facit attentata, regulariter.

Dummodo præceſſerit actum, qui dicitur attentatus ib. num. eod.

125 Prouiſio beneficij litigioſi ab Ordinario facta, non reuocatur, quando litigans ſuperſtes non expediuiſſet litteras ſuæ gratiæ, quia tunc non dicitur lis pendere.

126 Idem dicendum eſt quando Meuius litigat, vt Titius aduerſarius amoueatur a beneficio, & deinde Sempronio conferatur, non quod ipſi Meuio adiudicetur.

127 Minus quoque reuocatur prouiſio (vt ſupra facta) quãdo lis (cuius ſit beneficium) non eſt principalis, ſed incidens in aliæ lite, & cauſa principali.

128 Et idem etiam ſi prouiſio Ordinarij eſſet facta litæ finita per ſententiam.

Ratio aſſignatur, num. 232.

129 Lis finiri per ſententiam dicitur regulariter: limitatur, vt num. 131.

130 Exceptio, quod lis eſſet finita poteſt opponi in iudicio poſſeſſorio, quod ratione priuilegij litis pendẽtis excludebat proceſſum in cauſa criminali.

131 Lata ſententia ſuper poſſeſſorio, quæ tranſitum fecit in Iudicatum (licet videatur lis finita) tamen remanẽt tales reliquiæ, quod non poteſt beneficium reſignari in manibus Ordinarij, vel Nuncij.

Et ratio allegatur, num. 132.

133 Ordinarius poteſt conferre beneficium litigioſum lite finita per ſententiam, quando ſcilicet ſententia eſt legitimè demandata executioni.

134 Prouiſio, & collatio beneficij litigioſi ab Ordinario facta non reuocatur, quando lis eſſet inter electum & eos ad quos ſpectat ius eligendi.

135 Idem quando ordinarius mortuo vno ex litigatoribus, vellet huiuſmodi beneficium conferre collitiganti ſuperſtiti.

136 Attenta non dicuntur, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis.

137 Pariter prouiſio ab Ordinario (vt ſupra) facta, non reuocatur, quando impetrans poſt annum non ſeruauit ſecundam partem Regulæ de annali poſſeſſore, quia tunc dicitur extincta.

138 Per citationem poſſeſſoris factam infra ſex menſe à die præſtiti conſenſus computandos, etiam non ſuper peti-

per petitorio ſed poſſeſſorio, dicitur ſatisfactum Reg. de annali poſſeſſore.

139 Collatio beneficij litigioſi, vt ſupra, ab Ordinario facta, non reuocatur, quando litis pendentia eſſet vigore appellat. extraiudiſtalis, cauſa non commiſſa, ſecus ſi eſſet commiſſa.

140 Lis pendere non dicitur per appellationem extraiudicialem cauſam nondum commiſſa.

141 Collatio Ordinarij facta (vt ſupra) non reuocatur de conſuetudine Franciæ.

142 Item ſi lis eſſet ſolum ſuper poſſeſſione, non autem ſuper beneficio.

143 Lis ſuper poſſeſſorio non facit rem litigioſam.

144 Collatio ab ordinario facta non reuocatur prætextu litis pendentis, & attentati, quando tempore vacationis nulla aderat lis, ſed poſtea ſuperuenit.

145 Diſpoſitio c. ſi hi, contra quos, procedit etiam contra Tertium, qui vigore prouiſionis ordinarij cœpit poſſeſſionem lite pendente.

Limitatur, vt procedat quando beneficium vacat per mortem alterius colligitantis, ſecus vero quando lis mouetur poſt vacationem per mortem pacifici poſſeſſoris, nu. 146. & ſeq.

147 Lis ſuperueniens in beneficio poſt eius vacationem non impedit, quo minus Ordinarius poſſit beneficium id conferre.

Ampliatur, vt num ſeq. 148.

149 Clauſula decreti irritantis regulariter ſolet inficere, nedum titulum, ſed etiam poſſeſſionem.

Non tamen induſit litem, & conſequenter nec attentata, vt nu. 150.

151 Ordinarius licet beneficiũ litigioſum conferre nequeat, illius tamen reſignationem in eius manibus factam poteſt recipere.

152 Ordinarius licet conferre non valeat beneficium reſeruatum, illius tamen reſignationem admittere poteſt.

153 Prouiſio beneficij litigioſi ab Ordinario facta tanquam attentata, non reuocatur, quando poſtmodum prouiſus obtinuiſſe nouam prouiſionem à ſede Apoſtolicam, cum clauſula gratioſa ſubrogationis, & mentione litis, & quod tituli etiam infecti exprimi poſſint.

154 * Capit. Si hi, procedit in acceptione, quam expectans Apoſtolicus faceret de beneficio lite pendente.

155 Tertius pendente lite poteſt attentare abſque eo quod tale attentatum reuocetur via priuilegiata attentatorum, & num. ſeqq.

156 Lis mota contra alterum ex duobus reis debendi, non impedit quo minus ea pendente poſſit alter conueniri, & talis conuentio non reuocatur.

157 Sententia lata contra vnum ex duobus rei non nocet alteri.

158 Lite mota, & ſententia lata contra fideiuſſorem, vel principalem, & per eum appellatione interpoſita, & pendente non obſtante, poteſt alter, vel fideiuſſor vel principalis non conuentus, conueniri ab eodem, neque inhibitio facta vni nocet alteri.

159 Pendente Iudicio contra fideiuſſorem poteſt fieri executio contra reum, & id limitatur quatuor modis remiſſiuè. ibid.

160 * Litis pendentia cum principali, prodeſt fideiuſſori, etiam quod pœnam.

161 * Appellans poteſt appellatione pendente agere contra iudicem ad damna, & intereſſe, cum prætendit ipſum malè pronunciaſſe.

162 * Exceptione per fideiuſſorem appoſita non poteſt debitor lite pendente capi, ſi tanquam adhærens comparuit in iudicio.

163 Tertius ſicut non attentat, ita nec poteſt dare contra alium de attentatis.

164 * Tertius non poteſt impedire reſtitutionem, & purgationem in ſpolio attentato quamuis poſſit in ſimplici.

165 Lis mota ab altero ex duobus reis credendi, an impediat alterum reum quin poſſit eundem debitorem conuenire?

Quod non poſſit, num. 166.

Contrarium tamen verius.

168 Proceſſus factus coram ſecundo Iudice pendente eadẽ cauſam corã primo, niſi opponatur coram ſecundo de litis pendentia coram primo, regulariter valet & tenet. Declar. omnia remiſſiuè, vt hic.

Cap. III. De Attent. à Tertio.

1 A Tertio † attentari dicitur, vt in c. cum teneamur, & ibi not. Doctor. de appel-
2 lat. cum ſimil. Et tertium † in propoſito regulariter intellige, omnem alium, excepto Iudice, coram quo cauſa pendet, vel à quo eſt appellatum. & exceptis Actore, & reo litigantibus, adeò, quod tam Ordinarius, qui lite pendente beneficium alicui conferat contra diſpoſitionem cap. ſi hi, contra quos, vt lite penden. in 6. quam prouiſus ab eo, qui ſimiliter lite pendente in beneficio ſe intruſerit, ſub tertij appellatione compræhendetur, & per conſequens, in limitationibus, quæ veniunt dandæ ad Regulam, quæ infra ponetur in iſta materia attentatorum à tertio, congruenter attingemus aliquid in materia d. c. ſi hi, contra quos, & materia intruſionis * aliàs autem quis dicatur Tertius, vide per Aym. de antiq. temp. in prima parte, verſ. ampliatur nunc memorata Concluſio, nu. 22. fol. 14.] Et licet tertius poſſit facere actum lite, vel appellatione pendente, qui ſecundum deſcriptionem ſupra poſitam, ſit verè attentatum, (puta, ſi alterum ex litigantibus lite pendente ſpoliet, vt in dicto cap. cum teneamur, ſecundum vnum intellectum) nihi-
3 lominus, contra tertium † attentantem, vel innouantem regulariter non proceditur ad reuocationem, via attentatorum, ſed via ordinaria coram Iudice ordinario, c. Romana, §. in alium, de appellat. in 6. & Franc. in dicto c. cum teneamur, num. 15. & ſeqq. & in dicto c. bonæ, col. 2. verſ. ſecundus intellectus, eo. tit. * & in tract. ſeu quæſtione petitorij, in primo dub. nume. 23.] Quamuis enim regulariter tertius admittatur pro ſuo intereſſe, c. veniens, el 2. de teſti. l. à diuo Pio, §. ſi ſuper rebus, ff. de re iudic. nunquã tamen purganda eſſe attentata per tertium facta, dixit generaliter aliàs Rota, vt eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 26. Attentata voluerũt Domini, &c. in titulo de Attentatis: & iſta ſit.

4 Regula, Quod remedium † attentatorum regulariter non datur contra tertium, & ad reuocationem attentatorum per tertium, regulariter non proceditur hoc remedio attentatorum: pro qua, (vltra ſupradicta) eſt deciſ. Rot. 2. aliàs. 58. Nota, quod vbi Auditor, vt lite penden. in antiq. & alia deciſ. Afflicti, 354. In cauſa, num. 16. verſ. & dicunt Doctor. &
5 ratio eſt: quia litis pendentia † afficit litigantes, non tertium, vt dicebat Mil. in verbo, lite pendente, quoad litigantem, fol. 213. poſt Archid. 11. prima, c. quia res, in primã gloſ. Rot. dicta deciſ. 2. aliàs, 58. & dec. 3. aliàs, 56. Si lite pendente, & ibi addit. in fi. vt lite penden. in nou. * Bart. Veron. qui hoc dat pro Cautela, in tractatu caut. cap. 34. incip. Debes ſcire,] & ex recentioribus tradit Didac. practic. quæſt. cap. 24. nu. 4. & nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſeſſion. Remed. 17. num. 44. verſ. quæro decimoquarto, vbi poſt Felin. in c. ſuper eo, ſub nu. 3. de offic. deleg. & Ang. in l. per

in l.per hanc,col.8.C.de temp. appell. dixit, titulum
nil nouari appellatione pendente, non habere locũ,
quoad tertium; Quibus concordat nouiſſimè deciſ.
in Recoll. Mohed. 205. Et ſi &c. ſub Rubr. de Alleg.
Lap. vbi refert de mẽſe Nouembris. 1544. in vna Sa-
6 lamantina portionis fuiſſe tentum, quod † tertius
qui non fuit in lite, capiens poſſeſſionem vacantem,
non dicitur attentare, poſt Aegid. deciſ. 102. & 749.
& inter cætera fuiſſe reſolutum, quod lis exiſtens in-
ter alios, non impedit, quo minus tertius, qui non
fuit in lite, poſſit vti allegatione Lapi, & hoc, poſt-
quam hoc fuerat ſæpè diſputatum, etiam duplicatis
Aduocatorum informationibus, & eueniente caſu,
ita debere iudicari, Pro qua Regula facit alia deciſ. in
Recoll. eius ſẽ Mohed. 150. Papa contulit, ſub. Rubr.
7 de præben. vbi circa fin. formaliter dicit, quod † non
exiſtens in lite, non dicitur attentare, & in Recoll. Pe-
regri. deciſ. 97. & Achill. deciſ. 6. aliàs 26. ſub Rubri-
ca de attent. Facit etiam, quod aliàs habetur, quod le-
8 gatarij † non obſtante, quod pendeat iudicium peti-
tionis hæreditatis, poſſunt petere, & conſequi legata,
ad not. in l. fin. C. de petit. hæred. Crauetta, conſ. 164.
Nobilis, num. 2. lib. primo, & tradit in terminis no-
ſtris Ruin. conſ. 75. Quantum, ſub num. 2. lib. quin-
to, * & eſt deciſ. Rotæ. Lucen. per magon. 92. nu. 15.]
Ampliatur. Regula.
9 Primò, vt procedat, † etiam ſi Iudex illi tertio in-
hibuiſſet, & poſt inhibitionem attentaſſet, vt eſt text.
in dicto c. Romana, §. in alium, de appell. in 6. & per
illum tex. notant ibi omnes, & Franc. in c. cum tenea-
mur, nume. 15. & ſeq. de appell. * & in tractatu ſeu
quæſt. petitorij, in primo dub. nume. 23.] Et facit de-
ciſ. Rotæ 2. aliàs, 58. Nota, quod vt lite penden. in an-
tiq. & vis huius ampliationis conſiſtit in hoc, quia
10 aliàs videmus in multis caſibus, qđ inhibitio † ope-
ratur hunc effectum, quod actus, qui ſimpliciter li-
te, vel appellatione pendente factus non fuiſſet at-
tentatus, ſi tamen interuenit inhibitio, tranſit in at-
11 tentatũ. Exemplũ in Iudice † dato cũ Clauſula, Ap-
pellatione remota, qui (ſi ab eo appelletur) poteſt ap-
pellatione pendente exequi ſententiam, quod tamẽ
non poteſt, ſi ſibi per Iudicem à quo ſit inhibitum,
vt tenet Imola in cap. paſtoralis col. 3. in princ. & ibi
Franc. num 5. verſ. quarto operatur, de appell. vbi di-
cit ita eſſe tenendum, poſt Doct. in c. paſtoralis, §. præ-
terea, de offic. deleg. & in alijs pluribus caſibus, de
quibus dicemus latius infra, in ſecũda parte, cap. 20.
de attentatis poſt inhibitionem, in prima Ampliat. re-
gulæ ibi poſitæ, per tot.
12 Secundò, etiam ſi † iſte Tertius, qui innouauit, eſ-
ſet in conſequentiam ex lite aliquod commodum re-
portaturus, vt colligitur ex traditis per Ruin. conſ.
75. Quantum, num. 8. & ſub num. 14. libro 5. Et quã-
uis hoc non firmet, pro ea tamen plurimum facit,
quod fuit dictum in vna Caurieñ. Iuriſdictionis, co-
ram D. meo Oradino, de menſe Decembris, 1562.
quod ſi Ferdinandus ſit carceratus, & Metropolita-
nus (ad quem fuerat per eum antea habitus recur-
ſus) contra Iudicem (quia ferdinandum non excar-
cerabat) etiam poſt inhibitionem Rotalem publica-
uerit cenſuras, & interdictum, quamuis illa reſpectu
Metropolitani videantur attentata, & in illis tracta-
retur de commodo Ferdinandi, & de eius excarcera-
tione, tamen reſpectu Ferdinandi geſta per illum ter-
tium, non dicuntur attentata, licet illi commodum
inde reſultaret.
13 Tertiò amplia, vt procedat, etiam ſi † iſte tertius
antequã attentauerit, habuiſſet plenum ius ſuper re,
circa quam dicitur attentatum: nam ſi illud alteri
14 † perfecte ceſſit, ita, quod ab eo per ceſſionem ſit ius
abdicatum, ſi poſt modũ attentet, (puta poſſeſſorem
ſpoliando) non datur contra eum remedium hoc at-
tentatorum: quia licet quandoque ius habuerit, ho-
die tamen tempore attentati, eſt merè tertius, vt eſt
deciſ. in Recollect. Paleot. 506. incip. Gutterius, in
vna Caurieñ. Archidiaconatus ſub die 13. Nouem-
15 bri, 1558. Nec huiuſmodi attentata † facta per cæden-
tem, poſt ceſſionem, nocent ipſi ceſſionario, vt eſt in
Recollect. Cottæ deciſ. 139. aliàs 142. incip. Duodeci-
ma Nouembris.
Limitatur nunc ſupradicta Regula pluribus mo-
16 dis, & Primò, vt non procedat † in tertio habente
cauſam à Iudice, vel à Parte, ad not. in l. chirogra-
phis, §. 1. & ibi Bar. ff. de adminiſtr. tutor. vbi alienata
17 † per appellatum, ſeu appellantem pendente appel-
latione, reuocatur etiam à Tertio poſſeſſore, ex quo
habuit cauſam ab eis, & in c. cum. M. in fine, de con-
ſtit. ita dicit Franc. poſt Imol. col. 4. & Panor. col. 6. in
dicto c. bonæ, nume. 11. & ſeqq. verſ. tertius intelle-
ctus, de appell. & ibi quoq; Præpoſit. num. 18. verſi.
18 alter poteſt ſolui, vbi dicit, quod appellatio † exten-
dit effectum ſuum, etiam contra eum, qui attentauit
cum Iudice a quo eſt appellatum, per text. in dicto c.
cum M. Quibus adde Afflict. deciſ. 354. nume. 21. &
ſeqq. incip. In cauſa reuocationis attentatorum, &
poſt Afflict. habetur in Recollect. Thom. de Tanis,
deciſ. 73. aliàs. 76. Attentata per Tertium, Facit etiã
deciſ. Rotæ. 3. aliàs, 56. Si lite. vt lite pend. in nou. vbi
19 ſi tertius † permutat beneficium cum Titio Reo, &
poſſeſſore lite pendente, etiam mortuo Titio, contra
illum tertium, qui habuit cauſam ab eo, reuocabitur
dicta permutatio via attentati; & poſt Rotam vbi ſu-
pra, ita fuit tentum per Dominos in vna Albarizeñ.
Parochialis, coram A. Auguſtino, 15. Ianuarij, 1546.
vt eſt deciſ. in Recollect. eiuſdem, prima, incip. Lite
pendente, lib. primo. Quod poteſt ampliari, vt pro-
20 cedat, † etiam ſi ille tertius poſſeſſor cum titulo,
& bona fide, vt ibidem per Fanc. quod etiam dixit
poſt Bart. & alios per eum allegatos, Bald. Nouell. in
tracta. de dote, in 12. & vltima parte, q. 23. ſub nume.
69. verſ. poteſt reſponderi. Et idem ſenſit nouiſſimè
Menoch. de recuperanda poſſeſſione, Remed. 17.
num. 27. vbi iuncto verſ. declaratur primo, ita tenet,
21 quod contra ſucceſſorem † hunc agi poſſit, etiam ſi
ſpoliatus lite pendente non probet eum ſcienter in
re vitioſa ſucceſſiſſe. Hinc videmus, quod litteræ exe-
22 cutoriales, ſeu brachium ſæculare obtentum † con-
tra eum, qui primo poſſidebat, poteſt exequi contra
eius ſucceſſorem ſingularem mediatum, vel imme-
diatum, qui lite pendente rem, ſuper qua litigaba-
tur, emit, abſque nouo iudicio, ad not. per Bart. in l.
Creditores, C. de pignor. col. 7. per text. in c. Eccleſia
ſanctæ Mariæ, vt lite peoden. ita in vna Romana Vi-
neæ, 20. Decembris, 1537. fuit dictum, vt eſt deciſ. in
Recollect. Mohed. 12. quæ incipit, In eadem, ſub tit.
de execut. rei iud. de quo aliquid etiam dicemus in-
fra. in ſecunda parte, cap. 4. de attent. lite penden. in
tertia illat. in quinta ampliatione regulæ ĩ dicta illa-
tione poſitæ, num. 459. Quinimo, condemnatio de
23 fructibus facta † contra attentantẽ, verificatur etiam
in fructibus perceptis per tertium habentem cau-
ſam ab attentante poſt inhibitionem, ita in vna Pe-
ruſiñ. Bonorum, ſeu attẽtatorum coram Puteo, fuit
tentum, vt eſt dec. in Recollect. Achill. de Graſſ. 140.
Fructus preceptos, ſub tit. de fructibus. Sic etiam vi-
24 demus, quod lite pendente † inter duos prætenden-
tes ſe eſſe in ſolidum patronos, ſi alter eorum aliquẽ
præſentet, & præſentatus inſtituatur, & deinde poſ-
ſeſſionem apprehendat, non ſolum præſentatio, &
inſtitutio reſpectu patroni præſentatis, verumetiã,
& ipſa poſſeſſio reſpectu ipſius præſentati dicitur eſ-
ſe attentata, præſertim ſi patronus non eſſet in qua-
poſ-

Digitized by Google

ſi poſſeſſione præſentandi : ea ratione, quia præſen-
tatus habet cauſam à patrono litigante ; Ita in vna
parrochia is de Tabucchia, coram Grato, viſi ſunt in-
clinaſſe Domini ſub die 29. Nouembris, 1566.
Hæc autem omnia duobus modis intelligẽda ſunt.
25 Primo de eo † qui cauſam habet à parte, & poſſi-
det rem ſuper qua pars attentauit, ſecùs ſi poſſidet
aliam eius loco, mediante iudiciali adiudicatione
26 ſubrogatam : Exemplum, ſi mulier † mortuo viro
egit contra hæredes viri pro dote ſua (quæ erat in pe-
cunia numerat.) & lata pro ea ſententia (licet hære-
des appellauerint) fuit tamen facta ſententiæ execu-
tio non in pecunia (quam hæredes non habeant)
ſed loco pecuniæ fuerunt, ſibi bona ſtabilia adiudica-
ta, quæ mulier deinde in dotem dedit ſecondo viro.
demum in cauſa appellationis fertur ſententia in
fauorem hæredum infirmatoria primæ, quo caſu, li-
cèt executio per mulierem facta, veniat remedio at-
tentatorum reuocanda, & ſecundus vir videatur ab
ipſa muliere cauſam habere, non poteſt tamen con-
tra eum agi, quia ſcilicet non poſſidet rem, ſuper qua
pẽdebat appellatio, & ſuper qua fuit vere petita exe-
cutio, & conſequẽter fuit attentatum, ſed aliam eius
loco ſubrogatam, niſi in ſubſidium, quando mulier
non haberet alia bona, vt fuit notab. cõſideratio Bal.
Nonelli in tracta. de dote, in 12. parte, q. 23. num. 70.
licèt ſuper hoc cogitandum reliquerit * quem refert.
& ſequitur Rot. Lucenſ. per Magon. deciſ. 92. n. 16.]
Quæ conſideratio licèt forſan prima facie ſatis ad
propoſitum materiæ, de qua agitur, facere videatur:
re tamen vera eſt extra terminos noſtros attentato-
rum: ſiquidem, quando hic, & in diſcurſu dicimus,
contra tertium dari remedium attentatorum, intelli
gimus de remedio priuilegiato, quo attentata ante
27 omnia reuocantur, non de reuocatione † beneficio
iniuſtitur, prout eſt illa, quam Bald. ibi conſiderat:
quamuis enim ille ibi ſemper dicat, pro reuocatione
dari remedium attẽtatorum, in rei tamen veritate il-
la eſt reuocatio beneficio iniuſtitur, & pendet à futu
ro euentu, quæ poteſt in multis caſibus contingere,
de quibus dicemus ſuo loco infra latius, in tertia par
te, cap. 11. quib. & quot mod. attent. reuocen. nume.
22. verſ. ordinaria autem. * Quinimò, quatenus etiã
materiæ attentatorum applicaretur, adhuc de illius
veritate valde eſſet ſubdiſtrudum, cum generalis Re
28 gula ſit, quod res † ſubrogata in locum rei litigioſæ,
ſapit illius naturam, ita, vt nec ipſa poſſit alienari ad
not. in l. fin. ff. de litigioſ. & in c. eccleſia, el ſecundo,
vt lite penden. tradunt Apoſtillantes ad deciſ. Bel-
lam. 116. Et nouiſſimè Illuſtr. Card. Alban. in lucu-
brat. ad Bart. in l. ſi eum, §. qui iniuriarum, num. 4. ff.
ſi quis caution. vbi allegat autoritatẽ Doctor. in c. di
lecto, de teſtibus.
29 Secundo intelligenda ſunt de eo † qui cauſam ha-
bet à parte, poſtquam attentauit, ſecùs ſi ante, vt col-
ligitur ex dict. deciſ. Paleott. 106. vt proximè dictum
eſt in tertia Ampliat. pro qua declaratione facit, q̃d
aliàs fuit dictum in vna Salamantina Portionis co-
ram Accorambono, 16. Nouembris, 1546. quod ſi
Didacus reſignauit beneficium in fauorem Petri, &
poſt reſignationem aut appræhenſionem poſſeſſio-
nis Didacus fuerit ſpoliatus à Thoma, & commiſſa
cauſa ſpolij, quidam Beltramus fuerit admiſſus ad
cauſam pro ſuo intereſſe, & in fauorem Didaci fue
rit decretum (ſed malè) mandatum executiuum, li-
cèt is ille vigore dicti mandati capiat poſſeſſionem,
dicatur attentare, Petrus tamen, qui deindè poſt nõ
nullos dies cœperat poſſeſſionem vigore sui pro-
prij tituli non dicitur attentaſſe, & quamuis videa-
tur habere cauſam à Didaco, cuius poſſeſſio erat vi-
tioſa, & attẽtata, tamen quia habet cauſam ab eo an-
tequam attentauerit, Petrus excuſatur ab attenta-
tis, & eius ſucceſſor iuuatur regula de triennali, præ-
ſertim, quia poſſeſsio vitioſa Didaci non tranſiuit in
Petrum, quoniam præſuppoſita reſignatione, Dida-
cus dimiſerat omnem poſſeſſionem, & ſolum fue-
rat reſtitutus ad detentionem, cui incubuerat, adeo,
quod verè Petrus acceperat poſſeſſionem vacãtem,
& non habuit cauſam ab eo quoad poſſeſſionem vi-
tioſam, & poſtquam ille attentauerat, ſed ante, vt eſt
deciſ. in Recollect. Peregrini, 97. aliàs. 14. incip. Di-
dacus, vbi ita poſtquam fuit ſæpiſſimè per excellen-
tes aduocatos informatum (& multum reclamante
Puteo) fuiſſe concluſum refert. Et melius ſupradictã
concluſionem videntur declaraſſe Domini in alia
Salamantina ſancti Pauli, coram domino meo Ora
dino, 15. Decembris, 1568. in qua ſub his verbis dixe
runt, Veram eſſe concluſionem allegatam pro parte
Petri quod regulariter tertius non attentat, & quod
illa limitatur, vt non procedat quando tertius ha-
bet cauſam à collitigante per allegata ab vtraque par
te, ſed quod iſta limitatio ſublimitatur, vt non pro-
cedat, quando tertius habet cauſam à collitigante an
te litem, quia tunc capiens poſſeſſionem non dici-
tur attentare. Vnde cum Petrus habuerit poſſeſſio-
nem de anno 1543. (& ſic ante litem) quæ fuit de an
no 1545. non videtur attentaſſe; Et ex dicta de-
ciſio. comprobatur etiam id, quod ſuprà dixi-
mus, contra hunc habentem cauſam a parte, dari
hoc remedium, ſiue ſit mediatus, ſiue immediatus
ſucceſſor, vt erat in facto in caſu dictæ deciſ. in quo
beneficium iuerat per plures manus.] An autem iſte
30 tertius † habens cauſam à litigante, iuuari poſſit Re-
gula de triennali, habes per Pereg. dicta deciſ. 97. &
apud Paleott. deciſ. 215. Dubitaui in vna Vicen. de
papiros, vbi poſt multas relatas deciſiones, & au-
thoritates inuicem repugnantes, inquit, quo Rota
ſuper hoc noluit aliquid firmare, ſed aliqui ex ſe-
nioribus atteſtati ſunt, Dominos ſuper hoc ſemper
variaſſe.
31 * Tertio † declarari, poteſt, vt cõtra Tertium hoc
caſu agi poſſit, non ſolum ſi habeat cauſam ab ap-
pellato, verum etiam ſi cauſam haberet ab appellã-
te; & ita verè loquitur text. & ibi Bart. in d. l. chiro-
graphis, §. 1. ff. de admin. tut. & per illum tex. Frãc. in
tracta. ſeu quæſt. petitorij, ſupra primo dubio, num.
25. & vis huius declarationis in eo conſiſtit, quia ſi-
cut in fauorem appellantis videtur quod Iudex etiã
appellatione pendente, aliquid facere poſſit citra vi-
tium attentati, vt infra cap. 12. lim. 6. ita in fauorem
habentis cauſam ab ipſo appellante.]
32 Secundo limita, vt non procedat † in tertio ſucce-
dente in re attentata, & vitio iſto affecta, (dato, q̃d à
Iudice, vel à Parte cauſam nõ habuerit, quia contra
hunc agitur etiam via attentatorum, text. eſt in c. ex
parte Adæ, vbi Imola, de teſti. * & per illum id ſim-
pliciter tenet Verſill. in addit. ad Afflict. dec. 354. nu-
me. 8.] quem ſingularem, & vnicum in iure dicit
Franc. in dicto c. bonæ, num. 12. verſ. tertia, & vltima
Concluſio: pro qua allegat quod habetur in c. ex par
te S. de reſcript. & c. in primis, 2. q. 1. & rationẽ. hanc,
33 quia ſcilicet tale † vitium cenſetur reale, & per con-
ſequens tranſit ad quẽcumque ſucceſſorem, & la-
tè hanc limit. comprobat, & extollit. Et hac etiam
ratione motus idem tenet Socin. iun. in conſ. 52. In
præſenti, nume. 11. lib. 2. poſt. Oldrad. in conſ. 199. &
alios per eum allegat. & poſt Socin. & Oldrad. vbi ſu
pra, idem ponit nouiſſimè Menoch. in tract. de re-
cuperand. poſſeſſione Remed. 17. num. 26. vbi (licet
ad propoſitum huius limitationis loquatur de ſuc-
ceſſore ſimpliciter) idem tamen ibidem, ſub nu. 7.
verſ. declaratur primo, videtur materiam confunde
re, dum

Digitized by Google

re dum vult ſupradicta per eum declarari, vt proce-
dant in ſucceſſore habente cauſam à Iudice, vel à
Parte, quod reincidit in id, quod proximè diximus
in prima limit. Magis aűt ad propoſitum faciunt ea,
quæ latè ponit Neguſant. in tractatu de pignor. in
tertia parte, 8. partis princip. nu. 12. & ſeqq. vbi per
34 multa deducit in ſimili, quod hypothecaria † datur
cõtra ſuccedentem in re obligata mediatum, vel im-
mediatum, & quæ tradit Ruin. in conſi. 107. nu. 4. li-
35 bro 4. Quibus poteſt addi, quia ſi remedium † ſpo-
lij datur contra ſuccedente in re circa quam eſt cõ-
miſſum ſpolium, ſiue ſucceſſor habet cauſam à de-
tentore, ſiue non, (puta, quia rem propria authorita-
te occupauit) vt per Mil. in verbo poſſeſſorium recu
perandæ, poſt Anton. de Butr. in c. quia V. de iudic.
& latius per Menoch. in tracta. recuperandę, remed.
15, num. 73. verſ. tertius caſus, & num. 77. verſ. quar-
tus caſus, & num. 78. multo magis remedium atten
tatorum, in quo viget maior ratio odij, ſicut dici-
mus eſſe maius delictum, ad not. in c. 1. vt lite pend.
in 6. Quam limit. Amplia ſimiliter ſecundum Frác.
36 vbi ſupra, vt procedat, † etiam contra ſuccedentem
cum titulo, & bona fide; quod etiam affirmauerunt
nouiſſimè Moderni, in tracta. Commiſſionum, in
t 4. formula Cõmiſſionis attent. in verb. cauſam, &
cauſas, col. 3. circa ſecũdum priuilegium* & Virſill.
in addit. ad Afflict. Deciſ. 354. nume. 8.] Illud ta-
men circa hanc limitationem non eſt omittendum,
quod licèt Doctor. ſuprà allegati, intelligant d. c. ex
37 parte Adæ, † in ſuccedente in re attenta, etiam ſi ab
attentante cauſam non habuerit, (prout vltra præ-
allegatos) id ſenſit ab initio etiam Bald. Nouell. in
tract. de Dote, in duodecima, & vltima parte, q. 23.
38 ſub num. 69. non deſunt † tamen, qui illum textum
intelligendum dicant in ſuccedente, & cauſam ab
attentante habẽte, prout aſſeuerat Didac. practi. quæ
ſtio cap. 24. ſub nume. 4. & tandem vltimo loco ſen-
ſit etiam Bald. Nouell. vbi ſuprà, vt etiam Didac.
ibidem aduertit.

39 Tertio, quandò † eſſemus in appellatione extra-
iudiciali, ſed generali: exemplum in dicto cap. Bo-
næ, iuxta ſecundum intellectum, de quo ibi per Frác.
& alios: Abbas quidam prætendens Eccleſiam ad
ſe pertinere, & timens ſuper illa, & eius poſſeſſione
moleſtari, puta à Titio, extraiudicialiter appellauit
à turbatione, quam timebat, non ſolum contra Ti-
tium, ſed generaliter contra omnes eum moleſta-
re volentes: interpoſita appellatione, Abbas ſpolia-
tur, & poſſeſſio Eccleſiæ legitimè peruenit ad ma-
nus cuiuſdam Archidiaconi, qui re vera nullum ne-
gocium habebat cum dicto Abbate tempore inter-
poſitę appellationis, & ſic erat merè tertius, & ta-
men contra eum datur remedium attentatorum, &
ab eo auocatur poſſeſſio, & reuocantur omnia in
eum ſtatum, in quo fuerunt tempore emiſſæ appel-
lationis, vna etiam cum reſtitutione fructum, vt in
40 text. ibi, circa fin & ratio eſt; quia † licèt, prima fron
te videatur eſſe tertius, tamen quia illa appellatio
fuit generalis contra omnes, propriè non poteſt di-
ci tertius, qui ſub illa generalitate comprehenditur,
vt latius per franc. ibi poſt gloſ. magnam, in ca. non
ſolum, de appell. in ſexto qui verum, & notandum
intellectum eſſe dicit, ad illum text. quem videtur
etiam tenere Rota, Deciſ. 33. alias 407. Si expectans,
de præbent in nou. * & latè etiam per Franc. in tra-
ctatu ſeu quæſt. petit. in primo dubio, numero vige-
ſimo ſecundo, & per Menoch. de recuper. poſſ. Re-
med. decimoſeptimo, numero vigeſimo ſexto, de
qua latius infrà in ſecunda parte, capit. duodecimo,
de Attentatis appell pendent. in 18. ampliat. princ.
41 Quarto quando † eſſemus in tertio, qui nõ ſolus,
& de per ſe, ſed vna cum parte, vel iudice attentauit,
ad no. per Gl. mag. in dicto cap. non ſolum, * & per
Franc. in dicto tract. nu. 14. in 1. dub.] & eſt in termi
nis deciſ. Biſignet. 30. num. 4. verſ. Vtrum innouata
per tertium, alias quarta, de appell. quoniam hoc ca-
ſu etiam contra tertium agitur via attentatorum, vt
reſidet Biſignet. in dicto loco, qui eleganter, & latè
diſputat hanc limitationem ad partes, & demum, eã
tenere videtur præſertim cum vltimo etiam loco eã
ponat ad not. in l. cum filius, §. ſabinus, ff. ad Tre-
bell. & per Caſſad. deciſ. prima, nu. 8. de acquir. rer.
dom. ſuper Regul. cum ſimil. quam deciſ. Biſignet.
refert, & in effectu ſequitur nouiſſimè Mohed. & in
Recollect. eius, eſt deciſ. 205. Etſi, &c. ſub Rubrica
de allegat. Lap. poſt Felin. in c. cum ſuper, col. pen.
de re iudic. illam intelligendo, quod tunc facta per
42 tertium † vna cum parte veniant reuocanda tam-
quam attentata, quando inter litigantem, & tertium
eſſet frans & colluſio: Et pro hac limit. quarta, opti-
mè facit, quod fuit aliàs per Dominos deciſum in
vna Camerinen. aggregationis Canonicatuum corã
43 Iunio, 29. Martij, 1557. Quod ſi Epiſcopus † creauit
duos Canonicos, & Capitulum contra eum cauſam
commiſit, & lite hac pendente, ac poſt inhibitioně,
Epiſcopus illos immittat in poſſeſſionem, talis poſ-
ſeſſio (etiam reſpectu illorum Canonicorum) dicitur
attentata, ex eõ, quia (vt colligitur ex allegatis in di-
cta cauſa) illi duo Canonici, per actum immiſſionis
in poſſeſſionem, videntur vnà cum Parte attentaſſe,
& eo magis, quia præſupponebatur in facto ibi, qđ
illi Canonici ſuſtinuiſſent etiam litem in Curia ſu-
per dictis attentatis; * Et in alia Calagaritana trans-
lationis, coram Aldobrandino. 21. Maij, 1574. in qua
lite per beneficiatos in Curia ſuper translatione in-
troducta, ſi parochiani vna cum beneficiatis deue-
niunt ad ipſam translationem, dicuntur, & ipſi par-
44 rochiani attentaſſe: quia † etiam tertius (quan-
do adhæret colliganti, aliquid cum eo faciendo,
quod ex parte colligantis, eſt attentatum) dicitur at
tentare, vt poſt Abb. & præpoſit. nu. 8. in c. Bonæ, de
appell. eſt hodie Deciſ. diuerſ. 243. Fuit concluſum,
nu. j. li. 2. in nouiſſ. vbi etiam num. 1. reſpondent ad
gloſ. in dicto c. non ſolum, dum vult, quod Tertius
45 faciens quid illicitum, non attẽtet, quia ſatis † dicitur
actus illicitus, quando fit propria auctoritate parte
46 reſiſtente, & non citata. Non tamen diceretur † at-
tentaſſe vnà cum Parte, ille, cuius nomine nihil fuit
factum, ſed tantum nomine partis attentantis, vt
poteſt poni exemplum in eo, qui habuit recurſum
ad Metropolitanum, & deinde aduerſarius Metro-
politano inhibuerit, & poſt inhibitionem Metro-
politanus (occaſione recurſus ad eum antea habiti)
aliquos actus geſſerit, publicando cenſuras, & huiuſ-
modi, quamuis enim Metropolitanus in contem-
ptum inhibitionis videatur attentaſſe, ille tamen,
qui recurrit, non dicitur attentaſſe: Et licèt eſſet ali-
qua coniectura, quod quicquid fecit Metropolita-
nus, fecerit in gratiã recurrentis, & maximè, quia rec
currens dum daretur contra eum de attentatis, ſuper
illis in Curia litem ſuſtinuit: attamen quia ipſe a-
ctualiter, & ſpecialiter non inſtetit, ſed omnia fue-
runt geſta ad iſtantiã fiſci ipſius Metropolitani, fuit
tantum pro nou attentatis, vt dixerunt Domini in
vna Caurien. Iuriſdictionis, coram Domino meo
Oradino de menſe decembris, 1562.
47 Quintò, niſi Tertius † per actum, quem faceret
lite pẽdente, impediret Iuriſdictionem Iudicis, nam
hoc caſu etiam contra tertiũ agitur ad reuocationẽ
eius, quod attentauit lite pendente, ad not. in ca. 1. &
c. ſanè, & c. paſtoralis, de offic. deleg. Hanc limitatio
nem ponit originaliter Gloſ. in dicto c. non ſolum,
in glo.

in glo. magno, poſt princ. verſ. niſi ille tertius, de app.
in ſexto, & ſimiliter ponit (licet cogitandum reliquerit) Franc. in c. cum teneamur, ſub num. 15. & ſeq. in
ver. in eadem Gloſ. ibi, Reformare, de appel. pro qua
adde Rot. inter dec. Faſtol. cauſa quinta, nu. 5. in dub.
19. in ver. quintum dubium. * & ad materiam huius
quintæ limitationis multa ponit Borgn. Caualc. in deciſ. Fiuizzan. Deciſ. 28. num. 39. & ſeqq.] Et tenen-
48 do eam declara, vt procedat † in iudice primæ cauſæ, & primæ inſtantiæ, qui etiam contra tertium impedientem exercebit iuriſdictionem, ſecus in iudice
appellationis, qui regulariter habet limitatam iuriſdictionem ſolumſuper articulo appellationis, niſi ad
eum fuerit deuoluta cognitio totius cauſæ principalis, vt conſiderat ibidem Franc. De hac tamen con-
49 ſideratione ſubſiſtendum videtur: quia ratio huius
limit. videtur eſſe contemptus iudicis, & impedimentum quod tertius præſtat iuriſdictioni; quæ ratio militare videtur etiam præſuppoſita limitata iuriſdictione.

50 Sextò notabiliter limita, niſi † eſſet tertius, qui præſumptione iuris cenſeretur eadem perſona cum ea,
quæ litem ſuſtinet, vt eſt pater, & filius, ad l. fin. C. de
im pub. & alijs ſubſt. * ad quam concluſionem vide
multa, quæ congerit Vaſqui. de ſucceſſio. creat. lib. 2.
§. 20. parte ſecunda, requiſito 29. declaratione prima
num. 42. fol. 421.] ſi enim pater † etiam non habens
51 mandatum, aliquid attentet, illud reuocatur, ſi filius
ſtatim, quod illud ſciuit, illi non renunciauit, ſed vltra litem ſuſtinuit, vt per Aegid. dec. 551. Si procurator, & Oldrad. conſ. 299. col. 2. Quorum authoritate,
ita in vna Ceſarauguſtana Archipresbyteratus corã
Sarnen. 15. Feb. 1545. fuit deciſum, vt eſt deciſ. in Re
collect. Putei, 5. Attentata, vt lite penden. * & facit qđ
52 aliàs vniuerſaliter dicitur, quod † filius reſpectu patris non poteſt dici tertius, vt eſt deciſ. Put. 77. nume.
18. in fi. lib. 2.] Quæ limitatio ea etiam ratione ſuade-
53 ri poteſt, quia ſicut iſta † repræſentatio eiuſdem
perſonæ ſæpe ſolet excludere, & rueri aliquem ab attentatis, ita etiam (vt contrariorum ſit eadem diſciplina) videtur dicendum, quod quandoq; attentata includat, vt hic: Excludit autem hæc repræſentatio attentata, quando eſſemus in hærede † vniuerſali, vel in
54 gratioſè ſubrogato, qm cum hi cenſeãtur eadem perſona cum defuncto, ſi lite pendente rei litigioſæ poſſeſſionem capiant, potius dicũtur poſſeſſionem continuaſſe, quam attentare, vt admonuimus infra, in 2.
parte, c. 4. de atten. lite pend. in 1. illat. & in 1. lim. prin.
in 5. Amplia. nu. 380. & 381. in quibus locis de hærede, & latius de ſubrogato locuti ſumus.

Septimò limita, niſi † innouatio tertij fieret præ-
55 textu proceſſus ſuſpenſi per appellatione, vt ſi offendatur Bannitus, † qui appellauit, vt poſt Bal. in l. qui.
56 à latronibus, §. 1. & ibi Imola, col. pen. verſ. tangit hic
Bald. ff. de teſta. & eundem Imol. in l. ſi quis filio, §.
hi autem, ff. de iniuſto teſtamen. tradit ſub prædicta
verborum conceptione Fel. in c. cum ſuper, ſub nume. 5. de re iud. Verum, quia hæc limitatio videtur in
ſe valde obſcura, indiget aliquali declaratione, & illa
57 † quam clarius ponit idem Felin. in capit. ſuper eo,
ſub num. 3. extra de offi. deleg. & quam dederunt et
nouiſſimè Domini in infraſcripta Nurſina Prioratus coram Sarmiento, 2. Martij, 1562. & iterum 22.
Maij eiuſdem anni, Felin. enim ibi poſt Bald. in d. l.
qui à latronibus, §. 1. & ibi quoque Imola dixit, quod
licet titulus nil nouari appella. pendente, non habeat
58 locum quoad tertium, id tamen † non procedit,
quando vellet aliquid innouare, fundando ſe in iure
cauſæ principalis à qua fuit appellatum; Exemplum
59 de volente impunè † offendere Bannitum, quia hoc
caſu fundat ſe in iure cauſæ principalis, hoc eſt in
ſententia banni, à qua cum ſit interpoſita appellatio,
ea pendente (ſi tertius aliquid faceret) attentaret, &
Felin. vbi ſupra, ſequitur nouiſſimè etiam Menoch.
de recuperand. poſſ. in 17. Remed. num. 44. & nu. 45.
verſ. quarto decimoquarto. Domini autem dum dubitaretur in dicta Nurſina Prioratus, an collitigans
60 † capiens poſſeſſionem beneficij, de quo agebatur,
de manu tertij, qui non erat in lite (pendente tamen
appellatione per collitigantem interpoſita) diceretur
attentaſſe, licet ad excludenda attentata allegaretur,
quod poſſeſſio, quæ erat apud tertium, qui non erat
in lite, poterat per collitigantem capi abſque vitio attentatorum, (quia quoad tertium non conſiderantur regulariter attentata) vt in regula ſupra poſita, &
61 faciens aliquid † contra eum, qui non eſt in lite, non
attentet, ſecundum Aegidium, deciſ. 749. in fin. verſ.
ſecundo, quia hoc caſu, & adderetur, quod nulla eſt
62 lex, qua caueatur, quod geſta contrarium lite pendẽte, reuocentur. Achill. deciſ. 6. de attent. Pelleg. Fab.
deciſ. 96. circa med. qui dicit, quod qui accipit poſ-
63 ſeſſionem ab eo, qui non eſt in lite, non attentat, &
in terminis allegaretur etiam deciſ. Mohed. 344. in
fin. & ratio horum omnium aſſignaretur, quia ſcilicet cum poſſeſſio eſſet plena, & apud tertium, non intererat appellantis, quod fuerit per collitigantem acquiſita ab illo tertio, nihilominus, pro clariori intelligentia materiæ, conſiderauerunt Domini ibi plures caſus, & omiſſis cæteris, ad propoſitum, de quo
agimus, adhibuerunt hanc diſtinctionem formali-
64 ter, quod, Aut collitigans adipiſcitur poſſeſſionem
extraiudicialiter, vel aliquod ius à tertio, & tunc factum non reuocatur per viam attentatorum, & ita
procedunt allegata pro Epiſcopo, videlicet deciſ. Ae-
65 gid. 102. & 749. Aut iſte collitigans † naneiſcitur poſſeſſionem à tertio, vigore iudicij pendentis inter Epiſcopum, & collitigantem, vt in iſto caſu, in quo præſupponitur, quod pendente appellatione per Iulium
interpoſita, Epiſcopus vigore ſententiæ, ſeu mandati; de immittendo in ſententia decreti acceperit poſſeſſionem à Ludouico, & tunc videtur attentatum,
propter Regulam, quod pendente appellatione nihil eſt innouandum, & facit deciſ. Rotæ 29. Vt lite
pend. in nou. & Mohed. 314. Et durum eſſet, quod
reuocata in dubium ſententia per appellationem,
ea, quæ ab illa dependent ſortirentur effectum; Et
non obſtat deciſ. Biſignet. 4. de iudic. quia ibi ſententia exequitur contra victum contra quem eſt lata, &
non eſt ſuſpenſa: & ex hac diſtinctione reſpondetur ad omnia allegata pro Epiſcopo; Placuit tamen
Dominis, (quia materia eſt difficilis, & implicita) qđ
dubium reſtringatur ad hunc vltimum caſum, prout ita reſtrictum fuit, deinde diſputatum in dicta ſecunda propoſitione, in qua eadem diſtinctio fuit per
Dominos confirmata: Ex quibus omnibus, poteſt
66 vtiliter firmari hęc Concluſio, quod † tam collitigans qui aliquid conſequitur à tertio, quam ipſemet
tertius, dicatur attentare, quando fundant ſe in
proceſſu & ſententia, quę fuerat ſuſpenſa per appellationem, vt in exemplo tertij ad effectum occidendi Bannitum fundantis ſe in ſententia Banni, in
collitigante capiente poſſeſſionem de manu tertij,
fundantis ſe in mandato de immittendo in poſſeſſionem decreto in ſententia, quę fuit ſuſpenſa per
appellationem, per ſupradicta: Quę Concluſio, ex
eo etiam videtur poſſe comprobari, quod ponit Deciſ. in c. dilecti, numero quinto, de appellationibus
dum vult, quod lata ſententia contra Epiſcopum
per quam fuit depoſitus, ſi ille à dicta ſententia ap-
67 pellauerit, non poſſunt ſubditi ſub pretextu dictę
depoſitionis ſubtrahere ſe ab obedientia Epiſcopi, pendente appellatione, & ſic tertius (pro-

Digitized by Google

vt eſt ſubditus ſibi) non poſſet in præiudicium ap-
pellationis, ſubtrahere ſe ab Epiſcopo, & alterius
obedientiæ ſe ſubijcere, quia præſuppoſito, quod ſu-
per huiuſmodi ſubiectione inter illum, & Epiſcopū
eſſet lis, diceretur attentare, ſecundum præmiſſa; cū
natura appellationis ea ſit, vt per omnia cōſeruet ſta
tum appellantis, vt diximus inf. in 2. p. c. 12. de atten.
app. pend, in præfatione.
68 Octauo limita, niſi † tertius appellationi per alium
interpoſitæ adhærere voluerit: Cum. n. per huiuſmo
69 di † adhæſionem dicatur ſe facere Partem, vt eſt dec.
Rota 52. alias 381. Fuit dubitatū, de appell. in nou.
contra eum hēt locum Regula, nil nouari app. pēd.
vt per Bal. in l. qui à latronibus, §. 1. ff. de teſta. & in l.
prima, C. ſi à non competen. iudice, vt poſt eum tra
dit Vitai. in tra. de Clauſul. ſub Clauſula, Nil nou. ap
pellatione pendente, nu. 20. quē referunt, & ſequun-
tur Moderni lib. 1. pract. Concluſ. ſuper atten. concl.
114. Quibus adde Fel. in c. ſuper eo, ſub nu. 3. de offi.
deleg. vbi poſt Imolam in d. l. qui à latronibus, dixit,
quod licet tn. nil nou. appell. pend. non habeat locum
70 quoad tertiū, id tn̄ non procedat, qn̄ † tertius vellet
aliquid innouare, fundando ſe (& ſic adhærendo) in
iure cauſæ principalis à qua fuit appellatum, quos in
hoc ſequitur nouiſſimè Menoc. de recupe. poſ. Re-
med. 17. nu. 44. & 45. ver. quarto decimoquarto. Et fa
ciunt ea oīa, quæ de hmōi adhærēte dixim. latius inf.
in 2. p. c. 12. de atten. app. pend. in 12. ampl. prin.
71 Nonò, fallit † in executore Apoſtolico, qui attēta
reſeruatione alicuius beneficij, deputatur ad capien
dum illius poſſeſſionē nomine Cameræ reſtituendā
Titio, cū præſentauerit literas Apoſtolicas expeditas,
72 qui † licet vigore Clauſulæ, quæ ibi ſolet apponi (vi-
delicet, abſq; vitio ſpolij, & attentatorum) poſſit lite
pendente ſuper beneficio poſſeſſionē capere, & non
attentet, ſm ea, quæ latius dicemus in 2. par. c. 4. de at
73 tent. lite pend. in præfatione, in prima illat. ſi tn̄ † fue
rit lis mota ſuper ſubreptione breuis, tpe, quo vult
poſſeſſionem Titio reſtituere, licet videretur dicen-
dum, quod talis reſtitutio (tanq̄ facta à Tertio, & ab
eo, qui non eſt in lite) non eſt cenſenda attētata, & ſi
militer ſi ille lite hmōi pendente vellet de nouo poſ-
ſeſſionē capere, vtique poſſet quaſi ſit tertius, qui re-
gulariter non attentat, per ſupradictæ: Nihilominus,
& noua adeptio, & ēt reſtitutio per eum facta, cenſe-
tur attentata, vt tenuerunt Domini in vna Auerſana
beneficiorū, coram Quiroga 9. Decemb. 1556. ea ra-
tione moti, quia executor hoc caſu non eſt omnino
tertius, cū capiat poſſeſſionē reſtituendā colliganti.
Decimò, Regula principalis, quod contra tertium
non agitur via attentatorū, limitatur, vt nō procedat
74 † in tertio, qui lite pendente intruderet ſe in poſſeſ-
75 ſionē rei, de qua litigatur: nam talis intruſio † eſt via
attentatorum reuocanda, vt eſt deci. Caſſad. 9. nu. 5.
de cau. poſ. & propr. & Biſignet. dec. 1. aliàs 20. incip.
Nunquid reo, vt lite pend. & deciſ. 5. aliàs 433. Nota
nunquid reo, vt lit. pend. in antiqu. Et ideo executo-
76 riales † obtentæ per ſuperſtitem colligantem, poſ-
ſunt contra hmōi intruſum exequi abſq; vitio atten
tatorum, non obſtāte, quod ad inſtantiā intruſi eſſet
commiſſa cauſa iactationis contra illum ſuperſtitē,
dummodo vigore illius commiſſionis non ſit inhibi
tum, vt fuit alias reſolutum in vna Senogallieñ. paro
chialis de Mondulfo, coram domino meo Oradino
9. Iunij 1559. * & in alia Tiraſoneñ. decimarum, co
ram eodem Oradino, 15. Martij 1563.] nā regulariter
intimatis ſibi literis executorialibus, intruſi † cogun-
77 tur parere, vt fuit dictū in vna Florentina ſancti Pan
cratij, corā Paleotto, 6. Iunij, 1558. Quam decimam
limitationem Amplia
78 Primò, vt non ſolum † procedat, quando quis ſi-
ne titulo aliquo, & propria authoritate intruderet ſe
in beneficio, verum etiā ſi titulum habeat, ſed ab eo,
qui illum non poteſt dare: nam ēt hoc caſu is dr̄ in-
truſus, & intruſio via attentati veniret reuocāda. Ro
ta, dicta Deciſ. 5. aliàs 433. & dec. 13. aliàs 415. Nota
quod intruſus, de cau. poſ. & propr. in antiq.
Secundo, vt in tm̄ talis intruſio ſit nulla, inualida,
79 reijcienda, & omnino reuocanda, vt talis † intruſus
non ſolum repellatur ab agendo ſuper fructibus, &
rebus Eccleſię, vt eſt deciſ. Capic. 6. nu. 11. & 12. verū
ēt prohibeatur contra petitorem dare obiectus, ut d.
dec. Biſignet. 1. alias 20. nu. 4. & d. dēc. 5. aliàs 433. vt
lite pend. in antiq. quod eſt maximè notandum, quia
ſi petitor ob aliquod crimen poſſet remoueri à iudi-
cio, & per conſequens ius non haberet, poſſeſſor ve-
niret ab eo abſoluendus, quod tamen locum non ha
bet, quando poſſeſſor eſt intruſus.
80 Tertio, quod in tm̄ intruſus ſit odioſus, vt ſi mor-
tuo colligante ſuperſtes proſequens litem contra in
tereſſe putantes per audientiam literarum contradi-
ctarū obtineat ſniām, à qua intruſus appellet, & ap-
pellatione pendente, iudex relaxet brachium ſæcula-
re, talis relaxatio non poſſet dici attentata, vt fuit re-
ſolutum in dicta Senogallieñ. parochialis, de Mon-
dulfo, coram domino meo Oradino, 12. Maij, 1559.
81 Quinimmo, ēt ſi † eadem die, qua fuit lata ſententia
fuerit pro parte intruſi præſentata commiſſio ſuper
iactationibus, & hac lite pendente relaxetur brachiū
ſæculare, talis relaxatio nō cenſetur, attentata, vt fuit
dictum in eadē cauſa, eodem Oradino proponēte,
dicta die 9. Iunij 1559. Rationes aūt Dñorum fue-
runt: quia cum ille fuerit prouiſus ab ordinario, con
tra formam c. ſi hi, contra quos, vt lit. pend. in 6. vigo
re decreti irritātis, de quo ibi, talis prouiſio fuit nulla,
& propterea contra eum tanq̄ contra intruſum po-
terat brachiū ſęculare exequi, vt proximè dicemus,
nu. ſeq. Vnde ex his patet, quod in fauorē intruſi nec
appellationis pendentia facit attentata, niſi emanaue
rit inhibitio, quia ea ſtante, multi Domini ibi cenſe-
bant brachium ſęculare eſſe attentatum.
82 Quartò, amplia, vt † contra talem intruſum, ēt nō
citatum, poſſit exequi mandatum, ita vt per hoc non
poſſit agere ſpolio, vt fuit tentum in vna Senen. ſan-
cti Martini, 9. Martij, 1554. per dec. Aegid. 709. & Fel.
in c. cum olim, nu. 11. de re iud. & aliàs deciſiones ſu
pra in prin. huius decimæ lim. citatas, vt eſt in Recol.
Caputaq. in 1. par. dec. 287. incip. Contra intruſum,
& dec. Creſc. 142. incip. Executoriales: Quod tamen
83 videtur † intelligendum.
Primò, dummodo intruſus habuerit cauſam ab
eo, contra quē lis mota fuerat, vt poſt Bar. in l. 1. §. 1.
de litigioſ. & in l. creditores, de pignor. & Butri. in c.
quia G. nu. 13. de iud. notat nouiſſimè Hier. Gab. in
cōſ. 52. Puto, ſub nu. 8. ver. quarto quia, & melius nu.
9. & 10. ver. quinto quia, lib. 1. & fa. qd̄ diximus ſupra
nu. 16. & ſeqq. in prima limit. huius Regulæ.
84 Secundò, intellige, niſi is, qui prętenditur intruſus,
cępiſſet poſſeſſionē vigore reſignationis in eius fauo
rē ante litē cū Clauſula gratioſæ ſubrogationis, quia
tūc cōtra eū mandatū nō pōt exequi, vt fuit reſolutū
in vna Gebenn. ſpolij, corā A. Auguſt. 17. Feb. 1553.
85 Tertiò, intellige niſi † ille, qui lite pendente præ-
tenditur intruſus, poſſeſſionem conſecutus fuerit ex
cauſa neceſſaria, puta, dationis in ſolutum: tūc enim
86 ille eſſet † citandus, & ſi ſine citatione per executio-
nem mandati prædicti ſpoliaretur, eſſet reſtituendus,
vt fuit dictū in vna Senogallien. prætenſi ſpolij do-
mus, coram A. Auguſtino, 19. Nouemb. 1557. aliàs
aūt non præſuppoſito, qd̄ tranſlatio poſſeſſionis fue-
rit ex cauſa neceſſaria, videtur eſſe difficultas (vt Do
mini ibi conſiderabant) cum aliqui ex eis tenerent,

cita-

citationem eſſe neceſſariã,per deciſ. Afflic.396.nu.9.
& Capic.deciſ.128.& quia licet (alias Docto. dicant
poſſe contra hunc executionem fieri ſine nouo pro-
ceſſu)tamen hoc intelligunt ſine nouo proceſſu cau
ſę principalis,ſed quod bene requiratur citatio,vt cõ-
ſtet,an datio in ſolutum fuerit facta pendente lite,&
an neceſſario,vel voluntariè,per doctr. Bal.in l.vnic.
in fin.C.de alie.iud.mut.cauſa fact.& Paul.de Caſt.
in l.à diuo Pio,§.ſi ſuper rebus,de re.iud. Aliqui ve-
ro tenerent non requiri citationẽ fauore vltimæ vo-
luntatis(prout erat caſus ibi)per doctri. Bar.in d.§.ſi
ſuper rebus,cum quo tranſeunt cõiter alij,ſm Alex.
ibi,vt latius ibi per Dominos (iuxta notas Oradini)
qui circa illud factum multa alia conſiderarunt,quę
ad materiam non faciunt,de qua agimus.
87 *Quintò amplia,vt contra †intruſos poſſit deueni-
ri ad declaratoriã pro fructibus,& expenſis,ẽt ſi is,q
ſecundo loco cõtra eũ egit,appellaſſet à Sñia,& De
creto Sequeſtri,lata in fauorem eius, qui contra eun
dem intruſum primo loco egerat, & eñã ſi ſuper eo-
dem beneficio in ſecunda inſtantia fuiſſet deinde lis
introducta inter eũ,qui primo loco egerat,& Epiſco
pum,(non obſtante,quod intruſi allegent, quod pẽ-
dente hoc vltimo iudicio, ipſi non tenentur dimitte
re poſſeſſioẽ) ſunt declarãdi,vt ſupra,vt fuit reſolu-
tum in vna Burgi Santi Sepulchrij coram Oradi-
no,ſub die 15. Februarij 1555.
88 Sexto amplia,vt†contra hunc intruſum lite pen-
dente poſſit, & debeat procedi ẽt executiuè, quando
habet aliquo titulum non deſcendentem ab eodem
fonte, à quo deſcendit titulus illius, qui petit execu-
tionem, quia quando ſunt pares etiam per obitum,
ordinariè procedendũ eſt, & per tres inſtantias, non
autem executiuè. Caputaquen,deciſ.329.incip. Exe-
cutiuè in princ.lib 1.in impreſſis.].
Sublimari poteſt eadem decima limitatio..
89 Primo, quando † is qui propria authoritate lite
pendente ſe intruſit,fuiſſet in antiquiſſima poſſeſſio
90 ne beneficij: is.n.cum non dicatur † intruſus vt per
Mil.in verb.intruſus,non dr̃ habens antiquiſſimam
poſſeſſionẽ,quẽ in hoc ſecutus eſt nouiſſimè Hierõ.
Gigas,in tract.ſeu Epithomate,de itruſo, n.80.verſ.
nec minus cõpræhenderetur, per conſequens, nõ vr̃
91 quod cadat ſub iſta Regula, præſertim ſi†fuiſſet in
poſſeſſione per tantũ tpſ, vt iuri agendi ſuper atten-
tatis fuiſſet præſcriptũ,de quo infra,in 3. parte, c.43.
quando & intra quæ tẽpora attent. reuoc.peten.q.3.
princ.per totã: quod dictum intellige, & declara, vt
92 non procedat,†,ſi eſſemus in intruſo contra diſpo
ſitionem c.ſi bi,contra quos,vt lite pend.in 6. pp de-
cretum in eo appoſitũ,quod irrificit ẽt poſſeſſionem,
vt clatum eſt,& eſt deciſ.Caſſad.1.de reſtit. ſpoliat.
93 Alias aũt quis dicatur † intruſus vltra ſupra allega-
tos vide apud Dec.in conſ.121. In cã,nu.4.lib.1.& p
Franc.Marc.in deci.Delphinat.deciſ.1023.num.10.
Ruin.in cõſ.128.Quãtũ,nu.2.& ſeqq.li.5. Pari.cõſ.
47.Videtur,nu.4.lib.4.& nouiſſimè poſt Gemini.&
alios,p Mãdoſ. ſup Reg.de Subrog.collitig.q.4.n.2.
94 Secundò limita, niſi † quis fuiſſet gratioſè ſubro-
gatus,ẽt quoad poſſeſſionem, q̃ habeat cedẽs tẽpore
ſuæ ceſſionis,quia is capiens lite pendente poſſeſſio-
nem,non dr̃ intruſus,vt fuit tentũ in vna Senen.ſan
cti Martini.24. Februarij,1553. vt eſt in Recollect.
Caputaquen.in 1.parte,deciſ.282.incip. Contra in-
truſum,in fine. & in alia Otteten. Archidiaconatus
curam Aldobrandino,12. Nouemb.1563. & in alia
Nullius,ſiue Giennen.beneficij corã A. Auguſtino.
2. Decemb.1556.cum quibus concordant ẽt aliẽ de-
ciſ.quas citauimus infra in ſecunda parte, c.4.de at-
tent.lite pend.in prima illatione, Regulæ ibi poſitæ
nu.392.verſ.octauo limita,vt nõ procedat ĩ gratioſè:
Et ex eadẽ ratione fuit reſolutũ in vna Vliſipnnen.
quartanariæ,corã Accorambono,13.Iunij,1554.qd
taliter ſubrogatus non dicatur intruſus:Qd ex his q̃
tu eadẽ cã dicta ſunt,25.Feb.1556.corã eodem, am-
95 pliari pôt,vt procedat, † etiam,ſi talis ſubrogatio vi-
deretur inualida,ex eo,quia per reſignationẽ (cuius
vigore fuit facta ſubrogatio)non eſſet abdicatũ ius à
reſignante,qui reſignabat reſeruata ſibi penſione,&
non aliter, & penſio non fuit ſortita effectũ (vt erat
in caſu illo) in quo tñ fuit reſolutum pro non intru-
96 ſione. Quæ omnia de intruſione neceſſario † decla-
ra,qđ ſi lite inter Titium,& Meuium pendente,mo
riatur Titius poſſeſſor, poſt cuius mortẽ ex Ordina-
rij prouiſione Sempronius in Beneficio ſe intruſerit
& ſic attentauerit,& deinde per Papam Caius in ius,
& lẽ Titij fuerit gratioſè ſubrogatus, (licet contra
iſtũ tertiũ qui attentauerit)poſſit agi via attentatorũ,
vt ſupra proximè concluſum, ſuũ agere tñ non pôt
Caius ſubrogatus,ſed ſolũ Meuius ſuperſtes,nõ ob-
ſtante qđ ſoleat dici,qđ ſubrogatus dẽt eſſe eiuſdem
cũditionis cuius erat is, in cuius locũ ſurrogatur, ad
regulã l.eũ qui,§.qui iniuriarũ,ff.ſi quis caut.cum ſi-
mil.vt eſt deciſ.Rotæ.10. aliàs.411. incip.ſi lite pẽd.
col.fi, verſ.ſi vero nõ actor, ſubti. vt lite pẽd.in nou.
& poſt cã Mil.in verbo attent. aũt per tertiũ, fol. 30.
Vndecimò, & vltimò, regula iſta principalis de
97 tertio attentante,limitatur,vt nõ procedat†in Ordi
nario, qui lite pendente inter aliquos ſuper aliquo
beneficio altero mortuo de beneficio prouidet: Nã
licèt Ordinarius, quoad illam litem ſit tertius,tamen
98 eius † collatio,& prouiſio lite pendente facta,via at-
tentatorũ reuocatur,c.ſi bi,contra quos, vt lite pend.
in 6.& Clem.1.eo.titu.& in dictis locis per oẽs Scri-
bentes. Sed plenius attingendo materiã d.c.ſi bi,con
tra quos, breuiter in hac vltima limitatione ſit.
99 Regula,Quod collatio,& prouiſio facta per Ordi
narium,contra diſpoſitionẽ d.c. ſi ei,contra quos,li-
te pend. venit via attent. reuoc. vt dictis iuribus, &
eſt deciſ.Rotæ 10.aliàs.411.Si lite ſub num.2. vt lite
pẽd.in nou.& deciſ.Caſſad.5.incip. Agebat,in prin.
ſuper Reg. Canc.& facit dec. Aegid.94. Si cã,rõ aũt
quare Ordinarius non pôt prouidere, nõ ea ſola eſt,
quia ſ. non debent poſſeſſoribus, & litigantibus no-
ui aduerſarij dari,verum ẽt,& alia potiſſima,videli-
cet fauor Eccleſiarum, ne lites fiant immortales, vt
conſiderabat Mohed.in Recoll.ſuis, deciſ. 180. Va-
cante ſub Rubr.vt lite pend. Quæ Regula Ampliat.
100 Primò,ẽt ſi † eſſent tres vel quatuor litigantes, &
vnus tñ ex eis moriatur,nam idem ſeruatur. Lap.in
d.c.ſi bi,& poſt eum Domi.ibi,poſt princ.& Franc.
ibidem,col.pen.in fi.per text. in Clem.prima, eo.tit.
101 Secundò,ex intentione aliquorum,vt† procedat,
tam ſi ſit lis ſuper petitorio,quã ſi ſuper poſſeſſorio,
ſm opi. Lapi,& Domi.ibidem: quamuis in contra-
102 rium † videatur cõmu. opin. vt dicemus infra in
12.limit.huius Reg.nu.142.poſt Caſſad. deciſ.4.in-
ci. Maior pars,in prin. & ẽt in final. verb. vt lite pẽd.
103 Tertiò, ẽt ſi † beneficiũ vacauerit per obitũ non
naturalẽ,ſed ciuiliter,& interpretatiuè,puta p tranſ-
lationẽ ad aliud beneficium,cum tũc fortius habeat
locũ rõ c.ſi bi,contra quos,ſecundum opinionẽ Ar-
chidiaconi, ibi, quæ licèt habeat æquitatem, tñ non
104 vr̃ † ad hunc caſum extendenda diſpoſitio illius
tex.cum fundetur ſuper æquitate contra rigorẽ ſcri-
ptum, ſm Io. And.ibi, Niſi in vno caſu ſecundum
Imol.ibi,qñ.ſ.talis tranſlatio,& mors interpretatiua
fuiſſet malitioſe procurata,ad fi. vt ordinarius poſſet
alteri conferre;vt hæc omnia refert,& ſeq̃ in vr̃ Frãc.
in d.c.ſi bi,contra quos,col.1. in fi. Pro opin. tamen
105 † Archid.facit illa propoſito, quod ſicut manda-
106 tum † reuocari cẽſetur per mortẽ naturalẽ,Clem.

Digitized by Google

ſin.de procur,ita,per mortem ciuilem, puta per reſi-
gnationem beneficij,per quam reſignãs dicitur mo-
ri reſpectu beneficij reſignati,ca.veritatis, de dolo,c.
2.de pęn.in 6.Rot.deciſ.28.aliàs 376.Fuit dubitatũ,
de procur. in nou. quæ diſpoſitionem dictæ Clem.
extendit ad renunciationem.vel aliam mortem ciui
lem, ſecundum quam fuit aliàs tentum per Domi-
nos in vna Caurien. Archidiac.coram Caputaquen.
107 20.Maij,1562.quod ſcilicet per reſignationē † mã-
datum dicatur reuocatum, & ſententiam latam cũ
tali procuratore reuocato,eſſe nullam, & ad propo-
ſitum huius mortis ciuilis,nonnulla eleganter ponit
Papazzo.in addit. ad dictam deciſ.28. per totam.
108 Quartò Amplia,vt † Ordinarius non ſolum non
poſſit beneficium cõferre,ſed nec aliquem ſubroga-
re in ius cedentis, vel decedentis lite pendente, vt p
Franc, in dicto c.ſi bi, in 2, notab. & propterea aliàs
in vna Poſnanien. parrochialis,coram Seraſino, 14.
Ianu.1572. (in qua cum lite inter duos præſentatos
pendente,& neutro in poſſeſſione exiſtente,alter de
ceſſiſſet, & ſuperſtes fuiſſet per Ordinarium in locũ
prædefuncti ſubrogatus, atque etiam in poſſeſſionē
immiſſus,& tam per patronos,qui defunctum præ-
ſentauerãt,quam per nouiter præſentatum, præten-
deretur præmiſſa eſſe attentata,& reuocanda,vel ſal
tem poſſeſſionem benefi ij ſequeſtrandam,Domini
tenuerunt,locum eſſe ſequeſtro,Quam ampliat.limi
109 ta, vt † non procedat quando petitor fuiſſet mor-
tuus, tunc enim Ordinarius poſſet ſubrogare ad ius
defuncti,vt per eundem Franc. in d. c.ſi bi, col.2. in
princ.verſ.& prædicta procedunt &c. ſecũdum opi.
Ioannis Andr. ab eo ibi relatam; quam tamen li-
110 mitationē declara,vt † procedat,quando poſt mor
tem petitoris nullus eſſet, qui cãm proſequeretur,
tunc.n,Ordinarius poſſet ſubrogare,(vt dictum eſt
aliàs ſecus,vt per Franc.in proximè citato loco.
111 Quintò Amplia, vt procedat † diſpoſitio dicti c.
ẽt contra tertium,vt not. Doctor. ibi, præſertim Do-
mi.& Franc. poſt princ.in tm̃, vt prouiſus ab Ordi-
nario contra formã d.c.ſi bi,ſit etiam de facto amo-
uendus à poſſeſſione,vt eſt deciſ.Rotæ 3.aliàs 16. Si
contra,in ſecunda Addit.de reſtit. ſpol.in nou. ita,vt
ſi iſte prouiſus ab Ordinario ſpolietur,ſibi non com
patat reſtitutio, vt eſt Deciſ.Caſſad.9.incip.Rota,in
antiq.num.4.de cauſa poſſ.& propr. declarando ta-
men,vt infra,in 13.limit.num.146.
112 Sextò,poteſt ampliari,vt procedat † etiam ſi lis eſ-
ſet coram arbitro,ſecundum opin. Franciſ. qui poſt
Hoſtienſ.& Imol. in c.ex parte, de verb. ſignif. dicit
formaliter,in c.1.ſub num.4.in gloſ.in verb.mori,vt
lite pend.in 6,quod d.c.ſi bi, cõtra quos, habet locũ,
non ſolum quando lis pendet coram Ordinario,vel
Iudice delegato, verum ẽt coram Arbitro, quod eſt
notandum, ſecundum eum,ad propoſitum l.ſi quis
rem,ff.de arbit.Quæ opin.ex his comprobari poteſt,
quæ latiſſimè poſuimus infra, in ſecunda parte,cap.
15.de attent.pend.comprom.præſertim, nu. 121. &
129.& ſeqq.vbi firmauimus,quod regulariter,etiam
lite coram arbitro pendente,dantur attentata.
Limitatur prædicta Regula huius 15. limit.
113 Primò, niſi † lis fuiſſet calumnioſè, iniuſtè, & in
fraudem mota,vt eſt deciſ.Caſſad.7.Concluſit Rota
in tit.de dolo,& contum.nu.1.cum, & aliàs genera-
114 le ſit,quod† lis calumnioſè inſtituta non ſolet cau-
ſare attentata,vt dicemus infra,in ſecunda parte.c.4
de attent.lite pend.in 4.limit.princ. Sicut nec,quan-
115 do reſtitutio † in integrum eſt calumnioſe petita,
(cum nec eo caſu dentur attentata)vt in dicta ſecun-
da parte,c.17.de attent.reſti. in integ.pend.in prima
limit. regulæ ibi poſitæ, nu. 56, & quod prouiſus ab
116 Ordinario † poſſit dare de non lite,i.quod lis erat
calumnioſa, fuit alias tentum in vna Hiſpaleñ. co-
ram Achil.de Grallis,vt eſt dec.in Recol.pſius 189.
Litem,ſub rubr.de lite.
117 Secundò,†quando lis ſuper Beneficio fuiſſet mo
ta per aſſertum procuratorem,meum & mortuo ad
uerſario meo,Ordinarius prouidiſſet,& deinde ego
vellem ratificare geſta per aſſertum procuratorem,
ad effectum excludendi prouiſum ab Ordinario, vi
gore dicti c.ſi bi,& Regulæ, De ſubrogandis: nam
hoc ego non poſſum facere, & Ordinarius hoc caſu
potuit prouidere,vt eſt deciſ.Caſſad.40. Introducta,
per totam,ſuper Reg.Cancell.ſub tit. de Subrogan.
collitig. quam poſt Sarnen. & Rebuff. tenet etiam
Mandoſ.ſuper Reg.de Subrogand.collitig.q.10.ſub
nu.3.ver. pro parte negatiua,non obſtante,quod in
118 contrarium videatur communis opi.quod † geſta
per aſſertum procuratorem,ratificari poſsint,cui ille
(præſertim attento ſtilo Dominorum) ſufficienter
reſpondere videtur. Et quamuis idem ſuper Reg.de
annali.q.39.videatur tenere,quod citatio, & alia fa-
119 cta† per aſſertum procuratorem,ſubſecuta domi-
ni ratificatione, interrumpant pacificam poſſeſſio-
nem annalis poſſeſſoris,& ita reſolutum fuiſſe in v-
na Oxomen. beneficij,coram Guidobono,3. Decẽ-
bris,1554.& conſequenter,qđ contra præmiſſa poſ-
ſet opponi, qđ ita ẽt ratificatio in caſu noſtro, debe-
ret indùcere litem,ad effectum attentatorum; Poteſt
120 tamen † replicari,quod nõ eſt eadem ratio:qm̃ in
caſu noſtro tractamus de faciendo per hanc ratifica
tionem aliquem incidere in pęnis attentatorum, de
quibus latius infra in tertia parte, ca.31. de pęnis at-
tent.& conſequenter ſumus in odioſis,quæ ratio vi-
detur ceſſare in caſu annalis poſſeſſionis; Vnum ta-
men præmiſſis obſtare videtur,quia videmus,quod
121 inhibitio † obtenta per aſſertum procuratorē,cau-
ſat attentata,vt dicemus in ſecunda parte,c.20.de at-
tent.poſt inhib.in 5.Ampliat. num.2. & tamen, lis
122 †introducta p aſſertũ procuratorē,non vr̃ cauſare
attẽtata,vt hic: Niſi dicas,quod ideò inhibitio cauſat
123 attentata quia † ſiue iuſta ſiue iniuſta,eſt timenda.
Rota deciſ.16.aliàs 301. Nota quod audientia,de ap-
pell.in antiq. & dicemus latius d.c.20. in 11. Ampl.
princ. quæ ratio videtur ceſſare in lite, quæ cum ſit
nulla nullum quoque operatur effectum, & conſe-
quenter,non videtur ita ſicut inhibitio timẽda; Vel
dicas (& melius) quod vis præſentis limit. non eſt in
hoc,quia ratificatio litis nõ ſubſtituat litē, ẽt ad effe-
ctum attentatorũ, qm̃ immò regulariter etiam rati-
124 ficatio† citationis obtentæ per aſſertum procurato
rem,facit attentata,vt dicemus infra,d.c.4.de attent.
lite pend. in præfatione, & quando lis dicat̃ pend. in
materia citationis,verſ.6.& num.59. ſed conſiſtit in
hoc,quia talis ratificatio non cenſetur facta in tẽpo-
re,quia ad hoc, vt operetur ſuũ effectũ, dẽt pręcede-
re actũ, qui prætenditur attentatus, non autē ſubſe-
qui,prout verè loquitur d.deciſ.Caſſad.& poſt Imo.
in cõſ.132.In cã,nu.8.in fi.& Creſſent.deciſ.229.in-
cip. Annali.declar.ẽt in d.cap.4. in præallegato loco.
125 Tertio limit. Qñ† litigans ſuper beneficio non ex-
pediuiſſet litteras ſuæ gratiæ,quia cum litteris nõ ex-
peditis, non dicatur lis pendere, obſtante reg. Canc.
29.in ordine,qđ cãrum cõmiſſiones nullius ſint mo
menti litteris non expeditis, põt Ordinarius eo caſu
prouidere,vt videtur eſſe deciſ. Caſſad.5.ſuper Reg.
Cancell.incip. Agebat.per tot. pſertim in fine, cũ re-
gulariter ad excuſanda attẽt. opponi poſſe exceptio-
nē de litteris nõ expeditis ſi manerimus, in 3. parte,
c.24.de Reo,& exceptio.ſibi competent.q.10.
126 Quartò. Qñ† litigatur cõtra Titiũ ſup Bñficio, ad
effectũ, vt ille amoueatur à bñficio, & deinde alteri
cõferatur,nõ aũt,qđ collitigãti adiudicetur,qui dice-
ret in

Digitized by Google

ret in eo ſe ius habere, vt eſt deciſ. Tholoſ. 436. Item
fuit quæſitum, & tradit Franc. in dicto c. ſi h., contra
quos, colum. fin. verſ. ſi vero cędit, &c. Quibus adde
Rot. deciſ. 3. aliàs 56. Si lite pendente, vt lite pend. in
nou. & Pariſ. conſ. 47. Videtur, num. 42. lib. 4. & poſt
dd. deciſ. Alciat. in conſ. 11. Pro more, nu. 25. & ſeqq.
verſic. quarto quia, lib. 1. vbi ſubdit, quod neſcit, quis
viuentium ſit tantæ authoritatis, qui auderet contra-
rium dicere, & ſe authoritati Dominorum de Rota
præponere, eum nullum habeant contradicentem;
Quod etiam tradit Ioannes Baptiſta Ferret. in conſil.
13. Pro reſolutione, num 2. vbi dicit, quod oppoſitio
de incompatibilitate plurium beneficiorũ, non facit
beneficia litigioſa.

Quintò, vt procedat, quando agitur, & litigatur, &
eſt quæſtio principaliter cuius ſit beneficium, ſecus,
127 ſi † incidenter, ſecundum Mil. in ver. Litigoſa res
ſit, quando agitur, ad med. fol. a 14. vbi poſt Io. Andr.
Paul. & Franc. dicit, ordinariam collationem nõ im-
pediri, niſi quando eſt quæſtio principaliter, cuius ſit
beneficium; Idem tenet Archid. in d. c. ſi hi, contra
quos, in verb. litigatur, & Domin. poſt prin. & Fran.
num. 3. & eſt deciſ. Caſſad. 4. Maior pars, in princ.
vt lite pend. quod etiam expreſsè affirmauit Alciat.
in d. conſ. 11. & poſt Franc. vbi ſupra, & Bonifac. de
Vitalin. ſequitur Mandoſ. ſuper Reg. de ſubrog. col-
litig. q. 13. ſub nume. 4. & iſta eſt vera, & communis
opi. de qua poſt Caſſad. d. deciſ. 4. teſtatur Io. Baptiſta
Ferret. in conſ. 12. Tota controuerſia, nu. 4. lib. 1. vbi
in id citat etiam Cyn. Bar. & Bal. in l. a. C. de litigios.
Innoc. & Butrig. in c. cum M. Ferrarien. de conſt. Io.
And. & Abb. in c. Eccleſia ſanctæ Mariæ, & in c. fin.
vt lite pend.

128 Sextò, Quando † Ordinarius contuliſſet lite finita,
puta, quia ſententia tranſiuiſſet in rem iudicatam, vt
per gloſ. in dict. c. a. in verb. finita; Idem dici poteſt,
ſi eſſet finita renunciatione, vt no. Mil. in verb. litigio
ſum beneficium, & Crau. poſt alios, in conſ. 182. Vi-
detur, num. 4. lib. 1. Vel tranſactione, vt eſt conſ. Pa-
riſ. 47. Videtur, nu. 43. lib. 4. Seu tempore, puta, ſi per
18. annos ſtetiſſet, quod nihil factum fuiſſet in cauſa,
adeo, quod poterat præſumi habita pro derelicta, vt
eſt deciſ. Caſſad. 5. Vt lite pend. tunc enim collatio va
let. Franc. in dicto c. ſi hi, in glo. in verbo, finita, quam
deciſ. Caſſad. tenuit alias etiam Rota in vna Hiſpa-
len. Canonicatus, corã A. Auguſtino, 16. Maij, 1547.
vt eſt in Recollect. Pereg. deciſ. 10. alias 26. incip. Pro
ponente, & fa. aliæ deciſ. quas citauimus infra, in 2.
parte, capit. 4. de attent. lit. pend. nume. 275. verſ. circa
quartum de tempore. Pro qua facit, quia per ſenten-
129 tiam † dicitur regulariter lis finiri, Rota deciſ. 10.
alias 411. Si lite, vt lite penden. in nou. & latius infra,
in ſecunda parte, capit. 4. de attentatis lite pendente,
limit. 6. princ. Et quod prouiſus ab Ordinario poſſit
dare de non lite, id eſt litem eſſe extinctam, eſt deciſ.
Recollect. Achil. de Graſſ. 189. Litem, ſub Rubr. de
lite. Ad quod facit quod eleganter in caſu ſuo conſi-
derat Sigiſmund. Loffred. in conſ. 6. Dubitatur, ſub
130 nume. 11. quod contra agentem † poſſeſſorio iudi-
cio, qui ratione priuilegij pendentiæ huius iudicij vo-
lebat excludere proceſſum in cauſa criminali, occa-
ſione ſuperuenientis falſitatis inchoatum, poteſt op-
poni & validè hæc exceptio, quod illud iudicium nõ
eſt iudicium, cum fuerit finitum vigore cuiuſdam
Regiæ Pragmaticæ, de qua ibi per eum; Aduertendũ
tamẽ eſt, quod contra hoc nouiſſimè videtur eſſe de-
ciſ. in Recollect. Putei, 4. Lata ſententia, ſub Rubr.
vt lite pend. cũ qua concordat in Recollect. Mohed.
in eadem cauſa deciſ. 180. Vacante, ſub eadem Rub.
& quod fuit dictum in alia Caurien. Archidiacona-
tus, coram Grato, 28. Aprilis, 1564. de quibus latius
infra, d. c. 4 in Præfatione, dum tractatur, quibus mo
dis lis dicatur finiri, num. 268 verſ. circa primum, li-
131 mit. 4. in quibus voluerunt Domini, quod † lata ſen
tentia contra poſſeſſorem, quæ tranſiuit in rem iudi-
catam, (licet videatur lis extincta) remanet tamen ta-
lis lis, quod non poteſt beneficium reſignari in ma-
nibus Ordinarij, vel Nuncij, & ita fuiſſe tentum in
vna Calaguritana Heremitorij, coram Aquen. 18.
132 Octobris, 1545. Niſi conſideres † rationem diuerſi
tatis inter caſum, quando poſſeſſor vult reſignare (&
per conſequens dare ſuo aduerſario nouum colliti-
gantem) & quando Ordinarius iure ſuo vult conſer
re, quia in reſignatione videtur cõſiderari quoddam
factum reſignantis, quod ſibi non debet concedi, ne
ex ſua culpa in non appellando, conſequatur com-
modum, argum. l. itaque fullo, ff. de furtis; quæ ratio
ceſſat in Ordinario (vt ſupra) conferente; Verum
quia iſta conſideratio non videtur vniuerſalis ad om
nes caſus, de quibus ibi, ſed reſtricta ad rem iudica-
tam, reſultantem ex facto non appellantis, aut non
proſequentis appellationem, & poteſt dari res iudica
ta ob tres conformes, vt erat in dicta Caurien. & alijs
caſibus ex dictis deciſ. quæ ſunt pro contrarijs allega
tæ, potius eſt colligenda declaratio ad præſentem li-
133 mitationem, vt Ordinarius † poſſit lite finita per ſen
tentiam, conferre, quando ſcilicet ſententia eſt debi-
tè, & legitimè demandata executioni, per adeptionẽ
poſſeſſionis, vt latius declarauimus dicto verſ. circa
primum, in quarta limit.

134 Septimò, quando † lis eſſet inter electum, ſeu pro-
uiſum, & eos, ad quos ſpectat ius eligendi, ſeu proui-
dendi; nam tali lite pendente, alia electio, ſeu proui-
ſio non impeditur. Franc. ibi, ſub nuni. 5. verſ. ex qui-
bus infertur, col. fi. & faciunt, quæ tradit Vital in tra-
cta. de Clauſ. in Clauſul. nil nouam accuſatione pen
den. num. 7. poſt Inno. in c. dudum, extra, de elect. Et
quamuis contra præſentem limit. videatur deciſ. Pe-
regri. 96. incip. Vtrum ſit procedendum, ad fi. in qua
videtur fuiſſe tentum, quod ſi Capitulum lite inter
eum, & Electum pendente, alium eligat, talis electio
cenſeatur attentata, quia tamen illa deciſ. non vide-
tur omninò tuta, vt admonuimus infra, in ſecunda
parte, cap. 4. de attent. lite pend. in 24. limit. prin. in 5.
Sublimit. Regulæ ibi poſita, à præſenti limitatione
non videtur recedendum.

135 Octauò. Quando † Ordinarius (mortuo vno ex
litigatoribus) vellet beneficium conferre ſuperſtiti:
nam talis collatio non prohibetur, cum ceſſet ratio
dicti c. ſi hi, ſecundum Franc. ibi, in gloſ. pen. qui li-
cet cogitandum reliquerit, tamen videtur limitatio
ſatis notabilis, & admittenda; pro qua facit illa ra-
136 tio, quod ſicut ea † quæ tendunt in faciliorem exi-
tum appellationis, non dicuntur attentata, vt infra,
in ſecunda parte, cap. 12. de Attentatis appellatione
pendente limitat. quarta principaliter dici poteſt, quod
(cum hęc collatio facta ſuperſtiti, tendat in faciliorẽ
exitum, immò in extinctionem litis, reſpectu negocij
principalis) non debet reputari attentatum; Et id,
qđ in ſimili dicebat aliàs Rocchus de Curte, in tract.
de iure patron. in verb. honorificum. q. 23. ſub num.
53. quod licet regulariter patronatus (vno ex præſen-
tatis lite pendente mortuo) alium præſentare nõ poſ-
ſit, (obſtante c. 1. vt lite pend. in 6.) ſuperſtitem verò
(ſecũdum eum) poteſt præſentare: quia tunc videtur
ceſſare ratio dicti c. primi.

137 Nonò. Quando † impetrans poſt annum nõ ſer-
uauit ſecundam partem Regulæ, de annali poſſeſſo-
re: quia tunc lis dicitur extincta, & Ordinarius pro-
uidet, vt fuit alias tentum in vna Gebennen. par-
rochialis Serualis, coram Puteo, octauo Nouem-
bris, 1540. vt eſt in Recollect. eius, deciſ. 11. Lis

dicitur extincta, ſub Rubrica, vt lite pend. * concor-
dat deciſ. 10. Paul. Tholomei, 80. incip. Gebennen̄
parrochialis, lib. 1. ſequitur Mandoſ. ſuper Reg. De
annali poſſeſs. q. 87. nu. 8. verſ. tertius effectus.] Et di-
138 ceretur † illam ſeruaſſe, ſi citauit poſſeſſorem infra
ſex menſes à die præſtiti conſenſus computandos; vt
ſæpius fuit reſolutum, & etiam ſi citatio eſſet, non ſu
per beneficio, (& ſic petitorio) ſed ſolum ſuper poſ-
ſeſſorio, ad videndum impetrantem immitti in poſ-
ſeſſionem beneficij, & in illam immiſſum, manu te-
neri, vt fuit dictum in vna Taurinen. Archipresbi-
teratus, coram Robuſterio, 31. Ianuarij, 1569. in qua
(cum ex aduerſo daretur de defectu citationis, ex eo,
quia illa ſolum erat in poſſeſſorio) Domini tenue-
runt, non obſtare allegatum defectum citationis.
139 Decima limita. huius materiæ c. ſi hi, &c. vt † non
procedat, quando litis pendentia, quæ allegatur, eſſet
vigore appellationis extraiudicialis, etiam intimatæ,
dummodo appellationis cauſa, non eſſet commiſſa,
140 quia non præſuppoſita commiſſione, lis † verè non
dicitur pendere, & Ordinarius poteſt conferre, vt
not. in Recoll. Achill. de Graſſ. deciſ. 3. Appellatio
extraiudicialis, ſub rit. de appellat. circa medium, poſt
Præpoſit. in c. Bonæ, num. 32. verſ. ſuccedit quæſtio,
de appellat. & alios, de quibus ibi per eum. Et in pro
prijs terminis, quod appellatio extraiudicialis non in
ducat talem litis pendentiam, vt Ordinarius confer-
re prohibeatur, fuit alias reſolutum in vna Caſalen.
prioratus, coram Grato, 17. Februarij, 1567. per de-
ciſ. Rot. 69. alias 764. Sciendum, de appellat. in antiq.
& faciunt, quæ latius diximus infra, in ſecunda par-
te, cap. 4. de attent. lite pend. in Præfatione, & quando
lis dicatur pend. dum locuti ſumus, an per extraiudi-
cialem appellationem lis inducatur, inducatur, in ſe-
cunda opin. num. 227.
141 Vndecimò limita, vt non † procedat de conſuetu-
dine Franciæ, vbi vno colligante mortuo, Ordina-
rius confert, & dictum cap. ſi hi, non ſeruatur, vt te-
ſtatur Rebuff. in ſua praxi Benef. in titu. de forma ſi-
gnaturæ, in prima parte, in verſicu. litigioſum, fo-
lio 113.
142 Duodecimò. Quando † lis eſſet ſolum ſuper poſ-
ſeſſione, non autem ſuper beneficio, quia hoc caſu
Ordinarius non impeditur, vt per Caſſad. deciſ. 4.
incip. Maior pars, vt lite pend. vbi teſtatur hanc eſſe
veram, & communem opinionē; pro qua facit, quod
143 lis † ſuper poſſeſſorio non facit rem litigioſam, idē
Caſſad. dec. 6. Palatium, num. 2. de Reſcript. de quo
dicemus infra, in ſecunda parte, cap. 4. de attent. lite
pend. in 2. limit. prin. ver. quoad primum, & latius in
dicto cap. 4. in tertia illatione prin. verſ. decimoquin-
to limi. nu. 579.
144 Decimotertiò, & notabiliter limita, vt non † pro-
cedat, quando tempore vacationis beneficij, nulla
erat ſuper eo lis, ſed vacauit per obitum pacifici poſ-
ſeſſoris, & lis ſuperuenit poſt obitum, puta inter eū,
qui illud in Curia impetrauit, & alium, qui habebat
ad illud regreſſum, quoniam hac lite pendente, po-
teſt Ordinarius tale beneficium tertio conferre, &
prouiſus ab eo poſſeſſionem capere, nec dicuntur at-
tentare, per regulam ſupra poſitam, quod Tertius
non attentat; Nec obſtat dictum c. ſi hi, contra quos,
& quod notant ibi Doctor. præſertim Dominicus, &
Franc. poſt princ. quod illius diſpoſitio procedat etiā
145 † contra tertium, qui vigore prouiſionis Ordina-
rij poſſeſſionem lite pendente caperet, qui eſt à poſ-
ſeſſione amouendus. Rota deciſ. 3 aliàs 16. in 2. ad-
dit. de reſtitut. ſpol. in nou. & diximus ſupra, in 5. Am
146 pl. huius Regulæ, nume. 111. (quia illud † proce-
dit, quando tertius prouidetur ab Ordinario, & nan-
ciſcitur poſſeſſionem beneficij vacantis per mortem
vnius ex colligantibus, quia tunc Ordinarius nulli-
ter prouidet, & poſſeſſio ab eo capta, eſt attentata: &
iſta fuit noua diſpoſitio dicti c. ſi hi, contra quos, ex
rationibus ibi conſideratis, Secus verò eſt, quando
beneficium vacat per obitum pacifici poſſeſſoris,
nulla lite exiſtente, quia licèt poſt vacationem oria-
147 tur lis inter aliquos, illa † non impedit, quin Ordi-
narius poſſit tertio conferre beneficium, & proui-
ſus capere poſseſſionem citra vitium attentatorum,
quia diſpoſitio dicti capit. ſi hi, (quæ eſt exorbitans)
non debet extendi extra ſuum caſum, in præiudiciū
Ordinarij, qui ex hoc excluderetur à iure conferen-
di, vt fuit ferè his formaliter verbis dictum, & reſolu
tum in vna Nurſina Prioratus, inter Ludouicum
Anaſtaſium, & Venturam de Buſalinis, coram Sar-
miento, 4. Februarij, 1564. Quam ampliando (dixe-
148 runt ibi Domini) procedere, † non obſtante, quod
dicta poſseſſio per tertium ab Ordinario prouiſum
capta, videretur ex alio nulla, & attentata, quia ſcili-
cet, in regreſſu (qui ibi allegabatur) deerat Clauſula
149 decreti irritantis, quæ † ſolet regulariter inficere ne
dum titulum, verum etiam poſſeſſionem, Rota de-
ciſ. 10. alias 475. Nota, de cauſa poſseſs. & propr. in
antiq. Aegid. dec. 342. Cum ſimil. Nam reſpondeba
150 tur, & bene, quod licèt inficiat, vt ſupra, † tamē non
inducit litem, & conſequenter, non facit attentata,
quæ regulariter præſupponunt litem. Caſsador. dec.
6. incip. Voluerunt, num. 2. ſuper reg.
151 Decimoquartò limita, ſeu magis declara, vt † quā-
uis Ordinarius beneficium litigoſum conferre non
poſſit, vt in Regula, illius tamen reſignationem in
manibus ſuis factam, recipere, & admittere nō pro-
hibetur. Bonif. de Vitalin. in Clem. prima, q. 4. num.
54. vbi lite pend. Franc. in c. non poteſt, §. fi. de præb.
in 6. ſicut etiam in ſimili dicimus, quòd licèt Ordina
152 rius † conferre non poſſit beneficium reſeruatum,
reſignationem tamen illius admittere poteſt. Ae-
neas de Falcon. de Reſeruat. q. 14. in tertio effectu,
col. 3. poſt Rot. deciſ. 1. aliàs 23. fuit dubitatum, de
rerum permutat. in nou. & ita fuit reſolutum in vna
Caurien. Archidiaconatus, coram Caputaquen. 20.
Maij, 1562.
Decimoquintò, & vtiliter præmiſsa intellige, q̄d
153 † licèt prouiſio Ordinarij de beneficio litigioſo, re-
gulariter ſit attentata, hæc tamen attentata non reuo
cantur, quando poſtmodum prouiſus obtinuiſset no
uam prouiſionem à Papa, cum Clauſula, gratio-
ſæ ſubrogationis, & mentione litis, & quod poſſint
ex primi tituli etiam infecti, vt fuit reſolutum in vna
Piſana Canonicatus, coram D. de Rubeis, 30. Octo-
bris, 1560. quia noua prouiſio (re per Papam intelle-
cta) purgat vitia præcedentia, ex mente Caſsad. deciſ.
6. de præben.
* Decimoſextò materiam d. c. ſi hi, contra quos, li-
154 mita, vt non procedat † in acceptatione, quam ex-
pectans Apoſtolicus faceret de beneficio lite pendē-
te vacante per obitum Rei, & poſſeſſoris, & ſimiliter
in collatione quam d. lite pendente in vim ſuæ acce-
ptationis ſibi executor Apoſtolicus faceret, quia vtrū
que, & acceptatio, & prouiſio valet, ſi credimus Ae-
gid. Bellam. qui ità conſuluit, & pluribus rationib.
declarando diſpoſitionem d. c. ſi hi, firmauit, in conſ.
35. incip. Vtrum lite pēdente, per totum, licet contra
rium videatur idem poſuiſse deciſ. 667. Auditor, &
alij allegati infra in 2. par. cap. 4. de attent. lit. pend. in
4. illatione in præfatio. nu. 529.]
Declara nunc Regulam principalem, & totā hāc
materiam loquentem de Tertio, notabiliter, quod ſi-
155 cut Tertius † lite inter duos pendente, regulariter
poteſt attentare, abſque eo, quod conueniatur iudi-
cio attentato, ita etiā Iudex, & pars, poteſt quando-
que

que contra tertiũ procedere, & attentare, abſq; eo, qđ
tale attẽtatũ, via attentatorũ reuocetur; Exẽplũ ſunt
156 duo † Rei debendi, agitur cõtra vnũ, & hac lite pẽ-
dente, vnlo agere contra alium, an poſſim? & nõ ob-
ſtante qđ videatur eadem lis, (quia eſt idẽ Actor, idẽ
Iudex, eadẽ res quæ petitur, & ratione eiuſdem obli-
gationis, etiam idem Reus in effectu) nihilominus,
poſſum, nec talis conuentio contra ſecundum facta,
retractatur, ad no. in l. creditor, ff. mandati, per quem
tex. id dixit notabiliter Bartol. in l. 3. §. vbi duo, ff. de
duobus reis, quem ſequitur Maranta, in Spec. in ter-
tia parte, ſextæ partis princip. q. 2. num. 163. quibus
adde Capic. deciſ. 119 num. 7. & Ant. Corſ. in Sin-
gul. ſuis, in verbo, Appellatio, incip. Regula eſt, verſic.
limita quarto, & Vital. in tracta. de Clauſul. in Clau-
ſula, Nil nouari appellatione pendente, in princ. per
tex. in dicta l. creditor. Quod etiam ſenſit Didac. Pra-
cticarum quæſt. cap. 24. nume. 4. & ratio eſſe poteſt:
157 quia ſententia lata † contra vnũ ex duobus Reis,
non nocet alteri, vt poſt alios tradit Bero. conſil 96.
Vertitur, num. 6. lib. 3. Aliud exemplum poteſt poni
158 de principali, & fideiuſſore: nam altero † ipſorum
conuento, & condemnato, & appellante, poteſt ap-
pellatione pendente, & illa non obſtante, contra
alium procedi; quinimmò, inhibitio facta ab Epi-
ſcopo, quod nihil innouetur contra talem fideiuſſo-
rem, non prodeſt ipſi principali, nec econtra, vt per
dictam l. creditor, dixit Bald. in l. prima, in fine, C. de
diuerſ. reſcript. quem refert, & ſequitur Franc. in di-
cto c. cum teneamur, verſ. & adde, quod ſicut inhibi-
tio, de appell. * & in tractat. ſeu q. petitorij, in primo
dub. ſub nume. 23.] Quibus adde, quæ ponit Petr.
Duen. lib. primo Regularum, in verbo, Executio,
Reg. 276. & poſt eum Io. Baptiſta de Aſin. in ſua Pra
xi Iudic. §. 31. cap. 2. in prima ampliat. atque etiam in
quatuor limitationibus vigeſimæ ſecundæ ampliat.
princ. regulæ ibi per eum poſitæ, præſertim num. 12,
vbi poſt Bal. in l. ſi. nume. 2. C. de fideiuſſor. & in cap.
contingit, nume. 10. de dolo & contum. & Hippol.
de Marſil. in l. vnius, §. cuſtodiæ, nume. 31. ff. de quæ-
ſtio. & Repetitione Rubr. ff. de fideiuſſor. num. 380.
159 & in ſing. 398. ponit Regulam, quod pendente † iu-
dicio contra fideiuſſorem, poteſt fieri executio con-
tra Reum; quam tamen limitat quatuor modis, de
quibus ibi per eum. * Quam etiam tenet Ant. Co-
lumbetus, in Sing. ſuo primo, nu. 26. quamuis con-
trariũ videatur de mente Rotæ Lucenſ. per Magon.
Deciſ. 92. nume. 10. dum poſt Bald. in addit. ad Spe-
cul. in titu. de appellat. verſ. quid ſi promiſi, nume....
& melius Gran. conſ. 170. incip. Pridie, in Ciuil. vult,
160 quod † litis pendentia cum principali, proſit etiam
fideiuſſori, etiam quoad pęnam:] de qua q. latius di-
cemus infra, in ſecunda parte, ca. 20. de attentat. poſt
inhibit. in 6. limit. Regulæ ibi poſitæ. * Aliud quoq;
poteſt eſſe Exemplum huius primæ, declarationis, in
161 quo † appellans poteſt etiam appellatione pen-
dente, actum licitè facere, quando ipſe vellet etiam
pendente appellatione agere contra Iudicem, (quem
prætendit malè pronunciaſſe) ad damna, & intereſſe:
quia hoc ſibi permittitur, vt poſt Bart. in l. 3. §. ex qui-
bus, ff. de alie. iud. mut. cau. fac. Alex. in l. 4. §. fin. ff. de
dam. infec. Bald. in l. obſeruare, §. proficiſci, num. 12.
ff. de off. Proconſ. Soc. conſ. 24. nume. 8. & 9. lib. pri-
mo. vbi de communi. Felin. in cap. paſtoralis, §. quia
verò, numero 18. & 19. de offic. tradit Michael Craſ-
ſus quem ad literam vt ſupra, refert, Sintagma com-
mun. opin. tomo ſecundo, in tit. de pęn. iud. qui ma-
162 le iudic. nume. 7. fol. 254. Quid † ſi fideiuſſor oppo-
nat aliquam exceptionem contra creditorem, an de-
bitor hoc iudicio pendente ſit tutus, vt lite pendente
capi non poſſit? Bald. in l. tam mandatori, num. 16.
C. de non nume. pecun. & tenet, quod ſic, ſi debitor
tanquam adherens comparuerit in iudicio.

Secundo declara, quod ſicut Tertius regulariter
163 non attentat, per ſupradicta, ita nec ipſe † poteſt cõ-
tra alium dare de attentatis lite inter alios pendente,
vt fuit dictum in vna Pacen. fructuum, coram D.
meo Oradino, 20. Octobris, 1570. in qua cum fru-
ctus Archidiaconatus illius Eccleſiæ fuiſſent per plu
res annos percepti à Capitulo, dum ſuper dicto Ar-
chidiaconatu inter diuerſas perſonas fuiſſet litiga-
tum, & vnus ex vltimo loco illum obtinuiſſet, & pe-
teret fructus annorum decurſorum ſibi per Capitu-
lum reſtitui, & ad effugiendam huiuſmodi reſtitu-
tionem, Capitulum daret contra eum de attentatis,
quia ille poſſeſſionem lite pendente fuerat ingreſſus,
& dubitaretur, an per hoc veniret excuſandum, Do-
mini tenuerunt, non excuſari, ea ratione inter alias,
quia Capitulum tanquam Tertius, ſicut non atten-
tat, ita nec poteſt dare de attẽtatis. Ad quod facit, qđ
fuit dictum in alia Hiſpalen. profeſſionis, coram D.
de Rubeis, 14. Octobris, 1560. in qua, cum lite inter
Monaſterium ex vna, & Monialem ex altera, pendẽ
te, Monialis exeundo Monaſterium prætenderetur
attentaſſe, & deinde Didacus veniſſet ad litem, & ip
ſe poſtquam Monaſterium liti ceſſerat, inſtaret pro
reuocatione dicti attentati, Domini ordinarunt, qđ
ipſe deueniret ad negotium principale, tum, quia at-
tentata erant dubia, tum etiam, quia (vt allegabatur
pro Moniali, & Domini tacitè videntur admiſiſſe)
Monialis exierat Monaſterium antequã ille fuiſſet
in lite, & ipſe petebat reuocari attentata lite penden-
te cum Monaſterio, quod iam ceſſerat, & conſequen
ter non potuit ibi Didacus dare de attentatis, lite in-
164 ter alios pendente. * Sic † nec iſte poteſt impedire
reſtitutionem, & purgationem in ſpolio attento, quã
uis alias in ſimplici ſpolio poſſet, ut fuit reſolutum in
vna Calagurritana traoſlationis, coram Blanchetto,
3. Iulij, 1573. & eſt deciſio diuerſ. 224. Cum pro par-
te, nu. 1. & 2. lib. 1. in nouiſſimis.]

Sed hic probabiliter quæritur, an id, quod diximus
165 habere locum in duobus Reis debendi, habeat † lo-
cum in duobus Reis credendi? Pone, Titius & Me-
uius ſunt in ſolidum Rei credendi Sempronij in
centum, Titius conuenit eum Romæ ad centũ, Me-
uius vult lite pendente conuenire eundem ad eadem
centum Peruſij, an ſibi obſtet litis pendentia in Vr-
166 be? & licèt videretur dicendũ, quod † ſic, quia vbi
cęptum eſt Iudicium, ibi terminari debet, l. vbi cę-
ptum, ff. de iud. nec debeat quis coram diuerſis Iudi-
cibus vexari, c. diſpendia, de Reſcript. in ſexto, & not.
in l. prima, C. de quibus cauſ. ad eundem Iudicẽ eat.
& per Innoc. in c. cum M. ad fin. de Conſtitu. pręſer
tim, cum continentiæ cauſæ diuidi non debeant, l.
nulli, C. de iudic. de quo latè per Menoch. in tract. de
arbit. iud. lib. 2. Centuria 4. Caſu 571. per totum, nec
duplici expenſarum onere debitor grauari debeat,
ad not. in l. properandum, C. de iudic. Contrarium
167 † tamen verius eſſe, colligi poteſt ex his, quæ latius
poſuimus infra, in ſecunda parte, cap. 4. de attent. li-
te pend. in ſecunda limit. nu. 67. ver. quoad ſecundũ,
168 vbi pro Regula † firmauimus, proceſſum ſecundi
Iudicis, etiam factum lite pendente coram primo,
(niſi opponatur coram ſecundo iudice exceptio litis
pendentiæ coram primo,) regulariter validum repu-
tari; declarando, vt ibi.

Sic actor pot. puniri actione iniuriare quando apit ſive actione vel animo vexandi Paci an. de prob. cap. 57. n. 23. 24 fo. 178

Tractatus de attentatis & innouatis lite, ſeu appellatione pendente, Primæ Partis.

F I N I S.

TRACTATVS DE ATTENTATIS ET INNOVATIS

Secunda Pars,

IN QVA PLENISSIME TRACTATVR DE CAVſis attentatorum, ideſt, quibus, & quot modis illa fiant, & deducantur in eſſe.

PRÆFATIO.

EXPEDITA prima parte Tractatus perſonarũ, per quas attentatur, videndũ nunc eſt, iuxta præmiſſum ordinẽ, quando, & quibus caſib. attentetur; Et certè (ſi attẽdamus ordinẽ compilatorum vtriuſq; Iuris) duas tantũ, aut ad ſummum tres Rubricas ponere neceſſarium eſſet, videlicèt, de attentatis, quęlite, Appellatione, & Reſtitutione in integrum pendente, fiunt, (prout per eos factũ videmus) vt in Rubrica, & tot. tit in Decretal. & in Sexto, & in Clem. & in C. vt lite penden. & in Rubrica, ff nil nouari appellatio. penden. & in Rubrica, C. in integrum reſtitut. poſtulat. ne quid noui fiat, Verùm, quia Doctor. tam Antiqui, quam Moderni, ſupradictos tres Caſus, & Rubricas extẽdunt ad quamplures alios Caſus, quos ex diſpoſitione dictarum Rubricarum, & Legũ ſub eis ſitarum, decidunt, prout ſunt geſta, Dilatione, & Relatione pendente, & ſimiliter geſta. Compromiſſo, & illius Reductione, ac nullitate pendente, & his ſimilia, de quibus fuſius infrà ſuo loco opportunè tractaturi ſumus, (vt Lector facili, & reperibili modo diſtinctè ſingulas materias in promptu habeat) diximus (prout ſinguli Caſus à Doctor conſiderantur, inter ſe ſæpè differentes,) ſingulas Rubricas ponere, illasq; ſub breui cõpendio (per modũ Regulę, & Limitationũ) ſuis locis explicare, easq; hoc loco ante oculos ponere, quo facilius quiſque intellige valeat, quot, & quib. caſib. attentata fieri, & in eſſe deduci, qui principaliter videntur eſſe decem, & ſeptem, & ſunt infra ſcripti: Attentari enim dicitur

Lite pendente, in cuius initio, Præfationis loco, inter cætera latiſſimè differitur

Quando lis dicatur pendere.

Quando lite pend. poſſeſſio capi, aut trasferri in alium poſſit, citra vitium attentatorum. à fol. 74

Quando res litigioſa alienari valeat.

Quando lite pendente, Patronus præſentare, Ordinarius inſtituere, & præſentatus, poſſeſſionem licitè capere poſſit.

Quando reſcriptum lite pendente (non facta litis mentione) impetratum, valeat.

Totaq;

Totaq; huius Cap.materia duodecim Ampliationibus, Limitationibus triginta, ac quatuor Declarationibus concluditur. Cap. IIII.
Accuſatione, ſeu inquiſitione pendente. Cap. V.
Poſt accuſationem Iudicis, Vbi plenè tractatur, an, & quando proceſſus Iudicis recuſati ſit nullus, Cap. VI.
Dilatione pendente. Cap. VII.
Relatione pendente. Cap. VIII.
Conſilio ſapientis pendente. Cap. IX.
Poſt auocationem Cauſæ: Vbi plura de Clauſula (quatenus Cauſa non ſit inſtructa) non inutiliter explicantur. Cap. X.
Pendente tempore ad appellandum. Cap. XI.
Appellatione pend. Cuius materia (quamuis latiſſima ſit) vna tamen, & viginti. Ampliationibus. Et duabus ſupra quinquaginta limitationibus concluditur. Et in quinquaginta diffusè demonſtratur, ex quibus cauſis appellatio fiat nulla, & inualida, Preſertim ex eo, quod intra decem dies non fuerit interpoſita. Cap. XII.
Pendente tempore Apoſtolorum petendorum. Cap. XIII.
Pendente reſtitutione in integrum ad appellandum. Cap .IIII.
Compromiſſo pendente. Cap. XV.
Reductione ab arbitrium boni viri pendente. Cap. XVI.
Nullitate pendente. Cap. XVII.
Reſtitutione in integrum pendente. Cap. XVIII.
Recurſu, ſeu reuiſione cauſæ pendente. Cap. XIX.
Poſt inhibitionem: Vbi præfationis loco ponitur
Quid ſit inhibitio. Quis inhibeat. Cuius inhibeatur, Quando inhibendum.
Quomodo inhibendum; Et deinde ſubijcitur Regula, cum ſeptem, & viginti Ampliationibus ac quinq; ſupra viginti Limitationibus, & ſex Declerationibus omnem inhibitionis materiam complectens. Cap. XX.

Cap. IV. De Attent. lite penden.

Præfationis.

SVMMARIVM.

1 *Lis pendere dicitur quinque modis, ſecundum opinionem quorundam.*
2 *Litem pendere ſeptem modis ſecundum aliam opinionem.*
3 *Litem pendere de iure Canonico per ſimplicem citationem, de iure vero ciuili per libelli oblationem, & litis conteſtationem, ſecundum tertiam opinionem.*
4 *In tempore duo extrema conſiderantur.*
5 *Lis quando dicatur pendere, cognoſci ex principij, & finis ipſius inſpectione.*
6 *Lis incipere quando dicatur, recenſentur plures opiniones.*
7 *Lis regulariter initium ſumit a litis conteſtatione.*
8 *Litis, verbum, a lege prolatum, intelligitur poſt litis cõteſtationem.*
9 *Litis principium (quoad effectum attẽtatorum) oriri ſex modis, remiſſiuè.*
10 *Litem pendere (quoad effectum attentatorum) per libelli oblationem Principi factam.*
Contrarium verius nu. 11. cum ſeqq.
Limit. tribus modis, vt nu. 24. 25. & 26.
11 *Attentata illa dicuntur, quæ fiunt in contemptum iudicis, qui lædi dicitur.*
13 *Oblatio libelli Principi facta, vbi requiritur citatio nõ deducit rem in eum ſtatum, vt quis propterea dicatur in pœnam incidere.*
14 *Libertus per ſolam precum oblationem factam Principi, ſi vlterius non citet, non incidit in pœnam.*
15 *Libelli oblatio ſuper immiſſione in poſſeſſionem, nedum Principi, ſed etiam iudici facta, non inducit litem, neque attentata, ſi non appareat certus contradictor.*
16 *Lis per ſolam commiſſionem non dicitur pendere.*
18 *L. 1. C. quand libel Prin. oblat. declaratur.*
19 *Doctores aſſerentes per libelli oblationẽ Principi factã litem pendere, intelligendi ſunt de precibus oblatis in ſecunda inſtantia.*
20 *Lis, licet mutetur inſtantia, eadem eſſe dicitur.*
21 *Reſignatarius beneficij, quod reſignatum fuit ab illo qui iam cõmiſit cauſam ſuper eo, ſi per triennium poſſederit, dicitur pacificus poſſeſſor, & non tenetur iuſtificare titulum ſui autoris.*
22 *Ad reſignatarium non tranſit poſſeſſio litigioſa.*
23 *Per ſolam commiſſionem ab aſſerto procuratore impetratam, non inducuntur attentata.*
24 *Per ſolam commiſſionem Actoris, lis dicitur inducta, quando reus, vt illam auocaret, commiſit cauſam alteri.*
Item quando ſumus in cauſa nullitatis, nu. 25.
Intellige quoad effectum reddendi priuilegium nullum, num. 26.
Intellige prædicta, quando impetrans fuit vſus commiſſione, ſecus alias, nu. 27.
28 *Litis pendentiam induci per ſolam citationem quoad attentata, & nu. 30. & eum ſeq.*
Ampliatur nouem modis, & nu. 35. 51. 52. 57. 58. 59. 89. 91. & 93.
Limitatur tredecim modis, vt nu. 94. 103. 108. 125. 126. 147. 148. 149. 154. 155. 157. 159. & 163.
Declaratur duobus modis, vt nu. 164. & 165.
29 *Citatio, ad hoc vt ſit bona, quas debeat habere qualitates.*
31 *Citatione tranſmiſſa ſtatim contrahi vitium litigioſi.*
32 *Citatio dicitur fundamentum ordinis iudiciarij.*
33 *Citatio eſt principium omnium actionum inſtituendarum.*
34 *Citatio facit rem deſinere eſſe integram.*
35 *Citatio ad hoc, vt operetur quoad attentata reſpectu rei, debet eſſe executa.*
36 *Citatio reſpectu actoris facit litis pendentiam ſtatim ac eſt a iudice decreta, licet contra Reum non ſit executa.*

Ampl.

Amplat num. 43.

Declar. tribus modis, vt nu. 44. 45. & 49.

37 * Citationis effectus tres.

38 Citatio decreta, & per edictum executa vigore clauſulæ, conſtito de non tuto acceſſu, licet non ſit plene probatus non tutus acceſſus, dicitur inducere litem quo ad Actorem.

39 Citatio ſolum decreta reſpectu actoris operatur, vt ipſe non poſſit effici triennalis poſſeſſor beneficij.

Item nec annalis poſſeſſor num. 41.

40 Ceſſio beneficij ab eo facta, qui ſuper eo obtinuit citationem abſque mentione litis eſt nulla.

42 * Contumacia Actoris maior quam rei.

43 Citatio obtenta per aſſertum procuratorem cum cautione de rato, etiam non executa, facit litem quoad Actorem, ſi fuerit ratificata.

44 Citatio obtenta contra Petrum, omneſque alios intruſos, ſi contra Petrum non fuit executa, ſed cõtra Ioannem vere intruſum, non operatur litis pendentiam quo ad Petrum.

Idem ſi appareat, actorem ante executionem pœnituiſſe, num. 45.

Idem quando commiſſio originalis, cuius vigore fuit cõmiſſa citatio eſſet deperdita, num. 49. * circa med. in prima ampliationis tertia limitatione, vel declaratione.

46 Citationem obtinens ante illius executionem poteſt deſiſtere, & pœnitere.

47 Non vſus commiſſionis, & citationis obtentæ facit non eſſe litem.

48 Commiſſio ab vna parte obtenta (ſecuta legitima citatione) efficitur communis.

49 * Pars executioni commiſſionis, ac citationis renunciare poteſt.

50 * Factum extraiudic. aliter lite pẽdente quoad actorem facit attentata.

51 Litis pendentia in curia Romana, inducitur per ſimplicem citationem ad dicẽdum contra commiſſionem, etiam ſi non ſit talis, vt per eam poſſit reus inſtrui ad quid citatur.

52 Citatio emanata à iudice etiam competenti facit litem, quando citatus tenetur ire ad allegandum priuilegium.

53 Lis pẽdere minimè dicitur per actus geſtos coram iudice incompetenti regulariter.

54 Citatio, ad hoc, vt ſuum effectum operetur, in terminis clem. 2. vt lite pẽden. debet emanare à iudice competenti.

55 Lis coram iudice incompetenti non facit attentata.

56 Iudices competentes (epiſcopali ſede vacante) ſunt prouiſores in eccleſia calaguritana.

57 Citatio emanata vigore reſcripti impetrati etiam ab excommunicato facit litem.

58 Immo etiam emanata vigore reſcripti ſubreptitij.

59 Citatio etiam obtenta per aſſertum procuratorem facit litem, ſi promiſit de rato. & nu. ſeqq.

Dummodo ſecuta ſit ratificatio principalis, n. 66. & 67.

Ampliatur duobus modis, vt nu. 69 & 70.

Limitatur duobus modis, nu. 77. & 82.

Declaratur tribus modis, vt nu. 83. 84. & 85.

60 Contra aſſertum procuratorem de rato promittentem, ſemper poteſt opponi, quod non ſit procurator.

61 Per citationem obtentam ab aſſerto procuratore, cauſatur lis etiam ad effectum excludendi habentes gratias expectatiuas.

62 Inhibitio obtenta per aſſertum procuratorem facit attentata.

63 * Lis non dicitur exiſtere quando conſtat de lite commiſſa per procuratores, de quorum non conſtat mandato.

64 * Citatio, & inhibitio obtenta per procuratorem ſine mandato, non facit attentata.

65 * Ex mandato Principalis non inducitur ratificatio omnium geſtorum, niſi tria concurrant.

67 Præiudicium non infertur per actum nomine alterius geſtum.

68 Citatio obtenta à falſo procuratore, & à domino ratificata facit litem.

Etiam ſi reproducatur in iudicio poſt mortem principalis, nu. 69.

70 Quod procedit etiam ſi ratificatio fuiſſet tacita.

71 Immo licet ignoraretur per quem commiſſio, & citatio impetrata fuerit, ſi Dominus erat præſens in curia; Cõtrarium ſentit, nu. 72. & ſeqq.

72 Notitia clara, requiritur, nec ſufficiunt coniecturæ, vbi agitur de priuatione.

73 Non ſufficit ſcientia generalis litis motæ, ſed ſpetialis requiritur.

74 * Inter ſciẽtiam, & ignorantiam datur medium, ſ. ſcientia ſine qualitatibus totius facti.

75 * Scientia omnium qualitatum æqualiter dicitur requiri.

76 Scientia legitimè, & clarè probari debet, vbi agitur de amiſſione iuris acquiſiti, nec ſufficit fama aut coniectura, aut ſcientia præſumpta.

77 Citatio obtenta a falſo procuratore, non facit litem, ſi ratificatio ſequeretur poſt actum, qui attentatus prætenditur.

78 Ratificatio litis ceptæ per aſſertum procuratorem, facta per Domino poſt mortẽ colligantis, & collationẽ beneficij per eius obitum factam ab ordinario, non operatur, vt collatio ordinarij ſit nulla.

79 Scientia, & ratificatio domini generalis (quæ aliàs non facit litem) tamen facit attentata, ſi in ſpecie ratificaretur actus, qui dicitur attentatus.

80 Ratum habens delictum ita punitur, ſicut mandans.

81 Ratificatio ſpecialis actus dolo geſti valet, licet generalis nihil operetur.

82 Cit. obtenta a falſo procuratore non facit litem, quando ratificatio domini interuenit poſt latam ſententiam.

83 Ratificatio veri procuratoris tacita (de actu geſto a falſo procuratore) non facit litem.

84 Ratificatio actorum à falſo procuratore geſtorum ad effectum inducendi litem, non inducitur per confeſſionem Domini.

85 Dominus vtens inhibitione emanata vigore commiſſionis impetratæ à falſo procuratore, quamuis videatur approbare commiſſionem, & in ea contenta, tamen talis ratificatio comprehendit ſolum ea, quæ diſpoſitiuè habentur in commiſſione, non quæ per modum narrationis, & enunciationis.

86 * Ratificatio an referatur ad ea quæ enunciatiuè in diſpoſitione continentur.

* Clauſula omnia, & ſingula quid operetur. ibid. eod. nume. 86.

* Ratificatio, & confeſſio reſultans ex productione alicuius, inſtrumenti refertur etiam ad ea, quæ enunciatiuè continentur in ſcriptura producta. ibi.

87 * Contraria opinio, ibidem videatur, nu. ſeq.

88 * Producens ſcriptum, cenſetur fateri omnia contenta in ea.

* Fallit, quando actus in ea contentus non eſſet validus. ibid.

89 Cit. (etiam vnica) inducit litis pendentiã, quamuis citatus tempore citationis nullum haberet intereſſe in beneficio.

90 Et ideo ſi talis citatus decederet, actor gauderet beneficio Regulæ, de ſubrogand. collitig.

91 Cit. etiam executa contra generalem procuratorem citandi, facit litem ad effectum attentatorum.

92 * Citatio executa contra officialem Capitulo Sede vacante deputatum, non afficit Epiſcopum ſucceſſorem

ſarem, vt incidat in attentata.
93 Litis pendentia ad effectum attentatorum induci per cita tioné, quæ veriſimiliter peruenit ad notitiam citati.
94 Citatio nulla non facit litem.
95 Cit. executa cõtra actoré pupilli finita tutela per pubertatem, Vel in valuis eccleſiæ affixa non apprahẽſa ſemel perſona) non inducit litem.
96 Iudiciũ motũ corã iudice incõpetẽti non inducit litẽ ad effectum, vt res tanquã litigioſa alienari nequeat.
97 Proceſſus nullus non facit rem deſinere eſſe integram.
98 Cit. nulla non perpetuat iuriſdictionem.
99 Cit. nulla nõ interrumpit pacificam poſſeſſionem, ut quis per eam deſinat eſſe annalis poſſeſſor.
100 Citationem nullam, & generalem non perpetuare iuriſdictionem.
Non inducere præuentionem. ibi. nu. eod.
Non interrumpere præſcriptionem.
Neque inducere litem.
101 Nullitatem citationis ex pluribus prouenire.
102 * Dans cauſam nullitati non poteſt ſe in ea fundare.
103 Cit. licet legitimè decreta, non tamen executa contra Reum, non inducit litis pendentiam.
Etiam ſi citatus haberet aliqualem notitiam citationis prædictæ, nu. 105.
Limit. vt nu. 105.
104 Inhibitio licet decreta à iudice, ſi non exequatur cõtra inhibitum, nihil operatur.
106 Cit. legitimè decreta, & non executa contra Reum, facit litem, quando per citandum ſtetit, quo minus exequi poſſet.
107 Pro impleto habetur, quando ſtat per partem, quo minus illud adimpleatur.
108 Cit. ratione iudicis, temporis, vel loci valida, ſed male per Nuncium intimata, non facit litem.
Quod intellige de citationibus, quæ fiunt in partibus, ſecus de factis in Curia, nu. 109.
110 Citationem male intimaſſe dicitur Nuncius, qui tantũ eã affixit, & nõ aliter legit cõtra formã eiuſdẽ, quæ erat, vt deberet affigere, publicare, & exequi.
111 Cit. contra Abbatem, & Monachos decreta, malè intimata dicitur à Notario, qui non Abbati, ſed non nullis Monachis in loco Capitulari, ſed non capitulariter congregatis, nec etiam, vt capitulariter congregarentur, requiſitis, intimauerit.
112 Cit. per edictum ob non tutum acceſſum, malè dicitur executa, ſi Notarius in locis in citatione expreſſis, & tempore congruo citationẽ originalẽ in ualuis eccleſię affixit, copiã vero affixam non dimiſerit.
113 Cit. malè dicitur executa, ſi non fuerit ſeruata forma reſcripti.
114 Etiam ſi talis forma eſſet contraius.
115 Cit. minus ſufficiens dicitur, quæ non fuit lecta à Nuncio, aut ſaltem citato non oblata copia.
Limi. primò, vt non procedat, quãdo Notarius aſſerit ſe eã legiſſe, non aliter data copia citationis, nu. 118.
Lim. 2. quando propter abſentiam citati citatio fuit executa domi illius habitationis, vel in eccleſia parochiali, quia etiam non data copia dicitur bona citatio, numer. 120.
Limi. 3. non procedere, quando citatus intuliſſet metum nuncio volens eum verberare, nu. 121.
116 Citationis prima copia offerenda, & danda eſt citato expenſis citantis; In alijs vero citationib. vltra primam danda eſt expenſis citati, nu. 117.
119 Creditur Notario, & Nuncio, aſſerentib. ſe publicaſſe ſeu affixiſſe citationẽ, quæ taliter executa valet.
122 Cit. habetur pro legitimè executa, quando dominus temporalis citandi ſe nuncio oppoſuit, & noluit, vt citationem præſentaret, ſed minis eum de loco eiecit.
123 Cit. ſuſtinetur, quando copia citationis de qua ſupra, eſt data amico citati qui dicat ſe citato illam dediſſe, & pro hoc aliquid expendiſſe.
124 Cit. dicitur valide executa, quando notarius (facta diligentia de reperienda perſona, & habitatione citandi, & illa non inuenta) citationem fuit executus in parochiali, de qua agebatur, & in cathedrali, data copia aſſertis procuratoribus eiuſdem.
125 Cit. non dicitur facere litem, ſi nuncius facta executione ſufficienter non referat.
126 Litis pendentia non inducitur citatione, quam nuncius ſufficienter intimauit, & iudici retulit, ſed relatio in ſcriptis redacta non extitit.
127 Ad inducendam litis pendẽtiam non ſufficit reum fuiſſe citatum, niſi hoc conſtet iudici.
Fallit hoc primo, quando citatus in iudicio comparuerit, num. 128.
Fallit ſecũdo, quãdo cõſtituerit ſpecialẽ procuratorẽ ad illam cauſam, & præſertim ſi in mãdato aſſerat ſe fuiſſe citatum, nu. 132.
Item fallit tertio, quãdo reus confiteretur * inter eũ, & illum (ad cuius inſtantiam apparebat in actis iam decretam eſſe citationem) eſſe litem,]nu. 144.
Subli. iſta fall. procedere, quando comparens, vel conſtituens fuiſſet aliqualiter (licet nulliter) citatus, & conſtitutio eſſet ſpecialis, ſecus alias, nu. 135.
Item procedere à die comparitionis, ac conſtitutionis, nõ autem à die executæ nulliter citationis, nu. 140.
Item habere locum in conſtituente procuratorem aliter quam vigore Eugenianæ, nu. 141.
Item talem confeſſionem præiudicare confitenti, non ſucceſſori, nu. 145.
129 Citationis defectus oẽs purgatur per comparitionem.
130 Etiam ſi comparitio facta ſit ſolum ad effectum excipiendi de illegitima citatione.
131 * Scientia litis pendentiæ ad inducendam litem quando colligi dicatur.
133 Cit. (de cuius executione apparet per conſtõnem procuratoris ſpecialis ad illam cauſam citato factam) interrumpit effectum reg. de triennali poſſeſ.
134 Item inducit litem ad effectum attentatorum.
136 Cit. nullo modo facta, non validatur (ad inducendam litis pendentiam) per generalem conſtitutionem procuratoris factam ab eo, qui debebat citari.
137 Citationis ſcientia non colligitur ex generali mandato, ante prætenſam citationis executionem facto.
138 Lis non inducitur ex citatione decreta in actis, non autem executa, licet citandus in mandato aſſereret adeſſe litem, & nu. ſeq.
142 * Lis non introducitur ex comparitione niſi literis expeditis.
143 * Hoc tamen non procedit in odium committentis.
146 Lis inducitur per citationem legitime decretam, & executam, non autem reproductam, niſi per mortem, citatis, quando viuens aliqualiter ratificauit.
147 Citat. per iudicem circumducta non facit litem.
148 Cit. facta ad reſpondendum petitioni porrigendæ, ſi in termino non fiat petitio non facit litem.
149 Cit. quæ ſapit potius commonitionem, quam inhibitionem, vel præceptum, non inducit litem.
150 Is, cui factum eſt Monitorium ab Auditore cameræ, de non moleſtando aliquem in ſua poſſeſſione, ſi Monitorio non obſtante) aduerſarium eiiciat de poſſeſſione, dicitur ſolum ſpoliare, non autem attentare.
151 Cit. Auditoris cameræ emanata uigore Eugenianæ non facit beneficium litigioſum.
152 Neque prorogatur iuriſdictio Auditoris cameræ ad effectum faciendi beneficium litigioſum, licet citatus conſtituat procuratorem, qui mandatum producat coram eodem Auditore, proteſtando nihil fieri, niſi ipſa citato.
153 * Monitorium A. C. vigore Breuis cum Clauſula, Amoto

Digitized by Google

Amoto quolibet detentore,non facit litem,nec attentata.

* *Etiam quod comparuerit pars,& fuerit proteſtata,& quando lis ſit introducta.ibid.*

* *Auditor cameræ quo caſu dicatur merus executor ex quo mixus.ibi.nu.eod.*

154 *Cit.emanata vigore cõmiſſionis, reſtitutionis in integrum cũ Clauſula,Parito iudicato,ante paritionem, non facit litis pendentiam.*

155 *Lis vera non inducitur ante expeditionem literarũ,ex citatione emanata uigore commiſſionis ſuper aliquo beneficio,literis deſuper non expeditis.*

156 * *Cit.vigore commiſſionis conditionalis non facit litem ante illius implementum.*

157 *Cit.contra vniuerſitatem decreta,& ſolum contra Sindicum generalem executa, non facit litem, quia talis executio non eſt legitima.*

158 *Quemadmodum,neq;legitima diceretur, ſi eſſet executa contra Prætorem,& officiales eiuſdem Vniuerſitatis,niſi eos vlterius requiſierit Notarius,vt connocarent Conſilium vniuerſale aliorum.*

159 *Cit.contra aliquem facta(quatenus ſua putauerit intereſſe)non inducit litem.*

Niſi comparuerit,nu.162.

160 *Ci.(quatenus ſua putauerit intereſſe)non arctat ad comparendum,nec facit reum neceſſarium.*

161 *Et dicitur potius monitoria,quam arctatoria.*

163 * *Beneficium quando deſinat eſſe litigioſum.*

164 *Cit.inducit litis pendentiam,quando eſt actualis,ſecus ſi ſit præſumpta,& ex aliquo actu reſultans.*

165 *Cit.emanata a iudice delegato ante præſentationem cõmiſſionis ſibi factæ,non facit litem.*

166 *Iudex delegatus ante præſentationem commiſſionis ſibi facta, nullam regulariter dicitur habere iuriſdictionem.*

167 *Proceſſus factus toram delegato ante præſentationem commiſſionis eſt nullus,licet ſciret ſe delegatum.*

168 *Amplia, vt ad probandam præſentationem non ſufficiat,quod commiſſio reperiatur inſerta literis in citatorijs per ipſum Auditorem cameræ ſubſcriptis.*

Niſi cum dicta qualitate concurrerent alia adminicula, num.170.

169 * *Beneficium, vt dicatur litigioſum, non ſufficit quod huiuſmodi commiſſio reperiatur notata in libro Manuali Notarij, & inſerta in quibuſdam inhibitionib. à iudice emanatis.*

171 *Litis pendentiam induci per litis conſtitutionem.*

172 *Quod adeo verum eſt, vt viſum fuerit nonnullis,per ipſam tantum litis conteſtationem,induci litem.*

173 *In iudicio attentatorum attenditur, ſi quid poſt litem conteſtatam ſit innouatum ſecundum aliquos.*

174 *Lis non dicitur eſſe in aliquo ſtatu,ante litis conteſtationem.*

175 *Baldi atteſtationem de obſeruantia circa illud de litis conteſtatione falſam eſſe demonſtratur.*

176 * *Litis initium tam ante quam poſt conteſtationem dici poteſt,regulariter tamen poteſt conteſtationem.*

177 * *Res non efficitur litigioſa in communi diuidundo,niſi per litis conteſtationem.*

178 *Litis pendentia inducitur per ſubrogationem.*

179 *Intellige de ſubrogatione gratioſa, ſecus ſi eſſet mandatum de ſubrogando,nu.180.*

Declaratur octo modis,vt nu. 185. 187. 189. 195. 197. 198. 199. & 200.

181 *Subrogatio Papæ operatur effectum litis pendentiæ per illa verba in ſubrogationibus apponi ſolita, videlicet; Et quod admittatur ad proſecutionem iuris, litis, & cauſæ, in eo ſtatu,in quo defunctus deberet admitti.*

182 *Differentiam magnam eſſe inter ſubrogationem gratioſam,& mandatum de ſubrogando.*

183 *In ſubrogatione rigoroſa non datur poſſeſſio, niſi prius diſcuſſo iure autoris in cuius locum ſit ſubrogatio, illiuſque executor debet audire partes,ac iura,& contra eum plures exceptiones opponi poſſunt.*

184 *Subrogatus cenſetur aſſumere nouam perſonam,eius.ſ. in cuius locum ſubrogatur.*

185 *Subrogatio inducit litem,quando quis ſubrogatur quo ad litem,ſecus quoad poſſeſſionem abſque lite.*

186 *Subrogatio quoad poſſeſſionem poteſt fieri etiam abſque lite.*

187 *Subrogatio facta ad ius quomodolibet defuncto competens,comprahendit etiam litem,ſi in narratiua ſit mẽtio de lite,& ius ceſſum erat litigioſum.*

188 *Subrogatus ad rem cenſetur etiam ſubrogatus ad qualitatem adhærentem ipſi rei.*

189 *Subrogatus volens proſequi litem,cum procuratore ſuperſtitis,debet illi ſubrogationem intimare.*

190 *Executoriales principali(dum viueret)intimata (ſi in eius demortui locum alius ſubrogetur)non iterum domino ſunt intimanda,ſed ſufficit procuratori.*

191 *Subrogatio non eſt intimanda intruſo regulariter.*

192 *Subrogatus capiens poſſeſſionem vacãtem,impedit executionem vigore ſententiæ obtentæ à ſuperſtite, dum impetraretur commiſſio ad fauorem ſubrogati, ſecus ſi poſſeſſio non eſt vacans.*

193 *Sententia à ſubrogato obtenta per audientiam literarum contradictarum abſque ſubrogationis intimatione,eſt nulla,ſufficeret tamen intimatio facta procuratori per contradictas.*

19 *Quidquid fieri poteſt cum procuratore præſente,eo abſente per contradictas expediri poteſt.*

195 *Subrogatus non dicitur quis vigore verborum in ſupplicationibus apponi ſolitorum, videlicet quod literæ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri valeant,antequam literæ ſint expeditæ.*

Quod procedit in ipſo ſubrogato,ſecus in habente ius per ceſſionem ab eo,& nu.196.

197 *Subrogatio propriè non dicitur, in qua Papa in locum demortui collitigantis ſubrogat vnum, qui nunquam fuit in lite.*

198 *Collitigans(quoad effectum ſubrogationis,& excludẽdi prouiſum Apoſtolicũ) dicitur etiam ille,qui ſemel tantum fuit citatus ſuper beneficio, in quo tunc nullum ius habebat,ſed inde ad quatuor annos ius acquiſiuit.*

199 *Subrogatus dicitur,& beneficio ſubrogationis gaudet etiam ille, qui viuente collitigante ius illud impugnauit.*

200 *Subrogatio per ſententiam dari non ſolet.*

201 *Litis pendentiam induci per Admiſſionem tertij ad cauſam quoad effectum attentatorum.*

Quod procedat non ſolum ſi Papa iubeat admitti, verũ etiam ſi iudex eum per ſimplicem comparitionem admiſerit,& nu.204.

Intellige primo, ſi vna cũ admiſſione iudex ad tertij inſtantiam commiſerit citationem,ſecus alias,vt numero 205.

Intellige ſecundo,quando admiſſio ſit lite pendente,ſecus ſi ea penitus extincta,& nu.206.

Intellige tertio,niſi quis petat ſe admitti ad cauſam vigore commiſſionis in qua ſignatura reſpondet. Et conſtito de intereſſe,admittat. &c. & fecerit partem citari ad dicendum contra,& iudex non deuenit ad actum admiſſionis,& ipſe non docuerit de ſuo intereſſe, niſi commiſſio haberet Clauſulam, Quam,& quas,& nume.207.

Intellige quarto,vt adeo inducatur lis per huiuſmodi admiſſionem, vt omnes probationes factæ inter primos collitigantes efficiantur communes dicto tertio admiſſo,& nu.212.

202 *Admiſſio tertij ad cauſam,non minus operatur,quam*

cita-

citatio legitimè executa.

203 Tertius admiſſus in ſecunda inſtantia poteſt petere reuocari attentata commiſſa à iudice per reuocationem ſequeſtri iam commiſſi vigore primæ ſententiæ iux. Clem. 1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. & de partium conſenſu reuocari.

208 Productio ſola mandati, & ſubſtitutio procuratoris non facit litem.

209 * Productio ſola mandati non facit litem.

210 Et quando faciat.

211 * Dans mandatum præſumitur citatus.

213 * Lis an ſit inter tertium, qui venit ad cām vigore cōmiſſionis obtētæ per aliquē ex colitigantib. citato tantum actore, & Reum qui non fuerat citatus.

214 * Et an talis admiſſio faciat litem quoad eum qui per admiſſum non fuit citatus.

215 * Et an talis litigioſitas per huiuſmodi admiſſionē inducta tranſeat etiam paſſiuè in ceſſionarium colitigantis, qui fuerat ab admiſſio citatus.

216 * Admiſſio ad cām pōt etiam tacite per iudicem fieri.

217 * Iudex ſi admittat quē ad cām cū Clauſula, conſtito de intereſſe, ſatis eſt, quod per aliquid productū cōſtet, licet pars non ſit citata ad dicendum contra.

218 * Admiſſio iudicis non docto prius de intereſſe, quando valida dicatur.

219 Lis an inducatur per appellationem extraiudicialem, plures ſunt opiniones, &

Prima affirmatiua, quod inducatur, nu. 220. Quæ opinio reijcitur, nu. 222.

Secunda negatiua, nu. 225.

Tertia, vt in beneficialibus inducatur lis, in cauſis vero profanis non inducatur, nu. 228.

Quarta, vt ſi cauſa ſit commiſſa, & pars citata, lis inducatur, ſecus ſi non adſit commiſſio, & citatio, nu. 229.

Contrarium, n. 230. Prior opinio ampliatur, nu. 233.

Quinta opinio, ut ſi cauſa in appellatione expreſſa ſit probata, vel oblata illius probatio, lis inducatur, ſecus alias, & hanc approbat, nu. 232.

221 Appellatio extraiudicialis intimata habet uim citationis, non tamen eſt propriè citatio cuius vigore quis teneatur comparere, & nu. 223.

224 Appellatio extraiudicialis interpoſita à Capitulo, in quo ſit præſens is contra quem appellatur, non habet vim citationis.

226 Appellatio nihil aliud eſt, quam quadam prouocatio ad cauſam.

227 Diſpoſitio loquens de appellatione à ſententia non comprahendit appellationem extraiudicialem.

231 Attētato nō dātur ſine litis, vel appellationis pēdētia.

233 Litem induci per appellationem extraiudicialem cauſa commiſſa, & parte citata, etiam ſi commiſſio non fuerit vigore ſpecialis reſcripti, ſed ſolum admiſſa per Auditorem Cameræ.

Intellige hoc in his in quibus Auditor Cameræ habet iuriſdictionem, ſecus aliàs, nu. 234.

Intellige 2. ſi talis commiſſio fuerit intimata, nu. 236.

235 Inhibitio ab Auditore Cameræ emanata, vigore appellationis extraiudicialis per eum admiſſa, ſuper beneficio Eccleſiaſtico non attentata, quia in eo Auditor non habet iuriſdictionem.

237 * Appellatio extraiudicialis quando faciat litem, & deuoluat.

238 Appellatio extraiudicialis an faciat litem, nec ne, triplex conſiderari poteſt effectus, & Primus, quoad attentata prout ſupra, Secundus quoad hoc, vt appellatus (non intimata ſibi huiuſmodi appellatione) poſſit litem proſequi, nu. 239. Tertius, vt appellans non dicatur pacificus poſſeſſor in terminis regu. de Annali, numero 240.

241 * Beneficium non dicitur amplius litigioſum ad effectū obtinendæ ſubrogationis appellatione deſerta.

242 * Appellatio quæ pōt eſſe iudicialis, & extraiudicialis, ſi interponitur, vt a iudice, & iudicialiter procedente, reputatur iudicialis, aliàs ſecus.

243 * Appellatio, vt operetur ſuos effectus, debet eſſe legitime intimata.

* Et quando dicatur legitime intimata. ibid.

244 Lis inducitur per capturam perſonæ, & per ſequeſtrationem bonorum ſecundum aliquos.

Contrarium, quoad capturam, nu. 245.

Et etiam quoad ſequeſtrationem bonorum, nu. 246.

247 * Sequeſtrum non eſt iudicium per ſe, ſed præparatoriū alterius iudicij.

248 Litis finē multis modis contingere poſſe, & plures modi remiſſiuè enumerantur, nu. 249.

250 Lis finitur per ſententiam, quæ tranſitum fecit in rem iudicata.

Ampliatur duob. modis, nu. 253. & 254.

Limitatur octo modis, nu. 255. 258. 264. 268. 279. 177. 279 & 280.

251 Vitium litigioſi ceſſat per ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam.

252 * Lis non niſi per ſententiam finitur.

253 Lis extinguitur per ſententiam, à qua non poteſt appellari, & quæ tranſiuit in rem iudicatam, etiam ſi ab ea petitus fuiſſet recurſus.

254 Lis adeo per rem iudicatam extinguitur, vt ſi ſniæ latę ſint in fauorem poſſeſſoris, & iudex abſq; noua commiſſione admittat in cauſa tertium pro ſuo intereſſe, & in illius fauorem proferat ſententiam utique dicta ſententia veniet reuocanda.

255 Lis non extinguitur per rem indicatā, contra q̄ fuit petita reſtitutio in integrum, Contrarium, nu. 256.

256 Vnde ſi ſententia interim exequeretur, exequutio eſſet tanq̄ attentata reuocanda, ſed vide nu. ſeq. 257.

258 Lis non dicitur finita per rem iudicatam, contra q̄ fuit petita, ac obtenta reſtitutio in integrum.

299 Reſtitutus in integrū aduerſus rem iudicatam, pōt infra menſem gaudere beneficio regulæ de ſubrogand.

260 Executio ſententię retardatur per conceſſionem reſtitutionis in integrum, cum Clauſula, Prout de iure, etiā ſi adhuc non fuiſſet obtenta.

Limita niſi fuerit præfixus terminus, ad docendum de cauſa reſtitutionis, & eo durante nihil fuerit doctum, num. 261.

Limita ſecundo niſi in commiſſione eſſet appoſita Clauſula, Parto iudicato, nu. 262.

263 Litis pendentia, & attentata quando dicantur induci per commiſſionem reſtōnis in integrum, remiſſiuè.

264 Lis non finitur per ſententiam abſolutoriam ab obſeruatione iudicij.

Declaratur, ut nu. 266. cum ſeq.

265 Sententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij dicitur eſſe interlocutoria, non diffinitiua.

267 Litem, & litigioſi vitium ceſſare per abſolutoriam ab obſeruatione iudicij ob peremptam inſtantiam.

268 Lis per rem iudicatam non adeo extinguitur, vt poſſeſſor, contra quem adeſt res iudicata, poſſit reſignare in manibus ordinarij, uel Nuncij.

Declara primo procedere, quando ſnīa non fuit debitis modis mandata executioni, ſecus alias, num. 274.

Declara ſecundo, niſi ſtetiſſet per aduerſarium, quo minus ſententia legitime exequeretur, nu. 275.

269 Lis durare dicitur (tā reſpectu actoris, q̄ rei ad effectū, ut ordinarius non poſſit prouidere) donec res iudicata habuerit effectum per ademptionem poſſeſſionis.

370 Lis durat etiam poſt executoriales obtentas ab actore, ſecus ſi a reo poſſeſſore.

271 Litis reliquiæ tales remanēt poſt ſententiā nondū executioni mādatā, quæ impediūt curſū annalis poſſeſſoris.

272 Litē finiri per ſnīam, videlicet executioni demādatū.

273 Beneficium remanere litigioſum adeo quod ordinarius

de eo prouidere nequeat, etiam poſt decretas executoriales vigore rei iudicatæ.

276 Lis non finitur per rem iudicatam, quando fuit appellatum ab executor alib. decretis, & cauſa commiſſa, tam ſuper nullitate, & iniuſtitia executorialium, quã ſententiæ, & proceſſus.

277 Lis non extinguitur per ſniam interlocutoriã, ſed tantum per diffinitiuam, niſi in interlocutoria iudex pronunciaret ſe incompetentem, nu. 278.

279 Lis extinguitur per ſententiam diffinitiuam latam in fauorem rei, ſecus in ſententia lata pro actore.

280 Lis non tollitur per ſniam appellatione ſuſpenſam.

281 Litem finiri per renunciationem, ſeu ceſſionem litis factam, & cauſæ.

Ampliatur quinque modis, vt num. 286. 288. 289. 291. & 292.

Limitatur quinq; modis, n. 293. 294. 296. 297. & 298.

Declaratur quinq; modis, n. 299 300. 301. 302. & 303.

282 Lis pendere non dicitur, quando fuit renunciatum liti, & cauſæ.

283 Res non dicitur amplius litigioſa poſt ceſſionem litis, & cauſæ.

284 Lis extinguitur etiam tranſactione.

285 In tantũ, vt ſine noua citatione in cã procedi, nõ poſſit poſt tranſactionẽ, & probata abſentia procuratoris nõ poſſit procedi per audientiam contradictorum.

286 Lis finitur per renunciationẽ, non ſolum in cauſis profanis verumetiam in beneficialib.

287 Ceſſio facta liti in beneficialib. licet inducat ceſſionem iuris, tamen habet uim pacti de non petendo.

288 Lis per renunciationem litis adeo extinguitur, vt ſnia poſtmodum lata non valeat, etiam ſi renunciatio non ſit facta à domino, ſed à procuratore ſpeciale.

289 Litem extingui per ceſſionem factam, etiam coram notario in abſentia iudicis, etiã ſi non ſit notarius actuarius, vt nu. ſeq.

290 Immo etiam ſi à iudice non fuiſſet admiſſa.

291 * Renunciatio tacita eſſe poteſt ſi litigator facit actũ contrarium pendentiæ litis, quia tunc cenſetur liti in totum renunciare.

292 * Renunciatio tacita fieri intelligi per acceptationem beneficij incompatibilis.

293 Lis non finitur per ceſſionem, cuius vigore non eſt ſecuta poſſeſſio.

294 Item quando in ceſſione non eſſet facta mentio de lite, quia tunc ceſſio eſt nulla.

Ampliatur, etiam ſi lis eſſet inducta ab actore tantum per commiſſionem cauſæ, nu. 295.

296 Lis nõ extinguitur ceſſione conditionali conditione non adimpleta.

297 * Renunciatio beneficij non facta mentione litis, non extinguit litem introductã contra actorem tantũ per citationẽ ab eo obtẽtã, & nõdũ cõtra reũ executam.

298 Renunciatio facta per actorem liti, illam nõ extinguit niſi per reum fuerit acceptata.

299 Lis finitur per renunciationem, quæ fit liti, & cauſæ non autem quæ fit inſtantiæ.

300 Executoriales deneganda non ſunt actori pro expenſis factis ante ceſſionem.

301 Lis non cenſetur extincta per illa verba, nolo alterius litem proſequi.

302 Lis extinguitur ſolummodo quoad cedentem, quando ex pluribus collitigantib. vnus cedit ad fauorem alterius, non autem quoad tertium.

303 * Ceſſio extinguit litem quoad ipſum cedentem.

304 Lis nõ extinguitur per ceſſionẽ factã iuri, & beneficio.

305 Clauſula, appellatione remota, in reſcripto conqueſtus appoſita, non attenditur.

306 * Per ceſſionem quis Dominus eſſe deſinit rei ceſſæ.

307 * In mandato tacita videtur ineſſe conditio, ſ. dummodo res in eodem ſtatu permaneat.

308 * Procurator tacite dicitur reuocatus p cedentẽ liti.

Quod procedit, etiam ſi ceſſio fuiſſet inualida, & non habuiſſet effectum, nu. 309.

310 Lis finitur per mortem vtriuſque litigantis, vel actoris tantum, non autem rei, vt nu. ſeq. 311.

Ampliatur duob. mod. nu. 313. & 314.

Limitatur duob. mod. vt nu. 317. & 318.

Declaratur, vt nu. 320. & 323.

312 Lis quoad effectum attentatorum per mortem ſolius rei non extinguitur.

313 Lis extinguitur etiam morte ciuili.

314 Lis finitur etiam ſi alter collitigans decedat, alter vero renunciet.

315 * In profanis, & iurib. ſecularib. & perſonæ coherentib. æque vt beneficialibus, & lis, & cauſa cum perſona videtur.

316 * Ratio Baldi quare in beneficialib. quæ ſunt perſonalia lis etiam poſt mortem alterius duret.

317 Lis non finitur morte actoris, quando Papa alium in ius, & litem ſubrogaſſet.

318 Item quando reus ſuperſtes vellet proſequi litem.

319 Reus mortuo actore, nõ inciperet eſſe triẽnalis, niſi cõſtaret eũ ceſſiſſe iudicio, vel ſuos procuratores reuocaſſe.

320 Lis in caſu, quo morte extinguitur, finitur morte actoris, quoad Reum, ſecus vero de morte rei quo ad actorem, quia non ſequitur, reo amplius non debetur, ergo actori debetur, vt nu. 321.

322 Innouata ab actore poſt mortem rei tanquam attentata veniunt reuocanda.

323 Lis extinguitur per mortem actoris in prima inſtantia ſecus in ſecũda quando in prima fuiſſet pronunciatum contra reum.

324 Ad lites finiendas de iure canonico, nullum eſſe determinatum tempus.

325 Litem finiri tpe videlicet ſpatio 18. annor. ſecundum aliquos. Intellige ſi concurrant coniectura, quod nihil penitus conſtet de aliquo iure, nu. 326. quia tunc ſtandum eſt deciſionib. antiquis, & nu. 332.

327 Ius mouentis litem ſufficit apparere ex coniecturis.

328 Litem finire per decennium ſi conſtet de non iure.

Etiam ſi decennium nõ eſſet completum, ſed deeſſent nonnulli dies, nu. 329.

330 Litem cenſeri neglectam, ſi per ſpacium 29. annor. nihil fuerit dictum.

331 Litem penitus extinctam, ſi per 37. ann. cauſa non fuerit proſecuta.

333 Litem per ſpatium 22. annor. (quibus à lite ceſſatum fuit) finiri.

Etiam per ſpatium 11. annor. quando non conſtat de bona iure, nu. 334.

335 Lis autem in cauſis fiſcalib. (licet per 30. an. ceſſatum eſſet,) non extinguitur.

336 Litem finiri etiam deſſertione ſecundum aliquos.

Contrarium per nonnullas ratione, nu. 337.

Prima opinio approbatur. Circumſcripto ſtilo, n. 338.

339 Alienatio rei litigioſæ poſt peremptam inſtantiã valet.

340 Litem quandoq; finiri facto, & culpa litigantis.

341 Lis extinguitur voluntate, & autoritate Papæ.

342 Beneficium (ſuper quo erat lis) non dicitur litigioſum ſtante ſubrogatione cum extinctione litis.

343 Litigioſi vitium tolli ſola Papæ autoritate.

344 * Lis dicitur finita per confeſſionem debiti, & præceptũ de ſoluendo factum in confeſſum.

345 * Item per miſſionem in carcerem non ex contumacia ſed vigore ſniæ diffinitiuæ, aut vim diffinitiuæ habẽtis.

346 Actus lite pendente geſti regulariter ſunt attentati, & reuocari debent remedio attentatorum.

347 Regulam induci ex diſpoſitione negatiuè concepta.

348 Attentata exiſtunt, ergo aderat lis, conſequentia tenet.

349 Lite pendente capi non poteſt poſſeſſio rei, de qua litigatur.

tur, aliàs poſſeſſionis adeptio, remedio attentatorum veniret reuocanda.

Ampliatur quinque modis, vt nu. 351. 352. 355. 364. & 365.

Limitatur tredecim modis, nu. 369. 371. 378. 380. 381. 389. 391. 402. 446. 447. 448. 454. & 455.

350 Inſtitutus a Nuncio de beneficio (ſuper quo litigabatur inter duos prætendẽtes ſe habere in eo ius patronatus) ſi cœperit poſſeſſionem, dicetur attentaſſe.

351 Poſſeſſio adepta lite pendente dicitur attentata, ẽt ſi talis adeptio ante litẽ fuiſſet licita, & alias de iure com peteret acquirenti.

352 Item licet poſſeſſio rei litigioſæ eſſet vacans. Contrariũ verius; nu. 354. 381. & ſeq.

353 Adeptionis poſſeſſionis vacantis reuocatio per viam attentatorum multum vtilis, & quare.

355 Acquiſitio poſſeſſionis rei litigioſæ facta propria autoritate pendente appellatione (ſub prætextu quod non licuerit appellare) dicitur attentata.

356 Imò etiam ſi adeptio fieret vigore literarum executorialium.

357 Poſſeſſio vigore executorialiũ capta ad hoc, vt ſit legitima, requirit intimationẽ, ac reproductionẽ earundem executorialiũ, & ſeruationem quatuor terminorum.

358 Executio etiam vigore brachii ſæcularis facta poſt citationem, & inhibitionem vigore commiſſionis emanatam, dicitur attentata.

359 Poſſeſſionis adeptio vigore executorialiũ dr̃ attentata, ſi non ſeruentur quatuor termini ſecundũ ſtilũ Rotæ.

360 Executoriales debent reproduci coram Auditore, non coram ſubexecutore in partibus.

361 Poſſeſſio capta vigore ſententiarum, & rei iudicatæ, ac executorialium (ſi non fuerũt intimatæ iuxta ſtilum) dicitur attentata.

362 Regula prohibens poſſe ſubrogari intruſum, habet locũ in acquirente poſſeſſionem vigore executorialium, non ſeruatis debitis terminis.

363 Supradicta de executorialib. procedere de ſtilo in Curia, ſecus vero extra.

364 Poſſeſſio ẽt momẽtanea rei litigioſæ dicitur attentata.

365 Poſſeſſio rei litigioſæ dicitur attentata, etiã ſi ſit capta vigore regreſſus habentis decretum irritans.

366 Poſſeſſio rei ad quam alius habet regreſſum, cum decreto irritanti non eſt conſiderabilis.

367 Et tamẽ ſi habens regreſſum (eo non iuſtificato) capiat poſſeſſionem talis rei litigioſæ dicitur attentare.

368 Imò canonizato regreſſu per ſuiam, cum decreto mãdati de immittendo in poſſeſſionẽ, ſi appelletur ab huiuſmodi ſula, & mandato, poſſeſſio eius vigore appellatione pendente capta dicitur attentata.

369 Poſſeſſio rei litigioſæ veniens acceſſoriè ad aliquid, qđ ego haberẽ ante litẽ motã, non dicitur attentatu.

370 Attentatorum remedium, non datur ad acceſſoria, eorum, quæ geſta erant ante litem motam.

371 Poſſeſſio rei litigioſæ effecta, vigore monitorij Auditoris Cameræ de non moleſtãdo aliquẽ in ſua poſſeſſione non dicitur attentata licet dicatur ſpoliatiua.

Niſi Monitoriũ fieret per viam inhibitionis, n. 372.

373 Poſſeſſionis beneficij acquiſitio quod prætendebatur litigioſum vigore Monitorij Auditoris Cameræ abſq; commiſſione, non eſt attentata.

374 Auditor Cameræ non habet iuriſdictionem in beneficialib. & infra, nu. 377.

375 Auditor Cameræ non habet cognitionem cauſarum vltra ſummam centum regulariter.

376 Auditoris Cameræ iuriſdictio prorogata non cenſetur ſi citatus vigore Eugenianæ, conſtituiſſet procuratorẽ qui coram eo produxerit mandatum, cum proteſtatione, quod nihil fieret, niſi eo citato.

378 * Auditor Cameræ Apoſtolicæ ẽt in beneficialib. habere dr̃ facultatem inhibendi, & decernendi monitoriũ.

379 Acquiſitio poſſeſſionis rei litigioſæ à tertio facta de manu eius, qui nõ erat in lite, non dicitur attentata, quia talis neq; ẽt intruſus dicitur, ibi. & n. ſeq. 379.

380 Poſſeſſionis adeptio rei litigioſæ ab hærede vniuerſali capiente poſſeſſionem bonorum hæreditariorum facta, non eſt attentata.

381 Item neque attentare dicitur capiens huiuſmodi poſſeſſionem vacantem, & nu. 385. vbi reſpondet ad contraria. Lim. nu. 387.

382 Poſſeſſor collitigans reſignãs beneficium in manib. ordinarij facit poſſeſſionem vacantem, & eã abſq; vitio attentatorum poteſt adipiſci alter collitigans.

383 * Tertius qui nõ eſt in lite, capiens poſſeſſionẽ vacantẽ, ẽt ſi illã capiat lite pendente, non dicitur attentare.

284 Habens titulũ, & proprietatem rei litigioſæ põt ingredi illius poſſeſſionem vacantem, ſecundum aliquos.

386 Attentatorũ reuocationem fundari in præiudicio partis, imò verius non ſolũ partis præiudicio, ſed & multo magis in contemptu iudicis, nu. 388.

387 Capiens poſſeſſionem vacantem rei litigioſæ nõ dicitur attentare, quoad hoc, ut pars poſſit petere eum a poſſeſſione remoueri, ſecus vero quo ad hoc, vt iudex ex officio poſſit eum remouere à poſſeſſione.

389 Poſſeſſionis beneficij litigioſi adeptio facta per eum, qui obtinuit tres conformes, & earum vigore executoriales poſt lapſum 20. annorum non dicitur attentata licet non appareat de intimatione executorialiũ, & de ſeruatione terminorum.

390 Executoriales intimatæ, & omnia ſolenniter acta præſumuntur per ſpatium viginti annorum.

391 Poſſeſſionem beneficij litigioſi acquirens (cuius reſignationem habuit ante litem) non dicitur attentare.

392 Subrogatus gratioſe pendente lite capiens poſſeſſionem, non dicitur attentare, & nu. 393.

Intellige in ſubrogato, qui literas expediuit, ſecus vero alias, num. 402.

Ampliatur quinque modis, vt num. 404. cum duobus num. ſeqq. & nu. 409. & 410.

Sublimitatur octo modis, vt num. 413. 417. 420. 423. 427. 433. 436. & 437.

394 Poſſeſſionem rei litigioſæ continuans non attentat.

395 Subrogatus gratioſè, ingrediens poſſeſſionem beneficij lite pendente, dicitur continuare, non de nouo acquirere poſſeſſionem, tam ciuilem, quam naturalem.

396 Poſſeſſio adepta per eum, qui habet facultatem poſſeſſionem capiendi propria authoritate, non dicitur attentata, licet eam acquiſiuerit lite pendente.

397 Subrogato gratioſè Papa intelligitur dediſſe facultatem propria authoritate poſſeſſionem capiendi.

398 Subrogatus gratioſè dicitur ingredi poſſeſſionem beneficij authoritate Papæ, quæ tollit vitium litigioſi.

399 Princeps eſt ſupra ius, & ſicut ille non attentat, ita nec habens cauſam ab eo.

400 * Subrogatio gratioſa Papæ eſt maximæ efficaciæ.

401 * Titulum tamen non tribuit niſi conditionaliter.

403 Subrogatio non dicitur inducta per Clauſulam, Quod literæ poſſint expediri ĩ forma gratioſæ ſubrogationis.

404 Subrogatus gratioſè capiens poſſeſſionem non dicitur attentare, licet literas expediuiſſet, & illarum vigore poſſeſſionem capiſſet poſt mortem reſignantis, & poſt executoriales intimatas cuidam intruſo.

405 Subrogatio gratioſa excludit attentata, non ſolum reſpectu litis tunc pendentis, ſed etiam ſubſequentis.

406 Item licet (duabus ſubrogationibus cõcurrentibus in fauorem diuerſorum) poſſeſſio rei litigioſæ capta fuerit per ſubrogatum poſteriorem in data.

407 Reſignatio beneficij litigioſi nihil operatur, quo ad hoc, vt ſubrogatus in locum collitigantis ingreſſus poſſeſſionem dicatur attentare, niſi reſignatarius capiſſet actu poſſeſſionem beneficij.

408 Decretum irritans non reſpicit beneficium vacatu-

runt, ſed ſolum vacans.

409 * Amplia etiam ſi poſſeſſio ſit plena, & occupata per intruſum.

410 * Amplia, vt gratioſa ſubrogatio ſuffragetur ſubrogato, etiam ſi litem ſuper titulo beneficij non verificet.

411 * Subrogatio gratioſa Papæ ſubrogat quoad litem, & quoad poſſeſſionem defuncti.

412 * Subrogatus in litem, & ius defuncti licet nulla lis adſit, cenſetur ſubrogatus quoad ius.

413 Subrogatus ab ordinario capiens poſſeſſionem lite pendente dicitur attentare.

414 Subrogatio beneficij litigioſi ab ordinario facta eſt nulla.

415 Immiſſio in poſſeſſionem beneficij litigioſi ſubrogato ab ordinario facta non præiudicat.

416 Subrogatio Papæ in quo differat à ſubrogatione ordinarij.

417 Subrogatus ſubrogatione rigoroſa (ſi ingrediatur poſſeſſionẽ pendente lite) dicitur attentare, & differre in hoc ſubrogationem gratioſã à rigoroſa, & nu. ſeqq.

418 Subrogato rigoroſè non datur poſſeſſio niſi cum cauſa cognitione, & defenſio iure defuncti.

Limit. quando mandatum de ſubrogando, ex aliqua cauſa cognitionem non requireret, nu. 419.

420 Subrogatus capiẽs poſſeſſionẽ pendente lite dicitur attẽtare, quãdo ius prædeceſſor nunq̃ poſſediſſet, aut tpe ſubrogationis deſiiſſet poſſidere. Contrarium ibi.

421 Statutũ traſferens poſſeſſionem defuncti in heredem nõ cõprehendit res quas defunctus tpe mortis nõ poſſidebat.

422 Conſtitutum non traſfert poſſeſſionem rerum, quas conſtituens tempore conſtituti non poſſidebat.

423 Subrogatus, qui cauſam iactationis commiſit (ſi ingrediatur poſſeſſionem) dicitur attentare.

Limit. in eo qui obtinuit breue, nu. 425. ſecundũ aliquos.

425 Habens facultatem ingrediendi poſſeſſionem propria authoritate (ſi cauſa ſit commiſſa) non poteſt vti huiuſmodi facultate.

426 Deciſio Nouati declaratur.

427 Subrogatus capiens poſſeſſionem, non attentat, quando ſubrogatio eſt valida, ſecus ſi inualida.

428 Subrogatio in præiudicium tertij collitigantis dicitur inualida.

429 Subrogatio inualida dicitur, in qua non fuit facta mentio regreſſus alterius.

430 * Subrogatio poſt ſententiam non datur.

431 Obtinens beneficium regulare tanquam ſæculare, etiã ſi habeat in ſupplicatione clauſulam gratioſæ ſubrogationis, cuius vigore caperit poſſeſſionem lite pendente dicitur intruſus.

432 Subrogatio videtur verificanda.

433 Subrogatus gratioſè dicitur attentare, quando poſſeſſionem capit non ſolum lite pendente, ſed etiam poſt inhibitionem contra eum executum.

434 Inhibitionis ea eſt natura, vt faciat multoties attentata, quæ alias de ſui natura non eſſent attentata.

435 Inhibitioni dicitur eſſe implicitum Decretũ irritans.

436 * Inter duos ſubrogatos agitur ordinariè, & non executiuè.

437 Subrogatus gratioſè attentare dicitur capiendo poſſeſſionem pendente lite, ſi literas nullo modo expediuit.

Ampliatur trib. mod. nu. 439. 442. & 445.

438 Clauſula gratioſa ſubrogationis in noua prouiſione obtenta, non excludit attentata, quando ſuper ea literæ non ſunt expeditæ.

439 Poſſeſſio capta a ſubrogato, literis non expeditis non ſolum eſt vitioſa, & attentata, ſed etiam talis ſubrogatus incidit in pœnam extrauagantis Iulij III.

440 Deciſ. Mohedani 292. declaratur non procedere hodie, & nu. ſeq. 441.

442 Subrogatus gratioſè dicitur attentare capiendo poſſeſſionem, quando literas non expediuit, iuxta formam Clauſulæ nouæ prouiſionis.

Lim. niſi talis expediuiſſet poſtea literas ſuper ſubrogatione in forma, Tunc inde valere, nu. 443.

444 Declaratur, vt facultas expediendi literas in forma gratioſæ ſubrogationis ſit perſonalis, nec tranſeat in reſignatarios.

445 Subrogatus dicitur attentare per ingreſſum in poſſeſſionem literis expeditis, ſed ante conſenſum præſtitũ per reſignantem.

446 Poſſeſſio capta vigore mandati de immittendo in poſſeſſionem relaxati in iudicio adipiſcendæ abſque certo contradictore non dicitur attentata.

447 Poſſeſſio capta lite calunioſa pendente nõ eſt attentata.

448 Adeptio poſſeſſionis lite pendente, de manu tertij, non dicitur attentata, & nu. 450.

Intellige de adeptione extraiudiciali, ſecus alias, n. 451 & ſeq. 452. vbi declaratur.

449 Poſſeſſio lite pendente capi poteſt de manu tertij, qui habet ius in re ante litem.

453 Executor (qui vigore Breuis poſſeſſionem cæpit nomine Cameræ reſtituendam Titio, cum literas præſentauerit) non dicitur merè tertius.

454 Poſſeſſio adepta pendente lite, & tacente aduerſario non dicitur attentata.

455 Poſſeſſio capta nomine Cameræ vigore breuis non dicitur attentata, & nu. 467.

Ampliatur quinq; modis, n. 468. 472. 473. 474. & 475.

Sublimitatur decem modis, ut n. 477. 478. 479. 482. 484. 485. 486. 502. 505. & 506.

Declaratur octo modis, vt num. 508. 509. 510. 511. 512. 515. 516. & 517.

456 Beneficij litigioſi reſeruatione attentata ſolent in curia dari ſæpius literæ in forma Breuis, & ſub plumbo cum Clauſula citra vitium ſpolij, & attentatorum.

457 Et tales literæ poſſunt impetrari etiam poſt commiſſionem cauſæ, & inhibitionem.

458 Princeps poteſt tollere vitium attentatorum ex litis pendentia prouenієns.

459 Princeps poteſt tollere rem iudicatam, & ius ex ſententia prouenіens.

460 Princeps ex certa ſcientia poteſt tollere ciuilem ac naturalem poſſeſſionem, & vitium ſpolij.

461 Princeps poteſt tollere remedium cap. reintegranda.

462 Princeps poteſt purgare attentata illa confirmando.

463 * Poſſeſſor per immiſſionem factam à Principe dicitur perdere tam ciuilem, quam naturalem poſſeſſionem.

464 * Princeps dicitur habere amplam facultatem in his, quæ ſunt de iure ciuili poſitiuo.

465 Princeps (quis poſſit præmiſſa facere) tamen in dubio feciſſe nõ præſumitur, & ſic velle aliũ ſpoliare, et ſi appoſuerit clauſulã motus ꝓprij. Nõ obſtante ceſſione alteri facta, & clauſula, A moto inde quolibet detẽtore.

466 Princeps non debet tollere ea, quæ alicui acquiruntur iure ciuili ratione tamen naturali munito.

468 Poſſeſſio capta nõie Cameræ nõ dicitur attentata, licet tunc non adſit Breue, ſed poſtmodum ſuperueniat.

Contrarium, nu. 469.

Defenditur prima opinio, nu. 470.

Intellige tamen, dummodo vltra litem non interuenerit, inhibitio, quia tunc poſſeſſio, etiã nomine Cameræ adepta, diceretur attentata, nu. 471.

472 Clauſula citra vitium ſpolij, & attẽtatorum in literis prædictis appoſita, excuſat ab attentatis, non ſolum ſi ſit appoſita a Principe, verum etiam a priuato de conſenſu ambarum partium.

473 Poſſeſſio capta nomine Cameræ pendente lite, non dicitur attentata, etiam ſi breue videretur conditionale.

474 Item quando clauſula, citra, &c. non eſſet expreſſa in commiſſione, ſed relatiua ad breue.

475 * Poſſeſſor ſi admoueatur a poſſeſſione, non poterit agere Spolio, nec de attentatis, ſi breue habeat Clauſulã,

ſcili-

ſcilicet, Amoto quolibet illicito detentore.

476 * Verbum, illicito, an requirat citationem poſſeſſoris, & cauſa cognitionem.

477 Poßeſſio capta pendente lite nõie Cameræ facit attẽtata, quando forma appoſita in breue nõ fuit ſeruata.

478 Idem quando breue eſſet ſubreptitium.

479 Idem etiam, quando eßet commiſſa cauſa ſuper ſubreptione, & obreptione Breuis.

Ampliatur hoc non ſolum habere locum in parte, ſed etiam in ipſo executore in breui deputato volente poſſeſſionem capere, nu. 480.

Ampliatur ſecundo, etiam in reſtitutione poßeſſionis facienda illi, qui breue obtinuerat, nu. 481.

482 Poſſeſſio capta ab eo (qui breue obtinuerat) nõ per manũ executoris, ſed propria authoritate, dicitur attẽtata.

483 Priuilegio abutens, illiq; contraueniens, cadit ab illius commodo.

484 Poßeſſio capta vigore breuis dicitur attentata, quando is qui breue obtinuerat cauſam iactationis ſuper ſubreptione breuis committat.

485 Habens facultatẽ ꝓpria auctoritate capiẽdi poßeſſionẽ ſi iudicem adeat, nõ amplius vti pṡ facultatem ꝑdicta

486 Subrogatus gratioſe commiſſa per eũ cauſa, non poteſt capere lite pendente poſſeſſionem.

487 Litis pendentia inducitur per citationem, male executam, ſi citatus commiſerit cauſam.

488 Reſcriptum Papæ, quod lite pendente poſſit capi poſſeſſio, veriſimiliter intelligitur de lite pendente tempore breuis, ſeu reſcripti.

489 Poſſeſſio capta vigore literarum habentium vim breuis, prout ſunt literę Nepotum Summorum Pontificum, lite pendente dicitur attentata.

Limitatur, ut nu. 494. & ſeq.

490 Poſſeſſionem ingrediens auctoritate Principis nõ dicitur attentare.

491 Literarũ Nepotũ Papæ vis, & efficacia dependet à tenore facultatum eiſdem Nepotib. conceſſarũ à Sũmo Põtifice, quæ (vt plurimum) ſe extendunt ſolum modo ad concernentia iuſtitiam, non autem gratiam.

492 Poſſeſſionem lite pendente capiendi facultas potius gratiam, quam iuſtitiam reſpicit.

493 * Procurator ad agendum à Domino conſtitutus põt oĩa neceſſaria ad cauſæ expeditionem explicare, non tamen gratioſa, & voluntaria, puta offerre ſe voluntariè ad confitendum, &c. vt ibi.

494 Poſſeſſio lite pendente capta vigore literarum Nepotũ Papæ, ſeu aliàs, vim breuis habentium, in quibus datur facultas ea etiam explicandi quæ gratiam concernunt, non eſt attentata.

495 Dummodo clarè appareat in his literis, quod etiam pẽdente lite poßeſſio capi poſſit.

Secus vero, alias, nu. 496.

497 * Papa per ſuas literas nunquam cenſetur tollere ius ad rem lite pendente, niſi expreſſe hoc dicat.

498 Poßeſſio capta vigore breues dicitur attentata, quando obtinens breue fuit a iudice inhibitus.

Ampliatur etiam ſi inhibitio emanaſſet vigore commiſſionis ſuper iactationibus, ut nu. 500.

Amplĩ, vt talis inhibitio moderãda nõ ſit, vt nu. 501.

499 Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta timenda eſt.

502 Poßeſſio capta pendente lite, & nõ expeditis literis vigore Clauſulæ, ꝙ literæ poſſint expediri in forma gratioſa ſubrogationis, etiam quoad poſſeſſionem citra vtiũ ſpolij, & attentatorũ, &c. dicitur attentata.

Et maximè, ſi ille i cuius locũ talis ſurrogatur tpe obitus non erat in poßeſſione beneficij litigioſi, nu. 504.

503 Clauſula citra vitiũ ſpolij, & attentatorũ, in ſupplicatione, vt ſupra, appoſita, vt ſit coniuncta cũ Clauſula ſubrogationis, nihil operatur, literis non expeditis.

505 Poſſeſſio lite pendente capta à ceſſionario illius, qui obtinuit ſupplicationem, cum clauſula, quod literæ, &c. vt ſupra, dicitur attentata.

506 Poſſeſſio capta lite pendente vigore breuis à ſucceſſore illius, qui breue obtinuit, dicitur attentata.

507 Executor breuis capiens poßeſſionẽ illius vigore (poſt mortem impetrãtis idem breue) nihil Cameræ acquirit, cum ius breuis per mortem obtinentis expiret.

508 Cit. partis non requiritur in exequutione breuis de capiendo poßeſſionem nomine Cameræ.

509 Reſeruationem beneficij non probari ex narratiua breuis, in qua Papa narrat illud, concedere attenta reſeruatione beneficij.

510 Executor breuis, qui cępit poßeſſionem, reſtituendã præſentanti literas expeditas, alteri reſtituere non, poteſt quam ei, cuius intuitu cępit poßeſſionem.

511 Poſſeſſio capta vigore breuis in caſu, quo dicitur attentata, eſt reſtituenda illi, qui attentata paßus eſt.

512 In breue huiuſmodi narrata, ſunt uerificanda, ſed non diligentiſſimè, & ad unguem.

513 Si breue narretur, quod beneficium vacans eßet obtentum & poßeßum a Titio, non eſt neceſſe verificare titulum, ſed ſolum poßeſſionem.

514 Reſeruationẽ beneficij probare ſufficit poſt adeptã poſſeſſionem vigore breuis ad excludenda attentata.

515 Poſſeſſio capta lite pendente vigore breuis non dicitur attentata quando in breui adeſt clauſula, Citra uitium &c. ſecus alias.

516 * Nominatio intruſi non excuſat Capitulum ſi recuſet tradere poßeſſionem virtute breuis.

517 * Et quid ſi breue fundet ſe in reſeruatione.

518 Poſſeſſio pendente lite non poteſt in alium transferri, etiam per viam permutationis.

Limitatur in executore transferẽte vigore breuis, in quo appareat de voluntate Principis, nu. 519.

520 Alienatio rei litigioſæ fieri non ptõ, & facta eſt nulla.

Ampliatur, trib. & decẽ modis, vt n. 524. 525. 527. 529. 531. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. & 546.

Limitatur quatuor, & viginti modis, vt n. 548. 550. 551. 554. 556. 558. 560. 562. 564. 566. 571. 575. 577. 578. 579. 584. 585. 586. 587. 588. 591. 592. 593. 595.

Declaratur quinq. mod. vt n. 618. 619. 620. 621. & 622.

521 Poßeſſio rei litigioſæ non transfertur per clauſulã precarij in contractu alienationis appoſitam.

522 * Alienatio lite pẽdente factæ præſumitur dolo facta.

523 * Alienatio rei litigioſa prohibita, & ibi rationes.

524 Alienatio rei litigioſæ, etiam ad fauorem piæ cauſæ facta, eſt nulla.

525 Donari nõ põt res litigioſa, & donatio facta eſt nulla.

526 * Donatio rei litigioſæ facta ignoranti valet quoad illius æſtimationem, ſecus facta ſcienti.

527 Res litigioſa non poteſt hypothecari, vel pignorari.

528 * Creditor licet poſſit pignus vendere ſi debitor ſit in mora, tamen poſt litem motam non poteſt.

* Baldi opinio reprobata. ibi. nu. eo. in fi.

529 Prohibitionem alienationis rei litigioſæ durare etiam poſt latam abſolutoriam ab obſeruatione iudicij.

Contrarium, nu. 530.

531 Executio etiam contra tertium fieri poteſt ſuper re litigioſa alienata.

532 Imò etiam contra ſuccedentem cauſam à litigante habentem executio fieri poteſt.

533 Fiſcus non poteſt validè alienare rem litigioſum.

534 Executio ſuper re litigioſa alienata contra tertium fieri non poteſt, niſi eo citato.

535 * Sententia lata contra principalem mandatur executioni cõtra citatũ, quatenus ſua intereſſe putauerit.

536 * Emptor rei litigioſæ non excuſatur ex iure ſibi ſuperuenienti.

537 * Declara quæ ſint probanda, vt contra tertium agi poſſit.

538 * Res mobilis in dotem data æſtimata ſi reſtituenda ſit non ipſa res, ſed eſt precium reſtituendum.

539 *Beneficia litigioſa non poſſunt in alium transferri.*

540 * *Septimo amplia, vt nec etiam res ſubrogata in locum rei litigioſæ alienari poſſit.*

541 * *Octauo amplia, vt nec etiam feudum poſſit ſuper re litigioſa conſtitui.*

542 * *Nono, vt res dicatur fieri litigioſa, etiam ſi ſuper ea fuerit petita in integrum reſtitutio.*

543 *Decimo, vt vitiũ litigioſi cedat etiam ſuper re mobili.*

544 * *Vndecimo, vt vitiũ litigioſi contrahi dicatur nõ ſolũ in iudicijs vniuerſalib. ſed etiam in particularibus.*

545 * *Duodecimo, vt tale vitium adeo ſit reale, vt ex eadẽ inſtantia agi poſſit contra nouum poſſeſſorem.*

546 *Decimo tertio, etiam ſi poſſeſſor litigioſę rei illam haberet pro derelicta.*

547 * *Intellige quando talis derelictio facta fuit in fraudẽ ſecus ſi bona fide.*

* *Secundo in re mobili, vt ibi. nu. eo.*

548 *Res litigioſa poteſt dari in dotem.*

Ampliatur idem procedere in reſtituenda dote, & nu. 549.

550 *Litigioſæ res poſſunt dari nomine donationis propter nuptias.*

551 *Transigi poteſt de re litigioſa tam inter collitigantes, quam cum tertio.*

Et ratio eſt, quia per talem translationem, nihil deperit aduerſario, & nu. 552.

553 * *Vitiũ litigioſi licet impediat permutationẽ non tamẽ impedit tranſactionẽ, niſi in fraudẽ facta fuerit.*

554 *Litioſæ res poſſunt diuidi inter hæredes.*

555 *Litigioſæ res poſſunt transferri, cum Vniſiuerſitate.*

556 *Alienatio rei litigioſæ eſt probibita, quando lis eſt iuſta, & non calumnioſa, ſecus alias.*

557 *Idem ſi lis, & proceſſus eſſet nullus.*

558 *Alienatio rei litigioſæ neceſſaria non impeditur, præſertim, quando talis alienatio haberet cauſam de præterito, & nu. 559.*

560 *Alienatio rei litigioſæ fieri poteſt, quando lis fuit mota coram iudice incompetenti.*

Contrarium, nu. 561.

562 *Litigioſa res poteſt alienari, quando liti fuit ceſſum.*

563 *Litigioſi vitiũ purgari põt per inſtantiæ perẽptionem.*

564 *Alienatio rei non impeditur per litis pendentiam, in cauſa criminali.*

565 *Alienatio accuſatione pendente fieri poteſt, quia per litem criminalem res non efficiuntur litigioſæ.*

566 *Alienatio rerum non impeditur per litem ſuper actione perſonali.*

567 *Litis conteſtatio in actione perſonali non facit rem, ſed actionem litigioſam.*

568 *Citatio in actione reali facit rem litigioſam.*

569 *Litigioſam effici rem per actionem perſonalem, qua petitur in effectu dominium rei vtile, vel directum.*

570 * *Res litigioſa poteſt in teſtõ legari, ſecundũ veriorẽ.*

571 *Alienatio rei litigioſæ tam ſemel alienata fieri poteſt, quaſi ſit facta alienabilis.*

Contrarium verius, nu. 573.

572 * *Cauſa de ſui natura inappellabilis, ſi ſemel facta fuerit appellabilis, ſemper durat.*

574 *Attẽtatorũ reuocatio peti põt ĩ quacũq; parte iudicij.*

575 *Alienatio rei litigioſæ tempore perituræ valet.*

576 * *Iudex decretum ſuper rei alienatione tempore perituræ denegare non debet.*

577 *Alienatio rei litigioſę poteſt fieri per ſequeſtratariũ.*

578 *Alienatio rei pẽdẽte lite, mota à falſo ꝓcuratore valet.*

579 *Alienari poteſt res pendente iudicio ſuper poſſeſſione ipſius rei.*

580 *Litigioſa non efficitur res per litem vertentem (non ſuper re) ſed ſuper iure aliquo rei annexo.*

581 *Cedi non põt poſſeſſio, & ius ſuper re competens, lite ſuper tali poſſeſſione, vel iure pendente.*

Limitatur, niſi cedens docuiſſet de bono iure ſuper proprietate, num. 582.

Limitatur 2. vt poſſit acquiri poſſeſſio, a gratioſè ſubrogato, etiam quaod poſſeſſionem, nu. 583.

584 *Alienari poteſt res ante datum libellum iudicio ſuper eadem rei inſtituto.*

585 *Alienatio rei litigioſæ valet, ſi lis inceperit à ſequeſtro, quod non dicitur facere rem litigioſam.*

586 *Alienari res, de qua non litigatur, ſed de opere ſuper ea facto, & fabricato.*

587 *Alienari res poteſt pendente lite ſuper hypotheca ſuper ea exiſtente, quæ non facit litem.*

588 *Alienari poteſt res pendente lite coram arbitris.*

Contrarium, nu. 589.

Defenditur prima opinio, nu. 590.

591 *Reſignatio beneficij non impeditur per pendentiam iudicij ſuper beneficio, uel alia re ad inſtantiam Curialis vigore Eugenianæ introducti.*

592 * *Alienatio de re litigioſa valet, ſi proueniat ex pacto ante litem motam inito.*

593 * *Alienatio facta de re litigioſa valet, ſi facta ſit principis auctoritate.*

* *Principis auctoritas idẽ operari dẽt qđ iudicis. ibid.*

594 * *Princeps tollere poteſt ea quæ ſunt de iure Ciuili.*

* *Attentata purgantur Principis auctoritate. ibi.*

595 *Alienationem rei litigioſæ factam perempta inſtantia valere.*

Ampliatur, nu. 610.

Limitatur duob. mod. vt nu. 614. & ſeq. & firmatur prima opinio, nu. 609.

Dubitatur de hoc nu. 596. & plures recenſentur opiniones, nu. ſeqq.

596 *Litigioſi vitium, an duret perempta inſtantia, plures eſſe, & diuerſas opiniones.*

Prima opinio affirmatiua, quod duret, nu. 597.

Secunda opinio negatiua, quod ſit ſublatum, nu. 598.

Tertia opinio, quod duret quoad effectus reſpicientes perſonas litigantium, nu. 599. ſed vide nu. ſeq. 600.

Quarta opinio, quod duret quoad interrumpendam præſcriptionem, quoad recuperationem poſſeſſionis a qua cecidit, Et quoad annullationem actus, ſed extinctum ſit quoad effectum ipſius alienationis, nu. 601.

Quinta opinio, nu. 602. & ſeqq. & præcipuè, nu. 605. vbi tenetur, qđ quoad alienationẽ non duret uitiũ litigioſi perempta inſtantia, & n. 606. reſpondetur contrarijs.

603 *Attentata quare reuocentur ratio eſt contemptus iudicis, & præiudicium partis.*

604 *Prohibitione lite pendente aliquid innouetur intelligitur, quando aliquid innouatur in præiudiciũ partis.*

607 *Accuſator negligens proſequi accuſationem infra terminum ſtatutum, grauiſſimè punitur.*

608 *Præiudiciũ oriẽs ex ꝓhibitione appellationis, in poſſeſſorio nõ videtur attendi, quia põt reparari in petitorio*

610 *Alienatio rei litigioſæ perempta inſtantia valet, etiam ſi iudex inhibuerit.*

611 *Inhibitio uidetur certis terminis coarctari, & litem ſeu appellationem concomitari.*

612 *Inhibitionis effectus amplius non durat perempta inſtantia.*

613 *Iudex abſoluens ab obſeruatione iudicij, videtur inhibitionem tollere, & ab ea quoque partem abſoluere.*

614 *Alienatio rei litigioſæ per actorem, & poſſeſſorem perempta inſtantia facta non valet.*

615 *Item ſi inſtãtia ſit perempta in 2. inſtantia per deſertionem appellationis, & lapſum fatalium.*

616 *Minus etiam valeret alienatio, quæ facta eſſet, ante peremptam inſtantiam, & eam ſequuta ſit inſtantiæ peremptio.*

617 * *Perempta inſtantia res remanet litigioſa, & alienari non poteſt, niſi cum iudicis decreto.*

618 *Beneficium (ſuper quo litigabatur) efficitur litigioſum, tam ſuper proprietate quam poſſeſſione.*

Litigio-

619 *Litigioſi vitium obſtat ſolum litigantibus, non autem tertio, quin poſſit ſuper re contrahere.*

620 *Poſſeſſor rei litigioſæ poteſt eiuſdem acquirere dominium non autem Publicianam.*

621 *Titulus de litigioſis, & tit. de Alien. iudic. mut. cau. fact. non habent locum in lite iudiciali, & numero ſeqq. 622.*

623 *Prouiſio de beneficio litigioſo expectanti facta ab executore Apoſtolico non valet.*

Limitatur, niſi nullus ex litigantibus ius in beneficio haberet, num. 624.

625 *Nuncius Apoſtolicus habens in facultatibus conferendi beneficium (etiam litigioſum) non poteſt conferre id, ſuper quo lis vertitur in Curia.*

626 *Lite pendente nec patronus Præſentaſſe, nec ordinarius conferre, nec præſentatus capere poſſeſſionem poſſunt.*

Dubitatur de hoc nu. 627.

Concluditur pro prima opinione nu. 628.

629 *Lis quando dicatur pendere ad effectum, vt patronus præſentare nequeat: Et concluditur ſecundum aliquos controuerſiam inter præſentatos non facere litem.*

630 *Alij tenent requiri iudicialem diſcuſſionem, & cauſæ cognitionem.*

631 *Aliqui volunt, petitionem præſentatorum inſtantium pro inſtitutione, productionemque ſuarum præſentationum coram ordinario, nõ facere poſſeſſionem interim ab alio captam eſſe attentatam.*

632 *Nonnulli affirmant requiri litis conteſtationem, ad hoc vt patronus non poſſit præſentare.*

633 *Aliqui dicunt litem introduci per edicti propoſitionem. Contrarium nu. 634.*

635 *Electores quemadmodum (quando lis eſt inter eos ſuper iure eligendi, poſſunt deuenire, ad aliam electionem) ita Patroni litigantes poſſunt ad aliam præſentationem deuenire.*

636 *Patronus, lite pendente ſuper iure patronatus, ſi ab eo præſentatus cedat, vel decedat, alium præſentare non poteſt.*

637 *Beneficium, quod de iure patronatus prætenditur, pendente lite, ſuper dicto iure patronatus, poteſt impetrari, etiam non facta mentione de iure patronatus.*

Lim. 1. quando lis ſuper iure patronatus non eſt principaliter mota, ſed acceſſoriè, vt nu. 638.

Limitatur 2. in patrono, qui ante litem motam eſſet in poſſeſſione præſentandi nu. 640.

639 *Lite pendente ſuper Villa, ſeu Caſtro habente ius patronatus, non impeditur præſentatio vigore dicti iuris patronatus, etiam ſi emptor, & poſſeſſor Caſtri nunquam antea præſentaſſet.*

641 *Præſentatus capiens poſſeſſionem lite pendente vigore inſtitutionis à Nuncio Apoſtolico facta, dicitur attentaſſe, niſi præſentans eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi.*

642 *Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi pendente lite ſuper dicta quaſi poſſeſſione præſentare non poteſt.*

Contrarium num. 643. Et diſtinguuntur plures opiniones.

Prima, quod poſſit hoc caſu præſentare, numero 644.

Secunda, negatiua, quod non poſſit nu. 646.

Tertia, quod licet poſſit præſentare, tamen ſuperior nõ debeat præſentationem admittere, ſed differre ad exitum cauſæ, & nu. 648.

Secundam opinionem negatiuam approbat, & reſpondet contrarijs nu. 650.

645 *Lis mota ſuper poſſeſſione, non impedit alienationẽ proprietatis.*

647 *Poſſeſſio iuris patronatus, ad hoc, vt ſit bona plura requirit, & inter cætera, quod adſit bona fides.*

649 *Lite inter patronos exiſtente, habens inſtituere, prouidet ſaluo iure euincentis.*

651 *Ad probandum ius patronatus inter compatronos, non requiritur immemorabilis, ſed ſufficit præſcriptio quadragenaria.*

652 *Præſentatio, an impediatur per pendentiam litis inter præſentatos, plures diſtinguuntur caſus.*

653 *Primus quando patroni ſunt clerici, & tunc altero præſentato cedente, vel decedente, non poſſunt aliũ præſentare.*

Quia talis præſentatio habet vim electionis, nu. 654.

655 *Secundus caſus, quando patroni ſunt laici, & pariter non poſſunt, poſt quadrimeſtre tempus.*

656 *Tertius caſus, quando patronus laicus vellet infra quadrimeſtre tempus alium præſentare lite pendẽte, & diſtinguuntur tres opiniones.*

Prima affirmatiua, quod poſſit nu. 657.

Tertia diſtinguens, Aut patronus vult præſentare alterum collitigantem ſuperſtitem, & poſſit, Aut tertium, & tunc ſecus nu. 672.

Reprobatur nu. 674.

Secundam opin. negatiuam tenet, nume. 675. vbi ad contraria reſpondet, & hanc ponit pro Regula infra, numero 679. & declarationibus, numero ſeqq.

658 *Patronus infra quatuor menſes poteſt variare, & cumulando alium præſentare, & præſentans dicitur vti iure ſuo.*

659 *Præſentationem non eſſe actum iudicialem.*

660 *Patronus in præſentationibus poteſt variare vſque ad inſtitutionem epiſcopi.*

Intellige niſi ſuperueniat lis, nu. 677.

661 *Præſentationem variatio permiſſa eſt patrono laico infra quatuor menſes, vt poſſit corrigere errorem, ſi quem (primum præſentando) commiſiſſet.*

Intelligi, vt nu. 685.

662 *Patronus etiam appellatione pendente præſentare poteſt.*

Intellige pendente appellatione extraiudicialis ſecus iudiciali, nu. 678.

663 *Appellatio maioris efficaciæ dicitur reſpectu attentatorum, quam lis.*

664 *Appellatio non ſolum inducit pendentiam cauſæ, ſicut lis, ſed etiam ſuſpenſionem, quæ ligat manus iudicis, & partium.*

665 *Appellatione pendente iudex à quo procedere nequit, & procedens facit omnia acta nulla.*

666 *Appellatio non ſolum ſuſpendit, ſed etiam extinguit ſententiam.*

667 *Appellationis interpoſitio facit actum attentatum, qui alias attentatus non diceretur.*

669 *cap. 1. vt lit. pend. li. 6. hẽt locũ ẽt in præſentationib.*

Facul-

670 *Facultas electorum ſicut impeditur litis pendentia ita, & poteſtas patronorum.*

671 *Dubium dici non poteſt id, ſuper quo eſt regula.*

673 *Attentata non dicuntur geſta appellatione pendente, quę tendunt in faciliorem exitum appellationis.*

679 *Patronus lite pẽdẽte regulariter præſentare nõ põt*

Ampliatur 1. etiam in patronis laicis nu. 680.

Ampl. 2 etiam infra quadrimeſtre tempus. 681.

Ampl. 3. vt id non modo procedat, ſi alter collitigans decedat, verum etiam ſi reſignet, nu. 682.

Ampl. 4. etiam in habente ius faciendi deſeruiri alicui Eccleſiæ nu. 683.

Ampl. 5. etiam in patrono, qui præſentauit vnum ante litem, qui non poteſt poſt litem præſentare collitigantem, alias voces patronorum non habentem, num. 684.

Lim. ſuprapoſitam reg. 1 niſi lis penderet non ſuper titulo beneficij, ſed per oppoſitiones factas præſentatis nu. 685.

Lim. 2. niſi vellet præſentare ſuperſtitẽ collitigantem, nu. 688. Contrarium ponitur nu. 689. Defenditur 1. opin. nu. 690.

Limit. 3. quando præſentans eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi, nu. 691.

Lim. 4. quando lis eſset mota per aſſertum procuratorem cum promiſſione de rato, & citatione tacite à domino, dum viueret, ratificata, non tamen in actis reproducta, niſi poſt mortem principalis præſentati, nu. 692.

Lim. 5. niſi contrarium per ſtatutum loci diſponeretur num. 693.

Lim. 6. niſi in loco ſit talis conſuetudo nu. 696.

Lim. 7. niſi talis præſentatio eſſet facta poſt appellationem extraiudicialem, nu. 698.

Lim. 8. in omnibus illis caſibus in quib. non eſt prohibita Ordinario collatio lite pendente, nu 699.

686 *Beneficium non efficitur litigioſum, ſi oriatur cõtrouerſia circa oppoſitiones factas præſentatis.*

687 *Ordinarius quando conferre beneficium prohibeatur.*

694 *Statutum poteſt facere non eſſe attentata quæ aliàs dicerentur attentata.*

695 *Statutũ poteſt tollere appellationem in certis caſib.*

697 *Conſuetudo poteſt facere, vt actus, qui alias de ſui natura eſſet attentatus, non ſit attentatus.*

700 *Lite inter alterum ex patronis, & vnum ex præſentatis pendente, an beneficium dicatur effici litigioſum, ita, vt patroni prohibeantur alium preſentare & plures ſunt opiniones.*

701 *Prima quod poſſint, infra tamen quadrimeſtre tempus.*

702 *Altera eſt opinio negatiua, quod non poſſint. Et hęc ſecunda approbatur, nu. 703. & reſpondet ad contraria.*

704 *Franc. in c. ſi hi, contra quos, nu. 5. ver. ex quibus infertur, vt lite pend. in 6. & Ferr. conſ. 192. nu. 14. in primo declaratur.*

705 *Patroni an præſentare poſſint pendente lite inter ordinarium, ſeu confirmatorem, qui debebat inſtituere ex vna, & patronum, aut ab eo præſentatum, parte ex altera. Et quod ordinarius poſſit prouidere alteri non præſentato de huiuſmodi beneficio. nume. 706.*

Contrarium verius, quod patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi poſſit præſentare, nu. 708.

707 *Ordinarium poſse prouidere de beneficio, quod prætendat indebite per aliquem detineri.*

709 *Innoc. in c. dudum, ſub nu. 4. in verb. diſpenſatum, de elec. declaratur.*

710 *Ordinarius an poſſit lite pendente inſtituere præſentatum remiſſiuè.*

711 *Poſſeſſio capta à præſentato lite pendente regulariter dicitur attentata, nu. 713.*

Etiam ſi talis lata ſententia inſtituatur, & poſſeſſionẽ capiat, nu. 712.

Ampl. 4. modis, vt numero 714. vſque ad 720. excluſiuè.

Lim. 5. modis a nu. 720. vſque ad 728. excluſiuè.

714 *Poſseſſio (vt ſupra) capta, dicitur attentata, non modo ſi capiatur vigore inſtitutionis ab ordinario factæ, verum etiam vigore literarum Apoſtolicarũ ſuper noua prouiſione expeditarum.*

Item ſi capta eſset vigore inſtitutionis factæ à legato de late. lite coram ordinario pendente, nu. 715.

Idem ſi ordinarius immitteret in poſſeſſionem ſuperſtitem, quem in locum defuncti ſubrogauerat, nume. 716.

Item non ſolum pendente lite inter præſentatos, verũ etiam inter patronos, nu. 717.

Et non ſolum pendente lite per eius conteſtationem, ſed etiam per ſolam oppoſitionem præſentato factam, nu. 718.

Contrarium, nu. 719.

720 *Poſſeſſio capta à præſentato lite pendente non dicitur attentata, quando patronus præſentans erat in quaſi poſſeſſione præſentandi.*

Dubitatur de hoc, nu. 721.

Soluitur dubium, nu. 722.

Idem quando lis non eſset conteſtata, ſed ſolum ambo præſentati comparuiſſent coram ordinario, & vterque inſtitui petijſſet, nu. 723.

Item quando præſentatus, & inſtitutus ab ordinario, immitteretur in poſſeſſionem ab eodem ordinario coram quo pendebat lis, nu. 724.

Dubitatur de hoc, nu. 725.

Item quando extaret ſtatutum, quod præſentatus etiam lite pendente in poſſeſſionem immitteretur, nume. 726.

Idem quando extaret ſimilis conſuetudo, numero 727.

728 *Patroni an poſſint præſentare appellatione pendente remiſſiuè.*

CVm non poſſint rectè cognoſci Attentata, quæ fiunt lite pendente, niſi prius cognito quomodo, & quando lis dicatur pendere (antequam ad rem ipſam deueniamus) neceſſariò primo videndum eſt, quando lis dicatur pendere: In quo ſciendum eſt, quod Doctor. variè in hoc diſtinxerunt, quidam enim dixerunt, quod
1 lis † dicitur pendere quinque modis. Videlicet, per libelli oblationem, ſecundo, per appellationem, tertio, per relationem, ſeu conſultationem Cauſæ ſuperiori factam, quarto, per recuſationem Iudicis, quinto, per reſtitutionem in integrum, vt per Petr. Ferrar. in Practic. Papien. in forma reſponſionis Rei, in verbo, exceptionem litis penden.

hæc omnia ad Marant. ind.m lit. n° 64. fo. 26 Alij

Myns. cent. 4. obs. ... 26. fol. 543

2 alij quod † ſeptem modis (ſupradictis duos adden-
tes) Videlicet per impetrationem iudicis, item per cõ
miſſionem Cauſæ, vt per Guid. Pap. & ibi addit. in
verbo, lis pendere, decis. 488. Lis non dicitur. Alij q̃d
3 † de iure Canonico per ſimplicem citationem, de iu
re vero Ciuili regulariter per litis conteſtationem, &
libelli oblationem in actione reali, vt no. idem Guid.
Papa, dec. 337. Pro declaratione, nu. 6.
Verum quia nonnulla ex his, per quæ Doctor. di-
cunt litem pendere, nos pro faciliori intellectu huius
materiæ diſtinctè, & particulariter tractare propoſui
mus (prout eſt de geſtis recuſatione, item relatione,
item appellatione pendente, vt patet ex ſupradictis
Rubricis) & nonnulla, per quæ ad effectum attenta-
torum dicitur lis pendere, per Doct. omittuntur (pro
ut eſt Subrogatio. Admiſſio tertij ad Cauſam, Extra
iudicialis appellatio) idcirco cæteris omiſſis, ad propo
ſitum de quo agimus, ita dici poteſt, quod ſicut in tẽ
4 pore † duo extrema conſiderari poſſunt, videlicet,
principium, & finis, ad no. per gl. in verbo, poſtquam
5 in Clem. 2. vt lite penden. ita † in hoc articulo duplex
cadit inſpectio. Prima, quãdo lis incipiat, & per quos
actus introducatur. Secunda, quando finiatur, & ſic
per quantum tempus duret, hoc enim cognito, clarè
apparere cuique poterit, quæ ſit, & qualis hæc litis pẽ
dentia, & conſequenter, iſta materia geſtorum illo
6 medio tempore attentatorum. Principium † autem
litis, & quando lis dicatur incipere, variè etiam ſolet
à Doctor. & quo ad varios effectus conſiderari. Quã-
doque enim, vt cognoſcamus, an, & quando, per li-
tem inceptam dicatur perpetuata iuriſdictio iudi-
cis, vt in capitu. gratum, & in capitu. licet, & capitu.
ſuper quæſtionum, §. primo, extra, de offic. delega. &
ibi not. Quandoque, quò ad interruptionem præ-
ſcriptionis, vt in l. cum, notiſſimi, §. immo illud, C. de
præſcript. 30. vel 40. ann. & in capitu. illud, & ibi glo.
in verbo interrupta, extra, de præſcript. Quandoque
ad reddendum reſcriptum ſubreptitium, & nullũ, ſi
ſit impetratum poſt litem motam, de qua non ſit fa-
cta mentio, vt in capitu. cæterum, & in capitu. ex par
te, de reſcript. tradit Aegid. Decis. 46. Exceptio. Af-
flic. deciſ. 220. In Cauſa, numero 14. Caſſad. deciſ. 8.
nu. 6. de præbend. Quandoque vero (& hoc ad pro-
poſitum noſtrum) ad effectum attentatorum, videli-
cet, ad cognoſcendum, an aliqui actus tanquam lite
pendente facti) dicantur attentati, necne: ſuper quo
fuit particulariter edita Clem. Cum lite, vt lite pẽd.
Quæ, licet tempore, quo emanauit, viſa fuerit ſatis
clara, & aperta, & ſufficienter tollere difficultates, q
circa hoc oriebantur, nihilominus, quia, procedente
tempore nonnulla contra eius diſpoſitionem ſtylus
(præſertim in Curia Romana) paulatim admiſit, &
præterea ſuper ea multæ ſunt exortæ difficultates
(plenius hanc materiam attingendo, omiſſis alijs ef-
fectibus, ad quos Doct. litis pendentiam, & eius prin
cipium conſiderare diximus, & his ſolum atten-
tatis, quæ ad materiam attentatorum faciunt) ita dici
poteſt, quod licet ſoleat aliàs dici, quod regulariter
7 lis † à conteſtatione incipiat, vt eſt text. in cap. ex par-
te, el 2. de verbo. ſign. & bonus tex. in cap. forus, circa
med. eo. tit. & in §. omnem, & §. ſi vero, in Aut. de li-
tigioſ. Ruin. conſil. 150. Grauiſſimum, num. 20. lib. 5.
& eſt magis commu. opinio, de qua poſt Petr. Cin.
Barto. Ang. & Fulg. ibi teſtatur Alex. in l. eauſas, ſub
num. 2. (contra gloſ. ibi contrarium ſententiam,) C.
8 de tranſact. attento, quod verbum, Lis, † quando pro-
fertur a lege, intelligitur, poſt litem conteſtatam, l. 3.
& ibi no. C. fin. regund. & poſt Barto. in l. amplius nõ
peti, ff. rem rat. hab. tradit Socin. in conſi. 244. Con-
ſiderata, num. 13. lib. 2. nihilominus, quoad effectum
attentatorum. ad hanc mat.ª [illegible]
[illegible] fo. 199
[illegible] lib. xi. c. 81. col. 78

Litis pẽdẽtia, & per quantũ tẽpus illa duret, optime cognoſcit illius initio ac fine cognitis.

9 Principium † litis (& hæc erit prima inſpectio) di-
citur eſſe, & lis initiari, & pendere altero ex infraſcri-
ptis modis, Videlicet, Primò, per libelli oblationem
principi factam, ſecundum quoſdam, vt num. 10. &
& ſeqq. Secundo, per citationem, num. 28. vſque ad
num. 171. excluſiuè. Tertio, per litis conteſtationem,
numero 171. & ſeqq. Quarto, per ſubrogationem gra
tioſam, nu. 178. & ſeqq. vſque ad num. 200. incluſiuè.
Quinto, per admiſſionem Tertij ad Cauſam nu. 201.
& ſeqq. Sexto, per extraiudicialem appellationẽ, nu.
219. vſque ad nu. 244. excluſiuè. De quorum ſingulo
rum veritate videndum eſt.

Prima inſpectio qñ lis dicatur incipere.

Quoad primum, de Libelli oblatione principi fa-
10 cta, quod per eam lis † dicatur pendere quoad effe-
ctum attentatorum, videtur tex. in l. 1. C. quando li-
bell. princ. oblat. nam ſi lite conteſtata abſque dubio
inducitur litis pendentia (vt infra dicetur) ſequitur,
quod idem ſit etiam per talem libelli oblationem,
cum illa vim habeat conteſtationis, d. l. 1. & videtur
etiam text. in Auth. Litigioſa, C. de litigioſ. & in cor-
pore vnde ſumitur, in Auth. de litigioſ. in princ. & §.
ſi vero, ibi, vel precibus principi oblatis; hanc vide-
tur tenere gloſ. in c. relatum, in ver. conteſtata, ad fin.
de offic. delegat. dum dicit, quod ſicut per libellum
Principi oblatum res ſit litigioſa, eodem modo per-
petuatur iuriſdictio iudicis; Idem videntur ſimplici-
ter tenuiſſe Petr. Ferr. in ſua Practica Papien. in for-
ma reſponſionis Rei, in verbo, exceptione litis pen-
dentiæ. Et poſt eum Guid. Papæ, dicta deciſ. 337. in
fine, & deciſ. 488. in addit. & magis ſpecificè Firman.
in ſuo Repert. in verbo, Lis pendet, verſ. 1. Contra-
11 rium † tamen videtur verius, vt probatur expreſſè in
Clemẽ. 2. vt lite pend. ibi, Litem quoad hoc pendere
cenſemus, poſtquam à competẽti iudice citatio ema
nauit, &c. quæ dum requirit citationem interuenire
videtur tacitẽ excludere libelli oblationem; cum in-
cluſio vnius, ſit excluſio alterius, l. cum prætor, ff. de
iudi. cum ſimil. & hoc tenet gloſ. in dicta Clement.
in fine, ibi, ſaltem poſt citationem & Cardi. ibidem,
in 3. oppoſit. & videntur tenere hi, qui (diſtinguentes
inter ius Canonicum, & Ciuile,) dicunt de iure Ca-
nonico requiri citationem, vt Guid. Papę, dicta dec.
337. numero 5. Quod etiam hac ratione comproba-
12 ri poteſt: nam attentata † dicuntur eſſe illa, quæ fiũt
in contemptum iudicis, qui lædi dicitur, vt not. in ca.
1. vt lite pend. in 6. & Rot. deciſ. 26. aliàs 307. Nota
quod, de appell. in antiqu. qui contemptus oblatis ſo-
lum principi precibus, in eo, qui nullam illarum ha-
bet notitiam, non videtur poſſe conſiderari, argu. no.
in c. ſi duobus, extra, de appel. merito, ſi quid ignoran
ter agat, videtur à pœna attentatorum excuſandus;
Quod & alia ratione, & exemplo ſuadetur: nam aliàs
videmus, quod vbi requiritur Citatio, (prout eſt hic,
13 dicta Clemen. 2.) oblatio facta princip. † non dedu-
cit rem in eum ſtatum, vt quis propterea dicatur in-
cidere in pœnam, vt patet in l. libertus, la ſecunda,
14 ff. de in ius voc. † vbi oblatis Principi per libertum
precibus (ſi vlterius non citauit patronum) non dicit'
incidere in pœnam quinquaginta aureorum, de qua
in l. pen. & l. fin. eod. tit. vt tradunt Bar. Iaſ. & alij Do
ctores ibi, & in l. 1. C. quando libel. Principi oblat. idẽ
que per dictam l. libertus, & alia per eum allegata te-
net etiam Socin. in conſil. 41. Antequam, numero
15. lib. 1. remittens ſe ad latius per eum dicta, in cap.
propoſuiſti, q. 1. in 4. membro ſecundi articuli prin-
cipalis, extra, de foro comper. Ita etiam in terminis
noſtris poteſt dici, quod per ſolam oblationem hu-
iuſmodi, non debeat quis dici attentaſſe, & ſic inci-
diſſe in pœnam: Multæ enim ſunt pœnæ contra
attentantes, de quibus infra, in 3. parte capi. 31. de pę-
nis attent. per totum: Quinimò, fortius dici poteſt,
quod

Per libelli oblationẽ an lis introducatur.

15 quod ſi quis† offerat (nedum Principi) ſed ipſi iudici
libellum, in quo petat ſe immitti in poſſeſſionem cer
tarum rerum (ſi non appareat certus contradictor)
tunc tale iudicium ſuper iſto mandato de immitten
do, in poſſeſſionẽ decernendo, vel non decernendo;
non dicitur facere litem, nec attentata, vt fuit aliàs di
ctum per Dominos in vna Roma. ſpolij domus, pro
Sereniſſ. Hetruriæ Duce, coram Domino meo Ora
dino, ſub die 17. Aprilis. 1559. & hanc partem quod
(quoad reuocationem attentatorum) per ſolam com
16 miſſionem cauſæ, † non dicatur lis pendere, tenet
Felin. in capit. cauſam, quæ, numero decimooctauo,
17 ext. de teſtib. licet† quoad effectum reddendi Reſcri
ptũ, nullum, ibi dubitaſſe videatur; Et ad contraria fa
cilè reſpondetur, ſiquidem, l. 1. C. quando libel. Prin.
18 oblat. dum dicit vim habere conteſtationis, † intelli
gitur quoad perpetuationem actionis, vt per gloſſ. &
Doctor. ibi, & ita etiam loquitur Gloſ. in dicto capit.
relatum, tex. autem in Authen. Litigioſa, & in corpo
re vnde ſumitur, retorquetur (ponderando illud, qđ
ſubditur ibi) & iudici intimatis; & per eum futuro
Reo cognitis: per hęc enim verba patet, quod res li-
tigioſa non efficitur per libelli oblationem tantum;
ſed requiritur etiã, quod Reo (mediante citatione) ſint
preces cognitæ. Doctor. autem, qui ſimpliciter id di
cunt, per libelli oblationem litem pendere, aut faten
19 dum eſt, non rectè eos ſenſiſſe, aut ſunt † intelligen
di de precibus principi oblatis in ſecunda inſtantia,
de quibus in Authen. Quæ ſupplicatio, C. de prec.
Imp. offer. quamuis hoc caſu in rei veritate, non tan
tum dicitur lis pendere ex vi dicti libelli Principi ob-
lati, quam vigore tum appellationis interpoſitæ, tum
20 litis in prima inſtantia intentatæ: nam † licet mute-
tetur inſtantia, lis tamen eadem eſſe dicitur, ad not.
in l. poſtquam liti, vbi Alex. & alij, C. de pact. & pro-
21 pterea videmus, quod ſi quis † committat cauſam
ſuper beneficio, & deinde beneficium reſignet, & re-
ſignatarius poſſideat per triennium, dicitur eſſe paci
ficus poſſeſſor, & poſſe vti allegatione Lapi, vt non
teneatur iuſtificare titulum ſui authoris, ea ratione;
22 quia † ad Reſignatarium non tranſiuit poſſeſſio li-
tigioſa, vt fuit reſolutum in vna Salamantina por-
tionis, de menſe Nouembris, 1544. coram Fabio, vt
eſt in Recollect. Mohed. deciſ. 42. in vna Salamian-
tina, ſub Rubr. de allegat. Lap. & vt lite penden. Et ſi
23 militer, quod † per ſolam Commiſſionem impetra-
tam ab aſſerto procuratore, non inducantur attenta
ta, dixerunt Domini (poſt deciſ. Creſcent. 77.) in vna
Gerunden. Prioratus, coram D. de Rubeis, 2. De-
cemb. 1560. Hanc tamen concluſionem, quod per
libelli oblationem non dicatur lis pendere, (præſer-
tim quoad Reum, nam quoad actorem videtur mi-
nus dubium per ea quę dicemus infra, ſub nume. 43.
Quando dicatur lis pendere per citationẽ, Ampliat.
1. poſt Pariſ. in conſ. 74. Gratia, nu. 16. lib. 4.) Limita
notabiliter, &

24 Primò in caſu conſiderato † aliàs in Rota, in vna
coram Guidobono, quando ſcilicet actor ſolum cõ-
miſit cauſam, & nil aliud fecit, & deinde Reus, vt il-
lam auocaret, obtinuit alteri committi, cuius vltimæ
Commiſſionis vigore (citato aſſerto procuratore, de
cuius mandato non conſtabat) Reus obtinuit cita-
tionem cum inhibitione, & procurauit exequi con-
tra actorem in partibus, qui dabat de litis pendentia
coram primo iudice: nam ex quo Reus (abſque eo
quod ad inſtantiam actoris fuiſſet citatus) erat cer-
tus de commiſſione actoris, eſſet inducta per dictam
commiſſionem, ea ratione, quia reus iam certus erat
vt eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 191. Lis in-
ducta fuit iudicata; ſub Rubr. de lite, & eſt etiam de-
ciſ. eiuſdem Guidob. 3.

25 Secundo, vt non procedat† in cauſa nullitatis, quo
niam illa dicitur pendere à tempore commiſſionis,
non à tempore citationis, vt fuit dictum in vna Vbi-
bonen. Beneficij, de turribus, coram Achill. & eſt de-
ciſ. in Recollec. eiuſdem 289. incipien. In eadem, ſub
Rubr. de reſti. in integr. vbi ea ratio aſſignatur: quia
licet Commiſſio non incipiat cauſam, tamen eſt pre
paratorium ad cauſam, & principium impedimen-
ti: quæ ratio ſatis videtur concludens in caſu de quo
ibi, in quo tractabatur, à quo tempore diceretur im-
peditus petere reſtitutionem in integrum, is, qui pen
dente cauſa nullitatis per aduerſarium commiſſa,
non poterat interim ſuper reſtitutione audiri, & vt
colligitur ibidem ex deciſ. præcedenti: non tamẽ ex
ea videtur eſſe generaliter inferendum ad materiam
attentatorum, in qua tractatur de faciendo aliquem
incidere in pœnam, vt proximè dictum eſt.

26 Tertio intellige non † procedat, quo ad effectum
reddendi priuilegium nullum, (tanquam lite pendẽ-
te in præiudicium alterius impetratum) quia quoad
hunc effectum, dicitur cauſa pendere, ſtatim atque
ſunt dati iudices, vt per Felin. in capit. cauſam, q̃, el
ſecundo, num. 10. de teſtib. & poſt alios tradit Aug.
Bero. in conſ. 146. In cauſa, num. 21. lib. 3. Et præmiſ
ſa ſunt neceſſario declaranda, vt quib. caſib. dictum
eſt, quod per impetrationem cõmiſſionis dicatur lis
27 pendere, intelligatur † dummodo impetrans ſit illa
vſus, aliàs non cenſeretur inducta litis pendentia; vt
fuit reſolutum in vna Gneſnen. Cancellariæ, coram
Acorambono, 18. Ianuarij, 1556.

Quoad ſecundum de Citatione clarum videtur,
28 quod † per citationem (quoad attentata) inducatur
litis pendentia, dummodo concurrant qualitates,
quæ in ea requiruntur per Clem. 2. vt lite pend. quæ
ſunt ſex, vt eleganter not. Card. in dicta Clemẽ. 2. in
4. notab. & refert, & ſequitur nouiſſimè Mintinger.
Sing. Obſer. Cent. 4. deciſ. 26. non ſemel: videlicet,
29 † & Prima, quod citatio emanauerit: Secunda, à cõ-
petenti iudice: Tertia, quod ad citati notitiam per-
uenerit, vel per eum ſteterit: Quarta, quod quis ex
ea potuerit plene inſtrui ſuper quo citatur: Quinta,
quod citatio ſit apta: Sexta, quod nuncius ſufficien-
ter retulerit, & tradit etiam Imola in Rubr. & c. 1. ex
tra, vt lite pend. in tertio notab. vbi vult, quod quoad
illum tit. Citatio ſecundum formam dictæ Clem. fa
cta inducat litis pendentiam; Sed vt iſta materia la-
tius ac clarius pateat, eſt conſtituenda

Per citationem qñ & quib. caſibus litis pẽdentia inducatur.

30 Regula, quod citatio† facit litem, quo ad hoc, quod
nihil poſſit innouari: probatur Regula in d. Clem.
2. & in c. cum M. Ferrarienſis, de conſtit. & in c. Ec-
cleſia ſanctæ Mariæ, vt lite penden. & in ca. ad diſſol-
uendum, de deſponſat. impub. quæ iura ad id allega.
31 Gloſ. in dicta Clemẽ. 2. & hodie † ſtatim tranſmiſſa
citatione, vitium litigioſi contrahi, tradit poſt alios
Port. Imol. in conſ. 171. Cum in prædij, nu. 16. lib. 4.
Idem tenet Bero. conſ. 54. Concludendum, num. 1.
lib. 3. Soc. conſ. 38. nu. 8. lib. 1. & poſt eum Proſper
Paſeth, conſ. 66. num. 3. Nec immerito, cum Citatio
32 † dicatur fundamentum ordinis iudiciarij, ſecun-
33 dum Specul. in titu. de citat. in princ. † Et omnium
actionum inſtituendarum principium ab ea parte
edicti proficiſcatur, qua Prętor edicit de in ius vocã-
do, vt in §. omnium, Inſtit. de pœn. temere litigioſ. &
no. Bar. & alij in Rubri. ff. de in ius vocan. Nam &
34 aliàs ſolet dici, quod regulariter † citatio facit rem
deſinere eſſe integram, Mil. in verbo. Citatio facit rẽ;
Lanfranc. deciſ. 60. Per ſolam: Et pro iſta Reg. eſt de
ciſ. Rotę 9. alias 279. Clementina, vt lite penden. in
nou. vbi hoc declarat, vt mox dicemus; Et poſt Rot.
Mil. in verbo, litis pendentia, fol. 212. & Lanfranc.
deciſ. [illegible] deciſ. 220. In cauſa,
[illegible]

Regula, q citatio facit litẽ ad effectũ attentatorũ, q ampliat nouẽ modis limitat duodecim

nu.13.Alex.conſ.130.In cauſa Strazarolorum, nu.
15.lib.4.& Petr.de Anchar.in conſi. 13.Viſo proceſ
ſu,quem refert & ſequitur Felin.in ca.cæterum, ſub
num.2.verſ.obſtat ſecundo, extra, de Reſcript.

Ampliatur regula nonnullis modis,&

Primò,(& hoc reſpectu Actoris aliquid attentan-
35 tis:nam alias reſpectu † Rei(quoad hanc materiam
attentatorum)requiritur,quod Citatio ſit exequuta,
vt poſt Aegid.deciſ.389.Concluſio,tradit Felin.in c.
2.ſub nu.2. verſ.ſoluto reſtringi poteſt, de Reſcript.
& Pariſ.conſ.81.Origo,nu.13.lib.4.* & eſt Diuerſ.
deciſ.1.per tot. præſertim num.5. lib.2.] Amplia, vt
36 procedat † etiam ſi citatio nondum fuiſſet executa
contra Reum , ſed tantum ad inſtantiam Actoris à
Iudice decreta, Rota,deciſ.6. aliàs,75. Quod dicitur
vt lite pend. in nou. & deciſ. 17. aliàs 402. Si actor
præſens in Curia, circa med. de dolo, & contum. in
nou. & deciſ.4. aliàs 426. Nota vtrum poſtquam A-
ctor,vt lite pend.in antiq. & inter deciſ. Biſignet.30.
Vtrum,& per dictam deciſ.6.aliàs 75. Mil.in verbo,
Litis pendentia, verſ.a. fol.212. Aegid.deciſ.380. Si
faciens,& iterum in ſimili deciſ.273. Defectus,& de-
ciſ.545.Si pendente,in vltimis verbis. Staphil.in tra-
cta.de liter.grat.& iuſt.in 2.parte fol.144.verſ.tertio,
quia dictus Actor , &c. quos allegant Moderni in
praxi Ro.Cur.lib.8.c.4.tit. vt lite pend. & de attent.
ſub nu.23.verſ.& cum ſupra diximus;& idem te-
net per multa Caſſad.deciſ.6.incip. Voluerunt Do-
mini,ſuper Regul.Cancell. per totam Afflict. deciſ.
220.In cauſa,num.13.Felin.in c.ſuper litteris,nu.13.
de Reſcript. Roman.conſ.330. Circa primum,nu.2.
verſ.illud autem,Pariſ.conſ.45.Rnit,nu.31. & ſeq.
lib.4.*Guidob.deciſ.154.Put.deciſ.362.incip.in cau
37 ſa, lib.3. vbi num. 1. remiſſiuè ponit † tres effectus
38 dictę citationis,] & ideo ſi fuit Citatio decreta,& e-
xecuta per edictum , vigore Clauſulæ , Conſtito de
non tuto acceſſu , (licet ex eo, quod non fuerat ple-
nè probatus non tutus acceſſus,decretum Iudicis,vi
deatur non ſubſiſtere)tamen reſpectu actoris vigo-
re dictæ citationis dicitur lis introducta,& pendere,
vt fuit dictum per Dominos in vna Taurinen. Præ-
poſituræ,coram Caputaquen.12.Aprilis 1554.& eſt
in Recollect.eiuſdem,parte ſecunda,deciſ.39. incip.
39 Citatio; Et quod Actor † per tale decretum, quoad
ſe , faciat Beneficium litigioſum , nec dicatur effici
triennalis poſſeſſor, fuit deciſum in vna Valentina
de Pego,vt eſt deciſ.in Recollect.Mohed.16.in vna
Valentina,ſub Rubrica de Reg. de triennali, vbi il-
lud addit,hoc procedere ſecundum ſtilum Rotæ,ſe-
40 cùs aũt de iuris rigore,& ſi Actor cedat † beneficiũ
ſic (vt præfertur) litigioſum , non facta mentione li-
tis,Ceſſio dicitur nulla, & inualida, ita in vna Britto-
ricen. de Vrano, fuit tentum, vt eſt deciſ. in Recol-
lect.Guibobon. 154. Voluerunt, ſub Rubrica de li-
41 tigioſ. quod † etiam in materia de annali poſſeſſore
tenendum eſſe tradit Mandoſius, ſuper Reg. de an-
nali , quæſt. 37. per totam: & ratio huiuſmodi Am-
pliationis eſt(vt dicunt Domini vbi ſuprà, & omnes
poſt eos) quia cum Actor per commiſſionem ab eo
impetratam , & citationem decretã quoad ſe ſit cer-
tus de lite,amplius certiorari non debet, ad l.1.ff.de
action.empt.cum ſimil.& quod propterea dicta Cle
ment.2.fortius,procedit in Actore, quã in Reo; pro
qua facit , quod ſupra proximè diximus nu.24. poſt
Acbill.de Graſſ.deciſ.191.Lis inducta,ſub Rubrica
de lit.Quibus adde nouiſsimè Menoch.de arbi.Iud.
libro ſecundo, Centuria tertia, Caſu 202.nu.8. poſt
Rom.dicto conſ.330.Circa primum,col.ſecunda,&
Felin. in dicto cap. ſuper litteris , num,13. & in cap.
cæterum,num. 2.de Reſcript.& Dec.in cap.vt debi-
tus,num.14.de appell.*Quæ ea etiam rationę com-
42 probari poſſunt,quia † dicitur eſſe maior contuma-
cia Actoris , quàm Rei , de quo aliquid per Andr.
Gail.Pract.Obſeru.lib.1.Obſeruat.59.num.6.] Su-
43 pradicta autem ampliatio † poteſt adhuc notabili-
ter ampliari,& vtiliter,vt non ſolum procedat, quã-
do citatio fuit per ipſummet Actorem , & principa-
lem obtenta, (prout hactenus locuti ſumus) verum
etiam, ſi fuerit obtenta per aſſertum procuratorem
cum cautione de rato,& deinde per principalem ra
tificata(etiam tacitè)tam ſtãte ratificatione,(ſi quid
ipſe principalis ante citationis executionem feciſſet)
vtique cenſeretur attentaſſe : quia talis ratificatio re-
trotrahitur ad diem impetratæ Commiſsionis,& de
cretæ Citationis,vt fuit dictum in vna Abulen.Iuriſ
dictionis,coram Seraſino,ſecũda Maij,1567. in qua
(cum procurator aſſertus Epiſcopi Abulen.de men
ſe Martij 1550.commiſiſſet cauſam in Rota,contra
Archipresbiterum Abulen. & eodem die procura-
tor obtinuiſſet citationem cum inhibitione ad par-
tes , quæ non fuit ad inſtantiam Epiſcopi executa ,
niſi de anno 1551.cum interim de menſe Nouemb.
1550.Epiſcopus Vicarium quendam deputaſſet, &
dubitaretur,an talis deputatio eſſet attẽta,)licèt mul
ta allegarentur ad excludenda attentata , & præſer-
tim quod ratificatio Epiſcopi non debebat retrotra-
hi ad effectum tollendi dictam deputationem Vica-
rij,qui erat actus iam conſumatus,per doctr.Bar.in
l.1 indebitum,§.ſi procurator,ff.de rem rat. hab. & ad
faciendum ratificantem incidere in debitum(prout
eſt attentare, Aegid.deciſ.18.Oneratio) Domini ta-
men cauſa maturè diſcuſſa,tenuerunt talem Vicarij
deputationem eſſe attentatam,per Regulam cap.ra-
tihabitionem,de reg. iur. in 6. & quia ratificatio re-
trotrahitur ad principium actus (etiam in delictis)
præterquam in excommunicatione,cap. ſi quis, de
ſent.excom. Dec.late,in l.ſemper qui non prohibet ,
num.8.de reg.ius.& ad doctrinam Bart. ex aduerſo
allegatam,reſpondebant, eam procedere in actu per
fecto, qui ſit reuocabilis, vel quãdo per eum ſuit ius
tertio acquiſitum.Quinimmo,quidam videntur vo
luiſſe,quod quoad actorem per ſolam commiſsionẽ
ab eo impetratam,cauſa dicatur pendere,vt per Pa-
riſ.conſ.74. Gratia,num.16.lib.4.

*Hanc tamen Ampliationem declara

44 Primò, vno † notabili modo,qui colligitur ex de-
ciſ. Put.6. Licet , ſub Rubr. lite penden. vbi vult,
quod licèt,per commiſſionem , & citationis decretũ
(quoad actorem) lis dicatur pendere,vt hic:tamen ſi
ſit impetrata commiſſio contra Petrum de Nigris
omneſque alios intruſos & intrudendos,& nunquã
fuerit actum contra dictum Petrum,ſed contra Va
lerium verè intruſum(ſi proceſſu temporis Valerius
ad propoſitum ſuum vellet dare de litis pendentia
inter Actorem, & dictum Petrum) fuit dubitatum,
an poſſet,& fuit ibi reſolutum in vna Ceſarauguſta
na dellos ſanctos,quod per talem commiſſionem,&
decretum citationis inter Petrum, & dictum Acto-
rem,non erat inducta litis pendẽtia, ea ratione,quia
intentio Actoris fuit agere contra intruſos,& Petrũ
de Nigris,nominauit quodammodo ſolum demon
ſtrationis cauſa,putans eum intruſum: vnde iſta fal-
ſa demonſtratio ſibi non debet nocere ; quod etiam
fuit reſolutum in alia coram Peregr. vt eſt in Recoll.
eiuſdem,deciſ.89. aliàs 12.incip. Licèt ex ſola : & ſic
ad propoſitum noſtrum datur,in caſus,in quo etiam
quoad Actorem per decretum citationis non indu-
citur litis pendentia .

45 Secundò, & notabiliter poſſet † forſan declarari ,
ſeu limitari hæc prima Ampliatio , vt procedat, niſi
Actorem,qui citationem,vt præfertur, obtinuit,an-
te illius executionem pœnituiſſet, & illi renunciaſ-

ſet:cum

Digitized by Google

46 ſet: cum enim poſſit † ante illius executionem deſi
ſtere, & pęnitere, vt eſt deciſ. Rot. 17. alias, 402. Si A-
ctor, de dolo & contum. in nou. * & Aegid. Deciſ.
456. in fine.] & per illam, & alias ibi alleg. latius tra-
dit nouiſſimè Achil. de Graſſ. in deciſ. 66. Commiſſa
cauſa, ſub titu. de commiſſ. & per Mandoſ. ſuper Re
gul. de annal. quæſt. 66. nu. 6. (ſi de tali pęnitentia cõ-
ſtaret) Videtur poſſe concludi ex intentione dictæ de
ciſ. 17. circa fin. quod effectus illius decreti citationis
euaneſcat, & conſequenter ceſſet viſum attentati,
quod poſſet eſſe maximæ vtilitatis: Pone enim, quod
Actor præſuppoſita tali pęnitentia Reum ſpoliaſſet,
vtique contra eum non ageretur via attentatorum
ad poſſeſſionem recuperandam, ſed via ordinaria
ſpolij, quæ (vt notum eſt) non eſt ita fauorabilis, vt.
via attentatorum, & pro hac limitatione non parum
facit, quod aliàs in ſimili dixerunt Domini in vna
Queſnen. Cancellariæ coram Acorambono, 15. Ia-
nuarij, 1556. in qua dubitabatur, vtrum per commiſ
ſionem impetratam, & præſentatam ad inſtantiam
Alberti, diceretur à die dictæ præſentationis fuiſſe li-
tem, & quia Albertus non fuerat vſus dicta commiſ
ſione fuit reſolutum, quod non fuerat lis: vnde ſi-
47 cut † non vſus Commiſſionis facit non eſſe litem, vt
ibi, ita non vſus citationis in caſu noſtro debet idem
operari; Quam limitationem (licet ab initio dubitan-
ter propoſuiſſem) hodie tamen firmiter tenendam eſ
ſe admoneo, cum poſtmodum ita fuiſſe per Domi-
nos reſolutum repererim in proprijs terminis noſtris
ad excludenda attentata, in vna Gebenn. parrochia-
lis de Sarrauallis, coram Anton. Auguſtino, vigeſi-
monono Aprilis, 1553. in qua, (cum quidam com-
miſiſſet cauſam iactationum, & fuiſſet per eum ob-
tenta citatio, & (quod eſt magis) etiam citatus qui-
dam, qui re vera non erat procurator aduerſarij, &
poſtmodum illi Commiſſioni renunciaſſet, & inde
ad aliquod tempus poſſeſſionem beneficij accepiſſet.
& prætenderetur, quod huiuſmodi poſſeſſio eſſet at-
tentata, & dubitaretur ibi, an ille dictæ Commiſ-
ſioni renunciauerit, & ſimul an potuerit renuncia-
re) domini reſoluerunt, quod potuit renunciare,
quia pars non fuerat legitimè citata, præſuppoſitâ
48 enim legitima † citatione, Commiſſio fuiſſet facta
communis. Aret. conſ. 33. Conſultatio, & conſ. 148.
colum. fina. verſ. pro his optime facit. Iaſ. in l. 3. colũ.
2. verſ. tertio nota, ff. quod quiſque iur. Felin. in Ru-
bric. de Reſcrip. colum. 1. ver. tertio niſi: & propterea
non eſſet locus renunciationi, vt ibi per Fel. * & me-
lius quod ad excuſandum actum à vitio attentato-
49 rum pars † quæ obtinuit Commiſſionem, & illius
vigore citationem, poſſit illius executioni renuncia-
re, eſt deciſ. Put. 240. incip. In vna Bonon. in fine, lib.
ſecundo. De pęnitentia autem Actoris ita cauſam
committentis, & decretum citatioonis obtinentis, nõ
diceretur conſtare, ſi ipſe beneficium, & rem ſuper
qua commiſſionem impetrauerat, ceſſerit, quia licet
per talem ceſſionem videatur declarare animũ ſuũ,
quod ipſe non vult litigare, non per hoc dicitur lis ex
tincta, quo minus illi nominati in Commiſſione,
contra quos eam obtinuit poſſent ad iudicium veni-
re, illudque validè quò ad expenſas ſaltem ſuſtinere,
vt eſt dec. Put. 362. inci. In cauſa, ſub nu. 3. ver. ſed ad
iſtud, lib. 3.]

Tertio hæc eadem prima Ampliatio põt non in-
utiliter limitari, ſeu declarari, vt non procedat, quãdo
commiſſio originalis; cuius vigore fuiſſet decreta ci
tatio, eſſet deperdita: nam quo ad effectum faciendi
rem litigioſam, tale decretum non ſufficit, ſi com-
miſſio non reperitur, etiam ſi Notarius in Manuali
de tali decreto mẽtionem fecerit, immo etiam ſi ta-
lis commiſſio, reperiretur in alijs ſcripturis inſerta,
atque etiam in libro Bacodij deſcripta, quoniam ne
que hæc omnia ſimul iuncta ſufficiunt, vt fuit alias
dictum in Salamantina portionis, coram Acco-
rambono, 8. Februarij, 1547. vt eſt in Recollect.
Peregr. Fabr. dec. 14. alias 34. incip. In cauſa Salamã-
tina, per totam, præſertim in fi.

* Quartò limita, vt quod dicitur litem quo ad A-
ctorem pendere, quo ad effectum attentatorum, per
50 decretum citationis, intelligatur, † quando lite ſic
pendente quid fieret extraiudicialiter, puta nouam
gratiam impetrando, vel poſſeſſionem capiendo, aut
quid ſimile, ſecus, vbi fit, quod à iure permittitur, pu-
ta alium iudicem ab eodem Principe impetrando,
quia eadem cauſa pluribus iudicibus committi po-
teſt, & coram quocunque expediri, ſi non excipiatur
vt formaliter declarat Put. deciſ. 240. in vna Bonon.
nu. 7. lib. 2.]

51 Secundo ampliatur, vt † procedat (& hoc contra di
ctam Clem. 2. Stilus in Romana Curia admiſit) etiã
ſi ſit citatio ſimplex, facta per Curſorem in Curia, ad
dicendum contra Commiſſionem, & non ſit talis,
vt per eam Reus potuerit plene inſtrui ad quid cite
tur, vt eſt deciſ. Rotæ, 9. aliàs 279. Clementina vt lite
penden. in nou. & poſt eam Mil. in verb. Citatio fa-
cta in Curia: & idem in verbo, litis pendentia induci
tur: alias enim de iure communi (ad effectum, vt lite
pendẽte nihil innouetur) eſſet in citatione inſerẽdus
libellus, vt poſt Roman. Felin. Afflict. Curt. &
alios, per eum allegatos, tradit nouiſſimè Ioan. Bapt.
de Afin. in ſua praxi iudic. §. 5. capitulo 2. numero
2. & 4.

52 Tertio, etiam † ſi citatio emanaſſet à iudice incom
petenti, dummodo eius vigore teneatur citatus ire ad
allegandum Priuilegium ſuum, vt per gloſ. in dicta
Clemen. ſecunda, & poſt eam Card. ibi quæſt. 3. qui
(licet dicat ſe alias in quæſtione facti vidiſſe allegari
in contrarium, maximè per tex. in dicta Clemen. ibi
à competenti, &c.) ipſe tamen ampliationem hanc
tenet, præſertim, ſi citatus ab incompetenti iudice co
ram eo comparuiſſet, & de incompetentia oppoſuiſ-
ſet: quia donec non conſtat de incompetentia præſu-
mitur competens, & citatio arctat, & inducitur litis
53 pendentia, vt per eum ibi, poſt Paul. † Generaliter au
tem, quod per actus factos coram Iudice incompe-
tenti non dicatur cauſa pendere, tenet expreſsè, An-
ge. in conſil. 195. Domina Guilielmina, colum. 2. ver
ſic. deſcendo ad ſecundum: & quod quoad Clem. 2.
54 vt lite penden. Citatio † ſit facienda à iudice compe-
tenti, tenet nouiſſimè Petr. Ant. Anguiſſol. in cõſ. 49.
Cum illi, numero 2. verſ. ſecundo reſpondetur, lib. 3.
licet ſecus ſentiat quoad effectum, vt tãquam litigio-
ſa res non poſſit alienari, de quo infra, in 3. illat. prin.
55 numero 560. Idem, quod lis coram iudice incompe
tenti non faciat attentata, tradit Ioann. Bapt. Ferrer.
in conſil. vigeſimoquinto. Vſis, in princip. libro pri-
56 mo, † competentes autem iudices dicerentur, Sede
Epiſcopali vacante in Eccleſia Calagurit. etiam Pro
uiſores, qui ſunt Vicarij generalis, & propterea Mo-
nitorium ab eis decretum feciſſe litem, & attentata,
declarauerunt Domini in vna Calaguritan. dimidiæ
portionis, coram Finetto, 7. Nouemb. 1569.

57 Quartò etiam † ſi citatio emanauerit vigore Re-
ſcripti impetrati ab excommunicato, quod licet ſit
nullum, capit. 1. de Reſcript. in 6. tamen Citatio eius
vigore decreta, inducit litis pendentiam, ad effectum
attentatorum, vt per Mil. & ibi Addit. in verbo, litis
pendentia inducitur eo ipſo, fol. 212. poſt Card. in di-
cta Clem. 2. q. 4. verſ. oppono: dummodo de excom-
municatione non conſtat, vt ipſi declarant.

58 Quinto, † ex dictis per Card. dicta quæſt. 4. verſ. op
pono: poteſt colligi alia Ampliatio, vt procedat, etiam

ſi Ci-

ſi Citatio emanauerit vigore Reſcripti ſubreptitij,
qoi poſt Lap. (de quo ſbi per eum) ita tenet, ſi de ſub
reptitione non conſtat.
59 Sexto amplia, vt procedat etiam (ſi citatio fuiſſet
obtenta per aſſertum procuratorem, (præſertim, ad-
miſſum cum cautione de rato) quamuis enim ſem-
60 per poſſit † opponi, quod ille non eſt verè procura-
tor, ad no. in l. licet, C. de procura. interim tamen ſem
per pendet lis, argum. l. primæ, §. fin. ff. ſi quis ius dicē-
ti non obtemp. vt in proprijs terminis noſtris volue-
runt Domini in vna Taruiſina Penſionis, coram
Veſtano, & eſt deciſ. in Recollect. Achil. 25. incip. At-
tentata voluerunt Domini, ſub Rubrica, de atten. de
qua facit etiam mentionem (licet illam non alleget)
Mandoſius, in tractatu Commiſſionum, in decima-
quarta formula Commiſſionis attentatorum, in ver
bo, reuocandi, quæſt. tertia, in fin. vbi (poſtquā non-
nulla pro, & contra in materia huius ampliationis
propoſuit) ita tandem reſidet; Ad quam facit, quia
61 † per huiuſmodi citationem inducitur lis, etiam ad
effectum excludendi habentes gratias expectatiuas,
quæ non capiunt beneficia litigioſa, vt fuit aliàs reſo
lutum in vna Tholoſana Parochialis, de Nouela, co-
ram Reumano, 27. Iunij, 1554. Item facit, quia &
62 alias in ſimili videmus, † quod inhibitio obtenta per
aſſertum procuratorem, regulariter facit attentata,
vt dicemus infra in ſecunda parte, cap. 20. de attent.
poſt inhibit. in 5. Ampliat. princip. per tot.
63 * Quamuis contrarium, quòd † quando conſtat de
lite commiſſa per aſſertos procuratores, de quorum
mandato non conſtat, non dicatur litem exiſtere, ne
que de iure, neq. de facto, poſt Rot. deciſ. 2. de rer. per-
mut. in antiqu. & Caſſad. deciſ. 7. de dolo, & contu.
& deciſ. 5. vt lite pend. eſt dec. Verall. 14. nu. 2. lib. 3.
in vna Saguntina, integrę portionis, coram Guidob.
26. Martij, 1552.
64 Immò, quod † Citatio, & inhibitio obtenta per aſ-
ſertum procuratorem, non faciat attentata, fuit reſo-
lutum in vnam Gerundeſi. Prioratus, 20. Decembris
1560. vt eſt Deciſ. Diuerſ. in manuſcriptis, 276. inci.
Vigeſima Decembris, vbi magiſtraliter dicitur, quod
65 † ex mandato dato ab ipſo principali, non inducitur
ratificatio omnium geſtorum, niſi tria concurrant.
Primò, quod mandans habuerit notitiam antea ge-
ſtorum cum præſumatur ignorantia, præſertim in
modica impenſa, & ſimili actu; Secundò, quod mā-
datum ſit factum in eadem perſona, quæ ſe geſſit, vt
aſſertus procurator; Tertiò, qood mandatum ſit
ſpeciale in illa eademmet cauſa, non autem genera-
le, quæ omnia maximè deſeruiunt ad declaratio-
nem proximè ponenda. Et tamen retenta] eſt ſa-
66 nè † intelligenda dummodo principalis (cuius no-
mine citatio fuit obtenta) illam ratificet, alias enim
ſi non ſubſequatur ratificatio, Domino non præiu-
dicat: cum generale ſit, quod per actum nomine al-
67 terius factum, non inferatur præiudicium, niſi ille
actum ratificet, l. ſi pupilli, §. ſed ſi ego. ff. de nego. geſ.
& diximus ſupra, in prima parte, capitu. primo, de at-
tent. à parte, numero 74. Vt autem nonnulla, quæ
in propoſito ex dictis Doctor. colliguntur, cla-
rius & facilius habeantur, poteſt in ea affirmati-
uè concipi.
68 Regula, quod Citatio † obtenta per aſſertum pro-
curatorem, & poſt Dominum ratificata, facit litem,
etiam ad effectum attentatorū, per ſupradicta: Quæ
69 Ampliatur primò, vt procedat, etiam † ſi talis Cita-
tio fuiſſet reprodocta in iudicio poſt mortem princi-
palis, & propterea, dum dubitaretur aliàs in vna Nu
cerina de Foſſato, coram Sarmiento, 5. Decem-
bris, 1565. An Citatio, & inhibitio obtenta per aſſer-
tum procuratorem, quæ fuerat per principalem, aut
per Inſtrumentum executionis dictæ Citationis, aut
per inſtrumentum procurationis ad illam cauſam fa-
ctæ tacitè ratificata, & non fuerat in vita principalis
ſed poſt eius obitum vna cum inſtrumento execu-
tionis a tergo reproducta, diceretur lis inducta, Do-
mini tenuerunt cenſeri inductam veram litem, ſi per
inſtrumentum executionis, aut procurationis appa-
rebat de ratificatione, & eſt notabilis illa Deciſio, prę
ſertim, quia agebatur ibi de præiudicio Tertij, videli-
cet, patronorum, qui volebant præſentare, & (præſup-
poſito, quod beneficium eſſet litigioſum in Curia) im
pediebantur, tanquam eſſet reſeruatum, vt allegaba-
tur ibi per informantes.
Secunda ex præcedenti deciſione videtur poſſe col
70 ligi ampliatio, vt procedat, etiam † ſi ratificatio fuiſ-
ſet tacita, iuxta Regulam l. Paulus, ff. rem rat. habē-
ri, quod tacita ratificatio operatur conſenſum ratifi-
cantis, ſicut expreſſa: quinimmò, etiam in materia at
tentatorum illa admittitur; vt patet ex his, quæ dixi-
mus ſupra, in prima parte, capitu. 1. de attent. à parte,
numero 54. Quæ ſecunda ampliat. videtur poſſe ad-
71 huc ampliari, vt procedat etiam † ſi vigore Commiſ-
ſionis nomine alicuius impetratę, emanauerit Cita-
tio, & Inhibitio; nec verè appareat per quem pręmiſ-
ſa fuerint geſta, quia ſi ille cuius nomine fuit impe-
trata Commiſſio, & Citatio, erat in Curia, ob illius
præſentiam præſumitur illum ita mandaſſe, aut ra-
tificaſſe; vt fuit dictum per Dominos in vna Pacen.
fructuum, coram Domino meo Ortadino, 29. Maij,
1570. vbi loquuntur ſignanter de inducenda lite ad
effectum attentatorum, & conſequenter ex ibi dictis
videtur colligi poſſe, quod etiam præſumpta ratifica-
tio citationis faciat litem, ad effectum attentatorum:
de quo dicto, valdè ſubſiſtendum videtur, quia (vbi
72 agitur † de priuatione) requiritur, quod citationis no-
titia ſit clara, nec ſufficiunt coniecturæ, & præſum-
ptiones. Rot. deciſ. 21. alias 77. Dic, quod, de dolo, &
contum. in antiqu. * quam ſequitur Felin. in c. cum
contingat, num. 11. de Reſcript.] cum nec alias ſuffi-
73 ciat † generalis ſcientia litis motæ, ſed requiratur ſpe-
cialis totius rei, & omnium illius qualitatum ſcien-
tia, * Declara tamen hoc procedere, vbi Lex requirit
in aliquo caſu ſcientiā. ſed ſi è conuerſo Lex require-
ret ignorantiam, puta ad obtinendam reſtitutionem
in integrum, ex Clauſula generali, & capite ignoran-
tiæ, tunc ſcientia ſine qualitatibus non diceretur igno
rantia: vt declarat Mandell. de Alba. conſ. 18. num.
74 7. & ſic apparet, quod † inter ſcientiam, & ignoran-
tiam eſt dare medium, videlicet, ſcientia ſiue qualitā-
tibus totius facti.
75 Ad hoc autem dictum, quod † requiratur ſcientia
omnium qualitatum, plenè Pedemont. deciſio. 174.
num. 4. & declarationem ad hoc, vide per Abb. conſ.
18. num. 7. in materia eſt etiam conſ. Hier. Gabr. 56.
num. 60. lib. 1.] ut poſt Salicet. in l. pręterea, colum. 2.
ff. mandati, eſt deciſ. Guidoboni, 94. incip. In vna Au
guſtana, * quam ſecuta eſt Rota, in vna Albarazinen.
Portuum, coram Canturio, 17. Decembris, 1574.
vt eſt Deciſ. Diuerſ. 1. num. 21. lib. 2.] & faciunt not.
per glo. in c. concertationi, in verbo, ſciuit, & ibi Doc.
de appell. in ſexto: * & per d. gloſſ. nouiſſimè ad hęc
plura ponit Franc. Beccus, conſ. 38. num. 23. & Nat-
ta, conſ. 636. num. 192.] præſertim, quia ſi vbi agitur
76 † de amiſſione alicuius iuris acquiſiti, debet ſcientia
legitimè & clarè probari, nec ſufficit fama, aut con-
iecturæ, aut præſumpta ſcientia, Ruin. conſ. 66. num.
19. & ſeq. lib. 3. Crau. conſ. 193. lib. 1. Mohed. deciſio.
560. Fuit reſolutum. Put. deciſ. 6. incip. Scientia alicu
ius, ſub Rubr. de probatio. * & Deciſ. 150. inci. Fuit
dubitatum, lib. 1.] multo magis hæc legitima, & ple-
na ſcientia videtur neceſſaria, quando ſumus in

delictis,& in his, ex quibus poteſt quis incidere in pœ
nam,prout ſunt attentata,in quibus quis delinquere
dicitur,vt diximus ſuper in prima parte cap.1. de at-
tent.à parte,num.10. cum præſuppoſita litis ſcientia
reſultent attentata,quorum ratione attentans in mul
tas incidit pœnas,de quibus latè infra in 3.par. c.31.
de pen.attent.per tot.

Limitatur eadem Regula.

Primò,quando ratificatio † citationis per aſſertum
77 procuratorem obtentæ,fieret poſt actum,qui præten
ditur attentatus : quia ad effectum faciendi Domi-
num incidere in pœnam attentatorum , debet hæc
ſcientia litis præcedere,quoniam ſi ſubſequatur,non
videtur,quod illa poſſit tollere,& annullare præcedés
factum legitimè,ſecundum Ioan.de Imola, in conſ.
132. In cauſa,ſub nume.8.in fine,& eſt deciſ.in Re-
collect. Creſcentij,229.incipien. Annali poſſeſſori:&
in * Recoll.Caputaquen.2. Deciſ. 135. incip. Petrus
Brunus, in qua commiſſa cauſa ſuper beneficio per
aſſertum procuratorem , Petrus poſſeſſionem acce-
perat,quę ex aduerſo dicebatur attentata,& minimè
reſtituibilis; verum , quia Petrus non fuerat vſus d.
Commiſſione niſi longè poſt dictam adeptioné poſ-
ſeſſionis,fuit reſolutum,quod poſſeſſio non eſſet attẽ
tata;] & facit,quod poſt Caſſad.deciſ.40.ſuper Reg.
Cancell.diximus ſupra in prima parte,capitu.3.de at
tent.à Tertio in ſecunda ſublimitatione duodecimę
limitationis regulæ ibi poſitæ nume. 124. quod ratifi
78 catio † litis facti per Dominum poſt mortem colli-
tigantis,& poſtquam Ordinarius de beneficio per il-
lius obitum vacante,Tertio prouiderat,non facit qđ
collat.ordinarij ſit nulla,tanquam facta de beneficio
litigioſo , contra diſpoſitionem capitu. ſi ,ibi, contra
quos, vt lite pendent. in ſexto. Præmiſſa tamen de
79 ſcientia,& ratificatione litis , ſanè intelligenda ſunt
de Domino generaliter ratificante litem extunc , à
die ſuperuenientis ſcientiæ litis , ſecus ſi vltra litem
ratificaret etiam ipſum actum attentatum : quia tũc
ex ipſius actus ratificatione teneretur ad attentata,
80 quia † ratum habens delictum ita punitur,ſicut mã
dans, iuxta not.in capitu. mulieres,de ſenten.excom
mu. Roman.in conſil.105. Viſo,nume.2. Sicut in ſi-
81 mili videmus,quod valet † ratificatio actus dolo ge-
ſti,ſi fiat in ſpecie,licet generalis ratificatio illum non
compræhenderet,vt eleganter declar. Crau. in conſ.
160. In hac cauſa,ſub nu.4.lib.1.

82 Secundo limitatur, quando † talis ratificatio cita-
tionis per aſſertum procuratorem obtẽta, fieret poſt
latam ſententiam,argum.eorum, quæ eleganter po-
nit Rot. deciſ.1.alias,13. Nota quod geſta de procu
ratore antiqu. quam ſequitur,& eſſe in viridi obſeruã
tia (non obſtante,quæ ponit Felin.in cap. cauſam,el
primo,columna pen.& fin.de iudic.) tradit Caſſad.
deciſ.40.ſuper Reg.ſub numero 2. quod Dominus
poſt ſententiam non poteſt ratificare proceſſum aſ-
ſerti procuratoris in præiudicium colligantis;& fa-
ciunt quæ ponit Dec.in conſil.460. Viſo,numero 35.
Sarnen.de annali poſſeſ.quæſt.44.num.2.& 3. Quod
etiam ſenſerunt Domini in vna Ariminen. bono-
rum coram Grato,13. Maij, 1569. in qua,(cum ad
ducendam litem,& attentata allegaretur quædam ci
tatio obtenta per vnum pro ſe,decem alijs, pro qui-
bus de rato promiſerat , & pars aduerſa ad excuſan-
da attentata replicaret,quod illi ante ſententiam nun
q̃ ratificauerunt) Dñi tenuerunt pro non attentatis.

Declaratur ſimiliter eadem Regula,nõnullis mo-
dis,&

83 Primò, & vt ad inducendam † veram litem , non
ſufficiat ratificatio tacita facta per verum procurato
rem citationis obtentæ ab aſſerto procuratore: Quã-
uis enim alias in vna Aquen. Penſionis,coram Achil
le,19. Februarij, 1554. ad ſuſtinendam litem per hu-
iuſmodi citationem introductam, allegaretur , quod
procurator verus poteſt ratificare geſta per falſum ,
præſertim in ſummarijs,ſecundum ea,quę ponit Ro
ta,deciſ.38.alias,454. Fuit dubitatum, de procurato-
ribus in nou. Domini tamen ibi tenuerunt, non eſſe
veram litem:& ratio videtur fuiſſe, quia ratificatio ,
de qua ibi,videbatur tacita,quæ non ſufficit , ſecus ſi
ratificatio procuratoris de geſtis per eum (qui tan-
quam à vero procuratore ſubſtitutus , & eius nomi-
ne proceſſit) fuiſſet expreſſa ; quia talis ratificatio vi-
detur proceſſum ſuſtinere ; quia expreſſa ratificatio
facta à procuratore,cum facultate ſubſtituendi, cen-
ſetur facta ab ipſo Domino,ac ſi ipſum ſubſtituiſſet
eleganter declaratur in prædicta deciſ.38. præſertim
in fine.

84 Secundò,quod † ratificatio geſtorum per aſſertum
procuratorem,non cenſeatur induci (ad effectum ve
rificandi,& ſuſtinendi litem) per confeſſionem litis
factam à vero domino , puta ſi ſtante citatione , &
proceſſu factis ab aſſerto procuratore, Dñs ad magis
corroborandum penſionem (ex cauſa ceſſionis ſibi
reſeruandam) in mandato ad conſentiendum re-
ſeruationi penſionis litem præfatam enarrauerit ,
& ſuper eam ſe fundauerit (quamuis enim videatur
litem narratam tacitè ratificare,& illam confiteri) il-
lius tamen confeſſio non probat , nec ſuſtinet litem
in præiudicium ſucceſſoris,& conſequenter confeſ-
ſio citationis,& proceſſus facti per aſſertum procu-
ratorem,non inducit ratificationem , nec facit litem
in præiudicium ſucceſſoris.

85 Tertiò,quod † licet Dominus vtens citatione , &
inhibitione impetrata per aſſertum procuratorem ,
videatur ratificare contenta in commiſſione (cuius
vigore emanauit ,) illa tamen ratificatio intelligitur
facta quoad ea,quæ diſpoſitiuè , non autem narrati-
uè,& enunciatiuè in Commiſſione continentur, ad
plenè no. per Fel.in cap.cum venerabilis,num.23.de
exceptioni.& Alex.in conſ.16. In cauſa,nu.42.col.3.
verſ. Præterea,lib.5.

86 * Hoc aũt,quod dictũ eſt, huiuſmodi † ratificationẽ
non referri ad ea,quæ enũciatiuè in Diſpoſitione cõ-
tinentur,duplicem videtur recipere declarationẽ:pri
ma eſt,niſi adſit Clauſula generalis, velut Oia,& ſin
gula,& quia illa refertur etiã ad ea , quæ enũciatiuè
ſupra ſunt dicta Alex.conſ.17.nu.2. lib.3. Rui.conſ.
137.nu.6.lib.1. Pariſ.conſ.97.nu.90.lib.1.& conſ.12.
nu.17.li.2. Creſc.dec.26.lib.1. Secunda,niſi eſſemus
in ratificatione , & confeſſione reſultante ex produ-
ctione alicuius inſtri , quia illa refertur etiam ad ea ,
quæ enunciatiuè continentur in ſcriptura producta,
vt poſt gl.in c.cum olim,de cenſi.& Abb.in conſ.53.
lib.2.tenet, & ita iudicatum fuiſſe refert Vtui. opin.
comm.opi.1038.nu.6.lib.3.quibus adde Franc. Bec.
conſ.3.nu.38.ubi in idem etiam Iaſ.in l.ſi cui,§.ſi a
filio,in fi.ff.de leg.1.& Aym.conſ.77.nu. 8. & conſ.
87 201.nu.4.& ſeq.quamuis † contrarium, quod produ
cens inſtrm non cenſeatur approbare ea, quæ enun-
ciatiuè ſed quæ diſpoſitiuè in eo dicuntur , tenet poſt
Bal.in c.ſeries,in princ.de teſt.& in c. cum venerabi
lis,de excep.in fi.& Iaſ.in l.contra iuris,§.1.colum.2.
verſi.tertio adde,ff.de pact. Albert. Brun.in tracta.de
reb dub.fol.15.col.4.in prin. ver.non tamẽ omitto.
Quod maximè procederet quando actus,qui in ſcri-
88 ptura producta continetur eſſet nullus,quia Regula
quod † producens ſcripturam,cenſetur fateri omnia
in ea cõtenta,fallit , qñ actus in ea cõtentus non eſſet
validus. Caputaq.dec.187.lib.1.in impreſſis.]

89 Septimo,Reg.prin,ampl. vt vnica † citatio indu-
cat lit s pend.& citatus dicatur collitigans,etiã ſi tpe
Citationis citatus nullum haberet intereſſe in bene-
ficio,

ficio,ſuper quo citatur,ſed ſuperueniat ſibi ius longe
90 poſt citationẽ, † qm̃ ſi taliter citatus moriatur, colli-
tigans pôt ſe fundare in dicta litis pend. & dare de re
gula de ſubrogandis etiam ad excludendum proui-
ſum per obitum dicti citati, non obſtante, quod pro-
uiſus allegaret, quod citatio non erat habenda in con
ſideratione,ex quo eo tempore ille nullum ius habe-
bat in beneficio ſed ſuperuenit ſibi per quatuor an-
nos poſt, vt tenuit Rota, in vna Compoſtellana de
Roo,coram Iunio,14. Maij,1557.
91 Octauo, vt ad inducendam † litis pendentiam ad
effectum attentatorum ſufficiat, quod Citatio ſit e-
xecuta contra generalem procuratorem citandi, vt
fuit dictum in vna Mathelican.Iuriſdictionis coram
Paleotto, 6.Nouembris 1564.in qua (licet ad excu-
ſanda attentata,allegaretur,quod Citatio de qua ibi)
non induxerat litis pendentiam, Domini tamen in-
clinauerunt pro attentatis, ſtante,quod fuerit citatus
procurator generalis.
92 *Quod tamen † non procederet in citatione execu-
ta contra officialem à Capitulo,Sede vacante depu-
tatum,ad effectum vt poſsit afficere Epiſcopum ſuc
ceſſorem, quamuis enim talis Officialis videatur q-
dam generalis procurator Epiſcopatus, non tamen
dicitur talis,vt citatio contra eum executa, poſſit E-
piſcopum facere incidere in vitium attentati : vt fuit
reſolutum in vna Albanizanẽ. portionum, coram
Cantutio,17.Decembris,1574.& eſt Diuerſ. dicis.1.
num.8.lib.2.]
93 Nono generaliter † ex hiis, quæ in eadem Mathe-
licana, Iuriſdictionis fuerunt dicta,eo.ſub die 24.Ia-
nuarij, 1565.proponente videtur poſſe ampliari, vt
ad effectum attentatorum ſufficiat citationem veri-
ſimiliter peruenisse ad notitiam citati, prout erat in
caſu illo, in quo Citatio fuerat affixa domui ſolitæ
habitationis, & in Eccleſia iuxta formam decreti ci-
tationis, & alia concurrebant, ex quibus colligeba-
tur ſcientia citati, ob quam ipſe debebat abſtinere à
poſſeſſione,& ab attentatis.
Limitatur prædicta Regula pluribus modis,&
94 Primò,Quando citatio † fuiſſet nulla,& inualida:
nam talis citatio non inducit litis pendentiam, ad ef-
fectum attentatorum. Afflic.deciſ.436.In pleno, nu.
14.& ſeqq. Probus in addit.ad Io. Monach. in Rub.
vt lite pẽd.in 6.in princ. poſt decis. Neapol.352.Quæ
dam (quæ tñ parum facere videtur) melius faciunt
quæ ponit Dec.conſil.460. Viſo, nu.21.& ſeqq.lib.3.
95 vbi (inquit) quod Citatio † facta de Actore tutoris,
finita tutela per pubertatem,aut facta in valuis Eccle
ſiæ, non apprehenſa ſemel perſona, non inducit li-
tis pendentiam : Pro qua facit, quod aliàs dicitur, qđ
96 iudicium † coram Iudice incompetenti motum nõ
inducit litis pendẽtiam, ad effectum;vt res tanquam
litigioſa non poſſit alienari, vt eſt deciſ. Afflict. 85.
97 Diu eſt num.3.& 4. Et quod proceſſus † nullus non
facit rem deſinere eſſe integram. Patil.conſ.98. Aſſer
98 ta,nume.27.lib.3.Et quod † Citatio nulla non per-
petuat Iuriſdictionem, Aegid.deciſ.699.Suppoſito,
& nouiſſimè eſt in Recollect.Putei, deciſ.2. Iuriſdi-
99 ctio, ſub rubr.de offi.de leg.& in ſimili † quod non
interrumpat (ita vt quis deſinat eſſe pacificus poſ-
ſeſſor,ad effectum Regulæ de annali poſſeſſore) fuit
aliàs deciſum in vna Ceſarauguſtana Cantoriæ, co-
ram d. Camillo de Ballionibus,vt eſt deciſ.in Recol-
lect.Creſcent.73. Vtrum Citatio. ſub Rubr. de reg.
100 de annali;Et † quod inualida,ac generalis † Cita-
tio non perpetuet Iuriſdictionem,Non inducat præ-
uentionem,Non interrumpat præſcriptionem, Nec
inducat litis pendentiam, latè, & eleganter deducit
poſt alios (quos more ſuo allegat) Taraq. de vtroque
101 retractu,§.8.gloſ.2.nu.14.& ſeqq. Nullitas † autem
Citationis ex multis prouenire poteſt, puta, ſi fiat
tempore non competenti, vt not.in c.bonæ, de elect.
& in l.2.ff.ſi quis in ius voc.non ierit,in fi.nunc.enim
non arctat, ſicut nec quando fit ad locum inhone-
ſtum,l.ſi cum dies §.ſi arbiter, ff.de arbitr. Vel ad lo-
cum notoriè non tutum, Clem. Paſtoralis,§. Piſana,
de re iudic.ſecundũ Zencell.in Clem.2. vt lite pend.
& tradit Vantius,in tract.de nullit.in tit.de nullitate
ex defectu Citationis,num.22 & multis ſeqq.vbi la-
tè non minus doctè, quam eleganter declarat nulli-
tatem citationis ratione citatis, citati, loci in quo, &
ad quem,temporis in quo,& ad quod,formæ,& illius
executionis prouenire.
*Hæc autem,quæ de nullitate citationis dicta ſunt
102 limitanda ſunt, † niſi alter ex litigantibus dediſſet
cauſam huiuſmodi nullitati,ex Regula, quam mul-
tis comprobat Aymo. in q. quam ponit poſt tractat.
de antiquit.vt tem.num.33.quod dans cauſam nulli-
tati,non poteſt ſe in ea fundare, quam ad terminos
noſtros nullitatis citationis,& Iudicij, vt etiam quo-
ad eum hoc caſu inducatur litis pendentia, extendit
Proſp.Paſcrh.conſ.66.ſub num.5.in fine.]
103 Secundò, (& hoc quoad Reum) quando † citatio
fuiſſet validè per iudicem decreta, non tamen con-
tra Reum executa,quoniam ante illius executionem
non dicitur inducta litis pendentia, ad effectum at-
tentatorum,Clem.2.& ibi omnes,vt lite pend. Aegi.
deciſ.699.Suppoſito,& poſt eum Felin. in cap.2.ſub
num.2. verſ.ſolutio reſtringi poteſt, de Reſcript. Pa-
riſ.conſi.81.num.13.lib.4.& ita etiam fuit tentum in
Vna Meſſanen.illegitimitatis,coram Gropperio,25.
Maij,1562.in qua,(dum dubitaretur an conſtaret de
attentatis, & pro negatiua allegaretur, quod proceſ-
ſus factus per ordinarium Panormitanum,& carce-
rationes, quæ ibi preſupponebantur, non poterant
dici attentatæ,ex quo nondum fuerat executa citatio
& inhibitio Rotalis, & quod de illis non habuerat
notitiam is, qui prætendebatur attentaſſe) Domini
tenuerunt nõ conſtare de attentatis,ex allegatis,præ-
ſertim ex eo,quod non conſtabat de ſcientia Ferdinã
di, & Ioannæ; Idemquè,quod poſſeſſio capta poſt
præſentationem Commiſsionis, & decretum Cita-
tionis,ante tamen quam fuiſſet executa,non dicatur
attentata,tenuerunt ſimiliter Domini in vna Firmã.
Sancti Sebaſtiani coram Gropperio, 5. Decembris,
1565.& ideo ſententiam aliàs per D. Decanum latã,
abſolutoriam,ab attentatis,etiam in 2.inſtantia con-
firmanda fore. Pro quo faciunt quæ diximus in-
frà,in 2. parte cap.20. de attent. poſt inhibit.in 2.de-
clarat.princip. Regulæ ibi poſitæ, quod & inhibitio
104 † regulariter,vt afficiat,non ſufficit quod ſolum ſit
per iudicem decreta, ſed requiritur, quod ſit etiam
contra partem executa; Et quod per commiſſionem
cauſæ,& citationem (quæ ibi in facto præſupponeba
tur obtenta ab aſſerto procuratore, & non executa)
non inducantur attentata,dixerunt Domini in vna
Gerunden. Prioratus,coram D.de Rubeis, ſecunda
Decemb.1560.ſecuti deciſ.Creſcent.77.Hęc autem
105 limitatio eſt amplianda,vt procedat † etiã ſi citan-
dus habuiſſet aliqualem notitiam Citationis. Pariſ.
d.conſ.81.Otigo,nu.13.lib.4.& fa.quæ de huiuſmo-
di ſcientia in materia appellationis diximus in dicta
2.declar.prin.de attẽt.poſt inhib. Et eſt ſimiliter limi
106 tanda,niſi † per citandũ ſtetiſſet,quo minus Citatio
contra eũ exequeretur, Clem. Cauſam,§.verũ de elec.
& ibi Doct.præſertim Imo.nu.10.& Clem. Dudũ,de
iud.& in Extrauagãti, Rẽ nõ nouam,de dolo,& cõ-
tum. *ad quod plures ẽt allegat Tiraq. in tract. Res
inter alios acta, Limit.12.fol.16. Idem etiam dicendũ
eſſet,ſi reus litigaret vt eſt Deciſ.Creſcent.151.incip.
.... lib.1.& Thom.de Tanis deciſ 105.incip. ....]

107 cum, & aliàs regulare ſit, quod † pro impleto ha-
betur, quando ſtat per partem, quominus quid im-
pleatur, l. iure ciuili, & ibi Socin. ff. de condit. & de-
monſtr. & tradit latius, Tiraq. de retractu, §. 1. gloſ.
10. num. 102. & latius §. 2. gloſ. 1. num. 9. & in termi-
nis de citatione, Rota, deciſ. 11. aliàs, 271. Si de ſpe-
ciali, de dolo, & contum. in nou. & ita fuit tentum in
vna Cremonen. præpoſituræ, coram Domino meo
Oradino, 13. Martij, 1556.
108 Tertiò limitatur, quando † citatio tam ratione Iu-
dicis, quam temporis, & loci fuiſſet valida, tamen
Nuncius, vel notarius non ſufficienter intimauerit,
quia hoc caſu lis non dicitur pendere, gloſ. in dicta
Clem. 2. in verbo, plenè in fine, & ibi Card. q. 6. quod
109 tamen † intelligere nos oportet de Citationibus,
quæ fiunt in partibus, & extra Curiam, iuxta ea, quæ
110 ſuprà diximus in 2. ampliatione, num. 51. † Minus
tamen ſufficienter Citationem intimaſſe diceretur
Notarius, ſi Citationem, cuius forma habebat Clau-
ſulam illam (Videlicet affigendam, publicandam, &
exequendam) non legiſſet, ſed tantum affixiſſet, &
ita fuit tentum io vna Aſculana coram Achille de
Graſſis, vt eſt deciſ. in Recoll. eiuſdem 52. Citationé,
111 non bene exequutam, &c. ſub Rubr. de citat. † Pa-
riter citatio dicitur minus legitimè executa, ſi ſit de-
creta contra Abbatem, & Monachos alicuius Mona
ſterij, & Notarius non abbati, ſed nonnullis Mona-
chis in loco Capitulari, ſed non capitulariter con-
gregatis, nec etiam, vt ſe capitulariter congregarent,
requiſitis, dictam citationem intimauit, & propterea
cum in vna Caietam. Capellæ, coram Robuſterio,
17. Martij. 1567. dubitaretur, an ſpolium per Mona-
chos ea caſu poſt dictam citationem factum, eſſet re-
uocandum, & diceretur ob illam citationem eſſe in-
ductam litis pendentiam, & conſequenter conſtare
de attentatis: Domini tenuerunt non conſtare de
attentatis: quia Citatio non habebat congruam exe
112 cutionem; Sicut etiam malè † eſſet executa Cita-
tio per edictum, ob non tutum acceſſum decreta, ſi
Notarius (quamuis non locis in Citatione expreſſis,
& tempore diuinorum, & aſtãte ibi populi multitu-
dine citationem originalem in valuis Eccleſiæ affi-
xiſſet) copiam tamen illius affixam non dimiſiſſet,
vt dixerunt Domini in Vna Beneuentana Sãcti Fe-
ſti, coram Chiſanen. inter Epiſcopum Spoletanum,
& Capitulum Beneuentanum (in qua talẽ Citatio-
nem male exequutam, & propterea nõ feciſſe litem
quoad dictum Capitulum ſuper dicto beneficio,) vt
eſt deciſ. in Recoll. Guidoboni, 46. dixerunt, ſub Ru-
113 bri. de Citation. Et vniuerſaliter, quod † ob non
ſeruatam formã Reſcripti, Citatio dicatur malè exe-
cuta, not. Doctor. in c. cum dilecta, de Reſcript. & in
cap. cum olim, de offic. deleg. Pariſ. conſil. 94. Benefi-
cium litigioſum, num. 5. lib. 4. Quod procedere (etiã
114 † ſi talis forma eſſet contra ius) tenuerunt Domini
in vna Caſalen. Præceptoriæ, coram Reumano, vt
eſt deciſ. in Recoll. Caputaquen. primo 156. incip.
115 Citatio: Sic etiam Citatio † dicitur minus ſufficiens,
nec arctat citatum, nec deuoluit, niſi legatur, aut ſal-
tem citato (etiam non petenti) illius copia offeratur
116 † expenſis citantis, (quando ſumus in Citatione pri-
ma (vt eſt deciſ. in Recoll. Achil. de Graſſ. 47. Citatio.
tit. de citatio. vbi dicit, quod ita fuit tentum in vna
Canicen. coram Roſſanen. & aliàs multoties in mul
117 tis alijs cauſis: † in alijs autem citationibus, præter
primam, copia eſt danda expenſis ipſius citati, vt eſt
deciſ. in Recoll. Andr. Gambar. 30. incip. Die octaua
Iunij, 1523. Prædictam tamen Concluſionem limita
tribus modis.
118 Primò, niſi † Notarius aſſerat ſe Citationem legiſ-
ſe etiam non alter data, aut petita copia, vt eſt deciſ.
eiuſdem Achill. 49. Citationem, eo. tit. quia bona repu
119 tatur, vt ibi per eum: prout & † illa in qua Nota-
rius ſe publicaſſe, ſeu affixiſſe aſſerit, vt eſt deciſ. eiuſ-
dem, 50. Citationem, eod. tit.
120 Secundò, niſi † citandus eſſet abſens, & in parti-
bus, & citatio contra eum fuiſſet executa in domo ſo
litæ habitationis, & in Eccleſia parrochiali, quia etiã
non data copia, citatio eſt bona, Guidobon. deciſ.
quadrageſimaſeptima. Dixerunt, ſub Rubr. de Cita-
tio. & iterũ deciſ. 151. Dixerunt, ſub Rubr. de deuo-
lut. cauſæ.
121 Tertiò, niſi † citatus, quando audierat ſe citari in-
tuliſſet metum Notario, & voluiſſet eum verberibus
afficere: quia tunc bona dicitur Citatio etiam ſi co-
pia non ſit data, neque oblata, vt in Recoll. Creſcen.
deciſ. 42. Copia, de iud. in vna Ciuitaten. coram d. Sil
122 ueſtro. Sic & Citatio † habetur pro facta, & legiti-
mè executa, quando Dominus temporalis citandi,
ſe Nuncio oppoſuit, & noluit vt citationem præſen-
taret, immò minis eum ex loco eiecit, ſecundum Do
minos in vna Cremonen. Præpoſituræ coram Do-
mino meo Oradino. 13. Martij, 1556. Ad ſuſtinen-
123 dam † autem citationem ſufficit, quod copia cita-
tionis, de qua ſupra, ſit data amico citati, qui dicat il-
lam ſe ipſi citato dediſſe, & pro hoc aliquid expen-
diſſe, quia (concurrente expenſa, & aſſertione amici)
citatio fuit reputata bona in vna Coram Puteo, vt re
fert Achill. de Graſſ. in Recoll. ſuis, deciſ. 56. Cita-
tio fuit, ſub Rubr. de Citatio. Eodem modo citatio
124 † ſuſtineretur, ſi Notarius (facta diligentia de repe-
riendo perſonam, & habitationem citandi, & illa
non inuenta (citationem fuerit executus in parro-
chiali, de qua agebatur, & in cathedrali, & inſuper da
ta copia citationis, quibuſdam, qui aſſerebant ſe pro-
curatores citandi, vt fuit reſolutum in vna Oueten.
parrochialis de Botuiet, coram Gropperio, 23. Octo-
bris, 1562.
125 Quartò, Quando † Nuncius ſufficienter intima-
uit, ſed tamen nõ ſufficineter retulit Iudici: quia nec
hoc caſu attentata poſt talem citationem reuocan-
tur, ſecundum Lap. & poſt eum Card. in d. Clem. 2.
q. 7. Relatio enim eſt de forma ſubſtantiali Citatio-
nis, vt per Maranth. in Speculo, in 6. parte princip.
dum tractat matariam Citationis, num. 47. verſ. de
tertio extremo. & poſt alios tradit nouiſſimè, Ioan.
Bapt. de Aſin. in ſua praxi. iudic. §. 9. capitulo primo,
* & Borgnin. Caualc. Deciſ. Fiuizzan. 11. numero
nono.]
126 Quinto, Quando † Nuncius ſufficienter intima-
uit, & Iudici retulit, relatio tamen non fuit redacta
in ſcriptis, ſecundum eundem Lap. & poſt eum
Card. in dicta Clement. quæſt. 7. & ratio eſt: quia
126 non ſufficit ad inducendum † litis pendentiam,
aliquem verè fuiſſe citatum, niſi hoc etiam conſtet
Iudici, ad not. per Batto. in l. hæc autem. §. primo,
ff. quib. ex cauſ. in poſſ. datur, vt dicit Card. ibi. Qui-
bus adde Anto. de Butr. in cap. cum dilecti, colum.
3. de elect. & in cap. cum dilecto, columna 9. de do-
lo, & contum. Panorm. in capitulo ad noſtram, el
terzo, columna quinta, de iureiur. & in cap. fin. co-
lumna 9. de foro compet. & quæ conioſè ad hoc di-
ctum congerit Felin. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ,
numero 16. verſic. decimo ad hanc partem, extra,
de Conſtit. Quam limitationem ego ſublimitandam
puto.
128 Primò, niſi † is (quem non apparet expreſsè eſ-
ſe citatum) in iudicio comparuerit, ex quo per
comparitionem videtur purgari omnis defectus
129 † Citationis, vt tradit Gloſ. & Doctor. in lege pri-
ma, ff. de ferijs. Alexand. in conſil. 123. Viſo, colum-
na prima, libro 2. & poſt eos Vant. in tractatu de

nullit.in titu. quibus mod.ſent.null.defend. poſſ.nu.
116.vbi teſtatur hanc eſſe communem opinionem,
& nouiſſimè Graua. in addit. ad Veſtr.in praxi Ro.
Cur.lib.7.cap.vltimo,num.32. vbi quamplures in id
autoritates citat, etiam de communi opinione atte-
ſtantes; Quibus adde nouiſſimè Minſinger.dec.54.
In iudicio,Cent.4.& iterum Cent.3. deciſ.90.incip.
130 Alibi,vbi illud ampliat,procedere,etiam† ſi compa
ritio ſit facta duntaxat ad effectum excipiendi de ille
gitima Citatione. * Quod etiam tenuit Rota in vna
Caurien.del Caſtor,coram Guidobono, ſub die, 22.
131 Iunij, 1552. in qua voluerunt Domini, † quod ex
cõparitione, & reſponſione citati,dicentis cauſa non
pendere coram Auditore qui citauit,ſed coram alio
dicatur colligi ſcientia litis pendentiæ,ad inducendã
litem,iuxta Clem. 2. vt lite pend. vt eſt Deciſ. Capu-
taquen.incipien.Scientia Litis,lib.5.in impreſſis.] Et
quod nulliter citatus per comparitionẽ dicatur pur-
gare omne vitium Citationis, & quod iſta ſit com-
munis,& omnium ſententia,teſtatur Mandoſ.ſuper
Reg. de annal. quæſt.14. nume.2.idemque affirma-
uit nouiſſimè Burſat ſiue mauis Bartolus, Bettazo-
lus apud eum,in conſ.7 Mirabitur, nume.137.lib.5.
poſt Neuizzan. Tiraq.Boer.& alios per eum allega-
132 tos. Vel ſi citatus † ſaltem conſtituerit ſpecialiter
procuratorem ad illam cauſam, & præſertim ſi in
mandato aſſeretur eum fuiſſe citatum, quia per hu-
iuſmodi mandatum, & confeſſionem dicitur con-
133 ſtare de citationis exequutione.Quæ† ſicut interrũ
pit effectum Regulæ de triennali poſſeſſ.vt eſt in Re
collect. Creſcen.deciſ.5.incipien.Non apparebat,ſub
Rubri.de Regul. de triennali, ita poteſt dici,quod lis
134 † cenſeatur inducta ad effectum attentatorum, qđ
in terminis poſt Achil.de cita.deciſ.5.fuit reſolutum
per Dominos in vna Pacen fructuum, coram Do-
mino meo Oradino,29. Maij,1570.*& eſt deciſ.eiuſ-
dem Oradini 408.incipiẽ.Paceñ. fructuum,] in qua
(cum dubitaretur,an Ioann.de Legnirann capiendo
poſſeſſionem attentaſſet,& ad deducendam litem al
legaretur commiſſio per eius aduerſarium impetra-
ta,& Citatio illius vigore emanata, nec appareret de
illius executione) Domini dixerunt, quod illa præſu-
mitur, ex quo Ioannes dedit ſpeciale mandatum ad
hanc cauſam, & procurator comparuit,& nõnullos
actus facit,ideo præſumitur Citatio executa; Hæc au
tem,quæ de comparitione, & de conſtitutione pro-
curatoris diximus,intellige duobus modis.
135 Primò, vt tunc † ad introducendum litis penden-
tiam ſufficiant,quando ſcilicet comparens fuiſſet ali
qualiter(licet nulliter) citatus,vel procuratorem ſpe-
cialiter ad illam cauſam cõſtituiſſet, ſecus ſi aut nul-
lo modo fuiſſet citatus,aut procuratorem generaliter
conſtituiſſet,& ideo alias in vna Dertuſen.parochia-
lis de Sonitas coram Veſtano,28.Maij,1558.fuit di-
ctum, quod ſi Melchior commiſiſſet cauſam ſuper
pluribus Beneficijs,& non nominato Thoma in di-
cta commiſſione,neque eo aliquo modo citato,Tho
mas conſtituerit generaliter procuratorem, qui ſo-
lummodo apud acta Iudicij dictæ Commiſſionis il-
136 lud mandatum produxerit,†per talem conſtitutio-
nem generalem,& productionem mandati (abſque
eo quod fuiſſet aliqun modo citatus) non dicitur lis
fuiſſe cum Thoma,neque beneficium per Thomam
poſſeſſum (licet eſſet vnum ex beneficijs nominatis
in dicta commiſſione) fuiſſe effectum litigioſum: &
137 † multo minus præſumeretur ſcientia citationis ex
mandato generali facto ante prætenſam Citationis
executionem, & ideo ſi nulliter citato principali, ad
reliquos actus citetur ille, qui per prius erat generali-
ter procurator conſtitutus, per hoc non ſuſtinetur
proceſſus, quia ex mandato generali præcedenti,non
præſumitur ſcientia citationis, vt fuit reſolutum in
vna Corduben. portionis coram A. Auguſtino, 30.
Octobris, 1555. Ad illud autem,quod quando quis
nullo modo fuit citatus,ſed fuit in totum omiſſa Ci
tatio, tunc ſcientia, & notitia Citationis non ſuſti-
neat litem,facit,quod fuit alias dictum per Dominos
in vna Aquen. penſionis,coram Achille 19. Februa-
rij,1554.in qua dubitabatur, an conſtaret de lite, ex
138 † quo citatio apparebat in actis tantum decreta, &
non de illius executione,niſi quod citandus diceba-
tur illius notitiam habuiſſe, quia in mandato, quod
dederat ad conſentiendum penſioni, narrauerat litẽ
pro cauſa dictæ reſeruationis, cumque ex aduerſo
ad excludendam litem diceretur, quod illud proce-
deret,quotieſcunque in actis appareret de aliqua (li-
cet minus legitimè) facta Citationis executione:non
autem quando totaliter fuiſſet omiſſa, per not. per
Card.in clemen.2.colum.3.in 4.oppo.vt lite penden.
Pariſ.conſil.81.colum.1. numero 13. lib.4. Domini
dixerunt non eſſe veram litem; Ex qua deciſione po-
teſt etiam colligi declaratio ad illud de conſtitutione
procuratoris, vt præſuppoſita † etiam minus legiti-
139 ma Citatione executione, ad ſuſtinendam litem,
non ſufficiat mandatum procurationis ad conſentiẽ
dum reſeruationi penſionis,etiam ſi eſſet tum expreſ
ſa narratiua litis,vt erat in caſu illo.
140 Secundò,& vtiliter, vt† licet talis comparitio pur-
get vitium Citationis, ad effectum validandi iudi-
cium,id tamen intelligi debet, vt ſuſtineat iudicium
à die comparitionis non autem à die nulliter decre-
tæ Citationis,ita vt ſi medio tempore inter dictam ci
tationis executionem, & comparitionem comparẽs
aduerſarium ſpoliaſſet,per hoc non dicatur attentaſ-
ſe,quaſi lite pendente innouauerit, vt fuit dictum in
vna Caietan. Capellæ,coram Robuſterio,17. Martij,
1567. in qua,cum contra quoſdam Monachos fuiſ-
ſet nulliter executa Citatio,& deinde illorum procu-
rator comparauiſſet,& medio tempore Monachi ad
uerſarium ſpoliaſſent,& contra eos daretur de atten-
tatis,fuit reſolutum,non conſtare de attentatis,tum,
quia Citatio fuerat nulla, tum quia comparitio pro-
curatoris fuerat poſt ſpolium.
141 Tertio intellige, vt † non procedat in eo, qui cita
tus ab Auditore Cameræ,vigore Eugenianæ procu
ratorem conſtituiſſet,qui etiam comparuiſſet: nam
per talem comparationem lis non ſuſtinetur, vt in-
fra,num.151.
142 * Quartò intellige, vt † huiuſmodi comparitio litẽ
ſuſtineat,ſi ſolum aderat defectus citatios,ſecus ſi ad
eſſet etiam defectus Iuriſdictionis, puta, quia fuiſſet
cauſa commiſſa literis non expeditis, quia tunc ex ta
li comparitione lis non introducitur niſi repertantur
literę expeditæ, vt eſt deciſ. Caputaquẽ ñ.97. incipien.
Cauſa quando eſt commiſſa, lib 1. & deciſ.47. inci-
pien. Regula,numero quinto,libro 3.in impreſſis, &
deciſio eiuſdem Caputaquen.100.lib.primo,& Gui
dobon.deciſ.3.incip. In vna Segobieñ,in manuſcri-
143 ptis. Benè † tamen introducitur lis,etiam literis nõ
expeditis in odium ipſius committentis, vt eſt deciſ.
Peregr.90.incip. Fuit reſolutum,lib.1.concordat de-
ciſ. Put 481.lib.1.]
144 Secundò ſublimita, niſi † Reus confiteretur in-
ter eum,& illum (ad cuius inſtantiam apparebat in
actis eſſe iam decretam Citationem) eſſe litem: nam
per talem litis confeſſionem,cenſetur in neceſſariam
conſequentiam fateri executionem Citationis, &
ideo,in vna Lucana, coram Aragonia, fuit dictum,
quod per talem confeſſionem conſtabat de lite, &
dicebatur interrupta triennalis, vt eſt deciſ. in Re-
collect. Creſcent. 124. Confeſſio, de confeſſio. per
deciſio. Aegidij 684. Et in eandem ſententiam,

quod per confeſſionem factam in Commiſſionibus
probetur lis inclinauerunt etiam Domini in vna
Roma. fideicommiſſi, de Valle, coram Paleotto, 14.
Octobris, 1560. non obſtante, quod confeſſiones præ
tenderentur reuocatæ; Hanc autem ſecundam ſub-
145 limitationem intellige, vt talis † confeſſio præiudi-
cet confitenti, non autem ſucceſſori: quoniam reſpe-
ctu ſucceſſoris non per hoc diceretur lis probata, vt
colligitur ex his quæ fuerũt alias dicta in vna Aquen.
penſionis, coram Achille 19. Februarij, 1554. in qua
(cum dubitaretur, an in illo caſu conſtaret de lite, &
inter cætera, pro ſuſtinenda lite allegaretur, quod Do
minus in mandato, quod fecerat ad conſentiendum
reſeruationi penſionis, narrauit, & cõfeſſus eſt litem,
& per aduerſarium replicaretur, quod illa confeſſio
non debet præiudicare ſucceſſori) Domini ſimplici-
ter reſoluentes, quod non conſtabat de lite, tacitè vi
dentur etiam hanc declarationem ſenſiſſe, & admiſ-
146 ſiſſe: Quid autem ſi relatio† executionis ipſius Ci-
tationis fuerit per Notarium in partibus exequen-
tem redacta in ſcriptis, ſed Citatio cum Inſtrumen-
to relationis à tergo (vt moris eſt) factæ, non fuit re-
producta, niſi poſt mortem illius, ad cuius inſtan-
tiam per procuratorem aſſertum antea fuerat hic in
Curia obtenta, an dicatur inducta litis pendentia? &
inductam eſſe veram litem (ſi principalis aliquo mo
do in vita Commiſſionem eius nomine obtentam
ratificauit) tenuerunt Domini in vna Nucerin. Be-
neficij de foſſato, coram Sarmiento, quinta Decem-
bris, 1565.
147 Sextò, quando† Citatio fuiſſet per Iudicem circun
ducta, vt eſt deciſio. Afflict. 366. In cauſa, nume. 14.
poſt Bald. in l. fin. poſt princ. verſ. in eadem Gloſ. ff. de
eo per quem fact. erit, & in l. poſt edictum, §. 1. verſi.
extra quæro, ff. de iud. & in l. 1. in princip. ff. de in ius
voc. quem nouiſſimè ſequitur etiam Grau. apud Ve-
ſtr. in praxi Roma. Cur. lib. 4. capitu. 1. nume. 10. * &
ex recentioribus etiam Menoch. conſ. 230. nume. 8.
lib. 3.] Pro qua limit. eſt hodie in proprijs terminis
deciſ. 10 Recollect. And. Gambari, 40. incip. Citatio
circunducta, per ea quæ ponit Felin. in cap. illud, col.
3. verſ. veruntamen, de præſcrip. & Paul. de Caſtr. in
dicta l. & poſt edictum, de Iudi. & fuit etiam tentum
in vna Roma. beneficij ſancti Io. Lateranenſ. coram
A. Auguſtino, 15. Decembris 1557.
148 Septimo, poteſt limitari, quando † quis citatur ad
reſpondendum petitioni porrigendæ: nam talis cita
tio (ſi petitio non in die termini, ſed poſt porrigatur)
non habetur in conſideratione, & ſic non inducit li-
tis pendentiam, vt eſt deciſ. Affli. 294. Quidam Cre-
ditor, nu. 6. quam refert, & ſequitur Maranta in ſuo
Speculo in ſexta, & vltima parte princ. in quinto mo
do perueniendi ad iudicium, num. 71. quos ſimiliter
refert, & ſequitur nouiſſimè Burlat. (ſeu mauis Iac.
Berretta, qui ſe illi ſubſcripſit,) in conſ. 74. Mirabitur,
num. 142. lib. 1.
149 Octauò, quando† Citatio ſaperet potius commo-
nitionem, quam inhibitionem, vel præceptum: exẽ-
plum in Monitorio Auditoris Cameræ, de non mole
150 ſtando aliquem in ſua poſſeſſione: Nam ſi poſt di-
ctum Monitorium poſſeſſorem quis ſpoliet, non di-
citur attentare, ſed ſolum ſpoliare, & agitur via ſpo-
lij, vt eſt deciſ. in Recoll. Put. 8. Poſt Monitorium, in
tit. vt lite pend. vbi etiam rationem aſſignat, quia ſci-
licet, tale Monitorium ſapit tantum quandam com-
monitionem, ſecus ſi fiat per viam inhibitionis, ad
quod (ſecundum eum) ſemper eſt aduertendum; Vn
de ad propoſitum noſtrum, ſi (ſtante dicto Monito-
rio) non dicitur attentari, ſequitur, quod per tale Mo
nitorium non inducitur vera litis pendentia, alias di
ceretur attentari, ad materiam tot. tit. vt lite penden.

Cum qua deciſio. concordat alia dec. Putei 17. Poſt
Monitorium, de reſtit. ſpoliat. * Idem per hanc dec.
tenet nouiſſimè Io. Bapt. Pontan. in trac. de Spol. lib.
3. ſub num. 52. in fine. Hanc q. latè examinat nouiſſi
mè Mandoſ. in tract. de Monitor. q. 17. per tot.] Et
151 quod† Citatio, quæ ſolet apponi in Monitorijs Au-
ditoris Cameræ emanatis vigore Eugenianæ, dum in
illis dicitur, quod debeant deſiſtere à moleſtijs ſuper
Beneficijs, & alijs rebus Curialibus illatis, alioquin
citantur ſub pœnis, &c. vt in Curia compareãt, &c.
non faciat Beneficium litigioſum, fuit reſolutum in
vna Spoletana beneficiorum, coram Accorambo-
no, 8. Nouembris, 1553. quæ Concluſio in alia pro-
poſitione eiuſdem cauſæ, ſub die prima Decembris,
152 1553. fuit per Dominos ampliata, vt† nec etiam Iu
riſdictio Auditoris Cameræ cenſeatur prorogata, ad
effectum faciendi Beneficium litigioſum, ſi taliter ci
tatus conſtituat procuratorem, qui mandatum co-
ram eo produxerit, cum expreſſa proteſtatione, quod
153 nihil fieret niſi eo citato. * Similiter† Monitorium
A. C. emanatum vigore Breuis, in fauorem literarũ
de immittendo aliquem in poſſeſſionem, conſtito de
reſignatione eidem directi cum Clauſula, Amoto
quolibet detentore, non facit litem, nec attentata, etiã
ſi pars aduerſa coram eo comparuerit, & fuerit pro-
teſtata, nihil fieri niſi ea citata, & in actu immiſſionis
in poſſeſſionem, ab ea appellauerit, quia hoc caſu A.
C. dicitur merus exequutor, ſecus ſi fuiſſet additum,
amoto quolibet illicito detentore, quia tunc eſſet mix
tus, & lis eſſet introducta, vt eſt deciſ. Diuerſ. a 13. in-
cip. Die Iunij, 1557. in vna Cordubenſi.]
Nonò, prædicta Concluſio limitanda videtur, niſi
154 † Citatio emanaſſet vigore Commiſſionis reſtitu-
tionis in integrum, habentis Clauſulam, Parito iudi-
cato: quoniam ante paritionem non dicitur lis indu-
cta, vt eſt in Recoll. Put. 1. dec. 433.
155 Decimò, niſi † Citatio emanaſſet vigore Commiſ-
ſionis ſuper aliquo Beneficio literis deſuper non ex-
peditis, quia talis Citatio, & alij actus vigore dictæ
Commiſſionis facti, non inducunt veram litem an-
te literarum expeditionem, obſtante Regula Cancel
lariæ, 29. in ordine, quod Cõmiſſiones cauſarũ, &c.
* vt eſt deciſ. Put. nume. 2. lib. 2. declarando tamen,
vt latius diximus infra, in tertia parte cap. 24. de reo,
& except. ſibi contra attent. competen. q. 11. per totã.
*Quinimmo d. dec. Put. 268. dum firmat, q͛d Citatio
emanata vigore Commiſſionis dantis Iuriſdictionẽ
ſi fuerit exequuta, antequam fuerit conditio imple-
156 ta, non faciat litem, poteſt generaliter dici, † quod
Citatio vigore Commiſſionis conditionalis non fa-
cit litem ante illius implementum.]
157 Vndecimò, quando† Citatio eſſet executa contra
Syndicum generalem alicuius Vniuerſitatis, quo-
niam ad effectum, vt executio facta poſt dictam Cita
tionem (etiam vna cum inhibitione) dicatur attenta
ta, talis Citatio non ſufficit, ſed debet Vniuerſitas le-
gitimè citari, vt fuit dictum in una Rauennaten. præ
tenſorum attentatorum, coram Capotaq. 25. Ia-
nuarij, 1553. ea ratione, (vt ex allegatis colligitur) q͛a
talis Citatio non eſt ſufficiens ad inducendam litẽ,
ad effectum attentatorum, gloſ. in l. non poteſt dolo,
de reg. iur. Soc. in tract. de citat. art. 17. q. 7. cum alijs
adductis ſupra, cap. 1. de attent. à Parte, num. 27. Sic
158 etiam nec citatio † facta Prætori, & Officialibus
alicuius Vniuerſitatis, diceretur legitimè contra ta-
lem Vniuerſitatem executa, niſi eos etiam requiſiue-
rit Notarius, vt conuocarent conſilium vniuerſale
aliorum, vt fuit dictum in vna Tiraſonen. decima-
rum de Vierlas, coram A. Auguſtino, 15. Ianuarij,
1557. per notata in cap. ſi capitulo, de conceſſ. præ-
bend. in ſexto.

159 Duo-

159 Duodecimò limita vt non procedat † in Citatio-
ne contra aliquem facta (quatenus ſua putauerit in-
tereſſe) quamuis enim ille in multis caſibus admit-
tatur, & valeat, vt per Bald. & Doctor in l. conſenta-
neum, col. penul. in fi. C. quomodo, & quando iud.
Ang. in l. ad peremptorium, ff. de iudic. per l. ea qui-
dem, C. ſi manc. ita alien. fuer. (quia tamen talis Cita
160 tio † non arctat ad comparendum, nec facit reum
neceſſarium, ſecundum Bal. in l. fi. col. 17. verſ. quin-
to quæritur, C. de edic. diui. Adria. toll. & in l. teſta-
menta, ad fi. C. de teſta. Paul. de Caſtro, in l. libertus,
la prima, in fi. ff. de in ius vocan. & poſt eos Dec. in
conſi. 187. Et pro tenui, ſub num. 3. verſ. non obſtat
quod citatio. * Cur. iun. in cóſ. 152. Habita diligenti,
ſub num. 27. verſ. ad aliam exceptionem, de litis pen
161 dentia. lib. 3.] Et dicitur † potius monitoria, quam
arctatoria. Rot. deciſ. 18. aliàs 419. Si impetretur, nu.
2. de dolo, & contum. in nou.) non poteſt inducere
litis pendentiam, ad effectum attentatorum: quia
Clem. 2. vt lite pend. loquitur de Citatione, quæ ar-
ctet, vt no. ibi omnes præſertim Card. q. 3. & faciunt,
quæ diximus ſupra in 8. limit. num. 149. de Citatio-
ne Auditoris Cameræ, quæ cum ſapiat cómunitio-
nem non inducit litis pendentiam; Præmiſſa tamen
162 limita, † niſi taliter citatus compareat, quia cum p
comparitionem fuerit purgata illa conditio, ſi ſua
putauerit intereſſe, perinde habetur, ac ſi ſimpliciter
citatio facta fuiſſet, vt poſt Alex. in l. de pupillo, in
princip. ff. de noui oper. nunc. declarat Dec. in dicto
conſi. 187. cum & aliàs comparatio citati purget om
ne vitium Citationis, vt ſubdit, & multis auttoritati
bus comprobat Dec. ibi.
163 * Decimo tertio fallit † in Citatione facta ad inſtá
tiam illius, qui impetrauit Beneficium antea per an-
num poſſeſſum; nam ſi intra annum à die executę
Citationis non eſt proſequutus cauſam vſque ad ſen
tentiam incluſiuè, Beneficiũ definit eſſe litigioſum,
vt ſunt verba clara ipſius Regulæ, ibi, illudque nul-
latenus in antea litigioſum cenſeatur, quicquid in
contrarium ſenſerit Sarnen. de annali, q. 82. vt eſt de
ciſ. Tholomei, 80. incip. Hebenneñ. & declarat vni-
uerſaliter ad effectum attentatorum Mandoſ. in d.
Reg. de annali, q. 87. num. 9. verſ. quintus erit.]
Declaratur nunc regula ſuprapoſita duobus
modis.
164 Primò, vt procedat † in Citatione actuali, ſecus in
Citatione præſumpta, & ex aliquo acta reſultante:
Exemplum: Appellatio extraiudicialis intimata ha-
bet vim Citationis: not. Gloſ. in cap. 1. de elect. in 6.
in verbo, Abſentia, & tamen per eum ad effectum,
vt attentata poſt eum reuocentur, non inducitur li-
tis pendentia, de cuius veritate latius infra dicemus,
num. 219. & ſeqq.
165 Secundò, neceſſario declara, vt præmiſſa † proce-
dant in Iudice Ordinario, in Iudice autem delegato
non ſufficeret quod ab eo fuiſſet decreta, & etiã exe-
cuta Citatio, niſi præceſſiſſet præſentatio Commiſ-
ſionis ſibi factæ: quoniam delegatus ante præſenta-
tionem Reſcripti (quia non videtur certus de ſuis fa-
166 cultatibus) regulariter non dicitur † habere Iuriſ-
dictionem, vt in c. paſtoralis, in fi. de Reſcript. & not.
in cap. ſuper eo, el 2. de appell. & per Inno. in cap. ex
167 conquæſtione, de reſtitut. ſpol. ita, vt niſi † ante om-
nia fiat præſentatio Reſcripti, proceſſus ſit nullus,
etiam ſi ille ſciret ſe eſſe delegatum, vt eſt deciſ. Rot.
6. alias, 242. Si vnus ex tribus, de offic. deleg. in nou.
168 Quod amplia, vt ad probandam † Commiſſioné,
& illius præſentationem, non ſufficiat, quod repe-
riatur inſerta, & incorporata in litteris citatorijs per
ipſum Auditorem ſubſcriptis, & ſigillatis, ſecũdum
Aegidium deciſ. 323. Littera Auditoris.

169 * Et adde, quod ad effectum, † vt Beneficium dica-
tur factum litigioſum, quod eſt valde odioſum, non
ſufficeret, quod huiuſmodi Commiſſio reperietur
adnotata in libro, Baccodi, & in Manuali Notarij, &
inſerta in quibusdam inhibitionibus à Iudice ema-
natis, vt late proſequitur Peregr. deciſ. 35. incip. In
cauſa Salamantina, lib. 2.] Quam amplia, limita, ni-
170 ſi † cum dicta inſertione concurrerent alia ad-
minicula, puta diſtributio Commiſſionis in libris
tam Regentis, quam Notariorum iuramento pau-
pertatis (quod præſtari ſolet antequam Commiſſio
diſtribuatur) & ſemiplena probatio ſuper illius per-
ditione, quoniam his cõcurrentibus cenſeretur pro-
bari vera lis, etiam ad effectum ſubrogationis, vt fuit
reſolutum in vna Caſalen. Canonicatus, & præben.
coram Accorambono. 19. Aprilis, 1556.
Quoad Tertium de litis conteſtatione, quod per
171 eam † inducatur litis pendentia ad effectum atten-
172 tatorum, adeò † abſolutum eſt, vt aliqui tenuerint
dumtaxat litis conteſtatione induci litis pédentiam
regulariter, per text. in capit. ex parte, el ſecondo, de
verb. ſign. vt per Ang. in conſil. 195. incip. Domine
Guielmine col. 2. verſ. deſcendo ad ſecundum, quẽ
ſequitur nouiſſimè Io. Bapt. Aſin. in ſua praxi iudic.
§. 1. cap. 1. num. 21. & latius per Alex. in l. cauſas, ſub
num. 2. C. de tranſaction. vt ſuprà diximus, num.
3. & 7. Hinc dicebat aliàs Capi, deciſ. 77. num 2. poſt
Rot. deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſtit. ſpol.
173 in nou. quod in iudicio † attentatorum attendi-
tur an quid poſt litem conteſtatam ſit innouatum;
Facit, quod aliàs dicedat Bald. in l. 1. in fi. C. de rela-
174 tio. Curiam ſeruare, quod ante litis † conteſtationẽ
non ſit lis in aliquo ſtatu, quam ſequitur, & extollit
Andr. Sicul. in cap. prudentia, §. ſexta, col. 8. de offi.
deleg. quos refert (licèt omninò non ſequatur) Felin.
in cap. cæterum, num. 2. de Reſcript. & hodie com-
munis eſt opinio, quod litis conteſtatio requiratur,
de qua teſtatur Curt. iun. (loquens quoad effectum
reddendi Reſcriptum ſubreptitium) in conſil. 174.
Sacratiſſime, nu. 4. & de eadem commu. opin. atte-
ſtatur etiam Blanc. in tracta. de Compromiſſ. in pri-
175 ma q. principali, nu. 6. poſt Alex. & alios † Baldum
autem in dicta l. 1. malè ſenſiſſe in eo, quod atteſta-
tus eſt, ita Curiam ſeruare, tradit nouiſſimè Meno-
ch. de arbit. iud. lib 2. Centuria 3. Caſu. 202. nume. 7.
& 9. poſt Aegid. deciſ. 544. Si pendente, & Staſil. De
literis grat. & iuſt. §. in primis, nume. 16. Et ſimiliter
litem non niſi poſt cęptum iudicium, & litem con-
teſtatam dici, & ita communiter teneri, atteſtatus eſt
nouiſſimè etiam Mintinger. in Conſi. 60. ſextæ De-
cad. incip. Actis, & proceſſu, nume. 4. Et propterea,
dum aliàs dubitaretur in vna Calaguritan. Benefi-
cij, coram A. Auguſtino, 12. Ianuarij, 1554. an ex cõ-
parationibus factis per præſentatos coram Ordina-
rio, (præſertim ante inſtitutionem,) eſſet talis lis
inducta (vt poſſeſſio poſtea per Ioannem vigore in-
ſtitutionis capta, diceretur attentata) fuit per Domi-
nos reſolutum, quod non eſſet lis; & ibi pro funda-
mento allegabatur hoc, quod per illas comparitio-
nes non erat facta litis conteſtatio, ſed ſolummodo
per vtrumque facta inſtantia pro conſequenda in-
176 ſtitutione. * Et licèt litis † initium tam ante,
quam poſt conteſtationem dici poſſit, ſecundum
Bald. in l. exceptionem col. fin. C. de probat. licèt re-
gulariter, lis dicatur poſt conteſtationem, vt per Fe-
lin. in c. ſuper quæſtionum, nume. 6. de offic. deleg.
quos refert nouiſſimè Ant. Sola, ſuper Decret. Du-
cat. Sabaudię incip. Ad cauſarum, gloſ. prima, num.
177 5. fol. 130. Eſt tamen Caſus, in quo res non effici-
tur litigioſa, niſi per litis conteſtationem, videlicèt,
quãdo alter ſocius vult agere communi diuidundo,
ſolum

Per litis cõteſtatio nẽ, do lis inducitur.

Per ſubrogationem gratioſam quando inducatur litis pendētia, & firmata opinione affirmatiua, declaratur octo, modis, ut infra.

ſolum enim poſt litis conteſtationem prohibetur rē tamquam litigioſam alienare. Bart. in l. prima, nu. 4. Communi diuid.]
178 Quo ad quartum † de Subrogatione eſt deciſ. Caſſad. prima, in tit. vt lite penden. quod intellige de
179 † ſubrogatione gratioſa facta à Papa per verbum
180 ſubrogamus, † ſecùs ſi eſſet mandatum de ſubrogando, quia hoc caſu requiritur admiſſio facienda per iudicem antequam dicatur ille ſubrogandus eſſe in lite, & cum eo quoad alios litem pēdere, vt proximè dicemus; Et cum dicta deciſ. Caſſad. quod per mandatum de ſubrogando, lis non ſuſtineatur concord. deciſ. in Recoll. Mobed. 142. Lite, ſub Rub. vt lite penden. ad fin. in vna Leodien. Canonicatus, coram Aquen. inter Cardinalem Senenſem ex vna, & Martinum ex altera, & ratio videtur vbi aſſignari: quia nō eſt minor poteſtas Papæ quam Iudicis, Vndè ſi admiſſio Iudicis operatur effectum litis pendentiæ, multo magis admiſſio, & ſubrogatio per Pa-
181 pam † facta ſub illis verbis, quæ ſolent in huiuſmodi ſubrogationibus apponi, videlicet: & quod admittatur ad proſequutionem iuris, litis, & cauſæ in eo ſtatu in quo defunctus deberet admitti, De quorum verborum conſueta formula nnt. Domini deciſ. 5. aliàs 64. Subrogatus, vt lite pend. in nou. & q̄d
182 † magna ſit differentia inter ſubrogationem gratioſam, & ſubrogationem rigoroſam, ideſt mandatum de ſubrogando, eleganter tradit Mohedan. deciſ. 127. incipien. Fuit reſolutum, in vna Gerunden.
183 Beneficij, de menſe Februarij, 1519. † quia in rigoroſa non eſt danda poſſeſſio, niſi prius diſcoſſo iure authoris, in cuius locum fit ſubrogatio, & illius executor poteſt, & debet audire partes, & eorum iura, & contra dictam ſubrogationem poſſunt opponi plures exceptiones, vt latius ibi per eum, poſt Rot. deciſ. 10. aliàs 411. colum. fi. in fine, vt lite pendent. in nou. Card. in Clem. 1. colum. 5. de ſeq. poſſ. & fruct. & in conſil. 145. in princ. Adeo, quod pro faciliori, & veriori intelligentia rectè dicimus, quod iſte alius eſt etiam modus per quem lis dicatur pendere diuerſus ab admiſſione (de qua nunc dicemus) videlicet per ſubrogationem gratioſam, in tantum, quod ſtante huiuſmodi ſubrogatione, nec Patronus præſentare, nec Ordinarius inſtituere poſſit, cum lis ſuſtineatur, & viuere cenſeatur in perſona gratioſè ſubrogati, ſicut duraſſet viuente illo in cuius locum ſubrogatur, vt per
184 Caſſad. dicta deciſ. 1. vt litependen. nam † ſubrogatus cenſetur aſſumere nouam perſonam, illius ſcilicet, in cuius locum ſubrogatur, vt aliàs conſiderabant Domini in vna Tiraſonen. Cappellaniæ, coram Quiroga, 6. Nouembris, 1556. Declara tamen præmiſſa octo modis. Primo, vt procedat in ſubrogatio-
185 ne † facta quoad litem, ſecus ſi ſit facta quoad poſ-
186 ſeſſionem abſq; lite: pōt † .n. ſubrogatio ad poſſeſſione fieri, & abſq; lite, quamuis abſq; lite non pōt q̄s quoad litem ſubrogati, vt declarat Caputaquen. in Recollect. ſuis, parte 1. deciſ. 57. incip. Licet ſubroga-
187 tio. Secundo intelligitur, & declaratur, quod † licèt in diſpoſitiua ſubrogationis quis ſubrogetur ad ius quomodolibet defuncto, vel reſignanti competens, cenſetur tamen (etiam quoad litem ſubrogatus) ſi in narratiua fuit de lite facta mentio, & ſi ius quod cædebatur, erat litigioſum, vt per deciſ. Aegid. 351. & deciſ. 5. Vt lite pend. in nou. & 81. de Reſcrip. in anti. Sarnen. de ſubrogan. q. 9. & detten. q;t t. & 14. &
188 etiam, quia † ſubrogatur ad rem, cenſetur etiam ſubrogatus ad qualitatem adhęrentem ipſi rei, Felin. in cap. cum dilecta, nume. 53. de Reſcript. Rebuff. in concord. ſub Rubr. de mand. Apoſt. §. declarantes, in gloſ. Succeſſores, colum. quinta, verſicu. ſubrogatus in ius, & alia, quæ pro hac parte allegabantur (ad quæ ſe Domini retulerunt) fuit reſolutum in vna Peruſina plebis de confinio, coram Paleotto, 1560. 3. Apri-
189 lis. Tertio, vt † ſi ſubrogatus vult litem proſequi cū procuratore ſuperſtitis, debeat illi talem ſubrogationem intimare, ad no. per Rot. deciſ. 11. alias 448. Si agens, vt lite penden. in nou. Facit, quod alias dicitur,
190 quod † is qui obtinuit executoriales, ſi illas aduerſario intimauerit, deinde moriatur, & alius in eius locū ſubrogetur, (licet ſubrogationem intimare teneatur) tamen non tenetur denuo Domino intimare executoriales, ſed ſufficit procuratori, vt fuit tentum in vna Salamantina portionis, & eſt deciſ. Accoramboni, 6. incipien. Coram Caputaquen. ſub Rubri. vt lite pend. Quamuis autem ſubrogatio ſit intimanda,
191 regulariter tamen † ei, qui eſſet intruſus, non eſt aliter intimanda, vt fuit dictum per Dominos, in vna Pampilonen. Prioratus, coram D. meo Oradino, 29. Decembris, 1566. vbi refert, etiam coram Robuſterio idem fuiſſet tentum 27. Iunij, 1567. in vna Segobien. Si vero ſubrogatus non intimauit, ſed contra ſuperſtitem committi fecit cauſam, ſuperſtes autem agens contra intereſſe putantes (dum talis Commiſſio impetratur) obtineat ſententiam, & executoriales & dubitaretur an impediatur executio (licet materia iſta viſa ſit difficilis) aliàs tamen in vna Conchen. Parochialis della Motilla (poſt longam diſputationem)
192 fuit concluſum, quod † dictus tertius ſubrogatus (ſi capit poſſeſſionem vacantem) admittatur ad impediendam exequutionem, ſecus ſi tempore, quo ſuperſtes obtinuit executoriales, poſſeſſio non erat vacans vt latè ponit Mobed. deciſ. 98. In cauſa Conchen. ſub rub. de exceptio. Similiter, quamuis ſubrogatio ſit in-
193 timanda, ſi tamen † illius intimatione prætermiſſa, ſubrogatus per audientiam literarum contradictarum obtineat ſententiam in fauorem, an illa ex defectu intimationis ſit nulla? licet eueniente caſu in vna Cuſentina Decanatus, coram Grato, pro Guidone Senſo, contra Proſperum, 30. Octobris, 1564. hunc punctum non determinauerint, & ordinauerint, quod reſeruatis expenſis in fine litis) videtur negocium principale: illum tamen determinaſſe videntur in alia Squillacen. Sanctæ Heliæ, coram Cotta, 10. Martij, 1563. in qua dubitatum fuit, an (ex eo, quod ſubrogatio non fuerat intimata) ſententia, de qua ibi) poſſet ſuſtineri, vel potius eſſet nulla, & reuocanda, & tenuerunt pro nullitate ſententiæ; Quod etiam ſenſerunt Domini in alia Pampilonen. Prioratus, coram D. meo Oradino, 24. Ianuarij, 1567. in qua (cū dubitaretur, an Petrus tenetur Monachis intimare literas ſuæ ſubrogationis, Domini dixerunt, eum regulariter teneri, ſed quod eo caſu ſufficiebat intimaſſe procuratori per contradictas, quia (cum ſecundum Rotam ſufficiat illas intimare procuratori) ſubintrat alius ſtilus, quod quicquid poteſt
194 fieri cum procuratore præſente, eo abſente poteſt expediri per contradictas.
195 Quartò Declara, quod † quis non dicitur ſubrogatus virtute illius Clauſulæ, quæ in ſupplicationibus ſolet apponi, videlicet, quod literæ in forma gratioſæ ſubrogationis expediri poſſint, &c. antequam literæ ſint expeditæ, ita in una Calaguritana, Archidiaconatus coram Fabio fuit tentum, ſub die 17. Ianuarij, 1543. vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 3. Virtute Clauſulæ, ſub Rubr. vt lite pend. quamuis in eadem cauſa poſtmodum ſub die 23. Februarij eiuſdem anni, fuerit deinde tentum, inductam fore ſubrogationem, ex eo, quod ſubrogatus ibi virtute illius Clauſulę ingreſſus fuerat poſſeſſionem, quod non potuiſſet (ſecundum Dominos ibi) ſine gratioſa ſubrogatione; Sed quamuis fortaſſe prima reſolutio fuerit verior, & tutior, tenendo tamen quod literis non con-

fectis

fectis cenſeatur inducta ſubrogatio (ſecundum vlti-
195 mam reſolutionem) illud † intelligendum eſt, vt
procedat in ipſo ſubrogato (ſecùs ſi ille, qui obtinuit
ſubrogationem ceſſit iuri, & item ceſſionarius ceſſit
alteri, & ſic per plures manus beneficium iuit, & vl-
timus expedierit litteras ſubrogationis vigore ſup-
plicationis primi cędentis: quia per hanc ſubroga-
tionem, & litteras (vt præfertur) expeditas, non dici-
tur ſuſtineri lis, ſed potius eſſe extinctam, ea ratione,
quia licet primus cædens potuiſſet (declarando ani-
mum ſuum) facere, vltimus tamen ſucceſſor id non
poteſt, vt in Salamantina Canonicatus, 12. Decem-
bris, 1539. coram Aquen. fuit deciſum, vt eſt apud
Mohed. deciſ. 239. Super, ſub Rubr. de Iudic. & vt li-
197 te penden. Quintò, Quod † quando Papa ſubro-
gat eum, qui non fuit vnquam in lite, non dicitur
propriè ſubrogatio, ſed prouiſio merè gratioſa, ſecū-
dum eundem Mohed. deciſ. 180. Vacante, ad med.
198 ſub Rubr. vt lite pend. Sextò, vt † quoad effectū
ſubrogationis (etiam ad effectum excludendi proui-
ſum Apoſtolicum) collitigans dicatur, etiam ille, qui
fuit ſemel ſuper Beneficio citatus, & qui tempore ci-
tationis nullum ius, aut intereſſe habebat in benefi-
cio, ſed inde ad quatuor annos ius in perſona ſua ſu-
peruenit, vt fuit dictum in vna Compoſtellan. par-
rochialis de Roo. coram Iunio, 14. Maij, 1557. Sep-
199 timò declara, vt † ſubrogatus dicatur, & Beneficio
ſubrogationis, & iuris, per eam translati, vti poſſit,
etiam ſi viuente collitigante illud ius impugnaſſet,
vt fuit notabiliter per Dominos deciſum in vna Ti-
raſonen. Cappellaniæ, coram Quiroga, 6. Nouem-
bris, 1556. non obſtante Regula cap. ex eo, de reg.
iur. in 6. quam Domini dixerunt procedere de iure
communi, non autem præſuppoſita regula de ſub-
rogan. collitigan. quæ virtualiter præſupponit im-
200 pugnationem propter litem. Octauo, quod † ſub
rogatio non ſolet dari per ſententiam, vt dixerunt
Domini in vna Neapolitana Capellaniæ, coram
Fantutio, 30. Octobris, 1555.

Ius admiſſione Tertij ad cauſam quando lis dicatur pendere, & affirmatiuã octo modis declarat.

Quo ad quintum de admiſſione Tertij ad cauſam
201 per iudicem facta, dic breuiter, per eam † induci li-
tis pendentiam quoad attentatorum effectum; quia
202 † non minus operatur huiuſmodi admiſſio, quam
citatio legitimè executa, dicit formaliter Aegid. de-
ciſ. 545. Si pendente, & Felin. in cap. cum ſuper, col.
vlt. de re iudic. & poſt eos Caſſad. dicta deciſ. 1. vt lite
pend. num. 4. * Peregr. deciſ. 70. In vna Hiſpalen. in
203 fi. lib. 2.] Hinc videmus, quod † ſi lata ſententia
in prima inſtantia contra poſſeſſorem, & non obſtā-
te appellatione, fuerit per primum iudicem ſuper
Beneficio appoſitum ſequeſtrum, (iuxta Clem 1. de
ſequeſt. poſſ. & fruct.) & deinde in ſecunda inſtan-
tia tertius fuerit admiſſus pro ſuo intereſſe, ſi Iudex
primę inſtantiæ (etiam de conſenſu Actoris, & Rei)
reuocet ſequeſtrum per eum appoſitum, poteſt di-
ctus tertius petere dictam reuocationem reuocari
tanquam attentatam, vt eſt deciſ. in Recoll. Guido-
boni 121. Volumus, ſub Rubr. vt lite pend. in vna
Barchinon. corā Achill. de Graſſ. 21. Octobris, 1551.
204 Quod procedit † non ſolum, quando talis admiſ-
ſio fit à Iudice vigore mandati à Papa facti de aliquo
ſubrogando, (prout, & hunc caſum ponit Caſſad. di-
cta deciſ. 1.) Verum etiam ſi ſimpliciter ad compari-
tionem tertij Iudex illum admittat, prout loquitur
Aegid. dicta deciſ. 545. Pro qua facit deciſ. in Recoll.
Achill. de Graſſ. 182. Litem introductam, ſub Rubr.
de lite, vbi dicit, in vna Hiſpalen. coram Fabio fuiſſe
tentum, quod ſtante commiſſione contra intereſſe
putantes (Tertio veniente ad cauſam) lis dicitur eſſe
legitimè introducta, & quod talis comparitio faciat
attentata, fuit tentum in vna Colonien. Canonica-
tus, coram Cotta 2. Iunij, 1572. in qua (decreto mo-
nitorio ad inſtantiam Vendelmi contra Capitulum
Colonien. omneſque alios, &c.) ſi tertius coram Iu-
dice comparuerit, & inſtruxerit pro parte ſua cau-
ſam, & deinde Capitulum tradiderit poſſeſſionem
Canonicatus, Vendelmo, talis poſſeſſio cenſetur at-
tentata, & dicitur facere attentata etiam reſpectu il-
lius, qui comparuit, & fuit admiſſus ad cauſam: nā,
& ipſe (ſi poſt admiſſionem) poſſeſſionem capiat,
dicitur attentare, vt fuit dictum in vna Roma. Vi-
neæ, coram Cotta, 5. Nouembris, 1571. Et talis admiſ
ſio poteſt fieri etiam partibus inuitis, vt eſt deciſ.
Achill. 287. incip. Fratres, ſub Rubr. de accuſat. ma-
trimon.

Supradicta tamen declara,

205 Primò, quod † non ſufficiat ſola admiſſio, niſi Iu-
dex ad inſtantiam Tertij admiſſi committat Citatio
nem, & illa ad notitiam partis deueniat, vt eleganter
tradit (declarando particulariter, d. deciſ. Aegid.) Af-
flict. deciſ. 366. In Pleno conſilio, nu. 13, verſ. ad hoc
reſpondetur, vbi (loquens de attentatis poſt compa-
ritionem, & admiſſionem Tertij) in fine deciſ. ioquit
quod poſt longam, & maturam deliberationem,
fuit omnibus viſum, non habere locum remedium
attentatorum, ea ratione, (vt ex collligitur) quia ad-
miſſus ad cauſam, non fecerat ligitimè partem citari.
206 Secundo, quod † talis admiſſio debeat fieri lite
pendente, non autem illa extincta. & poſtquam Iu-
dex functus eſt officio ſuo, puta, ſi ſit lata ſententia
pro Reo, & poſſeſſore, & obtinuerit executoriales,
ſaltem propter expenſas: Nam ſi alius veniat pro ſuo
intereſſe abque noua commiſſione non poteſt Iu-
dex eum admittere, & (ſi admittat, & ſententiam in
eius fauorem ferat, talis ſententia eſt reuocāda, pro-
ut in ſimilibus terminis fuiſſe reuocatam in vna Leo
dien. ſententiam Reuellaten. atteſtatur Accoram-
bon. vt in Recoll. eius deciſ. 27. incipien. Quando,
ſub Rubr. de ſententia, & re iud.
207 Tertiò, quod † ſi quis petat ſe admitti ad cauſam
vigore Commiſſionis, in que ſignatura (vt commu-
niter fit) reſpondetur, audiat, &c. & conſtito de
intereſſe admittat, &c. Et fecerit partem citati ad di-
cendum contra, ſi Iudex non deueniat ad actum ad-
miſſionis, & ipſe non docuerit de ſuo intereſſe, ter-
minus ad dicendum contra, non facit inter hunc, &
primum litigantes, eſſe aliquam litem, niſi dicta Cō-
miſſio, haberet Clauſulam, Quam, & quas; Ita fuit
tentum in vna Palentina, coram Creſcentio, vt eſt
deciſ. in Recoll. eiuſdem 78. lib. primo, & deciſ. 109.
incip. Tertio, de iudic. Pro qua declaratione non pa-
rum facit, quod fuit aliàs dictum in vna Salamantin.
Abbatiæ coram Peregr. ſub die 29. Nouēbris, 1545.
quod ſi duobus litigantibus alter cędat tertio, & pro
curator huius ceſſionarij veniat ad cauſam, & produ
cat mandatum ad effectum ſubſtituendi, & ſubſti-
208 tuat, ſola † productio mandati & ſubſtitutio, non
facit litem eſſe inter hūc ceſſionarium, & alium pri-
mum litigantem, niſi etiam fecerit illum citari, & va
lidè: nam ſi inualidè citauerit, (prout erat in caſu il-
lo: quia ille ſubſtitutus, qui citauerat, tempore citatio
nis erat iam reuocatus, per ſubſtitutionem de alio
per principalem procuratorem factam) vtique non
dicitur inter eos lis pendere, vt eſt in Recoll. Peregr.
deciſ. 88. lib. 1. aliàs 4. incip. Licet inter duos * libro
ſecundo, & illius authoritate habetur hodie inter de-
ciſiones A. Aug. in tertia parte, & Deciſ. Diuerſ. lib.
3. deciſ. 1276. incip. Peregrinus in Salamantina in
impreſſis.] Et melius ad propoſitum materiæ no-
ſtræ attentatorum facit, quod per dictam deciſ. Cre-
ſcent. fuit aliàs deciſum in vna Tudertina Sancti Se-
baſtiani, 27. Maij, 1558. coram Iunio quod ſi veniens
ad

Digitized by Google

46 ſet: cum enim poſſit † ante illius executionem deſi
ſtere, & pœnitere, vt eſt deciſ. Rot. 17. alias, 402. Si A-
ctor, de dolo & contum. in nou.* & Aegid. Deciſ.
456. in fine.] & per illam, & alias ibi alleg. latius tra-
dit nouiſſime Achil. de Graſſ. in deciſ. 66. Commiſſa
cauſa, ſub titu. de commiſſ. & per Mandoſ. ſuper Re
gul. de annal. quæſt. 66. nu. 6. (ſi de tali pœnitentia cõ-
ſtaret) Videtur poſſe concludi ex intentione dictæ de
ciſ. 17. circa fin. quod effectus [illegible] decreti citationis
euaneſcat, & conſequenter ceſſet [illegible] attentati,
quod poſſet eſſe maximæ vtilitatis: Pone enim, quod
Actor præſuppoſita tali pœnitentia Reum ſpoliaſſet,
vtque contra eum non ageretur via attentatorum:
ad poſſeſſionem recuperandam, ſed via ordinaria
ſpolij, quæ (vt notum eſt) non eſt ita fauorabilis, vt
via attentatorum, & pro hac limitatione non parum
facit, quod aliàs in ſimili dixerunt Domini in vna
Queſnen. Cancellariæ coram Acorambono, 15. Ia-
nuarij, 1556. in qua dubitabatur, vtrum per commiſ-
ſionem impetratam, & præſentatam ad inſtantiam
Alberti, diceretur à die dictæ præſentationis fuiſſe li-
tem, & quia Albertus non fuerat vſus dicta commiſ
ſione fuit reſolutum, quod non fuerat lis: vnde ſi-
47 cut † non vſus Commiſſionis facit non eſſe litem, vt
ibi, ita non vſus citationis in caſu noſtro debet idem
operari; Quam limitationem (licet ab initio dubitan-
ter propoſuiſſem) hodie tamen firmiter tenendam eſ-
ſe admoneo, cum poſtmodum ita fuiſſe per Domi-
nos reſolutum repererim in proprijs terminis noſtris
ad excludenda attentata, in vna Gebenn. parrochia-
lis de Sarrauallis, coram Anton. Auguſtino, vigeſi-
monono Aprilis, 1553. in qua, (cum quidam com-
miſiſſet cauſam iactationum, & fuiſſet per eum ob-
tenta citatio, & (quod eſt magis) etiam citatus qui-
dam, qui re vera non erat procurator aduerſarij, &
poſtmodum illi Commiſſioni renunciaſſet, & inde
ad aliquod tempus poſſeſſionem beneficij accepiſſet.
& prætenderetur, quod huiuſmodi poſſeſſio eſſet at-
tentata, & dubitaretur ibi, an ille dictæ Commiſ-
ſioni renunciauerit, & ſimul an potuerit renuncia-
re) domini reſoluerunt, quod potuit renunciare,
quia pars non fuerat legitimè citata, præſuppoſitâ
48 enim legitima † citatione, Commiſſio fuiſſet facta
communis. Aret. conſ. 33. Conſultatio, & conſ. 148.
colum. fina. verſ. pro his optime facit. Iaſ. in l. 3. colũ.
2. verſ. tertio nota, ff. quod quiſque iur. Felin. in Ru-
bric. de Reſcrip. colum. 2. ver. tertio niſi: & propterea
non eſſet locus renunciationi, vt ibi per Fel.* & me-
lius quod ad excuſandum actum à vitio attentato-
49 rum pars † quæ obtinuit Commiſſionem, & illius
vigore citationem, poſſit illius executioni renuncia-
re, eſt deciſ. Put. 240. incip. In vna Bonon. in fine, lib.
ſecundo. De pœnitentia autem Actoris ita cauſam
committentis, & decretum citationis obtinentis, nõ
diceretur conſtare, ſi ipſe beneficium, & rem ſuper
qua commiſſionem impetrauerat, ceſſerit, quia licet
per talem ceſſionem videatur declarare animũ ſuũ,
quod ipſe non vult litigare, non per hoc dicitur lis ex
tincta, quo minus illi nominati in Commiſſione,
contra quos eam obtinuit poſſent ad iudicium veni-
re, illudque validè quò ad expenſas ſaltem ſuſtinere,
vt eſt dec. Put. 362. inci. In cauſa, ſub nu. 3. ver. ſed ad
iſtud, lib. 3.]

Tertio hæc eadem prima Ampliatio põt non in-
vtiliter limitari, ſeu declarari, vt non procedat, quãdo
commiſſio originalis; cuius vigore fuiſſet decreta ci
tatio, eſſet deperdita: nam quo ad effectum faciendi
rem litigioſam, tale decretum non ſufficit, ſi com-
miſſio non reperitur, etiam ſi Notarius in Manuali
de tali decreto mẽtionem fecerit, immo etiam ſi ta-
lis commiſſio, reperiretur in alijs ſcripturis inſerta,
atque etiam in libro Baccodij deſcripta, quoniam ne
que hæc omnia ſimul iuncta ſufficiunt, vt fuit alias
dictum in Salamantina portionis, coram Acco-
rambono, 8. Februarij, 1547. vt eſt in Recollect.
Peregr. Fabr. dec. 14. alias 35. incip. In cauſa Salamã-
tina, per totam, præſertim in fi.

* Quartò limita, vt quod dicitur litem quo ad A-
ctorem pendere, quo ad effectum attentatorum, per
50 decretum citationis, intelligatur, † quando lite ſic
pendente quid fieret extraiudicialiter, puta nouam
gratiam impetrando, vel poſſeſſionem capiendo, aut
quid ſimile, ſecus, vbi ſit, quod à iure permittitur, pu-
ta alium iudicem ab eodem Principe impetrando,
quia eadem cauſa pluribus iudicibus committi po-
teſt, & coram quocunque expediri, ſi non excipiatur
vt formaliter declarat Put. deciſ. 240. in vna Bonon.
nu. 7. lib. 2.]

51 Secundo ampliatur, vt † procedat (& hoc contra di
ctam Clem. 2. Stilus in Romana Curia admiſit) etiã
ſi ſit citatio ſimplex, facta per Curſorem in Curia, ad
dicendum contra Commiſſionem, & non ſit talis;
vt per eam Reus potuerit plene inſtrui ad quid cite
tur, vt eſt deciſ. Rotæ, 9. alias 279. Clementina vt lite
penden. in nou. & poſt eam Mil. in verb. Citatio fa-
cta in Curia: & idem in verbo, litis pendentia induci
tur: alias enim de iure communi (ad effectum, vt lite
pendẽte nihil innouetur) eſſet in citatione inſerẽdus
libellus, vt poſt Roman. Felin. Afflict. Curt. &
alios, per eum allegatos, tradit nouiſſimè Ioan. Bapt.
de Aſin. in ſua praxi iudic. §. 5. capitulo 2. numero
2. & 4.

52 Tertio, etiam † ſi citatio emanaſſet à iudice incom
petenti, dummodo eius vigore teneatur citatus ire ad
allegandum Priuilegium ſuum, vt per gloſ. in dicta
Clemen. ſecunda, & poſt eam Card. ibi quæſt. 3. qui
(licet dicat ſe alias in quæſtione facti vidiſſe allegari
in contrarium, maximè per tex. in dicta Clemen. ibi
à competenti, &c.) ipſe tamen ampliationem hanc
tenet, præſertim, ſi citatus ab incompetenti iudice co
ram eo comparuiſſet, & de incompetentia oppoſuiſ-
ſet: quia donec non conſtat de incompetentia præſu-
mitur competens, & citatio arctat, & inducitur litis
53 pendentia, vt per eum ibi, poſt Paul. † Generaliter au
tem, quod per actus factos coram Iudice incompe-
tenti non dicatur cauſa pendere, tenet expreſsè, An-
ge. in conſil. 195. Domina Guilielmina, colum. 2. ver
ſic. deſcendo ad ſecundum: & quod quoad Clem. 2.
54 vt lite penden. Citatio † ſit facienda à iudice compe-
tenti, tenet nouiſſimè Petr. Ant. Anguiſſola in cõſ. 49.
Cum ibi, numero 2. verſ. ſecundo reſpondetur, lib. 3.
licet ſecus ſentiat quoad effectum, ut tãquam litigio-
ſa res non poſſit alienari, de quo infra, in 3. illat. prin.
55 numero 560. Idem, quod lis coram iudice incompe
tenti non faciat attentata, tradit Ioann. Bapt. Ferret.
in conſil. vigeſimoquinto. Vtiſ, in princip. libro pri-
56 mo, † competentes autem iudices dicerentur, Sede
Epiſcopali vacante in Eccleſia Calagurit. etiam Pro
uiſores, qui ſunt Vicarij generalis, & propterea Mo-
nitorium ab eis decretum feciſſe litem, & attentata,
declarauerunt Domini in vna Calaguritan. dimidiæ
portionis, coram Finetto, 7. Nouemb. 1569.

57 Quartò etiam † ſi citatio emanauerit vigore Re-
ſcripti impetrati ab excommunicato, quod licet ſit
nullum, capit. 1. de Reſcript. in 6. tamen Citatio eius
vigore decreta, inducit litis pendentiam, ad effectum
attentatorum, vt per Mill. & ibi Addit. in verbo, litis
pendentia inducitur eo ipſo, fol. 212. poſt Card. in di-
cta Clem. 2. q. 4. verſ. oppono: dummodo de excom-
municatione non conſtat, vt ipſi declarant.

58 Quinto, † ex dictis per Card. dicta quæſt. 4. verſ. op
pono: poteſt colligi alia Ampliatio, vt procedat, etiam
ſi Ci-

Digitized by Google

ſi Citatio emanauerit vigore Reſcripti ſubreptitij,
qui poſt Lap. (de quo ſbi per eum)ita tenet, ſi de ſub
reptitione non conſtat.
59 Sexto amplia, vt procedat etiam (ſi citatio fuiſſet
obtenta per aſſertunt procuratorem, (præſertim,ad-
miſſum cum cautione de rato)quamuis enim ſem-
60 per poſſit † opponi, quod ille non eſt verè procura-
tor,ad no.in l.licet,C.de procura.interim tamen ſem
per pendet lis,argum.l.primæ,§.fin.ff.ſi quis ius dicẽ-
ti non obtemp.vt in proprijs terminis noſtris volue-
runt Domini in vna Taruiſina Penſionis, coram
Veſtano,& eſt deciſ.in Recollect. Achil.25.incip. At-
tentata voluerunt Domini,ſub Rubrica,de atten.de
qua facit etiam mentionem (licet illam non alleget)
Mandoſius,in tractatu Commiſſionum, in decima-
quarta formula Commiſſionis attentatorum, in ver
bo,reuocandi,quæſt.tertia,in fin. vbi (poſtquã non-
nulla pro, & contra in materia huius ampliationis
propoſuit) ita tandem reſidet; Ad quam facit, quia
61 † per huiuſmodi citationem inducitur lis, etiam ad
effectum excludendi habentes gratias expectatiuas,
quæ non capiunt beneficia litigioſa, vt fuit aliàs reſo
lutum in vna Tholoſana Parochialis,de Nouela,co-
ram Reumano, 27. Iunij, 1554. Item facit, quia &
62 alias in ſimili videmus, † quod inhibitio obtenta per
aſſertum procuratorem, regulariter facit attentata,
vt dicemus infra in ſecunda parte, cap.20. de attent.
poſt inhibit.in 5. Ampliat.princip.per tot.
63 * Quamuis contrarium, quòd † quando conſtat de
lite commiſſa per aſſertos procuratores, de quorum
mandato non conſtat,non dicatur litem exiſtere,ne
que de iure,neq. de facto,poſt Rot.deciſ.2.de rer.per-
mut.in antiqu.& Caſſad.deciſ.7. de dolo, & contu.
& deciſ.5. vt lite pend.eſt dec. Verall.14 nu.2. lib. 3.
in vna Saguntina,integræ portionis,coram Guidob.
26. Martij, 1552.
64 Immò,quod † Citatio, & inhibitio obtenta per aſ-
ſertum procuratorem,non faciat attentata, fuit reſo-
lutum in vnam Gerundeſi. Prioratus,20. Decembris
1560. vt eſt Deciſ. Diuerſ.in manuſcriptis,176. inci.
Vigeſima Decembris,vbi magiſtraliter dicitur,quod
65 † ex mandato dato ab ipſo principali, non inducitur
ratificatio omnium geſtorum, niſi tria concurrant.
Primò, quod mandans habuerit notitiam antea ge-
ſtorum cum præſumatur ignorantia, præſertim in
modica impenſa,& ſimili actu; Secundò,quod mã-
datum ſit factum in eadem perſona,quæ ſe geſſit, vt
aſſertus procurator; Tertiò, quod mandatum ſit
ſpeciale in illa eademmet cauſa, non autem genera-
le, quæ omnia maximè deſeruiunt ad declaratio-
nem proximè ponenda. Et tamen retenta] eſt ſa-
66 nè † intelligenda dummodò principalis (cuius no-
mine citatio fuit obtenta) illam ratificet, alias enim
ſi non ſubſequatur ratificatio, Domino non præiu-
dicat: cum generale ſit, quod per actum nomine al-
67 terius factum, non inferatur præiudicium, niſi ille
actum ratificet,l.ſi pupilli,§.ſed ſi ego.ff.de nego. geſ.
& diximus ſupra,in prima parte,capitu.primo,de at-
tent. à parte, numero 74. Vt autem nonnulla, quæ
in propoſito ex dictis Doctor. colliguntur, cla-
rius & facilius habeantur, poteſt in ea affirmati-
uè concipi.
68 Regula,quod Citatio † obtenta per aſſertum pro-
curatorem,& poſt Dominum ratificata, facit litem,
etiam ad effectum attentatorũ, per ſupradicta: Quæ
69 Ampliatur primò, vt procedat,etiam † ſi talis Cita-
tio fuiſſet reproducta in iudicio poſt mortem princi-
palis,& propterea, dum dubitaretur aliàs in vna Nu
cerina de Foſſato, coram Sarmiento, 5. Decem-
bris, 1565. An Citatio, & inhibitio obtenta per aſſer-
tum procuratorem,quæ fuerat per principalem, aut
per Inſtrumentum executionis dictæ Citationis,aut
per inſtrumentum procurationis ad illam cauſam fa
ctæ tacitè ratificata, & non fuerat in vita principalis
ſed poſt eius obitum vna cum inſtrumento execu-
tionis a tergo reproducta,diceretur lis inducta, Do-
mini tenuerunt cenſeri inductam veram litem,ſi per
inſtrumentum executionis, aut procurationis appa-
rebat de ratificatione,& eſt notabilis illa Deciſio,præ
ſertim,quia agebatur ibi de præiudicio Tertij, videli-
cet,patronorum,qui volebant præſentare,& (præſup-
poſito,quod beneficium eſſet litigioſum in Curia) im
pediebantur,tanquam eſſet reſeruatum,vt allegaba-
tur ibi per informantes.
Secunda ex præcedenti deciſione videtur poſſe col
70 ligi ampliatio,vt procedat, etiam † ſi ratificatio fuiſ-
ſet tacita,iuxta Regulam l.Paulus, ff. rem rat. habe-
ri, quo tacita ratificatio operatur conſenſum ratifi-
cantis,ſicut expreſſa: quinimmò, etiam in materia at
tentatorum illa admittitur; vt patet ex his, quæ dixi-
mus ſupra,in prima parte,capitu.1.de attent. à parte,
numero 54. Quæ ſecunda ampliat.videtur poſſe ad-
71 huc ampliari,vt procedat etiam † ſi vigore Commiſ-
ſionis nomine alicuius impetratę, emanauerit Cita-
tio,& Inhibitio; nec verè appareat per quem præmiſ-
ſa fuerint geſta, quia ſi ille cuius nomine fuit impe-
trata Commiſſio, & Citatio, erat in Curia, ob illius
præſentiam præſumitur illum ita mandaſſe, aut ra-
tificaſſe; vt fuit dictum per Dominos in vna Pacen.
fructuum,coram Domino meo Oradino,29. Maij,
1570. vbi loquuntur ſignanter de inducenda lite ad
effectum attentatorum,& conſequenter ex ibi dictis
videtur colligi poſſe,quod etiam præſumpta ratifica-
tio citationis faciat litem,ad effectum attentatorum:
de quo dicto,valdè ſubſiſtendum videtur, quia (vbi
72 agitur † de priuatione) requiritur,quod citationis no-
titia ſit clara,nec ſufficiunt coniecturæ, & præſum-
ptiones. Rot.deciſ.21.alias 77. Dic,quod, de dolo, &
contum.in antiqu. * quam ſequitur Felin.in c. cum
contingat,num.11. de Reſcript.] cum nec alias ſuffi-
73 ciat † generalis ſcientia litis motæ, ſed requiratur ſpe-
cialis totius rei, & omnium illius qualitatum ſcien-
tia,* Declara tamen hoc procedere, vbi Lex requirit
in aliquo caſu ſcientiã.ſed ſi è conuerſo Lex requira-
ret ignorantiam, puta ad obtinendam reſtitutionem
in integrum,ex Clauſula generali,& capite ignoran-
tiæ,tunc ſcientia ſine qualitatibus non diceretur igno
rantia: vt declarat Mandell.de Alba.conſ.18.num.
74 7.& ſic apparet,quod † inter ſcientiam, & ignoran-
tiam eſt dare medium,videlicet,ſcientia ſine qualita-
tibus totius facti.
75 Ad hoc autem dictum, quod † requiratur ſcientia
omnium qualitatum, plenè Pedemont. deciſio.174.
num.4.& declarationem ad hoc,vide per Abb. conſ.
18.num.7.in materia eſt etiam conſ. Hier. Gabr.56.
num.60.lib.1.] ut poſt Salicet.in l.prętetea,colum.2.
ff. mandati,eſt deciſ. Guidoboni,94.incip. In vna Au
guſtana,* quam ſecuta eſt Rota,in vna Albarazinen.
Portionum,coram Cantutio,17. Decembris, 1574.
vt eſt Deciſ. Diuerſ.1.num.21.lib.2.] & faciunt not.
per glo.in c.concertationi,in verbo,ſciuit,& ibi Doc.
de appell.in ſexto: * & per d.gloſ.nouiſſimè ad hæc
plura ponit Franc.Beccus,conſ.38.num.23. & Nat-
ta,conſ.636.num. 192.] præſertim,quia ſi vbi agitur
76 † de amiſſione alicuius iuris acquiſiti, debet ſcientia
legitimè & clarè probari, nec ſufficit fama, aut con-
iecturæ,aut præſumpta ſcientia, Ruin.conſ.66.num.
19.& ſeq.lib.3. Crau.conſ.193.lib.1. Mohed.deciſio.
160. Fuit reſolutum. Put.deciſ.6.incip. Scientia alicu
ius,ſub Rubr.de probatio.* & Deciſ.150.incip. Fuit
dubitatum,lib.1.] multo magis hæc legitima, & ple-
na ſcientia videtur neceſſaria, quando ſumus in

delictis,& in his, ex quibus poteſt quis incidere in pœnam,prout ſunt attentata,in quibus quis delinquere dicitur,vt diximus ſuper in prima parte,cap.1. de attent.à parte,num.10. cum præſuppoſita litis ſcientia reſultent attentata,quorum ratione attentans in multas incidit pœnas,de quibus latè infra in 3.par. c. 31. de pen.attent.per tot.

Limitatur eadem Regula.

77 Primò,quando ratificatio† citationis per aſſertum procuratorem obtentæ,fieret poſt actum,qui prætenditur attentatus : quia ad effectum faciendi Dominum incidere in pœnam attentatorum, debet hæc ſcientia litis præcedere,quoniam ſi ſubſequatur,non videtur,quod illa poſſit tollere,& annullare præcedẽs factum legitimè,ſecundum Ioan.de Imola, in conſ. 132. In cauſa,ſub nume.8.in fine,& eſt deciſ.in Recollect.Creſcentij.129.incipien. Annali poſſeſſori:& in * Recoll.Caputaquen.2.Deciſ. 135.incip. Petrus Biuous, in qua commiſſa cauſa ſuper beneficio per aſſertum procuratorem, Petrus poſſeſſionem acceperat,quę ex aduerſo dicebatur attentata,& minimè reſtituibilis; verum, quia Petrus non fuerat vſus d. Commiſſione niſi longè poſt dictam adeptionẽ poſſeſſionis,fuit reſolutum,quod poſſeſſio non eſſet attẽtata;] & facit,quod poſt Caſſad.deciſ.40.ſuper Reg. Cancell.diximus ſupra in prima parte,capitu.3.de attent.à Tertio in ſecunda ſublimitatione duodecimę limitationis regulæ ibi poſitæ nume. 124. quod ratifi-

78 catio † litis facti per Dominum poſt mortem colligantis,& poſtquam Ordinarius de beneficio per illius obitum vacante,Tertio prouiderat,non facit qđ collat.ordinarij ſit nulla,tanquam facta de beneficio litigioſo, contra diſpoſitionem capitu. ſi hi, contra quos, vt lite pendent. in ſexto. Præmiſſa tamen de

79 ſcientia,& ratificatione litis, ſanè intelligenda ſunt de Domino generaliter ratificante litem ex tunc, à die ſuperuenientis ſcientiæ litis, ſecus ſi vltra litem ratificaret etiam ipſum actum attentatum : quia tũc ex ipſius actus ratificatione teneretur ad attentata,

80 quia † ratum habens delictum ita punitur,ſicut mãdans, iuxta not.in capitu.mulieres,de ſenten.excommu. Roman.in conſil.195. Viſo,nume.2.Sicut in ſi-

81 mili videmus,quod valet † ratificatio actus dolo geſti,ſi fiat in ſpecie,licet generalis ratificatio illum non compræhenderet,vt eleganter declat.Crau. in conſ. 160.In hac cauſa,ſub nu.4.lib.1.

82 Secundo limitatur, quando † talis ratificatio citationis per aſſertum procuratorem obtẽta, fieret poſt latam ſententiam,argum.eorum, quæ eleganter ponit Rot.deciſ.1.alias,13. Nota quod geſta,de procurat.in antiqu.quam ſequitur,& eſſe in viridi obſeruãtia (non obſtante,quæ ponit Felin.in cap. cauſam,el primo,columna pen.& fin.de iudic.) tradit Caſſad. deciſ.40.ſuper Reg.ſub numero 2. quod Dominus poſt ſententiam non poteſt ratificare proceſſum aſſerti procuratoris in præiudicium colligantis;& faciunt quæ ponit Dec.in conſil.460. Viſo,numero 35. Sarnen.de annali poſſeſ.quæſt.44.num.2.& 3.Quod etiam ſenſerunt Domini in vna Ariminen. bonorum coram Grato,13. Maij,1569. in qua,(cum ad ducendam litem,& attentata allegaretur quædam citatio obtenta per vnum pro ſe,decem alijs, pro quibus de rato promiſerat, & pars aduerſa ad excuſanda attentata replicaret,quod illi ante ſententiam nun q̃ ratificauerunt) Dñi ſeouerunt pro non attentatis.

Declaratur ſimiliter eadem Regula,nõnullis modis,&

83 Primò,& vt ad inducendam† veram litem, non ſufficiat ratificatio tacita facta per verum procuratorem citationis obtentæ ab aſſerto procuratore: Quia enim alias in vna Aquen.Penſionis,coram Achille,19.Februarij,1554. ad ſuſtinendam litem per huiuſmodi citationem introductam, allegaretur, quod procurator verus poteſt ratificare geſta per falſum, præſertim in ſummarijs,ſecundum ea,quę ponit Rota,deciſ.38.alias,454. Fuit dubitatum, de procuratoribus in nou. Domini tamen ibi tenuerunt, non eſſe veram litem:& ratio videtur fuiſſe, quia ratificatio, de qua ibi,videbatur tacita,quæ non ſufficit, ſecus ſi ratificatio procuratoris de geſtis per eum (qui tanquam à vero procuratore ſubſtitutus, & eius nomine proceſſit) fuiſſet expreſſa : quia talis ratificatio videtur proceſſum ſuſtinere ; quia expreſſa ratificatio facta à procuratore,cum facultate ſubſtituendi, cenſetur facta ab ipſo Domino,ac ſi ipſum ſubſtituiſſet eleganter declaratur in prædicta deciſ.38. præſertim in fine.

84 Secundò,quod† ratificatio geſtorum per aſſertum procuratorem,non cenſeatur induci(ad effectum verificandi,& ſuſtinendi litem) per confeſſionem litis factam à vero domino, puta ſi ſtante citatione, & proceſſu factis ab aſſerto procuratore, Dñs ad magis corroborandum penſionem (ex cauſa ceſſionis litis reſeruandam) in mandato ad conſentiendum reſeruationi penſionis litem præfatam enarrauerit, & ſuper eam ſe fundauerit (quamuis enim videatur litem narratam tacitè ratificare,& illam confiteri) illius tamen confeſſio non probat, nec ſuſtinet litem in præiudicium ſucceſſoris,& conſequenter confeſſio citationis,& proceſſus facti per aſſertum procuratorem,non inducit ratificationem, nec facit litem in præiudicium ſucceſſoris.

85 Tertiò,quod † licet Dominus vtens citatione, & inhibitione impetrata per aſſertum procuratorem, videatur ratificare contenta in commiſſione (cuius vigore emanauit,) illa tamen ratificatio intelligitur facta quoad ea,quæ diſpoſitiuè, non autem narratiuè,& enunciatiuè in Commiſſione continentur, ad plenè no.per Fel.in cap.cum venerabilis,num.23.de exceptioni.& Alex.in conſ.16.In cauſa,nu.12.col. 3. verſ. Præterea,lib. 5.

86 * Hoc aũt,quod dictũ eſt,huiuſmodi † ratificationẽ non referri ad ea,quæ enũciatiuè in Diſpoſitione cõtinentur,duplicem videtur recipere declarationẽ:prima eſt,niſi adſit Clauſula generalis, velut Oĩa,& ſingula,& quia illa refertur etiã ad ea , quæ enũciatiuè ſupra ſunt dicta Alex.conſ.17.nu.2. lib.3. Rui.conſ. 137.nu.6.lib.1.Pariſ.conſ.97.nu.90.lib.1.& conſ.12. nu.17.li.2.Creſc.dec.26.lib.1. Secunda,niſi eſſemus in ratificatione, & confeſſione reſultante ex productione alicuius inſtri, quia illa refertur etiam ad ea, quæ enunciatiuè continentur in ſcriptura producta, vt poſt gl.in c.cum olim,de cenſi.& Abb.in conſ.53. lib.2.tenet, & ita iudicatum fuiſſe refert Viui.opin. com.in.opi.1038.nu.6.lib.3.quibus adde Franc.Bec. conſ.3.nu.38.ubi in id citat etiam Iaſ.in l.ſi cui,§.ſi a filio,in fi.ff.de leg.1.& Aym.conſ.77.nu. 8. & conſ.

87 201.nu.4.& ſeq.quamuis† contrarium, quod producens inſtrũm non cenſeatur approbare ea, quæ enunciatiuè ſed quæ diſpoſitiuè in eo dicuntur, tenet poſt Bal.in c.lectes,in princ.de teſt.& in c. cum venerabilis,de excep.in fi.& Iaſ.in l.contra iuris,§.1.colum.2. verſi.tertio adde,ff.de pact. Albert.Brun.in tracta.de reb dub.fol.15.col.4.in prin.ver.non tamẽ omitto. Quod maximè procederet quando actus,qui in ſcri-

88 ptura producta continetur eſſet nullus,quia Regula quod † producens ſcripturam,cenſetur fateri omnia in ea cõtenta,fallit, quã actus in ea cõtentus non eſſet validus.Caputaq.dec.187.lib.2.in impreſſis.]

89 Septimò,Reg.prin.ampl. ut vnica † citatio inducat litis pend.& citatus dicatur colligitans,etiã ſi tpe Citationis citatus nullum haberet intereſſe in beneficio,

ficio,

ſicio,ſuper quo citatur,ſed ſuperueniat ſibi ius longo
90 poſt citationẽ, † q̃m ſi taliter citatus moriatur, colli-
tigans põt ſe fundare in dicta litis pend. & dare de re-
gula de ſubrogandis etiam ad excludendum proui-
ſum per obitum dicti citati, non obſtante, quod pro-
uiſus allegaret, quod citatio non erat habenda in con
ſideratione,ex quo eo tempore ille nullum ius habe-
bat in beneficio ſed ſuperuenit ſibi per quatuor an-
nos poſt, vt tenuit Rota, in vna Compoſtellana de
Roo,coram Iunio,14. Maij,1557.
91 Octauo, vt ad inducendam † litis pendentiam ad
effectum attentatorum ſufficiat, quod Citatio ſit e-
xecuta contra generalem procuratorem citandi, vt
fuit dictum in vna Mathelican. Iuriſdictionis coram
Paleotto, 6.Nouembris 1564.in qua (licet ad excu-
ſanda attentata,allegaretur,quod Citatio de qua ibi)
non induxerat litis pendentiam, Domini tamen in-
clinauerunt pro attentatis, ſtante,quod fuerit citatus
procurator generalis.
92 *Quod tamen † non procederet in citatione execu-
ta contra officialem à Capitulo,Sede vacante depu-
tatum,ad effectum vt poſsit afficere Epiſcopum ſuc
ceſſorem, quamuis enim talis Officialis videatur q-
dam generalis procurator Epiſcopatus, non tamen
dicitur talis,vt citatio contra eum executa, poſſit E-
piſcopum facere incidere in vitium attentati: vt fuit
reſolutum in vna Albanizaneñ. potitionum, coram
Cantutio,17. Decembris,1574.& eſt Diuerſ. diciſ.1.
num.8.lib.2.]-
93 Nono generaliter † ex hiis, quæ in eadem Mathe-
licana, Iuriſdictionis fuerunt dicta,eo. ſub die 24.Ia-
nuarij, 1565.proponente videtur poſſe ampliari, vt
ad effectum attentatorum ſufficiat citationem veri-
ſimiliter peruenisse ad notitiam citati, prout erat in
caſu illo, in quo Citatio fuerat affixa domui ſoliiæ
habitationis, & in Eccleſia iuxta formam decreti ci-
tationis, & alia concurrebant, ex quibus colligeba-
tur ſcientia citati, ob quam ipſe debebat abſtinere à
poſſeſſione,& ab attentatis.
Limitatur prædicta Regula pluribus modis,&
94 Primò,Quando citatio † fuiſſet nulla,& inualida:
nam talis citatio non inducit litis pendentiam, ad ef-
fectum attentatorum. Afflic.deciſ.336.In pleno, nu.
14.& ſeqq. Probus in addit.ad Io. Monach. in Rub.
vt lite pẽd.in 6.in princ. poſt decis. Neapol.352.Quæ
dam (quæ tñ parum facere videtur) melius faciunt
quæ ponit Dec.conſil.460. Viſo, nu.21.& ſeqq.lib.3.
95 vbi (inquit) quod Citatio † facta de Actore tutoris,
finita tutela per pubertatem,aut facta in valuis Eccle
ſiæ, non apprehenſa ſemel perſona, non inducit li-
tis pendentiam : Pro qua facit, quod aliàs dicitur, q̃d
96 iudicium † coram Iudice incompetenti motum nõ
inducit litis pendẽtiam, ad effectum,vt res tanquam
litigioſa non poſſit alienari, vt eſt deciſ. Afflict. 85.
97 Diu eſt num.3.& 4. Et quod proceſſus † nullus non
facit rem deſinere eſſe integram. Pariſ.conſ.98. Aſſer
98 ta,num.27.lib.3. Et quod † Citatio nulla non per-
petuat Iuriſdictionem, Aegid.deciſ.699.Suppoſito,
& nouiſſimè eſt in Recollect. Putei, deciſ.2. Iuriſdi-
99 ctio, ſub rubr.de offi.deleg.& in ſimili † quod non
interrumpat (ita vt quis deſinat eſſe pacificus poſ-
ſeſſor,ad effectum Regulæ de annali poſſeſſore) fuit
aliàs deciſum in vna Ceſaraugoſtana Cantoriæ, co-
ram d.Camillo de Ballionibus,vt eſt deciſ.in Recol-
lect. Creſcent.73. Verum Citatio. ſub Rubr. de reg.
100 de annali; Et † quod inualida,ac generalis † Cita-
tio non perpetuet Iuriſdictionem,Non inducat præ-
uentionem,Non interrumpat præſcriptionem, Nec
inducat litis pendentiam, latè, & eleganter deducit
poſt alios (quos more ſuo allegat) Tiraq. de vtroque
101 retractu,§.8.gloſ.2.num.4.& ſeqq. Nullitas † autem
Citationis ex multis prouenire poteſt, puta, ſi fiat
tempore non competenti,vt not.in c.bonæ, de elect.
& in l.2.ff.ſi quis in ius voc.non ierit,in fi.nunc.enim
non arctat, ſicut nec quando fit ad locum inhone-
ſtum,l.ſi cum dies §.ſi arbiter, ff.de arbitr. Vel ad lo-
cum notoriè non tutum,Clem. Paſtoralis,§. Piſana,
de re iudic.ſecundũ Zencell.in Clem.2. vt lite pend.
& tradit Vantius,in tract.de nullit.in tit.de nullitate
ex defectu Citationis,num.22 & multis ſeqq. vbi la-
tè non minus doctè, quam eleganter declarat nulli-
tatem citationis ratione citatis, citati, loci in quo, &
ad quem,temporis in quo,& ad quod,formæ,& illius
executionis prouenire.
*Hæc autem,quę de nullitate citationis dicta ſunt
102 limitanda ſunt, † niſi alter ex litigantibus dediſſet
cauſam huiuſmodi nullitati,ex Regula, quam mul-
tis comprobat Aymo. in q. quam ponit poſt tractat.
de antiquit. vt tem.num.33.quod dans cauſam nulli-
tati,non poteſt ſe in ea fundare, quam ad terminos
noſtros nullitatis citationis,& Iudicij, vt etiam quo-
ad eum hoc caſu inducatur litis pendentia, extendit
Proſp.Paſeth.conſ.66.ſub num.5.in fine.]
103 Secundò, (& hoc quoad Reum) quando † citatio
fuiſſet validè per iudicem decreta, non tamen con-
tra Reum executa,quoniam ante illius executionem
non dicitur inducta litis pendentia, ad effectum at-
tentatorum,Clem.2.& ibi omnes, vt lite pend. Aegi.
deciſ.699.Suppoſito,& poſt eum Felin. in cap.2.ſub
num.2.verſ.ſolutio reſtringi poteſt, de Reſcript. Pa-
riſ.conſi.81.num.13.lib.4.& ita etiam fuit tentum in
Vna Meſſanen.illegitimitatis,coram Gropperio,25.
Maij,1562.in qua,(dum dubitaretur an conſtaret de
attentatis, & pro negatiua allegaretur, quod proceſ-
ſus factus per ordinarium Panormitanum,& carce-
rationes, quæ ibi proſupponebantur, non poterant
dici attentatæ,ex quo nondum fuerat executa citatio
& inhibitio Rotalis, & quod de illis non habuerat
notitiam is, qui prætendebatur attentaſſe) Domini
tenuerunt nõ conſtare de attentatis,ex allegatis,pręſ-
ſertim ex eo,quod non conſtabat de ſcientia Ferdinã
di, & Ioannæ; Idemquè,quod poſſeſſio capta poſt
præſentationem Commiſsionis, & decretum Cita-
tionis,ante tamen quam fuiſſet executa,non dicatur
attentata,tenuerunt ſimiliter Domini in vna Firmã.
Sancti Sebaſtiani coram Gropperio, 5. Decembris,
1565.& ideo ſententiam aliàs per D. Decanum latã,
abſolutoriam,ab attentatis,etiam in 2.inſtantia con-
firmanda fore. Pro quo faciunt quæ diximus in-
frà,in 2. parte cap.20. de attent. poſt inhibit.10 2.de-
clarat.princip. Regulæ ibi poſitæ, quod & inhibitio
104 † regulariter,vt afficiat,non ſufficit quod ſolum ſit
per iudicem decreta, ſed requiritur, quod ſit etiam
contra partem executa; Et quod per commiſſionem
cauſæ,& citationem (quæ ibi in facto præſupponeba
tur obtenta ab aſſerto procuratore, & non executa)
non inducantur attentata, dixerunt Domini in vna
Gerunden. Prioratus,coram D.de Rubeis, ſecunda
Decemb.1560.ſecuti deciſ. Creſcent.77. Hęc autem
105 limitatio eſt amplianda,vt procedat † etiã ſi citan-
dus habuiſſet aliqualem notitiam Citationis. Pariſ.
d.conſ.81.Origo,nu.13.lib.4.& ſa.quæ de huiuſmo-
di ſcientia in materia appellationis diximus in dicta
2.declar.prin.de attẽt.poſt inhib. Et eſt ſimiliter limi-
106 tanda,niſi † per citandũ ſtetiſſet,quo minus Citatio
contra eũ exequeretur, Clem. Cauſam,§.verũ de elec.
& ibi Doct.præſertim Imo.nu.10.& Clem. Dudũ,de
iud.& in Extrauagãti, Rẽ nõ nonam,de dolo,& cõ-
tum. *ad quod plures ẽt allegat Tiraq. in tract. Res
inter alios acta, Limit.12.fol.16. Idem etiam dicendũ
eſſet,ſi reus litigaret vt eſt Deciſ. Creſcent.151.incip.
.... lib.1.& Thom.de Tanis deciſ 105.incip. ....]

Digitized by Google

107 eum, & aliàs regulare ſit, quod † prn impleto ha-
betur, quando ſtat per partem, quominus quid im-
pleatur, l. iure ciuili, & ibi Socin. ff. de condit. & de-
monſtr. & tradit latius, Tiraq. de retractu, §. 1. gloſ.
30. num. 102, & latius §. 2. gloſ. 1. num. 9. & in termi-
nis de citatione, Rota, deciſ. 11. aliàs, 271. Si de ſpe-
ciali, de dolo, & contum. in nou. & ita fuit tentum in
vna Cremonen. præpoſituræ, coram Domino meo
Oradino, 13. Martij, 1556.
108 Tertiò limitatur, quando † citatio tam ratione Iu-
dicis, quam temporis, & loci fuiſſet valida, tamen
Nuncius, vel notarius non ſufficienter intimauerit,
quia hoc caſu lis non dicitur pendere, gloſ. in dicta
Clem. 2. in verbo, plenè in fine, & ibi Card. q. 6. quod
109 tamen † intelligere nos oportet de Citationibus,
quæ fiunt in partibus, & extra Curiam, iuxta ea, quæ
110 ſuprà diximus in 2. ampliatione, num. 51. † Minus
tamen ſufficienter Citationem intimaſſe diceretur
Notarius, ſi Citationem, cuius forma habebat Clau-
ſulam iſtam (Videlicet affigendam, publicandam, &
exequendam) non legiſſet, ſed tantum affixiſſet, &
ita fuit tentum in vna Aſculana coram Achille de
Graſſis, vt eſt deciſ. in Recoll. eiuſdem 52. Citationẽ,
111 non bene exequutam, &c, ſub Rubr. de citat. † Pa-
riter citatio dicitur minus legitimè executa, ſi ſit de-
creta contra Abbatem, & Monachos alicuius Mona
ſterij, & Notarius non abbati, ſed nonnullis Mona-
chis in loco Capitulari, ſed non capitulariter con-
gregatis, nec etiam, vt ſe capitulariter congregarent,
requiſitis, dictam citationem intimauit, & propterea
cum in vna Caietam. Capellæ, coram Robuſterio,
17. Martij. 1567. dubitaretur, an ſpolium per Mona-
chos ea caſu poſt dictam citationem factum, eſſet re-
uocandum, & diceretur ob illam citationem eſſe in-
ductam litis pendentiam, & conſequenter conſtare
de attentatis: Domini tenuerunt non conſtare de
attentatis: quia Citatio non habebat congruam exe
112 cutionem; Sicut etiam malè † eſſet executa Cita-
tio per edictum, ob non tutum acceſſum decreta, ſi
Notarius (quamuis non locis in Citatione expreſſis,
& tempore diuinorum, & aſtãte ibi populi multitu-
dine citationem originalem in valuis Eccleſiæ affi-
xiſſet) copiam tamen illius affixam non dimiſiſſet,
vt dixerunt Domini in Vna Beneuentana Sãcti Fe-
ſti, coram Chiſanen. inter Epiſcopum Spoletanum,
& Capitulum Beneuentanum (in qua talẽ Citatio-
nem male exequutam, & propterea nõ feciſſe litem
quoad dictum Capitulum ſuper dicto beneficio,) vt
eſt deciſ. in Recoll. Guidoboni, 46. dixerunt, ſub Ru-
113 bri. de Citation. Et vniuerſaliter, quod † ob non
ſeruatam formã Reſcripti, Citatio dicatur malè exe-
cuta, not. Doctor. in c. cum dilecta, de Reſcript. & in
cap. cum olim, de offic. deleg. Pariſ. conſil. 94. Benefi-
cium litigioſum, num. 5. lib. 4. Quod procedere (etiã
114 † ſi talis forma eſſet contra ius) tenuerunt Domini
in vna Caſalen. Præceptoriæ, coram Reumano, vt
eſt deciſ. in Recoll. Caputaquen. primo 156. incip.
115 Citatio: Sic etiam Citatio † dicitur minus ſufficiens,
nec arctat citatum, nec deuoluit, niſi legatur, aut ſal-
tem citato (etiam non petenti) illius copia offeratur
116 † expenſis citantis, (quando ſumus in Citatione pri-
ma (vt eſt deciſ. in Recoll. Achil. de Graſſ. 47. Citatio.
rit. de citatio. vbi dicit, quod ita fuit tentum in vna
Canicen. coram Roſſanen. & aliàs multoties in mul
117 tis alijs cauſis: † in alijs autem citationibus, præter
primam, copia eſt danda expenſis ipſius citati, vt eſt
deciſ. in Recoll. Andr. Gambar. 30. incip. Die octaua
Iunij, 1523. Prædictam tamen Concluſionem limita
tribus modis.
118 Primò, niſi † Notarius aſſerat ſe Citationem legiſ-
ſe etiam non alter data, aut petita copia, vt eſt deciſ.
eiuſdem Achill. 49. Citationem, eo. tit. quia bona repu
119 tatur, vt ibi per eum: prout & † illa in qua Nota-
rius ſe publicaſſe, ſeu affixiſſe aſſerit, vt eſt deciſ. eiuſ-
dem, 50. Citationem, eod. tit.
120 Secundò, niſi † citandus eſſet abſens, & in parti-
bus, & citatio contra eum fuiſſet executa in domo ſu-
luæ habitationis, & in Eccleſia parrochiali, quia etiã
non data copia, citatio eſt bona, Guidobon. deciſ.
quadrageſimaſeptima. Dixerunt, ſub Rubr. de Cita-
tio. & iterũ deciſ. 151. Dixerunt, ſub Rubr. de deuo-
lut. cauſæ.
121 Tertiò, niſi † citatus, quando audierat ſe citari in-
tuliſſet metum Notario, & voluiſſet eum verberibus
afficere: quia tunc bona dicitur Citatio etiam ſi co-
pia non ſit data, neque oblata, vt in Recoll. Creſcen.
deciſ. 42. Copia, de iud. in vna Ciuitaten. coram d. Sil
122 ueſtro. Sic & Citatio † habetur pro facta, & legiti-
mè executa, quando Dominus temporalis citandi,
ſe Nuncio oppoſuit, & noluit vt citationem præſen-
taret, immò minis eum ex loco eiecit, ſecundum Do
minos in vna Cremonen. Præpoſituræ coram Do-
mino meo Oradino. 13. Martij, 1556. Ad ſuſtinen-
123 dam † autem citationem ſufficit, quod copia cita-
tionis, de qua ſupra, ſit data amico citati, qui dicat il-
lam ſe ipſi citato dediſſe, & pro hoc aliquid expen-
diſſe, quia (concurrente expenſa, & aſſertione amici)
citatio fuit reputata bona in vna Coram Puteo, vt re
fert Achill. de Graſſ. in Recoll. ſuis, deciſ. 56. Cita-
tio fuit, ſub Rubr. de Citatio. Eodem modo citatio
124 † ſuſtineretur, ſi Notarius (facta diligentia de repe-
riendo perſonam, & habitationem citandi, & illa
non inuenta (citationem fuerit executus in parro-
chiali, de qua agebatur, & in cathedrali, & inſuper da
ta copia citationis, quibuſdam, qui aſſerebant ſe pro-
curatores citandi, vt fuit reſolutum in vna Oueten.
parrochialis de Boruiet, coram Gropperio, 23. Octo-
bris, 1562.
125 Quartò, Quando † Nuncius ſufficienter intima-
uit, ſed tamen nõ ſufficienter retulit Iudici: quia nec
hoc caſu attentata poſt talem citationem reuocan-
tur, ſecundum Lap. & poſt eum Card. in d. Clem. 2.
q. 7. Relatio enim eſt de forma ſubſtantiali Citatio-
nis, vt per Maranth. in Speculo, in 6. parte princip.
dum tractat matariam Citationis, num. 47. verſ. de
tertio extremo. & poſt alios tradit nouiſſimè, Ioan.
Bapt. de Afin. in ſua praxi. iudic. §. 9. capitulo primo,
* & Borgnin. Caualc. Deciſ. Fiuizzan. 11. numero
nono.]
126 Quinto, Quando † Nuncius ſufficienter intima-
uit, & Iudici retulit, relatio tamen non fuit redacta
in ſcriptis, ſecundum eundem Lap. & poſt eum
Card. in dicta Clement. quæſt. 7. & ratio eſt: quia
127 non ſufficit ad inducendum † litis pendentiam,
aliquem verè fuiſſe citatum, niſi hoc etiam conſtet
Iudici, ad not. per Bart. in l. hæc autem. §. primo,
ff. quib. ex cauſ. in poſſ. datur, vt dicit Card. ibi. Qui-
bus adde Anto. de Butr. in cap. cum dilecti, colum.
3. de elect. & in cap. cum dilecto, columna 9. de do-
lo, & contum. Panorm. in capitulo ad noſtram, el
terzo, columna quinta, de iureiur. & in cap. fin. co-
lumna 9. de foro compet. & quæ copioſè ad hoc di-
ctum congerit Felin. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ,
numero 16. verſic. decimo ad hanc partem, extra,
de Conſtit. Quam limitationem ego ſublimitandam
puto.
128 Primò, niſi † is (quem non apparet expreſsè eſ-
ſe citatum) in iudicio comparuerit, ex quo per
comparitionem videtur purgari omnis defectus
129 † Citationis, vt tradit Gloſ. & Doctor. in lege pri-
ma, ff. de ferijs. Alexand. in conſil. 123. Viſo, colum-
na prima, libro 2. & poſt eos Vant. in tractatu de
nullit.

nullit. in titu. quibus mod. ſent. null. defend. poſſ. nu.
116. vbi teſtatur hanc eſſe communem opinionem,
& nouiſſimè Graua. in addit. ad Veſtr. in praxi Ro.
Cur. lib. 7. cap. vltimo, num. 32. vbi quamplures in id
autoritates citat, etiam de communi opinione atte-
ſtantes; Quibus adde nouiſſimè Minſinger. dec. 54.
In iudicio, Cent. 4. & iterum Cent. 3. deciſ. 90. incip.
130 Alibi, vbi illud ampliat, procedere, etiam † ſi compa
ritio ſit facta duntaxat ad effectum excipiendi de ille
gitima Citatione. * Quod etiam tenuit Rota in vna
Caurien. del Caſtur, coram Guidobono, ſub die, 22.
131 Iunij, 1552. in qua voluerunt Domini, † quod ex
cõparitione, & reſponſione citati, dicentis cauſa non
pendere coram Auditore qui citauit, ſed coram alio
dicatur colligi ſcientia litis pendentiæ, ad inducendã
litem, iuxta Clem. 2. vt lite pend. vt eſt Deciſ. Capu-
taquen. incipien. Scientia Litis, lib. 3. in impreſſis.] Et
quod nulliter citatus per comparitionẽ dicatur pur-
gare omne vitium Citationis, & quod iſta ſit com-
munis, & omnium ſententia, teſtatur Mandoſ. ſuper
Reg. de annal. quæſt. 34. nume. 2. idemque affirma-
uit nouiſſimè Burſat ſiue mauis Bartolus, Bertazo-
lus apud eum, in conſ. 7. Mirabitur, nume. 137. lib. 5.
poſt Neuizzan. Tiraq. Boer. & alios per eum allega-
132 tos. Vel ſi citatus † ſaltem conſtituerit ſpecialiter
procuratorem ad illam cauſam, & præſertim ſi in
mandato aſſeretur eum fuiſſe citatum, quia per hu-
iuſmodi mandatum, & confeſſionem dicitur con-
133 ſtare de citationis exequutione. Quæ † ſicut interrũ
pit effectum Regulæ de triennali poſſeſſ. vt eſt in Re
collect. Creſcen. deciſ. 5. incipien. Non apparebat, ſub
Rubri. de Regul. de triennali, ita poteſt dici, quod lis
134 † cenſeatur inducta ad effectum attentatorum, q̃d
in terminis poſt Achil. de cita. deciſ. 5. fuit reſolutum
per Dominos in vna Pacen fructuum, coram Do-
mino meo Oradino, 29. Maij, 1570. * & eſt deciſ. eiuſ-
dem Oradini 408. incipiẽ. Pacẽ. fructuum,] in qua
(cum dubitaretur, an Ioann. de Legnitano capiendo
poſſeſſionem attentaſſet, & ad deducendam litem al
legaretur commiſſio per eius aduerſarium impetra-
ta, & Citatio illius vigore emanata, nec appareret de
illius executione) Domini dixerunt, quod illa præſu-
mitur, ex quo Ioannes dedit ſpeciale mandatum ad
hanc cauſam, & procurator comparuit, & nõnullos
actus facit, ideo præſumitur Citatio executa; Hæc au
tem, quæ de comparitione, & de conſtitutione pro-
curatoris diximus, intellige duobus modis.

135 Primò, vt tunc † ad introducendum litis penden-
tiam ſufficiant, quando ſcilicet comparens fuiſſet ali
qualiter (licet nulliter) citatus, vel procuratorem ſpe-
cialiter ad illam cauſam cõſtituiſſet, ſecus ſi aut nul-
lo modo fuiſſet citatus, aut procuratorem generaliter
conſtituiſſet, & ideo alias in vna Dertuſen. parochia-
lis de Sonitas coram Veſtano, 28. Maij, 1558. fuit di-
ctum, quod ſi Melchior commiſiſſet cauſam ſuper
pluribus Beneficijs, & non nominato Thoma in di-
cta commiſſione, neque eo aliquo modo citato, Tho
mas conſtitueit generaliter procuratorem, qui ſo-
lummodo apud acta Iudicij dictæ Commiſſionis il-
136 lud mandatum produxerit, † per talem conſtitutio-
nem generalem, & productionem mandati (abſque
eo quod fuiſſet aliquo modo citatus) non dicitur lis
fuiſſe cum Thoma, neque beneficium per Thomam
poſſeſſum (licet eſſet vnum ex beneficijs nominatis
in dicta commiſſione) fuiſſe effectum litigioſum: &
137 † multo minus præſumeretur ſcientia citationis ex
mandato generali facto ante prætenſam Citationis
executionem, & ideo ſi nulliter citato principali, ad
reliquos actus citetur ille, qui per prius erat generali-
ter procurator conſtitutus, per hoc non ſuſtinetur
proceſſus, quia ex mandato generali præcedenti, non
præſumitur ſcientia citationis, vt fuit reſolutum in
vna Corduben. portionis coram A. Auguſtino, 30.
Octobris, 1555. Ad illud autem, quod quando quis
nullo modo fuit citatus, ſed fuit in totum omiſſa Ci
tatio, tunc ſcientia, & notitia Citationis non ſuſti-
neat litem, facit, quod fuit alias dictum per Dominos
in vna Aquen. penſionis, coram Achille 19. Februa-
rij, 1554. in qua dubitabatur, an conſtaret de lite, ex
138 † quo citatio apparebat in actis tantum decreta, &
non de illius executione, niſi quod citandus diceba-
tur illius notitiam habuiſſe, quia in mandato, quod
dederat ad conſentiendum penſioni, narrauerat litẽ
pro cauſa dictæ reſeruationis, cumque ex aduerſo
ad excludendam litem diceretur, quod illud proce-
deret, quotieſcunque in actis appareret de aliqua (li-
cet minus legitimè) ficta Citationis executione: non
autem quando totaliter fuiſſet omiſſa, per not. per
Card. in clemen. 2. colum. 3. in 4. oppo. vt lite penden.
Pariſ. conſil. 81. colum. 1. numero 13. lib. 4. Domini
dixerunt non eſſe veram litem; Ex qua deciſione po-
teſt etiam colligi declaratio ad illud de conſtitutione
procuratoris, vt præſuppoſita † etiam minus legiti-
139 ma Citatione executione, ad ſuſtinendam litem,
non ſufficiat mandatum procurationis ad conſentiẽ
dum reſeruationi penſionis, etiam ſi eſſet tum expreſ
ſa narratiua litis, vt erat in caſu illo.

140 Secundò, & vtiliter, vt † licet talis comparitio pur-
get vitium Citationis, ad effectum validandi iudi-
cium, id tamen intelligi debet, vt ſuſtineat iudicium
à die comparitionis non autem à die nulliter decre-
tæ Citationis, ita vt ſi medio tempore inter dictam ci
tationis executionem, & comparitionem comparẽs
aduerſarium ſpoliaſſet, per hoc non dicatur attentaſ-
ſe, quaſi lite pendente innouauerit, vt fuit dictum in
vna Caietan. Capellæ, coram Robuſterio, 17. Martij,
1567. in qua, cum contra quoſdam Monachos fuiſ-
ſet nulliter executa Citatio, & deinde illorum procu-
rator comparauiſſet, & medio tempore Monachi ad
uerſarium ſpoliaſſent, & contra eos daretur de atten-
tatis, fuit reſolutum, non conſtare de attentatis, tum,
quia Citatio fuerat nulla, tum quia comparitio pro-
curatoris fuerat poſt ſpolium.

141 Tertio intellige, vt † non procedat in eo, qui cita
tus ab Auditore Cameræ, vigore Eugenianæ procu
ratorem conſtituiſſet, qui etiam comparuiſſet: nam
per talem comparationem lis non ſuſtinetur, vt in-
fra, num. 151.

142 * Quartò intellige, vt † huiuſmodi comparitio litẽ
ſuſtineat, ſi ſolum aderat defectus citatios, ſecus ſi ad
eſſet etiam defectus Iuriſdictionis, puta, quia fuiſſet
cauſa commiſſa literis non expeditis, quia tunc ex ta
li comparitione lis non introducitur niſi reperiantur
literę expeditæ, vt eſt deciſ. Caputaquẽ ñ. 97. incipien.
Cauſa quando eſt commiſſa, lib 1. & deciſ. 47. inci-
pien. Regula, numero quinto, libro 3. in impreſſis, &
deciſio eiuſdem Caputaquen. 100. lib. primo, & Gui
dobon. deciſ. 3. incip. In vna Segobieñ, in manuſcri-
143 ptis. Benè † tamen introducitur lis, etiam literis nõ
expeditis in odium ipſius committentis, vt eſt deciſ.
Peregr. 90. incip. Fuit reſolutum, lib. 1. concordat de-
ciſ. Put 481. lib. 2.]

144 Secundò ſublimita, niſi † Reus confiteretur in-
ter eum, & illum (ad cuius inſtantiam apparebat in
actis eſſe iam decretam Citationem) eſſe litem: nam
per talem litis confeſſionem, cenſetur in neceſſariam
conſequentiam fateri executionem Citationis, &
ideo, in vna Lucana, coram Aragonia, fuit dictum,
quod per talem confeſſionem conſtabat de lite, &
dicebatur interrupta triennalis, vt eſt deciſ. in Re-
collect. Creſcent. 124. Confeſſio, de confeſſio. per
deciſio. Aegidij 684. Et in eandem ſententiam,

quod per confeſſionem factam in Commiſſionibus
probetur lis inclinauerunt etiam Domini in vna
Roma.fideicommiſſi, de Valle,coram Paleotto, 14.
Octobris, 1560. nou obſtante,quod confeſſiones pręe-
tenderentur,reuocatæ; Hanc autem ſecundam ſub-
145 limitationem intellige, vt talis † confeſſio præiudi-
cet confitenti,non autem ſucceſſori:quoniam reſpe-
ctu ſucceſſoris non per hoc diceretur lis probata , vt
colligitur ex his quæ fuerũt alias dicta in vna Aquen.
penſionis,coram Achille 19. Februarij, 1554. in qua
(cum dubitaretur,an in illo caſu conſtaret de lite, &
inter cætera,pro ſuſtinenda lite allegaretur,quod Do
minus in mandato,quod fecerat ad conſentiendum
reſeruationi penſionis,narrauit,& cõfeſſus eſt litem,
& per aduerſarium replicaretur , quod illa confeſſio
non debet præiudicare ſucceſſori) Domini ſimplici-
ter reſoluentes, quod non conſtabat de lite,tacitè vi
dentur etiam hanc declarationem ſenſiſſe,& admiſ-
146 ſiſſe : Quid autem ſi relatio† executionis ipſius Ci-
tationis fuerit per Notarium in partibus exequen-
tem redacta in ſcriptis , ſed Citatio cum Inſtrumen-
to relationis à tergo (vt moris eſt) factæ, non fuit re-
producta , niſi poſt mortem illius , ad cuius inſtan-
tiam per procuratorem aſſertum antea fuerat hic in
Curia obtenta,an dicatur inducta litis pendentia? &
inductam eſſe veram litem (ſi principalis aliquo mo
do in vita Commiſſionem eius nomine obtentam
ratificauit) tenuerunt Domini in vna Nucerin. Be-
neficij de foſſato,coram Sarmiento, quinta Decem-
bris, 1565.
147 Sextò,quando†Citatio fuiſſet per Iudicem circun
ducta, vt eſt deciſio. Afflict. 366. In cauſa,nume. 14.
poſt Bald.in l.fin. poſt princ.verſ.in eadem Gloſ.ff.de
eo per quem fact.erit,& in l.poſt edictum, §. 1.verſi.
extra quæro,ff.de iud.& in l.1.in princip.ff. de in ius
voc.quem nouiſſimè ſequitur etiam Grau.apud Ve-
ſtr.in praxi Roma. Cur.lib.4.capitu.1.nume.10.* &
ex recentioribus etiam Menoch.conſ.230. nume.8.
lib. 3.] Pro qua limit. eſt hodie in proprijs terminis
deciſ.in Recollect. And. Gambari,40. incip. Citatio
circunducta,per ea quæ ponit Felin.in cap.illud, col.
3.verſ.veruntamen,de præſcrip. & Paul.de Caſtr.in
dicta l.& poſt edictum,de Iudi.& fuit etiam tentum
in vna Roma.beneficij ſancti Io. Lateranenſ.coram
A.Auguſtino,15.Decembris 1557.
148 Septimo , poteſt limitari,quando † quis citatur ad
reſpondendum petitioni porrigendæ : nam talis cita
tio (ſi petitio non in die termini, ſed poſt porrigatur)
non habetur in conſideratione, & ſic non inducit li-
tis pendentiam, vt eſt deciſ. Affli. 294. Quidam Cre-
ditor, nu.6. quam refert,& ſequitur Maranta in ſuo
Speculo in ſexta,& vltima parte princ.in quinto mo
do perueniendi ad iudicium,num.71. quos ſimiliter
refert,& ſequitur nouiſſimè Burſat. (ſeu mauis Iac.
Berretta,qui ſe illi ſubſcripſit,)in conſ.74.Mirabitur,
num. 142.lib.1.
149 Octauò,quando† Citatio ſaperet potius commo-
nitionem, quam inhibitionem,vel præceptum : exé-
plum in Monitorio Auditoris Cameræ,de non mole
150 ſtando aliquem in ſua poſſeſſione: Nam ſi†poſt di-
ctum Monitorium poſſeſſorem quis ſpoliet,non di-
citur attentare,ſed ſolum ſpoliare , & agitur via ſpo-
lij, vt eſt deciſ.in Recoll.Put.8. Poſt Monitorium, in
tit. vt lite pend. vbi etiam rationem aſſignat,quia ſci-
licet,tale Monitorium ſapit tantum quandam com-
monitionem , ſecus ſi fiat per viam inhibitionis, ad
quod(ſecundum eum)ſemper eſt aduertendum; Vn
de ad propoſitum noſtrum, ſi (ſtante dicto Monito-
rio) non dicitur attentari,ſequitur,quod per tale Mo
nitorium non inducitur vera litis pendentia,alias di
ceretur attentari, ad materiam tot.tit. vt lite penden.

Cum qua deciſio.concordat alia dec. Putei 17. Poſt
Monitorium,de reſtit. ſpoliat. * Idem per hanc dec.
tenet nouiſſimè Io.Bapt.Pontan.in trac.de Spol.lib.
3.ſub num.52.in fine. Hanc q.latè examinat nouiſſi
mè Mandoſ.in tract.de Monitor. q. 17.per tot.] Et
151 quod†Citatio,quæ ſolet apponi in Monitorijs Au-
ditoris Cameræ emanatis vigore Eugenianæ,dum in
illis dicitur,quod debeant deſiſtere à moleſtijs ſuper
Beneficijs , & alijs rebus Curialibus illatis, alioquin
citantur ſub pœnis, &c. vt in Curia compareãt,&c.
non faciat Beneficium litigioſum,fuit reſolutum in
vna Spoletana beneficiorum , coram Accorambo-
no,8. Nouembris, 1553. quæ Concluſio in alia pro-
poſitione eiuſdem cauſæ, ſub die prima Decembris,
152 1553. fuit per Dominos ampliata, vt†nec etiam Iu
riſdictio Auditoris Cameræ cenſeatur prorogata,ad
effectum faciendi Beneficium litigioſum, ſi taliter ci
tatus conſtituat procuratorem , qui mandatum co-
ram eo produxerit,cum expreſſa proteſtatione,quod
153 nihil fieret niſi eo citato. * Similiter†Monitorium
A. C. emanatum vigore Breuis,in fauorem literarũ
de immittendo aliquem in poſſeſſionem,conſtito de
reſignatione eidem directi cum Clauſula , Amoto
quolibet detentore,non facit litem,nec attentata,etiã
ſi pars aduerſa coram eo comparuerit, & fuerit pro-
teſtata,nihil fieri niſi ea citata,& in actu immiſſionis
in poſſeſſionem,ab ea appellauerit, quia hoc caſu A.
C.dicitur merus exequutor,ſecus ſi fuiſſet additum,
amoto quolibet illicito detentore,quia tunc eſſet mix
tus,& lis eſſet introducta, vt eſt deciſ. Diuerſ.213.in-
cip. Die Iunij,1557.in vna Cordubenſi.]
Nonò,prædicta Concluſio limitanda videtur , niſi
154 † Citatio emanaſſet vigore Commiſſionis reſtitu-
tionis in integrum,habentis Clauſulam, Parito iudi-
cato:quoniam ante paritionem non dicitur lis indu-
cta, vt eſt in Recoll. Put.1.dec.433.
155 Decimò,niſi † Citatio emanaſſet vigore Commiſ-
ſionis ſuper aliquo Beneficio literis deſuper non ex-
peditis , quia talis Citatio , & alij actus vigore dictæ
Commiſſionis facti,non inducunt veram litem an-
te literarum expeditionem,obſtante Regula Cancel
lariæ,19.in ordine,quod Cõmiſſiones cauſarũ , &c.
* vt eſt deciſ. Put.nume.2.lib. 2. declarando tamen,
vt latius diximus infra,in tertia parte cap. 24.de reo,
& except.ſibi contra attent.competen.q.11.per totã.
*Quinimmo d.dec. Put. 268. dum firmat,quod Citatio
emanata vigore Commiſſionis dantis Iuriſdictionẽ
ſi fuerit exequuta , antequam fuerit conditio imple-
156 ta,non faciat litem, poteſt generaliter dici , † quod
Citatio vigore Commiſſionis conditionalis non fa-
cit litem ante illius implementum.]
157 Vndecimò,quando † Citatio eſſet executa contra
Syndicum generalem alicuius Vniuerſitatis , quo-
niam ad effectum, vt executio facta poſt dictam Cita
tionem(etiam vna cum inhibitione) dicatur attenta
ta,talis Citatio non ſuffiert,ſed debet Vniuerſitas le-
gitimè citari, vt fuit dictum in una Rauennaten.præ
tenſorum attentatorum , coram Caputaq. 25. Ia-
nuarij, 1553. ea ratione,(vt ex allegatis colligitur) quia
talis Citatio non eſt ſufficiens ad inducendam litẽ ,
ad effectum attentatorum, gloſ.in l.non poteſt dolo,
de reg.iur. Soc.in tract.de citat.art.17. q.7. cum alijs
adductis ſupra,cap.1.de attent.à Parte,num. 27. Sic
158 etiam nec citatio † facta Prætori , & Officialibus
alicuius Vniuerſitatis , diceretur legitimè contra ta-
lem Vniuerſitatem executa, niſi eos etiam requiſie-
rit Notarius , vt conuocarent conſilium vniuerſale
aliorum , vt fuit dictum in vna Tiraſonen. decima-
rum de Vierlas, coram A.Auguſtino, 15. Ianuarij ,
1557. per notata in cap. ſi capitulo , de conceſſ. præ-
bend.in ſexto.

159 Duo-

159 Duodecimò limita vt non procedat † in Citatio-
ne contra aliquem facta (quatenus ſua putauerit in-
tereſſe) quamuis enim ille in multis caſibus admit-
tatur, & valeat, vt per Bald. & Doctor in l. conſenta-
neum, col. penul. in fi. C. quomodo, & quando iud.
Ang. in l. ad peremptorium, ff. de iudic. per l. ea qui-
dem, C. ſi manc. ita alien. fuer. (quia tamen talis Cita
160 tio † non arctat ad comparendum, nec facit reum
neceſſarium, ſecundum Bal. in l. fi. col. 17. verſ. quin-
to quæritur, C. de edic. diui. Adria. toll. & in l. teſta-
menta, ad fi. C. de teſta. Paul. de Caſtro, in l. libertus,
la prima, in fi. ff. de in ius vocan. & poſt eos Dec. in
conſi. 187. Et pro tenui, ſub num. 3. verſ. non obſtat
quod citatio. * Cur. iun. in cóſ. 152. Habita diligenti,
ſub num. 27. verſ. ad aliam exceptionem, de litis pen
161 dentia. lib. 3.] Et dicitur † potius monitoria, quam
arctatoria. Rot. deciſ. 18. aliàs 419. Si impetretur, nu.
2. de dolo, & contum. in nou.) non poteſt inducere
litis pendentiam, ad effectum attentatorum: quia
Clem. 2. vt lite pend. loquitur de Citatione, quæ ar-
ctet, vt no. ibi omnes præſertim Card. q. 3. & faciunt,
quæ diximus ſupra in 8. limit. num. 149. de Citatio-
ne Auditoris Cameræ, quæ cum ſapiat cómonitio-
nem non inducit litis pendentiam; Præmiſſa tamen
162 limita, † niſi taliter citatus compareat, quia cum p
comparitionem fuerit purgata illa conditio, ſi ſua
putauerit intereſſe, perinde habetur, ac ſi ſimpliciter
citatio facta fuiſſet, vt poſt Alex. in l. de pupillo, in
princip. ff. de noui oper. nunc. declarat Dec. in dicto
conſi. 187. cum & aliàs comparatio citati purget om
ne vitium Citationis, vt ſubdit, & multis auctoritati
bus comprobat Dec. ibi.

163 * Decimo tertio fallit † in Citatione facta ad inſtá
tiam illius, qui impetrauit Beneficium antea per an-
num poſſeſſum; nam ſi intra annum a die exequutę
Citationis non eſt proſequutus cauſam vſque ad ſen
tentiam incluſiuè, Beneficiũ definit eſſe litigioſum,
vt ſunt verba clara ipſius Regulæ, ibi, illudque nul-
latenus in antea litigioſum cenſeatur, quicquid in
contrarium ſenſerit Sarnen. de annali, q. 82. vt eſt de
ciſ. Tholomei, 80. incip. Hebennen. & declarat vni-
uerſaliter ad effectum attentatorum Mandoſ. in d.
Reg. de annali, q. 87. num. 9. verſ. quintus erit.]

Declaratur nunc regula ſuprapoſita duobus
modis.

164 Primò, vt procedat † in Citatione actuali, ſecus in
Citatione præſumpta, & ex aliquo actu reſultante:
Exemplum: Appellatio extraiudicialis intimata ha-
bet vim Citationis: not. Gloſ. in cap. 1. de elect. in 6.
in verbo, Abſentia, & tamen per eum ad effectum,
vt attentata poſt eum reuocentur, non inducitur li-
tis pendentia, de cuius veritate latius infra dicemus,
num. 219. & ſeqq.

165 Secundò, neceſſario declara, vt præmiſſa † proce-
dant in Iudice Ordinario, in Iudice autem delegato
non ſufficeret quod ab eo fuiſſet decreta, & etiá exe-
cuta Citatio, niſi præceſſiſſet præſentatio Commiſ-
ſionis ſibi factæ; quoniam delegatus ante præſenta-
tionem Reſcripti (quia non videtur certus de ſuis fa-
166 cultatibus) regulariter non dicitur † habere Iuriſ-
dictionem, vt in c. paſtoralis, in fi. de Reſcript. & not.
in cap. ſuper eo, el 2. de appell. & per Inno. in cap. ex
167 conquæſtione, de reſtitut. ſpol. ita, vt niſi † ante om-
nia fiat præſentatio Reſcripti, proceſſus ſit nullus,
etiam ſi ille ſciret ſe eſſe delegatum, vt eſt deciſ. Rot.
6. aliàs, 242. Si vnus ex tribus, de offic. deleg. in nou.
168 Quod amplia, vt ad probandam † Commiſſioné,
& illius præſentationem, non ſufficiat, quod repe-
riatur inſerta, & incorporata in litteris citatorijs per
ipſum Auditorem ſubſcriptis, & ſigillatis, ſecúdum
Aegidium deciſ. 323. Littera Auditoris.

169 * Et adde, quod ad effectum, † vt Beneficium dica-
tur factum litigioſum, quod eſt valde odioſum, non
ſufficeret, quod huiuſmodi Commiſſio reperiretur
adnotata in libro, Baccodi, & in Manuali Notarij, &
inſerta in quibuſdam inhibitionibus à Iudice ema-
natis, vt late proſequitur Peregr. deciſ. 35. incip. In
cauſa Salamantina, lib. 2.] Quam amplia limita, ni-
170 ſi † cum dicta inſertione concurrerent alia ad-
minicula, puta diſtributio Commiſſionis in libris
tam Regentis, quam Notariorum, iuramento pau-
pertatis (quod præſtari ſolet antequam Commiſſio
diſtribuatur) & ſemiplena probatio ſuper illius per-
ditione, quoniam his cócurrentibus cenſeretur pro-
bari vera lis, etiam ad effectum ſubrogationis, vt fuit
reſolutum in vna Caſalen. Canonicatus, & præben.
coram Accoramboun. 19. Aprilis, 1556.

Quo ad Tertium de litis conteſtatione, quod per
171 eam † inducatur lite pendentia ad effectum atten- Per litis cõteſtatio nẽ̃ do lis inducitur.
172 tatorum, adeò † abſolutum eſt, vt aliqui tenuerint
dumtaxat litis conteſtatione induci litis pẽdentiam
regulariter, per text. in capit. ex parte, el ſecondo, de
verb. ſign. vt per Ang. in conſil. 195. incip. Domine
Guielmine col. 2. verſ. deſcendo ad ſecundum, qué
ſequitur nouiſſimè Io. Bapt. Aſin. in ſua praxi iudic.
§. 1. cap. 1. num. 21. & latius per Alex. in l. cauſas, ſub
num. 2. C. de tranſanction. vt ſuprà diximus, num.
3. & 7. Hinc dicebat aliàs Capi, deciſ. 77. num 2. poſt
Rot. deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſtit. ſpol.
173 in nou. quod in iudicio † attentatorum attendi-
tur an quid poſt litem conteſtatam ſit innouatum;
Facit, quod aliàs dicebat Bald. in l. 1. in fi. C. de rela-
174 tio. Curiam ſeruare, quod ante litis † conteſtationé
non ſit lis in aliquo ſtatu, quam ſequitur, & extollit
Andr. Sicul. in cap. prudentia, §. ſexta, col. 8. de offi.
deleg. quos refert (licèt omninò non ſequatur) Felin.
in cap. cæterum, num. 2. de Reſcript. & hodie com-
munis eſt opinio, quod litis conteſtatio requiratur,
de qua teſtatur Curt. iun. (loquens quoad effectum
reddendi Reſcriptum ſubreptitium) in conſil. 174.
Sacratiſſime, nu. 4. & de eadem commu. opin. atte-
ſtatur etiam Blanc. in tracta. de Compromiſſ. in pri-
175 ma q. principali, nu. 6. poſt Alex. & alios † Baldum
autem in dicta l. 1. malè ſenſiſſe in eo, quod atteſta-
tus eſt, ita Curiam ſeruare, tradit nouiſſimè Meno-
ch. de arbit. iud. lib 2. Centuria 3. Caſu. 202. nume. 7.
& 9. poſt Aegid. deciſ. 544. Si pendente, & Siafil. De
literis grat. & iuſt. §. in primis, nume. 16. Et ſimiliter
litem non niſi poſt cęptum iudicium, & litem con-
teſtatam dici, & ita communiter teneri, atteſtatus eſt
nouiſſimè etiam Mintinger. in Conſi. 60. ſextæ De-
cad. incip. Actis, & proceſſu, nume. 4. Et propterea,
dum aliàs dubitaretur in vna Calagurritan. Benefi-
cij, coram A. Auguſtino, 52. Ianuarij, 1554. an ex có-
paratiónibus factis per præſentatos coram Ordina-
rio, (præſertim ante inſtitutionem,) eſſet talis lis
inducta (vt poſſeſſio poſtea per Ioannem vigore in-
ſtitutionis capta, diceretur attentata) fuit per Domi-
nos reſolutum, quod non eſſet lis; & ibi pro funda-
mento allegabatur hoc, quod per illas comparitio-
nes non erat facta litis conteſtatio, ſed ſolummodo
per vtrumque facta inſtantia pro conſequenda in-
176 ſtitutione. * Et licèt litis † initium tam ante,
quam poſt conteſtationem dici poſſit, ſecundum
Bald. in l. exceptionem col. fin. C. de probat. licèt re-
gulariter, lis dicatur poſt conteſtationem, vt per Fe-
lin. in c. ſuper quæſtionum, nume. 6. de offic. deleg.
quos refert nouiſſimè Ant. Sola, ſuper Decret. Du-
cat. Sabaudię incip. Ad cauſarum, gloſ. prima, num.
177 5. fol. 130. Eſt tamen Caſus, in quo res non effici-
tur litigioſa, niſi per litis conteſtationem, videlicèt,
quádo alter ſocius vult agere communi diuidundo,

ſolum enim poſt litis conteſtationem prohibetur rē
tamquam litigioſam alienare. Bart. in l. prima, nu.
4. Communi diuid.]

Per ſubrogationem gratioſam quando inducatur litis pendētia, & firmata opinione affirmatiua, declaratur octo, modis, ut infra.

178 Quo ad quartum † de Subrogatione eſt deciſ.
Caſſad. prima, in tit. vt lite penden. quod intellige de
179 † ſubrogatione gratioſa facta à Papa per verbum
180 ſubrogamus, † ſecùs ſi eſſet mandatum de ſubro-
gando, qoia hoc caſu requiritur admiſſio facienda
per iudicem antequam dicatur ille ſubrogandus eſ-
ſe in lite, & cum ● quoad alios litem pēdere, vt pro-
ximè dicemus; Et cum dicta deciſ. Caſſad. quod per
mandatum de ſubrogando, lis non ſuſtineatur con-
cord. deciſ. in Recoll. Mobed. 142. Lite, ſub Rub. vt
lite penden. ad fin. in vna Leodien. Canonicatus, co-
ram Aquen. inter Cardinalem Senenſem ex vna, &
Marinum ex altera, & ratio videtur vbi aſſignari:
quia nō eſt minor poteſtas Papæ quam Iudicis, Vn-
dè ſi admiſſio Iudicis operatur effectum litis pen-
dentiæ, multo magis admiſſio, & ſubrogatio per Pa-
181 pam † facta ſub illis verbis, quæ ſolent in huiuſ-
modi ſubrogationibus apponi, videlicet: & quod ad
mittatur ad proſequutionem iuris, litis, & cauſæ in
eo ſtatu in quo defunctus deberet admitti. De quo-
rum verborum conſueta formula not. Domini de-
ciſ. 5. aliàs 64. Subrogatus, vt lite pend. in nou. & qđ
182 † magna ſit differentia inter ſubrogationem gra-
tioſam, & ſubrogationem rigoroſam, ideſt manda-
tum de ſubrogando, eleganter tradit Mohedan. de-
ciſ. 327. incipien. Fuit reſolutum, in vna Gerunden.
183 Beneficij, de menſe Februarij, 1539. † quia in rigo-
roſa non eſt danda poſſeſſio, niſi prius diſcoſſo iure
authoris, in cuios locum ſit ſubrogatio, & illius exe-
cutor poteſt, & debet audire partes, & eorum iura, &
contra dictam ſubrogationem poſſunt opponi plu-
res exceptiones, vt latius ibi per eum, poſt Rot. deciſ.
10. aliàs 411. colum. fi. in fine, vt lite pendent. in nou.
Card. in Clem. 1. colum. 5. de ſeq. poſſ. & fruct. & in
conſil. 145. in princ. Adeo, quod pro faciliori, & verio
ri intelligentia rectè dicimus, quod iſte alius eſt etiam
modus per quem lis dicatur pendere diuerſus ab ad-
miſſione (de qua nunc dicemus) videlicet per ſubro-
gationem gratioſam, in tantum, quod ſtante huiuſ-
modi ſubrogatione, nec Patronus prǽſentare, nec Or
dinarius inſtituere poſſit, cum lis ſuſtineatur, & viue
re cenſeatur in perſona gratioſè ſubrogati, ſicut du-
raſſet viuente illo in cuius locum ſubrogatur, vt per
184 Caſſad. dicta deciſ. 1. vt lite penden. nam † ſubro-
gatus cenſetur aſſumere nouam perſonam, illius ſci
licet, in cuius locum ſubrogatur, vt aliàs conſidera-
bant Domini in vna Tiraſonen. Cappellaniæ, coram
Quiroga, 6. Nouembris, 1556. Declara tamen præ-
miſsa octo modis. Primo, vt procedat in ſubrogatio-
185 ne † facta quoad litem, ſecus ſi ſit facta quoad poſ-
186 ſeſſionem abſq; lite; pōt † .n. ſubrogatio ad poſseſ
ſione fieri, et abſq; lite, quamuis abſq; lite non pōt qs
quoad litem ſubrogari, vt declarat Caputaquen. in
Recollect. ſuis, parte 1. deciſ. 57. incip. Licet ſubroga-
187 tio. Secundo intelligitur, & declaratur, quod † licèt
in diſpoſitiua ſubrogationis quis ſubrogetur ad ius
quomodolibet defuncto, vel reſignanti competens,
cenſetur tamen (etiam quoad litem ſubrogatus) ſi
in narratiua fuit de lite facta mentio, & ſi ius quod
cædebatur, erat litigioſum, vt per deciſ. Aegid. 351. &
deciſ. 5. Vt lite pend. in nou. & 81. de Reſcrip. in anti.
Sarnen. de ſubrogan. q. 9. & de trien. q. 11. & 14. &
188 etiam, quia † ſubrogatur ad rem, cenſetur etiam
ſubrogatus ad qualitatem adhærentem ipſi rei, Felin.
in cap. cum dilecta, nume. 53. de Reſcript. Rebuff. in
concord. ſub Rubr. de mand. Apoſt. §. declarantes, in
gloſ. Succeſsores, colum. quinta, verſicu. ſubrogatus
in ius, & alia, quæ pro hac parte allegabantur (ad quæ
ſe Domini retulerunt) fuit reſolutum in vna Peruſi-
na plebis de confinio, coram Paleotto, 1560. 3. Apri-
189 lis. Tertio, vt † ſi ſubrogatus volt litem proſequi cū
procuratore ſuperſtitis, debeat illi talem ſubrogatio-
nem intimare, ad no. per Rot. deciſ. 11. alias 448. Si
agens, vt lite penden. in nou. Facit, quod alias dicitur,
190 quod † is qui obtinuit executoriales, ſi illas aduerſa
rio intimauerit, deinde moriatur, & alius in eius locū
ſubrogetur, (licet ſubrogationem intimare teneatur)
tamen non tenetur denuo Domino intimare
executoriales, ſed ſufficit procuratori, vt fuit tentum
in vna Salamantina portionis, & eſt deciſ. Accoram-
boni, 6. incipien. Coram Caputaquen. ſub Rubri. vt
lite pend. Quamuis autem ſubrogatio ſit intimanda,
191 regulariter tamen † ei, qui eſset intruſus, non eſt ali
ter intimanda, vt fuit dictum per Dominos, in vna
Pampilonen. Prioratus, coram D. meo Oradino, 19.
Decembris, 1566. vbi refert, etiam coram Robuſte-
rio idem fuiſset tentum 27. Iunij, 1567. in vna Sego-
bien. Si vero ſubrogatus non intimauit, ſed contra
ſuperſtitem committi fecit cauſam, ſuperſtes autem
agens contra intereſse putantes (dum talis Commiſ-
ſio impetratur) obtineat ſententiam, & executoriales
& dubitaretur an impediatur executio (licet materia
iſta viſa ſit difficilis) aliàs tamen in vna Conchen. Pa
rochialis della Moulla (poſt longam diſputationem)
192 fuit concluſum, quod † dictus tertius ſubrogatus
(ſi capit poſseſſionem vacantem) admittatur ad im-
pediendam exequutionem, ſecus ſi tempore, quo ſup
ſtes obtinuit executoriales, poſseſſio non erat vacans
vt latè ponit Mobed. deciſ. 98. In cauſa Conchen. ſub
rub. de exceptio. Similiter, quamuis ſubrogatio ſit in
193 timanda, ſi tamen † illius intimatione prætermiſsa,
ſubrogatus per audientiam literarum contradicta-
rum obtineat ſententiam in fauorem, an illa ex defe
ctu intimationis ſit nulla? licet eueniente caſu in
vna Cuſentina Decanatos, coram Grato, pro Gui-
done Senſo, contra Proſperum, 30. Octobris, 1564.
hunc punctum non determinauerint, & ordinaue-
rint, quod reſeruatis expenſis in fine litis) videtur ne-
gocium principale: illum tamen determinaſse vi-
dentur in alia Squillacen. Sanctæ Heliæ, coram
Cotta, 10. Martij, 1563. in qua dubitatum fuit, an (ex
eo, quod ſubrogatio non fuerat intimata) ſententia,
de qua ibi) poſſet ſuſtineri, vel potius eſſet nulla, &
reuocanda, & tenuerunt pro nullitate ſententiæ;
Quod etiam ſenſerunt Domini in alia Pampilonen.
Prioratus, coram D. meo Oradino, 24. Ianuarij,
1567. in qua (cū dubitaretur, an Petrus tenetur Mona
chis intimare literas ſuæ ſubrogationis, Domini di-
xerunt, eum regulariter teneri, ſed quod eo caſu ſuffi
ciebat intimaſſe procuratori per contra dictas, quia
(cum ſecundum Rotam ſufficiat illas intimare pro-
curatori) ſubintrat alius ſtilus, quod quicquid poteſt
194 fieri cum procuratore præſente, eo abſente poteſt
expediri per contradictas.
195 Quartò Declara, quod † quis non dicitur ſubroga-
tus virtute illius Clauſulæ, quæ in ſupplicationibus
ſolet apponi, videlicet, quod literæ in forma gratioſæ
ſubrogationis expediri poſſint, &c. antequam lite-
ræ ſint expeditæ, ita in una Calaguritana, Archidia-
conatus coram Fabio fuit tentum, ſub die 17. Ia-
nuarij. 1543. vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 3. Virtute
Clauſulæ, ſub Rubr. vt lite pend. quamuis in eadem
cauſa poſtmodum ſub die 23. Februarij einſdem an-
ni, fuerit deinde tentum, inductam fore ſubrogatio-
nem, ex eo, quod ſubrogatus ibi virtute illius Clau-
ſulę ingreſſus fuerat poſſeſſionem, quod non potuiſ-
ſet (ſecundum Dominos ibi) ſine gratioſa ſubroga-
tione; Sed quamuis fortaſſe prima reſolutio fuerit ve
rior, & tutior, tenendo tamen quod literis non con-

fectis

fectis cenſeatur inducta ſubrogatio (ſecundum vlti-
196 mam reſolutionem) illud † intelligendum eſt, vt
procedat in ipſo ſubrogato (ſecùs ſi ille, qui obtinuit
ſubrogationem ceſſit iuri, & item ceſſionarius ceſſit
alteri, & ſic per plures manus beneficium iuit, & vl-
timus expedierit litteras ſubrogationis vigore ſup-
plicationis primi cędentis: quia per hanc ſubroga-
tionem, & literas (vt præfertur) expeditas, non dici-
tur ſuſtineri lis, ſed potius eſſe extinctam, ea ratione,
quia licet primus cædens potuiſſet (declarando ani-
mum ſuum) facere, vltimus tamen ſucceſſor id non
poteſt, vt in Salamantina Canonicatus, 12. Decem-
bris, 1539. coram Aquen. fuit deciſum, vt eſt apud
Mohed. deciſ. 239. Super, ſub Rubr. de Iudic. & vt li-
197 te penden. Quintò, Quod † quando Papa ſubro-
gat eum, qui non fuit vnquam in lite, non dicitur
propriè ſubrogatio, ſed prouiſio merè gratioſa, ſecũ-
dum eundem Mohed. deciſ. 180. Vacante, ad med.
198 ſub Rubr. vt lite pend. Sextò, vt † quoad effectũ
ſubrogationis (etiam ad effectum excludendi proui-
ſum Apoſtolicum) collitigans dicatur, etiam ille, qui
fuit ſemel ſuper Beneficio citatus, & qui tempore ci-
tationis nullum ius, aut intereſſe habebat in benefi-
cio, ſed inde ad quatuor annos ius in perſona ſua ſu-
peruenit, vt fuit dictum in vna Compoſtellan. par-
rochialis de Roo. coram Iunio, 14. Maij, 1557. Sep-
199 timò declara, vt † ſubrogatus dicatur, & Beneficio
ſubrogationis, & iuris, per eam tranſlati, vti poſſit,
etiam ſi viuente collitigante illud ius impugnaſſet,
vt fuit notabiliter per Dominos deciſum in vna Ti-
raſonen. Cappellaniæ, coram Quiroga, 6. Nouem-
bris, 1556. non obſtante Regula cap. ex eo, de reg.
iur. in 6. quam Domini dixerunt procedere de iure
communi, non autem præſuppoſita regula de ſub-
rogan. collitigan. quæ virtualiter præſupponit im-
200 pugnationem propter litem. Octauo, quod † ſub
rogatio non ſolet dari per ſententiam, vt dixerunt
Domini in vna Neapolitana Capellaniæ, coram
Fantutio, 30. Nctobris, 1555.

Su admiſſioné Tertij ad cauſam quando lis dicatur pendere, & effectiuũ octo modis declarat.

Quo ad quintum de admiſſione Tertij ad cauſam
201 per iudicem facta, dic breuiter, per eam † induci li-
tis pendentiam quoad attentatorum effectum; quia
202 † non minus operatur huiuſmodi admiſſio, quam
citatio legitimè executa, dicit formaliter Aegid. de-
ciſ. 545. Si pendente, & Felin. in cap. cum ſuper, col.
vlt. de re iudic. & poſt eos Caſſad. dicta deciſ. 1. vt lite
pend. num. 4. * Peregr. deciſ. 70. In vna Hiſpalen. in
203 fi. lib. 2.] Hinc videmus, quod † ſi lata ſententia
in prima inſtantia contra poſſeſſorem, & non obſtã-
te appellatione, fuerit per primum iudicem ſuper
Beneficio appoſitum ſequeſtrum, (iuxta Clem. 1. de
ſequeſt. poſſ. & fruct.) & deinde in ſecunda inſtan-
tia tertius fuerit admiſſus pro ſuo intereſſe, ſi Iudex
primę inſtantiæ (etiam de conſenſu Actoris, & Rei)
reuocet ſequeſtrum per eum appoſitum, poteſt di-
ctus tertius petere dictam reuocationem reuocari
tanquam attentatam, vt eſt deciſ. in Recoll. Guido-
boni 121. Volumus, ſub Rubr. vt lite pend. in vna
Barchinon. corã Achill. de Graſſ. 21. Octobris, 1552.
204 Quod procedit † non ſolum, quando talis admiſ-
ſio fit à Iudice vigore mandati à Papa facti de aliquo
ſubrogando, (prout, & hunc caſum ponit Caſſad. di-
cta deciſ. 1.) Verum etiam ſi ſimpliciter ad compari-
tionem tertij Iudex illum admittat, prout loquitur
Aegid. dicta deciſ. 545. Pro qua facit deciſ. in Recoll.
Achill. de Graſſ. 182. Litem introductam, ſub Rubr.
de lite, vbi dicit, in vna Hiſpalen. coram Fabio fuiſſe
tentum, quod ſtante commiſſione contra intereſſe
putantes (Tertio veniente ad cauſam) lis dicitur eſſe
legitimè introducta, & quod talis comparitio faciat
attentata, fuit tentum in vna Colonien. Canonica-
tus, coram Cotta 2. Iunij, 1572. in qua (decreto mo-
nitorio ad inſtantiam Vendelmi contra Capitulum
Colonien. omneſque alios, &c.) ſi tertius coram Iu-
dice comparuerit, & inſtruxerit pro parte ſua cau-
ſam, & deinde Capitulum tradiderit poſseſſionem
Canonicatus, Vendelmo, talis poſseſſio cenſetur at-
tentat, & dicitur facere attentata etiam reſpectu il-
lius, qui comparuit, & fuit admiſsus ad cauſam: nã,
& ipſe (ſi poſt admiſſionem) poſseſſionem capiat,
dicitur attantare, vt fuit dictum in vna Roma. Vi-
neæ, coram Cotta, 5. Nouembris, 1571. Et talis admiſ
ſio poteſt fieri etiam partibus inuitis, vt eſt deciſ.
Achill. 287. incip. Fratres, ſub Rubr. de accuſat. ma-
trimon.

Supradicta tamen declara,
205 Primò, quod † non ſufficiat ſola admiſſio, niſi Iu-
dex ad inſtantiam Tertij admiſſi committat Citatio
nem, & illa ad notitiam partis deueniat, vt eleganter
tradit (declarando particulariter, d. deciſ. Aegid.) Af-
flict. deciſ. 366. In Pleno conſilio, nu. 15. verſ. ad hoc
reſpondetur, vbi (loquens de attentatis poſt compa-
ritionem, & admiſſionem Tertij) in fine deciſ. inquit
quod poſt longam, & maturam deliberationem,
fuit omnibus viſum, non habere locum remedium
attentatorum, ea ratione, (vt ex colligitur) quia ad-
miſsus ad cauſam, non fecerat legitimè partem citari.
206 Secundo, quod † talis admiſſio debeat fieri lite
pendente, non autem illa extincta, & poſtquam Iu-
dex functus eſt officio ſuo, puta, ſi ſit lata ſententia
pro Reo, & poſseſsore, & obtinuerit executoriales,
ſaltem propter expenſas: Nam ſi alius veniat pro ſuo
intereſse abſque noua commiſſione non poteſt Iu-
dex eum admittere, & (ſi admittat, & ſententiam in
eius fauorem ferat, talis ſententia eſt reuocãda, pro-
ut in ſimilibus terminis fuiſse reuocatam in vna Leo
dien. ſententiam Reuellaten. atteſtatur Accoram-
bon. vt in Recoll. eius deciſ. 27. incipien. Quando,
ſub Rubr. de ſententia, & re iud.
207 Tertiò, quod † ſi quis petat ſe admitti ad cauſam
vigore Commiſſionis, in que ſignatura (vt commu-
niter fit) reſpondetur, audiat, &c. & conſtito de
intereſse admittat, &c. Et fecerit partem citari ad di-
cendum contra, ſi Iudex non deueniat ad actum ad-
miſſionis, & ipſe non docuerit de ſuo intereſse, ter-
minus ad dicendum contra, non facit inter hunc, &
primum litigantes, eſse aliquam litem, niſi dicta Cõ-
miſſio; haberet Clauſulam, Quam, & quas; Ita fuit
tentum in vna Palentina, coram Creſcentio, vt eſt
deciſ. in Recoll. eiuſdem 78. lib. primo, & deciſ. 109.
incip. Tertio, de iudic. Pro qua declaratione non pa-
rum facit, quod fuit aliàs dictum in vna Salamantin.
Abbatiæ coram Peregr. ſub die 29. Nouẽbris, 1545.
quod ſi duobus litigantibus alter cędat tertio, & pro
curator huius ceſſionarij veniat ad cauſam, & produ
cat mandatum ad effectum ſubſtituendi, & ſubſti-
208 tuat, ſola † productio mandati & ſubſtitutio, non
facit litem eſse inter hũc ceſſionarium, & alium pri-
mum litigantem, niſi etiam fecerit illum citari, & va
lidè: nam ſi inualidè citauerit, (prout erat in caſu il-
lo: quia ille ſubſtitutus, qui citauerat, tempore citatio
nis erat iam reuocatus, per ſubſtitutionem de alio
per principalem procuratorem factam) vtique non
dicitur inter eos lis pendere, vt eſt in Recoll. Peregr.
deciſ. 88. lib. 1. aliàs 4. incip. Licet inter duos * libro
ſecundo, & illius authoritate habetur hodie inter de-
ciſiones A. Aug. in tertia parte, & Deciſ. Diuerſ. lib.
3. deciſ. 1276. incip. Peregrinus in Salamantina in
impreſſis.] Et melius ad propoſitum materiæ no-
ſtræ attentatorum facit, quod per dictam deciſ. Cre-
ſcent. fuit aliàs deciſum in vna Tudertina Sancti Se-
baſtiani, 27. Maij, 1558. coram Iunio quod ſi veniens

ad

ad cauſam pro ſuo intereſſe, oon docuerit de ſuo in-
tereſſe nec fuerit per iudicem admiſsus, oon ceoſe-
tur quoad eum inducta litis pendentia, nec ipſe po-
teſt dare de attentatis, ſi quid prætendat contra eum
hac lite pendeote innouarum, *quod autem dictum
209 eſt, † Productionem mandati oon facere litem,
per dictas deciſ. Peregr. renet etiam ex recentioribus
Viu. in ſuis Opin. Commun. opin. 108. nume. 5. vbi
citat etiam deciſ. A. Aug. 3. & 117. qoos non reperi,
& melior eſt deciſ. Chiſſanen. 89. iocip. Sola produ-
ctio, vbi ad literam dicit, quod ſola productio man-
dati, non facit litem, & licet aliqui contrarium ſenſe-
rint, prout Sarnen. ſuper Reg. de Trienn. poſt. q. 55.
ad finem, dum vult, quod vera lis inducatur per exe-
quutionem citationis, vel productionem mandati
ipſius poſseſsoris, ad effectum, vt ille deſinat eſse pa-
cificus poſseſsor, tamen à dictis deciſ. non videtur re-
cedendum. Quibus retentis, illas duobus modis in-
210 tellige. Primò, † niſi producens mandatum de-
ueniſset ad ſeruationem aliquorum terminorum,
quia tunc contra producentem diceretur nõ ſolum
lis introducta, verum etiam conteſtata, vt eſt deciſ.
Caputaq. 174. incip per Productionem mandati, li-
bro primo, in manuſcriptis. Secundò, niſi produ-
ctionem mandati præceſſiſset Citatio à Iudice decre
ta, & ad partes tranſmiſsa, quia hoc caſu per huiuſ-
modi productionẽ diceretur lis introducta, ex quo
211 † dans mandatum præſumitur citatus, vt declarat
Chiſsanen. d. deciſ. 89. verſ. benè verum eſt.] Quarto
212 declara, vt † in taotum per huiuſmodi admiſſionẽ
dicatur induci litis pendentia, quod ſi (duobus in-
ter ſe litigantibus) tertius veniens pro ſuo intereſse,
ad causã venit admiſsus, iſti oẽs dicuotur inter ſe col
litigantes, ita, vt probationes factæ ioter primos li-
tigantes proſint & noceant etiam iſti tertio, quia cen
ſetur admiſsus in ſtatu, & terminis, in quibus reperi-
tur cauſa, ſecundum Franc. in cap. fin. in vltimo no-
tab. vt lite penden. in 6. & ſentit Bal. in l. ſi eo tempo-
re, verſ. vltimo viden. reſtat. C. de remiſſ. pignor. & ita
etiam fuit aliàs tentum per Dominos in vna Zamo-
ren. præſtimonij coram Capizuco, 18. Martij, 1555.
* Ad quod faciunt, quæ ponit Peregr. Deciſ. 70. in-
cip. in vna Hiſpalen. lib. 2. in qua ſub die 20. Maij,
213 1547. Foit dubitatum, quid † ſi inter duos ſit lis ſu
per Beneficio, & tertius vigore eiuſdem Commiſſio
nis, veniat ad cauſam, citato tantum actore, an inter
iſtum tertium, & Reum, qui non fuerat citatus, eſſet
lis? & fuit reſolutum, quòd cum Actor eo caſu ceſſiſ
ſet liti, & iuri, in faoorem ipſius Rei, & intruſi, lis di-
cebatur durare, & remanere etiam inter iſtum tertiũ,
& Reum in quem tranſiuerat ius Actoris litigioſum
per Citationem Tertij, qui venerat ad cauſam; Ex
qoa deciſ. Peregr. duo maximè notabilia colligi poſſe
214 videntur, vnum eſt, † quod admiſſio, de qua agi-
mus facit litem etiam quo ad eum, qui p admiſſum
215 non fuerat citatus; Alterum, quòd † litigioſitas in-
ducta per huiuſmodi admiſſionem, tranſit etiam
paſſiuè in Ceſſionarium collitigantis, qui fuerat ab
admiſſo citatus.
216 Quintò declara, vt huiuſmodi † admiſſio ad cau-
ſam poſſit etiam tacitè per Iudicem fieri, puta, ſi ad
inſtantiam prætendentis intereſſe, Iudex decernat li-
teras compulſoriales vt eſt deciſ. Put. 96. incip. Com
miſerat, oumero primò, 3. & 4. lib. 1. Quintò, quod
217 † ſi quis petat ſe admitti ad cauſam pro ſuo intereſ-
ſe, & Iudex cum Clauſula, Conſtito de intereſſe, illũ
admittat, pro verificatione dicti decreti Iudicis, ſa-
tis eſt quòd aliquid ſit productum, per quod con-
ſtet de intereſſe, licet pars non fuerit citata ad dicen-
dum contra illud, quia de iſto intereſſe non debet cõ
ſtare parte citata, ſed ſatis eſt, quod conſtet quando-
cunqoe ex productis, vt formaliter dicit Peregr. de-
ciſ. 70. ad fin. verſ. & in eandem cauſa, libro ſecundo.
218 Sexto declara, quod † ſi Iudex non docto prius
de intereſſe, aliquem admittat, talis admiſſio dicitur
valida etiam ſi fuiſſet tacita, quia non eſt neceſſa-
rium, quòd admiſſus primò doceat de intereſſe, vt
eſt deciſ. Put. 96. incip. Commiſerat, ſub num. 4. lib.
1. Quod tamen limita procedere, quando Iudex fa-
cit huiuſmodi admiſſionem ex ſua ordinaria Iuriſdi
ctione, ſecùs ſi vigore Commiſſionis habentis Clau-
ſulam, Conſtito de intereſſe, quia tunc debet prius de
intereſſe doceri, vt declarat Put. ibidem, nu. 5.]

Quo ad Sextum, de appellatione extraiudiciali
219 Articulus iſte an per appellatiooem † extraiudi-
cialem inducatur litis pendentia, non videatur ad-
modum expeditus, tum ob diuerſitatem opinionũ,
de quibus infra, tum ob contrarietatem Deciſionũ,
etiam Rotæ, quæ, & inter antiquas, & modernas re-
periootur: plures eoim in hoc puncto reperiuntur
opiniones.

220 Prima † affirmatiua quod per extraiudicialem
appellationem lis dicatur pendere: Pro hac inter de-
ciſiones antiquas eſt deciſ. Aegid. 749. quæ incipit,
Licet per appellationem, de qua facit mentionem,
& videtur ſequi (licèt corruptè alleget) Felin. in cap.
ſuper literis, col. 7. ſub num. 32. in fine de Reſcript.
& inter Modernas eſt decretalata per Sanen. de trien-
nali poſſ. q. 54. col. 2. verſ. prædictis tamen non obſtã
tibus, vbi dicit, quod in vna Hyſpalen. Cantoriæ, Ro
ta tenuit, quod per extraiudicialem appellationem
intimatam, ſit inducta vera litis pendentia, ad effe-
ctum interrumpendi pacificam poſſeſſionem, de
qua in dicta regula, cui hodie videtur concordare
alia deciſ. 10 Recollect. Mohed. 104. Palatium, ſub
Rubr. de triennali, & vt lite penden. vbi ſimiliter in
vna Hiſpalen. Cantoriæ, 4. Octobris, 1538. voloerũt
Domini, quod per appellatiooem extraiudicialem
legitimè intimatam, impediatur curſus triennalis,
etiam ſi appellatio deſeratur; Et nouiſſimè eſt alia
deciſ. Put. 19. incip. Appellatio extraiudicialis, ſub
Rub. de appell. in vna Salamantina Portionis, corã
Fabio, 21. Octobris, 1546. vbi ſimiliter loquitur de
appellatione extraiudiciali legitimè intimata, quod
faciat beneficiũ litigioſum, & cauſam deuoluat; Cu-
ius opinionis illud præcipuum eſt fundamentum,
221 quod talis † appellatio intimata, obtinet vim cita-
tionis, ad not. in cap. ſtatuimus, de elect. in 6. iuncta
Clem. Cauſam, eo. tit. Rota (ſecundum aliquos Do-
minos) deciſ. 25. aliàs 310. Si Reus, de Reſcript. in
nou. not. Doctor. io cap. bonæ; vbi Franc. ſuper gloſ.
fin. in fi. verſ. nona cooclusio, nume. 42. extra de ap-
pell. quod dictum pro ſingulari in materia Beneficia
li, extollit Marãtha, in Speculo ſuo, in tertia parte ſex-
tæ partis prin. in 2. actu, dum tractat materiam ap-
pellationum, num. 268. inquiens, quod in hoc mul-
ti decipiuntur, qui interpoſita contra eos appella-
tione extraiudiciali, (dum alia citatione opus eſſe au-
tumant) contra eos in eorum contumaciam in Cu-
ria proceditur, quod dixi, & ſecutus eſt etiam nouiſ-
ſimè Grauat. in addit. Ad Veſtr. lib. 3. cap. 7. nume. 4.
quibus ad illud dictum, quod huiuſmodi appella-
tio habet vim citationis, adde Rot. dec. 53. aliàs 384.
Fuit dubitatum, de appell. in nou. Vnde ſicut per ci-
tationem induci litis pendentiam ſupra diximus, ita
per hanc extraiudicialem appellationem concluden
dum videtur.* Quod ex eo etiam videtur poſſe com
probari, quòd aliàs dicitur, quod appellatio extraiu-
dicialis cauſam deuoluat, vt eſt deciſ. Put. 311. incip.
Eadem die lib. 3. & Achill. deciſ. 16. ſub Rubrica de
Appell. Verum, quia hæc] opinio non eſt indiſtinctè
à Doctor. retenta, nec ad propoſitum (de quo a-
gimus)

gimus) eſt vera, vt infrà apparebit, idcirco tenendo
221 †contrarium, poteſt reſponderi ſecundum Moder
nos Bononienſes, in addit. ad dictam deciſ. Rot. 25.
ſub num. 2. verſ. & ſi dicatur, &c Quod Aegid in di
cta deciſ. 749. non principaliter diſputauit, an per ex-
traiudicialem appellationem inducatur litis penden
tia, ſed an valeat impetratio iuris noui, de qua ibi. Ad
deciſionem relatam per Gomeſ. & aliam, de qua ſu-
pra, per Mohed. poteſt reſponderi, quod dato, quod
per huiuſmodi appellationem dicatur interrumpi
pacifica poſſeſſio triénalis (in qua interruptione nul-
lum crimen, aut delictum conſideratur) per eam ta-
men non eſt dicendum induci litis pendentiam, ad
effectum attentatorum in quibus delictum conſide
rantr, cum attentare ſit delinquere ad not. in cap. 1. vt
lite pend. in 6. & attentare ſonet in malam partem,
ſecundum Aegid. deciſ. 18. Oneratio. Ad deciſ. Put.
poteſt reſponderi, quod non eſt abſque difficultate,
cum plura in contrarium ibidem per eum allegen-
tur: Ad illud autem, quòd huiuſmodi appellatio, ha-
beam vim Citationis, patet reſponſio, quia re vera nõ
223 † eſt propriè Citatio, cuius vigore quis teneatur cõ
parere, ſecundum Innoc. in cap. dilecti, extra de ma-
ior. & obed. col. 1. & hanc opinioné ſequuntur om-
nes, vt teſtatur idem Gomeſ. in d. q. 54. verſ. circa pri
mum videtur, in fine. Et propterea videmus, quod
224 † ſi appellatur extraiudicialiter à Capitulo) in quo
ſit præſens etiam is, contra quem principaliter ap-
pellatur) talis appellatio non habet vim Citationis,
vt eſt deciſio in Recoll. Achill. de Graſſ. Quintodeci-
ma dubitabatur, ſub Rubr. de appell ſubdens, quod
contra appellatum non poteſt in Curia procedi per
audientiam litterarum contradictarum. * Ad illud
quod cauſam deuoluat, iuxta deciſ. Put. & Achill. ſu
prà allegatas, reſpondetur, quòd deuolutio non con-
cludit neceſſariò litis pendentiam. quod patet: quia
appellatus hoc caſu non poteſt proſequi d. appella-
tionem, niſi verè ſequuto grauamine, ſub cuius con-
ditione ille appellauerat, vt declarat idem Put. De-
ciſ. 313. lib. 3.
225 Secunda † eſt opinio, negatiua, huic contraria,
pro qua inter deciſ. antiquas, eſt deciſ. Rotæ 69.
aliàs 764. Sciendum eſt, quod capitu. vt circa,
de appellat. in antiqu. & aliàs, 310. Si Reus, poſt
princip. verſiculo præterea huiuſmodi appellatio,
de Reſcript. in nou. & deciſ. Caſſad. prima, quæ
incipit. Tentum fuit, nùm. 6. de appell. & inter Mo-
dernas eſt deciſ. relatas per Modern. Bononien. in ad
dit. ad dictam deciſ. 25. nume. 6. vbi dicunt, quod de
anno 1548. in vna Palentina Canonicatus, coram
Reumano, Ro. tenuit, quod ad effectum Regulæ de
ſubrogandis colligantibus, appellatio extraiudicia-
lis litem non inducit: in quo caſu hodie extat deci-
ſio in Recoll. Put. 11. Appellatio extraiudicialis, in
tit. de appell. Recollecta etiam inter deciſ. Achill. de
Graſſ. ſub tit. de appell. deciſ. 3. incip. Appellatio ex-
traiudicialis; Et in proprijs terminis noſtris, quod
appellatio extraiudicialis non faciat Beneficium li-
tigioſum, quoad effectum reuocandi attentata, nec
impediendi Ordinarium, vt de Beneficio prouidere
non poſſit, per dictam deciſ. 69. tenuerunt Domini
in vna Caſalen. Prioratus, coram Grato. 17. Februa-
rij, 1567. & quod huiuſmodi appellatio non faciat,
vt poſſeſſio ea pendente per electum capta, ſit atten-
tata vt tradit expreſsè Gemin. in capit. auaritiæ, col. 3.
verſ. Tertius quando fit, de elect. in 6. Cuius opinio-
226 nis illud eſt fundamentũ, quia talis appellatio † nõ
eſt, niſi quædam prouocatio ad cauſam, vt dicunt
Domini in dicta deciſ. 25. & latius deducit Aug. Be-
ro. in conſ. 112. Conſiderandum eſt per tot. vbi & il-
227 lud ſubdit, quod in diſpoſitione † loquente de ap-
pellatione à ſententia comprehenditur hæc appel-
latio extraiudicialis, & quia non eſt propriè Cita-
tio, vt ſuprà proximè dictum eſt, nu. 223. Quæ opi-
nio ad propoſitum materiæ noſtræ non multum di-
ſcordat ab opinione, quam pro veriori infra vltimo
loco ponemus: ſed ſi quis nollet eam tenere ad di-
ctam deciſ. 69 quam omnes pro fundamento viden
tur allegare, poteſt accommodari vna ex quatuor re
ſponſionibus allatis per Sarnen. dicta q. 54. verſ. non
obſtat etiam, de quibus latè ibi per eum.
228 Tertia † eſt opinio, (prout colligitur ex tertia re-
ſponſione Sarnen. in dicto loco) poſt Præpoſit. in
capit. bonæ, verſ. duodecimo, & vltimo, colu. 8. de ap-
pell. diſtinguens inter cauſam profanam, & cauſam
Beneficialem, vt primo caſu vera ſit ſeconda opinio
negatiua, in ſecundo autem caſu vera ſit prima opi-
nio, videlicèt, vt in beneficialibus per huiuſmodi ap-
pellationem lis introducatur, ex quo in eis habet
vim citationis, vt tradunt dicti Doctor. in dictis lo-
cis, atque etiam Maranthi, dict. num. 268. vbi (illud
dictum ſingulariter extollens) ſpecificè, & appoſitè
in Beneficialibus loquitur; Quibus adde, quæ ponit
Achill. de Graſſ. deciſ. 5. Appellatio extraiudicialis,
ſub Rubr. de appell. vbi declarat, quando huiuſmo-
di appellatio dicatur habere vim Citationis in ſpiri-
tualibus. vel Beneficialibus; Si quis autẽ ab hac opi-
nione diſcedere vellet, reſponderi poteſt, tum quod
fundamentum non procedit ex quo (vt dictum eſt)
huiuſmodi appellatio non eſt propriè citatio, tum
etiam, quia Doctor. præfati non apponunt rationem
diuerſitatis inter cauſam profanã, & Beneficialem,
merito, &c. iuribus vulgatis.
229 Quarta † opinio videtur eſſe dictorum Moder-
norum Bononien. in d. addit. ad deciſ. 25. num. 2. vt
debeamus diſtinguere: quod aut cauſa huiuſmodi
appellationis non eſt commiſſa, & eius vigore pars
non eſt citata, & tunc abſque dubio vera ſit ſecun-
da opinio, de qua ſuprà, videlicet, non eſſe inductam
litis pendentiam; Aut cauſa eſt commiſſa, & pars ci-
tata, tunc ſecus, vt ibi latius per eos; qui ex duabus
deciſionibus ſimul iunctis ita intelligunt, & clariſſi-
mam eſſe dicunt dictam deciſ. 69. pro qua opinione
videtur eſſe in Recoll. Mohed. deciſ. 104. Palatium,
ſub Rubr. de trienna. & vt lite pend. dum ſentit poſt
Commiſſionem cauſæ litem induci, licèt non antea:
cui concordat alia in Recoll. Achill. de Graſſ. 3. Ap-
pellatio extraiudicialis, circa medium, ſub Rubr. de
230 appell. Hæc opinio † non videtur poſſe ſubſiſtere:
quia quando cauſa eſt commiſſa, & pars citata, tunc
non eſt hæſitandum, quin ſit litis pendentia indu-
cta, cum non appellatio extraiudicialis, ſed Commiſ
ſio cauſæ, & ſubſecuta Citatio eam proculdubio in-
ducant, vt diximus ſuprà, in materia litis pendentiæ
per Citationem: quando verò cauſa non eſt commiſ
ſa, tunc etiam in aliquo caſu dicendum eſt litem pen
dere, & attentata reuocanda, vt colligitur ex eiſdem-
met deciſionibus per eum conſideratis, videlicèt, 44
aliàs 344. Licèt, & deciſ. 38. aliàs 309. de appellat. in
nou. quæ dum conſiderant certum caſum, in quo ét
ante commiſſam cauſam attentata poſt appellatio-
nem extraiudicialem veniunt reuocanda (de quo in
fra proximè vltima opinione) apertè probant, quod
etiam ante Commiſſionem cauſæ per huiuſmodi
231 appellationem lis pendeat: quia † attentata ſine
litis, vel appellationi, pendentia non dantur, vt tra-
dit Caſſador. deciſ. 6. incip. Voluerunt Domini, nu.
2. ſuper Reg. Cancell. * Put deciſ. 311. in vna Calagu
ritana, nu. 8. lib. 2.] Vnde inhærendo terminis ma-
teriæ noſtræ, ego hanc difficultatem eſſe hac diſtin-
ctione abſoluendam puto, & hæc erit.
232 Quinta opinio † ſimiliter deſtinguens, quod, aut

poſt

poſt appellationem extraiudicialem intimatam cau-
ſa in appellatione expreſſa, eſt per appellantem pro-
bata, vel ſaltem per eum fuit facta oblatio ſuper illius
probatione, & tunc per eam dicatur lis inducta, & at
tentata debeant reuocari; Aut talis probatio, & ob-
latio non eſt facta, & tunc ſecus; Et pro iſta diſtin-
ctione in materia noſtra attentatorum, commiſſa
pro nunc conſideratione huiuſmodi pendentiæ quo
ad alios effectus, puta Regulæ, de ſubrogandis colliti
gantibus, vel interruptionis pacificæ triennalis, in
quibus diuerſa ratio à caſu attentatorum conſidera-
ri poteſt) videntur eſſe in terminis dictæ deciſ. videli-
cet, 38. aliàs, 309. Attentata, & 44. alias, 344. Licet, de
app. in nou. præſertim vltima, in ver. hoc verum eſt:
vbi formaliter dicit, quod quando eſſet facta talis ob
latio, tunc quoad translationem iuriſdictis, & quoad
reuocationem attentorum ſufficit hæc duo probare,
ſcilicet, quod propoſuerit grauamen, & illud obtule-
rit ſe legitimè probaturum, & particulariter loquitur
de attentatis ante commiſſam cauſam appellationis
vt clarè patet in finalibus verbis dictæ deciſ. 44. ibi, in
telligas ſanè Concluſionem de attentatis, ante impe
tratam commiſſionem, &c. Eandem diſtinctionem
reperio clarè ſenſiſſe Nicol. de Mil. in verbo, attenta
ta, verſ. 7. fol. 30. & Franc. in cap. interpoſita, ſub nu-
me. 4. verſ. ſeptimo limita, de appell. & ita concluden
dum puto, quod regulariter per appellationem extra
iudicialem ad effectum attentatorum litis pendentia
non cenſeatur inducta, niſi aut probata cauſa in ap-
pellatione expreſſa, aut ſaltem oblata illius probatio-
ne, & non admiſſa, tunc enim ſi iudex vltra proce-
dat, tanquam attentatum reuocandum eſſet, vt in di
ctis deciſ. Nec ſimpliciter, ac indiſtinctè tenerē, quod
quoad effectum attentatorum, appellatio extraiudi-
cialis faciat litem, prout indiſtinctè videtur ſenſiſſe
Mandoſ. ſuper Reg. de ſubrogan. collitig. quæſt. 15.
nume. 3. & ſub numero quinto. Quod ſi quis nixus
auctoritate prædictæ deciſ. Mohed. diſtinctionem de
qua ſupra proximè in 4. opin. numero 229. amplec-
233 cti voluerit, illam ampliare † poterit, vt procedat
non ſolum quando appellatio extraiudicialis fuit cō
miſſa per ſpecialem commiſſionem, verum etiam ſi
fuerit admiſſa per Auditorem Cameræ, qui ſi vigore
huiuſmodi appellationis Citationem cum inhibitio-
ne decreuerit, & fuerit contrauentum, poteſt validè
ſententiam ſuper reuocatione attentatorum profer-
re, vt tenuerunt aliàs Domini in vna Aquilan. bene-
ficij Sancti Angeli, inter Fabritium Rita, & Ioan-
nem Dominicum Coraza, coram Veſtano, 4. Iunij,
1554. declarando tamen.
234 Primo, vt hæc ampliatio † procedat in his, in qui-
bus Auditor Cameræ haberet iuriſdictionem, aliàs ſe
cus, vt colligitur ex his quæ in eadem Aquilan. dixe-
runt Domini in duabus ſequentibus poſitionib. co-
ram eodem Veſtano, videlicet, die 25. Iunij, & 4. Iu-
lij, eiuſdem anni, 1554. Videlicet, quod inhibito † Au
235 ditoris Cameræ emanatu † vigore appellationis ex-
traiudicialis, per eam admiſſæ in cauſa prędicti bene
ficij, non fecerit attentata, ex eo, quia regulariter Au
ditor Cameræ in beneficialibus non dicatur habere
iuriſdictionem.
226 Secundò declara, vt ita demum † appellatio extra-
iudicialis commiſſa inducat litem ad effectum attē-
tatorum, ſi illa fuerit intimata, vt ſenſerunt Domi-
ni in vna Arimiten. Bonorum, coram Grato, 13.
Maij, 1569. in qua (cum pro attentatis inter cætera al
legaretur, quod fuerit appellatum extraiudicialiter, &
cauſa appellationis commiſſa, & Pars replicaret, ad
excludenda attentata, quod illa non fuerat intimata,
Domini tenuerunt pro non attentatis. * Si verò pri-
mam opinionem affirmatiuam, ſiue ex alijs opin.
diſtinguentibus partem pariter affirmatiuam teneas,
237 quod ſcilicet † appellatio extraiudicialis faciat litē,
& deuoluat, eam ſemper declara, vt tunc demum de
uoluat, & faciat attentata, quando ſequutum eſt
grauamen, & ideo ſtante appellatione ne Titio tra-
datur poſſeſſio huiuſmodi appellatio non deuoluit,
niſi tradita illi poſſeſſione, & ſubſequuta grauami-
ne, vt eſt dec. Put. 313. incip. Die 13. Nouēb. libro ter-
tio, vbi not. ſubdit, quod nec appellans, nec appella-
tus poteſt huiuſmodi appellationem proſequi, niſi ſe
quuto grauamine, quia illo non ſequuto, talis appel-
latio dicitur reſoluta.] Et præmiſſa omnia rectè pro-
cedunt, conſiderata appellatione extraiudiciali ad
effectum attentatorum: Verùm quia (vt ex præ-
dictis patet) Doctores etiam quoad alios effectus
illam conſiderant, ſubordinando omnia prædi-
238 cta, poteſt dici, quod huius articuli † (an appellatio
extraiudicialis faciat litem) triplex poteſt eſſe effe-
ctus.
Primus, quoad attentata, & de hoc dic, vt ſupra
proximè.
239 Secundus, quoad hoc, vt † appellatus etiam non
facta ſibi intimatione appellationis extraiudicialis
poſſit cauſam proſequi, & faciat litem, vt (per deciſ.
Rot. Primam, alias 38. Fuit dubitatum, de elect. in
nou. & 6. aliàs 41. Voluerunt, de appellat. in nou. &
Fallol. conſ. 2. dub. 12. incip. quintum) tenuerunt Do
mini in vna Caſalen. Prioratus, coram Grato, 17. Fe
bruarij, 1567.
240 Tertius ad effectum, vt † appellans non dicatur pa
cificus poſſeſſor quoad Regulam de annali, & licèt
in dicta Caſalen. Domini noluerint aliquid determi
nare, quia in contrarium allegabatur dec. Peregrini,
2. & 3. maior tamen pars inclinabat, quod non dice-
retur pacificus poſſeſſor, pro qua faciunt omnes illæ
dec. quas ſupra in prima opi. allegauimus.
241 * Quartus poteſt † eſſe effectus quo ad Regulam
de ſubrogandis, in quo licet Put. deciſ. 109. lib. 3. te-
nuerit, quod non, & alij ſenſerint, quod huiuſmodi
appellatio ſufficiat, ad latè tradita in hac materia per
Sarnen. ſuper Reg. de triennali, q. 54. tamen hoc ne-
ceſſario declarandum eſt, niſi talis appellatio fuiſſet
deſerta, quoniam poſt deſertionem, beneficium non
diceretur amplius litigioſum ad effectum obtinē-
dæ ſubrogationis, vt contra Sarnen. vbi ſuprà deciſ.
242 Thom. de Than. 63. inc. Licet † per appellationem
extraiudicialem. Sunt autem ad clariorem intelligen
tiam præſentis materiæ extraiudicialis appellationis
duæ declarationes vniuerſaliter adhibendæ. Prima,
quòd appellatio, quæ poteſt eſſe iudicialis, & extraiu-
dicialis, ſi interponitur, vt à iudice, & iudicialiter pro-
cedente, reputatur iudicialis, alias ſecus, vt latius inf.
243 in c. 12. limit. 3. princ. nu. 3. & nu.... Secunda, quod
omnes ſupradictę opiniones præſupponunt, quod hu
iuſmodi appellatio debeat eſſe legitimè intimata, ad
hoc, vt operetur ſupradictos effectus, tunc appellatio
diceretur legitimè intimata, quando per inſtrumen-
tum, aut alias ſcripturas appareret ſaltem præſumpti
uè, quòd illa ad notitiā appellati deuenerit, ex doctri.
Card. in Clem. Cauſam, in prin. q. 26. nu. 18. de elec.
Rot. deciſ. 26. de appell. in nou. Rom. conſ. 360. nu-
me. 4. & conſ. 410. num. 2. Sarn. in compend. vtr. ſi-
gnat. num. 68. Achil. deciſ. 16. de appel. Fel. in c. cum
cōtingat, col. pe. de Reſcrip. quorum auctoritate fuit
nouiſſimè reſolutum in vna Colonien. electionis co
ram Decano, de anno 1578. & 1579. vt eſt hodie
Diuerſ. deciſ. 486. incipien. In cauſa Colonien. nu. 4.
& 5. lib. 1.]
Vltimò pro complemento huius materiæ illud
prætermittendum non eſt, quod non defuerunt, qui
244 etiam † per capturam perſonæ, immò etiam per-
peti-

Per captu
ram perſo
næ ite per
ſeqſtrao-

Digitized by Google

rem bonorū an dicatur lis introduci.

petitionem, quod quis carceribus mācipetur, & inſuper per ſequeſtrationem bonorum litis pendentiam induci aſſerteriṅt, vt fuit Caccialup. in tract. de ſuſpect. debitor, q. 17. in princ. & num. 3. quem refert (licèt non omninò ſequi videatur) nouiſſimè Grauat. in annot. ad Veſtr. lib. 4. cap. 1. num. 9. & etiam compilator libelli, qui inſcribitur formularium terminorum, in cap. de litis pendentia, in ii. fol. 13.* Et fuit etiam de mente Sebaſt. Monticul. (quo ad illud de ſequeſtratione) in tract. de Inuentar. cap. 10. num. 346. licèt omninò non firmet, & latius poſt Odofred in l. ſi poſt perfectam. C. de euict. & Fab. de Mont. in tract. de empt. & vend. in 6. parte princ. ſub num. 91. verſ. circa duodecimum, & Io. Andr. in addit. ad Specul. de empt. & vend. §. primo, col. ſecūda, tradit Borgin. Caualcan. in Deciſ. Fiuizanen. 4. in fine, licèt Doctor. per eum citati non ſatis concludant.] Sed
245 † re vera per capturam non videtur lis induci, & in contrarium, quod captura facta ratione ſuſpicionis fugæ, non inducat attentata, allegat vt in Recollect. Io. Paul. deciſ. 171.* quinimò per miſſionem debitoris in carcerem, iudicium videtur finiri, cum tūc iudicium cenſeatur perfectum, & conſumatum, vt declarat Bald. conſ. 501. Ad euidentiam, num. 6. lib.
246 quinto. Sicut nec per † ſequeſtrationem rei, dicetur res effici litigioſa, vt per Natam conſ. 2. Circa primum, ſub numero ſecundo, verſic. præterea, quomodo ſequeſtrum, libro primo.* Et rò eſſe poteſt, quam ponit idem Borgnin. in hoc ſibi parum conſtans, in deciſ. Fiuizanen. tertia, ſub nume. ſecundo, dum vult,
247 quòd † ſequeſtrū non ſit iudicium per ſe ſed præparatorium alterius iudicij.] Ex quibus omnibus ſatis apparet, quando lis dicatur incipere (quæ erat prima inſpectio) & per quos actus intimatur litis pendentia: ſequitur nunc videre, quomodo lis finiatur, & ſic per quantum tempus duret.

Secūda Inſpectio quādo, & quibus modis lis dicatur finiri.

248 Finis igitur † litis (& hæc erit ſecunda inſpectio) multis modis contingere poteſt, vt colligitur ex notatis in varijs locis, per Doctores, dum diſputant, an ſolum per ſententiam, vel etiam per mortem, aut renunciationem lis finiatur. Verùm, quia maximè vtile eſt, ſcire, per quantum tempus lis duret, vt in conſequentiam etiam ſciamus, per quantum tempus duret illa prohibitio legis, ne quid lite pendente innouetur, & Doctor. non ita dilucidè proceſſiſſe videantur, vt materia illa clarè pateat (cum in certis huius articuli caſibus etiam Rota variaſſe dicatur, vt dicit Caſſad. deciſ. 5. Etiam in fine, vt lite penden. & eam aliqui malè dicere affirment) idcircò, concluſiuè procedendo ita dici poteſt: Quod licèt aliàs Rota, deciſ. 10. aliàs 411. Si lite penden. numero tertio, vt lite penden. in nou. tenuerit litem non finiri, niſi per ſententiam: nihilominus Mil. & alij dicentes (aut Rotam in hoc malè dicere, aut ciuiliter eſſe intelligendam) alios etiam modos finiendi litem adduxerunt, vt per Mil. poſt alios, in verbo, lis finitur, fol. 215.

Ex quorum omnium dictis collige infraſcriptos
249 modos: Videlicèt, † litem finiri. Primò, per ſententiam, quæ tranſierit in rem iudicatam, vt nume. 250. vſque ad num. 270. Secundò, renunciatione, ſeu ceſſione, vt num. 281. vſque ad num. 305. Tertiò, morte, vt num. 310. vſque ad num. 323. Quartò, tempore, vt nu. 324. vſque ad num. 335. Quintò, (ſecundum opinionem aliquorum) etiam deſertione, nu. 336. Quorum ſingulorum veritas, & intelligentia ex eorum declaratione apertè apparebit.

Per ſententiam quomodo lis finiri dicat. ex Regula hic poſita colligitur.

Circa primum de ſententia conſtitui poteſt Re-
250 gula affirmatiua, litem † tolli, finiri, & extingui per ſententiam, ſeu rem iudicatam: Probatur Regula ex dicta deciſ. 10. aliàs 411. Si lite, num. 3. vt lite pend. in nou. Attilect. deciſ. 342. Quidam cui biceruix, nu. 3. & poſt eum Philipp. Prob. in addit. ad Io. Monach. in Rubr. vt lite penden. in 6. in princ. tranſitus enim in rem iudicatam tollit litis pendentiam, vt per Pariſ. conſi. 20. Ex cauſa, nume. 36. lib. 4. quod tenet etiam Mandoſ. ſuper Reg. de ſubrog. collitig. q. 12. num. 2. vbi præter prællegatos alios etiam in id citat, quod lis per ſententiam finiatur: & dixit Bero. in conſi. 54. Concludendum, ſub nume. 18. lib. 3. quod ad hoc, vt lis deſinat pendere, ad effectum, vt poſſit innouari,
251 requiritur ſententia diffinitiua, & † quod per ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, vitium litigioſi ceſſet poſt Rot. in dicta deciſ. 411. Mil. & Gomeſ. per eum allegat. tradit Aug. Bero. ſeu maius Iul. Scarlatinus Regienſis, inter conſ. Bero. conſi. 177. Plura, nume. 26. lib. 1.* Quinimò, ex auctoritate dictæ deciſ. 10. vt lite pend. in nou. vniuerſaliter tenue-
252 runt, † litem non niſi per ſententiam finiri, vt per Sarnen. ſuper Reg. de triennali poſſeſſore, q. 61. verſ. quartus intellectus, licèt poſtea ibidem col. fin. verſ. primo quod deciſio, quatuor reſponſiones, ſeu declarationes ad d. dec. ponat, ex quibus cōſtat à Regula ſupra poſita, non eſſe recedendum.] Quā Amplia

Quę Ampliatur duobus, & Limitatur octo modis.

253 Primò, vt procedat † etiam ſi aduerſus ſententiā (& hoc quoad ſententias Præfecti Prætorio, à quibus cum non appelletur, l. 1. C. de ſent. Præfect. Prætor. ducuntur tranſire in rem iudicatam) eſſet petitus recurſus, quia per talem recurſum, non inducitur litis pendentia, vt nouiſſimè per Franc. Marc. in deciſ. Delphinat. q. 624. Quæritur ſup litteris, n. 7. poſt Bal. in Authē. Quæ ſupplicatio, C. de precib. Imp. offer.
254 Secundò, vt per ſñiam † in iudicatur lis extincta, vt ſi ſit lata in fauorem poſſeſſoris, (quo caſu nō requiritur alia executio, niſi executoriales pp expenſas) ſi Iudex poſt ſuam ſñiam admittat aliquem pro ſuo intereſſe cōparentē, & in illius fauorem pronunciet abſq; noua cōmiſſione, talis ſñia veniret reuocanda: quia Iudex iā per ſñiam in fauorē poſſeſſoris functus eſt officio ſuo, & lis dr̄ extincta, vt fuit aliàs deciſum in vna Leodien. in qua ſententia Rauelſateri fuit ex hoc capite reuocata, vt eſt deciſ. in Recoll. Accorambo. 27. Quando ſub Rubr. de ſñia, & re iudic.

Limita eandem Regulam.

255 Primò, niſi † aduerſus ſñiam, à qua non fuit appellatū, (& propterea lis eſſet extincta) fuiſſet petita reſtitutio in integrū ad appellandū: quia ſtante huiuſmodi reſtitutione, lis cenſetur durare, lite ſuper reſtitutione, & ſi dicta ſñia exequeretur, erit executio
256 † tanquam attentata reuocāda, vt eſt deciſ. Rot. 51. aliàs, 379. Si cōmittatur cauſa reſtitutionis in integrū, de ap-
257 pell. in nou. quāuis contrarium, quod petēs † reſtitutionē hoc caſu non dicatur collitigans, niſi fuerit reſtitutus, tradit poſt Staſileū, de liter. grat. & iuſt. fol. 164. & Moder. in l. Stichus, §. lucius, in 6. not. ff. de cond. indeb. Io. Bap. Ferret. in cōſ. 13. Quærēdū, n. 17. lib. 1.
258 Secundò, poteſt limitari, niſi † aduerſus ſñiam fuiſſet petita, & obtēta reſtitutio in integrū: nam per illā reſtitutionē videtur illa lis, aut nō finita aut reuiuiſci, ēt quoad effectū litis pendentiæ: & ideò, ſtante
259 huiuſmodi reſtitutione, reſtitutus † pōt infra menſem gaudere beneficio, Regulę, de ſubrogandis collitigantibus, vt per Staſil. in tracta. de lit. grat. & iuſt. fol. 164. verſ. & ex prædictis patet; Quinimo etiam ſi
260 † non fuerit adhuc obtenta, ſed tantū conceſſa reſtitutio in integrum, ēt cum Clauſula, Prout de iure, retardanda eſt executio ſententiæ, donec cognoſcitur an ſit danda; Ita tenuerunt domini in vna Lucen. Decanatus Coram Veſtano, 17. Martij, 1546. & eſt deciſ. in Recollect. Put. 7. Reſtitutione conceſſa, de reſtit. in integr. Quod tamen limita duobus
261 modis. Primò, niſi † fuerit præfixus terminus ad docendum de cauſa reſtitutionis, & in ter-

mino nihil fuerit dictum, vt per Put. in dicta deciſ.
262 Secundò, niſi † in Commiſſione reſtitutionis in
integrum, fuerit appoſita Clauſula, Parito iudicato,
nam per dictam Commiſſionem poſt rem iudicatã,
non dicitur lis denuo introduci, & pẽdere, niſi prius
parito iudicatoria in vna Hiſpalen. dimidiæ portio-
nis, coram Puteo, 5. Maij, 1542. vt eſt deciſ. eiuſdem
15. Lis non dicitur, ſub Rubr. vt lite pend. aliàs autẽ
263 quando per † reſtitutionem in integrum dicatur
induci litis pendentia, & conſequenter attentati, vel-
ne latius dicemus infra, cap. 18. de attent. pend. re-
ſtit. in integr. per totum, vbi vltrà ſupradictas etiam
alias limit. poſuimus.
264 Tertiò, vt non † procedat in ſententia abſoluto-
ria ab obſeruatione Iudicij, quia per eam res non de
ſinit eſſe litigioſa Mil. in verbo litigioſum Beneficiũ.
fol. 212. Pro qua limitatione facit, quia abſolutoria
265 † ab obſeruatione Iudicij, dicitur eſſe ſententia in-
terlocutoria, non diffinitiua, vt eſt communis opi-
nio, de qua poſt Felin. in cap. examinata, num. 21. de
Iudic.) teſtatur nouiſſimè Io. Bapt. de Afin. in ſua
praxi iudic. §. 2. capit. 17. num. 14. * licèt non defue-
rint, qui dixerint eam magis accedere ad naturam
Diffinitiuæ, quàm Interlocutoriæ, vt poſt Anchar.
conſ. 16. num. 4. Franc. in c. cum ceſſante, nume. 60.
de appell. Pauſ. conſ. 67. nu. 2. libro primo, & alios
tradit Rot. Lucenſ. per Magon. deciſ. 32. num. 56.]
Per interlocutoriam autem litem non finiri, dice-
mus proximè in 6. limit. nume. 277. Hæc autem li-
266 mitatio ſanè eſt † intelligenda de abſolutoria ab
obſeruatione iudicij lata, puta, ob ineptum libellũ,
vel ob defectum mandati procuratoris, & ex omni-
bus alijs caſibus, de quibus per Doctor. præſertim
Iaſ. in l. properandum, §. & ſi quidem, nu. 16. C. de
iudic. (præterquam, ſi eſſet lata, quia Actore intra de
bitum tempus non comparente, & cauſam proſe-
qui negligente, inſtantia eſſet perempta) quoniam
267 hoc caſu, per huiuſmodi abſolutoriam † ob perem-
ptam inſtantiam, litem, & litigioſi vitiũ ceſſare (poſt
Salicet. in dicto §. & ſi quidem) firmauimus infra
in tertia illatione princip. num. 602. ſecuti opin. illo-
rum, qui tenent alienationem rei litigioſæ factam
poſtquam inſtantia eſt perempta, validam fore.
268 Quartò limita, vt † licèt lis videatur extincta
per ſententiam, tamen remanet talis lis, quod poſ-
ſeſſor (qui contra ſe habet rem iudicatam) non poſ-
ſit per hoc reſignare in manibus Ordinarij, vel Nun
cij: ita in vna Calaguritana Heremitorij fuit tentũ,
coram Aquen. 18. Octobris, 1545. vt eſt deciſ. in
Recollect. Putei. 4. Lata ſententia, vt lite pendente,
* & eſt deciſ. eiuſdem, 311. incip. In vna Calaguri-
tañ. Heremitorij, numero ſexto, libro primo,] cum
qua concordat in eadem cauſa, deciſ. Mohed. 180.
Vacante, eo. tit. vbi generaliter dicitur, quod fuit ten-
269 tum per omnes (duobus exceptis) quod Lis † du-
ret tam reſpectu Actoris, quam Rei, ita quod Or-
dinarius non poſſet prouidere donec res iudicata ha
buerit effectum per adeptionem poſſeſſionis; & ite-
rum deciſ. 206. Diu fuit, eo. tit. in vna Salamantin.
Beneficij de Rabe, 28. Martij, 1544. vbi ſimiliter
270 dicit, quod lis durat † poſt executoriales obtentas
ab Actore, ſecus ſi à Reo, & etiam poſſeſſore: tunc
enim extinguitur, & verè dicitur lis finita. Idem in
deciſ. 241. Circa, ad medium, ſub Rubr. de allegat.
Lap. in vna Hiſpalen. Canonicatus, 17. Martij,
1538. & ſupradictis deciſionibus. Mohed. concord.
etiam deciſ. Achill. de Graſſ. 181. Lis ſicut, ſub Rubr.
de lite, in vna Gerunden. Beneficij, coram Reuma-
no. * Sarnenſ. deciſ. 14. incipien. Lis dicitur, per to-
tam.] Quam opinionem, quod poſt ſententiam non
271 dum executioni demandatam, remaneant † tales
litis reliquiæ, quæ impediant curſum annalis poſſeſ-
ſionis, latè, & eleganter (multa etiam ad propoſi-
tum huius limit. adducens) tenet Sarnenſ. de annali
poſſ. q. 44. per tot. & ideo alias Domini in dicta Cala-
guritana Heremitorij, coram Aquen. ſupradictam
deciſ. 10. aliàs 412. (in eo quod dicit, quod lis finitur
272 per ſententiam) ſuppleuerunt, † & declarauerunt
per ſententiam ſcilicet executioni demandatam, vt
refert Mandoſ. ſuper reg. de annali, q. 27. nu. 2. Et his
omnibus concordat in Recol. Sarnenſ. deciſ. 14. in
cip. Lis dicitur: vbi in vna Oxomen. corã Io. Clerici,
de anno 1533. fuit dictum, litem durare etiam poſt
ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam, propter
executionem, poſt Bal. in l. 1. de iuram. calumn. & in
l. ſi cauſam, de execut. rei iudic. Io. Fab. in l. 2. C. de li-
tigioſ. & alios per eum citatos, idem quod, quàmuis
ſint latæ ſententiæ, quæ faciant rem iudicatam, &
273 † illatum vigore decretæ executoriales, Beneficiũ
nihilominus dicatur taliter litigioſum, vt prouiſio fa
cta de eo per Ordinarium, non ſit valida, tenuerunt
Domini vna Caurien. Archidiaconatus corã Gra-
to, 28. Aprilis, 1564. & licet ibi præſupponeretur in
facto, quòd vigore executorialium eſſet etiam capta
poſſeſſio (& ſic ſecundum præmiſſa lis videretur
extincta) tamen quia præſupponebatur, etiam, quod
dictæ executoriales non fuiſſent intimatæ (prout eſt
neceſſarium, iuxta deciſ. Caſſad. 6. Gratia ſubrogatio
nis, num. 11. de cauſa poſſ. & propriet. & diximus la-
tius infra, in 1. illatione, Regulæ de attent. lite pend.
in 9. ampliat. num. 357.) non poterat dici, quod ſen-
tentiæ eſſent debitæ executioni demandatæ, ſecun-
dum terminos præſentis limitationis: quinimmò, ex
his quæ fuerunt reſoluta in dicta Caurien. poteſt col
ligi neceſſaria declaratio ad preſentem limitationẽ,
274 vt tunc ſententia executioni (per adeptionem poſ-
ſeſſionis) demandata, litem extinguat, quando fuit
debito modo, & neceſſarijs terminis ſeruatis execu-
ta, aliàs beneficium remaneret adhuc litigioſum, &
Ordinarius cõferre non poſſet, per ſupradicta: quod
etiam videtur tenere Sarnen. dicta q. 44. ad med. verſ.
accedit ad hoc, vbi refert de ſtilo attentare, eum, qui
poſt ſniam, & executoriales obtẽtas ingreditur poſ-
ſeſſionẽ nõ ſeruatis quatuor terminis ſolitis, * & eſt
ẽi deciſ. Put. 311. incip. In vna Calaguritan. num. 8.
275 li. 2.] Præmiſſa tñ videtur neceſſario † declarãda, ni
ſi per aduerſarium, & eius impedimẽta ſtetiſſet, quo
minus is, qui obtinuit ſententiã, potuerit eius vigore
poſſeſſionẽ adipiſci: quia tunc debet haberi pro ca-
pta cum facto aduerſarij ille ſit impeditus, Afflict.
deciſ. 302. nu. 1. verſ. quo caſu, cum id perpetuũ ſit, vt
cum per alium ſtat, quo minus quid fiat, id pro facto
habeatur in eius præiudiciũ. l. ſi ideo, §. præſenti, ff. de
euiction. cum alijs congeſtis per Tiraq. de vtroque
ret. §. 15. glo. 2. nu. 7. verſ. idque perpetuum eſt.
276 Quintò limita, niſi † poſt executoriales (& per con
ſequens poſtquam lis præcedens videbatur extincta
pp rem iudicatã) ſit appellatum ab illis, & commiſſa
cauſa appellationis, nullitatis, & iniuſtitiæ, tam exe-
cutorialium, quam ſententiæ, & totius proceſſus.
quia per huiuſmodi Commiſſionem litis penden-
tia cenſetur inducta, vt fuit concluſum in vna Hiſpa-
len. Canonicatus, coram Peregrino, vt eſt deciſ. in
Recoll. put. 10. litis pendentia, vt lite pend.
277 Sexto, vt nõ † procedat in ſnia interlocutoria, ſed
ſolum in diffinitiua: quia per eam qñ (trãſiuit in rem
iudicata) lis finitur ſm Mohed. deciſ. 105. Poſtea ve-
278 rò, ſub Rubr. vt lite pend. Niſi eſſemus † in inter-
locutoria, per quam Iudex pronunciaret ſe Iudicem
incompetentem: quia tunc lis non dicitur amplius
pendere, vt poſt Anchar. conſ. 13. Viſo proceſſu, &
Felin. in c. cæterũ, col. 2. verſ. limita ſecundo, extra de
Reſcript,

Reſcript. tradit Menoch. de arbit. iud. lib. 2. Centuria 3. Caſu. 202. num. 23.

279 Septimò limita, vt † procedat in ſententia diffinitiua lata in fauorem Rei, ſecùs in fauorem Actoris, quia, tunc aliquid poſt ſententiam remanet faciẽdum, quod nõ cadit in Reo. Mohed. deciſ. 142. Lite, vt lite pend. ẽt ſi non ſit ſimplex abſolutoria, ſed ẽt adiudicatoria pro Reo: & quamuis remaneat negocium expenſarum, tamen expenſæ non ſuſtinent litem reſpectu Beneficij, ut ibi dicitur, & ad hanc limitationẽ faciunt, quę poſt eundẽ deciſ. 206. diximus ſupra in 4. limitatione huius regulæ, numero 269. & ſeqq.

Octauò limita, ſeu magis declara, niſi ſententia
280 † fuerit appellatione ſuſpenſa, quia tunc cauſa dicitur durare, vt poſt Oldrad. in conſ. 225. Contra prouiſionem, tradit eleganter Natta, in conſi. 99. Viſo, numero quarto libro primo, & ideò in Regula ſupra poſita præſupponitur ſententia, quæ tranſiuit in rem iudicatam.

Renũciatione, & ceſſione quid, & quibus modis lis finiri dicatur.

Circa ſecundum de renunciatione, ſeu ceſſione fa-
281 cta liti, & cauſæ, quod per eam † finiatur, videtur caſus in cap. 1. de lit. conſt. in 6. & facit deciſ. Rot. 32. aliàs, 678. Dic quod, de ſent. & re iudic. in antiq. Mil. in verbo, Lis finitur, fol. 215. Caſſad. deciſ. 1. Dubitaui, ſub nu. 2. de ſent. & re iudic. & not. omnes Doctores (apud quos ſatis ſuperque de hac materia videre poteris) in l. poſtquam liti, C. de pact. & ita poteſt eſ-
282 ſe regula, quæ probatur, † quando eſt renunciatum cauſæ, & liti, lis non dicitur pendere, vt poſt gloſ. in l. incerti, in verb. quæſtionẽ, C. de interd. tradit Blan. in tracta. de Compromiſſ. in 4. q. princ. num. 51. & ſi-
275 militer res †, non dicitur amplius litigioſa. Crauet. poſt alios, in conſ. 182. Videtur, nume. 4. lib. 1. Prout
284 etiã † tranſactione dicitur lis extingui, vt poſt Doctor. in dicta l. poſtquam liti, & in l. ſi contra maiorem, C. de appell. tradũt Anchar. conſ. 16. Viſo; Crauett. poſt eum, conſ. 182. num. 4. Pariſ. conſ. 47. Videtur, nume. 43. lib. 4. & eſt deciſ. in Recoll. Thom. de Tanis, 5. incip. Tranſactio, * faciunt q̃ infra in tertia illatione, num. 502. verſ. octauo quando.] Quo caſu in
285 tantum † lis per Tranſactionem extincta dicitur, vt ſine noua Citatione vlterius in cauſa procedi nõ poſſit, & probata etiam abſentia procuratoris, qui interueniebat in cauſa, non poſſit procedi per audientiam literarum contradictarum, vt eſt deciſio in Recollect. Mohed. 315. incipien. Abulen. Decanus.

Regula affirmatiua. Quæ ampliatur, tribus modis. Limitatur totidẽ. Declarat autẽ quinque modis.

Amplia prædictam Regulam

286 Primo, vt præmiſſa † procedant, non ſolum in cauſis profanis, verumetiam Beneficialibus, vt dicta deciſ. 678. Dic quod, in antiq. & poſt eam Veſtr. in ſua praxi Ro. Cur. lib. 8. cap. 4. ut. vt lite pend. nu.
287 16. in fine, quæ † ceſſio facta liti (licèt in beneficialibus non inducat ceſſionem iuris) tamen habet vim pacti de non petẽdo, vt poſt Mil. in verbo, renunciare liti, & cauſæ, tradit Creſcent. deciſ. 158. Tertius, de reſtit. ſpol.

288 Secundò, vt † in tantum per renunciationem factam liti, lis tollatur, quod ſententia poſtmodum lata non valeat, etiam ſi renunciatio ſit facta non à Domino, ſed à procuratore (ſpeciale tamen ad id mandatum habente) vt poſt deciſ. Aegid. 260. Sententia, licèt aliqui contradicerent, vt ibi per eum.

289 Tertiò, vt ceſſio † etiam facta coram Notario in abſentia Iudicis, litẽ extinguat, * iuxta deciſ. Caſſad. 5. vt lite pend.] & ita in vna Palentina beneficij, de Cardellino, coram Thoma de Thanis, 25. Nouembris, 1546. Fuit reſolutum, quicquid aliàs dixerit Rota deciſ. 3. aliàs 306. Si actor, de renunciat. in nou. (vt de hoc eſt hodie deciſ. in Recollect. Put. 25. Renunciatio, ſeu ceſſio, ſub Rubr. de renunciat.) quæ eſt repetita apud eundem, in tit. vt lite pend. deciſ. 22. Lis extinguitur, * & eſt etiam eiuſdem Put. 498. incip. Decima quarta Nouembris, lib. 2.] cum quibus concord. etiam in Recollect. Chiſſanen. deciſ. 23. in-
290 cip. Cædens liti, vbi dicitur, talem † ceſſionem coram Notario, & teſtibus validam eſſe, (licèt per Auditorẽ non fuiſſet admiſſa: quod nouiſſimè in vna Auximana Parrochialis Sancti Angeli pro Pamphilo Maxilla contra Io. Baptiſtam Rambertinũ, coram D. me Lancellotto, ſub die 11. Maij. 1571. videntur Domini ampliaſſe, vt ceſſio (etiam facta coram alio Notario non Actuario) ſufficiat.

291 * Quarto amplia, vt huiuſmodi † Renunciatio poſſit etiam eſſe tacita, puta quando litigator facit actum contrarium pendentię litis. quia per talẽ actũ cenſetur liti in totum renunciare, vt per tex. in l. deſtitiſſe ff. de iud. & in l. ſi filius, ff. de minor. & poſt Bal. in auth. generaliter, C. de Epiſc. & cler. expreſſe tradit Calcan. conſi. 22. quidam nomine Zenus, numero ſexto.

Lim a. per cap. 4 de [illegible] lit. pend. in 10. limit n. 131. fo. 134 facit Salvat. de Renunt. cent. p ren. 16 [illegible] fol. 84

292 Quinto amplia, vt hæc † tacita renũciatio liti fieri intelligatur per acceptationem beneficij, quod nõ poterat acceptãs retinere ſimul cum alio beneficio, ſuper quo litigabat, quia p huiuſmodi acceptationẽ cenſetur illi liti renũciaſſe, vt poſt Innoc. in c. noſtra, de reſcript. declarat Archid. in cap. primo 17. q. 1. ſub nume. 2.]

Limita eandem regulam.

293 Primo, quando † non eſſet poſt ceſſionem ſequuta poſſeſſio, ſicut enim per ſententiam non finitur lis, niſi ſequuta poſſeſſione, ita nec per ceſſionẽ, vt not. Achill. de Graſſ. in Recollect. ſuis deciſ. 181. Lis ſicut, ſub Rubr. de lite, in vna Gerunden. beneficij, coram Reumano: quæ deciſ. fuit aliàs allegata, & tacitè per Dominos admiſſa in vna Calaguritana prætenſæ medietatis fructuum, coram Aldobrandino, 14. Aprilis 1567. in qua (cum ageretur de probanda Intruſione, & ad illam excludendum allegaretur ceſſio facta liti, & ex aduerſo replicaretur, quod ceſſio non excludebat intruſionem, nec per eam erat lis finita (cum non fuerit ſequuta poſſeſſio) Domini tenuerunt in eo caſu conſtare de intruſione.

294 Secundò, quando in † ceſſione non eſſet facta mentio de lite, quia tunc ceſſio eſt nulla, & conſequẽter litem non extingueret, quod procedit, etiam ſi
295 † lis eſſet introducta, quo ad Auditorem tantũ, per commiſſionem cauſæ, & citationem ad eius inſtantiam decretam, nondum tamen contra Reum exequutam, vt eſt deciſ. in Recollect. Guidoboni, 154. Voluerunt, ſub Rubr. de litigioſ. * & in eadem cauſa deciſ. Put. 362. incip. In hac, lib. 3.]

296 Tertiò, quando † renunciatio fuiſſet non pura, & valida, ſed conditionalis, & cõſequenter inualida (conditione non adimpleta) puta ſi quis renunciet iuri, liti, & cauſæ aliqua penſione ſibi reſeruata: quoniam ſi penſio ſit nulla, lis non cenſetur extincta, nec ius à cędente abdicatum, etiam ſi cędens illam penſionem) credens probabiliter eſſe bonam (per aliquot annos percepiſſet, vt (ſecundum iſtos terminos) fuit reſolutum in vna Barchinonen. Canonicatus, & præben. coram Guicciardino 7. Iunij, 1567.

267 * Quarto, quando † in lite, qui eſſet introducta cõtra Actorem tantum per Citationem ab eo obtentã, & nondum contra Reum exequutam, iuxta deciſ. Rot. 6. vt lite pend. in nou. & latius dictum eſt ſupra, num. 35. & ſeqq. nam ſi iſte actor inde ad multos annos Beneficiũ reſignet, non facta mentione dictæ litis, talis renunciatio non extinguit litem, vt eſt plena deciſ. Put. 362. In cauſa, libro tertio, per tot. & deciſio. 354.

ciſio.354. In eadem cauſa, eod. libro, & alia deciſ.
Guidoboni 154. incip. Venerunt, de quo vide etiam
Chiſanenſ. deciſ. 143. incip. Ioannes Scriban. vbi ali-
ter ſentire videtur.]

298 Quinto quod ceſſio, & † renunciatio facta per
Actorem liti, illam non eſtinguat, niſi Reus eam
acceptauerit, poteſt enim reus illam non acceptare
ſed velle litem proſequi, & ſententiam obtinere ſu-
per fructibus, vt fuit reſolutum in vna Potentina
quarteſ cœram Cãthutio. 16. Ianuarij, 1584. vt eſt Di-
uer. deciſ. 768. num. 5. lib. 1.]

299 Declara eandem. Primò, vt præmiſſa † proce-
dant in renunciatione facta liti, & cauſæ, ſecùs ſi in-
ſtantiæ, quia tunc non purgatur vitium litigioſi. Mil.
in verb. litigioſum Beneficium, & Doctor. in dicta l.
300 poſtquam liti. Secundò, vt ſi † poſt ceſſionem
Actor velit executoriales pro expenſis ante ceſſio-
nem factis non debeant ei denegari, vt eſt deciſio. in
Recollect. Creſcent. incip. Nota quod: ſub Rubr.
301 de Iudic. Tertiò, quod † per iſta verba, nolo vlte
rius litem proſequi, lis non cenſetur extincta, vt eſt
in Recollect. Creſcent. 1. deciſ. 42. Quartò, quod
302 ſi † ſint plures collitigantes, & vnus ex eis cædat
iuri, liti, & cauſæ, in fauorem alterius (etiam per ceſ-
ſionem factam in manibus Papæ) per hoc lis non di-
citur eſtingui, niſi tantum quoad cædentem, & ideò
ſi tertius poſt ceſſionem ingrederetur poſſeſſionem,
diceretur intruſus, vt fuit tentum in vna Galagurita
na medietatis fructuum, coram Aldobrandino, 14.
Aprilis, 1567.* Quod procedit etiam ſi ceſſio fue-
rit facta apud acta, & fuerit per ſuperiorem admiſſa,
303 quia † ſolum litem eſtinguit quoad ipſum ceden-
tem, vt eſt deciſ. Guidobon. quarta incip. per ceſſio-
nem.] Quintò, vt licet per ceſſionem factam liti,
& cauſæ regulariter lis extinguatur, per ſupradicta,
304 per ceſſionem tamen iuri, & beneficio factam lis
non cenſetur extincta, & beneficium adhuc dicitur
litigioſum: & propterea cum aliàs præſupponere-
tur, quod Papa commiſiſſet cauſam iactationis, &
iactationum Iudici de partibus (etiam cum Clauſu-
la appellatione remota (& lata ſententia contra Tho-
mam, ille eodem die quo appellauit etiam benefi-
cium reſignauerit, & dubitaretur, an per hanc renun
ciationem beneficium deſierit eſſe litigioſum, ita vt
compræhenderetur ſub indulto Cardinalis, qui be-
neficia conferre poterat, præterquam litigioſa: &
pro affirmatiua allegaretur, quod per ſententiam la-
tam (iuncta Clauſula appellatione remota) lis debe-
bat dici extincta, & quod de voluntate Thomæ no-
lentis vltra proſequi litem, ſatis conſtabat ex ipſo
actu reſignationis, per quam videbantur ceſſare mo-
leſtiæ, & iactationes, quas à dicto Thoma aduerſa-
rius (qui commiſſionem impetrauerat) ſibi inferri
verebatur; & allegaretur pro hac parte Mil. in verbo
lite pendente, quoad litigantem, fol. 213. Domini ta-
men in vna mutinen. Beneficij Sancti Bartolomei,
coram D. de Rubei, 5. Iunij, 1564. tenuerunt, quod
lis eo caſu non eſſet extincta, ſed duraret propter ap-
pellationem interpoſitam, & ad ſuprà allegata in-
formantes pro negatiua reſpondebant, quod per
ceſſionem lis non eſtinguitur, vt eſt tex. in capit. 2.
vt lite penden. in 6. & quod Mil. ibi loquitur de cæ-
385 dente iuri, ac etiam liti, & cauſæ, & quod † Clauſu-
la appellatione remota non erat attendenda, cum
fuerit data in reſcripto conqueſtus, ſecundum Ho-
ſtien. in capit. vt debitus, de appellat, & nos quoque
diximus latius infra, in ſecunda parte, cap. 12. de at-
tent. appell. pendent. in 8. limit. princip. verſ. decimo
limita.* Quamuis autem per huiuſmodi ceſſionem,
Beneficium non deſinat eſſe litigioſum per ſupradi-
cta, per ea tamen bene diceretur tacitè reuocatus
procurator ad lites antea conſtitutus, vt declarat Vãt.
in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defectu mandati,
nume. 162. verſicu. voluntas etiam conſtituentis, vbi
poſt alios duplicem etiam videtur aſſignare rationẽ.
306 tum quia † per ceſſionem quis deſinit eſſe Domi-
nus rei, & beneficij, cuius occaſione conſtituerat il-
307 lum ſuum procuratorem; tum quia † mandato vi-
detur à principio tacitè hæc conditio ineſſe dummo
du res in eodem ſtatu permaneat, ad text. in l. cum
quis, in princip. ff. de ſolut. Pro qua Concluſione eſt
bona Deciſ. Mohed. 346. alias 14. ſub tit. vt lite pen-
den. incip. Dubium fuit, in impreſſis, ad med. ibi. Nã
308 † eo ipſo quod ceſſit, viſus eſt tacitè reuocare pro
coratorem, & declaratur animus cedentis nolentis
amplius litigare vbi latius hoc firmat poſt Doctor.
in Clem. fi. de procur. & Caſſad. Deciſ. ſecunda de ap
309 pell. Quæ concluſio (vt illi addas) † procedit etiam
ſi ceſſio, & tranſlatio (puta penſionis) fuiſſet inuali-
da, & non habuiſſe effectum, vt eſt deciſ. eiuſdem
Moheda. 189. aliàs. 28. incip. Dubium, fuit, ſub tit. de
renunciat. in impreſſis, quam ſecuta eſt aliàs Rota
in vna Abulen. penſionis coram Illuſtriſſimo Lan-
cellotto, ſub die 5. Martij, 1564. vt eſt libro primo Di
uerſ. deciſ. 198. in princip. in impreſſis, & admiſerunt
aliàs Domini de aſſettamento in vna Roma. ſeu
Canapin. coram ſecundo Collateralíſ. 16. Decem-
bris, 1591.]

Circa tertium de morte ſit

310 Regula quod lis † finitur per mortem vel vtriuſ-
que, tam Actoris, quam Rei, vel Actoris tantum
(Nam per mortem rei duntaxat lis non finitur, vt
proximè dicemus) Regula probatur ex illo vul-
gari dicto, quod aſſumitur ex §. deinceps, in Au-
thent. de nupt. quia cum perſona Actoris cenſe-
tur, etiam extingui actio ſua perſonalis, vt eſt de-
ciſio, Aegid. 156. Mortuo Actore ad med. quem
refert Caſſad. deciſ. prima Dubitaui, de re iudic. & Morte litigatium lis cenſetur finita regulariter. Ampliat duobus modis. & Limitatur totidẽ.
quoad mortem vtriuſque Mil. in verbo lis finitur,
& vitium litigioſi, fol. 215. de quo dicit eſſe caſum
in Clemen. prima, vt lite pendent. & ibi not. Ioan.
Andr. & eſt deciſ. in Recollect. Mohed. 142. Lite
aliàs, &c. ſub Rubr. vt lite penden. vbi in vna Leo-
dien. Canonicatus coram Aquen. inter Card. Se-
nen. Actorem, & Martinum poſſeſſorem, & Reum
conuentum, fuit tentum per mortem vtriuſque, li-
tem fuiſſe extinctam: * prout etiam tenet Put. deci-
ſio. 354. In cauſa numero ſecundo libro tertio,] ſe-
311 cus autem, per mortem vnius tantum, vt eſt deci-
ſio. Recollect. Mohed. 190. Lite pendente, ſub Ru-
br. de appellat. de menſe Nouembris 1544. coram
Fabio, vbi generaliter, & latè tractatur, quod per
mortem vnius, lis non dicitur extingui: Et ad pro-
312 poſitum, † quod lis quoad effectum attentatorum
per mortem ſolius Rei non extinguatur, facit, quod
aliàs fuit per dominos deciſum in vna Theatin. Ar
chipresbiteratus, coram Capuraquen 10. Octobris,
1560. quod ſi mortuo Reo, & poſſeſſore collitigans
poſſeſsionem capiat, dicitur attentare, nec ab eis ex
cuſatur ſub prætextu, quod lis fuerit extincta, cum
per mortem hoc caſu non extinguatur, vt eſt in Re-
collect. Caputaquen. 1. deciſ. 229. incip. Cum lis non
extinguatur.

Amplia regulam ſupra poſitam

313 Primò, vt procedant † hæc etiam in morte ciui-
li; Caſſad. deciſ. 3. Solet, nume. 6. vt lite penden. cum
& aliàs generale ſit, quod mortis appellatione venit
tam ciuilis mors, quam naturalis vt tradunt Doctor.
in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, vbi Iaſ. nume. 8. ff.
de liber. & poſthum. & per Moder. in tracta. cui eſt
titulus Mors omnia ſoluit, in prima parte, in 4. præ-
miſſo, num. 32.

Secundò

314 Secundo, vt non † ſolum ſi ambo decedant, ſed ſi alter decedat, alter verò renunciet, vt not. Ioan. Andr. in d. Clem. 1. in verbo mota, quem refert, & ſequitur Mil. in ſupradicto loco.

* Tertio, vt procedat non ſolum in beneficialibus prout hactenus loquuti ſumus, ſed & multo magis in profanis, & iuribus perſonalibus, & perſonæ co-
315 hærentibus, quia † in his lis, & cauſa cum perſona videtur extingui, ad tex. in l. ſi pater, C. ſi pend. appel. mors interu. quam Bald. ibi in princ. extendit ad omnia cohærentia perſonis. & ibi in prima oppo. ponit
316 † rationem, quare in beneficialibus, quæ ſunt perſonalia, lis etiam poſt mortem alterius durat: quia ſcilicet, eo caſu, iudicium tale, quod poterat, remanere fundatum ex perſona viuentis, vt ibi latius per eum: & poteſt hic poni exemplum de lite ſuper iure illius, qui emerat vineam ad vitam, vt in illa Rom. Vineę, coram Seraphino, de anno 1587. Domini Numæ Condopuli.]

Limita Regulam prædictam

317 Primò, niſi † defuncto Actore Papa aliquem in ius, & litem ſubrogaſſet, tunc. n. per talem ſubrogatione, lis nõ habetur pro extincta, ſed cenſetur in perſona ſubrogati adhuc viuere, & durare, Caſſad. dec. 1. vt lite pend. & diximus ſupra, nu. 184. dum locuti ſumus de ſubrogatione; Quæ tñ ſubrogatio eſt Reo ſuperſtiti intimanda Aegid. dec. 156. Mortuo, vel ſaltem eius procuratori, ſecundum terminos deciſ. 11. aliàs 430 Si agens, vt lite pend. in nou.

318 Secundo limita, vt † procedat, niſi Reus ſuperſtes velit litem proſequi: nam illo volente proſequi, lis non cenſetur extincta, immo durare, & poſſet pro eo dari abſolutoria, vt colligitur expreſſe ex dicta deciſ. Aegid. 156. & expreſſius per Caſſad. dicta deciſ. 1. de re iud. nu. 2. poſt Aegid. vbi ſupra, & Ioan. Andr. in d. Clem. 1. Et pro iſta limitatione, ſeu declaratione dictarum deciſ. Aegid. & Caſſad. fa. quæ remiſſiuè ponit idem Caſſad. dec. 6. in fine, vt lite pend. & eſt bona deciſ. in Recoll. de Graſſ. 189. Mortuo Actore, ſub tit. de lite, vbi ita aſſerit fuiſſe tentum in vna Zamo-
319 ren. coram eo, ſubdens, † quod per mortem Actoris Reus non inciperet eſſe triennalis, niſi per aliquos actus conſtaret eũ ceſſiſſe illi iudicio, vel omnes ſuos procuratores reuocaſſe; Quomodo aũt ſit intelligendũ hoc, quod lite in ſuperſtes non proſequatur, dic, vt per Caſſad. poſt alios dec. 5. nu. 3. vt lite pend. & per Mil. in verbo, litis pendentia non finitur, f. 212.

320 Declara præmiſſa omnia, vt † procedant in morte Actoris quoad Reum, ſecus ſit in morte Rei quoad Actorem: nã tunc non cenſetur quoad eum lis fini-
321 ta, quia licet † Reus ſit ſublatus de medio per mortẽ & ſic appareat ſibi amplius beneficium non deberi, non propter hoc ſequitur, Actori ſuperſtiti deberi, vt dicit Rot. dec. 8. alias 144. In cauſa, vt lite pend. in no. facit d. deciſ. Aegid. 156. & dicta deciſ. Caſſad. 6. vt lite pend. & ita etiam fuit tentũ in vna Bargen. Canonicatus coram D. meo Oradino, ſub die 18. Decem-
322 bris, 1562. Quinimmò, in tantum lis † durat quoad Actorẽ, vt ſi illo mortuo Reo aliquid innouet, illud oẽ tanquam lite pendẽte, innouatum, ſit reuocandum, vt eſt deciſ. Rot. 10. alias 411. Lite pendẽtis, vt lite pend. in nou. Item præmiſſa intellige de morte
323 † Actoris in prima inſtantia, quia tunc dicitur lis finiri, ſecus ſi in ſecunda inſtantia, quando in prima fuiſſet pronunciatũ contra Reum, vt eſt in Recoll. Put. 1. dec. 159. vbi ita aſſerit eſſe intelligendam dec. Aegid. 156. ſupra, in prin. allegatam.

Tpis curſu an & quib. caſibus lis finiatur.

Circa Quartum de tempore, licet ſit hoc vulgare,
324 qđ de iure † Canonico nullum eſt tempus determinatũ ad lites finiendas, in c. pen. de iud. li. 6. ponit Caſſad. dec. 5. nu. 4. vt lite pen. & poſt Mil. in verbo, litis pendentia non finitur, in fi. fol. 212. tamen Caſſad. in
325 d. deciſ. 5. ponit vnum modum, quo lis † tpe finiatur, vid. licet, qñ à proſequutione litis fuiſſet p tot annos ceſſatũ, puta per ann. 18. (prout erat in caſu ſuo) vt præſumeretur lis habita pro derelicta: quæ deciſ. Caſſad. (licet videatur ſimpliciter relata, ac retenta à Menoch. in tract. de arbi. iud. lib. 2. Centuria tertia,
326 Caſu 202. nu. 14.) nouiſſimè tñ fuit † declarata per Dominos in vna Hiſpalen. Canonicatus, vt procedat concurrentibus longinquitate tpis, & quod nihil penitus cõſtaret de aliquo iure mouentis litem, ſecus ſi conſtet de aliquo iure, aut dubio probabili, tunc ſtãdum eſt deciſionibus antiquis, vt inſtantia non pe-
327 reat: Ius autẽ mouentis litẽ colligi debet ex coniecturis, quarũ aliquæ enumerãtur per Achil. de Graſ. dec. 187. incip. Deciſin. Caſſad. ſub Rubr. de lite: cum qua concordat in eadem cauſa dec. in Recol. Putei, 14. vt lis cenſeatur derelicta, ſub Rubr. vt lite pend. & in Recoll. Pereg. dec. 10. alias 86. incip. Proponẽte, & alia eiuſdem Achil. 183. dec. Caſſad. ſub Rub. de lite, vbi dicit ita fuiſſe tẽtum in dicta Hiſpalen. & in vna Palentina Cappellaniæ, coram Proſpero, & quod ita ampliauerunt Domini dictas deciſione Caſſadori, vt
328 ſ. † ſufficiat decennium, & quod conſtet de vno iure, vt ſupra: Cui in eadẽ cauſa curã Proſpero videtur concordare alia dec. Put. 20. Lis fuit habita, ſub Rubri vt lite pendẽte; Pari modo ex coniecturis (de quibus in facto) fuit determinatũ in alia Zamoren. Parrochialis, de Villamor, coram Achille de Graſſ. 27. Maij, 1540. vt eſt dec. Put. 27. Lis fuit habita, ſub Ru-
329 bri. vt lite pend. vbi ẽt illud † notanter ponit, quod nondum erat lapſum decenniũ, ſed reſtabant adhuc nonnulli dies, & tñ ita fuit deciſum. Similiter in vna Viennen. coram Simonetta maior pars Dominorũ
330 tenuit, quod † per viginti nouem annos (quibus fuerat à proſecutione ceſſatum) lis cenſeatur neglecta, vt eſt deciſ. eiuſdem 35. incip. An lis, ſub Rub. vt lite pend. ſubdit tñ ibi, quod tres ex ſenioribus dicebant, quod in Rota ſemper iudicatum fuerat contrarium & propterea ipſe noluit deſuper iudicare, ſed cauſam concordauit. Facit ẽt ad præmiſſa alia deciſ. eiuſdem Putei, 7. Lis dr̃ habita pro derelicta, ec. tit. in vna Cõpoſtellana Canonicatus, coram Peregrino, 28. Mar-
331 tij, 1547. quod lis † eo caſu diceretur extincta, & finita, ex quo per 37. annos cauſa non fuerat proſequuta: de qua eſt ẽt dec. in Recoll. Peregr. 95. alias 109. incip. Dubitatiui: * & in lib. 2. Put. dec. 529. quæ eſt vltima incip. In vna Compoſtellana,] & ſecundum præmiſſa fuit ẽt nouiſſimè reſolutum in vna Barchitonen. Canonicatus coram Guicciardino, 7. Iunij,
332 1567. in qua (cum dubitaretur) an lis † eo caſu eſſet extincta, ex eo præſertim, quia ille, qui obtinuerat executoriales per annos 18 non fuerat litem proſecutus quinimmo in fauorem collitigantis ceſſerat iuri, liti, & cauſæ, cum reſeruatione certæ validæ penſionis, & per excellentes aduocatos contra extinctionem allegaretur, quod cum curſu temporis non concurrebat aliud requiſitum, ſcilicet, quod conſtaret de illius malo iure (quoniam immo conſtabat de bono ſuo iure) Domini tenuerunt litem non fuiſſe extin-
333 ctam; Simpliciter autem, quod per † lapſum 22. annorum, quibus fuerat à lite ceſſatum (vt ibi in facto præſupponebatur) lis cenſeatur extincta, ſenſerunt Domini in vna Pampilon. Parochialis, de Vaſquez, coram Montisflaſconen. 23. Iunij, 1553. ſecundum notas D. mei Oradini; Idem etiam ſenſerunt in alia Toletan. Parrochialis de Yepes coram A. Auguſtino, 29. Aprilis, 1553. vbi dum ad deducen-
334 dum, quod beneficium non erat litigioſum allegaretur inter cætera, quod per 11. annos fuerat à proſecutione litis ceſſatum, & non conſtabat de

bono aliquo iure ceſſantis, Domini tenuerunt, quod
beneficium eo caſu non eſſet litigioſum: Præmiſſa
335 vero omnia limita, † non procedere, vbi eſſemus in
caſis fiſcalibus, quia in his, etiam ſi fuerit ceſſatum à
proſequutione litis per triginta annos, lis tamen non
dicitur extincta, & ſi quid interim fiat, dicitur attentatum, vt eſt dec. Rot. Bononien. Pet. de Benintend. 79. Mora lite, num. 8. & ſeqq.

Deſertione an lis finiatur.

336 Circa vltimum, ſunt, qui etiam Deſertione † finiri
litem dixerunt, vt per Gomeſ. ſuper Reg. de triennali
poſſ. q. 54. verſ. circa primum, ea ratione: quia ſtante
deſertione, perinde habetur, ac ſi non fuiſſet appellatum, & ſententia in rem tranſiuiſſet iudicatam; de
337 quo † non parum dubitandum videtur, per ea omnia, quæ ponit idem Gomeſ. ibi, verſ. circa ſecundum
articulum, vbi etiam motiuis contrariæ opin. reſpondere videtur: Verum, quia præcipuum iſtius ſecundæ opi. fundamentum eſt ſuper ſtylo Rotæ, quod lis
non dicitur finiri, niſi per ſententiam, ſaltem ſuper
deſertione (circunſcripto dicto ſtylo) Prima opinio
338 † videtur verior; quod etiam per deſertionem dicatur lis finita: * proqua videtur dec. Thomæ de Than. 63. incip. Licet, vbi reiecta opin. Sarnen. d. q. 54. tenet, quod deſerta appellatione extraiudiciali, de qua ibi, beneficium non dicatur vltra litigioſum, ad effectũ obtinendæ ſubrogationis.] Quod ex eo etiam maximè probari videtur, quod alias dicunt Doctor. præſertim Salicet. in l. properandum, §. & ſiquidem, ſub nume. 15. verſic. tertio quæro, de iudi. & ſenſit etiam Bartol. in l. fina. C. de litig. quod (ex quo poſt perem
339 ptam inſtantiam lis non dicitur pendere,) alienatio rei, ſuper qua litigabatur, valet, quia ſecundum eos ad impediendam talem alienationem, iura exigunt litem pẽdere, quæ perempta inſtantia ceſſat, vt tetigimus etiam aliquid infrà, in tertia illatione; Regulæ princip. ibi poſita, vigeſimaquarta limi. numero 595. & ſequentib. vbi plenè illum articulum examinauimus, an perempta inſtantia, alienatio rei litigioſæ valeat.

Vltra prædicta, conſiderari poſſunt alij quoque
340 modi, quibus lis extinguatur; Primus videlicet † facto, & culpa litigantis: ſi enim impetrans beneficiũ poſt annum non ſeruauit ſecundam partem Regulæ, de annali poſſeſſore, tunc lis dicitur extincta, adeo, vt ordinarius poſſit de beneficio prouidere, vt eſt deciſ. in Recoll. Put. 11. Lis dicitur extincta, vt lite pend. in vna Gebennẽ. Parrochialis Serualliis, corã Puteo, 8. Nouembris, 1540. Secundus, voluntate &
341 † authoritate Papæ, ſi enim Princeps (de cuius poteſtate non eſt diſputandum ſecundum Ruin. in cõſil. 76. Primò eſt videndum, nume. 9. & ſub nume. 10. lib. 5.) cauſam ad ſe auocet, & litem extinguat, & hoc exprimat, non videtur dubitandum, quin hoc caſu lis dicatur extincta, vt ſenſerunt Domini in vna Nullius Propoſituræ, coram A. Auguſtino, 21. Iunij,
342 1557. in qua dixerunt, quod ſtante † ſubrogatione Cardinalis de Saluiatis, cum extinctione litis, beneficium non erat amplius litigioſum: quod ex eo etiam comprobatur, quod dixit Mohedan. deciſ. 292. Fuit
343 dubitatum, quod ſola † authoritas Papę tollit vitiũ litigioſi. * Alius modus, quo lis poteſt prætendi finita, & nõ pendere, poteſt colligi ex his, quæ ponit Pet. & Anchar. conſil. 234. incip. Caſus talis eſt, ad med.
344 vbi quod † per confeſſionem debiti, & præceptum de ſoluendo factum in eum tanquam confeſſum lis dicitur ſopita. Alius quoque eſt modus, per quem iudicium dicitur perfectum, & conſumatum, vide-
345 licet, per † miſſionem in carcerem, non ex contumacia, ſed vigore ſententiæ diffinitiuæ, aut vim diffinitiuæ haben. vt declarat Bald. conſ. 301. Ad euidentiam, nu. 6. lib. 5.]

Et per hæc ſatis apparere poteſt, quando lis dicatur incipere, ac etiam finiri, & per conſequens quando illa dicatur pendere: quod fuit neceſſarium ante præponere quam ad materiam ipſam attentatorum lite pendente deueniremus.

Nunc tranſeundo ad materiam ipſam attentatorum lite pendente (concluſiuè procedendo) conſtituenda eſt.

Regula, q actus facti lite pẽdẽte cenſentur attentari.

346 Regula iſta principalis, & generalis, quod † vt plurimum actus, qui fiunt lite pendente, dicuntur attentati, & remedijs attentatorum ſunt reuocandi, intelligendo tamen ijs modis, qui ex infraſcriptis illationibus, Ampliationibus, Limitationibus, ac etiam declarationibus colligi poſſunt.

Regula iſta, quod actus facti lite pendente regulariter ſint attentati, probatur Rubr. & tot. tit. & C. in Decretalibus, in Sexto, & Clem. vt lite pend. nihil innou. conſiderando maximè, quod illę Rubricæ ſunt
347 conceptæ † negatiuè, ex quo ſecundum gloſ. in Rubri. extra vt lite pend. verſ. & aduerte, colligitur, quod regulariter nihil debet innouari lite pendente; Pro qua etiam facit, quod alias dicebat Caſſad. deciſ. 6. num. 2. incip. Voluerunt Domini, ſuper Reg. Can-
348 cell. dum facit hanc † conſequentiam; ſunt attentata ergo aderat lis ſine qua attẽtata non caderent, & attẽtata neceſſario præſupponere litem, habetur in Recol. Paleot. dec. 322. Martinus, ad med. in vna Peruſina Plebis, de conſinio: Et quamuis ſub iſta prohibitione legis negatiuè concepta, omnis actus comprahendi videatur, * & ideo priuato beneficio lite pendẽte facta, dicatur attentata, & reuocanda Put. Deciſ. 148. lib. 3. incip. Die quarta Iulij.] aliques tamen ſpecialiter hic ſubiungemus, qui ſpeciali digni nota, & declaratione nobis viſi ſunt, ex his quæ circa eos per Doct. dicuntur; ex iſta igitur regula

Illatio prima de poſſeſſione lite pendente non capienda.

Illatio prima.

Poſſeſſio lite pẽdẽte regulariter capi nõ poteſt, & capta, di attẽtata, & iſta ſit Regula. Quã Amplia quoq; modis, & limita tot modis.

349 Primo infertur, † quod lite pendente non debet altera partium ingredi, & acquirere poſſeſſionem rei, de qua agitur, alias talis adeptio reuocaretur via attentatorum, vt eſt deciſ. Rot. 10. alias 413. Si lite, vt lite pendent. in no. quam etiam; & ſequitur Natta in conſ. 568. Quidam fratres, nu. 4. lib. 3. & ideo lite pendente inter duos præſentatos à diuerſis prætendentibus ſe patronos (ſi vnus fuerit à Nuncio inſtitutus, &
350 illius † vigore apprehenderit poſſeſſionem) talis poſſeſſio dicitur attentata: ita fuit dictum in vna Cõpoſtellana de Boiann. 16. Februarij, 1554. corã Montisfalconen. vt eſt deciſ. in Recoll. Guidoton. 104. Dixerunt Domini ſub Rub. vt lite pend. poſt Sarn. in Reg. de ſubrogan. collitig. q. 15. & in hac Prima illatione iſta ſit Regula quam

Amplia.

351 1. Primò, vt procedat, etiam ſi † ante litem talis adeptio fuiſſet ſibi licita, & alias ſibi de iure competeret, puta ſi dominus) qui propria authoritate potuiſſet emphyteutam expellere) iudicem adiuerit: quia poſt litem inſtitutam non poterit amplius. Capic. deciſ. 116. In cauſa, nu. 6. vt infra latius dicemus in prima ampl. ad reg. princ. ſupra poſitam.
352 2. Secundò, vt procedat, † etiam ſi poſſeſſio rei, ſuper qua litigatur, eſſet vacans; nam & hoc caſu (ſi per alterũ ex litigantib. occupetur) dicitur attentari, Aegid. deciſ. 102. Si poſſeſſio. Rota; dec. 10. alias 413. vt lite pend. in nou. ex qua dec. ſub nu. 4. ver. aliquibus Dominus videbatur, &c. colligitur etiam vna ratio hu-
353 ius ampliat. & quia ſcilicet † multum intereſt Partis, vt per reuocationem huiuſmodi attentatæ poſſeſſionis, attentans ab ea amoueatur, ad hoc, vt (ſi is con-

is contra quem prætenditur attentatum) obtineret
in cauſa, repeteat Beneficium & illius poſſeſſionem
vacuam vnà cum fructibus, argument. not. per In-
noc. in cap. viuens, de teſtibus, & in capit. cum ſu-
per, de re iud. Quæ ratio adhuc ſtringi poteſt: quia
cum iſtis fructibus attẽtans hoc caſu maximum po-
terit aduerſario negotium facere, & poterit cum eis
litem ſuſtinere: & pro iſta ampliatione facit id, quod
ſecundum notas D. mei Oradini, fuit tentum in vna
Legionen. Archidiaconatus corã Reumano, 17. No
uembris, 1553. in qua (dum dubitaretur inter cæte-
ra) an Ioan. Baptiſta capiendo in caſu illo poſſeſſio-
nem attentaſſet, ille in fi. adnotauit, quod ſi poſſeſſio
erat vacans, non potuit illam capere; Et melius facit
quod idem adnotauit in vna Nurſina Prioratus, co
ram Sarmiento, 23 Ianuarij, 1562. in qua (dum dubi
taretur an poſſeſſio Epiſcopi Buſalini eſſet attenta-
ta, Domini tenuerunt pro attentatis, ex annotatis:
Votum autem ibi annotatum erat tale, videlicèt, pro
attentatis, iuxta deciſ. 10. vt lite penden. in nou. in 2.
dub. poſt num. 4. & non obſtat quod Iulij non inter-
erat, cum non poſſideret, quia intererat Iulij quod
poſſeſſio eſſet vacans, vt tradit poſt Innoc. Felin. in c.
cum ſuper, nu. 11. verſ. limita quarto, de re iudi. Quã
uis autem ex prædictis hęc ampliatio videatur poſ-
354 ſe teneri, contrarium tamen videtur † verius, prout
dicemus proximè in 5. limit. regulæ præſentis illatio
nis, num. 381. & ſeqq. dic vt ibi.
355 Tertiò, vt non ſolum dicatur attentare ille, qui
interpoſita per aduerſarium appellatione, ea non ob
ſtante (prætendens illi non licuiſſe appellare) pro-
pria authoritate, & abſque executore, poſſeſſionem
rei (de qua in ſententia) accepit, vt fuit dictum in vna
Tudertina Bonorum, pro Capitaneo Fabricio de Si
gnorellis, contra Simonetum de Balionibus, coram
Caputaquen. 28. Nouembris, 1561. verum etiam, ſi
356 talis † adeptio fieret vigore litterarum executoria-
lium: quia, & hoc caſu diceretur attentatum, vt fuit
aliàs deciſum in vna Abulẽ. parochialis, de Roba,
coram Mohed. de anno 1542. quam refert, & ſequi-
tur idem Mohed. vt patet in Recollect. ſuis, deciſ.
180. Vacante, ſub Rubr. vt lite pend. poſt Felin. &
Sarnen. de quibus ibi per eum: quoniam ad hoc vt
357 poſſeſſio † vigore executorialium canonicè capia-
tur, debent executoriales intimari, reproduci, & ſer-
uari quatuor termini, vt declarat Caſſad. deciſ. 6. Gra
tia ſubrogationis, num. 11. de cauſis poſſeſſ. & prop.
aliàs reuocaretur tanquam attentata, vt eſt deciſ. Io.
Paul. 3. incip. Bellicen. Sarnẽ. de annali. q. 44. ad med.
verſ. accedit ad hoc tex. * quem ex recentioribus ſe-
quitur Hier. Gigas in Epithomate de intruſo, num.
17.] quibus concordat, quod fuit alias deciſum in
vna Portugallien. parochialis, della Salada, coram
D. meo Oradino, die 19. Octobris, 1565. quod exe-
358 cutio † facta poſt citationem, & inhibitionem vi-
gore commiſſionis emanatas, dicitur attẽtata, etiam
ſi fuerit facta vigore brachij ſecularis, ea ratione, q a
de facili poterat reformare dictam Commiſſionem,
& ſimiliter Creſcent. deciſ. 16. incip. Stylus, ſub Ru-
bri. de attent. lib. 1. inquit, quod ſtylus Rotę eſt, quod
359 ſi quis † vigore executorialium capiat poſſeſſionẽ,
dicatur attentaſſe: quia debet ſeruari quatuor termi-
ni, vt latius ibi per eum: & quod executio facta poſt
inhibitionem vigore litterarum executorialium (etiã
vigore trium conformium) emanatum (illis iuxta
ſtylum non reproductis) ſit attentata, fuit etiam di-
ctum in vna Toletan. Matrimonij, corã D. meo O-
radino, 31. Ianuarij, 1556. quod antea fuerat etiã in
eandem cauſa eodem proponẽte reſolutum, 10. No-
360 uembris, 1555. ea ratione: quia litterę † erant repro-
ducendæ coram Auditore, & non coram ſubexecu-
tore in partibus, prout fuerat in caſu illo factum:
* quod etiam per d. deciſ. Mohed. 180. & Creſcent.
16. tenuit nouiſſimè Rota in vna Protalegien. Spo-
lij, coram Buoalo, prima Iulij, 1587.] Idem etiam, qđ
361 poſſeſſio † dicatur attentata, ſi fuit capta vigore ſen
tentiarum, rei iudicatæ, & litterarum executorialiũ
relaxatarum contra Claudium, ſi illæ non fuerunt
iuxta ſtylum intimatę Nicolao, qui vigore reſignatiõ
nis Claudij cũ Clauſula ſurrogationis gratioſæ, (etiã
quoad poſſeſſionẽ) reperiebatur in poſſeſſione; tenue
rũt Dñi in vna Gebennen. Spolij Sarrauallis corã A.
Auguſtino, 27. Octobris, 1553. quod etiam affirma-
uit Gigas in tractatu ſeu Epithomate de intruſo, nu.
57. verſ. quinimo: & nouiſſimè ſenſit etiam Man-
doſ. ſuper Reg. de ſubrogand. colliti. q. 4. num. 4. &
362 ſeq. dum voluit, quod Regula illa † prohibens in-
truſum poſſe ſubrogari, procedat, etiam in eo, qui
non ſeruatis debitis terminis, poſſeſſionem vigore
executorialium accepit: quod etiam replicauit in tra
ctatu Commiſſionum, in 14. formula Commiſſio-
nis attentat. in verbo reuocandi, q. 1. in fine, remiſſiuè.
363 Hæc autem omnia videntur † neceſſariò declaran-
da, vt procedant de ſtylo Curiæ, ſecùs fortè extra Cu
riam, vt dixerunt Domini in vna Pampilonen. par-
rochialis coram D. de Rubeis, 14. Aprilis, 1567. vbi
ad litteram dixerunt: illud autem de poſſeſſione ca-
pta poſt executoriales vt ſi attentata, ſeruatur in Cu
ria, ſed in partibus aliud fortè eſt.
364 Quartò poteſt ampliari, vt procedat † etiam ſi poſ-
ſeſſio lite pendente capta fuiſſet momentanea; quia
nihilominus debet attentata paſſo reſtitui, & atten-
tatum purgari, antequã procedatur in negotio prin-
cipali, vt tenuerunt Domini in vna Salamantin. Ab-
batiæ, coram Peregri. 7. Februarij, 1547. vt eſt in Re-
collect. eiuſdem, deciſ. 96. incip. Vtrum ſi proceden-
dum.
365 Quintò amplia, vt procedat † etiam ſi huiuſmodi
poſſeſſio fuerit capta vigore Regreſſus habentis de-
cretum irritans; quamuis enim poſſeſſio illius, qui
366 habet talem regreſſum, non videatur † conſidera-
bilis, ex quo decretum illud ſufficit nedum titulum,
ſed etiam poſſeſſionem; Caſſad. deciſ. 1. & ſecunda,
de ceſſit. ſpol. & propterea nec videatur etiam reſti-
367 tuibilis: Nihilominus † ſi non iuſtificato huiuſmo-
di regreſſu (ſolum illius vigore lite pendente quis ca-
piat poſſeſſionem) videtur attentare, vt inclinarunt
Domini in vna Romana beneficiatus ſancti Petri,
coram Cotta, 10. Iulij, 1568. & clarius demum viden
tur determinaſſe in eadem (D. Seraſino proponente
ſub die 2. Maij, 1569. vt annotauimus etiam infrà in
tertia parte cap. 24. de Reo, & except. contra attent.
368 compet. q. 1. ad fi. † Quinimo (etiam canonizato
per ſententiam regreſſu, cum decreto mandati de
immittendo in poſſeſſionem) poſſeſſio capta pen-
dente appellatione à dicta ſententia interpoſita, di-
citur eſſe attentata, vt fuit tentum in vna Nurſina
Prioratus coram Sarmiento, 23. Ianuarij, 1562. per
deciſ. Rot. 10. aliàs 411. Si lite, ſub nu. 4. in 2. dubio,
vt lite pend. in nou. non obſtante, quod pro attentan
te allegaretur, quod ex quo colligans non poſſide-
bat, non erat facienda reuocatio, quaſi nullum verte-
retur intereſſe: qua reſpondebant Domini, quod im-
mò multum intererat, quod poſſeſſio eſſet vacans, p
tradita per Felin. poſt Innoc. in cap. cum ſuper, nu.
11. verſ. limita quarto, de re iudic.

Limita regulam huius primæ illationis.

369 Primò, Quando † ſcilicet talis adeptio veniret ac-
ceſſoriè ad aliquid, quod ego haberem ante litẽ mo-
tam: Exemplum, ego (habens ciuilem poſſeſſionem
ante litem) lite pendente accepi naturalem, an hæc
acquiſitio ſit via attentatorum reuocanda: & Bariſ.
conſ.

conſ.172. In cauſa, nu. 12. lib. 5. concludit poſt alios,
370 de quibus, ibi, quod non: quia † remedium (inquit)
attentatorum non datur ad acceſſoria eorum, quæ ge
ſta erant ante litem motam, vt etiam annotauimus
latiùs ſup. à, nu 3. limitat. princip. huius regulæ prin-
cipalis.
371 Secundò, vt non † procedat, ſi lis penderet vigore
Monitorij Auditoris Cameræ, de non moleſtando
aliquem in ſua poſſeſſione, &c. nam ſi poſt huiuſmo
di Monitorium quis alium ſpoliet, non dicitur atten
tare, licèt dicatur ſpoliare, vt eſt in Recollect. Put. de-
ciſ. 17. Poſt Monitorium, ſub Rubr. de reſtit. ſpol. quæ
clarius, & latius repetit in deciſ. 8. Poſt Monitorium,
ſub Rubr. Vt lite pendent. vbi rationem aſſignat:
quia ſcilicet tale Monitorium ſapit quandam com-
monitionem tantū, non autem inhibitionem: & hoc,
372 niſi † Monitorium fieret per viam inhibitionis, ad
quod (inquit, ſemper aduerte; Et ita fuiſſe reſolutū
in vna Cuſentina ſpolij parrochialis ſancti Petri co-
ram Peregrino, 7. Martij, 1545. Pro qua facit etiam
deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 22. Attentata, ſub
tit. de attent. vbi refert, quod in vna Valentina parro
373 chialis, coram eo tenuerunt Domini, Anētata † nō
eſſe, ſi quis ab Auditore Cameræ abſq; Commiſſio-
ne obtineat Monitorium in cauſa Beneficiali, ea ra-
374 tione: quia non habet † Iuriſdictionem in Benefi-
cialibus, vt ſentit Aegid. deciſ. 210. In cauſa, & 305. In
cauſa mea: & ſenſerunt Rota deciſ. 42. aliàs 335. Si
à Iudice, de appell. in nou. & ratio rationis eſſe pōt:
375 quia † regulariter Auditor Cameræ non habet co-
gnitionem cauſarum vltra ſummam centum, cauſa
autem Beneficialis eſt inæſtimabilis, vt fuit dictum
in vna Spoletana beneficiorum coram Accorambo
no, 8. Nouembris, 1543. in qua dubitabatur vtrum
Monitorium Auditoris Cameræ (vigore Eugenianæ
ſuper aliquo beneficio) faceret illud litigioſum, &
fuit ibi per Dominos negatiue reſolutum: immo in
eadem, ſub die 1. Decembris, 1553. fuit reſolutum,
376 † quod nec etiam cenſeretur Iuriſdictio Auditoris
Cameræ prorogata, ſi citatus vigore Eugenianæ con
ſtituiſſet procuratorem, qui coram eo mandatum
produxiſſet, cum proteſtatione, quod nihil fieret, niſi
eo citato.
"Quæ autem ſupra dicta ſunt quòd Monitorium
377 A.C. ſapit commonitionem, & quòd † in Beneficia
libus A.C. non habet Iuriſdictionem, in dubium re-
uocari poſſe videntur, ex his, quæ nouiſſimè po-
nit Mandoſ. in tractat. de monit. q. 17. in princip. &
per tot. dum firmat, quòd præſuppoſita in A. C. Iu-
riſdictione, tale Monitorium, præſertim quando eſt
factum cum Clauſula, Si ſenſerit ſe grauatum, & ſi
faciat litem, quod & mihi placet, ex ratione per eum
adducta, & multis authoritatibus munita, quod hu-
iuſmodi Monitorium de Iure reſoluitur in ſimplicē
citationem, quæ ſola ſufficit ad inducendam litis pē-
dentiam, iuxta diſpoſitionem Clem. 1. vt lite pend.
& dictum eſt ſuprà latius, nume. .... & ſimiliter ex
his, quæ habentur in deciſ. Peregr. 146. incip. In cau-
ſa Cæſarauguſtañ, lib. 2. ex qua colligitur, quod
A.C. etiam in Beneficialibus, dicitur habere faculta-
tem inhibendi, & decernendi Monitorium: Nota ta
men, quòd etiam in Beneficialibus dicitur habere fa
cultatem inhibendi, & decernendi Monitorium vi-
gore Eugenianæ contra moleſtantem, vt deſiſtat à
moleſtijs tanquā exequutor litterarū Apoſtolicarū,
& in hoc eſt Iudex ordinarius, vt eſt deciſ. Pereg. 148
incip. In cauſa Cæſarauguſtañ, li. 2. vbi dicit ex atte-
ſtatione Put. quod id quotidiè in Curia practicabat]
378 Tertiò niſi † eſſemus in tertio, qui lite inter alios
procedente cœperit poſſeſſionem de manu illius, qui
non erat in lite; quia talis (cum non dicatur intru-
ſus) conſequenter non diceretur attentaſſe, vt tenue-
runt Domini in vna Roma. Spolij domus, corā D.
meo Oradino, 17. Martij, 1561. & fa. pro hac limit. de
ciſ. in Recollect. Moheda. 205. incip. Et hi ſub Rubr.
de alleg. Lapi, in vna Salamantina portionis, de Men
ſe Nouembris, 1544. qui ſimiliter dicit, quod Tertius
379 † poteſt lite inter alios pendente poſſeſſionem ca-
pere, ſi à colligante cauſam non habet, de qua in ea
dem cauſa eſt etiam deciſ. in Recollect. Peregri. 97.
alias 14. incip. Didacus reſignauerat; Quod etiam te-
nuerunt Domini in vna Turritan. parrochialis de
Vſini, coram Caputaquen 10. Maij, 1560. in qua di-
xerunt, quod ſi Andreas tempore litis non erat in
poſſeſſione, lis inter eum, & alios non impediebat
capi poſſeſſionem per Tertium, & fac. quæ infra no.
num. 448, fol. 73.
380 Quartò limita, vt non † procedat, in hærede vni-
uerſali capiente poſſeſſionem bonorum hæredita-
riorum, ſuper quibus lis penderet inter defunctum,
& alium: quia talis poſſeſſio (quamuis lite pendente
capta) non dicitur attentata, ſed potius continuati-
ua, vt adnotauimus in hoc eodem cap. in prima li-
mit. in 3. ſublimit. reg. ibi poſitæ.
381 Quintò limita, vt non † procedat, quando poſſeſ-
ſio eſſe vacans; quoniam ſi quis (etiam colligans)
vacantem poſſeſſionem ingrediatur, non videtur at-
tentare, vt eſt deciſ. Caſſad. 6. Gratia, num. 6. de cauſ.
poſſeſſ. & propriet. & alia in Recollect. Peregr. 93.
"incip. In cauſa, lib. 1. repetita lib. 2. deciſ. 51. incip.
In cauſa,] & alia melior in Recoll. Caputaquen. 1.
deciſ. 130. incip. Si poſſeſſor, vbi abſolutè affirma-
382 tur, quod ſi † poſſeſſor lite pendente liberè, & ſim-
pliciter beneficium reſignet in manibus Ordinarij,
(& ſic per reſignationem poſſeſſio ſit vacans) poteſt
colligans, illam ingredi, nec dicitur attentare, & ita
fuiſſe tantum in vna Auerſana Beneficiorum, corā
A. Auguſtino, 3. Martij, 1559. "& eſt etiam alia Mo
hed. 312. incip. Lite pendente, vna for maliter inquit
383 quod † tertius, qui non eſt in lite, capiens poſſeſſio-
nem vacantem, non dicitur attentare, etiam ſi illam
capiat lite pendente.] Quod ipſum ex recentioribus
ſecutus eſt Ioan. Baptiſta Ferret. in conſ. 25. Viſis, in
princip. lib. 1. Ad quod non parum facit, quod dixit
Dec. in conſ. 200. ſub num. 1. verſ. immo, quod plus
384 eſt, &c. quod † is, qui habet titulum, & proprieta-
tem, poteſt illius rei (etiam pendente lite) poſſeſſionē
vacantem capere." & poſt Dec. vbi ſuprà, & in conſ.
191. In cauſa, col. pen. Bal. conſ. 118. Quia Domina,
lib. 2. & in c. in præſentia, colu. 1. de probat. Afflict.
Guid. Pap. Hermanoa. Gahaul. & alios, firmat etiā
Io. de Neuizan. in conſ. 82. nu. 29.] Et quamuis con-
tra hanc limitationem faciant ea omnia, quæ poſui-
mus ſuprà, num. 358. in 2. ampliat. huius Regulæ ab
385 hac tamen † limit. non videtur recedendum; Et te-
nendo eam, ad allegata ibi, in contrarium reſponde-
tur, & ad deciſ. Aegid. 102. quod illa retorquetur, ex
quo Aegid. ibi contrarium in effectu firmat verſ. ſed
breuiter contrarium puto. Deciſ. verò 10. alias 411.
vt lite pend. in nou. non videtur id abſolutè firmta-
re præſertim, poſt princ. ſub nu. 1. verſ. niſi vellemus
illam, &c. dum vult, diſpoſitionem cap. ſi hi, contra
quos, vt lite pend. in 6. (quæ prætendebatur, quod in
caſu illo cauſaret attentata) procedere in electione
ſeu præſentatione lite pendente facta, non autem in
poſſeſſionis apprahenſione, cum ſimus in pœnali-
bus, quæ non ſunt extendenda, vt ibi latiùs dicitur;
Ad rationes autem ibi in contrarium conſideratas
poteſt reſponderi, quod (ſi quod adeſt intereſſe) illud
videtur eſſe quodammodo lucri ceſſantis, non autē,
quod parti contra quam prætenditur fuiſſe attenta-
tum, aliquod damnum aut præiudicium inferatur:
nam

nam licèt melior futura fuiſſet ipſius conditio, ſi poſ-
ſeſſio remanſiſſet vacua, per poſſeſſionem tamen ab
illo (vt præfertur) captam nullum dicitur illatum dã-
num, aut præiudicium: quia ſicut viuente illo (per cu-
ius obitum fuit facta poſſeſſio vacans) ipſe carebat
& re, & fructibus rei ſuper qua litigabatur, ita & ca-
ret nunc poſtquam ille vacantem poſſeſſionem eſt
386 adeptus; Attentatorum † autem reuocatio videtur
in præiudicio partis fundari. Aegid. deciſ. 579. Si Ti-
tius, & diximus ſuprà in prima parte i præfatione, in
deſcriptione attentati num. 44. & latius dicemus in-
fra, hoc eodem cap. de attent. lit. pend. in prima decla
rat. princip. per tot. & damni emergentis ac lucri ceſ-
ſantis non eſt per ratio, ad not. per omnes, in l. fin. §.
licentia, C. de iure delib. Verùm (quia per præmiſſa
non videtur ſufficienter reſponſum dictæ deciſ. 10.
aliàs 411. nec etiam reſolutioni Dominorum in illa
Nurſina Prioratus, (de qua ibi diximus, & quæ in di
cta deciſ. 10. fundatur) Veritati inhærendo, & ex dicta
deciſ. declarationem ad præſentem Concluſionem
colligendo, videntur, ita poſſe opio. conciliari, vt dica
387 mus, quod † capiens poſſeſſionem vacantem non
dicatur attentare, ita, vt paſſus, attentata, poſſit petere
eum ad poſſeſſione amoueri, & illam reuocari, & ita
procedat præſens limitatio, ſed ad effectum, vt Iudex
ex ſuo puro officio poſſit talem appræhenſionem re
uocare, vtique dicatur attentare. & ita procedat dicta
deciſ. 10. ad fi. verſ. fuit igitur conſultum, & conclu-
ſum, & reſolutio facta in illa Nurſina Prioratus, in
qua (cum ſolum dicatur fuiſſe tentum pro attenta-
tis, & nihil ex primat de illorum reuocatione, an ad
inſtantiam partis, vel potius ex officio ſit facienda,
prædictæ deſtinctioni nullatenus obſtare videtur, li-
cet conſideratio intereſſe per Dominos ibi facta non
ſit omninò iuta, per ſupradicta; Huius autem diſtin-
388 ctionis ratio eſt in promptu: quia attentata † non
fundatur duntaxat in partis præiudicio, verum &
multo magis in contemptu Iudicis, cuius dicitur læ-
di maieſtas. Rota deciſ. 1. aliàs 14. Fuit dubitatum, de
reſtitut. ſpol. in nou. & propterea videmus, quod in
multis caſibus Iudex ex officio attẽtata reuocat, quæ
aliàs ad inſtantiam Partis non reuocarentur, de qui-
bus latius infra, in 3. parte, c. 27. de Iud. & per quem
attent. reuoc. num. 7. & ſeqq. verſ. circa primam inſpe
ctionem: & ſecundum hanc conſiderationem rectè
etiam procedet dicta deciſ. Caſſad. 6. cui (tenentes cõ
trarium) aliàs in contingentia facti Excellentes Ad-
uocatos reſpondiſſe animaduerti, quod ſcilicet illa
procedebat, quando poſſeſſio vacans capiebatur vi-
gore rei iudicatæ (prout verè ille loquitur) ſecus, ſi
non vigore rei iudicatæ: quamuis enim dicta reſpon-
ſio eſſet bona, attamen rationem bonam diuerſitatis
non afferebant: Ratio verò ex prædictis bona, & con
cludens colligi poteſt, quia ſcilicet, quando capitur
vigore rei iudicatę, non ſolum ceſſat præiudicium
partis per ſupradicta, verum etiam, & contemptus,
Iudicis, ſiquidem cum ipſemet decernat mãdatum,
& litteras executoriales ad poſſeſſionem capiendã,
in appræhenſione poſſeſſionis nullus poteſt conſi-
derari contemptus. quinimmò, potius videretur Iu-
dicis maieſtas lædi, ſi litteræ ipſius executioni non
demandarentur, ad no. in l. 2. & tot. titu. ff. ſi quis ius
dicenti non obtemp.
389 Sextò non procedit † in notabili caſu aliàs conſi-
derato à Rota, videlicèt in eo, qui obtinuiſſet tres
ſententias, & illarum vigore litteras executoriales, &
abſque eo, quod appareret factam fuiſſe intimatio-
nem executorialium, vel ſeruatos fuiſſe terminos ſer
uari ſolitos cõtra intruſum, reperiretur fuiſſe in poſ-
ſeſſione Beneficij per 20. annos, & tertius contra eũ
daret de attentatis, quaſi ille lite adhuc pendente in
greſſus fuerit poſſeſſionem, ſecundum terminos de-
ciſionis, de qua ſuprà, in 3. ampliat. huius regulæ,
nu. 355. nam poſſeſſionem non eſſe attentatam hoc
caſu voluerunt Domini in vna Calaguritana, coram
Guidobono, vt eſt deciſ. in Recoll. Achill. 33. Atten-
tata dixerunt, ſub Rubr. de attent. & deciſ. in Recoll.
eiuſdem Guidebon. 156. Calaguritana, eo. tit ea ratio
ne, quia veriſimile eſt, primum intruſum receſsiſſe
poſt ſententias, & poſſeſsionem dimiſiſſe, & quia per
390 ſpatium † viginti annorum præſumebatur omnia
ſolenniter acta, & conſequenter executoriales fuiſſe
intimatas, cum qua deciſ. concordat alia Peregr. 93.
aliàs 51. incip. In cauſa, vbi idem fuiſſe tẽtum in vna
Pampilonen. de Alueda, coram eo. ſub die 14. Maij,
1547. atteſtabatur, & aliam quoque rationẽ aſsignat:
quia ſcilicèt, per lapſum tanti temporis poſſeſsio prę
ſumebatur capta volente & non contradicente poſ-
ſeſſore.
391 Septimò videtur † limitanda, vt non procedat in
eo qui reſignationem Beneficij habuiſſet ante litem
motam, is enim poteſt etiam lite pendente poſſeſsio-
nem capere, vt fuit deciſum coram A. Auguſtino, in
vna Gebennen. parrochialis, 27. Februar. 1553. quã
allegat Palçott. deciſ. 91. incip. Nihil. in vna Peruſina
ſanctæ Crucis, ſub die 13. Iunij, 1558.
392 Octauò limita, vt non † procedat in gratioſè ſub-
rogato, etiam quoad poſſeſsionem: quoniam ſi is ca-
piat lite pendente poſſeſsionem, non dicitur attenta-
re; Verum quia ex Doctor. concluſionibus. & Domi
norum reſolutionibus, multa in materia præſentis li-
mitationis colligi poſſe videntur, ea facilius perci-
pientur, ſi illa, per modum Regulæ, & Limitationũ
explicentur; Sit itaque in propoſita octaua limitat.
393 Regula, quod ſubrogatus gratioſè † lite pendente
poſſeſsionem capiens non dicatur attentare, vt eſt de
ciſ. in Recoll. Mohed.* 291. incip. Fuit dubium, &
deciſ. 327.] incip. Fuit reſolutum, vbi dicit, ita in mul
tis cauſis fuiſſe obſeruatum in Rota, prout idem fuit
aliàs firmatum in vna Cæſaraugustana parochialis
coram Aldobrandino, 10. Decembris. 1557. vt refert
Paleott. deciſ. 102. incip. Marius. vbi idem tenuiſſe vi
detur in vna Peruſina ſanctæ Crucis, ſub die 17. O-
ctobris, 1558. & clarius idem fuit deinde reſolutum
in eadem cauſa, ſub die 24. Decembris, 1558. vt eſt
deciſ. in Recollect. eiuſdem Paleotti, 119.* aliàs, 121.
ſiue 81. ſecundum aliam compilationem,] incip.
Iuxta deciſionem; * Ad hanc regulam multa ponit
Mandoſ. ſuper Reg. Cancellariæ, de Subrog. collitig.
q. 8. per tot.] Triplex autem huius dicti ratio aſsigna
394 ri poteſt: Prima, quia cum is, qui † continuat non
attentet, Rota deciſ. 44. aliàs. 344. Licèt, de appellat.
in nou. cum ſimil. ialis poſſeſsio hoc caſu non ſolum
395 quoad ciuilem, uerum etiam quoad naturalem † cẽ
ſetur potius continuata, quam de nouo acquiſita, cũ
transferatur Legis, uel Principis miniſterio, ut poſt
Panormit. in cap. cum uenisſent, nu. 7. de reſtit. ſpol.
& Rip. in l. 1. num. 36. ff. de acquir. poſs. & in 2. reſpõ
ſo. lib. 2. dixerunt Domini in dicta deciſ. Paleott. 119.
396 ad fi. Secunda, quia ſicut † ille, qui habet facultatem
propria auctoritate capiendi poſſeſsionem, (ſi ſibi
non præiudicauit, ſed per proteſtationem ſeu aliàs
illam retinuit) poteſt etiam lite pendente poſſeſsio-
nẽ ingredi, & nõ attentat (ut poſt Capic. & Alex. dixi
mus infrà, in prima Ampliat. princip. num. 6. uerſi.
397 Secundo niſi in principio iudicij ita etiam † dicen-
dum uidetur de ſubrogato, cui per gratioſam ſubro-
gationem etiam quoad poſſeſsionem Papa uidetur
dare facultatem illam propria auctoritate capiendi,
ut per Sarnen ſ. de triennali poſſe. q. 14. num. 9. & 11.
verſ. nec obſtat quod ſit ſubrogatus; Tertia, & effica-
398 cior eſt ratio: quia ſcilicet † ingreditur auctoritate
Papæ,

Regula q̃ ſubrogatus gratioſè poteſt etiã lite pẽdente citra vitiũ attẽtatorũ capere poſſeſſionem. Quę ſplicatur tribus, & Limitaturo octo modis.

Papæ, quæ tollit vitium litigioſi, & effectum Clem. 2.
vt lite pend. vt dixit Mohed. deci. 292. Fuit dubium;
399 ad me l. cum enim Princeps † ſit ſupra ius (ſicut
ille non attentat, vt dicemus infra hoc eodem cap. in
12. limit. prioc. per tot.) ita nec is qui habet cauſam
ab eo, puta, quia ſit ab eo inueſtitus, vt ibi quoque
400 admonuimus, * & facit, quia † ſubrogatio gratioſa
Papæ, eſt maximè efficaciæ; cum faciat reuiuiſci actio
nem Spolij antea per ceſſionem, & renunciationem
anteceſſorum extinctam; vt fuit reſolutum in vna
Militeñ. Abbatiæ, coram D. de Rubeis, 29. Ianuarij,
1557. vt eſt decil. Diuerſ. 207. incip. In vna Militeñ.
Quamuis autem talis ſubrogatio ſit maximæ effica-
401 ciæ, † titulum tamen non tribuit, niſi conditiona-
liter, ſi is in cuius locum fit ſobrogatio, ius in Benefi-
cio habuiſſet, vt poſt alios declarat. Aym. conſi. 498.
num. 8. lib. 3.] Et quia infra multa dicturi ſumus de
literarum expeditione ſuper huiuſmodi ſubrogatio
402 ne, vt illa facilius applicetur, Regulá intellige † pro
cedere in gratioſè ſubrogato, qui litteras ſuæ ſubro-
gationis expedioerit, ſecúdum ea, quæ dicemus pro-
ximè in octaua limit. num. 437. quamuis enim Mo-
hed in dicta decif. 292. videatur aliter ſenſiſſe, hodie
tamen neceſſariò præſupponenda eſt literarum ex-
peditio, per ea, quæ ibidem dicemus, & ratio eſt: quia
403 per Clauſulam, † Quod litteræ poſſint expediri in
forma gratioſæ ſubrogationis, non dicitur inducta
ſubrogatio antequam ſint literæ expeditæ, vt eſt de-
ciſ. in Recoll. Put. tertia, incip. Virtute Clauſulæ, vt
lite pend. Retenta igitur Regula, (vt ſubrogatus gra-
tioſè, qui litteras expediuit, capiens poſſeſſionem li-
te pendente non dicatur attentare) illam

Amplia

404 Primò, vt procedat, etiam † ſi litteræ ſupec Clau-
ſula gratioſæ ſubrogationis (quæ erat in ſupplicatio-
ne reſignationis) fuiſſent expeditæ, & illarum vigore
capta poſſeſſio poſt mortem reſignantis, atque etiam
poſt ſententiam latam contra intereſſe putantes, &
executoriales, cuidam intruſo ĩtimatis, vt erat caſus
dictæ deciſ. Paleotti 119.

405 Secundò, vt ſubrogatio † prædicta excludat atten-
tata, non ſolum reſpectu litis pendentis tempore im-
petrationis illius, ſed etiam litis ſubſequẽtis: Exem-
plum, Ioannes reſignauit Canonicatum in fauorem
Raphaelis cum ſubrogatione gratioſa etiam quoad
poſſeſſionem, per obitum Ioannis, qui in poſſeſſio-
ne deceſſerat, fuit prouiſus Franciſcus, qui eum pete
ret à Capitulo ſibi tradi poſſeſſionem, & Capitulũ de
negaret, Frãciſcus à denegatione appellauit, & ei⁹ vi
gore Capitulo inhibuit, & inſuper contra Capitulũ
proteſtatus eſt ne, dicto Raphaeli poſſeſsionem Ca-
nonicatus traderet: Succeſſiuè Raphael (vt præfer-
tur) ſubrogatus (lite huiuſmodi inter Franciſcum, &
Capitulum pendente) vigore ſuæ reſignationis, ac
ſubrogationis poſſeſſionem Canonicatus adeptus
eſt: Dubitatum fuit in vna Gerunden. Canonicatus
coram Grato, 26. Maij, 1564. an talis poſſeſſio eſſet at
tentata: Quòd, licet prima facie dicendum videretur,
& quod ſubrogatio excuſaret ab litis, quæ potuiſſent
fieri pẽdente lite gratiam præcedenti, ſecùs ſi lis fuiſ-
ſet poſtmodum introducta, cum diſpoſitio regulari-
ter non trahatur ad futura, ad not. in c. ſi. de Reſcrip.
& in Clem. Literas, eod. tit. Domini tamen ibi dixe-
runt, quod ſubrogatio, quoad poſſeſſionem, excludit
attentata reſpectu, litis tam præcedentis; quam ſub-
ſequentis.

406 Tertiò, vt procedat † etiam ſi duabus ſubrogatio-
nibus concurrentibus in fauorem diuerſorum con
ceſſis, poſſeſſio lite pendente fuerit capta per eum,
qui erat poſterior in data; quia nec hoc caſu dicitur
attentare; etiam ſi Clauſula primæ ſubrogationis eſ-
ſet, & tempore anterior, & eſſet cum decreto irritan
ti: pone, quod ante ſubrogationem per obitum col-
litigantis obtentam, defunctus Beneficium reſignaſ-
ſet, & reſignatarius in ſupplicatione habuiſſet Clau-
ſulam, per quam gratioſè ſubrogaretur, etiam quoad
poſſeſsionem reſignantis, etiam cum decreto irritan
ti: quoniam ſi collitigans ſubrogatus non obſtante
ſubrogatione, & decreto reſignatarij huiuſmodi, lite
pendente poſſeſsionem capiat, non dicitur attenta-
407 re: quia † ſubrogatio reſignatarij eum non iuuat, ſi
illius vigore poſſeſsionem non accepit, antequam
collitigans vigore ſuæ ſubrogationis illam accepiſ-
ſet cum talis ceſsio nihil operetur, niſi poſſeſsio actu
appræhendatur: nam per talem ſubrogationem ſo-
lum cenſetur datã facultas poſseſsionem capiendi.
Sarnen. de Triennali, q. 14. num. 8. & 10. verſ. nec ob
408 ſtat quod ſit ſubrogatus; Minuſque † attenditur
prædictum decretum, quia non reſpicit beneficium
vacaturum ſed vacans, iuxta diſtinctionem Caſsad.
deci. 2. incip. Deciſ. num. 4. de reſtit. ſpol. vt hæc om-
nia fuerunt dicta per Dominos in vna Peruſina Ple
bis de confinio, coram Caputaquen. 4. Nouembr.
1558. in qua ita etiam fuiſse aliàs tentum in alia Re-
ginen. Abbatiæ corã Capizueco, 12. Octobris, 1551.
allegabatur.

* Quartò ex his, quę ponit Paleot. d. deciſ. 119. aliàs
121. ſiue 81. incip. Iuxta deciſ. ſub die 24. Decembris,
409 1558. † Ampliari poteſt, vt procedat, etiam ſi poſ-
ſeſsio non eſset vacans, ſed plena, & occupata per ali-
quem intruſum, prout erat in illo caſu, quia talis a-
deptio naturalis, dicitur potius continuatio quàm
noua acquiſitio, vt ſupra dictum eſt.

410 Quintò Amplia † vt gratioſa ſubrogatio ſuffra-
getur ſubrogato, etiam ſi litem ſuper titulo Beneficij
non verificet, vt fuit nouiſsimè reſolutum in vna Ce
ſenateñ. Bonorum, ſub die 12. Maij 1586. coram Pla
to. tenor eſt, Dubitaui, an ſubrogatio gratioſa ſuffra-
garetur Iacobo Giganti quo ad poſseſsionem, ex quo
in ſubrogatione gratioſa aderat Clauſula, Quatenus
Canonicatus, & præbenda ſint litigioſi, quæ Clauſu-
la debuerat omnino verificari. Caputaq. deciſ. 229.
parte vltima in impreſsis cum alijs allegatis. Nec vi-
debatur verificari, poſse, quia lis non erat ſuper Ca-
nonicatu, ſed ſuper quibuſdam bonis, quæ Rector
parrochialis eccleſiæ Sanctorum Iacobi, & Philippi
ad ſuam eccleſiam ſpectare contendebat, quod non
facit litem ſuper titulo. Caſsad. deciſ. 4. Vt lite pend.
Sed his non obſtantibus, Domini tenuerunt, prædi-
ctam ſubrogationem ſuffragari Giganti quò ad poſ-
411 ſeſsionem, quia † in gratioſa ſubrogatione Papa
duo facit, ſubrogat, quò ad litem, & quò ad poſseſsio
nem defuncti, quo fit, vt nulla exiſtente lite Clauſula
prædicta impediat ſubrogationem, quò ad ipſam li-
tem, quia impoſsibile eſt, aliquem ſubrogari ad id qđ
non eſt, ſed non impediat aliam partem gratiæ vide-
licèt ſubrogationem in poſseſsionem; prout fuit re-
ſolutum ĩ vna Oueteñ. Canonicatus, 22. Iunij. 1580.
coram Decano, & in vna Legionenſi prioratus, 27.
Iunij. 1584. coram Illuſtriſsimo Aldobrãdino. Com-
probatur ex his quæ tradit Paleott. deciſ. 103. incip.
Marcus Podianus, & Aegid. deciſ. 116. vbi vult, quod
412 † ſubrogatus in litem, & ius defuncti, licèt nulla lis
ad ſit, cenſebitur tamen ſubrogatus quò ad Ius ratio
ne prædicta.]

Sublimita eandem Regulam huius Octauæ limi-
tationis.

413 Primò vt illa † procedat in ſubrogato à Papa, ſe-
cùs ſi ſumus in ſubrogato ab Ordinario, & ideo (ſi li
te inter duos præſentatos pendente) alter moriatur,
& ſuperſtes in locum defuncti fuerit per Ordinarium
ſubrogatus, & per eum lite ſic pendente in poſseſsio-
nem

Digitized by Google

nem immiſſus, cum tam ꝑ quoſdam patronos, quã per nouiter præſentatum, ab eis, præienderetur fuiſ-ſe attentatum, talis poſſeſſio non fuit valida reputata: ſed eſſe ſequeſtrandam tenuerunt nouiſſimè Domini in vna Poſnanien. parrochialis, coram Seraſino, 14. Ianuarij, 1572. quod ex eo etiã ſuaderi poteſt
414 quia ſi Ordinarius † regulariter in locum prædefuncti non poteſt alterum lite pendente ſubrogare, vt per Franc. in c. ſi hi, contrà quos, in ſecundo not.
415 vt lite pend. in 6. multo minus poterit † lite pendente immittendo in poſſeſſionem alteri præiudicare, cum plurimum videatur intereſſe, quod poſſeſſio remaneat vacans, vt conſiderabat aliàs in ſimili Rota deciſ. 10. aliàs 411. ad fi. vt lite pend. in nou. & ratio
416 diuerſitatis † inter vnam, & alteram ſubrogationẽ illa videtur poſſe conſiderari, quæ aliàs datur inter ſubrogationem rigoroſam, quæ fit per Iudicem, & gratioſam, quæ fit per Papam: quia ſcilicèt Iudex nõ poteſt dare poſſeſſionem, niſi illi, cui de iure competit, & quando quis per Iudicem eſt ſubrogandus, debet diſcuti de iure illius in cuius locum quis vult ſubrogari, & illo comperto, Iudex ſubrogat, & immittit in poſſeſſionem, quod non cadit in ſubrogationem gratioſam, vt eleganter declarat Mohed. deciſ. 327. incip. Fuit reſolutũ; Vnde ſicut iudex, ita & Epiſcopus (qui non eſt niſi Iudex ordinarius, tot. titu. de offic. ordin.) (ex quo non poteſt dare poſſeſſionem, niſi cui de iure competit, ſi aliquem ſubroget, etiam quo ad poſſeſſionem, & ille lite pendente capiat poſſeſſionem, non poteſt effugere vitium attẽtatorum, ex defectu poteſtatis quæ ceſſat hoc caſu in Ordinario.
417 Secundo, vt non procedat in ſubrogatiõe rigoroſa, ſed in ſubrogatiõ gratioſè (prout verò loquitur Regula) plures enim ſunt inter vnam, & alteram dif-
418 ferentiæ, & inter † cætera, quod ſubrogato poſſeſſiõ non datur, niſi cum cauſæ cognitione, & diſcuſſiõ iure defuncti vt poſt deciſ. Rot. 10. aliàs 411. in fi. vt lite pẽd. in nou. tradit Mohed. dicta deciſ. 327. Quòd tamen ex his, quæ nouiſſimè fuerunt dicta in vna Abulen. portionis, coram Binarino, 21. Aprilis. 1571.
419 ſublimitandum † videtur, vt non procedat quando mandatum de ſubrogando ex aliqua cauſa prædictam cauſę cognitionem non requireret, puta, quia examen de perſona prouiſi erat iam antea factum, & quamuis ille in prouiſione haberet Clauſulam gratioſæ ſubrogationis, litteræ tamen fuiſſent iuxta, ſtylum (præſertim poſt ſacrum Concilium Tridentinum) expeditæ in forma mandati de ſubrogando, & in forma dignum: quoniam (ſi vigore talium litterarum ille caperet lite pendente poſſeſſionem) non diceretur attentare, prout tentum fuit in dicta cauſa, in qua attentis litteris prouiſi Apoſtolici, quibus cauebatur, quod Andreas pręuio examine prouideretur, & amoto exinde quolibet detentore, mitteretur in poſſeſſionem, & quod licèt in ſupplicatione haberet Clauſulam gratioſæ ſubrogationis litteræ tamen fuerant expeditę in forma mandati de ſubrogando, & quod iam ille fuerat antea examinatus, dũ dubitaretur (an ſua poſſeſſio eſſet attentata) Domini tenuerunt illum excuſandum fore ab attentatis.
420 Tertiò, vt non procedat, quando ille (in cuius locum fit ſubrogatio) aut nunquã poſſediſſet, aut tẽpore ſubrogationis deſijſſet poſſidere: quãuis enim aliàs Domini in vna Auguſtana ſancti Germani, coram Caputaquen. 10. Martij, 1561. poſtquam declarauerant, quod ceſſionarius capiens poſſionem lite pendente non diceretur intruſus ſtante ſubrogatione, dubitandum reliquerint, quid ſi eædem tempore ſubrogationis deſijſſet poſſidere: limitatio tamen videtur omnino tenenda, tum quia ceſſat ratio, quod poſſeſſio lite pendente capta videatur continuata, non autem de nouo acquiſita, de qua ſupra in princ. num. 394. & ſeq. & quod ceſſante poſſeſſione in defuncto, conſequenter ceſſat principium & continuatio in ſubrogato. Tum quia idem videmus in
421 ſimili, quod ſtatutum † transferens poſſeſſionem defuncti in hæredem, non vendicat ſibi locum quoad res, quas defunctus tempore mortis non poſſidebat, vt per Tiraq. in tract. le mort. ſaiſit, in quarta parte, declar. 1. in princ. & per tot. & in conſtituto, p
422 quod † non transfertur poſſeſſio, quando conſtituens tempore conſtituti non poſſideret, idem Tiraquell. de conſtit. poſſeſſ. in 3. parte, limit. 16. & alibi paſſim.
423 Quartò ſublimitandum † videtur, niſi ipſemet ſubrogatus cauſam iactationis, & iactationum commiſiſſet: quia commiſſà per eum cauſa (ſi poſſeſſionem caperet) diceretur attentare: quia via (quam ipſe elegit iudicialem) ſibi patere debet, l. ſi mulier, §. 2. ff. qđ met. cauſa; Hinc videmus, quod is, qui aliàs poterat propria auctoritate poſſeſſionem capere (ut de Domino, qui aliàs poſſet propria auctoritate emphyteutam expellere, & de ſpoliato, qui item poteſt in cõtinenti propria auctoritate poſſeſſionem recuperare diximus infra, hoc eodem cap. in 1. ampl. princip.)
424 ſi † cauſa fuerit commiſſa non poteſt vlirà dicta facultate vti, & conſequenter ceſſat ratio regulę præſentis illationis, de qua ſupra nu. 397: quod ideo ſubrogatus non diceretur attentare, quia. l. cenſebatur Papam ſibi facultatem dediſſe poſſeſſionem propria auctoritate capiendi: quod ſuadetur, quia idem videmus contingere in eo, qui obtinuerit Breue ad capiendam poſſeſſionem citra vitium ſpolij, & attentatorum: nam licet regulariter poſſit lite pendente poſſeſſionem capere, & non attentet, vt dicemus proximè in 13. limit. num. 455. hoc tamen vide-
425 tur limitandum, niſi † is, qui obtinuerat Breue, cauſam iactationis ſuper illius ſubreptione commiſiſſet vt dicemus ibidem, num. 484. & ex hac limitatione poteſt colligi conciliatio, & reſolutio eius, quod contra regulam præſentia octauæ limit. in una Tiraſonen. Canonicatus coram Achill. 9. Iunij, 1550. per Nouatũ adnotatum reperijſſe refert nouiſſime Mãdoſ. ſuper Regul. de ſubrog. collitig. q. 8. ſub nume. 6.
426 verſ. contrarium, videlicet, quod ſubrogatus non pòt lite pendente capere poſſeſſionem, quoniam (niſi ſaluemus dictum Nouati, vt procedat, quando ſubrogatus cauſam commiſit) illud eſſet contra oẽs alias deciſiones, & rationes ſupra allegatas, nu. 393. & re vera in caſu Nouati agebatur ſecundum terminos pręſentis limitationis, vt colligitur ex his, quę refert idem Mandoſ. ibi, dum refert ita cum adnotaſſe, videlicet, Concluſerũt Domini ſubrogatum commiſſà cauſa ſibi mouiſſe controuerſiam, & ideo nõ potuiſſe lite pendente capere poſſeſſionem: qua cõſideratione admiſſa, non ſolum deciſio Nouati à cõtrarietate ſaluabitur, verum etiam poterit allegari in terminis pro præſenti 4. limit.
427 Quinto neceſſario intellige † præmiſſa procederẽ in eo, qui habet ſubrogationem gratioſam validam, ſecus ſi inualidam, & ſubreptitiam, puta, quia
428 illa eſſet in pręiudicium Tertij collitigantis, iuxta eã, quæ ponit Sarnen. de ſubrog. collitig. quæſt. octa-
429 ua. Vel in ea † non fuiſſet facta mentio regreſſus, quem alius habebat ad beneficium, ſuper quo collitigans obtinuit ſubrogationẽ, ita ut Papa potuerit intelligere, an dictus regreſſus haberet effectum, nec nẽ: ad not. per Gemin. in c. quam ſit. §. primo, in primo notab. de elect. in 6.* Vel ſubrogatio fuiſſet conceſſa poſtquã iudicium erat per ſententiam termina-
430 tum, ex † quo ſubrogatio poſt ſententiam non datur, vt fuit reſolutum in vna Neapolitana Cappellaniæ,

nix, coram Fantutio, 30. Octob. 1555.] Vel ex aliquo
alio capite ſubrogatio appareat inualida; quoniam
hoc caſu poſſeſſio eius vigore lite pendente capta di
ceretur attentata, cum quælibet diſpoſitio intelliga-
tur de actu valido, & ideo in vna Nolan. Abbatię co
ram Iunio, 20. Octob. 1557. inter Cardinalem Sara-
cenum (qui per obitum collitigantis obtinuerat ſub-
rogationem) & Proſperum Iſualdum (qui per obitũ
eiuſdem collitigantis habebat ad dictam Abbatiam
regreſſum) fuit dictum, quod cum Cardinalis vigore
ſuæ ſubrogationis lite pendente poſſeſſionem ade-
ptus fuiſſet, & Proſper inſtaret pro illius reuocatione
tanquam attentatæ, licebat Proſpero (implorando of
ficium Iudicis) lite contra Cardinalẽ de attentatis:
nec fuit eo caſu Cardinalis ab eis excuſatus, quoniã
(vt rectæ deducebant informitates pro Proſpero) ſub
rogatio Cardinalis erat inualida, ex pluribus, & præ-
ſertim quia non fuerat facta ſufficiens mentio regreſ
ſus prædicti in mõ, dum alia vice 29. Octob. eiuſdem
anni fuiſſet iterum propoſita, Domini idem ſenſe-
runt, ſubdentes, quod licet ſoleat dici, & ſeruari, qđ
ſubrogatus in litem, & ad poſſeſſionem non attẽtat,
tamen illo caſu erat dubitandum propter regreſſum
Proſperi habentem decretum irritans, deſtrues quic-
quid ſequitur, cui nõ apparebat in ſubrogatione Car
dinalis fuiſſe derogatum; Et ad præmiſſa de ſubroga
tione ſubreptitia, & de derogatione, facit quod ſimi-
liter fuit dictum in alia Peruſin. ſanctæ Crucis; pro
Mario Podiano, contra Petrum Ioannem Florentiũ
431 corã Sarmiento, 28. Maij, 1568. quod ſi quis † obti-
neat beneficium Regulare, tanquam Sæculare, (etiã
ſi habeat in ſupplicatione Clauſulam gratioſæ ſubro
gationis, tanquam ad beneficium ſæculare) & illius
vigore lite pendente poſſeſſionem caperet, diceretur
intruſus, niſi dictæ regularitati fuiſſet ſufficienter de
rogatum, prout fuiſſe derogatum in caſu illo conclu
ſerunt deinde Domini, 8. Nouemb. 1568. eodẽ pro-
ponente: Quæ ex eo etiam comprobari poſſe viden-
432 tur, quia ſubrogatio † videtur verificanda, ad not.
per Io. And. & alios, in c. 1. de lit. contest. lib. 6. & fuit
reſolutum in vna Cremonen. præpoſituræ, corã De-
cano ſub die 4. Decemb. 1564. vt allegabatur in illa
Oſcen. Canonicatus, coram Gipſio, 27. Iunij, 1589.]
vt colligitur ex his quæ nouiſſimè fuerunt dicta in
alia Virdonen. Decenatus, coram D. meo Oradino,
15. Iunij 1571. in qua [cum ad excludenda attentata
diceretur de ſubrogatione gratioſa, & ex aduerſo repli
caretur, quod illa non erat verificata, ſuper huiuſmo
di verificatione fuerũt multa allegata, & tandem re-
ſolutum, eam ſatis verificari, & excludere attentata.
433 Sextò, videtur ſublimitanda, vt nõ † procedat, quã-
do ſubrogatus caperet poſſeſſionem non ſolum lite
pendente, verum etiam poſt inhibitionem cõtra eũ
434 exequutam † quia vis, & efficacia inhibitionis ea
eſt, ut multoties ea, quæ irregulariter non eſſent attẽ-
tata, ſubijciantur vitio attentatorum, vt per multa
exẽpla deduximus infra, cap. 20. de attẽt. poſt inhib.
435 in prima ampl. princ. cum dicatur † inhibitioni eſſe
implicitum decretum irritans, Caſsad. deci. ſecunda,
nu. 6. de reſtit. ſpol. & in iſtis terminis ſimmò etiã for
tioribus, videntur id tenuiſſe Domini in vna Toleta
na Canonicatus, corã Veſtanno, prima Februarij, 1555
in qua ſubrogatus gratioſè, etiã quoad poſſeſſionẽ, ſi
poſt inhibitionem capiat poſſeſſionem, etiam vigore
Breuis de capiendo poſſeſſionem extravinum ſpolij,
& attentatorum nihilominus poſſeſſio cenſeretur at
tentata vt ibi. quod tamen declara, vt infra cap. 20.
de attent. poſt inhib. in 27. limit. princip. num. 5. in fi.
Septimò, ſublimita ſecundũ aliquos, vt nõ habeat
locum contra poſſeſſorem prouiſum Apoſtolicum,
qui etiam haberet gratioſam ſubrogationem. Put. de
ciſ. 135. incip. In vna Abulen. Clib. 2. & in eadem cau-
ſa Mohed. deciſ. 330. incip. Reſolutum fuit. quibus
concordat etiam deciſ. eiuſdem Put. prima, de cauſ.
poſſeſſ. & propriet. in ſummatia. Quæ tamen deciſ.
verè nihil dicunt, quòd gratioſè ſubrogatus capien-
436 do poſſeſſionem non attentet, ſed quod † inter duos
ſubrogatos, debet agi ordinariè, non autem exequuti
uè, iuxta no. in l. 6. C. de edic. diui Adr. toll. quod &
verum eſt, per ſupradictas deciſiones.]
437 Octauò, & vltimò ſublimita, vn non † procedat quã
nullo modo litteræ fuiſſent expeditæ, & ſine litteris
fuiſſet capta poſſeſſio lite pendente; quoniam illa
non eſt bona, vt fuit reſolutũ in vna Spoletana Prio-
ratus, coram Quiroga, 4. Decembris, 1557. & fac.
quæ diximus ſupra, nume. 402. & ſeq. eodem modo
438 Clauſula † gratioſæ ſubrogationis obtenta in noua
prouiſione, etiam quoad poſſeſſionem, non excuſat
ab attentatis, quando ſuper dicta noua prouiſione
litteræ non fuerunt expeditæ, nec illarum vigore ca-
pta poſſeſſio, ſed vigore inſtitutionis de præſentato
per Ordinarium, appellatione pẽdente facta, vt fuit
nouiſſimè tentum in vna Lucana parochialis Cam
pagnoli, coram Bianchino, 8. Iunij 1571. Quam limita-
439 tionem amplia primò, vt talis † poſſeſſio non ſolũ
ſit vitioſa, & attentata, verum etiam illam capiens,
incidat in pœnas Extrauagantis fę. rec. Iulij III. etiã
ſi nullos fructus percepiſſet, vt fuit reſolutum in di-
cta Spoletana Prioratus; Et ex hac ampliatione colli
gitur vna declaratio, quæ neceſſario venit danda ad
celebrem deciſ. Mohed. 192. Fuit dubium: dum in ea
440 abſolutè † videtur affirmari, quod ſubrogatus ca-
piens lite pendente, & ſine litteris poſſeſſionem, ex-
cuſetur ab attẽtatis, vt ſcilicet illa procedat, & locum
441 ſibi vendicet, antequam † emanauerit dicta Extra-
uagans Iulij III. ſecus hodie, poſt publicationem di-
ctæ Conſtitutionis, quæ, licèt ſit odioſa, & reſtringen
da, vt fuit dictum in vna Eugubina Prioratus, coram
Paleotto, 18. Iunij, 1556. vt eſt deciſ. in Recoll. eius,
16. incip. Obijciebatur, videtur tamen vſu recepta, &
hodie obſeruari, cum illa diſcoloret titulum inductũ
per ſupplicationem nouæ prouiſionis, vt eſt deciſ. in
Recollec. Caputaquen. 1. aliàs 395. Secundò amplia,
442 vt procedat, † etiam ſi quis in noua prouiſione ha-
buiſſet Clauſulam, quod litteræ poſſent expediri in
forma gratioſæ ſubrogationis, & litteras expediuiſ-
ſet, ſed nõ in forma ſubrogationis gratioſæ, ſed pro-
uiſionis; quia ſi eum illis lite pendente poſſeſſionem
capiat, non excuſatur ab attentatis, vt fuit deciſum in
vna Aroſticen. Archidiaconatus coram D. meo Ora
443 dino, 13. Iunij. 1567. Quod tamen limitandũ † vi-
detur, niſi ille poſtea expediuiſſet litteras ſuper ſub-
rogatione in forma. Perinde valere: quoniam huiuſ-
modi litteræ, Perinde valere, ſufficiunt ad excuſanda
attentata, vt fuit tentum in vna Gerunden. Canoni
catus coram Grato, 6. Nouembris, 1564. Hãc autem
444 ampliat. † declara, vt facultas iſta expediendi litte-
ras virtute dictæ Clauſulæ, dicatur perſonalis, & nõ
tranſire in reſignatarios, & ſucceſſores, niſi primus,
qui illam obtinuit declaraſſet, animum ſuum, ſe vel
le litteras deſuper expedire: & licet aliàs eueniente
caſu in vna Corduben. Preſtimonij, coram Aldobrã
dino, 28. Maij. 1565. & in alia Salamãtina beneficij
corã D. meo Oradino, 5. Iulij. 1568. Domini nolue-
rint reſolutionem capere, ſed quia deciſ. videbantur
inuicem quodammodo pugnare, cauſa fuit dilata ad
Calendas, pro parte tamẽ negatiua allegabantur no.
per Bar. in l. idem Pomponius, §. fin. ff. de rei vend. &
in l. inter ſtipulantem, §. Stichus. ff. de verb. obliga. &
quæ ponit Sarnen. ſuper Regula de annali, q. 70. &
in terminis deciſ. Mohed. 239. incip. Super Salaman-
tina; Quæ opin. ſanè nõ videtur reijcienda, cum Re
gula

gula ſit, quod ſucceſſor non poteſt ſui authoris animum declarare, per ſupradicta, prout etiam in eandē ſententiā videtur inclinaſſe Dominus in alia Vrbeuetan. Monaſterij contra Capitulum 23. Februarij, 1562. Tertiò ampla hanc vltimā ſublimitationē, vt proce-
445 dat, etiam † ſi vigore litterarum ſuper Clauſula ſubrogationis expeditarum, ſed ante conſenſum præſtitum per reſignātem fuerit capta poſſeſſio: quia licèt conſenſus poſtmodum ſuperueniat, non tamen per hoc excuſatur, quo minus poſſeſſio ſit attentata, vt fuit cōcluſum in dicta Aſtoricen. Archidiaconatus, coram Oradino, 20. Februarij 1568. vbi reſpondetur etiam ad deciſ. Put. 18. Poſſeſſio, vt lite pēd. de breui ſuperuenienti, * & eſt deciſ. eiuſdē 302. incip. Aſtoricen.] & demum idem etiam firmatū eſt in alia poſitione coram eodem 31. Maij, eiuſdē anni, in eadem cauſa.* vt eſt dec. eiuſdē 224. incip. Die xiiij. ma.]

Nonò, Regula præſentis primæ illationis limita-
446 tur, vt non procedat, quādo iudicium eſſet inſtitutum pro adipiſcenda poſſeſſione, & non adeſt certus contradictor: quia ſi relaxetur mandatum de immittendo in poſſeſſionem tale mandatum non dicitur facere litem, nec poſſeſſio poſtmodum capta dicitur attētata, vt fuit tētum alias in vna Romana domus, pro Magno Duce Florentiæ, coram * Domino meo Oradino, in libro tamen] Paleot. ſub die 17. Aprilis 1559.
447 Decimò, niſi † conſtet de lite calumnioſa; quia tunc capiens poſſeſſionem lite pendente, nō dicitur intruſus, & conſequenter non dicitur attentare, vt ſenſit Rota in vna Burgen. canonicatus, corā D. meo Oradino ſub die 18. Decembris, 1562. fac. quæ latius dicta fuerūt infrà hoc eodem cap. de attentatis lite pendente, in ſua quarta princip. nu. 1. & ſeqq.
448 Vndecimò limita, niſi † capiens poſſeſſionem lite pendente illam habuerit de manu Tertij, quia nō dicetur attentare, vt eſt deciſ. Aegid. 749. Licèt in ſi. verſ. & tamen ſi Pars vbi formaliter dicit, quod ſi lite pendente Pars acquireret aliquid à Tertio, nō foret innouatū: quia innouatio dicitur reſpectu iuris, vel poſſeſſionis Partis, cōtra quam, non reſpectu Partis impetrantis; * Et per dictam deciſ. Aegid. ad plures Rotæ tenuiſſe refert Puteus deciſ. 35. incip. Dicit etiā.] Et ideò fuit aliàs dictum in vna Pacen. fructuum, corā D. meo Oradino, 16. Maij, 1569. quod poteſt quis
449 lite † pendente capere poſſeſſionem de manu Tertij, qui habuerit ius in re, ante litem vel poſſeſſionem non vitioſam, * vt eſt deciſ. in Recollectis eiuſdem, 564. incip. Pacen. fructuum.]. Pro qua facit, quod fuit aliàs tentum per Dominos in vna Legionen. Archidiaconatus, coram Reumano, 17. Nouembris 1553
450 quod colligās † poſſit capere poſſeſſionem à Tertio, etiam lite pendente (prout erat in eo caſu in quo (vt colligitur ex deductis ibi per informantes) Io. Baptiſta habuerat poſſeſſionem à Capitulo, & ſic à Tertio). Quam limitationem neceſſario declara, vt proce-
451 dat, † quando ille colligans lite pendente adipiſcitur poſſeſſionem, vel aliquod ius à Tertio extraiudicialiter, ſecus ſi iudicialiter, vt fuit æquè notabilis, & noua diſtinctio Dominorū in vna Nurſina Prioratus, coram Sarmiento, 2. Martij, 1562. in qua (præter miſsis alijs, quæ ibi dicuntur) ad propoſitum de quo agitur, habentur infraſcripta; Aut attentans eſt colligans, & adipiſcitur poſſeſſionem extraiudicialiter à Tertio, vel aliquod ius, & tunc factum non reuocatur per viam attētatj, & ita procedant plura allegata pro Epiſcopo, vt Aegid. deciſ. 102. & 749. Aut ille colligans immittitur poſſeſſionem à Tertio vigore iudicij pendentis inter Epiſcopum, & alium colligantem, vt in hoc caſu (in quo præſupponitur, quod pendente appellatione interpoſita à Iulio, Epiſcopus vigore ſententiæ, ſeu mandati de immittendo in ſentē-tia decreti acceperit poſſeſſionem à Ludouico) & tūc videtur attentatum, propter Regulā, quæ habet, quod pendente poſſeſſione nihil eſt innouandum: & ſa. deciſ. 2. Vt lite penden. in nou. & deciſio Mohed. 314. & dubium eſſet, quod (reuocata in dubium ſententia) ea, quæ ab ipſa dependent ſortirentur effectum; Et non obſtat deciſio Buigner. 4. de iudic. quia ibi ſententia exequitur contra victum, contra quem eſt lata, & non eſt ſuſpenſa, hic verò eſt ſuſpenſa; Et ex hac diſtinctione reſpondetur ad omnia allegata pro Epiſcopo, placuit tamen Dominis (quia materia eſt difficilis & implicita, quod dubium reſtringatur ad hunc vltimum caſum, & demum ita etiam tenuerunt in alia propoſitione eiuſdem cauſæ (ſecundum dubium ita reſtrictum.) ſub die vigeſima ſecunda Maij eiuſ-
452 dem anni 1562. in qua ſimiliter conſiderati † fuerunt duo caſus: Primus, quando colligans capit poſſeſſionem de manu Tertij, ſine miniſterio actorum litis, & tunc non attentat, & ita dixerunt procedere ex aduerſo allegatas pro attentante deciſiones; Aegid. 749. in fine, verſ. ſecūdo, quia hoc caſu. Achil. de attenta. deciſ. 6. Peregri. Fab. deciſio. 96. circa medium. & Mohed. deciſio. 344. in fine. Secundus caſus eſt, quando colligans capit poſſeſſionem de manu Tertij vigore actorum ad lites, & tunc attentat, & ita dixerunt procedere allegata pro Iulio, videlicet doctrinā Baldi, in l. qui a latronibus, §. primo, verſic. ſed nos loquimur, de teſtamen. quem ſequitur Imola, in l. ſi quis filio, §. in autem, ff. de iniuſt. teſtamen. quem refert, & ſequitur Felin. in capitulo, cum ſuper, columna prima, verſ. niſi innouatio, de re iudic. Et ad declarationem prædictorum nota, quod executor
453 † qui vigore Breuis caperet poſſeſſionem nomine Cameræ, abſque vitio attentatorum reſtituendam Titio, cum litteras expeditas præſentauerit, non dicitur merè Tertius: & ideo, quamuis tempore captæ poſſeſſionis lis non penderet, ſi tamen tempore factæ reſtitutionis lis ſuper ſubreptione Breuis penderet, iſta acquiſitio de manu executoris cenſetur attentata: quinimmò ſi ipſe executor vellet denuo huiuſmodi lite pendente poſſeſſionem capere, diceretur omninò attentare, cum non ſit merè Tertius, ſed capiat poſſeſſionem, vt colliganti reſtituat, vt fuit dictū notabiliter in vna Aueſana Beneficiorum, coram Quiroga, 9. Decembris, 1556.
454 Duodecimò, niſi † poſſeſſio (quamuis lite pendente) tamen aduerſario tacente fuerit capta: Exemplum, ſi Capitulum lite pendente immittat aliquem in poſſeſſionem, & diu tacuit; deinde velit cōtra eum dare de attentatis, aſſerendo, quod ille ſe intruſit lite pendente: quia hoc non poteſt, & ſibi dicitur præiudicaſſe, vt fuit dictum in vna Pacen. fructuum coram eodem Oradino, dicta die 16. Maij, 1569.
455 Decimotertiò, & vltimò limita, niſi † poſſeſſio ſit capta lite quidem pendente, ſed nomine Cameræ Apoſtolicæ, vigore Breuis, quia tunc non eſſet
456 attentata: ſolent † enim ſæpè in Curia (attenta alicuius beneficij litigioſi reſeruatione) dari litteræ tam in forma Breuis, quam ſub plumbo, cum Clauſula Citra vitium ſpolij, & attentatorum, vt per Staphil. de litter. grat. & iuſt. in vltima parte de Reſcriptis in forma Breuis, & per Sarnen. in tractatu Breuium, ſub numero decimoquatto, verſiculo, per Breue etiam frequēter, vbi ſub numero decimoquinto, ſubdit, ſe id ſæpè vidiſſe, licèt ſecundum eum ſit
457 malè factum, & poſſunt huiuſmodi † litteræ impetrari etiam poſtquam ſuper beneficio eſt commiſſa cauſa, & ſecuta inhibitio, (licèt illarum vigore poſſeſſio poſt inhibitionem capi non poſſit) niſi fuerit in Breui, inhibitioni ſufficienter derogatum, vt colligitur ex his, quæ habentur in Recollec. Paleott.

deciſ. 305. incip. Prętendebatur, in vna Legionen. Pręſtimoniorũ, 2. Decembris, 1560. Et ratio huius limi-
458 tationis illa eſſe poteſt: quia Princeps † (cum ſit ſuprà ius) poteſt vitium attentatorum ex litis pendentia reſultans tollere, vt per Aegid. deciſ. 749. & in Recol. Mohed. deciſ. 43. Poſt multas, ſub Rubr. de iure queſit. ſeu de maior. & obed. in vna Placentin. Caſtri Sarmatis, 26. Ianuarij, 1545. & melius deciſ. 86. Sanctiſſimus, ad med. ſub Rub. de reſtit. ſpol. & dicemus latius infra hoc eodem cap. in 12. limit. princip. attentata enim quoad hunc effectum videtur eſſe de iure Ciuili, vt declarauimus ſuprà in prima parte in præfatione n. 86. Et facit quoniã & aliàs videmus, quod
459 Princeps † poteſt etiam tollere rem iudicatam, & ius ex ſententia proueniens (cũ, & illa ſit de iure Ciuili, vt poſt Doctor. in l. fin. præſertim Iaſ. C. ſi contra ius. uel vtil. pub. & Dec. in cap. quę in eccleſiarum, de
460 conſtit. tradit Mohed. dicta deciſ. 43. Quin etiã, † poteſt Princeps ex certa ſcientia Ciuilẽ, ac etiam Naturalem poſſeſſionem, & inſuper Vitium Spolij tollere, argum. eorum, quæ ponit Felin. in cap. Poſtulaſti, * col. fin. ſub verſi. & iſta limitatio, nu. 73. de reſcript. & eſt deciſ. Mohed. 98. incip. fuit tentũ, ad medium.] Vndè; ſi poteſt ſpolium tollere, multo magis poteſt facere, ne ſpoliũ incipiat ab initio, cum multa impediantur fieri, quæ facta tenẽt, ad Regulam, l. patre furioſo, ff. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iur. cũ ſimil. Sic,
461 & aliàs Princeps † poteſt tollere remedium, c. redintegranda, vt per Rum. in conſi. 48. Videretur, ſub nume. 30. lib. 4. & magis ad propoſitum, poteſt etiam
462 Princeps † purgare ipſa attentata, vt latius declarauimus infra, in 3. parte cap. 19. de purg. attent. nu. 48. verſ. purgatio verò per Principem: * Quinimò, per
463 † immiſſionem in poſſeſſionem factam authoritate Principis, poſſeſſor dicitur pendere tam Ciuilem, quam Naturalem poſſeſſionẽ, vt poſt Socin. conſ. 15. col. 2. verſ. ſecundo reſpondetur, lib. 4. tradit Aymo
464 conſi. 5. no. 100. & aliàs regulare eſt, quòd † in his, quæ ſunt de iure Ciuili politiuo, Princeps dicitur habere amplam facultatem, ad quod multa congerit Aym. conſil. 266. In cauſa, in principio.] Quamuis
465 autem † Princeps valeat præmiſſa facere, in dubio tamen non præſumitur velle alium ſpoliare, etiam ſi appoſuerit Cauſulam, Motus proprij, & Clauſulam, Non obſtante ceſſione alteri facta, & Clauſulam, A moto exinde quolibet detentore, vt per Mohed. deciſ. 97. incip. Motu proprio, ſub Rubr. de reſtit. ſpol.
466 cum generale ſit, quod Princeps † non debeat tollere ea, quæ alicui acquirũtur iure Ciuili, ratione tamẽ naturali munito, Abb. in ca. per tuas, col. 10. de arbit. & poſt Rip. in 2. lib. reſponſ. cap. 19. habetur in deciſ. Pedemont. 2. num. 13. * Nam omnia Principis Reſcripta debent intelligi cum iuſtitia, & ſaluo alterius iure, l. authoritatẽ, & l. meminimus, C. vñ vi. Anaſt. Germonius in Paratitlis Decr. tit. de Reſcr. in fine: quia licèt Princeps quoad vim coactiuam ſit ſolutus legibus, non eſt tamen quoad vim directiuam, vt eleganter tradit idem Germonius vir inter recentiores doctiſſimus, & inter doctiſſimos elegãtiſſimus, in c. 1. lib. 1. Animaduerſ.] prout eſt ius ad reuocandum attentata, vt diximus ſupra in prima parte in præfatione nu. 80. Et quoniam in materia huius poſſeſſionis vigore Breuis lite pendente captæ multa veniunt ex Doctor. dicẽdo (omiſſis diſputationibus, & breuitati conſulendo) poteſt in propoſito formari Regula,
467 quod capiens † lite pendente poſſeſſionem vigore Breuis, habentis Clauſulam, Citra vitiũ ſpolij, & attentatorum, non dicatur attentare, quæ ſuadetur per ſupradicta.

Regula, q. capiẽs poſſeſſionẽ lite pẽdẽte vigore Breuis habentis Clauſulã, Citra vitium ſpolij, & attentatorũ nõ attentat.

in 3. p. fol. 91. n. 45.

Ampliatur quinque modis.

468 Primò, vt procedat, etiam † ſi poſſeſſio non fuiſſet capta vigore Breuis, ſed Breue poſtmodum ſuperueniret, quoniam illa poſſeſſio, quæ prima facie videbatur attẽtata, reputatur bona, & ſuſtinetur ex ſuperuenientia Breuis, ſi ille hodie Breui vtitur, quaſi tunc videatur ſibi mutare cauſam poſſeſſionis ſuperuenientе Breui, & titulo valido, arg. not. per Soc. in l. 3. §. ex pluribus, ff. de acquir. poſſeſſ. & in conſil. 131. In præſenti, nu. 4. lib. 1. & ſicut tenuta nulliter capta ſuſtinetur, & confirmatur, ſi illa eſſet de nouo danda, ita, & hęc poſſeſſio ſuſtinetur, quia de nouo cũ Breui eſſet danda, prout per prædicta fuit hoc reſolutum in vna Maioricen. Canonicatus, corã Thoma de Tanis, 17. Ianuarij, 1545. & eſt in Recoll. Put. deciſ. 18. incip. Poſſeſſio capta, vt lite pend. * Et facit deciſ. Paleotti 206. dum ibi dicitur, qđ A. C. vigore Breuis abſq; vitio ſpolij procedere exequutiuè poſſit, etiam ſi non conſtet de reſeruatione, ſufficit namque quòd quandocunque de illa appareat, ante finem Iudicij, ad cui randum attentata.] Quæ ampliatio licet notabilis ſit,
469 dubitabilis † tamen reddi poſſe videtur, ex his, quæ aliàs vniuerſaliter dixerunt Domini in vna Iuuenacen. Iuriſdictionis coram Grato, 1. Aprilis, 1566. in qua cum Epiſcopus poſt inhibitionem ante Concilium Tridentinum attentaſſet, & poſtmodũ confirmato per Pontificem dicto Concilio (per quod in fauorem Epiſcoporum ſuos ſubditos viſitare, & corrigere volentium, derogabatur etiam litis pẽdentijs, & etiam quibuſcunque inhibitionibus) daretur contra eum de attentatis ante Concilium, à quibus licet ille ſe tueri niteretur ex ſuperuenientia Concilij, (vt præfertur) inhibitionibus derogantis, Domini, tamẽ reſoluerunt cõtra Epiſcopum, ex quo Conciliũ non poterat referri ad præterita, c. fi. de conſtit. cum ſimil. Vndè, ſicut, ibi ſuperuenientia Concilij, ita neque hic in caſu noſtro ſuperuenientia Breuis deberet excuſare ab attentatis. Niſi ſoluas, † conſiderando rationẽ
470 diuerſitatis inter vnum, & alterum caſũ: quia hic ſumus in poſſeſſione capta, & actu geſto lite pendente, ibi ſumus in geſtis, & attentatis poſt inhibitionẽ, quę multoties facit actum tranſire in attẽtatum, qui ſimpliciter factus lite pendente non eſſet attentatus, vt aliàs diximus, & ſpecialiter deduximus infra c. 16. de attent. poſt inhib. in 1. ampliat. princip. per tot. & ferè in proprijs terminis facit, quia ratio, & ſimile illud de tenuta nulliter capta (quo moti ſunt Domini ibi) non procedit, quotieſcunque tenuta fuiſſet capta nõ ſimpliciter lite pendente, verum etiam poſt inhibitionẽ: quoniam tunc etiam ſi illa eſſet confirmanda, non excuſatur ab attentatis, vt declarauimus in dicto ca. 20. de attent. poſt inhibit. in 17. Ampliatio. princip. Ex qua ſolutione videtur colligenda neceſſaria declaratio ad præſentem ampliationem de ſuperuenien-
471 tia Breuis, † vt procedat, & ſuſtineat poſſeſſionem captam lite ſimpliciter pendente, ſecùs, ſi illa capta eſſet poſt, & contra inhibitionem, quia illa non ſuſtineretur ex ſuperuenientia Breuis, ſicut nec tenuta ècontra inhibitionem; Quæ declaratio, ex his comprobari poteſt quæ dicemus proximè in 9. ſublimitatione, nu. 498. quod quando eſt inhibitum, poſſeſſio nec etiam virtute dicti Breuis valide capi poteſt, niſi ſit inhibitionibus derogatum.
472 Secundo amplia, vt † prædicta Clauſula, Citra vitium ſpolij, & attentatorum, excuſet ab attentatis, non ſolum quando appouitur per Principem, verum etiam ſi ſit appoſita per priuatos, de conſenſu ſcilicet ambarum partium, inter quas deinde lis eſt ſuborta, & ſi apponatur, operatur excluſionem attentatorum, vt fuit aliàs appoſita in quadam concordia in vna Meſſanen. Baroniatum, coram Domino meo Oradino, in qua cum ſub die 5. Nouembris, 1565. prætenderetur, quadam adeptionem

Quæ Ampliatur quinque, Limitatur dec. 6. & Declaratur octo modis.

nem poſſeſſionis(de qua ibi)fuiſſet attẽtatam,Domi
ni dixerunt,non conſtare de attentatis,ex rationibus
allegatis, inter quas præcipuum fundamentum fie-
bat in d.Clauſula,in concordia appoſita.
473 Tertio,vt † procedat,etiam ſi Breue videretur con
ditionale,ob Clauſulam in eo exiſtentem,Quod qua
tenus poſſeſſio eſſet apud Cameram,daretur illi poſ
ſeſſio,qui Breue obtinuit:quia per hoc(,ſi ille caperet
poſſeſſionem) nõ diceretur attentaſſe,vt fuit dictum
in vna Legionen. Archidiaconatus de Aiala, coram
Reumano,8.Nouembris.1553.
474 Quartò,vt procedat†etiam quando talis Clauſula,
non eſſet expreſſa in Commiſſione, ſed relatiua ad
Breue,in quo talis Clauſula habebatur,puta,ſi breue
huiuſmodi eſſet directum Auditori Cameræ, & ille
decernat Monitorium contra intruſum,'in Forma,
illumque declaret,& cõtra eum decernat Mandatũ
executiuum,& deinde præſentetur Commiſſio in
Rota, vt Auditor procedat, prout potuiſſet Auditor
Cameræ,& in Rota fuerit pronunciatum contra eũ
dem intruſum,& decretum mandatum de immittẽ
do in poſſeſſionem in fauorem illius,qui breue obt-
nuerat;nam (cum alias dubitaretur an talis poſſeſſio
per eum capta eſſet bona) Domini in vna Hiſpal. Ca
nonicatus coram Grato,31. Ianuarij,1564. in partẽ
affirmatiuam inclinaſſe videntur.
475 * Quinto,vt † ſi breue habeat Clauſulam, Amoto
476 quolibet illicito poſſeſſore,quamuis alias† verbum
[illicito] videatur requirere citationem poſſeſſoris,&
cauſę cognitionem,vt eſt dec. Diuerſ.213. incip. Die
4. Iunij in manuſcriptis:ſi tamen poſſeſſor amouetur
à poſſeſſione,non poterit agere Spolio,nec de atten-
tatis,vt eſt dec.Caputaq.180.inci. Spolio,li.3.& dec.
71.lib.1.incip.Breue,in impreſſis.]
Sublimita eandem Regulam huius decimætertię
477 limitationis decem modis. Primò,quando†in bre-
ui eſſet appoſita certa forma,& illa non fuiſſet ſerua-
ta, (puta,ſi breue ſit directum Auditori Cameræ, &
in eo dictum,quod coram eo deberet produci,&
exequi)poſſeſſionem illius vigore capta,non dicere
tur bona,tali forma minimè ſeruata,quinimo,ſi in
eo plures eſſent nominati, & vnus eorum illud pro-
ducendo,formam ſeruaret,illius productio alterum
non iuuat,vt fuit tentum in vna Archipresbyteratus
Sanctæ Priſcæ,coram D. meo Oradino, 11. Mar-
tij, 1560.
478 Secundo,qñ†breue eſſet ſubreptitiũ:nam ſi in eo
non ſit facta mentio litis, quæ eſt ſuper eodem bene
ficio,& regreſſus ad illud alteri competentis,(quis il-
lius vigore ſit capta poſſeſſio)illa tñ dr attentata, vt te
nuerunt Domini in vna Nolana Abbatiæ,inter Car
dinalem Saracenum,& D.Io. Michaelem Geſual-
dum,ſub die 19. Decemb.1558.& eſt dec.in Recoll.
Paleot.115.Io.Michael.in prin.& facit optimè,quod
fuit etiã reſolutũ in alia Bracharen. Monaſterij San-
cti Romani,coram Iunio,20. Aprilis,1556 in qua cũ
dubitaretur an poſſeſſio capta lite pendente vigore
vltimi Breuis,(in quo mandabantur exequi nonnul
læ aliæ præcedentes literæ in forma breuis,in quibus
aderat Clauſula,Citra vitium ſpolij & attentatorũ,
& ſuper quibus,& illorũ ſubreptione,erat iam com
miſſa cauſa),eſſet attentata, vel potius capiens præ-
textu dicti breuis excuſaretur ab attentatis, Domini
tenuerunt pro attentatis, ea ratione moti: quia Pa-
pa ignorauit litem pendere ſuper alijs breuibus, quæ
mandabat exequi;Comprobari hoc poteſt ẽt ex his,
quæ diximus ſupra, nu.427. quod etiam ſubrogatio
gratioſa non excuſat ab attentatis capientem poſſeſ-
ſionem lite pendente,quando illa eſt ſubreptitia.
479 Tertiò, quando† eſſet commiſſa cauſa ſuper ſub-
reptione,& obreptione breuis: quoniam lite huiuſ-
modi pendente, non poteſt virtute dicti Breuis am-
plius capi poſſeſſio citra vitium attentatorum,vt fuit
tentum in dicta Toletana Canonicatus,coram Ve-
ſtano,inter Didacum Laſſum,contra Franciſcũ de
Peſquera,1. Februarij, 1555. & in dicta Brachar. S.
Romani,20. Aprilis,1556.& ſimiliter in alia Auerſa
na beneficiorũ,corã Quiroga,9. Decemb.1556.nec-
non in alia Romana ſpolij,coram D.meo Oradino,
29. Nouembris,1561. Quam limitationem Amplia
480 Primo,vt † litẽ huiuſmodi pendente, non ſolũ pro
hibeatur pars poſſeſſionem capere,ſed &, ipſemet
executor in Breui deputatus,(licet ante litẽ poſſeſſio-
nem cœpiſſet) ſi de nouo poſt litem prędictam poſ-
ſeſſionem caperet,diceretur attentare,vt fuit notabi-
liter dictum per Dominos in dicta Auerſana benefi
ciorum. Secundo,vt non ſolum adeptio poſſeſſionis
481 per huiuſmodi litem ſit prohibita,verum etiam†re
ſtitutio faciẽda illi,qui breue obtinuerat,in quo (iu-
xta ſtilum)mandatur,quod(pręſentatis per eum exe
cutori literis expeditis ſuper beneficio) executor de-
beat illi poſſeſſionem reſtituere: quamuis enim exe-
cutor hoc caſu videatur merè Tertius reſpectu litis
pendentis ſuper ſubreptione dicti breuis,& cõſequẽ-
ter,quod recipiens poſſeſſionem ab eo(tanquam re-
cipiens de manu Tertij, qui non ſit in lite) non dicat
attentare,ſecundum ea,quæ diximus ſup.in 1.p. c.3.
de atten. à Tertio,nu.60. Nihilominus huiuſmodi re
ſtitutionem cenſeri attentatã dixerunt domini in ea
dem Auerſana beneficiorum:ſubdẽtes,quod execu-
tor hoc caſu non eſt omnino tertius cum capiat poſ-
ſeſſionem,vt illam reſtituat Parti breue obtinenti.
482 Quartò ſublimita,quando † is,qui Breue obtinue
rat poſſeſſionem lite pendente nõ per manus execu-
toris in eo deputati,ſed propria authoritate cępiſſet:
quia diceretur attentaſſe, prout in his terminis fuit cõ-
cluſum per Dominos in dicta Toletana Canonica
tus coram Veſtano,1. Februarij,1555. nec mirũ, quia
capiendo propria authoritate videtur contrauenire
formæ,& priuilegio,vt poſſeſſio ſit citra vitium attẽ-
torum,& Breuis, quod dat, quod immittatur in poſ-
483 ſeſſionem per manus executoris: † Priuilegio aũt
abutens,& illi contrauenieus,cadit ab illius commo
do,& cenſetur illi renunciare,ad not. in c.accedẽt. b.
& ibi Innoc.in c.de terra,de priuil.& in l.2.C. de iu-
re domin.impetr.& ibi Scribẽt.& conſequenter,hu-
iuſmodi poſſeſſio deſtituta vi,& efficacia dictę clau-
ſulę,Citra vitiũ attentatorũ merito remanet attẽtata.
Quintò,puto non inutiliter poſſe limitari, vt non
484 †procedat,quando ipſemet,qui obtinuit breue,cau
ſam iactationis ſuper ſubreptione dicti breuis com-
mittat:quoniam ſi ille deinde hac lite per eum intro
ducta poſſeſſionem caperet, non excuſaretur ab attẽ
tatis,& licet hoc ſimpliciter allegaretur per informã
tes in d. Toletana Canonicatus, poteſt tamẽ proba-
biliter ex pluribus comprobari;& primo, quia id in
485 ſimili videmus, quod † is,qui habet facultatem
poſſeſſionem propria authoritate capiendi (ſi iudi-
cem adiuerit,non poteſt vltra dicta facultate regula-
riter vti.Capic.deciſ.119.nu.9.cum alijs adductis in
fra,hoc eodem c.in 1.ampliat.princ. num.2.ergo idẽ
dicẽdum in eo, qui obtento Breui,habet facultatem
etiam lite pendente abſque metu attentatorum poſ-
ſeſſionem capiẽdi,vt illa amplius vti non valeat,poſt
quam committendo cauſam ſuper dicto Breui iudi
cẽ adiuerit. Secundo,quia idem videmus contingere
486 i gratioſè ſubrogato,qui†licet alias regulariter poſ-
ſit lite pendente poſſeſſionem capere, commiſſa tñ
per eum cauſa,id videtur ſibi denegari,vt admonui-
mus ſupra,num.443. verſ. Quarto ſublimitandũ vi-
detur,Tertio ſicut diſpoſitio Clem.2. Vt lite pend.&
487 illius priuilegiũ, quod † litis pendẽtia non inducatur,

tur, niſi per citationem legitimè executam, non ope-
ratur reſpectu illius, qui cauſam commiſit, vt abun-
dè deduximus ſupra eodem capite in præfatione, n.
36. ita priuilegium illius Clauſulæ, Citra vitium atté
tatorum, debet operari reſpectu illius, qui obtento
breui, ſuper illius ſubreptione cauſam iactationis cô
488 miſit. Quarto, quia Papa † dum permittit, quod lite
pendente poſſit capi poſſeſſio, veriſimiliter intellexit
de lite, quæ erat tempore breuis, arg. l. ſi ita, ff. de auro
& arg. lega. & non de lite, quam ignorabat, nec ſcire
poterat, cum adhuc non eſſet in rerum natura: cum
generale ſicut, quod conceſſio non extenditur ad
ignorata, qua ratione (quod Papa non cenſeatur in-
tellexiſſe de lite quam ignorabat) ad concludendum
pro attentatis alias moti ſunt Domini in dicta Bra-
charen. monaſterij Sancti Romani coram Iunio 20.
Aprilis, 1556.
489 Sexto ſublimita, † vt Regula procedat in literis in
forma breuis, ſecus in literis, quæ haberent vim bre
uis, prout ſunt hodie literæ miſſiuæ Illuſtriſſimi, ac
Reuerendiſſimi Cardinalis Sancti Sixti, & côſueue
runt eſſe modernis temporibus literę aliorum Sum-
mi Pontificis nepotum, & ideo (ſi illarum vigore lite
pendente caperetur poſſeſſio) non videretur excuſan
di ab attentatis, & quamuis partem affirmatiuā ſua
dere poſſet, quia illę virtualiter cenſentur eſſe literę ip
ſius Principis, qui cum ſit ſupra ius, non attentat, vt
490 alias ſæpe dictum eſt: † cum intrans poſſeſſionem
authoritate Principis nô dicatur attentare, cum quo
ad poſſeſſionem capiendam, authoritas principis nô
dicatur minus poſſe, quâ authoritas Prętoris pro tri
bunali ſedentis, quæ ſolet capientem poſſeſſionē ex-
cuſare, l. qui vniuerſas, §. item cum Prętor, & l. iuſtè
poſſidet, ff. de acq. poſſ. ſecundum Bald. in conſ. 345.
Ad euidentiam, colum. 2. lib. 1. Crau. conſ. 5. num. 7.
lib. 1. & conſ. 460. num. 19. ver. non obſtat, quod recu
peratio ſit facta lite pendente: Et quia in eo, qui adit
Principem, vel deputatum à Pricipe, & ab eo literas
obtinet, non videtur poſſe conſiderari aliquis dolus,
aut contemptus, qui potiſſimum ſolent attendi in
attentatis, vt diximus ſupra, in 1. par. in prefatione, nu
me. 126. Nihilominus negatiua, & contraria opi. verior
videtur, quod immo tales literæ non excuſent ab at-
tētatis, prout videtur fuiſſe reſolutum per Dominos
in vna Mathelicana Iuriſdictionis, coram Robuſte-
rio, 25. Maij 1565.* Et iterum nouiſſimè in alia Pe-
ruſina Sancti Beneuenatis, inter Flaminium Angeliū
& Fratrem Paulum de Baſſo, coram eodem Robu
ſterio, ſub die prima Iulij, 1579. in qua fuit tentum,
quod frater Paulus, qui lite pendente fuerat ingreſſus
poſſeſſionem, & Flaminium ſpoliauerat, non excu-
ſaretur ab attentatis vigore literarum Cardinalis Ale-
xandrini, D. Gubernatori Peruſino directa, in quibus
mandabatur, vt dictum Fratrem Paulum ſtatim in
poſſeſſionem dicti Monaſterij immitteret; prout
actualiter fuerat miſſus.] Quæ ea etiam ratione mi
491 hi ſatis concludenter probatur, quia licet † vis, &
efficacia ſimilium literarum tota pendere videatur
à tenore, & forma facultatum dictis Nepotibus con-
ceſſarum, arg. porro, de priuileg. cū ſimil. quia tamē
(vt plurimum) huiuſmodi facultates ſolent per Pon
tifices limitatè concedi in concernentibus iuſtitiam,
ſecus ſi gratiam reſpiciant, (cum illa ſibi reſeruare, &
alteri non concedere Papa ſoleat) poteſt non imme-
rito dici, (quod prætextu talium literarum, quis non
excuſetur ab attentatis) conſiderando, quod facultas
492 † capiendi poſſeſſionem lite pendente, reſpicit po-
tius gratiam, quam iuſtitiam, quæ dictat (quòd poſ-
ſeſſor ſua poſseſſione non ſit lite pendente priuan-
dus, capit. 1. vt lite penden. cum alijs latiſſimè dedu-
ctis in hoc eodem capit. in prima declaratio. princip.

& ſimiliter, quod lite pendente nihil debeat innoua-
ri, toto tit. vt lite penden. nihil innou. cum iſta inno-
uatio, licet ſit prohibita à iure Ciuili, tamen naturali
quoque ratione dictante eſt interdicta, vt declarauì-
mus ſupra in prima parte præfatio. numero 80.* &
ſupradicta ratio ex eo videtur poſse in ſimili compro
493 probari, quod † procurator ad agendum à Domi-
no conſtitutus, poteſt explicare omnia neceſſaria ad
cauſæ expeditionem, non tamen gratioſa, & volun-
taria, puta offerre ſe voluntariè ad confitendum, & fa-
cere gratiam, quod nec ipſe, nec Dominus venient
ad videndum iurare teſtes, vt poſt Aegid. dec. 119. &
Ror. decíſ. 351. Nota quod licet procurator, in antiq.
tradit nouiſſimè Carroc. ad cap. cum quid, in prima
parte, limitat. 1. num. 50. de reg. iur.] Vnde quatenus
per dictam Clauſulam, Citra vitium attentatorum,
tolluntur attentata, & remouentur in côſequentiam
pœnæ, quas attentantes incurrunt (de quibus infra in
tertia parte cap. vlt. de pœn. attent.) res ipſa dicitur po
tius ſapere gratiam, quam iuſtitiam: & propterea ex
defectu poteſtatis huiuſmodi literæ non poſsent ex-
cuſare ab attentatis: Et ex hac ratione videntur etiā
tolli omnia, quæ ſupra in contrarium conſiderabán-
494 tur; Quod ſi illi † in facultatibus haberent, vigore
ſuarum literarum vim breuis obtinentium poſ-
ſent etiam ea explicare, quæ gratiam concernerent,
ſecus eſset dicendum, per ſupradicta: Quod ſanè in-
495 telligendum † eſt (dummodo in eis clare appareret)
quod ſcribens voluiſset (non obſtante lite penden-
te) poſse capi poſseſſionem, quia ſi conſtat de volun
tate, & prępponitur facultas non videtur vltra du-
bitandum, ſecundum Ruin. in conſ. 76. Primo eſt vi
496 dendum, nu. 6. & ſeqq. lib. 5. alias ſecus dicendum
eſset: cum in dubio Princeps non prę ſumatur velle
alium ſpoliare, etiam ſi appoſuerit Clauſulas Motus
proprij, Non obſtante côceſſione, & Amoto exinde
quolibet detentore, Mohed. dec. 97. de reſtit. ſpol. im-
497 uno * nunquam Papa per ſuas literas cenſetur tolle
re ius ad rem, lite pendente, niſi expreſse hoc dicat, vt
poſt Aegid. conſ. 34. ſuper 7. dub. col. antepen. tradit
Sarnen. de Iur. queſ. non toll. q. 4. ad med. ſub verſ. ſe
cundus caſus, f. 86.]
498 Septimo, † vt non procedat, quando is breue obti-
nuit, fuiſset per iudicem inhibitus: quia inhibitio
videtur illius executioni eſse impedimento, cum illa
499 † ſiue iuſta, ſiue iniuſta ſit timenda. Rota, deciſ. 26.
alias 307. Nota quod audientia, de appell. in antiq. vt
fuit tentum per Dominos in pluribus cauſis, in qui-
bus præſupponebatur inhibitio, vt in dicta Bracharē.
Monaſterij coram Iunij, 20. Aprilis 1556. & dicta
Auerſana beneficiorum, coram Quiroga. nona De-
cembris, 1556. * de qua eſt hodie in lib. Diuerſor.
deciſ. prima incip. Coram.] & in alia Romana ſpo-
lij, coram Domino meo Oradino, 29. Nouembris,
1561. & etiam in ſupra allegata Toletana Canonica
tus, & præbendæ, coram Veſtano, prima Februarij,
1555. & alias in multis ſimilibus cauſis, in quib. præ-
ſuppoſita inhibitione, concluditur pro attentatis; Qđ
500 amplia, vt procedat, etiam ſi † inhibitio emanaſset
vigore Commiſſionis ſuper iactationibus, & mole-
ſtationib. per aduerſarium illius, qui Breue obtinue-
rat impetratæ, vt ſenſerunt Domini in vna Burgen.
Canonicatus, coram D. meo Oradino, 19. Ianuarij,
1560. in qua (cum executor, Breuis ob talem inhibi-
tionē recuſaſset poſseſſionem capere) & propterea
inſtaretur pro moderatione inhibitionis, Domini di
xerunt, in caſu illo non eſse moderandam inhibitio-
nem, quoniam licet inhibitio emanaſset vigore com
miſſionis impetratę literis non expeditis (quę pro
parte eius, qui breue obtinuerat fuerat in hoc refor-
mata, quod pręfixo ſibi termino ad docendum de li-
teratum

Digitized by Google

terarum expeditione,quo elapſo, & eo non docto,ad
moderationem inhibitionis(prout iuris fuerit)proce
deret, & in termino de expeditione nihil fuerit do-
ctum,quia tamen in reformatione aderat Clauſula,
Prout ius fuerit,& de iure,quando agitur poſſeſſorio
non requiritur literarum expeditio,conſequenter ta
lis termini præfixio fieri non potuit, minuſque in-
hibitio erat moderanda; ex qua reſolutione poteſt col
ligi,prædicta ampliatio,ſ.quod inhibitio afficit etiam
ſi non emanauerit vigore Commiſſionis ſuper ſub-
reptione breuis,ſed generaliter ſuper iactationibus:
& inſuper colligi,etiam Secunda ampliatio, quod il-
501 la inhibitio non eſt moderanda,† prout in caſu illo
Domini tenuerunt:
502 Octauò,poteſt vtiliter ſublimitari † in eo, qui ob-
tinuit breue cum dicta Clauſula,Citra vitium atten
tatorum(prout hactenus locuti ſumus) ſecus in eo,
qui in ſupplicatione,& gratia haberet Clauſulam, ꝙ
literæ poſſent expediri in forma gratioſæ ſubrogatio-
nis,etiam quoad poſſeſſionem citra vitium ſpolij, &
attentatorum,prout erat gratia facta Conclauiſtis tē
pore Pauli IIII.nam (ſi literis deſuper nō expeditis,
quis lite pendente poſſeſſionem caperet)puta vigore
alterius tituli,ab ordinario, ſeu alias habiti (ſub præ-
textu ſupradictæ gratiæ non excuſaretur ab attenta-
503 tis) quia illa † Clauſula,Citra vitium,&c. eſt con-
iuncta cum Clauſula Subrogationis, quæ cum nihil
operetur niſi deſuper literis expeditis, vt diximus ſu-
pra in octaua limit.huius illation.in octaua ſublimit.
regulæ ibi poſituræ,nu.437. ſequitur,quod nec clau-
ſula,Citra vitium attentatorum,poſſit aliquid opera
ri: quoniam acceſſorium debet ſequi naturam prin
cipalis,regu.acceſſorium,de reg. iur. in 6.cum ſimil.
504 Quæ limitatio multo magis † procederet,ſi ille per
cuius obitum fuit obtenta prædicta ſubrogatio,tem
pore obitus nō eſſet in poſſeſſione beneficij,ſed alius:
quia per dictam Clauſulam non cenſetur Papam vo
luiſſe illum qui antea poſſidebat,ſpoliare,ſed tantum
eos,qui poſt obitum ſe intruſiſſent,vt fuit tandem re
ſolutum in vna Corduben. Præſtimonij, coram Al-
dobrandino,28 Maij,1565. poſtquam in alijs duab.
præcedentibus poſitionibus cauſa fuerat diu diſputa
ta,abſque eo,quod fuiſſet capta reſolutio.
Nono,(retentis terminis præcedentis limitationis,
quando ſcilicet, quis habet facultatem expediendi
literas, cum dicta Clauſula gratioſæ ſubrogationis,
505 Citra vitium,&c.) vt non † procedat in ceſſiona-
rio illius, qui dictam gratiam habebat; quoniam ſi
ille deſuper literas non expediuit,nec ſe habuiſſe ani
mum illas expediendi declarauerit, & deinde alteri
ceſſerit,non poteſt ſucceſſor, & ceſſionarius iuuari
beneficio illius Clauſulæ: ſicut dicitur de Clauſula
ſubrogationis,etiam quoad poſſeſſionem, cuius be-
neficio (præſertim ad excludenda attentata) ſucceſ-
ſor gaudere non pōt,vt eſt dec. in Recollec. Mohed.
239.& ea quæ ponit Sarnen.de triennali,q.14.& quę
diximus ſupra,nu.444.in octaua ſublimi.in materia
ſubrogationis.
506 Decimo ſublimita,vt procedat† in eo,qui obtinuit
Breue,ſecus in eius ſucceſſore,quia ius Breuis dici-
tur expirare per obitum obtinentis, & ideo ſi is, qui
Breue obtinuit moriatur, antequam eius vigore eſ-
ſet capta poſſeſſio per executorem nomine Came-
ræ,ſed illam executor poſt illius obitum capiat, &
deinde alius prouiſus de eodem beneficio ſimiliter
poſſeſſionem adipiſcatur, & poſtmodum is(qui in
locum defuncti ſubrogationem obtinuerat) velit oi,
ſi poſſeſſione capta per executorem nomine Came-
ræ,& petat ſe ad illam reſtitui, talis poſſeſſio non vi-
507 detur reſtituibilis; quia † executor eo tempore ca-
pientis poſſeſſionem nihil Cameræ acquiſiuit, cum
iam per obitum impetrantis ius breuis expiraſſet, vt
fuit dictum in vna Oxomen. Archipresbiteratus,co
ram Ruſtetio,10.Octobris,1567. Quod ex eo etiam
comprobatur: quod fuit tentum in alia Plouacen.
Archipresbyteratus coram eodem,2. Aprilis, 1568.
in qua(cum ille, qui breue impetrauerat cum Clau-
ſula,Citra vitium ſpolij,& attentatorum,non aliter
capta nomine Cameræ poſſeſſione,beneficium reſi-
gnaſſet,reſeruatis ſibi fructibus, & regreſſu,& dein-
de aliud breue obtineat,quod ſibi fructus conſignen
tur,& poſſeſſio reſignatario, & contra reſignatariū
daretur de attentatis,& dubitaretur,an ad excluden-
da attentata poſſet ille ſe tueri vigore primi breuis in
quo in fauorem reſignantis aderat Clauſula,Citra
vitium attentatorum) Domini dictis breuibus non
obſtantibus tenuerunt pro Ioanne,qui erat ille, qui
paſſus fuerat attentata, & conſequenter ex his clarè
apparet,quod breue conceſſum in fauorem reſignan
tis,non iuuat reſignatarium: quia(vt ibidem fuit di
ctum) illud ius ex breui proueniens, erat perſonale,
& reſignans per reſignationem ſtatim illud amiſit,
arg.l.quia tale,ff.ſol.matr.
Declaratur nunc eadem Regula huius 13. limit.
octo modis.
508 Primo,quod† in executione huiuſmodi breuis de
capiendo poſſeſſionem nomine Cameræ abſque vi-
tio attentatorum,non requiratur partis citatio, vt eſt
dec.in Recoll.Guidoboni,95.incip.In vna Caſalen.
de Reſcript.
509 Secundo, quod† cum huiuſmodi Breuia concedi
ſoleant attenta reſeruatione beneficij,de quo agitur
licet Papa in breui narraret beneficium eſſe reſerua
tum,per hoc tamen ex huiuſmodi narratiua non cē
ſeretur probata ſufficienter reſeruatio,vt eſt deciſ.in
Recoll.Caputaquen.primo,37.incip. Cum reſerua-
tio: vbi in pluribus cauſis fuiſſe tentum atteſtatur,
& * Deciſ.Caputaquen.79.incip.Reſeruatio, lib.3.
in impreſſis.]
510 Tertio,quod † executor, qui nomine Cameræ cæ
pit poſſeſſionem reſtituendam ei, qui ſibi literas ex-
peditas præſentauerit,non poteſt tradere poſſeſſionē
alteri,quam ei,cuius intuitu cepit poſſeſſionem,vt ſen
ſerunt Domini in vna Burgi Sancti Sepulchri, corā
Robuſterio.21. Nouembris,1565.
511 Quarto, quod † in ijs caſibus,in quibus poſſeſſio
(etiam capta vigore breuis)eſſet attentata,(prout in
ſingulis limitationibus de quibus ſupra) poſſeſſio
non ſit relinquenda in manibus commiſſarij,& exe
cutoris,ſed reſtituenda ei, qui eſt paſſus attentata,
prout in vna Oueten.Archidiaconatus,coram Cot-
ta, 14. Maij,1563. in qua cum Breue de capiendo
poſſeſſionem nomine cameræ eſſet fundatum in va
catione Archidiaconatus per priuationem Pizarri,
& demum ille obtinuiſſet ſententiam priuationis re
uocari, & dubitaretur an Pizzaro eſſet dicta poſſeſ-
ſio reſtituenda, vel in manibus dicti executoris relin
quenda,Domini dixerunt illi eſſe reſtituēdam, quia
ſtante ſententia prędicta, apparebat de iniuſtitia pri-
uationis,& ſic ceſſabat intentio breuis,& conſequen
ter remanſiſſet poſſeſſio apud Commiſſarium ſine
cauſa,& Pizzarus ſpoliatus.
512 Quinto,& vtiliter,quod†,licet breue,& narrata
in eo ſint verificanda,hæc tamen verificatio non dili
gentiſſimè,& ad vnguē fieri neceſſe eſt,& ꝓpterea ſi
513 in eo† narretur,quod ille(per cuius obitū beneficiū
vacauit)illud obtinebat,& poſſidebat,abſque eo, qđ
probaretur ius, ſufficeret probare illius poſſeſſionē,
vt fuit reſolutum in vna Corduben.Præpoſituræ,co
ram D.meo Oradino 9.Iunij,1559.& iterum eodem
514 proponente,3.Iulij,eiuſdem anni. † Et ſimiliter li-
cet de reſeruatione Beneficij non ſit ab initio docti,

ſed poſt captam poſſeſſionem,non per hoc dieeretur
attentata,vt eſt in Recollect Paleotti deciſ. 305.inci.
Prætendebatur,* aliàs 247. incip. Legionen. præſti-
moniorum,]& tenuerunt etiam aliàs Domini in di-
cta Corduben. Præpoſituræ,3. Iulij,1559. & eodem
anno in alia Corduben. dimidiæ portionis, coram
de Rubeis. * Secus autem eſſet,ſi in breui adeſſet
Clauſula, Conſtito, &c. aut Clauſula, Iuſtitiam fa-
ciat;vel clauſula, A motis quibuslibet detentorib. q a
tunc prius debet conſtare,de reſeruatione, quàm ad
vlteriora A. C. procedat,tunc enim nõ diceretur me
tus executo,vt declarat Paleott.dicta dec. 247. incip.
Legionen. Præſtimoniorum,ad fin.]
515 Sextò,quod † virtute breuis capta poſſeſſio tunc ex
cuſatur à vitio attentatorum,quando in breui eſt no
minatim appoſita Clauſula, citra vitium attentato-
rum,* debet enim fieri expreſſa mentio litis, & ap-
poni Clauſula,Sine vitio attentatorum, vt eſt deciſ.
Caputaq.70.incip.Breue,in quo dicitur lib.primo,in
impreſſis & inter Miſcellan.deciſ.362.incip.Coram
eodẽ.]ſecus ſi per breue aliquid lite pendente conce-
deretur,per quod tacitè pars prętenderet,quod Papa
voluerit etiam facultatem concedere capiendi poſ-
ſeſſionem lite pendente,& ideo ſi ſit conceſſum bre
ue Capitulo, & Canonicis lite pendente, vt illi ſint
exempti ab Epiſcopo,& illius iuriſdictione,& Cano
nici prætendentes ſibi id licuiſſe) vigore dicti breuis
adepti fuerint quaſi poſſeſſionem exercendi Iuriſdi-
ctionem per ſe, abſque Epiſcopo,& peterent ſe in ea
manuteneri,& pars aduerſa prætenderet talem poſ-
ſeſſionem eſſe vitioſam, ex quo ante litem motam
Canonici iuriſdictionem coniunctim cum Epiſco-
po exercebant, Domini in vna Burgen. Iuriſdictio-
nis coram D.de Rubeis,27.Aprilis,1562. dixerunt,
quod(quia poſſeſſio prædicta fuerat capta lite pendẽ-
te) non erat manutenenda, nec poterat vigore di-
cti Breuis excuſari; Et facit quod aliàs ſenſerunt
Domini in alia Regien. Canonicatus, coram Pa-
leotto,contra Comitem Annibalem Foglianum, de
anno 1558. quod breue non excuſat,quando indiget
diſcuſſione.
* Septimò,quod ſi ſit directũ breue Capitulo,vt tra-
dat poſſeſſionem,puta Archidiaconatus,a moto quo
libet detentore,citra vitium ſpolij,& attentatorum,
516 ſi Capitulum nominet intrũſum,† & propterea re
cuſet tradere poſſeſſionem,quia prętendat, quod ha-
bens breue,debeat antea agere contra d. intruſum,
& per huiuſmodi nominationem intruſi ſe excuſa-
ret à dicta poſſeſſionis traditione,poteſt nihilominus
Capitulum declarari incidiſſe in cenſuras in breui
contentas,quia talis nominatio eũ non excuſat. Put.
dec.17.incip. Epiſcopus,lib.1.
517 Octauò,†Quod ſi breue fundet ſe in reſeruatione
puta,quia beneficium dicatur vacaſſe de Menſe Se-
ptembris,qui prætendebatur reſeruatus, ſi vigore d.
Breuis poſſeſſor fuerit per Auditorem Camerę amo
tus à poſſeſſione,qui deinde docuerit d. menſem ve-
re non fuiſſe reſeruatum; tunc non obſtante huiuſ-
modi Breui,proceſſus Aud. Cam. debet reuocari,&
poſſeſſio ipſi ſpoliato reſtitui, vt fuit reſolutũ in vna
Salamantiñ. Canonicatus,coram bo.me. Oradino,
ſub die 30.Maij,1572.incip. Conclusum fuit, & eſt
deciſ.eiuſdem 495.inci. Salaman. Canonicatus.

*Illatio Secunda,de non transferenda in alium lite pen-
dente poſſeſſione.*

SECVNDO, ex eadem regula INFERTVR,
quod ſicut poſſeſſio lite pendente acquiri (vt ſupra)
518 ita † nec in alium transferri (etiam per viam per-
mutationis)poteſt,vt eſt deciſ. Rot.3.alias 56. Si lite,
vt lit.pend.in nou.& dec.3.alias 400.Nota ſi lite, co-
titu.in antiq.& inter deciſ. Delphin. Franc. Marc.q.
272.num.3.& hodie eſt deciſ.in Recollec. Put.4. Il-
le,qui dolo,&c.ſub Rub.de fruct.dam.& interef.vbi
refert in vna Perusina Bonorum fuiſſe tentum, ta-
lem transferentem,etiam ad fructus condemnandũ
fore. Ad quod dictum de prohibita translatione poſ-
ſeſſionis,etiam facit,quod alias dicitur, quod Capitu
lum facta electione Epiſcopi lite ſuper ea pendente,
non poteſt in Archiepiſcopum transferre ius eligen
di,aut poteſtatem prouidendi Eccleſię in euentum,
quod electus ſuccumbat,ſecundum Alex.conſ. 106.
Perſpectis,nu.8.lib.2.
Hoc tamen dictum de prohibita translatione poſ
519 ſeſſionis lite pendente, Limita,niſi † Executor hoc
faceret vigore breuis, in quo appareret de voluntate
Principis volentis,etiam lite pendente poſſeſſionem
in alium transferri,quia vbi conſtat de voluntate,de
poteſtate non eſt dubitandum, (inquit)not. Rui.con
ſil.76.Primo eſt videndum,num.6.& ſub num.10.
verſ.& ex præmiſſis,lib.5.& faciunt etiam ea omnia
quæ diximus ſupra proximè,nu.555.in 13 limit.pri-
mę illationis de adeptione poſſeſſionis vigore Bre-
uis facta,quæ poſſent etiam ad translationem poſſeſ
ſionis pro maiori parte adaptari,ſed breuitatis gratia
non repetuntur.

Illatio Tertia de non alienando rem litigioſam.

TERTIO ex eadem regula proficiſcitur illud
520 vulgare,quod Alienatio Rei † Litigioſæ. lite pen-
dente fieri non poteſt,& facta non tenet,vt in Rubr.
& in tot.tit.ff.C. & in Authen. de litigioſ. præſertim
in l.fi. C.eod.titu.* ad cuius intelligentiam illud ante
omnia pręmittendum eſt, quæ res dicatur litigioſa,
& per quæ efficiatur litigioſa: Super quo vide quæ
ponit Fab.de Monte,in tract. de empt. & vend.in 4. [handwritten: ſolian… feliſol.]
q.princ.nu.33. verſ.decimotertio quæro, vbi hoc la-
tè,& utiliter diſtinguendo proſequitur; Stat igitur [handwritten: 98]
Concluſio in hac 3.illatione,quod rei litigioſæ aliena
tio fieri prohibetur.] & venit officio iudicis reuocan
da. Afflic.deciſ.396.In cauſa Comitis,nume.10.Ita,
vt neque res,neque actio litigioſa in alium,in genere
vel in ſpecie transferri poſſit. Mil. in verbo, litigioſa
res,vel actio,f.212.& Alex.in conſ.41. Viſa,numero
quinto,lib.3. Guid. Papa,dec.337. Pro declaratione.
num.4.quem refert, & ſequitur nouiſſimè Minſin-
ger.in Conſ.ſiue Reſponſo 52.Sextæ Decadis,incip.
Facti ſpecies,num.34.& quoad alienationem multa
cumulat Pariſ.in conſ. 108. De bono iure,nu.4.lib.
1.Dec.conſ.492.Teſtatur,num.8.lib.3.in tantum,q
521 nec etiam per precarium † in contractu alienatio-
nis rei litigioſæ appoſitum,transferatur poſſeſſio, vt
eſt dec. Afflict.331. Quædam Diana,nume.2.quam
etiam ſecutus eſt nouiſſimè Menoch.in 2. Reſpon-
ſo cauſæ Finarienſis,in 4.artic.nu.56.& iterum repli
cauit in conſ.2. Magni ponderis,nu.291.lib.1. & ra-
tio eſſe poteſt vltra præiudicium,quod per alienatio-
522 nem infertur Parti,quia talis † alienatio lite pendẽ
te facta,præſumitur dolo facta, ſecundum Pariſ. in
conſ.138. Duo in iſta cauſa,nu.28.lib.4. fac. quæ ad
hoc propoſitũ de dolo ponit Aug. Bero.in conſ. 120.
Concludo,nu.33.lib.1. & quæ poſt Cephal. in conſ.
64.nu.19.tradit nouiſſimè Burſa.in conſ.100.Verba
nu.23.lib.1.
* Duas alias rationes videtur ponere Mandoſ.ſup
523 Reg.de annal.poſſeſ.q.87.nume.7.† Vna eſt,quia
alienatio plerũque fieret in potentiorem,& ſic colli-
tiganti durior ſuſſiceretur aduerſarius, contra not. 2.
in l.cum miles,& toto tit.ff.& C.de alien.iudic. mu-
tan.cauſ.fact. Altera,quia alias nunquam, vel rarò

[handwritten: admat. litigioſi in fo. reſpons. Roi in glo. ex(ce)ptione rem
lite pend. in additio. fo. 199. col. 2. et 200. col. 1.
Perleg. de iur. fisc. lib. 4. tit. 6. a fol. 84 et ibi Carpan. Sola.
… Iac. de Fauent. Paritius … Bartoli 334
fol. 171. Ricci. collec. 816 fol. 216]

Digitized by Google

rem meam petendo poſſem cauſæ finem attingere,
quia ſi inciperem conuenire Meuium nunc poſſeſ-
ſorem, ille in Seium alienaret, Seuius in Titiũ, & in
infinitum. Vnde rem meam, vel mihi debitam, vel
nunquàm, vel ſi aliquando, magna tamen cum diffi
cultate, & intolerabilibus expenſis vendicarem &
conſequerer. Et iſta poteſt eſſe in præſenti Illatione]

Regula, quæ infraſcriptis modis
Ampliatur.

3. 524 Primò, vt nec fauore † piæ cauſæ alienatio rei liti-
gioſæ ſubſtineatur, quãuis enim fauor piç cauſç mul
ta operetur, de quibus abunde per Tiraquel. in trac.
de priui. leg. piæ cauſæ, in propoſito tamen pia cauſa
nullum videtur habere priuilegium, vt patet ex l. fin.
ff. de litig. quinimmo, non ſolum quando res litigio-
ſa dedicatur in ſacrum, alienans punitur pœna ſoli-
ta, verum etiam ſibi augetur pœna, quia tunc tene-
tur ad duplum, vt eſt tex. ad litteram in dicta l. fin. ff.
de litigioſ.
4. 525 Secũdò, vt res † litigioſa nec etiam regulariter do-
nari poſſit, tex. eſt in d. l. fin. C. de litig. ibi, verum etiã
donationibus porrigenda, & tradit Boer. deciſ. 33.
num. 2. & poſt eum etiam Menoch. in d. 2. reſponſo
cauſæ Finar. in 4. artic. nu. 56. * & in conſi. 2. nu. 291.
526 lib. 1. Quod tamen declara † quòd licèt huiuſmodi
donatio rei litigioſæ facta ſcienti, quò ad rem ipſam
non valeat, facta tamen ignoranti, valet, quò ad illius
æſtimationem, ſecundum Rom. in ſingu. 570. incip.
Quæſtio eſt.]
527 Tertiò, vt nec etiam † pignorari, ſeu hypothecari
poſſit. Mil. in verbo, litigioſa res, ſicut, fol. 212. & tra-
ditur per tex. in d. l. fi. C. de litig. & in l. fi. de reb. alie.
non alienan. Alciat. in conſ. 61. incip. Ad Argumen-
tum, num. 3. lib. 8.
528 * Quam Ampliationem amplia, vt † nõ ſolum nõ
poſſet pignorari, verum etiam ſi antea eſſet pignori
data, & poſtea ſuper huiuſmodi re fuerit per te tunc
lis mota (licèt aliàs creditor poſſit pignus vende-
re, ſi debitor ſit in mora ſoluendi debitum, ad not.
in l. cum ſoluendæ, ff. de diſtract. pigno. & plenè per
Neguſ. in tract. de pignor. in 6. parte principali in pri-
mo membro, in princip.) attamẽ poſt litem motam
non poteſt vltra pignus vendere, ex dicta Regula,
quod res litigioſa non poteſt alienari, vt firmat Ne-
guſan. vbi ſupra, num. 16. verſ. tertio amplia, reproba
ta opin. Bal. in l. 1. C. de litig. Contrarium ea ratione
tenentis, quia ſcilicèt exercitium, quod eſt ipſi credi-
tori natum, non poteſt per talem litem impediri.]
529 Quartò, vt iſta prohibitio † de non alienando rem
litigioſam, duret, etiam ſi ſit lata ſententia abſoluto-
ria ab obſeruatione Iudicij, ſi credimus Mil. qui ſic
dixit in Repert. in verbo, litigioſum Beneficium eſſe
530 non deſinit, fol. 212. verum, quia † Innoc. in c. cau-
ſam quç, de teſtib. & Bar. in l. litigator, C. de fruct. &
litium expenſ. ab eo citati, aliter dicere videntur, &
Innoc. (quem etiam allegat) in cap. conſuluit, de offi.
deleg. generliter, & indiſtinctè dicit, quod per abſo-
lutionẽ ab obſeruatione Iudicij pereunt omnia acta
Iudicij, de hoc dicto Mil. valde videtur dubitandum,
præſertim, quia iſta ampliatio in effectu non eſt di-
uerſa ab illa, quam proximè poſituri ſumus infra.
num. 195. vbi tractabimus, an vitium litigioſi perem
pta inſtantiam duret.
531 Quintò amplia, vt etiam † ſuper re litigioſa, & lite
4 pendente alienata, poſſit executio fieri etiam contra
Tertium, vt tradit Ruin. in conſi. 34. Viſis, num. 12.
lib. 5. * Neguſ. in d. trac. de pignor. in 1. memb. 8. par.
principali, nu. 17. verſ. tertio fallit. Aymo. conſ. 481.
num. 18. lib. 3. & in materia latè Hippol. Rimin. con
ſil. 100. in princ. nu. 5. vbi refert varias in hoc Doct.
opiniones, & Borgnin. Caualcan. (qui vltra prææalle-
gatos alios etiam citat) in deciſ. Fiuizanen. 16. nu. 7.]
& eſt deciſ. in Recoll. Mohed. 12. In eadem ſub titu.
de execut. rei iudica. vbi refert ita fuiſſe reſolutum in
vna Rom. Vineæ, 20. Decembris, 1537. & amplian-
532 do ſubdit, quod tale † brachiũ ſæculare poteſt con-
tra ſuccedentem habentem cauſam à litigante exe-
qui, etiam abſque nouo iudicio, de quo latius nouiſ-
ſimè per Ioan. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 31.
ca. 2. in 24. Ampliat. Regulæ ibi per eum poſitæ, per
totam, vbi tres diuerſos caſus circa hoc poſt Bart. &
Paul. de Caſtr. conſiderat, prout etiam facit Ioan. de
Neuizan. in conſi. 20. Clementiſſime, nu. 13. & mul-
tis ſeqq. quibus adde nouiſſimè Pet. Ant. Anguiſſol.
in conſi. 49. Cum fiſcus, in princi. & per tot. lib. 2. ex
cuius dictis Concluſio prædicta ampliari poteſt, vt
533 nec † etiam fiſcus (qui ſolet aliàs eſſe in multis pri-
uilegiatus) rem litioſam alienare validè poſſit; Et
iterum in conſi. 51. Dubitari non poteſt, nu. 5. eod.
lib. 2. Quamuis autem poſſit hæc executio ſine nouo
534 iudicio fieri, non † tamen ſine citatione huius Ter
tij fieri poſſet, vt eleganter declarat Natta, in conſi-
lio 350. Auguſtinus, n. 4. li. 2. * Et hoc de citatione, fir-
mat etiam Borgnin. Caualcan. d. deciſ. 16. nume. 9.
535 Quod multo † magis procederet, ſi iſte Tertius
fuiſſet citatus, quatenus ſua putauerit intereſſe, quia
ſententia lata contra principalem, mandabitur exe-
quutioni contra eum, vt poſt Dec. conſi. 187. col. 2. &
in l. 2. col. 9. ad med. C. de eden. tradit Aym. conſ. 12.
nu. 8 Concluſionem autem, & regulam in hac quin
536 ta Ampliat. poſitam, Amplia, vt † emptor rei liti-
gioſæ non excuſetur ex Iure ſibi ſuperueniente, ſe-
cundum Hipp. Rimin. conſi. 100. nu. 19. & ſeqq. li. 1.
537 & pariter † declara, Primò, vt non procedat, quan-
do vltrà poſſeſſionem fuiſſet in emptorem per tran-
ſactionem etiam tranſlatum dominium, vt per Ay-
mo. conſi. 481. nu. 18. lib. 3. Secundò, quòd ad hoc, vt
poſſit contra tertiũ agi, opus ſit probare, quòd ſciẽs
rem litigioſam, via cõtractus ſuſceperit, ſecus ſi igno-
ranter ſuſcepiſſet, quia tunc exequutio ſententiç nõ
poſſet contra eum fieri, vt tradit Natta, conſil. 350.
ſub. nume. 4. verſ. prætereà opus eſſet probare, lib. 2.
Tertiò, vt procedat in re uere litigioſa, aliàs ſecùs; Exẽ-
538 plum ſi † res immobilis ſit data in dotem æſtima-
ta, & mortua vxore agatur pro reſtitutione dotis, &
lite pendẽte res illa fuerit uendita, ſi Actor obtineat
ſententiam pro dote reſtituẽda, velitque illam ſuper
re vendita exequi, hoc ei denegandum eſt quia licèt
res illa fuerit data in dotem, tamen per litem ſuper
dote non fuit verè effecta litigioſa, ex quo in reſtitu-
tione dotis propter præcedentem æſtimationem, nõ
veniebat ipſa res, ſed pretium illius, vt in his termi-
nis declarat Borgni. Caualc. d. deciſ. 16. nu. 7. & ſeq.]
539 Sextò, vt regula procedat, etiam † in Beneficiali-
bus, quia titulus de litigioſis habet locum etiam in
Beneficialibus, ſecundum, Franc. in c. 1. in glo. litigã-
tibus, Vt lite pend. in 6. & ideo, ſi beneficium, ſuper
quo litigatur, alter reſignetur, ad hoc caſu vitioſi li-
tigioſi tranſeat in reſignatarium habentem cauſam
à litigante? Rota aliàs in vna Vicen. de papiros, no-
luit aliquid firmare, ob multas deciſiones, & autho-
ritates ſibi inuicẽ in hoc articulo repugnantes: quod
enim tranſeat, videtur deciſ. Biſignet. 1. Vt lite pend.
Caſſad. 8. ſuper Reg. Mohed. 207. Sarnen. de trienna
li, q. 27. & ideo videmus, quod ſolet procedi contra
intrutos lite pendente. In contrarium verò videtur
deciſ. in Recoll. Io. Paul. 59. Creſcẽ. 255. Mohed. 210.
aliàs, 240. prout hæc omnia refert Paleott. deciſ. 218.
Dubitaui, vbi & illud addit, quoſdam ex Dominis ſe
nioribus atteſtatos fuiſſe, quod Rota ſuper hoc ſem-
per variauit.
540 * Septimò, poteſt † ampliari, vt nec etiam res ſub-
rogata

rogata locum rei litigioſæ, (vel de conſenſu partium, vel aliàs, Principis authoritate, puta in caſu Bullæ Gregorianæ de iure congrui) alienari poſſit, vt tradunt Appoſtillantes ad decil. Bellam. 16. in verbo ſubragatio, per tex. et ibi not. in c. eccleſia, il ſecundo vt lite pendente.

541 Octauò, † vt nec etiam feudum poſſit ſuper re litigioſa conſtitui, vt in ſpecie hoc de feudo ponit Ioan. Blanc. in Epitom. feudor. in prima parte, capit. 6. num. 15. fol. 269. tom. 10.

542 Nono † ampliari poteſt, vt vt res dicatur fieri litigioſa etiam ſi ſuper ea fuerit petita in integrum reſtitutio, vt poſt Bald. in l. prima, C. de in integr. reſt. tradit Fabian. de Monte, in tract. de empt. & vend. in 4. q. principali, ſub numero 34. in fine, quod nos latius proſecuti ſumus infra, cap. 18. de attent. reſtit. in integr. lite pend. num. 10. & ſeqq.

543 Decimo, † vt vitium litigioſi cadat etiam ſuper re mobili, ad not. in l. prima, C. quæ res pign. oblig. poſſ. & conſiderat nominatim Fabian. vbi ſuprà, ſub d. num. 34. in fine.

544 Vndecimò, † ex eodẽ Fabiano vbi ſuprà, ſub nume. 35. poſt Bart in l. diuus, ff. famil. hercisc. amplia, vt hoc vitium litigioſi contrahi dicatur, non ſolum in iudicijs vniuerſalibds, verũ etiam in Iudicijs, particularibus.

545 Duodecimò, † vltrà ea quæ de executione diximus ſuprà proximè in quinta ampliatione præſentis Regulæ, amplia, vt vitium litigioſi adeo ſit reale, & rem ipſam afficiat, vt ex eadem inſtantia agi poſſit contra nouum poſſeſſorẽ, vt poſt Innoc. in c. quia G. de iudic. quem citat Bal. in l. certa forma, C. vt in poſſeſſ. legat. declarat idem vbi ſuprà, ſub num. 30. verſ. item afficit rem.

546 Decimotertiò, † & notabiliter amplia, vt procedat etiam in caſu in quo poſſeſſor rei litigioſè illam haberet pro derelicta, quia huiuſmodi derelictio dicitur ſpecies donationis, (quæ & ipſa dicitur prohibita, vt diximus ſuprà, in ſecunda ampliat. præſentis Regulæ, nume. 525.) & ſpecies alienationis, vt eſt text. in l. quod ſeruus, ff. de ſtipul. ſeru. vbi Bart. num. 3. in proprijs terminis noſtris infert, quod ſtante Statuto, quod pendente iudicio non poſſit fieri alienatio, iſta quoque derelictio cenſetur Statuto cõpræhẽdi, quod tamen duobus modis videtur intelligendũ.

547 Primo, vt procedat, † quando huiuſmodi derelictio fuerit facta in fraudem, ſecùs ſi bona fide, ſecundum Ang. in d. l. quod ſeruus, quem refert, & ſequitur etiam And. Barbat. ibi, in addit. ad Bart. in verbo, Statutum, vbi alios citat, & fuit de mente etiam Fabiani de Monte, in tractatu de empt. & vend. in 4. q. princ. ſub nu. 36. ad med. licèt ibi corruptè Bart. citet. Secundò, vt procedat, in re mobili, prout verè in ſeruo loquuntur iura, quæ in hoc allegantur, & poſſet etiam poni exemplum in naui ſuper qua litigaretur: nam ſi Dominus & poſſeſſor volẽs in fraudem collitigantis habere pro derelicta, illam vi uentorum commiſerit, ſecũdum præmiſſa, diceretur alienaſſe, & in titulum, & pœnam de litigioſis incidiſſe: Quæ tamen declaratio non uidetur vſquequaque tuta; quia licèt lex prima, & fin. ff. pro derelicto, & d. l. quod ſeruus loquantur in re mobili, quia tamen titulus pro derelicto, adaptatur etiam ad rem immobilem, ad text. in l. 2. ff. pro derelicto, poteſt etiam ad immobilia præſens Ampliatio referri, præſertim, quia inter caſum, & caſum, non videtur poſſit conſiderabilis diuerſitatis ratio afferri.

Limitatur Regula ſupra poſita, vt legitur in d. l. fi. C. de litig. pluribus modis, &

548 Primò, niſi † res litigioſa daretur in dotem, vt d. l. fi. ibi, exceptis, &c. Gloſ. in l. ante diuiſionem, & ibi Bald. C. de iure dot. Ang. in Authent. de litigioſ. in
549 princ. vbi ampliando † declarat hoc procedere, ſiue dos conſtituatur, ſiue reſtituatur, refert, & ſequitur Natta, in conſi. 401. Duo pro fiſco, num. 1. lib. 2. * Fabian. de Monte, in tractatu de empt. & vend. in 4. q. princ. ſub nu. 35.]

550 Secundò, quando † daretur nomine donationis ante nuptias, vt ibidem.

551 Tertiò, niſi † transferretur per viam tranſactionis, vel in alterum ex litigantibus, vel etiam in tertium, ſecundum Gloſ. in d. l. fin. in verbo tranſactionis, & ſequitur Natta, in d. conſi. 401. nume. 2. lib. 2. * Fabian. dicto nu. 35.] Pro qua limit. fac. quod fuit dictum in vna Meſſanen. Baroniarũ, coram D. meo Oradino, 5. Nouembris, 1565. in qua feudum, quod erat litigioſum, fuit per mortem vnius litis conſortis, tranſlatum in alium conſortem, qui tanquam hæres, cœpit illius poſſeſſionem lite pendente, & petebatur hanc intruſionem reuocari, vt attentatam, Domini tenuerunt, non conſtare de attentatis, per allegata pro Beatrice, pro qua inter cæteras rationes allegabatur etiam iſta, quod alienatio, & tranſlatio prædicta, potuit licitè fieri in litis conſortem, per doctr. Pet. de Bellapert. in l. cẽſemus, col. 1. verſ. dico enim, C. de litigioſ. & additur etiam ratio: quia per hanc
552 † translationem nihil ceperit aduerſario, quia ſi obtinuerit, ita poteſt facere executionem in re litigioſa nunc, quando eſt apud hunc ſuperſtitem, ſicut potuiſſet facere ſi fuiſſet apud litis conſortem prædefunctum; Vnde ex hoc poſſet formari alia limitatio, vt alienatio rei litigioſæ fieri poſſit in fauorem litis conſortis. * Hanc limitationem de conſorte expreſsè ponit Laurent. de Pinu. conſ. 149. nume. 10. Pro
553 qua tertia limit. facit, quia † vitiũ litigioſi licet impediat permutationem, non tamen impedit trãſactionem, niſi fuerit facta in fraudem, vt not. Innoc. in c. eccleſia, el primo, ad fin. verſ. ſed opponas, ext. vt lite penden. nihil innouet. quem refert, & ſequitur Bald. in cap. primo, ſub nume. 9. de ſequeſt. & poſſ. & fruct. Et dixit ad propoſitum idem Bald. conſi. 300. Statuto cauetur, nume. 5. lib. 5. quod vitium litigioſi non impedit, quia litigantes poſſint inuicem concordari.

554 Quartò, niſi † res litigioſa diuiſionis titulo inter ipſos hæredes factæ, transferretur, vt ibidem in text. verſ. diuiſiones, &c. & in Authent. de litigioſ. poſt princ. verſ. quando enim, &c. quod clarius exponen-
555 tes Doctor. ibi, & alibi, dicunt, quod res † litigioſa poteſt transferri cum Vniuerſitate, vt per Mil. in verbo, litigioſa res vel actio, fol. 212. & facit Regula, l. in modicis, ff. de contrah. empt. & c. ex literis, de iure patronat. quod multa licèt transferre cum Vniuerſitate, quæ aliàs non liceret. Ad quam limit. uide quę poſuimus infra in 7. limit. princip. regulæ princip. de attentatis lite penden. vbi de hoc actu diuiſionis rei litigioſæ plenius tetigimus, & poſt Doctor. declarauimus.

556 Quintò, vt hæc † prohibitio alienationis non habeat locum, quando lis fuiſſet iniuſtè, & calumnioſè mota: quia tunc non inducit uitium litigioſi: Caſſad. deciſ. 7. de dolo, & contum. vbi etiam ponit coniecturas talis calumnioſę litis, * & firmat etiam (poſt Afflict. ſuper Conſtitut. Regni. tit. de alienat. rei in iudic. deductæ, nu. 34. in 19. Caſu nouiſſimè Proſper
557 Paſeth. conſi. 297. nu. 7.] idem † ſi lis, & proceſſus eſſet nullus, quia non dicitur facere uitium litigioſi; Ad quam limit. vide alia, quæ de hac lite doloſa, & calumnioſa dicemus ſimiliter infrà, in quarta limit. princip. Regulæ princip. de attent. lite penden. & de lite nulla diximus ibidem, in tertia limit. principali per tot.

Sextò,

Digitized by Google

558 Sextò, vt lis † non impediat alienationem neceſ-
ſariam, quæ fit per confiſcationem, Lanfranc. deciſ.
559 86. incip. Litigioſi vitium, præſertim † quando alie-
natio neceſſaria haberet cauſam de præterito, & di-
cemus poſt Imolã Bar. & Alex. infrà * hoc eodem ca
pit. 4.] in octaua limit. princ. de attent. lite penden.
* vbi etiam ad alias cauſas neceſſarias extenditur.]
560 Septimò, quando † Iudicium eſſet motum corã
incompetenti Iudice, tunc enim poteſt fieri aliena-
tio rei, vt eſt in pulchro caſu deciſ. Afflicti, 85.
Diu, num. 3. & 4. vbi loquitur de quadam permuta-
tione, & priuilegio conceſſo occaſione dictæ rei per-
mutatæ lite pendente coram Iudice incompetenti
mota, & dicit, quod dictum priuilegium obſtat agen
ti ad reuocationem dictæ permutationis, & priuile-
gij, & ita per Dominos Conſiliarios fuiſſe votatum,
& ſic patet ibi, quod alienatio per viam permutatio
561 nis, de qua ibi valet; Quamuis † hoc dictum Affli-
cti non videatur omnino tutum, per ea, quæ dixi-
mus ſuprà, in tertia ampliat. Regulæ ibi poſitæ, qđ
per Citationem inducatur vera litis pendentia, nu.
52. dic vt ibi.
562 Octauò, quando † eſſet renunciatum liti, tunc
enim purgatur vitium litigioſi, ſecundũ Mil. in
verb. litigioſum Beneficium, fol. 212, tradũt Doctor.
in l. cum mota, C. de tranſ. * ad quam multa po-
nit, & quam plures in id allegat Aymo. conſi. 182.
nume. 4. lib. 3. & fa. quæ de permiſſione alienationis
neceſſariæ vniuerſaliter ponit etiam Fabian. de Mon
te, in tractatu de emptione, & vendit. in 4. q. principa
li, verſ. decimotertio quæro, nu. 58.] & expreſsè po-
nunt omnes, in l. ſecunda, C. de edend. dum uolunt,
563 quod perempta † inſtantia per renunciationem,
vitium litigioſi amplius non duret, vt per Alex. Iaſ.
Dec. Rip. & alios recentiores repetentes ibi, & dicit
ſimiliter Natta, in conſ. 350. Auguſtinus, num. 5. lib.
2. poſt Ang. quod perempta inſtantia partium con-
ſenſu ceſſat vitium litigioſi, nec haberent locum pœ-
næ de quibus in fin. C. de litig. & dicemus etiam in-
fra, in 6. limit. princip. Regulæ de attent. lite pend.
564 Nonò, quando † occaſione alicuius rei contra
aliquem agitur criminaliter, cum per talem litem
criminalem non inducatur vitium litigioſi, vt poſt
Bald. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, el primo, vt lite
penden. tradit Marantha in Speculo, in 4. parte prin-
cip. in prima diſtinct. Iudiciorum, nume. 34. cum eo
caſu perſona potius, quam res videatur effici litigio-
ſa; gloſ. in c. 2. in verbo, finita, vt lite pẽd. in 6. Sarnen.
in Reg. de ſubrogand. colliti. q. 7. poſt princ. & pro-
pterea dixit aliàs Alex. apud Bart. in l. prima, in ver-
bo mixta, C. de litigioſ. poſt Bald. in l. non ſolum, in
lectu. anti. de in integr. reſtit. quod ſi ego accuſatus
de tali crimine ex quo bona veniunt confiſcanda ac-
565 cuſatione † pendente illa alieno, res alienatæ non
incidunt in vitium litigioſi; Et faciunt, quæ tradit no-
uiſſimè Io. Bapt. Ferret. in conſi. 12. Tota controuer-
ſia, nume. 17. & conſ. ſeq. lib. primo, vbi poſt Sarnen.
vbi ſuprà (inquit) quod iſta eſt vera, & communis re-
ſolutio Doctor. quem refert, & ſequitur nouiſſimè
etiam Menoch. in conſi. 79. Non eſt leuis nume. 27.
lib. primo, (vbi poſt eum, & alios) deducit qualiter
non dicatur contrahi vitium litigioſi, ex eo, quia lis
ſit ſuper inhabilitate perſonæ, quæ ratione ſui deli-
cti, reputaretur indigna, vt poſſit retinere emphiteu-
ſim, de qua agebatur, ibi. * Quamuis contrarium
videatur in hoc ſentire Fabian. de Monte in tractatu
de empt. & vend. in quarta q. princ. nu. 37. in fi. dum
dicit quod ſtatim quod quis inquiritur, ſibi prohibe-
tur alienatio.]
466 Decimò, quando † ageretur actione perſonali:
tunc enim non impediretur alienatio, Rot. deciſ. 3.
aliàs. 56. Si lite ad fin. vt lite pend. in nou. & eſt de-
ciſ. Chiſanen. 86. incip. Lis quando dicatur, ad med.
And. Tiraq. in tractatu de retract. lignagier, Gloſ. fi-
nali. q. 32. nume. 122. & melius de retractatu cõuent.
Gloſ. finali. nume. 171. vbi opiniones refert,] & ſtat
567 Regula, quod non † res ſed actio efficitur litigio- *actio fit*
ſa per litis conteſtationem, ſecundũ Roman. in cõſ. *litigioſa.*
270. Pro deciſione, verſ. ſecundo videndum, vbi teſta *ſupra in. n.*
rur hãc eſſe commu. opin. vt etiam ſenſit Alex. apud *52.*
Bart. in l. fin. in verbo, iuxta. C. de litig. poſt Innoc.
Ang. & Bald. de quibus ibi per eum, & poſt Specul.
in §. nouiſſimè, de appell. tradit etiam Lancell. Cor-
rad. de Prætore. §. 2. de off. Prætor. in cauſa ciuili, in
cap. da appell. ſub num. 21. verſic. ſexto, quando agi-
tur. De cuius tamen dicti veritate vide ex recentiori
bus per Alciat. in conſi. 11. Pro more, num. 34. libro
primo, quamuis enim nouiſſimè Aug. Bero ſeu ma-
uis Iulius Scarlatinus Rhegienſis, inter conſ. Beroi,
conſ. 177. Plura, num 18. lib. primo dixerit, quod per
motionem litis perſonalis, res non efficitur litigio-
ſa, ſecũdum veram, & communem opin. de qua ibi
ille teſtatur: aduertendum tamen moneo, quod no-
uiſſimè etiam Didac. Practic. quæſt. cap. 15. nume. 6.
hũc articulum latè pertractauit, & relatis dictis Ro-
man. & aliorum quamplurium authoritatibus, &
opinionibus, & illis hinc inde diſcuſſis, tandem cõ-
cludere uidetur, quod ſicut omnes conueniunt, nec
vlla e[illegible]ter iuris vtriuſque interpretes conuentio,
568 † quod per citationem in actione reali, res effici-
tur litigioſa, vt per eum in princ. dicto num. 6. ita et
566 ad finem huius articuli reſidet in hoc, quod † quã-
do actione perſonali petitur in effectu dominium, *in perſonali*
vel vtile, vel directum, tũc etiam res efficiatur litigio- *quando peti-*
ſa, & quod hæc opin. videtur verior, & vtilior ſecun- *tur dominiũ*
dum eum, & temerarium eſſet ab ea iudicijs diſce-
dere, ſecundum Iaſ. quem allegat, in conſil. 43. colu.
fin. lib. primo * & poſt Roman. dicto conſi. 270. &
alios, idem tenet Io. Bapt. Ferret. conſ. 110. ſub num.
5. & 6. lib. primo, Prout eundem ſequitur etiam no-
uiſſimè Proſp. Paſeth. conſil. 167. in princip. vbi poſt
Specul. tit. de appellat. §. nouiſſimè, verſi. vtrum: &
Fabian. de Monte, in tractatu de empt. & vend. in
13. q. quartæ q. princ. col. prima, nume. 34. & Crau.
conſ. 229. affirmat hanc eſſe communem opin. & de
mente omniũ, Eandemq; tenet etiam Menoch. cõſ.
79. num. 27. lib. 1. & Afflict. ſuper Conſtit. Regni, lib.
primo Rubrica octaua. De cultu pacis. nume. 19. &
20. Cuius limitationis occaſione de eo vtiliter quæri
570 poteſt, vtrum † ipſamet res in iudicium deducta,
& ſic effecta litigioſa per ſupradicta poſſit alteri in
teſtamento legari, ita vt legatarius proſequens iudi-
cium per teſtatorem motum dicatur licitè, & validè
procedere; Super quo eſt Deciſ. Buignet. tertia de iu-
dic. vbi arguit hincinde, & vltimo loco affirmatiuã
tanquam veriorem, ponit, præſertim parte de vitio li
tigioſi non opponente]
Vndecimo arg. l. cum pate, §. quindecim, ff. de leg.
3. animaduerti quandoque aliquos Regulam ſupra
571 poſitam limitare voluiſſe, vt non † procedat, quã-
do res litigioſa fuiſſet ſemel alienata, & nõ fuiſſet re-
uocata, nam ſi iterum alienaretur, videtur, quod am-
plius ex priuilegio attentatorum non poſſit peti re-
uocari, ex quo per hoc videtur facta perpetuo aliena
bilis, ſicut dicũt Doctor. in dicto §. quindecim, quod
res prohibita alienari ſi ſemel alienet, cenſetur facta
perpetuò alienabilis: ſicut etiam dicunt aliàs Do-
ctor. de mero imperio, quod de ſui natura non eſt de
legabile, & tamẽ ſi inſpiciat denegari, cenſetur factũ
delegabile, vt poſt Bart. in dicto §. quindecim, tradit
Tiraquell. in tract. de vtroque retractu, §. 32. in gloſ.
572 prima, num. 6. & 8. * & quod † cauſa de ſui natu-
ra inap-

ra in appellabilis (puta alimentorum, quæ officio iu-
dicis debentur) ſi ſemel fuerit facta apppellabilis, vel
ex ſilentio, & patientia Partis, vel ex iudicis delatio-
ne, ſemper durat appellabilis, vt poſt Bald. Iaſ. Socin.
& alios, tradit nouiſſimè Pontan. in tractatu de ali-
ment. cap. 19. num. 7. & ſeq.] Quorum opin. quam-
uis ex eo etiam melius comprobari poſſe videretur,
quod poſt alios dicebat Alciat. in conſ. 19. Statuta,
num. 8. lib. 2. quod alterata natura feudi (puta per ſta
tutum) nihil impedit, quin quacumque alienatione
transferri poſſit. * Et quam ferè in his terminis vide
tur poſt alios, de quibus ibi, tacitè ſenſiſſe Vrtil. ad Af
flict. deciſ. 338. ſub num. 6. ver. item alia ratione.] Ni
573 hilominus veritati † adhærendo, præſens limitatio
(licet prima facie videatur certo modo applaudens)
nullatenus tamen eſt tenenda, ſicut enim attentata
lite pendente in prima inſtantia (ſi non fuerunt pe-
tita reuocari in ea) poſſunt nihilominus peti reuoca-
ri in ſecunda, non obſtante, quod in prima fuiſſet cō-
cluſum in cauſa, vt dicemus infra, in 9. ampliat. prin-
cip. Regulæ de attent. lite penden. ita res litigioſa ſe-
mel alienata (ſi non fuit reuocata) poterit quando-
cunque reuocari, conſiderato maximè priuilegio ip-
ſorum attentatorum, reſpectu eius, qui paſſus eſt at-
574 tentata, quod † in quacunque parte Iudicij poteſt
illorum petere reuocationem, Mil. in verbo, attenta-
ta poſt appellationem in parthus, fol. 30. & odio, quo
iura maximè proſequuntur attentantes, de quo per
Doct. in ca. cordi, de app. in 6. & nos ſæpè alibi in hoc
tractatu diximus.

Duodecimo, notabiliter limita, ex intentione Ale-
xan. apud Bar. in l. fi. in verb. transferri, C. de litigioſ.
575 vt non † procedat, quando res litigioſæ eſſent tem-
pore perituræ, quia tunc alienari poſſent, per l. aliena
tiones, ff. famil. hercisc. quod notandum eſſe admo-
net Alexan. ibi; * & per tex. in l. diuus, ff. de petit. hæ-
red. & poſt Veronen. in caut. 190. incip. Res litigioſa
declarat ex recentioribus, Ant. de Mattheis in tracta
tu Editionis, in gloſ. in verbo in actis, numero 78. in
fi. verſic. & quę dicta ſunt, vbi tamen intelligit huiuſ-
576 modi † alienationem fieri debere, cum decreto iu-
dicis, quod iudex denegare minimè debet ſtante di-
cta cauſa, quod res eſſent tempore perituræ.] Quod
ex eo comprobari poteſt, quod alias dicitur pendente
Iudicio vniuerſali petitionis hæreditatis non poſſe
poſſeſſorem hæreditatis intentare iudicium particu-
lare contra occupatores particularium rerum, vel
debitorum hæreditatis, niſi res eſſent tempore peritu
ræ, vt in l. ſi bonæ fidei, & l. ſi quis libertatem, ff. de pe
tit. hæred.

Decimotertiò, ex eodem Alex. ibidem limita, (&
hæc limitatio ad mobilia videtur reſtringenda) vt nō
577 † procedat reſpectu ſequeſtratoris, ſi enim lite pen-
dente fructus (puta rei litigioſæ) ſequeſtrentur, non
impeditur ſub prætextu litis pendentiæ ſequeſter il-
los vendere, cum illorum precium ſuccedat hoc caſu
loco rei: bon. tex. ſecundum eum, in l. fi. ff. de requir.
reis, vbi etiam in id citat Bart. in l. intereſſe, ff. de acq.
poſſ. & Bal. ſingulariter, in l. ſi oleū, ff. de dolo, & alia
quam plura ad hoc propoſitum.

578 Decimoquartò limita, niſi † lis fuiſſet mota per
falſum procuratorem: quoniam (cum talis motio li
tis rem non faciat litigioſam) conſequenter non im-
peditur tanquam rei litigioſæ alienatio, vt expreſsè
in materia, de qua agimus conſiderat Oſaſc. in deciſ.
Pedemont. 144. Ex actis, nu. 8. Pro qua limit. licet il-
le ſolum videatur allegare hanc rationem, quod non
entis nullæ ſunt qualitates, & argu. à contrario ſenſu
ſumpti, ex l. prima, §. ſi inter, in fine, ff. de litigioſis,
& Afflict. deciſ. 85. Diu, num. 4. (qui tamen non lo-
quitur de lite nulla, ratione perſonæ procuratoris,
ſed Iudicis, de quo nos diximus ſupra proximè, nu.
560. in 7. limit.) Magis tamen concludenter allegari
poteſt id, quod diximus ſupra in prima parte cap. ter-
tio, de attent. à Tertio, in ſecunda ſublimit. vltimæ li-
mitationis Regulæ ibi poſitæ, nume. 122. dum poſt
Caſſad. deciſ. 40. Introducta, ſuper Reg. deduximus,
quod lis introducta per aſſertum procuratorem, regu
lariter (niſi etiam ſit ſubſecuta inhibitio) non facit at-
tentata, & non impedit, quo minus ordinarius poſſit
de beneficio ſic (vt præfertur) litigioſo, prouidere, vn
de ita etiam ad propoſitum limitationis per Oſaſc.
conſideratæ, poteſt dici, quod non habeat impedire
alienationem.

579 Decimoquinto limita, vt non † procedat, quando
lis eſſet ſuper poſſeſſione, quia per eam res non efficie-
tur litigioſa, quo minus poſſit alienari, ſed ſola poſſeſ-
ſio, glo. * (quam communiter approbari dixit Curt.
iun. conſ. 252. numero 21. lib. 3.)] in cap. primo, vbi
etiam Abbas, num. 5. & alij, de confir. vtil. vel inutil.
Caſſad. Deciſ. 6. nu. 1. de Reſcr. Mil. in verbo, litigio-
ſa res. f. 143. de quo aliquid etiam per Pott. Imol. in
conſil. 172. Cum in prædij, num. 16. lib. 4. & per Bapt.
Villalob. in Collect. commun. opin. litera L. numero
131. verſic. litis pendentia ſuper poſſeſſione, & poſt
Caſſad. dicta deciſ. 6. ſequitur ex recentioribus Man-
doſ. ſuper Reg. de ſubrog. collitig. q. 13. num. 4. vbi pre
terea ad hoc allegat Calderin. in conſil. 1. de Præben.
Panorm. in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ, num. 7. vt li
te penden. Felin. in Rubr. de reſcript. colum. 3. & in
capitu. dilecti, nume. 8. de except. & Curt. iunior, in
conſ. 165. num. 5. atteſtantem hanc eſſe communem
opin. quib. adde Sarnen. de triennali, q. 53. numero 8.
poſt eum, & Mil. vbi ſupra, & Cald. in conſil. quinto,
de Præbend. & Oldrad. conſ. 599. Petr. Rebuff. de pa
cific. poſſeſſ. ſub nume. 199. & Oſaſc. in deciſ. Pede-
mont. 144. Ex actis, num. 10. & Nat. conſil. 145. Veri-
tente, nu. 16. libro primo, qui alios in id allegat, &
580 ſubdit, quod hoc regulare eſt, quod vbi † non eſt
quæſtio ſuper re, ſed ſuper iure aliquo rei connexo,
tunc res ipſa nunquam efficitur litigioſa, quin poſſit
alienari, vt videtur caſus ſecundum eum, in l. quan-
quam, §. Iulianus, ff. de aqua pluu. arcend. * eundem
que ſequitur Proſp. Paſeth. conſ. 197. nume. 2. & iſta
eſt vera, & commun. opin. de qua poſt Caſſad. deciſ.
4. in princ. Vt lite pend. Cyn. Bar. & Bal. in l. ſecunda,
C. de litigioſ. Innoc. & Butrig. in cap. cum M. Ferra-
rienſ. de Conſtit. Io. Andr. & Abb. in dicto cap. Eccle-
ſia Sanctæ Mariæ, & in cap. fin. vt lite pendē. teſtatur
Io. Bapt. Ferret. in conſil. 12. Tota controuerſia, nu.
4. lib. primo; * & nouiſſimè Menoch. de arbit. iudic.
lib. 2. Centur. 3. Caſu 202. nu. 17. & 18.] Quāuis autē
res ipſa hoc caſu non cenſeatur prohibita alienari,
581 ipſa † tamen poſſeſſio, & ius ad ipſam recuperan-
dam, & ius ſpolij vtique lite pendente ſuper ſpolio,
non poſſet cędi, aut alienari: quia tale remedium cē
ſetur effectum litigioſum, & intrat diſpoſitio l. fina.
C. de litigioſ. vt fuit tentum in vna Reatina Caſtri
Apoſtæ, coram Binarino, 12. Decembris, 1571. Ni-
582 ſi cædens † docuiſſet de bono iure in proprietate,
tunc enim poſſet videri an remedium poſſeſſorium
accederet petitorio, quod non erat litigioſum, vt
fuit ibidem per Dominos conſideratum, & dictū vt
583 videretur. Item & alio † caſu vt quod non obſtan-
te, quod poſſeſſio ſit litigioſa, poſſit tamen quis eam
acquirere citra vitium attentatorum, quando ſcilicet
caperetur per eum, qui fuiſſet gratioſè ſubrogatus,
etiam quoad poſſeſſionem * Exemplum prouiſus
de Canonicatu, tanquam de vacanti per obitum, pe-
tit à Capitulo poſſeſſionem, & cum fuiſſet ſibi de-
negata, fuit à denegatione appellatum, & commiſſa
cauſa appellationis, & eius vigore inhibitum, & con-
ſequen-

Digitized by Google

ſequenter fuit ipſa poſſeſſio effocta litigioſa,ſi deinde
reſignatarius,qui in reſignatione fuerat etiam gratio
ſè ſubrogatus(etiam quoad poſſeſſionem)Canonica
tus poſſeſſionem adipiſcatur, non videtur attentare,
quia ſubrogatio gratioſa quoad poſſeſſionem,exclu-
dit attentata,non ſolum reſpectu litis pendentis an-
te gratiam ſobrogationis,verum etiam litis ſubſequē
tis.vt fuit tentum in vna Gerund. Canonicatus co-
ram Grato,26.Maij,1564.
584 Decimoſextò,vt non † procedat,quando ſuper re
adhuc non eſt datus libellus,quia(cum ad hoc vt res
dicatur facta litigioſa)de forma requiratur libellus,ſe
cundum Bald.in Authen. Litigioſa,C. de litigioſ. &
ibi Azo,in Summa,quos refert,& ſequitur Natta,in
conſil.ſecundo,Circa primum,nume.1.lib. 1. ſequi-
tur quod non dato libello, non cenſeatur prohibita
rei alienatio.

Decimoſeptimò,ex his, quæ ponit idem Natta, in
dicto conſil. 2.ſub num.2.verſ.præterea quomodo ſe
queſtrum, &c. colligitur alia notabilis limitatio, vt
585 non † procedat, quando iudicium incipit à ſeque-
ſtro,quia per ſequeſtrationem rei, non dicitur res ef-
fici litigioſa,vt ibi per eum.

Decimooctauo,& notabiliter ex eodem ibi limita;
586 vt non † procedat,quando non eſt quæſtio de ipſa
re, ſed contenditur de opere facto in ipſa re, vt poſt
glo.in l.quamquam,§.primo,& ibi Imola,ff.de aqua
pluuia arcenda,& Bar.in l.prima,§.primo,de litigio-
ſis,& Abb.in cap. Eccleſia,Vt lite pendente, tradit in
pulchro caſu ille ibi.
587 Decimonono, quando † lis eſſet ſuper hypothe-
ca,quia tunc res ipſa non efficitur litigioſa,l. prima,
C.de litigioſ.l.prima,ff.eo.tit.clarius habetur in Au-
theo. De litigioſis,§.ad hæc autem,ibi,litigioſi voca-
bulo hypothecas ſeparari decernimus, & eſt deciſ.
Afflic.331.Quædam,& alia Senatus Pedemont.144.
Ex actis,nume.7.& tradit etiam Natta.in dicto con-
ſil.2.nume.2.verſ. præterea quomodo, * & ante eos
Fabian.de Monte, in tract. de emptione, & vendit.
q.13.quartæ q.princ.num.33.& latè Affl. ſuper Con
ſtit.Regni,lib.primo, Rubr. octaua,de Cultu pacis.
incip. Pacis cultum,nume.20.vbi quod ſemper vidit
hoc ſeruari.]
588 Vigeſimo limita,niſi † lis, & controuerſia eſſet co
ram arbitris, quia huiuſmodi lis non dicitur facere
rem litigioſam,vt poſt Bald.& Salic.in l.prima,C.cō
mun.diuidundo,tradit etiam idē Natta,in dicto con
589 ſil.ſecundo,nume.4. De qua † tamen limitatione
ſubſiſtendum videtur,per ea,quę latè diximus infra,
capit.15.de attentat.penden. compromiſſo,vbi hunc
articulum ad partes diſputauimus,an pendente com
promiſſo coram arbitris, dicatur attentari, & tan-
dem firmauimus Concluſionem affirmatiuam,ibi,
numero 122. & numero 130. quod coram arbitris
dicuntur attentata,& arbitri poſſint illa reuocare. Suſti
590 neri tamen hęc † limitatio poteſt, & verè quando
quæſtio eſſet coram arbitratore, tunc enim res non
diceretur litigioſa, & alienatio non eſſet interdicta,
quod etiam animaduertit Natta,ibi,num.7.lib.1. &
nos etiam admonuimus in dicto capitu. 15. in fine,
num.143.licet ſecuti non fuerimus, vt patet ibidem,
num.137.
591 Vigeſimoprimo, quando † iudicium fuiſſet ſuper
beneficio, vel alia re ad inſtantiam Curialis, vigore
Eugenianæ inſtitutum, quoniam cum tale iudiciū
non faciat litem, aut rem litigioſam, vt fuit reſolutū
in vna Spoletan. Beneficiorum,coram Accorambo
no,8. Nouembris,1573. conſequenter ceſſabit diſpo
ſitio l.fi.C.de litigioſ. & talis res tanquam non litigio
ſa poterit alienari.
592 * Vigeſimoſecundo limita,niſi alienatio quæſieret
lite pendente, de re litigioſa proueniret ex pacto ante
litem mota initio,quia (ſtante pacto) vitium litigioſi
non obſtat contrahentibus,ad not.in l. alienationes,
& ibi expreſſe Odofred.Bald. Alberic.ac Cyn.in l.fi.
C.de litigioſ.& Ang.in l.2.poſt Gloſ.ibi,eodem titu.
& expreſſius Alciat.conſ.383.ſub nu. 10. & poſt eos
nouiſſimè,Proſp.Paſeth.conſ.197. ſub nu.3. verſ.ſe-
cundo principaliter.
593 Vigeſimotertio limita,niſi † venditio rei litigioſæ
eſſet facta accedente Principis authoritate, ex quo il-
la idem operari debet quod iudicis authoritas, vt
poſt Ang.& Pau.de Caſtro in l.diuus,per illum tex.
ff.de petit.hæred.& Veronenſ.Cautela,190.inci.Res
litigioſa,& Afflic.ſuper Conſtit.Regni tit.de alienat.
rei in iudic.deductæ,nume.26.ponit Paſeth. vbi ſup.
num.6.Quod ex eo comprobari poſse videtur, quod
ſupra hoc eodem cap.dictum eſt,numero 460. quod
594 † Princeps tollere poteſt ea, quæ ſunt de iure ciuili,
& quod etiam attentata purgantur principis autho-
ritate,vt dicemus inf.cap.29.de purgat. attent. num.
55.& ſeqq.]
595 Vigeſimoquarto,& vltimo limita, niſi † alienatio
rei litigioſæ fieret perempta inſtantia,tunc enim(quā
uis vitium litigio,ſecundum aliquos)duret,nihilomi
nus alienatio valet,& tenet,ad no.per Bart.in l. fina.
C.de litigioſ.poſt princ. Verum (quia articulus iſte,
596 an vitii † litigioſi duret perempta inſtantia, maxi-
mi poteſt eſse effectus in contingentia facti, & ſæpe
practicari, & quandoque etiam de hoc maximè du-
bitari animaduerti) operæ precium duxi, illum ple-
nius attingere; Et quamuis aliàs Doctor.in l.2. C. de
edendo,poſt Bart.ibi,& in l.litigator,C.de fructibus,
& lit.expenſis, reaſſumentes ſecundum membrum
diſtinctionis Bartol. ibi, de actis ordinatorijs iudicij
cauſam reſpicientibus, & non inſtantiam, ponant
hanc quæſtionem, & non parum dubitent, an vitiū
litigioſi reale ſit, vel potius perſonale, nihilominus
(omnium,qui in dictis locis, & etiam alibi hunc ar-
ticulum pertractauerunt dicta colligendo)ſciendum
eſt, quod plures in hoc articulo colliguntur fuiſse
opiniones.
597 Prima,quod vitium † litigioſi (etiam perempta
inſtantia) duret, quæ ex infraſcriptis fundari poteſt,
& Primò,quia non eſt dubium, quod per citationē,
ac etiam litis conteſtationem,quæ hoc caſu ab omni
bus præſupponitur,litis pendentia dicatur inducta
etiam quoad effectum attentatorum, ſecundum ea
quæ diximus latè ſupra num.28.& num. 171. & ſeq.
quæ litis pendentia ſimiliter cauſat hoc vitium liti-
gioſi: Vnde effectus iſte proueniens à citatione, vel
a litis conteſtatione (cum iam ſit in eſse deductus,
& conſumatus) etiam quod litis, & inſtantia (quæ
erant ipſius cauſa)ceſsauerint per peremptionem,
effectus tamen conſumati non ceſsant,vt notum eſt,
& tradit latè Tiraquel.in tract. Ceſsante cauſa,in 15.
limit.in princip.num.6. Secundò, hæc opinio nititur
authoritate Bart.in l.litigator,nume.3. C.de fruct.&
lit.expenſ.vbi formaliter inquit, quod alibi determi-
natum eſt, quod vitium litigioſi inductum per litis
conteſtationem, durat, etiam perempta inſtantia.
* Idem poſuit Bart.in l.2.ſub num.4.ver.habent etiā
ff.iudic.ſolui,& in l.ex duobus, nome.14. ff.de duo-
bus reis.] Hanc ſententiam tenuerunt quidam(vt re
fert Innoc.in capitu.cauſam,quæ,poſt princ.de teſti-
bus,& videtur ſequi Purpuratus, in dicta l.2. nume.
90.C.de eden.vbi non ſolum hāc rationem ſubdit,
quia iam eſt effectus conſumatus, verum etiam, &
aliam,poſt Bald.ibi,& in l.penul.ad fin.C.de arbit.&
in l.properandum,§.1.col.fina. verſ. tertio quæro,C.
de iudic.& in tit.de pace Conſtant.in ver.vel tempo
re,quia licet perempta ſit inſtantia, durat tamen vi-
gor

gat actionis, Idem tenet etiam Gozzad. in dicta l. a. num. 29. inquiens, quod quando inſtantia perit, non renunciatione, ſed lapſu temporis, tunc non tollitur effectus litigioſi; Idem etiam ſecutus videtur Io. de Vicomercato in d. l. 2. ſub num. 53. verſ. quidam autem ſunt effectus, vbi inquit, quod effectus, qui licet reſpiciant ordinatoria iudicij, non tamen reſpiciunt inſtantiam, vt interruptio præſcriptionis, vel alienatio rei litigioſæ, durant etiam perempta inſtantia, ibique videtur etiam atteſtari de commun. opin. dum ſtatim ſubdit: Hanc commun. opin. quod effectus, qui non reſpiciunt inſtantiam durent etiam in alio iudicio declarata, &c. * quam etiam communem dixit. Ant. de Matheis, in tract. editionis, in verbo in Actis, ſub numero 78. fol. 59.] quam etiam tacitè ſenſiſſe videtur Sarnen. de annali poſſ. q. 44. col. fina. verſ. ſed vt prædictorum, vbi loquens de lite finita per ſententiam, inquit, quod licet lis per ſententiam finiatur, effectus tamen litis, vt quod quis ſit malę fidei, quod res ſit litigioſa, & quod ſit interrupta præſcriptio, durat per annos triginta, donec ſententia poteſt mandari executioni. & ſenſit etiam Aug. Bero. conſil. 1. Plura, numero 15. lib. 3. dum inquit, quod acta ordinatoria iudicij licet pereant perempta inſtantia, illorum tamen effectus non perit, quod etiam aliqui ex Dominis alias ſenſiſſe videntur, vt patet ex deciſ. in Recollec. Gambar. 21. incip. Decernuntur, dum dicunt, quod per lapſum inſtantiæ non tollitur vitium litigioſi, quamuis in reſolutione caſus (de quo ibi) id omnino ſequuti minimè videantur, * eandem quoad effectus conſumatos, & quoad ea quæ reſpiciunt factum ipſo iure, poſt Alex. Io. de Amic. Afflic. Menoch. & alios ſequitur Borgnin. Caualcan. in Deciſ. Fiuizzan. 13. ſub num. 42. vbi etiam nu. 44. particulariter ponit illud de interruptione præſcriptionis.

598 Secunda opinio eſt, quod vitium † litigioſi per peremptionem inſtantiæ ſit ſublatum, & conſequenter quod alienatio de re, ſuper qua litigabatur facta valeat, Hanc opi. tenet Salic. in l. properandum, §. & ſiquidem, ſub numero 15. verſ. tertio quæro, C. de iudic. & Alex. in dicta l. ſecunda. nume. 19. & ſimiliter Dec. ſub nume. 59. & ibi etiam Ripa, ſub nume. 28. * idem poſt Angel. tenet Natta, conſ. 350. ſub nu. 5.] cum quibus etiam ſentire (licet ſubobſcurè) videtur etiam Iaſon, in dicta l. ſecunda, ſub nume. 19. ver. ſecundò limita, & nouiſſimè eadem amplexus eſt Senatus Pedemont. vt eſt deciſ. illius 144. Ex actis, numero nono, vbi pariter tenet, quod ſiue lapſu temporis (prout ad præſens nos loquimur) ſiue renunciatione, ſiue ſententia ſuperioris, inſtantia ſit perempta alienatio valeat, & poſt Iaſ. Dec. & Ripa, vbi ſupra, eandem opinion. ſequitur nouiſſimè Hieron. Gabr. in conſil. 54. Puto, num. 8. libro primo. Cuius opinionis, Primo illud præcipuum eſt fundamentum, quod ponit Salic. vbi ſupra, quia ſcilicet Authent. de litig. & l. fin. eo. titulo, ad impediendam, & annullandam alienationem exigunt litem pendere, vt ibi, ſi quis lite pendente, &c. inſtantia autem perempta lis non dicitur vitra pendere, ſecundum eum, ergo &c. Secundò, text. in l. prima, C. de præſcript. longi temp. & no. Doct. vbi expreſſè patet, quod contractus factus poſt factam, & omiſſam quæſtionem, valet, & tenet. * Ad materiam huius ſecundæ opinionis vide Ronchegall. in l. ex duobus reis, numero 17. ff. de duobus reis.]

Tertio videtur etiam fuiſſe opinio, quod vitium li-
599 tigioſi duret perempta inſtantia, quo ad effectus litigioſi reſpicientes perſonas ipſorum litigantium, non autem quo ad Tertium, quod minus ille poſſit de re, ſuper qua litigabatur contrahere. Hanc ſenſit Bart. in dicta l. ſecunda, & ibi Alexand. atque etiam Iaſ. in l. in locis ſupra citatis, dum conſiderant diuerſitatem inter effectus litigioſi concernentes litigantes, & concernentes ipſam rem, & ex Bartol. ibi clarius hanc opinion. poſuit (licet eam non ſequatur) Ripa ibi, ſub numero vigeſimooctauo, & eam ſenſiſſe videntur Curt. ſenior, in conſilio 72. Magnifice, ſub numero nono vertic. ad aliud, quod res, & Pariſ. in conſ. 104. In præſenti, numero 155. libro primo, dum voluerunt, quod vitium litigioſi Tertio non
600 obſtet; Sed hæc † opinio ſicuti emanauit metu contrarij de dicta l. prima, C. de præſcriptione longi temp. ita eam expreſſè reprobant Doctor. præſertim Dec. & Ripa, in dicta l. ſecũda, nec immeritò, cum expreſſe appareat in dicta l. prima, quod alienatio (de qua ibi, poſt motam, & omiſſam quęſtionem facta) neceſſario per alterum ex litigantibus facta fuiſſe præſupponitur, & propterea.

601 Quarta demum eſt † opinio, ſimiliter diſtinctione opiniones concordans, videlicet, quod cum plures ſint effectus vitij litigioſi, etiam de iure antiquo videlicet, & Primus, quod impediatur alienatio, Secundus, quod interrumpatur præſcriptio. Tertius, quod ſi poſſeſſor caderet a poſſeſſione nõ poſſit eam recuperare. Quartus, annullatio actus, & Inſtrumenti, & Quintus, incurſus certarum pœnarum (qui duo vltimi effectus fuerunt introducti de iure nouo, per l. fina. C. de litigioſ.) prout de his omnibus habetur latius apud Bar. in l. prima, ad fin. ff. de litig. & per Ang. in Authent. de litigioſ. ad propoſitum noſtrum vitium litigioſi, quo ad primum effectum ipſius alienationis non duret poſt peremptam inſtantiam, ſed quoad interrumpendam præſcriptionem, & cæteros effectus bene duret; Quæ opinio ſatis concludenter videtur probari in dicta l. prima, in qua apparet, quod alienatio valet, atque etiam quoad effectus interruptionis durat; Hanc opin. poſuit Bar. expreſſe in dicta l. fin. C. de litigioſ. & in dicta l. fina. ff. eo. tit. & eam ſecutus videtur Pariſ. apud Bar. in l. litigator, in verbo inſtantia, C. de fruct. & lit. expen. dum pro declaratione huius materiæ remittit ſe ad Bar. in dicta l. fin. & nouiſſimè eandem ſecuta eſt & Rota in vna coram Chiſanen. vt in Recoll. eiuſdem deciſio. 82. in qua formaliter adnotauit, Vitium litigioſi an duret etiam perempta inſtantia, fuit dictum, quod ſi quærimus quoad præſcriptionem, & durat, quoad alienationem, & extinguitur, ita Bar. in l. a. C. de litigioſ. Iaſ. & Dec. in l. 2. C. de edend. & quamuis Ripa ibidem teneat contrarium, placuit tamẽ Rotæ Bar. opinio, hęc ille.

Quid dicendum? omiſſis pro nunc alijs effectib. qui ex vitio litigioſi procedunt (de quibus diximus proximè poſt Bar. in dicta l. prima, ff. de litigioſ. cum illorum diſceptatio parum ad materiam de qua agimus conferre poſſit) retento principali articulo, alienatio rei litigioſę poſt peremptam inſtantiam facta, valeat, vel potius vti attentata veniat reuocanda, prout in Regula ſupra in hac tertia illatione poſita
602 præſupponitur: Pro vera † huius articuli reſolutione (quantum attinet ad propoſitum noſtrum) iudicio meo neceſſario eſt conſideranda, & diligenter ponderanda ratio ipſa, quare ſcilicet, attentata reuocentur: quę (vt alibi etiam adnotauimus) du-
603 plex † eſſe videtur, vna ſcilicet, contemptus iudicis, & illius iuriſdictionis; altera vero, præiudicium, quod attentando alteri parti infertur, & ideo alias dicebat Aegid. deciſ. quadrageſimanona. Agens, quod in attentatis plus ponderatur contemptus Iudicis, quam ius agentis; Et Oldrad. in conſ. 199. Pro fundamento, poſt princip. & iterum in conſ. 206. In cauſa Carnocenſi, poſt princip. quod in attentatis reuocandis contempta Prętoris maieſtas vindicatur; Sic etiam edictum,

ad Galerat. decenmr. lib. i. c. 4. n. 109. / ad 61.

604 edictum, † Vt lite pendeute aliquid innouetur, in-
telligitur, quando aliquid innouatur, aut petitur in
præiudicium partis. Rota, dec. 25. aliàs, 310. Si Reus,
ver. ſed poſito, nu. 3. de Reſcript. in nou. & dicemus
latius inf. in 1. declar. princ. Regulę princ. de atten. lit.
pend. Quæ rationes ſicut in attentatorum reuocatio
ne (quæ fit ad inſtantiam partis) ambæ concurrere
debent, vt dicemus etiam infra in 3. par. cap. 27. de iu
dic. & per quem atten. reuocentur, verſicu. circa ſe-
cundam inſpectionem, nume. 32. Ita in præſenti ar-
ticulo videtur, quod prima facie ambæ conſiderari
poſſint; Et quoad primam, ſatis ex eo apparet, quia
Iudex cauſæ etiam poſt peremptam inſtãtiam rema
net iudex, quia ſi ſumus in prima inſtantia, per abſo-
lutoriam latam ab obſeruatione iudicij iudex ſiue
ſit Ordinarius, ſiue delegatus non perdit iuriſdictio-
nem, vt no. expreſsè Innoc. in c. conſuluit, num. 2. de
offi. deleg. Si vero inſtantia perimitur, in ſecunda in-
ſtantia lapſu fatalium, tunc iudex appellationis rema
net iudex, & poteſt ad executionem ſententiæ, quæ
per deſertionem in rem tranſiuit iudicatam, deueni-
re, etiam ipſo appellante vlterius non citato, vt per
Franc. in c. perſonas, nu. 24. de appell. & dicemus la-
tius infra, c. 12. de attent. appel. pend. in 1. ampliatio.
nu. 45. Vnde ſi ſtante iudicis iuriſdictione, poſſeſſor
etiam poſt peremptam inſtantiam rem alienat, vide-
tur iudicem, & illius iuriſdictionem alienando con-
temnere, & conſequenter intrat prima ratio reuoca-
tionis, & tanto magis, quia per ſententiam abſoluto-
riam ab obſeruatione iudicij res non deſinit eſſe liti-
gioſa, ſecundum Mill. in verbo, Litigioſum benefi-
cium, ſ. 212. & diximus ſupra, num. 264. in eo articu
lo, an, & quando lis per ſententiam dicatur finire:
Quo vero ad ſecundam rationem de partis præiudi-
cio parum videtur habere dubitationis, quia ſcilicet
illud idem pręiudicium, quod parti infertur per alie-
nationem factam etiam lite pendente (quod eſt, quia
difficilior fit ſibi recuperatio, ex quo res ad manus no
ui poſſeſſoris deuenit) conſideratur etiam, quando
res poſt peremptam inſtantiam alienatur; Quam-
uis autem prædictæ rationes, vt ſupra conſideratæ, re
uocationem alienationis (de qua agimus) ſatis effica-
605 citer ſuadere poſſint; mihi tamen † magis placet
opi. Barto. & Dominorum per Chiſſanen. (vt ſupra)
relata, quod quoad alienationem regulariter perem-
pta inſtantia non duret vitium litigioſi, etiam quoad
perſonas ipſorum litigantium, ſcentus in hoc vlti-
mo Dec. in d. l. 2. num. 59. nec ſit alienatio huiuſmo-
di tanquam attentata reuocanda: Et ratio, quæ me
mouet eſt, tum, quia hoc caſu ceſſat ratio, tam præiu-
dicij partis, quam cõtemptus iudicis, vt apparebit ex
dicendis inf. ſub num. 606. in reſponſione ad contra-
ria, tum etiam, quia non vr dubium, quod ſi Actor,
qui egit contra poſſeſſorem, permittat perimi inſtan
tiam, iſta peremptio cauſatur ex negligentia ipſius
Actoris, vnde non debet ille (contra l. itaque fullo. ff.
de furtis, ex ſua negligentia conſequi hoc commodũ
vt reo ſit prohibitum commerciũ rei ſuæ, quod aliàs
eſt de iure gentiũ, l. ex hoc iure, ff. de iure natur. gent.
& ciuil. & tanto minus, quanto, quia ſi ſumus in in-
ſtantia perempta per abſolutionem ab obſeruatione
iudicij in prima inſtantia lata, eſt in facultate eiuſdẽ
Actoris, iuxta l. properandum, §. & ſiquidem, & ibi
no. C. de iudic. refectis expenſis de nouo iudicium in
ſtituere, & iterum illaqueare reum, & poſſeſſorem,
ne lite pendente rem alienare poſſit: Quod ſi per-
empta eſſet inſtantia per deſertionem, tunc poſſet iu-
dicium reparare, & reſtaurare ſaltem per viam reſti
tutionis in integrum, ſi habuit iuſtam aliquam cau-
ſam, qua pendente ſimiliter poſſeſſor alienare prohi-
beretur, & ſi alienaret regulariter attentaret, iux-
ta ea, quæ dicemus latius infra ca. 18. de attent. pend.
reſti. in integrum: Quod ſi præſupponeretur nullam
iuſtam cauſam ad obtinendam reſtitutionem eum
habere, abſurdum vr, quod ſine iuſta cauſa, & ſtante
ſua negligentia, Reus poſt peremptam inſtantiam
priuetur facultate de re ſua diſponendi, contra l. in
re mandata, C. mandati: ita, vt ſi non commiſſa per
Actorem cauſa reſtitutionis in integrum ille rẽ alie-
naret, huiuſmodi alienatio ad inſtantiam dicti Acto-
ris veniret tanquam attentata reuocanda: dixi ad in-
ſtantiam Actoris, propter ea, quæ dicemus infra, nu.
615. in 2. limit. de reuocatione ex officio mero iudicis
eo caſu facienda: Et tenendo eam ad ſingula funda-
606 menta † ſupra in vnaquaque opinione adducta re-
ſpondetur, & ad

Primum primæ opinionis, quod effectus litigioſi
tanquam conſummatus etiam poſt peremptam in-
ſtantiam durat, reſpõdetur, quod talis effectus poteſt
dici conſumatus temporaliter, quoniam cauſa effe-
ctus litigioſi eſt ipſa lis, vt conſiderabat Salic. in d. l.
properandum, §. & ſiquidem, ſub nu. 15. C. de iud. di
ximus ſupra in primo fundamento ſecundæ opinio-
nis: iſta autem cauſa non eſt perpetua, ſed tempora-
lis, cum referatur ad litis pendentiam, & ſit limitata
ad durationem litis, ergo limitatum debet produce-
re effectum iuribus vulgar. aliàs perempta inſtantia
inſtantia vel partis renunciatione, vel etiam ſentẽtia
ſuperioris vitium litigioſi, & illius effectus tanquam
conſumatus adhuc durare deberet, quod eſt falſum,
vt dicunt omnes in d. l. 2. C. de edendo, & de ſentẽtia
ſuperioris expreſsè loquitur Oſalc. in d. dec. Pedem.
144. Ex actis, ſub nu. 9.

Ad ſecundum de authoritate Bar. in l. litigator, C.
de fruc. & lit. expen. reſpondetur, quod Bar. ibi loqui
tur quo ad effectum malæfidei, & pręſcriptionis, non
autem quoad alienationem, de qua agimus: & nos
quoque cum Bar. tenemus, quoad effectũ pręſcriptio
nis, durare vitium litigioſi, vt ſupra admonuimus.

Primum vero fundamentum ſecundæ opin. cum
firmet & corroboret noſtram, & Barto. opinionem,
non indiget reſponſione.

Secundum vero de l. prima, C. de præſcriptio. lon-
gi temp. quatenus loquitur de præſcriptione interru-
pta, non obſtat per ſupradicta, quatenus verò lo-
quitur de alienatione firmat ſupra poſitam conclu-
ſionem.

Fundamentum autem tertiæ opi. & diſtinctionis
inter perſonas litigantium, & tertium (cum nos in
quarta opi. ampliando concluſerimus, vitium litigio
ſi perempta inſtantia, etiam quoad litigantes ſublatũ
fore, ſecundum opin. Dec. per tex. in d. l. 1.) ruit hæc
conſideratio, & diſtinctio.

Ad ea autem, quæ vltimo loco conſiderabamus,
& Primo, quoad primam rationem, quæ militat in
reuocatione attentatorum videlicet de contemptu
iudicis, & eius iuriſdictionis, reſpondetur, quod li-
cet perempta inſtantia, & lata ſententia abſolutoria
ab obſeruatione Iudicij in prima inſtantia Iudex
non perdat iuriſdictionem, nec deſinat eſſe Iudex,
tamen per alienationem non videtur aliquo modo
contemni, quia nihil fit contra eius pręceptum, ſeu
in præiudicium ſuę iuriſdictionis, ſed vtitur poſſeſſor
facultate ſibi à iure conceſſa, vt de re ſua poſſit
diſponere, cum quilibet ſit ſuæ rei moderator, &
arbiter, l. in re mandata, C. mandati. Illud autem
dictum Mill. ex aduerſo allegatum, eſt ſanè intelli-
gendum, de ſententia abſolutoria ab obſeruatio-
ne Iudicij, lata ex alia cauſa, quam ob peremptam
inſtantiam, puta ob libellum ineptum, vel ob defe-
ctum perſonæ procuratoris, & ſimilium, vt ibidẽ ad-
monuimus; Quo vero ad ſecundam, de præiudicio

partis reſpondetur, quod licet adſit præiudicium,
tamen (quia illud culpa, & facto ſuo fuit cauſatum)
eſt ipſi actori imputandum: ſicut dicimus, quod ſi
607 † accuſator infra tempus ſtatutum accuſationem
proſequi neglexerit, ſibi imputatur, & grauiſſimè pu
nitur, l. prima, C. vt intra certum tempus: vt tradit
Gomeſ. ſuper reg. de triennali, q. 28. in Epilogo Ca-
ſuum negligentiæ, Caſu 201. vbi contra negligentes
214. Caſus conſiderat. Et tanto magis, quia hoc præ-
iudicium (ſi Actor velit) poterit eſſe modici tempo-
ris, cum per iudicium nouiter inſtituẽdum tale præ-
iudicium facile reparari poſſit, ſicut videmus, quod
præiudicium, quod facilè reparari poteſt, non habe-
tur à iure in conſideratione, & ideò licet prohibere
alicui, ne poſſit in aliqua cauſa appellare (prout con-
tingit in poſſeſſorio) proculdubio ſit præiudicium:
608 illud † tamen non habetur in conſideratione, ex
quo reparari poteſt in iudicio petitorio, vt tradunt
Doctor. præſertim Ripa, in l. 4. §. condemnatum, nu
me. 21. ff. de re iud. & eſt deciſ. Pedemont. 25. nu. 22.
& tradit latiſſimè Contard. in Repet. l. vnicę, C. ſi de
momentan. poſſ. in prima limit. principali.

Erit ergo Concluſio per ſupradicta, quod aliena-
609 tio † rei litigioſæ facta poſtquam inſtantia eſt pe-
rempta, etiam quoad perſonas litigantium, dicatur
ualida, nec ueniat tanquam attentata reuocanda, &
conſequenter, quod hæc uigeſima prima, & vltima
limitatio regulariter ſit vera, & tenẽda: quam etiam
vno modo ampliari poſſe crediderim, vt procedat,
610 etiam † ſi Iudex in cauſa inhibuiſſet: quamuis enim
inhibitio ſit maximi momẽti, cum ſiue iuſta ſit, ſiue
iniuſta, timenda ſit, Rota deciſ. 26. aliàs, 307. Nota
quod audientia, in fi. de appellat. in antiq. & faciat il-
licitum, quod aliàs fuiſſet facienti licitum, ſecũdum
ea, quæ latius dicemus infra, capit. 20. de attent. poſt
inhibit. in prima ampliat. & per totã: nihilominus,
611 (quia & ipſa inhibitio † videtur certis terminis
coarctari, & litem, ſeu appellationem concomitari,
& eò vſque durare, quouſque cauſa, & articulus ap-
pellationis pendet, vt admonuimus in dicto c. 20. de
attent. poſt inhibit. in quarta declaratione principa-
li, quia perempta inſtantia, lis non dicitur amplius
eſſe, vt poſt Bart. & Salicet. diximus ſuprà in primo
fundamento ſecundæ opinionis, num. 598. & etiam
ſupra in materia quando lis dicatur pendere nume-
ro 336. verſ. circa vltimum) conſequens eſt, vt nec
612 etiam effectus † inhibitionis perempta inſtantia
duret: quod tunc præcipuè procedere abſque diffi-
613 cultate dicendum eſſet, quando Iudex † protuliſ-
ſet in cauſa abſolutoriam ab obſeruatione Iudicij,
nunc enim abſoluẽdo videretur etiam quo ad ſuam
inhibitionem partes abſoluere, inhibitionemque ta-
citè reuocare, quæ tacita reuocatio eneruat vim & ef
fectum inhibitionis, vt diximus dicto cap. 20. de at-
tent. poſt inhibit. in 2. limit. princ. Eandem quoque
concluſionem infraſcriptis modis intelligi poſſe, &
debere arbitror.

614 Primò, vt procedat † in Actore non poſſeſſore,
(cuius negligentia inſtantia eſt perempta) quia ſi
Reus conuentus, & poſſeſſor poſt peremptam in-
ſtantiam rem litigioſam alienet, non attentat, vt pro
ximè concludendo diximus, ſecùs autem eſſet dicẽ-
dum, ſi eſſemus in Actore poſſeſſore ſua negligen-
tia inſtantiam labi permittente, & poſt peremptam
inſtantiam rem alienante: pone enim, quod per eum
ſit commiſſa cauſa iactationis, & iactationum, ita vt
compræhendat etiam petitorium (quod quando fie-
ri dicatur declarauimus infrà in ſecunda limitatio-
ne principali huius cap. de attent. lit. pend. nu. 25.)
tunc videtur, quod eius alienatio nõ valeat, & etiam
perempta inſtantia ſit reuocanda; quamuis enim re
gulariter inter Actorem, & reum ſit ſeruanda æqua
litas, ad not. in l. non debet, ff. de reg. iur., & propterea
quod ſupra firmauimus in Reo poſſeſſore perem-
pta inſtantia alienante, videretur cõcludendum etiã
in Actore poſſeſſore (vt ſuprà) alienante: Nihilomi-
nus, quia militat hoc caſu diuerſa ratio, non mirum,
ſi diuerſa quoque reſultat iuris diſpoſitio, quoniam
cum alienatio (vt diximus) dicatur eſſe in præiudiciũ
partis (quia difficilior ſibi ſit recuperatio) Reus, &
poſſeſſor alienans quoad peremptionem inſtantiæ,
caret culpa, Actor verò, & poſſeſſor alienans, dicitur
eſſe in culpa, quia ſua negligentia permiſit labi inſtã
tiam; & propterea ſicut ratione carentiæ culpę Reus
eſt excuſandus, ita Actor poſſeſſor ratione culpæ qa
poſſidens iudicium intentauit, & in eo proſequẽdo
negligentiã adhibuit, & demum in pręiudicium Rei
alienauit, debet condemnari ad huiuſmodi reuoca-
tionem, & præſertim, quia ſi aliud diceretur, poſſet
Actor facile prohibitionem legis de non alienando
rem litigioſam eludere, permittendo inſtantiam pe-
rimi, quod eſt in eius poteſtate, non autẽ ipſius Rei;
Nec aliquid mouet, quod æqualitas inter eos ſit ſer-
uanda, quoniam, & alias uidemus, quod Actor mo-
uens litem, eſt ex aliqua cauſa deterioris cõditionis,
quam reus, cui mouetur iudicium, etiam in materia
noſtra attẽtatorum: Exemplum in Citatione, quæ ſi
ſit tantummodo decreta contra Reum, & non ſit le
gitimè executa, per eam non inducitur litis penden-
tia ad effectũ, vt ſi Reus rem alienet, aut alium actũ
faciat, dicatur attẽtare, ſecus autẽ eſt reſpectu Acto
ris, quia quo ad eum per decretũ duntaxat Citatio-
nis inducitur talis litis pendentia, vt etiam ſi Citatio
non fuerit executa, dicatur attẽtare, vt declarauimus
ſuprà in hoc c. nu. 36. & hanc limitationem de Acto
re poſſeſſore ſua culpa permittente inſtantiã perire,
videntur ſenſiſſe Domini in vna Florẽtina pecunia-
ria corã Proſpero, ſub die 19. Ianuarij, 1552. vt eſt in
Recol. Put. dec. 10. incip. Lis finita, ſub Rubr. Vt lite
pend. Secundò, eadẽ Concluſio intelligẽda videtur,
615 & limitanda, vt procedat, qñ † inſtantia eſt perem-
pta per abſolutoriã latam ab obſeruatione iudicij in
prima inſtantia, (prout hactenus ferè ſemper locuti
ſumus) qđ ſi per deſertionẽ appellationis, & lapſum
fatalium, ſecunda ĩſtãtia perimeretur, ſecùs eſſet di-
cẽdũ, ex quo diuerſa in hoc vltimo caſu poteſt ratio
conſiderari, nã Iudex in primo caſu (licèt remaneat
Iudex, etiam poſt abſolutoriã ab obſeruatione Iudi-
cij) tamẽ per alienationẽ non videtur aliquo modo
lædi, aut contemni, ex quo ſibi tunc nihil remanet in
cauſa faciendum: qñ autem inſtantia perimitur per
deſertionem appellationis, tunc Iudex non ſolũ re-
manet Iudex, ſed & reſtat ſibi aliquid in cauſa faciẽ-
dum, cũ enim ſententia per deſertionem in rem trã-
ſiuerit iudicatã, poteſt Iudex à quo, vel ad quem, ſe-
cundum caſus diuerſitatem, ad ſentẽtiæ executionẽ
deuenire, etiam ipſo appellante vlterius non citato.
Franc. in c. perſonas, num. 24. in fi. de appel. Boer. de-
ciſ. 206. cum alijs allegatis infra, c. 12. de attent. appel.
pend. in 1. ampliat. princ. in 1. ampliat. ſecundæ Re-
gulæ ibi poſitę: quinimmò, dixerunt quidã, quod re-
ſpectu huiuſmodi executionis etiam poſt ſententiã,
quæ tranſiuit in rem iudicatam, remanent litis pen-
dentiæ effectus, vt poſt alios latè per Gomeſ. ſuper
Reg. de annal. q. 44. per tot. præſertim uerſ. tertio iſta
opi. concludens, quod quamuis per ſentẽtiam lis di-
catur finiri, vt & nos diximus ſupra, nu. 250. tamen
reſpectu huius executionis remanent tales litis reli-
quiæ, quod ſi poſt ſententiã quis poſſederit per annũ
(dum fit executio) non poteſt dici pacificus poſſeſ-
ſor, ex quo executio videtur ſuſtinere litem; Vndè,
ita poteſt dici in caſu, in quo Iudex per deſertionem
appellationis

appellationis debet ſententiam executioni deman-
dare, vt reſpectu huius executionis remaneant tales
litis reliquiæ, vt in impediat alienationem, & propte
rea (ſi dum Iudex vult exequi ſententiam, Reus, &
poſſeſſor rem litigioſam propria authoritate aliena-
uerit) negari non poteſt, quin Iudex hoc caſu cōtē-
ni, & lædi dicatur, cuius contēptus ratione, dari re-
uocationem attentatorum ſuprà demonſtrauimus:
& propterea huiuſmodi alienatio poſt peremptam
inſtantiam per deſertionem appellationis factam, eſ-
ſet tanquam attentata ex officio Iudicis (cuius fuit
læſa Maieſtas) reuocanda: nam ad inſtantiam partis
non eſſet huiuſmodi reuocatio permittēda: quia per
deſertionem appellationis ſua culpa, & negligentia
inductam (præſertim ſi de deſertione conſtaret no-
toriè ex Actis) videtur etiam notoriè conſtare de il-
lius non iure, quo caſu ad inſtantiam partis regula-
riter non fit reuocatio, ſed bene ex officio Iudicis, vt
latè deduximus, ac declarauimus infra in 3. par. cap.
24. de reo, & exceptionibus ſibi contra attent. com-
peten. q. 1. Tertio ſupradictam concluſionem ne-
615 ceſſario intellige † de alienatione rei, ſuper qua liti-
gabatur facta poſt peremptionem inſtantiæ (& ita
propriè loquuntur Doctor.) non autem de aliena-
tione, quæ fieret lite adhuc pendente, & ante perem
ptionem inſtantię: quia eo caſu alienatio omnino eſ-
ſet attentata, l. fin. & tot. titu. C. de litigioſ. ſecundum
ea quæ ſuprà in princip. huius illationis poſuimus,
num. 520. Nec ex ſuperuenienti p. remptione poteſt
talis alienatio conualeſcere, exemplo eius, quod re-
gulariter dicimus, quod ea, quæ appellatione pen-
dente fuerunt attentata per appellationis deſertionē
non conualeſcunt, & poſſunt tanquam attentata re-
uocari: vt diximus infrà ca. 12. de attent. appel. pend.
in prima Ampliat. princip. num. 2. * Quarto intel-
617 lige (vt perempta inſtantia, res remaneat litigio-
ſa, ita vt non poſſit alienari) procedat, niſi alienatio
fieret cum Iudicis decreto, ad not. in l. diuus, ff. de pe-
tit. hæred. vt poſt Veronē. in cautela 190. incip. Res li
tigioſa, declarat Ant. de Matthęis, in tract. de edit.
in gloſ. in verbo, in Actis, ſub num. 78. in fi. verſi. &
quæ dicta ſunt.]

Declaratur nunc prædicta Regula in hac. 3. princ.
illatione poſita, nonnullis modis. &

618 Primò, quod † ſi agatur ſuper re, & Beneficio, res
intelligatur facta litigioſa tam ſuper proprietate,
quam ſuper poſſeſsione, vt eſt deciſ. Caſſad. 9. nu. 3.
de cauſ. poſſeſs. & propriet. de quo tamen latius dice-
mus infrà in 2. limitatio. princip. reg. princip. de at-
tent. lite pend.

619 Secundò, quod vitium † litigioſi obeſt ipſis liti-
gantibus, non autem Tertio, quin poſsit ſuper re illa
contrahere, vt poſt Bart. in l. 1. ff. de litigioſ. & Ang.
in Authen. de litigioſ. col. 1. tradit Curt. ſenior, in cō-
ſil. 72. Magnifice, ſub nume. 9. verſ. ad aliud, quod res
fuerit litigioſa. & Oſalc. in deciſ. Pedemont. 144. Ex
actis, ſub num. 7. verſ. in ſecundis, in fin. vbi (inquit)
quod hoc datur pro cautela.

620 Tertiò, declara, quod † licet res litigioſa non poſ-
ſit regulariter alienari, vt ſuprà, poteſt tamen poſſeſ-
ſor in ea acquirere ius, ideſt dominium, ſed non Pu-
blicianam, ſecundum Mil. in verb. litigioſa res, licet,
fol. 216. * & poſt alios quos allegat ſequitur Ant.
Gabr. Commu. Concluſ. lib. 2. de Iudic. Concluſ. 3.
nume. 7.] ad quod facit id, quod not. Bald. in l. 2. col.
fin. C. de lite pēd. quem refert, & ſequitur Alex. apud
Bart. in l. 1. in verb. litigioſa, C. de litigioſ. vbi voluit,
quod vitium litigioſi impedit alienationem, non au-
tem acquiſitionem in poſsidente.

* Quarto, vt res dicatur litigioſa quando lis eſt Iudi
cialis, ſecùs ſi ſit extraiudicialis, puta per guerram ſiu
per aliqua Ciuitate inter duos Principes indictā, quia
621 † hoc caſu non habet locum titu. de litigioſis, nec
tit. de alienat. Iudic. mutand. cauſa fact. vt cōſiderat
Paul. de Caſtro in conſil. 295. incip. Viſo ſupraſcri-
pto puncto, nu. 8. verſ. ſed contra prædicta, li. 1 ſecun-
dum modernam impreſsionem.

622 Quinto, ex eodem Caſtrenſi ibi, declara, † vt titu-
li prædicti habeant locum in illis, qui ſubſunt vni
Iudici, ſiue ſuperiori, non autem in illis, qui non re-
cognoſcunt ſuperiorem Iudicem inter ſe cognitio-
nem habentem, ſed potius ſibi ipſis vnus contra al-
terum ius dicit, vt per eundem dicto conſi. 295. ſub
nu. 8. verſ. præterea dicti titu li, lib. 1.

*Illatio quarto de prouiſione Beneficij litigioſi per executo-
rem expectanti non facienda.*

Quarto hinc etiam prouenit, quod aliàs habetur
628 apud Doctor. † quod prouiſio facta expectanti ab
executore Apoſtolico, de beneficio ſuper quo erat
lis, tanquam vacanti per mortem Rei, qui lite pen-
dente deceſſit, nō valeat, vt eſt deciſ. Rot. Biſignet. 20
Verum, nu. 2. & deciſ. Aegid. 667. Auditor. * licet in
hoc Aeg. videatur ſibi parum conſtans, cum contra-
rium expreſsè firmauerit in conſi. 35. incip. Verum
624 litē pendente. per tot.] Quod † limitari ſeu de-
clarari poteſt, quod licèt regulariter prouiſio lite pen-
dente facta non valeat, vt ſuprà, prouiſio tamen &
impetratio Beneficij facta lite pendente ſuper eodē
Beneficio, valida eſt, ſi nullus litigantium ius in eo
habeat, vt dicit formaliter Aegid. deciſ. 219 Impe-
tratin, quinimmò, ex hoc illud etiam notabilius in-
625 fertur, quod ſi Nuncius † habebat in facultatibus,
quod poſſit diſponere de Beneficijs, etiam ſi litigio-
ſa, &c. non per hoc poterit conferre Beneficium, de
quo litigaretur in Curia, niſi uacaret per viam reſi-
gnationis, quia illa verba etiam ſi litigioſa, intelligū-
tur reſpectu reſignationis, vt eſt deciſ. in Recollect.
Put. 56. Nuncius, ſub Rubr. de præben. in vna Sala-
mantin. Beneficij, coram Reumano, 4. Decembris,
1546. & deciſ. eiuſdem. 7. Nuncius, ſub Rubr. de off.
deleg. & Vicar. * & ad hanc quartam illationem vi-
de quæ ponit Sarnenſ. ſuper Regula de triennali poſ
ſeſſore. q. 40. in fi. & q. 41. ferè per totam, vbi in fi. hāc
Concluſionem limitat, quando expectatiua emanaſ
ſet ante litem motam, licèt prouiſio fuiſſet facta
poſt litem.

*Illatio quinta de præſentatione per patronum, & inſti-
tutione per Ordinarium lite pendente non facien-
da, & poſſeſsione per præſentatum
non capienda.*

Quinto ex eadem regula (quod lite pendente ni-
hil eſt innouandum) Infertur, quod ſimiliter ea pen-
626 dente Nec Patronus † præſentare, Nec Ordina-
rius inſtituere, Nec præſentatus capere poſſeſſio-
nem poſſit; Quæ illatio (vt patet) tria continet di-
cta: Primum de patrono præſentante, Secundum
de Ordinario inſtituente, Tertium de præſentato
poſſeſsionem capiente. * In materia huius illatio-
nis vide aliquid per Rebuff. in tractatu nominatio-
num, quæſtione decimaquarta, numero 127. &
numero 129.

627 Quoad † primum (licèt Articulus iſte aliquibus
hodie fortaſſe videri poſſit facilis, & expeditus, at-
tenta diſpoſitione capituli primi, Vt lite penden.
in ſexto, prohibentis expreſsè, vt ſi (aliquibus apud
Sedem Apoſtolicam, vel alibi litigantibus ſuper
electionibus de ſe in diſcordia celebratis) aliquem
ipſorum moti, vel iuri ſuo renunciare, aut à proſe-

cutione ipſius contigerit quoquo modo excludi ad
electionem aliam (lite ſuper electione ſuperſtitis ele-
cti pendente) nullatenus procedatur, alias attentata
contra hanc electionem ipſo iure viribus non ſubſi-
ſtant, cum illius diſpoſitio ſecundum communes tra
ditiones (de quibus infra proximè, nu. 669.) etiam in
præſentationibus ſibi locum vendicet: Nihilominus
quam ſit hæc concluſio controuerſi iuris, euidenter
apparet ex diuerſis ſcribentium opinio. qui varijs di-
ſtinctionibus contrarium quandoque tueri conati,
ſunt, vt per Doctor. in ca. auaritiæ, de elect. in 6. & in
d. c. 1. vt lite pend. eod. lib. & in ca. ex literis, & c. con-
ſultationibus, de iure patr. & per Lap. tam in d. cap. 1.
quam in alleg. 22. An ſufficiat, nu. 3. & Alleg. 136. per
totam, præſertim ſub nu. 8. & per Roch. de Curte, in
trac. de iure patr. in verbo, competens ſimiliter, q. 23.
& latius per Lambert. in trac. de iure patron. lib. 2. in
1. par. quæſt. 6. ar. 12. per tot. Quinimo, & Rota ipſa
(licet in multis cauſis tenuerit, quod patronus lite pē
dente præſentare non poſſit, vt per Sarnē. de ſubrog.
collitig. quæſtio. 13. per tot.) quandoque tamen viſa
eſt ſubſiſtere, vt in vna Aretin. Cappellaniæ, coram
D. meo Oradino, 6 Iulij, 1558. in qua (cum prętende
retur poſſeſſionem per vnū ex præſentatis poſt inſti-
tutionem ordinarij lite pendente captam, eſſe atten-
tatam) Domini ad literam dixerunt, quod viderentur
reſolutiones in alijs cauſis factę, quia aliqui dice-
bant fuiſſe reſolutum, quod pendente controuerſia
inter plures præſentatos quis eſſet inſtituendus, non
eſt inducta talis lis, vt vnus impediatur capere poſ-
ſeſſionem; Aliqui dicebant, id non procedere, quan-
do eſſet appellatum à ſententia Vicarij inſtituentis;
Minuſque dubitabatur de ſententia, quia inclinabāt,
quod requiratur proceſſus, hęc illi: Reſolutionem-
que huius articuli per difficilem eſſe ex his omnibus
quę mox ſubijciemus omnibus omnino conſtabit;
Verum quia (vt mihi ex ijs conijcere licet) omnes vi-
dentur admittere, quod præſuppoſita litis pendentia
628 ſit regulariter † prohibita Præſentatio, inſtitutio,
ac poſſeſſionis adeptio, de quibus agimus: cum om-
nes (excepto Lambertino in loco ſupra allegato) fir-
mare videantur, quod dictum cap. primo. Vt lite pen
den. in 6. procedat etiam in præſentationibus, vt per
Doctor. ibi, præſertim Gemin. colum. 4. verſ. nec ob-
ſtat ſi dicatur, vbi dicit, quod aliter ſentire, eſſet Iudai-
zare, ſtando ſolum verbis illius tex. qui tantum loqui
tur de electione, vbi etiam ſubdit poſt Lap. ita etiam
debere ſeruari in practica: & tradit etiam Cald. in cō
ſil. 1. vt lite pend. & eſt deciſ. in Recollec. Sarnen. 31.
incip. ca. primum, & alia in Recollec. Guidobon. 104.
Dixerunt, ſub Rubri. vt lite pend. Totaque difficul-
tas, & inter eos diuerſitas eo redigi videtur, quando
629 † ſcilicet lis hoc caſu pendere dicatur, cum aliqui
ſenſerint, quod controuerſia inter præſentatos non
faciat litem, quę impediat, vt ſenſerunt Domini in
630 dicta Aretin. Cappellaniæ: Aliqui † quod immò
requiratur iudicialis diſcuſſio, & cauſę cognitio, de
qua per gloſſ. in ca. fi. in verb. inanes, de elec. in ſexto.
cuius diſpoſitio (licet loquatur in electione) habet ta-
men locum etiam in præſentatione, vt ibidem in glo.
631 prima: Aliqui vero ſenſerint, quod petitio præſen-
tatorum inſtantium pro inſtitutione, & productio
ſuarum præſentationum coram ordinario facta, non
faciat poſſeſſionem interim ab altero captam eſſe at
tentatam, niſi fuiſſent alias litem conteſtati, vt fuit
de mente Dominorum in vna Calaguritana benefi-
cij coram A. Auguſtino, 25. Ianuarij, 1554. Idcirco
ante omnia præmittendum eſt, quando ad effectum,
(de quo agimus) lis dicatur pendere, & licet ſupra in
principio huius ſecundę partis, numero decimo,
ſex modis litem incipere, & pendere diximus, quia
tamen in duobus ex eis (videlicet per ſolam cauſæ
Commiſſionem, item & per appellationem extraiu
dicialem) vniuerſaliter firmauimus, quod regulariter
per eos lis non dicatur introduci, & alij duo, videli-
cet per ſubrogationem gratioſam, Item. & per
admiſſionem Tertij, non videntur ad litem, de qua
nunc tractamus poſſe commodè applicari (cum hic
agi videatur duntaxat de lite inter præſentantes, vel
inter præſentatos) ſolum remanere videntur reliqui
duo modi de quibus ibi, videlicet per citationem, itē
& per litis conteſtationem: ad quod vltimum (quod
632 videatur † requiri conteſtatio litis, ad hoc, vt patro-
nus præſentare non poſſit) videtur in terminis deci-
ſio Rot. 1. aliàs, 140. Poſſeſſor, de iure patron. in nou.
& quamuis aliàs Domini in vna Aſtoricen. Sanctæ
Chriſtinæ, coram Grato, nono Martij, 1569. Vi-
deātur, & alium modum introducendi litem ad pro-
poſitum, de quo agimus ſenſiſſe, & conſideraſſe,
633 videlicet † per edicti propoſitionem, de qua in ca-
pitu. fina. de electio. in ſexto. ſi tamen rectè conſide-
634 retur, vix poteſt † admitti, quod per dictam edicti
propoſitionem, litis pendentia inducatur, ad effectū,
vt patronus præſentare prohibeatur: tum, quia per
eam vocantur volentes ſe opponere, vt in tex. ibi, vt
ſi qui ſint, qui ſe velint opponere, compareant, &c.
& quando non eſt lis ſuper titulo Beneficij, ſed
proceditur per oppoſitiones, non inducitur litis pen-
dentia ad effectum, de quo agimus, vt dicemus pro-
ximè, in prima limitatione, numero 685. Tum,
quia dato, quod per eam lis induceretur, quatenus
tamen vocatio (de qua ibi) fieret nominatim contra
collectem, & compræſentatum, vel certum oppoſi-
torem, dicendum eſſet, non tam per edicti propoſi-
tionem, quam per citationem litem fore inductam,
cum illa vocatio nominatim facta, nihil aliud ſit,
quam citatio, & ſic non eſſet modus litem introdu-
cendi a prædictis diuerſus, & ſeparatus: Hoc vno
præmiſſo, pro faciliori propoſiti articuli reſolutione,
quadruplex hic cadit inſpectio. Prima, quando lis
eſſet inter plures patronos ſuper iure præſentandi, — *Quadruplex huius q. inſpectio*
numero 635. Secunda, quando iudicium eſſet inter
plures à diuerſis patronis in diſcordia præſentatos,
nu. 652. Tertia, quando lis eſſet inter vnum ex patro
nis, & vnum ex præſentatis, nu. 700. Quarta quando
lis eſſet inter Ordinarium, & patronum ſeu præſenta
tum, nu. 705.

Circa primam, licet Doctores in capitulo ſecun-
do, de reſtitutio. ſpoliat. in integr. (prout eos refert no
uiſſimè Ioan. Baptiſta Ferret. in conſilio 192. Vide-
tur, numero decimoquinto, libro primo,) ſenſe-
635 rint, quod † ſicut quando quæſtio eſt inter ele-
ctores ſuper iure eligendi, poteſt deueniri ad aliam
electionem, ita etiam quando quæſtio eſt inter com-
patronos ſuper iure patronatus, poſſit deueniri ad
aliam præſentationem: ea ratione, quia quando lis
pendet inter electores, vel compatronos ſuper iu-
re eligendi, vel præſentandi, & non ſuper benefi-
cio, ius deductum inter eos in litigium, non aliena-
tur, nec transfertur in electum, vel præſentatum, ſed
remanet penes electores, ſeu compatronos litigantes
& ideo non prohibetur à iure electio, vel præſentatio
ad Beneficium, de quo non eſt quæſtio, & quod pro-
pterea dictum capitul. primum, vt lite penden. in
ſexto, non cenſetur corrigere, capitu. cum veniſ-
636 ſent, de reſtitutio. in integr. Breuiter tamen † di-
cendum videtur, quod regulariter (ſi lite ſuper iure
patronatus pendente) præſentatus cedat, vel dece-
dat patronos, qui illum præſentauerat, alium præ-
ſentare non valeat, tum ex illa generali prohibitio-
ne, de qua in Rubro, & nigro, Vt lite penden. nihil
innouetur, tum ex text. in capitu. ex literis, a con-
tratio

trario ſenſu, ibi, antequam ſuper iure patronatus inter Abbatiſſam, & militem controuerſia eſſet ſuborta de iure patron. & cap. cum veniſſent, de in integr. reſti. & vtrobique Gloſ. & Scribentes, & pro hac opi. eſt deciſ. Rotæ prima, aliàs 140. Poſſeſſor, de iure patron. in nou. quam ſequitur Stephan. Aufr. (qui alios in id citat) in addit. ad deciſ. Cappel. Tholoſ. 107. ad med. verſic. vnde lite pend. & Iacob. Henric. in conſil. 3. Quidam Ciues, num. 56. lib. 3. & eandem tenet * & Simonet. in tractatu de iure patron. q. 24. vbi id dicit communiter teneri] Caſſad. deciſ. 3. Solent, nu. 2. & 5. Vt lite pendẽ. qui loquitur derogatione iuris patronatus, attenta lite, & conſequenter, quando litigarit ſuper eo; Et eandem videtur tenere Hoſtienſ. in dicto cap. cum veniſſent, dum diſtinguit inter præſentationem, & electionem, vt pendente lite electio permutatur, præſentatio vero cenſeatur prohibita, (licet hæc differentia tanquam iure, & ratione concludenti carens, à Doctorib. reijci videatur, vt per Roc. de Curte in tract. de iure patrona. in verbo, Competens, quæſt. 23. verſ quinta fuit opin.) & quod quan-

637 do ius patronatus † eſt litigioſum, beneficium poſſit validè impetrari, etiam non facta illius mentione, aut derogatione, ex eo, quia Orbinario, aut patrono nullum fit præiudicium (cum propter litem ille præſentare, & iſte inſtituere nõ poſſit,) eſt dec. in Recoll. Simonettæ, 73. inci. In vna Glaſquen. coram Caſſad. Nec ab hac opi diſſidere in effectu videt Ferre. in d. conſ. 192. nu. 14. cum ipſe videatur loqui in patrono poſſeſſore, dum dicit (maximè poſſeſſores) quo caſu, & nos quoq; præſentationem permitti dicemus proximè, nu. 640. Quæ concluſio duobus modis limitanda videtur.

638 Primo, vt non † procedat, quod ſuper iure patronatus non eſſet principaliter, & nominatim mota, ſed acceſſoriè, & in tacitam quandam conſequentiam introducta, ſ. ſuper re, cui competit, & cui quodammodo eſt annexum ius præſentandi, & ius patronatus, puta quando aliquod Caſtrum, vel Villa haberet ius præſentãdi ad aliquam eccleſiam, nam ſi ſuper Villa, aut Caſtro lis moueatur, non per hoc præſentatio dicitur impedita; Quamuis enim ius præſentandi videatur hoc caſu acceſſorium ad Caſtrum, & litigioſo facto principali, videretur dicendum etiam acceſſorium forè litigioſum, ad Reg. acceſſorium, de reg. iur. in 6. & conſequenter, præſentationem impe-

639 diri: nihilominus, per litem † motam ſuper Villa, aut Caſtro, Dominus illius poteſt (etiam hac lite pẽdente) præſentare, vt eſt in terminis dicta deciſio. 1. aliàs, 140. de iure patr. in nou. cum qua concordat deciſ. Aegid. 701. Si poſſeſſor, vbi ſubdit, quod non debet quis prætextu litis motæ à ſua poſſeſſione deſiſtere, immo ſi ille impediretur, fieret contra eum in hoc innouatio, & attentatio; quem retulit, & in propoſito ſuo ſecutus eſt etiam Feli. in cap. cum Bertoldus, col. fi. ſub nu. 29. ad ver. quarto per id quod, de re iudic. * eandem opin. per dictam Deciſ. primam, tenet etiam Simonet. in trac. de iure patron. q. 25.] Quinimmo, ex eiſdem deciſ. poteſt hoc dictum ampliari, vt procedat, etiam ſi emptor, ac poſſeſſor Caſtri, vel Comitatus, nunquã antea præſentaſſet; quia Comitatus, & Caſtrum ipſum cenſentur quaſi poſſeſſionem præſentandi ſemper retinuiſſe, vt poſt Innoc. in cap. cum ſuper, de cauſ. poſ. & propr. & in c. literis, de reſti. ſpol. dicunt Domini, & Aegid. vbi ſup. poſt princ.

640 Secundò, & † notabiliter limita, vt non procedat dicta Concluſio, in patrono, qui ante litem motam eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi, quia poterit etiã lite pendente præſentare, vt tradunt Doctor. in capi. conſultationibus, & in c. ex literis, de iure patr. & ibi glo. magna, quæ dicit, quod hoc multis placuit, inter quos fuit Tancred. Vinc. & Goffred. & alij relati per Lap. Alleg. 136. Curioſè, num. 7. & communiter hoc Doctor. ſentire, atteſtatus eſt Abbas in dicto capi. ex literis, ſub num. 6. Nec ſine ratione: quia præſuppoſita quaſi poſſeſſione præſentandi, ante litem, non dẽt illa quis lite pendente regulariter priuari, ea. r. vt lite pend. cum alijs latius adductis inf. hoc eo. c. in 4. declar. prin. in prin. & per tot. ſed potius permitti, quod ſibi liceat ſuã poſſeſſionem continuare, vnde continuando non dicetur regulariter attentare, iuxta ea, quæ latius dicemus hoc eo. c. in 1. limi. prin. Pro qua limitatione facit, quod aliàs ſenſerũt Domini in vna Triden. Parochialis, de Tabuchia, coram Grato, 19.

641 Nouembris, 1567. quod præſentatus capiens poſſeſſionem lite inter patronos pendente, vigore inſtõnis à Nuncio Sedis Apoſtolicæ factæ, dicat attentaſſe niſi præſupponeret patronũ, qui illũ præſentauerat, fuiſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi: * Sic, & exiſtens in quaſi poſſeſſione eligendi, põt ẽt lite pendẽte eligere, vt per illũ tex. notat Floria. à S. Petro, in l. alienationes, nu. 13. ff. fam. hercíſ.] Hæc autem ſecunda limitatio neceſſario ſublimitanda vr: Niſi lis eſſet ſu

642 per † ipſa quaſi poſſeſſione præſentandi; Quæ concluſio (licet in ſe vera ſit, & tenenda) nõ defuerunt tñ

643 qui contrarium † tenuerint, & ideo, vt illius veritas clarius appareat, dicendum eſt, quod Triplex eſt in ea opin. Prima affirmatiua, qđ patronus poſſeſſor

644 ẽt lite pend. ſuper poſſeſſione præſentandi, poſſit licitè præſentare, q̃ ponit & tuetur Lap. Alleg. 136. nu. 8. aſſerens ita ẽt ſenſiſſe Hoſtienſ. & Io. And. in c. cũ veniſſent, de reſti. in integ. & iſtã eſſe veritatẽ, & hãc tanq̃ verã opinionẽ ipſo audiente tenuiſſe legẽdo Io. de Calderinis, in d. c. cum veniſſent; Eandẽ vr̃ tenere Aegid. dec. 701. Si poſſeſſor, ad med. vbi (quicquid alij dicant) tuet; quod ſola litis motio non inualidat talẽ præſentationẽ, niſi ex alio capite reſultet præſumptio malæfidei in præſentante; Quæ opin. ex infraſcriptis ſuaderi poteſt: Primò, quia (vt ſentiunt omnes ſupra dicti) lite pend. non eſt quis commodo poſſeſſionis priuandis, cap. 1. Vt lite pend. cum ſimil. adductis infra, hoc eod. c. in quarta declarat. princ. vbi amplian do demonſtrauimus id procedere, etiam ſi poſſeſſio eſſet contra ius, & deſtituta titulo, & conſtaret notoriè de non iure poſſidentis, & quis eſſet ipſo iure illa priuatus, vt in 1. 3. 7. & 8. ampliat. reg. ibi poſitæ. Secundo, quia (ſi ſola motio litis ſuper poſſeſſione impediret patroni præſentationẽ) aperiretur via fraudibus; quia quilibet ſuper dicta poſſeſſione quæſtionẽ confingeret, & c., facilè eſſet cuilibet extraneo (& qui nullum ius habet) dicere ſe patronum, & in poſſeſſione iuris patronatus, & poſſeſſionem, & proprietatẽ deducere in Iudiciũ, & à ſententia contra ſe lata appellando per plures annos, negocium differre, quod eſt inconueniens, & contra omnia iura, vt dicit Lap. ibi, nu. 8. & ſeq.

645 Tertio addi põt, quia (ſicut lis † mota ſuper poſſeſſione, non impedit proprietatis alienationis, Caſſad. deciſ. 6. nu. 9. de Reſcrip. cum alijs adductis ſupra in tertia illat. nu. 579. in 15. limi. Reg. ibi poſitæ) ita videtur, qđ non debeat impedire præſentationẽ, quæ videtur prouenire ab ipſo iure præſentandi, & proprietate iuris patronatus. Secunda poteſt eſſe opin. nega-

646 tiua, quod immo patronus † hoc caſu præſentare nõ poſſit, ſi lis ſit ſuper poſſeſſione; Hanc tenet gloſ. in dicto ca. ex literis, in gloſ. mag. circa fin. ibi, & hoc credo verius, & ibi Abbas, num. 8. & glo. in cap. hæc quippe, in verbo, debeant, ad med. verſ. quod intellige verũ, 3. q. 6. & Rota expreſſe in dicta deciſ. 1. aliàs, 140. Poſſeſſor, de iure patr. in nou. & Stephan. Aufr. in addit. ad dictã deciſ. Tholoſ. 107. ad med. verſ. vn-

de lite pendente maximè ſuper poſſeſſione, &c. & (poſt Innoc. in dicto cap. conſultaoonibus,) eandem tenere videtur Alexand. (ſe quiſquis ille eſt, qui inter conſ. Alex. huic ſententiæ ſe ſubſcripſit) in conſil. 75. Viſis, num. 46. lib. 4. & ſequitur etiam Iacob. Heonc. in dicto conſ. 3. Ciues, nume. 56. lib. 3. Quę ſimiliter ex infraſcriptis ſuadetur. Primo, quia ad hoc, vt poſ-
647 ſeſſio † iuris patronatus ſit bona, plura requiruntur, & inter cætera, quod adſit bona fides, vt docet Calderin. in conſil. 12. incip. Quæ sequrrantur, de iure patron. * Quod Calder. conſil. Rota ſemper tenuit, ad cogooſcendum quando dicatur quæſita quaſi poſſeſſio præſentandi, vt eſt Deciſ. Miſcell. a 32. incip. Coram eodem, Aretina parrochialis.] Per litem autem ſuper poſſeſſione, inducitur mala fides, vt dicit Rota dicta deciſ. 1. merito, &c. Secundo, quia ad hoc, vt patronus poſſeſſor poſſit lite ſoper iure præſentandi pēdente, præſentare, debet illius poſſeſſio eſſe quieta, & oon reclamata, vt ſentiunt gloſ. & omnes, in dicto cap. cum veniſſent, & dicto cap. ex literis, & pooit (alios allegans) Aufrer. vbi ſupra. Vnde, cum per litem motam ſuper poſſeſſione, illa deſierit eſſe quieta, & ſic potius reclamata, ſequitur, quod illa non ſit hoc caſu attendenda. Tertiò, quia ſicut lis ſuper poſſeſſione impedit illius vſum, & tranſlationem, vt diximus in dicta tertia illat. ī loco ſupra citato, nu. 58 t. ita debet impedire actum præſentationis, quia præſentandn vteretur poſſeſſione, quæ eſt iam effecta litigioſa, & ex hoc tollitur tertium fundamentum pri-
648 mæ opin. Tertia † demum videtur fuiſſe opi. quod (licet patronus hoc caſu præſentare, valeat, ſuperior tamen non debeat præſentatum inſtituere, ſed illius inſtitutio differatur io euentum cauſæ. Hanc ponit gloſ. in dicto c. ex literis, de iure patro. eandem refert etiam gloſ. in dicto c. cum eueniſſent, & ſentit etiam gloſ. in dicto c. hæc quippe, 3. q. 6. & poſuit etiam referendo Abbas in dicto cap. ex literis, ſub numero 6. & poſt Inooc. ſenſit etiam Alexā. io dicto conſil. 75. ſub nume. 46. & refert iuter alias opin. Roccbus de Curte, vbi ſupra, io verbo, competens, q. 23. in 2. & 3. opin. ibi relatis; Et ratio eſt, quia (vt omoes ſeotiuot) poſſeſſor ſi ſuccūbat, teoeretur reſtituere omnes fructus, quos percepit poſt litem conteſtatam, capi. grauis, de reſti. ſpol. eom ſimul. ſed ſi inſtitueretur is, qui lite pendente fuit præſeotatus, & præſentator ſuccūberet in proprietate, non poſſet illum fructum præſentationis reſtituere, quia legitimè inſtitutus remoueri non debet, & ideo propter hanc impoſſibilitatē debet differri ioſtitutio ſecundum eos: * Et ad propoſitum huius opin. facit id, quod dixit Math. Brun. Coos.... In cauſa per tot. vbi diſtinguendo litem iotet præſentatos à lite inter compatronos, inquit, quod
649 † quaodo lis eſt inter patrooos, habens inſtituere ꝓuidet, Saluo iure euincentis.]] Verum, quia fuodameotum huius opinio. potius reſpicit caſum, quare ſcilicet Epiſcopus inſtituere non poſſit, quam aſſignet aliquem rationem, quare ſcilicet patronus hac lite pendeote præſeotare poſſit, propterea à ſecunda
650 ſupra poſita † opinio. oon videtur recedendum; Et teuenoo hanc, ooo obſtant alia allegata in contrarium, quoniam reſpnodetur; & ad primum, quod regula illa, quod lite pendēte quis nō debet commodo poſſeſſionis priuari, non procedit, quando vterq; prætenderet ſe poſſidere, & ageretur interdicto retinendæ, & ſic mota lite ſuper poſſeſſiooe, Vt declarauimus in dicta quarta declarat. prioc. in 9. limi. Regul. ibi poſitæ poſt Capic. deciſio. 96. oumero 12. Nam & aliàs videmus, quod licet quis prætextu cootinuationis poſſeſſionis, poſſit regulariter ſe excuſare ab attētatis, iuxta ea, quæ fuſius dicemus infra hoc eodem c. in prima limi. prioc. id tamen oon procedit, quando lis eſſet ſuper ipſa poſſeſſione, vt eſt deciſ. Rotę 7. aliàs, 116. Nota q; ibi Epiſcopus, de ſent. excomm. in antiq. vt ibidē declarauimus in vltima limi. Regulæ ibi poſitæ. Ad ſecūdum Rñdetur, q; cum quilibet pręſumatur bonus, & delictū, & fraus non præſumit, l. meritò, ff. pro ſocio, cum ſimil. non eſt credendum, q; quis temerè velit litē ſuper poſſeſſione mouere, præſertim cōſiderādo, quod temere litigās, teneť ad expēſas, damna, & intereſſe, ad no. in l. properādum, C. de iud. & §. primo, & tot. tit. Inſti. de pęn. temerè litig. vnde ſaltem metu pœnę præſumēdum eſt, quod quis ſe ab huiuſmodi lite abſtinebit, pręſertim præſuppoſito iurameoto calumniæ, quod hodie ſolet præſtari, c. primo, de iuram. calum. in 6. cum oemo præſumať immemor ſalutis æternæ, l. fi. C. ad l. Iul. repe. vt etiā cōſiderabat Rochus vbi ſup. in verbo, competēs, q. 23. in fi. Ad tertium vero rñdetur, vt ſupra in tertio fondamento huius opi. Ex quibus ſequiť, quod in hac prima inſpectione dicta ſublimitatio firmari poſſit, ſ. qđ licet lite pēdēte ſuper iure pręſentādi, poſſit patronus, qui ſit in quaſi poſſeſſione, præſentare, id tamē intelligať, niſi etiam ipſa poſſeſſio ſit in iudiciū deducta, per
651 ſupradicta. * Illud omittēdum nō eſt, quod † quādo agitur inter compatronos, ad probandum ius patronatus, nō requiritur immemorabilis, ſed ſufficit quadragenaria, vt fuit reſolutum in vna Pampilonen. iuris patronatus, coram Illuſtriſſimo Aldobrandino, ſub die 16. Martij, 1576. vt eſt deciſ. Diuerſ. 407. inci. Dominicum præſuppoſito, nu. 1. lib. 1. in impreſſis, vbi refert ita etiam alias coram eodem fuiſſe reſolutum io alia Florentina iuris patronatus.

652 Circa ſecuodam inſpectionem (quādo † ſcilicet lis eſſet non inter patronos, ſed inter præſentatos) breuiter ſubordinando ea omnia, quæ diffuſè videntur ponere Doctor. ſunt in propoſito plures caſus conſiderandi.

653 Primus caſus ſit, quando † eſſemos io duobus præſentatis à patroois Clericis, & tūc, ſi lite inter eos pendente alter cedat, vel decedat, non poſſunt patroni alium præſentare, & intrat diſpoſitio dicti cap. primi, vt lite penden. in 6. quæ (licet loquatur de electione, & aliqua viſa fuerit diſſenſio inter Docto. an habeat locum in præſentatione facta à patronis laicis, (vt ex infra dicētis apparebat) communis tamē eſt omnium opi. & ab eo nullus diſcrepat, vt teſtatur Lambert. io dicto trac. de iure patron. in duodecimo art. 6. quæſt.
654 Primæ par. 2. lib. in princ. quod omnino † procedat, & vendicet ſibi locum in præſentatione facta à patroois Eccleſiaſticis, cum illa habeat vim electionis. Abbas, in ca. cum autem, in tertio notab. & in ca. Paſtoralis, in vltimo no. de iure patro. & tradit remiſſiuè Lamber. vbi ſupra: quibus adde Caſſad. dec. 4. nu. 3. de iure patr.

655 Secundus caſus ſit, quando † ſumus in præſentatis à patronis laicis, & lite inter eos peodente, ac altero ex eis cedente vel decedēte, patronus velit alium poſt quadrimeſtre tempus in locum illius præſentare; quoniam ſimiliter hoc caſu negatiuè concludiť, qood patronus oon poſſit: quia cum de iure ille habeat tantum quatuor mēſes ad pręſentādum, capi. cum propter, de iure patro. com ſimil. vtique illis elapſis, omnino pręſentare prohibeť, & in hoc cōcordāt omnes, & nemo diſcrepat, vt pariter teſtatur Lamber. vbi ſupra, nu. 2. ver. ſecunda concluſio.

656 Tertius caſus ſit, quando † Patronus laicus vellet infra quadrimeſtre tēpus (lite inter præſentatos pendente) alium præſentare: & ſicot ſuperiores duo caſus faciles ſunt, & de plano procedunt, ita per difficilis eſt iſte, & maximè Docto. torquere videtur, vt patet ex his quæ fuſiſſime ponit idem Lamber. ubi ſupra, poſt Roceh. de Curte, & alios per eum ibi citatos;

Digitized by Google

tos; Pro cuius Caſus, & articuli reſolutione (eorum dicta ſubrogando), Tres in hoc colliguntur opiniones.

657 Prima, quod Patronus † laicus lite inter præſentatos pẽdente, poſſit alium intra quadrimeſtre tempus præſentare; Hanc opin. poſuit Card. in capit. Paſtoralis, q. vltima de iure patro. Eandem in caſu ſuo tenuit Rocch. vbi ſupra, in verbo, honorificum, q. 23. verſi. ego aliàs aduocando contrarium tenebam, & ſimiliter huius fuit ſententiæ Lamberti. in dicto tract. de iure patron. in prima parte, libri ſecundi, in 12. artic. 6. q. num. 21. verſ. quid dicendum in hoc paſſu Concludens dictum capit. primum, vt lite penden. in 6. nullo modo habere locum in præſentationibus; Fundatur hæc opin. ex infraſcriptis, & Primò, quia (cum patro-
658 no † hoc caſu ſit à iure indultum, vt intra quatuor menſes poſſit variare, & accumulando alium pręſentare, cap. cum autem, & cap. cum propter, de iure patron.) vtique ſi alium præſentat vtitur iure ſuo, vt dicebat Card. in dicto cap. paſtoralis, in fin. vnde, quod fit lege permittere, pęnam non meretur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult. cum ſimil. prout multę dicerentur incurri pœnæ ſi huiuſmodi præſentatio præſupponeretur attentata, de quibus infra in tertia parte e. vlt. de pœn. attent. per tot. Secundò, ſecundum Rocchum vbi ſupra, ob generalitatem dicti cap. cum autem, quæ videtur dare variationẽ patrono infra quatuor menſes indefinitè, & indiſtinctè. Vndè, etiam generaliter (& ſic etiam lite pendente) poteſt intelligi l. prima, §. generaliter, ff. de legat. præſtan. cum ſimil. Tertiò, quia attentata regulariter non dantur niſi cõcurrente partis præiudicio, aut contemptu Iudicis, vt adnotauimus ſuprà, in prima parte in Præfatione, nume. 42. & 44. In huiuſmodi autem præſentatione lite pendente per Patronum laicum intra quadrimeſtre tempus facta ceſſat vtrumque, ergò debẽt etiam ceſſare attentata, ca. cũ ceſſante, de appel. cum ſimil. de contemptu patet: quia patronus nihil facit contra prohibitionem Iudicis, ſed vtitur (vt dictum eſt) iure
659 ſuo, attento, quod præſentatio † non dicitur actus Iudicialis, vt eſt de mente Lapi alleg. 2. An ſufficiat, ſub nume. 2. de præiudicio ſimiliter patet quia (vt inquit) Abbas, in dicto cap. cum autem, ſub numero 4. verſ. item licèt patronus, de iure patron. poteſt patronus in præiudicium primi præſentati alium accumulare. Quartò, mouebatur Rocch. vbi ſuprà, per illud, quod generaliter dicit Abb. in dicto c. quod autem,
660 in 2. notab. num. 3. quod patronus † poteſt variare vſque ad inſtitutionem Epiſcopi, ergo etiã quod lis pendeat inter præſentatos variare poterit quandocũ-
661 que, vſque ad inſtitutionẽ. Quinto, qua ratio † variationis patrono laico hoc caſu intra quatuor menſes præmiſſæ, ea videtur, vt ſcilicet ille poſſit corrigere errorem ſi quem (primum præſentando) commiſit, ſecundum Card. in dicto c. cum autem, & Ioan. Andr. in capit. cum vos, in vltima col. de offic. ordin. quæ ratio correctionis) cũ ęquè militet lite pendente, ſicut lite non pendente) merito etiam præſuppoſita lite debet Patronus poſſe variando alium præſentare. Sextò ſuadetur hæc opinio ratione, quã aliàs conſiderabat Felin. in apoſtil. ad Reg. de ſubrog. collitig. quã refert Sarnenſ. ſuper eadem Regula, q. 13. poſt princ. verſ. ſolum huic concluſioni, quia ſcilicèt, ſi diceremus patronum hoc caſu non poſſe pręſentare, ſequeretur hoc inconueniens, quod altero ex præſentatis collitigantibus decedẽte, ſuperſtes, qui fortaſſe habebat malã cauſam (ex eo quia non haberet concurrentem compræſentatum) poſſet obtinere in illa lite iniuſtè, & tanto magis, ſi præſupponeretur defunctũ fuiſſe legitimum poſſeſſorem: nam ex hoc ſuperſtiti iniuſtè in cauſa obtinenti, daretur vitioſus ingreſſus, quod iura maximè abhorrent, ca. cum qui, de eo qui mit. in poſſ. l. b. 6. Septimò, vltra eos pro hac opinione allegari poteſt tex. in ca. paſtoralis, de iure patron.
662 vbi patet, quod patronus (etiam † pendente appellatione) præſentare poteſt, vndè, multo magis id ſibi
663 licere debet lite ſimpliciter pendente, † ex quo appellatio † uidetur maioris efficaciæ reſpectu attenta-
664 torum, quam lis, ſi quidem † per appellationem nõ ſolum inducitur pendentia cauſæ, ſicut per litem, verum etiam inducitur ſuſpẽſio, quæ ligat manus & iudicis & Partium, vt illa pendente nihil valeant innouare, c. non ſolum, de appell. in 6. cum ſimil. intantũ,
665 vt ſi poſt huiuſmodi ſuſpenſionem † Iudex à quo procedaret, proceſſus ſit nullus. Aegid. deciſ. 707. cũ alijs adductis infrà, cap. 12. de attent. appell. pend. in
666 pręfatione, nu. 73. Quinimmò, appellatio † dicitur eſſe tantæ potentiæ, vt non ſolum ſuſpendere, verum etiam extinguere dicatur ſententiam, ad no. in l. 1. in fin. ff. ad Turpilia. vt diximus latius in dicto cap. 12.
667 in præfatione nu. 79. Et propterea videmus, † quod actus, qui aliàs non eſſet attentatus, ſi ſit interpoſita appellatio tranſit in attentatum, vt patet in proceſſu facto poſt recuſationem Iudicis, qui (ſecundum aliquorum opinionem) quamuis lis pendeat ſuper recuſatione, validus reputatur, niſi vltra etiam fuerit appellatum, vt retulimus infra cap. 6. de attent. poſt recuſ. Iud. in princip. nume. 2.

668 Secunda ſit opinio negatiua, quod patrónus † in caſu, de quo agitur præſentare non poſſit; Hanc tenet Calder. in conſil. 1. An Capitulum, ſub Rubr. Vt lite pendent. per tot. & Geminian. in cap. 1. in vltimo notab. Vt lite penden. in 6. & ibidem Franc. in gl. in verbo, ſtatuimus, & Lap. (ſibi parum conſtans Allegat. 22. incip. An ſufficiat, & etiam in dicto cap. primo, concludens ibi, quod lite pendente inter præſentatos ſiue infra quadrimeſtre tempus, ſiue poſt, patronus laicus non poſſit accumulare, prout Lap. ita dicentem referunt etiam Geminian. in dicto ca. primo, quam Lambert. in dicto tract. de iure patron. in loco ſupra alleg. n. 9. Eandem opinionem poſt Calder. & Lap. in dicta Alleg. 22. ponit etiam Mil. in verbo, patronus etiam laicus lite pendente, fol. 253. & Pariſ. in conſilio 47. Videtur, numero 13. libro quarto, & iſta eſt communis opinio, de qua teſtatur Sarnen. de ſubrogat. collitig. quæſtione decimatertia, poſt princip. Immò dicitur etiam eſſe magis cõmunis, vt atteſtatur Rocch. de Curte, in dicto tract. de iure patron. in verbo honorificum, nume. 53. quæſtio. 23. in fine, prout etiam de communi atteſtatur Mandoſ. in addit. ad dictam Allegat. Lap. 22. in verbo, renunciantem; Ex quamuis Lamberti. vbi ſuprà) poſtquam circa hoc nimis forſan euagatus eſt) non fuerit veritus hanc atteſtationem de communi in dubium reuocare, vt per eum ibi num. 18. ab ea tamen nullatenus recedendum videtur, cum eam Rota non ſolum tẽpore Sarnen. ſed etiam antiquitus tempore Sixti, & Alexandri fuerit ſecuta, vt refert Sarnen. vbi ſuprà, in finalibus verbis, & extat eiuſdẽ Sernen. circa hoc deciſio in Recollect. ſuis, 31. incip. Capitulum primum, in vna Barchinonen. beneficij ſancti Chriſtofori, coram Marcello, 27. Nouembris, 1538. & etiam modernis temporibus eandem tenuerunt Domini in vna Compoſtelana de Barona, coram Montiſſlaſconen. 16. Februarij, 1554. vt eſt deciſ. in Recollect. Guidobon. 104. incip. Dixerunt Domini, ſub Rubr. Vt lite penden. Fundatur hæc opinio ex pluribus, &
669 Primò, quia † d. cap. primum, (quo lite pendente expreſsè prohibetur electio) habet locum etiam in pręſentationibus, vt dicunt Doctores omnes ibi, & adinonuimus ſuprà in principio huius illationis, ſub num. 627. nec dicitur conſtitutionem illam compræhendere præſentationem per modum extenſionis, ſed potius ex identitate rationis ibi concludi, vt

elegan-

elegãter deducit Caldet in. in dicto conſi. 1. Secun-
670 dò, quia † ſicut poſſe, quod habebant olim electo-
res poſt mortem primi, hodie impeditur propter li-
tis pendentiam, ita & poſſe patronorum alium præ-
ſentãdi intra quadrimeſtre tempus erit impeditum
ob litis pendentiam, ex identitate rationis, ſecundum
Caldetin. ibi, quem refert, & ſequitur Geminian. in
d. cap. 1. vltimo notabili.

Tertio, quia per præſentationem ſecundi videtur
inferri præiudicium ſuperſtiti, quia vltimo præſenta-
tus poſſet eſſe potentior primo, & ſic ſuperſtiti dare-
tur durior aduerſarius, quod videtur abſurdum, arg.
nota. in Rubr. & tot. titu. C. ne liceat potentior. & ex
hoc reſultaret etiam aliud præiudiciũ ſuperſtitis col-
litigantis, quia (vt cum potentiori cõtendere valeret)
multo maiores quoq; cogeretur ſubire expẽſas: Nec
videtur bona reſponſio, quam huic obiectioni tacitè
videtur dare Card. in dicto c. Paſtoralis, (prout eum
refert Lamberti. vbi ſuprà, ſub nu. 10. verſ. qui etiam
mouetur) ſcilicèt, non eſſe hoc præiudicium expenſa
rum attendendũ, quia debuit, & potuit ſuperſtes hãc
accumulationem, & præſentationem per patronum
faciendam præuidere; Vndè, ſi quas expẽſas facit, vi-
detur illas voluntariè feciſſe, nec poteſt de patrono
conqueri, cum ille præſentãdo dicatur uſus iure ſuo:
quoniam replicari poteſt negando, quod primo pręe-
ſentatus debuerit hoc præuidere, cum ille habeat Re
gulam pro ſe, quod lite pendente nihil debet inno-
671 uari, † cum dubium non dicatur id, de quo eſt regu
la, Bart. in l. quoties. ff. ſi quis caution. cui tãquam car
roccio Bononienſi nos inniti deqere admonet gloſ.
in l. omni diffinitio, de reg. iur. vt per multa deducit
Tiraq. in tract. de vtroque retractu, §. 1. gloſ. 9. n. 209.
& tanto magis, quia ſi hodie (vt ex præmiſſis clarè
conſtat) articulus iſte nõ eſt abſolutus (an lite penden
te liceat patrono laico alium præſentare) ratione hu
ius dubij primo præſentatus (ſi quas fecerit expẽſas)
videtur omninò excuſandus.

Tertia demum colligitur opinio (quam diſtingnẽ-
do ponit Rocch. vbi ſuprà, quæſt. 23. circa medium)
672 quod † Aut lite pendente vno ex præſentatis dece-
dente, præſentatur per patronum laicum alius Ter-
tius, & procedat ſupradicta ſecũda negatiua opinio:
Aut præſentatur ſuperſtes, & tunc talis præſentatio
non obſtante litis pendentia, valeat, quaſi tunc ceſſet
ratio prohibitionis, de qua in d. cap. 1. Vt lite pend. in
6. & hoc caſu procedant omnia, quæ dicta ſunt ſuprà
in prima opinione: Pro qua diſtinctione facit vltra
673 Rocch. etiam illa ratio: quod ſicut ea, † quæ fiunt ap
pellatione pendente, non dicuntur attentata, quando
tendunt in faciliorem exitum ipſius appellationis, c.
cum teneamur, & ibi Franc. in 2. notab. de appel. cap
tua, & ibi Abb. nu. 2. extra. de ſponſ. duorum, ita nec
etiam iſta præſẽtatio facta in fauorem ſuperſtitis, de-
bet cenſeri attentata, cum illa tendat nedũ in facilio
rem exitum ipſius litis, verum etiã in illius extinctio-
674 nem, vt admonuimus etiam ſuprà, † prima par.
c. 3. de attentatis à Tertio, nu. 135. Verùm, quia hæc
tertia opinio non videtur vniuerſalis, & quatenus re-
ſpicit præſentationẽ Tertij, videtur concordare cum
ſecũda negatiua opinione, ſupra poſita, & quatenus
loquitur de pręſentatione ſuperſtitis, poteſt commo-
dè pro limitatione Regulæ infrà ponẽde accommo-
dari, propterea ſi altera prædictarum opinionum eſt
675 tenenda † à ſecunda ſuprapoſita (quam communẽ
eſſe diximus) nullatenus recedendum eſſe cenſeo: Et
tenendo eam, ad allegata in contrarium pro prima
opinione Reſpondetur, & ad Primum, quod immũ
litis pendentia ſolet impedire quem vti iure ſuo, &
facit illicitum, quod antea erat licitum, vt per plura
exempla deduximus infrà, hoc eodem capite in pri-
ma ampliatione principali per totam. Ad ſecũdum,
quod cum vna lex declaretur per aliam, l. ſed ſi lege,
ff. de petit. hæred. cum ſimil. generalitas c. cum autẽ,
de iure patron. declaratur per alia iura, quę prohibẽt
lite pendente aliquid innouari, vt expreſsè reſpondẽt
omnes tenentes ſecundam opinionem: Ad tertium,
quod dato, quod non adſit contẽptus Iudicis, neque
pręiudicium primi præſentati (quoad hunc effectũ,
vt ſua prima præſentatio nõ ſortiatur effectum, vt vi
debatur conſiderare Abb. in d. c. cum autẽ) verſatur
tamen præiudicium primi præſentati, quoad expen-
ſas, quas ille ſubijſſet, & quoad dignitatem, ſi ille (poſt
quam diutius tãquam rector illius Beneficij, ad quod
fuerat pręſentatus, in iudicio comparuiſſet) poſtmo-
dum ob factam à patrono ſecũdam præſentationẽ,
676 ſuccubuiſſet; Nec eſt bona † conſideratio facta per
Cardin. in d. ca. Paſtoralis, quod ille potuit, & debuit
hanc accumulationem præuidere: quoniam hoc nõ
eſt admittendum, vt ſuprà proximè ſub num. 670. re
677 ſponſum fuit. Ad quartum, quod dictum † Abb.
in dicto capit. cum autem, quod patronus poteſt va-
riare vſque ad inſtitutionem, &c. debet declarari, niſi
ſuperueniat litis pendentia, qui cum illa impediat
id quod antea erat licitum, vt proximè diximus, ſu-
perueniente tali impedimento, variatio quoque vi-
detur impedita. Ad quintum, quod licet ratio cor-
rectionis erroris militet etiam reſpectu patroni (etiã
lite pendente) præiudicium tamen, quod propte-
rea inferretur primo præſentato, videtur excludere
hanc correctione lite pendente, cum (vt dictum
eſt) iſta ſit Regula, vt donec lis pendet, aliquid
non innouandum, præſertim, quando actus ten-
deret in præiudicium alterius, dum tunc talis actus
cenſeatur attentatus, iuxta ea quæ poſuimus in-
fra hoc eodem capite in prima declaratione principa
li, per totam. Ad ſextum reſpondetur, vt per Sarnen.
in eadem queſt. 13. quod non debet pręſumi illum in
iuſtè obtinere poſſe. quia colligãs ſuperſtes propter
ſubrogationem (quam obtinere poteſt) iuuabitur bo-
no iure mortui collitigantis, & ſic ceſſabit vitioſus in
greſſus. Ad ſeptimum, & vltimum reſpondetur, qđ
licèt in dicto cap. Paſtoralis, permittatur præſentatio
678 appellatione pendente, conſiderãdum tamen † eſt,
quod cum ibi nõ fuerit proceſſum in forma Iudicij
(cum non adſint tres illę perſonę, quę ſolent forma-
re Iudicium, videlicèt Iudex, Actor, & Reus, capit. fo
rus, de verb. ſignif.) appellatio de qua ibi, fuit extraiu
dicialis, quę niſi fuerit commiſſa, aut ſaltem oblata
probatio cauſæ in ea expreſſę, non dicitur inducere li
tis pendentiam, vt firmauimus ſupra in hoc eodem
capite in præfatione, nu. 232. Ex quo ſequitur, quod
præſentatio de qua ibi, nec etiam lite pendente facta
cenſeatur; Ex quibus omnibus apparet communem
ſententiam fundatã, & à contrarijs etiam defenſam.

Verùm, quia Concluſio in ea firmata non eſt per
petua, ſed ex pręmiſſis, & ex dictis in varijs locis per
Scribentes, nonnullę limitationes ad eam applicari
poſſunt, propterea pro faciliori totius huius materiæ
intelligenda eſt conſtituenda
679 Regula generalis, quod Patronus † lite pendente
regulariter pręſentare non poteſt, quam ita generali
ter concipimus, vt omnes caſus (qui præſentem illa-
tionem reſpiciunt) comprœhendat; Quę regula, ex
his omnibus firmari poteſt, quæ ſuprà pro ſecunda
opinione fuerunt adducta: Quibus adde, quod idem
fuit etiam noſtris temporibus tentum in vna Aſtori
cen. Sanctæ Chriſtinæ, corã Grato, 9. Martij, 1569. in
(quia partes omnia confundebant) Domini firma-
runt duas concluſiones. Prima fuit, quod c. 1. vt lite
pendente in 6. habeat locum in duobus pręſentatis
in diſcordia à patronis litigantibus ſuper pręſentatio
ne. Secũda fuit, quod litigantibus duobus præ-
ſentatis in diſcordia patroni, non poſſunt accumu-
lare;

Digitized by Google

lite; Quam Regulam
Amplia
680 Primò, vt non ſolum † procedat in patronis Cle-
ricis, & Eccleſiaſticis, verum etiam ſi ſimus in patro
nis Laicis, per ea omnia, quæ dicta ſunt ſupra in ter-
tio caſu ſecundæ inſpectionis in 2. opinione, nume-
ro 668.
Secundo, vt idem vendicet ſibi locum etiam ſi ſi-
681 mus infra quadrimeſtre tempus (intra quod alias
patrono laico licet variare, & accumulare, iuxta diſpo
ſitionem cap. cum autem, de iure patr.) ſecundum ea
quæ firmauimus vbi ſupra in dicta ſecunda opinio-
ne, d. nu. 668. & ſeqq.
682 Tertio, vt patronus † prohibeatur lite pendente
(vt ſupra) præſentare non ſolum quando alter ex præ
ſentatis decederet, verum etiam ſi beneficium renũ-
ciauerit, per tex. in dicto c. primo, (vbi omnes id ſen-
tiunt) vt lite penden. in 6. & in terminis fuit id reſolu
tum per Dominos in dicta Aſtoricen. ſanctæ Chri-
ſtinæ, coram Grato.
683 Quarto quod lite † pendente non ſolum prohibea
tur is præſentare, qui habet ius patronatus, vel alias
ius præſentandi ad aliquam Eccleſiam, verum etiam
is, qui habet ius deſeruire faciendi alicui Eccleſiæ per
aliquem (etiam ad eius nutum amouibilem) & ideo,
ſi Monaſterium prætendat Beneficium ſibi vnitum
Didacus autem prætendat illud ad ſe ſpectare, & ſic li
te ſuper proprietate inter eos introducta, & ea pendẽ
te, Prior Monaſterij Monachum ad deſeruiendum
illi beneficio deputauerit (qui vigore deputationis, &
nominationis poſſeſſionem illius acceperit) talis de-
putatio, & poſſeſſionis adeptio attentata dicenda
ſunt, vt fuit reſolutum in vna Viſbonen. parrochia-
lis de Toial, coram Dom. de Rubeis, 15. Nouembris
1563. in qua, licet ad excuſanda attentata allegare-
tur quod cap. 1. & 2. Vt lite penden. in 6. quod loqui-
tur de lite inter electos, vel vt Doctor. concludunt
per ſupradicta (inter præſentatos aut ſuper iure præ-
ſentandi) non poterat habere locum in caſu illo, in
quo agebatur de facultate deſeruire faciendi per ali-
quem ad nutum amouibilem, quod erat quid diuer-
ſum à præſentatione, & à iure præſentandi: Domini
tamen tenuerunt pro attentatis, cum lis eſſet ſuper
dominio dictæ Parrochialis, nec immerito, quia con
currebat, & præiudicium partis, & contemptus Iudi-
cis, quæ (vt alias diximus) potiſſimum in attentatis cõ
ſiderantur; de contemptu de ſe patet, de præiudicio
autem apparet, quia illa deputatio, & nominatio ad
effectum deſeruire faciendi, eſt effectus proueniens
à dominio, quod per prædictam vnionem Mo-
naſterium ſibi acquiſitum prætendebat, vnde
cum ſimiliter Didacus dominium, & proprie-
tatem eiuſdem beneficij prætenderet vigore coadiu-
toriæ ad ſe pertinere, apertè colligitur eius præiu-
dicium.
684 * Quinto, vt † procedat, etiam ſi patronus, qui præ-
ſentauit vnum ante litem, velit poſt litem cumulan-
do, præſentare collitigãtem, alias voces patronorum
non habentem, quia hoc ſibi non licet, vt eſt deciſ.
Creſcent. 22. incip. Patronus, lib. 2. vbi etiam rationẽ
diuerſitatis conſiderare videtur inter hunc, & caſum
de quo infra proximè, num. 688. poſt Roch. de quo
ibi, quia ſ. ibi præſentatio extinguebat litem, hic vero
potius dabatur occaſio litigandi.
Limita eandem Regulam.
685 Primo, vt † præſentatio, de qua agitur non cenſea-
tur prohibita, quando lis non penderet ſuper titulo
Beneficij, ſed alias per oppoſitiones, quæ fierent præ-
ſentatis ne inſtituerentur: quia per talem litem non
686 cenſeretur factum beneficium litigioſum, &
patronus non impediretur denuo præſentare; quam
uis enim alias Domini in dicta Aſtoricen. Sanctæ
Chriſtinæ, videantur ſenſiſſe, quod propoſitio edi-
cti, de qua in cap. fina. de elect. in 6. (vbi etiam agitur
de huiuſmodi oppoſitionibus) dicatur litem facere,
in alia tamen Aretina de Ruſig. coram D. meo Ora-
dino, 24. Aprilis. 1559. clarè, & expreſsè contrarium
tenuerunt, videlicet, quod ſi lis ſit inter eum, qui fuit
præſentatus à patrono, & eum qui prætendens ſe
poſſeſſorem, oppoſuit ſe præſentato (etiam iudiciali-
ter) ne ille inſtituatur, patronus hoc caſu non eſt im-
peditus præſentare, * & quod huiuſmodi oppoſitio-
nes non faciant litem, tenet etiam Rebuff. in praxi
benefic. in tit. de Reſcript. Si neutri, nu. 24.] Pro qua
limitatione faciunt ea, quæ diximus ſupra in prima
parte, capit. 3. de attent. à Tertin. numero 127. quod
quando non eſt quæſtio principaliter cuius ſit bene-
ficiũ, ſed incidenter (prout eſt qñ ſumus in huiuſmo-
987 di oppoſitionibus) nec † etiam ordinarius prohibe-
tur. Quæ limitatio procedere videtur, etiam ſi in iſto
iudicio inſtitutionis faciendæ vel ne, fuiſſent produ-
cta iura concernentia titulum ipſius Beneficij, puta
inſtrumenta ſuarum præſentationum, vt fuit dictũ
in dicta Aretin. de Raguſin. cum qua concordat, qđ
ſimiliter fuit dictum in alia Calaguritana beneficij
coram A. Auguſtino, 25. Ianuarij, 1554. præſertim
ſi fuiſſent producta in parte, & partibus, vt in di-
cta Aretin.
688 Secundo, vt non † procedat, quando patronus vel-
let lite pendente ſuperſtitem præſentare (ſecundum
opinionem Roechi de Curte in dicto tracta. de iure
patron. in verbo, honorificum, quæſt. 23. de qua ſu-
pra in tertia opinione, nume. 672.) cum tunc videa-
tur ceſſare ratio dicti cap. 1. Vt lite penden. in 6. quam
689 uis hæc † limitatio ſatis videatur reddi poſſe dubita
bilis, ex his, quæ nouiſſimè dixerunt. Domini in vna
Poſnanien. Parrochialis coram Serafino, 14. Ianua-
rij, 1572. quod lite inter duos præſentatos pendente,
ſi alter decedat, alter vero fuerit ab Ordinario in lo-
cum prædefuncti ſubrogatus, & in poſſeſſionem be-
neficij immiſſus, talis poſſeſſio tanquam attentata
veniet ſequeſtranda: vnde ſicut ibi prouiſio facta
per Ordinarium in fauorem ſuperſtitis, non videtur
bona, ita etiam in caſu noſtro debet cenſeri inualida
præſentatio de ſuperſtite per patronum lite penden-
te facta cum videatur militare eadem ratio: niſi forte
690 † diuerſitatis rationem conſideres, quod ideo ibi
prouiſio ordinarij irritatur, quia ſcilicet ille præter-
miſſa præſentatione per patronum facienda, & illa
non expectata, ad huiuſmodi ſuperſtitis ſubrogatio-
nem deuenit: nam ſi ordinarius ad præſentationem
patroni in fauorem ſuperſtitis factam, inſtituiſſet, a-
liud forte fuiſſet per Dominos ibi reſolutum.
691 Tertio, quando † lis eſſet inter patronos ſuper iu-
re præſentandi, & alter eorum, qui lite pendente vel-
let præſentare, eſſet in quaſi poſſeſſione præſentan-
di: quia, cum tunc præſentando diceretur ſuam qua-
ſi poſſeſſionem continuare, præſentatio ab eo facta
non poſſet regulariter dici attentata, niſi etiam eſ-
ſet lis ſuper ipſa quaſi poſſeſſione, vt latius dixi-
mus ſupra, in hac illat. verſ. circa primam, num. 635.
& nu. 640.
692 Quartò, quando † lis fuiſſet mota per procurato-
rem alterius præſentati cum cautione de rato admiſ-
ſi, & quamuis principalis citationem per procurato-
rem obtentam (dum viueret) tacite ratam habue-
rit, Citatio tamen per procuratorem non fuiſſet in
Actis reproducta, niſi poſt mortem principalis præ-
ſentati: quamuis enim alias Domini in vna Nuceri
na Beneficij de Foſſato, coram Sarmiento, 5. Decem
bris, 1565. ſimpliciter dixiſſent, quod ſtantibus Cita-
tione, Ratificatione, & Reproductione prædictis, di-
ceretur

Digitized by Google

ceretur conſtare de lite,& beneficium fuiſſe effectũ
litigioſum, in alia tamen eiuſdem cauſæ poſitione,
coram eodem,18. Aprilis,1567. (in qua dubitarunt
an conſtaret de lite ad effectum Clauſulæ derogatio
nis iuris patronatus in totum, quatenus litigioſum)
videntur de hoc ſubſtituiſſe,& dixerunt velle videre
an lis per præmiſſa inducta fuerit in præiudicium
patronorum,ita vt beneficium tanquam litigioſum,
non obſtante iure patronatus, potuerit conferri, &
conſequenter de mente Dominorum ibi poteſt pręſens
limitatio admitti,quod patrono non cenſeatur
præiudicatum quo minus poſſit præſentare,quando
lis eſſet inducta per citationem obtentam ab aſſerto
procuratore, & reproductam poſt obitum principa
lis: Quod eo magis ſuadetur: quia & alias citatio
obtenta per aſſertum procuratorem non dicitur regulariter
facere litem reſpectu Ordinarij, vt propterea
illius impediatur collatio, ſecundum ea, quæ
latius diximus ſupra,in prima parte,cap.3.de attent.
à Tertio,nume.117.& ſeqq.quæ cum procedant in
collatione ordinarij,ex identitate rationis poſſunt ẽt
ad præſentationẽ patroni extendi, prout de uno ad
aliud videntur etiam Doct.extendere,in dicto c.1.&
etiam in c.2.vt lite pend.in 6.

693 Quinto limitari poteſt,vt † non procedat,quando
in loco eſſet Statutum,quod patronus etiam lite pẽ
dente poſſet præſentare, vt ad excludenda attentata
præſupponebatur aliàs in facto, in vna Aſtoricen.
ſancti Auguſtini,coram Sarmiento,10. Decembris,
1563.ſuper quo,licet nihil fuerit ibi per Dominos re
ſolutum,quia de ſtatuto, quod allegabatur, nullatenus
conſtabat,de mente tamen Dominorum videbatur
eſſe,quod ſi de eo conſtitiſſet,vtique ceſſare de
buiſſent attentata; nec ſine ratione: quia cum attentata
ſint de iure ciuili, vt latius declarauimus ſupra
in prima parte in præfatione, nu.68. non eſt inconue
694 niens, quod per † Statutum poſſit ſuper eis di-
ſponi,ad no.in l.omnes populi,ff.de iuſti.& iure cũ,
695 & alias videamus,quod per Statutum in certis caſibus
poteſt tolli appellatio,vt per Doctor. in dicta l.
omnes populi,& per Bald.in l.fin.in 2.colum. verſi.
ſed nunquid Statutum,C.de ſent.& facit,quia (ſicut
Princeps poteſt tollere,& diſponere ſuper attentatis,
vt diximus ſupra in dicta Præfatione,num.61. ita ẽt
(cum ſtatuentes quoad ea, in quibus habent ſtatuẽdi
facultatem,videantur Principi æquiparari) vt poſt
alios tradit Roland.conſil.86. Illuſtris Domine,nume.
16. & ſeq. libro primo, dicendum eſt, præſentationem
patrono (etiam lite pendente) permitti poſſe
per ſtatutum,ex qua limitatione poteſt alia reſultare,
& hæc erit.

696 Sexta limitatio, vt idem † dicendum ſit ſi in loco
vigeret conſuetudo, quod patroni (etiam lite pendẽ
te) præſentare valerent, Tum quia magna ſolet eſſe
vis Conſuetudinis ad no.in l.de quibus, ff. de legib.
& dicitur eſſe potentior ſtatuto, Calcan. conſ.3. colum.
2. Cran.in tractatu de antiqu.tempor. in princ.
numero 42.& poſt eos Roland.in conſil.67. Dominus
Iacobus,numero 34.lib.3. tum, quia Conſuetu-
697 do † poteſt facere, vt actus, qui de ſui natura eſſet
attentatus) non cenſeatur attentatus, vt puta, ſi poſt
interpoſitam appellationem fuerit, capta beneficij
poſſeſſio,quia licet illa regulariter cenſenda ſit atten
tata, vt in rubro,& nigro, nil innou.appell. penden.
attamen præſuppoſita Conſuetudine (quod etiam
interpoſita appellatione,liceret capere Beneficij poſ-
ſeſſionem, ne ob diuturnam vacationem Beneficia
aliquod detrimentum paterentur) huiuſmodi poſſeſ-
ſio ab attentatorum vitio excuſaretur, vt admonuimus
infra,cap.12.de attent.appell.pend.in 48. limit.
prin. per totam.

698 Septimo limita, vt non † procedat, quando præſen
tatio per patronum fieret poſt appellationem extra-
iudicialem, & ſic quando lis prætenderetur inducta
per huiuſmodi extraiudicialem appellationem, quia
cum illa regulariter non inducat litis pendẽtiam ad
effectum attentatorum, niſi cauſa fuerit commiſſa,
aut probata fuerit cauſa in ea expreſſa, prout latius
declarauimus in hac præfatione,num.232. præſenta
tio hoc caſu à patrono facta non poteſt dici attenta-
torum vitio ſubiecta,& pro hac limitatione vltra pre
dictam rationem videtur terminis iit textus.c.Paſto
ralis,de iure patron.ſecundum intellectum de quo ſu
pra proximè,nu.678.

699 Octauo,& vltimo limitari poteſt,vt Regula † non
procedat in omnibus illis caſibus, in quibus ordinario
lite pendente non eſt prohibita collatio: quia nec
in illis debet eſſe patrono prohibita præſentatio, cũ
videatur militare eadem ratio, puta quando lis eſſet
calumnioſa,vel lis eſſet finita,& in alijs omnibus caſi
bus,de quib.abũdè diximus ſupra, in prima par. c.3.
de atten.à Tertio,in vltima limitatione reg.ibi poſitæ,
nu. 97. & multis ſequentib. quæ breuitatis cauſa
hic non repetuntur.

700 Circa tertiam inſpectionem, quando † f. lis eſſet
inter aliquem ex patronis, & vnum ex præſentatis,
an per hoc dicatur beneficium effectum litigioſum,
ita vt patroni prohibeantur alium præſentare? du-
701 plex poteſt eſſe opi. Prima † affirmatiua,quod pa
tronus hoc caſu poſſit alium intra quadrimeſtre tem
pus præſentare: Hanc concluſionem ponit in ter-
minis Franc.in c.ſi hi contra quos,ſub num. 5. verſ.
ex quibus infertur, & inferius verſicu. aliquando eſt
quæſtio inter electum, Vt lite pend in 6.& nouiſſimè
etiam poſt Franc. Io.Bapt. Ferret.in conſ.192. Videtur,
num.14.lit.1.Qui ea videntur ratione moti,quia
ſcilicet per huiuſmodi litem beneficium non videa-
tur effectum litigioſum. Secunda poteſt eſſe opin.
702 † negatiua,quod patronus hoc caſu præſentare mi
nime poſſit,& (quamuis ex doctoribus non repertã,
qui ſpecificè hunc caſum ponat,) ſuaderi tamen põt:
Primo,ex hoc; quia ſi in caſibus ſimplicibus (quan-
do lis eſt inter ſolos patronos) & ſimiliter inter ſolos
præſentatos,vtrobique negatiuè concluditur, vt in
ſuperioribus inſpectionibus,nume.636. & numero
653. & numero 654. & numero 668. idem videtur
dicendum,quando lis eſt inter patronum,& pręſen-
tatum, & ſic in caſu mixto, qui regulariter ſub caſu
ſimplici ſolet comprehendi,ad no.in l.2.ff.de verbor.
oblig.& in l.vim paſſam,§.1. ff.de adul.cum ſimil. Se
cundo,quia cũ in iſta materia valeat argu.de elec.ad
præſentationem, quod patet,quia capi. primo, vt lite
pend.in 6.loquens in electione,procedit etiam in pre
ſentatione,vt poſt Doctor. diximus ſupra,num.669.
caſus iſte in materia electionis videtur reſolutus, cũ
adſit ſuper hoc deciſ.in Recollec. Pereg.96. incipien.
Vtrum ſit procedendum, ad fi.in vna Salamantina
Abbatiæ,coram eo.7. Februarij, 1547. vbi fuit reſo-
lutum,quod (ſi Capitulum lite inter eum, & electũ
pendente alium eligat) talis electio ſit attentata: Vnde,
idem videtur concludendum lite inter patronum
& pręſentatum pendente, vt ſi patronus alium pre-
ſentet, talis pręſentatio ſit attentata; Et tenendo
703 hanc, ad allegata in contrarium pro prima opin.
& ad authoritatem Franciſc. & Ferretti reſponderi
704 poteſt pluribus modis, & Primo, quod illi ad
hoc nullam neque legem, nec concludentem ratio-
nem allegant,& erubeſcimus ſine lege loqui, l.illam
C.de collat.cum ſimil. Secundo,quod lis iſta in
effectu non videtur eſſe niſi ſuper iure pręſentandi,
quia dum patronus litigat cum eo, qui eſt pręſenta-
tus ab alio, nihil aliud videtur in effectu agere, quam

eum

eum excludere tanquam male pręſentatum,& ab eo
qui non habeat bonum ius præſentandi, vnde ſicut
quando lis ſimpliciter eſt ſuper iure præſentandi in-
ter patronos,non poteſt lite pendente alius præſenta
ri,vt diximus ſupra in prima inſpectione,num.636.
ita etiam debet eſſe in hac lite,quæ in effectu non eſt
niſi ſuper iure præſentandi: Niſi præſupponeretur,
patronum hoc caſu eſſe in quaſi poſſeſſione præſen-
tandi,quia tunc præſentare poſſet,vt ibidem firmaui
mus,num. 640. & rectè procederet opinio Franc. &
Ferretti,quæ hoc caſu bene ſuſtineri poteſt; Et hanc
in rei veritate credendum eſt fuiſſe illorum mentem
præſertim ipſius Ferretti ibi, dum ſubdit illa verba,
patronos maximè poſſeſſores, & dum in fine talem
rationem aſſignat,quæ videtur concludere,quod in-
ter eos ageretur ſuper iure præſentandi,dum inquit,
quod per præſentationem ius,quod erat apud litigan
tes,non alienatur, & non transfertur lite pendente
in alium. Tertio,& melius,quod Franc.in loco exad
uerſo allegato, loquitur de lite per oppoſitiones pen-
dente, nam verè loquitur de prouiſo à Capitulo, qđ
ſe opponebat prouiſo à Papa,& executori: Vnde nō
mirum,ſi tali lite pendente,non impeditur præſenta-
tio,cum & nos ſupra,nume.634. firmauerimus, qđ
per huiuſmodi oppoſitiones non inducitur talis lis,
quæ præſentationem impediat,& cum Franci. ibi,in
ver.ex quibus,loquatur de huiuſmodi lite etiam in-
ver.aliquando,&c.dicendum eſt, quod loquatur de
eadem lite,cum dicat tali lite,&c.

705 Circa quartam inſpectionem, quando † ſ.lis eſſet
inter Ordinarium,&,Confirmatorē,q habebat inſti
tuere præſentatū ex vna,& patronum, aut ab eo præ
ſentatum ex altera,(puta, quia Ordinarius prætēdat
ius patronatus minus bonum eſſe) an hac lite pendē
te,poſſit præſentare; Et quamuis hanc quæſtionem
in ſpecie non viderim,& prima facie videatur dicen
706 dum,quod † Ordinarius poſſit de huiuſmodi Bene
ficio(etiam lite pendente) alteri prouidere,quæ proui
ſio,vt de ſe patet,excluderet patroni præſentationem
iuxta doctri. Innoc.in capi. dudum,ſub nume.quar-
to,in verbo,diſpenſatum,de electio.quem refert,&
etiam ſequitur Vital.in tracta.de Clauſul.in Clauſu-
la, Nil nouan.accuſatione pendente, numero ſepti-
707 mo;vbi vult,quod † Ordinarius poſſit de beneficio
prouidere,quod per aliquem indebitè retineri præten
dit,etiam ſi is,ad quem pertinet collatio, ſit ille, qui
mouet litem, puta, quod quis iniuſtè detineat duas
Curatas,ergo eodem modo debet poſſe de Beneficio
prouidere, cuius ius patronatus prætendat non eſſe
legitimum,& indebitè præſentari; Contrarium ta-
708 men videtur,præſertim præſuppoſito, quod patro-
nus eſſet alias in quaſi poſſeſſione præſentandi. Tum
quia litis motio non debet alicui ius ſuum auferre
& poſſeſſionis commodo quem priuare,capi.primo,
Vt lite pend. & dicemus infra hoc eodem capit. in
quarta declaratione princ.per tot. Tum,quia ſic om-
nia iura patronatus poſſent facile per Ordinarios de-
ludi,huiuſmodi lites introducentes,præſertim, quia
videmus,quod iura non indiſtinctè permittunt Or-
dinario,vt Eccleſias,quę ſunt de iure patronatus,or-
dinet, ſed certis ex cauſis, puta ob patronorum di-
ſcordiam, vel negligentiam, vt in capitulo primo,
in capitu, cum te, & capitu. cum propter,de iure pa-
tron. Vnde,cum his cauſis ceſſantibus, Epiſcopus
non ordinet huiuſmodi Eccleſias,ſequitur,quod pa-
troni per hoc à præſentatione non excludantur; Et
709 ad authoritatem † Innocen. Reſpond.retorquen-
do, nam (ſicut ibi ille dicit) motio litis per Ordina-
rium facta,non prohibet eum de beneficio prouide-
re, quia motio litis non aufert ſibi ius ſuum, ita
etiam (cum hic iſta motio litis non auferat patrono
ius ſuum,ex quo lis(vt dictum eſt)non impediat quē
illa pendente vti poſſeſſionis commodo)concludi po
teſt,quod hac lite pendente,patronus (qui ſit in qua-
ſi poſſeſſione præſentandi) licite valeat præſentare,
per ſupradicta.

710 Quoad ſecundum dictum,quod Ordinarius † pro
hibeatur lite pendente præſentatum inſtituere, non
eſt hic multum inſiſtendum: cum enim ſupra in pri
ma parte,cap.3.de atten.à Tertio,num.99.fusè decla
rauerimus,quādo,& quib.caſib. poſſit Ordinatis be
neficium lite pendente vacans,conferre, ſatis etiam
ex ibi dictis liquere poteſt,in quibus caſibus Ordina
rius inſtituere lite pendente præſentatum poſſit, cū
in effectu inſtitutio hoc caſu cenſeatur eſſe beneficij
collatio,argum.ca.fi.de inſti.cum ſimil.& propterea,
quoad hoc ſecundum dictum,ſufficiat lectorem ad
ibi dicta remittere; Quibus adde, quod ſi pendente
coram Ordinario controuerſia, quis ex præſentatis
ſit inſtituendus, Legatus de latere vnum inſtituat,&
ille capiat poſſeſſionem, talis inſtitutio, & poſſeſſio
cenſetur nulla, & attentata, vt fuit reſolutum in
vna Parmen. Cappellaniæ, coram Put. 55. Iunij,
1544.vt eſt deciſ.in Recollec.ſuis,40. incip. Proceſ-
ſus, ſub Rubrica, de iudic. * Et ſimiliter, quod in
hoc puncto Aegi. Bellam.viſus eſt aliàs diſtinguere,
in conſ.35.incip. Verum lite pendente,ad med. quod
ſi quis fuerit præſentatus ante litem motam, poſſit
etiā lite pendente inſtitui,alias ſecus,licet omnino fir
ma non videatur.]

Quoad Tertium, & vltimum huius illationis di-
ctum de præſentato capiente lite pendente poſſeſſio-
nem beneficij,ad quod fuerit per patronum præſen-
711 tatus,dicendum eſt,quod regulariter † talis poſſeſ-
ſio debet cenſeri attentata: Et hodie videtur expe-
ditum,cum fuerit id pluries per Dominos tentum,
vt eſt dec.in Recollec. Guidobon. 104. Dixerunt,ſub
Rubrica, Vt lite pend.prout in vna Neapolitana
Cappellaniæ coram Dom. meo Oradino, de menſe
712 Decembris,1562.in qua fuit dictum, quod ſi † lis
inter duos præſentatos ſit inſtructa, & feratur ſente n
tia pro vno,& ille inſtituatur,& poſſeſſionem capiat,
Rota habuit talem poſſeſſionem pro attentata,idque
in alijs cauſis quoque fuiſſe tentum; Et in alia Toleta
na Cappellaniæ,coram eodem, 9. Iulij, 1567. & in
alia Compoſtella.de Baronæ,coram Chiſan.16. Fe-
bruarij,1554.& nouiſſimè etiam in ſimilibus termi-
nis pro attentatis fuit etiam tentum in alia Lucana
parochialis Campagnoli,coram Binarino, 8. Iunij,
1571.& nouiſſimè in alia Calaguritana beneficij ſan
ctorum Iacobi,& Andreæ,corā Blanchetto,7. Maij,
1574. Et iſta poteſt eſſe

713 Regula, quod præſentatus † lite pendente poſſeſ-
ſionem citra vitium attentatorum capere nō poteſt;
quæ non ſolum nititur generali illa propoſitione, qđ
lite pendente nihil debet innouari,verum etiam, &
alia ſpeciali, quæ habet quod lite pendente quis non
debet capere poſſeſſionem,de qua latè diximus ſupra
in prima illat.p.inc.num.439.

Ampliatur ſupradicta Regula,

714 Primò, vt huiuſmodi † poſſeſſio cenſeatur atten-
tata, nō ſolum ſi fuerit capta vigore inſtitutionis per
Ordinarium de pręſentato facta,verum etiam,ſi fue
rit capta vigore literarum ſuper noua prouiſione per
præſentatum obtenta, expeditarum, vt fuit alias di-
ctum in vna Valentina ſancti Iacobi, coram Veſta-
715 ſ uo,7. Maij,1554. Idem ſi poſſeſſio † capta fuiſſet vi-
gore inſtitutionis factæ à Legato de latere,lite coram
Ordinario pendente,quia diceretur attentata,ex quo
Legatus non poteſt ſe intromittere de beneficijs li-
tigioſis,quorum prouiſio ſoli Papæ reſeruatur,capi.
2,vt lite pend,in 6.vt eſt deciſ. Achil. ſub die 16. Fe-
bruarij,

brnarij, 1554. incip. Fuit dubium an lis inter duos, &c. quæ allegabatur, & dabator (licèt inter Recollectas Achill. ego non reppererim) per informanets in vna Aſtoricen. Parrochialis ſancti Auguſtini, coram Sarmiento, 10. Decembris, 1563. Sed pro ea (quatenus loquitur de legato de latere) eſt in terminis deciſ. in Recollect. Put. 40. Proceſſus, ſub Rubrica, de iudic. in vna Parmen. Capellaniæ, coram eo. 15. Iunij, 1544.

716 Secundò, vt procedat † etiam ſi Ordinarius immitteret in poſſeſſionem ſuperſtitem, quem in locũ defuncti ſubrogauerat, quia talis immiſſio, & poſſeſſionis adeptio fuit aliàs reputata inualida, & attentata, & apod Rotam eſſe ſequeſtrandam nouiſſimè in vna Poſnanien. Parrochialis coram Serafino. 14. Ianuarii, 1572. quamuis (vt etiam admonuimus ſuprà) id potius credendum ſit prouenaſſe ex eo, quia Ordinarius prætermiſſa præſeotatione patroni, ad ſubrogationem ſuperſtitis deuenerat, quam ex litis pendentia.

717 Tertiò, vt procedat, † non ſolum ſi ſit lis inter præſentatos, verumetiam ſi lis eſſet inter ipſos patronos, & ideò, ſi præſentatos lite inter patronos pendente, fuerit à Nuncio Sedis Apoſtolicæ inſtitutus, & illius vigore poſſeſſionem capiat, talis poſſeſſio cenſetur attentata vt inclinauerunt Domini in vna Tuden. Parochialis, de Tabucbia coram Grato, 29 Nouẽbris, 1567. Vel etiam, ſi lis eſſet inter vnum ex patronis, & vnum ex præſentatis, per ea, quæ paulo ante dicta ſunt in tertia inſpectione, no. 700.

718 Quartò, vt cenſeatur † attentata poſſeſſio noo ſolum quando lis penderet, quia lis eſſet conteſtata, verum etiam ſi ſit capta poſt oppoſitionem ipſi præſentato factam quia nec tunc Iudex poteſt illi poſſeſſionẽ tradere, vt allegantur deciſiones Veſtani, 227. lib. 2. & 265. lib. 3. Verum quia per huiuſmodi oppoſitiones regulariter litem non introduci, diximus

719 ſupra, nu. 634. de hac ampliatione † non parum videtur dubitandum, niſi eam ſuſtineamus (præſupponendo, quod oppoſitiones fuerint factæ per certum contradictorem, & demum, cum cauſæ cognitione fuerit per Ordinarium facta præſentati inſtitutio) quoniam (cum hoc caſu talis inſtitutio dicatur habere vim diffinitiuę ſententiæ, vt per Lamberti. in tract. de iure patr. in 4. articulo 11. quæſtioois, ſecundæ partis, libri ſecundi, num. 4. ita vt etiã à tali ſententia inſtitutionis poſſit appellari, vt per eundem ibidem, in quinto articulo dictæ quæſtionis) ſequitur, quod etiam Iudicium, & litis pendentia præcedens, debeat cauſare attentata, prout ſolent reſultare in alijs litibus, & Iudicijs ſuper quibus fertũr diffinitiua ſententia.

Limitatur eadem Regula.

720 Primò, vt ooo procedat, quando † quis eſſet præſẽtatus à patrono, qui eſſet in quaſi poſſeſſione præſentandi, quia cum tunc (præſuppoſita quaſi poſſeſſione) patrnnus licitè præſentet, & ſuam poſſeſſionem continuet, conſequenter videtur etiam ceſſare conſideratio attentatorum, ex vulgari illa propoſitione, quod continuans non attentet; Et pro hac limitatione plurimum facit id, quod dixerunt Domini in dicta Tuden. de Tabuchia, corã Grato, in qua licet inclinarent pro attentatis, vt ſupra dictum eſt) reſeruauerunt tamen, niſi præſupponeretur patronum in caſu de quo ibi, fuiſſe in quaſi poſſeſſione

721 præſentandi, Verum, licet † hæc ratio continuationis bene militet, quoad actum præſentaoonis reſpectu patrnni, qui præſupponitur in quaſi poſſeſſione pręſentandi, reſpectu tamen ipſius præſentati, qui non poteſt dici quod ſit in quaſi poſſeſſione capiendi poſſeſſionem, ceſſare omnino videtur conſideratio continuatioonis, & conſequenter, quod adeptio poſſeſſionis præſentati, non excuſetur ab attentatis, ſub prætextu continuationis ipſius præſentantis: Ni-

722 ſi † dicamus, quod præſuppoſito, quod patronus ẽt lite pendente præſentauerit, ſecundum ea, quæ diximus ſupra in hac illatione, num. 640. adeptio quoq; poſſeſſionis (tanquam conſecutiua ad præſentationem, & inſtitutionem) faciat ceſſare attẽtata, vt poſt Lamberti. & alios admonuimus etiam infra hoc eodem capite, de attent. lite pend. in quinta limit. princ. nume. 5.

723 Secundo, vt non procedat, quando † inter præſentatos non fuiſſet lis conteſtata, & propretea non diceretur attentata poſſeſſio capta per inſtitutum, poſt quam ipſe, & alius ab alijs patronis pręſentatus coram ordinario comparuiſſent, & quilibet inſtitutionem de ſe fieri petijſſet, & etiam iura (hoc eſt) inſtrumenta ſuarum pręſentionum produxiſſent, dũmodo litem alias non fuiſſent conteſtati, vt fuit dictum in vna Calagurritana beneficij, in qua tale factum præſopponebatur) coram A. Auguſtino, 25. Ianuarij, 1554.

724 Tertio fallit, quando † præſentatus, & inſtitutus ab Ordinario immitteretur in poſſeſſionem ab eodem Ordinario, coram quo lis pendebat, quia tunc non diceretur attentata poſſeſſio, proot eſſet, ſi fuiſſet immiſſus ab alio iudice, vt alias allegabatur in terminis & dabatur per informantes in dicta Aſtoric. Parrochialis ſancti Auguſtini, coram Sarmiento, 10. Decembris, 1563. ſupra allegata deciſio Achill. ſub die 16. Februarij, 1554. incipit, Fuit dubium, in qua poſtquam ille anootauit quod Domini omnes dixerunt per litem inter præſentatos, quis eorum eſſet inſtituendus, coram Ordinario introductam, beneficium fuiſſe effectum litigioſum, & capitul. primum, Vt lite pend. in ſexto. habere locum, etiam in duobus præſentatis, & poſſeſſionem ab inſtituto captam eſſe attentatam, ſubdiderunt formaliter: Et hæc procedunt, quando poſſeſſio capta fuit vigore prouiſionis alterius, quam Ordinarij; coram quo lis pendebat, ſed quando poſseſſio eſset vigore inſtitutionis illius iudicis coram quo litigabatur, fuit dictum, quod ſecus eſset: Vndè, Domini ibi clarè hanc limitationem ſentiunt: quam poſſumus etiam ea ratione comprobare, quia, vt ſępè aliàs dictum eſt, attentata potiſſimum cauſantur, & fundantur in Partis præiudicio, & iudicis contemptu, vt ſupra in prima parte in præfatione, num. 42. & 44. quæ hoc caſu videntur ceſſare: nam, præſuppoſito, quod pars ab huiuſmodi inſtitutione non appellauerit, videtur acquieuiſſe; & conſequenter non poteſt allegare præiudicium, & ſimiliter iudex, qui ſententiã inſtitutionis protulit, & in illius executionem, præſentatum immiſit in poſſeſſionem, non poteſt dici aliquo modo contemni, immo ſibi in omnibus obtemperatur, cum illius ſententia executioni demandatur: Verum, ſi rectius

725 conſideretur, de hac † limitatione plurimum ſubſiſtendum videtur, quia Aut Ordinarius coram quo inter præſentatos ſuper inſtitutione litigabatur, proceſſit ſummariè, extraiudicialiter, & ſine cauſæ cognitione, & tunc per huiuſmodi proceſſum non poteſt dici lis introducta, vt no. Doctor. in cap. fi. de elec. in 6. quod ex eo etiam apparet, quia talis inſtitutio dicitur habere vim interlocutoriæ, ita, vt etiam ſi ab ea fuerit appellatum, nihilominus inſtitutus poteſt validè ea pendente poſſeſſionem capere, vt per Lamberti. in tracta. de iure patron. in 5. articulo, 11. quæſtionis ſecundæ partis, ſecundi libri, & adnotauimus etiam infra, cap. 5 a, de attent. appell. pend. in 49. limit. princip. per tot. Aut Ordinarius certo contradictore comparente, proceſſit cum cauſæ cognitione

Digitized by Google

tione ad inſtitutionem, & tunc (quia illa habet vim ſnię diffinitiuæ) ſi inſtitutus poſt inſtitutionem intra decem dies (qui ſolent dari ad appellandũ) poſſeſſionem acceperit, vtique diceretur attentare, c. non ſolũ de app. in 6. cum alijs adductis inf. c. 11. de attẽ. pend. temp. ad app. nu. 17 & ſeq. Si verò præſupponatur ab inſtitutione fuiſſe appellatum, tunc quia cenſebitur appellatum a diffinitiua, vel vim diffinitiuæ habẽte, neceſſariò intrat conſideratio attentatorum, d. c. non ſolum, & in Rubr. & tot. tit. ff. nil. nou. app. pend. Aut ſi præſupponeremus, quod nullo modo fuiſſet appellatum, & poſſeſſionem p inſtitutum fuiſſe captã poſt lapſum termini ad appellandũ, (quo caſu forſan poſſet pręsẽs limitatio aliquo modo verificari) & tuc in rei veritate dicendum eſt qd attentata ceſſent, nõ tã ex eo, qa immiſſio in poſſeſſionẽ fuerit facta à Iudice coram quo lis pendebat, q̃ ex eo qa ceſſat omninò ratio p̃iudicij partis, & contẽptus Iudicis de quib. ſup.

726 Quarto limitari poteſt, vt nõ † procedat quando extaret Statutum quod præſentatus (etiam lite pendente) immitteretur in poſſeſſionem, per ea omnia, quæ diximus ſuprà, nu. 693. in quinta limi. ex quib. ibi ſucceſsiuè dictis nu. 696. poteſt etiam alia &

727 Quinta colligi limitatio, vt no † procedat, quando extaret Conſuetudo, qđ ſimiliter inſtitutus poſſet lite pendente poſſeſsionem capere, per ſupradicta.

728. Quid autem iuris ſit † appellatione pendente, an poſsit ad pręſentationem deueniri per patronos, dicemus inf. ca. 12. de atten. appel. pen. in 37. limi. princ. per totam.

Illatio ſexta. Electio ſecunda lite ſup prima pendente, fieri nõ poteſt, remiſſiue.

Illatio ſexta de alia electione lite ſuper prima pendente minime facienda.

Sextò ex eadem Regula infertur, quod lite inter duos electos ſuper validitate electionis pendẽte, ſi alter moriatur, aut reſignet non poteſt ad aliam electionem deueniri, aliàs attentata contrà hoc, electio ipſo iure viribus non ſubſiſtit, vt cauetur expreſsè in c. primo, Vt lite pend. in 6. & ibi notãt omnes Scribentes; Verum, quia articulus iſte non videtur admodũ expeditus, multaſq; ob diuerſas Doc. ſuper hoc opin. videtur pati difficultates, licèt multa pro illius reſolutione dicenda veniant, præſertim vt hæ diuerſæ Doctor. ſniæ ad concordiam reducantur quia tamẽ de illius veritate latius diximus infrà, hoc eodem ca. de attent. lite pend. in 22. limitatio. principali Regulæ ibi poſitæ per totam, ne bis idem repetamus, ſufficiat lectorem ad ibi dicta remittere.

Illatio ſeptima.

Illatio ſeptima, De inualida reſcripti lite pendente impetratione, litis mentione non facta.

SVMMARIVM.

729 *Impetratio reſcripti, vel priuilegij de litis pendentia mentione non facta non valet.*
730 *Beneficium impetrans tenetur facere mentionem de lite deſuper pendente.*
731 ** Prouiſio de beneficio eſt inualida, ſi fiat lite pendente, de ea non facta mentione.*
732 *Commiſſio cauſę appellationis nõ valet, nõ facta mẽtione qđ pendebat terminus Apoſtolorũ petẽdorũ.*
733 *Reſcriptum debet facere mentionem de appellatione interpoſita.*
Tam propria, quam aduerſarij, nu. 734.
Tam iudiciali, quam extraiudiciali, nu. 735.
736 *Vnio beneficij cẽſetur ſubreptitia, & nulla nõ facta mentione de lite, quæ ſuper beneficio vertebatur.*
737 *Ceſſio beneficij litigioſi non valet, niſi fuerit mentio facta de lite.*
738 *Etiam ſi lis penderet duntaxat per cõmiſſionem cauſę, & citationem ad inſtantiam Actoris decretam, & nondum contra Reum executam.*
739 *Diſpenſatio ad ordines ſuſcipiendos obtenta per filium præsbiteri lite pendente (non facta illius mentione) non dicitur valida.*
740 *Lis ad effectũ reddẽdi reſcriptũ ſubreptitiũ cẽſetur pendere p ſolã commiſſionẽ ſecundum aliquos.*
741 *Commu. eſt opi. quod tunc facienda eſt mentio de lite quando eſt lis conteſtata.*
742 *Conceſſio etiam Motu proprio facta, non valet, ſi nõ non eſt facta mentio litis, ſecundum aliquos.*
743 *Commu. tamen videtur in contrarium.*
744 *Mentio litis non cenſetur eſſe ſufficiens per Clauſulam generalem, Non obſtante litis pendentia.*
Niſi fiat et mẽtio de proceſſu, & ſtatu cauſæ, nu. 745.
746 *In expreſſione intruſionis factę lite pendente nõ ſufficiunt Clauſulæ generales, ſed debet ſpecifica de illa fieri mentio, remiſſiuè.*
747 *Clauſula, Cuius litis ſtatum, & merito, &c. ſufficit ad ſuſtinẽdum Commiſſionem a vitio ſubreptionis, ob non factam litis mentionem.*
748 *Ad inuicti quoque impetratio requirit litis, & ſtatus cauſæ mentionem.*
749 *Simplicitas impetrãtis non excuſat ab ommiſſione mentionis litis pendentia.*
750 *Lis quando eſt nulla, & proceſſus quoque nullus, nõ eſt de ea facienda mentio.*
751 *Proceſſus nullus non interrumpit præſcriptionem.*
252 *commu. opin. quod de reſcripto nullo nõ eſt mentio facienda.*
753 *Lis pendens vigore recurſus aduerſus ſnias Præfecti Pretorio, non eſt in impetratione exprimenda.*
754 *Litis finita, & ſopita non eſt mentio facienda.*
755 *Mentio litis non eſt facienda, quando ſumus in cauſa Matrimoniali, ſecundum aliquos.*
756 *Litis mentio omiſſa non vitiat Reſcriptũ, quãdo Papa tacitè ſẽſiſſet litẽ adeſſe, puta ſi appoſuerit Clauſulã, Citra vitiũ Attentatorũ, q̃ litẽ pręſupponũt.*
Nec quãdo lis eſt ſuper vna re, Reſcriptum autem impetratur ſuper alia re in effectu diuerſa, n. 757.
758 *Subreptio ob non factam litis mentionem nõ vitiat ipſo iure, ſed ope exceptionis. vt nu. 760.*
Niſi etiam in ipſa impetratione ſit ſubreptio. nume. 761.
Taciturnitas litis non pendentiæ reddit reſcriptũ ſubreptitium, quando illius expreſſio nõ monuiſſet Papam ad negandum eod. nu. 758.
759 ** Legitimationis cõfirmatio non valet, ſi de pendentia litis ex partis narratione Princeps ſcientiam habeat, niſi etiam aliunde notitiam habuerit.*
762 *Tertius non tenetur facere mentionem de lite ſuper eadem re inter alios pendente.*

SEptimò & vltimò, ex eadem Regula inferri videtur, quod lite pendente prohibitum eſt ſupplicare Principi, aut impetrare Reſcriptum, vel Priuilegium, non facta mentione de pendentia litis, vt lege ſecunda, & toto titu. C. vt lite penden. & aliter facta impetratio reſcripti, & littererarum non valet; Quam Concluſio-

nem licet latè,& eleganter,quo ad hunc effectũ par-
ticularem reddendi Reſcriptum ſubreptitium , tra-
ctat Menoch. in tract. de arbi. Iud. lib. 2. Centuria 3.
Caſu 202. per totum, nos tamen ex, & alijs, ea dun-
taxat hic ſubijciemus, quæ particulariter Materiam
Attentatorum aliquo modo tangere videntur, in cæ-
teris ad eum lectorem remittendo; Sit itaque in præ-
ſenti ſeptima illatione.
729 Regula, quod lite pendente † non licet Principi
ſupplicare, aut Reſcriptum ab eo impetrare, niſi fa-
cta de lite mentione, vt eſt deciſ. Rot. * 20. aliàs, 673.
Dic, quod, de Reſcript. in antiq. &] Faſtoli cauſa, 35.
dub. 64. incip. Eodẽ die, & tradit Franc. in c. vt debi-
tus, nu. 34. de appel. & eſt deciſ. Aegid. 46. Exceptio,
vbi, inquit quod contra reſcriptum Papæ Poteſt op-
poni exceptio litis pendentiæ in partibus ſi de ea nõ
eſt facta mentio, & benè facit deciſ. Afflicti 98. Pul-
chrum, & 220. In cauſa, nume. 14. & ſequent. prout
eũ allegat, & ſequitur Prob. in addit. ad Io. Monach.
in Rub. vt lite pend. in 6. verſ. vlterius. Mil. in verb.
liteſt impetrata. Patil. conſi. 74. Gratia, num. 15. lib. 4.
Hinc dicebat Petr. de Anchar. conſi. 17. Viſo pro-
ceſſu, & Felin. in ca. exceptionem, col. 9. nume. 32. de
except. quos refert, & ſequitur Blanc. in tract. de Cõ-
promiſſ. in 4. q. principali, nume. 123. quod per exce-
ptionem litis pendentiæ impeditur Iudicis impetra-
tio, & cauſæ delegatio, & pro hac illatione facit in ſi-
730 mili, † quia impetrans beneficium tenetur facere
mentionẽ de lite, deſuper pendente, Caſſad. deciſ. 18.
731 nume. 6. de præben. * Sic & † prouiſio de aliquo
beneficio eſt inualida, ſi fiat lite pendente de ea non
facta mentione, vt poſt alios, de quibus ibi per eum,
tradit Io. Bapt. Ferre. conſil. 185. poſt princip. lib. 1.
Nam litis pendentia in facto cõſiſtit, factum autem
ignorare poteſt Papa, cap. 1. de conſt. lib. 6. & vt veri-
tas ſibi nota eſſet de his quæ in facto conſiſtunt, ex-
primi voluit. Anaſt. Germonius, Archid. Taurin. in
tract. de indult. §. ac beneficia, nu. 20]
732 † Et quod Commiſſio cauſæ appellationis, non
facta mentione quod pendebat terminus Apoſtolo-
rum petendorum, non valeat, Boer. deciſ. 256. nu. 5.
733 † Idem quando non eſt facta in impetratione, mẽ-
tio de appellatione interpoſita. Mil. in verbo, gratia
dicitur, & verſ. ſeqq. fol. 154. quod dictum de appel-
latione latè, & eleganter proſequitur Anto. Grabr. in
tract. Commu. Concluſ. lib. 2. de Iud. Concluſ. 4. nu-
me. 7. vbi num. 8. ampliat, vt non ſit neceſſe ad inua-
lidandũ proceſſum, fuiſſe oppoſitum de ſubreptio-
ne, & inſuper, quod debet fieri mẽtio de appellatio-
734 ne, † tam propria, quam partis aduerſæ, vt ibi, nu-
735 me. 9. tam de iudiciali, † quam de extraiudiciali, tã,
ſi ſit appellatum ad Papam, quam ſi ad inferiorem,
vt ibi, nume. 11. tam per appellantem, quam per ap-
736 pellatum, vt ibidem, num. 12. Sic videmus, † quod
vnio facta de aliquo Beneficio, non facta mentione
de lite, quæ de ſuper pendebat, habetur pro ſubrepti-
tia, & nulla, prout fuit dictum in vna Britoricen. Mo-
naſterij Camaldulen. 12. Martij, 1550. corã Fabio, vt
eſt deciſ. in Recollect. Guidobon. 103. Vnio, ſub Ru-
737 brica, de Vnion. † Sic & ceſſio beneficij litigioſi nõ
738 valet, niſi facta litis mentione, † etiam ſi lis tan-
tum penderet per commiſſionem cauſæ, & citatio-
nem ad inſtantiam Actoris decretam, & nondum
contra Reum executam, vt poſt Stafil. de lit. grat. &
inſt. fol. 144. & Sarnen. in compendio ſig. nume. 64.
fuit tentum in vna Britoricen. & eſt deciſio in Re-
collect. Guidobon. 154. voluerunt Domini ſub rub.
739 de litigioſ. Eodem modo † diſpenſatio obtenta per
filium presbiteri lite pendente, (non facta mentio-
ne litis) ad Ordines ſuſcipiendos, non cenſetur va-
lida, vt ſenſerunt Domini in vna Bononien. parro-

chialis de Ponticulo, corã Domino meo Oradino,
16. Decembris, 1566. De qua Cõcluſione, licèt latè,
& eleganter apud Felin. in capitu. ſuper litteris, nu-
mero 28. verſ. ſexta Concluſio, & in c. cæterum, nu-
mero ſecundo, & ſequent. extra, de Reſcript. vltrà
eum tamen.

Ampliari poſſe videtur,

Primò, quod ad effectum, vt quis teneatur facere
mentionem de lite, aliàs impetratio non valeat, non
requiritur, quod ſit decreta Citatio, per quam lis di-
citur pendere, ſecundum ea, quæ latè diximus ſup.
nu. 28. ſed ſufficit cauſam fuiſſe tempore impetratio-
740 nis commiſſam, † ſi credimus Mil. (qui id dixit) in
verbo, litis pendentia inducitur, fol. 212. & in verbo,
gratia ſi dicatur impetrata, fol. 153. & tradit expreſ-
sè Felin. in c. cauſam, quæ, el 2. nu. 18. de teſtib. vbi re-
latis ſuper hoc opinionibus, ſubdit, quod fortè iſta
opin. eſt de iure verior: quod nouiſſimè ponit etiam
Ant. Gabr. in tract. Commun. Concluſ. lib. 2. de Iud.
Cõcluſ. 4. nu. 26. poſt Aret. in d. c. cauſam, quæ, licèt,
& ipſe ſuper hoc referat opiniones) quib. adde Aug.
Bero. in conſ. 146. In cauſa, nu. 21. lib. 3. quod tamen
741 non videtur abſolutè tenendum, † contrariũ enim,
quod mentio de lite non ſit facienda, niſi quando lis
eſt conteſtata, tenet Curt. iun. in conſ. 174. Sacratiſsi-
me, nu. 4. & licèt dicat hoc habere aliquam difficul-
tatem, iſtam tamen teſtatur eſſe communem opinio-
nem, videlicèt, requiri litem conteſtatam eſſe, quod
etiam aduertit Gabriel. vbi ſuprà, ſub nume. 25. * ſed
re vera Curt. loquitur in Reſcripto ad lites, ſupradi-
cti autem in impetratione Gratiæ, & Priuilegij, ad cu-
ius nullitatem inducendam, ſufficit, quod cauſa eſſet
commiſſa, vt latius per eos.]
742 Secundò, vt procedat, etiam † ſi Motu proprio
ſit facta conceſſio, Mil. in verbo, gratia, ſi dicatur im-
petrata, fol. 153. Patil. conſ. 74. Gratia, num. 17. lib. 4.
& melius per Ruin. conſ. 80. Quamuis, nu. 4. in fin.
lib. 5. vbi particulariter mouetur hac ratione, quia li-
te pendente nihil debet innouari: Quãuis idẽ Ruin.
in conſ. 76. Primo eſt videndum, nu. 5. lib. 5. aliter te-
nuiſſe videatur. Ad quod dictum de motu proprio,
vide aliquid per Rebuff. in ſua Praxi Benefic. ſuper
Regul. de iure quæſit. non tollen. glo. 6. nu. 9. fol. 201.
Ad idem vide Staphil. omninò, de lit. grat. & iuſtit.
fol. 85. verſ. ſecundò principaliter, qui videtur tenere
hanc ampliationem, licet alleget aliquos tenentes cõ-
trarium; Hanc ampliationẽ, ponit etiam Menoch.
vbi ſupra, nu. 12. qui vltra Ruin. in dicto conſ. 80. in-
dicitat etiam Crauett. in reſponſo pro Repub. Saui-
liani, nu. 51. & Roland. conſ. 31. in fi. lib. 2. quam etiã
tenet Io. Cephal. conſ. 121. nu. 111. lib. 1. & Gabriel.
dicta Concluſione 4. nu. 20. licèt ibidem in verſ. con-
trarium Sentit, &c. aliquos in oppoſitum alleget, præ-
ſertim Brun. in conſ. 21. col. fin. verſ. non obſtat, ſi di-
743 catur, † atteſtantem communem opinionem eſſe
contra ampliationem. * quam ex recentioribus te-
net nouiſsimè etiã Quintil. Mãdoſ. cõſ. 49. nu. 4. lib. 1.

Tertio. Quod non ſufficiat fieri mentionem de li-
744 te † ſub generali illa Clauſula, Non obſtante litis
745 pendentia, niſi † fiat etiam mentio de proceſſu, &
ſtatu cauſæ, ad no. in c. inter Monaſterium, de re iud.
& notat Salic. in l. 2. C. vt lite pend. quos refert Rui.
conſi. 76. Primo eſt videndũ, nu. 6. lib. 5. & conſ. 229.
Viſa, nu. 8. lib. 1. & in conſi. 61. In lite, nu. 2. lib. 5. ubi
dicit, quod debet expreſsiſsimè fieri mentio de lite.
Menoch. latè vbi ſuprà, nu. 29. & ſeqq. & Ant. Gabr.
vbi ſuprà, dicta Concluſione 4. nume. 4. & Auguſt.
Bero. conſil. 1. Plura, numero 10. libro 3. vbi ſimili-
ter dixit, quod ſufficit facere mentionem in genere
de proceſſu, ac de principalibus actibus, & articu-
746 lis. † Quando autem eſſemus in expreſsione intru-
ſionis,

Regula qđ reſcripta lite pendente impetratum nõ valet non facta mẽtione litis.
Quæ Ampliat quinque modis limitatur ſeptem, & declaratur duobus.

ſionis, non ſufficit expreſſio per Clauſulas generales, ſed ſpecifica debet de illa fieri mentio, vt adnotauimus infra, in tertia parte, cap. vltimo, de pœnis attent. in 18. pœna, dic vt ibi. Declara tamen hoc, quod licèt requiratur expreſſa mẽtio de lite, non tñ requiritur, vt exprimatur qualiter causa ſit inſtructa. ſed ad ſuſtinendum Commiſſionem à vitio ſubreptio-
747 nis ſufficit quod apponatur † Clauſula ſolita, videlicèt, Cuius litis ſtatum, & merita, &c. vt eſt, deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 65. Cõmiſſio in qua, ſub Rubr. de Commiſſio.

Quartò, vt procedat, etiam ſi in Reſcripto petere-
748 tur tantum dari † Iudici adiunctum, & collegam, vt poſt gloſ. Panormita. & alios, in capitu. coram, de offic. deleg. (reprobata opin. Baldi & Archidiac. ibi,) tradit Menoch. (cuius opin. mihi placet) vbi ſupra, nume. 6.

Quintò, etiam ſi omiſſio mentionis litis fuiſſet fa-
749 cta per ſimplicitatem † vel ignorantiam, ſecũdum eundem, ibi, nu. 11. Gabr. vbi ſuprà, nu 27. vbi quam plures allegat, & inter cæteros Iaſ. dicentem, ſe hoc dictum alibi non legiſſe.

Limitari ſimiliter poteſt prędicta Regula.

750 Primò, vt non procedat, † quando lis, & proceſſus eſſet nullus, quia tunc non tenetur de eo facere mentionem, vt eſt deciſ. Afflict. in pulchro caſu 366. In pleno conſilio, numero 9. & ſequen. Ruin. dicto conſi. 76. nume. 8. lib. 5. & in conſi. 8. Quia, in princ. & per tot. lib. 4. & Curt. iun. in conſi. 174. Sacratiſſime, nume. 5. Nam & aliàs in ſimili videmus, quod
751 † proceſſus nullus, non interrumpit præſcriptionem, vt per Ruin. conſil. 47. In cauſa, nume. 8. lib. 4. & ſequitur (alios allegans) Mandoſ. ſuper Regu. de ſubrog. collitig. q. 9. nume. 6. vbi ad propoſitum, nume. 7. poſt Curt. iun. in conſi. 146. incip. Præſupponi-
752 tur in facto, ſub nume. 8. atteſtantem, † hanc eſſe commu. opin. tradit, quod de Reſcripto nullo, non eſt facienda mentio; Ad quam limit. fac. multa quę ponit Menoch. vbi ſuprà, num. 81. & Gabr. vbi ſup. nume. 14. & melius, num. 32, qui præter præallegatos, etiam alios citat.

Secundò, quando eſſemus in recurſu petito aduer-
753 ſus ſententiam † Præfecti Prætorio, & lite eius occaſione motam de illa non tenetur, quis in impetratione facere mentionem, vt nuuiſſimè per Franc. Marc. in deciſ. Delphin. q. 624. nu. 7.

754 Tertio, quando † lis fuiſſet ſopita, vel ſuſpenſa, nam impetratio Reſcripti valet, etiam ſi de lite non ſit facta mentio, vt de primo eſt conſil. Anchar. 16. Viſo proceſſu, col. prima, de ſecundo eſt conſi. Curt. iun. 174. col. 2. quos in vtroq; refert, & ſequitur Cravetta conſi. 182. Videtur, nume. 4. lib. 1. quos ſequitur Menoch. vbi ſuprà, nume. 15. & 16. Vel cauſa eſſet finita, quia ſententia in ea lata tranſitum feciſſet in rem iudicatam, vt poſt Pariſ. conſil. 30. colum. 5. libro. 4. tradit idem Anto. Gabr. dicta Concluſio. 4. nume. 41.

755 Quarto limita, † vt non procedat in cauſa Matrimoniali: quia iura diſponẽtia, quod debeat fieri mẽtio de lite, & ſtatu cauſæ, limitantur, vt non habeant locũ in cauſa Matrimoniali, ſi credimus Andr. Barbat. qui id poſt Lap. dixit in conſi. 46. Turonenſis de legatus nu. 7. lib. 12.

756 Quintò poteſt limitari, † vt non procedat, quando Princeps tacitè ſenſiſſet extare litem, puta quando in Gratia appoſuiſſet Clauſolam, Sine vitio attentatorum, quoniam cum attentata regulariter litem prę ſupponant, Caſſad. deciſ. 6. ſuper Reg. per appoſitionem dictæ Clauſulæ, cenſetur etiam facta mentio litis pendentis, ad ſuſtinendum Reſcriptum, vt tenuerunt Domini in vna Florent. pecuniaria, coram Guidobon. ſub die 10. Februarij, 1553. & in alia Oxomẽ. Archipresbiteratus, corã Robuſterio, 31. Iunij 1567.

757 Sextò, quãdo lis † penderet ſuper vna re, & Reſcriptum impetraretur ſuper re in effectu diuerſa, quoniam ſententia lata vigore ſecũdi Reſcripti, cenſetur valida: & ideò, ſi lite pendente ſuper adiudicatione cuiuſdam adminiſtrationis bonorum quibuſdã monachis per Papam conceſſorum, per aduerſariũ (nõ facta mentione dictæ litis) committatur cauſa ſuper ſubreptione conceſſionis Papæ, & deſuper feratur ſententia declaratoria ſubreptionis, dum in vna Valenti. Monaſterij Regum coram Serafino, 26. Ianuarij, attenta huiuſmodi diuerſitate cauſarum, daretur de inualiditate dictæ ſententiæ, quia Reſcriptũ fuerat impetratum non facta mentione litis, & ſimiliter ſententia lata fuit pendente prima lite, Domini tenuerunt pro validitate ſententiæ.

758 Septimò, vt non procedat, † quando ſi lis fuiſſet expreſſa, non monuiſſet Papam ad denegãdum, quoniam hoc caſu taciturnitas litis pendentiæ, non reddit gratiam ſubreptitiam, vt poſt Doct. in c. ſuper litteris, & in c. ad audientiã, de Reſcript. tradit Io. Bapt. Ferret. in conſ. 229. Reuerendiſſime, nu. 4. lib. 2.

759 * Octauò, & notabiliter, † vt nõ procedat in reſcripto, & confirmatione legitimationis, quia nõ valet, etiam ſi de pendentia litis ex narratione partis Princeps ſcientiam habuiſſet, quia non ſufficit, ſed requiritur quod de ea aliunde notitiam habuerit, ſi credimus Ruin. qui id dixit. conſi. 97. nu. 9. lib. 3.]

Declarari etiam præmiſſa poſſunt.

Primò, vt regulariter talis ſubreptio ob nõ factã
760 mentionem litis, non vitiet † ipſo iure, ſed opus eſt
761 exceptione, † niſi in impetratione ſit etiã obreptio, Mil. & ibi addit. in verbo, Reſcriptum, per quod cauſa, & in verbo, Reſcriptum ad litem, & per Ruin. in conſi. 61. In lite, in princ. & nu. 2. lib. 5. licèt contrarium teneat Gabr. vbi ſupra, nu. 8.

Secundò, vt procedat in Reſcripto non facta litis
762 mẽtione impetrato à Parte † ſecùs ſi à Tertio. Ruin. conſil. 61. nu. 19. lib. 5. Menoch. ibidem nu. 22. & poſt Ruin. conſi. 61. etiã Ant. Gabr. vbi ſup. nu. 38.

Et per præmiſſa ſatis apparet, veram eſſe Regulã, quã ſuprà poſuimus, quod regulariter omnis actus lite pendente factus, dicitur attẽtatus, & nullus, præſertim hi omnes, de quibus ſupra particulariter vidimus, videlicet Adeptio, & Trãslatio poſſeſſionis. Alienatio rei litigioſæ, Prouiſio de beneficio, Præſentatio patroni, Inſtitutio Ordinarij, Proceſſus, & Impetratio Reſcripti facta lite pendente, intelligendo tamen prout ſuprà in ſingulis diximus.

Ampliatio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Litis pendentia facit illicitum, quod antea erat licitum.*
2 *Dominus qui poterat propria authoritate emphiteutam expellere, & ingredi poſſeſſionem, ſi Iudicem adierit, lite pendente, non poteſt vltrà vti dicta facultate.*
Niſi velit ingredi ex noua cauſa. nu. 4.
Niſi in principio litis per proteſtationem huiuſmodi facultatem ſibi reſeruauerit. nu. 6.
Niſi eſſet commiſſa cauſa, tantum ſuper moleſtationibus & manutentione. nu. 7.
3 ** Creditor habens facultatem rei pignorandæ poſſeſſionem propria authoritate capiendi ſi Iudicem adeat ea vti facultate deinceps nequit.*

5 * *Debitor ſi lite pendente ſuſpenſus efficiatur, poteſt per creditorem propria authoritate adhuc capi.*

8 * *Sententia non requiritur in priuatione feudi, ſed ipſo iure, finito tempore conceſſionis, eſt Domino apertum feudum.*

9 *Spoliatus habet facultatem incontinenti recuperandi poſſeſſionem, ſecundum comm. opi.*

10 *Spoliatus committens cauſam ſpolij, non poteſt amplius lite pendente etiam incontinenti recuperari.*

11 *Niſi in precibus, ac cauſæ Commiſſione huiuſmodi facultatem ſibi reſeruauerit.*

12 *Recuperans incontinenti, dicitur continuare.*

13 *Continuans non attentat, etiam ſi faciat per modum recuperationis, remiſſiuè.*

14 *Precarij reuocatio, quæ ante litem motam fuiſſe licita, lite pendente eſt illicita.*

15 *Aedificium demolire nec etiam domino lite pendente licet.*

16 *Abbas poteſt Monachum ad nutum ſuum amouere.*

17 *Inquiſitione pendente contra Abbatem, cui Monachus adhæreat, non poteſt dictus Abbas dictum Monachum amouere.*

18 *Obligatus ad centum, cum facultate, quod pro illis poſſit dare tot terras, ſi patiatur litem ſuper centum conteſtari, non poteſt lite pendente amplius uti dicta facultate.*

19 *Regreſſum habens ad Beneficium, lite illius vigore videatur habere facultatem propria authoritate ingrediendi poſſeſſinem, ſi tamen fuerit deſuper lis introducta, non poſſit vltra vti dicta facultate, lite pendente, alias videretur attentaſſe.*

20 * *Creditor rem ſibi pignori datam vendere poteſt, ſtante mora debitoris.*

21 *Matrimonium contrahere ſicut ante litem cuilibet liberè licet, ita per litis pendentiam, quoad validitatem Matrimonij, non fit illicitum.*

22 *Contrahens ſecundum Matrimonium lite pẽdente ſuper validitate primi, licet non attentet punitur tamen pœna extraordinaria.*

23 * *Capiens poſſeſſionem ex Clauſula Conſtituti, in inſtrumento appoſita, etiam lite pendente, non dicitur attentare.*

24 *Authoritate propria, qui poterat ſuam poſſeſſionem defendere, ſi lite pendente, atq; etiam poſt Rotalem inhibitionem iuit ad Conſilium Regium pro manutentione ſuæ poſſeſſionis, non attentat.*

ad Carec. decis. cas. 57 fol. 154

NVnc proſequendo materiam attentatorum lite pendente, ſciendum eſt, quod Regula prædicta nonnullas recipit Ampliationes, Limitationes, & Declarationes.

Ampliatur igitur iſta regula.

Primò, vt procedat, etiam ſi actus, qui fit lite pendente, eſſet alias facienti licitus lite non introducta,
1 † tamen lis introducta facit illum illicitum, & attenta-
2 tum, Exemplum; † poteſt Dominus in certis caſibus emphiteutam propria authoritate expellere, & propria authoritate ingredi poſſeſſionem, vt per Iaſ. in l. 1. ſub nume. 105. verſ. & tenendo hanc partem, poſt Aret. in conſil. 21. Diligens, & alios de quibus ibi per eum, C. de iure emphiteut. & tamen ſi pro expellendo emphiteuta iudicem adiuerit, & coram eo illum pro expulſione conuenerit, non poterit vlterius lite pendente vti facultate illa ingrediendi rem propria authoritate, quia via, quam elegit, ſibi pateat, vt per Iaſ. in dicta l. 2. nume. 114. cui adde deciſ. Capic. 119. num. 9. & Alex. conſ. 105. Magnificè Prætor, numero 25. poſt Bald. & alios per eum allegatos, libro 3. & Ruin. conſil. 57. Circa, per totum, lib. 4. & quæ poſt Alex. conſ. 130. num. 15. lib. 4. & Dec. in conſ. 116. colum. 4. ver. tertio non obſtat; tradit Hubert. Zuccard. in repetit. l. fin. nume. 122. ver. ſi tamen cautus, C. de edicto diui Adr. toll. & Hier. Grat. in conſ. 90. Omiſſis, num. 5. lib. 1. & Auguſt. Bero. in conſil. 54. Concludendum, nume. 12. lib. 3. & ſenſit etiam Natta, in cõſil. 430. In cauſa, nu. 23. lib. 2. * Et poſt Bald. & alios, Tiraq. in l. ſi vnquam, in verbo, Reuertatur, ſub nume. 340. C. de reuoc. donat.] Quamuis contrarium in hoc videatur ſentire Paril. conſil. 172. In cauſa, nume. 8. & ſeqq. libro 4. * Idem tenet in Creditore ha-
3 bente facultatem rei pignorandæ, † poſſeſſionem propria authoritate capiendi, poſt alios, quos citat Neguſan. in tract. de pignor. in 4. par. princ. nu. 25.] Quam tamen ampliationem in hoc primo exemplo limita
4 tribus modis. Primo, † niſi Dominus velit ingredi poſſeſſionem ex noua cauſa, puta ex ceſſatione ſolutionis penſionis, vt per Alexand. in dicto conſil. 105. * Vbi etiam nume. 31. firmat, (poſt Ang. ita de facto
5 practicari atteſtantem) quod † ſi debitor lite pendente efficiatur ſuſpectus, poterit etiam huiuſmodi lite pendente propria authoritate per creditorem capitulo primo.]
6 † Secundo, niſi in principio Iudicij per proteſtationem Dominus reſeruauerit ſibi illam facultatẽ propria authoritate ingrediendi, vt poſt Iaſ. in d. l. 2. ſub nume. 114. verſ. iſtud limita, ſentit Capic. dicta deciſ. 119. num. 9. & tradit Alex. in conſ. 130. In cauſa ſtrazarolorum, num. 15. lib. 4. & Bero. dicto conſ. 54. nume. 15. * Idem tenet Neguſ. vbi ſupra, poſt Alex. d. cõſil. 130.] Quamuis, & in hoc cõtrarium videatur ſentire Ruin. in dicto conſ. 57. Circa, ſub nume. 3. lib. 4.
7 Tertio, † ex his, quæ habentur in Recollect. Sarnen. deciſ. 1. incipien. Attentare non dicitur, poteſt limitari, vt non procedat, quando lis tantum penderet, quia commiſſa eſſet cauſa ſuper moleſtationibus, & manutentione, quia hoc caſu, habens facultatem propria authoritate capiendi poſſeſſionem, non dicitur attentare, vt fuiſſe tentum referi in vna Farfen. coram Veſtano, 25. Nouembris, 1531. * Idemque vi-
8 detur † in feudo dicendum, quia licet in priuatione feudi non requiratur ſententia, ſed finito tempore cõceſſionis ſtatim ipſo iure dicatur feudum Domino apertum, tam quoad proprietatem, quam quoad poſſeſſionem, ita, vt feudatario alter non citato poſſit illud alteri dare: id tamen non procedit, ſi lis penderet, propter vitium litigioſi, vt declarat Bal. in capitu. quæ in eccleſiarum, num. 32. de conſt. refert, ſequitur & alios in id allegat. Tiraquel. in l. ſi vnquam, in verbo, Reuertatur, numero 340. C. de reuocandis donation.]

Aliud exemplum huius ampliationis eſſe poteſt,
9 nam † ſpoliatus habet à iure hanc facultatem, vt incontinenti, & quanto citius poteſt, liceat ſibi recuperare poſſeſſionem, vt l. tertia, §. cum igitur, ff. de vi, & vi armata, & eſt communis opinio, de qua teſtatur Abb. conſilio 62. In controuerſia iſta, columna tertia, numero octauo, libro ſecundo. Quod ſi pro recu-
10 peratione contra ſpoliantem † inſtituerit iudicium, committendo cauſam, non poterit lite pendente vlterius vigore dictæ facultatis recuperare poſſeſſio-
11 nem; † niſi in precibus, & Commiſſione cauſæ, illam ſibi reſeruauerit, vt concludit in pulchro caſu Dec. conſil. 460. Viſo, numero decimonono, libro tertio, & tradit etiam Natta, in dicto conſilio 430. In cauſa, numero vigeſimoquatto, libro ſecundo. Quæ ampliatio in hoc exemplo ex eo etiam videtur ad-
12 modum notabilis; † quod is, qui incontinenti recuperat, dicitur continuare, vt per Dec. poſt alios, in dicto conſilio 460. Viſo, numero vigeſimo, libro 3.
13 & Regula ſit, quod continuans nõ attentat, † etiam

ſi con-

Digitized by Google

ſi continuaret per modum recuperationis, de quo dicemus infra, in 6. Ampliatio. primæ limit. princ. numero 24.

14 Aliud etiam poteſt eſſe exemplum† in reuocatione precarij, facta lite pendente, ab eo, qui ante litem conſtituerat, ſe precario nomine alterius poſſidere; quia licet aliàs talis reuocatio ſibi fuiſſet licita, tamẽ poſt litem motam fuit iudicatum, quod eſſet tanquam attentata reuocanda, de quo per Affl. dec. 131. Quidam, nu. 1.

15 Aliud exemplum eſſe poteſt: quia licitum eſt† domino, & poſſeſſori ædificium demolire, & rudera, & ornamenta ad reparationem, & ornamentum alterius ſui loci transferre, ad l. cætera, §. item, quæro, ff. de leg. 1. l. 2. C. de ædifi. priua. & tamen poſtquam ſuper aliqua re eſt lis introducta, & illa pendente, hoc ſibi amplius non licet, vt in pulchro caſu conſuluit Aug. Bero. in conſ. 118. Cum Alfonſus, per totum, præſertim, nu. 4. & 28. lib. 3.

16 Aliud exemplum in Abbare † qui poteſt Monachum ad nutum amouere: nam ſi Abbas inquiratur
17 & inquiſitioni monachus adhæreat, † non poteſt inquiſitione pendente Abbas illum amouere. Rota deciſ. 1. alias prima, incipi. Primo quod, de reſti. ſpol. in antiq. Aegid. dec. 256. Monachus, & nouiſſimè Ant. de Matthæis in repet. l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſ. num 64. in 29. Fallent. quem refert, & ſequitur etiam Menoch. de recup. poſſ. Remed. 17. q. 19. nu. 52.

18 Aliud quoque poteſt exemplum poni † in eo, qui eſſet obligatus ad dandum centum, & ex conuentione paruum haberet facultatem pro illis centum dandi aliud, puta terras, quoniam hoc caſu, cum ſimus in diſpoſitione hominis, ſi debitor patiatur ſuper petitione facta de centum, litem conteſtari, vtique hac lite pendente, non poterit vltra terras dare, & conſequenter ob litem introductam perdit facultatem, quam antea habebat, vt eſt doctrina Bartol. in l. item veniunt, §. idem rectè, numero ſecundo, ff. de petitio. hæred.

19 Aliud etiam exemplum eſſe poteſt in eo † qui habet regreſſum ad aliquod Beneficium; Quãuis enim ex forma regreſſus, videatur habere facultatẽ regrediendi, & poſſeſſionem propria authoritate capiendi, & videretur dicendum quod litis pendentia non induceret ſpolium attentatum quando intrans poſſeſſionem lite pendente haberet talem facultatem, arg. eorum quæ poſt Bal. in l. qui legati, in fin. C. vt in poſſ. leg. & no. in l. prima, C. vnde vi, & l. 3. §. non igitur, ff. de vi, & vi armata. Bar. in l. creditores, col. pen. C. de pign. ponit Alex. in conſ. 131. In cauſa, col. fi. lib. 4. Nihilominus euentente caſu in vna Roma. beneficiati Sancti Petri, primo corã Cotta, 10. Iulij, 1568. (in qua quidam habens regreſſum, licet illum apud Acta non iuſtificaſſet, tamen illius vigore cæpit poſſeſſionem, & dubitaretur an eſſet attentata) Domini inclinauerunt pro attentatis, & ita fuit etiam dein de pronunciatum, vt apparet ex his, quæ fuerunt deducta alia vice, dum eadem cauſa per eundem propoſita fuit, 3. Decembris, 1568. in qua dubitabatur, an lata dicta ſententia, eſſet locus ſequeſtro, iuxta Clemen. Ad compeſcendas, de ſequeſtr. poſſ. & fruct. idemque demum in eadem cauſa firmarunt ſub die 2. Maij, 1569. D. Serafino proponente.

20 * His proximum eſt exemplum † Crediroris, qui poteſt rem ſibi pignori datam vendere, ſeruatis ſeruandis, videlicet, & cõcurrente mora debitoris, & alijs, de quibus in l. cum ſoluendæ, ff. de diſtract. pignor. latè Neguſant. in tract. de pignor. in primo membro, ſextæ partis principalis in princip. & numero 15. & tamen, ſi ſuper re pignorata per tertium fuerit lis mota, non poteſt Creditor hac lite pendente vltra vbi facultate pignus vendendi, vt firmat Neguſant. vbi ſupra, numero 16. verſicu. tertio amplia, contra not. per Baldum, in l. prima, C. de litigioſ. qui contrarium notabat, motus ea ratione; quia exercitium quod eſt ipſi Creditori nauum, non poteſt per talem litem impediri. Multa de huiuſmodi Creditore per Tiraquel. de Conſtit. poſſ. in prima parte, numero 38. 39. 40. & 41.]

Ex quibus exemplis patet, veram eſſe hanc primam ampliationem, videlicet, vt lite pendente dicatur innouare, etiam is, qui facere actum, qui ſibi aliàs ſuo iure competebat: nam pendentia litis videtur illicitum facere, quod alias erat licitum, vt patet ex ſupradictis.

21 Quam tamen limita primo vt nõ procedat † in actu Matrimonij contrahendi, qui ſicut ante litem cuilibet liberè eſt licitus, ad capit. Gemma; extra, de ſponſal. ita per litis pendentiam (quoad validitatem Matrimonij) non fit illicitus, & ideo ſi lite pendente ſuper validitate primi Matrimonij, ego contraho ſecundũ, etiam contra prohibitionem iudicis, & deinde pronuncietur primum inualidum, valet ſecundum, vt in capitulo ſecundo, de matrimon. contract. contra interd. eccleſ. Vnde, ſi ſecundum valet, apparet, quod litis pendentia non fecit actum illum illicitum Et quamuis tex. in dicto capitulo ſecundo, & in capitu. cum in Apoſtolica, de ſponſal. & in dicto capi. tenent, de re iud. dicant talem contrahentem condigna pœna plectendum, aduertendum tamen eſt, quia nõ eſt talis pœna, quæ denotet illum actum eſſe illicitũ, & attentatum, cuius attentati pœna ſolet inter cæteras, eſſe nullitas, & reuocatio actus, vt patet ex his, quæ latius ponemus infra capitulo duodecimo, de atten. appellatione penden. in 17. Ampl. princ. & dicemus inf. latius, in tertia parte, cap. 51. de pœn. atten. in
22 prima pœna, num. ſeptimo, ſed eſt pœna extraordinaria impoſits ibi propter iudicis contemptum, vndo patet, quod reſpectu attentatorum actus Matrimonij ibi eſt licitus, & conſequenter probatur præſens limitatio.

23 * Secundo, vt non procedat, † quando in inſtrumẽto, (in quo datur facultas capiendi poſſeſſionem propria authoritate) adeſſet etiam Clauſula Conſtituti, vel reſeruatio fructuum, ita vt dicatur tranſlata poſſeſſio, quia hoc caſu etiam lite pendente liceret propria authoritate poſſeſſionem capere, vt conſuluit Ioan. de Neuizano, conſilio octuageſimoſecundo, num. decimoquinto, vigeſimoſeptimo, & ſeq. & bene quidem, ex quo præſuppoſita priori poſſeſſione, intrat continuatio excluſiua attentati: vt conſiderat etiam ille ibi, nu. 35.]

Doclara tamen hanc Ampliationem, vt non pro-
24 cedat in caſu † quem alias conſiderauit Rota, videlicet, quando is qui poterat propria authoritate defendere poſſeſſionem ſuam, poſt inhibitionem Rotalẽ, iuit ad Conſilium Regium pro manutentione ſuæ poſſeſſionis: quia hoc caſu non voluerunt Domini eum attentaſſe, ea ratione, quia licet poſſet propria authoritate defendere, tamen vrbanius egit, vt per ea quæ ponit Pariſ. in conſilio vltimo, in quarto volumine. Eſt hodie deciſio in Recollect. Achill. de Graſſ. trigeſimaquarta. Attentare noluerunt Domini, ſub Rubric. de attent. ex qua deciſio apertè colligitur differentia inter eum qui vult defendere ſuam poſſeſſionem, & eum, qui vult poſſeſſionem ingredi, prout loquitur ſupradicta deciſio. Capic. 119.

Ampliatio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *SCandala, & rixæ vt tollantur, multa tolerantur.*
2 *Sequeſtrum etiam factum ad tollenda ſcandala, dicitur Attentatum, ſi fiat lite pendente.*
3 *Etiam ſi fiat vigore Breuis Apoſtolici.*
4 *Preceptum ſi fiat lite pendente de non accedendo ad rem de qua agitur, de eius reuocatione eſt in primis cognoſcendum.*
5 *Auocatio poſſeſſionis (ſi lite pendente per iudicem fiat) debet ante omnia in poſſeſſorio ſummario de eius relaxatione cognoſci.*
6 *Statuta, & conſtitutiones lite pendente facta, dicuntur attentata, etiam ſi dicantur facta ad tollenda ſcandala.*

SEcundo Ampliatur, quod licet aliàs
1 multa permittantur † ad hoc, vt rixæ, & ſcandala tollantur, de quibus
per Fel. (qui triginta tria ſpecialia in
hoc ponit) in c. 2. de præſcr. quem refert, & ſequitur nouiſſimè Petr. de
Benint. in dec. Rnt. Bonon. 79. Mota, ſub nu. 70. & ex
recentiorib. Menoc. in conſ. 51. Cum rerum, nu. 44.
lib. 1. vbi alios allegat. * Prout etiam facit Natta, cóſ.
121. In cauſa, nu. 10. lib. 1.] Nihilominus, ſi actus fiat
ad tollenda ſcandala, puta, ſi lite inter aliquos pendẽte, ordinarius ad tollenda ſcandala velit ſequeſtrare
2 † rem ſuper qua eſt lis, tale ſequeſtrum non valet, &
tanquam attentatum veniet reuocandum, vt no. Pariſ. conſ. 41. Optimum, nume. 28. lib. primo, pro quo
facit deciſ. Afflic. 98. Pulchum: dum loquitur de ſequeſtro appoſito, non lite, ſed appellatione pendente,
de quo & nos infra, cap. 12. de attent. appell. pend. ſuo
loco dicemus, in duodecima limita. princip. Quod
3 dictum de ſequeſtro poteſt aupliari, † vt procedat ẽt
ſi fieret vigore breuis Apoſtolici, ſecundum terminos, in quibus loquitur Pariſ. dicto conſil. 41. vt colligitur ibi, nume. vigeſimoſecundo, & propterea dicebat, ad propoſitum iſtud Aug. Bero. in cóſ. 45. In cauſa, in prin. lib. 3. poſt Pau. de Caſt. in conſ. 3. incip. In
4 cauſa, lib. 2. quod ſi lite pendente † emanauerit præceptum à iudice de non accedendo ad rem, vel fuerit
auocata poſſeſſio, antequam procedatur in cauſa
5 principali, vel poſſeſſorio plenario, debet diſcuti † de
iſto poſſeſſorio ſummario, & reuocari tale mandatũ,
& relaxari auocata poſſeſſio, & eum per ſuam interlocutoriam debet poſtmodum iudex in poſſeſſione
tueri, quem fuiſſe in poſſeſſione tempore litis motæ
ſibi conſtiterit, quamuis contrarium videatur ſenſiſſe in conſil. 116. Pendente, lib. 3. vt admonuimus in
dicta duodecima limi. ibi vide. Hæc autem, quæ in
hac Ampliatio. dicta ſunt, de ſcandalo, non videntur
vniuerſaliter ad omne ſcandalum, ſed duntaxat ad
actum ſequeſtrationis referenda, propter ea, quæ dicemus infra, hoc eodem capitulo quarto, in tertia decima limitatio. princip. Vel etiam ad actum conſtitutionis, aut ſtatuti. Nam ſi lite pendente, alter litigantium aliqua condat ſtatuta quæ tendant in præiudicium colligantis, & prætendat illa excuſare ab
attentatis, ſub prætextu, quod fuerint facta ad tollenda ſcandala, huiuſmodi allegatio nnn videtur admittenda, prout non fuit admiſſa in vna Cæſarauguſtana de Caſpe, coram Gropperio, 4. Februarij, 1569.
9 † in qua fuit reſolutum allegata ſtatuta fore attentata.

Ampliatio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Impugnans litem, ſi quid contra eum, illa pendente innouetur, poteſt pro illorum reuocatione ſe in lite fundare, ſecundum aliquos.*
Contrarium videtur verius, vt nu. 4.
2 *Impugnare qui aliquid nixus eſt, non debet ex eo regulariter commodum ſentire.*
3 *C. ex eo, de reg. iur. in 6. procedit de iure communi, non autem ſtante Regula de ſubrogan. colligant.*
5 *Impugnans litis pendentiam, non poteſt opponere de ſubreptione Reſcripti, quaſi de illa litis pendentia mentionem non fecerit.*
6 *Litem impugnans non poteſt in ea ſe fundare, quando ſuper impugnatione ſecuta eſt declaratio.*

1 TErtio Amplia, vt procedat, etiam † ſi
quis litem antea impugnaſſet: nam
ſi ad docendum de nullitate actorũ
attentatorum lite pendente, velit,
poſtmodum ſe in lite fundare, vtiq;
poteſt, vt no. Ruin. in conſ. 75. Circa, nu. 4. lib. 4. poſt Compoſt. Pet. de Anch. Fel. & oẽs
in c. Capitulum, ext. de Reſcri. per l. diximus, in prin.
ff. de excuſat. tut. * Et nouiſſime poſt præfatos, Proſp.
Paſeth. Conſ. 66. nume. 10. & 11.] quod procedit, ẽt
ſi quis in impugnatione ſuccubuiſſet, vt poſt. Bartol.
& Alexã. tradit Ruin. ibi. Huius autem Ampliatio-
2 nis vis in eo conſiſtit, † quia regulariter ex eo, quod
quis nixus eſt impugnare, non debet aliquod commodum ſentire, ca. ex eo, de reg. ior. in 6. c. cum olim,
de cenſi. & latiſſimè per Felin. in d. cap. Capitulum
S. Crucis, num. 22. de reſcrip. & nouiſſimè, ac etiam
latiſſimè per Ant. Gabr. in tracta. Commu. Concluſ.
lib. 6. de Regaur. Concluſ. 1. vbi regulam prædictam
multis ampliationibus, ac limitationibus exornat.
Cui & ad præſentis quoque Ampliationis corroborationem adde in ſimili, quod colligans, qui per obitum colligantis obtinuit ſubrogationem, poteſt ſe
fundare, & vti iure colligantis, etiam ſi illud antea
impugnaſſet, vt conſiderabant aliàs Domini in vna
Tiraſonen. Cappellaniæ, coram Quiroga, 6. Nouembris, 1556. dicentes, Regulam d. c. ex eo, de Regu. iur.
3 in 6. procedere † de iure communi, non autem ſtante Regula de ſubrogandis, quæ virtualiter præſuppo
4 nit impugnationẽ propter litem. † De qua ampliat.
ſubſiſtendum videtur, ex his, quæ dicemus infra in
d. cap. 12. de attent. appel. pend. in 41. limit. princ. vbi
concluditur gesta pendente appellatione impugnata non dici attentata. Niſi conſideres rationem diuerſitatis; quia ibi impugnatur appellatio, negando fuiſſe appellatum, hic verò impugnatur lis, non quia negetur lis mota, ſed ex aliqua alia cauſa iniuſtè mota;
Quæ conſideratio licet aliqualem rationem diuerſitatis inter litem, & appellationem conſtituere videatur, adhuc tamen de hac ampliatione videtur ſubſiſtendum, ex his, quæ in ſimili poſt Petr. de Anchar. in
conſ. 16. Viſo proceſſu, & Card. in conſ. 67. ad fin. &
in conſ. 94. & Bald. in l. ex placito, col. 4. C. de rerum
permut. tradit Felin. in c. cauſam, quæ el 2. nu. 19. de
5 teſtibus, † dum vult, quod ille, qui impugnauit litis
pendentiam, non poſſit opponere de ſubreptione Reſcripti, quaſi de illa pendentia non fecerit mentionẽ;
& conſequenter ex hoc apparet, quod impugnans
litem, non debet gaudere priuilegio pendentiæ litis:
Quod ſecutus eſt nouiſſimè etiam Ant. Gabr. Commu. Concluſ. lib. ſecundo, de iudi. Concluſ. 4. nu. 43.
poſt Anchar. vbi ſup. & Felin. in cap. 1. col. 12. verſic.

falli

Digitized by Google

fallit ſexto,de reſcript.& in terminis,quod is,qui co-
natus eſt Iudicium declinare, & illud impugnauit,
non poſſit illius pendentiam ad impediendam exe-
cutionem allegare tradit Henric. in conſi.38.
quoniam,ſub numer.18.verſ. præterea de illa litis pē-
dentia, lib.3. Si tamen ampliationem teneas, illam
declara, vt impugnans ita demū poſſit ſe in lite fun-
9 dare.† ſi ſuper impugnatione nulla fuerit ſecuta de-
claratio,vt poſt Felin. Petr.de Anch.alioſque in prin
cip.allegatos,declarat,& hoc communiter teneri at-
teſtatur per Doct. Aug.Bero.in conſi.54.Concludē-
dum,ſub numero 17.verſic.vel ſecundò,& melius,
libro.2.

Ampliatio Quarta.

SVMMARIVM.

1 *Alienatio rei litigioſæ non ualet,etiam ſi ſit facta poſt
ſententiam abſolutoriam latam ab obſeruatione Iu-
dicij.*

QVartò, ampliatur, vt procedat, etiam ſi actus,
1 puta.† alienationis rei,de qua eſt lis,fiat poſt la-
tam ſentētiam abſolutoriam ab obſeruatione Iudi-
cij,vt dictum eſt ſupra in præfatione, in materia alie
nationis rei litigioſæ in quarta Ampliat.nu.259.

Ampliatio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Attentata reuocantur etiam poſt mortem attentantis.
Etiam in ſucceſſore in Beneficio, vt nu.3.*
2 *Verbum attentare ſonat in delictum.*
4 ** Attentata reuocantur etiam poſt mortem illius, qui
paſſus fuit attentata.*

QVintò,videtur poſſe ampliari,vt talia attentata
1 reuocentur † etiam poſt mortem attentantis,
2 cum enim attentare † ſonet in delictum. Aegid.de-
ciſ.18. Oneratio,& delicta regulariter morte extin-
guātur,vt in Rubr.& toto tit.C.ne ex delict.d.func.
videbatur dicendum, Attentatorum reuocationem
poſt mortem attentantis locum non habere, cuius
tamen contrarium tradit Mil.in verbo,attentata lite
pendente. verſ.1.fol.29. Quæ ampliatio adhuc am-
3 pliari poteſt duob. modis, Primò, vt procedat † etiā
in ſucceſſore in Beneficio,vt colligit ex his,quæ fue-
runt tenta per Dominos in vna Calagurritana tran-
ſlationis,coram Sarmiēto,23.Ianuarij,1570. in qua
dixerunt,quod per tria prima capita (quæ per Partē
in dicta cauſa allegabantur) non excludebatur,quin
translatio illa fuiſſet attentata,& pro ſecundo capite
ibi allegatum fuerat per Partem,quod cum illi Cle-
rici qui fecerant lite pendente illam translationem,
omnes eſſent mortui, & alij in eorum locum ſuffe-
cti(qui nō fuerunt in dicta lite) reſpectu clericorum
de nouo ſuffectorum non poterat eſſe locus attenta
tis; Quod tamen fundamētum Domini reiecerunt;
Et magis ad propoſitum huius Ampliationis facit
quod fuit tentum in alia Ariminen. Nullitatis,& at-
tentatorum,coram Acorambono,27. Aprilis,1556.
quod Reſignatarius tenetur ad purganda attentata
per reſignantem, non obſtante quod ad excludendā
purgationem allegaretur,quod in Beneficialibus nō
datur ſucceſſio,ſed nouum ius creator,& quod ſuc-
ceſſor, qui in nullo deliquerat, nō debebat in aliquo
puniri.

4 * Secundò poteſt ampliari vt huiuſmodi † reuoca-
tio fiat non ſolum poſt mortem attentantis, verum
etiam poſt mortem illius, qui paſſus fuerat attenta-
ta, quod de plano procedere videtur: quia cum ius
petendi hanc reuocationem ſit ceſſibile,conſequen-
ter eſt etiam ad hæredes tranſmiſſibile, vt adnotaui-
mus infra, capitu. 20. Limitatio. 24. numero. 15.
& ſequent.

Ampliatio Sexta.

SVMMARIVM.

1 *Attentata lite pendente reuocantur etiam ſi paſſus at-
tentata nihil probet de iure ſuo.*
2 *Niſi e conuerſo conſtaret de non iure illius qui attenta-
ta paſſus eſt.*

SExtò, Vt procedat, etiam ſi is contra quem lite
1 pendente attentatur, † nihil probet de iure ſuo,
quia ſola litis pendentia, abſque alia probatione iu-
ris ipſius litigantis (in cuius præiudicium attenta-
tur) impedit aliquid fieri, aut impetrari, & ſi quid
fiat tanquam attentatum reuocabitur,& impetratio
non valebit.Franc.in capitulo primo,numero quin-
2 to, Vt lite penden. in ſexto. Quod limita, † niſi
è conuerſo conſtaret de non iure ipſius, cōtra quem
attentatur,vt per Franc.ibidem:de quo tamen dice-
mus infra in tertia parte, capitulo vigeſimoquarto,
de Reo, & exceptionibus contr. attent. competent.
quæſt.prima,nume. 2, & per totam,vbi plenius tra-
ctabitur de exceptione iſta non iuris petentis atten-
tata reuocari.

Ampliatio Septima.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus, contra quem eſt præſumptio iuris, non re-
ſtituitur.*
2 *Spoliatus lite pendente, reſtituitur ex priuilegio atten-
tatorum,etiam ſi contra eum eſſet præſumptio iuris.*
3 *Præterquam in Beneficialibus.*

SEptimò, Vt procedat,etiam ſi contra petentem
ſe reſtitui tanquam lite pendente ſpoliatum,eſſet
1 præſumptio iuris: licèt enim regulariter † ſpoliatus,
contra quem eſt præſumptio iuris non reſtituatur,
ad notata in capitulo, ad decimas, de reſtitutio.ſpo-
2 liatorum in ſexto, ſi tamen ſit aliquis † ſpoliatus li-
te pendente, talis præſumptio non impedit reſtitu-
tionem via attentatorum faciendam, ad not.in cap.
ſi conſtiterit,& ibi Arc. de accuſatio.& per Franc.in
capitu. bonæ, de appellatio. & poſt eos tradit Ripa,
in l.naturaliter,§.nihil commune, numero 77. ver-
3 ſiculo nono fallit, ff.de acquiren.poſſeſſ. † quod ta-
men poſt alios, de quibus ibi per eum, intelligit non
procedere in Beneficialibus.

Ampliatio Octaua.

SVMMARIVM.

1 *Attentata non veniunt de iure reuocanda,ſed ſunt ipſo
iure nulla,remiſſiuè.*
2 ** Res litigioſa, ſi lite pendente alienetur, & in contra-
ctu apponatur Clauſula,Precarij,per eam non ditur
tranſlata poſſeſſio.*

Digitized by Google

1 OCtauò, amplia, vt attentata de quibus agimus, non ſolum veniant reuocanda, † verum etiam ſint ipſo iure nulla: ad text. in c. 1. in fi. Vt lite pend. in 6. de qua attentatorum nullitate latius dicemus infra cap. 12. de attent. appell. penden. in 17. ampliat. princ. per totam. Ea enim quæ de attentatis appellatione pendente, ibi diximus, etiam in attentatis lite pendente locum ſibi vendicare, non eſt ambigendũ, declarando tamen, vt ibi. * Et in terminis litis pendentis id tenent Doctor. in l. 3. C. de litigioſ. Bart. in l. prima, ff. de litigioſ. & poſt Iaſ. conſ. 149. in fine, lib. 4. ac Socin. iun. conſ. 92. num. 6. lib. 3. tenet etiam nouiſſimè Menoch. conſ. 2. num. 29. lib. 1. & vltrà alios effectus, qui ex hac nullitate prouenire poſſunt, ille
2 non eſt negligendus, quod † ſi lite pendente res litigioſa alienatur. (Quia contractus eſt nullus) ſi in eo apponatur Clauſula, Precarij, per eam non dicitur tranſlata poſſeſſio, vt concludit Afflict. Deciſ. 331. num. 2. quia in hoc ſequitur etiam Menoch. d. conſ. 2. num. 291. lib. 1.]

Ampliatio Nona.

SVMMARIVM.

1 *Attentata lite pendente in prima inſtantia, poſſunt peti reuocari etiam in ſecunda inſtantia.*
2 *Concluſio in cauſa in prima inſtantia, non præcludit viã attentatorum reuocationi, ſecundum uetiorem opinionem, remiſſiuè.*
3 *Reuocatio attentatorum poteſt peti etiam poſt tres conformes in negocio principali latas.*
4 * *Opponens de priori attentatione, auditur, non obſtantibus tribus conformibus.*

1 NOnò, vt attentata lite pend. † in prima inſtantia, poſſint reuocari etiam in ſecunda, vt expreſſe annotauit Aug. Ber. in conſ. 51. In hac cauſa, nu. 7. lib. 3. * Et Ioan. de Amicis conſ. 82. nu. 3.] & nos latius etiam demonſtrauimus infrà, in 3. parte, cap. quando, & intra quę temp. attent. reuoc. ſit petend.
2 nu. 33. & num. 41. dum firmauimus, † quod Concluſio in cauſa in prima inſtantia non præcludit viã attentatorum reuocationi, ſecundum veriorem opi-
3 nionem. Quinimò, † non ſolum in ſecunda inſtantia, verum etiam poſt tres conformes in negotio principali ſuccubuiſſet, vt colligitur ex his quæ fuerunt dicta in vna Tiraſon. Iuriſdict. ſiue attentatorum, coram Robuſterio, 11. Februarij, 1566. & adnotauimus ibidem, in 5. limitatione, num. 57. * Etiam ſi eſſent ſuper reuocatione attentatorum: nam con-
4 tra hunc petentem huiuſmodi reuocationem, † ſi aduerſarius daret de priori, attentatione, vtique deberet audiri, non obſtantibus dictis tribus conformibus, vt in Bracharen. Monaſterij Sancti Romani coram Iunio, 20. Octobris, 1557. de qua latius infrà, in cap. 24. q. 8. ſub nu. 30. & 31. ad fi. Quæ autem in præſenti Ampliatione dicta ſunt, neceſſariò intellige ſecundum ea, quæ latius dicta ſunt infrà eodem cap. 4. limit. decima quinta, num. 22. & ſequen.]

Ampliatio Decima.

SVMMARIVM.

1 *Innouare lite pendente nec etiam in aliquo minimo licet.*
2 *Negatiua oratio vniuerſalis (dum negat omnem potentiam) efficit, vt etiam in aliquo minimo verificetur.*
3 *Oratio negatiua indefinite, & vniuerſaliter concepta, de proprietate ſermonis, omnes caſus, & omnes perſonas comprahendit, remiſſiuè.*
4 * *Dictio, aliquid, verificatur etiam in minimo.*
5 *Poſſeſſio etiam momentanea lite pendente capta reſtitui debet pro purgatione attentatorum.*

DEcimo Regula ſupra poſita ampliari poteſt, Vt lite pend. nedum in magno ſit prohibita inno-
1 uatio, † verum etiam, vt nec in aliquo minimo liceat innouare, ea potiſſimum ratione: quia cum Rubr. Vt lite pend. nihil innouetur, ſit concepta per di-
2 ctionem, Nihil, vniuerſalem negatiuam, † dum negat omnem potentiam, efficit, vt etiam in aliquo minimo verificetur, vt in proprijs terminis noſtris poſt Soc. ſen. in conſ. 21. col. 3. verſ. & pro prædicta, lib. 1. (ita declarantem l. vlt. C. de nouat. in illis verbis, nihil innouari) tradit nouiſſimè Menoch. in conſ. 35. Cum hęc non leuis, nu. 14. lib. 1. Pro qua facit quod
3 alias dicitur, qđ † oratio negatiua indefinitè, & vniuerſaliter concepta, de proprietate ſermonis, omnes caſus, & omnes perſonas cõprehendit, vt poſt Dec. Tiraq. Alciat. & Roland. ibi citatos, latius diximus infrà cap. 12. de attentatis appell. pend. in præfatio. num. 84. * His accedat, quod idem eſſe videtur dicere ne aliquid innouetur, vt in Rubrica, ne ſed. vacan. aliquid innou. & dicere, vt nihil innouetur, vt in Ru-
4 brica, Vt lite pend. in nou. † verbum autem, aliquid, verificatur etiam in minimo, glo. in verbo, partem, in Clem. prima, de foro comp. & ponit latiſſimè more ſuo, Tiraq. in l. ſi vnquam, in verb. omnia, vel partem, num. 14. & ſeqq. C. de reuoc. don.] Quæ Am-
5 pliatio ex eo etiam comprobari poſſe videtur, † quod poſt Dominos diximus ſupra in Pręfatio. huius, c. num. 364. quod poſſeſſio lite pendente capta, etiam ſi fuiſſet momentanea, debet pro purgatione attentatorum reſtitui illi, qui paſſus eſt attentata, antequã in negocio principali procedatur.

Ampliatio Vndecima.

SVMMARIVM.

1 *Conatus quandoque in attentatis punitur, licèt non ſit ſecutus effectus, & infra num. 15.*
2 *Poſſeſſionem lite pend. capere volens, & faciens ad id præparamenta, (licèt illam non capiat) an debeat nihilominus aliqua ex pœnis attentatorum puniri; & concluditur affirmatiuè, vt infrà, num. 16.*
Dummodo arbitrio boni viri fuerint talia, ex quibus poſſeſſor moueri potuerit ad ſe muniendum, vt eod. nume. 16.
3 *Percutere volens clericum, & faciens, quantum in ſe eſt, non dicitur excommunicatus, niſi illum percuſſerit.*
4 *Cogitationis regulariter nulla pœna.*
5 *Statutum puniens capientem poſſeſſionem Beneficij ſine licentia, non comprahendit eum, qui acceſſit vſque ad oſtium Beneficij, & deinde abſque eo, quod poſſeſſionem caperit, retroceſſit metu armatorum qui intus erant.*
6 *Affectus punitur, licèt non ſequatur effectus.*
7 *Et hoc ponitur pro Regula.*
8 *Regula eſt inhærendum, & ab ea non diſcedendum, remiſſiuè.*
9 *Edictum, Ne lite pendente aliquid innouetur, procedit, vbi innouatur aliquid in præiudicium Tertij.*
10 *Verba diſpoſitionis cui conueniunt, conuenit etiam diſpoſitio, & è contra.*

Attenta-

11 *Attentare, hoc verbum, de ſui proprietate verificatur, etiam ſi delictum non ſit perfectum, & quis non peruenerit ad actum.*

12 *Innouatio lite pendente, etiam in minimo, eſt prohibita.*

13 *Præparamenta ad aliquid faciendum, licet videantur eſſe conatus, poſſunt tamen per ſe conſiderata dici delictum, ſeu pars delicti, & debent puniri.*

14 *Arma portans cauſa occidendi, quamuis non occiderit, tamen punitur, quando non habet effectum, quia quis fuit impeditus impedimento facti.*

VNdecimo videtur poſſe ampliari vt in tantum
1 attentata ſint odioſa, vt † quandoque in eis ſit aliqualiter puniendus affectus etiam ſi non ſit ſecutus effectus, & conſequenter, quod licet quis attentatum non perfecerit, ſed attentare attentauerit, nihilominus ſit aliqua pœna puniendus: Pone enim, quod Titio, & Meuio poſſeſſore ſuper aliquo Caſtro litigantibus, Titius extraiudicialiter iactauerit ſe velle Me-
2 uium lite pendente ſpoliare, & aliquod † etiam ad hoc præparamentum oſtenderit, ita vt Meuius poſt quam hoc reſciuit, conuocatis amicis ita ſe in poſſeſſione Caſtri muniuerit, vt Titium venientem repellere poſſet, eaque in re quam plures fecerit impenſas, & tandem Titius viſa difficultate capiendi poſſeſſionem ab hac prouincia animum reuocauerit, & nihilominus Meuius (aſſerens per hoc eum lite pendente innouaſſe) prætendat ſibi reficienda fore damna, & intereſſe, quæ ob hanc cauſam paſſus eſt; probabiliter hoc caſu dubitari poteſt, quis eorum iuſtiorē cām foueat. Et quamuis in fauorem Titij multum faciat infraſcripta, & primò, quia Titius non capiendo poſſeſſionem, delictum non conſumauit, ergo non de-
3 bet tanquam attentans puniri: ſicut † in ſimili dicimus, quod ſi quis faciat quantum in ſe eſt, vt Clericum percutiat, ſi tamen non percuſſerit, non incidit in excommunicationem c. ſi quis ſuadente diabolo, vt poſt gloſſ. in c. in audientia, de ſent. excom. & alios per eum alleg. firmat Felin. in tractat. quando conat.
4 puniat. ſub nume. 10. ver. & hinc eſt. Secundo, † quia regulariter cogitationis nulla eſt pena, vnde ſi Titius cogitauit lite pendente Meuium ſpoliare, per hoc nō videtur puniendus, l. cogitatio, ff. de pœn. cum ſimil.
5 † Tertio, & melius, quia videmus in ſimili, immo in fortioribus terminis, quod ſi ſtet ſtatutum, quod accedens capiendam poſſeſſionem beneficij ſine certa licentia, puniatur, non punitur ille, qui ſine licentia acceſſit vſque, & prope eccleſiam, & timore armatorum, qui inibi erant, retroceſſit, vt poſt Bald in ſua diſputat. Accenſatus de vi turbatiua, in fine, tradit Fel. in dicto tracta. numero 16. In contrarium tamen, quod Titius veniat puniendus, faciunt infraſcripta,
6 & † Primò, quia regulariter affectus punitur licet nō ſit ſecutus effectus, ad l. 1. qui cum telo, C. de Sicarijs
7 & hanc propoſitionem pro Regula ponit Felin. in di-
8 cto tracta. in princip. † à Regula autem non eſt diſcedendum, vt per multa deducit Tiraquel. de vtroque retractu, §. 1. gloſ. 9. nume. 209. Secundo, quia Edi-
9 ctum, † Ne quid lite pendente innouetur, vendicat ſibi locum, quando aliquid innouatur in præiudicium Partis, vt poſt Rot. deciſ. 15. alias, 310. Sicut vers. ſi cu. ſed poſito, de Reſcrip. in nou. diximus hoc capitu. in prima declarat. princ. in princ. ſed hic ex iactationibus, & præparamentis Titij fuit illatum præiudicium Meuio, qui ſubijt dictas expenſas, ergo, &c.
10 Tertio, cùm † verba alicuius diſpoſitionis conueniunt illi conuenit etiam diſpoſitio, & econtra, l. quarta, §. toties, ff. de damn. infec. Attentari autem verbum conuenit caſui noſtro, quia proprietas huius verbi,
11 attentare, eſt, vt verificetur, etiam ſi delictum non ſit perfectum, & quis non deuenerit ad actum, vt eſt doctrin. Barto. in l. quis non dicam rapere. C. de Epiſ. & Cleri. ergo Titius dicendus eſt attentaſſe, etiam ſi ad actum adeptionis poſſeſſionis non peruenerit. Quarto, quia ſatis poteſt dici Titium faciendo præpa
12 ramenta innouaſſe: † cum innouatio etiam in aliquo minimo ſit hoc caſu prohibita, vt annotauimus in ſupra proxima ampliatione. Quinto, quia licet illa præparamenta videantur conatus ad capiendum poſ
13 † ſeſſionem, & ad attentandum, poſſunt tamen (etiā de per ſe conſiderata) dici innouationes, & attentata, & conſequenter delictum de per ſe, vel ſaltem pars
14 delicti, quo caſu punitur: ſicut dicimus † de eo, qui portat arma cauſa occidendi alium: nam licet delatio armorum videatur conatus, & præparamentum ad homicidium, nihilominus, etiam ſi homicidium non ſit ſecutum, debet de delatione armorum puniri, quia delatio conſideratur tanquam delictum, vel pars delicti, non autem tanquam conatus: vnde ita etiam iactationes, & præparamenta, de quibus ſupra conſideranda ſunt tanquam innouationes de per ſe, & tanquam tales puniendæ, (ſi non omnibus illis pœnis, quæ ſolent militare contra attentatum, videlicet pœna nullitatis actus, pœna reſtitutionis rei in pristinum ſtatum, pœna reſtitutionis fructuum quos percepit: & ſimilibus, de quibus pœnis ſigillatim diſſeruimus infra, in 3. par. capit. vltim. de pęn. attent. in 1. 2. & 5. pœna, nume. ſeptimo, & numero 19. & numero 22.) debet ſaltem vendicare ſibi locum pœna refectionis damnorum, & intereſſe: quam inter alias pęnas contra attentantes connumerauimus
15 ibidem in 5. pęna, nu. 174. † & ideo concludendum videtur, quod quamuis adeptio poſſeſſionis non ſit ſecuta, & huiuſmodi iactationis, & actus faciendi præparamenta non videantur poſſe per Iudicem efficaciter reuocari, & ſolitis attentatorum pęnis puniri, ſi
16 tamen præparamenta, & iactationes fuiſſent tales, ex quibus arbitrio boni viri, poſſeſſor potuerit probabiliter moueri ad ita ſe muniendum, dictaſque expenſas faciendum, vtique Titium ad reſarcienda huiuſmodi damna condemnandum fore, quamuis attentatum quoad poſſeſſionem non conſumauerit, ſed duntaxat attentare attentauerit. Et tenendo hanc, ad contraria reſponderi poteſt, & ad primum, præſertim ad ſimile, de volente Clericum percutere quod ſunt diuerſi termini, quia illa voluntas de per ſe non conſideratur, neque tanquam delictum, neque tanquam pars delicti, prout conſiderantur iſta præparamenta, vt dictum eſt ſup. in 5. fundamento
17 2. opin. num. 13. præſertim † quia Titius deſtitit à capiendo poſſeſſionem, & à conſumando delictum propter impedimentum facti, quia ſcilicet Meuius ſe muniuit: quo caſu, quando propter impedimentū facti delictum non conſumatur, punitur conatus, licet non ſit ſecutus effectus, vt poſt Card. in Clem. 1. col. fin. de eo, qui mitti. in poſſeſ. rei ſeruand. cauſa, tradit notanter Felin. vbi ſupra, num. 3. verſ. fallit primo. Ad ſecundum, quod in caſu noſtro non ſumus in ſimplicibus terminis cogitationis, quia cogitatio proceſſit ad actum faciendi præparamenta. Ad tertium, quod nihil obſt. immo concordat, quoniam neque hic Titius punitur, tanquam attentauerit capiendo poſſeſſionem, videlicet pęna nullitatis, & alijs pęnis de quibus ſupra proximè, ſed punitur tantum pęna reſtitutionis damnorum, & intereſſe, quę videntur cauſata ab innouatione, & præparamentis Titij, ob quæ Meuius probabiliter fuit coactus ſubire dictas expenſas, & pati illa damna, ac intereſſe.

Ampliatio Duodecima.

SVMMARIVM.

1 *Actus ſactus lite pendente dicitur attentatus, etiam ſi fiat in executionem Monitorij cum inhibitione, cuius vigore lis eſt introducta.*

2 *Tertius ſi fuit admiſſus ad cauſam, & lite huiuſmodi pendente, Capitulum tradiderit poſſeſſionem Canonicatus ei, ad cuius inſtantiam fuerat ſactum Monitorium Capitulo, vt illi poſſeſſionem traderet, talis poſſeſſio dicitur attentata.*

1 DVodecima amplia, † vt actus factus lite pendente dicatur attentatus, etiam ſi dicatur factus in executionem Monitorij cum inhibitione, cuius vigore lis eſt introducta. Exemplum; Cum quidam prætenderet ſibi deberi Canonicatum, obtinuit Monitorium ab Ordinario contra Capitulum ipſius Eccleſiæ omneſque alios ad parendum precibus primarijs per eum ſuper dicto Canonicatu obtentis, & ad tradendum ſibi illius poſſeſſionem cum expreſſa inhibitione, ne alicui alteri poſſeſſionẽ tradere auderet, præterq̃ dicto inſtãn, nam ſi (reproducto Monitorio) procurator Capituli compareat, & inſuper vigore Clau-
2 ſulæ, Omneſq; alios, &c. † Tertius etiam pro ſuo intereſſe fuerit admiſſus ad cauſam, & Capitulum lite ſic pendente, illi, qui obtinuerat Monitorium cum dicta inhibitione poſſeſſionem tradiderit, dubitatum fuit in vna Colon. Canonicatus coram Cotta, 2. Iunij, 1572. an talis poſſeſſio diceretur eſſe attentata, & q̃uis ad excludenda attentata allegaret, quod dicta poſſeſſio erat conformis Monitorio, & inhibitioni, & Capitulũ tradendo poſſeſſionem paruerat præcepto ſuperioris, & fecerat in executionem dicti Monitorij & conſequẽter non poterat verè dici, ꝙ attentauerit, ex quo attentata præſupponũt dolũ, Rot. dec. 5. aliàs 25. de reſti. ſpol. in nou. qui non videt poſſe conſiderari, dum exhibet obedientia, Domini tamen tenuerũt, poſſeſſionem eſſe attentatam, quia fuit data lite pendente, etiam quo ad illũ tertiũ, ſecundũ Regulam in Rubro, & nigro, Vt lite pendente nihil innou. & licet Domini ibi expreſſe non reſpondeant ad illud, de dolo, poteſt tamen arg. tolli, quia ſtante, quod Capitulũ tradendo poſſeſſionem præiudiciũ inferebat illi Tertio, vtiq; non ceſſat dolus; Præterea, (vt in facto ibi præſupponebatur) Capitulum non dederat poſſeſſionem vigore Monitorij, ſed ex propria auctoritate.

Ampliatio Decimatertia.

SVMMARIVM.

1 *Iuſta cauſa quando excuſet ab actu ſacto lite pendente.*

TErtiodecimò, Regula principalis videtur poſſe Ampliari, vt licet attentans allegaret ad ſui fauorem aliquam iuſtam cauſam, non per hoc veniret
1 excuſandus, nam licet alias ſoleat dici, quod † iuſta cauſa excuſat, vt per multa deducit Menoch. in tracta. de recuper. poſſ. Remed. quinto, quæſt. 14. num. 48. & ſeqq. id tamen declarat procedere, vt excuſet ab actu extraiudiciali non autem a iudiciali, & ſic lite pendente facto, vt poſt Bald. in l. qui probaſſet, in ſecundo notab. C. de calumniat. Soc. ſen. conſ. 118. col. quarta, verſic. ſed his non obſtantibus. Gomeſ. & alios declarat idem Menoch. ibi, ſub num. 63. verſicu. declara præterea.

Limitatio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Actus facti per modum continuationis, non dicuntur attentati.*

2 *Continuans nõ attentat, & Ratio aſſignatur, nu. 5.*

3 *Litis motæ ꝑtextu nõ dẽt qs à ſua poſſeſſionẽ deſiſtere.*

Imo ſi illud faceret deſiperet, ibi.

Ampliatur ſex, & decem modis, vt nu. 8. 9. 11. 14. 17. 27. 33. 38. 41. 44. 61. 64. 73. 76. 80. & 82.

Limitatur ſex mod. vt n. 91. 92. 95. 100. 111. & 114.

4 *Eligendi quaſi poſſeſſionem continuans, regulariter non attentat, ſecundum comm. opi.*

6 *Vitium litigioſi impedit alienationem non autem vſum poſſeſſionis, vel quaſi.*

7 *Continuans non ſpoliat.*

8 *Attentare dicitur, qui prohibet, ne quis ſuam poſſeſſionem continuet.*

9 *Continuans ſuam poſſeſſionem (etiam ſi illius vſus eſſet principaliter contra ius in iudicio deductum) non dicitur attentare.*

10 *Niſi eſſet contra ius, i. capta lite pendente, quia tunc nullum dicitur habere iuris adminiculum.*

11 *Inhibitio non operatur, vt ſuam poſſeſſionem quis continuare non poſſit.*

Niſi eſſemus in poſſeſſione acquiſita per Clauſulam, Conſtituti, nu. 12.

Vel eſſet aliâs poſſeſſio turbida, nu. 13.

14 *Continuatio poſſeſſionis etiam vigore Clauſulæ, Conſtituti, excuſat ab attentatis.*

Niſi ſit ſuper inualiditate contractus, cui fuit appoſitum Conſtitutum, & ſecuta inhibitio, nu. 15.

16 *Clauſula conſtitui appoſita ſuper litigioſa, non facit eſſe locum l. quoties, C. de rei vend.*

17 *Continuatio poſſeſſionis non ſolum facta ab eodem perſona, verum etiam ſi fiat cũ mutatione perſonę, excuſat ab attentatis. Licet aliqui contr. ve nu. 24.*

18 *Hæres vniuerſalis poteſt poſſeſſionẽ bonorum defuncti abſque vitio attentatorum lite pendente apprehendere. Ratio aſſignatur, nu. 20. & 21.*

19 *Inſtantia cauſæ cum toto iure defuncti tranſit in hæredem, prout erat apud defunctum.*

22 *Subrogatio gratioſa etiam quoad poſſeſſionem, operatur, vt poſſeſſio dicatur continuata à prædeceſſore in ſubrogatum, Legis & Principis miniſterio.*

23 *Succeſſor etiam ſingularis poteſt allegare continuationem poſſeſſionis ſui autoris.*

Quod tamen in dubium vocari poteſt, nu. ſeq.

25 *Cõtinuari poſſeſſio nõ dicitur, quãdo fit mutatio perſonę penitus diuerſę, & quę authorẽ nõ repræſentat.*

26 *Poſſeſſione beneficij nõie Camerę capta, ſi is, q obtinuit deide beneficiũ, poſt ĩhibitionẽ aliquos actus faciat nõ põt illos ab attentatis excuſare, ſub prætextu, ꝙ cõtinuauerit poſſeſſionẽ prius nõie Cameræ captã.*

27 *Recuperans incontinenti poſſeſſionem, dicitur continuare, & non attentat.*

Imò etiam ex interuallo in caſu de quo, nu. 32.

28 *Spoliatus ingrediens lite pendente poſſeſſionem à qua fuerat eiectus, dicitur attentare.*

29 *Recuperatio poſſeſſionis infra quantum tempus fieri debeat, ad hoc, vt dicatur incontinenti facta, relinquitur*

Digitized by Google

quitur arbitrio boni viri.

30 *Incontinenti factum dicitur quandoq; etiam id quod ſit intra decem annos.*

An autem hoc medio tempore requirantur præparamenta, relinquitur arbitrio iudicis, conſiderata qualitate rei, & perſonarum, actiuè, & paſſiuè, vt numero 31.

32 *Hæres pendente iudicio petitionis hæreditatis, pōt agere contra tertium rem particularem hæreditatis occupantem, & illam ab eo recuperare.*

33 *Continuare ſuam poſſeſſionem dicitur quis, etiam ſi opus eſſet expellere volentem ingredi.*

Niſi eſſemus in rebus mobilibus, vt n. 36.

34 *Spoliare non dicitur, qui pro defenſione rei ſuæ alium expellet.*

35 *Poſſeſſionem ciuilem tantum habens, aut naturalem tantum, quando expellere poſſit volentem ingredi, remiſſiuè.*

37 *Detentionis, non autem poſſeſſionis probatio requiritur in attentatis.*

38 *Continuare qui poterat propria authoritate ſuam poſſeſſionem, non dicitur attentare ſi poſt inhibitionem iuit ad conſilium Regium pro illius manutentione.*

39 *Pro ſuæ poſſeſſionis manutētione licet etiam lite pendente adire alium iudicem.*

Dummodo iudex non excedat terminos manutentionis. num. 40.

41 *Reficiens dicitur continuare, & ideo non attentat, etiā poſt præceptum, & inhibitionem ſibi factam.*

42 * *Reficiens non dicitur innouare, aut de nouo facere.*

* *Et quando dicatur innouare, nu. 43.*

44 *Inſtrumētalis poſſeſſio præcedens operatur, vt actus ſubſequentes tanquam facti in continuationem illius, non cenſeantur attentati.*

Dummodo inſtrumentalis fuerit bona, & per eam fuerit acquiſita poſſeſſio 45.

Secus ſi per eam nihil fuiſſet acquiſitū, puta alio exiſtente in poſſeſſione. 46.

Vel ſi poſtquam acquiſiuit illam amiſit, puta quia fuerit eiectus. 47.

Vel ſi capiens deinde iudicem adiuerit, & ab eo Monitorium obtineat, vt fructus ſibi reſtituantur, & huius litis occaſione fuerit inhibitus, nam actus poſtmodum geſtos non poteſt ab attentatis excuſare, ſub prætextu continuationis. 48.

49 *Poſſeſſor inſtrumentalis adiens iudicem tanquam meticuloſus, videtur illam poſſeſſionem inſtrumentalem amittere, & habere ſe pro eiecto.*

50 * *Inſtrumētalis alio poſſidente nihil acquirit, nec primus poſſeſſor ſua poſſeſſione priuatur.*

* *Etiam ſi fuiſſet cura modica fructum perceptione, numero 51.*

* *Ac etiam ſi poſſeſſio eſſet plena, ſed vitioſè, nu. 52.*

* *Limitatur in beneficio vacante de iure, & de facto, numero 53.*

54 * *Poſſeſſio inſtrumentalis præſumitur continuatiua, & non ſpoliatiua.*

55 * *Inſtrumentalis poſſeſſor alio non dato poſſeſſore, præſumitur quod etiam fructus perceperit.*

56 * *Ad acquirendum poſſeſſionem inſtrumentalem, requiritur eiectio Colonorum.*

57 * *Colonorum eiectio in tantum requiritur, ſi ſit poſſeſſio plena, vt illorum recognitio non iuuet capientem.*

58 * *Colonorum eiectio non requiritur, quando fit immiſſio authoritate iudicis ritè, & rectè procedentis, ſecus ſi nulliter.*

59 * *Ingrediens poſſeſſionem poſt obitum Domini vacantem, antequam Coloni recognoſcant hæredes, dicitur acquirere poſſeſſionem etiam ſi Colonos non expulit.*

60 * *Colonorum eiectio, vt operetur effectum, multa requiruntur.*

61 *Poſſeſſio generica, puta noualium in genere (in qua quis ante litem fuit) ſufficit ad inducendam continuationē reſpectu noualium in ſpecie, & ſi dictorum noualium in ſpecie fuerit lite pendēte capta poſſeſſio, dicetur potius continuatiua, quam attentata.*

Niſi noualium in ſpecie alter eſſet in actuali quaſi poſſeſſione. 63.

62 * *Species omnes ſub ſuo genere comprehenduntur.*

* *Ad poſitionem ſpeciei ſequitur neceſſario poſitio generis, ibi.*

64 *Ad inducendam continuationem poſſeſſionis (vt excludantur attentata) ſufficit etiam præſumpta præcedens poſſeſſio.*

Niſi ipſemet cauſam committat, nu. 66.

65 *Vel aduerſarius probaret ſuam quaſi poſſeſſionem, et priuatiuè, quoad eum pro quo erat præſumpto de iure communi, nu. 68.*

Idem ſi eſſet quæſtio ſuper ipſa quaſi poſſeſſione, numero 70.

Vel allegaretur non propria, ſed poſſeſſio Tertij, numero 71.

Niſi eſſemus in Tertio qui alium repræſentaret, vt in herede, & ſubrogato, nu. 72.

67 *Epiſcopus præſumitur eſſe in quaſi poſſeſſione corrigendi de iure communi.*

69 *Epiſcopus in qualibet parte ſuæ diœceſis poteſt erigere tribunali, ita ut concurrat cum alijs inferioribus habentibus iuriſdictionem.*

73 *Ex poſſeſſione rei principalis, cenſetur etiam quis eſſe in poſſeſſione annexorum, & ideo, ſi quid in annexis lite pendente fiat, non dicitur attentari, ſed continuari.*

Niſi conſtaret quod alius eſſet in poſſeſſione annexorum num. 74.

75 * *Alienatio fructuum beneficij eſt licita, etiam ſi fiat pendente lite ſuper ipſo Beneficio.*

76 *Transferens detētionem rei ſuper qua litigatur, mediante locatione in conductorem, non dicitur attentare, ſed continuare poſſeſſionem.*

Etiam ſi conductor eſſet vir nobilis, & locatore potentior ibi. circa finem numeri.

77 *Rubr. & tit. C. ne liceat potent. & de alien. iud. mutand. cauſa fact. declaratur trib modis.*

Primo requiritur, vt ſit facta in potentiorem, numero 78.

Secundo, vt ſit tranſlata poſſeſſio, aut proprietas, numero 79.

Tertio, vt adſit dolus, vt ibi.

80 *Ad verificandam continuationem poſſeſſionis totius rei ſufficeret habuiſſe poſſeſſionem medietatis pro indiuiſo ante litem.*

81 *Poſſidens rem pro indiuiſo, non poteſt continuare ſuam poſſeſſionem in medietate ſed dicitur continuare in totare.*

82 *Ciuilis poſſeſſio ſufficit ad introducendam continuationem ad effectum excludendi attentata.*

83 *Similiter poſſidens, ſi lite pendēte capiat naturalem vacantem, non dicitur attentare, ſed continuare.*

84 *Statutum mandans pro noua poſſeſſione ſolui gabellam, non habet locum, quando ciuiliter poſſidens capit naturalem.*

85 *Locator ſi commiſſa per conductorem contra eum cauſa, capiat hac lite pendente poſſeſſionem, non attentat.*

86 * *Subrogatus gratioſè etiam quoad poſſeſſionem ſi naturalem capiat, non dicitur attentare.*

87 * *Ciuiliſſima poſſeſſio ſufficit ad tuendum hæredem in poſſeſſione lite pendente.*

88 * *Primogenitus immiſſus à Iudice in poſſeſſionem Maioratus, non dicitur attentare, ſed potius continuare.*

* *Poſ-*

Google

89 * *Poſſeſſio ciuilis excuſat adeptionem naturalis ab atten tatis, quando ſ. eſt vacans.*

92 * *Habens titulum, poteſt ſua authoritate poſſeſſionem ca pere, quando illa eſt vacans.*

91 *Continuatio poſſeſſionis lite pendente cenſetur prohibita quando Papa cauſam ad ſe aduocauit.*

Dummodo per continuationem fiat præiudicium negocio principali, alias ſecus.

92 *Continuatio poſſeſſionis, vt lite pendente ſit licita debet fieri eo modo, quo fiebat ante litem, ſecus ſi ſit in præiu dicium partis.*

93 *Poſſeſſionem inſtrumentalem Canonicatus ſi quis prima ceperit, & deinde lite pendente iterum illam capiat, cum perceptione fructuum, & diſtributionum quotidianarum, non dicitur vti poſſeſſione diuerſomode, ſed continuatiuè.*

94 *Poſſeſſor verus ille dicitur, qui percipit fructus.*

95 *Exiſtens in poſſeſſione eligendi de iure ſpeciali, non pōt lite pendente ſuam poſſeſſionem continuare, alias diceretur attentare.*

Contrarium allegatur, nu. 98.

96 *Archiepiſcopus habet præſumptionem pro ſe, circa ius uiſitandi Eccleſias Suffraganeorum, & præſumitur eſſe in quaſi poſſeſſione viſitandi.*

97 *Suffraganei ſi probauerint quaſi poſſeſſionem exemptionis reſpectu Archiepiſcopi, & lite inter eos pendente, Archiepiſcopus voluerit illos viſitare, dicitur attentare.*

99 *Capitulum de iure communi non habet ius exercendi iuriſdictionem ſine Epiſcopo.*

100 *Poſſeſſio, vt lite pendente continuari poſſit, dēt de ea conſtare, etiam de tempore ante litem.*

101 *Nec ad excuſandum ab attentatis ſufficeret poſſeſſio turbida, & de qua dubitaretur, & nu. 103.*

Licet aliqui contra, vt nu. 102.

104 *Turbida poſſeſſio non ſuffragatur ad excludendum attentata ſub prætextu continuationis.*

105 * *Nec quando poſſeſſio vel illius continuatio eſſet vulnerata.*

106 *Non dicitur turbida poſſeſſio quę fuit capta eo ipſo die, quo fuit petita reductio laudi, cuius vigore fuerat facta immiſſio in poſſeſſionem.*

107 *Sequeſtri relaxatio, fructuumq; ſequeſtratorum conſignatio facta poſt inhibitionem Rotalem in fauorē eius qui ante inhibitionem vigore laudi fuerat immiſſus in poſſeſſionem non dicitur attentata.*

108 *Poſſeſſio, vt excludat attentata, debet concludenter probari.*

109 *Poſſeſſio probata per teſtes nulliter examinatos, non ſuffieit ad hoc, vt ſi quid lite pendēte fiat, illud prætextu continuationis excuſetur ab attentatis.*

110 * *Lite inter duos mercatores ſuper ſigno artis pēdente, Actor illi vti non poteſt.*

111 *Innouari poteſt in præiudicium poſſeſſionis noua.*

112 *Poſſeſſio de recenti non excuſat ab attentatis, ſub prætextu continuationis.*

113 *Tenuta ſi fuerit data, & ſtati illius occaſione lis introducta, non poteſt habens tenutam prætēdere poſſe eam licite lite pendente continuare.*

114 *Perfidia vbi notaretur in attentante, reuocantur attētata, non obſtante prætēſa poſſeſſionis continuatione.*

115 *Et dicitur nouum, & notabile remedium ad reuocanda attentata, licet eſſent alia remedia.*

116 * *Continuas non attentat.*

117 * *In dubio fit interpretatio excluſiua delicti, & ſic pro non attentatis.*

118 * *Actus præſumitur potius continuatiuus, quam de nouo factus, idque ad excludenda attentata.*

LImitatur nunc iſta Regula principalis, quod actus facti lite pendente regulariter ſint attentati, quamplurimis modis, &

1 Primo, vt non † procedat, quando tales actus fierent per modum Continuationis, & ideo (ſi quis exiſtens in poſſeſſione alicuius rei) illam per modum continuationis exerceat, non dicitur innouare: & ratio eſt, quia regulariter lite pendente, non debet quis commodo poſſeſſionis priuari, ad cap. 1. Vt lite penden. cum ſimil. Cuius dicti, & rationis materia, licet & hic commodè collocari poſſet, quia tamen, & in hac principali concluſione, quod continuans non attentat, & in illa, quod lite pendente, nō debet quis commodo poſſeſſionis priuari, pro plena materię pertractatione ſunt diuerſæ, ad diſtinctæ ponendę regulæ cum ſuis ampliationib. & limitationibus, ideo, ne materię confundantur, tractabimus, hic ſolum materiam, & Regulam continuationis poſſeſſionis, reſeruātes aliā pro quarta, & vltima declaratione ad hanc regulam principalem Regulam huius primæ Limitationis, ex ea apud Doctores illud tritum, & vulgare dictum, & quaſi Adagium ſemper allegari videtur, quod continuans, non attentat. Quod, quomodo procedat, & ſit intelligendum, ſi illud per modum Regulæ cum ſuis ampliationibus, & limitationibus explicemus, facillimè cuiq; apparebit. Sit igitur in hac prima Limitatione

2 Regula iſta, quod continuans † non attentat. Quæ probatur per no. per gloſ. magiſtram, ad med. in ca. non ſolum, de appell. in 6. & in Clem. 2. Vt lite pend. & poſt eam Mil. in verbo, innouare, & in verbo, lite pendente: pro qua eſt dec. Rot. 10. alias, 89. No. quod vbi poſſ, de appell. in antiq. & deciſ. 43. alias, 321. Si appellatus, de appel. in nou. & deciſ. 44. alias, 344. Licet in cauſa, eod. titu. in nou. vbi ſubditur, quod prætextu litis † moræ, non debet quis à ſua poſſeſſione deſiſtere, immo ſi illud faceret deſiperet, Aegid. deciſ. 701. Si poſſeſſor. Lanfranc. deciſ. 447. Poſſidens, Capic. deciſ. 72. ſub nume. 2. Franc. in capit. cum teneamur, in primo no. de appell. Pariſ. conſ. 41. nume. 38. lib. 1. Goz. conſ. 75. Bellon. conſ. 18. Perpenſis, nu. 24. & ſeq. & nouiſſimè Menoch. de recup. poſſ. Remed. 17. num. 49. q. 17. (vbi nullum ex præalleg. itis citat, ſed ex recentioribus ſolum Bertrand. in conſ. 31. nu. 2. in 1. parte, lib. 1.) & Aug. Bero. in conſ. 87. In cauſa, nu. 5. lib. 1. & nouiſſimè Natta, conſ. 606. Approbo, nu. 13. lib. 3. apud quos omnes, ne lectorem allegationum mole grauare velle videamur, alios innumeros in hoc dicto concordantes videre cuilibet in promptu erit, in tantum, vt nulli ſit dubitandum, hanc eſſe communem opinionem, de qua teſtatur Paul. de Caſt. in conſ. 346. Forma ampliori, col. 1. circa med. lib. 1. prout † loquens de eo, qui erat in quaſi poſſeſſione eligendi, de ea teſtatur etiam Prob. apud Ioan. Monach. in c. 1. Vt lite pend. in 6. & quod ab hac opinione nemo diſcrepet, teſtatur etiam Ant. Gab. multos in id allegans, Comm. Concluſ. lib. 5. Concluſ. 6. in princ. † Et huius Regulæ non ſolum illa eſt ratio quam conſiderat Paul. de Caſt. in d. conſil. 346. quia ſcilicet, ſi continuans in perceptione fructuum in lite ſuccumbat, tenetur eos reſtituere, iuxta ea, quæ pleniſſimè dicemus infra, in c. vlt. de pœnis attent. in tertia pœna, num. 22. verum, & alia, videlicet, quia poſſeſſionis commodo lite pendente quis priuari non debet, vt in c. 1. ext. vt lite pend. De cuius rationis dicto, & eius veritate latè dicemus infr. in dicta vltima declaratione * quia, vt magiſtraliter dicebat Flor. à S. Petro, in l. alienationes, nu. 13. ff. famil. herciſ. licet vi-

6 † tium litigioſi impediat alienationem, non tamen impedit vſum poſſeſſionis vel quaſi.] Cui regulæ in

7 ſimili concordat alia propoſitio: † Quod continuans non ſpoliat, Rota, dec. 11. alias, 259. Si Rector, de reſt. ſpol. in no, & poſt eam Dec. cōſ. 460. Viſo, n. 20. lib. 3.

Regula quod continuans nō attētat. Quæ x vijs modis Ampliatur & Limit. 6. Declarat. vno modo.

Amplia-

Ampliatur nunc iſta regula multipliciter,&
Primò, vt non ſolum continuatio non ſit atten-
8 tata, † quinimmò prohibitio, vel impedimentum
(ne quis poſſit ſuam poſſeſſionem continuare) eſſet
attentatum, vt not. gloſ. in dicto capit. non ſolum,&
Mil. vbi ſuprà,* & Ant. de Butr. in cap. cum M. Fer-
rarienſ. columna decimaſeptima, ſub numero 58. de
Conſtit.] & tradit Pariſ. conſ. vltimo, lib. 4. numero
14. vbi dicit illam glo. communiter approbari, quod
& poſt Bertrand. in conſ. 51. num. 3. & conſ. 253. nu-
me. 1. in 1. parte lib. 2. & conſ. 12 lib. 6. affirmauit no
uiſſimè Menoch. de recup. poſſ. Remed. 17. num. 50.
q. 17. & tenet etiam Aug. Berous in conſ. 119. In cau
ſa, num. 2. & num. 10. lib. 3.
9 Secundò † etiam ſi vſus poſſeſſionis eſſet prin-
cipaliter contra ius in iudicium deductum, Franc.
per illum text. in capit. ſignificante, in 4. not. & me-
lius ibi in gloſ. 1. num. 9. de appell. & poſt eum Ant.
Gabr. Commun. Concluſ. libro quinto, de acquir.
poſſ. Concluſ. 6. nume. nono, & tradit poſt Cardin.
in Clem. 2. in 2. oppoſit. de appellat. & gloſ. in capit.
non ſolum, de appell. in 6. & Imol. in cap. bonæ, eo-
dem tit. in c. venerabilis, de cenſibus, & allegata per
Moder. in cap. cum teneamur, de appell. Pariſ. conſ.
39. Non poſſunt, num. 6. lib. 1. Ruin. conſ. 57. Circa,
ſub numero tertio, libro quarto, Dec. conſ. 97. In ca
10 ſu, in prin. lib. 1. Hanc tamen † ampliationem in-
tellige, niſi poſſeſſio eſſet contra ius, ideſt capta lite
pendente, quia hoc caſu ſi poſt captam (vt præfer-
tur (poſſeſſionem per aliquod temporis ſpatium in
ea permanſerit, illamque continuauerit, huiuſmodi
continuatio illum non iuuat, ad effectum, vt excuſe-
tur ab attentatis, ſecundum terminos regulæ, huius
primæ limitationis, quia nullum dicitur habere iu-
ris adminiculum, de quo latius dicemus infra in 2.
declaratione quartæ declarationis regulæ principa-
lis attentatorum lite pendente.
11 Tertiò amplia, etiam † ſi quis fuerit inhibitus:
nam etiam poſt inhibitionem continuando, non di-
citur attentare, vt probatur in ca. 1. ext. Vt lite pend.
& tradit Pariſ. d. conſ. 39. numero octauo, vbi alios al
legat, per tot. in capit. cauſam quæ, & in c. cum dile-
cta, de Reſcr. & in c. cum olim, de offic. deleg. & tra-
dit ex recentioribus Io. de Neuizzan. in conſ. 82. Pro
Hieron. num. 35. iunctis his, quæ ibidem ponit nu-
mero 12. & poſt Pariſ. vbi ſuprà, & Dec. in conſ. 103
In cauſa poſſeſſionis; ponit etiam nouiſſimè Man-
doſ. ſuper Regul. de ſubrogan. Collitigant. quæſt. 8.
num. 5. & in tract. de inhib. quæſt. 23. per totam. At-
que etiam Ant. Gabr. vbi ſuprà, nume. 8. verſ. primò
amplia. vbi in id allegat etiam Bertrand. conſ. 4. col.
1. & ſeq. vol. 3. in nou. & conſ. 31. col. 1. vol. 1. in an-
tiq. & eſt in Recollect. Paleotti, deciſ. 264. Extabat,
12 ad fin. Niſi † in caſu de quo in proxima Ampliatio-
ne, in quo poſt inhibitionem prætextu continuatio-
13 nis non excuſaretur ab attentatis, & niſi † allegata
poſſeſſio eſſet turbida, & in dubium reuocata, vt la-
tiùs infra proximè, in 4. ſublimit. num. 101. verſ. im-
mò magis dixerunt aliqui.
Quartò vt procedat, nō ſolum quando ſumus in
14 continuatione veræ, & actualis poſſeſſionis, † verum
etiam quando eſſemus in continuatione poſſeſſio-
nis, quæ haberetur per Clauſulam Conſtituti poſ-
ſeſſorij, vt colligitur ex not. per Pariſ. cōſ. 172. In cau
ſa, ſub nu. 12. lib. 4. * Idem firmat Io. de Neuizzanis
in conſi. 82. incip. pro Hieronimo, nu. 15. 27. & 35.]
15 Quod tamen limita, † vt non procedat, quando lis
eſſet ſuper validitate, ſeu inualiditate contractus, in
quo fuerit tale conſtitutum appoſitum, quia (hac li-
te pendente, & poſt inhibitionem in ea factam) in
vim dicti Conſtituti, poſſeſſionem continuare quis
non poteſt abſque vitio attentatorum, vt eſt in Re-
collec. Cottæ deciſ. 168. Pro qua limit. fac. quæ dice-
mus infra, in d. 4. limi. num. 105. verſic. immo magis
Et melius quod fuit per Dominos dictū in vna Ful-
giniat. bonor. & ſpolij attētati coram Caputaquen. 11.
Februarij, 1558. in qua, (cum dubitaretur, an donata
rius, & qui cōmiſſa cauſa ſuper validitate donationis
& lata ſententia in eius fauorem, & interpoſita per
eius aduerſarium appellatione, poſſeſſionem eſt in-
greſſus) diceretur attentaſſe, & ad excuſanda attēta-
ta allegaretur, quod ipſe vigore Clauſulæ Conſtitu-
ti (per quam & Ciuilem, & Naturalem habebat poſ-
ſeſſionem) ingrediendo videretur potius continuaſ-
ſe, quam de nouo acquiſiuiſſe, Domini tamen dixe-
runt, quod, ex quo commiſſio erat ſuper validitate
donatis, talis poſſeſſio fuit attentata, per conſ. Socin.
78. nume. 7. ad fi. verſic. confirmatur iſta opinio, lib.
3. Quod etiam firmauerunt Domini in eadem eo-
dem proponente ſub die 20. Iunij, 1558.* & eſt Mi-
ſcell. Deciſ. 168. incip. Coram eodem, in Fulginaten.
bonorum; Ad quod facit, quod poſt Affli. ponit An
to. Gabr. Commu. Concluſ. lib. 3. de empt. & vendit.
16 Concl. 2. nu. 25. quod † Clauſula Conſtituti, appoſita
ſuper re litigioſa, non facit eſſe locum diſpoſitioni l.
quoties, C. de rei vend.]
Quinto, vt procedat, non ſolum quando talis con-
17 tinuatio fit ab eadem perſona, † verum etiam quan
do fit cum mutatione perſonæ (quæ tamen repræſen
tet illum de cuius poſſeſſionis continuatione tracta-
18 retur. Hinc videmus, quod hæres † vniuerſalis poteſt
poſſeſſionem bonorum defuncti abſque vitio attēta
torum apprahendere, ad text. in Auth. Nunc ſi hæ-
res, & ibi Bal. col. 1. verſ. nota iſtam, C. de litig. & in
corpore, vnde ſumit, in Auth. de litigioſ. in prin. verſ.
& hoc adijciendum eſt, quia inſtantia cum toto iure
19 defuncti † tranſit in hæredem, prout erat penes de-
functum, l. hæres abſens, & l. ſi petitor, ff. de iudi. c. qa
G. & ibi Abb. Fel. & alij, de iudic. & poſt Soc. in con
ſil. 31. colum. 4. in princ. lib. 1. tradit Marantha in Spe
culo, in 5. par. num. 12. fol. 69. Qua ratione attēta, fuit
alias in terminis noſtris per Dominos in vna Meſſa-
nen. Baroniarum, coram D. meo Oradino, 5. Nouē-
bris, 1565. deciſum, non conſtare de attentatis, ob id,
quod is, qui (vti hæres) cœperat in caſu illo poſſeſſionē,
dicitur continuare poſſeſſionem defuncti, non autē
20 attentare. † Quæ concluſio poteſt etiam ea ratione
comprobari; quia (cum per mortem poſſeſſoris di-
catur fieri poſſeſſio vacans) regulariter vacans poſſeſ-
ſio poteſt etiam lite pendente citra vitium attentato
rum capi, vt diximus ſupra in prima illatione huius
21 Regulæ principalis, num. 381. † Et ex eo etiam, quia
cum perſona hæredis (qui nunquam fuit in lite) poſ-
ſit dici Tertius, conſequenter ſequitur, vt non dicat
attentare, iuxta ea, quæ latius diximus ſupra capit. 3.
de attentatis à Tertio, num. 6. Et ſuadetur etiam hęc
quinta Ampliatio ex deciſ. Aegid. 529. Si Titius, vbi
lite pendente inter duos Commendatarios diuerſa-
rum Præceptoriarum ſuper iuribus alterius Præce-
ptoriæ (ſi alter moriatur, & ſibi Seius ſubrogetur, & in
poſſeſſionem dictorum iurium inducatur) talis indu
ctio, licet lite pendēte facta, non reuocatur per viam
attentati, quia videtur potius continuatio, quam no-
ua inductio cum Præceptoria nunquam poſſeſſio-
nem amiſerit, vnde ex d. dec. ſatis colligitur hæc Am
pliatio, vt talis continuatio procedat citra vitium
attentati, etiam ſi fiat mutata perſona. Quod ex eo
22 etiam comprobari poteſt: quia ſubrogatio † gratio-
ſa etiam quoad poſſeſſionem operatur, vt poſſeſſio
dicatur continuata à prædeceſſore in ſubrogatum
Legis, & Principis miniſterio, non autem denuo
acquiſita, vt fuit aliàs tentum per Dominos in vna

Digitized by Google

Peruſina Parrochialis Sanctę Crucis, ſub die 24. De
cembris.1558.& eſt deciſ.in Recollect.Paleotti,118
Iuxta, & in alia Gebenen. Parrochialis. corã A. Au-
guſtino ſub die 27. Februarij,1553. vt refert Paleott.
ibi,poſt Mohed.in deciſ.per eum allegatis. Quæ cõ-
cluſio ſuadetur etiam ex his, quæ dixerunt Domini
in alia Cremonen. Præpoſituræ,coram Caputaquẽ.
4. Decembris,1560. in qua voluerunt, quod ſucceſ-
23 ſor † etiam ſingularis, poſſit allegare continuatio-
nem poſſeſſionis ſui authoris, non ſolum ſi ad eam
fuit gratioſè ſubrogatus (quod non videtur habere
dubium, per ea, quæ dicta ſunt ſuprà, in 1. allat nu-
me.392.& ſeqq.in materia ſubrogati) verum etiam
ſi non conſtaret de ſubrogatione, prout retulerunt
ibi fuiſſe tentum in vna Aſculan.coram A.Auguſti
no,& eodem Caputaquen. de menſe Maij 1556. &
de menſe Nouembris,1557.vbi etiam D.meus Ota
dinus in uoto ſuo ſuper illa cauſa (vltra Alciat. Re-
gul.2. de præſump.21. limit.2. & 5.) addit ad idem
etiam Claud.in l. Pomponius,§.fi. ff.de acquir. poſſ.
Bald.in l.Celſus,num.6.ff.de vſucap. & Alex.conſil.
32.colum. fin.lib.3. Quod etiam ſenſerunt Domini
in vna Viceu. S.Felicis coram Caputaquen.21. Apri
lis,1559.in qua de dicta Aſculan. mentionem faciũt.
24 Et licèt † præmiſſa videantur poſſe in dubium reuo-
cari,ex his,quæ ponit Naita,in conſ.399. Poſtquam,
num.a lib.2.(dum conatur deducere,quòd facta ceſ
ſione, & mutata perſona, non poſſit habere locum
continuatio) ceſſat tamen omnis difficultas, intelli-
gendo præſentem ampliationem) vt ſupra dictum
eſt)in eo,qui fuit gratioſè ſubrogatus,prout etiam il-
le in fine dicti conſilij rectè animaduertit. Secùs au-
25 tem † eſſet dicendum,ſi perſona mutata,& quæ ad
inducendam excluſionem attentatorum vigore con
tinuationis vellet niti poſſeſſione alterius perſonæ
diuerſæ, & in qua non adeſſet prædicta repræſenta-
tio,& ſubrogatio, prout (ſi capta poſſeſſione alicu-
26 ius beneficij nomine Cameræ Apoſtolicæ is, † qui
deinde obtinuerit illud Beneficium faciens quoſdã
actus poſſeſſorios (poſtquam fuerat inhibitus) velit
(ad excuſanda attenta) allegare,quòd illos fecit per
modum continuationis poſſeſſionis nomine Came
rę alias captæ, tales enim actus eſſe attentatos, nec
excuſari prætextu aſſertæ cõtinuationis, tenuit aliàs
maior pars Dominorum in vna Parmen. Parrochia
lis Sancti Silueſtri,coram Iunio,20. Aprilis,1556.
27 Sextò amplia, vt procedat, etiam ſi † talis conti-
nuatio fieret per modum recuperationis continua-
re enim dicitur,qui poſſeſſionem incontinenti recu-
perat,& per conſequens non dicitur attentare, vt eſt
deciſ. Rotæ, Faſtoli cauſa,20.in primo dubio,& poſt
eam Dec.conſ.460. Viſo,num.20.lib.3. Pariſ.conſ.1.
num.143.& conſ.41. Optimum,num.38. & 39.lib.
1. alias enim (ſi quis præſupponatur à poſſeſſione
eiectus , & lite pendente poſſeſſionem ingrediatur)
28 regulariter † diceretur attentare,etiam, quod prius
poſſederit, vt fuit tentum in vna Theatina Archi-
præsbiteratus , coram Caputaquen. 10. Octobris,
1560. vt eſt in Recoll. eiuſdem primo, deciſio. 229.
incip. Cum lis. Quæ continuatio per modum recu-
perationis , licèt debeat fieri incontinenti, quantum
29 tamen † temporis exigatur, relinquitur arbitrio bo-
ni viri,vt inquit Pariſ.conſ.24 Præſupponitur,num.
16. & ſeqq. lib. primo, & quandoque incontinenti
30 † dicitur fieri, licèt fiat infra decem annos, vt idem
Pariſ.d.conſ.24.nu.15.& Gozzad. conſ.ſuo primo,
nu.31. Quod etiam poſt Bald. & alios,quos allegat,
firmat Alciat.in conſ.45. Lecta inſtructione, nu.12.
lib.1.& iterum conſ.104. Non obſtantibus,in princ.
31 An autem † intra tempus ante recuperatione requi-
rantur præparamẽta, ſeu potius proteſtatio, & quod
in hoc debeat conſiderari qualitas rei , & perſona-
rum, actiuè, & paſſiuè, tradit not. Ruin. conſil.42.
Quoniam ſcio,numero 16.& ſeq. lib. quarto,quem
refert, & cum commendatione ſequitur nouiſſimè
Menoch.in conſ.ſecundo, Magni ponderis,numero
180.lib.primo, & quod hæc omnia relinquantur ar-
bitrio Iudicis, tradit nouiſſimè , & (relatis pluribus
opinio.) ſtituat idem Menoch. in tractatu de arbit.
iud.lib.2. Cent.1. Caſu 11.per totum, poſt Bart.Bal.
Angel. Alex.Bellamer.Bertrand Ruin. Marſil.& Ti
raquell. in locis per eum alleg. Quæ Ampliatio ad-
32 huc ampliari poteſt, vt † non ſolum procedat,quan-
do recuperatio fieret incõtinenti, verum etiam ſi ex
interuallo, in caſu infraſcripto, puta, quando inten-
tato contra aliquem Iudicio vniuerſali petitionis hę-
reditatis, Reus,& poſſeſſor (hac lite pendente) vellet
agere coram alio Iudice pro recuperatione dictus
rei particularis contra Tertium, qui dictam rem par
ticularem poſſideret : hoc enim caſu(ſi feratur ſen-
tentia in fauorem poſſeſſoris, illeque rem recuperet,
talis ſententia ac recuperatio , non cenſetur attenta-
ta,nec venit reuocãda, vt fuit aliàs reſolutum in vna
Mãtuana,coram Io. Paulo, vt eſt in Recollect. Gam
bar.deciſ.41. incip. Mantuana.
33 Septimò, etiam ſi † pro continuanda ſua poſſeſ-
ſione opus eſſet expellere uolentem ingredi (nam
34 † qui pro defenſione rei ſuæ aliquem expellit , non
dicitur ſpoliare , ſed poſſeſſionem ſuam defendere)
vt poſt Io. And.in addit. ad Specul. in tit.de petitor.
& poſſeſſ.§.primo, in fine not. Mil.in verb. ſpoliare
non dicitur,fol.367. Vndè, ſicut expellens in iſto ca-
ſu non dicitur alium ſpoliare , ita nec ad propoſi-
tum noſtrum) dicetur attentare poſſeſſor, ſi expel-
lat volentem ingredi lite pendente , cum hoc caſu
inter ſpoliũ, & attentatum non videatur diuerſa ra-
35 tio. Generaliter autem quomodo poſſeſſor † ha-
bens naturalem tantum, vel ciuilem tantum, poſſit
expellere volentẽtem ingredi , unde apud eundem
Mil.in verbo, poſſeſſor poteſt illum, & cær. fol.279.
Quamuis autem pro continuanda poſſeſſione li-
ceat repellere volentem ingredi (quando ſumus in
39 rebus ſtabilibus) non tamen † liceret (quando eſſe-
mus in rebus mobilibus) lite pendente illas auferre
ab eo, qui illas detinebat, etiam per eum, qui in illis
prætenderet intereſſe,& ſe dominum : quia tunc di-
ceretur attẽtare,nec excuſaretur ſub pretextu, quod
dicta aſportatio fuerit facta animo continuandi ſuã
poſſeſſionem ciuilem vt fuit reſolutum in vna Ame
rin. attentatorum coram Finetto, 14. Nouembris ,
1569. & ex multis , quæ in dicta cauſa allegabantur
(ad quæ deciſ.ſe refert) illa erat potiſſima ratio, quia
37 ſcilicet in † attentatis, & pro illorum reuocatione ,
non requiritur probatio poſſeſſionis, ſed ſufficit de-
tentio. Rota deciſ.11. alias,56. Nota quod ſi aliquis,
de cauſ. poſſ. & propriet. in antiq. & dictum eſt la-
tius infrà in tertia parte,cap.26.de probatio attenta-
torum,verſ. Regula in hoc primo extremo. Quæ de-
tentio in caſu illo erat penes pupillas, quæ paſſę fue-
runt attenta; Quibus poteſt addi ratio: quia ſcilicet
continuatio (vt excludat attentata) debet fieri eo mo
do , quo ante litẽ, vt dicemus infra in 2. limit. huius
reg. Ablatio autem , & aſportatio eſt vſus diuerſus,
vt de ſe patet.
38 Octauò Amplia, vt procedat ẽt ſi † is, qui poterat
propria authoritate defendere , & continuare ſuam
poſſeſſionẽ, iuſſet (poſtquã ẽt fuiſſet inhibitus)ad cõ
ſilium Regium pro manutentione ſuæ poſſeſſionis,
nam non attentare eum dixerunt, Domini in vna co
rã Proſpero, vt eſt deciſ. in Recoll. Achill. de Graſſ.
34. Attẽtare noluerũt, ſub tit.de attent.q̃ refert (licet
omnino probare nõ videatur) Mandoſ.in tract. Cõ-
miſſion.

miſſio.in 14. formul. Commiſſionis attentat. in ver-
bo,reuocandi, quæſtio. quarta, cuius Ampliationis
vis in hoc conſiſtit,quia litis pendentia (& multo ma
gis inhibitio) videbatur facere actum illicitum, qui
alias fuiſſet agenti licitus, vt ſupra, hoc eodem capi-
tu.in prima Ampliatio. princip. per totam, & infra,
capitu.vigeſimo,de attent.poſt inhibit.prima amplia
tio.per totam. Et pro iſta Ampliatio. facit quia pro
39 † conſeruatione,& manutentione ſuæ poſſeſſionis,
licet etiam ad alium iudicem accedere,ad not.in ca-
pitu.cum teneamur,de appellatio. Pariſ conſilio 172.
quod eſt vltimum, libro quarto. Si autem † conſi-
40 lium Regium,aut alius iudex,vltra manutentionem
poſſeſſionis, aliud faciat, (puta ſequeſtrando, &
ad manus Curiæ Domini Iuſtitiæ rem, de qua agi-
tur apprehendendo) & ſic modus excedatur, tunc
ea omnia dicuntur eſſe attentata, vt fuit reſolutum
in vna Cæſar Auguſtana iuris eligendi coram Do-
mino meo Oradino, ſeptimo Februarij, 1561. ſe-
cundum quem reſolutionem fuit deinde idem ten-
tum in alia Vercellen.iactationis Parrochialis de Al
dea coram Paleot. ſub die 27. Iunij,1561. vt eſt in
Recollec. eiuſdem Paleot.deciſio.372.incipien. Du-
bium erat.
41 Nono Amplia.vt procedat, † etiam ſi huiuſmodi
continuatio fieret per modum refectionis, quia refi-
ciens etiam poſt præceptum ſibi factum, non dici-
tur innouare, vt conſuluit Alciat. in cauſa propria,
in conſilio 100.incip. Alciati cauſa, in fi. nume. 8. li-
bro quinto.
42 * Quia † reficiens non dicitur aliquid innouare,aut
de nouo facere; hinc ſtatutum prohibens quid fieri,
non habet locum in reficiente. Decius,in l. donum
ſuam,ff. de regulis iuris, & in materia nunciationis
noui operis, quæ fraternizat enim hac materia atten-
tatorum,vt adnotauimus infra,capitu.18.num.64.)
eſt deciſ. Rotæ Lucen.per Magon.29. numero 11.
43 Quæ tamen ſanè intelligenda ſunt,niſi † id,quod re-
ficitur,eſſet antea funditus deſtructum,tunc enim
reficiens diceretur de nouo facere,vt poſt Abb. in c.
conſuluit,circa finem,de Iudæis,& Felin.& ibidem,
& in capitu.cum acceſſiſſent,columna penul.de con
ſtitutio.& alios etiam in materia noui operis nuncia
tionis, nouiſſimè declarat Marquard. in tracta. de
Iudæis,capitulo tertio,numero vndecimo,duodeci-
mo,& 13.]
44 Decimò Amplia, vt etiam † poſſeſſio inſtrumen-
talis ante litem, ſufficiat ad excuſandum ab attenta-
45 tis actus,qui fierent deinde lite pendente, † ſi per ta-
lem inſtrumentalem fuit acquiſita poſſeſſio, vt fuit
dictum per Dominos in vna Vrbeuetan. Parochia-
lis Caſtri Ficulis,coram Acorambono,ſub die quin-
to Maij,1557.in qua(cum ante litem motam Cardi
nalis Criſpus, vigore ſui regreſſus, cœpiſſet inſtru-
mentalem poſſeſſionem,& deinde lite mota præten-
deretur illum (eijciendo Capellanum Fœlicis aduer-
ſarij,& nonnullos alios actus faciendo) attentaſſe,&
ad excuſanda attentata allegaret, quod illos fecerat
per modum continuationis, Domini dixerunt,quod
ſi per illam inſtrumentalem Cardinalis acquiſiuit
poſſeſſionem,tunc ceſſant attentata, alias, ſi eo tem-
pore Felix fuiſſet in poſſeſſione, ita vt, alio poſſiden-
te, per inſtrumentalem, Cardinalis nihil acquiſiuiſ-
ſet, vel etiam quia non eſſet locus regreſſui,tunc fue
runt pro attentatis. Quod etiam firmatum fuit in
alia Ilerden. Sacriſtiæ,coram Fantutio,ſub die nono
Decembris, 1555. quod videlicet poſſeſſio inſtrumẽ
talis,de qua ibi,eſſet bona,& alia capta illinc ad non-
nullos annos eſſet continuatiua. Quod etiam fuit re
ſolutum in alia Romana Canonicatus Sanctæ Ma-
riæ Rotundæ, coram Cerra, 19. Nouembris, 1565.
quod cum prima poſſeſſio,quæ erat inſtrumentalis,
eſſet bona,& Capitulariter tradita,ſecunda poſſeſſio
præſumatur continuatiua,& non attentata,non ob-
ſtante,quod eſſet capta appellatione pendente, ſecus
46 tamen † eſſet, ſi per inſtrumentalem nihil acquiſi-
uiſſet,puta, quia fuiſſet capta alio exiſtente in poſſeſ-
ſione, vt erat in facto in vna Theatina Archipresbi-
teratus coram Caputaquen.25. Octobris, 1560.* &
deciſ. Diuer. 210. incipien. die 26. Martij, vbi quod
per huiuſmodi inſtrumentalem etiam probatur pri-
47 mum extremũ, in manuſcriptis.] Item ſecus ſi per
illam inſtrumentalem acquiſiuiſſet poſſeſſionem,
ſed acquirens illam amiſiſſet: quia fuit expulſus,nam
tunc ſtante interruptione non poteſt allegari conti-
nuatio, l. naturaliter, ff. de vſucapio. vt tenuerunt
Domini in dicta Theatina, coram Caputaquenſ.
25. Octobris,1560. Hæc autem quæ de inſtrumen-
tali poſſeſſione dicta ſunt, videntur poſſe non inuti-
48 liter limitari,vt † non procedant, quando,poſtquam
illa fuiſſet capta, capiens iudicem adiuerit, & abſ-
que eo quod dixerit illum adire, vt vrbanius ageret,
ſimpliciter petierit, & obtinuerit ab eo Monitorium
contra poſſeſſorem, vt euacuaret, & fructus reſtitue
ret, nam ſi poſtea fuerit inhibitus, & poſt inhibitio-
nem aliquos actos poſſeſſorios fecerit, & velit eos
ab attentatis excuſare ſub prætextu continuationis,
non videtur id admittendum, eo quia adeundo ſim
46 pliciter iudicem, † tanquam meticuloſus, poſſeſſio-
nem illam inſtrumentalem dicitur amiſiſſe, & ha-
buiſſe ſe pro iecto, l.prima,§. in operis, & ibi gloſſ.
& l.de pupillo,§. meminiſſe, ff. de noui operis nun-
ciatione, Iaſ. in l. ſecunda, numero 115. C.de iure
emphiteut.quæ amiſſio excludit continuationem,
l. naturaliter, ff. de vſucap. quo argumento in con-
tingentia facti vtebantur excellentes Aduocati in
vna Meten. Parrochialis de Racurſa, coram Chiſ-
ſanen. decimooctauo, Ianuarij, 1555. in qua licet
quoad proceſſum, & alios actus, præter poſſeſſo-
rios, Domini tenuerint pro attentatis, & quoad
50 poſſeſſionem dixerint, quod videretur; † mo-
tiuum tamen videtur ſatis ſtringere,& probabiliter,
ac vere poſſe pro limitatione præmiſſorum accom-
modari.

* Idem etiam fuit firmatum in vna Barchinonẽ.
Præceptoriatum, coram Illuſtriſſimo Lancellotto,
ſub die decima Ianuarij, 1578. vt eſt deciſio. diuerſ.
422. incipien. Propoſita cauſa, ſub numero ter-
tio, verſicu. ſecundo inferebant, libro primo, in no-
uiſs. vbi fuit adhibita eadem diſtinctio, an per in-
ſtrumentalem fuiſſet poſſeſſio acquiſita, vel ne, pro-
ut non fuiſſe acquiſitam, eo caſu tenuerunt Domi-
ni, & ſic non intrare continuationem ad effectum
excuſandi attentata, de quibus ibi; Et in alia Iler-
den. Sacriſtiæ, coram Fantutio, ſub die nona No-
uembris, 1555. vt refert Mandoſ. in tractatu de In-
hibitio. quæſtione vigeſimatertia, ſub numero de-
cimotertio. Et ſupradictam limitatio. reaſſumpſit,
& caſum hunc etiam Mandoſ. in tractatu de inhibi-
tio. quæſtione 16. vbi numero tertio concludit,
huiuſmodi attentata reuocanda fore. Et quia ma-
teria huiuſmodi inſtrumentalis eſt ſatis frequens,
adde, quod trita eſt Concluſio, quod † inſtrumen-
talis alio poſſidente nihil acquirit, nec priuatur per
eum primus poſſeſſor ſua poſſeſſione. Bald.in l.poſt
ſententiam, numero duodecimo, C. de ſentent. &
interlocut. omnium iudic. Put. deciſione quinta,
De cauſis poſſeſſio. & proprieta. in Summaria,
Caputaquenſ. deciſione 533. libro ſecundo, in
impreſſis.
51 Quam Concluſionem Amplia † Primo, vt pro-
cedat, etiam ſi fuiſſet cum modica fructuum

perceptione, niſi vlterius conſtaret etiam de Colo-
norum eiectione, vt fuit reſolutum in vna Aquina-
ten. coram ..... ſub die.. .... vt eſt deciſ. Se-
52 lec.95.incip. Aquinat. Secundo Amplia, vt † proce-
dat Concluſio, etiam ſi poſſeſſio eſſet plena, ſed vitio
sè, puta, quia eſſet attẽtata, quia nihilominus talis poſ-
ſeſſio facit, vt alius capiens poſſeſſionem inſtrumen-
talem, nihil acquirat, vt eſt deciſio. Put. 372. incipiẽ.
In vna Tiburtina, in fi. libro ſecundo, quamuis enim
ille ibi apertè non exprimat de inſtrumentali, tamen
ex breuitate temporis, videlicet de vna ante ortum
ſolis, & de alia poſt ortum Solis, ſatis colligitur, quod
ambæ poſſeſſiones fuerint inſtrumentales, limitatur
53 † eadem Concluſio, Primo, vt non procedat, quãdo
beneficium vacaret de iure, & de facto, quia tunc per
Inſtrumentalẽ dicitur acquiri poſſeſſio conſiderabi-
lis, & reſtituibilis. Caputaquen. deciſ. 334. incipien.
Poſſeſſio, ſub nume.5.& 6.lib.2.in impreſſis. Man-
doſ.in tracta.de inhibit.quæſt.116.nume.2.& ita pro
cedunt omnia, quæ ſupradicta ſunt in præſenti deci-
ma Ampliatione. Secundo limita, vt præfata, Con-
cluſio non procedat, ex iuris præſumptione, quia in
54 dubio † inſtrumentalis poſſeſſio præſumitur conti-
nuatiua, & non ſpoliatiua, ſecundum Caputaquenſ.
dicta deciſ.334.nume.4.lib.2.& ratio eſſe poteſt, quia
55 † non dato alio poſſeſſore, inſtrumentalis præſumi-
tur, quod etiam fructus perceperit, vt eſt deciſ. Mi-
ſcellan.54.incipien.coram eodem. Pariterq; eandem
56 Concluſionem declara, vt † ad acquirendam poſſeſ-
ſionem per inſtrumentalem requiratur eiectio Colo
norum, vt in dicta deciſ. Caputaqu.334.lib. ſecundo
57 Quam declarationem Amplia, vt † in tantum huiuſ-
modi Colonorum eiectio requiratur, (ſi ſit poſſeſſio
plena,) vt illorum recognitio non iuuet capientem.
Bero.q.17.nume.6. Afflic.deciſ.331.nume.7. Deci.
conſ.400. numero 9. Put.deciſ.2.de cauſa poſſeſſ. &
propriet. Eandemque declarationem limita. Primò,
58 † vt huiuſmodi eiectio Colonorum non requiratur,
quando fieret immiſſio authoritate iudicis ritè, &
rectè procedentis, ſecus ſi nulliter proceſſiſſet, vt fuit
conſideratio Dominorum in ſupradicta Aquinatẽ.
de qua in prææallegata deciſio. Selec. 95. incipien.
Aquinat.

59 Secundo limita, quod † ſi quis ingreditur poſſeſſio
nem poſt obitum Domini vacantem, antequam
Coloni recognoſcant hæredes dicitur acquirere poſ-
ſeſſionem, etiamſi Colonos non expulit, vt poſt Af-
flic. Deciſ.325.nume.3. fuit tentum in vna Romana
de Fabijs, coram Illuſtriſſimo Aldobrandino, de an-
no 1579.& in alia Ceruien. bonorum coram Brauo,
ſub die decimatertia Martij, 1580. de qua eſt deci. Se
lect.131.incip. Ceruien. vbi præmiſſa omnia referun
60 tur. Tertio, quod ad hoc, † vt huiuſmodi eiectio Co
lonorum operetur effectum, plura debent concur-
rere de quibus per Carroc.in tractatu Locati, & con-
ducti in 3.parte titu.de recuperan.poſſeſſ. numero 6.
videlicet, quod, ſi plures ſint, eijciantur omnes. Item
quod eiecti non reuertantur ſtatim, Item, quod im-
miſſus capiat poſſeſſionem omnium, & ſingulorum
bonorum, nec ſufficit partis eorum, vt ibi latius per
eum, qui ad practicam infert. Quibus adde deciſ. Ro
tæ in nouiſſimis 645. incip. Dubitaui, numero 7. li-
bro primo, vbi dicitur, quod in vna Spoletana do-
mus, coram Seraſino ſub die 9. Nouembris, 1580.
fuit tentum, quod ad effectum priuandi Dominum
poſſeſſione, requiritur, quod expulſio fuerit effectua-
lis, & quod Coloni non fuerint ſtatim reuerſi, & fue
rint excluſi à conſpectu rei, ita vt non fuerit facilis
reditus.]

61 Vndecimò videtur poſſe ampliari, vt † ad excuſan
dum attentata prætextu continuationis, non ſolum
ſufficiat probare in ſpecie poſſeſſionem rei, ſuper qua
prætenditur fuiſſe attentatum, verum etiam ſi proba
retur poſſeſſio generica, & ex illa vellet quis inferre
ad continuationem poſſeſſionis aliarum rerum ſub
illo genere contentarum: Exemplum; Si Capitulum
alicuius Eccleſiæ ſit in quaſi poſſeſſione exigendi de-
cimas noualium in genere, & deinde Papa, decimas
noualium futurorum alteri (puta Comiti) conce-
dat, & hac occaſione inter Capitulum, & Comitem
orta lite, Capitulum (probata ſua poſſeſſione in gene
re) obtineat mandatum de manutenendo, cuius vi-
gore exigat decimas noualium poſt conceſſionem
Comitis ad culturam redactorum, & Comes præ-
tendat talem exactionem fore attentatam (quia lite
pendente nihil erat innouandum) attento, quod
Capitulum reſpectu nouorum noualium nullam
poteſt in ſpecie prętendere poſſeſſionem, Capitulum
vero ad excuſanda attentata alleget, quod (cum eſ-
ſet in quaſi poſſeſſione noualium) quicquid exegit,
fecit in continuationem ſuæ antiquæ poſſeſſionis, &
alias cum caſus eueniſſet de facto in vna Hiſpalen.
decimarum, coram Seraſino, 26. Februarij, 1567.
Domini dixerunt articulum attentatorum eſſe in
obſcuro, & de attentatis non conſtare, cum geſta
à Capitulo fuerint facta virtute mandati de manu-
tenendo dati à Rota, & conſequenter illa poſſeſſio
antiqua, & noualium in genere, fuit ſufficiens ad ex-
cludenda attentata in noualibus nouis, & in ſpecie:
in quarum poſſeſſione verè nunquam potuerat eſſe
Capitulum: * De quo eſt hodie in Recollec. eiuſ-
dem Seraſini. Deciſ. 18. quæſtio. 19. incipien. Non
conſtat de attentatis, & plenius, in deciſ.23. incipien.
Fuit tentum, in eadem cauſa Hiſpalen. Sub die 11.
Aprilis, 1567.& ſecundum hanc vndecimam amplia
tionem fuit etiam obtentum de Anno 1579. in alia
Hiſpalen. iuris conferendi, ſeu votandi coram bonæ
memoriæ Canturio, in qua cum Capitulum, & Ca-
nonici Eccleſiæ Hiſpalen. eſſent in quaſi poſſeſſione
in genere conferendi omnes tam integras, quam di-
midias portiones, & erectis poſtea quibuſdam dimi-
dijs portionibus, & ſuper illis lis fuiſſet introducta,
& Capitulum prætenderet etiam hac lite pendente
collationem ad ſe ſpectare; & propterea vnam ex di-
ctis dimidijs portionibus tunc vacantem alteri con-
tuliſſet, & Portionarij prætenderent collationem
fuiſſe attentatam, Domini tamen cauſa maturè di-
ſcuſſa, reſoluerunt pro non attentatis; à quibus gene
rica quaſi poſſeſſio conferendi antiquas portiones, &
ſic ipſa continuatio, excuſabat Capitulum ab attenta
tis. per dictam Deciſ. Seraſini, & ex authoritate Dida
ci de communi atteſtantis, practi. in Quæſtio. capitu.
37. ſub numero quinto. Nec ſine ratione, ex quo ſpe
62 cies omnes ex proprietate † ſermonis ſub ſuo genere
comprehenduntur, vt poſt Bart. & alios, in l. de quib.
ff. de ll. dicit Io. Ctor. in conſ.118.num.4.& ſtatim ad
poſitionẽ ſpeciei ſequitur neceſſario poſitio generis,
vt per Bar. in l. iuriſgentium, §. ſed ſi fraudandi, num.
2. ff. de pac. cum ſimil.] Quod limita, niſi huius poſſeſ
63 ſionis in ſpecie, alius eſſet in quaſi poſſeſſione, vt con
ſideratur etiam infra proximè in 13. ampliatione de
annexis in fine, numero 74. * Et expreſsè limitaue-
runt etiam Domini in dicta Hiſpalen. Decimarum
ſub die 11. Aprilis, 1567. vt in dicta deciſio. Seraſini,
23. in fi. vbi ſubditur, id fuiſſe etiam alias tentum in
vna de Azofra coram Decano, & in alia Caualicen.
coram eo.]

64 Duodecimo poteſt ampliari, vt † ad inducendam
hanc continuationem, ſufficiet etiam præſumpta
poſſeſſio de iure communi, vt colligitur ex his, quæ
ponit Rota deciſio. 10. alias 89. Nota, quod vbi,
65 verſicu. & ratio, ibi, quia vbi de iure † commu-

ni

Posthius de Summariis Amo possess. ... fol. 68 Gozedin. cons. 86 fol. 145.

facit Tiraq. de retr. conv. ... fol. 96 Costa de retrotrac. ... in 9 cap. fol. 238 ... Afflic. decis. 325 n. 4 fo. 228

ni præſumitur poſſidere non videtur attentare, &c.
de appella.in antiq. ex qua deciſ. fuit aliàs reſolutum
in vna Boianen.iuriſdictionis,inter Archiepiſcopum
Beneuentanum ex vna,& Epiſcopum Boianen.ex al
tera,coram Capizucco,ſub die 21.Iunij, 1555. quod
licet præfatus Epiſcopus prætenderet ſe exemptum
à viſitatione dicti Archiepiſcopi, & deſuper cauſam
iactationis commiſiſſet, quia tamen dictus Metropo
litanus (qui per alium viſitabat)fuit viſitare prohibi-
tus,& viſitator contra prohibentes cenſuras fulmina-
uit(licet dictus Epiſcopus prætenderet ea omnia fuiſ
ſe tanquam attentata reuocanda) Rota tamen dixit
non conſtare de attentatis;attento,quod Metropoli-
tanus præſumatur de iure eſſe in poſſeſſione viſitan-
di;& Epiſcopus non docuerat ſe eſſe in quaſi poſſeſ-
ſione libertatis, * vt eſt hodie deciſ.Caquataquen.130.
incipien. Cum Archiepiſcopus lib.1.Et ad declara-
tionem dictæ deciſ.10.aliàs,89.vide Put.deciſ.213. in
cip. Fratres Sanctæ Mariæ.lib.1.] Illud autem,quod
dictum eſt, quod is, qui præſumeretur de iure com-
muni poſſidere (ſi quid lite pendente fecerit)poteſt
prætextu continuationis,ſe ab attentatis excuſare, vt
in Metropolitano,& alijs (qui reſpectu inferiorum)
dicuntur habere fundatam intẽtionem de iure com
muni, videtur notabiliter limitandum : Primo, vt
66 † non procedat, quando ipſemet Ordinarius com-
miſiſſet cauſam ſuperioritatis, & iuriſdictionis, quia
(ſi quid faceret poſtquam cauſam commiſit, & lite
pendente) diceretur attentare, vt dixerunt Domini
in vna Iuuenacẽ. Iuriſdictionis coram Grato , die 1.
Aprilis,1566. in qua (cum Epiſcopus prætẽderet Ar-
chipresbiterum Terlitij eſſe ſibi ſubiectum , & poſſe
eum,& Clericos ſuæ Eccleſiæ viſitare, & corrigere,
ille vero èconttra diceret ſe exemptum, & pro parte
Epiſcopi fuiſſet commiſſa cauſa in Rota (qua pen-
dente quoſdã Clericos carceraſſet, & alia etiam feciſ
ſet in præiudicium litis pendentis) & daretur contra
eum pro parte Archipresbiteri de attentatis, à quibus
ille ſe tueri nitebatur,ex eo,quia (licet quaſi poſſeſſio
67 corrigendi per eum non fuerit probata , † tamen de
iure communi præſumebatur ad fundandam eius
intentionem,ca.1. & c. irrefragabili,& toto tit.de of-
fic.ord.) Domini tamen tenuerunt cõſtare de atten
tis,ob Regulam,quia facta fuerant lite pendente, &
ad præſumptam poſſeſſionem de iure communi di-
xerunt, quod ius commune non obſtat , quia tuetur
eum,non tamen vt attentet, poſtquam ipſe cauſam
commiſit. Quæ conſideratio (vltra eos) coadiuua-
ri ex eo poteſt,quod diximus ſupra hoc eodem, ca. 4.
in prima ampliatione,quod litis pendentia facit illici
tum,quod fuiſſet alias facienti licitum , præſertim in
exemplis de Domino directo, & de ſpoliato , qui ſi
contra emphiteutam,& contra ſpoliantem alterum
cauſam committant , non poſſunt amplius lite pen-
dente,propria authoritate rem ingredi,proutantea
potuiſſent. Quod ex eo etiam comprobari poteſt, q
in ſimilibus terminis concluditur in ſubrogato, qui
licet poſſit (etiam lite pendente) poſſeſſionem li-
cite capere,id tamen ſibi denegatur , ſi ipſemet cau-
ſam commiſiſſet,vt diximus ſupra in præfatione hu-
ius capit.4.in prima illatio.num.423. verſ. quarto li-
mitandum videtur;& ſimiliter in eo,qui obtento bre
ui cum Clauſula,Citra vitium attentatorum,licet re
gulariter abſque dicto vitio poſſit poſſeſſionem cape
re,id tamen ſibi vltra non conceditur , poſtquam ip-
ſemet cauſam ſuper ſubreptione Breuis commiſiſ-
ſet,vt diximus etiam in dicta præfatione, in prima il-
lat.num.424.verſ.quinto puto non inutiliter. Secun
68 do limita,vt nõ procedat, † quando contra hanc præ
ſumptam quaſi poſſeſſionem de iure communi Epi
ſcopo competentem,is (qui paſſus eſt attentata)pro-
baret ſuam quaſi poſſeſſionem ante litem (etiam pri
uatiuè quoad Epiſcopũ)tunc enim huiuſmodi præ-
ſumpta poſſeſſio ſub prætextu continuationis nõ ex-
cuſaret attentata vt ſenſerunt Domini in vna Abul.
iuriſdictionis coram D.de Rubeis, 4. Iulij,1565. in
qua (cum Epiſcopus cauſam ſuper iuriſdictione con
tra Archipresbiterum commiſiſſet, & lite pendente
Vicarium in loco (vbi Archipresbiter prætendebat
habere iuriſdictionem) deputaſſet , & inſuper Nota-
rijs, (ne ad audientiam Archipresbiteri accederent)
prohibuiſſet , & pro parte Archipresbiteri daretur de
attentatis , & inſtaretur pro reuocatione dicti Vica-
rij, & prohibitionis prædictæ. Et pro parte Epiſcopi
69 allegaretur † quod de iure communi ille habet in-
tentionem fundatam, vt liberè poſſit in qualibet par-
te ſuæ diœceſis erigere tribunal,cap.1.de offic. ord. c.
cum Epiſcopus,eo.titu.in 6. Ita vt concurrat , etiam
cum alijs inferioribus habentibus iuriſdictionem ,
ad not.in cap.paſtoralis,de offi. Ord.& in c. cum ab
eccleſiarum,eod.titu. Hoſtienſ.in cap.fi.de offic. Ar-
chid.& poſt alias Franc.in d.cap. cum Epiſcopus,nu
me. 3. Pro parte verò Archipresbiteri pro verificatio
ne attentatorum fuiſſent examinati teſtes ſuper il-
lius quaſi poſſeſſione,& fuiſſet ſemel dubitatum an-
tea ſub die 8.Iunij,1565.an conſtaret de attentatis,&
Domini loco reſolutionis iterum dubitauerint, an te
ſtes probarent poſſeſſionem Archipresbiteri priuati-
uè quoad Epiſcopum , demum dicta 4. Iulij tenue-
runt probari poſſeſſionem , etiam priuatiuè quoad
Epiſcopum, & ſic tacitè ſenſerunt conſtare de atten-
tatis . Præſertim , dum in fine dixerunt , conſideran-
dam eſſe præfationem termini ad docendum de
attentatis,quam Epiſcopus allegabat , quaſi præfixio
excluderet Archipresbiterum ab attentatis, non au-
tem quod non conſtaret de illis: Ex quibus ſequitur
quod præſumpta poſſeſſio non ſuffragatur , quando,
per aduerſarium probaretur de ſua contraria poſſeſ-
ſione , & re vera in dicta Abulenſi non poterat niſi
pro attentatis concludi. Tum quia regulare eſt,quod
probatio poſſeſſionis ante litem, facta per eum , qui
paſſus eſt attentata,excludit continuationem, vt dicit
Rota,d.deciſ.10.alias 89.de appella.in antiqu. Tum
quia in dicta Abulenſi Epiſcopusmet cauſam com-
miſerat. Vnde intrat etiam præcedens limitatio,pro-
ut demum contra Epiſcopum fuit reſolutum ſub
die 27. Nouem.1566.eodem proponente,etiam poſt
quam latiſſimè fuit vltimo loco diſputatum,an iuriſ-
dictio,de qua ibi fuiſſet in iudicium deducta, tam
priuatiuè,quam cumulatiuè inter eoſdem Epiſcopũ
& Archipresbiterum , & optimè faciunt deciſ. quas
allegauimus infra,numero 96.& ſeqq. Tertio limita,
70 niſi † eſſet quæſtio ſuper ipſa poſſeſſione , quia tunc
præſumpta poſſeſſio, non ſufficeret ad effectum con
tinuationis, prout verè ſenſit dicta deciſio . Rotæ 10.
aliàs,89. Nota,quod vbi,de appella.in antiqu. & me-
lius,& clarius id habetur deciſ.7. alias 116. Nota,qd
vbi Epiſcopus ,ibi ſecus eſſet ſi ſup poſſeſſione , &c.
de ſent.excom. in antiq. Quæ limitatio comprobari
poteſt ex eo,quod in ſimili ditur,quod licet patronus,
qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, poſſit etiam
lite pendente præſentare, vt deduximus ſuprà , hoc
capi.4.in præfatione,in 5. illat. in 2.limita.regulæ ibi
poſitæ,num.640.id tamen ſibi minimè licet,ſi ſit quę
ſtio ſuper ipſa poſſeſſione, vt ibidem , verſ. hæc autẽ
ſecunda limitatio,nu.642. & ver.ſecunda poteſt eſſe
opin. nume. 644. * Hanc tertiam ſublimitationem
expreſsè ex ſupra allegatis nouiſſimè ſequitur Bor-
gnin.Caualcan.in Deciſ.Fiuizzanen.28. ſub nume-
ro 41.]
71 Quarto limita, vt † procedat, qñ allegatur propria
poſſeſſio,ſecus ſi allegaret poſſeſſio Tertij,quoniam

Digitized by Google

licèt poſſeſſio præſumatur continuata, quando quis
allegat propriam poſſeſſionem, hoc tamē non pro-
cedit, ſi allegatur poſſeſſio Tertij, vt dixit formaliter
Put. deciſ. 11. Poſſeſſio, ſub Rubrica de cauſ. poſſeſſ.
& propriet. ita fuiſſe deciſum in vna Parmen. Capel
læ, coram A. Auguſtino, 18. Octob. 1547. authorita-
te Bart. in l. a. C. de except. & Pariſ. col. 47. in fi. lib. 4.
& Anchar. conſi. 97. col. pen. verſi. præterea. Quæ li-
mitatio intelligenda † in merè Tertio, ſecùs ſi eſſe-
72 mus in Tertio alium repræſentante, vt in hærede,
vel ſubrogato, per ea, quæ diximus ſuprà in 5. Am-
pliat. huius primæ limitat. nu. 18.

Decimotertiò Amplia, vt † ex poſſeſſione rei prin-
73 cipalis cenſeatur etiam continuari poſſeſſio in anne-
xis, & acceſſorijs, licèt quis in dictis annexis verè, &
actualiter, non fuerit in poſſeſſione, vt poſſit dici eā
continuare, niſi habito reſpectu ad poſſeſſionem rei
principalis; Exemplum, ſi quis vigore litterarum
Apoſtolicarum adeptus fuerit poſſeſſionem Cano-
nicatus & præbendæ, cum iuribus, & pertinentijs
ſuis, & annexis, & ita fuerit per Capitulum admiſ-
ſus, dato ſibi ſtallo in choro, & loco in Capitulo, &
deinde orta differentia inter admiſſum, & Capitulū
ſuper dicto Canonicatu, & fructuum illius perce-
ptione, commiſſa cauſa in Rota, & ſecuta etiam in-
hibitione cōtra prouiſum, & tempore perceptionis
diſtributionum quotidianarum (Capitulo recuſan-
te illas ſibi dare) prouiſus habito recurſu ad Audito-
rem Cameræ, & docto de ſua poſſeſſione, & admiſ-
ſione ad Canonicatum, (& conſequenter etiam ad
diſtributiones quotidianas (ab eo obtineat mandatū
de manutenendo, cuius vigore perceperit dictas di-
ſtributiones, Capitulum autem prætenderet eum at
tentaſſe, ille verò ad excuſanda attentata allegaret,
quod fecerat in continuatione ſuæ principalis poſ-
ſeſſionis, quam habebat in Canonicatu, & dubita-
retur an prouiſus obtinendo dictum mandatum de
manutenendo, & illud exequendo, diceretur atten-
taſſe, eueniente caſu in vna Camerinen. attentatorū,
coram Aldobrandino, 6. Martij 1554. inclinauerunt
Domini pro non attentatis, & demum 17. Maij eiuſ
dem anni eodem proponente, fuit tentum pro non
attentatis, quia prouiſus fecerat animo continuandi
poſſeſſionem, quā habebat in diſtributionibus quo-
tidianis, nam cum in litteris concederetur Canoni-
catus, & præbenda cum iuribus, & pertinentijs ſuis,
& annexis, & Capitulum poſtea immittat eum in
poſſeſſionem, iuxta formam litterarum cenſetur im
mittere, etiam quoad diſtributiones, tamquam in an
nexis, & acceſſorijs, & allegabatur doctri. Anchar. in
cap. ſine poſſeſſione, col. 16. ad fin. verſ. ſi ergò Cano-
nicus, de Reg. iur. in 6. Ferret. in conſi. 14. nume. 4. &
5. qui alios allegat, & in ſimili Dec. in conſil. 271. ſub
num. 17. verſ. & licet dux, & verſ. ſecundo poteſt re-
ſponderi. Quod tamen neceſſario intellexerunt, niſi
74 † conſtaret, quod alius eſſet in quaſi poſſeſſione ha-
rum diſtributionum, reſpectu eiuſdē Canonicatus,
ea ratione, quia ſi apparet de vera alterius poſſeſſio-
ne, vtique iſta tacita poſſeſſio in annexis reſultans ex
poſſeſſione rei principalis, non induceret continua-
tionem, cum appareat per alium eſſe interruptam
nec excuſaret ab attentatis, iuxta deciſ. Rotæ 10. aliàs
89. Nota quòd de appellat. in antiq. * Vt dictum eſt
etiam ſuprà hac eadem prima limitat. princip. in 11.
Ampliat. n. 61.] & quamuis Dñi ibi reſoluerint pro
non attentatis, quia tamen prouiſus (licèt poſſeſſio-
nem ſuam continuauerit per dictum mandatum)
videtur fuiſſe in aliqua culpa, cum tale mandatū de-
buiſſe obtinere à Rota, vbi cauſa pendebat, fuit per
modum prouiſionis ordinatum, quod prouiſus illi
mandato cederet, retenta tamen diſtributionum poſ
ſeſſione, & articulo expenſarum dilato in aliud tem
pus. * Aliud etiam poteſt poni exemplum, quod col-
ligitur ex deciſ. Put. 226. Subrogatus nume. 6. lib. 2.
75 quod † alienatio fructuum Beneficij eſt licita, etiam
ſi fiat pendente lite ſuper ipſo Beneficio: tùm, quia
ipſi fructus non dicuntur litigioſi, tùm, quia illa per-
mittitur propter commodum poſſeſſionis vniuer-
ſalis totius Beneficij, quæ per huiuſmodi fructuum
alienationem cenſetur continuari.]

76 Decimoquartò Amplia, vt † talis continuatio poſ-
ſeſſionis citrà vitium attentatorum non ſolum fieri
poſſit fructus percipiendo, & alios actus poſſeſſo-
rios exercēdo, verum etiam rem ſuper qua litigatur
alteri locando, & ſic etiam detentionem in condu-
ctorem transferendo, ea ratione quia rem locare di-
citur actus poſſeſſorius, ad l. quod meo, & l. quāuis,
§. per colonum, & ibi not. ff. de acquir. poſſeſſ. & ita
fuit tentum in vna Rauennaten. Bonorum, coram
Gropperio, decima Decembris 1563. in qua fuit di-
ctum, quod locatio (de qua ibi dubitabatur) nō erat
attentata, quia in facto præſupponebatur, quod lo-
catores eſſent in poſſeſſione ante locationē, & ideo
cenſentur locaſſe continuando poſſeſſionē per con-
ſil. Pariſ. vltimum, lib. 4. Quæ ampliatio ex his, quæ
ibi in facto præſupponebatur, adhuc ampliari poſ-
ſe videtur, vt procedat, etiam ſi talis locatio fuiſſet
facta viro nobili, & ipſo locatore potētiori, quia nō
per hoc eſſet dicenda magis inualida, aut attentata,
quaſi tunc haberet locum titulus C. ne liceat poten-
tioribus, & titu. de alienat. iud. mutand. cauſ. fact. tū,
77 † quia diſpoſitio dictorum titulorum longè eſt di-
uerſa à titulo de litigioſis, & à materia noſtra atten-
tatorum, vt declarat gloſ. in cap. primo, in uerbo, fue
rint, & ibi quoque Abb. in ſecundo notab. de alien.
78 iud. mutan. cauſa fact. Tùm, quia † ad hoc, vt illa iu-
ra ſibi locum vendicent requiritur, vt ſit facta in po-
tentiorem alienatio dominij, vel ſaltem poſſeſſio-
nis, quod non cadit in locatione, cum per eam nec
poſſeſſio nec proprietas in conductorem transfera-
tur, l. certè, §. is, qui teni, ff. de præcar. l. prima, C. com
mun. de vſucap. cum ſimil. in eum igitur, non poteſt
dici facta alienatio, qui non poſſidet ſuo, ſed nomi-
ne conductoris, vt tradit Abbas, in dicto cap. 1. ſub
nume. 1. de alien. iud. mutan. cauſa fact. Præſertim,
79 quia l. 1. C. ne lic. potent. procedit, quando quis do-
loſè, & in fraudem rem de qua agitur in alium trāſ-
ferri, vt declarat poſt alios Menoch. de recuperan. poſ
ſeſſ. in primo Remed. quæſt. 33. ſub numero. 381. ad
fin. & Rolan. in conſi. 58. De duobus, numero 26. li-
bro ſecundo, qui dolus in locatore hoc caſu, non vi-
detur poſſe conſiderari, cum vtatur iure ſuo, & lege
permittente, ad l. Gracchus, de adulter. cum. ſimi-
libus.

80 Decimoquintò Amplia, vt pro verificatione hu-
iuſmodi continuationis etiam ad effectum excludē-
di attentata, reſpectu totius rei ſufficiat habere me-
dietatem illius rei ſuper qua litigatur pro indiuiſo,
& ideo ſi mortuo conſocio, & litis conſorte, ſuper-
ſtes ſub prætextu deuolutionis, & conſolidationis, re
integrationis, aut alia ex cauſa dicat totam rem ad ſe
pertinere, & lite (vt præfertur) pendente, aliquem a-
ctum poſſeſſorium faciat, non dicitur attentare, ſed
potius ſuam antiquam poſſeſſionem continuare, &
81 ratio eſt: quia † poſſidens pro indiuiſo, non poteſt
continuare ſuam medietatem, niſi in tota re, ad not.
per Bartol. & poſt alios ibi, Iaſ. in l. ſerui electione, §.
Labeo, nu. 17. & 18. ff. de leg. primo, vnde, licèt quis
non eſſet Dominus niſi pro medietate pro indiuiſo,
iſta tamen indiuiſibilitas (vt ita dixerim) cauſat poſ-
ſeſſionem reſpectu omnium, & ſingularum partium
ipſius rei, & conſequenter (licèt de nouo acquiratur
ius

ius in proprietate alterius medietatis) tamen actus
poſſeſſorij facti per ſuperſtitem mortuo conſorte, ſi
referantur ad poſſeſſionem antiquam(quæ erat reſpe
ctu totius)et unt continuatiui,& non de nouo acqui
ſitiui. Et propterea ex hac ratione dixerunt aliàs Do-
mini non conſtare de attentatis in vna Meſſanen.
Baroniarum coram Domino meo Oradino,5. No-
uembris,1565. in qua (cum Beatrix,& Georgius eſ-
ſent Domini pro indiuiſo cuiuſdam Baroniæ,& lite
deſuper pendente,inter eos ex vna, & alios ex altera,
moriatur Georgius; & Beatrix eo defuncto cepiſſet
poſſeſſionem,& feciſſet nonnullos actus poſſeſſorios
(præſertim petendo à Rege inueſtituram)& pars ad-
uerſa allegaret dictos poſſeſſorios actus fuiſſet atten-
tatos,& per eos Beatricē ſe intruſiſſe, & inſtaret pro
reuocatione huiuſmodi intruſionis,& attentatorum
Domini dixerunt non conſtare de attentatis,ex quo
Beatrix ſuam poſſeſſionē dicitur continuaſſe,per ſu-
perius allegata per informantes pro Beatrice,ad quæ
Domini ibi ſe retulerunt.
82 Decimoſextò amplia, vt ad hanc † continuationē
introducendam, ad effectum excludendi attentata,
ſufficiat etiam ſola ciuilis poſſeſſio ante litē, & ideo,
83 † ſi ciuiliter poſſidens capiat lite pendente natura-
lem vacantem, non dicitur attentare, ſed ſuam poſ-
ſeſſionem continuare (quia talis adeptio non dicitur
noua acquiſitio,ſed potius continuatio) vt eſt tex. (&
ibi no. omnes,præſertim Abb. in vltimo notab. num.
ſeptimo,) in capi. cum veniſſent,extra,de reſti. ſpol. in
84 ferentes† propterea,quod ſtatutum mandans,quod
pro noua poſſeſſione ſoluatur Gabella non proce-
dit in acquirente (vt præfertur) naturalem poſſeſſio-
nem cuius text. & Abb. authoritate in terminis no-
ſtris,quod is non dicatur attentare, ſed ſuam poſſeſ-
ſionem continuare,concludit Pariſ. conſil. 172. In
cauſa,num. 12. lib. 4. quem ſequitur ex recentioribus
Mandoſ. in tractatu de Inhibition. quæſtio. 23. atque
etiam nouiſſimè Rota ſecuta eſt in vna Bononien.
pretenſorum attentatorum coram Cotta,16. Ianua-
85 rij,1570. in qua fuit tentum, † quod ſi locator com-
miſſa per conductorem cauſa iactationis contra eū,
hac lite pendente, capiat poſſeſſionem rei locatæ,
non dicitur attentare, conſiderata priori poſſeſſione
quantum reliqui habebat ante litem,vt etiam admo-
nuimus infra hoc eodem cap. in quinta limitat. prin
cipali,in princip. num. 111. " Idem per dictam doct.
Abb. tenuit etiam Rota in vna Peruſin. Parrochialis
Sanctæ Crucis coram Illuſtriſſimo Paleotto,ſub die
24. Decembris,vt eſt deciſ. in Recolle. eiuſdem, 119.
alias 121. ſeu 81. incipien. Peruſina,vbi voluerunt Do
86 mini,quod † ſi ſubrogatus gratioſè,etiam quoad poſ
ſeſſionem (in quem Legis & Principis miniſterio di
citur transferri ciuilis poſſeſſio. Ripa in l. prima,nu-
mero 36. ff. de acquir. poſſeſſ. & reſponſ. lib. 2. reſpon
ſo 2. n. 22.) capiat naturalem,non dicatur attentare,
quia dicitur continuatio, non autem noua acquiſi-
tio,vt latius ibi per eum.
Quam decimam ſextam ampliationem poſſumus
87 etiam vno modo ampliare, vt † ſufficiat etiam ciui-
liſſima poſſeſſio, quæ tranſfertur vigore ſtatuti, nam
& illa ſufficit ad tuendum hæredem lite pendente in
poſſeſſione, vt poſt alios declarat Tiraq. in tracta. le
mort ſaiſit,in 6. parte principali,declarat nona. Qui-
bus adde, quæ poſt Rebuff. ponit Melchior Pallaez.
in tractatu de maioratu,in 3. parte,q. 3. nu. 7. & f. 454.
Tomo 10. quod, † quia in primogenitum ex prag-
matica (de qua ibi) tranſit poſſeſſio ciuilis, & natu-
88 ralis, † primogenitus immiſſus à Iudice in poſſeſſio
nem Maioratus,non dicitur attētare, ſed potius con
tinuare. Pariterque eandem duob. modis.
89 Declara, Primò, vt tunc † ciuilis præcedens excu-
ſet adeptionem naturalis ab attentatis, quando ſcili-
cet naturalis eſt vacans,vt verè loquitur Abb. vbi ſu-
pra. Quod etiam poſt Bald. conſil. 114. incip. Quidā
creditor,& conſi. ſeq. lib. 5. Secundum antiquam im
preſſionem,& Hermanot. in l. naturaliter,§. nihil cō
mune,nume. 175. ff. de acquir. poſſeſ. tenet etiam Io.
de Neuizan. conſ. 2. num. 27. & 29. Ad quod facit ēt,
90 quia & alias videmus, quod is, qui † habet titulum,
poteſt ſua authoritate poſſeſſionem capere, quando
illa eſt vacans,vt poſt alios tradit Menoch. in trac. de
adipiſcen. poſſeſſ. remed. 4. numero 183. Secundo,&
notabiliter,ex ſupradicta deciſio. Paleotti,vt præſens
decimaſexta Ampliatio procedat,etiam, ſi habens ci
uilem,caperet naturalem, plenam de facto, cum
præſupponatur in dicta deciſ. quod quidem intruſus
eſſet in poſſeſſione,quam tamen Domini nullatenus
conſiderandum eſſe dixerunt,cum illa ſit contra de-
cretum irritans,de quo in c. ſi hi,contra quos. vt lite
penden. in 6. & careat omni iuris effectu, Rot. Deciſ.
37. de reſti. ſpol. in antiq. Vnde idem poſſet etiam ge-
neraliter dici in quolibet habente ciuilem, & capien-
te poſſeſſionem naturalem plenam,ſed tamen vitio-
ſam,carentem iuris effectū,ex identitate rationis,per
Dominos ibi conſideratæ.]
Limitatur prædicta regula,
91 Primo,vt non procedat, † quando Papa cauſam
ad ſe aduocaſſet,vt poſt Franc. in c. vt noſtrum. col.
3. ſub nu. 5. verſ. in eadem gloſſ. de appellat. tradit Pa-
riſ. in conſ. 39. Non poſſunt,ſub nume. 7. lib. primo,
vbi allegat etiam Innocen. Dec. & deciſ. Rot. 4. alias
76. de teſtib. in no. & poſt Pariſ. vbi ſupra, tradit An-
ton. Gabriel. Commu. Concluſ. lib. 5. de acquiren.
poſſeſſ. Concluſ. 6. numero 14. & ſeq. vbi id declarat
procedere, quando per continuationem poſſeſſionis
fieret præiudicium negotio principali,alias ſecus, &
procedere in auocatione,non autem in Commiſſio
ne appellationis,vt latius per eum.
92 Secundo, quando † vteretur poſſeſſione non eo
modo,quo ante litem,ſed diuerſo,nam ex quo tex. in
dicto capi. cum teneamur,de appella. & Doctor. præ
ſertim Franc. in primo no. dicunt,non attentare eū,
qui vtitur eo modo, quo ante litem vtebatur, ſatis à
contrario ſenſu colligitur,quod ſi diuerſo modo vte
retur,eſſet attentatum,argum. l. 1. ff. de offic. eius, &
l. cum Prætor, ff. de iudic. cum ſimil. & no. expreſsè
gloſ. magiſtral. in c. non ſolum,in gloſ. mag. ad med.
verſicu. dic tamen,de appellat. in ſexto,& ibi omnes,
quam communiter à Doctor. approbari atteſtatur
Auguſt. Bero. conſi. 118. Cùm Alphonſus, nume. 8.
& 24. lib. 3. vbi plura ad hanc limitā. eleganter ponit,
" & poſt dictam gloſ. idem firmat Rimmal. ſen. con
ſil. 617. Pro ſolutione in princip. lib. 4. & latius poſt
Alex. conſi. 99. col. 2. lib. 5. Dec. conſ. 103. Capic. De-
ciſ. 72. Bero. q. 120. num. 13. & alios firmat Riminal.
iun. conſil. 230. nume. 11. lib. 2.] & dixit notabiliter
Alexan. apud Bart. in l. prima,in verb. litigioſa, ff. de
litig. poſt alios,quos allegat, quod etiam lite penden-
te poteſt,quis vti ſua poſſeſſione, dūmodo licitè vta-
93 tur,ſecus ſi illicitè ad præiudicium Partis.† Non di-
ceretur tamen vti diuerſo modo, quo prius ille, qui
antea accepit poſſeſſionem inſtrumentalem Cano-
nicatus, ſi lata deinde pro eo ſententia (a qua Pars
appellauit) pendente appellatione, iterum poſſeſſio-
nem Canonicatus accepit cū perceptione fructuum
& diſtributionem quotidianarum, vt fuit in effectu
reſolutum in dicta Romana Canonicatus Sanctæ
Mariæ Rotūdę,coram Cotta,19. Nouembris,1563.
in qua (cum ad excludendum,ne ſecunda poſſeſſio
appellatione pendente capta eſſet continuatiua, ex
aduerſo per Aduocatos allegarentur multa, & præ-
ſertim,quod ſecunda poſſeſſio erat diuerſa à prima,
cum

Digitized by Google

cum illa eſſet debilis, & inanis, hæc autem plenior, &
multum ab illa diſſimilis, ad tex. in l. Titia, in princip.
ff. de ſolut. l. Iuribus, C. de agric. & cenſit. lib. 11. atten-
94 to, quod† ille eſt proprius, & verus poſſeſſor, qui fru
ctus percipit, gloſ. in l. ſi quis, in verb. finiat, & ibi Bal.
columna tertia, C. ſi. reguud. Dec. in conſ. 56. In cau-
ſa, numero 5. & 6. & melius conſ. ſeq. colum. ſecun-
da, poſt princ. 125. In cauſa, colum. 1. Aym. in conſi.
107. Antonius, col. 2. Et quod licet permittatur lite pē
dente poſſeſſionis continuatio (vt in Regula ſuprapo
ſita) non tamen permittitur variari, & alterari (quod
fieri videtur per acquiſitionem poſſeſſionis plenę, &
efficacis) quaſi hoc caſu quis non poſſit dici, quod vta
tur poſſeſſione eo modo, quo prius, ſed alio pleniori
(& videatur potius acquiſitio noui iuris, & nouæ,
& validæ poſſeſſionis, quam continuatio.) nihilo-
minus Domini hac ratione minimè attenta, conclu-
ſerunt, quod ſtante prima poſſeſſione bona (vt in
facto præſupponebatur) licet eſſet inſtrumentalis,
ac ſine fructibus, ſecunda eſſet continuatiua, & con
ſequenter eſſet cenſenda eadem, & non diuerſa à
prima.

95 Tertio, † quando eſſemus in eo, qui eſſet in quaſi
poſſeſſione eligendi de iure ſpeciali, non autem de
iure communi, quia is lite pendente, (ſi vellet conti-
nuare) attentaret ſecundum Paulum de Caſtro, in
conſil. 403. Illa quæ, nume. 2. lib. primo, quem refert
Prob. 10 addit. ad Ioan. Monach. in c. primo, Vt lite
pend. in ſexto. Pro qua limitat. facit, quod alias fuit re
ſolutum per Dominos in vna Bононien. Iuriſdictio-
96 nis, coram Capizuccho, de anno 1555. Quod † cum
Archiepiſcopus habeat præſumptionem pro ſe circa
ius viſitandi eccleſias Suffraganeorum, & præſuma-
tur eſſe in poſſeſſione viſitandi, ſi lite ſuper iure viſi-
tandi pendente, continuet viſitare, non attentat, niſi
97 Suffraganei† probauerint quaſi poſſeſſionem exem-
ptionis, vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaquen. in pri-
ma parte 125. alias, 130. incipien. cum Archiepiſco-
pus, & alia eiuſdem 250. alias, 255. incipien. cum Ar-
chiepiſcopus in vna Bononien. Iuriſdictionis, 21. Iu-
98 nij, 1555. Quæ limitatio † videtur in dubium poſſe
reuocari ex his, quæ ponit Palent. deciſ. 184. Cum
alias in vna Burgen. Iuriſdictionis, [illegible]. Octobris, 1558
vbi Capitulum prætenderet ſe eſſe exemptum ab E-
piſcopo per Breue, & ex eodem Breui, ſibi compete-
re ius quædam exercendi (& conſequenter illud erat
de iure ſpeciali) & voluerunt Domini, quod ſi Capi-
tulum ante litem erat in quaſi poſſeſſione illa exercē
di, non dicatur attentaſſe ſuam quaſi poſſeſſionem
continuando. Niſi dicas, quod Breue non inducit
ius ſpeciale vniuerſaliter, attento, quod nonnulla ex
his, quæ in Breui (in caſu illo) continebantur, com-
petebant Capitulo de iure communi, vt in caſu illius
deciſ. viſi ſunt etiam domini conſideraſſe. Quæ ta-
men ſaluatio, nec ex præmiſſa conſideratione ſalua-
ri poſſe videtur, ſed potius in totum à dicta reſolu-
tione per Paleot. in ſupradicto loco relata, receden-
dum fore (prout ab illa in effectu receſſiſſe, etiam vi-
dentur Domini) attento, quod in eadem Burgen. Iu
riſdiction. (Domino de Rubeis proponente) primū
ſub die vigeſimaſeptima Aprilis, 1562. fuit tentum,
quod Capitulo inſtanti pro mandato de manutenen
do, illud non eſſe dandum, ex eo, quia poſſeſſio Ca-
pituli exercendi Iuriſdictionem ſine Epiſcopo, fue-
rat capta lite pendente, & deinde dum in eadem du-
bitaretur an poſſeſſio Capituli (etiam inſpecto iure
communi) poſſet excuſari ab attentatis, ad effectum
obtinendi prædictum mandatum de manutenendo,
Domini (eodem D. de Rubeis proponente) ſub die
prima Iulij, 1562. dixerunt, conſtare de attentatis, in
99 ſpecto iure communi, quia nec† hoc caſu Capitu-
lum hab. iuriſdictionem ſimul cum Epiſcopo, &
conſequenter, cum poſſeſſio Capituli eo caſu eſſet de
iure ſpeciali, & illa ibi non attendatur, ad effectum
manutentionis, ſequitur, quod nec etiam ad effectum
continuationis, de qua agimus poſſeſſio competens
de iure ſpeciali ſit attendenda, quia tam manutentio
quam continuatio excuſans ab attentatis, præſuppo-
nūt poſſeſſionem non vitioſam, vt ſupra dictum eſt,
nu. 10. & infra in tertia par. cap. 31. de pœnis atten. in
6. pęn. ad fi.

100 Quarto limita, vt procedat† in eo, (de cuius poſſeſ-
ſione ante litem motam conſtat,) ſecus ſi non con-
ſtet vere, aut præſumptiuè, quia ſcilicet de iure com
muni præſumeretur poſſidere, ad no. per Rot. dec. 10.
alias, 89. Nota quod vbi, de appella. in antiq. & quæ
tradit Io. Crot. in conſ. 101. Viſo puncto, numero 11.
& eleganter per Nattam in conſ. 706. Approbo, nu-
me. 10. & ſeqq. lib. 3. ſi enim contra talem allegan-
tem continuationem ſuæ poſſeſſionis (ad effectum
effugiendi attentata) probetur aduerſarium eſſe in
poſſeſſione, tunc dicitur attentare, vt eſt dicta deciſio.
Rotæ 10. alias, 89. Nota quod vbi, de appell. in antiq.
ibi, niſi probetur alium poſſidere * ad cuius Deciſ. de
clarationem vide Put. Deciſ. 223. alias, 225. incip. Fra
trea Sanctæ Mariæ, lib. 1.] ad quod facit dicta deciſ.
Caputaqu. 125. in prima parte, Licet, poſt princip. &
quæ ponit Franc. in capi. ſignificante, colum. 3. num.
10. & ſeqq. ver. ſed quando conſtaret de appel. vbi ſen
tit, quod etiam ſi eſſet quæſtio principaliter de poſſeſ
ſione, & aliquid attentetur contra eum (de cuius me
liori poſſeſſione conſtat) per eius aduerſarium, tunc
tale attentatum (etiam prætextu ſuæ poſſeſſionis) nō
excuſatur, ſed reuocatur, etiam per iudicem delega-
tum, etiam ſi tale attentatum dicatur factum ante li
tem contam eo conteſtatam, vt poſt Hoſtien. & alios
101 latius ibi per eum: Immò magis† dixerunt aliqui,
quod etiam ſi non probaretur aduerſarium eſſe in
poſſeſſione, ſed dubitaretur vter eſſet in poſſeſſione
& conſequenter eſſemus in poſſeſſione turbida, is
qui faceret actum poſt appellationem interpoſitam
prætextu continuationis, non excuſaretur ab attenta
tis, ſed illa deberent reuocari; & ita dixit Alexand.
(qui licet loquatur de geſtis appellatione pendente,
idem tamen ad propoſitum noſtrum poteſt dici de
geſtis lite pendente, cum non videatur diuerſa ratio)
in conſil. 99. Viſis, numero 3. libro 5. quem refert &
ſequitur Dec. in conſil. 103. In cauſa, numero 2. lib. 1.
Quamuis Alexā. in dicto conſ. non videatur habere
102 hanc reſponſionem pro tuta. Et cōtrarium † quod
quando eſt dubium quis prius poſſeſſionem cęperit,
attentatorum reuocatio non ſit facienda, niſi petens
attentata reuocari probet de priori poſſeſſione, ſenſit
Stepha. Bertrād. in conſil. 49. Viſo proceſſu, ſub nu-
103 mero 1. ver. & ſi fortaſſe, lib. 1. Hæc † tamen Alex.
opinio. videtur omnino amplectenda, attento maxi-
mè, quia in hanc ſententiam videntur alias inclinaſ-
ſe Domini in vna Bon. attentatorum, coram Fan-
tutio, 27. Iunij, 1561. in qua cum Comes Nicolaus
de Caldermis haberet poſſeſſionem bonorum ſibi
donatorum, ciuilem per Clauſulam, Conſtituti, &
naturalem per appræhenſionem poſt obitum donā-
tis, & illarum vigore obtinuiſſet mandatum de ma
nutenendo ab Auditore Cameræ cum Marcus An-
tonius de Rubeis eius aduerſarius à decreto dicti
mandati appellaſſet, & intra legitima tempora
cauſam appellationis commiſiſſet in Rota, & eius vi
gore inhibuiſſet, & poſt inhibitionem Nicolaus vi-
gore dicti mandati fuiſſet immiſſus in poſſeſſionem
& per aduerſarium diceretur immiſſionem eſſe at
tētatam, ille vero prætextu continuationis, vellet
eam ab attentatis excuſare Domini (licet noluerint

cape-

capere reſolutionem)inclinauerunt tamen pro atte-
tatis, ſecundum Regulam, quæ habet, quod inhibi-
tio facit attentata. Et addi de continuatione reſpon-
104 debant, illud procedere, † quando poſſeſſio non
eſſet turbida,& reuocata in dubium, prout erat ibi;
Pro qua opin. facit etiam dicta decil. in Reccollect.
Conc. 168. quod poſſeſſio ciuilis habita vigore Clau
ſulæ Conſtituti, non ſuffragatur ad effectum conti-
nuationis,quando reuocatur in dubium validitas in
ſtrumenti, in quo appoſitum Conſtitutum: & fa-
ciunt etiam ea, quæ poſuimus ſupra in fine 12. am-
pliationis præſentis primę limitat. nume. 70. verſic.
tertiò limita. * Idem etiam eſſet dicendum, quando
105 † præcedens poſſeſſio, & illius continuatio fuiſſet
vulnerata, vt fuit nouiſſimè reſolutum in vna Aqui
lana Canonicatus, & Beneficij coram Robuſterio,
prima Iulij 1587. ſub his verbis, Licèt de rigore iuris
eſſent remouenda omnia geſta per Baſilium Vannu
tium in ſpretum Inhibitionis Rotalis, nihilomi-
nus mitius cum eo agendo decreuerunt Domini, vt
in futurum (donec fuerit aliud per Rotam decretũ)
Vannutius abſtineat ab iſta prætenſa ſua poſſeſſio-
nis continuatione, nam ſumus in materia executiua
propter Breue, & declaratoriam illius vigore latam,
& Signatura noluit committere cauſam appellatio
nis ſimpliciter, ſed cum Clauſula, Si quid exequẽdũ
&c. & Rota inhibuit vigore Commiſſionis, vt inte-
rim cognoſcat, an ſit procedendum, ad executio-
nem, aut procedendum in cauſa appellationis: ideò
non poteſt Vannutius continuare prætenſam ſuam
poſſeſſionem, quæ per Breue, & declaratoriam, ac in
hibitionem Rotalem eſt vulnerata, & impedita: Ca-
ueat ergo Vannutius, ne amplius ſe intromittat in
poſſeſſione, vel prætenſa continuatione circa præ-
bendam Canonicalem, alioqui rigorosè agetur con-
tra eum etiam quoad præterita.] Turbida autẽ poſ-
106 ſeſſio † non diceretur, ſi (lato laudo contra quoſ-
dam Fratres in fauorem quorundam de Canonicis)
eo die, quo Fratres petierunt reductionem Laudi,
Canonici ingreſſi ſint poſſeſſionem bonorum, de
quibus agebatur, quæ erat penes quendam condu-
ctorem habentem cauſam à Fatribus (etiam Colo-
nos expellendo) quoniam per talem immiſſionem
factam à Nuncio publico, cenſentur Domini de Ca
nonicis acquiſiuiſſe plenam poſſeſſionem, & prop-
terea(ſi per fratres deinde commiſſa cauſa reductio-
nis in Rota, & obtenta illius vigore inhibitione, &
contra Dominos de Canonicis legitimè exequuta)
107 Domini de Canonicis petant, † & obtineant à iu-
dice in partibus relaxari ſequeſtrum ſuper fructibus
dictorum bonorum, factum ad inſtantiam dicti con
ductoris, ſibique illos cõtignari, licèt talis relaxatio,
& continuatio videretur attentata, tanquam facta
poſt inhibitionem Rotalem, (quia tamen prima poſ
ſeſſio erat plena, & non turbida) Dñi tenuerunt pro
non attentatis, in vna Bononien. Bonorum, coram
108 Dño de Rubeis, decimaquinta Iunij, 1565. † Qđ
autem dictum eſt, præcedentem poſſeſſionem exclu
dere attentata prætextu cõtinuationis, intellige pro-
cedere, quando, de huiuſmodi præcedenti poſſeſſio-
109 ne concludenter conſtet, † ſecus ſi de illa appare-
ret per teſtes nulliter examinatos, vt fuit tentum in
vna Segobien. Præſtimoniorum, coram Gropperio,
12. Ianuarij, 1568. in qua(cum is, qui antequam eſſet
inhibitus obtinuerat mandatum de manutenendo
ab Auditore Cameræ, examinatis deſuper duobus
teſtibus, Parte non citata, & (poſtquam fuerat in Ro
ta citatus) vigore dicti mandati perceperat fructus
Præſtimoniorum, immò, executor in dicto manda-
to deputatus, alium delegauerat, & per aduerſarium
prætenderetur, quod dicta perceptio, & delegatio eſ-
ſent reuocanda per viam attentati, ille verò ad excu-
ſanda attentata, allegaret continuationem poſſeſſio-
nis) Domini tamen dixerunt, quod poſſeſſio quæ al-
legabatur tanquam, continuatiua eſſet apta exclude
re attentata, tamen de ea per dictos teſtes non con-
ſtabat, quia fuerant nulliter examinati, & non proba
bant concludenter. * Pro quo fac. dictum Baldi, in
l. prima, C. vt men. licet. fin. iud. authot. ſign. impon.
quod reaſſumpſit Pet. eius frater, in tractatu de duob.
fratrib. in 11. parte, nume. 1 a. in fi. verſ. vltimo ſcien-
110 do, dum, volnerunt, quod ſi † inter duos fabros,
ſeu mercatores eſt contentio ſuper ſigno artis, lite
pendente, ille, qui agit, non poteſt vti illo ſigno, con-
ſiderando, quod ibi non præſupponitur conſtare de
alicuius poſſeſſione, aliàs poſſeſſor fuiſſet manute-
nendus.]
111 Quintò, vt † non procedat in poſſeſſione noua,
quia in præiudicium nouæ poſſeſſionis poteſt ali-
quid innouari, Imola in cap. laudabilem, extrà vt lite
penden. per tex. in c. tenor, extrà de re iud. & in c. ve-
niens, extra, de regul. & propterea ſi appareret, quod
112 quis re vera non eſſet in poſſeſſione † niſi de recenti,
hic prætextu continuationis huius poſſeſſionis
non excuſaretur ab attentatis, vt conſuluit Aug. Be-
ro. in conſ. 110. An à ſententia, in fin. num. 39. & ſeq.
113 lib. 3. dum voluit, quod † ſi alicui fuiſſet data tenu-
ta, & ſtatim occaſione dictæ tenutæ fuerit lis intro-
ducta, non poteſt hac lite pendẽte habens tenutam
ſub prætextu continuationis ab attentatis excuſari.
114 Sextò, & notabiliter limita, vt regula † non pro-
cedat, quotieſcunque in attentante, & ſub prætextu
continuationis ab attentatis ſe excuſare volente, no-
taretur perfidia: quoniam hoc caſu propter perfidiā,
ſit reuocatio talium attentatorum, vt eſt caſus ſecun
dum vnum intellect. in c. cum M. Ferrarienſis, extra
de conſtit. vbi Abb. ſub. nume. 3 a. verſ. in gloſ. fin. &
verſ. & not. ſingulariter hoc dictum, iuncto verſ. ſu-
periori, incip. Nec debet fieri reuocatio propter pen-
dentiam litis, poſt Innoc. ibi (inquit) quod quando
in attentante notatur perfidia (non obſtante præten-
ſa continuatione) attentata reuocantur prout erat in
illis Canonicis, in caſu illius Decretalis, qui cum te-
netentur nouis ſuper numerarijs Canonicis per ip-
ſos antea electis, præbendas aſſignare, & ſibi de il-
lis prouidere, illi præbendas, & poſſeſſiones vacan-
tes traſtulerunt in ſemetipſos, & notabiliter ibi ſub-
115 dit, & nota † ſingulariter hoc dictum, eſt enim no-
uum remedium reuocandi attentata, lite pendente,
vbi ſcilicèt notatur perfidia in attentante, licèt ceſsẽt
alia iuris remedia. * Quod multum ſingulare dixit
etiam ibi, numero 186. And. Barbat. qui hoc tenet, &
vno ſimili comprobat.
* Vltimo ad declarationem eorum omnium, quę
in præſenti prima limit. princip. dicta ſunt, quod
116 † continuans non attentat, de eo opportunè, & ne-
117 ceſſariò querendum videtur, quid † ſi actus de quo
contingabat dubitari, an ſit vitio attentatorum ſubie
ctus, ſit talis, vt clarè non appareat, an ſit actus no-
uus, vel continuatiuus, cuius naturæ erit in dubio iu
dicandus? Et ſanè in dubio ad excuſandum ab atten
tatis, continuatiuus potius quam nouus cenſebitur,
non ſolum ex Regulis vniuerſalibus, quod ſemper
ſumitur interpretatio excluſiua delicti, ad not. in l.
merito, ff. pro ſoc. latè Gabriel. de Criminal. Cõcluſ.
ſecunda per tot. & in terminis vitij litigioſi Bart. in
l. non ſolum, §. ſed vt probari, ſub num. 3. ff. de noui
oper. nunc, & quod in dubio facienda eſt interpre-
tatio pro non attentatis, vt dictum eſt ſuprà, in pri-
ma parte, in Præfat. nume. 220. verum etiam, quia in
proprijs terminis continuation is extat de iure alia,
118 & vniuerſalis propoſitio, quod † actus præſumi-
tur po-

tur potius continuatiuus, q̃ de nouo factus, ad not. in ſi l. plurib. ver. ꝙ ſi vna, ff. de ver. obl. que tex. ad hoc ꝑ poſitū allegat Bal. in conſ. 137. D. Iordanus, col. 2. ad med. lib. 2. quē refert, & ſequitur Aym. conſ. 223. ſub nu. 3. li. 2. vbi per multa, & latè dictā propoſitionē probat, ꝙ actus in dubio præſumat potius continuatiuus quā de nouo factus: Et facit quod etiam dr̄, quod poſſeſſio etiam in ſtfalis præſumitur potius continuatiua, quam ſpoliatiua, Caputaq. Deciſ. 334. nu. 4. lib. 2.]

Limitatio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *Diuerſa cauſa vbi conſideratur ab ea, in qua prætenditur fuiſſe attentatum, non cenſetur attentari.*

2 *Litis pendētia nō obſtat illi iudicio, cui nō obſtat ſnīa.*

3 *Iudicium pendens contra aliquem ſuper arreſto, non impedit, quo minus poſſit contra eūdem formiter iudicio ordinario agi.*

4 *Attentata non extenduntur ad cauſas diuerſas, aut perſonas diuerſas.*

5 *Continentiæ cauſæ quæ dicantur, remiſſiue.*

6 *Diſpoſitio l. nulli, C. de iud. in quo differat à diſpoſitione l. vbi cęptum, ff. de iud. remiſſiue.*

7 *Cauſa tripliciter conſiderari pōt, quia aut eſt diuerſa, aut eadē, aut diuerſa quidē, ſed aliqualiter cōnexa.*

8 *Diuerſa vbi eſt cauſa, ibi regulariter ceſſat conſideratio attentatorum.*

9 *Collatio beneficij facta lite tantum ſuper poſſeſſione pendente, non dicitur ottentata.*

10 *Poſſeſſio capta pēdente iudicio poſſeſſorio, non dicitur attentata.*

11 *Fructus propria authoritate uigore facultatis ſibi cōpetētis percipiēs, nō dicitur attētare, ſi lis tantū ſuper beneficio, & iure regrediēdi ad illud pendebat.*

12 *Commiſſio cauſæ ſuper regreſſu, ob non ſolutionē penſionis non facit beneficium litigioſum.*

13 * *Lite pendente ſuper beneficio, fructus licite alienantur, nec dicuntur litigioſi.*

14 *Lis in poſſeſſorio dicitur facere litem etiam reſpectu petitorij, quādo agitur de verificatione ſupplicationis, in qua eſſet facta mentio litis, de qua hic.*

15 *Pendentia litis ſuper criminibus, non facit collationē Ordinarij interim factam, eſſe attentatam.*

16 *Lis ſuper poſſeſſorio regulariter nō facit rē litigioſā.*

17 *Attentata ſine lite regulariter non dantur.*

18 *Lis ſuper proprietate, ac beneficio regulariter facit litigioſam poſſeſſionem.*

19 *Committens cām ſuper poſſeſſorio Auditori Cameræ poſt inhibitionē emanatā vigore Cōmiſſionis ſuper beneficia antea in rota præſentatę, dicitur attētare.*

20 *Pacificus poſſeſſor videtur quis, etiam ſi ſit lis mota ſuper beneficio, ſecundum aliquos.*

21 *Cōmittens cauſam iactationis, & iactationū, in dubio cenſetur cōmittere tam petitorium, quā poſſeſſoriū.*

Niſi adſit dictio taxatiua tantum, nu. 22.

Iſte eſt ſtilus rotæ, nu. 23.

24 * *Litis pendentia in poſſeſſorio non impedit actus geri in petitorio.*

* *Quod non videtur receptum in Gallia. ibi.*

25 *Litis pendens ſuper ceſſione bonorū, non facit eſſe attentatum executionem ſententiæ interim factam.*

26 *Inopię iudicio pēdēte ſuper expenſis reſeruatis in fine litis, ſi ob id ꝙ nō fuerat paritū iudicato, feratur declaratoria ob nō paritionē, illa nō dicitur attētata.*

27 *Lite pēdēte ſuper extenſione cōſenſus, & exhibitione quarundā ſcripturarū ad dictā extenſionē facientium, procedi pōt ad expeditionē cauſæ principalis.*

28 *Abſolutionis à iuramēto corā Eccleſiaſtico cā pēdēte pōt iudex laicus in negotio principali procedere.*

29 *Præſertim, ſi agatur vigore obligationis in forma cameræ.*

30 *Legatarij poſſunt agere ad legata etiam pendente iudicio ſuper petitione hereditatis.*

31 *Cautione tamen præſtita de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ.*

32 *Criminale iudicium non facit rem litigioſam, vt illa non poſſit alienari.*

33 *Lis ſuper hypotheca rei, non facit rem litigioſam.*

34 *Perſonalis actio litigioſam rē regulariter non facit, ſed tantū ipſam actionē, ſecundū cōmun. opinionē.*

35 *Aſſignatio de duab. quartis partib. de fructib. ſuarum portionū facta ꝑ portionarios, cōtra quos agebatur ſuper excreſcentia fructuū dictarum portionū, vt inde alia portio erigeretur, non dicitur attentata.*

36 *Citatione vna facta ſuper obſeruatione cōtractus, & deinde alia ſuper inobſeruātia eiuſdē contractus, illius reſolutiua, dicūtur inductæ diuerſæ lites, ita vt ſolutio interim facta non cenſeatur facta lite pendente ſuper inobſeruantia reſolutiua contractus.*

37 *Litis pendentia ſuper inobſeruātia, non impedit, quin lite pendente poſſit adimpleri, & illius obſeruantia validat iudicium.*

38 *Lis pendere nō dicitur per oppoſitionē, ne aliquis per Epiſcopū inſtituatur, ſed ad officialē remittatur.*

39 *Etiam ſi opponens iura produxit, & terminum ad reſpondendum a iudice obtinuerit.*

40 * *Vbi ſeparata ſumma, & ibi ſeparata cauſa.*

41 *Lite pendente coram vno poteſt corā alio iudice agi, quando iudicia tendunt ad diuerſos fines, ita vt exceptio rei iudicatæ in vno, in alio non obſtet.*

42 *Nullitatis cauſa nō impedit proceſſum in cauſa principali, quando ſunt inter ſe diuerſæ.*

43 * *Proſperi Paſethi laudata opinio*

44 *Lis cum capitulo cenſetur diuerſa à lite cum ſingularibus perſonis ipſius capituli.*

45 *Intimatio collationis facta capitulo per executorem, facit litem etiam quoad perſonam particularem capituli ibidem præſentem, quamuis viderentur cauſæ diuerſæ.*

46 *Agens contra uſufructuarium, ut declaretur eum ab omni ſuo iure cecidiſſe, non poteſt pendente hoc iudicio ordinario, redire ad viam extraordinariam, quia licet ſint diuerſæ cauſæ, tamen electione unius altera tollitur.*

47 * *Pendente iudicio ſuper ſpolio coram Sæculari, ſi moueatur iudicium coram Eccleſiaſtico ſuper illegitimitate, ſi iudex ſæcularis procedat, illius dicitur proceſſus attentatus.*

48 *Cauſa ubi eſt eadem, & inter eaſdem perſonas, procul dubio regulariter dicitur attentari, per actum factum à partibus.*

49 *Iudicium regulariter vbi cęptum eſt, ibi finiri debet.*

50 *Proceſſus ſecnndi iudicis valet non obſtante pendētia litis ſuper eadem re coram alio iudice.*

Præ-

Google

Preſertim ſi ageretur ex cauſa neceſſitatis, nu.52.
Vel citatus haberet priuilegium.53.
Vel eſſemus in crimine hæreſis,54.
Vel primus Iudex eſſet negligens in iuſtitia adminiſtranda.55.
Vel eſſemus in executiuis,56 & nu.84.
Vel Dominus temporalis ipſis litigantibus inhibuiſſet, ne coram primo iudice litigarent.57.

51 * *Actor qui in cauſa ciuili Reum à ſe coram competenti iudice conuentum ad alium iudicem traxit, in expẽſis condemnatur.*

58 *Proceſſus primi iudicis dicitur nullus, quando ſecundus iudex, qui de eadem cauſa incepit cognoſcere, eſſet ſuperior, & facit actum motu proprio.*

59 *Iudex ſecundus procedens ad inſtantiam Partis, ſolum inualidat proceſſum primi iudicis inferioris à tempore ſcientiæ non autem ante notitiam.*

60 *Iudex laicus debet ſuperſedere in cauſa coram eo mota, ſi ſciat eandem prius coram Eccleſiaſtico fuiſſe introductam.*

61 *Proceſſus ordinarij non valet ſi ſciebat cauſam in Curia pendere.*

62 *Appellationis à grauamine cauſa commiſſa una cum toto negotio principali, ſi pronuncietur malè appellatum negotium principale remanet apud iudicem appellationis ex ſtilo Dominorum.*

63 *Negotium principale commiſſum in appellatione à grauamine, cenſetur commiſſum in euentum grauaminis, & hoc multi imperiti ignorant, ſecundum aliquos.*

64 * *Camera Apoſtolica tribunal maius tribunali Rotæ.*
Motus Proprius Gregorij XIII. ſuper præcedentia inter perſonas Tribunalium Cameræ Apoſtolicæ, & Rotæ. ibi.

65 *Iudex coram quo ſecundo loco fuit comparitum, non põt in cauſa procedere, ſi per primum iudicem coram quo cauſa pendebat, fuiſſet inhibitum.*

66 *Proceſſus factus ſuper eadem re per ſecundum iudicem (poſtquam pars oppoſuit de litis pendentia coram primo) eſt nullus.*

67 *Exceptionem litis pendentiæ coram alio iudice eſſe impeditiuam proceſſus coram alio, non eſt dubium.*

68 *Examen teſtium factum per unum iudicem delegatum Apoſtolicum in partibus vigore Breuis non dicitur attentatum, quamuis eadem cauſa penderet uigore ſpecialis commiſſionis in Rota.*

69 *Iudex de partibus licèt non poſſit inhibere iudici in Curia, ſi tamẽ Pars extra Curiam non excipiat de lite pẽdente in Curia proceſſus valet.*

70 *Subreptio regulariter non vitiat reſcriptum, niſi à parte opponatur.*

71 *Iuſta eſt appellatio ſi non admittatur exceptio litis pendentiæ.*

72 *Appellare quis debet a proceſſu per ſecundum iudicẽ facto, nec ſufficit ſola oppoſitio de litis pendencia coram primo, ſecundum comm. opin.*

73 *Appellatio à non admiſſione exceptionis litis coram primo iudice pendentis, iuſta reputatur.*

74 *Exceptio litis pendentia, impedit non ſolum proceſſum, verum etiam impetrationem ſecundi iudicis.*

75 *Immo impedit etiam Compromiſſum, & illius petitionem.*
Etiam ſi Actor eſſet paratus renunciare inſtantia inchoata, nu.76. &
Etiam ſi iudicium eſſet ſummarium. nu.77.

78 *Exceptio litis pendẽtiæ poſt capturam à carcerato oppoſita quoad effectum attentatorum, idem operatur, ac ſi ab initio fuiſſet oppoſita.*

79 *Proceſſus ſecundi iudicis valet etiam poſt oppoſitionem Partis, quando lis de qua opponit, fuiſſet doloſè, & in fraudem inſtituta.*

80 * *Reus qui a iudice in partibus inhibitionem procurauit, ſi Cauſa deinde in Curia alteri committatur, non poteſt excipere de litis pendentia coram primo.*

81 *Exceptio litis pendentiæ coram primo iudice, non in forma iudicij, ſed per defectus, & contumacias inſtitutę, non inualidat proceſſum ſecundi.*

82 *Oppoſitio de huiuſmodi litis pendentia, tunc operatur, quando res iudicata obſtaret actioni.*

83 *Exceptio litis pendentiæ coram primo, debet opponi ante litem conteſtatam coram ſecundo iudice, ibidem.*

84 *Exceptio litis pendentia coram primo iudice non poteſt opponi in executiuis.*

85 * *Nulla litis pendentia ſententia executionem impedit.*

86 *Contumax coram primo iudice non poteſt allegare litis pendentiam coram eo apud alium iudicem.*

87 *Exceptio litis pendẽtię opponi poteſt, quando verè lis pẽdet contra opponentem, ſecus ſi pendet contra ſuum fideiuſſorem, vel è contra.*

88 * *Lite cum principali pendente non fit pęna proſecutio cõtra fideiuſſorem.*

89 *Actor qui lite coram primo iudice introducta ab eo recedens comparuit coram alio, non poteſt iuuari litis pendentia coram primo.*

90 *Impugnans litem non poteſt in ea ſe fundare.*

91 *Facta magis voluntatem declarant, quam verba.*

92 *Appellationem impugnans non poteſt in ea ſe fundare.*

93 *Alienatio neceſſaria, puta per diuiſionem, improbatur reſpectu prouocantis ad diuiſionem.*

94 *Clauſula, rato manente pacto non iuuat inobſeruantem.*

95 *Appellans cenſetur appellationi renunciare, ſi aliquid innouari appellatione pendente.*

96 *Attentans ſi fuerit ſpoliatus non reſtituitur.*

97 *Connexitas cauſarum vbi conſideratur, ibi etiam attentata conſiderari poſſunt.*

98 *Exceptio litis pendentiæ non obſtat iuriſdictioni, niſi res iudicata obſtet actioni.*

99 * *Lis contra factorem ſuper exhibitione librorum ſuæ adminiſtrationis, non impedit proceſſum diuiſionis.*

100 *Connexa, incidens, dependens, & emergens cauſa, quæ dicatur, remiſſiuè.*

101 *Lite in petitorio & poſſeſſorio in Rota pendente, ſi alter ex collitigantibus agat coram Auditore Cameræ contra Colonos rei de qua agitur, an talis proceſſus ſit attentatus.*
Et dicitur attentatus, nu.102.

103 *Auditor Rotæ videtur magis Delegatus, quam ordinarius præſertim in ſententiando.*

104 *Par in parem non habet imperium.*
Niſi præuenerit, quia tunc põt inhibere alteri, nu.105.

SEcundo principaliter dicta Regula,
(quod actus facti lite pendente, regu
lariter ſint attentati.) Limitatur non
1 procedere, quando eſſet † Cauſa di
uerſa, & actus geſtus, cui prætendi-
tur attentatus, non reſpicit, aut tãgit
cauſam illam, quæ in iudicio pẽdet. Trita eſt enim iu
ris Regula, quod ex diuerſis non fit illatio, l. Papinia-
nus exuli, ff. de minor. l. fi. ff. de calumn. cum vulg. &
2 regulariter † illi iudicio cui nõ obeſt ſnĩa, nec etiam
litis pendentia obeſt, l. ſed ſi ante, ff. de except. per quã
3 Ripa. reſponſ. c. 2. ſub tit. de excep. reſpondit, † quod
pendẽte iudicio ſuper arreſto contra debitorẽ per im
plorationem officij iudicis obtento, poteſt contra eũ-
dem debitorem procedi ſuper debito principali, in-
tentando actionem, & iudicium formiter, & in pro-

prijs

Digitized by Google

prijs terminis noſtris, quod attentata non extendant
4 † ad cauſas diuerſas, aut ad diuerſas perſonas, elegan-
ter deducit Ruin. conſil. 75. Quantum, num. 8. & ſe-
quent. lib. 5. & no. Anto. Corſet. in Singul. ſuis, in ver
bo, appellatio incip. Regula eſt, verſicu. limit. quinta,
* Et eſt deciſ. Caputaquen. 59. incipien. Attentatus
non dicitur actus, num. 1. lib. 1. in impreſſis.] Verum,
quia iſta limitatio ita ſimpliciter poſita, potius videre
tur materiam inuoluere, quàm aperire, & lectoris
animum poſſet dubitantem relinquere, ideo, vt clare
5 pateat (omiſſo † quibus modis dicantur continentia
6 cauſæ, & in quibus † differant diſpoſitio l. vbi cœptũ,
ff. de iudic. à diſpoſitione l. nulli, C. de iudic. de quo ele
ganter per Afflic. deciſ. 354. In cauſa, vſque ad nu-
me. nono, & per Menoch. in tracta. de arbi. iud. lib. 2.
Centur. 4. Caſu 371. per totum, vbi latè, & eleganter
tractat, & declarat materiam d. l. nulli,) ſecundum eſt,
quod ad propoſitum noſtrum, prout ex dictis Docto
7 rum in diuerſis locis colligitur, Cauſa † tripliciter cõ
ſiderari poteſt. Aut enim eſt penitus diuerſa, Aut eſt
eadem cauſa, Aut diuerſa quidem, ſed tamen cauſæ,
quæ pendet, aliquo modo connexa.

Quo ad primum, quando cauſa, quæ pendet, & il-
la, in qua dicitur attentatum, ſunt penitus diuerſæ, q̃
diuerſitas quomodo accipiatur, vide infra, capitulo
T. fol. 234 12. de attentat. appellatione pendente, in ſecunda Li-
mitat. princip. nume. 4. & ſequen.) Sit regula, quod
8 talis actus † conſiderata huiuſmodi diuerſitate, non
dicitur attentatus, vt fuit alias deciſum per Dominos
in vna Romana attentatorum, inter Epiſcopum Vi-
terbien. & Vincentium Rutilium coram Veſtano,
de Anno 1654. die 7. Maij. Exemplum lite penden-
te inter aliquos non ſuper iure, aut Beneficio, ſed ſu-
9 per † poſſeſſione alicuius beneficij, Ordinarius aut
per mortem colligantis, aut alias illud Beneficium
confert, an collatio ſit attentata? & quamuis ſi lis pẽ-
deret ſuper Beneficio, Ordinarius conferendo con-
tra prohibitionem cap. ſi hi, contra quos, Vt lite pend.
in 6. diceretur attentare, vt dictum eſt ſupra in prima
parte, capitu. de attentat. à Tertio, in 11. limita. num.
99. Quia tamen actus collationis per quam transfer
tur ius, & datur titulus Beneficij, reſpicit ius, & pro-
prietatem, quæ nihil habet commune cum poſſeſſio
ne, iuribus vulga. idcirco non dicitur attentare, cum
ſola poſſeſſio dicatur eo caſu facta litigioſa, vt eſt de-
ciſ. Caſſad. 4. Maior pars, nume. primo, in titu. Vt li-
te pend. quem refert, & ſequitur nouiſſimè Menoch.
in tract. de arbitr. iud. lib. 2. Centuria 3. Caſu 202. nu.
18. remittẽs ſe ad latius dicta per Dec. in cõſ. 483. nu
me: 10. & Ripá, in l. naturaliter, §. nihil commune, nu
me. 13. ff. de acquir. pos. & tradit Sarnẽ. de triennali,
quæſt. 35. nume. 8. & Rebuff. de pacif. poſ. num. 166.
Ex qua propoſitione, quod proprietas nihil habeat
commune cum poſſeſſione, & illud ad propoſitum
noſtrum deciſum eſt apud Dominos, deciſ. 10. aliàs,
417. Si pro ſpoliato, num. 2. verſ. ſed pone retento, de
cauſ. poſseſs. & propriet, in nou. quod ſi in prima in-
ſtantia ſpoliatus ſuſpendat petitorium, & in poſſeſſo
rio obtineat pro ſe ſententiam, quæ tranſiuerit in rẽ
10 iudicatam, & deinde ita (vt præfertur) † pendente
petitorio, ille ſine executore ingreſſus fuerit poſſeſſio
nem, talis adeptio poſſeſſionis non reuocatur per
viam attentati, quia ſcilicet pendentia petitorij differt
à poſſeſſione, vbi dicunt in fine, quod ita fuit ſenten-
tiam; Ex eadem ratione emanauit alia deciſio quæ
eſt in Recollec. Achill. de Graſſ. 186. Lite pendente
ſuper beneficio, ſub Rubr. de lite, in vna Corduben.
11 Penſionis coram Fabio, † quod lite pendente ſuper
Beneficio, & iure regrediendi ad illud, non dicatur
attentaſſe is, qui propria authoritate fructus percepe-
rat vigore facultatis quam habebat, vt poſſet propria
authoritate fructus percipere, ex quo lis tantum erat
ſuper beneficio, & iure regrediendi, non autem ſu-
per poſſeſſorio, ſeu facultate fructus percipiendi: ad
quod facit, quod habetur in Recollec. Put. deciſ. 66.
incip. In vna Hiſpalen. libro ſecundo. quod commiſ-
12 ſio cauſæ † ſuper priuatione ob non ſolutionem pẽ
ſionis, nõ facit beneficium litigioſum. * Secus, ſi
ſuper Regreſſu, quia tũc beneficium eſſet litigioſum
puta, quia committens dixiſſet illum amouendum,
& beneficium ad eum ſpectare, per no. per gloſ. in ca
pit. ſi hi, contra quos, In verbo, finita, in fine, Vt lite pẽ
dente, in 6. Melius facit alia Deciſ. Put. 226. incipien.
13 Subrogatus, nume. 6. lib. 2. vbi, quod † lite pendente
ſuper Beneficio, fructus poſſunt licitè alienari, quia ip
ſi fructus per huiuſmodi litem non dicuntur litigio-
ſi.] Illud autem hoc loco prætermittendum nõ eſt,
quod licet Concluſio ſuprapoſita, quod lis in poſſeſ-
ſorio non faciat litem in petitorio, regulariter vera
ſit, in vno tamen caſu illam non procedere dicendũ
14 eſt, videlicet, quando † eſſemus in verificatione ali-
cuius Supplicationis (puta reſeruationis penſionis
ex cauſa ceſſionis) in qua eſſet facta mentio litis, ſub
his verbis: videlicet, Martinus cedit omni iuri tibi ſu
per beneficio, vel ad illud quomodolibet competen-
ti, necnon liti, & cauſæ deſuper inter eos, ſeu alios
quoſcunque quomodolibet pẽdenti; quoniam illud
verbum, Litis, licet relatum ad illud verbum (De ſu
per) deſignet litem ſuper beneficio, & ſic petitorio,
ad ſuſtinendam tamen reſeruationem penſionis, ſuf
ficit, quod lis penderet tantum in poſſeſſorio, & per
eam illa narratiua litis cenſetur verificata, vt fuit re-
ſolutum in vna Ciuitaten. penſionis coram A. Au-
guſtino, 3. Martij, 1553. Sicut, & ſimpliciter præ-
fata Ordinarij collatio (licet lite pendente facta) non
diceretur attentata, ſi lis inter aliquos non pendebat
15 ſuper beneficio, ſed ſuper † criminibus ab altero ex
litigantibus, ſeu etiam inuicem obiectis, ſecundum
Pariſ. conſil. 47. Videtur, nume. 45. libro 4. Et vltra
16 præmiſſa, quod per litem motam † in poſſeſſorio re-
gulariter non fiat res ipſa litigioſa, eſt deciſio. Caſſad.
6. Palatium, nume. 2. de reſcript. Mil. in verbo, litigio
ſa res, in fine, fol. 213. cum alijs adductis ſupra, in 3. il
latione, num. 579. in 15. limitatione Regulæ ibi poſi-
ta: Quo caſu ſi ſuper re (ſuper qua non dicitur lis pẽ
dere) aliquid fiat, non dicitur attentatum, conſidera-
17 ta cauſarum diuerſitate; quia ad hoc † vt dentur at
tentata, debet adeſſe lis, ſine qua non cadunt, vt dice-
bat alias Caſſad. deciſ. 6. ſuper Regu. Cancell. incip.
Voluerunt Domini, nume. 2.* & fuit dictum in vna
Albarizan. Portionum, coram Cantutio, 17. De-
cembris, 1574. vt eſt Diuerſ. deciſ. 1. nume. 14. lib. 2.]
Quamuis hac non videatur conuerti, nam è contra,
18 † lis mota ſuper proprietate, & ſuper beneficio, facit
litigioſam etiam poſſeſſionem, vt eſt alia deciſio Caſ
ſad. 9. incip. Rota in antiquis, nume. 3. de cau. poſſeſſ.
& propr. vbi eleganter ponit, quando quid dicatur fie
ri litigioſum, cuius authoritate in vna Cameracen.
Archidiaconatus, 7. Maij, 1554. fuit dictum, quod ſi
19 commiſſa cauſa in Rota ſuper beneficio, & facta in
hibitione aduerſarius committi faciat cauſam ſuper
poſſeſſorio Auditori Cameræ, ille dicatur attentaſſe,
quia etiam poſſeſſorium, quod continetur in ventre
petitorij, dicebatur pendere in Rota, vt eſt in Recol-
lec. Caputaquen. parte ſecunda, deciſio. 46. incipien.
Attentare dicitur. Quod tamen videntur aliter quã-
doque ſenſiſſe Domini, dum dicunt, quod lite mota
20 ſuper Beneficio † nihilominus poſſeſſor ſi ante erat
pacificus, dicitur adhuc eſſe in pacifica poſſeſſione,
vt eſt deciſ. Rotæ 3. aliàs, 36. Not. de cau. poſſeſſ. &
propriet. in antiqu. & deciſio. 3. alias, 61. Sufficit, de
præben. in nou. Niſi dicas, Rotam intelligere, quo ad
effectum

Google

effectum interrumpendi pacificam poſſeſſionem,
puta ad effectum Regulæ triennalis, ſecùs quo ad ef-
fectum attentatorum, vt ſi poſſeſſor conuentus ſu-
per Beneficio aliquid innouet circa poſſeſſionem,
non dicatur attentare, quia hoc eſſet abſurdum, &
contra omnes Regulas, quæ dantur in hae materia
attentatorum, & poſſeſſor inuitaretur ad attentan-
dum circa poſſeſſiouem, & per conſequens ad delin-
quendum, cum attentare ſit delinquere, & ſonet in
malam partem, ſecundum Aegid. decifione 18. One
ratio, quod non eſt dicendum, arg. l. relegatorum, ff.
de, interdict. eum ſimil, quia non ſequit̃, Beneficium
eſt inter aliquos litigioſum, ergo poſſeſſor non eſt pa-
cificus, vt alias dicebat Mohed. in Recollec. ſuis, de-
ciſ. 205. Etii, ſub Rubr. de allegat. Lap. ad fi. In dubin
autem, ſtante Commiſſione cum iſta Clauſula, Pla-
21 ceat S. V. Cauſam, & Cauſas † iactanonis, & mo-
leſtationis circa poſſeſſionem dictorum Canonica-
rus, & Præbendæ, & c. & alia Clauſula, Quod Ora-
toris plurimum intereſt ab huiuſmodi moleſtationi
bus liberari, An cenſeatur commiſſa cauſa tam ſu-
per petitorio, quam ſuper poſſeſſorio ? & cenſeri ſu-
per vtroque commiſſam, tradit Caſſador. dicta deciſ.
6. Palatium, de reſcript. & poſt eum, & alios per eum
citatos, ex recentioribus Menoch. de recuper. poſſeſ.
Remed. 15. quæſt. 27. num. 363. & ita etiam fuit no-
uiſſimè determinatum in vna Burgen. Canonicatus
coram D. meo Oradino, ſub die 18. Martij, 1560. cen
ſeri commiſſam ſuper vtroque, niſi in illa Clauſula,
22 Circa poſſeſſionẽ, adſit etiam † dictio taxatiua, tan-
23 tum, & quod ita † ſeruat Rota, quicquid ſentiat alias
communis opinio, de qua mentionem facit Caſſad.
dicta deciſio. nona, vt atteſtatur etiam Mandoſ. ſu-
per Reg. de ſubrog. collitig. quæſt. decimaquarta, nu-
mero 6. cum qua deciſ. concordat etiam in Recoll.
Cottæ, deciſ. decima. * Quod autem dictum eſt, q̃d
24 † pendentia litis in poſſeſſorio non impedit actus ge
ri petitorio, non videtur receptum in Gallia, vt colli-
gitur ex Deciſ. 1. Parlam. Pariſienſ. per Ioaon. Gal-
lum 358. incip. Per arreſta Curiæ, vbi quod penden-
te iudic. poſſeſſorio in Curia Sæculari, fuit facta in-
hibitio Cardinali de Tucheio, vt nullo modo inten-
taret petitorio coram Eeeleſiaſtico.] Aliud poteſt
eſſe exemplum huius diuerſitatis cauſarum; Tu ob
tinuiſti contra me ſententiam pro tuo credito, ego
paupertate laborans, inſtitui contra te iudicium ceſ-
25 ſionis bonorum, & ad hoc te citaui, † an lite penden
te ſuper ceſſione bonorum facienda, necne, tu poſſis
contra me exequi ſententiam ? & quia cauſa crediti
tui diuerſa penitus eſt à cauſa ceſſionis meæ, dictum
eſt executionem valere, vt eſt deciſio. Cappell. Tho
26 loſ. 28. Item fuit, &c. † quod ob pendentiam iudi-
cij inopiæ, non dicatur attentari, ſi procedatur in ne-
gocio principali, facit quod fuit tentum in vna To-
letan. Canooicatus coram Domino meo Oradino,
4. Februarij, 1555. in qua (cum fuiſſet præſentata
commiſſio) quod parito iudicato quoad poſſeſſio-
nem fructus, & expenſæ reſeruarentur in fine litis,
& pendente iudicio inopiæ (quia de paritio quoad
poſſeſſionem non ſufficienter conſtabat) Iudex ob
non paritionem illum declarauerit excommunica-
tum, & dubitaretur an ille veniret excuſandus ab in
curſu excommunicationis, ex eo præſertim, quia il-
la Declaratoria fuerat lata pendente iudicio inopiæ)
Domini tenuerunt non eſſe excuſandum; Simili-
27 ter, † ſi lite pendente ſuper validitate reſignationis be
neficij occaſione conſenſus forſan non ſufficienter
extenſi, cuius oceaſinne altera pars mouerit litem
contra Tertium, ſuper exhibitione nonnullarum
ſcripturarum ad dictam extenſionem facientium,
& petat interim in cauſa principali ſuperſederi, &
non deueniri ad illius expeditionem pendente lite,
ſuper exhibitione dictarum ſcripturarum, Domini
in vna Oueten. Archidiaconatus de Tioeo, coram
eodem Oradino, 6. Februarij, 1555. tenuerunt, q̃d
non obſtante litis pendentia, cauſa principalis ex-
pediretur. Commiſſio quoque ſuper nullitate exe-
cutorialium non facere litem ſuper beneficio dixe-
runt Domini in vna Ilerden. Canonica. & Prębend.
coram Caputaquenſ. decima, Octobris, 1561. Simi-
liter, pone, quod lite pendente, coram Iudice Eccle-
28 ſiaſtico † ſuper abſolutione à Iuramento iudex lai-
cus velit procedere ſuper negocio principali, & cum
illud ſit diuerſum à cauſa abſolutionis, proceſſum
valere non obſtante litis pendentia, tenuit conſilium
Neapolitanum, vt per Afflictum deciſio. trigeſima.
29 Fuit dubitatum: † quam in materia obligationis
in forma Cameræ, ſecutus eſt Galleſ. in tractatu de
Oblig. Camerali, in tertia parte principali, quæſtione
quinta, ſub capit. de vi inſtrumenti, numero vigeſi-
moquinto, fol. 145. Sicut etiam ſi lite pendente ſu-
30 per petitione hæreditatis † legatarij velint agere con-
31 tra hæredem ad legata (data tamen † cautione de
reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ) nam vtique
poſſunt; & per conſequens conſiderata actionum,
& litium diuerſitate, non dicerentur attentare, vt tra-
dit Crauetta, in conſilio 164. Nobilis, numero ſe-
cundo, libro primo. Similiter, ſi agitur criminaliter
32 † contra aliquem ſuper aliqua re, res non efficitur
litigioſa, & propterea poterit alienari Marantba in
Speculo ſuo, in quarta parte princip. in prima diſtin.
Iudiciotum, numero trigeſimoquarto, & dictum
eſt ſupra, in tertia illatione principali huius Regu-
læ princip. in nona limitat. Regulæ ibi poſitæ, nu-
33 mero 564. Eadem eſt ratio, ſi lis ſit † ſuper hypote-
ca. Afflict. deciſ. 331. Quædam, numero ſexto, & di-
ctum eſt etiam in dicta 3. illatio. numero 587. verſic.
34 decimonono, quando. Aut ageretur † actione perſo-
nali, tunc enim ſtat Regula, quando non res, ſed a-
ctio efficitur litigioſa, & iſta eſt communis opinio,
de qua teſtatur Roman. conſil. 270. Pro deciſione,
verſiculo ſecundo videndum, & latius diximus in di-
cta tertia illatione, numero 566. verſiculo decimo,
quando. Quibus proximum eſt, quod alias deciſum
eſt apud Dominos in vna Calaguritana de Lega-
nis, decimatertia, Maij, 1547. quod lis non † dici-
35 tur pendere ſi opponens ſe contra filium patrimo-
nialem, inſtat, quod non fiat inſtitutio per Epiſcopũ,
ſed quod remittatur ad eius Officialem, vt eſt deci-
ſio in Recollect. Put. 2. Lis non dicitur, in tit. Vi li-
te pendente. Eodem modo cum in vna Cæſarangu-
ſtan. de Mauris, coram Montiſflaſconen. 4. Februa-
rij, 1555. dubitaretur, an conſtaret de attentatis,
ex eo, † quia lite per Martinun contra beneficiatos
36 introducta, ſuper excreſcentia fructuum (quam ſi-
bi Martinus pro titulo Beneficij aſſignari debere
prætendebat) dicti beneficiati in fraudem d. Marti-
ni (vt ipſe prætendebat quartas partes ſuorum
Beneficiorum duobus quibuſdam tertijs (lite ad-
huc pendente) aſſignauerant, quæ aſſignatio fue-
rat tanquam attentata per ſententiam Ordinarij
declarata, & inſtaretur in Curia pro confirmatio-
ne dictæ ſententiæ, & pro attentatis allegaretur,
quod dicti Beneficiati lite pendente non poterant
alienare, & cædere illas quartas, quia rei litigio-
ſæ alienatio prohibetur, l. fina. C. de litig. cum alijs
latius adductis ſupra in tertia illatione princip. per to
tam, & quod dicti quartaoarij quamuis eſſent Ter-
tij, tamen quia habebant cauſam à Parte, quæ erat
in lite, cenſebantur attentaſſe, iuxta ea quæ latè etiam
poſuimus ſupra in prima parte, capitulo tertio, de
attentatis à Tertio, numero decimoſexto, Domini

tamen tenuerũt pro non attentatis: & quamuis in re
ſolutione non fuerit expreſſa aliqua ratio (ex voto
tamen Domi. mei Oradini ibi) ſatis colligitur, quod
fuit diuerſitas iſta, de qua agimus, ſi quidem cum lis
penderet ſuper fructibus excreſcentibus, & aſſigna-
tio fuerit facta de re diuerſa, ideſt de duabus quartis
deducendis ex proprijs beneficiatorum portionibus,
ceſſant attentata, & tolluntur omnia in contrarium
adducta. Ex hac diuerſitatis cauſarum conſidera-
37 tione, illud etiam prouenit, † quod citatione vna fa-
cta 4. Decembris 1560. ſuper obſeruatione inſtrumé
ti, & alia facta 25. Februarij, 1562. ſuper inobſeruan-
tia eiuſdem inſtrumenti quæ illud reſoluebat, dicun-
tur adeo inductæ diuerſæ lites, vt ſolutiones factæ me
dio tempore, non dicantur factæ lite pendente ſuper
inobſeruantia reſolutiua contractus, vt fuit dictum
in vna Suanen affictus, coram Caputaquen. 29. A-
prilis, 1566. & huius diuerſitatis effectus ille erat in
caſu de quo ibi, quia ſolutiones prædictæ factæ lite pé
dente ſuper obſeruatione inſtrumenti, videbantur
factæ de conſenſu Actoris, quod non erat, ſi diceren
tur fuiſſe factæ lite pendente ſuper inobſeruantia,
qui conſenſus eo caſu multum operabatur, &
38 ratio differentiæ eſſe poteſt, † quia litis pendentia
ſuper obſeruantia non impedit, quin lite pendente
poſſit adimpleri, & ſuperueniens implementum
validet iudicium, vt poſt Alciat. in l. cum propo-
nas, la ſecunda, numero vndecimo, C. de pac. dixi-
mus intra hoc capit. in vndecima limita. princ. Quod
non videtur admittendum, quando lis introducitur
ſuper inobſeruantia, & reſolutione contractus. Si-
cut etiam dicemus, quod ſi patroni prætendentes
Beneficium vacaſſe, ad illud Titium præſentauerint
& petiuerint coram Ordinario ipſum inſtitui, &
deinde habita de his notitia Meuius prætendens ſe
Beneficij poſſeſſorem, coram eodem Ordinario ſe
oppoſuerit, multa allegando ad impediendam inſti-
39 tutionem Titij, quamuis † coram eodem Ordina-
rio fuerint producta iura parte Meuij, & datus termi
nus ad reſpondendum Titio, non tamen per hoc Be
neficium dicitur factum litigioſum, ita vt patroni nó
poſſint vltra (quaſi lite pendente) præſentare, vt te-
nuerunt alias Domini in vna Aretin. de Raguſin. co
ram Dom. meo Oradino, ſub vigeſimaquarta, Apri-
lis, 1559. moti ea ratione, quia tota lis fuit, an Ti-
tius eſſet inſtituendus, non autem ſuper titulo Bene-
ficij, * Aliud quoque diuerſitatis huiuſmodi exem-
plum, & quidem notabile dari poteſt, in eo, qui eſſet
creditor alterius pro duobus terminis, puta alicuius
penſionis: nam ſi pro illis debitorem conueniat
coram vno Iudice, & demum maturetur alius ter-
minus, ſi pro tertio termino conueniat eundem co-
ram alio Iudice, ſibi non obſtat litis pendentia co-
ram primo; quia licet agatur inter eaſdem perſonas,
& videatur etiam agi ex eadem obligatione, & ſic ex
40 eadem cauſa, quia tamen † ſummæ ſunt ſeparatæ,
dicuntur cauſæ etiam ſeparatæ, argum. l. ſcire debe-
mus, ff. de verbor. obligat. vt declarat. Iaſ. conſilio no
no incipien. Venerabilis, numero quarto, & quinto
libro primo. Ex eadem ratione fuit etiam excuſa-
ta à vitio attentatorum quædam reuocatio ſeque-
ſtri, facta ſuper quibuſdam bonis hæreditarijs ad in
ſtantiam mulieris, quæ prætendat ſe contraxiſſe ma-
trimonium cum defuncto, & ſuper dicto matrimo-
nio litem coram Ordinario introduxerat, quia cum
eſſet lis ſuper matrimonio, & dicta reuocatio reſpice
ret hæreditatem, ſuper qua non erat lis, non potuit
huiuſmodi reuocatio ſequeſtri dici attentata, vt eſt
deciſ. Peregr. decimaoctaua, incipien. Die vigeſima-
quarta eiuſdem, libro tertio, in vna Tullen. Matri-
41 monij;] Et vniuerſaliter, quod quando Iudicia † ten
duntad diuerſos fines, (ita quod exceptio rei iudica-
tę in vno iudicio non obſtat in alio), lite coram vno
iudice pendente, poſſit validè procedi coram alio,
tradit nouiſſimè Ant. Gabriel. Comm. Concluſ. li-
bro ſecundo, de Iudic. Concl. prima, numero trigeſi-
ſimoquinto, verſic. decimotertio limita, poſt Soc. con
ſil. 38. columna quarta, libro primo, & Iaſ. conſil. no-
no, columna 3. lib. primo in 2. Reſponſo ad motiua
Vicarij. Quibus adde Burſat. ſeu mauis Bart. Bertaz.
(qui ſibi ſubſcripſit) in conſ. ſeptuageſimaquarto, Mi
rabitur, nume. 120. libro primo. Sicut etiam dicimus
42 quod † nullitatis cauſa, ita demum impedit proceſ-
ſum in cauſa principalis, ſi eſt præiudicialis ad illam
ſecus ſi ſint diuerſæ, vt eſt in Recollec. Chiſſan. deci-
ſio. 163. & quod nullitates primi Iudicij non impe-
diunt ſecundum iudicium diuerſum in ſumma, &
in alijs, vt eſt in Recollec. Cottæ, deciſio. 209. * Ex
43 quibus omnibus apertè colligi poteſt † quam rectè
ſenſerint nouiſſimè Proſp. Paſcth. conſil. 66. numero
decimoſexto, dum voluit, quod pendente lite contra
aliquem, coram vno Iudice, non poſſit Reus ille ſu-
per re diuerſa coram alio iudice conueniri, ſed coga-
tur eundem iudicem adire, quod etiam in petitione
hæreditatis procedere dixit, cótra ea, quę diximus hic
ſupra, num. 30.] Hanc autem Regulam ſupra poſi-
ſitam, quod ſtante diuerſitate cauſarum, actus non
dicatur attentatus.

Limita tripliciter, &

Primo, vno notabili modo, qui colligitur ex deci-
ſio. Achil. de Graſſ. 185. Lis inter capitulum, ſub Ru-
bri. de lite: conſiderando hunc cauſum; licet enim
44 lis † quæ eſt cum Capitulo non dicatur eſſe cum ſin
gularibus perſonis Capituli, & ſic diuerſa ſit cenſen-
da cauſa Capituli, & ſingularium perſonarum ipſius
vt dicit idem ibi, in princ. poſt Corn. conſil. 203. &
Socin. conſ. 95. lib 3. ſi tamen perſona de Capitulo,
cui fuerit facta per Capitulum collatio Beneficij (de
quo eſt lis) fuerit præſens, quando executor Apoſto-
licus intimauit collationem de eodem Beneficio per
45 eum alteri factam, per talem præſentiam † lis effectua
liter dicit eſſe etiam cum illo Canonico, & talis, quæ
facit locũ Regulæ, & de ſubrogandis, vt ibi per eum,
verſ. in eadem: & ſic ſuppoſita hic, darentur etiam in
ter eos attentata, etiam quod cauſa de ſui natura eſſet
diuerſa, & ſic erit bona limitatio.

Secundo modo videt' poſſe limitari, quando cau-
ſæ ex diuerſo modo agendi dicerentur diuerſæ, ſed
46 tamen † electione vnius modi, alter tolleretur, vt pu-
ta ſi contra vſufructuarium agatur primo, & peta-
tur declarari eum à iure ſuo cecidiſſe, & demum hoc
ordinario Iudicio, pendente, per reditum ad viam
extraiudicialem, petatur à Iudice ſibi dari familiam,
quæ aſſociet eum, volentem ingredi propria authori-
tate, quia hæc ſecunda petitio, non eſt de iure ad-
mittenda: quamuis enim videatur diuerſus mo-
dus agendi, tamen electione vnius, alter tollitur, vt
per multa eleganter deducit Ruin. in conſil. quin-
quageſimoſeptimo, Circa, numero 3. lib. quarto, re-
probando in hoc Alex. qui contrariũ firmiter aſſere-
bat, in conſ. 131. In cauſa, libro 4. eandem opin. cum
Ruino tenuit etiam Aug. Bero. conſil. 54. Conclu-
deodum.

47 * Tertio limita, quando eſſemus in cauſis qui-
dem, ſed inuicem præiudicialibus, puta ſi pendente
te Iudicio coram ſæculari ſuper ſpolio moueatur Iu
dicium coram Eccleſiaſtico ſuper illegitimitate,
nam iſto ſecundo Iudicio pendente, quamuis videa
tur diuerſum à primo, nihilominus ſi iudex ſæcularis
procedat, illius proceſſus dicitur attentatus, vt la-
tè fuit reſolutum in vna Parmen. illegitimitatis co-
ram Robuſterio, 11. Februarij, 1583. vt eſt Diuerſ.
decis.

deciſ. 275. per tot. libro ſecundo, de quo latius etiam
admonuimus infra hoc eodem capit. quarto, limita.
23. princip. numero vigeſimoſexto, in prima limita.
ibi poſita.]

Quo ad ſecundum, quando cauſa eſſet eadem in-
ter eaſdem perſonas, ſuper eadem re, eſt diſtinguen-
dum: Aut ſumus in geſtis lite pendente per ipſas par
tes litigantes in præiudicium litis, & contemptum
iuriſdictionis, ſecundũ ea, quę diximus ſupra in prin.
in prima parte, in præfatione, in deſcriptione Atten-
tati, numero 42. & 44. & caſus iſte videtur carere om
48 ni dubitatione, † nam abſque dubio remedium hoc
habet locum in attentatis ab ipſis Partibus, vt dicit
Franc. in c. bonæ, colum. 3. verſic. & ex his, ſub nume
ro 10. de appel. poſt glo. cap. non ſolum, eod. titu. lib.
6. Aut tractamus de geſtis per iudicem, ideſt de pro-
ceſſu facto per aliquem iudicem lite prius ſuper ea-
dem re inter eaſdem Partes coram alio pendente, &
caſus iſte, an proceſſus ſecundi Iudicis ſit nullus, non
modicam difficultatem continere videtur: quam-
49 uis enim legamus apud Iuriſconſultum, quod † vbi
cęptum eſt iudicium, ibi quoque finiri debet, ad l. vbi
cæptum, ff. de iudic. quam multis exornat nouiſſimè
Anton. Gabriel. in tract. Comm. Concluſ. lib. ſecun-
do, de Iudic. Concluſ. prima, per totam, vbi multis
modis ampliat, ac declarat, * & idem etiam facit no-
uiſſimè Mandoſ. conſ. 40. lib. 1. per tot. vbi etiam mul
ta ponit circa l. nulli, de iudic. & tracta. de Inhibit.
quæſtio. 121. in ſecunda editione: ad propoſitum ta-
men noſtrum cõcluſiuè procedendo, in contrarium
eſt formanda.

50 Regula, videlicet, † quod proceſſus ſecundi Iudi-
cis valet, non obſtante pendentia litis coram alio,
quam ponunt Canoniſtæ, præſertim Anton. de Bu-
tri. poſt Innocen. & Compoſtel. in cap. cum M. Fer-
rarienſis, nume. 59. de Conſtit. per tex. in l. ſi pariter,
ff. de liber. cauſ. l. 3. ff. de quibus rebus ad eund. Iud.
eatur, l. ſi is à quo, ff. de rei vendic. & eſt deciſ. Rot. 4.
alias 76. Poſtquam litera, de teſtib. in nou. in addit. &
* pro hac Regula eſt deciſ. Caputſquen. quinquage-
ſima incip. Attentare non dicitur, libro ſecundo, vbi
refert ita etiam in alijs cauſis fuiſſe tentum, & ita eſ-
ſe intelligenda quæ ponuntur in dicto capit. cum M.
Ferrar. per Innoc. ibi. Pro qua concluſione fac. etiã,
51 quia iure cautum non reperitur, quod † Actor, qui
in cauſa ciuili Reum à ſe coram competenti iudice
conuentum ad alium Iudicem traxit, alia pœna affi-
ciatur, quam refectionis expenſarum ad not. in cap.
ex tenore. & ibi gloſ. de Reſcript. & poſt eam, & Af-
flict. ſuper Conſtit. Regni de foro compet. nu. 62. &
deciſ. 354. nume. ſeptimo, & Soc. conſ. 41. in princ. li-
bro primo, per multa deducit nouiſſimè Menoch.
52 conſ. 250. in princ. lib. 3.] † Præſertim ſi ex cauſa ne-
53 ceſſitatis ageretur coram ſecundo Iudice. † Vel cita-
54 tus haberet ſuper hoc priuilegium. † Vel eſſemus
55 in crimine hæreſis. † Vel primus eſſet negligens in
adminiſtranda Iuſtitia. Vel coram primo iudice nõ
56 poſſet quis conſequi iuſtitiæ complementum. Vel
eſſemus in executiuis: quoniam in his omnibus cau
ſis poteſt quis lite coram primo iudice pendente,
coram ſecundo validè conueniri, vt declarat ſingula
præmiſſa ſigillatim tangens nouiſſimè Anto. Gabr.
Comm. Concluſ. libro ſecundo, de iudic. Concluſ.
57 prima, num. 14. 17. 19. 27. 29. & 34.] Vel Dominus
temporalis ipſorum litigantium, illis inhibuiſſet, ne
coram primo iudice litigarent: quia hoc caſu non ob
ſtante dicta l. vbi cęptum, valet proceſſus ſecundi iudi
cis, vt no. Staph. de liter. Grat. & Iuſtit. f. 171. verſ. au-
diui tamen, in fi.

Limitatur, dicta Regula

58 Primò, quando † ex dictis duobus Iudicibus al-
ter eſſet ſuperior, vt puta Papa, ſiue eius Delegatus, al
ter inferior, puta loci ordinarius; Vel alter Iudex Ec-
cleſiaſticus, alter Sæcularis, & ſuperior motu pro-
prio cognoſcat, ſeu deleget cognoſcendam cauſam,
tunc quaſi cenſeatur per appoſitionem manus cau-
ſam ad ſe aduocaſſe, proceſſus Iudicis inferioris eſt
nullus, & inualidus, vt poſt Innocen. (qui tamen in
hoc variaſſe viſus eſt) tradit Anton. de Butri. in d. ca-
pi. cum M. Ferrarienſis, nume. 61. de Conſtit. quo-
niam aduocatio huiuſmodi, etiam tacita, operatur
hunc effectum, ſecundum ea, quæ latius infra dictu-
ri ſumus, capit. decimo, de attentat. poſt auocat. cauſ.
num. 14.* Hanc limitationem poſt Bald. in l. ſecun-
da, §. primo, ff. ſi quis caut. & in l. Senatus, in fi. C. qui
accuſ. non poſ. & in Auth. Sed nouo iure, colum. o-
ctaua, C. de ſeru. fug. & Felin. in c. ex tenore, colum.
8. de Reſcript. expreſſe tenet Marantha, Diſput. 6. nu
59 me. 2.] † Quod ſi ad inſtantiam Partis ſuperior pro
cedat, aut deleget, proceſſus inualidabitur ſolum à
tempore ſcientiæ, non autem ante nótitiam, vt con-
cludit idem Anton. vbi ſupra, & poſt alios Pariſ. con
ſil. 40. Quamuis, num. 6. lib. 4. cum alijs adductis di-
cto cap. decimo, in ſecunda limit. Regulæ ibi poſitæ,
num. 27. Quibus adde, quod dixit Alexand. in conſ.
63. In cauſa, nume. 3. libro 3. poſt alios, de quibus ibi
60 per eum, vbi voluit, † quod ſi lite aliqua coram Iudi-
ce Eccleſiaſtico pendente, Sæcularis illud ſciat, debet
ſuperſedere in cauſa, quæ poſtea coram eo mota ſit;
Et quod etiam dixit Mil. in verbo, iudex ordinarius
61 poteſt in cauſa, fol. 186. videlicet, † quod non valet
proceſſus factus per ordinarium ſi ſciebat litem in
Curia pendere; Pro qua limitatione plurimum fa-
cit quod dicit Rota deciſ. 3. alias vndecima, Fuit du-
bitatum, in 3. addit. verſicul. ſed pone, de appellat. in
nou. & poſt eam Franc. in cap. vt debitus, nume. 45.
62 de appel. quod commiſſa † per Papam cauſa appel-
lationis à grauamine vna cum toto negocio princi-
pali, ſi iudex ad quem, pronunciet malè appellatum,
licet cauſa hoc caſu eſſet remittenda ad iudicem à
quo, iuxta capit. vt debitus, de appell. & c. Cordi, eo-
dem tit. in 6. (ex quo commiſſio cauſæ appellationis
à grauamine cum Clauſula negocij principalis, in-
63 telligitur tantum commiſſa in euentum grauami-
nis, vt poſt Felin. & alios per eum allegatos, tradit
Pet. de Benintend. in deciſ. 5. Perebatur, nume. 3. vbi
ſubdit, quod hoc multi imperiti aduocati ignorant)
nihilominus, iſte ſecundus iudex cognoſcet de cau-
ſa negocij principalis, & non primus, & hoc ſecun-
dum ſtilum Dominorum, cum de iure forſan eſſet
dicendum contrarium; Pro qua concluſione, & ſti-
lo, eſt hodie in Recollect. Achill. de Graſſ. deciſio
ſeptuageſima, commiſſa, ſub Rubr. de commiſſion.
& dec. 72. Quicquid ſit, in fine, eod. titu. vbi inquit,
qđ Rota tenet hanc pro firma concluſione, quod iu-
dex hoc caſu poteſt procedere in negocio principa-
li, etiam non conſtito de appellatione; Vnde deciſ.
Rotæ Bononien. in Curia non deſeruiret.* Illud au-
tem hoc loco prætermittendum non videtur, de quo
fuit alias in facto dubitatum apud Thom. Faſtol. vt
in Deciſ. ſuis, Cauſa decimanona, Dub. trigeſimo-
nono, incip. Die Veneris. Quid ſi Mercator agat
contra Epiſcopum pro certa pecuniarum quantita-
te in Rota, Epiſcopus autem eundem ibidem recon-
ueniat ſuper quibuſdam terris, quam dicebat ad Ec
cleſiam ſuam pertinere, & ſuper quibus d. mercator
litigabat in Camera, quia Cameracius fecerat
ſibi dictas terras arreſtari, & de cuius litis pendeu-
tia contra dict. Epiſcopum dare volebat, dubita-
tum fuit, an exceptio litis pendentiæ hoc caſu eſſet
admittenda? & licet pro opin. affirmatiua inter alia
allegaretur, quod ſuper dictis terris mercator fue-

rat præuentus apud maius tribunal, quam eſt audien
tia Palatij, tamen maior pars tenuit, quod illa exce-
ptio non admitteretur: & ſicut dicto motiuo per
Collectorem non reſpondetur, & quatenus eſſet in
facto verum, ex illa Deciſ. Faſtoli eſſet colligenda
ſublimitatio ad præſentem limita. vt non procedat,
quando coram iudice maiori ageretur iudicio reali,
& coram iudice minori iudicio perſonali, & per viã
reconuentionis, vt latius per Faſtol. ibi. De qua ta-
men ſubſiſtendum plurimum videtur, cum videa-
tur huiuſmodi diſtinctio potius verbalis, quam ſoli-
da ratione munita, ita à quibuſdam ex dicta Deciſ. il
64 lud excerpi quandoque animaduerti, quod † Came
ræ Apoſtolicæ Tribunal dicatur, maius, quam Tri-
bunal Rotæ. Cuius Deciſ. authoritas hodie fortaſſe
parum deſeruiret, cum ſuper præcedentia inter per-
ſonas vtriuſque Tribunalis ſit impoſitum perpetuũ
ſilentium per Motum proprium Gregorij XIII. quę
& Cõſtitutio 88. in Bullario, f. 1328. Niſi dicas, quod
loquitur quoad poſſeſſorium; quia petitorio ius reſer
uatur in dicto Motu proprio.]
65 Secundo limita, vt non procedat, † quando per pri
mum iudicem fuiſſet inhibitum, quia tunc coram ſe
cundo non poſſet eadem cauſa agi, alias diceretur at
tentari, vt eſt dec. in Recollec. Caputaq. 2. dec. 51. * qđ
etiam expreſsè firmat Marantha, Diſputat. 6. nu. 25.
verſ. rr. quia.] Nec mirum, inhibitio enim facit illi
citum, quod alias fuiſſet licitum, vt per multa exem-
pla deduximus infrà, in hac ſecunda parte, cap. 20. de
attent. poſt inhibitio. in prima ampliat. reg. ibi poſitę,
de qua limit. aliquid etiam dicemus infra, in fine hu-
ius limit.
Tertio limitatur, quando eſſemus in duobus Iu-
66 dicibus paribus, & altera pars † opponat coram ſe-
cundo de pendentia litis coram primo: quia facta op-
poſitione, proceſſus eſt nullus, vt dicit Ant. de Butri.
d. c. cum M. Ferrarientis, num. 59. & propterea dixit
etiam Socin. in conſ. 38. Pro deciſione, nume. 7. libro
67 primo, quod non eſt dubium † quod exceptio litis
pendentię coram alio eſt impeditiua cauſæ, & litis,
coram alio poſtea intentatæ, * Socin. in hoc ſequitur
Marantha, dicta Diſputatio. prima, nume. 23. verſic.
nono, quia & in fi. ſub num. 36. inquit, quod ita fuit
per ſacrum Concilium pronunciatum,] & ſentit ẽt
dicta deciſio Rotæ 4. alias, 76. Poſt quam, de teſti-
bus, in nou. & nouiſſimè multis authoritatibus (quas
apud eum vide) hoc dictum comprobat Anto. Ga-
briel. in tracta. Comm. Concluſ. lib. ſecundo, de iu-
dic. Concluſio. prima, numero 20. verſic. quarto li-
mita. Et ad propoſitum noſtrum, quod non ſolum
ſit nullus, ſed tanquam attentatus debeat reuocari,
eſt deciſio Afflicti, 354. In cauſa, num. 19. alias enim,
non facta oppoſitione, valeret proceſſus ſecũdum ter
minos Regulæ ſupra poſitæ, vt dicit Franc. in capit.
vt debitus, ſub nume. 51. verſ. tertia, & vltima Con-
cluſio, de appellat. & ita fuit nouiſſimè reſolutum in
vna Calaguritana dimidiæ portionis, coram Lancil-
lotto, 16. Iunij, 1567. in qua, cum eadem cauſa ap-
pellationis penderet coram duobus delegatis Apoſto
licis, videlicet in Partibus vigore Breuis, & in Rota,
vigore ſpecialis Commiſſionis, & dubitaretur, an
68 † examen teſtium factum per Delegatum in Parti-
bus lite pendente in Rota, eſſet nullum, & attenta-
tum, Domini tenuerunt non eſſe nullum, neque at-
tentatum, moti ea ratione; quia potuit cauſa pende-
re coram duobus Delegatis Apoſtolicis, & debebat
opponi exceptio litis pendẽtiæ, de qua nos loquimur;
Quod etiam comprobatur ex his quæ nouiſſimè fue
runt dicta in vna Calaguritana. Proceſſionum co-
69 ram Blanchetto 4. Maij, 1573. † quod licet Iudex
de Partibus, non poſſit inhibere Iudici de Curia, ſi
tamen Pars extra Curiam non excipiat de lite pen-
dente in Curia, proceſſus valet. * & eſt deciſ. Put.
240. incip. In vna Bononien. nume. 8. lib. 2. Et ex ea-
dem (quia ſcilicet nihil fuerat de litis pendentia op-
poſitum in partibus) fuit reſolutum pro non attenta
tis, in vna Bononienſi Bonorum in Buſco coram
Seraſino, ſub die 10. Iunij, 1569. vt eſt deciſ. Selecta-
rum, 240. incip. ..... in qua ſubditur, quod idem
fuerat antea reſolutum in vna Placentina, de Caſtro
Mozzo coram Gratto, ſub die 24. Iunij, 1563.] Sicut
etiam, & alias dicimus in Reſcriptis ad lites, ſubre-
70 ptionem † regulariter non vitiare, niſi à Parte oppo-
natur, not. Mil. & ibi Henric. Ferrand. in addit. in
verbo, Reſcriptum, per quod cauſa, & in verbo, Re-
ſcriptum ad lites, tradunt Doct. præſertim Feli. in ca
pit. cæterum, nume. 24. de Reſcript. poſt Innocen.
Compoſtel. Anton. de Butr. Card. Imo. Dom. & Pa-
norm. ibi: Huic tamen limitationi vltra prædicta,
eſt neceſſario adhibẽda infraſcripta declaratio: nam
licet Doctor. ſupra allegati, ſimpliciter teneant, quod
ad inualidandum proceſſum ſecundi iudicis, requira
tur oppoſitio Partis, tamen ſpeficè non declarant, an
vltra oppoſitionem aliud præterea requiratur, prout
facit Innoc. in ca. cum M. Ferratien. ad fi. de Conſti.
71 vbi ſimpliciter † dicit, quod ſi opponens litis pendẽ-
tiam, ob id etiam appellaret, iuſta eſſet appellatio:
quod videtur etiam ſequi ibidem Feli. ſub nume. 25.
Et alij fuerunt in alia ſententia, quod immo vltra op
poſitionem ſit neceſſaria etiam appellatio, & omiſſis
72 diſputationibus † iſta eſt communis opinio, de qua
teſtatur Rum. conſ. 61. In lite, num. 36. lib. 5. & Cur.
iun. in conſ. 175. Contra ea, num. 2. vbi & ipſe de hac
communi opinione teſtatur, & aliquid etiam habes
per Pariſ. conſ. 49. Ad primum, num. 25. lib. 4. Nec
73 mirum: quia ſi à † non admiſſione exceptionis hu-
iuſmodi litis pendentiæ coram primo iudice, Pars ap
pellaret, iuſta eſſet & legitima eius appellatio, ad l. 3.
ff. quib. reb. ad eũd. Iudi. eat. & l. ſi pariter, ff. de liber.
cauſ. vt tradit Ant. de But. in d. c. cum M. Ferrar. nu.
59. de Conſtit. & eſt deciſ. Affl. 354. In cauſa, in prin.
Quam limitationem.
Amplia Primo, vt exceptio litis pendentiæ poſt op
74 poſitionem, impediat † non ſolum proceſſum per
Iudicem, ſed etiam ipſius iudicis impetrationem, ſi
ageretur de delegando cauſam, vt poſt Petr. de An-
char. in conſ. 17. Viſo, & alios per eum allegatos, tra-
dit Blanc. in trac. de Compromiſſ. in 4. q. princ. de ex
cept. Comprom. verſ. exceptio litis pendentiæ. fol. mi
hi 528. vbi non ſolum videtur præmiſſo modo am-
75 pliare hanc materiam, † verum etiam & ſecundo, vt
impediat etiam Compromiſſum, & illius petitionẽ,
76 tertiò, vt procedat, † etiam ſi Actor paratus eſſet re-
77 nunciare inſtantiæ inchoatæ, † quartò, vt id ſimiliter
obtineat, ſi iudicium eſſet ſummarium; quorum om
nium ſecundum eum, ea videtur eſſe ratio, qua
nititur Regula noſtra vniuerſalis, quia ſcilicet lite
78 pendente nihil debet innouari; † quinto, vt huiuſ-
modi oppoſitio inualidet proceſſum ſecundi iudicis,
etiam ſi non a principio, ſed ex poſt facto fuerit fa-
cta, quando ſcilicet ſecundus iudex incipit à captura:
quia ſi carceratus non opponit litis pendentiam co-
ram primo, nõ poteſt ſibi imputari, & oppoſita poſt
idem operatur, ac ſi ab initio fuiſſet oppoſita, etiam
quo ad effectum attentatorum, vt eleganter conſi-
derat Socin. conſil. 199. In cauſa, nume. 9. vſque ad
fin. lib. 2.
* Sexto, vt Actor hoc caſu perdat etiam cauſam,
ſecundum aliquos, de quibus remiſſiuè per Cagnol.
in l. diffamari, num. 27. in fine, C. de ingen. & manu-
miſ. & poſt eum Pil. Corſet. & alios Borgn. Caualc.
in dec. Fiuizz. 1. ſub num. 14.]

Sub-

Digitized by Google

Sublimita hanc tertiam limitationem.
79 Primo, vt non procedat, † quando lis (de cuius pen
dentia pars opponit coram ſecundo iudice (fuiſſet do
loſè, calumnioſè, & in fraudem inſtituta, quia tunc
non obſtante dicta oppoſitione, valeret proceſſus ſe-
cundi iudicis, vt eſt deciſio Boer. 161. Et videtur, nu
mero 4. pro qua (tenendo cum eo) quod cauſa abſo
lutionis à iuramento, & cauſæ negocij principalis,
poſſit dici eadem, (de quo tamen videtur dubitan-
dum) per ea, quæ hic ſupra dicta ſunt, nume. 28. & quæ ponit Pariſ. in conſ. 172. In cauſa, in fi. lib. 4. facit
quod ponit Afflict. deciſ. 31. Epiſcopus Nucerinus,
nume. primo, * & melius Staſil. in tractatu de liter.
Grat. & Iuſtit. in 2. par. fol. 171. verſic. audiui tamen
alias, ſecundum aliam impreſſionem, ſub capitu. de
80 Moratoria, nume. 18. vbi quod † Reus, qui procura-
uit ab aliquo iudice in Partibus inhibitionem, (pro-
ut communiter faciunt interti) ſi cauſa deinde alteri
in Curia committatur, non poteſt excipere de litis pẽ
dentia coram primo.]
81 Secundo ſublimita, † vt non procedat, quando co
ram primo iudice non fuiſſet proceſſum in forma iu
dicij, ſed per defectus, & contumacis, quia tunc op-
poſitio huiuſmodi litis pendentiæ non inualidat pro
ceſſum ſecundi iudicis, vt eſt in dicta deciſione Boe.
161. nu. 4. vbi in fi. dicit, quod ita fuit concluſum, &
latum areſtum de Anno 1521. die 8. Ianuarij, & ita
eſſe tenendum.
82 Tertio, præmiſſa intellige vera, † vt tunc oppoſitio
litis pendentiæ ſupradictos effectus operetur, quan-
do res iudicata obſtaret actioni, vt poſt Iaſ. in l. nulli,
C. de iudic. & alios per eum citatos, tradit idem Blã.
vbi ſupra, verſic. & aduerte. * Idem poſt Soc. conſil.
94. lib. 3. tenet etiam Illuſtriſ. Cardinalis Albanus in
Lucubration. ad Bar. in l. vbi cœptum, num. 2. ff. de iu
dic. & Rota Ianueſ. deciſ. 179. nume. 9. & Borgn Ca
ualcan. dec. Fiuizz. prima, ſub nu. 17.]
83 Quartò, intellige ſupradicta de oppoſitione, † vt
illa fieri debeat ante litem conteſtatam, vt poſt Bal.
in pluribus locis per eum citatis, & Calcan. in conſ.
102. colum. fin. tradunt nouiſſimè, Ant. Gabr. in di-
cta concluſ. prima, de iud. num. 36. in 14. limi. & Ioa.
Bapt. Atin. in ſua praxi iudic. §. 13. cap. 2. in 4. ampl.
Regulæ per eum ibi poſitæ, * quibus adde Iaſ. qui
alios citat in l. de die, §. ſi ſeruus, numero 4. ff. qui ſa-
tiſd. cog.]
Quinto, ſimiliter præmiſſa de oppoſitione intelli-
84 ge † vt non procedant in executiuis, in quibus ſuper
eadem re poſsunt plura, & diuerſa remedia intenta
ri, nec poteſt opponi de litis pendentia, ſecundum Ia
ſo. in cõſ. 28. Reuerende, colum. fi. lib. 1. quem refert
& ſequitur Ioa. de Neuizz. in conſ. 4. incip. De vultu
Dei, num. 13. colum. fi. in fi. * & poſt Iaſ. in dicto, §. ſi
ſeruus, & pleroſq; alios, hoc dictum ponit etiam Bor
gn. vbi ſupra, dicta deciſ. prima, nume. 15. vbi tamen
vno modo limitat, de quo dicetur infra hoc eodem
cap. 30. limit. princip. Et facit ad hoc, quod alias dicit
85 quod executionem ſententię, † nulla litis pendentia
impedit, vt poſt Innoc. in cap. cum in iure, de offic.
deleg. Bal. in l. prima, C. ſi plur. vna ſenten. & Moder.
in l. quarta, §. condemnatum, ff. de re iud. firmat Ro
man. conſ. 76. nume. 9. & poſt eum Marant. in Spe-
culo, in vltima parte, in vltimo actu, nume. 59. & ite-
rum inter conſil. Gramma. conſ. 95. nume. ſecundo,
prout eum citat Mandoſ. apud Roma. vbi ſupra, in
vltima addit.]
86 Sexto intellige, † vt hanc litis pendẽtiã coram pri-
mo Iudice, allegare minimè poſſit ille, qui coram eo
dem iudice fuiſset contumax, is enim non poteſt al-
legare pendentiam litis, quam per cõtumaciam ſpre
uit, vt tradit Bart. in d. l. vbi cœptum, ff. de iudic. & fu
ſius, & magis vniuerſaliter diximus in hoc eodem c.
in 18. lim. princip. per totam, dic vt ibi.
Septimo, illud de oppoſitione intellige verum,
87 † quando opponitur de lite, quæ verè pendet contra
opponentem, ſecus ſi opponatur de lite mota contra
eius fideiuſsorem vel è contra, vt declarat in termi-
nis iſtis, Paul. de Caſt. in conſ. 87. In cauſa, columna
prima, ſub numero primo, verſicu. nec obſtat primo
ratio, libro primo. * Quod ſicut ex his comprobari
poteſt, quæ poſuimus ſupra, capit. 3. in fi. nume. 168,
& infra capit. 10. de atten. poſt inhibit. in 6. limi. prin
cip. per totam dum pro Regula firmauimus, quod
Inhibitio principalis non iuuat fideiuſsorem, ita hoc
dictum Paul. de Caſtro videtur reddi dubitabile, ex
his quæ ponit Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 92. nu
mero decimo, dum poſt Bald. in addit. ad Specul. in
tit. de appellat. verſ. quid ſi promiſi, & Grammat. in
88 conſ. 170. incip. Pridie, in ciuilibus, tradit, quod † litis
pendentia cum principali, proſit etiam fideiuſsori, &
quod lite cum eo pendente, non ſit pęnæ proſecutio
contra fideiuſsorem.]
Octauo, neceſsario præmiſsa de oppoſitione intel
89 ligenda, & declaranda videntur, † vt non vendicent
ſibi locum, in eo, qui, lite coram primo iudice pendẽ
te, aduerſarium coram ſecundo traxit, & deinde ſub
prætextu, quod continentiæ cauſæ diuidi non debe-
rent, opponeret cõtra eum de litis pendentia coram
primo, & inſtaret, quod cauſa ad primum iudicem
remitteretur, quia non videtur, quod de hac litis pen
dentia hoc caſu dare poſſit. Quod ex pluribus ſua-
detur: Primò, quia ſi contumax non allegat litis
pendentiam, quam per contumaciam ſpreuit, ergo,
argum. ſumpto à paritate, vel etiam maioritate ratio
nis, multo minus debet poſse allegare is, qui à primo
iudice recedens, (ex quo illum contempſit) diceretur attentaſse, ſiquidem per receſsum à iudice, dici-
tur ſibi fieri contumelia, vt inquit Iuriſconſultus, in
l. litigatores, in princip. ff. de arbitr. & vbi cadit iudi-
cis contemptus, videntur conſiderati attentata, vt
admonuimus ſupra in prima parte, in præfatione,
in deſcriptione Attentati, numero quadrageſimo-
ſecundo, & in attentatis contempta Prætoris digni-
tas, vindicari dicatur, vt per Oldrad. in conſilio 206.
In cauſa Carnocen. poſt princip. præſertim, quia hoc
caſu recedens à primo iudice, non ſolum videtur eſ-
ſe in dolo, (prout eſt ille, qui eſt contumax, & eſt
etiam regulariter attentans, Rot. deciſ. quinta, alias,
25. Ex quibus, de reſtit. ſpolia. in nou.) verum etiam
eſse magis doloſus, ex quo, poſtquam ſemel coram
primo in Iuriſdictionem non ſenſit, ab eo temere
receſſit, quia

Turpius eijcitur quam non admittitur hoſpes.

& multa impediuntur fieri, quæ facta tenent, ad no.
in l. patre furioſo, ff. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iur.
90 Secundo facit, quia † impugnans litem, non poteſt
ſe in ea fundare, vt per Feli. in capitu. cauſam quæ,
el ſecundo, numero decimonono de teſtibus, & tra-
dit latius Aor. Gabr. Commu. Concluſ. lib. ſecundo
de Iud. Concluſ. quarta, nume. quadrageſimotertio,
quibus adde Iacob. Henric. in conſil. 38. Quoniam,
ſub numero 18. verſic. præterea de illa litis penden-
tia, lib. 3. vbi in terminis tenet, quod is qui litem im-
pugnauit, non poteſt illius pendẽtiam allegare, is au-
tem, qui à primo iudice receſſit, facto ipſo litem im-
pugnauit, ergo non poteſt, allegando eam, in illa ſe
91 fundare, † cum facta magis voluntatem declarent,
quam verba, l. ſi tamen, §. ei qui ſeruum, ff. de ędil.
edic. cum alijs ad id congeſtis per Tiraquell. in tra-
ctat. de vtroque retr. tit. ſecundo, in gloſ. finis, ſub

numero ſeptuageſimoquinto. Tertio, huic proximè
92 facit id quod alias dicitur, † quod is, qui appellatio-
nem impugnauit, non poteſt ſe in ea fundare, vt poſt
Specul. & alios ibidem alleg. diximus infra, in hac ſe
cunda parte cap. 12. atten. appel. penden. in quadrage
ſima prima limit. principali per tot. Quarto, ſicut alie
93 natio † neceſſaria (quæ fit per diuiſionem, & quæ
etiam lite pendente fieri permittitur, iuxta ea, quæ la
tius dicemus infra, in octaua limit. princip. in princ.
& per tot.) improbatur reſpectu prouocantis ad diui
ſionem, vt poſt Ioan. Cephal. in conſil. 64. Menſe
Aprilis, numero 9. libro primo, diximus ibidem, ſub
nume. 4. ſic comparitio coram ſecundo iudice licet
permittatur, vt in Regula ſupraposita, nume. 42. (ita
vt litis pendentia coram primo hoc caſu regulariter
non obſtet, nec reddat nullum proceſſum) id tamen
admitti non debet reſpectu prouocantis, & à primo
iudice recedentis, quia quo ad eum, lis erit habenda
in conſideratione, vt ſibi taliter obſtet, vt non poſſit
ſe in ea fundare, ſicut obſtat illi, qui ad diuiſionem
prouocauit, per ſupra dicta. Quinto, id in ſimili ſua-
94 detur: † quia ſicut pars, quæ non ſeruat promiſſa in
contractu, ſed ab eis in obſeruando recedit, non po-
teſt iuuari Clauſula, Rato manente pacto, quæ erat
appoſita in contractu, vt poſt glo. in l. qui fidem, ff. de
tranſac. & alios per eum alleg. tradit Afflic. deciſ. 220.
In cauſa, num. 5. & poſt Bart. in d. l. qui fidem, num.
10. Paul. de Caſt. numero 6. & Iaſ. nume. 6. nouiſſi-
mè idem tenet Pet. Ant. Anguiſ. in conſ. 21. Promiſ-
ſio, numero quinto, lib. ſecundo, ita probiliter dici po
teſt, quod recedens à lite, non poſſit ſe in pendentia
95 litis fundare. Sexto ſimiliter facit: quia † ſicut ap-
pellatione pendente, aliquid attentet, cenſetur ſuæ ap
pellationi renunciare, capit. an ſit, ſecundum vnum
intellectum, extra, de appellat. Vel priuatur benefi-
cio appellationis ſecundum alium intellectum, de
quibus latius diximus infra in tertia parte, capitu. 31.
de pœn. atten. in 13. & 14. pœna, numero 236. & 252.
ita, & in caſu propoſito, (ſi lite pendente coram pri-
mo, recedens ab eo, & coram ſecundo procedens,
poſt dici attentaſſe, per ea quæ diximus ſupra, nume-
ro 89. in primo fundamento) debet cenſeri, &
beneficio litis pendentiæ, renunciaſſe, vel beneficio
litis pendentiæ priuatus, ita vt in vtrumque euen-
tum non ſit ſibi permittendum, vltra poſſit ſe in di-
cta litis pendentia fundare. Septimò pariter in ſi-
96 mili comprobatur, quoniam attentans regulariter
ſi † fuerit ſpoliatus, non reſtituitur, & conſequen-
ter priuatur beneficio, & priuilegio ſpolij, vt poſt
Caſſad. deciſio. tertia, Petens in fine, de reſtit. ſpoliat.
& deciſ. nona, incip. Rota, in antiquis, de cauſ. poſſ.
& prop. latius diximus infra, in 3. parte, capitu. 31. de
pœn. attent. in ſexta pœna, nume. 195. Vnde eodem
modo (tenendo quod iſte de quo agitur per receſ-
ſum à primo iudice, dicatur ſaltem ad effectum, de
quo nunc agimus, attentaſſe) cenſeri debet priuile-
gio (quod ex litis pendentia reſultat) renunciaſſe, ita
vt non poſſit illam vltra allegare, aut ſe in ea funda-
re, præſertim, ſub prætextu, quod continentiæ cauſæ
diuidi non debeant, cum ille fuerit primus, qui illas
diuiſerit, nec debeat quis ex culpa, & improbitate ſua
conſequi commodum, ad not. in l. itaque fullo, ff.
de furt. quod hic eſſet, ſi poſtquam partem aduer-
ſam coram diuerſis iudicibus magnis ſumptibus,
ac laboribus vexauerit, ſibi pro libito voluntatis cō-
cederetur, vt dimiſſo iudice, coram quo ſecundo
loco ſponte comparuerat, ad primum Iudicem
aliàs à ſe derelictum reuerteretur, in præiudi-
cium partis, cuius plurimum forſan intereſt, vt
cauſa coram ſecundo incepta, ad finem debitum
perducatur.

Quo ad Tertium, quando cauſa non eſt verè ea-
dem, ſed ſeparata quidem, & diuerſa, inuicem tamen
97 connexa, & in hoc ſimiliter tit Regula, quod † ſtan-
te huiuſmodi annexione, actus lite pendente facti di
cantur attentati, vt poſt Bald. & Abb. ponit Decius,
in conſ. 33. Viſo, ſub nume. 4. colum. 3. circa med.
lib. primo, Crauetta, d. conſil. 181. Iudex, nume. 5. lib.
primo, & ita nouiſſimè ex authoritate Decij in dicto
conſ. 33. fuit deciſum in vna Nurſina ſpolij, coram
D. meo Oradino, 26. Iunij, 1559. Quam declara vno
modo videlicet, vt tunc cauſæ intelligantur conne-
xę, quando ſententia lata in vna, parit exceptionem
98 rei iudicatæ in alia, quia † exceptio litis pendentiæ nō
obſtat Iuriſdictioni, niſi exceptio rei iudicatæ, obſtet
actioni, vt eſt deciſ. Capic. 122. in fi. numero 9. poſt
Bald. & alios, de quibus ibi, & tradunt etiam Dec.
& Crauetta in dictis conſil. quod etiam ſenſit Guid.
Pap. in conſil. 114. Quia in cauſa, numero 3. poſt
Ioan. Ferrar. in Pract. ſua Papien. in titu. de forma
reſponſ. Rei, in glo. in verbo, litis pendentiæ, & Ale-
xand. in conſ. 105. Magnifice prætor, nume. 24. lib. 3.
& Bianc. poſt Iaſ. & alios, de quibus ibi, in dicto fol.
123. verſ. & aduerte.* Quibus adde Iaſ. conſ. 6. num.
6. verſic. nam tunc demum, lib. primo. Non tamen
diceretur cauſa connexa, ad effectum ſuſpendendi
99 proceſſum, ſi in ſtatuto † iudicio diuiſionis Actor li-
tem introducat contra factorem qui bona commu-
nia adminiſtrauit, ſuper exhibitione librorum ſuæ
adminiſtrationis, quia lis contra factorem, non im-
pedit proceſſum diuiſionis, ex ſententia Soc. ſen. cō-
ſil. 192. numero ſeptimo, libro ſecundo.] Quid au-
tem iuris ſit, quando huiuſmodi diuerſitas cauſarum
conſideratur reſpectu attentatorum, quæ fiunt ap-
pellatione pendente infra ſuo loco latè dicemus ca-
pitulo duodecimo de attent. appellatione pendente in
ſecunda limit. princip. Regulæ ibi poſitæ; Conne-
100 xa † autem quando dicatur cauſa, vide apud Nat-
tam, in cōſil. 135. Magnificè, poſt princip. lib. primo,
& latè, & eleganter nouiſſimè per Menoch. de arbit. Meno c.
iud. lib. 2. Centuria prima, Caſu 95. nume. 6. & ſeqq. fol. 274
cui adde ex recentioribus Hier. Gabriel. conſ. 38. Sē-
tentia lata, numero 6. lib. primo, vbi poſt Imol. conſ.
139. declarat id arbitrio iudicis committi, prout etiā
quando cauſa dicatur dependens, incidens, & emer-
gens, vide apud eundem Menoch. d. tract. libro pri-
mo, quæſtio. 45. numero 6. & ſeqq. Verum, quia in
præſenti limitatione paulo ante, numero 50. quan-
do ſcilicet cauſa eſt eadem, pro Regula firmauimus
quod proceſſus ſecundi iudicis valeat, poſſet ſimili-
101 ter dubitari, † quid ſi lite principali ſuper petito-
rio, ac poſſeſſorio alicuius Beneficij in Rota penden-
te, alter ex colligantibus in cauſa connexa compa-
reat coram Auditore Cameræ, puta pro Monitorio
contra Colonos bonorum beneficij, vt ipſi compa-
renti reſpondeant de fructibus, an talis proceſſus an-
te oppoſitionem litis pendentiæ in Rota, ſit validus?
& quamuis ex Regula ſupra poſita, d. num. 50. vide-
retur à maioritate rationis dicendum, quod ſi id pro
cedit, quando eſt vna, & eadem cauſa, tanto magis
102 quando eſt ſolum connexa: † Domini tamen in
vna Firmana S. Sebaſtiani, coram Gropperio, 5. De
cembris, 1565. in ſupradictis terminis ſimpliciter te-
nuerunt eſſe attentatum, & ideo ordinarūt ibi, quod
ille comparens cæderet attentatis, ac reficeret expen-
ſas: Quæ reſolutio prædicta non videtur admo-
dum cohærere, niſi conſideres: Vel quod ibi non
ſumus in Iudicibus paribus, quia Auditor Cameræ,
licet & ipſe habeat Iuriſdictionem à Papa, tamen
103 videtur magis Ordinarius, Auditor † autem Ro-
tæ eſt magis Delegatus, præſertim in ſententiando
Rota, deciſ. 36. aliàs 342. Dubitatur, de re iud. in no.

Co-

☞ * Caputaquen. deciſ.292. incip. Capitulum primũ.
lib. 1. in impreſſis.] Et ſic intret prima limitat. de qua
ſuprà, num.58. Vel dicamus, quod ibi præſuppone-
batur, quod cõparens fuiſſet antea inhibitus, & pro-
pterea vis, & efficacia inhibitionis (quæ multũ ope-
ratur, vt adnotauimus in capit.20. de attentatis poſt
inhibit. in prima ampliat. princip. per tot.) operetur
etiam eo caſu inualiditatem proceſſus Auditoris Ca
meræ, & ſecundi Iudicis. Qua ratione attẽta ad Re-
gulam prędictam (præſuppoſito quod Auditor Ca-
meræ, & Auditor Rotæ in Iuriſdictione ſint pares,
cum vterque videatur Delegatus à Papa) poteſt alia
quoque adhiberi limitatio, vt proceſſus ſecundi Iudi
cis (quando illi ſunt pares) non ſolum ſit inualidus,
poſtquam Pars coram eo oppoſuit de litis penden-
tia coram primo, verùm etiam quando primus par-
ti, quæ coram ſecundo compareret (prout erat caſus
in dicta Firmana) vel etiã ipſi Auditori Camerę an-
104 tea inhibuiſſet: † quamuis enim dicatur, quòd par
in parem non habeat imperium, l. ille à quo, §. tem-
105 peſtiuum, ff. ad Trebel. † tamen quando vnus pręue-
uenit (prout erat in caſu illo) poteſt alteri inhibere,
vt poſt Alex. in conſi.9. lib.4. tradit Aug. Bero. in cõ-
ſil.117. Ex vltima, nu.4. lib.3. vt adnotauimus etiam
infrà, cap.20. de attent. poſt. inhib. in pręfatio q.3. nu-
me.103. verſ. quinta prædictæ affinis, &c.

Limitatio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Lite inualida pendente, non habet locum remedium at-
tentatorum.*
2 *Iudicis contemptus non conſideratur, quando lis eſt nul-
la, & inualida, ſecundum commu. opin.*
3 *Litis inualidę nulla eſt facienda mentio in precibus.*
4 *Alienatio rei facta lite pendente coram Iudice incompe
tenti, valet, ſecundum aliquos.*
5 *Subreptitium Reſcriptum videtur facere litem, etiam
quo ad Regulam de ſubrog. collitig.*

TErtiò principaliter limitatur Regula, vt nõ pro
cedat, quando actus fierent lite quidem de facto
pendente, ſed quæ de iure eſt nulla, ſtante enim litis
1 † nullitate, non habet locum remedium attentato-
rum, vt eſt deciſ. Afflict.366. In pleno Conſilio, nu-
me.12. & ſeqq. & ceſſat hoc caſu tale remedium, cũ
non adſit aliquis Iudicis contemptus, cuius virtute
2 vt alias ſæpe † dictum eſt attentata veniant reuocan
da, vt eſt commun. opin. de qua teſtatur Pariſ. conſi-
lio 41. Optimum, num.36. lib.1. Quæ limitatio com-
probari poteſt ex his, quæ extra hanc materiam con-
geſta ſunt per Doctor. præſertim Modernos, in l.4. §.
condemnatum, ff. de re iud. hoc vno ad propoſitum
noſtrum addito, quod lis nulla in tantum nullum
3 operatur effectum, vt † de ea nulla ſit in precibus fa-
cienda mentio, vt tradit Curt. iun. in conſil.174. Sa-
cratiſſimè, num.5. & Ruin. conſ.8. Quia, nume.2. &
per tot. lib.4. vbi multos ad hoc propoſitum allegat;
Pro qua limitatione facit deciſ. Afflicti, 85. Diu, n.3.
4 & 4. dum vult, † quod alienatio facta lite pendente
coram iudice incõpetenti, valeat, & ſic non ſit atten
tatum, quamuis (vt remiſsiuè diximus ſupra in præ-
fatione huius quarti capitis, in 3. illat. huius Regulæ
princip. num.560. in materia litigioſi in 7. limit. Re-
gulę ibi poſitæ verſi. Septimò, quando iudiciũ, &c.)
huiuſmodi Afflicti deciſ. non ſit abſque difficultate,
dic vt ibi. Hæc autem, quæ dicta ſunt de lite nulla,
non procederent, ſi lis eſſet introducta vigore Reſcri
5 pti ſubreptitij, † ſi quidem regulariter etiam ad effe-
ctum Reg. de ſubrogandis, videtur facere litem, &
proceſſum eius vigore factum valere vt tradit Man
doſ. ſuper Reg. de ſubrog. q.9. nume.8. poſt Felin. de
quo ibi, de commun. opin. atteſtantem.

Limitatio quarta.

*SVMMARIVM.

1 *Lis calumnioſè, & doloſè introducta non videtur face-
re attentata, & ideo,*
2 *Sententia, & proceſſus fructus per ſecundum Iudicem,
lite coram primo calumnioſè introducta, valet.*
3 *Poßeßionem capiens lite pendente, non dicitur intruſus,
quando conſtat quod lis eſſet calumnioſa.*
4 *Calumniæ præſumptio facit vt pendente reſtitutione in
integrum, validè fiat executio ſententiæ.*
5 *Statutum cogens ad compromittẽdum, non attenditur,
quando compromißum calumnioſè peteretur.*
6 *Proceßus ſecundi Iudicis valet, etiam ſi primus coram
quo calumnioſè erat lis introducta, inhibuißet.*

QVartò principaliter limitatur, quando lis fuiſ-
1 ſet calumnioſè, in fraudem, † aut doloſè inſti
tuta: Actus enim illa pendente facti non dicuntur
attentati, vt de alienatione rei litigioſè eſt deciſ. Biſi-
gnet.2. incip. Cum quædam, nume.2. in fi. de rerum
permut. vbi voluit, quod initio iniuſta litis, non in-
ducat vitium litigioſi, & alia Caſſad.7. Concluſit, nu
me.1. de dolo, & cõtum. quas poſt Sarnẽ. ſuper Reg.
de annali, q.45. tenet etiã Mandoſ. ſuper Reg. de ſub
rogand. collitig. q.11. num.6. * Et poſt eos nouiſſi-
mè, Menoch. conſil.79. ſub nume.27. lib.1. & eſt de-
ciſ. Caputaquenſ.14. incip. Regreſſus, nume.2. lib.3.
2 in impreſsis.] † Et de proceſſu, & ſententia facto per
ſecundum Iudicem lite coram alio iam (calumnio-
ſè tamẽ) introducta, quod valeant, eſt deciſ. Boet.161
Et Chriſti, per tot. præſertim, nu.4. vbi inquit, quod
ita fuit iudicatum, & factũ atteſtum. Facit deciſ. Af
flicti 31. Epiſcopus Nucerinus, per tot. vbi lite calum
nioſè in vltima die termini ſolutionis ſuper abſolu-
tione à iuramento coram Iudice Eccleſiaſtico intro
ducta, valet proceſſus per Iudicẽ Laicum factus, &
condemnatio ſubſecuta, & quod ita fuit iudicatum:
3 † & quod capiens poſſeſſionem lite pendente, ſi cõ-
ſtet, quod lis ſit calumnioſa, non dicatur intruſus, &
conſequenter non attentet, ſentit Rota in vna Bur-
gẽ. Canonicatus coram D. meo Oradino, ſub die 18
Decembris, 1562. Pro qua limitatione (omiſſis mul
tis, quæ in deteſtationem calumniarum adduci latè
poſſent) ad propoſitum de quo agimus facit, quod in
4 ſimili dicitur † pendente reſtitutione in integrum,
poſſe fieri, & non impediri executionem, quando eſ-
ſet præſumptio, quod eſſet calumnioſè petita, vt per
Lap. Alleg.53. An oporteat, nu.8. & Pariſ. conſ.100.
Contractus ſub num. 3. lib.1. & dicetur latiùs infrà
ſuo loco, cap.18. de attenta. reſtit. in integrum pend.
in prima limitatio. Regulæ, ibi poſitæ, numero 58.
verſicu. decimo amplia, & magis ad propoſitum, fa-
cit deciſ. Boet. a numero 27. in prima parte, qui poſt
alios, de quibus ibi dicit, quod valet electio per Capi
tulum lite in fraudem inter electos motam, & a-
5 liàs ſtatutum † quod cogit ad compromittendum,
non habet locum, quando compromiſſum calum-
nioſè petitur, vt poſt multos ibi allegatos fuit reſo-
lutum in vna Senogalien. coram Caputaquenſ. 25.
Nouembris, 1560. & eſt in Recollect. ipſius, prima
parte. deciſio.234. incipien. Statutum, & ſupradicta
de actibus geſtis lite calumnioſa pendente, vt valeãt,
6 † amplia, vt procedat, etiam ſi primus Iudex inhi-
buiſſet,

Digitized by Google

buiſſet, vt notanter dicit Boer. ſupradicta deciſ. 161. verſicu. tum ſecundo: de quo latius etiam infra capitu. 20. de attent. poſt inhibitio. in ſeptima limitat. princip. per tot.

Limitatio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Attentare non dicitur faciens actum acceſſorium corũ, quæ geſta erant ante litem motam.*
2 *Poſſeſſionem ciuilem ante litem habens, capiens lite pendente naturalem, non dicitur attentare.*
3 *Locator capiens poſſeſſionem rei locatæ poſtquam conductor contra eum cauſam commiſit, non dicitur attentare.*
4 *Conſecutiuus actus etiam lite, vel appellatione pendente fieri poteſt, & quis dicatur actus conſecutiuus, numero 8.*
5 *Denunciatio excommunicati fieri poteſt etiam pendente appellatione, ſecundum aliquos.*
6 *Gratia quando præcedit litis pendentiam, & lis non eſt ſuper gratia, lis non impedit executionem gratiæ.*
7 *Poſſeſſio capta vigore reſignationis, & gratioſæ ſubrogationis in ea contentæ pendente appellatione à denegatione poſſeſſionis, non dicitur attentata.*
8 *Præbendæ collatio dicitur actus conſecutiuus ad receptionem in Canonicum, & in fratrem, & è contra.*
9 *Traditio poſſeſſionis dicitur actus conſecutiuus ad electionem præcedentem.*
10 *Poſſeſſionis adeptio facta, pendente appellatione, per electum, & confirmatum, aut per præſentatum, & inſtitutum, valet tanquam effectus conſecutiuus iuris præcedentis.*
Niſi fuiſſet facta inhibitio. nu. 11.

1 QVintò limitatur † vt non procedat, quando actus eſſet acceſſorius eorum, quæ geſta erant
ante litem: Exemplum in eo, qui ante litem motam
2 † habebat Ciuilem poſſeſſionem, & lite pendente acquiſiuit Naturalem, nam talis acquiſitio (cum videatur acceſſoria ad Ciuilem) non dicitur attentata, vt eſt text. in c. cum veniſſent, & ibi no. Abb. de reſti. ſpol. & per multa poſt alios tradit Pariſ. conſil. 172. In cauſa, num. 12. lib. 4. quem ſequitur etiam nouiſſimè Mandoſ. in tract. de inhibit. q. 23. & fuit etiam nouiſſimè tentum in vna Bonon. præienſorum attentatorum, coram Cotta, 16. Ianuarij, 1570. in qua is, qui
3 locauerat quædam bona cum pacto expreſſo, quod finita locatione conductor dimitteret poſſeſſionem, & liceret locatori propria authoritate illam capere (& conſequenter retinendo penes ſe ciuilem transtulerat tantum Naturalem in conductorem) ſi commiſſa cauſa iactationis per conductorem, locator lite pendente capiat Naturalem poſſeſſionem, non dicitur attentare, propter anteriorem poſſeſſionem, quã apud ſe habebat, per dictum conſil. Pariſ. Et pro iſta limitatione facit quod dicemus infra, capit. duodecimo, de attent. appellat. pend. limit. 40. princip. poſt Franc. in cap. bonæ, quæſtio. 13. in fine, de appellatio.
4 quod † actus conſecutiuus ad actum à quo appellat
5 (etiam pendẽte appellatione) fieri † poteſt, & quod denunciatio excommunicati, cum ſit actus acceſſorius neceſſarius, & conſecutiuus ad excommunicationẽ, ideo etiam pendente appellatione ab excommunicatione fieri poteſt, ſecundum Franc. in cap. paſtoralis, §. verum, nume. 1. de appellat. Quibus adde, quæ po-
6 nit Aegid. in conſ. 35. in princip. † quod quando gratia præcedit litis pendentiam, & lis non eſt ſuper gratia, tunc non impeditur executio gratiæ propter talẽ litem, quia effectus trahitur ad tempus ſuæ cauſæ quo argumẽ. vtebantur alias excellentes aduocati in vna Gerundẽ. Canonicatus, coram Grato, 26. Maij,
7 1564. in qua dubitabatur, † an poſſeſſio capta vigore reſignationis, & gratioſæ ſubrogationis in ea contentæ, pendente appellatione per alium interpoſita à denegatione poſſeſſionis, eſſet attentata, & pro negatiua allegabatur, quod, cum lis non eſſet ſuper reſignatione, & ſuper gratia, talis pendentia non poterat impedire executionem gratiæ, & poſſeſſionis adeptionem, & pro negatiua tenuerunt Domini ibi, quamuis in deciſione non faciant ſpecialem mentionem de hac ratione, ſed de ea ſolum, quia ſubrogatio excludit attentata. Actus autem conſecutiuus eſſet, pu
8 ta † collatio præbendæ actui receptionis in fratrem, & Canonicum, & è contra, vt dicit gloſ. in ca. dilectus,
9 el 2. in verbo, vacaret, de præben. Sic & † actus traditionis poſſeſſionis diceretur actus conſecutiuus ad electionem præcedentem, vt poſt Franciſc. diximus, in dicta limitat. 40. poſt princ. quod eſt etiam de mẽte Lamber. in tract. de iure patron. in 3. artic. 6. q. princip. ſecundæ par. lib. 1. num. 6. & iterum in 5. artic. 11. q. princ. ſecundę partis, li. 1. nu. 2. in fi. vbi voluit, quod
10 † adeptio poſſeſſionis facta, etiam pendente appellatione, per electum, & cõfirmatum, aut præſentatum & inſtitutum, valeat, ex eo, quia talis poſſeſſio ſit effectus conſecutiuus iuris præcedentis. Hæc autem limitat. præſertim in hoc exemplo traditionis poſſeſſionis neceſſario limitanda videtur, vt non procedat quando vltra litis pendentiam fuiſſet etiam facta inhibitio, quia inhibitio multa operatur, quæ non operatur ſola litis pendentia, vt deduximus latè infra capit. 20. de attent. poſt inhibit. in prima Ampliat. princip. & in terminis ita fuit alias deciſum per Dominos in vna Camarinen. aggregationis in Canonicos, coram Iunio, 29. Martij, 1557. in qua fuit dictũ, quod ſi Epiſcopus, qui duos Canonicos creauerat, fuit inhibitus, vt erat in facto, & poſtea Caonicos immiſit in poſſeſſionem, talis poſſeſſio cenſetur attentata.

Limitatio Sexta.

SVMMARIVM.

1 *Attentatum non dicitur, quod fit poſt litem finitam.*
2 *Alienatio rei litigioſæ valet, poſtquam lis erat renunciatione finita.*
3 *Renunciatione purgatur vitium litigioſi.*
4 *Intruſus non dicitur, capiens poſſeſſionem poſt reſignationem, per quam lis erat extincta.*
5 *Prouiſio Ordinarij facta de beneficio, quod erat in lite, (ſuper qua per 18. annos nihil fuerat factum) valet.*
6 *Tempore lis extingui cenſetur, quando, puta per 20. ann. fuit ab ea ceſſatum.*
7 *Lis in cauſis fiſcalibus non extinguitur etiam ſi per 30. ann. in ea nihil ſit factum.*
8 *Ordinarij prouiſio valet, quando lis erat tranſactione ſopita.*
9 *Litis finitæ, & ſopitæ mentio non eſt facienda.*
10 *Lis finitur per ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam, remiſſiuè.*

1 SExto limitatur, niſi actus fieret poſt † litem finitam, Renũciatione, Tempore, Tranſactione, aut per Sententiam, quæ in rẽ tranſiuit iudicatam, vt de
2 primo † loquens de alienatione facta poſtquam liti eſt renunciatũ. no. Mil. in verbo, litigioſum, & Crauetta,

Digitized by Google

iueta, poſt alios, in conſi. 182. Videtur, num. 4. lib. 1.
3 vbi volunt, quod per Renunciationem † purgetur vi
tium litigioſi. Facit quod fuit dictum per Dominos
in vna Burgen. Canonicatus coram Domino meo
4 Oradino, ſub die 18. Decembris, 1562. quod † capiẽs
poſſeſſionem poſt renonciationem Beneficij, ſuper
quo litigabatur, & per quam lis erat extincta, nõ di-
citur intruſus, nec attentaſſe. De ſecundo eſt deciſio.
5 Caſſad. 5. Vt lite pendẽ. dum vult, † prouiſionem ab
Ordinario factam de Beneficio litigioſo, valere ſi in
ea lite per longum tempus (puta decem, & octo an-
norum) nihil fuiſſet factum, adeò quod poterat præ-
ſumi habita pro derelicta. Pro quibus facit, quod
6 alias fuit deciſum in Rota, † eum, qui per 20. annos
fuit in poſſeſſione, non dici attentaſſe, ſi illam cœpit
poſt tres ſententias, & Executoriales obtentas, licèt
in intimatione Executorialiũ debitos terminos non
ſeruauerit, & ob non ſeruationẽ terminorum, lis ad
huc videretur quodammodo pendere, vt eſt deciſ. in
Recollec. Achil. de Graſſ. 35. Attentata dixerunt, ſub
Rubr. de attẽt. & Guidobon. 156. Calaguritana, ſub
7 Rubr. de attent. Quæ omnia de tempore, limita † nõ
procedere in caſibus fiſcalibus, in his enim, etiam ſi
per 30. annos ſit ceſſatum à proſecutione, nihilomi-
nus attentata conſiderari dicuntur, vt eſt deciſio Ro
tæ Bonon. Pet. de Benitend. 76. Mota lite, nume. 8.
& ſeqq. De tertio habes per Pacif. conſi. 47. Videtur,
8 num. 43. lib. 4. dum † ſimiliter vult, prouiſionem Or-
dinarij valere, quando lis fuiſſet tranſactione ſopita,
pro quo facit quod conſuluit Anchar. conſi. 16. Viſo
proceſſu, vol. 1. quem refert, & ſequitur Crauetta, di
9 cto conſi. 182. num. 4. dum tenent, de lite ſopita † nõ
eſſe neceſſarium facere intentionem in impetratio-
ne Reſcripti, vt dictum eſt ſupra in præfatio. huius
quarti cap. numero 754. in 7. illatione, in tertia limi-
tatio. Regulæ ibi poſitæ, & per tranſactionem fini-
ſi litem eſt deciſ. in Recollect. Thom. de Thanis, 5. in
cip. Non poteſt. De vltimo autem, quod lis, & vitiũ li
10 tigioſi dicatur finiri per ſententiam † quæ tranſiuit
in rem iudicatam, ſatis conſtat ex his, quæ poſuimus
ſuprà in præfatione huius ſecundæ partis, num. 250.
dum tractando, quibus modis lis dicatur tolli, & fi-
niri, inter cæteros modos etiam hunc per ſenten-
tiam connumerauimus. Generaliter autem quod li
te finita non ſoleant reuocari attentata, dixerunt Do
mini in vna Pacen. fructuum, coram Oradino, 20.
Octobris, 1570.

Limitatio Septima.

S V M M A R I V M.

1 *Litigioſa res, nec etiam titulo diuiſionis in alium tranſferri poteſt, ſecundum aliquos.*

2 *Diuiſio rei litigioſa inter fratres fieri poteſt, ſecundum commun. opin.*

3 *Alienatio neceſſaria permittitur etiam ſine cõſenſu Domini directi.*

4 *Diuiſio rei litigioſa, vt valeat, debet eſſe neceſſaria, ſecùs ſi voluntaria, prout eſt reſpectu prouocantis, debet fieri cum vniuerſitate, & per æquales portiones.*

SEptimò limita, niſi eſſemus in actu diuiſionis rei
litigioſæ inter fratres, etiam lite pendente facto,
quamuis enim Alciat. in conſil. 138. Perſtringendo,
1 num. 7. lib. 9. affirmauerit, rem litigioſam, † nec etiã
titulo diuiſionis poſſe in alium transferri, quia tamẽ
in id nihil penitus allegat, contrariũ videtur verius,
2 vt tradit † de communi opinione, atteſtans Stephan.
Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 75. incip. Si ex diui
ſione, verſic. & ad hoc allegatur, per tex. in fin. verſ.
exceptis C. de litigioſ. & in §. 1. in Auth. de litigioſ.
ea ratione: quia huiuſmodi diuiſio ſit alienatio non
voluntaria, ſed neceſſaria, & propterea hoc caſu per-
3 mittitur etiam † ſine conſenſu Domini, quando eſſe-
mus in diuiſione rei emphyteuticæ, quod etiam quo
ad hunc effectum, quod ex quo diuiſio eſt alienatio
neceſſaria, non debeat ſolui laudemiũ, tradit, & mul
tos in id citat Ioan. Cephal. in conſi. 195. Vincentius
Boſſius, nume. 19. & 20. lib. 2. intelligendo tamen de
diuiſione inter emphyteutas, ſecùs inter extraneos,
vel ſi tota vni adiudicetur, & latius per eum ibi, nu-
me. 25. & 26. & quod alienatio per viam diuiſionis
poſſit fieri, tam de re emphyteutica, quam etiam feu
dali, tradit poſt alios Portius Imolen. in conſil. 65.
4 Ex facto nume. 28. & ſeqq. lib. 2. † Hæc autem limi-
tatio eſt notabiliter tribus modis declaranda, vt col
ligitur ex his quę latè, & eleganter circa hanc mate-
riam diuiſionis rei litigioſæ tradit Ioann. Cephal. in
conſi. 64. Menſe Aprilis, nume. 6. & multis ſequent.
libr. 1. videlicèt, & Primò, vt iſta diuiſio fiat ex cauſa
neceſſaria, non autem ex cauſa voluntaria, prout vi-
detur eſſe reſpectu prouocantis ad diuiſionem, vt
per eum ibi nume. 9. Secundò, vt fiat cum Vniuerſi-
tate, vt ibi nume. 13. Tertiò, quod diuiſio fiat per æ-
quales portiones, non autem vt tota vni aſſignetur,
vt per eum ibi numero decimoſexto, poſt Aufret.
vbi ſuprà. Ex ea autem ratione quod diuiſio ſit alie-
natio neceſſaria, poteſt magis generaliter colligi ad
Regulam.

Limitatio Octaua.

S V M M A R I V M.

1 *Neceſſarius actus etiam lite pendente fieri permittitur.*

2 *Confiſcatio rei litigioſa (tãquam alienatio neceſſaria) etiam lite pendente fit. num. 12.*

3 *Inueſtiture feudi cum illius poſſeſſione, poſt mortem litis conſortis per eum, qui in feudo ſuccedebat conſorti prædefuncto, (etiam ſi fuerit lite pendente impetrata) non dicitur attentata, ſed facta ex cauſa neceſſaria.*

4 *Pręſertim, quando huiuſmodi alienatio neceſſaria haberet cauſam de pretorio.*

5 *Lite ſuper rei vendicatione contra emptorem, & poſſeſſorem introducta, illa pendente poteſt conſanguineus venditoris agere ad retractum eiuſdem rei.*

6 *Vitium litigioſi non pertinet ad alienationes neceſſarias quæ habent cauſam de prætorio.*

7 *Mandatum executiuum relaxatum contra collitigantem, non poteſt exequi contra eum, qui ex datione in ſolutum ex cauſa neceſſaria poſſeſſionem rei ſuper qua litigabatur, fuerat adeptus.*

8 *Alienatio dicitur voluntaria non autem neceſſaria, niſi probetur quod debitum (pro quo ſit alienatio) fuerit contractum ante litem.*

Vel conſtet, quod alienatio ſit iudicialis cum decreto iudicis. num. 9.

10 *Alienatio quæ dicatur voluntaria, & quæ neceſſaria, remiſſiuè.*

11 *Quod fit ex neceſſitate, non dicitur fieri in fraudem.*

13 *Neceſſitatis cauſa multa conceduntur, quæ alias non concederentur. remiſſiuè.*

1 OCtaua limitatio, videlicè, † niſi actus, qui fieret
lite pendente, eſſet neceſſarius, (puta, alienatio
2 rei litigioſæ † per confiſcationem) nam talis actus

(etiam

(etiam quod ſit in præiudicium litis) tamen vellet,
*vt generaliter de cauſa, & alienatione neceſſaria, tra
dit Innocen. in c. cum M. Ferrarienſis, nu. 10. & ibi
etiam Anto. de Butr. ſub nume. 57. col. 18. verſ. quan
doque agitur reali, de Conſtit. Quod pariter genera-
liter poſt Florian. & Bal. in l. alienationes ff. famil. er-
ciſcun. Innoc. vbi ſupra, Bar. in l. inter quos §. Domi
nus ff. de damno infecto, Ang. in Authẽt. de litigioſ.
in princ. q. 11. Cin. & Salicet. in l. 1. C. communi diui
dun. Canoniſtas, præſertim, Henric. Boic. in c. penul.
Vt lite pend. Natta conſil. 401. in 1. dubio, tradit no-
uiſſime Proſp. Paſeth. conſi. 197. num. 5.] & ita limi
tatur tot. tit. de litigioſ. ſecũdum Lanfranc. deciſ. 86.
litigioſi vitium, & not. etiam per Bart. in l. damni in-
fecti, §. ſi Dominus, ff. de dãn. infec. & Ang. in Auth.
de litigioſ. §. 1. prout allegabantur in vna Meſſanen.
Baroniarum, coram D. meo Oradino, 5. Nouem-
3 bris, 1565. in qua (cum prætenderetur † adeptionem
poſſeſſionis feudi poſt mortem litis cõſortis factam,
& inueſtituram eiuſdem feudi lite pendẽte imperra
tam, eſſe attentatas) Domini tenuerunt non cõſtare
de attentatis ex rationibus allegatis pro Beatrice, in-
ter quas erat iſta, quia illa adeptio poſſeſſionis erat
neceſſaria ad effectum adeundi, & conſequendi hę-
reditatem, ſicut etiam tranſlatio iuriũ facta per mor
tem defuncti, quæ pariter erat actus neceſſarius, non
voluntarius, & pariter petitio inueſtituræ, cum aliàs
ſi intra annum nõ fuiſſet petita, iuxta Pragmaticas,
feudum fuiſſet amiſſum. Quod maximè ꝓcederet,
† quando huiuſmodi alienatio haberet cauſam de
4 præterito, puta, quando † emptor rei (ſuper qua ha-
5 beret locum retractus) fuiſſet cõuentus à Tertio rei
vendicatione ſuper eadem re, nam hac lite penden-
te, ſi conſanguineus venditoris agat ad retractum, pe
tens ſibi rem reſtitui, & vẽditionis inſtrumentũ fie-
ri, vtique non obſtante dicta litis pendentis hoc ob-
tinebit, ex quo vitium litigioſi non pertinet ad alie-
nationes neceſſarias, quæ † habent cauſã de præteri-
6 to, vt videtur text. ad litteram, in l. alienationes, ff. fa-
mil. erciſc. & ibi not. Bal. & Flor. & poſt eos, & alios
quamplures per eum allegatos, tradit Tiraq. de vtro-
que retr. §. 36. in gloſ. Finis, nu. 2. quibus adde Aemil.
in conſi. 51. In præmiſſo, nu. 20. & pro hac limitatio.
optimè fac. * id quod poſt Bart. in d. l. damni, tradit
Alex. apud eum, in l. quamquam, §. Iulianus, in ver-
bo litigioſus, ff. de aqua pluuia arcẽda, atque id etiã]
quod fuit reſolutũ in vna Senogallien. prætenſi ſpo-
lij domus, coram A. Aug. 19. Nouemb. 1557. in qua
(dum dubitaretur, † an mãdatum executiuum rela-
7 xatum contra collitigantem, poſſit exequi cõtra eũ,
qui ex datione in ſolutum poſſeſſionem domus liti-
gioſæ fuerat conſequutus ipſo aliter non citato) Do-
mini dixerunt, quod ſi datio in ſolutum fuit ex cauſa
neceſſaria, requirebatur citatio, & ſi per executionẽ
fuiſſet ſpoliatus, veniret reſtituendus, & conſequen-
ter ſua poſſeſſio non habetur ibi pro attentata, quia
aliàs nõ haberet locum reſtitutio. Caſſad. deciſ. 3. de
reſtitu. ſpol. & diximus latius infrà, c. vlt. de pęnis at-
tent. in 6. pœna. Quamuis in eadem cauſa in alia po-
ſitione per eundem A. Aug. ſub die 15. Decẽb. 1557.
facta, fuerit deinde reſolutum, quod illa datio in ſo-
lutum, de qua ibi) fuerit nõ neceſſaria, ſed volunta-
ria: immò ad propoſitũ præſentis limitationis, (præ-
ſertim eius, quod proximè diximus de alienatione ex
cauſa de præterito) multa cõſiderarunt Domini ibi,
iuxta notas D. mei Oradini, quæ ad declarationẽ ma
teriæ hic ſubijcere nõ inutile viſum fuit. Dubium er-
go erat ibi tale: An alienatio facta Romano aſſerto
creditori, cum Iudicis decreto, cuius copia datur (de-
cretum autem erat extraiudiciale) per Gaſparem aſ
ſertum debitorem carceratũ, dicatur neceſſaria, vel
voluntaria, ad effectum de quo agitur, (effectus autẽ
erat, an is in quem erat facta alienatio per dationem
in ſolutum lite pendente, eſſet intruſus) & Domini
8 formaliter dixerunt, quod † alienatio eſſet volunta-
ria, niſi Romanus probauerit, quod debitum fuerit
9 contractum ante litem, & † niſi conſtet, quod dicta
alienatio ſit iudicialis, in cauſæ tamen diſputatione
fuit dictum, quod aut ſumus in alienatione extraiu-
diciali, & tunc neceſſaria dicitur, quando habet origi
nem ante, vel procedit ex facto teſtatoris, & ita proce
dant multa allegata (inter quæ erant deciſ. Affli. 191.
Dec. in conſ. 160. col. 2. ver. licet ſecus eſſet in datione
in ſolutum neceſſaria. Alex. in conſ. 52. Viſo, in fi. nu.
4. lib. 1. Gozad. cõſ 90. nu. 15. verſ. octano quando, in
fi.) Aut alienatio eſt facta iudicialiter, & tunc non in-
ſpicitur aliud, quam ipſum decretum, & quod aliena
tio fiat iudicialiter, ita ſenſit Alber. in 2. parte ſtatuto-
rum, q. 2. in princ. Affli. deciſ. 354 & in iſto caſu mo-
uebatur dubium, quia inſtrumentum videt dicere,
quod Gaſpar erat in carceribus propter hoc debitũ,
& non habebat alia bona, & quod (ſecũdum aliquos)
Notarius atteſtabatur de aliqua parte debiti ſe eſſe ro
gatum. Fuit etiam dictum, quod in vltima volunta-
te debitum hæredis facit cauſam neceſſariam, quia
eo viuente, alienatio tenet, per late tradita per Pract.
Papien. in for. libelli, de actione reali. in verſ. iuſtis, ac
legitimis titulis, nu. 32. ſed fuit replicatum, quod hoc
procederet, ſi tractaretur, de excuſanda alienatione,
quam hæres diceretur ineuitiſſe, ſed hic dicebatur,
quod hæres prius ceciderat, & cum amiſiſſet domi-
nium, non poterat alienare, etiam vita durante. Hęc
10 illi. Ex quibus † ſufficienter colligi poteſt, quæ dica-
tur alienatio neceſſaria ad propoſitũ vitij litigioſi; Ra
tio autem huius limitationis eſſe poteſt, quia (cum
attentata non committantur ſine dolo, & fraude, ad
not. per Rot. deciſ. 5. ab àsia 5. Ex quibus, de reſti. ſpol.
11 in nou. † & id, quod fit ex neceſſitate, non dicatur
fieri in fraudem, ſecundum Gozzad. in conſ. 97. nu-
me. 15.) merito videntur hoc caſu ceſſare attentata.
12 † Præſentemque limitationem, quod alienatio rei li
tigioſæ in fiſcum fieri poſſit, tenet (expreſſe limitan-
do l. fi. C. de litigioſ.) Alex. Apud Bar. in d. l. fi. in ver-
bo, alienari, per tex. in l. ſi conſtante, §. fi. & ibi Imol.
13 ff. ſol. matr. Quę Limitatio poſſet † etiam multis com
probari, quæ alibi per Doctor. congeruntur, dum di-
cunt, quod multa neceſſitatis cauſa concedũtur, quæ
aliàs non concederentur, cum neceſſitas (vt adagio
vſurpatur) legem non habeat, ad quod multa cooge-
rit more ſuo, Tiraquel. in tractatu de vtroque retrac.
§. 26. gloſ. 1. num. 18.

Limatatio Nona.

SVMMARIVM.

1 *Bona ſuſpecti de fuga, aut dilapidatione ſequeſtrantur.*
2 * *Bona clerici ſuſpecti de fuga ſequeſtrantur, etiam à iu-
dice laico, propter periculum moræ, licet iudicium po-
ſtea proſequi debeat coram Eccleſiaſtico.*
3 *Suſpectus de fuga, poteſt etiam lite pendente capi.*
Etiam propria authoritate, num. 4.
Et ſine licentia, & commiſſionis iudicis, nu. 5.

NOno limita, niſi quis ſit ſuſpectus de fuga, ſeu
dilapidatione, quia etiam lite pendente contra eũ
innouatur, & non ſolum, quia quando non eſt ſol-
1 uendo † ſequeſtrantur ſibi bona, ad not. in ca. fin. de
ſequeſtr. poſſ. & fruc. & tradit eleganter Steph. Au-
frer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 477. poſt Bart. in l. Im-
peratores, per illum tex. ff. de appel. & dicemur infra
latius,

Digitized by Google

larius,e.12.de attent.appell.pend.limit.12.nu. 11. & fuit tentum per Dominos in vna Firmana hæreditatis, coram D. meo Oradino,6.Iunij, 1572. * quæ
2 † ſequeſtratio ſit etiam à Iudice Laico in bonis Clerici,propter periculum moræ, licèt Iudicium poſtea debeat proſequi coram Iudice Eccleſiaſtico, vt poſt Abb.in ca.lator,de pignor.& alios ponit Borgn. Caualcan.in Deciſ. Fiuizzanen.3.nu.26.] Verum † ėt
3
4 quia deuenitur contra eum ad capturá, † etiam pro-
5 pria authoritate cuiuslibet priuati,† & ſine aliqua Iudicis commiſſione,ad tex.in l.ait Prætor,§.ſi debitorem,& ibi Doctor.ff.quæ in frau.cred.not.Iaſ.in l. ſi ab arbitro,ff.qui ſatiſ.cog.& Inſti.de actio.in princip.col.11.& 12.& in l.1.vbi etiam plenè Alex. ff.de iuriſ.omn.iud. Felin.in ca.1.col.6.nu.27. de iudic.& per Doct.in l.vinum,ff ſi cer.per.& ante eos Ang. in Repetitione l.nemo carcerem, verſ.itē quærto, quid ſi lite pendente, C.de exact.trib.lib. 10. & poſt eum Alex.in conſi.105.incip. Magnifice Pretor,col.6.nume.25.li.3.& Frác.in c.cum teneamur,col.3.nu.10. de appel.quos ſequitur Marátha in ſuo Speculo aur. in q.2.tertiæ partis,ſextæ partis princip.num.166.& Pet. Duen. Reg.42.nu.9. poſt gloſ.in l.fi.in verbo,fideiuſſionis,C.de ferijs,quib. adde Minſinger. Sing. obſeruat.Centur.1.deciſ.65.incip.ſuſpectus, & quæ poſuimus infra,hoc c.4.in 4.declaratione princip.in 1.limit. Regulæ ibi poſitæ, nume.27. quod lite pendente, quis non debet cómodo poſſeſſionis priuari.
* In materia vide Borgn.Caualcan.in deciſ.1.Fiuizzanen.nu.38.& ſeqq.vbi nu.42. ponit etiam, an,& quomodo poſſit quis in carceribus recommendari.]

Limitatio Decima.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio litis pendentiæ non admittitur in ſtilo compulſorialium.*
2 *Compulſoriales poſſunt decerni, & concedi etiam lite, & dilatione pendente.*
Non tamen die feriato in honorem Dei.3.

DEcimò limita, Reglam non procedere in ſtilo compulſorialium,nam ſuper eo nō admittitur
1 † exceptio litis pendentiæ, vt nouiſſimè per Franc. Marc.in qq. Delphin.deciſ.313.nu.3. Pro quo ſtilo,
2 & quod huiuſmodi † compulſoriales poſſint decerni, & concedi lite, atque etiam dilatione pendente, fuit pluries in Rota reſolutum,vt eſt deciſ.in Recollec.Put.3.incip. Pendente termino,& deciſ.12.incip. Dilatione conceſſa,ſub Rubr. de dilat. quibus concord.deciſ.in Recollect. Thom.de Tani.60. Compulſoriales,& Accorambo.30.Pendente,ſub Rubri. de dilat. Nec poſſunt † decerni in diebus feriatis in
3 honorem Dei,vt de die Dominico fuit reſolutum in vna D.rtuſen.manſi.coram Sarmiento,8.Nouembris. 1566. nam de rigore iuris dicuntur nullæ, licèt talis nullitas videatur ſanari,poſſe, vt ſenſerūt etiam Domini ibi.

Limitatio Vndecima.

S V M M A R I V M.

1 *Actus, qui ſunt præter vel ſecundum naturam Iudicij,dummodo non ſint contradite pendente fieri poſſunt citra uitium attentatorum.*
2 *Ceſſio bonorum fieri poteſt ante, & poſt ſententiam.*
3 *Appellatione pendente,ſi fiat ceſſio bonorum,valet.*
4 *Ceſſio bonorum permittitur non ſolum Laicis,ſed & Clericis, Vniuerſalitatibus, & Collegijs etiam Eccleſiaſticis.*
5 *Cautio de iudicio ſiſti, & ſimiles,etiam lite,& appellatione pēdente abſque vitio attentatorū præſtantur.*
6 *Calculatoris electio etiam lite pendente permittitur.*
7 *Reſtitutio ſcripturarum originalium etiam lite pendente regulariter fieri poteſt.*
Facta tamen obligatione de reportando.8.
Dimiſſa tamen copia collationata.9.
10 *Deputatio Oedonomi pro fructibus conſeruandis, etiā lite pendente abſque metu attentatorum fieri permittitur.*
11 *Executio inſtrumenti liquidi poteſt fieri etiam pendente lite occaſione compenſationis commiſſa cum Clauſula,Prout iuris fuerit.*
12 *Oblatio rei & ſolutio precij lite pendente fieri poſſūt.*
13 *Exceſſio etiam lite pendente licite fieri poteſt,citra aliquam inſtantiæ innouationem.*
14 *Venditor agens ad precium,tenetur offerre tradere rē venditam, ſi adhuc non tradiderit.*
15 *Ius ſupgruentens lite pendente validat iudicium.*
16 *Iura extracta ex Regiſtro repoſito in Archiuio lite pēdente,an faciant fidem.*
17 *Liber notarij repoſitus in Archiuio lite pendente an faciat fidem,ſicut ſi fuiſſet repoſitus ante litem.*
18 *Superueniens implementum validat iudicium.*
19 *Agens ex contractu poteſt ēt lite pendente adimplere.*
20 *Obligatus ad aliquid adimplendum, poteſt etiam lite pendente adimplere.*
Et non ſolum poteſt, ſed etiam debet lite pendente adimplere.nu.21.
22 *Emphiteuta contra quem ad caducitatem agitur,etiam lite pendente ſoluere tenetur, & cogi poteſt.*
Idem de Penſionario.23.
24 *Poſt lapſum terminum per contrahentes appoſitum, vel alias moram incurſam,non poteſt poſtea lite pendente impleri.*
Nam impleri non poteſt quoties eſt per partem de nō implemento oppoſitum.ibi.
Nec etiam poſt lapſum terminum, vel moram incurſam.25.
26 *Partita extracta lite pendente ex libris mercatoris abſque compulſore, dicuntur eſſe in forma probanti, & extractio valida.*
Niſi vltra extractionem ſcripturarum factam in partibus lite in Rota pendente,fuerit per Ordinarium loci adiecta à tergo inſtrumenti fides legalitatis Notarij defuncti & recognitio manus eiuſdem.27.
28 *Tranſumptum ex regiſtro Bullarum abſque litteris compulſorialibus lite in Curia pendente, fidem non facit.*
29 *Donatio excedens ſummam quingentorum aureorum etiam poſt litem motam inſinuari poteſt.*
30 *Alimenta & expenſas cogitur quandoque etiam lite pendente,vna Pars alteri præſtare,prout regulariter.*
Abbas Monacho.32.
Maritus vxori.
Frater ſorori.
Pater filio,& generaliter.
Diues collitiganti pauperi.
Quod receptiſſimum eſt, & procedit,etiam ſi ſimus in prima inſtantia,vt num.31.
38 *Maritus cogitur præſtare alimenta vxori lite pēdente.*
Etiam ſi haberet aliunde vnde viuere poſſet.num. 34.
35 *Mulier quando dicatur habere aliunde, vnde viuere poſſit remiſſiuè.*
Et etiam ſi haberet patrem diuitem.nu.36.
Niſi dos mulieris eſſet incerta,&c.nu.37.
Niſi vxor propria authoritate diuertiſſet à viro.38.
39 *Pater alimenta lite pendente filio ſecum litiganti præſtita,*

ſtita repetere non poteſt.
40 *Monachus vnius Monaſterij electus ad dignitatem alterius monaſterij ſi ſpoliatur, nec alimenta, nec litis expenſas conſequitur.*
Niſi ſupplicet Papæ, nu. 41.
41 *Alimenta & expenſæ vt ſupra dictis caſibus lite pendente præſtentur, debet conſtare de quaſi poſſeſſione filiationis, monachatus, & ſimilium.*
43 *Alimenta lite pendente ſunt præſtanda, quando agens alendus eſt ex bonis ad quæ agit.*
44 *Diuitijs ſuperuenientibus non concurrunt vltrà alimẽta lite pendente decreta.*
45 * *Alimenta & expenſæ ad hoc vt debeantur duo requiruntur 53. quod ſaltem præſumptiuè conſtet de bono iure actoris, ſecundo de paupertate.*
46 * *Alimenta & expenſæ debentur lite pendente etiam ſi fructus rei ſuper qua litigatur eſſent ſequeſtrati.*

VNdecimò, limita non procedere in actu, qui eſ
1 ſet à iure permiſſus † ſecundum, vel præter na
2 turam Iudicij, dummodò non ſit contra, † prout eſt
ceſſio bonorum, quæ poteſt fieri, & ante, & poſt ſen-
tentiam, vt not. gloſ. in verbo, condemnati, in l. 1. C.
de his qui bon. ced. poſ. & fac. deciſ. Cappell. Tho-
loſ. 249. & tradit Guido Pap. in conſi. 124. Circa, nu-
3 me. 3. vbi tuetur hanc partem. † quod etiam appella-
tione pendente facta ceſſio valeat, quem refert, & ſe-
quitur, & pluribus comprobat nouiſſimè Mattheus
Brun. in tract. de ceſſio. bonorum, q. 32. per totam.
4 Quæ ceſſio † permittitur non ſolùm laicis, vt toto tit.
ff. & C. de ceſſ. bon. verum etiam clericis, ad not. in
ca. Odoardus, de ſolut. quinimmò permittitur etiam
Vniuerſitatibus, & Collegijs, etiam Eccleſiaſticis, vt
not. in §. ſi quis autem adiecillet, in Auth. Vt determ.
ſit numer. cler. & per illum tex. eleganter ponit Ste-
5 phan. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 136. in fi. † Itẽ
cautiones quæ in iudicio præſtare partes coguntur,
vt toto tit. ff. qui ſatiſ. cog. ff. rem rat. hab. & ff. de iud.
ſiſt. & ſimil. huiuſmodi enim cautiones non ſolum
citra vitium attentati præſtantur lite pendente, verũ
etiam appellatione pendẽte, vt dicemus latius infra,
c. 11. de attent. appel. pend. limit. 15. princip. nume. 1.
6 † Item electio calculatoris, qui de communi conſen-
ſu etiam lite pendente poteſt eligi, ſecundum Alexa.
7 in conſi. 21. Conſideratis, nu. 12. lib. 7. † Item reſtitu-
tio ſcripturarum originalium, quæ cõceditur etiam
8 aduerſario inuito, facta tamen † obligatione de re-
9 portando, & dimiſſa † copia auſcultata, vt eſt deciſ.
Rotæ, 8. aliàs, 741. Nota, quod ſi aliquis, de fide inſtru
10 men. in antiq. † Item deputatio Oeconomi pro con
ſeruandis fructibus, & ideo lite pendente inter Epi-
ſcopum, & patronum ſuper iure patronatus poterit
Epiſcopus dictum Oeconomum etiam lite penden
te deputare, ad not. in c. cum vos. * vbi Bald. id ſpe-
cialiter notat, nu. 2. in 3. notab. ad limitationem regu
læ noſtræ] de offic. ord. & in ca. cum te, de iure patr.
& per dicta iura expreſsè id ponit Io. Bert. in trac. de
11 Epiſc. in 2. par. lib. 4. q. 27. nume. 66. † Item executio
alicuius inſtrumenti liquidi facta pendente lite occa
ſione compenſationis de illiquido vigore Commiſ-
ſionis habentis Clauſulam, Prout iuris fuerit: cum
enim de iure illiquidum ad liquidum non admittatur
compenſatio, conſequens eſt, quod executio prædi-
cta non dicatur contra, ſed ſecundum naturam Iudi
cij ſuper compenſatione, cum dicta Clauſula, prout
iuris fuerit, in ſtatuti. & ſicut ante motum iudicium
fieri poterat, ita etiam ſi eo pendente fiat, nõ dicatur
attentatum, vt fuit reſolutũ in vna Romana vineæ,
corã A. Auguſt. 1. Iulij, 1551. & eſt in Recoll. Capu-
taquen. in 2. par. deciſ. 135. incipien. Si præſentata.
12 Itẽ, excuſſio, † oblatio rei, & ſolutio pretij, lite pen-
dente fieri poſſunt, & ex illarum ſuperuenientia Iu-
dicium conualidatur, vt eleganter tradit Io. Ceph. in
conſil. 112. Cum Magnificus, nu. 19. & ſeqq. libro 1.
13 * Et quoad illud † de excuſſione, quod etiã lite pen-
dente licitè fieri poſſit, firmat. Iacob. de Arena, in tra
cta. de excuſſio. in fi. num. 35. in 3. Tomo tract. in 2.
par. fol. 141. col. 4. & latius poſt alios Aymo. cõſ. 223.
in princ. vbi ampliat, vt huiuſmodi excuſſio fieri poſ
ſit citra aliquam innouationem inſtãtiæ, ſed dicatur
continuari eadem inſtantia, etiam ad effectum vt pe
rempta inſtantia cauſa cenſeatur amiſſa: Prout & e-
cõtra, ſi introducto Iudicio ſuper hypothecaria con-
tra tertios poſſeſſores, qui appellent, ex eo, quia non
fuerit facta excuſſio principalis, & creditor ex aduer
ſo dicat non poſſe appellari, cum ſint etiam aliqui
caſus in quibus non requiritur excuſſio, poteſt hac li
te pẽdente fieri probatio, quod ſimus in caſu, in quo
non requiritur excuſſio ſecundum Bald. conſil. 192.
Proponitur, nu. 4. lib. 2. Similiter quoad illud de obla
tione rei adde, quod propterea videmus, quod licet
14 † venditor, qui agit ad pretium, teneatur offerre, &
tradere rem venditã, ſi tamen contingat eum agere
adhuc non tradita, poteſt pendente Iudicio illam
offerre & tradere, ac iudicium conualidare, vt poſt
Alex. & alios per eum citatos, ponit Menoch. de ar-
bitr. Iudic. lib. 1. q. 16. nu. 6. nam & aliàs regulare eſt,
15 quod † ius ſuperueniens lite pendente, validat Iudi-
cium, vt latius diximus infra, hoc eodem c. 4. limitat.
20. princip. nu. 11. & tradit Aimo. conſi. 839. num. 6.
lib. 5.] Et ex eadem ratione reſpondit nouiſsimè Me
noch. in conſi. 55. Duæ ſunt nume, 32. lib. 1. eum qui
promiſerat ſe Cõmentarios per eum editos non im-
mutaturum, non poſſe dici innouaſſe, ſi lite penden-
te conſuluerit peritos, qui dictos Commentarios tã-
quam bonos approbauerint, & ſua ſubſcriptione
confirmauerint: cum hoc etiam antea ſibi liceret, vt
latius ibi per eum; Huc quoque referri poteſt id de
quo aliàs fuit apud Dominos dubitatum, in vna Ilerdẽ.
de Acor. corã Veſtano, de anno 1554. die 8. Maij.
16 † An ſtante repoſitione Regiſtri in Archiuio lite
pendente facta, ſit adhibenda fides iuribus ex dicto
Regiſtro extracti, & quamuis tunc dixerint non eſ-
ſe adhibendam fidem, & dicta reſolutio, non tam in
pendentia litis fundari videatur, quam in eo, quod
iura non erant legitimè recognita, vt colligitur, ex in
formationibus Aduocatorum in dicta cauſa, nihilo-
minus, cum eadem cauſa fuiſſet denuo propoſita,
die 25. Iunij, eiuſdem anni ſubiſto dubio. (An ex re-
cognitione Compulſoris, Notarij, & teſtiũ, & rela-
tione collatoris, &c. liber anni 1475. ſit ſufficienter
recognitus tanquam vnus de Archiuio, & collatio
17 Dominici ſit in forma probãti, non † obſtante eius
repoſitione lite pendente in Archiuio facta) Domi-
ni fuerunt pro libro, & conſequenter eo caſu dicta li
tis pendentia non fuit habita in conſideratione, nec
fecit attentata. Quod fortaſſe non aliundè prouenire
dici poteſt, niſi quia ille actus repoſitionis (ſi non eſt
ſecundum) non tamen eſt contra, ſed potius præter
naturam Iudicij, & intrare poteſt præſens 11. limit.
18 Inde etiam prouenit, † quod licet is, qui pro parte
ſua non adimpleuit, regulariter agere non poſsit, ſi ta
men pendente iudicio ſuperueniat implementum,
Iudicium cõualidatur, vt declarat Alciat. in l. cũ pro
ponas, la 2. nu. 11 & ibi etiã Dec. qui alios citat, nu. 5.
C. de pac. & ideo Dñi in vna Romana Caſalis corã
Aldobrandino 24. Nouemb. 1564. expreſsè tenuerũt
19 quod agens ex contractu, poſsit etiam lite pendente
adimplere, & meritò, cum huiuſmodi adimplemen
tum licet non ſit ſecundum formam iudicij, ſaltem
non eſt contra, immò poſſet dici, quòd eſſet potius
ſecundum formam iudicij, cum illud validet, vt di-

Digitized by Google

☞ ctum eſt.* Et in materia præſentis exempli poteſt re
20 gula cõſtitui,quod † obligatus ad aliquid adimplen-
dum poteſt etiam lite pendẽte adimplere,per ſupra-
dicta,& quę ponit Aymo.conſ.327.ſub nu.22.lib.3.
21 Quam Amplia,quod † non ſolum poteſt,immo de-
22 bet quis lite pendente adimplere,& ideo ſi † contra
emphiteutam agatur ad caducitatem,tunc nihilomi
nus debet ille etiam lite pendente ſoluere,& ad id co
gi poteſt,vt eſt deciſ.Capic.16.ſub nume.6.quam ſe
cuta eſt.Rota, vt eſt deciſ. Put.426. libro 3. & deciſ.
Fab.34.lib.2.& ſimilis deciſ.Caputaquen 299.lib.1.
& deciſ.118.lib.2.& nouiſſimè fuit etiam tenta,& ex
23 tenſa ad † penſionarium in vna Comen. Præpoſitu-
ræ,coram Bubalo,ſub die 15.Octob.1584. vbi dixe-
runt Dñi, quod præfata deciſ. Capic. fuit ſepius per
Rotam canonizata,concludentes,quod pẽſionarius
etiam lite pendente ſuper nullitate pẽſionis, tenetur
de Iure offerre & ſoluere penſionem. Pariteq; duo
24 bus modis limita. Primò, † niſi fuiſſet antea per par-
tem oppoſitũ de non implemento. Aimo.conſi.192.
nu.16.verſ.nec audiretur,& conſi.246.nu.5.in quib.
locis alios citat. Secundo, niſi ad implendum fuiſſet
per contrahentes certus terminus appoſitus ; nam
25 † poſt lapſum terminum,vel aliàs mota incurſa,nõ
poſſet poſtea lite pendente impleri , vt poſt Caſtren.
conſ.70.Quia fruſtra.col.5. in fi.li.1. Alex.conſ.237.
in fi.lib.6.Corn.conſi.221.col.2.lib.1. & alios decla-
rat Aimo.conſ.327.num.22.lib.3.]Quibus proximũ
eſt quod aliàs fuit dictũ in vna Romana domus,co-
26 ram Cotta,24.Mai.1564.in qua † cum lite penden-
te fuiſſent ex libris cuiuſdã mercatoris extractę quæ-
dam partite abſque compulſore , & dubitaretur an
eſſent in forma probanti,& pro negatiua inter cæte
ra allegaretur , quod lite pendente huiuſmodi extra-
ctio,& innouatio fieri non potuerat,toto titu. Vt lite
pend.nihil innouetur , præſertim abſque litteris cõ-
pulſorialibus à Iudice ipſius cauſæ obtentis, & alijs
requiſitis ad not.in c.1.& pend.de fi.inſtr.maior pars
inclinauit,quod eſſent in forma probanti, & conſe-
quenter talis extractio etiam lite pendente,facta,cen
27 ſetur ualida : ſi tamen † vltra extractionem ſcriptu-
rarum factam in partibus lite pendente in Rota,fue
rit per Ordinarium adiecta à tergo Inſtrumẽti fides
legalitatis Notarij defuncti , & recognitio manus
eiuſdem,aliter videretur dicendũ,videlicèt,quod ta-
lis recognitio tanquam facta lite pendente , ſit nulla,
vt dixerunt Dñi in vna Beneuentana,Iſchiæ,coram
D.meo Oradino,10.Martij,1563.vbi id etiam fuiſſe
dictum antea in vna Parmen.ſtatus coram Decano,
& in Rom.duorum millium,atteſtati ſunt. Reſolu-
tio autem in dicta Rom.duorum millium,verè fuit,
proponente D.de Rubeis,12.Februarij,1563.in qua
Domini dixerũt,quod quoad recognitionẽ manus,
dubitabant,quia legalitas fuerat facta lite pendente;
☞ *Pro qua concluſione eſt deciſ.Put.9. de fi.inſtru.in
Summaria, cuius authoritate fuit id etiam reſolutũ
in vna Regien.bonorum coram Blanchetto,ſub die
22.Iunij,1576.vt eſt deciſ. Select.178.incip.Domini
28 dixerunt. Generaliter autem quod † tranſumptum
ex Regiſtro Bullarum abſque litteris compulſoriali-
bus lite in Curia pendente fidẽ non faciat,nec dica-
tur in forma probanti , eſt ſingulare dictum Bellen-
zini,in trac.de Chart.ſubſidio.q.113. ſub nu.3. ver-
ſic.quod tamen intelligo,cuius tamen dictum Rota
in vna Fundana Iuriſpatronatus,coram A. Auguſt.
ſub die 1.Iulij,1552.intellexit ſufficere, quod in trã-
ſumptatione Pars,contra quam tunc lis pendebat,
fuiſſet coram A.C.citata,quia tunc tranſumptũ cen
ſeretur in forma probanti,vt eſt deciſ. Caputaquen.
321.nu.2.lib.4. in impreſſis. Pariterque an inſinua-
29 tio † donationis excedentis ſummam quingentorũ
aureorum,poſſit fieri poſt litem motam?& Corneus
conſ.36.Inter a D.in fi.lib.3.concludit quod ſic,per id
quod habetur in l.ſi rem,§. fi.ff.de pignor.actio.] Itẽ
30 † præſtatio alimentorum & expenſarum , quæ, &
quas cogitur etiam lite pendente quandoque vna
Pars alteri inopi præſtare,de quo per Mill. in uerbo,
expenſæ,f.132.Rot.deciſ.1.aliàs 143. Nota quod ac-
cuſato,de accuſat.in antiq.Aegid.Deciſ.256.Mona-
chus,Guido Pap.q.561.Si quis.Boer.dec. 303.nu.4.
& 325.nu.2.Afflic.deciſ.10.Vxor,& deciſ.11.Soror,
& deciſ.152. Fuit dubitatum,per tot.& Franc.Mar.
in qq. Delph.dec.150.Quæſitum Crauet.conſil.164.
Nobilis,lib.2.& Didac.Practi.qq.c.6.nu.8.fol.29. &
Io.Cephal.in conſ.127.Proponitur,nu 6.& ſeqq.lib.
1.& eſt deciſ.in Recoll c.Guidoboni, 36. Dubitatũ
fuit,ſub tit.de alim.& expenſ.lit.in una Tiburt.inter
Illuſtrem Dominam Vrſinam,& Dominam Victo
riam Marchioniſſam,ſub die 30.Octob.1553.& cæ-
teris copioſius,per Io.Bapt.de Atin.in ſua praxi iudi.
§.32.c.2.in 23.Ampliatione,vſq.ad 3.incluſiuè,quib.
adde Aemil.conſil.126.Quæritur,per tot.& nouiſſi-
mè Hier.Gab.in conſ.29.Lucius Organtinus, verſi.
31 vltima quæſtio,ſub nu.19.col.fi.vbi † id receptiſſimũ
eſſe dicit,& etiam in prima inſtantia ſibi locum ven
dicare,apud quos,& alios per eos relatos, videre etiã
32 poteris,quod lite pendente, cogitur † Abbas mona-
cho,Maritus vxori,Frater ſorori,Pater filio,& gene-
raliter diues coniugatus inopi expenſas , & alimenta
in multis caſibus præſtare,licet contrarium,circa ali
menta præſtanda per patrem filio,& maritum vxori
videatur tenuiſſe Cappel.Tholoſ. deciſ.77. An filio,
vbi tamen Steph.Aufrer.in Addit.non minus latè ,
quam eleganter videtur hanc materiam declarare ,
33 & vltra eũ præmiſſa(quantũ ad illud de † marito, &
vxore ,)
34 Amplia,vt procedat † ẽt ſi vxor haberet aliũdè vn-
35 de viueret,(qđ † qñ ſit,tradit nouiſſimè Menoc.in cõ
ſil.8.Dux,nũ.22.li.1.poſt alios quos ibi in id allegat)
vt per Affli.d.dec.10.cuius authoritate id ẽt firmauit
Io Bapt.Ferr.in conſ.34.In præſenti, nu.2. & per to-
36 tũ,lib.1.vbi id ẽt † ampliat procedere, qñ pater mu-
lieris eſſet diues,& maritus inops,vt latè & eleganter
ibi deducit,& hãc materiã pertractat, & Declara, vt
37 procedat,† qñ dos mulieris eſſet certa,vt fuit tentũ ,
in vna Romana dotis 10. mil. ſeu alimentorũ , corã
38 D.meo Oradino,die 5. Maij,1564.] & Limita,non
procedere, qñ vxor propria authoritate diuertit à vi-
ro,vt eſt dec.in Recollec. Thom.de Tanis,11.incip.
Vxor,quæ propria , qđ per plura deducit nouiſſimè
Port.Imol.in conſ.160.In negocio lib.3.& q̃tum ad
illud de patre,& filio Amplia,† vt pater alimenta ſic
39 pendẽte lite præſtita repetere nõ poſſit,vt per Didac.
40 in dicto loco,in fi.† Illud vero de Monacho amplia
vt procedat,etiam ſi Monachi electi ſint inter ſe in di
ſcordia,vt fuit dictũ in vna Meten.coram Io.Paulo,
vt eſt deciſ.in Recoll.Creſc.175. Electio,de iudi. Et
limita,vt non procedat,quãdo Monachus vnius Mo
naſterij electus ad dignitatẽ alterius monaſterij, ſpo-
liaretur,quia tunc ſibi, nec alimẽta , nec expulſæ litis
41 debentur,† niſi ſupplicet Papæ,vt fuit tentum in vna
Columbr.Monaſterij,27.Feb.1542.vt eſt dec.in Re
coll.Put.2.Expenſæ litis,in tit. de expen. cui concor-
dat alia Put.deciſ.13.Alimenta,in tit.de iud. Et præ-
42 miſſa omnia declara procedere,Primo,† qñ conſtat
de quaſi poſſeſſione filiationis,aut Monachatus , a-
liàs ſecus,vt eleganter,& copioſè declarat nouiſſimè
Hier.Gabr.in cõſ.25.Iuſta tanq̃ filia,nu.2.& nu. 17.
& per totum,lib.1.& eſt in Recol. Tho. de Thaois,
deciſ.111.incip.Fratres S.Saluatoris.Quod etiã fuit
aliàs dictum in vna Rom. bonorum de Zambecca-
rijs,coram A.Auguſt.22.Martij,1557.in qua ſub his

Rebuf. de ...
... 4. ...

Didac. ibid. ...
Mynsing. ...
prac. §32. ampl.
usq. ad 32. fol. 19
ad Rot. ad decis.
Plac. fol. 117.
... de alim. ...
i. q. 110 fol. 74 ...
remed. subsid
100 fol. 271

Lanc.de Attent.Pars II. M ver-

verbis fuit reſolutum, quod eo caſu præſtarentur ali-
menta, quia filia, & hæres patris, agit ad bona pater-
na, & habet ſententiam pro ſe, niſi illa dicatur nulla,
per l. ſi inſtituta. §. 1. ff. de inoff. teſt. Biſigner. de iudic.
43 deciſ. 2. Aim. conſi. 164. Secūdò, vt procedat, † quā-
do agens alendus eſt ex bonis, ad quę agit, vt fuit cō-
ſideratio Pet. Aur. Anguſt. in conſi. 4. incip. Et ſi text.
44 nu. 5. lib. 3. † per tot. Tertiò, dummodò non ſuper-
ueniant diuitiæ, quoniam illis ſuperuenientibus, non
currunt vltra alimenta lite pendente decreta, vt fuit
tentum in vna Romana ſtatus & alimētorum, corā
Capizucco, 7. Nouembris. 1554. * Circa huiuſmodi
præſtationem alimentorum, multa hic venirent ad-
denda, ſed dic, quod ad hoc, vt lite pendente, alimen
45 ta, † & expenſæ debeantur, ex ſtilo Dñorum duo
requiruntur: Primò, quod cōſtet de bono Iure Acto
ris, ſaltē præſumptiuè. Creſcent. deciſ. 233. lib. 1. Pon-
tan. in tract. de alimen. ca. 13. Secundò, quod pariter
conſtet de paupertate, vt etiam dixerunt nouiſſimè
Domini in vna Hiſpalen. portionis, coram Bubalo,
ſub die 27. Iunij. 1586. Quodque præmiſſa omnia
de alimentis lite pendente præſtandis, procedunt, e-
tiam ſi fructus rei ſuper qua litigatur, eſſent ſeque-
ſtrati, nam etiam ex illis detrahuntur huiuſmodi ali-
menta, vt poſt alios declarat Curt. iun. in tract. de ſe-
queſtr. in princ. nu. 2. verſi. circa iſtam fallentiam, &
ſequitur Borgn. Caualcen. deciſ. Fiuizzanen. 3. n. 41.
& ſicut ex fructibus ſequeſtratis extrahuntur dicta
alimenta, ita pecuniæ pro expenſis litis, ſi litigator
(quamuis ſit aliàs diues) non tamen poteſt frui ſuis
diuitijs, vt fuit reſolutum in vna Romana Palatij co
ram Cantutio, 6. Octobris. 1578. & eſt deciſ. Diuerſ.
78. incip. Domini dixerunt, nu. 2. & per tot. lib. 2.]

Limitatio Duodecima.

SVMMARIVM.

1 *Actus factus à Principe lite pendente, non dicitur at-
tentatus.*
*Et Principis appellatione hoc caſu licèt non veniat qui-
libet ſuperior alterius, puta Abbas reſpectu Mona-
chi, vt nu. 14. & 15.*
*Legatus tamen de latere Principis appellatione contine-
retur, vt nu. 16.*
*Item & alij inferiores Domini, qui ſaltem de facto non
recognoſcunt ſuperiorem, vt nu. 17.*
2 *Declaratio per ſuperiorem fieri poteſt etiam lite pen-
dente.*
3 *Princeps faciens gratiam collitiganti, non dicitur at-
tentare.*
4 *Princeps dicitur eſſe ſupra ius.*
5 *Poſſeſſionis translatio etiam lite pendente de vno in a-
lium collitigantem fieri poteſt, citrà vitium attenta-
ti, ſi Princeps hoc exprimat.*
6 *Voluntas Principis vbi apparet, de illius poteſtate non
eſt dubitandum.*
7 *Authoritas Papæ tollit vitium litigioſi.*
8 *Poſſeſſio capta lite pendente ſuſtinetur, ſi Breue ſuper-
ueniat cum Clauſula citrà vitium attentatorum.*
9 *Voluntas Principis, licèt non ſit expreſſa in ſuis litte-
ris, ſit tamen colligeretur ex actu cum eo geſto, ad ex
cuſanda attentata ſufficeret.*
10 *Lite ſuper Feudo, & Baronia, pendente, (ſi præten-
dens per mortem litis conſortis, ſe effectum Domi-
num totius Feudi) obtineat à Principe Inueſtitu-
ram, & illius vigore poſſeſſionem capiat, non dicitur
attentare, quia dicitur poſſeſſionem à Principe inue-
ſtiente accepiſſe.*
11 * *Priuilegium mutatur ſubſecuta mutatione perſonæ.*
12 *Epiſcopus, & Capitulum ſi fuerint in quaſi poſſeſſione
exercendi Iuriſdictionem coniunctim, & Canonici
per Breue Pontificis fuerint exempti à Iuriſdictione
Epiſcopi, & lite pendente adepti fuerint poſſeſſionem
exercendi Iuriſdictionem ſine Epiſcopo, talis poſſeſſio
non cenſetur bona, neque manutenenda.*
13 *Inhibitio, quæ ſolet apponi in litteris Gratiæ ad vacatu
ra, non ligat manus Papæ, ſed inferiorum.*
15 *Abbas licèt regulariter poſſit Monachum ad nutum à
Prioratu remouere, id tamen ſibi non licet lite pen-
dente.*
18 * *Dictum de Principe ſupremo, habet locum in inferio-
ribus.*

1 DVodecimò limita, † niſi actus fieret à Principe,
*(hunc locum citat, & extendens ad habentem
cauſam à Principe, ſecuta eſt Rota in vna Romana
vineæ corā Robuſterio, 23. Iunij, 1581. vt eſt Diuerſ.
deciſ. 641. nu. 13. lib. 1.)] Hinc videmus, quod ſi Prin-
a ceps lite pendente aliquid declarauerit † talis decla-
ratio per ſuperiorē facta valet, Mil. in verbo declara-
3 tio poteſt fieri, f. 85. quinimò, † poteſt etiā alteri colli-
tiganti facere gratiam, nec per hoc dicitur attentare,
4 cū ſit ſupra ius, vt eſt dec. Rot. 25. aliàs 310. Si Reus,
in fi. de Reſcrip. in nou. & Aegid. deciſ. 749. Licèt, in
fi. Dec. cōſ. 461. nu. 19. & præfatorum authoritate eſt
in Recoll. Paleot. deciſ. 147. Agebat in vna Nolā. mo
5 naſterij. Quinimmò, † poteſt lite pendēte per Prin-
cipem vigore ſuarum litterarū fieri tranſlatio poſſeſ
ſionis de vno in aliū collitigantem, citrà vitiū atten-
6 tati, ſi hoc exprimat, † quia ſi de voluntate apparet, de
poteſtate nō eſt dubitandum, vt hac ratione motus,
tenet Ruin. con. 76. Primo eſt videndū, nu. 6. & ſub
7 nu. 10. verſ. & ex præmiſſis, lib. 5. cum ſola † authori-
tas Papæ tollat vitiū litigioſi. Mohed. deciſ. 292. Fuit
dubitatū, & ideo videmus quotidie practicari, quod
in Curia datur Breue ad capiendū poſſeſſionem Be-
neficij reſeruati cū Clauſula, Citra vitiū ſpolij & at-
tentatorū. Circa quod eſt hodie not. deciſ. in Recoll.
Put. 18. Poſſeſſio, Vt lite pēdente, vbi voluerūt Dñi,
quod immò, etiā ſi ſit capta poſſeſſio lite pendēte, etiā
8 ſine aliquo Breui, † ſi tamen Breue cum Clauſula, Ci
tra vitium attentatorum, ſuperueniat illa poſſeſſio
(quæ videbatur vitioſa) vigore dicti Breuis ſuperue-
nientis ſuſtinetur, vt dictum eſt ſuprà latius, hoc eo-
dem c. 4. in Pręfat. in 1. illat. num. 468. & multis ſeqq.
Quod videtur poſſe ampliari, vt non ſolū procedat
qñ huiuſmodi Principis voluntas eſt in ſuis litteris
9 expreſſa, verum † etiam, qñ illa ex actu geſto cū Prin-
10 cipe colligeretur: Exemplum, ſi quis † lite ſuper Feu-
do, & Baronia pendēte, prætēdens per mortē vnius
ex ſuis litis cōſortib. ſe eſſe effectum Dñm totius feu
di illius Inueſtiturā petat, & obtineat à Principe, ac
illius vigore poſſeſſionem capiat, nō per hoc dicitur
attentare, quia dicitur poſſeſſionem à Principe inue
ſtiente accepiſſe, vt fuit reſolutum in vna Meſſanen.
Baroniarum, corā D. meo Oradino, 5. Nouēb. 1565.
in qua (cū Pars aduerſa inſtaret pro reuocatione di-
ctę intruſionis, & pręmiſſis attētati) Dñi tenuerunt,
non conſtare de attentatis, * Contra hanc reſolutio-
nem, (in eo, quod dicit poſſeſſionem à Principe inue
ſtiente haberi) videtur dictum Bal. in l. ſi aquā, nu. 26.
C. de ſeruitu. & aqua, dum vult, quod ſi Papa) etiā de
plenitudine poteſtatis) concedat alicui Caſtrū in feu
dum, talis poſſeſſio non dicatur Papalis, ſed priuata,
11 ea ratione: quia † mutata perſona, mutatur Priuile-
gium: Quam Concluſionem poſt Alex. conſ. 15. Vi-
ſo proceſſu, col. pen. lib. 4. & alios, per multa deducit
Alber. Bru. in trac. de mutat. & transform. in 3. Mēb.
Cōcl. 10. per tot. f. 72.] Hæc tñ volūtas Principis non
12 diceretur colligi, ſi † pſuppoſito, quod ante litē Ep̄s
& Capi-

Digitized by Google

& capitulum fuiſſent in quaſi poſſeſſione exercendi
Juriſdictionem coniunctim,& quod per Breue Pon
tificis Capitulum,& Canonici fuiſſent exempti à Iu
riſdictinne Epiſcopi,&(lite poſtmodum introducta
inter Canonicos& Epiſcopum)Canonici adepti fue
rint quaſi poſſeſſionem exercẽdi Iuriſdictionem ſi-
ne Epiſcopo, & tali poſſeſſione per eos probata, in-
ſtaretur pro illius manutentione,quia cum fuerit ca
pta lite peodente,non eſt manutenenda: vt fuit plu-
ries deciſum per Dominos, & retulimus infrà, ca-
pitulo trigeſimoprimo, de pœnis attentat. in ſexta
pœna in fine vt fuit tentum in vna Burgen. Iuriſdi-
ctionis coram D. de Rubeis, 27. Aprilis, 1562. vbi
ad propoſitum præſentis limitationis dixerũt, quod
Breue prædictum Canonicis nõ ſuffragabatur, quia
clarè non dicebatur, in eo quod Capitulum poſſet
adipiſci poſſeſſionem, ſed ſolum eximit Canonicos
à Iuriſdictione vnde nõ ſequitur, ergo datur integra
iuriſdictio Capitulo,& illam potuit per ſe,& lite pen
dente capere: quinimmò, contraria videtur poſ-
ſe colligi mens Papæ, ex quo in dicto Breui præſup-
ponebantur deputati Iudices, Executores, qui de-
berent in fauorem Capituli contenta in Breui exe-
cutioni demandare. Et fa.quod aliàs ſolet dici,quod
13 † inhibitio quæ ſolet apponi in litteris Gratiæ ad va-
catura,non ligat manus Papæ,ſed inferiorum, vt ip-
ſe intra menſem acceptationis non poſsint prouide-
re,vt not. Put.in Recoll.ſuis,deciſ.29.Stante nullita-
te,ad fio.ſub Rubr.de conceſ. præben. Hæc tamen
14 † limitatio eſt ſanè intelligenda, prout loquitur in
Principe, ſecùs eſſet, ſi eſſemus in alio ſuperiori, pu-
15 ta in aliquo Abbate, † is enim licèt regulariter poſ-
ſit Monachum adnutum à Prioratu aliquo amoue
re,& conſequenter, eum ſpoliare, id tamen ſibi non
licet, lite, vel inquiſitione contra eum pendente, cui
Monachus adhæreat, vt eſt deciſ. Rotæ prima, aliàs
prima,de reſti.ſpol.in antiq.& latius diximus ſuprà,
in 1.ampliat. huius Regulæ, in 4. exemplo vbi in id
etiam alios citauimus. Et principem hoc caſu intelli-
16 gere poteris † etiam Legatum de latere,ad text. ſing.
in c.ſi Abbatem de elec.in 6.& not. Andr. Barbat.in
17 conſil.44. Secundum ea,nume.2. Quinimò † etiam
inferiores Domini,(qui tamen ſaltem de facto non
recognoſcunt ſuperiorem) hoc loco principes cen-
ſendi ſunt,cum tales dicantur poſſe facere ea omnia
quæ poſſunt principes,vt per Franc. in Rubrica, de
appell. colu.4. & latius reaſſumpſit ex recentioribus
Aemilian.in conſil.84.Circa dubium,nu.2.& ſeqq.
18 * Quia quod † dicitur de Principe ſupremo, vendi-
cat ſibi locum in iſtis inferioribus,vt poſt Bart. in l.
hoſtes,ff.de captiu.& poſtlimin. reuerſ. in l.infamẽ,
ff.de public.iudic. in l. acta, §.de amplianda, ff.de re
iudic.& late Felin.in c.licet ex ſuſcepto,ſub num.2.
de foro compet.Paul.de Caſtro,conſ.125.Ang.con-
ſil.193.Socin.conſi.3.lib.3.Curt.ſen.cõſil.48.col.10.
Parti.conſi.1.nu.25.lib.1.tradit.Io.Cephal.conſi.58.
nume.65.lib.1.]

Limitatio Decimatertia.

SUMMARIUM.

1 *Remedium attentatorum ceſſat ratione ſcandali,ſeu pe
riculi in populo.*
2 *Corpus mortui, iterum exhumari lite pendente, etiam
ex priuilegio attentatorum, ratione ſcandali non
poteſt.*
3 *Reſtitutio ſpoliati non fit, vbi periculum vel ſcandalum
imminet.*
4 *Conſuetudo Anglorum habet, quod debitore defuncto,
creditores inſtare poſſunt, ne corpus tradatur ſepultu
ræ,donec eis ſit ſatisfactum.*
5 *Appellatio creditoris,ne corpus defuncti debitoris ſepe
liatur antequam ſit ſibi ſatisfactum, admittitur in
Anglia.*
6 *Creditores etiam de iure communi (ſecundum aliquos)
poſſunt impedire, ne cadauer mortui debitoris ſepe-
liatur, ſi erat obligatus vigore inſtrumenti guaren-
tigiati.*
7 *An autem appellare poſſint,comm. opi. eſt quod non.*
8 *Exhumatio corporis humani lite pẽdente prohibetur fie
ri,potius ex æquitate,quam de rigore.*
9 *Prohibitio ne corpus humanum exhumetur, non durat
perpetuo,ſed donec plenè non conſtat corpus eſſe reſti-
tuendum.*
10 *Scandali allegatio non ſufficit niſi illud probetur.*

DEcimotertiò limita,vt non procedat in his, quæ
1 ſi reuocẽtur ex priuilegio attentatorum,† cau-
ſarent ſcandalum in populo,vel aliud periculum, vt
2 in exhumatione † corporis humani. Rota deciſ.8.
aliàs,854. Cum partes, Vt lite pend.in antiq. quæ eſt
repetita ad verbum per Biſignet.deciſ.30. Poſtquam
nu.5.ver.dum partes,de appell.ſecundum impreſſio
nem antiquam (nam in modernis cum additionib.
Papazzoni eſt prima,aliàs 302. Nota, numero 2.de
cauſ.poſ.& propriet.in antiq.)quam refert, & ſequi-
tur,ac multis comprobat Grammati.deciſ.82. Inci-
dit,nu.3.& per totam,eandem opin. tenet Franc. in
cap.dilecti,el 3.num.5.ver.ſecundo limita,de appell.
& nouiſſimè poſt Hippol.de Marſil.Sing.199. incip.
In iure Ciuili,tradit Meuoch.de recuperand.poſſeſ.
Remed.16.nu.36.ver.quarto octauo,& Veſtr.in pra
xi Rom.Cur.lib.8.c.4.de attent.ſub nu.16.& aucto-
ritate d.deciſ.8.aliàs, 854. Vt lite pend. in antiq. alias
ſenſerunt Dñi,quod licet regulariter attẽtata lite pẽ-
dente ſint purganda, qñq; tamen poteſt ex cauſa à
Regula recedi,& plures per eos ibi fuerũt cauſæ con
ſideratæ,& inter cæteras,quando purgatio eſſet incõ
moda,propter exhumationes,quæ per partẽ allegabã
tur,vt conſiderabant in vna Calaguritana tranſlatio
nis,coram Sarmiento,23. Ianuarij, 1570. Quod etiã
ſenſerunt,qñ purgatio attẽtatorum eſſet difficilis, vt
fuit dictum in alia Hiſpalen.profeſſionis, coram D.
de Rubeis,14.Octo.1660.in qua dubitatum fuit, an
Monialis(quæ prætendebatur,quod exeundo lite pẽ-
dente Monaſterium,attentaſſet)deberet attẽtata pur
gare redeundo ad Monaſterium,cum id in facto per
difficile reputaretur. Ad quod dictum de ſcãdalo, &
periculo,facit optimè, quod aliàs in ſimili, in ſpolio
3 dicitur,quod ſi immineret periculum,† ſeu ſcanda-
lum,non fit reſtitutio,& ideo in vna Columbrẽ. Ab
batiſſatus Monaſterij 4.Nouemb.1545.corã Io.Pau
lo, Abbatiſſa illius Monaſterij (licet obtinuerit tres
ſententias conformes ſuper ſpolio) tamen non fuit
reſtituta,ex hoc,quia ratione impudicitiæ, de qua cõ-
tra eam dabatur,imminebat periculum,& ſcandalũ
totius Monaſterij,vt eſt deciſ.in Recoll.Moed. 214.
Columbrẽ.ſub Rub.de reſtit.ſpol. Quam limitatio-
nem declara,primo,non procedere de conſuetudine
4 † Anglorum,ſecundum opin. Vinc.& Tancredi,re-
latam per Arch.in c.ſi.ver.nominationes,ſub nu.15.
2.q.6.per tex.in c.qua fronte,in parte indeciſa,quam
hodie non habemus,de appell.vbi dicũt,quod ſi quis
ſit debitor,& eo mortuo creditores inſtãt, ne corpus
tradatur ſepulturæ,donec ſit eis ſatisfactũ; vel cautũ,
5 alias appellent,† talis appellatio admittitur ibi à Pa-
pa,& ea pendẽte,non datur ei aliter ſepultura,quod
licet(vt patet)cauſet ſcandalum,rñ toleratur in An-
glia,ſecundũ dictos Doctores: Pro qua cõſuetudine
facit,q dicit Ang.in Auth.Vt defunc.ſeu fun.eorum

non iniur. à cred. in princ. nu. 1. verſ. nota hic caſum,
6 † quod quando debitor eſſet obligatus vigore Inſtrumenti Guarentigiati, poteſt à creditoribus impediri, ne cadauer eius ſepeliatur, vt refert Pet. Duen. in Regu. 397. ſub nu. 8. in primo priuilegio, vbi tamē paulo ſuperius cōtra hoc dictū Ang. & præſertim quod quoad impediendam ſepulturam non detur appellatio, multa ponit, quæ apud eum vide, & melius nouiſſimè per Viuium Commu. Opin. lib. 2. Opin. 78. incipiē. Creditor, vbi multa in hac materia ponit, & poſt Grammatic. & Hippol. de Marſil. vbi ſuprà, at-
7 teſtatur Communem eſſe opin. quod † talis appellatio non eſt admittenda. Secundò declara, vt id de
8 exhumatione corporis humani † procedat de æquitate, (vt dicũt Veſtr. & alij ſuprà allegati) ſecus ſit de
9 rigore iuris. † Tertiò, & hoc eſt notandum) vt iſta reſtitutio corporis humani, & conſequenter reuocatio attentati, non ſit ſimpliciter, & abſolutè in perpetuū prohibita, ſed donec conſtet plenè corpus fuiſſe teſtituendum, vt patet in dictis deciſ. præſertim hæc vltima declaratio ex dicta deciſ. 1. aliàs, 302. de cau. poſ
10 ſeſſ. & propriet. in antiq. Quartò, † vt non ſufficiat ſcandala ſimpliciter allegare, ſed illa debeant etiam probari, alias, ſi de ſcandalis non constaret, fieret reuocatio attentatorum. Prout reſtitutionem ſpolij attentatō (non obſtātibus ſcandalis, quæ allegabantur) faciendam eſſe, ex eo, quia de illis non conſtabat, ſenſerunt nouiſſimè Domini in vna Calaguritana tranſlationis, coram nunc Illuſtriſſimo Card. Blancheto, 26. Iunij, 1573.

Limitatio Decimaquarta.

SVMMARIVM.

1 *Compromiſſum fieri lite pendente poteſt citrà vitium attentati.*
2 * *Tranſactio lite pendente fieri poteſt.*
3 *Conſenſus Iudicis, coram quo lis pendebat, non requiritur, ſi pendente fiat compromiſſum.*
4 *Compromiſſo ex neceſſitate ſtatuti faciendo obſtat exceptio litis pendentiæ.*
5 *Exceptio litis pendentiæ obſtat compromiſſo faciendo, ſi compromiſſum eſt aliàs neceſſarium.*
6 * *Rota nullam habet rationem de Laudo lato vigore compromiſſi lite in Rota pendente.*

1 Decimoquartò fallit in actu compromiſſi, † quia etiam pendente lite fieri poteſt citra vitium attentati, * cum de Iure permiſſum ſit in primo ad Iudicem, & deinde ad arbitrium, ſecundum gloſ. fin. in fi. in l. ſi qs rē, ff. de arbit. Immò, aliqui inter alios actus, qui fiunt pendente Iudicio, enumerant etiam actum compromiſſi, vt facit Marantha, in Speculo, in 2. par. ſextæ part. princip. in 2. actu. fol. 81.] quamuis enim Alex. apud Bart. in l. 1. in verbo, transferri, C. de litigioſ. poſt Bald. in l. 1. C. commu. diuid. vtſus fuerit dubitare, an de re litigioſa poſſit fieri compromiſſum, veritas tamen eſt quod poteſt, vt eſt deciſio.
2 Lanfranc. 177. Super articulis: * Nam ſicut † lite pendente poteſt fieri Trāſactio, ita poteſt fieri etiam Compromiſſum, quod eſt quaſi tranſactio, ad not. in Auth. vt diff. 1. Iudic. in princ. vt tradit Ruin. conſ. 9. num. 15. in fi. lib. 4. ſequitur Roland. conſ. 57. in fine,
3 nu. 39. lib. 2.] & valet abſque eo qd † requiratur conſenſus Iudicis, coram quo primo litigabant, ſecundum Io. Bapt. generum Bart. in tract. de arbitr. lib. 6. c. 6. vbi ſpecialiter mouit hanc queſtionem, & reſol-
4 uit, vt ſuprà; Quam limitationem ſublimita, † vt nō procedat, quando eſſemus in Compromiſſo neceſſario vigore ſtatuti faciendo, hoc enim caſu ſi opponă-
5 tur exceptio † litis pendentiæ, impeditur Compromiſſum, vt poſt Petr. de Ancbar. in cōſi. 17. Viſo proceſſu, & Socin. in conſi. 58. pro deciſione, col. 3. verſi. primo, hoc probatur, lib. 1. tradit Blanc. in tractatu de Compromiſſ. in 4. q. princ. * c. 6. de except. dilator. verſ. exceptio litis pendentiæ. nu. 5. fol. 128. verum de iſta opinione Blanc. ſubſiſtendū videtur: quia Ruin. & Roland. ſuprà proximè citati, loquuntur in Compromiſſo neceſſario. Illud autem non eſt hoc loco ali-
6 quo modo omittendum, quod ſi vigore † Compromiſſi feratur Laudum, lite in Rota pendente, Rota nullam ſolet de eo habere rationem, vt fuit dictum in vna Anconitana Capellaniæ, coram Cotta, ſub die 21. Nouēbris, 1576. & eſt deciſ. Diuerſ. 62. incip. Concluſum, nu. 2. in nouiſſimis, lib. 1.]

Limitatio Decimaquinta.

SVMMARIVM.

1 *Remedium attentatorum non habet locum, quando quis attentatis, & eorum priuilegio renunciaſſet.*
Etiam ſi renunciatio fuerit tacita, vt nume. 3. & ſeqq. vſque ad num. 25.
2 *Pactum & renunciatio de non agendo ſpolio obſtat ſpoliato deinde agere volenti.*
4 *Obligatio in forma Cameræ, videtur in ventre habere tacitam renunciationem priuilegio attentatorum, & num. 8.*
Niſi fuerit adiecta inſtrumento compromiſſi, quia executio facta vigore laudi deſuper lati, pendente reductione ab eo petita, nihilominus dicitur attentata, vt num. 5.
Et eſt hoc ſpeciale in compromiſſo, vt nu. 11.
Præſertim ſi vigore commiſſionis ſuper reductione Laudi emanaſſet inhibitio Rotalis, vt nu. 6.
7 * *Pactum quod debitor poſſit vbique arreſtari & carcerari, ſecundum communem non valet.*
9 *Auditor Cameræ vigore ſuarum facultatū, poteſt nedū procedere in cauſa, lite corā alio pendente, verū etiā tanquā verus executor Obligationum in forma Cameræ factarum, poteſt quaſcunque cauſas etiā vigore Commiſſionis, de Obligatione Camerali mentionem non facientis, a quibuſcūq; Iudicibus ad ſe aduocare.*
10 * *Reductio aduerſus laudum petita, non retardat executionem ſtante Obligatione Camerali.*
12 *Compromiſſo etiam ſub Obligatione in forma Cameræ facto, cenſetur id actum, vt Laudo parendum ſit, niſi aduerſus illud fuerit petita Reductio.*
13 *Renunciare dicitur attentatis, qui cum aduerſario concordauit, cum expreſſione, quod Brachium ſæculare contra eum relaxatum remaneat in ſuo robore, & alijs Clauſulis, de quibus hic, ita vt Executio illius vigore facta pendente lite ſuper nullitate concordiæ, etiam ſubſequuta inhibitione, non dicatur attentata.*
14 *Paſſus attentata cenſetur tacitè illis renunciare, ſi patiatur aliquid aduerſario ſuo concedi quod videatur excludere illorum reuocationem.*
15 *Attentans ſi impetret Commiſſionem, quod præſtita cautione cætera ſtent ſine præiudicio legitimæ executionis, & aduerſarius acquieſcat, videtur attentatis renunciatum.*
Idem, quando attentans admitteretur ad probandum de bono iure, vt nu. 16.
Niſi paſſus attentata ignoraſſet ſibi ius competere ſuper illorum reuocatione, vt nu. 17.
Niſi ipſe de attentatis dediſſet, & deſuper cauſam commiſiſſet, antequam pateretur de bono iure attentatis cognoſci, vt num. 19.

Renun-

Digitized by Google

18 Renuntiatio regulariter non extenditur ad ignorata.
*20 * Diſputatio non dicitur actus iuditialis.*
*21 * In cauſa Attẽtatorum non ſunt de neceßitate termini ſubſtantiales ſeruandi, ſi tamen ſeruentur non vitiat, & eſt cautela. ibi.*
22 Renunciaſſe attentatis non diceretur, ſi commiſſa ſuper illis cauſa, paßus attentata præſentauerit Commiſſionem concernentem negocium principale in caſu de quo hic.
23 Deciſ. 8. aliàs, 384. de cauſ. poſ. & propr. in nou. (quod ſuſpẽdens petitorum ſi ad illud redijt, & in eo obtineat, non poteſt amplius variare, & ſuſpendendo petitoriũ ad poſſeßorium reuerti) hodie ſecundum Dominos nõ eſt in obſeruantia.
*24 * Attẽtata ante omnia non reuocantur, ſi ea paßus, poſt præſentatam Commiſſionem per duas inſtantias acquieuerit, vt tam ſuper eis, quam ſuper negocio principali cognoſcatur.*
25 Tacita renunciatio excludit attentatorum reuocationem.
Limitatur primo, ut non excludat reuocationẽ, quę fieret ex officio iudicis nobili, vt nu. 26.
Limitatur Secundo, quando quis lite coram primo pendente, in alium iudicem conſentiret, vt numero 29.
27 Iudex ex officio reuocare poteſt attentata etiam ſi ad inſtantiam Partis reuocari non poſſent.
28 Reuocationem attẽtatorum licet is, de cuius non iure conſtat, regulariter petere non poſſit, iudex tamen ex officio facere poteſt.

1 DEcimoquintò limitatur, † niſi quis attentatis, & eorum priuilegio renunciaſſet: cum enim quilibet ſuo iuri renunciare regulariter valeat, l. fi. C. de pact. etiam huic iuri facta renunciatio præiudicabit:
2 ſicut dicimus † quod renunciatio facta per ſpoliatũ, de non agendo ſpolio contra ſpoliatorem, obſtat ſpoliato, deinde agere volenti, vt eſt deciſ. Rot. 16. alias, 393. Si A. nume. 4. de reſtitu. ſpol. in nou. & deciſ. 18. alias, 401. Si agenti, eod. titu. in nou. Io. Cephal. poſt alios, in conſi. 235. Petrus, num. 27. lib. 2. & cõſi. 262. In facto, num. 79. lib. 2. poſt Parif. conſ. 113. nu. 6. lib. 3. Quod non ſolum procedere dicendum eſt, ſi ſpecialiter, & expreſſe ſit renũciatum, (de quo non videtur
3 dubium) verum † etiam, ſi ſub generalibus verbis tacitè talis renunciatio includatur, cuius rei plura poſ-
4 ſunt eſſe exempla: Primum ſit, quando † quis ſe obligaſſet in ampliori forma Cameræ: nam in ventre, & extenſione huiuſmodi obligationis virtualiter adeſt renunciatio de qua agitur, cum talis obligatus conſentiat, quod iudicium in vno loco cęptum, valeat in alio finiri, & ad libitum creditoris poſſe in omnibus locis conueniri, & arreſtari, non obſtante iure, quo dicitur, quod vbi iudicium cęptum eſt, ibi terminari debeat, vt clarè patet ex ipſiſmet formularijs talis obligationis, præſertim apud Galleſ. in tracta. de Obligat. Camer. in princip. & in Formula per eum nouiter introducta, & propterea de facto alias conſultus, reſpondi, executionem factam vigore Brachij ſæcularis à Curia Romana vigore talis obligationis relaxati, valere, non obſtante, quod ſuper inſtrumento in quo erat talis Obligatio, fuiſſet cęptum agi in Partibus, & ad nonnullos actus deuentum, citra tamen Concluſionem. Et quamuis aliquibus forſan videri poſſet contrarium eſſe dicendum, ex eo, quia etiam præſuppoſita Obligatione Camerali, videntur quandoque conſiderari attentata, prout quando fuiſſet factum Compromiſſum, & conuentum de ſtando his quæ fuiſſent per arbitros laudata & determinata, & pro præmiſſorum obſeruatione fuiſſet adiecta Obligatio in ampliori forma Cameræ, quoniã ſi lato Laudo, Pars, quæ prætendit ſe enormiter læſam, petat illius Reductionem, qua pendente, altera Pars d. Laudi & dictæ Obligationis executionem obtineat, & a-
5 ctualiter faciat, † talis executio dicitur attentata, vt fuit pluries reſolutum per Dominos, vt in vna Auinion. Laudi coram Fantutio, 7. Octobris, 1555. & in alia Fauentina bonorũ, coram Cotta, 11. Maij, 1565.
6 Præſertim, † ſi vigore Commiſſionis ſuper dicta Reductione emanaſſet inhibitio Rotalis, vt fuit decisũ in alia Romana attentatorum, coram D. meo Oradino, 13. Februarij, 1568. quæ attentata eo caſu non haberent locum, ſi ratione huiuſmodi Obligationis in forma Cameræ, cenſeretur renunciatum attentatis, ſecundum terminos præſentis limitationis, * præ-
7 ſertim, quia illud † pactum, quod debitor poſſit vbiq; arreſtari, & carcerari, non videtur de iure validum, vt latè proſequitur Borgn. Caualcan. deciſ. Fiuizzan. 1. nu. 5. & ſeq. & nu. 21. & ſecundum communẽ opi. concludit, quod ſit inualidum,] nihilominus à dicta
8 concluſione non eſt recedendũ, ſed tenendũ, † quod per huiuſmodi obligationem cenſeatur attentatis regulariter renunciatum, cum talis renunciatio videatur eſſe in vẽtre dictæ Obligationis, per ſupra dicta, præſertim, attentis facultatibus ipſius Auditoris Cameræ, † quarum vigore poteſt, nedum procedere in
9 cauſa etiam lite coram alio pendente, verum etiam tanquam verus executor dictarum Obligationum, poteſt quaſcunque cauſas etiam vigore Commiſſionis (de Obligatione Camerali mẽtionem non faciẽtis) a quibuſcunque Iudicibus ad ſe aduocare, & ad vlteriorem illius executionem procedere, quod etiã videntis ſenſiſſe Domini in vna Hiſpalẽſ. penſionis, & attentatorum, coram Serafino 24. Maij, 1568. in qua cum dubitaretur, an proceſſus factus per Auditorem Cameræ lite pẽdẽte in Rota, eſſet attẽtatus, (licet tenuerint pro attẽtatis, ex eo, quia facultates Auditoris Cameræ fundatæ in Obligatione Camerali, nõ habebãt locum in caſu illo, in quo talis Obligatio ceſſare videbatur) tacitè tamen ſenſiſſe videtur, quod ſi eo caſu Obligatio Cameralis adfuiſſet, proceſſus non fuiſſet attentatus. * Et in terminis, quod ſtante
10 Obligatione Camerali, † reductio aduerſus Laudũ petita, non retardet executionem, eſt deciſ. Caputaq. 182. incip. Quoad ſecundam partem, lib. 1. in manuſcriptis.] Et tenendo eam, ad illud de attentatis, quæ conſiderantur etiam quoad executionem factam vigore compromiſſi habentis dictam Obligationem,
11 reſponderi poteſt, quod † ſpeciale ſit in compromiſ-
12 ſo: & † ratio ſpecialitatis ſit, quia in compromiſſo, & obligatione etiam in forma Cameræ deſuper adiecta, cenſetur id actum, vt Laudo parẽdum ſit, illudq; exequendum eſſe, niſi aduerſus illud fuerit petita reductio, vt eleganter declarat Ant. Galleſ. de Oblig. Camer. in 4. par. dictæ obligationis, quæſt. 3. nume. 5. & ſequent.

*Quæ Reſponſio, licet videatur de directo contra dictam deciſ. Caputaquen. attamen eo magis videtur tenenda, quo authoritates in ea citatæ non videntur id probare ad quod allegantur, vt alias in contingẽna facti ego animaduerti, ſiquidem, Io. de Ana. conſ. 5. ſub nume. octauo, loquitur in nullitate principaliter contra Laudum appoſita. Marſil. Sing. 452. non dicit aliquid de hoc, Grat. conſil. 12. numero 10. libro primo, non loquitur in Laudo, & in conſil. 34. lib. 2. licet loquatur de executione Laudi, non tamen ex vi Obligationis Cameralis, ſed ex defectu probationis eorum, quæ contra Laudum fuerant oppoſita, Angel. conſil. 172. in fi. præſupponit extare in loco Statutum, quod Laudum nulla contradictione obſtante, exequatur, vt ibi per eum in princip. Bertrand. vero, conſilio quinto, numero vndecimo,

parte prima, præſupponit,quaſdam Regias Conſti-
tutiones hanc reductionẽ impedientes, item & cau-
tionem per compromittentes datam,de reſtituendo
in euentum ſuccumbentiæ,& ſimiliter,quod in Cõ
promiſſo fuerit promiſſum acceptare Laudũ,quam
uis manifeſtam iniquitatẽ ſaperet, & maximam in-
iuſtitiam contineret:quæ qualitates,& circunſtantię
ceſſant, & non applicantur caſui de quo ad præſens
agitur.]

Secundum poteſt eſſe exemplum huius tacitæ re
13 nunciationis,† quando Actor, qui obtinuerat Exe-
cutoriales,& Brachium ſæculare,poſt inceptam exe
cutionem,cum aduerſario ſuo concordauerit cũ cer
tis cõtentis capitulis, & inter cætera, quod executio,
& Brachiũ ſæculare remaneant in ſua vi, & vigore,
& ſit in manu, & poſſe ipſius Actoris omnibus iſtis
remedijs vti, & quod aduerſarius non poſſit iuuari
ad veniendum contra præmiſſa vlla exceptione, vel
remedio de iure permiſſo,immò,quod à ſe remouet
totum, & quolibet ius, quod ſibi competere poſſet
quouis modo,&c.ſi enim poſt factam concordiam,
Reus committat cauſam nullitatis dictæ concordię
in Rota,& vigore Commiſſionis fuerit inhibitum,
& poſt inhibitionem Actor denuo Brachium ſæcu-
lare exequeretur, talis executio quamuis facta lite
pendente,& inhibitione ſubſecuta) non eſt vitio at-
tentatorum ſubiecta, propter præcedentem concor-
diam,& Clauſulas in ea appoſitas,ex quibus conſen
ſus Rei,& renunciatio colligit,vt poſt multa videtur
fuiſſe reſolutum in vna Oueten. Nullitatis,inter Ca
pitulum Oueten.& Chriſtophorum Pixzarrum,co
ram D.meo Oradino,17.Nouembris,1564.

14 Tertium poteſt eſſe exemplum,in eo,qui† cũ poſ
ſet petere reuocationem attentatorum, (illam negli-
gendo) patitur aliquid aduerſario ſuo concedi,quod
videatur reſpicere,& excludere hanc reuocationem,
15 prout, ſi patiatur, † quod is qui dicebatur exequẽdo
attentaſſe, impetret Commiſſionem, quod præſtita
cautione cætera ſtent ſine præiudicio legitimæ execu
tionis,& huic commiſſioni ille acquieuerit, vt ſenſit
Rota in vna Vercellẽ.moderationis inhibitionis,co
ram Paleotto,vt patet in Recollec.ſuis,deciſ.57.Pro
16 poſui,ſub diæ 18. Martij,1557. Vel etiam † quando
attentãs fuiſſet admiſſus ad probandum de ſuo bo-
no iure, illudque probauerit, quaſi per hoc videatur
tacitè priuilegio attentatorum renunciaſſe: Sicut di-
citur de eo qui obtinuit ſententiam in fauorem,quę
in rem tranſiuit iudicatam quod ſi patiatur de iuri-
bus primæ ſententiæ cognoſci, abſque eo, quod op-
ponat exceptionem rei iudicatæ, cenſetur adeò ſibi
pręiudicaſſe,vt ſi feratur ſecunda ſentẽtia contra eũ,
illa valeat,& teneat,non obſtãte re iudicata, etiam ſi
ſit lata ab eodem Iudice,vt poſt Innoc.in c.cum dile
cta,in gloſ.in verbo, & furtiuè ante fi. de reſcript.&
Ludouic.Rom.in conſi.174.Ampliſſimè Doctor,ad
fi.& Aret.in conſi.73.Diligenter,col.2.verſ.præterea
ex quo Ioannes,&c.& Aegid.Bellame.deciſ.84.Exe
cutoria impetrata,& alios in numeros per eum alle-
gatos tradit latè Felin.in c.Inter monaſteriũ,col.12.
nu.29.& ſeqq.verſ.limita octauo,extra de re iud.vbi
pluribus exemplis non ſolum in materia rei iudica-
tæ ſed etiam probationum,exceptionum, & nullita
tum deducit,qualiter ex huiuſmodi patiẽtia infertur
patienti præiudicium. Hæc tamen quæ de tacita re-
nũciatione dicta ſunt, duobus modis neceſſariò in-
17 telligenda videntur. Primò, vt procedãt † in eo, qui
haberet notitiam qualiter ſibi ius competit ſuper hu
iuſmodi attentatorũ reuocatione,ſecùs ſi de illis no
titiam non præſupponeretur habere, quia hoc caſu
non eſt dicendum inductam fore renunciationem,
18 cum regulare ſit, † quod renunciatio nõ extenditur
ad ignorata, l.tres fratres, ff.de pact. cum alijs addu-
ctis per Socin. in conſi.103. In caſu col.2.& 3.lib.5.
& conſi 25.col. penult. lib.4. & poſt eum Pariſ. con
ſil.12.tranſactio,nu.78.lib.2. & in ſpecie in materia
noſtra attentatorũ ſenſerunt Domini in vna Luca-
na,Parrochialis Campagnoli coram Binarino,8.Iu-
nij,1571.in qua,cum ad impediendam reuocationẽ
attentatorum,allegaretur pro parte attẽtantis, quod
per duas inſtantias fuerat diſputatum, & cognitum
de negocio principali,abſque eo,quod vnquam fuiſ
ſet datum de attentatis,ex quo videbatur illorum re
uocationi renunciatum iuxta deciſionem in Recol-
lect. Creſcent.140. & per alteram partem, huic fun-
damento replicaretur, quod eo caſu nõ intrabat,eo,
quia præſupponebatur, quod agens nũc ad illorum
reuocationem,ius ſuper illis ſibi competere antea
ignoraſſet:& conſequenter non erat dicendum, pro
ptetea fuiſſe attentatis renunciatum, Domini tenue-
runt pro attentatis. Subdentes, quod non obſtabant
ea,quæ ex aduerſo per attentãtem allegabantur,quia
19 illa in iure non ſubſiſtebant. Secundò intellige, † vt
non procedant, quando paſſus attẽtata pateretur de
bono iure attentantis cognoſci,poſtquam ipſe de at-
tentatis dediſſet,& cauſam deſuper commiſiſſet, vt
videtur fuiſſe de mente Dominorum in vna Aſtori-
cen.coram Domino meo Oradino,4. Martij,1555.
in qua(poſtquam ille dederat de attentatis, & fuerat
ſibi præfixus terminus ad ſecundam, ad docendum
de illis,& fuerat etiam appellans à breuitate termini
repoſitus)ipſemet præſentauit commiſſionem, & iu
ra produxit reſpicientia negocium principale, & cũ
dubitaretur, an per hoc cenſeretur ita attentatis re-
nunciaſſe, vt non poſſet ex illorum priuilegio im-
pedire cognitionem negotij principalis, niſi purga-
tis attentatis, Domini ibi ſimpliciter tenentes pro
attentatis, tacitè quoque ſenſiſſe videntur, quod per
præmiſſa illis non cenſeatur renunciatum.

Quæ renunciatio multo minus cenſeretur indu
cta,ſi paſſus attentata (poſtquam de illis dedit) deue-
niſſet ad aliquorum dubiorũ diſputationem in cau-
ſa principali,& indifferẽter fuiſſent etiam ſeruati ter
mini ſubſtãtiales, & in citatione ad ſententiam(quæ
tamen non habuit effectum)fuiſſent reiterati,vt fuit
reſolutum in vna Melphien. Attentatorum coram
Cantutio, 19. Martij,1584.ea potiſſimum ratione,
20 quia † huiuſmodi diſputatio non dicitur actus Iu-
dicialis,ad not. in c. quoniam contra,de probatio.&
21 quia licèt† in cauſa attentatorum non ſint de neceſ-
ſitate termini ſubſtantiales ſeruandi, Rota deciſ.78.
aliàs,765.Sciendum,de appel.in antiq.& latius dixi-
mus infra,c.26.nume.28. ſi tamen ſeruarentur non
vitiaret,immò ad cautelam,& ad tollendas difficulta
tes,eſſe ſeruandos admonuit Ant. Papazzon. in ad-
22 dit.ad deciſ.2.nu.57.de Reſcrip.in nou.[Prout† nec
etiam huiuſmodi tacita renunciatio inducta dicere-
tur ſi paſſus attentata (commiſſa ſuper illis cauſa,&
deſuper aliquantulum litigato) pręſentauerit,deinde
Commiſſionem concernentem negotium principa
le,cum facultate, quod Auditor procedere cũ Clau-
ſula,ſine retardatione ſolutionis penſionis, vel ſine,
arbitrio ſuo, & Iudex proceſſerit per aliquod tẽpus
ſuper negotio principali, & in eo duas ſententias in
fauorem reportauerit, & propterea dubitari poſſet,
an per hoc paſſus attentata cenſeantur ſibi præiudi-
caſſe, ita vt cauſam attentatorũ reaſſumere non poſ-
ſet,quamuis hoc videretur dicendum,exemplo eius,
quod legitur deciſ.8.aliàs 382.Fuit dubitatũ,de cau-
ſa poſſeſſ. & propriet. in nou. quod ſuſpendens peti-
torium, ſi ad illud redijt, & in eo obtinuerit,non po-
teſt amplius variare, & ſuſpendendo petitorium ad
poſſeſſorium reuerti. Domini tamen in vna Tarui-

ſina

ſina penſionis corã D. meo Otadino, 14. Maij, 1557.
tenuerunt nihilominus purganda eſſe attentata, non
23 obſtante dicta dec. 8. † quam Domini dixerunt non
eſſe in obſeruantia.

24 * Quod tamen non procederet, ſi † paſſus attentata,
poſt præſentatam Cõmiſſionem ſuper negocio prin
cipali, per duas inſtantias, primam, & ſecundam, paſ
ſus fuerit coniunctim tam ſuper attentatis, quam ſu
per negotio principali cognoſci: nam ſi in fine ter-
tiæ inſtantiæ velit poſtmodum vti priuilegio attenta
torum, vt illa ante omnia reuocentur, non eſt audiẽ-
dus, vt dixerunt Domini in eadem Taruſina, coram
eodem, ſub die 26. Octobris, 1561. quia (vt ibi ſubdũt)
cenſetur ſibi præiudicaſſe.]

Ex his autem omnibus quæ in ſupradictis exem-
25 plis dicta ſunt, poteſt hæc Concluſio firmari, † quod
etiam tacita renunciatio excludat attentatorum re-
uocationem, (& conſequenter præſens limitatio re-
gulariter admitti) Quę tamen duobus modis videtur
poſſe limitari.

26 Primò, vt † non procedat in reuocatione attenta-
torum ex officio iudicis, abſque partis inſtantia faciẽ
da, quamuis enim præſens limitatio quoad partes re
nunciantes videatur de plano procedere, quoad iudi
cem tamen (cuius fuit per attentantem læſæ maie-
ſtas) non videtur eſſe ſine difficultate, quoniam li-
cet pars, quæ renunciauit non poſſit inſtare pro attẽ-
tatorum reuocatione obſtante ſibi renũciatione per
ſupradicta, Iudici tamen non videtur denegandum
quin ex ſuo puro, & mero officio nobili pro ſui iuris
& dignitatis conſeruatione illa reuocare poſſit, cum
27 non ſit nouum, quod † Iudex poteſt attentata ex of-
ficio reuocare, quæ ad inſtantiam partis reuocari nõ
28 valerent: Nam & alias videmus, † quod (licet is,
de cuius non iure conſtat, non poſſit regulariter pe-
tere reuocationem attentatorum, Iudex tamẽ ex of-
ficio illa reuocat, vt per Franc. in c. bonę, nu. 15. de ap
pel. & ita ſępiſſimè in Rota obſeruatum fuiſſe teſta-
tur, Guidob. in Recoll. ſuis, deciſ. 105. incip. Fuit ten-
tum, ſub Rubr. Vt lite pendente, & in quam plurib.
alijs caſib. de quibus diximus latius infra, in 3. par. c.
27. de iud. & per quem attent. reuocentur, num. 6. &
7. ver. circa primam inſpectionem.

29 Secundò, vt non procedat, † quando quis lite co-
ram vno pendente, in aliũ iudicem conſentiret, quia
tũc videt̃ tacitè renunciari litia pendentiæ coram pri
mo, & illius priuilegio, ob dictum conſenſum, qui re
gulariter excuſat & excludit attentata, vt dicemus in
ſequẽti limitatione, q̃ eſt huic proxima, & cõſimilis.

Limitatio Decimaſexta.

* *SVMMARIVM.*

1 *Actus factus lite pendente non reuocatur tanquam attentatus, ſi dicatur factus de conſenſu aduerſarij.*

2 *Conſenſus etiam tacitus excuſat ab attentatis.*

Et duplex huius dicti ratio aſſignatur, vt numero 4. & 6.

Limitatur duobus modis, vt nu. 15. & 16.

3 *Poſſeſſio tradita per capitulum præſente illo Canonico qui litigabat, tacente, & non contradicente, non venit tanquam attantata reuocanda.*

5 *Dolus non dicitur committi contra conſentientem.*

7 *Conſenſu tollitur omnis nullitas,*

8 *Proceſſus factus à Iudice pendente relatione cauſa per eum ad ſuperiorem facta, valet, ſecundum aliquos, licet de hoc ſubſiſtendum videatur, vt hic remiſſiuè.*

9 *Capitulum ſi immittat aliquem in poſſeſſionem, & diu taceat, ſub prętextu, quod tunc lis penderet, non poteſt contra eum dare de attentatis.*

10 *Poſſeſſio præſumitur capta volente, & non contradicente poſſeſſore, ſi poſtquam illam adeptus eſt, vigore executorialium lapſi fuerint viginti anni.*

11 *Comparens coram ſecundo Iudice, & petens ab eo inhibitionem moderari, cenſetur in illius Iuriſdictionem conſentire, ita, vt non poſſit dare attentatis.*

Etiam ſi fuerit proteſtatus ſine præiudicio litis pendentiæ coram primo, vt in caſu de quo, numero 12.

13 *Paſſus attentata, non cenſetur conſenſiſſe in ſecundum Iudicem, aut attentatis renunciaſſe, per ſolam appellationem interpoſitam ad alium Iudicem.*

Niſi vltra appellationem ad alios actus deueniret coram ſecundo iudice, abſque repetitis proteſtationibus, vt nu. 14.

15 *Comparens coram iudice ſibi incompetenti, poteſt ante litis conteſtationem iuriſdictionem, & conſenſum reuocare.*

DEcimoſexto limita, vt Regula non procedat, q̃n
1 actus, † (qui prætenditur lite pendente attẽta-
tus) fuiſſet factus de cõſenſu Partis, quæ inſtaret pro
2 reuocatione attentatorũ; quia † talis cõſenſus (ẽt taci-
tus) excuſaret ab attẽtatis: & ideo licet capiens poſſeſ
ſionẽ vigore executorialũ non ſeruatis quatuor ter-
minis, dicat̃ attẽtare, vt eſt dec. in Recol. Mohed. 180.
3 Vacante, ſub Rub. Vt lite pend. tñ, ſi dicta † poſſeſſio
fuerit per Capitulũ tradita præſente illo Canonico,
qui litigabat, tacente, & non contradicente, non ve-
nit tanq̃ attẽtata reuocanda, vt eſt dec. in Recol. Creſ.
17. Super eodem, ſub Rub. Vt lite pend. lib. 1. in qua
illa potiſſimũ ratio v̄r fuiſſe in conſideratione, quia ſ.
præſens, & tacens, actui (quẽ poterat contradicendo
impedire) cenſet̃ conſentire, q̃ dec. retulit, & ſecutus
eſt * Caputaq. dec. 135. incip. Pet. Brun. lib. 2. in ma-
nuſcriptis, &) nouiſſimè etiam Mandoſ. in trac. Cõ-
miſſionum, in 14. formula Cõmiſſionis attentatorũ,
in verbo, reuocãdi, q. 2. verſ. negatiuam tenuerũt Do
4 mini. Huius aũt limitationis † duplex aſſignari põt ra
5 tio: Prima, † quia contra cõſentientẽ non d̄r cõmit
ti dolus, vt in regula ſcienti, de Reg. iur. in 6. cũ ſimi.
Sicut nec etiã volenti d̄r fieri iniuria, l. 1. §. vſq. adeo,
ff. de iniurijs, in attẽtatis aũt requirit̃ dolus, Rota dec.
5. alias, 25. Ex quib. de reſti. ſpol. in nou. vt diximus la
6 tius ſup. in 1. par. c. 1. de attentatis, à parte, nu. 85, † Se-
cũda põt eſſe rõ q̃ conſiderabat Manfr. lib. 1. de attẽ.
7 app. pend. in 9. par. nu. 6. quia ſ. † conſenſu tollit om-
nis nullitas, l. 2. C. comm. vtriuſq; Iud. & ſic deſtruit̃
genus, & cũ eo oĩs ſpecies. Bart. in l. hoc legatũ, §. in-
ter emptũ, ff. de leg. 2. & conſequenter ẽt ſpeciem at-
tentatorũ, cũ illa dicant̃ eſſe regulariter ipſo iure nul-
la, vt declarauimus infra, c. 12. de attent. appel. pend.
in 17. Ampliat. princ. per tot. Hanc opinionem ſecũ
dum eundem vbi ſupra, & in libro 2. de attentatis,
Concluſ. 118. ſenſerunt Hoſtienſ. in capitu. Conſti-
tutus, verſic. dicunt quidam, & verſic. dicas igitur, &
ibi etiam Cardinalis, ſub numero quatto, & Abb.
ſub numero vndecimo, extra, de appellation. & Vi-
talis, in tractatu de Clauſulis, in Clauſula nil noua-
ri relatio. pend. nume. 15. dum fuerunt in ea opinio-
8 ne, quod † proceſſus factus à Iudice (pendente rela-

tione

tione cauſæ per ipſum ad ſuperiorem facta) qui aliàs
eſſe attentatus, de conſenſu Partium validari poſſit.
Quamuis autem circa hoc, de validitate proceſſus re
latione pendente de conſenſu Partium facti, ſubſi-
ſtendũ videatur, per ea, quæ dicemus infra, capi. 8. de
attent. relat. penden. in tertia ampliat. Regulæ, ibi po-
ſitæ, à præſenti tamen limitatione non eſt propterea
recedendum: cum in pluribus caſibus ratione con-
ſenſus petentis reuocari attentata, illa fuiſſe excuſata
appareat, prout fuit aliàs dictum in vna Pacen. fru-
ctuum, coram Domino meo Oradino, ſub die 16.
9 Maij, 1569. quod ſi † Capitulum immittat aliquem
in poſſeſſionem, & diu taceat, & deinde velit contra
eum dare de attentatis, aſſerendo, quod lite pendente
ſe intruſerit, hoc facere non poteſt, & dicitur ſibi pr
iudicaſſe; quod etiam firmatum fuit iterum, dum
eadem cauſa per eundem propoſita fuit ſub die, 20.
Octobris, 1570. Et ſimiliter, quod fuit alias dictum
in vna Pampilonen. de Alueda, coram Peregrino,
10 14. Maij, 1547. quod † capiens poſſeſſionem vigore
Executorialium vacuam, aut plenam, ſine contradi
ctione, & violentia (ſi fluxerint poſt ea viginti anni)
non poteſt talis poſſeſſio tanquam attentata reuoca-
ri, etiam quod fuerit capta lite pendente, ea ratione,
quia præſumitur capta volente, & non contradicen-
te poſſeſſore, vt eſt in Recollec. Peregr. deciſ. 93. aliàs,
51. In cauſa Pampilonen. Quod etiam dixerunt Do
mini in vna Sabinen. decurſus aquarum. & attenta-
torum coram Dom. meo Oradino, 19. Martij, 1561.
in qua cum dubitaretur inter cætera, an geſta coram
Camerario (lite prius coram Auditore Cameræ pen
dente) dicerentur attentata, tenuerunt ſub his ver-
bis: Quod geſta poſtquam ille coram Camerario
11 † comparuit, & petijt inhibitionem moderari, non
ſunt reuocanda, quia per hunc actum poſitiuũ, con-
ſenſit in Iuriſdictionem Camerarij, & ſic non poteſt
dare attentatis, * & quod per huiuſmodi compari-
tiones, dicatur induci renunciatio, ita, vt comparens,
non poſſit dare de attentatis, etiam poſt inhibitioné,
eſt deciſ. Peregr. 79. incip. Dubitaui, in fine, libro 3.]
Et ad propoſitum præſentis limitationis diceretur
quis conſenſiſſe, ſi lite pro parte Epiſcopi, in Curia
Romana pendente contra fratres Sancti Martini, ſu
per Molendino, etiam inhibitione ſubſecuta, ijdem
fratres in Curia Neapolitana ſuper refectione dicti
Molendini conuenerint Comitem Sarnen. & procu
rator Epiſcopi lata ſententia in Curia Neapolitana
contra Comitem, opponat ſe illius executioni, cum
12 † proteſtatione, & Clauſula, Sine præiudicio litis
pendentiæ in Curia Romana, & deinde fratres vigo
re dictæ ſententiæ reædificauerint d. Molendinum:
Epiſcopo autem prætendente, quod talis reædifica-
tio ſit attentata. Fratres ad excuſanda attentata
allegent, quod procurator Epiſcopi non obſtante
dicta proteſtatione ſibi præiudicauit, & cenſetur con
ſenſiſſe in iudicem Neapolitanum, ita vt hoc caſu di
cantur non adeſſe attentata, & licet aliàs eueniente
caſu in vna Sarnen. Molendini coram Dom. de Ru
beis, 26. Nouembris, 1560. per Dominos ob varieta
tem opin. nihil fuerit reſolutum, ex his tamen, quæ
fuerunt ibi per Dom. meum Oradinum aduotata,
videntur dicta attentata excuſanda, tum quia cauſa,
quæ principaliter pendebat Romæ ſuper dicto Mo-
lendino, videtur diuerſa ab ea, quæ ſuper executio-
ne ſententię contra Comitem latæ pendebat Nea-
poli, (cui potuit tanquam Tertius Epiſcopus ſe oppo-
nere) tum quia intentato per fratres Interdicto, Re-
tinendæ, articulus an reædificatio ſit attentata, vide-
tur omnino pendere à victoria in dicto Interdicto,
obtinenda, iuxta deciſ. Capic. ſeptuageſimoſecundo,
de qua etiam diximus infra capitul. vigeſimoquarto,
de Reo, & except. contra attentata compet. quæſtio.
decimanona. Nec obſtat dicta proteſtatio, tum, quia
non fuit repetita in ſingulis actibus, vt requiritur ſe-
cundum Put. deciſ. 41. & 44. de iudic. tum, quia
ab vlteriori proceſſu procurator Epiſcopi debuit ap-
pellare. Tum etiam, quia proteſtatio ſub illa forma,
præſeruat, vt liti in Curia Rom. pendenti non cenſea
tur renunciatum, ſed non operatur, quo minus ille
procurator cenſeatur conſentire in Iudicem Neapo
litanum, cuius conſenſus ratione, excuſantur atten-
tata, ſed debuiſſet in proteſtatione dicere, citra con-
ſenſum in Iuriſdictionem, vt eleganter hæc omnia
fuerunt deducta, & allegata, tam per Excellentiſſi.
pro fratribus informantes, quam in voto Dom. mei
13 Oradini, in dicta cauſa. Non diceretur † tamen
quis conſenſiſſe, aut renunciaſſe attentatis per appel
lationem interpoſitam ad alium Iudicem; Exem-
plũ, ſi quis lite vigore ſpecialis Commiſſionis in Cu-
ria, & in Rota introducta, fuerit ab eius aduerſario
Neapoli conuentus, & quamuis in iudicio Neapo-
litano multoties fuerit proteſtatus, quod nullo modo
in Iudicem conſentire intendebat, ſi tamen lata poſt
modum contra eum ſententia, ipſe ad Sacrum
Conſilium appellauit, & demum etiam Sacrũ Con-
ſilium (confirmando priorem ſententiam) aduerſa-
rium ſuum, in poſſeſſionem rei (de qua agebatur)
immittat, talis immiſſio venit tanquam attentata re
uocanda (quaſi fuerit facta lite vt præfertur in Cu-
ria pendente) & ratio eſt: quia per appellationem
prædictam, non cenſetur ille litis pendentiæ, & conſe
quenter etiam attentatis renunciaſſe, vt ſenſerunt
Domini in vna Tarentina coram Capizucho, 12.
14 Octobris, 1554. verum ſi † poſtea vltra appellatio-
nem ad Conſilium Regium interpoſitam, alium
actum abſq; repetitis proteſtationib. in Curia Nea-
politana fecerit, & præſertim ſi proteſtatus fuerit ad
vlteriora non procedi, donec de huiuſmodi cauſa fie
ret verbum in Sacro Conſilio quo facto, fuerit dein-
de per iudicem ad vlteriora etiam ad ſententiæ pro-
lationem proceſſum, per prædicta diceretur ſibi adeo
præiudicaſſe, vt (quamuis prædicta fuerint geſta lite
in Curia pendente, & poſt inhibitionem à Curia ema
natam, & poſſent prætendi omnia debere tanquam
attentata reuocari) cum tamen caſus eueniſſet de fa
cto, in eadem Tarentina prætenſorum attentatorũ,
coram Chiſſan. 31. Ianuarij, 1556. fuit tentũ pro non
attentatis. Hæc autem limitatio, videtur duobus mo
dis ſublimitanda.
15 Primo, † niſi quis conſenſiſſet in iudicem qui eſ-
ſet ſibi incompetens, & conſenſum reuocaſſet, ante
litis conteſtationem: cum enim ſemper ille qui etiá
expreſſe promiſit ſe velle (etiam coram incompeten-
ti Iudice poſſe conueniri) poſſit Iuriſdictionem reuo
care, ſaltem vſq; quo lis conteſtetur, ad no. in l. ſi con
uenerit, ff. de Iuriſ. om. iud. & declarat Aug. Bero. in
conſ. 9. Vltra allegationes, nu. 26. lib. 3. ſequitur, quod
facta huiuſmodi reuocatione, non poſſet vltra contra
eum de renunciatione dari.
16 Secundo, † vt licet hoc caſu præſuppoſito conſen-
ſu, attentata regulariter non veniant ad inſtantiam
conſentientis (& qui attentata paſſus eſt) reuocan-
da, ex officio tamen Iudicis nobili, poſſet Iudex (cu-
ius fuit læſa maieſtas) illa reuocare, vt diximus, & fir-
mauimus in præcedenti 15. Limitatione, ad fi. num.
26. quoniã & in præſenti Limit. militat eadem ratio.

Limitatio Decimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium ſecundum, contractum lite pendente*
ſuper

Digitized by Google

*ſuper validitate primi valet, quando primum declara-
tur nullum.*

2 *Litis pendentia ſuper matrimonio, non reddit matrimo-
nium litigioſum.*

3 *Contrahens matrimonium ſecundum, lite ſuper validita-
te primi pendente, licet non attentet, punitur tamen
pœna extraordinaria.*

4 *Lite, vel appellatione pendente ſuper validitate primi,
non licet impune ad ſecundum matrimonium tran-
ſire.*

5 *Legitimatio filiorum per ſubſequens matrimonium di-
citur valida, etiam ſi filij fuiſſent concepti lite pen-
dente.*

6 *Sequeſtranda eſt mulier lite pendente ſuper validitate
primi matrimonij.*

*Niſi matrimonium eſſet iam conſumatum, & vir eſſet
in quaſi poſſeſſione mulieris, nu. 7.*

DEcimoſeptimò, Fallit in actu matrimonij ſecū-
di, qui ſi fiat lite pendente ſuper validitate pri-
mi matrimonij, valet, non obſtante litis pendentia,
1 † quando ſcilicet primum matrimonium declaratur
nullum, vt eſt elegans tex. in c. cum in Apoſtolica, &
ibi not. ſpecialiter Abb. in Summario, & in 2. not. ex
tra de ſponſal. & tradit per illum tex. Ruin. in conſil.
150. Grauiſſimum, numero 20. lib. 5. & poſt Bald. in l.
appellatione, C. de appellation. & Ioan. Monach. in
c. cupientes, de elect. in 6. Vital. de Clauſul. in Clauſu
la Nil. nou. appellat. pendente, ſub numero 4. & per
tex. in dicto c. cum in Apoſtolica, idem firmat Bald.
inter conſilia matrimonialia, volum. 1. conſ. 30. inci.
Quædam, mulier, num. 13. cuius limitationis ea etiā
2 poteſt reddi ratio † quia ſcilicet litis pendentia ſuper
matrimonio, non reddit matrimonium litigioſum,
vt docet Bald. in l. Deo nobis, nūmero 5. C. de Epiſc.
& Cleric. quem poſt Barbat. in conſ. 46. colum. ſe-
cunda, num. 5. lib. 2. refert, & in effectu ſequi videtur
Menoch. de arb. iud. lib. 2. Centuria 3. Caſu 202. nu.
2. Quod ſi primum declaretur validum vtique ſecū
dum matrimonium irritaretur, non quia eſſet con-
tractum lite pendente, ſed quia quis non poteſt vno
& eodem tempore duas habere vxores. Quamuis au
tem contrahens matrimonium, (vt præfertur) lite
pendente non dicatur attentare, & conſequenter a-
3 ctus non reuocetur, † incidit tamen in pœnam extra
ordinariam, de qua in dicto capitu. cum in Apoſtoli
ca; & in cap. tenor, de re iudic. vbi Abb. nume. 9. præ-
ſertim, quod coniugibus inhibetur, ne inuicem red-
dant debitum; aut alios actus matrimoniales atten-
tent, vt ſentit etiam Ruin. vbi ſupra, & expreſſe Imo-
la, per eum allegat. in conſil. 125. incipien. In cauſa,
quæ vertitur, cui ſubſcripſit, & multis comprobauit
Angel. de Caſtr. de quo in primo volum. conſ. matri
monial. conſ. 31. incipien. Quia ego Angelus, à quo-
rum opin. nec etiam videtur diſſentire Andr. Barba.
in conſ. 9. Viſo, num. 4. & ſeq. lib. 2. & ſequitur Dec.
in conſ. 163. In cauſa, ſub nu. 7. col. 4. in fi. verſic. ter-
4 tio reſpondetur. Et ita debet intelligi † quod aliàs ſim
pliciter dicunt Doctor, quod lite, vel appellatione
pendente ſuper validitate primi matrimonij, non li-
cet ad ſecundum matrimonium tranſire, prout vide
tur text. & ibi not. expreſſe Abb. in capit. tua, nume.
3. extra, de ſponſal. duorum, videlicet, quod non li-
cet impunè ad ſecundum tranſire, non autem, quod
matrimonium in ſe non ſit validum, ſi primum de-
claratur nullum, vt dictum eſt: Quam limitationem
ampliando intellige, vt non ſolum procedat reſpe-
ctu actus ipſius matrimonij, ſed etiam reſpectu effe-
ctuum ab ipſo matrimonio prouenientium, prout
5 eſt ligitimatio filiorum, † quæ fit per ſubſequens ma
trimonium: talis enim legitimatio dicitur valida, et
ſi dicti filij eſſent concepti lite pendente, vt tradit
Port. Imol. in Concluſ. 35. verſic. nono, &c. libro 4.
poſt Pariſ. conſ. 13. lib. 2. nu. 24. & conſi. 15. colum. 1.
prima, numer. 2. eodem libro; & faciunt, quæ ponit
Bald. in præall. loco, inter conſ. matrim. conſ. 3. num.
11. vbi cum principaliter diſputaret, an filij nati ex
matrimonio (lite pendente ſuper primo) contracto,
eſſent legitimi, concludit, ſecundum matrimonium
valere, & prolem legitimam fore: Et inſuper can-
dem declara, † vt interim pendente lite mulier ſit ſe
6 queſtranda, vt fuit tentum in vna Regien. matrimo
nij coram Picch†olomineo per plures ac validas ratio
nes, de quibus poſt Geminian. in conſil. 76. & Dec.
in conſ. 163. eſt deciſ in Recollec. Creſcen. 185. inci-
pien. ſequeſtranda eſt mulier, ſub Rubr. de ſponſali-
bus, ſequeſtr. poſſeſſ. & lite pendent. lib. 1. pro qua fa-
ciunt, quæ ponunt Ioan. de Imola, in dicto conſ. 125.
& Angel. de Caſtr. in præallegato conſilio 31. in qui-
bus concludunt, mulierem hoc caſu ſequeſtrandam
eſſe. Quæ tamen ex intentione Putei, lib. 3. deciſio.
249. videntur intelligenda, † niſi vir eſſet in mulie-
7 ris poſſeſſione, &, matrimonium eſſet iam contra-
ctum, & conſumatum, quia tunc non videtur mu-
lier ſequeſtranda. Idemque apparet ex Recoll. Achil.
deciſ. 356. incip. ſequeſtrationi, ſub Rubrica diſpōſa-
lib. Quod cōtra opinionem Ant. de Butr. in d. c. lauda
bilem, latè affirmauit Andr. Barbat. in cōſ. 9. Viſo, in
princ. & præſertim, num. 18. vbi teſtatur de comm.
opi. lib. 2. Simpliciter autem, quod vxor ad inſtātiam
viri, nō ſit ſequeſtranda, dum tractatur, an exceptio
conſanguinitatis obſtet, latè tuetur nouiſſimè Port.
Imolenſ. in conſ. 156. Contigit, per tot. lib. 3.

Limatatio Decimaoctaua.

SVMMARIVM.

1 *Contumax non poteſt allegare litis pendentiam quam
per contumaciam ſpreuit.*

2 *Secundum comm. opin.*

3 *Aretinus comdemnatus in Marchia, vbi fuit contumax
ſi denuo inquiratur contra eum Aretij, non poteſt al
legare litis pendentiam in Marchia.*

4 * *Moroſus non poteſt litis pendentiam allegare.*

5 *Contumax comparens, & reficiens expenſas, poteſt alle
gare litis pendentiam, &*

6 *Purgare contumaciam.*

7 * *Contumax tunc allegare litis pendentiam non poteſt,
quando Actor adueniente termino comparens, illius
contumaciam accuſauit.*

1 DEcimooctauò limitatur, vt non procedat in cō-
tumace, is enim non poteſt allegare litis pen-
dentiam, quam per contumaciam ſpreuit, vt tradit
Bar. in l. vbi cœptum, verſ. item aduerte, ff. de iudi. &
in l. quamuis, numero 8. ff. de damno infec. & in l. ſe-
pulchri, num. 2. ff. de ſepulch. viol. & vtrobique eum
videtur ſequi Alexan. ad quod multa allegat Felin. in
c. ex tenore, num. 26. & ſeqq. de Reſcript. & nou. etiā
in c. cum M. Ferrarienſis, ſub num. 25. in fi. de Con-
ſtit. & plura adducit Auguſt. Ariminenſ. in addit. ad
Ang. in trac. de Maleſic. in verbo hæc eſt quædam
inquiſitio, num. 85. Et licet Ang. in allegata l. quam-
uis fuerit in contraria ſententia, iſta tamen videtur
2 eſſe † communis opinio, de qua teſtatur Abb. in cap.
Propoſuiſti, num. 11. de foro compet. vbi ſimiliter ip
ſe antiquos idem tenentes in id citat. Quibus adde
etiam Thom. Gram. deciſ. 26. Michael Hebræus, nu
me. 10. & nouiſſimè non minus copioſè, quam ele-
ganter Ant. Gabriel. commun. Concluſ. lib. ſecundo
de iu-

Digitized by Google

de iudic. Concluſ. 1. nume. 21. & ſeq. vbi plures vltra
præallegatos in id citat, quibus adde Tiraquell. qui
etiam aliquos ex prædictis allegat, in tractatu de vtro
que retr. §. 8. glo. ſecũda, ſub nume. 8. in fine, verſicu.
nam & aliàs, & poſt alios Ioan. de Neuizza. in conſ.
18. incip. Cumanus, ſub num. 15. vbi inter cæteros in
id allegat Alexan. in l. 1. columna 2. ff. de re iudic. di-
centem hoc dictum eſſe ſignandum, quia in contin-
gentia facti faciet honorem, & tradit etiam Auguſt.
Bero. in conſil. 54. Concludendum, numero 140. lib.
3. atque idem poſt Neuizzan. vbi ſupra, ſequitur no-
uiſſimè Burſat. in conſ. 74. mirabitur, num. 34. libro
primo, & poſt aliquos ex ſupra citatis, Galleſ. de Ob-
ligat. Camer. quæſtio. 3. tertiæ particulæ, ſub nume.
7. in fine,* & poſt Socin. conſ. 237. columna prima,
Philipp. Prob. apud Ioa. Monach. in c. primo, nume.
28. de elect. lib. 6.] Apud quos omnes fit hæc Conclu
ſio, quod contumax non poteſt dare de pendentia il-
lius Iudicij, in quo fuit contumax: & ideo, † ſi Areti-
3 nus fuerit inquiſitus in Marchia, & ibi fuerit contu-
max, ſi denuo inquiratur contra eum Aretij, non po
teſt allegare pendẽtiam litis in Marchia, ex quo fuit
ibi contumax: Et quamuis dicti Doctor. nihil explici
tè ponant de reuocatione attentatorum, tamen ex
ratione dictæ Concluſionis, idem concludi poteſt in
materia attentatorum, vt ſi aliquis prætendat aduer-
ſarium aliquid attentaſſe lite pendente (in qua ipſe
fuerat contumax) non ſit audiendus: quia ſicut non
poteſt litis pendentiam allegare, ad effectum declinã
di forum, vel ſe excuſandi, ita multo minus, poterit
allegare hanc litis pendentiam, ad effectum, vt aduer
ſarius ſuus dicatur incidiſſe in delictum, cum atten-
tans dicatur delinquere, vt alias dictum eſt. Hæc ta-
men limitatio * poteſt vno modo Ampliari, † vt nõ
4 ſolum procedat in contumace, verum etiam in mo-
roſo, & ideo, ſi coram Iudice Laico opponatur ali-
qua exceptio, puta, Excommunicationis, Vſurariæ
prauitatis, & huiuſmodi, quæ eſſent remittendæ ad
iudicem Eccleſiaſticum, ſi Iudex Laicus vtatur cau
tela, & præfigat illi terminum ad ſe præſentandum
coram Eccleſiaſtico, cum toto proceſſu, & ille fuerit
in hoc moroſus, poterit iudex Laicus lapſo termino
procedere, nec tenebitur vltra dictas exceptiones ad-
mitteret, quod perpetuo notandum in Practica poſt
alios, dixit Thom. Ferrarius cautela 53. nume. 2. &
3. vbi rationẽ aſſignat, quia moroſus non poteſt hoc
caſu litis pendentiam coram Eccleſiaſtico allegare,
& pariter eandem duobus modis declara:

Primò, vt procedat] † niſi talis contumax compar
5 uerit, & expenſas refecerit, ad l. Sancimus, C. de iudi.
vt no. Doct. ſupra allegati, præſertim Ang. d. nu. 86. &
poſt eũ Thom. Gramm. d. deciſ. 26. num. 10. de quo
tamen plenius per Fel. d. nu. 26. & per Ant. Gabr. vbi
ſup. nu. 24. & ſeqq. † vbi plene tangit, an liceat hoc ca
6 ſu contumaciam purgare.

7 * Secundo, vt tũc † contumax non poſſit allegare
litis pendẽtiam, quam per contumaciam ſpreuit, quã
do actor adueniente termino comparens, illius con-
tumaciã accuſauit, vt originaliter limitabat inſignis
Doct. D. Ioan. de Monteſperello, in l. vbi cœptum, ff.
de iud. quam Concluſionem tanquam æquam, ſecu
tus eſt etiam Soc. in c. 2. in 11. prin. Arti. in 12. fallen.
ver. 8. licet, de mut. petit. vt refert idem Soc. conſ. 41.
nu. 3. lib. primo, quem nouiſſimè refert, & ſequitur
Proſper Paſeth. conſ. 66. nu. 9.]

Limatio Decimanona.

SVMMARIVM.

1 *Literarum expeditio ſuper Gratia conceſſa ante litẽ,*
etiam lite pendente fieri poteſt.
Quod ampliatur procedere, etiam ſi lis eſſet particu-
lariter ſuper hoc, an literæ poſſint expediri, vt nu-
mero 2.
Licet de hac ampliatione ſubſiſtendum videatur, vt
num. 3.
Niſi reſtringatur vno modo, vt nu. 4.
Limitatur primo, niſi Iudex inhibuiſſet, vt nume-
ro 7.
Limitatur ſecundò, niſi expeditio fuiſſet facta per
ſaltus, & indirectè, & non via ordinaria, vt nume
ro 8.
5 *Iudex procedens ad vlteriora, videtur reijcere exce-*
ptionem coram eo propoſitam.
6 *Princeps reſcribens contra ius, ſi ſit certificatus de ip*
ſo facto, videtur quo ad hoc illud ius tollere.
9 ** Datarius poteſt etiam lite pendente ſupplicationes*
emendare, quando manifeſtè conſtat de errore.

DEcimonono limita, † vt non procedat in actu
1 expeditionis litterarum ſuper aliqua gratia cõ-
ceſſa ante litem motam, quia literæ expediri etiam li
te pendente poſſunt, quinimmò † etiam, ſi particula
2 riter eſſet in dubium reuocatum, an literæ expediri li
ceret, poſſunt expediri, etiam non expectata dubij re-
ſolutione, abſque vitio attentatorum, vt fuit tentum
in vna vna Hiſpalen. & eſt deciſio. in Recoll. Tho-
mæ de Tanis, 62. incip. In vna Hiſpal. Quod etiam
ſenſiſſe videtur Rota, in alia Peruſina, Sanctæ Cru-
cis, coram Paleotto, vt patet in Recollc. eiuſdem Pa-
leotti, deciſ. 118. incipien. In vna Peruſina. Sed Cir-
ca † hanc limitationem, præſertim circa ſecundam
3 illius partem, quando eſt in dubium reuocatũ, an li-
teræ valeant expediri, non parum ſubſiſtendum vi-
detur, ne maiori forſan authoritate, quam ratione ni
titur? ſiquidem, hoc vr eſſe contra omnes Regulas at
tentatorum, cum omnia debent conſeruari in eodẽ
ſtatu, & nihil debet innouari, vt latius diximus ſupra
hoc eodem cap. 4. in præfatione, num. 346. & ſeqq. in
poſitione præſentis Regulę principalis, de attẽt. lite pẽ
dẽte. Nec aliquid mouet ratio cõſiderata per Domi-
nos, ibi, quod lite pendente poteſt etiam impetrari
Ius nouum, (quod & nos regulariter poſſe fieri dixi-
mus in ſeq. limitat. num. 6.) quoniam ſicut impetra-
tio iuris noui lite pẽdẽte non permittitur quãdo ten-
dit in præiudicium partis, vt in ſeq. limit. numero vi-
geſimo, & ſeqq. ita, & expeditio literarum tendẽs in
præiudicium partis non debet poſſe fieri. Quod au-
tem expeditio literarum facta dum lis pẽdet, parti ex
peditionem impugnanti præiudicium afferat clarè de
ſe patet, quia, ſi ſolum diſputatur an literæ poſſint ex
pediri eo ipſo, quod literę expediũtur, videtur in cau
ſa ſuccumbere. Quod ſi quis eius auctoritati tantum
deferre voluerit, vt eam etiam in ſecũdo capite tenẽ
4 dam duxerit, † ego eam ad vnum tãtũ caſum reſtrin
gendam eſſe, & in eo verificari poſſe crediderim, qñ
ſcilicet lis ſuper expeditione pẽdet coram eo, qui ra-
tione officij haberet literas expedire. Nam ſi is, abſq;
eo, quod deſuper ſentẽtiã ferat, literas expediat, (qua-
ſi re ipſa, & facto ipſo, animum ſuum propalet, & ta-
citè ſentẽtiam ferat,) talis expeditio non reputabitur at
5 tẽtata, argumẽto eius, quod alias dicitur, † quod ſi iu-
dex oppoſita exceptione, abſque eo, quod deſuper ex-
preſſe pronũciet, procedat ad vlteriora, videtur illam
reijcere, & proceſſus valet, vt no. Docto. in l. prolatã,
C. de ſenten. & in c. cum M. de Conſtitu. & etiam in
6 capit. ex parte, de appell. ſicut etiam videmus † quod
Princeps reſcribens contra Ius, ſi ſit certificatus de
ipſo facto, videtur quoad hoc Ius illud tollere, gloſſ.

in

Google

in c.ſtatutũ,in verbo,literarũ,de Reſcrip.in 6. & per
Iacob. Hent.in conſ.38.Qm̃,nu.11.lib.2. Ita ẽt,ſi ta-
lis Iudex expediat,vt̃ reijcere ea, quæ pro non expedi
tione allegabantur,& expeditio cẽſebitur valida Qd
ſi quis non ita ad hunc caſum reſtrictè,ſed vniuerſa-
liter intelligendam cenſeat,etiam qñ lis ſuper expedi
tione non penderet coram eo, qui hẽt expedire, ſed
coram alio, puta ſi lis eſſet coram clerico Cameræ,
actus autem expeditionis eius eſſet faciendus per a-
lium,puta, Notarium Cameræ,tunc ego neceſſario
7 duobus modis limitandam eſſe putarem: † Primò,
vt non procedat,quando iudex inhibuiſſet, quia inhi
bitio facit illicitum, quod alias fuiſſet faciẽti licitũ,
vt infra,c.20.de atten.poſt inhibi. in prima Amplıat.
8 prin. Regulæ ibi poſitæ,per tot.† Secũdo,vt procedat
qñ expeditio fuiſſet legitimè,& per ſuos gradus,&
via ordinaria factã,ſecũs,ſi per ſaltus,& malas artes,
puta,ſi dũ pendet lis,an aliquis conſenſus poſſit appo
ni corã Clerico Cameræ,ille per Notariũ fuiſſet appo
ſitus a tergo Bullæ, abſq; eo, qđ Bullam recepiſſet de
manu Sũmiſtæ,prout eſt ordinariũ,nam hoc caſu,ta
lis expeditio eſſet dicẽda attenta,& inualida, non ſo-
lũ,quia fuit facta lite pendente,vetũetiam quia ex im
probitate ſua nemo dẽt actionẽ,& cõmodũ conſequi
prout aliàs eueniẽte caſu allegabat̃ in vna Parmen.pẽ
ſionis,inter Illuſtr.ac Reuerẽd. D.meũ D.Fabiũ de
Pinna, V.S.Referendariũ,ex vna,& Capitaneũ Ni-
colaũ de Paſſarinis partib.ex altera,quę adhuc eſt ſub
iudice. * Quę aũt de expeditione literarũ lite pẽdẽte
faciẽda multo magis procederent,ſi tractaret̃ de emẽ
9 datione Supplicationis,quia† Datarius põt ẽt lite pẽ-
dente emẽdare Supplicationes, qñ manifeſtè cõſtat
de errore,vt fuit reſolutũ in vna Treuer. Beneficij,co
ram Guidob.24.Octob.1552. & eſt decil. Caputaq.
239.incip.Datarius,lib.1.in impreſſis.]

Limitatio Vigeſima.

SVMMARIVM.

1 *Impetratio,& acquiſitio iuris noui,etiam lite penden te facta dicitur valida regulariter.*

Tam in poſſeſſorio,quam in petitorio,vt inf.nu.7.

2 *Vitium attentati reddit actum nullum,remiſſiuè.*

3 *Impetrans nouam prouiſionem, Si neutri, vel aliam Gratiam lite pendente,non dicitur attentare.*

Præſertim, quando impetratio nullum ius tribueret impetranti,vt infra,ſub nu.14.

4 *Regula illa,vt lite pendente nihil innouetur,tendit ad hoc,vt nihil fiat in præiudiciũ iuris aduerſarij,non aũt prohibet quin poſſit corroborare ius ſuum.*

5 *Ceſſio facta alicui litiganti per Tertium lite penden te,valet,& tenet.*

6 * *Litis pendentia non impedit,quo minus ius unius ex litigantibus poſſit roborari.*

8 *Lite pendente poteſt quis à Principe impetrare bene ficium ceſſionis bonorum,& illo vti.*

9 *Princeps lite pendente poteſt declarationem facere.*

10 *Ius ſuperueniens poſt Reſcriptum impetratũ immò etiam poſt litem conteſtatam,regulariter prodeſt.*

11 *Præſerti,ſi eſt ex cã de pterito. Et ideo lite pẽdẽte põt fieri excuſſio,oblatio rei debitæ,& ſolutio pretij.*

12 *Mandatũ ſuperueniens lite pendente cenſetur etiã reualidationem iudicij,& actorum inducere.*

13 *Minor factus lite pendẽte maior,põt petere reſtõnem in integrum,ex quo tpe cœpta litis erat minor.*

15 *Priuilegium à communi Domino lite pendente impe trari non poteſt.*

Secus ſi à tertio,& rõ diuerſitatis aſſignatur, nu.16.

17 * *Vitium litigioſi non cadit in communi Domino,quã do concedit Priuilegium lite pendente, ſi poſtea de iuſtitia commiſſionis appareat.*

18 *Laicus,ſi lite pendente efficiatur Clericus, per primã tonſuram,cauſa nihilominus debet continuari corã iudice laico;declarando,vt infra,nu.21.*

19 *Priuilegium lite pendente impetratum,valet,ſi ema nauerit motu proprio,& ex certa ſcientia Princi- pis,etiam communis Domini.*

20 *Mentio litis facta in priuilegio impetrato lite pen dente,facit illud cenſeri validum.*

21 *Priuilegiũ,puta,fori,lite pendente Reo ſuperueniẽs circa eius factũ voluntarium,eximit eum à iuriſdi ctione iudicis,coram quo cauſa erat inchoata.*

22 *Ius lite pendente impetratum,aut ſuperueniens,cen ſetur attentatum, quando tendit in præiudiciũ iu ris,vel poſſeſſionis alterius Partis.*

23 *Edictum,ne lite pendente aliquid innouetur, intelli- gitur,quando aliquid fit in præiudicium Partis.*

24 * *Impetrans beneficium expreſſo certo modo vacan- di,non poteſt poſtea lite pendente alium modum vacandi exprimere.*

Inueſtitura	}	
25 *Ligitimatio*	}	*lite pẽdẽte facta,ſi eſt alter*
Diſpẽſatio,& quælibet	}	*præiudicialis,non valet.*
Conceſſio	}	

Niſi de præiudicio ſit facta mentio,vt nu. 27.

Vel concedens ſciret litem pendere,vt nu. 28.

Vel conceſſio fieret lite finita,ut nu.30.

26 *Literæ Pœnitentiariæ obtentæ lite pendente per eũ, qui à non ſuo Epiſcopo,nec de eius licentia ſuſcepe rat primam tonſuram,ſibi non ſuffragantur ad in- ducendam capacitatem canonicatus in prętudicium collitigantis.*

19 * *Legitimationis confirmatio lite pendente impetra- ta,valida reputatur,quando Princeps de lite aliter quam ex narratione partis ſcientiam habuit.*

31 * *Supplicare quis nõ prohibetur lite pẽdente,ẽt qđ tẽ deret in præiudiciũ litis,quãdo qs vtitur iure ſuo.*

32 * *Priuilegium conceſſum per viam Statuti, etiã lite pendente acquiſitum,ſuos operatur effectus.*

33 *Titulus lite pendente ſuperueniens,non ſuffragatur, ſecundum aliquos.*

Contrarium videtur verius,nu.35.

34 * *Dominium ſuperueniens non validat Iudicium rei vendicationis antea intentatum.*

VIgeſimò,fallit in actu impetrationis, & acquiſi-
tionis iuris noui: quoniã lite pendente huiuſ-
1 modi † impetratio, ac ſuperuenientia iuris noui dici
citur valida,& conſequenter per eã non dicetur quis
2 attentare: alias † vitium attentati redderet actũ nul-
lũ,iuxta ea,quæ dicent̃ infra latius,c.12.de attent.ap-
pel.pẽdente in 17.Ampl.prin.nu.4.& per totã. Hinc
ad propoſitũ dicebat alias Staſil.in trac.de lit. Grat.&
Iuſtit.f.86.verſ.verum aũt,& iterũ,f.148.verſ.poſtre-
mo circa illã materiã,poſt Aegid. dec.102. Si poſſeſ-
ſio,& dec.662. Si ex Gratia, † qđ ſi aliquis impetret
3 lite pendente nouã prouiſionẽ,Si neutri,vel aliã Gra
tiã,non dicitur attẽtare. Quod etiam poſt Aegid.vbi
ſupra,& Oldrad. in conſ.299. ſecuta eſt alias Rota,
vt

Google

vt apparet in Recollect. Thom. de Tanis, deciſ. 72. in
rip. In vna Hiſpalen. Et dicebat alias Mandell. de Al
ba, in conſ. 20. Cum de interpretatione, num. 14. lib. 1.
4 poſt Bal. in l. 2. col. fi. C. ne liceat potent. † quod Regu
la iſta, Vt lite pendente nihil innouetur, tendit ad hoc
videlicet, vt nihil fiat in præiudicium iuris quod habet
aduerſarius, non autem prohibet quin poſſit corrobo
rare ius ſuum, quod etiam ſecutus eſt nouiſſimè Gra
uatius apud Veſtr. in praxi Roman. Cur. lib. 4. cap. 1.
num. 6. & ſimiliter Ant. Gabriel. in tract. Commun.
Concluſ. lib. 2. de iudic. concluſ. quarta, nume. 37. &
& Pet. Rebuff. in ſua Praxi beneficiali, in titu. de Re-
ſcripto, Si neutri, nume. 29. Quibus adde Rot. deciſ.
19. aliàs 176. Commiſſio, in fin. * de reſcrip. in nou.]
5 quæ dicit, † quod ceſſio facta alicui litiganti per Ter-
tium lite pendente, valet & tenet. * Hinc etiam dice
bat Roman. conſil. 367. ſub nume. 15. quod litis pen-
6 dentia non impedit, quo minus Ius vnius ex litigan-
tibus poſſit corroborari, ſeu ſuperinduci largitione ſibi
facta per Tertium, vel alios, per tex. in cap. Abbate ſa
nè, (vbi dicit eſſe notum) de re iudic. in 6. & in l. ſi rē,
§. fin. ff. de pignor. actio. & l. ſi autem, §. poſſidere, ff.
de rei ven di.] Et quamuis longa ſit apud Doctores
diſceptatio, an, & quando ius lite pendente impetra-
tum, vel ſuperueniens, ſit validum, vel inualidum,
& attendendum, & varias in hoc Doctores accom-
modauerint diſtinctiones, an ſcilicet loquamur in
Actore, vel Reo, an vero quo ad illam cauſam tan-
tum, vel etiam ea finita de quibus omnibus habetur
latè per Canoniſtas, in cap. fin. Vt lite pendente, & in
cap. cauſam, quæ el ſecundo, de teſtibus, & per Bart.
in l. non poteſt, ff. de iudic. & aliquid per Capic. deciſ.
86. In cauſa, num. 10. & ſeqq. Ne tamen videamur
tranſplantare materias, ea tantum hic attingemus,
quæ ad propoſitam materiam pertinere dignoſcūtur
Itaque cæteris omiſſis, iſta poteſt eſſe in hac vigeſima
limitatione
Regula, quod lite pendente poſſit quis tam in poſſeſ-
7 ſorio, † quam in petitorio nouum ius citra vitium at
tentatorum acquirere. Quæ probatur ex ſupradi-
ctis deciſ. & in ſimili, quia poteſt litigans lite penden
8 te impetrare à Principe beneficium † ceſſionis bono
rum, & illo vti, vt eſt deciſ. Afflicti 379. In quadam
9 cauſa. Similiter per Principem † poteſt etiam lite pē-
dente fieri declaratio, vt dicit Mil. in verbo, Declara-
10 tio fieri poteſt, fol. 185. † ſic & ius ſuperueniens poſt
impetratum Reſcriptum, immo, & poſt litem con-
teſtatam, impetranti prodeſt, ſecundum eundē Mill.
11 in verbo, Ius ſuperueniens, fol. 196. & propterea † li-
te pendente poteſt fieri excuſſio, quæ tanquam ex iu
re ſuperuenienti ex cauſa de præterito, Iudicium con-
ualidat, vt poſt Guid. Pap. deciſ. 422. num. 10. (qui di-
cit ita ſe pluries vidiſſe iudicari) tradit Ioa. Cephal. in
conſil. 112. Cum Magnificus, num. 19. lib. primo, vbi
numero vigeſimo, & ſeqq. addit, quod pendente iudi
cio poteſt etiam rei oblatio fieri, ac ſimiliter ſolutio
precij, & quod tale ius ſuperueniens ex cauſa de præ
terito, iudicium conualidet, affirmauit etiam Port.
Imol. poſt alios, in conſ. 171. Etti, num. vigeſimono-
no, lib. 4. & Petr. Anton. Anguiſſ. in conſi. 50. Quo ad
primum, numero ſecundo, libro ſecundo, & etiam
Ioan. Bapt. Ferret. in conſil. 57. In primo, numero 1.
lib. primo, de quo tamen vide nouiſſimè, & latiſſi-
mè per Anton. Gabriel. in tract. Commun. Concluſ.
lib. ſecundo, de Iudic. Concluſ. 2. & 3. per totam, vbi
cumulat, & materiam eleganter declarat, & inter cæ
tera ad propoſitum huius Regulæ, in dicta 3. Con-
cluſ. nume. 16. deducit, qualiter lite pendente poteſt
12 fieri, & ſuperuenire † Mandatum, & talis ſuperue-
nientia Mandati in tantum attenditur, quod ex ea re
gulariter reſultat ratificatio, & reualidatio iudicij,
13 & actorum † & eodem modo minor poteſt (factus
Maior lite pendente) petere reſtitutionem in inte-
grum, ex quo tempore cœptæ litis erat Minor, ſecun-
dum Afflic. deciſ. 210. Mulier ſunt, per totam, præſer
tim, nume. 4. Quæ omnia cum procedant, quando
14 impetratio tribuit Ius impetranti, † multo magis pro
cederent, ſi actus, & impetratio (quæ prætenditur lite
pendente facta) nullum Ius tribueret impetranti, vt
poſt Bald. in capitu. primo, §. ſancimus, quod temp.
Mil. Inueſtit. per. debet Corſet. in ſingul. in verbo ap-
pellatio, incip. Regula, verſicu. limita quinto, conſi-
derat nouiſſimè Menoch. in conſil. trigeſimo quarto.
Cum hæc, nume. 32. lib. primo, vbi ponit exemplum
de eo, qui promiſerat ſuos iam editos Commenta-
rios nō immutaturū, nec aliquid eis additurū, an ſi li
te pendēte conſuluerit quāplures peritos, (qui dictos
Cōmentarios tanquā bonos approbauerūt, & ſua ſub
ſcriptione confirmauerunt,) dicatur aliquid innouaſ
ſe. Et ex quo talis ſubſcriptio nullum ius tribuebat,
concludit non cenſeri per hoc innouatum, vt latius
ibi per eum.
Limitatur prædicta Regula,
Primo, vt non procedat in Priuilegio impetrato,
15 & obtento † à communi Domino, vel Prælato, vt
ex intentione Innoc. à Ioan. Andr. relati, dicunt om-
nes, præſertim Abb. in dicto capi. fi. ſub nume. nono,
verſic. concludendo omnia pertinentia ad materiam
& Aegid. deciſ. 749. Licèt, & Rota, deciſ. vigeſima-
quinta, alias, 310. Si Reus, & poſſeſſor, ſub numero
3. verſic. ad quod reſpondebatur, de Reſcipt. in nou.
vbi etiam de dicto Innocentij faciunt mentionem;
quia tale priuilegium non cenſetur validum, ex quo
non creditur communem dominum, vel prælatum
litis pendentiæ voluiſſe aliquod præiudicium inferre,
16 † ſecùs, ſi tale Priuilegium impetretur à non com-
muni Domino, ſed ab alio Tertio, in quo non mili-
tat prædicta ratio, vt dicunt omnes ſupradicti. Qui-
bus adde Mill. in verbo, lite pendente, licet, fol. 213.
& Aegi. Bellam. in conſ. decimooctauo, incipien. Ec-
ce, colum. 3. in princip. & nouiſſimè, Anton. Gabriel.
in tracta. Commun. Concluſ. libro ſecundo, de iudi.
Concluſ. 4. numero 40. * & dixit in propoſito Aegid.
Boſſ. in Praxi ſua Criminali, in titu. de pœnis, ſub nu
mero 41. verſic. item dici poteſt ad fauorem Equitis,
17 quod † communem Dñum non cadit vitium litigio
ſi, quando concedit Priuilegium lite pendente, ſi po-
ſtea appareat, quod reuera bene conceſſit: Quod di-
ctum eſſet contra vniuerſalem Concluſionem præ-
ſentis Limitationis, niſi ſaluetur ex reſtrictione per
eum in fine poſita, quando ſcilicet poſtea appareret
de iuſtitia Conceſſionis.] Quæ limitatio poteſt dici,
quod non ſolum procedat in Priuilegio impetrato
(vt ſupra dictum eſt) verum etiam in Priuilegio ſu-
18 peruenienti. Exemplum, † ſi Laicus lite pendente
efficiatur Clericus per primam tonſuram, cauſa ni-
hilominus debet continuari coram iudice Laico, &
conſequenter non permittitur innouatio, * vt poſt
Specul. in titu. de Reo, §. primo, verſic. ſed quid ſi eſt
Criminalis, & Petr. de Anchar. in c. ea, quæ, in 13. q.
de Reg. Iur. in 6. tradit Steph. Aufrer. in addit. ad de-
ciſ. Tholoſ. 147. incip. Item anno. Præmiſſa autem
limitatio ſublimitanda venit, tribus modis: Primo,
19 niſi † Priuilegium lite pendente emanatum fuiſſet
conceſſum motu proprio, & ex certa Principis ſcien
tia, quia hoc caſu tale priuilegium cenſetur validum,
vt expreſſe dicunt Doctores præſertim Abbas, in
dicto cap. fi. ſub num. 9. extra, Vt lite pendente, & Fe
lin. in d. cap. Cauſam, quæ. columna fi. ſub numero
decimooctauo, verſic. ſed iſtam gloſſ. & quamuis in
contrarium ſoleat allegari text. in l. qui autem, ff. ſi
quis caut. illi tamen reſponderi poteſt altero ex qua-
tuor

tuor modis,quos remiſſiuè ponit Felin.in d.ca. Cau-
ſam,num.7. ſecundo intellige hanc limitationem
20 † niſi in priuilegio eſſet facta mentio de pendentia
litis,vt dicunt Abbas,& omnes, in d.c. ſi.ſecundum
ea,quæ generaliter etiam diximus ſupra, hoc ca.4.in
præfatione in ſeptima,& vltima illatione, num.729.
vbi,poſuimus,quod regulariter, non facta litis men-
tione,principi,validè ſupplicare non licet; Tertiò,vl-
tra Abbat. Sublimita,quæ ſuprà dicta ſunt, quod pri-
uilegium ſuperueniens lite pendente , non ſit atten-
21 dendum , vt non procedant , † quando priuilegium
puta fori,lite pendente ſuperueniret Reo , citra eius
factum voluntarium,quia hoc caſu tale priuilegium
illum eximeret a Iuriſdictione Iudicis coram quo
prius erat cauſa inchoata , vt eſt deciſ. Lanfranc.70.
incip. Priuilegium, poſt Bartol.in l,1.ff.de pœnis : &
Ang.in l.ſi quis poſtea , ff. de Iudic. & iſta erit bona
declaratio ad illud,quod de ſuperueniente Priuilegio
fori,diximus ſuprà,num.18.poſt Aufret. in addit.ad
dictam deciſ. Cappell. Toloſ.147.* Circa quod dictũ
poſt Panor. Felin.& alios,quos allegat, vide quæ po-
nit Ioannes Le Cirier in tractatu de primogenitura ,
lib.2. quæſt.11. nu.7. vbi etiam id conſiderat,quan-
do ſcilicèt ius agendi cauſaretur ex facto Clerici , vel
quaſi.]
22 Secundo Regulam limita,vt non † procedat, quá
do ius impetratum , aut ſuperueniens lite pendente,
tenderet in præiudicium Iuris , vel poſſeſſionis alte-
rius Partis,quia tunc cenſeretur attentatum, & cade
ret ſub edicto,Ne lite pendente aliquid innouetur,vt
expreſsè declarat Innoc.in c.dudum, nu. 13. verſi.ſi-
cut enim pẽdente lite,de elect & Aegid. d.deciſ.749.
Licet ad med.verſic.breuiter diſtinguo, quem ſequi-
tur Ioan. Bapt. Ferret.in conſi.229. Reuerendiſſime,
num.2.& ſeqq.lib.2. quod etiam ſenſit Staphil.dicto
fol.86.verſi.ſecundo principaliter, poſt Specul.in tit.
de diſpenſ. §.qualiter autẽ, vet.diximus ergo,& Ro-
ta dict.deciſ.vigeſimaquinta, aliàs 310. Si Reus, ſub
23 num.2.de reſcrip.in nou.dum vult, † quod edictum
ne lite pendente aliquid innouetur,intelligatur,quá-
do aliquid petitur in præiudicium partis , vt diximus
ſupra in prima parte , in deſcriptione attentati num.
quadrageſimoquarto,in verbo Præiudicium,& dice
mus infra, in prima Declaratione princip. præſentis
Regulæ,princ.de attentat. lite penden.nume.primo,
24 & per tot. * Hinc etiam prouenit , quod † ſi quis
impetrauerit Beneficium expreſſo certo modo va-
candi, non poteſt lite pendente alium modum va-
candi exprimere , vt fuit rectè prouiſum per Regu-
lam Cancellariæ , de annali poſſeſ. vt latius declarat
Pet. Rebuff.in Praxi Beneficiali, ſuper dicta Regula
gloſs. 19. fol. 273.] Ad quam limitationem faciunt
multa,quæ ponit Anton. Gabriel. Commun. Con-
cluſ.lib.ſecundo, de Iud. Concluſ.4.in princip.dum
vniuerſaliter veram eſſe hanc Concluſionem affir-
mat,quod conceſſio alieri præiudicialis lite penden-
te obtenta,nihil debet operari: vbi præter Staphil. vbi
ſupra, allegat etiam Bald. & Panorm. in diuerſis lo-
cis,& ex recentioribus Brun.in conſi.46.circa fi.ver-
ſic.quarto non competit. Et ſimiliter faciunt , quæ
ponit idem ibi,num.34.dum loquitur de Gratia non
25 præiudiciali. Hinc poteſt dici † quod inueſtitura alte
ri præiudicialis,Item Legitimatio, Item Diſpenſatio
obtenta lite pendente , non valeant , vt docet idem
ibi,num.21.23.& 24.cui quantum ad illud de Inue-
ſtitura lite pendente obtenta , quod illa ſit nulla ipſo
iure,& attentata,ad de nouiſſimè Menoch. in conſ.
ſecundo. Magni ponderis,num.290. libro primo,&
in conſi.79. Non eſt leuis, num. quinto, lib.1. poſt
Caſtrenſem, in conſilio 157. In cauſa appellationis,
aliàs conſilio 73.lib.2.in nouis,& Felin. in conſil.32.

num.13.* Ad illud de Inueſtitura, vide aliquid per
Afflict.ſuper Conſtit.lib.2. ſub rubrica de alienat. re-
rum in iud.deduct.incip.Eorum, nume.17.& ad a-
liud,de legitimatione, vide Ruin. conſil.97.nume.9.
lib. 3. Ad illud verò] de Diſpenſatione , adde quod
fuit dictum in vna Ceneten. Canonicatus , coram
26 Cotta,4. Decembris, 1562. quod † literæ Peniten-
tiariæ obtentæ lite pendente, per eum, qui à non ſuo
Epiſcopo,nec de eius licentia,ſuſceperat primam tõ-
ſuram,ſibi non debent ſuffragari ad inducendam ca
pacitatem Canonicatus , in præiudicium collitigan-
tis.* Quamuis contrarium in Diſpenſatione teneat
Pariſ.conſi.30.num.quadrageſimoſecundo lib.4. vt
illa lite pendente impetrata, valeat,etiam ſi litis nulla
fuerit facta mentio.] Præmiſſa tamen ſublimita
27 Primò,niſi in conceſſione expreſsè de præiudicio ſit
facta mentio,vt poſt Pariſ conſi.30.columna penul.
verſic.præterea eſto, lib.quarto, ponit idem Gabr.v-
28 bi ſupra,numero 36. Secundò,niſi concedens habe
ret notitiam,& ſcientiam,qualiter deſuper lis pende-
bat , vt loquens de inueſtitura tradit Menoch. in di-
cto conſil.ſeptuageſimonono, nume.vigeſimoquar-
29 to, * & melius loquens † de cõfirmatione legitima-
tionis lite pendente impetrata,Ruin. conſilio nona-
geſimoſeptimo,numero nono,lib.tertio, vbi quo va
lida reputatur,quando Princeps de lite ſcientiam ha
30 buit,aliter quam ex narratione Partis.] Tertio,† ni-
ſi conceſſio fieret lite finita per ſententiam,& rem
iudicatam , ſaltem ratione duarum conformium,
quia tunc videtur ceſſare ratio præiudicij,vt per eun
dem , ibi, numero 21. & ſecundum terminos huius
ſecundæ limitationis,eſt intelligendum, id quod ſim
pliciter dixit aliàs Natta,in conſilio 233. Baptiſta, in
fine libroprimo , quod priuilegium lite pendente
impetratum non valeat , ex eo , quia lite pendente,
nihil ſit innouandum , vt ſcilicet loquatur de impe
tratione in præiudicium Partis,aliàs cõtradiceret his,
quæ ſupra,nume.6. in conſtituenda Regula deduxi-
31 mus. * Quarto addi poteſt, vt nec † etiam prohibea
tur quis ſupplicare etiam quod tenderet in præiudi-
cium litis,quando quis vteretur iure ſuo,vt poſt An-
ton.de Butr.in cap.ſignificante,verſicu.ſecundo no-
ta,de appellat.tradit Ioannes de Amicis, conſil.150.
incipien. Præſtantiſſimi,numero nono,quia tunc ſe-
cundum eum non dicitur quid fieri in præiudicium
32 litis. Quintò, niſi † priuilegium fuerit conceſſum
per viam Statuti , tunc enim huiuſmodi ſtatutum ,
etiam lite pendente acquiſitum ſuos operaretur effe
ctus exemplum , Conditum eſt Statum , vt omnes
euntes ad exercitum habeant biennij dilatione ad
ſoluendum ſuis creditoribus , nam licet contra ali-
quos ex eis ſuper eorum debito eſſet iam lis intro-
ducta,nihilominus,huiuſmodi priuilegium,etiam ad
debitores eum quibus litigabatur,extenditur,vt poſt
Bald. in l. ſi quis , ad med. ff. ſi quis, caut. ſingulare
& memoriæ tenendum dixit Marc. Mantua,in ſing.
vigeſimoquinto,Statutum,numero tertio , cum de-
claratione tamen , niſi in illa lite fuiſſet iam in Cau-
ſa concluſum , vt per Bald. ibidem , & latius idem
Mant. ibi comprobat.]
33 Tertiò. † Niſi Ius lite pendente ſuperueniens re-
ſpiceret titulum ſuper re, de qua litigatur , quia titu-
lus ſuperueniens lite pendente, nõ ſuffragatur,ſi cre
dimus Alexand. quid formaliter dixit , in conſilio
quadrageſimo, Viſa, nu.5. lib.3.* Quod ex eo etiam
comprobari poſſe videtur, quod poſt Bart. in l.an eã-
dem,§.actor,ff.de except.rei iudic.& in l.non poteſt,
ff.de iudic.firmat Thomas Doccius,conſilio 90. nu-
mero primo,& ſecundo,& conſilio 138.per tot.quod
34 † dominium ſuperueniens , non validat Iudicium
rei vendicationis antea intentatum.] Quod tamen

non videtur verum, cum ex his, quæ ſupra diximus in princip. huius limitat. poſt Aegid. Steph. & alios noua prouiſio, & Gratia, Si neutri (quæ titulum ipſum reſpiciunt) etiam lite pendente, validè impetrari poſſint.

Limitatio Vigeſimaprima.

SVMMARIVM.

1 *Actus, qui lite pendente de nouo fieri non poſſet, tamen per modum declarationis factus regulariter ualet.*

2 *Princeps dicitur ſupra ius, & non attentat.*

3 *Declarans nihil de nouo dat.*

4 *Declarans non dicitur contrauenire.*

5 *Legatus licet extra prouinciam excommunicare non poſſit poteſt tamen à ſe excõicatum declarare.*

6 *Inferior, licèt de facto ſuperioris non cognoſcat, illud tamen declarare poteſt.*

7 *Epiſcopus licet exemptos non excommunicet, poteſt tamen eos declarare, & violantem ſequeſtrum appoſitum per Iudicem Curiæ Romanæ cecidiſſe a iure ſuo, licèt de cauſa in Curia pendente ſe intromittere non ualeat.*

8 *Declaratio dicitur ineſſe actui declarato, & conſecutiua ad ipſum actum.*

9 *Declaratio retrotrahitur ad tempus principalis diſpoſitionis.*

10 *Conſtitutio declaratoria recipit omnes limitationes, & declarationes, quas recipiebat conſtitutio declarata.*

11 *Taxatio expenſarum dicitur potius declaratio ſententiæ, quam actus nouus.*

12 *Iudex poteſt etiam appellatione pendente ſuam ſententiam declarare.*

13 *Articuli antiqui etiam dilatione pendente declarari poſſunt.*

14 *Declaratio, quæ non ſit conſona uerbis, quibus adhibetur, dicitur potius nouus actus, quam declaratio.*

15 *Declarans quid reſpiciens ſubſtantiam actus, dicitur actum potius de nouo facere, quam declarare.*

16 *Declarans quid in præiudicium Tertij, dicitur attentare.*

17 *Appellatione pendente non poteſt per Partem fieri declaratio eius, quod obſcurè dixit in prima inſtantia.*

Vigeſimoprimò poteſt prædicta principalis Regula limitari, vt non procedat, quando actus
1 fuiſſet, † ſed per modum declarationis factus.
Quamuis enim actus ipſe de nouo lite pendente citra vitium attentati, regulariter fieri non potuiſſet, fieri poſſe, affirmauit nouiſſimè Anton. Gabr. commun. conclu. lib. 2. de iudic. concluſ. 4. nu. 44. ver. vndecimo limita, ſola fretus authoritate Bellam. in conſi. 19. In cauſa, col. 2. verſi. alia verò magna pars dominorum: ſubdens, præmiſſa procedere, quando declaratio eſſet conſona verbis, cum aliàs diceretur potius noua diſpoſitio, quam declaratio, vt latius ibi per eum. Circa quam limitationem animaduertendum videtur, quod fundamentum, quo ipſe nititur, non videtur multum ſtringere, ſiquidem Bellamer. in d. conſi. 19. non loquitur vniuerſaliter de qualibet, & cuiuſcunque declaratione, ſed appoſitè de declaratoria per Principem facta, quæ proculdubio etiam lite pendente validè fieri dicitur, vt diximus particulariter ſupra, hoc eodem c. in 12. limit. prin. & dicitur valere, non tam quia ſit declaratio, quam quia ema-
2 nat a Principe, † qui cum ſit ſupra ius, non dicitur attentare, vt latius ibi adnotauimus. Quamuis autem præſens limitatio, (vt ex præmiſſis patet) videatur authoritate deſtituta, non eſt tamen propterea reijcienda, ſed tanquam vera regulariter amplectenda; Quæ (licet ille ibi non ponat) ex infraſcriptis tamen rationibus, per eum alibi, & ad aliud propoſitum conſideratis, efficaciter comprobatur, &
3 Primò, ex propoſitione illa vulgari, † quod declarans, nihil de nouo facit, ad l. hæredes palam, §. ſed ſi notam, ff. de teſtam. cum infinitis propè iuribus, & auctoritatibus in id adductis, per eundem Ant. Gab. Commun. Concluſ. lib. 6. de regul. iur. concluſ. 3. in princ. Vnde ſi declarans non dicitur de nouo facere, conſequenter non dicitur innouare.
Secundò, quia ſicut is, qui prohibetur aliquem a-
4 ctum facere, ſi illum declaret, non dicitur contraue-
5 nire prohibitioni, vt patet in Legato, † qui egreſſus Prouinciam, licet prohibeatur excommunicare, poteſt tamen excommunicationem à ſe latam, declara-
6 re. Et in Iudice inferiore, † qui licet de facto ſuperioris cognoſcere prohibeatur, illud tamen declarare
7 poteſt: & in Epiſcopo, † qui exemptos non excommunicat, ſed bene excõicatos declarat, vt eleganter hæc omnia deducit, & multis comprobat idem Gabriel. vbi ſupra, nu. 41. 42. 43. & 44. vbi poſt glo. Imo. & Card. in clemen. 1. in verbo, cecidiſſe, de ſeq. poſſ. & fruct. firmat Ordinarium, qui de lite in Curia pẽdente non poteſt ſe intromittere, poſſe tamen declarare violantem ſequeſtrum appoſitum a Iudice Curiæ Rom. cecidiſſe a iure ſuo. Ita ad propoſitum noſtrum dici poteſt, quod licèt, quis per edictum, vt lite pendente, nihil innouetur, prohibeatur actum de nouo facere, ſi tamen illum declaret, non dicatur prohibitioni contrauenire, & conſequenter attẽtare.
Tertiò, quia declaratio ineſt actui declarato, & cõ-
8 ſequenter videtur eſſe acceſſoria, † & cõſecutiua ad
9 ipſum actum; Et propterea videmus, † quod Declaratio retrotrahitur ad tempus principalis diſpoſitionis, & retrotrahitur ad præterita, vt per eundem ibi, nu. 9. & 10. qui innumeris autoritatibus id comprobat. Quibus adde in propoſito Bron. de Statut. & Cõſtitu. in verbo declarare, poſt Socin. in conſi. 23. col.
10 8. qui propterea inferunt, † quod Conſtitutio declaratoria recipit omnes limitationes, & declarationes quas recepiebat Conſtitutio declarata: ſi igitur Declaratio eſt quid acceſſorium, & conſecutiuum ad actum (ex quo ſibi, vt diximus ineſt) ergò, lite pendente citra vitium attentati, debet permitti, iuxta ea, quæ diximus ſupra in 5. limitatione principali, nume. 1. & per tot. dum firmauimus in conſecutiuis non dari attentata.
Quartò (& magis in terminis) quia videmus, quod ſi Iudex appellatione pẽdente faciat actum per mo-
11 dum declarationis † puta taxando expenſas, (quarum taxationem ſibi in ſententia reſeruauerat) non dicitur attentare, ea potiſſimum ratione, quia Iudex taxando, non dicitur aliquid de nouo facere, ſed ſententiam declarare, iuxta ea, quæ latius dicemus inf. cap. 12. de attentat. appell. pend. in 11. Limit. princip. Regulæ ibi poſitæ, nu. 1. ergo patet ibi expreſsè, quod declarans non dicitur attentare.
12 Quintò, quia magis vniuerſaliter † quod Iudex appellatione pendente poſſit ſuam ſententiam declarare, tradit Guid. Pap. in Sing. 349. & iterum, in tract. de appellat. quæſtio. 116. quem, & nos citauimus in ſupradicta vndecima limitatione, ſub numero 6.

& etiam

& etiam retulit, & ſecutus eſt Ant.Gabr. vbi ſupra, num.51. Vnde, ſi talis declaratio permittitur appellatione pendente, idem concludi poteſt, licere lite pendente; Ex quibus omnibus ſatis efficaciter præſens limitatio fulcita videri poteſt, & ea retenta, quia nec illa eſt perpetua, ſed nonnullis limitationibus venit reſtringenda, ſecundum præmiſſa eſt in ea conſtituenda.

Regula, quod actus factus per modum Declarationis lite pendente, regulariter non dicatur attenta-
13 tus, per omnia ſupradicta. Quæ † vltra ſupra dicta, ex eo etiam comprobari poteſt, quòd aliàs in ſimili dicebat Andr.Barb.in conſi.7. Viſis, col.1. verſic.tertio facit, lib.3. poſt Oldrad.in conſi.166. quod dilatione pendente, ad faciẽdum articulos, poſſunt antiqui articuli declarari, cum ex Declaratione nouum quid fieri non dicatur.

Limitatur regula ſupra poſita,

Primò, ex intentione eiuſde, vbi ſupra: dicta Concluſ.4. de Iudic.nu.46. poſt Fel.in c.cum olim, col.3. de re iudic. & Dec.in l.edita, nume.49. C.de eden. vt
14 non procedat, † quando declaratio non eſſet conſona verbis, quibus adhiberetur declaratio, quia tunc, cum ſecundum eos potius ſit noua diſpoſitio, quam declaratio, non mirum, ſi tanquam quid nouũ poſſet merito dici innouatum, & attentatum.

Secundò, ex eadem ratione limitari poteſt, vt non procedat, qñ declaratio eſſet facta non circa circun-
15 ſtantias, † ſed circa ſubſtantiã ipſius actus: quia tunc declarans dr̃ de nouo facere, vt poſt Ang. Io. de Ana. Pet.de Anch.Imo.& alios q̃plures, id firmat idem vbi ſupra, nu.61. Quod ſi declarans hoc caſu dicitur de nouo facere, innouare quoq; meritò dici poteſt.

16 Tertiò, pōt limitari, † niſi talis Declaratio tenderet in præiudicium Tertij: ſicut enim Regula, quæ hẽt, ꝙ declarans nihil de nouo facit, limitatur, vt non habeat locum, qñ declaratio tenderet in præiudicium Tertij, vt eleganter declarat idem ibi, nu.62.& n.69. & melius, nu.70. vbi ad propoſitum dicit: poſt Spec. in tit.de actio.& petit.§.ſequitur, ver.ſed qñ, & Bald. & Ang.in l.idem Pomponius, §.fina. ff.de rei vendi.
17 † ꝙ in cã appellationis non pōt per partem fieri declaratio eius, ꝙ obſcurè dixit in prima inſtãtia, in præiudicium alterius Partis. ita concludi poteſt, ꝙ Regula ſupra poſita ſit reſtringenda, niſi declaratio, de qua agimus, tenderet in præiudicium Partis, per ſupradicta. * Pro qua plurimum facit, ꝙ poſt Silvan. conſ.78.lib.2. tenuit Rota Lucen.per Magon.deciſ. 38.num.21. quod declaratio Coloni, de qua ibi, erat valdè ſuſpecta, cum fuerit facta poſt litem motam, & quod propterea nullatenus erat attendenda, nec hæredi poſſeſſori poterat præiudicare.]

Limatio Vigeſimaſecunda.

SVMMARIVM.

1 *Lite pendente ſuper prima electione poteſt deueniri ad ſecundam, & referuntur ſuper hac opin.*

2 *Electores poſſunt lite ſuper prima electione pendente deuenire regulariter ad ſecundam, & ratio aſſignatur.*

Et iſta eſt ueritas, ſecundum Lap. n.3

4 *Lis neque ſuper petitorio, ac iure eligendi, nec ſuper poſſeſſorio, & quaſi poſſeſſione eligendi impedit, ut inter ad ſecundam electionem non deueniatur. Dũmodo eligens ſit in quaſi poſſeſſione eligendi, & de ea fidem faciat, nu.5*

6 *Lite pendente et inter canonicè electum, & prouiſum à ſede Apoſtolica, electores poſſunt alium eligere.*

7 *Lite inter duos electos pendente altero mortuo non poteſt alius eligi*

8 * *Lite inter duos electos pendente, ſi alter eorum concedat aliquod priuilegium, an talis conceſſio ſit rata habenda.*

9 *Eligere poſſunt electores lite pendente, quando uolũt eligere de iure ſpeciali, & non de iure communi.*

10 *Electio facta non ratione ſui iuris conſeruandi, ſed ad impugnationem alterius, lite pendente fieri poſſe non uidetur.*

11 *Electio ſecunda per acceſſionem notorum lite pendẽte, non uidetur permitti.*

12 *Lis inter electores, & unum electum, facit attentatã electionem lite ſic pendente factam, ſecundum aliquos, licet contrarium uideatur uerius.*

13 *Confirmatio electionis lite pendente nullatenus fieri poteſt.*

14 *Electores debent eſſe in quaſi poſſeſſione eligendi, ut lite pendente eligere poſſit, ſecundum communem opinionem.*

15 *Eligendi quaſi poſſeſſio ſola non ſufficit ad hoc, ut quis lite pendente eligere poſſit, niſi de ea doceatur, & fiat intra tempus, intra quod debebat fieri electio, & num.16. &*

Competat ſibi de iure cõmuni, & non ſit poſſeſſio reclamata ibique declarantur, quid ſit reclamata poſſeſſio, & conciliatur contrarium, nu.17

VIgeſimoſecundò regulam principalem limita,
1 vt non procedat in actu electionis, † quia lite pendente ſuper prima electione pōt deueniri ad ſecũdã: ad not.per Doc.præſertim Inn.in c.ex parte, in gl. inhibere, n.6. de arbitr. & in c.cũ veniſſent, de reſtit. in integ. Et q̃uis, vt dicebat aliàs Lap.allegat.136. Curioſè, nu.2. vulgaris ſit iſta qõ, an lite pendente, is qui eſt in quaſi poſſeſſione eligendi, poſſit eligere, & aliqui voluerint, ꝙ qñ vterq; prætendit ſe eſſe in poſſeſſione eligendi, vterque eligere poſſit, aliqui verò crediderint (& malè) ꝙ hoc caſu neuter eligat, ſed ꝙ immò Iudex vtriq; inhibere poſſit, ne eligãt, vt refert Inno.in d.c.cũ veniſſent, col.fi.in fi.in gl.in verbo, nec confirmandã, & præ cæteris eleganter per Lap. vbi ſuprà, qui vr̃ in vtramq; partem articulũ diſputare, & Doctorũ opiniones ponere, præſertim illã, q̃ multis placuiſſe refert, vt diſtinguamus, ꝙ aut lis eſt ſuper poſſeſſione eligendi, & hoc caſu pẽdente huiuſmõdi lite non poſſit deueniri ad aliã electionẽ, aut nõ eſt ſuper poſſeſſione, ſed ſuper proprietate & iure eligẽdi, & tunc ſecus. Veritati tamen inhærendo, & concluſiuè procedendo, ac ea, quæ circa hoc per Doc.ponuntur per viam Regulæ, ac Limitationum, breuiter ſubordinãdo, poteſt in præſenti limitatione poni

Regula generaliter concepta, quod lite pendente,
2 poteſt per electores † deueniri ad aliam electionem, vt concludere videt̃ Innoc.in d.c.ex parte, in gl.inhibere, præſertim, nu.6. de arbitris, & Lap. in d. Alle-
3 gat.136. præſertim, nu.8. vbi ſubdit, † quod iſta eſt veritas, quibus adde Boer. deciſ.2. Beneficia electiua. numero vigeſimoſexto, qui (licet prædictos, non allegет.) ita tamen concludit poſt Doctor.in dicto cap. cum veniſſent: & quæ poſt Innocen. Vital.& Franc. diximus ſupra, in prima parte, capitulo tertio, de attent. a Tertio, num.134. verſicu.ſeptimo, quando lis eſſet, & quæ poſuimus infra capitu.12. de attent. appellat.penden.in quinta limit. princip. per totam. vbi certos caſus enumerauimus in quibus electio etiam

appellatione pendente fieri poteſt, præſertim, num.
4. & ex recentioribus, Ioan. Bapt. Ferrett. in conſilio
192. Videtur, num. 15. lib. 1. vbi poſt Doctor. in dicto
c. cum veniſſent, ponit etiam rationem quare lite in-
ter electores pendente, poteſt ad aliam electionē de-
ueniri: quia ſcilicèt quando lis pendet inter electores
ſuper iure eligendi, & non ſuper Beneficio, ius de-
ductum inter eos, in lite, non alienatur, nec transfer-
tur in electum, ſed remanet penes electores litigan-
tes, & ideo, non prohibetur de iure electio ad bene-
ficium de quo non eſt quæſtio, quam Regulam
Amplia

Primò, vt non ſolum procedat, ſi ſit lis ſuper pro-
prietate, & iure eligendi (prout loquuntur Innoc. &
4 Boer. vbi ſuprà) verum etiam † ſi eſſet lis ſuper qua
ſi poſſeſſione eligendi, quia ea non obſtante, poterit
procedi ad ſecundam electionem, vt concludit, &
elegenter hanc partem tuetur Lap. vbi ſuprà, num.
8. verſic. veritas videtur: & in hoc notabilis eſt hæc
Ampliatio, qui aliqui contrarium ſenſerunt, prout
ſunt ex antiquis ij, qui diſtinctionem, de qua ſupra,
tenebant, quos ibi refellit Lap. Quæ Ampliatio eſt ſa-
5 nè intelligenda, † dummodò eligens ſit in quaſi poſ-
ſeſſione eligendi, & de ea fidem faciat, ſecundū Lap.
ibi, & dicemus infra latius in ſecunda Declaratione
huius Regulæ, nu. 15.

6 Secundò, vt procedat, † etiam ſi lis eſſet inter Ca-
nonicè electum, & prouiſum, per ſedem Apoſtolicā:
nam mortuo Canonicè electo, poſſunt electores nō
non obſtante dicta litis pendentia, liberè ad aliam
electionem procedere, vt poſt alios concludit Boer.
d. deciſ. 2. nu. 28

Limita eandem Regulam

Primò, vt non procedat, quādo lis eſſet inter duos
7 electos, de validitate electionis, † quia ſi alter moria-
tur, aut reſignet, non poteſt aliam electionem deue-
niri lite ſuper electione ſuperſtitit pendente, & atten-
tata contra hoc electio, ipſo iure viribus non ſubſi-
ſtit: vt inquit formaliter text. in capitul. 1. Vt lite pen-
den. in 6. & ibi Doctores, pręſertim Prob. in addit. ad
☞ Ioan. Monach. in princip. * Quid autem ſi hac lite
8 † inter hos electos pendente alter eorum concedat
alicui aliquod priuilegium, an talis conceſſio ſit ra-
ta habenda, & hoc pendere a futuro litis euentu di-
xit Aymo, conſil. 152. numero quinto, poſt Oldrad.
conſ. 22. & 23. & iterum conſ. 180. vbi loquitur de
duobus Regibus Alemaniæ electio, & ſuper validi-
tate, & potioritate cuiuſque electionis litigantibus,
cum non ſit nouum, etiam in materia attentatorū,
etiam vitium litigioſi, & attentarum poteſt incur-
ri, ſed tamen reuocabiliter, ita vt pendeat à futuro
euentu ſententiæ, poſtea ferendæ, vt declarat poſt
Franc. in cap. dilecto, columna decimanona, de ap-
pell. Afflic. ſuper Conſtit. Regni quæ incipit, Eorum,
ſub Rubrica 41. de alienat. rerum in iudic. deduct.
num. 17. lib. ſecundo, vbi ſubdit, quod hāc q. non re-
perit ab aliquo factam: & nos etiam admonuimus
infra ca. 21. quibus, & quot. mod. attent. reuoc. ſit pe-
ten. nu. 22. & ſeqq.

Secundò, vt non procedat, quando eligentes vel-
9 lent eligere non de iure communi, † ſed de iure ſpe-
ciali, puta ob malam electionem alterius: quia hoc
caſu lite pendente eligere non poſſunt, vt poſt Paul.
de Caſt. in ſimili, de collatione, in conſil. 403. colum.
1. lib. 1. conſiderat Prob. vbi ſupra, in fin. verbis.

Tertiò limita, niſi ſecunda electio fieret per eligē-
10 tes, non ratione ſui iuris conſeruandi, † ſed ad impu
gnationem alterius: quia hoc eſſet repræhenſibile, vt
eleganter conſiderat Innoc. in d. c. ex parte, ſub nu. 5.
de arbitr.

Quarto limitari poteſt, vt colligitur ex intentione
Innoc. in c. auditis, ſub num. 2. verſic. ſed tamen cre-
11 dunt iſti: de elect. vt non † procedat in ſecunda ele-
ctione, quæ lite pendente fieret per acceſſum voto-
rum, quia non videtur, quod lite inter electos ſuper
electionis validitate pendente, huiuſmodi vota acce-
dere poſſint, ſecundum eum ibi, qui alios refert.

Quintò, (ex his, quæ dixit aliàs Rota in vna Sala-
mantina Abbatiæ coram Peregr. 7. Februarij, 1547.
12 † quod ſi Capitulum lite pendente inter eum, & ele-
ctum alium eligat, dicatur electio attentata, de quo
videtur deciſ. in Recoll. eiuſdem, 96. aliàs, 113. incip.
vtrum ſit procedendum ad fin.) poteſt formari alia
limitatio, videlicet, vt non procedat, quando lis pen-
deret inter electores, & electum, prout præſuppone-
batur factū in illo caſu: Et differentia erit inter hanc,
& primam limitationem, quia ibi lis eſt inter electos:
id autem, quod dictum eſt in Regula, quod poteſt li
te pendente deueniri ad aliam electionem, ſuſtinebi
tur, quando lis eſt inter ipſos electores: præſens verò
limitatio reſtringetur ad caſum a præmiſſis diuer-
ſum, quando ſcilicet lis eſſet inter electores, & vnum
electum, & hoc ad ſuſtinendam dictam dominorū
reſolutionem: quamuis re vera non videatur conſi-
derabilis differentiæ ratio inter vnum caſum, & alte
rum: & ideò de hac limitatione ſubſiſtendum vide-
tur, præſertim, quia contrarium videtur de iure ve-
rius, quod immò (lite inter electores, & electum pen
dente) alia electio non impediatur, vt tenet expreſſè
Franc. in cap. ſi hi, contra quos, colum. fin. ſub nu. 5.
verſi. ex quibus infertur, & verſi. aliquando eſt quæ-
ſtio, Vt lite penden. in 6. quem in materia præſenta-
tionis ſequitur Ferett. in conſil. 192. Viſo, nume. 14.
lib. 1. Niſi intelligas, prout latius ſupra hoc eodem
cap. in præfatione, in quinta illatione, numero 606.
dic, vt ibi.

Declara eandem Regulam

Primò, quod licet poſſit lite pendente fieri electio,
13 ſecundum præmiſſa: electionis † tamen confirma-
tio nullatenus eſt facienda, vt dicunt ferè omnes in
ſupradictis locis, & ſpecificè Lap. dicta Allegat. 136.
ſub nu. 8. in fi. & Boer. d. deciſ. 2. nu. 26.

Secundo neceſſariò, & vtiliter declara, quod ad
hoc, vt ſecunda electio lite pendente facienda dica-
14 tur valida, † debent eligentes eſſe in quaſi poſſeſſio-
ne eligendi, ſecundum Lap. vbi ſupra, ſub nu. 8. verſ.
eſt ergo; Et iſta commun. opi. de qua teſtatur Filipp.
Prob. in addit. ad Ioan. Monach. in dicto capitu. pri-
mo. Vt lite pendente, in 6. in 1. addit. poſt princip.
15 † Hanc autem declarationem adhuc clarius decla-
ra, vt ſola quaſi poſſeſſio eligendi non ſufficiat, niſi
cum ea concurrant infraſcripta, & Primò, quod de
16 hac poſſeſſione, vel quaſi doceatur, & fiat fides. † Se-
cundo, quod fiat fides intra illud tempus, infra quod
electio fieri debet, vt hæc duo requiſita colliguntur
ex his, quæ ponit Lap. vbi ſupra, ſub numero octa-
17 uo, & nono, Tertiò † adde, quod huiuſmodi poſ-
ſeſſio debet eſſe, & competere eligentibus de iure
communi, ſecus, ſi de iure ſpeciali, puta, ob malam
alterius electionem, vt dicit Prob. vbi ſupra, in vlti-
ma addit. in fine, & diximus ſupra, in ſecunda limit.
numero octauo. Quartò, quod talis poſſeſſio non
ſit reclamata, ſed quieta, & cum bona fide, vt tradit
eleganter Stephan. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ.
107. An ſit nbunens, ad fi. addit. arg. not. per gl. in ver
bo, debeant, in cap. quia propter, de election. & in ca-
pit. nihil, in verbo, adminiſtretur, & in capitulo in
Geneſi, in verbo quaſi poſſeſſione, eod. ti. dum con-
ſiderant in electionibus hanc quietam quaſi poſſeſ-
ſionem eligendi; Et aduerte, quod licet per hoc
vltimum videatur certo modo confundi prima
ampliatio, quam ſupra poſt Lap. poſuimus: con-

cordan

Digitized by Google

cordari tamen poſſe videntur, vt dicamus, quod ſi aliquis ſit in quieta poſſeſſione eligendi, & ſibi ſuper huiuſmodi poſſeſſione lis moueatur, poſſit vtique hac prima lite pendente eligere, & continuare ſuam poſſeſſionem, & ita procedat dicta prima ampliatio, & opinio Lap. quod ſi poſt hanc primam litem alius quidam diuerſus moueat aliam litem, etiam ſuper poſſeſſione eligendi, tunc pendente hac ſecunda lite, non poſſit eligere, ex quo tempore ſecundæ litis, non eſt in quieta poſſeſſione eligendi, ſed reclamata per primam litem motam, & ſic deficiat hæc quarta qualitas, & ita procedat hæc declaratio, & opinio Aufrerij.

Limitatio Vigeſimatertia.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex in cauſa criminali procedens, pendente lite in cauſa Ciuili, non dicitur attentare.*

2 *Cauſa ciuilis, & criminalis poteſt eodem libello intentari, ſecundum aliquos.*

Contrarium videtur verius, nu. 3.

4 *L. 1. C. quando Ciuil. actio crimin. præiud. quomodo procedat.*

5 *Ciuili cauſa pendente, poteſt intentari Criminalis.*

Præſertim, ſi proueniunt ex diuerſis factis, & fontibus, licet aliqui contrarium ſenſerint, nu. 6

Ampliatur primò, vt criminalis quandoque faciat ſilere ciuilem, nu. 8. ſiue Criminalis Ciuilem abſorbeat, ſiue non, nu. 10. ſecundum aliquos.

7 * *Et criminalis cauſa præiudicat Ciuili, & ratione maioritatis facit eam ſilere.*

Etiam ſi ſimus in caſu priuilegiato, puta, in cauſa ſpolij, ſecundum aliquos, nu. 11

Contrarium verius videtur in ſpolio, nu. 12

Niſi iudicium criminale inſtituatur a Tertio, quia tūc non facit ſilere Ciuile, nu. 18

Item niſi Iudex Criminalis procedat per inquiſitionem, num. 22

Item niſi cauſa Criminalis eſſet finita per rem iudicatā, num. 23

Ampliatur ſecundò, vt pars poſſit etiam fiſco adhærere, num. 16

Limitatur primò, quando ſuperueniens Criminalis eſſet præiudicialis Ciuili, nu. 26

Limitatur ſecundò, quando pro eodem facto poteſt vtraque via intentari, quia electa Ciuili, non poteſt intentari Criminalis, nu. 31

9 *Teſtes in cauſa Ciuili examinati, ſi arguantur de falſo, cognitio falſi facit, vt in cauſa Ciuili non procedatur.*

13 *Spolij cauſa dum cognoſcitur, inhibendum eſt Iudici cauſæ Criminalis, quando Reus non eſt confeſſus, neque conuictus.*

14 *Cauſa Criminalis non præiudicat Ciuili, quia proceſſus in cauſa non impedit Iudicium ſpolij attentati.*

15 * *Cauſa pendens ſuper confidentia, non præiudicat cauſæ ſuper attentatis.*

17 * *Appellatione pendente à ſententia, ſuper falſitate teſtium, non poteſt Iudex Ciuilem expedire citrà vitium attentati.*

19 *L. prima, cum ſua materia, C. quando Ciuil. act. crim. præiud. procedit ſolum in vna, & eadem perſona, non in diuerſis.*

20 *Patroni non prohibentur pro ſuo intereſſe, & ad ſuſtinendam ſuam præſentationem comparere in cauſa ciuili, etiam ſi fuerint inhibiti a Iudice cauſæ criminalis pendentis inter preſentatum ab eis, & alium prouiſum de eodem Beneficio.*

21 *Fiſcus dicitur Tertius.*

24 * *Clericus propter aliquod crimen carceratus a Iudice Sæculari ſi appellauerit, Articulus ſcilicet an fuerit benè vel male captus, & an bene vel male fuerit appellatum ad Iudicem Eccleſiaſt. coram Sæculari cognoſci debet.*

25 * *Carceratus niſi per procuratorem compareat in cauſa ciuili, reputatur contumax.*

* *Carceratio non impedit comparitionem per procuratorem, ibid.*

27 *Præiudicialis dicitur cauſa, qua agitur de ſtatu hominis inquiſiti de crimine hæreſis.*

28 *Commiſſa cauſa ſuper iure eligendi in Rota, ſi Archiepiſcopus contra Priorem, & canonicos committat per Breue cauſam criminalem, & Iudex criminalis inter cætera pronunciet, quod Prior, & canonici ſunt inuaſores, & occupatores Iurium Epiſcopalium, (& conſequenter Iuris eligendi) talis ſententia dicitur attentata, quia eſt in præiudicium eius quod pendet in Rota ſuper iure eligendi.*

29 * *Cauſa illegitimitatis eſt præiudicialis cauſa ſpolij.*

30 * *Cauſa quando dicatur præiudicialis quoad proceſſum, vel quoad intentionem, remiſſiuè.*

1 VIgeſimotertiò Limita, † vt non procedat in
proceſſu per Ordinarium in cā Criminali facto, quia pendente Iudicio Ciuili, poteſt criminaliter
per iudicem ordinarium procedi, nec is dicitur attentare, ad legem finalem, C. de fi. de inſtrument. vt
tradit poſt alios per eum allegatos in proprijs terminis noſtris attentatorum, Alciat. conſi. quadrageſimooctauo, incipien. In hac attentatorum cauſa,
numero 3. lib. 6. quod etiam ſenſit Aegid. deciſ. 400,
incipien. Ciuilis, & Criminalis, vbi, &c. illud addit,
2 † quod poſſunt eodem libello intentari, quamuis cir
3 ca hac de libello † contrarium videatur verius, vt
poſt Bartol. in l. interdum, §. qui furem, ff. de furtis,
& Bald. in l. quod euitandi, C. de condict. ob turp.
cauſ. & alios quamplures per eum allegatos, declarat
Natta, in conſil. 407. Pro defenſione, numero decimoquarto, libro ſecundo, cum non ſit nouum,
4 † quod cauſa ciuili pendente, poſſit criminalis intentari, quod quomodo procedat, habetur per Scribentes, in l. prima, C. quando Ciuilis actio crimin. præiudicet, & eleganter apud Aegid. Boſſium in ſua praxi
criminali, in titulo de pluribus violentijs. numero
113. & clarius etiam per Clarum, Sentent. libro quinto, §. finali, (quæ eſt Practicæ criminalis quæſtio.
5 ſecunda, per tot.) † præſertim, quando cauſa ciuilis,
& criminalis prouenirct ex diuerſis factis, & fontibus, ſecundum Nattam, in conſilio 138. Magnifica, numero quarto, & numero vigeſimoquinto libro primo. Licet aliqui prout nouiſſimè Burſat. in
conſil. trigeſimotertio. Viſo, nu. trigeſimoquinto li-
6 bro primo. † contrarium ſentire videantur, dum dicunt, quod in Iudicio Criminali debet ante omnia
cognoſci de exceptione litis pendentiæ in Iudicio ciuili, aliàs nulliter procedatur, ſecundum eum, poſt
Felin. & alios, quos ibi allegat, * &c. in materia
præſentis limitationis vide omninò Afflict. deciſione
203. & deciſio. 229. & ibi Vrill. apud eum, & latè etiam Riminald. iun. conſilio 113. per tot. lib. 2. Marantham Diſputat. 6. numero 5. vertic. quinto, quia,
& numero trigeſimoprimo, verſicu. ad quintum, vbi materiā declarat, & plenè etiā per Plot. & Aymo.
inter conſ. criminalia, conſ. 73. & conſil. 74. & dixit
notabiliter Put. 275. incip. In vna Segobien. lib. primo, quod pendente cauſa Criminali, puta ad damna coram vno, non poteſt per eundem agi ciuiliter
7 ad rem, quia † Criminalis præiudicat Ciuili, &c.

ratione maioritatis facit eam ſilere.] Quinimmò,
(præſentium limitationem ampliando) dici poteſt
quod talis proceſſus criminalis non ſolum non im-
8 peditur per pendentiam cauſę ciuilis,† verum etiam
ſuperueniens cauſa criminalis, quandoque impedit
proceſſum in cauſa ciuili, & facit eam ſilere, puta ſi
9 teſtes in ea examinati arguantur de falſo. Nam † co-
gnitio falſi facit vt interim in cauſa ciuili non proce-
datur, vt poſt Barbat. in conſil. 43. columna octaua,
lib. primo, tradit idem Boſſ. in titulo de foro compe-
tenti, numero 114. & not. omnes, per illum text. in l.
finali, C. de ordine iudic. vbi Salic. de communi opi.
teſtari videtur, quod criminalis faciat ceſſare ciuilē:
10 † ſiue illam abſorbeat, ſiue non, licet de hac atteſta-
tione ſubſiſtendū videatur ex his q̃ ponit Put. 1. deci.
99. aliàs, 102. incip. agebat, vbi dicit, quod non poteſt
diſcerni, quæ nam ſit in hoc commun. opi. quicquid
Salice. dixerit. Quæ ampliatio adhuc videtur ſecun-
11 dum aliquos ampliari poſſe. Primò, vt † procedat,
etiam ſi ſimus in cauſa priuilegiata, puta ſpolij, quā-
do præſertim Iudicium Criminale falſitatis prædi-
ctæ opponeretur per viam exceptionis, vt tradit Si-
giſmund. Lofred. in conſi. 6. Dubitabatur, per tot. vbi
eleganter, & latè deducere conatur qualiter ſuperue
niens cauſa Criminalis impediat proceſſum in cau-
12 ſa Ciuili, & ſpolij, † quamuis circa hoc de ſpolio ali-
ter ſenſiſſe videantur aliàs Domini in vna Neritonenſ.
ſpolij Abbatiæ, corā Aldobrandino, 19. Martij, 1567.
13 in qua voluerunt, † quod dū de cauſa ſpolij cogno-
ſcitur, Inhibendum ſit Iudici cauſæ Criminalis quā-
do ſcilicet Reus non fuiſſet, neq; confeſſus, neque
conuictus, & ad propoſitum noſtrum attentatorum
id clarius dixerunt Domini in alia Romana Canoni
catus coram Sarmiento, 4. Iulij, 1565. in qua (ſecun-
14 dum notas Oradini) ad literam dixerunt, † quod eā
Criminalis non præiudicat Ciuili, quia proceſſus in
ea non, impedit iudicium ſpolij attentari * cui con-
cordat id quod fuit aliàs reſolutum in alia Caurien.
15 Archidiaconatus, 21. Nouembris, 1561. quod † cau-
ſa pendens ſuper confidentia (& ſic Criminalis) co-
ram Auditore Cameræ, non erat præiudicialis cauſę
pendenti in Rota ſuper attentatis, vt eſt deci. Diuerſ.
135 incip. Coram eodem, in manu ſcriptis.] Secun-
16 dò, † vt ſi cauſa Criminalis fuerit inſtituta ad inſtan
tiam fiſci, Pars, poſſit adhærere ipſi fiſco, vt ſenſerunt
Domini in vna Eluen. Archidiaconatus, coram Ac-
corambono, de anno 1553. * Tertiò, vt hæc proce-
17 dant, † non ſolum ſi cauſa Criminalis præfata pen-
deat in prima inſtantia, verum etiam ſi ſit in ſecun-
da, puta, quia à ſententia lata ſuper falſitate teſtium,
ſit appellatum, nam hoc caſu non poteſt Iudex Ci-
uilem expedire citrà vitium attentati, vt expreſsè fir-
mat Aymo, conſi. 657. ſub num. decimo, verſicu. ter-
tia nullitatis cauſa, lib. quarto.] Quod autem di-
ctum eſt, quod Criminalis facit ſilere cauſam Ciui-
lem, Et quod pendente Criminali ſuper teſtium fal-
ſitate, Ciuile Iudicium ſuſpendatur, Limita Primò,
18 † niſi iudicium Criminale hoc caſu inſtituatur à
Tertio, tunc enim non facit ſilere Ciuile, vt poſt Cy-
num, in l. 1. numero decimoſeptimo, quæſtio. fin. C.
qui accuſare non poſſunt, tradit Petr. Andr. Angui-
ſol. in conſil. ſexto. Nulli iore, numero nono, lib. pri-
19 mo: Pro qua limitatione facit, quia † lex prima, cum
ſua materia, C. quando ciuil. actio criminal. præiudi-
cet, dicitur procedere ſolum in vna, & eadem perſo-
na, non in diuerſis, ſecundum Boſſium in dicto titu
lo, de foro competenti, numero 523. Et propterea
fuit aliàs dictum in vna Pampilonen. de Sangueſca,
coram Sarmiento, 14. Februarij, 1569. quod licet
(pendente cauſa ciuili in Rota ſuper Beneficio in-
ter prouiſum per obitum, & præſentatum a patro-
nis) prouiſus iudicium criminale ſuper ſimonia cō-
tra præſentatum inſtituerit, & vigore Commiſſio-
nis in cauſa criminali fecerit etiam patronis inhibe-
20 ri, † non per hoc prohibentur patroni (ſi antea fue-
runt in lite) illam proſequi pro ſuo intereſſe ad ſu-
ſtinendam præſentationem, & Ius Patronatus eo-
rum; Si verò in lite non fuiſſent, non prohibentur
comparere, & petere ſe ad illam pro ſuo intereſſe ad-
mitti, cum hoc caſu diuerſitas perſonarum conſide-
retur, per ſupradicta. Et in terminis hoc de Tertio, vi
dentur inter alia fundamenta conſideraſſe etiam
aliàs Domini in vna Narnien. licet ſecuti omnino
non videantur, cum in ea inclinauerint, quod cauſa
criminalis, de qua ibi, eſſet præiudicialis ciuili, non
obſtante, quod ibi prǽſupponeretur, quod crimina-
21 lis eſſet † mota fiſco, & ſic a Tertio, vt colligitur ex
his, quæ ponit. Put. 1. deciſ. incipien. Agebat Alexan-
22 der. Secundò limita, † vt non procedat quando
Iudex criminalis ex officio, & per viam inquiſitio-
nis procederet, quia nec tunc iudicium criminale fa-
ceret ciuile ſilere, vt per Bald. in l. prima, numero ſex
to, verſicu. quia regula. C. de appellat. vt poſt eum,
& Alexand. apud Bartol. in l. ſecunda, §. ex hoc edi-
cto, ff. Vi bonor. raptor. & Angel. in tractat. de male-
fic. in verbo, & ad quærelam, nume. 89. tradit idem
Anguiſol. in dicto conſilio ſexto, numero nono, &
decimo, & poſt Bald. in dicta l. prima, idem etiam
*ècontra, quod ciuile prius intentatum, non ſuſpen-
dat, nec faciat ſilere criminale, per viam inquiſitio-
nis intentatum,] tenet Natta in conſilio 138. Ma-
gnifici, numero duodecimo, libro primo. Tertiò;
ex his, quæ fuerunt aliàs dicta in vna Parmen. Par-
rochialis, coram Domino de Rubeis, duodecima
23 Iulij, 1562. videtur limitari poſſe † vt non procedat,
quando cauſa criminalis eſſet finita per rem iudica-
tam, quia tunc etiam non obſtante inhibitione vigo
re Commiſſionis dictæ cauſæ criminalis emanata
(prout erat ibi in facto) non retardatur proceſſus in
cauſa ciuili. * Quartò limita, vt non procedat in ca-
ſu, quem ponit Ioannes Gallus, in deciſio. Parlamē-
ti Pariſienſ. 354. incipien. Per Arreſtum, ad fin. quan
24 do ſcilicet † Clericus occaſione alicuius criminis
per Iudicem ſæcularem carceratus, & ille ab huiuſ-
modi carceratione appellauerit ad Parlamentum, ſi e-
nim Iudex Eccleſiaſticus, petat cauſam criminalem
ad eum remitti, articulus tamen iſte an fuerit malè,
vel benè captus, & ſimiliter an bene, vel malè fuerit
appellatum, erit in Curia ſæculari cognoſcendus.
Quintò limitando declara, vt non procedat reſpectu
citationis in cauſa ciuili contra carceratum execu-
25 tæ, † quia niſi ille per procuratorem compareat, in
cauſa ciuili, reputabitur contumax; in quo puncto
licet Bart. variauerit, qui in l. is qui Reus, columna
fin. ff. de public. Iudic. tenet quod ſic citatus dicatur
contumax, & in l. ſecunda, numero ... ff. de ius vo-
cando, ſentiat, quod illi ſuccuratur ſaltem per reſtitu
tionem in integrum, & dixerit etiam Angel. conſilio
65. ad fin. verſicu. ſuper ſecundo, quod hoc egeret de-
ciſione Imperatoris, Alexand. tamen, in d. l. ſecunda,
numero quinto, & ſequen. fœdere diſtinctionis opi-
niones conciliat, vt ſi carceratio fuit iuſta citatio fa-
ciat eum contumacem, eā ratione, quia carceratio
non impedit comparitionem per procuratorē, quod
expreſsè tenet Ang. d. conſi. 65. in fine, ſecus autem ſi
fuiſſet iniuſta, vt per eos latius.

Limitatur nunc Concluſio præſentis limitatio-
nis,

26 Primò, † vt non procedat, quando criminalis ſu-
perueniens ita præiudicaret ciuile, vt ſententia in Iu-
dicio criminali lata, pareret exceptionē rei iudicatæ
in cauſa ciuili, vel ècontra, l. fin. & ibi not. omnes, C.
de ord.

de ord.iudic.ad quam multa eleganter ponit,& con
ſiderat Put.1.deciſ.99.incip. Agebat Alexander,& in
27 ter cætera, † quod tuoc etiam præiudicialis diceretur
cauſa, quando ageretur de ſtatu hominis, prout
erat ibi, cum ageretur de crimine hæreſis. Et ideo in
vna Cæſarauguſtana iuris eligendi coram Sarmien
28 to,27. Maij,1566.fuit aliàs dictum, quod † commiſſa
cauſa ſuper iure eligendi in Rota, ſi Archiepiſcopus
contra Priorem, & Canonicos committat per
Breue cauſam criminalem,& iudex criminalis pronunciet
inter cætera, quod Prior, & Canonici ſunt
inuaſores, & occupatores iurium Epiſcopalium, (&
conſequenter iuris eligendi) talis proceſſus,& ſenten
tia dicitur attentata, quia eſt in præiudicium eius, quod
pendet in Rota ſuper iure eligendi,& hoc caſu, ciuilis
in Rota præiudicat criminali, quia ſententia lata
in Rota in fauorem Prioris, & Canonicorum pareret
exceptionem rei iudicatæ in cauſa criminali, ad
doctrinam Batt.in d.l.2.§.hoc edicto, ff. Vi bon.rap.
☞ * Et generaliter, quod pendente coram primo Iudice
ſeculari cauſa ſpolij,ſi coram Eccleſiaſtico inten-
29 tetur cauſa illegitimitatis † (quia iſta eſt præiudicialis
ad illam) quicquid fit coram ſeculari dicitur attentatum,
vt fuit reſolutum in vna Parmen.illegitimitatis,
coram Robuſterio,11.Februarij,1583.& eſt
deciſ.Diuerſ.275.lib.2.in impreſſis, per tot.præſertim,
nu.3.vbi poſt Doctor.in c.ſuam, de ordi.cognit.
30 & in §.præiudicialis,Inſtit.de actio.declaratur,† quã
do cauſa dicatur præiudicialis quoad proceſſum, vel
quoad intentionem duntaxat.]

31 Secundò, † vt non procedat, quando pro eodem
facto poteſt intentari vtraque via, tam ciuilis, quam
criminalis, quoniam intentata ciuili non poteſt ea
pendente vltra intentari criminalis, quia vna propoſita,
electione ſua ſeipſum excludit ab altera, vt poſt
Bald.in l.1.C.de appell.& Batt.in l.1.C.quand.ciuil.
act.crimin.præiud.& in l.interdum. ff.de public.iud.
tradit Natta,in d.conſi.138.Magnifici,num.6.lib.1.
prout hoc etiam allegabatur aliàs contra Archiepiſcopum
in ſupra allegata Cæſarauguſtana iuris eligendi,
coram Sarmiento,vt ille ſuper eodem facto
non poſſet mouere iudicium criminale, niſi expedita
cauſa ciuili quæ in Rota pendebat,quod tacite videntur
etiam Domini ibi admiſiſſe.

Limitatio Vigeſimaquarta.

SVMMARIVM.

1 *Confirmatio actus, qui lite pendente prætenditur attentatus, ſi à Principe ex certa ſcientia, cauſa cognita, & citata parte fuerit confirmatus, non poteſt ultra reuocari, remiſſiuè.*

2 *Quod dictum de confirmatione commune eſt ad omnia alia attentatorum genera.*

1 Vigeſimoquartò,potes,& vtiliter limitare, vt †
non procedat, quando actus (qui prætenditur
ob litis pẽdentiam attentatus fuiſſet per Principem
ex certa ſcientia, cum cauſæ cognitione, ac Partis ci-
tatione confirmatus: talis enim confirmatio impe-
dit, hoc caſu attentatorum reuocationẽ, vt poſt mul-
ta hinc inde allegata firmauimus infrà c.12.de atten
tatis appella.penden.in 52.limitatio. princip. per tot.
præſertim nume.45.& nume.65. quoniam omnia,
quę diximus ibi in attentatis appellatione pendente,
proculdubio vendicant ſibi locum etiam in attenta-
2 tis lite pendente † quinimmò præſens limitatio cõis
eſſe poteſt, & debet ad omnia alia genera attentatorum,
quæ aliàs, puta poſt recuſationem Iudicis, poſt
auocationem cauſæ, & poſt inhibitionem, ſeu aliàs
quomodocunque fuiſſent commiſſa: cum ratio huius
limitationis, non natura, aut qualitas attentatorum
ſit, ſed vis, & efficacia ipſius confirmationis,
quæ in omnibus eſt eadem.

Limitatio Vigeſimaquinta.

SVMMARIVM.

1 *Executio pro collectis fit etiam lite deſuper pendente.*

Niſi eſſemus in caſu, in quo non conſtaret eum eſſe debitorem, ut infrà, num. 3. &

Niſi agatur de collectis præteritis, ut infrà, numero 5. &

Niſi exactor modum excederet, quoniam reſpectu exceſſus ad ſolutionem non cogitur lite ſuper hoc pendente, ut infrà, num.6.

2 *Collectarum cauſa eſt eius naturæ, ut in ea executiuè procedatur, & à præceptis executiuis incipi poſſit.*

4 *Deſcriptio de aliquo facta in æſtimo, uidetur illum conſtituere debitorem, niſi infrà decem dies appellet.*

7 * *In Collectis licet procedatur ſummariè & executiuè, non per hoc deuenitur ad uenditionem bonorũ pro tali executione ablatorum.* ☞

Vigeſimoquinto fallit, vbi agitur de exactione
1 Collectarum: † in his enim etiam lite penden-
te fit executio,ad not.in §.cogea, in Authen.de mãd.
Princ.& per illum tex.Bald. in conſil.138.Petrinus,
2 nu.3.lib.2.& ratio eſt,† quia in his proceditur execu-
tiuè, & incipitur à præceptis executiuis, ſecundum
Bal.in conſi.* 434.lib.5.&] 238.Ad vernatem,in prin ☞
cip.& nu.5.lib.1.quem refert,& ſequitur Feſtaſius,in
tract.de Aeſtimo & Collect.in 3.par.princip. num.7.
vbi etiam in id allegat Crauet. in conſ.3.col.2.prout
euodem etiam allegat nouiſſimè Oſaſc. in deciſ.Pe-
dem.86.Quæſitũ fuit, ſub n.4.& ſeq.vbi præterea in
id etiam Rolaod.cnat,in conſil.32.nu.5.lib.2.& ele-
ganter materiam præſentis limitationis proſequitur:
quam ex intentione Oſaſc.ibi, nu.6.& ſeqq. Limita
infraſcriptis modis;]

3 Primò, † vt huiuſmodi executio lite pendente fa-
cienda,procedat, quando ſumus in eo quem conſtat
eſſe talis Collectæ debitorem,ſecùs,ſi de hoc non con
ſtaret, vt poſt Ange.ita diſtinguentem,in l.fi.C. vbi
quis de Curia, vel Cohort.tradit idem ibi, dicto nu-
mero 6.& 7.& ideò ſi quis eſſet deſcriptus in Aeſti-
mo,(quia per hoc conſtat eum eſſe debitorem,) pote
rit etiam lite pendente contra eum fieri executio, vt
poſt Rom.in conſil.161.& Bal.atque alios per eum
4 allegatos,concludit idem ibi,ſub nu.7. † Talis enim
deſcriptio videtur conſtituere eũ debitorem, niſi in-
frà decem dies à tali deſcriptione appellet,vt poſt Iaſ.
in conſi.25.lib.3. Dec.conſi.21.lib.1.Barbat. in con-
ſil.37.lib.2.tradit nouiſſimè Aegid. Tomat.in tract.
de Collect.poſt princ.fol.10.ſub num.6.verſ.& tan-
tam vim obtinet deſcriptio. Quibus adde Marant.in
Speculo, in 3.parte, ſextæ partis princip.q.2.nume-
ro 196.verſicu.an autem teneatur iudex deferre,vbi
etiam ad hoc allegat Alex.in conſi.101.col.9.circa
fin.lib.1

Secun-

5 Secundò,† vt executio de qua ſuprà, fiat etiam li-
te pendente, quando ſcilicèt agitur de exactione Col-
lectarum præſentium, & quæ ſi tunc non exigeren-
tur, immineret aliquod damnum publicum, ſecus ſi
ageretur de Collectis iam præteritis, vt notabiliter
conſiderat Oſaſc. vbi ſuprà, num. 8. poſt Aret. in con-
ſil. 96. aliàs 97. In cauſa, & puncto, col. fin. arg. not. in
l. de alimentis, C. de tranſact. de quo, & nos aliquid
diximus infra, c. 12. de attent. appel. pend. in 24. limit.
princip. ad finem.

6 Tertiò † videntur præmiſſa limitanda, vt non pro
cedant, quando lis pendente ſuper hoc, quod dicere-
tur exactorem plus ſolito ſubditum grauare: quoniã
hac lite pendente, debitor nõ cogeretur ad integram
ſolutionem, ſed tantum iuxta ſolitum, ad text. in l. 1.
ibi, priſtinam profeſſionem agnoſcant, C. de cenſib.
& in §. coges, in Auth. de mand. princ. & ſenſit etiam
Aegid. Tomat. in d. tract. de collect. f. 375. nu. 2. verſ.
Vniuerſitas, vt fiat. Et ratio videtur eſſe in promptu,
quia in eo, in quo exactor excedit, ille nõ eſt debitor,
& conſequenter ſubintrat ratio, & diſtinctio de qua
ſuprà, in 1. limit. præſertim, quia exceſſus nõ eſt eiuſ-
dem, naturæ, & qualitatis, cuius eſt res ipſa principa-
lis, quod ſatis ex eo colligitur, quod licèt ab executio-
ne nõ appelletur, ab illius tamen exceſſu benè admit
titur appellatio, iuxta ea, quæ latius diximus infrà, c.
12. de attent. appel. pend. in 53. limit. princip. nu. 11. &
multis ſeqq. præſertim, nu. 24. & 26. * Quod autem ſu
7 pra dictum, eſt, quod in † huiuſmodi Collectis proce-
ditur ſummariè, & executiuè, declarat vt nõ per hoc
debeat ex abrupto deueniri ad venditionem bono-
rum pro excutione Collectarum ablatorum, vt poſt
Bal. conſ. vlt. col. 2. lib. 3. & Aymo conſil. 3. nu. 19. de-
clarat. Roland. conſil. 32. nu. 38. in fi. lib. 1.

Limitatio Vigeſimaſexta.

SVMMARIVM.

1 *Lite pendente ſuper petitione hereditatis poteſt poſ-
ſeſſor illius agere contra debitores, & occupatores
bonorum hæreditatis.*

*Ampliatur, etiam ſi res non eſſent tempore peritura,
num. 6.*

*Item vt & contra hæredem iudicio particulari agi
poſſit, nu. 7*

*Limitatur, niſi pars opponat de litis pendentia in Iu-
dicio uniuerſali, nu. 8.*

*Item ſi Iudex Iudicij particularis, fuiſſet per alterum
inhibitus, nu. 9*

2 *Iudicium uniuerſale an faciat ſilere particulare, re-
miſſiue.*

3 *Proceſſus, & ſententia lata in iudicio particulari, ua-
let, non obſtante, quod fuerit lata pendente Iudicio
uniuerſali.*

4 *Debitores poſſunt cogi ad ſoluendum poſſeſſori Caſtri,
Rectoria, ſeu Præbendæ, etiam lite inter aliquos
ſuper Iuriſdictione Caſtri, Rectoriæ, ſeu Præben-
dæ pendente.*

*Niſi illis ſit interdicta adminiſtratio, aut debitoribus
ſolutio, nu. 5.*

1 Vigeſimoſextò limita, vt Regula non procedat,
† quando lis eſſet introducta ſuper Iudicio vni-
uerſali, puta petitione hæreditatis, quoniam hac lite
pendente, poteſt poſſeſſor intentare Iudicium parti-
culare contra eos, qui ſunt debitores hæreditatis, aut
res hæreditarias occupant, vt eſt text. in l. ſi bonæ fi-
dei, ff. de petit. hæred. Quamuis enim non videatur
2 expeditum, † an Iudicia vniuerſalia tanquam præiu-
dicialia faciant ſilere particularia, de quo per Bart. in
l. ſi quis libertatem, ff. de petit. hæred. & in d. l. ſi bo-
næ fidei, cod. tit. & in l. ſi poſt, ff. de except. & per Bal.
in l. fin. C. de petit. hæred. reaſſumit. Iaſ. in §. præiu-
diciales, nu. 5. & ſeqq. Inſtit. de actio. ad propoſitum
3 tamen noſtrum, † ſi intentato Iudicio vniuerſali, &
eo pẽdente, moueatur particulare, & facto in eo pro
ceſſu, deſuper feratur ſententia, pẽdentia Iudicij vni-
uerſalis non facit, vt talis proceſſus, & ſententia, di-
cantur attẽtata, prout caſu euenienti fuit reſolutum
in vna Mantuana, de qua eſt in recollect. Gambaræ,
deciſ. 41. incip. Mantuana, Quæ Concluſio, non ſo-
lum deſeruiet quando eſſemus in hærede, & quando
4 moueretur quæſtio ſuper hæreditate, † verum etiam in
alijs ſimilibus Iudicijs, puta, quando ageretur inter
duos dominos ſuper iuriſdictione alicuius Caſtri,
vel inter duos Prælatos, de Iuriſdictione, aut Recto-
ria alicuius Eccleſiæ, vel alicuis præbendæ: nam hac
lite pendente poſſent illi agere Iudicio particulari cõ
5 tra debitores Caſtri, Rectoriæ, ſeu præbẽdæ, niſi † aut
illis ſit interdicta adminiſtratio, aut debitorib. ne ſol-
uant, vt poſt Innoc. in c. quia in cunctis, in fine gloſ.
mag. de conceſſ. preben. ſentit Bart. in d. l. ſi quis liber-
tatem, in fi. & Bal. in l. emptorem, col. 3. verſic. pone,
quidam tanquam Prelatus, C. locati, vt refert, & alijs
comprobat Iaſ. vbi ſuprà, nu. 9. & ſequent.

Quæ limitatio ex dicta deciſ. Gambaræ, poteſt tri-
6 bus modis ampliari, vt procedat, † etiam ſi eſſemus
in rebus, quæ non eſſent tempore perituræ. Item, &
7 ſecundo ampliari poteſt, † vt nõ ſolum hæres, & poſ
ſeſſor hæreditatis poſſit agere Iudicio particulari, vt
ſuprà contra alios, verum etiam contra eum Iudicio
particulari agi poſſit etiam pendente Iudicio vniuer
ſali petitionis hæreditatis, & ideò hoc caſu legatarij
Iudicio petitionis hæreditatis pendente non prohibẽ-
tur ab hærede petere, & conſequi ſua legata Crauet.
conſi. 164. Nobilis, nu. 2. lib. 1. Rum. conſil. 75. Quan-
tum, ſub nu. 3. lib. 1. * Item & Tertio, vt debito ſol-
uens huic poſſeſſori liberetur, vt declarat Tiraq. de re
trac. lign. §. 23. gloſ. 1. n. 32. fi. poſt Feder. de Senis, cõſ.
103. incip. Parochianus. Panor. in ca. nihil, col. vlt. de
elect. & Petr. de Ancha. conſi. 117.]

8 Et ſimiliter duobus modis limitari. Primo, † niſi
Pars in Iudicio particulari opponat de litis penden-
tia in iudicio vniuerſali, cõcluſio enim procedit par-
9 te non opponente, ſecundum Domines. ibi. † Secun
dò quando Iudex Iudicij particularis fuiſſet per alte-
rum inhibitus, quia proceſſus poſt inhibitionem di-
ceretur attentatus, vt ibidem Domini conſiderabãt,
& conuenit his, quæ diximus infrà, cap. 20. de attent.
poſt inhibit. in 1. ampliar. princip. Regulæ, ibi poſitæ,
nu. 1. & per totã. quod inhibitio facit illicitum quod
fuiſſet aliàs facienti licitum.

Limatio Vigeſimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Actus factus lite pendente ab eo, qui ignorabat litem pẽ-
dere, non eſt attentatus.*

*Ampliatur, etiam ſi ſubſecuta fuiſſet inhibitio, nume-
ro 12.*

*Item etiam ſi quis litem ratificaſſet, quia non cenſetur
attentatum ratificaſſe, niſi illius plenam notitiam
habuerit. nu. 15.*

Etiam ſi aliqualem notitiam habuiſſe, nu. 18

2 *Citatus ſufficienter quis non dicitur niſi ad eius noti-*

tiam

tiam deuenerit citatio.
3 *Certus de lite, amplius certiorari non debet.*
4 *In attentante duo potiſſimum conſiderantur, dolus, & Iudicis contemptus.*
5 *Dolus non cadit in ignorantem.*
6 *Ignorantia iuris excuſat à dolo.*
7 *Ignorans non dicitur contemnere.*
8 *Iudex a quo, procedens poſt appellationem (cuius nō habuit notitiam) non attentat, remiſſiuè.*
9 *Inhibitio ignorata non facit attentata.*
Idem in auocatione cauſæ per ſuperiorem facta, & per ignorata. num. 10
11 *Litis pendentia ignorata non facit attentata.*
13 *Decretum irritans ligat etiam ignorantes.*
Præterquam reſpectu pœnæ, nu. 14
16 *Ratificatio non extenditur ad actum dolo initum.*
17 *Ratificatio non extenditur ad ignorata.*
19 *Scientiam alicuius rei quis habere non dicitur, niſi habeat notitiam omnium qualitatum ipſius rei.*
Præſertim, quando agitur de amiſſione Iuris, aut de faciendo aliquem incidere in pœnam, nu. 20

Vigeſimoſeptimò limitanda videtur Regula ſu-
1 pra poſita † quando actus, qui prætenditur lite
pendente attentatus, fuiſſet factus ignoranter ab eo
qui non habebat notitiam litis pendentiæ, quæ limi-
tatio licet per Doct. ſpecificè non ponatur, probabilis
tamen eſt, & ſuadetur ex infraſcriptis: Primò, quia
2 clarè videmus, † quod iura ad effectum attentatorū
exigunt & requirunt, & habent potiſſimum in con-
ſideratione, quod adſit hæc notitia, vt patet in clem.
2. Vt lite pend. ibi, ad citati notitiam, &c. aliàs ſi reus
non habuiſſet ſufficientem notitiam, non diceretur
legitimè citatus, nec eſſet inducta litis pendentia, vt
plenius diximus in hoc c. in Præfat. num. 90. & ſeqq.
Item ex eo appareat, quod ideo quoad Actorem dici
tur lis pendere, etiam ad effectum attentatorū per de
cretum citationis, etiam ſi non fuerit citatio executa
3 contra Reum, quia † ſcilicet cum iam certus ſit de li
te amplius certiorari nō debet. Rota deciſ. 6. aliàs 75.
Quod dicitur, vt lite pendente, in nou. cum alijs ad-
4 ductis vbi ſuprà, nu. 36. Secundò † in attentante duo
conſiderantur, videlicet dolus, Rot. deciſ. 5. aliàs 25.
Ex quibus, de reſt. ſpol. in nou. & contemptus ſupe-
rioris, Rot. deciſ. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, de reſtit.
ſpol. in nou. Old. conſil. 206. In cauſa Carnocenſi. in
fi. vbi dicit, quod in reuocandis attentatis contempta
5 Prætoris dignitas vindicatur † Dolum autem in
ignorante ceſſare, clarum eſt, l. nemo videtur dolo fa
cere, & l. qui in ius, §. nemo videtur, & ibi Dec. &
6 alij, ff. de reg. iur. † cum etiam iuris ignorantia excu-
ſet a dolo, l. ſed ſi lege, §. ſcire, ff. de petit. hæred. cum
ſimil. & ſimiliter contemptum ceſſare dicendum
7 eſt, quia † ignorans non dicitur contemnere, & pro-
pterea non debet puniri, vt poſt Abbat. in c. cum ſit,
in fi. & Aegid. deciſ. 541. Ignorans conſtitutionem,
tradit ex recentiorib. Menoch. in conſi. 74. Dubitat,
8 nu. 12. lib. 1. Tertiò, quoniam idem † videmus in ſi-
mili contingere in appellatione ignorata, & cuius Iu
dex à quo, non habuit notitiam; quia ſi procedat, nō
dr̄ attentare, Rota deciſio. 38. alias, 309. Attentata, de
appel. in nou. & diximus latè infra, c. 21. de attent. ap
pel. pend. in 19. Ampliatio, princi. in 2. limit. Regulæ
9 ibi poſitæ, nu. 21. Quartò, quia † idem iuris videtur eſ
ſe in inhibitione, de qua quis non habuit notitiam,
vt non faciat attentata, vt latius diximus infra c. 20.
de attent. poſt inhibit. in 24. limit. princ. Regulæ ibi
poſitæ, nu. 19. verſ. tertia demum pōt eſſe opinio & li-
10 mit. 25. Prout † idem contingit in auocatione cauſæ
a Iudice per ſuperiorem facta, & per inferiorē igno-
rata, vt dicemus infrà, c. 30. de attent. poſt auoc. cau.
in 2. limit. Reg. ibi poſitæ, nu. 12

Ex quibus firmari non immeritò poteſt ſupradi-
11 cta concluſio, ꝙ † litis pendentia ignorata, nō faciat
attentata, & quamuis aliàs Domini in vna Calaguri
tana tranſlationis, coram Sarmiento, 23. Ianuarij,
1570. videantur ſenſiſſe contrarium, dum (dixerunt,
tranſlationem, de qua ibi, fuiſſe attentatam, quia tria
prima capita, quæ ibi allegabantur, non excludebant
attentata, & inter illa tria, primo loco allegatur per
Partem, ꝙ non habuerat notitiam litis pendentiæ in
Rota, eſt tn̄ aduertendum; quod Domini dicentes,
ꝙ ex capite ignorantiæ non excludebantur ibi atten-
tata, non dixerunt id, quia hoc de iure procedat, cum
contrarium ſit verius, per ſupradicta, ſed quia in fa-
cto allegabatur ignorantia, quæ non fuerat probata,
immò erat præſumptio in cōtrarium, cum ipſamet
Pars, quæ attentauerat, ant. a commiſiſſet cauſam in
Rota, q̄uis palliaret ignorantiam ſub prætextu inter
cætera, quod in dicta Commiſſione plura continebā
tur, nec credebant fuiſſe comprætenſam cauſam di-
ctæ tranſlationis; ꝙ non admiſerunt Domini, cū iā
antea in eadem reſoluiſſent, ꝙ commiſſio erat etiam
ſuper tranſlatione, & propterea a dicta limitatione
nullatenus videtur recedendum. Quam amplia
12 Primò, † vt procedat, etiam in attentatis poſt inhi
bitionem, & vis huius Ampliationis cōſiſtit in hoc,
quia cum inhibitio habeat implicitum decretum ir-
ritans, & è contra, decretum irritans inhibitionem,
Caſſad. deciſ. 2. incip. deciſ. 3. n. 6. de reſtit. ſpol. ſicut
13 † decretum ligat etiā ignorantes, c. 1. de conceſ. præ-
ben. cum alijs congeſtis per Anto. Gabr. Commun.
Concluſ. lib. 6. de clauſ. concluſ. 3. in prin. *ita etiam
14 ligare deberet inhibitio:] quia † tamen reſpectu pœ-
næ, decretum huiuſmodi non ligat ignorantes, vt de
clarat idem Gabr. vbi ſuprà, n. 8. etſi ignorās aliquid
faciens contra inhibitionē, nō vnā, ſed quāplures pœ-
nas incurreret, de quibus latè, ac diſtinctè tractabimus
ſ. in 3. par. c. vlt. de pœnis attent. per totū, meritò. &c.
15 Secundò, vt procedat † etiā ſi quis litem eius nomi
ne introductam ratificaſſet; quia ſi dum ratificauit,
non habuit notitiam præcedentis attentati per eum,
(cuius geſta ratificat) commiſſi, non teneretur ad at
tentata, ſecundum ea, quæ potuit Aymo, conſil. 160.
16 In hac cauſa, nu. 4. lib. 1. dum vult, † quod ratificatio
non extenditur ad actum dolo initum, & conſequē-
ter, nec ad actum attentatum, cum in eo adſit dolus,
aliàs non diceretur attentatus, vt diximus aliàs ſupra,
17 cum & aliàs generale ſit, † quod ratificatio non
extenditur ad ignorata ſecundum Bald. in l. obſerua
re, §. proficiſci, quæſt. 4. ff. de offic. Procon. & Leg.
Parſ. conſilio 100. ſub numero 71. libro primo, cum
ignorans non poſſit dici quod ratificet, aut conſen-
tiat, l. ſi per errorem, ff. de iuriſdictio. omnium iudic.
Pau. de Caſtro, & Iaſ. in l. Iulianus, numero tertio, ff.
qui ſatiſd. cogan. Rum. in conſi. 91. numero decimo,
libro primo, Aymo, conſil. 192. numero 12. & 14. &
tradit etiam Oldra. conſil. 329. Has allegationes, nu-
18 mero 8. Quod adhuc ampliari poteſt, † vt procedat,
etiam ſi aliqualem habuerit ſcientiam, cum non di-
19 catur quis † habere alicuius rei ſcientiam niſi habeat
etiam ſcientiam omnium qualitatum ipſius rei, ad
not. per gloſ. in cap. concertationi, in ver. ſcieuerit, &
ibi ſcriben. de appel. in 6. & latè tradit poſt alios Ti-
raquel. de vtroque retractu, §. 36. gloſ. 2. numero 30.
20 Præſertim, † quando ſumus in caſu in quo tracta-
tur, quod ex ratificatione quis amittat aliquod ius,
vel incidat in delictum Rot. deciſ. 21. aliàs 771. Dic
quod, de dolo & contum. in antiq. Mohed. deciſ. 160.

Fuit

Digitized by Google

Fuit reſolutũ Put. de probatio.deciſ.6.incip.Sciẽtia,
Ruin.in conſ.66.nu.66.lib.3.prout eſt, q̃n ſumus in
attentatis, Aegid.deciſ.18.Oneratio,cum ſimilibus.

Limitatio Vigeſimaoctaua.

SVMMARIVM.

1 *Executio pro liquidis,etiam remanente litis pendentia ſuper illiquidis fieri poteſt.*
Et talis executio non dicitur attentata,num.2.
Limitatur,niſi ea,quæ dicuntur liquida, dicantur malè calculata,& à Parte allegetur error calculi, & parata ſit docere de errore per calculationẽ denuo faciendam,nu 5.
3 *Pendente lite uigore commiſſionis, quod quis admittatur ad compenſationem , prout iuris fuerit,ſi id, de cuius compenſatione agitur, non ſit liquidum, poteſt Inſtrumenti liquidi fieri executio.*
4 *Debitum principale ſi ſit liquidum,cambia autem,& recambia ſint illiquida,poteſt pro debito principali licitè fieri executio.*
6 *Error calculi nocere non debet , quin illum allegans audiatur,& terminus ad docendum de illius errore ſibi aſſignetur.*

1 VIgeſimooctauo limitari poteſt,† quando lis fuiſ
ſet eodem tempore introducta ſuper pluribus
rebus,quarum aliquæ,vel ab initio,eſſent liquidæ,vel
etiam lite pendente fuerint liquidatæ,quoniam(licèt
ex Regula prædicta, quod nihil ſit lite pendente inno
nandum,videretur dicendum, quod donec omnia
fuerint liquidata,& deciſa,non poſſet aliquid immu
tari) poteſt tamen pro liquidis(ẽt lite pendente) fieri
exactio,& executio, remanentibus ſub iudice illiqui-
dis,vt no.l.qui ſolum,ff.de le.2.& per illum tex. tradit
ſpecialiter Bal.in conſ.152.Ad euidentiam,col.fi.lib.
3.vbi vult,quod propter pendẽtiam litis ſuper illiqui
dis non differtur executio quoad liquida. Et quod ta
2 lis executio † non dicatur attentata,videtur fuiſſe re-
ſolutum in vna Roma Vineæ,corã Auguſtin.prima
3 Iulij,1551.in qua,† cum fuiſſet præſentata Commiſ
ſio quod fieret compenſatio(in caſu de quo ibi,)cum
Clauſula, Prout Iuris fuerit , & pendente lite fuiſſet
facta executio cuiuſdam Inſtrumenti liquidi,& præ-
tenderentur attentata,ad excuſanda attentata allega
batur , quod cum de iure illiquidi ad liquidum non
detur compenſatio, l.fin.C. de compenſation. & id
ſuper cuius compenſatione agebatur eſſet illiquidũ,
ſtante dicta Clauſula, Prout Iuris fuerit, talis execu-
tio non dicitur contra, ſed potius præter naturam
Iudicij,& litis pendentiæ, ita vt ſicut ante præſenta-
tionem commiſſionis fieri potuiſſet, ita & ſe fiat eo
iudicio pendente, non debet dici attentata,vt fuit in
dicta cauſa reſolutum,& eſt deciſ.in Recoll. Capur-
aquenſ.1.deciſ.135.incipien. Præſentata. Pro quo fa-
cit etiam,quod fuit aliàs concluſum in vna Mantua
na Zuccarorum,coram Domino meo Oradino,no
na Iunij,1561.videlicèt, dandam eſſe executionem
ſententiarum , de quibus ibi in ijs rebus, quæ ſunt li-
4 quidæ † prout erat ibi condemnatio in ſumma prin-
cipali, & quoad cambia, & recambia (quæ in facto
non præſupponebantur liquida) procederetur in
cauſa:& quod pariter fuit dictum in alia Cæſaraugu
ſtana liquidationis penſionis, coram Serafino , 22.
Maij,1573.dandam eſſe executionem pro ſumma li
quida in caſu,de quo ibi. Vno tamen caſu huiuſmo
5 di executio pro liquidis eſſet retardanda, †. quando
ſcilicèt iſta liquida eſſent malè calculata , & à Parte
allegaretur error calculi, & parata eſſet docere de erro-
6 re per calculationẽ denuò faciendam,† quia error cal
culi ſibi nocere non debet, quin illum allegans , au-
diatur, & ſibi terminus ad docendum de illius erro-
re aſſignetur,vt per Fulſ.in conſ.142.Tinus, verſicu.
Rurſus, & poſt eum Thobias Nonius, in conſi.63.
Vitis.n.27.& ſeq. vbi ita expreſsè limitat , & declarat
prææallegatum conſ. Bal.152.lib.3.

Limitatio Vigeſimanona.

SVMMARIVM.

1 *Conſenſus reſignationi poteſt etiam lite pendente præſtari,ſi reſignatio fuit facta ante litem motam.*
Idem in conſenſu præſtando per Cardinalem ſuper prouiſione Beneficij vacan.per obitum ſui familiaris.nu.2.
3 ** Datarius etiam lite pendente poteſt emendare ſupplicationem quando de manifeſto conſtat errore.*
4 ** Patronus lite pendente conſenſum paæſtare non poteſt.*
5 *Conſenſus retrahitur ad diem datæ.*

VIgeſimonò,videtur Regula ſupra poſita limi-
1 tari poſſe , vt non procedat in † actu præſtatio-
nis conſenſus reſignationis ante litem motam factæ:
2 Vel etiam † in conſenſu per Cardinalem præſtan-
do,ſuper prouiſione Beneficij per obitum ſui fami-
liaris vacantis , quia talis conſenſus poteſt etiam lite
pendente præſtari,vt habetur per Sarnenſ.ſuper Re-
gu.de impetr. Benef. vacan.per obitum familiar. Car
din.q.10.per tot.& præſertim, in fi.& fuit dictum in
vna Gerunden. Rectoriæ coram Domino meo Gra
dino,24. Februarij,1556.& in alia Aſtoricen. Archi-
diaconatus,coram eodem,20. Februarij,1568.& ite-
rum in eadem 31. Maij , eiuſdem anni , * & aliàs in
contingentia facti allegabatur ita etiam fuiſſet tentũ
in alia Roma. Cappellaniæ,de pręſepio, coram Reu
mano,& pariter in alia Roma. Cappellæ Sanctæ Iu-
ſtæ, & Ruffinæ. coram Chiſanen.] & ratio eſſe po-
teſt:quia regulariter cõſenſus retrotrahitur ad diẽ da
tę ſupplicationis, Caſſad.deciſ.2.de renunciatio.n.8.
* Creſcent.deciſ.209.inci. Conſenſus,lib.1.vbi q̃ cõ
ſenſus iſte pręſtatur ẽi poſt mortem reſignãtis; Et ge
3 neraliter, q̃ † poſſit Datarius ẽt lite pendente emen-
dare ſupplicationem,quando cõſtat de manifeſto er
rore,fuit reſolutũ in vna Treueren. Beneficij Sancti
Vlderici coram Gidobono,24. Octobris,1552.vt eſt
deciſ. Veralli.239.incipien. Datarius lib.1.in impreſ-
ſis; Et regula ſuprà poſita ampliari poteſt, vt non
ſolum procedat in pręſtatione , verum etiam in ex-
tenſione conſenſus , quam poteſt notarius facere,
etiam lite pendente,Secundum, quod aliàs allegaba
tur mihi ex aduerſo deciſ. Ant. Auguſtini, 562.lib.3.
quam tamen non inueni,ſed duntaxat,quod talis de
ciſ.citabatur in repertorio, deciſ.manuſcrip.in verb.
ſolennitas Inſtrumenti.verſ.19.in tertia parte,f.112.
4 Et pariter limitari poteſt,vt † non procedat in con-
ſenſu patroni, qui lite pendente præſtari non poteſt,
Simonett.in tractatu de q.86.per
deciſ.20.columna quarta,verſicu.ſed quia, ad fin.de
præbend.in nou. & latius circa fin.dicti tracta. dum
tractat.de conſenſu,q.7.]
Vnde cum data ſupplicationis præcedat litem,ſe-
5 quitur,quod † conſenſus,qui retrotrahitur datæ cen
ſeatur& ipſe litem præcedere,& conſequenter, non
poſſe ſubijci vitio attentatorum,quę regulariter ſine
lite

Google

lite non dantur. Caſſad. deciſio. 6. numero ſecundo ſuper Regu.

Limitatio Trigeſima.

SVMMARIVM.

1 *Lite via executiua introducta, poteſt ea pendente agi, vel ordinariè, vel alia etiam via executiua ſibi competenti.*

2 *Iudicium vbi cœptum eſt, ibi regulariter finiri debet.*

3 *Iudicio vno pendente, poteſt aliud, quandoque intentari.*

4 *Plures vias executiuas habens vna intentata poteſt trãſire ad aliam.*

5 *Idem ſi velit ab executio tranſire ad iudicium ordinarium.*

6 * *Proceſſus via ordinaria inchoatus, poteſt proſequi via executiua, & ècontra.*

7 *Iudicio ſuper dominio ſummariè, & incidenter introducto, (puta actione confeſſoria) poteſt eo pendente deſuper procedi ordinariè ſuper rei vendicatione, nu. 8.*

Quòd procedit etiam in criminalibus, vt numero ſequent.

8 *Crimine per viam exceptionis oppoſito, poteſt nihilominus ſuper eo procedi per viam accuſationis.*

9 *Ordinario Iudicio intentato, an poſſit eo pendente intentari executiuum, videtur maior difficultas, quam ſi conuoletur ab executiuo ad ordinarium.*

Aliqui diſtinguũt an illud de expreſſo partium conſenſu fuerit introductum nec ne. nu. 10.

Ita, vt & Domini, ſecundum diuerſitatem caſuum videantur etiam diuerſa ſenſiſſe. nu. 12.

11 * *Variatio quando admittatur.*

13 *Lite ordinariè inſtituta ſuper contrauentione alicuius Inſtrumenti, non prohibetur quis vigore eiuſdem Inſtrumenti agere executiuè ad illius obſeruantiam.*

14 *Ordinario Iudicio inchoato, de iure non licet conuolare de executiuum.*

15 * *Habens plures actiones ac remedia an teneatur vnum eligere, quo electo, cenſeatur alij renunciaſſe.*

TRigeſimò, Pariter limitari poteſt, quoniam lite
pendente vna via intentata poteſt alia via pro-
1 cedi, puta ſi ſit cœptum agi via † executiua, & hoc iu
dicio pendente, Actor velit ſuper eadem re, & con-
tra eandem perſonam agere ordinariè, vel etiã exe-
cutiuè aliqua alia via: quamuis enim ex Regula ſu-
pra poſita, quod lite pendente nihil eſt innouandum,
videretur dicendum, quod per motionem ſecundæ
litis videretur aliquid contra pendentiam primæ in-
2 nouari, cum † regulariter vbi cœptum eſt iudicium
ibidem terminari debeat, l. vbi cœptum eſt, ff. de iud.
3 nihilominus, † poteſt quandoque vno Iudicio pen-
4 dente licitè aliud intentari, puta ſi habens † plures
vias executiuas, vna intentata, & pendẽte, velit aliã
intentare, ad not. per Bart. in l. conſentaneum, in pe-
nultima quæſtione, C. quomodo, & quando Iudex,
5 † Vel ſi intentato Iudicio executiuo, Actor velit trã-
ſire ad Iudicium ordinarium, vt per Bartol. vbi ſu-
prà, & poſt eum, & Archidiac. ſuper Rubri. de eo,
qui mittitur in poſſeſſionem, &c. tradit Paul. de
Caſtr. in conſilio 87. In cauſa, quæ vertitur, ſub nu-
mero primo, verſic. tertia ratio eſt, libro primo, per
l. ſi Iudex, ff. de varijs, & extraord. cognit. & l. ſi quis
à liberis, ff. de liber. agnoſcen. & not. per Doctor. in
l. edita, C. de edend. ☛ Hinc dixit Rota Lucenſ. per
Magon. deciſ. 52. numero 22. poſt Bald. in l. ſi miles,
ff. de militari teſtament. & alios, non eſſe inconue-
6 niens, quod † proceſſus via ordinaria inchoatus poſ-
ſit proſequi via executiua, & ècontra; Et ſimiliter
aliàs, per deciſ. Paleotti 300. (quam tamen ſub di-
cto numero non inueni) fuit mihi in contingentia
facti allegatum, quod ſi Iudex, qui poterat executiuè
procedere, ordinariè proceſſerit, vſque ad Canoniza-
toriam, poterit nihilhominus executiuè ad declarato-
7 riam procedere.] Nam & aliàs † intentato Iudicio
ſummariè & incidenter, (puta ſuper Dominio in
Confeſſoria per modum exceptionis) poteſt eo pen-
dente procedi ordinariè ſuper rei vendicatione; Et
8 ſimiliter, † quando eſſemus in Criminalibus, oppo-
ſito crimine per viam exceptionis, poteſt ſuper eo-
dem crimine procedi per viam accuſationis, vt ponit
vtrumque Natta, in conſil. 138. Magnifici, nume. 25.
lib. 1. & licèt quando quis intentato vno Iudicio exe
cutiuo, vult trãſire ad aliud executiuum, vel ordina-
rium, res videatur de plano procedere, per ſupradi-
9 cta maior † tamen difficultas eſſe videtur, an poſt in-
tentatum Iudicium ordinarium liceat aggredi viam
executiuam, vt animaduertit etiam Galleſ. in tracta
tu de obligat. Criminali in ſecunda quæſt. ad tertiam
particulam. numero quarto, fol. 59. vbi refert, etiam
10 † diſtinctionem Roma. in conſilio 133. An ſcilicet
Iudicium ordinarium fuerit inchoatum de expreſ-
ſo Partium conſenſu, necne, (licèt omninò ſequi vi-
deatur) ☛ prout de ea etiam dubitat Borgnin. Ca-
ualcan. deciſio. Fiuizzanen. 1. ſub numero 16. licèt ali
quos pro ea alleget, dicentes, ita aliàs fuiſſe iudicatũ;
Ea tamen retenta (quam ex recentioribus tenet etiã
Franc. Becc. conſilio 17. ſub numero tertio,) poteſt
ex his quæ habentur in dicta deciſ. Fiuizzanen. ſub
dicto numero 16. ad medium. vbi ſubdit, quod om-
nes in hoc conueniunt, ſupradictam Concluſionem
11 limitari, vt procedat † huiuſmodi variatio coram eo-
dem Iudica, ſecùs, ſi ſint diuerſi: quãuis in hoc aliud
etiam ſentiat Becc. vbi ſuprà, qui id poſt Geminian.
& Iaſ. expreſsè videtur admittere, etiam coram diuer
ſis Iudicibus.]

Ex quibus colligi poteſt, Articulum iſtum non eſ-
ſe admodum expeditum: quod ex eo etiam maximè
12 deprehendere licet, quod, & Domini † quandoque
ſecundum caſuum diuerſitate diuerſas quoque vi-
deantur in hoc feciſſe reſolutiones, & propterea, li-
cèt in vna Romana obſeruationis concordiæ, coram
Domino meo Oradino, 23. Iunij, 1561. dixerunt,
13 † quod lite ordinaria pendente ſuper contrauentio-
ne alicuius Inſtrumenti, non prohibetur quis vigo-
re eiuſdem Inſtrumenti, executiuè agere de illius ob
ſeruantiam; In alia tamen Romana pecuniaria, co-
ram Caputaquenſ. 9. Octobris. 1562. dixerunt, quod
14 non liceat Altouitis mutare Iudicium: † quia de
iure, inchoato Iudicio ordinario, non licet conuola-
re ad executiuum;] Verum, quia articulis iſte pro-
priè non reſpicit materiam ipſam attentatorum, ſuf-
ficiat de præmiſſis lectorem admonuiſſe, & ſpeciali-
ter, quod lite vna quandoque pendente, poteſt alia li
citè intentari, & conſequenter citrà vitium attenta-
torum, argumen. l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adulter.
15 Quando † autem vni competunt plures actiones, &
remedia, an teneatur vnum ex illis eligere, & vno per
eum electo, cenſeatur alij renunciaſſe latè proſequi-
tur Ant. Gabr. Commun. Concluſ. libro ſecundo, ti-
tu. de action. Concluſione prima, & ſecunda, per
totum.]

Et ſicut præfata regula, quod, actus lite pendente,
facti, ſunt attentati, ampliatur, & limitatur certis mo
dis, de quibus ſupra ita Declaratur nonnullis neceſ-
ſarijs, & vtilibus modis.

Declara-

Declaratio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Attentata debent eſſe in præiudicium litis, ac Partis.*
2 *Edictum, Vt lite pendente nihil innouetur, intelligitur, quando, id quod innouatur, eſt præiudicium, & melius infrà, num. 5. & 6.*
3 *Poſſeſſor poteſt ante, & poſt litem, quædam noua facere ſuper re letigioſa, dummodo non ſint in præiudicium.*
4 *Attentata debent eſſe contra litem, ſecùs ſi ſint ſecundum, vel præter litem.*

PRimò igitur declaratur, vt talis actus, qui dicitur
1 attentatus, † debeat eſſe in præiudicium litis, ac
2 Partis: † edictum enim ne lite pendente aliquid innouetur, intelligitur, quando aliquid innonatur, aut
3 petitur in præiudicium Partis, † cum poſſeſſor poſſit ante, & poſt litis conteſtationem in re litigioſa
quædam noua facere, dummodò non vergāt in præiudicium aduerſarij, vt dicunt Domini, deciſio. 25. aliàs 310. ſi Reus. verſicu. ſed poſito, numero tertio, de Reſcript. in nou. & ideò dicebat poſt dictam deciſionem Mil. in verbo, Appellatione, fol. 14 quod quę
4 non præiudicant aduerſario, poſſunt attentari: † Et
quod attentata debeant eſſe contra litem, & in eius præiudicium, ſecùs ſi ſint ſecundum, aut præter litē, not. Ioan. Monach. in Rubr. Vt lite pendente, in 6. & pro not. tradit Anton. Corſett. in Singul. ſuis, in verbo, Appellatio, incipien. Regula eſt, in ſexta limi-
5 tat. verſic. adde etiam; † & ex eadem ratione: quia ſci
licet actus non eſſet in præiudicium litis, ad excuſandum aliquem ab attentatis, arguit Aegid. conſil. 18. incipien. Ecce quod facta, colum. 1. verſ. ſecundò probatur, dum dicit, quod edictum, Vt lite pēden. nihil innouetur, maximè, procedit, ſi alteri partium præſertim appellanti aliquod præiudicium inferatur, & melius ibi ſecunda columna, verſic. nec obſtat edictum illud, vbi vult, quod edictum prædictum intelligatur, vel de præiudicio, quod directò inferretur alteri partium ſuper eo, ſuper quo eſt appellatum, vel ſecundò, vt intelligatur de præiudicio circa condemnationem, abſolutionem, vel proceſſum, aut poſſeſſionem, non autem de præiudicio iuris in litem deducti ſaluo vitio litigioſi, & impetrationis à commu-
6 ni Domino facienda: Et propterea † fuit aliàs tentum non eſſe attentata in vna Gerunden. moleſtationum corā Domino meo Oradino, 9. Martij. 1554. in qua cum quidam obtinuiſſet indultum de percipiendis fructibus in abſentia, & Eccleſię Beneficiati haberent antiquius indultum, vt percipientes fructus in abſentia, tenerentur ad ſolutionem quinque librarum ſingulis annis, & ſuper ſolutione dictarum quinque librarum præteritarum, eſſet inter eos introducta lis coram Ordinario, & illa lite pendente, Beneficiati extraiudicialiter procuratori abſentis intimauerint eorum indultum de ſoluendo quinque libras, & inſuper prohibuerint, ne ille nomine abſentis exigeret iura ſepulturatum, niſi ſolutis dictis quinque libris, ob quam prohibitionem abſens (prætendens ſibi illatum damnum, quia ſui procuratores deſtiterant ab exactione, & ſeruitio) dicebat hæc omnia per Beneficiatos, & eorum Communitatem, geſta, eſſe tanquam attentata reuocāda: Domini tenuerunt, quod non eſſent attentata, quia non fuerat aliquid factum in præiudicium litis dictarum quinque librarum. Et faciunt multa, quæ remiſſiuè poſuimus ſuprà, hoc eodem cap. in ſecunda ſublimitatione, 20. limitatio. princip. nume. 22. & ſeq. verſi. ſecundo Regulam limita;

Declaratio ſecunda.

SVMMARIVM.

1 *Litis pendentia, & actus interim facti, non trahuntur, neque ad commodum, neque ad incommodum Tertij, regulariter.*
2 *Exemplum in duobus reis, & de principali, & fideiuſſore.*

SEcundò declara, vt actus, qui fiunt lite pendente, ſiue liciti, ſiue illiciti, & ipſamet litis pendentia,
1 & eius effectus † non trahantur ad commodum, ſeu
2 incommodum Tertij, † exemplum, in duobus reis
debendi. Item in principali, & fideiuſſore, de quo per Franc. in cap. cum teneamur, colum. penult. de appellat. & diximus latius ſupra, in prima parte, ca. 3. de attent. a Tertio, verſicu. declara nunc, nume. 155. & ſequen.

Declaratio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi Iuriſdictio lite pēdente eſt ſuſpenſa, quoad eius ſubditum cum eo litigantem.*

TErtiò, Materiam hanc litis pendentiæ declara, vt ſi ſit lis inter ſubditum, & Epiſcopum, ſeu aliū
1 ſuperiorem, lite pendente, † ſubditus dicitur eſſe
exemptus ab Epiſcopo, & Epiſcopi Iuriſdictio dicitur eſſe ſuſpenſa, vt eſt deciſ. Caſſad. 6. Licet inferior, num. 1. & ſeq. de priuileg. de quo latius infrà, in 12. limit. ſequen. quartæ declarationis princip. nu. 49. ver. Duodecimo ſimiliter limitatur.

Declaratio Quarta.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſionis commodo non debet quis lite pendente priuari, & ideò lite pendente ſuper validitate concordiæ, poteſt ea pendente Pars niti, & iuuari capitulis dictæ concordiæ. Nec vaſallus eſt lite pendente poſſeſſione priuandus, etiam ſi contra eum agatur ſuper cōmiſſo feudi. vt num. 21*
2 *Vitium litigioſi licet impediat alienationem, non tamē impedit vſum poſſeſſionis.*
3 *Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis, ſolet apponi in Commiſſionibus nullitatis penſionum.*
4 *Lite pendente ſuper aliqua præſtatione annua, vel cenſus ſolutione, talis præſtatio vel ſolutio eſt præſtanda, non deponenda.*
5 *Lite inter duos fabros, vel mercatores, de ſigno exiſtente, Actor lite pendente non poteſt tali ſigno vti.*
6 *Poſſeſſor lite pendente non eſt poſſeſſione priuandus, etiā ſi illa ſit contra ius.*
Dummodò non ſit contra Ius, ideſt capta lite pendente, num. 7
8 *Ius quando dicatur aſſiſtere, vel reſiſtere poſſeſſioni, remiſſiue.*
9 *Poſſeſſione etiam de iure ſpeciali competenti, non debet quis lite pendente priuari.*
10 *Poſſeſſione etiam deſtituta titulo, & quam quis ſola*

Con-

Conſuetudine abſque priuilegio cõprobauit, lite pendente exui non debet.

11 *Poſſeſſione quis lite pendente non eſt priuãdus, etiam ſi non facta huiuſmodi priuatione in altera partium imminer et certo modo peccatum.*

12 *Animæ fauore capitur præſumptio in deteriorem partem.*

Et etiam pœnalia extenduntur ad caſus ſimiles, ibi.

13 *Sequeſtranda non eſt mulier, quæ eſt cum viro, licèt alius prætendat eſſe ſuam vxorem.*

14 *Accuſatione pendente, prohibetur quis miſſas celebrare ratione peccati. Quod intellige,*

Vel quando non erat in quaſi poſſeſſione celebrandi nume. 15.

Vel quando erat publicè diffamatus, num. 16.

17 *Priuilegium Principis non valet, ne quis faciat ea, quæ ante litem facere ſolebat.*

18 *Appellatione quoque pendente, non debet quis commodo poſſeſſionis priuari.*

19 *Poſſeſſio non debet litiganti auferri, etiam ſi notorie cõſtaret, de non iure poſſeſſoris.*

20 *Notorie Ius non habens, poteſt alias etiam non citatus à Iudice poſſeſſione ſpoliari.*

21 *Poſſeſſor non eſt lite pendente amouendus a poſſeſſione, etiam ſi prætendatur eum ipſo iure priuatum.*

22 * *Furcæ ſi erigantur in confinio alicuius territorij, lite ſuper eo pendente, poteſt ille qui eſt in loci poſſeſſione, eas impune remouere.*

23 * *Fructus lite pendente poſſidenti ſunt conſignandi.*

24 * *Illicite factum, licite remouetur.*

25 * *Non ſolum poſſeſſor, ſed etiam nudus detentator lite pendente eſt manutenendus.*

26 * *Detentori an competat remedium poſſeſſorium manutentionis & ſpolij.*

27 *Cuſpecto de lapidatione fructus ſequeſtrantur.*

Vel Inuentariantur. Aut ad manus Tertij deponuntur. num. 28.

29 *Suſpitio dilapidationis facit, vt quandoque interdicatur adminiſtratio Beneficij.*

30 *Paupertatis magnæ ratione, etiam quod adſit ſuſpitio dilapidationis, effugitur ſequeſtrum,*

31 *Fame ne quis moriatur ceſſat ſequeſtratio.*

32 *Suſpectus de fuga priuatur etiam lite pendente commodo poſſeſſionis. Immò etiam carceratur. numero 33.*

34 *Fiſcus poteſt rem (ſuper qua inter eum, & priuatum litigatur) ad manus ſuas ponere.*

Niſi ille priuatus eſſet legitimus contradictor. numero 35.

36 *Officialis delinquens in officio (inquiſitione contra eum pendente) priuatur poſſeſſione officij.*

37 *Officio ſemel legitimè priuatus, non poteſt amplius illud officium exercere.*

Exemplum in Notario, Milite, Equite, & Doctore priuatis. num. 38.

Etiam ex Principis Reſcripto, ſecundum aliquos. numero 39.

40 *Notarius accuſatus quod falſum teſtamentum confecerit, poteſt illud ex ſua imbreuiatura interim in publicam formam extrahere.*

41 *Simoniacus pendente inquiſitione ſuſpenditur ab adminiſtratione ſpiritualium.*

42 *Tutor ſuſpectus allegatus, poſt litem conteſtatam amplius non adminiſtrat.*

43 *Princeps ſi cauſam ad ſe aduocauit, interim poſſeſſor nõ poteſt vti ſua poſſeſſione.*

44 *Nec impetrare aliquam prouiſionem pro manutentione ſuæ poſſeſſionis.*

45 *Iudex ad tollenda ſcandala poteſt ad ſe aduocare poſſeſſionem, etiam lite pendente.*

46 *Iudex poſſeſſionem ſequeſtrat quando vterque agit Interdicto retinendæ.*

47 *Coniuges (ſi Matrimonium de iure non valebat) poſt conconcluſionem in cauſa, prohiberi poſſunt, ne inuicem reddant debitum.*

48 *Abbas Monachum quem ad nutum ante poterat amouere, inquiſitione pendente, cui Monachus adhæret, vltra amouere non poteſt.*

49 *Subditus litigans cum ſuo prælato, & ſuperiore, lite pẽdente, dicitur eſſe exẽptus ab eius iuriſdictione, non ſolum in illa cauſa, verum etiam vniuerſaliter.*

50 *Signatura ſolet ad quandam Prælati exemptionem, quã habet ſubditus cum eo litigans, ad certum tempus reſtringere. Et durat etiam pendente cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus rem iudicatam, Niſi eſſet facta executio, ibid.*

51 *Debitor Ciuitatis, & ex cauſa Vectigalium, pendẽte lite, non poteſt adipiſci in ciuitate aliquem honorem.*

52 * *Poſſeſſor non eſt lite pendente manutenendus, quãdo notoriè de eius iniuſtitia conſtat.*

53 *Concluſio, quod quis nõ eſt poſſeſſionis commodo lite pẽdente priuandus, intelligitur ſine cauſæ cognitione.*

54 *Poſſeſſione lite pendente capta, poteſt quis, & debet ẽt lite pendente per remedium attentatorum priuari.*

55 * *Poſſeſſor qui ante litem poſſeſſionem accepit, ſi deinde ſuper nullitate captæ poſſeſſionis lis moueatur eidem, eſt in ea manutenendus.*

56 *Intruſus etiam quod ab intimatione executorialium appellauerit, tenetur parere iudicato, & fit contra eum executio, ex quo non habetur pro poſſeſſore.*

57 *Reus, & poſſeſſor, etiam ſi conſtet de non iure ſuo, põt contra actorem dare obiectus.*

Niſi poſſeſſionem lite pendente acceperit, nu. 58.

59 *Attentata poſſeſſio non eſt manutenenda.*

60 *Improba, aut vitioſa poſſeſſio nullum debet habere iuris adminiculum.*

61 * *Poſſeſſio lite pendente capta, nullũ parit iuris effectũ. Declara, vt impediat, ne capiens poſtea poſſeſſionem eiuſdem rei, duntaxat inſtrumentalem, dicatur acquiſiuiſſe poſſeſſionem, ibid.*

62 * *Poſſeſſio per inſtrumentalẽ non acquiritur, alio prius in poſſeſſione exiſtente.*

Etiam ſi prior poſſeſſio fuiſſet attentata. nu. 63.

64 *Iudex lite pendente non poteſt ſine cauſæ cognitione poſſeſſorem poſſeſſionis commodo priuare.*

An autem hoc liceat parti, remiſſiuè. nu. 65.

QVartò & vltimo declara hanc materiam vno notabili, & neceſſario modo, videlicet, quod ſicut poſſeſſor lite pendẽte non dẽt aliquid cõtra eũ innouare, ita è contra, nõ dẽt aliquid innouari, † cũ non
1 debeat quis poſſeſſionis commodo
2 lite pendẽte priuari.* quia † licet vinum litigioſi impediat alienationẽ, vt latè diximus ſupra hoc eodem c. 4. in Præfatio. in 3. illatione, num. 520. & in eadem illatione poſtea num. 579. nõ tamẽ impedit vſum poſſeſſionis, vt dixit ſingulariter Florian. à S. Petro, in l. alienationes, nu. 13. ff. fam. erc.] Hinc dicimus, quod ſi ſit mota lis ſuper nullitate, & inualiditate alicuius cõcordiæ, & trãſactionis, poteſt (interim pendẽte iudicio nullitatis) altera pars iuuare ſe, & niti Capitulis dictæ cõcordiæ, vt allegabatur ad hoc cõſ. Io. de Amicis, 150. in vna Meſſanẽ. Baroniarum, coram Domino meo Oradino, 5. Nouembris, 1565. in qua, cum ad excludẽda attẽtata allegaretur pro Beatrice, quod licuit ſibi (etiam lite pendẽte) capere poſſeſſionem, quia in Capitulis cõcordiæ aliàs initæ, expreſſe cauebatur, quod eueniẽte caſu mortis, liceret ingredi poſſeſſionem abſque vitio attẽtatorum, & ex aduerſo replicaretur, quod illa non poterat niti, & ſe fundare in dicta

Digitized by Google

Clauſula quia ſuper nullitate,& inualiditate concor
diæ lis pendebat,Domini(tacitè admittentes dictam
rationem pro Beatrice allegatam)dixerunt,non con
ſtare de attentatis, per allegata pro ea. Quæ declara-
tiò licèt potuiſſet etiam commodè annecti primæ li-
mitationi huius Regulæ,tanquam ſit illius limitatio
nis ratio:nihilominus,cum hæc declaratio contineat
latam materiam,& ſatis etiam de per ſe longam,cō-
ſulto in hunc locum pro vltima declaratione reieci-
mus, cum etiam in ea ſit ponenda Regula cum ſuis
Limitationibus, Ampliationibus, & Declarationi-
bus;Sit igitur

Regula, quod lite pendente non debet quis poſ-
ſeſſionis commodo priuari, capitulo primo, extrà,
vt lite penden. cum concordã. adductis ibi per gloſ.
in verbo,Crucem,capitulo primo,& ibi Franc.in 2.
notab. numero ſecundo, & in capitulo, cum tenea-
mus,in primo not.de appellatio. Rot.deciſ.24. aliàs,
615.de dolo & contum.in antiq. Caſſad.deciſ.9.inci
pien. Rota,de cauſ. poſſeſſ.& propriet. numero deci-
moquarto,Guido Papæ,deciſ.366.Poſſidens,vbi di-
cit eam eſſe,& de iure,& de Stilo omnium Coriarũ,
veram:& latè Capic.deciſ.189.per totam,præſertim,
numero tertio,Ruin.in conſil.75.Quantum,nume-
ro ſecundo,libro quinto,& nouiſſime Mādoſ.in tra-
ctatu Commiſſion.formu.14.Commiſſionis atten-
tatorum,in verbo,in poſſeſſionem,& Burſat.in con-
ſilio 49.Illuſtriſſimus, numero duodecimo, libro pri
mo vbi voluit, quod lite pendente, Vaſallus non eſt
poſſeſſione priuandus, etiam ſi agatur ſuper Com-
miſſo feudi,apud quos vide alios tenentes hanc Re-
gulam:ſuper qua eſt fundatus ſtylus † illius Clauſu-
3 læ,quæ per Reuerendos Dominos Referendarios ſo
let in Commiſſionibus nullitatis penſionum appo-
ni, videlicèt,ſine retardatione ſolutionis penſionis,
ſecundum Caſſad.deciſ.10. Caſus occurrit, ſub nu-
mero.7. de Reſcrip. de cuius Clauſulæ ſtylo, habe-
tur apud Staphil.in tractatu de liter. Grat.& iuſtit.in
ſecunda parte,fol.150.verſicu.quando verò vtraque
Pars,& latius per Hier.Gig.poſt præalleg.in tractatu
de penſion.q.35.num.9.&.q.85.in princip. & q.95.
ſub nume.5.

4 * Hinc etiam dicitur, quod † lite ſuper aliqua an-
nua præſtatione vel Cenſus ſolutione pendente nō
debet Cenſus, & annua præſtatio deponi, ſed etiam
lite pendente præſtari vt concludit Iacob. Venét. in
tractatu de annua præſtat.in 2. par.q.27. fol.52. Se-
cundum paruam impreſſionem;Et ſecundum præ-
miſſa eſt etiam intelligendũ, id quod aliàs dixit Bal.
in l.1.C.vt nem.lic.ſine Iudicis author.ſing.impon.
& ſecutus eſt etiam Pet.de Vbald.in tracta.de duob.
fratr.in 11.par.nume.12.in fine,verſ.vltimo ſciendũ
eſt;Ad quod alios citat Firman.in ſuo aureo Repert.
in verbo, Signum,verſ. pen.incip. Signi quæſtiunc.
5 †Quod ſi inter duos Fabros,aut Mercatores eſt con
tentio de Signo, ille qui agit, non poteſt lite penden-
te vti Signo, nam eo caſu non præſupponebatur in
Actore poſſeſſio, vt ſatis colligitur ex exemplo ere-
ctionis furcarum, de quo ibi per Bald. alioquin data
poſſeſſione vti vtique poſſet, ſecundum hanc Re-
gulam.

Ampliatur prædicta Regula

6 Primò, vt procedat,etiam ſi illa poſſeſſio † eſſet
contra Ius,vt tenet Abbas;qui hoc dicit notandum,
in dicto cap.1. Vt lite pend.nu.4.ſequitur Dec.con-
ſil.97.In caſu,nume.1.& poſt Dec.in conſil. 103.&
alios per eum allegat.tradit Anto. Gabr.Commun.
Concluſ.lib.5.de acquir.poſſeſſ.Concluſ.6.nume.2.
& ſequen.ubi hoc ampliat, & nonnullis modis de-
clarat,vt per eum,& ad idem facit notabile dictum
Innoc.in cap.cum veniſſent,col.3.ſub numer.6.verſ.
item nota,in fine de reſtitut.in integr. quod lite pen-
dente ille qui erat in poſſeſſione, in ea tuendus eſt,
nec quæritur ibi de bona fide,& quæ ponit Ruin. in
conſi.57.Circa,ſub num.3.lib.4.& quæ diximus ſup.
in ſeptima Ampliat. huius Reg.princip. nume.2.&
Regula illa vulgaris,quod etiam fur & prædo ſunt
tuendi in ſua poſſeſſione, ad quam in propoſito pri-
uationis de qua nos agimus vide Pariſ.cōſi.41. Opti
mum,num.18.& ſeq.lib.1.

* Quibus adde Ioã.de Anania idem tenentem, in
cap.cum veniſſent,de inſtit. & latè de hoc dicto Pa-
nor.& quomodo hæc ampliatio procedat, per Co-
narr. Practic.quæſt.cap.17.num.6 ver.vndecimo eſt
aduertendum, vbi poſt aliquos ex ſupracitatis in id
allegat etiam deciſ. Capicij 189. fusè de illius veri-
tate agit,& ſignanter,an præmiſſa procedant, quan-
do contra hanc poſſeſſionem adeſſet ſola iuris præ-
ſumptio,& tandem quatuor videtur adhibere conſi
derationes, quas apud eum vide.] Niſi tamen eſſet
7 contra Ius,† deſt capta lite pendente,vt dicemus in-
fra,in ſecunda declaratione huius regulæ, nume.54.
8 †Quando autẽ ius dicatur aſſiſtere,vel reſiſtere poſ
ſeſſioni,not.Franc.in c. bonæ,num.44. verſ.vltimo,
de appellat.

Secundò Amplia, vt procedat, etiam ſi poſſeſſio
9 illa alicui competeret † de iure ſpeciali,puta ex priui
legio, Dec.poſt Abb.d.conſ.97. In caſu,num.1.& in
conſi.103.Io cauſa in princ.libr. 1.Io.Crot.in conſi-
lio 101. Viſo puncto, poſt princip. & Ant.Gabr vbi
ſupra.nu.4.& ſeqq. vbi hoc declarat.

10 * Tertiò,etiam † ſi poſſeſſio eſſet deſtituta titulo,pu
ta priuilegio,nam,& poſſeſſone, quã quis ſola con-
ſuetudine abſque priuilegio comprobauit lite pen-
dente exui non debet,ſecundum Abb.poſt.Innocẽt.
in dicto cap.1.num.8.qui hanc teſtatur eſſe commu
nem opinionem: * de quo etiam latè per Couarr.
vbi ſuprà proximè,ſub dicto nu.6. verſ. verum huic
opinioni,& verſ.ſecundo oportet.] An autem requi-
ratur cōſuetudo præſcripta, vel ne,vide per Abb.ibi,
poſt Hoſt.qui videtur tenere,quod ſic,licet Innoc.te
nuerit contrarium.

Quarto, ſecundum aliquos videtur poſſe amplia-
11 ri,vt procedat,† etiam ſi non facta huiuſmodi priua-
tione immineat in altera partium peccatum:nam li-
cèt ratione peccati effugiẽdi aliàs iura in multis Re-
gulas ordinarias relaxari permittant, prout eſt illa,
12 † quod fauore animę,& peccati capitur pręſumptio
in deteriorem partem,contra Regulam, l.merito,ff.
pro ſoc.tunc enim etiam pœnalia extẽduntur ad ca-
ſus ſimiles,vt per Io.Andr.& Moder. in c.ex tenore
extra qui fil.ſint legit.refert Gomeſ.ſuper Reg. Can-
cell.reg.28. poſt princip. fol.17. ad quod etiam vide,
quæ allegat Dec.in l.factum,§.in pœnalibus, nu.17.
ad fin.de reg. iur. In iſta tamen materia potius per-
mittitur certo modo peccatum, quam quod regula
noſtra offendatur;vt tenet Abb.per illum text.in c.2.
extra,Vt lite pend. vbi id dicit ſingulare, & ibi etiam
Imola,in primo notab. Ad quod facit, quod ſenſit
Rota in vna Neapolitana prætenſi Matrimonij, co-
ram Puteo,16.& iterum 27.Maij,1549.vbi voluerũt
13 Domini, † non eſſe ſequeſtrandam mulierem,quæ
eſt cum alio viro, licèt alter prætendat eſſe eius vxo-
rem,cum alius non ſit ſpoliandus,donec non ſit de-
claratum,vt patet in Recollect. Put. deciſ.7. Seque-
ſtranda,in tit.de ſponſal.quamuis contra hoc videa-
14 tur tex.in c.accuſatum,& ſeq.de ſimon.vbi † accu-
ſatione pendente, prohibetur quis celebrare miſſas
15 ratione peccati. Niſi dicas,† quod ibi nō erat in poſ-
16 ſeſſione celebrandi, † vel cum gloſ. ibi, quod loqui-
tur in eo, qui eſt publicè diffamatus, de quo vide in-
frà limit.5.huius Regul.num.41.dic,vt ibi.

Quintò,

Quinto, vt talis priuatio non ſit facienda, nedum
per iudicem, ſecundum ea quæ ponit poſt alios Be-
ro.in conſ.45. In cauſa,num.4.lib.3. Aut Partem re
17 gulariter lite pendente,verum etiam, † nec per pri-
uilegium particulariter à Principe impetratum,ne
quis faciat ea,quæ antea facere ſolebat,quia tale Pri
uilegium potius præſumitur falſum,ſeu obreptiuũ,
quam quod inducat priuationem,vt tenet Abb.in d.
c.1.num.6.

Sexto Amplia, vt procedat,non ſolum lite pendẽ-
18 te in prima, verum etiam in ſecunda inſtantia, † &
ſic appellatione pendente, vt per Card.in Clement.
ſecunda,in 2.oppoſit. Vt lite pend.& Roma.conſilio
37. Viſo puncto,in fine, & poſt eos Dec. in conſilio
37. In caſu,& conſil.103. In cauſa,in princ.lib. pri-
mo. In qua ampliatione, quæ habet, quod etiam ap-
pellatione pendente, quis non eſt priuandus poſſeſ-
ſione,multa particulariter dicenda eſſent, ſed hæc cõ
gruentius inf.c.12.de atten.app.pend.in 26.lim.prin.
explicabimus.

Septimo Ampliari poteſt, vt procedat, etiam
19 ſi notorię conſtaret † de non iure poſſeſſoris:quam-
20 uis enim talis † etiam non citatus,poſſit à iudice ſpo
liari,vt poſt Roma.in conſi.499. In præmiſſa, col. 2.
& Dec.in conſ.191.col.3.& alios per eũ allegatos,tra
dit Zuccard.in l.fi.nu.131.C.de edicto diui Adr. tol.
hoc tamen fallit,lite pendente,quia tunc ſpoliari non
poteſt,vt dicit Zuccard.ibi,in id allegans Alex.in con
ſi.99.nu.45.lib.5.

21 Octauò videtur poſſe ampliari,†vt procedat,etiam
ſi eſſemus in caſu in quo quis eſſet priuatus ipſo iu-
re,puta ſi pretendatur quod vaſallus ipſo iure à feudo
ceciderit,nam lite ſuper hoc pendente,non debet eij-
ci à poſſeſſione, & poſſeſſionis commodo priuari,
vt poſt multos per eum allegatos tradit nouiſſimè
Burſat.in conſilio 49. Illuſtriſſimus,numero 13. lib.
primo.

22 * Nono videtur poſſe ampliari,† vt ſi contra eum
qui eſt in poſſeſſione alicuius loci, aliquid noui fiat
(puta ſi erigantur furcæ in confinio alicuius territo-
rij lite ſuper dicto confinio iam pendente) poteſt ille
qui eſt in poſſeſſione loci eas impunè remouere, vt
fuit notabile dictum Bald.in l.prima ad med.C. vt
nem.lic.ſine iudic.author.ſigna impon.& ibidem
Aret.qui latius notat,quod lite pendente fructus de-
23 bent conſignari † poſſidenti, quia lite pendente ni-
hil eſt innouandum,& ſi de facto innouabitur,tale
innouatum etiam de facto remoueri poteſt,vt adno-
tauimus etiam infra,ca.25.num.46. Immo,ex dicta
l.1.in verbo licitè,quod ponderat ibi Aret. poteſt ad
huc præſens Ampliatio ampliari,vt talis remotio,&
reuocatio actus attentati,nõ toleretur, ex aliquo ſpe-
ciali fauore,ſed de iure communi dicatur licita, quã
uis fiat per partem,& non per iudicem. Quæ iuris cõ
24 munis † diſpoſitio maxima ratione nititur,quia quã
ſi pro Adagio vſurpatur, quod nemo debet commo-
do poſſeſſionis ob litis pẽdentiam priuari; Tum quia
vt ibidem ſingulariter dicit Bal.in verbo, licite, quod
illicitè fit,licitè remouetur.

25 Decimo Ampliatur,†vt lite pendente,non ſolum
ſit manutenendus is,qui habet poſſeſſionem ciuilẽ,
vel naturalem,ad not.per omnes in l.1. ff. vti poſſid.
verum etiam ille,qui habet duntaxat nudam deten-
tationem, nam & is habet officium Iudicis, vt in
ea defendatur, vel ſibi reſtituatur ſi detentatio fuerit
ab eo ablata,vt poſt Paulum de Caſtro,in l. Aquilius
in fi.ff.de donat.refert,& per illum tex.ſequitur,&
perpetuo notandum dicit Natta, cõſ.121. nume. pri-
mo,in fine,libro primo. Quæ Ampliatio cum potiſſi
26 mum † fundari videatur in hoc,quod detentori cõ-
petat remedium poſſeſſorium manutentionis,& ſpo
lij, videtur ſatis probabiliter dubitabilis reddi poſſe
ex his quæ ponit Menoc.de retinen.poſſeſſ. Remed. Menoc. fol. 104 facit Giurb decis. 12 n. 10 fol. 78
3.nume.46.& ſeq.vbi reprobata opi. Innoc. in capit.
veniens, de præſcript. dicit magis receptam opinio-
nem eſſe,quod detentori non competat interdictum
vti poſſidetis: Sed tamen ab eo nullatenus eſt rece-
dendum, quia quicquid ſit in alijs caſibus, in mate-
ria tamen attentatorum(de qua nunc agimus)ad ob
tinendam reuocationem, & conſequenter etiam lite
pendente manutentionem,ſufficit ſola detentio. Ro
ta deciſ.1..de cauſa poſſeſſ.& propriet. in antiq. Ae-
gid.deciſ.101.Si conſtat.Creſcent.deciſio.158. Ter-
tius,in fine,libro primo, & latius firmauimus infra,
cap.24. quæſt.9. numero vndecimo,& cap.26.num.
30.& ſeq.]

Limitatur nunc prędictam Regula,quod quis pen
dente lite non ſit poſſeſſione priuandus.

Primò,vt non procedat,quando poſſeſſor eſſet ſu-
27 ſpectus† de dilapidatione,quia tũc fructus ſequeſtrã
tur,& ſic in conſequentiam commodo poſſeſſionis
priuatur,vt no.glo.in dicto capitulo primo,in verbo,
28 Crucem,in fine,vt lite penden.† ſeu inuentariantur
aut ad manus Tertij deponuntur,vt eſt deciſ. Guid.
Pap.365.Poſſidens,in fine,& poſt eum Anto.Gabr.
Commu.Concluſio.libro quinto. Concluſio.6. nu-
mero ſexto,de acquirend.poſſeſſ.ad quod facit deciſ.
Afflicti.188.Si conuenitur,numero ſeptimo,duo
generaliter dicit, quod vbi eſt timor dilapidationis,
fructus ſequeſtrantur, & quod dicebat alias Mill.in
verbo,contumaci quãdoque,fol.77. quod propter ſu
29 ſpitionem dilapidationis interdicitur adminiſtratio
Beneficij,pro quo eſt tex.in cap.fi.in fi. de accuſat.&
faciunt ea,quæ infra latius dicemus in duodecima li
mitat.princ. Regulæ,capitulo duodecimo,de attent.
appellatio.penden.numero vndecimo,verſic.ſecun-
dus caſus.

Quæ tamen limitatio poteſt ſublimitari,vt non ha
beat locum iſta ſequeſtratio, etiam ſtante huiuſmo-
30 di ſuſpicione,† quando poſſeſſor eſſet multum pau-
31 per, † quia ne quis fame moriatur,non fit ſequeſtra
tio,ſecundum Ang.in l.ij fideiuſſor,§.fi.ff. qui ſatiſd.
cog.& poſt eum Stepha. Auſre.in addit.ad dec. Tho
loſ.477.circa med.

Secundo ſimiliter dicta regula non procedit, vbi
32 poſſeſſor eſſet † ſuſpectus de fuga, quia hoc caſu nõ
33 ſolum priuatur commodo poſſeſſionis, † ſed etiam
carceratur lite pendente,vt per Franc.in dicto capitu
lo, cum teneamur,numero duodecimo,ad quod vi-
de Angel.poſt gloſ.in l.fin.C.de fer.in Repetit.l. ne-
mo carcerem,C.de exact.trib.libro decimo, circa
med.verſic.item quæro quid ſi lite pendente, qui di-
cit ita de facto ſeruari,quem refert, & ſequitur Alex.
in conſil.155. Magnificè Præter.num.25.libro 3. &
diximus etiam ſupra in 9.limitatio.prin.hoc eodem
capitu.4.

34 Tertio fallit †in fiſco;nam ſi lis ſit inter fiſcum,&
priuatum,poteſt fiſcus rem contentioſam ad manus
ſuas ponere,& ſic priuare priuatum ſua poſſeſſione,
35 †quando ſcilicet ille priuatus non eſſet contra Fiſcũ
legitimus contradictor,ita limitat,& declarat,Guid.
Pap.dec.366. Poſſidens,ad med.

* Alias enim contraria ſententia verior de iure
videtur, quod nec etiam fiſcus poſſit lite pendente
eum poſſeſſione priuare,cum quo contendit ad no.
in l.res quæ,de iure fiſci,l.fin. C.eodem titu.& l. liti-
bus, C. de agricol. & cenſit. libro decimo, vt per di-
cta iura,& dictam deciſ.Guido Papæ.firmat.Couar.
variarum reſolut.lib.1.cap.16. nu.9. reprobata opin.
Nicol.Boer.in Conſue. Bituricen.in tit.de feud.§.13.
col.2.& eſt etiam de mente Melchior. Palaz. in trac.
de Maioratu,in 3.q.7.ad med.To.10.in 1.par.& Gui

do Papæ,& Couarr. nouiſſimè ſequitur. Marc. Ant.
Peregrin. in tractatu de iure fiſci, lib. 7. titu. tertio, ſub
nume. 10.]

36 Quartò fallit † in Officiali, qui deliquit in officio,
nam lite, & inquiſitione contra eum pendente, ſu-
ſpenditur ab officio, vt eſt deciſ. Tholoſ. 370. & ibi
Stephan. Aufrer. in Addit. & melior deciſ. Delphin.
Franc. Marci, q. 654. Et non ſolum priuatur poſſeſſio
ne, in qua erat, verum etiam futura poſſeſſione, quā
potuiſſet forſan ſperare ſe quandoque recuperatu-
37 rum: † quia ſemel legitime priuatus, non poteſt am-
plius illud officium exercere, vt eſt deciſ. Capic. 131.
num. 1. & not. Dec. in c. vt noſtrum, nume. 4. de ap-
38 pel. vbi loquitur † de Notario, Milite, Equite, & Do-
39 ctore priuatis: quod procedit † etiam, ſi ex Principis
Reſcripto id ſibi concederetur, vt not. Frāc. Marc. in
deciſ. Delphin. 390. num. 2. lib. 1. & Capic. dicto nu-
mero 17. Supradicta tamen videntur reddi dubia, ex
his, quæ ponit Afflict. deciſ. 165. Quidam hęres, dū
40 vult, † quod Notarius accuſatus, quod falſum teſta
mentum fecerit, pendente accuſatione, poteſt illud
teſtamentum ex ſua imbreuiatura in publicam for
mam extrahere: ex quo ſequitur, quod is non priua-
tur quaſi poſſeſſione ſui officij pendente accuſatio-
ne, etiam, quod circa officium ſuum deliquerit; Niſi
dicas, quod licèt quoad extractionem inſtrumenti
iam rogati, non priuetur quaſi poſſeſſione officij, ta-
men priuari debet quoad Inſtrumenta denuo faciē
da, ſecundum terminos huius quartæ limitationis.

* In materia huius limitationis vide latè Bertran.
conſ. 83. Licet pendente, volumine primo, per tot. &
nouiſſimè Vincent. de Franchis, in deciſ. Neapolita-
na 8. Similiter, per tot.].

41 Quintò fallit in Simoniaco, † qui (etiam penden-
te inquiſitione ſuper crimine Simoniæ, ſuſpenditur
ab adminiſtratione ſpiritualium, ſecundum gloſ. in
Summa, 3. q. 1. de eius glo. & dicti veritate, vide per
Franc. Marc. in deciſ. Delphin. q. 497. num. 14. & de-
ciſ. 654. nume 6. ad quod vide etiam Ant. Corſett. in
Sing. ſuis, in verbo, appellatio incip. Regula eſt, limi-
tat. 7. vbi vult, quod in cap. accuſatum, de Simon. de
quo ſuprà, in 4. Ampliat. ideò quis poſſeſſione priue-
tur, quia concurrit atrocitas criminis, Item & diffa-
matio publica, vt latius per eum; Quod & poſt eum
voluit nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſ. remed.
17. num. 52. verſ. quæro duodecimo.

42 Sextò fallit † in tutore, qui ſit ſuſpectus allegatus,
is enim pendente lite, videlicet poſt conteſtationem
non adminiſtrat, vt eſt deciſ. Afflict. 357. In cauſa nu
me. 5. vbi dicit, quod ita fuit obtentum Peruſiæ, & ita
fore iudicandum: Ad quod facit quæ ponit Franc.
Marc. in dicta deciſ. 654. in princip. vbi tractat elegā-
ter materiam hanc officialium, in officio delinquen-
tium, de quo etiam aliquid diximus infrà, capit. 5. de
attent. inquiſitione, ſeu accuſatione pendente, limita
tio. 9. nu. 24. vbi etiam alios caſus, in quibus ex cau-
ſa quis videtur priuari ſua poſſeſſione per ſuſpentio-
nem Iuriſdictionis, ac adminiſtrationis, annotaui-
mus, de quibus ibi à numero 17. vſque ad nume-
rum 26.

43 Septimò, Quándo † Papa expreſsè ad ſe cauſum
auocaſſet, tunc enim lite pendente poſſeſſor nō poſ-
ſet vti ſua poſſeſſione, vt poſt Franc. in c. vt noſtrum,
col. 4. verſ. in eadem gloſ. in fine, de appell. & Rot. in
deciſ. 4. alias 76. Poſtquam, aliàs de teſtib. in nou. &
poſt Innoc. & Dec. ibi per eum allegatos, tradit ele-
ganter Pariſ. in conſi. 39. incip. Non poſſunt, ſub nu-
me. 7 & 12. lib. 1. & ſicut non poteſt hoc caſu vti ſua
44 poſſeſſione † ita nec alio iure pro manutenenda ſua
poſſeſſione ſibi competenti: nam licèt poſſeſſor etiā
lite pendente citrà vitium attentatorum poſsit adire
alium Iudicem, atque etiam Conſilium Regium, &
impetrare prouiſionem ad ſolam defenſionem ſuæ
poſſeſsionis ad not. in c. cum. teneamur, de appell. &
per Pariſ. conſi. 172. lib. 4. & eſt in Recollec. Achil.
de Graſſ. deciſ. 34. incip. Attentare noluerūt, ſub Ru-
bri. de attentatis, hoc tamen fallit, quotieſcunque Pa
pa appoſuit manus, & cauſam auocauit, præſertim,
ſi dicti Iudices vltra manutentionem poſſeſsionis
aliquid aliud fecerint, & terminos manutentionis
exceſſerint: Nam ſtāte auocatione, quicquid per eos
fuerit factum, debet tanquam attentatum reuocari,
vt fuit reſolutum in vna Cæſarauguſtana Iuris eli-
gendi coram Domino meo Oradino, ſub die 7. Fe-
bruarij, 1561.

45 Octauò, Quando in caſibus à iure permiſsis † Iu-
dex ad tollenda ſcandala poſſeſsionem ad ſe auocaſ-
ſet, iuxta not. in l. ſi vſuſfructus, §. ſed ſi inter duos,
ff. de vſufruct. vbi Bart. & in l. æquiſsimum, ff. de vſu
fruct. Specul. in tit. de cauſ. poſſ. & propriet. & Bald.
in l. nullus, C. de ſumma Trin. & fide Cathol. Abb. in
c. ex litteris, extrà, de Reſcr. Guido Pap. deciſ. 587. Si
agatur. Alex. conſi. 76. Pōderatis, in fine, lib. 4. & con-
ſil. 7. Viſa, lib. 5. & per Curt. ſen. conſil. 61. Super arti-
culo, cum alijs per eum congeſtis.

Nonò, quando vterque agere Interdicto, Reti-
46 nendæ, tunc enim videtur, † quod Iudex ſequeſtret
poſseſsionem, & per conſequens litigātes priuantur
illius commodo, ad not. per Bart. in l. ſi diſceptetur
in tertia lectūra, ff. vbi pupill. educari deb. ad quod eſt
deciſ. Capic. 96. nu. 11.

Decimò limitatur in caſu c. laudabilem, extra, Vt
lite pend. & c. tenor. de re iudic. & c. tua, vbi Abb. nu
47 me. 3. de ſponſ. duorum, † vbi ſi matrimonium de
Iure non valebat, & tamē Maritus erat in quaſi poſ
ſeſsione copulæ carnalis, poteſt lite pendente prohi-
beri, ne inuicem reddant debitum, poſt concluſionē
in cauſa, & ſic priuantur commodo poſseſsionis, ſe-
cundum dictum Ant. in dicto cap. laudabilem, quē
refert, & pro ſingulari celebrat Roma. Sing. 411. Li-
te pendente, vbi dicit, quod dum quæreret hunc ca-
ſum in locis extraneis, non inuenit, niſi apud dictū
Ant. vbi ſuprà, quem pro limitatione ad Regulam,
quod appellatione pendente nihil eſt innouandum,
ponit Pet. Duen. Reg. 42. Limitat. 1. ſed reuera cadit
magis pro limitatione ad hāc, quam ad illā Regulā.

48 Vndecimò limita † in Abbate, qui licèt ante inqui
ſitionem contra eum formatam (cui Monachus ad-
hærebat) potuiſſet ad nutum Monachum illū amo-
uere, poſt tamen inquiſitionem motam, id ſibi am-
plius non licet, vt eſt deciſ. Rotæ 1. aliàs 1. de reſtitu.
ſpoliat. in antiq. & deciſ. Aegid. 256. Monachus; &
ſic Abbas hoc caſu per pendentiam inquiſitionis
priuatur quaſi poſseſſione amouendi.

49 Duodecimo ſimiliter limitatur, vt non procedat
Regula, generaliter † in Epiſcopo & alio quouis ſu-
periore, qui cum aliquo ſuo ſubdito litigaret: tunc
enim nō ſolum quo ad illam cauſam dicitur eſſe ſu-
perioris Iuriſdictionis ſuſpenſa, (& conſequenter ſu
perior priuatus ſua quaſi poſseſsione Iuriſdictionis)
verum etiā ſolet Signatura ēt vniuerſaliter eximere
ſubditū, durante lite à ſuperioris Iuriſdictione: quā-
uis ſi Superior de hoc conqueratur, exēptio, vt præ-
50 fertur ſimpliciter durante lite cōceſsa, † ſoleat per ſi-
gnaturā ad certum tēpus reſtringi, vt tradit elegāter
Caſſad. deciſ. 6. Licèt inferior, numero 6. de priuileg.
quod etiam poſt Staſil. dixit Anton. Gabriel. Com-
mun. Concluſ. li. 2. de Iudic. Concluſ. 4. numero 31.
verſ. ſecundo limitatur. Quæ exemptio durat, etiam
ſi lata ſententia (quæ tranſiuerit in rem iudicatam
exemptus aduerſus illam obtinuerit commiſsionē
reſtitutionis in integrum, nā etiā pendente Iudicis

reſti-

reſtitutionis, dicitur exemptus, dummodò contra eũ
non eſſet iam facta executio, vt declarauerunt aliàs
Domini in vna Barchinonen. exemptionis, coram
Capizuccho, 27. Octobris, 1553. Quod multo magis
procederet, ſi contra ſuperiorem criminaliter proce-
deretur: tunc enim, & Iuriſdictio, & adminiſtratio
interdicitur, vt diximus infra cap. 5. de attentat. in-
quiſitione, ſeu accuſatione pendente in ſexta limit.
nu. 17.

51 Decimotertiò fallit, etiam † in debitore Ciuitate,
& ex cauſa vectigalium, quia ſi is ſit poſtulatus debi-
tor illius quantitatis, in qua Ciuitati tenetur, penden-
te hoc iudicio (licèt regulariter quis non ſit commo-
do poſſeſſionis priuandus) tamen non poterit inte-
rim aliquem honorem in ciuitate adipiſci, ad l. j. C.
de debit. Ciuit. lib. 11. & in l. Reſcripto, §. debitores,
& ibi gloſ. adducit concord. ff. de muner. & hon. &
tradit Vital de Clauſul. in Clauſ. Nil nouari accuſat.
pendente, ſub numero quatto, verſicu. item idem
Angel.

* Decimoquarto, & vniuerſaliter poteſt limitari,
ex his q̃ ponit Melchior Palaex, in tractatu de Ma-
ioratu, in 3. parte, q. 14. nume. 13. Rom. x. fol. 448. vt
52 non procedat, † quando notoriè conſtaret de iniu-
ſtitia poſſidentis, tunc enim lite pendente nõ eſt ma-
nutenendus, ſecundum commun. opin. de qua ibi
per eum; Pro qua facit id, quod aliàs dicunt Doctor.
ratione notoriè iniuſtitiæ multa permitti, quæ aliàs
de iure eſſent prohibita, de quibus per Blanc. in tra-
ctatu de compromiſſ. in 4. q. princip. num. 97. & nos
quoque poſt eum, & alios latè in materia notoriæ
iniuſtitiæ ſententiæ diximus infrà, cap. 12. limitat. 8.
num. 28. & ſeqq.]

Declaratur etiam prędicta Regula
Primò, vt intelligatur, quod quis commodo poſ-
53 ſeſſionis priuari non debet, † videlicèt, ſine cauſæ
cognitione, & ita loquitur Abb. in dicto cap. primo,
in ſummario, & alij Doctor. ibi, & not. Pariſ. cõſ. 47.
Videtur, numero nono, libro quatto, nam cum
cauſæ cognitione poſſeſſorem poſſe priuari, aperti
iuris eſt.

Secundò, vt procedat in poſſeſſione à Iure nõ im-
54 probata, † idest, non capta lite pendente, tunc enim
poſſet illa priuari, ſcilicèt Remedio reuocationis at-
tentatorum, vt not. Abbas in cap. 2. nume. 4. Vt lite
pend. per c. tenor, de re iudic. Et nota, quia illa expo-
ſitio, idest, non capta lite pendente, non eſt ſine mi-
55 ſterio. * Si enim † fuiſſet capta ante litem, & dein-
de ſuper nullitate captæ poſſeſſionis, ſibi lis mouere-
tur vtique etiam hac lite pendente, capiens in ſua
poſſeſſione veniret manutenendus, iuxta Regulam
ſupra poſitam, vt poſt alios quos allegat loquens de
poſſeſſione bonorum Maioratus, dixit nouiſſimè
Melchior Palaex in tract. de Maioratu in 3. par. q. 14
num. 11. fol. 48. Tom. 10.] nam ſi alia ratione ſit con-
tra Ius, quam quia ſit attentata, vtique poſſeſſor non
eſſet ea priuandus, iuxta ea, quæ dicta ſunt ſupra, in
prima Ampliat. huius regulæ nume. 6. ex qua conſi-
deratione colligitur limitatio ad Regulam, quam ſu-
prà poſuimus in prima limit. reg. princip. videlicèt:
quod continuans non attentet, vt non procedat in
continuante poſſeſſionem captam lite pendente, nã
licèt in alijs poſſeſſionibus etiam contra ius proce-
dat illud dictum de continuatione, in dicta reg. in
ſecunda ampliatione in poſſeſſione tamẽ, quæ labo-
rat hoc vitio attentatorum, non videtur poſſe proce-
dere abſurdum enim eſſet, quod ſi quis lite penden-
te caperet poſſeſſionẽ, & in ea fuiſſet per aliquod tẽ-
pus (forſan ob impotẽtiam aduerſarij) ratione illius
rem potius poſſet allegare continuationem ad excuſã-
da attentata: cum ipſe primum attentando in legis
prohibitionem inciderit, cum fruſtra auxilium legis,
&c. ll. vulgar. & pro hac declaratione eſt in Recolle.
Creſc. deciſ. 216. intruſus ſub Rubr. de re iudi. lib. pri-
56 mo, vbi fuit tentum, † quod non obſtante, quod in-
truſus lite pendente appellauerit ab intimatione Exe-
cutorialium ſibi facta, ſi contra eum fiat executio, &
tenetur parere iudicato, & relaxare poſſeſſionem: ea
ratione, quia eius poſſeſſio erat vitioſa, & attentata,
& non habetur pro poſſeſſore: Facit etiam in ſimili,
57 † quia licet regulariter Reus, & poſſeſſor etiam ſi de
illius non iure Reus, & poſſeſſor etiam ſi de illius nõ
iure clare conſtat poſſit contra Actorem dare obie-
ctus Rota deciſ. 7. alias, 419. Nota an Reus, de excep.
58 in antiq. † id tamen non procedit, quando Reus poſ-
ſeſſionem adeptus fuiſſet lite pendẽte, Rota deciſ. 5.
alias 433. Nunquid Reo, Vt lite pendente in antiq.
& deciſ. 1. Nunquid Reo, eo. tit. apud Burgne. Rom.
59 conſ. 499. nu. 7. † Hinc etiam fuit pluries per Domi
nos reſolutum, quod attentanti non eſt concedendũ
mandatum de manutenendo, ut diximus infra, in 3.
parte, c. 3. t. de pœnis attent. in 6. pœna. ad fi. num. 213.
60 Et generaliter, † quod improba; & vitioſa poſſeſſio.
non habeat aliquod iuris adminiculum, aut iuris ef-
fectum, l. improba, C. de acquirẽ. poſſ. Soc. conſil. 67.
num. 10. lib. 3. Dec. conſ. 466. nu. 17. & in fi. Sarmiẽt.
de annali poſſ. q. 13. & 64. & Rom. d. conſ. 499. nu. 7.
* Et poſt eum Io. Baptiſta Ferret. conſ. 349. nume. 3.
61 Quod autem diximus † poſſeſſionem lite pendente
captam, nullum parere iuris effectum, declarando in-
tellige, vt vno caſu etiam effectum operetur, quia ſci-
licet impediat, ne capiens poſtea poſſeſſionem eiuſ-
dem rei, duntaxat inſtrumentalem dicatur acquiſi-
uiſſe poſſeſſionem illud enim quod dicitur, quod per
62 † inſtrumentalem non acquirit poſſeſſio, alius prius
63 exiſtente in poſſeſſione, Ampliatur procedere, etiam
ſi prior poſſeſſio fuiſſet attentata, vt eſt deci. Put. 372.
incip. In vna Tiburtina, in fi. lib. 2. vt adnotauimus
ſupra, hoc eodem capitu. 4. in 1. Limitatio. princip.
in fine.]
64 Tertio, vt præmiſſa Regula procedat in iudice, qui
lite pendente non debet aliquem ſine cauſæ cogni-
65 tione poſſeſſionis commodo priuare; An autem li-
ceat hoc Parti, notat Abbas, in c. 1. nu. 4. Vt lite pẽd.
& videtur tenere quod ſic, per c. literas, reſtit. ſpolia.
& capitu. requiſitioni, de ſentent. excommun. dic, vt
per eum.

Et per hæc ſit expedita materia iſta attentatorum
lite pendente, per Regulam ſuprapoſitam Ampliatã,
duodecim, Limitatam, triginta, & declaratam qua-
tuor modis principalibus, cum ſuis ſublimitationib.
& alijs neceſſarijs declarationibus.

Et quoniam non ſolum cauſa Ciuiliter, verum ẽt
Criminaliter, puta per inquiſitionem, ſeu accuſatio-
nem pendente, regulariter actus medio tempore fa-
cti, dicuntur attentati, ideo pro faciliori materiæ de-
claratione, etiam de attentatis inquiſitione, ſeu accu-
ſatione pendente, ſubnectemus.

Cap. V. de attent. accuſatione, ſeu inquiſitione pendente.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitione, ſeu accuſatione pendente, nihil debet innouari.*
2 *Accuſato regulariter non adimitur ſuorum bonorum adminiſtratio, accuſatione pendente.*
3 *Controuerſia cum fiſco pendente, non debet poſſeſſione quis priuari, aut eius bona fiſco incorporari.*

2 *Accuſato de aliquo crimine, lite pendente debentur alimenta.*

5 *Alienatio rei facta per accuſatum, non incidit in vitium litigioſi.*

7 *Inquiſitus poteſt pendente inquiſitione ſuper priuatione Beneficij conſtituere procuratorem ad reſignandum, & illud reſignare.*

Et hoc datur pro cautela. nu. 7.

8 * *Per accuſationem Beneficium non fit litigioſum, ſed perſona accuſata.*

9 * *Cancellationis Iudicio pendente non fit executio.*

10 *Facultate, quam habet Abbas amouēdi Monachum ad nutum, vti non poteſt pendente inquiſitione contra eum, cui Monachus adereat.*

Immò ſi amoueatur, poteſt Monachus tamquam ſpoliatus, petere ſe reſtitui, nu. 11.

12 *Reſignatio per inquiſitum facta, non tenet, quando reſignas ſciuiſſet impetrationem Beneficij à Papa medio tempore fuiſſe factam.*

13 *Reſignatio ad facta inquiſitione pendente, ab eo, qui veriſimiliter ſciebat ſe eſſe priuandum, non valet.*

14 *Reſignatio per inquiſitum facta, non valet, quando contra eum agebatur priuationem Beneficij ob non promotionem ad Sacros Ordines.*

15 *Reſignatio Beneficij per inquiſitum fieri non poteſt, poſt quam eſt concluſum in cauſa.*

16 *Reſignatio ex cauſa permutationis accuſatione pendente fieri non poteſt. Declarando vt ibidem poſt Rebuff.*

17 *Dominus Iuriſdictionem habens, ſi inquiratur, poteſt ſibi interdici adminiſtratio, & ſuſpendi Iuriſdictio.*

Etiam contra eius filium, ſi ille interim ſit mortuus, vt num. 18.

16 *Officiali dum ſyndicatur, interdicitur adminiſtratio.*

20 * *Officialis delinquens in officio, non poteſt interim officium exercere, ſecundum communem.*

* *Quod maximè procedit, ſi commiſiſſet Barattariam. nu. 21.*

* *Et non ſolum delinquens in officio, verum etiam ſi contemplatione authoritatis, & colore officij, nu. 22.*

23 *Notarius accuſatus de falſo, pendente accuſatione non poteſt officium tabellionatus exercere, ſecundum aliquos.*

24 *Tutor vti ſuſpectus accuſatus, ante litem conteſtatam adminiſtrat, poſt litem conteſtatam remouetur ab adminiſtratione.*

25 *Prælatus inquiſitus, & diffamatus eſt ſuper ſuſpicione dilapidationis, vel remouetur ab adminiſtratione, vel ei datur coadiutor.*

26 *Deſcriptio bonorum, etiam accuſatione pendente fieri poteſt.*

Immò ex cauſa poterunt etiam bona uendi, & pretium deponi. num. 27.

28 *Sequeſtratio bonorum mobilium inquiſiti fieri poteſt, etiam accuſatione pendente, vbi eſt timor barattationis.*

29 *Inquiſitus non poteſt ferre teſtimonium inquiſitione pendente.*

30 *Inquiſitus poteſt conſtitui procurator, ſed exercitium procurationis ſibi interdicitur.*

31 *Diſpenſare cum inquiſito poteſt ſuperior etiam inquiſitione pendente.*

32 *Inquiſitus, & de crimine diffamatus, non poteſt impetrare Beneficium, niſi facta mentione inquiſitionis.*

33 *Promiſſio de Beneficio facta in fauorem inquiſiti non valet, niſi de inquiſitione ſit facta mentio.*

Etiam ſi lapſi eſſent decem anni. nu. 34.

35 *Eligi, quis poteſt ad beneficium etiam iudicio criminali pendente, quando proceditur per viam accuſationis vel denunciationis, quæ infamiam neceſſariò non præſuppoſnunt.*

36 *Inquiſitus non poteſt nouos honores temporales aſſumere, licèt veteres retineat.*

Niſi accuſator ab accuſatione deſiſtat, vt nume. 38. &

Niſi ſit lapſus annus: Præterquam in Epiſcopatu, & quando Iudex breuius tempus præfixiſſet. nu. 39.

37 * *Lite criminali pendente, non poteſt quis promoueri per literas non facientes de litis pendentia mentionē.*

40 *Adminiſtratio inquiſito adimitur, quando ſumus in crimine, in quo quis ipſo iure priuatur, vt hæreſis & læſæ Maieſtatis.*

41 *Hæretici Beneficia impetrari etiam ante declaratoriā, & conferri poſſunt, ſecundum aliquos, & infrà, nume. ſeq.*

42 *Beneficia ſuſpecti de hæreſi etiam alteri collata, ſi ille abiurauerit ſibi reſtituuntur.*

43 *Alienatio irretractabilis (vt eſt manumiſſio ſerui) inquiſito etiam pendente inquiſitione eſt interdicta.*

44 *Inquiſitus in Marchia, ſi ibi fuit contumax, poteſt hac inquiſitione pendente, etiam in loco originis, validè contra eum inquiri.*

45 * *In cauſa criminali ratione proprij intereſſe, Tertius ad Cauſæ defenſionem admittitur, vt Dominus pro ſeruo, Epiſcopus pro Prælato, Abbas pro Monacho, Creditor pro debitore.*

46 * *Inquiſitione pendente contra Collegium, ſingulares de Collegio promoueri poſſunt.*

INquiſitione quoque, vel Accuſatione pendente eadē fermè Regula firmanda eſt, † qđ nihil innouari
1 poteſt, tū ex identitate, immò magis maioritate rationis, tum quia id ēt iure cautum eſt: vt in c. olim, & ibi no. gl. in verbo, poſt inceptū Iudiciū, extra de accuſation. & in §. 1. Inſtit. de hæred. inſtit. vbi not. Doct. præſertim Syluest. Aldobran. in Scholijs: & q̄uis ea, quæ dicta ſunt in materia attentatorum lite pendente, pro maiori parte poſſint ēt ſibi locū vendicare, in materia inquiſitionis, ſeu accuſationis pendentis, infraſcripta tamen magis ſpecialiter præſentem Rubricam reſpicere videntur, Sit igitur.

Regula, quod pendente inquiſitione, vel accuſatione, nihil eſt innouandum, vt dicebat aliàs Lud. Roman. in l. poſt contractum, ff. de donat. Et ex ea infertur, quod regulariter pendente accuſatione † nō adimitur accuſato ſuorum bonorum adminiſtratio, ad tex. in l. aufertur, §. in reatu, ff. de iure fiſci, & dicebat Ang. in l. defenſionis facultas, C. de iure fiſci, lib. 10.
3 † quod (pendente controuerſia cum fiſco ſuper aliquibus bonis, nemo debet ſua poſſeſſione priuari, nec eius bona fiſco incorporari, vt tradit Boer. deciſ. 277. nu. 13. vbi ſimiliter inquit, quod accuſato non adimitur bonorū adminiſtratio: de quo aliquid etiā per Vital. in trac. Clauſ. in Clauſula, Nil nouari accuſatione pendente, in princ. & nu. 27. & nu. 30. & propterea videmus, quod accuſato de aliquo crimine,
4 † accuſatione pendente, debentur alimenta, l. fi. C. de ord. cogn. & eſt deciſ. Rot. 1. aliàs, 143. Nota quod ac cuſato, de accuſ. in antiq. & dixit clarius Alex. apud Bar. in l. 1. in verbo mixta, C. de litig. poſt Bal. in l. nō ſolum, in lectura antiqua de in integr. reſtitu. quod ſi ego ſum accuſatus de tali crimine, ex quo bona veniunt publicāda, & pendente accuſatione illa alieno,
5 tales res alienatæ † non incidunt in vitiū litigioſi, licet fiſcus poſt modū debeat illa reuocare, iuxta not. in l. poſt contractū, de donat. Ex eodē quoq; fonte proue
6 nit id, quod aliàs dicitur, † quod inquiſitus poteſt ēt pendēte inquiſitione ſuper priuatione Beneficij conſtituere procuratorē ad reſignandū, & illud reſignare, vt eſt deciſ. Rotæ Buſignet. in titu. de re iudic. deciſ. 5.

Digitized by Google

ciſ.5.incipen. Accuſatus coram Ordinario,& tradit.
Boer.deciſ.205. Tractatus ſub,nume. 7.poſt dictam
deciſ.Biſignetti,& Gemi.conſ.105.verſic.quo ad pri
mum,& Thom.de Ferrar.in Sing.ſuo 44.& Philip.
Probum,in addit.ad Io.Monach.in c.ad Apoſtolicæ
num.10.incip.Clemens,de re iudic.in 9.ſubdens, q
7 † iſtud datur pro cautela,& poſt Feli.in ca.inquiſitio
nis,de accuſatio.ponit idem,ibidem: quod etiam tra
dit Stepha. Aufrer. in addit.ad deciſ. Tholoſ.436.ad
med. Et quod criminoſus per crimé quod ſibi obijci-
tur etiam iudicio pédête,non priuetur iure ſuo,quin
poſſit interim Beneficium reſignare,tenuerût Domi
ni in vna Parmé. Parrochialis coram Domi. de Ru-
beis,12.Iunij,1562.quod etiam poſt gloſſ.10 verbo,fi
nita,in cap.2. Vt lite pendête,in 6.tradit Rebuff.in
ſua Praxi Benefic.ſuper Reg.de infirm.reſignant.gl.
12.nume. 19.fol.399.* Hoc dictum reſignatione, te-
net etiam idem Rebuff.ſuper Regu.de ſubrogá.col-
litig.gloſſ.9.numero quinto,& ſeqq. vbi rationem
8 etiam aſſignat,quia ſcilicet † beneficium non eſt fa-
ctum litigioſum; ſed perſona accuſata: Idem poſt
nonnullos ex ſupra allegatis,& Sarhé. ſuper Regula
de annali poſſ.quæſtio.42.& ſuper Regu. de ſubrog.
collitig.9.ſeptima firmat nouiſſimé Hier.Gabr. con
ſil.196.num.12.libro primo,& poſt eum etiam Bor
gni.Canalc.deciſ.Fruzza.44.ſub num.12.& iterum
in Reperi.earûdem dec.in verbo,Clericus,poteſt an
te ſententiam,fol.899.vbi in id citat etiam Foller. in
Practi.crim.Canó.in vltima parte,nume.32.& Ioa.
Bapt.Ferr.conſ.89.num.3.lib.primo,& conſ 283,nu
mero 4.lib.ſecundo. Et ex eadem Regula infertur,
9 quod† pendente iudicio cancellationis non fit ex-
cutio,vt poſt Beltrand.conſil.43.lib.primo in ſecun-
da impreſſione,eſt deciſio. Lucenſ. per Magon.nu-
mero 11.]

Limita prædictam Regulam pluribus modis, &
Primo,vt non procedat,in facultate,quam regula
10 riter habet † Abbas in Monachum ſuum , vt poſſit
eum ad nutum beneficio amouere: ſi enim contra
Abbatem fiat inquiſitio, & Monachus illium adhæ-
reat, pendente huiuſmodi inquiſitione non poterit
Abbas amplius eum amouere, vt eſt deciſ. Rotæ 1.
aliàs,1.incip.Primo non,quod,de reſti.ſpolia. in an-
tiq: & Aegid.deciſio.256.Monachus, Quinimmo,
11 † ſi hoc caſu Monachus ſpolietur,poteſt petere ſe re-
ſtitui tâquam ſpoliatus,Rota deciſ.23.aliàs,359.Not.
quod Monachus,de reſti.ſpolia.in antiq. vt tradit no
uiſſimè Anto.de Matth.in Repet.naturaliter,§ nihil
commune,in 29.Fall. numero 64.ff.de acquirê.poſ.
quem ſequitur etiam Menoch.de Recuper. poſſeſſ.
Remed. 15. quæſtio. 19. numero quinquageſimo-
ſecundo.

Secundo limitatur,(& hæc, & tres ſequentes re-
ſpiciunt particulariter illud de reſignatione accuſa-
tione pendête facienda)vt non procedat,quando reſi
12 gnans † ſciuiſſet impetrationem de beneficio à Pa-
pa fuiſſe medio tempore factam,propter Clauſulam
decreti irritantis in impetratione appoſiti, ſecûdum
Anto.de Butr.in conſil.43.incip. In Chriſti,verſ.ag-
gredior ſecûdam principalem,quem refert,& ſequi-
tur Boer.dicta deciſ.205.nume.8.& ratio poteſt eſſe;
13 † quia reſignatio facta inquiſitione pendête, ab eo,
qui veriſimiliter ſciebat ſe priuandum eſſe,nô valet,
vt poſt Io.de Ana.in cap.3.de colluſ.deteg. & Andr.
Barb.in conſ.31.col.13.lib.1.tradit Boer.dec.2.incip.
Beneficia,nu.5.

Tertiò,Niſi contra eum,qui inquiſitione,pendête
14 reſignauit,† agetur ad priuationem Beneficii,ob nô
promotionem ad Sacros Ordines, ad cap. licet Ca-
nô,& c.commiſſa,de electio.in 6. vt tradit Boer. ibi-
dem,nume.8.qui licet poſt Feli.in c. in noſtra,n 37.
Gorrol.verſic.fallit quinto,& in cap. cæterum, colú.
pen.verſ.octaua reſtrictio,de reſcript. alleget dictam
deciſ.5.Biſignetti,in tit.de re iudic.in rei tamen veri-
tate,illa parum facit,cum loquatur indiſtinctè de quo-
libet crimine ipſa tamen limitatio poteſt teneri ea
ratione: quia quando quis incurrit priuationem be-
neficij ipſo iure,prout eſt ob non promotionem, di-
cto cap.licet Canon,tunc etiam accuſatione penden
te interdicitur ſibi,& conſequenter reſignatio Bene-
ficij,vt dicemus latius hic infra in limitatione 18.nu
mero 40.

Quarto, Vt talis actus reſignationis accuſatione
15 pendente fieri non poſſit, † poſtquam eſt conclu-
ſum in cauſa,argum.text.in l.qui pœnæ,ff.de manu-
miſſ.vt tradit in terminis poſt Bald. Innoc. Ioa. Mo-
nach.Prob.Io.Andr.Roman.Felin.& alios,de qui-
bus ibi latius per eum,Boer.deciſ.206.incip. Et quia,
in princ.

Quinto, Quando reſignatio accuſatione pendente
16 fieret † ex cauſa permutationis,vt tradit Domi.de
ſancto Gemi.in conſ.105. ver.ad ſecûdum dico,quê
refert,& ſequitur Boer. dicta deciſ.205. ſub numero
6.ver.& nota permutationem,& tradit etiam Staph.
in tractatu de litteris Gratiæ,& Iuſtitiæ,in prima par
te,fol.64.verſic.& per ſupradicta dici,poteſt,quos re-
fert,& etiam ſequitur Rebuff. in Praxi Benefic. ſu-
per Reg.de infirm.reſig.glo.12.num.19.vbi, & illud
addit,quod talis reſignatio valebit,niſi in illius impe-
tratione fuerit adiecta Clauſula iſta; Et cum decreto
quod reſignatio illius cadat in fauorem impetrâtis,
quæ(ſecûdum eum)ſolet côcedi poſt primam priua-
tionis ſententiam,antea vero non,* & ſuper Reg.
de ſubrog.collit.gl.9.nu.6.]

Sexto fallit,quando inquiritur,& vel accuſatur is,
17 qui habet † iuriſdictionem,& ſubditos,quia ad hoc,
vt ſuper quærelis abſque metu,& timore poſſit proce
di,poteſt ſuſpendi Iuriſdictio,& interdici adminiſtra
tio,vt per multa,per eum allegata concludit Thom.
Gramma.in conſ.decimo , Per ſindicos Vrſimarſi,
in prin.& per totum,vbi illud ampliat, vt procedat,
18 † etiam contra filium , & ſucceſſorem in ſeudo il-
lius,qui fuerat inquiſitus.

19 Septimo , fallit in † Officiali , qui venit ſindican-
dus,ex eo,quod deliquit in officio,nam tunc ſibi in-
terdicitur adminiſtratio,vt poſt Lucam de penna,in
l.Iudices,C.de dignit.lib.12.tradit idem Gramm. in
dicto conſ.10.num.2.& 3.vbi illud etiam ampliat,vt
procedat, tam in officiali perpetuo, quam tempora-
li: Cui quantum ad hanc limitationem, adde deciſ.
Tholoſ.370.& Stepha. Aufrer.in addit.qui optimè
declarat quomodo id procedat, de quo diximus etiá
ſupra,cap.quarto,de attent. lite pendente,in 4.decla-
rat.princip.nume.36.& ſeqq.*& quod delinquens in
20 officio non poſſit interim officium exercere,videtur
eſſe commun.opin.de qua poſt alios per Frác. Marc.
dec.299.libro ſecundo,quam ſecuta eſt Rota,in vna
Roman.Notariatus,coram Cantutio,ſub die 25. Ia
nuarij,1584.vt habetur hodie Diuerſ.deciſ.760. nu-
me.9.& ſeq.lib.primo, in impreſſis: Quamuis con-
trarium,quod immo geſta per eum valeant, ſenſerit
Bald.in l.iubemus,§.ſanè,nume.2.C de ſacroſ.eccl.
& Afflic.ſuper Conſtit.Regni,lib.1. Rubrica,94. de
elect.offic.num.11.Ea tamen retenta, dic, quod illa
21 † maximè procederet , ſi officialis commiſiſſet Ba-
rattariam,ſecundum Parid.de Puteo,in tractatu, de
Sindicat.in verbo Barattaria,capitu.1.nume.2. Ean-
22 demque amplia , † vt non ſolum procedat in delin-
quente in ipſo officio,verum etiam ſi ſolum contem
platione authoritatis , & colore officij , vt poſt Bald.
& Salic.in l.2. C.vbi de ratiocin.tenuit Rota,ſub die
24.Octobris,1583.in d.Romana Notariatus,& ſequi-
tur

Digitized by Google

tur hodie Diuerſ.deciſ.754. nu.2. lib.1. & in materiá
præſentis limit. vide Parid. de Put.in d.tractatu de
Sindi.in verbo, Officialis, ſub nu.4. & Bertrand. cóſ.
83.vol.1.per tot.& nouiſſimè Vincent. de Franchis,
dec. Neapol.octaua,per tot.]
23 Octauo,non procedit † in Notario accuſato de fal
ſo, vt tradit idem Gram.ibi, ſub n.3.poſt Bar. in l.ea.
ff ad l.Iul.repetund.& in conſ.incip.Ser Ioannes; ſed
hęc limitatio videtur reddi ſatis dubia, ex his, quæ po
nit Affli.dec.155.Quidam hæres; niſi reſpondeas, vt
diximus ſupra, de atten. lite pendente dicta quarta de
clarat.prin.nu.40.
24 Nono, fallit † in tutore, qui vti ſuſpectus accuſatur
quia pendente Inquiſitione, etiam ob ſuſpicionem
perdit adminiſtrationem, & conſequenter, contra
eum innouatur, ad l.eum, quē, C. de ſuſpec. tutorib.
quod & ſimpliciter poſt Romani.in conſil.257.aliàs,
415.poſuit etiam Gramm.in d.conſ.10.nu.3. De hoc
tamen dic, quod ante litem cōteſtatam talis tutor ad
miniſtrat, poſt litem vero cōteſtatam remouetur ab
adminiſtratione vt fuit no.dictum Ang.in l.quod ſi
forte, §.ſunt quidam, ff.de ſolut.vbi dicit, ita ſe Peru-
ſiæ obtinuiſſe, vt refert, & ſequitur Affli.dec.357. In
cauſa nu.5.& ſeqq.
Decima huic proxima dari poteſt limitatio, vt nō
25 procedit † in Prælato inquiſito, & conſequenter diſ-
famato: licet enim Prælatus ob ſolam ſuſpitionem
regulariter non perdat adminiſtrationem, tamen
ſi aliquo modo conſtaret de ſuſpitione dilapidatio-
nis, etiam per ſummariam informationem, vel vltra
pendētiam accuſationis extaret contra Prælatum ali
qua veriſimilis coniectura ſuſpitionis, tunc etiam
contra eum Inquiſitione pendēte innouatur, vel per
remotionem ab adminiſtratione, vel per dationem
coadiutoris, * vt hæc omnia de Prælato latè proſe-
quitur (licèt non admodum diſtinctè) Vital.in tracta
tu Clauſ.in Clauſula, Nil nou.accuſatione pēdente,
nu.6.9.11.12.& 13.Quod dictum de Prælato, ſimpli-
citer abſque dicta diſtinctione poſuit etiá Gram.in d.
cōſ.10.ſub nu.2.* & oīum latiſſimè proſequitur Caſ-
ſan.cōſ.60. nu. 1. & ſeqq.vbi per tres col.refert circa
hoc quatuordecim opiniones; Et nouiſſimè remiſſi-
uè poſt eum, & Inno.in c.licet Hely, de Simon.&
Doctor.in cap.venerabilis, de offic.deleg.& Ioa. Ber-
tachin.in tractatu de Epiſcop.in 4.parte, princ. q. 11.
tradit etiam Vinc.de Franchis, in Deciſ.Neapol.8.in
fi.nu.10.]
26 Vndecimo fallit † in deſcriptione bonorum ad fi-
nem duntaxat, vt habeatur illorum notitia; quia ta-
lis deſcriptio, ex quo nemini affert præiudicium, fieri
poteſt etiam accuſatione pendente, ad text.in l.fi. vbi
Bart.ff.de requirendis Reis, & in l.1. ff. de ventr.in
poſſeſſio mittend.& l.fi.ff.de bon.auct.Iud.poſſid. Vi
tal.vbi ſupra, ſub num.2.& tradit Bald.in l. defenſio.
C.de iure fiſci, libro 10. Bartol.in l. poſt contractum
ff. de donatio. & quamuis annotatio bonorum con-
tra contumaces, iuxta l.prima, ff.de requir.reis hodie
non ſit in vſu, deſcriptio tamen, & annotatio, de qua
in l.ſi quis intra prouinciam, C.de bon.proſcrip. ho-
die ſeruatur per totam Italiam, * vt poſt alios tradit
Iul.Clar. in ſua practica Crimin. q. 44. verſicul. ſed
hodie; Quinimmo, ibidem in fine ſubdit, quod quan
do eſt periculum, ne bona propter moram fiant dete
27 riora, vel pereant † ſolent etiam vendi, & precium
deponi.
28 Duodecimo, in actu † ſequeſtrationis rerum mo-
bilium ipſius inquiſiti, qui (vbicunque extaret timor
vt dicunt barrattionis) etiam accuſatione pendente
fieri permittitur, ad tex.in l.Imperatores, ff.de appell.
tradit latius Archid.in c.quia res, 11.q. Vital.vbi ſup.
ſub num.2.

29 Decimotertio, fallit in actu † teſtimonij ferendi
quia inquiſitus pendente inquiſitione ab eo repelli-
tur, ad tex.& ibi not.per Doctor.in l.teſtimonium, ff.
de teſtib.
30 Decimoquarto, fallit in actu † procurationis; quā-
uis enim accuſatus poſſet non obſtante pendentia
accuſationis procurator conſtitui, ad tex.in l.Reū, C.
de accuſat.actus tamen, & exercitium ipſum procu-
rationis ſibi pendente accuſatione interdicit, ad tex.
in l.Reum, C.de procurator.vbi Bald.dixit, quod tan
tum operatur pendentia accuſationis, quantum ſen-
tentia condemnatoria, ad effectum interdicendi hu-
iuſmodi effectum procurationis: quē refert, & ſequi
tur Vital.vbi ſupra, nu.5.per tex.in l.Reus delatus, ff.
de muner.& in c.olim, de accuſat.& no.gloſ.in c.ſe-
cundo, 8.q.4.
31 Decimoquinto, fallit in actu † diſpenſationis, quia
ſuperior etiam pendente lite ſuper crimine, poteſt eū
diffamato diſpenſare, & conſequenter diſpenſando
innouatur, vt ſentit Innoc.in c.dudum, nume.13.de
elect.quem refert, & ſequitur Vital.vbi ſupra, nume.
7.ver.& dicebat Innoc.per tex.in c.at ſi clerici, de iu-
dic.* & declarat expreſſe Lap.Allegat.60.num.5.ver
ſic.nec mirum, vbi (hoc ampliando) ſubdit, quod hoc
etiam inuito accuſatore fieri poteſt] dummodo diſpē
ſatio non ſit in præiudicium alterius, vt declarat In-
noc. ibi.
32 Decimoſexto, fallit in actu † impetrationis Benefi-
cij Eccleſiaſtici, facto per inquiſitum, & de aliquo cri
mine diffamatum quia non facta mentione inquiſi-
33 tionis, nec impetratio valet, † nec illius vigore ſubſe
34 cuta prouiſio, † etiam ſi eſſent lapſi decem anni, vt
conſuluit eleganter Gaſp.Cald.in conſ.20.incip.Pen
dente inquiſitione, in titu.de præbendis, quamuis au-
tem inquiſitus, & diffamatus beneficium impetrare
poſſit, ſi tamen contra eum procederetur per viam
accuſationis, vel denunciationis (quæ infamiam ne-
35 ceſſario non præſupponunt) ad beneficium † eligi, &
inquiſitus poſſet, vt notant Doctor.in capi. omnipo-
tens, præſertim Abb.ſub num.4.ext.de accuſa.& hoc
magis conſonat rationi, ſecundum Vital. vbi ſupra,
nume.6.
36 Decimoſeptimo, fallit in impetratione † noui ho-
noris, temporalis, (veteres enim retinet, ad l.auſertur,
§.ſi quis, ff.de iure fiſci) per Accuſatum pendente ac
cuſatione facta: quia non valet, regulariter.n. poſtu-
latus de crimine, nouos honores non aſſumit (& con
ſequenter contra eum innouatur) ſecundum Ang.in
l.prima, C.de reis poſtulat.lib.10.notat gloſſ.in capi.
2.8.q.4.* Pro qua limit.fac.quod tradit Bald. conſi.
228. In cauſa D.Gulielmi, nume. 2. lib. primo, quod
37 lite criminali pendente, non poteſt quis promoueri
per literas, non facientes de litis pendentia mentio-
nem.] Quam limitationem ſublimita Primo, ni-
38 ſi poſt accuſationem † accuſator deſiſtat, hoc
enim caſu non probibetur ad nouos honores aſſu-
mi, ad text. in l. reſcripto, §. ſi quis, ff. de muner. &
honor.
39 † Secundo, niſi ſit lapſus annus, quia poſt annum
aſſumi poteſt, ad tex.in l.Reus, ff. de muner. & ho-
nor. Quæ duæ ſublimitationes etiam ad præceden-
tem 16. limitationem deſeruire poſſunt, duabus ta-
men declarationibus adhibitis, Primo, ad illud de
lapſu anni, vt non procedat in adeptione Epiſcopa-
tus, quia in eo ſufficit lapſus trium menſium, §. ſi
quis autem electum, in Auth.de ſanctiſſimis Epiſco-
pis, glo.in c.tantis, diſtin.81.gl. in c.quoniam frequē
ter, §.ſi vero aliter, in ver. Canonibus, vt lite non con
teſt. Secūdo, vt non procedat, quando iudex breuius
ſpacium præfixiſſet, gloſ.in d.c.tantis, & in dicto ver-
bo Canonibus.

Deci-

Google

40 Decimooctauò, fallit, quando eſſemus † in crimi-
ne hæreſis, vel læſæ maieſtatis, aut ſimili, in quo quis
ipſo iure priuatur, in his enim inquiſito interdicitur
adminiſtratio, ita, vt alienatio rerum per eum facta
non valeat, ad no. in l. Imperatores, ff. de iure fiſci, &
hoc caſu non ſolum innouatur, quia inquiſitus non
poteſt adminiſtrare, ſed etiam contra eum poteſt in-
41 nouari, † quia eius Beneficia (loquendo de hæreti-
co) poſſunt impetrari ante declarationem, & confer-
ri, vt videtur deciſ. in Recoll. Paleot. 364. incip. Hæc
cauſa, vbi in id allegat glo. in c. commiſſa, in ver. inſti-
tutio, de elect. in 6. Philipp. Prob. in c. alma, num. 8. de
ſententia excommu. in 6. Fran. in c. cum ſecundum,
num. ſeptimo, de hæret. in 6. Card. in Clem. 1. Vt lite
pendente, q. 8. Felin. in c. cum non ab homine, num.
6. de iudic. Diaz. in Praxi crim. in verb. Hæreticus,
Pet. Rebuff. in Praxi Beneficiali, in 3. parte principa-
li, num. 4. fol. 355. ſubdens, quod ita concluſerunt do-
mini, in vna Mutinenſi Cappellæ, ſub die 16. Iunij
coram eo. Cui deciſioni (licet aduerſari videatur, q̃
habetur in alia coram Fabio, de qua in Recol. Achil.
de Graſſ. deciſ. 161. Hæreticus, ſub Rubr. de hęret. In
42 qua fuit tentum, quod † ſi Capitulum alicuius Ec-
cleſiæ beneficia alicuius carcerati ob ſuſpitionem hę
reſis tertio contulerit, & carceratus mediante abiura
tione fuerit relaxatus, talis collatio non valet, & q̃d
ſunt ſibi ſua beneficia reſtituenda: concordari tamẽ
poſſe videntur, vt hęc vltima procedant, non in hære-
tico, ſed in ſuſpecto tantum de hæreſi, abiurante, li-
mitatio autem procedat, in verè hæretico, inter quæ
eſt magna differentia præſertim præſuppoſita abiura
tione, quæ tanquam purgatio Canonica ſibi concedi
tur, cap. 1. & to. ti. de purgat. Can. vt etiam videtur cõ
ſideraſſe Achil. ibi, in fi. Illud autem, quod etiam an-
te declaratoriam beneficia conferri poſſint, non vi-
detur omnino tutum, cum etiam Hæreticorum bo-
na, quamuis ſint ipſo iure confiſcata, tamen in eis re-
quiritur declaratoria, vt tradit nouiſſimè Minſing.
ſing. Obſeruat. Centuria 2. deciſ. 43. incip. Licet hæ-
reticus: Et latius etiam nouiſſimè proſequitur Burſ.
in conſ. 14. Præſupponitur, nu. 18. lib. 1. & ſignanter,
ſub nume. 19. vbi de hac beneficiorum priuatione lo
quitur.

43 Decimonono limita, quando eſſemus † in aliena-
tione irretractabili, quamuis enim non eſſemus in cri-
mine in quo dominium, & adminiſtratio perditur
ipſo iure, vt eſt regulariter de iure Communi, ad tex.
in l. auf. rtur, §. ſi quis in reatu, ff. de iure fiſci, nihilo-
minus ſi alienatio eſt irretractabilis, (vt eſt manumiſ
ſio ſerui) ea ipſi inquiſito prohibetur, & conſequen-
ter contra eum innouatur, ad tex. in l. qui pœnæ, ff. de
manumiſ. & notat etiam Vital. vbi ſupra, ſub nu. 3.

44 Vigeſimo limita, † vt non procedat in contuma-
ce, & ideo ſi Aretinus ſit inquiſitus in Marchia, & ibi
fuerit contumax, ſi contra illum denuo Aretij inqui
ratur, non poteſt contra hanc ſecundam inquiſitio-
nem, & proceſſum allegare pendentiam primæ in-
quiſitionis in qua fuit contumax, vt poſt Bart. in l. ſe-
pulchri, ff. de ſepulch. viol. tradit Ang. & ibi Aug. in
addit. in tract. male. in verb. hæc eſt quædam inquiſi-
tio, nu. 86. ver. quæ Aret. & diximus ſupra, c. 4. de at-
tent. lite pend. in 18. lim. prin. nu. 3. poſt Tho. Gram.
dec. 26. Michael hæbreus, nu. 10.

* Vigeſimoprimo, præmiſſa intellige, vt ſtrictè pro
45 cedant, reſpectu perſonæ inquiſiti, non autem reſpe-
ctu Tertij, qui ratione proprij intereſſe pendente ac-
cuſatione vellet admitti ad defenſionem cauſæ, hoc
enim de iure permittitur, & ideo hoc caſu Dominus
pro ſeruo, Pater pro filio, Epiſcopus pro Prælato,
Abbas pro Monacho, Creditor pro debitore compa
rere poſſunt, etiam in cauſis capitalibus, vt eſt nouiſ-
ſimè deciſ. Rotæ Lucenſ. per Magon. 94. per tot. præ
ſertim, num. 3.

46 Vigeſimoſecundo intellige, vt † inquiſitione pen-
dente contra aliquod Collegium, poſſunt nihilomi-
nus ſingulares de Collegio promoueri, vt poſt alios
declarat Fel. in c. cam te, nu. 37. de Reſcrip.]

Cap. VI. De Attent. poſt Recuſationem iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus per iudicem recuſatum factus, poſt recuſa-
tionem an ſit ipſo iure nullus.* hæc ad Marant 4. dis. 16 n°4. ſi

Diuerſæ referuntur opi. nu. 2.

*Prima, quod valeat, niſi appelletur, ſecundum opi. In
noc. quam ſequitur Rota, & dicitur communis; Se-
cunda, quod ſit ipſo iure nullus, & iſta eſt magis
communis, & ſecundũ hanc ponitur Regula, nu. 4.*

3 *Stilus Rotæ extra Curiam non videtur attendendus,
ſecundum aliquos.*

5 *Recuſatio non dicitur legitima, ſi opponitur per aſſer-
tum procuratorem, non docto de mandato.*

Etiam ſi poſt oppoſitionẽ de mandato doceatur, nu. 6.

7 *Rota, licet ſoleat admittere quod ſufficiat docere poſt-
ea de mandato, id tamen intelligendum videtur, ni
ſi de defectu mandati fuerit oppoſitum.*

8 *Recuſatio ęquiparatur appellationi, in hoc, quod nihil
noui fiat.*

9 *Excommunicatio lata recuſatione pendente, ita eſt
nulla, ac ſi appellatione pendente fuiſſet lata.*

10 *Suſpitione iudicis pendente, ceſſat omne exercitium
iuriſdictionis.*

11 *Duelli iudex, & Dominus, ſi tanquam ſuſpectus recu-
ſetur, & deinde ſñiam ferat, ſententia eſt nulla.*

12 *Iudex nõ ſolũ Ordinarius, aut delegatus ad totã cãm,
uerũ etiam mixtus executor, ſi recuſetur procedit.*

13 *Compulſoris tanquam ſuſpecti recuſati proceſſus di
citur nullus.*

14 *Intruſio non dicitur probari ex proceſſu compulſoris
recuſati.*

*Etiam ſi partes per comparitiones coram eo abſq; pro
teſtatione factas viderentur in eius iuriſdictionem
conſenſiſſe, nu. 15.*

*Dummodo recuſatio licet fuerit ex cauſa antiqua, de
nouo tamen ad eius notitiam deuenerit, nu. 16.*

18* *Notarius poteſt tanquam ſuſpectus reſeruari.*

18 *Recuſati iudicis proceſſus eſt nullus, etiam ſi appellãs
non fuerit appellationem proſecutus.*

19 *Proceſſus iudicis recuſati eſt nullus, etiam ſi cauſa in
recuſatione expreſſa non ſit probata, dũmodo ſit ta
lis, quæ ſi fuiſſet probata, reputaretur legitima.*

20 *Iudex recuſatus, procedendo poſt recuſationem, &
appellationem dicitur grauare.*

Et proceſſus ipſius eſt nullus, nu. 21.

22 *Recuſatio operatur, ut nec iudex recuſatus, nec etiam
ſui coniudices procedere poſſint.*

Niſi illis eſſet data iuriſdictio in ſolidum, nu. 23.

24 *Iudex recuſatus nulliter procedit etiam ſi aliàs eſſet
perſona valde religioſa, & timoratæ vitæ.*

25* *Sententia lata ad relationem legitimè allegati ſuſpe
cti, dicitur nulla.*

26* *Sententia lata per Principem ad relationem depu-
tati*

Digitized by Google

tati ab eo ad referendũ, non reputatur ſententia Principis, ſed ipſius referentis.

* *Et a tali ſnĩa datur appellatio, niſi ſit diſpoſitio prohibitiua, quæ comprehendat ſententiam etiam ad alterius relationem latam, ibid.*

27 * *Appellatio à ſententia Principis non datur.*

28 *Iudex ſententiam ſuam latam ad relationem alterius, quandocunque reuocare poteſt.*

29 * *Sententiæ ad relationem alterius lata nunquam tranſeunt in iudicatum, ſecundum communem.*

30 * *Sententia lata à iudice recuſato, eſt nulla, ſic & lata ad relationem ſuſpecti.*

31 *Iudex recuſatus reijciẽs recuſationem tanquam ex cauſa notoriè falſa, etiam poſt recuſationem, valide procedit; & hic tripliciter declaratur; id quod alias dicitur in notorijs recuſationem poſſe reijci, remiſſiue, vt nu. 32. 33. & 34.*

35 *Recuſationi iudicis expreſſe, vel tacitè (puta, coram eo comparendo) ſi quis renunciet, iudex valide procedit.*

Niſi comparendo proteſtetur ſe in eum non conſentire, ſecundum aliquos, vt nu. 36.

37 *Proteſtatio reſeruat Ius docendi de ſuſpicione ſuis loco, & tempore.*

38 *Clauſula recuſatione remota, operatur, vt iudex etiam recuſatus valide procedat.*

39 *Cauſa commiſſa cum clauſula, Appellatione remota, non cenſetur commiſſa cum clauſula, Recuſatione remota.*

40 *Commiſſio cauſę, cum clauſula, ſuſpitione remota, intelligitur de friuola.*

41 *Papa, aut Princeps recuſari non poteſt.*

42 *Iudex qui recuſari non poteſt, etiam poſt recuſationem valide procedit.*

43 *Cardinales an recuſari valeant, &*
Sinodus, &
Vniuerſitas, ac
Parlamentum totum, remiſſiue.

44 * *Regimina, & totus Senatus ex cauſa recuſari poſſunt.*

45 *Recuſato capite alicuius Regni, tanquam ſuſpecto, omnes alij iudices ciuitatum eiuſdem Regni cenſentur recuſati; Et ſuperiore ſuſpecto, etiam illius officiales ſunt ſuſpecti, vt nu. 46.*

47 *Ordinarius an recuſari poſſit, remiſſiue.*

48 * *Epiſcopo allegato ſuſpecto, non cenſetur illius Vicarius recuſatus.*

49 *Iudex non poteſt recuſari ex eo ſolum, quia pater eius ſit in illa cauſa aduocatus.*

50 * *Filius recuſari poteſt in cauſa in qua pater eius pronunciauit.*

51 *Collegium totum an cenſeatur recuſatum, ſi tres de collegio (quibus collegium cauſam commiſerat) ſunt recuſati.*

52 *Delegatio cauſa an fieri poſſit per iudicem Ordinarium recuſatum.*

53 *Suſpectus in cognoſcendo non dicitur ſuſpectus in delegando.*

54 *Sententia, ac proceſſus arbitri recuſati valet etiam de iure canonico.*

Competit tamen contra eam doli exceptio, vt nu. 55.

56 *Recuſatio facta per aſſertum procuratorem, puta per iuramentum perhorreſcentiæ, non inualidat proceſſum, quouſque Dominus illam non ratificauerit.*

57 *Ratificationis intimatio requiritur.*

58 *Rota tenet proceſſum iudicis recuſati valere, quouſque non appelletur.*

59 *Recuſatio etiam legitima non eſt admittenda, quando cauſa eſt inſtructa, & pars eſt monita ad ſententiam.*

Declarando duobus modis, vt num. 61. & 62.

Niſi cauſæ ſuſpitionis fuiſſent de nouo exortæ, vt n. 60.

63 * *Exceptio ſi ſit orta ante concluſionem in cauſa, & poſt concluſionem ad eius notitiam deuenit, recuſatio non poteſt amplius proponi.*

64 * *Ab executore non appellatur, nec ſuſpectus recuſatur ſi ſit merus, ſecus ſi ſit mixtus.*

65 *Sententia per iudicem recuſatum lata, licet ſit nulla, ſi tamen fuerit iuſta, poterit confirmari.*

66 *Appellare poteſt iudex recuſatus à ſententia recuſationis, ſi poſt prætendere aliquod conſiderabile intereſſe.*

67 *Cauſa ſpecialis licet in recuſatione non ſit exprimenda ſi tamen fuit aliqua ſpecialis expreſſa, illa eſt attendenda.*

68 *Cauſa recuſationis generaliter expreſſa, poteſt probari per iuramentum.*

69 *Recuſationis ratione recurrendum eſt ad ſuperiorem iudicem.*

70 *Superior iudex in materia recuſationis ille dicitur, qui eſt ſuperior in eodem genere iuriſdictionis.*

71 *Tertius etiam comparens pro ſuo intereſſe, iudicem recuſare poteſt.*

72 *Iudex quandoque recuſari poteſt, etiam ſi fuiſſet in eum conſenſum.*

73 *Procurator ſi in Curia conſentiat in aliquem pro iudice remiſſoriæ, poteſt nihilominus principalis in partibus illum recuſare.*

74 * *Recuſatio iudicis dicitur fauorabilis.*

75 *Appellatio poſt recuſationem fieri debet in ſcriptis, & & cedula dari in Actis, alias recuſatio non operatur nullitatem proceſſus.*

76 * *Recuſatio vt actorum nullitatem operetur ſex requiruntur.*

77 * *Minor vel Eccleſia non reſtituuntur aduerſus exceptionem recuſationis ſecundum veriorem.*

QVia nõ ſolum lite, ſed etiam inquiſitione pendente, quandoq; ſolent iudices tanquam ſuſpecti recuſari, vt in c. cum ſpeciali, vbi Franc. q. 13. de appell. c. quia ſuſpecti, 3. q. 5. & recuſatione propoſita, vltra litis, ſeu accuſationis pendẽtiam ob quam actus poſt eam facti regulariter dñr attentati, vt ſupra dictum eſt, particulariter etiam, vbi talis pẽdentia non ſufficeret aliquẽ actum incidere de attẽtatum, ipſa tamen recuſatio illud efficeret; Propterea inter alia, quæ ante ſñiam conſiderata, faciunt actus incidere in vitium attentatorum, meritò ſubiecimus hic Rubricam de attẽtatis Recuſatione pẽdẽte; Quæ * non referuntur indifferenter, & indiſtinctè (prout cætera attentata, ad oẽs actus, qui per partes, & iudices fieri poſſunt, ſed determinate videntur reſpicere actus iudiciales (prout eſt proceſſus, & ſñia) qui poſt recuſationem à iudice tã ex officio & motu proprio quam ad Partis inſtantiam fieri contingit, vt colligitur ex his quæ ſparſim per Doctor. per diſcurſum in hoc 6. cap. citatos in hac materia afferuntur, & præſertim Didac. Couarr. Practi. quæſtio. capit. 26. Poſt Stepha. Aufr. & Ioannem Ferrarium, (quos integros de recuſationibus tractatus ſcripſiſſe refert ibi poſt princip.) & nouiſſimè Andr. Gail, Practic. Obſeruat. libro primo, Obſeruat. 33. & eſt etiam hodie plena Dominorum deciſio facta in vna Theatina bonorum coram Cantutio, 25. Ianuarij. 1575. & habetur lib. 2. Diuerſorum, deciſ. 2. in impreſſis, vbi nume. 8. & ſeqq. ponit ſex requiſita ad huiuſmodi recuſationem legitime faciendam, de quibus latius infra, in vltima Declaratione Regulæ in præſenti materia ponendæ, vbi congruentius cadit.] Idcirco, omiſſis multis, quæ pro exornatione huius materiæ iudicis ſuſpecti dici poſſent, propius ad ea, quæ præſentem tractatum

concer-

concernunt,deſcendendo,pro introductione Regu-
1 læ infra ponendæ,† quæritur,an geſta per iudicem
poſt recuſationem,& illa pendente,ſint valida,vel po
tius ipſo iure nulla? Iſta quæſtio latè examinari poſ-
ſet,cum varij variè teouerint,& quinque opin. circa
eam refert Franc.in d.c.cum ſpeciali,col.4.num.47.
ver.vltimò quæritur,de appella.quarum aliquas,licet
non admodum ordinatè ponit Vital.in tract.clauſ.in
Clauſula, Nil nouati recuſat.Iud.pend. per totum,
fol.110.& latius nouiſſimè Oſaſc.in deciſ.Pedemôt.
84.Stante,in princ.& vſque ad nu.6. * vt etiam ani-
maduertit Andr. Gail. Practi. obſeruat.lib. primo.
Obſeru.33.nume.12.] Verum breuitati,& veritati in
hærendo, & proſequendo ordinem præmiſſum per
viam Regulę, & Limitationum ſubijciemus Regu-
lam ſecundum veriorem, & magis communem opi
2 nionem.† Nam l[illegible] Franc.in d.c.cum ſpeciali, ſub
d.num.47.col.pen.[illegible]teſtatus fuerit communem opi
nionem eſſe cum Innoceo. ibi,qui tenuit proceſſum
non eſſe ipſo iure nullum poſt recuſationem,niſi ap
pelletur,& hanc Innocẽ. & Franc.opin.magis com-
munem(licet ſub dubio fortè) dixerit Ioa. de Neuiz.
in conſil.36.Cor mundum,ſub nume.8.& in fi.illã-
que ſemper Rotam ſecutam fuiſſe dixerit, (licet in-
cidenter(Paleot.vt in Recollec.ſuis,deciſ.157. Pro-
poſui, in vna Fauentina, ſub die 7. Aprilis, 1559. de
qua extat etiam in Recollect. Caputaquen. in prima
parte,deciſ.32.incip. Proceſſus, quæ idem ſentit: cũ
qua concordat alia eiuſdem Caputaquenſ.145. Fuit
tentum, in prima parte, & expreſſius in Recolloc.
Achil deciſ.318. Proceſſus,ſub Rubr.de recuſat.Iu-
dic.vbi amplius ſubdit, quod proceſſus per iudicem
recuſatam parte non appellante, in Rota paſſim ha
betur pro valido,& tenetur, quod de iure Canonico
valeat,ſecundum opin.Innocẽ. * quam Rota ſeruat,
vt poſt deciſ. Achil.1.de recuſatio. fuit dictum in vna
Papien. bonorum,coram Illuſtriſſimo Domi. Lan-
cellotto ſub die 27. Nouembris,1577. vt habetur ho-
die Diuerſ.lib.1.deciſ.163.num.2.in impreſſis.] Cu-
ius opi.in hoc,quod proceſſus,& ſentẽtia lata per iudi
cem recuſatum,poſtquam ab eo fuit appellatum,ſint
nulla,ſæpius etiam ſecuti ſunt Domini, & ſecũdum
eam fuit nouiſſimè deciſum per eos, in vna Teathi-
na bonorum,coram R.P.& D.ac Fratre meo Can-
tutio,24.Ianuarij,1575. * quæ eſt Diuerſ.lib.2.deciſ.
2.num.7.in impreſſis.] in qua vltra ſupradicta allega
batur etiam alia deciſ. A. Auguſti. primo deciſ.1. ſub
Rubrica, de recuſat. iud. & ita etiam fuiſſe alias ten-
tum in alia Burgen.iuris notandi, 2. Nouẽbris, 1521.
Quinimmo,voluerunt aliqui,prout Io.Baptiſta Fer-
ret.in conſil.66. Dico,num.3.lib.1.quod proceſſus fa
ctus poſt recuſationem,immo, & poſt appellationẽ,
à non admiſſione recuſationis, non ſit nullus,nec at-
tentatus,niſi aut iudex ad quem inhibuerit, vel corã
eo fuerit probata veritas cauſæ recuſationis, & inte-
rim reuocatio attentatorum pendeat a futuro euen-
tu,ſicut dicitur de attentatis poſt interlocutoriam.
De alia tamen contraria,etiam magis communi opi
nione,teſtati ſunt recentiores,vt infra patebit, quod
immo ſit ipſo iure nullus, adeo, quod nos regulam
propoſituri, opinionem tãquam magis communem
à recẽtioribus atteſtatam ſequemur,præſertim, quia
Paleottus ibidem in fine videtur tenere,quod proceſ-
ſus ſit nullus: & re vera dum dixit Rotam ſecutam
fuiſſe opin.Innoc.in multis cauſis, de quibus ibi, in-
telligit potius quoad effectum,quod ſufficiat in recu
ſatione exprimere talem cauſam,quæ ſi vera eſſet,fo
rat admittenda,quam ad effectum,& finem, vt ſcia-
mus,an proceſſus ſit ipſo iure nullus,necne: aliæ ve-
rò omnes ſupra allegatæ tanquam locales, & ad ſa-
crum Rotæ auditorium reſtrictæ,non videntur vni-
3 uerſaliter,& extra Rotam extendendæ,cum † ſtylus
Rotæ regulariter extra Curiam non ſit attendendus
ſecundum Alciat.in conſil.25. Non videtur, nume-
ro quinto,libro quinto,præſertim,quia pro limitatio.
Regulæ infra ponendæ, accommodari poterunt;
Sit igitur
4 Regula,† quod geſta,proceſſus,& ſententia per iudi
cem recuſatum poſt recuſationem lata,ſint ipſo iure
nulla,non ſolum de iure Ciuili (de quo non videtur
dubitandum, cum de illo iure recuſatio operetur
abſque aliqua allegatione,aut probatione, vt per glo.
in l.apertiſſimi,in verbo,executores, C. de iudic. &
tradit Franc. poſt Bald.in dicto capitu.cum ſpeciali,
quæſt.21.& iterum colum.antepenult.verſ quartam
opi.quam Legiſtarum opi.in Camera Imperiali per
Aſſeſſores fuiſſe confirmatam, nouiſſimè atteſtatur
Minſing.Sing.Obſerua.Centuria 2.deciſ.52.incip.
Quod Commiſſarij, & magis communem eſſe poſt
alios affirmauit nouiſſimè Burſat. in conſ. 21. Illu-
ſtriſſimi,nume. 20.lib. primo, & poſt Bart.in l.quia
poterat,ſequitur Aemilian.in conſ.29. Diuino,num.
10.] * Eandem poſt Claud. Aquenſ.in l.quia poterat
num.decimotertio,ff.ad Trebel.commun.opi. & ſi-
ne dubio procedere teſtatur nouiſſimè etiam Luc.
Pet.in praxi Capitolina,lib.quinto,capitulo nono,nu
mero 11.]

Verum etiam de iure Canonico, & ſic indiſtin-
ctè,prout indiſtinctè loquuntur Doctores; quamuis
enim Oſaſc.in dicta dec.84.ſub numero quinto,ver.
quapropter aſſeruerit diſtinctionem prædictam ma-
gis communiter teneri,eius tamen atteſtatio videtur
valdè periculoſa,cum magis communem opinionẽ
eſſe in contrarium ſatis appareat ex numero Docto.
iuxta proximè allegandorum, etiam de magis com-
muni opin.abſque aliqua diſtinctione, & contra Io.
noc.atteſtantium: Hanc opinionem abſque diſtin-
ctionem tenet glo.in cap. Iudex,in verbo,opponat,in
fi.de offic.deleg.in ſexto,& in cap.quoties, 2. q.6. &
cap.quia ſuſpecti,3.quæſt.5.& poſt eam Hoſtienſ.in
dicto capitu.cum ſpeciali,& in Somma,de appellat.
§.quis ſit effectus; Lap. Allegat.ſua prima, Per.de An
chara.in dicto capit.iudex,per illum tex. & ibi etiam
Geminian.& inter Doctores iuris Ciuilis principali-
ter Barto.in l.quia poterat,numero tertio, ff. ad Tre-
bellian. quem ſecuti ſunt Roma.in conſilio 220.co-
lumna ſecunda, & Paul. de Caſtro, conſilio 121.in
ſecundo volumine, Alexand. conſilio 89. diligenter,
numero ſecundo,libro primo. * vbi ſub numero no
no,verſicu.quarto non obſtat,dicit hanc magis com-
munem,prout eam etiam tanquam magis commu
nem refert Rota Diuerſ. Deciſ.2. numero ſexto, li-
bro ſecundo, in impreſſis.] Dec. conſilio 175. In
cauſa, ſub numero tertio, vbi dicit hanc eſſe verio-
tem opinionem cum Bartol.in dicta l. quia poterat,
& poſt eum,& aliquos ex præallegatis Ioan. Cæpha.
in conſilio 241. In cauſa,ſub numero decimonono,
libro ſecundo Pariſ. in conſilio 98. Aſſerta, nume-
ro ſeptimo, libro tertio, & finaliter hanc eſſe com-
munem opinionem teſtatur Ruio. conſilio ſexto.
De validitate, numero quinto, libro quarto, & Caſ-
ſan.conſilio 30. Viſo, numero vigeſimoprimo, &
etiam Marantha in Speculo, in 1[illegible]. diſtinctio. iudic.
numero quarto, eãdem tenet, & multis authoritati-
bus comprobat, Anton.Gabriel. Commu. Conclu-
ſio.libro ſecundo,de iudic. Concluſ.5. vbi poſt Alex.
vbi ſupra,& Iaſ. in conſilio 21.columna.fin.verſicu.
breuiter dico,libro primo,& Bertrand.in conſi. 130.
columna ſecunda,in fine,verſic.fuit præterea, lib. 2.
atteſtantes hanc eſſe commu. atque etiam magis cõ
mun. opinio. ſubdit, quod etiam ipſe hanc tanquam ma-
gis commu.opin.ſequendam eſſe exiſtimat. Quibus

adde

adde Alciat.conſ.111.incip. Lantgrauij,num.33.lib.
5.qui pariter teſtatur hanc eſſe magis commu. opin.
Legiſtarum.& Per. Rebuff.idem tenentem in tracta.
de recuſatio.art.6.gloſ. vnica, nume.2. Et nouiſſimè
poſt Alex,in dicto conſil.89.& Bertran.conſ.115.Li
cet multum,num.2.lib.2.& in conſ. 122. Ex proceſ-
ſu,num.4.eo.lib.2.eſt deciſ.in Recoll. Put.40. Licet
in tit.de iudic.* & deciſ.175.incip. Fuit concluſum,
libro 1.] facit quod habetur in Recollect. Thom. de
Than.deciſ. 101.Proceſſus,vbi poſt Alex.in l.non ſo
lum,§.morte,de no.oper.nunc(atteſtantem hanc eſ-
ſe communem)eandem opi. ſecutam fuiſſe Rotam
aſſerit; Eandem opinio.poſt multos etiam de magis
commun.opinio. atteſtantes,atque etiam nonnullas
modernæ Rotæ deciſiones, ſecutus eſt nouiſſimè e-
tiam Burſat.in dicto conſil.21.Illuſtriſſimi,nume.2.
lib. 1. Et dixerunt Domini in vna Placentina deci-
marum,coram Chiſſanen.16. Decembris, 1558. qd
quando recuſatio eſt legitima facta poſt recuſationē,
5 nullius ſunt momenti; Legitima † autem non dice-
retur,ſi fuiſſet propoſita per procuratorem aſſertum,
non docto de mandato, & per partem de hoc fuerit
oppoſitum, Rebuff.de recuſat.art.1. gloſ.1. numero
6 ſecundo.nam etiam † ſi poſt oppoſitionem de man-
dato doceretur, proceſſus dicitur nullus,vt fuit dictū
in eadem,coram eodem,27.Ianuarij,1559.ea ratio-
7 ne,quia licet Domini admittant,quod ſufficiat poſt-
ea docere de mandato,Rot.dec.19. alias,248 de Pro
cur.in anti.hoc tamen non procedit, quando iā fuit
oppoſitum defectu mandati. Alexand. conſil. 146.
lib.5. Mohed. deciſ. 204. * vt poſt Alexand. conſ.
72.libro 4.& Iaſ.in l.licet,de procur.eſt deciſ. Achill.
244.incip. Procurator, & deciſ.Put.383.incip.Pro-
curator, in fin.lib.2.atque nouiſſimè poſt Lap.Alle-
gat.81.num.1.& Alexā.Conſ.185.in fi.lib.6.ac Tira
quel.late de vtroque Retr.§.1.glo.10.nu.93. tradit ēt
Borgn.Caualcan.in Decíſ.Fraizzanenſi 23.nu.17.]
Ratio huius Regulæ eſt, quia licet multi ſint caſus,
in quibus appellatio,& recuſatio non æquiparantur,
de quibus per Franc.in c.ſuper eo,el ſecundo,nu.17.
& ſeq.de appel.† tamen,quo ad hoc, quod nihil no-
8 ui fiat,æquiparantur,ita, vt ſicut appellatione pendē
te nihil debet innouari,vt infra dicemus,capit.12.de
attent.appellatione pendente: ita ad propoſitum no-
ſtrum,nec recuſatione pendente,aliquid eſt innouā-
dum; Hanc æquiparationem facit gloſ.in c.quoties,
el 1.2.quæſt.6.& ſequitur Franc.in Rubri.de Appell.
in princip.& ſequuntur omnes ſupra allegati, & eſt
commun.opinio.de qua poſt alios teſtatur nouiſſimè
Baptiſta Villalob.in Collect. Commun.opin.littera,
R.numero 10.& ex recentioribus etiam Burſa. in
dicto conſi.21.nu.21.recuſatio enim,lib.1.vbi quam
plures in id congerit. Et ideo dicebat Lap. dicta Al-
9 legat. 1. † quod excommunicatio lata recuſatione
pendente, ita eſt nulla, ſicut ſi lata eſſet appellatione
pendente,c.per tuas,de ſentent.excom. Idem in hoc
de excommunicatione,tenet Io. Andr.in c.legitima,
nu.3.de Appel.in 6.vt refert Fran.in d. Rub.in prin.
Ad quod facit,quod dicit Mil.in ver. Iuriſdictio ſicut
10 † quod pendente ſuſpicione,ceſſat omne exercitium
Iuriſdictionis.

Amplia hanc Regulam notabiliter

Primo,vt non ſolum procedat in foro contentio-
11 ſo,& in Palatijs, † verum etiam in materia duelli,
nam ſi Dominus,& iudex Duelli recuſatus tāquam
ſuſpectus, poſt recuſationem ſententiam proferat,
erit ſententia nulla,vt per Pariſ.conſ.31.Omiſſa,nu-
me.88.lib.1.

Secundo, Amplia,vt non ſolum procedat in Iu-
dicibus Ordinarijs, ſeu Delegatis ad totam cauſam,
12 † verum etiam in mixtis executoribus, etiam in ar-
ticulo cauſæ deputatis: prout poteſt poni exemplum
13 † in iudice compulſore,qui ſi vt ſuſpectus recuſetur
& poſt recuſationem procedat,proceſſus dicitur nul
lus,* vt nominatiu de Compulſore loquitur Andr.
Gail,Practi.Obſeruat.libro primo,Obſeruat.33.nu-
me. 7. &] fuit tentum in vna Baren.penſionis co-
ram Caputaquen.29. Octobris,1562. vt eſt in Re-
collect.eiuſdem,Parte 1.deciſ. 85.incip. Deciſio.&
propterea in alia Cremonen. Præpoſituræ coram
D.meo Oradino,18.Februarij,1555. fuit dictum nō
14 conſtare ibi de intruſione ex proceſſu Compulſoris
15 recuſati. Quod poteſt ampliari, † etiam ſi per com-
paritiones coram eo,nulla præcedente proteſtatione
factas Pars in eius Iuriſdictionem conſenſerit;nam
16 † ſi deinde ex cauſa, licet antiqua,de nouo tamen
ad eius notitiam ſuperueniente,Compulſorem recu-
ſauerit, & ille poſt recuſationem procedat, proceſ-
ſus dicitur nullus,vt fuit (ſecundum hos terminos)
tentum in una Burgen. Iuriſdictionis coram Deca-
no,21. Nouembris,1552.vt eſt deciſ.in Recoll.* An
17 aut † Notarius poſſit tanquam ſuſpectus recuſari?
& And.Gail.vbi ſupra,concludit quod ſic,& ſuffice
re ſolum Iuramentum Partis] Caputaqu.par.1.dec.
202.incip. Licet quis.

Tertiò, Amplia, vt proceſſus factus per Iudicem
18 recuſatum,poſt appellationem ſit adeo nullus, † vt
licet recuſans non fuerit proſecutus appellationem,
nihilominus reputetur inualidus,vt eſt in Recollect.
Achil.de Graſ.deciſ.310. Proceſſus,ſub Rub.de re-
cuſat.iud.& Veral.1.dec.149. Sequitur Burſat. dicto
conſ.21.num.36. & ſecuti ſunt etiam Domini in d.
Theatina bonorum,coram D.& fratre meo Cantu
tio,24.Ianuarij, 1575.* Vt hodie legitur Diuerſ.dec.
2.nu.18.lib.2.in impreſſis.]

19 Quarto,vt procedat † etiam ſi cauſa in recuſatio-
ne expreſſa non fuiſſet probata, ſed eſſet talis, quæ ſi
probaretur,eſſet legitima,vt fuit opi. Innoc.& Fran.
in dicto cap.cum ſpeciali, & eſt in Recollec. Verall.
1.deciſ.35. & Paleotti deciſ. 158. præſertim, ſi vltra
allegationem ſuſpitionis,ſit etiam interpoſita appel-
20 latio, † cum Iudex recuſatus procedendo poſt appel
lationem,dicatur grauare, vt poſt alios tradit Burſat.
21 in dicto conſ. vigeſimoprimo, numero 3. & † illius
proceſſus eſt nullus, vt fuit tentum in vna Regien.
emiſſionis profeſſionis,coram Capizucco, 27. No-
uembris,1553.

Quinto, Amplia,vt poſt recuſationem non ſolum
Iudex ipſe, qui fuit recuſatus impediatur in cauſa
22 procedere, † verum etiam, & ſui coniudices, vt pe
tex.in c.ſi contra vnum,§.vbi vero,de offic. deleg.in
6.tradit eleganter Stepha. Bertrand. in conſilio 122.
Ex proceſſu,ſub num.4.lib.2. Hanc tamen amplia.
23 limita,† niſi dictis coniudicibus eſſet data Iuriſdi-
ctio in ſolidum, ita vt vnus ſolus poſſet procedere
quoniam ſi,hoc caſu alter eorum recuſetur,& recu-
ſatus vna cum altero non recuſato procedat, pro-
ceſſus valet,vt poſt Doctor. in cap. cum ſuper, de re
iudic.& ibi Felin. columna ſecunda,& Dec. colum
na 3. tenuerunt Domini in vna Meliten. præemi-
nentiarum,coram Roſanen.vt eſt deciſio.in Recol.
Achil.319.& 320. incip. Quando ſunt duo, ſub Ru
br.de recuſat. iudic. * quamuis contraria opinio. ma
gis probabilis viſa fuerit, Didac. Couar. Pract.quæſt.
capitu.vigeſimoſexto,numero quinto,verſic.quæri-
tur tandem.]

Sexto, Amplia, vt quæ dicta ſunt, quod proceſſus
poſt recuſationem ſit nullus, procedant, etiam ſi is,
24 qui recuſatur, eſſet alias perſona valde religioſa, &
timoratæ vitæ,vt poſt Nattam,in conſil.174.num.9.
lib.1.tradit nouiſſimè Burſat.in dicto conſil. 21. ſub
num.22.lib.1.

* Septi-

* Septimò(licet Doctor.non ponant)credo noabi
25 liter poſſe ampliari, vt Regula procedat, etiam † in ſententia lata ad relationem illius qui fuiſſet legitimè allegatus ſuſpectus,quoniam etiam talis ſententia dicenda eſſet nulla, ex quo illa videtur regulari, perinde, ac ſi fuiſſet lata ab eo qui fuerat recuſatus,
26 & retulit,quod patet: quia † ſententia lata per Principem ad relationem deputati ab eo ad referendum, non reputatur ſententia Principis,ſed ipſius referentis, & ideò ab huiuſmodi ſententia regulariter datur appellatio, (niſi diſpoſitio prohibens appellationem,eſſet per talia verba concepta,vt comprehendat etiam ſententiam ad relationem alterius latam, vt erat in caſu Deciſ. Fiuzzanen. 10. nume.5. & 24.)
27 quæ † tamen appellatio a ſententia Principis non datur,vt deducit Roman.conſil.521.Socin.conſil.195. num.5.lib.2.latè Gabr.de appell. Concluſ. prima.
28 Hinc etiam videmus, quod † ſi Iudex Diffinitiuã in aliquo negocio pronunciauerit, ad relationem tamen alterius(puta æſtimatoris, vel periti, & ſapientis)quamuis ipſe ſuam ſententiam(ſi ab ea non fuerit appellata) reuocare non poſſit,quia cenſetur tranſitum feciſſe in iudicatum, ad not.per Bald. l.prima, columna 5.verſi.denuo quæro, C. quando prouoc. non eſt neceſ. Alex.in Rubrica,ff.de re iudic.in fine, quia tamen pronunciauit ad relationem alterius, & talis ſententia non reputatur tam ſua,quam eius qui retuli,poterit illam reuocare quandocunque, ex quo
29 ſententiæ † ad relationem nunquam tranſeunt in iudicatum,vt de ſententia lata ad relationem æſtimatorum, & peritorum tradunt Doctor in l. admonẽdi,ff.de iureiur.in c.fi.de re iudicata Natta conſi.441. num.7.& poſt Galiaula in l.prima,§.fin.num.24. ff. de verb. oblig. & alios, dixit notatu dignum Menoch.de adipiſc.poſſ.Remed.5.q.25.num.166. verſicu. illud quoque,& eſt communis opin. de qua per Ferrett.conſi.308.numero 4.latè Proſper. Paſcthi conſi. 203.num.2.& latiſſimè,Riminal.iun.conſi.212.lib. 2.per tot. Vnde non immeritò concludi poteſt,quod
30 † ſicut ſententia lata à Iudice recuſato eſt nulla, vt in Regula ſuprà poſita, ita ſi ſit lata ad relationem ſuſpecti: prout ex hac ratione ego aliàs in contingentia facti pronunciaui in vna Romana lineæ inter Dominos de Brunis,& Magiſtrum Ioſephum Foſſanum ſub die 29. Aprilis,1578.declarando nullam ſententiam Magiſtrorum Viarium,qui ad relationem periti, qui legitime fuerat ſuſpectus allegatus,pronunciauerant,& ſuper dicta relatione potiſſimum ſe funderant; Quæ ſententia,& declaratio nõ potuit dici aut obtineri reuocari tanquam nulla(prout ex parte Foſſani prætendebatur)ex eo,quia in alia cauſa ego eſſem Aduocatus dominorum de Brunis, quia fuit ſufficiẽter in iure deductum,quod illud ſolum non ſufficit,niſi Aduocatus actualiter allegetur ſuſpectus,vt per Aimon.conſi.199.nu 14.]

Limitatur ſimiliter prædicta Regula nonnullis modis, in quibus Iudex recuſatus procedendo non attentat, &

31 Primò,quando Iudex recuſationem † reijcit tanquam ex cauſa notoriè falſa, & fruſtratoria. Mil.in verbo, iuriſdictio ſicut,fol. 194. & tenet Franc. poſt Innoc.& Panor.in d.c.cum ſpeciali, q.3.num.23.& Lap.in d.ſua prima Alleg. ſub num.2. Quod & poſt multos per eum allegatos tenet nouiſſimè etiã Burſat.in dicto conſi.21. num.25. lib.1.vbi etiam nu.23. eleganter declarat, quomodo intelligatur id, quod
32 alias dicitur,† in notorijs poſſe recuſationem reijci, vt ſcilicèt procedat, quando notorium eſt facti per-
33 manentis,ſecus ſi tranſeuntis.Item † vt procedat in
34 Criminalibus,ſecus in Ciuilibus:† Item vbi a iure eſt certa pœna determinata, ſecus ſi ſit incerta dubia, vel arbitraria, vt latius ibi per eum. * Et illud de recuſatione fruſtatoria,eſt Deciſ. Put.370.incip. Fuit concluſum in lib. prout idem fuit tentatum in recuſatione calumnioſa, in vna Papien. bonorum,corã Illuſtr. Lancellotto, 27.Nouembris,1577. & eſt deciſ. Diuerſ.563.incip. Fuit reſolutum,ſub num.4. & 5.lib.1.in impreſſis.]

35 Secundò,Quando recuſans † expreſsè(de quo nõ videtur dubium) aut tacitè recuſationi propoſitæ renunciaſſet, puta coram Iudice recuſato comparendo,& litigando: argum.cap.gratum,de offic.delega. Panorm. in dicto cap. cum ſpeciali, & poſt eum Franc.ſub num.47.col.antepen. verſ.ſecundò aduerte,quibus adde Alex.in conſ. 183. Viſo proceſſu, nu. 5.lib.2.& conſi.12. Videtur,num.4.lib.6.* & fuit etiã dictum in illa Papien. bonorum, vt legitur in dicta deciſ. Diuerſ.563.nume.4. lib.1.] Quod ſublimita v-
36 no modo, videlicet † niſi comparens proteſtatus fuerit nolle in eum conſentire,vt per Franc.poſt Innocen.in ſupradicto loco; Hanc ſublimitationem tenet etiam Rota,vt apud Paleott.in Recollect.ſuis,deciſio.157. Propoſui in vna Fauẽtina 7.Aprilis, 1559. poſt Franc.vbi ſupra,& Mohed.deciſ.44.Proteſtatio
37 † enim reſeruat aliàs ius docendi de ſuſpicione,ſuis, loco & tempore,vt per Burſat.poſt alios.in dicto cõſilio vigeſimoprimo, num.30. Quę ſublimitatio hodie forſan non videtur omnino vera, vt colligitur ex his, quæ habentur in Recollect. Put. deciſ. 41. Licèt proceſſus,in tit.de iud.& alia deciſ. eiuſdem Put.43. Proceſſus,licèt,eodem titu. in quibus in eadem cauſa Placenna caſtri Sarmatis, 14. Decembris, 1541. fuit tentum,quod ſi poſtquam, quis proteſtatus fuerat, quod per quemcunque actum non intendebat in Iudicem conſentire, ad plures actus procedatur, valet proceſſus. Niſi dicas concordando huiuſmodi deciſiones, quod proteſtatio requiratur in quolibet actus, & ita procedat ſublimitatio iſta; ſecus ſi omiſſa in quolibet actu proteſtatione, procedatur in cauſa,quia tunc talis proceſſus erit validus, & ita procedat deciſ. Put.* quia in Iudicialibus videtur in quolibet actu huiuſmodi proteſtatio repetenda, vt inquit Put. deciſ. incipien. Fuit dictum,libro ſecundo.]

Tertiò poteſt conſiderari limitatio,videlicet, quã-
38 do cauſa eſſet commiſſa † cum Clauſula,Recuſatione remota: nam licèt commiſſa cauſa cum Clauſu-
39 la, Appellatione remota, † non cenſeatur commiſſa,Recuſatione remota,vt per Franc.in c.poſtremo, numero ſecundo, & ſeqq.de Appell.quem refert, & ſequitur Lancell.Corrad. de offic. Præt.in cauſ. Ciuil.§.2.in cap.de exceptio.ſub numero 7.ver. ſecundo amplia,nihilominus, quando in caſibus, in quib. cauſa poſſet committi cum dicta Clauſula, Recuſatione remota,(de quibus per Franc.in d.c.poſtremo, & per eundem in Rubr. de appellat. num. 17. & nouiſſimè per Bapt. Villalob.in Collect. commun.opi. littera P.numero 21.vbi vult, quod ſecundum commun. opin. Papa poſſit cauſam committere de plenitudine poteſtatis,ſine facultate recuſandi) reperiretur cõmiſſa cum dicta Clauſula: poteſt teneri, quod tunc etiam pendente recuſatione, Iudex procedere validè poſſit: argumen. in ſimili,de cauſa commiſſa cum Clauſula, Appellatione remota: nam ſi de facto appelletur, poteſt Iudex regulariter non obſtante appellatione procedere ad excuſationem, vt per Franc.in c.Paſtoralis,numero quinto, verſiculo quarto, de appell. vnde ita etiam dici poteſt in recuſatione. Hanc tamen limitationem intellige,quod ſi cauſa ſit commiſſa ſuſpicione remota,intelligatur,
40 nõ de omni ſuſpicione, † ſed de friuola,vt poſt Specul.Ant.de But.Iaſ.& alios,tradit Natta, conſil.174.

Google

Viſo,num.5.lib.1.* vt poſt Franc.in d.c.poſtremo,&
Hippol.Sing.292.incip.Nihileſt,declarat etiam An
dr.Gail.Practic.Obſeru.33.nu.5.]
Quarto,vt non procedat, quando ſumus in Iudi-
41 ce,qui non poteſt recuſari,vt eſt exempli gratia † Pa
pa,& Princeps,vt not.per Franc.in d.c.cum ſpeciali,
quæſt.vndecima,numero 32.vt de Papa tradit Ruẑ
conſi.30.Qoamtus,num. vndecimo libro 5.* in ſu-
premo enim Principe debet hæc exceptio recuſatio-
nis penitus amputari, inquit Andr.Gail.vbi ſuprà,
42 ſub num.11.] nam hoc caſu † videtur, quod ſi con-
tra eum proponatur recuſatio, nihilominus illa pen-
dente,poterit citra vitium attentatorum, validè pro-
cedere, & quamuis,neque hanc, neque ſuperiorem
ſpecificè apud Doctores legerim, tamen vtraque vi-
detur vera,& huius ratio eſſe poteſt:quia ſi remotio
recuſationis facta per Reſcriptum Principis, ſupra-
dictum effectum operatur, non minus debet illum
operari,quãdo talis recuſatio remouetur à lege. Qui
autem ſint illi,qui prohibentur a lege recuſari, vide
latè per Franc.d.c.cum ſpeciali,nu.29.q.8.& ſeq.cui
adde in propoſito not.deciſ.Boer.269.per totam.vbi
43 ponit,† an Cardinalis, Sinodus, Vniuerſitas, & to-
tum Parlamentum recuſari poſſint* And. Gail.vbi
ſup.n.2.vbi ex cõi concludit q̃ non,quamuis contra
44 rium † quod regimina,& totus Senatus ex cauſa
poſſit recuſari,latè nouiſſimè Decian.conſ.26.num.
5.per tot. libro primo,] & eleganter nouiſſimè per
Pott.Imol.in conſi.91.Inter Illuſtriſſimum, nume.
45 14.& per tot.lib.2.vbi tuetur,† quod ſuſpecto allega-
to capite (prout erat in caſu ſuo, Dux Albæ Prorex
in Regno Neapolitano)omnes Ciuitates Neapolita
næ,quæ ſub ipſo ſunt,cenſeri tanquam ſuſpectas al-
legatas, & a iudicando abſtinere debere; & quod
46 † vbi ſuperior eſt ſuſpectus, eius quoque Officiales
ſint ſuſpecti,reſpondit Brun.in conſi.31. nu.9. prout
refert,& declarat Menoch.in 2.Reſpon.cauſæ Fina-
rienſ.numero nonageſimo, & nonageſimoprimo.
Et idem etiam Menoch. poſt Dec.Rip.Bero.Por. &
alios quos ibi allegat,in conſilio 94.incipien. Qui fa-
47 mæ,numero vndecimo, libro primo,† Ordinarius
autem an poſſit vti ſuſpectus præſertim in Crimina-
libus recuſari latè, & eleganter diſputat nouiſſimè
Oſaſc.in deciſ. Pedemon.15.incip. an Ordinarius.
per totam * An autem ſi Epiſcopus allegatus fuerit
48 ſuſpectus,cenſeatur etiam illius Vicarius recuſatus,
ita vt non poſſit cauſam illam cognoſcere? & pro ne
gatiua fuit aliàs reſolutum in vna Theatina bono-
rum coram Cantutio,24.Ianuarij,1575. vt eſt deciſ.
Diuerſ.2.nume.21. & 22. libro ſecundo, vbi reiecta
opin.Baldi in l.prima,numero quarto. C.ſi quacun-
que præd.poteſt. ſubditur hoc verius, & receptius
49 eſſe.] Quid autem † ſi filius ſit Iudex, & pater eius
ſit cauſæ Aduocatus, an hæc ſit iuſta cauſa recuſan-
di illum Iudicem? & Mandell.de Alba,in conſi.92.
In priore,numero ſecundo,libro primo,negatiuè cõ
cludit,Pro quo facit,quod aliàs dicitur, quod filio le-
gitimo poteſt conferri Beneficiũ per eius patrem, ſi
ſit Vicarius, & pro hoc collatio non dicitur inuali-
da,vt poſt Dec.in conſi.129.tradit Villalob. in Col-
lect.Commun.Opin.Littera F. numero 128.* quã-
50 uis contrarium,quod † filius recuſari poſſit in cauſa
in qua eius pater pronunciauit,latè diſputat, & affir-
matiuè concludit Vaſquez.in tractatu de ſucceſſion.
creat.lib.2.§.20.parte 2.Requiſito, declar.29. nume.
51 44.fol.423.] Similiter † an ex eo, quod tres de Col-
legio allegantur ſuſpecti, cenſeatur totum Collegiũ
recuſatum,tradit eleganter poſt alios Bero.in conſil.
decimoſexto. In cauſa,libro tertio, ibique num. vi-
geſimotertio,declarat, quomodo intelligatur id, q̃d
propter caput Collegij poteſt totum Collegium
recuſari.
52 Quintò limita, vt non procedat † in actu delega-
tionis cauſæ,qui poteſt à Iudice recuſato,etiam poſt
recuſationem fieri, dummodo ſimus in Iudice Or-
dinario,cum diſtinctione tamen, de qua per Doct.
in capitulo ſi quis contra Clericum, de foro compe-
ten.& per Marantham in Speculo,in 4.parte princi-
pa.in 5.diſtinct.nu.41.poſt Franc. & alios, in d.c.cũ
ſpeciali,num.15. & Bapt. Villalob.in Collect. Com-
mun.Opin.Littera E.num.101.verſic.Epiſcopus,&
53 † quod ſuſpectus in cognoſcendo, nun ſit ſuſpectus
in delegando,poſt Docto. in l. qui Iuriſdictioni, ff.de
iuriſd.omn.iud. præſertim Dec.num.6.tradit nouiſ-
ſimè Menoch. in 2.Reſponſo Cauſæ Finatienſ. nu.
91.vbi crebriori Doctor.calculo hac approbati atte-
ſtatur,idem poſt præallegatos.& Gemin.conſil.114.
col.3.tenet Aimo,conſi.469.num.2.lib.3.] licet con
trarium aliàs videatur ſenſiſſe Stephan. Bertran. in
conſil.115.Licet,ſub nu.3.& iterum in conſ.122.Ex
proceſſu,ſub num.4.lib.2.vbi videtur velle, quod ta-
lis delegatio non poſſit fieri per recuſatum, niſi de
conſenſu Partis.
54 Sextò,limita,& notabiliter,† vt non procedat in
proceſſu,& ſententia Arbitri recuſati, quia etiã poſt
recuſationem valent, etiã de iure Canonico, vt poſt
alios hoc dictum ponit pro ſingulari Io. Bapt. gener
Bartoli,in tract.de arbit.lib.9.cap.6.col.fin. in fi.licèt
55 contra eum, qui ſe fundare in tali ſententia † com-
petat doli exceptio, vt ibi per eum: qui rationem ẽt
aſſignat, quia. l.in compromiſſis agitur ex ſtipulatu,
non ex ſententia, ſecus in Iudicijs, in quibus cum
agatur non ex ſtipulatu,ſed ex ſententia,cum Iudi-
cis iuriſdictio per recuſationem fuerit ſuſpenſa, ſe-
quitur,quod ſententia non poſſit dici valida.
Septimò,limitari poteſt, vt non procedat in recu-
56 ſatione facta † per aſſertum procuratorem, (puta
per Iuramentum perhorreſcentiæ) quouſque domi-
nus, tale Iuramentum non ratificauerit: quamuis
enim huiuſmodi Iuramentum ratificari poſſit,geſta
tamen ante ratificationem tenent, nec ſunt tanquã
attentata reuocanda, vt eſt deciſ. in Recollect. Put.
26.Iuramentum,ſub Rub.de Iudic.vbi, & illud am
pliat,vt etiam ſi Dominus ratificauerit,geſta tamen
57 per Iudicem etiam poſt ratificationẽ valeant,† quo-
uſque ratificatio non fuerit intimata prout, & aliàs
videmus, quod ad cauſanda attentata etiam in alijs
caſibus, intimatio requiritur, vt in appellatione in-
terpoſita coram honeſtis viris,diximus infra, ca. 12.
de attent.appell.pend.in 15.ampliat.princ.nume.22.
& quamuis Put. ibi loquatur tantum de recuſatio-
ne per iuramentum perhorreſcentiæ,idem tamen di
ci poteſt, & in alia recuſatione per aſſertum procura
torem facta, vt quouſque Dominus illam non rati-
ficauit,ac ratificationem non intimauit,Iudex abſq;
metu attentatorum procedere valeat, cum non ad-
ſit diuerſa ratio; & fac quæ diximus hic ſuprà, num.
5.& ſeq.
58 Octauò,limitari poteſt,† vt non procedat in ſacro
Rotæ auditorio, in quo paſſim habetur pro valido,
proceſſus per Iudicem recuſatum, Parte non appel-
lante factus,vt atteſtatur Achill.dicta deciſ.318.Pro-
ceſſus, ſub Rubr. de recuſatione Iudic.* & Illuſtr.
Lancellottus,in Deciſ.facta in Papiẽ. Bonorum ſub
die 27.Nouẽmbris,1577.de qua habetur Diuerſ.lib.
1. Deciſ.563.num.2. in impreſſis.] & ita procedere
poſſunt etiam aliæ deciſ. ſuprà in princip. nu.2. alle-
gatæ in contrarium ver. verum breuitati,& veritati,
&c. Quamuis Achill.atteſtatio non vndique [illegible]
forſan videri poſſit, cum & contrariam ſententiam
quandoque Rotam ſecutam fuiſſe ibid. in fin. [illegible]
Put.& Thom.de Thanis retulerimus.

N: 6,

Nonò, limita, vt non procedat, quando cauſa fuiſ-
59 ſet inſtructa, & Pars monita ad ſententiã; † quia ſúc
recuſatio, etiam legitima, non eſt admittenda, vt poſt
Franc. in dicto c. cũ ſpeciali, in 2. Concluſione, nu. 27.
& alios per eum allegatos, tradit Bapt. Ferrett. in cõſ.
66. dicto nu. 4. & ſequent. lib. 1. vbi tamen id limitat,
60 † niſi cauſę ſuſpitionis fuiſſent de nouo exortę, & de
nouo ad notitiam deuenerint, quod etiam ſublimitat
61 eleganter, † vt procedat, quando eſſemus in his quæ
eſſent cõmiſſa arbitrio iudicis, ſecus ſi Iudex haberet
62 procedere de iure, † quia tunc, cum recuſans habeat
in promptu remedium appellationis, non admittere
tur eius recuſatio, per doctrin. Gemin. in c. Iudex, in
fine de offic. deleg. in 6. quem defendit ibi Ferrett. ét
ab impugnatione Dec. contrarium in hoc vltimo ca
ſu ſentientis. * Circa hanc nonam limit. multa poſt
Ruppellan. lib. 1. forenſium Inſtitution. cap. 48. po-
nit Couar. Practic. quæſt. capit. 26. ſub nume. 3. in fi.
verſ. cæterum illud quęritur; & ibidem eodem cap.
paulò ſuprà, ſub numero 2. verſic. ſed vbi exceptio, at-
63 teſtatur communiter receptum, quod † ſi exceptio
erat orta ante Concluſionem in cauſa, & poſt Con-
cluſionem ad eius notitiam deuenit, recuſatio non
poteſt vltra proponi.

64 Decimò fallit, quando eſſemus in † executore,
quo ſicut non appellatur, ad not. in l. ab executione,
C. quor. appell. non recipiant. & diximus latè ca. 12.
limit. 53. limit. nu. 11. & 12. ita nec poteſt vti ſuſpectus
recuſari, ex doctr. Bart. in l. ſi quis, §. ſi quos, ff. de pęnis.
Quòd ſanè intellige in executore mero, aliàs ſi eſſet
mixtus, vtique admitteretur contra eum recuſatio, vt
hic ſupra, in 4. Ampliat. num. 19.]

Declara præmiſſa, Primò, quod quamuis pro-
ceſſus, & ſententia poſt legitimam recuſationem
65 ſint nulla, † ſi tamen ſententia fuerit iuſta, poteſt
confirmari, vt eſt communis opinio, de qua poſt
Imol. & Ioan. Andr. in cap. primo de confir. vtili vel
inutili; & Alexand. in conſil. ſexageſimoſeptimo, Vi-
ſo, libro 6. teſtatur Philipp. Prob. in addit. ad Io. Mo-
nach. in c. Iudex, ſub numero 3. de offic. deleg. in 6.
quem refert nouiſſimè Villalob. in Collect. Com-
mun. Opin. littera R. nume. vndecimo, & eſt in Re-
collect. Clulianen. deciſ. ſeptuageſimaſeptima, * &
Put. deciſ. 175. Fuit concluſum, in fine, lib. primo, ac
Peregr. deciſ. 161. incip. In cauſa, in fi. lib. ſecundo.]
66 Secundò † declara, quod à ſententia recuſationis, ſi
Iudex recuſatus poteſt prætendere aliquod conſide-
rabile intereſſe poterit appellare, vt eleganter hanc
partem tuetur Mandell. de Alba, in conſ. 92. In prio
67 re, numero 4. & ſeq. lib. 1. Tertiò, † declara, quod li-
cèt in recuſatione non requiratur expreſſio ſpecia-
lis ipſius cauſæ recuſationis, ſed ſufficiat generalis,
68 † & poſſit per iuramentum probari, vt per Bero. in
dicto conſ. 16. In cauſa, num. 4. libro 3. ſi tamen ali-
qua cauſa ſpecialis fuit expreſſa, illa debet attendi, vt
eleganter per eundem, ibi num. 16. & ſeqq. Quar-
69 tò, † quod licèt ratione recuſationis Iudicis, ſit re-
currendum ad ſuperiorem, * Andr. Gail Practic. Ob
70 ſer. lib. 1. Obſeruat. 33. num. 18. in fine] † ille tamen
dicitur ſuperior, qui maior eſt in illo genere Iuriſdi-
ctionis, in quo erit Iudex recuſatus, & propterea li-
cèt Papa ſit maior, & ſuperior omnibus Ordinarijs,
c. cuncta per mundum, 9. quæſt. 3. & conſequenter,
etiam Delegatus ab eo, cap. ſanè, de offic. Deleg. eum
ſimil nihilhominus, in terris in quibus Papa in tem-
poralibus non eſt Dominus, ſed alius, puta Magnus
Dux Hætrur. ſi Ordinarius in cauſa profana recuſe-
tur, debet recurri non ad Papam, ſed ad Ducem, tan
quam ad ſuperiorem hoc caſu in cauſa profana, vt
[illegible]eganter Auguſt. Bero. in conſil. 117. Ex
vlti[illegible]mero ſeptimo, libro tertio, Quinto, de-
71 clara, † vt et Tertiò comparens pro ſuo intereſſe,
Iudicem recuſare poſſit, vt poſt Fran. in c. poſtremo,
columna fin. de appell. tradit Lancell. de Offic. Præ-
tor. in cauſ. Ciuili, §. 2. ca. de exceptione, ſub numero
72 ſeptimo, verſ. quinto, ampliari poteſt. Sextò, † de-
clara, vt quandoque Iudex poſſit recuſari, ét ſi in eũ
73 fuerit conſenſum, & ideo ſi procurator in Curia † cõ
ſentiat in aliquem pro Iudice remiſſoriæ, põt princi
palis in Partibus illum recuſare, dummodò non ét
ipſe Dominus coram eo proceſſerit, vt fuit tentum
in vna Gerunden. coram Capizucho, 16. Decemb.
74 1555. * Septimò declara, vt materia † recuſationis
Iudicis dicatur, fauorabilis, vt poſt Didac. Couarr.
Practic. quæſt. ca. 26. fuit dictum in vna Gerunden.
adminiſtrationis Epiſcopatus Sede vacante, coram
Robuſterio, ſub die 6. Octobris, 1574. vt habetur Di
uerſ. libro primo, Deciſ. nonageſimatertia, incipien.
Fuit reſolutum, numero primo, in impreſſis. Octa-
uò, quod ſi poſt † recuſationem appelletur, iuxta
75 opin. Innoc. de qua hic ſuprà, numero ſecundo, ta-
lis appellatio debet fieri in ſcriptis, & cedula dari in
Actis aliàs recuſatio non operatur nullitatem pro-
ceſſus, vt fuit reſolutum in dicta Papien. bonorum
coram Illuſt. Lancellotto, 27. Nouembris, 1577. Vt
habetur Diuerſ. lib. j. dec. 563. num. 2. & 3. in impreſ-
ſis. Quod etiam firmauit in dicta Theatina bonorũ,
coram Cantutio, vt legitur Diuer. lib. 2. Deciſ. 2. nu.
4. & 8. in impreſſis, vbi vſque ad num. 10. enumeran
76 tur † ordinatè ſex requiſita, ad hoc vt recuſatio (de
qua agimus) nullitatem actorum operetur, videlicèt,
& Primò, quod illa opponatur ante Litem conte-
ſtatam, quod vltra ibi allegatos tenet etiam Andr.
Gail. Practic. Obſeruat. lib. 1. Obſer. 33. nu. 11. Secun
dò, quod illa ſit prima exceptio, quæ opponitur, quod
ponit etiam Gail. vbi ſuprà, Tertiò, quod propona-
tur in ſcriptis, ſequitur etiam Gail. ibi. nu. 13. Quar-
tò, quod ſuper ea præſtetur Iuramẽtum, Gail. etiam
ibi, nume. 14. Quintò, quod à proceſſit ad vlteriora
appelletur, quod etiam ponit idem Gail. ibi, nu. 18.
Sextò, quod ad hoc ſufficiat etiam leuis cauſa, vt la-
tius Domini in dicta Deciſione hæc omnia proſe-
quuntur. An autem in recuſatione ſit cauſa expri-
menda, ponit Gail. vbi ſuprà, numero decimoquar-
to, & decimoſexto. Nona etiam poteſt adhiberi.
77 Declaratio, Quid ſi dubitetur † an minor, vel Ec-
cleſia aduerſus omiſſam exceptionem recuſationis
petant in integrum reſtitui, an ſint ſuper hoc audiẽ-
di? Et licèt affirmatiua videatur multis poſſe ſuade-
ri, de quibus per Couarr. Practic. quæſt. cap. 26. nu.
4. verſ. frequenter vero Contraria verò, & negatiua,
& verior, & receptior dicitur ibi per eum, quam pro
bat etiam nouiſſimè Exc. D. & Concius meus, do-
ctrina non minus, quàm morum ſuauitate inſignis
D. Sfortia Oddus, in tractatu de Reſtit. in integr. in
2. parte q. 64. art. 6. per tot. vbi ſupplet etiam Reſpon-
ſiones ad motiua per eundem Couarr. excitata, &
per eum nullatenus ſoluat.]

Cap. VII. De Attentat. Dilatione pendente.

SUMMARIUM.

1 ** Tempore ad fauorem alicuius appoſitio, nibil eſt interim in illius præiudicium attentandum.*
2 *Dilatione pendente, officium Iudicis conquieſcit, & nihil debet innouari.*
3 *Proceſſus habitus poſt dilationem eſt ipſo iure nullus.*
4 *Iudex ad diffinitiuam procedens, dilatione pendente, nulliter procedit.*

Lanc. de Attent. Pars II. P 2 Termi-

5 *Terminum, & dilationem à Iudice a quo præfixam, non poteſt ea pendente, Iudex ad quem prorogare, aut abbreuiare.*

6 *Dilatione pendente, quæ nulliter geſta ſunt, nec de partium conſenſu validari poſſunt.*

7 *Nullium eſt, quod fit pendente dilatione Iuris, ſicut pendente dilatione hominis.*

8 *Dilatione, etiam conuentionali pendente nihil validè fieri poteſt.*

9 *Arbiter dilatione pendente procedere non poteſt.*

10 *Iudex dilationis tpe, rectè procedit, ſi illam reuocet.*

Etiã ſi eodem contextu, quis ſit citatus ad videndum reuocari dilationem, & ad audiendũ ſuĩam, n. 11.

Idem ſi de conſenſu partium fuerit reuocata, reſpectu gerendorum, num. 12.

13 *Dilatione pendente poteſt Iudex exercere actum in executionem dilationis datæ.*

14 *Cauſa dilationis finita, Iudex validè procedit.*

15 *Iudex etiam dilatione pendente poteſt aliquid facere in fauorem eius, cui fuit data dilatio.*

16 *Dilationem obtinens poteſt etiam ea pendente comparere, nec prohibetur innouari per eum.*

Etiam ſi adſit in cauſa tertius, qui det de iure excluſiuo iuris illius, num. 17

18 *Suſpitio emergens poſt aſſignatam dilationem, facit, vt etiam ea pendente debitor capi poſſit.*

19 *Dilatione pendente procedi poteſt ad reuocationem eorum, quæ contra ius fuiſſent innouata.*

20 *Dilatio data ratione eius, quod eſſet de ſe nullum, facit, vt interim geſta valeant, cum & ipſa dilatio fuerit nulla.*

21 * *Iudicis officium non conquieſcit data inualiditate dilationis.*

22 *Proceſſus ſuper alio, quam ſuper eo, ſuper quo fuit data dilatio, valet, etiã illa pendente, puta, quando articuli antiqui declarantur: Vel eſſemus in his quæ non eſſent præiudicialia, quia dilatione pendente officium Iudicis conquieſcit in his, quæ eſſent præiudicialia illis, ſuper quibus dilatio pendet.*

23 *Remiſſoriæ termino pendente, poſſunt concedi Compulſoriales.*

24 *Dilatio vnica data ad plures actus ſucceſſiuos compatibiles, operatur, vt illi etiam pendente dilatione explicari poſſint.*

25 *Termino præfixo vigore nouæ Commiſſionis, poteſt nihilominus virtute primæ Commiſſionis procedi, nec termini ſunt reiterandi.*

26 *Debitor debitoris fiſci, poteſt etiam dilatione pendente ad ſolutionem cogi.*

27 *Tertio in cauſa exiſtente, non prohibetur Iudex dilatione inter primos litigantes aſſignata, & pendente, de iure illius Tertij iudicare.*

28 *Renunciatum ſi eſt dilationi, etiam tacitè, Iudex ea pendente validè procedit.*

29 *Renũciare creditur dilationi, qui facta ſibi proteſtatione per partẽ, vel præfixo termino per Iudicẽ vt ad proſecutionẽ remiſſoriæ pcedat, fuit in ea negligẽs.*

30 *Dilatione pendente validè Iudex procedit, quãdo in ea decernenda ſibi reſeruauit facultatẽ procedẽdi.*

31 *Facultas procedendi dilatione pendente, tunc Iudex ſibi reſeruat, vbi viget calumniæ ſuſpitio.*

32 *Dilatio data ad probandum ea, quæ ſunt de articulis iuris, non impedit ea pendente poſſe procedi.*

33 *Citatus ad comparendum, & ad reſpondendum inquiſitioni infra tres dies, poteſt pendente hac dilatione carcerari.*

34 *Delegatus ad exequendam Remiſſoriam, non ſolum poteſt dilatione pendente procedere, immò extra dilationem procedens, proceſſus eſſet nullus.*

Niſi dilatio fuiſſet prorogata, quia tunc valent, n. 35

Etiam ſi prorogationis notitiam non habuerit, nu. 36

37 * *Actus factus abſque intimatione, dicitur nullus.*

* *Dilatione pendente, Iudicis officium conquieſcit.*

SIcut ſupra proximè diximus, ꝙ vltra prohibitionem, ne quid innouetur, quæ ex litis, vel inquiſitionis pẽdentia reſultat, recuſatio quoq; propoſita ſpecialiter prohibet, ne quid ea pẽdente noui fiat, ita, & dilatio à Iudice conceſſa hẽt in ſe tacitè hanc prohibitionem, vt ea pendente non poſſit, nec debeat aliquid innouari: eſt enim iuris Regula, ꝙ dilatione pẽdente iudicis officium conquieſcit, l. iiue Pars, C. de dilat. c. ſignificante, de appell. Franc. nu. 15. in gloſ. in verbo peruenire diẽ, dicit illum text. ſemper ad hoc allegari: * & facit quod formaliter dixit Boniſac. de Vitali. in Clem. Cum ei, §. ſecus, in 2. notab num. 14.
1 de conceſſ. præb. ꝙ † vbi tempus apponitur ad fauorem alicuius, nihil eſt interim in præiudicium illius attentandum, per l. fin. §. donec, C. de iure delib. & quę notantur in l. ſtipulatio iſta, §. inter certam, ff. de ver. oblig.] & quam iſte articulus an, & quando, quid, & quomodo, dilatione pendente poſſit fieri, ſit admodum vtilis, & ſcitu neceſſarius, nihilominus, (quia illum Franc. in dicto cap. ſignificante, etiam ſm ordinem a nobis propoſitum, per viam Regulæ, & Limitationum eleganter, & diſtinctè explicauit, & ex recentioribus omnium elegantiſſimè eundem proſecutus eſt, Anton. Gabr. Commun. Concluſ. lib. 2. de dilat. Concluſ. 1. per totam, latius illum non examinabimus, ſed tantum ſub compendio Regulam, & Limitationes ab eis propoſitas referemus, vt Lector ſummatim de his omnib. quæ circa hanc materiam attentatorum dilatione pendente occurrunt dicenda, aliqualiter inſtruatur, & in cęteris ad ſupradictos in dictis locis reijciatur, additis nonnullis præſertim allegationib. quæ per eos ibi, non ponunt, Sit igitur
2 Regula † ꝙ dilatione pendente iudicis officium conquieſcit, & nihil debet innouari. Franc. in d. c. ſignificante, nu. 15. & eſt deci. Rot. 37. aliàs, 406. No. ꝙ ſi Iudex, nu. 2. de appell. in antiq. quæ comprobari poteſt, ex eo, quod dicit aliàs Mil. in verbo, Iuriſdictio ſi
3 cut, fol. 194. † ꝙ proceſſus habitus poſt dilationem, eſt ipſo iure nullus, ſicut poſt appellationem, vel recuſationem. Idem tradit Probus, in additio. ad Io. Monach. in Rubr. Vt lite pendente, in 6. & eſt deciſ. in Recollect. Thom. de Thanis, 108. incip. In eadem & Put. deciſ. ſeptima, Litigabatur, in fin. lib. 1.] Et ex
4 eo etiam, quod aliàs dicitur, † quod iudex procedens ad diffinitiuam dilatione pendente, nulliter procedit, vt not. Pariſ. conſil. 106. Bonifacius, numero decimoquarto. lib. quarto. Et ex hac Regula infertur,
5 † quod ſi Iudex à quo, præfigat appellãti terminum, ac dilationem ad aliquid faciendum, Iudex ad quẽ, illo pendente, non poteſt illam prorogare, aut abbreuiare regulariter, de quo per Franc. poſt alios, in c. ex perſonas. numero decimoſexto. de appell. Quam regulam

Amplia

Primò, vt in tantum geſti dilatione pendente
6 ſint nulla, vt † nec de Partium conſenſu

ficari valeant poſt factum, ſecundum Franc. ibi, poſt
Bal. & Cyn. in dicta l. ſiue pars.
Secundò, Adde tu, quod Regula non ſolum pro-
cedit in dilatione hominis, prout videtur ſemper lo-
7 qui Franc. in d. cap. ſignificante, † verum etiam in di
latione iuris, ſicut enim, quod fit pendente dilatione
hominis, eſt nullum, ita quod fit pendente dilatione
Iuris, vt dicebat aliàs Lap. Alleg. 2. ſub num. 7. & Ro
ta d. deciſ. 37. aliàs 406. No. quod ſi Iudex, num. 2. de
appell. in antiq.
8 Tertiò, vt procedat † etiam in dilatione conuentio
nali, in ea enim abſolutum eſt, quod antequam expi
ret dies inter partes conuenta, male agitur, l. cedere
diem, de verb. ſigni. cum ſimil. quam ampliationem
nota, propter ea, quæ dicemus infra, in 7. & 13. limita
tione huius Regulæ.
9 Quartò, Amplia, † vt Regula non ſolum procedat
in dilatione data à Iudice, verum etiam in dilatione
data ab Arbitro, nam dilatione, pendente, etiam of-
ficium Arbitri conquieſcit, vt expreſsè not. Io. Bapt.
gener Bartoli, in tract. de arbit. lib. 9. cap. 12. in fi.
Limitatur nunc dicta Regula 19. modis per Fran.
ibi.
10 Primò, niſi Iudex expreſsè dilationem † reuocet,
vt per eum ibi, nu. 16. cui adde Mil. in verbo dilatio
donec, fo. 88. & poſt alios per eum allegatos. Grat. in
conſi. 77. Duo principaliter, nu. 17. lib. 2. vbi ampliat,
11 † vt procedat etiam ſi eodem contextu eſſet quis ci-
tatus ad videndum reuocari dilationem, & ad audiē
dum ſententiam, nam ſententia ſic poſt modum la-
ta valida reputatur, vt ibi per eum; Quod etiam affir-
mauit in conſi. 78 Viſo, eo. lib. per tot.
12 Secundò, niſi dilatio reuocetur † de conſenſu par
tium, idem Franc. ibi, nu. 20. quod intellige tu reſpe-
ctu gerendorum poſt reuocationem dilationis, vt il-
la valeant, non autem reſpectu geſtorum ante reuo-
cationem dilationis, quia illa etiam de conſenſu Par
tium non ratificantur, vt dictum eſt hic ſupra, in 1.
ampliatione, nu. 6
13 Tertiò, niſi Iudex velit exercere actum † in execu-
tionem dilationis datæ, idem ibi, ſub num. 20. verſic.
tertio limita.
14 Quartò, niſi ſit finita † cauſa dilationis, idem ibi
poſt Bart. & alios, in l. a filia. §. alumno. ff. ad Trebelli.
quibus adde deciſ. Aegid. 622. Proceſſus, in fi. & no-
uiſſimè Bero. in conſi. 106. Quatuor, numero ſexto,
libro tertio.
15 Quintò, niſi Iudex aliquid faciat † in fauorē eius,
cui fuit data dilatio, quod benè notandū dicit Franc.
ibi, ſub nume. 20. verſi. quinto limita, & tradit etiam
Grat. in d. conſi. 77. nu. 21. & Bero. in conſi. 116. Pen
dente, num 5. lib. 3
16 Sextò, vt non procedat reſpectu † illius, qui ha-
buit dilationem: nam is etiam ea pendente poteſt cō-
parere, & acta facere in Iudicio, nec enim prohibe-
tur innouari per eum, qui habuit dilationem, dicit
formaliter idem ibi, ſub nu. 20. verſicu. ſexto limita;
pro quo facit in Recollect. Guidobo. deciſ. 71. incip.
Didacus, ſub Rubr. de Iudic. vbi voluerunt Domi-
ni, quod Didacus, qui obtinuit ſententiam contra
17 Martinum, † ſi in ſecunda inſtantia veniat Tertius
pro ſuo intereſſe, & det de iure ſuo excluſiuo iuris
Didaci, & Didacus obtinuerit ſuper hoc dilationem
ad Partes, quod poterit etiam pendente hac dilatio-
ne petere confirmatoriam contra Martinum: & ex
hac deciſ. poteſt colligi Ampliatio ad hanc ſextam li
mitationem, vt procedat, etiam ſi in cauſa adſit Ter-
tius, qui det de iure excluſiuo iuris illius, qui dilatione
pendente vellet in cauſa procedi.
18 Septimò, niſi pendente dilatione emergat † ſuſpi-
cio, quia talis ſuſpectus etiam dilatione pēdente capi

poteſt, idem ibi n. 21. vbi videtur ampliare, etiam ſi
eſſet debitor in diem, vel ſub conditione, & nōdum
aduenerit dies, aut fuerit purificata conditio, & ſic vi
detur Regulam intelligere non ſolum de dilatione
Iudiciaria, ſed ēt de dilatione cōpetenti ex cōtractu.
19 Octauò, niſi ea pendente aliquid † innouaretur
contra ius: tunc enim ad reuocationem talium attē-
tatorum poſſet Iudex procedere, etiam pendente di-
latione, Franc. ibi nume. 22. poſt Imolam, & Panor.
Quibus adde Lap. Alleg. 82. In cauſa, nu. 6. quem ēt
in id citat, & ſequitur nouiſſimè Mandoſ. in tracta.
Commiſſio. in 14. form. Commiſſionis attent. in ver
bo reuocandi, q. 5. in fine.
Nonò limita, niſi dilatio fuiſſet data ratione eius,
20 † quod eſſet de ſe nullum, quia (cum ſimiliter dilatio
eſſet nulla) proceſſus valeret, idem ibi, ſub n. 22. verſ.
nono limita *late de hoc per Io. Bapt. Ferret. conſil.
110. nu. 3. libro 1. Immo idem Ferret. conſ. 192. n. 3.
eodem lib. 1. magis vniuerſaliter hanc limitationem
21 ponere videtur, videlicet, quod † data inualiditate di
lationis officium Iudicis non conquieſcat.]
22 Decimò, niſi proceſſus eſſet ſuper alio, † quam ſu-
per eo, & reſpectu eius ſuper quo fuit data dilatio, pu
ta, ſi Iudex pendente vna dilatione ad aliquid facien
dum, velit aliam dare ad alium actum ſucceſſiuum
explicandum: quia hoc poteſt, idem ibi, numero vi-
geſimoſecundo, verſ. decimò limita. Et propterea vi-
23 demus, † quod pendente termino Remiſſoriæ poſ-
ſunt concedi Compulſoriales, vt eſt deciſ. in Recol-
lect. Put. 3. incip. Pendente termino: in titulo de dilat.
& idem poſt Franc. in dicto cap. ſignificante, tenuit
Rota in vna Gerunden. Canonicatus ſancti Felicis,
30. Octobris, 1547. vt eſt deciſ. in eiſdem Recollec.
Put. 12. Dilatione conceſſa, in tit. de dilationibus, vbi
ſimiliter generaliter voluit, quod dilatione conceſſa
appræhenſo in Curia, poteſt Auditor concedere Cō
pulſoriales, & facere alios actus non repugnantes di
lationi. Quibus concordat in Recoll. Thom. de
Than. deciſ. 60. Compulſoriales, & alia Accoram-
bo. 30. incip. Pendente, ſub Rubr. de dilat. Sic etiam
pendente dilatione ad faciendum articulos in cauſa
poſſunt antiqui articuli declarari, cum ex declaratio
ne nouum quid fieri non dicatur, vt poſt Oldrad. in
conſilio 166. tradit Andr. Barbat. in conſilio ſepti-
mo, Viſis, columna prima, verſic. tertio facit, lib. 3.
Inde aliàs generaliter dicitur, quod Iudicis officium
conquieſcit, in his ſcilicet, quæ præiudicialia eſſent il-
lius ſuper quibus dilatio pendet, vt poſt alios tradit
Auguſt. Bero. in conſilio 36. In cauſa, numero ſexto,
libro 3.
Vndecimò, Quia (vt dicit idem num. 22. verſic. vl-
24 timo limita) poterit vna dilatio aſſignari, † ad plures
actus ſucceſſiuos, ſiue diuerſos, quando ſunt compa
tibiles, vt ibi latius per eum, & Grat. conſi. 77. nu. 18.
& ſeqq. lib. 2
Duodecimò limitari poteſt, vt non procedat in di-
25 latione, & termino præfixo † vigore nouæ Commiſ
ſionis, ad probandum diſpenſationem, vel promotio
nem: quia ea pendente poteſt nihilominus procedi
virtute primæ commiſſionis nec erunt propter pen-
dentiam dilationis termini reiterandi, vt eſt deciſ.
Aegid. (qui ita formaliter loquitur) 324. Pendente.
Niſi conſideres quod, licet ille vlterius allegando ra
tionem non procedat, tamen eius deciſionis ratio eſ-
ſe pōt, quia ſcilicet proceſſus eſt ſuper alio, & alio ēt
reſpectu, quam ſit data dilatio, & ſi commode dicta
deciſ. Aegid. poterit (ſi non pro diuerſa limitatione)
ſaltem adaptari ad dicta ſupra, in 10. limitatione.
Decimotertiò ſi intelligeremus hanc Regulam
non ſolum in dilatione iudiciaria, ſed etiam con-
uentionali, & ex contractu deſcendenti, prout

ad Marant. par. decitat. i. m... n.° 59. 60. fo. 315.

videtur tacitè ſentire Franc.ibidem,num.21.) vt di-
ctum eſt ſupra in 7.limit.nu.18.)poteris etiam dare li
mitationem in qua, quis dilatione pendente cogitur
26 ad ſolutionem, & ſic innouatur, † videlicet in debi-
tore debitoris fiſci, puta Titius eſt debitor meus, &
ego fiſci,licet Titius quoad me habeat dilatationem,
nihilominus ſi fiſcus non valens a me conſequi, ve-
lit exigere a Titio,quod mihi debebat, poteſt, & Ti-
tius etiam pẽdente dilatione cogitur ad ſolutionem,
vt eſt deciſ.Lanfranc.418.Debitor.

Decimoquartò vltra Franc.vbi ſupra, limita, niſi
decreta dilatio ſit inter duos, & in cauſa adſit etiam
27 † Tertius collitigans, quoniam Iudex non prohibe-
tur hoc caſu etiam dilatione pendente de iure Ter-
tij collitigantis iudicare, vt animaduertit nouiſſimè
Herc.Seuerolus in tract.de remiſſion.c.27. ver.atta-
men de iure Tertij.

Decimaquinta ex eodem ibidem verſicu. & quod
diximus colligitur limitatio, vt non procedat, quan-
28 do tacitè fuiſſet dilationi † renunciatum,quod tunc
29 euenire admonet, quando ei † qui dilationem obti-
nuit,vel facta fuit proteſtatio, quod ad proſecutionẽ
Remiſſoriæ procedat, vel ad id fuerit per Iudicem
terminus præfixus: nam ſi ille in hoc negligens fue-
rit cenſetur dilationi renunciaſſe, ſecundum eum.

Sextus decimus quoque caſus, in quo dilatione
pendente proceditur per eundem ibi conſideratur,
30 † quando ſcilicet Iudex dilationem decreuit reten-
ta ſibi poteſtate quandocunque interim iudicandi,
quod à Patribus tunc in Rota fieri etiam ipſe atteſta
31 tur, † quando contra dilationem petentem) aliqua
viget calumniæ ſuſpitio, vt eleganter per eũdem ibi,
circa finem.

32 Decimoſeptimò limitari poteſt, † quando dilatio
fuiſſet data ad probandum aliquid,quod eſſet de arti
culis Iuris,& de quo Iudex ex inſpectione librorum
poterat ſe informare, quoniam ea pendente, poteſt
Iudex procedere,& ſententiam ferre, vt eſt de men-
te Grat.in conſi.77.Duo principaliter, ſub n.20. ver.
præterea dico,lib.2.poſt gloſ.Barto.& Bald.in l.cum
Pater,§.curatoris,ff.de legat.2.& Iaſ.in l.2.de re iud.

Decimooctauò limitari poteſt, vt non procedat
33 † in termino, & dilatione, quæ ſolet regulariter ap-
poni,& præfigi in prima citatione,quæ fit ad compa-
rendum, & reſpondendum inquiſitioni, quoniam
pendente hac dilatione, Iudex poterit capi facere
Reũ inquiſitum,vt tradit latè, & eleganter pro limi-
tat.ac declaratione d.l.ſiue pars, Boſſ. in tit.de captu-
ra,num.10.vbi inquit, quod ita ſeruatur,& etiam ratio-
nem aſſignat:quia ſcilicet talis dilatio in effectu non
videtur data,vt veniat infra tres dies, ſed vt reſpon-
deat inquiſitioni, quam dilationem ad reſpõdẽdum,
etiam dum erit in carcere citatus,& demum carce-
ratus habebit, quod ẽt poſt Boſſ. ibi ſecutus eſt Iul.
Clar.in ſua pract.crim.q.31. in fi.ver.vltimò quæro.

Decimononò poteſt limitari, vt non procedat in
dilatione Remiſſoriæ,qm̃ ea pendente,ſi quis ordina
riè velit agere ad penſiones, vtique hoc caſu remiſſo-
ria non retardat proceſſum, vt fuit dictum in vna
Caputaquen. Penſionis coram Paleot.20. Decemb.
1560.ſecus ſi ageretur executiuè vt ibi dictum fuit.

Declarari etiam debet prædicta Regula, vt quod
dicitur, quod iudex pendente dilatione, nihil debet
innouare,neque in cauſa procedere, intelligatur Ci-
uiliter,& ſano modo, in Iudice principali ipſius cau-
34 ſæ,ſecus de Iudice ab eo delegato † puta ad exequen
dam Remiſſoriam in Partibus:is enim Iudex, nedũ
prohibetur exequi pendente dilatione,quinimmò ex
35 tra dilationem inualidè procedit, † niſi terminus
ſit prorogatus, qua prorogatione facta validè proce-
36 dit † etiam ſi ipſe non haberet notitiam huiuſmodi
prorogation s, vt de his eſt deciſ.in Recollect. Gui-
dobon.75.Dixerunt Domini, ſub Rubr.de Iudic.in
vna Portuſen. Canonicatus, 21.Nouembris, 1562.
* Item declara,quod ſi per Iudicem ſit præfixus ali-
37 quis terminus † cum intimatione huiuſmodi termi
minus non incipit currere niſi a die intimationis, &
ideo actus factus abſq; intimatione, dicitur nullus,
quia reperitur factus pendente dilatione,quo tẽpe,of-
ficium Iudicis conquieſcit. l. ſiue pars, C.de dilat.vt
inquit formaliter Put.deciſ.174. incip. Fuit dictum,
lib.1.cui concordat in eadẽ cauſa deciſ.Io.Pau.Tho
lom.121.inci.Parmen.Caſtrorum,lib.1.& alia, Tho
mæ de Thanis 108.incip.In ea,præfixus fuerat.]

Cap. VIII. de Attent.relatione pendente.

SVMMARIVM.

1 *Relatio,recuſatio,& appellatio æquiparantur quoad effectum ſuſpendendi Iuriſdictionem, & vt nihil poſſit innouari.*
2 *Relatio cauſæ ad ſuperiorem,ex multis cauſis fieri poteſt,quia Quædam eſt*
3 *Ex natura cauſæ, puta, quia ſit de maioribus cauſis, & deciſioni Principis reſeruatis.Quædam,*
4 *Ex forma Commiſſionis, puta,ſi in reſcripto dicatur, Audiat,& referat,& Quædam,*
5 *Ex voluntate Iudicis.*
6 *Relatione pendente, regulariter nihil debes innouari per Iudicem:& ratio aſſignatur.*
7 *Proceſſus, & ſententia Iudicis poſt relationem cauſæ, dicuntur ipſo iure nulla.*
8 ** Sententia lata ex Principis reſcripto,propter iniquitatem relationis appellari poteſt.*
9 *Appellare non eſt neceſſarium à proceſſu facto pendente relatione,licet Bart.contrarium ſenſerit.*
10 *Appellari etiam a ſententia nulla, poteſt, & non eſt ſine effectu operandi.*
11 *Principe mortuo (cui erat facta cauſæ relatio)nõ per hoc Iudex põt relatione hac pẽdẽte in cã procedere.*
12 *Relatio dicitur fieri non perſonæ Principis,ſed dignitati,quæ nunquam moritur.*
13 *Proceſſus factus per Iudicem poſt præſentationẽ relationis,non põt etiam de partiũ conſenſu validari.*
14 *Citatio partis in relatione facienda nõ eſt neceſſaria.*
15 *Iudex reuocans relationem cauſæ à ſe factam,poſt reuocationem validè procedit, tribus in hac reuocatione concurrentibus.*
Primum,quod ſit facta ab Ordinario,ſecus ſi a delegato.num.16
Secundum,quod ſit facta de conſenſu Partium.nu.17.
Tertium,quod ſit facta antequam relatio fuerit Principi præſentata.nu.18

EX Rub.ext.de appell.recuſat.& relatio.
(vbi hæc tria tanquam æquiparata po-
nuntur)ſatis cuique patere poteſt,verã
eſſe propoſitionem illam, qua paſſim
1 Doctores vtuntur, † videlicet, appella-
tionem,recuſationem,& relationem,quo ad ſuſpen-
ſionem Iuriſdictionis inter ſe in tantum æquiparari,
vt ſicut appellatione pendente, nihil eſt innouandũ,
l.1.& toto tit.ff. Nil nouari appell.pend.ita nec recu-
ſatione,aut relatione pendente,vt not. Hoſt.& Ioan.
And.in c.legitima,in gl.in ver.aſſignata, de app.in 6.

& not.

Digitized by Google

& not.omnes, præſertim Franc.in Rub.ext.de app.
poſt prin.& in c.cum ſpeciali,ſub num.47.eod.tit.&
per Alex.conſ.238.Ponderatis,nu.13.lib.6.& allegan
ter per Vant. in tract. de nullit. in tit.de nullit. ex de-
fectu Iuriſd. Ord.nu.143.& ſeqq. Et quamuis, in d.
Rub.primò dicatur de appellationibus,deinde de re-
cuſationibus, & poſtremo de relationibus,nihilomi-
nus, quia nos inſtituimus pro faciliori intelligentia
huius materiæ attentatorum, diuidere actus qui ſo-
lent,& poſſunt præcedere ſententiam,ab his, qui ſen
tentiam ſubſequuntur,propterea,& ſupra poſuimus
Rubricam de attentatis recuſatione pendente,& hic
ſubijcimus hanc de attentatis relatione pend. (præ-
ſertim, cum in libro quoque Codicis particulariter
ponatur Rubrica iſta de relatione)de Attentatis poſt
modum appellatione pendente latius, ſuo loco tra-
ctaturi,infrà, ca.12, Et pro huius materiæ intelligen-
2 tia præmittendum eſt,† quod relatio ad ſuperiorem,
ex multis cauſis fieri poteſt, & quamuis Marâtha in
Specu.o.3.par.ſextæ partis princ.q.1.num.7.ponat qn
que ſpecies relationis,& Franc.in c.intimaſti,in gloſ.
Onus,verſ.in eadem,ſub nu.5.de appell.non videa-
tur expreſsè ponere,niſi duas, tamen ad propoſitum
noſtrum tres poſſunt conſiderari. Prima relationis
3 ſpecies,eſt † ex natura ipſius cauſæ,vt quia ſit de ma-
ioribus cauſis deciſioni Principis recuſatis, vt in c.
4 vt debitus,de appel.c.maiores,de baptiſ.† Secundò,
ex forma Commiſſionis,puta, ſi Principis Reſcripto
cautum ſit, vt Iudex cauſa cognoſcat,& referat, vel
vſque ad ſententiam excluſiuè,vt in c.conſtitutus,de
5 appel.vt vtranque ponit vterque in dictis locis.† Ter
tia eſſe poteſt ex voluntate Iudicis:qui cum ex ſe dif
ficultates,quæ,in cauſa ſibi oriri videbantur reſolue-
re non valeret, ſuper reſolutione conſulat Principē,
& ſic ad eū cauſam referat, de qua in l.1.& ibi Bart.
& alij, C.de relat.& in c.intimaſti, de appel.& ponit
Marâtha dicto loco, nu.7.nam alias duas ſpecies ab
eo conſideratas,conſulto omittimus, cum altera vi-
deatur localis,& quæ in Regno eſt in vſu,non faciēs
multum ad materiam hāc attentatorum,& alteram
de relatione facienda per ſapientem, ad cuius conſi-
lium cauſa ſit remiſſa, pro faciliori intelligentia ſub
ſpeciali Rubrica attent. pend. conſilio ſapientis, in
capit. ſequenti ponere propoſuimus. His breuiter
præmiſſis.

6 Regula ſit, † quod geſta per iudicem(nam quoad
ipſas partes non videntur in hoc caſu,ex hoc capite
attentata conſiderari, cum ſi quid faciant quod ſibi
non liceat,non tamen ex relationis,quam ex ipſius li
tis,& cauſæ quæ refertur,pendentia incidit in vitium
attentati) relatione cauſæ per eum ad principem fa-
ctæ, & relationis præſentatione ſubſecuta, non va-
leant,quod intellige generaliter, de relatione tam ex
natura cauſæ,quam ex forma Commiſſionis,quam
etiam ex volūtate ſua facta. Et ratio huius regulæ eſt:
nā in omnibus cauſis, ſi procedat proceſſus,tanquā
factus abſq; Iuriſdictione, eſt merito nullus, quia in
primis duobus caſibus,cum ſibi & natura cauſæ, &
forma Reſcripti expreſsè obſtēt,defectus iuriſdictio
nis euidenter apparet;in tertia autem, licèt ab initio
habuerit Iuriſdictionem, illam tamen per relationē
à ſe abdicauit, per modum ſuſpenſionis, quouſque
Princeps non reſponderit,cum relatio quoad ſuſpen
ſionem, appellationi æquiparetur, vt dictum eſt ſu-
prà, in princ.huius Rubr. & quod ſupendat Iuriſdi-
ctionem, eſt tex.in c.licèt, de offi.deleg. Hanc regu-
lam tenet Hoſtienſ.Ioan.Andr.Franc.& alij allega
ti ſuprà,in princ.& Ruin.conſi.77.Ad ea, in princ.
lib.5.& conſi.172.Circa,numero 7.& ſequent.libro
4.vbi inquit, quod relatione facta, officium Iudicis
conquieſcit,& nihil interim fieri debet.

Amplia

Primò, vt in tātum Iudex pendente relatione, &
facta Principi relationis præſentatione, malè proce-
7 dat,vt eius † proceſſus,& ſententia ſint ipſo iure nul-
la vt eſt tex.in d.l.licèt,de offi.deleg.& quamuis Bart.
in l.ad Principem, per illum tex.ff.de appel. & Ang.
ibi,& in l.1.§.quæſitum,eo.tit.tenuerint proceſſum
valere,& requiri appellationem ab eo, per tex.in l.1.
8 C. de relat.* Cum propter † iniquitatem relationis
etiam à ſententia lata ex Principis Reſcripto, poſſit
appellari,ſecundum Bal.in conſ.354.incip. An ſtatu
tum,ad med.lib.2.] & eādem opinionem cum Bart.
teneat deciſ. Tholoſ.480.& ibi Steph.Aufr.in addit.
9 ad med.verſ.plus operitur.† Franc.tamen,in d.c.in
timaſti,col.fi.ſub nu.10.verſ.in aduerte,(inquit) Bar.
in hoc non benè locutum,& contrarium eſſe tenen
dum, prout firmat idē ibi poſt Hoſt.Spec.Io.Andr.
& alios per eum adductos,vbi etiam reſpondet ad d.
l.1.de relat.nam ꝙ poſſit interponi appellatio,non eſt
10 ſufficiens arg. ꝙ proceſſus valeat, † cū et à ſnīa nul-
la poſſit appellari,vt ibi per eum,per c.dilecto,eo.titu.
de appel.& ex appellatione à ſnīa nulla,aliquis etiam
reſultat effectus,de quo vide eleganter per Alex.in l.
a.nu.21.C.de bon.poſſ.contra tab.& nos dicemus la
tius infrà, cap.12.de attent.appel.pend.in 7.Ampliat.
princ.nu.2.

11 Secundò Amplia,vt procedat,etiā ſi Princeps,cui
Iudex cauſam retulerat, & cui relatio fuerat præſen
tata antequam conſuluerit,moriatur.nam licèt vide
retur dicendum, Iudicē procedentem hoc caſu eſſe
excuſandum,cum mortuo Principe non poſſit am-
plius ab eo expectare conſultationem, quæ (in rela-
tione ex voluntate facta) fuit cauſa finalis,quare rela
tionem fecerit,qua ceſſante,ſecundum Regulas vul
gares, deberet ceſſare effectus ille ſuſpenſiuus Iuriſ-
dictionis,qui ex relatione reſultat,nihilominus, dici-
tur illius proceſſum fore nullum,vt no.Bal.in Rub.
C.de relat.& poſt eum Franc.in d.c.intimaſti,col.fi.
ad fi.& ratio eſt quia debet expectari cōſultatio ſuc-
12 ceſſoris, cum relatio ſit facta † non perſonæ, ſed di-
gnitati,quæ non moritur,c.ſi gratioſè,de Reſcript.ex
quo patet reſponſio ad contrarium; Quæ ampliatio
multo magis procedit in relatione facta ex natura
cauſæ, aut ex forma Reſcripti obſtante Iuriſdictio-
nis defectu, vt dictum eſt.

Tertiò, vt talis proceſſus factus poſt præſentatio-
13 nem relationis,non poſſit validari † de Partium con
ſenſu, quāuis enim aliqui ſenſeriot de conſenſu Par
tium, talem proceſsum valere,vt poſt Card.& Abb.
in c.conſtitutus,de appell.& Vital.in tract.de Clauſ.
in Clauſula, Nil noua,relat.pen.d.nu.15.conſidera-
bat (licet ad aliud propoſitum) Manfred.lib.1.de at-
tent.app.pend.in 9.par.nu.5.Contrarium tamen vi-
detur verius, & hoc expreſsè tenet Franc in d.c.inti
maſti,col.fi.ſub nu.10.verſ.& intelligo omnia ſupra-
dicta, & col.pen.verſ.quinto quæritur,nū.9.per tex.
in c.bonæ, el 2.de poſtul.præl.verſ.nec nocebat.qui-
bus adde Steph.Aufrer.idem tenentem, per illū tex.
in addit.ad d.deciſ.Tholoſ.480.ad med.verſ.plus ope
ratur etiam. pro qua facit in ſimili, quod alias dicitur
de proceſſu facto per Iudicem recuſatione pēdente,
vt nec Partium conſenſu validari poſſit, de quo ſup.
c.7.de atten.dilat.pend.in 1.ampliat.nu.6.Quod etiā
14 ex alio ſuadetur, † quia pars ipſa,& ipſius partis con
ſenſus huiuſmodi relatione parum,aut nihil videtur
attendi,cum in relatione nō ſit neceſſaria Partis cita
tio,vt eſt deciſ.in Recollect.Guidobon.109.Fuit ten
tum,ſub Rubr.de relat.

15 Limita prędictam Regulā vno modo,† niſi Iudex
relationem ſuā reuocauerit,nā poſt reuocationem,
validè procedit,& quia iſta limit.ſimpliciter tradita,
non

non videtur vera. Et pro ea ſoſtinẽda varij, varia conſiderauerint, pro opinionum concordia ex omnium dictis, ita probabiliter dici poteſt, quod illa ſit vera, dummodò concurrant copulatiuè tria, quę ex dictis
16 Doctroum colliguntur: Primum, † quod ſi facta à Iudice Ordinario, ſecùs ſi à Delegato, & ita procedat l. ad Principem, & dictum Bart. ibi, ff. de appell.
17 Secundum, † quod ſit facta de conſenſu Partium, & ita procedat opinio Imolæ. in d. c. intimaſti, relata ibi
18 per Franc. q. 5. Tertium, † quod talis reuocatio fiat ab Ordinario de partium coōſenſu, antequam tamẽ ſit præſentata Principi ipſa relatio, & ita procedat tex. in d. c. bonę, vt tradit Franc. in d. c. intimaſti, dicta q. 5. & col. fi. verſ. hoc tamen limitari poſſet, vbi in effectu ita virtualiter concludere videtur, alias enim (niſi illam his declarationibus adiuuemus) vix ſuſtineri poſſet.

Cap. IX. De Attent Conſilio Sapientis pendente.

SUMMARIUM.

1 *Remiſſio cauſæ ad conſilium ſapientis ſuſpendit Iudicis Iuriſdictionem.*
2 * *Ad Iuriſdictionis ſuſpenſionem inducendam, hæc duo ſcilicet, Appellatio, & Conſultatio à pari vadunt.*
3 *Conſilio ſapientis pẽdente, etiam inſtantia cauſæ ſuſpẽditur, ſecundum aliquos.*
4 *Relatio facienda per conſilium ſapientis, æquiparatur recuſationi, & appellationi.*
5 *Sententia, & alia geſta per Iudicem, poſtquam remiſit cauſam ad conſilium ſapientis, & illo non expectato, ſunt nulla.*
6 *Pronunciatio, quod cauſa ſit remittenda ad conſilium ſapientis, idem operatur, ac ſi eſſet facta remiſſio, quoad ſuſpenſionem Iuriſdictionis.*
7 *Proteſtari non debet is, qui huiuſmodi remiſſionem obtinuit, quod per eum nõ ſtat, ſed abſque proteſtatione Iudex ſi procedit, nulliter procedit.*
8 * *Sententia remiſſa ad Conſilium ſapientis eſt nulla, non ſolum ſtatuto illam annullante ſed etiam ſi ſtatutum vltrà non procedit annullando.*
9 * *Sententia eſt nulla, non ſolum quando conſilium non eſt datum, verum etiam ſi datum fuit extra terminum ſtatuti.*
10 * *Petitio conſilij ſapientis non ſolum operatur effectum nullitatis ſententiæ, ſi illa ſine conſilio profertur, verũ etiam concluſionem in cauſa.*
11 *Conſilium ſapientis à Iudicem petitum pro maiori animi ſui ſatisfactione, non ſuſpendit Iuriſdictionem, & non eſt expectandum.*
Secus ſi ſit petitum ex forma alicuius ſtatuti, numero 12.
13 * *Iudex non ſolum petere ſapientis conſiliũ ſed & ſequi tenetur, ſi pro forma à ſtatuto eſt adhibendum.*
14 * *Conſultor dicitur aliquam Iuriſdictionem habere quãdo Iudex eius conſilium ſequi tenetur, &*
15 * *Conſultor huiuſmodi cognoſcit non ſolum circa merita cauſæ, ſed circa ordinem proceſſus, & circa acceſſoria.*
16 * *Inſtrumenta liquida cum non fuit coram Iudice ordinario in cauſa concluſum, poſſunt etiam coram conſultore produci.*
17 *Sapientis conſilium calumnioſè, & malitioſè petitum, atque à Iudice obtentum, non debet retardare proceſſum.*
18 *Diſpoſitio loquens de conſilio ſapientis, recepti interpretationem, niſi calumnioſè petatur.*
19 *Proceſſus Iudicis, qui cauſam ad conſilium ſapientis remiſit valet, ſi remiſſionem reuocauit.*
20 *Reuocatio remiſſionis ad conſilium ſapientis poteſt fieri per iudicem, etiam inuitis Partibus.*
Etiam ſi remiſſio fuiſſet facta de conſenſu partium. numero 21.
22 *Conſilium ſapientis petitum ſuper articulo qui nõ habet probabilem Iuris dubitationem, poteſt contemni.*
23 *Petitio ſola, quod cauſa remittatur ad conſilium ſapientis, non connumeratur inter actus ſuſpenſiuos Iuriſdictionis.*
* *Funiculus duplex arctius ligat. ibid. eod. numero 23. prope finem.*
24 * *Sententia lata ad conſilium ſapientis, nunquam tranſit in rem Iudicatam.*
* *Petito ſemper poteſt peritior reperiri. ibi.*
25 * *Conſilium ſapientis fuiſſe adhibitum non præſumitur, niſi Partes fuiſſent pręſentes.*
26 * *Conſilium ſapientis ſi a pluribus ſit requirendum qui inter ſe diſcordent, Iudex conſilium maioris partis ſequi poteſt.*
27 * *Differentia eſſe videtur, ſi ſtatutum loquatur per verbum conſilio, vel cum Conſilio, vel ſecundum conſiliũ Sapientis.*

CVm inter cæteros actus ſuſpenſiuos Iuriſdictionis Iudicis, computetur etiam
1 iſte, † quãdo Iudex remittit cauſam ad conſilium ſapientis, ad no. in l. fin. vbi Bal. C. de relat. & Bar. ac Bal. in locis citatis p Maranthã in Spec. in 3. par. ſextę partis princ. q. 1. nu. 10. * Et melius per Rom. conſil. 235. Quoad
2 primum, nu. 10. vbi formaliter inquit, quod † ad inducendam ſuſpenſionem Iuriſdictionis, hęc duo vadunt à pari, Appellatio ſcilicet, & conſultatio ſecundũ Caoniſtas quos allegat, licèt in hoc Legiſtas reprehendere videatur; quem ſequitur Vant. in tract. nullit. in tit. de nullitate ex defectu Iuriſd. Ordin. nume. 145.] Quod ex eo etiã ſuaderi videtur, quod per
3 huiuſmodi conſilij pendentiam, † etiam ipſius cauſæ inſtantiam ſuſpendi, aliqui affirmauerunt, de quo poſt alios nouiſſime per Ioã. Bapt. Aſin. in ſua Praxi
4 Iudic. §. 2. c. 11. nu. 23. & ſeq. † Cumque relatio faciẽda per conſilium ſapientis æquiparetur recuſationi, & appellationi, vt per Alex. conſil. 238. Ponderatis, nu. 13. lib. 6. non eſt mirum, ſi geſta per iudicem iſto conſilio pendente, ſunt attentata. Formanda eſt igitur propoſito
5 Regula, † quod Sententia, & alia geſta per iudicem poſtquam cauſam remiſit ad conſilium ſapientis, & illo aliter non expectato, ſunt nulla, vt poſt Bal. teoet Frãc. in c. vt debitus, ſub nu. 43. de app. & Alex. in d. conſ. 248. & tradit Lancel. Corrad. de offic. Prætor. in cauſ. ciuil. §. 2. in ca. de except. ſub nu. 8. verſ. his peractis, vbi in id citat etiam Paul. de Caſt. in conſil. 87. & Socin. in conſi. 10. nu. 11. lib. 4. ſubdens, quod etiã de Iure communi, nullitas proceſſus inducitur, ſi conſilio ſpreto procedatur, præſertim, cum paria ſint, cauſam eſſe relatam ad Pincipem, (quo caſu talia geſta ſunt nulla, vt ſuprà dictum eſt c. ſupra proximo, nu. 6.) & eſſe conſilio ſapientis cõmiſſam, vt vtroq; caſu Iudicis officium conquieſcat, & nihil noui interim fieri debeat, vt tradit elegãter, & abundè poſt Bart. & alios Rum. conſil. 77. Ad ea in princip. lib. 5. in conſi. 71. Circa nu. 8. & ſeqq. lib. 4. Quæ
Ampliari poteſt,
Primò, vt non ſolum procedat, quando cauſa eſt
6 commiſſa, verum etiam † quãdo eſt pronunciatum illam committendam eſſe, vt tradit Ruin. ibidem.
7 Secundò, vt prædicta procedant, † etiam ſi is qui petijt ad conſilium ſapienti cauſam remitti, non fue-

rit

tit proteſtatus, quod per eum non ſtat, nam étabſq;
proteſtatione iſta, inſtantia ſibi nõ currit, & interim
officium Iudicis conquieſcit, idem Ruin. ibidem.
8 * Tertiò Amplia, vt † talis ſententia non ſolum ſit
nulla ſtante ſtatuto illam expreſsè annullante, verũ
etiam de iure communi, etiam ſi ſtatutum vltrà non
procederet an nullando, vt ex doctrin. Bart. in l. 1. §. ſi
plures, nu. 12. ff. de exercit. ſingulariter expreſsè not.
Pomates ibi, in addit. ad Bart. litera, G. in 2. addit. ex-
preſsè ponit Bal. in l. ſi quis mihi bona, §. ſi coram, in
fi. ff. de acquir. hæred.
9 Quarto, vt † Sententia ſit nulla, non ſolum quan-
do conſilium non fuit datum, verum etiam ſi fuerit
datum, ſed extra terminum ſtatuti, vt per Bald. conſ.
172. lib. 1. & conſi. 442. incip. Statuto cauetur, li. 5.
10 Quintò, vt † petitio conſilij ſapientis, non ſolum
operetur effectum nullitatis Sententiæ, ſi illa ſine cõ-
ſilio proferatur per ſupradicta, verum etiam & aliũ
effectum operetur, quod ſcilicet per illius petitionẽ,
cenſeatur concluſum in cauſa (quæ concluſio in cau
ſa, poteſt quandoque ſecundum caſuum contingen
tias plurimum importare) ad not. in l. cum a nobis,
C. de dilat. & in l. 1. C. de relatio. & per dicta iura Bal.
conſi. 285. nu. 8. lib. 5.]

Limita eandem

Primò, vt non procedat in conſilio Iudice petito
11 de iure communi, † puta. pro maiori animi ſui ſatiſ-
factione, quia illud non tenetur expectare, vt tradit
Franc. in d. c. vt debitus, ſub nu. 43. facit, quod ſcribit
Ang. in l. ad Principem, per illum text de appel. Iudi-
cem iudicare poſſe non expectato conſilio ſapientis,
refert, & ſequitur Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. q. 23.
nu. 40. Ad quod multa eleganter congerit Burſat. in
conſil. 90. An Iudæus, nu. 35. & ſeq. lib. 1. præſertim,
nu. 46. vbi in hoc de communi opin. teſtari videtur.
* & latius per Vant. in trac. de nullit. in tit. de nullit.
ex defect. Iuriſd. Ordin. a nu. 145. vſque ad nu. 152.
verſ. ſi vero fuerit extra iuris communis terminos,
vbi magiſtraliter tres caſus conſiderat, primum ſcili-
cèt, quando conſilium non fuit petitum ſecundum,
quando fuit petitum, ſed non expectatum, Tertium,
quando fuit expectatum, ſed non fuit per Iudicem
12 ſecutum.] Sed procedat Regula in conſilio, † q. ex
forma alicuius ſtatuti eſſet neceſſariò & pro forma
adhibendum, vt ibidem per Franc. & Burſ. vbi ſup.
13 nu. 44. * illud † enim tenetur Iudex nõ ſolũ petere,
ſed et ſequi, ſuper quo, licet variæ fuerint opin. quas
late nouiſſimè refert Baldaſar Quinctius, in addit. ad
conſi. Pau. de Caſt. lib. 3. conſil. 1. litera, A. in verbo,
Conſilium, Communis tñ opin. eſt, q. teneatur illud
ſequi, vt dicit Pau. de Caſt. d. conſil. 1. num. 2. & poſt
eum & alios Quinctius ibidem, & Vant. vbi ſupra,
ſub nu. 152. ver. ſi igitur in loco, & Pomates, in addi.
ad Bar. in l. 1. §. ſi plures, nu. 12. litera, G. ff. de exerci-
tor. vbi ſubdit, quod de facto ipſe vidit annullari ſen
tentiam latam non expectato huiuſmodi conſilio,
poſtquam ad ſapientem fuerat proceſſus trãſmiſſus.
14 Et ratio præſentis limitationis eſſe poteſt, quia † qñ
Iudex tenetur huiuſmodi conſilium ſequi, tunc cõ-
ſultor dicitur aliquam Iuriſdictionẽ habere, vt poſt
Felin. in cap. ex parte, in fi. de Conſtit. & Panorm. in
c. non poteſt, circa fi. de te iudic. tradit Curt. iun. con-
15 ſil. 242. nu. 10. lib. 3. Ad quod fac. quia † iſte conſul-
tor cognoſcit non ſolum circa merita cauſæ, verum
etiam circa ordinem proceſſus, & circa acceſſoria.
Iaſ. in l. ſi fundum ſub conditione, §. Stichum. nu. 12.
ff. de leg. 1. & quod aliàs dicitur ex mente Baldi con-
16 ſilio 309. Quæritur vtrum, n. 2. lib. 2. quod † quando
inſtrumenta ſunt liquida, & non fuit coram Iudice
Ordinario in cauſa concluſum, poſſunt etiam corã
ipſo conſultore produci.]

Secundo. Ex dictis per Ruin. in conſi. 7. Viſis, nu-
17 me. 4. lib. 4. poteſt colligi alia limitatio, † quando ſci-
licet hoc conſilium calumnioſè, & malitioſè petere-
tur, & ad effectum differendi, tunc enim Iudex, mi-
nimè teneretur illud dare, etiam ſtante ſtatuto, quod
teneatur ad dandum; Ex quo ſatis colligi poteſt, q. ſi
non poteſt cogi ad dandum (ſi facta petitione huiuſ
modi conſilij procedat, proceſſus erit validus, ſed ve
rè hæc limitatio non videtur reſpicere Regulã, quæ
loquitur non de conſilio ſapientis tantummodo pe-
tito, ſed de cauſa iam ad dictum conſilium remiſſa,
& de geſtis poſtea per Iudicem; Niſi præſupponа-
mus, hoc conſilium malitioſè petitum, fuiſſe etiam
per Iudicem conceſſum, quo caſu, licèt Ruin. d. con-
ſil. 7. nihil ſpecificè ponat, limitatio tamen in ſe vera
eſſet: nam ſicut lis calumnioſè inſtituta non inducit
litis pendentiam, ad effectum attentatorum, vt dictũ
eſt ſupra in 4. limit. princ. Regulæ prin. c. 4. de attent.
lit. pend. num. 5. & reſtitutio in integrum non impe
dit executionem, nec ſuſpendit iuriſdictionem Iudi-
cis, quando calumnioſè eſt petita, vt eſt deciſion.
Afflicti 356. Fuit dubitatum, ſub num. 3. & Lap. Alle
gat. 53. An oporteat, nu. 8. & dicemus latius infrà ca-
pitu. 18. de attent. reſtit. in integr. pend. in 1. Limitat.
nu. 60. Ita & conſilium Sapientis calumnioſè petitũ
& obtentum, non debet ſuſpendere Iuriſdictionem
Iudicis, arg. ſumendo à ſimili. Et fac. quia alias vide-
18 mus, † quod diſpoſitio loquens de conſilio ſapien-
tis, recipit interpretationem hanc, niſi ſcilicet calum-
nioſè petatur, ſecundum Angel. in l. poſt rem, ff. de
re iudi actio. & alia, quæ allegat Calcan. conſ. 83. Quia
in cauſa, col. 3. nu. 5. & quæ ponit etiam Aemilian. in
conſi. 40. Diuino, num. 8. & melius in conſi. 69. Ma
gnifici, nu. 12. & 13. qua ſuſpenſione ceſſante, clarè
patet, q. etiam attentata ceſſant, vt pluries dictũ eſt.
19 Tertiò, potes limitare, vt non procedat, † qñ iudex
ſuam interlocutoriam (qua pronunciauerat cauſam
eſſe remittendam ad conſilium ſapientis) reuocaſ-
ſet: ſi enim procedat, poſtquam reuocauit, eius pro-
ceſſus validus erit dicendus, cum per reuocationem,
(vt patet) ſit ſublata ſuſpenſio iuriſdictionis ex dicta
remiſſione procedens; Hęc autem reuocatio procul-
dubio Iudici regulariter permittitur, l. ad Principem,
ff. de appell. * quando ſcilicet fuit conſilium petitum
de iure communi, ſecus ſi vigore Statuti, ſecundum
Bald. conſi. 170. Ad euidentiam, in princip. lib. 3. & la
tius per Vant de nullit. tit. de nullit. ex defectu Iuri-
20 ſd. Ord. nu. 151.] † quinimmò, poteſt id facere etiã
21 inuitis Partibus, & quod magis eſt, † etiam ſi ipſa re
miſſio fuiſſet facta de conſenſu partium, vt not. Do-
ctor. in d. l. ad Principem, & in l. ex illo, vbi Bald. C.
de appellat. & poſt eos Franc. in cap. eum ceſſante,
col. 5. nu. 13. ver. quartò limita, eod. tit. de appellat.
22 Quartò limita, † niſi conſilium peteretur ſuper ar-
ticulo, qui non habet probabilem iuris dubitationẽ,
quia tunc contemni poteſt, & ſententiã ſubſecuta va
let, vt poſt Bart. Bald. & alios per eum allegatos, præ-
ſertim Alex. in conſi. 62. Viſa, col. fin. verſic. fortificã-
tur, lib. 2. & conſi. 145. col. fin. lib. 5. & plenius per Iaſ.
in l. 1. in princ. col. 5. ver. 7. ff. de noui oper. nunc. tra-
dit Io. Cephal. in conſi. 201. Ex ultimo, nu. 3. lib. 2.
23 Declara eandem regulam, Primo, quod † ſi ſit pe
titum tantum huiuſmodi conſilium, & non fuerit
neque datum, neque pronunciatum eſſe dandum, ſi
procedatur, licèt aliàs huiuſmodi conſilio pendente
regulariter, nec Iudex, nec pars poſſit litem inchoatã
proſequi, tamen valet proceſſus, & cenſetur illi peti-
tioni renunciatum, vt per Ruin. d. conſ. 77. & conſil.
572. Pro quo facit, quod dicit Alex. d. conſ. 238. nu.
18. q. ſola petitio talis conſilij, non reperitur connu-
merari inter actus ſuſpenſiuos iuriſdictionis.

Secun-

* Secundò, quod licet ſententia lata ad conſilium
Sapientis videri aliquib. facile poſſet, quod tanquam
firmior, & ex plurium voto prolata facilius etiam eſ
ſet executioni demandanda, ſaltem ex illa vulgari
propoſitione, q funiculus duplex arctius ligat, ad no.
in Auth. Itaque, C. commun. de ſucceſſ. Rolan. conſ.
14. nu. 17. lib. 4. Contrarium tamen a iure ſtatutum
24 repetitur, quod immò † illa nunquam tranſeat in in
dicatum, ea potiſſimum ratione, quod perito ſemper
poteſt peritior reperiri, vt late ex recentioribus proſe
quitur Hippol. Riminal. conſi. 212. nu. 7. & ſeqq. &
Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 62. nu. 10. & eſt com
munis opin. de qua poſt alios teſtat Eccellentiſſimus
in Romana Curia Aduocatus, D. Horatius Mādoſ.
in Addit. ad Rom. conſi. 228. ſub n. 16. lit. A. la 2.
Tertiò declara, quod ſumus in caſu, quo Iudex te
netur ſequi conſilium Sapientis, is qui pro ſuſtinen-
da ſententia fundat ſe, quod conſilium fuit adhibitū
25 debet hoc formiter, & legitimè probare, † cum adhi
bitio non præſumatur niſi partes fuiſſent præſentes,
vt poſt Alex. conſil. 59. nu. 4. & ſeq. lib. 4. & alios de-
clarat Vant. vbi ſup. nu. 153. & 154. Quā declaratio-
nem poſuit etiam Pomates, in Addit. ad Bartol. in l.
prima, §. ſi plures, in prima addit. ad med. ver. item
ponit, & ſolum in id allegat Bal. in l. ſi quis mihi bo-
na, §. ſi coram, ff. de acquir. hæred. qui tamen nihil de
hoc dicit. Quod ex recentioribus poſt Bal. in l. 1. nu.
8. C. ne. lie. tert. prouoc. & nonnullos alios (licet præ-
dictos non allieget) ponit Maſcard. de Probatio. con-
cluſ. 418. nu. 1. & ſeqq.
26 Quartò, quod † ſi caſus cōtingat, quod conſilium
de quo agitur ſit a pluribus requirendum, qui inter
ſe ſint diſcordes, poteſt Iudex ſequi conſilium maio
ris partis, vt fuit ſingulare dictum Innoc. in cap. Nec
Epiſcopi, de temp. ordin. vt refert & ſequitur Poma-
tes vbi ſupra, in prima Addit. circa finem.
Quinto, ad declarationem præſentis Regulæ non
27 eſt omittendum, q † differentia aliqua eſſe vř, an
Statutum loquatur per verbum, De Conſilio, Vel
Cum Conſilio, vel Secundum Conſilium Sapien-
tis, vt poſt Io. Andr. Anch. Felin. & alios, animaduer
tit remiſſiuè Baldaſar Quinctius, ad d. Addit. ad con-
ſil. Pauli de Caſtro primum, nu. 43. lib. 3.]

Cap. X. De Attent. Poſt Auocationem cauſæ.

SVMMARIVM.

1. * *Auocatio quid.*
2 *Attentata poſt auocationem cauſæ dicuntur magis attētata, quam ſi fierent relatione, vel appellatione pendente, & infrà, num. 10. vbi ratio aſſignatur.*
3 *Appellatio non impedit executionem actus præambuli. Auocatio verò ſic.*
4 *Auocatio impedit, vt nec etiam de conſenſu Partiū Iudex procedere valeat.*
5 *Manus appoſitio ſuperioris, operatur, vt inferior non poſſit ſe in illa cauſa intromittere.*
6 *Cauſa negotij principalis, quæ non iuſtificata appellatione a grauamine erat remittenda, propter appoſitionem manus Papæ, remanet in Curia, præſertim de ſtilo Dominorum.*
7 *Appoſitio manus ſuperioris, habet vim decreti annullatiui, & derogationis, & plus operatur quam reſeruatio.*
8 * *Manus appoſitio eſt magnæ efficaciæ.*
9. *Manus appoſitio non operatur, quando Papa inutiliter manum appoſuit; Item, quando non vniuer-* *ſaliter, ſed ſolum ad certum aliquem effectum.*
10 *Auocatio cum dependeat à ſola voluntate ſuperioris, ſiue iuſta, ſiue iniuſta, operatur effectum ſuum: Appellatio autem niſi ſit iuſta, non ſuſpendit.*
11 * *Attētata poſt auocationē dicuntur ipſo iure nulla.*
12 *Auocatio impedit poſſeſſorem vti ſua poſſeſſione.*
13 *Auocatio ēt tacita, reſultans ex eo, quod ſuperior appoſuit cognoſcere cauſam, cauſat attentata.*
14 *Inhibere cenſetur ſuperior, Iudici inferiori, & Partibus, quando de cauſa cognoſcere incipiens, tacitè cauſam ad ſe auocat.*
15 *Tacita auocatio non operatur, quo ad Tertium.*
16 *Tacita auocatio ſolum operatur quo ad illam cauſam, quam ſuperior cognoſcere incœpit, non autem vniuerſaliter, quo ad omnes cauſas.*
17 * *Auocatio tacita dicitur, quando Princeps cauſam totam alio pendentem ſcienter alteri delegat.*
* *Item ſi cauſa adhuc non pendeat, ſed de ſui natura ad aliquem Ordinarium ſpectat, per huiuſmodi delegationem per ſuperiorem factam, cenſetur ab Ordinario tacitè auocata. ibid.*
18 * *Auocatio tacita quādo ad inſtantiā partis eſt facta, non operatur niſi poſteriores literæ, per quas cenſetur facta auocatio, fuerint priori Iudici oppoſitæ, & exhibitæ.*
19 *Auocatio expreſſa operatur effectum ſuum tam quo ad perſonas expreſſas in Commiſſione reformata, et reformante, quam quoad comprehenſas vigore Clauſulæ, Omneſque alios, &c.*
Etiam ſi vigore Commiſſionis reformatæ prætenderetur fuiſſe perpetuatam iuriſdictionem, nu. 20.
21 *Appellans ad Papam omiſſo medio, cenſetur ita ſe ſubmiſiſſe protectioni Sedis Apoſtolicæ, vt inferiorum manus, puta Metropolitani ſint ligatæ.*
22 *Clauſula quatenus cauſa non ſit inſtructa ſolita apponi in auocationibus operatur, vt ſi tempore executæ citationis cum inhibitione cauſa erat inſtructa, Iudex procedens non dicatur attentare, ſecundum aliquos, licet alij contra, vt ibid.*
23 *Termini malè ſeruati non faciunt, vt cauſa non dicatur inſtructa.*
24 *Clauſula, (Et cum oportuna auocatione, quatenus cā in partib. non ſit inſtructa) in Commiſſione appoſita, facit, vt cenſeatur tributa iuriſdictio, & ſi impetrans non probet cauſam non fore inſtructam.*
25 *Inſtructa dicitur cauſa, quando de ea liquet.*
26 *Liquere de cā dř, qñ eſt concluſum in cauſa & renunciatum probationibus, dūmodò Pars fuerit citata.*
27 *Iudex, aut Partes ſi non habēt notitiā auocationis, ſi quid faciant, regulariter non dicuntur attentare.*
28 *Legatus de latere reuocatus, ſi quid faciat, antequam reuocationis habeat notitiam, cenſetur validum.*
29 *Vicarij ab Epiſcopo reuocati geſta valent ante reuocationis notitiam.*
30 *Collatio beneficij facta a Vicario Epiſcopi eo tempore defuncti, valet, ſi mortis non habuit notitiam.*
31 * *Collatio Beneficij facta à Vicario, valet, etiam ſi veriſimiliter obitus Epiſcopi ad eius notitiam peruenire potuerit.*
32 *Auocatoria Commiſsio regulariter non ligat ignorantes.*

Etiam

Digitized by Google

Etiam ſi in ſecundis literis eſſet Clauſula, q deberet reuocari quicquid fuerit attẽtatum à die datæ ſecundarum literarum.nu.33.

34 *Auocatio facta cum decreto irritãti, operatur etiam contra ignorantes.*

35 *Decretum habet in ſe implicitam inhibitionem.*

36 *Decretum irritans diſcolorat titulum, & poſſeſſionẽ.*

37 *Decretum inferioris non ligat ignorantes.*

Secundum magis commun.opin.

38 *Poſſeſſio capta ab eo, qui poterat ꝓpria auctoritate illã capere nõ dicitur attentata, ſi fuerit capta, poſtquã Papam motu proprio cauſam ad ſe auocauerat.*

39 *Diſpoſitio c.vt noſtrũ, de appellatio. nõ habet locũ in eo qui poterat propria auctoritate poſſeſſionẽ capere.*

40 *Proceſſus factus poſt auocationẽ cauſæ etiam ad Partis inſtantiam factam, valet, ſi Pars noluit vti Reſcripto auocatorio.*

Etiam ſi iudex habuiſſet notitiam auocationis.nu.41.

42 *Curia videtur indiſtinctè tenere, proceſſum per inferiorem factum poſt auocationem, inualidum eſſe.*

43 *Compulſor procedẽs poſtquã cã à Iudice, qui Compulſoriales decreuerat, fuit, auocata, validè procedit.*

44 * *Auocatio Iuriſdictionis, ſi ob Iudicis delictum fiat, tunc abſque vlla auocationis ſcientia, & ipſo cui data fuerat Iuriſdictio Ignorante, omnis ab eo Iuriſdictio tollitur.*

45 *Iudex poſt auocationem poteſt ex cauſa, puta ad tollenda ſcandala, ſe in cauſa intromittere.*

46 *Auocatio ſi eſt nulla, non attentatur, puta, ſi ſit facta occaſione recuſationis Iudicis Ordinarij poſt litem conteſtatam.*

47 *Superior in materia auocationis cenſetur is qui eſt ſuperior in eodem genere Iuriſdictionis.*

48 * *Epiſcopus cauſam corã ſuo Vicario auocare poteſt.*

49 * *Metropolitanus, Legatus, Auditores Regij, Comites, & Marchiones, atque etiam Duces, qui Iura Principis non habent, auocare cauſas non poſſunt.*

50 *Auocatio in dubio nõ cenſetur per ſuperiorem facta.*

Niſi de prima commiſſione fiat mentio.nu.51.

52 *Mentio litis per clauſulam generalem non ſufficit in commiſſione auocatoria.*

53 *Niſi fiat mentio etiam de proceſſu, Vel*

54 *Niſi fuiſſet facta motu proprio.*

55 *Auocatio facta cenſetur quando cauſa, quæ corã uno pendebat, alteri committitur.*

56 * *Auocatio cauſæ à Principe ex iuſta cauſa fieri debet.*

57 * *Auocatio ad inſtantiam Partis ita demum operatur, ſi Pars quę illam impetrauit, illa vſa ſit ſecundum communem.*

1 C*Vm Auocatio ſit litis pendẽtis coram inferiore ad ſuperiorem abſque appellatione facta tranſlatio, ad not. in l. iudicium ſoluitur, ff. de iudic. & in c. vt noſtrum, de appell. vt differendo declarat Rebuff. in tractat. de auocatione, q. 2. ſuper leges Regias, tomo 1. quem nominatim ſequit᷑ Dida. Couar. Practic. quæſt. c. 9. nu. 1. & illis tacitis, eandẽ ponit ex recentioribus And. Gail Practic. Obſeruat. lib. 1. Obſeruat. 41. nu. 2. conſequenter geſta] poſt auocationẽ cauſæ per ſuperiorem ad ſe factã, nõ ſolum dicuntur eſſe ſimpliciter attẽtata, prout hactenus locuti ſumus,
2 ſed magis attentata, † quã ea quæ fiunt appellatione, vel relatione pẽdẽte, caſus eſt in c. Paſtoralis, de offic. deleg. ſecundũ Præpoſi. in c. vt noſtrum, in 2. not. de appel. & ibi Sicul. Bal. Dec. & omnes, per illum tex.
3 † Appellatio enim nõ impedit executionẽ actus prę-ambuli, vt in c. conſtitutus, de appell. Auocatio verò ſic, vt per Præpoſit. in d. c. vt noſtrũ, & Innoc. in c. cũ M. de Conſtit. col. 3. ſub n. 20. & tradit Steph. Aufrer. in addit. ad Deciſ. Tholoſ. 480. col. 2. verſ. dicit tñ Prępoſitus: * & cõſiderat etiam And. Gail vbi ſuprà, Obſeruat. 41. ſub. nu. 2. verſ. immò plus operatur auocatio.] De relatione verò caſus eſt in c. bonæ, verſi. nec nocebat, de poſtul. Prælat. vbi ſtante huiuſmodi auocatione, non poteſt Iudex ẽt † de Partium conſenſu
4 procedere, prout poteſt relatione pendente, vt dicebat Stephan addit. ad dictam deciſ. 480. verſ. plus operat᷑, poſt Bart. in l. ad principẽ, ff. de appel. De cuius tñ veritate, vide, q̃ diximus ſupra in c. 8. de attent. relatione pẽdẽte, n. 13. Adeo q cõgruè formãda eſt in ꝓpoſito

Regula, quod geſta poſt auocationem cauſæ per ſuperiorem ad ſe factam, ſunt nulla, & attentata, d. c. vt noſtrum, de appel. & ca. Paſtoralis, de offi. de leg.
5 ad quod facit, quia † quando ſuperior apponit manus inferior non poteſt ſe intromittere, vt eſt deciſ. in Recoll. Mohed. 129. Parochialis, ſub tit. de præb. & in terminis noſtris attentatorum, quod acceſſus, & recurſus ad alium Iudicẽ poſtquam Papam cauſam principalem, & articulum poſſeſſionis ab ea dependentem ad ſe aduocauit, ſit attentatus, ea ratione, quia per appoſitionem manus Papæ, ſit impedita poteſtas aliorum, fuit tẽtum in vna Cęſarauguſtana Iuris eligendi, & attentatorum, coram D. meo Ora-
6 dino, 7. Februarij, 1561. Hinc per auocationẽ, † & appoſitionem manus Papæ, cauſa negocij principalis (quæ non iuſtificata appellatione à grauamine de Iure erat remittenda ad Iudicem ad quem, iuxta ca. vt debitus, de appel. remanet in Curia cognoſcenda, prę ſertim de ſtilo Dominorum, vt eſt deci. 3. aliàs, 11. Fuit dubitatum, de appel. in nou. ad med. Ad quod plura etiam ponit Io. de Neuiz. in conſi. 44. incipien. Conditoris, ſub nu. 10. vbi poſt Felin. ſubdit, hoc eſſe magnum verbum, & nouiſſimè etiam Menoch. in
7 conſi. 83. Reſpondebo, nu. 31. lib. 1. vbi ſubdit, † quod talis manus appoſitio, habet vim decreti annullatiui, & derogationis, & plus operatur quam reſeruatio, & alios in id citat; prout etiam eandem Concluſionem ſequitur ex recentioribus, Hier. Gabr. in cõſil. 166. Dertuſen. Eccleſ. nu. 6. lib. 1. vbi ſubdit, quod ſuper negocio cui Papa manum apponit, etiam ſine inhibitione ligantur manus inferiorum.

8 * Circa quam † manus appoſitionem, illud non eſt omittendum, quòd licèt illa ſit magnæ efficaciæ, vt dicuntur ſuprà allegati Doctor. & latè etiam declarat Gaſpar de Peruſio, in tract. de Reſeruatio. Beneſ. q. 10. Et etiam Aeneas de Falcon. in ſimili tractatu, de Reſeruat. in princ. in 3. pręludio, ſub nu. 4. in fine, & iterũ q. 4. in primo effectu. nu. 4. & Philipp. Prob. apud Ioan. Monach. in c. ſtatutum, nu. 17 de præbẽ. in 6. Duas tamen recipit Declarationes, in quibus illa non operatur. Prima eſt quam latè ponit Roman. & ibi Mandoſ. apud eum, conſil. 335. nu. 11. & ſeqq.
9 † quando Papa inutiliter manum appoſuit, & ibi ponit exempla; Secunda ſit, quando Papa non vniuerſaliter manum appoſuit, ſed determinatè ſolum, ad certum aliquem effectum, puta, vt aliquod Beneficium reſignetur, quia ſi reſignatio ex aliqua cauſa puta ob expreſſionem mali valoris, non habuerit effectum, per huiuſmodi manus Papæ appoſitionem Beneficium non remanet affectum, ſe illud per obitum illius qui reſignare intendebat, poteſt Ordinarius conferre, vt fuit reſolutum in vna Tuden. Benefic. coram Blanchetto, 16. Iunij, 1578. & eſt Deciſ. Diuerſ. 419. incipien. Fuit reſolutum. lib. 1. in impreſſis.

Etiſta

Et iſta in propoſito ſit Regula, Quam
Amplia.
Primò, vt iſta ſint magis attentata quem alia, vt ſu
prà proximè dictum eſt: cuius ratio illa eſt, quia ap-
pellatio non operatur effectum, vt geſta illa penden-
te regulariter ſint nulla, & attentata, niſi ſit legitima,
& iuſta, cum in iure conſiſtat, vt dicemus ſuo loco in
frà, in c. 12. de attent. appel. pend. in 6. & in 50. limit.
10 princip. Auocatio autem, † cum conſiſtat in facto
(quia pendet à ſola voluntate ſuperioris) ſiue iuſta,
ſiue iniuſta, operatur effectum ſuum, vt dicit Sicul.
in d.c. ut noſtrum, & alij ſuprà allegati, * Et huiuſ-
11 modi † attentata poſt auocationem dicuntur nulla,
etiam ipſo Iure, vt poſt alios tradit Couarr. Practic.
qq. c. 9. ſub nu. 6. verſ. expreſſa vero auocatio, & And.
Gail. d. Obſeru. 41. n. 2.]
12 Secundò, † vt etiam impediat poſſeſſorem illa pen
dente vti ſua poſſeſſione, vt per Pariſ. conſil. 39. Non
poſſunt, ſub nu. 7. & 11. lib. 1. vt diximus ſuprà, ca. 4.
de attent. lite pend. in 4 declarat. princ. nu. 35. in 7. li-
mit. Quamuis aliàs lite pendente, quis non ſit pri-
uandus ſua poſſeſſione, vt in regula ſupra poſita, in
d. 4. declarat. princ. & ſoleat ſemper dici, quod conti-
nuans non attentat, vt in Reg. ſupra poſita, in d. ca. 4.
de attent. lite pend. in 1. limit. princip. nu. 2. quæ Re-
gula non habet locum ſtante auocatione, vt ibi not.
num. 91.
13 Tertiò vt præmiſſa procedant † etiam ſi auocatio
ſit tacita reſultans ex eo, quod ſuperior appoſuit co-
gnoſcere cauſam, vt tradit Innoc. in c. cum M. col. fi.
in fi. de Conſtit. per tex. in cap. licttè, de offic. deleg. &
Ant. in d.c. cum M. col. 33. & ibi etiam Sicul. & Do
mi. in ca. fin. in fi. de offic. ord. in 6. quos allegat. Ste-
phan. Aufrer. in addit. ad dictam deciſ. Tholoſ. verſi.
& ideò ſicut Papa per ſimplicem cognitionem. & ex
recentioribus, Petr. Andr. Anguiſol. in conſil. 14. Cũ
Antonius, nu. 8. lib. 1. & Hier. Gigas, in tract. de Pen-
ſion. q. 69. in princ. & num. 4. vbi id ampliando, dicit,
quod nec ẽt Legatus de latere põt ſe hoc caſu intro-
mittere. im mò, magis, dixerunt Domini in dicta de-
ciſ. 3. aliàs, 11. Fuit dubitatum, in 3. addit. verſ. ſed po-
14 ne committitur, de appel. in nou. † quod Papa per
huiuſmodi auocationem videtur & primo Iudici, &
ipſis partibus inhibere, & poſt Innoc. & Ant. in d.c.
cum M. tradit etiam Socin. in conſ. 39. Capio primũ,
nu. 24. lib. 4. Verum, quia in hoc puncto aliqui viden
tur aliter ſenſiſſe, inter quos eſt Archid. 3. q. 6. c. mul-
tum ſtupeo, pro opinionum concordia hanc Am-
pliationem (quæ regulariter videtur tenenda) qui-
buſdam declarationibus adiuuare eſt neceſſarium;
15 Declara igitur † primò, vt iſta tacita auocatio opere
tur effectus ſuos, ſolum quoad ipſas Partes litigan-
tes, ſecùs quoad Tertium, qui in cauſa poſſet compa-
rere, ita Innoc. ſeipſum declarat, in d.c. cum M. in fi.
ſi enim eſſet expreſſa auocatio, etiam quoad Tertiũ
operaretur, ſecundum Præpoſit. in d. ca. vt noſtrum,
col. 1. & ſequitur Stepha. in addit. ad dictam deciſio.
Tholoſ. 480. ad med. verſic. dicit tamen Præpoſitus.
16 Secundò, vt † operatur effectum ſuum ſuſpenſiuũ,
ſolum quoad illam cauſam tantum, non vniuerſali-
ter quoad omnes cauſas: nam ſi epiſcopus, vel alius
ſuperior incipiat cognoſcere de cauſa quæ pendebat
coram ſuo Vicario, ſeu Auditore, quibus commiſe-
rat vniuerſitatem cauſarum, cenſetur auocare Iuriſ-
dictionem ad ſe ſolum in illa cauſa, non autem quo-
ad vniuerſitatem cauſarum: nam licèt expreſsè poſ
ſet eitam in totum, tacita tamen auocatio noo opera
tur, niſi quoad illam cauſam, vt dicitur in additio. ad
dictã deciſ. Tholoſ. verſic. & ideo etiam quilibet poſt
Innoc. in d.c. cum M. & Domi. iu c. fi. de offic. Ord.
in 6. & Bald. in l. ſolet, §. ſicut. ff. de offic. Proconſ. &
Doct. in ca. ſi quem, de procur. lib. 6. * Tertio vt iſta
17 tacita † auocatio non ſolum dicatur fieri, quando
Princeps cauſam coram alio pendentem ſcienter al-
teri deleget, c. cæterum, de Reſcript. ca. ſane, de offic.
Deleg. verum etiam, ſi cauſa adbuc nõ penderet, ſed
de ſui natura ad aliquem Ordinarium ſpectaret, nã
& hoc caſu ſi ſuperior illam alteri cõmittat, per hu-
iuſmodi delegationem cenſetur illam ab Ordinario
tacitè auocaſſe, & quoad illam Iuriſdictione Ordina
rium priuaſſe, vt poſt Bal. in l. ſi vt proponis, la 1. C.
quomodo & quando Iud. Iaſ. in l. morę maiorum, ff.
de iuriſ. omn. iud. Felin. in cap. quoniam Abbas, nu-
me. 12. de offic. Deleg. tradit Andr. Gail. Practic. Ob-
ſeruat. libro 1. Obſeruat. 41. nume. 12. ad fin. & latius
poſt Rot. deciſ. 67. aliàs, 6. de Reſcript. in nou. & Sta-
phil. in tractatu de liter. Grat. & Iuſtit. fol. 172. verſic.
& eſt aduertendum, ac Ripa, in c. cum M. Ferarienſ.
numero 198. Declarat etiam Didac. Couar. Practie.
quæſt. cap. 9. ſub num. 4. in fine, verſicu. quandoque
tacitè.
18 Quartò, † quod huiuſmodi tacita auocatio quãdo
eſt facta ad inſtantiam Partis, non operetur effectũ
de quo agimus, niſi poſterioris literæ (per quas cenſe-
tur facta auocatio) fuerint priori Iudici oppoſitæ, &
exhibitæ, vt cõmunis eſt omniũ reſolutio, in dicto c.
cæterum, & teſtatur Couarr. vbi ſupra, col. fin. verſ.
quinta Concluſio.]
19 Quintò † vt auocatio expreſſa opereretur effectum
ſuum, non ſolum quoad perſonas in Commiſſione,
tam reformata, quam reformãte nominatas, verum
etiam, quoad perſonas compræhenſas ſub generali
Clauſula, Omneſque alios, &c. non ſolum vt contra
eos poſt auocationem non poſſit aliquid fieri, citrà
uitium attentatorum iuxta terminos Regulæ ſuprà
poſitę, verum etiam quod nec ipſi ſi aliquid fecerint
contra inhibitionem emanatam à primo Iudice, vi-
gore Commiſſionis reformatæ dicantur attentaſſe,
& ideò cum in vna Anconitan. attentatorum coram
Caputaquen. 2. Iunij, 1567. præſupponeretur, Illu-
ſtrem D. Iulianum de Cęſarinis commiſiſſe cauſam
iactationem contra epiſcopum Vicanum, omneſq;
alios in Rota, & per Epiſcopum (illa præinſerta)
fuiſſe reformatam, & à Rota auocatam, & Auditori
Cameræ commiſſam & poſt auocationem D. Iulia-
num vigore primæ Commiſſionis reformatæ inhi-
buiſſe in Partibus Dominis de Scalamontibus, qui
non obſtante dicta inhibitione fecerunt executionẽ
ſententiæ in eorum fauorem aliàs in Partibus latæ,
& dubitaretur, an illa eſſet attentata, & pro attenta-
tis allegaretur Regula, quod quicquid fit poſt inhi-
bitionem, eſt attentatum cum illa ſiue iuſta, ſiue in-
iuſta, ſit temenda, Rot. deciſ. 26. aliàs, 307. Nota quod
audientia, de appel. in antiq. & quod Commiſſio auo
catoria, non poterat iuuare Dominos de Scalamon-
tibus, cum Reſcripta ſint ſtricti iuris, nec referantur
ad perſonas in eis non compræhenſas. l. 1. C. de di-
uerſ. Reſcript. cum ſimil. maior tamen pars inclina-
uit pro non attentatis, quia Auditor poſt dictã auo-
cationem inhibuit ſine Iuriſdictione, ſtante quod in
Commiſſione auocatoria, aderat Clauſula, Cum an
nexis, &c. Sicut enim cauſa Scalamontium compræ
henſorum in illa Clauſula, Omneſque alios, &c. erat
annexa, & acceſſoria ad cauſam principalem motã
contra epiſcopum, ita auocatio Epiſcopi cẽſetur fa-
cta etiam quoad eos, qui vigore dictæ Clauſulæ ac-
ceſſoriæ, compræhendebantur in dicta Cõmiſſio-
ne, ad not. per Dec. in c. Paſtoralis, §. ñ. in fi. de Reſcr.
& per Franc. in c. in multis, ſub num. 5. verſ. & hanc
partem, de Rſcrip. in 6. & eſt de mente Abb. in c. ſe-
des, ſub nu. 4. de Reſcip. quia Reſcriptum impetra-
tum ab vno, prodeſt regulariter etiam alijs, Crauet.
in

in conſi.45.nn.2.Quam ampliationem adhuc ex his,
quæ in alia propoſitione eiuſdẽ cauſę 27.Iunij,1567.
20 per eundẽ facta,per Dominos dicta ſunt,† Amplia,
vt procedat,etiam ſi iuriſdictio vigore primæ Com-
miſſionis reformatæ pręrenderetur perpetuata ante
dictam reformationem per decretũ citationis, quia
nihilominus etiam præſuppoſita perpetuatione,ma
ior pars tenuit pro non attentatis,ea ratione,quia Iu
riſdictio fuerat perpetuata habitu non in actu, per
not.per Socin.de citatio.in 5.articulo.
21 Sextò amplia,† vt inferiorum manus cenſeantur
ligatę,ita, vt ſi quid faciant,cenſeantur attentare, nõ
ſolum quando Papa expreſsè,aut tacitè cauſam ad ſe
aduocauit, verum etiam quando aliquis ſentiens ſe
per aliquam ſententiam inferioris grauatũ,ab ea ad
Sanctiſſimum appellando ſe protectionis ſuæ,& Se-
dis Apoſtolicæ ſubmiſit,iuxta tex. in c. ſolicitudinẽ,
& c.dilecti,& c.ad audientiam, de appell. & propte-
rea ſi omiſſo medio aliquis ad Sanctiſſimum appel-
lauerit, & Metropolitanus ſuper dicta cauſa tanquã
per appellationem ad eum deuolutam ſententiam
ferat,talis ſententia dicitur attentata, vt fuit reſolutũ
in vna Pampilonen.erectionis coram Caputaquenſ.
14.Maij,1568.quia hoc caſu alius nõ poteſt de ea co
gnoſcere,d.c.ſollicitudinẽ,Rota,deciſ.31.aliàs, 264.
Nota,verum appellans,de appel.in antiq.Franc.in c.
vt debitus,col.3.de appel.

Limita eandem Regulam

Primò,niſi in auocatione eſſet appoſita Clauſula,
quæ ſolent apponi,Quatenus cauſa non ſit instructa.
22 † ſtante enim dicta Clauſula,ſi tempore executæ Ci
rationis,cum inhibitione vigore dictæ Commiſſio-
nis emanatæ,cauſa eſſet inſtructa,Iudex primus pro
cedens non attentat,vt eſt deciſ.in Recoll.Caputaq.
par.2.deciſ.41.incip. Attentare,ſub die vltima Apri-
lis,1540.& alia in Recoll. Mohed.75.Conſueuit,ſub
Rub. Vt lite pend.in vna Vercellen. bonorum, corã
Rauellaten.in qua,cum fuiſſet inhibitum 1.Septem
bris,& pronũciatum 5.eiuſdem,ſententia fuit habi-
ta pro bona. Quamuis contrarium videatur ſenſiſſe
Put.deciſ.9. Licet,ſub Rub. Vt lite pend.in vna Clu
nen.Beneficij S.Catherinæ,coram A. Augu.in qua,
28.Martij,1547.aſſerit fuiſſe tentũ,quod ſtante Clau
ſula ſupradicta,ſi tempore impetratæ,& præſentatæ
Commiſſionis cauſa non fuiſſet inſtructa, ſed bene
fuiſſet inſtructa tempore executæ Citationis cum in
hibitione, Iudex obſtante dicta inhibitione non de-
buit vltrà procedere, cũ ſatis fuerit tempore præſen-
tatæ Commiſſionis cauſam nõ fuiſſe inſtructã; Cui
concordat alia deciſ. Achil.de Graſſ.in vna Cæſarau
ſtana præeminentiarũ, ſub die 7.Nouemb.1548. vt
eſt deciſ.in Recoll.eiuſdẽ,61. Commiſſio cauſę,ſub
Rubr.de Cõmiſſio. De qua vltima reſolutione ſubſi
ſtẽdum videtur,ne maiori forſan authoritate,quam
veritate nitatur,vt admonuimus etiã infra,in 2.part.
c.20.de attẽt.poſt inhib.in 13. Ampl. Regulæ ibi po-
ſitæ,nu.3.Sed in primo Iudice pſupponimus igno-
rantiã huius auocationis, ſi procedat, nihil eſt, quod
ſibi imputari poſſit, ſecundũ ea, quæ latius dicemus
in proxima limitatione ; Quod ſi præſupponeretur
ſcientia,& qđ ex arte,& feſtinanter cauſam inſtru-
xerit,ęqua eſſet ſupradicta Puteí deciſio,aliàs ſi prius
fuiſſet etiam per aliquas horas executa inhibitio,quã
facta citatio ad ſententiã,cauſa non diceretur inſtru
cta,& Iudex procedendo,attentaret,cum per inhibi
tionem ſint ſibi manus ligatæ, vt conſoluit Auguſt.
Bero.in conſ.114.Circa,nu.6.lib.3. Quã limitationẽ
Amplia, vt procedat, etiam, ſi in inſtructione cauſæ
23 adeſſet aliqua nullitas,† puta,quia termini eſſent ma
lè ſeruati, nam per hoc non dicitur cauſa minus in-
ſtructa, quo minus primus Iudex poſſit validè pro-
nunciare,vt eſt deciſ.in Recollect. Creſcent.113. Si
Papa,ſub Rubr.de Iudicijs,quam refert, & ſequitur
nouiſſimè etiam Mandoſ. in tract. de inhib. quæſt.
32.ſub num.4. Eandem limitationem Declara,vt ſi
Actor obtinuerit in Curia omitti cauſam cum iſta
24 Clauſula, † Et cum opportuna auocatione, quate-
nus cauſa in partibus non ſit inſtructa . Quamuis
Actor non probet cauſam non fore inſtructam, ni-
hilominus Iuriſdictio tributa cenſetur, ſecus eſt, ſi
non ſit dictum cum opportuna Auocatione,& ſim-
pliciter petatur cauſam in partibus pendentem auo-
cari,vt eſt deciſ.in Recoll. Creſcent.126. Cõmiſſio,
25 ſub Rubr.de Iudic. † Inſtructa autem cauſa dicitur
quando de ea liquet:Liquere autem dicitur, quando
eſt Concluſum in cauſa,aut renunciatum probatio
nibus,vt eſt deciſ.in Recoll. Thom.de Tanis 44.in-
cip. Erat cauſa aduocatoria,ad fi.& dixit.Creſcen in
d. Deciſ. 113 Si papa, de Iudic.quod ſatis cauſa dicit
inſtructa,quando Iudex tempore auocationis pote-
rat, pronunciare, ad gloſ.in c.cupientes, §. ſi verò de
elect.in 6.& l. inſtructam , ff.de verb. ſign. & quod
cauſa inſtructa dicatur, quãdo concluſum in cauſa,
vel poteſt concludi, vel eſt renunciatum probationi
bus, vel poteſt ſententia ferri pro vna parte fuit ten-
tum poſt Staphil.de liter.Grat.& Iuſtit.fol.159. col.
2.alias in vna Pampilonenſi Beneficij,corã Capizuc
cho,2.Iunij,1553.vt eſt in Recoll. Caputaquenſ.par
te 1.deciſ.304.incip.Cauſa tũc dicitur inſtructa: Idẽ
quod inſtructa cauſa non dicatur,donec poteſt pro-
bari,& non eſt in cauſa concluſum,tenet Ferret.cõſ.
99.Pro parte,in princ.lib.1. & quod non dicatur de
26 cauſa † liquere,niſi poſt concluſionem in cauſa,tra
dit gloſſ.in c.ſignificauerunt,& ibi Felin.nu.3. de te-
ſtib.quam allegat,& multis etiam auctoritatibus,cõ
probat Sigiſmun.Loffred.in conſ.31.Quõdam, ſub
nu.18.eandemque communiter approbari teſtatur
Blanc.in tractat.de cõpromiſſ.in quinta quæſt. prin-
cipali,ſub num.4.verſi.aduerte in præmiſſis , ad fin.
& niſi pars de cuius præiudicio agitur fuerit citata,
vt tradit nouiſſimè Ioan.Bapt. de Aſin.in ſua praxi
iudic.§.7.c.5.ver.vndecimo igitur,num.2.
27 Secundò limita,vt non procedat, † quãdo Iudex
aut Partes non habuiſſent notitiã auocationis : tunc
.n.ſi ille procedat,aut Partes cõtinuent ſuam poſſeſ-
ſionem (& ſecundũ ea,quæ ſuprà dicta ſunt,in ſecũ-
da Ampliat.huius regulæ) non dicerentur attentare,
& talia geſta valerent,vt de geſtis per Iudicem ante
notitiam reuocationis,tradit Pariſ.conſ.40. Quam-
uis,nu.6.lib.4.& eſt deciſ. Delphin. Franc. Marci,q.
28 976.vbi loquitur de geſtis † per Legatum de latere,
poſt reuocationẽ ante illius notitiam ; ad quod vide
etiam aliquid per Boer.deci.346.nu.11.& ſeq.vbi ibi
29 dem loquitur de Legato, † & Vicario Epiſcopi re-
uocato; Facit,quod tradit Felin.in c.cæterum,nu.25.
de Reſcript.poſt Calder.in conſ.4.de offic.deleg. qđ
tenent geſta per Legatum reuocatum à Papa in pu
blico Cõciſtorio ante illius notitiam; & eſt deciſ. in
Recoll.Chiſſanen.238.incip. Vicarius Epiſcopi, vbi
per dictũ conſ. Calder.ita fuiſſet tentum refert ĩ vna
Iacen.Cannonicatus corã Ant. Aug.de menſe Ianu.
1546. Et in materia, quod geſta valeant ante notitiã
reuocationis tam in Vicario, quã in Legato (in alijs
etiam caſibus) vide omninò per Dec.conſ.495. In
cauſa illorum de Formagliarijs, nu.8.quod cum filiũ
alias canonizatũ fuiſſe per Dominos in vna Hona-
burgen.coram Simonetta,allegabant aliàs informã
do quidam, aſſerentes quod ita fuit repertum fuiſſe
adnotatum per Tarquinium de Sancta Cruce, ad
Franc.in c.vt noſtrũ,de appell.& per Rebuff. in ſua
praxi Beneficiali, (vbi alios allegat) in tit. de ſimon.
30 in reſignatione, num.4. & ſeq.fol. 380.& in ſimili,

quod collatio beneficij facta à Vicario Epiſcopi poſt
mortem Epiſcopi ante eius ſcientiam, valeat fuit ten
tum in vna Pacen. Canonicatus coram A. Auguſti-
no ſub die 27. Ianuarij, 1546. vt eſt deci. in Recollec.
Put. 3. Collatio Vicarij, ſub Rub. de offic. Deleg. &
Vicarij: * in Summaria, & iterum deciſ. 369. incip.
In vna Pacen. libro. 2. vbi & illud ſubdit, quod † va-
31 let collatio, etiam ſi veriſimiliter obitus Epiſcopi ad
notitiam Vicarij peruenire potuerit, quibus concor-
dat etiam Mohed. deciſ. 215. incip. Fuit dubitatum;
Quamuis in contrarium videatur deciſ. Fabij, 159.
incip. In cauſa Oueten. Canonicatus, quæ habetur
in 3. volum. Diuerſ. lib. 2. in impreſſis. fol. 42.] Quo
verò ad partes continuantes, licèt non reperiam Do-
ctorem hoc in terminis dicentem, tamen hoc ſatis
ſuadet ratio, & Regula l. ſi mandaſtem; & quæ notãt
ibi Doctores, ff. mandati Generaliter autem, † quod
32 Commiſſio auocatoria non liget ignorantes, eſt de-
ciſ. in Recollect. Achil. de Graſſ. 64 Commiſſio auo-
catoria, ſub titu. de Commiſſ. Hanc tamen limitatio
nem Amplia, † vt procedat, etiam ſi in ſecundis lite-
33 ris adeſſet Clauſula, quod deberet reuocari quicquid
à tempore datæ ſecundarum literarum fuerit inno-
uatum: quia per illas nunquam intelligitur reuoca-
ta Iuriſdictio à primo iudice illas ignorante, & vale-
bit proceſſus ipſius, & ſententia, vt per text. (quem
dicit notab. & menti tenendum) in cap. audita, de re-
ſtit. ſpol. tradit Franc. in c. ſuper eo, cl 2. de appell. de
quo tamen videtur ſubſiſtendum, propter ea, quæ
proximè dicemus, num. ſeq. Et quia hæc ſecunda li-
mitatio vniuerſaliter non procedit, eam Sublimita
tribus modis: Primò, vt non procedat, quando auo-
catio fuiſſet facta † cum decreto irritanti, tunc enim
34 operatur effectum ſuum, etiam contra ignorãtes, vt
geſta ſint nulla, & attentata, de quo (vltra Regulam,
quod decretum afficit etiam ignorantes, de qua in c.
primo, de conceſſ. præbend.) traditur per Innocent.
in cap. primo, Vt lite pend. & in cap. cum contingat.
de Reſcript. & faciunt not. per Doctor. in Clement.
vnicam, de conceſſ. præben. vt refert, & ſequitur Ste-
phan. Aufret. in Addit. ad dictam deciſ. Tholoſ. verſ.
adde quod dicit, poſt Præpoſi. in dicto cap. vt noſtrũ,
col. pen. & fi. & per Ant. Gabr. qui innumeras in id
authoritates citat, in tract. Commun. Concluſ. lib. 6.
de Clauſul. Concluſ. tertia, in princ. Ad quod facit,
35 quod alias dicimus, † quod decretum habet in ſe im-
plicitam inhibitionem, vt eſt deciſ. Caſſad. ſecunda,
incip. Deciſ. tertia, num. 6. de reſtit. ſpoliat. & eſt tan-
36 tæ potentiæ † quod diſcolorat titulum, & poſſeſſio-
nem, * Rot. deciſ. 2. alias, 7. de reſtitu. ſpol. in antiq.
Aegid. deciſ. 536. Caſſad. Deciſ. 2. de reſtit. ſpoliat. &
vt eſt deciſ. in Recollect. Guidobon. 106. Epiſcopus
Vicanus, ſub Rubr. de reſti. ſpol. & alia in Recollec.
Cbillan. 46. & tradit nouiſſimè poſt alios de quibus
ibi Menoch. in conſ. 83. Reſpondebo, nume. 8. lib. 1.
* quam ſublimitationem ſequitur etiam Didac. Co
uar. vbi ſuprà, num 7.] Præmiſſa autem ſanè intelli-
genda videtur, de Decreto appoſito per Principem,
73 † ſecùs ſi ſit ab inferiore appoſitum: quia tunc ſe-
cundum magis communem opin. non ligat ignorã-
tes, vt fuit dictũ in vna Nullius, de mẽſe Maij, 1533.
coram Io. Clerici. & eſt in Recollect. Sarneu. deciſ. 6
incip. Decretum irritans, vbi in fi. de hac magis com
mun. opin. atteſtatur. Secundò, quando fuiſſet facta
motu proprio, & ex certa ſcientia Principis, non ad
inſtantiam Partis, vt per Stephan. Aufret. vbi ſuprà,
verſi. aut auocatio, poſt Innoc. in dicto capit. primo,
& Imol. in c. cæterum, col. 8. de Reſcript. Quæ tamen
non videtur admodum tuta, cum contrarium tenue
rint. Innoc. Sicul. & Ant. vt per Stephan. Aufret. ibi,
& quamuis alias Gemin. fuerit in ea opin. quod Cõ-
miſſio auocatoria non liget ignorantes, (vt ſuprà di-
ctum eſt) tamen, quando eſſet facta motu proprio,
magis commun. opin. eſt contra Gemin. quod tunc
etiam ignorantes afficiat, vt teſtatur Achil. de Graſſ.
dicta deciſ. 64. Commiſſio, auocatoria, ad fi. de Com
miſſio. De qua poſt Ripá, in cap. cum M. num. 96. de
Conſtit. teſtatur etiam Villalob. in Collect. Commu.
Opin. littera, A. num. 158. & ſeq. verſ. auocatio cauſæ:
* de qua atteſtatione valdè ſubſiſtendum videtur, cũ
eam falſam dicere non dubitauerit Couar. dicta c. 9.
38 ſub nu. 7. ad med. verſ. ſed & falſam eſſe] † Hanc
tamen limitationem ſublimita, vt non procedat in
eo, qui poterat propria authoritate poſſeſſionem ca-
pere. quia hoc caſu (etiam ſi Papa motu proprio auo
cauerit cauſam ad ſe, & inſuper inhibuerit, ne quid
deſuper ſignaretur) adeptio poſſeſſionis poſtmodum
facta non videtur attentata, ita, in vna Spoletana ſpo
lij Epiſcopatus, inter Illuſtriſſimo Cardinales Far-
neſium, & Peruſin. inclinauerũt Domini coram D.
39 meo Oradino ſub die 24. Februarij, 1556. † quia ca.
vt noſtrum, de appel. non habet locũ in eo, qui pro-
pria authoritate poteſt capere poſſeſſionem, ſecun-
dum eos, & iterum coram eodem, in eadem die no-
na Martij, 1556. vbi ad cap. vt noſtrum, quatuor re-
ſponſiones fuerunt accommodatæ, de quibus ibi,
quod iterum firmatum fuiſſe videtur in alia propo-
ſitione ſub die 24. Ianuarij, 1555.
40 Tertiò limita, † quando auocatio fuiſſet facta ad
inſtantiam Partis: nam tunc parte non vtente Reſcri
41 pto, per quod fuit facta auocatio, † etiam ſi Iudex
habeat auocationis notitiam) poteſt tamen validè
procedere, quouſque Pars nõ vtitur dicta auocatio-
ne. Parte enim vtente, non poſſet amplius procede-
re, vt not. Doctor. in dicto cap. cæterum, & Archid.
& Domin. in dicto cap. primo. Bal. in l. prima, C. Vt
lite penden. & in l. falſus, C. de furt. Sicul. in cap. au-
dita, de reſtitu. ſpoliat. colum. penult. & fin. & in di-
cto cap. cum M. vt eos allegat Stephan. ibidem, circa
fin. Quamuis vt dicebat Sicul. in dicta cap. cum M.
42 † Curia has limitationes non recipere, cum indiſtin
ctè teneat, proceſſum per inferiorem poſt auocatio-
nem factum, nullum eſſe.
43 Tertiò limita Regulam, † vt nõ procedat in pro-
ceſſu facto poſt auocationem per Iudicem ſubdele-
gatum à primo Iudice, ante auocationem, vt puta ad
exequendas literas Compulſoriales: ſi enim poſt de-
cretas literas cauſa auocatur, & Iudex Compulſor
procedat, proceſſus dicitur validus, ita fuit dictum in
vna Salamẽt. Canonicatus corã Baren. vt eſt deci. in
Recoll. Guidobon. 7. Tentũ fuit, ſub Rubr. de Iud.
* Hanc ſublimitationem tenet etiam Couarr. vbi
ſuprà, ſub num. 7. verſ. quod ſi is, cuius cauſa, & me-
lius, ſub nu. 8. verſ. quarta Concluſio, vbi rationem
ponit, de qua infra in 4. declaratione regulæ princi-
palis ſuprà poſitæ.
Quartò, & notabiliter hanc ſecundam limitatio-
44 nem principalem ſublimita niſi huiuſmodi † auo-
catio Iuriſdictionis fieret ob delictũ ipſius Iudicis,
hoc enim caſu ipſo iure, abſq. vlla auocationis ſciẽ-
tia, & ipſo (cui data fuerat Iuriſdictio) penitus igno-
rante, tollitur, & aufertur ab eo prorſus omnis Iuriſ
dictio, ita vt actus per eum facti ſint ipſo iure nulli,
vt per tex. in c. 1. § adijciatur, de conceſſ. preb. in 6. &
poſt Rom. Sing. 58. Fel. in d. c. ceterum, nu. 24. de Re
ſcrip. Barb. in c. nolentes, col. 3. de offic. Deleg. Io. de
Silua, in tract. de Benef. in 3. par. q. 16. col. 1. & alios
per eum citatos, animaduertit idem Couar. vbi ſup.
nu. 7. ad fi. verſ. igitur ex prædictis.
Quintò poteſt limitari, vt non procedat, ſi Iu-
dex ex noua cauſa intromittat ſe in negocio ſpecia-
45 liter alteri delegato, quia † ex noua cauſa, pu-
ta ad

Digitized by Google

ta ad tollēda ſcandala, poteſt ſe intromittere, vt poſt
Abbat.in c.ſtuduiſti,de offi.deleg.tradit Mandell.de
Alba,in conſ.78.Quamuis,in prin.lib.1.
46 Sexto,limitari poteſt,vt non procedat,† qñ auoca-
tio fuiſſet facta occaſione recuſationis Ordinarij tā-
quam ſuſpecti,poſt litem cōteſtatam propoſitæ; Cū
enim,qñ corā ordinario lis eſt cōteſtata, nō poſſit re-
cuſationis cauſa ab eo auocari,& alteri commtti, vt
poſt Spec.in tit.de recuſat.§. recuſari,& §.fit aūt recu
ſatio,& Bal.in l.apertiſſimi,C.de iud.& in fi.col.1. C.
de ſenten.tradit eleganter Aug. Bero.in cōſ. 117. Ex
vltima,num.5.lib.3.cōſequenter infertur,quod auo-
catio ſit nulla,& inualida,ergo non debet poſſe cauſa
re attētata,ſicut diximus de lite nulla,ſupra,c.4. de at
tēt.lite pend.in tertia limi.prin.& de appellatione nul
la,infra,c.12.de attē.appel.pend.lim.6.& quinquage
ſima;quæ non faciūt attētata; Quinimò,ex hoc poſ-
ſet nō inutiliter magis vniuerſaliter hæc limitatio cō
cipi,vt Regula ſuprapoſita nō procedat,qñ auocatio
eſſet ex aliqua cauſa nulla,per omnia ſupradicta.
Septimo,vt non procedat, quando Papa appoſuit
manum,cōmittēdo cauſam nullitatis alicuius pēſio
nis,cum clauſula, ſine retardatione ſolutionis pēſio-
nis, qm executor datus in literis reſeruationis pēſio-
nis,poterit etiam lite pēdente compellere ad ſolutio-
nem : nō obſtāte dicta manus appoſitione, vt firmat
Gigas in trac.de pēſio.q.69.n.4. Niſi hoc caſu fuiſſet
per iudicem inhibitum,vt ille ibidem declarat, Qui-
nimò etiam ſine iſta clauſula,pēdētia nullitatis,vigo
re ſpecialis reſcripti nō impediret,quo minus poſtea
etiam via executiua ad pēſiones agi poſſit,vt fuit ten
tum in vna Adrien.penſionis coram D.meo Oradi-
no,29.Maij,1562. De cuius tamē veritate aliquid di-
ximus infra,c.17.de attē.nulli.pendē.in 13. ſublimi.
primæ limi.Regulæ ibi poſitæ.
Declara nunc Regulam ſuprapoſitam
Primò, vt qd dictum eſt de ſuperiore auocante,
47 † intelligatur de ſuperiore in eadem ſpecie iuriſdictio
nis,vt cōſiderat elegāter Dec.in d.c.vt noſtrum,poſt
48 princ.de appel.* & ideo † poterit Epiſcopus cauſam
coram ſuo Vicario auocare,vt poſt Io.de Imol. in c.
Paſtoralis,colum.2.de offic.ordi.& Rebuff.in tract.
de auocat.queſt.5.declarat Did.vbi ſupra c.9.colum.
49 3.verſ.primo hinc deducitur. Econtra † verò Metro
politanus, Legatus, Auditores Regij, & Comites,
Marchiones.atq; etiam Duces(qui iura Principis nō
habēt)non poſſunt huiuſmodi auocationes facere,vt
latè tradit idem ibidem,nu.2.3.& 4.
50 Secundo, Quod † in dubio auocatio non cenſea-
tur per ſuperiorem fieri : & inde dicitur, quod Papa
nō cenſetur in dubio cauſam velle auocare à primis
Iudicibus,Pariſ.conſ.49.Ad primum,num.22.lib.4.
& nouiſſimè Rebuff.in praxi beneficiali,de ſimonia
51 in reſignatione,nu.37. † niſi de prima commiſſione
ſit facta mentio; Idem Pariſ. ibidem; Quinimmo,
52 † quando fit auocatio non ſufficit mentio litis per
clauſulam generalem,nō obſtante litis pendentia,ni
53 ſi † fiat mentio de proceſſu,& ſtatu cauſæ, ſecūdum
54 Sal.in l.2.C. Vt lite pend.† Vel quod auocatio ſit fa-
cta motu proprio,ſecundum Rui.in conſ.76.primo
55 eſt videndum,nu.6 lib.5. † Bene tamen cenſeretur
facta auocatio ſi cauſa,quæ vni erat commiſſa,alteri
committatur,vt per Mill. in verbo, Reſcriptum per
quod,& paulo poſt,in eodem verbo,fol.347.Rot.de-
ciſ.6.alias 67.de reſcript.in non. Bal. in c. Studuiſti de off. del.
56 * Tertio,vt iſta † auocatio à Principe fieri debeat
ex iuſta cauſa,vt poſt Pau.de Caſt. in Auth. Qua in
prouincia,col.1.C.vbi de crim.agi oport.tradit Did.
Couar.vbi ſupra,c.9.ſub nu.1.ver.Princeps igitur.
Quarto,ex eodem ibi ſub nu.8.col.pen.ver.quarta
57 cōcluſio,† vt auocatio ad inſtantiam partis facta, ita
demum operetur,& faciat actum ſubiici vitio attēta
torum,ſi pars(quæ illā impetrauit)illa fuerit vſa,quia
huiuſmodi auocatio cēſetur habere in ſe cōditorem,
quatenus impetrās illa vti voluerit,vt eſt communis
opinio,de qua poſt Ripam in c.cum M. Ferrar. nu.
196.de conſti.per Couar.d.ver.quarta concluſio.]

Cap.XI. De attent. pendente tempore ad appellandum.

SVMMARIVM.

1 *Termino ad appellandum pendente, ſi quid fiat, dicitur attentatum.*

2 *Terminus ad appellandum eſt decem dierum, nec pōt prorogari, aut abbreuiari per iudicem.*

Etiam de conſenſu partium, etiam per viam compromiſſi, nu.3.

Niſi per ſtatutum, aut conſuetudinem, aut ratione ſcādali, aut alterius vtilitatis, nu.4.

5 *Decem dierum terminus ad appellandum regulariter currit à die ſententię.*

6 *Et de momento ad momentum, ſecundum comm.opin.*

Niſi in grauamine ſucceſſiuo, nu 8.

7 * *Appellatio à ſententia ſub conditione lata, intra decem dies à die latæ ſententiæ, & non ab implemento interponi debet.*

9 *Carceratus dicitur eſſe inf.hos decem dies, etiam ſi ſint lapſi 30.anni.*

10 * *Carceratus appellare debet intra decem dies à die pronunciæ, ſi iudex pronunciauit eum iuſtè captū.*

11 *Terminus ad appellandum currit quandoque à die notitiæ.*

12 *Decem dies ad appellandum currunt Domino à die notitię procuratoris.*

Niſi procurator eſſet non ſoluendo, nu.13.

14 *Contumax fictus appellat infra decē dies à die ſūiæ.*

15 * *Onus probandi ſcientiam actus, incumbit appellato.*

16 *Attentatum poſt decem dies à die ſententiæ, intra tamen decem dies à die notitiæ regulariter reuocatur per viam iniuſtitiæ.*

17 *Geſta pendente tempore ad appellandum, regulariter ſunt attentata, prout geſta appellatione pendente.*

18 *Paria ſunt, eſſe appellatum, vel eſſe infra tempus ad appellandum, ſecundum comm.opi.*

Limitatur reſpectu tertij, vt infra, nu.52.

19 *Et eſt etiam de ſtilo magnæ curiæ Neapolitanæ.*

20 *Impetratio Beneficij tanq̄ vacantis, per priuationem non valet, ſi fiat pendente tpe ad appellandum.*

21 *Publicatio abſolutionis ab excōicatione hoc tpe facta, eſt tanq̄ attentata reuocanda ſecūdum aliquos.*

Contrarium eſt verius, num.22.

23 *Regula prædicta de iure procedit ēt in criminalib.*

24 *Sentētia priuatoria lata cōtra aliquē, ſi pendēte termino ad appellandū, capta ſit poſſeſſio, eſt attētata.*

25 *Bannitus pendente tempore ad appellandum, nō pōt impune offendi, ſecundum veriorem, & magis cōmu.opi. Non procedit autē de conſuetudine Parlamēti, & aliarum Curiarum Delphinatus, & ſtatus Mediolani, & de generaliter etiam conſuetudine ſecundum comm.opi.ut inf.nu.ſeq.*

Niſi eſſemus in confeſſo, ac conuicto.26.

Etiam præſumptiuè, ut ibidem.

27 *Pendente tempore vigore reſtitutionis ad appellandum obtentæ, ſi quid fiat, dicitur attentari.*

28 *Reſtitutus ad proſequendam appellationem deſertã poteſt petere reuocari etiam ea quæ infrà terminum ad appellandum fuiſſent attentata.*

29 *Condẽnatus non dicitur infamis pendente tempore ad appellandum poteſt teſtari, & eius bona tranſeunt ad eius hæredes.*

30 **Executor merus datus cũ Clauſula, Vocatis vocandis intra decem dies nihil innouare poteſt, ſi ab eius ſententia fuerit appellatum.*

31 *Iudex facultatem habens procedendi appellatione remota, ſi notoriè grauat, talis Clauſula non excuſat poſſeſſionem in dicto termino captam, ab attẽtatis.*

32 *Sententia in notorijs mandatur executioni, etiã pendente hoc tempore ad appellandum.*

33 *Sententiæ in poſſeſſorio latè fit executio, etiam infrà decem dies datos ad appellandum.*

Niſi fuiſſet in ea omiſſus ordo iuris, 34.

Niſi loquamur de iure canonico. 35.

36 *Interlocutoria ſententia exequi poteſt etiam infrà tempus ad appellandum.*

Etiam ſi haberet vim diffinitiue. 37. Vel

Eſſet connexa cauſæ principali. 38.

Niſi eſſemus in interlocutoria, puta de aliquo torquendo. 39.

40 *Excommunicationis ſententia infra tempus ad appellandum lata, non renocatur via attentati, ſecundum commun. opin.*

41 **Excommunicatio trahit ſecum executionem.*

42 *Denũciatio autem excõicationis, an valeat remiſſiuè.*

43 *Sententia non ſolum Excõicationis, ſed omnis, alia, q̃ ſecũ trahit executionem, operatur, vt geſta pendente tempore ad appellandum, non ſint attentata.*

44 *Relaxatio poſſeſſionis ſequeſtratæ videtur trahere ſecum executionem.*

45 *Commiſſio de exequendo ſimiliter trahit ſecum executionem.*

46 **Proteſtatio ſecum trahit executionem.*

47 *Appellatio vbi eſt prohibita, ibi pendente tempore decem dierum ſi quid fiat, non dicitur attentari.*

48 *Geſta per falſum procuratorem infra tempus ad appellandum à ſententia grauaminis extraiudiciali, non ſunt attentata.*

49 *Innouatio legalis poteſt pendente tempore ad appellandum fieri.*

50 *Geſta pendente termino ad appellandum, fuat valida, ſi poſtea non appelletur, ſecundum comm. opin.*

Licet aliqui contra, vt num. 51.

52 **Tertij reſpectu non procedit quod paria ſint eſſe appellatum, & eſſe infra tempus ad appellandum.*

53 **Iudex datus cum Clauſula, Vocatis vocandis, etiam ſi ſit executor mixtus, poteſt intra decẽ dies ad appellandum competentes, ſuam Diffinitiuã exequi.*

54 *Condemnatus in ſententia, ſi infra decem dies ad appellandum producat teſtes non attentat, nec cenſetur futuræ appellationi renunciare.*

55 *Compromiſſum factum infrà tempus ad appellandũ, non excuſat à lapſu fatalium, & deſertionis cauſæ.*

Secùs ſi fiat poſt interpoſitam appellationem. 56.

57 *Tertio, qui non fuit in lite vt currant decem dies ad appellandum, non ſufficit ſcientia litis, ſed requiritur ſcientia ſententiæ.*

58 *Terminus decem dierũ ad appellandum, vt currat, non ſufficit habere notitiam ſententiæ, & eam ſimpliciter fuiſſe latam, niſi etiam ſciamus illius tenorem, & eam ſic fuiſſe latam, remiſſiuè.*

59 * *Decẽ dies ad appellandum, data non currunt ſtante legitimo impedimento, ſcilicet. Carcerationis aut abſentiæ Notarij.*

60 *Pęna, quando ipſo Iure imponitur, non expectantur decem dies ad appellandum, quia ſtatim dicitur res Iudicata.*

61 *Appellatio in actu, & appellatio in potentia, idem operatur, dum pendent decem dies ad appellandũ.*

62 *Reſtitutio in integrum, Recurſus, & Reductio ad arbitrium boni viri ſpecies dicuntur appellationis.*

VIdimus huiuſque de actibus, qui ſolẽt vt plurimũ expediri ante ſñiam, (licèt & poſt ſententiã quoque fieri poſſe non inficiemur) Quib. pendẽtibus, geſta dicunť tranſire in vitiũ attentatorũ; Sequiť nũc iuxta ordinẽ in prin. huius ſecũdę partis propoſitum, videre de his quæ fiunt poſt ſententiam, inter quos immediatè ſequitur ad propoſitum noſtrum terminus decem dierum, qui datur appellan-
1 dũ: † nã & eo pendẽte, ſi quid fiat attentatũ regulariter eſſe nõ ambigitur, quia pp vim imminẽtis appellationis oriunť attẽtata, vt dixerunt alias Dñi in vna Neapolitana attentatorũ, coram Sarmiento, 29. Ma
2 ij, 1564. Qui terminus ſicut clarum eſt, † qđ eſt decem dierum, vt in Auth. Hodie. C. de appell. c. non ſolum de appell. in 6. cum ſimil. Et quod non poteſt prorogari, neque abbreuiari per Iudicẽ, vt per Fran.
3 in c. cum ſit. Romana, nu. 7. & ſeq. de appell. † etiam de cõſenſu Partium, vt eſt deciſ. Lanfranc. 475. Decemdium, & alia Miſinger. ſing. obſer. centuria ſecunda deciſione 68. incip. Decemdium, vbi, & illud ſubdit, quod nec etiam per viam compromiſſi id Partib. facere licet, & iterũ centuria tertia, deciſio. 11. incip. non ſolum, & tradit ẽt nouiſſimè Io. Bapt.
4 Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 2. c. 9. in prin. † niſi p Statutum, aut conſuetudinem, & niſi rõne ſcandali, aut alterius vtilitatis talis prorogatio, aut abbreuiatio fiat, vt p Fran. in ſupradicto loco, Ita ſatis dubiũ eſt, qđ in
5 cipiat currere, an à die ſñię, an vero a die notitię † li-
6 cèt .n. regulariter currat a die ſñiæ, * & de momento ad momentũ, vt per Mil. in verbo, appell. debet fol. 11. & eſt elegans deciſio. Tholoſ. 101. & traditur, ẽt per Fran. in c. ex rõne, n. 2. & ſeqq. & in ca. bonæ nu. 19. de appell. & ita ſit cõmunis opinio: de qua teſtatur Alex. ſeu potius collegiũ Patauinũ, inter conſ. Alex. 87. Nos Doct. n. 1. li. 6. & tradit Miſinge. ſuprà, centuria ſecunda, deciſio. 2. incip. Decem dies, * & ex recentioribus Rol. conſ. 91. nu. 8. & ſeq. lib. quarto, ẽt
7 ſi † ſimus in appellatione à ſñia ſub conditione lata, q. ſ. & ipſa dẽt interponi intra decẽ dies, non ab implemento conditionis, ſed à die latæ ſñię, quod verius eſſe tradit Baldaſar Quinctius Aquilenſis, in addit. ad Paul. de Caſtro, conſ. 1. li. 3. nu. 51. licèt ſuprà ibi. nu.
8 50. nonnulla, in contrariũ adducat,] † niſi ſimus in
9 grauamine ſucceſſiuo, puta, & in carceratione † (Carceratus .n. ſemper dicitur eſſe infra hos decem dies, ẽt ſi ſint lapſi 30. anni, ſecundum Fran. in cap. ſuper
10 eo, el ſecundo, nu. 4. de appell. * dummodo † Iudex non pronunciauerit eum fuiſſe iuſtè captum: quia tunc debet appellare intra decem dies è die pronunciæ, vt poſt Bald. in additione ad Specul. in tit. de appell. col. 2. in fi. declarat Fran. in c. ex parte, el primo, ſub numero 9. verſ. aliam limitationem, de teſtibus
hæc ad Aſini. in pract. § 31. cap. 2. & latius
3. limitatio. fol. 177.

Digitized by Google

& latius Firman. in ſuo aureo Repertor. in verbo,
Carceratus, verſicu. 49. incip. Carceratus omni die.]
11 † Quandoq; tamen currunt etiam à die notitiæ, vt
eſt elegans deciſ. Rotæ. 22. aliàs, 137. Appellatus, de
appell. in nou. & deciſ. Capic. 139. Per totam, vbi po-
nit, quando appellari poſſit tam per Dominum,
quam per procuratorem à die notitiæ, & an ſenten-
tia ſit intimanda: & alia etiam deciſ. Lanfranc. 235.
12 Decemdium, ubi amplius vult, † quod diei decem
dies currant Domini à die notitiæ procuratoris,
quando Iudicium fuit agitatum per procuratorem:
13 quod tamen non videtur procedere, † quando pro-
curator non eſſet ſoluendo; quia tunc Dominus in-
tra decem dies à die ſcientiæ, poteſt appellare, vt
eſt deciſ. Afflicti 345. Fuit dubitatum, nume. 4. Prout
14 eſt, † quando quis eſt fictus contumax, puta citatus
per edictum, aut ad domum, & abſens indefenſus:
nam & hi infra decem dies à die ſcientiæ poſſunt
non petere reſtitutionem ad appellãdum, ſed appel-
lare, vt per Mil. in verbo, appellatio debet interponi,
fol. 11. pro quo eſt deciſ. Rotæ 16. aliàs, 364. Cum iu-
ra, de dolo, & contum. in nou. & deciſ. 49. aliàs, 479.
Nota ſi feratur, de appell. in antiq. Quamuis in con-
trarium in eo caſu (quando procurator non eſt ſol-
uendo) ſit deciſ. Tholoſ. 101. in fi. vbi vult, quod Do-
mino non ſubueniatur per appellationem, ſed per
reſtitutionem in integrum.* Et generaliter, quod cur-
rãt à die ſcientiæ, poſt alios tradit etiam Aymo Cra-
uet. conſ. 622. num. 11 lib. 4. vbi & illud notanter ſub
dit, poſt Paulum de Caſtro. conſ. 482. Super iſto ne-
gocio, colum. 4. ad med. verſ. Et ſi dicatur, lib. 1. quod
15 † onus probandi huiuſmodi ſcientiam, incumbit
ipſi appellato.] Quicquid tamen ſit de hoc dubio,
(ſuper quo ſufficiat hæc pauca remiſſiuè tetigiſſe, de
quo dicemus etiam magis diſtinctè infrà, in cap. 12.
de attent. appell. pend. limit. quinquageſima princ.
num. 52. & ſeq.) ad propoſitum noſtrum dum trac-
tamus de reuocatione eorum, quæ attentantur pen
dente iſto termino ad appellandum, intelligendum
eſt de termino decem dierum à die ſententiæ, non
16 autem à die notitiæ, † ſi enim aliquid attẽtatur poſt
decẽ dies à die ſententię, intra tamen decẽ dies à die
notitiæ, regulariter illud non via attentatorum re-
uocatur, ſeu via iniuſtitiæ, vt eſt deciſ. Rot. 28. aliàs,
187. Licèt, de appell. in nou. vbi dicit ita eſſe intelli-
gendum d. c. non ſolum, de appell. in 6. & tradit Mil.
in verbo, Attentata pendente tẽpore, fol. 19. & Mo
derni in ſua Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4. Vt lite pend.
& de attent. ſub nu. 9. verſ. generaliter verò. Sit itaq;
17 Regulæ, † quod geſta pendente tempore decem
dierum à die ſententiæ (qui dantur ad appellandum)
ſunt attentata, & via attentatorum reuocanda, per-
18 indè, ac ſi fuiſſent geſta appellatione pendente: † pa-
ria enim ſunt, eſſe appellatum, vel eſſe infra decem
dies ad appellandum, etiam, quo ad attentata reuocã
da, vt eſt text. in dicto cap. non ſolum, in princip. &
gloſ. magiſtra. in l. ex iudiciorum, ff. de accuſation.
quam ſingularem dicit. Ant. Corſett. in ſing. ſuis, in
verbo, Appellatio, incip. Item operatur, & commu-
niter approbari tradit nouiſſimè Franc. Marc. in de-
ciſ. Delphin. q. 760. & gloſ. in l. 1. ff. Nil nouari appel-
lat. pend. & nouiſſimè etiam Viuius, Cõmun. Opin.
lib. 2. Opin. 30. incip. Attẽtata, in ſecunda Ampliat.
& poſt dictam gloſ. Alex. in conſ. 99. Viſis, lib. 5. &
tradit Mil. in verbo, Attentata pendente tẽpore. fol.
29. & in verbo, Appellationis tempus, & ibi Addit.
fol. 12. Pro qua eſt etiam deciſ. Guid. Pap. 74. In cau-
ſis Ciuilibus, & Capic. deciſ. 167. num. 2. vbi inquit,
19 † quod hoc etiam eſt de ſtilo Magnæ Curiæ Neapo-
litanæ, vt intra hos decem dies ſententia, aut Decre-
tum Magni Conſilij non mandetur, executioni, &

tradit Lap. Alleg. 2. nu. 7. & Franc. Marc. deciſ. 271. in
fi. Rum. conſ. 75. Quantum, nu. 2. lib. 5. & conſ. 172.
Circa, nu. 10. lib. 4. & Marantha in Speculo, q. 2. tan ę
partis ſextæ patris princ. nu. 162. poſt Alex. in l. 3. §.
ſi ſeruus, ff. de acquir. poſſeſſ. & Bald. & alios, de qui-
bus per ſupradictos Doctor. & Io. Cror in conſil. 7.
In cauſa, nu. 25. col. quarta, & Didac. Practic. quęſ. c.
23. nu. 2. verſ. tertia interpretatio, vbi poſt alios pari-
ter teſtatur gloſ. in dicta l. ex Iudiciorum, communi
ter teneri & nouiſſimè per Io. Bapt. de Aſin. (qui q̃
plures vltra prææallegatos in id, citat) in ſua Praxi iu-
dic. §. 31. c. 2. in tertia limit. princ. per tot. & Grat. in
conſ. 16. Viſis. nu. 6. lib. 2. Et pro Regula, (quando ſu
mus in caſu, in quo licuerit appellare) eſt hodie de-
ciſ. in Recoll. A. Auguſtini, tertia, quę incip. cum An
dreas, & ita etiam fuit tẽtũ in vna Toletana Cappel
laniæ, coram D. meo Oradini, ſub die 9. Iulij, 1567.
quod præſentatio, inſtitutio, & poſſeſſio capta infra
hos decem dies ſint attentata, & dixit Put. in Recoll.
20 ſuis, 2. deciſ. 98. † quod impetratio Beneficij, tanquã
vacantis per priuationem, non valet, ſi ſit facta pen-
dente tempore ad appellandum, quod ipſum in eiſ-
dem terminis firmauit Chiſſan. deciſ. prima, incip.
in termino ad appellãdum, vbi refert ita etiam aliàs
fuiſſe tentum in alia Barchinonen. coram Marcello,
& motus hac Regula conſuluit aliàs Andr. Barbat.
in conſ. 7. Viſis dubijs, col. fin. verſ. ad octauum, nu.
53. lib. 3. quod ſi quis fuit ab excommunicatione ab-
ſolutus, & pendente tempore ad appellandum ab
21 hac abſolutione, ille fuerit per Iudicem † publica-
tus abſolutus, talis publicatio debet tanq̃ attentata
reuocari: Quod dictũ, licet prima frõte videatur poſ-
22 ſe admitti, † in rei tamen veritate, nullo modo vide-
tur tenendum, q̃m ſi pendente hoc tempore poteſt
ferri excõmunicatio, vt hic infrà, in 4. limit. nu. 44. &
in ſuper pendente etiam appellatione poteſt profer-
ri abſolutio ab excõmunicatione, vt infrà, c. 12. de at
tent. appell. pend. in 23. limit. princ. non video qua-
re publicatio abſolutionis (quæ eſt fauorabilis, vt di-
ximus in dicta 23. limit. nu. 6.) non poſſit fieri pen-
dente tempore ad appellandum, cum abſolutio fiat
ẽt poſt appellationem interpoſitam, quod eſt magis.

Ampliatur prædicta Regula

Primò, Vt non ſolum procedat in cauſis Ciuili-
23 bus † verum etiam in Criminalibus, vt eſt deciſio.
Guid. Pap. In cauſis, & alia Franc. Marci, q. 907. nu-
mero ſecundo,* & eſt deciſ. Put. 414. incip. Eadem
24 die, lib. 3. vbi, quod ſi lata † contra aliquem ſenten-
tia priuatoria, & pendente termino ad appellandũ,
capta ſit poſſeſſio, talis poſſeſſio dicatur attentata.
Et Regulam tenet etiam Aegid. Boſſ. in Praxi Crim.
in tit. de Appellat. ſub num. 3. vbi, quod etiam Ter-
25 tius poteſt pro condemnato appellare,] † & pro-
pterea Bannitus pendente tempore ad appellan-
dum, non poteſt impunè offendi, vt eſt verior, & ma
gis commun. opinio, de qua teſtatur Blanc. in ſua
Practic. Crimin. fol. 100. num. 111. in cap. in quo tra-
ctat, an ignorantia excuſet à delicto, vbi plures, &
authoritates, & iura ad hoc adducit, ideóq; poſt eum
tenuit etiam de communi opin. atteſtãs Iul. Clar. Re
ceptarum ſententiarum lib. 5. in §. homicidium, col.
trigeſimaoctaua, verſ. ſucceſſiuè quæro, fol. 31. Ita vt
mirum videri poſſit, quod nouiſſimè Viuius com-
mun. opin. lib. 2. opin. 30. incip. Attentata, in ſecun-
da Ampliat. verſ. ſecus in Criminalibus, atteſtatus
fuerit, ex eodem Blanc. dicto nu. 111. magis cõmun.
& veriorẽ opin. eſſe, quod Bannitus pẽdente tempo-
re ad appellandum, poſſit impunè offendi, cum con-
trariũ expreſsè firmet Blanc. in libro meo, vt ſuprà
dictum eſt. Quod tamen limita duobus modis: Pri-
mo, vt non procedat hoc de cõſuetudine Parlamẽti,

Google

& aliarum Curiarum Delphinatus,vt idem ibidem,
& per Franc. Marc.dicta deciſ.907.& etiam de con
ſuetudine ſtatus Mediolani,vt dicit,idem Clarus,vbi
26 ſupra,Secundò,†niſi eſſemus in confeſſo,& conui-
cto : tunc enim dicti decem dies non expectantur,
Guid.Pap.dicta deciſ.74.Et pro hac Ampliatione,&
hac ſecũda illius limitatione fac.dicta deciſ.A.Augu
ſtini,tertia,quę incip. cum Andręas,vbi voluit,quod
collatio facta de Beneficio illius,qui fuerat condem-
natus pendente hoc tempore,non valeat,ſi talis con
demnatus potuit appellare , prout non potuiſſet ap-
pellare in caſu ſuo,ex eo,quia ille erat cõfeſſus,& con
uictus ſaltem præſumptiuè , ex quo ille carceres fre-
gerat;Vndè,ex illa deciſ.poteſt colligi etiam Amplia
tio ad hanc ſecundam limitationem, vt procedat, ét
ſi quis ſit conuictus,aut confeſſus præſumptiuè;De-
clata etiam hanc ampliationem , vt quamuis illa de
iure ſit vera, & communis, de conſuetudine tamen
minimè obſeruatur,vt habetur per Iul. Clar. in ſua
Practica criminali,q.96.in princ.vbi,& de commu-
ni opinio.ſupradicta atque de illius inobſeruantia at
teſtatur.

Secundò,vt non ſolum procedat in tempore decẽ
dierum,qui dantur à iure ad appellandum, d. Auth.
27 Hodie,cum ſimil.†ſed etiam in tempore vigore re-
ſtitutionis in integrum ad appellandum conceſſo,vt
tradit notanter Mil. in verbo, Attentata pendente
cauſa,fol.29.

Tertiò, videtur poſſe ampliari, vt procedat,etiam
ſi ſententia ob non perſecutionem tranſiuerit in rẽ
iudicatam,dummodò quis ad proſequendam appel
28 latione fuerit reſtitutus:†nam is poteſt petere reuo-
cari etiam illa attentata, quæ fuerunt geſta infra hoc
decem dies, vt videtur, deciſ. Aegid.217. Exceptio,
licèt contrarium videri poſſet,cum reſtitutio ad pro-
ſequẽdam appellationem , videatur potius reſpicere
tempus poſt appellationem,]quam ante.

Quartò, vt in tantum paria ſint, eſſe infra tempus
29 ad appellandum, & eſſe appellatum , † vt pendente
hoc tempore cõdemnatus non dicatur infamis,poſ-
ſit teſtari,& bona tranſeant ad eius hæredes,ſecundũ
Corſett.in ſing.ſuis, in verbo, appellatio, incip. item
operatur, & ibi Ad lit. apud eum latius , & plenius
circa hoc vltimum habes apud Guid.Pap.in tract.de
appell.q.120. col.5. verſi. ſed quid ſi decedat,vbi per
quinque col. proſequitur , an hæres hoc caſu poſſit
appellare, & an mortuo Reo infra tempus de appel-
landum , ſententia ſit mandanda executioni quoad
bona confiſcata,& diuerſas circa hoc opin.recenſet.

30 *Quintò amplia,vt nec etiã† merus executor poſ-
ſit aliquid infrà hos decem dies innouare , ſi ab eius
ſententia fuerit appellatum , quando ſcilicet fuiſſet
datus executor cum clauſula , vocatis vocandis , vt
poſt Card.conſ.63.incip.Dominus noſter tradit Fel.
in c.exhibita,nu.5.de iudic.

31 Sexto,vt Regula procedat,etiam † ſi Iudex (qui
pendente hoc termino poſſeſſionem rei cepiſſet) ha-
be tet in facultatibus,vt poſſet procedere appellatio-
ne remota , non ſi alias iudex notoriè grauaſſet, talis
clauſula non excuſaret huiuſmodi poſſeſſionem à vi
tio attentatorum,vt eſt Deciſ.Put.414.incip.eodem
die,num.2.lib.3.]

Limitatur eadem Regula,

32 Primò,vt non † procedat in Notorijs : in his enim
pendente huiuſmodi termino ſentẽtia mãdatur exe
cutioni:quia cum in his regulariter appellari nõ poſ-
ſit,fruſtra executio differretur Mil.in verbo,executio
ſententiæ ſuper notorio, fol.130. & in verbo, Noto-
rium operatur,quod ſententia,fol.139. Vbi tamen li
mitat vno modo,vt ibi per eum remiſſiuè:ad quod
vide etiam Old. ad.conſ.18.quem refert,& ſequitur
Firman.in Repert.in verbo, Appellatione penden-
te,num.14. Hanc limitat.expreſsè etiam poſt Ant.de
Butr.in tract.de notor.artic.4.de effect.notor.nu.16.
ponit ex recentioribus Io.Bapt.de Aſiu.in ſua praxi.
Iudic.§.31.cap.2.in tertia limit.princip.ad med.

33 Secundò , Quando ſumus † in poſſeſſorio , nam
ſententia in eo lata poteſt exequi etiam infra hos de-
cem dies:quamuis enim Grat.in conſ.163.Requiſi-
tus,ſub num 51.verſ.24. lib.2. aliter ſenſerit, contra-
rium tamen videtur verius,vt per Pariſ.poſt alios,de
quibus ibi per eũ, in conſ.108. De bono iure, nu.23.
lib.1.& ita aliàs tenuerunt Domini in vna Auxima-
na tenimenti,coram Iunio,29.Nouemb.1557.Quã
34 ſecũdam limitationem ſublimita: † Primò,niſi hoc
caſu in poſſeſſorio eſſet omiſſus ordo iuris : tunc .n.
ſententia non mandatur executioni, vt eſt de mente
Baldi,in conſi.366. Quanquam,nu.4.lib.5. Cum,&
aliàs regulare ſit, quòd etiam in poſſeſſorio permit-
titur appellatio , qñ debitus ordo iuris fuerit omiſ-
ſus, ad not.per Bart.in l.2.ſub num.5. ff.de appell.&
executio interim facta,dicitur attentata, Alciat.cõſ.
37.Requiſitus,nu.18.lib.6.Grat.conſ.163. num.46.
li.2.& Bero.conſ.51.In hac cauſa,nu.6. & conſ.110.
num.12.lib.3.*Natta,Conſ.121.incip.an cauſa poſ-
35 ſeſſorij,num.4.lib.1.] † Secundò, vt non procedat
de Iure canonico , quo Iure regulariter datur appel-
latio,ſecũdum comm.opin. Aſflict. Deciſ.269. nu.2.

36 Tertiò,vt non procedat in ſententia† Interlocuto
ria, geſta enim poſt eam,infra decẽ dies, regulariter
non ſunt attentata,& Iudex interim poteſt procede
re,vt per Franc.in c.ſuper eo,el primo,num,7.de ap
pell. poſt gloſ.in l.à procedente, C.de dilat .& in c.1.
in verbo, Appellatum,de appell.in 6. & Bald.in l.ita
demum,C.de procur. Specul.de appell.§.reſtat.in fi.
tradit ex recentioribus Aug.Bero cõſ. 106. Quatuor
nu.7.lib.3.quam limitationem Amplia duobus mo
37 dis:Primò,vt procedat, † etiam ſi talis Interlocuto-
ria habere vim Diffinitiuæ : licèt enim, quando ſu-
mus in Diffinitiua paria ſint,eſſe appellatum, vel eſ-
ſe infra tempus ad appellandum, glo.in l.ex iudicio-
rum,ff.de accuſation. vt ſuprà dictum eſt, & regula-
riter interlocutoria habens vim diffinitiuæ , regule-
tur,vt diffinitiua,vt per Alexan.conſ.182.in princ.li.6.
Nihilominus, quando ſumus in Interlocutoria vim
diffinitiuè habente , non ſunt paria eſſe appellatum,
& eſſe infrà tempus ad appellandum. Franc. in d. c.
38 ſuper eo, ſub n.7. † Secundò , etiam ſi articulus ſu-
per quo lata fuit interlocutoria , eſſet connexus cau-
ſæ principali,vt ponit idẽ in d.c.ſuper eo,ſub num.7.
Sublimita eandem vno modo, vt nõ procedat in cri
minalibus: In his enim, etiam ſi ſumus in Interlocu
39 toria,† puta,quod aliquis ſit torquendus,de iure nõ
debet fieri executio pendente hoc tempore ad appel-
landum,vt eſt deciſ. Delphin. Franc. Marc.907. licèt
malè de conſuetudine ſeruetur, vt dicit idem ibidẽ.

40 Quartò,fallit in ſententia † excommunicationis:
nam illa pendente, hoc tempore lata non reuocatur
via attentati,vt eſt gloſ.in c.venerabilibus,§.porrò,in
verbo,appellatum, de ſenté. excõmunicationis in 6.
& not. Mil.in verbo, ſententia excommunicationis
lata,& in verbo,attentata pendente tempore, fol.29.

41 * Et ratiò limitationis eſt: quia † huiuſmodi excõ-
municatio trahit ſecum executionem,ex quo ſtatim
atque fuerit lata,aut ſtatim tenet , aut ſtatim non te-
net,ad not.in c.Paſtoralis,de appellat.] Pro quo fa-
cit,quod dicit Rota,deciſ.28.aliàs,187. Licèt,de app.
in nou.dum refert,quod quidã Domini dicebant,di
ctum c. non ſolum non habere locum in excommu
nicatione hoc tempore pendente promulgata,& iſta
videtur cõis opinio,de qua poſt Dnmi.in cõſ.99.col.
1.teſtatur Didac.pract.q.cap.23.ſub nu.1. in fi.& in

terminis

terminis,quod hmõi excõicatio valeat,eſt deciſ. Ro-
tæ 81.alias,379.Si committatur,colum.2.verſic.ſed
quicquid ſit,omnes Domini,de appel.in nou. vbi te
41 nent, quod prolatio ſententiæ valeat. † licet denun-
ciationem(de qua ibi)dicant nõ valere;de quo latius
infra,capit.12.de attent.appel.pend.limit.21. princip.
43 num.5.& per totam.† Hæc autem quarta limitatio
videtur,ex his, quæ ponit poſt alios Auguſt. Bero. in
cõſ.45. In cauſa,nume.25.libro 3. magis vniuerſali-
ter ad alios etiam caſus (in quibus ſententia traheret
ſecum executionem)poſſe extendi,dum voluit,quod
ſi iudex lite pendẽte auocaret ad ſe poſſeſſionem,ad
tollenda ſcãdala,& per Partes fuerit facta,quod ſum
pta informatione, quis tempore litis motæ eſſet in
poſſeſſione, & (prout ſolet fieri in poſſeſſorio ſum-
mario)per ſuam interlocutoriam declararet illum
poſſeſſorem, ac auocatam poſſeſſionem relaxaret,
iudexque ita interloquendo declarauerit alterũ poſ-
ſeſſorem,& poſſeſſionẽ relaxauerit, ac poſſeſſor de-
claratus,poſſeſſionem acceperit,pendente hoc tempo
re ad appellandum, talis poſſeſſionis adeptio,ac rela
xatio,non ſunt vti attentata reuocanda,ea potiſſimũ
44 ratione, † quia illa ſententia ſecum traxerat execu-
tionem,argum.eorum,quæ diximus proximè de ex-
communicatione : Quod comprobat idem ibi etiã
45 † exemplo Commiſſionis de exequendo, & ſenten-
tiæ interlocutoriæ,quæ cum trahant ſecum executio
nem, non admittunt appellationem : * Prout etiam
46 ſimile videmus in † proteſtatione,quæ ſecum trahit
executionem,vt per Tiraq.in l.ſi vnquam,in verbo,
Reuertatur,nume.301.C.de renoc.donat.] vnde ex
ipſius intentione videretur hæc Limitatio reforman
da, vt Regula nõ procedat in his caſibus,in quib. ſen
tentia ſecum traheret executionem,quæ extenſio, ac
reformatio ſatis videtur admitti poſſe : quoniam,
cum per huiuſmodi ſequeſtrationem,& auocationẽ
poſſeſſionis à iudices abſq; Partium conſenſu factã,
poſſeſſio non perdatur,a.no.per Bart.& Doctor.in
l.licet,ff.depoſiti;ſtatim atque per relaxationem a iu-
dice factam eſt ſublatum impedimentum, quo im-
pediebatur poſſeſſor ſuam continuare poſſeſſionem)
poſſeſſor dicendus eſt continuare, non autem de
nouo acquirere poſſeſſionem,merito non obſtante,
quod iſta relaxatio, & ſubſecuta poſſeſſionis conti-
nuatio,fiat pendente hoc tempore ad appellandum,
non poteſt dici attentata, cum continuas non atten-
tet,vt diximus ſupra,ca.4.de attent.lite pendẽ. in pri-
ma limit.princ.nume.2. * Illud tamẽ non eſt omittẽ
dum,quod licet per ſupradicta Bero.opi.videtur ſatis
probabilis, tamen in contingentia facti Rota in vna
Peruſina bonorum de Montemelinis,coram Aldo-
br. ſub die 27.Octob.1581.illud cõſ. non tenuit, vt
apparet ex Deciſ.in illa cauſa facta.in fi.]

Quinto vniuerſaliter poteſt limitari,vt non proce-
47 dat in omnibus caſibus † in quibus eſt prohibita
appellatio,argum.eorum, quæ diximus ſupra in pri-
ma,& ſecunda limit.num.32.& 33.Si enim vera eſt
illa ratio,quod ideo in notorio,& poſſeſſorio geſta
infra hos decem dies non ſunt attentata, quia in his
fruſtra differtur executio ſententiæ,ex quo in eis non
appellatur,hæc eadem ratio vendicat ſibi vniuerſali-
ter locum in omnibus caſibus, in quibus prohibetur
appellatio : Inde alias videmus quod ſi Carceratus
fractis carceribus aufugiat,ſi condemnetur, non põt
regulariter appellare,quia habetur pro confeſſo,&
conuicto, & ſi interim pendente hoc tempore decẽ
dierum ſua Beneficia tanquam vacantia per priua-
tionem cooferantur, talis collatio dicitur valida, ex
hoc ſolo capite, quia appallatio erat eo caſu prohibi-
ta vt videtur deciſ.in Recolel. A. Aug.3. quæ incip.
cum Andræas,ad med.

48 Sexto limita,† vt non procedat in geſtis per falſum
procuratorem poſt ſententiam,vel grauamen extra-
iudiciale,infra tempus ad appellandum, quia illa nõ
eſſe attentata,tenuerunt Domini in vna Gerunden.
coram A. Auguſtino,vt eſt deciſ.in Recollec. Acbil.
de Graſſ.28. Attentata poſt ſententiam, ſub titu.
de attent.

49 Septimo,fallit† in innouatione legali, quæ pendẽ-
te hoc tempore ad appellandum fieri põt : exemplũ
in condemnato,qui hoc medio tempore, & interim
eſt infamis,& conſequenter contra eum procedit in
nouatio iſta legalis : licet ſecus ſit, quando eſt inter-
poſita appellatio, ſecundum Vital.in dicto tractatu
Clauſ. in Clauſ. Nil nouari appellatione pendente,
numero 12.ſol. 92. de cuius dicto valde videtur du-
bitandum, propter ea, quæ diximus ſupra in vltima
Ampliat. huius Regul.nume.29.& infra capitu.ſeq.
de attent.pendente appellatione in princip.in ſecun-
do exemplo. primæ rationis, de qua ibi numero 50.
& ſequen.

50 Octauò Regula non procedit † quando poſtmo-
dum appellatio non fuiſſet interpoſita in tempore,
quoniam tunc ceſſant attentata, & geſta pendente
termino ad appellandum,non reuocarentur, vt tra-
dit in terminis, & benè notandum dicit Domin. in
cap.venerabilibus,§.porrò,ad fi.poſt glo. ibi,verſicu.
ſecundo nota,de ſenten.excommu. in 6. & eſt com-
munis opin.de qua teſtatur Franc.ibidem,ſub num.
6.ver.ſed communis opi.& ſequitur Felin.in ca.quo
ad conſultationem,num.38.de re iudic. quem ſecu-
tus videtur Didac. Pract. quæſtio.cap.23.ſub num.2.
verſi. illud tamen obiter,& videtur fuiſſe reſolutum
in vna Burgen.decimarum de ſcalante coram Deza,
20.Aprilis 1553.in qua Iudex tertia Decembris tulit
ſententiam, & eadem die decreuit mandatum exe-
cutiuũ,cumque deinde decimaquinta eiuſdem men
ſis (& ſic non in tempore)appellatum fuiſſet,& præ-
tenderetur dictum mandatum(tanquam decretum
infra decem dies ad appellandum)eſſe attentatum,
Domini tamen eo caſu tenuerunt nulla extare attẽ-
tata : Pro quo facit, quod ſimiliter fuit deciſum in
alia Neapolitana attẽtatorum, coram Fantutio,13.
Iunij,1561.in qua(cum 22.Decembris,1554. fuiſſet
lata ſententia, & 24 eiuſdem decretum mandatum
executiuum,& 27.Decembris,1555.(quo die fuit fa
cta executio)fuiſſet interpoſita appellatio, & dubita
retur,an decretum mandati executiui eſſet attẽtatũ,
& ad illud excuſandum allegaretur, quod Appella-
tio non fuit in tempore, quia per annum poſt, quia
tamen accipiendo annum à Natiuitate(prout eſt ibi
de ſtilo Notariorum)appellatio erat in tempore, Do
mini dixerunt,mandatum,& alia geſta pendente ter
mino ad appellandum, eſſe attẽtata, tacitè ſentiẽtes,
quod ſi verè appellatio non fuiſſet in tempore,ceſſaſ
ſent attẽtata,ſecundum hanc limit. Ex quibus ſubſi-
ſtendum videtur de eo,quod legitur in deciſ.Mohc.
150.Papa,contulit,ſub Rubrica,de præbẽ.* Et in ea-
dem cauſa eſt dec. Put.34.alias 30.incip. Fuit die 27.
51 Octobris, lib.1.] † quod prouiſio facta per Papam
infra hos decem dies,non conualeſcit, etiam ſi verè
poſtea nõ appelletur,& videtur etiam deciſ. Chiſan.
prima incip. In termino ad appellandum,ad fin.vbi
refert, quod collatio facta ab ordinario pendẽte ter-
mino ad appellandum à ſentẽtia priuatoria,eſt nulla
in caſu,quo ſentẽtia potuerit interponi,licet non fue
rit interpoſita.

* Et de eo ſimiliter, quod fuit dictum in vna Le-
gion. Cappellaniæ coram Dom. de Graſſis, ſub die
9.Martij,1575.& antea in alia Calaguritana Benefi-
cij de Burgo,coram Seraſino,ſub die 7. Maij, 1574.
quæ ibidem citatur : in quibus videtur concludi, qđ
geſta

Google

geſta pendente hoc tempore, veniant reuocanda,
etiam ſi nõ fuerit appellatum, & ſic lite etiam deſer-
ta; Niſi declarationem ex eiſdem Deciſionibus ca-
pias, vt licet huiuſmodi attentata veniant reuocan-
da, non tamen ex priuilegio, & per modum attenta-
torum, ſed per viam nullitatis, iuxta diſtinctionem,
quam paſſim Rotam ſeruare dicit D. de Graſſis, di-
cta Deciſio. quæ eſt 108. numero quinto, & ſexto, in
impreſſis.]
Nonò limita id quod ſupra pro regula firmatum
eſt, quod paria ſint, eſſe apppellatum, & eſſe infra tẽ-
52 pus ad appellandum, † vt non procedat reſpectu
Tertij, quoniam ſi (non interpoſita adhuc per eum
appellatione, ſed pendente hoc tempore ad appellã-
dum) fiat executio ſententiæ, & Tertius ex eo ſolo,
quod fuerit facta pendente hoc termino, prætendat
quoad ſe eſſe attentatam, executio non cenſebitur
quoad illum attentata, vt ſenſerunt Domini in vna
Ariminen. Bonorum coram Grato, 13. Maii, 1569.
in qua, licet ad deducenda attentata, Tertius (qui non
fuerat in cauſa) allegaret executionem fuiſſe hoc tem
pore factam, & conſequenter ſecundum Regulam,
eſſe attentatum: Domini tamen tenuerunt pro non
attentatis.
* Decimò limita, niſi appellãs a Diffinitiua, appel-
laſſet antea ab aliqua interlocutoria, & deinde in pro
latione Sententiæ Diffinitiuæ fuiſſet contumax, po-
53 teſt enim hoc caſu † iudex, etiam ſi alias eſſet execu-
tor mixtus (qui aſſumpſerat partes iudicis, prout eſt,
qui datus eſt cum Clauſula, Vocatis vocandis, Rota
dec. 32. Nota ex hoc, de reſcrtp. in antiq.) ſuam diffini
tiuam ſentẽtiam etiam infra hos decem dies exequi,
vt fuit notabilis limitatio Card. in conſ. 63. incip. Do
minus noſter, in fi.]
Declata Regulam ſuprapoſitam
Primò, vt is, qui reportauit ſententiam contra, poſ-
54 ſit hoc tempore pendente, † producere teſtes, nec per
hoc videtur ipſe attentare, aut appellationi futuræ re
nunciare, vt eſt dec. Rot. Bitiguetti dec. 30. nume. 15.
Vtrum poſtquam.
Secundo declara, quod licet regulariter paria ſint,
eſſe appellatum, vel eſſe infra tempus ad appellandũ,
dicto capit. non ſolum, de appelat in 6. (vt ſupra di-
ctum eſt, nume. 29. (hoc tamen non procedit reſpe-
55 ctu compromiſſi titetum facti: † quia ſi fiat poſt
appellationem interpoſitam, vtique excuſat, vt non
56 currant fatalia; † quod ſi fiat intra illos decem dies,
non excuſat, & ſi non appelletur, cauſa ſit deſerta, vt
eſt decti. Guid. Pap. 115. Compromiſſum, no. Mil. in
verbo, appellationis proſequendæ, fol. 11. & in ver-
bo, terminus proſequendæ appellationis, fol. 373.
Tertio declara, vt iſti decem dies (qui dantur ad ap
57 pellandum (currant à die ſcientiæ † quando ſumus
in Tertio appellante, etiam ſi iſte Tertius habuerit
ſcientiam litis motæ: quamuis enim ad hoc, vt ſen-
tentia lata ſibi noceat, ſufficiat ſcientia litis motæ, ad
hoc tamen, vt ſibi currat tempus ad appellandum,
non ſufficit ſcientia litis, ſed requiritur ſcientia ſen-
tentiæ vt eleganter hanc concluſionem tuetur Ioan.
Cephal. in conſil. 106. Videbatur, nume. 4. & per to-
tum, lib. primo, vbi loquitur de venditore appellante
à ſententia contra emptorem lata, & iterum in con-
ſilio 279. Tempus decem dierum, nume. 5. & ſeqq.
libro 2.
58 Quartò, & vtiliter declara, † vt ad hoc, vt currant
iſti decem dies ad appellandum à die ſententiæ, non
ſufficit habere ſcientiam ſnīæ, & eam latam eſſe, niſi
etiam habeatur notitia, eam ſic latã eſſe, vt poſt alios
declarauimus inf. c. ſeq. in quinquageſima lim. princ.
nu. 165. vbi latè tractauimus materiam hanc, quod
regulariter appellari debet infra decem dies num. 56.
& ſeq. dic, vt ibi.
59 * Quinto, quod iſti † decem dies non currant ſtan
te aliquo legitimo impedimento, puta carcerationis,
aut abſentiæ Notarij, ad no. in l. prima, in fine, C. de
annali excep. & in §. Si quis epiſcopus, in Authen. de
Sanctiſſ. Epiſc. Deciſ. 105. 577. & poſt eum, & alios,
ita exemplificat Rota Lucenſ. per Magon. Deciſ. 46.
nume. 21.
60 Sexto, quod † iſti decem dies non expectantur,
quando ſumus in caſu in quo pœna imponitur ipſo
iure, quia tunc ſtatim lata ſententia declaratoria dici
tur res iudicata, non aliter espectato lapſu decem
dij, vt poſt gloſ. & ibi etiam Bar. in l. furti, §. primo, ff.
de his qui no. infam. & in l. qui vltimo, ff. de pę. Aret.
in l. qui à latronibus, §. ſi quis in capitali, col. 3. ver. ſed
iſte intellectus, ff. de teſtam. & alios declarat And. Ti
raq. in l. ſi vnquam, in verbo, Reuertatur, num. 426.
C. de reuoc. donat.
Septimo, quod ſpeciale eſt in appellatione, quod
61 idem operetur † appellatio in actu, & appellatio in
potentia, dum pendent dicti decem dies dati ad ap-
pellandum, vt tradit Paul. de Caſtro in conſ. 2. incip.
Super primo quæſito, num. 24. & 25. libro 3. nam li-
62 cet † reſtitutio in integrum, recurſus, & reductio ad
arbitrium boni viri, dicantur ſpecies appellationis, vt
latius dicitur infra, cap. 16. nume. 20. & cap. 18. num.
12. & cap. 19. num. 8. in eis tamen non attenditur po
tentia petendi reſtitutionem, reductionem, aut recur
ſum, vt ſuis locis adnotauimus.]

CAP.

CAP. XII. DE ATTENTATIS, ET INNOVATIS APPELLATIONE PENDENTE.

PRÆFATIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Vtilis ac maximè practicabilis eſt materia attentatorum appellatione pendente.*

2 *Appellatio quid ſit, & eius diffinitio, ſen deſcriptio.*

3 *Appellatio quando dieatur pendere.*

4 * *Pendere dicitur id, quod non eſt finitum ſed finiendnm ex ſenteutia.*

5 *Appellationem denolutam eſſe, vel introductam, vel incboatam inter ſe differunt.*

6 *Denoluta appellatio dicitur, quando eſt legitimè interpoſita, & parti intimata.*

7 *Introducta appellatio dicitur, quando eſt in auditorio Principis introducta.*

8 *Incboata appellatio dicitur, quando pars eſt citata ſecundum aliquos.*

9 *Appellatio qnoad effectnm attentatornm tunc pendere dicitur, quando illa legitimè interpoſita eſt indici, & parti intimata.*

10 *Appellatio regulariter eſt intimanda, ad hoc vt canſet attentata.*

11 *Defectns intimationis appellationis vitiat, qnantnm tangit præindicinm ipſius appellationis.*

12 *Appellatio eximit appellantem à iuriſdictione indidicis à quo.*

Etiam ſi non ſit ſuperiori præſentata, ant cauſa commiſſa, nu. 13.

14 *Argumentnm hoc, & conſequentia valet: Appellatio ſuſpendit, ergo reuocantur tanquam attentata, omnia geſta poſt eam.*

15 *Finis appellationis multis modis contingere poteſt.*

Rennnciatione, ut nu. 16.

Per ſententiam, ut nu. 25.

Morte, ut nu. 26.

Per deſertioucm, nt nu. 28.

18 *Tacita renunciatio, tollit appellationem.*

18 *Appellans comparens coram iudice à quo, cenſetur regnlariter appellationi renunciare.*

29 *Compromiſſum faciens appellatione pendente, ſi ſuper eo ſuerit laudatum, videtur rennnciare appellationi, ſecundum aliquos.*

20 *Expreſſa renunciatio appellationi interpoſita valet.*

21 *Pactum de non appellando ſi fuerit factnm, attentata appellatione pendente non reuocantur.*

22 * *Appellationi renunciari poteſt.*

23 *Obligatio de ſtando vnicæ ſcutentiæ valet.*

Etiam ſi feratur ſnīa canonizatoria iuris de nouo producti, quādo ſumus in ſecunda inſtantia, vt n. 24.

25 *Appellatio dicitur finiri per ſententiam.*

26 *Itē morte appellātis, quādo ſumus in cā criminali, & ob crimen intentatū bona non veniūt confiſcāda.*

Alias etiam mortuo reo, quoad bona cauſa dicitur durare, ut num. 27.

28 *Ob deſertionem, & lapſum fatalium appellatio finitnr regulariter, & nu. 30. Quod*

Ampliatur dnobus modis, ut nu. 31. & 32.

Limitatnr ſex modis, ut nu. 33 37. 38. 39. 40. & 48.

Declaratnr trib. modis, ut nu. 50. 52, & 54.

26 *Iudex nouem modis videtur poſſe illaqueare appellātem, ut per lapſum termini ab eo præfixi appellatio fiat deſerta, remiſſiuè.*

31 *Iudex ſi habito termino pro ſeruato, & antequā pro parte appellātis fuerit facta inſtātia pro declaratione termini, ſint lapſi qnatuor anni, & deinde ad inſtātiā appellati terminns ſuerit reſolutus pro interlocutoria, ſentētia dicitur tranſiſſe in rē iudicatam.*

32 *Fatalia currunt ēt ſi ſententia non ſuerit ſubſcripta.*

33 *Compromiſſum factum in arbitros ſuſpendit curſum fatalinm, ſecus ſi in arbitratores, ut nu. 36.*

Etiā, ſi in cōpromiſſo fuiſſet tantū deductū negocium principale, non ēt cauſa aepellationis, ut nn. 35.

34 *Tempus cōpromiſſi in calculo fatalium ſubducitur.*

37 *Connentione partinm curſus fatalium ſuſpenditur.*

38 *Remiſſoria per appellatū obtēta, fatalia non currūt.*

39 *Cauſa attētatorū pendēte fatalīū curſus impeditur.*

40 *Cauſa in conciſtorio principis pendeute appellatio nō fit deſerta ob lapſum fatalinm.*

Etiam ſi Princeps nulliter pronunciaſſet, ut nu. 41.

42 *Quia per pronunciationem nnllam non tollitur manus appoſitio Principis.*

Quod verum, quando ſtat per occnpationes principis ſecus ſi adeſſet negligentia appellantis, ut nu. 43.

44 *Appellatio an fiat deſerta, ſi ſteterit p iudicē, quo minus cauſa intra tpś fatalium expediatur, remiſſiuè.*

45 *Iudicem ſemel interpellari pro expeditione canſæ, an ſufficiat.*

Et multiplex interpellatio requiritur, vt nume. 46. remiſſiuè.

47 * *Impeditns facto iudicis excuſatur, ſi cā nō fnit expedita intra tēpus fataliū ēt ſi non fuerit ꝓteſtatus.*

48 *Impedimento legitimo, ſi fuerit appellans detentns appellatio non ceuſetur deſerta.*

49 *Appellans in Hiſpania, ſi ob bella tardè uenerit ad cōmittendum canſam, ita ut à die appellationis, ſit lapſum biennium, appellatio non eſt deſerta, quia biēnium hoc caſu computatur à die commiſſionis.*

50 *Fatalia regnlariter incipiunt currere, quando ſumus in Curia, à die interpoſitæ appellationis.*

51 *Extra Curiā uerò, & in partib. à die quo uериſimiliter potuit appellās cōmitti facere cauſam in Curia.*

52 *Annus licet ſecundum opin. Spec. incipiat currere, à die ſecnndi termini iuris, tenetur tamen appellans intra annum aliquam diligentiam facere.*

Nec ſufficeret præſentatio commiſſionis, ut nu. 53.

Sedis

54 *Sedis vacantis tempus deducitur in computatione temporis ſatalium.*

55 *Appellatio, ob non petitionem apoſtolorum fit deſerta.*

56 *Deſerta quoque efficitur appellatio non reditionem pro Apoſtolis.*

Niſi iudex requiſitus de Apoſtolis de eis aliter non reſponderit, niſi, quod audiebat, nu. 57.

Item niſi, abſq; eo quod pro Apoſtolis redierit, cām commiſerit, & eius vigore obtinuerit inhiberi, nu. 59.

Ita vt executio facta poſt huiuſmodi inhibitionem dicatur attentata, vt nu. 60.

58 * *Tacere eſt medium inter confiteri & negare.*

61 * *Appellans redire non tenetur ad iudicem pro apoſtolis qui ſibi dederit, reſutatorios, & habet annum ad committendam cauſam.*

62 *Cedula appellationis, ſi intra tempus legitimū, poſt quā fuerat viua voce appellatum, non detur appellatio cenſetur deſerta.*

Etiam ſi fuiſſent dati Reuerentiales, vt nu. 63.

64 * *Appellatio dicitur deſerta ſi commiſſio ſignata nō fuit præſentata infra menſem, qui de ſtilo datur ad præſentandas commiſſiones.*

65 *Cauſa ſi non fuerit commiſſa intra decem dies cenſetur deſerta.*

66 *Apoſtolis Reuerentialibus datis, cenſetur in curia, etiā datus terminus per iudicem decem dierum ad committendum cauſam.*

67 *Deſerta regulariter dicitur appellatio, ob non commiſſionem cauſæ intra decem dies datis Reuerentialibus in curia.*

Ampliatur vno modo, vt nu. ſeq.

Limitatur quinq; modis, vt num. 70. 77. 79. 80. & 81.

68 *Appellationis ab interlocutoria, ſi cauſa fuerit commiſſa, cum clauſula vna cum toto negocio principali, & deinde feratur diffinitiua, a qua licet fuerit, appellatū nunquam tamen cauſa fuerit, commiſſa, cenſetur deſerta, nec ſuſtinetur vigore dictæ clauſulæ.*

69 *Clauſula vna cum toto negocio principali appoſita in cōmiſſione appellationis, ab interlocutoria, nihil operatur, quando Papa cauſam negocij principalis alteri commiſit.*

70 *Diligentiæ appellantis, vt intra decem dies cauſa cōmitteretur excuſant a deſertione.*

71 *Fides præſentationis commiſſionis facta per D. Regentē Cancellariæ in calce commiſſionis appellationis regulariter excuſat a deſertione.*

Ampliatur primo etiam ſi fides diligentiæ prædictæ eſſet appoſita in copia commiſſionis, vt nu. 72.

Ampliatur ſecundo etiam ſi fides prædicta eſſet in vltima die decendij, vt nu. 73.

Limitatur primo, niſi appellans, etiam habens fidem diligentiæ, ſtetiſſet per viginti ſeptem dies, quibus commiſſionem non redemiſſet a bancho curſorum, vt nu. 74. dummodo non incidiſſet caſus tempore feriarum, vt nu. 75.

Limitatur ſecundo niſi appellans doceret de legitimo impedimento, vt nu. 76.

77 *Appellatus ſi intra ſecundum terminum iuris obtineat appellanti dari Reuerentiales cum intimatione ſi appellans intra decem dies ab intimatione cām appellationis non cōmiſerit, per hoc non cenſetur deſerta.*

78 * *Quando bis datus fuit terminus iuris, appellans habet annum ad committendam cauſam.*

79 *Præſentatio commiſſionis vndecima die poſt appellationem excuſat à deſertione, ſi prius commiſſio fuerat in manibus curſorum.*

80 *Deſertio appellationis excuſatur ob iuſtum impedimentum appellantis.*

81 *Appellatio licet de iuris ſubtilitate eſſet deſerta, quandoq; tamen ob qualitatem, & grauitatem cauſæ, non cenſetur deſerta, & appellans ſuper ea auditur.*

82 * *Appellans habet annum ad committendam cauſam, ſi dati fuit Apoſtoli Reuerentiales, ſecus ſi teſtimoniales.*

83 *Geſta pendente appellatione, regulariter ueniunt tanquā attentata reuocanda.*

84 *Clauſula vniuerſalis negatiuè concepta de proprietate ſermonis omnes caſus, & perſonas complectitur.*

85 *Negatiua locutio ſemper maiorem uim habet quam affirmatiuam.*

86 *Appellatione pendente nihil eſſe innouandum, omnia iura clamat.*

87 *Inſtitutio, & adeptio poſſeſſionis facta appellatione pendente, à Rota habetur pro attentata.*

88 *Ratio quare appellatione pendente, nihil eſt innouandū, multiplex eſt, prima quia.*

89 *Appellatio conſeruat ſtatum appellātis, ſecunda, quia*

90 *Appellatio ſuſpendit ſententiam, & iuriſdictionem iudicis à quo, Tertia quia*

91 *Appellatio extinguit iudicatum, & dicitur Tiriaca aduerſus venenum ſententiæ iudicis à quo.*

92 * *Iudex à quo, poſt appellationem procedens, videtur inferre iniuriam iudicei ad quem eſt appellatum.*

93 * *Appellatio inſpecto præſenti ſtatu extinguit, inſpecto autem futuro ſuſpendit.*

94 *Epiſcopus, ſeu alius depoſitus appellās poteſt interim excommunicare, & alias officium ſuum exercere.*

95 *Nec interim dicitur depoſitus pendente appellatione.*

96 *Sententia lata ab epiſcopo depoſito, qui appellauit, dicitur valida.*

97 *Obedientia tolli non dēt Epo depoſito, qui appellauit.*

98 *Excommunicatus poſt appellationem ab eo interpoſitā non tenetur deſiſtere à diuinis.*

99 *Condemnatus quam diu pendet appellatio, non dicitur condemnatus, & poteſt teſtamentum condere.*

100 *Banitus non poteſt pendente appellatione impune offendi.*

101 *Vſurarius condemnatus, cum publicatione omnium bonorum ſi appellauit non poteſt contra eum pendente appellatione fieri executio.*

102 *Infamis non dicitur condemnatus, qui appellauit, ſed retinet iura ciuis Romani, & teſtamenti factionem actiuam, & paſſiuam.*

103 *Crimen per mortem condemnati, cenſetur adeo extinctum, vt eius cadauer puniri non poſſit.*

Niſi eſſemus in caſu, in quo hominis memoria damnari poſſit, vt nu. 104.

105 *Canonicus per ſententiam irrogantem infamiam condemnatus, poteſt eligere pendente ipſius appellatione, & teſtimonium ferre, nu. 106.*

107 *Arreſtatus, ſi ab eo appellauit, poteſt interim recedere, & ad ſuperiorem recurrere.*

108 *Appellatio conſeruat ſtatum appellantis, etiam ſi illa deſeratur.*

109 *Excommunicatus a ſententia excommunicationis, appellans, interim eſt excommunicatus.*

11 *Et dicitur eſſe ſpeciale in excommunicatione, quia ſecū trahit executionem.*

111 *Niſi ſententia excōicationis fuerit conditionalis.*

112 *Sentētia excōmunicationis, quæ ſolet proferri in curia niſi ad primā, uel niſi infra tres dicitur cōditionalis.*

113 *Niſi, hæc dictio facit diſpoſitionem conditionalem.*

114 *Suſpenſus dicitur ille, qui appellauit a ſententia ſuſpenſionis.*

115 *Abſolutus dicitur quis, nō obſtāte, quod ab abſolutionē ab excommunicatione aduerſarius appellauerit.*

116 *A ſententia abſolutionis ab excommunicatione non datur appellatio.*

117 *Conſuetudine ſtante quod pendens corpus ex ſententia perdat etiam bona, condemnatus appellans, appellatione pendente dicitur incapax, & perdit teſtamenti factionem.*

Appel-

Digitized by Google

118 *Appellatio ſuſpendit ſententiam, ita vt interim non poſſit illius fieri executio.*
Nec iudex in cauſa procedere, nu. 119.
Quod procedit ſiue admiſſa, ſiue reiecta ſit, nu. 120.
Et etiam reſpectu Tertij, nu. 121.
122 * *Suſpenſio ſententiæ intelligitur inducta in concernentibus cognitionem vel deciſionem cauſæ principalis, in præiudicium appellationis non autem in eius fauorem.*
123 *Excommunicatus appellans poteſt interim priuari fructibus, & denunciari, remiſſiue.*
124 *Confirmatio extra iudicium facta, & alia extraiudicialia per appellatione non ſuſpenduntur.*
125 * *Appellatio regulariter ſuſpendit iudicatum, ſed non impedit præſumptionem iuſtitiæ, & rectitudinis ipſius ſententiæ.*
126 *Appellatio extinguit pronunciatum, quatenus præterita, ſuſpendit quatenus futura reſpicit.*
127 *Appellatio extinguit etiam præſumptionem, quæ ſolet eſſe pro ſententia, ſecundum comm. opi.*
128 *Sententia (poſtquam eſt appellatum) dicitur iniuſta.*
Et eatenus dicitur per appellationem extingui, vt nullũ operetur effectum, nu. 129.
130 *Appellatio eſt magis fauorabilis quam ſententia.*
131 * *Sententia quæ tranſiuit in rem iudicatam, ſi contra eam petita ſit reſtitutio in integrum, præſumitur iuſta donec fuerit retractata.*
132 *Appellatio extinguit ſolum quoad ea, quæ facta ſunt poſt litem conteſtatam.*
133 *Appellatio reducit cauſam ad ſtatum in quo erat tempore litis conteſtatæ, ſecundum comm. opi.*
134 *Statutum loquens de cauſis pendentibus, non vendicat ſibi locum in cauſis pendentibus in ſecunda inſtantia per appellationem.*

1 AMpla eſt, vtilis, † & maximè practicabilis materia iſta Attentatorum appellatione pẽdẽte, ideo diligentius, & plenius attingenda, arg. l. legaui, ff. de liber. legat. vt ẽt conſiderauit Franc. in Rubr. ext. de app. & Vital. in trac. de Clauſ. in Clauſula, Nil nou. app. pend. vbi inquit, quod continet amplam, & quotidianam materiam: cuius amplitudinem, cum nullo commodiori modo perſtringi poſſe videatur, quam per viam Regulæ, & limitationum, ita nos eam explicabimus. Verum antequam ad Regulam ponendam deueniamus, ad huius Rub. propoſitũ, non ab re erit duo præmittere, prout illa duobus verbis concluditur: Primo, videlicet, quid ſit appellatio. Secũdo, quando dicatur pendere.

Quo ad primum, licet multæ datæ ſint per Doctores vtriuſq; iuris appellationis diffinitiones, vt per Bar. in l. 1. in prin. ff. de app. & Panor. & alios, in Rub. ext. eod. tit. tamẽ omiſſis diſputationibus ſuper dictarum diffinitionum veritate, ne videamur extra propoſitam tractatus noſtri materiam longius diuagari,
2 † Appellatio (ſecundum diffinitionẽ Franc. in Rubri. de appell. col. 1. quæ magis placet) eſt prouocatio ad maiorem iudicem, ratione grauaminis illati, vel inferendi; quam et refert, ſequit, & declarat Marantha in Speculo ſuo, in 2. par. ſextæ partis principalis, in 3. actu, nu. 1. & ſeqq. * Idem planè dicere videtur Germonius in Paratit. tit. de appel. in princ. vt ſit querela non adquieſcentis ſñiæ minoris iudicij ad maius auditorium.] Et de prouocatione ſecundum terminos huius diffinitionis infra in diſcurſu ſemper accipiemus appellationem in materia noſtra.
3 Quo ad ſecundum, † quando. ſ. appellatio dicatur pendere, licet hæc quæſtio ſpecificè à Doctoribus nõ
4 ponetur, * (cum tamen pendere id dicatur, qđ non eſt finitum, ſed finiendum ex ſententia, Bal. in ſconſ. 52. Literis, col. fi. ſub nu. 5. li. 5. vbi etiam declarat qđ dependere dicatur)] eadem poteſt conſideratio adhiberi, quæ fuit facta ſupra c. 4. de attentatis lite pendẽte in prin. videlicet, vt conſideremus principium ipſius appellationis, & eiuſdem finem: his enim cognitis, & eius pendentia ſatis intelligetur; Duplex igitur circa hoc traditur inſpectio.

Prima eſt, quando appellatio dicatur incipere, in qua pro faciliori intelligentia, illud omnino conſiderandum eſt, quod alias habemus in iure circa appella-
5 tionem † tres terminos inter ſe ſatis diuerſos. Videlicet appellationem introductam, & appellationem
6 inchoatam. † Deuoluta dicitur appellatio, quando eſt legitimè interpoſita, & parti intimata, de quo per Ant. in c. veniens, de re iudic. & in c. ſi duobus, de appel. in 6. & ponit remiſſiuè Mil. poſt Rot. deciſ. 19. & deciſ. 164. in verb. deuolutio cauſæ, fol. 87. licet corruptè videatur allegare, cum dicta deciſ. non fac. niſi fortaſſe voluerit allegare deciſ. 23. alias, 139. Si in cauſa, de appel. in qua habet, quod tunc cauſa dicitur deuoluta, quando eſt legitimè interpoſita, & parti intimata, iuxta formam Clemẽ. Cauſam, de elect. In-
7 troducta dicitur quando eſt in † Auditorio Principis intimata, puta Vicecancellario, qui in hoc tenet Auditorium Papæ, l. in offerendis, C. de appel. & l. fin. §. in his, C. de temp. appel. ſm Mil. in verbo, introducta,
8 fol. 170. † Inchoata autem dicitur, quando pars eſt citata, ad l. fi. §. primo, C. de tempor. appell. ſecundum Mil. in dicto loco: de quo tamen dicto Mil. aliqualiter ſubſiſtendum videtur, ex his, quæ ponit Rota, deciſ. 66. alias, 488. Si Papa, de appel. in nou. vbi vult, quod is, qui arripit iter ad impetrandam commiſſionem appellationis, ſatis dicitur inchoaſſe appellationem quo caſu impoſſibile eſt conſiderari partis citationem, cum nondum cauſa præſupponatur commiſſa: Quamuis aũt alias Rota deciſ. 13. alias 322. de re iud. in nou. in fin. in illis verbis, Præſertim ſi cauſa appellationis non fuit commiſſa, nec dicatur pẽdere. &c. ſatis videatur tacitè ſentire, quod principium pẽdentiæ appellationis ſit, quando cauſa eſt commiſſa: breuiter tamen in hoc ita dici poteſt, quod quo ad effectum attentatorum, appellatio non dicatur pẽdere, ex eo ſolo, quod illa ſit, aut deuolutã, aut introducta, vel illius cauſa commiſſa, aut etiã in inchoata (ſecundum terminos dictæ deciſionis 66. alias, 488.
9 Si Papa, de appell. in nou.) † Sed bene quando illa (poſtquam fuit legitimè interpoſita) eſt iudici, aut parti intimata, ita, & taliter, quod illius pendẽtia non videtur cauſare effectum attentatorum, niſi præſuppoſita tam in iudice, quã in parte illius notitia, præſertim, conſideratis caſibus, in quibus in abſentia iudicis, aut partis, poteſt appellari, de quibus per Doct. in cap. ſi iuſtus metus, de appell. Et in terminis noſtris, quod licet quoad validitatem appellationis, non ſit neceſſaria intimatio iudici, nihilominus, quo ad attentata requiratur, eſt deciſ. Rotæ 38. alias, 309. Attentata, de appell. in nou. quia non præſuppoſita intimatione, aut notitia appellationis, non eſt quid iudici, aut parti imputari poſſit: & poſt d. deciſ. Franc. in c. bonæ, colum. antepe. ver. bona cõcluſio, & in capi. ſi iuſtus metus, numero 41. de Appell. pro quo facit quod ponit Lap. Alleg. 39. An valeat, nume. 10. & Marant. in Spe. ſuo, in 3. parte ſextæ pat. princ. quæſt. 7. num. 391. Et præmiſſa de intimatione faciẽda nõ ſolum procedũt reſpectu iudicis à quo, verum etiam
10 partis appellatæ; nam generale eſt, † quod regulariter appellatio, vt inducat effectum attentatorum, eſt intimanda, vt dicemus latius in 2. limit. 15. Ampliat. princ. Regulæ, quam mox poſituri ſumus in hoc 12.
cap.

Digitized by Google

cap. de attentans appellatione pendente, num. 2. & in
ſpecie videtur deciſ. Aegid. 2-3. Defectus, dum vult,
11 † quod defectus intimationis appellationis viciat,
quantum tangit præiudicium ipſius appellationis,
prout eſſet, ſi geſta per ipſum poſt appellationem nõ
intimatam dicerẽtur attentata; Ex quibus ſatis patet
non poſſe facile admitti, id, quod ſentiebant Domi-
ni, in d. deciſ. 13. alias 322. quod appellatio per com-
miſſionem cauſæ dicatur pendere; Et vltra præmiſ-
ſa contra fac. quæ ponit Lap. Alleg. 2. ſub num. 5. ver
12 ſic. ad hoc, dum vult, quod appellatio ſuſpendit, † &
13 eximit appellantem à iuriſdictione iudicis, à quo † ẽt
ſi appellatio non ſit ſuperiori præſentata, aut cauſa
commiſſa; Vnde, ſi hoc caſu operatur effectum ſuſpẽ
ſiuum, ſi non ſit commiſſa, ergo neceſſario, & conſe-
quenter operatur reuocationem attentatorum (etiã
ante commiſſionem) dummodo pars habeat illius
14 notitiam, per ſupradicta, † quia valet arg. appellatio
ſuſpendit, ergo reuocãtur attẽtata, & eo ſæpius vtitur
Fran. & formaliter, in c. bonæ, n. 36. de app. & per hoc
ſatis patet quando appellatio ad effectũ attẽtatorum
dicatur incipere, quę erat prima in ſpecho, ſecũduum
ea, quæ ſupra propoſuimus.

Secunda nunc ſequitur inſpectio, quando, ſ. appel-
15 latio dicatur finiri, & terminari. † Finis autem appel
lationis plurib. modis contingere poteſt.

16 Primo, † renunciatione, non ſolum † tacitã, puta
17 per comparitionem † coram iudice à quo, ad no. per
18 Docto. in ca. gratum, de offic. deleg. & c. cum veniſ-
ſent, de teſtibus, & in l. ad ſolutionem, C. de re iud. &
per Franc. in c. cum teneamur, in vltimo notabili, de
19 appel. † Vel per compromiſſum (ſuper quo fuerit lau
datum) factum appellatione pendente, vt ſentit Alex.
in conſ. 63. In cauſa, ſub nume. 5. lib. 3. Verum
20 etiam † expreſſa, quæ poteſt eſſe tam appellationi in-
terpoſitæ, puta quando per tranſactionem receditur
à lite, ad no. per Doc. in l. poſtquam liti, C. de pact. &
diximus ſupra latius in hac ſecunda parte, ca. 4. de at-
ten. lite pendente, in præſatione, nume. 281. & multis
ſequ. quam etiam appellationi interponendæ, puta ſi
21 fuerit † factum pactum, de non appellando, quo ca-
ſu ad propoſitum noſtrum attentata non reuocan-
tur, vt animaduertit Guid. Papæ, in tract. de appell. q.
22 ius.* Non eſt enim † in iure prohibitum, quod quis
non poſſit appellationi renunciare, ad no. in l. ſi quis
libellos, C. de appel. & in c. interpoſita, §. denique eo.
23 tit. Aymo. conſ. 657. nu. 5. lib. 4. † Vel quando fit obli
gatio de ſtando vnicæ ſententiæ, quæ conuentio de
iure valet, ad tex. in l. fi. C. de temporib. app. vt eſt de-
ciſ. Rot. 2. alias 287. Licet appellationi, de renunc. in
nou. & no. Franc. in c. interpoſita, §. illa deniq; nu. 2.
de appell. Felin. in cap. ex parte, el 2. nu. 6. de Reſcrip.
& in c. ſi diligenti, num. 7. de foro comp. Pariſ. conſ.
34. nu. 25. lib. 1. & quod eo caſu non liceat appellare,
tenuerunt Domini in vna Pamp. Prioratus, 8. Nou.
1555. coram Chiſſa. Ex qua (prout ex facto, quod ibi
24 pręſupponebatur poteſt colligi) hoc dictũ † ampliari
poteſt, vt (ſi huiuſmodi obligatio facta fuerit in ſecũ-
da inſtantia) illa operetur, non ſolum ſi feratur ſentẽ-
tia confirmatoriæ primæ, verũ etiam, ſi ſecunda ſnĩa
ſit canonizatoria iuris de nouo in ſecunda inſtantia
producti.* Et ſimiliter vno modo limitari, niſi poſt
pactum interpoſitum, vtraque pars appellauerit; quia
tunc, quod erat inappellabile, fit appellabile, vt firmat
Proſper Paſeth. conſ. 129. in fi. nu. 11.

25 Secundo, Appellatio dicitur † finiri per ſententiã,
& ſic quando ſuper appellatione eſt pronunciatũ, vt
eſt tex. in l. 1. ff. nil nouari appellatione pendẽte, ibi de
appellatione erit pronunciatum, &c. Et faciunt, quæ
latius ſupra diximus in d. c. 4. in præſatione, nu. 250.
quod per ſententiam regulariter lis finitur.

26 Tertio, etiam † morte appellantis dicitur appella-
tio finiri qñ ſumus in cauſa criminali. & crimẽ con
tra appellantem intentatũ non eſt tale, quod ẽt bona
veniant confiſcanda, quia tunc etiam ſi pendente ap
pellatione appellans moriatur (licet reſpectu perſo-
næ, & criminis intentati appellatio dicatur finita,)
27 quo † tamẽ ad cauſam bonorum, adhuc dicitur dura
re, ad no. in Rubr. & toto tit. C. ſi pend. app. mors in-
teruenerit; & fac. quod diximus in d. præfat. nu. 310.
quod lis etiam morte finitur, per quam cõſequenter
etiam ipſa appellatio finiri diceretur, quãdo eſſemus
in ſecunda inſtantia.

28 Quarto, appellatio finiri dicitur † ob deſertionem Scaccia
& lapſum fatalium: Verum quia iſte lapſus fatalium de app.
multis modis contingere poteſt, circa quos, & ſingu- q. 15.
los eorum (ad demonſtrandum qualiter appellatio
finiatur, & illius deſertio inducatur) plura veniũt di-
cenda, & declaranda, Primo proponemus, quæ gene
raliter materiam huius lapſus fatalium reſpiciunt, de
inde ea, quæ particulares fatalium modos concernũt
ſubijciemus, in cæteris lectorem ad Franc. remittẽtes
in c. perſonas, in gl. 2. nu. 3. & ſeq. verſ. circa primum
29 ſcias, ext. de app † vbi nouem modos videtur ponere
quos habet iudex à quo, ad illaqueandum ipſum ap-
pellantem, vt per lapſum termini ab eo præfixi, appel
latio fiat deſerta; Sit itaque.

30 Regula, † quod appellatio per lapſum fatalium di
citur finiri, & fit deſerta, l. fi. & toto tit. C. de tempo.
app. no. Doc. in c. cum ſit Romana, & in c. ex ratione
de app. & declarat elegãter Veſt. in Praxi Rom. Cur.
lib. 7. c. vlt. num. 8. ver. ſed poſtquam diximus, Quam
Regulam

31 Amplia Primo, † vt fatalia currant, & ob illorum
lapſum appellatio cenſeatur deſerta, ẽt ſi intra fatalia
fuiſſet per iudicem habitus terminus pro ſeruato, &
deinde antequam pro partis appellantis fuiſſet facta
inſtãtia, quod terminus aperiretur, & declararetur,
ac diffinitiuè pronunciaretur, lapſi eſſent quatuor an
ni, nulla facta fatalium prorogatione, & demum ad
inſtantiam appellati, terminus fuerit reſolutus, & ſub
ſcriptus pro interlocutoria, quia tam de rigore, quam
de æquitate, ſententia à qua fuit vt præfertur appella-
tum, dicitur tranſiuiſſe in rem iudicatam, vt fuit ten
tum in vna Segobien. de Aldea, coram Acorambo-
no, 27. Aprilis, 1556.

32 Secundo † vt tempus fatalium currat etiam ſi ſen
tentia non fuerit ſubſcripta, vt fuit tentum in vna Ca
lagurritana admiſſionis, coram Robuſterio, 29. Ia-
nuarij, 1565.

33 Limita eadem Regulam, Primo, † quando inte-
rim fuiſſet factũ compromiſſum in arbitros, ad not.
in Auth. ſi tamẽ, C. de temp. app. & in Clem. Quan-
diu, de appel. & ſentit Caſſad. deciſ. 9. incip. An eſſet
34 deſerta, nume. 7. de appell. Nam † tempus compro-
miſſi in calculo fatalium ſubduceretur, vt declarat
ẽt Veſtr. vbi ſupra, nume. 17. vbi id etiam vno modo
35 ampliat, vt ſcilicet procedat hæc limitatio † ẽt ſi in
compromiſſo, fuiſſet tantum deductum negotium
principale, non etiam appellationis cauſa, poſt Fran.
in d. ca. ex ratione, col. 7. verſ. quarto quæritur, de app.
36 Quam limitationem ſublimita, vt non † procedat,
quando compromiſſum fuiſſet factum in arbitrato-
res, tunc. n. compromiſſo non obſtante, appellationis
tempora currunt, vt poſt Anchar. in conſ. 284. incip.
Habebis, declarat Grauat. apud Veſtr. vbi ſupra nu-
mero 41.

37 Secundo † limita, vt non procedat, qñ inter partes
fuiſſet conuentum, quod per aliquod tempus fataliũ
curſus ſuſpenderetur, vt poſt Franc. in d. c. ex ratione
col. 22. verſ. ſed iuxta prædicta, & col. 14. verſ. ſed ad-
uerte primo, declarat Veſtr. vbi ſupra, ſub num. 18.

Tertiò,

Digitized by Google

38 Tertiò,† ex eodem ibi ſub dicto nu. 18. limita, non
procedere, quãdo appellatus Remiſſoriam obtinuiſ-
ſet, quia cum tunc dilatione Remiſſoriæ pendente,
officium Iudicis conquieſcat, l. ſiue pars. C. de dilatio
nibus, cum ſimil. pendente tempore Remiſſoriæ, fa-
talia non currunt, vt videtur inclinare Caſſad. dicta
deciſ. 9. de appellat.
39 † Quartò, fatalium tempus non curreret, qñ me-
dio tempore incidiſſet cauſa attentatorum, nam illo
rum priuilegio ſtatutum eſt, vt pendente articulo at
tentatorum, fatalia non currant in negotio principa
li, Rota, deciſ. 15. aliàs, 102. Fatalia, de appell. in nou.
cum alijs latius adductis infrà, in 3. part. c. 30. de pri-
uileg. attentatorum in 10. priuilegio, vbi per opportu
nas Ampliationes, ac limitationes plenè præſentem
Concluſionem explicauimus.
40 Quintò, † vt etiam ſi lapſa ſint fatalia, appellatio
tamen non dicatur deſerta, cauſa in Cõſiſtorio Prin
cipis pendente, ad not. per Doct. præſertim Fel. in ca.
venerabilis, de iud. & videtur deciſ. Caputaquenſ. 1.
130. quod Ampliari poteſt, vt procedat, non ſolum
41 ſi Princeps in cauſa non pronunciat, † verum etiã
ſi nulliter pronunciauerit, quia per pronunciationẽ
42 † nullam, non tollitur manus Principis appoſitio,
vt declarauerunt Domini in vna Parmen. Caſtri Iu
liani, coram Caputaquenſ. 17. Nouembr. 1560. vt eſt
deciſ. in Recoll. eiuſdem * 225. aliàs, 230. incip. Pen-
43 dente, lib. 1.] Et ſimiliter declara, † vt tunc non cur-
rant fatalia, quando ſtat per occupationes Principis,
ſecus ſi adeſſet negligentia appellantis, vt poſt Doct.
in Auth. Sed ſi lis, C. de temp. appell. tradit non mi-
nus latè, quam eleganter Sigiſmund. Loffred. in cõ-
44 ſil. 14. In cauſa, nu. 72. Quid autem † ſteterit per Iu-
dicem ad quem, quo minus cauſa intra tempus fa-
talium expediretur, an appellatio hoc caſu cenſeatur
deſerta? * Et quod deſerta fiat appellatio, etiam ſi ſte-
terit per Iudicem, ex communis opi. de qua teſtatur
Socin. conſi. 50. num. 9. lib. 1. licet competat reſtitu-
45 tio in integrum, vt ibi per eum.] & an ſufficiat † ſe-
mel Iudicem pro expeditione interpellari, vel potius
multiplex requiratur interpellatio habes eleganter
poſt alios apud Oſaſc. in deciſ. Pedem. 12. Appellans,
46 per tot. præſertim, nu. 7. vbi concludit, † quod requi-
ritur multiplex interpellatio.* Et quamuis iſta videa
47 tur communis opin. quod † requiratur proteſtatio,
prout & aliàs de iure in alia materia ſimiles proteſta
tiones requiruntur, vt latè per Tiraq. in tracta. de re-
trac. lignag. §. 9. gloſ. 3. nu. 19. & plurib. ſeqq. Rota tñ,
in vna Hiſpalen. Scholaſtriæ, coram A. Auguſt. con-
trariam ſententiam tenuit tanquam æquiorẽ, & hu-
maniorem, vt impeditus facto Iudicis excuſetur ẽt
ſi non fuerit proteſtatus. vt eſt Deciſ. Creſcent. 234.
incip. impeditus, lib. 1. vbi etiam de dicta communi
opin. mentionem facit, & hodie in impreſſis eſt de-
ciſ. 5. ſub tit. de præſcript.]
48 † Sexto generaliter limita, vt non procedat, quan-
do appellans intra tempus fatalium fuiſſet legitimo
impedimento detentus, quo minus appellationem
fuerit proſequutus, vt poſt Innoc. Imolam, atque ẽt
Ant. de But. ibi, tradit Franc. in d. c. ex ratione, nu. 35.
de appel. & ponunt etiam Veſtr. & Grauat. apud eũ
49 vbi ſuprà, vt propterea, † ſi appellans in Hiſpania,
ob bella tardè venerit ad committẽdum cauſam, ita
vt a die interpoſitæ appellationis non autem à die
cõmiſſæ cauſæ ſuper appellatione, lapſum eſſet bien-
nium (ſtante dicto bellorum impedimento) appel-
latio non cenſetur deſerta, & biennium cõputatur
hoc caſu a die Commiſſionis, non autem a die Ap-
pellationis, vt eſt in Recollect. Caputaquenſ. 2. deciſ.
3. incip. Appellans.
50 Declara eandem Regulam primò, † quod tempus
horum fatalium regulariter incipit currere a die ap-
pellationis, nõ autem a die præſentatæ Commiſſio-
nis, & datì Iudicis, qñ ſumus in Curia, quia ſi labatur
biennium a die appellationis, licèt non a die Com-
miſſionis, appellatio cenſetur deſerta, per tex. in Cle-
men. ſicut, & ibi not. omnes, de app. & tradit Proſp.
Carauita, in Rit. Mag. Cur. Ritu 169. nu. 8. vt fuit tã-
dem reſolutum poſt iteratas Aduocatorum informa
tiones in vna Burgenſ. Præſtimoniorum, coram Al-
dobrandino, 15. Maij, 1564. in qua maior pars tenuit
pro deſertione, non obſtante, quod in alia propoſitio-
ne 5. Maij, eiuſdem anni, Dñi (conſideratis nonnullis
circunſtantijs) viderentur fuiſſe pro non deſertio-
ne. Quod etiam (in appellante in Curia) dicebatur ibi
fuiſſe aliàs deciſum, in alia Oueten. coram Io. Paulo,
& videtur eſſe deciſ. Put. 2. deciſ. 50. * aliàs 56. incip.
51 Eadem die.] In appellatione † autem in partibus in-
terpoſita, currit a die, quo veriſimiliter potuit appel-
lans cõmitti facere cauſam appellationis in Curia,
& ita limitatur d. Clem. Sicut, vt eſt deciſ. Put. 10. in-
cip. tempus, ſub Rub. de appel. & eiuſdem deciſ. 151.
& 154. & fac. ſuprà allegata deciſ. Caputaq. primo,
deciſ. 3. incip. Appellans. Secundò declara, quod licet
52 † annus ſecundum opin. Spec. incipiat currere a die
ſecundi termini Iuris, tñ appellans tenetur facere in
53 tra annum aliquam diligentiam, † nec ſufficit præ-
ſentatio Commiſſionis; Faſtolus, dub. 37. Caſſad. de
Appella. deciſ. 6. ſub nu. 8. Achil. de app. deciſ. 11. aliàs
appellatio cenſetur deſerta, vt tenuerunt Dñi in vna
Rom. duorum millium, corã D. meo Oradino 22.
54 Octobris, nu. 1565. † Tertiò quod in computatione
temporis ad effectum videndi, an appellatio ſit deſer
ta ob lapſum fatalium, eſt deducendum tempus Se-
dis vacantis, vt fuit reſolutum in vna Bracharen. S.
Eufemiæ, coram Grato, 20. Decembris, 1568. & eſt
deciſ. Caputaquen. 1. 365. & Paleotti deciſ. 38.
Quoniam verò appellationem finiri, & fatalia ex-
pirare diuerſimodè contingere poteſt, ſciendum eſt,
quod nedum per lapſum fatalium hoc eſt anni, vel
(ſecundum diuerſitatem caſuum) biennij, ſed etiam
alijs modis appellationi finis imponi poteſt, &
55 Primò, per † non petitionem Apoſtolorum, tene-
tur enim appellans poſt interpoſitam appellationẽ,
& in ipſo actu Apoſtolos, & literas dimiſſorias pete-
re, quod ſi neglexerit appellatio efficitur deſerta, &
illius effectus expirat, ad not. in l. eos, §. Apoſtolos, &
in l. Præſes, C. de appellat.
56 Secundò, † ob non reditionem pro Apoſtolis, te-
netur. n. ſimiliter appellans (poſtquam de illis ſibi re-
ſponderi petijt, & fuit ſibi datus terminus, vel Iuris,
vel alius arbitrio Iudicis) intra terminum redire pro
Apoſtolis, aliàs appellatio diceretur deſerta, & cenſe-
retur finiri, ad tex. in Clem. quamuis, de app. & in c.
ab eo, & ibi notant omnes, eodem titu. in 6. * & fuit
reſolutum in vna Barchinonen. Canonicatus corã
Illuſtriſſimo D. Lancelloto, ſub die 12. Febr. 1574.
vt eſt deciſ. Diuerſ. 178. incip. Fuit concluſum, nu. 2.
li. 1. in impreſſis.] & hoc debet facere intra triginta
dies, qui de iure communi eſt terminus ad id præfi-
xus, vt in dictis iurib. licet aliud ſit de Conſuetudine
in aliquib. locis, vt in Curia * Capitolina, in qua dant
quinq; dies, vt lib. 5. Statutorum Vrbis, cap. 40. in an-
tiq; in nouis verò, lib. 1. c. 167. ſub Rubr. de tempore
redeundi pro Apoſtolis, & pariter in curia] Magna
Vicariæ, in qua dantur dies quinquaginta, vt per Ca-
rauit. Ritu 160. in princ. & per tot. Quod etſi regula-
lariter verum ſit, quandoq; tamen deſerta non cẽſe-
57 retur appellatio, & Primò, quando Iudex † requiſi-
tus pro Apoſtolis, dixerit, quod ille audiebat, & ni-
hil vltra reſponderit, & appellans amplius pro illis
non redierit, vt eueniente caſu fuit notabiliter per

Dominos aliàs dictum, in vna Toletan. Capellaniæ,
coram D. meo Oradino * ſub die 16. Iunij, 1567.] in
qua tenuerunt, quod appellatio ſuſtineretur, conſide
rando, quod aut Iudex dicendo, quod audiebat, habetur
pro tacente, & tunc cenſetur denegaſſe, & appellans
non tenetur redire; aut non habetur pro tacente, &
tunc (cum non dederit terminum Iuris) cenſetur de
negaſſe, d. Cle. quāuis, §. fi. vbi Card. q. 2. * de qua tñ
reſolutione non parum ſubſiſtendum vr ex his oib.
quæ ſubtiliter circa hmōi Iudicis in rñdendo de Apo
ſtolis reſponſione, conſiderat, & latè ponit Petr. de
Ancharano, (de quo Dñi ibi nullam faciunt mentio
nē) in conſ. 224. incip. Iſte Dñs executor, num. 3. & 4.
58 dū inter cætera dicit, quod inter † fateri, & denega-
re, datur medium, videlicèt tacere, & iō appellans pe
tens Apoſtolos (ēt ſi Iudex tacuerit) tenetur congruo
loco pro illis redire, aliàs appellatio fit deſerta, ſm eū
ſubdens ēt ibi, ad huius materiæ intelligentiã, quod por-
ta (qua Iudex tranſijt) non dr locus congruus Apo-
59 ſtolos petendi.] Secundò, † appellatio excuſaretur à
deſertione, ſi appellans à Diffinitiua, habito termino
iuris abſq; eo quod amplius, pro Apoſtolis redierit, cām
appellationis intra dictum terminū commiſerit, &
eius vigore obtinuerit inhiberi, quãuis. n. aliàs ob non
reditionem pro Apoſtolis, cā dicatur deſerta, ab eo,
de appella. in 6. qñ tñ intra terminum cauſa appella-
tionis committitur, non dicitur deſerta, * vt poſt de-
ciſ. 54. de appel. in antiq. & Aegid. deci. 100. eſt deciſ.
in Recollect. Caputaq. 137. incipien. Coram eodem,
& pariter deciſ. Vercel. 114. incip. Iudex ſi dedit, lib.
60 2. in impreſſis] † immò ſi poſt inhibitionem illius vigo
re emanatam, appellatus obtineat (ēt vigore ſpecia-
lis Commiſſionis ſuper prætenſa re iudicata) fieri exe
cutionem, & poſſeſſionem capiat, talis poſſeſſio, & e-
xecutio cenſetur attentata, vt fuit tentum in vna Nu
cerina attentatorū coram Lancilloto, 27. Maij, 1568.
61 * Tertiò, ſi † Iudex appellanti dederit refutatorios,
quia hoc caſu non tenetur amplius redire pro illis, &
habet annum ad committendum cauſam, vt fuit re-
ſolutum in vna Oxomenſi de Cabego, coram A. Au
guſtino, de menſe Febr. 1547. vt eſt in Recollectis
Chiſlanen. Deciſ. incip. Applelanti in fi.]
62 Tertiò † appellatio a diffinitiua interpoſita deſer-
ta cenſeretur, ſi poſtquam fuerit viua voce appella-
tum, intra tempus legitimum decem dierum cedula
63 appellationis in ſcriptis nō fuerit data, † etiam ſi fuiſ
ſent dati Reuerentiales, quicquid dicat Rota, deciſ.
54. aliàs, 385. Si appelletur, de appell. in nouis, vt fuit
reſolutum in vna Gerunden. Cameraniæ, corā Roſ-
ſanen. 24. Febr. 1548. vt eſt deciſ. in Recoll. Putei, 5.
Appellatio interpoſita, ſub Rubr. de appell.
64 * Quartò dicitur † finiri appellatio, & habetur pro
deſerta, quando Commiſſio, licèt fuerit infrà tempus
ſignata, diſtributa, & miſſa Curſoribus, attamen nō
fuit facta diligentia de præſentando Commiſſionem
infra menſem, qui de ſtilo datur ad præſentandum
Commiſſiones, vt eſt deciſ. Caputaquen. 125. aliàs,
128. incip. & Licet Commiſſio, lib. 1.]
65 Quintò † finiretur appellatio, & diceretur deſerta,
ſi datis Apoſtolis Reuerentialibus, cauſa appellatio-
66 nis intra decem dies non fuiſſet commiſſa † quia da
tis Reuerentialibus in Curia, cenſetur etiam per Iu-
dicem datus terminus decem dierum ad committē-
dum cauſam. Rota, deciſ. 66. aliàs. 488. Si Papa, de ap
pellationibus, in nou. Caſſad. deciſ. 4. de appell. Cre-
ſcent. deciſ. 25. Tempus, ſub Rubr. de appell. * & ho-
die in impreſſis eſt deciſ. 1. ſub eadem Rubr. de Ap-
pellat. Chiſlan. d. deciſ. 4. incip. Appellanti, aliàs. n. ſi
non præſupponeretur huiuſmodi præfixio termini,
(ēt datis Reuerentialibus) ſnia non cenſeretur feciſ
ſe tranſitum in iudicatum, vt fuit reſolutum in vna
Romana affictus ſcripturarum coram Blanchetto,
22. Martij, 1574. & eſt hodie Diuerſ. lib. 1. deciſ. 276.
incip. Fuit reſolutum, nu. 1. in impreſſis,] & ſic hoc
caſu etiam ob non commiſſionem cauſæ intra decē
dies, induceretur deſertio; Verum, quia hoc dictum
licèt in ſe verum ſit, tamen non videtur perpetuum,
breuitati inhærendo poteſt in eo conſtitui
67 Regula, † quod datis Reuerentialib. in Curia ob non
cōmiſſionem cauſæ appellationis intra decem dies,
appellatio fiat deſerta, quæ probatur per ſupradicta. Et
68 Ampliari poſſe vr vno modo, vt procedat, † ēt ſi
lata fuerit prius ſententia Interlocutoria, & ab ea in-
terpoſita appellatio, & commiſſa cauſa cum Clauſu-
la, vna cū toto negotio principali, & deinde feratur
ſnia Diffinitiua, a qua licet fuerit appellatum, nunq̃
tñ repertiretur cā appellationis commiſſa, quia dr cā
deſerta, nec ſubſtinetur vigore Clauſulæ vnà cum
toto negotio principali, de qua in Commiſſione cau
ſæ appellationis ab Interlocutoria, vt fuit dictum in
vna Taruiſina legitimatis, coram D. meo Oradino,
69 1. Feb. 1557. † quia illa Clauſula nō operatur, ex quo
Papa cām negotijs principalis alteri commiſit. Nec
obſtat c. ſuper eo, de appellat. in 6. quia, vt ibi dixerūt
Domini, illa cauſa poterat expediri abſque cognitio-
ne, & commiſſione negocij principalis.
Limita prædictam concluſionem
70 Primò, vt non procedat, † qñ appellans (licet cām
vt ſupra non commiſerit) fecit tñ intra dictum termi
num diligentias, vt cauſa cōmitteretur, apud D. Re-
gentē Cancellariæ, vel alium Signatorem, quia ſi vel
illis non repertis, vel fortè ob aliqua impedimenta
Commiſſionem appellationis expedire non poſſunt,
ſatis erit in termino porrexiſſe Cōmiſſionē, & prote-
71 ſtari de diligentia. Immò, † ſolet appellans ad maio-
rem cautelā, pro fide præſentationis in termino, acci-
pere ab ipſo Signaturæ præfecto, vel D. Regente Cā-
cellariæ, fidē manu ſua in calce Cōmiſſionis de die il
lius præſentationis: qua diligentia adhibita; deſertio
euitatur, vt docet Caſſad. deciſ. 4. de appellat. n. 2. & la
tius Veſtr. in Prax. Rom. Cur. lib. 7. c. vltimo, ſub nu.
72 5. quam limitationē amplia, Primò, vt procedat, † ēt ſi di
ligentia appellantis, & fides manu Dñi Regentis eſ-
ſet appoſita, non in Cōmiſſione ipſa originali, ſed in
eius copia, prout quandoq; fieri ſolet, & aliàs factū fuit, &
per Dominos ad excuſandā deſertionē admiſſum in
vna Parmen. Penſionis, inter R. P. & D. meum D.
Abbatem de Pinna, ex vna, & Capitaneum Nicolau
ex altera, corā Seraſino, 9. Iulij, 1570. in qua, licèt alle
garetur quod appellatio erat deſerta, ex quo datis Reueren
tialib. 18. Iunij Commiſſio cauſæ appellationis fue-
rat præſentata 4. ſequentis menſis Iulij, Dñi tñ te-
nuerunt pro non deſertione, ex quo de diligentia ma
nu D. Regentis conſtabat, ex copia Cōmiſſionis. Se-
73 cundò, † ēt ſi fides diligentiæ prædictæ eſſet in vlti-
ma die decemdij, & propterea dum aliàs dubitaretur
in vna Hildeſſemen. Vicariæ, coram Quiroga, 12.
Februarij, 1557. an ſtante ſententia lata 1. die Iunij,
& Reuerentialib. 9. eiuſdē, appellatio diceretur deſer-
ta, attento, quod non fuerat cōmiſſa infra decē dies,
ſed habebat tm diligentias manu D. Regentis, ſub
die 19. eiuſdem, & præſentationē, 37. Iulij, & terminū
ad dicendum contra, 26. Octobris eiuſdem anni, Do
mini fuerunt pro non deſertione, eo quia, materia
incidit in tempore feriarum, & non fuerant lapſi ni-
ſi 38. dies, aliàs fuiſſent pro deſertione, vt annotauit
in dicta cauſa D. meus Oradinus; Quam limitatio-
nē ſublimita vno modo ex intentione Putei, deciſ. 6.
incip. Appellatio fuit habita pro deſerta, ſub Rubr.
74 de appell. † quando ſcilicet appellans ſtetit per vi-
gintiſeptem dies, quibus Commiſſionem appellatio-
nis non redemit a banco Curſorum, quoniam eo ca-
in ap-

ſu appellatio dicitur deſerta, etiam ſi in tempore habuiſſet fidem diligentiæ, manu D. Regentis, vt fuit
tẽtum in vna Gienen. Scolaſtriæ, coram Peregrino,
15. Febru. 1546. vt in dicta deciſ. Putei.6. * de qua
habetur etiam (licet multum corruptè) per eundem
Put.lib.2.deciſ.389.incip.in vna Gienen. Scolaſtriç.]
quod & aliàs fuit tentum in alia Vliſibonen. coram
Reumano, 19. Octobr. 1551. vt eſt deci.in Recollec.
Guidobon.39.incipien. Fuit tentum, declarando ta-
75 men præſentem limitationem, † niſi caſus incidiſ-
ſet tempore feriarum, ſecundum ea, quæ proximè
76 dicta ſunt, & niſi † appellans doceret de aliquo legi-
timo impedimento, vt conſiderabant aliàs Domini,
in alia Burgen. ſeruitij, coram Aldobrandino, 4. Iu-
lijs, 1575. in qua, niſi docto de impedimentis, fuerunt
pro deſertione, ex quo Commiſſio appellationis ſteterat per dies 52. quibus non fuerat Iudici præſentata.
77 Secundo limita, † vt non procedat, quando inter-
poſita appellatione Iudex dederit appellanti termi-
num Iuris, & deinde ſibi poſtmodum redeunti pro
Apoſtolis, dederit alium terminum Iuris, & appella-
tus intra ſecundum terminum Iuris, obtinuerit dati
Reuerentiales, cum Intimatione, qua facta, licèt ap-
pellans intra decem dies ab Intimatione, cauſam ap-
pellationis non commiſerit, per hoc tamen eius ap-
pellatio non dicitur deſerta, vt fuit per Dominos re-
ſolutum in vna * Caſalen. Canonicatus, vt eſt De-
ciſ. Pereg.333.incip. Die 23. eiuſdem, li.3. & in alia]
Aſtoricen. Parrochialis, corã Dezza, 17. Maij, 1553.
& iterum in eiſdem terminis, in alia Oueten. Abba-
tiſſatus, coram D. meo Oradino, 10. Aprilis, 1559.
* Tertiò limitari poteſt, vt non cenſeatur appella-
tio deſerta, ſi datis Reuerentialibus ſub die 13. Fe-
bruarij, & obtenta præſentata a D. Regente ſub die
17. eiuſdem, non fuerit per appellãtem procuratum
vt Commiſſio deferretur ad banchum Curſorum
ante diem 29. Martij, vt fuit reſolutum in vna Areti-
na Spolij coram Iuuio, ſub die 9. Maij, 1558. vt eſt
Deciſ. Select. 121. incip. Aretina Spolij, vbi dixerunt,
non ſemper ſeruari Deciſ. quintam Caſſad. de appel.
& limitarunt, niſi ex dictis de quibus ibi conſtaret de
malo iure ipſius appellantis. Et generaliter, quod quã
78 do † bis fuit datus terminus iuris, appellans habeat
annum ad committendum cauſam, fuit reſolutum
in vna Oxomen. De Cabeco, coram A. Auguſt. de
menſe Februarij, 1547. vt eſt deciſ. in Recollect. Chiſ
ſanen.4.incip. Appellanti, ea ratione, quia appellans
non tenetur amplius redire pro Apoſtolis, & perin-
de eſt ac ſi fuiſſent dati Refutatorij, quo caſu, habet
annum ad committendum, ad not. in cap. Cordi, &
in c. ab eo, de appell. lib.6.]
79 Quartò, † quando cauſa (ſi non intra dictos decẽ
dies) ſaltem die ſequenti fuerit commiſſa, & ideò
appellatio nõ diceretur deſerta; ſi vndecima die poſt
interpoſitam appellationem fuerit commiſſio præ-
ſentata Iudici ad quem, dummodò prius fuerit in
manibus Curſorum, vt eſt deciſ. in Recollect. Simo
net. quarta, incipien. in vna Roſcen. coram Triuul-
tio, ſub Rubrica de appellat.
80 Quintò, † ſi appellans fuerit aliquo iuſto impedi-
mento detẽtus, quo minus cauſam appellationis in-
tra dictum tempus commiſerit, regulare enim eſt, ꝙ
ſtante iuſto impedimento appellans excuſetur à de-
ſertione, vt not. Doct. præſertim Franc. in c. ex ratio-
ne, nu.35. de appel. & propterea aliàs in vna Burgen.
ſeruitij coram Aldobrandino, 4. Iulij, 1565. Fuit di-
ctum, quod ſi commiſſio appellationis ſteterit per
dies 52. quib. nõ fuerit præſentata Iudici, debet cenſe
ri deſerta, niſi doceretur de legitimis impedimentis.
81 Sextò limita, † vt quandoque ob qualitatem &
grauitatem cauſæ, (non obſtante, quod contra appel
lantem ex eo quia debito tempore cauſam non com
miſit, eſſet inducta deſertio) nihilominus ille audiatur.
Nam licèt aliqua cauſa de iuris ſubtilitate eſſet de-
ſerta, (prout ſi appellatio ſit interpoſita 9 Iulij, & 15.
eiuſdem dati Reuerentiales, & Commiſſio, quãuis
habeat fidem præſentationis, manu D. Regentis, 28.
Iulij, ad banchum tamen Curſorum non venit niſi
1. Martij ſequentis anni) nihilominus, quandoque
Domini ex cauſa, non obſtante deſertione, appellan
tem audire ſolent, prout fuit factum in vna Palent.
matrimonij coram Aldobrandino, 27. Maij, 1566.
in qua, cum ſupradictus caſus eueniſſet, fuit dictum,
quod licèt de iuris ſubtilitate cauſa videretur deſerta,
attamen quod ob qualitatem & grauitatem cauſæ,
appellans audiretur.
* Declara nunc eandem Regulam vno modo, vt
82 intelligatur ſtrictè, datis † ſcilicet Reuerẽtialib. aliud
enim eſſet, ſi fuiſſent dati teſtimoniales, etiam cum il
la Clauſula, In forma, &c. quia tunc appellans ha-
bet annum ad cauſã committẽdam, vt eſt deciſ. Put.
370. incip. In vna Fauentina, lib.2. & Chiſſanen. de-
ciſ.4. incip. Appellanti.]
Ex quib. omnib. ſatis conſtaret pôt, qñ appellatio
dicatur pendere, cum eius extrema, videlicet qũo in-
cipiat, & quomodo finiatur, ſint cognita; Nunc, de-
ueniẽdo ad principale propoſitum attentatorum ap
pellatione pendente, materiam ipſam pro commo-
diori tractatione (cum ampla, ac lata ſit) per viam re-
gulæ, & limitationum, perſtringemus; Sit igitur
83 Regula principalis, † ꝙ geſta pendente appellatio-
ne, dicuntur attentata, & innouata, & reuocanda ve
niunt; Regula aſſumitur ex Rubr. & toto titu. ff. Nil
84 nouari app. pend. & C. Vt lite pend. Quæ † cum ſint
indefinitè, ſed negatiuè conceptæ, vniuerſaliter de
proprietate ſermonis, oẽs caſus, & perſonas comple-
ctuntur, vt conſiderat Dec. in conſi.3. Et diligenter,
col.4. nu.4. & Latius Tiraq. in l. boues, §. hoc ſermo-
ne, in 7. limit. nu.4. ff. de verb. ſig. vbi oſtendit ſemper
85 maiorem vim habere † locutionem negatiuam, &
prohibitiuã, quam affirmatiuam; quod et affirmauit
Roſa Val. in trac. de lucro dotis, q.31. n.7. * & in cõ-
ſi.27. nu.10. lib.4.] & Alciat. conſ.6. Multa, num.17.
lib. 4. * quis id vix admittere videatur Fernan. Vaſ-
quez. lib. Illuſtr. Controuerſ. c.30. nu.18. & 22.] Vn-
de aliàs dicebat Dec. in conſ.200. In cauſa, in princ.
lib.1. Quod regula cõis eſt, ꝙ attentata appellatione
86 pendente veniunt reuocanda, & quod omnia iura
clamant, appellatione pendẽte nihil eſſe innouandũ,
vt dicit idem Dec. in conſi.97. In caſu, nu.1. lib.1. ꝙ
dictum refert, & ſequitur et Aug. Bero. in conſi.116.
Pendente, nu.10. lib.3. & ꝙ iſta ſit cõis vtriuſq; iuris
Regula, teſtatur et nouiſſimè Viuius commu. opin.
lib.2. opin.30. incip. attentata, in princ. & vulgatam
hanc eſſe regulam tradit et nouiſſimè Minſinger. cõ
ſil.8. primæ Decadis, n.13. qui alios in id allegat. Pro
qua Regula multa allegat Alex. & ibi Apoſtil. apud,
eum, in conſi.99. Viſis, num.3. lib.5. & nouiſſimè et
Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iud. §.31. c.2. in 2. limit.
princ. per tot. & Grat. in conſi.103. in præſenti, nu.9.
lib.1. & conſ.26. Etſi cã ſit, nu.11. lib.2. & Port. Imol.
in conſi.60. Nemini dubium, nu.23. lib.2. & nouiſſi-
mè et Menoch. in conſ.2. incip. Magni, nu.150. lib.1.
& Aemilian. conſ.77. Diuino, in princ. & ideò tenuit
Rota in plurib. cauſis, ꝙ qñ lis eſt introducta inter
duos præſentatos, & fertur ſnia pro vno, a qua appel
87 latur, ſi fiat poſtmodum † inſtitutio, & capiatur poſ
ſeſſio, ꝙ talis poſſeſſio à Rota habetur pro attentata,
vt fuit dictum in vna Tolet. Capellaniæ, coram D.
meo Oradino. 9. Iulij 1567. Quam Regulam iurib.
& authoritatibus comprobare ſuperfluum eſt, cum
hæc apud omnes etiam idiotas ſit trita, & quaſi pro

adagio vſurputa Concluſio. Illius autem ratio præ-
termittenda nullo modo eſt, cum ex illius declaratio
ne non modica reſultet vtilitas. Et quamuis tex. in l.
1. ff. Nil noua. appel. pend. ibi, integer. n. ſtatus, & c.
videatur ponere ſolum hanc rationem, quia ſcilicet
88 appellatio conſeruat ſtatum appellantis. † Multiplex
tamen ratio huius Regulæ ex dictis Doctorum in di
uerſis locis colligi poſſe videtur: Prima, cum Iurecó-
89 ſulto, in d. l. 1. quia † appellatio conſeruat ſtatum ap-
90 pellantis: Secunda, † quia appellatio ſuſpendit ſen-
91 tentiam, & iuriſdictionem iudicis à quo: † Tertia,
quia appellatio extinguit iudicatum, & dicitur Tiria
ca aduerſus venenum, idest aduerſus ſententiam
Iudicis a quo, vt poſt Bal. in l. 1. C. ſi de momen. poſ.
tradit Proſper Carauita, Ritu 256. nu. 2.
92 *Quarta, quia † Iudex a quo, poſt appellationem
procedens, videtur inferre iniuriam Iudici ſuperio-
ri ad quem eſt appellatum, c. nomen, 2 q. 1. prout per
illum tex. & alia per eum allegata, expreſſè hanc ra-
tionem ponit Oldrad. conſi. 89. ad med. verſ. immò
procedendo pendente appellatione.] Et quia prima
ratio, licet ſit in ſe vera, tamen non eſt perpetua, &
aliquas recipit declarationes, ſecunda autem, & ter-
tia, ſimpliciter intellectæ, videntur inter ſe contrariæ,
93. niſi diſtinctione concilientur, * vt ſcilicet † inſpecto
præſenti ſtatu, extinguat, inſpecto autem futuro, ſu-
ſpendat, vt poſt Felin. Barbat. & alios, ponit Illuſtriſ-
ſimus D. meus Card. Albanus, in lucubratio. ad Bar
to. in l. furti, §. ſed ſi furti, ff. de his qui not. infam.] id-
circo (vt omnis hæc materia geſtorum appellatione
pendente, dilucidius, & facilius apprehendi poſſit)
has ſingulas rationes declarabimus, ſingulis applicā-
do quæ ad materiam noſtram facere videbuntur.

Quo ad primam rationem, quod ideo appellatio-
ne pendente nihil ſit innouandum, quia ſcilicet ap-
pellatio conſeruat appellantem in ſtatu, in quo erat
ante ſententiam, videtur tex. in alleg. l. 1. ff. Nil noua.
appel. pend. & in l. ſciendum, ibi, omnia in eodem ſta
tu, ff. de appell. recip. & in l. appellatione, C. de appel.
ex quib. poteſt colligi

Regula, quod appellatio, conſeruat ſtatum appel-
lantis, ita vt appellans poſſint omnia explicare, quæ
poterat ante ſententiam, quæ Regula poteſt multi-
pliciter exemplificari.

non deductū deducam non probatum pro baſi

94 Primò, † in Epiſcopo, ſeu alio depoſito, qui a depo
ſitionis ſententia appellant, nam interim ea penden-
te, excommunicare & aliàs officium ſuum exercere
poteſt, vt no. Abb. in c. 2. nu. 6. & ibi Apoſt. extra, Vt
lite pend. & Mil. in verbo, Prælatus ſententialiter, &
not. etiam Franc. poſt alios, in c. cum teneamur, nu.
8. & in c. ad hæc quoniam, in princ. & in ca. ſæpe, de
appel. vbi loquitur generaliter de hac materia: & ſpe
95 cialiter in glo. in verbo rata, nu. 35. dicit, † quod inte
rim talis depoſitus, qui appellauit, non dicitur depo-
ſitus, & not. latè, & eleganter Dec. conſ. 214. In cauſa
cathedrali, ferè per totum, præſertim, in verſi. his non
obſtantibus, vbi plures illationes adducit, & fac. quæ
ponit idem Dec. in c. dilecti, nume. 5. extra, de appel.
96 dum vult, † quod valeat ſententia lata ab Epi-
ſcopo ſuſpenſo, qui appellauit, & quod interim, pen-
97 dente appellatione, † nō poteſt ſibi tolli obedientia.
98 Pro qua facit, quod dicit aliàs Pariſ. † quod excom-
municatus poſt appellationem ab eo interpoſitam,
non tenetur deſiſtere a diuinis, in conſi. 28. Ad reſo-
lutionem, nu. 30. lib. 4.
99 Secundò, in bannito qui appellauit † condemna-
tus enim quamdiu pendet appellatio, non dicitur
condemnatus, & poteſt condere teſtamētum, vt per
Fran. (vbi multa ſimilia adducit) in Rub. de appella-
tion. ſub nume. vigeſimo, & ſequen. Fuman. in ſuo
aureo Repert. in verbo, appellatione pendente verſ.
100 9. & verſ. 50. Et inſuper ſtante ſtatuto, † quod ban-
nitus poſſit impunè offendi, ſi ille appellauerit, non
poterit offendi, vt not. Barto. poſt Dyn. in l. 3. §. ſi ſer-
uus, ff. de acquiren. poſſ. vt eſt commun. opin. de qua
latius infra, in 4. Ampliat. princip. num. 3. & faciunt,
quæ de Bannito diximus ſupra cap. præcedenti, in 1.
101 Ampliat. n. 25. Sic etiam † ſi aliquis tanquam vſu-
rarius condemnatus cum publicatione omnium
bonorum, appellauerit, non poteſt contra eum pen-
dente appellatione, executio fieri, vt poſt Afflict. ſu-
per Conſtit. Regni in Conſtit. incip. Vſurariorum,
lib. 1. num. 13. tradit nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in
ſua Praxi iudic. §. 31. ca. 2. in a. limit. princip. ſub nu.
3. & faciunt, quæ poſt Bald. & alios per eum allegat.
ponit Nic. Boer. in conſ. ſuo 1. Videtur dicendum,
102 num. 2. dum vult, † quod condemnatus, qui appel-
lauit, pendente appellatione non dicatur infamis,
ſed retineat iura Ciuis Romani, & teſtamenti factio
nem actiuam, & paſſiuam. Et ſi pendente appellatio
103 ne, mors interuenerit, crimen † cenſetur, adeo per
mortem extinctum, vt eius cadauer puniri non poſ-
ſit: quod notandum contra Iudices imperitos, qui fa
ciunt ſuſpendi, & comburi cadauera Reorum, dicit
Guid. Papæ, in tract. de appell. q. 120. col. 9. ver. quid ſi
104 Reus moriatur, &c. † Præterquam ſi eſſemus in ca
ſu, in quo hominis memoria damnati, poſſet, vt per
eum ibid.
105 Tertiò in Cannonico, qui per ſententiam irrogan
tem infamiam, fuit depoſitus: nam appellatione ip-
106 ſius pendente, poteſt eligere, † ac teſtimonium fer-
re, vt per Franc. in c. ſæpe, nu. 35. & ſeqq.
107 Quartò, in † eo, qui fuit arreſtatus, qui, ſi arreſtū
non teneat, ſed ab eo appellet, pendente appellatione,
poteſt non obſtante arreſtatione, recedere, & recur-
rere ad ſuperiorem, & interim occaſione arreſti, ni-
hil poteſt contra eum fieri, vt poſt Bar. in l. de pupil-
lo, §. ſed quia, ff. de no. oper. nunc. eſt not. deciſ. Guid.
Pap. 436. Cum materia, num. 304. vbi ſubdit, quod
ita ſeruat Curia Parlamēti, & replicauit idem Guid.
Papæ, in tract. de Appell q. 87. vbi præter Bar. vbi ſu-
pra, etiam alios allegat, à quibus omnibus ſupradictis
poterit quilibet habere innumeras alias illationes,
pro verificatione huius Regulæ, quod appellatio con
ſeruat regulariter illæſum ſtatum ipſius appellantis;
Quam Amplia
108 Primò, vt procedat, † etiam ſi talis appellatio de
ſeratur, vt not. Mil. in verbo, Excommunicatio facta
per prælatum, & Franc. in dicto c. ſæpè, numero 35.
de appell.

Limitatur eadem Regula

Primò, vt non procedat in appellatione ab Excom
109 municatione, † quia ea pendente, nihilominus il-
110 le remanet Excommunicatus, † & eſt hoc ſpeciale
in Excommunicatione, ſecundum Franc. in ca. ad
hæc quoniam, in princ. & in c. ſæpè, nu. 32. de appell.
& in Rub. eod. ti. nu. 3. & tradit etiam Guid. Papæ, in
tract. de Appell. q. 110. cuius rationem ponit remiſ-
ſiuè idem Franc. in cap. Paſtoralis, §. verum quia, n.
5. de appell. Idem tradit Io. Andr. in c. is cui, nu. 4. de
ſent. excommu. in 6. vbi etiam, ponit rationem: quia
ſ. ſecum trahit exequutionem: Quam limitationem
ſublimita notabiliter, vt procedat in appellatione à
111 ſententia excommunicationis purè lata, † ſecùs ſi
ſub conditione, nam in ſecundo caſu, ſi ante euen-
tum conditionis excommunicatus appellet, appel-
latio conſeruat ſtatum ipſius, vt interim non ſit
112 excommunicatus. † Quod maximè eſt notandum
in Curia Romana, vbi ferè ſemper ſolent Excom-
municationis ſententiæ proferri ſub iſta forma, niſi
ad primā, vel niſi infra tres, vt tradit not. Franc. in c.
præterea, nume. 4. in vltimo not. de appellat. & ante
eum

Digitized by Google

eum poſuit Io. Andr. in d.c. is cui, de ſenten. excom.
113 in 6. num. 4. † quia dictio, Niſi, appoſita in ſenten-
tijs, facit diſpoſitionem conditionalem, Dec. in cap.
præterea, in 1. not. per illum tex. de appell. pro qua eſt
Alleg. Lap. 73. Prælatus, nu. 4. & facit optimè deciſ.
Rotæ 19. aliàs 444. extra Rotam, in l. fin. verb. de do-
lo, & contrum. in nou.

Secundò limitatur, vt non procedat in appellatio-
114 ne a ſententia ſuſpenſionis, † quia, & ea pendente,
ille remanet ſuſpenſus, ſecundum Mil. in verb. ap-
pellatio ſicut.

115 Tertiò limitatur, vt non procedat in appellatio-
ne ab abſolutione ab excommunicatione, nam inte-
terim ille remanet abſolutus non obſtãte appellatio-
ne aduerſarij, vt tradit Fran. in c. qua fronte, q. 4. ſub
nu. 35. de appell. & in c. paſtoralis. §. verum quia, per
illum text. in vlt. q. eod. tit. Quod ex eo etiam compro
116 bari pôt, quoniam cum a ſententia abſolutionis nõ
detur appellatio, vt tradit Guid. Papæ, in tract. de Ap
pell. q. 110. ver. ſed an a ſententia, poſt Innoc. in c. ab
excommunicato, de Reſcrip. ergo appellatio hoc ca-
ſu interpoſita non poteſt ſuſpendere abſolutionem,
nec facere attentata, c. non ſolum, ibi, præterquam in
caſib. a iure prohibitis, de appell. in 6.

117 Quartò, vt non procedat, † quando extaret con-
ſuetudo, quod perdens corpus, ea ſententia, perdat ẽt
bona, quia tunc etiam pendente appellatione quis di
citur incapax, & perdit teſtĩ factionem, vt poſt gl. in l.
qui a latronib. §. fi. de teſtam. tradit Nicol. Boer. in d.
conſi. 1. nu. 6. ver. in contrarium facit, & iſta eſt veri-
tas, &c. refert tamen ibi Bart. aliter contra dictã in gl.
ſentientem, ſed ille ita reſidere videtur, præſuppoſita
dicta conſuetudine, prout erat in caſu ſuo.

Quo ad ſecundam rationem huius Regulæ prin-
118 cipalis, quæ eſt, † quod appellatio ſuſpendit ſniam,
& ideo neq; illa exequutioni demandari, aut aliquid
innouari pôt appellatione pendente,) Dicẽdum eſt,
ꝙ etiam hæc ratio eſt vera, & bona, & illa probatur
in c. venientes, ibi, ſententias appellatione ſuſpenſas,
extrà, de iureiur. & in ca. 1. ibi, appellatione ſuſpenſa,
de re iud. cum ſimil. & eam frequentiſſimè tenent
in varijs locis Doctores, vt Rota deciſ. 65. aliàs, 461.
ſi appelletur, ad med. de appel. in nou. ſicut etiam Ae-
119 gid. deciſ. 707. Si ille, vbi vult, † ꝙ in tñ appellatio
ſuſpendat iuriſdictionem iudicis a quo, vt talis ſuſpen
ſio operetur hunc effectum, ꝙ Iudex non poteſt vlte
rius procedere in cauſa, & ſi procedat, proceſſus eſt
nullus. Lap. Alleg. 2. ſub num. 5. verſ. ad hæc Mil. in
verbo, appellatio legitima, fol. 16. Alexan. conſilio 35.
Viſo, nu. 2. lib. 4.* Franc. in tract. ſeu quæſt. de petito-
rio, in 2. dub. nu. 1. Gratus conſ. 50. Reuerendiſſimè,
nu. 36. lib. 1. & Steph. Bertrand. conſ. 202. Nihil, nu. 3.
lib. 1. & etiam Pariſ. conſil. 28. Ad reſolutionem, nu.
22. & ſeq. lib 4. & eſt deciſ. Sena. Pedem. 5. Certa die,
nu. 11. & nouiſſimè etiam Burſ. in conſ. 21. Illuſtriſ-
120 ſimi, nu. 13. lib. 1. vbi † id procedere affirmat, ſiue
admiſſa, ſiue reiecta fuerit Appellatio: quod ipſum ẽt
affirmauit Lancell. Corrad. de Prætore, §. 2. de offic.
Prætor. in cauſ. ciuil. in c. ad Appell. nu. 2. iunctis his,
quæ ponit ibidem, n. 21. Quæ concluſio ampliari po-
teſt, vt effectus huius ſuſpenſionis non ſolum intelli-
121 gitur reſpectu ipſorum colligantium, † verum ẽt
reſpectu Tertij, qñ ille vellet fundare ſe in ſnia quæ
fuerit ſuſpenſa per appellationem, qm̃ & ipſe Ter-
tius, hoc caſu diceretur attentare, vt declarauimus
ſupra, in 1. par. 1. 3. de attent. a Tertio in 7. limit. Re-
gulæ ibi poſitæ ibi, nu. 62. & ſeqq.* Et ſimiliter decla
122 rari poteſt, vt huiuſmodi † ſuſpenſio intelligatur in
ducta in concernentibus cognitionem, vel deciſionẽ
cauſæ principalis, in præiudicium appellationis, non
aũt eius fauorem, vt declarat Fran. in tract. ſeu quæſt.
de Petitorio, in 2. dub. in princ. & diximus latius in-
fra, hoc eodem cap. 12. limitat. 4. principali per tot.]
Et ad præmiſſa poſſent accommodari oẽs limitatio-
nes, quas ſupra proximè poſuimus, de appellatione
ab excõicatione à Suſpẽſione, & ab Abſolutione ab
excõicatione, quia ſicut in his caſib. ſtatus appellan-
123 tis non conſeruatur, vt ibi dictum eſt, † ſic nec hoc
caſu ſententia ſuſpenditur per appellationem, quo
minus Excommunicatus interim non ſit excommu
nicatus, & non poſſit priuari fructibus, & denuncia-
ri, vt dicemus infra, in 21. 22. & 23. limit. Regulę prin
cipalis latius. Et in hac materia ſuſpenſionis, nota
vnum, quod licet per appellationem ſuſpendatur ſen
124 tentia: † Confirmatio tamẽ extra iudicium facta,
& alia extraiudicialia per appellationem non ſuſpen
duntur, ſecundum Mil. in verbò, appellatio legitima.

* Hæc tamen ſecunda ratio eſt notabiliter vno
125 modo declaranda, quod licet † appellatio regulari-
ter ſuſpendat iudicatum, non tamen impedit præſũ-
ptionem iuſtitię, & rectitudinis ipſius Sententię, quę
præſumptio quandoque hunc effectum parit, vt etiã
pendente appellatione, ſententia executioni deman-
detur: Exemplum, ſi Iudex condemnauerit Actorẽ
ad ſubminiſtranda Reo lite pendente alimenta, nã
licèt ab huiuſmodi Sententia fuerit interpoſita ap-
pellatio, illa tamen non impedit, quin alimenta etiã
pendente appellatione ſubminiſtrentur, iuxta ea, quę
dicemus latius infra, hoc eodem cap. 12. Limit. 24. vt
poſt Did. Couarr. pract. qq. c. 6. ſub nu. 5. (in propria
materia noſtra attentatorum) conſiderabat nouiſſi
simè Menoch. in tractatu de præſumption. q. 35. nu.
19. in fi. lib. 1.]

appellatio an extinguat an ſuſpendat iudicatum

126 Quo ad tertiam rationem, † quia ſcilicet appella
tio extinguat pronunciatum, quæ videtur probari in
l. 1. in fi. ff. ad Turpil. Eſt aduertendum, quod (vltra
contrarietatem, quæ eſt inter hanc, & proximè præ-
cedentem, cum vt patet ad ſenſum, valdè quidem di
uerſum ſit, aliquid ſuſpendi, & in totum extingui, aut
reſcindi) Doctores quoque aliqui videntur in hoc
particulariter eſſe inter ſe contrarij, cum aliqui ſim-
pliciter teneant, extingui, vt eſt deciſio Afflictu 295.
Magnificus, num. 3. in fine, & etiam Caſſad. in pul-
chro caſu, deciſio. 12. incipien. Obtinui, num. 4. ſuper
Reg. Cancell. fol. 19. & Iaſ. in l. ſi quis aduerſus, nu. 2.
in 5. differentia, C. de prec. Imper. offer. quem refert,
& ſequitur Ioan. Bapt. de Aſin. in Praxi Iudic. §. 31.
capit. 2. in ſecunda limitatio. princip. ſub nume. 3. &
Steph. Bertrand. in dicto conſil. 202. Nihil, numero
3. lib. 1. * Et ex recentioribus. Proſper Paſerh. conſil.
23. numero 13.] Aliqui vero ſimpliciter dicant nõ
extingui, inter quos eſt Pariſ. conſil. 80. numero 49.
libro primo & ideo, vt contrarietates ceſſent, adhibẽ
da eſt illa conſideratio, quam facit Bald. in Rubr. C.
de appell. & in l. tale pactum, §. qui prouocauit, col.
2. verſicu. ego dico. ff. de pactis, & poſt eum alij rela-
ti à Dec. in Rubr. extra, de appell. numero ſeptimo,
& Manſuer. in ſua praxi Iudic. in tit. de apppellatio.
in princip. verſic. & nota quod appellatio, & Afflict.
deciſio. 188. Si conuentus, num. 5. & Couar. capitu.
23. pract. quæſt. num. 1. vbi not. diſtinguendo dicunt,
quod appellatio, quatenus reſpicit futura, ſuſpendit
nunciatum, & ita poterunt procedere dicta ſupra
proximè in ſecunda ratione, & opinio. Pariſ. in dicto
conſilio 80. quatenus autem reſpicit præterita, vti-
que extinguit, & ita procedunt dicta in hac vltima
ratione, & hæc diſtinctio videtur ſecundum com-
munes traditiones approbata, vt teſtatur nouiſſimè
Lancellot. Conrad. in trac. de Prætore §. ſecundo, de
offic. Prætor. in cauſ. ciuil. in ca. de Appell. nume. 21.
vbi, & alios in id allegat. Quæ videtur tantæ poten-
tiæ, vt non ſolum appellatio dicatur extinguere pro-

Digitized by Google

127 nunciatum,& ſententiam † verum etiam præſum
ptionem,quæ ſolet eſſe pro ſententia , quod ſit recta,
quoniam pendente appellatione, vtique non præſu-
mitur pro ſententia,vt eſt commu.opin.de qua poſt
alios per eum allegatos,teſtatur nouiſſimè Oſaſc. in
deciſ. Pedemont.13.Sæpius,num.4.& iſtam diſtin-
ctionem communiter teneri, poſt alios atteſtatus eſt
Villalob.in Recollect.communi.opi.litera A.nu.112.
ver.appellatio inſpecto. Quod, & poſt Oſaſc. vbi ſu-
prà,affirmauit nouiſſimè etiam Burlat. in conſi.66.
Proponitur,ſub nu.2.lib.j.Immò magis,dixit Guid.
Papæ,in tract.de Appell.q.120. col.7. verſ. quæro ap-
128 pellatur à ſententia criminali,&c.quod † ſententia
poſtquam eſt appellatum,dicitur inualida,& poſt Zaſ.
in l. 1. ff.de re iud. dixit etiam nouiſſimè Minſinger.
129 in conſ.41.Caſus propoſitus, nu.7. † quod ſenten-
tia eatenus per appellationem cenſetur extingui , vt
nullum operetur effectum,& ſimiliter Io.Bapt.Fer-
ret in conſ.51.In cauſa,n.23.li.1.poſt alios per eum al-
130 legatos,† quod appellatio eſt magis fauorabilis quã
ſententia , quia pro appellatione magis præſumitur .
131 * Quid autẽ ſi aduerſus ſententiam,† quæ tranſiuit
rem iudicatam , ſit petita reſtitutio in integrum , an
etiam hoc caſu ceſſet præſumptio, quæ ſolet eſſe pro
Sententia ? & non ceſſare , ſed præſumi iuſtam , do
nec fuerit retractata , vt per Grat. conſil.77.ſub nu.
11. lib. 2. quem ſequitur Gabr. de Sentent. Concluſ.
4.num.2

Declara tamen, quod iſta extinctio non operatur
132 † niſi quoad ea,quæ facta ſunt poſt litis conteſtatio
133 nem, † quia quo ad illum ſtatum cauſam reducit,
vt tradit Abbas,& poſt eum alij, in c.ad audientiam,
el 2.(vbi quandoque diximus)nu.8.extra,de reſcript.
Caſſad.deciſ.12.Obtinui,nu.4.ſuper Reg. Canc.&
eſt communis opinio, de qua poſt Bald. & Doct.in
l.ita demum,C.de procur.teſtatur Maranthain Spe
culo,in 4.par.princ.diſt.6.nu.16.& ponit Dec.in c.j.
extra de except.& latius poſt Paul.de Caſt. Alex. &
alios,idem Dec.in Rubr. ext. de appell. nu.7. & no-
uiſſimè Oſaſc. in deciſ. Senatus Pedemont. deciſ.5.
certa die,ſub nu.j.Minſinger.Centuria 1.Quamuis,
poſt princ.& poſt Maranth. vbi ſuprà,de communi
atteſtatur etiam Bap. Villalob.in collect.communi.opi.
littera A.nu.109.ver.appellatio reducit,vbi ex hoc in
fert,& alios citat,quod etiam affirmauit Phanuc.in
tract.de iureiuran.in litem,in 3.parte, in 3.membro,
nu.9.poſt Doct.in l.ita demum, C.de procur.Rom.
in conſi.381.& Aim. Crauet.in conſ.220. nu.6.lib.j.
& pariter Lancellot.Conrad.poſt Crauet.vbi ſupra,
in tract.ſuo de Prætor, §.2.de offic. Prætor. in cauſ.
ciuil.cap.de appellat.nu.21. * & poſt Roman.d.cõſ.
381.firmat ẽt Rota Lucenſ.per Magon.deciſ.53.nu.
14.& Proſp.Paſeth.in conſi.70.nu.21. Præmiſſa ta-
men improbare videtur ex recentiorib. Fran. Becc.
conſ.11.nu.3.vbi poſt Bald.in l.ita demũ, C.de proc.
& Corn.conſi.45.nu.4.lib.3.ſubdit, præfatam Con-
cluſionem non eſſe veram, ſaltẽm reſpectu cõfeſſio
nũ,& aliorum actorum probatoriorum.] Similiter
circa hanc extinctionem animaduertendum eſt , ꝙ
134 illa non habetur in conſideratione † ſi ſiat Statutũ,
quo expreſsè caueatur, quod illud vendicet ſibi locũ
etiam in cauſis pendentibus:ꝙ̃uis.n.ſi in aliqua cau-
ſa ſit lata ſententia,& ab ea interpoſita appellatio,vi-
deretur dicendum , quod Statutum haberet locum
ẽt in iſta cauſa,quæ per appellationem pendet, atten
to,ꝙ licèt per ſniam dicatur lis finiri,Rota deciſ.10.
alìàs,411.Si lite,vt lite pend.in nou.quia tñ ſniam ex
tinguit appellatio,vt ſuc, lis non videbatur finita , ſed
adhuc pẽdere,& ſtatuto locum eſſe. Contrarium tñ
eſt verius,ꝙ immò,quo ad effectum prædicti Statuti
appellatio nõ dr̃ extinguere ſniam,& propterea Sta-
tutum ſolum procedit in cauſis ſimpliciter in prima
inſtantia pendentibus, non autem per appellationẽ,
& iſte eſt vnus notabilis caſus , in quo appellatio nõ
ſuſpendit,neq; extinguit ſniam, & poſt Ang.in §.ſu-
per hoc,in Auth.vt in medio litis,ſacr.iuſſ.non fiant.
tradit Dec.in c.ſi. ſub nu.11. ver. & notandũ eſt,ext.
de conſtit.quẽ ſecuti ſunt alìàs Dñi in vna Rom.ſpo
lij coram Acorambono,7.Febr.1547.vt eſt in Recol
lec.Peregr.deci.113.alìàs,37.inci.In cã Romana ſpo
lij. Sed redeundo ad principalem noſtram materiã:

Principalis Regula in hac materia appellationis
ſit,ꝙ geſta pendente appellatione dñr attentata , &
non valent,& ſunt reuocanda,ſecundum ea,quę circa
eorum validitatem,ſeu inualiditatem,dicemus in
frà,in 17. Ampliatione ad hanc Regulam,nu.5.Quę
regula quamplures recipit Ampliationes, Limitatio-
nes,& Declarationes.

Ampliatio prima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione deſerta, an attentata regulariter reuo-
cari poſſint,duplex cadit inſpectio : Primo, de geſtis
poſt appellationem ante deſertionem : Secunda , de
geſtis poſt deſertionem appellationis.*
2 *Geſta poſt appellationem ante illius deſertionem , re-
gulariter dicuntur attentata,& etiam deſerta appel
latione veniunt reuocanda.*
3 *Attentata per deſertionẽ appellationis nõ cõualeſcũt.*
4 * *Attentata non reuocantur appellatione deſerta.*
5 *Extraiudiciali etiam appellatione deſerta attentata
reuocantur,ſi ſint poſt, & contra appellationem.*
6 *Attentata appellatione deſerta reuocantur etiam ſi
ſit deſerta per lapſum termini hominis.*
7 *Excommunicatio lata poſt appellationem legitimam,
illa deſerta,non conualeſcit.*
8 *Attentata deſerta appellatione reuocantur, etiam ſi
ſuper deſertione offerantur probationes incontinẽti.*
9 * *Attentata reuocantur in his quæ geſta ſunt tam an
te deſertionem,quam ante appellationem,dummodo
geſta ſint intra decem dies datos ad appellandum.*
10 *Deſerta appellatione,attentata non reuocantur,quã-
do notoriè ex Actis conſtat de deſertione.*
11 *Proceſſus factus poſt appellationem per Iudicem re-
cuſatum,venit reuocandus,etiam ſi de deſertione no
toriè conſtaret ex Actis.*
12 *Attentata pendente appellatione ab Interlocutoria
(illa poſtmodum deſerta) non reuocantur.*
*Etiam ſi talis Interlocutoria haberet vim Diffinitiuę,
ſecundum aliquos,nu.13*
14 *Attentata per appellantem ab Interlocutoria,reuo-
cantur,etiam illa deſerta.*
15 *Deſerta appellatione per lapſum 30. dierũ,de quib.
in Statutis Delphinalis , attentata medio tempore
non reuocantur de ſtilo Parlamenti Delphinatus.*
16 *Executio directa, facta pendente appellatione , illa
poſtmodum deſerta, non reuocatur.*
17 *Directa executio dicitur illa,per quam traditur poſ
ſeſſio,vel ſoluitur id quod eſt iudicatum.*
18 *Executio indirecta dicitur illa,qua mediante põt per
ueniri ad traditionem rei,vel ſolutionẽ iudicati, pro
ut Excõicatio,ex eo, quia quis non paret iudicato.*
19 *Attẽtata appellatione pendẽte,& illa deſerta, nõ re-
uocantur,ſi ante deſertionem paſſus attentata de il-*
lis

Digitized by Google

lis non dedit, nec ſuper eis cauſam commiſit.

20 *Attentata paſſus poſt rē iudicatā, nō pōt de illis dare.*

21 *Attentatorum natura dicitur eſſe magis ſuſpenſiua, quam ipſa petitorij, ſeu poſſeſſorij ſuſpenſio.*

22 * *Attentata ſi perpetuata ſint intra decem dies datos ad appellandum, per uiam nullitatis reuocantur, etiam ſi non fuerit poſtea appellatum: ſi autem commiſſa ſint poſt dictos decem dies, & tunc non reuocātur, ſed obſtat res iudicata.*

23 *Attentatorum reuocatio, quibus caſibus deſerta appellatione permittitur, intelligitur concedi per viā iniuſtitiæ, & nullitatis ordinariē procedendo, non aūt ex priuilegio attentatorum, ſecūdū cōem opinio.*

Et ratio aſſignatur, quia ſcilicèt hoc priuilegiū requirit continuam aſſiſtentiam iuris communis. ibid.

Et ibidem Limitatur vno modo, niſi actus qui prætenditur attentatus veniret confirmandus.

24 * *Poſſeſſionis reuocatio, quæ per viam attentati fieri nequit, quando fiat per viam nullitatis.*

25 *Paria ſunt, non eſſe appellatum, & appellationem eſſe deſertam.*

26 *Appellatio in dubio non præſumitur deſerta, & interpretatio ſemper facienda eſt pro non deſertione.*

Declarando, vt infra nu. 30

27 *Cōmiſſio appellationis, ſi non fuit præſentata infra terminum dictorū decē dierū, ſed probetur ante lapſū illorū fuiſſe in banco Curſorum, non dicitur deſerta.*

28 *Appellans, ſi habito termino Iuris, cauſam commiſit, abſque eo, quod redierit pro Apoſtolis, non cenſetur appellatio deſerta.*

29 *Snīa, ſi contineat plura capita, & ab vno fuerit appellatum, ſi ſnīa tpe appellationis non erat publicata, quod ad alia capita non cenſetur tranſiſſe in rem iudicatū, cum in dubio iudicetur pro non deſertione.*

31 * *Dicta de appellatione deſerta, procedunt etiam in adhæſione deſerta, quia adhæſio regulatur ſecundum terminos appellationis.*

32 *Geſta poſt deſertam appellationem regulariter non ſunt attentata.*

33 *Poſſeſſionē ingrediēs deſerta appellatione, nō attētat.*

34 *Deſertione finitur Appellatio, remiſſiuè.*

35 *Pendentia appellationis cauſat attentata, & ad inducendum uitium litigioſi exigitur litem pendere.*

36 *Alienatio rei litigioſæ facta, poſtquā deſertione fuit perempta inſtantia, an valeat, remiſſiuè.*

37 *Geſta poſt deſertionem appellationis, regulariter non ſunt attentata, & ratio aſſignatur: quia ſcilicet plures ſunt effectus appellationis, quidam qui momento perficitur, vt eſt deuolutio, quidam qui requirit continuam aſſiſtentiam appellationis tanquam cauſa, vt eſt reuocatio attentatorum, vt nu. ſeq.*

38 *Executio facta poſt deſertionem appellationis non cē ſetur attentata.*

39 *Executio poteſt fieri etiam appellante vlterius non citato, quando fit poſt deſertionem appellationis.*

40 *Appellatione deſerta poteſt fieri executio ſentētiæ, etiam ſi ſuper deſertione non pronuncietur.*

Dummodo ſimus in Iudice ordinario. nu. 41.

Secus in Delegato. nu. 42.

43 *Deſerta appellatione, etiam per lapſum termini hominis, poteſt validè fieri executio.*

44 *Tā in appellatione à diffinitiua, q̄ ab Interlocutoria.*

45 *Tam per Iudicem Ordinarium, quam Delegatum.*

46 *Iudex pōt breuius tempus, quam ſit in iure expreſsū appellanti ad proſequendū appellationē præfigere.*

47 *Executio ſnīæ fieri pōt, et ſi appellans intra terminū fecit cauſam committi, ſi Commiſſio ſtetit in Bancho Curſorū per tres mēſes, abſq; eo, ꝙ fuerit præsētata.*

48 *Executio facta deſerta appellatione dicitur attentata, ſi appellans iuſto impedimento fuit impeditus, vt non potuerit appellationem proſequi.*

49 *Reparatio contra deſertionem conceſſa ex mera iuſtitia retrotrahitur, & quicquid eſt innouatum, ſimiliter reparatur.*

50 *Reparatio contra deſertionem eſt concedenda ſtante legitimo impedimento.*

51 * *Executio facta poſt inhibitionē Rotalē, dr̄ attētata.*

52 *Deſertio appellationis, ſi non conſtat ex actis, & appellans alleget iuſtū impedimentū, licèt illud non probet plenè, ſed offerat deſuper probationes, & aliquid offuſcans præſumptionem deſertionis, attentata interim per appellatum venirent reuocanda.* facit Cauagn. ad decret. Anem bisfer. dec. 13. q. 4 q. 1. n. 7. fo. 201.

53 *Præſūptio deſertionis, quæ ſit dubia, non videtur, ꝙ poſſit tollere priuilegiū attentatorum, ꝓ eſt clarum.*

54 *Notorium non operatur ſuos effectus, quando allegatur aliquid, quod habeat illud offuſcare.*

55 *Impedimenta legitima ad excuſandam deſertionem plura ſunt, remiſſiuè.*

56 *Inopia appellantis dicitur eſſe legitimum impedimētum a deſertione.*

57 *Statuto ſtante, quod appellans ſoluat quinque, aliàs appellatio ſit deſerta, ſi quis illa ob paupertatem nō ſoluerit, appellatio non ſit deſerta.*

58 *Quod eſt ſingulare, & memoria dignum, & Guil. de Cun. liberauit ex hoc, quendam à pena furcarum.*

59 *Inopia excuſat etiam appellantem in Criminalibus.*

60 *Pauper qui ſua culpa incidit in paupertatem non excuſatur.*

61 *Inopia licet excuſet appellantem à proſequendo appellationem, non tamen excuſat ab appellando.*

62 *Niſi ab appellando in ſcriptis, vbi requiritur impenſa, quia tunc excuſatur.*

63 *Inopia ita excuſat, vt in primo anno currant fatalia, in 2. vero & 3. anno, vt licet currant, tamen detur reſtitutio in integrum ſecundum commun. opin.*

64 *Impedimentum, vt excuſet, non ſufficit illud verè habere, niſi ēt allegetur, quo ad effectum appellandi.*

65 *Quo verò ad effectū proſequēdi appellationem, ſufficit, ꝙ cōſtet de ipedimēto, licèt de illo nō proteſtetur.*

66 *Hanc opin. tanquam æquiorem ſeruat Rota, licèt contraria videatur communis.*

67 *Impedimentum allegare non ſufficit, niſi etiam probetur factam eſſe diligentiam de illud remouendo.*

Niſi fuerit notorium, quod omnis diligentia fuiſſet fruſtratoria, nu. 68

69 *Impedimentum probari poteſt per Iuramentum.*

Quatuor concurrentibus, de quib. hic nu. 70. videlicet.

Quod non detur, niſi ſemel, nu. 71.

Quod detur per iudicem, nu. 72

Quod detur ei, qui aliàs non ſit periurus, nu. 73.

Quod poſſit probari contrarium, nu 74.

PRima igitur Ampliatio ſit, vt Regula procedat, non ſolum qn̄ appellatio fuerit per appellātem proſecuta, verum ēt ſi fuerit deſerta, nā per deſertionem nō cenſetur quis renunciare iuri attentatorum

de deſertione appellationis 1 in 3 par. cap. 24. q. 4 fol 28 facit Riginel de appell. § 9. glos. 1. cap. 2. fol. 291

rum ſibi quæſito contra attentata poſt ipſam appel-
lationem, ſ in Mil. in ver. appellationem deſerēs, f. 10.
1 In qua Ampliatione, vt diſtinctè procedamus, † du-
plex cadit in pectio: Prima, vt videamus de geſtis
poſt appellationem ante deſertionē. Secunda, de ge-
ſtis poſt appellationem, ſed deſertam: ſi quidem pro-
ut diuerſis temporib. conſiderantur, ita diuerſam in
iure recipiunt determinationem, vt infra patebit.

Circa Primam, quamuis aliàs Rota deci. 76. aliàs,
464. Not. quod, de appell. in antiq. ſimpliciter videa-
tur tenere, quod poſt deſertionem attentata non re-
uocentur, & alia deciſ. 20. aliàs, 130. Si poſt, de appel.
in nou. etiam ſimpliciter ſentire videatur, quod pro-
ceſſus factus poſt appellationem ſit nullus, etiam ſi
appellationi tacitè renuncietur, ꝙ fit per deſertionē,
& alia deciſ. 1. aliàs, 1. Attētata, de appel. in nou. in hac
materia diſtinguere videatur, & conſequenter hmō-
di deciſiones inter ſe diſentire videantur, ad concor-
diam tū reducuntur, ex his, quæ dicemus infra, in pri
ma Limitatione, & in prima etiam Declaratione hu
ius Regulæ, nu. 11. & nu. 23. Omiſſis igitur diſputa-
tionib. veritati inhærendo, & concluſiuè procedēdo,
2 Regula ſit, † ꝙ geſta poſt appellationem ante deſer
tionem, dicuntur attentata, & etiam deſerta poſt mo
dum appellatione poſſunt peti reuocari: Si enim ap-
pellans deſerta appellatione velit docere de legitima
cauſa appellationis, ſolum ad hunc finem, vt attenta-
ta reuocentur, hoc ſibi licet, & quoad hoc durat offi-
cium Iudicis ad quem, vt eſt tex. in c. cum veniſſent,
& ibi Anto. de Butr. extra, de eo, qui mittitur in
poſſ. quem refert, & ſequitur Mil. in verbo, attentata,
verſ. ſecundo, &c. & tradit per illum tex. Frec. in cap.
ſæpe, in glo. in verbo, rata, nu. 37. & ſeqq. in c. ad au-
dientiam, in fin. verbis, & in c. conſuluit, el 2. in fine,
num. 10. de appel. poſt Rotam deciſ. 20. aliàs 130. Si
poſt inhibitionem, de appell. in nou. & Lap. Alleg. 1.
& Ant. de But. & Imo. in d. c. cum veniſſent, & alios,
de quibus ibi per eum. Idem not. Mil. in verb. appel-
lationem deſerēs, fol. 10. & in ver. excommunicatio
facta poſt fol. 119. quibus adde Lanfranc. deciſ. 385.
3 Etiā † vbi ſimiliter vult, quod per deſertionem appel
lationis attentata non conualeſcant, & fac. quæ po-
nit Lap. Alleg. 2. nu. 10. Et hoc videtur etiam fuiſſe
de mente Dominorum in vna Legionen. attentato-
rum, coram Grato, 21. Maij, 1568. in qua fuerūt pur
gata quædam attentata, carcerationes, & bonorum
ſubhaſtationes, quæ pendente appel. fuerant facta,
non obſtante, ꝙ appellatio ob non proſecutionem di
ceretur poſtmodum deſerta, & feciſſe tranſitum in
4 rem iudicatam,* Et ꝙ † deſerta appellatione, atten-
tata non reuocentur, fuit etiam nouiſſimè reſolutū
in vna Rom. Vineæ coram Serafino, ſub die 17. A-
prilis, 1587. & deciſ. inci. Intentatum fuit iudicium.]
& licet aliqui videantur contrarium ſentiſſe, prout
Rebuff. in tract. de Appell. art. 5. gl. vnica, nu. 15. pro-
ut eum refert, & tacitè ſequi videtur Catauita, Ritu
ſub nu. 5. vbi dixit, ꝙ in tantum deſerta appellatione
Iudex nullam habet iuriſdictionem, vt nec de nulli-
tate cognoſcere, nec ſuper attentatis prouidere poſ-
ſit, intelligendi tamen videntur, vt eorum opinio pro
cedat, aut præſuppoſito. quod de deſertione conſta-
ret ex Actis, aut de ſtilo Parlamenti, ſecundum ea,
quæ dicemus infra in 1. & 3. limitat. huius Regulæ,
nu. 10. & 12. aliàs illorum dictum vix ſuſtineri poſſet.

Ampliatur prædicta Regula

Primò, vt non ſolum procedat in appellatione Iu-
5 diciali, † verum etiam in geſtis poſt appellationem
extraiudicialem, dummodò illa nō ſolum ſint poſt,
verum etiam contra appellationem, vt tradit Franc.
in cap. bonæ, num. 39. vertic. ſexta concluſio, de ap-
pellation. vbi de hoc diſputat, & finaliter ita videtur
concludere. Et quamuis idem Franc. in cap. ſæpè, in
gloſ. in verbo, rata, viſus ſit, de hoc dubitaſſe, tamen
ibi ſe remittit ad latius per eum dicta in d. cap. bonæ,
vbi hanc Ampliationem tenere videtur.

Secundò, vt procedat, non ſolum quando appella
6 tio eſt deſerta per lapſum termini iuris, † verum etiā
hominis. Quod dictum, licet Doctores ſpecificè nō
ponant in geſtis poſt appellationem ante deſertionē,
cum tamen illud ponant in materia geſtorum poſt
appellationem, ac deſertionem, dum dicunt, quod de
ſerta appellatione etiam per lapſum termini homi-
nis, ſententia poteſt mandari executioni, vt per Frāc.
in cap. perſonas, per illum tex. in vlt. not. & in cap. cū
ſit Romana, in tertio not. de appellatio. poſt Federic.
de Senis, in conſi. 27. Punctus talis eſt, probabiliter
poteſt etiam hic poni, argum. ſumendo à ſimili, l. nō
poſſunt, ff. de leg. cum ſimilib. præſertim cum non vi
deatur poſſe aſſignari ratio diuerſitatis.

Tertiò, etiam ſi ſimus in excommunicatione: nā
licet aliàs excommunicatio in iſta materia appella-
tionis videatur admodum priuilegiata, vt dicemus
infra, in octaua Ampliatio. huius Regulæ princip.
nu. 1. nihilominus, quo ad hunc punctum appellatio-
7 nis deſertæ, nullum habet priuilegium: † & etiam
excommunicatio lata poſt appellationem legitimā,
illa deſerta non conualeſcit, vt not. Mil. in verbo, Ex-
communicatio facta, folio 119. poſt Antonium de
Butr. in capitulo ſæpe, in glo. Rata, de appellatio.

Quartò, vt procedat, non ſolum quando deſertio
8 eſſet difficilis probationis, † verum etiam ſi inconti-
nenti offerrentur probationes ſuper deſertione, &
huius ampliationis vis in hoc conſiſtit, quia licet pro-
batio, quæ offertur incontinenti ſæpe in iure conſide
retur, perinde, ac ſi de re (cuius probatio offertur)
plenè conſtaret, ad not. per Abb. in capitu. ſciſcitata,
de reſtitut. in integr. & latius per Dec. in capit. an ſit,
numero ſecundo, in 3. not. de appellat. & quando de
deſertione conſtat ex actis, attētata non reuocant, vt
dicemus infra, in prima limitatio huius Regulæ, nu-
mero 8. ſatis videtur regula ampliari, cum habeat lo-
cum, etiam ſi ſuper deſertione offeratur probatio in-
continenti, cum hoc caſu attentata non reuocentur:
quia debet eſſe deſertio probata, non autem proban
da, vt eſt deciſ. Rot. 1. aliàs 1. attentata, numero quar-
to, de appellatio. in nou. quam videtur ſequi Guido
Papæ, deciſione 213. Statuta, numero ſexto, & Veſtr.
in ſua Praxi Roman. Cur. libro octauo, capitulo pe-
nult. Vt lite pendente, & de attentatis, verſicul. gene-
raliter verò.

9 * Quintò vt non ſolum procedat in his, quæ † geſta
ſunt poſt appellationem verè interpoſitam, (prout
verè loquitur Regula ſupra poſita) verum etiam in
his, quæ ſunt geſta tam ante deſertionem, quam an-
te Appellationem, dummodè fuerint geſta intra de-
cem dies datos ad appellandum, quia etiam ſi ob nō
appellationem cauſa fiat deſerta, nihilominus re-
uocantur ſaltem per viam nullitatis, ſi non per viā
attentatorum, iuxta diſtinctionem, quam paſſim
ſeruat Rota, vt inquit Cæſar de Graſſis. deciſi. 108.
numero quinto, in impreſſis. vbi. quod eam ſe-
cuti ſunt Domini, etiam in vna Calagurritana Be-
neficij de Burgo, coram Serafino, ſub die ſeptima
Maij, 1574.]

Limitatur prædicta Regula pluribus modis:

Primò, vt habeat locum, quando de deſertione ap-
10 pellationis notoriè ex Actis non conſtaret, † ſecus
ſi de illa notoriè ex actis conſtaret, tunc enim talia at
tentata non reuocantur, & ita procedat deciſ. Rot. 1.
aliàs, 1. Attentata, de appell. in nou. a princip. vſque
ad numerum 3. per tria, aut quatuor fundamenta, de
quibus ibi quam ſecuti ſunt Domini in vna Pacenſ.

fru.

Digitized by Google

fructuum coram D. meo Oradino. 20. Octob. 1570.
vbi licèt abſolutè, & indiſtinctè videantur dicere, qđ
deſerta appellatione attentata non reuocantur, per
dictam deciſ. 1. tamen intellexiſſe eos credẽdum eſt,
quando de deſertione conſtat ex Actis, cum quilibet
intelligatur ſecundum legem quam allegat, iux. do-
ctr. Bart. in l. non ſolum, §. liberationis, ff. de liber. le-
gat. idem in hoc capite videtur ſequi Guid. Pap. d. de
ciſ. 213. num. 6. & in conſil. 66. In facto præſupponi-
tur, num. 5. verſicu. ad quartum dubium, & in tract.
de appellat. quæſtio. 12. Vital. in tract. de Clauſul. in
Clauſ. Nil nouari appell. pend. ſub num. 22. in fi. Ol-
drad. in conſil. 295. Orta, col. fi. ad fi. verſ. tertiò dicit.
Corſet. in Repert. in verbo, Attentata, & ſecundum
hanc limitat. videntur aliàs tenuiſſe Domini in vna
Palentina de Portillo, coram Aldobrandino, 17.
Aprilis, 1564. in qua, dum dubitaretur, an collatio fa-
cta poſt appellationem interpoſitam die 1. Octo-
bris, 1556. diceretur attentata, & reuocanda, attento,
quod ex Actis conſtabat, quod cauſa dictæ appella-
tionis non fuerat commiſſa, niſi de menſe Martij,
1558. & ſic poſt 18 Menſes, nec etiam apparebat, qđ
debitè fuiſſent prorogata fatalia, Domini tenuerunt
talia attentata non eſſe conſideranda, quia appella-
tio erat multipliciter deſerta, & ideò intrât allegata,
videlicèt, dicta deciſ. 1. quę per aduocatus allegabā-
tur, & Veſtr. in ſupradicto loco, & poſt Rot. vbi ſup.
& Aegid. deciſ. 420. tradit etiam Vant. in tract. de nul
lit. in tit. quoties, & intra quod tempus, nu. 48. Quam
limitationem ego adhuc ſublimitarem, vt non pro-
11 cedat in † proceſſu facto per Iudicem recuſatum
poſt appellationem, cum enim huiuſmodi proceſ-
ſus ſit adeo nullus, vt licèt recuſans non fuerit pro-
ſecutus appellationem, nihilominus dicatur eſſe in
ualidus, vt eſt in Recollect. Achil. de Graſ. 3 20. Pro-
ceſſus, ſub Rubr. de recuſ. iud. & Véral. 1. deciſ. 149.
poteſt probabiliter dici, quod etiam ſi de deſertione
conſtaret notoriè ex Actis, per hoc recuſans non ſit
repellendus, quo minus inſtare poſſit pro dicti pro-
ceſſus reuocatione, quia licèt deſertio notoria videať
tollere ius ex appellatione proueniens, nõ tñ tollit ali
quo modo id, quod fundatur in recuſatione.

Secundò, vt Regula procedat in appellatione in-
12 terpoſita à diffinitiua, ſecùs † quando ſumus in ap-
pellatione ab interloquutoria, attentata enim ea pẽ-
dente, ille poſtmodum deſerta non reuocantur, vt
ſenſit remiſſiuè Franc. in c. dilecti, nu. 9. & ſeq. de ap-
pell. & videtur eſſe deciſ. Rotæ. in d. deciſ. 1. de ap-
pell. in nou. nu. 6. verſ. dic circa iſtum articulum; Cir-
ca quam differentiam vide aliquid in materia per
Lap. Alleg. 1. nu. 6. verſ. nec obſtat. & per Mil. in ver.
attentata poſt appellationem, fol. 29. quam limitatio-
nẽ ſpecificè in contingentia facti tenuit etiam Guid.
Papæ in conſ. 123. Circa materiam, nu. 3. iunctis bis,
13 quæ ibi ſuprà ponit; nu. 1. vbi eam vẽ tenere, † etiam
ſi ſententia illa interlocutoria haberet vim diffiniti-
uæ, prout erat in caſu ſuo, vt ibi per eum clarè dedu-
citur. Tu tamẽ aduerte, quia Franc. in c. interpoſita,
§. illa denique, q. 9. ſub num. 15. de appell. loquens de
appellatione ab Interlocutoria, videtur conſiderare
caſum, in quo etiam poſt deſertam appellationẽ ab
interlocutoria, datur reuocatio attentatorum, videli-
cèt, quando ſumus in appellato, qui etiam deſerta ap
pellatione poteſt illam proſequi pp intereſſe attenta-
torum, puta ſi appellans aliquid attentauit. Vnde ex
hoc poſſumus ſublimitare prædicta, vno modo, vide
licèt vt non procedat in attentaos per ipſum appel-
14 lantem, quia † etiam deſerta appellatione etiam ab
Interlocutoria, reuocantur: appellatus enim videtur
poſſe petere reuocationẽ eorũ, quæ fuiſſent per appel
lantem attentata, ét ipſa appellatione per ipſum non
proſequuta, ſed deſerta, vt ſentit Franc. dicta q. 9.

15 Tertiò, vt non procedat † de ſtilo Curiæ Parlamẽ
ti Delfinatus, in quo deſerta appellatione per lapſũ
30. dierum, de quibus in ſtatutis Delfin. attentata me
dio tempore nõ reuocant, & hoc in odium tardantiũ
ſuas appellationes proſequi, vt eſt deciſ. Guid. Pap.
213. Statuta, quod etiã replicauit in tract. ſuo de appel
lat. q. 11. quẽ ſequitur Franc. Marc. in deciſ. Delfina.
q. 283. ad med.

16 Quartò, vt non habeat locum † in executione dire
cta, quæ fuerit facta pendente appellatione, nam illa
poſtmodum deſerta, talis executio non reuocatur, vt
tradit Mil. in ver. Exequutio facta pendente, fol. 130.
poſt Io. Andr. in c. licèt, in gloſ. penult. nu. 30. de ſent.
excom. in 6. qui declarat, quæ dicatur directa, & quæ
17 indirecta executio, † vt directa ſit illa, per quam tra-
18 ditur poſſeſſio vel ſoluitur, id quod eſt iudicatũ, † in
directa ſit illa, qua mediante poteſt perueniri ad tra-
ditionem, vel ſolutionem iudicati prout eſt Excom-
municatio, ex eo, quia quis non paret iudicato, vt ibi
latius per eum.

19 Quintò, † quando is, qui poterat petere reuoca-
tionem attentatorum, de illis non dedit, neque ſuper
eis commiſit cauſam ante deſertionem, quia ſuper-
ueniente deſertione, non poteſt amplius petere illo-
rum reuocationem, quia videtur illis renunciaſſe, &
intrat deciſ. Creſcen. 140. Non poteſt, ſub Rubr. Vt li
20 te pend. † quod poſt rem iudicatam, non poteſt da-
ri de attentatis, ita fuit tentum in vna Neapolit. Ca-
pellaniæ, de Squillegijs, coram D. meo Oradino, de
Menſe Decembris 1562. in qua, licèt per attẽtantem
allegaretur ſupradicta deciſ. Creſcent. & aliæ deciſio
nes vulgares, quod attentata impediunt curſum fata-
lium, & diceretur etiam quod hæc inter ſe ſunt inui-
cem contraria, quia ſi nunquam currunt fatalia, er-
go nũquam daretur res iudicata, & propterea infor-
mantes pro attentante, vellent deſtinguere, vt tunc
fatalia non currant, quando is contra quem eſt atten-
tatum, proteſtatus, eſt quod in cauſa attentatorum
prius procedatur, quam in negocio principali, quaſi
non facta hac proteſtatione, ſi feratur ſententia in
negocio principali, omiſſis attentatis, illa ſit valida;
nihilominus hæc diſtinctio non placuit Dominis,
ſed alia, de attentatis, & tunc res iudicata ex deſertio-
ne ſuperueniens, impediat reuocationem; Aut de il-
lis dedit, & tunc non impediat, etiam ſi non fuerit
21 proteſtatus, quia † ſufficit ſola natura ipſorum atten
tatorũ, quæ eſt magis ſuſpenſiua, q̃ ipſa petitorij, ſeu
poſſeſſorij ſuſpenſio, vt latius in d. dec. & voto Orad.
& faciat deciſ. Io. Pauli, 3. incip. Bellicen. Parrochia-
lis, vbi ſentit, quod appellans non ſit poſt biennium
audiendus in negocio attentatorum, & conſequen-
ter, poſtquam deſerta appellatione ſententia tranſi-
uerit in rem iudicatam. * Similiter, & alia diſtin-
ctio adhiberi põt, q̃ paſſim Rotam ſeruare atteſtati
ſunt Domini in vna Legionen. Cappellanię, coram
D. Cęſare de Graſſis, ſub die 9. Martij, 1574. de qua
eſt deciſ. eiuſdem, 108. num. 5. & 6. in impreſſis, quod
22 Aut † attentata ſunt intra decem dies datos ad ap-
pellandum, & reuocentur, ſed per viam nullitatis,
etiam ſi non fuerit poſtea appellatum, & ſic lite de-
ſerta: Aut fuerunt commiſſa poſt dictos decem dies,
& tunc non reuocentur, ſed obſtet res iudicata, & in
trent deciſiones Creſcent. 140. lib. 1. & Put. 21.]

Declara præmiſſa omnia.

23 Primò, † vt in quibus caſibus diximus attentata
poſt appellationem etiam illa deſerta reuocari, non
intelligatur, de reuocatione priuilegiata per modum
attentati, de qua dicemus infrà ſuo loco, ſed de reuo-
catione per viam iniuſtitiæ, & nullitatis ordinariè,
vt declarat Franc. in cap. ſæpè, in gl. in ver. Rata, ſub
num. 30.

Digitized by Google

nu.30.de appell. * Vt lite pend.in ſumaria, quæ ibi-
dem allegabantur, & poſt Franc.etiam ibidẽ Card.
Alex.col.8.nu.37.& in c.ſollicitudinem, col.7.in 13.
Fallentia, de appell.tenet etiam nouiſſimè Borgnin.
in deciſ. Fiuizzanen.13.nu.36.& habetur de hoc ho
die deciſ. Cęſar de Graſſis 108. incip. Domini dixe-
runt,num.5.in impreſſis,] & ratio eſt quia priuilegij
reuocationis attentatorum,requirit continuam aſſi-
ſtentiam ipſius appellationis tanquam cauſæ, vt ele-
ganter declarat Aegid. deciſ.520. incip. Concluſio,
verſ. exemplum in caſu noſtro, cum per deſertionẽ
ceſſet appellatio, quæ erat cauſa ſuſpenſionis, & pri-
uilegij reuocationis, non mirum ſi ceſſat etiam reuo
catio attentatorum via priuilegiata, & ita procedat
d.deciſ.20.aliàs, 130. Et declaretur, aliàs, 76.aliàs,
464.de quibus ſuprà, in princ.& iſta eſt communis,
quod licèt attentata etiam deſerta appellatione reuo-
centur, ordinariè tamen, & dato libello ſunt reuocã
da, de qua teſtatur Pet. de Ben nten.deci.40. Dubita
tum fuit,in fi.& poſt eum Viuius, Commun. Opin.
lib.2. Opin.30.incip. Attentata, in 3. Ampliat.& ſe-
cundum hanc declarationem fuit aliàs hoc tentum
in vna Barcharen. Monaſterij, coram Iunio, 14. Mar
tij, 1558. ſecundũm notata ibi per D. meum Oradi-
24 num.* Alium caſum, in quo reuocatio poſſeſſionis,
quæ nõ poterat fieri per viam attentati, fiat per viam
nullitatis, ponit deciſ.758.incip. Bellicenſis, lib.3.
Diuerſorum in impreſſis.] Hæc tamẽ declaratio vi
detur poſſe ad huc declarari, ſeu limitari ex mẽte Do
minorum, in vna Palentina, de Cordillo, corã Aldo-
brandino, 17. Aprilis, 1564. vt non procedat, quando
actus, qui prætenditur attentatus appellatione pen-
dente, & qui petitur eſt in 2. inſtantia per viam nul
litatis reuocari, de iure veniret confirmandus, & ſe-
mel in prima inſtantia fuiſſet ſententiatum non eſſe
reuocandum, quia hoc caſu licèt inter dominos ibi
fuerit aliqua diuerſitas, tamen ẽt tenentes pro nulli-
tate, ſentiebant, non eſſe attendendam, quia. ſ. geſta p
Iudicem de Partibus veniebant confirmanda, quaſi
quando conſtat de bono iure illius, qui prætenditur
attentaſſe appellatione pendente, deſerta demum ap-
pellatione, nec etiam per viam nullitatis attẽtata ſint
reuocanda: quamuis aũt reuocentur per modum at
tentati, inutilis tñ non eſt huiuſmodi reuocatio: de-
ſerta enim appellatione, videbatur quod nullo mo-
25 do deberent huiuſmodi attentata reuocari, † tũ, quia
ſublato principali, cenſetur & acceſſorium tolli, tũ,
quia patia ſunt, non eſſe appellatum, & appellatio-
nem eſſe deſertam, vt per dominos in d.deciſ. 1. aliàs,
1. Attentata, de appell.in nou. Quibus in hoc vltimo
concordat etiã deciſ. Afflicti 70. in cauſa, nu.2. Guid.
Pap.conſ.124. poſt princ.

26 Secundò declara, † vt in dubio ſit ſemper facien-
da interpretatio pro non deſertione, vt, per Paul.de
Caſt. in l.1. ff. ſi quis caut. & Caſſad. deciſ.4. & 8. de
Appell. & poſt Paul. vbi ſuprà, & Præpoſit.ac Dec.
in locis per eum allegaus, tradit Ioan. de Neuizz.in
conſ.41. Sciunt, ſub nu.35.& Hier. Gratio conſ.165.
Requiſitus, nu.12.li.2.& poſt Paul. vbi ſupra. Frlin.
& Dec. per eum allegatos, Auguſtin. Bero.in conſ.
2. Plura in præſenti, numero 7. lib.3. Io. Bapt. Ferret.
in conſ.98. Super articulo, num.6. lib.1.& Carauita,
Ritu 264. nu.14.& eſt notabilis deciſ.in Recoll. Gui-
dob.40. Voluerunt Dñi, in fi.al. verb. ſub Rubr. de
appell.& deciſ. Simonettę 4. incip. In vna Roma.co-
rã Triuultio, ſub Rubr. de Appell. poſt Paul. vbi ſu-
prà, * & eſt etiam deciſ. Fiuizan.6.nu.20] Et propte
rea, quamuis Commiſſio appellationis non ſit præ-
ſentata Iudici infra illos decem dies, qui cenſentur
appellanti dati, quando eius appellationi defertur,
27 † ſed probatur Commiſſionem fuiſſe ante lapſum
dicti temporis in Banco Curſorum, cauſa non dici-
tur deſerta, ſed per talem impetrationem proſequu-
ta, ita fuit determinatum in vna Roma. fideiuſſionis,
vt eſt deciſ.in Recoll. Creſcent.25.de Appell. * lib.1.
hodie eſt deciſ. eod.tit.in impreſſis,] quod etiam fuit
tentum in vna Hiſpalen. dimidiæ portionis, coram
Accoramb.16. Octob.1553. & facit alia deciſ.in Re-
coll. eiuſdem Creſcent. * 65. incip. Appellanti, de Ap-
pell. lib.1. & hodie eſt deciſ.2. eod.tit. in impreſſis]
28 vbi dicitur, quod ſi appellans habito termino Iuris,
cauſam fecit committi abſq; eo, quod redierit ampli
us pro Apoſtolis, cum dubitaretur de deſertione, ma-
ior pars tenuit pro non deſertione, prout etiam ex
hac propoſitione, idem tenuit Rota, in vna Caſtra-
cen. Canonicatus, corã Paleot. ſub die 20. Feb. 1559.
29 † quod ſi ſententia contineat plura capita, & ab vno
fuerit appellatum, licèt, quo ad aliud dicendum eſ-
ſet, ſententiam tranſitum feciſſe in rem iudicatam, ſi
tamen tempore appellationis ſententia non erat ſub-
ſcripta, nec publicata, Domini fuerunt pro non re iu
dicata, & pro non deſertione, vt eſt deciſ.in Recoll.
Caputaq.1. deciſ.38. incip. Licet quando, quibus con-
cordat in pulchro caſu alia eiuſdem, in 1. parte. 267.
aliàs, 271. incip. Fuit dubitatum, in vna Aſtoricen.
Parochialis, corã Didaco, 17. Iunij. 1553.& alia eiuſ-
dem, 2. deciſ.3. incip. Appellauit, poſt Paul.de Caſt.
vbi ſuprà.& ita etiam fuit tentum in vna Aretin. ſpo-
lij, coram Iunio, 9. Maij, 1558. * de qua eſt deciſ. Sele
ctorum 121. incip. Aretina ſpolij] ex qua reſolutio-
ne duo videntur poſſe colligi notatu digna: Primũ,
in eo, quod fuit ibi dictum, & ſu pradictam deciſ. Caſ
ſad. non ſemper ſeruari. Secundum, quod deſertio-
30 nem, † vel non deſertionem appellationis eo caſu
metiri viſi ſunt Domini ex depoſitionibus nonnul-
lorum teſtium, ſuper bono iure in dicta cauſa exami-
natorum, ita ſcilicet, quod ſi dicti teſtes illud probẽt,
appellatio non cenſeatur deſerta, aliàs ſecus: ex qua
Dominorum conſideratione poſſet forſan nõ inuti
liter colligi declaratio ad id, quod proximè dictum
eſt, quod in dubio interpretatio facienda eſt pro non
deſertione, vt ſcilicèt, procedat, quãdo cõſtat, aut ad-
eſt fumus de bono iure in cauſa principali.

31 * Tertiò declara, vt ea, quæ ſuprà † dicta ſunt de
appellatione deſerta, vendicent ſibi locum etiam in
adhæſione deſerta; Pone enim quod ego condemna
tus, appellauerim, & tu meæ appellationi adhęſeris,
ſed tua incuria permiſeris tuam adhæſionem deſeri,
an attentata per me, tua adhęſione pendente, veniãt
(non obſtante deſertione prædicta) reuocanda. Et
cum huiuſmodi adhæſio reguletur ſecundum termi
nos appellationis, vt dicemus latius infrà, hoc eodem
cap.12. in 2. Ampliat. principali, etiam quoad hanc
reuocationem, poterit ſecundum illam regulari nã
vis adhæſionis per illius deſertionem, vt ibidem ad-
notauimus poſt Rotam Lucen. per Magonium de-
ciſ.25.nu.35. regulatur.]

32 Circa ſecundam inſpectionem † de geſtis poſt de-
ſertionem, poteſt poni Regula, quod talia non ſint
attentata, pro qua faciunt rationes, & motiua, quę fa
ciunt Domini in dicta deciſ.1. de appell. in nou. Ex
quibus nouiſſimè facta eſt alia deciſ. Rotæ in vna Bi
tuntina coram Maceraten. 5. Maij, 1543. de qua eſt
deciſ.in Recoll. Put.deciſ.3. Deſerta, de appel. vbi vo
luerunt Domini, quod quis deſerta appellatione nõ
attentat ingrediendo poſſeſſionẽ, cui concordat alia
deciſ. eiuſdem Put. ſub Rubr. Vt lite pend.deciſ.1.
incip. deſerta, in princ. quod etiam per dictam deciſ.
Rotæ firmauit Alciat. conſ.48. in hac attentatorum
cauſa, in princ. lib.6. * Eandemque ad excluſionem
attentatorum ſecuta eſt Rota, in vna Bononien. bo-
norum in Buſco, coram Seraſino, ſub die 10. Iunij,
1569. vt

Digitized by Google

1569.vt eſt deciſ.Selectarum, 140.incip.Bonon bo-
notum in fine.] & facit quod diximus ſuprà, in princ.
34 huius c.11.in Præfatio.num.28.& ſeqq. † quod per
deſertionem finitur appellatio: vndè, ea finita, non
poteſt amplius eius pendentia conſiderari, quæ ſo-
let cauſare vitium attentatorum, ad Rubr.& tot.tit.
nil nouati appell. pen l. qm tex.in Authent. de litig.
35 † ad inducendum vitium litigioſi, exigit litem pen-
dere, vt dixit Salic.in l.properandum, §.& ſi quidem
ſub nu.15.verſ.tertiò quæro, C.de iudic.& quamuis
poſſet vniuerſaliter hic quæri, de omnibus, quæ per
Iudicem, aut etiam per Partes poſt deſertam appella
tionem fierent, an dicantur attentata, nihilominus,
quoniam Doctores dum loquũtur de geſtis poſt de-
ſertionem, vt plurimum loquuntur de executionem
ſententiæ, à qua fuerit appellatio interpoſita, vt ea
deſerta, citrà vitium, attentatorum, poſſit executioni
36 demnati, † & de alienatione rei ſuper qua litiga-
batur, an poſt peremptam, inſtantiam abſque vitio
attentatorum fieri poſſit, latè tractauimus ſuprà, c.
4.de attent.lit. pend. in.3.Illatione Regulæ ibi poſi-
tæ, nu.695.& ſeqq.ibiq; particulariter nu.603.& ſeq.
firmauimus: quod talis alienatio fieri non valeat abſque
Iudicis cõtemptu, & conſequenter, abſque vitio attẽ
tatorum: idcircò, omiſſis alijs actibus, qui per partes
fieri poſſent, cum iſte de executione ſit præcipuus, ad-
hærendo dictis Doctorum, ſit in propoſito
37 Regula, † quod deſerta Appellatione, geſta poſt
38 illius deſertionem, non ſunt attentata, † & ideò ſen-
tentia poteſt mandari ex.quutioni, vt eſt text. & ibi
not. Frãc.in vlt.not.in c.cum ſit Romana, de Appel.
& eſt deciſ. Aegid.520. Concluſio, poſt princ. vbi ra-
tionem etiam huius Concluſionis aſſignat: quia ſci-
licet effectus appellationis poſſunt eſſe plures: qui-
dam enim eſt effectus, cuius perfecta productio eſt
momentanea, prout eſt deuolutio, & quo iſto caſu, licèt p
deſertionem ceſſet eius cauſa, ſcilicèt, appellatio, non
tamen ceſſat effectus, & cauſa remanet deuoluta ad
Curiam etiam ſi appellatio ſit deſerta: quidam ve-
rò eſt effectus, qui requirit continuam aſſiſtentiam
ipſius appellationis, prout eſt ſuſpenſio ſententiæ, ad
effectum attentatorum, & reuocationis illorum
ex priuilegio ipſorum, & iſte effectus ceſſat ceſſante
Appellatione, quæ erat illius cauſa, per deſertionem,
quia, vt ſecundum eum tenet palanum, priuilegium
attentatorum requirit continuam aſſiſtentiã ipſius
appellationis tanquam cauſæ, vnde non mirum, ſi
geſta poſt deſertionem appellationis, non ſunt atten-
tata, ex quo ceſſat effectus ſuſpenſionis, & continuæ
aſſiſtentiæ ipſius appellationis, quæ cauſabat atten-
tata, & tradit etiã Boer.deciſ.206.nu.11.& ſeq. Fran.
Marc.deciſ.283.nu.1.& 2.& deciſ. Tholoſ.84.& ibi,
Stephan. Aufrer.in addit. qui ponit, per quẽ Iudicẽ
ſit faciẽda talis exequutio, prout facit ẽt Marãtha in
Speculo, in 3.parte, ſextæ partis princ.q.2. num.188.

Ampliatur prædicta Regula

39 Primò, † vt procedatur ad talem exequutionem,
etiã ipſo appellante vlterius non citato, vt not. Frãc.
in dicto c.perſonas, nu.24.in fin.& in ca. dilecti, ſub
num.4.de appell.& ponit Gui.Papæ in tract. de Ap-
pel.q.130.verſ.item poteſt, & deciſ. Boer.206.nu.11.
& ſeq. Franc.Marc.dicta deciſ.283.& tenet Maran-
tha vbi ſuprà, nu.191.quibus adde Pet.de Caleſat.in
ter conſ.matrimon.lib.1.conſ.76. In cauſa, nume.4.
quam contrarium in hoc videatur ſentire Lanfranc.
deciſ.465.in cap. Iudex, * & nouiſſimè per Io.Bapt.
de Aſin.in ſua Praxi Iudicialis, §.7.c.5.verſ. vndeci-
mo igitur, num.2.verſ.hæc autem limitatio, vbi plu-
res id citat.]
40 Secundò, † etiam ſi ſuper deſertione non ſit pro-
nunciatum, vt eſt deciſ. Guid. Papæ 213. Statuta, nu-
me.1.& deciſ.439.n.13.q.16.& etiam in tract.de ap-
pel.q.18.& Boer. dicta deciſ.206.nume. 11. & tradit
Lud.Gozzad.conſ.85. Videtur num.26. & Maran
tha dicto nume.188.& quod Iudex à quo, poſſit ſuã
ſententiam exequi abſque eo, quod ſuper deſertione
ſit pronunciatum, fuit aliàs tentum in vna Cantu-
rien. Monaſterij coram Tholomeo, die prima Apri-
lis, 1538.vt eſt in Recollec. Mohed.deciſ.36. Auditor
41 Rotæ, ſub Rubr.de re iud.intelligẽdo tamen, † quod
42 hoc procedat in Iudice ordinario, † ſecùs in delega-
to, ſecundum diſtinctionem, quam ibi tenuit maior
pars Dominorum, ſecundum quam eſt etiam nota-
biliter declaranda hæc ſecunda Ampliatio.
43 Tertiò, vt procedat, † tam ſi ſit deſerta per lapſum
44 termini Iuris, quam hominis † tam in appellatione
45 à Diffinitiua, quam ab Interlocutoria † tam lata ab
Ordinario, quam à Iudice Delegato, vt tradit Franc.
in dicto cap. perſonas, in vlt.not.& in dicto capit. an
46 ſit, in 3.not.de Appell.poteſt enim † etiam Iudex à
quo, breuius tempus ad proſequendum appellatio-
nem, quam ſit in Iure expreſſum, appellanti præfi-
gere: & ſi intra illud non fuerit proſecutus appella-
tio cenſetur deſerta, vt tradit etiam Aug. Bero.in cõ-
ſil.14.In præſenti, nu.7.lib.3.
47 Quartò poteſt ampliari, † vt talis exequutio (ex
quo locus eſt rei iudicatæ) fieri poſſit, etiam ſi appel-
las intra terminum fecerit committi cauſam, & eius
Commiſſio venerit ad Banchum Curſorum, & ibi
ſteterit per tres menſes cum dimidio, ex quo enim
appellans fuit negligens in facienda præſentari Com
miſſionem, locus, eſt contra eum rei iudicatæ; ita fuit
aliàs tentum in vna Vliſbonen.corã Reumano, vt
eſt in Recollect. Guidobon.deciſio.39 incipien. Fuit
tentum.

Limitatur eandem Regula

48 Primò, † niſi appellans docuerit de iuſto impe-
dimento, quo fuerit detentus, tunc enim illa exequu
tio veniret per viam attentati reuocanda, vt tradit
Franc.poſt Innoc. Anton. de Butr.& Imol.ibi, in c.
49 ex ratione, num.35.de appell.& præſertim, † ſi con-
tra talem deſertionem fuerit conceſſa reparatio ex
50 mera iuſtitia, † prout eſt concedenda ſtante legiti-
mo impedimento, quia tunc retrotrahitur, & quic-
quid eſſe innouatum, reparatur, vt dicit Bald.in cõ-
ſil.338. Reparatio appellationis, in princip.lib.5.ſe-
cus, ſi reparatio conceditur ex gratia, vbi per eum.
Quod ſublimita vno modo, vt non procedat, quan-
do allegaretur iuſtum impedimentum, videlicet ino-
pia, in 2.& 3.anno, vt latius in ſequenti Regula, de-
clarat.2.num.57.
51 * † Secundò limitari, poteſt, vt non procedat quan
do executio fuiſſet facta poſt inhibitionem Rotalẽ,
emanatam vigore Commiſſionis, quæ ex aliqua cau
ſa, puta ob non redditionem pro Apoſtolis, prætende-
retur deſerta, nam ſtante inhibitione, illa dicitur at-
tẽtata, vt fuit reſolutum in vna Nucerina, attentato
rum, corã Illuſtriſſimo Lancelloto, ſub die 12.Maij,
1568.vt admonimus etiam infra, c.20.de attent.poſt
inhibit.in 23. Ampliat.principali.]
52 Tertiò ego limitarem, vt non procedat, † quan-
do poſt deſertionem fuerit per appellatum aliquid
attentatum, & de deſertione non conſtaret notoriè
ex Actis, & appellans alleget, vel iuſtum impedimẽ-
tum, vel aliquid offuſcans præſumptam deſertio-
nem per lapſum temporis; puta, quod ipſe compar-
uit, ſed Notarius non redegit apud Acta, & ſuper il-
lius, ac etiam attentatorum verificationem offerat in
continenti probationes aliquas, nam licet de allega-
tis per eum adhuc non ſit plenè doctum, ſtantibus termi-
nos præcedentis limitationis, in concurrentibus alijs
præſuppoſitis (vt ſuprà proximè) putarem talia atten-
tata

tata eſſe reuocanda. Pone.n.quod appellatus poſt de
ſertionem ſpoliauerit appellantem, cui petenti hmôi
ſpolium attentatũ in primis, & ante omnia reuocari,
opponatur per appellatum de deſertione, ſecundum
terminos regulæ noſtræ, & appellans replicando ne-
get deſertionem, vel quia comparuit infra annũ, licèt
Notarius non annotauerit, vel annotatio eſt perdita,
vel aliquo fuit impedimento detentus, & ſuper his
offerat aliquales probationes, & donec plenè probet
(in quo forſan multum tpis eſſet conterendũ) inſtat
pro reuocatione huius attentati, cum nimis durũ vi-
deatur, quod appellans careat hoc medio tpe poſſeſ-
ſione, ego crederẽ, quod ſi de deſertione notoriè non
constaret ex Actis (puta quia eſſet lapſum biennũ)
tale ſpolium attentatum eſſe reuocãdum, motus rõ-
ne qua in ſimili vtuntur Dñi d.deciſ.1. dum diſtin-
guunt, aut notoriè de deſertione, conſtat, aut non: &
quamuis ipſi loquantur de geſtis ante deſertionẽ, &
ſatis diuerſa ratio videatur in illis eſſe, attento, quod
quãdo illa fuerunt geſta appellatio verè pẽdebat, quę
pendentia in geſtis poſt deſertionẽ vr̃ ceſſare: nihilo-
minus, quia admodum rigoroſum vr̃, quod quouſq;
de deſertione non conſtat, appellans commodo ſuę
poſſeſſionis ſit priuandus, contra not. per Franc. poſt
alios, in c.1.& in c.cũ teneamur, de appel. videtur qđ
ſit facienda reſtitutio; Et ad rationis diuerſitatem po
teſt rñderi, quod quouſq; de deſertione per appella-
tum non eſt doctum, videtur quodammodo appella
tio pendere, quia vt dicit Franc.in c.ex rõne, ſub nu.
85.poſt Bald.de quo ibi per eum, interim, appellatio
53 eſt dubia, & † propterea hæc præſumptio ſuper de-
ſertione, quæ videtur dubia, non videtur poſſe tolle-
re priuilegium attentatorum, quod videtur clarum.
Præſertim quando, vt diximus, per appellantem al-
legatur aliquid offuſcans præſumptionẽ deſertionis:
54 Sicut alias dicimus † quod notorium non operatur
ſuos effectus, qñ allegatur aliquid, qđ habeat offuſca-
re, Mil. in verb. poſſeſſorio recuperandæ agenti ob-
ſtat, fol. 285. de quo latius infrà in 9. limit. princ. hu-
ius Regulæ de attentatis appellatione pendente, nu.
55 5.& licèt † plura conſiderari poſſint legitima impe-
dimenta ad not. per gl. in c. venerab. in verbo impedi
mento, de ſent. excõm. in 6.& in l.2.& ſeqq. ff. ſi quis
caut. de quibus latè, & eleganter per Franc. in c. ex ra
tione, col. 2. in gl. 1. verſ. circa primum, nu. 8. de app.
vbi ſex genera impedimentorũ conſiderat: Nihilomi
nus, quia Doctores particulariter ſæpius mentionem
faciunt de inopia appellantis: ita, vt ſi pp inopiã deſe-
cerit, excuſetur, quã plura de inopiæ impedimento p
viã regulæ, & limitationum ſubiungemus; ſit igitur
56 Regula, † quod inopia eſt iuſtum impedimentum
ad excuſandum appellantem, vt eſt deciſ. Boer. 247.
ſub num. 16. vbi dicit quod tunc non poteſt fieri exe-
cutio, & Guid. Pap. deciſ. at 3. Statuta, nu. 3.& deciſ.
436. nu. 25. q. 14. & tradit eleganter Rum. conſil. 85.
Quæritur, in princ. & per totũ, & Aug. Bero. in cõl. 6.
Et plura, nume. 7. lib. 3.& Iacob. Henric. in conſ. 13.
Caſus talis eſt, num. 1. lib. 2. vbi alios allegat. Et pro-
57 pterea † ſi ſtatut. quod appellans ſoluat quinq; pro
centenario, aliàs appellatio ſit deſerta, ſi quis appel-
lans dictam gabellam non ſoluerit ob paupertatem,
eius appellatio per hoc non dicitur deſerta ſecundũ
Bald. in l.2.§. ſi quis in iudicio, ff. ſi quis cautio. vbi re-
fert Guil. de Cun. in l. eos, §. ſuper his, C. de appell. di-
cere, ex hoc ſe liberaſſe vnum pauperum à pœna fur
58 earum † quod eſt memoria dignum, & pro ſing. po-
nit Mathes. Not. vlt. & Cremenſ. ſing. 121. Ad quod
poſt prædictos, multa etiam allegat nouiſſimè, & ele
ganter Contard. in Repetitio. l. diffamari, limit. 9. nu.
131. C. de ingen. & manumiſſ. quam Regulam
Amplia,

59 Primò, vt procedat † etiã in criminalibus, & in iſtis
terminis in pulchro caſu loquitur. Boer. in d. deciſ.
247. ſub nu. 16. &
Limita
60 Primò, vt non procedat † in paupere, qui ex ſua
culpa incidit in paupertatẽ, vt poſt Felin. in c. quæ in
Eccleſiarum, nu. 43. de cõſtit. & alios per eum alleg.
tradit Contard. vbi ſupra, nu. 134.
Declara eandem,
61 Primò, vt † quod dicitur inopiam excuſare appel-
lantem, intelligatur à proſequutione appellationis,
non autem ab appelatione, vt dicit Franc. in c. ex ra
tione, de appell. & eſt deciſ. Delphin. Franc. Marci, q.
587. nu. 2. & alia nouiſſimè Minſing. ſing. obſeruat.
centur. ſecunda, deciſ. 58. incip. Paupertas, & deciſ.
97. incip. Quemadmodum, centuria 4. vbi hoc de-
clarat procedere, quando agitur de appellatione vi-
62 ua voce interponẽda, † ſecùs de appellatione in ſcri
ptis, quoniam cum tunc aliqua requiratur impenſa,
paupertas excuſaret, vt ibi concludit poſt Innoc. in
dicto c. ex ratione, & Guid. Pap. deciſ. 436. nu. 21. &
in tract. de appellat. q. 15. Quam declarationẽ Min-
ſinger. refert, & ſequitur Rota Lucenſ. per Magon.
Deciſ. 40. nu. 8. vbi etiã allegat addentes ad Matheſil.
Sing. 188.
63 Secundò, † vt inopia in primo anno, ita, & taliter
excuſet, vt impediat curſum fatalium: in ſecundo ve-
rò, & tertio anno, excuſet quidem, ſed non vt impe-
diat curſum fatalium, ſed ſolum, vt appellanti pro-
pter inopiam impedito, detur reſtitutio in integrum
aduerſus lapſum fatalium, & ad proſequendam ap-
pellationem, vt eſt communis opin. de qua teſtatur
Pariſ. conſil. 30. In cauſa, nu. 87. & ſeq. lib. 4. Quæ de-
claratio eſt valdè in materia attentatorum attenden-
da, & cõſideranda: nam quando inopia impedit cur
ſum fatalium, prout eſt in primo anno, tunc execu-
tio, & alia, geſta poſt annum (quo tempore regulari-
ter ſi non fuiſſet inopia, appellatio eſſet deſerta, & il-
la non dicerentur attentata, vt in Regula) nihilomi-
nus eſſent dicenda attentata: quia ſi inopia impedit
curſum fatalium, ergò appellatio cenſetur pendere:
cuius pendentia, vt dictum, eſt inducit vitium attẽta
torum: quando vero non impedit curſum fatalium,
ſed operatur conceſſionem reſtitutionis in integrũ,
non ſunt attentata, cum verè appellatio amplius nõ
pendeat. Vndè, ex hac declaratione, quæ datur ad Re
gulam, ꝙ inopia excuſat, &c. poteſt colligi limitatio,
ſeu declaratio ad limitationem, quam proximè poſui
mus in Regula, ꝙ geſta poſt deſertionẽ, ſint attẽtata,
quando appellans fuit legitimo impedimento deten
tus, vt ibi annotauimus, nu. 50.
64 Tertiò declaratur, † vt non ſufficiat te vera habe-
re impedimentum, ad hoc, vt quis poſſit appellare,
niſi etiam illud alleget & ideo in vna Nauarien. ca-
nonicatus, & Præbendæ, 4. Martij, 1541. coram Ra-
uellanien. fuit tentum, quod, is, qui verè habuerat im
pedimentum infirmitatis, ſi ſententia contra eum la
ta tranſierit in rem iudicatam, non poteſt appellare,
quia debuit infirmitatem allegare, vt in Recollect.
Mohed. deciſ. 78. Nicolaus, ſub Rubr. de appell. Sed
quoad excuſandum aliquem à proſecutione appel-
lationis iam interpoſitæ, non videtur requiri allega-
65 tio, & proteſtatio, ſed † ſufficit, quod conſtet de im-
pedimento, etiam abſque proteſtatione, vt fuit dictũ
in vna ſegobien. Beneficij, coram Veſtano, 29. Maij,
1551. per not. per Iaſ. in l. properandum, §. ſin autem
vterque, C. de iudic. vt eſt deciſ. in Recollect. Caput-
aquen. parte prima, deciſio. 123. incip. Rota tenet.
Quod fuit iterum reſolutum in vna Conchen. Cap-
pellanię, coram Decano, 5. Maij, 1553. vt eſt in Recol
lect. eiuſdem Caputaquen. parte prima, deciſ. 321.
incip.

Digitized by Google

incip. Rota tenet, vbi amplius additur, quo licèt con-
66 traria † opin. ſit cõis, iſta tñ q̃ tenet Rota, eſt ęquior.
Quartò declara, quod ad hoc, vt quis poſſit obtine
re reſtitutionem in integrum ad proſequendam ap-
67 pellationem, † non ſufficiat paupertatem, vel aliud
impedimentum allegare, niſi probet etiam ſe feciſſe
diligentiam pro illud remouendo, vt fuit reſolutum
in vna Lucbana Abbatię coram Thoma de Thanis,
15. Martij, 1546. vt eſt in Recollect. Put. deciſ. 8. Pau
pertas, ſub Rub. de reſtit. in integ. vbi, licèt nihil alle-
getur, plura tamen ad id videre poteris, quæ allegat
Contard. vbi ſupra, num. 117. vbi tamen hoc limitat
68 vno modo, videlicet † niſi notorium eſſet, quod om
nis diligẽtia fuiſſet fruſtratoria, poſt Boer. dec. 40. n. 7.
69 Quintò † vt impedimentum etiam per iuramen-
tum probari poſſit, vt eſt deciſ. Rotę 3. aliàs, 302. Not.
quod vbi, de iuretur. in antiq. & facit deciſ. 25. aliàs,
155. Si certus, ad fi. de appellat. in nou. & nouiſſimè
Minſinger. deciſ. 57. Noui Iuris, Centuria 4. nume. 2.
Quod tamen intellige, & declara quatuor modis, de
70 quibus eleganter per Contard. vbi ſuprà, nume. 122.
71 & ſequen. videlicèt † quod iuramentum non detur,
72 niſi ſemel † detur per Iudicem, † & ei qui aliàs non
73 ſit periurus, † & quod poſſit probari contrarium.

Ampliatio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *Attentata appellatione pendente renocantur, etiam ſi ſit appellationi renunciatum.*

2 *Paria ſunt, non appellare, appellationem nõ proſequi, & appellationi rennnciare.*

3 *Attentata poſt renunciationem appellationis renocantur ſiue expreſſa, ſiue tacita fuerit renunciatio.*

4 *Appellans comparens coram iudice a quo, cenſetur tacitè appellationi renunciare, etiam ſi procurator Dominus litis effectus quãdoq; fuerit proteſtatus.*

Niſi cõpareat petens per eũ reuocari attentata. nu. 5.

6 *Attentata reuocantur etiam poſtquam quis renunciauit appellationi, etiam extraiudiciali.*

7 *Attentata non reuocantur poſt renunciationem, quã do ſumus in appellatione ab interlocutoria.*

8 *Renunciari appellationi neque tacitè, neque expreſsè poteſt regulariter, in Criminalibus.*

9 *Excommunicatio lata poſt legitimã appellationẽ, non reuocatur, quãdo dictæ appellationi eſt renũciatũ.*

Niſi renunciatio fuerit tacita, nu. 10.

11 *Excommunicatus comparens coram iudice a quo, nõ cenſetur renunciare appellationi, ſed quicquid facit, facere metu cenſurarum.*

12 *Attentata illa, quæ prætenduntur fuiſſe facta, poſtquam quis appellationi renunciauit, non renocantur vti attentata.*

13 *Reuocatio attentatorum appellatione pendente, poſtquam appellationi eſt renunciatum, licet in pluribus caſibus fiat, non tamen fit per viam priuilegia tam attentatorum, ſed per viam nullitatis.*

14 *Appellationi interponendæ poteſt non ſolum expreſſè renunciari, verum etiam tacitè.*

15 *Obligatio de ſtando ſententiæ alienius, habet vim tacitæ renunciationis appellationis.*

16 *Lapſus decem dierum, qui dantur ad appellandum, inducit tacitam renunciationem appellationis.*

17 *Proſecutio appellationis poſt terminum ad appellandum interpoſita, non facit attentata.*

18 *Sententia lata ſuper appellatione interpoſita poſt decem dies datos ad appellandum, etiam ſi de facto talis appellatio fuiſſet per partes proſecuta, non valet.*

1 SEcunda Ampliatio ſit, † vt Regula procedat, etiã ſi appellationi ſit renunciatum: nam renuncians poteſt nihilominus agere ad reuocationem attentatorum, vt tradit Franc. in cap. ad audientiam, in fi. & in cap. bonæ, nu. 39. verſ. ſexta Concluſio, de appella. & eſt deciſ. Tholoſ. & ibi Stephan. Aufrer. in Addit. deciſ. 193. verſic. tertiò fallit, & deciſ. Boer. 256. nu. 2. & not. Mil. in verbo, Appellationem deferens, f. 10. Et iſta ſit
Regula, pro qua vltra ſupradicta fac. in ſimili, i. limit. 14. fol. 258.
2 † quia paria ſunt, non appellare, appellationem non proſequi, & appellationi renunciare, vt eſt deciſ. Rotæ prima, alias prima de Appel. in nou. Vndè, ſicut de ſerta appellatione, poteſt nihilominus agi ad reuocationem attentatorum, vt diximus ſuprà proximè in prima Ampliatione, numero 2. ita dicendum eſt, ſi ſit appellationi renunciatum. Quam
Amplia.
3 Primò, † vt procedat, non ſolum ſit expreſsè quis appellationi renunciet, verum etiam ſi tacitè, vt eſt dicta deciſ. Boer. 256. num. 2. & Lanfranc. deciſ. 385. Etſi per comparitionem, vbi loquitur de renuncia-
4 tione † quæ reſultat tacitè ex comparitione facta per appellantem coram Iudice a quo, iuxta not. in c. gratum, de offic. deleg. * (de quo latè per Gabr. de Appel. Concluſ. 2. per tot. vbi tamen quinque & viginti ponit Limitationes)] præterquam in Excommunicatione, iuxta ea, quæ proximè dicemus in tertia Li-
5 mit. huius Regulæ nu. 9. † nam per huiuſmodi coparitionem, inducitur renunciatio appellationis, & ſententia dicitur tranſire in rem iudicatam, non obſtante, quod in comparendo, procurator Dominus litis effectus, quandoque proteſtatus fuerit, vt fuit aliàs dictum in vna Roman. pecuniaria, coram Acorambono, 15. Nouembris, 1555. in qua inclinabant pro re iudicata. * De qua reſolutione (quatenus loquitur de comparitione procuratoris) ſubſiſtendum videtur, ex his, quæ habentur in deciſ. Veralli, 29. incip. Appellationi, lib. 1. iu impreſſis, vbi vult, comparitionem ipſius principalis, non autem ipſius procuratoris, inducere huiuſmodi renunciationem. Quinimmò, ſi appellans compareat coram Iudice a quo, petens attentata reuocari, per talem comparitionem non cenſeretur appellationi renunciaſſe, vt ſenſit Caſſan. conſi. 68. Viſis proceſſibus, num. 75.* Et poſt Abb. Marãth. & alios, tenet noniſſimè, Io. Pet. Surd. conſi. 35. n. 7.] Ex quibus ſatis conſtare poteſt, quam ſit periculoſum id, quod aliàs dixit Alciat. in conſil. 16. incip. Licuerit, nu. 14. lib. 7. dum voluit, proceſſum ad vlteriora factum per Iudicem à quo, poſt appellationem, valere, & nõ eſſe innouatum, ex eo, quod appellans comparendo coram eo, cenſetur ſuæ appellationi renunciaſſe.
6 Secundò, † Vt procedat, etiam in appellatione extraiudiciali, vt notat, & diſputat, & tandem firmat Franc. in d. ca. bonæ, nume. 39. verſ. ſexta concluſio. de appell. licet Ant. & Imola fuerint in contraria ſententia, vt ibi per eum.
Limita eandem Regulam,
7 Primò, † vt non procedat in appellatione a ſententia interlocutoria, vt per Lap. Alleg. prima, ſub num. 12. & Alleg. ſecunda, num. 10. vbi de hoc.
8 Secundò poteſt limitari † vt non procedat in Criminalibus, cum in eis regalariter, neq; tacite, neque

expreſsè poſſit quis appellationi renunciare, vt eſt de
ciſ. Boer. 147. ub nu in 16.
9 Tertiò, † vt non procedit in Excommunicatione
lata poſt, & contra appellationem, cui ſit poſtmodũ
renunciatum, quia licet etiam ipſa excommunicatio
(quantũuis aliàs priuilegiata, vt per Dec. in cõſ. 214.
In cauſa dum ponit rationes dubitandi, & dicemus
latius infra in octaua ampliatione) lata poſt legiti-
mam appellationem ſit nulla, & veniat via attenta-
torum reuocanda, ca. ad præſentiam, & ibi Franc. in
princ. de appel. & tradit Dec. in d. conſ. 214. ſub nu. 5.
verſ. his enim non obſtãtibus, lib. 2. & Pariſ. conſ. 28.
Ad reſolutionem, nu. 28. & ſeq. lib. 4. nihilominus,
quando huiuſmodi appellationi eſt renunciatum, ta
lis reuocatio non datur, vt tradit notabiliter Aegid.
deciſ. 670. Si contra, vbi vult, quod ſi via attentatorũ
petatur abſolutio, & ſic reuocatio excommunicatio-
nis latæ, poſt, & contra legitimam appellationem, ta
lis abſolutio non datur, quando appellationi eſſet re-
nunciatum, & ſic præſuppoſita renunciatione, actus
excommunicationis nõ retractatur via attentati, &
fallit Regula, quam ſuprà poſuimus in hac ſecunda
10 Ampiatione principali. † Hanc tamẽ limitationem
intelligere non oportet, non procedere, quando eſſe-
mus in renunciatione tacita, quæ reſultat ex compa-
ritione coram Iudice à quo iuxta not. in c. gratum, de
off. del. & diximus ſuprà proximè, in 1. ampliat.
11 nu. 5. † quoniam excommunicatus etiam comparẽs
coram Iudice à quo, non cenſetur appellationi re-
nunciare, ſed quicquid facit, puta ſi petat prorogari
terminum, cenſetur facere metu cẽſurarum: qui me
tus non patitur ſumi præſumptionem renunciatio-
nis, ita fuit dictum in vna Lucana caritatiui ſubſidij,
coram Fabio 16. Octobris, 1551. vt eſt deciſ. in Recol
lect. Guidoboni, 33. Voluerunt, ſub Rubr. de Appel.
cum qua concordat deciſ. Achil. de Graſſ. 10. ſub Ru
bri. de appell. quæ eſt in eadẽ cauſa Lucana, pro qua
declaratione plurimum facit id, quod ponit Caſſan.
conſ. 68. Viſis, nu. 74. vbi vult, quod, is qui appellauit,
ſi compareat corã Iudice à quo, timẽs ab eo excõica-
ri, non cenſetur appellationi renũciare. Vndè ex eo
poteſt hæc declaratio ampliari, vt procedat, non ſolũ
quando comparet poſt excommunicationem iam
latam, verum etiam ferendam.
Quartò limita, vt non procedat in geſtis poſt re-
nunciationem: quamuis enim ea quæ ſunt attentata
poſt appellationem, ante renunciationem, etiã poſt-
quam eſt appellationi renunciatum, poſſint tãquam
attẽtata peti reuocari, vt ſuprà, in Regula huius Am-
12 pliationis. † ea tamen quæ dicerentur facta poſtquã
appellationi eſt renunciatum, non eſſent tanquã at-
tentata reuocanda, vt fuit dictum in vna Anconita-
na, attentatorum, coram D. meo Oradino, die 26. Iu
nij, 1566. in qua licèt fuerit reſolutum, quod execu-
tio facta poſt appellationem, & prætenſam renun-
ciationem, de qua ibi, fuerint attentata, id tamen pro
uenit, quia in caſu illo non conſtabat de renunciatio
ne: quinimmò, ſenſerunt ibi Domini, quod ſtante
renunciatione appellationis, executio fuiſſet bona,
& conſequenter, facit pro iſta limitatione.
Declara eandem,
13 Primò, † quibus caſibus diximus reuocationem
peti, poſtquam ſit appellationi renunciatum, intel-
gatur, non de reuocatione priuilegiata per viam at-
tentatorum, ſed per viam nullitatis ordinariæ, & in-
iuſtitiæ, & ita loquitur. Fran. in dicto c. bonæ, nu. 39.
& melius, in c. ſæpè, ſub nu. 30. in gloſ. in verbo, rata,
ad fi. de appel. & Aegid. dicta deciſ. 670. Si contra ad
fi. & Lanfranc. dicta deciſ. 385. & Lap. dicta allegat.
prima, num. 10.
Secundò, puto neceſſario eſſe declarandam, vt in-
telligatur de renunciatione facta appellationi iã in-
terpoſitæ, & poſtquam eſt attẽtatum, nõ autem de
14 renunciationis appellationis interponendæ, † quæ
& expreſsè poteſt fieri, vt eſt tex. in l. fin. §. fi. in fi. C.
15 de temp. appel. & etiam tacite, † puta, quando quis
obligat ſe velle ſtare ſententiæ alicuius, talis enim
obligatio habet vim renunciationis appellationi fa-
ctæ, vt not. Mil. in verbo, appellare non poteſt, qui,
& diximus latiùs ſuprà, hoc eodem cap. in Præfatio-
16 ne, nu. 20. † Vel quando intra decem dies non appel
latur: nam hoc caſu, per lapſum termini cenſetur ap
pellationi interponendæ renunciaſſe, & ſententiam
17 tranſitum feciſſe in rem iudicatam, † in tãtum, quod
etiam ſi appellatio poſt decem dies interpoſita pro-
ſequeretur à Partibus, nihilominus geſta ea penden
te, non ſubijcerentur vitio attentatorum, quia pro-
ſecutio huiuſmodi appellationis, non impedit, quin
18 ſententia cenſeatur tranſiuiſſe in rem iudicatã, † im-
mò, ſi ſuper tali appellationi feratur ſententia, illa
non tenet, vt poſt Bal. Salic. & alios tradit nouiſſimè
Oſaſc. deciſ. Pedemontana 7. Lata ſententia, nu. 6. &
dicemus latius infrà, hoc eodem cap. in 50. limitatio-
ne principali huius regulæ in 5. Ampliat. ibi poſita
ad Regulam de qua ibi; & quamuis Doctores hanc
declarationem non ponant, ſuadetur tamen efficaci
ratione; Renunciatio enim facta appellationi inter
ponendæ, facit, quod non dicatur induci appellatio-
nis aliqua pendentia, ſine qua non poteſt prætendi,
quod aliquid ſit attẽtatum, ad Rubr. & tot. tit. ff. Nil
nouari appel. pend. etiam ſi de facto fuerit proſecu-
ta: quia ſicut talis proſecutio non inducit validitatẽ
ſententiæ deſuper latæ, (vt dictum eſt) ita nec debet
inducere inualiditatem eorum, quæ illa ſic penden-
te, facta ſunt: vndè merito Regula huius ſecũdæ Am
pliationis non verificatur in renunciatione facta ap-
pellationi interponendæ.

Ampliatio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Attentatorum appellatione pendente, reuocatio ſit, ẽt ſi contra petentem reuocationẽ eſſet Ius commune. Immò, etiam ſi appellatio ſit iuri contraria, ſecundũ aliquas, num. 2.*

1 TErtiò Ampliatur Regula principalis, † vt pro-
cedat, etiam ſi contra petentem reuocationem
attentatorum appellatione pendente, eſſet Ius com-
mune, vt poſt Anto. de Butr. & Panor. in cap. bonæ,
col. fin. extra de appel. tradit Alex. in conſil. 99. Viſis,
nu. 5. lib. 5. & Firmian. in ſuo aureo Repert. in verbo,
Appellatione pendẽte, verſ. 27. Facit, quod dixit aliàs
Pau. de Caſtro, in l. 3. C. de appel. quod Iudex non de
bet aliquid innouare, etiam ſi appellans eſſet in termi
nis Rub. & tot. tit. C. ſi de moment. poſſ. (quo caſu cõ
tra appellantem diritur eſſe Ius commune) & propte
rea appellationem noluerit admittere, quẽ in hoc ſecu
ti ſunt. Iaſ. in cõſ. 187. Circa primum, col. 6. verſ. quar
to accedat, lit. 1. & etiam nouiſſimè Roland. à Valle,
in conſ. 77. Viſo, num. 3. lib. 2. Ad idem Caſſan. cõſ. 3.
Viſo proceſſu, nu. 12. vbi dixit poſt alios, de quibus
2 ibi, † quod etiam ſi Appellatio ſit iuri contraria, pen
dente appellatione nihil eſt innouandum: quamuis
Paul. de Caſtro in hoc nouiſſimè reprehendat Oſaſ-
cus, in deciſ. 25. Pedemõtana, ſub nu. 20. verſ. hinc li-
quidò apparet.

Amplia-

Ampliatio Quarta.

SVMMARIVM:

1 *Appellatione etiam in Criminalib. pendente, ſententia non mandatur executioni.*
2 *Iudex omni ingenio, quo poteſt, debet differre executionem in Criminalibus.*
3 *Bannitus qui appellauit pendente appellatione non poteſt impune offendi, ſecundum commun. opin.*
4 *Executio ſententiæ criminalis regulariter fieri nõ poteſt appellatione pendente.*
5 *Condemnatus tanquam vſurarius, cum publicatione, & confiſcatione bonorum, ſi appellauerit, nõ poteſt interim contra eum fieri executio.*
6 *Fiſcus, non reperitur priuilegiatus, quo ad hoc, vt appellatione pendente, liceat ſibi innouare, ſed debet vti Iure communi.*
7 *Executio in Criminalibus retardatur ob interpoſitam appellationem, etiam ſi fuiſſet interpoſita à Tertio. Etiam ipſo condemnato inuito, nu. 8.*
9 *Appellatio etiam deſerta propter inopiam, retardat executionem in Criminalibus.*
10 *Appellatio in criminalibus interpoſita, etiam ſi videretur iniuſta, executionem ſuſpendit; niſi ſit periculum in mora.*
11 *Executio ſi fiat appellatione pendente, tenetur non ſolum Iudex, ſed ẽt eius ſubditi, Cõmiſſarij, & ſeruiẽtes, ita, vt nec illius iuſſus eos excuſet ab attentatis.*
12 *Confeſſus & conuictus (ſi appellet) non retardatur executio, ſecundum commun. opin. Et peccaret Iudex, ſi illam admitteret, ſecundum aliquos.*
13 *Confeſſio ſola ẽt extorta, dummodò perſeuerata (licet qs nõ fuerit cõuictus) ſufficit, vt nõ obſtãte appellatione, deueniatur ad executionem, ſecundum communem obſeruantiam.*
14 *Inhibitio emanata vigore appellationis per confeſſũ & conuictum interpoſitæ, nõ retardat executionẽ, ſecundum aliquos.*
15 *Confeſſus poteſt condemnari, etiam ſi proceſſus aliàs eſſet nullus.*
16 *Periculum vbi eſt in mora, appellatio in criminalibus non retardat executionem.*
17 *Iudex ratione periculi, poteſt exequi, & deinde proceſſum ſcribere.*
18 *Executio non retardatur per appellationem interpoſitam à Iudice, à quo non poteſt appellari.*
19 *Appellatio in criminalibus interpoſita, non retardat executionem in Magna Curia Neapolitana.*
Niſi eſſemus in appellatione à decreto de aliquem torquendo, vt nu. 20.
21 *Appellatio à carceratione, non ſuſpendit executionẽ, ex quo appellans, etiam appellatione interpoſita, in carceribus detinetur.*
Et retinetur in carceribus Iudicis à quo.
23 **Clericus captus per Iudicẽ Laicum ſi à captura appellauerit ad Parlamentum, & Epiſcopus petat eum ſibi remitti, coram quo ſit cognoſcendum an bene vel malè carceratus fuerit.*

1 QVarta Ampliatio ſit, † vt Regula procedat, non ſolum in Ciuilibus, verum ẽt in Criminalibus, & propterea pẽdente appellatione ẽt in Criminalib. ſnia nõ põt mandari executioni, vt probat in l. nõ tãtum, ff. de appel. vt not. Bal. in l. qui vltimo. ff. pœ. cũ
2 & hoc ſit cõdecẽs, † vt Iudex omni ingenio quo põt debeat differre executionẽ in Criminalib. vt poſt Innoc. in ca. Paſtoralis, de offic. Delega. tradit Vital. de Clauſ. in Clauſula, nil nouari appel. pẽd. ſub n. 19. ver.
3 itẽ ẽt dicit Innoc. & propterea Bãnitus, qui appellauit, pendente appellatione non poteſt impunè offendi, & iſta comm. opin. vt poſt Socin. in l. 3. ſi ſeruus, de acqu. poſſ. & ibidem Iaſ. ac ẽt Villalob. in collect. comm. opin. litera B. nu. 4. tradit Iul. Clar. lib. 5. ſent. Recep. col. 38. f. 51. ver. ſucceſſiuè quæro. Et quia Doctores in hac materia geſtorũ appellatione pendente in Criminalib. ſolũ videtur facere mẽtionẽ, & habere in cõſideratione, an pẽdẽte appel. poſſit fieri executio: idcirco illorũ dictis inhærendo, in hac 4. Ampl. ſit
4 Regula negatiua, † quod talis executio fieri nõ poſſit appellatione pendente; pro qua vltra prædicta, eſt deciſ. Guid. Pap. 74. in cauſis, & in trac. de Appell. q. 120. poſt princ. & iterum ibidem, col. 5. verſ. itẽ ſicut in Ciuili, nihil eſt innouandum, & not. ſpecificè Moder. Florẽt. in §. Inſtit. de hære. inſt. & tradit Frãc. in c. cum ſit, §. præterea, in primo not. de appel. † & pro
5 pterea, ſi quis tanquam vſurarius fuerit condẽnatus, ẽt cũ publicatione & confiſcatione omnium bonorum, & appellauerit, non poteſt appellatione pendente contra eum deueniri ad executionem, vt poſt Afflict. ſuper Conſt. Regni ſuper Conſtit. Vſurariorũ, lib. 1. nu. 13. tradit Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iu-
6 dic. §. 31. ca. 2. limit. 2. princ. ſub nu. 3. † inferens ex hoc, quod titulus, Nil nouari appellatione pendente, habet locum etiam contra fiſcum, qui, cum in hoc non reperiatur priuilegiatus, debet vti iure Communi, ad not. in l. placuit, ff. de iure Fiſci.
Ampliatur
7 Primò, vt procedat, † ẽt ſi à Tertio appellaſſet eſſet
8 interpoſita, † ẽt ipſo cõdemnato inuito, vt per Frãc. in d. c. cum ſit Romana, §. præterea, in primo not.
9 Secundò, † ẽt ſi appellatio propter inopiam eſſet deſerta, vt eſt deciſ. Boer. 247. ſub num. 16.
10 Tertiò, † etiã ſi appellatio videretur iniuſta: quia nec tunc executio eſt facienda, niſi ſit periculum in mora, vt eſt deciſ. Boer. 153. nu. 6.
11 Quartò amplia, & notabiliter, † vt non ſolum iudex ipſe, qui cõmittit huiuſmodi executionẽ hoc caſu teneatur, verũm ẽt eius ſubditi, Cõmiſſarij, & ſeruientes, ita, vt iuſſus Iudicis eos non excuſet, vt elegãter conſiderat Manſuer. in ſua Praxi Iudic. in tit. de Appel. in vlt. col. verſ. itẽ de attentatis tenetur Iudex.
Limitatur eadem Regula
12 Primò, † niſi is, qui appellaſſet, eſſet confeſſus, & conuictus: tunc. n. non obſtante appellatione, & illa pendente, põt contra eũ fieri executio, vt colligitur ex dicta deciſ. Guido Pap. 74. in fin. verbis, & melius in d. tractatu de Appel. q. 120. col. 5. verſ. ſed auertas vbi notantur ſubdit, quod Iudex hoc caſu peccaret, ſi appellationem admitteret, & videtur deci. Cappel. Tholoſ. & ibi eleganter Steph. Aufrer. in addit. dec. 176. & ponunt ẽt Afflict. & Io. Bapt. de Aſin. in locis ſuprà proximè citatis, & poſt alios etiam de cõi opin. atteſtantes, tradit Viuius, Commun. Opin. lib. 1. Opin. 15. incip. Appellans conuictus, & cæteris latius, Iul. Clar. in ſua Practica Crimin. q. 94. col. 1. & 2. vbi teſtatur poſt alios, hanc eſſe cõem opin. non ſolum in illis quinq; criminib. expreſſis in l. 2. C. quor. app. non recip. verum ẽt, in oĩbus alijs, atq; ibidẽ ponit, vtrũ copulatiuè requiratur vtrũq; videlicet, quod ſit
13 confeſſus, ac cõuictus, vel ſufficiat alterũ, † & quod de cõi obſeruantia ſufficiat ſola confeſſio, etiam extorta, dummodò perſeuerata, & c., quod ſm magis cõmu. opin. in hoc non ſit differẽtia inter Ius Cano-

Digitized by Google

niũ,& ciuile, vt latiùs hæ omnia p eũ ibi ꝙ ét affir-
mauit poſt alios de commun.opin.atteſtantes Viui-
us,vbi ſuprà,Opi.16.incip. Appellans cõfeſſus,& ite-
rum lib.2.Opi.15.incip. Appellans conuictus, Quæ
14 limitatio videtur procedere,† etiam ſi Iudici è quo,
per Iudicem ad quẽ,ſit inhibitum,ſecundum Guid.
Pap.vbi ſupra: quamuis contrarium in hoc vltimo
ſentiat Aufrer.in addit.ad dictam deciſ.Tholoſ. quã
refert,& ſequi videtur Iul.Clar.in ſua Practica Cri-
min.q.94.col.2.ad fi. Et pro hac limitatione facit qđ
15 aliàs dicitur, † quod confeſſus poteſt condemnari,
etiam ſi proceſſus alias eſſet nullus, ſecundum Mil.
in verbo,Confitens crimen in Iudicio, fol.68.
16 Secundò,†vt nõ procedat,quando periculum eſt
17 in mora,vt eſt deciſ.Boer.153.nu.5.& ſequen.†nam
rõe periculi poteſt Iudex exequi,& deinde proceſsũ
ſcribere.Boer.deciſ.259.nu.5. Et eſt aliàs generale,&
vulgare,ꝙ quãdo eſt periculũ in mora,multa pmit-
tunt,quæ regulariter nõ cõcederẽtur, de quib.in va-
rijs locis abundè p Doctores,præſertim Dec.in c.cũ
dilecta,col.fi.verſ.& hoc verũ,de cõfir.vtil.vel inutil.
& p Catell.Cott.in memorial.in verbo,Par.in parẽ.
18 Tertiò,† Qñ ſumus in appellatione interpoſita a
iudice,a quo,non poteſt appellari,vt tradit idẽ Boer.
in d.loco: generale.n.eſt,ꝙ executio non ſuſpẽditur
per appellationẽ interpoſitã in caſib. a iure prohibi-
tis,vt eſt deciſ.Tholoſ.500.& ibi Aufrer.in Addit.&
dicemus in 53.& vlt. limitatione Regulæ principa-
lis,num.1.& per totam.
19 Quartò,†vt nõ procedat in Magna Curia Neapo
litana,in qua ex priuilegio appellatio in Criminalib.
nõ retardat executionẽ, vt eſt deciſ. Capic.137.20.
20 nu.17.Quod tamen† videtur limitandum,vt nõ pro
cedat,quando eſſemus in decreto de aliquẽ torquen
do,quia ſi appeletur,etiã in Regno,debet ſuperſederi
vt concludit: & cautius eſſe,& ita cõmuniter ſeruari
tradit nouiſſimè Carauita Ritu 259.ſub num.10.
21 Quintò † Quando ſumus in appellatione à car-
ceratione,& à ſententia,quod quis detineatur in car
ceribus:nam etiam pendente appellatione is detinet
in carcerib. & ſic ſucceſſiua quadã executio ſniæ fit
cõtra appellantẽ,nõ obſtante ſua appellatione,ſecũ-
dũ Bal.in l.2.verſ.ſed incidẽter, C.de Epiſc.audien.
Spec.in tit.de appell.§.nouiſſimè,col.1.verſ.3.Bar.in
l.ab executione,C.quorũ appel.non recipiant. Alex.
apud Bart.in l.1.ff.de cuſtod.Reorum quos refert,&
ſequitur Marantha,in 3.parte, ſextæ partis princip.
q.2.n.178.ver.decimo limita. Quib.adde Guid.Pap.
deciſ.235.& deciſ.238.& deciſ.436, nume.38.& in
tract.de appell.quæſt.30.in quibus locis ponit etiam,
† quod appellans debet detineri in carceribus Iudi-
22 cis,a quo: Ad quod dictum, & etiam ad limitatio-
nem, vide eleganter deciſ. Franc. Marcam qq. Del-
phin.q.915.Pro qua facit,quod alias dixit Alciat.cõ-
ſil.16.incip. Licuerit,ſub num.14.ver.ſecundo quia,
lib.7.dum voluit,quod appellans etiam poſt appella-
tionem ſit detinendus in carceribus,vbi id etiam ea
ratione comprobat: quia ſcilicèt talis detentio,ten-
dit ad expeditionem cauſæ,ex quo alias potuiſſet ille
aufugere,& ſic impedire faciliorem exitum appella
tionis; Item,quia talis detentio,ſicut erat licita pen-
dente primo Iudicio,& prima inſtantia,ita debet li-
cere etiam poſt appellationem, vt latius ibi per
eum.

* Illud autem † circa hanc limitationem non vi-
23 detur omittendum,(ſi clericus fuerit per Iudic.Lai
cum captus,& à captura appellauerit ad Parlamen-
tum,& Epiſcopus petat illum tanquam Clericũ ſi-
bi remitti,cognitio iſta,an benè vel male fuerit car-
ceratus,erit apud Parlamentũ,ſi credimus Io. Gal-
lo,qui id dixit in deciſ.Parlam.Pariſien. per eum re-
collec.deciſ.354.incip.Per Arreſtum,quã in re vidẽ-
dus omnino eſt. Anaſt. Germonius.lib.3.de Sacr.
Immunit.cap.15.nu.59.]

Ampliatio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex qui appellationem non admiſit,quaſi clarum eſ-
ſet quod illi non erat deferendum,non debet ipſe in
appellatione non recepta aliquid innouare.*

2 *Appellatione pendente nihil innouandum et ſi illa
videatur expreſſè Iuri cõtraria,ſecũdum aliquos.*

3 *Iudex à quo ſi noluerit recipere appellationem,puta,
quia prætendebat cauſam eſſe inappellabilem,nihi
lominus non debet aliquid innouare.*

4 *Innouatio appellatione pendente inhibetur, ſaltem à
Iure,licet non fuerit à Iudice recepta.*

5 *Appellatio an teneat,ſi dubitetur, interim omnia de-
bent eſſe in ſuſpenſo.*

6 *Iuriſdictio Iudicis,à quo ſemper tota ſuſpenditur,ſi-
ue admiſſa,ſiue reiecta fuerit appellatio.*

7 *Appellatio etiam admiſſa cum clauſula,Si,& in quã-
tum,facit attentata.*

8 *Appellatio omni caſu cenſetur permiſſa,niſi expreſſè
reperiatur prohibita.*

9 *Allegans in aliquo caſu non poſſe appellari,id proba
re debet.*

10 *Appellatio etiam in Crimine læſæ Maieſtatis proce-
dit,ſecundum communem opinionem.*

11 *Appellationi in dubio ſemper eſt deferendum,propter
reuerentiam ſuperioris.*

12 *Iudex admittens appellationem,quæ non fuiſſet ad-
mittenda,excuſatur à pœna.*

13 *Appellationem reijcere non debet Iudex, niſi cauſa
cognita.*

14 *Appellatio nemini eſt deneganda,etiam diabolo.*

15 * *Iura & ſtatuta appellationem prohibentia,ſunt tã
quam odioſa reſtringenda, & ſtrictè interponẽda.*

16 *Iudices appellationi non deferentes,certas pœnas in-
currunt,remiſſiuè.*

17 * *Iudicis non deferentis appellationi pœna arbitraria,
idque de iure Canonico.*

18 * *Signatura non dat Commiſſiones contra Iudices nõ
deferẽtes appellationi,niſi illorum magna eſſet pro
teruia,& inobedientia.*

19 *Appellatio(quando ſumus in caſibus,in quibus regu
lariter apellatio eſt prohibita)in dubio cẽſetur pro
hibita,& non permiſſa.*

20 *Idem reſpectu fiſci in Regno Neapolitano in cauſis
abſolutorijs.*

QVinta. Ampliatio ſit,vt procedat,non ſolum,
quando appellatio fuit per Iudicem admiſſa,
quaſi clarum eſſet,vel ſaltem dubium,quod eſſet ad-
mittenda,verum etiam, quando quaſi clarum eſſet,
quod ſibi non eſſet deferendum, illam non admiſit,
1 †nam,& hoc caſu,quando Iudex appellationem
non admiſit, nihil debet ipſe in appellatione non
recepta innouare, vt tradit Franc. poſt Bart.Bald. &
alios,de quib.ibi,in c.cõſtitutus, nu.18.& ſequent.de
appellatio.pro qua facit,quod aliàs poſt Bal.in c.1.§.
ſancimus,ſub nu.2.in titu.quo tempore mil.inueſti-
per.tradit Caſſan.conſil.30.Viſo proceſſu,num.22.

Rugin el. de app. § 2. c. 3 fol. 170

quod

2 † quod pendente appellatione nihil eſt innouandũ,
etiam ſi appellatio ſit expreſſe iuri contraria: quod,
& ante eum referendo ſtidem Bal. poſuit etiã Fran.
in c. cum teneamur, nu. 9. de appel. & facit quod po-
nit Ruin. conſil. 75. Quantum, num. 2. lib. 5. Quam-
uis Bal. in libro meo totum contrarium concludat,
cum dicat nil innouandũ, niſi appellatio ſit iuri con
traria. Et not. quod non ſine miſterio dictum eſt:
quod non poteſt in ipſa apellatione innouare: quia
(vt dicunt præfati Doctores,) Iudex hoc caſu, licèt
poſſit procedere, non obſtante appellatione, innoua
re tamen in ipſa appellatione, ideſt pronunciare ap-
pellationem fore admittendam, nec ne, hoc non po-
teſt: ſi enim certũ eſſet appellationem eſſe iniuſtã,
tunc Iudex ſententiam exequitur, vt tradit Specu. in
tit. de Appel. §. nunc dicamus, nu. 8. verſ. item appel-
latione pendente, & ſic ad propoſitum noſtrum da-
tur caſus, in quo etiã appellatione non admiſſa, con-
ſeruatur Regula principalis, vt illa pendẽte, non in-
nouetur, & ita procedat iſta Ampliatio; Immò am-
plius dixit Paul. de Caſtro, in l. 3. C. de appell. quem
refert, & ſequitur Iaſ. in conſil. 187. Circa primum,
col. 6. verſ. quarto accedat, libro 1. & etiam Roland. à
3 Valle, in conſ. 77. Viſo, nu. 3. lib. 2. † quod poſito, qđ
Iudex, à quo, noluerit recipere appellationem, quia
dicat, quod non potuit appellare, quia cauſa erat in-
appellabilis, puta, in caſu l. primæ, & toto tit. C. ſi de
momen. poſſ. nihilominus, non debet aliquid inno-
uare, & quod innouata indiſtinctè reuocantur, quã-
do appellatio de iure tenet, licèt non fuerit recepta,
4 † quoniam talis innouatio inhibetur, ſaltem a Iure,
tam per dictam l. 3. quam per tot. tit. Nil non. appel.
pend. vt latius per Rolan. in dicto loco, * & per di-
ctam l. 3. C. de appel. idem tenet Purpur. conſi. 606.
ſub nu. 12. lib. 2.] quamuis hoc dictum Pauli de Ca-
ſtro, non admittat nouiſſimè Oſaſcus, in deciſ. Pede-
mont. 15. ſub nu. 20. Ad id autem, quod in hac limi-
tatione dictum eſt, facit, quod dicebat aliàs Io. And.
in c. ſi à Iudice, poſt princ. de appell. in 6. in Nouell.
5 poſt Archid. de quoibi, † quod quando dubium eſt,
an teneat appellatio, omnia ſunt in ſuſpenſo, & qđ
nouiſſimè poſt Franc. & alios per eũ allegatos, af-
firmauit Burſat. in conſ. 21. Illuſtriſſimi, nu. 13. lib. 1.
6 † qđ ſiue admiſſa ſiue reiecta fuerit appellatio, ſem-
per tota Iuriſdictio Iudicis à quo, per appellationem
ſuſpenditur, ita, vt non poſſit amplius in dicta cauſa
ſe intromittere, & propterea appellatio interpoſita,
facit attentata, non ſolum quando fuit ſimpliciter p
7 Iudicem admiſſa, verum etiam, † quando illã admiſ-
ſit cum Clauſula, Si, & inquantum, vt fuit dictum in
vna Aretina Spolij, coram D. meo Oradino, 10. Mar
8 tij, 1559. Cum & alias generale ſit, † quod in omni ca
ſu appellatio cenſetur permiſſa, niſi expreſsè repe-
riatur prohibita, gloſ. ſing. in l. qui reſtituere, ff. de rei
vend. quam not. Bald. in d. l. 1. C. ſi de moment. poſſ.
nu. 10. & latius Franc. in Rubr. extrà, de appel. col. 4.
6 verſ. tertio præmitten. vbi ſubdit, † quod qui dicit in
aliquo caſu non poſſe appellari, tenetur id probare,
cum habeat Regulam cõtra ſe, quod ipſum poſt gl.
in d. l. qui reſtituere, & alios per eum allegatos, tradit
Soc. conſi. 39. Capio primum, in princ. lib. 4. & Hier.
Grat. in conſ. 163. Requiſitus, nu. 12. lib. 2. & poſt gl.
in d. l. qui reſtituere, quam communiter teneri præ-
10 ſupponit & † etiam in crimine leſæ maieſtatis pro-
cedere, tradit Viuius Commu. opin. lib. 2. Opi. 29. in-
11 cip. Appellatio admittitur. Et ob reuerentiam † ſu-
perioris ſemper in dubio eſt appellationi deferendũ
vt dicunt omnes præſertim Fran. in c. vt debitus, ſub
nu. 43. ver. in eadem gl. de app. Lap. Alleg. 2. nu. 5. &
Io. Cephal. in conſi. 105. Dñs, nu. 46. lib. 1. Io. de Ne-
uiz. in conſ. 44. Conditoris, nu. 9. & latius Andr. Ti-

Lanc. de Attent. Pars II.

raq. in tract. le mort ſaiſit le vif. in 6. par. princ. decla-
rat. 6. nu. 9. & ſeq. vbi in id multa congerit more ſuo:
quibus adde, quæ nouiſſimè etiam tradit Pet. de Ben
intend. in deciſ. Bononien. deciſ. 1. Quæſitum, nu. 3.
in fi. & ex recentioribus Lancell. Corrad. de Prætor.
§. 2. de offic. Prætor. in cauſ. ciuil. de ſent. num. 6. & 7.
& late etiam, & eleganter Iaſ. in conſi. 187. Circa pri
mum, col. 2. verſ. ſeptimò facit, lib. 2. & poſt eum Mo
derni in Annot. ad Aegidian. ſub nu. 168. & latè Ioã.
Cephal. in conſi. 185. In cauſa, nu. 1. lib. 2. vbi hoc am
12 pliat, † vt etiam ſi Iudex admiſerit appellationẽ non
admittendam, ſit à pœna excuſandus, poſt Dec. in cõ
13 ſil. 49. col. 2. verſ. quarto ſuadetur, † & inſuper, quod
Iudex non debet niſi cauſa cognita appellationem
reijcere, poſt Franc. in c. cum ſpeciali, §. porrò, col. 4.
14 de appell. facit etiam, quòd alias dicitur, † quod ap-
pellatio nemini eſt deneganda, etiam, Diabolo, vt eſt
deciſ. Rotæ 16. aliàs, 354. Cum Iura, nu. 3. de dolo &
contum. in nou. & tradit Pariſ. conſ. 18. ad reſolutio-
15 nem. nu. 11. lib. 4. * Hinc dicitur, quod † Iura, & Sta-
tuta appellationem prohibẽtia, ſunt tanquam odio-
ſa reſtringenda, & ſtrictè interpretanda, vt poſt Bar.
in l. 2. C. quorũ app. non recip. & in conſi. 175. incip.
In qõne, & Ang. 107. incip. Iacob. & Dec. cõſ. 49. n. 1
16 tradit. Proſper Paſcth. cõſ. 128. n. 4.] † Immò ſolẽt Iu
ra Iudicib. appellationi nõ deferentib. certas pęnas ĩ-
fligere: de quibus tã in ciuilibus, quã in criminalibus
tam de iure ciuili, quam Canonico, elegãter p Boer.
deciſ. 153. nu. 4. & ſeqq. & aliquid per Marantham,
q. 2. tertiæ partis ſextæ partis principalis, num. 199. &
aliquid etiam per Lancell. Corrad. vbi ſuprà, nu. 6.
* Et nouiſſime per Cõtardum, in Repet. l. voicæ, C.
de moment. poſſ. q. 19. de pęna Iudicis fo. 605. & per
Menoch. de arbitr. Iud. li. 2. Centur. 4. Caſu. 368. per
tot. & per Philip. Prob. (ſeu mauis, Coſmũ Guimier)
in Addit. ad Pragmaticam ſanctionẽ, in tit. de friuol.
appel. §. quodque ante diffinitiuam, in verb. iniuſte,
17 col. 3. fol. 279. vbi † licèt recenſeant pœnas contra Iu
dices appellationi non deferentes, tam de Iure Ciui-
li, quã Canonico introductas, concludere tamen vi-
dentur, quod de Iure Canonico pœna ſit arbitraria,
vt per Prob. & Menoch. vbi ſuprà, quicquid dixerit
Contard. d. q. 16. nu. 19. quod huiuſmodi pœnę non
18 ſunt in vſu, & quòd † Signatura non dat Commiſ-
ſiones contra Iudices, niſi magna eſſet illorum pro-
teruia, & inobedientia, ſecundum Staſil. in tract. de
liter. Iuſti. verſ. dicendum eſt modo, nu. 26. vbi refert
ſe hoc caſu in facto proprio unam commiſſionem
obtinuiſſe; dic vt per eos.] Hæc autẽ Cõcluſio, quod
in dubio appellatio ſit permiſſa, & quod illi ſit defe-
rendum, eſt intelligẽda, vt procedat, quando ſumus
in caſibus, in quibus appellatio regulariter eſt per-
19 miſſa, † ſecus in illis, in quibus regulariter eſt prohi-
bita, vt eſt in poſſeſſorio, & ab executione, quia hoc
vltimo caſu, licèt regula prohibitiua in aliquibus ca-
ſibus non procedat, in dubio tamen debet cenſeri
prohibita ſecundum Regulam, non autem permiſ-
ſa ſecundum fallentias, vt poſt Dec. * conſ. 28. col. fi.
nu. 7. lib. 1.] conſiderabat Alciat. in conſi. 68. Guber-
20 natorem, ſub nu. 8. lib. 6. Item † intellige reſpectu fi-
ſci in Regno Neapolitano, cuius appellatio ab abſo-
lutorij regulariter non eſt permiſſa, vt per Carauit.
Ritu 258. in princip. & per tot.

Ampliatio Sexta

SVMMARIVM.

1 *Appellatio etiam ab actu, & ſententia nulla, facit at-
tentata.*

2 *Appellari etiam poteſt ab actu nullo, & triplex ex ea reſultat effectus.*

☞ 3 ** Vtile eſt à ſententia nulla appellare, vt euitetur executio facti.*

4 *Reuocatio attentatorum pendente nullitate per viam appellationis intentata, tunc fit, poſtquam fuerit iuſtificata appellatio.*

☞ 5 ** Appellans à ſententia nulla, non cenſetur per hoc talem ſententiam confirmare.*

SExta Ampliatio ſit, vt Regula procedat, non ſolú
in appellatione interpoſita ab actu, & à ſententia
1 valida, † verum etiam ſi interponatur ab actu, & ſen
tentia nulla non eſt enim nouum, aut inconueniés,
2 † quod ab actu nullo appelletur, vt per Franc. in ca.
dilecto, q. 7. de appel. & poſt Io. Andr. Innoc. & Hoſtienſ. ibi, & Doctor. in l. ſi expreſſim, ff. de appell.
not. etiam Vital. in tracta. de Clauſ. in Clauſula, Nil
nou. relat. pend. num. 15. & tradit Alex. in conſi. 130.
Ponderatis, ad fin. lib. 3. & in l. 2. C. de poſſ. bon. contratab. vbi etiam ponit, quis ſit eius effectus, talis .n.
nullitas propoſita per viam appellationis operatur priuilegium attentatorum, & impedit executionem
fieri, vt per Franc. eleganter in d. c. dilecto, nu. 21. 22.
31. 32. & ſeq. & poſt eum idem tradit. Vant. in tract.
de nullit. in tit. quot, & quibus modis nullitas proponi poſſit. num. 34. per tex. in c. exhibita, vbi Imola de
Iud. & in c. ſuper queſtionum, in fi. de offic. deleg. qd
& poſt Fran. d. num. 21. poſuit Manfred. lib. 2. Pract.
Quæſt. ſuper attent. Concluſ. 51. quibus adde Iacob.
Henric. in conſ. 31. Cum venerabilis, in 2. dubio, nume. 9. & ſeqq. lib. 3. vbi eleganter proſequitur, qualiter appellatio, etiam à ſententia nulla, triplicem operatur effectum, videlicèt, quod facit attentata impe-
☞ dit executionem, & reſcindit ſententiam. * Et ideò
dicebat aliàs Panorm in c. quoad conſultationem,
3 nu. 26. de re iud. quod † vtile eſt à ſententia nulla appellare, vt euitetur executio facti, quia de facto poſſet Iudex facere executionem, quam tamen ſępè pro
pter huiuſmodi appellationem omittit.]

4 † Quod videtur intelligendum, vt reuocatio fiat p
viam attẽtatorum, poſtquam fuerit iuſtificata appel
latio, vt poſt Gemin. in c. non putamus, col. 2. circa
med. de conſuetud. ponit idem Manfred. li. 2. Pract.
concluſ. ſuper attentatis. concluſ. 209. Et alijs etiam
nonnullis modis præmiſſa declaranda videntur, de
quibus fuſius diximus infra, c. 17. de attent. nullitat.
pend. in 2. ſublimit. primæ limit. princip. Regulæ ibi
☞ 5 poſitę. * Et ſimiliter declarando, intellige, quod † licèt poſſit quis à ſententia nulla appellare, per hoc
tamen appellans non cenſetur huiuſmodi ſententiã
confirmare, vt poſt Bart. & alios, in l. ſi expreſſim, ff.
de appellation. declarat Thom. Doccius. conſil. 71.
numero 11.]

Ampliatio Septima:

SVMMARIVM.

1 *Actus etiam ad tollenda ſcandala pendente appellatione factus dicitur attentatus.*

2 *Sequeſtrum factum à Iudice à quo, in cauſa profana, ob timorem armorum, & ad vitanda ſcandala, dicitur attentatum.*

3 *Secùs in cauſa beneficiali.*

1 SEptima Ampliatio ſit, vt Regula procedat, † etiã
ſi actus, qui fieret appellatione pendente, tenderet ad tollenda ſcandala: nam licèt multa fieri permittantur ad tollenda ſcandala, quæ aliàs non licerent, ad l. æquiſſimum. ff. de vſufruct. l. fin. de offic.
procur. Cæſar. Bald. in l. fin. in 4. col. C. de edict. diui
Adr. toll. & tradit abundè Stephan. Aufrer. in addit.
ad deciſ. Tholoſ. 477. Aliquis, lite pendente, & latiſſimè per Felin. in c. 2. nu. 2. & multis ſeq. de Præſcrip.
nihilominus etiam hoc caſu tanquam attentatum,
2 ille actus deberet reuocari. † Exemplum ſi Iudex interpoſita appellatione ab eo in cauſa profana, & poſſeſſorij, illa pendente, ad euitandum ſcandalum, & timorem armorum, poſſeſſionem ſequeſtret, tale ſequeſtrum dicitur attentatum, ſi credimus in hoc Afflicto, deciſ. 98. Pulchrum eſt dubium nu. 2. & per to
3 tam † quamuis ſecùs ſit, ſi ſumus in cauſa beneficiali, ſecundum eundem Afflict. deciſ. 152. Fuit dubitatum, ſub nu. 6. Ad quam limit. fac. ea quæ poſuimus
latius in materia attentatorum lite pendente, ſuprà,
c. 4. de attent. lite pend. in 2. ampliat. princip. per tot.
Quando autem ſequeſtrum ſimpliciter, non autem
ad tollenda ſcandala appellatione pendente factum,
& in ſententia etiam decretum, ſit attẽtatum, nec ne,
videbimus infrà hoc eodem cap. in 14. limitatio. Regulæ princip.

Ampliatio Octaua.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio licèt aliàs, etiam in materia appellationis, videatur priuilegiata, ſi tamen feratur poſt legitimam appellationem, dicitur nulla.*

2 *Cenſuræ dicuntur nullæ, & attentatæ ſi ferantur poſt appellationem.*

Etiam ab interlocutoria. nu. 3.

4 *Excommunicatio lata poſt appellationem ab interlocutoria, eſt nulla, etiam ſi veritas cauſæ appellationis non probetur.*

5 *Excommunicatio poſt appellationem lata eſt nulla, etiã ipſo iure, & ſolum venit per modum attentati, quatenus de facto proceſſit, etiam de ſactore reuocanda.*

6 *Purgari non diceretur excommunicatio attentata per abſolutionem datam per Iudicem, ad quem, ad ſuum beneplacitum, ſed requiritur abſolutio per uiam ſententiæ cum impoſitione perpetui ſilentij.*

7 *Excommunicatus poſt appellationem non eſt interim excommunicatus.*

8 *Niſi in excommunicatione poſt appellationem iudicialem, Item.*

Niſi appellatio ſit deſerta. nu. 9.

10 *Denunciatio excommunicationis poſt appellationem facta, non valet.*

11 *Excommunicatio poſt appellationem lata, non dicitur attentata, ſi feratur à Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota.*

12 *Appellatio, licèt præcedentem excommunicationem non ſuſpendat, ipſam tamen declaratoriam ſuſpendit.*

13 *Excommunicatio ſemper in dubio præſumitur pręceſſiſſe appellationem.*

14 *Iudex ſi dixerit excommunico te ſi appellas, ſi quis parat ſe appellandum, quid in dubio præſumatur, pręceſſiſſe, excommunicationem, an potius appellatio remiſſiuè.*

OCtaua. Ampliatio, ſit vt procedat etiam in actu
excommunicationis poſt appellationem inter-
1 poſitam facto: † nam licèt aliàs excommunicatio in
hac materia appellationis videatur priuilegiata, prout eſt illud, quod excommunicatio per appellationẽ
non ſuſpenditur, vt per Franc. in c. ad hæc quoniam,

Digitized by Google

inprinc. de app. & diximus ſuprà, in hoc eod. cap.in praſ.nu. 109. Nihilominus etiam ipſa excommunicatio ſi feratur poſt appellationem legitimam, eſt nulla,c.ad præſentiam,& ibi not. Franc.de appell.& per eundem,in ca.ſæpè, in glo.in verbo, rata,nu.3.& in c.peruenit,in 3.not.eo.tit. & tradit Lap. Allega.1. nu.3.& poſt Ang.io conſ. 188.& Franc.in d.c.ſolet de ſent. excom.in 6. tradit etiam Marantha in ſpec. in 3.par,ſextæ partis principalis.q.2.nu.170. & eſt de ciſ. Rot.20.aliàs 130.ſi poſt, de appel.in nou. * Et ex recentioribus. Mandoſ.conſi.31.in princip.l.b.1.]&
2 nouiſſimè † quod cenſuræ dicantur nullæ, & atten-
3 tatæ ſi ferantur. poſt appellationem, † etiam ab Interlocutoria, & tanquam attentatæ ſint reuocandæ, tenuit Rota io vna Vercellen.attentatorum,vt patet io Recoll. Paleot.deciſ.43.incip. Nihil etiam, ſub die 24.Ianuarij.1558.iuncta alia deciſ.eiuſdem 33.incip. Alexander Ceruola,ſub die 3.decembris,1556. in eadem cauſa, & alia eiuſdem Paleot.358.incip. Fuerat ſub die 2.Iunij.1561.in vna Cæſarauguſtana Dotis, vbi fuit tẽtum,excommunicationem latam poſt appellationem eſſe attentatam,& prius purganda eſſe, quam de negotio principali videatur,& iſta ſit in hac octaua Ampliatione

Regula,quam

Amplia

4 Primò,vt procedat,† etiam ſi veritas cauſæ appellationis non probetur, nam licèt detur pro Regula neceſſaria in materia attentatorũ, appellatione pendente præterquam à Diffinitiua,quod nunquam illa reuocantur,niſi iuſtificetur cauſa appellationis, vt eſt tex.in c.ſignificantibus,& ibi hoc formaliter not, Franc.in vlt.not.de appel.& per illum tex. Franc.in c.ſuper eo.el.1.in ſi.eo.tit. Nihilominus ſi ante diffinitiuam appelletur, & deinde fertur excommunicatio illa eſt nulla, vt in regula, etiam ſi cauſa appellationis aliter non iuſtificetur,aut probetur,vt eſt text. in c.dilectus,de appell.& per illum tex. tradit Franc. in c.bonæ,nu.35.verſ.ſecun da concluſio, de appell. poſt Imol.& alios, de quibus ibi.

5 Secundò,& notabiliter Amplia,†vt talis excõicatio ſit nulla, & ipſo iure, & veniat ſolum per modũ attentati,quatenus de facto proceſſit, etiam de facto reuocanda,vt tradit Pariſ.conſ.28. Ad reſolutionem,
6 nu.29.& ſeqq.lib.4.† Nec pro purgatione huiuſmodi excõicationis, ſufficit abſolutio data per Iudicem ad quem ad ſuum beneplacitum, ſed requiritur abſolutio per viam ſnię eum impoſitione perpetui ſilentij,vt eſt in Recol. Paleot.deciſ.358. Fuerat,in vna Cæſarauguſtana, Dotis,2. Iunij,1558.ad quod facitũ, quæ latius dicemus infra,hoc eodem ca.17. ampliat. princ.huius Regulæ,nu.21.& num.27.

7 Tertiò † vt talis excõicatus poſt appellationẽ non ſit interim excõicatus: licèt enim excõicatio habeat ſecum executionem,vt not.in c.ad hæc,qm.de appel. nihilominus qñ fertur poſt appellationem, non trahit ſecum executionem, & propterea interim nõ eſt excõicatus,vt not. Franc.in c.paſtoralis,§.verum qa, num.6.& ſeq.de app. Hanc tñ ampliationem limita
8 † primò,vt nõ procedat in excõicatione lata poſt appellationem iudicialem,tũc.n.is interim videtur excõicatus,ſm Frãc.in d.§.verũ quia,per tex.in c.ſolet, in fi.de ſent.excom. in 6. qui facit differentiam inter appellationem iudicialem, & extraiudicialem, licèt contrarium in hoc videatur ſentire Marantha, (qui id ſimpliciter dicit) in q.2. tertiæ partis ſextæ partis princ.nu.17.per tex.in c.dilecti, de appel. & idẽ ſentit Dec. in conſ.214. In cauſa cathedralis, ſub nu.5. verſ.his.n.non obſtantib.lib.2. qui conſuluit io caſu
9 appellationis extraiudicialis.† Secundò,niſi appellatio ſit deſerta,vt tradit idem Frãc.ibidem,per c.licèt, de ſent.excom.in 6.qua muis contrarium aliàs ſenſerit Mil.in verbo,excommunicatio facta poſt,fo.129 vt diximus ſuprà hoc eod.ca.in 1. Ampl. princ.nu.7.

10 Quartò, Regula ampliatur, vt ſicut excõmunicatio non tenet,vt diximus,ita † nec denunciatio excommunicationis poſt appellationem facta tenet,vt not. idem Franc.in c.peruenit, in tertio not. de appell.

Limita eandem Regulam

11 Primò,vt non procedat†qñ Iudex in ſuis facultatibus haberet, qd poſſe procedere appellatione remota,talis.n. clauſula operatur inter cætera hũc effectũ, vt non obſtante appellatione,excõicatio valeat,vt eſt tex.in c. Paſtoralis,& ibi not. Pan.& alij,& ſingulare eſt limit.dicit, Frãc.ibi,n.7. verſ.ſeptimo opa'de app.

Scdò limita, vt non pcedat in appellatione à ſnia
12 Iudicis declaratoria: licèt.n.appellatio non ſuſpẽdat ſniam excõicationis, † ipſam tamen declaratoriam ſuſpendit, Dec.in c.peruenit,el 1.ſub num.2.col. prima,in fi.de appell.poſt glo. in ca.cupientes, §.quod ſi per viginti,in verb.priuatus, de elect.in 6. & Bald. in c.ad noſtram,de appell. & Panorm. Lap.& Card. in locis per eum citatis, quibus adde Maranth. vbi ſupra, nu.169 qui in id allegat Felin. in c.cum non ab homine, col. fin.de Iudic. de quo latius dicemus infra,hoc eodem c.in vigeſim 1prima limit.princ.in 3. ſublimitatione,nu.26. verſ.tertio,qñ quis appellaret.

Declara prædicta vno modo,vt ſi contingat dubi-
13 tari, quid præcellerit, an appellatio ab excommunicatione futura ſeu potius excommunicationem præceſſit appellationẽ, vt eſt deciſ. Rotæ 29. aliàs, 317. Noi.quod vbi,de ſenten.excommun.in antiq.& latius per Felin.in c. Apoſtolicæ,nu. 18. de except. vbi
14 multa in hac materia ponit. † Quid autem dicendũ, ſi Iudex dixerit excommunico te,ſi appellas,an ſtatim,quod quis parat ſe ad appellandum, dicatur taliter excommunicatus, vt excommunicatio præſumatur præceſſiſſe,ſeu potius appellatio: vide per Doctores,in c.prætereà,el tertio,vbi Franc.quæſt. quinta de appell. vbi latè, & videntur concludere, quod in foro poli præſumatur excommunicationem præceſſiſſe, in foro vero fori,ſecus, per text.in c.cum tu, de teſtibus,dic, vt per eos.

Ampliatio Nona.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio interpoſita etiam circa ea quæ ſunt voluntariæ Iuriſdictionis,cenſetur cauſare attẽtata.*

1 NOna Ampliatio ſit, vt non ſolum procedat in appellatione interpoſita à ſententia lata per Iudicem contentioſæ Iuriſdictionis, † verum etiam interpoſita ab actu per Iudicem geſto circa ea quæ ſũt voluntariæ Iuriſdictionis,vt tradit Alex. in l.prima, per illum text. C. de bon. poſſ. contra tab. in primo not.o.2.& poſt Bald.in eadem l. prima, tradit Vital. in tract.de Clauſul. in Clauſ. Nil nouari appell.pẽd. ſub num.22.in fi. & not.etiam Guid. Pap.in tractatu de Appellat.q.94.

Ampliatio Decima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio etiam à ſententia lata in duello operatur, ut proceſſus poſtmodum factus, ſit nullus.*

1 DEcima † vt procedat etiã in materia Duelli,nã ſi à ſententia lata in Duello appelletur, proceſ-

ſus

ſus poſtmodum factus eſt nullus, tanquam pendente appellatione factus, vt per Pariſ. qui in hac materia Duelli conſuluit, in conſ. 31. Omiſſa, nu. 37. lib. 1.

Amplatio Vndecima.

SVMMARIUM.

1 *Vppellatione interpoſita per vnum ex pluribus condemnatis, illa pendente non poteſt fieri executio contra alios, qui non appellauerunt.*

2 *Appellatio interpoſita per vnum ex conſortibus eiuſdem litis, iuuat conſortem.*

3 *Prorogatio fatalium facta per vnum ex conſortibus, excuſat conſortem à deſertione.*

4 *Executio ſententiæ facta poſt appellationem vnius ex conſortibus, dicitur attentata, & venit reuocanda etiam reſpectu aliorum conſortum.*

5 *Reſcriptum ab vno impetratum ratione communionis prodeſt alijs.*

6 *Appellatio interpoſita per vnum in tantum ſuſpendit etiam quoad conſortes, vt illi nec nouum iudicium incentare poſſint coram Iudice à quo, ſecundũ aliquos.*

7 *Appellatio conſortis non iuuat alios, quando appellans appellationi renunciaſſet.*

8 *Conſor licet quis ſit eiuſdem litis, ſi tamen haberet aliũ, & diuerſum procuratorem, appellatio conſortis cum non iuuaret.*

9 *Conſortes eiuſdem litis ſi ſinguli appellauerunt ex appellatione alterius non iuuantur, & ideo proſecutio vnius non ſuſtinet appellationem eorum qui nõ ſunt proſecuti.*

10 *Conſortis appellatio non prodeſt quando alij ſententiæ acquieuiſſent.*

11 *Idem quando latæ eſſent plures ſententiæ, & non vna contra plures.*

12 *Appellatio conſortis non iuuat, quando cauſæ defenſionis eſſent diſtinctæ.*

13 * *Appellatio vnius ex condemnatis, an ſuſpendat executionem, quoad alios non appellantes.*

14 *Vnus ex pluribus ſi appellauit etiam nomine aliorum, notarius autem in ipſo actu interpoſitionis appellationis nominauit ſolum ipſum appellantem, an appellatio ſuſtineatur etiam reſpectu aliorum.*

15 * *Conſors dicitur, qui habet litem communem.*

16 *Appellatio vnius qui fuit pluribus condemnatus, in qua vnum tantum nominauit, non poteſt proſequi reſpectu nominatorum, & ſi ſunt capitula diuerſa ſententia tranſit in rem iudicatam quoad nominatos in appellatione.*

VNdecima Ampliatio ſit, vt procedat, etiam ſi
1 † appellatio fuerit interpoſita per vnum ex pluribus condemnatis, nã illa pendente, non poteſt fieri executio contra alios qui non appellauerunt, ſecundum Io. de Imola, in l. qui ſeparatim, §. fi. de appellat. Bart. in l. quoties, C. ſi plures vna ſent. & in l. fi. C. ſi vnus ex pluribus, & alios relatos per Firman. in ſuo Repert. in verbo, appellatione pendente, verſ. 15. Facit quod habetur in Recoll. * Put. deciſ. 469. incip. In vna Abulen. lib. 2. & in recolle.] Thom. de Tha-
2 nis deciſ. 22. incip. Procurator, vbi voluerũt Dñi † q̃d ſicut appellatio interpoſita per vnum ex conſortib.
3 Eiuſdem litis, iuuat conſortem, ita, & † prorogatio fatalium facta per vnum ex conſortib. iuuat cõſortem ad excuſandum eum à deſertione. *quam ſecuti ſunt Dñi in vna Calagurritana Beneficij, corã Lauretano, ſub die 16. Martij. 1584. vt eſt deciſ. 779. incip. Contra ſententiam, num. 30. lib. 1. Diuerſ. in impreſſis] Quinimmò in tantũ appellatio interpoſita per vnũ ex conſortibus, iuuat alios conſortes, vt ſi poſt dictã appellationem aduerſarius ſententiam exequatur,
4 † talis executio in totum etiam reſpectu conſortum, dicitur attentata, & venit reuocãda, vt fuit deciſum in vna Anconitana attentatorum, corã D. meo. Oradino, ſub die 26. Iunij. 1666. & ſenſit Guid. Pap. in tractatu de appell. q. 120. colu. 8. verſi. ſed an appella-
5 tione interpoſita. † cum regulare ſit, quod etiam Reſcriptum impetratum ab vno ratione communionis cauſæ, prodeſt etiam alijs, l. 1. C. de diuerſ. Reſcript. & per illum text. & alia per eum allegata tradit Aymo, conſ. 45. Quidam, nu. 2. lib. 1. & not. Doctor. in cap. Paſtoralis, §. quoniam, & in c. ſedes, de Reſcrip. * Rot. deciſ. 17. num. 3. de dolo, & contum. in nou. Aegid. deciſ. 357. in fine Mohed. 100. incip. Commiſſa, in fine,] & hanc Ampliat. tradit nouiſſimè Miſſing. in conſ. 8. primæ Decadis, incip. ad deciſionem, num. 15. & ſeqq. ex cuius dictis ibi, præſertim num. 17. verſ. obſtat, videtur poſſe colligi in vna
6 Ampliatio ad prædictam Concluſionem, † vt in tantum appellatio interpoſita per vnum, faciat attentata quoad conſortes, vt ſi conſortes poſt interpoſitam ab vno ex eis appellationem, & ſecutam illius vigore inhibitionem, comparuerint coram Iudice à quo, & quaſi nouum iudicium inſtituerint, talis proceſſus ſit attentatus, & reuocandus, quia appellatione pendente, nihil eſt innouandum, & conſequẽter ſecundum eum ibi, nec nouum iudicium deducendum eſt ſuper eo, de quo appellatio pendet, per Regulã l. vbi cæptum, ff. de iudic. & l. nulli. C. eo. tit. Verum hoc Miſſingeri dictum, & præſens Ampliatio, licèt prima fronte admitti poſſe videatur, quia tamen ſuprà in c. 4. de attentatis lite pendente in ſecũda limit. princ. num. 47. ver. quoad ſecundum, firmauimus Regulam, quod etiam ſuper eadem re, inter eaſdem perſonas, coram diuerſis iudicibus, proceſſus ſecundi Iudicis regulariter valet, ſuſtinendum, videtur de hac Ampliatione, cum inter pendentiam litis, & pendentiam appellationis, non videatur conſiderabilis ratio diuerſitatis, niſi forſan conſideremus quod ex quo poſt appellationem Præſupponitur ibi fuiſſe inhibitum, & inhibitio aliàs licitum, faciat illicitum, vt per multa demõſtrauimus infra, cap. 10. de attentatis poſt inhibit. in prima Ampliat. hoc caſu etiam proceſſus factus per Iudicem à quo, poſt inhibitionem, etiam ad inſtantiam conſortum, ſit inualidus, vt etiam hoc de inhibitione conſiderauimus poſt Caputaquen. in dicta limitat. ſecunda numero 65.

Limita

7 Primò, vt non procedat, quando appellans † renunciaſſet ſuæ appellationi, ad not. per Bald. in l. ſecunda, C. de conſort. eiuſdem litis.

8 Secundò vt non procedat, † quando conſors haberet alium, & diuerſum procuratorem a procuratore appellantis, per deciſ. Creſcent. 21. de quibus duabus limitationibus fuit etiam habita ratio, à Dominis in dicta deciſ. coram Oradino in dicta Anconitana attentatorum: ſed quia in caſu illo, nec renunciatio aderat, nec procurator diuerſus, ideò non fuerunt admiſſæ.

Tertiò limita, vt quamuis appellatio per vnum interpoſita, & proſecuta iuuet alios, ſcdm Regulam l. fi. C. ſi vnus ex pluribus, &c. vna ſententia, de appell.
9 † id tamen locum non habet, quando omnes quidẽ interpoſuerũt appellationem, & aliqui appellationẽ ſunt proſecuti, aliqui verò deſeruerunt, nam electa via propriæ appellationis, videntur appellationi collitigantium renunciaſſe, & conſequenter vnius proſecutio alios non proſequentes non iuuat, vt tradit Guid. Pap. d. q. 120. col. 8. verſ. ſecũdò fallit, & fuit reſolutum

Digitized by Google

ſolutum in vna Peruſin. apothecarom coram A. Au
guſtino 12. Decembris 1552. vt eſt deciſ. in Recolle.
Caputaquen. in prima parte, 123. incip. Vna ſentẽtia.
10 Quartò limita, † vt non procedat, quando alij ac-
quieuiſſent ſententiæ, vt tradit Guid. Pap. vbi ſuprà,
dicta quæſt. 120. verſ. Sed fallit primo, etiam ſi taci-
tè, vt ibidem verſ. quinto fallit.
11 Quintò, quando † eſſent latæ plures ſententiæ, &
non vna contra plures, vt per eundem ibi, verſicu.
quartò fallit.
12 Sextò, quando † cauſæ defenſionis eſſent diſtin-
ctæ, vt per eum ibidem, verſ. tertio fallit, * & vltra eũ
adde Iacobin. à S. Georgio, idem tenentem (poſt Ful
goſ. ibi, ita expreſſè hoc limitantem) in l. minoribus,
in 3. notab. nu. 3. C. de his, quib. vt indign. vbi licèt
13 ſm aliquos videretur benè probari, quod † appella-
tio vnius ex condemnatis non ſuſpenderet executio
nem quoad non appellantes, id tamen (ſm Fulgoſ.
à Iacobino ibi relatum) intelligitur, quando nõ erat
eadem cauſa defenſionis, prout non erat (ſm eos) in
caſu illius l. minoribus. Quod etiã ex recentioribus,
tenet quãdo ſ. eſt eadem ſententia, & cauſa defenſio
nis. Menoch. conſ. 59. nu. 5. & 6. li. 1. & Aymo, conſi.
93. ſub nu. 29. lib. 1. & contrarium eſſe, quod hoc caſu
appellatio alios iuuet, dicit etiam And. Gail, Practic.
Obſeruat. lib. 1. Obſeruat. 136. nu. 3.} Et ad propoſi-
tum huius limitat. non parum facit, quod fuit tentũ
in vna Tiroſanen. præten ſorum attentatorum corã
Mohiſtiaſeonen. 25. Ianuarij, 15 ... in qua cum Vni
uerſitas, quæ prætendebat habere ius patronatus, li-
tigaret ſuper eo, & inſuper Cappellani ab ea præten-
ſi interueniſſent ad cauſam, & inſtarent pro manuten
tione ſuę poſſeſſionis, & demum fuiſſet lata ſenten-
tia contra dictum Vniuerſitatem, ac etiam Cappella
nos, à qua Vniuerſitas non appellauerat, ſed tantum
Cappellani, & dubitaretur, an appellatio Cappella-
norum iuuaret Vniuerſitatem, Domini dixerunt, q̃d
ſi cauſa Cappellanorum erat ſuper mandato de ma
nutenendo, vel aliàs, diuidua, appellatio non prode-
rat Vniuerſitati.
14 Declara nunc eandem 11. Amplia. Primò, † quod
ſi in libello appellationis, vnus ex pluribus appella-
uit, & nominauit etiam conſortes, Notarius tamen
in ipſo actu interpoſitionis appellationis nomina-
uit ſolummodo ipſum appellantem, appellatio ni-
hilominus ſuſtinetur, tamquam facta nomine om-
nium, vt inclinauerũt Domini in vna Oxomen. Be-
neficiorum 17. Martij, 1564. coram Grato, & dubita
batur ibi, de hoc, ad effectum, an geſta poſt hanc ap-
pellationem, reſpectu aliorum cenſerentur attenta-
ta, licèt hoc ibi non fuerit tunc deciſum. * Secundò
15 quod † conſors dicitur ille, qui habet litẽ commu-
nem contra alium, vt poſt Ripam in c. cum M. Fer-
rarienſi nu. 52. de conſtit. Bald. & Salic. in l. dudum,
C. de contrah. empt. & Gozzad. conſ. 79. col. 1. decla-
rat Menoch. conſ. 123. num. 39. lib. 2.}
16 Quid autem econtrà ſi vnus fuerit pluribus con-
demnatus, & in appellatione vnum tantum nomi-
nauerit, an aduerſus non nominatum poſſit proſe-
qui dictam appellationem, vel potius in fauorem nõ
nominati in appellatione dicatur ſententia tranſire
in rem iudicatam: & ſi ſunt capitula ſententiæ ſepa
rata, ſententiam tranſire in rem iudicatam, tenet Pa-
riſ. in conſ. 66. Videtur per totum, lib. primo.

Ampliatio Duodecima.

S V M M A R I V M.

1 *Adhæſio facta appellationis per alium interpoſitâ quo ad attentata idem operatur, quod appellatio. nu. 1.*
2 *Tertius non comprehenditur ſub prohibitione tituli, Nil nouari appell. pend. niſi vellet innouare, fundando ſe in iure cauſæ principalis à qua fuit appellatum.*
3 *Adhærentis, & eius cui fit adhæſio eadẽ ſit diſpoſitio.*
4 *Adhærens appellationi, per adhæſionem dicitur ſe facere Partem.*
5 *Statutum prohibens appellationem, cenſetur prohibere etiam adhæſionem.*
6 *Adhæſio debet fieri intra decem dies, qui dantur ad appellandum.*
Et per eum cuius intereſt, nu. 7.
Et debet Ordinario intimari, ſicut appellatio, nu. 8.
9 * *Adhæſio facta cum Clauſula, omni meliori modo etſi non valet in via adhæſionis, valet in via appellationis.*
10 *Adhæſio non permittitur, ſi inter alios ſunt cauſæ diſtinctæ, & non ſit idem negocium.*
11 *Adhæſio quoad attentata operatur etiam ſi appellationi cui fuit facta adhæſio, fuiſſet renunciatum.*
12 *Renunciatio appellationis factæ non tollit adhæſionem. Niſi appellatio eſſet aliàs nulla, nu. 13.*
14 *Adhæſionis effectus non dicitur tolli per deſertionem appellationis.*
15 *Adhærens non poteſt eſſe teſtis in cauſa, cui adhæſit Etiam ſi appellatio ſit deſerta, nu. 16.*
17 * *Adhæſione deſerta, Iudex ad quem, poteſt etiam ad fauorem talis adhærentis, & deſ...entis pronunciare, & primam ſententiam reformare.*
18 *Adhærentes in alia materia qui dicantur remiſſiuè.*

DVodecimò, vt procedat non ſolum reſpectu il-
1 lius qui appellauit, verum etiam reſpectu † il-
lius qui adhæſit appellationi per alium interpoſitæ,
vt ſenſit Bald. in l. qui à latronibus, §. 1. de teſtam. &
in l. 1. C. ſi à non compet. Iudice, & poſt Bald. in di-
cto §. 1. Vital. de Clauſ. ſub Clauſ. Nil noua. appell.
pend. nu. 2. quem refert, & ſequitur Manfred. lib. 2.
Practic. Concluſ. ſuper attent. Concluſ. 124. quibus
adde Imol. in dicta l. qui à latronibus, §. 1. col. ante
pen. quem refert, & ſequitur Felin. in c. ſuper eo, ſub
2 num. 3. de offic. deleg. volentes, † quod licet titulus,
Nil nouari appell. pend. non habeat locum, quoad
Tertium, id tamen non procedit, quando Tertius
vellet aliquid innouare, fundando ſe in iure cauſæ
principalis à qua fuit appellatum, quos nouiſſimè
ſequitur Menoch. de recuperãd. poſſeſſione, Remed.
17. num. 44. & 45. verſ. quarto decimoquarto; Quod
3 probabiliter ſuaderi poteſt; † idem in diſpoſitis de
adhærente, quod de principali, cui quis adhæret, Mil.
4 in verb. teſtis eſſe non poteſt; † & adhærens appella-
tioni, per adhæſionem dicitur ſe facere Partem, ut ſtatui-
mus, & c. cupientes de elect. in 6. & per dicta iura eſt
deciſ. Rotæ 52. aliàs, 381. Fuit dubitatum, de appell.
5 in nou. † & ſtatutum prohibens appellationẽ, videt
ẽt prohibere adhæſionem, vt poſt alios de quibus ibi
per eum, tradit Bertan. in tract. de ſtatut. in verbo ap-
pellatio, fol. 11. col. 2. verſ. Statutum prohibens, & ibi
dem in verbo, Appellatus poteſt inhærere. & Guid.
6 Pap. deciſ. 436. nu. 86. Et ideò videmus, q̃d talis † ad-
hæſio debet fieri intra decem dies, quibus potuiſſet
7 appellari, † & per eum cuius intereſt: & debet † Or-
8 dinario intimari, ſicut ſolet diſponi in appellatione,
vt per Milan verbo excõmunicatus, & in verbo ap-
pellationi ab alio, & eſt deciſ. Rot. 5. aliàs 226. Adhæ-
rentes, de ſent. excommun. in nou. * Quinimmò ſi
9 † adhæſio fuiſſet facta cũ Clauſula ſolita, Omni me-
liori modo, &c. ſi non valeret in vim adhæſionis, va-
leret in vim appellationis (quod magis eſt) vt dixit
nouiſſimè Proſper Paſeth. conſ. 99. num. 4. & 5.} Et
10 propterea † ſi inter aliquos ſint cauſæ diſtinctæ, &
non ſit idem negocium, talis adhæſio non permit-
titur,

titur, vt fuit dictũ in Romana Vineæ, 27. Februarij.
1518. coram Mohed. vt eſt in Recoll. eius, deciſ. 14.
incip. Eadem cauſa, de appell. Vnde non eſt incon-
gruum, vt idem dicamus, etiam quoad adhęrentem
circa attentata; Quæ ampliatio poteſt adhuc amplia-
11 ri, vt † procedat, etiam ſi appellationi (cui ego adhæ-
12 ſi) appellans renunciaſſet, quia per talem † renun-
13 ciationem adhæſio non tollitur, niſi † appellatio eſ-
ſet aliàs, nulla, vt poſt Bald. in Auth. Hodie, ante fin.
C. de appell. tradit Felin. in c. cum ſuper, nu. 6. extrà,
de re iudic. & poſt Bald. vbi ſupra, tradit etiam Nat-
14 ta, conſ. 99. Viſo proceſſu, ſub nu. 1. lib. primo. † Sic,
nec per deſertionẽ appellationis effectus adhęſionis
dicitur tolli, vt dicta deciſ. 52. aliàs, 381. Fuit dubita-
15 tum, de Appell. in nou. vbi dicitur, † quod adhæ-
16 rens, qui ob id prohibetur teſtificari in cauſa, † etiã
ſi appellatio ſit deſerta, non poteſt eſſe teſtis. * Sed
17 quid econtra ſi ipſa † adhæſio ſit deſerta? & idem
videtur dicendum, quia non obſtante deſertione, ni-
hilominus remanet aliqua vis, & effectus præceden-
tis adhęſionis, quod ex eo patet, quia poteſt iudex ad
quem etiam ad fauorem talis adhærentis, & deſeren
tis pronunciare, & primam ſententiam reformare,
vt (poſt Alex. conſ. 183. num. 4. lib. 6. loquens ſignan-
ter in deſertione adhæſionis) eſt deciſ. Lucen. per Ma
17 gon. 25. nu. 35.] Qui autem † dicantur eſſe adhęren-
tes, etiã in alia materia, tradunt Doctor. in c. ad Apo-
ſtolicæ, de re iud. in 6. & dicuntur illi qui ſunt vnius
voluntatis, cuius eſt principalis, vt poſt Ang. in con-
ſil. 226. colu. quinta, & alios per eum allegatos tradit
nouiſſimè Miſinger. in conſil. 21. 3. Decadis incip.
Cum anno. num. 24.

Ampliatio Decimatertia.

SVMMARIVM.

1 *Attentata appellatione pendente reuocantur etiam ad petitionem excommunicati.*
Niſi eſſemus in appellatione extraiudiciali, num. 2.

Decimatertia ſit, vt talia attentata pendente ap-
1 pellatione reuocentur, † etiam ad petitionem
excommunicati, ſecundum Io. de Imola & Philipp.
in c. bonæ, ſub nu. 13. verſ. quinto de appell. & eſt de-
ciſ. Rotæ 1. aliàs, 14. Fuit dubitatum, in addit. ſub nu.
3. de reſtit. ſpoliat. in nou. quam refert poſt Dec. in
conſ. 200. In caſu, nu. 2. Ripa, in l. naturaliter, §. nihil
commune, nu. 68. in vltima Ampliatione, & iterum
ſub nume. 87. in 14. Fallentia, verſ. ſeptimo intelli-
ge, ff. de acquir. poſſeſſ. de quo tamen latius dicemus
infrà, in tertia parte, c. 24. de Reo; & except. tibi com
petent. contra attent. quæſt. 3. nu. 9. & ſeqq. Quod li-
2 mita, vt non procedat, † quando appellatio eſſet ex-
traiudicialis, vt tradunt ſupradicti in dicto loco, per
not. per Io. And. in c. pia, de ſenten. excommun. in 6.
& Imola in c. inter eo. tit. & ponit Firman. in Reper.
ſuo, in verbo, Excommunicatus agit, verſ. ſecundò.

Ampliatio Decimaquarta.

SVMMARIVM.

1 *Ampliatio per Tertium pro ſuo intereſſe interpoſita, quoad eum cauſat attentata.*
2 *Executio ſententię impeditur per appellationem à Tertio pro ſuo intereſſe interpoſitam.*
3 * *In cauſis quantuncunque capitalibus ratione proprij intereſſe quis admittitur, vt*
* *Dominus pro ſeruo*
* *Pater pro filio*
* *Epiſcopus pro prælato*
* *Abbas pro Monacho, &*
* *Creditor in certis caſibus pro debitore.*
4 * *Statutum prohibens appellationem non comprehendit Tertium pro ſuo intereſſe appellantem.*
5 *Appellatio Tertij impedit executionem, etiam ſi Iudex ipſi appellationi non detuliſſet.*
6 *Tertius veniens ad cauſam pro ſuo intereſſe, poteſt quãdoque appellare etiam in caſu in quo ſi fuiſſet citatus ad cauſam, non potuiſſet appellare.*
7 *Et talis appellatio operatur effectum ſuſpenſiuum, & conſequenter attentata.*
8 *Tertius appellare poteſt, etiam ſi ſententia eſſet lata vigore Commiſſionis habentis Clauſulam, Appellatione remota.*
9 *Clauſula, Appellatione remota, Tertium non capit.*
10 *Tertius poteſt appellare, etiam ſi principales ipſi à ſententia non appellaſſent.*
Vel appellationi renunciaſſent, nu. 11.
12 *Executio ſententiæ fit etiam pẽdente appellatione per Tertium interpoſita, quando ſibi datur cautio de reſtituenda re, in euentum quod obtineat.*
13 *Intruſus lite pendente non poteſt effugere executionem contra eum inſtitutam, etiam ſi præſtet cautionem de rem reſtituendo, iuxta l. is à quo, ff. de rei vendicat.*
14 *Appellatio per Tertium interpoſita, non impedit quo minus poſſeſſio ſequeſtraretur.*
15 *Tertius ſciens cauſam agi, & non comparens, ſi à ſententia in cauſa lata appellet, appellato non impedit executionem.*
16 * *Scientia ſententia, quãdo præiudicet Tertio quoad effectum appellandi.*
17 *Appellatio Tertij non impedit executionem, quando tẽpore petita executionis poſſeſſio non fuiſſet vacua ſecundum aliquos.*
Secus ſi fuiſſet vacua, num. 18.
19 *Immo quando eſt vacua ẽt per comparitionem Tertij impeditur executio ſecundum communiorem opi.*
20 *Intruſus appellans ab intimatione executorialium, non retardat executionem.*
Idem ſi appellaret à ſententia lata in fauorem ſuperſtitis cauſam proſequentis contra intereſſe putantes vt num. 24.
21 *Executoriales capiunt intruſos.*
22 *Poſſeſſio intruſi dicitur vitioſa, & attentata, & non habetur in conſideratione.*
23 *Intruſus ſecundum aliquos, (ſed malè) non priuatur facultate appellandi.*
25 *Tertius non poteſt appellare ſi veniat in tertia inſtantia, & ſit admiſſus in ſtatu, & terminis, quibus cauſa erat.*
26 *Appellatio Tertij conditionalis. quatenus contra eum ſententia ſubſcribatur, nõ valet, nec faceret attẽtata.*
27 *Appellatio Tertij, vt executionem impediat, debet ille incontinenti probare, & in promptu docere de aliquo iure ſuo.*
28 *Executio quando non impeditur per appellationem Tertij debet tamen fieri ſine præiudicio iurium ipſius.*
29 *Appellatio Tertij non iuuat eum contra quem eſt lata; niſi ſit eius nomine, & intra decem dies interpoſita.*
30 *Executio facta intra decem dies, qui dantur ad appellandum non dicitur attentata reſpectu Tertij, qui poſtea appellauit.*
31 *Appellatio illius, qui agebat contra intruſum interpoſita à ſententia lata in fauorem Tertij, non retardat executionem contra intruſum, qui non appellauerat.*

Decimaquarta principalis Ampliatio fit, vt Regula, Nil nouari appellatione pendente, non ſolum procedat in appellatione per ipſos litigantes,

† ſed

1 † ſed etiam per Tertium pro ſuo intereſſe interpoſi-
ta, ita, vt actus geſti poſt hanc appellationem Tertij
(puta executio ſententiæ) ſint attentata, & ipſo iure
nulla, vt tradit eleganter Pariſ. conſ. 107. Quæritur,
nu. 123. & ſeqq. li. 3. & Ruin. conſ. 109. De pluribus.
2 nu. 26. lib. 1. [† Hinc eſt, quod hmõi appellatio impe-
dit executionem, ad not. in c. veniens, & ibi omnes,
de teſtib. & in c. ſuper eo, de offic. Deleg. & in l. à ſen-
tentia, ff. de Appellation. & Bart. & alij, in l. à diuo
Pio, §. ſi ſuper rebus, ff. de re iud. & l. pen. & ibi Bald.
de pet. hæred. & quod impediat executionem, eſt de-
ciſ. Rotæ 4. aliàs 390. Si feretur, de ſeq. poſſ. & fruct.
in nou. & deciſ. 11. aliàs. 349. Nota quod ſi feratur, de
ſent. & re iud. in antiq. & poſt dictas deciſ. not. Mil.
in verbo, Appellare poteſt Tertius, fol. 14. * & ratio
præmiſſorum eſſe poteſt, nõ ſolũ quia, & aliàs vide-
3 mus, quod † ratione proprij intereſſe etiam in cauſis
q̃tuncunq; capitalibus quis admittitur, vt Dñs pro
Seruo, Pater pro Filio, Epiſcopus pro Prælato, Ab-
bas pro Monacho, atq; etiam Creditor in certis caſi-
bus pro Debitore, vt poſt Socin. & alios, num. 3. & 4.
4 Verum etiam, quia † Tertius poteſt pro ſuo intereſ-
ſe appellare, non obſtante ſtatuto, quod in aliquo ca-
ſu non poſſit appellari, ex quo tale ſtatutum non cõ-
præhendit Tertiũ, ad not. in c. ſuper eo, vbi Dec. ſub
nu. 8. de offic. Deleg. Dec. conſ. 616. nu. 15. Felin. in c.
qualiter, & quando, el primo, nu. 13. de accuſat. Hip-
pol. Sing. 195. Et ſimiliter, hmõi appellatio impedit
executionem, vt poſt Hippol. Sing. 274. incip. Licet
Afflict. deciſ. 235. Pedemontan. deciſ. 38. Alex. conſ.
15. lib. 6. & alios ponit Borgnin. Caualcan. deciſ. Fi-
uizzanen. 10. nu. 6.] & quod iſta ſit Regula, quod exe
cutionẽ impediat, per ſupradicta iura, eſt deciſ. Boer.
79. Breuiter, vbi in princ. dicit, breuiter, pone Regu-
lam, quod Tertius appellans impedit executionem.
Vnde in hac Ampliatione non immeritò ſecundum
pręmiſſa eſt conſtituenda

Regula, quam

Amplia

5 Primò vt procedat, † etiam ſi tali appellationi Iu-
dex non detuliſſet, vt tradit Pariſ. in d. conſ. 107. lib. 3.
& Ruin. dicto conſ. 109. lib. 1.

Secundò notabiliter ampliari poteſt, vt procedat,
etiam ſi iſte Tertius vellet appellare in caſu, in quo ſi
ipſe fuiſſet ad cauſam citatus, non potuiſſet appella-
re, puta ſi agitur inter aliquos iudicio poſſeſſorio, &
in eo feratur ſententia, vtque licèt Partes, quę fuerũt
in Iudicio regulariter ab iſta ſententia in poſſeſſorio
lata, puta in term. l. fin. C. de edicto diui Adri. toll. ap
6 pellare non valeant, † Tertius tamen, qui non fue-
rit in cauſa, poteſt à dicta ſententia appellare, vt do-
7 cet Zuccard. in d. l. fin. num. 446. † & talis appellatio
operatur etiam effectum ſuſpenſiuum, (& conſe-
quenter attentata, vt aliàs ſæpè diximus) vt in indiui
duo conſiderat poſt Bald. de quo ibi per eum, nouiſ-
ſimè Menoch. in tract. de adipiſcenda poſſeſſione,
Remed. 4. q. Centeſima, num. 849.

8 Tertiò Amplia, † vt procedat, etiam ſi ſententia
à qua Tertius vult appellare, eſſet lata vigore Com-
miſſionis, habentis Clauſulam appellatione remo-
ta, quia nõ obſtante dicta Clauſula, Tertius poterit
7 appellare: † cum dicta Clauſula Tertiũ non capiat,
ad not. in c. ſuper eo, de offic. Deleg. vt eſt communis
opinio, de qua teſtatur Didac. Practic. Quæſt. cap. 15
ſub nu. 4. fol. 106. verſ. quarto ſi ad amuſſim, & nos
diximus infra, hoc eodem c. in 2. declaratione octauę
limitationis princ. num. 52.

10 Quartò Amplia † vt iſte tertius poſſit à ſententia
inter alios lata appellare pro ſuo intereſſe, etiam ſi
11 principales ipſi à ſententia non appellaſſent, vel † ap-
pellatione renunciaſſent, vt poſt Bartol. in l. à ſenten
tia, §. idem reſcripſi, ff. de appell. tradit Natta, in conſ.
99. Viſo ſub nu. 1. lib. primo.

Limita eandem Regulam.

Primò, niſi is, pro quo eſt facienda executio præ-
ſtet cautionem de reſtituendo rem ipſi Tertio in euẽ
12 tum, quod vincat, quia hoc caſu † etiam appellatio-
ne pendente fiet executio, & per conſequens nõ erit
attentata, ad l. is à quo fundus, vbi Bart. & omnes ff.
de rei vend. & Felin. in dicto cap. veniens, in 3. Con-
cluſ. quos refert, & ſequitur Boer. in d. deciſ. 79. nu-
2. Quod non procedit econtra, ſi iſte Tertius, qui vel-
13 let præſtare cautionem, eſſet † intruſus lite penden-
te, quia hoc caſu contra eum fieret executio, nec ad-
iuuaretur etiam volens præſtare cautionem, de qua
ſuprà, vt eſt deciſ. Recoll. Creſcent. 237. Cautio, de
re iud. Et generaliter de executione contra hunc Ter
tium facienda, latè per Oſaſc. deciſ. Pedemon. 38. Ob
tenta, per tot.

14 Secundò, vt talis, † appellatio Tertij non impediat
actum ſequeſtrationis poſſeſſionis, vt eſt deciſ. Rot.
4. aliàs, 390. Si feratur, de ſequeſtr. poſſ. & fruct. in
nou. & deciſ. 11. aliàs, 349. Not. quod, de ſenten. & re
iudic. in antiq. & Mil. expreſsè vbi ſuprà, & dicemus
infra hoc eod. c. in 12. limitatione principali in quar-
ta ampliatione, nu. 8.

15 Tertiò, quando † iſte Tertius ſciuiſſet cauſam agi,
& non comparuiſſet, nam ſi à ſententia præſertim
contra præſentem lata, ipſe pro ſuo intereſſe appel-
let, hoc caſu non videtur impedire executionem ſen
tentiæ, vt poſt Bart. Imol. & Angel. in d. l. à ſententia,
& Felin. in c. cum ſuper, (vbi plenè hanc materiam
Tertij pro ſuo intereſſe comparentis tractat) de re iu-
dicata, & Panorm. in conſil. 3. quæſt. 10. libro 2. tradit
Boer. in dicta deciſ. 79. num. 4. & ſequitur nouiſſimè
Petr. Ant. Anguiſſol. in conſ. 49. Cum fiſcus, nu. 4. in
fin. lib. 2. * & poſt Dec. conſ. 187. Anguiſſol. conſil.
11. lib. 3. Fernand. de Loaz in Repet. l. filius familias,
§. diui, nu. 320. 325. & 327. ff. de leg. 1. Roderic. Soa-
rez. in l. poſt rem, nu. 2 ff. de re iudic. Com. conſil. 11.
& 25. lib. 3. Rot. Luca. deciſ. 56. Rot. Peruſin. deciſ.
26. nu. 17. & 25. lib. 1. firmat etiã Borgnin. Caualcan.
deciſ. 10. nu. 26. ad fi. vbi ſignanter poſt Rot. Peruſin.
16 dicta deciſ. 26. declarat, qđ † tunc talis ſcientia quo-
ad effectum appellandi præiudicat, quando Tertius
ſciuit omnes qualitates ſententiæ, & cauſæ principa-
lis, & faciunt, quæ de huiuſmodi ſcientia qualitatum
diximus (ſupra) c. 4. in præfatione, nu. 66. & ſeqq. Im
mò dixit Ang. Aret. in dicta l. à ſententia, quod Ter-
tius cõparens, poteſt omnia de nouo inchoare, quẽ
poſt Petr. de Benintend. in deciſ. Bononienſi. 75. nu.
5. & Vrſill. apud Afflict. deciſ. 235. refert & ſequitur
Rot. Lucẽſ. per Magon. deciſ. 95. nu. 25. Quod tamẽ
intelligendum videtur, niſi fuiſſet admiſſus in ſtatu,
& terminis, &c. iuxta ea qua dicentur infra hac eadẽ
Ampliat. in 6. limit. nu. 25.]

Quartò adde, quod nouiſſimè ex additione mo-
dern. Bonon. ad deciſ. Rot. 2. alias, 33. Quando com-
mittitur, de Reſcript. in nou. in addit. nu. 43. colligi(t)
alius caſus in quo per talem appellationem non im-
17 peditur executio, † videlicèt, quando tempore peti-
18 tæ executionis poſſeſſio non erat vacua, † ſi enim
fuiſſet vacua, impediretur executio, ne ipſi appellan
ti daretur durior aduerſarius, vt ibi per eos qui ita in
vna Conchen. Parrochialis de motiglia per Domi-
nos tempore ſuo fuiſſe deciſum referunt, & quam-
uis ſimpliciter loquantur, quando poſſeſſio non erat
vacua, verè tamẽ exemplificari poteſt in caſu in quo
is, qui fuerat per ſententiam condemnatus poſſide-
ret, tunc enim poſſeſſio non eſt vacua, & appellatio
Tertij non impedit executionem, vt eleganter conſi
derat Petr. Ant. Anguiſſol. in conſ. 15. quamuis, col.
fin. ad

Digitized by Google

fin.ad lib.3.& dcelarauit etiam Felin.in ca.veniens,
el 2.in 3.Concluſione principali, verſ.ſecundo decla
ra,num.9.extra de teſtib. Ad quod dictum, quod qñ
19 poſſeſſio eſt vacua † per comparitionem Tertij im-
pediatur executio,fac.quæ ponit nouiſſimè Minſin-
ger. Sing. Obſer. Centuria 3.deciſ.73.incip. In eadẽ,
vbi etiam de communiori opin.hoc caſu atteſtari vi
detur, prout etiam de communi opin.atteſtatur An
guiſſol. in dicto conſi.15.nu.6. verſ. ſecundus caſus,
& dicta col.fin.ad med.

Quintò limita niſi iſte Tertius, qui appellauit pu-
ta ab intimatione executorialium, ſibi facta fuiſſet
20 † intruſus lite pendente: quoniam hoc caſu eius ap-
21 pellatio non retardat executionem, ex eo, quia † exe-
22 cutoriales capiunt intruſos, & eius poſſeſſio † dici-
tur vitioſa,& attentata,& non habetur in conſidera
tione, vt eſt in Recoll. Creſcen. deciſ. 216. intruſus,
23 ſub Rubr. de re iud. † ex qua deciſione ſatis depre-
hendi poteſt, quam benè ſenſerit Didac. Practic.q.
cap.15. ſub num.7. verſ. illud vero libenter addide-
rim,fol.113.dum voluit, quod litis pendentia, & vi-
tium litigioſi non priuat, quem facultate appellan-
di, etiam ſi lite pendente nactus ſit poſſeſſionem rei
litigioſæ: præſertim attentatis, his quæ poſuimus in
fra, in 3.parte,c.31. de pœnis attentat. in decimatertia
pœna, vbi firmauimus regulariter attentantem in
pœnam priuari remedio appellationis. Nec adiuua
retur talis intruſus, etiam volens præſtare Cautionẽ,
de qua ſupra, in 1.limit.num.13.vt eſt deciſ.eiuſdem
24 Creſcent.237.Cautio,ſub Rub.de re iudic. Idem tẽt
dicendum eſſet ſi talis intruſus appellaſſet à ſenten-
tia lata in fauorem ſuperſtitis, litem mortuo colliti-
gante contra intereſſe putantes proſequentis, quo-
niam hac appellatione pendente, ſi Iudex relaxet bra
chium ſeculare non ſubijcitur vitio attentatorum,
vt adnotauimus ſupra, in 1.parte, capit.3. de atten. à
Tert. in 3. ampliat. decimæ limitationis Regulæ ibi
poſitæ,num.80.
25 Sextò limita, † niſi iſte Tertius veniens ad cauſã,
in tertia inſtantia fuiſſet admiſſus in ſtatu, & termi-
nis, in quibus cauſa erat: licèt enim quoad ipſum
ſententia poſtmodum lata poſſet dici prima, tamen
propter admiſſionem in ſtatu,&c. etiam quoad eũ
dicitur tertia,& ab ea non poteſt appellare, ad Rub.
C.ne liceat tertio prou.vt eſt in Recoll. Pui.deciſ.59.
Tertius,ſub Rubr.de iud.in Summaria vbi reproba
tur dictum Felin. in c.cum ſuper,in final. verbis, de
re iud.volentis eum poſſe appellare: cum igitur hoc
caſu appellatio non detur, ergo geſta poſt hanc ap-
pellationem non ſunt attentata, vt dicemus infra, in
quinquageſimatertia limit. princ.dum vniuerſaliter
firmatur, quod regulariter vbi prohibetur appella-
tio ceſſant attentata.
26 Septimo limita, vt non procedat, † quando Ter-
tius conditionaliter appellaſſet, puta ſi appellaſſet
quatenus contra eum ſententia ſubſcribatur, vel fue
rit ſubſcripta, etiam addita Clauſula, Omni meliori
modo, quia tunc videtur, quod appellatio non va-
leat,& ceſſare hoc caſu attentata, vt dixerunt aliàs ali
qui ex Dominis in vna Bracharen. Monaſterij co-
ram Iunio,15.Decembris 1557. Nec ſine ratione, at
tento, quod appellatio conditionalis regulariter eſt
nulla, nec facit attentata, vt declarauimus infrà, in
quinquageſima limit.huius c.verſ. Quinta cauſa.

Declara Regulam huius ampliationis
27 Primò, vt ad hoc † vt appellatio Tertij impediat
executionem, debeat Tertius incontinenti probare,
& in promptu docere de aliquo iure ſuo vt colligi-
tur ex dicta deciſ. Boer.79. in princ. vel aliàs ex iuſta
cauſa appellare, vt poſt alios tradit etiam Didac. di-
cto c.15. in princ. num.1. Quàm declarationem de-
clara, vt caſu, quo ex hoc, quod non conſtaret de iu-
28 re huius Tertij, eſſet facienda executio, † fiat tamen
ſine præiudicio iurium huius Tertio, cap.cum ſuper,
vbi omnes, de re iudic.& not. Boer. d.deciſ.in princ.
29 Secundò, vt † appellatio per Tertium interpoſita
& victoria per eum in cauſa appellationis oppoſita,
non iuuet eum, contra quem eſt lata ſententia, niſi
appellatio fuerit etiam ipſius nomine interpoſita, &
intra decem dies, qui dantur ad appellandum, vt poſt
Paul.de Caſtr.in l.ab executione,§. alio,num.2.ver-
ſi.ſecundo caſu,& verſ.idem dico,& numero 3. ver-
ſic.idem puto. C.de appell. tradit eleganter nouiſſi-
mè Pet. Ant. Anguiſſol.in dicto conſi.15.Quamuis,
num.3.lib.3.

Tertiò, quod licet Tertius poſſit appellare, & ap-
pellatio per eum interpoſita regulariter faciat atten-
30 tata, vt ſuprà in Regula, ſi † tamen executio fieret
intra decem dies, qui dantur ad appellandum, non
pôt Tertius prætendere quod illa ſit attentata, ſicut
poſſet principalis, qui fuit in cauſa, vt ſenſerunt Do-
mini in vna Ariminen.bonorum, coram Grato,13.
Maij,1569.in qua cum ad deducendum attentata al
legaretur inter cætera, quod executio ſententiæ fue-
rat facta intra tempus intra quod Tertius potuiſſet
appellare, Domini tamen tenuerunt pro non at-
tentatis.
31 Quid autem † ſi non Tertius appellet, ſed vnus
ex primis collitigantibus à ſententia lata in fauorem
iſtius Tertij, qui venit ad cauſam, puta Capitulum
litem introduxit contra intruſum, & ea pendente
Ventura venerit ad cauſam,& obtinuerit committi
cauſam tam contra Capitulum, quam contra dictũ
intruſum, & Capitulum obtinuerit ſententiam in
fauorem,& fuerit decretum ſequeſtrum, à Qua Ven
tura appellauit, in ſecunda inſtantia obtinuit ſen-
tentiam in fauorem reuocatoriam primæ, à qua ſe-
cunda ſententia Capitulum appellauit,& hac appel-
latione pendente, Ventura petat executionem con-
tra intruſos, contra quos quia non appellauerunt
ſua ſententia tranſiuit in rem iudicatam, illoſque de
clarari, Capitulum verò repugnet, quod ſtante ſua
appellatione non debent intruſi per executionem
faciendam cogi ad dimittendam poſſeſſionem, &
fructus, præſertim ſtante ſequeſtro quia appellatio-
ne pendente nihil eſt innouandum, cum caſus iſte
eueniſſet in vna Burgi S. Sepulchri Beneficiorum, co
ram D. meo Oradino 15. Februarij,1555. Domini te
nuerunt, quod interim intruſus declaretur pro ex-
penſis,& fructibus,& propterea dimittat Beneficiũ,
& ſic patet, quod in hoc caſu etiam appellatione pen
dente non attentatur.

Ampliatio Decimaquinta.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio regulariter eſt interponenda coram Iudice à quo,*
Alias eſt nulla, nu.2.
Niſi ad ſit iuſta cauſa, num.3.
4 ** Appellatio quare in præſentia Iudicis, & non Partis interponenda.*
5 *Appellatio, ſeu proteſtatio coram honeſtis viris cum cauſa, à iure admittitur.*
6 *Curia Romana non conſueuit reijcere appellationes coram honeſtes viris interpoſitas.*
7 *Proteſtatio huiuſmodi coram honeſtis viris vim appellationis habere dicitur.*
8 *Iudex quando non reperitur, ſufficit facere diligentiam in domo ipſius, & petere Apoſtolos à Notario, & dimittere*

Digitized by Google

dimittere cedulam appellationis.

9 *Copia Iudicis ubi haberi non poteſt, neceſſe eſt quod appellatio fiat coram honeſtis uiris.*

Vel ſaltem uno honeſto uiro, & tabellione. nu. 10.

11 *Attentata conſiderantur etiam pendente appellatione coram honeſtis uiris interpoſita.*

12 *Appellatio coram honeſtis uiris operatur effectum deuolutiuum, & ſuſpenſiuum.*

13 *Appellans coram honeſtis viris etiam antequam appellationem Iudci, vel Parti intimauerit, eſt ab eius iuriſdictione exemptus.*

14 *Conſequentia tenet, appellatio operatur effectum ſuſpenſiuum, ergo & attentata.*

15 *Honeſti viri, quoad effectum interponenda appellationis coram eis dicuntur etiam laici.*

16 *Appellatio in defectum Iudicis poteſt interponi corā vno honeſto viro.*

Dummodo hoc caſu fiat in præſentia, ſaltem duorum teſtium nu. 17.

Vel notario. nu. 18.

19 *Appellatio coram honeſtis viris ſine iuſta cauſa facta non valet, & geſta ea ſic de facto pendente non dicerentur attentata.*

20 *Appellatio inualida regulariter non facit attentata.*

21 *Appellatio coram honeſtis viris interpoſita, ſi non ſit Iudici, & Parti intimata, non facit attentata.*

22 *Intimatio appellationis, licèt non requiratur, quo ad effectum deuolutiuum, neceſſaria tamen eſt quoad ſuſpenſiuum, & attentata.*

23 *Iudici, aut Parti pendente Appellatione attentantibus, nihil videtur imputandum ſi appellatio non fuit ſibi intimata.*

24 *Appellatio ſi per vnam partem fuit interpoſita ad pōtificē, per alteram ad inferiorē, licèt appellatio totius cauſæ, ſit deuoluta ad Pontificē, proceſſus tamen per inferiorem ignorantem tamen deuolutionem creditur validus.*

25 *Ignorans non dicitur contemnere.*

26 *Appellatio in abſentia Iudicis facta, ſatis eſt quod ſibi intimetur.*

27 *Intimatio appellationis facta ipſi Parti, & non Iudici, non inualidat proceſſum ipſius Iudicis.*

Etiam procedat ad inſtantiam partis. nu. 28.

Niſi iudex aut pars eſſent iam certi de appellatione, num. 30.

Niſi per eos ſtaret, quominus ſibi fieret intimatio, vt infra nu. 42.

29 * *Iudex ſuper attentatis non eſt citandus, ſed pars ad cuius inſtantiā vtilitatem & requeſtum, eſt proceſſum.*

31 *Appellationem interpoſitam eſſe, ſufficit, quod qualitercunque ad appellati notitiam deueniat.*

32 *Exceptio declinatoria fori nota iudici, operatur effectum, ſuum etiam ſi non allegetur.*

33 *Iudex certificatus de impedimēto citati ad ſnīam, & non comparentis ſi pronunciet, ſententia eſt nulla.*

34 *Procuratoris reuocatio regulariter eſt intimanda.*

35 *Reuocatio procuratoris, nota ei (in cuius fauorem procurator hēbat facere reſignationē) opatur, vt reſignatio p procuratorē reuocatum facta non valeat.*

36 *Sententia non eſt intimanda parti, qua habuit illius notitiam.*

37 *Denūciatio litis non fit per emptorē venditori, quando manifeſta conſtat de lite mota.*

38 *Gratia ſi neutri, licet tanquam ius nouum ſit regulariter intimāda, ſufficit tamē illius productio, & aduerſarij comparitio, qa ex his præſumitur notitia.*

39 *Procurator tenetur denunciare Domino ſuiam contra ſe latam, ſi ex cauſa ipſe non vult appellare.*

40 *Denunciatio ſententiæ contra Dominum latæ, non eſt per procuratorem facienda ſi Dominus aliundè certior factus eſt de ſententia.*

41 *Scientia idem operatur, quod denunciatio.*

43 *Appellatio extra iudicialis, & generalis, & quæ non eſt contra certam perſonam, non eſt intimanda.*

44 *Appellatio coram excommunicato interpoſita non cauſat attentata.*

Etiam ſi aliàs reputaretur honeſta perſona. nu. 45.

46 *Excommunicatus non dicitur vir honeſtus.*

47 *Honeſta perſona, quæ dicatur, relinquitur, arbitrio Iudicis.*

48 *Excommunicatus dicitur turpis perſona.*

49 *Appellatio coram honeſtis viris debet fieri congruo tempore, ideſt infrà illos decem dies, infrà quos debuiſſet coram Iudice appellari.*

50 *Appellatio coram honeſtis viris debet continere cauſas iuſtas.*

51 *Iuſta cauſa dicitur, ſi ſubſit metus.*

Item ſi non poteſt haberi copia iudicis à quo. nu. 52.

Atque etiam iudicis ad quem, ſecundum aliquos, qui utrumque copulatiuè requirunt. nu. 53.

Item interueniat aliquod aliud legitimum impedimentum. nu. 53.

DEcimaquinta Ampliatio ſit, vt procedat non ſolum in appellatione interpoſita coram Iudice à quo, ſeu ad quem, verum etiā in proteſtatione, ſeu appellatione interpoſita coram honeſtis viris: quam-
1 uis enim † Regulariter appellatio ſit interponenda
coram Iudice à quo, ad tex. in *c.* vt debitus, de appell.
& in *c.* aliàs, §. biduum, 2. q. 6. gloſ. in *c.* ſuggeſtum, in
vlt. oppoſ. de appel. & in c. appellatio, eo. tit. in 6 & in
Clem. 1. in verbo, maiori, eodem titu. & ibi Imola, in
2 princip. † aliàs appellatio ſit nulla, † ſi nō ad ſit iuſta cā,
3 ſm Innocent. in c. ſi iuſtus metus, de appel. quē ſequitur Bald. in l. apertiſſimi, C. de iud. Panor. in d. c. ſuggeſtum, Gemminianus in d. cap. appellatio, Lapus Allegatione 39. colum. 3. Ange. in conſi. 126. Viſis omnibus, & Rota, deciſ. 50. aliàs, 366. Si appelletur à diffinitiua, de app. in nou. prout refert & ſequitur Grāmat. in deciſ. 39. incip. ſolon. num. 76. & ſeq. & Ioan. Cephal. in conſi. 185. In cauſa, nu. 5. lib. 2. & eſt commun. opin. de qua teſtatur Socin. in conſil. 39. Capio primum, ſub num. 32. lib. 4. * Et nouiſſimè Thom.
4 Docc. conſi. 44. per tot. Et ratio quare debeat † appellatio in præſentia Iudicis interponi, multiplex eſt ſecundum Doctores, in ca. appellatio, vbi Gemin. numero 3. de appel. in 6. & latè per Lapum Allegat. 38. nu. 6. & latius per Mandoſ. apud eum, in verbo, in præſentia; & inter cæteras illa præcipuè aſſignatur, quia ſcilicèt appellatio principaliter reſcindit factum Iudicis, quia ipſe grauauit, non autem Pars, ad cuius commodum iudicauit; & propterea, quia de iudicis iniquitate agendum eſt, ideo voluerunt iura, quod appelletur coram Iudice, & non coram Parte, nihilo-
5 minus † talis proteſtatio, ſeu appellatio cum cauſa
à iure admittitur, vt patet in dicto cap. ſi iuſtus me-
6 tus, de appel. † & Curia Romana non conſueuit reijcere tales appellationes, vt dicit Spec. in tit. de appel. §. qualiter, quem refert, & ſequitur Lap. Allegat. 39. num. 3. & ibi Mandoſ. alios citat, cum ſæpe Iudices

qui diffiniuit impedito) coram honeſta perſona legi
timè appelletur, vt eſt deciſ. Caſſad. 3. incip. Sæpe im
7 pedito, de appellation. in principio, † & huiuſmodi
proteſtatio vim appellationis habere dicitur, vt eſt
deciſio Tholoſ. & ibi Aufrer. in addit. deciſio. 428.
8 Et quod aliàs quando † Iudex non reperitur,
ſufficiat facere diligētiam in domo Auditoris, & pe
tere Apoſtolos à Notario, & dimittere appellatio-
nis cedulam, fuit tentum in vna Canonicatus ſancti
Andreæ, & præbendæ coram Reuellaten. de menſe
Martij, 1545. vt eſt in Recolle. Put. deciſ. 17. Quando
9 Iudex, de appel. † quia quando non poteſt haberi co
pia Iudicis, neceſſe eſt quod fiat coram honeſtis vi-
10 ris, † ſaltem vno honeſto viro, & tabellione ſecun-
dum commun. opin. de qua teſtatur Præpoſ. in d. c. ſi
iuſtus, nu. 8. de appell. vt refert Toletan. de Villalob.
in Collect. Commu. Opin. in verbo, Appellatio, nu-
me. 123. & poſt Ruin. in conſi. 6. De validitate, nu. 8.
lib. 4. & conſi. 85. Pœna, nu. 4. lib. 5. not. Mandoſ. ſu-
per Reg. de annali, q. 40. nu. 4. Attentata enim etiam
quoad geſta poſt hanc proteſtationem, ſeu appella-
tionem à Iuce conſiderantur, vt patet ex his, quæ po
nit idē Franc. in d. c. ſi iuſtus metus, col. penult. q. 14.
verſ. vltimo quæritur, de appellat. poſt Rot. deciſ. 38.
aliàs 309. Attentata, de appel. in nou. & Ant. de But.
Imola & alios, de quibus ibi per eū, & expreſsè hoc
ponit Innoc. in c. dilectus, poſt glo. Innotuerat, de
appel. quem refert, & ſequitur Franc. in c. bonæ, nu-
me. 42. verſ. nona concluſio, de appel. Vnde non im-
meritò poteſt poni

11 Regula, † quod geſta poſt hanc proteſtationē, ſeu
appellationem coram honeſtis viris interpoſitam,
ſint attentata, & reuocanda. Quæ vltrà ſupradictas
12 authoritates, etiam Ratione comprobatur: † nā ta-
lis proteſtatio, ſeu appellatio, non eſt dubium, quod
operatur effectum deuolutiuū, & ſuſpēſiuum, quod
13 ex eo patet. † quod talis appellans, etiam antequam
appellationē Iudici, vel parti intimauerit, eſt ab eius
Iuriſdictione exemptus, & ſic quoad eūm eſt eius Iu
riſdictio ſuſpenſa, vt fuit notabile dictum Innocē. in
d. c. dilectus, in fi. de appel. vt refert Franc. in d. c. ſi iu
ſtus metus, q. vltima, ergo neceſſario ſequitur, quod
operetur etiam effectum attentatorum, tenet enim
14 hæc † conſequentia, appellatio operatur effectum
ſuſpenſiuum, ergo, & attentata, & ea ſæpè in hac ma
teria vtuntur Doctores, vt eſt videre apud Franc. in
c. bonæ, nu. 36. q. 14. verſ. tertia Concluſio, de appell.
Quam regulam

Amplia

15 Primò, vt † procedat, etiam ſi honeſti viri, de qui-
bus fit mentio, eſſent laici, ſecundum Bal. in d. c. ſi iu
ſtus, quem refert & ſequitur, & dicit eſſe tenendum
menti, Franc. ibi, q. 9.
16 Secundò, etiam ſi eſſet interpoſita † coram vno
17 honeſto viro, † dūmodò ſi interponatur corā vno,
fiat in præſentia aliorum, ſaltem duorum teſtium, vt
18 per Abb. in d. c. ſi iuſtus, & Franc. in d. q. 9. † Vel No
tario ſecundum Toletan. vbi ſup. nu. 123.

Limita

19 Primò, vt Regula non procedat, † quādo talis ap-
pellatio iuſta cauſa careret: cum enim tex. in d. c. ſi iu
ſtus, & omnes Doctores ibi requirant pro forma hu-
ius appellationis exiſtantiam iuſtæ cauſæ, illa ceſſan-
te, huiuſmodi appellatio, ſeu proteſtatio eſſet nulla,
& inualida, vt tenet Innoc. in d. ca. ſi iuſtus, & etiam
Lap. d. Alleg. 39. An valeat, nu. 2. Vnde ſi quid illa ſic
de facto pendente fieret, non reuocaretur, tanquam
20 attentatū: Generale enim eſt in hac materia † quod
quando appellatio eſt inualida, vel quia eſt interpo-
ſita in caſibus à iure prohibitis, vel quia non ſeruata
forma, attentata poſt eam regulariter non reuoca-
tur vt eleganter per Stephan. Aufrer. in addit. ad de-
ciſ. Tholoſ. 500. quæ eſt vltima, & per Pariſ. conſi-
lio 108. De bono iure, nu. 22. lib. 1. Marant. in Spec.
q. 2. tertiæ partis 6. partis princip. num. 173. de quo la
tius inſtà, hoc eodem cap. in quinquageſima limita-
tione princip. huius reg. num. 1. & 5. & etiam limit.
quinquageſimatertia, nume. 1. & ſeqq. & per totam
latius diceretur.

21 Secundò, limita, † quando talis proteſtatio ſeu ap
22 pellatio non eſſet intimata Iudici & parti: † licèt.
.n. quo ad effectum deuolutiuum non requiratur
intimatio, (& ita intelligitur dictum Innocent. in d.
ca. dilectus, vt per Franc. in c. bonæ, nu. 42. verſ. nona
concluſio, de appel.) benè tamen requiritur quo ad
effectum attentatorum, vt eſt deciſ. Rot. 38. aliā, 309.
Attentata, de appel. in nou. & tradit ſpecialiter Frāc.
in dicto c. ſi iuſtus, in vltima q. num. 41. poſt Rotam
vbi ſuprà, & Io. And. in c. ſi duobus, de appel. Imolā
& Paul. in Clement. Cauſam, de appellat. Specul. de
appel §. qualiter, verſ. item ſi cautus, & in §. nouiſſi-
mè, ſub nu 2. verſ. duodecimus, & Imolam & Anto.
de Butr. in d. c. ſi iuſtus, Lap. Alleg. 39. An valeat, nu-
me. 10. * Bertrand. conſil. 63. incip. etiam ſi verum,
nu. 2. in 3. volum.] Marant. in Specul. in 3. parte, ſex-
tæ partis princip. q. 7. num. 391. & poſt Lap. vbi ſu-
prà, nouiſſimè Minſignet. Sing. Obſer. Centuria 4.
deciſ. 44. incip. Diſponit, cum nō facta intimatione,
23 † non ſit quid imputetur Iudici, aut Parti, ſi quid
attentauerit, ad not. in capitu. ſi duobus, de appellat.
per cuius text. rationem. ſenſit Beco. in conſil. ſexto,
24 Etſi plura, ſub nume. quatto, lib. 3. † quod ſi vtraq;
pars à ſententia appellauit, vna ad ſummum Ponti-
ficem, altera ad inferiorem, quamuis appellatio to-
tius cauſæ deuoluta dicatur ad Papam proceſſus ta-
men factus per inferiorem ignorantem, talem ap-
pellationem, ac deuolutionem cenſetur validus: Et
25 huius dicti ratio ea videtur poſſe aſſignari † quia igno
rans non dicitur contemnere, & ob id non dēt puni
ri, vt poſt Abbat. in c. cū ſit, in fine, de appel. & Aegid.
deciſ. 540. Si ignorans, tradit nouiſſimè Menoch. in
conſ. 74. Dubitati, nu. 12. lib. 1. Et aliàs in ſimili regu
lare ſit, quod ſnia ſi non intimetur, nō nocet vt elegāter
poſt multas auctoritates deducit Io. Cephal. in conſ.
241. In cā, nu. 52. & ſeqq. lib. 2. Aliàs enim videmus,
quod quamuis Regulariter coram Iudice ſit appellādū,
vt in c. ſuggeſtum, & ibi not. Dec. n. 4. vbi dicit Frāc.
eſſe cōem opin. de appel. & dictū eſt ſupra, in princi.
26 huius ampliat. † Si tñ fiat in abſētia iudicis, ſatis eſt,
quod ſibi intimet, vt tenet idem Dec. ibi, ēt ad contraria
reſpondens, & ſi Iudex, aut Pars nō delinquit, nō dēt
puniri, Rot. deciſ. 3. aliàs 149. Si inter, de cauſ. poſſ. &
propr. in nou. & facit ēt deciſ. Caſſad. 5. quæ incipit,
nu. 6. in fine, de appel. Quā limitationem Amplia, vt
27 procedat, † ēt ſi non facta intimatione appellationis
ipſi Iudici fuiſſet tātū ipſi Parti intimata, nā ſi Iudex
28 ipſe † ēt ad inſtantiam partis procedat, proceſſus va
let, vt cōcludit Frāc. poſt alios, quos allegat in dicto
c. ſi iuſtus. nu. 50. vbi reſpōdet ēt his, quæ p Lap. & alios
in contrarium adducebātur. * Et ratio eſſe poteſt, quia
vt inquit Ioannes Gallus in deciſio Parlamen. Pari-
ſienſ. 133. incipien. Facta fuit ordinatio, in fin. nō eſt
29 † Iudex, ſuper attentata adiornandus ſiue citandus,
ſed Pars, ad cuius inſtantiam, vtilitatem, & requeſtū
eſt proceſſū, maximè ante inhibitionē,] & Sublimi-
30 ta eandem duobus modis, Primò, niſi † de appel-
latione Iudex, & Pars eſſent iam certi, Franc. ibi, col.
vlt. verſ. vlterius dubitatur, nu. 46. & (licet ille nō alle
get) eſt deciſio. Rot. 18. aliàs, 127. Valet de appellat. in
31 nou. quæ vult, † quod ſufficiat qualitercunque ad no-
titiam appellati deueniat, fore appellatum. Ad
quod facit, quod aliàs dicebat Corn. in conſil. 203.

In hac

Google

32 in hac littera, G. libro 2. † quod quando exceptio
declinatoria fori eſt nota Iudici, operatur effectum
ſuum, etiam ſi non allegetur per partem, ea ratione,
33 quia Iudex iam certus eſt. Et quod dicitur † quod ſi
citatus ad ſententiam legitimè impeditus non com-
paret, & Iudex certificatus de impedimento, ſenten-
tiam nihilominus ferat, illa ſententia eſt nulla, vt in
vna Cremonen. denariorum, corã Io. Paul. 20. Apri
lis, 1545. fuit reſolutum, vt eſt in Recoll. Put. deciſ. 4.
34 Reſtitutio, de reſtit. in integr. † Sic etiam, licèt reuo-
catio procuratoris ſit regulariter intimanda, tamen
35 † quando is (in cuius fauorem procurator habebat
facere reſignationem) ſciuit reuocationem, talis ſcié-
tia ſufficit, & facit, vt quo ad eum reſignatio per di-
ctum procuratorem reuocatum facta, non valeat, vt
eſt in Recoll. Guidoboni, deciſ. 91. Fuit dubitatum,
36 verſ. dixerunt Domini, ſub Rubr. de Renunc. † Si-
militer, etiam quando Pars habet notitiam ſententię
latæ, non eſt ſibi ſententia vlterius intimãda, vt poſt
Socin. in conſ. 120. num. 16. lib. 3. & alios per eum al
leg. tradit nouiſſimè Iacob. Menoch. in tract. de ar-
37 bit. Iud. lib. 1. q. 66. num. 3. Pariter, † licèt denuncia-
tio litis motæ ſit per emptorem venditori facienda,
ad hoc, vt ille de euictione teneatur, attamen, ſi ma-
nifeſtè conſtat de lite mota, non eſt neceſſaria denun
ciatio, vt poſt Rip. in c. cum M. Ferrarienſ. nu. 166.
de Conſtit. & Socin. iun. in conſil. 120. numero 16.
lib. 3. tradit nouiſſimè Menoch. in conſil. 100. incip.
38 Quæ nunc, num. 181. lib. 1. † Eodem modo, ſi quis
obtinuerit Gratiam, Si neutri, licèt regulariter illa tã
quam ius nouum ſit Parti intimanda, tamen ſi pro-
curator aduerſarij poſt productionem dictæ Gratiæ
Si neutri pluries comparuit actiuè, & paſſiuè in Iu-
dicio, ſufficit ſola productio, abſque intimatione,
quia præſumitur huiuſmodi Gratię notitiam habuiſ
ſe, vt eſt in Recollect. Creſcen. deciſ. 202. Gratia, Si
39 neutri, ſub Rubr. de dilat. præben. & de iudic. † Sic
etiam quamuis procurator teneatur denunciare Do
mino ſententiam contra ſe latam, à qua ipſe ex ali-
qua iuſta cauſa non appellat, ad hoc, vt ipſe Domi-
40 nus ſi velit, poſſit appellare; † ſi tamen Dominus
aliundè certior fuerit factus, id nõ requiritur, vt poſt
gloſ. in c. non iniuſtè, in gloſ. fin. extrà, de procur. te-
net Andr. Tiraq. in tract. de vtroq; Retractu in §. 36.
gloſ. 2 nu. 24. vbi etiam generaliter hanc Concluſio-
41 nem firmat, † quod idem operetur ſcientia, quod
denunciatio poſt Dyn. Io. And. Bart. & alios de qui-
bus ibi per eum: Secundò ſublimita hanc primam
42 limit. Quando † per eos ſtaret, quo minus ſibi fieret
intimatio, puta quod nollent audire, vt per eundem
Franc. in dicto loco, dicta col. vltima.
43 Tertiò Regulam limita, quando † appellatio eſ-
ſet extraiudicialis, & generalis, & non contra certam
perſonam, tunc enim non requiritur intimatio, & at
tentata veniunt reuocanda abſq; aliqua intimatione,
vt tradit Franc. per illum text. qui id dicit eſſe clariſſi
mum, in c. bonæ, num. 42. verſic. nona concluſio, de
appell. Faciunt quæ dicemus latiùs infrà in 18. am-
pliatione præſentis Regulæ princ. num. 1. & seqq.
44 Quartò, vt non † procedat in appellatione inter-
45 poſita coram eo † qui aliàs reputaretur honeſta per-
46 ſona, ſed tamen eſſet excommunicatus: † is enim
cum non toleretur ad Eccleſia, non poteſt dici vir
honeſtus, ſecundum Dec. in dicto c. ſi iuſtus metus,
nu. 4. de appell. quem ſequitur nouiſſimè Menoch.
in tract. arbitr. iud. lib. 2. Centuria prima, Caſu 69.
num. 9. vbi in id alleg. etiam Ant. de Butr. in ca. dile-
ctus de purgat. Canon. & in ſpecie Socin. ſenior, in
conſ. 45. colu. 2. verſ. quis autem dubitat, lib. primo,
ſubdens declarationem materiæ huius ampliatio-
47 nis, quod quæ dicatur † honeſta perſona in caſu
48 iſto, relinquitur arbitrio Iudicis † & quod excom-
municatus dicatur turpis pſona, tradit Nicol. Boer.
in conſ. 4. incip. Si quis animò, nu. 61.

Declara eandem Regulam

49 Primò vt † talis appellatio ad hoc, vt operetur ef-
fectus ſuos, & per conſequens etiam hunc effectum
attentatorum, debeat eſſe facta congruo tempore, id
eſt infra illos decem dies, infra quos debuiſſet appel
lari coram Iudice, vt per Franc. ibi col. quarta, verſic.
& aduerte primò.
50 Secundò, † vt contineat cauſas iuſtas, vt per eun-
51 dem ibidem; † Iuſta autẽ cauſa dicitur, ſi ſubdit me
tus ipſius Iudicis, vt eſt text. in dicto cap. ſi iuſtus, &
per illum text. Rot. deciſ. 50. aliàs 366. Si appelletur,
52 poſt princ. de appellat. in nou. † Item ſi non poteſt
haberi copia iudicis à quo, vt l. 2. § dies. ff. quando
appellan. ſit, & c. biduum, 2. quæſt. 6. & Rot. dicta de
53 ciſ. 50. aliàs 366. † Nec etiam Iudicis ad quem ſecũ-
dum Ruin. conſ. 6. De validitate, li. 4. vbi dixit, quod
non valet talis appellatio coram honeſtis viris, niſi
deficiat copia Iudicis à quo, & ad quẽ, qđ nota, quia
alij non ponunt, quod hoc copulatiuè requiratur.
54 Item, † ſi interueniat aliquod aliud legitimum im-
pedimentum, vt Fran. in dicto c. ſi iuſtus, num. 6. &
7. quæſt. 3.

Ampliatio Decimaſexta.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio etiam tacita, & præſupta videtur cauſare attentata.*
2 *Itineris arreptio, & miſſio nuncij ad Papam habet vim appellationis.*
3 *Iter arripiens ad Curiam gaudet priuilegio Eugenianę.*
4 *Itineris arreptio ad inferiorem à Papa, qui tamen poſſit per viam querela adiri, videtur habere vim appellationis ſecundum aliquos.*
5 *Nuncij miſſio ad Papam, videtur habere vim appellationis, ſi miſſio ſit ex cauſa appellationis,*
Secùs ſi ex alia cauſa, quia tunc ſolus nuncius miſſus dicitur eſſe ſub protectione Papæ, num. 6.
7 *Clauſula, Appellatione remota, non tollit ſuſpenſionẽ, quæ reſultat ex itineris arreptione.*
8 *Arreptio itineris facta ex alia cauſa, quam grauaminis, non habet vim appellationis.*
Niſi coniunctim fuiſſet facta tam ex cauſa appellationis, quam ex alia, atque principalior eſſet cauſa appellationis, nu. 9. Item
Niſi arreptio, & miſſio fuiſſent ad impetrandum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam, quam inferior concedere non poterat, num. 10.
11 *Appellatio ordinariè corã Iudice eſt interponenda, quando eius copia habetur.*
12 *Itineris arreptio non habet vim appellationis, quando potuit habere copiam Iudicis.*
Niſi in iter arripiẽte ſubeſſet iuſtus metus, nu. 13. Vel.
Niſi eſſet tanta occupatio, vt non poſſet appellationem ſcribere, aut formare, nu. 14.
15 *Appellatione reſultans ex arreptione itineris, vt cauſet attentata, debet Iudici, & Parti intimari.*
16 *Itineris arreptio non habet vim appellationis, quando appellanti fuit præfixus terminus ad recipiendum Apoſtolos, vel ad ſe præſentandum Apoſtolico conſpectui, quibus caſibus requiritur realis præſentia.*
17 *Itineris arreptio vbi ſit, debent in ea ſeruari omnia, quę poſſunt, ſecundum naturam appellationis.*
Et debet fieri cum proteſtatione, quod interim nihil innouetur, nu. 18.

DEcimaſexta Ampliatio ſit, vt Regula, quæ ha-
ber, quod nihil debet innouari appellatione pē-
dente, procedat, non ſolum in appellatione vera, &
1 actualiter interpoſita, verum etiam † in appellatione
tacita, & præſumpta, prout eſt illa, quæ reſultat ex
arreptione itineris, ſeu miſſione nuncij ad Papam,
de qua in c. meminimus, & in c. dilecti, el 2. de appel-
lat, tradit ex recentioribus Port, Imolenſ. in conſil.
188. Ex facto, num. duodecimo, lib. 4. & propterea in
hac Ampliatione breuiter poteſt poni Regula, quod
geſta poſt iter arreptum ad Papam, & ſic poſt taci-
tam, & præſumptam appellationem, ſunt attentata,
& reuocanda, vt tradit Mil. in verbo, Appellationis
2 vim obtinet, fol. 16. † quia talis arreptio vim habet
appellationis, vt videtur tex. in c. cum cauſam, de of-
fic. Deleg. & in c. cum olim, de dolo, & contum. & in
cap. audita, de reſtitut. ſpoliat. ſecundum Imol. in ca.
4 vt debitus, de appellat. Ad quod facit † quod aliàs
dicitur, quod iter arripiens ad Curiam, gaudet pri-
uilegio Eugenianæ, & aduerſarius eius tenetur ſibi
ad fructus perceptos, vt in Recollect. Put. deciſio.
decimaſeptima, Arripiens iter, ſub Rubr. de iudic.
vnde etiam quoad attentata vim appellationis re-
gulariter obtinere debet, & iſta poteſt eſſe in pro-
poſito.

Regula ſecundùm communem opinionem, de
qua per Franc. in dicto c. vt debitus, nume. 32. & 33.
& ſeq. verſ. alij vero tenent, vbi licèt plures videatur
ponere opiniones, tamen ita communiter ibi reſide-
re Doctores aneſtatur.

Quam Regulam

Amplia

4 Primò, vt procedat † etiam in arreptione itineris
facta ad inferiorem à Papa, qui tamen poſſit per viã
querelæ adiri vt tradit Mil. in d. verbo, Appellatio-
nis vim obtinet, fol. 16. Anton. de Butr. in d. cap. dile-
cti numero ſexto, verſ. ex his infertur, dum amplia-
tionem ſimpliciter tenet, quod, procedat etiam in
inferiori à Papa, qui per viam quærelę adiri poſſit, vt
ibi per eum.

5 Secundò, † vt procedat non ſolum in arreptione
itineris facta in propria perſona, verum etiam per
interpoſitam perſonam, puta per miſſionem nun-
cij, vt patet in d. c. meminimus, & c. dilecti, & ex no.
ibi p Doct. dum indifferenter, & alternatiuè loquun-
tur de itineris arreptione, & nuncij miſſione: quod
6 tamen non procederet, † quando ex alia cauſa, quã
appellationis mitteretur nuncius ad Papam, quia
tunc ſolus nuncius miſſus dicitur eſſe ſub proctetio-
ne Papæ vt per Franc. in d. c. vt debitus, nume. 29. in
gloſ. 4. in princip.

Tertiò, vt procedat, etiam ſi Iudex, qui pronuncia
uit, haberet in facultatibus, quod poſſet procedere
7 appellatione remota, † quia cum per dictam Clau-
ſulam non tollatur ſuſpenſio, quę fit ex huiuſmodi
itineris arreptione, vt notat expreſsè Dec. per illum
text. in dicto c. meminimus, in 3. not. numero tertio,
ſequitur neceſſariò, quod ſtante huiuſmodi effectu
ſuſpenſiuo, ex iſta tacita appellatione reſultante, non
obſtante dicta Clauſula, remaneat adhuc etiam ef-
fectus attentatorum, ad not. per Franc. in c. honæ, nu-
mero, trigeſimoſexto, quæſt. 14. verſ. tertia concluſio,
de appellat.

Limita eandem Regulam

8 Primo, quando talis itineris arreptio eſſet facta ex
alia cauſa, quam grauaminis, & appellationis, tunc
enim non haberet vim appellationis, & per conſe-
quens dicendum eſſet, quod non eſſent conſideran-
da attentata, vt ſentiunt Doctores, præſertim Franc.
in cap. vt debitus, in gloſſa 4. numero trigeſimoſecū-
do columna duodecima, in prin. & expreſsè Mil. in
dicto verbo. Appellationis vim obtinet, verſicu. ſe-
cundo. Dec. in dicto cap. dilecti, numero 3. limitata
enim cauſa arreptionis itineris, limitatum quoque
pariet effectum, ll. vulgar. Hanc tamen limitationē
9 Sublimita, † Primò, quando coniunctim, tam ex
cauſa appellationis, quam ex alia cauſa iter ad ſupe-
riorem quis arripuiſſet: tunc enim ſi principalior ſit
cauſa appellationis, arreptio haberet vim appella-
tionis, ſecundum Regulam, ſecùs ſi illa tanquam
principalior non conſideretur, vt declarat Decius
in dicto cap. dilecti, numero 3. Secundò, quando
10 † quis iter arripuiſſet, vel miſiſſet nuncium ad impe
trandam reſtitutionem in integrum aduerſus ſen-
tentiam, quam inferior concedere non poterat, &
ſic ex alia cauſa, quam appellationis; quia nihilomi-
nus iſta miſſio, ſeu arreptio ex cauſa reſtitutionis ha-
bet vim ſuſpenſionis, & expectabitur nuncius, nec
prius ſententia mandabitur executioni, vt poſt An-
ton. in cap. vt debitus, tradit formaliter Mil. in verbo,
Appellationis vim obtinet, verſ. 2. in fine.

Secundò, Regulam ſuprà poſitam limita, quan-
do iter arripiens potuiſſet habere copiam Iudicis:
11 tunc enim † cum coram Iudice ſit ordinariè appel-
landum, quando eius copia haberi poteſt, vt eſt cō-
munis opinio, de qua teſtatur Dec. in capitu. ſugge-
12 ſtum, numero quarto, de appellat. † talis arreptio
itineris non haberet vim appellationis, & ita (quan-
do copia Iudicis haberi non potuit) loquuntur om-
nes Doctores. Innocent. & Hoſtienſ. in dicto cap. vt
debitus, vt ibi per Franc. numero trigeſimotertio, in
gloſ. 4. verſic. ſecundo caſu, & expreſsè limitat Mil.
in dicto verbo, appellationis vim obtinet, verſic. ſe-
13 cundo. Quam tamen † Sublimita, niſi in arripiente
14 ſubeſſet iuſtus metus, † Vel niſi eſſet tanta occupa-
tio, vt non poſſet appellationem ſcribere, aut forma
re, vt per Mil. in ſupradicto loco.

15 Tertiò, quando † huiuſmodi tacita appellatio ex
arreptione itineris reſultans, Iudici, aut Parti non
eſt intimata: quia ſolum poſt intimationem attenta-
ta reuocantur, ſecundum Franc. in dicto ca. vt debi-
tus, in glo. quarta, verſic. alij vero, numero trigeſimo
tertio, quoniam non facta intimatione, nihil eſſet
quod Iudici aut Parti imputetur, vt dictum eſt in ſe-
cunda limitat. præcedentis Ampliationis, numero
vigeſimoprimo, declarando, & limitando ex dictis
ibi etiam hanc limitationem.

Quartò intellige, vt procedat, quando appellanti
fuiſſet præfixus terminus ad reuelandum appella-
tionem: tunc enim itineris arreptio habetur pro ap-
16 pellatione, & ſatisfacit illi termino, † ſecùs ſi fuiſſet
prefixus ad recipiendū Apoſtolos, vel ad ſe præſētā-
dum Apoſtolico conſpectui, quia tunc non ſufficit
itineris arreptio, niſi ſequatur realis præſentia, vt poſt
alios tradit Nicol. Boer. in conſil. quadrageſimo ter-
tio. Videtur num. decimotertio, & decimoquarto.
Idemque quod quando eſt præfixus terminus ad re-
cipiendum Apoſtolos, miſſio, vel itineris arreptio
non ſufficiat, fuit deciſum per Senatum Pedemont.
quãuis viſa fuerit rigoroſa reſolutio, vt inquit Oſa-
ſc. in deciſ. Pedemont. ſeptima, Lata ſententia, per to
tam, præſertim, col. ſecunda verſ. contraria opin. &
col. fin. in fine.

Declara nunc eandem Regulam

17 Primò, vt † in iſta itineris acceptione debeant
ſeruari, omnia, quæ poſſunt ſecundum naturam ap-
pellationis, & propterea debeat fieri intra decē dies,
& coram ſuperiore debebit poſtea probari veritas
cauſæ grauaminis, & illius tacitæ appellationis, &
etiam Iudici aut Parti intimari huiuſmodi arreptio,
Vt not. Franc in dicto c. vt debitus, in gloſ. 4. verſ. alij
verò num. 33. vt proximè dictum eſt in tertia limita-
tione,

Digitized by Google

tione,& latius deducit Natta,in conſ.606. Approbo, in princip.lib.3.

18 Secundò declara † ſecundum aliquos, vt ad hoc vt attentata poſt huiuſmodi itineris arreptionem reuocentur, debeat iter arripiens proteſtari, ne interim aliquid noui fiat vt poſt Iaſ.in l.1.C.vt lite pendente motum,ex doctr.Batt.in l.de pupillo,§.ſi quis,nu.28.ff.de noui oper. nunc.& poſt Abbat.in ca.in cauſis, nu.4.de elect.tradit nouiſſimè Lancellot.Corrad.de Petor.§.2.de offic.Prætor.in cauſis ciuil.c.de Appell.nu.12.

Ampliatio Decimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Nullum quod eſt, rumpi, aut reuocari non poteſt.*
2 *Dilatione, ſeu relatione pendente geſta regulariter ſunt attentata.*
3 *Appellatio ab illo actu, qui fit dilatione, aut relatione pendente in quibuſdam caſibus requiritur, remiſſiuè.*
4 *Attentata appellatione pendente ſunt ipſo iure nulla ſecundum commun. opin. de qua infra, nu.8.*
5 *Excommunicatio lata poſt appellationem, non valet.*
6 *Inhibitio, & prohibitio, ſola, reddit actum nullum.*
7 * *Clauſula vniuerſalis negatiua, habet vim Decreti irritantis.*
8 *Iudice faciente contra prohibitionẽ hominis aliquid mãdantis, actus eſt ipſo iure nullus.*
10 * *Attentata appellatione pendente ſunt ipſo iure nulla.*
11 *Reuocatio attentatorum de facto fit quatenus de facto proceſſerunt.*
12 *Caſſari dicitur, quod de facto proceſſit.*
13 *Appellari dicitur etiam ab actu nullo.*
14 *Attentata ſunt adeo nulla, vt etiam deſerta appellatione, aut ſi ſit ei renunciatum, non conualeſcant.*
15 *Attentata infra tempus ad appellandum, ſunt nulla, & non conualeſcunt, etiam ſi poſtmodum non appelletur, ſecundum aliquos, & etiam ſi fuerint facta Iudicis auctoritate.*
16 *Attentata dicuntur eſſe ipſo iure nulla, non ſolum in attentatis appellatione pendente, verum etiam in omni alio genere attentatorum.*
17 *Declaratio nullitatis actus, qui prætenditur attentatus, poteſt peti, etiam ſi ille per tres conformes via iuſtitiæ fuiſſet antea reuocatus.*
18 *Appellatione ab interlocutoria pendente ſi quid attentetur, non dicitur eſſe ipſo Iure nullum.*
Niſi ſit inhibitum, num.19. &
Niſi Iudex appellationi detuliſſet. num.20.
21 *Clauſula appellatione remota facit, vt geſta poſt interpoſitam appellationem non ſint ipſo iure nulla.*
22 *Extraiudiciali appellatione pendente, attentata regulariter non ſunt ipſo iure nulla.*
Etiam ſi appellatio ſit deſerta, vel ei renunciatum, numero 23.
Etiam ſi ſit interpoſita à Iudice extraiudicialiter tamẽ procedente, vt num. 22.
25 *Cathedralium, & Regularium Eccleſiarum cauſis ſi appellatio extraiudicialis interponitur, attentata, ea pendente dicuntur ipſo iure nulla.*
26 *Extraiudiciali appellatione pendente, attenta ſunt ipſo iure nulla, ſi natura cauſæ ex ſe abſque appellatione induceret actus nullitatem.*
27 *Excommunicatio eſt ipſo iure nulla, etiam poſt appellationem extraiudicialem lata, & eſt ſpeciale in cenſuris, num. 28.*
29 *Inhibitio facit, vt attentata pendente appellatione extraiudiciali ſint ipſo iure nulla.*
30 *Attentata, quæ conſiſtunt in Iure, ſunt nulla ipſo iure; quæ vero conſiſtunt in facto, quatenus de facto proceſſerunt, requirunt reuocationem.*
31 * *Attentans an poſſit ad ſui fauorem nullitatem actus allegare remiſſiuè.*

ſi. in. 3 par. cap 23 fol. 2

DEcimaſeptima Ampliatio ſit, vt in tãtum appellatione pẽdente ſit prohibita attentatio, & innouatio, vt ſi quid fiat non ſolum veniat reuocandum, verum etiam ſit ipſo iure nullum. Quæ ampliatio eſt admodum vtilis, & attendenda, cum (vt notorium eſt) magnam Iura conſtituant differentiam, an aliquid veniat retractandum, an verò ſit in ipſo iure nullum: vt plenè per Tiraqu.in Repet. l.ſi vnquã, in verbo, Reuertatur, C.de reuoc.donat. Et quamuis hanc quęſtionẽ in terminis ponant Doctores, & Franc.poſt eos, in c.conſuluit, el 2.col.fin. verſ.vltimò quæritur, nu.9.de appel.& latè etiam (loquens in materia appellationis extraiudicialis) in c. bonæ, num.33.verſ.14.& ſeqq.de appel. Et in via diſputatiua vniuerſaliter, quod immò attẽtata nõ ſint ipſo iure nulla duplex ratio allegari poſſit. Prima ſcilicèt, quod cum iura dicant attentata reuocanda, vt in c.non ſolum, de appell.in ſexto, cum ſimil. ergo videntur pręſupponere eorum validitatem, quia de Iu
1 re quod † nullum eſt, rũpi, aut reuocari non poteſt, l.nam & ſi ſub conditione, ff.de iniuſt.rupt.& irrito
2 facto teſtam.cum ſimil. † Secunda ratio, quia licèt regulariter geſta dilatione, ſeu relatione pendente ſint attentata, vt ſupra diximus ſuo loco in c.7.& 8.huius ſecundæ partis, ſi attentata, eſſent nulla, nõ requi
3 reretur † quod ab illo actu qui dilatione, aut relatione pendente fit, appellaretur, prout videtur requiri, vt colligitur ex his quæ ponit (alios referendo) Frãc. in c.inſinuaſti, col.fi.& in c.ſignificante, verſ.vlt.limita, de appell. quia appellatio videtur præſupponere validitatem actus à quo appellatur.

Nihilominus, concluſinè, procedendo, & omnia Doctorum dicta ſubordinando, poteſt poni
3 Regula, † quod attentata appellatione pendente ſint ipſo iure nulla. Quæ Regula probatur Iure, Rõne, & Auctoritate, Iure, videlicèt in c.ad audientiam,
5 & in c.dilecti, de appell. vbi apparet, † quod excommunicatio lata poſt appellationem, non valet, pro qua eſt deciſ. Rotæ 63.aliàs, 475. Si ille, de appell.in nou.& in c.non ſolum, de appell. in 6. & melius in c.j.in fine, vt lite penden. in 6. ibi, alias attentata contra hoc, electio ipſo iure viribus non ſubſiſtat. Ratione autem duplici, Prima, quia (vt dicunt alias Doctores, & eſt deciſ. Caſſad.2.de præbend.nu.3. * Et poſt eum in pulchro caſu ex deciſ. Fab. Accoramboni ſe
6 cunda incip. In eadem cauſa, in fi.lib.1.) † ſola prohibitio, & inhibitio reddit actum nullum.* multa de nullitate actus facti contra prohibitionem Papæ, ponit Felin.in c.ex parte, nu.8. de conſtit. & remiſſiuè Brun.in tract.de forma, in capi. quando aliquid eſſ. trad. pro for. col.5. ver. ſecunda concluſio, & col.6.in fi. verſi. aliæ fallentiæ, fol.33.] vnde cum Rubr. Nil nouari appellatione pendente, ſit negatiuè, & prohibitiuè concepta, meritò poteſt dici, quod inducat a
7 ctus nullitatem * nam, & aliàs † clauſula vniuerſalis negatiua habet vim decreti irritantis, gloſ. in Clem. vt hi, de ætate, & qualit. in verbo. nullo modo, & additio ibi poſita, Dec.& alios, in id citat, & poſt cauſa Boniſ.de Vitalin.in Clemen.j.§.ſi quis, num.9.de ſequeſtr. poſſ.fruct. Et quamuis in contrarium allegari poſſit, quod non ſit nouum, quod actus non ſit nullus, ſi contraueniatur prohibitioni legis, niſi id expreſsè fuerit dictum, vt per viginti exempla deducere conatur, in l.pater furioſo, ff.de his qui ſunt ſui vel alien.iur. quem refert, & ſequitur Madell. de Alba, conſ.21.nu.13. nihilominus tenendum eſt, actũ

contra prohibitionem legis attentatorum, fore nul-
lum, cum iſta ſit Regula vniuerſalis, & communis
opin. de qua teſtatur Brun. vbi ſupra.]
Secunda, quia aliàs generale eſt, quod vbi iudex
8 † facit contra prohibitionem, etiam hominis inhi-
bentis, vel aliquid mandantis, actus eſt ipſo Iure nul
lus, vt poſt Aret. in conſi. 75. Diligenter. col. 2. in prin
cip. tradit Roland. conſil. 7. Viſo, nume. 8. libro 2. vt
latius dicemus infra, cap. 20. de attent. poſt inhibit. in
10. Ampliat. ibi poſitâ, num. 1. & per totam. Authori-
tate verò, quia hanc tenet gloſ. ordinaria, & magi-
ſtra, in dicto cap. non ſolum. Eandem tenet Lap. Al-
leg. 1. num. 6. & Alleg. 2. num. 7. & 10. Rota, dicta de-
ciſ. 63. alias, 475. Si ille, de appell. in nou. Franc. in cap.
ad audientiam, col. fin. de appell. & in cap. 1. in 3. not.
de appel. Pariſ. conſi. 28. Ad reſolutionem, num. 29.
lib. 4. idem Pariſ. poſt alios, de quibus ibi per eum, in
conſi. 107. Quæritur, nu. 126. lib. 3. & Io. de Neuizan.
in conſil. 61. incipien. Bonitatem, num. 28. & Caſſan.
conſil. 30. Viſo, num. 20. & in ſimili, de geſtis recuſa-
tione pendente, quod ſint nulla, tenet eleganter Ale-
xand. in conſi. 89. Diligenter, ſub nume. 8. verſ. quan-
9 to, libro 1. † vbi etiam teſtatur hanc eſſe communẽ
opinionẽ, & ſunt deciſ. Aegid. 84. Executoria, & de-
ciſ. 675. Extra Rotam, & deciſ. 707. Si ille, in quibus
ſemper concludit, attentata, & actus geſtos appella-
tione pendente eſſe ipſo iure oullos. * Et dixit no-
uiſſimè Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 23. nume. 9.
poſt Abb. Franc. Dec. & Card. Alexand. in dicto cap.
conſuluit, & in cap. ſæpe, de appell. quod nulla cadit
10 dubitatio, quin † attentata pendente appellatione,
ſint ipſo iure nulla.] Ex quibus ſatis patet, quod me-
ritò Regula poni (vt ſuprà) poteſt, videlicet, attentata
appellatione pendente eſſe ipſo iure nulla, non ob-
ſtantibus ſupradictis duabus rationibus. Quibus re-
11 ſpondetur, & ad primam, † reuocationem attentato
rum fieri de facto, quatenus etiam de facto proceſ-
ſerunt, vt tenet Lap. in dicta Alleg. 2. ſub nu. 10. nam,
12 & aliàs videmus, quod † caſſari dicitur, quod de fa-
cto proceſſit, vt per Mil. in verbo, Caſſatur, & in ter-
minis atteotatorum, tradit Alex. in conſi. 89. Diligen
ter, ſub nu. 9. verſ. eſt verum, lib. 1. Ad ſecundam ra-
tionem reſpondetur, quod non eſt nouum in iure, vt
13 † etiam ab actu nullo appelletur, vt dicit idẽ Fraoc.
in præalleg. c. intimaſti, & in c. ſignificante, in loco ſu
prà allegato, & diximus ſupra latius, hoc eod. ca. in 6.
ampliat. princip. præſentis Regulæ.
Amplia Regulam in hac Ampliatione, vt ſuprà
poſitam,
14 Primò, † vt in tantum ſint nulla, vt etiam deſerta
appellationẽ, aut ſi ſit ei renunciatum, non conuale-
ſcant, vt eſt deciſ. Aegid. 624. & deciſ. Lanfranc. 385.
incip. Etiſi, & tradit Lap. in d. Alleg. 1. & 2. & Franc.
in c. conſuluit, ex 2. in fi. de appel.
15 Secundò Amplia, † vt procedat, etiam ſi attente-
tur infrà decem dies, qui dantur ad appellandum, &
in rei veritate poſtea non appelletur: quia per hoc ta-
lia geſta oon conualeſcunt, & propterea prouiſio fa-
cta (etiam a Papa) infra hos decem dies, non conua-
leſcit, quamuis poſtmodum non appelletur, ita fuit
aliàs tentum in vna Barchinonen. Canonicatus, vt
eſt in Recollect. Mohed. deciſ. 150. Papa contulit, de
præben. de quo tamen vide quæ diximus ſuprà, c. 11.
de attent. pend. temp. ad appell. in 4. ampliat. num. 29.
dic vt ibi. Simpliciter autem quod attentata infra
tempus ad appellandum ſint ipſo iure nulla, etiam ſi
fuiſſent Iudicis authoritate facta, tradit ex recentio-
ribus Pet. And. Anguiſ. in conſil. 3. Conſiderato pro-
ceſſu, nu. 17. lib. 4.
Tertiò, vt quæ dicimus de attentatis appellatione
16 pendente, quoad hunc effectum † vt illa ſint ipſo iu-
re nulla, procedant etiam in alijs attentatis, puta, lite
pendente, ad tex. in d. cap. 1. in fi. Vt lite penden. in 6.
* Hinc videmus, quod alienatio rei dicitur nulla, vt
in ſpecie dixit Fabian. de monte, in tractatu de em-
ptione & vendit. in 4. q. principali, num. 35. & dixi-
mus ſuprà, cap. 4. in præfatione, in 3. Illatione princi-
pali nu. 520.] & in attentatis recuſatione pendente,
vt ſuprà proximè dictum eſt, & Regulariter in om-
ni genere attentatorum, vt de attent. lite penden. pa-
tet in l. ſecunda, & fin. C. de litigioſis, & tradit nouiſ-
ſimè Menoch. in conſilio 2. Magni ponderis, nume-
ro 290. libro 1.
17 Quartò & vtiliter Amplia, † vt iſta declaratio nul-
litatis actus, qui prætenditur attentatus, poſſit peti, &
ſit facienda, etiam ſi per tres conformes per viam in-
iuſtitiæ talis actus fuiſſet reuocatus, vt fuit factum
per Dominos in vna Tiraſonen. Iuriſdictionis, ſiue
attẽtatorum, coram Robuſterio, 11. Februarij, 1566.
in qua, licet proceſſus & ſententia lata in Partibus
poſt inhibitionem Rotalem, fuiſſet per tres confor-
mes in Rota reuocata, cum tamen Pars prætenderet
ſua intereſſe, quod nulla declararentur, fuit reſolutũ,
quod declararentur.
Limita eandem Regulam
18 Primò, vt † non procedat in attentatis appellatio-
ne pendente ab Interlocutoria, illa enim non ſunt
nulla ipſo Iure, ſed iuſtificata appellatione veniunt
irritanda, vt patet in cap. ſignificauit, & in cap. ſignifi
cantibus, de appellat. & in capitu. Rodulphus, de Re-
ſcrip. & in cap. exhibita, de iudic. & eſt deciſ. Rot. 44.
aliàs, 344. Licet in cauſa, de appellat. in nou. vt hæc
omnia alleg. Franc. in d. cap. bonæ, nu. 38. verſ. quinta
concluſio. * Et poſt Rot. deciſ. 389. aliàs, 55. & de-
ciſ. 461. aliàs, 65. de appel. in no. Franc. in cap. ſignifi-
cantibus, num. 3. de appel. & Io. Andr. ac Gemin. in
cap. non ſolum, de appel. in 6. & Gemin. in cap. eum
qui, in fi. de dolo & contum. in 6. tenet etiam Rota
Lucenſ. per Magon. deciſ. 23. nu. 8.] Quã ſublimita.
19 † Primò, quando vigore appellationis fuiſſet inhibi-
tum, * Rota Lucenſ. vbi ſupra proximè, nume. 10.]
20 † Secundo, quando Iudex a quo, appellationi detu-
liſſet, vt tradit Alex. in dicto conſi. 89. Diligenter, nu-
mero 9. lib. 1. vbi loquitur in appellatione a grauami
ne, & ſic ab Interlocutoria.
21 Secundò, quando † Iudex poſſet procedere appel-
latione remota, tunc enim ſi procedatur appellatio-
ne pendente, attentata non ſunt ipſo Iure nulla, ſed
annullanda, Franc. in cap. paſtoralis, numero ſexto,
de appellat.
Tertiò fallit in attentatis pendente appellatione
22 extraiudiciali, † quæ non ſunt nulla, ſed veniunt an-
nullanda. Sciendum autem eſt, quod particulariter
ponit hanc quæſtionem poſt alios Franc. in dicto ca.
bonæ, nume. 33. verſic. quartodecimo quæritur, circa
quam, licet fuerint tres diuerſæ opiniones, de quibus
per Franc. ibi, quas apud eum vide, & multa diſpu-
tando dici poſſent, tamen concluſiuè, procedendo, &
ſolummodo eius dicta ſubordinando, in hac tertia li
mitatione poteſt poni.
Regula, quod attentata pendente appellatione ex-
traiudiciali, non ſunt ipſo iure nulla, ſed veniunt an-
nullanda, vt eſt deciſ. Rot. 44. aliàs 344. Licet in cau-
ſa, de appellation. in nou. quam allegat Franciſc. ibi,
qui opinionem hanc de iure tenendam affirmat.
Quam regulam.
Amplia
23 Primò, vt procedat, † etiam ſi appellatio ſit deſer-
ta, aut ei renunciatum, vt per eundem Franc. in di-
cto capitulo, bonæ, numero trigeſimonono, verſicul.
ſexto concluſio.
24 Secundò, vt procedat † etiam in appellatione in-

terpo-

terpoſita à Iudice, ſed extraiudicialiter procedente,
quia non per hoc, (tanquam attentata pendente ap-
pellatione Iudiciali) ſunt nulla, ſed tanquam extraiu
diciali veniunt annullanda, idem ibi, num. 43. verſic.
decima concluſio.

Limita eandem Regulam

25 Primò, vt † non procedat in attentatis pendente
appellatione etiã extraiudiciali in cauſis Cathedra-
lium, & Regularium Eccleſiarum, vt per eundem
ibi, verſ. vltima fuit opinio, & verſ. quarta concluſio,
nume. 37.

26 Secundò, † niſi cauſa appellationis extraiudicialis
ex ſe abſque appellatione induceret actus nullitatẽ,
vt per eundem ibidem, verſ. prima concluſio, nu. 35.

27 Tertiò, niſi † ſimus in ſententia cenſuræ, & excom
28 municationis, quia illa eſt ipſo iure nulla, † & eſt ſpe
ciale in cenſura, vt per Franc. ibi, verſic. ſecunda con
cluſio, num. 35.

29 Quartò, quãdo † ei à quo fuit extraiudicialiter ap-
pellatum fuiſſet etiam inhibitum, tunc enim atten-
tata hac appellatione pendente ſunt ipſo iure nulla,
ob efficaciam inhibitionis, vt per eũdem ibi, nu. 40.
verſ. ſeptima Concluſio. Ex quibus ſatis apparet de-
clarata iſta Ampliatio Regulæ principalis, quando
attentata ſint nulla, nec ne.

30 Declara eandem † vt ea, quæ conſiſtunt in Iure,
ſint nulla ipſo iure, quæ verò cõſiſtunt in facto, qua-
tenus de facto proceſſerunt, requirunt reuocationẽ.
Alex. d. conſi. 89. ſub nu. 9. verſ. eſt verum, &c. vt hic
ſuprà dictum eſt, nu. 12.

* Vltimo pro declaratione eorum omnium, quæ de
nullitate actus attentati ſupra hactenus dicta ſunt,
31 neceſſario, & vtiliter videndum eſſet, an † huiuſmo-
di nullitatem poſſit ipſemet attentans ad ſui fauorẽ
allegare, prout aliàs in vna Romana bonorum corã
ſecundo collaterali de anno 1591. Quidam de Cana
pina contra D. Carolum Angelinum ſe poſſe allega-
re, & in ea ſe fundare, prætendebant. Verum quia re
ſpectu attentatis iſta nullitas actus cẽſetur pœna,
vt diximus infrà, cap. 31. de pen. attent. in 1. pena, con
ſulto hanc quæſtionem ad illum locum reijcimus,
vbi aptius cadit, & fuſius pertractabitur.]

Ampliatio Decimaoctaua.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio etiam generalis, & contra incertam perſo-
nam, facit attentata.*

2 *Excommunicatio generalis, etiã contra incertam perſo-
nam, ligat.*

3 *Appellati nomen, & illius expreſſio in appellatione
non requiritur.*

4 *Expreſſio falſa, & erronea nominis ipſius appellati, non
vitiat appellationem.*

*Dummodò per aliquas coniecturas conſtet aliquo modo
de corpore appellati, vt nu. 5.*

DEcima octaua Ampliatio põt dari, vt procedat,
1 ẽt † appellatio ſit generalis, & contra incertam
perſonam: nam & hoc caſu attentata reuocantur, vt
hunc caſum conſiderabat alias Franc. in c. bonæ, ſub
nu. 42. de app. de quo ẽt diximus ſup. in 1. par. c. 3. de
attent. à Tertio, nu. 39. pro quo dicto eſt deciſ. Rot.
23. alias 407. Si expectans, nu. a. de præbẽ. in nou. &
2 facit in ſimili, quia ẽt † excõicatio generalis, ẽt cõtra
incertam perſonã, valet, & ligat, vt per Dños, in de-
ciſ. 19. aliàs 444. extra Rotam, de dolo & contum. in
nou. vbi referunt Bal. & Petrum fratrem eius inter ſe
in hoc puncto diſcordãtes, & ratio huius ampliatio-
3 nis eſſe poteſt, † quia in appellatione non requiritur
expreſſio nominis appellati, ad l. 3. in princ. ff. de ap-
pel. l. 1. §. fi. vbi Bar. & Pau. de Caſt. eod. titu. & eſt de
ciſ. in Recoll. Guidoboni, 40. Voluerunt Domini, de
app. vbi hoc ampliant, vt procedat, non ſolum quã-
do in appellatione nullum eſt nomen expreſſum, ve-
4 rum ẽt † ſi falſum nomen ſit expreſſum: nam pro-
pter erroneam, ac falſam expreſſionem nominis ap-
pellati, non minus valet appellatio, quam ſi verum
5 nomen ſit expreſſum, † dummodò per aliquas con-
iecturas conſtet aliquo modo de corpore, vt per Do-
minos in d. deciſ. * quibus concordat alia deciſ. Put.
46. incip. Appellauerat, lib. 1.]

Ampliatio Decimanona.

SVMMARIVM.

1 *Attentata medio tempore dum diſputatur, an appella-
tio ſit admittenda, vel ne, veniunt reuocanda.*

2 *Appellatio an teneat, ſi dubitetur an omnia ſint in ſu-
ſpenſo.*

3 *Iudex ſi terminum aſſignauit ad audiendum reſponſum
ſuper appellatione recipienda, interim eius officium
conquieſcit.*

4 *Diſputatione ſuper aliquo caſu pendente, Iura non per-
mittunt quod interim Partibus preiudicium fiat.*

5 *Tempus ſex menſium ad expediendum compromiſſum
à ſtatuto conceſſum, non currit, neque arbitro, neque
ipſis Partibus, dum diſputatur, an compromiſſum ſit
factum.*

6 *Fatalia non currunt, donec diſputatur an appellatio ſit
nulla, vel valida.*

Nec dum diſputatur ſuper nullitatibus. nu. 7.

Aut ſuper attentatis. nu. 8.

9 *Statutum loquens de bannito, non verificatur in eo de
cuius banno diſputatur.*

10 *Andr. Barb. opin. improbatur, qui intelligebat titulum
appellatione pendente nihil innouari, procedere, dum-
modo appellatio fuerit per Iudicem recepta.*

DEcimanona neceſſariò danda eſt Ampliatio, vt
non ſolũ procedat quoad ea, q̃ fiunt poſt appel-
lationẽ admiſſam, † verum ẽt quoad ea, q̃ fierent me
dio tpe dum diſputatur, an appellatio ſit admittẽda,
vt eſt tex. in l. vnica, in prin. ff. Nil nou. app. pend. ibi,
quoad deliberetur vtrũ recipienda ſit appellatio, au
nõ ſit & per illũ tex. gl. in l. appellatione, in verbo, de-
liberationis, C. de temp. app. & ibi Bald. & poſt eum
Iaſ. in l. 1. nu. 1. in 1. no. C. de bon. poſſ. ſecund. tab. Et
facit ad hoc, quod aliàs poſt Archid. (de quo ibi) di-
cebat Io. And. in c. ſi à Iudice, poſt princ. de appel. in
2 6. in nouel. † quod quando eſt dubium an teneat ap-
3 pellatio, omnia ſunt in ſuſpenſo, † præſertim, ſi Iu-
dex terminum aliquem aſſignauerit ad audiendum
reſponſum, an appellatio ſit admittẽda vel ne: nam
pendente iſto termino, Iudex non poteſt procedere,
quia eius officium conquieſcit, vt fuit ſingulare di-
ctum Baldi, in l. appellatione, C. de appell. quod re-
fert & ſingulariter menti tenendum dicit Franc. in
c. perſonas, colum. fin. verſ. in eadem glo. ibi, num. a.
4 de appell. † Et ad præmiſſa plurimum facit, quia & — facit l. par. 3. cap. 3 n. 93 fol. 103. ad Ruginel. §6. cap. fol. 271 Canagnol. ad decret. 7. Mon… 63 n. 2 fol. 122.
aliàs videmus, quod dum ſuper aliqua re diſputatur,
Iura non permittunt, quod pendente diſceptatione,
5 Partibus præiudicium fiat, & propterea, † ſi Statu-
tum dictet, quod cauſa per arbitrũ expediatur intra
ſex menſes, ſi contingat diu diſputari, an Cõpromiſ-
ſum in arbitrum ſi factum, tempus ſex menſium
non currit, neque Arbitro, neque ipſis Partibus, vt
tradit & ita ſe obtinuiſſe atteſtatus Ioã. Baptiſt. gener

T. in integ. pend. n. 22 fol. 356.

Bart.in tract.de arbitr.lib.13.c.2.num.8.& 9.vbi per
multa deducit, quod pendente diſputatione Parti-
bus habentibus aliquid intra certum tempus expedi-
re,nullum ſit ſibi in tempore præiudicium, * quod
etiam per multa comprobat Tiraquel.de retractu li-
gnag.§.1.gloſ.10.nu.26.& ſeqq.& ex recentioribus
Cur.iun.conſ.312.Habita.nume.30.lib.3. vbi de cō-
6 muni.] † Sic non currunt fatalia appellanti, donec
diſceptatur an appellatio ſit nulla,ſecundum Pau.de
Caſtro,in conſ.231.Viſis actis,num.2.lib.1.Sic dum
7 diſputatur † ſuper nullitatibus, aut ſuper † attentatis
8 appellanti non infertur præiudicium,nec ſibi currūt
fatalia,vt dicemus infra,in 3.parte,capit.30.de priui-
leg.atten.in 10.priuileg.& tradunt (loquentes etiam
de nullitate) Doctor præſertim Iaſ.num.8.in l.con-
tra maiores,C.de inoffic.teſtam.& in c.ex ratione,de
appell.

* Quamuis contra præmiſſa videatur facere illa
Doctor.Concluſio,quod ea,de quibus diſputatur, &
contra quæ fuit oppoſitum, non videntur habenda
in conſideratione, & non producunt effectum, vt
per Roland.conſi.63.num.45.46. & ſeqq.lib.4. vbi
id exemplificat in Inſtrumento, in Iuramento,atq;
etiam in Actis Iudicialibus.]

9 Sic & in ſimili Statuto † loquens de Bannito,non
verificatur in eo,de cuius Banno diſputatur, vt poſt
Bal. in l.2. C.ſi pendente appellatione mors interuē.
in fine,tradit Bart.Socin. in conſi.122.Præſtantiſſi-
me,num.4.lib.1.Ex his autem quæ ſupra dicta ſunt,
10 ſatis apparet,minus verū eſſe.quod dixit aliàs † Bar-
bat.in c.paſtoralis,§.præterea,nu.6.& 7.de offic.De-
leg.prout eum refert Io.Bapt.de Aſin.in ſua Praxi
iudic.§.31.cap.2. in 2.limit.princip. ſub nu.3. verſic,
præterea,dum hanc concluſionem (quod appellatio-
ne pendente nihil ſit innouandum) intelligebat pro
cedere, dummodò appellatio fuerit per Iudicem ad
quem,recepta, quoniam contrarium eſt verius, per
ſupradicta, & quod appellatio ſuſpendat ſiue admiſ-
ſa,ſiue reiecta fuerit, ſenſit nouiſſimè etiam Burſat.
in conſi.21.Illuſtriſſimi,nu.13.lib.1.

appell.° Amp ſuſpendit

Ampliatio Vigeſima.

SVMMARIVM.

1 *Iudici volenti poſt appellationem interpoſitam ſentē-
tiam exequi,poteſt impunè reſiſti.*
2 *Iudex a quo,poſt appellationem efficitur incompetēs.*
3 *Iudex ſi ſpreta appellatione vult procedere ad execu
tionem,& ad ſupplicium in cauſa Criminali,poteſt
ſibi de facto reſiſti.*

VIgeſima Ampliatio ſit,vt in tantum appellatio-
1 ne pendente nihil ſit innouandum,† quod ſi Iu
dex a quo, vellet ſententiam exequi poſt appellatio-
nem interpoſitam, poteſt ſibi impunè reſiſti, vt poſt
Matanthain in tractatu de ord. Iud. diſputatione 1.
num.38.tradit nouiſſime Roland.a Valle, in conſi-
lio 77.Viſo,nu.6.lib.2. per l.quoniam Iudices, C.de
appel.& not.per Innoc.Abb.& Feli. in c.ſi quando,
de offic.Deleg.quibus adde Guido Pap.in tracta. de
appel.q.120.colum.7.verſ.quid autem ſi non obſtan
2 te.] Et ratio eſt vt ipſi dicunt, quia poſt appellationē,
Iudex à quo, efficitur incompetens, ex quo negociū
deuoluitur ad ſuperiorem: vnde ſibi, tamquam in-
competenti impunè non paretur,ſecundum Bald.in
l.addictos, C.de Epiſcop.audien. Ad quod facit ſin-
3 gulare dictum Ang.in l.addictos,C.de appel.† quod
ſi Iudex ſpreta appellatione vellet procedere ad exe-
quutionem ſententiæ, & ad ſupplicium in cauſa cri-
minali,poteſt ſibi reſiſti de facto.quod dictum Ang.
dicit ſingulariter notandum Veronen.in Cantela 6.
incip.Poteſt adbiberi,& Fel.in cap.quærenti,col.pe-
nul.poſt princ. de off.delega.quos refert, & ſequitur
Catel.Cotta in Memor. ſuis, in verbo appellatio in-
terpoſita, fol. 39. & ante eum idem poſuit Vital.in
tract.de Clauſ.in Clauſul. Nil nouari appellatione
pendente,ſub num.18.verſic. & adde quod poſt In-
noc.in cap.quærenti, de offic.deleg.

Ampliatio Vigeſimaprima.

SVMMARIVM.

1 *Geſta appellatione pendēte dicuntur attētata etiam ſi ſint
facta ab eo ad quem uia ordinaria procedendo appel-
latio fuiſſet deuoluta,& nu.4.*
2 *Appellatio regulariter ab Epiſcopo, & alijs inferiorib.
deuoluitur ad Metropolitanum.*
3 *Ad Papam appellari poteſt omiſſo medio.*
5 *Appellatione ad Papam interpoſita,non poteſt alius de
ea cognoſcere.*
6 * *Appellatio ſi fiat ſimpliciter, & deinde releuatum
inſtrumentum appellationis coram Iudice ſupremo,
ſi interim Iudex a quo attentauerit, non obſtante
quod Reus ſuper attentatis citatus fuerit coram Iu-
dice ſupremo,debet huiuſmodi cauſa ad Iudicem me-
diū remitti,ad quem de iure deuoluebatur appellatio.*

1 VIgeſimoprimò Amplia,† vt actus factus appel-
latione ad Sanctiſſimam interpoſita,& pendē-
te,ſit attentatus,etiam ſi ſit factus ab eo ad quem per
gradus, & via ordinaria procedendo appellatio fuiſ-
2 ſet deuoluta, quamuis enim † appellatio ab Epiſco-
po & alijs inferioribus Regulariter ad Metropolita-
num deuoluatur, ca.dilecti, el 3.extra de appell.quia
3 tamen † poteſt ad Papam etiam omiſſo medio ap-
pellari,vt not.omnes,in d.c.dilecti,præſertim Franc.
nu.12.& multis ſeqq. de appell.vbi latè hanc mate-
riam de appellante omiſſo medio proſequitur,ſi quis
a ſententia ordinarij ad Sanctiſſimum appellauerit,
& ea appellatione pendente Metropolitanus(tanquā
ſuper cauſa ad eum per appellationem deuoluta)ſen
tentiam proferat, talis ſententia dicitur nulla, & in-
ualida,vt eſt text.in c.ſolicitudinem, & ibi not. Scri-
bentes, præſertim Franc.nu.7. verſ.tertio quæritur,
4 de appel. Quinimmò,† ad propoſitum noſtrum illa
dicitur etiam attentata, vt fuit reſolutum in vna Pā-
pilonen.erectionis corā Caquraquen. 14.Maij,1568.
5 ea ratione,quia † appellatione interpoſita ad Papā,
alius non poteſt de ea cognoſcere c. ſollicitudinem,
de appella.Rot.deciſ.31.aliàs 264.Nota etiam,de ap-
pell.in antiq.Franc.in ca.vt debitus, col.3. de appell.
6 * Præmiſſa tamen videntur neceſſariò, & vtiliter de-
claranda, vt procedant,quando ab inferiori Iudice
appellatur omiſſo medio ad ſupremum nominatim,
& expreſsè, ſecus ſi fuiſſet ſimpliciter appellatum,
& deinde releuatum inſtrumētum appellationis co-
ram Iudice ſupremo,quia ſi interim Iudex a quo,at-
tentauerit,(non obſtante,quod ſuper attentatis Pars
fuerit citata,& adiornata coram Iudice ſupremo) de
bet huiuſmodi cauſa remitti ad Iudicem medium,
ad quem de Iure deuoluebatur appellatio, in cuius
contemptum, & non in contemptum ſupremi Iudi
cis,cenſentur talia attentata cōmiſſa,vt eſt deciſ.Par
lamenti Pariſienſ.per Io.Gallum,231. incip.Domi-
nus Ioannes, vbi quod ſi fuerit appellatum a Præ-
poſito Gienneo. ſimpliciter, omiſſo medio Bailiui,
& appellatio releuata in Curia Parlamēti, ſi interim
dictus

dictus Præpoſitus aliquid attentet, cauſa debet remitti ad Bailiuum, in cuius contemptum cenſetur ille attentaſſe, ſecus ſi nominatim fuiſſet ad Parlamentum appellatum, ſm terminos præſentis Ampliationis.

Limitatio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio ab interlocutoria eximit appellantem à iuriſdictione Iudicis, a quo.*

2 *Appellatione ab interlocutoria pendẽte, Iudex ſi procedat, non attentat.*

Niſi ſit inhibitis, nu. 3.

4 *Sententia quotuplex*

5 *Sententia diffinitiua quæ*

6 *Sententia interlocutoria quæ*

7 *Iudicij natura p Iudicis intricatorias non alteratur.*

8 *Sentẽtia appellatione in dubio diffinitiua intelligitur.*

Niſi tã in diffinitiua q̃ in interlocutoria eadẽ ratio uel maior militet vel ſubiecta materia ſit ĩdifferẽs ibi.

9 *Sententia lata in Iudicio executiuo licet aliam poſt ſe ſuiam non expectet tamen dicitur interlocutoria.*

10 *Proceſſus, & alia geſta pendente appellatione ab interlocutoria, regulariter non dicuntur attentata.*

11 *Iudex a quo pendente appellatione ab interlocutoria poteſt examinare teſtes abſfuturos.*

12 *Iudex examinando teſtes ad perpetuam rei memoriã non attentat.*

13 *Sententia diffinitiua, & poſſeſſio eius vigore capta pẽdente appellatione ab interlocutoria, antequã eſſet inhibitũ, non dicitur attentata, aut ſequeſtranda.*

14 *Executio facta pendente appellatione ab interlocutoria regulariter valet.*

15 *Iudex pendenee appellatione a grauamine, poteſt reuocare grauamen, & nu. 16*

17 *Reponere poteſt iudex appellantem a grauamine, & reponendo videtur grauamen reuocare.*

18 *Appellari a repoſitione quoque partis aduerſæ põt.*

19 *Reuocatio interlocutoriæ per iudicem a quo facta, irritat, & annullat proceſſum per iudicem ad quem medio tempore factum.*

20 *Iudex per appellantem a grauamine impetratus, ſi procedat, & demum iudex a quo grauamen reuocat eius proceſſus dicitur eſſe nullus.*

21 *Arbiter quoq; ſuã interlocutoriam reuocare poteſt.*

22 *Interlocutoria habens vim diffinitiuę reuocari non poteſt, niſi ab ea fuerit per partem appellatum.*

23 *Ineerlocutoria vim diffinitiuæ habens, quæ dicatur remiſſiuè.*

24 *Iudex appellationi ab interlocutoria deſerens non poteſt poſt dilationem illam reuocare.*

25 *Inhibitio operatur vt iudex a quo, poſt inhibitionem, interlocutoriã reuocare non poſſit ſecundũ aliquos.*

26 *Niſi quando inhibitio non eſſet legitima, Vel interlocutoria eſſet aliás nulla.*

27 *Interlocutoria, quæ fuiſſet per iudicem, aut partem mandata executioni regulariter non reuocatur.*

Niſi reuocatio fiat de conſenſu partium, vt nume. 28.

Vel cum cauſæ cognitione, nu. 29.

Vel ipſa interlocutoria fuiſſet inualida, & lata abſq; cauſæ cognitione, nu. 30.

31 *Extraiudicialis appell. ab aliqua interlocutoria, puta a pceſſib. executoris regulariter nõ facit attẽtata.*

32 *Niſi in euentum cauſæ, in appellatione expreſſæ.*

33 *Et niſi per appellantem fuiſſet oblata probatio cauſę & non fuiſſet admiſſus.*

34 *Et niſi in appellatione extraiudiciali ſuper electionibus Cathedralium, & regularium eccleſiarum.*

35 *Iudex appellatione pendente ab eius interlocutoria põt ẽt ipſo appellante amplius nõ citato procedere.*

Quod intellige durãte lite ſup dictaĩterlocutoria, ibi.

36 *Cauſa in appellatione ab interlocutoria exprimi dẽt Etiam ſi ſit notoria 37.*

38 *Niſi ſimus in interlocutoria, cuius iniquitas per allegationem iuris detegitur, puta a decreto ſequeſtri.*

39 *In dubio nunquam pro veritate cauſæ in appellatione expreſſæ præſumitur.*

40 *Appellatione ab interlocutoria per probationem cauſæ in ea expreſſæ iuſtificata, tunc, & non ante attẽtata ea pendente reuocantur.*

41 *Iuſtificatio appellationis dicitur ſuſpendere iuriſdictionẽ iudicis a cuius interlocutoria eſt appellatũ.*

42 *Suſpenſio iuriſdictionis, vbi datur, ibi, & atteneata conſiderantur.*

43 *Oblatio probationis cauſæ in appellatione ab ineerlocutoria expreſſæ ſi non ſuit admiſſa, ſufficit quoad effectum cauſandi attentata.*

44 *Appellans a non admiſſione ſuarum exceptionum, licet illas non probet, ſufficit quod ſuper illis incontinenti probationes offerat, quoad deuolutionem negocij, & reuocationem attentatorum.*

45 *Appellans ab inteelocutoria, eo ipſo, quod docet probationem oblatam, iuſtificat ſuam appellationem.*

46 *Iudex facta oblatione teneeur diſcutere de viribus exceptionis oppoſitæ, nec poteſt illam ſuſpendere, vel reſeruare.*

47 *Oblatio probationis cauſæ in appellatione ab interlocutoria expreſſæ an requiratur realis, vel ſufficiat etiam verbalis, remiſſiuè.*

48 *Cãæ expreſſio in appell. ab interlocutoria, illiuſq; probatio, an ſufficiat fieri per relationẽ ad acta, remiſſ.*

49 *Cauſæ ſi fuerint plures in appellatione expreſſæ vnã tantum in iuſtificatione probari ſufficit.*

50 *Iuſtificatio cauſæ in appellatione expreſſæ poteſt fieri etiam coram iudice ad quem.*

51 *Cauſam in appellatione ab interlocutoria expreſſam ſufficit eſſe probabilem, ad effectum, vt ſententia poſt eam lata ſit ipſo iure nulla.*

52 *Attentata pẽd. appel. ab interlocutoria reuocãtur ẽt illa non iuſtificata, quãdo iudex ad quẽ, inhibuiſſet.*

53 *Excõicatio, et cẽſura poſt appell. ab ĩterlocutoria latæ ẽt ſi veritas cauſæ appellationis nõ pbẽt, nõ ualẽt.*

54 *Cenſuræ, vt dicantur nullæ, ſufficit ſolummodo probare, quod fuerint promulgatæ appellatione pẽdẽte.*

55 *Appellatio in electione eccleſiarum Cathedralium, vel regularium, etiam non iuſtificata, facit, vt quicquid poſt eam ſit, irritum ſit, & inane.*

56 *Appellationi ab interlocutoria ſi iudex detulit, etiã ſi appellatio non iuſtificetur cauſat attentata.*

57 *Appellatio ab interlocutoria facit attentata, quando illa habet vim diffinitiuæ, & nu. 62.*

58 *Interlocutoria habens vim diffinitiuæ, regulatur ſecũdum naturam diffinitiuę.*

59 *Iudex reuocare non poteſt interlocutoriam vim diffinitiuæ habentem.*

60 *Appellans ab interlocutoria habente uim diffinitiuę, tenetur ſeruare formam, c. cordi, de appel. in 6.*

Statu-

61 *Statutum probibens appell. ab interlocutoria non intelligitur de interlocutoria mixta, & quæ habet vim diffinitiua.*

62 *Sententia interlocutoria vim diffinitiuæ habens, quæ dicatur, remiſſiuè.*

64 *Iudex a cuius interlocutoria eſt appellatũ, ſi præfixit appellanti terminũ ad proſequẽdũ appel. vel ad audiendũ reſponsũ, nõ põt ea pẽdente vltra ꝓcedere.*

65 *Termini per iudicem præfixio habet vim dilationis, qua pendente officium iudicis conquieſcit.*

66 *Iudex ſi per appellantem ab eius interlocutoria requiſitus deneget apoſtolos, non poteſt pendente hac appellatione vltra procedere.*

67 *Etiam ſi aliàs potuiſſet, puta quia appellatio fuiſſet fruſtratoria.*

68 *Niſi appellans ſuæ appellationi renunciaſſet.*

69 *Comparens coram iudice a quo ad effectum docendi de grauamine non cenſetur appellationi renũciare.*

70 *Iudex impetratus per appellantem ab interlocutoria ante dationẽ apoſtolorũ, an valide ꝓcedat remiſſ.*

71 *Cancellaria non daret iudicem ſi ſibi exprimeretur pẽdere terminum apoſtolorum.*

72 *Appellationi ab interlocutoria ſi iudex deferat non poteſt vltra procedere.*

73 *Iudex per delationem appellationi abdicat à ſe omnem iuriſdictionem, & in ſuperiorem transfundit.*

Nec illam recuperat, etiam ſi grauamẽ reuocaret. 74

75 *Etiam ſi appellatio eſſet ſine cauſa, ita vt, nec ſuam delationem reuocare poſſit, vt nu. 88.*

Et eſſet interpoſita ſine ſcriptis, nu. 76.

**Et quæ dicatur appellatio ſine ſcriptis, nu. 77.*

Et quando illa fiat.

Et non eſſent petiti apoſtoli, nu. 78.

Et paratus eſſet reuocare grauamen ſecundum aliquos, num. 79.

Etiam de conſenſu partium, nu. 80

Etiam ſi res eſſet integra, ſecundum aliquos, licet contraria opin. videatur æquior, & humanior ſecundum alios, nu. 81.

Etiam ſi tacitè appellãtẽ appellationi detuliſſet, n. 82.

Puta dando acta pro apoſtolis, vt nu. 83.

Vel nibil reſpondendo de apoſtolis, vt nu. 84

Etiã ſi ſibi per iudicẽ ad quẽ, nõ fuerit inbibitũ, n. 85

Etiam ſi non ipſe ſed ſubdelegatus ab eo cum clauſula (donec vices ſuas duxerit reuocãdas) detulerit. n. 86

Etiam ſi ſimus in criminalibus, & in ſententia lata cõtra confeſſum, & conuictum, nu. 87.

88 *Iudex qui appellationi detulit, valide procedit, ſi per iudicem ad quem ſibi cauſa remittitur.*

89 *Ordinarius iudex, & qui poteſt per viam querelæ adiri, ſi poſt delationem ab interlocutoria per partes adeatur, valide procedit.*

90 *Clauſula, ſi & inquantum, in dilatione appellationẽ appoſita, operatur, vt ſi de iure appellationi erat deferendum cenſeatur delatum, alias ſecus.*

Etiam ſi appellatio cum dicta clauſula admiſſa, fuiſſet per principem alteri commiſſa, num. 92.

Etiam ſi in commiſſione fuiſſet appoſitum decretum irritans, nu. 93.

91 **Iudex admittens appellationem, ſi, & in quantum, Iuriſdictionem à ſe abdicare cenſetur.*

94 *Iudex poſt delationem, licet non poſſit procedere, põt tñ appellãti terminũ ad proſequendũ appellationẽ ꝓfigere. Etiã ex aliquo interuallo, ſm aliquos, n. 95.*

96 *Iudex vnus ex duobus qui tulerunt ſententiam interlocutoriam ſi appellationi detulit, poteſt ſuam delationem reuocare, antequam alius deferat.*

Niſi appellatio fuiſſet interpoſita ad ſedem Apoſtolicam, ſecundum aliquos, nu. 97.

98 *Excõicatio ẽt poſt appell. ab interlocutoriæ eſt nulla.*

Etiam ſi veritas cauſæ in appellatione expreſſæ nõ probetur, num. 99.

100 *Appellatione ab interlocutoria pendente non poteſt iudex procedere ad actũ irreparabilis grauaminis.*

101 **Sententia interlocutoria ad aliquem torquendũ ſi ſit lata, & ab ea appelletur, non poteſt appellatione pendente executioni demandari.*

Etiã ſi iudex a quo nõ fuerit inbibitus, & inf. n. 105.

102 *Tortura alicui inflicta nõ põt ꝑ diffinitinã reparari.*

103 *Irreparabile grauamẽ, dicitur quãdo cõtinet factũ.*

104 *Grauamen reparabile, ſed cum magna difficultate cenſetur eſſe irreparabile.*

106 *Confeſſio facta in tortura poſt appellationem a decreto torturæ non valet.*

107 *Iudici volenti ſpreta appellatione, ad executionem procedere, poteſt impune reſiſti.*

108 *Iudex a cuius interlocutoria fuit appellatum ſi ſit inbibitus attentat.*

109 *Inbibitio facit illicitum, quod antea erat licitum.*

110 *Attenta dicuntur omnia de ſtilo Rotæ, quæ geruntur poſt inbibitionem.*

111 *Interlocutoria nulla, non obſtãte inbibitione põt iudex a quo iterato ꝓnũciare, & reuocare grauamẽ.*

112 *Inbibitio de neceſſitate an requiratur adhoc, vt proceſſus factus per Iudicem poſt appellationem ab eius interlocutoria ſit nullus.*

113 *Attentata poſt appellationem ab interlocutoria, vt reuocentur, non ſufficit quod iudex a quo ſciat iudicem ad quem incepiſſe cognoſcere, de veritate cauſæ appellationis, ſecundum aliquos.*

114 *Sententia diffinitiua lata poſt appellationem antea ab interlocutoria interpoſitã valet ſecũdũ aliquos.*

Contrarium eſt verius, num. 115.

116 **Appellatio ab interlocutoria an faciat attentata, & ſic an ſuſpendat uel deuoluat.*

117 *Proceſſus factus pendente appellatione a taxatione expenſarum dicitur nullus.*

118 *Appellatione a taxatione expenſarum interpoſita, quicquid poſtea fit circa expenſas dicitur attẽtatũ.*

119 *Snia ſiue decretũ taxationis expenſarum, potius uidetur diffinitiuæ uim habere, quã interlocutoriæ.*

120 **Appellationis ab interlocutoria articulus quãdo eſt negocio principali præiudicialis, tunc Iudex a quo procedere non poteſt.*

NVnc deueniẽdũ eſt ad eiuſd. Reg. Limitationes. Prima igitur, Limitatio Regulæ principalis ſit, vt non habeat locũ in appellatione a ſnia interlo-
1 cutoria, † licèt. n. appellatio ab interlocutoria eximat appellantẽ a iuriſdictione Iudicis a quo, c. ad audientiã, & c. dilectus, extra, de appell. ca. per tuas, de ſent. exc. c. licet, eo. ti. lib. 6. Crau. conſ. 103. Viſis, nu. 6. li. 1.
2 Nihilominus, † ſi iudex ea pendẽte procedat, nõ vr̃
3 attentare, cũ procedere poſſit † quouſq; ſit inhibitus, ad tex. in c. non ſolũ, de appell. in 6. & eſt doct. Guid. Pap. 436. n. 9. ver. ſecũdo quæro. Et qm̃ materia huius limitationis ſicuti de per ſe ſatis lata eſt, ita ẽt ſatis vtilẽ, ac quotidianã materiã cõtinet, idcirco nõ ab re eſt

re eſt illã plenius tractare, quãto tñ breuius fieri poſ-
ſit per viã Regulæ, & Limitationũ perſtringẽdo. Sed
anteq̃ ad rem ipſam deueniamur, vnum neceſſariò
præmittendũ eſſet, videlicet quæ dicatur ſnia inter-
4 locutoria, ſuper quo ſciendum eſt, q̃ † triplex pôt
eſſe ſententia, videlicet diffinitiua, merè interlocuto-
ria, & mixta, quæ participat de vtraque quoad diuer-
ſos effectus, ad not. per Doct. in l. dicere, ff. de arbitr.
Franc. in c. cum ceſſante, nu. 36 de appell. Guid. Pa-
pæ, deciſ. 12. incip. Præceptum, in fine, & deciſ. Tho-
loſan. 48. & Stephan. Aufrer. apud eam, in addit. Io.
Baptiſta gener Bart. in tract. de arbitr. lib. 9. cap. 15. in
princ. Miling. conſ. 6. primæ Decadis, nu. 17. & ſeq.
Immò dixit ſingulariter Corn. conſil. 262. incip.
pro euidentiam, litera F. lib. 4. quod ſuper hoc quæ ſit
ſnia interlocutoria, & quæ diffinitiua, & doctiſſimi
viri quandoq; dubitant, immò quandoque errant, &
reperiũtur varij, maiores, & maximi legum vertices,
& plenè hanc Materiam proſequitur, per totũ illud
conſ. & ẽt Rimin. iun. conſ. 206. per totum lib. 2.
5 Et † diffinitiua dicitur illa, quæ diffinit negocium,
ita vt partes a lite recedant, & non expectat aliã ſen-
tentiam poſt ſe, Bart. in l. cum exceptione, §. hoc au-
tem, ff. quod met. cauſa, & in d. l. dicere, & quatuor ſi
gna diffinitiuæ ſniæ ponit Thom. Doccius, cõſ. 124.
nu. 1. videlicet, & primo, quando ſnia diffinit nego-
cium principaliter, & directò, & non per conſequen-
tiam, ſecundo, quando requirit ordinem Iudiciariũ,
tertio, quando per eam finitur officium Iudicis, quar-
to, quando ſnia producit actionẽ quamuis hoc vlti-
6 mum oĩo non teneat ibi, nu. 4. Interlocutoria † verò
ſtrictè, & propriè illa dicitur, quæ inter media cauſæ
profertur, & aliam poſt ſe expectat, vt poſt Anto. de
Butr. conſ. 6. & Caſtren. in l. imperium, nu. 2. ff. de iu-
riſd. omn. iud. declarat Rota Lucenſ. per Magon. de-
ciſ. 18. nu. 10. quod procedit, etiam ſi Iudex in ſua ſen
tentia nominauerit eã diffinitiuam, dicendo, per hãc
noſtrã diffinitiuam ſniam, & (prout alias ego vidi de
facto de anno 1579. in vna Camerinenſi ſpolij, corã
A. C. in qua Vicarius Epiſcopi Auximani, in quadã
ſua Interlocutoria ſimili pnũcia vſus fuerat) vt poſt
Fel. in Rubr. de re iud. & alios animaduertit, & mul
tis comprobat Rota Lucenſ. d. deciſ. 18. nu. 11. & 22.
7 quia † per intiticatorias, iudicis non alteratur natura
Iudicij, ſecundũ Bald. in conſ. 155. incip. Nouum du
8 bium, num. 2. lib. 1. In † dubio tamen appellatione
ſniæ venit Diffinitiua, glo. fin. in l. quod iuſſit, ff. de re
iudic. Bart. in l. dicere, ff. de arbitr. Card. in Clem. 1. q.
5. de re iud. Alc. conſ. 501. 2. lib. 2. & eſt deciſ. Achill.
de Graſſis, 91. incip. In eadem. Hodie eſt deciſ. 9. ſub
tit. de conſtit. in impreſſis, vbi etiam ſequitur d. conſ.
Alex. qui tamen ibidem ſub nu. 12. dupliciter hoc li-
mitat, niſi tã in diffinitiua, quã in Interlocutoria mi-
litet eadem ratio, vel maior, & niſi ſubiecta materia
eſſet indifferens, de quo etiam per Felin. in d. Rubr.
9 de re iud. nu. 18. & niſi eſſemus † in ſnia lata in iudi-
cio executiuo, quę licèt aliam ſniam poſt ſe non expe
ctat, dicitur tñ interlocutoria ſecundum nõs, vt poſt
Anchar. Boer. & alios, eſt deciſ. Iannen. 164. nu. 140.
Sit itaque in præſenti.
10 Regula, † quod geſta, & proceſſus factus penden-
te appellatione à ſnia Interlocutoria, Regulariter nõ
dicuntur attentata, nec veniunt per modum attenta
ti reuocanda, niſi in certis caſibus, de quibus infrà in
limitationibus. Probatur Regula expreſsè in d. c. nõ
ſolum, de appell. in 6. & hoc habent pro expedito
Canoniſtæ in c. cum qui de dolo, & contum. in 6. vt
inquit Bald. in l. arbitro, num. 6. ff. qui ſatiſd. cogaor.]
& eſt dicta deciſ. Guid. Pap. 436. nu. 9. verſ. ſecundo
quæro, & tradit latius Frãc. in c. ſuper eo, nu. 6. & ſeq.
poſt. Ant. de Butr. cõtra Panorm. ibi, de appel. & poſt
Lanfran. & alios tradit Io. de Neuizza. in conſ. 6. Nõ
declines, nu. 15. & Aug. Bero. in conſ. 106. Quatuor,
num. 8. & ſeq. li. 3. & poſt Socin. in Regula 21. tradit
etiam Lancell. Corrad. de Prætore, §. 2. de offic. Pręt.
in cauſ. Ciuil. in Cap. de appellation. ſub nu. 21. verſ.
vigeſimo quando, & ex iſta Regula infertur. Primò,
11 † quod pendente appellatione ab interlocutoria Iu-
dex à quo, pôt recipere, & examinare teſtes abfutu-
ros, vt latè per Felin. in c. qm̃ frequẽter, nu. 19. & ſeq.
vt lit. nõ cõteſt. & facit Rota deciſ. 2. antiq. 50. Nota,
12 de teſt. in antiq. Ad quod dictũ vniuerſaliter † quod
appellatione pẽdente Iudex à quo examinando te-
ſtes ad perpetuã rei memoriã non attẽtat, vide Petr.
Duen. in Reg. 42. nu. 25. vbi allegat ẽt Affl. ct. ſup cõ-
ſtit. Regni, de quo dicto, latius infra hoc eod. c. in 38.
Limit. princ. per totam, & ẽt in 43 Limit. nu. 3. Hinc
13 ẽt, & ſecundò infertur, q̃d † ſnia Diffinitiua, & poſſeſ
ſio eius vigore capta pendẽte appellatione Interlocu-
toria, antequã eſſet inhibitum, non dr̃ attentata, aut
ſequeſtrãda, ẽt ſi Iudex appellationis ſniam Interlo-
cutoriã primi Iudicis, à qua fuerat appellatũ, reuocaſ
ſet, vt eſt in Recol. A. Aug. deciſ. 9. incip. Vacante, q̃d
14 dictũ, † quod executio facta pendente appellatione
ab interlocutoria regulariter valeat, tenet, & firmat
Iaſ. in conſ. 187. circa primũ, col. 3. verſ. quarto facit,
lib. 2. Inde etiam, & tertio infertur, illud vulgare, &
vniuerſale dictum, quod ponũt omnes Doctores in
15 c. cũ ceſſante, de appel. † videlicet, q̃d Iudex pôt pen-
dente appellatione à grauamine, reuocare grauamẽ.
Quæ illatio licet plenè, & vniuerſaliter ſit tractata
per Franc. in d. c. cum ceſſante, cuius dicta reſulit, &
latè reaſſumpſit Lancell. Corrad. in tract. de Prætor.
§. 2. de offic. Prætor. in cauſ. ciuil. in c. de ſentent. nu. 9
& ſeqq. tamen quia plura per eum ibi dicta non re-
ſpiciunt actum reuocationis faciendæ per Iudicem
appellatione ab interlocutoria pendente, ſed genera-
liter, an, & quando Iudex poſſit ſententiam interlo-
cutoriam reuocare, ne extra propoſitã materiam di-
uagari videamur, ea tantum hic ſubnectemus, quę re
uocationem pendente appellatione faciẽdam cõcer-
nunt, tum ex dictis per Fran. & Dec. ibi, tum ex alijs
etiam Doctorib. ibi, & alibi. Sit itaq; in hac illatione
16 Regula, quod † Iudex poteſt pendente appellatio-
ne à ſua Interlocutoria grauamen, & ſuam Interlo
cutoriã reuocare, ad text. in d. c. cũ ceſſante, vbi Dec.
in 8. not. & Fran. in 6. not. & in c. ſi à Iudice de appel.
in 6. cũ ſimilib. & ex hac Regula proceſſiſſe videtur
ſtilus repoſitionum, quæ conſueuerunt fieri in Cu-
17 ria: † nam ſi illato per Iudicẽ grauamine, ab eo Pars
appellet, & Iudex appellantem reponat, videtur repo
nendo reuocare illatum grauamen: q̃d ſi reponendo
18 Iudex alteram Partẽ grauet, † pôt illa à repoſitione
appellare, & de hac repoſitione loquitur Rota deciſ.
12. antiq. 392. Si Auditor, de prob. in nou. & in Recol-
lect. Capur. p. 1. deciſ. 265. incip. Iudex repoſuit.
Ampla nunc Regulã huius illationis, Primò, vt
non ſolum poſſit interlocutoriã reuocare, vt in Re-
19 gula, verum ẽt † quod illa reuocatio irritat, & annul-
lat proceſſum p Iudicem ad quem, medio tẽpore fa-
20 ctum, † nam ſi poſt appellationem appellãs Iudicẽ
impetrauerit, & Iudex impetratus pcedat, talis pro-
ceſſus, ſubſecuta demũ reuocatione Interlocutoriæ,
per primũ Iudicẽ factus, dr̃ eſſe nullus, vt tradit poſt
alios, de quib. ibi p eũ Nic. Boer. deciſ. 256. poſt princ.
21 Secundò Amplia, vt non ſolũ Iudex, † ſed ẽt arbi-
ter ſuã interlocutoriã reuocare poſſit, ſcdm Io. Bapt.
generũ Bart. in tract. de arb. lib. 9. c. 15. nu. 14. Limita
Regulam huius illationis, Primò, niſi talis interlocu-
22 toria † haberet vim Diffinitiuæ, vt per Franc. vbi ſu-
prà, nu. 9. verſ. ſed tñ limita primo, Quem refert, &
ſequitur Lancell. Corrad. vbi ſuprà, verſ. niſi Interlo-
cuto-

cutoria quod dictum ſublimita, Primò, vt non pro-
cedat, quando à tali Interlocutoria vim Diffinitiuæ
habente, fuiſſet per Partem appellatum, qm̃ hoc cau
ſa Iudex poterit illam reuocare: nam appellatio ad-
dit robur ad reuocandum, vt eleganter poſt * Rotã,
de ciſ. 12. alias, 66. incip. Si à pronunciatione, de ap-
pell. in no. &] alios conſiderat Capic. deciſ. prima,
incip. In cauſa, nu. 27. & nu. 29. * Secundò, niſi talis
ſententia vim Diffinitiuæ habens, ſit lata de conſilio
peritorum, & ad illorum relationem, Tertiò, niſi ca-
pectaret aliam ſententiam poſt ſe, vt vtranque poſt
alios ponit Hippol. Rimin. conſ. 212. num. 28. & 29.
23 lib. 2.] Quæ † autem dicatur vim Diffinitiuæ habe-
re, vltra allegata per Franc. ibi, vide Ruin. conſ. 78. In
quæſtione, nu. 3. lib. 5. vbi etiam ille ſe remittit ad ple
nè not. per Ant. de Butr. in conſ. 6. & alios de quibus
ibi per eum. Et faciunt ad hanc limitationẽ, quæ nos
dicemus infrà proximè in ſecunda ſublimitatione
huius primæ limitationis principalis, nu. 57. vbi par-
ticulariter poſuimus hanc limitationem. Secundò,
24 Limità, niſi † Iudex appellationi hmõi detuliſſet:
quia poſt delationem non reuocat, vt ibidem per eũ,
nu. 14. qui plura allegat, ad quod vide, quæ latè dixi-
mus infrà, in quinta ſublimitatione huius primæ li-
mitationis principalis nu. 72. & Lancell. Corrad. vbi
25 ſupra, in 6. limitat. Tertiò, niſi † ſit inhibitum, vt
per eum ibi, num. 16. qui alios allegat, cui adde Lan-
franc. deciſ. 59. incip. Appellatione, & Corrad. vbi
ſuprà, vel ſextò ſi poſt receptam, De qua limitatio-
ne licet probabiliter poſſit dubitari, vt eleganter ibi
per eum, tñ retinendo eam, vltràq; ea quæ conſiderau-
26 tur ibi per Franc. intellige, vt procedat, † quando in-
hibitio eſſet legitima, aliàs Iudea etiam poſt inhibi-
tionem poteſt ſententiam Interlocutoriã reuocare,
vt tradit Marantha in Speculo ſuo, in 3. parte, ſcatæ
partis principalis, quæſt. ſecunda, nu. 196. Item intel-
lige, niſi illa Interlocutoria eſſet aliàs nulla, quia ſtan
te illius nullitate, non obſtante inhibitione poteſt re-
uocari, vt poſt alios tradit Capic. in dicta deciſ. 1. In
27 cauſa, nu. 30. Quartò, † quando Interlocutoria fuiſ-
ſet per Iudicem, aut Partem mandata executioni, tũc
.n. non reuocatur, vt per eum ibi, nu. 20. vbi triplici-
ter exemplificat, & ponit etiam Corrad. vbi ſuprà,
28 verſ. nono qñ, † quod tñ intellige, niſi fieret reuoca-
29 tio, vel de conſenſu Partium, † vel cum cauſæ cogni
tione, vt vltrà Franc. ibi, tradit Pariſ. in cõſ. 107. Quæ
ritur, nu. 103. lib. 3. & ea recentioribus Aug. Bero. in
conſ. 19. In cauſa, nu. 23. & ſeq. lib. 3. Vbi nu. 25. hanc
30 limitationem ſublimitat, † niſi ipſa Interlocutoria
fuiſſet inualida, & lata abſq; cauſæ cognitione, tunc
enim ẽt quod fuerit executa, põt per Iudicem reuo-
cari. Cætera autem quæ vniuerſaliter hũc articulum
reſpiciunt, an .ſ. Iudex poſſit ſuã Interlocutoriam re
uocare, vide ibidem per Frãc. qui nõ minus latè, quã
elegãter hanc materiam proſequitur, dic vt per eum.

Redeundo nunc ad principalẽ Regulã huius Pri-
mę Limitationis, quæ eſt, quod geſta appellatione ab
Interlocutoria pẽdente, regulariter nõ ſunt attẽtata,
nec sũt p viã attẽtatorũ reuocãda, per ſupradicta, illã

Amplia

Primò, vt non ſolum procedat in appellatione iu-
31 diciali à ſententia Interlocutoria interpoſita † verũ
etiam appellatione extraiudiciali, quo caſu nõ reuo-
cantur attentata, niſi in euentum cauſæ appellatio-
nis, vt dicemus infra hoc eodẽ c. ſuo loco, in tertia li
mitatione Regulæ principalis, de attent. appellatio-
ne pend. nu. 5. & ideo attentata per executorẽ pẽden-
te appellatione extraiudiciali à proceſſibus, ſuis in-
terpoſita, non ſunt per modum attentati ante oĩa re
32 uocanda, † niſi in euentũ cauſæ, vt ſuprà, vt eſt Ro-
tæ deciſ. 44. aliàs. 344. Licèt, de appell. in nou. & facit
alia deciſ. 43. aliàs, 321. Si appellatus, eod. tit. de appel.
in nou. licèt ſub dubio fortè loquatur, & not. Mil. in
verbo attentata, verſ. ſeptimò, vbi hanc Ampliationẽ
videtur dupliciter limitare. Primò, vt non habeat lo-
33 cum † quando fuiſſet per appellantem oblata pro-
batio cauſæ in appellatione expreſſæ, & non fuiſſet
34 admiſſus. Secundò † in appellatione extraiudiciali
ſuper electionibus Cathedralium, & Regularium
Eccleſiarum, de quo dicemus nos infra, in tertia
Sublimitatione huius Regulæ, nu. 55.
35 * Secundò Amplia, vt † Iudex (a cuius Interlocu-
toria ſuit appellatũ) poſſit appellatione pendente pro
cedere, ẽt ipſo appellante amplius nõ citato, ad not.
per Hoſtienſ. in c. ad petitionẽ, de accuſ. quẽ refert,
& ſequitur Bart. in l. qui Romæ, §. Seia, nu. 2. & 3. &
ibi Ianus per Alex. poſt Imo. & alios, nu. 6. ff. de verb.
obligat. ea ratione, quod talis appellans ſtatim eſt cõ
tumax: quod tamen intellige procedere, durante lite
ſuper dicta Interlocutoria, alioquin illa finita (vel
quia ſuccubuit, vel quia illi renunciauit) debet de-
nuò citari, vt latius ibi per eos.]

Limitatur nunc eadem Regula multiplicitur, &
Primò, quando veritas cauſa in appellatione ex-
preſſæ fuerit per appellantem probata, & ſic iuſtifica
36 ta appellatione: clarum eſt .n. † quod cauſa regulari-
ter in appellatione ab Interlocutoria dẽt exprimi, c.
coram, de appell. in 6. Clem. Appellanti, eo. tit. Rota
37 deciſ. 2. aliàs 7. Si appelletur, de appel. in nou. † etiã
ſi ſit notoria, ſm Ant. de Butr. in c. veſtra, de cohabit.
cler. & mul. quem refert Mil. in verbo, appellans a
38 grauamine tenetur, fol. 18. † niſi ſimus in interlocu
toria, cuius iniquitas per allegationem iuris detegit:
quia tunc non requiritur expreſſio cauſæ, puta a de-
creto ſequeſtri, quo regulariter eſt prohibitum, vt eſt
deciſ. Caſſad. quinta, Dubitatũ fuit, nu. 2. & 4. de ſeq.
39 poſſ. & fruct. Vndè, cum † in dubio nunquam pro
veritate cauſæ in appellatione expreſſæ præſumatur,
vt tradit Rota deciſ. 44. aliàs, 344. Licet, nu. 5. de ap-
pell. in nou: neceſſariò requiritur hmõi cauſæ proba-
40 tio, & appellationis iuſtificatio, † quo facto, & non
ante attentata poſt appellationem ab interlocutoria
reuocantur, c. vt debitus, de appell. & per illum text.
Franc. in c. ſuper eo, el primo, in fi. eod. tit. & eſt text.
clarus, in c. non ſolum, de appell. in 6. Et hoc pro Re
gula neceſſaria in materia attentatorũ, tam in inter-
locutoria iudiciali, q̃ Extraiudiciali tenẽdum eſſe di-
cit Franc. in c. ſignificantibus, nu. 8 verſ. vltimo tene
menti, de appell. idemque ponit in c. interpoſita, in
princ. eod. tit. & eſt deciſ. Rotæ prima, aliàs, prima,
Attentata, in vltima addit. de appell. in nou. & deciſ.
35. aliàs, 234. Si Rector, de appell. in nou. & deciſ. 8.
aliàs, 81. Nota, de appell. in antiquis. Cuius dicti rõ
41 illa eſſe poteſt, † quia per iuſtificationem appellatio-
nis Iuriſdictio Iudicis a cuius Interlocutoria eſt ap-
pellatum, dr̃ eſſe ſuſpenſa, vt tradit Lap. Alle. prima,
42 ſub n. 6. in fi. Vndè, ſtante † ſuſpenſione, non eſt mi-
rũ, ſi ſubintrant attentata, quæ, vbi ſuſpenſio iuriſdi-
ctionis dat, conſiderantur, ad not. per Docto. in c. nõ
ſolũ, de appell. in 6. & not. Franc. in c. paſtoralis, col. 3.
num. 6. verſ. ſcaio operatur, de appell. & poſt Didac.
c. 23. Practic. quæſt. Hier. Manfred. lib. 2. Practic. Cõ
cluſ. ſuper attent. Concluſ. 116. * ſed recuſatio attenta
torum in hoc caſu pendet à futuro euentu, in tantum,
vt declarata poſtmodum rationabilitate appellatio-
nis, attentata quoq; declarantur, nulla, vt poſt Corn.
conſ. 247. incip. Quoniam, col. fina. lib. 1. & alios, de-
clarat Ferret. conſ. 66. num. 3. lib. 1.] Et in iſta prima
limitatione iſta ſit Regula, quam Amplia Primò, vt
procedat, non ſolũ quando veritas eſt actualiter pro-
43 bata, † verum ſufficiat probationem fuiſſe oblatam,
& non fuiſſe admiſſam, vt tradit Mil. in verbo, atten-
tata

44 tata poſt appellation:m, † puta, ſi quis à non admiſ-
ſione ſuarum exceptionum appellauerit, & obtule-
rit in continenti probationem ſuę exceptionis: hoc
enim ſufficit quoad deuolutionem negocij, & reuo-
cationem attentatorum, vt tradit Franc. in c. interpo
ſita, ſub nu. 4.. verſ. ſeptimo limita, de appel. & eſt de-
ciſ. Rotæ 44. aliàs 344. Licèt ad fin. de appell. in nou.
45 quoniam eo ipſo † quod appellans docet probatio-
nem oblatam, iuſtificat ſuam appellationem, ſecun-
dum Mil. in verbo, Appellans a grauamine, fol. 16.
* Et poſt Dec. in c. interpoſitam, nu. 3. eod. tit. firmat
etiam Proſper Paſetb. conſil. 174. nu. 2. Et ratio (licet
46 ille non dicat) eſſe poteſt, † quia facta oblatione, te-
netur Iudex ſtatim diſcutere de viribus exceptionis
oppoſitæ, nec poteſt illam ſuſpendere, vel reſeruare,
non ſolum in iudicio ordinario, verum etiam ſi ſi-
mus in Iudicio quantumcunque ſummario, quia hu
iuſmodi oblatio tollit ſuſpitionem malitiæ, & calū-
niæ, vt multis comprobat Thom. Docc. conſ. 126. in
47 cip. Quia copioſiſſimè, nu. 4.] † An autem requiratur
realis, vel ſufficiat etiam verbalis oblatio, vide per
Mil. vbi ſupra proximè, poſt Ant. de Butr. in d. c. in-
terpoſita, & Io. Andr. in c. ex parte, extra, de teſtibus
48 Secundò, vt procedat, † etiamſi cauſæ huiuſmodi
expreſſio, & probatio, fieret per relationem ad acta,
ſecundum Lāfranc. deciſ. 208. In appellatione. Hæc
tamen ampliatio non eſt ſine dubio, cū multi con-
trarium tenuerint, vt not. idem Lanfranc. ibi, præſer-
tim, per ea omnia, quæ ponūt Domini deciſ. 2. aliàs,
7. Si appelletur, de appell. in nou. Tertiò, vt procedat,
49 † etiam ſi plures; cauſæ fuiſſent in appellatione ex-
preſſæ, & in iuſtificatione vna tantum probata, c. ſi-
gnificauit, & c. ſignificante, & ibi Abb. & Dec. de ap-
pellat. & eſt deciſ. Nic. Boer. 74. incip Dico quod ſic,
50 nu. 4. & ſeqq. Quartò, vt procedat, etiam ſi huiuſmo-
di iuſtificatio nō fieret coram Iudice à quo, † ſed co
ram Iudice, ad quem, quia, & coram eo poteſt cauſa
appellationis in Interlocutoria expreſſa iuſtificari, &
ea iuſtificata, attentata venirent reuocāda, ad not. in
c. interpoſita, vbi Franc. poſt princ. de appel. & tradit
51 Lud. Gozzad. in conſi. 21. Circa, nume. 15. Quintò,
videtur poſſe Ampliari, vt ſufficiat † cauſam in ap-
pellatione expreſſam eſſe probabilem, ad effectum,
vt ſententia poſt appellationem ab interlocutoria,
cum cauſæ expreſſione interpoſitam, ſit ipſo iure
nulla, tum quia Ius eſt ſemper certum, tum, quia in
proceſſu cauſæ poterit apparere de iuſtitia, vel iniuſti
tia illius cauſæ, vt poſt Franc. in c. ſæpe, in gloſ. in ver
bo, rata, de appel. fuit tentum in vna Aſten. occupa-
tionis Sedis, ſub die 12. Februarij, 1552. vt eſt in Re-
collect. Caputaquen. 1. deciſ. 118.* aliàs, 121.] incip.
ſententia lata. Sublimita nunc hanc primam limita
tionem principalem, Primò, vt quod dicitur in Re-
gula huius limitationis, quod tunc geſta appellatio-
ne ab Interlocutoria pendente ſunt attentata, quan
52 do appellatio iuſtificata ſit, † non procedat, quando
Iudex ad quem, inhibuiſſet Iudici à quo, tunc enim
etiam non iuſtificata appellatione, geſta pendente
appellatione ab Interlocutoria tanquam attentata
veniunt reuocanda, vt eſt tex. in d. c. non ſolum, §. il-
la vero, de appel. in 6. & dicemus latius infra, in octi
ua limitatione Regulæ huius primæ limit. nu. 108.
dum vniuerſaliter traditur quod facta inhibitione
etiam poſt appellationem ab interlocutoria, attenta
53 tur. Secundò, vt non † procedat in ſententia excō-
municationis, & cēſurarum poſt appellationem ab
Interlocutoria latarum, quia illæ non valent, etiam
quod appellatio, & veritas cauſæ in ea expreſſæ ali-
54 ter non iuſtificetur, & ſolum † incumbit onus pro-
bandi, quod fuerint promulgatæ appellatione pen-
dente, vt not. Franc. in c. bonæ, num. 35. verſ. ſecunda

conclusio, vbi id dicit eſſe tenēdum menti, de appel.
per text in c. dilecti, vbi Imola, col. 5. eod. tit. Tertiò,
vt non habeat locum in geſtis poſt appellationē in-
55 terpoſitam † in electione Eccleſiarum Cathedraliū,
vel Regularium, quicquid. n. poſt dictam appellatio-
nem fit in huiuſmodi electionib. irritum eſt, & ina-
ne, ét non iuſtificata aliter appellatione, vel oblata ſit
per iuſtificatione probatione ad not. in c. ſi poſtquā,
de elec. in 6. & eſt deciſ. Rot. 44. aliàs 344. Licèt, in fi.
de app. in nou. & per eam tradit Mil. in verb. attenta-
ta poſt appellationem interpoſitā. Quæ licèt loqua-
tur in appellatione extraiudiciali, multo magis pro-
cederet in appellatione ab interlocutoria iudiciali,
ob iudicij calorem, ad not. per gl. & doctor. in l. 1. in
princ. ff. de verb. oblig. Quartò ſublimita, vt nō pro-
56 cedat, qñ Iudex, † appellationi ab interlocutoria de-
tuliſſet: tunc enim etiam quod nō iuſtificetur appel-
latio, nō poteſt procedere, quia per delationem abdi-
cat à ſe iuriſdictionem, meritò, ſi procedit, attētat, vt
dicemus infrà, in quinta limitatione Regulæ huius
primæ limitationis principalis, nu. 78. vbi generaliter
cōcluditur, quod qñ Iudex detulit (etiam quod ſimus
in interlocutoria) procedendo attentat.

Secūdò Regula huius primæ limit. q̄ habet, quod
geſta appellatione ab Interlocutoria pendente, non
57 ſunt attentata, † ſublimitatur nō procedere, qñ eſſe-
58 mus in interlocutoria Vim Diffinitiuæ habētē, † qa
illa regulatur ſecū ſuam naturam Diffinitiuæ, vt tra-
dit poſt alios Alex. in conſ. 182. in princ. lib. 6. & poſt
Soc. in Regula 21. tradit ex recētioribus Lācel. Cor-
rad. de Prætor. §. 2. de offic. prætor. in cauſ. ciuil. in c.
de appel. ſub nu. 21. verſ. vigeſimo quando. Hinc eſt,
quod ſicut Iudex nō, poteſt diffinitiuam ſententiam
59 reuocare, † ita nec interlocutoriam vim diffinitiuæ
habentem. Frāc. in c. cum ceſſante, nu. 9. verſ. ſi vero
60 quæritur de Interlocutoria, de appel. † & appellans
ab Interlocutoria vim diffinitiuæ habente, tenetur
ſeruare formam c. cordi, de appell. in 6. ſicut appellās
à Diffinitiua. Mil. in verbo, appellans ab interlocuto
ria vim Diffinitiuæ habente, f. 13. & ibi Additio. qui
allegat Matheſil. in not. 39. incip. Nota quod ab In-
61 terlocutoria. Et † ſtatutum prohibens appellationē
ab Interlocutoria, non intelligitur de Interlocuto-
ria mixta, & quæ habet vim diffinitiuæ, vt poſt Bart.
& alios. in l. Tina, ff. de accuſat. & Bald. & alios per
eum alleg. tradit Alciat. in conſ. 12. Rogatus, num. 5
lib. 7. & quod Interlocutoria habens vim Diffiniti-
uæ reguletur vt Diffinitiua, per multa deducit And.
Barbit. in conſ. 31. Bene cuncta geruntur, nu. 3. lib. 3.
Quod etiam eleganter demōſtrat Natta, in conſ. 92.
Moriuum, num. 22. lib. 1. Vnde, licèt in ſpecie quoad
materiam attentatorum hanc limitationem Docto
62 res non ponant, † poteſt tamen in hoc tractatu at-
tentatorum hæc æquiparatio admitti, arg. ab identi
tate rationis, licèt contra hanc æquiparationem (&
conſequenter præſentem limitationem) reperterim
poſtmodum plurimum facere, quę ponit Guid. Pap.
in conſil. 124. Circa materia, vbi numero 3. firmat
attentata de quibus ibi, non reuocari poſt appella-
tionem, quę in caſu ſuo erat Interlocutoria, etiam ha
bens vim Diffinitiuæ, vt ibidem deducit, num. 1. ni
hilominus, ſuſtinendo hanc æquiparationem dicas,
quod licèt Guid. Pap. ibi, num. 1. loquatur de Inter-
locutoria habente vim Diffinitiuæ, tamen numero
tertio, dum dicit quod attentata in caſu ſuo non ſunt
reuocanda, non fundat principaliter ſe in hoc, quod
illa ſit Interlocutoria, ſed in hoc, quod appellatio
63 erat inualida, & deſerta. † quæ autē dicatur Inter-
locutoria habet vim Diffinitiuæ, vide apud Franc.
in dicto c. cum ceſſante, verſ. extra gloſ. nu. 36. & ſeq.
de appell. & per Ruin. conſi. 78. In quæſtione, nu. 3.

lib.5. vbi ſe remittit ad plenè not. per Ant. de Butr.
in conſ.6.& alios de quibus ibi per eum,& per Dec.
ibi nu.15.vbi in id allegat Aret.in conſi.20.q.1.& in
conſ.106.In præſenti dubitatione, & nouiſſimè per
Minſinger.in conſ.6.Nobilis,num.20.in prima De-
card.vbi etiam eleganter declarat,quæ dicatur ſenten
tia Diffinitiua.

Tertiò, Regulam huius primæ limitationis ſubli
64 mita, † vt non habeat locum,quando Iudex à cuius
Interlocutoria eſt appellatum,appellanti terminum
aliquem,aut ad proſequendum appellationem, aut
ad audiendum reſponſum,præfixit: tūc enim Iudex
etiam quod appellationi non detuliſſet, non poteſt
appellatione ab interlocutoria pendente, procede-
re,vt eſt tex.& ibi glo.not.(indiſtinctè loquens, tam
in appellatione à Diffinitiua, quam ab interlocuto-
ria)in verbo diem, in c.perſonas, de appel.quam ſe-
quitur Panor.ibi,& Franc.nu.19.& ſeqq.col.fi.verſ.
in eadem gl.ibi, pro qua limitatione allegat ēt tex.&
ibi Bal.in l.appellatione,C.de appel.qui dicit,q eſt ſin
gularis limitatio ad c.non ſolum,de appel.in 6.& per
conſequens ad Regulam huius primæ limitationis
principalis,* quam poſt Franc.vbi ſuprà,extollit etiā
Fel.in c.cum cauſa,ſub nu.5.verſ.ad illas duas limi-
tationes,&c.de re iudic.] Et ratio eſt, quam allegant
65 Panor. Frāc.& Bald.in dictis locis, † q huiuſmodi
termini præfixio,habet vim dilationis,dilatione autē
pendente,Iudicis officiū conquieſcit,c.ſignificāte,de
app.& latius dictum eſt ſuprà,c.5.de attent.dilatione
pendente,per totum.

66 Quartò ſublimitatur, vt non procedat, † quando
Iudex,à cuius Interlocutoria appellatur,debitè req
ſitus,non dedit Apoſtolos,tunc enim poſt huiuſmo
di requiſitionem & denegationem Apoſtolorū non
poteſt in cauſa procedere,& ſi procedat irritus,& in
ualidus,eſt proceſſus,vt eſt tex.in c.cordi,& in ca.ab
eo, de appel.in 6.Licèt enim appellatione ab inter-
locutoria pendente,regulariter Iudex antequam in-
hibeatur,procedere poſſit ſine periculo attentatorū,
c.non ſolum,de appel.in 6.id tamen locum non ob-
tinet,facta huiuſmodi requiſitione, & denegatione
67 Apoſtolorum, quo caſu † etiā ſi aliàs potuiſſet pro-
cedere (puta, quia appellatio eſſet fruſtratoria) vlte-
rius non procedet,vt tradit notabiliter gl.fi.in d.c.ab
eo, & in c.cordi,in verbo,exhiberi,de appel.in 6.cui
adde d.ciſ.Lanfranc.448.Licèt Iudex. Quam limita
68 tionem † declara, niſi appellans ſuæ appellationi re
nunciaſſet,vt dicit tex.in d.c.ab eo,& gl.ibi, & Lan-
franc.in d.deciſ.puta,per comparitionem coram Iu
69 dice à quo,ad not.in c.gratum, de off.deleg. † niſi cō-
paruiſſet ad effectum docendi de grauamine,ad not.
in c.ſi à Iudice,de appell.in 6. Aduertendum tamen
eſt, quod iſta limitatio videtur reddi dubitabilis, ex
not.per Rotam Biſign.deciſ.30.nu.18.verſ.à graua-
mine, in fi.vbi vult, quod ſi appelletur à grauamine
viua voce,& non in ſcriptis,& petantur Apoſtoli,&
Iudex non dando Apoſtolos, in cauſa procedat,dici
tur proceſſus valere; Niſi dicas,deciſionem procede
re in appellante ab Interlocutoria interpoſita viua
voce,& ſine ſcriptis contra formam d.c.cordi,& ca.
ab eo,& propterea non debet videri mirum,ſi nō ſer
uata forma dictorum Iurium, non reſultat effectus
inualiditatis proceſſus,qui introducitur per dicta Iu
ra; & iſta videtur etiā intentio Biſign.ibi,in verſ.ſe-
cus crederem, ſi eſſet ipſo Iure nulla. Quid autem è
70 contra, † ſi appellans ab Interlocutoria ante datio-
nem Apoſtolorum Iudicem impetret,et ille de facto
procedat, an huiuſmodi proceſſus factus appellatio-
ne pendente ante dationem Apoſtolorum,valeat, vi
detur concludendum quod ſic, vt eſt deciſ.Biſign 2.
num.6.verſ, vtrum ſi appelletur à grauamine,vel ab
Interlocutoria,quam de iure vetam dicit ibi Biſign.
71 licèt † Cancellaria non daret Iudicem,ſi ſibi expri-
meretur pendere terminum Apoſtolorum. De quo-
rum omnium veritate dicemus latius infrà, in 13.c.
de attent.pend.term. Apoſtol.peten.nu.6. & per tot.

72 Quinto ſublimitatur,vt Regula nō procedat,† qn̄
Iudex appellationi à ſua Interlocutoria interpoſitæ
detuliſſet,tunc.n.obſtante delatione, nō poteſt vltra
procedere,cum per delationem abdicauerit à ſe om-
nem Iuriſdictionem. Et breuiter in hac quinta ſubli
mitatione iſta ſit Regula quod Iudex poſtquam de-
73 tulit appellationi, non poteſt vltrà procedere, † quia
per delationem cenſetur abdicare à ſe omnem Iuriſ
dictionem,& in ſuperiorem transfundere,vt in c.cū
appellationibus, de appel.in 6 & tradit Io. And.in c.
cum ceſſante, & alij relati ibi per Frāc.nu.14.verſic.
74 quinto limita,de appel.† nec illā recuperaret,ſi gra-
uamē,& Interlocutoriam reuocaret, vt elegāter per
Pariſ.conſ.106. Bonifacius,nu.6.& num.25.libri 4.
& nouiſſimè Oſaſc.in deciſ. Pedemō.131. Decreto,
75 nu.10.Quam Regulam Amplia Primò,† vt proce-
dat,etiam ſi appellatio eſſet ſine cauſa,vt tradit Pariſ.
in d.conſi.106. cui adde Rolan.à Valle,conſ.77.Vi-
76 ſo,ſub nu.2.lib.2.Secundò etiam † ſi eſſet interpoſi-
ta ſine ſcriptis,Pariſ.& Rolan.vbi ſuprà,quibus ad-
de in Recollec.Achil.de Graſſ.deciſ.2.Appellatio, de
77 appell.* & † dicitur appellatio ſine ſcriptis, quan-
do non fuit data cedula appellationis,etiam ſi fuiſſet
Notarius rogatus vt appellationem redigeret in ſcri-
ptis, Put.deciſ.106.incip.In vna Carthaginen.li.2.]
78 Tertiò, etiam † ſi non eſſent petiti Apoſtoli, vt per
Pariſ.& Rolan.vbi ſuprà.Quartò, vt poſt delationē
79 † non poſſit vltra procedere, etiamſi vellet reuoca-
80 re grauamen,† etiam de cōſenſu Partium,vt eſt de-
ciſ.Rotæ 8.alias,70.Si Iudex, de appellat.in nou.&
deciſ.49.aliàs,363.Ex hoc, de appel.in nou.Quintò,
81 † etiam ſi res eſſet integra, vt not.in ſupradictis de-
ciſ.8.& 49.& not.Mil.in verbo, Iudex deferendo,&
verſic.ſequen.fol.15.quamuis hanc, & ſuperiorem
Ampliationem Franc.in dicto cap.cum ceſſante,nu
mero decimoquarto, verſi.ſecundo aduerte, videa-
tur non tenere,& fortaſſe probabiliter ex rationibus
per eum conſideratis, & alijs quæ latius proſequitur
Iacob.Henric.in coſilio 34.Verum Iudex, libro ter
tio,per tot.vbi eleganter hanc opin.tuetur,quod Iu-
dex à quo, (poſtquam detulit) poteſt re integra, vel
de cōſenſu Partium procedere,præſertim,colum.2.
verſ.in contrarium, & col.pen.nume.17.vbi ſubit,
quod hæc opinio videtur eſſe æquior, & humanior,
& cæteris copioſius hanc materiam tractat, licèt nō
82 admodum ordinatè. Sextò, † etiam ſi Iudex non ex
83 preſsè,ſed tacitè appellationi detuliſſet, puta, † dan-
do acta pro Apoſtolis, vt dicit dicta deciſ.8.aliàs.70.
84 Si Iudex,de appel.in nou. † Vel etiam, nihil reſpon-
deodo de Apoſtolis, vt in pulchro caſu tradit Lapus
Allegat.124.Factum,verſ.ſed contrarium. Septimò,
85 etiam ſi per Iudicem ad quem,ſibi non fuerit inhi-
bitum, quia delatio ſua abſque alia inhibitione ſibi
manus dicitur ligaſſe,ſecundum Roland.à Valle,in
dicto conſil 77.Viſo, ſub nume.2.lib.3.nam quoad
effectum ſuſpēſiuum, videntur æquiparari, vel quod
appellationi ſit delatum, vel quod Iudici ſit inhibi-
tum, vt poſt Bart.to.ſeius qui.num.5.de appellatio.
recip.tradit nouiſſimè Pet. Ant. Anguiſſol.in cōſ.47.
Gerens,ſub num.2.libro 3. Octauò,vt procedat,non
86 ſolum ſi Iudex ipſe deferat,† verum etiam ſi detule-
rit ſubdelegatus ab eo, cum Clauſula, Donec vices
ſuas duxerit reuocandas,ſi ante reuocationem detu-
lit, vt eſt deciſ.Biſignetti 21.alias, 30.nume.21.inci-
pien. An executore, in titu.de appellatio.& dicemus
etiam infrà,hoc cap.in ſexta limit.princip.nume.27.

Iudex deferens appellationi abdicat à ſe omnem Iuriſdictionē, & non pōt vltra pcedere. Quod decem modis Ampliat & quinque limitatur.

Nonò,

Digitized by Google

87 Nonò, vt delatio operetur prædictũ effectũ ẽt ſi † ſi-
mus in criminalib. & in ſnĩa lata contra confeſſum,
& conuictum, quæ licèt aliàs executioni demanderẽ,
non obſtante qđ ab ea fuerit appellatum, ad not. per
oẽs, in c. Romana, §. ſi. autẽ, de appel. in 6. ſi tñ Iudex
illi detulerit, executio retardatur, vt fuit notab dictũ
Ang. in l. conſtitutiones. ff. de app. & ante eum Bald.
in l. 1. col. 13. C. de confeſſis, quos refert, & ſequitur
Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 176. ad med. verſ. &
88 de materia Decimò Amplia, vt † Iudex poſtq̃ appel-
lationi, etiam friuolæ detulit, nec etiam ſuam delatio
nem reuocare poſſit, vt poſt Gemin. In c. cum appel-
lationib. §. ſi vero Iudex col. 1. de appellat. in 6. tradit
Pet. Ant. Anguiſſol. in d. conſ. 47. nu 3. lib. 3. Limita
nunc Regulam in hac quinta ſublimitatione poſitã,
Primò, niſi per Iudicem ad quem, cã remittatur, vt i
d. c. cum appellationib. & tradunt Dñi in d. deciſ. 8.
89 & 49. Secundò, qñ † eſſemus in iudice Ordinario,
vel alio, qui poſſit per viam querelæ adiri, quia ſi ab
eius interlocutoria appelletur, Partes poſſunt re inte
gra, ẽt hac appellatione pendente, coram eo compa-
rere, & proceſſus valet, vt ſentiunt Dñi d. deciſ. 49. cir
ca fi. quos in hoc ſecuti ſunt Mil. in verbo, Iudex de-
ferendo, f. 175. & Franc. in d. c. cum ceſſante, nu. 14.
verſ. ſed aduerte primo. Tertio, qñ delatio non eſſet
facta ſimpliciter, ſed cũ Clauſula ſolita, Si & in quã-
90 tum, † qm̃ hoc caſu ſi de iure non erat deferendum,
non cenſetur delatum, vt tradit Ruin. conſ. 61. In li-
te, nu. 27. lib. 5. & not. Maran. in Specu. in q. 2. tertiæ
par. ſextæ partis principalis, num. 200. & nouiſſimè
tradit Rolan. in d. conſ. 77. Viſo nu. 18. lib. 2. poſt Bal.
in l. edita. col. 17. C. de eden. Ange. in conſ. 207. col. 3.
verſ. non obſtat. Rom. in conſ. 501. col. 2. Peruſi. in c.
ſæpe, col. 2. de app. (qui dicit hoc eſſe tenendum men
ti, quia multi id non intelligunt) Fel. in c. cum contin
gat, col. 4. de off. Deleg. Soc. in conſ. 18. col. pen lib. 1.
& Alciat. in conſ. 406. nu. 3. & nouiſſimè Modern. in
annot. ad Aegid. nu. 168. Ad idem eſt hodie bona de
ciſ. Senat. Pedem. quinta, incip. Certa die, nu. 9. verſi.
nec obſtat Clauſula, vbi pleriq; ex ſupra citatis alle-
gantur. Quod ẽt nouiſſimè ſecutus eſt Menoch. de
adipiſcẽ. poſſ. Remed. 4. p. 100. nu. 868. poſt Nattã, in
cõſ. 566. nu. 5. lib. 3. & de recuperã. poſſ. in 9. Remed.
nu. 331. vbi vltra præallegatos, citat etiam Grat. con-
ſil. 26. nu. 21. lib. 2. & Plot. in l. ſi quando, nu. 159. C.
vnde vi, Quibus adde, quod idem tenet Pet. Calefat.
inter. conſ. matrim. lib. 1. conſ. 76. In cã, nu. 17. & Al-
ciat. in conſ. 48. In hac attentatorum cã, nu. 4. lib. 6. &
poſt aliquos ex ſupra allegatis, ac ẽt Soc. in conſ. 47.
nu. 6. lib. 4. tradit Lancel. Corrad. de Prætore, §. 2. de
off. Præt. in cauſ. Ciuil. in c. de appel. nu. 10. *Et dixit
91 Plot. in d. l. ſi qñ, §. 4. num. 45. quod per † huiuſmodi
admiſſionem appellationis, cum Clauſula, *Si*, & in
quantũ, Iudex cenſetur abdicare à ſe Iuriſdictionẽ,
ita, vt proceſſus coram eo amplius fieri nõ poſſit, &
poſt alios (quos ibidem citat) teſtatur de communi.]
Et ideo alias in voa Aret. Cappel. corã D. meo Ora-
dino, ſub die 10. Martij, 1559. fuit tentum, quod ſi de
iure appellationi erat deferendum, quamuis nõ ſim
pliciter Iudex appellationẽ admittat, ſed cum dicta
Clauſula, Si, & inquantum, & terminũ ad proſequẽ
dum præfigat, talis admiſſio operatur, vt ſpoliũ po-
ſtea commiſſum dicatur attentatum; Quæ limitatio
poteſt notabiliter ampliari, ex his quæ habentur in
92 d. deciſ. 5. Pedemõt. nu. 9. vt procedant, † etiamſi ap-
pellatio per Iudicem cum dicta Clauſula admiſſa,
fuiſſet per principem, & ſuperiorem commiſſa, & al
93 teri delegata, † ẽt cum decreto irritanti, quod quic-
quid ſecus factum fuerit, eſſe irritum, & inane: nã
ſi illa appellatio, tanquã friuola, de iure non erat ad-
mittenda, (quia illa non cenſetur admiſſa) nec etiam
decretum hoc caſu cenſebitur actus factos poſt di-
ctam appellationem, & eius commiſſionem irritare,
ea ratione, quia tale decretum tanquam acceſſoriũ
ad appellationem, & interpoſitum, & adiectum di-
ſpoſitioni conditionali, non verificata conditione,
non operatur effectus ſuos, vt latè, & eleganter in di-
cta deciſ. num. 9. & pluribus ſequent.
94 Quãrtò, quia † licet Iudex poſt delationem nõ poſ-
ſit procedere ad vlteriores actus in lite, poteſt tamen
etiã pendente appellatione præfigere appellanti ter-
95 minum ad proſequendam appellationem † etiam ſi
non incontinenti, ſed ex aliquo interuallo id faciat,
vt eſt deciſ. Rotæ 50. aliàs, 356. Si appelletur, de app.
in nou. & per eam Mil. in verbo, Iudex, qui detulit,
f. 175. licet aliqui tenuerint cõtrariũ, vt per dños ibi.
96 Quintò, quando † eſſemus in interlocutoria, prola-
ta à duobus Iudicibus, quorum vnus detulit is. n. ſi
antequam alius deferat, velit ſuam delationem reuo
care, hoc facere poteſt, & non obſtante tali delatione
actus reuocationis valet, & tenet, vt fuit not. dictum
Ang. & Bald. in l. ſi cum dotem, §. eo tempore, ff. ſol.
mat. quos ibidem refert, & ſequitur Alex. nu. 3. vbi ẽt
alios allegat, & inter cæteros Rom. ibi; hoc dictũ in-
97 telligentem, † niſi talis appellatio, (cui fuiſſet, vt præ-
fertur, delatum) interpoſita fuiſſet, ad Sedem Apoſto
licam. Quæ tñ Roma. opin. ab Alex. ibi non tenetur.
Sextò ſublimitatur hæc prima limitatio regulæ
98 princip. † vt non procedat in excommunicatione,
quia licèt Iudex pendente appellatione ab interlocu
toria poſſet regulariter procedere, vt in noſtra Regu-
la, ad actum tamen excommunicationis procedere
non poteſt: Regulare enim eſt, quod excommunica
tio prolata poſt appellationem legitimam eſt nulla,
vt eſt text. & ibi not. Franc. in cap. ad præſentiam, in
princ. de appel. & aliquid etiam per Franc. in cap. ſæ-
pe, in gloſ. in verbo, rata, ſub nu. 3. eod. tit. & diximus
latius ſupra in 8. ampliat. princ. num. 1. Amplia hanc
99 limitationem, vt procedat † etiam ſi veritas cauſæ
appellationis non probetur, quoniam etiam hoc ca-
ſu ad inualidam excommunicationis ſententiam
ſolum ſufficit probare fuiſſe prolatam poſt appella-
tionem Fran. in cap. bonæ, num. 35. verſicu, ſecunda
concluſio, de appellat.
100 Septimò, ſublimitatur, † vt non procedat in graua-
101 mine & actu irreparabili, quia † ad illũ poſt appel-
lationem ab interlocutoria Iudex procedere non po
teſt, puta ſi ſententia interlocutoria contineat graua-
men irreparabile, & executionem irretractabilẽ pro-
ut eſt ad aliquem torquendo, hoc. n. caſu, ſtatim abſ-
que alia Inhibitione sũt ligatæ manus Iudicis à quo,
vt tradit Marantha, in Speculo, q. 2. tertiæ partis prin
cipalis numero 201. Bald. in l. generaliter, §. ſed iura-
mento, colum. 2. verſic. ſed quid ſi eſt talis interlocu-
toria, C. de rebus credit. & de iureiur. & tradit Pet
Duenas, in reg. 52. limitat. 1. num. 1. vbi allegat ratio
102 nem, quia † ſcilicet per diffinitiuam nõ poteſt tor
tura inflicta reparari, vt in l. 2. ff. de appellatio. recip.
& tradit gloſſio Clemen. prima, in verbo, ipſo Iure
de hæret. & poſt Bal. vbi ſuprá, tradunt Apoſtillãtes,
ad deciſ. Rot. 58. aliàs 412. Si appelletur, de appell.
in nou. & latè ponit Carauita. Ritu 259. ſub nu. 10.
vbi hoc cautius eſſe, & ita communiter ſeruari atte-
103 ſtatur. † Dicitur autẽ grauamen irreparabile, quan
do continet factum, quia cum infectum fieri non
poſſit, habetur pro irreparabili ſecundum eum poſt
Doctor. in l. quod iuſſit, ff. de re iudic. Quod amplia-
104 ri poteſt Primò, vt procedat, etiam quando † gra-
uamen eſſet reparabile, ſed cum magna difficultate:
quoniam nec tunc Iudex poteſt procedere, ita Bart.
in l. 1. §. quæſitũ, de appel. & in l. 2. C. de appel. recip.
quem ſequitur Felin. in c. accepimus, num. 5. de fide

inſtru. vt refert Pet. Dueu. Reg. 52. in 13. limit. nu. 13.
Quos etiam allegat nouiſſimè Menoch. de adipiſcē.
poſſ. remed. 4. q. 100. nu. 866. vt diximus de appel. in
poſſ. prohib. vel permiſſa, in 6. ſublimit. Regulæ ibi
poſitæ, in qua quamplura de huiuſmodi irreparabili
præiudicio tetigimus. Secundò, vt per appellationem
105 † hoc caſu in tantum ſint ligatæ manus Iudicis, vt
non ſit expectādum, quod Iudex ad quam inhibeat,
vt per Marant. vbi ſup. nu. 21. Cui adde, quæ eleganter
tradit Catel. Cotta in memor. in verb. appellatione
interpoſita, poſt Bal. in rubr. C. cōminat. vel epiſt.
106 † loquentem de appellatione à tortura, vt confeſſio
poſtmodum facta non valeat, quod pro ſing. ſecutus
eſt Veronen. Cautela, 325. Si quis timet, & Iaſ. in l. 1.
col. 19. circa fi. ff. de off. eius, & in l. de pupillo, §. ſi qs
nuos, ff. de noui oper. nunc. vt per eum latius ibi.
107 Tertiò, amplia, † vt hoc caſu volenti procedere ad
executionem ſpreta appellatione poſſit etiam impunè
reſiſti, vt fuit ſingulare dictū Ange. in l. addictos,
C. de app. Quod pro ſing. celebrat Veronenſ. caut. 6.
pot. s adhibere, & Fel. in c. quærenti, col. pe. poſt prin.
de off deleg. quos refert, & ſequitur Catell. Cotta, in
Memo. in dicto verbo, Appellatione interpoſita, Nil
innnu. fol. 39.
Octauò Regula huius primæ limitationis ſublimitatur,
vt non procedat, qñ Iudici fuiſſent inhibitū.
108 † tunc. n. quicquid poſt inhibitionem huiuſmodi
innouatum eſt, per Iudicem appellationis ante omnia
in priſtinum ſtatum eſt reducendum, vt dicit formaliter
tex. in d. c. non ſolum. §. illa verò, de app. i 6.
& tradit Dec. in c. bonæ, nu. 2. de confir. vtil. vel inut.
prout eum refert Io. Bap. de Afin. in ſua Praxi Iud.
§. 3 t. c. 2. in 2. limit. princ. ſub nu. 4. quod ēt ſenſit So
109 cin. in conſ. 45. Viſa, n. 8. li. 1. & ratio eſſe pōt. † quia
inhibitio facit illicitum, & impedit fieri, qd ante licuiſſet,
vt dicemus per plura exempla infra, ca. 20. de
attent. poſt inhibitionem, in 1. Ampliat. & propterea
110 de ſtylo Rotæ eſt, † qd geſta poſt inhibitionem, cenſentur
attentata, ēt quod appellatio non fuerit iuſtificata,
vt fuit tentum in vna Valent. della plebe, vt eſt
in Recol. Achil. de Graſſ. deciſ. 27. incip. Attētata, de
ſtylo, de attent. vbi ēt aſſignat huius ſtyli rōnem: qa
ſi ſumus in Curia, de facili pōt adiri Princeps pro
remedio, ſi verò ſumus in partib. quia nō eſt aperienda
via inferiorib. vt inhibitiones negligāt. Hæc tamē
limitatio de inhibitione non vr̄ fuiſſe aliàs tenta in
vna Anconitana attentatorū pro Flordeliſijs contra
congregationem Græcorum coram D. meo Oradino,
ſub die 18. Decemb. 1562. in qua pro parte Græcorum
præſupponebatur fuiſſe appellatum à grauaminib.
ante diffinitiuam cotā Auditore Cameræ, & ab
eo obtentam inhibitionem vigore dictæ appellationis,
& prætendebatur geſta poſt dictam inhibitionē
fore attentata, quæ tamen Rota declarauit non eſſe
attentata: Niſi dicas (vt ex facto ibi collgitur) quod
ideò illa inhibitio non eſt operata effectum attentatorum,
quia erat ſubreptitia, & impetrata tanq̃ vigore
appellationis à diffinitiua, ſeu vim diffinitiuæ habente,
quod, in facto erat falſum, ſubreptitia. n. Inhibitio
non videtur cauſare attentata, Pariſ. conſ. 172.
In cauſa, nu. 3. lib. 4. Rol. à Valle, conſ. 77. Viſo, n. 27.
lib. 2. & dicemus latius infrà c. 20. de attent. poſt inhibit.
in 12. limit per totam.* Ea tñ retenta, illam vno
111 modo ſublimita, videlicèt, niſi † interlocutoria fuiſſet
nulla, quia tunc non obſtante inhibitione, poteſt
Iudex a quo, iteratò pronunciare, & reuocare
grauamen, vt poſt Frāc. Ant. Imolam, & alios, tradit
Capic. deciſ. 1. nu. 30. verſ. præterea facit, vt admonuimus
etiam infra, c. 20. de attent. poſt inhibit. in 23. li-
112 mit. Regulæ ibi poſitæ.] An autem † inhibitio de neceſſitate
requiratur in appellatione ab Interlocutoria,
ad hoc, vt Iudex à quo non poſſit procedere, videntur
Doct. eſſe diuerſæ opin. Franc. in d. §. illa verò,
col. inſi. dixit, q̄ requiritur, aut qd ſit facta inhibitio,
aut quod cā in appellatione expreſſa ſit vera, ita
intelligendo deciſ. Rot. 20. aliàs 130. ſi poſt de appe.
in no. ſimpliciter dicentem, qd proceſſus factus per
Iudicem à quo, poſt appellationem legitimā eſt nullus
quem videntur ſequi Pedemontani, deciſ. 5. Certa
die, nu. 8. Alex. verò in conſil. 99. Viſis, nu. 3. lib. tenet,
quod inhibitio requiratur: ſed prima opin. videtur
verior, quod ſufficiat, aut inhibitio, aut verificatio
cauſæ, vt in dicta deciſ. quinta, vbi ſub nu. 7. verſ.
non obſtat in contrarium adducta, poſt Franc. in c.
non ſolum, §. fi. col. pen. in princ. de app. in 6. ad propoſitam
huius limitationis, id etiam notabiliter di-
113 cunt, † quod ad reuocandum attentata, poſt huiuſmodi
appellationem, non ſufficit. quod Iudex à quo,
ſciat Iudicem ad quem incepiſſe cognoſcere de veritate
cauſæ appellationis.
114 Nono, ſublimitatur, vt nō procedat † in ſnīa diffinitiua
à qua ſit appellatum, lata tñ poſt appellationem
antea interpoſitam ab interlocutoria. Vnde licet
pendente huiuſmodi appellatione ab interlocutoria,
Iudex regulariter poſſit ꝓcedere, ad ſniam,
tamen non pōt procedere: quia ſi illam proferat, reuocatur
per viam attentat. ſi credimus Franc. q̃ hūc
caſum ponit in ca. interpoſita, ſub nu. 4. verſ. octauo
limita, de app. & quamuis authoritas Franc. præſertim
in hac materia non videretur negligenda, in hoc
115 tñ ego ab initio plurimū ſubſiſtebā, quia glo. q̃ ipſe
allegat in Clem. 1. in gl. mag. in fi. verſ. ſed ſm hoc,
de dolo & contu. non vr̄ id clarè tenere, ſed incidēter
ꝓtuliſſe, & demū cōtra eius opi. tenendū eſſe cenſui,
poſtq̃ reperi, qd ita fuit tentū coram A. Aug. vt eſt in
Recol. eius deciſ. 9. q̃ incip. vacante,* li. 1.] in qua fuit
dictum, qd ſi poſt concluſum in cā, Iudex det alium
terminū, & ab eo appellet, & cōmittatur cā appellationis,
& primus Iudex ante inhibitionē ꝓnunciet,
& inſup is in cuius fauorē fuit ꝓnunciatum, capiat
poſſeſſionem, talis poſſeſſio non dr̄ attentata, nec venit
reuocanda, ēt ſi Iudex ad quem, primā ſnīam reuocaſſet:
Vnde ſi ipſa poſſeſſio nō dicitur attentata,
multo minus erit cenſenda attentata ipſa ſententia.
116 * Et tñ circa pmiſſa aduertēdū, q̄ † licèt appellatio
ab interlocutoria, non faceret attētata, vt in d. deciſ.
A. Aug. & ſic non operaretur effectū ſuſpēſiuū, effectū
tñ deuolutiuum bene oparetur, q̄ ex ipſamet deciſ.
in fi. aptè colligitur, ex quo Rota voluit, q̄ cognoſceretur
de bono iure, q̄ non poterat fieri, niſi appellatio
ab interlocutoria, de qua ibi, fuiſſet deuoluta,
qd clare vr̄ ēt de mente Franc. in d. c. interpoſita, ſub
nu. 4. verſ. ſeptimo limita, ibi, qñ appellans vult ſolū
cōſequi deuolutionē negocij. Quamuis circa hoc de
deuolutione in contrarium in terminis videat deciſ.
Veral. 34. incip. appellatio ab interlocutoria li. 1. i impreſſis,
vbi q̄ talis ſnia nō dr̄ nulla, qa negocium nō
eſt deuolutum.] Decima ſublimitatio ad hāc primā
limit. principale pōt colligi ex dictis Aegid. Bellam.
deciſ. 84 Executoria, vt nō ꝓcedat i apppellatione interpoſita
à taxatione expēſarū, ſnia. n. ſup taxatione
expenſarū vr̄ interlocutoria. cū negociū nō diffiniat,
ſm Doct. i c. cū ceſsāte, vbi Frāc. de app. col. 15. verſ.
decimoſeptimo ſnia, n. 53. de app.* & eſt cōis opi. de
qua poſt Frāc. vbi ſup. Fel. in Rub. de re iud. n. 13. Maiāt.
ēt de cōi atteſtantē, in 3. par. ſextæ part. princ. nu.
36. & alios, teſtatur Rota Lucen. p Magon. deciſ. 18.
117 nu. 5.] & tñ † dicit formaliter Aegid. ibi q̄ executoria
impetrata ſuper executione trium ſniarum, & taxationis
expenſarum tertiæ ſententiæ, pendente tamen
appellatione à dicta taxatione, & proceſſus inde
ſecuti, quoad articulū cauſæ ſunt nulli ipſo Iure

Pro

Pro qua plurimum facit, ꝙ aliàs ſenſit Rota, in vna
Toletaoa matrimonij, coram D. meo Oradino, ſub
118 die 31. Martij, 1556. † ꝙ ſi appelletur a taxatione
expenſarũ, quicquid poſtea fit circa expenſas, dr̃ attẽ
tatorũ: Verũ quia non vr̃ poſſe conſiderari bona rõ
diuerſitatis inter interlocutoriam taxationis expenſa
rum, & aliàs interlocutorias, q̃uis dictæ deciſiones
in ſe veræ ſint, tñ de veritate huius limitationis valdè
ſubſiſtendum cenſeo, præſertim de eo ꝙ in ea præ-
ſupponitur, ꝙ ſnĩa taxationis expenſarum ſit inter-
119 locutoria, † cũ immò videatur diffinitiua, tũ quia
põt dici pars diffinitiuæ ſniç, ex quo ſolet taxatio in
diffinitiua reſeruari, tum quia latis vr̃ negocium dif-
finire, cum per eam ſoleat lis finiri, & nullus actus
poſt eã ſit faciendus, aut expectandus, & nullã aliam
ſnĩam poſt ſe expectet: quo caſu interlocutoria dr̃ ha
bere vim diffinitiuæ, vt poſt Imol. ibi, & Bart. in l. ꝙ
iuſſit, de re iud. no. Franc. in d. c. cum ceſſaute, col. 4.
in prin. verſi. ſi verò, quæritur de interlocutoria, nu. 8.
& melius, col. 15. verſ. decimaſeptima ſnĩa, num. 53.
* (de cuius tñ veritate vide quæ poſt Aret. cõſi. 106.
col. 1. & Crauet. conſi. 181. Iudex, nu. 1. pon. t d. deci.
Rot. Lucenſ. per Magon. 18. nu. 7. & 8.)] ſed ſicut
hæc deciſ. non placuit Aegid. vt idem dixit ibi in con
ſilijs, & ſolum proceſſit ex auctoritate Dñi Viua-
rienſis, ita mihi videtur, quod non poſſit adaptari
pro limitatione ad Regulam, tum quia deciſ. non
fundatur in pendentia appellationis, ſed in diſpoſitio
ne d. cap. ſuper literis, tum, quia non video bonam ra
tionem diuerſitatis inter interlocutoriam taxationis
expenſarum, & alias interlocutorias.

* Vndecimò ſublimita, vt dicta Regula non proce
120 dat, qñ † articulus appellationis ab Interlocutoria
eſſet præiudicialis negocio principali, quia tunc Iu-
dex a quo, procedere non poſſet, ſm Bal. in l. arbitro,
nu. 6. ff. qui ſatiſ. cog. vbi dicit de hoc eſſe casũ in l. in-
tra vtile, ff. de minor. & fac. l. generaliter, §. Iudex, C.
reb. cred. ſequitur Felin. in ca. cum cauſa, nu. 6. de re
iudic. & eſt deciſ. Rotæ Lucen. per Magon. 33. n. 6.]

Ex quibus ſatis apparet, quõ ſit intelligenda Regu
la huius primæ limitationis principalis, cũ illa nõ ſit
perpetua, ſed in oĩbus ſupradictis caſib. reſtringatur.

Limitatio Secunda.

SVMMARIVM.

1 Attentata non dicuntur, geſta in vna cauſa, licet pen
deat appellatio in alia, & diuerſa cauſa inter eaſ-
dem perſonas.

2 Ex diuerſis non fit illatio.

3 Appellationis cã an cenſeatur eadem, vel potius di-
uerſa ab ea q̃ pẽdebat in prima inſtãtia, remiſſiuè.

4 Diuerſa inter ſe illa dicuntur, quæ diuerſitate ſactorũ
recipiunt ſeparationem.

5 Diuerſa quoque illa dicuntur, quæ non habent in ali-
quo impugnare, aut impedire negociũ principale.

6 Appellatio a non admiſſione exceptionis, qua quis cõ-
cludebat ſe nõ teneri, niſi inquantũ facere poterat,
dicitur eſſe in cauſa diuerſa a cauſa in qua præten
debatur debitor.

7 Appellatione interpoſita a reiectione exceptionis cõ-
pẽſationis, põt nihilominus ꝑcedi in cã principali.

8 Hæres opponẽs exceptionẽ Inuẽtarij ſi appelletur, ap
pellatio dr̃ eſſe in cã diuerſa à negocio principali.

9 Appellatio a condemnatione expenſarum in aliquo
articulo ratione contumaciæ, dicitur eſſe ſimiliter
in cauſa diuerſa.

10 * Cauſæ diuerſæ & ſeparatæ quæ dicantur.

11 Connexa, & coniuncta, illa dicuntur, quæ ex continẽ
tia ſactorum ſeparationem non recipiunt.

12 Sententiæ tot ſunt, quot ſunt illius capita.

13 * Snĩa vna an poſſit eſſe ſuper petitorio & poſſeſſorio.

14 Appellatio interpoſita a ſententia lata in vna cauſa,
ſeu articulo, non ſuſpendit Iuriſdictionem Iudicis
à quo in alia cauſa, ſeu articulo.

15 Attentata regulariter non dicuntur geſta in vna cau
ſa, ſeu articulo pendente appellatione in alia cau-
ſa, ſeu articulo.

16 Cauſa vna ab alia ſeparata non ſuſpenditur.

17 Appellatio non ſuſpendit iuriſdictionem, quoad ea,
quæ non ſunt in appellatione deducta.

18 Nec quoad perſonas in appellat. non comprehenſas.

19 Arbiter per pronunciationẽ in una cã, ſeu articulo
non perdit Iuriſdictionẽ in alia cauſa, ſeu articulo.

20 Appellatio, & litis pendentia in poſſeſſorio non ſuſpẽ
dit, neque impedit executionem, in petitorio.

21 Nec è conuerſo ſecundum commun. opin.

22 Priuilegium, vt pendente cauſa attentatorum fata-
lia nõ currant, non extenditur ad cauſam diuersã.

23 Appellans a ſententia in qua ſuit pluribus (ex diuer
ſis tamen cauſis) condemnatus, ſi in appellatione
vnius tantum nomen expreſſit per non nominatos
poteſt fieri executio, quaſi in cauſa diuerſa.

Etiam ſi Iudex appellationis ad inſtantiam appellan-
tis inhibuiſſet, ſecundum communem opin. nu. 24.

25 Attentata dicuntur geſta appellatione pendente in
articulis ſibi inuicem connexis.

26 Appellatio vbi eſt interpoſita, oĩa illa, quæ tangunt
articulũ a quo eſt appellatum, dicuntur attentata.

27 Appellatio ab excõicatione contra eum lata, qui no-
luit articulis reſpondere, quia fuit occaſione cauſæ
principalis, ſuſpendit appellationem in tota cauſa.

28 Appellans a ſententia, qua tenus contra, ſi quoad me-
dietatem obtineat, quoad aliam Reus abſoluatur,
appellatio ſuſpendit totam cauſam.

29 Connexitas cauſarum, quoad effectum attentatorum
debet eſſe talis, vt ſententia in vna cauſa ſeu capite
latæ pariat exceptionem rei iudicatæ in alia.

30 Appellatio etiam extraiudicialis facit attentata in
cauſis, & articulis, vt ſupra connexis.

31 Etiam ante inhibitionem.

32 Geſta ẽt in articulis connexis, pendente tempore ad
appellandũ non dicuntur attentata ſecũdũ aliquos.

33 Contrarium videtur uerius.

34 Appellatio interpoſita à ſnĩa Iudicis delegati in vna
cã an ſuſpendat Iuriſdictionem, ẽt in alijs cauſis.

35 Quid in ordinario?

36 Iudex a quo, non poteſt procedere etiam in articulo ſe
parato, quando Iudex ad quem, inhibuiſſet in tota
cauſa ſecundum aliquos.

37 Contrarium fortaſſe uerius uidetur.

38 Inhibitio dubia non videtur cauſare attentata, quoad
diuerſos articulos, & quoad diuerſas perſonas.

39 Delatio in vno articulo, etiam ſeparato, ſuſpendit iu
riſdictionem in tota cauſa, ſecundum aliquos.

40 Oppoſitum videtur tenendum.

41 Geſta in cauſa principali pendente appellatione in ar-
ticulo ſeparato, iuſtificata demum appellatione, tã
quam attentata reuocantur, ſecundum aliquos.

42 Licet id non uideatur omnino tutum.

43 Appellatio etiam in cauſa diuerſa interpoſita impe-

dit executionem in alia cauſa quando per probationes in ea factas executio poſſet ſtatim excludi.

44 Executio in poſſeſſorio impeditur per appellationem in petitorio, quando petitorium per exceptionem dominij incontinenti probandam excluderet poſſeſſorium.

SEcunda principalis limitatio Regulæ principalis ſit, vt non habeat locum, quando eſſemus in di-
1 uerſa cauſa: † Geſta enim in vna cauſa, ſeu articulo, non dicuntur attentata, licèt pendeat appellatio in alia cauſa, ſeu articulo.

Quæ limitatio licèt prima facie videatur de plano procedere, & dubitatione prorſus carere: cum id ſit
2 generale, † quod ex diuerſis non fit illatio, l. Papinianus exuli, ff. de minor. cum ſimil. quia tamen vna, & eadem ſententia in aliqua cauſa, etiam inter eoſdem lata, poteſt quoad diuerſos reſpectus tanquam diuerſa cenſeri, hęc non modicam continet difficultatem, vt infra apparebit. Quod, vt clarius pateat, ad faciliorem infra dicendorum intelligentiam (omiſſa hoc lo-
3 co illa diſputatione, an † cauſa appellationis cenſeatur eadem, vel potius diuerſa ab ea, quæ pendebat in prima inſtantia, de qua poſt Cin. & alios, per Alex. in conſi. 96. nu. 5. lib. 2. vbi dixit, quod non eſt omninò vna, & eadē, nec penitus diuerſa, ſed eſt quid mixtom, vt eoſdem refert, & ſequi videtur nouiſſimè Io. Bapt. Aſinius, in ſua praxi Iudic. in princ. c. 4. nu. 13.)

4 Præmitte † quod illa dicunt inter ſe diuerſa, quæ diuerſitate factorum ſeparationem recipiunt, vt poſt Bar. & Bal. in l. 1. C. ſi vnus ex pluribus. appel. & Bar. in l. Aurelius, §. idem quæſijt, in fin. ff. de lib. & leg. & Roma. in conſi. 300. In caſu propoſito, in fin. no. Fel. in c. ſignificauerunt, col. 5. ſub nu. 9. verſ. præterea nō video, de excep. & videtur text. in l. ampliorem, in
5 princ. & ibi Bald. & Salic. C. de appell. † Et ſunt illa, quæ non habent in aliquo impugnare, aut impedire negocium principale, ſecundum Alexan. in conſ. 89. Diligenter, nu. 10. lib. 1. vbi ponit exemplum, ſi contra libellum actoris opponatur exceptio, quæ concer-
6 nat moderationem ſententiæ ferendæ † puta ſi non neget ſe eſſe debitorem, ſed dicat ſe non teneri, niſi in quantum facere poteſt, quia ſi a non admiſſione huius exceptionis appelletur, appellatio dicitur eſſe in cauſa ſeparata. Quod exemplum ponit etiam Franc. in c. ſuper eo, el 1. in princ. de appel. Vbi, & alia
7 ponit: † Puta, ſi ſit reiecta exceptio compenſationis, & à reiectione appelletur: nam poteſt nihilominus
8 procedi in cauſa principali † vel ſi reus opponat exceptionem inuentarij, & ſimiliter ob reiectionem ap-
9 pellet. † Vel appelletur a condemnatione expenſarū in aliquo articulo, ratione contumaciæ, quia cum appellationes interpoſitæ in his, & ſimilibus caſib. non contradicant, neque directo impugnent ſententias in cauſa principali ferendas, vſquequo poteſt procedi in cauſa principali, non obſtante appellatione, tanquam illa ſit interpoſita in cauſa ſeparata. * Et gene-
10 raliter, quando † cauſæ dicuntur diuerſæ, & ſeparatæ declarat nouiſſime poſt alios, Menoch. conſ. 123. nu. 20. vſque ad nu. 26. lib. 2. Et dicit Rota Ianuen. deciſ. 179. nu. 6. quod quando concurrunt diuerſitas perſonarum, rei, & actionis, proculdubio cauſæ ſunt diuerſæ, quamuis ſatis ſuperque ſufficiat ſi ex his v-
11 na adſit, vt ibidem declarat ſub nu. 9. ad med.] † Et èconuerſo illa dicuntur coniuncta, & connexa: quæ ex continentia factorum ſeparationem non recipiunt, ad l. primam, C. ſi vnus ex plur. appell. cū alijs alleg. per Boer. ſeu mauis Signoroſ. de Homodeis, inter conſil. Boer. in conſi. 7. per totum, & Felin. in dicto c. ſignificauerunt, de except. & nouiſſimè per Menoch. in tract. de arbitr. iudic. lib. 2. Centuria 1. Caſu 95. per totum, vbi latè, & eleganter declarat quæ dicantur cōnexa, & quæ dicantur ſeparata, prout facit etiam Aemilian. in conſi. 75. Cum ſatis, nu. 12. & ſimiliter Modern. in annotat. ad Aegid. num. 145. poſt Imol. in ca. cum inter, col. penult. & fin. de re iud. & Boer. deciſ. 73. nu. 4. & ſeq. Et propterea non ſolum diuerſæ cauſæ cenſebuntur, quæ ſuper diuerſis rebus, inter diuerſas perſonas, coram diuerſis iudicibus aguntur, verum etiam ſi inter eoſdem, coram eiſdē, ſuper diuerſis tamen cauſis, ſeu capitulis intentan-
12 tur. Inde dicitur, † quod tot ſunt ſententiæ quod ſunt illius capita, l. etiam, §. ex cauſa, ff. de minor. gloſ. in verb. eadem, in cap. 2. extra, de ord. cognit. Barbat. conſi. 10. col. pen. in fin. verſ. & ideo dicimus, libro 1. Pariſ. poſt alios, in conſi. 66. Videtur, lib. 1. * Et pro-
13 pterea ſi in † eadem ſententia iudex pronunciauerit aliquos eſſe fideicommiſſarios, & manutenendos fore in poſſeſſione, & a dicta ſententia appellatū, eo quia iudex pronunciauerit in petitorio, & inſuper quia appellans prætendebat ſe, & non aduerſarium eſſe in poſſeſſione manutenendum, huiuſmodi appellatio in effectu dicitur continere duas appellationes, vnam à diffinitiua in petitorio, alterā ab interlocutoria in poſſeſſorio, & ſi per ſtatutum loci huiuſmodi appellationes haberent diuerſas inſtantias, vna deſerta non diceretur altera appellatio deſerta, & eleganter poſt Bal. & alios per eum citatos nouiſſime proſequitur. Proſper Paſeth. conſil. 141. per tot. præſertim. nu. 15. & 16.] Et idcirco, ad propoſitum
14 huius noſtræ materiæ, † appellatio interpoſita a ſententia lata in vna cauſa, ſeu capitulo ſententiæ, non ſuſpendit iuriſdictionem iudicis a quo, in alia cauſa, ſeu articulo, c. ad hæc, el primo, de appel. gloſ. in c. Romana, §. cum vero, de app. in 6. In qua materia, quāuis Doctores fuerint plurimum inter ſe varij, & Abbas in dicto capit. ſuper eo, el primo de appellatio. per plura fundamenta fuerit in hac opinione, quod appellatione interpoſita in vno articulo, etiam ſeparato a cauſa principali, ſi iudex procedat dicatur attentare: * ſuper quo vide etiam Panormit. in capit. cum nobis, numero ſeptimo, de electio. quem refert, & remiſſiue ſequitur Illuſtriſſimus Cardinalis Albanus in lucubration, ad Bartol. in l. furti, §. ſed ſi furti, nu. 2. ff. de his, qui not. infam.] Anto. tamen ibi, fuit in alia opinione, diſtinguendo inter articulum connexum, & articulum ſeparatum a cauſa principali, vt in ſeparatis non ſuſpendatur, in connexis ſuſpendatur, quam opin. de iure veriorem dicit, & defendit Franc. ibi, columna tertia, verſicul. ſed aduerte, quia contrarium, & reſpondet omnibus motiuis Abbat. quæ opin. & mihi magis placet, & ideò ſecundūm Anton. & Franc. opinionem concluſiuam procedēdo in iſta ſecunda principali limitatione ſit

15 Regula, † quod geſta in vna cauſa, ſeu articulo pēdente appellatione in alia cauſa, ſeu articulo, non dicuntur attentata. Huius ratio eſt: quia appellatio interpoſita in vna cauſa, ſeu articulo, non ſuſpendit iuriſdictionem iudicis in alijs ſeparatis, & non deuoluit, nec minus impedit executionem, l. finali, vbi Cin. Bald & Salice. C. quando prou. non eſt neceſſe. Bald. Ioan. Fab. & Salice. in dicta l. ampliorem, quos refert, & ſequitur Nicol. Boer. deciſio. ſeptuageſima tertia. Videtur, ſub numero quarto. Et pro ſing. notat Corſett. in Singul. ſuo, in verbo, appellatio, incipien. Regula eſt, verſicu. limita quinto & eſt text. vulgaris in dicto capitulo, ad hæc, el primo, vbi Franc. in principio de appellatio. & in capitulo ſuper eo, eodem titulo per quem generaliter dicit Dec. in conſilio trigeſimotertio, Viſo, columna tertia, verſicu. ſe-
16 cus eſſe videtur, quod de iure vna cauſa ſeparata non ſuſpenditur, & tradit Franc. in c. præterea, el primo, in ſecundo not. & c. propoſuit, in princip. de appell.

pella. Vnde non præſuppoſita ſuſpenſione, attentata
non videntur conſiderari poſſe, vt ſæpius ſupradi-
ctum eſt. Pro qua Regula eſt deciſ. Rot. 31. aliàs, 193.
Si ab Excommunicatione, de appell. in no. in fin. &
præallegata deciſ. Boer. 73. per tot. & facit, quod po-
nit Socin. in conſ. 45. Viſa, ſub num. 5. verſicu. quibus
17 ſuppoſitis, lib. primo, vbi vult, † quod per appellatio-
nem, de qua ibi, non ſit ſuſpenſa Iuriſdictio quoad
18 ea, quæ non ſunt in appellatione deducta, † nec quo
ad perſonas in appellatione non compræhenſas: &
quod propterea geſta his caſibus non ſunt tanquam
attentata reuocanda, & tradit copioſe, & elegan-
ter Pariſ. 66. Videtur lib. primo, vbi videtur etiam
teſtari de communi opinione, & Io. Monach. in Ru-
br. Vt lite penden. in ſexto, in princ. Aegid. Bellam. in
conſ. ſuo 18. incip. Ecce quod facta, col. prima, verſ. re
19 ne contrarium: vbi inter cætera mouetur ſimili † de
arbitro, qui per pronunciationem in vna cauſa, ſeu
vno articulo, non perdit iuriſdictionem in alia cau-
ſa, ſeu articulo, l. quilibet, §. ſi de pluribus. & l. quod
tamen, ff. de arbit. & ſecundum hanc regulam fuit
aliàs reſolutum in vna Bononienſi pecuniaria, co-
ram Iunio, 14. Iunij, 1557. quod quia ſumma vnde-
cim milliũ librarum (de quibus ibi agebatur) non
fuerat petita, ſed alia diuerſa, licèt eſſemus inter eaſ-
dem perſonas, tamen erant diuerſæ cauſæ, & ex hoc
propterea non erat aliquid attentatum, ſi pro dicta
ſumma vndecim millium librarum (quæ verè in il-
lo Iudicio non fuerat petita) fuerint debitores ibi
conuenti in foro mercatorum, pendente appellatio-
ne in Curia ſuper alia ſumma diuerſa. Pariter etiam
ex hac Regula proficiſcitur illa vulgaris propoſitio,
20 quæ habet, † quod appellatio, & litis pendentia in
poſſeſſorio, non ſuſpendit, neque impedit executio-
nem in petitorio, ad not. in l. etiam, ff. de exceptio. rei
21 iudic. † Nec èconuerſo, ad l. cum fundum, §. eum
qui, ff. de vi, & vi arm. cum hæc ſint omnino diuerſa,
ad l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſ.
vt tradit eleganter Franc. in ca. cum teneamur, col.
quarta, verſicul. ſecundus intellectus, de appellatio. &
Aegid. Bellam. in dicto conſ. 18. col. 3. in fin. vbi teſta-
tur de communi opinione, & diximus etiam ſupra,
c. 4. de attent. lite pendente, lim. 2. num. 8. & ſeqq. Et
ex eadem etiam Regula prouenit id, quod priuile-
22 legium conceſſum † cauſæ attentatorum, vt dum il
la cognoſcuntur, in cauſa appellationis (qua penden
te dicitur attentatum) non currant fatalia, ad no. per
Franc. in c. dilecti, ſub nume. primo, de appell. & eſt
deciſ. Rot. 15. alias, 102. Fatalia, de appell. in nou. &
Lanfranc. deciſ. 476. Appellans, in fi. non extenditur
ad diuerſam cauſam, ſed tantum refertur ad illam
cauſam, in qua fuit interpoſita appellatio, vt colligi-
tur eleganter ex his, quæ tradit Ruin. in conſilio 75.
Quantum, num. 8. & ſeqq. lib. quinto, & propterea
23 conſuluit aliàs Aug. Bero. † quod ſi vnus fuit in ea-
dem ſententia pluribus condemnatus, (ex diuerſis
tamen cauſis) & in appellatione à dicta ſententia,
vnius tantum ex aduerſarijs nomen expreſſerit, talis
appellatio, quoad non nominatum, non impedit
quominus ad eius inſtantiam citra vitium attentati,
poſſit fieri executio, ea potiſſimum ratione, quia ap-
pellatio eſt in vna cauſa, executio autem eſt in alia
cã, vt latè, & eleganter deducit ille, in conſi. 113. Vi-
ſa, ou nume. 4. & per tot. lib. 3. vbi ampliando id firmat
24 procedere, † etiamſi Iudex appellationis ad inſtan-
tiam appellantis inhibuiſſet, vt ibi præſupponitur in
princ. numero 1. quia appellatio, & inhibitio ſolum
prodeſt quoad eos, quorum nomina fuerunt in ap-
pellatione expreſſa, ſecundum commun. opin. de
qua ibi teſtatur, a qua nec in conſulendo, nec in iu-
dicando recedẽdum eſſe admonet. Ex eadem ratio

ne, ſi inter partes litigaretur ſuper diuerſis præten-
ſionibus, videlicet diuerſis pecuniarum ſummis, ſu-
per quibuſdam iocalibus, & ſuper quibuſdam expẽ-
ſis, & tam ſummę pecuniarum, quam iocalia, quam
etiam expenſæ fuiſſent diſtinctæ, & ſeparatim in ſin
gulis quantitatibus in ſentẽtia Rotali taxatæ, & pro
eis relaxatum mandatum executiuum, & à dicta ſen
tentia fuerit appellatum, ſub iſta forma, videlicèt, ap
pellauit ab exceſſiua taxatione iocalium, ſiue bono-
rum, & exceſſiua etiam expenſarum taxatione, &
commiſſa appellationis cauſa illius vigore, emana-
uerit inhibitio, & poſt inhibitionem vigore dicti mã
dati fuiſſet facta executio pro ſummis dictarum pe-
cuniarum, prætenderentur contra inhibitionem at-
tentata, ex aduerſo verò ad excludenda attentata,
allegaretur, quod appellatio erat interpoſita reſpectu
iocalium, & expenſarum, non autem reſpectu pecu
niarum (& conſequenter erat ſuper diuerſis rebus)
nec poterat prætextu dictorum attentatorum retar-
dari cognitio negocij principalis, Dominis in vna
Ciuitatis Caſtelli attentatorum, coram Graro, ſexto
Nouembr. 1564. placuit vt videretur negocium prin
cipale.

Limita Regula prædicta

25 Primò, vt non habeat locum in articulis † qui quã
uis inter ſe videantur diſtincti, tamen ſunt inuicem
connexi, vt not. Anton. de Butr. in cap. dilectus filius
Ioan. Saracenus, de Reſcriptis, in vlt. not. ac etiam in
vlt. col. & ibidem Io. de Imola, quos (ita generaliter
loquens) refert, & ſequitur Alex. in dicto conſil. 89.
Diligenter, ſub num. 9. verſic. vbi autem, & c. lib. pri
mò, quorum auctoritate ita nouiſſimè fuit tentum
per Dominos, in vna Conchen. de Belmõte, coram
26 Veſtano, † quod omnia illa quæ tangunt articulum,
à quo eſt appellatum, dicuntur eſſe attentata, vt eſt
deciſ. in Recollect. Achil. de Graſſ. 30. Attentata, ſub
Rubr. de Attent. cui concordat alia eiuſdem 41. At-
tentata, eo. tit. Pro qua limitatione videtur Rot. de-
ciſ. 31. aliàs, 193. Si ab excommunicatione, de appel.
in nou. quam refert, & ſequitur Mil. in verbo, appel-
lans à ſententia excommunicationis, & Franc. in c.
27 ad hæc, in primo not. de appell. quę deciſ. voluit, † qđ
ſiquis ex eo, quod noluit articulis reſpondere, decla-
ratur excommunicatus, ſeu reintruditur, appellatio
ab excommunicatione, ſeu reintruſione interpoſita,
cuius vigore fuit inhibitum, licèt videatur cauſa, &
capitulum diſtinctum à cauſa principali: quia tamẽ
occaſione cauſæ principalis fuit interpoſita, ſuſpen-
dit Iuriſdictionem in tota cauſa, & propterea pro-
ceſſus in cauſa principali, poſtea factus, eſt nullus, vt
latius in dicta deciſ. Et generaliter ad hoc dictum,
quod quando articuli ſunt connexi, tunc appellatio
ab vno capitulo ſuſpendat ſententiam in omnibus
capitulis, eſt deciſ. Nic. Boer. 73. num. ſexto, in prima
28 parte, vbi poſt Doctores ponit exemplum; Si quis
petierit fundum, & in ſententia fuerit ſibi medietas
fundi adiudicata, & pro alia parte Reus fuerit abſo-
lutus, & ab hac ſententia, quatenus contra ſe, ipſe
Actor appellauerit, quod huiuſmodi appellatio to-
tam cauſam ſuſpendit, & deuoluit, in tantum, quod
nec pro illa parte, in qua non appellauit, ſententia
poteſt mandari executioni, poſt Bart. in conſ. 150. in
cip. Cum prædicta examinarem, aſſignas rationem,
quia connexa reputantur vnum, & idem indiuiduũ
ratione connexitatis, quod affirmat etiam Iaſ. in con
ſil. 187. Circa primum, columna ſeptima. verſ. nono
facit, li. 1. Et facit ad hoc propoſitum, quod aliàs fuit
tentum in vna Anconitana attentatorum coram
29 Sarmiento, 27. Iunij, 1565. † quod executio facta cõ
tra fideiuſſores obligatos vigore inſtrumenti facti
ad parendum ſententiæ, à qua fuerat per principales
appel-

Digitized by Google

appellatum, ex eo diceretur attentata, quia huiuſmodi inſtrumentum dependebat à ſententia, à qua vt præfertur, fuerat appellatum; Et ſimiliter, quod fuit etiam dictum in alia Calaguritana fructuum, coram Aldobrandino, 20. Iunij, 1572. in qua, cum præſupponeretur quod capta poſſeſſione Beneficij, vigore Brævis, is qui prætendebat ius in Beneficio, fuiſſet deputatus Oeconomus, & propterea ad illorum reſtitutionem ſe in ampliari forma Cameræ obligauerat, cuius vigore contra eum ignotátem fuiſſent hic in Curia relaxatæ Cenſuræ, & brachium ſecularе, cuius vigore is, qui Breue obtinuerat, percepit ab eo omnes fructus aliàs ſibi conſignatos, & quos in horreo habebat, & deinde idem Petrus Oeconomus commiſerit cauſam nullitatis dictarum Cēſurarum, vnà cum toto negocio principali in Rota, & obtinuerit inhiberi aduerſario, qui non obſtante inhibitione, fecit ſibi de alijs fructibus dictæ Eccleſiæ à Commiſſarijs dicti Breuis reſponderi, & dubitaretur an conſtaret de attentatis, & ad excuſanda attentata allegaretur, quod eſſent cauſæ diuerſæ, cum inhibitio reſpiceret fructus, qui tunc erant in horreo, Rota tamen reuuit conſtare de attentatis, non obſtante allegata cauſarum diuerſitate, quia hoc nō erat verum, ex eo quia commiſſio erat generalis, & nō limitata ad fructus depoſitatos, & erat cauſa vel eadem, vel admodum connexa.

Sed quia iſta limitatio ita vniuerſaliter, & indiſtinctè intellecta (quicquid Rota in dicta deciſ. 31. ſenſerit) non videtur carere difficultate, ideò videtur neceſſariò intelligenda, & declaranda vno modo, † vi-
30 delicèt, vt procedat, quando talis eſt connexitas, vt ſententia in vno capitulo lata, pariat exceptionem rei iudicatæ in alio, vt eſt doctr. Bal. in cap. primo, circa finem, de contron. feud. apud par. termin. vt tradit Dec. in conſi. 33. ſub num. 4. col. 3. verſi. & ad hoc benè facit, lib. 1. poſt Abb. in conſil. 99. & ſentit idem Dec. in cap. ad hæc, poſt princ. de appel. * & tradit etiam Iaſ. in conſ. 9. num. 6. verſ. nam tunc demum, libro primo.] Pro qua declaratione (licet ille non ponat) facit deciſ. Rotæ 1. aliàs, 138. Si appelletur, de offic. deleg. in nou. & deciſ. 65. aliàs, 461. Si appelletur, de appel. in nou. in quibus Domini voluerunt, quod ſi ab aliquo grauamine appelletur, & Iudex appellationis pronunciet malè appellatū, & bene proceſſū, & cauſam remittat primo Iudici, à qua remiſſione Pars appellauerit, & huiuſmodi appellatione non obſtante, Iudex primus procedat, quod eius proceſſus valet, quod non eſſet verum, ſecundum terminos dictæ deciſ. 31. aliàs, 293. quia etiam appellatio, quæ interponitur à remiſſione cauſæ, interponitur occaſione cauſæ, quæ pendebat coram Iudice ad quē, & tamen non ſuſpendit cauſam principalem, vt in dictis deciſionibus.

Pro qua declaratione, & opin. Dec. non parum facit, quod fuit dictum in vna Vercellē. Canonicatus, ſeu attentatorum, coram Reumano, 29. Nouembris, 1555. in qua cum prouiſus Apoſtolicus fuiſſet immiſſus verbaliter in poſſeſſionem Canonicatus, & inſtaret coram executore Apoſtolico, pro reali, ac totali poſſeſſione, & pro mandato de manutenēdo, & de immittendo reſpectiuè. & nonnulli alij Canonici pretenderent præbendam dicti Canonicatus ad ſe, vigore conſuetudinis de optando ſpectare, & propterea à dicto decreto appellaſſent, & ſimiliter Capitulum pluries à decreto dicti mandati appellaſſet, allegando, quod talis prouiſus non poterat immitti, ex quo fructus primi anni ſpectabant ſecūdum eorum conſtitutiones ad Capitulum, & quod prouiſus promiſerat & iurauerat illas ſeruare, & non obſtantibus huiuſmodi appellationibus, executor proceſſiſſet ad actualem immiſſionem, & Capitulum inſtaret pro reuocatione immiſſionis tanquam attentatæ, & poſt appellationem factæ, Rota tenuit non eſſe attentata, eo quia (vt ex informationib. ibi colligitur) licet appellatio Capituli videretur eſſe connexa cum cauſa, & appellatione aduerſariorum, tamen conſiderato, quod cauſa perceptionis fructuum primi anni & obſeruationis cōſtitutionis, eſt ſeparata à cauſa immiſſionis in poſſeſſionem, & ab appellatione per illos Canonicos interpoſita, reſpectu Capituli, fuit dictū, quod non erant attentata. Quod ex alio prouenire, credendum non eſt, niſi quia inter has cauſas nō eſt tanta connexitas, quæ ſufficiat, & tanta (vt conſiderabat Dec.) qd ſententia lata in vna, pariat exceptionem rei iudicatæ in alia, & propterea non ſine ratione Dec. in dicto conſi. 33. in fi. dum accomodat reſpōſiones ad dictas deciſiones, inter cæteras dixit, qd illa deciſio fortaſſe hodie non eſt vera. Quod ſi ab ea propter eius authoritatem, quis recedere non vellet, illa eſt omninò intelligēda in terminis, in quibus loquitur, videlicèt, quando Iudex appellationis interpoſitæ in aliquo articulo occaſione negocij principalis primo Iudici inhibuiſſet, tūc enim proceſſus primi Iudicis eſſet inualidus, ſed re vera hoc proueniret non tam ex vi connexitatis, de qua ad præſens agitur, quā ex vi Inhibitionis, quæ multoties in aliquo caſu appoſita inualidat, id quod de ſui natura fuiſſet validū, vt dicemus infra latius, c. 20. de attentatis poſt inhibitio. in 1. Ampliat. & per totam & aliquid infrà in limit. 3. proximè ſequenti, nu. 45. Præſertim, quia quādo adeſt illa ſufficiens connexitas (de qua ſuprà, poſt Dec.) etiam ante inhibitionem geſta poſt appellationem dicuntur eſſe attentata, vt ſenſit Rota in dicta Conchen. de Belmonte, coram Teſtano, vt eſt deciſ. Recollect. Achil. de Graſſ. 30. Attentata, de attentat. Ex qua deciſione, quæ loquitur in appellatione extraiudiciali, duplex poteſt colligi ampliatio ad
31 hanc primam limitationem; † Primà, vt procedat etiam in appellatione extraiudiciali. Secunda, vt (quando geſta poſt appellationem ratione connexitatis tangunt articulum ſuper quo eſt appellatum,) ēt ante inhibitionem, dicantur attentata, vt in dicta deciſ. Declarа tamen eandem ſecūdum aliquos, vno
32 modo, † vt quamuis geſta poſt appellationem in articulo cauſæ principali connexo, dicantur attentata, vt ſupra, ea tamen quæ geſta eſſent ante appellationem infra decem dies datos ad appellandum, nō dicerentur attentata, nec venirent in primis, & ante omnia reuocadna, & niſi iuſtificata poſtmodum appellatione, vt per Franc. in ca. ſuper eo, el primo, col. 3. verſ. ſecundo aduerſe, nume. 8. de appell. Ea ratione, quia quando appellatur ab aliquo articulo, dicitur appellari ab interlocutoria, in appellatione autem ab interlocutoria, pendente tempore ad appellandum, poteſt Iudex procedere abſque vitio attentatorum, vt diximus ſupra, cap. 11. de attent. penden-
33 te tempore ad appellandum limit. 3. num. 36. † Sed hæc ratio (licèt ſit vera in ſe) tamen non videtur conſtituere bonam differentiam inter geſta pendente appellatione, & pendente tempore, ad appllandum, ex quo etiam pendente appellatione ab interlocutoria Iudex à quo, poteſt ante inhibitionem procedere, vt in cap. non ſolum, de appell. in 6. & diximus ſuprà, hoc eodem ca. in 1. limit. princ. num. 10. & ſeqq.
34 Secundò limitatur, vt non procedat quando ſumus in appellatione interpoſita à ſententia delegati: quia illa interpoſita in vna cauſa ſuſpendit Iuriſ-
35 dictionem etiam in alijs cauſis, licèt † ſecùs ſit in Ordinario, vt not. expreſsè gloſ. in verb. ad tempus in cap. paſtoralis, de appell. & per illam gloſam id tenuerunt Domini, in deciſ. 15. aliàs, 163. Not. quod

vbi,

Digitized by Google

vbi,de appel.in antiq. vnde ſtante ſuſpenſione Iuriſdictionis ſubintrat conſideratio attentatorum,vt ſæpius dictum eſt,ſed aduertendum eſt,quia licèt Rotæ auctoritas magna ſemper fuerit,eam tamē in hoc caſu expreſsè reprobat Franc.in c.ad hæc,in vlt.not. de appel. poſt Gem.in c.Romana,§.cum vero,de appel.in 6.quamuis ille perperam allegaſſe videatur numerum deciſionum,quia deci.17.quam ipſe allegat, non videtur facere ad propoſitum de quo agitur.

36 Tertiò limitatur,† quando Iudex ad quem,vigore appellationis interpoſitæ in articulo,etiam ſeparato,inhibuiſſet in tota cauſa:tunc enim proceſſus poſt huiuſmodi inhibitionem factus eſt ipſo iure nullus, ſi Alex.credimus,qui id ad verbum dixit,in d.conſil. 89. Diligenter,ſub nu.9. ver.quantum vero ad capitula ſeparata,lib.1. pro qua limitatione licet ille ſolū alleget not.in c.ſuper eo,de appell.plurimum tamen faciunt ea, quæ ponit Rota in materia appellationis a remiſſione cauſæ interpoſitæ,in dicta deciſ.1. aliàs, 138.ſi appelletur,de offic.deleg. in nou.& deciſ.65.aliàs,461. Si appelletur, de appel.in nou.in quibus dicunt,quod licèt proceſſus factus à primo iudice valeat,non obſtante appellatione a remiſſione,& ſic ab articulo ſeparato, id tamen non procedet, vbi fuiſſet facta inhibitio. Quod etiam eſt de mente Decij, in c.ad hæc,de appell.& Ant.de Butr.& Imol.in d.cap.
37 ſuper eo,† Sed ſi credimus Franc. in d.ſuper eo,col 1. col.2.verſic.ſecundus caſus, de appell. (cuius opinio mihi magis placet.) Hęc limitatio vix poſſet in practica verificari:quia ſi Iudex ad quem, non poteſt inhibere niſi conſtet negocium ad eum eſſe deuolutum, c.non ſolum,§.1.de appell.in 6. & dicemus latius in frac.20.de attent.poſt inhib.in præfatio q.4. nu.115. ſub verſic.circa ſecundam inſpectionem, & per appellationem ab vno articulo ſeparato negociū principale non dicitur deuolui,vt ipſe deducit,ergo nunquam Iudex inhibebit,& per conſequens hæc limitatio ſeruiret nobis de vento. Quod ſi eam quis tenere voluerit,neceſſariò declaranda eſt,vt procedat quando conſtat euidenter,quod inhibitio, quæ emanat vigore talis appellationis in vno articulo,eſt facta ſuper tota cauſa,& comprehendit etiam alios articulos, & perſonas ſeparatas,in quibus non eſt appellatum:Secus ſi ſit dubium,an talis inhibitio debeat ad alios ar
38 ticulos, & ad alias diuerſas perſonas extendi † quia talis dubia inhibitio non operatur effectum, de quo in hac limitatione,quoad ſeparatas, & diuerſas perſonas,& articulos,vt conſuluit in pulchro caſu Dec. in d.conſi.33.Viſo per totum,præſertim col 3. verſi. his præmiſſis.

39 Quartò, quando † Iudex a cuius ſententia in vno articulo etiam ſeparato a cauſa principali, eſt appellatum,appellationi detuliſſet, ſecūdum Ant.de But. in dicto c.ſuper eo, vbi Franc.col.2. verſ.primus caſus dicit, quod tunc clarum eſt Iuriſdictionem eſſe in tota cauſa ſuſpenſam, & eandem opinionem tenet Alex.in d.conſ.89. verſ.quantum verò ad capitu
40 la ſeparata.† Tu verò conſidera,quod hæc limitatio fortaſsè non eſt vera, quia iſta diuerſitas,& ſeparatio cauſarum, & articulorum, præſupponit neceſſariò, quod in vna cauſa,ſeu articulo ſit interpoſita appellatio,in alio vero non, vt optimè colligitur ex facto, ſuper quo eleganter conſuluit Pariſ.in d.conſil.66. Videtur,lib.1. Vndè cum dilatio præſupponat, tanquā ſubiectum neceſſarium, appellationem, cui deferri poſſit, ergo reſpectu illius cauſæ, vel articuli, in quo nos præſupponimus non fuiſſe appellatum, neceſſe eſt etiam fateri,quod Iudex nullo modo potuit deferre,cum deficiat hoc cauſa materialis,vbi delatio poſſit ſe firmare, quia qualitas ſine ſubiecto ſtare nō poteſt,l.2.ff.de vſufruct.Bart.in fi.cod.ti.cum ſimil. vndè non præſuppoſita delatione,limitatio corruit.

Quintò, vt licet geſta in cauſa principali regulariter valeant, non obſtante appellationis pendentia in
41 articulo ſeparato interpoſita: † id tamen verum ſit, quouſque non iuſtificatur appellatio; quia iuſtificata poſtmodum appellatione,puta,quia Iudex pronūciauerit benè appellatum, & malè proceſſum, tunc omnia reuocabuntur tanquam attentata, atteſtando de communi opinione) tradit Alex. in d.conſil. 89.verſ.quantum verò, vbi hæc tria æquiparat, fuiſſe inhibitum, fuiſſe delatum, & fuiſſe iuſtificatam appellationem; Pro qua limitatione adde dec. Rot.65. aliàs,461. Si appelletur,de appel.in nou.vbi notanter dicitur,quod an talia geſta valeant,nec ne, pendet a futuro euentu,& pronunciatione Iudicis: ſed ſequuta pronunciatione quod ſit bene appellatum omnia
42 reuocari debent. † Sed & in hac limitatione eſt aduertendum ad vnum,quod licet Doctores præfati dicant, quod iuſtificata poſtmodum appellatione antea geſta,ſunt nulla,tamen non declarant in qua appellatione loquantur, an de appellatione interpoſita in articulo connexo, ſeu potius ſeparato, neq; etiam ex verbis Rotæ in d.deciſ.id colligi poteſt: Franc.autem in d.c.ſuper eo,colum.2.ſub num.7. ver.ſecundo aduerte,videtur ſentire, quod tunc hæc iuſtificatio operetur hunc effectum, quando ſumus in connexis, ſecus in ſeparatis, qui ex hoc reprobat opin. Abbat.ibi.Quin caſu ſi connexitas conſideretur, reuocatio attentatorum non tam videtur tribuenda iuſtificationi appellationis,quam huiuſmodi connexitati,ſecundum ea quæ dicta ſunt ſupra,n.25. & ſeqq.
43 Sextò & vltimò,limitatur,vt non procedat,† quando appellatio interpoſita in vna cauſa, poſſet ſtatim per probationes in alia (etiam diuerſa) cauſa, factas excludi. Exemplum in poſſeſſorio, quod poſſet per probationes in petitorio factas ſtatim excludi: quoniam licet regulariter appellatio in petitorio non ſuſpendat executionem in poſſeſſorio,tanquam in cauſa diuerſa,ad not.in deci.10.aliàs 417. ſi pro ſpoliato, nume.2. de cauſ.poſſ. & propriet.in nou.hoc tamen non eſt verum,quando petitorium per exceptionem dominij incontinenti probandam,excluderet poſſeſ
44 ſorium,† quia tunc appellatio in petitorio impediret executionem in poſſeſſorio, & ſi appellatio operatetur effectum ſuum in cauſa diuerſa,ſecundum communem opinionē, de qua teſtatur poſt alios Aegid. Bellam.in conſ.18 incip. Ecce quod facta,col.3.in fi. quem refert,& ſequitur Nic.Boer. deciſ.73.in fi.

Limitatio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Extraiudiciale grauamen duobus modis reuocatur, uidelicet per uiā appellationis,& per uiā querelę.*

2 *Appellatio extraiudicialis,dupliciter exerceri poteſt, quia quandoque interponitur a Parte,quandoque à Iudice,extraiudicialiter tamen procedente.*

3 *Appellatio quando iudicialis,& quando extraiudicialis cenſeatur.*

4 *Appellatione extraiudiciali pendente,regulariter nō attentatur.*

5 *Geſta pendente appellatione extraiudiciali,non reuocantur, niſi in euentum cauſæ appellationis.*

Et pendet a futuro euentu,nu.6.

7 *Attentata pendente appellatione extraiudiciali non reuocātur,niſi duo cōcurrāt, uidelicet, quod ſint poſt, & cōtra appellationē ſecūdū com.opi.& inf.n.10.*

Appel-

8 *Appellatio extraiudicialis non retardat miſſionem in poſſeſſionem.*

9 *Executio non impeditur per appellationem extraiudiciale͂, ſi appellans non facit fide͂ de præſentatione.*

11 *Attentata poſt, & contra appellationem extraiudicialem, reuocare͂tur etiam ſi actus diceretur factus auctoritate Papæ.*

Item etiam ſi eius vigore non fuiſſet inbibitu͂, nu. 12.

13 *Iudex auferens poſſeſſionem, poſt, & contra appellationem extraiudicialem dicitur attentare.*

14* *Appellatio quando faciat litem, & attentata.*

15 *Actus poſt appellatione͂ extraiudiciale͂, licèt nõ ſit cõtra, ſi tñ per eu͂ induceretur inæqualitas, phibetur.*

16 *Appellatione extraiudiciali interpoſita, ne aduerſario ſuo tradatur poſſeſſio illa pendente, nec ſibi poterit poſſeſſio tradi.*

17 *Extraiudicialis appellatio iuſtificari debet, vel ſalte͂ iuſtificatio offerri.*

18 *Aliàs pro cauſa in ea expreſſa non præſumitur.*

19 *Appellatione extraiudiciali demum iuſtificata, atte͂tata medio tempore reuocantur. ſecundu͂ com. opi.*

20 *Appellatio extraiudicialis iuſtificanda, antequam Iudici a quo inhibeatur.*

21 *Attentata per Epiſcopum viſitantem poſt appellationem ab eo interpoſitam, qui dicebat ſe exemptu͂, non reuocantur, niſi docto de exemptione.*

22 *Appellatio extraiudicialis in electionib. Cathedralium vel Regularium Eccleſiarum, etiam non iuſtificata, videtur facere attentata.*

23 *Excõicatio lata poſt extraiudiciale͂ appellat. nõ ligat.*
Immò eſt ipſo iure nulla, nu. 24.

25 *Appellatio extraiudicialis regulariter eſt intimanda, vt operetur effectum attentatorum, licet aliqui contra ſenſerint.*

26 *Renunciatio facta liti eſt intimanda.*
Et a dic intimationis excuſat ab expenſis, nu. 27.
Subrogatio quoque eſt intimanda. nu. 29.

28 *Reſeruatio alicuius Beneficij ſine decreto, non afficit ante eius notificationem.*

30 *Appellatio coram honeſtis viris interpoſita eſt ſimiliter intimanda.*

31 *Mandatum tam principalis, quam ſubſtituti procuratoris ad appellandum, nedum ipſa appellatio extraiudicialis eſt intimanda.*

32 *Generalis extraiudicialis appellatio, etiam intimata facit attentata.*

33 *Appellationis extraiudicialis Intimatio non eſt facie͂da, quando Iudex, aut pars illius habet notitiam.*

34 *Intimatio ſcienti non eſt facienda.*

35 *Appellatio extraiudicialis a Capitulo Canonicorum, in quo Canonicus aduerſarius fuiſſet præſens, ſufficit abſque alia intimatione.*

36 *Comparens coram Iudice ad quem, & habens ſe pro legitimè citato, purgat defectum intimationis appellationis extraiudicialis.*

37 *Intimationes appellationu͂ ſu͂t īductæ ī fauore͂ appel.*
Et ideò appellatus poteſt illis renunciare, num. 38.

39 *Intimatio appellationis extraiudicialis, de͂t fieri infrà menſe͂, aliàs eſt nulla, & geſta pe͂dente appellatione nulliter ītimata, nõ veniãt retractãda, e͂t ſi allege͂t aliqd īpedime͂tu͂, ob qđ ītimatio nõ fuerit facta.*

40 *Extraiudicialis appellationis intimatio in cauſa beneficiali ſufficit fieri in Eccleſia.*

41 *Procuraroris ad reſignandum, vel regreſſum, ſeu penſione͂ caſſandu͂ cõſtituti reuocationis intimatio, ſufficit, qđ fiat in Cãcellaria, vel in Camera Apoſtolica.*

42 *Appellationem extraiudicialem etiam non intimatam, ſi vult, poteſt appellatus proſequi.*

43 *Intimatio appellationis extraiudicialis non videtur habere vim inhibitionis.*

44 *Attentata poſt appellationem extraiudicialem in caſibus, de quib. hic remiſſiuè, dicu͂tur ipſo iure nulla.*

45 *Præſertim ſi inbibitio interueniſſet.*
Etiã ſi appellans ſuæ appellationi renunciaſſet. n. 46.

47* *Geſta poſt appell. ab electione valent, quia electio nõ dr̃ fieri in forma Iudicij, ſecus a confirmatione.*

TErtia Principalis ad regulam principalem limitatio ſit, vt non procedat in Appellatione Extraiudiciali, quia regulariter geſta, illa pendente, non reuocantur, tanquam attentata, & breuiter iſta ſit Regula. Ad quam antequam veniamus, ad eorum quæ dicenda ſunt faciliorem intelligentiam præmittendum eſt: quod ſicuti quando grauamen extraiudicia
1 liter infertur † duplex eſt remedium, vnum per viá appellationis infra decem dies ab illato grauamine, aliud per viam quærelæ, etiam poſt dece͂ dies, ad tex. in c. concertationi, de appell. in 6. not. Franc. in ca. 1.
2 ſub nu. 11. de appell. † Ita illud remedium appellationis poteſt dupliciter exerceri, quandoque enim extraiudicialis appellatio interponitur a Parte quandoque verò a Iudice, extraiudicialiter tamen procedente, vt no. Franc. in d. c. 1. nu. 4. de appellatio. & in c. bo
3 næ, nu. 16. eo. tit.* quando † enim interponitur a Iudice, tanquam a priuata perſona, cenſetur appellatio extraiudicialis, vt eſt deciſ. Put. 473. inci. Eodem die, lib. 2. aliàs ſi vt a Iudice cenſetur Iudicialis, vt latius dicemus in fine præſentis limit. in 3. declaratione regulæ principalis, nu. 47.]

4 Regula, igitur ſit, † quod geſta appellatione extraiudiciali pendente, valent, & non ſunt nulla, aut atte͂tata. Quæ Regula, probatur, ex illa vniuerſali negatiua propoſitione, quæ habet, † quod huiuſmodi geſta
5 non reuocantur, niſi in euentum cauſæ appellationis, vt eſt deciſ. Rot. 44. aliàs, 344. Licet, de appellatio. in nou. & per Mil. in verb. attentata poſt appellationem, fol. 30. & ex alia, quæ habet † qđ illorum reuoca
6 tio pendet à futuro euentu, vt deciſ. Rot. Faſtol. in quinta cauſa, de p. 19. & per hanc deciſ. Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. penult. Vt lite pendente, & de attent. ſub nu. 9. ver. idem ſi poſt appellationem extraiudicialem, & eſt gloſ. in c. non ſolum, de appell. in 6. quam ab omnibus fere receptam eſſe teſtatur nouiſſimè Didac. Practic. Quæſt. c. 23. nu. 5. vbi e͂t allegat Præpoſit. teſtantem hanc eſſe cõem opin. & alios de
7 quib. ibi per eum. † Ex alia demum propoſitione, quæ habet, qđ huiuſmodi geſta non ſunt nulla, niſi duo interueniant, ſcilicet, qđ ſint poſt, & ſint contra appellationem, c. cum nobis olim, de elect. & not. in c. ad audientiã, vbi Franc. in 2. not. & in c. fin. nu. 4. & in c. conſtitutis, nu. 10. & in c. bonæ, nu. 29. de appell. & ibi Dec. nu. 18. que͂ ſequitur (e͂t poſt cu͂ hanc communem eſſe opin. atteſtando) nouiſſimè Grauat. in addit. ad Veſtr. lib. 3. c. 7. nu. 5. vbi ſpecialiter inquit, quod huiuſmodi attentata non reuocantur, niſi ſint poſt, & contra talem appellationem: quod etiam affirmauit Socin. in conſil. 45. Viſa appellatione, nu. 5. lib. 1. poſt Innoc. in d. c. cum olim, cuius doctrinam in hoc ſingularem appellat. Et pro huiuſmodi regula optimè facit quod voluit Corn. in l. 3. nume. 5. C. de appell. quod lex illa, qua diſponitur, quod appellatione

Geſta pendente appellatione extraiudiciali regulariter valent, & nõ ſunt attentata. Quod limitat tribus modis, & declarat duobus.

Digitized by Google

latione pendente nihil debet innouari, non habet lo-
cum in appellatione extraiudiciali. Et ex hac Regu-
8 la proficiſcitur, id, quod dici ſolet, † quod appella-
tio extraiudicialis non retardat immiſſionem in poſ
ſeſſionem. Franc. per illum text. in cap. conſtitutis, in
9 vlt. not. de appell. † Et illud, quod per extraiudicialē
appellationem non impeditur executio, ſi appellans
non facit fidem de pręſētatione. Gozzad. poſt alios,
de quibus ibi per eum, in conſ. 85. Verè, num. 25. Pro
qua Regula non parū facit, quod ſupra c. 4. de attent.
lite pend. in præfatione, nu. 219. latè deduximus, vide
licèt, quod regulariter per extraiudicialem appellationē
non inducit litis pendentia.

Limita Regulam huius limit.

10 Primò quando † huiuſmodi actus, & geſta eſſent
non ſolum poſt, verum etiam contra appellationem
extraiudicialem: quia hæc duo interuenire debent, ad
not. per Franc. in cap. 1. nu. 4. & in c. conſtitutis, nu.
10. & in c. bonæ, nume. 29. de appell. quem ſequitur
Marant. in ſuo Speculo, in 3. parte, ſextæ partis prin-
cip. q. 2. num. 390. & not. Dec. poſt Abb. in cap. cum
nobis, de elect. & in c. cum I. & A. de re iud. & in c.
1. col. 2. de appell. & in conſil. 214. nu. 2. lib. 2. & in d.
c. bonæ, nu. 18. vbi etiam hanc dicit commun. opin.
prout eum refert, & ſequitur nouiſſimè Bapt. Villa-
lob. in Collect. Commun. Opinio verb. Attentata,
num. 156. ex cuius dictis poteſt colligi ampliatio hu
11 ius limitationis, & erit Prima, † vt procedat, etiam
ſi actus, qui fit poſt, & contra appellationem extraiu
dicialem, diceretur factus auctoritate Papæ, prout
12 erat in caſu ſuo. † Secunda ſit ampliatio, vt proce-
dat etiam ſi vigore talis extraiudicialis appellationis
13 non fuiſſet inhibitum, † & propterea ſi Iudex poſt,
& contra huiuſmodi appellationem auferat poſſeſ-
ſionem appellanti, etiam antequam inhibitus fuerit,
talis actus dicitur attentatus, vt in vna Conchen. de
Belmonte, coram Veſtano, tenuit Rota, vt eſt in Re-
collect. Achill. de Graſſ. deciſ. 30. incip. Attentata vol
luerunt Domini, ſub Rubr. de Attent. * aliàs deciſ.
32. ſub tit. de appel. in impreſſis Et ratio huius prin-
14 cipalis eſſe poteſt: quia † ſicut quando eſt contra ap-
pellationem, tunc dicitur ſecutum grauamen, ita ta-
lis appellatio deuoluit, & facit litem, & conſequen-
ter, attentata, & ideo interpoſita appellatione, ne Ti-
tio tradatur poſſeſſio, ſi per traditionem poſſeſſionis
inferatur grauamen, talis poſſeſſio dicitur attentata,
vt eſt deciſ. Put. 313. incip. Die 3. Iunij, ſub nu. 2. li. 3. [
15 Quæ prima limitatio ſublimitari poteſt, vt † non
procedat in actu, qui licèt non videatur contra ap-
pellationem extraiudicialem, (& conſequenter vi-
deatur licere,) per eum tamen induceretur inequali
16 tas inter appellantem, & appellatum: † Exemplum
in appellante extraiudicialiter, ne aduerſario ſuo tra
datur poſſeſſio: quia pendente hac appellatione, nec
ipſi appellanti poterit tradi poſſeſſio: quamuis enim
talis traditio ſi fieret ipſi appellanti, non videatur
contra appellationem, quæ ſolum continet, ne ad-
uerſario tradatur, tamē, quia inducit inæqualitatem,
fieri non permittitur, vt fuit æqua conſideratio Ro-
tæ aliàs in vna Segobienſi: coram A. Auguſtino, vt
eſt in Recoll. Achill. de Graſſ. deciſ. 18. incip. effectus
ſub Rubr. de appellation.

Secundò limitatur, Regula huius tertię limitatio-
nis principalis, vt non procedat, quando verificare-
tur cauſa in appellatione expreſſa, & ſic iuſtificata
17 appellatione: † debet enim huiuſmodi appellatio
18 iuſtificari, vel ſaltem iuſtificatio offerri † aliàs pro
cauſa in extraiudiciali appellatione expreſſa nō præ
ſumitur, vt eſt deciſ. Rot. 44. aliàs, 344. Licèt, num. 3.
de appel. in nou. & dec. 38. aliàs, 309. Attentata, co. 11.
in nou. Natta conſ. 606. Approbo, nu. 12. lib. 3. Iuſti-
19 ficata † aūt appellatione geſta medio tēpore reuocā-
tur, vt not. Mil. in ver. attentata poſt appellationem,
& latius Didac. in d. c. 24. pract. qq. nume. 5. vbi poſt
alios teſtatur hinc eſſe communem opin. pro qua fa
20 cit † quia in huiuſmodi appellatione extraiudiciali
debet appellatio iuſtificari antequam inhibeatur iu-
dici à quo, vt tradit Mil. in ver. appellatio extraiudi-
cialis, fol. 8. & quod poſt Dominos deciſ. 35. aliàs, 134.
Si rector. de appell. in nou. notat idem Mil. in verbo,
21 attentata per Epiſcopum, vbi voluit notanter, † quod
ſi ab Epiſcopo viſitante aliquis appellet, & pro cau-
ſa appellationis alleget ſe eſſe exemptum priuilegio,
ſeu præſcriptione, & hac appellatione pendente Epi-
ſcopus aliquid attentet, huiuſmodi attentata non
ſunt reuocanda, niſi aliqualiter doceat de prætenſa
exemptione: quod & tradit Franc. per illum text. in
c. ſignificantibus, in vlt. not. de appell. vbi & dictam
deciſ. & aliàs allegat, & firmauit etiam Natta, in con
ſil. 606. Approbo, num. 8. lib. 3. & ego quandoque vi-
di de facto, hoc diſputari in vna Peruſina exemptio
nis coram Fantutio; Et quod geſta poſt extraiudicia
lem appellationem non ſint attentata, niſi iuſtifica-
ta demum appellatione tenuerunt etiam Domini in
vna Gerunden. coram A. Auguſtino vt in Recollec.
Achill. de Graſſ. deciſ. 28. attentata. poſt ſententiam,
22 ſub Rubr. de Quæ tamen omnia ſublimita † vt nō
procedant in appellatione extraiudiciali interpoſita
ſuper electionibus eccleſiarum Cathedralium, vel
ſuper eccleſiarum Regularium electionibus, vt vtri-
que ponit Mil. in verb. attentata poſt appellationem,
fol. 30. poſt Rot. deciſ. 44. aliàs 344. Licèt, nume. 4. de
appell. in nou. per text. in c. ſi poſtquam, de election.

Tertiò fallit in excommunicatione: quia licèt (vt
dictum eſt ſupra in principio Regulæ) geſta regula-
23 riter valeant, † excommunicatio tamen lata, & pro
mulgata poſt extraiudicialem appellationem non li-
gat, & ſic eſt inualida, vt eſt deciſ. Guid. Pap. 430. nu.
61. quod etiam replicauit in tract. de appell. q. 30. &
tradit Marātha in ſuo Speculo. in 3. parte ſextæ par-
tis principalis, q. 2. nu. 170. per text. in c. dilecti, el 2.
24 de appellat. † Quod amplia, vt non ſolum non li-
get, ſed ſit ipſo iure nulla, vt not. Franc. in cap. 1. in 2.
not. de appell. quod eſt notandum, propter ea, quæ di
cemus proximè in ſecunda declaratione huius limi-
tationis, nu. 44.

Declara nunc hanc tertiam principalem limita-
tionem.

Primò, vt quibus caſibus dictum eſt ſuprà, pen-
dentiam appellationis extraiudicialis operari reuo-
25 cationem attentatorum, intelligatur, † dummodò
talis appellatio ſit Iudici, & Parti intimata, alioquin
nihil eſſet, quod ipſi imputari poſſet ſi aliquid face-
rent; & quamuis Innoc. indiſtinctè tenuerit in hac
extraiudiciali appellatione intimationem non requi
ri, in c. dilectus, ſuper verbo, innotuerat, de appell. vt
latè refert Franc. in c. bonæ, num. 42. verſ. nona con-
cluſio, de appell. diſtinctio tamen Franc. ibi ſatis vi-
detur conciliare opiniones, ideò ſecundū eam omiſ-
ſis diſputationibus concluſiuè procedendo, ſit in
hac prima declaratione Regula, quod in huiuſmodi
caſu appellationis intimatio eſt facienda, vt eſt deciſ.
Rot. 38. aliàs 209. Attentata, de appellation. in nou.
& poſt eam Mil. in verb. attentata, verſ. 8. & etiam
deciſ. Caſſad. 3. Sæpe, num. 6. de appell. & hoc ob iu-
26 ſtam ignorantiæ cauſam, ex qua † & illud in ſimili
27 dicitur, quod renunciatio facta liti eſt intimāda † &
à die intimationis excuſat ab expenſis, ſecundum
28 Aegid. deciſ. 14. † renuncians: atque id quod ſubroga
tio eſt intimāda. Aegid. deciſ. 495. incip. Licèt mors,
29 facit etiam, quod aliàs dicitur, † quod reſeruatio li-
cuius Beneficij ſine decreto, non afficit ante eius no
tificatio-

Digitized by Google

tificationem. Caſſad.deciſ.1.nu.3.de rerum permut.
30 & illud etiam in materia noſtra, † quod appellatio
interpoſita coram honeſtis viris eſt ſimiliter intimā-
da, vt not. tradit Lap. Alleg.39.num.3.& dictum eſt
ſuprà. in 15. Ampliat.princ.limit.2.nu.21.

Amplia hanc primam declarationem, vt non ſo-
31 lum illa appellatio ſit intimanda, † verum etiam mā
datum tam in principalis, quam ſubſtituit procurato
ris, vt ſenſerunt Domini in vna Salamantina dellos
ſanctos, coram A. Auguſtino, 27. Aprilis. 1551. vt in
Recoll. Guidoboni, deciſ.41. incip. In vna.

Limita ſimiliter hanc primam declarationem,
32 Primò, † vt non procedat in appellatione extraiudi-
ciali generali, quia illa non intimatur, & geſta poſt,
& contra eam, ueniunt reuocanda, ut conſiderat ele
ganter Franc. in d.c. bonæ, nu 42. uerſ. nona conclu-
ſio, de appell. & ita procedat opinio Innoc. in d.c. di-
lectus, & arg. à ſpeciali, quod ipſe faciebat, ut Franc.
33 ibi refert. Secundò, quando Iudex, aut Pars † ſci-
rent appellationem interpoſitam, per Regulam, quā
34 ponit Mil. in verbo ſcienti. † dum dicit, quod ſcien-
ti intimatio non eſt facienda, & ea quæ latius dedu-
ximus ſupra in decimaquinta ampliatione principa-
li Regulæ princ. de attentatis appellatione pendente
35 num.30.& ſeqq. Tertio, quando † appellaretur à
Capitulo Canonicorum, in quo eſſet præſens aduer
ſarius appellantis, talis enim appellatio ſufficit, ſecū-
dum terminos Clem. Cauſam, de appellation. abſq;
alia intimatione, vt in Recollect. Achill. de Graſſ. de-
cis.16. incip. Tandem Domini, de appellat. Quar-
tò, niſi appellatus, cui non fuerat intimata huiuſmo-
36 di extraiudicialis appellatio, † comparuiſſet coram
Iudice ad quem, & in reſponſione apud Acta, habe-
ret ſe pro legitimè citato, vt fuit dictum in dicta Sa-
lamantina coram A. Auguſtino, vt patet in Recoll.
Guidoboni deciſ.41. incip. In vna, vbi ea aſſignatur
37 ratio: † quia ſcilicet huiuſmodi intimationes ſint in
38 ductæ in fauorem appellantis, † qui potuit illis faci-
lè etiam renunciare. Declara nunc eandem declara-
39 tionem, Primò, vt † iſta intimatio debeat fieri in-
fra menſem, ad not. in Clem. Cauſam. de electione,
quæ habet locum etiam in appellatione extraiudi-
ciali, ſecundum Cardin. ibi, num.4. verſ. quero nun-
quid, & notat Guid. PP. deciſ.436. num.61. & ſi fiat
poſt menſem intimatio dicitur adeo nulla, vt ſenten
tia pendente hac appellatione nulliter intimata, non
veniat retractanda, non obſtante, quod allegarētur
aliqua impedimenta, quo minus intra menſem inti-
matio non fuiſſet facta, puta, quia Sedes Apoſtolica
eſſet vacans, vel quod is, cui erat facienda intimatio,
diſtabat à loco interpoſitæ appellationis, prout alle-
gabantur in vna Poſanien. pſalteriæ, coram Reu-
manо, 7. Iunij. 1555. in qua fuit reſolutum pro illius
nullitate, & quod ſententia ea pendente lata, non eſ-
40 ſet retractanda. Secundò, declara, † quod ſufficiat
fieri in Eccleſia, quando ſumus in cauſa Beneficiali
ad not. per Dominos deciſ.10. aliàs, 82. Quod in cau-
ſa Beneficiali, de appellat. in nou. & poſt eos Mil. in
verb. appellatio, in cauſa, fol.13. Sic etiam uidemus
aliàs, quod quamuis reuocatio procuratoris ſit inti-
manda, tamen ſi procurator conſtitutus ad reſignan
dum beneficium, vel caſſandum regreſſum, ſeu pen
41 ſionem, reuocetur, ſufficit † quod intimatio talis re-
uocationis fiat in Cancellaria, vel in Camera Apo-
ſtolica, & ita fuiſſe ſæpius reſolutum, affirmat Achil.
de Graſſ. vt in Recollect. ipſius Deciſ.250. Pro reuo-
catione, de procurat. Tertiò, quod licèt appellatio
42 non fuerit intimata, ſi tamen † appellatus voluerit,
illam proſequi, poteſt, vt poſt longam diſputationem
tandem concludit Rot. deciſ. prima, aliàs 38. Fuit du
bitatum, de elect. in nou. quam ſequitur Mil. in ver-
bo, appellatus poteſt, fol.13.& Moderni Bononien-
ſes, in addit. ad dictam deciſ. primam. An autem
43 † iſta intimatio habeat vim inhibitionis, concluden-
dum eſt, quod non, vt expreſsè tradit Aegid. deciſio
322. Item quod.

Secundò, declara hāc principalem limitationem.
44 vt quibus caſibus ſupra in ſublimitationibus diximus
mus pendente appellatione extraiudiciali attentari,
huiuſmodi attentata ſint ipſo iure nulla, non autem
per ſententiam annullanda, prout regulariter annul
landa eſſe diximus ſuprà, in tertia limitatione deci-
mæſeptimæ ampliationis principalis, regulæ princ.
de attent. appell. penden. num.21. Hanc declaratio-
nem ſentit Franc. in c. bonæ, num.33. verſ. quartode-
cimo, & num.41. verſ. decima concluſio, de appell. &
tenet etiam nouiſſimè Didac. dicto capit.23. practic.
45 quæſtion. num.5. præſertim, † ſi inhibitio interue-
niſſet, ſecundum Aegid. deciſ.623. Qua ſtante, huiuſ-
46 modi attentata dicuntur eſſe nulla, † etiam ſi appel-
lans ſuæ appellationi renunciaſſet, nam per hoc at-
tentata non reuiuiſcunt, ſecundum eundem Aegid.
deciſ.624. Proceſſus.

* Tertiò declara, quod ſi eſſemus in actu ſin diffe
renti (puta qua appellaretur a confirmatione electi
ſeu ab inſtitutione præſentati) tunc ad cognoſcen-
dum, an huiuſmodi appellatione pendente geſta
47 † valeant, nec ne, debet inſpici an fuerit appellatum
à Iudice, uel vt à priuata perſona, quia primo caſu re-
putatur appellatio Iudicialis, ſecundo verò cenſe-
tur extraiudicialis, ex doctrina Innoc. in ca. ad diſſol-
uendum, nume.5. de deſponſ. impub. quem ſequitur
Bald. in Margarita apud eum, dum vult, quod licet
quando appellatur ab electione, geſta poſt appella-
tionem valeant, ex eo quia electionem dicitur fieri in
forma iudicij, in confirmatione tamen (quia fit in
forma iudicij) appellatio facit, ut caſetur quicquid fit
poſt appellationem, etiam ſi non probaretur ueritas
cauſæ ipſius appellationis, nec non ex doctrina eiuſ-
dem Innoc. in cap. conſtitutis, ſub num.5. in gloſ. in
verb. eſſe, de appel. & ex deciſ. Put.473. incip. Eodem
die, lib.2. vbi quod appellatio, quæ interponitur tan-
quam à priuata perſona cenſetur extraiudicialis, ſe-
cus ſi vt a Iudice, quia tunc dicitur Iudicialis, ita vt
poſſeſſio poſt illius interpoſitionem capta, dicatur
attentata & ſequeſtranda, vt fuit nouiſſimè reſolutū
in vna Vrgellen. Abbatiæ coram Serafino, ſub die
14. Ianuarij, 1583. in qua per multa ex facto ego de-
ducebam appellationem fuiſſe iudicialem, quia fue-
rat, vt a iudice interpoſita.]

Limitatio Quarta.

SVMMARIUM.

1 *Appellans pendente, attentata non dicuntur quæ tendūt in faciliorem exitum appellationis.*

2 *Iuriſdictio Iudicis à quo, non dicitur ſuſpenſa per appellationem, quoad ea, quæ tendunt in faciliorem illius exitum.*

3 *Iudex a quo, poteſt appellatione pendente inhibendo prouidere, ne quis in ſua poſſeſſione turbetur.*

4 *Iudex à quo, in cauſa matrimonij poteſt Partibus inhibere, ne alteri nubant.*

5 *Appellanti poteſt Iudex, à quo, et pendente appellatione, terminum præfigere ad illam proſequondam.*

Et ſimiliter appellato ad comparendum coram Iudice ad quem, nu.6.

7 *Renunciatio appellationis non cenſetur induci ex hoc, quod ad inſtantiam appellantis, Iudex à quo, terminum apellato præfixerit ad comparendum coram*

Iudice

Iudice ad quẽ, & de hac renunciatione infrà,nu.9.
8 *Iudex a quo,poteſt pendente appellatione reuocare grauamen.*
9 *Iudex à quo,poteſt attentare omnia tendentia in faciliorem exitum appellationis.*
10 *Excommunicatus poteſt etiam pendente appellatione per Iudicem à quo abſolui,limita,vt infrà,nu.19.*
11 *Tertio, appellante a diffinitiua lata contra poſſeſſorem Beneficij, poteſt nihilominus Iudex a quo, ſequeſtrare illius poſſeſſionem,vel etiam ordinarius,ſecundum aliquos.*
12 *Iudex à quo,non poteſt ſe intromittere in appellatione ad Papam interpoſita.*
Etiam ſi ſit Cardinalis,nu.13.
Niſi in his quæ tenderent in faciliorem expeditionẽ cauſæ.nu.14.
Quod ſpeciale eſt in Cardinali ſecundum aliquos, nume.15.
16 *Carceratus appellans etiam pendente appellatione,debet in carceribus detineri.*
17 *Detentio in carceribus videtur tendere in faciliorem exitum appellationis ipſius carcerati.*
18 *Relaxatio mandati facta pendente appellatione a repoſitione Partis aduerſæ, nõ videtur attentata,ex quo tendebat in faciliorem expeditionem cauſæ, in caſu de quo hic.*
19 *Inhibitio non impedit, quo minus Iudex explicare poſſit,tendentia in faciliorem exitum appellationis.*
Et multi in hoc errare videntur.nu.20.
21 *Delegatus Iudex poteſt etiam ipſe appellatione pendente,appellanti terminum præfigere.*
22 *Niſi appellationi detuliſſet,& infrà,nu.26.*
23 *Iudex etiam ſi appellationi detulit,poteſt Partibus prohibere ne quid innouent.*
Et terminum præfigere,nu.24.
Et abſoluere ab excommunicatione ſecundum aliquos, num.25.
27 *Appellante contradicente, Iudex à quo,poteſt expedire tendentia in faciliorem exitum appellationis, ſecundum aliquos.*
28 *Iudex à quo, poteſt tendentia in faciliorem exitum appellationis explicare dummodo de cauſa appellationis non cognoſcat.*
29 *Abſoluere ab excommunicatione non poteſt Iudex à quo,ſi cognito abſolutionis fieri non poteſt,niſi cognito de iuſtitia cauſæ principalis.*

Tendentia i faciliorẽ exitũ appellationis,ẽt ea pẽdẽte fieri poſſunt citra vitium attentatorũ: Quæ tribus modis ampliatur, vno limitatur,& altero declaratur.

QVarta principalis limitatio Regulæ principalis
eſt,(quam pro ſpeciali limit. ad hanc noſtram
Regulã ponit,ſed breuiter attingit Pet. Duen.in Re-
1 gula 42.limit. 17.) † vt non procedit in his quæ ten-
dunt in faciliorem exitum appellationis:ea enim nõ
2 cenſentur attentata † cum circa ea exequẽda non dicatur
catur ſuſpenſa Iuriſdictio Iudicis à quo, vt eſt ſing.
tex.in c.cum teneamur,& ibi Franc.notat,in 2.not.
3 de app. † vbi Iudex à quo,appellatione pendente, inhibẽdo
hibẽdo prouidere poteſt, ne quis in ſua poſſeſſione
turbetur, vt poſt alios de quibus ibi declarat etiam
Aug. Bero.in conſ.45. In cauſa,nu.2.lib.3. * & tradit
idem Fran.in tract.ſeu quæſt.de Petitorio.in 2.dub.
in princ.] & facit optimè tex.& ibi not. gl. in verbo,
diſtinctus,in c.2.de matri.contra interdict.Eccl.con
tract.& ibi Abb.in vlt.not.poſt Io. Andr.& tex.in c.
4 tua,& ibi Abb.nu.2.extra de ſpõſ.duorum,† vbi Iudex
dex appellatione in cauſa matrimonij interpoſita
pendente,poteſt inhibere Partibus,ne alteri nubant.
Hinc dicimus(& ad ſingulas ſequentes illationes eſt
aduertendum, quia licèt potuiſſent ſingulæ poni ꝑ
ſingulis limitationib.nõ quia oẽs eadem ratione con
tinentur, ne numerus limitationum in infinitũ creſcat,
ſcat, placuit oẽs ſub iſta quarta limitatione cõplecti)
5 † qđ Iudex à quo põt appellatione pendente ꝑfigere
terminũ ad proſequẽdã appellationẽ appellanti, ad
c.perſonas,& ibi Frãc.in 1.not.& nu.9.de app.& in
d.c.cum teneamur,ſub nu.21. & in c. ad aures, poſt
princ.de app. Et ſimiliter appellato ad cõparendum
6 corã Iudice ad quẽ,† ẽt ad inſtantiã appellantis,qui ꝑ
hoc non cenſet ſuæ appellationi, renũciare, vt tradit
7 no.Milan verbo appellans non dr.ſ.9.† Ex eodẽ fonte
te manat, quod ſolet dici Iudicem à quo, ẽt pẽdente
appellatione, poſſe reuocare grauamẽ per eũ illatũ,
vt per Franc.in c.cum ceſſante,ſub nu.14.& iterum
8 ſub.nu.16. de app.† dũ vtitur iſtis verbis,qđ Iudex a
quo,põt attentare oĩa tendentia in faciliorẽ exitũ ap
pellationis, quibus verbis ẽt vſus eſt in d. c. cum teneamur,
neamur,in princ.Prout ẽt,& hinc proficiſcitur illud
qđ aliàs diximus,qđ ex quo Iudex à quo põt tenden-
tia in faciliorẽ exitum appellationis expedire,iõ ſi ap-
pellans corã eo proponat q̃relam cõtra aduerſariũ,
& illum citari petat,& Iudex illã decernat,nec Iudex
9 dr attentare,† nec Pars ſuæ appellationi renunciare,
Franc.in d.c.ſollicitudinẽ,ſub nu.13.ad qđ fac.q̃ ponit
nit Veſtr.in praxi Rom.Cur.lib.8.c.pen.vt lite pẽd.
& de attent.poſt princ. verſ.vel ſi hęc ꝓhibitio,nu.2.
vbi q̃ plura ex dictis exemplis ẽt ponit, & vltra cum
ad id de renunciatione faciunt q̃ ponit Pariſ.cõſ.54.
10 In iſto iudicio,n.2.lib.3. Hinc ꝓcedit,& illud,† quod
Iudex à quo,põt excõicatũ à ſe qui appellauit,abſoluere,
uere,vt ꝑ Doct.præſertim Frãc.in d.c.qua fronte,ſm
vnum intellectũ relatum ibi per eũ,nu.9. & melius,
nu.27. declarando, vt infrà in fine, præſentis limitationis,
tionis,nu 28. Facit et ad hãc limitationẽ deciſ.Rot.4.
aliàs,390.Si ferat̃, de ſeq. poſſ. & fruct.in nou.& deciſ.
ciſ.11.aliàs.349. Nota qđ ſi feratur,de re iud.in antiq.
11 in quib.dr. † qđ ſi ferat̃ diffinitiua contra poſſeſſorẽ
Beneficij,& tertius tanq̃ habẽs intereſſe ab ea,appellet,
let,non obſtante huiuſmodi appellatione, põt Iudex
ſequeſtrare poſſeſſionem beneficij, iuxta Clem. primam,
mam,de ſeq.poſ.& fruct.ea rõne,quia hoc vr̃ potius
vtile q̃ damnoſum ipſi appellanti, qui in euentũ victoriæ
ctoriæ reperiet fructus ꝑ idoneam perſonã conſeruatos
tos Quinimmò huiuſmodi ſequeſtrũ vr̃ quod nõ ſolum
lum poſſit apponere Iudex, à quo fuit appellatũ, verum
rum ẽt Ordinarius,& Diœceſanus loci,in quo conſiſtit
ſtit Beneficiũ,vt per tex.in d.Clem.1. de ſeqq. poſ.&
fruct.ad excuſandũ huiuſmodi ſequeſtrũ ab attentatis
tis allegabat̃, in vna Aretina Parochialis, corã D. de
Rubeis,9. Ianuarij,1562. licet in ea Domini noluerint
rint capere reſolutionem, ne vel ordinarijs præiudicarent,
carent,qui per dictam Clemen. videntur ad hoc deputari
putari de ſtylo Dominorum,qui eſt,vt hoc committatur
tatur Ordinarijs per litteras in Cancellaria expeditas,
tas,vt teſtatur Bonif.de Vitalinis,in dicta Clemen.1.
num.48. Ex prædicta etiam Regula prouenit, & illa
12 la Concluſio,quod licèt Iudex etiam † Cardinalis,
13 non poſſit ſe intromittere in appellatione ad Papam
14 pam interpoſita, poteſt † tamen ſe extraiudicialiter
ingerere,puta,examinando teſtes,& alia tendentia in
faciliorem expeditionem cauſæ appellationis, ad finem,
nem,vt cauſa magis inſtructa ad Papam remittatur,
vt eſt text.& ibi not Franc.in 3.not.& in colum.fin.
15 in c.conſtitutus,de appellat. Quod tamen † ſpeciale
eſſe in Cardinali, dicit Abb. ibi, vt refert Franc. ibi,
nume.5 Quæ omnia, ut dicunt Doctor. in dictis locis,
cis,in eo potiſſimum fundatur, quod tendant in faciliorem
ciliorem exitũ appellationis. Hac etiam motus propoſitione
poſitione alias reſpondit Alciat. conſil.16. incip. Li-
16 cuerit,ſub num.14.verſ.ſecundo quia,lib.7.quod † ſi
carceratus appellet, debet etiam pendente appella-
17 tione in carceribus detineri,nec dicitur attentari † ex
quo talis detẽtio videtur tendere in expeditionem
cauſæ, & faciliorẽ exitum appellationis, cũ aliàs vel

ille aufugere potuiſſet, adeò qđ impediuiſſet cogni-
tionem, ēt in rā appellationis, illamq; reddere eluſo-
riam: vt ibi per eum latius, prout in eadē ꝓpoſitione
ſundari poſſe crediderim id quod fuit tentum in vna
18 præſtimoniorū, coram Verallo, 7. Octob. 1552. † qđ
ſi Iudex appellantem à decreto mādati repoſuerit, &
deinde p aliā m Partē fuerit à repoſitione appellatū,
& ea expreſsè non repoſita, in fauorē ipſius mādatū
relaxauerit, tale mandatū non eſſe attentatū, tum qa
repoſuiſſe tacitè vr̃, ex quo facto animū ſuū declara-
uit, ad not. per Rot. deciſ. 12. aliàs 392. Si auditur, de
prob. in no. tū quia q̃uis relaxatio dicti mandati vi-
deatur facta pendente appellatione à repoſitione
interpoſita, quia tamen tendit in faciliorem appella
tionis exitum, quia erat ipſa relaxatio mandati, nō po
teſt dici attentatum, vnde in hac 4. princ. limit. iſta ſit
Regula, quam
Amplia
Primò vt procedat, ēt ſi Iudex ad quem, canonicè
19 † inhibuiſſet Iudici à quo: quia nihilominus hæc ex
plicare poterit. vt per Franc. in d. ca. cum teneamur,
col fi. in princ. ſub verſ. ſecundus intellectus, de app.
quem refert, & ſequitur Veſtr. vbi ſupra, vbi illud ēt
20 not. dicit, † quod multos in hoc errare vidit, & con-
tra hos errantes ſe obtinuiſſe teſtatur.

Secundò, vt regula procedat nō ſolū in Iudice or-
21 dinario, † verum ēt in iudice delegato, nā & ipſe pōt
app. pend. præfigere appellanti terminum ad iter arri-
piendū, & ad proſ. quendam appellationem, vt not.
22 Franc. in c. ad aures, de appel. † niſi appellationi de-
tuliſſet, vt in limitatione ſequenti ſ, ampliat. nu. 26.

Tertiò, etiam ſi Iudex à quo, detuliſſet appellatio-
23 ni, † quia nihilominus pōt partib. ꝓhibere, ne quid
innouent in præiudiciū appellationis, & attenta re-
uocare abb. & Franc. in d. c. cum teneamur, col. 4. in
24 fi. † & terminū præfigere, c. perſonas, vbi Frāc. col. 4.
25 de appel. † & abſoluere, ab excōicatione, idem Frāc.
in c. qua fronte. ſm vnum intellectum, relatum ibi p
eum, nu. 9 & melius, nu. 27. Quod etiam poſt glo. in
ver. diſtrictius, in c. ex literis, & ibi etiam Panor. ext.
de matr. cōtra interd. Eccl. contr. pro ſingulari poſuit
Corſet. in Sing. ſuis, in ver. appellatio, incip. Licèt Iu-
dex deferat. Limita hanc ampliationem, vt non pro-
26 cedant præmiſſa in Iudice delegato, † qui detuliſſet
appellationi, nā licèt ille regulariter poſſit huiuſmodi
explicare, vt ſup. in 2. Ampliat. n. 21. ſi tñ detuliſſet nō
poſſet, vt p Doct. in d. c. cū teneamur, præſertim Frā.
in col. fin. & ſequitur Veſtr. Vbi ſuprà, verſ. nec eo mi
nus, quamuis idē Frāc. in c. ad aures, in fi. de appellat.
viſus ſit de hoc aliqualiter dubitare.

Limitatur nunc Regula ſupra poſita vno & no-
tabili modo, vt illa procedat, qñ ipſe appellans con-
27 tentaretur † quod Iudex à quo, expediret tendentia
in faciliorem exitum appellationis, ſecùs ſi cōtradi-
ceret, & ita procedat tex. in c. ſi à Iudice, de app. in 6.
vt hanc limitat. poſt Abb. ponit Franc. in c. conſtitu-
tus, col. fin. ad med. de appelat. quod dictum videtur
maximè notandū, cum reſtringere videatur totam
hanc materiam ad conſenſum partis.

Declara eandem Regulam, vt Iudex à quo, poſſit
expedire tendentia in faciliorem exitum appellatio-
28 nis, † dummodò de cauſa appellationis non cogno-
ſcat, vt declarant Doct. præſertim Franc. in d. c. cum
teneamur, in princ. de appell. Et poteſt poni exem
plum in actu abſolutionis ab excommunicatione,
quam ſuprà in princ. huius limit. princip. nume. 10.
tanquam tendentem in faciliorem exitum appella-
29 tionis per Iudicem à quo, fieri poſſe diximus: † ſi
enim huiuſmodi cognitio abſolutionis non poſſet
fieri, niſi etiam cognitio de iuſtitia cauſæ principalis,
vtique Iudex à quo hoc facere non poſſet, vt eſt ca-
ſus in cap. ſolicitudinem, de appell. vbi Franc. col. 3.
verſ. in gloſ. 2. quod nota pro limitatione eorum quę
ſupra poſita ſunt nu. 10.

Limitatio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Attentata non dicuntur geſta pendente appellatio-
ne, ſi non ſunt de proceſſu, nec pertinent ad proceſ-
ſum, vt eſt collatio Beneficij.*

2 *Confirmatio electionis pendente appellatione facta,
non videtur attentata.*

3 *Eſſe de proceſſu, & pertinere ad proceſſū id dicitur,
quod non poteſt expediri per Iudicem, niſi vt Iudi
cem, & per partem, niſi vt litigantem.*

4 *Electio facta pendente appellatione interpoſita ab ali-
quo, ne ille alium eligat valet, quia electio non ex
plicatur per eum, vt litigantem.*

5 *Collatio Papæ non fundantis ſe in facto Iudicis, ſed in
eo quia beneficium legitimè vacabat, valet, etiam ſi
ſit facta infrà tempus ad appellandum.*

1 QVinta principalis limitatio ſit, † vt nō procedat
in his, quæ non ſunt de proceſſu & nō ptinent
ad proceſſum, vt eſt collatio alicuius Beneficij, vt eſt
deciſ. Rotæ. 3. aliàs, 56. Si lite. Vt lite pend. in nou. vbi
ponunt exemplum, quod ſi aliquis petat à Capitulo
præbendam, & ante electionem fuiſſet appellatū, &
2 pendente appel. petatur † confirmatio, ſi ſtante hu-
iuſmodi pendentia, Capitulum præbendam alteri
conferat, ſeu electio confirmetur, vtrumq; valet, & ſi
dicatur quod ceſſari debet, quod ſit app. pēd. verum
eſt, ſm Rotā ibi in his, quę ſpectant ad Iudicem, ſeu
cauſę ꝓceſſum, vt recipere teſtes, ſeu proferre ſniam,
ſecùs in his, quæ non pertinent ad proceſſum, prout
eſt collatio.* Et ante eam poſuit Ant. de But. in c. cū
M. Ferrarien. ſub nu. 58. col. 18. ſub verſ. ad quod de
clarandum. de conſtitu.] Quod etiam expreſsè tradit
Firman. in verbo, appellatione pendēte, in 1. verſ. ad
med. incip. Item verum, in his quæ pertinent ad pro-
ceſſum, poſt Bal. in addit. ad Spec. in c. incip. Incipiūt
quædam dicta extrauagantia ad materiā appellatio-
nis, col. 12. verſ. pendente appellatione, fo. 387. & Vi-
tal. in tract. de Clauſul. in Clauſula, Nil noua. appel.
pend. ſub nu. 3. fo. 89. vbi poſt Ang. in l. 1. ff. Nil nou.
3 appel. pend. declarat, † quando quid dicatur eſſe de
proceſſu, & pertinere ad ꝓceſſum, videlicèt id, quod
non poteſt expedire per Iudicem, niſi vt Iudicem, &
4 per Partem, niſi, vt litigantem, & dat exemplum † in
eo, qui appellaret ab aliquo, ne alium eligat, nam ſi
pendente hac appellatione ille eligat, electio valet,
quia actus electionis non explicatur per eum, vt li-
tigantem, ſed quaſi ſuo iure vtentem. Quibus ad pro
poſitum huius limitationis adde, quod idem ſenſit
Aegid. Bellam. in cōſilio 18. incipien. Ecce quod fa-
cta, colum. 3. in princip. Et pro hac limitatione vide-
tur eſſe in Recollect. Mohed. deciſ. 150. Papa contu-
lit, ſub Rubr. de præbend. ad fi. in vna Barchionen.
5 Canonicatus, vbi actus † collationis factus à Papa,
non fundante ſe in facto Iudicis, ſed in eo, quia bene
ficium legitimè vacaret, fuit habitus pro bono, non
obſtante quod fuerit factus infra decem dies, qui dā-
tur ad appellandum, ea ratione, quia cum prouiſus
non ſit in lite, poteſt beneficium impetrare, nec dē
attentare niſi ad poſſeſſionem proceſſiſſet, vt ibi la-
tius. Et ad præmiſſa plurimum faciunt, quæ firmaui
mus ſupra, ca. 4. de attent. lite pend. in 22. limit. prin.
quod regulariter lite pendente ſuper prima electio-
ne, pōt deuenire ad ſecundam, vt ibi, præſertim nu. 2.

Limitatio

Digitized by Google

Limitatio Sexta.

SVMMARIVM.

1 *Friuola appellatio, ac manifeſtè, & euidenter iniuſta, & inualida non facit attentata.*
2 *Appellatio irrationabilis non ſuſpēdit Iuriſdictionē.*
3 **Appellatio notoriè iniuſta, non ſuſpendit.*
4 **Appellationi friuolæ non deferendum.*
5 **Pœnæ friuolè appellantium ante diffinitiuam.*
6 *Appellatio manifeſtè friuola, quæ dicatur, remiſſiuè.*
Et dicitur quæ nunq̃ pōt prodeſſe ſecūdū aliquos. n. 7.
Vel relinquitur arbitrio iudicis, ſecundum alios, & melius. nu. 8.
9 *Friuola, huius dictionis vis, remiſſiuè ponitur.*
10 *Appellatio, vt illa pendente nihil poſſit innouari, dēt eſſe aliqua, vel ſaltem (ſecundum Bal.) aliquabilis.*
11 **Sn̄ia euidēter iniuſta, et nulla nō meretur executionē.*
12 *Paria ſunt aliquid non fieri, vel minus legitimè fieri, etiam quoad attentata.*
13 *Citatio nulla & inualida, non inducit litis pendentiā.*
14 *Præſumptio contra appellantem, ꝙ eius appellatio ſit fruſtratoria, operatur, vt illa non faciat attentata.*
15 *Canonico appellante a præcepto de reſidendo, poteſt Epiſcopus appellatione pendente deputare Vicarium cum competenti portione, & non attentat.*
16 *Attentata non veniunt reuocanda, quando præſumeretur contra appellantem.*
17 *Appellatio a correctione, quia ei ius cōmune reſiſtit, & cōtra appellantē præſumitur, nō facit attētata.*
18 *Iudex ſi videt, quod Reus malitioſè proponat appellationem, vt executionem differat, poteſt tunc appellantem repellere.*
19 **Lis, Appellatio, Reſtitutio in integrum, & inhibitio calumnioſa, an faciant attentata.*
20 *Fruſtratoria appellatio cauſat attentata, quando ſecuta eſt inhibitio per Iudicem ad quem, ſecundum ſtilum Modernæ Rotæ, de quo infra, nu. 23.*
21 *Inhibitio vigore appellationis fruſtratoriæ emanata, ſecundum deciſ. antiquas, non facit attentata.*
22 *Inhibitio tunc operatur effectum attentatorum, quādo eſt canonica.*
24 *Attentata prius debent reuocari, & poſtea de validitate inhibitionis diſputari.*
25 *Friuola appellatio facit attētata, ſi Iudex illi detulit.*
Etiam ſi tacita ſit delatio, nu. 26. &
Etiam ſi ipſius delegatus deferat. nu. 27.
28 *Executio non eſt facienda, etiam ſi appellatio videretur iniuſta, quando ſumus in criminalibus.*
Niſi ſit periculum in mora. nu. 29.
Et ita ſeruatur de ſtilo Franciæ. nu. 30.
Niſi eſſemus in Iudice, a quo nō liceret appellare. n. 31.
32 *Appellatio friuola, quæ de iure nō fuiſſet admittēda, ſi de facto fuiſſet admiſſa, videtur facere attētata.*
Præſertim appellato non contradicente, nu. 33.
34 *Iudex ad quem, ſi parte non contradicente appellationem non admittendam admiſit, & coram eo fuerit proceſſum, poteſt cognoſcere, & pronunciare ſuper appellatione, & de iuſtitia ſententiæ.*
35 *Probatio, quæ nō debuit admitti, admiſſa tamē valet.*
36 *Appellatio interpoſita à Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota, ſi de facto per Papam fuerit admiſſa, facit attentata.*
37 *Appellatio à ſuperiore admiſſa, operatur, vt ſententia non debeat mandari executioni.*
38 *Cauſa attentatorum dicitur acceſſoria, & cauſa appellationis dicitur principalis.*
39 *Attentata dicuntur prouenire ex natura ipſius appellationis.*
40 *Cauſa attentatorum dicitur incidens.*
41 *Appellatio, quæ de iure non ſubſiſtebat ſi approbetur à Parte, operatur ſuos effectus, ēt quoad attētata.*
Niſi ſit inualida, quia non fuit interpoſita intra decē dies vt infrà, nu. 47.
42 *Proceſſus factus poſt friuolam appellationem, de facto tamen per Iudicem ad quem, & per Partē admiſſam, non valet.*
43 *Appellatio eo ipſo, quod eſt approbata a Parte, cenſetur ad Curiam deuoluta, & ſibi delatum.*
44 *Appellatio interpoſita in caſu de iure prohibito, ſi ſuperior eā admiſit, & inſuper inhibuit, facit attētata.*
45 *Appellatio friuola, etiam per Iudicem admiſſa, nō facit attentata ſecundum aliquos.*
46 *Quod fieri dēt, non aūt ꝙ de facto fit, eſt attendēdū.*
48 *Attentata per appellantem reuocantur etiam ſi appellatio eſſet notoriè nulla.*
49 *Appellans non poteſt ſuam appellationem impugnare, & dicere eam fruſtratoriam.*
50 *Appellationem debet eſſe nulla, & inualida a principio, & tempore interpoſitionis, ad hoc, vt geſta ea pendente non dicantur attentata.*
Secus ſi ſit nulla ex poſt facto, puta quia pronuncietur malè appellatio, nu. 51.
52 *Nullitas in appellatio. ſuperueniens, non tollit attentata, & illorum reuocationem antea factam.*
53 *Executio pēdente appellatio. fieri non dēt, qn̄ dubium eſt, an appellatio ſit notoriè friuola, & inualida.*

1 SExta principalis limit. ſit, vt non procedat, † qn̄ appellatio eſſet manifeſtè & euidenter friuola, iniuſta, & inualida, ad tex. in c. cum appellationibus friuolis, de app. in 6. Spec. in §. nunc dicamus, nu. 8. ver. item appellatione pend. de appel. Abb. in c. conſuluit, el., de app. Franc. in c. vt debitus, nu. 47. de app. And. Barb. in addit. ad Bald. in ver. habet locum, in cap. 1. §. ſancimus, in tit. quo tempore. mil. inueſt. pet. deb. poſt Inn. in c. dilecti, de excep. Marant. in Spec. in 3. partis princip. q. 2. nu. 171. poſt Soc. in conſil. 39. col. 6. lib. 4. Quibus adde Guid. Pap. deciſ. 213. Statuta, nu. 6. & in tract. de app. q. 12. poſt Innocen. & Bal. in c. paſtoralis, de off. deleg.* Et idē Guido Papæ, conſ. 219. incip. male, & temerarie, nu. 2. & Philip. Prob. in addit. ad Pragmat. ſanct. in titu. de friuol. appellatio. per tot fol. 276.] & Steph. Auf. in addit. ad decis. Tholoſ. 500. quæ eſt vltima, ad med. & Anto. Corſet. in Singul. ſuis, in verbo, appellatio, incip. Regula eſt, verſ. limita ſecundo, & ſeq. & Vant. in trac. de nullit. in tit. quoties, & intra quod temp. nu. 48. & iterum in titu. de nullit. ex defectu iuriſd. ord. ſub nu. 142. poſt Rotam deciſ. 75. aliàs, 356. Not. quod, de app. in antiq. & Aegid. deciſ. 239. In cauſa D. Guglielmi, & tradit Pariſ. in conſil. 49. Ad primum, nu. 21. lib. 4. vbi inquit,
2 † quod irrationabilis appellatio non ſuſpendit Iu-
3 riſdictionem;* prout † nec etiam ſuſpendit appellatio notoriè iniuſta, ad not. in c. cum ſit Romana, §. præterea, de app. Proſper. Paſcib. conſ. 193. n. 3. in fi.] vnde non conſiderata ſuſpenſione, nec ēt ſubintrat conſideratio attentatorum, vt ſæpe ſupra diximus.

4 * Et ratio eſſe poteſt, non ſolum, quia † friuolæ appel
lationi non eſt deferendum, d.c. appellationib. verũ
ẽt quia tales appellationes in tm̃ ſunt ſacris Canoni-
bus odioſæ, vt appellans hoc caſu poſſit ẽt per iudicẽ
a quo excõicari, & mulctari, vt poſt alios tradit Rol.
(qui multa ponit contra friuolè appellantes) in conſ.
91. nu. 10 & ſeqq. lib. 5. Quib. adde glo. Coſmæ Gui-
mier ad Pragm. ſanct. in Rubr. de friuol. appellat. §.
quodq; in verb. iniuſte, f. m. hi 279. vbi ponit ẽt alias
5 † ſpecies ante diffinitiuam ſniam friuole appellantiũ,
videlicet, & Primam; vt non poſſit poſtea a diffiniti-
ua appellare, ad not. in ca. inter monaſterium, de re
iud. & in Clem. 1. de dolo & contu. Secunda, vt tan-
quam verus contumax, & doloſus non ſit amplius
ad proceſſum citandus, quia ſic appellando vr̃ dice-
re ſe nolle amplius venire, vt poſt Inn. in c. ad petitio
nem, de accuſat. Barto. in l. eius, ff. de appella. recip. &
Oldrad. conſi. 12. declarat Coſm. vbi ſupra.] Quæ au
6 tem † dicatur appellatio manifeſte friuola, tradit re-
miſſiuè poſt Io. And. in Clem. ſi ante, de dolo, & cõt.
Rot. deci. 58. aliàs 417. Si appelletur, nu. 5. de appel. in
7 no. † & dr̃ friuola, quæ nunquã põt prodeſſe ſm Re-
8 buf. in concor. in rub. de friuol. appel. † vel forſan (&
hoc melius) relinquitur arbitrio iudicis ex ſententia
Menoch. in tract. de arb. iud. lib. 2. Cent. 2. Caſu 197.
9 per totum, præſertim, num. 7. † vbi egregiè tractat, &
declarat vim huius dictionis friuola, & iſta ſit

Regula, quæ probatur per ſupradicta, & ex eo, ꝙ
ſubtiliter, & ſingulariter dixit Bald. in conſi. 367. Ad
euidentiam in princ. lib. 1. vbi formaliter inquit, ꝙ ap
10 pell. pend. nihil debet innouari, dũmodo appellatio
ſit aliqua; vel ſaltem (vt ita dixerim, aliquabilis, nam
ſi eſſet apparenter, & exiſtenter nulla, nõ retardaret
executionem, hæc Bal. & huius ſniæ fuit ẽt ex recen-
tioribus Lancel. Conr. de Prætor. §. 2. de off. Prætor.
in cau. ciuil. in c. de app. ſub nu. 21. ver. decimonono,
quando appellatio poſt Soci. in Reg. 21.* & fac. quia
11 † ſi ẽ euidenter iniuſta, & nulla, nõ meretur execu-
tionem, vt poſt Dec. conſi. 475. nu. 35. Alex. conſi. 97.
nu. 5. lib. 6. Rui. conſi. 36. nu. 6. lib. 2. Aymo, conſ. 278.
col. fi. lib. 2. & alios latè proſequitur Borgni. Caualc.
deciſ. Fiuizzan. to. n. 2. & 3.] Et pro Regula ẽt facit,
12 quia † pacta ſunt aliquid non fieri, vel minus legiti-
mè fieri, vt in proprijs terminis noſtris cõſiderat Iaſ.
in l. præſes, nu. 4. ff. de re iud. quem referr & ſequitur
etiam Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi iud. §. 31. ca. 2. in
13 2. limit. princ. nu. 8. & ſimiliter, ꝙ citatio † nulla, &
inualida non inducit litis pendentiam regulariter ad
effectum attentatorum, vt eſt deciſ. Afflic. 366. In ple
no, nu. 140. & diximus latè ſupra cap. 4. de attent. lit.
pend. in præfatione, nu. 94. & ſequen.

Amplia hanc Regulã vno modo, vt non ſolũ pro-
cedat, qñ euidenter conſtat appellationẽ eſſe friuolã,
14 verũ † ẽt qñ præſumeretur contra appellantẽ, ꝙ eius
appellatio eſſet fruſtratoria, & iſte eſt vnus no. caſus,
in quo licitè ẽt applõne pendente fit innouatio, ſm
Franc. in c. peruenit, el 2. in gl. in ver. aſſignes, in fin.
15 nu. 8. de app. † vbi ſi Canonicus appellauerit a pręce
pto de reſidendo p Epm ſibi facto, põt Epus penden
te appellatione deputare ibi Vicariũ cũ competenti
portione, & talis deputatio non õr attentatũ, ea tõ-
ne, quia dicta appellatio præſumitur fruſtratoria. Et
q̃uis Spec. Card. Marant. & Pet. Duen. in locis de qui
bus infra, in 18. limit. prin. ponant particulariter hoc
dictum de præcepto de reſidendo, pro fallẽtia ad Re
gulã noſtram prin. ꝙ nihil ſit applõne pendente in-
nouandũ, mihi tñ vr̃ ꝙ magis commodè cadat pro
ampliatione huius 6. limitat. quia illius dicti nulla a-
lia rõ vr̃, niſi quia illa appellatio præſumebatur fru-
ſtratoria, vt colligitur ex verbis illius tex. ibi, cum aũt
fruſtratoriæ dilationis cã, vt ẽt dicemus in d. 18. limi.
16 princ. & pro hac Ampliatione, † ꝙ q. ñ præſumeret
contra appellantẽ, attentata non ſunt reuocanda, fa-
ciunt, quæ ponit Alc. conſi. 3. In hac, n. 2. & ſeqq. lib.
17 6. dum vult, † ꝙ interpoſita applõne à correctione,
quia ei ius cõe reſiſtit, & cõtra appellantẽ præſumit,
attentata nõ ſint reuocanda, & ꝙ voluit poſt gl. in c.
ſuper eo, de off. de leg. And. Barb. in conſi. 18. inci. mi
18 hi vr̃, ſub nu. 11. verſ. & adduco vlterius b. 4. † ꝙ ſi iu
dex videt, ꝙ Reus malitioſè proponat applõnem, &
executionem differat, põt tunc appellantem repelle-
re.* Et ex ſupradictis vr̃ pluri mũ ſubſiſtendum de
eo ꝙ aliàs dixit Rui. in l. 1. in prin. n. 14. ff. de noui o-
19 per. nunc. ꝙ † appellatio ẽt ſi ſit calumnioſa, facit at-
tentata, ſi enim lis, & reſtitutio in integrũ nõ facit at-
tentata, q. ñ ſunt calumnioſa, vt diximus ſupra, c. 4. de
attent. lit. pend. limit. 4. & c. 18. de attent. reſtit. in in-
teg. pend. nu. 60. & ſeq. nec ẽt appellatio calumnioſa
dẽt regulariter facere attentata, Niſi intelligas, & prę
ſupponas eius vigore fuiſſe inhibitũ (vt ẽt ille ibi ſen
tire vr̃, ſm terminos ſequentis primæ limit. num....
Qđ iñ non vr̃ oĩno admittendum, cum nec ẽt inhi-
bitio calũnioſa ſoleat facere attentata, iuxta ea, q̃ dice
mus infra, ca. 20. de attenta. poſt inhib. lim. 7. per tot.]

Limitatur nunc eadem regula.

Primò, niſi iudici a quo fuit fruſtratoriè, & friuolè
20 appellatũ † fuiſſet per Iudicem ad quẽ inhibitũ, qm̃
eo caſu geſta poſt eam tai q̃ attẽtata reuocaut. Frãc.
in d. c. vt debitus, n. 47. ver. q d aũt, & Steph. Aufr. in
addit. ad d. deciſ. Tholo. 500. ad med. & Guid. Pap. in
cõſi. 69. inc. Pro declaratione, verſ. ſecũdo quia, n. 12.
quẽ referunt, & in hoc ſequunt Moder. in Addit. ad
deci. eiuſdẽ Guid. Pap. deciſ. 113. in verbo, dic ꝙ non.
21 † Contra q̃ limit. licèt videat in terminis deciſ. Rot.
58. aliàs 412. Si appelletur, de app. in nou. dũ conclu-
dit in ea, ꝙ inhibitio vigore fruſtratoriæ appellationis
non põt operari effectum, ex quo non põt dici cano-
nica, cui concordat alia deciſ. 75. aliàs, 357. Nota, ꝙ at
tentata, de app. in antiq. pp verbum, canonicè, potitũ
in ca. non ſolum, de app. in 6. quas ſecuti ſunt pleriq;
22 Doct. dum tenent, † ꝙ inhibitio tunc operetur effe-
ctum attentatorũ, qñ eſt canonica, vt eſt deci. Aegid.
239. In cã Fel. in c. ſuper q̃onum, §. fi. col. 1. de off. de-
leg. Marant. in 3. par. 6. partis princ. q. 2. num. 196. Pa-
ril. qui alios allegat, in conſi. 108. De bono iure, q. 6. li.
1. & in conſ. 172. In cauſa, num. 15. lib. 4. & ẽt Vant.
in tract. de nullit. in tit. de nullit. ex defect. iuriſd. ord.
nu. 142. & Rol. a Valle, in conſi. 97. Viſo, nu. 24. lib. 2.
Bero. q. 124. qñ appellatio in prin. Didac. Prac. Quæſ.
c. 24. nu. 3. verſic. tertio præ cæteris. Sciendum tñ eſt,
23 † quod Rota moderna etiã conſiderata d. deciſ. 58.
aliàs 412. pluries indiſtinctè tenuit cõtrarium, quod
immò geſta poſt inhibitionem, debeant reuocari, ne
iudices ſub iſto clipeo inhibitionis iniuſtæ eas con-
temnant, & diu lingetur, an inhibitio ſit iuſta, vel in-
iuſta, & pars grauata fatigetur interim laboribus, &
24 expenſis. Vnde prius debent reuocari attentata, &
poſtea de validitate inhibitionis diſputari, vt fuit a-
liàs tentum in vna Legionenſi coram M. Antonio,
vt patet in Recollect. Accorambo. deciſ. 53. incipien.
Rota, vbi ſupradicta omnia formaliter ponit, de quo
latius dicemus infra, c. 20 de attent. poſt inhibitio. in
11. Ampliat. princi. Regulæ ibi poſitæ, nu. 3. & ſeqq.
25 Secundò limita, † niſi Iudex friuole appellationi
detuliſſet, vt tradit Maranth. vbi ſupra, dicto nu. 171.
& And. Barb. in ſupradicto loco, vbi inquit, titulum,
Nil nouari appellatione pend. limitandum, quando
appellatio eſſet friuola, ſi tamen ei non ſit delatum.
Ad quod faciunt, quæ latius diximus ſuprà in 15.
ſublimitatione primæ limitat. huius regulæ noſtræ
princip. num. 240. dum poſt Pariſ. & Roland. a Val-
le, illud dictum de delatione ampliauimus, vt pro-
cedat,

cedat,ẽt ſi appellatio eſſet ſine cauſa,vt latius ibi.Quę
limitatio ampliari pōt. Primò, vt procedat non ſolũ ſi
26 Iudex expreſsè deſerat † verum ẽt ſi tacitè, vt in ſu-
pradicto loco, nu.75. Secundo vt procedat non ſolũ
27 qñ iudex ipſe deferit † verum ẽt ſi delegatus ab eo cũ
Clauſula,donec vices ſuas duxerit reuocandas, defe-
rat quia ſi a ſubdelegato ẽt friuolè appelletur, & ille
(antequam Iudex reuocauerit vices ſuas) appellatio-
ni detulerit, ſi poſtmodum delegatus reuocet vices
ſuas,& procedat,proceſſus dicitur inualidus,vt eſt de
ciſ.Rot.Biſign.21.aliàs 30.n.21.incip.An executore,
per tot.in tit.de app.vt ibi annotauimus, nu.79. Ter-
28 tio vr̃ poſſe limitari, † vt non procedat in criminali-
bus quia ẽt ſi appellatio videretur iniuſta,non eſt fa-
29 cienda executio,† niſi ſit periculum in mora, vt di-
30 cit Boer.deciſ.153.Iudex,nu.6. vbi ſubdit,ꝙ ita † de
31 ſtilo Franciæ,& ordinationib.Regijs ſeruatur,† niſi
eſſemus in Iudice a quo non liceret appellare, vt per
32 eum,† Quartò pōt limitari,qñ appellatio,quæ de iu-
re tanq̃ friuola non fuiſſet admittenda,fuiſſet de fa-
33 cto † præſertim appellato non contradicente admiſ-
34 ſa, nã hoc caſu ſi † coram Iudice ad quẽ, fuerit per
Partes proceſſum,poterit ipſe cognoſcere,& pronũ-
ciare ſuper ipſa appellatione,& de iuſtitia ſniæ,vt ita
dit ſingulariter (poſt Inn. in c.cum dilecta,de reſcr.
& in c.cum Bertoldus, de re iu.quẽ ſequuntur Imo.
& But.in d.c.cum dilecta,& poſt Bal.Rom.Fel.& a-
lios,de quib.per eum) Lanſ.dec.244.inc. Etſi appella-
35 tio admitti non debuerit, motus ẽt ſimili rõne, † de
probatione,quæ ſi non debuit admitti,admiſſa tñ va
let,poſt Bald. Alex.& alios alleg.per eum Vndè ſi Iu
dex pōt ſuper cã pronunciare,non vr̃ rõ concludens,
quare ſi dicta appellatione pendente, & vt præfertur
admiſſa, aliquid attentetur Iudex ad quẽ non poſſit
illud reuocare. Qđ dictũ vltra eũ confirmari pōt ex
plurib. Primò ex eo ꝙ aliàs habemus,ꝙ ſi ſit interpo-
36 ſita † appellatio à Iudice,qui fuerat datus cum Clau
ſula, Appellatione remota,ſi de facto appelletur(q̃uis
per Iudicem a quo, ſtante d.Clauſula, non eſſet ad-
mittenda) ſi tñ de facto Papa de præmiſſis certifica-
tus illã admittat,operatur effectum,vt poſt eam geſta
ſubijciantur vitio attentatorũ, id tex.in c.paſtoralis,
§.præterea,vbi Doct.præſertim Franc.n.6.ver.ſexto
operatur,poſt Inn.ibi,de app.ꝙ ẽt ſenſit Bal.in c.1.§.
ſancimus,n.3.in tit.quo tpe mil.ſ inueſt. pet. deb. in
vſib.feu.& ſenſit ẽt Inn.in c.cũ in iure, ſub nu.3.de
37 off.deleg.dum † voluit,ꝙ ſnĩa a qua ſit appellatum,
ſi appellatio ſit a ſuperiore recepta, non dẽt mandari
38 executioni.† Scđo quia cã appellationis dr̃ eſſe prin-
cipalis, attentatorum aũt cã dr̃ eſſe acceſſoria, vt eſt
dec.Rot.1.aliàs 1.attentata,de app.in nou.& non ſolũ
39 dñr eſſe acceſſoria, verum ẽt † venire ex natura ip-
ſius appellationis, fuit not.dictum Inn. in c.dilecti,el
3.de app.ꝙ refert & ſequitur, & menti tenendũ eſſe
admonet Franc.ibi,in vlt.& o.r. q.1. Vnde ſi Iudex
per ſupradicta pōt cognoſcere cãm appellationis,po-
terit,& debebit ẽt cognoſcere cãm attentatorũ,tanq̃
quid acceſſoriũ, præſertim cũ regulariter Iudex bẽat
cognoſcere eãm cum ſuis incidentib. & emergen-
40 tib.† & cã attentatorum dicatur incidens, vt in Re-
coll.Mohed.deciſ.100.Commiſſio,ſub Rub.de iud.
41 & procur. Tertiò, quia † poſtq̃ appellatus cõparuit
coram Iudice,ad quem,& abſq; reclamatione ipſius
fuit in cã proceſſum,illa appellatio, quæ de iure non
ſubſiſtebat, vr̃ per eum approbata, & ob eius appro-
bationem vr̃,ꝙ debeat producere ſuos effectus, ſicut
aliæ appellationes,& conſequenter inualiditatẽ eorũ,
quæ ea pendente fuerint facta,vt eſt deciſ.Biſign.71.
aliàs 30.nu.71.An ſub executore,de app.n.5.ibi,præ-
ſertim,pp conſenſum partis appellatæ in qua conclu
42 ditur † ꝙ proceſſus factus poſt friuolam appellatio-
nem, de facto tñ per Iudicem ad quem, & per partẽ
admiſſam non valet, ꝙ plurimum fac. ad hunc arti-
culũ. Quartò pro hac opi.multũ facit id, ꝙ poſt Inn.
ſingulariter dixit Fran.per illum text. in c.ſæpe, in 2.
43 not. nu.3.de app.† ꝙ eo ipſo, ꝙ appellatio eſt appro-
bata a parte,cenſetur appellationi delatũ & cã ad cu-
riam deuoluta. Vñ ſi præſuppoſita hac partis appro-
batione cenſet̃ appl̃oni delatum,tunc proculdubio,
ſi quid fiat poſt hanc appellationẽ, dr̃ eſſe attentatũ,
iuxta ea quæ ſup.diximus in 2.ſublimi.huius limi. n.
25.dum vr̃ diximus, hanc limit.non procedere vbi
friuolæ appl̃oni eſſet delatum.Quintò non parum fa
cit,ꝙ ſingl̃r tradit Card.in cle.1.q.8.prope fi.de re iu.
44 † vbi concludit, ꝙ qñ appellatur in caſu a iure, vel
ab homine prohibito,ſi ſuperior admiſit appl̃onem,
& inhibuit,executio interim facta eſt irrita, & atten-
tata. Sextò & melius ad hoc vr̃ text.in terminis in l.
chirographis, §.fin. ff.de adminiſt.tut.vbi apparet,ꝙ
appellatio ex permiſſione Principis recepta,facit attẽ
tata,vt ibi,fundus ablatus eſt, Et ꝙ qñq; appellatio,
quæ non eſſet admittenda per ſuperiorem, poſſit ad-
mitti tradit per illum text. Guid. Pap.in tract.de app.
q.120.col.4.verſ.& ad glo. Præmiſſis tñ valdè vr̃ ob-
45 ſtare † deciſ.Rotæ 58.alias 412. Si appelletur,n.3.de
app. in nou.dum dicit, ꝙ ſi appellatio friuola per Iu-
dicem fuerit admiſſa de facto,illud non eſt curandũ.
46 quia non ꝙ fit,ſed ꝙ fieri debet,eſt attendendum,cu
ius deciſ.verba refert, & ſequi vr̃ Vital.in tractat. de
Clauſ.in Clauſula, Nil nou.app.pend.nu.25.Niſi di-
cas,quod hæc limitatio procedit, vbi cum admiſſio-
ne Iudicis de facto concurrit ẽt tacitus conſenſus, & Ruginel. de app. §6 ... 2.cap. ... fol. 233
non contradictio ipſius appellati, ꝙ non erat in caſu
d.deciſ.58. Vel pōt dici,ꝙ Rota moderna dictam de-
ciſionem non tenet, vt paret in Recoll. Acoramb.de
ciſ.53.incip.licet Rota,& diximus ſuprà,nu.23.Quę
autem ſupradicta ſunt, ꝙ friuola,& inualida appella
tio approbata per partem operatur effectus ſuos pro-
47 pter illam partis approbationem, † limita,vt nõ pro-
cedat,qñ appellatio eſſet ex eo nulla,quia non fuiſſet
interpoſita infra decem dies; qui dantur ad appellan
dum, cum eo caſu approbatio, & proſecutio ẽt per
ambas partes facta,non habeatur in conſideratione,
vt annotauimus infra hoc eo.c.in 50.limi.prin.verſi.
quinto amplia, nume.85. poſt alios, de quibus ibi.
48 Quintò limita, † niſi appellans aliquid attentaret,
talia.n.attentata,q̃uis appellatio ſit notoriè nulla,ve-
nirent reuocanda,vt poſt Ang.in l.1. ff.Nil nou.app.
pend.tradit Vital.de Clauſ.in Clauſula, Nil nou.app.
49 pend. nu.6. Ea ratione: † quia non poteſt appellans
ſuam appellationem impugnare, & dicere eam fru-
ſtratoriam ad l.ſi ſeruus plurium,§.fin.ff.de leg.1. &
per Innoc.in c.ex parte,col.2.de Reſcr. Quæ omnia
poſt Ang.& Inn.vbi ſuprà,ponit etiam Manfr.lib.2.
Pract.Concluſionum ſuper attent. Concluſ.103. li-
cet de Vital. nullam mentionem faciat.
Sextò intellige, vt Regula, quæ habet, ꝙ attentata
non reuocantur,qñ appellatio eſt nulla,friuola,& in
50 ualida † procedat in appellatione inualida a princi-
51 pio,& tpe interpoſitionis, † ſecus in appellatione in-
ualida,ex poſt facto per ſnĩam,puta qñ Iudex ad quẽ
pronunciat malè appellatum, & benè iudicatum,
52 quia † nullitas,& inualiditas iſta ſuperueniens, non
impedit effectum attentatorum, & ideo ſi pendente
appellatione aliquid attẽtetur, & Iudex illa reuocet,
ſi poſtmodum Iudex pronunciet malè appellatum,
& ſic ſuperueniat nullitas in appellatione, attentata
tamen & illorum reuocatio per ſuperueniẽtem nul-
litatem non tollitur: vt tradit Vital. de Clauſ.in Clau
ſula, Nil nou.appel.pend. num.9. & poſt eum,& Io.
Monach.in c.rupientes,§.de viginti,num.144.tradit
Manfred.vbi ſuprà, Concluſ 108.

Declara Regulam præfatã vno modo, q̃ præmiſſa procedant, qñ appellatio eſt clarè, ac notoriè friuo-
53 la, & illegitima, † ſecus quando eſſet dubium, an appellatio eſſet talis, quia quando eſt dubium, non debet fieri pendente appellatione executio, vt expreſsè declarat Iaſ. in l. Præſes, n. 4. ff. de re iud. & poſt eum Io. Bap. de Aſi. d. Prax. Iud. §. 3. t. c. 2. lim. 2. n. 8. in fi.

Limitatio Decimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio quæ tendit ad differendum reuocationem attentatorũ non facit attentata, & ponitur exemplum.*

1 SEptima fit principalis limitatio, † vt non procedat in appellatione, quæ tenderet ad differendum reuocationem attentatorum, Exemplum Reus appellationem interpoſuit, cui Actor non detulit, deinde actor pendente huiuſmodi appellatione, Reum ſpoliando, attentat, poſtmodum Actor etiam appellat, ne aliquid contra eum innouetur, nam hoc caſu (non obſtante pendentia appellationis ab Actore vltimo loco interpoſitæ) poterit Iudex procedere ad reuocationem ſpolij, & aliorum, quæ contra appellationem Rei fuiſſent attentata, vt notabiliter hunc caſum conſiderat Franc. in c. an ſit, ſub nu. 7. col. 3. ver. ſecundus caſus, extra de appel. poſt Io. And. & Spec. in tit. de appellat. §. fin. verſi. item quod appellans, dicens ita intelligendum eſſe dictum cap. an ſit, c. conſtitutus, & c. bonæ memoriæ, de appel. quod iſte caſus eſt clariſſimus.

Limitatio Decimaoctaua.

SVMMARIVM.

clauſula appellatione remota

1 *Clauſula appellatione remota operatur, vt appellatio poſtea interpoſita regulariter non faciat attentata.*

2 *Appellatio ob Clauſulam appellatione remota perdit effectum ſuſpenſiuum; Immò ſecundum aliquos, inconcuſſa dicitur eſſe concluſio quod per dictam Clauſulã tollantur omnes effectus ab ipſa appellatione proficiſcentes.*

3 * *Clauſula, Appellatione remota, a Principe operatur limitatè quoad effectum ſuſpenſiuum, ita vt executio interim facta, non veniat per viã attentati reuocãda.*

4 *Audientia denegata in agendo, & defendendo, cenſetur prohibita appellatio.*

5 *Appellatio remota cenſetur, vbi eſt remota contradictio, vel querela.*

6 *Clauſula, Appellatione remota, etiam ſi non fuerit appoſita in Commiſſione, ſed in mãdato de immittendo aliquem in poſſeſſionem, operatur effectum ſuſpenſiuum.*

7 *Appellatio per teſtatorem remota, an habeatur in conſideratione.*

8 *Clauſula, Appel. remota operatur etiam ſi fuerit tacita, & ſubintellecta per relationem ad aliam Commiſſionem.*

9 * *Clauſula, Appellatione remota, refertur non ſolum ad negotium principale, verum etiam ad incidentia illius, ſi ſubeſt eadem ratio.*

19 *Iudex datus cum Clauſula, Appellatione remota, ſi appellationi deferat, geſta ea pendẽte cenſentur attẽtata.*

11 *Inhibitio facta per Iudicem ad quem, iudici a quo, etiã dato cum Clauſula, Appellatione remota, facit attentata.*

12 *Appellatio reiecta a Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota, ſi ſit ex certa ſcientia per ſuperiorem admiſſa, cauſat attentata.*

13 * *Executio quando cenſeatur ſuſpenſa per admiſſionem appellationis.*

14 *Executio poſt tres conformes fit non obſtante quacunque nullitate oppoſita.*

Niſi Papa, aut alius Princeps cauſam appellationis ex certa ſcientia committat. nu. 15.

16 *Appellatio vbi interponitur ex cauſa in iure expreſſa, operatur ſuos effectus, non obſtante Clauſula, Appellatione remota, etiã quoad reuocationem attentatorũ, vt num. 17.*

18 *Clauſula, Appellatione remota de facto appoſita per inferiorem a Principe, non operatur, vt appellatio non faciat attentata.*

19 *Clauſulam, Appellatione remota, ſolus Princeps poteſt apponere, cum ſit de reſeruatis Principi.*

20 *Inferior a Principe, Clauſulam, Appellatione remota apponere non poteſt. Etiã legatus de latere, vt n. 21.*

22 *Clauſulam appellatione remota, quis poſſit in reſcriptis apponere, remiſſiuè.*

23 * *Appellatio an per ſtatutum tolli poſſit.*

24 * *Appellatio a diffinitiua facit attentata, etiam ſi in Reſcripto adſit Clauſula, Appellatione remota, ſecundum aliquos.*

25 *Clauſula, Appellatione remota, non tollit appellationẽ a diffinitiua, ſed tantum ab interlocutoria, ſecundum aliquos.*

26 *Clauſula prædicta non tollit appellationem, quãdo eſſemus in criminalibus, & adhuc nõ coſtaret de delicto.*

27 *Appellatio quando permittitur, cenſetur permiſſa, quoad vtrunque effectum, tam deuolutiuum, quàm ſuſpẽſiuum.*

28 *Iudex datus cum Clauſula, Appellatione remota, ſi manifeſtè grauat, poteſt ab eo appellari.*

29 *Statutum tollens appellationem, nunquam cenſetur illam tollere quando Iudex manifeſtè grauat.*

30 *Notoria iniuſtitia facit, ut quis etiam aduerſus tres conformes audiatur.*

31 *Appellatio etiam in poſſeſſorio admittitur, quando Iudex manifeſtè grauat.*

32 *Exceptio notoriæ iniuſtitiæ contra agentem admittitur, Et impedit litis ingreſſum. nu. 33.*

Etiam coram arbitro. nu. 34.

35 *Sententia apertè iniqua non eſt exequenda.*

36 *Clauſula, Appellatione remota non tollit appellationẽ, quando Iudex manifeſtè grauat, etiam ſi ſit appoſita de conſenſu Partium.*

Licet aliqui contra nu. 37

38 *Appellari poteſt etiam a Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota, quando ille in pronunciando fuiſſet in dolo, vel lata culpa.*

Etiam ſi fuiſſet appoſita de conſenſu Partium, vt infrà, num. 41.

39 *Lata culpa dolo æquiparatur.*

40 *Reductio ad arbitrium boni viri peti poteſt, non obſtante quacunq; ampla, & plena renunciatione, quando arbiter licet non fuerit in dolo, fuit tamen in lata culpa.*

42 *Clauſula, Appellatione remota, non operatur attentatorum effectum, quando non fuit appoſita ſciente Principe, ſed in vulgari, & vendibili Reſcripto cõqueſtus, vel literarum contradictarum.*

43 *Clauſula, Appellatione remota, cum hodie apponatur potius de ſtylo generali, ſonat potius in quandam monitionem, vt ſcilicet nõ deferatur appellat. cui fruſtratoriè, quàm quod in aliquo deroget iuri communi.*

44 *Clauſula ap. re. tollit ſolum friuolas, non autem legitimas, & a iure permiſſas appellationes.*

45 *Clauſula, Contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo, refertur ad contradictores de iure, non autem de facto tantum.*

Per

Digitized by Google

46 * *Per Clauſulam, contradictores quoſlibet, non ſolum cenſetur reiecta appellatio fruſtatoria, ſed etiam probabilis.*
47 *Gratia ſi ſit ſubreptitia, Clauſula ap. re. appoſita in literis deſuper expeditis, non excuſat ab attentatis.*
48 *Attentata poſt appellationem interpoſitam, à Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota, licèt ex priuilegio attentatorum non reuocentur, poſſunt tamen reuocari per viam quarelæ.*
49 *Vel per viam nullitatis.*
50 *Etiamſi nullitas deducatur vnà cum appellatione.*
51 *Clauſula appellatione remota in Reſcripto appoſita operatur quo ad partes in Reſcripto comprahenſas*
52 *Non autem quo ad Tertium.*
53 * *Iudicium reconuentionis Actoris per Reum, procedit iuxta Commiſſionem per actorem obtentam contra Reum.*

Clauſula Appellatione Remota tollit effectum ſuſpenſiuum & attentata: Quod ampliatur, quinque. Limitatur duodecim & Declaratur tribus modis.

1 OCtaua Principalis limitatio ſit, † non procedat, quando cauſa fuiſſet commiſſa cum Clauſula Appellatione Remota, qoia licet aliàs attentata poſt appellationem ante omnia reuocētur per viam attentati, vt in regula principali dicti c. non ſolū, de appell. in 6. ſtante tameo dicta Clauſula, geſta pendente appellatiooe à Iudice à quo, de facto interpoſita, ex priuilegio attentatorum non reuocantur: ea potiſſimū
2 ratione; † quia appellatio ob dictam Clauſulam, perdit effectum ſuſpēſiuū Iuriſdictionis, vt notāt Doct. in c. paſtoralis. §. præterea, de off. Deleg. ſine qua ſuſpenſione iuriſdictionis, attentata non videntur poſſe cōſiderari, vt ſuprà ſæpius dictū eſt & tradunt Doct. præſertim Franc. in c. bonę, nu. 36. de appell. & in iſta limitatione breuiter hæc ſit

Regula, quā tenet Butr. in c. paſtoralis, vltra med. in verſ. tertius eſt effectus reuocationis attētatorum. de appell. & ibidem Panor. col. 4. verſ. tertius eſt effectus, & ibi quoq; Imola col. 4. ver. item etiam operatur quo ad effectū reuocaooois attentatorum, & alij quos refert, & ſequitur idē Frāc. in d. c. paſtoralis, nu. 6. verſ. ſexto operatur, de appell. quos ſequitur Minſing. Centuria 1. deciſ. 3. inc. Qn̄ comiſſa, & haoc incōcuſſam eſſe Concluſionē, qđ per huiuſmodi Clauſulā, tā deuolotiuus, qnā ſuſpenſiuos appellationis effectos, atq; oēs alij effectus ab appellatione ꝓficiſcētes cenſeatur ſublati, tradit nouiſſimè Por. Imolē. in conſ. 59. Ex facto, nu. 3. lib. 2. & conſ. 120. Quæritur, nu. 2. lib. 3. * quod poſt alios, quos allegat. tenet etiam Proſper Paſcth. conſ. 27. nu. 24. Aduertēdū tamē eſt, quod aliàs Rota io vna Hiſpalen. Donadei corā Pe-
3 regrino, 6. Decembris 1545. ſenſit, quod † Clauſula prædicta, appoſita à Principe, operetur limitatè quo ad effectū ſuſpenſiuum, ita vt executio interim facta, nō veniat per viam attētati reuocanda, vt colligitur ex deciſ. Put. 328. incip. in vna Hiſpanlenſi. lib. 2. & ita fuit p Dominos deciſum in vna Romana de Matheis coram Roboſterio 31. Iunij 1567.

Ampliatur.

Primò, vt oon ſolum procedat, qoando eſſet ſublata appellatio per hæc verba expreſſa, videlicèt appel-
4 latione remota, verū ēt, quando per alia verba † puta quod deoegaretur audientia in agendo, & defendendo, quia per talē denegationē audientiæ videtur prohibita appellatio, de quo per Frāc. io rub. col. fi. verſ.
5 ſed in contrarium, de appell. † vel ſit remota contradictio vel querela, quia remota contradictione, & remota querela, cēſetur remota appellatio, vt poſt Bal. in l. 1. §. 1. verſ. ſed an remota, ff de offi. præfect. Prætor qui loquitur de querela, & tex. io c. perſonas, de appellat. qui loquitur de contradictione, oot. Dec. in d. c. perſonas, in quarto oota b. nu. 4.

Secondò Ampliatur, vt procedat, non ſolum quādo dicta Clauſula eſt appoſita io Cōmiſſione cauſæ,
6 † verum etiam ſi ſit in mandato de immittendo aliquē in poſſeſſionē: quia ſi vigore dicti mādati ſit capta poſſeſſio, non dicitur attentata, eoam ſi ſit appellatum quia talis appellatio ſtante dicta Clauſula, oon ſuſpendit, vt fuit dictum io vna Tiraſonen. executionis, corā Thoma de Thanis, ſub die 15. Decēb. 1544. & eſt in Recollect. putei dec. 26. Attentata non dicitur, ſub Rub. vt lit pend.

7 Tertiò, vt procedat † ēt ſi appellatio fuiſſet remota per teſtatorem, quia & illa videtur haberi in conſideratione, vt ſenſit elegāter Lap. Alleg. 53. An oporteat, ſub. nu. 9. in fine. *
8 Quartò, vr̄ poſſe ampliari, vt ꝓcedat, ēt ſi † huiuſmodi Clauſula nō fuiſſet expſſe i Cōmiſſione appoſita, ſed tacitè ſubintellecta, quooiam & eo caſu eundem effectū operari debere, non eſt ambigendum: Datur autem caſus, quo Clauſula appellatione remota, tacitè in Reſcripto ſubintelligit; Pone enim, quod licèt Iudex in prima inſtantia fuerit cū dicta Clauſula datus, ab eo tamen de facto fuerit appellatum, & appellatio, per Principem admiſſa, & alteri cōmiſſa quod fieri poteſt; vt infra, num. 10 vtique iſta ſecunda commiſſio, ita cenſetur tacitè in ſe habere Clauſulam appellatione remota, prout habebat commiſſio primæ inſtātiæ, vt poſt Ant. de Butr. in c. paſtoralis, de offic. deleg. & Bald. in l. ſi actor, C. de appell. eleganter conſiderat Aemilian. in conſ. 68. In cauſa appellationis. nu. 7. Idem etiam dicendum eſt, ſi talis Clauſula virtualiter eſſet in cōmiſſione per relationem ad aliam commiſſionem, in qua aderat dicta Clauſula; quia eo caſu, etiam vis & poteſtas dictæ Clauſulæ cenſetur tranſlata in Iudicem ſecundæ commiſſionis, vt fuit dictum in dicta Roma. de Mathæis, coram Robuſterio, 31. Iunij, 1567.
9 * Quinto, vt dicta † Clauſula, non ſolū referatur ad negociū principale, verū ēt ab incidentia illius, ſi ſubeſt eadem ratio, vt ex autoritate Baldi in l. incertis, in fi. C. de interdic. & in l. 1. vbi ēt Salic. num. 4. C. de moment. poſt. & Zuccard. in l. fi. nu. 439. C. de edict. diui Adr. tol. dixit Rota in vna Regien. S. Thomę corā Robuſterio. 10. Septēbris. 1574. vt eſt Diuerſ. lib. 1. deciſ. 100. nu. 20. in impreſſis.]
10 Limitatur eandem Regula

Primò, niſi Iudex datus cū iſta Clauſula † appellationi ab eo interpoſitæ detuliſſet, vt in c. cū appellationibus, de appell. in 6. tradit Imola poſt Doctor. in dicto §. præterea, dicti ca. paſtoralis. col. 3. in princ. de appellat. quam refert, & ſequitur ibi Franc. col. 2. verſ. quarto operatur, nume. 5. de appell. vbi inquit, quod ita eſt tenendum: cuius limitationis ea ratio eſſe poteſt: quia Iudex deferendo appellationi, dicitur abdicare a ſe omnē Iuriſdictionē, vt late diximus ſuprà, hoc eodem ca. in quinta limit. primę limit. princ.
11 num. 72.

Secundò † niſi Iodici à quo per Iudicem ad quem fuiſſet inhibitum, arg. notat. in ca. non ſolum, de appellat. io 6. & tradunt expreſſe Ionoc. Imo. & Franc. in dicto cap. paſtoralis, d. verſ. quarto operatur, & iterum in dicto verſ. ſexto operatur, & poſt Lanfranc. in ca. quoniam contra, io verbo, interlocutoriæ, fol. 31. tradit nouiſſimè Minſinger. centuria prima, dec. 3. inci. Quando commiſſa, & non ſine ratione: cum multa facta inhibitione ſint illicita, quæ alias nō præcedente inhibitione fuiſſent licita, vt latius dicemus infra, cap. 20. de attentatis poſt inhibitionem in prima Ampliat. Regulæ ibi poſitæ, num. primo, & per
12 totam.

Tertio † niſi Papa, vel alius ſuperior Iudex ex certa ſcientia admiſiſſet appellationem à Iudice inferiore cum dicta Clauſula, Dato nō admiſſam geſta

eniw

enim poſtquam appellatio foret ex certa ſcientis re-
cepta per Papam, tanquam attentata venirent reuo
canda, vt eſt text. in dicto c. paſtoralis, §. præterea, &
ibi Doctor. de offic. delegat. & ponit etiam expreſsè
Franc. in dicto c. paſtoralis, in dicto verſ. ſexto opera
tur, poſt Innoc. ibi, quibus adde notata per Bald. in
c. primo, §. ſancimus, num. 4. in titulo, quo tempore
mil. inueſtit. per. debeat, in vſibus feud.* & in termi-
nis, quod executio nō cenſeatur ſuſpenſa per admiſ
23 ſionem huiuſmodi † appellationis etiam cauſa ap-
pellationis commiſſa abſq; Clauſula (Quatenus de
uoluat) niſi Princeps ex certa ſcientia commiſerit,
cum expreſſione, quod primę literæ erant cum Clau
ſula appellatione poſtpoſita, firmat nouiſſimè Hip-
polit. Riminald. conſil. 195. nu. 10. & ſeqq. lib. 2.] Ad
quod plurimum facit, quod alias poſt Alex. in conſ.
77. col. 2. lib. 2. & Socin. in conſ. 158. col. prima, lib. 2.
& plures alios per eū allegatos, tradit noniſſimè An-
tonius Gabr. in tract. Commu. Concluſ. lit. s. de exe
cut. rei iudic. Concluſione prima, num. 35 verſ. deci-
14 moquarto limita, vbi volunt, † quod licè. poſt tres
conformes non poſſit appellari, ſed fiat executio, nō
15 obſtante quacumque nullitate oppoſita, † id tamen
non procedit, ſi Papa, aut alius ſupremus Princeps
cauſam appellationis committat ex certa ſcientia, vt
latius ibi per eum, & fac. quæ latius diximus ſupra,
hoc eodem c. in texta limitatione Regulæ Principa-
lis, num. 38. dum tractauimus, an triuola appellatio
de iure non admittenda, de facto tamē admiſſa ope-
retur effectum attentatorum.

Quartò limitatur ex intētione Franc. in dicto ver-
16 ſic. ſexto operatur, ibi, & adde tertium, † quando ſ.
appellatur ex cauſa, quæ ſit in iure expreſſa; tūc enim
cum appellatio operetur omnes eius effectus) & ſic
17 deuolutiuum, & ſuſpenſiuum) † attentata non ob-
ſtante dicta clauſula, veniunt reuocanda, via, & pri-
uilegio attentatorum: hoc enim caſu in appellatio-
ne etiam à diffinitiua, debet exprimi cauſa; quando
eſt appoſita in commiſſione dicta Clauſula, ſecun-
dum Franc. in c. conſuluit, in ſi. de appellation. & in
c. Romana, § ſi autem, in ſi. num. 6. de appellation. in
6. & per Imol. in l. prima, §. interdum, ff. a quibus ap-
pellare non licè, & per Felin. in c. quoad conſultatio
nem, nu. 89. de re iudicata, & ſi cauſa expreſſa eſt ta-
lis, in qua iure ſit expreſſum, quod poſſit appellari,
attentata reuocabuntur, ſecundum opinio. Franc.
& Abb. ibi.

Quintò, quādo dicta Clauſula Appellatione remo
18 ta, † eſſet de facto appoſita in commiſſione per in-
feriorem à Principe, qui non poſſet illam apponere.
quia (cum per talem inferiorem, hæc Clauſula dari
non poſſit, eius appoſitio nullum effectum operari
19 poteſt. Iuribus vulg. † cum iſte ſit caſus ſoli Princi
pi reſeruatus, vt in l. prima, ff. a quibus appell. non
20 lic. & in dicto c. paſtoralis, † in tantum, quod regula
riter nullus inferior à Principe poteſt cauſam com-
mittere cum hac Clauſula, vt eſt communis opin. de
qua teſtatur Sigiſmund. Loffred. in conſ. 80. In cauſa
21 mota, nu. 11. etiam ſi eſſet legatus de latere, ſecun-
dum Specul. in titulo de legato, §. nunc oſtenden-
dum, verſ. 14. Idem voluit gl. magna, in fi. in c. quoad
tranſlationem, de offic. Deleg. vbi Doctores idem ſe
quuntur, & Bald. in l. nec quicquam, §. ſi. in princ. ff.
de offic. Proconſ. quos refert, & ſequitur Frāc. in Ru
br. de appellatio. col. 6. num. 23. Quæ tamen intelli-
genda ſunt ſecundum ea, quæ eleganter no. Dec. in
22 dicta c. paſtoralis, nu. 2. † vbi egregiè declarat, quis
poſſit hanc Clauſulam in Reſcriptis apponere,* &
23 quod etiam per † Statutum poſſit appellatio tolli ſi
per ſtatuentes fuerit appoſita dicta Clauſula, Appel-
latione remota, poſt Alex. conſ. 139. Viſo, col. 1. lib. 7.
Socin. conſil. 39. col. 1. lib. 4. & alios, id dicit eſſe ſine
dubio, Rota Lucenſ. per magon. deciſ. 16. num. vnde
cimo. & ſeqq.]

24 Sexto † niſi eſſemus in appellatione à diffinitiua,
ſecundum opinionem illorum, qui tenent per hanc
25 Clauſulam, Appellatione remota, † non tolli appel-
lationem à diffinitiua ſententia, ſed ab Interlocuto-
ria: in qua opinione fuit Specul. in tit. de ſenten. exe-
cutione, §. primo, circa princ. vbi voluit ad propoſi-
tum materiæ noſtræ, quod quoad diffinitiuam talis
Clauſula nihil operetur, & Iudex teneatur appella-
tioni deferre, & ſi facere executionem, illa ſtatim re-
uocaretur: cuius opinio. fuit etiam Lanfranc. poſt a-
lios de quib. ibi per eum, in dicta deciſ. 463. incip. Cla-
uſula; Appellatione remota.

26 Septimò, † quando (ſi eſſemus in caſu, in quo in
aliquo delicto eſſet remota appellatio) non conſta-
ret adhuc de ipſo delicto: ſi enim dum diſcutitur de
tali delicto fertur ſententia Interlocutoria, talis Clau
ſula non impedit appellari, vt eſt deciſio Lanfranc.
464. qui incipit, quando in aliquo delicto remoue-
tur appellatio, nam ſi hoc caſu damus appellari poſ-
ſe, non obſtante dicta Clauſula, ſequitur quod huiuſ
modi appellatio operabitur effectum etiam ſuſpen-
ſiuum, & per conſequens cadit conſideratio etiam
27 attentatorum, † quando enim in aliquo caſu permit
titur appellatio, cenſetur permitti non ſolum quo-
ad effectum deuolutiuum, verum etiam ſuſpenſiuū,
vt per multa deducit Iaſ. in conſ. 187. Circa primū,
col. 6. verſ. ſecundo facto aliam Cōcluſionem, lib. 1.

28 Octauò, vt non procedat † quando Iudex datus
cum dicta Clauſula, manifeſtè grauaret, nam ſtante
manifeſto grauamine, per huiuſmodi Clauſulam,
non cenſetur quis prohibitus appellare, vt tradit Dec.
in conſil. 49. Præſtantiſſimè, num. 2. lib. primo, poſt
gloſ. in cap. ex conqueſtione, de reſtit. ſpoliat. & Ru-
in. in conſi. 82. Viſo, nume. 1. lib. 5. & poſt. Decium
dicto conſi. 49. & alios per eum allegatos, idem fir-
mat Port. Imol. in conſ. 59. Ex facto, num. 4. lib. 5. &
iterum conſ. 209. Ex facto, nume. 14. lib. 4. & fuit etiā
per maiorem partem Dominorum reſolutū in vna
Romana bonorum de Matheis coram D. meo Ora
dino, 11. Maij, 1568. videlicèt, quod ſtante notorio
grauamine, ceſſat Clauſula, Appellatione remota.
Nam, & alias in ſimili videmus, quod ſi per legem
29 † aut ſtatutum tollitur appellatio, non cenſetur ſub
lata, quando quis manifeſtè grauaretur, ſecundum
Bal. in l. 1. C. ſi de, moment. poſſ. fuer. appell. & in l.
conſentaneum, C. quomodo, & quando iudic. & per
Alexan. in conſi. 77. Viſis, num. 12. col. fin. lib. 3. & in
conſ. 106. Viſo, num 26. lib 3. cum concord. de quib.
per eundem Alexan. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re
iudic. & in l. de pupillo, §. qui opus, ff. de nou. oper.
nunc.* & poſt Corn. conſ. 143. circa fi. lib. 4. & Ale-
xan. conſ. 2. lib. 6. tenet etiam Aymo, conſ. 622. num.
17. lib. 4] quibus adde Recoll. Caputaquen. par-
te 1. deciſ. 83. incip. lata ſententia, vbi non ſolum di-
30 citur, quod ſtante † notoria iniuſtitia, hæc Clauſula
non operatur verum etiam quod quis etiam aduer-
ſus tres conformes eſt audiendus, & facit etiam in
Recollect. Put. deciſ. 414. & Natta, in conſi. 172. In
31 cauſa, num. 6. lib. 1. fac. quod & aliàs dicitur, † quod
etiam in poſſeſſorio appellatur, quando conſtat de
euidenti iniuſtitia, vt per Stepha. Aufr. in addit. ad
deciſ. Tholoſ. 500. in princ. addit. quod & poſt Abb.
in c. ex conqueſtione, num. 5. & Alex. in conſ. 33. nu.
8. lib. 1. poſuerunt nouiſſimè Moderni in annotatio.
32 ad Aegid. num. 66. & poſt glo. in dicto † cap. ex con-
quæſtione, tradit And. Barbat. in conſ. 24. Cum quæ
ritur, num. 12. lib. 5. cum, & alias videamus, quod ex-
ceptio notoriæ iniuſtitiæ contra agentem admitti-
tur,

Digitized by Google

33 tut, † & impedit litis ingreſſum, † etiam coram ar
34 bitro, vt multa ad hoc cumulando, deducit nouiſſi-
mè Blanc. in tractatu de compromiſſ. 4. q. princ.
35 nume. 97. † Et ſententiam apertè iniquam non eſſe
exequendam, tenuit Rota in vna Regien. coram A-
quen. vt eſt in Recoll. A. Auguſtini lib. 4. deciſ. 58.
incipien. Aquen. ſi ergo poteſt appellari, ergo quoad
vtrumq; effectum, tam ſuſpenſiuum, quam deuolu-
tiuum; vt poſt Iaſ. proximè dictum eſt, & conſequen
ter dicta Clauſula hoc caſu non impedit attentata,
36 & illorum reuocationem. † Quod amplia, etiam ſi
talis Clauſula fuiſſet appoſita de conſenſu partium,
nam hoc etiam caſu ſi conſtat de manifeſta iniquita
te, poterit appellari ſecundum Imol. in conſil. 76.
37 † Quamuis Ruin. in conſ. 82. num. 2. lib. 5. ſit valde
dubius ſuper hoc puncto, imo in caſu ſuo ibi, nu.
4. contrarium expreſsè teneat, quando ſententia ci-
tra dolum contineret manifeſtam læſionē, propter
duplex vinculum videlicet principis, & partium, vt
ibi per eum latius.

Nona huic proxima limitatio ſit † vt non proce-
38 dat, quādo Iudex datus in reſcripto cum dicta Clau-
ſula, proferens ſententiam fuiſſet in dolo, vel lata cul
pa, nam licèt regulariter dicta Clauſula prohibeat
appellationem, id tamen non vendicat ſibi locum,
quādo Iudex eſt in dolo, † vel culpa, quæ dolo æqui
39 paratur, l. 1. ff. ſi menſor. fal. mod. dix. vt fuit ſingula-
re dictum Baldi, in c. vt debitus, col. 2. de appellatio.
quem refert, & ſequitur Franc. in dicto c. paſtoralis,
col. 5. verſ. quartodecimo operatur, ext. de appell. &
per multa hoc cōprobat Hippol. de Marſil. in ſing.
289. incip. dolus futurus. Ad quod facit, quod alias
dixit Bald. in l. pen. C. de arbitris, † dum vult, quod
40 reductio ad arbitrium boni viri peti poteſt non ob-
ſtante quacumque ampla, & plena renunciatione,
non ſolum quādo arbiter fuit in dolo, verum etiam
ſi in lata culpa, vt refert Ruin. in dicto conſ. 82. nu.
30. vbi in id etiam alleg. Pet. de Anchar. in diſputatio
ſua, incip. Cum Clericus, licèt poſtmodum in fi. verſ.
non obſtat, &c. idem Ruin. in caſu ſuo, & probabili-
ter id confutare videatur. Et ſimiliter quod licèt re-
gulariter in poſſeſſorio ſit prohibita appellatio, l. 1.
C. ſi de moment. poſſ. permittitur tamen quādo ſen
tentia fuiſſet lata per iniuriam, dolum, aut latam cul
pam Iudicis, vt per Bald. in conſil. 217. in fi. lib. 2. &
poſt eum Grat. in conſ. 165. Requiſitus, num. 4. lib. 2.
41 † Quam limit. amplia notabiliter, vt procedat etiam
ſi in Reſcripto talis Clauſula fuiſſet appoſita de cō-
ſenſu Partium, nam licèt aliàs conſenſus partium
operetur, quod cenſeatur remota eius appellatio
quoad omnem effectum, ex eo quia cenſentur Par-
tes appellationi renunciaſſe, vt fuit notabile dictum
Baldi, in l. a. ad fin. C. de appell. quem (non obſtan.
quibuſdam in contrarium per Imol. allegatis) refert,
& ſequitur idem Franc. in dicto c. paſtoralis, verſic.
quartodecimo, ſub num. 11. id tamen minime proce
dit, quando Iudex fuiſſet in dolo, nam hoc caſu (non
obſtante, quod Clauſula ſit appoſita ad cōſenſu par-
tium) poterit nihilominus appellari, ſecūdum Barto.
in alleg. c. vt debitus, col. 2. de appell. & Franc. in di-
cto verſ. quartodecimo, à quibus in effectu non vide-
tur diſſidere etiam Ruin. in dicto conſ. 82. per totū,
præſertim, nu. 4. & 5. dum conatur deducere, quod
in caſu ſuo, dolus neque re ipſa, neque præſumptus
interuenerit.

42 Decimò limita Regulam princ. † vt procedat in
Clauſula, Appellatione remota, appoſita ſciēte Prin-
cipe, & maturo conſilio, ſecus ſi ſit appoſita in vul-
gari, & vendicabili reſcripto Cōqueſtus, quia illa nō
operatur effectum, vt attentata nō reuocarentur, vt
fuit aliàs tentū per Rotam in vna Hiſpalen. donat
ni, coram Peregrino, vt eſt in Recoll. A. Auguſtini,
deciſ. 101. incip. Peregrinus, & in Recoll. eiuſdem Pe
regrini, deciſ. 71. aliàs 3. incip. licèt Clauſula, & Put.
2. deciſ. 328. & Chiſſ. in deciſ. 11. Pro qua plurimum
fac. quod voluit Bald. in dicto c. paſtoralis, §. præte-
43 rea, in princ. in prima oppoſit. de offic. deleg. † quod
cum hodie dicta Clauſula apponatur potius de ſti-
lo generali, quam de miniſterio ſpeciali, ſonat potius
in quādam monitionem, videlicet, vt non deferatur
appellationi fruſtatoriæ, quam quod in aliquo dero-
get Iuri communi, quod etiam dixit Māſuer. in ſua
praxi Iudiciali, in tit. de appellat. col. 11. verſ. item qñ
44 dicitur in litteris. Hinc ſolet dici, † quod talis Clau-
ſula, tollit ſolum friuolas, non autem legitimas appel
lationes, & à iure permiſſas, vt poſt alios tradit Imol.
in ca. vt debitus, nu. 9. in fin. de appell. * & poſt alios
Thom. Doct. allegatione 5. (quæ eſt immediatè poſt
conſ. ipſius 154.) ſub num. 15. & in conſ. 165. nu. 5.
prout etiam multos in id citat Crauet. conſ. 641. ſub
num. 11. lib. 4.]

Vndecimò limita, quando eſſemus in appellatio-
ne interpoſita ab eo, qui erat contradictor de iure,
45 non autem poſtpoſita compeſcendo, refertur ad cō-
tradictores de facto, non autem de iure, gloſ. & om-
nes, & Panor. nume. 9. in c. pro illorum, de præbend.
Staphil. de litter. Grat. & Iuſt. cart. 98. Felin. in ca. ſu
per eo, num. 8. de offic. Delegat. Rebuff. in ſua Praxi
Benefic. in forma nou. prouiſ. in verbo, Contradicto
res, & contradictor de iure is diceretur, qui produ-
ctis ſuis Iuribus vellet via Iuris audiri, Felin. in dicto
c. ſuper eo, & in c. cauſam quæ, col. 12. verſ. ſimiliter
dicit, de Reſcript. poſt Oldrad. in conſ. 81. Quod pro
ceſſus nume. 7. & ita tandem fuit reſolutum in vna
Neapolitana Cappellaniæ coram Fineto, 10. Iunij.
1569. in qua cum attentans ad excuſanda attentata
fudaret ſe, quia ſtante dicta Clauſula in litteris, li-
cuit ſibi etiam pendente termino ad appellandum
ſententiam exequi, & dubitatum bis fuiſſet, an eſſent
attentata, & 1. Ianuarij eiuſdem anni, nihil reſolu-
tum fuiſſet, vltimò tamen fuit tentum pro atten-
tatis. * Hanc autem, & precedentem limitationem
ſublimita ex intentione Hippol. Riminaldi conſil.
46 195. nu. 6. & ſeqq. lib. 2. niſi † talis Clauſula eſſet cō-
cepta, per verba vniuerſalia, videlicet, contradicto-
res, quoslibet, &c. tunc enim compræhenderet etiam
eos, qui iuridicè contradiceret, & non ſolum cenſere
tur reiecta appellatio fruſtratoria, ſed etiam illa, quæ
eſſet probabilis ſecundum eum ibi, nu. 8.]

Duodecimò, & vtiliter limita, vt non procedat,
47 † quando literæ, & gratia vbi eſt appoſita dicta
Clauſula, eſſent ſubreptitiæ, quia executio facta pen-
dente appellatione à ſententia vigore dictarum lite-
rarum lata, vel tempore ad appellandum non excu-
ſaretur ab attentatis, vt colligitur apertè ex his quæ
dixerunt Domini in vna Napolitana attentatorū, co
ram Sarmiento, die 29. Maij, 1564. in qua, licèt antea
ſub die 20. Iunij, 1561. fuiſſet dictum, quod Domini
inclinabant quod ſtante Clauſula appellatione re-
mota non eſſent attentata: & propterea inſtaretur vl
timo loco pro abſolutoria ab attentatis, Domini di
xerunt, quod ſi Breue de quo ibi erat ſubreptitium,
impedit abſolutionem ab attentatis, cum omnia co
ruant, & propter vim imminentis appellationis ori-
untur attentata, vel nullitas.

Declaratur nunc eadem limitatio principalis,

Primò, vt ea, quæ attentantur pendente huiuſmo-
di appellatione, quæ per hanc Clauſulam fuerat in
48 Reſcripto remota, † licèt non reuocentur, ex priui-
legio attentatorum potuerunt tamen reuocari per
viam querelæ, ordinariè agēdo, ſecundum Hoſtienſ.
in cap. paſtoralis, §. præterea, & ibi Doctor. de offic.
Deleg.

Digitized by Google

tocium offuſcatur notorium non operatur effectus
ſuos,puta ſi contra exceptionem proprietatis noto-
riam,agenti poſſeſſorio recuperandæ,oppoſitam, ali
quid allegetur , quod habeat notorium dictæ exce-
ptionis offuſcare,nam licèt dicta notoria exceptio re
gulariter obſtaſſet, ſtante tamen dicta offuſcatione,
notorium perdit vires ſuas , & amplius non obſtat ,
vt cõſiderat eleganter Nicol.de Mil.in verbo,poſſeſ
ſorio recuperandæ agenti,obſtat.fol.285.Quibus ad
de quæ ponit Socin. in conſ.4. Viſis actis, lib.1. poſt
glo.in c.qui contra Iura,de reg.iur.in 6.& in ca.cum
6 olim,de verb.ſignif. † quod confeſſio in iudicio non
facit notorium , quando illa ex aliqua cauſa offuſca-
7 tur.† Et ſimiliter via executiua non habet,locum, ſi
inſtrumentum guarentigiatum aliquo modo eſt of-
fuſcatum,vt poſt Bald.l.2. C.de excep.rei iud. & in l.
1.ff.de leg.2. tradit Blãc. in tractatu de Compromiſſ.
in quarta q.princ.ſub num.2.col.3. verſ.ex inſtrumẽ
8 to guarentigiato,circa finem,inferens ibi , † quod e-
tiam ſuper inſtrumento guarentigiato poteſt peti fie
ri,compromiſſum, qñ illud ex aliqua cauſa offuſcat.
9 Secundò,† Niſi Iudex ad quem, Iudici a quo, (ſe-
cundum terminos dicti §. ſi autem ,) inhibuiſſet, vt
per Doctor.in dicto §. ſi autem , & in dicto §.portò,
præſertim Franc.in dicta col.2. in fi. verſ. niſi Iudex
ad quem faciat ſibi inhibitoriam,& Steph. Aufret.in
dicta addit.in vltimis verbis.
Tertiò notabiliter ſecundum Mil. in dicto verbo,
notorium,an impediat appellationes.poſt princ.iun-
cto verſ.in notorio autem confeſſionis,vt non proce
10 dat in notorio confeſſionis † quando ſumus in cri-
minalibus,& Iudex in imponenda pœna , vel a Iure
determinata,vel etiam arbitraria modum exceſſerit;
nam hoc caſu tenet appellatio , quoad omnem effe-
ctum,tam deuolutiuum,quam ſuſpenſiuum,qui ſu-
ſpenſiuus impedit pendente appellatione poſſe proce
di,& facit eſſe locum attentans,ad no.per Doctores,
in ca.non ſolum, de appell.in ſexto, & ſæpè ſupra di-
ctum eſt.
11 Quartò † quando ſumus in notorio confeſſionis
in cauſa ciuili,& notorium reſultat dumtaxat,quia
reus confeſſus ſit,non autẽ quia etiam ſit conuictus,
nam hoc caſu licet non ſit ſine aliquo dubio, cum ali
qui dicant,quod non audiatur appellans, niſi expreſ-
ſa legitima cauſa, vt per Franc. in dicto §. ſi autem,
ſub nu.5. tutius tamen eſt tenere indiſtinctè appella-
tionem habere omnem effectum,etiam ſuſpenſiuũ,
ſecundum Mil.in ſupradicto loco, verſ.in ciuili aũt.
12 Quintò , quando eſſemus † in notorio probatio-
nis,quia ſecundum Mil. in dicto loco, in verſ.in no-
torio autem probationis,planum eſt,quod appellans
audiatur,& appellatio operatur effectus ſuos; Sic &
in notorio per famam poteſt appellari, vt per Spec.in
tit.de appellat.§.in quib.ſub n.13.verſ.decimo in de-
lictis notorijs,per tex.in c.cum ſit Romana. in fi. de
appell.& Feder. Schenck in tract.de appel.num.39.
& Pet.Rebuff.ſuper Conſtit.Reg.tom.3.in tract.de
appell.artic.7.gl.2.num.22.quoniam,& hoc caſu ad-
mittitur appellatio.
13 Sextò poteſt limitari † vt non procedat in declara
tione notorij:licèt enim a notorio non appelletur,&
propterea dari non poſſint attentata, vt in regula , ,
(quia tamen a declaratione notorij datur appellatio,
vt poſt Specul.in titulo de recuſat.§.fin.verſ. hoc ẽt
nota,& Abbat.in conſi.109.col.pen.verſ. etſi etiam
lib.1.& Felin.in c.Rodulphus,col.pen. verſic.& ap-
pellari poteſt, de Reſcrip. & in c.cum non ad homi-
ne,col.penult. ver. & nota quod licet, de Iudi. tradit
nouiſſimè Ant.Gabriel. Commun.concluſ. lib.ſex-
to.de reg.iur.concluſ.3.nu.60.) ſtante appellatione à
declaratione notorij , ſi fiat executio non minus erit
attentata , quam ſi ſimus in alio caſu appellabili, ex
quo data appellatione,regulariter reſultat effectus ſu
ſpenſiuus,qui ſolet cauſare attentata,vt per Iaſ.in cõ
ſil.187.Circa,col.6. ver.facio aliam concluſionem,
lib.2.& aliàs dictum eſt.

Limitatio Decima.

SVMMARIVM.

1 *Attentata pendente appellatione a ſententia Iudicis,cu-
ius fuit onerata conſcientia, regulariter non reuocan-
tur,& infra num.9.*
2 *Appellari an poſſit a ſententia lata ſecundum conſcien-
tiam Iudicis.*
Et non poſſe quoad vtrumque effectum aliqui tenuerũt 1
nume.3.
*Et retractationem talis ſententiæ ſolum permitti per
viam gratiæ, miſericorditer officium Iudicis implo-
rando,num.4.*
5 *Appellatio a ſententia ſecundum conſcientiam lata,de-
uoluit,non tamen ſuſpendit,ſecundum alios.*
6 *Cauſa magni præiudicij admittit appellationem etiam à
ſententia,ſecundum conſcientiam Iudicis lata , ſecus
ſi ſit modici præiudicij.*
7 *Conſcientia triplex eſt,remiſſiuè.*
8 *Iudex qui ſecundum conſcientiam procedere poteſt,etiã
ſine citatione valet procedere.*
10 *Appellatio a ſententia ſecundum conſcientiam Iudicis
lata,non operatur effectum ſuſpenſiuum.*
11 *Conſcientia Iudicis ſi ſimpliciter non oneretur , ſed ad-
datur qualitas reſpiciens iuſtitiam , puta ad iudi-
cium iuæ conſcientiæ , tunc ab eius ſententia poteſt
appellari.*
12 *Appellationi à ſententia ſecundum conſcientiam Iudi-
cis lata,deferri debet,quando ſuperiori apparet fuiſſet
ex rationabili cauſa interpoſitam.*
13 *Appellatio in cauſa magni præiudicij operabitur effe-
ctus ſuos etiam interpoſita a ſententia ſecundum con-
ſcientiam Iudicis lata.*
14 *Iudex cuius fuit onerata conſcientia poſtquam fuerit
per Iudicem ad quem,inhibitus, non poteſt vltra pro-
cedere.*
15 *Conſcientia Iudicis ad hoc, vt ab eius ſententia appella-
ri non poſſit, debet eſſe cum iudicio diſcretionis.*
16 *Recurſus ad ſuperiorem haberi poteſt , vt corrigat id
quod malè ſecundum conſcientiam fuit per Iudicem
iudicatum,licet ab eius ſententia appellari non poſſit.*

DEcima limitatio principalis ſit, quando appella
retur a ſententia Iudicis,cuius cõſcientia,vel ex
diſpoſitione iuris communis,vel ex forma Commiſ
1 ſionis,aut Reſcripti fuiſſet onerata:† quia geſta,& at
tentata poſt dictam appellationem, non veniunt per
viam attentati reuocanda;quamuis enim non ſit le-
2 ue dubium apud Doctor.an a ſententia † lata ſecun
3 dum conſcientiam Iudicis poſſit appellari,† cum ali
qui tenuerint abſolutè hoc caſu appellari non poſſe,
quoad vtrumque effectum tam ſuſpenſiuum,quam
4 deuolutiuum , & retractationem talis ſententiæ ſo-
lum permitti per viam gratiæ, miſericorditer officiũ
Iudicis implorando, vt illam emendet,ne erronea ,
conſcientia noceat parti, in qua opin. videntur fuiſſe
Imola & Gemin.in c.ſtatutum,§.aſſeſſorem, de Re
5 ſcrip.in 6. Aliqui vero voluerint appellari poſſe , † &
quod appellatio hoc caſu licet non ſuſpendat,tamen
deuoluat: cuius opin.videtur fuiſſe originaliter gloſſ.
in Clemen. prima, in verbo , oneramus , de iure pa-
tron. quam Paul. Laur. & Cardin. ibi in effectu ſe-
6 qui videntur : † Alij autem diſtinguant, quod aut
ſumus

Digitized by Google

ſumus in cauſa modici præiudicij, & non poſſit ap-
pellari, aut magni præiudicij, & tunc poſſit, prout
conſiderabat Bald. in l. 2. C. de reb. cred. Alij demum
ſimpliciter, & indiſtinctè dixerint appellari non poſ-
ſe, non declarando ad quem effectum, ſuſpenſiuum
ne, an etiam deuolutiuum hæc prohibitio referatur,
vt videtur deciſ. Rot. 18. aliàs, 443. Fuit dubitatum,
ſub num. 3. & 4. de conceſſione præbend. in nou. &
Io. Cephal. in conſ. 89. Affatim. nume. 14. lib. 1. poſt
Franc. qui alios allegat, in Rubr. de appell. num. 7. de
quibus omnibus habetur latè per Gemin. Franc.
Imol. & alios, in dicto §. aſſeſſorem, & per gl. & Card.
in dicta Clem. prima, de iure patr. q. 16. per Roman.
conſ. 27. Viſo themate, poſt princ. vbi alios allegat, &
conſi. 261. Super eo, ad finem. Paul. de Caſtr. in l. de
pupillo, §. qui opus, ff. de no. oper. nunciat. Alex. in l. in
prouinciali, §. qui opus, de no. ope. nunc. Panorm. in
c. ſuper his, num. 16. de accuſ. Felin. in dicto c. ſuper
his, col. 5. de accuſ. & in c. ſignificaſti, el primo, de ho-
micid. & plenius in c. primo, col. 20. verſ. & ſi dicatur
conſcientiæ tuæ, de conſtit. Andr. Barbat. in c. ne inni
taris, numero 22. & ſeqq. (vbi latè) de conſtitut. & in
7 conſilio 36. Ad propoſitum, nu. 7. & ſeqq. lib. 2. † vbi
triplicem eſſe conſcientiam demonſtrat. * &c. per
Corn. conſilio 349. littera X. lib. 1. & poſt eum, &
Ant. de Petrutio, in l. prima, ſub nu. 366. verſic. dicen
tes hoc fore notabile, ff. de iureiuran. nouiſſimè Ma-
ſcard. de probation. concluſ. 414. ſub numero ſecun-
do, & Bologn. conſ. 47. Viſis, per tot. qui multa in
materia ponit.] Iac. Menoch. in tractatu de arbitr.
8 iudic. lib. 1. q. 17. num. 14. vbi, & illud ſubdit, † quod
talis Iudex poteſt etiam ſine citatione procedere,
quod fuſius poſuit nouiſſimè Ioan. Bapt. de Aſin. in
ſua praxi Iudic. §. 7. cap. 5. verſic. ſexto limitatur, in
princ. * Prout poteſt eſſe non admittere exceptiones,
ex quo dictam Clauſulam omnes cenſentur reiectæ,
vt poſt Lapum Allegat. 15. in fin. & Allegat. 60. nu-
mero quarto, declarat Borgn. Cauale deci. Firuzzan.
22. numero 9.] apud quos, & alios per eos relatos de
harum opinionum varietate, & veritate videri
poteſt.

Nihilominus ſicut ſupradicta non procedunt ſi-
ne difficultate; ita quod attinet ad propoſitum no-
9 ſtrum, clarum eſt † quod geſta poſt appellationem
interpoſitam a ſententia talis iudicis, non reuocan-
tur per viam attentatorum, ſed ſolum via ordinaria
iniuſtitiæ, vt in his terminis eſt deciſ. Aegid. 18. incip.
10 Oneratio conſcientiæ. Et meritò: † quandoquidem
ſecundum omnes ferè ſupra poſitas opiniones con-
ceditur, quod huiuſmodi appellatio non operatur
effectum ſuſpenſiuum; Immo illorum quoque
opi. qui ſimpliciter dicebant appellationem prohibe-
ri, ab alijs declaratur, vt procedat quoad effectum ſu
ſpenſiuum, ſecus quoad deuolutiuum, vt declaret ex-
preſsè Mil. in verb. appellatio, verſ. appellari non po-
teſt, fol. 15. Vnde ſi non præſupponitur ſuſpenſio iu-
riſdictionis, nec etiam cadit regulariter conſidera-
tio attentatorum, vt rectè ponderat Aegid. in dicta
deciſ. & ſupra ſæpius dictum eſt, quod vbi ſuſpenſio
non datur, nec dantur attentata. Et licèt prædicta li-
mitatio videatur regulariter tenenda, conſideratis ta
men nonnullis caſibus, qui ex dictis Doctor. in ſupra
allegatis locis, ſecundum diuerſitatem opin. elici poſ-
ſunt, nonnullæ etiam huic propoſitioni poſſunt ac-
commodari limitationes, Sit igitur.

Regula, quod attentata non reuocantur, quando
ſumus in appellatione interpoſita a ſententia Iudi-
cis, qui ſecundum ſuam conſcientiam pronunciare
poterat, vt in dicta deciſ. Aegid. 18. & præcipue ea ra-
tione, quia talis appellatio non inducit effectum ſu-
ſpenſiuum, per ſupradicta.

Limita.

11 Primò, quando † non eſt ſimpliciter onerata Iudi
cis conſcientia, ſed cum hac clauſula eſt appoſitum
aliquod verbum, vel qualitas reſpiciens iuſtitiam, pu
ta ad iudicium tuæ conſcientiæ, vel ſimile; quia tunc
debet ſeruari iuſtitia, & iuſte procedi, & ab eo poſſet
appellari, & eius ſententia corrigi, ad tex. in ca. quali-
ter, el 1. de accuſ. & per illum tex. tradit Franc. in c. ſta
tutum, §. aſſeſſorem, ſub nu. 5. ver. poteſt etiam limi-
tari de reſcrip. in 6.

12 Secundò, quod ſuperiori appareret † quod ap-
pellatio hoc caſu eſſet interpoſita ex aliqua rationa-
bili cauſa: quia tunc debet ſibi deferri, ſecundum
Card. in dicta Clem. 1. q. 16. de iure patro. poſt Laur.
in eodem loco. Vnde ſi defertur, ergò quicquid fie-
ret poſt delationem, videretur attentatum, ex vi de-
lationis, iuxta ea, quæ latius diximus ſupra, hoc eo-
dem c. in quinta ſublimitatione primæ limitationis
princip. huius regulæ, de attent. appellatione penden-
te nume. 72. & ſeqq. dum vniuerſaliter deduximus,
quod per delationem, Iudex abdicat a ſe omnem Iu
riſdictionem, vnde geſta per eum dicerentur geſta ſi-
ne iuriſdictione.

Tertiò (retenta opinio. Bal. in l. 1. C. de rebus cred.
quem refert, & ſequitur Franc. dicto §. aſſeſſorem,
ſub dicto num. 5. verſ. ſed vide, & Mil. in dicto verb.
appellari non poteſt, fol. 15. vbi etiam allegat eundẽ
Bald. in c. 1. in titulo, quãdo mil. vaſal. qui contumax
13 eſt) † vt procedat, quando ſumus in cauſa modici
præiudicij, ſecus ſi magni, quia tunc appellatio ope-
rabitur effectus ſuos. * Quod pluribus tenet etiam
nouiſſimè Pet. Io. de Anchar. in quæſtio. famil. q. 5.
num. 4. in 2. parte, & Maſcard. d. concluſ. 414. num.
7. & Sebaſt. Medices in tractatu de Nouat. in ver-
bo, Conſcientia.]

Quartò, videtur poſſe limitari, vt procedat, niſi ſu-
perior vigore dictæ appellationis Iudici a quo, cum
dicta Clauſula, Dato, inhibuiſſet, vt colligitur ex mẽ-
te Card. in dicta q. 16. ad med. dum ſecutus Laur. ibi,
dicit, properabit aſſignare portionem de qua ibi, an-
tequam fiat inhibitio per ſuperiorem, quaſi ſentiat
14 (& benè) † quod Iudex etiam datus ſub dicta forma,
non poſſit vltra procedere, poſtquam fuiſſet inhibi-
tus, cum hoc non ſit nouum (vt ſupra ſæpius dixi-
mus) quod multoties inhibitio operatur effectum at-
tentatorum, in caſu, in quo citra inhibitionem atten
tata non darentur, de quo dicemus etiam latius inf.
ſuo loco, c. 20. de attentatis poſt inhibitione in 1. Am-
pliat. num. 1. & ſeqq.

Declara præmiſſa, Primò, vt ad hoc, vt non poſ-
15 ſit appellari, † talis conſcientia debeat eſſe cum iudi-
cio diſcretionis, ad text. ſing. in ca. 2. de Regul. in 6. &
tradit Barbat. in dicto conſi. 36. num. 7. lib. 2. Secun-
16 dò declara, vt licet appellari non poſſit, † poteſt ta-
men haberi recurſus ad ſuperiorem, vt corrigat id,
quod malè ſecundum conſcientiam fuit iudicatam,
vt poſt gloſ. in Clem. 1. de iure patronat. tradit idem
Barbat. ibi, nu. 9. * & late Maſcard. dicta concluſ.
414. nu. 7. poſt Petr. de Anchar. Corn. & alios. Ter-
tiò declara vt præmiſſa procedant, quando is, cuius
conſcientia eſt onerata, eſſet perſona fide digna, ſe-
cus ſi foret ſuſpecta, vt per Maſcard. vbi ſupra, nu-
mero 16.]

Limitatio Vndecima.

SVMMARIVM.

1 *Taxatio expenſarum, etiam appellatione pẽdente cõ-
tra*

Digitized by Google

tra uitium attentati fieri poteſt, ſecundum Doctores, & infra, num. 6.
2 *Contrarium tamen uidetur uerius, & infra, nume. 7.*
3 *Etiam ſi Iudex in ſententia taxationem reſeruauerit.*
4 *Et taxatio huiuſmodi reuocaretur per uiam attẽtati.*
5 *Taxatio expenſarum non debet fieri niſi poſt finitã cauſam appellationis.*
8 *Iudæis de iure communi debet ſeruari rigor Iuris.*
9 *Diſpoſitio fauorabilis ad Iudæos nõ trahitur, ſed odioſa ſic.*
10 *Expenſarum taxatio appellatione pendente fieri poteſt, ubi ſeruandus eſt rigor iuris.*
11 *Taxatio expenſarum incontinenti poſt appellationẽ facta, non ſubijcitur uitio attentatorum.*
12 *Expenſæ Regiſtri cauſa etiam appellatione pendente taxantur.*
13 *Etiam contra hæredẽ defuncti in expenſis condẽnati.*
14 *Taxatio expenſarum in cauſa attentatorum factarũ, fieri põt ẽt pendente appellatione in cã principali.*

VNdecima principalis limitatio Regulæ princi-
1 palis, fit, † vt non habeat locum in taxatione ex
penſarum, quia Iudex a quo, poteſt etiam pendente
appellatione taxare expenſas, in quibus condemnа-
uit; quia tunc non dicitur innouare, ſed potius decla-
rare pronunciatum. Hanc limitationem ſpecificè
ponunt Marantha in Speculo ſuo, in 3. parte, ſextæ
partis principalis, q. 2. num. 186. & Pet. Duen. in Re-
gul. 42. nu. 18. motus vterque authoritate Lapi, (qui
ſimpliciter id dixit) in Alleg. ſua 82. incip. In cauſa
matrimoniali, num. 8. & Felin. in conſil. 13. incipien.
Tertius condemnatus, nu. 1. Eandem pro limitatio-
ne in hac materia ponit nouiſſimè etiam Manfred.
in lib. 2. Pract. Concluſ. ſuper attent. Concluſ. 73. vbi
ſolum allegat Lap. & Marantham vbi ſuprà, quem
ſimpliciter refert nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua
Praxi Iudic. §. 32. cap. 2. in 68. Ampliat. ſub num. 3.
& iterũ Manfred. Concluſ. 119. vbi ſolum citat Gui
do Papæ, in tract. de appel. num. 28. Animaduerten-
dum tamen eſt, quod quamuis prædicti Doctor. hãc
limitationem ſimpliciter, & abſolutè (& quaſi nul-
2 lam habeat dubitationem) videãtur † tenere, † in rei
tamen veritate non modicam continet difficultatẽ:
quoniam contrarium ſenſerunt Ant. de Butr. in cap.
paſtoralis, §. verum, col. 4. verſi. vltimò per hanc De-
cretalem, & ibi quoque Dec. col. fin. verſi. poſtremo
non omitto, extra de appella. quos refert, licet omni-
no non ſequatur Anto. Gabr. in loco infra citando,
& ſpecificè contra eam eſt deciſ. Rot. 43. aliàs 631. Si
Dominus, de re iudic. in antiq. vbi voluerunt Domi
3 ni, quod pendente appellatione a diffinitiua † etiam
ſi Iudex in ſententia reſeruauerit ſibi taxationem ex
penſarum, illam tamen facere non debet, niſi cauſa
ab eum reducatur, vbi, & illud ſubdunt, quod ita ſer-
uat Palatium; & melior deciſ. 46. aliàs, 831. Nota dic.
4 quod ſi feratur, eod. titu. in antiq. † vbi amplius vo-
lunt, quod huiuſmodi taxatio reuocaretur per viam
attentati. Ad idem eſt deciſ. Rotæ 25. aliàs, 90. Nota
quod vbi Iudex, de re iudi. in antiq. vbi dicitur, quod
quamuis de rigore taxari poſſent, tutius tamen eſt
non taxare, quod etiam referendo dictam deciſ. tra-
dit Stephan. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 465.
Contra hanc limitationem eſt etiam alia deciſ. Ae-
5 gid. Bellam. 382. Si ſuccumbens, vbi voluit, † quod
huiuſmodi expenſæ non debent taxari, niſi poſt fini-
tam cauſam appellationis, motus ea ratione: quia ſe-
mel fuit ſententia appellatione ſuſpenſa; Contra
quam facit etiam, quod modernis temporibus ſen-
ſerunt Domini in vna Cæſarauguſtana, dotis ſub die

a. Iunij, 1561. coram Paleotto, vbi lata erat ſententia
in Partibus, & interpoſita appellatio, & commiſſa
in Curia, & ea pendente, proceſſit Iudex ad taxatio-
nem expẽſarum, & cum Pars peteret procedi ſuper
negocio principali, & ad excuſanda attentata allega-
retur, quod taxatio expenſarum non cauſat attenta-
ta, Domini dixerunt, prius eſſe cognoſcendum de
attentatis, tacitè ſentientes, quod taxatio illa eſſet at-
tentata; vt patet in Recollect. Paleotti deciſ. 358. in-
cip. Fuerat lata. * hodie eſt deciſ. Diuerſ. 722. in ter-
tia parte, lib. 3. in impreſſis.] Ex quibus deciſ. ſatis
6 apparet, quantum ſit dubitabilis hæc limitatio. † Si
tamen eam retinere velis, ne res auctoritate carere vi
deatur, adde quod vltra Lap. in dicta Alleg. & Feli.
in dicto conſilio, & alios ſupra allegatos, eſt etiam
in terminis dicta deciſ. Cappel. Tholoſ. 465. Item
fuit quæſitum an Iudex & Guido Pap. Sing. 349. in-
cipien. Appellatio non impedit, quem refert, & ſe-
quitur Henric. Ferrand. in addit. ad Reper. Nicol. de
Mil. in verbo, appellatio manifeſtè friuola, fol. 14. &
ſecundum hanc limitationem, quod ita practicatur
in Curijs Seneſcalcorum Nemauſenſis, & Carcaſſa
ne teſtatur idem Aufrer. in dicta addit. de deciſ. 465.
Cappel. Tholoſ. & tradit nouiſſimè etiam Ant. Ga-
briel. Commun. Concluſ. libro ſexto, de Regul. Iur.
Concluſ. tertia, num. 54. vbi præter aliquos ex ſuprà
allegatis, in id citat etiam Præpoſit. in capit. paſtora-
lis, §. verum, col. fin. verſ. per iſtam literam, de appell.
& Felin. in cap. ſignificauerunt, col. 6. ver. quib. ad-
de Rotam, de excep. & Rebuff. in l. quod iuſſit, in a-
nntab. numero 155. ff. de re iudicata, & nouiſſimè
Mandoſ. in addit. ad dictam Alleg. Lapi, 82. in ver-
bo, taxari expenſæ, vbi alios in id citat, quibus adde
Proſper. Carauitam, Ritu 298 nume. 24. vbi tamen
id limitat non procedere quando fuiſſet inhibitum.
* Et nouiſſimè poſt præallegatos, Borgnin. Caualc.
7 deciſ. Friuzzanen. 15. numero 25.] † Sed in hac opi-
nionum diuerſitate concluſiuè procedendo, & ve-
ritati, & æquitati inhærendo, hanc Vndecimam li-
mitationem reformandam eſſe cenſeo, & in ea ne-
gatiuè Regulam concipiendam, & certas ſibi limi-
tationes accommodandas, per quas, quæ in contra-
rium allegari poſſunt, facilè concordari valent.
Sit itaque

Regula, quod nec etiam expenſarum taxatio ap-
pellatione pendente fieri poteſt, per ſupradicta; Quã
concluſionem relatis etiam dictis opin. finaliter fir-
mat nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi iudic.
§. 32. cap. 14. par tot. numero 5. verſicu. verum ſi re-
ctè, Quam

Limita

8 Primò, quando eſſemus in caſu † in quo rigor eſ-
ſet ſeruandus, vel de iure communi, vt in Iudæis, gl.
in c. 1. de Iudæ. quam ſequitur, & comprobat Blanc.
in tractatu de Compromiſſ. in 3. q. princip. num. 47.
in verbo, Hebræi & ſimiliter refert, & ſequitur Soc.
in conſilio 63. In præſenti conſultatione, nume. 17.
lib. 1. & Auguſt. Bero. in conſilio 28. In cauſa, nu. 41.
lib. 3. & cæteris fuſius Natta, in conſilio 620. Circa,
per tot. libro 3. vbi de huius dicti veritate diſſeritur,
* Iaſ. in l. ſi inſulam, num. 5. ff. de verbo. oblig. & in l.
prima, §. ſi vir vxori, nu. 10. ff. de acquir. eo. poſſ. Mar-
quard. in tract. de Iudæis, in ſecunda parte capitu. 5.
num. 5. & 6. plura de hoc ponit Roland. conſilio 35.
num. 18. & ſeqq. lib. 2. vbi tamen nume. 55. dat dictæ
gloſ. in cap. 1. de Iud. vnam declarationem, vt ſcilicet
9 ibi ſit caſus ſpecialis.] † cum & aliàs ad eos non tra-
hatur diſpoſitio fauorabilis, ſed benè ſi ſit odioſa,
vt tradit Brun. in tractatu de rebus dubijs in prima
parte, in capit. de dubia diſpoſitione reſpectu illius
perſonæ, colum. 10. verſ. hinc dicemus, fol. ſeptimo,

vbi ſe remittit ad latius per eum dicta in tractatu de
ſtatut. excluden. fœmin. in 6. articulo princip. in pri-
mo membro, q. 3. Vel rigor ſeruandus eſſet ex forma
10 Reſcripti † & ita procedat deciſ. Rotæ 25. aliàs, 90.
Not. quod, de re iudic. in antiq.
11 Secundò, quando taxatio † fieret incótinenti poſt
appellationem, cum tunc non videatur aliquid de-
nouo Iudex facere, & ita procedat dicta deciſ. Tho-
loſ. 465. & ita procedendum eſt, quod intellexerint
Lap. Marantha & alij, qui ſimpliciter dicebant, taxa-
tionem expenſarum fieri appellatione pendente: vi-
delicet, quod fiat de rigore, prout in hac 2. limitatio-
ne, quæ multis comprobari poſſet, quæ cumulat Ti-
raquell. in tract. de retractu conuent. §. 1. glo. 5. nu. 1.
& multis ſequent. dum deducit, quod ea, quæ incon
tinenti fiunt, dicuntur ineſſe.
12 Tertiò limita † in expenſis Regeſti, quia illæ ét pé-
dente appellatione taxantur, & ita procedat d. deciſ.
Aegid. 382. Quod dictū ex his, quæ ibi Aegid. ponit,
13 amplia, vt procedat † etiam contra hæredem defun
cti, & in expenſis condemnati, vt latius per eum.
14 Quattò limitari poteſt, † vt non procedat in taxa-
tione, quæ fieret in cauſa attentatorum, quamuis. n.
præſupponeremus appellationem ſuper cauſa princi
pali pendere, & videretur, quod huiuſmodi expenſæ,
tanquam cauſæ, quæ negocio principali eſſet acceſſo
ria (vt aliàs dictum eſt) deberent regulari ſecundum
naturam cauſæ principalis, & conſequenter, quod eſ
ſent taxandæ poſt tres inſtantias, ſecundum Rotam,
dicta deciſ. 46. aliàs, 831. No. dic. de re iudic. in antiq.
nihilominus, fauore attentatorum poſſunt taxari ét
ante prolationem ſententiæ in cauſa principali, vt eſt
deciſ. Rotæ 57. aliàs, 454. Nota ſi fiat, de re iudi. in an-
tiq. vt adnotauimus etiam infra, in tertia parte, capit.
30. de priuileg. attent. in 22. priuileg.

Limitatio Duodecima.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum contra poſſeſſorem appellatione penden-*
te, regulariter fieri non debet.
2 *Sequeſtratio poſſeſſionis ſecundum formam Clemen.*
Ad compeſcendas, de ſequeſtr. poſſ. & fruct. etiam
appellatione pendente fieri poteſt.
3 *Poſſeſſionis ſequeſtratio in cauſa profana poſt appel-*
lationem facta, cenſetur attentata.
Etiam ſi fieret ad tollenda ſcandala, num. 4. melius in-
fra, num. 22.
5 *Sequeſtrum in cauſa Beneficiali in ſententia decretū,*
exequi poteſt appellatione pendente, etiam ſi fuerit
appellatum a ſentétia, & ab omnib. inde ſequutis.
6 *Appellatione pendente, ſequeſtrum in Beneficialibus*
fieri poteſt, etiam ſi non in ipſa ſententia, ſed paulo
poſt fuiſſet decretum, puta in ſequenti audientia.
7 *Sequeſtri in ſentētia decreti vigore, etiam ſpiritualia*
ſequeſtrari poſſunt.
8 *Tertius appellans non impedit ſequeſtrum in ſenten-*
tia decretum.
9 *Sequeſtratio decreta in ſententia fieri poteſt, etiam ſi*
ab ordinario ſecundum formam dictæ Clem. ſeque-
ſtrante itèrum appelletur.
10 *Niſi ipſe appellationi detulerit.*
11 *Sequeſtrū fit appell. pend. ét ſi non ſit in ſententia de-*
cretum, quando per poſſeſſorem fructus diſſipātur.
12 *Immò etiam ſi de dilapidatione dubitaretur.*
13 *Sequeſtrum in prima inſtantia contra ſuſpectū de di*
lapidatione non eſt concedendū, qm̄ ille eſt ſoluēdo.
Secus in ſecunda inſtantia, in qua hæc conſideratio
non adhibetur. nu. 14.
15 *Timor diſſipationis ſufficit, ad hoc, vt contra poſſeſſo-*
rem appellatione pendente fiat ſequeſtrum.
16 *Diſſipatione, ſeu ſuſpicione eius præſuppoſita, deueni*
tur contra poſſeſſorem appellatione pendente ad in
terdictum, ne bona ſtabilia alienet.
17 *Iudex a quo, contra ſuſpectum de diſſipatione, poteſt*
decernere ſequeſtrum.
Ante tamen, quam ſit appellatio præſentata Iudici ad
quem, & per ſuperiorem recepta, ſecundum com-
munem opinionem. nu. 18.
19 *Appellatione ab executione pédēte fit ſequeſtratio.*
Præſertim ſi ſumus in re mobili. nu. 20.
Etiam ſi poſſeſſor non ſit ſuſpectus, atque etiam ſi ap
pellaretur ab exceſſu executionis. nu. 21.
22 *Sequeſtrum ad tollenda ſcandala etiam appellatione*
pendente fieri poteſt, ſecundum aliquos.
Ex officio tamen Iudicis, nō ad inſtantiā Partis. n. 23.
Vel ſaltem ad inſtantiam appellantis, non autem ip-
ſius appellati. nu. 24.
25 * *Habēs hypothecam in re, licitè ſequeſtrū fieri petit.*
26 * *Iudex ex officio ſequeſtrare poteſt in omnib. caſib. in*
quib. ſequeſtratio ad inſtātiā Partis fieri nō poſſet.
27 * *Sequeſtratio regulariter prohibita.*
28 * *Fructus non ſolum naturales, ſed ciuiles ſequeſtra*
ri poſſunt.
29 * *Sequeſtrum non ſolum per Iudicem ad quem, ſed*
per Iudicem à quo, antequam appellatio fuerit ſu-
periori præſentata, fieri poteſt.
30 * *Sequeſtrū fieri pōt ét ſi ſit appellatū ab executione.*
31 * *Citatio Partis an requiratur in decernēdo ſeqſtro.*
32 * *Seq e trum factum citata Parte, & ſummarijs fa*
ctis informationibus, an ſatiſdatione tollatur.
33 * *Iudex ex officio, & ad inſtantiam Partis poteſt reo*
præcipere, ne fructus dilapidet, vel alienet, cum nō
intrat ſequeſtri remedium.
34 * *Creditor qui ſequeſtrum obtinuit, tenetur alimen-*
ta reo impendere, ſi non habet aliundè, ac animali-
bus, ſi ſequeſtrari contingant.
* *Ac etiam ſumptus litis, ſi reus aliunde nō habet ac*
ſumptus quos ſequeſtratarius hac de cauſa face-
ret. num. 35.
36 * *Sequeſtrum fit ob dilapidationis timorem.*
37 *Deſcriptio fructuum appellat. pend. an fieri poſſit.*
Verior opinio videtur, quod ſic. nu. 38.
39 * *Per ſequeſtrum panduntur ſecreta, & vires patri-*
monij debitoris, cōtra quem ſequeſtrū decernitur.
40 * *Lite pendente ſuper Maioratu, fit ſequeſtrum, et ſi*
ab eo appelletur, nihilominus mandatur executio-
ni citra attentati timorem, ac ultimum.
41 * *Prohibito Inuentario, an ſit prohibita deſcriptio.*
42 * *Deſcriptio ſemper peti poteſt ab eo cuius intereſt.*
43 * *Deſcriptionis effectus duo.*
44 * *Prohibitus moleſtare, aut inquietare deſcriptionem*
petere non poteſt.

DVodecima principalis limitatio ſit in actu ſe-
queſtrationis poſſeſſionis: quáuis. n. appellatio-
1 ne pendente † regulariter contra poſſeſſorē appellan
tē non debeat fieri ſequeſtrū, cū integer debeat eſſe
illius ſtatus, vt dicit Card. in dicta Clem. 1. q. 22. verſ.
ſi verò proceditur, * de ſequeſtr. poſſ. & fruct. & not.
in

Digitized by Google

in l.Imperatores, ff.de appell. de cuius intellectu cir-
ca illud verbum,diſſipentur,multa ponit Andr.Bar
bat.conſil. vndecimo, numero trigeſimoquarto, &
multis ſeqq. lib.ſecundo, Luc.de Penna in l.illibus,
ſub numero quinquageſimoquarto,verſ.ſi autem à
poſſeſſore,C.de agric.& cenſit lib.vndecimo,Natta,
conſ.584.numero ſecundo, vbi ponit, quando quis
dicatur depopulari,aut dilapidare,] nihilominus ad
propoſitum noſtrum, etiam pendente appellatione.
fieri poteſt in quibuſdam caſibus nec, ob id dicitur
attentari.

Primus eſt, † quando ſumus in ſequeſtratione ſe-
2 cundum formam Clem. Ad compeſcendas,de ſeq.
poſſ. & fruct. videlicèt, quando in Sententia lata in
prima inſtantia,in cauſa Beneficiali,contra poſſeſſo-
rem eſt etiam decretum ſequeſtrum iuxta dictam
Clem. & à tali ſententia ſit interpoſita appellatio,
qua pendente, & illa non obſtante,fit huiuſmodi a-
ctus ſequeſtrationis,vt tradunt Card.& omnes Do-
ctor. in dicta Clem. aliàs enim ſi eſſemus in cauſa
profana, vel non extaret ſuſpicio dilapidationis, vt
3 in proximo caſu dicemus, † ſi Iudex poſt interpoſi-
tam appellationem, deueniret ad ſequeſtrationem
poſſeſſionis,vtiq; tanquam attentatum veniret reuo
candum,vt eſt deciſ.not. Afflicti 98. Pulchrũ eſt du-
bium, * (quem ſequitur. Melchior Palez, in tract.de
Maioratu, in 3. parte quæſt. ſeptima, in fine Tomo
10. in prima parte, fol.443. vbi in id citat etiam Re-
4 buff.in tit.de ſequeſtr.nume.13.) † etiam ſi fieret ad
tollenda ſcandala, vt tetigimus ſuprà in 7. Amplia-
tione Reg.princip.nume.2. Sed præſuppoſita cauſa
Beneficiali,& quod ſequeſtrum ſit decretum in ſen-
tentia actus ſequeſtrationis factæ per ordinarium,
appellatione pendente, valet; & non dicitur attenta-
tum, vt ponunt Doctor. in dicta Clem. & eſt deciſ.
eiuſdem Afflicti loquentis in cauſa Beneficiali. 152.
Fuit dubitatum,num,6.& alia deciſ.Cailad. Quinto
dubitatum,per totam,præſertim, verſicu. ſed maior
pars Dominorum,de ſeq.poſſ.& fruct. Ex cuius di-
ctis ad Regulam hanc,quæ in hac limitatione poteſt
poni,videlicèt,quod huiuſmodi ſequeſtratio valeat,
& non ſit attentata, poſſunt colligi nonnullæ am-
pliationes.

Amplia Igitur

5 Primò, vt procedat, † etiam ſi ſit appellatum à
ſententia diffinitiua, & ab omnibus inde ſecutis:
quæ verba, licèt viderentur propriè referri ad decre-
tum ſequeſtri,& per conſequens,ſpecialiter ſuſpen-
dere ſequeſtrationem, de qua agimus, nihilominus
valent,& tenet talis ſequeſtratio, non obſtante hu-
iuſmodi forma appellationis, in tantum, vt tale ſe-
queſtrum violans puniatur,vt ibidem per eum.

Secundò,vt procedat non ſolum,quando proceſ-
6 ſum eſt decretum in ipſa ſententia, † verum etiam,
quando decerneretur paulò poſt, puta ſequenti au-
dientia, vt ſentit idem ibi,ad fi. verſic.præterea nun-
quam,ea ratione,vt credendum eſt,quia quæ incon-
tinenti fiunt,videntur ineſſe,l.lecta.ff.ſi cert.pet.cum
infinitis propemodum adductis per Tiraquel. de re-
tractu conuentionali, §.primo, gloſ.quinta,in princ.
& per totam.

7 Tertiò,vltra eum ibi amplia, † vt ſequeſtrum hoc
caſu intantum valeat, vt vigore huius decreti poſ-
ſint ſequeſtrari non ſolum temporalia,ſed etiam ſpi
ritualia,ſecundum Oldrad.conſ.161.quem refert,&
ſequitur Stephan. Aufr. in addit.ad deciſio. Tholoſ.
477. Aliquis lite pendente, in finalibus verbis ad-
ditionis.

8 Quartò, vt † huiuſmodi ſequeſtratio non impe-
diatur per appellationem interpoſitam a Tertio præ
tendente intereſſe, vt eſt deciſio. Rotæ 11. aliàs,342.
No.quod ſi feratur,de ſent.& re iudicata,in antiq.&
deciſ.4. aliàs.390. Si feratur, de ſeq. poſſ. & fruct.in
nou. & not. Mil.in verbo, ſequeſtrum, poſſ. & fru-
ctuum. Quæ Ampliatio aliquibus videri poteſt for-
ſan ſuperflua,& extra omnem dubitationem,ex quo
ſi appellatio rei principalis non impedit, vt ſuprà fir-
mauimus, multo minus appellatio Tertij deberet
impedire: motiua tamen,quæ pro contraria opinio-
ne allegari poſſunt,nec pauca ſunt,nec leuia, quæ a-
pud Dominos ibi videre poteris.

9 Quinta,ac vltima Ampliatione ſit, † vt procedat,
etiam ſi ab Ordinario ſequeſtrante ſecundum for-
mam dictæ Clem.interponatur appellatio,nam non
obſtante hac ſecunda appellatione, nihilominus va-
let ſequeſtratio,vt tradit Card.in dicta Clem.prima,
5.notab.& ibidem q.13.quem refert,& ſequitur Ma
rantha in Speculo ſuo, q.2. tertiæ partis,ſextæ partis
principalis,nu.182.& eundem Card.in hoc ſimplici
ter refert,& ſequitur Pet.Duen.in Reg.42. num.15.
10 quod tamen intellige, † niſi ipſe Ordinarius appella
tioni detulerit,quia tunc non poteſt vltra ſe intromit
tere,vt poſt Paul.tradit Card.dicta q.13.

11 Secundus † caſus conſiderari poteſt, in quo actus
ſequeſtrationis fit pendente appellatione, etiam ſi
non ſit in ſententia decretum, quando per poſſeſſo-
rem fructus diſſipatentur,ad c.fin.de ſeq. poſſ.fruct.
& ponit eleganter Stephan. Aufre. in dicta addit.ad
deciſ.477.poſt princ. poſt Bar.in l.Imperatores,per il
lum tex.in fi.de appellation. & poſt Barto. in dicta l.
Imperatores,& Specul.in titulo de appellation § no
uiſſime,in princip.& Doct.in l.ab executore, C.quo
rum appellat.non recip.& Franc.in cap.cum tenea-
mur, columna tertia, de appellation. tradit Maran-
tha,vbi ſuprà,num.177. Quibus adde Socin. Regu-
la 459.incip.Sequeſtratio,in prima limitatione,&
Anto.Corſet.in Sing.ſuis,in verbo,appellatio, incip.
Regula eſt,limitatio.prima, & poſt Specul.Lancell.
Corad.de Prætore,§.ſecundo, de offic. Prætor. in
cauſ.ciuil. in cap.de appellat. ſub numero ſecundo,
verſiculo primo cum Reus, & nouiſſimè in Recol-
lec.Put.deciſ.3.incip. Sequeſtrum, de ſeq.poſſ.&
12 fruct.vbi ſimiliter † dicit,eſſe concedendum,quan-
do dubitatur de dilapidatione bonorum; Ex quorũ
dictis,ponendo, & in hoc ſecundo caſu hoc dictum
pro Regula, poſſunt ſimiliter colligi ad eam infra-
ſcriptæ Ampliationes.

Prima, vt procedatur ad huiuſmodi ſequeſtrum,
etiam ſi poſſeſſor eſſet ſoluendo, quando ſumus in
13 cauſa appellationis: † nam licet alias ſoleat in hac
materia diſtingui, quando ſumus in prima inſtãtia,
14 an ille ſit,vel non ſit ſoluendo, † in ſecunda tamen
inſtantia, & in cauſa appellationis, non adhibetur
hæc diſtinctio,vt per Aufr.vbi ſupra.

15 Secunda,vt non requiratur diſſipatio, † ſed ſuffi-
ciat timor diſſipationis, vt ibidem per Aufrer. poſt
Bart.per illum text. in l.de pollicitationibus, ff. de
pollicitat.& Cano.in capit.1.vt lite pend. & Vital.de
clauſ. Nil nouari appell.pend. poſt princ. * & quid
ſi fructus conuertat in vſus ſuos, an dicatur diſſipa-
re,& quid ſi conuertat ſicut prius,plenè ponit Natta,
conſ 584.num.ſecundo, & ſeqq.] fol. 215.

16 Tertiò,vt † ſtante diſſipatione,ſeu ſuſpicione,non
ſolum pendente appellatione deueniatur ad ſeque-
ſtrum,vt ſuprà, ſed ad interdictum, ne poſſeſſor bo-
na ſtabilia alienet, vt poſt Bartol. in dicto loco tradit
idem ibi. Cohen de process. p.2.c.3.n.48. fol. 550

17 Quartò, † quod huiuſmodi ſequeſtratio fiat etiam
18 a Iudice a quo, † ante tamen quam ſit præſenta-
ta appellatio Iudici ad quem, & per ſuperiorem
recepta, vt tradit Card.in dicta Clemen.prima, quæ-
ſtio. decimaquinta, & eſt communis opinio, de

Digitized by Google

qua teſtatur Marant. vbi ſuprà, nu. 177. contra Bart.
in dicta l. Imperatores,* Idem poſt Curt. ſen. in d. tra
ctatu, de ſequeſtr. in 1. fallentia, & q. 14. ac Purpurat.
conſ. 20. num. 5. lib. 1. firmat etiam Borgn. Caualc. de
ciſ. Fiuizzan. 23. nu. 19. & Natta d. conſ. 584. num. 8.
Tertius Caſus per Cardin. in dicta quæſt. 22. con-
19 ſideratur, † quando ſumus in appellatione ab exe-
20 cutione, quia tunc fit ſequeſtratio, † præſertim ſi ſu-
21 mus in re mobili, non † diſtinctio, an poſſeſſor ſit ſu-
ſpectus, vel non, propter magnam præſumptionem,
quę eſt contra victum quia a ſnia non appellauit,
ſed tm̃ ab executione, vt ibi per eum latius, * & poſt
Bald. in l. ab executione, col. pen. C. quorum appell.
non recip. Natta d. conſ. 584. nu. 9.] Quod Amplia,
vt procedat, etiam ſi appellaretur ab exceſſu execu-
tionis, vt annotauimus infrà in 53. limitat. princ. nu.
35. euitaretur tamẽ hoc caſu ſequeſtratio, ſi Reus, &
appellans, idoneam offerret cautionem, & fideiuſ-
ſionem, vt poſt Imol. in l. Imperatores, §. idem reſcri-
pſerunt, ff. de appellat. & alios per eum allegatos, de-
clarat ex recentioribus Aemilian. in cõſ. 77. Diuino,
nu. 4. 7. 8. & ſeqq.
Quartus caſus ſm̃ aliquos eſſe poteſt, in quo pen-
22 dente appellatione fit ſequeſtrum. † videlicet ad tol-
lenda ſcandala,'& ne Partes deueniant ad arma, a. l
not. in l. æquiſſimum, ff. de vſufruct. Iudex enim dẽt
rixis, & ſcandalis obuiare, vt per multa, loquens de
ſequeſtro appellatione pendente faciẽdo, tradit Aug.
Bero. in conſi. 116. Pendente appellatione, in princi-
pio, & per tot. lib. 3. Quæ concluſio aduerſari vr̃ his,
quæ poſuimus ſupra, c. 4. de attent. lite pẽd. in 2. Am-
pliat. princ. dum ex eodẽ ẽt Bero. (qui ſibi forſan pa-
rum conſtans videri põt) firmauimus ibid. num. ſeq.
quod nec ad tollenda ſcandala lite pendente fieri ſe-
queſtrum põt; Niſi concordando opin. dicas, prout
etiam ille in dicto conſi. nu. 6. ſentit, quod ad inſtan-
tiam Partis ſequeſtrum hmõi fieri non poſſit, & ita
23 procedant, quæ dicta ſunt in dicta 2. Ampliat. † ex
officio autẽ Iudicis illud fiat, & procedant, quæ hic
24 ſupra dicta ſunt; † Vel quod fiant ad inſtantiam ap
pellantis, ſecùs ad inſtantiam appellati, vt ſenſit idẽ
ibi, nu. 4. Quæ diſtinctiones licet videantur poſſe ad-
mitti, illis tamen multum obſtat deciſ. Aflicti, 98.
Pulchrum, niſi & illi has declarationes adhibeas.
25 * Quintus caſus conſiderari poteſt, in quo † licitè
fit ſequeſtratio, videlicet, qñ petens ſequeſtrum, ha-
beret hypothecã in re cuius fructus petit ſequeſtra-
ri ad text. in l. nomen, C. quæ res pign. oblig. poſſ. vt
poſt Alex. in l. de pupillo, §. ſi is cui, ff. de noui oper.
nunc. & Pariſ. conſ. 107. ſub nu. 78. lib. 3. tradit deciſ.
Fiuizzan. 3. nu. 14. vbi quod huiuſmodi ſequeſtrum
non reuocatur ſecundum Regulam Cautione, &
ſatiſdatione de ſtando Iuri. & de re non barattanda,
ſed ſola ſatisfactione ipſius creditoris.

ad hęc Manto. decij. 34 fol. 152

Sextus poteſt eſſe caſus, quia etiam ceſſantibus ſu
26 pradictis, poteſt † Iudex ex officio ſequeſtrũ appone-
re, in omnibus caſibus, in quibus ſequeſtratio ad in-
ſtantiam Partis fieri non poſſet, vt inquit Bart. in l.
Imperatores, §. fin. nu. 3. ff. de appell. ſequitur Bero.
conſ. 116. nu. 6. lib. 3. & Borgn. Caualcan. deciſ. Fiuiz
zan. 23. ſub nu. 34. verſ. Iudex tamen ex officio.
Ex quibus omnibus firmatur iſta Concluſio, qđ
27 † licet regulariter ſequeſtratio ſit prohibita, ad not.
in rubro, & nigro, C. de prohib. ſequeſtr. pecun. atta-
men, in ſupradictis caſibus à iure permittitur: quæ
[illegible]
Ampliari
28 Primò, vt non ſolum † poſſint ſequeſtrari fructus
naturales, verum etiam fructus ciuiles, puta penſio-
nes, mercedes, vecturæ, & huiuſmodi, ad not. in cap.
quotiens el ſecundo, ſecunda q. 6. & per Panorm. in
c. fi. in 2. not. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. declarat Nat.
conſi. 584. nu. 3. lib. 3.
29 Secundò, vt huiuſmodi † ſequeſtrum non ſolum
poſſit fieri per Iudicem ad quem, verum etiam per
Iudicem a quo ante tamen, quam appellatio fuerit
ſuperiori præſentata, vt poſt Hoſtien. Ant. de Butr.
& Abbat. in d. cap. fin. tradit idem Natta ibi, num. 8.
Tertiò Amplia, ex his quæ ſubdit idem ibi, num.
nono, vt ſequeſtratio de qua agimus fiat, etiam ſit
30 appellatum ab executione, puta, quia ſtatutum man
det inſtrumenta publica eſſe executioni demandan-
da, & per Iudicem fuerit pronunciatum inſtrumen
tum fore exequendum, & ab hac pronuncia Pars ap
pellet, poteſt etiam ea pendente deueniri ab ſeque-
ſtrum rei mobilis arg. l. poſtquam §. primo. ff. vt in
poſſ. leg. & l. ſi oleum, ff. de dol. vt ſpecialiter declarat
Bald. in l. ab executione, nu. 10. verſ. vlterius nota, C.
quorum app. non recip.
Declara ſimiliter eandem Concluſionem
31 Primò, quod in † decernendo hoc ſequeſtro eſt
Pars citanda, niſi ſit periculum in mora, quia tunc
fit etiam parte non citata, vt poſt Cuman. conſilio
157. & Ruin. conſi. 174. nume. 16. lib. primo, declarat
deciſ. Fiuizzan. 23. ſub numero decimooctauo, verſ.
ſi verò nõ eſt periculũ in mora, & deciſ. 1. ſub nu. 41.
32 Secundò, vt quando fuit † decretum citata Parte,
& factis ſummarijs informationib. ſaltem per vnũ
teſtes ſuper timore dilapidationis cum iuramento,
qui tale ſequeſtrum non tollitur ſatiſdatione, vt poſt
Bart. & Doctor. in d. l. Imperatores, ff. de appell. &
alios ponit d. deciſ. Fiuizz. 25. nume. 18 in principio.
33 Tertiò, quod ſi quo caſu non intraret remedium
ſequeſtri, poſſet Iudex ex officio atque etiam ad in-
ſtantiam Partis facere Reo præcepium ne fructus di
lapidet, barrattet, aut alienet, vſque ad finem cauſæ,
ſub pœnis l. diuus, ff. de petit. hæred. vt poſt alios quos
ibi citat, conſiderat d. deciſ. Fiuizzan. nu. 24. verſ. eſt
bene verum.
Quartò, vt dicta Concluſio, intelligatur ſano mo
34 do deductis † ſcilicet alimentis pro Reo, ſi non ha-
bet aliũdè, vt poſt alios late proſequitur dicta deciſ.
23. num. 25. & deciſ. 3. num. 41. Quibus adde nouiſſi
mè, Pontau. in tract. de alimentis, cap. 13. nume. 4. &
fuit ſępius in Rota reſolutum, vt in vna Roma. Pa-
latij. coram Cantuccio, ſexta Octobris, 1577. vt eſt
deciſ. Diuerſ. 79. incip. Dixerunt, in impreſſis, & in
alia Hiſpalen. portionis coram Bulaio, 9. Iulij, 1586.
ex quibus deciſio. duæ poſſunt colligi declarationes
notabiles ad hanc quartam Declar. Vna, videlicet, vt
procedat etiam ſi reus aliàs eſſet diues, ſed non poſ-
ſit frui ſuis bonis, vt dicebatur in d. Rom. Palatij, Al
tera, quod iſta ſubminiſtratio per modum prouiſio-
nis fiat ſine præiudicio iurium vtriuſq; partis, vt in il
la Hiſpalenſi. Quibus adde etiam tertiam, vt ſi fue-
rint ſequeſtratæ res ſe monẽtes puta boues, aut equi.
creditor debeat etiam ipſis ſubminiſtrare alimenta,
vt poſt Parid. de Put. Lucam de Penna, & alios, tra-
dit d. deciſ. Fiuizzàn. 23. nu. 28.
Quintò ex eadem ratione, quod ex fructibus ſe-
35 queſtratis debeant † Reo ſubminiſtrari ſumptus li
tis, ſi non habet illos aliundè. Secundum Salic. per il
lum text. cui (inquit non inueniens ſimilem) in l. fin.
ſub nume. 2. verſ. nota bene, C. de Ordi. cognit. & d.
deciſ. Fiuizzan. 23. nu. 24 & 25. Quam ſimiliter decla
ra, vt ex fructibus ſequeſtratis non ſolum deducan-
tur ſumptus litis, verum etiam ſumptus quos fecerat
ſequeſtratarius in conducendo pro reponendis, &
conſeruandis fructibus ſequeſtratis, quia poteſt lici-
tè domum conducere, vt poſt Salic. in l. vnica, colu.
pen. C. de prohib. ſequeſtr. pecun. firmat in ſequeſtra
tario Natta, conſ. 584. num. 7.

Sextò,

36 Sexto, quia † ſequeſtrum ſit ob timorem dilapidationis, & multoties fructus ſequeſtrati abſque dilapidatione venduntur, & ad declarationem materiæ ſciendum eſt, quid ſit dilapidare, & an pretium redactum ex dicta venditione dicatur pati modo ſequeſtratum; ſuper quo vide poſt alios, Nattam, d. conſil. 584. nu. 2. & 6. & diſſipare dicitur etiam qui fructus in proprios vſus conuertit Luc. de Penna, in l. litib. num. 55. C. de agric. & cenſit lib. 11. & Ang. in tract. de ſequeſtr. q. 7.]

37 Sed † an ſicut diximus ſupra, regulariter extra hos caſus non poſſe pendente appellatione deueniri ad actum ſequeſtrationis: ita ét pendente appellatione, prohibita cenſeatur deſcriptio fructuum? pone. n. quod lata ſnia contra poſſeſſorem in cauſa profana, & nó præſuppoſito timore diſſipationis, Reus poſſeſſor appellauerit, & actor appellatione pendente (cum non poſſit obtinere ſequeſtrum ſuper fructib.) inſtet apud Iudicē, quod ſaltem fiat deſcriptio fructuū, quos putat ſibi in fine litis de iure reſtituendos, & Iudex appellatione pendente decernat hanc deſcriptionē fieri debere, an talis deſcriptio, & decretum, debeant tanquam attentata reuocari? caſus iſte venit aliàs de facto in vna Peruſina hæreditatis, & q̄uis in fauorem poſſeſſoris, quod hmôi deſcriptio veniret, tanq̄ attentata reuocanda, allegaretur noſtra principalis Regula, quod omnia geſta pendente appellatione regulariter ſunt

38 attentata; † Mihi tñ in caſu propoſito contrarium viſum eſt verius, conſiderata alia Regula, de qua ſupra hoc eodem c. in quarta limitatione princ. videlicēt, quod tendentia in faciliorem exitum appellationis, non dicuntur attētata, prout vr̄ hmôi deſcriptio, per q̄ non vr̄ aliquod præiudicium inferri ipſi appellanti, & finita demum cauſa, ſnia habebit faciliorē exitū: quia Actor releuabitur per hmôi deſcriptionē ab onere probandi per teſtes quantitatem fructuū recollectorum, & Iuſtitia facilius expediretur. Quod non ſolum ratione præmiſſa, ſed & auctoritate comprobabam, ſiquidem huius opi. fuit Anton. de Butr. Butr. & alij, quos ſupra citauimus in c. 5. de attenta. accuſat. ſeu inquiſit. pendente in limit. 11. regulæ ibi poſitæ, num. 26. quod cum procedat in criminali, facilius id dicēdum videtur in cauſa ciuili, prout erat illa,* & licet contra opi. ſupra proxime firmatā reperirem poſtea multa facere, quæ ponit Iacob. Henrici, conſ. 4. concluſ. 11. nu. 56. & ſeqq. lib. 1. dum tenet in caſu ſuo nec Inuentariū, nec Deſcriptionē eſſe fa-

39 ciendā, ea præſertim rōne cóſiderata, quod † per hmôi deſcriptionem bonorum, proculdubio deuenitur in veram, & certā ſcientiam oīum, & ſingulatum rerū ſequeſtratarum, & conſequenter panduntur ſecreta patrimonij ipſius debitoris contra quem decernitur ſequeſtrum, quod videtur a Iure prohibitum, ad no. in l. 1. ibi, ne ſecreta patrimonij, & ſuſpectum æs alienū pandatur, C. de alim. pup. præſtand. & in l. mercatores, in princ. ibi, ne alieni Regni (quod non conuenit, ſcrutentur arcana, C. de commer. & mercator. Adhuc tñ eidem opi. ſubſcribo, ex quo vltra præallegata, alijs etiam auctoritate, & ratione fulcitur. Tū, quia ad effectum attentatorum (de quo agimus) eā videtur tenere etiam Melchior Palaez, in tractatu

40 de Maioratu, in 3. parte, q. 7. vbi concludit quod † lite pendente ſuper Maioratu fiat ſequeſtrum, & ſi ab eo appelletur, nihilominus mandatur executioni, & conſequenter non attentatur, & generaliter etiā prout eſt Curt. iun. conſ. 308. nume. 27. lib. 3. dum vult, quod in caſu ſuo ſit facienda deſcriptio, ex quo (vt ille

41 ſubdit) non cenſetur † vnquam prohibita deſcriptio, quamuis eſſet prohibitum Inuentarium: quinimmo ipſemet Iacob. Henrici, in conſ. 3. nu. 6. verſic. ad

42 idem Regula generalis, lib. 1. dixit, quod † hæc de-

ſcriptio, vt ſciatur, quæ res ſint in hæreditate, ad finē, ne diſſipentur ſemper peti poteſt ab eo, cuius intereſt, per text. in l. 1. §. pen. ff. de ventre in poſſ. mitten. & Bart. in l. poſt contractum, q. penult. ff. de donat. & Iaſ. in l. ſi fideiuſſor, ff. qui ſatiſd. cogant. Tum, quia hæc Concluſio duplici etiam nititur ratione: Prima,

43 † quia per huiuſmodi deſcriptionem releuatur Pars ab onere probandi per teſtes quantitatem rerum ſequeſtratarum, ad not. in l. Imperatores, ff. de appella. & poſt Bart. in l. mandatis, ff. de requir. reis. Cur. ſen. in tract. de ſequeſtr. in 8. fallent. verſ. illud tamen ſciēdum. Anchar. Regienſ. q. 47. num. 11. Burſat. conſil. 43. num. 29. lib. 1. tradit deciſ. Fiuizzan. 23. nu. 34. Secunda, quia per hanc deſcriptionem tollitur occaſio fraudandi, vt inquit Bald. in cap. olim, ſub num. 4. de Reſcript. poſt Bart. in l. facultas, C. de iure fiſci lib. 1. qua ratione non obſtat tú in contrarium adducta, ne pandantur ſecreta patrimonij: quia aut illud eſt ſtrictè intelligendum reſpectu pupillorum, & illorū fauore, vt verè loquitur d. l. 2. ibi, apud Acta ius dicētis, contra vtilitatem pupillorum aſſignari. Aut de deſcriptione vniuerſali, puta totius hæreditatis, & bonorum, in ea exiſtentium, quæ vniuerſalitas non vr̄ accommodari rebus penes aliquem Tertium ſequeſtrandis, qui communiter accidentibus nūmquā ſolet vniuerſaliter res alienas habere, ſed dumtaxat particulares. Hanc tamen Concluſionem de deſcriptione facienda, Limita vno modo, vt non procedat,

44 † quando quis a teſtatore, ſeu alias quis eſſet prohibitus alium moleſtare, aut inquietare, quia talis deſcriptio diceretur moleſtatio, & inquietatio, vt firmat idem Iacob. Henric. d. conſ. 3. nu. 19. lib. 1.]

Limitatio Decimatertia.

SVMMARIVM.

1 *Iudex a quo poteſt pendente appellatione diuerſos terminos præfigere.*

2 * *Iudex a quo cognoſcit ad ſui inſtructionem, & an appellans fuerit ſuam appellationem proſecutus.*

3 *Præfixionis actus appellatione pendente factus, non eſt attentatus.*

Niſi pars hmôi præfixioni contradicat, vt num. 4. &

Dummodò iudex appellationi deferat, vt nu. 5.

6 *Delatum appellationi per iudicē non cenſetur, ſi appellanti in primo termino Iuris pro Apoſtolis redeunti, dederit alium terminum iuris.*

7 *Iudex licèt terminum, vt ſupra præfigere poſſit illum tamen ét intra tempus termini prorogare non poteſt.*

1 DEcimatertia Principalis limitatio ſit, † vt appellatione pendente poſſit Iudex a quo, præfigere diuerſos terminos, puta ad iter arripiendum, ad præſentandum ſe ſuperiori, ad proſequēdum, aut ad docendum de proſecutione, & præſentatione, tex. eſt in c. perſonas, & in c. cum ſit Romana, & in c. repræhēſibilis, de appellation. & dicemus infra, in proxima limit. latius.* Quamuis. n. Bald. in l. præſes, nume. 4. verſ. pone Iudex, C. de appell. dubitauerit, an Iudex potuerit iſtos terminos præfigere, præſertim ad faciēdum fidem de proſecutione, & an fide huiuſmodi non facta, appellatio cenſeatur deſerta, & videatur ibi negatiuè concludere, tum quia appellari non eſt a modo ſub iuriſdictione, tum, quia (ſecundum eum) hæc pœna nō reperitur a iure impoſita: Verius tñ eſt, quod per Iura noua hoc Iudici liceat, qm̄ non eſt no-

a uū, quod † Iudex a quo, cognoſcat ad ſui inſtructionē, an appellans fuerit ſuā appellationē proſecutus, ſm̄ Feder. de Senis, conſ. 28. inci. Punctus quæſtionis, numero 3. vbi ſubdit, quod pro tanto inualuit,

conſuetudo, per Iudicis à quib. appellatur, aſſignandi terminum ad faciendum fidem de proſecutione appellationis, vt ſine pœna & repræhenſione poſſint ſuas ſententias exequi, ſi non conſtat eis de appellationis proſecutione facta.] † & ſic iſte actus præfixionis, etiam factus appellatione pendente, non eſt attentatus. Hanc limitationem ponit Marantba in Spec. in 2. parte, ſexiæ partis princip. q. 2. nume. 194. poſt Spec. Bar. & Card. in locis, de quibus ibi per eû, & Vital. in tract. de Clauſ. in Clauſula, Nil nouari appel. pend. ſub num. 2. verſ. item poteſt, & verſ. ſeq. & Pet. Duen. vbi ſuprà, dicta Regula 42. nu. 5. & nu. 2a. qui vltra Mar. allegat etiam in id Pariſ. conſi. 108. nume. 52. lib. 4. Quod autem dictum eſt, Iudicem poſſe interpoſita appellatione terminum præfigere, puta ad proſequendum, intellige, Primò, † niſi pars huiuſmodi præfixioni contradicat, vt fuit opin. Feder. de Senis, in conſil. 18. Punctus quæſtionis, verſ. poſſet enim, ibi cui, non contradixit, &c. & not. Doct. in d. c. perſonas, præſertim Abb. num. 11. & Dec. qui alios allegat, num. 18. Et per præmiſſa, quod Iudex à quo, non poſſit huiuſmodi terminuũ præfigere Parte cõtradicẽte, fuit nouiſſimè deciſum in vna Mantuana attentatorum, coram Finetto, 2. Decembris, 1569. Secundò † intellige, vt procedat, quando Iudex defert appellationi, ſecùs ſi non defert, ſecundum Innoc. in c. fi. de accuſat, prout eum refert Guido Pap. in tract. de appel. q. 88. † & ideò, ſi Iudex det terminum Iuris, & in termino appellans rediens pro Apoſtolis habuerit alium terminum Iuris, intra quem appellatus obtineat dari Reuerẽtiales cum termino decem dierum ad proſequendum in forma, & hoc fuerit appellanti intimatum, ſi appellans non redeat vltrà pro Apoſtolis, nec in termino cauſam committat, nõ dicitur renunciare appellationi, & poteſt cauſam vſq; ad annum, & ex cauſa biennium proſequi, ex quo Iudex hoc caſu non cenſetur ipſi appellationi detuliſſe, vt eſt in Recollec. Guidoboni, deciſ. 38. Si dederit, de appel. quamuis hoc nõ videatur omninò tutum, cum aliqui contrarium ſentiant, prout ſunt Specul. & Cardin. relati per Guido Pap. dicta q. 88. in fine. Tertiò intellige, † vt quamuis terminum præfigere poſſit, illum tamen prorogare etiam infrà tempus termini non poſſit, vt poſt Innoc. in cap. perſonas, de appel. animaduertit Guido Pap. in tract. de appellat. q. 16. & q. 39. Quoniam verò dicti Doctor. in eadem limitatione ponunt, quod Iudex eo caſu non cenſetur habere manus ligatas, quo minus elapſo termino ſuam ſententiam exequatur, & ſic nõ diſtinguũt actum præfixionis, ab actu executionis, prout pro faciliori huiuſmodi intelligentia iudicio meo faciendũ fuiſſet, ideò conſiderando actum executionis, ſeparatim ab actu præfixionis, de eo in ſequenti limitatione particulariter dicemus.

Limitatio Decimaquarta.

S V M M A R I V M.

1 *Executio appellatione pendente facta, nõ dicitur attentata, ſi appellans intra terminum ſibi præfixum, vel non eſt proſecutus, vel de proſecutione Iudicem non certificauit, & infrà, nu. 4.*

Quod neſciunt Legiſtæ, & literis aureis eſt ſcribendũ, ſecundum Romanum, nu. 2.

Et videtur etiam eſſe communis opin. nu. 3.

Quod limitatur niſi terminus fuiſſet præfixus parte contradicente, vt num. 9.

Etiam ſi Pars, quæ inſtaret pro reuocatione attentatorum, alias in eadem cauſa vſa fuerit huiuſmodi præfixione termini, & ſub illius prætextu ſe aliàs ab attentatis excuſauerit, vt nu. 10. Et

Etiam ſi contradictio non fuerit in ipſo actu præfixionis, ſed longe poſt, vt num. 11.

Dummodò non fuerit facta contradictio poſt lapſum termini, vt num. 12.

5 *Iudex à quo, ſi intra terminum præfixum non fuerit per appellantem de proſecutione certificatus, poteſt ſententiam exequi, etiam appellante aliter non citato.*

6 *Sententiæ executio per Iudicẽ a quo, appellatione pendẽte fieri poteſt, quando appellans de proſecutione Iudicem non certificauit, etiam ſi fuerit iuſto impedimento detentus.*

7 *Executio facta poſt appellationem, ex eo, quia appellans de proſecutione Iudicem non certificauit, retractari poteſt per viam iuſtitiæ, licet non per modum attentati.*

8 ** Stante termino ab homine vel à lege præfixo, quod lapſis quatuor menſibus, niſi appellans docuerit de diligentijs, Iudex ſuam exequatur ſententiam, lapſo dicto termino poteſt exequi, etiam ſi a Decreto Iudicis ſuper diligentijs fuerit appellatum.*

Decimaquarta igitur principalis limitatio ſit, qñ Iudex a quo, præfixiſſet appellanti terminũ ad proſequendam appellationem, & inſuper ad certificandum ipſum de proſecutione, & appellans infra terminum, Iudicem de proſecutione non certificaſſet, poteſt enim Iudex per Iura noua (vt diximus ſupra in proxima limitatione) huiuſmodi terminos præfigere, & eſt Rotæ deciſ. 25. aliàs, 155. Si certus,
1 de appel. in nou. † quo caſu non facta proſecutione, vel illius certificatione, poteſt Iudex etiam pendente appellatione ſentẽtiam exequi, & ſic actus executionis hoc caſu fit pendente appellatione citrà vitium attentatorum, ad not. in c. perſonas, c. cum ſit Romana, & cap. repræhenſibilis, de appel. & per dicta iura Rota deciſ. 13. aliàs, 94. Si Iudex, de appell. in nou. & per dictam deciſ. Mil. in verbo, appellans in partibus, fol. 9. Spec. de appell. §. nouiſſimè, ſub numero 3. verſic. decimus ſextus caſus, quem ſequitur ex recentioribus Lancell. Corad. de Prætore, §. 2. de offic. Prætoris, in cauſ. ciuilib. c. de appel. nu. 21. verſic. decimoſexto Iudex. Et licet Roma. (qui in Singul. ſuo 263.
2 incip. † Hoc neſciunt Legiſtæ, ponat hanc limitationem, mandans eam literis aureis ſcribi) in id ſolum alleget conſ. Feder. de Senis, 27. aliàs, 17. & Anto. de Butr. in ca. ex inſinuatione, de appell. tu tamen vltrà ſupradicta, adde alteram deciſ. Rotæ 40. aliàs, 452. Nota ſi Iudex in Partibus, de appel. in antiq. cui concordat etiam dicta deciſ. 25. ſub nu. 3. in vltima additione, vbi formaliter dicitur, quod pro tanto inualuit conſuetudo per Iudices a quibus appellatur, aſſignãdi terminum ad fidem faciendam de proſecutione appellationis, vt ſine pœna, & nota repræhenſionis poſſint ſuas ſententias exequi, ſi non conſtat eis de proſecutione appellationis facta, vt ibi latius per eos; Eandem opinionem poſt Federic. in dicto conſ. 27. aliàs 17. & Bart. Veron. in Caut. 96. ponit Firman. in ſuo aureo Repertorio, in verbo, appellatione pendente, colum. 1. verſ. verum niſi quando, & Vital. in tractatu de Clauſ. in Clauſula, Nil nouari appellatione pendente: ſub num. 2. verſ. item quia ſi ſit, vbi ſolum allegat dictum cap. cum ſit Romana, & c. ad hæc, de appellation. Eandem quoque Concluſionem (relata etiam præfata Roma. commendatione) ſequitur nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. cap. 2. limit. 2. princip. ſub nume. 4. & 5. vbi etiam ad
3 propoſitum ſubdit, † quod hanc limitationem, tanquam communem ſequitur etiam Alex. de Neuo, conſi.

conſil.39.inter conſ.matrimon.diuerſorum, nu.18.
licèt de Rom.mentionem non faciat. Et talis execu
4 tio ad propoſitum noſtrum non reuocabitur via at-
tentati,vt in terminis ooi.Mil.in verbo,executio ſen
tentiæ non impeditur, qui licèt ad hoc nihil alleget,
tamen pro hoc dicto allegari poteſt notabilis deciſ.
Laufranc. deciſ.30.incip. Si appellās non certificet,
& nouiſſimè idem firmat Minſinger.Sing.Obſeru.
Cent.2.deciſ.86.incip.Si appellans, qui ſimiliter di-
cit,quod huiuſmodi non reuocantur via attētati,ſed
beneficio iuſtitiæ,quod etiam annotauimus infra,
in 3.parte,c.21.quib.& quomo.attent.reuoc. Et quā-
uis Guido Pap.in tract.de appel.q.14.ad finem,verſ.
ſed ſi appellans, videatur fuiſſe in contraria opin.q̄d
huiuſmodi attentata veniant reuocanda, motus ea
rōne,quia tex.in c.nō ſolum,de appellat.in 6.indiſtin
ctè de attentatis reuocādis loquens,eſt indiſtinctè in-
telligendus,nō tamen eſt à Concluſione ſuprà poſita
recedendum,quinimmò per pręmiſſa poteſt in hac li
mitatione,poni Regula,quod ſtante defectu proſecu
tionis,vel certificationis,de quo ſuprà,executio ſen-
tentiæ fieri poteſt etiam pendente appellatione, &
non eſt attentata,Quam

Amplia.

5 Primò,† vt poſſit exequi ſententia etiā appellante
aliàs non citato, Rota,dicta deciſ.25.ad medium.
* Federic.de Senis, conſilio 28.numero primo, in
fine.]

Secundò,ex mēte eiuſdem deciſ.videtur poſſe am
6 pliari,vt † procedat,etiam ſi appellans iuſto impedi-
mento detentus, Iudicem de proſecutione non cer-
tificaſſet,& erit maximè notab.hæc Ampliatio:quia
licet ſoleat iuſtum impedimentum regulariter excu
ſare, l.2.& ſeq.ff.ſi quis caut.not.glo.in c.venerabili-
bus in verbo impedimento, de ſent.excommu.in 6.
& iuſtum impedimentum etiam in dicta deciſ.ad fi.
verſ.quod intellige,ſi conſideretur ad effectum excu
ſandi ipſum appellantem; attamen in caſu propoſi-
to contrarium videtur verius,& tenendum,ex duo-
bus,Primò,quia licèt in dicta deciſ.conſideretur im-
pedimentum, conſideratur tamē tantum ad effectū
excuſandi appellantem à deſertione,nōn tamen de-
bet operari hunc effectum,vt faciat iudicem ſuam
ſententiam exequentem incidere in delictum, & in
pœnam attentatorum,& ideò benè dicit dicta deciſ.
in verſ. & pro tanto inualuit, quod talis exequutio
fit ſine aliqua pœna:quod vtique non eſſet,ſi iuſtum
impedimentum in appellante faceret executionem
eſſe attentatam:multæ enim ſunt Iure contra atten-
tantes introductæ pœnæ, de quibus infra, ſuo loco
7 dicemus, in 3.parte,c.31.de pœna attentatis,† præ-
ſertim,quia ſi impeditus hoc caſu non obtinet reuo-
cationem executionis per viam attentati, dum tamē
bonum ius foueat, poteſt illam obtinere per viam
iuſtitiæ, vt dicunt omnes Doct.in ſupradictis locis.

8 * Tertiò Amplia,vt procedat,non ſolum in † ter-
mino ab homine, verum etiam à lege ad præmiſſa
præfixo,& ideò, ſi ſtatutum permittat, quod lapſis
quatuor menſibus niſi appellās docuerit de diligen-
tijs, Iudex deueniat ad executionem ſuæ ſententiæ,
lapſo dicto termino, poteſt licitè fieri executio, non
obſtante,quod a decreto Iudicis ſuper dictis diligen-
tijs fuerit appellatum, vt hoc caſu non eſſe locum at
tentatis fuit reſolutum in vna Leodien.domus, de
menſe Iulij . . . . coram Brauo, vt eſt deciſio Se-
lect.212.incip. Domini dixerunt.]

9 Limita eandem Concluſionem, Primò,† niſi ter-
minus præfixus ad faciendam fidem de proſecutio
ne fuiſſet præfixus Parte contradicente, quoniam,
cum præſuppoſita contradictione Iudex à quo, non
poſſit talem præfixionem facere vt tradunt Doctor.
quos refert Dec.in c.perſonas,col.3.verſ.quartus ca-
ſus, de appel.ſi Iudex à quo etiam non aliter facta fi-
de de proſecutione appellationis deueniat ad execu-
tionem ſententiæ, diceretur attentare, vt concludit
Federic.de Senis, in cōſil.18.ſub nu.2.ibi, quia non
contradixit,& Abbas in d.c.perſonas,nu.11.& Dec.
etiam,nu.10.& ita præſuppoſita contradictione fuit
reſolutum in vna Mantuana attentatorum, primo
coram D.meo Oradino ſub die 21.Iunij.1568.& de
mum etiam coram Finetto,2.Decembris,1569.ex
qua conſideratis his, quæ ibi in facto præſuppone-
bantur, poteſt duplex colligi Ampliatio, Prima, vt
10 procedat,† etiam ſi Pars,quæ inſtaret pro reuocatio
ne attentatorum,aliàs in eadem cauſa vſa fuerit hu-
iuſmodi præfixione termini, & ſub illius prætextu
ſe ab attentatis excuſauerit,& oūid videretur hoc ca
ſu intrare Regula totius tituli, Quod quiſque iuris,
quia (vt dixerunt Domini ibi,Rota non attendit ge-
ſta à Partibus, quando deeſt in eis poteſtas aliquid
faciendi,præſertim, quia Pars aduerſa(vt præſuppo-
nebatur in facto,& fiebat deſuper fundamētum per
Aduocatos,& tacitè viſi ſunt etiam Domini admit-
tere) non contradixerat, viſi,longe poſt lapſum ter-
11 mini præfixi: † Secunda, vt contradicto non requi-
ratur neceſſariò, in ipſo actu præfixionis (prout vi-
dentur loqui Doctores in d.c.perſonas) ſed ſufficiat
ſi fiat ſtatim habita notitia præfixionis, prout fuit
in dicto caſu. Quod ſi præſuppoſita ſcientia præfi-
xionis termini, contradictio fieret poſt lapſum ter-
mini, vtique non ſuffragaretur, prout nec talis con-
tradictio fuit habita in conſideratione, in dicta cau-
ſa, vt diximus proximè; Ex quo poteſt colligi ſubli-
mitatio ad præſentem limitationem, vt Concluſio
quæ habet,quod executio facta per iudicem, à quo,
poſt lapſum termini ad certiorandum, ſit attentata,
quando præfixio fuit facta Parte cotradicente, non
12 procedat, † quando contradictio fieret lapſo ter-
mino, quia tunc executio non eſſet attentata, per
ſupradicta.

Ampliatio Decimaquinta.

SVMMARIVM.

1 *Cautiones, & compellare litigantem ad cauendum,etiā appellatione pendente, citrà vitium attentati fieri poſſunt.*
2 *Patronus pendente appellatione præſentati ab eo,ab eius non admiſſione ab Epiſcopo interpoſita poteſt alium præſentare.*
3 *Appellans ne aliquid elegat, ſi poterat antea eligere, poteſt etiam pendente appellatione.*
4 *Patronus lite pendente præſentatum ab eo, & eum qui prætendebat ſe poſſeſſorem, ne præſentatus inſtituatur, poteſt alium præſentare.*
5 *Reuocari quæ poterat ante ſententiam, reuocari etiam poſſunt appellatione pendente.*
6 *Ceſſio bonorum ſicut lite pendente, & ante ſententiam fieri poteſt,ita & poſt ſententiam.*
7 *Proceſſus in cauſa criminali pendente appellatione in cauſa ciuili, non dicitur attentatus,& poteſt fieri,ſicut poterat lite in prima inſtantia pendente.*
8 *Carceratus etiam appellatione pendente eſt in carceribus detinendus.*
9 *Detentio in carceribus appellatione pendente fieri permittitur, quia etiam in prima inſtantia permittebatur.*
10 * *Captus ſi dum dicitur ad carceres appellet, nihilominus carceratur, ne fuga delicti pœnam euadat.*
11 * *Reus poteſt in ſecunda inſtantia etiam appellatione pendente*

pendente torqueri quando in prima inſtantia extra-
bant indicia contra Reum ad torturam ſufficiētia &
fuit omiſſum peti vt torqueretur.

12 *Oblatio rei quæ alias in prima inſtantia licitè fieri pote-*
rat, in cauſa appellationis non permittitur in caſu de
quo hic.

13 *Confeſſionis beneficium, quod confitens in prima inſtan-*
tia conſequebatur, in cauſa appellationis non habet
locum.

14 * *Mora in cauſa appellationis purgari non poteſt.*

DEcimaquinta principalis limitatio ſit, vt Regula
noſtra non habeat locum, quoad illos actus qui
poterant fieri antea pendente cauſa principali: quia
ijdem actus poſſunt etiam pendente appellatione
1 fieri citra vitium attentati prout eſt† compelleret liti
gantem ad cauendum, ad l. poſteaquam, §. Impera-
tor, & ibi Bart. per illum text. in 1. oppoſit. ff. vt lega.
nomi. caueatur, & per dictum §. Imperator, expreſ-
sè ponit hanc limitationem Corſet. in Sing. ſuis, in
verbo, appellatio, incip. Regula eſt in 6. limit. & per
dictum tex. qui ſecundum Din. non eſt alibi, & not.
per Bart. ibi. Idem tenet Vital. de Clauſ. in Clauſula,
Nil nou. appel. pend. ſub nu. 1. verſ. item fallit, & ite-
rum ſub nu. 9. verſ. vnum tamen, not. etiā idem Bar.
in l. furti, §. j. in prin. ff. de his, qui not. infa. & Alexan.
in rub. ff. nil. nou. app. pend. vt tradit Marāt. in Spec.
ſuo, d. q. 2. tertiæ partis, ſextæ partis princ. nume. 164.
motus dictis authoritatibus Bar. & Alex. qui re vera
fuerunt ante eum, Firman. (licet de eo mentionem
nō faciat) in ſuo Repert. in verbo, appellatione pen-
dente, col. 1. verſ. item niſi attentetur. Quibus adde-
tu, quæ ponit eleganter Franc. in c. cū ſpeciali, § por-
rò, col. 2. de app. in 1. gl. vbi dicit, bene notandam eſ-
ſe hanc Regulā. Et Aegid. Bellam. in cōſi. 18. incip.
Ecce, col. 3. in princ. Hanc concluſionem ponit no-
uiſſimè etiam Manfred. lib. 2. Practic. Concluſ. ſuper
attent. Concluſ. 61. quamuis ad hoc nihil alleget, niſi
Vital. vbi ſuprà. ſub d. nu. 1. verſ. item fallit.
2 Aliud † exemplum poſt And. Sicul. in c. paſtora-
lis, de iure patr. & Firman. vbi ſuprà, poni poteſt in
præſentatione patroni, qui ſi primo vnum præſen-
tauit, & is à nō admiſſione Epiſcopi appellauit, po-
teſt patronus etiam pendente hac appellatione, aliū
præſentare, ſicut potuiſſet ante appellationem, vt per
eos ibi. Quibus tacitis, hoc idem tenet Marāt. vbi ſu-
prà, proximè, nu. 165. Quod exemplum comprobari
poteſt ex eo, quod poſt alios per eum allegatos tradit
Vital. de Clauſ. in Clauſula, Nil. nou. app. pend. ſub
3 num. 3. verſ. & ſcias, † vbi vult, quod ſi tu appellas, ne
ego eligam, vtique non obſtante hac appellatione, ſi
antea poteram eligere, poſſum denuo etiam appella-
tione interpoſita. Et quod in ſimili dicitur de patro-
4 no, qui ſi lis pendeat inter præſentatum à beo, & eū
qui prætendebat ſe poſſeſſorem, ne præſentatus in-
ſtituatur, poteſt alium iterum præſentare, vt fuit aliàs
deciſum in vna Aret. de Raguſin. corā D. meo Ora
dino, 24. Aprilis. 1559. & ex his, quę ſuper hoc in ma-
teria appellationis latius diximus infra, hoc eod. ca.
in 37. limit. princ. huius noſtræ Regulæ.
5 † Aliud quoque ſit exemplū in his, quæ poterant
reuocari ante ſententiam, quia poſſunt etiam appel-
latione pendente reuocari, ſecundum Bal. in l. ſi qs,
C. de appell. verſ. deinde nota, vt tradit Firman. ibi,
nu. 22. verſ. item niſi in eo, quod poteſt reuocari an-
te ſententiam.
6 Sic & poteſt poni † exemplum in ceſſione bono-
rum, quæ ſicut lite pendente fieri poteſt, & ante ſen-
tentiam, ad not. per gl. in l. 1. in verbo, condemnati,
C. de his qui bon. ced. poſſ. & diximus ſupra, in ca. 4.
de attent. lite pend. in 11. limit. princ. in princ. ita &
poſt ſententiam, ſecundum dictā glo. & in terminis
quod citrà vitium attentatorum fiat, & quod tanquā
attentatum non ſit reuocanda, in contingentia facti
conſuluit Guido Pap. in conſil. 124. Circa, nu. 3. Hāc
etiam limitationem vniuerſaliter videtur poſuiſſe
Lancell. Corrad. de off. Prætor. in cauſ. ciuil. in ea. de
appel. ſub num. 21. verſ. decimooctauo quando, poſt
Soc. in Reg. 21. & iterum ibidem, nu. 22. vbi poſt Iaſ.
in l. pen. de bon. poſſ. ſec. tab. nu. 3. ſubdit, quod quæ-
cunque poſſunt attentari pendente lite, eadem poſ-
ſunt attentari pendente appellatione, tenuit nouiſſi-
me Alciat. conſil. 48. incip. In hac attentatorum cau-
ſa, nu. 2. lib. 6. vbi vult, quod ſicut lite in prima inſtā-
tia pendente, poteſt criminaliter procedi, ita & pen-
6 dente appellatione, † & quod propterea talis proceſ-
ſus non dicitur attentatus, præſertim, quādo ſumus
in iudice ordinario vt Ianus ibi per eum: Et per hanc
limitat. idem Alciat. in conſi. 16. incip. Licuerit, ſub
8 nu. 14. verſ. ſecundo quia, lib. 6. reſpondit † quod car-
ceratus appellans etiam pendente appellatione eſt
9 in carceribus detinendus † quia ſicut iſta detentio po
terat fieri in primo iudicio, & in prima inſtantia, ita
debet poſſe fieri in ſecunda inſtantia in cauſa appel-
10 lationis, vt ibi per eum Ianus. * Et ſimiliter † ſi quis
dum ducitur ad carceres, appellet à carceratione po-
teſt non obſtante appellatione detrudi in carcerem,
quod licèt de iure forſan non eſſet faciendum, de cō
ſuetudine tamen paſſim admittitur, nec per hoc Iu-
dex dicitur aliquid contra appellantem innouare,
ſed potius videtur ius publicum, & ſuum tueri, ne il-
le fuga pœnam delicti euadat, vt poſt. Guido Papæ,
deciſ. 235. & Franc. Marc. deciſ. Delphin. 915. num. 4.
declarat Clar. in ſua praxi Crim. q. 46. col. 1. verſ. ſed
quid ſi Reus, & Ant. Sola, in Conſtitutiones Duca-
tus Sebaudiæ, tit. de proceſſu inquiſitio. in glo. 2. par-
tis, nu. 4. fol. 169. vbi etiam ſuprà allegatos citat. Im-
mo magis dixit Io. de Anan. in conſi. 1. in fin. nu. 11.
& ſequitur ibi Ludou. Bolognin. in addit. apud eum
11 nu. 21. quod † ſi in prima inſtantia extabant contra
Reum indicia ſufficientia ad torturam, & fuit omiſ-
ſum peti, vt torqueretur, poteſt talis Reus in ſecun-
da inſtantia etiam appellatione pendente torqueri;
Eodem modo poteſt poni exemplum in datione tu-
toris ad adeundam hæreditatem, qui poteſt dari etiā
appellatione pendente ſuper munere tutelæ, licet ta-
liter datus non teneatur ad confectionem Inuenta-
rij, vt poſt Imol. in l. cum ab vna, § tutor, ff. de app.
tradit Rolan. in tract. de inuent. in 2. par. q. 45. nu. 9.]
Præmiſſa autem duobus modis videntur limitanda.
12 Primò, † vt non procedat in oblatione rei, quam fa-
cere vellet in cauſa appellationis is, qui condemna-
tus poſt iuramentum in litem cōtra eum præſtitum,
appellauit. Quamuis enim oblatio rei alias lite pen-
dente fieri poſſit, vt tegimus ſuprà in 2. par. c. 4. de at-
tent. lite pend. in 11. limit. princ. ſub nu. 11. ſupradi-
cto tamen caſu oblatio rei in cauſa appellationis vi-
detur deneganda, vt poſt glo. in ſimili, in l. ſi cum ex
ceptione, ff. de eo quod met. cauſ. firmat Phanuc. in
tract. de iuramen. in lit. in 3. par. in 3. memb. ſub n. 8.
& ſeqq. præſertim, nu. 12. Niſi tamen vnica ſententia
fuerit quis condemnatus ſuper re, & ſuper pœna iu-
ramenti in litem, vt ibidem per eum, ſub nu. 12. verſ.
13 conſidera quoque. † Secundò, non procedunt in be-
neficio confeſſionis, quo quis lite in prima inſtantia
pendente, partem pœnæ euitaret, pone enim quod
ſit ſtatut. quod confitenti quarta pars pœnæ remit-
tatur, an ſicut confitens in prima inſtantia quartam
pœnæ partem lucrabatur, ita etiam lucretur ſi confi-
teri velit in cauſa appellationis, & quāuis lite in pri-
ma inſtantia pendente id ſibi omnino licuiſſet, in
cauſa tamen appellationis ad tale confeſſionis bene-
ficium

Digitized by Google

ficium non admittitur, vt poſt relatas varias Doct. opin. ac diſtinctiones, ex mente (vt ille inquit) omnium Scribentium, concludit idem Phanuc. vbi ſup. nu. 11. & ſeqq. præſertim, nu. 17.

14 * Tertiò, vt non procedat ad effectum purgandi moram, quæ † in cauſa appellationis purgari non poteſt ſecundum communem opin. de qua poſt Nigrum in Repet. L. ſi inſulam, nu. 331. & 332. ff. de ver bor. obligat. teſtatur Franc. Becc. conſ. 11. nu. 4. Licèt ibi, & ſuprà etiam nitm. 2. in contrarium nonnullas authoritates alleget.]

Limitatio Decimaſexta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex appellatione pendente poteſt innouare in fauorẽ appellantis, ſecundum Doctores.*
Contrarium tamen videtur verius, vt infra, num. 5. vbi Doct. opin. confutatur.
2 *Abſoluere poteſt Iudex à quo, à ſe excommunicatum, etiam pendente appellatione.*
3 *Sequeſtrum in Beneficio appon[i] poteſt, etiam poſt appellationem per Tertium interpoſitam, ex quo videtur reſpicere illius fauorem.*
4 * *Appellans, etiam appellatione pendente, poteſt contra Iudicem, quem malè iudicaſſe prætendit ad damna & intereſſe agere.* §. 18. et cap. 12. n. 16. fol. 2. 09
6 *Contra appellationem nec etiam pro appellante eſt aliquid innouandum.*
7 *Appellatus ſi appellationi non contradicat, videtur eã approbare.*
8 *Poſſeſſio ſicut appellatione pendente appellato dari non debet, ita nec appellanti.*
9 * *Quando agitur remedio Attentatorum contra habentem cauſam à Parte, intelligitur tam de habente cauſam ab appellato, quam appellante.*

1 Decimaſexta limitatio ſit, † quia Iudex pendente appellatione poteſt in fauorem appellantis innouare, ad quod allegatur Innoc. in c. qua propter, num. 14. de elect. quem ſequitur Soc. conſ. 45. col. 3. nu. 6. lib. 1. vt ſimpliciter per has duas authoritates hanc limitationem ponit Marant. vbi ſupra, in tertia parte, 6. partis princ. q. 2. nu. 181. & ſimpliciter & nullo addito ponit etiam Pet. Duen. reg. 42. num. 13. (licet de Mar. mentionem non faciat) eandem concluſionem ſenſit etiam Dec. in ea. cũ teneamur, in 1. notab. de appel. & poſt eum etiam Aug. Bero. in con ſil. 116. Pendente, nu. 4. lib. 3. Hæc autem 16. limitat. adeo ieiunè, abſque iuribus rationibus, & exemplis à dictis Doctoribus proponitur, vt de eius veritate ſtatim, atque ſe obtulit, dubitandum eſſe exiſtimauerim. Sed ſi eam quis tenere vellet, poſſet illam tribus modis comprobare, & exemplificare: videmus enim
2 aliàs, † quod Iudex a quo, poteſt pẽdente appellatione appellantem à ſe excommunicatum abſoluere, vt per Doct. in c. qua fronte, (ſecundum vnum intellectum) præſertim Franc. ibi, nu. 9. & melius, nu. 17.
3 de appel. Item † ſi ſit lata ſententia contra poſſeſſorem Beneficij, à qua tertius pro ſuo intereſſe appellauit, poteſt nihilominus pendente hac appellatione fieri ſequeſtrum, iuxta Clemen. ad compe cendas, de ſeq. poſſ. & fruct. vt eſt deciſ. 4. aliàs, 390. Si feratur, de ſeq. poſſ. & fruct. in nou. Quorũ ratio illa videri poteſt, (vt innuunt etiam Domini in d. deciſ. 4.) quia reſpiciunt fauorem appellantis, & conſequenter ſatis faciunt ad comprobationem limitationis propoſitæ;
4 * Item ex eo quod aliàs dicunt Doct. quod † etiam appellatione pendente poteſt appellans agere ad damna, & intereſſe contra Iudicem, quem prætendit male iudicaſſe, vt poſt Soc. de communi atteſtantem, in conſ. 24. nu. 8. & 9. lib. 1. & alios adnotauimus ſuprà, in 1. par. c. 3. ſub nume. 161. in addit. his nouis, incip. aliud quoque exemplum, attento, quod agere ad huiuſmodi damna contra Iudicem reſpicit duntaxat fauorem appellantis.] Quæ tamen, etſi ex præmiſſis
5 videatur aliquo modo ſuffulta, † mihi tamen nullo modo placet: quoniam ſicuti parũ eſt à dictis Doct. diſcuſſa, & examinata, ita plurimũ videtur à veritate aliena: Innoc. enim in allegato ea. quia propter, in gloſ. ſi opus, vbi loquitur de hac materia appellationis, (ſi rectè inſpiciatur,) id non dicit, & Soc. in dicto conſ. 45. Incidenter, & quaſi aliud agens illud dictũ Innoc. reaſſumpſit, & Marant. & Pet. Duen. ſola Innoc. & Soc. authoritate contenti, id tetigerunt, Dec. verò, & Bero. licèt id affirment, per text. in c. cum teneamur. de appell. tamen ille tex. ſecũdum veriorem intellectum, loquitur de appellante turbante appellatum, & ideò vbi latè diſputant Doct. an eo caſu appellans cenſeatur ſuæ appellationi renunciaſſe, & conſequenter nec illud nota. videtur omnino verũ. Quinimmò tantum abeſt, vt Innoc. id ad quod ipſi eum citant, dixerit, vt potius ſenſerit contrarium, videlicet quod poteſt innouari in fauorem appellati, dum vult, quod appellatus non obſtante appellatione, quantumcunque iuſta, dimittere non debet, quin vtatur ſuo iure, & ad alia procedat: & ita etiam videtur Innoc. in d. c. quia propter intelligere Doct. prout eſt Soc in Reg. 459. in . ip. Sequeſtratio, verſ. 3. poſt
6 Ang. in l. furti, col. 2. in fi. ff. de his qui not. infa. † dũ volunt contra appellationem, nec etiam pro appellante eſſe aliquid innouandum. Præterea, eſto, quod Innoc. id dixiſſet, & propter eius auctoritatem, quæ magna eſt eius opinio eſſet ſequenda, ille eſſet intelligendus, prout loquitur, videlicet in caſu appellatio nis extraiudicialis non autem vniuerſaliter in qualibet appellatione, prout eſſet neceſſarium dicere, ſi teneremus pro vera hanc limitationem. ad Regulam, quam ſuprà vniuerſaliter propoſuimus, quod pendente appell. nihil eſt innouandum. Inſuper dicere, quod Iudex pendẽte appel. poteſt innouare in fauorem appellãtis, videtur hoc minus generale dictum, & ex eo ſequi poſſet abſurdum, quia ſecundum hoc poſſet Iudex ſub prætextu fauoris ipſius appellantis facere actum, qui verè tranſiret in attentatum, & cum damno, & iactura alterius, pone enim, quod Iudex lite pendente inter Titium prætendentem ſe ſpoliatum, & Meuium poſſeſſorem, pronunciet Titiũ non eſſe reſtituendũ, à qua ipſe appellauerit, & pendente hac appellatione velit deinde eidẽ Titio (Meuium ſpoliando) tradere poſſeſſionem, vtique ſecundum hanc limitationem talis traditio poſſeſſionis, ex quo tendit in fauorem appellantis videretur excuſanda à vitio attentatorum. Quod tamen nemo ſanæ mentis affirmare poſſet, cum ſit contra omnes regulas in materia attentatorum dari ſolitas, præſertim
7 quia quando eſt interpoſita appellatio † ſi appellatus non contradicat, videtur eam approbare, quod facere poteſt ad c. ſæpe, de appellat. & tradit Rota, deciſio. 32. alias, 204. Appellatus, de appellatio. in nouis qua approbatione ſtante, multo minus poſſet Iudex facere actum, qui licèt eſſet in fauorem appellantis, redundaret tamen in præiudicium appellati ob ſolum fauorem appellantis. Qui fauor vti præcipuum fundamẽtum huius limitationis, videtur per dictos Doct. conſiderari. Quæ opinio contra ſupradictos Doctores, tanto magis viſa eſt mihi verior, & tenenda, quod pro ea reperi eſſe in Recollect. Achil. de Graſſ. deciſ. Dominorum, quę admodum facit, dũ in vna Segobien. coram A. Auguſt. fuiſſe tandem re ſolutum

8 ſoluium † refert, quod ſicut appellatione pendente
non poteſt, aut debet dari poſſeſſio rei de qua agitur,
ipſi appellato, ita nec ipſi appellanti, vt eſt in Recol.
Achil. deciſ. 18. Effectus Appellationis, ſub Rub. de
appel. Quæ licèt loquatur de appellatione extraiudi-
ciali, rationes tamen Dominorum ibi, quæ ſunt, ne
ſit inæqualis conditio inter eos, & quia vterque eſt in
lite multo magis vendicant ſibi locum in appellatio-
9 ne iudiciali.* Confirmantur præmiſſa, † quia vide-
mus quod quando agitur remedio attentatorũ con-
tra habentem cauſam à Patre, intelligitur tam de ha
bente cauſam ab appellato, quam ab appellante, ad
tex. in l. chirographis, §. 1. & ibi Bart. ff. de admin. tu-
tor. & per illum text. tradit Franc. in tract. ſeu quæ-
ſtione petitorij, in 1. dubio, ſub nu. 25.] Vnde ex his
patet, quod hæc limitatio, nec ratione, nec auctorita-
te nititur, & propterea eam nullo modo admittendã
cenſeo. Quod ſi aliquis ſupradictorum auctoritati
tantum deferre voluerit, vt eam tenẽdam fore exiſti
mauerit, illam crediderim reſtringendam ſolum ad
ea, quæ reſpiciunt fauorem appellantis, & in ſimul
tendunt in faciliorem exitũ appellationis, * nec ſunt
in præiudicium appellati.] vt ſunt caſus, quos ſuprà
nume. 2. & 3. pro confirmatione huius appellationis
conſiderauimus, vt abſolutio, & ſequeſtrum, & ſimi
les, quæ ita ſanè intelligẽda ſunt, iuxta ea, quæ latius
diximus ſuprà in 4. limitatione princ. num. 10. & 11.
Sed re vera, ſi illam (vt præfertur) reſtringimus, non
erit noua limitatio, & diuerſa ab alijs ſuprà, & infra
poſitis, ſed cadit ſub illa 4. limitatione, dũ latius tra-
ctauimus materiam eorum quæ tendunt in facilio-
rem exitum appellationis, quæ etiam pendente ap-
pellatione fieri permittuntur, vt ibi latius.

Limitatio Decimaſeptima.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatus turbans appellantem in ſua poſſeſſione dici
tur attentare.*
2 *Iudex à quo poteſt non obſtante appellatione interpoſita
ſe intromittere, & reformare poſſeſſionẽ appellantis,
circa quam appellans attentaret.*

1 DEcimaſeptima limitatio fit, † quãdo appellatus
aliquid in præiudicium appellantis attentaſſet,
puta, quia appellantem in ſua poſſeſſione turbaſſet,
2 † quia Iudex à quo, non obſtante appellatione, po-
teſt ſe intromittere, & reparare, & reformare poſſeſ-
ſionem, ad tex. in c. cum teneamur, vbi omnes, de ap
pel. Hanc limitationem ita ſimpliciter ponit Maran
tha. vbi ſupra, in 3. parte 6. partis princ. q. 2. num. 183.
quẽ nullo addito, & eo tacito, tranſcripſit Pet. Duen.
in d. Reg. 42. n. 16. Tu vltra eos adde Card. poſt Laur.
in Clem. 1. in 9. not. verſ. ſecũdus caſus eſt, de ſequeſt.
poſſ. & fruct. & And. Barbat. in addit. ad Bal. in c. 1. §.
ſancimus, litera A. in tit. quo tẽpore mil. in ueſt. pet.
deb. poſt. Innoc. in c. quia propter, de elect. & Angel.
in l. furti. ff. de his, qui not. infam. Sed re vera, & hæc
limitatio cadit ſub illa, quæ habet, quod iudex poteſt
omnia tendentia in faciliorem exitum appellationis
expedire, quæ præcipuè fundantur in alleg. c. cum te-
neamur, & ibi ſpecificè not. Franc. in 2. notab. de ap-
pel. de qua abundè diximus ſupra, hoc eod. c. in 4. li-
mit. princ. huius Regulæ, nu. 2. & ſeqq.

Limitatio Decimaoctaua.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio interpoſita a mandato de reſidendo, non
facit attentata, vt interim in Beneficio non poſſit de-
putari Vicarius.*
2 *Epiſcopus poteſt etiam pendente appellatione à mandato
de reſidendo ibidem deputare Vicarium, qui nutria-
tur de fructibus Beneficij.*
*Niſi appellans docuerit de priuilegio exemptionis, cu-
ius ratione appellabat. nu. 3.*
4 *Attentata pendente appellatione in viſitatione inter-
poſita non reuocantur, niſi docto de priuilegio exem-
ptionis.*
5 *Appellatio a mandato de reſidendo præſumitur fruſtra
toria.*
6 *Appellatio à viſitatione Epiſcopi regulariter non ad-
mittitur.*
*Geſta in viſitatione etiam pendente appellatione re-
gulariter non cenſentur attentata, vt nu. 9.*
*Etiam ſi non fiant in ipſo actu viſitationis, ſed illius
occaſione facta diceretur, vt nu. 10.*
7 *Fauore cultus diuini attentate non reuocantur, decla-
rando, tamen vt actus debeat fieri in viſitatione, vt
num. 11.*
8 * *Cultus diuinus fauorabilis & ampliandus.*
*In generali reuocatione vnionum, non comprahendi
tur illa quæ in augumentum cultus diuini facta fuit.
ibi.*

1 DEcimaoctaua limitatio fit, vt non procedat † in
appellatione interpoſita per Canonicum, aut a-
lium Clericum à mandato de reſidendo ſibi facto per
2 Ordinarium loci, † quia interim appellatione pen-
dente per Epiſcopum poteſt ibi poni Vicarius, qui
nutriatur de fructibus Beneficij, & per conſequens
contra appellantem, ſatis per hanc deputationem vi
detur innouari, vt de hoc eſt text. in c. peruenit, el 2.
de appel. per quem ſolum tex. hanc limitationem po
nit Marantha in dicta 3. par. ſextæ partis princ. q. 2.
nu. 184. Eandem nullo verbo addito, & ipſo tacito,
ponit Pet. Duen. dicta Reg. 42. nu. 19. Tu adde, quod
ante eos fuit Laur. quem refert, & ſequitur Card. in
dicta Clem. 1. in 9. not. verſ. quartus in appellante, de
ſeq. poſſ. & fruct. & Spec. qui remiſſiuè eam ponit in
tit. de appel. §. nouiſſimè. ſub num. 2. in octauo caſu,
quem ibi ponit & nouiſſimè Menoch. in tract. de ar
bitr. iud. lib. 2. Centuria 1. caſu 69. nu. 11. & Mãfred.
lib. 2. Pract. Conclu. ſuper attent. cõcluſ. 50. vbi poſt
Paulin. in tract. de viſitat. q. 10. primæ par. nu. 7. po-
nit limit. (quam etiam ſentiunt Doct. in ſupradictis
3 locis) videlicèt, † niſi appellãs docuerit de priuilegio
exemptionis, cuius ratione appellabat, pro qua limi-
tatio. eſt in terminis) licèt ipſi de ea non faciant men
tionem) deciſ. Rot. 35. aliàs, 234. Si Rector, de appel.
4 in nou. † in qua concluditur attentata pendente ap
pellatione in viſitatione interpoſita, nõ reuocari, ni-
ſi docto de priuilegio exemptionis, quod ſecutus eſt
etiam Alciat. conſ. 68. incip. Gubernatorem, num. 9.
lib. 6. & etiam Ant. Gabr. Commu. Concluſ. lib. 5. de
acquir. vel admit. poſſ. Concluſ. 6. nu. 5. verſic. primò
limita. Sed etiam hęc limitatio in rei veritate non vi
detur ponenda pro limitatione diuerſa à præceden-
tibus, ſi attendimus rationem, quam ibi magis vni-
5 uerſaliter ponderant Doct. quia † ſcilicèt illa appel-
latio à mandato de reſidendo præſumebatur fruſtra
toria, vt expreſsè colligitur ex verbis d. ca. peruenit,
ibi, fruſtratoriæ dilationis cauſa, Hanc autem limita
tionem quod quando appellatio eſt fruſtratoria ge-
ſtà illa pendente non dicuntur attentata, nos latè po
ſuimus ſupra, hoc eod. c. in 6. princ. limit. & particu-
lariter in 1. Amplia. Regulæ illius limit. num. 15. po-
ſuimus hoc dictum, quod iſti Doct. dant pro noua
limitatione, vt ibi diximus poſt Franc. qui id expreſ-
sè dicit in d. c. peruenit, in gl. in verb. aſſigoes, in fin.

& poſt

& poſt Franc.ibi ſequitur Ant.Gabr.vbi ſupra,nu.7.
6 † cum & hoc ſi aliàs generale, quod à viſitatione Epiſcopi non appellatur,ad text.in c.ad noſtram,& in c.repræhenſibilis, de appell. & per dicta iura tradunt nouiſſimè modernt in annot. ad Aegidianam. nu,21 1.poſt Oldrad.in conſ.89.col.1.& Alciat.dicto conſ.86.nu.9.lib.7.tom.2.Quod ſi alteram retionem attendas,quam ibi conſiderat Gl.& ſequuntur Frāc. in fi.& etiam Præpoſit. & alij Doct.ibi, vidilicèt qđ fauore eccleſiæ,& cultus diuini non fit ibi reuocatio attentatæ deputationis Vicarij (licet prima videatur magis de mente illius tex. ibi fruſtratoriæ dilationis cauſa, &c.) ex hac tamen ratione poſſet magis vni-
7 uerſaliter hæc limitatio intelligi, † vt ſcilicet fauore cultus diuini, & eccleſiæ non fiat quandoque attentatorum reuocatio,declarando tamen,vt infra,in fi. præſentis limit. Quam limitationem ſenſerunt nouiſſimè,Domtot in vna Calaguritana tranſlationis coram Sarmiento,21.Ianuarij, 1570.* Cum fauore
8 † cultus diuini, (qui eſt fauorabilis & ampiandus, ad plenè tradita per Tiraq. in tract. de priuileg. piæ cauſæ,in præfatione,& per totum, Verall.deciſ.215. nu.6.& per tot.lib.3.in impreſſis. Diuerſ. deciſ.222. nu.3.lib.2.in impreſſis) pleraque permittantur, quæ aliàs non permitterentur,ad not.per Doct.in cap.ex parte, de Conſtit.& per Mohed.deciſ.145.vbi quod in generali reuocatione vnionum,non comprehenditur illa,quæ fuit facta in augumentum cultus diuini.] Vel ea his quæ ſupra ex d.deciſ.35. aliàs 234. de appel.10 no.retulimus,poteſt hæc limitatio etiam ge-
9 neraliter intelligi, † vt geſta pẽdẽte appellatione ab his,quæ in viſitatione decreta ſunt interpoſita non ſint, neque veniant tanquam attentata reuocanda, vt probantur in dicta deciſ.35. & alijs ſupra allegatis,& hodie habemus etiam text.Sacri Concilij Trid. Seſſ.24.c.10.dum ab actibus viſitationis tollit appellationem, & pro limitatione vtraque præcedens ratio aſſignari poteſt, prima fauor Eccleſiæ, & cultus diuini: Secunda præſumptio fruſtratoriæ appellationis de quibus ſupra,Quacumque tamen ratio ſit,firma tenenda eſt iſta limitatio, quod geſta huiuſmodi appellatione pendente non ſint attentata, & ita fuit nouiſſimè per maiorem partem Dominorum ictũ in vna Concordiẽ.decanatus coram D.meo Oradino,16.Iunij, 15 0.in qua dum dubitaretur, an quædam præcepta,& ſequeſtra facta per Epiſcopum,aſſerẽtem ſe ratione viſitationis feciſſe, poſtquam per Decanum fuerat appellatum,venirent vti attentata reuocanda,maior pars(vt formaliter legitur in votis D.mei Oradini)ſentiebat,quod non eſſent reuocanda, quia aut certum eſt epiſcopum proceſſiſſe vt in viſitatione,& tunc intrat illud fundamentum,quod a geſtis per Epiſcopum in viſitatione non datur appellatio aut hoc nõ apparet,& tunc creditur Epiſcopo viſitanti,quia hoc pertinet ad officium ſuum.& conuenit hæc interpretatio, ſubiectæ materiæ viſitationis,Ea qua deciſione poteſt notabiliter hæc limitatio ampliari,vt non ſolum procedat in his, quæ in
10 actuali viſitatione per Ordinarium ſunt geſta, † verum etiam in his, quæ ratione viſitationis per eum dicerentur fieri, a quibus ſi appelletur, & appellatione pendente,ille,executioni demandet,nõ dicuntur attentata, vt ibi; Et eſt aduertendum, quod illa
11 ratio quam ſuprà tetigimus,† quod fauor cultus diuini impedit reuocationem attentatorum, non eſt generaliter ad omnes actus referenda,ſed tantum ad eos, qui occaſione viſitationis fiunt, prout verè loquuntur Gloſ.& Doct.in d.c.peruenit, & ideò, cum in vna Cæſarauguſtana de Caſpe, coram Groppetio,4.Febr.1569.dubitaretur,an quædam ſtatuta lite pendente per alteram ex partibus condita eſſent tanquam attentata declaranda, & reuocanda, licèt pro negati ia pro potiſſimo fundamento allegaretur, quod dicta ſtatuta concernebant fauorem, & augmentum cultus diuini,Domini tamen tenuerunt eſſe attentata.

Limitatio Decimanona.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio interpoſita per Adminiſtrationem loci pij, condemnati ad reddendas rationes,non facit attẽtata.*
2 *Iudex poteſt exequi ſententiam cõtra adminiſtratorem loci pij,condemnati ad redendas rationes,non obſtante appelatione per eum interpoſita.*
3 * *Adminiſtrator pij loci Compromiſſum petere non poteſt.*

1 DEcimanona, vt non procedat † in appellatione interpoſita per adminiſtratiorem loci pij, condemnati ad reddendas rationes ſuæ adminiſtratio-
2 nis, † quia pendente hac appellatione Iudex à quo, poteſt eum cogere ad reddendas dictas rationes, & ita ſuam ſententiam exequi, vt fuit dictum originale Ang in §.œconomos,in fi.in Authent.de ſanctiſſimis Epiſcopis, cuius auctoritate mnti hanc limitationem ponunt Marant. in dicta 3.patre, ſextæ partis princ.q.2.nu.18 -.& Pet. Duen.d.reg.42.num.21 & poſt Ang.& Maranth.vbi ſupra,Mãfred.in lib.2. Practic.Concluſ.ſuper attent.Concluſ.112.* Et Borgnin. Caualc.in tract.de tutor.& curator.num.522.
3 vbi poſt Hippol.Sing.467.nu.8.Ampliat, vt † talis Adminiſtrator nec etiam Compromiſſum petere poſſit.] Sed ante eos hoc dictum Ang.in hac materia allegant Firman.in ſuo Repert.in verbo, appellatione pendente,verſ.25.incip.Appellatione pendẽte poteſt executio.

Limitatio Vigeſima.

S V M M A R IV M.

1 *Appellatione interpoſita per officialem condemnatũ in Sindicatu non facit attentata.*
2 *Executio fieri poteſt contra Officialem condemnatum in Sindicatu non obſtante ſua appellatione.*
3 *Appellari non poteſt à ſententia lata in Sindicatu.*
Niſi ſimus in ſententia Interlocutoria.nu.4.
5 *An Interlocutoria poteſt appellari etiam in eo Iudicio in quo diffinitiua eſſet prohibita appellatio.*

1 VIgeſima huic proxima limitatio ſit† vt non procedat Regula in appellatione interpoſita per
2 Officialem in Sindicatu condemnatũ †quia ea pendente fit executio;Hanc limitationem ponit Marãt. vbi ſup.nu.193.& Pet.Duen.d.Reg.42.nu.20.niaus vterque(non iure communi) ſed quibuſdam Regijs Pragmaticis, de quibus ibi per eos; quibus adde,qđ hoc etiam de iure cõmuni procedit,vt colligitur ex his,quæ ponit Manfred.in 2.lib. Pract.Concluſ. ſup attent.Concluſ.128. & ſeq.& iterum Concluſ. 173. Vbi ad hoc propoſitũ allegat Ang.& Doct.in l.nulli, C.quorum appel.non recip.Spec.in tit.de appel. §.in quibus,verſ.tertio,Par.de Puteo,in tract.de Sindic.in verbo Appellatio, & in verbo, Sindicatus, & in verbo, à ſententia lata,f.14.& f.17.& Iaſ.in l.j.ut Iuriſdictionis,col.3.ff.de iuriſd.omn.Iud.& ratio po-
3 teſt eſſe:† quia à ſententia lata ſuper Sindicatu,non appellatur, vt vltrà præallegatos, tradunt poſt alios.

de

Digitized by Google

de quibus ibi Moder. in Annotat. ad Aegid. nu. 195.
Quod tamen limitandum eſt ſecundum eos, vbi ſu
prà, ex intentione Parid. de Pu. in dictis locis, vt pro-
4 cedat, in ſententia Diffinitiua, † ſecùs in appellatio-
ne ab Interlocutoria, quia ab ea etiam Officialis in
Sindicatu appellat, ad quod licèt Marancha nihil al-
leget, poteſt tamen hoc dictum comprobari ex eo,
5 quod aliàs habemus, † quod licèt à ſententia lata in
poſſeſſorio non appelletur regulariter, vt l. 1. C. ſi de
momen. poſſ. nihilominus ab interlocutoria in Iu-
dicio poſſeſſorio lata, benè appellatur, vt poſt Inn.
in cap. ſignificauerunt, in verbo, appellaſſe, de teſtib.
tradit Ang. in conſi. 46. Statuto, col. fi. verſ. præterea,
quod dictum Ang. ſecuti ſunt Nicell. in tract. de cō-
cord. gloſ. ſub nu. 22. verſ. quarto moderatur, & Ste-
phan. Aufrer. in addit. ad deciſ. vlt. Capp. Tholoſ. &
Dec. in c. paſtoralis, nu. 4. de appel. & Blanc. in tract.
de Compromiſſ. in 4. q. princ. nu. 21. verſ. quarto de-
ducitur, & Doct. alibi paſſim. Sed nec iſta (ſi verum
amamus) poteſt pro noua limitatione dari, & diuer-
ſa ab illa, quam pro commodiori loco inf. à in vlti-
mis limitationibus, videlicet limit. 53. latè poſituri
ſumus, videlicet quod Regula noſtra non procedat
in omnibus illis caſibus, in quibus de iure non licet
appellare, inter quos eſt iſte de Sindicatu, colligitur
ex dicta l. nulli.

Limitatio Vigeſima prima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione ab excommunicatione iam lata pendente, poſt Iudex denunciare illum excommunicatum, priuare fructibus, & pariter eundem abſoluere, ſecundum Doctores.*

Eſt tamen circa hoc animaduertendum, vt hic nu. 2.

3 *Denunciatio excommunicati poteſt fieri etiam pendente appellatione ab excommunicatione.*

4 *Denunciatio, & declaratio aliquem ſcilicet incidiſſe in excommunicationem facta appellatione pendente, non eſt vti attentata reuocanda, ſecundum aliquos.*

Licet aliqui contra & minus verè. nu. 5.

6 *Iudex poteſt pendente appellatione ab excommunicatione deuenire ad actum denunciationis, nec attentat.*

Et duplex aſſignatur ratio. nu. 7.

8 *Denunciatio eſt actus conſecutiuus ad excommunicationem.*

9 *Denunciatio non eſt actus iuriſdictionalis.*

10 *Appellatio à ſententia excommunicationis æquiparatu appellationi ab Interlocutoria.*

11 *Denunciatio excommunicationis etiam appellatione pendente fieri poteſt.*

12 *Iudex à cuius interlocutoria fuit appellatum, poteſt etiam appellatione pendente citra vitium attentatorum procedere.*

13 *Delegatus quoque poteſt appellatione ab excommunicatione pendente denunciare illum excommunicatum vt infrà, nu. 33.*

Niſi appellationi detulerit, nu. 14. vel

Superior appellationem receperit, num. 15. & infrà numero 34.

16 *Aggrauatio quoque fieri poteſt per Iudicem pendente appellatione ab excommunicatione, & non attentat ſecundum aliquos, & melius infrà, nu. 21.*

17 *Iudex ad quem non ſolum poteſt, ſed etiam tenetur excommunicatum denunciare. &*

18 *Huiuſmodi denunciatio fieri poteſt, etiam ſi à ſententia publicationis, & decreto denunciationis fuiſſet appellatum.*

19 *Denunciatio per quam excommunicatus plus ligatur, appellatione pendente fieri non poteſt, & infra, num. 22. & eſt tutior, & magis æqua opin.*

Licèt aliqui contra ſenſerint, vt infra nu. 21.

20 *Incendiarij, & alij, de quibus in c. 1. na, de ſent. excomm. per denunciationem in eo plus ligantur, quia non poſſunt abſolui niſi a Papa.*

23 *Excommunicatio licet trahat ſecum executionem, vt ſtatim ille ſit excommunicatus, non tamen trahit cū illis qualitatibus, quæ plus grauarent.*

24 *Excommunicari quis etiam ignoranter poteſt.*

25 *Excommunicatus ignoranter, ſi a die notitiæ appellet, non poteſt pendente hac appellatione denunciari.*

26 *Appellatione a ſententia, qua quis declaratur incidiſſe in excommunicationem pendente, non poteſt fieri denunciatio.*

Niſi ſimus in notorio, vt infra nu. 30. Vel

In declaratoria quæ ſolet fieri in Obligationibus in forma Cameræ, vt infrà, nu. 31.

27 *Appellatio datur a declaratoria excommunicationis iam incurſæ, licet ab excommunicatione non detur.*

28 *Excommunicare qui non poteſt, declarare tamen poteſt excommunicationem ab illo latam.*

29 *Appellans a declaratoria excommunicationis, debet interim appellatione pendente tam in iudicialibus, quam extraiudicialibus actibus euitari, ſecundum aliquos.*

30 *Denunciari fieri poteſt etiam quando appellatur a declaratoria excommunicationis, quando factum eſt notorium.*

Vel quando ſumus in declaratoria, quæ fit vigore obligationis in forma Cameræ, nu. 31.

Vel eſſemus in declaratoria lata vigore executorialiū, quia tunc appellatio non ſuſpendit, vt nu. 32.

33 *Iudex delegatus pendente appellatione denunciare excommunicatum non poteſt.*

34 *Denunciare excommunicatum Iudex non poteſt, poſtquam ſuperior appellationem admiſiſſet.*

35 *Denunciatio fieri non poſſet, quando fuiſſet appellatum ab excommunicatione conditionali.*

36 *Appellatio ab excommunicatione conditionali illam ſuſpendit, & interim ille non eſt excommunicatus.*

Etiam ſi poſtea impleatur conditio num. 37.

38 *Conditio non retrotrahitur in ſententijs cenſurarum.*

39 *Excommunicatio probata non dicitur, ſi eſt lata ſub conditione, niſi probetur etiam implementum.*

40 *Tempus appellandi a ſententia excommunicationis ſub conditione lata, incipit currere non a die prolationis, ſed a die exiſtentis conditionis.*

41 *Denunciatio excommunicati nec etiam pendente appellatione ab abſolutione illius qui fuerat antea excommunicatus fieri poteſt.*

42 *Affixio cedulonum contra eum qui fuerat excommunicatus, & deinde abſolutus, fieri non poteſt, quando ab abſolutione fuiſſet appellatum.*

VIgeſima prima principalis limitatio fit ſecundū
1 Doct. † vt non procedat in appellatione ab ex-
communicatione iam lata; quia ea pendente poteſt
nihilominus Iudex denunciare appellantem excom-
municatum, priuare illum fructibus beneficiorum;
illumq; abſoluere, & ſic iſti tres actus citra vitium at-
tentatorum, tali appellatione pendente fieri poſſe
affirmant poſt Abb. & Franc. in c. paſtoralis, §. verū,
de appell. & Io. And. in c. venerabilibus, §. attamen,
de ſent. excom. in 6. Marant. in Spec. q. 2. 3. partis, ſex
tæ par. princ. nu. 167. & Pet. Duen. Reg. 42. nume. 8.
verſi. octauo fallit, in prima parte Regularum ſuarū,
2 † Mihi tamen in hoc articulo aduertendum omni-
no videtur, quod dicti Doct. confusè materiam hu-
ius limitationis pertractant, & fortaſſe etiam minus
verè;

Denunciari excommunicat⁹ quis pôt etiam pendente appellatione Quod quatuor modis Ampliatur, & ſeptem Limitatur.

vere:quia dicere,quod Regula noſtra fallit in appel-
latione ab excommunicatione,ex eo, quia ea pendē-
te iudex denunciat,priuat, & abſoluit,vt ſuprà, nihil
aliud inferre videtur, niſi quod natura ipſius appel-
lationis ſit in cauſa, quare Iudex hæc poſſit facere,
quod tamen non videtur vniuerſaliter verum: quia
ſi natura ipſius appellationis hunc effectum opera-
retur, vtique non ſolum ſupradicti tres actus appel-
latione pendente explicari poſſēt, verum etiam oēs
alij,quod tamen non eſt dicendum: pone.n.qđ hu-
iuſmodi appellatione ab excommunicatione pen-
dente, excommunicans ſpolietur per Actorem ſua
poſſeſſione,nemo ſanè diceret, tale ſpolium non eſ-
ſe tanquam attentatum reuocandum,ſecundum ter
minos totius tituli, Nil nou. appel. pend.ex quo cla-
rè conſtare pōt, quod vis eorum, quæ in hac limita-
tione dicuntur per Doct. potius conſiſtit in aliqua
ratione particulari, cuiuſlibet actus de quib. ſuprà
(prout reuera,ex infrà dicendis apparebit) quam in
natura ipſius appellationis ab excōmunicatione. Et
propterea, pro pleniori intelligentia, commodius,
ac dilucidius quolibet horum trium actuum poteſt
deſeruire pro particulari noſtræ regulæ limitatione,
ponendo in vnaquaque illarum Regulam cum ſuis
neceſſarijs limitationib. præſertim, quia in actu ab-
ſolutionis Doct. videntur confundere vnum caſum
cum alio,vt dicemus infra ſuo loco,in 23.limitatio-
ne principali huius ca. Vnde reformando Cōclutio-
nem,dic,quod Regula noſtra Vigeſimoprimò limi-
2 tatur, vt non procedat † in actu denunciationis ex-
communicati, qui etiam pendente appellatione ab
excommunicatione iam lata,fieri poteſt per Iudicē,
& non dicitur attentare,vt eſt text.in c. paſtoralis,§.
verum quia,(vbi omnes,præſertim Franc.nu. 5.) de
appellatione, & tradit Spec. de appell. §. nouiſſimè,
& poſt eum ex recentiorib. Laneell. Corrad.de Præ-
tore,§.2.de offic. Prætor. in cauſ.ciuil.in c. de appel.
ſub nu.21.verſic.quinto quando excommunicatus:
& quamuis hoc dictum videatur abſolutum, ſtante
diſpoſitione d.§.verum, & his,quæ per iſtum tex. te-
nent Domini in deciſ.36. alias,426. Si Decanus,§.
ex eodem facto,de procurator.in no.ſecundum an-
tiquam impreſſionem (nam ſecundum Modernam
cum addit. Papazzo.eſt deciſ.59. alias 424. Si à diffi-
nitiua.§. ex eodē facto, de appellationibus, in nou.)
4 vbi voluerunt,†quod denunciatio, & declaratio ali-
quem incidiſſe in excommunicationem,non eſt re-
uocanda per viam attentati.& per eundem tex.Mar.
5 in Spec.vbi ſuprà, nu.167. † Aduertendum tamen
eſt, quod contra hanc Concluſionem videntur Do-
mini alias ſenſiſſe contrarium, in deciſ.enim 51. a-
liàs,379.Si committatur,col.2.verſ.quicquid ſit,om-
nes Domini, de appel. in no.vbi voluerunt, quod li-
cèt prolatio ſententiæ, & ipſa excommunicatio va-
leat, denunciatio tamen, & alia executoria ſint per
viam attentati reuocanda.Quæ verum ì deciſ.ſicut cō
pilatori ibi non multum arridebat, ita nec mihi ſa-
tis placet ex infrà dicendis, & propterea ex mente
Dominorum in dicta deciſ.426.formo hinc vigeſi-
6 mamprimam limit.princip.†vt Iudex pendente ap-
pellatione ab excom. poſſit deuenire ad actum de-
nunciationis,& iſta ſit

7 Regula, quæ vltrà ſuprà allegata † Triplici niti-
tur ratione.Prima,quæ colligitur ex Franc.in d.§.ve
8 rum quia,nu 3.quia † denunciatio eſt actus conſecu
tiuus ad excommunicationem,vnde ratione conne-
xitatis attribuitur tanquam quid acceſſoriū,& con-
nexum ipſi excōicationi, quæ ſicut non impeditur p
appellationem,ita nec illius acceſſorium,& conſecu
tiuum: videlicèt ipſa denūciatio, vt latius ibi p eum.
Secunda ratio eſſe poteſt,quæ colligitur ex deciſ.Ae-
9 gid.411.Denunciatio partis vocationem † quia ſcili
cet denunciatio non eſt actus Iuriſdictionis, quem
ſpecialiter,quoad hanc rationem, ſecutus eſt nouiſ-
ſimè Io.Bapt. de Aſti.in ſua praxi Iudic.§.7.ca.5.li-
mit.136.verſ.136.Citatio, nu.2. Vnde ſi vera eſt illa
ratio non eſt mirum, ſi Iudex denunciare non pro-
hibetur appellatio enim quoad effectum attentato-
rum ſuſpendit ſententiam quoad Iuriſdictionem,vt
eſt notorium,ad not.in c.per tuas, de ſent.excom.&
c.licet,eod.tit.in 6. Vnde, ſi in denunciando non di-
citur exercere actū Iuriſdictionis, vt volebat Aegid.
non poteſt appellatio impedire,aut ſuſpēdere denu
ciationem.* Tertia poteſt etiam conſiderari ratio:
10 quia ſcilicet † appellatio à ſententia excōicationis,
æquiparatur appellationi ab Interlocutoria, vt poſt
Card.& Imol.in d.§.verum,& Præpoſit.in c.decer-
nimus, Diſtinct.18.conſiderat Proſper.Paſcth.(qui
plenè materiam præſentis limit.proſequitur) conſi.
11 193.nu.3.vnde non mirum, ſi † pot.ſt huiuſmodi
denunciatio etiam pendente appellatione,fieri, quia
12 regulariter† Iudex à cuius interlocutoria fuit appella
tū,pōt ēt appellatione pendente citra vitiū attentato-
rum procedere,vt latè diximus ſup.hoc eodem c.12.
limit.1.nu.10.& ſeqq.]Quæ Regula

Ampliatur

Primò,vt non ſolum Ordinarius poſſit,vt præfer-
13 tur denunciare † verum etiam Delegatus, vt tradit
14 Franc.in d.§.verum quia,q.7.nu.28.† niſi delegatus
15 detulerit appellationi, † aut ſuperior appellationem
receperit, quia his caſibus delegatus non poſſet de-
nunciare, vt poſt Innoc.tradit Frāc.ibi.* & Proſp.
Paſcth.dicto conſil.193.ſub nu.2.in fine.]

Secundò,vt pendente appellatione,ab excommu
16 nicatione, non ſolum poſſit fieri denunciatio,† ve-
rum etiam poſſit per iudicem deueniri ad aggraua-
tionem,nec reuocentur per viam attentati, ſi credi-
mus Mil.quid dixit in ſuo Repertorio,in verbo,at-
tentata poſt executionem, fol.29.poſt Rotam dicta
deciſ.36.aliàs,426.§.Ex eodem, de quo infrà, in pri-
ma limitatione huius regulæ.nu.19.

17 * Tertiò amplia,vt hoc caſu † Iudex ad quem,nō
ſolum poſſit verum etiam teneatur illum denuncia-
re excommunicatum,aliàs diceretur malè feciſſe,vt
poſt Imol.& alios Doct.cōiter,in d.§.verum, tradit
Proſp.Paſcth.d.cōſi.193.ſub nu.1.verſ.ſecūdo tēdeo.

18 Quartò,† vt talis denūciatio fieri poſſit,ēt ſi a ſoſia
publicationis,& decreto denunciationis fuerit appel
latum, vt poſt Franc.in c.peruenit, in 4.not.in ti.de
app.declacat.idem Paſcth.ibi.ſub nu.3.in fine.]

Limitatur.

19 Primò † niſi p denūciationē excoīcatus in plus li
20 garetur,pat pōt poni exēplum † in caſu c.tua,de ſent.
excō.vbi incendiarij, & alij de qbus ibi.p denuncia-
tionē,& publicationē non poſſunt abſolui,niſi a Pa-
pa, vt ibi, talis.n.denunciatio appellatione ab excōi-
catione pendente fieri non poſſet, vt poſt Imol.not.
Franc.in d.§.verū, nu.25.q.4.verſ.quarto quæritur.
Circa q̄ opin. (licèt ego eā tanq̄ verā tenenda putē)
21 aduertendum tñ cenſeo,† quod contrarium vr̄ aliàs
ſenſiſſe Rota, in d.deciſ.36.alias, 426. Si decanus,§.
ex eodem,dum voluit, quod poſt appellationem ab
excomm. deueniri poſſit ad denunciationem, & ad
reaggrauationem citrà vitium attentatorum, quod
eſt etiam ſecutus Mil.vt ſupra diximus in 2. Amplia
tione,& tamen clarè apparere videtur, quod per re-
22 aggrauationem quis in plus ligatur.† Sed quicquid
Rota ibi ſenſerit, tutior & magis æqua videtur opi.
Imolæ & Franc.vbi ſuprà,quod poſt appellationem
cōtra excommunicatum non poſſit fieri innouatio
ſibi præiudicialis, prout eſſet denunciatio, quæ plus
23 ligaret,vel reaggrauatio:quia † licèt excōmunicatio

trahat ſtatim ſecū executionem, ita vt ille ſtatim ſit
excōicatus, vt dicunt Dñi ibi tamen non trahit ſecū
executionē cum iſtis qualitatibus, quod ille non poſ-
ſit abſolui niſi à Papa, & quod vltrà excōicationem
ſit etiam aggrauatus, & reaggrauatus: vndè reſpectu
harum qualitatum, quæ ſunt extrinſecę, & non com
præhenſæ, tanquam connexæ in ipſa excommunica
tione, requiritur nouum factum Iudicis, prout eſt ip
ſa reaggrauatio, quod debet cenſeri innouatum ap-
pellatione pendente, ſecundum terminos tot. titu.
Nil. nouari appellat. penden. & per hoc videtur tolli
fundamentum Dominorum ibi.
Secundò limita, niſi quis fuiſſet ignoranter excōi-
24 catus, † qui caſus poteſt dari, vt in c. illud, & cap. pen.
25 de cleric. excom. † nam ſi talis à die notitiæ appellet,
appellatione pendente non pōt fieri denunciatio, vt
poſt Io. And. Imol. Lap. & Gem. pro notabili limita-
tione ponit Franc. in d. §. verum quia, num. 26. q. 5.
26 Tertiò † qñ quis appellaret à declaratoria aliquē
incidiſſe in excōicationem à Iure, vel ab homine la-
tam, quia hoc caſu appellatio impedit denunciatio-
nem; Hanc limitationem ponit tam Marāt. vbi ſup.
nu. 169. quā Pet. Duen. d. Reg. 42. nu. 8, qui in id am-
bo allegant Fel. in c. cū non ab homine, col. fi. nu. 12.
de iud. poſt Rom. & alios, de quib. ibi per Felin. Tu
adde duo, Primum, quod ante hos omnes hanc limi
tationem originaliter poſuit (licèt ipſi non allegent)
Franc. in d. c. paſtoralis, §. verum quia, nu. 27. col. fin.
q. 6. de appel. & eſt tex. per eum allegatus, in c. perue-
nit, el 1. de appell. & idem tenet poſt Felin. in d. c. cum
non ab homine. Capic. deciſ. 1. In cauſa Dñi Comi-
27 tis, num. 19. & ratio eſſe poteſt: † quia à declaratoriæ
excōicationis incurſæ, benè datur appellatio, licèt ab
excommunicatione non detur, vt poſt Franc. in d.
cap. paſtoralis, tradit nouiſſimè Ant. Gabr. Commu.
Concluſ. lib. 6. de reg. iur. Concluſ. 3. nu. 59. vbi mul-
tas ad hoc authoritates cumulat, quas apud eum vi-
28 de: cum & aliàs † qui non poteſt excōicare, poteſt tñ
excom. iam latam declarare, vt tradit idem ibi, nu. 41.
Secundò, aduerte, quod contra hanc limitationem
videtur eſſe deciſ. Rot. 2. aliàs 49. ſi feratur de dolo &
contumacia. no. in vlt. addit. incipiente quid ſi appelletur
à declaratione, vbi poſt Lapum in Clemen. vnica, de
29 ſeq. poſſ. & fruct. videntur Domini concludere, † qđ
is qui à declaratoria appellauit, interim pendente
appellatione debet tam in iudicialibus, quam in ex-
traiudicialibus actibus euitari, & ſic patet, quod in-
terim ille eſt excommunicatus, & per conſequens
quod etiam quando ſumus in declaratoria appella-
tio non ſuſpendit excōicationem, & illius effectum,
Niſi dicas, qđ quamuis Dñi ibi dicant, illum eſſe vi-
tandum, tñ nihil dicunt, quod Iudex poſſit deuenire
ad actū denūciationis: vel quod referunt ſolam opi.
Lap. in dicta, Clem. non autem quod illam firment.
Sublimitatur hæc tertia limitatio, duobus modis,
30 Et primò, † niſi factum eſſet notorium, quia hoc ca-
ſu non obſtante appellatione fieret denunciatio, hāc
pro notabili, & vtili limitatione in hac materia dat
Franc. in d. §. verū quia, q. 6. nu. 27. poſt Io. And. Lap.
Imol. & Gemin. de quibus ibi per eum. Secundò,
31 † niſi eſſemus in declaratoria, quæ ſolet fieri in obli-
gationib. in forma Cameræ, licèt n. diſputetur aliàs
an à declaratione incurſus excōicationis, ſeu alterius
pęnæ, appellari poſſit, vt per Fel. in c. Rodulphus, in
pen. cart. verſ. & appellati, de Reſcrip. illud tamē cer-
tum eſt, qđ in declaratoria, quæ fit vigore obligatio-
nis in forma Camerę, omnis ceſſat difficultas, & fie-
ri poteſt non obſtante appellatione, vt tradit multæ
lectionis, ac eruditionis vir, & inſignis practicus, ac
pceptor meus Ant. Maſſa. de Galeſ. in tract. de obli-
gatione Camerali, in 3. par. in c. quod inſcripſit, reli-
qua de proceſſu ipſo, nu. 43. verſ. illud verò eſt certū,
fol. 185. cuius, etſi apud me in omnibus ſemper, &
præſertim in illa materia (quam doctè, & eleganter,
& cæteris copioſus, tractauit authoritas ferè irrefra-
gabilis ſemper fuerit, ratio tamen quam ibi ponit
(quod attinet ad hanc materiam noſtram) videtur
hāc limitationem in dubium reuocare, dum inquit,
quod huiuſmodi declaratoria non eſt verè declara-
toria, ſed denunciatoria, quoniā hoc eſt de quo agi-
mus, an denunciatio ſit hoc caſu permiſſa. Tertiò,
32 † & vtiliter, niſi eſſemus in declaratoria lata vigore
executorialium, & rei iudicatæ, nam appellatio ab
huiuſmodi declaratoria, non ſuſpendit, iuxta ea quæ
ponit Felin. in c. ad probationem, de re iud. & Abb.
in c. fin. de iuram. calum. & Gemin. conſil. 99. Quib.
moti ita poſt plenas Aduocatorum informationes
tenuerunt tandem Domini in vna Salamantina Ca
nonicatus, & præben. coram Aldobrandino, 18. Ia-
nuarij, 1564. in qua dubitabatur, an optio Canonica
tus, facta per eum qui à declaratoria vigore executo
rialium appellauerat, eſſet ualida, tanquam facta ab
excommunicato, attento quod cum per puram ap-
pellationem effectus declaratoriæ non eſſet ſuſpen-
ſus, ille etiam pendente appellatione erat excommu-
nicatus, & non poterat optare, & licèt ibi articulus
ſuper validitate optionis non fuerit reſolutus, firma
tum tamen fuit, quod appellatio à declaratoria lata
vigore executorialium, ſententiam non ſuſpendat.
Quartò hæc Regula limitatur, vt colligitur ex di-
33 ctis per Franc. ibidem nume. 28. † quando eſſemus
ī Iudice delegato, & ille appellationi detuliſſet, quia
tūc denunciare non poſſet ſecundū Innoc. à Franc.
ibi relatum, per tex. in c. cum appellationibus, de ap-
pel. in 6. * Proſper Fareth. d. conſi. 193. ſub nume. 2.
in fine.] ad quod faciunt ea, quæ ſupra hoc eodem
c. in 5. ſublimitatione, primæ limitationis principalis,
nume. 73. & ſeqq. latè diximus, quod Iudex à quo,
poſtquā detulit appellationi, habet ligatas manus.
34 Quintò, ex intentione eiuſdem Franc. ibi † quan-
do eſſemus in iudice delegato, & quamuis ille appel-
lationi non detulerit, ſuperior tamē appellationem
admiſiſſet, quia poſt admiſſionem à ſuperiore factā,
nō poterit vltrà ad denunciationem procedere, arg.
c. paſtoralis, §. præterea, de offic. delegat. Proſper Fa-
reth. dicto conſi. 193. ſub num. 2.]
Sextò puto hanc Regulā poſſe vno notabili mo-
do limitari, vt procedat in excommunicatione purè
35 lata, † ſecùs ſi ſub conditione, quia hoc caſu ſi à
tali excommunicatione cōditionali ante impletam
conditionem appelletur, non poſſet deueniri ad de-
36 nunciationem, ea ratione, † quia talis appellatio ſu-
ſpendit excommunicationem, & interim ille non
eſt excommunicatus, ergò non poterit denunciari.
Quod autem ante impletam conditionem poſſit ap-
pellari, & quod appellatio ſuſpendat, eſt text. & ibi
not. Franc. in 4. notab. in cap. præterea, el primo, de
appellat. * Et poſt eum ibi Innocent. Ioan. Andr.
Hoſtien. & Panor. ac etiam Henric. Boic. in ca. cum
ſit Romana, numero ſecundo, de appellat. idem po-
nit (rationem etiam aſſignas, quia ſcilicet talis ſen-
tentia trahit ſecum executionem) Balthaſar Quin-
ctius Aquilenſis, in addit. ad conſil. Pauli de Caſtro
37 primum, num. 52.] † & tradit etiam Iacob. Henric.
in conſil. 4. Vtrum capitulares, nume. 1. lib. 3. quod
procedit, etiam ſi poſtea impleatur conditio, ea ra-
tione, quia tempore exiſtentis conditionis ſententia
non poteſt ligare. Ex quo per appellationem eſt
38 ſuſpenſa, † & in ſententijs cenſurarum conditio
non trahatur retro, vt dicit Bald. in d. c. præterea, &
Franc. ibidem, in gloſ. 2. col. 2. verſ. in eadem gl. nu. 4.
& idem ponit Lap. Alleg. 73. Prælatus, num. 4. quod
ante

Digitized by Google

ãnte eos poſuit Io. Andr. in c. is cui, nu. 4. de ſenten-
tia excom. in 6. facit deciſ. Rotæ 19. aliàs, 444. Extra
Rotã in finalibus verbis, de dolo, & contum. in nnu.
29 dum volunt, poſt Innoc. † quod ſi quis probet ſen-
tiam excommunicationis latam ſub conditione, &
non probet implementum conditionis, non dicitur
40 probata excommunicatio, † cum aliàs tempus ap-
pellandi à ſententia excommunicationis ſub condi-
tione latæ incipiat currere non à die probationis, ſi-
cut in alijs ſententiss, ſed à die exiſtentis cõditionis,
vt fuit notabile dictũ Baldi, in dicto cap. paſtoralis, §.
præterea, nume. 10. de offi. deleg. prout, & nos poſt
recentiores admonuimus infra in 50. limit. princ. in
10. ampliat. nu. 119. & in 10. limit. regulæ ibi poſitæ
num. 193. Vnde in excommunicatione conditionali
regula de qua ſupra merito non procederet.

Septimò videtur notabiliter poſſe limitari, vt talis
41 † denunciatio pendente appellatione minimè fie-
ri poſſit, quando eſſemus in appellatione ab abſolu-
tione à ſententia excommunicationis, vt colligitur
ex his, quæ tenuerunt Domini in vna Calaguritana,
ſeu Oueten. prætenſarum penſionum, coram Reu-
mano 29. Nouemb. 1554. in qua cum Congregatio,
& Reformatores fuiſſent excõicati, & poſtmodum
judicialiter ab Auditore Cam. Abſoluti, & per Mel-
chiorem aduerſarium ab huiuſmodi abſolutione ap
pellatum, qui Melchior, cum prætenderet non fuiſ-
ſe ſeruatam formã abſolutionis, ob defectum omiſſæ
42 cautionis † (affigendo contra dictos reformatores
cædulones) illos excommunicatos denunciari pro-
curaſſet, Reformatores verò inſtarent pro remotio-
ne cædulonum, & tabellarum, in quibus erant turpi-
ter dedicti appellatione pendente publicati, fuit fi-
naliter tentum pro congregatione, & conſequenter
quod non potuit Melchior appellatione pendente
eos ita denunciare excõicatos, & ratio aſſe poteſt-
quia cum ab abſolutione ab excommunicatione re
gulariter non detur appellatio, & ſi de facto fuerit
appellatum, ille interim remanet abſolutus, vt decla
rauimus ſupra hoc eodem cap. in præfatione, nu. 115.
& ſeq. rationi, & æquitati repugnant, quod poſſit tan
quam excommunicatus ille denunciari, qui verè eſt
abſolutus.

Limitatio Vigeſimaſecunda.

S V M M A R I V M

1 *Excommunicatus poteſt fructibus, & diſtributionib. quotidianis priuari, etiam pendente eius appella- tione ab excommunicatione iam lata.*

2 *Excommunicatus ex quo diuiſus eſt à cõmunione Eccleſiæ, non debet fructibus Eccleſiæ alimentari.*

3 *Excommunicatus non facit fructus ſuos.*

4 *Excommunicatus priuatus fructibus appellatione pẽdente, illos non recuperat per viam attentati, ẽtſi obtineat pronunciari excõicationem fuiſſe iniuſtã.*

Benè tamen recuperat per viam querelæ. nu. 5.

6 *Excommunicatus iniuſtè fructus recuperat.*

Vigeſimoſecundò principaliter Regula noſtra li
1 mitatur, † vt non procedat in actu priuationis
fructuum facto appellatione pendente contra excõ-
municatum, qui ab excommunicatione iam lata ap
pellauit, quia non obſtante tali appellatione, Iudex
poteſt illum fructibus, & diſtributionibus quotidia
nis priuare, vt eſt tex. in c. paſtoralis, §. verũ, vbi Abb.
Imola, & Franc. num. 20. & ſeq. de appel. & poſt eos
hoc pro limitatione in materia noſtra ponit Marãt.
in Spec. q. 2. 3. partis ſextæ pri. princ. nu. 168. & Pet.

Duen. d. Reg. 42. nu. 8. & ratio eſt ſecundum Marãt.
2 vbi ſuprà, † quia excõmunicatus ex quo eſt diuiſus à
cõmunione Eccleſiæ, non debet fructibus Eccleſiæ
3 alimentari: pro quo facit qđ alias dicimus, † qđ excõi-
catus nõ facit fructus ſuos, vt poſt alios hodie eſt de-
ciſ. in Rec. Pur. 1. in tit. de ſent. excõ. incip. Excõicatus,
& alia in Rec. Tho. de Than. 26. incip. in vna Brixien.

Amplia dictum huius limitationis

Primò, & notabiliter, vt in tantum hæc priuatio
4 teneat, † vt ſi ille in proceſſu cauſæ obtinuit pronun-
ciari excommunicationẽ fuiſſe iniuſtam, fructus ta-
men deperditos per viam attentati non recuperat,
ea ratione, quia illa priuatio, & innouatio fuit legiti-
mè facta, ſecundum Franc. in d. §. verum, nu. 21. be-
5 nè tamen † recuperare poterit per viam querelæ, vt
ibidem per eũ & ad hoc vltimum facit d. deciſ. Tho.
6 de Than. 26. incip. In vna, vbi voluit † qđ is qui iniu-
ſtè fuit excommunicatus, fructus recuperet.

Limitatio Vigeſimatertia.

S V M M A R I V M.

1 *Abſoluere excommunicatum Iudex poteſt non obſtã te, quod ad hoc fuerit appellatum, & infrà, nu. 3.*

Et talis app. licet non ſuſpendat abſolutionẽ, operatur tñ, qđ ipſe appellãs nõ põt aliquid innouare, vt n. 7

2 *Iudex à quo, regulariter poteſt abſoluere excommu- nicatũ ſua appellatione pendente, tum quia vide- tur reuocare grauamen, tum quia abſolutio vide- tur tendere in faciliorem exitum appellationis.*

3 *Excommunicatio etiam iniuſtè lata ligat.*

5 *Abſolutio licet ſit iniuſta, tamen ſoluit.*

6 *Abſolutionis actus eſt fauorabilis.*

8 *Abſoluto ab excõicatione, quæ non poſſet fieri niſi cognito de iniuſtitia cauſæ principalis per Iudi- cem à quo, appellatione pendente fieri non poteſt.*

9 *Abſolutio ab excommunicatione pendente appel. non eſt danda, quando appellationi fuit renunciatum, & abſolutio peteretur in modum reuocationis ex communicationis per viam attentati.*

10 *Appellatione à ſententia ſuſpenſionis, vel interdicti, pendente põt quis denunciari, priuari fructibus, & abſolui, ſcdm ea, quæ dicta ſunt in appellatione ab excõicatione, ſupra 21. 22. & hac 23 limitatione.*

11 *Appellatio ſicut non ſuſpendit ſententiam excommu nicationis, ita nec interdictum, aut ſuſpenſionem.*

12 *Excommunicatio, interdictum, & ſuſpenſio regulari- ter æquiparantur.*

13 *Interdictum, & ſuſpenſio poſſunt fieri quandoque ſub modo, & ad aliquod tempus ſuſpendi.*

Secus in excommunicatione, nu. 14.

15 *Appellatione interpoſita, eo tempore quo interdictũ eſt ſuſpenſum, dicitur interdictum ſuſpendere, & operari effectum ſuſpenſiuum.*

1 Vigeſimtertiò fallit † in actu abſolutionis ab ex-
cõicatione, q̃ fit ẽt pendente app. vt ſuprà dictũ
eſt in princ. 21. limit. & tradit poſt Spec. in §. nouiſſi-
mè, de appel. Lancel. Corra. de Pretore, §. 2. de offic.
Præt. in cau. ciuil. c. de appel. ſub nu. 21. verſ. decimo
qñ. Circa q̃ limitationem aduertendũ puto, qđ licet
Marant. in ſupradicto loco, nu. 169. confuſè cũ alijs
actibus enumeret actum abſolutionis, idem tñ ibidẽ
nu. 180. ponit hanc ſpecificè, & p diuerſa limitatio-
ne, & benè: quia ſi nos intelligimus de abſolutione
concedenda pendente appellatione à ſententia ex-

communicationis iam lata, prout ille loquitur dictn
nu 169. vtique, nulla erit ratio forſan ſpecialitatis hu
2 ius limitationis. † Quia iudex à quo, id facere pote-
rit, tum ex generali ratione, quod Iudex pôt reuoca
re grauamẽ: tum ex alia ratione: quia poteſt explica
re ea omnia quæ tenderent in faciliorem exitũ ip-
ſius appellationis, vt non obſcurè ſentit Franc. in d.
c. qua fronte, col. 5. in pen. intellectu ad illũ tex. verſ.
ſed certe Innoc. de app. Si verò intelligimus de abſo
lutione danda, non obſtãre appellatione aduerſarij,
qui nolebat excõicatum abſolui, & quatenus abſol-
ueretur appellabat, prout verè loquuntur Doct. in
d. c. qua fronte, tunc illorum dictum (licet ſit verum
in ſe) tamen nõ faciebat ad limitationem, quam po-
nebant ipſi qui loquuntur de appellatione ab excõi-
catione, ideo reformando (vt ſuprà) dic quod Regu-
3 la noſtra generalis fallit. Vigeſimotertio † in actu ab-
ſolutionis ab excõicatione, qui fit per Iudicẽ à quo,
non obſtãte, quod præcedat legitima appellatio, pu-
ta ſi quis ſit excõicatus pro manifeſta offenſa, & ad
hoc vt verè poſſit abſolui debeat impendere aliquã
ſatisfactionem, & Iudex intendat etiam non facta
debita ſatisfactione illum abſoluere, & antequam is
abſoluatur, aduerſarius ab hoc graua mine legitimè
appellet. Nam pendente hac appellatione Iudex à
quo poteſt abſolutionem impertiri, & talis abſolu-
sio valet, vt eſt text. in dicto capitu. qua fronte, & ibi
Franc. colum. 5. verſic. ex prædictis omnibus tene-
menti, & iterum, colum. 7. q. 4. & iſta ſit

Regula quam duplici ratione confirmat Franc.
ibi poſt Dominos de Rot. deciſ. 7. aliàs 399. ſi pro-
4 nuncietur de ſent. excom. in no. tum quia † ſicut ex-
5 communicatio etiam iniuſtè lata, tamen ligat, † ita
etiam talis abſolutio, licèt ſit iniuſta, tamen debet
ſoluere, cum abſolutio, & excommunicatio paribus
6 paſſibus ambulent, † tum etiam, quia actus abſolu-
tionis, tanquam fauorabilior, eſt magis ſuſtinendus,
l. Arrianus, ff. de actio. & obligat. cum ſimilibus.

Ampliari poteſt Regula prædicta, vt ſicut appel-
latio præcedens nõ ſuſpendit abſolutionem ſubſe-
quentem, ita & multo minus appellatio ſubſequens
ſuſpendit abſolutionem iam conceſſam. Immò talis
7 appellatio † operatur etiam effectum ſuſpenſiuum,
vt ea pendente non ſit innouandum, præſertim per
appellantem, & ideo in vna Calaguritan. ſeu Oue-
ten. prætenſarum penſionum, cum congregatio, &
reformatores Ciſtercien. fuiſſent prius excommuni
cati, & deinde per Auditorem Cameræ abſoluti, &
aduerſarius ab huiuſmodi abſolutionis ſentẽtia ap-
pellaſſet, & prætendens per congregationem non
fuiſſe præſtitam cautionem, de qua in dicta ſenten-
tia, cædulones affixiſſet, & pro parte congregationis
inſtaretur pro remotione dictorum cædulonum, &
tabellarum, coram Reumano, 29. Nouembris, 1554
fuit reſolutum pro congregatione.

Limita eundem regulam.

Primò, qñ præcedente legitima appellatione fuiſ-
ſet quis excõicatus, & ſic nulliter, & vellet hãc excõi
cationem reuocari, petendo ſe abſolui, & denũciari
8 non ligatum † & cognitio huius abſolutionis non
poſſet fieri, niſi cognito de iniuſtitia cauſæ principa-
lis tunc enim talis abſolutio dari non poteſt, vt vide-
tur caſus quem conſiderat ibi Franc. col. 3. in gl. ſe-
cunda, in c. ſollicitudinem, de appellat.

9 Secundò † quando illi appellationi fuiſſet renun-
ciatum, & peteretur huiuſmodi abſolutio remedio
attẽtatorum, quaſi iſta abſolutio ſit reuocatio actus
excommunicationis, poſt, & contra legitimã appel-
lationem latæ, tunc enim non datur, vt ſentit Aegid.
deciſ. 670. ſi contra, verſ. licet ſecùs crederem in re-
uocationem attentatorum.

10 Declara etiam † vt hæc omnia quæ dicta ſunt in
his proximis limitationibus, dum locuti ſumus de
actibus, qui citra vitium attentatorum fieri poſſunt
pendente appellatione à ſententia excommunica-
tionis, intelligenda ſint, vt procedant etiam penden-
te appellatione à ſententia ſuſpenſionis, vel interdi-
11 cti: † nam ſicut ſententia excommunicationis, non
ſuſpenditur per appellationem ita nec interdictum,
aut ſuſpenſio, c. is cui, de ſent. excõ. in 6. Mil. in verb.
12 appellatio ſicut, fol. 8. † Vndè, ſicut, in hoc caſu æqui-
parantur, ita & in caſu dictarum trium limitationũ
videntur æquiparari probabiliter poſſe, cũ non ap-
pareat diuerſa ratio: Illud tamen quoad ſuſpenſio-
nem, & interdictum animaduertendum eſt, quod
quamuis appellatio ab interdicto, ſeu ſuſpenſione
13 non retardet executionem, vt dictum eſt: † quia ta-
men ſuſpenſio, & interdictum poſſunt fieri ſub mo
do, & quandoque etiam ab aliquod tempus ſuſpen-
di, ad not. in c. dilectus, vbi Franc. in 6. not. de appell.
14 † (Quod non eſt in excommunicatione) † ſi tempo-
15 re, quo interdictum, & ſuſpenſionis ſententia ſunt
ex cauſa ſuſpenſa, interponatur appellatio, per hu-
iuſmodi appellationem dicitur ſuſpendi, & interdi-
ctum, & ẽt ſententia ſuſpenſionis, vt not. Franc. in di
cto cap. dilectus, in 8. not. Qui erit vnus caſus in quo
æquiparatio ſupra facta, non procederet.

Limitatio Vigeſimaquarta.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione interpoſita à ſententia in fauorem matri-
monij lata, aliquo caſu licet innouare.*
2 *Maritus tenetur præſtare alimenta vxori etiam penden
te appellatione per eum interpoſita à ſententia in fa-
uorem matrimonij, & mulieris lata.*
Et hoc de æquitate. nu. 3.
4 *Sententia ſuper matrimonio lata, tacitè videtur conti-
nere præſtationem alimentorum.*
5 *Appellatio non datur à ſententia ſuper præſtatione ali-
mentorum.*
Præſertim quoad effectum ſuſpenſiuum. nu. 6.
7 *Appellatio à ſententia in cauſa alimentorum quando
admittatur.*
8 *Alimentorum futurorum cauſa non admittit appella
tionem, quoad effectum ſuſpenſiuum, ſed duntaxat de
uolutiuum.*
9 *Alimenta futura dicuntur etiam ea, quæ debentur à die
motæ litis.*
10 *Collecta vbi imponitur an lite, ſeu appellatione penden-
te fiat exetutio diſtinguitur, vt hic remiſſiuè.*
11 *Vſufructu in prima inſtantia petito (ſi feratur ſenten-
tia pro eo, à qua ſit appellatum) cogitur tamen reus
etiam appellatione pendente illum præſtare.*
12 *Appellatio licèt ſuiam ſuſpendat, non tamen præſum
ptionem iuſtitiæ & rectitudinis ipſius impedit.*
13 *Et talis appellatio non admittitur etiam ſi pars alimẽ
torum petatur.*
14 *Ac etiam ſi pronuncietur ſuper eo, quod in tacitam
conſequentiam præſupponit alimenta.*
Fallit primo ſi alimenta petantur à diuite. nu. 15.
Secundo alimentis præteritis, nu. 16.
*Tertio quando non incidenter, ſed principaliter de ali-
mentis agitur, nu. 17.*
*Quarto quando cauſa alimentorum appellabilis facta
eſſet. num. 18.*
*Niſi Iudex qui ſuper alimentis pronunciauit appella-
tioni ab eius ſententia interpoſita detuliſſet. num. 19.*

VIgeſimoquartò limita ex intentione Afflicti, de
1 ciſ. 15 a. Fuit dubitatum, per totam, † vt non pro
ceda..

Digitized by Google

cedat in præſtatione alimentorum facienda vxori,
2 † quæ obtinuit ſententiam in fauorem matrimonij,
per virum qui à dicta ſententia, appellauit: quamuis
enim pendente prima inſtantia, maritus non præſti-
terit huiuſmodi alimenta, & appellatione penden-
te nil ſit innouandum, ſecundum Regulam noſtrá,
3 † tamen de æquitate in fauorem mulieris hoc caſu
permittitur hæc innouatio: quia maritus cogitur ali-
menta præſtare, maximè hac ratione conſideraia
4 † quod ſententia lata ſuper matrimonio videtur ta-
5 citè continere præſtationem alimentorum, † à qua
6 non datur appellatio, vt per eũ ibi, † præſertim quo
ad effectum ſuſpenſiuum, vt eſt in Recollect. Guido
boni deciſ. 44. incip. Sub die 17. Octobris, 1552. &
iſte ſecundum eum ibi, in fi. eſt vnus caſus addẽdus
alijs quos ponit Spec. de appel. §. penul. in princip.
in quibus appellatione pendente fit innouatio, &
non dicitur attentari, ac tanquam attentatum reuo-
cari, quod ſimpliciter (dictam deciſ. Afflicti allegans)
ſecutus eſt Manfred. lib. 2. Pract. Cõcluſ. ſuper attẽt.
Concluſ. 57. & Concluſ. 157. Idẽ poſt Afflict. voluit
Fabius Montelcon. in ſua Praxi Arbitraria, in prima
parte, 6. q. princ. dubio 13. nu. 13. quem refert, & ſe-
quitur nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iu-
dic. §. 31. c. 2. in 2. limit. princ. nu. 6. * & licet ex præ-
dictis authoritatibus videatur dicendum, quod præ-
ſens limitatio de plano procedat, aduertendum ta-
men eſt quod non defuerunt, qui aſſeruerint, hoc nõ
eſſe indubitatum, vt dixit Tiraq. in tract. de priuil.
piæ cau. priuil. 153. verſ. nec obſtat, quod dictum eſt.
Et propterea ad varias diſtinctiones deuentum fuit:
7 Quarum prima illa eſt, quod aut alimenta petuntur
officio Iudicis, & habebat locum præſens Limitatio,
quod appellatio non ſuſpendat illorum præſtatio-
nem: Aut iure ordinario, & per viam actionis, & de-
tur appellatio, etiam ad effectum ſuſpenſiuum, quæ
originaliter fuit Albert. Gal. quam ponit Specul. de
appel. §. in quibus, ſub nume. 11. vt animaduertit Io.
Andr. apud eum in verb. aliorum. Secũda diſtinctio
adhibetur: quod Aut ſunt alimenta futura, & appel
latio non ſuſpendit, Aut ſunt præterita, & penden-
te appellatione non præſtantur, Quam originaliter
poſuit Guid. de Suzar. in l. de alimentis, C. de tranſa-
ctio. vt refert Ioan. Andr. vbi ſupra, ad med. addit. Et
circa vtramq; adde infraſcripta, & quoad Primam,
quod illa eſt per Doctor. communiter recepta, vt te-
ſtatur nouiſſimè Ant. Cordnba de Lara, in l. ſi quis
à liberis. §. ſi vel parens, nu. 28. ff. de liber. agnoſc. &
pro ea eſt deciſ. Caputaquen. 98. incip. Cauſa alimẽ-
torum lib. 1. in impreſſis. Quoad Secundam quod eã
plenè proſequitur nouiſſimè Pontan. in tract. de ali-
ment. c. 19. nu. 3. & ſeqq. ac Mãdoſ. ſimiliter eam po-
nit in tract. de Inhibit. c. 109. ſub nu. 3. verſ. diſtingue
re poſſumus. & Menoch. in tract. de præſumption.
lib. 1. q. 35. nu. 30. Et ſimiliter, quod futura dicuntur
alimenta à die litis motę, vt animaduertunt Pontan.
& Mandoſ. vbi ſupra, & eſt deciſ. Caputaquen. 21. &
8 24. lib. 1. in impreſſis.] † Et quod in cauſa alimen-
torum futurorum non detur appellatio, quo ad effe-
ctum ſuſpenſiuum, ſed ſolum quoad deuolutiuum,
fuit reſolutum in vna Romana ſtatus, & alimento-
rum coram Capizuccho, 17. Octobris, 1552. & ite-
rum 5. Maij, 1553. vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaq.
9 par. 1. 116. incip. Cum cauſa, † & futura dicuntur ẽt
ea, quæ debentur à die motæ litis, vt ibidem in de-
ciſ. 116. incip. Licet priuilegium, & aliquid per Nat.
in conſi. 108. Quoniam, poſt princip. lib. 1. Secùs ve-
rò dicendum eſſet, ſi eſſemus in alimentis præteritis,
in quibus appellatio recipitur, ad not. in l. de alimẽ-
tis, C. de tranſact. & tradit poſt Spec. in tit. de appell.
& in quibus, num. 7. Petr. Duen. in Regula 265. nu.
mero 7. & etiam Aret. in conſi. 96. col. fin. Cuius au-
ctoritate nouiſſimè Oſaſc. in deciſ. Pedemon 86. in-
cip. Quæſitum fuit, nu. 8. in fin. (iuncto princ. vbi
loquitur de appellatione) hanc diſtinctionem exten-
dit etiã ad Collectas, * vt ſimpliciter etiam eum re-
fert, & ſequitur Mandoſ. vbi ſupra, ſub numero 4.]
10 ſentiens, † quod etiam vbi agitur de Collectis (im-
poſitis tamen occaſione onerum præteritorum) nõ
poſſit lite, ſeu appellatione pendente fieri executio,
licèt aliud ſit in Collectis impoſitis ratione onerum
præſentium, in quibus (cum immineat damnum pu
blicum) contra eum, quem conſtat eſſe debitorem
(puta quia ſit deſcriptus in æſtimo) etiam lite, vel ap
pellatione pendente fit executio, vt latius ibi per eũ.
Qui ibidem nu. 6. verſ. quid dicendum, diſtinguit (&
quidem neceſſariò) inter eum quem conſtat eſſe de-
bitorem Collectarum, & eum quem debitorem eſ-
ſe non conſtaret, & pro hac limitatione optimè fa-
cit, quod fuit deciſum per Dominos in vna Legio-
nen. decimarum coram Grato 4. Maij, 1565. in qua
cum ageretur de congrua portione danda quibuſ-
dam rectoribus, & illa fuiſſet decreta, & ab huiuſmo
di ſententia fuiſſet appellatum appellatione penden-
te etiam poſt inhibitionem facta dicti decreti execu-
tio, & inſtaretur pro illius reuocatione tanquam at-
tentata & dubitaretur an pendente lite attẽtatorum
illa portio taxata eſſet rectoribus ſoluenda, & pro
negatiua allegaretur, quia natura cauſæ attentatorũ
eſt, vt ſuſpendant omnem aliam cognitionem, pro
affirmatiua vero diceretur, quod illa portio ſuccede-
bat loco alimentorum, quę non patiuntur dilatio-
nem, Domini tenuerunt, quod etiam pendente cau
ſa attentatorum non retardaretur ſolutio dictę por-
tionis, & alimẽtorum. Ad quod facit quod dixit idẽ
11 Afflict. deciſ. 93. Si fuit actum † quod ſi petatur in
prima inſtantia vſusfructus dotis, & feratur ſenten-
tia, à qua ſit declamatum, cogitur Reus, etiam pen-
dente huiuſmodi appellatione talem vſumfructum
præſtare.

* Et præmiſſis autem omnibus poteſt vtiliter in
hac 24. Limitat. formari Regula, quam ſenſit etiam
Pontan. vbi ſuprà, nu. 5. verſ. atque adeo regulariter.
Quod pendente appellatione à ſententia in cauſa
alimentorum lata, fit illorum præſtatio citra vitium
attentati; Quam in indiuiduo poſt alios ponit Me-
noch. vbi ſup. q. 35. nu. 19. rationem aſſignans aliàs
à Didac. Couarr. conſideratam, Pract. Quęſt. c. 6. ſub
12 nu. 5. col. 17. verſ. nihilominus ſententia, quia † ſcili-
cèt appellatio (quamuis ſententiam ſuſpendat, non
tñ impedit præſumptione iniuſtitiæ, & rectitudinis
ipſius,) quæ tñ ratio non videtur vniuerſalis ad oẽs
ſententias, ſed dũtaxat ad latas in cauſa alimentorũ
de quibus ipſi particulariter agunt & regulam poſt
Affl. d. deciſ. 152. Guid. Pap. deciſ. 479. incip. An vir,
tenet etiam Rebuff. in tract. de ſent. prouiſional. ar-
tic. 3. glo. 1. nume. 29. & ſeq. verſ. decimoſeptimo.

Ampliatur Regula

13 Primò, vt procedat † etiam ſi pars alimentorum
petatur, vt nominatim ponit Ant. Cordub. in dicta
l. ſi quis à liberis, §. ſi vel parens, nu. 30. ff. de lib. agnoſ.

Scdò, vt vendicet ſibi locũ, ẽt ſi non ſpecificè pro-
14 nunciet ſup alimentis, ſed † ſup eo, qđ in tacitã con-
ſequentiã præſupponit alimenta, vt puta ſuper fędere
matrimonij, vt in terminis attẽtatorũ poſt Affl. d. de
ciſ. 152. declarat Põt. d. trac. de alim. c. 19. ſub n. 5. vbi
notabiliter ampliat, ẽt ſi ſnĩa fuerit lata p Iudicẽ Ec-
cleſiaſticũ, & Iudex ſęcularis mãder pẽdẽte appella-
tione ſubminiſtrari hmõi alimẽta, & poſt Caſtillum
in l. 10. Taur. per alimentos. verſ. & nota vnum ſin-
gulare, tenet ẽt Ant. Cordub. vbi ſup. nu. 67. in fine.

Limitatur

Digitized by Google

Primò ex his quæ ponit Cordub. vbi ſupra, nu-
15 me. 31. † quando huiuſmodi alimenta peterentur a diuite, quia tunc ceſſat ratio, & conſideratio celerita tis, poſt Aret. conſil. 96. & alios per eum allegatos.

16 Secundò † quando eſſemus in alimentis præteritis, idem ibi, n. 32. & fuit etiam ſuprà proximè dictũ.

17 Tertiò † quando non incidenter, ſed principaliter de alimentis agitur, quo caſu is aduerſus quem lata eſt ſententia vtrique appellare poteſt vt poſt Alberic. in l. ſi. ff. de appel. recip. & alios, declarat idem Anto. vbi ſupra, nu. 33.

Quartò ſecundum Pontan. dicto cap. 19. nume. 6.
18 vt non procedat, † quando cauſa alimentorum fuiſſet iam facta appellabilis, quia ſemper durat appellabilis, arg. eorum, quæ ponit. Bart. in l. pater filium, §. quindecim, ff. de leg. 3.

19 Quintò, ex eodem Pontano ibi, nume. 7. † niſi iudex qui ſuper his alimentis pronunciaſſet, appellationi ab eius ſententia interpoſitæ detuliſſet, poſt Iaſ. in l. patre furioſo, nu. 22. ff. de his qui ſunt ſui vel alien. iur. & alios per eum citatos.]

Limitatio Vigeſimaquinta.

SVMMARIVM.

1 *Appellari regulariter non poteſt a ſententia lata in Iudicio poſſeſſorio, ſecundum communem opin.*

2 *Appellatio a ſententia in Iudicio poſſeſſorio lata regulariter non facit attentata, & infra, nume. 8. & num. 9. Quod*

Ampliatur duobus modis, ut nu. 10. & 12.

Limitatur quinque modis, ut nu. 14. 15. 16. 18. & 19.

3 *Appellatio in poſſeſſorio non operatur effectum ſuſpenſiuum, ſed ſolum deuolutiuum, & ideò non retardat executionem ſecundum opin. Bart.*

Quæ uerissima dicitur, nu. 4.

Et ſecundum eam fuit deciſum per totum Conſilium Regium Neapol tanum, nu. 5.

Illaq; eſt de ſtilo oĩum Curiarum Delphinatus, n. 6.

Ac demum magis communis opin. ac frequentiori calculo approbata dicitur nu. 7.

10 *Appellatio in omni poſſeſſorio tam recuperandæ, & adipiſcendæ, quam retinendæ, atque etiam in Saluiano interdicto, non facit attentata.*

11 *Saluiano interdicto intentato, non datur appellatio, & in eo ceſſant attentata.*

12 *Pendente etiam tempore ad appellandum, ſi fiat executio ſententiæ in poſſeſſorio latæ, non dicitur attentata.*

Niſi loquamur de iure Canonico, ut nu. 13.

14 *Poſſeſſorium ſi ſit mixtum, tunc appellatio a ſententia in eo lata facit attentata.*

15 *Sententia ſi ſit euidenter iniuſta, etiam in poſſeſſorio, facit eſſe locum appellationi, quæ operatur effectũ ſuſpenſiuum, & impedit executionem.*

16 *Iudex a quo in Iudicio poſſeſſorio fuit appellatũ, ſi ſit inhibitus, non põt poſt inhibitionẽ ſuam exequi.*

17 *Iudex, cui eſt commiſſa cã cum Clauſula, Appell. remota, licèt poſſit non obſtante appellatione ſententiam exequi, ſi tamen fuit inhibitus, ultrà nõ põt.*

18 *Cauſa uidetur ſemper appellabilis facta, ſi Partes ſemel appellauerint.*

19 *De iure Canonico regulariter etiam in poſſeſſorio datur appellatio etiã ad effectum attentatorũ. Quod*

Ampliatur quatuor modis, vt nu. 23. 24. 25. & 26.

Sublimitatur totidem, vt nu. 27. 28. 29. & 32.

20 *Executio facta poſt appellationem interpoſitam à ſententia in poſſeſſorio lata, de Iure Canonico reuocatur per viam attentati.*

21 *Communis eſt opinio, quod de Iure Canonico etiam appellatione pendente in poſſeſſorio, executio fieri poteſt.*

22 *In remedio Saluiani interdicti, quando in eo locum non habet Aegidiana de Iure Canonico appellari põt, & interim facta executio dicitur attentata.*

23 *Reuocatio executionis factæ poſt appellationem in poſſeſſorio interpoſitam, de Iure Canonico fit, etiam ſi Iudex ad quem, non inhibuiſſet.*

Item non expectato, quod diffinitiuè pronuncietur ſuper iuſtitia, vel iniuſtitia appellationis, vt nu. 24.

Item etiam ſi ſit facta pendente tempore ad appellandum, nu. 25.

Item non ſolum quando Iudex à quo, appellationi detulit, verum et ſi illam expreſſe reiecit, vt nu. 26.

27 *Appellatio etiam de Iure Canonico non admittitur quando ſumus in notorio, & manifeſto raptore, aut famoſo latrone.*

Item in poſſeſſorio sũmario, & extraordinario, nu. 28

Item in poſſeſſorio intentato ſecundum terminos l. fin. C. de edic. diui Adr. toll. vt nu 29. quoniam hoc caſu etiam de Iure Canonico attentata non reuocantur, nu. 30.

Item in locis, in quibus hodie viget Conſtitutio Aegidiana, nu. 32.

31 *Appellatio quando prohibetur, cenſetur prohibita quoad vtrumque effectum tam deuolutiuum, quã ſuſpenſiuum.*

33 *Executio facta pendente appellatione, & commiſſa cum Clauſula ſolita, ſine præiudicio legitimæ executionis, quatenus Aegidianæ locus ſit, non dicitur attentata ſi fuerit locus Aegidianæ.*

34 *Intellectus Aegidianæ Conſtitutionis, & in quibus locum non habeat.*

Vigeſimoquintò limita, vt nõ procedat in appellatione interpoſita à ſententia in Iudicio poſ-
1 ſeſſorio lata, quoniã † eum ab ea regulariter ſit prohibita appellatio, per l. primam, C. ſi de momẽ. poſſ. & c. ſi. §. de poſſeſſione, 2. q. 6. vt eſt commu. opin. de qua teſtatur Dec. in conſi. 28. Et pro tenui, ſub nu. 5. fruſtra videntur conſiderari attentata: aliàs enim regulare eſt, quod in omnibus caſibus, in quibus appellatio de iure prohibetur, appellatio non habet effectum ſuſpenſiuum, & Iudex abſque metu attentatorum poteſt in cauſa procedere, ad text. & ibi not. omnes, in cap. non ſolum, ibi, præterquam in caſibus à iure prohibitis, de apppel. in 6. & tradit poſt alios quos allegat Rolan. in conſil. 77. Viſo, nume. 20. & ſeqq. lib. 2. Et licèt articulus iſte an attentata ibi locum vendicent, quando ſumus in appellatione interpoſita à ſententia in poſſeſſorio lata, pro vera illius reſolutione non immeritò expoſcere videretur, vt hic etiam plenè examinaretur, an, & quando à ſententia in poſſeſſorio lata, tam de iure Ciuili, quam Canonico poſſit appellari, quia tamen maior pars eorum extra propoſitam attentatorum materiam videri poſſet, & nos ea omnia, quæ huius poſſeſſorij, & appellationis à ſententia in eo lata tractationem reſpiciunt, latè complexi ſumus alio tractatulo (quandoque, & propediem

Digitized by Google

pediem forſan Deo annuente edendo) cui de appel-
latione in poſſeſſorio prohibita, vel permiſſa, titulum
inſcripſimus, hoc loco ea duntaxat quæ articulum
attentatorum concernunt, breuiter ſubijciemus, in
cæteris ad ea quæ vniuerſaliter ad materiam appel-
lationis in poſſeſſorio facientia ibidem poſuimus,

Appellatio i poſſeſſorio non facit attentata. Quod duobus modis Ampliatur, & quibus Limitatur.

2 lectorem reijcientes. Sit itaque Concluſi, † Quod
appellatio interpoſita a ſententia in poſſeſſorio iu-
dicio, lata, regulariter non facit attentata. Et ratio eſ-
3 ſe poteſt: † quia huiuſmodi appellatio non opere-
tur effectum ſuſpenſiuum, ſed tantum deuolutiuũ,
& ideò non retardat executionem ſecundum opi-
nionem Bartoli, in l.a.nu.9.ff.de appell.recip. quam
4 † veriſſimam eſſe dixit Abbas, in conſi.55. In cauſa,
verſiculo, aliam limitationem, libro 2. & ſecundum
5 † eum fuiſſe deciſum per totum conſilium Regium
teſtatur Afflict. deciſ.259. Inferiores, illamque verio-
rem eſſe tradit Ripa, in c. ſæpe, num.3. de reſtit. ſpol.
6 & eſſe † de ſtylo Curiæ Delphinatus atteſtatur etiã
7 Guido Papæ, deciſ.37. Si appelletur, illamque † fre-
quentiori calculo receptam eſſe aſſerunt Didac. Pra-
ctic. Quæſtium. cap.23. ſub num.7. verſiculo, ſecun-
da concluſio, & magis communem eſſe, poſt alios
etiam atteſtatur Petr.d. Beninted. in deciſ. Bono-
nien.17. Quæſitum, num.5. & eam etiam alij innu-
meri ſecuti ſunt, quos dicto tract. in relatione ſecun-
dæ opin. ſigillatim enumerauimus, & hic breuitatis
cauſa conſulto prætermittimus. Qua opin. retenta,
quod talis appellatio effectum ſuſpenſiuum non
8 operetur † conſequenter ad propoſitum noſtrum
ceſſat conſideratio attentatorum, quia vt aliàs dixi-
mus, tenet conſequentia, appellatio non ſuſpendit,
ergo nec dantur attentata, & è contra, vt per Franc.
in cap. bonæ, nu.36. de appel. Quam concluſionem
in proprijs terminis noſtris attentatorum, * quod
executio facta hac appellatione pendente non reuo-
cetur per viam attentati poſt Archidiac. & alios per
eum allegatos, ponit Bald. in l.2. ſub num 22. verſic.
ſed Archidiaconus. C. de epiſc. audien. & ex recen-
tioribus poſt Bald. in l.2. Pariſ. Afflict. Marant. Ro-
land. & alios eam tenet Achil. Perſonal. in tract. de
adipiſcen. poſſ. nu.331. in fi. &] firmauit nouiſſimè
Manfred. Practic. Concluſ. ſuper attent. Concl.131.
& licèt auctoritates quas allegat non videantur ſpe-
cialiter loqui quoad attentata, ſed generaliter de ap-
pellatione in poſſeſſorio prohibita: ratio tamen ſu-
pra poſita vera eſt, & omninò concludit ad attenta-
ta, & propterea non immeritò poteſt in propoſito
conſtitui.

9 Regula negatiua, † quod appellatio in poſſeſſorio
nõ faciat attentata, & executio, & alia geſta ea pẽden
te non veniant tanquam attentata reuocanda, per ſu
pradicta. Quam

Amplia.

10 Primò, † vt procedat in omni poſſeſſorio tam re-
cuperandæ, quam retinendæ, & adipiſcendæ, ſicut
enim l.1. C. ſi de moment. poſſ. prohibens appella-
tionem, ſecundum communem opinionem proce-
dit in omni poſſeſſorio, vt tenuerunt Domini in vna
Rom. dumus, corã Caputaquen. 14. Octobris, 1550.
vt eſt deciſ. in Recollect. eiuſdem, primo, 221. incip.
Aegidiana, ita & in omni poſſeſſorio ceſſare attenta
11 ta dicendum eſt, & in ſpecie, quod † quando eſt in-
tentatum Saluianum interdictum, non detur appel-
latio, & eſſent attẽtata, tenuit maior pars Domino-
rum in vna Rumana domorum in Burgho, coram
Sarmiento, 12. Nouembris, 1568.

12 Secundò † vt executio ſententiæ latæ in poſſeſſo-
rio, etiam ſi fiat pendente tempore ad appellandum,
non veniat tanquam attentata reuocanda. Pariſ. con
ſil.108. De bono iure numero 23. libro primo, & di-
ximus latius ſupra, cap.11. numero 33. verſic. ſecun-
13 do quando ſumus. niſi † loquamur de Iure Cano-
nico, quia tunc diceretur attentata, vt dicemus hic
infrà proximè in 5. limitat. nume.19. Poſſent & aliæ
ampliationes accommodari, quæ accommodantur
ad aliam Concluſionem, quod appellatio in poſſeſ-
ſorio eſt prohibita, puta, vt procedat etiam ſi ſimus
in perſona priuilegiata, & alijs caſibus quos ſigilla-
tim vbi ſuprà poſuimus, in quibus cum aliquid in
ſpecie de attentatis per Doctor non dicatur, conſul-
to hic omittimus.

Limitatur eadẽ Regula pluribus modis, & quam
uis pro limitationibus præſentis regulæ poſſent ge-
neraliter accommodari omnes illę limitationes quę
dantur ad Regulam, quod appellatio in poſſeſſorio
ſit prohibita, quia tamen Doctor. in omnibus non
ponunt aliquid quod ſpecialiter materiam attenta-
torum reſpiciat. hic ſolum eas limitationes ſubijcie-
mus, quæ particulariter articulum attentatorum, de
quo ad præſens agimus, reſpiciunt. Limitatur igitur

14 Primò, † quando poſſeſſorium eſset mixtum, quia
tunc appellatione pendente non poſset fieri execu-
tio, & ſi fieret, diceretur eſse contra tit. Nil noua. ap-
pellat. penden. (& conſequenter attentata) vt tradit
Paul. de Caſtro, in conſilio 43. Videndum, nume.3.
libro 1. & Modern. in annot. ad Aegid. numero 129.
& ſequent.

15 Secundò, † quando ſententia in poſseſsorio lata eſ
ſet euidenter iniuſta: quia tunc non ſolum Doctor.
generaliter dicunt dari appellationem, ſed (ad pro-
poſitum noſtrum) in ſpecie dicunt quod talis appel-
latio operatur effectum ſuſpenſiuũ, & impedit exe-
cutionem, vt poſt Alexand. in conſil.77. nume.15.
libro ſecundo, & Iaſ. in conſilio 63. numero 6. lib.1.
eſt deciſ. Pedemont. 25. ſub nume.22. verſic. fallit au
tem, & poſt eam, & Bald. in cap. paſtoralis, §. præte-
rea, numero 5. de offic. deleg. & Stephan. Aufrer. in
additio ad deciſionem vltimam Cappel. Tholoſ. tra
dit nouiſſimè Menoch. de adipiſcẽ. poſſ. Remed.4.
nume.854.

16 Tertiò † quãdo Iudici, qui in poſseſſorio pronun
ciauit, fuiſset per Iudicem ad quem, inhibitum, quia
poſt inhibitionem non poterit amplius ſententiam
executioni demandare, vt conſiderabat Stepha. Au-
frer. in addition. ad deciſionem vltimam Tholoſa.
ad med. verſicu. & hoc niſi Iudex: Quæ Limitatio in
17 ſe veriſſima eſt, & ex eo comprobari poteſt, † quod
quamuis Iudex cui fuit cauſa commiſſa cum Clau-
ſula appellatione remota poſſit regulariter non ob-
ſtante appellatione ad executionem ſuæ ſententiæ
deuenire, vt deduximus ſuprà, hoc eod. in capitu. in
octaua limitatione principali, num.2. & 3. id tamen
non habet locum quando Iudici à quo fuiſset inhi-
bitum, vt poſt Franc. in capit. paſtoralis, numero 5.
de appell. & alios ibidem allegatos diximus in dicta
octaua limitatione numero nono. Sed re vera ſi re-
ctè ponderetur iſta limitatio nõ multum ſtringit ad
propoſitum ex quo agimus, nam facta inhibitione
attentata reſultarent non tam vigore pendentiæ ip-
ſius appellationis, quam ex vi, & efficacia ipſius in-
hibitionis, quę facit illicitum, quod aliàs fuiſset lici-
tum, vt per multa exempla deduximus infra, in ſecũ
da parte, ca.20. de attent. poſt inhibit. in 1. Ampliat.
princip. per totam.

18 * Quartò videtur poſse limitari, † niſi Partes ſe-
mel appellauerint, quia nũc cauſa videtur facta ſem-
per appellabilis ex his quæ habes in .... limitat.
de appellatione in poſseſsorio prohibita, & in ter-
minis quod ex hoc id quod erat inappellabile fiat
appellabile tradit nouiſſimè Proſper. Paleth. conſi-
lio 129. nume. 11. & Pontan. (loquens in ſententia
lata

Digitized by Google

lata in cauſa alimentorum) in tracta. de Alimentis c.
19. nu. 6.]
Quintò limitatur, † vt regula prædicta non proce
19 dat de iure Canonico, quo Iure cum regulariter in
poſſeſſorio quoad vtrumque effectum tam deuolu-
tiuum, quam ſuſpenſiuum, permittatur appellatio,
vt latiſſimè deduximus vbi ſuprà, in relatione ſecū-
dæ opin. de qua ibi, ſequitur quod etiam conſideren-
20 tur attentata, & in proprijs terminis, † quod ſi hoc
caſu pendente appellatione facta fuerit executio, il-
la debeat per viam attentati reuocari, poſt Innoc. in
cap. paſtoralis, de offic. deleg. Bald. in conſil. 379. Se-
quitur, nume. 10. libro primo, quod etiam ex recen-
tioribus poſt Innoc. Geminian. Imol. & Alexan. tra-
dit Zuccard. in l. fin. nume. 442. & 446. verſ. quæ om
nia, C. de edicto diui Adrian. toll. reprobata quadam
Aret. opin. contrarium ſentientis: Pro qua fac. etiam
quod dixit Auguſt. Bero. q. 52. an Iudex, ſub num. 8.
21 verſ. & hanc opin. quod pendente huiuſmodi ap-
pellatione ſententia de iure Canonico non poteſt
mandari executioni, & quod hoc communiter tene
22 tur: * Et propterea etiam † in Saluiano Interdicto,
quando in eo non habet locum Aegidiana (puta
quando eſſemus in bonis eccleſiaſticis, vt in addit.
in fin. præſentis limitat.) de Iure Canonico locus eſt
appellationi etiam quoad effectum ſuſpenſiuum,
& interim facta executio dicitur attentata, vt fuit no
uiſſimè reſolutum in vna Romana Saluiani, Inter
dicti coram Bubalo 12. Iunij. 1589. contra Archiho-
ſpitale Sancti Iacobi Incurabilium.]
Quæ Limitatio Ampliari nonnullis modis po-
teſt, & tres colliguntur ex his quæ ponit Alexan. in
23 conſil. 99. Viſis proceſſibus libro quinto. Primò † vt
iſta retractatio, & renouatio fiat, etiam ſi Iudex ad
24 quem non inhibuiſſet. Secundò, vt † fiat etiam non
expectato, quod diffinitiuè pronuncietur ſuper iu-
25 ſtitia vel iniuſtitia ipſius appellationis. Tertiò, † vt
procedat, non ſolum quando executio fuiſſet facta
poſt appellationem interpoſitam, verum etiam ſi
ſit facta infra tempus datum ad appellandum. Quod
etiam ſentit Bald. in conſi. 366. Quanquam, nu. 4. li-
bro tertio, dum dixit, quod etiam in poſſeſſorio in-
fra tempus ad appellandum non poteſt ſententia
executioni demandari, quando ordo Iuris, & Iudi-
26 carius eſt prætermiſſus. Quartò, † vt procedat, non
ſolum quando Iudex appellationi detulit, verum
etiam ſi appellationem expreſsè reiecerit, nā & hoc
caſu ſi fiat executio nō valet, vt colligitur ex his quæ
notabiliter ponit Paul. de Caſtro. in l. 3. C. de appel.
quem refert, & ſequitur Iaſ. in conſi. 187. Circa pri-
mum, columna ſexta, verſic. quarto accedat, libro 2.
& nouiſſimè etiam Roland. conſi. 77. Viſo, nume. 3.
libro primo, qui voluerunt, quod poſito, quod Iudex
à quo noluerit recipere appellationem, quia dicat,
quod cauſa erat inappellabilis, puta in terminis tit.
C. ſi de momen. poſſ. nihilominus non debet aliqd
innouare, & quod innouata indiſtinctè reuocantur,
quando appellatio de Iure tenet, licèt non fuerit re-
cepta, quoniam talis innouatio inhibetur ſaltem à
Iure, tam per d. l. 3. quam per tot. tit. ff. Nil noua. ap-
pellat. penden.
Sublimitatur autem hæc quarta limitatio nonnul
lis modis, in quibus etiam de Iure Canonico appel-
27 latio non facit attentata, & Primò, † quando eſſe-
mus in notorio, & manifeſto raptore, aut famoſo La
trone, qui nec etiam attenta benignitate Iuris Cano
nici poſſunt appellare, ſecundum Roman, in conſi-
lio 124. in propoſita, per tex. in cap. cum ſit Roma-
na, §. præterea, de appel. quem refert, & ſequitur Au-
frer. in addit. ad deciſionem vltimam Cappel. Tho-
loſ. circa ff. & Ripa, in cap. ſepæ, numero tertio, de
28 reſtit. ſpoliat. Secundò, † non procederet in poſſeſ-
ſorio ſummario, & extraordinario, in quo nec etiam
de Iure Canonico permittitur appellatio, vt per Ca
gnol. in l. in pari, ff. de reg. Iur. & poſt alios latè tue-
tur Pet. de Beninrend. deciſ. Rot. Bononien. 79. Mo-
tu, num. 2. & ſequen. dummodò in eo Iudicio fuerit
Pars citata, & adhibita cauſæ cognitio, vt poſt alios
tradit Alcia. in conſilio 37. Requiſitus, ſub numero
octauo, libro ſexto.
29 Tertiò quando † eſſemus in poſſeſſorio adipi-
ſcendæ, intentato ſecundum terminos l. fin. C. de
edict. diui Adriani tollen. cum & hoc quoque caſu
etiam de Iure Canonico denegetur appellatio, §. ſi
quis, vbi Archid. 2. quæſtio. ſexta, & defendit Bero.
q. 44. per totam, & ante eos fuit opin. Innoc. in cap.
paſtoralis, numero 3. verſ. ad hoc ibi quid ſi ſine vl-
la iuſta cauſa appelletur, ne heres immitatur in poſ-
ſeſſionem, extra, de offic. deleg. & in proprijs termi-
30 nis noſtris, † quod attentata hoc caſu non ſint re-
uocanda, expreſsè dixit nouiſſimè Manfred. libro ſe
cundo Practic. Concluſ. ſuper attent. conſil. 140. re-
miſſiuè ad Zuccard. in dicta l. fin. C. de edicto diui
Adria. tollen. Qui licet contrarium tenere videatur,
vt patet nume. 442. præſens tamen ſublimitatio te-
nenda videtur: quia ſi in huiuſmodi poſſeſſorio pro-
hibetur appellatio, per ſupradicta, ergò, ceſſat con-
ſideratio attentatorum, & illorum reuocatio, capit.
nō ſolum, ibi, in caſibus à Iure prohibitis, de appell.
in ſexto. cum & alias regulare ſit quod vbi appella-
31 tio prohibetur † cenſetur prohibita quoad vtrum-
que effectum, tam deuolutiuum, quam ſuſpenſiuū,
vt per Dec. in Rubr. de appel. nu. 5. & Rolan. in con
ſilio 77. Viſo, num. 15. libro ſecundo, vbi autem ap-
pellatio non habet effectum ſuſpenſiuum, ibi ceſ-
ſant attentata, vt alias ſæpè dictum eſt * In termi-
nis videtur formare hanc quæſt. nouiſſimè Achill.
Perſonal. de Adipiſcan. poſſ. ll. num. 330. & nu. 352.
& concludit non eſſe huiuſmodi attentata reuocan
da, extendens illud etiam ad interdictum quorum
bonorum.]
Quartò † ſublimita, vt non procedat hodie regu-
32 la in locis in quibus eſt in viridi obſeruantia Aegi-
diana conſtitutio, quia cum per illam expreſsè prohi
beatur appellatio, dicimus habere caſum legis, vt
conſiderabat Corn. in cōſ. 10. Præſuppoſito, litera B.
lib. 4. & conſequenter ceſſat conſideratio attentato-
rum, quæ vbi non datur appellatio, non dantur, cap.
non ſolum, de appel. in 6. & dicemus latius hoc eod.
33 c. in 53. limit. princ. per tot. & propterea † executio
facta pendente appellatione, in huiuſmodi poſſeſ-
ſorio interpoſita, & commiſſa, cum Clauſula ſolita
ſine præiudicio legitimæ executionis, quatenus Ae-
gidianæ locus ſit, non diceretur attentata, etiam ſi
fuerit facta poſt inhibitionem vigore dictæ commiſ
ſionis emanatam, vt fuit reſolutum in vna Roman.
de Magdalenis, coram D. meo Oradino, ſub die 4.
Martij, 1569. Quæ ſublimitatio, licèt poſſet etiam
alijs comprobari rationibus, & auctoritatibus, ne
tamen bis idem videamur repetijſſe, ſufficiat tam in
hac ſublimitatione, quam vniuerſaliter in tota hac
materia appellationis in Iudicio poſſeſſorio, ad eā
lectorem remittere, quæ latius in ſæpius citato tra-
ctatulo proſequemur.
* Vnū tamen non eſt hic ommitendum, quod ſci-
licet Cōcluſio ſupra poſita, quod poſſeſſio capta poſt
appellationem, non dicitur attentata, vbi viget Aegi-
34 diana, † intelligendum eſt, quoad bona profana, ſe-
cùs ſi agitur de bonis Eccleſiaſticis, & in cauſa quæ
ſit fori Eccleſiaſtici, quia in eis non habet locū Aegi-
diana, vt fuit reſolutum in vna Hortana Sanctiſſimę
Trinitatis coram Decano, ſub die 2. Iunij, 1565. & in
alia

alia Auximana bonorum, coram Serafino 20. Nouembris, 1579.& nouiſſime in alia Romana caſalis Fruelle,coram Aldobrandino,23.Nouembris,1581. in qua aderat clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis;& quia cauſa erat Eccleſiaſtica,& poſſeſſio fuerat capta pendente appellatione, Domini dixerunt conſtare de attentatis, illaq; eſſe reuocanda,niſi propter paupertatem Canonicorum qui attentauerant,adita Signatura aliud prouidiſſet. Et nouiſſime in alia Romana Saluiani Interdicti coram Bubalo, 12.Iunij, 1589.contra Archihoſpitale Sancti Iacobi Incurabilium.]

Limitatio Vigeſimaſexta.

SVMMARIVM.

1 *Continuans etiam appellatione pendente,non dicitur attentare.*

2 *Lis, vel appellatio non debet quenquam ſua poſſeſſione priuare.*

3 *Appellatione pendente,non debet quis commodo poſſeſſionis priuari.*

4 *Epiſcopus,qui à ſententia diſpoſitionis appellauit,poteſt appellatione pendente ſuum officium exercere,excommunicare, & aliàs ſua Iuriſdictione vti.*

5 *Clericus poſt legitimam appellationem excommunicatus poteſt pendente appellatione, abſque aliqua irregularitate celebrare, & proſequi officium ſuum in diuinis.*

6 *Continuans appellatione pendente,non dicitur attentare, etiam ſi appellatio eſſet interpoſita à ſententia, quæ ſecum traheret exetutionem.*

Præterquam in ſentrentia excommunicationis.nu.7.

8 *Continuans prudente appellatione non dicitur attentare, etiã ſi appellatio prima facie videretur contrarius, & expreſſe iuri contraria ſecundum aliquos. Quamuis contrarium videatur verius.*

Continuãs appellatio pẽdẽte nõ attẽtat. Qđ vltra ampliationes, & limitationes de quibus hic remiſſiuè, etiam alijs duob' modis Ampliatur.

1 VIgeſimoſextò Limita,† vt non procedat in illis actibus,qui fierent per modum cõtinuationis,
quia continuans ſuam poſſeſſionem,etiam apppellatione pendente non dicitur attentare ad Rot.deci.10.
2 aliàs 89. Nota,quod vbi, de app.in antiq. † nec.n.dẽt lis, aut appellatio quemquam ſua poſſeſſione priuare,vt dicebat aliàs Roca decil.24.aliàs,615.Nota, qđ licet, de dolo & cõt.in antiq.& poſt Pariſ.in conſ.39. Nõ poſſunt, nu.3.lib.1.& alios per eum citatos, tradit etiam Mandoſ.ſuper Reg.de ſubrog.collitig.q.8. nu.4.& in tract.de inhib.q.23.per totam, quib.adde ex recentiorib. Aemil.conſil.72. Viſo proceſſu,nu.8. & poſt ſupradictos, & multos alios Borgn.deciſ.Fi
3 uizaan.16.nu.13.Extende,] & ratio eſt:† quia appellatione pendente non debet quis commodo poſſeſſionis priuari,ad l.ſciendum, §.pen.ff.qui ſatiſd.cog. gl.in l.Imperatores, §.fi.in verb.aduerſario, ff.de appel.& per eam Iaſ.in cõl.187.Circa primum, col.7. verſ.quinto facit, lib.2. Inde eſt † quod Epiſcopus, q per diffinitiuam ſententiam fuit depoſitus, ſi appellauit, poteſt liberè appellatione pendente ſuum officium exercere,excommunicare,& aliàs ſua Iuriſdictione vti, vt per Franc.in c.cum teneamur,nu.8.& in c.ſæpe,nu.35.& in c.ad hæc quoniam,in princip.
5 de appell. Hinc ẽt videmus,† q. ſi clericus poſt legitimam appellationẽ excõicetur,poteſt pẽdente appellatione abſque aliqua irregularitate celebrare,& proſequi officiũ ſuũ in diuinis, Frãc.per illum tex.in ca.ad præſentiam,in princip. de appellat. Pariſ.conſi.28.ad reſolutionem, nu.3.lib.4.& ſecundum præmiſſa in hac limit.poteſt poni.

Regula, quod appellatione pendente ſuam poſſeſſionem continuans non dicitur attentare. Quæ regula omnes illas recipit Ampliationes, ac limitationes, quas latè proſecuti fuimus ſuprà, in hac ſecunda parte, ca.4.de attent.lite pend.in 1.limit.nu.8. & multis.ſeqq.vſque ad fi. Prout eſt illa, quod nedũ continuare ſit attentare, ſed immò prohibere, ne qs lite pendente ſuam poſſeſſionem continuaret, eſſet attentare, vt ibi nu.8. Item continuare licet etiam, ſi poſſeſſio eſſet contra Ius, vt ibidem, nume.9. Atque etiam ſi quis fuerit per Iudicem inhibitus, vt nu.11. ſiue etiam eſſemus in poſſeſſione, quæ habetur per Clauſulam Conſtitui, vt nume.15. Vel etiam continuatio fieret cum mutatione perſonæ, vt nume.17. Vel fieret per modum recuperationis, vt nume.27. Immò etiam ſi pro continuanda poſſeſſione opus eſset expellere volentem ingredi, vt numero 33. Vel pro ſuæ poſſeſſionis manutẽtione, iuiſſet quis etiam poſt inhibitionem ad Conſilium Regium, vt nu.38. Vel continuatio fieret per modum refectionis, nume.41. Pariterque etiam ſi poſſeſſio eſſet inſtrumentalis, vt num.44 Vel generica, vt nu.61. Vel præſumpta, vt nume.64. Vel ageretur de continuatione poſſeſſionis in acceſſoris,& annexis, vt num.73. Immò etiam ſi ex poſſeſſione medietatis pro indiuiſo inferretur ad continuationem totius, vt num.80.& vt ſufficiat etiam ciuilis polseſſio, vt ibi.nu.82. Et ſimiliter quod non habet locum quando Papa cauſam ad ſe aduocaſſet, vt nume.91. Vel quis non vteretur eo modo quo prius, vt num.92. Vel eſſemus in poſſeſſione eligendi de Iure ſpeciali, vt nu.95. Vel verè aut præſumptiuè non conſtaret de poſſeſſione ante litem, vt num.100. Aut eſſemus in poſſeſſione noua, vt nume.111. Aut denique in attentante notaretur perfidia, vt num.114. Quæ ne bis eadem repetamus, cum inter litem ac appellationem non videatur diuerſa ratio, ſufficiat lectorem ad ibi dicta remittere, hoc duntaxat addito, quod hæ Regula in materia appellationis, vltrà ampliationes ibi poſitas, poteſt etiam alijs duobus Ampliari.

6 † Primò, vt procedat etiam in appellatione à ſententia, quæ traheret ſecum executionem, nam & hoc caſu continuans non attentat, & integer debet eſſe ſtatus appellantis, l.1.§.inter, ff. Nil nouari apppellat. pend.l.furti, ff.de infa.& not. etiam 8.q.fin.in ſum-
7 ma, † præterquam in ſentẽtia excommunicationis, ad not.in c.paſtoralis, de appel.

8 † Secundò, vt procedat, etiam ſi appellatio prima facie videretur contra ius.& expreſsè iuri contraria, vt has duas Ampliationes ponit Franc. in cap. cum teneamur, in glo.2.num.7.& 9.poſt Bal.(quoad ſecundam) in capit.1.§.2.qui temp. mil inueſtit. pet. deb.cui quantum ad hoc, adde quæ ponit Ruin. in conſi.75 Quantum, num.2.lib.5.& Caſſan. in conſil.30. Viſo proceſſu, num.22..ſed tamen circa hanc vltimam animaduertendum videtur, quia in rei veritate Bald.in loco ſupra citato, id non videtur dicere, vt annotauimus etiam ſupra, hoc eodem cap.12.de attent. appellatione pendente in quinta ampliatione, numero ſecundo, verſicu. Quamuis. Bald.in libro meo,&c.

Limitatio Vigeſimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Attentari non videtur, quando innouatio fit à Lege Vel Lex permittit innouari.*

2 *Innouari dicitur quod fit Iuris auctoritate.*

3 *Actionis mutatio, ac probatio etiam pendente appellatione fieri poteſt.*

4 *Appel-*

4 *Appellatione pendente poſſunt Partes non deductum deducere, & non probatum probare.*

Niſi fuerit in prima inſtantia malitioſè ommiſſum, nu. 5. Vel,

Niſi in prima inſtantia quis fuiſſet per Iudicem cũ cõpetenti dilatione ad probandum admiſſus, & ille ſcienter probare omiſerit, nu. 6.

Secundum magis commun opinionem, num. 7.

8 *Iudex ad quem, non cognoſcit, niſi de his quæ cognouit Iudex à quo.*

9 * *Iudex appellationis, ſolum de his, quæ coram primo Iudice deducta fuerunt, cognoſcit, & nõ de alijs penitus diuerſis.*

* *Et licèt poſſit nouas probationes ſuper veteribus cauſis admittere, non tamen nouas cauſas cognoſcit, etiam ſi eiusdem eſſent negocij ibid.*

10 *Iudicium ſi in prima inſtantia ſit intentatum ex teſtamento, poteſt in ſecūda inſtantia mutari actio, & agi petitione hæreditatis ab inteſtato.*

11 *Qualitas alterans, & augens pœnam amiſſam in primo iudicio, poteſt etiam poſt latam ſententiam addi, & denuo ſuper eo, & toto crimine iudicium inſtitui.*

12. *Probationes nouæ, ſicut pendente appellatione fieri poſſunt, ita pendente reſtitutione in integrum.*

13. *Appellatio ſuſpendit ſententiam eiuſq; vires in totum, tam quoad appellantem, quam quoad appellatum, vt vtriq; liceat non deductum deducere, & non probatũ probare.*

14 *Concluſio in cauſa in prima inſtantia facta nõ nocet quo minus in ſecunda inſtantia quis poſſit non deductum deducere.*

15 * *Et hoc tam in Ciuili, quàm in Criminali, etiam ſi de pœna corporis afflictiua ageretur.*

Attentatũ nõ dicitur quando ſit innouatio à lege. & quomodo ſit intelligendum declaratur.

1 VIgeſimoſeptimo, fallit † quando iſta innouatio fit per legem, vel lex permittit innouari, vt hanc limitat. ſub hac verborum conceptione ponit Vital. in tractatu de Clauſul. in Clauſula nil. nouar. appellatione pend. in princ. in prima limit. & etiam Firman. ſimiliter in ſuo Repert. in verbo, appellatione pendente (enumerando quam plures limit.) 5. & 8. loco, hanc ſub iiſdem verbis ponit, motus vterque per l. per hanc, C. de temp. appell. & l. eos, §. ſi quis, C. de appell. quam etiam videtur tenuiſſe nouiſſimè Oſaſc. in deciſ. Pedemonta. 25. ſub num. 20. verſ. neque obeſt Regula (vbi loquitur de executione, quæ fit à lege pendente appellatione in poſſeſſorio) &
2 etiam Bero. in conſ. 66. In cauſa, num. 10. lib. 3. † vbi vult, quod non dicitur innouari, quod fit Iuris auctoritate, & ſub eadem verborum conceptione, poſt Socin. in Regula, 21. idem tradit Lancell. Corrad. de prætore, §. 2. de offic. prætor. in cauſ. ciuil. infra capit. de appell. ſub num. 21. verſ. vigeſimoprimo fallit, Verum quia hæc limitatio ex nimia ſui generalitate, nõ modicam videtur continere obſcuritatem (innouationes enim, quæ in ſingulis limitationibus ſupra, & infra poſitis continentur, omnes ſunt aliqua lege permiſſæ, & omnes ſub iſta complecterentur) ideo clarius loquendo, dic, quod Regula ſupra poſita,
3 † fallit in actu mutationis actionis, ac probationis,
4 circa quam dicta l. per hanc, permittit innouari, † ex quo partes in cauſa appellationis, & illa interpoſita, ac pendente poſſunt non deductum deducere, &
5 non probatum probare. Niſi tamen † fuerit malitioſè in prima inſtantia omiſſum, vt per And. Barbat. poſt alios in conſ. 35. In minimis num. 2. lib. 3. Vel † niſi in prima inſtantia fuiſſet quis per Iudicem cũ
6 competenti dilatione ad probandum admiſſus, & ille ſcienter omiſerit probare in prima inſtantia, quia
7 tunc non audietur in cauſa appellationis, † ſecundum magis commun. opin. de qua poſt gloſ. fin. in c. inter monaſterium, de re iudic. teſtatur Oſaſc. in deciſ. Pedemont. 14. Quæritur, nume. 9. Circa quod dictum licet multa poſſent cumulari, quæ habentur, & per Doctor. ibi & in c. fraternitatis, de teſtib. * & per Felin. in cap. cum Ioannes, nume. 17. ſeqq. de fide inſtrumentorum,] & quæ etiam eleganter ponit Io. de Neuizzan. in conſ. 19. Quod valeat, ſub nume. 14. & ſeqq. ne tamen extra propoſitam materiam attentatorum diuagari videamur, pro verificatione huius limitationis ſufficit generale illud aſſumptum, quod ex illis iuribus elicitur, quod in cauſa appellationis licet non deductum deducere, & non probatum probare, & conſequenter fit innouatio citra vitium attentatorum. At quod fa. quod habetur apud Af-
8 flict. deciſ 53. Quidam, num. 2. vbi voluit, † quod licèt Iudex ad quem, non cognoſcat, niſi de his, quę cognouit Iudex à quo, ad not. per Bart. in l. 1. C. ſi aduerſ. liber. * cum ad Iudicem appellationis ea ſo-
9 lum deuoluantur, quæ fuerant coram primo Iudice, non alia penitus diuerſa, ad plenè not. in l. per hanc, præſertim per Bald. ibi, C. de tempor. appell. vt inquit Paul. de Caſt. in l. ſi is ad quem, numero 10. ff. de acq. hæred. vbi ſubdit, ſe vidiſſe plurimos errare in hoc, prout etiam facit in l. ab executore, num. 3. ff. de appellat. quem refert nouiſſ. Rot. Lucẽ. pec Magon. deciſ. 25. nu. 37. & deciſ. 32. nu. 57. & deciſ. 53. nu. 15. vbi poſt eum, & Natta. conſ. 573. num. 35. concludit, quod Iudices appellationum licèt poſſint nouas probationes ſuper veteribus cauſis admittere, tamen nouas cauſas quæ coram Iudice à quo non fuerant deductæ cognoſcere non poſſunt, etiam ſi eſſent eiuſ-
10 dem negocij,] † tamen ſi in prima inſtantia ſit actũ ex teſtamento, põt in eã appellationis mutari actio, & agi petitione hæreditatis ab inteſtato. Ad quod fa-
11 cit etiam id quod habetur alias apud doctor. † quod ſi in primo Iudicio ſit omiſſa aliqua qualitas, quæ alterabat, & augebat pœnam, poteſt etiam poſt latam ſententiam illa qualitas addi, & denuò ſuper ea, & toto crimine ſic qualificato, iudicium inſtitui, ad not. per Bart. in l. ſenatus, nume. 4. & ſeq. ff. de accuſ. & in l. denunciaſſe, §. & quid tamen, ff. de adulterijs, & poſt eum Bald. & Aug. in l. in delictis, §. ſi detracta, ff. de noxal. ponit Mil. vera. qualitas aggrauans, fol. 337. Hinc etiam dixit notab. Azo. in Summa, C. in integr. reſtit. poſtul. ne quid noui fiat, in finalibus verbis quod ex quo reſtitutio, & appellatio in hoc
12 videntur æquiparari, † ſicut appellatione pendente fit innouatio huiuſmodi à lege permiſſa, ita etiam pendente reſtitutione in integrum pemittuntur fieri nouæ probationes, confeſſiones, ac interrogationes. Et dixit etiam nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſeruat Centuria 2. deciſ. 21. incip. In cauſa appellatio
13 nis, † quod appellatio ſuſpendit ſententiam, eiuſq; vires in totum, quoad appellantem, & quo ad appellatum, vt ſic vtriq; licitum ſit nou deducta, deducere, & non probata, probare; Quæ limitatio, vt ſuprà declarata, poteſt duobus modis Ampliari, Primo vt in tantum appellatione pendente, & commiſ-
14 ſa, poſſit quis non deductum, deducere, † vt quoad hunc effectum, non obſtet concluſio in cauſa, quæ fuiſſet facta in prima inſtantia: quia talis concluſio, in cauſa appellationis non nocet, vt per multa deducit nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 23. ca. 6. verſ. tertiodecimo limitatur in 13. limit. Regulæ per eum ibi poſitæ, per totam. * Secundò,
15 † vt procedat non ſolum in Ciuilibus, ſed etiam in Criminalibus, etiam ſi ageretur de pœna corporis afflictiua, & ideò ſi in prima inſtantia extarent contra reum iudicia ſufficientia ad torturam, & fuerit omiſſum petere, vt torqueretur, poteſt ille in ſecunda

cunda

cunda inſtantia etiã appellatinne pendente torqueri,
vt conſulunt Ioan.de anania,conſil.primo,num.11.
& ſequitur ibi Ludou. Bolognin.in addit.nu.x1.non
obſtant quod Ang.in l.minimè, C.de Appell.videa-
tur ſenſiſſe contrarium,vt delarant ijdem ibi.

Limitatio Vigeſimaoctaua.

SVMMARIVM.

1 *Executio fieri poteſt appellatione pendente à ſententia Magni Conſilij Neapolitani.*
Item à decreto affirmatiuo,nu.2.
Cuius viginti exempla remiſſiuè ponuntur,nu.3.

Appellatio à decreto affirmatiuo vel ſnſa Magni Cõſilij Neapolitani, non retardat executionẽ.

1 VIgeſimooctauò limita, † vt non procedat in ap-
pellatione à ſententia Magni Conſilij Neapoli-
2 tani, † ſeu à decreto affirmatiuo in dicto conſilio la-
to, quia ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ,
pendente huiuſmodi appellatione licitè poteſt fieri
executio, vt eſt deciſ. Afflicti 261. Eſt ritus, &c. per
3 totam, † vbi enumerat viginti caſus,& exempla di-
cti decreti affirmatiui,& deciſ.256. Fuit dubitatum,
in princ.& deciſ.231. Dicit Regula Pragmatica, nu.
2. Quod ponit etiam Mirantha in 3.parte, ſextæ par
tis principipalis,q.2.nu.174.

Limitatio Vigeſimanona.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione pendente à remiſſione cauſæ facta primo Iudici,poteſt primus Iudex citrà vitium attẽtatorũ procedere,& ſententiam ferre.*
Niſi tertius Iudex cui cã appellationis ab huiuſmodi remiſſione fuiſſet cõmiſſa,primo Iudici inhibuiſſet,nu.2.

Appellatio a remiſſione cauſæ, non facit attentata.

1 VIgeſimononò Regula fallit,† quando eſſemus
in appellatione à remiſſione cauſæ facta per Iu
dicem ad quem, Iudici à quo fuerat à grauamine ap
pellatum,quia hac appellatione pendente, poteſt Iu-
dex à quo, (cui fuit cauſa remiſſa) procedere, atque
etiam ſententiam ferre,& proceſſus,& ſententia va-
lida reputantur, nec per modum attentati veniunt
reuocanda, vt eſt notabilis deciſ.Rot.prima, alìàs
138.Si appelletur,de offi.delegati,in nou.& poſt eam
idem notat Mil. in verbo.Iudex à quo,appellatũ eſt
fol.125.cui adde aliam, & meliorem deciſ.65.alìàs,
461.Si appelletur, de appell.in nou. Quæ tamen li-
2 mitatio intelligi, & ſublimitari debet,† vt non pro-
cedat quando tertius Iudex (cui cauſa appellationis
à remiſſione eſt commiſſa),primo Iudici à quo inhi-
buiſſet,quia ſtante inhibitione eius proceſſus,& ſen-
tentia non valerent,& vitio attentatorum ſubijcerẽ
tur,vt expreſsè declaratur in d.d.deciſ.

Limitatio Trigeſiima.

SVMMARIVM.

1 *Poſeſſio capta pendente appellatione vigore Breuis, vel literarum Apoſtolicarum,in quibus Princeps mãdat etiam appellatione pendente aliquẽ ad poſſeſſionẽ reintegrari non dicitur attentata.*
2 *Principis voluntas vbi apparet, de illius poteſtate non eſt dubitandum.*
3 *Breue ad capiendum poſſeſſionem abſque vitio attentatorum non debet eſſe ſubreptitium.*
Et illius forma eſt ſeruanda,nu.4
Et ſufficit quod ſuperueniat,nu.5.

Poſſeſſio capta appellatio. pendente,ſed vigore Breuis nõ dicitur attentata.

1 TRigeſimo,Regula, non procedit † quotieſcun-
que Papa per Breue,& literas Apoſtolicas man-
daſſet etiam appellatione pendente aliquem reinte-
2 grari ad poſſeſſionem: † quia ſi de Principis volun-
tate conſtat,de eius poteſtate non eſt dubitandum vt
per Ruin.conſ.76.Primo eſt videndum,nume.6.&
iterum ſub num.10.verſ.& ex præmiſſis,lib.5.Circa
quam limitationem de breui multa dici poſſent, pr-
3 vt eſt illud † quod Breue non debet eſſe ſubreptitiũ,
4 † & quod eius forma eſt omnino ſeruãda † & quod
5 ſufficit ad ſuſtinendam poſſeſſionem, lite vel appel-
latione pendente captam,Breue huiuſmodi ſuperue
nire. Verum quia de his omnibus,& nonullis alijs
ad materiam Breuis,& huius limit.ſpectantib.latius
diximus ſupra,in c.4.de attentatis lite penden. in pręfat.455.& multis ſeqq.& hoc caſu inter,attentata li-
te,vel appellatione pendẽte, diuerſa ratio nõ videtur
poſſe conſiderari,ne bis idem repetamus, a lauiis ib
dicta,lectorem remittere ſufficiat.

Limitatio Trigeſimaprima.

SVMMARIVM.

1 *Innouari etiam appellatione pendente poteſt cõtra ſuſpectum de fuga,vel dilapidatione.*
2 *Sequeſtrari poſſunt,etiam appellatione pendente bona illius qui eſt de fuga ſuſpectus.*
3 *Suſpectus de fuga ẽt appellatione pendente capi poteſt.*

Appellatio nõ facit attẽtata,quãdo cõtra appellantẽ ſuperuenit ſuſpicio fugæ, vel dilapidationes.

1 TRigeſimoprimò fallit Regula † in appellatio-
ne interpoſita per eum, contra quem poſt ap-
pellationem ſuperuenit ſuſpicio fugæ, vel dilapida-
tionis bonorum,aut fructuum, ſicut enim quando
extat huiuſmodi ſuſpicio lite pendente, poteſt con-
tra eum innouari,quia non ſolum eius bona ſeque-
ſtrantur, vt latius diximus ſupra, cap.4.de attentat.
lite pend. in 4. declaratione principali limitatione 1.
num.27.verum etiam contra eum deuenitur ad ca-
pturam,iuxta ea quæ ſimiliter diximus in dicto ca.
2 de attent.lite penden.limit.9.principali, nume.3.
& ſeqq.Ita appellatione pendente,(cum ſimiliter ea-
2 dem ratio) † non ſolum deuenitur contra eum ad
ſequeſtrum, vt ſupra diximus hoc eodem cap.in 12.
3 limit.reg.prine.num.11.† verum etiam ad capturã,
vt fuit no.dictũ Ang.in l.nemo carcerem,C.de exa-
ctor.tribut.lib.10. quod reaſſumpſit Firmianus inter
limitationes (quas ponit ad hanc Regulam) in ſuo
Repert.in verbo, appellatione pendente, verſ.5.in-
cip.item verum niſi ſuſpicio,& ex recẽctioribus Pet.
Duen.Reg.42.nume.9.& Mirantha in Speculo, in
3.parte, ſextæ partis principalis.q.2.nu.166.& Mainfred.lib.2.Practic.Concluſ.ſuper attentata. Concluſ.
62.poſt.Iaſ.Alex. Franc. & alios, quos etiam nos la-
tius ſupra cap.4. de attent.lite penden. dicta limit.9.
nu.5.in id citauimus.

Limitatio Trigeſimaſecunda.

SVMMARIVM

1 *Appellatio interpoſita à ſententia lata in iudicio perſonali non facit attentata, quoad hoc, vt impediat alienatione rei,de qua litigatur.*
2 *Alienatione rei litigoſæ fieri poteſt etiam appellatione pendente quando ſententia lata eſt in iudicio, & actio-*

Digitized by Google

actione perſonali.

3 *Reus, & poſſeſſor appellatione pendente rem alienans condemnatur, ac ſi poſſideret, & rem non alienaſſ*

4 *§ ſuper hoc in Authent. vt nulli Iudicium, declaratur, vt procedat reſpectu Iudicis, non autem reſpectu Partis.*

5 *Poſſeſſio appellatione pendente de vno in alium transferri non poteſt per Iudicem.*

6 *Actio cedi non poteſt pendante appellatione etiam à ſententia in Iudicio perſonali interpoſita.*

7 *Innouari poſſe per Partem, quomodo ſit intelligendum.*

Scilicèt alienando rem dum pendet Iudicium perſonale. num. 8.

9 *Alienatio rei litigioſæ fieri poteſt lite in actione perſonali pendente, remiſſiuè.*

1 TRigeſimoſecundò limita Regulam, † non pro
cedere in appellatione interpoſita à ſententia
2 lata in iudicio perſonali, puta ex empto, † tunc enim
ſi Reus, & poſſeſſor alienet rem, cuius occaſione agi
tur, talis alienatio (quamuis appellatione pendente,
facta) valida tamen reputatur, quia nihil videtur ap-
3 pellationi præiudicare, † ex quo reus cõdemnatur,
ac ſi eſſet poſſeſſor, & rem non alienaſſet, vt fuit ori
ginale dictum Specul. in tit. de appell. §. nouiſſimè,
verſ. ſextus caſus, dum enumerãdo caſus, in quibus
appellatione pendente poteſt attentari, ſexto loco
poſt Innoc. hunc ponit, & reſpondet non ſolum Re-
gula noſtræ, quod appellatione pendente nihil de-
4 bet innouari, vt ſuprà. † verumetiam reſpondet, §.
ſuper hoc, in Authen. Vt nulli Iudi. vbi prohibetur,
5 † quod Iudex appellatione pendente poſſit poſſeſ-
ſionem rei de vno in alterum transferre, vt ſcilicet
? procedat hæc prohibitio reſpectu Iudicis, ſecus re-
6 ſpectu Partis, quæ in actione perſonali † (licèt non
poſſit innouare, cedendo actionem ad effectum, vt
Iudicium in ceſſionarium transferatur, vt per Af-
flict. deciſ. 354. In cauſa, nume. 22.) poteſt tamen in-
7 nouare rem alienando, vt in hac limit. † & ita debet
intelligi illud dictum, quod aliàs apud Doctor. pro
alia diuerſa limitatione datur ad hãc Regulam, dum
dicunt, quod appellatione pendente poteſt per par-
tem innouari, vt poſt Specul. vbi ſupra, & Bald. in l.
furti, in princ. ff. de his, qui not. infam. & Alex. in l. 1.
ff. Nil nouari appellatione pendente, ponit Firman.
in ſuo Repertorio in verbo appellatione pendente,
8 in princ. verſ. 19. † videlicèt, quod per Partem po-
teſt innouari hoc caſu, intelligendo de alienatione
rei, pendente appellatione à ſententia in perſonali
iudicio lata, non autem licet intelligere vniuerſali-
ter, quod per partem appellatione pendente poſſit
innouari, quia hoc eſſet nimis abſurdum, & contra
rubrum, & nigrum, Nil nouari appell. pend. & c. non
ſolũ, de appel. in 6. & ferè contra omnia Iura, quæ in
hac materia attentatorũ reperiuntur. Vnde ad hunc
ſolum actum alienationis eſt illud dictum referen
dum, ex cauſa, & ratione ſuprà poſita, prout, & hunc
caſum poſt Specul. & Pariſ. in c. dilecti, nume. 11. de
except. ponit pro limit. ad Regulam noſtram, etiam
Pet. Duen. dicta Reg. 42. nu 3. & Vital. de Clauſ. in
Clauſula, Nil no. appell. pend. in princ. verſ. item fal-
lit, ſi agatur, & poſt Specul. & Vital. vbi ſuprà, & Ab-
bat. in c. cum M. c. 1. pen. de Conſtit. Manfred. lib. 2.
Practic. Concluſ. ſuper attent. Concluſ. 113. quod
etiam poſt Specul. vbi ſuprà poſuit Lancellot. Cor-
rad. de Prætore in claræl. ... cap. de appellat. ſub nu.
21. verſic. Sexto quando; Quæ limitatio vltrà eos ex
alio comprobari poteſt: quia regulariter pendente
appellatione poſſunt ea omnia fieri quę poterant,
antea fieri, vt latè diximus ſuprà hoc eodem cap. in
limit. princip. huius Regulæ principalis, per totam
9 † Ante appellationem autem, in prima inſtantia, in
tentato Iudicio perſonali, talis alienatio fieri poteſt
citrà vitium attentatorum. vt eſt deciſ. Rotæ 3. aliàs,
56. Si lite, ad fi. Vt lite pend. in nou. ex quo per actio-
nem perſonalem, non ipſa res, ſed actio dicitur effi-
ci litigioſa ſecundum commun. opin. de qua teſtatur
Roman. conſ. 270. Pro deciſione, verſ. ſecundo vidẽ-
dum, de quo latius diximus ſupra, in hac 2. parte, c.
4. de attent. lite pend. in 3. illatione princ. in 10. limit.
regulæ ibi poſitæ, nu. 566.

Limitatio Trigeſimatertia.

SVMMARIVM.

1 *Condemnatus de crimine appellans, ſi non poteſt dare fideiuſſores detinetur in carceribus.*

2 *Detentio in carceribus facta de eo qui condemnatus de crimine appellauit, ſi non poteſt dare fideiuſſores, quamuis ſit innouatio, tamen via atteſtatorum non reuocatur ſecundum Doctor.*

3 *Quorum dictum hic reprobatur, & declaratur, numero ſeq.*

4 *Appellans à captura, & à carceratione debet etiam appellatione pendente in carceribus detineri.*

5 *Et ita de ſtilo & conſuetudine ſeruatur.*

Licet aliqui contrarium ſenſerint, vt num. 6.

1 TRigeſimotertio fallit † in eo, qui condemnatus
de crimine appellat. nam ſi non poteſt, dare fide
iuſſores, debet detineri in carceribus, & ſic penden-
te appellatione fit contra eum iſta innouatio, ad tex.
in l. eos, §. ſuper his C. de appell. & glo. in verb. car-
2 cerati in c. arguta, 2 q. 6. † vt hunc caſum pro limita-
tione ſpeciali huius noſtræ regulæ poſuit originali-
ter Specul. in tit. de appell. §. nouiſſime, in princip.
verſ. tertius ſi condemnatus, quem ſecuti ſunt ferè
omnes, qui has limitationes ſubordinauerunt, prout
eſt Vital. in tract. de Clauſ. in Clauſula, Nil nouar. ap
pel. pend. in princ verſ. item fallit, quando condẽna-
tus: ſimiliter, & Maranth. in Specul. in 3. parte ſextæ
partis princip. q. 2. nume. 187. verſic. decimo limita,
vbi in id alleg. etiam Bart. in l. ab executione, C. quo-
rum appellat. nõ recip. & Bald. in l. 2. C. de epiſcopal.
aud. & Alex. apud Bart. in l. 1 ff. de cuſtod. reorũ, & eo
dem modo Pet. Duen. in dicta reg. 42. nu. 11. verſ. 11.
fallit, per eaſdẽ auctoritates, quas Maranth. allegauit,
licet de eo mentionẽ nõ faciat: & ex recentiorib. Lan
cell. Conrad. de prætore, §. 2. de offic. prætor. in cauſ.
ciuil. c. de appellat. ſub nu. 21. verſ. 3. ſi condemnatus.
3 † Hæc limitatio, licet ab omnibus ſit repetita, mihi
tñ non ſatisfacit, & ſi eſſet vera, certe poſſet dici, q eſ-
ſet cõtra regulas, quę dãtur in hac materia attẽtatorũ,
quoniam ſi pręſupponimus ſm terminos dictę l. eos,
quod ille cõdemnatus tpe emiſſę appellationis erat in
carcerib. vtiq; per hanc detentionem nihil contra eũ
innouatur, ſm ea quæ poſt Alciat. in cõſ. 16. incip. Li
cuerit ſub nu. 4. lib. 7. diximus ſupra hoc eodẽ c. 12. in
4. limit. princip. nu. 16. quinimo ſi poſt appellationem
relaxaretur a carcere, iſta relaxatio reſpectu fiſci, vel
accuſatoris poteſt dici innouatio, ex eo qa natura ap-
pellationis eſt, vt conſeruet eum ſtatum, in quo ap-
pellans erat tempore appellationis, vt diximus latius
ſupra in præfatio. huius regulæ princ. de attent. ap-
pellatione pendente poſt princ. nu. 81. & 84. & ſeqq.
Pręterea dato quod appellatio hoc caſu deberet ope-

Contra appellãtẽ de crimine cõdemnatũ ſi non põt dare fideiuſſores fit innouatio qa ẽt pẽdẽte appellatione deti neẽ in carcerib. Q. quo procedat hic declaratur.

rari

Digitized by Google

rati relaxationẽ de ſui natura (quod tamẽ eſt fal
ſum) iſta retẽtio in carceribus, quæ cõſideratur p
dictam l. eos, §. ſuper his, non tã prouenit vniuer
ſaliter in quolibet cõdemnato appellãte ex diſpo
ſitione illius tex. quã ex facto, & culpa ipſius con
demnati, qui nõ ſemper, ſed in hoc tantũ caſu de
tinetur in carceribus q̃n ſcilicet non reperit fi-
deiuſſorẽ; Vnde iſta limitatio ita vniuerſaliter, &
ſimpliciter intellecta non videtur poſſe admit-
4 ti.† Et propterea eã intelligendã, & reformandã
cenſeo, vt procedat in appellãte à captura, & car
ceratione, quia is, nõ obſtãte appellatione debet
detineri in carceribus, prout, & rectè, videtur cõ
ſideraſſe Firmanus (quẽ nullus eorum allegat) in
ſuo aureo repert. in verb. appellatione pendente
in princ. verſ. 24.* & iterũ in verſ. carceratus, nu.
52. incipien. carceratus appellans,] qui allegãdo
Doctor. per eos ſupra citatos, videtur ita illorum
dictũ intellexiſſe. Quod ſi hãc limitationẽ reſtrin
gimus ad appellãtem à carceratione, hæc limita
tio erit bona, & vera, ſi quidem cõtra appellantẽ
hoc caſu ſatis innouatur, cum ſtatus libertatis, in
quo erat tẽpore appellationis ſibi nõ cõſeruatur,
ſed immutatur, ad quã limit. ita reſtrictam bene
5 fa. deciſ. Guid. Pap. 235. ſi quis incarceretur, † vbi
dicit ita de ſtilo, & cõſuetudine ſeruari, & deciſ.
Franc. Marc. in qq. Delphina. q. 915. Quamuis
6 † Mãſuerus in ſua praxi Iudic. in tit. de appell. co
lu. 16. verſ. itẽ ſi ille qui eſt incarceratus fol. 123.
contrariũ tenere videatur: dicit enim quod ſi ille
q fuit incarceratus dicat ſe appellaſſe. Dominus
Seneſcalcus dabit in mãdatis ꝙ ille relaxetur, eo
quod fuit incarceratus in contemptũ appellatio-
nis, licet id omnino nõ videatur firmare, cum &
aliũ modum ibi ponat, quo illi poſſit prouideri.

Limitatio Trigeſimaquarta.

S V M M A R I V M.

1 *Hæres conuictus delegato ſi appellauerit, cogitur etiam pendente appellatione cauere.*

2 *Quod dictum pro noua limit. ac diuerſa ab alijs nõ videtur admittendum, vt hic.*

Hæres conuictus de legato ẽt pendente appellatione cogitur cauere: Quod quomodo in hac materia attentatorum procedat declaratur.

1 TRigeſimuquartò Fallit ex intentione infra-
ſcriptorum Doctorum † in hærede cõuicto
legato, qui ſi appellauerit cogitur etiam pendẽte
appellatione cauere; hanc originaliter poſuit
Spec. in tit. de appel. §. nouiſſimè in princ. verſ. ſe
cũdus caſus eſt, quã ſequitur Vital. de Clauſul. in
Clauſula, Nil nou. appel. pend. poſt princ. verſ. itẽ
fallit cũ hæres, & Pet. Duen. dicta Reg. 42. nu. 2.
in 2. limit. & poſt Spec. vbi ſupra Lancel. Cõrad.
de Prętor. §. 2. de offic. Prætor. in cau. ciuil. cap. de
appellat. ſub nu. 21. verſ. 2. quando hæres. omnea
moti per tex. in l. poſtquã. §. Imperator. ff. vt leg.
nou. cau. p quẽ tex. formatur alia princ. limitatio
ad Regulã noſtram. Videlicet ꝙ ea quæ poterant
fieri antea in prima inſtantia, poſſunt etiã in 2. &
pẽdẽte appellatione fieri, de qua diximus abũdè
2 ſup. hoc eod. c. in 15. limit. in princ. & p totã. † Et
propterea ego crederẽ quod hæc limitatio nõ ſit
computanda pro diuerſa ab illa, ſiquidẽ nulla eſt
ratio ſpecialitatis, vel in actu ipſo cautionis, qui
ſit appellatione pendente, vel in natura ipſius ap
pellationis p hæredẽ hoc caſu interpoſitæ, p quã
debeamus à Regula noſtra recedere, & cõſtitue-
re nouã limitationẽ, cum apud omnes ſupra alle-
gatos ſit tantũ in conſideratione ratio, quæ expri
mitur per Iureconſultum in d. §. Imperator, Vi-
delicet, quod id, quod ante ſententiam poterat, de
bet ẽt poſt appellationem licere: & ideo hęc limi
tatio congruentius ſub illa reponẽda eſt.* Quod
ſi illam tenere volueris potes illam ea ratione cõ
probare, quia ſcilicet hæres non poteſt hoc caſu
appellare, vt per Thom. Doce. conſ. 170. nu. 3. vn
dę non mirum ſi talis appellatio tanquam a Iure
prohibita non facit attentata.]

Limitatio Trigeſimaquinta.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex a quo poteſt appellatione pendente ſuper validitate primi matrimonij prohibere partibus, ne ſecundum matrimonium contrahant.*

2 *Appellatione ſuper validitate primi matrimonij pendente, poteſt ſecundum matrimonium contrahi, remiſſiuè.*

3 *Tex in cap. 2. de matri. cõtra interd. Eccl. contract. declaratur.*

Appellatiõne pendente poteſt Iudex a quo licite ꝓhibere partibus ne inuicem matrimonium cõtrahium.

TRigeſimoquintò Secundum Spec. in d. §.
nouiſſimè, ſub nu. 2. verſ. nonus caſus. de
app. & Card. in Clemẽ. 1. de ſeq. poſſ. & fruct. in
9. not. verſ. quintus, & Vital. de Clauſ. in Clauſ.
Nil nou. appel. pend. ſub nu. 2. verſ. item ẽt limita
& iterũ, nu. 5. & poſt eũ, & Io. Monach. in c. cupiẽ
tes, §. de viginti, nu. 155. de elect. in 6. Manfred. in
lib. 2. Pract. Concl. ſuper attẽt. Cõcl. 67. Fallit Re
gula noſtra in caſu 2. ext. de matri. cõtra interd.
1 Eccl. cõtract. † vbi appellatione pendẽte ſuper va
liditate primi matrimonij, poteſt Iudex à quo
prohibere partib. ne ſecundũ matrimoniũ cõtra-
hãt, & hoc (dicũt omnes ſupradicti) ob Fauorẽ
matimonij, & periculũ animæ quinimmò ex illo
tex. elici poteſt, quod non ſolum pendente appel
latione, actus ipſe prohibitionis per Iudicem fa-
2 ctus teneat, † ſed quod & ipſe actus, matrimonij
per partes celebratus appellatione pendente, va-
leat, vt plenius tetigimus de hoc ſupra. in c. 4. de
attent. lite pend. limit. 17. princ. nu. 2. quæ hic re-
petenda non duximus, cum inter pendentiam li-
tis, & appellationis hoc caſu non videatus poſſe
3 dari diuerſa ratio. † Et quamuis poſſet dici, quod
ille actua prohibitionis per Iudicẽ appellatione
pendente factus non deberet in propoſito pro li
mitatione noſtræ Regulæ cõſiderari, cum per il-
lum text. pareat, quod ille non attẽditur, ex quo
ibi deciditur matrimoniũ contra huiuſmodi pro
hibitionem valere. Aduertendum tamẽ eſt, quod
licet prohibitio non irritet matrimonium, facit ta
men contrauenientes incidere in pęnam arbitra
riam, & de qua ibi. Vnde ex hoc ſatis ſuſtinetur,
& patet, quod habetur in conſideratione, vt dixi-
mus etiam in ſupra dicto loco nume. 3.

Limitatio Trigeſimaſexta.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex ignorans appellationem fuiſſe interpoſitam abſque metu attentatorum procedere poteſt.*

2 *Intimatio appellationis requiritur ad reuocationem attentatorum appellatione pendente, remiſſiuè.*

Ignorata appellatio non facit attentata.

1 TRrigeſimoſextò Regula nõ procedit, † q̃n
Iudex ignoraret appell. eſſe interpoſitã, qa
tunc abſq; metu attẽtatorũ procedere põt, vt p ſo
lũ tex. in c. ſi duob. de app. ponit hãc limitationẽ
Spec. de app. §. nouiſſimè, ſub numero, 2. verſ. 12.
& poſt eũ Lancel. Conrad. de Prætor. §. 2. de offi.

Digitized by Google

præior. in cauſ. cin. c. de app. ſub n. 2 ver. 12. quia
vbi, & ſimiliter Card. in Clem. 1. in 9. notab. col.
2. ver. ſextus caſus, de ſequeſt. poſſ. & fruct. Vital.
in d. Clauſula. Nil nouari appellatione pēdente,
ſub nu. 2. ver. itē quia, vbi ordinarius, & pariter ēt
Pet. Duen. in d. reg. 42. n. 4. ver. quarto limi. Māfr.
lib. 2. prac. cōcl. 217. Pro qua lim. adde, ꝙ eſt dec.
Rot. 38. aliàs, 309. attētata. de app. in no. & faciūt
ea oīa, quæ poſuimus ſupra hoc eodē c. in 15. am
2 pl. prin. nu. 20. & ſeqq. † dū firmauimus ad reuo
cationem attentatorū requiri, appellationē Iudi
ci fore intimatā per multa de quibus in dicto lo-
co, & ſimiliter ſupra in hac 2. p. c. 4. de attent. lite
penden. in 27. limita. princip. per tot. declarando
tamen, & intelligendo, vt in dictis locis quæ bre
uitatis cauſa hic non repetuntur.

Limitatio Trigeſimaſeptima.

S V M M A R I V M.

1 *Patronus pendēte appellatione, ne alius præſentetur, pōt aliū præſentare & nō attētat ſecundū aliquos.*
2 *Attentata non reuocantur in materia iuris patronatus ſecundum aliquos.*
3 *Sed minus vere, & ideo eorum opinio reprobatur, vt inf. nu. 4.*
5 *Patronus præſentare, & ordinarius inſtituere lite pendente regulariter non poſſunt.*
6 *Ratio aſſignatur, quare patronus lite pendente alium præſentare non poteſt, & huiuſmodi appellatione pendente vtique poteſt.*
7 *Appellatione interpoſita per aliquem a patrono videtur extraiudicialis.*
8 *Extraiudicialis appellatio non inducit veram litis pendentiam ad effectum attentatorum ſecundum veriorem opi. remiſſiue.*

Appellatio a patrono interpoſita, ne alius per eū præſentetur non impedit eū aliū præſentare.

TRigeſimoſeptimo limitatur regula, vt nō ꝓ
cedat ī appellatione interpoſita à patrono,
1 ne ſcilicet alius præſentetur; † qm̄ nō obſtāte hac
appellatione, pōt patronus valide aliū præſenta-
re: vt hāc limit. ad hāc regulā ſpecifice poſuit Ma-
rāth. poſt Abb. in c. paſtoralis, in 2. notab. de iure
patr. in d. 3. p. ſextæ partis prioc. q. 2. nu. 165. quē
ſimpliciter trāſcripſit Pet. Duen. d. reg. 41. n. 7. &
cū cōmendatione citauit Māfr. lib. 2. prac. cōcl. ſu
2 per attēt. concl. 7. loquiens magis generaliter, † ꝙ
in materia iuris patronatus non reuocantur attē-
3 tata, vt copioſe per Marāth. vbi ſupra. † Sed re ve
ra, ne limitatio per Marāth. poſita hāc cōmenda-
tionē merebatur, cū (vt ēt ipſe recte cōſiderauit)
hæc limi. ſit ſuperflua, & cadat ſub illa, q̄ nos etiā
poſuimus ſupra pro 15. n. 2. in qua vltra allegata
per Marāth. ibi firmauimus, ꝙ patronus nō obſtā
te appellatione, pōt aliū præſentare, quia hoc ſibi
4 licebat ēt ante appellationē. † Nec ipſa cōmēda-
tio, & cōcl. Māfr. videt̄ poſſe ſimpliciter admitti,
cū ēt in materia Iuris patronatus, cadāt attētata,
vt cōſtāt ex his, quæ latius poſuimus ſupra in c. 4.
de attēt. lite pēd. in præfatione, nu. 626. & multis
ſeqq. in quinta illatione, de qua ibi diximus poſt
alios, ꝙ lite pēdēte regulariter, nec patronus præ
ſentare, nec ordinarius inſtituere pōt: Et q̄uis ex
hoc, & ex his, quę ibi latius dicta ſunt, videatur
poſſe ēt præſens limitatio in dubiū reuocari, quia
ſicut patronus lite pēdente præſentare nō pōt, ita
nec dēt ēt appellatione pēdēte poſſe præſentare,
6 † ſi tamē recte oīa cōſiderētur, inter caſum, & ca
ſum videtur eſſe diuerſa rō, qm̄ ibi præſupponi-
7 mus verā litis pēdentiā, † hic aūt per hmōi appel-
lationē (quę videtur eſſe extraiudicialis, ne. ſ. alius
præſentetur) non videtur inducta vera litis pēdē
8 tia ad effectū attētatorū, † ꝗ ſecūdū veriorē opi.
per extraiudicialē appellationē regulariter nō in-
ducatur vera litis pēdētia, vt diximus ſupra in hāc
2. p. c. 4. de attēt. lite pēd. in præfatione, n. 219. Vn̄
pſens limitatio, aut eſt ſuperflua, vt dictū eſt, aut ex
hac rōne ſuſtinēda eſt, licet pdicti Doc. nō ponāt.

Limitatio Trigeſimaoctaua.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex a quo poteſt appellatione pendente examinare ad perpetuam rei memoriam teſtes ſenes, & valetudinarios citra vitium attentatorum.*
Niſi inhibitus, vt infra nu. 7.
2 *Ordinarius poteſt teſtēs ſenes, & valetudinarios in partibus examinare lite in curia pendente.*
3 *Teſtium per iudicem a quo appellatione pendente ad perpetuam rei memoriam examinatorum dictum ita demum videtur validum ſi poſt receptionem mortui ſint, aut impediti.*
4 *Alias videtur quod illorū examinatio ſit repetēda.*
5 *Iudex a quo poſt interpoſitam appellationem teſtes recipiens, regulariter dicitur attentare.*
6 *Rō quare iudex a quo pōt ſenes, & valetudinarios, ēt pendente appellatione examinare, aſſignatur.*

Ad perpetuā rei memoriā teſtes, etiā appellatione pēdente examinari poſſunt.

TRigeſimusoctauus caſus eſt, in quo citra vi
tiū attentatorū appellatione pendente, pōt
1 actus expediri, † qn̄ iudex à quo, ad perpetuā rei
memoriam vult examinare teſtes ſenes, & valetu
dinarios, quia hoc pōt, vt hūc caſum pro limi. re-
gulæ noſtræ particulariter ponit Marāth. in Spe.
in d. 3. p. ſextæ partis prin. q. 2. n. 195. ver. 22. limi.
quē verbo ad verbū, & illo tacito trāſcripſit Pet.
Duen. d. reg. 42. nu. 23. dicens vterq; ſola auctorita
te Matth. de Affl. in conſt. Neap. lib. 2. c. 34. incip.
probationū in curſib. col. 2. ī fi. quib. adde nouiſ-
ſimè Rol. de Vall. in cōſ. 23. ex teſtib. nu. 19. lib. 3.
qui & Affl. in d. loco. & alios in id allegat. & facit
2 in ſimili † ꝙ & aliàs lite pendente in curia pōt iu-
dex Ordinarius in partib. recipere, & examinare
hmōi teſtes, vt eſt dec. Rot. 3. aliàs, 110. Nota ꝙ
cauſa de teſtib. in antiq. ex qua dec. ī fi. verbis pt
3 colligi † ſublimitatio, ſeu potius declaratio ad præ
ſentem limitationē, vt talis receptio valida reputa-
retur ſi illi teſtes poſt receptionem mortui eſſent
aut aliàs impediti, vt illorū copia haberi nō poſ-
4 ſit, † ſecus ſi ſuperuixerent, quia tūc eſſet illorum
examinatio repetēda, vt in d. dec. quæ licet loqua
tur in examine facto pendente lite in curia, idem
tn̄ dicendū eſt ſi fieret pendente appellatione, tū
quia ibi nō apparet, an lis eſſet in prima, vel in ſe
cunda inſtātia, tūc quia in vtroq; caſu militat ea-
5 dem rō: Sed hæc limitatio (q̄uis in ſe vera ſit † ex
quo regulariter iudex recipiendo teſtes poſt in-
terpoſitā appellationem, videtur attentare. Rot.
6 dec. 3. alias 56. ſi lite, vt lite pend. in no. (quia † tn̄
eius vera rō illa eſt, quia niſi examinarētur ob pe
riculū mortis probatio perire poſſet, q̄ rō, qn̄ peri
culū eſt ī mora, cōis eſt q̄ plurib. alijs propoſitio-
nib. in quib. etiā appellatione pendente poſſunt
actus explicari, de quib. infra ſpecialē limitatio-
nē ponemus limit. 43. Ideo quaſi cōgruentius ibi
cadāt ea, quæ reſpiciunt aſſumptū huius limit. in
illū locū cōſulto reijcimos. Quod ſi eā pro diuer-
7 ſa limitatione teneas, † limita niſi iudex à quo fuiſ
ſet inhibitus, qm̄ poſt īhibitionē hos teſtes exami
nare nō pt, vt per Mād. ī trac. de inhib. q. 34. in fi.

fol. 63 Scaccia de appel. q. 17. limi. 38. pag. 483.

infra folio 285.

Limi-

Limitatio Trigeſimanona.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatione à ſententia arbitri, vel arbitratoris pẽ*
dente non dicitur attentari ſecundum aliquos.
2 *Contrarium videtur verius.*
3 *Appellatio à ſententia arbitri in effectu non vide-*
tur differre à reductione laudi.
4 *Reductio ad arbit. boni viri eſt ſpecies appellationis*
5 *Reductione ad arbitrium boni viri pendente, regu-*
lariter attentari dicitur.
6 *Reclamatio laudi impedit interim innouari ſecun-*
dum Alex.

Appellatio à ſententia arbitri, ſeu arbitratoris non facit attentata ſecũdũ aliquos quorũ opin. reijcitur.

TRigeſimononò ex intentione Manfred. cõ
1 cluſ. 72. lib. 2. practic. cõcluſ. † limitatur Re
gula in appellatione interpoſita à ſentẽtia arbi-
tri, ſeu arbitratoris, vbi in id alleg. Alex. in conſ.
2 117. lib. 3. † De hac tamen limit. videtur plurimũ
3 ſubſiſtendũ, † ex eo, quia appellatio a ſentẽtia ar-
bitri nihil in effectu videtur differre à reductio-
4 ne laudi per arbitriũ lati † cũ illa dicatur eſſe ſpe
cies appellationis, l. nõ diſtinguemus, §. cũ quidã,
5 ff. de arbit. † pendente autẽ reductione dicitur at
tẽtari, vt deduximus infra in hac eadẽ parte, c. 16.
de attẽt. pẽdẽte reductione ad arbitriũ bon. viri.
nu. 16. verſ. regula quæ probatur; Nec Alex. ĩ cõſ.
per Mãfred. citato (ſi recte põderetur) id affirma
uit immo idẽ Alex. in conſ. 43. Quia ſubtiliter, nu.
6 9. lib. ſexto, ſpecifice dixit, † ꝙ huiuſmodi reclama
tio, & reductio impedit interim aliq̃d innouari.

Limitatio Quadrageſima.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatione pendente poſſunt fieri actus, qui ſunt*
cõſecutiui ad alios actus factos ante appellationẽ.
2 *Conſecutiuus actus dicitur inueſtitura, & traditio*
poſſeſſionis ad actũ collationis, & electionis ante
interpoſitam appellationem factum, & ideo appel-
latione pendente fieri poteſt. vt infra, num. 5.
3 *Contrarium tamen videtur ſeruari in Rota, vt in-*
fra, num. 11.
Prima opin. limitatur niſi fuiſſet inhibitum, vt nu-
me. 14. quando eſſemus in inferiore à Papa, vt nu-
mero 15.
4 *Denunciatio excommunicati dicitur actus conſecu*
tiuus ad excommunicationem præcedentem.
5 *Collatio præbendæ eſt actus cõſecutiuus ad receptio*
nem in Canonicum, & in fratrem antea factam.
6 *Electus, & confirmatus debet conſequi poſſeſſionẽ*
non obſtante appellatione ab electione, ſeu confir-
matione interpoſita.
7 *Denunciatio excommunicati, etiam appellatione pẽ*
dente fieri poteſt.
8 *Præſentatus a cuius inſtitutione fuit appellatum, ſi*
pendente hac appellatione poſſeſſionem capiat dici-
tur bona poſſeſſio ſecundum aliquos.
9 *Iuramentum poteſt etiam appellatione pendente de*
ferri quando in ſententia fuit mandatum deferri,
non obſtante quod a ſententia fuerit appellatum.
10 *Iuramentum ſub cuius forma eſt lata ſententia, vide*
tur eſſe quidam actus conſecutiuus, & proueniens
ad ipſa ſententia.
11 *Rota tenet, quod ſi præſẽtatus, pro quo ſit lata ſẽtẽ*
tia, & ab ea appellatum pendente appellatione poſ
ſeſſionem capiat, talis poſſeſſio dicatur attentata,
& conſequenter videtur contradicere his quæ ex
Franc. diximus ſupra num. 1.
12 *Niſi ſoluas diſtinguendo inter appellationem Iudi-*
cialem, & extraiudicialem. vt hic.
13 *Vel quod ſtilus Rotæ non procedit ſimpliciter in*
actu conſecutiuo, vt hic.

Actus conſecutiui & appellatione pendente citra vitium attentatorũ fieri poſſunt.

QVadrageſimo Regula prædicta limitatur
(& hæc, & ſequentes, nec à Vital. nec à Ma
ranth. aut Per. Duen.) q̃ omnes limitationes, quæ
sũt in hac materia cõpilaſſe profeſſi ſunt (poſitæ
videntur præter vltimã, quæ eſt generalis in om
nibus caſibus, in quibus appellatio eſt prohibita,
quã cõſulto pro vltima reſeruauimus) † vt nõ pro
1 cedat in actibus cõſecutiuis ad alios actus factos
ante appellationẽ, quia etiã appellatione pẽden-
2 te fieri poſſunt. † Et diceretur actus cõſecutiuus,
puta inueſtitura, & traditio poſſeſſionis ad actũ
collationis, & electionis ante interpoſitam factũ
3 † Vel denunciatio excommunicati, ad excõmuni
4 tionem præcedentem, † vel collatio præbẽdæ ad
receptionem in canonicum, & in fratrẽ antea fa-
ctam. Et ideo quo ad primũ dicebat Franc. in ca.
5 bonæ q. 13. in fi. nu. 32. de appell. † quod ſi appel
letur à collatione, ſeu electione, pendẽte appella
tione poteſt deueniri ad actũ inueſtituræ, & tradi
tionis poſſeſſionis, quaſi ad actum conſecutiuum
collationis, ſeu electionis, ad ꝙ fa. text. & ibi no.
Innoc. in glo. in verb. rationabilẽ. ſub nu. 2. verſ.
nam ſicut appellatio, & ibi quoque Abbas in vlti
mo not. no. 3. in c. cõſtitutis, de appellat. dum ibi
6 notat † quod electus, & confirmatus, debet cõſe
qui poſſeſſionẽ non obſtante appellatione ab ele
ctione, ſeu confirmatione interpoſita, & ꝙ indu-
ctio in poſſeſſionem nõ ſit niſi quædam executio
nis, & gratiæ præcedentis, eſt deciſ. Rot. 16. alias,
441. fuit dubitatũ, nu. 1. & 2. de conceſſ. præbẽ. in
no. & eã ſequitur Felin. in c. tã te, nu. 29. in fine de
reſcript. Eodẽ modo quo ad ſecũdum dixit Frãc.
in c. paſtoralis, §. verum quia in 1. notab. nu. 3. de
7 appell. † Quod ex quo denunciatio eſt conſecuti
ua, & acceſſoria ad excommunicationem, ideo ẽt
interpoſita appellatione poteſt fieri. Quod, &
nos ex hac, & alijs ẽt rationibus firmauimus pro
Regula ſupra hoc eodẽ c. in 21. limit. princ. huius 5. fol. 146.
regula princ. nu. 7. Quoad tertiũ eſt bona gloſ. in
ca. dilectus, in verſ. vacaret, extra de præban. Et pro
hac limit. fa. ꝙ dixit Lambert. in tract. de iure pa
tro. fol. 337. in 5. articulo 11. q. princ. ſecundæ par
8 tis, 2. libri, & in fine articuli præcedẽtis. † Quod ſi
præſẽtatus (a cuius inſtitutione fuit appellatum)
pendente hac appellatione beneficij poſſeſſionẽ
capiat talis poſſeſſio dicitur bona, de quo tamẽ la
tius dicemus infra ĩ limit. 49. princ. Quod ſi verũ
eſt, non aliunde prouenire credi poteſt, quã quia
illa adeptio poſſeſſionis ſit quidã actus conſecu-
tiuus ad inſtitutionẽ prout etiam ſenſit ille ibi, &
iterũ in dicto tract. in 3. articulo 6. q. princ. 2. par.
2. lib. nu. 6. vbi voluit, quod appellatio non habet
impedire, ne electus confirmatus habeat poſſeſ-
ſionẽ ea ratione, quia talis poſſeſſio eſt quid facti
& effectus conſecutiuus Iuris præcedentis, & ad
corroborationẽ huius limit. adde, quod bene fa-
cit doctrin. Bart. quam Salyc. & alij ibi ſequũtur
9 † quod ſi Iudex in ſententia mãdauerit deferri iu
ramentũ, quamuis ab illa ſit appellatum, iuramẽ
tum tamen poteſt etiam pendente appellatione
deferri, vt tradit Bart. in l. generaliter, in fi. princ.
C. de reb. red. ſi cert. pet. inquiens, quod de hoc
10 eſt caſus ibi: † vnde iuramentum eo caſu ſub cu-
ius forma eſt lata ſententia, videtur eſſe quidã a-
ctus conſecutiuus, & proueniens ab ipſa ſentẽtia:

Et propterea nõ mirum ſi etiã appellatione pen
dẽte poteſt deferri. Quamuis autẽ Franc. aoctori
tas preſertim ĩ hac materia plurimũ valeat, illius
tamen dictũ videtur reddi ſatis dubitabile, ex eo
quod pluribus vicibus fuit per dominos in Rota
11 reſolutũ, † quod ſi lite pendẽte inter duos præſẽ
tatos feratur ſentẽtia pro vno (à qua per alterum
ſit appellatum) ille vero poſt appellationem inſti
tuatur, & capiat poſſeſſionẽ, talis poſſeſſio fuit ſẽ
per habita pro attẽtata, vt fuit dictũ in vna Nea
politana Cappellaniæ corã D. meo Oradino de
12 menſe Decembris, 1562. † Niſi altero de duobus
modis reſpondeas, vel quod deciſ. & ſtilus domi-
norũ ꝓcedit in appellatione iudiciali, limitatio
autẽ noſtra intelligatur in appellatione extraiu-
diciali, & ratio differẽtiæ ſit, quia, quando appella
tur extraiudicialiter, puta ab electione, tunc præ-
textu huius appellationis nõ debet deſiſti ꝑ eligẽ
tẽ, quo minus vtatur iure ſuo & ad alia ꝓcedat vt
tradit Innoc. in c. quia propter, in glo. ii opus, de
elect. ꝙ ſecus videtur in iudiciali propter maiorẽ
Iudicis auctoritatẽ, & Iudicij calorẽ, ad no. in l. 1.
ff. de verborũ oblig. ita re vera in appellatione ex
13 traiudiciali loquitur Frãc. in dicto c. bonæ, † Vel
ſecũdo (& fortaſſe verius) quod in caſu in contra
rium cõſiderato non ſumus in actu conſecutio fa
cto poſt appellationẽ (& ſic in ſola traditione, &
adeptione poſſeſſionis) ſed in ipſo actu inſtitutio
nis, & vtique adeptio poſſeſſionis eo, caſu nõ põt
dici conſecutiua, cũ eodem tẽpore, videlicet poſt
appellationem, & antecedens, ſcilicet ipſa inſtitu
tio, & cõſequens ſcilicet ipſa poſſeſſio explicẽtur,
cuius contrarium præſupponitur in hac limitatio
ne, videlicet, ꝙ præcedat appellationem electio,
vel collatio antecedẽs (& ſic actus tribuẽs Ius) &
deinde in conſequẽtiam capiatur poſſeſſio, ſecus
ſit ſi antecedẽs (prout eſt in dicto caſu inſtitutio)
fiat poſt appellationem: & ſic opin. Frãc. ſuſtineri
poteſt: Pro qua fa. quę diximus vltra pręmiſſa ſu-
pra in hac 2. parte, c. 4. de attent. lite pend. limit.
5. princ. no. 2. poſt Pariſ. in cõſ. 172. In cauſa, n. 12
lib. 4. de poſſeſſione ciuili, & naturali, quæ licet lo
quantur de litis pendẽtia, etiam ad pendentiã ap
pellationis adaptari poſſunt, cũ non ſit diuerſa ra
tio. Hãc autem limitationem in eo, quod præſup-
ponitur in ea, quod traditio poſſeſſionis tamquã
actus conſecutiuus poſſit fieri etiam pendẽte ap-
pellatione neceſſariò limitãdã cẽſeo, vt nõ proce
14 dat, † quãdo vigore dictæ appellationis fuiſſet in
hibitũ, tũ, quia inhibitio multa facit illicita, quæ
aliàs licuiſſent, vt per multa exẽpla demonſtraui
mus in cap. 20. de attentatis poſt inhibit. in prima
amplia. prin. Tũ, qa id in poſſeſſione capta lite põ
dente poſt inhibitionem fuit aliàs reſolutũ in Ro
ta in vna Camerinen. creationis canonicatuũ co-
ram Iunio. 29. Martij. 1557. in qua cũ Epiſcopus
creaſſet duos Canonicos, & ſuper nullitate dictæ
creationis fuiſſet cõtra eũ commiſſa cauſa, & eius
vigore inhibitum, & deinde Epiſcopus in executio
nem ſuæ creationis immiſiſſet illos in poſſeſſionẽ
talis poſſeſſio fuit declarat attẽtata. Quaoi tamẽ
limitationem intellige, & ſublimitat, vt proce-
15 dat, † quando talis inductio in poſſeſſionem poſt
inhibitionem fieret per inferiorem, prout erat
ibi Ordinarius Camerien. ſecus autem ſi fieret vi
gore Litterarum Apoſtolicarum, & ex cauſa ne-
ceſſaria, ex quo ob illarum reuerentiam tenetur
quis illis parere, vt admonuimus in ca. 20. de at-
tent. poſt inhibit. in 24. Limit. princ. Regulæ ibi
poſitæ.

i. fol. 383.

Limitatio Quadrageſimaprima.

SVMMARIVM.

1 *Appellans negans fuiſſe appellatum, & diu appella tionem impugnans. nõ poteſt petere reuocationem eorum, quæ per appellantem prætendit fuiſſe attentata, & infra, num 4.*

2 *Impugnans appellationem non poteſt ſe in ea fundare per Regulam ex eo. de reg. Iur.*

3 *Et ita ſe obtinuiſſe teſtatur Specul.*

5 *Niſi quis ab impugnatione deſtitiſſet.*
Dubia tamen hæc limitatio reddi videtur, vt hic num 6.
Niſi ſoluas, vt hic, num. 7.

Qvadrageſimoprimo, eadem Regula limita
tur, vt nõ ꝓcedat in appellatione impugna
1 ta. Videlicet, † quãdo appellatus negaret
fuiſſe per appellantẽ appellatũ, & diu appellatio
nẽ impugnaſſet: nã ſi appellatus interim aliquid
appellãtẽ attẽtaſſe prætẽdat, nõ poteſt petere ea
2 tamquã attẽtata reuocari, † & ratio videtur eſſe,
quia nõ poteſt in eo ſe fundare, ꝙ nixus eſt impu
gnare c. ex eo, de reg. Iur. in 6. & propterea dixit
Specul. in tit. de appell. §. nũc breuiter, nu. 2. verſ.
3 quid autẽ, † ſe obtinuiſſe, ꝙ impugnãs appellatio
nem, & negans fuiſſe appellatum nõ auditur vo
lens illam appellationẽ proſequi, & in terminis
poſt Imol. in c. ex parte, S. col. 5. verſ. ſatis tamẽ vi
detur, de reſcript. hoc dictũ ponit Fel. ĩ c. Capitu
lum, col. 9. ſub nu. 25. verſ. limita quarto, eo tit. de
4 Reſcript. inquiens, † quod appellatus non poteſt
petere attẽtata reuocari, quæ geſta ſunt pendẽte
5 appellatione per eum impugnata † niſi tamen (&
ita eſt ſublimitãda hæc limitatio) ab impugnatio
6 ne deſtitiſſet, vt latius ibi p eũ. † Quæ tamẽ limit.
videtur reddi dubitabilis ex his quæ poſuimus ſu
ſupra, c. de attẽt. lite pẽd. in 3. ampliat. reg. princ.
quod attentari lite pendente dicitur etiã ſi lis ſue
7 rit per aduerſarium impugnata. † Niſi cõſideres
aliqualem rationem diuerſitatis, vt ibi dictũ eſt,
& adde quod nouiſſimè hanc limitationem poſt
Specul. Imol. & alios ſupra allegatos, videtur ſen
ſiſſe Anton. Gabriel. in tract. cõmun. Cõcluſ. li. 6.
de regul. iu. Concluſ. 1. nu. 3. verſ. ſecũdo infertur
apud quẽ, & aliæ ſublimitationes colligi poſſent
vltra eam, quam ſupra ex Felin. retulimus, quã, &
ſpecifice etiam ipſe proſequitur, ibi. nu. 50. & fin.

Appellatio impugnata non facit attentata.

Limitatio Quadrageſimaſecunda.

SVMMARIVM.

1 *Attentata appellatione pendente non reuocantur quando per partes fuit illis renunciatum: Vel actus qui prætenditur attentatus fuiſſet factus de conſenſu partis.*

2 *Etiam ſi ſimus in attentatis iam commiſſis.*

3 *Etiam ſi tacite renunciaſſet. puta ſi attentans (appellato non contradicente) fuiſſet admiſſus ad docendo de ſuo bono iure in negocio principali.*

4 *Vel ſi patiatur aduerſarium aliquid impetrare, quod reſpiciat negocium principale, & excludere, reuocationem attentatorum.*

5 *Immo etiam ſi ſimus in attentatis committendis.*

6. *Etiam ſi tacite. puta ſi ſimus.*

7 *In obligatione, in forma Cameræ.*

8 *Vel ſit renũciatum omni iuri ſibi competenti, & inſuper fuerit dictum quod Brachium ſæculare iam obtentum remaneat in ſuo robore, &c.*

9 *Vel ſit facta promiſſio de ſtando vnica ſententia.*

Pro-

Digitized by Google

10 *Promiſſio de ſtando vnicæ ſententiæ valet, & per eam cenſetur quis appellationi renunciare.*

11 *Promiſſio de ſtando ſententiæ qualitercunque ferenda valet, & impedit appellare.*

12 *Conſenſus partium vbicunque in aliquo actu conſiderari poteſt ſemper ille actus excuſatur a vitio attentatorum.*

13 *Conſenſus partium regulariter videtur reddere licitum, & validum, quod alias fuiſſet illicitum, & inualidum.*

14 *Teſtium dictum non rite examinatorum, aut poſt dicita teſtificata productorum valet de conſenſu partium.*

QVuadrageſimoſecūdò fallit regula, & nota
1 biliter, † quādo p partes fuiſſet attētatis, &
illorū priuilegio renunciatū. Vel actus
qui prætēditur attētatus diceretur factus de cōſē
ſu partis petētis reuocationē attentatorū, vt ēt di
ximus ſupra in hac 2. parte, cap. 4. de attēt. lite pē
dē. limit. 15. & 16. princip. Quæ limitatio, quia po
teſt intelligi, vel de attētatis iam cōmiſſis, & in eſ
2 ſe deductus, vel de cetero committēdis, † ſi loqui-
mur de iam commiſſis, tunc dupliciter hæc renū-
ciatio conſiderari, & fieri poteſt, aut expreſſe (de
quo nō videtur dubiū, cū quilibet ſuo iuri renun
3 ciare valeat. Iurib. vulg.) † vel tacite puta quando
attentās appellato nō cōtradicentē fuiſſet admiſ
ſus ad docendū de ſuo bono iure in negocio prin
cipali, quia tunc ceſſare videtur remediū attenta
torum, ſecundum Paris. in cōſ. 41. Optimum, nu.
4 37. lib. 1. † Vel ſi paliatur aduerſariū aliquid im-
petrare, quod reſpiciat negociū principale, & ex-
cludere reuocationē attentatorū, vt fuit latius di
5 ctū in ſupradicta 15. limit. † Si vero loquimur de
attentatis committendis, tunc eadē conſideratio
adhiberi poteſt, quod aut renūciatio fit expreſsè,
6 & valet per ſupradicta † aut tacite, & ſimiliter va
7 let, & facit ceſſare remediū hoc attētatorū, † puta
8 ſi ſimus in obligatione in forma Cameræ, † vel ſit
renunciatum omni iuri ſibi competēti, & inſuper
fuerit dictum, quod brachium ſeculare iam obtē
tum remaneat in ſuo robore, & c. nam ſi denuo il
lud brachiū ſæculare exequatur. exequutio nō po
teſt dici attētata, vt latius fuit ibidem dictū, nu. 7.
9 † Vel ſi ſit facta promiſſio de ſtando vnicæ ſentē-
10 tiæ † (quæ obligatio valet, Rot. decis. 2. aliàs, 287
11 Licet appellationi, de renūciat. in no.) † vel con-
uenisſēt partes, ſtare ſentētiæ qualitercūque ferē
dæ, cum huiuſmodi cōuentiones valeāt, & impe
diant appellari, ad no. per Doctor. in l. tale pactū
§. qui prouocauit, ff. de pactis & poſt eos in termi
nis attentatorū, Manfred. lib. 2. Practic. Concluſ.
auper attent. Concluſ. 179. Vnde cū hoc caſu nō
datur appellatio, ſi quid prętendatur attentatum
hac appellatione (de facto forſan interpoſita) pē
dente poterit dari de renūciationem ob tacitū cō
12 ſenſum, † qui conſenſus partium vbicumque cō-
ſiderari poteſt in aliquo actu, ſēper ille actus ex-
cuſatur à vitio attentatoru, vt cōſiderauit Rot. in
deciſ. modernis, 1 dicta, 16. limit. citatis, & expreſ
sè, ac vniuerſaliter id annotauit poſt Hoſtien. Pa-
normit. & Card. in c. cōſtitutus, de appellat. idem
13 Manfred. ibidem concluſ. 118. † cū, & alias regu
lare ſit, quod partium conſenſus licitum, & vali-
14 dum reddit, quod erat illicitū, & inualidum, † vt
loquens de teſtibus non rite examinatis, aut poſt
didicita teſtificata productis. tradit Iaſ. poſt alios
in l. 1, nume. 16. & ſeq. ff. de ferijs.

Limitatio Quadrageſimatertia.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione pendente ſi quid fiat, non dicitur attentatum quando non eſſet periculum in mora.*

2 *Iudex a quo ſi appellatione pendente abſoluat excōmunicatum conſtitutum in articulo mortis, talis abſolutio non dicitur attentata.*

3 *Teſtes ſenes, & valetudinarij poſſunt etiam pendente appellatione per iudicem a quo examinari.*

4 *Et poſſunt etiam tempore feriato.*

5 *Ratio eſt, quia periculum eſt in mora.*

6 *Probationes tempore perituræ etiam pendente appellatione factæ, non reuocantur per viam attentati.*

7 *Iudex ad quem poteſt teſtes abſuturos etiam appellatione pendente examinare.*

8 * *Iudex a quo, teſtes abſuturos valde examinare poteſt.*

9 *Executio in criminalibus non retardatur ob pendentiam appellationis, quando periculum eſt in mora.*

10 *Etiam ſi fuerit ex iuſta cauſa interpoſita.*

11 *Iudex (quando periculum eſt in mora) poteſt ſententiam exequi, & deinde ſcribere proceſſum.*

12 *Collectarum debitor, ſi appellet etiam pendente appellatione cogitur ad illarum ſolutionem.*

13 *Iuramētum ſub cuius forma & præſtatione fuit lata ſententia, poteſt etiam pendente appellatione præſtari, ne ſcilicet probatio pereat.*

14 *Periculum vbi eſt in mora, receditur a regulis ordinarijs remiſſiue.*

15 *Celeritas vbi eſt neceſſaria, appellatio non admittitur.*

QVadrageſimotertio nō habet locū Regula *Vbi eſt periculum in mora actus appellatione pēdente factus nō dicitur attētatus, quod per plura exempla demonſtratur.*
1 noſtra princ. † quando eſſet periculū in mo
ra, tunc enim, ēt appellatione pendente (ſi quid
fiat) non dicitur attentatū, vt hanc limit. expreſſè
ſenſit Rip. in l. admonēdi, num. 193. ff. de iureiur.
prout eū refert, & ſequitur nouiſſimè Io. Bapt. de
Aſin. in ſua Praxi iud. §. 31. c. 2. i 2. limit. princ. nu.
2 7. vbi ēt alios in id allegat. Exemplū † ſi Iudex à
quo pendēte appellatione excommunicatū in ar
ticulo mortis forſan cōſtitutum abſoluat, talis ab
ſolutio nō dicitur attentata, vt ex expreſsè anno-
tauit Frāc. in c. qua frōte, in glo. ver. decedat, col.
5. ad med. ſub nu. 18. & ibi etiā cæteri Doctor. ex
tra de appellat. quod nō alia potiſſimū ratione ni
titur, niſi quia periculū fuiſſet in mora, ſi dilata
fuiſſet abſolutio, quouſque a iudex ad quē abſoluiſ
ſet, & ſub iſta limitatione cōgruēter cadit illud
dictū, quod poſt Marāth. & Petr. Duen. tetigimus ſu
3 pra limit. 38. † Iudicē à quo poſſe teſtes valetudi
narios, & ſenes ēt pendēte appellatione examina
4 re: † ſicut. n. ratio quare huiuſmodi perſonæ exa-
5 minari poſſunt, ēt tempore feriato † eſt iſta quia
periculū eſt in mora, vt per Iaſ. poſt alios in l. 1. §.
1. nu. 5. ff. de ferijs, ita eadem dicendō eſt, quod ſi
ratio, quare appellatione pēdēte examinētur: de
clarando tamē vno modo, vt ibi, Ad quod facit,
quod poſt Hypp. de Marſil. Sing. 87. & 258. & alios
per eum allegatos, ponit Manfred. in dicto 2. lib.
6 Concluſ. 356. † dum concludit probationes tem-
pore perituras factas appellatione pēdēte, nō re-
uocari per viam attent. Quod, etſi in ſe verum ſit
cum in hac materia probationis (ne illæ pereāt)
multoties recedatur à regulis iuris communis, vt
dicit Rot. deciſ. 3. aliàs, 120. Nota quod cauſa pēdēte
de teſt. in antiq. Hyppol. tamē in dicto ſingul. 87
nihil dicit de hoc, & in ſingul. 258. licèt de hoc lo

loquatur: auctoritates tamẽ, quas citat, potius fa
7 ciunt cõtra, cum dicant † iudicem ad quem poſſe
teſtes abſuturos appellatione pẽdẽte examinare,
& nihil dicant de iudice à quo. * Adde tamẽ quod
8 † in Iudice à quo, vt etiã ipſe poſſit teſtes abſutu-
ros valide examinare cõſuluit nouiſſimè Mãdoſ.
conſ. 94. nu. 12. & ſeq. lib. 1.] Hanc limitationem
etiã per plura exempla tenet nouiſſimè Menoch.
de recuper. poſſ. remed. 17. nũ. 40. verſ. quæro vn-
decimo, vbi ẽt alleg. Hippol. in d. Singu. 258. licet
eius exemplum de teſtium examinatione nõ ſatis
probet, vt latius ibi per eũ. Huc quoque pertinet
9 id, quod dixit aliàs Boer. deciſ. 153. nu. 3. † quod
10 criminalibus † etiam pendẽte appellatione, etiã
ex iuſta cauſa interpoſita nõ retardatur executio
11 quãdo periculum eſt in mora, † quo caſu (inquit
idẽ Boer. deciſ. 259. nu. 5.) poteſt Iudex exequi, &
deinde ſcribere proceſſum. Aliud etiã præſẽtis li-
12 mitationis exemplũ afferri poteſt † videlicet in
eo, qui cõuentus (tanquã debitor, & deſcriptus in
æſtimo) ad collectarũ ſolutionẽ appellaret: quia
ſi agatur ad ſolutionem collectarũ præſentiũ, &
quæ ſi nõ exigerẽtur immineret aliquod damnũ
publicum, vtique etiã pendente hac appellatione
cogitur ille ad ſolutionẽ, vt poſt Ang. in l. fi. in fi.
C. vbi quis decur. vel cohorta, & alios late per eũ
allegatos elegãter proſequitur nouiſſimè Oſaſc.
in deciſ. pedemon. 86. Quæſitũ fuit, per tot. & la-
tius poſuimus ſupra in hac 2. par. c. 4. de attẽt. lite
pẽd. ſ 25. limit. princ. vbi nõnullas ẽt limitationes
adnotauimus, quę huic quoque exẽplo cõgruũt:
dic, vt ibi. Ad quam limit. & illud redigi poteſt, q
ex Bart. & Salic. in l. generaliter in ſ. princ. C. de
13 reb. cred. ſi cert. pet. elicitur † quod ideo iuramẽtũ
ſub cuius forma, & præſtatione fuit lata ſentẽtia,
poteſt præſtari ẽt pẽdẽte appellatione, nẽ ſcilicet
probatio pereat, & quamuis alia quoque reddi ra-
tio poſſet, quã tetigimus ſupra in 40. limit. tamen
ẽt iſta per Doct. aſſignatur, & facit plurimũ ad ve-
rificationem limitationis, de qua agimus. Circa
14 quã multa cumulari poſsẽt, in quibus † qñ pericu-
lũ eſt in mora, receditur à regulis ordinarijs, de q
bus p Doct. præſertim Dec. in c. dilecta, ad fi. verſ.
& hoc verũ. de cõſ. vtil. vel inutil. & per Hippol.
de Marſ. in l. 1. C. de prob. col. 40. & ex recentiori
bus per Mãdoſ. ſuper Reg. 51. quod cõmiſſio cau
ſarũ, q. 3. nu. 2. & ſeq. ne tamen extra propoſitam
materiã diuagare videamur, cõſulto omittimus,
his tantũmodo contẽti, quæ pẽdentiã appellatio
nis particulariter reſpiciunt. Et ratio horũ omniũ
15 aſſignari poteſt, † quia ea, quæ celeritatẽ deſide-
rãt appellationẽ nõ admittũt, Spec. de appel. ſ. in
quibus, verſ. octauo. Frãc. in c. qua frõte, ſub n. 18
de appel. & eſt deciſ. Thom. Grãmat. 38. magnifi-
ca, nu. 6. poſt Bart. & alios, i l. ſi. ff. de appel. recip.
vnde ſi nõ datur appellatio, nec cadit hoc caſu at
tentatorũ conſideratio, vt ſæpe ſupra dictum eſt.

Limitatio Quadrageſimaquarta.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio interpoſita per vnum in parte, & parti bus contra eum facientibus, non facit attentata quoad eum, qui non appellauit, nec cauſam commiſit.*

2 *Appellatio interpoſita per vnum in parte, & partibus contra eum facientibus aduerſarium non appellantem non iuuat.*

3 * *In ſeparatis appellatio interpoſita in partibus damnoſis, an, & quando aduerſario proſit, & quid in connexis.*

Q*Vadrageſimoquartò poteſt conſiderari li-
1 mitatio † vt regula non procedat in appel-
latione interpoſita & cõmiſſa per vnũ in parte,
& partibus, quatenus cõtra eũ facientibus, quia ſi
is, qui non appellauit, nec cauſã cõmiſit præſẽdat
aliquid pendẽte appellatione fuiſſe attentatũ, &
inſtet pro reuocatione, videtur quod nõ ſit audiẽ
dus, quia ſi daretur reuocatio, vtique appellatio
(vt præfertur limitate interpoſita) eſſet alicuius
effectus in fauorẽ eius qui non appellauit, & eum
2 iuuaret, † quod eſſe non debet, quia talis appella
tio limitata partẽ nõ appellantẽ nõ iuuat, vt eſt
doct. gl. in l. ampliorẽ, in verbo, iudicatis, de ap-
pell. quã refert, & alijs auctoritatibus cõprobat
nouiſſime Oſaſc. in deciſ. Pedemont. 142. Supra-
ſcriptæ, nu. 27. & Frãc. in c. ſi duobus, col. 3. nu. 9.
verſ. tertio quæritur de appel. cuius auctoritate,
ita fuit alias iẽtẽ i vna Venetiarũ monaſterij, co-
rã Nouato, 24 Februarij, 1548. vt eſt deciſ. in Re-
coll. Pup. 14. incip. Cõmiſſio, ſub Rubr. de appel.
3 * Præmiſſa tamẽ intellige procedere † in ſepara
tis & diuerſis, ſecus in cõnexis, quia in his appel-
latio eũ iuuat, vt declarat nouiſſime Proſp. Paſe-
th. cõſ. 96. nu. 2. & fac. quæ de articulo cõnexo di
ximus ſupra hoc eodẽ c. limit. 2. nu. 25. Illud autẽ
quod in ſeparatis appellatio interpoſita in parti-
bus dãnoſis nõ proſit aduerſario, vide i pract. Pa
pien. in for. libell. Appellat à diffinit. ſẽtẽtia ſ. in
illis paſſibus & eſt communis opinio vt teſtatus
Proſp. d. cõſ. 96. in princ. neceſſariò intelligẽdum
ſecũdũ eũdẽ ibi ſub n. 4. verſ. tertia ratio poſt Grã
mat. conſ. ciuil. 161. niſi appellatus adhæſerit ap-
pellationi aduerſarij infra x. dies dator ad appellã
dũ, quia hoc caſu etiã in ſeparatis iuuabitur appel
latione aduerſarij, præſertim ſi talis adhæſio eſſet
cum clauſula, Omni meliori modo, quæ faceret il
lam valere in vim appellationis vt per eum ibi.]

Appellatio interpoſita, & commiſſa in parte, & partibus &c. non facit attentata quoad non appellantem.

Limitatio Quadrageſimaquinta.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio interpoſita poſt tres conformes, ſi in aliquo caſu permittitur, illa non facit attentata, nec impedit executionem.*

2 *Iudex cui fuit cõmiſſa cauſa appellationis poſt tres conformes non inhibet ſtatim ſicut inhiberet alias ſi eſſet commiſſa ſimplex cauſa appellationis.*

1 Q*Vadrageſimoquintò fallit Regula in appel
latione interpoſita poſt tres conformes,
quamuis enim regulariter hoc caſu nõ detur ap-
pellatio, vt in rubro. & nigro, C. ne liceat tertio
prouoc. tamen ſi in aliquo caſu datur appellatio,
de quo p Doct. ibi, & in Cle. 1. de re iud. illa non
impedit executionẽ, nec eſt locus remedio attẽta
torum, vt poſt Io. Andr. in c. ex parte, de teſtib. &
Io. de Imol. in d. Clemẽ. 1. in 6. notab. (qui ibi di-
cit eſſe caſũ) tradit Io. Crott. in cõſ. 101. Viſo, nu.
11. & And. Barbat. in cõſi. 10. mihi videtur, col. 3.
ſub no. 9. verſ. præterea ſi dicatur lib. 1. Quod &
poſt Card. & Frãc. in c. tua, de appel. annotauit ẽt
Mãfred. d. lib. 2. Pract. Cõcluſ. ſuper attẽt. Concl.
2 166. Et pro limit. facit q in ſimili videmus † quod
ſi appelletur poſt tres cõformes, & cauſa appella
tionis cõmittatur, tamẽ iudex appellationis non
inhibet ſtatim, ſicut ſi eſſet aliàs ſimplex cauſa ap
pella-

Appellatio poſt tres cõformes nõ facit attentata.

Digitized by Google

pellationis, vt eſt deciſ. Rot. 45. alias. 346. Si appelletur, de appel. in nou. & ſecundum hanc limitationem ſtante re iudicata. ob tres conformes reſolutum non eſſe attentata, quæ fuiſſent geſta pendente appellatione ab vltima ſententia interpoſita, in vna Bononien. bonorum in buſcho coram Seraphino 10 Iunij, 1569.

Limitatio Quadrageſimaſexta.

SVMMARIVM.

1 *Scandalum vbi ex reuocatione attentatorum proueniret, non reuocatio ceſſat.*
2 *Exemplum in exhumatione corporis mortui appellatione pendente facta.*

Ratione ſcãdali non ſit quãdoque attentatorũ reuocatio.

1 QVadrageſimoſextò limita, vt non procedat regula quotieſcunque ſi fieret reuocatio corũ, quæ prætenduntur eſſe attentata pendẽ-
2 te appellatione, inde ſcandalũ proueniret, † vt poteſt poni exemplũ in exhumatione corporis mortui appellatione pẽdente facta, vt ſunt deci. Rot. 8. aliàs. 854. Cũ paſtor, vt lite pend. in antiq. & deciſ. 1. aliàs, 302. Nuta, de cau. poſſ. & propriet. in antiq. Quæ licet loquatur de attentatis lite pẽdente ex identitate rationis idẽ dici poteſt, quãdo ſumus in appellatione pẽdente, & ſpecificè in materia appellationis eã ponit nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſeſſ. remed. 15. n. 56. verſ. quartodecimo, ideo hanc limitat. teneo, & declara, prout latius diximus ſupra in hac 2. par. cap. 4. de attent. lite pend. limit. 15. per totam, num. 4. & per totam.

Limitatio Quadrageſimaſeptima.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata per ſecundum iudicem pendente appellatione à ſententia lata per primum iudicem, contrã ſuper eadem re, & inter eaſdem partes, valet, nec dicitur attentata, quando ſuper eadem re fuit coram diuerſis iudicibus (partibus non opponentibus) proceſſum.*
2 *Appellatio etiam ab interlocutoria irritat ſententiã ea pendente latam ſecundum aliquos.*

Sẽtentia ſecunda lata pẽd. appell. à prima ſententia, non dicitur attentata in caſu de quo hic.

QVadrageſimoſeptimò ex not. per Ant. de Butr. poſt Compoſtell. in c. cũ M. Ferrarię. nu. 59. extra, de conſtit. poteſt colligi ad Regulã,
1 hac not. limitatio † in qua pendente appellatione ab aliqua ſentẽtia poteſt ferri inter eaſdẽ partes, & ſuper eadẽ re, alia & contraria ſentẽtia: Et talis ſecũdæ ſentẽtię prolatio nõ ſubijcitur aliquo modo vitio attentatorũ, quinimmo illã primam obtinẽs, poteſt ſe ex illa iuuare, ſi a ſecũda non fuerit appellatũ, videlicet, quãdo partibus nõ opponẽtibus, fuit ſuper eadẽ re per eaſdem partes coram diuerſis iudicibus proceſſum: nã ſi primus Iudex ferat ſententiã, & ab illa appelletur, pendẽte hac appellatione, poteſt alius Iudex proferre aliã ſententiam, primæ contrariã, & valet, nec dicitur attẽtare, vt per Cõpoſt. & Ant. vbi ſupra. Quæ limi-
2 tatio videtur admodum notabilis † cũ videamus aliàs, quod ſententia lata pendente appellatione ẽt ab interlocutoria dicitur attentata, & reuocanda, ſi credimus Franc. qui id dixit in cap. interpoſita ſub nu. 4. verſ. octauo limita, de appellat. De cuius tamen dicti veritate latius diximus ſupra in 8 ſublimit. primæ limit. princ. huius Regulæ, nu. 14

Vnde ſi appellatio ab interlocutoria irritat ſentẽtiam poſtmodum latam, multo magis debuiſſet irritare pendentia appellationis à diffinitiua.

Limitatio Quadrageſimaoctaua.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo, vel ſtatutum quod lata ſententia ſuper aliquo beneficio, illa etiam pendente appellatione mandetur executioni, & illam obtinens mittatur in poſſeſſionem, valet etiam ad excuſanda attentata.*
2 *Dummodo talis conſuetudo, & ſtatutum ſufficienter probetur, & num. 7.*
3 *Conſuetudo poteſt tollere ea, quæ ſunt de iure ciuili poſitiuo prout videntur eſſe attentata.*
4 *Conſuetudo poteſt dare, & tollere ab aliquo iuriſdictionem.*
5 *Et quando eſt rationabilis tollit ea, quæ ſunt iuris poſitiui.*
6 *Et aliàs conſuetudo dicitur eſſe non leuis poteſtatis & multi, ac magni ſunt illius effectus remiſſiuè.*

Conſuetudo quãdoque facit eſſe non attentata. Idem de ſtatuto.

1 QVadrageſimooctauò nõ procedit Regula ſuprapoſita, † quãdo in loco vigeret conſuẽtudo, vel ſtatutũ, quod lata ſentẽtia ſuper aliquo beneficio (à qua fuiſſet appellatũ) ille in cuius fauorẽ fuiſſet lata etiam pendẽte appellatione, & illa nõ obſtante eſſet immitendus in poſſeſſionẽ, vt Eccleſiæ deſeruiatur, & ne diutius vacet, vt de hoc in Recollec. A. Auguſt. vide ut eſſe deciſ. 9. in cap. Vacãte, lib. 1. ad quod facit, quod fuit aliàs dictũ 2
ĩ vna Toletana Cappellaniæ corã D. meo Oradino ſub die 9. Iulij, 1567. In qua ad excuſandũ attẽtata allegabatur prædicta cõſuetudo, & quamuis ĩ caſu, de quo ibi, nõ fuerit per Dominos admiſſa
2 † id tamẽ prouenit, quia per teſtes allegata cõſuetudo nõ probabatur ſufficienter: præſuppoſita. n. cõſuetudinis ſufficienti probatione, etiam in illa Toletana, idẽ ſentiebãt Domini dicẽdum, quod fuerat ãte dictũ ĩ dicta deciſ. A. Auguſt. Pro qua
3 facit, † quia & aliàs cõſuetudo, vt videmus poteſt tollere ea, quæ ſũt inducta de iure ciuili poſitiuo prout ſunt attẽtata ſecundũ Manfre. poſt Doct. in c. non ſolũ, de appel. in 6. in Cõcluſ. 221. lib. 2 Pract. Cõcluſ. ſuper attent. de quo nos latius diximus ſupra in 1. par. in præfat. nu. 60. & iterum, nu
4 me. 68. Hinc videmus, † quod conſuetudo poteſt dare, & tollere ab aliquo iuriſdictionẽ ad not. p glo. in verbo, cõſuetudine, in c. Romana, §. 1. de
5 appell. in 6. † & qñ eſt rationabilis tollit ea, quæ ſunt iuris poſitiui, vt not. Doct. præſertim Abb. in
6 c. fi. in glo. in verbo, vilis. ext. de cõſuetu. † & aliàs nõ eſt leuis poteſtatis ipſa cõſuetudo, & multi & magni ſunt illius effectus de qbus habetur latè p Aнd. Barbat. in cõſ. 40. lib. 2. & in cõſ. 24. num. 8. & ſeqq. lib. 4. & paſſim per Doct. De ſtatuto vero
7 videtur † ſimiliter idem poſſe dici ex his, quæ tenuerũt Domini ĩ vna Aſtoricẽ. S. Auguſtini corã Sarmiẽto 10. Decẽbris, 1565. in qua allegabatur, quod poſſeſſio capta pendẽte appellatione nõ veniebat reuocãda tanquã attẽtata, quia ſtatutũ id permittebatur: quia (vt annotabat ibi Oradinus in ſuo voto) factum conſtitutione permittẽte nõ dicitur attẽtatum reuocabile, & quamuis Domini ibi contrarium ſenſerint, illud tamẽ fuit prout expreſsè dixerunt, quia de ſtatuto non apparebat, quaſi tacitè ſentientes, quod ſi de ſtatuto conſtaret contrarium fuiſſet firmandum.

Prout

☞ * Proue nuper expreſsè tenuerunt in vna Fauẽtina bonorum de Calderonibus coram Seraſino 30. Martij, 1582. vbi dixerunt executionem de qua ibi non eſſe attentatam ſtante conſtitutione Marchiæ, lib. 5. cap. 9. quæ permittit executionẽ.]

Limitatio Quadrageſimanona.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione interpoſita ab inſtitutione de aliquo præſentato per ordinarium facta, ſi præſentatus, & inſtitutus capiat poſſeſſionem dicitur bona ſecũdum aliquos.*

2 *Contrarium tamen obtinuit in Rota, & ratio aſſignatur. num. 4.*

3 *Poſſeſſio capta per præſentatum regulariter cẽſetur attentata, ſi illam cepit appellatione pendente.*

5 *Inſtitutio præſentati facta extraiudicialiter ab ordinario habet vim ſententiæ interlocutoriæ, ſi vero iudicialiter habet vim diffinitiuæ.*

Appellatio ab inſtitutione præſentati non facit attentata ſecundum aliquos, quorũ opi. reijcitur

1 QVadrageſimononono limi. † non procedat in appellatione interpoſita ab inſtitutione de aliquo præſentato per ordinariũ facta, ſi enim præſẽtatus, & inſtitutus hac appellatione pendẽte capiat poſſeſſionẽ beneficij, poſſeſſio dicitur bona, quia talis appellatio non impedit appræhenſionem poſſeſſionis beneficij, ſi credimus Lambert. q id videtur dixiſſe in tract. de iure patron. in 5. artic. 11. q. princ. 2. par. 2. lib. nu. 2. verſ. beneuerum, fol. 957. Cuius auctoritas, licet non
2 leuis ſit, præſertim ĩ illa materia. † Quia tamen qñ cõtingentia facti fuit allegata in vna Neapolitana de Squillagijs corã D. meo Oradino de mẽſe Decẽbris, 1562. illa nõ fuit admiſſa, & per Dominos dictũ quod eius lectura erat corrupta, prout ſenſerãt et alias plerique ex Dominis in vna vitiſtina beneficiorũ corã R. de Rubeis ſub die lunæ 16. Iunij, 1561. ideo nec ego in propoſito (de quo
3 agimus) admittendã cẽſeo † præſertim cũ habeamus claras reſolutiones in hoc, quod ſi in fauorẽ vnius ex præſentatis, feratur ſentẽtia, à qua p alterũ ſit appellatũ, & ille pẽdẽte hac appellatione capiat poſſeſſionẽ, talis poſſeſſio cẽſetur attẽtata, vt latius diximus ſupra, c. 4. de attẽ. lite pẽd. in ſ. illatione Regulæ ibi poſitæ, n. 616. & multis ſeq. quibus adde, ita fuiſſe tentũ in vna Lucan. parochialis Caprioli corã Bitarino 8. Iunij, 1571. Et reuera dũ Lãberti. dicit inſtitutũ poſſe pẽdẽte appellatione ab inſtitutione poſſeſſionẽ capere, loquitur quãdo inſtitutio nõ habet vim diffinitiuæ vt aperte colligitur ex his quæ ponit idẽ ibi arti-
4 culo præcedenti, nu. 6. in fi. † quo caſu appellatio tanquã ab interlocutoria nõ debet facere attẽtata, vt pro Regula firmauimus ſupra in 1. limit. princ. huius 12. c. nu. 40. Et profecto Doct. dũ dicũt præſentatũ pendẽte appellatione poſſe capere poſſeſſionẽ, loquũtur de appellatione extraiudiciali, vt colligitur, tã ex Lãber. vbi ſup. quã ex not. per Frãc. in d. cap. conſtitutis, el 2. de appel. vbi tex. loquitur in appellatione extraiudiciali. Quod etiã apparet ex his, quæ ponit Gemin. in c. auaritiæ, col. 5. ver. tertius quãdo fit, de elect. in 6. & ita et reſpõdebatur ad doctr. Abb. in d. c. cõſtitutis cũ allegaretur alias in vna Cõpoſtel. coram
5 Chiſſanẽ. 16. Februarij, 1554. vt procedat, † quãdo Ordinarius extraiudicialiter, & ſummariè inſtituit, quia tũc talis ſententia ſuper inſtitutione cẽſetur interlocutoria, & cõſequenter appellatio ab ea interpoſita nõ facit poſſeſſionem poſtea cãptã eſſe attẽtatã, ſecus quãdo ante inſtitutionẽ lis pendebat ſuper inſtitutione facienda, & ſuper beneficio, quia tũc ſẽtẽtia cẽſeretur diffinitiua, quã diſtinctionem faciunt etiã Doctor. in dicto cap. auaritiæ, vt ibi per Gemin. vbi ſupra, & ſecuti eandem ſunt Domini in vna Aſtoricen. S. Auguſtini coram Sarmiento 10. Decembris, 1563.

Limitatio Quinquageſima.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio quando eſt nulla, & inualida non facit attentata.*

2 *Quod tene fixum cordi dixit Vital. de qua hic.*

3 *Appellatione pendente nihil eſt innouandum. Dummodo Appellatio ſit aliqua, vel ſaltem aliqualis ſecundum Bald.*

4 *Nullitas appellationis ex pluribus cauſis contingere poteſt de quibus infra proxime.*

5 *Appellatio ſi non eſt friuola, & caſus eſt appellabilis, poteſt tamen eſſe nulla, quia ſit interpoſita per minus legitimam perſonam, & infra, numero 150.*

6 *Si per legitimam perſonam ſaltem non debito tempore, & infra, num. 38.*

7 *Si debito tempore, non tamen coram iudice, & infra, nu. 188.*

8 *Si coram iudice, non tamen fuit expreſſa. qualitas ſententiæ. & perſona appellantis, & infra nume. 192.*

9 *Sic expreſſio fuit rite facta, ſaltem appellatio nõ fuit pura ſed conditionalis, vt infra, nu. 197.*

10 *Si fuit pura, Apoſtoli tamen non fuerunt legitime petiti, vt infra nu. 199.*

11 *Si Apoſtoli fuerunt petiti, in aliquo tamen fuit omiſſa forma ſtatuti loci reſpectu iudicis ad quem, & infra. nu. 210.*

12 *Si forma ſtatuti fuit ſeruata, appellatio tamen fuit generalis ad omnes iudices, vt infra, nu. 213.*

13 *Si appellatio non fuit generalis, ex eo ſaltem poteſt dici nulla, quia fuit appellatum ad inferiorem, & infra, num. 217.*

14 *Cauſa nullitatis ipſius appellationis illa primo allegari poteſt quod fuerit interpoſita per minus legitimam perſonam.*

Perſona ad appellandũ minus legitima, dicitur, pupilus ſeruus, filius familias, Monachus, furioſus excommunicatus, & alij, de quibus inc remiſſiue.

16 *Audientia cui denegatur dicitur perſona non legitima ad appellandum.*

17 *Secundum commun. opin.*

Niſi fuerit denegata in agendo tantum, vt infra. num. 20.

18 *Nulla dicuntur ipſo iure geſta per eum cui a lege viua, vel mortua denegatur audientia.*

19 * *Is cui a iure vel a iudice denegatur audientia non ſolum non appellare, ſed nec agere in iudicio quantumcumque fauorabili poteſt.*

21 *Procurator reuocatus non cenſetur legitima perſona ad appellandum.*

22 *Appellatio interpoſita per procuratorem vigore mandati quod non erat bonum. neque ſufficiens, dicitur nulla.*

23 *Etiam ſi poſtea doceret, ſe habere aliud mandatum ſufficiens.*

24 *Executio ſententiæ aduerſus quam fuit petita reſtitutio in integrum ad appellandum non reuocatur per viam attentati, etiam ſi ille fuerit poſtmodum reſtitutus.*

25 * Man-

25 * Mandatum produci poteſt etiam in executione per eum qui tres ſententias obtinuit non tamē poſt oppoſitionem partis, & nu. 27.

26 * Oppoſitio & proteſtatio partis an in quolibet actu requiratur.

28 * Mandati productio poſt oppoſitionem partis nō conualidas acta præcedentia, & caſu quo illa conualidaret, expenſæ reficiendæ ſunt.

29 * Iudex ſi quid admittit, & non appelletur proceſſus videtur validus.

30 Decretum irritans licet liget etiā ignorantes in certis caſibus, id tamen intelligitur quoad actus nulli satem non quoad alias pœnas.

31 Appellatio interpoſita per procuratorem, qui tamen ſuæ procurationis inſtrumentum Parti non intimauit, an dicatur nulla.

Et dicitur valida ſi ille vere erat procurator, vt infra nu. 34.

Etiam ſi præſumptiuè de mandato conſtaret, vt infrà num 35.

32 Defectus intimationis mandati videtur reddere appellationem nullam.

33 Intimatio mandati dicitur eſſe pars appellationis.

36 Appellatio licet ſit interpoſita a procuratore eo tempore infra quod verè non potuit habere notitiam mandati, nihilominus ſuſtinetur. & ſi de bono iure appellantis ſouſtas impedit ſententiæ executionem.

37 Sindicus alicuius Collegij an valide appellet, ita vt eius appellatio faciat attentata.

38 Mandatum non requiritur ſpeciale ad appellandū ſed ſufficit generale.

39 Etiam ſi procurator appellando poſſet aliquo caſu facere Dominum ſuum incidere in aliquam pœnam.

40 Statuto dictante, quod indebitè appellans incidat in pœnam, poteſt nihilominus procurator generalis appellando facere Dominum ſuum incidere in pœnam ſtatuti.

Filius pro patre.

Dominus pro vaſallo.

41 Epiſcopus pro ſua Ciuitate, & ſubditis ſuis, an appellare poſſint ? remiſſiuè.

42 * Dominus pro ſubditis agere, & appellare poteſt.

Idem de Epiſcopo, Abbate, Ciuitate, nam omnes pro Clerico, Monacho, & Ciue appellare poſſunt. ibi.

43 * Appellatio domini iuuat ſubditos etiam non appellantes, vt proceſſus poſtea factus ſit attentatus.

44 * Appellatio quando eſt nulla, tunc non dicitur cauſa deuoluta ad Iudicem ad quem, niſi ad cognoſcendum de validitate, & inualiditate appellationis.

45 Terminus decem dierum datur à iure ad appellandum regulariter.

46 Appellatum fuiſſe non ſufficit, niſi probetur fuiſſe intra decem dies appellatum.

Aliàs appellatio dicitur nulla, vt infrà, nu. 53.

47 Appellandi facultas non viuit vltra decem dies, ſecundum Alexan.

48 Terminus decem dierum, qui dantur ad appellandū, quomodo computentur.

49 Et dicuntur ab initio vtiles, & quo ad progreſſum continui.

50 Et computantur de momento ad momentum.

51 Secundum commun opin.

52 Et incipiunt regulariter currere à prolatione, & recitatione ſententiæ.

54 Acceptaſſe beneficium probare non ſufficit, niſi etiā probetur acceptatam fuiſſe intra menſem, qui datur ad acceptandum.

55 Conſanguinitatem probare non ſufficit, niſi etiā gradus conſanguinitatis probetur.

56 Appellatio regulariter intra decem dies interponi debet à die recitationis ſententiæ de momento ad momentum computandos, alias eſt de iure nulla.

57 Appellatio poſt decem dies interpoſita non dicitur eſſe ſecundum leges.

58 Immò dicitur nulla.

59 Adhæſio, quæ fit quandoque ipſi appellationi, vt valeat, debet etiam ipſa fieri intra decem dies. Nota de adhæsione

Etiam ſi quis ſemel adhæſiſſet, & poſtquam illi adhæſioni renunciauerat, velit iterum adhærere, quia & hanc ſecundum adhæſionem facere debet intra dictos decem dies. nu. 60.

61 Adhæſio facta appellationi extra decē dies, licet nō valeat ad fauorem adhærentis, in eius tamen odiū, & vt aliqua pœna aſtringatur, bene valet.

62 * Adhæſio facta intra decem dies, cum Clauſula, Omni modo meliori, ſi non valet in vim adhæſionis, valet in vim appellationis.

63 Ratificatio quoque appellationis debet infra decem dies datos ad appellandum fieri: alias non valet.

64 * Decem dies intra quos fieri debet ratificatio intelliguntur a die ſcientiæ.

65 * Ratificatio in dubio facta cēſetur intra decem dies a die ſcientiæ.

66 * Ratificatio reductionis laudi extra tempus recurrendi facta nihil operatur.

67 Licet aliqui voluerint, quod valeat etiam extra dictum tempus, dummodò fiat intra decem dies a die ſcientiæ.

68 Appellationis ratificatio extra tempus decem dierum facta valet in præiudicium ratificantis.

69 Suplicatio, & quarela etiam ipſa eſt infra decem dies principi offerenda, & in hoc æquiparantur, vt infra, num. 72.

70 Appellatio, & ſupplicatio regulariter non ambulant paribus paſſibus.

71 Recurſus, & ſupplicatio non cenſentur prohibita, quando appellatio prohibetur.

73 Supplicatio intra decem dies eſt offerenda ad effectū conſequendi commodum fideiuſſionis, eo caſu præſtandæ.

74 Supplicatio etiam extra decem dies offerri poteſt, quando per eam cogitur ad reuocandum grauamē extraiudicialiter illatum.

75 Quarela, & ſupplicatio etiam extra decem dies offerri poteſt, quando agitur ad retractationem alicuius ſtatuti, quod quis prætenderet in odium ſuum tanquam particularem perſonam fuiſſe factum.

Dummodo fiat intra annum. nu. 76.

77 * Decem dies ad appellandum currunt a die notitiæ, quæ per intimationem inſtrumenti ſententiæ fieri debet.

78 Appellatio non ſolum a diffinitiua, verum etiam ab interlocutoria debet intra decem dies regulariter interponi.

Etiam ſi ſimus in interlocutoria tacita, puta a reiectione exceptionis. num. 79.

Niſi poſt primam tacitam reiectionem fuerit denuo ſecunda facta inſtantia pro admiſſione, & iterum fuerit reiecta, quoniam hoc caſu appellari poteſt etiam ſi lapſi eſſent decem dies a prima tacita interlocutoria, n. 80.

81 Appellatio ab aliquo actu per iudicem facto poteſt etiam extra decem dies interponi, quādo ille actus non habet vim ſententiæ.

Quod dictum dicitur eſſe notandum, & non eſſe alibi, ſecundum Mil. ibid.

82 Iudicis non omnis vox eſt ſententia.

83 Sententia quando nō tranſit in rem iudicatam poteſt etiam extra decem dies appellari.

84 Cautela, vt quis poſſit etiam extra decem dies appellare, illa datur, vt quis non appellet a grauamine,

sed

ſed illud reuocari petat, & à non reuocatione poteſt etiam poſt lapſum decem dierum appellare.

85 *Appellatio poſt decem dies etiam de conſenſu partiũ interponi valide non poteſt.*

86 *Cõſenſu partis videtur ſuſtineri appellatio, quæ aliàs eſſet nulla, quia friuola, & fruſtratoria.*

87 *Appellatio extra decem dies interpoſita, etiam ſi fuerit (puta per adhærentem) proſecuta non conualeſcit.*

88 *Sentẽtia lata ſuper appellatione extra decem dies interpoſita eſt nulla, etiam ſi ſuper tali appellatione ambæ partes ſpontè, & ſcienter proceſſiſſent.*

89 *Tempus proſequẽdi appellationem non currit, quamdiu ex expreſſo partium conſenſu pendet inter eos compromiſſum.*

90 *Compromiſſum inter partes factum non retardat curſum decem dierum ad appellandum, vt poſt illos valide poſſit appellari.*

91 *Licet aliàs caſu eueniente in ciuitate Lucana fuerit ſeruatum contrarium.*

92 *Inopia, & iuſtum impedimentum licet excuſet à proſecutione appellationis, non tamen excuſat ab illius interpoſitione.*

93 Dominus qui fuit abſens in prolatione ſententiæ tenetur regulariter appellare intra decem dies a recitatione ſententiæ, ſi pro eo interfuit eius procurator, vel fuit verus contumax.

94 *Quod dictum exclamat* Imola, *vt hic.*

95 *Illudque omnes tenent.*

96 Contumacia *procuratoris nocet* Domino.

97 Procurator *poteſt non appellando præiudicare* Domino.

Præterquam in cauſis arduis, puta matrimonialibus vt infra, nu. 106.

98 * *Procurator ſine ſpeciali mandato appellationi renunciare poteſt.*

99 *Procuratoris contumacia non nocet Domino quando ille non eſt ſoluendo, remiſſiuè.*

Et ita alias fuit deciſum in contingentia facti. 100.

101 Dominus, *quando procurator, qui non appellauit, non eſt ſoluendo, auditur per viam reſtitutionis ſecundum aliquos.*

102 *Licet alij contrarium ſenſerint, niſi dolus procuratoris probetur.*

Etiam ſi ille alias communiter fuiſſet reputatus diligens, nu. 103.

104 *Dominus licet habeat regreſſum contra procuratorem ſuum, qui non appellauit, quando eſt ſoluendo, fallit tamen quando etiam Dominus habuiſſet notitiam ſententiæ, & non appellaſſet.*

105 *Minuſque a tali ſententia poterit appellare poſt decem dies, etiam ſi procurator non eſſet ſoluendo.*

107 *Terminus decem dierum ad appellandum currit Domino a die ſcientiæ ipſius procuratoris, nec vltra requiritur ſcientia* Domini.

108 *Dominus an in dubio præſumatur habere ſciẽtiam eorum, quæ per ſuum procuratorem geruntur.*

109 *Scientiam eorum quæ per ſuum procuratorem facta ſunt, non præſumitur Dominus habere, quando ſi contra fecerit, incideret in aliquam pœnam.*

110 *Interpretatio ſtricta eſt facienda, quando agitur de faciendo aliquem incidere in pœnam.*

111 * *Procurator quando dicatur eſſe non ſoluendo.*

112 Probare *fuiſſe appellatum infra decem dies non ſufficit, etiam ſi fieret per confeſſionem* Partis *appellatæ.*

Contrarium videtur verius, vt inf. nu. 114.

113 Confeſſio *partis plurimum attendi ſolet.*

115 *Præſumitur quis potius proprias, quam alienas res velle curare & quilibet præſumitur diligens, & ſibi velle acquirere.*

116 Ignorantia *præſumitur in his, quæ ſunt facti ſecus in his quæ ſunt iuris.*

117 *Appellatum fuiſſe intra decem dies probari non dicitur etiam ſi appellans paratus ſit iurare, qualiter ille intra dictum tempus appellauit.*

118 Probatio *per iuramentum, licet in multis caſibus admittatur, hoc tamen caſu reijcitur.*

119 *Appellari intra decem dies a prolatione ſententiæ, debet etiam a ſententia conditionali, abſq; eo quod expectetur implementum dictæ conditionis.*

Præterquam in ſententia cenſurarum, vt infra, numero 123.

120 *Cõdõnalis actus ante implemẽtũ nihil ponit in eſſe.*

Etiam ſi ſimus in decreto irritanti, quod alias ſolet ignorantes ligare, nu. 121.

122 *Sententia conditionalis etiam pendente conditione dicitur aggrauare.*

124 * *Appellatio a ſententia conditionali intra decem dies a prolatione ſententiæ, & non ab implemento conditionis, eſt interponenda.*

125 *Reſtitutus ad appellandum debet intra decem dies poſt reſtitutionem appellare, & iſti decem dies incipiunt currere a die ſententiæ latæ ſuper reſtitutione ad appellandum.*

126 *Arbitri ſententia, & ipſa emologatur, niſi inf. decem dies ab ea reclametur.*

Præſertim in arbitro ſtatutario, vt inf. nu. 128.

Secus eſt in laudo arbitratoris, a quo etiam vſque ad 30. ann. reclamatur, nu. 127.

Secundum comm. opi. nu. 129.

130 *Intimatio appellationis coram honeſtis viris interpoſitæ, eſt etiam intra decem dies facienda.*

131 *Itineris arreptio, ac nuncij ad Papam miſſio, & illius intimatio eſt ſimiliter intra decẽ dies faciẽda.*

132 *Paupertas non excuſat ab appellando, ſed à proſequendo remiſſiuè.*

Niſi eſſemus in appellatione in ſcriptis, nu. 133.

134 *Appellari poſt decem dies non poteſt etiam ab actu quem iudex etiam poſt decem dies faceret, ſi ille erat in executionem ſententiæ antea latæ.*

135 *Condemnatus qui intra decem dies à ſententia non appellauit ſi poſt 10. dies citatur ad videndum ſe declarari condemnandum, ab hac etiam citatione, & monitione non poteſt appellare poſt lapſum decem dierum a prima ſententia, licet de hoc videatur dubitandum, vt infra nu. prox. 136. per totũ.*

136 *Pronunciatio ſi fiat de exequendo ſententiam antea latam non poteſt ab ea appellari, ſi ab illa ſentẽtia non fuiſſet antea intra decem dies appellatum.*

137 *Appellatio generalis ad competentem iudicem, vel alternatiua ſuſtinetur.*

Secundum comm. opi. nu. ſeq. 138.

Iudicis tamen declaratio eſt intra decem dies facienda, nu. 139.

Niſi appelletur ab eo, qui non recognoſcit in ſuperiorem niſi Papam, nu. 140.

Niſi in appellatione adſit clauſula, videlicet, optione coram quo appellationem proſequi maluerit ſibi retenta, nu. 141.

142 *Fiſcus quoque debet intra decem dies appellare, alias appellatio dicitur nulla.*

143 *Decem dies qui ſolent dari ad appellandum currũt etiam oppoſita nullitate.*

144 *Attentata poſt inhibitionem reuocantur etiam ſi emanauerit vigore appellationis poſt decem dies interpoſitæ.*

Licet aliqui contrarium ſenſerint, vt inf. nu. 146.

145 Iudex *a quo licet procedere regulariter poſſit, quando appellatio non eſt legitima, ſi tamen fuit inhibitus non poteſt.*

147 *Grauamen vbi eſt ſucceſſiuum, puta carceratio, & aſſignatio*

Digitized by Google

aſſignatio loci non tuti poteſt etiã poſt decem dies ab illato grauamine validè appellari.

148 Grauamen quando eſt ſucceſſiuum ſemper dicitur eſſe in fieri, & grauatus ſemper dicitur eſſe infra decem dies datos ad appellandum.

Niſi quis appellaret ſpecificè à grauamine iam (puta per menſem) præterito. quia tunc male appellaret, cum reſpectu præteriti non dicatur vere eſſe infra decem dies, nu. 149.

Item niſi Iudex vltra illationem grauaminis, etiam pronunciet carcerationem iuſtam, vel locum tutũ, quia tunc debet intra decem dies a tali pronunciatione appellare. nu. 150.

Item niſi verba diſpoſitionis concedentis appellationem ſint fundata in cauſa tractatus ſucceſſiui, & reiterabilis, ſecus ſi ex cauſa momentanea. nu. 151.

Item niſi condemnatus fecerit antea actum denotantem ſententiam inferentem grauamen ſucceſſiuum videri iuſtam. nu. 152.

153 Appellatio extraiudicialis, puta ab electionibus, poſtulationibus prouiſionibus, & ſimilibus poteſt etiam poſt decem dies interponi ab illato grauamine.

Licet aliqui contra vt infra, nu. 155.

154 Dummodo ſi intra decem dies a die ſcientia.

Niſi tamen grauamen a quo extraiudicialiter appellatur haberet vim ſententia diffinitiuæ, vel interlocutoria. nu. 156.

157 Confirmatio electionis obtinet vim ſententia, & ab ea debet intra decem dies appellari.

158 Contumax fictus non arctatur ad appellandum intra decem dies a recitatione ſententia, ſed notitia prout ſunt.

Citatus ad domum, vt nu 159.

Citatus per edictum, nu. 160.

Citatus in loco beneficij. num. 161.

Condemnatus per audientiam literarum contradictarum nu. 162.

Niſi taliter condemnatus fuiſſet antea citatus perſonaliter, procuratoreſque conſtituerit per quorum abſentiam fuerit condemnatus. vt nu 163.

Quo caſu per reſtitutionem in integrum tales audiretur. nu. 164.

165 Dominus quoque diceretur fictus contumax. ſi illius procurator, qui fuerat ad ſententiam verus cõtumax non fuiſſet antea effectus Dominus litis.

166 Citatus à Iure ſimiliter dicitur fictus contumax ad ſupradictum effectum.

167 Citatio iuris non debet minus operari, quam citatio hominis.

168 Ignorantia præſumitur in abſentibus.

169 Ignorans ſemper eſt infra tempus appellandi.

170 Contumax fictus in caſibus ſupra enumeratis non appellat poſt decem dies, ſi citatus (vt ſupra) habuerit ſcientiam citationis, & venire cõtempſerit.

171 Fictus contumax ob contemptum Iudicis efficitur verus contumax.

☞ 172 * Reuiſio ſentẽtię procedit ad inſtar appellationis.

Tempus ad obtinendum reuiſionem ſententię currit à die notitię. ibi.

173 Scientia citationis ad ſententiam in citato pręſumitur, ſi vltra citationem factam ad domũ, ipſa quoque ſententia fuerit ad domum intimata.

De quo dicto facit ſeſtum Bald. de quo hic. numero 174.

175 Scientia ſententię debet eſſe talis, vt quis ſciat eam latam, & ſic latam.

176 Sententiæ fides eſt facienda per publicum inſtrumentum.

177 Intimatio ſentẽtiæ debet eſſe talis, vt per eam quis ſciat eam latam, & etiam ſic latam, quando fit intimatio per partem.

178 Secus ſi fiat authoritate Iudicis, quia tunc ſufficit tantum intimare ſententiam eſſe contra ſe latam, licet tenor non inſeratur.

179 Intimatio ſententiæ non videtur neceſſaria, quando pars haberet ſententiæ, & tenoris illius aliundè notitiam, remiſſiuè.

180 Contumax in dubio præſumitur fictus, non verus.

181 Appellatio interpoſita poſt decẽ dies valet, ſi hoc ſtatuto, aut conſuetudine ſit permiſſum.

182 Statutum, & conſuetudo inducere poteſt, vt etiam poſt decem dies poſſit appellari.

183 Reductio ad arbitrium boni viri à laudo arbitratoris licet videatur ſpecies appellationis, poteſt tamẽ vſque ad 30. annos peti.

Secus in laudo, & ſententia arbitri. nu. 184.

185 Tertius poteſt appellare poſt decem dies à die ſententia dummodo intra decem dies a die notitia.

186 Venditor à ſententia contra emptorem lata poteſt appellare intra decem dies à die ſcientia.

Etiam ſi ſciuerit cauſam agi. nu. 187.

188 Scientia litis non ſufficit, ſed requiritur ſcientia ſententia, ad hoc vt currat tempus ad appellandum.

189 Tẽpus ad appellandum, vt currat, intelligitur, dummodo fuerit habita copia Iudicis, & appellans habuerit facultatem illum adeundi.

Et ſufficit habuiſſe copiam, vel Iudicis a quo, vel ad quem nu. 190

191 Iudicis copia haberi dicitur cum ille in publico ſe oſtendit.

192 Appellatio a delatione iuramenti etiam poſt decem dies interponi poteſt.

193 Appellatio a ſententia excommunicationis conditionaliter lata, etiam poſt decem dies interponi poteſt.

194 Tempus appellandi a ſententia excommunicationis conditionali non currit a die prolationis ſententia, ſed exiſtentis conditionis.

195 Appellatio in dubio præſumitur interpoſita infra decem dies a die ſcientia ſecundum aliquos.

Quamuis hæc opinio videatur parum tuta. numero 196.

197 Qualitas hæc intrinſeca, quod quis appellauerit infra decem dies eſt probanda.

198 Probatio vbi requiritur non ſufficit præſumptio.

199 Appellatum fuiſſe infra decem dies non videtur in dubio præſumi.

200 Appellatio vbi permittitur a die ſcientia, geſta poſt ſententiam ante interpoſitionem appellationis non veniunt tanquam attentata reuocanda, ſed beneficio iuſtitia.

201 * Renuncians appellationi appellare non põt etiam ſi decendium daret.

202 Appellatio debet interponi coram Iudice a quo alias dicitur nulla.

Niſi adſit iuſta cauſa. nu. 203.

Dummodo potuerit haberi copia Iudicis. nu. 204.

Alias ſufficit appellare corã honeſtis viris nu. 205.

206 Appellatione interpoſita debet in ea exprimi qualitas ſententia, a qua appellatur, & qualitas, & nomen appellantis.

207 Appellatio regulariter debet continere nomen appellantis, appellati, Iudicis a quo, & ad quem, ſuper quo, & cauſam quare appellatur.

208 Nomen appellati ſi in appellatione omitteretur, nihilominus appellatio ſuſtinetur.

Immo etiam ſi falſum nomen appellati fuiſſet expreſſum, appellatio ſuſtinetur nu. 209.

210 Appellatio regulariter debet eſſe pura.

211 Conditionalis appellatio nihil ponit in eſſe, & ideo

processus

Digitized by Google

proceſſus ſuper ea ante impletam conditionem factus dicitur inualidus.

212 *Appellatio nulla non facit attentata.*

213 *Apoſtoli ſi non fuerint petiti, appellatio dicitur nulla,*

Et debent peti inſtanter, & inſtantiſſime, numero 214.

Nec ſufficit ſola petitio, ſed dato per Iudicem termino Iuris, aut alio, tenetur appellans pro illis intra terminum præfixum redire, nu. 215.

Aliàs ſi non redierit, cenſetur appellationi renũciaſſe, nu. 216.

Et ita fuit aliàs iudicatum, nu. 217.

Etiam ſi ab huiuſmodi quoque termini præfixione appellaſſet, & nu. 218.

Etiam ſi Iudex ad quem in citatione per eum decreta narraret Apoſtolos fuiſſe à Iudice à quo obtentos, nu. 219.

220 *Apoſtoli dicuntur eſſe pars, & de ſubſtantia appellationis.*

221 *Appellatio non dicitur nulla, quando etiam non petitis Apoſtolis illi detulit.*

222 *Appellans non rediens pro Apoſtolis non cẽſetur appellationi renunciare, ſi in termino iuris cauſam appellationi committi fecerit.*

223. *Statuti forma in appellando omiſſa appellatio dicitur nulla.*

224 *Appellatio vbi eſt interpoſita ſine debita forma, attentata poſt eam non reuocantur.*

225 *Statuto dictante, quod appellatio debeat interponi intra illam diem, qua profertur ſententia, poteſt tamen non obſtante Statuto intra decẽ dies qui dantur de iure communi appellari, ſi ad Principem appelletur.*

226 *Appellatio generalis dicitur nulla.*

227 *Appellatio debet fieri nominatim ad talem iudicem.*

Niſi fuiſſet dictum ad competentes Iudices ſecundum commun. opin. nu. 228.

Et hoc caſu debet infra decem dies nominatim Iudicem declarare, & appellatio intimari illi iudici, quem ex competentibus appellans elegerit. numero 229.

☞ 230.* *Appellatio alternatiua vt valeat, ſpecificè eligẽdus eſt Iudex intra decem dies datos ad appellandum.*

231 * *Iudex ad quem ſufficit quod ſit Iudex competens ipſius appellantis, licèt non ſit ipſius appellati.*

232 * *Appellatio omiſſo medio valet.*

233 * *Si tamen aliquid per Iudicem à quo attententur, non dicitur factum in contemptum Iudicis ſupremi ſed medij, ad quem attentatorum cognitio eſt remittenda.*

234 *Appellatio interpoſita ad minorem Iudic. eſt nulla, & non ſecundum leges.*

☞ 235 * *Appellari non poteſt à Iudice Eccleſiaſtico ad ſæcularem.*

236 *Inhibitio emanata vigore appellationis, quæ eſſet ex aliqua ex ſupradictis cauſis nulla facit attẽtata.*

Niſi nullitas prouenıret ex omiſſione formæ per ſtatutum in appellando introductæ ſecundum aliquos num. 237.

QVinquageſima limitatio ſit (& hæc generalior & latior cæteris eſt, & diligẽtius attẽdẽda, q̃a multę aliæ, quę poſsẽt dari ꝑ diuerſus limitationibus, ne numerus ĩ infinitũ creſcat, placuit
1 ſub iſta complecti.) † vt non procedat, quãdo appellatio eſſet nulla, & inualida, q̃a tũc geſta ea pẽdente nõ dicuntur attẽtata, vt not. Franc. in cap. vt debitus, nu. 47. de appellation. Guido Pap. deciſ. 213. Statuta, nu. ſexto, & deciſ. 436. in titulo de appellat. nu. 21. & in conſil. 124. Circa materiã nume. tertio, verſicu. ad ſecundum, & in tract. de appellat. quæſt. 12. nu. 18. Vant. in tract. de nullit. quando, & intra quæ temp. nu. 48. & de nullit. ex defectu Iuriſdi. ordin. n. 142. Vital. de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari appell. pend. nu. 4. vbi poſt Io. Monach. in ca. cupiẽtes, §. de viginti, de elect.
2 in 6. inquit formaliter † vnũ tene fixũ cordi, quod ſi petũtur attẽtata reuocari, & pars opponat, & dicat appellationẽ nullam, ſeu nõ tenere, & de hoc poſſit incontinẽti docere, tũc nulla debet fieri reuocatio attentatorũ: & vltra prædictus fac. quod ſubtiliter, & elegãter poſuit aliàs Bal. in cõſ. 367. Ad euidentiã, in princ. lib. 1. vbi formaliter dixit,
3 † q appellatione pendente nihil debet innouari, dũmodo appellatio ſit aliqua, vel (vt ita dixerim) aliquabilis: Quibus adde Steph. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ. vltimã circa med. Soc. in cõſ. 45. Viſa, ſub n. 13. verſ. octaua dubitatio, lib. 1. & poſt Soci. vbi ſupra Natta in conſ. 606. Approbo, n. 3. lib. 3. & Pariſ. cõſi. 108. De bono iure, nu. 26. lib. 1. Sed antequã vlterius ĩ hac limitatione progrediamur, aduertendum eſt, quod nullitatẽ appellationis ĩ propoſito accipimus, & de illa appellatione intelligimus, quæ eſt nulla nõ ex eo, quia ſit ꝓhibita à Iure, vel ab homine (quia hæc duo capita ob eorũ latitudines particulares, & de ꝑſe deſiderant limitationes, & de prima dicemus abũde in 53. limit. princ. & de 2. diximus ſupra limit. 9. princ. ꝑ totã. Nec de illa, quæ eſt nulla, quia friuola, & fruſtratoria, quia, & hãc ex eadẽ ratione particulariter explicauimus ſupra in limit. 6. princ. ꝑ totam. Sed de illa appellatione intelligimus, quæ preſuppoſito, quod potuerit interponi, quãuis nõ ſit friuola, aut fruſtratoria, ex aliqua alia tamẽ
4 cauſa eſt nulla, † & ad propoſitum de quo agitur nouẽ videtur poſſe cõſiderari caſus, ſiue cauſæ, ex quibus appellatio poteſt effici nulla (ex quarũ ſingulis poterũt quaſi totidẽ exceptiones non inutiles ĩ practica colligi ad impugnãdas, quãdoq; prætẽſas appellationes, & cõſequenter ad excuſanda attẽtata.) Quæ ſucceſſiuo ordine, quaſi ꝑ gradus aſcendẽtes materiam huius quinquageſimæ limitationis plene, & integre cõplectẽtur, & sũt iſtę;

Nouem cõſiderantur cauſæ ex quibus appellatio redditur nulla

5 † quia ſi appellatio non eſt friuola, & caſus eſt appellabilis, põt eſſe nulla, quia ſit interpoſita ꝑ minus legitimam perſonam, & cõſequenter nulla.
6 † Si fuerit interpoſita per legitimam perſonã,
7 non tamen debito tempore. † Si in tempore, non
8 tamen coram Iudice. † Si corã Iudice, qui pronũciauit, nõ fuit tamẽ expreſſa legitimè qualitas sẽ-
9 tentiæ, & perſonæ appellãtis. † Si expreſſio fuit ritè facta, ſaltem non fuit pura, ſed conditionalis.
10 † Si pura, non tamen fuerũt petiti legitimè Apo-
11 ſtoli. † Si Apoſtoli fuerunt petiti, in aliquo tamẽ fuit omiſſa forma ſtatuti loci, reſpectu Iudicis ad
12 quem. † Si forma fuit ſeruata, fuit tamen appella-
13 tio generalis ad omnes Iudices. † Si nõ fuit generalis, ex eo tamen, quod fuit appellatum ad inferiorem Iudicem, appellatio poteſt infringi, & meritò dici nulla: Hinc ad ſingularum harum cauſarum declarationem deſcendamus.
14 Prima † Igitur cauſa nullitatis ipſius appellationis illa allegari poteſt, q appellatio fuit interpoſita per minus legitimam perſonã, & quod talis appellatio ſit nulla, & nõ faciat attẽtata eſt deciſ. Rot. 30. aliàs 190. Quo ad reuocationẽ de appell. in nou. & tradit in terminis noſtris attentatorum nouiſſimè Port. Imolen. in cõſilio 172. Poſterioris
15 num. 4. libro quarto. † Minus autem legitima perſona

Digitized by Google

ſona in propoſito illa diceretur,quæ non poſſet eſſe in Iudicio , puta Seruus, Filiuſfam. Monachus, Furioſus, Excommunicatus, & ali , quos eleganter enumerat Vant. in tractat. de nullit. in titu. de nullit. ex defect. inhabil. ſeu mandati compar. numero quinto , & ſeqq. & per totum , quia ſi iſtis denegatur Iudicium , ergo , & appellatio quæ eſt
16 Pars Iudicij; † Similiter & is diceretur minus legitima perſona, cui in aliquo caſu denegaretur audientia , & hoc caſu non datentur attentata , cum nec is appellare poſſit,vt poſt Bart.Cæpoll.in conſil. criminal. ſexageſimoquarto , colum.prima , in fine, notat Manfred. dicto libro 2.pract. Concluſ. ſuper attent.Concluſ.188. de quo latius per Vant. in dicto tract.de nullit.ex inhabit.& defect.mand. numero quinquageſimotertio, vbi poſt Alexand.
17 in leg. prima , §. ſublata, ff. ad Trebell. † teſtatur
18 hanc eſſe communem opin.† quod geſta per eum, cui à lege viua , vel mortua denegatur audientia , ſunt ipſo iure nulla * idē poſt alios tenet Rot. Lucenſ.per Magon.deciſ.octuageſima,numero quar-
19 to, & quinto , vbi ſimiliter firmat, quod † is non poteſt appellare immò generaliter , quod non poteſt agere, etiam in Iudicio quantumcumque ſuo rabili .) Præmiſſa tamen de denegata audientia , ſunt ſanè intelligenda , de eo , cui ſit audientia denegata, tam in agendo, quam in excipiendo , & ſe defendendo , tunc enim cenſetur prohibita etiam
20 appellatio , † ſecùs ſi tantum in agendo , vt eleganter declarat Franc. in Rubr. de appellat. nu-
21 mero vigeſimoquinto, † Idem etiam dicitur ſi appellatio ſit interpoſita per procuratorem reuocatum, ad not.per Bartol. in leg.ambitioſa, C.de decret. ab ordi. facien. Crau.conſil. quinquageſimo-
22 quarto,numero quinto,libro primo, † Vel vigore mandati , quod non erat bonum neque ſufficiens
23 † etiam ſi poſt modum doceat ſe habere aliud mãdatum ſufficiens , vt fuit tentum in vna Meliten. coram Fabio , ex not.per Roman. in conſilio 496. & Felin. in capit. cum ex officij , de præſcription. vt eſt deciſ. in Recollect. Achil. de Graſſ. decimo; incip. Appellatio aſſerentis, ſub Rubr.de appellat. ibi inquit , quod ita in dicta Meliten. fuit tandem tantum, & poſtmodum in multis alijs cauſis. Ex quo inferri videtur, quod ſi huiuſmodi ſententia à qua non fuit legitimè appellatum,ſit mandata executioni antequam fuerit doctum de bono & ſufficienti mandato, talis executio non cenſeatur attentata , ſecundum Regulam præſentis limitationis ; Sed an producto poſtmodum bono mandato, illa executio , veniat retractanda ? Et non eſſe reuocandam dicēdum videtur,quia fuit legitimè facta,cum nulla fuerit legitima appellatione ſuſpenſa,per Regulam cap.factum legitimè, de Reg. iur.
24 in ſexto , ſicut † etiam & aliàs vidimus, quod executio ſententiæ aduerſus quam eſt petita reſtitutio in integrum ad appellandam , non reuocatur per viam attentati, etiam ſi fuerit reſtitutus,vt eſt deciſ. Rotæ ſexageſimaſecunda, aliàs 446. Si lata, in princip.de appellat.in noui.ita nec iſta reuocari debet, etiam ſi poſtea producatur bonum mādatum.
25 Nec obſtat,† quod de ſtilo * (Pro quo ſtilo multa ponit Aymo, conſilio 108.numero primo,& eſt deciſ.Achil.244.incipien.Procurator, vbi quod poteſt produci etiam in executione per eum qui obtinuit tres ſententias, in materia aliquid per Creſc...deciſ.102. incip.Noſtra, qui tamen Stilus non procedit poſt oppoſitionem Partis, vt ſupra capit. ſexto , hac ſecunda parte numero ſeptimo, fol.
26 †.168. ſed an iſta oppoſitio requiratur in quolibet actum,quod ſic videtur deciſ.Put.41.& 43. de Iudic.in ſumma & deciſ. eiuſdem 218. lib. ſecundo , fac.doctr.Bart.in l.inter quos,§.alieno, num.quarto,ff.de dam.infect.ſequitur Maſchard.de Probat. Concluſ.1009. num.quarto, & fuit tentum de anno 1586. in vna Siracuſana quartæ coram Platta.) Dominorum ſuperueniens productio*(adde quod productio mandati poteſt fieri nedum in termino
27 probatorio † ſed & quandocunque ante ſententiam,immo etiam poſt ſententiam, in cauſa appellationis & executionis vt poſt multos tradit Borgnin.in deciſ.Fuizzan.23.ſub num.17.vbi & illud ponit, quod licèt productio mãdati poſt oppoſitio-
28 nem Partis † regulariter non conualidet acta præcedentia,tamen ſi quo caſu illa conualidaret,deberent refici expenſæ vt poſt Neuizz.conſ.16.nu.30. & conſ.17.nu.14. Natta conſ.17.nu.7.lib.1. Caruit.de Ritibus Mag.Curiæ,Ritu 65.nu.8. Rebuff. in Comment. Conſtit. in Rub. de Expenſis art.4. gloſ.vnica,nu.4.fol.449.Purpur.conſ.116.col.1.& 2.lib.1.declarat idem ibi ſub d.nu.17.verſ.& dato,
29 ſed quid ſi poſt oppoſitionē † Partis Iudex admittat ſi nō appelletur proceſſus videtur validus, Ioā. de Anania, conſil.93.col.2.verſ.circa primum boni mandati ſoleat validare proceſſum antea cū huiuſmodi procuratore facto,quia termini ſunt diſpares,& militat diuerſa ratio, ſi quidem ibi ſumus in fauorabilibus,et agitur de validitate actus,pro qua eſt faciēda interpretatio, hic autem ſumus in odioſis,in faciendo incidere in pœnas attētatorum eum qui obtinuit fieri executionē , & Iudicem qui executus eſt , qui vltra pœnam nullitatis ipſius executionis,alias quoque pœnas incurrerēt,puta refectionis expēſarum,reſtitutionis fructuum,& ſimilium quæ præſuppoſita executione attentata habent locum contra attentantes , de quibus fuſius diximus infra, in 3.parte, capit.31. de pœnis attentatorum per tot.Et quod quoad actus validitatem,& incurſum pœnæ diuerſa militet ratio fac. quod in caſu, è conuerſo aliàs dicitur , quod licèt conſtitutio ha-
30 bens † decretum irritans liget etiam ignorantes,ſi contrauenient , tamen illud intelligitur , vt liget ad effectum , vt actus contra eum factus ſit nullus, nō autem quoad pœnam , vt eleganter declarat Stafil.de lit.Grat.& Iuſt.in §. octaua forma, ſub nu.8. fol.112.ſecundò paruam impreſſionem.Quid autē
31 † ſi appellatio ſit interpoſita per eū , qui verè erat procurator,ſed procurationis inſtrumentum Parti non intimauit, an appellatio valida cenſeatur ? &
32 quamuis videretur dicendum † quod defectus intimationis haberet reddere appellationem nullam
33 † ex quo intimatio huiuſmodi dicitur eſſe pars appellationis. Ægi.dec.58. Intimatio nihilominus in vna Salamantina portionis 20. Ianuarij, 1547. in
34 † contrariam ſententiam inclinauerunt Domini , videlicet , vt ſufficiat eum verè fuiſſe procuratorem
35 † etiā ſi de mandato præſumptiuè cõſtaret, ex eo, quia eſſet inſertum in aliquo alio inſtrumento , vt eſt in Recollect.Peregrin.Fab.deciſ.2.aliàs 24.in c.
36 In vna Salamantina † Quid etiam ſi vere erat procurator factus ſub die 26.Aprilis, & appellauit prima die Maij , quo medio tempore vero ſimiliter non potuerat habere notitiam mandati, an appellatio ſuſtineatur ? & Domini in vna Gerund. parochialis de Blaues , coram Robuſterio, 15. Iunij, 1565. ſenſerunt , quod ſi , pro quo fuerat appellatum, audiretur, & de illius bono iure conſtaret , impediretur executio , aliàs ſecus. Quid
37 † etiam de appellatione interpoſita per Syndicum alicuius Collegij , an faciat attentata ? & Domini in vna Maioricen. commutationis voluntatis coram Chiſanen. 17. Maij. 1557. videntur te-

nuiſſe pro attentatis, licèt deinde 28. eiuſdem men
ſis non videantur, id abſolutè firmaſſe. Quamuis
autẽ procurator, vt validè poſſit appellare, debeat
38 habere mandatum, † non tamen requiritur ſpe-
39 ciale, ſed ſufficit generale ad lites, † etiam ſi procu
rator appellando poſſet aliquo caſu facere domi-
40 num incidere in pœnam † puta, ſtãte ſtatuto, quod
indebitè appellans incidat in pœnã, vt fuit pulchra
conſideratio Aug. Bero. in conſ. 124. Circa, nu. 9. &
41 ſeq. li. 3. An † aut filius pro parte, vel dominus pro
vaſſallo, vel Epiſcopus pro ſua ciuitate, & ſubditis
ſuis poſſint appellationem interponere, habes re-
miſſiuè apud Guid. Pap. in tract. de appel. q. 19. 20.
42 & 21.* quod autẽ † Dominus pro ſubditis poſſit
agere & appellare, docet Andr. Gail. Pract. Obſer.
li. 1. Obſeru. 125. vbi nu. 6. poſt alios tradit idẽ etiã
in Epiſcopo, Abbate, Ciuitate, qui omnes poſſunt
pro Clerico, Monacho, & Ciue, appellare: immò,
43 & in proprijs terminis noſtris, quod † appellatio
Domini ita iuuet ſubditos etiam non appellantes,
vt proceſſus factus poſtea contra ſubditos, veniat
tanquam attentatus reuocandus, fuit cõcluſum in
Camera Imperiali, vt dicit d. And. Gail. Pract. Ob-
ſeruat. li. 1. Obſer. 126. nu. 1. & per totum. Illud au-
tem hoc loco non eſt omittendum, quod quando
appellatio vt prætertur eſt nulla, quia fuerit per mi
44 nus legitimam perſonam interpoſita, tunc † non
dicitur ad Iudicem ad quem, cauſa deuoluta, niſi
ad cognoſcendum an appellatio ſit valida, vel in-
ualida, vt latè poſt alios declarat nouiſſimè Proſp.
Paſeth. conſ. 61. per totum, & fuit caſus aliàs, & ita
obtinui corã bon. men. D. Maceraten. in illa Rom.
...pro Domino Cap. Neapolione Petinello, Procu
ratore ex aduerſo interueniente multũ reclaman-
te.] Quod ſi contingat appellationem per legitimã
quidem perſonam fuiſſe interpoſitam, ſed tamen
45 nõ debito tempore, videlicèt intra decẽ dies † qui
dantur ad appellandum, d. Authent. C. de appella.
cum ſimil. etiam hoc caſu appellatio reputabitur
nulla, (& erit iuxta præmiſſum ordinem.

46 Secunda cauſa nullitatis) certum eſt enim, † ꝙ
non ſufficit appellatum fuiſſe, niſi probetur fuiſſe
appellatum intra dictos decem dies, Rot. deciſ. 30.
aliàs, 190. Quoad reuocationem, de appell. in not.
47 † * Proſp. Paſeth. conſ. 75. nu. 8.] nam (vt dicit ele-
ganter Alexan. in conſ. 95. Viſis, ſub num. 7. lib. 2.)
facultas iſta appellandi nõ viuit vltra decem dies:
48 † Verum quia iſti decem dies, non ſemper, & vni-
formiter accipiuntur, operæ precium eſt, vt ante
omnia intelligamus, quomodo computentur. Sciẽ-
49 dum eſt ergò, † quod iſti decem dies dicuntur eſſe
ab initio vtiles, & quoad progreſſum continui, ſe-
cundum gloſ. in c. concertationi, in verbo ſciuerit,
de appellation. in 6. & not. per gloſ. & Doctor. om-
nes, in c. biduum, 2. q. 6. & in l. prima, §. biduum, ff.
quando appellan. ſit, Felin. in c. quoad conſultatio-
nem, nu. 37. de re iudic. Rot. deciſ. 2. aliàs, 49. Si fe-
ratur, in princ. de dolo, & contumat. in nou. & de-
50 ciſ. 46. aliàs 500. Si feratur, de appell. in antiq. † &
computatur de momento ad momentum, ſecundũ
gl. in dicto c. concertationi, & Doctor. in ſupradi-
51 ctis locis, † & eſt commun. opin. de qua teſtatur
Alex. (ſeu mauis collegium Patauinum) inter cõſi.
Alex. 87. Nos Doctores, nu. 1. lib. 2. Felin. in dicto
52 c. quo ad conſultationem, dicto nu. 37. † Et regu-
lariter incipiunt currere a prolatione, & recitatio-
ne ſententiæ, ad not. per Doctores in Authent. Ho
die. C. de appellatio. & in dicto c. biduum, 2. q. 6. &
præſertim Pariſ. in addit. ad Bar. in dicta Authent.
Hodie, qui latè hoc proſequitur, & Ioan. de Ana.
(qui alios multos ad hoc citat) in conſ. 93. Viſo pro
ceſſu, col. pen. verſ. venio nunc ad inueſtigãdum, &
poſt eum And. Tiraquell. de vtroq; retract. §. 1. gl.
53 † 11. ſub n. 20. Adeò, quod regulariter infra dictũ
tempus appellatio interponi debet, aliàs erit nul-
la, ſecundũ Rot. dicta deciſ. 30. aliàs, 190. Quoad re
uocationem, de appell. in nou. & deciſ. 2. aliàs, 125.
Sufficit, de cõceſſ. præben. in nou. & deciſ. 13. aliàs,
94. de conceſſ. præben. in antiq. in finalibus verbis.
Mil. in verbo, attentata, poſt appellationem, ſi petũ
tur, verſ. 16 fol. 30. Alex. in dicto cõſ. 87. & videtur
tex. in c. ſignificauerunt, de teſtib. in c. Romana. §.
ſi verò, de appell. in 6. & ibi Io. Andr. & per dicta
iura Specul. in titulo de appell. §. de officio, col. fin.
verſ. item quæritur ſi conſtat per teſtes, quẽ refert
Franc. in c. 1. nu. 12. de appell. & poſt eum Felin. in
c. quoad conſultationem, nu. 35. de re iudic. vbi al-
leg. Compoſtell. dicẽtem ſe ita obtinuiſſe, atq; etiã
54 allegat ſimile de acceptatione Beneficij † quod
nec ſufficit probare acceptionẽ Beneficij, niſi pro-
betur ꝙ infra menſem fuerit facta, iuxta Clem. 1.
de conceſſ. præbend. quamuis in hoc de acceptatio
ne, contrarium ſit verius, vt conſtat ex dictis deciſ.
3. & 13. proximè allegatis, & poſt nonnullos ex ſu-
pra allegatis, tradit ẽt Andr. Tiraq. in tract. de vtro
que retract. §. 1. gl. 16. nu. 8. firmans id ex hoc in ſi-
55 mili † quod non ſufficit probare conſanguinitatẽ,
niſi ẽt probetur gradus ipſius conſanguinitatis. Et
qm̃ concluſio iſta (ſicut eſt in ſe difficilis) ita etiam
non eſt perpetua, quamuis multa circa eam dici, &
diſputando cumulari poſſent, eam tamen omiſſis
diſputationibus, & diuerſarum opinionum relatio
nibus, pro faciliori intelligentia, per viam Regulæ,
& limitationum perſtringemus, Sit itaque

Appellatio vt valeat dẽt interponi intra decẽ dies. Qđ Ampliatur decem & nouẽ modis. Limitatur & decẽ, & Declaratur tribus modis.

56 Regula, † quod Appellatio debet omninò inter
poni infra decem dies à recitatione ſententiæ, de
momento computandos, aliàs eſt de iure nulla, &
non deuolueret Rot. deciſ. 3. aliàs 11. Fuit dubita-
tum, in 2. addit. in princ. de appell. in nou. nec ſuffi-
cit probare fuiſſe appellatum, niſi probetur fuiſſe
appellatum infra decem dies, per ſupradicta qui-
bus adde Sigiſmund. Loffred. in conſil. 20. In cau-
ſa mota, num. 13. * & Riminald. iun. conſ. 71. num.
18. lib. 1.] Quæ regula probatur per omnia ſupra
57 proximè allegata, † & præſertim, quia appellatio
poſt decem dies, non dicitur eſſe ſecundum leges,
58 vt eſt glo. in l. præſens, ff. de re iud. † & dicitur eſſe
nulla, Blanc. in tractat. de Compromiſſ. q. 4. nu. 89.
quod etiã poſuit Minſinger. Singul. Obſeru. Cẽtu-
ria 3. dec. 15. incip. Circa appellationẽ. Quã regulã
Amplia

59 Primò, † vt idem procedat etiam in adhæſione
facienda ipſi appellationi, adhærentes. n. debent in
fra decẽ dies pro ſuo intereſſe adhærere, ad no. per
gloſ. in verb. adhærentes, in cap. vt circa, de elect. in
6. & no. in c. non ſolent, 2. q. 6. vt per dicta iura tra-
dit Salic. in Authen. Hodie. nu. 4. C. de appell. Qui-
bus adde Mil. in verbo, excommunicatus, & in ver
bo, appellationi ab alio, fol. 18. & etiã Rotã, deciſ.
5. alias, 225. Adhærentes, de ſent. excom. in nou.
prout etiam hoc tetigimus hoc eodem c. in 12. Am
pl. princip. nu. 3. vbi latius de hac adhæſione tracta
uimus: quibus adde, quæ poſt nonnullos ex ſuprà
citatis ad hoc allegat Andr. Tiraquell. in tractatu
de vtroque retractu. §. 1. gloſ. 10. nu. 86. * & deciſ.
Parlam. Pariſienſ. per Io. Gallũ, 278. incipien. Pro
Religioſis, ad medium.] & Soc. in cõſ. 45. Viſa, ſub
nu. 10. verſ. quinta dubitatio, li. 1. vbi nu. 11. id am-
60 pliat, † vt procedat, etiam ſi ſemel quis adhæſiſſet,
& illi adhæſioni renunciaſſet: nam ſi vult iterũ ad-
hærere, debet id intra decẽ dies facere. Declara ta-
61 men hanc Ampliationẽ † vt quod diximus adhæ

ſionem

ſionem extra dictos dies factam non valere, intelli
gatur,quo ad fauorem ad hærentis,quia ad hoc,vt
ſibi obſit, & aliqua pęna aſtringatur benè valet, vt
poſt Io.And.eleganter tradit Oldrad. in conſ.328.
Ad idem,col.fi.verſ.item conſtat, quod cõſtitutio,
quod etiam poſuit idem Oldrad.in cõſ.376.Quod
articuli, columm. vltima in finalibus verbis.
62 * Secũdò † declara quod ſi huiuſmodi adheſio fa-
cta intra decem dies, haberet Clauſulã, Omni me-
liori modo, tunc ſi talis actus ex aliqua cauſa non
poſſet valere in vim adhæſionis,nihilominus vale-
ret(quod magis eſt notandum) in vim appellatio-
nis,vt conſiderat licet neminem alleget, nouiſſimè
Proſp.Paſeth.Conſ.96.num.4.& 5.]
63 Secundò amplia † quod ſicut appellatio, ita, &
appellationis ratificatio debet intra decem dies fie
ri,vt poſt Innocent.tradit Mil.in verb.ratificatio:
verſic.ſecundo,ſol.338. prout & idem ſenſit Salic.
vbi ſuprà,num.4. * & Oldrad.conſ.329. Incipien.
Has allegationes.nu.9.]& in terminis conſuluit ſu
per hoc Guid.Papæ,in conſi.124.Circa materiam,
ſub nu.7. verſ.ad ſextum, poſt Hoſtienſ.Ioan.Mo-
nach.& alios per eum allegatos,& iterum in tract.
ſuo de appellar.quæſt.76.atque etiam Socin.in di-
cto conſil.45.Viſa appellatione, ſub num.10. verſ.
quinimmo probatur hæc concluſio,libro 1.& fa.re
gula l.bonorum,ff.rem rat.hab.& quæ ad illam cu
mulat Tiraq, in dicto tract.de vtroque retractu,§.
1.gloſſ.10.num.85. poſt Corn.in conſil.292, Viſis,
col.2. lib.3. qui loquitur in ſpecie de ratificatione
appellationis * & poſt Corn.Crau.in conſ.252.nu.
2.vbi in eo etiam citat Anchar.Conſ.409.Viſo col.
1.Dec.conſ.247. col.1. & in l.ſemper qui non pro-
hibet,& in l.contractus,ff.de reg.iur.Declara banc
64 ſecundam ampliationem,Primo, † vt hi decẽ dies
intra quos debet fieri ratificatio, intelligãtur à die
ſcientiæ interpoſitæ appellationis, & poſt Specul.
Bald. & Old.declarat Mago.in Dec.Luc.6. nu.24.
65 * Secundò † vt in dubio ratificatio cẽſeatur facta
intra decem dies à die ſcientiæ, vt poſt Franc.in c.
bonæ,nu.20.de appell.declarat d.deciſionem.6.
66 * Tertio vt idem ſit † in ratificatione reductionis
Laudi quæ ſi fuerit facta extra tempus recurrendi,
nihil operatur vt poſt alios firmat Rota Lucẽ. per
67 Magon.deciſ.51.nu.21.)† Quãuis hæc Ampliatio
nonnullos habeat contradictores, quos citat Mil.
vbi ſuprà, volẽtes, quod ratificatio fieri poſſit poſt
decem dies à recitatione ſententiæ, dummodò fiat
infra decem dies à die ſcientiæ,dic,vt ibi. Nota ta-
men quod ſi ratificatio fuerit facta extra tempus
decem dierum, intra quos appellatio erat interpo-
68 nenda, licèt illa appellantem non iuuet † in eius
tamen præiudicium,& pœnam,benè ratificatio at-
tẽderetur; quia ratificatio (etiã extra tẽpus actus)
operatur in præiudicium ratificantis, vt poſt alios
tradit Auguſtin.Bero. in conſil.25. Viſis,num.24.
lib.3. * Rot.Lucenſ.d.Deciſ.51.nu.22.)
69 Tertiò † amplia vt idem etiam obſeruetur in
70 ſupplicatione,& querela Principi offerẽda; † quã
uis enim ſupplicatio, & appellatio regulariter pa-
ribus paſſibus non ambulent, cum diſpoſita in ap-
pellatione non vendicent ſibi locum in ſupplica-
71 tione,vt ex eo patet † quod prohibita appellatio-
ne, recurſus & ſupplicatio non cenſetur prohibi-
ta, vt eleganter per Pariſ.poſt alios in conſil.quin-
quageſimoquarto,In iſto,numero trigeſimonono,
lib.tertio, etiam tradit Grammat. in deciſ. trigeſi-
72 maquinta,Cum fuiſſet, nu.quarto, † In propoſito
tamen æquiparãtur,quia, & ipſa ſupplicatio debet
intra decem dies offerri, vt eſt text. & ibi not.om-
nes, in Authent. Quæ ſupplicatio, C.de prec.Imp.
offeren. & not. gloſ. in capit. ſignificauerunt, in
verbo, decem dies,extra,de teſtibus, & ponit Gui-
do Papæ, deciſ.quinquageſima, incipien.quia hæc
73 Curia. Quod tamen intelligendum † primò vi-
detur, quoad effectum conſequendi commodum
fideiuſſionis eo caſu præſtandæ, vt poſt alios hunc
intellectum ponit, & firmat Iaſ.in dicta Authent.
Quæ ſupplicatio,numero octauo,& eſt communis
opin. de qua teſtatur poſt Abbat. in capit. ex lite-
ris, de reſtitut. in integr. Sigiſmund. Loffred. in
conſil.decimoquarto,In cauſa magnificæ, numero
ſeptuageſimoprimo quod etiam firmauit Carau-
ta Ritu.252. numero decimoquinto, quæſt.ſepti-
74 ma, vbi latè de hoc. Secundo † vt non procedat,
quando grauamen eſſet illatum extraiudicialiter,
tunc enim ſi pro illo reuocando eligat viam querel
læ,id poteſt etiam poſt decem dies facere.Franc.in
capit.primo, ſub nume.decimo, in gloſ. fin. de ap-
75 pellat. † Tertiò quando quis per viam querelæ
ageret ad retractationem alicuius ſtatuti, quod
prætenderet fuiſſe factum in odium ſuum, tan-
quam particularem perſonam, quamuis enim non
poſſit ab hoc appellari, niſi intra tempus datum
ad appellandum, attamen per viam querele po-
76 teſt etiam poſt decem dies id peti, † dummodò
fiat intra annum, vt eleganter poſt Bart. Bald. Pa-
norm.& alios per eum allegatos, tradit Dec.in ca-
pit.conſuluit,el tertio, nume.quarto, & ſeq.& nu.
77 ſeptimo extra, de appellar. * quarto quod ſi † de-
cem dies currunt à die notitiæ, & talis ſcientia
debet eſſe per Intimationem inſtrumenti ſenten-
tię,etiam ſi Pars fuiſſet perſonaliter ad ſententiam
citata,& fuiſſet contumax,vt poſt alios, quos citat
Pedemon.deciſi.142. nu.trigeſimoquinto, & 36.)
78 Quartò amplia, † vt iſte terminus decem die-
rum ad appellandum non ſolum procedat in ap-
pellatione à ſententia diffinitiua, verum etiam à
ſententia interlocutoria, in qua ſimiliter per lap-
ſum ipſius eſt (quo ad partem) præcluſa via vali-
dè appellandi, vt eſt text. in capit. Romana, §. ſi
verò, de appellat.in ſexto, & in capit. ſignificaue-
runt, extra de teſtibus, & not. Salic. in dicta Au-
thent. Hodie, in princip. Quam ampliationem
79 amplia † vt procedat etiam in interlocutoria taci-
ta, puta à reiectione exceptionis per proceſſum
ad vlteriora, vel à relatione cauſæ, quæ dicitur
quædam tacita interlocutoria, quoniam & ab ea
debet intra decem dies appellari, vt not. expreſſè
Franc.in c.intimaſti, ſub num.8.verſic.tu aduerte,
80 quia prædicta,de appell.† Quod dictum de tacita
interlocutoria intellige notabiliter ex intentione
Pauli de Caſtro, in conſ. trecenteſimo, trigeſimo
quarto,Viſa appellatione,n.6.lib.1.niſi poſt primã
petitionem & inſtantiam per partem factam,(quę
per proceſſum ad vlteriora tacitè fuerit reiecta)
iterum Pars inſtantiam ſuper eadem admiſſione
exceptionum,& articulorum fecerit:nam facta ſe-
cunda inſtantia,poteſt appellare ab iſta ſecunda ta
cita interlocutoria,infra decem dies, quamuis iam
eſſent lapſi decem dies incipiendo à tacita interlo-
81 cutoria reiectionis primo loco factæ.† Pręmiſſa ta
men ex intentione Mil. poſt Paul. Abb. & Anton.
in c. dilectus, el 2. de Reſcript. (qui dicit hoc eſſe
notandum, & non eſſe alibi) duobus modis decla-
randa videntur. Primò, vt non procedat, quando
actus, qui fit à Iudice, non habet vim ſententiæ,
82 † quoniã non omnis vox Iudicis eſt ſententia.† Se
83 cundò,quãdo ſententia non tranſit in rem iudica-
tam, quoniam in his duobus caſibus per prædictos
84 † admonetur grauatus, vt non appellet ab illa-
to grauamine, ſed petat illud reuocari, & ſi non

reuócetur, tunc poteſt à non reuocatione appellari,& quamuis in his peragendis ſit lapſum tempus decem dierum, nihilominus eius lapſus non excludit eum, quo minus poſſit appellare, vt latius ibi per eum, qui in id allegat etiam Rot.deciſi.5. alias 29. Fuit dubitatum,de appell.in nou.

85 Quintò amplia,vt hæc regula procedat,† etiam
ſi de conſenſu Partis fuiſſet appellatum poſt hos decem dies,vt not.Felin. poſt alios,in c.quo ad conſultationem,num.37. de re iud.quibus adde Guid. Pap.in tract.de appella.q.154. poſt Angel.in l.1.§. dies, ff.de appell.cuius ampliationis vis in eo maxi
86 mè conſiſtit, † quod licet alias cõſenſus Partis plu
rimum operetur ad ſuſtinendam appellationem, quæ ex aliquo capite (puta quia eſſet friuola,& fruſtratoria) diceretur nulla,vt latius deduximus ſuprà,in 6.limit.princip.huius Regulę princip.num. 26.verſ.quarto limita,in hoc tamen caſu non attẽditur. Quinimmò Concluſio huius ampliationis,
87 etiam vltra ampliatur † vt procedat,etiam ſi talis
appellatio fuiſſet proſecuta, puta per eum, qui illi adhæſit,cum enim appellatio ſit ab initio nulla, illius proſecutio per adhærentem facta,nihil releuat ſecundum Salic.in dicta Authent.Hodie,ſub num, 40.q.9.immò,magis hoc dictum vendicat ſibi locũ
88 † etiam ſi ſuper appellatione (vt præfertur,poſt de
cem dies interpoſita) ambæ Partes ſpontè,& ſcienter proceſſiſſent, & deſuper lata eſſet ſentẽtia,nam ſententia illa non dicitur valere, vt tradit expreſsè gl.in verb.deſertam, ad fin.in Clem. Si appellationem, de appell.& per illam glo. Salic.in dicta Authent.Hodie,ſub num.2.q.6. & ibi etiam Bald.ſub num.5.verſ.5.quæro,& Felin.vbi ſupra,& poſt eos Oſaſc.in deciſ.Pedemont.7.Lata ſententia,num.6. & Minſinger.Sing.Obſer.Centuria 3.deciſ.11.incip.Non ſolum.

Sexta põt eſſe Ampliatio, vt Regula procedat etiam ſi pendente hoc termino decem dierum fuerit tractatum, & factum ſuper differentia (de qua
89 litigabatur) compromiſſum, † quamuis enim quã
diu ex expreſſo Partium conſenſu pendet Compromiſſum tempus proſequendæ appellationis nõ currat appellanti, ad text.in Clem. Quamdiu, de appell.& in Authen.Si tamen,C.de temp.appella.
90 Caſſad.deciſ.9.nu.7.de appell.† nihilominus com
promiſſum hoc caſu non retardat curſum decendij,quo minus ſi non ſit appellatum,ſententia tranſeat in rem iudicatam, & præcludatur via volenti appellare, vt non poſſit vltrà validè appellare, vt tradit notabiliter Guid.Pap.deciſ.115.incip. Compromiſſum, quod latè, & eleganter per multa proſequitur Blanc.in tract.de compromiſſ.in 6.quęſt. princip.num.27. verſ. quarto intellige, vbi tamen
91 poſt Paul. de Caſtr.ſubdit, † quod eueniente caſu
92 in ciuitate Lucana,fuit ſeruatum contrarium; † Si
cut etiam dicimus,quod inopia,& iuſtum impedimentum, licèt excuſet aliquem à proſecutione appellationis, non tamen excuſat ab ipſa appellatione, vt dicit Franc. in cap.ex ratione,de appellat & Franc.Marc.in qq.Delphinal.quæſt.587.de quo latius diximus ſuprà hoc eod.cap. in prima ampliat. princip.nu.ſexageſimoprimo,verſ.primo, vt quod dicitur.

Septimò notabiliter ampliatur, vt non ſolum procedat Regula, quando is contra quem fertur
93 ſententia in prolatione fuit præſens, † verum etiã
quãdo erat abſens, ſi tamen pro eo interuenit eius procurator, vel fuit verus contumax; nam hoc caſu dominus tenetur regulariter appellare infra decem dies à recitatione ſentẽtiæ, ad text.in l.prima,
94 §.fin. ff.quando appella.ſit † Quod dictum excla-
mat, Imol. in cap.primo,extra, vt lite non conteſt. vt refert Felin.ibidem,numero duodecimo,verſic.
95 aduerte tamen dupliciter, vbi & illud ſubdit † qđ
hoc omnes tenent * de quo etiam multa ponit Roland.conſ.91. num.8. & ſeqq.vol.4.] quoniam hoc
96 caſu videtur † quod contumacia procuratoris no
ceat domino,& tradit nouiſſimè Minſing. Singul. Obſeru. Centuria ſecunda,deciſ.ſecunda, incipien.
97 Decem dies, † poteſt enim procurator non appel
lando intra decẽ dies,præiudicare domino, vt poſt alios tradit Ioann. Cephal. in conſil.185. In cauſa, num.34.lib.2. * & eſt deciſ.Miſcell.261. & 262.&
98 Io.Pauli Tolomei,150. lib.1. quamuis † expreſsè
ſine ſpeciali mandato appellationi denunciare non poſſit, Mohed.deciſ.89.] De cuius vltimi dicti veritate (licèt multa dici, & hic congruè collocari poſſent, quia tamẽ ſatis ſuperque de eo habetur apud Felin.in ſupradicto loco,à nume.7. vſque ad num. 15.per tres integras coll.ne illius dicta quodammodo tranſcribere cogamur, ſufficiat lectorem ad illũ remittere,hoc vno ſibi addito, quod poſt eum hãc
99 materiam † quod contumacia procuratoris non
obeſt domino, quando procurator non eſt ſoluendo,tractat Afflict.deciſ.344.fuit dubitatum per to
100 tam, præſertim in fi.vbi inquit † quod in contin
gentia facti fuit deciſum,quod domino liceat reclamare etiam poſt decem dies,ex quo procurator nõ erat ſoluendo, & hoc ea ratione, ne contingat aduerſarium locupletari cum aliena iactura * Fidem Roland.d.conſ.91.nu.14.] Idem etiam ſenſit Guido Papæ in tractat.de appellation. quæſt.ſeptuageſima ſeptima, vbi idem dicit, ſi procurator colluſe-
101 rit cum aduerſario,& quod † (quando procura
tor nõ eſt ſoluendo) audiendus ſit dominus per viã reſtitutionis,tenuit etiam Io.Cephal.in dicto.conſil.185.num.trigeſimoſexto, * & Roland.d.conſil. 91.ſub numero 15.] & fuit tentum in vna Romana bonorum coram D.meo Oradino, vigeſimanona,Maij,1562 vt eſt in Recollect.Caputaque.par-
102 te ſecunda,deciſ.83.incip.Lata ſententia, † quã
uis contrarium videatur aliàs tentum, vt eſt in Recollect. Creſcent.ſecundo, deciſ. duodecima, dum
103 vult,quod niſi dolus procuratoris probetur, † e
tiam ſi ille aliàs communiter fuiſſet reputatus diligens, & hodie non ſit ſoluendo, nihilominus appellatio cenſetur deſerta, quod tamen ex intentione Alex. (qui eleganter hanc materiam attingit) in conſ.nonageſimoquinto, Viſis,numero ſeptimo,&
104 ſeqq.lib.ſecundo,limitandum uidetur, † niſi do
minus etiam habuerit notitiam ſententiæ, & non appellauerit,quia non habet regreſſum contra pro
105 curatorem, etiam ſi ſit ſoluendo, † nec ab ea ſen
tentia poterit appellare, dato etiam quod procurator non ſit ſoluendo, cum hoc caſu, cum negligentia, aut dolo procuratoris concurrat etiam culpa ipſius domini, qui ſcienter non appellauit, vt ibi per eum, nume. decimo, quod etiam tenuit Guid. Pap.in dicto tract.de appellat.quæſt.86.Item uide
106 tur limitandum, † ut non procedat in cauſis ar
duis, prout ſunt matrimoniales, in quibus procurator ſi omittat appellare,eius culpa in non appellando, domino non nocet,ut tradit And.Barbat.in conſ. quadrageſimoſexto, incip. Turonenſis dele-
107 gatus. ſub nume.decimoſexto, lib. ſecundo, † Et
quod iſti decem dies currant domino à die ſcientiæ procuratoris,& quod ultra non requiratur ſciẽtia ipſius domini,eſt deciſ.Lanfranc.235.incip. De cendium; Et generaliter de hac materia procuratoris habes bonam deciſ.Capic.139.In cauſa,num.
108 tertio,uerſ.tertius caſus eſt.† Quid autem in du
bio,an dominus præſumatur habere ſcientiã conſ.

quæ

109 quæ à ſuo procuratore geſta ſunt † & quod non
præſumatur eum habere talem ſcientiam, quādo ſi
contra fecerit, incideret in aliquam pœnam, facit,
quod poſt alios dicebat Alciat. in conſ. 47. Mantua-
110 ni, nu. 5. lib. 2. † quod quando agitur de faciendo
incidere aliquem in pœnam, eſt facienda ſtricta in-
terpretatio, & de hoc eſt recollect. Creſcent. deciſ.
194. Scientiam, ſub Rubr. de procurat. quod & ad
materiam attentatorum adaptari poteſt. cum mul-
tæ ſint pęnæ contra attentantes introductæ, de qui-
bus infra, in 3. parte c. vltimo, de pœn. attent. num.
111 † 5. & per tot. * quando autē procurator dicatur
eſſe non ſoluendo, declarat poſt Bal. & Franc. in c.
ex ratione, de Appellat. Roland. d. conſi. 91. nu. 18.
lib. 4. vbi quod quando non habet bona in territo-
rio, vel ibi propè, dicitur eſſe non ſoluendo.]

Octauò amplia (& hæc, & ſequentia reſpiciunt
ſecundam partem cōcluſionis, de qua ſupra in Re-
gula, videlicet, quod non ſufficit probare appella-
tum, niſi probetur etiam fuiſſe appellatū infra de-
112 cem dies) † vt procedat etiam ſi per confeſſionē
Partis appellatæ conſtaret, quod appellatio erat in-
113 terpoſita: † Quamuis enim aliàs confeſſio Partis
plurimum attendi ſoleat, ad not. in c. 1. de confeſſ.
cum ſimil. in hoc tñ caſu non habetur in conſidera-
tione quo ad hoc, vt dicatur appellatum infra decē
dies, ſed debet (etiam ſtante Partis cōfeſſione) hoc
ſecundum probari, quoad reuocationem attentato-
rum, vt in terminis noſtris eſt deciſ. 30. aliàs, 190.
Quoad reuocationem attentatorum, de appella. in
nou. & poſt eam Mil. in verbo Attētata, verſ. 16. in-
cip. attentata poſt appellationem ſi petuntur, ful.
30. Quod etiam poſuit ante eos Specul. de appell.
§. de officio, col. fin. circa fi. verſ. itē quæritur ſi con-
ſtat. Quam opi. in effectu videtur etiam tenere Fe-
lin. in dicto c. quo ad conſultationem, nu. 35. & 36.
* idē ſequitur Aymo, cōſ. 29. ſub nu. 3. verſ. ad idem
adduco, & in tract. de Antiquit. tēpor in §. Amplia-
114 tur, nu. 27.] † Sed aduertendum videtur, ne con-
traria opin. ſit fortaſſe de iure verior, prout etiam
ſenſit Franc. in c. 1. ſub nu. 11. de appell. non autho-
ritate deciſ. Rotæ quam ipſe allegat, videlicet, 39.
aliàs, 316. Si poſſeſſor, de appell. in nou. quia in rei
veritate, illa deciſ. nō per omnia id dicit quod vole-
bat Franc. vt etiā animaduertit Felin. dicto nu. 36.
ſed ex ſequenti conſideratione, præſertim cum &
hanc opinionem contra illam deciſi. vltra Franc.
ſenſerit (ſecundum aliquos) etiam Ægid. deciſi.
684. Quamquam, & 505. Concluſio, & ratio, quæ
mouere aliquem poteſt ad recedendum ab illa do-
minorum deciſione, illa eſt, quia præſuppoſito,
quod in rei veritate appellatio ſit interpoſita poſt
decem dies, Aut volumus, quod appellatus tempo-
re huiuſmodi confeſſionis ignorauerit ex hoc capi-
te ſe habere rem iudicatam: Aut quod illud ſciue-
115 rit. Primum non videtur dicendum, quia † quili-
bet in rebus ſuis præſumitur diligens, & ſibi quan-
tum poteſt velle proſpicere, & ad vtilitatem ſuam
actum facere, gloſ. in l. fluminum, ff. de flumin. cum
ſimilibus, & nemo præſumitur negligens in his
quæ concernunt commodum ſuum * leg. fin. C. de
alim. pupillo præſtandis.] Roman. in conſ. 481. nu.
9. argu. l. cum de indebito, de probat. cum ſimil. &
quilibet præſumitur ſibi velle acquirere Rota de-
ciſ. 15. aliàs, 94. Nota quod vbi aliquis, de conceſſ.
preb. in antiq. Quoad ſecundum, ſi præſupponi-
mus ſcientiam, tunc non eſt dicendum, quod ille
ſimpliciter confeſſus fuerit aduerſarium ſuum ap-
pellaſſe abſque eo, quod ſubiunxerit, quod appella-
uit extra tempus, & inualidè; quia aliàs præſumere-
tur iactare ſuum, contra l. cum de indebito, de pro-
bat. cum ſimil. Quod tanto magis dicendum eſſet,
ſi non per confeſſionem verbalem ſed realem, pu-
ta per commiſſionem cauſæ huiuſmodi appellatio-
nis per appellatum factæ, appareret de ipſius men-
te, quia ſi appellatio fuiſſet extra tempus, & conſe-
quenter appellatus haberet rem iudicatam, non eſt
credendum, quod ipſe voluiſſet ſubire expenſas, &
labores, quæ ſuſtinentur in obtinendis huiuſmodi
commiſſionibus; præſertim contra propria com-
moda; cum quilibet præſumatur velle curare po-
tius res proprias, quam alienas, c. qui vult, de pœ-
nit. diſtinct. tertia. Alciat. Regula prima, præſump.
32. Nec mouent rationes Dominorum in dicta de-
ciſ. & primo, quod qui dicit aliquam ſolennitatem
intrinſecam, debet illam probare: quia reſponderi
poteſt, quod in iſto caſu illa qualitas probatur præ-
ſumptiuè, tum ex præſumptionibus proximè con-
ſideratis, tum etiam, quia ſcientia in dubio non pę-
ſumitur; deducendo, vt per Franc. vbi ſuprà, &
not. Ægid. deciſ. 594. Sicut. Secunda quoque ratio
parum vrget, cum dicebatur, quod non ſequitur cō-
ſequentia, aliquis appellauit, ergo infra decē dies,
quoniam poteſt reſponderi, quod hoc eſt verum,
quando ſumus in probatione, puta per teſtes, quia
ipſi non præſumuntur ſcire tempus ſententiæ, vel
appellationis ſed tantum deponunt de actu ipſo
appellationis; ſed quando ſumus in probatione
per confeſſionem Partis, ſecus dicendum eſt, ex
quo in parte concurrunt præſumptiones, de qui-
bus ſupra, quæ in alio genere probationū ceſſant.
Nec dicat aliquis, quod hæc opinio non eſt tenen-
da ex eo quia potiſſimum fundari videtur in eo,
quod appellatus præſumitur habere ſcientiam rei
iudicatæ, cū non cenſetur ita de facili velle renun-
ciare. ex quo Regula videtur in contrarium, quod
immò ignorantia præſumitur, ad leg. verius, ff. de
probationibus, vt etiam in hac materia conſidera-
116 bat Franc. in dicto cap. primo, num. 11. † quia id
procedit in appellationibus quę ſunt facti. Iura aūt
& cōſequenter quod ex eo q nō ſit appellatum in-
fra decem dies inde reſultet res iudicata) quilibet
præſumitur ſcire, cum hoc ſit de iure, dicta aūt ho-
die, & iura quilibet ſcire præſumitur, l. leges ſacra-
tiſſimę C. de legibus Alciat. Reg. 3. Pręſumptio 31.

117 Nonò amplia, vt procedat † etiam ſi appellans
paratus ſit iurare, qualiter ipſe intra decem dies ap-
pellauit, quamuis enim multoties in rebus dubijs
iuramētum admittatur, ad no. in c. præſentium, de
teſtibus, & in capit. ſi verò, & ibi gloſ. in verſi. pro-
pria, de ſenten. excommu. & latius per Guid. Pap.
in conſ. 225. Fuit lata, nume. 4. & ſeq. vbi deducit,
quod in multis caſibus, etiam in fortioribus termi-
nis, probatio fit per iuramentum, ad quod fa. quæ
de probatione per iuramentum ponit Rot. deciſi.
19. aliàs, 444. Extra Rotam, ſub num. 2. verſ. in quo
vltimo dubio, de dolo, & contum. in nou. In hoc
118 † tamen caſu non ſtatur iuramento appellantis,
ſecundum Felin. in dicto c. quod conſultation. nu.
39. vbi allegat deciſ. Rot. 68. de appell. in antiq. quę
tamen parum facit.

119 Decimò ampliatur, † vt procedat, etiam ſi ſen-
tentia eſſet conditionalis, & in euentum alicuius
conditionis concepta, quia nihilominus, abſque eo
q expectetur implementum conditionis, debet ap-
pellari infra decē dies à prolatione ſententiæ; Quā-
120 uis enim dici ſoleat, † quod actus conditionalis
nihil ponit in eſſe, & ante conditionis implementū
non videatur conſiderari, vt eleganter per multa
exēpla deducit Tiraq. de retract. §. 1. gl. 2. nu. 21. &
121 ſeqq. † quod etiam ad Clauſulā decreti irritātis,
(quæ etiā contra ignorantes operatur) extenditur,

cum & illa ſi ſit adiecta actui conditionali ante im
pletam conditionem nihil operetur, vt tradit latè,
& eleganter Ant. Gabr. Commun. Concluſ. lib. 6.
de Clauſulis. Concluſ. 3. num. 46. verſ. ſextus, & no-
uiſſimè, Oſaſc. deciſ. Pedemontana deciſi. 5. Certa
die, nu. 9. & ſeq. nihilominus quoad actum appel-
lationis interponendæ, conditio appoſita non ſu-
ſpẽdit diſpoſitionem, quo minus intra decem dies
etiam à conditionali ſententia ſit appellandum, ad
l. primam, §. biduum, ff. quando appellat. ſit; tradit
Alex. in l. nam & poſtea, §. ſi minor, num. 9. ff. de iu-
122 reiur. vbi etiam rationem aſſignat; † quia ſcilicet
huiuſmodi ſententia, etiam pendente conditione,
dicitur aggrauare, ex quo euenire poteſt conditio.
Quod etiam firmauit nouiſſimè Oſaſc. in deciſ. Pe
demont. 146. Stante, nume. 17. vbi poſt Franc. in c.
præterea requiſiſti, num. 9. de appell. idem tenet, vt
123 etiam à ſententia conditionali † excepta ſenten-
tia cenſurarum) ſit infra decem dies appellandum,
vt id de ſententia cenſurarum poſuimus infra, nu.
176. in 10. limitatione. *Eandẽ rationẽ quod ideo
124 † ſit intra decem dies à prolatione ſententiæ ap-
pellandum, etiam ſi ſententia ſit cõditionalis, quia
125 ſcilicet ſtatim † lecta ſententia condemnatus ex
ipſa dicitur grauari poſt Innoc. in c. quoad conſul-
tationem, nu. 4. & ibidẽ Panor. nu. 1. de re iudic. &
Henric. Boich. in c. cùm ſit Romana, num. 2. de ap-
pellat. ponit etiam Balthaſar Ouinctius Aquilẽſis
in addit. ad Caſtrenſ. conſ. 1. nu. 51. vbi licèt nonnul
la ponat pro opinione quod ſit appellandum intra
decendiũ ab implemento cõditionis, tamen eſſe in
cõtrarium veritatẽ, firmat ex ſupradicta ratione.]

Vndecimò amplia, vt procedat etiam in eo, qui
fuit reſtitutus ad appellandum, nam, & is debet in
fra decem dies poſt huiuſmodi reſtitutionẽ appel-
lare, vt ſentit Rot. deciſ. 62. aliàs. 446. Si lata, nu. 2.
verſ. præterea licèt quis, de appellat. in no. & ita fa-
ciendum eſſe, expreſsè admonet Veſtr. in ſua pra-
xi Rom. lib. 8. cap. 3. de reſtit. in integrum nu. 18. &
iſti decem dies incipiunt currere die à ſententiæ la
tæ ſuper reſtitutione in integrum ad appellãdum,
vt tradit Guid. Pap. in tractat. de appell. q. 103.
126 Duodecimò amplia, † vt procedat, etiam in ſen-
tentia arbitri, quia & illa emologatur niſi infra de
127 cem dies ab ea reclametur, † licet ſecùs ſit in lau-
do arbitratoris, vt poſt alios, de quibus ibi per eũ,
tradit Io. Bapt. à ſancto Blaſio. in tract. de arbitro,
& arbitr. in 2. parte, num. 44. verſ. ſeptuageſimopri
128 mo, quæro † præſertim ſi ſimus in arbitro aſſum
pto vigore ſtatuti ſecũdum Blanc. de compromiſ-
ſis, q. 10. princ. nu. 17. quibus adde (quoad illud de
arbitratore) Afflict. deciſ. 132. Fuit dubitatum, &
Bero. cõſ. 32. In cauſa, nu. 1. lib. 3. & quod circa hoc
ſit differentia inter ſententiam arbitri, & arbitrato
ris, vt primo caſu infra decem dies, in ſecundo verò
129 vſq; ad 30. annos poſſit peti reductio, tradit, † &
poſt alios hanc eſſe communem opinionem teſta-
tur, etiam Maranth. in Speculo, in 3. parte ſextæ
partis principalis, in 2. actu, num. 112.
130 Decimotertiò amplia, † vt Regula procedat in
intimatione faciẽda de appellatione interpoſita co
rã honeſtis viris, qm̃ & illa fieri debet infra decem
dies, vt diximus ſuprà, hoc eodem c. in 15. ampliat.
princ. huius Regulę principalis in 1. declarat. n. 49.
131 Decimoquartò amplia, † vt idem dicendũ ſit de
itineris arreptione, & nuncij miſſione ad Papã, qm̃
cum habeant vim appellationis, debẽt infra decem
dies (qui ſolent dari ad appellandũ) ẽt Parti intima
ri, vt annotauimus ſupra hoc eodẽ c. in 16. Ampliat.
princ. in 1. declarat. Regulæ ibi poſitæ, nu. 17. & ex
preſsè ponit Natta, in cõſ. 606. Approbo, nu. 5. li. 3.

Decimoquintò amplia, vt procedat, etiã ſi quis
allegaret ſe ob paupertatem non potuiſſe appella-
132 re ſi quidem † paupertas (licet excuſet à proſe-
cutione appellationis) non tamen excuſat ab ap-
133 pellando, † niſi qn̄ eſſemus in appellatione in ſcri
ptis interponenda, vt poſt alios diximus ſuprà, in
hoc eodem c. 12. in prima declarat. ſecundæ Regu-
lę ibi poſitę in prima ampliat. princip. nu. 61. & 62.
134 Decimo ſexto poteſt ampliari † vt procedat,
etiam ſi poſt decẽ dies Iudex faciat aliquid in exe-
cutionem ſententiæ antea latæ: nã nec ab iſto actu
poteſt appellari, niſi ſimus intra illos decem dies
135 Exemplum: † Iudex tulit ſentẽtiam, lapſi ſunt de
cem dies, demum citat eum, quem cõdemnauit ad
videndum ſe declarari, & denunciari, an ab iſta ci-
tatione & monitione poſſit appellari? & quia illa
videtur in executionem prioris ſententiæ non poſ-
ſe validè appellari, poſt lapſum decem dierum à
die principalis ſententiæ, conſuluit And. Barbat. in
136 conſ. 7. Viſis dubijs, col. 2. in princ. lib. 3. † vbi etiã
ponit exemplum de pronuncia, de exequendo ſen-
tentiam antea latam, à qua pronuncia ſi non ſit ap-
pellatum infra decem dies à die primæ ſententiæ,
non poſſe vlterius appellari, poſt Ang. & alios per
eum allegatos, eleganter deducit; Hæc autem Am-
pliatio videtur reddi dubitabilis, ex his quæ poſt
Innoc. in c. fin. de no. op. nunc. tradit Guid. Papæ, in
tract. de appellat. q. 108. quod ſi quis ab interlocu-
toria non appellet ſed petat tantummodum eam
contrario imperio reuocari, & illam non reuocet,
ſed confirmet, ab huiuſmodi confirmatoria poteſt
appellari etiam poſt decẽ dies à die primæ interlo-
cutoriæ, & per talẽ appellationem tota cauſa deuo
luitur ad Iudicẽ ad quem, qui poterit cognoſcere
ẽt de illa interlocutoria, qua non fuerat appellatũ.
137 Decimoſeptimò Amplia, † vt etiam certioratio
Iudicis ſit facienda intra dictos decem dies, quan-
do appellatio fuit vel alternatiua, vel generaliter
interpoſita ad competẽtem Iudicem: quãuis enim
138 talis appellatio ſuſtineatur † ſecundum commu-
nem opinionem, de qua per Maranthã de ord. Iud.
parte ſexta nu. 120. & Felin. in c. 2. nu. 2. de appell.
139 † Iudicis tamen declaratio intra dictos decẽ dies
eſt facienda, ſecundum Villalob. in Collect. com-
mun. opinion. litera A nu. 115. & ſeqq. vbi teſtatur
hanc eſſe commun. opin. poſt Alex. in conſi. 79. nu.
140 5. lib. 7. Quod tamen limita, † niſi appelletur ab
eo, qui non recognoſcat niſi Papam in ſuperiorem,
quia ſi ab eo appelletur generaliter ad Sedem Apo
ſtolicam, & alium competentem Iudicem, talis ap-
pellatio cenſetur bona, nec debet infrà decem dies
fieri alia Iudicis declaratio, vt tradit Bero. in conſi.
141 80. Circa dubia, nu. † 12. li. 3. & niſi in appellatio
ne fuerit per appellantem appoſita Clauſula, vide-
licet Optione coram quo appellationem proſequi
maluerit, ſibi retenta tunc enim declaratio Iudicis
poteſt fieri infrà tempus ad proſequendam appel-
lationem datum, vt poſt alios declarat idem Bero.
conſi. 7. In cauſa, nu. 17. & ſeqq. lib. 1.
142 Decimooctauò Amplia, † vt procedat ẽt ſi ſimus
in fiſco poſt decẽ dies appellãte, quia fiſcus non dẽ
habere prerogatiuã, niſi in his in quib. expreſſe repe-
ritur priuilegiatus, l. placuit, ff. de iure fiſci, q̃ nõ eſt
in hoc caſu, & ideo in vna Peruſin. hereditatis corã
Sarmiẽto, 14. Martij, 1567. in qua prætẽdebatur q̃
poſſeſſio capta poſt appellationẽ à fiſco interpoſita
23. Septembris, ſententia lata 9. Auguſti eiuſdem
anni, eſſet attentata, & dubitaretur ibi, an conſtaret
de attentatis. Domini dixerunt de eis non cõſtare.
Decimononò, poteſt ampliari, † vt illi decem
143 † dies, qui dantur ad appellandum, currãt etiam

Digitized by Google

nullitate oppoſita, vt poſt Iac. Butr. in l. prima, C.
quã prou. non eſt nec. & Bar. in l. ſi expreſſim, ff. de
appell. tradit Guid. Pap. in tract. de appell. q. 65.
Limita nunc Regulam ſupra poſitam in hac ſe-
cunda cauſa nullitatis appellationis.
144 Primò, † niſi Index ad quem, cui fuit commiſſa
cauſa appellationis poſt decem dies (vt præfertur)
interpoſitæ, inhibuiſſet: quia geſta poſt huiuſmodi
inhibitionem, reuocantur, etiam ſi ſit appellatum
poſt decendium, vt eſt deciſ. Rotæ 51. aliàs, 379. Si
committatur, de appell. in nou. quam ad hoc alle-
gat Manfred. lib. 2. Practic. Concl. ſuper art. Concl.
191. quæ tamen ad id parũ facere videtur. Sed pro
hac limitatione vltra eũ facit, qđ aliàs dixit Franc.
145 in c. vt debitus, ſub nu. 47. de appell. † quod licèt,
quando appellatio non eſt legitima, poſſit Iudex à
quo, procedere, non aliter expectato, quod ſibi cau
ſa remittatur, aut quod pronuncietur malè appel-
latum, hoc tamen non procedit, quando Iudex ad
quem, inhibuiſſet, tunc enim geſta poſt inhibitio-
nem, tanquam attentata reuocantur; quod & tra-
didit Stephan. Aufr. in addi. ad deciſ. vlti. Cappell.
Tholoſ. ad med. vbi voluit, quod licèt attẽtata poſt
appellationem non reuocentur, quando appellatio
eſt inualida, puta (quia ſine debita forma eſt inter-
poſita) id tamen non vendicat ſibi locum, quando
fuiſſet inhibitum, & faciunt quæ diximus ſupra,
hoc eodem c. 12. in 6. limi. princ. nu. 21. & dicemus
etiam latius infra, in hac 2. parte, c. 20. de attẽt. poſt
inhibitionem, in prima Ampliat. nu. 8 & quamuis
146 † Manfred. in eodem libro, Concl. 104. in contra
rium videatur allegare deciſ. Aegid. 239. & vltra
eum expreſsè hoc annotauerit Vat. in tract. de nul
lit. in tit. de nullit. ex defectu Iuriſd. ord. num. 142.
inquiens, quod quãdo appellatio eſt vel manifeſtè
friuola, vel ipſo iure nulla, tunc inhibitio tanquam
non canonica, non eſt attendenda, tamen quia Ro-
ta Moderna tenet, quod inhibitio ſiue iuſta, ſiue in
iuſta eſt timenda, vt diximus in dicta 6. limi. princ.
& fuſius in d. c. 20. de attent. poſt inhibitionem, in
vndecima Amplia. Regulæ ibi poſita, nu. 1. & per
totum, ideo his non obſtantibus, præſens limitatio
eſt tenenda.
147 Secundò limita, † vt Regula non procedat, quã
do eſſemus in grauamine, non momentaneo, ſed
ſucceſſiuo, verbi gratia in carceratione, vel in aſſi-
gnatione loci non tuti: quia ſtante grauamine ſuc-
ceſſiuo, licèt quis fuiſſet iam per menſem captus,
& carceratus, poteſt tamen ab huiuſmodi carcera-
tione, non obſtante lapſu decem dierum, & vltrà,
148 validè appellare: † quia grauamen ſemper dici-
tur eſſe in fieri, & cõſequenter dicitur ſemper quis
eſſe infra decem dies, qui dantur ad appellandum,
vt dixit notabiliter Specul. in tit. de appel. §. reſtat,
numero 6. quod reaſſumpſit poſt eum latius Frãc.
in c. ſuper eo, el 2. nu. 4. 8. & 9. de appell, vbi inquit,
quod eſt notabilis concluſio, & regula in materia
appellationum, & poſt Franc. & Specul. fuſius hoc
dictum pertractauit Feli. in c. accedens, el 2. num.
19. & multis ſeqq. extra, vt lite non conteſtata, vbi
per multa ſimilia hoc dictum comprobat: Quibus
adde Rotam deciſ. 4. aliàs 54. no. quod vbi, de reſti.
ſpol. in antiq. & Iaſ. in l. error, num. 8. C. de iuris, &
facti ignorantia, & in l. Prætor ait, §. aliquando, nu.
9. ff. de no. ope. nunc. vbi alios allegat, & nouiſſimè
Port. Imolen. in cõſi. 213. Ex facto, nu. 15. li. 4. Quę
tamen non ſimpliciter intelligenda ſunt, ſed ex in-
tentione Doctorum in ſupradictis locis nonnullis
modis declaranda, & Primò, (& hæc eſt magna, &
vtilis limitatio, ſeu declaratio ſecundum Franc. vbi
149 ſupra, d. nu. 9.), † vt procedat, quando quis appel
lat à grauamine, ſibi iam per menſem, puta, illato,
quia ab illo grauamine præterito, quaſi non ſit am
plius, infrà hos decem dies non poſſet validè appel
150 lare. † Secundò, niſi vltra illationem grauaminis
ſucceſſiui, Iudex etiam pronunciaret locum eſſe
tutum, vel carcerationem iuſtam, quia tunc neceſſe
eſt appellare infra decem dies à die latæ ſententiæ.
151 † Tertiò, quando verba diſpoſitionis conceden-
tis appellationem, vel exceptionem, fundat ſe in
cauſa tractatus ſucceſſiui, & reiterabilis; ſecus ſi ex
cauſa momentanea, prout ſupradictas tres declara
tiones ponit latius (poſt alios, de quibus ibi) Felin.
152 in dicto cap. accedens, ſub numero 24. † Quartò
ex c. quoad conſultationem, numero 42. de re iu-
dic. poſt Pau. de Caſtro, in conſ. 25. col. 3. niſi con-
demnatus fecerit antea actum denotantem ſenten
tiam inferentem grauamen ſucceſſiuum videri iu-
ſtam: nam hoc caſu oportet volentem ab huiuſmo
di ſententia reclamare, quod infra decem dies (ſe-
cundum Regulam ſupra poſitam) appellet, prout
latius per Doctor. in dictis locis.
153 Tertiò, † fallit in appellationibus extraiudicia-
libus, puta ab electionibus, poſtulationibus, ac pro-
uiſionibus, & ſimilibus, quia illæ interponi poſſunt
etiam poſt decem dies ab illato grauamine, dum-
154 modò ſint intra decendium à die ſcientię, † vt eſt
hodie expeditum per tex. in c. concertationi, de ap
pell. in 6. de quo etiam per Spec. in tit. de appell. §.
reſtat, nu. 6. & ſeqq. & Franc. in c. bonæ, ſub nu. 19.
& ſeq. verſ. 8. debet, de appell. & eſt bona deciſ. Ro
tę 4. aliàs 54. nota quod vbi, de reſtit. ſpol. in antiq.
155 † quamuis cõtrarium, & minus verè ſenſerit no-
uiſſimè Minſinger. Sing. Obſer. Centuria 3. deciſ.
11. incip. Non ſolum, dum aſſerit hoc tempus de-
cendij vniformiter locum habere in omni appella-
tione, ſiue ab actu Iudiciali, ſiue extraiudiciali in-
terpoſita. Quod tamen declarandum eſt procede-
156 re, † niſi grauamen à quo extraiudicialiter appel
latur, haberet vim ſententiæ diffinitiuæ, vel inter-
locutoriæ, quia hoc caſu deberet appellare infra de
cem dies à die grauaminis. Exemplum: Si appellan
157 dum ſit à confirmatione electionis, † cum enim
confirmatio obtineat vim ſententiæ, debet ab ea
infra decem dies à confirmatione computandos,
appellari, vt eleganter declarat Specul. vbi ſuprà,
numero 7. & 8. Quod & eius auctoritate firmauit
Rota, in dicta dec. 4. aliàs, 54. de reſt. ſpol. in antiq.
158 Quartò, † regula non procedit in illis, qui à Iure
reputantur ficti contumaces: ipſi enim non arctan
tur ad appellandum intra decem dies à recitatione
ſententiæ, ſed è die noticiæ valent appellare. Rota
deciſ. 2. aliàs, 49. Si feratur, & deci. 16. alias, 364. Cũ
Iura, de dolo & contum. in nou. & deciſ. 46. aliàs,
500. Si feratur, de appell. in antiq. & alibi ſępiſſimè
in multis caſibus per Doctor. conſideratis, inter
159 quos caſus enumerantur, † Primò, citatus ad do-
mum, de quo loquitur dicta deciſ. 2. aliàs, 49. & di-
160 cta deciſ. 46. aliàs, 500. Secundò, † citatus per edi
ctũ, de quo loquitur dicta deciſ. 16. aliàs, 364. & p
Franc. in d. c. bonæ, nu. 22. de appel. & Fel. in d. cap.
161 quoad conſultationem, num. 33. † Tertiò, is qui
fuit citatus in loco beneficij, Fel. ibidem. Quartò,
162 † is qui fuiſſet condemnatus per audentiam lite
rarum contradictarum, qui licèt de rigore, tanquã
verus contumax, non deberet poſſe appellare, de
æquitate tamen eius appellatio intra decem dies à
die notitiæ de ſtilo, & obſeruantia Rotæ ſolet ad-
mitti, de qua teſtantur Domini deciſ. 22. aliàs, 137.
appellatus, de appell. in nou. quod tamen verum
163 intellige, † niſi condemnatus, vt ſuprà, fuiſſet
prius citatus perſonaliter, & conſtituerit procu-
ratores,

ratores; qui ſe abſentauerint, & per hoc ille fuerit condemnatus, quoniam hoc caſu, quamuis fuerit per audientiam literarum contradictarum condemnatus, non dicitur fictus, ſed immò verus contumax, vt fuit reſolutum in vna Leodien. Canonicatus, coram Roſſanen. vt eſt in Recoll. Caputaq. parte 1. deciſ. 209. incip. contumax verus, & conſequenter, non poſſet appellare ſecundum terminos
164 præſentis quartæ limitat. † ſed eſſet audiendus per viam reſtitutionis, vt ibidem etiam Domini ad
165 monent. † Quintò, his addi poteſt, & alius caſus, videlicèt, quando procurator non eſſet effectus dominus litis, & fuiſſet verus contumax ad ſententiã, quoniam hoc caſu dominus poteſt appellare intra decendium à die notitiæ, ſi tenemus diſtinctionem Gemin. poſt Lap. in c. 2. de confeſſ. in 6. quem refert, & tacitè ſequi videtur Fran. in c. Nicolao, nu-
166 me. 19. de appellat. † Sextò, in citato à Iure, puta, in caſu ca. primi, de electiou. in 6. vbi quis cenſetur à Iure citari, vt not. ibi gloſ. in verbo abſentia, taliter enim citatus appellat intra decem dies à die notitiæ, ſecundum Ægid. deciſio. 371. Citatus, refert, & ſequitur Fel. in d. capit. quo ad conſultationem,
167 ſub numero 47. in final. verbis. † Et ratio poteſt eſſe, quia non debet minus operari citatio Iuris, quam citatio hominis, vt dicit Rot. deciſ. 64. aliàs, 487. Si appellatus, num. 8. de appell. in nou. Et ratio omnium ſupradictorum poteſt eſſe, quia in
168 abſentibus (prout † ſunt omnes ſupra nominati) præſumitur ignorantia, vt l. 1. in fine, de decret. ab
169 ord. fac. † & ignorans ſemper eſt infra tempus appellandi, vt declarat Bal. in c. venientes, num. 2.
170 de iureiur. † Præmiſſa tamẽ omnia intellige procedere, niſi conſtare poſſet, quod in ſupradictis caſibus citatus habuerit ſcientiam citationis, & con-
171 tempſerit venire, † hoc enim caſu ob contemptum, efficeretur verus contumax, vt declarat Rota dicta deciſi. 16. aliàs 364. Cum Iura, in finalibus verbis, de dolo & contum. in nou. * licet contrariũ ſentiant Pedem. deci. 142. ſub nu. 36. vbi loquentes
172 de † remiſſione ſententiæ quæ procedit ad inſtar appellationis, dicunt, quod tempus ad obtinẽdam remiſſionem, currit à die notitiæ; notitia autem debet haberi per Intimationem Inſtrumenti ſententiæ, etiam ſi Pars fuiſſet perſonaliter citata ad ſententiam & fuiſſet contumax, & plures Doct. auctoritates ad præmiſſa adducũt. Quod ex eo comprobari poſſe videtur, quod poſt gl. & Doct. in l. creditor, §. iuſſus, ff. de appell. & Dec. conſ. 34. col. 2. ver. 2. hoc in ſimili ponit Aymo, conſ. 425. ſub nu. 61. li. 3. quod iſti decem dies non currunt ante notificationem ſententiæ, etiam ſi quis fuiſſet perſonaliter
173 citatus ad audiendam ſententiam.] † Quæ ſciẽtia ad hunc effectum videtur ſatis poſſe colligi, ſi vltrà citationem factam ad domum, & ad alia loca ipſa quoq; ſententia fuerit ad domũ, & ad alia loca intimata, quia tunc concurrit duplex præſum-
174 ptio ſcientiæ, † vt fuit notabile dictum, de quo facit feſtũ Bal. in l. ſcire oportet, §. fieri, ad fi. ff. de excuſa. tut. vt refert Fel. in d. c. quoad conſultationẽ, nu. 33. quod poſuit etiam Ang. in Auth. Hodie, C. de appella. quod & reaſſumpſit Franc. in d. c. bonę,
175 ſub nu. 22. de appel. † Hæc autem ſcientia debet eſſe talis, vt quis ſciat ſententiam eſſe latam, & ſic latam, vt poſt multos, de quibus ibi per eum, tradit Fel. in d. c. quoad conſultationem nu. 45. de re iud. * nouiſſimè Franc. Becc. conſ. 38. nu. 23.] & tradit Natta, conſ. 51. Viſo proceſſu, num. 1. li. 1. vbi in id citat etiam gl. (quam omnes tenent ſecundũ eum) in c. concertationi, in verbo ſciuerit, de appell. in 6. ibidẽque poſt Spec. Archid. & Pet. de Anch. admo-
176 net litigantes, † vt de ſententia lata faciant aduerſario fidem per publicum ſigillum, aut inſtrumentum, vt latius ibi per eum, quod etiam replicauit idem Natta, in conſil. 348. Videtur, in prin. lib. 2.
177 † vbi tamen præmiſſa, quod debeat haberi notitia ſententiæ, & tenoris illius, declarat vno modo,
178 vt procedat, quã intimatio fit per partem † ſecùs ſi fiat auctoritate Iudicis, quia tunc ſufficit tantum intimare ſentẽtiam eſſe contra eum latam, licèt te-
179 nor non inſeratur, vt ibi per eum. † Secundò modo præmiſſa videntur declarari poſſe, vt talis intimatio non ſit neceſſaria, quando Pars haberet notitiam ſententię, & tenoris illius, ſecundum ea, quę poſt Soc. & Menoc. diximus ſuprà hoc eodem ca. 12. in 15. amplia. prin. nu. 36. Itẽ intellige, vt ſi du-
180 bitetur, † an aliquis ſit verus, vel potius fictus cõtumax, in dubio interpretabimur, quod ſit fictus, & ſic habeat beneficium appellandi, vt poſt Dec. in conſ. 34. tradit Alc. in conſ. 52. Reſpondi, nu. 3. li. 6.

Quinta (vltra plenè tracta circa hanc materiã per Fel. vbi ſupra) poteſt & alia limitatio adaptari
181 † quando ſcilicèt per conſuetudinem, vel ſtatutum eſſet hoc inductum, vt etiam poſt decem dies,
182 qui dantur de iure cõmuni, poſſit appellari † poteſt enim conſuetudo, & ſtatutum hoc inducere, vt not. gl. in l. præſcriptione, in verb. iuris ſcripti, & ibi Iaſ. nu. 12. C. ſi contra ius, vel vtil. pub. poſt Bal. ibi, colum. 7. qui dicit illam (prout etiam Angel. & Imol.) ſingularem, & quod raro alibi reperitur, vt refert ibi idem Iaſ. quam etiam ſingularem dicit Franc. poſt Bald. & Ang. in c. cum ſit Romana, ſub num. 7. de appell.

183 Sextò poteſt limitari, † vt procedat in actu proprio ipſius appellationis, ſecùs in actu qui ęquipolleret appellationi, & vim appellationis haberet, prout eſt reductio ad arbitrium boni viri aduerſus laudum arbitratoris petita, quæ licèt videatur ſpecies appellationis, ad not. in l. non diſtinguemus, §. cum quidam, ff. de arbi. & per dictum tex. ad not. Afflict. dec. 51. Item fuit dubitatum, nu. 2. & Alex. in conſ. 43. Quia ſubtiliter, nu. 9. li. 6. cum alijs quæ in id citauimus infra, c. 16. de at. redu. ad arbi. bon. viri pend. nu. 20. Tamen non coarctatur ad hoc tẽpus decẽ dierum, ſed poteſt ẽt infra 30. annos peti, vt tradit Afflict. dec. 132. Fuit dubitatum, nec enim per lapſum decẽ dierum dicitur emologari laudũ, ſecũdum Mil. in verb. arbitratoris laudum, fol. 23. Quod ſanè intellige verũ in reductione laudi arbi-
184 tratoris † ſecùs ſi ſimus in arbitro, ſecundum ea, quæ diximus hic ſuprà, nu. 126. in 12. Amplia. vt ẽt elegãter declarat Mil. in verb. arbitratoris laudum põt peti, fol. 25. poſt Bal. & alios per eum allegatos.
185 Septimò limita, † niſi eſſemus in appellatione interpoſita per Tertium ratione ſui intereſſe, quia illam poteſt interponere infrà decem dies à die notitiæ, & ſcientiæ, non autem à die ſententiæ, vt fuit opin. Alex. in l. ſæpè, nu. 82. de re iudi. de cuius opi. licèt aliqui quandoque dubitauerint, eã tamen nouiſſimè tuetur, & comprobat Did. Prac. q. c. 15. ſub nu. 2. col. 4. fol. 102. quod ẽt firmauit Io. Cæphal. in conſ. 106. Videbatur, nu. 4. & per totum lib. 1. dum
186 vult, † quod à ſententia lata contra emptorem poſſit venditor appellare intra decem dies à die
187 ſcientiæ, † etiam ſi ſciuerit cauſam agi: quia ad
188 † hoc, vt ſibi currat tempus ad appellandum, nõ ſufficit ſcientia litis, ſed requiritur ſcientia ſententiæ, vt latius per eum.
189 Octauò limita, † vt Regula procedat, quando appellanti fuit facultas adeundi Iudicem, qui ſen-
190 tentiam tulit, vel ad quem prouocatur † (ſufficit enim alterius fuiſſe adeundi copiam) ſecùs ſi appellans

Digitized by Google

appellans non habuiſſent hanc facultatẽ, vt expreſ
ſe animaduertit nouiſſimè Minſinger. Sing.Obſer
uat.Centuria 2.deciſ.2.incip.Decem dies.vbi & il-
191 lud ſubdit,† quod tunc dicitur Iudicis habita co
pia,cum Iudex in publico ſe oſtendit, ad tex.in l.1.
§.dies.ff.quaudo appell.ſit.
192 Nonò etiam limitari poteſt,vt nõ procedat † in
appellatione interpoſita à delatione iuramenti, ſi
enim Iudex alteri Parti iuramentum deferat, licèt
is contra quem iuratur, ſtatim non appellet,& ela-
pſo decendio pars aduerſa parata ſit iurare,& tunc
ille appellet à præſtatione iuramenti, de ſtilo Ca-
meræ Imperialis,talis appellatio recipitur,non at-
tento, quod à delatione iuramẽti infra decem dies
non fuerit appellatum, vt tradit idem Minſinger.
Sing. Obſeruat. Centuria 1. deciſ.39.incip.Quan-
do à Iudice.
193 Decimò ſimiliter limitari poteſt, † vt non pro-
cedat in appellatione à ſententia excommunicatio
194 nis conditionaliter lata, † quia in ea tempus ap-
pellandi non currit à die prolationis ſententię, ſed
à die exiſtentis conditionis, vt poſt Bal.diximus ſu
prà in 21.Limi. princ.in fin.nu.40.& poſt Oſaſc.in
deciſ.Pedem. 146.nu.7.tetigimus etiam ſuprà,nu.
119.in 10.Amplia.in fine,nu.121.f.294.

DECLARA nunc eandem Regulam duo-
bus modis,
195 Primò, † vt in dubio præſumatur appellatio in-
terpoſita infra decem dies à die ſcientię,vt per Fel.
in d.c.quoad cõſultationem, ſub nu.35.poſt Aegi.
deciſ.349 incip.Sicut pręſumitur * & poſt Rot.de
ciſ.319.in nou. & Aufrer. apud deciſ.Tholoſ.101.
in fine, tenet etiam Crau.conſ.639.nu.5.lib.4.]Cu
ius ẽt ſententiæ videtur Franc.in c.1.num.11.& in
c.bonæ,nu.20.verſ.octauo dẽt, de appe.vbi ad hoc
allegat.deci. Rot.39.aliàs,316.Si poſſeſſor,de app.
in nou. quæ deciſ.ſicuti pani facit, vt aduertit Fel.
196 vbi ſupra; ſub num.36.ita † & hæc concluſio per
197 eum firmata,videtur parum tuta,† tùm,quia hęc
qualitas intrinſeca, quod aliquis intra decem dies
appellauerit,debet probari,vt dicit Rota deciſ.30.
aliàs 190.quoad reuocationem,de appella. in nou.
(Ergo ſi venit probanda non præſumitur,& ſi prę
198 ſumeretur, non ſufficeret: † quia vbi requiritur
probatio,præſumptio non ſufficit) tum etiam,quia
199 in contrarium, † quod immò quis non præſuma
tur infra decẽdium appellaſſe, videtur deciſ. Rotæ
13.aliàs 94. Nota quod vbi aliquis,de conceſſ.præ
ben. in antiq. in fi. cui in effectu concordat & alia
deciſ.Rotæ 3.aliàs,125. Sufficit,de conceſſ.præb.in
nou. ſimilitet in finalibus verbis,& hoc,quod licèt
conſtet de appellatione interpoſita,non tamẽ præ-
ſumatur facta intra decem dies, nouiſſimè tradit
Minſinger. Sing.Obſer.Centur.3.deci.11.inci.Nõ
ſolum,nu.2. & propterea de hac eorum opi. valdè
ſubſiſtendum videtur.
200 Secundò declara,† quod licèt ſuprà in quamplu
ribus caſibus dixerimus, quod validè appellatur
poſt decem dies à recitatione ſententię,dummodò
ſint infra decem dies à die ſcientiæ, in illis tamen
caſibus geſta poſt ſententiam vſque ad interpoſi-
tionem appellationis non dicuntur attentata, ne-
que veniunt per modum attentati reuocanda,ſed
beneficio iniuſtitiæ, docto, & cognito de hoc in
cauſa appellationis, vt tradit Rota deciſ.28.aliàs
187.Licet fictè,de appel. in nou.quod pro ſingula-
ri reaſſumpſit Hippol. Sing.87. incip. Licèt fictè;
Idem poſt Rotam vbi ſuprà, not.Mil.in verbo, at-
tentata pendente tempore,fol.29.& Veſtr.in Pra-
xi Rom. Cur.lib.8. cap.4.col.4. verſic. generaliter
verò,in fine.

* Tertiò poteſt declarari, vt licet ſuprà ſemper
fuerit pręſuppoſitum poſſe infra decem dies appel
lari,id tamen intelligi debet, niſi quis intra dictos
201 dies decem appellationi renunciaſſet, quia † ſtan
te renunciationem, non poterit vltrà etiam ſi decẽ
diũ duraret,appellare,vt poſt alios tradit Borgnin.
Caualcan.de Tutore & Curatore ſub nu.194.]

Et ex his habes expeditam hanc ſecundam cau-
ſam nullitatis ipſius appellationis, quando videli-
cèt illa, etſi fuiſſet interpoſita per legitimam perſo
nam,tamen non fuerit facta in tempore. Nunc or-
dinem ſupra poſitum proſequendo, ſequitur

Tertia cauſa, quæ poteſt appellationem nullam
reddere, & illa eſt, quando ſcilicèt interpoſita ap-
pellatione per legitimam perſonam, & in tempo-
re,non fuiſſet tamen interpoſita coram Iudice,pro
202 ut debebat,nam † appellatio regulariter interpo
ni debet corã Iudice à quo, ad tex.in c.vt debitus,
de appell.vbi Card.Alex.col.6.dicit, quod aliàs ap
pellatio eſt nulla, & in c.aliàs,§.biduum,2.q.6.no.
gloſ.in c.ſuggeſtum,in vltima oppoſ.de appel. Inn.
in c.ſi iuſtus metus, de appell.vbi ſimiliter dicit,qđ
203 aliàs appellatio † ſi non adeſt iuſta cauſa,dicitur
nulla: Quem ſequitur Bal.in l.apertiſſimi,C.de iu-
dic. Panor. in d.c ſuggeſtum, Lap. Alleg.39.col.2.
Ang.cõſ.126. Viſis omnibus,& eſt deciſ.Rotæ 50.
aliàs,366.Si appelletur à diffinitiua,de appe.in no.
& deciſ.Thom. Gramm.36.incip. Solon,nu.76.&
204 ſeqq.† Quod tamen intellige, quando poteſt ha
beri copia Iudicis, ſecùs ſi nõ pręſupponimus fuiſ-
ſe copiam Iudicis, tunc enim appellatio valida eſt,
205 etiam in eius abſentia interpoſita, † dummodò
fiat coram honeſtis viris, vt expreſſe dicit Rota in
dicta deciſ.50. & alij ſupra allegati: de quo latius
diximus etiam ſupra,in 15.Ampliatione principa-
li Reg.princ.nu.9. & per totam. Quod ſi appella-
tum ſit coram Iudice, in tempore, & per legitimã
perſonam,inſpiciendum eſt & hæc erit

Quarta cauſa quæ poteſt reddere appellationẽ
206 nullam) † an in libello ipſo appellatorio ſit ex-
preſſa qualitas ſententiæ à qua appellatur, & qua-
litas & nomen ipſius appellantis;cum enim ſecun-
dum Iuriſconſultum,in l.1.§.finali, de appel.libel-
li appellatorij ita ſint concipiendi, vt habeant ſcri-
ptum, & à qua ſententia, ſi huiuſmodi qualitates,
& expreſſiones fuerint omiſſæ, appellatio cenſebi-
tur nulla, & inualida, vt not. Doctor.in d.§.fin.&
animaduertit etiam Manfred. lib.2. Practic.Con-
207 cluſ. ſuper attent. Concluſ. 149. † Quamuis au-
tem regulariter appellatio continere debeat nomẽ
appellantis, à quò,ad quem, aduerſus quem, & ſu-
per quo, & cauſam quare appelletur, vt per Doct.
vbi ſuprà, illud tamen prætermittendum non eſt,
208 † quod ſi nomen eius, contra quem appellatur,
non ſit expreſſum,appellatio tamen ſuſtinetur,per
209 text.in l.3.ff.de appellat. † Quinimò, non ſolum
procederet appellatio ſi nomen appellati fuiſſet
omiſſum, verum etiam ſi falſum nomen appellati
fuerit expreſſum, puta, quia volens appellare con-
tra Alfonſum,dixerit quod appellabat contra Mar
tinum, nam talis erronea, ac falſa expreſſio nomi-
nis ipſius appellati, non viciat appellationem, vt
aliàs fuit tentum in vna Aſtoricen. Cappellaniæ
Sanctiſſimæ Trinitatis, coram A. Auguſtino, ſub
die 22. Iunij, 1552.vt eſt in Recollect. Guidobo-
ni,deciſ.40. Voluerunt. ſub Rubr. de appellat. Ex
alio quoque appellatio (ſi præmiſſa ceſſarent) poſ
ſet ad propoſitum noſtrum cenſeri nulla,& inuali-
da,& erit.
210 Quinta cauſa, † ſcilicèt, ſi appellatio non eſſet
pura, ſed conditionalis, puta ſi aliquis proteſtare-

tur

tur ſe non moleſtari in ſua poſſeſſione, & poſſeſſio
nem ab eo non auferri & quatenus auferretur ap-
211 pellaret † ſi enim non adimpleta conditione fue
rit ſuper tali appellatione proceſſum, talis proceſ-
ſus dicitur inualidus; ex eo quia appellatio huiuſ-
modi conditionalis, no n adimpleta conditione, ni-
hil ponit in eſſe, & conſequenter proceſſus non ha
bet, vbi ſe fundet, vt de hoc eſt notab. deciſ. in Re-
collect. Achill. de Graſſ. 14. Petebat, ſub Rub. de ap
pell. Vndè, ſicut proceſſus (vt profertur) eſt nullus
212 ob nullitatem appellationis † ita etiam ad propo
ſitum noſtrum ſi quid pendente huiuſmodi appel-
latione fuerit geſtum, non debet cenſeri attentatū,
cum appellatio nulla non poſſit operari effectum
attentatorum vt in Regula ſupra poſita, in quam
partem videtur aliàs in vna Bracharen. Monaſte-
rij coram Iunio 15. Decembris, 1567. aliqui ex do-
minis inclinaſſe, dicentes, quod ſi appellatio Cardi
nalis eo caſu eſſet facta, quatenus contra eum ſen-
tentia ſubſcribatur, & omni meliori modo, talis ap
pellatio dicitur nulla, & quod ceſſant attentata. Si
verò aliquis ex ſupradictis defectibus in appella-
tione non ſit commiſſus, per hoc appellatio nō po-
teſt omninò dici valida, cum & ex alio dicatur effi
213 ci nulla † quando ſcilicèt (& hæc erit

Sexta cauſa iuxta ordinem præmiſſum) nō fuiſ-
ſent petiti Apoſtoli, vt in Rubr. & toto titulo, de
libel. dimiſſorijs, & in l. eos, §. Apoſtolos. C. de app.
214 & in l. præſens, eo. tit. † qui debent peti cum ma-
gna inſtantia, inſtanter, & inſtantiſſimè, vt Iudici
debitus honor deferatur, vt declarat Rota dec. 46.
aliàs, 351. Si appelletur à diffinitiua, de appellat. in
215 nou. † nec ſufficit ſola petitio etiam cum inſtan-
tia, ſi Iudex de ipſis expreſsè non reſpondendo, ap-
pellanti terminum Iuris, aut alium dederit, quia te
netur ipſe appellans intra terminum præfixum pro
illis ad Iudicem redire, aliàs appellatio non repu-
216 tabitur valida, † & cenſebitur appellans illi re-
nunciaſſe, ad tex. in Clem. Quamuis rigor, de ap-
pell. & in c. ab eo, de appel. in 6. not. Doctor. in cap.
perſonas, extrà, de app. per quem tex. in dicta Cle.
Quamuis rigor, idem tenet Nic. Boer. in cōſ. 43. in
cip. Videtur, nu. 3. & ſeqq. & ibi in fi. nu. 17. ſubdit,
217 † quod ita fuit iudicatum: ex cuius dictis poteſt
218 præſens concluſio dupliciter ampliari, † Primò,
vt procedat, etiam ſi appellans ab huiuſmodi quo-
219 que termini præfixione appellaſſet. † Secundò,
etiam ſi Iudex ad quem, in citatione per eum de-
creta narraret Apoſtolos fuiſſe à Iudice à quo ob-
tentos, quia nihilominus, ſi appellans, in termino
pfixo pro illis non redierit, cenſetur eius appellatio
deſerta, vt ibi concludit ille, poſt Matheſil. Sing.
21. incip. Nota Practicam. Veron. Cautela 23. &
Fel. in d. c. perſonas, poſt princ. Et ratio quare non
petitis Apoſtolis appellatio efficiatur nulla, illa eſ-
220 ſe poteſt, † quia Apoſtoli dicuntur eſſe Pars, &
de ſubſtantia ipſius appellationis, vt tradit Rota
deciſ. 50. aliàs 366. Si appelletur à diffinitiua ſentē
tia. de appel. in nou. Quod autem dictum eſt, quod
non petitis Apoſtolis appellatio cenſetur nulla, &
221 inualida, declara procedere, † ſi Iudex appella-
tioni non detulerit, alioquin ſi appellationi Iudex
deferat, etiam ſi Apoſtoli non ſint petiti, tamen ap
pellatio videtur admittenda propter vim ipſius de
lationis, vt diximus ſuprà in prima limi. princ. Re-
gulæ noſtræ princ. de attent. appellatione pend. in
§. ſublimi. num. 78. poſt Pariſ. & Roland. de Valle
in conſ. de quibus ibi. quod in terminis de admiſ-
ſione appellationis, quando non fuiſſent intra ter-
minum præfixum petiti Apoſtoli, poſuit etiā Boer.
222 dicto conſil. 43. ſub nu. 5. † Similiter quod dictū
eſt, quod ſi appellans habito termino Iuris ad reci
piendum Apoſtolos non redierit in termino pro il
lis, cenſetur appellationi ſuæ renunciaſſe, intelligen
dum eſt, niſi appellans in termino iuris, abſque eo
quod redierit pro Apoſtolis, cauſam appellationis
committi fecerit: cum enim circa hoc in contingē-
tia facti aliàs in Rota dubitaretur, de deſertione
cuiuſdam appellationis, maior pars Dominorum
tenuit pro non deſertione, vt patet in Recollect.
Creſcent. deciſ. 75. Appellanti, ſub Rub. de appell.
Quod ſi appellatio fuiſſet interpoſita per legitimā
perſonam, in tempore, coram Iudice, cum expreſ-
ſione qualitatis ſententiæ, & perſonæ appellantis,
purè, & demū etiam eſſent petiti Apoſtoli, ex alio
tamen poſſet appellatio impugnari, quia ſcilicèt
(loquendo tamen de iure ciuili) fuerit omiſſa for-
ma ſtatuti ſuper appellationibus interponendus
loquentis; ponè enim (& hæc erit
223 Septima cauſa) quod Statuto cauetur † quod à
ſententia per talem Iudicem lata, debeat ad certos
Iudices, vel intra certum tempus appellari, tunc
enim ſi appelletur omiſſo medio, & nō ſeruata for
ma Statuti, talis appellatio cenſebitur nulla, & in-
ualida, de qua appellationis nullitate tradit elegan
ter Corn. in conſil. 25. Attentis, litera, C. lib. 3. & in
conſil. 43. In hac conſultatione, poſt princ. eod. lib.
Quem allegat etiam Manfred. lib. 2. Practic. Con-
cluſ. ſuper attentat Concluſ. 177. vbi in id etiam ci
tat Ruin. in conſ. 83. lib. 5. Io. de Anania, in conſil.
51. & Roman. in conſi. 2. Pro qua facit ad propoſi-
tum noſtrum, quod ponit Stephan. Aufr. in addit.
ad deciſ. Tholoſ. vltimam, circa med. vbi voluit;
224 † quod quādo appellatio eſt inualida, ex eo quia
ſit interpoſita ſine debita forma, tunc attētata poſt
225 eam non reuocantur. † Vnum tamen ſingulari-
ter circa hoc de Statuto nota, quod ſi Statutum di
ceret, quod appellatio debeat intra illam diem, qua
profertur ſententia interponi, poterit nihilominus
appellatio interponi ad Principem intra decem
dies, prout eſt tempus Iuris communis, non obſtā-
te Statuto, quia illud intelligitur, quando appella-
tur ad Iudices Statutarios, ſecùs ſi appelletur ad
Principem; cuius poteſtas ſemper cēſetur excepta,
vt fuit ſingulare dictum Baldi in c. venientes, num.
5. extrà, de iureiur. Verum ſupra dictis omnibus ri
tè in appellatione ſeruatis, ac concurrentibus, ſucce
dit alia &

Octaua cauſa, & ratio reddendi appellationem
226 nullam, † quando ſcilicèt appellatio eſſet genera-
227 lis ad omnes ſuperiores: † quandoquidem appel
latio regulariter debet eſſe nominatim facta ad ta-
lem, vt poſt Doctor. de quibus ibi, not. Manfred.
vbi ſupra, Concluſ. 183. & quamuis ille nihil vltrà
228 ſubdat, † hoc tamen neceſſariò declarandum eſt,
vt non procedat, quando appellatio eſſet quidem
generalis, ſed ad competentes Iudices, hoc enim ca
ſu appellatio ſuſtinetur, & non cenſeretur nulla vt
eleganter Guid, Pap. in tract. de appell. quæſt. 50.
poſt Bar. in l. 1. in fi. ff. ne appell. & in l. qui Romæ,
§. Seiæ, ff. de verb. obl. & ibi Iaſ. nu. 8. qui latè hunc
articulum diſputat, & hanc eſſe commu. opin. atte-
ſtatur, prout eū refert, & ſequitur nouiſſimè Lan-
cell. Conrad. de Pretore, §. 2 de offic. Prætor. in cau
ſa ciuili, in c. de appella. nu. 35. vbi eandem opin. ſe-
quitur, & alios de hac communi opi. atteſtantes ci
tat, & ex recentioribus Baptiſta Villalob. in Recol
lect. Commu. Concluſ. in verbo, Appellatio, nume.
115. Cui tamen declarationi, duplex quoque decla
229 ratio neceſſariò adhibenda eſt, † vt quando ge-
neraliter ad competentes appellatio eſt interpoſi-
ta, debeat infra decem dies Iudicē nominatim de-
cla-

clarare, vt poſt Franc. in c.dilecti, de appell.tradit
Lancell. Contad. de Prætore, in cauſ ciuil.in c. de
appell.num.33.& nu. 38.verſ.limitat autem,& in-
ſuper illi Iudici, quem appellans ex competenti-
bus elegerit,eam intimare, vt tradit idem Toleta-
nus ibidem, num.117. * Idem dicendum eſt in ap-
230 pellatione † alternatiua, in qua vt illa valeat,de-
bet per appellantem fieri ſpecifica declaratio,& eli
gere ad quem Iudicem velit appellare, & hoc in-
tra decem dies datos ad appellandum, aliàs appel-
latio dicitur deſerta ſecundum comm.opin.de qua
teſtatur nouiſſimè Proſp. Paſeth.conſ.27.nume.1.
231 Secunda,vt ſufficiat, quod † Iudex ad quem, ſit
Iudex competens appellantis, licèt non ſit ipſius
appellati: quia ſi pendente appellatione aliquid
attentetur, Iudex appellantis poterit cognoſcere
articulum attentatorum, cauſa tamen appellatio-
nis ad ſuum Iudicem remiſſa vt videtur deciſ.Par-
lamenti Pariſ. per Io. Gall.19.incipien. In eodem
Parlamento,ad med. quæ remiſſio non fieret quan
do ſuper attentatis fuiſſet Pars citata .... vt
eſt deciſ.eiuſdem Parlamenti 70.incipien. Idem in
eodem.
232 Tertia, quod licèt † aliàs valeat appellatio etiã
omiſſo medio, ad not.in c.dilecti,vbi Franc.nu.12.
de appellat. ſi tamen ſit ſimpliciter interpoſita, &
non nominatim & expreſſe ad ſupremum ſuperio-
rem facta, Parlamentum in Gallia, vel Papam in
233 ſtatu Eccleſiaſtico, ſi † Iudex inferior a quo fuit
appellatum,aliquid ea pendente attentauerit,talia
attentata non dicuntur facta in contemptum Par-
lamenti,ſed Iudicis medij ad quem ibat appellatio
ſic ſimpliciter interpoſita, & ad eum eſt remitten-
da huiuſmodi cognitio attentatorum, non obſtan-
te, quod ſuper his attentatis fuiſſet iam Pars citata
coram Parlamento, vt eſt deciſ. Parlam.Pariſienſ.
Io.Gal 231.incipien. Dominus.] Omnibus autem
ſupra dictis cauſis ad impugnandam appellationẽ
eeſſantibus,pro
234 Vltima illud erit animaduertendum, † ne for-
taſſe appellatio fuerit ad minorem Iudicem inter-
poſita, quo caſu, talis appellatio diceretur nulla,&
non ſecundum leges,vt eſt tex.in l.prima,§.ſi quis,
& §.denique, ff.de appell.no.gl.in l.præſes,ff.de re
iudic.nor. gloſſ.in Rubr.extra,de appell. Quorum
aliquos enumerat Manfred. vbi ſupra, cõcluſ.185.
235 * & poteſt etiam poni exemplum, † ſi appelletur
à Iudice Eccleſiaſtico ad Sæcularem,quod non po-
teſt,vt eſt deciſ.Parlam.Pariſienſ. per Io.Gall.258.
incipien.per Arreſtum.]

Ex quibus omnibus apparet explicata, & decla-
rata concluſio,quam ſupra in principio huius quin
quageſimæ limi.prin.firmauimus: Videlicet,quod
quando appellatio eſſet nulla ex aliqua ex cauſis
ſupra enumeratis, regulariter attentata non ve-
236 niunt reuocanda: † Quæ tamen Concluſio vide-
tur limitanda, niſi vigore huius appellationis nul-
læ, eſſet inhibitum, tunc enim ſecùs eſſet dicendũ,
vt annotauimus ſupra in hac limit. numero 146.
dum (loquentes de appellatione, quæ eſt nulla,
non eſt interpoſita in tempore,ſublimitauimus,ni-
ſi ſit inhibitum, vt ibi,& ponit expreſsè hanc limi.
Manfred. Concluſ. 104. & facit ratio: quia multa
per inhibitionem fiunt illicita, quæ ante erant lici-
ta,de quo latius dicemus infra,in hac ſecunda par-
te,capit.20. de attent. poſt inhibitionem, in prima
237 Ampliat. Regulæ ibi poſitæ, per tot. † Ani-
maduertendum tamẽ in propoſito eſt, quod vltra
deciſ.Aegid.239.quam alleg.Manfred. ibi in cõtra
rium,Corn.quoque in conſi.25. Attentis,in princ.
& per totum, lib.3.tuetur hanc partem, quod ap-
pellatio, & ſubſecuta Inhibitoria contra formam
ſtatuti, non valeant. Sed ad hæc reſponderi hodie
poteſt, quod Rota Moderna,non tenet Concluſio
nem Aegid. ſed immò quod Inhibitio, ſiue iuſta,
ſiue iniuſta, ſit timenda, vt diximus ſuprà hoc eo-
dem c.in ſexta limi. princ.Reg.princ.num.23.& d.
cap.20.de attent. poſt inhib.in 11.Amplia.Regulę
ibi poſitæ.

Limitatio LI.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio per intruſum interpoſita non facit attenta-
ta.*
2 *Brachium ſæculare relaxatum per Iudicem à quo, pen-
dente appellatione per intruſum interpoſita à ſenten-
tia in fauorem ſuperſtitis agentis contra intereſſe pu-
tantes per audientiam literarum contradictarum la-
ta, non dicitur attentatum.*
Niſi Iudici à quo fuerit inhibitum, num 4.
*Etiam ſi fuiſſet inhibitum vigore Commiſſionis ſuper
iactationibus per ipſum intruſum præſentata, nume-
ro 5.*
3 *Sententia lata in fauorem Tertij, qui lite pendente ve-
nit ad cauſam, & contra eum, qui prius egerat contra
intruſum, poteſt contra intruſum etiam appellatione
interpoſita per præfatum Actorem, & illa pendente,
executioni demandari.*

QVinquageſimoprimo limitari po-
teſt, vt non procedat in appella-
tione per intruſum interpoſita,
1 † quæ non facit attentata, &
ideò, ſi mortuo collitigante, ſu-
perſtes litem proſequens contra
intereſſe putantes per contradi-
ctas obtineat ſententiam, à qua intruſus appellaue
2 rit, & hac appellatione pendente, † Iudex à quo,
relaxauit brachium ſæculare nominatim contra
dictum intruſum, talis relaxatio non dicitur atten
tata, vt fuit dictum in vna Senogallien.parrochia-
lis,de Gandulfo, coram D.meo Otadino,11.Mar-
tij, 1558. Quod multo magis dicendum eſſet, ſi
appellatio non fuiſſet interpoſita per ipſum intru-
ſum,ſed per eum, qui primo contra eum egerat,&
deinde Tertio veniente ad cauſam,reportauit ſen-
3 tentiam contra, à qua licèt ipſe appellauerit † ta-
men contra intruſum, ſententia lata in fauorem di
cti Tertij poteſt etiam dicta appellatione penden-
te executioni demandari, vt diximus ſuprà,hoc eo
4 dem c.12.in 14.Amplia.princ.in fi.† Quod tamen
videtur limitandum, niſi vigore dictæ appellatio-
nis per intruſum interpoſitæ fuiſſet inhibitum,vt
videntur declaraſſe Domini in eadem Senogalliẽ.
eodem proponente,9.Iunij,1559. vbi licèt loquan
5 tur de inhibitione,† quæ præſupponitur ibi in fa-
cto emanata vigore Commiſſionis ſuper iactatio-
nibus per intruſum præſentatæ,eodẽ die, quo fuit
lata dicta ſententia, idem tamen & multo magis
eſſet dicendum, ſi emanaſſet vigore appellationis,
propter efficaciam appellationis,quæ etiam ipſa re
gulariter ſolet cauſare attentata,quod nõ facit quã
doque litis pendentia ſuper moleſtationibus, pro-
ut eſt, quando tale iudicium introducitur vigore
monitorij Auditoris Cameræ, vt adnotauimus ſu-
pra,cap.4.de attent.lit. penden.in prima Illatione,
num.149.

Limi-

Limitatio LII.

SVMMARIVM.

1 *Attentata ſi fuerint per Principem confirmata, non reuocantur ſecundum aliquos.*
Immò regulariter reuocantur ſecundum alios, vt infra num 69.
2 *Confirmationi Papæ regulariter ſtandum eſt.*
3 * *Confirmatio Papæ quos defectus ſuppleat.*
4 *Princeps dicitur eſſe ſupra ius.*
5 *Actus à Principe procedens, videtur carere vitio attentatorum.*
6 *Princeps poteſt facere ne ab initio attentata inducantur, puta per Breue cum Clauſula, Citrà vitium ſpolij, & attentatorum.*
7 *Immò attentata poſſeſſio per huiuſmodi breue ſuſtinetur.*
8 *Princeps poteſt etiam ſine cauſa alicui tollere actiones.*
9 *Ergò multo magis poterit auferre officium Iudicis mercenariam.*
10 *Spoliatus à Principe non agit remed. Can. Reintegranda.*
11 *Actus ordinatoria Iudicij, pereunt & annullantur, perempta inſtantia.*
12 *Niſi fuerint per Principem confirmata.*
13 *Princeps poteſt facere licitum, quod erat illicitum.*
14 *Attentata dicuntur regulariter illicita.*
15 *Princeps confirmando videtur manum apponere, cauſamque ad ſe aduocare.*
Contrarium videtur verius, vt infrà, nu. 57.
16 *Manus appoſitionis Papæ natura eſt, vt omnium inferiorum poteſtas per eam ligata cenſeatur.*
17 *Confirmationem attentatorum impetrans, videtur in effectu nouum ius impetrare.*
18 *Confirmans quod nullum eſt, dare dicitur.*
19 *Impetratio Iuris noui lite pendente regulariter fieri poteſt abſque vitio attentatorum, remiſſiuè.*
20 * *Confirmatio Inuaſionis non ſuffragatur.*
21 *Priuilegium regulariter lite pendente impetrari validè non poteſt.*
22 *Confirmatio rei litigioſæ per Principem facta, non valet, quo minus Iudex poſſit in lite mota ad vlteriora procedere.*
23 *Princeps per ſuam conceſſionem nunquam cenſetur velle alteri auferre ius quæſitum.*
24 *Etiam ſi fuiſſet facta motu proprio.*
25 *Princeps non poteſt iuri quæſito præiudicare, niſi ex certa ſcientia, & facta expreſſa mentione de illo iure.*
26 *Impetrationes, quæ fiunt ad inſtantiam Partis cenſentur vt plurimum à Principe per importunitatem extorqueri.*
27 *Fraudibus non eſt aperienda via, nec danda occaſio delinquendi.*
28 *Index non debet quemquam in ſuo delicto authorizare.*
29 *Poſſeſſio violenta & ſpoliatiua etiam ſi fuerit Principis Reſcripto confirmata, eſt reſtituenda.*
30 * *Confirmatio intruſi non valet.*
31 *Clauſula motus proprij efficacia videtur confirmationem actus attentati validam reddere.*
Contrarium videtur verius, vt infra nu. 34.
Secundum commu. opin. vt infrà, nu 35.
32 *Attentatum ſi per viam gratiæ fuerit per Principem motu proprio reuocatum, & deinde incipiat conſtare de aliquo illius, ad cuius fauorem fuit factu reuocatio, durat reuocatio, & non attentatum.*
33 *Aliàs ſi reuocatio fuerit ad inſtantiam Partis, durat attentatum, & non reuocatio.*
34 *Conceſſio lite pendente etiam Motu proprio facta, non valet ſecundum veriorem opin.*
35 *Et ſecundum commu. opin.*
36 *Confirmatio rei litigioſæ etiam motu proprio facta, non valet.*
37 *Et hoc communiter tenetur.*
38 *Attentata etiam confirmata per Principem, ad inſtantiam partis in forma communi, veniunt reuocanda.*
39 *Secùs ſi ex certa Principis ſcientia.*
40 *Confirmatio ex certa ſcientia tunc fieri dicitur, quando in ea adeſt Clauſula ex certa ſcientia.*
41 *Vel tenor rei confirmatæ fuerit inſertus.*
42 *Vel ſi fuerit appoſita Clauſula, non obſtante, &c.*
43 *Vel emanauit ſecunda iuſſio.*
44 *Principis ex certa ſcientia quod factum eſt, in dubium reuocari non debet.*
45 *Confirmatio à Principe etiam ex certa ſcientia facta, non prodeſt quicquam niſi facta fuerit cum cauſæ cognitione, & Parte citata.*
46 *Quando ſcilicet adeſt pars, quæ citari poſſit.*
47 *Confirmatio actus attentati facta ex certa Principis ſcientia cum cauſa cognitione, & Partis citatione, impedit illius reuocationem.*
48 *Confirmationi Papæ in præiudicium concedentis regulariter ſtandum eſt.*
49 *Secùs in præiudicium Tertij.*
50 *Etiam ſi ſit facta ex certa ſcientia.*
51 *Confirmatio lite pendente à Principe facta, attentatorum vitio non careret, ſi in ea non fuiſſet expreſsè facta mentio litis, vel appellationis remiſſiuè.*
52 *Principis voluntas vbi apparet, de illius poteſtate non eſt dubitandum.*
53 *Princeps in dubio non cenſetur voluiſſe alicui auferre actiones, neque remedium Can. Reintegranda.*
54 *Etiam ſi fuerit appoſita Clauſula Motus proprij, remiſſiuè.*
55 *Seu Clauſula, Non obſtante, &c.*
56 *Verbum, Confirmare de ſui natura nihil aliud ſonare videtur quam quod per confirmationem firmetur quod nullum eſt.*
57 *Papa per confirmationem rei litigioſæ, non cenſetur cauſam ad ſe aduocare.*
58 *Niſi facta expreſſa litis huiuſmodi mentione, quia tunc cauſa ab inferiore eripitur.*
59 *Impetratio Iuris noui lite pendente fieri non poteſt, quando tendit in præiudicium alterius Partis.*
60 *Confirmatio attentati per Principem facta, regulariter non impedit illius reuocationem.*
61 *Etiam ſi fuiſſet ex certa ſcientia.*
Niſi interueniſſet cauſæ cognitio, & Partis citatio, numero 62.
Etiam ſi fuiſſet facta Motu proprio nu. 64.
63 * *Clauſula ex certa ſcientia an tollat attentata.*
65 *Attentata confirmata à Principe cum cauſæ cognitione, & Partis citatione, conualidata & purgata cenſentur.*
66 *Aliàs ſi fuiſſet omiſſa expreſſio litis, vel appellationis, nec fuiſſet habita cauſæ cognitio, & Partis citatio, confirmatio talem effectum non operaretur.*
67 *Etiam ſi talis omiſſio fuiſſet facta ſine dolo, & per ignorantiam.*
68 * *Confirmatio Iudicis de actu attentato an ſit valida.*

QVinquageſimo Secundo notabiliter, & vtiliter limitari poteſt, † vt Regula principalis non procedat, quando actus, qui prætenditur attentatus, fuiſſet à Principe confirmatus. Quam limitationem nemo eſt qui ponat, & ſolus Socin. in conſ. 45. Viſa, numero 16. verſic. decima, & vltima dubitatio, lib. 1. illius occaſionem præbuit, dum talem caſum ponit, quod cum quidam Abbas Sancti Antonij procederet contra quoſdam ſuos ſubditos, illi ab eius ſententia, & à grauaminibus ſibi per eum illatis appellauerunt, qua appellatione pendente, Abbas præfatus deuenit contra eos ad priuationes quorundam Beneficiorum, quæ cum fuiſſent poſtmodum per Papã cõfirmatæ, dubitabatur ibi, an dicta confirmatio impediret dictarũ priua-

tionum

Digitized by Google

tionum reuocationem ; Et quamuis Soc.ibi,in hoc
reſidere videatur, quod dicta cõfirmatio impediat
huiuſmodi reuocationem, ſi in eius impetratione
de dicta appellatione fuiſſet facta mentio , præſer-
tim,ſi confirmatio non fuiſſet in forma cõi, nihilo-
minus , quia ille ibi ſatis ieiunè videtur articulum
tangere,& caſus iſte quotidianus eſſe poteſt,operæ
precium eſſe duximus aliquantulum latius circa
eum inſiſtere, Vt autem illius veritas clarius appa-
rere poſſit,ſciendum eſt , quod plures in propoſito
poſſunt conſiderari opiniones .

Prima ſit opinio , quod huiuſmodi attẽtata poſt
Principis confirmationem non veniant reuocãda ,
quæ ex pluribus ſuaderi poteſt, &

2 Primò , † quia confirmationi Papæ regulariter
ſtandum eſt,c.ſi Romanorum,19.d. & poſt Bal. in
l.reſcripta,C.de precibus Imperat. offerend. tradit
Aug.Bero.in conſ.88.in cauſa num.19. lib.1. * cum
3 illa † dicatur ſupplere defectum formæ, defectum
perſonæ,defectum ſolemnitatis,& alios defectus
vt poſt Bal. in l.ſi.ff.de teſt.tu.& Oldrad.conſ.257.
Factum tale eſt,col.4.tradit Hypol. Sing.79. Con-
firmatio,in prin.vbi tamen limitat duobus modis]

4 Secundò, † quia Princeps dicitur eſſe ſupra ius ,
Rot.dec.25.aliàs,310.Si Reus,in fi. de Reſcriptis ,
5 in nou. Ægi.dec.749.Licèt,in fi.in tantum, † vt a-
ctus,qui procedit à Principe attentatorum vitio ca
rere dicatur,vt diximus ſuprà,in hac 2. parte,ca.4.
de atten.lit.pend.in 12.limi.prin.per totam. Vnde
confirmatio,de qua agitur,procedẽs à Principe,tã-
quã attẽtatorũ vitio carens, dẽt cẽſeri attẽtata pur
gaſſe, & illorum reuocationem impedire debere .

6 Tertiò,quia † Princeps poteſt facere, ne attenta
ta ab initio inducãtur, vt patet ex his quæ diximus
ſuprà in proximè allegato c.4.de att.lit.pen. in præ
fatione in 1.illat.nu.455.& ſeqq.dum latè demon-
ſtrauimus Principem per ſuas literas in forma Bre-
uis mandare poſſe,vt quis ẽt lite pendente citra vi-
tiũ ſpolij & attentatorũ poſſeſſionẽ rei litigioſę cõ-
ſequatur,ergo Princeps debet poſſe, ẽt poſtquã at-
tentata ſunt inducta,illa purgare,arg.eius quod di-
7 ximus ibidem,nu.468. † quod ſi quis lite penden-
te, & ſic attentando) poſſeſſionem ingreſſus fue-
rit, & deinde in eius fauorem ſuperueniat Breue
cum Clauſula prædicta,Citra vitiũ attentatorum ,
&c.dicta poſſeſſio, quæ alioquin erat dicẽda atten-
tata, non reuocatur ſed quaſi per Principem purga
ta,virtute ſuperuenientis Breuis , ſuſtinetur,vt fuit
dictum in vna Maioricen.Cãnonicatus,coram Th.
de Than.17.Ianuarij,1545.& eſt deciſ.in Recolle.
Put.18.Poſſeſſio,ſub Rub.Vt lite pend.

8 Quartò, † quia ſi Princeps poteſt etiam ſine cau
ſa tollere alicui actiones, vt poſt Paul. de Caſtro &
alios per eum allegatos , tradit Bero.in conſil. 177.
9 Conſiderauit, num.12. lib.2. † ergò multo magis
Princeps confirmando videtur poſſe tollere offi-
cium Iudicis mercenarium , quod implorari debet
per petentem attentatorum reuocationem,vt dixi-
mus ſuprà,in 1.parte,in Præfatione,in deſcriptio-
ne attentati,num.45. ex quo talę officium non vi-
detur ita radicari in perſona eius, qui paſſus eſt at-
tentata,ſicut actiones, quæ oſſibus agentis cohære-
re dicuntur .

10 Quintò , facit in ſimili , quia † ſicut ſpoliatus à
Principe non agit remedio Can. Reintegranda , vt
poſt Docto. in capitulo conquerente,de reſtitutio.
ſpoliat. tradit Augu. Bero.in conſil.60. In præſen-
ti,num.21 . libro 3. (cum tale remedium Princeps
tollere poſſit,vt per Ruin.in conſil.48. Videretur ,
ſub num.3.lib.4.) ita priuatus à Principe , per con-
firmationem attentatorum iure agendi ad illorum
reuocationem , non debet illa amplius reuocare
poſſe .

Sextò, & melius facit in ſimili , quod aliàs dici-
11 tur,† quod acta ordinatoria Iudicij pereunt,& an
nullantur perempta inſtantia , vt ſunt citatio , litis
conteſtatio,datio fideiuſſoris de iudicatum ſoluen-
do,& ſimiles : quorum effectus in alia inſtantia, e-
tiam inter eaſdem perſonas non habetur in conſi-
deratione, vt poſt Bart. in l.terminato , C.de fruct.
& lit.expen.& in l.2. C.de edend. tradunt Doctor.
12 in dicta l.2. † & tamen ſi dicta acta ordinatoria
fuiſſent à Papa,& à Principe confirmata,vtique ſu
ſtinentur,& non pereunt, vt firmat Ripa , in dicta
l.2.ſub num.27. verſ. reſtringenda eſt hæc amplia-
tio, & verſ. puto tamen reſtrinctionem veram . C.
de edend. Vnde ſicut illa acta ordinatoria, quę per
empta inſtantia erant nulla , per confirmationem
Principis conualeſcunt,ita etiam attentata, quę de
ſui natura regulariter ſunt ipſo iure nulla,ſecũdum
ea,quæ latius diximus ſuprà,hoc eod.cap.12.in 17.
Ampliat. princip. debent per Principis confirma-
tionem conualeſcere , & validari ; qua validitate
præſuppoſita, fruſtra de illorum reuocatione vltrà
quæri debet .

Septimò quia aliàs dicunt Doct. prout Bar.in l.
quo minus, in 2 q. ff.de flum. & poſt eum Bero. in
conſ.140.Præſentem conſultationem , nu.36.lib.3.
13 † quod Princeps poteſt facere licitum , quod erat
illicitum . Vndè,Princeps confirmando attentata,
14 † quæ regulariter dicuntur eſſe illicita , ſecundum
gloſ.magiſtram,in c.non ſolum, in verbo,reducen-
dum,verſ.dic tamen,de appell.in 6.& patet ex his ,
quæ poſuimus latius ſuprà in hac eadem parte,c.4.
de attent.lite pend.in 1.Ampliat.princ. debet cen-
ſeri illa feciſſe licita , & conſequenter non eſſe vlte-
riùs reuocanda .

Octauò , quod talia attentata Iudex reuocare
poſt confirmationem non poſſit, efficaciter deduci
15 videtur : † quia Papa confirmando , videtur ma-
num apponere huic cauſæ , & articulo attentato-
rum,cauſamq; ad ſe aduocare.Ergo nemo alius in-
ferior poteſt in dictis attentatis ſe intromittere ,
16 † cum ea natura ſit manus appoſitionis Papæ , vt
omnium inferiorum poteſtas per eam cenſeatur li-
gata,arg.eorum quæ diximus latius ſuprà,in hac 2.
parte,c.10.de att.poſt aduo.cauſæ nu.5.& ſeqq.er-
gò,neq; Pars, neq; Iudex poterunt vltrà dictorum
attentatorum reuocationem conſequi : Inferior
enim non poteſt ea , quæ per ſuperiorem ex certa
ſcientia facta ſunt,confirmare,vt poſt alios no. Bur
ſat.in conſ.30.Omiſſis,nu.20.lib.1.

17 Nono facit , † quia impetrans hoc caſu attenta-
torum confirmationem , videtur in effectu nouum
ius impetrare: quoniam cum attentata ſint ipſo iu-
re nulla (vt dictum eſt) illorũ confirmatio dicen-
18 da eſt datio, ac iuris noui conceſſio, † quia confir-
mãs,quod nullum eſt,dare dicitur, vt poſt alios tra
19 dit Dec.in conſ.184.Et pro tenui,nu.8.† lite autẽ,
vel appellatione pendente,regulariter tam in poſ-
ſeſſorio , quam in petitorio, nouum Ius impetrare
licet , abſque vitio attentatorum, vt diximus ſupra
in d.c.4.de atten.lite pend.in 20. Limi.princ.nu.3.
& ſeqq.ergo,&c.

Decimò id comprobatur ex eo, quod aliàs dici-
tur,quod prouiſio Papæ,purgat vitium litigioſi, vt
poſt Sarnen. ſuper Reg. de imped. per obit. famil.
Card.q.8.nu.6.ſenſerunt aliàs Domini , vt colligi-
tur ex deciſ.in Recollect.Caputaquen.p.1. deciſio.
77.inci.In dubio,vndè, ſicut Papa prouidendo pur
gat vitium litigioſi, ita & attentata confirmando ,
debet cenſeri illa purgare.

Secunda poteſt eſſe opinio negatiua, huic con-
traria, quod (confirmatione Principis non obſtan
te) huiuſmodi attentata ſint omninò reuocanda,
quæ etiam ex pluribus ſuaderi poteſt. * Et quod
20 confirmatio inuaſionis † nõ ſuffragetur, multa po-
nit Felin. in cap. poſtulaſti, num. 66. & ſeqq. de Re-
ſcript. & Rebuff. de pacifica poſſ. nu. 307. verſ. quæ-
to, quid ſi violentus.]

21 Primò, quia † ſicut priuilegium regulariter lite
pendente impetrari validè non poteſt, ſecundum
ea, quæ latè diximus ſuprà, in hac 2. parte, cap. 4. de
attent. lite pend. in 7. Illat. regulæ princ. ibi poſitę,
nu. 729. & ſeqq. vbi opportunas etiam huic Con-
cluſioni declarationes adhibuimus, ita nec confir-
matio à Principe impetrari poſſe videtur, & ſpe-
22 cialiter † quod confirmatio rei litigioſæ non va-
leat, quo minus Iudex poſſit in lite mota ad vlte-
riora procedere, & conſequenter procedẽdo atten-
tata reuocare, eſt tex. & tradit Abbas, & Deci. ibi,
in c. 1. poſt princ. de confir. vti. vel inutil. Vnde præ
ſuppoſita confirmationis inualiditate, firma rema-
net Concluſio, & Regula, quod attentata appella-
tione pendente ſint ante omnia reuocanda, ad cap.
non ſolum, de appell. in 6. cum ſimil. * & melius fa
cit tex. in c. ex parte Adæ, de teſtibus, ibi, literis con
firmatorijs non obſtantibus, & loquitur de reuoca
tione poſſeſſionis attentatæ, quæ peruenit ad ma-
nus Tertij, vt eleganter declarat Franc. in c. bonæ,
nu. 12. de appella.]

23 Secundo, † quia Papa per ſuam conceſſionem
nunquam cenſetur velle auferre ius alteri quæſi-
tum, quod non ſolum procedit ſecũdum Regulam
Cancellariæ de iure quæſito non tollendo, verum
etiam de iure cõmuni, cum in dubio Princeps non
præſumatur velle Tertio præiudicare, l. 2. §. meri-
to, & §. ſi quis à Principe, ff. ne quid in loc. publi. c.
ſuper eo. de offic. Delegati c. quamuis, de Reſcript.
Dec. in conſ. 389. Viſa, num. 4. & in conſil. 520. In
24 cauſa, num. 3. vbi illud ampliat procedere, † etiam
ſi conceſſio fuiſſet facta motu proprio, ergo confir-
matio, de qua agitur, non videtur potuiſſe auferre
ius ad attentatorum reuocationem antea illi quæ-
25 ſitum, qui attentata paſſus fuerat, † & tanto ma-
gis, quia princeps non poteſt iuri quæſito præiudi-
care, niſi ex certa ſcientia, & facta expreſſa men-
tione de illo iure, vt poſt alios tradit Aug. Bero. in
conſ. 177. nu. 32. lib. 2.

Tertiò, quia per huiuſmodi confirmationes, &
26 conceſſiones (quæ ad inſtantiam Partis factæ,
ſolent quandoque & vt plurimum à Principe per
importunitatem extorqueri, vt per Dec. poſt alios,
in conſ. 576. Pro reſolutione, nu. 12.) videtur aperi
27 ri via fraudibus, & dari occaſio delinquẽdi, † quod
iura ſemper abhorrent, ad not. in l. in fundo, ff. de
rei vendicat. Capic. deciſ. 176. In cauſa, nu. 33. quia
ſub ſpe talis confirmationis quis inuitaretur ad at-
tentandum, & conſequenter ad delinquendũ, cum
attentare ſapiat delictum, vt diximus ſupra, in 1.
parte, c. 1. de attent. à parte nu. 10.

28 Quartò, quia † ſicut Iudex nõ debet quamquam
authorizare in ſuo delicto, vt in propria materia
noſtra attẽtatorum hac ratione particulariter poſt
alios vſi ſumus inf. in 3. p. c. 24. de reo & exceptio-
nib. contra att. cõp. q. 4. nu. 22. vbi plures Rot. Ægi.
& Caſſ. dec. in id citauimus, ita & multo minus di-
cẽdum eſt hoc procedere in Papa, quod ſcilicet per
ſuam confirmationem cenſeatur voluiſſe attentan-
tem in ſuo delicto authorizare, & confouere.

Quintò pro hac opi. non parũ facit, ꝙ aliàs dici-
29 tur, † quod ſi quis ſpoliãdo aduerſarium adeptus
fuerit poſſeſſionẽ, & à Pricipe petierit, & obtinue-
rit ſe in ea confirmari, & de ea inueſtiturã & infeu
datiouẽ fuerit cõſecutus, nihil agit, & talis infeuda
tio nullius eſt momẽti, & ſpoliatus adhuc eſt reſti-
tuẽdos, vt poſt Bal. in l. 1. de conſt. & in c. 1. de nat.
feu. tradit Alc. in conſ. 26. Marchionatus, in prin. li.
6. & iterũ conſ. 28. Reſpectu, poſt prin. eo. lib. 6. Qđ
& gñale eſt in ſpolio, vt ẽt ſi poſſeſſio violenta ſit
Principis Reſcripto confirmata nihilominus ſpolia
tus veniat reſtituendus, ad tex. in l. auctoritate. C.
vñ vi, & tradit poſt Iaſ. in conſ. 162. col. 3. li. 4. Rui.
in conſ. 35. li. 1. Pariſ. in cõſ. 101. nu. 68. lib. 1. & alios
quãplures per eũ allegatos. Ant. Gab. Com. Cõclu.
li. 5. de reſt. ſpol. Concl. 1. nu. 27. Cui adde Menoch.
cõſ. 2. Magni, nu. 345. li. 1. * & Cur. iun. in cõſ. 194.
nu. 35. & ſeqq. li. 3. vbi multa ad propoſitum, d. l. au
ctoritate, cõgerit, & latè ẽt Alc. in cõſ. 3. nu. 9. lib. 5.
& per d. l. auctoritate, id firmarunt Dñi in pluribus
cauſis, vt dicit Vera. dec. 213. in fine, & nu. 5. lib. 5.]
Vnde ex hoc patet quod principis cõfirmatio non
purgat ſpolium, ergo multo minus debet purgare
attentatum in quo viget maior odij ratio.

* Sextò hoc vr̃ decidi per Bal. in c. literis, num. 6.
verſ. quæro aliquis eſt intruſus, de ca. poſ. & propr.
30 vbi vult, quod † Confirmatio facta de intruſo non
valeat, quia (vt ille inquit) non interuenit confir-
mabile, quod etiam procedere aſſerit in profanis.

Tertia quoq; põt cõſiderari opinio, vt diſtingua
mus quod aut cõfirmatio, de qua agitur, fuit facta
motu proprio Principis, Aut ad inſtantiam partis
31 † vt primo caſu præſuppoſita confirmationis vali
ditate ob efficaciã dictæ Clauſulæ, Motus proprij,
attẽtata nõ valeãt reuocari, ex quo cõceſſio, ẽt lite
pendente, ẽt de lite mentione nõ facta, valida cen-
ſeatur, ſi ſit facta motu proprio, vt tenẽt Doct. in c.
cauſam, el 2. de teſtib. Mil. in verbo, Gratia ſi dica-
tur impetrata, f. 153. Ani. in cõſ. 80. Quãuis, nu. 4. in
fi. li. 5. Par. conſ. 74. Gratia, nu. 17. li. 4. & alij quos al
legat Ant. Gab. Com. Concl. li. 2. de Iud. Conclu. 4.
nu. 20. verſ. 9. amplia, in prin. de quo, & nos aliquid
poſuimus ſuprà, in hac 2. p. c. 4. de att. lit. pend. in 7.
Illa. nu. 643. Secundò vero caſu, quãdo fuerit facta
ad inſtantiã Partis, tũc non obſtãte huiuſmodi con
firmatione, attẽtata veniant reuocanda, tùm, quia
talis cõceſſio, & cõfirmatio lit. pend. impetrata, qñ
tendit in præiudiciũ Tertij, regulariter non valet,
vt diximus ſupra, in d. c. 4. de att. lite pẽd. in 20. lim.
prin. nu. 16. & ſeqq. tum ẽt quia, vt ſupra dictũ eſt
nu. 26. confirmationes huiuſmodi ad Partis inſtan-
tiã obtentæ ab importunitatem ſupplicãtis, potius
quã ex debito iuſtitiæ cenſentur à Principe extor-
tæ. Dec. in d. cõſ. 576. Pro reſolutione, num. 12. Pro
qua opi. facit ſimilis diſtinctio, quã pariter in mate
ria noſtra attẽtatorũ faciunt aliàs Doct. in c. 1. Vt li
te pend. in 6. præſertim Gem. poſt Lap. ibi, quod re
aſſumpſit ẽt Frãc. poſt eos, in c. nõ ſolũ, in prin. col.
32 fi. ſub nu. 10. de appe. in 6. dũ volunt, † quod ſi ali-
quod attẽtatũ fuerit p viã gratiæ per Principẽ reuo
catũ, deinde incipiat cõſtare de iniuſtitia, & de non
iure illius, ad cuiꝰ fauorẽ fuit facta reuocatio, ſi du
biteſ, an dicta reuocatio ſit reuocãda, & cõſequẽter
an duret (vt illi dicũt) reuocatio, vel potius atten-
tatũ: diſtinguũt, ꝙ ſi reuocatio fuit facta motu pro
33 prio, duret reuocatio, † ſi ad inſtantiã Partis, duret
attẽtatũ, & cõſequẽter reuocatio ſit reuocanda, de
quo & nos ſpecialiter mentionẽ fecimus infrà, in 3.
p. c. 21. quib. & quot mod. att. reuoc. ſit pet. nu. 19.
Vndè, ſicut qñ agitur de reuocatione attentati per
principẽ facta, adhibetur ſupradicta diſtinctio (vt
cõtrariorũ ſit eadẽ diſciplina) non eſt incõueniens,
vt & qñ agitur de confirmatione attentati, eadẽ di
ſtinctio adhibeatur. Verum hæc diſtinctio licèt
prima

prima facie videatur applaudens, eam tamẽ in pro
poſito non eſſe admittendam cẽſeo; quoniam fun-
damentum primi illius capitis, quando ſcilicèt eſt
facta Motu proprio, non videtur omninò tutum,
ac verum, cum immò, alij multi fuerint contrariæ
34 ſententiæ, † quod immò conceſſio lite pendente
35 etiam Motu proprio facta, non valeat: † & iſta
demum dicatur eſſe communis opinio, de qua poſt
Brun. in conſ. 21. col. fin. verſ. non obſtat ſi dicatur,
& Ant. Gabr. qui eum refert, adnotauimus, & nos
in dicta 7. illatione num. 743. Et eo magis, quia in
36 ſpecie † quod confirmatio lite pendente ſuper re
litigioſa, etiam Motu proprio facta, non valeat, nec
liti præiudicet, quo minus Iudex poſſit in cauſa
procedere, tradit poſt Doct. in d. c. cauſam, Dec. in
c. 1. & 2. in 1. notab. col. 1. ad med. verſ. & quod di-
37 ctum eſt, de confirm. vtil. vel inutil. † vbi & hoc
communiter teneri per Doctor. atteſtatur. Vndè,
ſi hoc caſu talis confirmatio, etiam Motu proprio
facta, non valet, nec liti iam motæ præiudicat, vt
dicit expreſsè tex. in d. c. 1. ergo Iudex debet poſſe,
non obſtante confirmatione, ad attentatorum reuo
cationem procedere.

Quarta huic proxima opin. ex alia diſtinctione
38 colligi poteſt, † vt ſi confirmatio ſit facta ad inſtan
tiam Partis, in forma communi, & caſus iſte de pla
no procedat, vt per eam non impediatur attenta-
torum reuocatio, per ea quæ dicta ſunt in proxima
39 opin. num. 31. † ſi verò fuit facta ex certa Princi-
40 pis ſcientia, † puta, quia in ea adeſt Clauſula, Ex
41 certa ſcientia, † Vel tenor rei confirmatæ fuerit
42 inſertus, † Vel fuit appoſita Clauſula non ob-
43 ſtante, † Vel emanauit ſecunda iuſſio, vt declarat
Dec. in Rubr. de confir. vtil. vel inutil. nu. 2. quem
ex recentioribus ſequitur Hiero. Gabr. in conſ. 83.
Reſpondi, nu. 84. lib. 1. & tunc ſecùs, ob efficaciam
44 dictæ Clauſulæ: † quod enim ex certa Principis
ſcientia factum eſt, in dubium reuocari non debet,
vt tradit Dec. in conſ. 516. num. 8. ſed nec iſta opin.
ac diſtinctio vndique ſatisfacit, cum vt tradit Aug.
Bero. in conſ. 7. Super extractione, nu. 38. lib. 3. poſt
Imolam in c. venerabilis, de confir. vtil. vel inutil.
45 & Docto. in c. 1. eod. tit.) † confirmatio à Princi-
pe etiam ex certa ſcientia facta, non prodeſt quic-
quam, niſi facta fuerit cum cauſæ cognitione, & par
46 te citata † quando Pars adeſt, quæ citari poſſit, vt
ille ibi declarat, dicto nu. 38. prout in attentatis re-
uocandis ſemper Partem extare dicendum eſt, cum
regulariter ſemper adſit is qui attentata paſſus eſt,
prout idem de cauſæ cognitione ponit Io. Bapt. Fer
ret in conſ. 38. In cauſa, nu. 8. lib. 1. vbi eleganter tra
ctat hanc materiam, confirmationis. Ex his autem
quæ ſunt vltimo loco dicta, poteſt alia verior diſtin
ctio colligi, & erit.

47 Quinta opin. † quod Aut fuit confirmatio facta
ex certa Principis ſcientia, & cum cauſæ cognitio
ne, & parte citata, & talis confirmatio impediat at-
tentatorum reuocationem, & ita procedant ea om-
nia, quæ ſuprà ſunt pro prima opi. allegata; Aut in
confirmatione fuit omiſſa cauſę cognitio, ac citatio
Partis, & tunc non obſtante huiuſmodi confirma-
tione, attentata reuocari poſſint, & procedant alle
gata ſuprà in 2. opin.

Quod ſi ex tot relatis opinionibus abſolutè alte
ri, præſertim primæ, vel ſecundæ adhærendum eſ-
ſet, ego tanquam veriorem ſecundam amplecten-
dam cenſeo, in qua concluditur, quod confirma-
tio attentatorum per Principem facta regulariter
non debet illorum reuocationem impedire. Et te-
nendo eam ad allegata ſupra in cõtrarium pro pri-
ma opi. reſpondetur, &

48 Ad primum † quod licèt confirmationi Papæ re
gulariter ſit ſtandum, illud tamen intelligi debet in
præiudicium concedentis, ex quo latiſſima contra
eũ ſit interpretatio ad not. in l. ſi. ff. de legibus, cum
49 ſimil. † ſecùs in præiudiciũ Tertij: confirmatio .n.
50 † ẽt facta ex certa ſcientia, non valet in præiudiciũ
Tertij, vt poſt Bal. in prælud. feu. col. 15. verſ. item
dicit Andreas de Iſer. & Aret. in conſ. 15. Reueren
diſſime pater, col. 5. tradit expreſsè Dec. in cap. ſua
nobis, nu. 7. de confir. vtil. vel inutil. cum aliàs gene
rale ſit, vt Clauſula, Ex certa ſcientia, nihil opere-
tur in detrimentũ Tertij vt poſt Goz. cõſ. 9. nu. 42.
Soc. iun. cõſ. 77. nu. 126. li. 1. Are. cõſ. 15. nu. 6. Curt.
iun. conſ. 142. nu. 8. verſ. nec obſtan. Par. conſ. 1. nu.
84. & conſ. 11. nu. 121. li. 1. Zaſi. conſ. 10. nu. 30. li. 2.
& Gramm. dec. 104. nu. 1. & ſeqq. tradit nouiſſimè
Menoc. conſ. 1. Conſultatio hęc, nu. 431. li. 1. Quod
iterum replicauit, per eaſdem authoritates, in conſ.
103. Non eſt, nu. 83. eo. li. 1. vbi inſuper etiam Rol.
in conſ. 7. nu. 103. lib. 3. in id allegauit.

51 Ad ſecundum reſpondetur, † quod immò, & ip-
ſa cõfirmatio lite pendente à Principe facta atten-
tatorũ vitio non careret, ſi in ea non fuiſſet expreſ-
sè facta mentio de lite, vel appellatione, ſecundũ
ea, quę latius diximus ſup. c. 4. de atte. lite pend. in
7. Illat. nu. 729. & ſeqq. Præterea fateri poſſumus,
quod Princeps ſit ſupra ius, non tñ tenet cõſequen-
tia, eſt ſupra ius, & poteſt attentata reuocare, ergo
in dubio per confirmationem attentata reuocauit;
quinimmò in dubio habemus Regulam in contra-
rium, quod per cõfirmationẽ rei litigioſæ per Prin-
cipẽ lite pendente factã, non impeditur Iudex quo
minus poſſit in cauſa procedere, vt eſt tex. in c. 1. &
ibi notant omnes, de confirmat. vti. vel inutil.

Ad tertium reſpondetur, vt ad proximũ, quod
negari non poteſt, quod ſi Princeps vult, non poſ-
ſit tam ab initio, quam ex poſt facto tollere atten-
52 tata, † quia vbi conſtat de voluntate, de Principis
poteſtate non eſt dubitandum, vt inquit Ruin. in
conſ. 76. Primo eſt videndum, nu. 6. & ſub num. 10.
verſ. ex præmiſſis lib. 5. in caſu autẽ noſtro dicimus
non apparere Principem voluiſſe attẽtata per con-
firmationẽ auferre, niſi in confirmando fuerit ha-
bita cauſæ cognitio, & Pars citata, vt dicemus infra
in prima limi. num. 65.

Ad quartum, & quintum poteſt eodem modo re
ſponderi, quod licèt poſſit Princeps tollere actio-
53 nes, & remedium Can. Reintegranda, † id tamen
in dubio non cenſetur voluiſſe, vt adnotauimus ſu-
prà, in dicto c. 4. de attent. lit. pend. in prima Illat.
54 num. 465. † etiam ſi fuerit appoſita Clauſula Mo-
55 tus proprij, † & Clauſula, Non obſtante, vt ibidem
dictum eſt. Præſertim, quia dato, quod Princeps ẽt
ex certa ſcientia auferat alicui actiones, poteſt ta-
men ille implorare officium Iudicis, & proſequi iu
ſtitiam ſuam, vt poſt Bald. in l. reſcripta, in fine, C.
de precib. Imper. offer. tradit Sigiſmund. Loffred.
in conſil. 38. Quoniam, num. 33. quod etiam po-
ſuit idem in conſil. 34. Fit in ſacro, num. 7. poſt An-
dr. de Iſern. in capit. primo, §. fin. de Capitan. qui
Cur. vend.

Ad ſextum reſpondetur, quod arg. in effectu ni-
hil aliud concludit, quam quod attentata, quæ e-
rant de iure nulla, per confirmationem validè à
Principe factam conualidantur, & hoc vtique
56 abſque contradictione fateri oportet: nam † &
vis ipſius vocabuli, confirmare, de ſui natura ni-
hil aliud ſonare videtur, niſi quod firmetur, quod
antea nullum erat, vt tradunt Doctor. præſertim
Dec. poſt princip. in dicta Rubrica de confirmat.
vtilium vel inutilium, non tamen concludit,

Digitized by Google

quod confirmatio,de qua agitur,valida ſit,& quod
illi,qui fuerat paſſus attentata,præiudicet, cum tan
tum valida illa cenſenda ſit, (qao ad propoſitum
noſtrum) quando in ea interuenit cauſæ cognitio,
& Pars fuit citata,vt dictum eſt. Eodem modo ſe-
ptimum tollitur, quod licèt Princeps poſſit facere
licitum,quod erat illicitum, non tamen creditur in
caſu.de quo agitur,id voluiſſe, per ſupradicta. Ad
octauum,quia negatur aſſumptum,quod Papa cõ-
firmando attentata, videatur manum apponere,
57 & illam ad ſe aduocare: † quoniam per confirma-
tionem rei litigioſæ, Papa non videtur litem ad
58 ſe aduocare, † niſi expreſſa facta litis huiuſmodi
mentione: quia tunc cauſa ab inferiore eripitur,vt
declarat eleganter Decius in dicto c. primo, col.1.
ad med.& verſ.concluſio ſupradicta,de confirmat.
vtil.vel inutil.

59 Ad nonum reſpondetur, † quod licèt lite pen-
dente nouum ius validè impetrari poſſis, vt in con
trario: illud tamen non procedit,quando impetra-
tio tenderet in præiudicium Iuris alterius Partis,
vt dictum eſt in dicto cap.4. de attent.lite penden.
in 20.limit.princip.num.16. prout eſt confirmatio
de qua agitur, quæ ſi valida reputaretur, vtique
præiudicium inferretur ei, qui paſſus fuerat atten-
tata, vt vltrà illorum reuocationem petere non
poſſit.

Ad decimum,quod arg. ſimiliter intelligendum eſt procedere,quando prouiſio de Beneficio litigioſo,fit ex certa Principis ſcientia, & cum expreſſione,quod ſit litigioſum, tunc enim prouidendo, illud vitium purgat, prout & nos hoc admitti poſſe dicimus, quando confirmatio ita fit vt infra, numero 65.

Quoniam verò (vt ex præmiſſis colligere facilè quiſque poteſt) plures ſunt caſus, in quibus confirmatio actus attentati per Principem facta,non impedit illius reuocationem, quam ſint caſus,in quibus talis reuocatio impediatur, reſtringendo punctum,& concluſiuè procedendo, poteſt in preſenti limitatione conſtitui.*

60 Regula negatiua, † quod confirmatio attentato
rum per Principem facta, nullo modo impediat,
quominus Iudex poſſit in lite mota ad vlteriora
procedere,ſecundum terminos dicti c.1. de confir.
vtil.vel inutil. & conſequenter,quo minus ad vlte-
riora procedendo poſſit etiam huiuſmodi attenta-
ta reuocare; Quæ Regula fundatur per ea omnia,
quæ ſuprà in 2.opin.num.21.& ſeqq.adducta ſunt,
Quæ

Ampliatur

61 Primò,vt procedat, † etiam ſi talis confirmatio
62 fuiſſet facta ex certa ſcientia,† præterquam ſi hæc
certa ſcientia reſultaret ex adhibita Partis citatio-
ne, & cauſæ cognitione in confirmando,vt colligi-
tur ex his,quæ dicta ſunt num.38.& ſeq.in 4.opin.
& dicemus etiam infra nu.65. in 1. limit. Clauſula
enim.Ex certa ſcientia,nihil operatur,cum adhibi-
ta fuit ſine cauſæ cognitione, vt poſt Pariſ. conſ.4.
nu.33.lib.2.Grammat.deciſ.66.nu.58. & Vant.de
nullit.in tit.An quælibet ſent.nul.dic.poſſ.num.18.
& Zaſ.conſ.10.num.30.lib.2.tradit nouiſſimè Me-
noch.conſ.1. Conſultatio, nu.433. lib.1.quod poſt
prædictos omnes,& Rol.in conſ.7.nu.108. lib.3.re
plicauit idem Menoch.in conſ.103.nu.85.eo.lib.1.
63 * Quæ † Clauſula,Ex certa ſcientia, multo minus
operaretur quoad effectum eorum quæ lite pēden
te prætenditur attentata,ſi de litis pendentia Prin-
ceps non habuit ſcientiam, niſi ex narratione Par-
tis,quia tunc talis Clauſula nihil operaretur,vt de-
clarat Ruin.conſ.97.nu.9.lib.3.]

64 Secundò amplia, † vt procedat etiã ſi talis con-
firmatio fuiſſet facta Motu proprio Principis,quia
per hoc valida non cenſetur, vt poſt Dec. in dicto
cap.1.col.1.ad med.verſ.& quod dictum eſt(etiam
de communi opi.atteſtantem,) diximus ſuprà nu.
37.in 3.opin.

65 Limitatur nunc eadem Regula vno modo, † vt
non procedat, quando confirmatio proceſſiſſet à
Principe cum cauſæ cognitione, & Partis citatio-
ne, quoniam cum hoc caſu appareat de voluntate
Principis volentis actum attentatum ſubſiſtere,
etiam in contradictorio declarata,non videtur hæ-
ſitandum, quo minus huiuſmodi attẽtata cenſean-
tur per Principem conualidita, & purgata, ſecun-
dum ea quæ diximus ſuprà, nu.47.in quinta opin.
& aliquid etiam dicemus infrà,in 3. parte, cap.29.
de Purgat.attentatorum,num. 56.verſ.purgatio ve
rò per Principem, dum præter ea, quæ ſupra dicta
ſunt,etiam ex alijs firmauimus,quod per confirma
tionem principis attentatorum purgatio induca-
tur, & ita rectè procedunt ferè omnia motiua pri-
mæ opi. quæ in huiuſmodi Principis voluntate, ac
poteſtate fundari potiſſimum videbantur, & ita
quoque verè videtur ſenſiſſe Socin. in dicto conſil.
45.Viſa,num.16.verſ.decima,& vltima dubitatio,
lib.1. dum nihil aliud ibi in conſideratione habere
videtur (quo ad hoc vt dicta attentata poſt con-
firmationem non veniant reuocanda) niſi quod de
appellatione interpoſita fuerit Princeps plenè in-
formatus, & in confirmatione expreſſa facta men-
66 tio, † aliàs ſi mentio facta non fuiſſet,ipſe quoque
in hac opinione reſidere videtur vt etiam poſt con
firmationem attentata veniant reuocanda,vt latius
ibi per eum. Quam limitationem amplia,vt proce
67 dat † etiam ſi ommiſſo cauſæ cognitionis, ac Par-
tis citationis, expreſſionis litis, & appellationis in
confirmatione (de qua proximè) fuiſſet facta ſi-
ne dolo,& per ignorantiam,quoniam nec hoc caſu
per hoc confirmatio rei litigioſæ magis valere di-
ceretur, vt expreſſè concludit Dec. in dicto cap.1.
colum.1.ad med.verſ. & quod dictum eſt, de con-
68 firmat.vtil.vel inutil.* Hęc autem † quæ hactenus
de confirmatione dicta ſunt, intelligenda ſunt pro-
cedere in confirmatione Iudicis: nam ſi Iudex a-
ctum qui prætenditur attẽtatus, puta intruſionem
per ſuam ſententiam, aut ſolummodo detentam
approbaſſet,& confirmaſſet,vtique huiuſmodi ap-
probatio attenderetur tanquam valida vt expreſ-
ſe limitat Bald.in c.literis, num.6. de cauſa poſſeſſ.
& proprietat.]

Limitatio LIII.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio interpoſita in caſu à Iure prohibito non facit attentata.*
2 *Secundum commun.opin.*
3 *Exceptio iſta, quod fuit appellatum in caſu à Iure prohibito eſt per Iudicem ad quem ante omnia diſcutienda, & ſuper ea tacitè, aut expreſſè pronunciandum.*
4 *Executio appellatione pendente fit in omnibus illis caſibus,in quibus à Iure prohibita eſt appellatio.*
5 *Exemplum in appellatione contra tres conformes.*
6 *Nec reuocatur per viam attentati.*
7 *Appellatio quando non eſt legitima Iudex poteſt procedere,*

Digitized by Google

cedere, nec talis proceſſus reuocetur per viam attentati.

8 *Appellatio ab executione, ſeu pronunciatione de exequendo non facit attentata, & infra, nu. 11.*

Secundum commu. opi. vt infrà, nu. 13.

9 *Ratio prima, quia non ſuſpendit, aut extinguit huiuſmodi appellatio pronunciationem.*

10 *Secundum commu. opi.*

12 *Secunda ratio: quia talis appellatio eſt à Iure prohibita.*

14 *Appellatio à pronunciatione de exequendo an valeat remiſſiuè.*

11 *Aliqui (etiam de commu. opi. atteſtantes) ſenſerũt, quod hoc caſu appellatio permittatur.*

16 *Alij & magis communiter, quod immò nec à pronunciatione de exequendo detur appellatio.*

17 *Et ab hac opi. in iudicando non eſt recedendum, & qui alteri opi. vellet inhærere, id ex imperitia facere praeſupponeretur, ſecundum aliquos.*

18 *Commiſſio de exequendo multo minus admittit appellationem, quam pronunciatio de exequendo.*

19 *Commiſſio de exequendo dicitur pars realis executionis.*

20 *Cautela, vt ab executione nullatenus appellari poſſit, illa eſt, vt Iudex non pronunciet ſententiam exequendam eſſe, ſed executionem committat.*

21 ** Executor ſi incepit ſubhaſtare, appellatione interpoſita per Partem, præco non ceſſabit ſua ſolemnia proſequi.*

22 ** Brocardicum quod appellatione pendente nihil eſt innouandum, quando procedat.*

23 *Appellari poteſt a pronunciatione de exequendo, quando ſententia, de cuius executione agitur, lata eſt contra vnum, pronunciatio autem de exequendo eſſet contra alium.*

24 *Appellatio ab executione valet, quando in ea modus excéditur.*

Secundum commu. opi. nu. 25.

26 *Exceſſus ratione, in qualibet cauſa mundi admittitur appellatio, Etiam ſi ſimus in executore Apoſtolico. ibid.*

27 ** Appellare licet ratione exceſſus, etiam ſi antea non appellaturum ſe iuraſſet.*

28 ** Exceſſus in exequendo non præſumitur, niſi probetur.*

29 ** Alleganti exceſſum onus probandi incumbit.*

30 *Appellatio ratione huius exceſſus in executione non niſi ſemel conceditur.*

31 *Appellatio ratione huius exceſſus ad hoc vt valeat, debet in ea ſpecificè exprimi cauſa, & in quo fuerit exceſſum.*

32 *Exceſſus in exequendo altero de tribus modis contingere poteſt, videlicet, ratione rei, ratione temporis, & ratione exceptionum, quæ non fuerint admiſſæ.*

33 *Cognitio an modus in exequendo fuerit exceſſus, ſpectat ad iudicem à quo.*

34 ** Appellatio an ſit valida, vel an ſuſpendat, eius cognitio ad Iudicem ad quem ſpectat.*

35 ** Appellatione ab exceſſu executionis pendente, fructus interim ad inſtantiam Partis ſequeſtrantur, & poſſeſſio rei per ſuperiorem ad ſe auocari poteſt.*

36 ** Appellatio non ſolum vtilis, ſed multoties neceſſaria.*

37 *Appellatio à mandato de exequendo concesso Parte non citata interponi poteſt, ſecundum aliquos.*

38 *Appellatio à reiectione exceptionis oppoſitæ valet.*

39 *Exceptiones contra executionem, ad hoc vt ratione reiectionis illarum detur appellatio, debent opponi ante pronunciationem, & commiſſionem de exequendo.*

40 *Iudex reijciens aliquas exceptiones contra executionem oppoſitas, quæ tamen ante commiſſionem de exequendo non fuerant oppoſitæ, non poteſt dici prætextu huiuſmodi reiectionis modum in exequendo exceſſiſſe.*

41 *Appellari poteſt à ſententia per quam inducitur executio alterius ſententiæ, quando in ea aliquid de nouo inducitur.*

Niſi à prima ſententia cuius executio dicitur eſſe ſecunda ſententia, prohibita fuiſſet appellatio. 42.

43 *Ab executore Apoſtolico (in caſu de quo hic per Dominos conſideratur) appellari poteſt.*

** Vel in executore dato cum Clauſula, Vocatis vocandis qui aſſumpſit partes Iudicis, nu. 44.*

45 ** Executor merus & non merus quis.*

46 ** Executor datus cum Clauſula, Vocatis vocandis, &c. dicitur verus Iudex.*

47 ** Poſſeſſor ſi ab executoris Interlocutoria appellauit, ſi demum in Diffinitiua ſit contumax, & appellet, poteſt executor exequi citrà vitium attentatorum.*

48 *Appellatio vbi ab executione permittitur, debet in ea exprimi cauſa iuſta appellandi.*

Aliàs appellatio eſſet nulla. 49.

Secundum commu. opi nu. 50.

Niſi ex facie, & forma ipſius ſententiæ conſtaret vere de grauamine, puta quia in ea exprimeretur cauſa iniuſta, vel à iure reprobata. 52.

51 ** Cauſa ſpecifica requiritur, & non ſufficit generalis in appellatione.*

53 *Cauſa iuſta eſt in appellatione ab Interlocutoria exprimenda.*

54 *Appellatio ab Interlocutoria cuius iniquitas detegitur per appellationem Iuris, non exquirit expreſſionem iuſtæ cauſæ.*

55 *Expreſſio iuſtæ cauſæ, quæ requiritur in appellatione ab executione, debet eſſe ſpecifica, nec ſufficit fieri per relationem ad acta*

56 ** Cauſa ſpecifica an ſit de ſubſtantia.*

57 *Contumax verus non appellat.*

58 *Latro famoſus appellare prohibetur.*

59 *Criminoſus notoriè appellationem interponere non poteſt.*

60 *Appellatio in infinitis propè caſibus prohiberi dicitur remiſſiuè.*

61 *Appellatio non ſolum à Iure, verum etiam ab Homine prohibita non facit attentata.*

62 *Tuertia appellationis prohibitio operatur, vt appellatio cõtra eam interpoſita non faciat attentata.*

63 *Statutum mandans inter certas perſonas ſententias latas executioni demãdari, cenſetur tacitè appellationem prohibere.*

64 *Appellatio de iure communi prohibita ſi per aliquod ſtatutum permittitur, non operatur effectum ſuſpenſiuum & conſequenter nec attentata.*

65 *Appellatio ſemel per ſtatutum permiſſa in poſſeſſorio non operatur effectum ſuſpenſiuum, ſed tantum deuolutiuum, ſecundum aliquos.*

66 *Inhibitio etiam vigore appellationis in caſu prohibito interpoſitæ, facit attentata, ſecundum ſtilum Modernæ Rotæ.*

67 *Appellatio, etiam in caſu à iure prohibito facit attentata, ſi Iudex illi detulit.*

Vel ſi illam de facto Iudex admiſit, & Pars illam approbauit, nu. 68.

69 *Appellatio quantumcunque ſit prohibita, ſi tamen adſit iuſta appellandi cauſa, poteſt illam exprimendo appellari.*

70 *Prohibitio appellationis, quo ad hoc, vt non faciat attentata, intelligitur adeſſe, quando prohibetur, quoad effectum ſuſpenſiuum, licèt non quo ad deuolutiuum.*

71 *Appellatio ab executione, quæ fit vigore obligationis in forma Cameræ, cum deuoluat, & non ſuſpendat non retardat executionem.*

1 QVinquageſima tertia limitatio ſit, † vt non
procedat in appellatione interpoſita in his
caſibus, in quibus appellatio prohibe-
tur, quia tunc geſta poſt appellationem contra
prohibitionem legis interpoſitam, non veniunt tan
quam attentata in primis, & ante omnia reuocan-
da ad tex. in cap. non ſolum, ibi exceptis caſibus, in
quibus iura poſt ſententiam prohibent appellari,
& ibi gloſ. in verb. caſibus, & ibi quoque Gemin. in
3. not. de appell. in 6. Spec. de appella. §. nouiſſimè,
poſt prin. verſ. quartus caſus, & poſt eum Lancell.
Corrad. de Prætor. §. 2. de offic. Præt. in cauſ. ciuil.
c. de appe. ſub num. 2. verſ. quarto ſub illis caſibus,
2 & alibi ſæpiſſimè Doct. quam gloſ. † communiter
approbari teſtatur Viuius, Commu. Opi. li. 2. Opi.
30. incip. Attentata, in fi. Hinc dicebat ſingulariter
Abb. in conſ. 14. incip. Indiuiduæ, col. 2. verſ. ſed his
3 non obſtant. li. 1. † quod iſta exceptio, quod fuit ap
pellatum in caſu à iure prohibito, eſt per iudicem
ad quem ante omnia diſcutienda, & ſuper ea taci-
tè vel expreſsè pronunciandum. Hinc etiam dice-
bat Iaſ. in conſ. 187. Circa primum, col. 6. in fi. lib. 2.
4 † quod in omnibus caſibus, in quibus prohibetur
appellatio, poteſt pendente prætenſa appellatione
fieri executio, & And. Barbat. in conſ. 10. Mihi vi-
detur, col. 3. ſub nu. 2. verſ. præterea ſi dicatur, lib. 1.
5 † vbi ponit exemplum in eo, qui contra tres con-
formes volebat appellare, & tradit etiā Guid. Pap.
in conſ. 219. Male, nu. 2. Quod & dixit poſt gl in d.
c. non ſolum, & Marantha in Spec. in 2. q. tertię par
tis, ſextæ partis principalis, in 2. actu nu 172. Rol.
de Valle, in conſ. 77. Viſo, nu. 30. & ſeqq. li. 2. Hinc
etiam dixit Io. Crot. in conſ. 101. Viſo puncto, nu.
6 8. † quod talis executio non reuocatur per viam at
tentati. Fac. quod tradit Franc. in c. vt debitus, nu.
7 47. de app. † quod qñ appellatio non eſt legitima,
Iudex poteſt procedere, & proceſſus non reuocatur
tanquā attentatum. Quod & affirmauit Steph. Au
frer. in add. ad deciſ. vltimum cappellæ Tholoſ. ad
med. Vnde ex præmiſſis ſatis patet, quod in hac li-
mitatione conſtitui poteſt regula, quod pendente
appellatione interpoſita in caſu à iure prohibito
non dicitur attentari, & geſta tanquam attentata
non veniunt reuocanda, cuius exemplificatio fieri
8 poteſt † in appellatione ab executione, ſeu manda-
9 to, & pronunciatione de exequendo, quæ † quia nō
ſuſpendit, neque extinguit huiuſmodi pronuncia-
tionem, conſequenter non operatur effectū attenta
10 torum, † vt videtur communis opi. de qua poſt Al
ciat. in l. 1. §. ſi quis ita, ff. de verb. obl. teſtatur Bapt.
Villalob. in Collect. commu. opi. in verbo, appella-
tio, nu. 113.* & eſt deciſ. Parlamenti Pariſ. [per Io.
Gall. 183. inci. Fuit quędam verſ. item fuit dictum.]
& ideo executio actualis, huiuſmodi appellatione
de facto interpoſita, non obſtante, fieri permittitur
vt not. Doct. omnes, in l. ab executore, ff. de appe. &
in l. ab executione, C. quorum appella. non recipiāt.
in quo exemplo ita poteſt poni.

11 Regula, † quod appellatio ab executione nō fa
ciat attentata, per ſupradicta, vt ſpecialiter ad ex-
cuſanda attentata conſiderauit aliàs elegāter Aug.
Bero. in conſ. 106. incip. Quatuor, nu. 10. li. 3. & ra-
tio duplex eſſe poteſt. Prima, quia (vt dictum eſt)
12 talis appellatio non ſuſpendit. † Secunda, & ma-
gis generalis, quia appellatio hoc caſu eſt, à iure ꝓ-
hibita, ad tex. in c. nō ſolum, ibi, exceptis, & c. de ap
pell. in 6. Quod autem ab executione prohibita ſit
appellatio, patet ex dicta l. ab executore, & l. ab exe
cutione, & ibi not. omnes Scribentes, & eſt deciſ.
Rot. 45. aliàs, 346. Si appelletur, de appell. in nou.
13 † & eſt commun. opin. de qua poſt Alex. in conſil.
95. Viſis, num. 5. lib. 2. & alios teſtatur Mandel. de
Alba, in conſ. 14. Præſuppoſita, in princ. lib. 1. & tra
dit Grat. in conſ. 16. Viſis lib. 2. & plura ad hāc ma-
teriam ponit Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §.
31. cap. 18. atque etiam Pet. Calefat. inter conſilia
matrimonialia, lib. 1. conſ. 76. In cauſa executionis,
num. 16.* Alia & tertia ratio affertur per Aymon.
conſ. 122. ſub num. 3. poſt Ant. de Butr. in conſ. 74.
Viſis ſtatutis, col. 2. ad fin. quia ſcilicet grauamen
hoc caſu non imputatur exequenti, ſed depu-
tanti.]

Amplia regulam prædictam vno modo, vt non
ſolum procedat in appellatione ab executione, ſed
etiam à pronunciatione de exequendo, quamuis
enim non modica fuerit inter Doctores varietas,
14 † an hoc caſu detur appellatio, vt patet ex his, quæ
eleganter ponit Ant. Gabr. commu. concluſ. libr. 2.
15 de appell. Concluſ. 4. num. 19. † vbi refert Salic. de
commu. opi. atteſtantem, quod hoc caſu appellatio
detur, & quamplures in id auctoritates citet. Qui-
bus adde Æmilian. de ead. commu. opi. atteſtātem,
in conſ. 148. Magnifice, num. 2. & Minſing. in con-
16 ſil. 47. Factum tale, nu. 18. quia † tamen contraria
ſententia non ſolum dicitur communis, vt poſt a-
lios dicit ille ibi, verum etiam magis communis, vt
per quamplures auctoritates per eum ad hoc cita-
tas concludit idem ibi, num. 2. prædicta ampliatio
omnino eſt tenenda. Quibus adde, quod eandem
eſſe commu. opin. teſtatus eſt etiam Alba, in dicto
conſ. 14. poſt Alex. etiam de hac commun. atteſtan-
tem, in d. conſ. 95. & quod immo hæc ſit etiam ma-
gis commu. opi. poſt Dec. in cap. nouit, in 4. not. de
appell. & Ant. de Canar. in tracta. de executio. in-
ſtrumentorum, q. 46. & Feli. in c. quoad conſultatio
nem, col. 8. de re iud. tradit Pet. Calefat. in d. conſil.
76. num. 16. prout de eadem magis commu. opi. te-
ſtatur etiam Bero. in conſ. 32. In cauſa executionis,
17 nu. 5. lib. 3. qui ſubdit ibidem ſub num. 17. † quod
ab hac opin. in iudicando non eſt recedendum, &
quod qui alteri opinioni vellet inhærere, id ex im-
peritia facere præſupponeretur, & poſt alios ſimi-
liter de hac communiori atteſtantes tradit Grati.
apud Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 7. cap. vlt. num.
43.* & nouiſſimè poſt Corn. cōſ. 71. col. pen. li. 1. eā
dem magis commu. dicit Roland. conſ. 43. ſub nu.
5. in fin. lib. primo, & nouiſſimè Moderni Senen. in
tract. de priuileg. Iuram. priuile. 77. nu. 58. vbi poſt
alios verius & magis commu. hoc eſſe affirmant.
Eandem commun. & per Rot. ſequi ſolitam, dixit
18 Rot. Lucenſ. per Magon. deciſ. 48. num. 5.] † Quæ
ampliatio multo magis procederet, ſi eſſemus in cō
19 miſſione de exequendo, † q̄ dicitur eſſe pars realis
executionis, & ideo, (vt dicit Bero. ibidem, ſub nu-
20 me. 9. poſt Imol. in d. l. ab executione, †) datur hoc
pro cautela ad tollendum omne dubium, vt appel-
lari nullatenus poſſit, quod Iudex non pronunciet,
neque declaret ſententiam eſſe exequendam, ſed
cōmittat executionem, vt latius ibi per eum.* Quę
adhuc multo magis procederet, ſi executor iam in-
21 cepiſſet † ſubhaſtare, & Pars de cuius præiudicio
agitur, appellet, nam pendente huiuſmodi appel-
latione Præco & Apparitor non ceſſabit proſequi
ſua ſolemnia, vt intrepidè in Practica teneri dicit
Iodoc. in tract. de ſubhaſtatione, cap. 3. numero 22.
Per iudicem tamen non procedetur ſecundū eum
ad decretum de Appellatione indeciſa pendente,
Iudici debite ac legitimè inſinuata, quæ debet pri*
& ante omnia diſcuti an fuerit bene vel male ap-
22 pellatū, & ad id quod vocat † brocardicum quod
appellatione pendente nihil debet innouari, re-
ſpondet verum eſſe inter eaſdem perſonas; hic eſſe
inter

inter diuerſas,quia ſunt plures opponentes: Item
pendente Iudicio, quod hic ſecundum eum non
pendet, quia huiuſmodi ſolemnitates non dicun-
tur iudicium, ſed preparatorium ad iudicium, de
qua vltima reſponſione, & eo quod dicit per Iudi-
cem ſuperſedendum, ego ſubſiſto, tùm, quia Iu-
dex eſt Executor,tùm quia uerè videtur etiã iudi-
cium non autem præparatorium.] Quam amplia-
23 tionem limita,ſeu declara vno modo† vt non pro
cedat, quando ſentetia (de cuius executione agi-
tur) eſſet lata contra unum, pronunciatio autẽ de
exequendo fieret contra alium, vt poſt Ange.in l.ſi
cum exceptione, §.hæc autem actio, num.quarto,
ff.de eo quod metus cauſa,& Imol.& Fel. vbi ſup.
rtadit Capic.in deciſ.1.In cauſa Domini Comitis,
ſub nu.17.verſ.ſed quo ad caſum noſtrum.

Limita Regulã in hoc exemplo ſuprà poſitam.

24 Primò,vt non procedat, quãdo † modus in exe-
quendo excederetur: quoniam tunc ratione exceſ-
ſus benè conceditur appellatio, c.nouit,de appella.
tradunt Scribentes omnes,in dicta l.ab executore,
ff.de appell.& in l.ab executione,C.quorũ appella.
non recip.& eſt deciſ.Rotæ 45.aliàs 346. Si appel-
letur,de Appell.in nou. & alia Lanfran.341. incip.
25 Executor,† vbi ẽt de commu.opin. teſtatur,& alia
Franc.Marc.in deciſ.Delphinal.q.100.incip.Quæ-
ritur,num.1.& dixit notabiliter Pariſ. poſt alios,in
26 conſ.28.Ad reſolutionem,num.12.lib.4.† quod in
qualibet cauſa mũdi,in qua modus exceditur appel
latio admittitur,& alibi paſſim hoc admittũt Doc.
* & nouiſſimè Thom.Docc.conſ.71.num.19.Ioan.
Gall.d.deciſ.183.Parlamenti Pariſienſ.in fine.]
Hanc autem limitationem Amplia, vt procedat ẽt
in executore Apoſtolico, qui ſi modum excedat po
teſt ab eo appellari,& appellatio facit attẽtata* per
Proſper.Paſeth.cõſ.27.nu.4.] vt ſenſerunt Domini
in vna Vercellen. Canonicatus, ſiue attentatorum
coram Reumano,29. Nouembr.1555.in qua licèt
executor Apoſtolicus non obſtantibus reiteratis ap
pellationibus ab eo interpoſitis decreuiſſet in fauo
rem prouiſi Apoſtolici mandatum de manutenen-
do, eundemque in poſſeſſionem certorum aliorum
bonorum immiſiſſet, & pro parte capituli præten-
deretur,quod omnia eſſent attentata, Rota tamen
declarauit non eſſe attentata,niſi ille modum exceſ
ſiſſet,quod mandauit videri, & ſecũdum hanc Am-
pliat. videtur intelligendum id quod diximus in-
fra,in 5.limit.num.37. vt ſcilicet eo caſu appellatio
ab executore Apoſtolico faciat attentata, quia ille
debuit modum exceſſiſſe,quod licèt ibi per Domi-
nos non fuerit dictum,tamen probabiliter exceſſus
videtur poſſe colligi ſaltem ex carceratione,de qua
ibi, aliàs illa deciſ.in cauſa Aſtoricen. eſſet contra-
ria his, quæ fuerunt dicta in hac Vercellen. * Se-
27 cundo, vt hoc caſu ratione † exceſſus liceat appel-
lare, etiam ſi quis antea iuraſſet non appellare, vt
Zaſ.conſ.12.num.58.& Fannut.de in litẽ iuran. in
3.parte num.9.tradit Rot.Lucenſ. per Magon. de-
ciſ.18.nu.13.] eandemque limitationem pariter de
28 clara. Primò, † vt iſte exceſſus in exequendo non
præſumatur, niſi probetur, vt rectè animaduertit
Rota,in prælleg.deciſ.45.num.1.* Veſtr.in pract.
29 Rom.Cur.lib.7.c.3.nu.6. & propterea † alleganti
exceſſum,incumbit onus probandi, Gig.de penſio.
q.9.nu.9.Maſchard.de probat.Cõcluſ.696.nu.11.)
30 Secundò,† vt appellatio ratione exceſſus, non ni-
ſi ſemel concedatur,vt poſt Aret.in d.l.ab executo-
re, & Fel. in dicto c. quod ad conſultationem, col.
14.tradit Aug.Bero.in d.conſ.32. In cauſa, num.7.
31 lib.3.Tertiò declara,† vt appellatio ratione huiuſ-
modi exceſſus, ad hoc vt valeat, debeat in ea ex-
preſsè,& ſpecificè exprimi cauſa,& in quo fuerit
32 exceſſum,vt tradit idẽ ibidem. † Quartò quod ex
ceſſus,(vt eleganter ſubdit idem ibi,num.15.)alte-
ro de tribus modis contingere poteſt,ſcilicet ratio-
ne rei,ratione temporis, & ratione exceptionum,
quæ de iure potuiſſent ipſi executioni opponi, &
fuiſſent reiectæ; vel etiã quatuor,vt remiſſiuè tra-
dit Roland.conſ.43.nu.6. lib.1. Immò decem mo-
dos ponit Rebuff.de ſentent.execut.art.7. gloſ.14.
vt eos refert Rot. Lucen. per Magon. deciſ.18.nu.
12.& deciſ.48.nu.8.(Quinto, & vtiliter declara,
33 † quod cognitio an modus in exequendo fuerit ex
ceſſus ſpectat ad Iudicem à quo, vt ex intentione
Alex.in d.conſ.95.Viſis, lib.2. Animaduertit idem
34 Bero.ibi,nu.18.* Aliàs enim ſi † cõtingat dubitari
de validitate appellationis regulariter cognitio ſpe
ctat ad Iudicem ad quem, Proſp.Paſeth.conſil.61.
per totum,prout etiam quando dubitatur an appel
latio ſuſpendat,idem Paſeth.d.conſ.num.5. verſic.
quoad tertium.Ploi.in l.ſi quando,§.4.num.43. C.
35 Vnde vi.] Sextò declara, † vt pendente appella-
tione ab exceſſu executionis,fructus interim etiam
ad inſtantiam Partis ſequeſtrati debent, & rei de
qua agitur poſſeſſio,poteſt per ſuperiorem auocari
vt tradit idem Bero.d.conſ.116.Pendente, num.7.
lib.3.vbi & id de ſtilo Ciuitatis Bononienſis eſſe at
36 teſtatur.* Septimo quod huiuſmodi † appellatio
ab exceſſu, non ſolùm ſit permiſſa tanquam vtilis,
verum etiam in multis caſibus ſit neceſſaria,de qui
bus per Abbat.in c.quoad conſultationem, ſub nu.
24.de re iudic.quod valde videtur notandum quia
ſi Pars ratione exceſſiuæ executionis prætenderet
ſe grauatam,& vellet ſuper exceſſu audiri, niſi oſtẽ
deret ſe ab exceſſu legitimè appellaſſe,ſuper eo non
audiretur, prout fuit factum in illa Peruſina bo-
norum,coram D.Peſcion.de anno 1585. inter Ca-
pitan. Bernardinum & Dominam Vicentiam de
Cinellis.

37 Secundò limita, † quando eſſemus in mandato
de exequendo conceſſo Parte non vocata, vt poſt
Henric.Boic.in c.de cætero, extrà de re iud.& An-
ton.de Butr.& Panorm. in c.fin.extra, de præſum-
ption.tradit expreſsè Guido Papæ, deciſ.436. inci-
pien.Cum materia,q.87.nu.95.

38 Tertiò,† niſi fuiſſet appellatum à reiectione ex-
ceptionis contra executionem oppoſitæ,vt tradunt
Doctores in dicta, l.ab executore, & maximè Bar.
col.1.& poſt eos ponit expreſsè Capic. deciſ.1. In
cauſa Domini Comitis, ſub num.17. verſ.& dicit
Bar. hæc tamen limitatio (licèt ille non dicat) eſt
39 vno neceſſario,& vtili modo declaranda, † vt hu-
iuſmodi exceptiones debeant eſſe oppoſitæ,& reie
ctæ ante pronunciationem, & commiſſionem de
exequendo, non enim ſufficere, quod poſtea in ap-
pellatione interpoſita ab executione, vel eius com-
miſſione,huiuſmodi exceptiones opponerentur,&
40 inſuper reicerentur, † quia ratione talis reiectio-
nis,executio iam cœpta non impediretur,nec ratio
ne huiuſmodi reiectionis Iudex poſſet dici exceſſiſ
ſe modum in exequendo, vt eleganter conſiderat,
& deducit Aug. Bero.in d.conſ.32. In cauſa nu.16.
& num.17.lib.5.ſequitur Contard.in l.vnica,C. de
moment.poſſ.limit.19.nu.70.

41 Quartò limita † vt non procedat in ſententia,
per quam inducitur executio alterius ſententiæ,
quoniam quando in ea aliquid de nouo inducitur
vtique appellari poteſt, vt tradit eleganter * Ang.
in l.ſi cum exceptione, §. hæc autem actio, num.4.
verſ.ſed vbi per executionem primæ ſententiæ, ff.
quod met.cauſ.& Ruin.in conſ.78.In quęſtione,in
principio, lib.5.& ſenſit etiam poſt eum Ant.Gab.
in

Contard. ad l.unic. C. de mom. poss. lim. 19 fol. 437.

Digitized by Google

in dicta Concluſ.4.nu.2. Hæc autem limitatio vno
42 modo videtur limitanda,† niſi à prima ſententia,
cuius executio dicitur eſſe ſecunda ſententia, fuiſ-
ſet prohibita appellatio,quia tunc nec ab iſta ſecun
da ſententia,quæ venit ad executionem primæ,ap-
pellari poſſet,vt poſt Bal. * in l. ſi cum exceptione,
ad final.verſicul. idem not.ex iſta gloſ.ff.quod met
cauſ.] & Felin. de quibus ibi per eum, videtur an-
notaſſe Capic.4. deciſ.1, nu. 23. * & poſt Bald. vbi
ſupra & Butr.conſ.74.num.4. & alios tradit etiam
Rot.Lucenſ. per Magon. deciſ.18. in princ. & de-
ciſ.48.nu.4.& poſt Felin.in c.quod ad conſultatio-
nem,ante nu.21.de re Iudic. Proſp. Paſeth.conſilio
193.nu.4.& poſt prædictos Roland.conſ.43. nu.3.
& 4.lib.1.vbi ſub num.7. declarat non dici nouum
grauamen ſi Iudex ſecundæ ſententiæ ſimpliciter
mandet ſuam ſententiam exequi.]
43 Quintò videtur poſſe limitari, † vt non proce-
dat in appellatione interpoſita ab executore Apo-
ſtolico in caſu aliàs cõſiderato per Dominos in vna
Aſtoricen.Abbatię,coram D.meo Oradino,ſub die
4.Martij,1555.in qua fuit tentum, quod ſi ab exe-
cutore Apoſtolico obtineatur mandatum contra
Capitulũ,vt tradat poſſeſſionem Abbatiæ vna cum
fructibus, & pro parte Capituli fuerit ab eo appel-
latum,& iterum executor idem mandauerit,atque
iterum Capitulum appellauerit,& deinde a ſubexe
cutore obtineatur mandatum de immittendo in
poſſeſſionem, & expectans (Capitulo contradicen
te) ingreſſus ſit poſſeſſionem, & ab hoc ſimiliter
pro parte Capituli fuerit appellatũ, & poſt ingreſ-
ſum expectans carcerauerit nonnullos Canonicos,
& alia quædam fecerit: iſta omnia fuerunt per Do
minos iudicata attentata, & ſtante commiſſione ſu
per attentatis reuocandis, ex eo quia fuerant dictæ
appellationes ab executore interpoſitæ, omninò
purganda eſſe dixerunt antequam in negocio prin
cipali procederetur. Et conſequenter ibi datur ca-
ſus in quo appellatio ab executore facit attentata,
per ſupradicta. Quæ tamen reſolutio videtur neceſ
ſario intelligenda in executore, qui modum in exe-
quendo exceſſerit, ſecundum ea, quæ diximus hic
ſuprà,in 1.limit.ſub nu.26.verſ. hanc autem limita
44 tionem, * vel in † executore dato cum Clauſula,
Vocatis vocandi,qui aſſumpſiſſet partes Iudicis,ad
not.in c.exhibita,vbi Felin.num.....de Iudic.vt de-
clarat Cardin.conſ.63.nu.3.& per totũ, aliàs enim
ſi eſſemus in mero executore,puta in A. C.cui fuiſ-
ſet directum Breue detentore & intruſo immitte-
ret oratorem in poſſeſſionem ſi aduerſarius fuerit
proteſtatus, nihil fieri niſi eo citato, & inſuper in
actu adeptæ poſſeſſionis appellauerit, poſſeſſio ta-
men non dicitur attentata,vt eſt deciſ.Diuerſ.213.
45 Incipien.Die 4.Iunij.† Merus autem executor eſt
qui iubenti tenetur parere, ſed qui ex ſuo imperio
exequitur, non eſt merus executor, vt formaliter
inquit Bald.in conſ.341.num.6.in fine,libro 4.&
46 † executor datus cũ Clauſula, Vocatis,non dicitur
merus executor,ſed verus Iudex vt dicit Rota, de-
ciſ.32.Nota ex hoc,de Reſcript.in antiq.quam al-
legat Card.d.conſ.63.nu.1.
Hanc limitationem ſublimita ſecundum Card.
47 ibi,in fine,† niſi poſſeſſor qui fuit ab executore ci-
tatus ante diffinitiuam ab aliqua interlocutoria ap
pellaſſet, & poſtmodum in diffinitiua fuiſſet con-
tumax,quia ſtante contumacia, ſi à diffinitiua po-
ſtea appelleꝛ, poteſt executor ſua hac appellatione
pendente,ſuam ſententiam citrà vitium attentato-
rum executioni demandare.]
48 Declara eandem Regulam vno modo,† vt qui-
bus caſibus appellatio ab executione permittitur,
tunc in appellatione ſit neceſſariò exprimenda iu-
ſta cauſa,vt poſt Specul.Io.And.Bar. Abb.Roman.
Felin. & alios per eum allegatos in proprijs termi-
nis de appellatione à ſententia de exequendo, tra-
49 dit Capic.in dicta deciſ.1.num.20.† aliàs appella-
50 tio eſſet nulla,vt tradit Bero. † (etiam de commu
ni opinione atteſtans) in conſ.106.Quatuor ſunt,
num.11.lib.3.* Prout eam circa illud de expreſſio-
ne cauſæ commun. etiam dicit Claũd. de Seiſell. in
l.ſtipulationum,num.8.ff.de verb.obligat.vt refert
d.deciſ.Lucen.18.num.14.poſt Roland. d.conſilio
51 43.num.6.& quod † requiratur ſpecifica cauſa, &
generalis non ſufficiat, poſt Felin.in c.quod ad con
ſultationem,num.25.de re Iudic.tradit etiam ex re
centioribus Proſper Paſeth. conſ.27. nu. 5.] Quod
ſanè ex intentione Capic. vbi ſuprà, num.22. poſt
Pet.de Anchar.in Clem.Appellanti, de appella. &
Franc.in cap. vt debitus, col.9.eod.tit.limitandum
52 eſt,† niſi ex facie, & forma ipſius ſententiæ appa-
reret, & conſtaret verè de grauamine, puta quia in
ea exprimeretur iniuſta cauſa, vel à iure reproba-
ta, tunc enim in appellatione ab ipſa ſententia de
exequendo non requiritur expreſſio cauſæ: quod
53 ex eo comprobari poteſt † quod aliàs dicimus, ꝙ
licèt in appellatione ab interlocutoria ſit iuſta cau-
ſa exprimenda, cap. Cordi, de Appella.in 6. Rot.
deciſ.2.aliàs, 7. Si appelletur, de appellat. in nou.
54 † ſi tamen ſimus in Interlocutoria, cuius iniqui-
tas per allegationem iuris detegitur, talis expreſ-
ſio cauſæ vltra non requiritur, puta quando appel-
latur à decreto ſequeſtri, quod regulariter eſt pro-
hibitum, vt eſt deciſ. Caſſad. 5. Dubitatum fuit,
55 numero 2.& 4.de ſequeſtrat.poſſeſſ.& fruct.† ex-
preſſio autem cauſæ in appellatione ab executio-
ne (de qua ſuprà) ſpecificè fieri debet,nec ſufficе-
ret illam exprimere per relationem ad acta,vt poſt
alios animaduertit Capic. ſub dicto nu. 20. * Ro-
land.d.conſilio 43.num.7. & d.deciſio.Lucenſ.18.
num.14. & 15. qui tamen id poſt Felin. vbi ſuprà,
56 notabiliter declarant, quod talis † ſpecifica ex-
preſſio cauſæ, non ſit de ſubſtantia appellationis,
ſed ad Iudicis informationem, vt poſſit deliberare
an appellatio,ſit admittenda, vel tanquam friuola
reijcienda.]
Poſſet hæc eadem quinquageſima ſecunda limi-
57 tatio exemplificari, etiam † in vero contumace;
58 † Item in famoſo latrone† vel in notoriè crimino
59 ſo,prout exemplificat dicta gloſ. in verbo caſibus,
60 in dicto cap.non ſolum, † & in infinitis prope a-
lijs caſibus,in quibus appellatio prohibetur. Quo-
rum enumerationem, etſi locus iſte ſatis expo-
ſceret, quia tamen hanc enumerationem non ſo-
lum feciſſe videmus Iuris conſultos, in tot. titu.ff.
quando appell. ſit, & tot. tit. à quibus appell. non
lic. & Imperatores quoque in tot.titul.C.quorum
appell.non recip. verum etiam quamplures ex no-
ſtris interpretibus,& Doctor. prout Azo. in Sum-
ma, C.de appell. Specul. in titulo de appella.§. in
quibus,per totum,Card.in Clem.1. de ſeq.poſſ. &
fruct. & Ant.Nicell. in tract. de concord.gloſſ. fe-
rè per totum, vbi innumeros caſus ad hoc propo-
ſitum congerit, & etiam Marant.in Specul.in ter-
tia parte, ſextæ partis princip. quæſt.4. nume.269.
& ſeqq. & poſt eum Lancellott. Corrad. de Præ-
tor.§.2. de offic. Prætor. in cauſ. ciuil. cap. de ap-
pell. lib num.9. vbi ſimiliter quamplures caſus,
& vltrà octuaginta enumerat, & nouiſſimè Man-
fred.libro ſecundo Pract. Concluſio.ſuper attenta.
Concluſ.252. & multis ſeqq. & etiam Modern. in
annot.ad Ægid.numero 191. & multis ſeqq. ne il-
lorum dicta quodammodo tranſcribere cogere-
mur,

Digitized by Google

mur,pro nunc (aliàs forſan plenius, & hanc mate-
riam extenſuri) ſufficiat lectorem ad ſupradicta lo.
ca remittere, & ea ſolum hic ſubijcere,quæ nō ſim-
pliciter particulares caſus reſpiciunt,in quibus ſpe-
cialiter appellatio à Iure eſt interdicta, ſed metho-
dum ipſam,& doctrinam præſentis limitationis ge
neraliter, & vniuerſaliter concernunt; Itaque in
propoſito.

Regula ſit , quod geſta pendente appellatione
contra prohibitionem legis interpoſita, non dicun
tur attentata: quæ probatur per ſupra dicta: quam
Amplia

61 Primò , † vt procedat , non ſolum ſi ſit prohibi-
ta à Iure,verum etiam ab Homine , puta , quia ſit
commiſſa cauſa cum Clauſula , Appellatione re-
mota,quia & hoc caſu Regulariter non dicitur at-
tentari , vt latius diximus ſuprà hoc eodem capit.
in octana limit.princip. huius noſtre Reg. princip.
num.2.& ſeq.

62 Secundò † vt procedat etiam ſi non expreſsè ,
63 ſed tacitè eſſet appellatio prohibita † prout ſi ſta-
tutum mandaret inter certas perſonas , ſententias
latas executioni demandari : quia per hoc tacitè
cenſetur ſtatutum appellationem prohibuiſſe , vt
tradit Iaſ.conſ.187.Circa primum,col.7.verſ.ſimi-
liter,lib.2. referens ita in contingentia facti conſul
tuiſſe Raphael.Comen.

Tertiò poteſt ſingulariter hæc Regula Amplia-
64 ri,vt † procedat,etiā ſi in caſu, in quo de iure com
muni appellatio eſſet prohibita, per aliquod ſtatu-
tum permitteretur : quia hoc caſu appellatio per-
miſſa à ſtatuto , non operabitur effectum ſuſpenſi-
uum , & conſequenter non dabuntur attentata.,
65 ſed tantum deuolutiuum : † Exemplum, ſi ſtatut.
prout eſt Booniæ, & Papiæ , permittat in poſſeſ-
ſorio ſemel appellari , quod aliàs de iure communi
regulariter eſt prohibitum: talis enim appellatio
non ſuſpendit , ſed tantum deuoluit , ſecundum ea
quæ (reprobando Grat.in conſil. vltimo , & Bero.
Quæſt.44.qui contrarium tenebant) latè ponit no
uiſſimè Menoch.in tractat. de adipiſcend.poſſeſſio
ne, Remed.4.quæſt.100. numero 835. & ſequent.
Quamuis illius opin. non videatur omninò tuta ,
vt annotauimus latius in tractat. de appellat. in
poſſeſſo. prohibit. vel permiſſ. in 16. limit. regulæ
ibi poſitæ.

Limita eandem Regulam

66 Primo, † niſi vigore huius appellationis fuiſſet
per Iudicem ad quem , inhibitum , licèt enim hoc
caſu dici poſſet inhibitionem non eſſe canonicam ,
& conſequenter non inducere vicium attentato-
rum,ad tradita per Rot.deciſ.58. aliàs, 412. Si ap-
pelletur,de appellat.in nou. & Ægid.deciſ.239. In
cauſa , tamen Rota Moderna, tenet contra dictam
deciſ. volens , quod inhibitio ſine iuſta , ſiue iniu-
ſta ſit timenda , vt patet in Recollect. Acorambo-
ni , deciſ.quinquageſimatertia, incip. Licet Rota ,
de quo etiam diximus ſuprà, hoc eodem cap. in ſe-
xta, limit.principal. Regulæ noſtræ principalis, in
prima ſublimitatione,num. vigeſimotertio,& la-
tius infra,in hac ſecunda parte , cap.20. de attenta.
poſt inhib.in vndecima Ampliat. regulæ ibi poſitę,
num 17.& 20.

67 Secundò, † niſi huiuſmodi appellationi per Iu-
dicem fuiſſet delatum ; ſicut enim delatio Iudicis
operatur , quod etiam appellatio fruſtratoria ope-
ratur effectum attentatorum', vt diximus ſupra, in
dicta ſexta limitat. principal.in 2. ſublimitat.num.
25.ita dici poteſt hic,quando ſumus in appellatio-
ne prohibita , cum non ſit dare rationem diuerſi-
tatis: Quinimmò ex his quæ ibidem in qoarta, ſub
limit.nu. trigeſimoſecundo Et ex identitate ratio-
nis poteſt. &

68 Tertiò ſuprapoſita Regula limitari, † vt nō pro
cedat , quando talis appellatio fuiſſet de facto per
Iudicem admiſſa,;& per Partem approbata , per ea
omnia quæ ibidem latius ſunt annotata, quæ ſimi-
liter , & in appellatione prohibita locum ſibi ven-
dicata poſſunt .

Declara nunc eandem Regulam ,

Primò , vt quod diximus appellationem à Iure
prohibitam,non inducere vitium attentatorum,in
69 telligatur , † dummodò non adſit iuſta cauſa ap-
pellandi; quando enim adeſt iuſta cauſa, quantum
que appellatio prohiberetur, tamen appellari poſ-
ſet , exprimendo illam iuſtam cauſam , quod poſt
Bart. Bald. Io.And. & alios per eum allegatos (lo-
quens primo in materia poſſeſſorij , & deinde vni-
uerſaliter ad omnes caſus extendens, in quibus ap-
pellatio eſt prohibita , tradit And.Tiraq.in tract.le
mort.ſaiſit le vif.in ſexta declarat. ſextæ part.prin.
num.4.

Secundò , quod dum loquimur in hac limit.de
prohibitione appellationis , non intelligitur de
prohibitione, quoad vtrumque effectum ſuſpen-
70 ſiuum, ſcilicet , & deuolutiuum, † ſed tantum de
prohibitione , quo ad ſuſpenſiuum : licet enim in
dubio prohibita appellatione , cenſeatur prohibita
quoad vtrumque effectum, vt per Deci. in Rubri.
extrà,de appell.nume.quinto , poſt Abba. in capit.
ad reprimendam,de offi.ordinar.prout refert,& ſe
quitur nouiſſimè Roland.de Valle. in conſ.77. Vi-
ſo,numero 16.lib. ſecundo , ad propoſitum tamen
noſtrum ſufficit,quod prohibitio reſpiciat tantum
effectum ſuſpenſiuum ; quamuis enim appellatio
deuoluat cauſam ad ſuperiorem , ſi tamen poteſt
ea pendente fieri executio, tunc ceſſant attentata.
propter prohibitionem , quoad effectum ſuſpen-
ſiuum: Exemplum in poſſeſſorio,in quo ſecundum
veriorem opinionem,non eſt prohibita appellatio,
quoad deuolutiuum, ſed tantum ſuſpenſiuum . Et
propterea in tali appellatione ceſſant regulariter
attentata,vt diximus ſupra,in 25. limita. principal.
poſt princip.& latius dicemus in d.tract.de appell.
71 in poſſeſſor.prohib.vel permiſſa.† Sic etiam vide-
mus in appellatione ab executione , quæ ſit vigore
obligationis in forma Cameræ,quæ cum deuoluat,
& non ſuſpendat , non retardat executionem , vt
per Ant. Galleſ. in tract. de oblig. Camerali in vlt.
parte cap.penult.num.8. & aliàs in multis alijs ſi-
milibus caſibus , quæ ſtudio breuitatis hic omit-
tuntur.

Cap.XIII . de attentat. pendente tempore Apoſtolorum petendorum.

S V M M A R I V M.

1 * *Terminus petendi Apoſtolos in Curia Capitolina.*
2 *Terminus, quem habet appellans ad petendos Apoſtolos, eſt triginta dierum de Iure.*
3 *Apoſtolorum terminus a quo tempore incipiat currere, ſententia ne,an appellationis.*
4 *Et quod currat a die appellationis ſecundum opinio. Hoſtienſ. ſeruat Palatium , licèt quandoque variaſſe ,*

ſecun-

ſecundum aliquos aſſeratur, vt infra numero decimoquarto.

Contrarium tamen ſententia, quod currat à die ſententia crebrius recepta eſt, ſecundum aliquos.

6 Attentata pendente hoc tempore petendorũ Apoſtolorum an ſint nulla, & reuocanda, fuit valdè dubium apud Doctor. antiquos.

7 Proceſſus factus pendente tempore Apoſtolorum petendorum, valet ſecundum aliquos, qui ſimpliciter id tenent abſque diſtinctione inter ſententiam diffinitiuam, & Interlocutoriam, & proceſſum Iudicis à quo, & Iudicis ad quem.

8 Alij de directo contrarium tenent, quod immò talis proceſſus valeat.

9 Alij diſtinguunt, vt ſi Iudex à quo detulit appellationi proceſſus non valeat, aliàs ſecùs.

10 Alij pariter diſtinguunt, vt proceſſus Iudicis ordinarij valeat, Delegati autem non valeat.

11 Alij aliam diſtinctionem adhibent, Aut appellans Apoſtolos non petijt, & proceſſus valeat. Aut illos petijt, & Iudex ſibi praefixit terminum ad illos recipiendum, & proceſſus interim factus non valeat.

12 Aliqui verò aliter demum diſtinguunt, quod aut ſumus in appellatione à Diffinitiua, & geſta hoc tempore non valeant, an ab Interlocutoria, & valeant.

13 Impetratio Iudicis facta per appellantem ab Interlocutoria, pendente tempore Apoſtolorum petendorum valet.

Et hae opi. tanquam verior, & communior videtur amplectenda. 14.

16 Apoſtolorum petendorum termino pendente, ſi quid fiat per Iudicem à quo, vel ad quem, aut per Partes litigantes, regulariter dicitur nullum, & attentatum. Et ita videtur tenere Palatium, vt infra nu. 21.

17 Iuriſdictio Iudicis à quo, dicitur ſuſpenſa, pendente tempore ad petendos Apoſtolos.

18 Appellatio quando non peccat in forma, ſed in materia, puta, quia eſt iniuſta, donec dentur Apoſtoli, Iuriſdictio Iudicis à quo, eſt ſuſpenſa.

19 Suſpenſio Iuriſdictionis operatur attentatorum reuocationem.

20 Apoſtoli dicuntur Pars, & de ſubſtantia ipſius appellationis.

22 Proceſſus eo ipſo eſt nullus, ſi ſit factus per Iudicẽ à quo non datis Apoſtolis, ſaltem refutatorijs.

23 Iudex à quo, ſi interdicat adminiſtrationem Prælato, contra quem inquirebatur, talis interdictio venit tanquam attentata reuocanda.

24 Iudex à quo, ante dationem Apoſtolorum non poteſt recipere teſtes.

Etiam abfuturos, vt nu. 25.

26 Innouari aliquid non poteſt pendente termino ad petendos Apoſtolos.

27 Impetratio Iudicis ad quem, facta pendente termino Apoſtolorum petendorum, & proceſſus per Iudicem impetratum interim factus, non dicitur attentatus, quando ſumus in appellatione à Diffinitiua, & melius num. 35.

28 Probatio, & iuſtificatio cauſæ in appellatione expreſſa non requiritur in appellatione à diffinitiua, ſed ab interlocutoria.

29 Clauſula in commiſſione appellationis per cautos procuratores apponi ſolita, videlicet quod appellans non teneatur amplius redire pro Apoſtolis attento, quod appellatur à diffinitiua, non videtur admodum neceſſaria, prout aliqui opinantur.

30 Appellans (cui Iudex pro Apoſtolis dederat terminum Iuris) ſi interim cauſam committat, & Iudicem impetret tam appellatio, quam impetratio valent, etiã ſi pro Apoſtolis amplius non redierit.

31 Poſſeſſio capta poſt appellationem interpoſitam, quam appellatus prætendebat deſertam, ex eo, quia appellans pro Apoſtolis non redierat cenſetur attentata, etiam ſi fuerit capta vigore mandati executiui in vim ſpecialis commiſſionis obtenti.

32 Impetratio Iudicis, & proceſſus per eum factus, pendente tempore Apoſtolorum, ideò valet, quia dicitur tendere in faciliorem exitum ipſius appellationis.

33 Proceſſus factus per Iudicem à quo, tempore Apoſtolorum pendente, valet quando ſumus in appellatione ab interlocutoria.

34 Pendentia termini ad recipiẽdos Apoſtolos non debet plus operari, quam ipſa appellatio.

35 Impetratio Iudicis & proceſſus per eum factus, dum pendet terminus ad dandum Apoſtolos valet, quãdo ſumus in appellatione ab interlocutoria.

Secundum magis communem opi. nu. 36.

Licet aliqui contrarium ſenſerint. nu. 37.

Niſi pars opponat, parte enim opponente talis proceſſus non valet, vt nu. 38. &

Niſi Iudex à quo reuocaret grauamen, quia eo caſu ſimiliter proceſſus per Iudicem impetratum non valeret, vt num. 39.

Etiam ſi ex tribus grauaminibus, duo tantum eſſent reuocata, nu. 40.

Niſi tamen huiuſmodi reuocatio fieret poſtquam lapſum eſſet tempus ad dandum Apoſtolos, nu. 41.

42 Iudex à quo, pendente tempore Apoſtolorum petendorũ, non poteſt vlterà procedere, quando per Iudicẽ ad quem fuit inhibitus.

Vel ſi Iudex à quo appellanti terminum præfixerit ad dandum Apoſtolos, ſeu (vt ſolent communiter dicere officiales,) ad dandum danda, ſecundum aliquos, numero 43.

Licèt de hoc dicto plurimum videatur ſubſiſtendum, numero 44.

Vel appellans ſuæ appellationi renuntiaſſet, quia poſt renunciationem proceſſus valet, vt nu. 45.

Niſi pendente hoc termino ante renunciationem Iudex proceſſiſſet, quia proceſſus antea factus per renunciationem non conualeſcit, vt nu. 46.

47 Stilus Cameræ Imperialis habet, vt circa dationem Apoſtolorum Ius commune ſit correctum, & relinquatur arbitrio appellantis, an illos velit petere, vel no.

48 Appellatio etiam ſi appellans pro Apoſtolis non redierit, ſuſtinetur, quando pro illis redire non tenebatur prout eſt, quando nihil aliud reſpondiſſet niſi quod ipſa audiebat.

49 Iudex licèt pendente termino Apoſtolorum, in quibuſdã caſibus procedere poſſit, intelligitur tamen, vt non poſſit procedere, niſi appellante de nouo citato, aliàs proceſſus eſſet nullus.

50 Iudex poteſt terminum ad dandum Apoſtolos alterare illum prorogando, vel abbreuiando.

51 Geſta pendente termino ad dandum Apoſtolos per Iudicem prorogato, vel abbreuiato, non dicantur attentata.

52 Deſerta non dicitur appellatio, ſi appellans non comparuerit in termino ad dandum Apoſtolos per Iudicem anticipato, vel prorogato.

53 Tempus petendorum Apoſtolorum ſuſpenditur, ſi interim ſiat compromiſſum.

54 Termino ad dandum Apoſtolos pendente, ſi fiat compromiſſum, & arbitris non pronunciantibus illud expiret, tempus, quod reſiduum erat ad illos petendam debet appellanti concedi.

55 Tempus triginta dierum ad recipiendum Apoſtolos in cauſa in quo quis obtinuerit reſtitutionem in integrum ad appellandum incipit currere à die ſententiæ latæ ſuper reſtitutione.

APoſtolorum terminus * quinque
1 † dierum hodie in curia Capitolina eſt terminus quinque dierũ intra quos, ſi quid fiat, dẽt tãquã attentatũ reuocari, vt li. 1. c. 167. in nouiſ. in antiquis verò c. 48. li. 5. vbi expreſsè diſponitur q̃ pẽdẽte hoc termino nihil ſit innouandũ per Iudicẽ, aut
2 per Partẽ, qui 30. dierũ† eſſe nõ ambigitur, ad tex. in l. Iudicibus, & in l. eos, §. Apoſtol. & ibi not. C. de appell.

Digitized by Google

pell.& in c.ſuper,& c.ab eo,de appell. in ſexto,&
in Clem.quamuis rigor,eo. tit. ſicuti maximè con-
3 torſit Doctores antiquos † à quo tempore incipe-
re debeat,ſentẽtiæ ne,an appellationis;vt appareat
ex his quæ ponit Rot.deciſ.5. aliàs 29. Fuit dubita
tum,in princip.& per totam, de appellat. in no. in
4 qua tamen fuit reſolutum , † quod ſecundum opi.
Hoſtien. currant à die appellationis & in palatio
ſemper eius opin. ſeruandam eſſe,vt ibi dicitur pro
5 pe finem; quamuis † contraria ſententia, quod im
mo currant à die ſententiæ crebrius recepta ſit , vt
atteſtatur nouiſſimè Minſinger. Sing.obſeruat.cen
tur.4.deciſ.36.incip. quando aliquis , & ante eum
poſuit etiam de communi opi.atteſtans Guid.Pap.
in tracta de appell.q.27.ad med. Ita articulus iſte
6 † an geſta pendente termino ad dandum, vel reci-
piendum Apoſtolos ſint nulla , plurimum negocij
Doct.antiquis,& præſertim deciſionum Rotæ cõ-
pilatoribus deduſſe videtur,vt patet ex his,quæ po-
nit latè Rota deciſ.19.aliàs,128.Si Iudex,de appel.
in no.& deciſ.41.aliàs,357. Fuit dubitatum,eo.tit.
in nou.& deciſ.37.aliàs,406.Not.quod ſi Iudex,de
appell.in antiq. & deciſ.51. aliàs, 540. A grauami-
ne,eo.tit.& 53.aliàs,564. Vtrum ſi appellatur,eod.
tit.& 54.aliàs 734. No.quod quando, eo. titu.& a-
pud Biſignett.de appell.deciſ.18. A grauamine , &
latius per Ægid.poſt Paul.de Leazar.(qui hãc q.di
ſputauit) deciſ.622.Proceſſus, & per Nic.Boer. de
ciſ.256. Vtrum appellans,per totam.Ex quorũ om
nium dictis colligitur quod plures fuerũt circa hoc
opin. ex quarum recitatione veritas etiam præſen-
7 tis Concluſionis liquidò apparebit † Prima vide-
tur opi.illorum,qui abſq; diſtinctione inter appel-
lationem ab Interlocutoria , & à Diffinitiua,& in-
ter proceſſum Iudicis à quo , vel Iudicis ad quem ,
ſimpliciter dicunt , quod proceſſus factus pendẽte
termino Apoſtolorum,valet, inter quos connume-
rari poteſt Rot.deciſ.19. aliàs,128.Si Iudex,de ap-
pell.in nou.& deciſ.37.aliàs,406.No.ꝙ ſi Iudex,de
appell.in antiq.& Ægid.deciſ.622. Proceſſus, vbi
late:* quã per ſupraallegatas deciſiones tenuit Ro-
ta in vna Rom.Caſalis,vt eſt deciſ.303.li.1. diuerſ.
incipien.die 2.Decembris 1547. & iterũ per d. de-
ciſ.37.tenuit ẽt Rota in vna Leodien. domus, corã
Brauo , ſub die 4. Iulij 15.... vt eſt in Select. deciſ.
202.incipien.Domini dixerunt.] Secunda eſt opi,
8 huic de directo contraria,ꝙ talis proceſſus non va-
leat,vt latè poſt Hoſtienſ. per multa firmat Colle-
ctor,in d.deciſ.19.aliàs,128. & dicta deciſ.37. aliàs
406.ꝙ ẽt videtur ſenſiſſe Aegid. ſibi contrarius , in
deciſ.151.Si à tribus,in conſilijs, quã ẽt ſenſit Feli.
9 in c.perſonas,ſub nu.9.de appel.† Tertia colligitur
fuiſſe opi.ab initio Io.de Lignano,diſtinguentis, ꝙ
aut Iudex à quo,pendente hoc termino, detulit ap
pellationi,& proceſſus non valet, aut non detulit ,
tunc valeat,vt refert Collector, in deciſ. ſuprà pro-
10 ximè citatis. † Quarta colligitur ẽt opin. ex deciſ.
Rot.77.aliàs,570.Iudici delegato,de appell.in ant.
repetita apud Biſignett. de appell.deciſ.3. ſimiliter
diſtinguens,ꝙ aut ſumus in Iudice delegato, & ge-
ſta per eum hoc tempore non valent, aut ſumus in
Ordinario, & valeant, vt videtur ibi ſentire Rota
11 † Quintam ẽt opin.ſenſit Collector, in deciſ.41.a-
liàs,357.Fuit dubitatũ,de appell.in nou.Quod aut
nõ fuerũt petiti Apoſtoli per appellantem, & ex ſo
la pendẽtia huius termini proceſſus Iudicis à quo ,
non ſit irritus. Aut fuerũt Apoſtoli petiti,& Iudex
Præfixit appellanti terminum ad illos recipiẽdum,
& tunc eius proceſſus non valeat , cum regulariter
dilatione pendente officiũ Iudicis conquieſcat , ad
12 l.ſiue Pars , C.de dilat.cum ſimil. † Sexta demũ vĩ
fuiſſe magis vulgaris opinio, ſimiliter diſtinguẽs,ꝙ
aut ſumus in appellatione à ſententia diffinitiua ,
& dubitatur,an pendente hoc termino valeat ap-
pellans Iudicẽ ſuper ſua appellatione impetrare ,
& Iudex impetratus in cauſa procedere, & hoc ca-
ſu,qđ iã impetratio per appellantem facta, quã ge-
ſta per Iudicẽ impetratum valida cenſeantur,tenet
Rot.deciſ.41.aliàs,357.Fuit dubitatum, poſt prin.
verſ.immò poſſet commiſſionem,de appell.in nou.
& deciſ.54.alias,734.Not.quod qñ,de appell.in an
tiqu.Aut ſumus in appellatione ab Interlocutoria,
& tunc non ſolum valet impetratio per appellantẽ
hoc tempore facta,& proceſſus per Iudicem impe-
tratum,vt tradit,& veram opi.dicit Rot. deciſ.53.
aliàs,564.Vtrum ſi appellatur,de appell.in antiqu.
& latè deducit,& defendit Boer.deciſ.256.Vtrũ ap
pellans,in princ.& per totã,verum ẽt valeat , & te-
neat proceſſus per Iudicem à quo , pendente hac
termino factus,vt tradit Aegid.d.deciſ.622.Proceſ
ſus,qui dũ loquitˀ in princ. de probatione veritatis
cauſæ in appellatione expreſſæ, ſatis demonſtrat,ꝙ
loquitˀ in appellatione ab Interlocutoria, & firmat
ẽt Boer.in d.deciſ.256. num.7. Et in hac opin.circa
duo animaduertẽdũ eſt. Primò,ꝙ quãuis in hoc de
impetratione Iudicis quando ſumus in appellatio
ne ab interlocutoria contrarium expreſsè voluerit
Rota,deciſ.54.aliàs,734.No.quod qñ,de appell.in
13 ant.dũ in fi.firmat,† quod talis impetratio nõ va-
14 let ꝓcedẽs tñ opinio,qđ immò illa valeat, † & tan-
quã verior,vt ſentit Rot.d.deciſ.53. in fi.& tanquã
cõior,vt teſtatur Boer.in d.deciſ.256.ſub num.3.vĩ
amplectenda.Secundò,qđ in tot deciſ.q̃ in hac ma-
teria allegantˀ , vt ſuprà,ex principio apparet , licèt
plures ſint in quibus tractatur de validitate proceſ
ſus Iudicis , à cuius Interlocutoria eſt appellatum,
nulla tñ eſt deciſ.q̃ dicat proceſſum Iudicis, à cuius
diffinitiua eſt appellatum, medio hoc tẽpore factũ,
valere,nec etiam Docto.in c.vt ſuper, & in c.ab eo,
& in c.cordi, de appell. videntur de hoc dubitare ,
quaſi ſentiãt ,ꝙ licèt proceſſus per Iudicẽ ad quem
hoc tempore impetratũ ſit validus, per ſupradicta,
ꝓceſſus tñ Iudicis à quo, (qñ ſumus in diffinitiua)
non ſit reuocandus in dubium,quo minus ſit inuali
dus,& merito,quia quando ſumus in diffinitiua,li-
cèt Iudex à quo , non impediretur procedere pro-
pter pendentiam termini Apoſtolorum,impeditur
tñ propter pendentiam interpoſitæ appellationis ,
quæ ſi recepta fuerit(vt inquit Iuriſconſul. in l.1.ff.
nil nou.appel.pend. impedit proceſſum,quia rece
pta eſt,ſi verò non eſt adhuc recepta, impedit pro-
ceſſum ne præiudicium fiat appellanti,quoad deli-
beretur an ſit recipienda . Quod nota propter ea ,
quæ proximè ſubijciemus. Verum quia ex tot opi-
nionum varietate, ac ex tot deciſionum diuerſita-
15 te,† Palatium quoque in hoc quandoque variaſſe
conſtat,vt refert Aegid. d.deciſ.622. Proceſſus , in
princ. & lectori forſan ex his confuſa potius quam
expedita præmiſſorum remaneret intelligentia, ve
ritati inhærendo,& concluſiuè procedendo, ſecun-
dum opin.Hoſt.& Collectoris,in d.deciſ.19. aliàs ,
128.de appell in nou.& deciſ.trigaſimaſeptima, a-
liàs,406.de appell.in antiq.circa hoc Regulam con
ſtituemus,opportunas ad eam limitationes, ac de-
clarationes applicando. Sit igitur.

16 Regula , † quod geſta pendente tempore Apo-
ſtolorum recipiendorum, tam per Iudicem à quo ,
quam per Iudicem ad quẽ, atque etiam per litigan
tes ipſos,dicantur regulariter nulla, & attentata .
Quæ probatur Iure , Ratione , & Auctoritate. Iu-
re,per tex.in d.c.vt ſuper,de appell.in 6.ponderan-
do illud verbum ex tunc , vt facit Collector , vbi
ſupra

Digitized by Google

ſupra * & quoad Ciues Romanos, extat ſuper hoc
ſpeciale ſtatutum lib.5.cap.48.in fine,quo cauetur,
vt pendente hoc tempore nihil omnino etiam per
Partem intimatam innouetur.] Ratione autem
duplici (omiſſis pluribus alijs quos poſt Paul. de
Leazar. refert Collector in d.deciſion.19.) Prima,
17 † quia pendente hoc tempore, Iuriſdictio Iudicis
à quo, dicitur eſſe ſuſpenſa, vt dicit expreſsè Rot.
deciſ.53.aliàs,564.Vtrum ſi appelletur, de appella.
in antiqu.& deciſ.51.aliàs,540.A grauamine, eod.
tit.in antiq.& apud Biſig.dec.18. A grauamine,eo.
18 tit.de appell.dum vtrobique dicitur,† quod quan
do appellatio non peccat in forma, ſed in materia,
puta quia eſt iniuſta, donec dentur Apoſtoli, dici-
tur eſſe Iuriſdictio Iudicis à quo,ſuſpenſa,quas de-
ciſ.poſt Gemi. ſecutus eſt etiam Aufr. in addit. ad
deciſ.Tholoſ.322.Item fuit appellatum, & expreſ-
ſius Rot.deciſ.77.alias 570.Iudici delegato,de ap-
pell.in antiq.repetita apud Biſignett.deciſ.3.Audi-
tore,de appell. dum ibi dicitur, quod ante dationẽ
Apoſtolorum eſt ſuſpenſa omnis poteſtas Iudicis
à quo;Vndè ſi eſt ſuſpenſa ſequitur, quod ſi proce-
19 dat,videatur attentare: † quia ſuſpẽſio Iuriſdictio
nis operatur reuocationem attentatorũ ſecundum
Franc.in c.bonæ,ne num.36.de appell. & ſupra ſæ-
20 pius hoc dictum eſt.Secunda ratio ſit: † quia cum
Apoſtoli dicantur eſſe Pars & de ſubſtantia ipſius
appellationis,vt tradit Rota deciſ.50.aliàs, 366. Si
appelletur,num.3.de appell.in nou.& Oſaſc.in de-
ciſ.Pedemont.7.Lata ſententia,nu 4. ſicuti regula-
riter pendentia appellationis inducit attentata, vt
in l.1.& toto tit.ff.Nil nouari appellat.penden.Ita
etiam & pendentia termini Apoſtolorum peten-
dorum debet ſimilem effectum operari Auctorita-
te quoque Regula prædicta comprobatur, quia ita
21 videmus † quod generaliter hoc quandoque te-
nuit Palatium tempore Domini Viuarienſis, vt re-
fert Ægid.dicta deciſ.622. Quod etiam expreſsè te
nuit idem Aegid.in conſilijs deciſ.151.Si à tribus,
22 vbi voluit, † quod proceſſus ſit eo ipſo nullus, ſi
ſit factus per Iudicem à quo, non datis Apoſtolis,
ſaltem refutatorijs,quẽ ſecutus eſt Vant. in tracta.
de nullit.in tit.de nulli.ex defectu Iuriſd.ordin.nu.
142. quam ſententiam ſecuti videntur etiam aliàs
Domini in vna Regien. emiſſionis profeſſionis,co-
ram Capizuco.27.Nouembris,1553.in qua volue-
runt nullum, & inualidum eſſe proceſſum Vicarij
Epiſcopi,à quo fuerat appellatum, & de Apoſtolis
requiſitus,nihil aliud reſpondit,niſi quod non ad-
23 mittebat appellationem.Similiter videmus † quod
ſi Iudex à cuius grauamine fuit appellatum ante
dationem Apoſtolorum interdicat adminiſtratio-
nem prælato, contra quem ſuper mala adminiſtra-
tione inquirebatur,talis interdictio tanquam atten
tata venit reuocanda. Rota deciſ.77.alias,570.Iudi
ci delegato,quod etiam firmauit Biſignett. vbi ſu-
pra,de appell. deciſ.3.incip Auditore, quæ regula
ex eo etiam confirmatur,quod ponit Rota deciſio.
17.aliàs.198.Nota quod per Iudicem,de appell. in
24 antiq.dum vult † quod per Iudicem,à quo eſt ap-
pellatum, ante dationem Apoſtolorum nõ poſſunt
25 recipi teſtes † etiam abfuturi, & expreſsè † quod
26 pendente hoc tempore non debeat aliquid inno-
uari,tradit poſt Fel.in c.perſonas,col.pen.ante fi.de
appell. Boer in conſ.43. Videtur nu.16.

Limita regulam prædictam

27 Primò, † vt non procedat in actu impetrationis
Iudicis ad quem,& in proceſſu per ipſum Iudicem
impetratum facto (quando ſcilicet ſumus in appel
latione a Diffinitiua) nã de proceſſu Iudicis à quo
hoc caſu qñ ſumus in appellatione à diffinitiua ſi
percurrantur oẽs deciſiones, q̃ in hac materia alle-
gantur,& quas nos ſupra in prin. & diſcurſu huius
c.citauimus,reperietur, ꝙ non ſit aliqua mẽtio, &
licèt aliqui loquant̃ indiſtinctè de proceſſu Iudicis
à quo, put facit Ægid.in d.deciſ.622. tñ ſi rectè in-
ſpiciatur,loquitur Aegid.qñ eſt appellatũ ab inter-
locutoria, vt colligitur ex eo ibi in princ.dũ loquit̃
de probatione veritatis cauſæ in appellatione ex-
28 preſſæ,† talis.n.probatio,& iuſtificatio nõ requiri
tur in appellatione à Diffinitiua ſed ſolũ in appella
tione ab Interlocutoria ad not. in cap.cordi de ap-
pell.in 6.in Clem.appellãti eodẽ tit. vt diximus la-
tius ſupra,c.12.de attent. appellatione pendente,
in 1.ſublimit.primæ limitationis principalis, num.
31.Impetratio.n.Iudicis pẽdente hoc tẽpore facta,
& proceſſus per Iudicẽ impetratũ vigore dictæ cõ-
miſſionis factus,bene valet, & ita procedat Rot.de
ciſ.54.aliàs,734.No.ꝙ qn, de appell.in antiq & de
ciſ.41.aliàs,357.Fuit dubitatum,poſt prin.verſ.im-
mò poſſet commiſſionem de appellat.in nou Quæ
deciſ.licèt à Veſtr.in Praxi Rom. Cur.lib.7.c.3. de
appellat.& de Apoſtolis. circa fin.allegetur in con-
trarium, quod appellans hoc caſu non poſſit vali-
dè commiſſionem impetrare,aduertẽdum tñ eſt,ꝙ
quamuis Collector ibi fuerit in hac opin.tñ Domi-
ni in deciſio.tenent, ꝙ nos ſuprà proximè firmaui-
29 mus† & propterea qñ ſumus in appellatione à dif
finitiua,nõ vr̃ multũ neceſſaria diligentia qua,cau-
tos pcuratores vti aſſerit Veſtr.vbi ſuprà, ꝙ in im-
petratione huius cõmiſſionis inferant Clauſulam
derogationis,ne appellans amplius redire teneatur
pro Apoſtolos attento, ꝙ appellatur à diffinitiua,
qm̃ ſecundum veriorẽ opi. qñ ſumus in diffinitiua
impetratio,etiam ſimpliciter facta valeat,vt dicunt
expreſsè dictæ deciſ.præſertim deciſ.54. Cuius au-
ctoritate ad propoſitũ tenuit aliàs Rot. in vna Tu-
ſculana,ſeu Romana caſalis, coram Capizucco, 1.
30 Aprilis,1552.ꝙ ſi appellãs,† cui Iudex dederat ter
minũ Iuris, intra dictũ terminũ cauſam committat
& Iudicẽ impetret, talis appellatio, & impetratio
tenet etiãſi amplius pro Apoſtolis non redierit, vt
eſt deciſ.in Recoll.Caputaquen. parte 1.133. aliàs
137.incip.qñ Iudex, * & in alia Volateranenſ. fru-
ctuũ,coram Caputaquen.17. Octobris 1561. vt eſt
deciſ.Miſcellan.131.incipien.Coram eodem, in fi-
31 ne] Quinimmò † ſi abſq; eo,ꝙ appellãs pro apo-
ſtolis redierit,cauſam appellationis commiſerit,& il-
lius vigore inhiberi fecerit,ſi appellatus pretẽdens
ob nõ reditionẽ pro Apoſtolis, appellationẽ fuiſſe
deſertam, & vigore ſpecialis cõmiſſionis obtineat
committi Iudici à quo, vt conſtito,ꝙ executioni lo
cus ſit,ſententiam exequatur, & illius vigore obti-
neat ẽt mãdatum executiuũ, & poſſeſſionẽ capiat,
talis poſſeſſio dr̃ attentata,vt fuit tentũ in vna Nu-
cetiana attẽtatorũ corã Lancellotto 17. Maij.1568.
Pro cuius limit.corroboratione, vltra rationẽ quæ
ponitur in dicta deciſ.54.alia quoque ad propoſitũ
præſentis limitationis afferri ratio poteſt: qua ſpe
32 cialiter etiam vtuntur Doct. in hac materia, † vi-
delicet,quod ideò talis impetratio Iudicis, & pro-
ceſſus ſuper appellatione per eum (vt præfertur)
factus valida reputentur, quia ſcilicet tendant in fa
ciliorem exitum ipſius appellationis, non eſt enim
nouum, quod etiam interpoſita appellatione poſ-
ſunt citrà vitium attentatorum regulariter ea om-
nia fieri, quæ in faciliorem exitum ipſius appella-
tionis tendere videntur, quod nos latè proſecuti
ſumus ſuprà, de attentatis appellatione pendente,cap.duodecimo,limit.quarta,principali,numero
1. & per totam. Quod autem impetratio Iudicis
ſuper appellatione, & proceſſus inceptus per Iu-
dicem

Digitized by Google

dicem impetratum, tendant in faciliorem exitum appellationis, cum de ſe pateat, non indiget probatione.

33 Secundo limita, vt non procedat † quando ſumus in appellatione ab Interlocutoria, & tractatur de validitate proceſſus Iudicis à quo, penden te hoc termino facti, quoniam hoc caſu talis proceſſus dicitur validus, & ita procedit deciſio Ægid. 622. Proceſſus, & deciſio Boer. 256. Vtrum Appellans, per totam, & præſertim, numero ſeptimo & deciſio Rotæ decimanona, aliàs, 128. Si Iudex, de appellatio. in non. & deciſio vigeſimaſeptima, aliàs, 406. Not. quod ſi Index, de appellatio. in antiquis: quæ licèt ſimpliciter loqui videantur de Iudice à quo, non diſtinguẽdo, an ab Interlocutoria, vel Diffinitiua fuerit appellatum, tamen ex ratione, quam ſupra retulimus, numero vigeſimooctauo, neceſſariò videtur intelligenda, vt loquatur in appellatione ab Interlocutoria. & ſic pro limitatione Regulę ſuprà poſitæ, erit concluſio, quod proceſſus factus per Iudicem a quo, vt præfertur, pendente termino Apoſtolorum, ſit validus, & conſequenter, quod Regula (quando ſumus in Interlocutoria) non procedat in tali proceſſu, & ſecundum hanc in contingentia facti, fuit nouiſſimè reſolutum in vna Oſcen. Prioratus, coram Lanceſlotto, ſeptimo Maij, 1571. in qua fuerat appellatum ab interlocutoria, per quã Iudex pronunciauerat ſe competentem, & dato termino Iuris (licèt Iudex à quo, proceſſerit, illius tamen proceſſus fuit validus per Dominos ibi reputatus) & licèt Doctor. non ponant, huius
34 limitationis ea poteſt eſſe ratio † quia pendentia huius termini Apoſtolorum, non debet plus operari quam ipſa appellatio, attento, quod Apoſtoli dicuntur eſſe Pars, & conſequenter quid acceſſorium ad ipſam appellationem, vt per Rot. deciſio 50. aliàs, 366. de appellatio. in nou. Vndè ſi ipſum principale, & ipſa appellatio ab Interlocutoria non impedit Iudicem à quo, quo minus regulariter procedat, non debet, nec ipſum acceſſorium, & ſic terminus iſtæ Apoſtolorum ipſum impedire, quo minus eo pendente, procedere valeat, Quam ſecundam limitationem.

Amplia, vt non ſolum proceſſus prædictus va-
35 leat † ſed etiam valeat impetratio per appellantem hoc tempore facta de Iudice, cui talis appellatio ſit cõmiſſa; Quinimmo non ſolum impetratio Iudicis ad quem, verũ etiam, & proceſſus ipſe Iudicis ad quem, hoc caſu validus erit reputandus, quicquid dixerit Rota in deciſ. 54. aliàs, 734. Nota, Quod quando, de appellat. in antiq. & deciſ. 41. aliàs, 357. Fuit dubitatum, verſ. immo poſſet, de appel. in nou. dum negant talẽ impetrationem valere, quãdo ſumus in appellatione ab Interlocutoria, quia, vt dictum eſt, contrarium videtur verius, vt ſentit Rota deciſ. 53. aliàs, 564.
36 Vtrũ ſi appellatur, † & eſt magis commun. opin. de qua teſtatur Boer. d. deciſ. 256. ſub num. tertio
37 verſic. ſed præcedens eſt communior opin. † licèt Io. de Neuizzan. in conſil. 60. Non declines, nu. 15. in fin. videatur aliter ſentire, dũ retentis dictis deciſ. 54. & 41. ſubdit Rotã in d. deciſ. 53. nõ benè dicere. Sed propterea non videtur à Concluſione ſupra firmata, recedendum, cum nec ſufficiẽs aliqua per eũ ratio allegetur, nec eius auctoritas ſit in hoc multũ attendenda, cum id abſoluto firmare non videatur, ſed loquatur ſub dubio fortè, qđ etſi etiam Nic. Boer. ſenſiſſe videatur, in conſ. 43. Videtur, numero decimoquinto, dum vult, quod quãdo ſumus in appellatione ab Interlocutoria, impetratio Reſcripti, ac Citationis hoc tempore facta, non valeat, quia tamen vt ex ſupradictis patet etiam ille eſt ſibi parum conſtans, ab eius atteſtatione non eſt diſcedendum. Quam tamen ampliationẽ Declara neceſſariò duobus modis. Pri-
38 mò, † vt talis proceſſus per Iudicem ad quem, factus, valeat, dummodo Pars non opponat, Parte enim opponente, Iudex ad quẽ, hoc caſu procedere non poteſt, vt declarat Rota deciſ. 19. aliàs, 214. not. ſecundum aliquos, de appell. in antiq. & ſentit Rota, in d. deciſ. 53. in princ. & firmauit ex-
39 preſsè Boer. in d. deciſ. num. quinto. † Secũdò, vt non procedat, quãdo Iudex à quo, reuocaret grauamen, & reponeret Partes in priſtinum ſtatum, quia tunc proceſſus & omnia acta per Iudicẽ ſuper huiuſmodi appellatione impetratũ facta, dicuntur nulla, & inualida, vt dicit expreſsè Rota, d. deciſ. 53. & ſequitur Boer. vbi ſuprà, num. quinto verſiculo, tamen ſi Iudex, & iterum dicto cõſil. 43. Videtur, ſub nume. decimoquinto. quã decla-
40 rationem ampliãdo intellige, vt procedat, † etiã ſi ex tribus grauaminibus à quibus erat appellatum, duo tantũ eſſent per Iudicem reuocata, quia licèt tertiũ non fuerit reuocatum, tamen totus effectus appellationis dicitur ſublatus, vt eſt deciſ. Ægid. 151. Si à tribus, in princ. & quamuis Ægid. de hoc admiraretur, tamen, vt ille ſubdit in deciſio ſeq. non potuit ex audiri. Item ſimiliter limita,
41 † niſi talis reuocatio fieret per Iudicẽ, poſtquam lapſum eſſet tẽpus ad dandum Apoſtolos, vt notat expreſsè Ioannes Andr. in dicto cap. vt ſuper, numero ſecũdo, de appellat. in ſexto, & poſt eum Mil. in verbo Index à quo appelletur, fol. 186.
42 Sublimita hanc ſecundam limit. Primò, † niſi hoc caſu Iudex ad quem, Iudici à quo inhibuiſſet, quia poſt inhibitionem vltrà procedere non poſſet, vt tradit Boer. in dicta deciſ. in final. verb. Pro qua faciunt quæ latius diximus ſuprà, capit. duodecimo, de attent. appellatione pendente, limitat. 1. princip. in octaua ſublimitat. num. 108. vbi vniuerſaliter firmauimus, quod pendente appellatione ab Interlocutoria, Iudex à quo, nõ poteſt vltrà procedere quando fuit inhibitus. Secundò
43 † ex intentione eiuſdem Boer. ibidem, in fine, vt non procedat, quando Iudex à quo, prefixerit appellanti terminum ad dandum Apoſtolos, ſeu ad dandum danda, vt ſolent (ſecundum eum) communiter dicere Officiales in reſponſione, quia tunc proceſſus Iudicis à quo, non valeret, vt per
44 eum ibi † de quo tamen valde ſubſiſtendũ videtur, propter ea quę habẽtur in ſępius allegata deciſio decimanona alias, 128. de Appellat. in nou. & deciſio vigeſimaſeptima aliàs, 406. de Appell. in antiq. quæ dicunt proceſſum valere etiã pẽdente termino ad dãdum Apoſtolos ab homine præ-
45 fixo. Tertiò, † vt non procedat Regula, quotieſcunque appellans tacitè, vel expreſse ſuæ appellationi renunciaſſet, quia poſt renunciationem Iudex à quo, validè poteſt in cauſa procedere, vt eſt hoc expreſſum in capit. vt ſuper, & in cap. ab eo, de appell. in ſexto, & ibidẽ not. omnes Doct. Rota deciſio 57. aliàs, 406. Si auditor, ſub nu. quarto, ad fin. verſic. ſi verò Iudex, de Appellatione in
46 nou. Quod tamen intellige, † niſi pendente termino Iudex proceſſiſſet, quoniam etiam ſi ſubſequatur Renunciatio, proceſſus tamen ante Renunciationem factus, non conualeſcit, vt not. ibi expreſsè Ioan. Andr. in nouell. in verbo renunciatum, & alij omnes ibi. Quartò limitari

poteſt, vt uon procedat Regula de ſtilo, & iure
47 Cametæ Imperialis † quoniam (cum in ea circa
hanc petitionem Apoſtolorum ius commune ſit
corteϛtum, & telinquatur hoc arbitrio appellan
tis, an velit illos petere, vel ne, vt tradit expreſsè
nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſeruat. Cẽturia pri
ma, deciſ. 84, incipien. Iure communi) pendentia
quoque huiuſmodi temporis videtur ſublata, ita
48 vt nõ ſit habenda in conſideratione. Quintò, † vt
non procedat in caſu in quo appellans non tene-
retur redire pro Apoſtolis, prout eſt, quãdo Iudex
nec tacet, nec dat terminum Iuris, ſed reſpondet,
quod ipſe audiebat, & nihil aliud, quo caſu non
tenetur redire, vt tenuerunt Domini in vna To-
letana Cappellaniæ, coram D. meo Oradino, 16.
Iunij, 1567. in qua, dicentes, quod ex hoc capite
appellatio ſuſtinetur, ſatis etiã colligi poſſe vide-
tur quod impetratio quoque Iudicis ſuper dicta
appellatione per impetrantẽ facta, valida ſit cen-
49 ſenda, Sextò limita, ſeu mauis declara, † quod li-
cèt Iudex pendẽte hoc termino poſſit procedere,
hoc tamen non poteſt facere ſine noua citatione
appellantis, aliàs proceſſus eſſet nullus, per doctr.
Abbat. in c. cum cauſam, nu. 10. verſ. aduerte, de
re iudicat. prout pro nullitate proceſſus tenuerũt
Domini in vna Tiraſonen. matrimonij, corã Al-
dobrãdino, 14. Maij, 1565. & in alia Firmana Be-
neficiorum, coram Sarmiento, 20. Maij, 1562. in
qua, cum Iudex habuiſſet terminum ad ſententiã
pro ſeruato, & fuiſſet appellatum quatenus con-
tra, & Iudex dediſſet terminum Iuris, & intra ter-
minum prædictũ ille deceſſerit, & propterea ap-
pellans vltra non redierit pro Apoſtolis, ſed obti-
nuerit vigore dicti termini ſententiam ſubſcribi
per Decanum ipſo appellante aliter non citato, &
ex hoc appellatus prætenderet rem iudicatam, &
illam exequendam fore, Appellans verò econtra
prætẽderet illam eſſe nullam ex quo fuit ſubſcri-
pta abſq; eo, quod ille fuerit ſaltem ſemel de no-
uo citatus, & conſequenter non poſſe exequi, niſi
conſtito de bono iure, Domini tenuerunt, quod
videretur de bono iure.

Quid autem ſi Iudex hũc terminum abbreuia-
50 uerit, ſeu etiam prorogauerit, (poteſt † enim hoc
facere, ad not. in cap. perſonas, & in cap. cum ſit,
de appellat, & ſentit Rota, deciſ. 41. aliàs, 357.
Fuit dubitatũ, verſiculo, prętetea Iudex, de appel.
51 in nou.) † nunquid ſi aliquid fiat extra terminum
anticipatum, durãte tamen termino Iuris, vel in-
tra terminum prorogatum, elapſo tamẽ Iuris ter
mino, dicatur attẽtatum, ſecundum Regulam ſu-
prapoſitam? & breuiter dici poteſt, quod nõ, quia
per huiuſmodi prorogationes, & anticipationes
non videtur alterari natura, & qualitas actus, qui
52 geritur; inde videmus, † quod ſi appellans non
cõpareat in termino prorogatio vel anticiparo ad
recipiendũ Apoſtolos, appellatio non dicitur de-
ſerta, fol. 9. poſt Rotã, deciſ. 59. aliàs, 406. St Audi-
tor, in princip. de Appellation. in nou. vbi conclu-
ditur, quod per has præfixiones, appellãs non co-
gitur vltrà comparere, & redire pro Apoſtolis.
Vndè, ſicut illarum vigore non inducitur neceſſi-
tas redeundi in appellante, ita nec etiam illarum
pendẽntia videtur habenda in conſideratione re-
ſpectu attentatorũ, præſertim cum attentata tan-
quam pęnalia ſint odioſa, vt dicemus infrà, in ter
tia parte, capitul. vltimo, de pœna attentantis nu-
53 mero quinto, † Et inſuper ad propoſitum mate-
riæ, de qua agimus, nota, quod ſi pendente hoc
termino fiat inter Partes Cõpromiſſum, tempus
54 petendorum Apoſtolorum ſuſpenditur † & ſi ar-
bitris non pronunciantibus expiret Compromiſ-
ſum, reſiduum temporis ad petendum Apoſtolos
dandum eſt appellanti, vt tradit poſt Bald. Franc.
& alios per eum allegatos, Blãc. in tract. de Com-
promiſſ, quæſtione ſexta principali, num. 15. ver-
55 ſicul. octauo intellige. in fine. Et ſimiliter † quod
ſi eſſemus in caſu, in quo quis obtinuiſſet reſtitu-
tionem in integrum ad appellãdum, tempus tri-
ginta dierum, qui dantur ad recipiẽdum Apoſto-
los, incipiunt currere à die ſententiæ latæ ſuper
reſtitutione, vt poſt alios animaduertit Guid.
Pap. in tract. de appellation. q. 103. ad fi.

Cap. XIIII. De attent. penden- te reſtitutionem in integrum ad appellandum.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum ad appellandum quibus mo-
dis, & quibus ex cauſis concedatur, remiſſiue.*
2 *Negligentia procuratoris in non appellando ſola nõ
dicitur eſſe iuſta cauſa ad obtinendum reſtitutio-
nem in integrum ad appellandum.*
3 ** Procuratoris negligentia in non cõparendo in Iudi-
cio, non dicitur iuſta cauſa ad appellandum.*
4 *Reſtitutionem ad appellandum petens, ad illam ob-
tinendam non ſufficit probare impedimenta.*
5 *Niſi vltra aliqualiter doceat de ſuo intereſſe, & de
ſua læſione.*
6 *Secundum receptorum ſententiam.*
7 *Læſio ad effectum obtinendi reſtitutionem ad appel-
landum debet probari, ſaltem præſumptiue.*
Etiamſi præſumptio eſſet modica, nu. 8.
*Immo ſecundum aliquos iſta reſtitutio etiam præ-
termiſſa omni examinatione eſt concedenda, nume-
ro 9.*
10 *Probatio modica læſionis non ſufficit ad obtinendam
reſtitutionem aduerſus rem iudicatam.*
11 *Secundum magis commun. opin.*
12 *Commiſſione ſignata per placet, in qua eſt clauſula,
Quatenus dignetur oratorem ad appellandum, ap-
pellationemq; proſequendum docto de ſuo bono iu-
re, ex eiſdem Actis, gratioſe reſtituere & cauſam
appellationis committere, &c. Impetrans nõ poteſt
tãquam reſtitutus appellare infra decem dies a die
præſentatæ commiſſionis, niſi antea de ſuo bono iu-
re docuerit, & de illo conſtare iudex declarauerit.*
13 *Reſtitutio ad appellandum ex clauſula generali, Si
qua iuſta cauſa, &cæt. non ſolum minoribus, &
perſonis priuilegiatis, verum etiam maioribus con-
ceditur.*
*Præuia tamen probatione læſionis, ſaltem præſum-
ptiue, vt nu. 14.*
Et ita fuit aliàs in Curia practicatum, vt nu. 15.
16 *Attentata pendente reſtitutione in integrum ad ap-
pellandum, an ſint reuocanda ſunt Rotæ deciſiones
ſibi inuicem pugnantes.*
*In obſeruantia tamen illa eſt, in qua dicitur, quod
talia ſint attentata, & reuocanda, vt nu. 17.*
18 *Executio, & alia geſta pendente reſtitutione in in-
tegrum ad appellandum, regulariter dicuntur at-
tentata, & tanquam attentata reuocanda.*
Secundum communem opin. vt num. 19.
20 *Antonius de Canario magnus practicus appella-
tur.*

Re-

Digitized by Google

21 *Reſtitutioni in integrum ad appellandum ſola pendentia, abſq; eo quod fuerit in cauſa inhibitum facit attentata.*

22 *Reſtitutus ad appellandum poteſt petere reuocationem etiam eorum, quæ fuiſſent attentata infra decem dies qui dantur ad appellandum.*

23 *Excommunicationis ſententia lata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum non dicitur attentata, ex quo ſecum trahat executionem.*

Contrarium aſſignatur, & ſoluitur infra. nu. 25.

24 *Licèt ſecùs ſit, quo ad denunciationem, & monitionem, & alia executorialia prædictæ ſententiæ Excommunicationis.*

Contrarium tamen videtur verius, vt infra, nu. 27.

26 *Reſtitutio in integrum ad appellandum, quamuis litem introducat, iuriſdictionem tamen primi iudicis non videtur ſuſpendere.*

28 *Reſtitutione ad appellandã pendente, attentata non reuocantur, ſi illam petens in ea ſuccubuit.*

Contrarium aſſignatur, & ſoluitur infra. nu. 30.

29 *Fatalia currũt ei qui in cauſa attẽtatorũ ſuccubuit.*

30 *Attentata pendente appellatione reuocantur, etiam ſi appellãs permittens appellationem deſeri, in cauſa appellationis ſuccubuiſſet.*

31 *Reſtitutus ad appellandum per Iudicem, ſi aut omnino non appellauit, vel ſaltem infra decem dies, geſta, hac reſtitutione pendente, non reuocantur tanquam attentata.*

32 *Reſtitutus ad appellandum, debet intra decem dies appellare.*

33 *Executio facta pendente tempore ad appellandum, licèt non debuerit fieri, ſi tamen poſtmodum non appelletur, illa remanet valida, & non reuocatur, tanquam attentata.*

34 *Reſtitutio in integrum ad appellandum, non facit attentata, quando petitur in caſu in quo non poſſet appellari.*

35 *Appellatio vbi eſt remota, nõ poteſt quis petere reſtitutionem in integrum ad appellandum.*

36 *Exceptio falſitatis inſtrumenti ipſius appellationis, & nullitatis eiuſdem opponi poteſt contra eum, qui obtinuit ſe reſtitui ad appellandum.*

37 *Tertius ſi petat reſtitutionem in integrum ad appellandum, non debet hoc prætextu retardari proceſſus cauſæ.*

Vidimus hucuſq; attẽtatis, quæ ex
pendẽtia appellationis inducuntur, qñ illa fuit interpoſita, Verũ
quia qñq; dicitur attẽtari etiam
ſi illa nõ fuerit actualiter interpoſita, prout eſt, qñ quis petit ex
aliqua iuſta cauſa ſe reſtitui ad
appellandũ, ideò non incõgruè ſubijcimus Rubr.
de attẽt. pendẽte reſtitutione in integr. ad appel-
1 landũ. † Circa quã, licèt multa dici poſſent, quæ
modum, & cauſas ex quibus huiuſmodi reſtitutio
conceditur, reſpiciunt, de quibus per Mil. in verb.
Reſtitutio in integrũ ad appellandum, fol. 350. &
in verb. Reſtitutio datur minori, fol. 351. Tria tñ
2 ſunt omninò in hac materia attendenda. † Primũ
eſt, quod ſolã negligentia procuratoris in nõ appellando non dicitur eſſe iuſta cauſa petẽdi hanc
reſtitutionem, vt eſt in Recollect. Paleotti deciſ.
96. & Verall. 2. deciſ. 67. de quo etiã aliquid fuſius
diximus ſupra in hac 2. parte, c. 2. de attẽt. appell.
pend. in quinquageſima limit. princ.* Sequitur in
hoc & alios citat, quando procurator nõ eſſet ſoluendo, nouiſſimè Odd. de reſti. in integ. q. 69. art.
3 4. nu. 23 & ſeqq. ſic & † negligẽtia procuratoris,
nõ comparendo in iudicio, non dicitur iuſta cauſa ad appellandum, ſed debet parere iudicato, vt
fuit reſolutum & demum etiam iudicatũ, in vna
Calagnritana Abbatiſſatus, coram Peregrino, vt
eſt deciſ. eiuſdem, 117. incipien. Die decima eiuſ-
4 dem, lib. 3.] † Secũdum, quod non ſufficit ad obtinendam hanc reſtitutionẽ probare impedimenta, quibus detentus quis, non potuit appellare,
5 † ſed vltra requiritur, quod petens aliqualiter doceat de ſuo intereſſe, ac de ſua læſione, & eſt deciſ. Rotæ quinta, aliàs 87. Non ſufficit, de reſtit. in
integ. in nou. quã allegat Mil. vbi ſupra, & ex recẽtioribus eandẽ ſequitur Crau. in conſ. 172. Venerabilis, nu. 7. lib. 1. & alia deciſ. Rotę 53. aliàs, 384.
Fuit dubitatũ, ad fi. de Appell. in nou. quã ad hoc
citat Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 3. de reſtit.
in integr. verſ. adde pro breuiori, vbi in id etiam
allegat deciſ. Ægid. 38. Eccleſia, & poſt Rotã dicta deciſ. 87. & alios per eum allegatos firmauit
Oſaſc. in deciſ. Pedemont. 157. Quęſitum fuit, per
totam, præſertim, ſub num. 8. verſ. contraria vero
opin. vbi & hunc articulum ad partes diſputauit,
6 † & hanc eſſe receptiorem opi. eſt atteſtatus, quibus adde Io. Bapt. Ferret. in conſ. 11. Quærendum
eſt, no. 17. lib. 1. hoc autem debet probare, ſi non
7 plenè ſaltem † pręſumptiuè, ſecundum Ægid. de-
8 ciſ. 418. petens ſe reſtitui ad appellãdum. † Et ſufficit etiam modica præſumptio. Rota deciſio. 30.
aliàs, 360. not. quod mãdatum, de Reſcript. in antiq. quod etiam dixit Ægid. deciſ. 334. In cauſa;
9 Immo † fuerunt aliqui in ea ſententia, qđ huiuſmodi reſtitutio etiam prætermiſſa omni examinatione, ſit concedenda, vt aliàs in Camera Imperiali factum fuiſſe atteſtatur Minſinge. Sing. Ob-
10 ſeruat. Centuria 4. deciſ. 17. incip Præfatã. † Quæ
tamen modica probatio & præſumptio, nõ ſufficeret in reſtitutione in integrum aduerſus rẽ iu-
11 dicatam, † ſecundum magis commun. opin. de
qua teſtatur Petr. de Benintend. in deciſio. Rotæ
Bononienſ. 85. Dubitabatur, nu. 9. Quod ſi aliquis
12 impetrauit commiſſionem ſub his verbis, † videlicet, quatenus dignetur Oratorem ad appellandum, appellationẽq; proſequẽdum docto de ſuo
bono iure ex eiſdem Actis, gratioſè reſtituere, &
deinde cauſam, & cauſas appellationis, & appellationum, committere, & mandare, & Signatura
reſpõderit, placet D. N. Papæ, non poterit ille tãquam reſtitutus appellare intra decem dies à die
præſentatæ Commiſſionis, ſed debet antea docere de illius bono iure, iudexq; debet antea declarare, conſtet vel ne, de dicto bono iure, vt fuit tẽtum in vna Vliſſbonen. coram R. P. D. de Rubeis,
2. Febr. 1557. vt ſunt in Recollect. Caputaquenſ.
par. 2. deciſ. 12. incip. Fuit impetrata, cũ deciſ. ſeq.
13 quæ incip. Fuit pro vlteriori. Tertiũ eſt, † qđ hæc
14 reſtitutio ad appellandum præuia † probatione
de qua ſuprà, non ſolum conceditur perſonis priuilegiatis, prout ſunt Minor, Eccleſia, & ſimiles,
verum etiam maioribus ex generali Clauſula, Si
qua mihi iuſta cauſa eſſe videbitur, vt patet ex ſupra allegatis deciſ. quę non diſtinguunt inter minorem aut maiorem, & expreſſè id animaduertit
15 Pau. de Caſt. in l. nam poſtea. §. ſi minor, † vbi dicit ſe ita vidiſſe in Curia practicari, quẽ ibi refert,
& ſequitur Alex. ſub nu. 9. ff. de iureiuran.
His breuiter præmiſſis, aduertẽdũ inſuper eſt,
16 † qđ licet in hoc articulo, an executio, & alia geſta pendente reſtitutione ad appellãdum, ſint attentata, & per modum attentati reuocanda, duæ
reperiantur Rotæ deciſ. ſibi inuicẽ contrariæ, prima videlicet, 51. aliàs, 379. Si cõmitatur, de appel.
in nou. in qua poſt relata quędam motiua in contratium,

Digitized by Google

trarium, dicitur, quod per omnes fuit cōcluſum,
executionem, & cætera hoc tempore attentata,
eſſe per modum attentati reuocanda. Secunda
verò in deciſ. 62. aliàs, 446. Si lata, eo.tit.in nou.
vbi dicitur, quod ſecundum omnes concluſum
fuit, quod executio de qua ibi, nō ſit per modum
17 attentati reuocanda. † Nihilominusq́, quia in ob-
ſeruantia dicitur eſſe, non illa ſecunda, ſed illa
prior, videlicet, quod huiuſmodi attentata ſint
reuocanda, vt dicit Caſſad. deciſ.prima, Alexan-
der, ſub num.5. Vt lite penden.idcirco concluſiuè
procedendo, ſecundum primam, pone.

18 Regulam, † Quod executio, & alia geſta pen-
dente reſtitutione ad appellandum, ſunt attēta-
ta, & per modum attentati reuocanda, quæ firma
tur ex dicta deciſ.51. & eam tenet Mil.in verbo,
Attentata pendente cauſa reſtitutionis ad appel-
land. fol. 29. & in verbo executio ſententiæ cōtra
quam, fol. 127. & eam obſeruari tradit Caſſad. di-
cta deciſ. 1. pro qua fac. quæ ponit Ripa, in l.4.§.
condemnatum, col.fin. ſub nu.30. verſ.conſidera
etiam, ff.de re iudic. qui vult, quod per reſtitutio-
19 nē ad appellandum † ſecundum commun. opin.
de qua ibi per eū, executio ſententiæ impediatur.
20 poſt † Ant.de Canario, magnum practicum, in
tract. de Guarentigia, q.21.ad fi. qui expreſsè fir-
mauit, quod huiuſmodi executio ſit attentata, &
tanquam attentatum veniat reuocanda. Quod
etiam ſenſiſſe videtur Veſtr. in praxi Rom. Cur.
lib.8.c.3.nu.15. dum allegat dictā deciſ.51. aliàs,
379. & ſecundum eam ponit ibi generaliter Re-
gulam, quod reſtitutio in integrum habeat effe-
ctum ſuſpenſiuum, Quam

Amplia

21 Primò, vt procedat, † etiā ſi Iudex huiuſmodi
reſtitutionis nō inhibuiſſet: nā hoc caſu ſola pen-
dētia litis ſuper hac reſtitutione debet innouatio
nem prohibere, cū non poſſit negari, vt etiā con-
ſiderat Rota dicta deciſ. quia vera lis inter partes
occaſione dictæ reſtitutionis, pendeat, ſecundum
ea, quæ latiùs diximus ſuprà cap. 4. de attent. lite
pend. in Præfatione, nu.27. dum latè declarauis-
mus, quando lis dicatur pendere, ad effectum at-
tentatorū, & quāuis Rota ibi, verſ. maximè quia,
& c. faciat aliqualē mentionē de inhibitione, quę
in caſu illo fuerat facta, & eā (ad tollendū omne
dubium) videatur aliquo modo cōſideraſſe, pau-
lo tamē infra, verſ. reuocabuntur igitur omnia, &
c. clarè demōſtrat, quod ſola litis pendentia indu
cit reuocationem illorū attentatorū, cum dicat il-
la reuocari tanquā lite pendente facta, per Clem.
2. Vt lite pend. idcircò ampliationem rea e, aliàs,
præſuppoſito, quod inhibitio eſſet neceſſaria, hæc
omnia quæ in hac Regula ponuntur, parum aut
nihil deſeruirent, cum hoc caſu non reſtitutionis
pendentia, ſed ipſa inhibitio cauſaret attentata,
prout hoc eſt aliàs Regulare, vt dicemus in c.20.
de attent. poſt inhibitionem, in Præfatione, in fin.
verſ. Regula quod geſta poſt inhibition. 233.

22 Secūdò amplia, † vt reſtitutus hoc caſu ad ap-
pellandum, poſſit petere etiam reuocationem eo-
rum, quæ fuiſſent attentata ante appellationem
infra 10. dies, vt eſt deciſ. Ægid. 217. Exceptio.

Limita eandem Regulam,

Primò, ex intētione Rotæ vbi ſuprà, nu.2. & 3.
23 verſ. ſed quid ſit, † vt non procedat, in ſententia
Excōmunicationis lata pēdente hac reſtitutione,
quia, q̄uis Iudex malè faciat Excōicando, tamen
quia illa trahit ſecū executionem, & ſtatim aut li-
24 gat, aut nō ligat, ideò ſi ſit prolata, vtiq; valet, † li-
cèt ſecus ſit, quo ad denunciationē & monitionē,
& alia executorialia prædictæ ſententiæ Excom-
municationis, quia illa tanquam conſiſtētia in fa
cto, & quæ non trahant ſecum executionē, ſunt
per modum attētati reuocanda, ſecundū Domi-
nos ibi. Sed circa hanc limitationē ſubſiſtendum
videtur: quia ſicuti de primo dicto poteſt proba-
biliter dubitari, ita ſecundum de denunciatione
25 videtur verum, † quoniam contra primū videtur
facere, quia ſicuti Excommunicatio pendente ap-
pellatione & poſt eam interpoſitàm lata regula-
riter non valet, c. ad præſentiam, & ibi not. Franc.
de appell. Rot. deciſ. 20. aliàs, 130. Si poſt, de ap-
pell. in nou. de quo latius diximus ſuprà, c.12. de
attent. appellat. pend. in 8. Ampliat. princ. nu.1.
& per totam, ita deberet dici, qđ non valeat lata
pendente reſtitutione ad appellandum. Niſi ſuſti
nendo limitationem Dominorum, conſideres di-
uerſam rationem inter vnum caſum & aliū, quia
quando fertur excōmunicatio poſt appellationē,
cum iuriſdictio iudicis per appellationē ſit ſuſpē-
ſa, c. venientes, de teſtibus, cum ſimil. illa dicitur
ab incompetenti Iudice, & carente iuriſdictione
lata, ſecùs autem eſt in reſtitutione ad appellādū,
26 † cum primus iudex per reſtitutionem petitā non
amiſerit iuriſdictionē, & non reperiatur iure cau-
tum, quod huiuſmodi reſtitutio (licèt litem intro
ducat) iuriſdictionem quoque Iudicis ſuſpendat.
Quoad ſecundum, quamuis Domini ibi firment,
denunciationem hoc caſu eſſe reuocandā via at-
27 tentati, † contrariū tamen videtur verius, ſecun-
dum ea, quæ latius diximus ſuprà, c.12. de attent.
appellatione pendente, in 11. limit. princip. nu.3.
& ſeqq. dum ibi regulam firmauimus, qđ pēden-
te appellatione poteſt deueniri ad denunciatio-
nem citra vitium attentatorum, ex rationibus ibi
poſitis, quæ hic breuitatis cauſa non repetuntur.
Quæ omnia, cum procedant in appellatione, &
conſequenter quando regulariter eſt ſuſpenſa iu-
riſdictio Iudicis, multo magis locum ſibi vēdica-
re debent, quādo ſumus in reſtitutione ad appel-
landum, per quam (vt diximus) nō inducitur hæc
ſuſpenſio, & conſequenter extēdi poſſe, ac debere
limitationem hanc, vt pendente hac reſtitutione,
Excommunicatio, ac etiam denūciatio facta, non
reuocentur, tanquam attentata, declarando ta-
men, & limitando hoc dictum de denunciatione,
ijs modis, quos ibi poſuimus. Et quamuis nec Ro-
ta ibi, nec Doctor. alibi, videantur in propoſitā
materia, niſi prędictam Limitationem ponere, tu
tamen adde, quod etiam alijs modis videtur prę-
dicta Regula neceſſariò limitanda, & ſic

28 Secundò limita, † vt non procedat, quando is,
qui petebat reſtitutionem ad appellādum, in hoc
iudicio reſtitutionis ſuccubuiſſet, & ſibi ex aliqua
cauſa reſtitutio fuiſſet denegata: geſta enim hoc
caſu pendente huiuſmodi reſtitutione, nō debēt
cenſeri attentata, & tanquam attentata reuocari,
29 ſicut dicimus in ſimili, † quod quamuis pendente
iudicio attentatorum, fatalia in cauſa principali
non currant, ex ſpeciali attentatorum priuilegio,
quo vtitur is, qui agit ad attentatorum reuocatio-
nē, vt eſt deciſ. Rotæ 15. aliàs, 102. Fatalia, de ap-
pell. in nou. attamē, hoc priuilegio non poteſt vti
is, qui in cauſa attentatorum ſuccubuiſſet, vt ex-
preſsè declarat Rota, in dicta deciſ. 15. & poſt eā
Mil. in verbo appellationis tpſ, fol. 11. & in verbo
terminus proſequendæ appellationis, fol. 373. de
quo latius etiam diximus infra, in tertia parte,
c.90. de priuileg. attent. in 10. priuilegio, num.93.
Vndè, ſicut ibi ſuccumbens non gaudet illo priui
legio, ſic in caſu noſtro, ſuccumbens non gaudeat
priui-

30 priuilegio pendẽtiæ reſtitutionis in integrũ † &
ſi aliquis contra hanc limitationem diceret, qnod
in contrarium facit id, quod nos etiam ſuprà fir-
mauimus, in cap. 2. de attent. appellat. pendente,
in prima Ampliat. princip. nnm. 2. videlicet, quod
etiam deſerta appellatione, poteſt quis petere re-
uocationem executionis, & aliorum quę penden-
te appellatione geſta erant. Et conſequenter ex
his apparet, quod etiam quando quis ſuccũbit in
cauſa, prout eſt ibi, per deſertionem, executio pẽ-
dente appellatione facta, tanquam attentata, ve-
nit reuocanda; poſſet reſponderi ex his, quæ ſupra
proximè diximus, quod eſt diuerſa ratio, inter pẽ-
dentiam appellationis, & pẽdentiã reſtitutionis,
de qua agitur, cum per appellatinnem ſit ſuſpen-
ſa iuriſdictio Iudicis à quo, vnde nnn mirum, ſi
executio, ſic ſine iuriſdictione facta, eſt nulla, &
inoalida, quæ ceſſat in reſtitutione.
31 Tertiò, adhuc limitandam cenſeo, † vt nõ pro-
cedat, quando hoc caſu petẽs reſtiiutinnem illam
obtinuiſſet, & quamuis fuiſſet per Iudicem ad ap
pellãdum reſtitutus, ille tamen de facto, vel om-
ninò non appellanit, vel ſaltem non infrà decem
32 dies poſt huiuſmodi reſtitutionem obtẽtã † (nam
& reſtitutus debet intra decem dies appellare, vt
ſentit Rota, dicta deciſ. 62. aliàs, 446. Si lata, verſ.
præterea) quæ licet in ſui deciſione non ſit in ob-
ſeruanna, vt ſupra dictum eſt, tamen, quantũ ad
hoc, de tempore appellandi videtur tenenda, vt
etiam annotauimus, ſupra cap. 12. de attẽt. appel.
pend. limit. quinquageſima princ. in 1 t. Ampliat.
Regulæ ibi poſitæ, nn. 129. & eam expreſsè tenet
in hnc Veſtr. in praxi Rom. Cor. lib. 8. c. 3. de reſti.
in integr. nu. 18.) qno caſu, executio ante obten-
tam reſtitutiooem facta, non debet tanquã atten
33 tata, reuocari, ſicut dicimus in ſimili, † quod exe-
cutio facta pendente tempore ad appellandum,
licèt non debuerit fieri, tamen ſi poſtea non ap-
pelletur, illa remanet valida, & non reuocatur, vt
tradit Felin. poſt alios, de quibns ibi per eum, in c.
quo ad conſultationem, nu. 38. de re iodic. Tem-
pus enim hnc quo petitur reſtitutio ad appellan-
dum, videtur in effectu eſſe tempus ad appellan-
dum, ergo idem ius in eo eſſe debet.
34 Quartò videtur poſſe limitari, † vt Regula non
procedar, quando qnis peteret ſe reſtitui ad ap-
pellandum in aliqua cauſa, in qua nõ poſſet appel
35 lari, † non enim pnteſt quis reſtitutionem in io-
tegrum poſtulare ad appellandũ, quando appel-
latio eſt remota, vt not. Lap. Allegat. 53. An opor
teat, in fi. Vndè, ſi pendente hoc caſu hac prætẽſa
reſtitutione ad appellandnm aliquid fieret, non
debet iudicari attentatum, quoniam, ſi quando
ſumus in caſu, qun appellatio eſt prnhibita & re-
mota, regulariter nou dicitur attẽtari, vt diximus
latè ſupra, cap. 12. de attent. appellatione penden
te, limit. 8. priucip. in princ. & limit. 50. princ. n. 2.
& ſeqq. & iterum ibidẽ, in 53. limit. princ. in prin.
& per totam, quanto minus petitio reſtitutionis
ad appellandum, poterit hunc effectum operari?
Et in iſtis terminis, quod pẽdeote reſtitutione ad
appellandum à ſententia lata in poſſeſſorio coo-
tra Vniuerſitatem, ſeutentia poſſit mandari exe-
cutioni, fuit reſolutũ in vna Farſen. executionis,
coram Domino Oradino, de anno 1556.
36 Quintò videtur limitandum, † quia ſi reſtitu-
tus appellauerit, & prætendat aliquid fuiſſe atten
tatum, contra petentem reuocationẽ, poteſt op-
poni exceptio & falſitatis inſtrumẽti appellatio-
nis, & nullitatis eiuſdem, non obſtantibus tribus
ſententijs ſuper reſtitutione ad appellandum la-

tis, vt eſt deciſ. Ægid. 217. Exceptio falſitatis.
37 Sextò limita, † vt non procedat in Tertio, qui
perat reſtitutinnem in integrum ad appellãdum,
quin ex hoc prætextu non debet tetardari cauſæ
proceſſus, vt eſt in Recollect. Verall. 1. deciſ. 226.

Cap. XV. De attent. pendente compromiſſo.

SVMMARIVM.

1 *Compromiſſo pendente, an dicatur attentari, & arbitri poſſint attentata reuocare, plures ſunt opin.*
2 *Attentari nõ dicitur corã arbitris. ſecundũ aliquos.*
3 *Attentata videntur de neceſſitate præſupponere iuriſdictionem, cum illa dicantur in contemptum iuriſdictionis regulariter fieri.*
4 *Arbiter non dicitur habere iuriſdictionem, ſed notionem.*
Immo ſine dubio caret iuriſdictione ſecundum aliquos. num. 5.
6 *Compromiſſo pendente, poteſt altera Pars dimiſſis arbitris ire ad Iudicem ordinarium, & coram eo aduerſarium conuenire, & ſoluta pœna compromiſſi valide ad vlteriora procedere.*
Etiam ſuper eadem re, num. 7.
8 * *Cõpromiſſum non impedit Iudicis iuriſdictionem.*
9 *Satiſdare de lite proſequenda, aut de iudicio ſiſti, non tenetur quis coram arbitro.*
10 *Litis pendentia non inducitur per Compromiſſum.*
11 *Compromiſſum non facit rem litigioſam.*
Quod perpetuo notãdũ eſſe aliqui aſſeruerũt, nu. 12.
13 *Exceptio litis pendentiæ coram arbitro non impedit litis conteſtationem, ſicut coram iudice.*
14 *Alienatio rei ſicut per ſententiam arbitri prohiberi non poteſt, ita, & multo minus per litis pendentiam coram arbitro debet cenſeri prohibita.*
15 *Iudicium non dicitur, neque lis, neque cauſa coram arbitratore.*
16 *Cauſa prima, & non ſecunda, dicitur illa quæ pendet vigore reductionis ad arbitrium boni viri.*
17 *Statutum loquens de primis cauſis, habet locum in cauſa, quæ pendet coram iudice vigore reductionis ad arbitrium boni viri, ex quo diſcuſſio facta corã arbitratore non habetur in conſideratione, nec facit primam cauſam.*
18 *Arbiter contumacem mulctare non poteſt.*
Niſi huiuſmodi facultas ſit ſibi à partibus attributa, num. 19.
Secundum commun. opin. nu. 20.
21 *Arbiter non poteſt pronunciare ſuper pœna, vel Compromiſſo, vel alia noua pœna.*
22 *Poſſeſſionis reſtitutionẽ, aut miſſionem in eã arbiter facere non poteſt, ex quo dicitur eſſe mixti imperij.*
23 *Iudex poteſt reum conuentum lege Aquilia, & damnum negantem in duplum condemnare.*
Arbiter autem id facere non poteſt. nu. 24.
Verior tamen videtur opi. contraria, ut infra, nu. 96.
25 *Arbiter non iudicat de ſuperuenientibus poſt tempus Compromiſſi.*
26 *Pœna duplici non debet regulariter, quis ex eodem delicto puniri.*
27 *Pœna conuentionalis ſemper cõmittitur quãdo Pars impedit arbitrum, quo minus pronunciare poſſit.*
28 *Compromiſſum dicitur eſſe ſtricti iuris.*
29 *Acceſſoria regulariter non veniunt in his, quæ ſunt ſtricti iuris.*
30 *In Compromiſſo non veniunt niſi ſolum, & de quibus ſpecialiter inter Partes actum eſt, ex quo dicitur eſſe ſtricti iuris.*

Digitized by Google

31 *Iudicari de acceſſorio non ſemper dicitur, quod iudicatur de principali.*
32 *Statutum prohibens appellationem, habet locum in cauſa principali, non in emergentibus.*
33 Appellari in ſententia interlocutoria poteſt in poſſeſſorio, quãuis à ſententiam cauſa principali nõ poſſit.
34 *Remedium ordinarium quouſque competit non eſt recurrendum ad extraordinarium.*
35 Compromiſſo pendente attentari dicitur, & arbiter poteſt talia attentata reuocare, ſecundum alios.
Et hæc eſt verior, vt infra, nu. 121.
36 *Arbitria redacta ſunt ad inſtar iudiciorum.*
37 Proceſſus arbitri fieri debet, ſicut proceſſus Iudicis.
38 Et hæc dicitur eſſe communis Regula.
39 *Niſi diſſimilitudo in Iure expreſſè in aliquo caſu reperiatur.*
40 *Arbitrium de neceſſitate requirit tres perſonas, videlicet, Actorem, Reum, & Iudicem, ſicut etiam requirit iudicium.*
41 *Iudex ſicut procedendo ad vlteriora videtur exceptiones propoſitas reijcere.*
42 Ita & arbiter.
43 Interlocutoriam ſuam ſicut Iudex poteſt reuocare.
44 Ita & arbiter.
45 Inſtantia ſicut coram Iudice perit triennio.
46 Ita & coram arbitro, quando per partes nullum tempus fuit appoſitum.
Quod etiam frequentius obtinuit, nu. 47.
48 *Expenſarum condemnatio ita fit coram arbitro, ſicut coram Iudice.*
49 *Lis coram arbitro conteſtatur.*
50 *Lis poſt conteſtationem eſſe dicitur.*
Secundum commun opin. nu. 51.
52 *Litis coram arbitro conteſtatio interrumpit præſcriptionem.*
53 Item perpetuat actionem ad 40. annos.
54 *Arbiter debet ſicut Iudex in vnoquoque actu partes citare.*
55 Cauſæ cognitio etiam coram arbitro eſt neceſſaria.
56 Citatio litem inducit, remiſſiue.
57 Interpretationem à iure communi qualibet diſpoſitio recipit.
58 Compromiſſum, & arbitrorum poteſtas reſtringitur ad ius commune.
59 *Ratio quare attentata prohibentur illa potiſſimum eſſe videtur, quia non debet in præiudicium partis aliquid fieri.*
60 *Dilatione pendente ſicut iudex procedere non poteſt abſque vitio attentatorum.*
61 Ita nec arbiter.
62 Compromiſſo uidetur induci talis litis pendẽtia, quę ſufficit ad cauſandũ attentata. quamuis arbiter nõ iudicialiter, ſed extraiudicialiter dicatur procedere.
63 *Extraiudicialis actus, puta appellatio ſecundum aliquos, facit attentata.*
64 Compromiſſi natura eo videtur, vt eo pendente non permittant iura in aliquo Partibus præiudicari.
65 Compromiſſo pendente non currit tẽpus remiſſoriæ.
66 Fatalia regulariter non currunt appellanti, donec pendet compromiſſum.
67 C. ſi hi contra quos. Vt lite penden. in ſexto, loquens de attentatis, habet locum etiam quando lis eſſet coram arbitro.
68 *Arbiter cognoſcit, & pronunciat ſuper acceſſoriis, & cohærentibus ad cauſam principalem, ſine quibus illa commode expediri non poteſt.*
69 Arbiter poteſt contumacem in expenſis, & intereſſe condemnare.
70 Cauſa attentatorum dicitur acceſſoria ad cauſam principalem.
71 Attentata habent ſe per modũ acceſſorij ad cauſam principalem, ſecundum Oldrad. & videtur acceſſorio annexa, & dependens à cauſa principali.
72 *Arbiter facere poteſt ea, quæ iudicis officio expediuntur.*
73 *Iuramentum in litem contra contumacem in non reſtituendo rem de qua agitur, etiam arbiter deferre poteſt.*
74 *Secundum commun opin.*
75 Arbiter poteſt in quacumque parte iudicij ex officio interrogare partem an poſſideat.
76 *Item cogere partem, vt delato iuramento, aut iuret, aut referat.*
77 *Item præcipere parti ſub pœna confeſſatarum poſitionum, vt illis reſpondeat.*
78 Arbiter cognoſcere poteſt de his, quæ obueniunt pendente compromiſſo, & ſuper illis pronunciare, vt ſuper fructibus.
79 Immo etiam de illis, quæ ſi res fuiſſet deducta in iudicium in conſequentiam veniſſent.
80 *Audientiã poteſt arbiter denegare alteri parti, tanquam contumaci, & in pœnam.*
81 *Arbiter cognoſcere debet an ſua ſit notio.*
82 Iudex ſicut poteſt cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio, & contra eam turbantem procedere, etiã ſi in eum non habeat iuriſdictionem, puta ſi iudex laicus turbetur à Clerico.
Ita & arbiter debet contra turbantem ſuam notionem poſſe procedere, vt num. 83.
84 *Arbiter licet nõ poſſit aliquẽ immittere in poſſeſſionẽ pronũciare tamen poteſt aliquẽ immiſſũ eſſe.*
85 *Tertius, licet regulariter nõ attentet ſi tamen iudicem in iuriſdictione turbaret, diceretur attentare.*
86 *Arbiter ſemper cognoſcit de incidentibus, & emergentibus.*
Secundum commun. opin. nu 87.
88 Incidentia, & emergentia ſemper cenſentur in compromiſſum deducta.
Etiam ſi non ſint ſpecialiter nominata, num. 89.
Et hoc omnes Doctores dicunt, nu. 90.
91 *Emergentia illa dicuntur, quæ in ipſo iudicio emergunt.*
92 Incidens ad cauſam principalem dicitur eſſe cauſa attentatorum.
93 *Arbiter ratione cauſæ incidentis poteſt cognoſcere etiam ea, quæ regulariter non potuiſſet, puta de reſtitutione in integrum, quæ eſt mixti imperij.*
94 Compromiſſo veniunt omnia ea quæ ſunt ex natura actionis, & poteſt arbiter ſuper illis pronunciare.
95 *Arbiter poteſt reum lege Aquilia conuentum, & damnum negantem, in duplum condemnare.*
Secundum veriorem opin. nu. 96.
97 Iudex poteſt delinquentem coram eo etiam ſi nõ habeat iuriſdictionem condemnare quãdo crimen facto, & culpa ipſius eſt commiſſum.
98 Clericus falſum deponens corã Iudice laico, vel aliàs calũniosè agẽs, poteſt per eum pecuniariter puniri.
99 Compromiſſum non debet reddi eluſorium, aut arbiter contemni.
100 *Fraudibus non eſt adaperienda via.*
101 *Arbiter tenetur adminiſtrare iuſtitiam.*
102 *Arbitrio alicuius ſi quid eſt commiſſum, debet ille, quod iuſtum eſt arbitrari.*
103 Iuſticiam, & puritatem conſcientiæ non ſolũ iudices, verum etiam arbitri, ſequi tenentur.
Alias faceret litem ſuam, vt nu. 104.
105 *Reductio datur aduerſus laudum, quod prætenditur iniquum.*
106 *Clauſula, De iure pronunciet in compromiſſo appoſita, quomodo intelligatur, remiſſiue.*
107 *Iniuſtitia dicitur fieri ita vt poſſit appellari ſi attentata non reuocantur.*

Arbiter

Digitized by Google

108 *Arbiter poteſt inbibere.*
109 Inimicitys ſtantibus poteſt arbiter alteri parti inbibere ne tranſeat per contratam alterius.
110 Clauſula, Rebus in eodẽ ſtatu manentibus, à iure in qualibet diſpoſitione videtur tacitè ſubintelligi.
111 Compromiſſo pendente an dentur attentata, poteſt ſecundũ alios diſtingui, Aut ſumus ante litẽ conteſtatam, & actus non dicuntur attẽtati. Aut poſt litem conteſtatam, & dicuntur attentati.
Hæc tamen diſtinctio reprobatur, nu. 113.
112 Compromiſſum ſolui per acceſſum ad Iudicem impunè poteſt, antequam lis ſit conteſtata.
114 Compromiſſo pendente, an attentata dentur alia diſtinctio adhiberi poteſt ſecundum alios, Aut ſumus in arbitro neceſſario vigore ſtatuti, & dantur attentata. Aut in voluntario, vt in arbitratore, & regulariter illa non dantur.
115 *Arbiter aſſumptus vigore ſtatuti dicitur habere iuriſdictionem.*
116 Iuriſdictio iudicis ordinarij dicitur ſuſpendi per cõpromiſſum factũ in arbitrum electũ vigore ſtatuti.
117 *Lis non dicitur eſſe coram arbitratore.*
118 *Compromiſſo pendente attentata, an detur alia ſecundum alios videtur danda diſtinctio, Aut in cõpromiſſo fuit promiſſum parere ſententiæ arbitri, & tunc arbiter non poſſit illa reuocare, Aut ſimpliciter parere præceptis arbitri, & hoc caſu poſſit.*
Quæ tamen diſtinctio non videtur quod admodum ſit accommodata, vt hic. nu. 119.
120 Compromiſſo pendente an dentur attentata alia diſtinctio ſecundum alios adhibetur videlicet, Aut ſumus in attentatis antea coram Iudice ordinariè perpetratis, & arbiter de eis cognoſcat; Aut in attentatis coram ipſo arbitro, & tunc ſecùs.
Sed & hæc diſtinctio reijcitur, nu. 121.
122 *Attentata fundantur, aut in contemptu iudicis, aut in præiudicio* Partis.
123 *Contemptus iudicis videtur etiam conſiderari, quo ad eum qui non habebat iuriſdictionem, & nu. ſeq.*
125 *Iudex impetratus per* Reſcriptum *ſubreptitiũ quod videtur ipſo iure nullum, et non tribuit iuriſdictionem. ſi inhibeat facit attentata.*
126 Inhibitio *emanata etiam vigore reſcripti ſubreptitij facit attentata.*
127 *Litis pendentia etiam extraiudicialis videtur ſufficiens ad cauſandum attentata.*
128 Iudicium *licet non dicatur eſſe coram arbitro ſtrictè accipiendo, eſt tamen quaſi iudicium.*
129 Appellationis *prohibitio tanquam auferens defenſionem cenſetur odioſa.*
130 *Compromiſſo pendente regulariter geſta per partes alienando, cedendo, nouum ius impetrando, rei de qua agitur formam immutando, & huiuſmodi in præiudicium partis faciendo ſunt attentata, & illa arbiter reuocare poteſt.*
131 *Præſertim quando ſumus in arbitrio ſtatutario.*
132 Arbiter *ſtatutarius dicitur habere iuriſdictionem,*
Et dicuntur iudices. nu. 133.
134 *Et poſſunt partes & etiam teſtes mulctare.*
135 *Arbiter qui alias erat compromittentium iudex competens ſi in procedendo non declarauerit, an vti iudex, vel vti arbiter proceſſerit, in dubio videtur vti iudex proceſſiſſe.*
136 Inhibitio *arbitri videtur facere attentata.*
137 Attentata *etiam coram arbitratore dari videntur.*
138 *Arbitrator poteſt de cohærentibus, & acceſſorijs cognoſcere, & pronunciare.*
139 *Arbitrator re perempta pendente compromiſſo poteſt laudare ſuper intereſſe, & æſtimatione.*
140 *Arbitramẽtum, & compromiſſum in arbitratorem dicitur eſſe ſpecies tranſactionis.*
141 *Arbitramentum magis accedit contractui, quam iudicio.*
142 *Arbitramento pendente non debet pars aliquod innouando attentare.*
Etiam ſi vellet ſoluere pœnam compromiſſi. nu. 143.
144 *Attentata etiam ante factum compromiſſum poteſt arbiter reuocare.*
Quando ſumus in his, quæ ad inſtantiam partis reuocantur, vt infra nu. 146.
145 Cauſa *attentatorum de ſui natura nõ videtur prohibita compromitti.*
147 *Arbitrorum poteſtas ſolum ex partium compromittentium voluntate eſt metienda.*
148 Ceſſio *bonorum etiam pendente compromiſſo fieri poteſt.*
Immo per eam dicitur ſolui compromiſſum. nu. 149.
Etiam ſi fiat coram arbitratore, nu. 150.
151 *Compromiſſo primo pendente poteſt fieri ſecundum vel illi addi qualitas, aut certa forma.*
152 *Compromiſſum quando eſt nullum ex aliqua cauſa non dicitur facere attentata.*
153 *Attentata cõmiſſa coram iudice ordinario ante factũ compromiſſum, non cognoſcuntur, nec reuocantur per arbitrũ, quãdo illa non poterant reuocari ad inſtantiã partis, ſed ſolum ex officio iudicis nobili.*
154 Iudex *coram quo erant commiſſa attentata in ſui contemptum ante factum inter partes cõpromiſſum, poteſt etiam facto demum compromiſſo, & illo pendente extra vitium attentatorum, illa ex ſuo puro officio reuocare.*
155 *Compromiſſo pendente citra vitium attentatorum, poteſt actus fieri, qui tenderet ad conualidandum compromiſſum.*
156 *Auctoritas ſuperioris, quæ in compromittendo fuerat omiſſa poteſt etiam pendente compromiſſo ſuperuenire.*
157 *Dummodo pars non contradicat.*
158 *Et ſuperueniat ante latum laudum, aliàs illud non validaret.*
159 *Recuſatio arbitri ex cauſa poſt compromiſſũ ſuperuenienti etiam pendente compromiſſo fieri poteſt.*
Licet ſecùs ſit in arbitratore, vt nu. 160.
Secundum commun. opin. nu. 161.
162 *Appellatio etiam pendente compromiſſo fieri, & interponi poteſt.*
163 *Itio (vt Docto. appellant) ad iudicem ordinarium etiam compromiſſo pendente per partes fieri poteſt arbitro relicto.*
164 *Compromiſſo pẽdente poſſunt* Regulariter *citrà vitium attentatorum partes ire ad iudicem ordinarium, iudexque per eos aditus etiam compromiſſo pendente validè procedere.*
165 *Proceſſus iudicis per partes pendente compromiſſo aditi valet quouſque de pendentia compromiſſi non fuit oppoſitum.*
166 *Compromiſſo pendente poſſunt* Partes *etiam principem adire, & impetrare iudicem ab eo.*
167 *Impetratio iudicis pendente compromiſſo facta non dicitur attentata.*
168 *Iudicis impetratio facta pendente termino Apoſtolorum petendorum non dicitur attentata.*
Secundum commun. opin. vt nu. 169.
170 *Lite pendente prohibetur quis impetrare reſcriptũ.*
171 *Exceptio litis pendentiæ impedit iudicis impetrationem.*
172 *Iudex per partes pendente compromiſſo aditus poteſt deuenire ad executionem inſtrumenti Guarentigiati, & habentis executionem paratam, non obſtante quod ſuper dicto inſtrumento, & dictis exceptionibus fuiſſet factum compromiſſum.*
Dummodo præſtetur cautio de ſatisfaciẽdo ſecundũ,
quod

Digitized by Google

quod fuerit laudatum, nu. 173.

174 *Iudex per alterum ex compromittentibus pendente compromiſſo adiri non poteſt, quando ex cõpromiſſo orirerur actio, vel exceptio.*

Quod dictum exclamat Paul. de Caſtr. quia quotidianum, vt in nu. 176. licet de eo videatur ſubſiſtendum, vt in nu. 178.

Dummodo ex laudo ferendo ſperetur tolli obligatio ad fauorem ipſius obligati, ſecundum Pau. de Caſt. vt in num. 180.

175 *Actio ex compromiſſo ſeu laudo oritur, quando eſt appoſitum iuramentum.*

177 *Litis pendentia coram vno impedit coram alio agi, quando ex ſententia primi Iudicis poteſt oriri actio vel exceptio.*

179 *Iuriſdictio iudicis ordinarij non ſuſpenditur per cõpromiſſum voluntarium.*

181 *Compromiſſo neceſſario vigore ſtatuti pendente, non poſſunt partes, ad Iudicem ordinarium accedere, iudexque aditus nõ poſſet valide procedere poſtquam hac compromiſſi pendentia fuit oppoſitum, vt infra, nu. 187.*

182 *Iuriſdictio iudicis ordinarij dicitur ſuſpenſa per cõpromiſſum neceſſarium vigore alicuius ſtatuti.*

183 *Etiam ſi compromiſſum fuiſſet ſolummodo petitum nondum autem eſſet factum.*

184 *Petitio ſola compromiſſi neceſſarij ſuſpendit iuriſdictionem Iudicis ordinarij.*

185 *Præterquam in executiuis ipſius compromiſſi, puta ſi oporteat, quod iudex grauet etiam captis pignoribus partem nolentem compromittere.*

186 *Oppoſitio ſola pendentia compromiſſi coram arbitro neceſſario non ſufficit ad hoc, vt iudex ordinarius procedere non valeat, ſed requiritur vel iudicis admiſſio, vel partis à non admiſſione appellatio.*

188 *Compromiſſum factum in arbitratorem impedit, vt eo pendente partes non poſſunt ire ad iudicẽ ordinarium dimiſſo arbitratore.*

189 *Etiam ſi pars vellet ſoluere pœnã conuentionalẽ. &*

190 *Etiam poſt latum laudum ab arbitratore. &*

191 *Etiam ſi a dicto arbitratore fuiſſet petita reductio ad arbitrium boni viri, quia nec tunc poſſet ad primum Iudicem rediri.*

192 *Compromittens nõ poteſt pendente compromiſſo iudicem adire, quando in eo fuit appoſita Clauſula, quod toties pœna committatur, quoties fuerit contrauentum, rato tamen manente compromiſſo.*

193 *Clauſula, quod toties pœna compromiſſi committatur quoties fuerit contrauentum rato manente cõpromiſſo, valide in eo apponi poteſt.*

194 *Compromiſſo tacite aut expreſſè per partes emologato non poteſt amplius ad iudicem iri.*

195 *Compromiſſo pendente non poſſunt partes relicto arbitro ad iudicem ire, quando in compromiſſo nulla eſt appoſita pœna.*

196 *Vel ſi qua eſt appoſita illam ſibi arbiter in euẽtum non paritionis, & non partes fuiſſent ſtipulata.*

197 *Arbiter qui ſtipulatus eſt ſibi pœnam in euentum non paritionis, tenetur parti actionem cedere ſecundum aliquos.*

Licet contrarium videatur verius, nu. 198.

199 *Arbitro dicitur inferri contumelia per receſſum ab eo.*

200 *Compromiſſo in eum facto, qui erat aliàs cõpromittentium iudex competẽs, ſi ille non declarauit, qua facultate proceſſit, cum de eo iudicetur, tanquam de iudice non poterunt hoc compromiſſo pendente ad iudicem ordinarium ire, proceſſuſque dicti iudicis poſt oppoſitam exceptionem pendentia dicti cõpromiſſi eſſet inualidus, & attentatus.*

201 *Cõpromittentes non poſſunt relicto arbitro ad iudicem ire, quando fuit appoſitum pactum de non adeundo Iudicem.*

202 *Pactum de non adeundo iudices in compromiſſo appoſitum valet.*

203 *Et parit exceptionem, quæ impedit litis ingreſſum.*

204 *Cõpromiſſo pẽdente licet regulariter liceat parti iudicẽ ordinarium adire, id tamen intelligitur, dummodo per accedentem ſoluatur pœna conuẽtionalis.*

Niſi ad iudicem iuerit ad implorandum officium ſuum, vt cogat arbitros ad laudãdum, vel tertium eligendum, vt nu. 205. item,

Niſi acceſſus ad iudicem fuiſſet factus per procuratorem meum abſquè ſpeciali mandato, aut ratificatione mea, num. 206.

207 *Contumacia procuratoris contracta coram arbitro non nocet domino.*

208 *Nec facit eum incidere in pœnam conuentionalem,*

Minuſque in pœnam attentatorum. 209.

210 *Dominus nõ cẽſetur procuratori ſuo mãdaſſe id, per quod faciat principalem ſuum incidere in pœnam.*

211 *Solutio pœnę conuentionalis per acceſsũ ad principẽ per alterũ ex compromittentibus pendente cõpromiſſo factum & iudicis impetrationem. ita demũ eſt facienda ſi Reſcripto impetrato vſus ſit.*

212 *Cõpromiſſo pendente, licet altera inuita in multis caſibus non poſſit vna pars iudicẽ adire, ambæ tamen poſſunt, nec per hoc dicitur pœna aliqua committi.*

213 * *Compromiſſo pendente, adita ad iudicem licèt ſit permiſſa, non tamen per hoc dicitur Compromiſſum expiraſſe, niſi coram iudice lis conteſtata fuerit.*

214 *Cõpromiſſo pendente licèt Regula ſit, quod regulariter dentur attentata, fallit tamen in omnibus illis caſibus, in quibus fallit Regulam de attentatis lite pendente, puta quando eſſemus in continuante. Vel in diuerſa cauſa, & alijs de quib. hic remiſſiuè.*

ARbitrorum, ac cõpromiſſorum vſum ſicuti frequentiſſimum eſſe rerũ experiẽtia, & quotidianus vſus demonſtrat, ita vt amplos ac plenos huius argumẽti tractat[9] noſtri iuris vtriuſque interpretes conſcripſerint, ita profectò mirũ videri poteſt, quod ad propoſitũ materiæ noſtræ attẽtatorum, quæſtio hæc alioquin quotidiana, & maximè practicabilis, Vtrum pendente compromiſſo dicatur attentari, & arbitri valeant huiuſmodi attentata reuocare, per eos non fuerit (quãtũ mihi percurrere licuit) plenè diſputata, & examinata. Quãuis enim Paul. de Caſtr. & poſt eum Iaſ. & alij, in l. pecuniam, ff. ſi cert. petat. & gloſ. in c. ſignificantibus, in verbo, terminũ, de offic. delegat. & in Clem. Quamdiu, de appell. & in l. ſi in ſeruum, ff. de arbit. & ibi Doctor. & Franc. in c. ex ratione, nu. a 9. & ſeqq. de appell. mouerint hanc particularẽ quęſtione, an pendente Compromiſſo, liceat vni parti arbitro ſpreto cotã Iudice Ordinario aduerſarium conuenire, quæſtionem tamen quæ vniuerſaliter cõtineat omnes actus qui innouationem reſpicere poſſunt, minimè poſuerũt. Et licèt non fuerit inſtituti noſtri, in præſenti tractatu cõſcribendo diſputatiuè ſed concluſiuè, (vt factũ eſſe ex præmiſſis paret) procedere, quia tamẽ hoc à Doctoribus non diſputatur, & quotidie poteſt practicari, & nunc Peruſiæ ſuper hoc cauſa de facto pendet, vt veritas dilucidius apparere valeat, præſentem articulum, & ad partes diſputandũ, & poſt relatas demum opiniones, concluſiue per viam Regulæ, & Limitationum omnia complectentes, ſubordinandum duximus.

1 Quæritur ergo vniuerſaliter, † an pẽdente Cõpromiſſo dicatur, attẽtari, & arbitri poſſint attentata

tata

tata reuocare. In quo Articulo, ne confusè proce
damus, plures poſſunt eſſe opiniones, & dari di-
ſtinctiones, non quod eas circa hoc Doctor. po-
nant, ſed quod illæ ex dictis Doctorum etiam
in alia materia poſitæ, & collectæ, etiam præſen-
ti quæſtioni accommodari poſſunt.
2 Prima ſit opinio negatiua, † quod coram arbi-
tris non dentur attentata, nec illorum reuocatio,
quæ ex infraſcriptis fundari poteſt.
3 Primo, † quia attentata videntur de neceſſitate
præſupponere Iuriſdictionem, cũ regulariter di-
cuntur in cõtemptũ Iuriſdictionis fieri. Rota de-
ciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt prin. de reſtit.
ſpolt. in nou. & diximus ſupra, in prima parte, in
Præfatione, in deſcriptione Attentari, in ver. Cõ
4 temptum nu. 42. † Arbiter autem Iuriſdictionem
habere non dicitur, ſed notionem, l. ait Prætor, &
5 ibi not. ff. de re iud. † & iſti ſine dubio carent Iu-
riſdictione, vt dicit Io. Bap. gener Bartoli, in tra.
de arbitr. lib. 7. c. 8. ergò, &c.
6 Secundò, quia videmus, † quod de iure commu
ni pendẽte cõpromiſſo poteſt altera Pars dimiſ-
ſis arbitris ire ad Iudicẽ Ordinarium, & aduerſa
7 rium ſuum coram eo conuenire, † etiã ſuper ea-
dem re, & ſoluta pęna Cõpromiſſi, validè in cau-
ſa ad vlteriora procedere, l. nũ diſtinguemus, §.
cõpromiſſo, & l. litigatores, ff. de arbit. l. ſed ſi in
ſeruum, in fi. eod. tit. gloſ. in verbo terminũ, in c.
ſignificantibus, de offic. deleg. & in Clem. quã-
uis in verb. cõpromiſſum, de appell. tradit Bart.
in l. qui fidem, ff. de tranſact. & poſt eum Roma.
in conſil. 338. In caſu propoſito, in princ. & Alex.
in conſ. 72. Videtur col. penult. ſub num. 7. verſ.
non omitto, lib. 3. Baptiſta à ſancto Blaſio, in tra.
de arbit. & arbitrator. in ſecunda parte, in prin.
q. 51. ac pleniùs per Fran. in c. ex ratione, n. 29. &
ſeq. de appell. & per Felin. in c. ex tenore, nu. 32.
& 33. verſ. fallit decimo, de Reſcripr. *quod dicit
Bald. in l. ſi quis rem, in prima lectura, nu. 1. ff. de
8 arbit. quod compromiſſum † non impedit Iuriſdi
ctionem Iudicis,] & cuius dicti veritas ex eo etiã
9 comprobatur, † quod coram arbitro quis non te-
netur ſatiſdare de proſequẽda lite ſeu de iudicio
ſiſti, vt per Ioan. Bapt. poſt alios, dicto tract. li. 9.
c. 8. Ex quo conſequenter ſequitur, quod geſta p
Partem pendente Compromiſſo, cum valida re-
putentur, non tranſeant in attentata, quæ de ſui
natura regulariter dicuntur eſſe nulla, & inuali-
da, iuxta ea quæ latè diximus ſupra ca. 12. de at-
tent. appellatione pendente in 17. ampla. princ.
nu. 1. & per totam.
10 Tertiò, † quia per Compromiſſum nõ videtur
induci litis pendentia, arg. l. ſi quis rem, & ibi no.
11 ff. de arbit. † nec videtur facere rem litigioſã, vt
dicit Bal. in l. 1. col. 3. verſ. vltimo quæro, * & ibi-
dem Salic. q. fin. num. 12.] C. commu. diuidun. &
12 poſt eum Iaſ. † qui id dixit eſſe perpetuò notãdũ
in his apud quem, ſub nu. 15. verſ. reſpondeo, qđ
litigioſi vitium, C. de edend. & ante eum poſt eũ
dem Bal. id etiã firmauit Firman. in ſuo Reper..
in verbo, Cõpromiſſum, verſ. 44. & in verbo, Ex
ceptio litis pendentiæ, verſ. 1. & ibidem verſ. 5. vt
poſt Ang. in Authen. de Iudi. §. quia verò. col. 6.
13 inquit, † quod exceptio litis pendentiæ coram ar
bitro, non impedit litis cõteſtationem ſicut corã
Iudice, quod etiam ex recẽtioribus firmatur poſt
Bald. in d. l. 1. Natta, conſ. a. Circa primum, nu. 5.
lib. 1. vbi etiam hanc rationem ex Bal. ibi ſubdit,
14 † quia ſcilicet, ſi arbitri per ſententiã non poſſũt
prohibere alienationẽ rei, multo minus ipſa litis
pendentia corã arbitris debet poſſe alienationẽ
impedire, Ergò, non præſuppoſita litis pẽdentia,
nec dantur attentata quæ ſine huiuſmodi pendẽ
tia induci non dicuntur. Caſſad. deciſ. 6. inc. Vo-
luerunt Domini, ſuper Reg. Cancell. & diximus
ſupra, c. 4. de attent. lite pend. in princip. Regulæ
vniuerſalis ibi poſitæ, in p̃fatione, nu. 348. Quod
ex eo cõprobari poteſt, quod voluit alias Bald. in
conſ. 169. in primis, num. 6. lib. 3. quod coram ar
15 bitratore nõ dicitur iudicium, † neque iis neque
16 cauſa, inferẽs propterea, † quod reductio laudi
ad arbitrium boni viri dr̃ eſſe prima, & non ſecũ
da cauſa, & in ea locum habẽt Iura loquentia de
prima cauſa: nam diſcuſſio quę fit coram arbitra
tore (ſecundum eum) non habetur in conſidera-
tione nec facit primam cauſam, quod etiã vide-
tur ſecutus Natta, vbi ſuprà, nu. 7. vbi in id alle-
gat etiam Bald. in l. 2. in vlt. oppoſ. C. de reſcind.
vend. * & poſt Bal. ibidem, & Innoc. in c. Quin-
tauallis, de iureiuran. dixit etiam Fabian. de Mõ
te in tract. de empt. & vend. in quarta quæ. prin-
cipali, num. 35. verſ. decimotertio quarto, quod
coram Arbitratore res non efficitur litigioſa.]
17 Quartò, † (& hæc & ſequentia fundamenta re
ſpiciunt ſecundũ partem dubij) quod arbiter nec
cognoſcere de attẽtatis, nec illa reuocare ualeat,
18 facit in ſimili, † quia arbiter contumacem corã
19 eo non põt ex ſui natura mulctãre, † niſi talis fa
20 cultas ſit ſibi à Patribus attributa, † vt eſt cõm.
opin. contra Ang. (contrarium ſentientem, in l. ſi
pecuniam, C. ſi de re indicata) de qua teſtatur Io.
Bapt. in dicto tract. de arbit. li. 9. c. 5. col. 3. verſic.
tractamus numquid arbiter, & ſimiliter Blãc. in
tract. de Compromiſſis, in nona quæſt. princ. nu.
82. verſ. trigeſimotertio quæro. Vnde idem dici
poteſt ad propoſitum noſtrum, quod arbiter nõ
poſſit attentantem coram eo mulctare, ac ad il-
lorum reuocationem condemnare.
21 Quintò, † arbiter nõ poteſt pronunciare ſuper
pœna, vel cõpromiſſi, vel noua pœna, cũ in vtra-
que ſit eadem ratio, vt dicit Io. Bapt. in d. tract.
de arbit. li. 9. cap. 16. col. 2. ver. ſed quid de pœna
Compromiſſi, per text. in l. quid tamen, §. fin. vbi
Bart. infert ad quęſtionem de facto, ff. de arbit. &
not. in c. dilectus, extra de arbit. Reuocatio antẽ
attentatorum videtur continere pęnam, vt dico
mus infrà, in tertia parte. cap. vltimo, de pęna at-
tentantis, in princip. meritò, &c.
Sextò, in reuocationem eorum, quæ per Partẽ
dicerentur fuiſſe attentata, poſſet de facili, & vt
plurimũ tractari de reſtitutione poſſeſsionis, qua
22 altera Pars fuiſſet interim ſpoliata, † ſed reſtitu-
tionem poſſeſſionis, & miſſionem in poſſeſſionẽ
arbiter facere non poteſt: quia dicitur eſſe mixti
imperij, quod penès ipſum arbitrũ non eſt, l. non
diſtinguemus, §. Iuli. ff. de arbitr. not. in l. ait Præ-
tor, ff. de re iud. iunctis his, quæ habentur in l. iu
bere cauere, ff. de iuriſdict. omn. iud. & not. Spec.
de arbitr. §. ſequitur, verſ. ſed mittere in poſſeſ-
ſionẽ, merito arbitro deneganda eſt huiuſmodi
attentatorum reuocatio.
23 Septimò, facit in ſimili, quia † licet Iudex poſſit
Reum conuentum ſuper leg. Aquilia, negantem
damnũ, condemnare in duplum, ad l. contra ne
gantem, C. ad l. Aquiliam, Arbiter tamen aſſum-
ptus ſuper huiuſmodi dãno, Reum, ut præfertur
negantẽ, in duplum condemnare non poteſt, ſe-
cundum Innocent. in d. c. dilectus, ut refert Ioã.
Bapt. in dicto tract. de arbitr. lib. 9. c. 16. uerſ. quid
ſi arbiter aſſumptus, Vndè, eodẽ modo dici po-
teſt, quod arbiter attentantem condemnare non
poſſit.

Octauò,

25 Octauò,† de ſuperuenientibus poſt tempus cõ
promiſſi arbiter non iudicat,l.de his,ff.de arb. vt
poſt Roma.in cõſ. 88.Tribus rationibus,& Paul.
de Caſtro,in conſ.70. Quia fruſtra,col.3.verſic.
ſecundò adiudicant,li.primo,& Soc.in con.281.
In præſenti conſolatione,col.tertia,verſ.primo,
quia,lib.ſecundo,& alios per eum allegatos,tra-
dit latius Blanc.in d.tract. de Compromiſſ.in ſex
ta q.princ.num.11.verſ.infertur ſexto: Attentata
autem pendente Compromiſſo ſuperuenire,non
eſt dubium, ergo &c.
26 Nono, ex vno,& eodem delicto non dēt quis
duplici pœna puniri,l.Senatus cēſuit,ff. de accuſ.
cum ſimil.ſed ſi Pars attentat pendente compro-
miſſo,habet locum contra eam pœna conuentio-
nalis,ergò,nõ debet alia pœna ſcilicet reuocatio-
27 nis attentatorum puniri minor,probatur:† quia
pœna conuentionalis ſemper committitur, quan-
do Pars impedit arbitrum quo minus poſſit pro-
nunciare,ad text.in l.diem proferre,§.ſi quis liti
gatorũ,& ibi gl.in verbo,minus,ff.de arb. & tra
dit poſt Iacob.Butrig.Bar.Bald.& alios idem Io.
Bapt.in dicto tract.de arb.lib.nono,c.ſexto,col.
ſecunda, verſ.ego ſalua pace.
Decimò,quia quamuis cauſa attentatorum, vi
deatur quodãmodo acceſſoria ad cauſam princi-
palem,& propterea arbiter cognoſcens, de cauſa
principali,videatur poſſe etiam cognoſcere de at
28 tentatis,† quia tamen Compromiſſũ dicitur eſſe
ſtricti Iuris, vt per Baptiſtam à ſancto Blaſio, in
tractato de arbitro,& arbitratore,in 2.parte,nu.
12.quæſt.58.verſ. quinquageſimooctauò quæro.
Huiuſmodi cauſa attentatorũ nõ cenſeretur con
29 prehendi in Compromiſſo,† quia in his quæ ſũt
ſtricti iuris,regulariter nõ veniunt acceſſoria, vt
30 not.in §.actionum,Inſtitut.de actio.† & ſpecia
liter, quod in Cõpromiſſo ex eo quod eſt ſtricti
iuris, nõ veniant niſi ea ſolum de quibus ſpeciali
ter actũ eſt, tradit Socin. in conſ. 20.Viſis actis,
col.prima, lib.1.& poſt eũ Blãc.de compromiſſ.
in 6.quæſt. princ.nu.5.verſ.tertio quæro.
Vndecimò,quia dato quod cauſa attentatorũ
poſſet dici acceſſoria ad cauſam principalem Cõ
promiſſam,non tamẽ per hoc neceſſario conclu-
31 ditur,quod poſſit illam cognoſcere† cũ nõ ſem-
per idẽ iudicetur de emergenti,& acceſſorio,q̃d
32 iudicetur de principali,q̃d patet, † quia ſtatutũ
prohibens appellationem,habet locum in cauſa
principali,nõ autem in emergẽtibus,vt not. Bar.
in l.ſi ex cauſa,§.nunc videndũ,de minoribus.Et
33 propterea,† licet à ſentẽtia Diffinitiua vt poſſeſ-
ſorio lata,nõ poſſit appellari, ab Interlocutoria,
tamẽ in eodẽ Iudicio lata,benè appellatur, vt di
ci Blãc.poſt alios,in trac. de Cõpromiſſ. in quar-
ta q.princip.nu.21.uerſ.quarto adducitur: Quod
& nos latius diximus ſupra, c. duodecimo de at-
tent. appellatione pendente in ſecunda declara.
princ.25.limit.princ. nu.12.
34 Duodecimò,† quouſque competit remediũ or
dinarium,nõ recurritur ad extraordinarium,l.in
cauſæ,ff.de min.Rot. deciſ.34.aliàs 224.Si cõtra.
de appell.in non.cum ſimil.ſed ſi contingat pen-
dente Compromiſſo coram arbitro attentari, ha
bet locum remedium ordinariũ, & poteſt cõtra
attentantem agi ad pœnam conuentionalem via
ordinaria, quia per huiuſmodi contrauentionẽ,
pœna dicetur cõmitti,ad l.ſed ſi in ſeruum, in fi.
cum l.ſequ.ff.de arbitr. ergo debet ceſſare reme-
dium attentatorium, q̃d dicitur extraordinarium
ſecundũ afflict. deci.351.Bis fuit dubitatum, nu.
ſecũdo, & diximus ſuprà,in prima parte,in præ-
fatione,in quinto præmiſſo.num. 95.
Ex quibus omnibus ſufficienter videtur fun-
dari hæc prima opinio negatiua,quod pendente
Compromiſſo,non dicatur attentari, nec poſſe
arbitrum attentata reuocare.
Secũda principalis opinio,poteſt eſſe affirma
35 tiua, † quod immò Compromiſſo pendente di-
catur attentare,& cõpetat arbitro illorum reuo-
catio,quæ ſimiliter ex pluribus ſuaderi poteſt, &
36 Primò,† quia arbitria sũt redacta ad inſtar Iu
diciorum,l.1.de arbit.cum ſimil. Huic videmus,
37 quod proceſſus† arbitri debet fieri,ſicut proceſ-
ſus Iudicis,ac dicebat Io.Bapt. gener Bartoli, in
d.tract.de arbit.lib.nono,in Præfatione, col.ſe-
38 cunda,ad med.† quod cõmunis ponitur Regula
in hoc, proceſſum arbitri per omnia ſimilẽ eſſe
39 proceſſui Iudicis, † niſi diſſimilitudo in iure ex-
preſsè in aliquo caſu reperiatur: quod dictũ non
nullis exemplis ibi comprobat, & idem ibi capit.
40 primo eiuſdem libri inquit. † quod arbitrium de
neceſſitate requirit tres perſonas,videlicet Acto-
rem,Reum,& Iudicem, ſicut Iudicium.Hinc etiã
41 prouenit,† quod ſicut Iudex procedẽdo ad vlte-
riora,videtur exceptiones propoſitas reijcere,ad
not.per gl.in l.ſecũda,§.ſed ſi dubitetur.ff.de Iu
42 dic.† ita etiam dicendum eſt in arbitro,quod mẽ
ti tenendum dicit idem in dicto tract. libr. 9.cap.
ſeptimo,col.fi.ver.item videtur ſimpliciter. Quæ
inter Iudicem, & arbitrum ſimilitudo ex eo etiã
43 colligitur: † quia ſicut Iudex poteſt ſuã interlo-
cutoriam reuocare,c.cũ ceſſante,de appell. & di
ximus latè ſuprà,c.12. de attent.appellatione pẽ
44 dente in prima lim.princip.num.15. † ita & arbi
ter ſecundum eundem,in dicto lib.9.cap.15.nu.
quarto,poſt Hoſtienſ.Specul.& alios per eum al
45 leg.& ſimiliter,quod † ſicut inſtantia perit triẽ-
46 nio coram Iudice,† ita & coram arbitro,quãdo
per partes in Compromiſſo nullũ tempus fuit ap
poſitum,vt tradit nouiſſimè Mynſin. Sing.Obſer.
Centuria tertia,deciſ.44.inci. Tametſi cõtrouer-
47 tant,vbi etiam ſubdit,† quod id frequẽtius obti
48 nuit:Eodem modo,† etiam corã arbitro fit expẽ
ſarum condẽnatio,vt poſt alios tradit nouiſſimè
Io. Bapt.de Aſin.in ſuã praxi iudic.§.32.cap.2.in
3.Ampliat.In Iure autem non reperitur expreſsè
in hac materia attentatorum inter Iudicem,& ar
bitrum poſita iſta differentia,ergo ſicut corã Iu-
dice attentatur, & ille ea reuocat, vt clarum eſt,
ergo ex hac paritate, & ſimilitudine, idem dici
poteſt de arbitro.
49 Secundò,certum eſt,† quod coram arbitro lis
conteſtatur,vt dicit idem Io.Bapt. eodem li.9.c.
11.per text.in l.penul.§.penul.C.de arbit.& alia
50 per eum allegata,† poſt conteſtationem autẽ di-
51 citur eſſe lis,† vt eſt communis opin.de qua pleri
que atteſtati ſunt, prout latius diximus ſuprà, in
hac ſecunda parte, c.4.de attent. lit.pendente,in
præfat.nu.171.dum inter alios modos, quibus li
tis pendentia induci dicitur, annumerauimus ẽt
litis conteſtationem. Ergò,coram arbitro,& pẽ-
dente Cõpromiſso,debent dari attentata,quæ da
ta litis pendentia etiam ipſa datur. Caſsad.deciſ.
ſexta, Voluerũt,ſuper Reg.Cãcel. Stringitur hoc
fundamẽtum: quia litis conteſtatio corã arbitro
non eſt verbalis,inanis, & ocioſa;ſed magnos ẽt
52 operatur effectus,† videmus enim, q̃d illa inter
53 rumpit præſcriptionẽ, † item perpetuat actionẽ
ad 40.annos,vt not.Doctor.in l.penul.C.de arb.
& poſt eos Baptiſta à ſancto Blaſio in tract.de ar
bit.et arbitrator.in prima Parte, q.41.num.81.&
n.82.Vnde ita ẽt dẽ operari effectũ attentatorũ.
Tertiò,

54 Tertiò, ſimiliter ſuadetur eadẽ opin. † quia ſi-
ne dubio arbiter poteſt & in vno quoq; actu de-
bet partes citare, prout facit Iudex, vt plenè per
eundem Ioan. Bapt. in dicto tractatu, lib. 6. cap. 4.
55 poſt princ. † præſertim, cum etiam corã arbitro
ſit neceſſaria cauſę cognitio, aliàs ſentẽtia ſit nul-
la. c. cum ex literis, extrà, de in integr. reſtitut. &
56 tradit idem, eodem lib. 9. in Præfatione, † per ci-
tationem autem dicitur induci lis, vt diximus
abundè ſuprà, de attent. lit. pend. cap. 4. in Præfa-
tione, nu. 28. & ſeqq. ergo debent dari attentata,
vt ſupra in proximo fundamento.
57 Quartò, † quælibet diſpoſitio recipit interpre-
tationẽ à Iure cõmuni, ad not. in c. cauſam, extra,
58 de Reſcript. cum ſimil. & ſpecialiter, † quod com
promiſſum, & arbitrorum poteſtas reſtringatur
ad Ius cõmune, tradit eleganter Dinus, in cõſ. 19.
Ptolomeus. col. 2. verſ. præterea, & poſt eundẽ, in
Regula, Scienti, de Regul. Iuris in ſexto. idẽ po-
nit Pau. de Caſt. in conſ. 107. Videtur dicendum,
circa med. lib. 1. quos ſequitur etiã Blanc. in tract.
de Compromiſſo, in ſexta quæſt. princ. ſub nu. 5.
verſ. intellige tamen prædicta, ſed de iure cõmu-
ni dũ ſuper aliqua re eſt inter partes differentia,
ſuper eadẽ re nõ debet aliquid innouari, ad Ru-
br. & toto tit. Vt lite pẽd. nihil innou. Ergo etiam
Compromiſſum eandem interpretationẽ recipe-
re debet, vt illo pendente, nihil ſit innouandum,
59 Quinto, † Ratio quare lite, vel appellatione pẽ-
dente innouari prohibetur, illa proculdubio eſt,
quæ in naturali æquitate fundata, dictat quod in
præiudicium partis huiuſmodi innouationes mi-
nimè fiant, vt benè ſentit Iuriſconſultus, in l. 1. ff.
Nil nouari appel. pend. ibi, nec præiudicium fiat.
Hinc videmus, quod attentari Regulariter nõ di-
citur, quando actus non tenderet in præiudicium
Partis. Rota deciſ. 25. aliàs, 310. Si Reus, verſ. ſed
poſito, de Reſcript. in nou. & diximus ſuprà, in pri
ma parte, in Præfatione in deſcriptione attentati
in verb. præiudicium, nu. 44. hæc autem naturalis
actio reſpiciens præiudicium Partis, (vt de ſe pa-
tet) militat etiã pendente Compromiſſo, ergo ea-
dem debet eſſe Iuris diſpoſitio, Iurib. vulgatis.
60 Sextò, † ſicut Iudex dilatione per ipsũ aſſigna-
ta pendente, ſi procedat, Regulariter dicitur at-
tentare, cũ interim eius officium cõquieſcat, ad l.
ſiue pars, C. de dilationibus, & in cap. ſignificãte,
61 vbi Franc. nu. 15. de Appell. † ita & arbiter dila-
tione pendente, vltrà procedere non debet, vt de
his latius diximus ſuprà c. 7. de attent. dilat. pend.
poſt priu. nu. 2. & in quarta Ampl. regulæ ibi po-
ſitæ, nu. 9. Vnde ſicut reſpectu ipſius arbitri cõſi-
derãtur attentata, ita etiam concludi debet, quod
debeãt conſiderari reſpectu ipſarũ partiũ, ne par
tes hoc caſu ſint melioris conditionis, quã Iudex.
62 Septimo, † quia quamuis coram arbitro Con-
uentionali non dicatur iudicialiter, ſed potius ex-
traiudicialiter procedi, non tamen per hoc omni-
nò negari debet, quo minus per Compromiſſum
ſit inducta talis litis pendentia, quæ ſufficiat ad
63 cauſandum attentata, † cum etiã per actũ extra-
iudicialẽ, prout eſt extraiudicialis appellatio, in-
ducatur ſufficiens litis pendentia quo ad attẽta-
ta, ſecundum Ægid, deciſ. 749. Licèt per appella-
tionem, & alios pleroſque, quos ſupra in hac ſe-
cunda parte c. 4. de attent. lite pend. in Præfatio-
ne, verſ. quo ad ſextũ, de appellatione extraiudi-
ciali, nu. 219. in prima opin. ibi relata citauimus,
Octauo, eadẽ opinio ſuaderi poteſt, quia vide-
64 mus, † quod natura propria ipſius Cõpromiſſi il-
la eſt, vt illa pẽdente, Iura nõ permittãt Partibus
65 in aliquo præiudicari: † hinc eſt, qđ pendẽte Cõ-
promiſſo, nõ currit tẽpus trium mẽſiũ in Remiſ-
ſoria per Iudicẽ data ad ꝓbãdũ, vt eſt deciſ. Rotę
2. aliàs, 360. Fuit dubitatũ, vtrũ curſus, de dilatio,
in nou. q̃ ẽt in effectu ſecutus eſt Boet. deciſ. 294.
66 incip. Pleriq;, nu. 17. † Hinc ẽt videmus, quod ap-
pellãti pẽdente Cõpromiſſo, Regulariter nõ cur-
rũt fatalia, Cle. Quãdiu, de Appell. Auth. Si tñ, C.
de appell. latè per Franc. in c. ex ratione, nu. 16. &
ſeqq. de appell. cui adde Caſſad. deciſ. 9. de appel.
& Guid. Pap. deciſ. 115. Compromiſſum, & deciſ.
240. Vtrũ, nu. 2. Lanfranc. deciſ. 479. Per Compro
miſſum. Capic. deciſ. 11. nu. 14. Sicut ergo penden
tia compromiſſi conſeruat cauſam in eodem ſta-
tu quo ad dictos effectus, ita etiã & multo magis
debet illam conſeruare quo ad effectum attenta-
torum, cum huiuſmodi innouationes ſint odioſę.
67 Nono, & fortius cõfirmatur hęc opin. † quia c.
ſi hi, cõtra quos. Vt lite pẽd. in 6. propriè loquitur
de attẽtatis, vt patet ex his, quę poſuimus ſuprà in
1. par. c. 3. de attẽt. à Tertio, in 5. limit. num. 47. &
ſeq. Dictũ aũt c. ſi hi, cõtra quos, habet locũ, ẽt qñ
lis eſt corã arbitro, vt expreſsè not. Fran. in c. 1. ſub
nu. 4. in gl. in verbo, Mori, Vt lite pẽd. ĩ 6. qđ dicit
eſſe notãdũ, ad declarationẽ l. ſi qs rẽ, ff. de arbit.
ergo pẽdentia cõpromiſſi & litis corã arbitro, eſt
ſufficiens ad cauſandũ verè & propriè attentata.
Decimo, (& hæc & ſequentia fundamenta re-
68 ſpiciunt ſecũdam partem dubij) † Arbiter cogno
ſcit & pronunciat ſuper acceſſorijs & cohærenti-
bus ad cauſam principalem, ſine quibus illa com
69 modè expediri non poſſet: † hinc videmus, quod
poteſt Partem cõtumacem cõdemnare in expen-
ſis, & intereſſe, vt poſt Innoc. Hoſtiẽſ. & alios per
eum allegatos, tradit Io. Baptiſta in dicto trac. de
arbit. lib. 9. c. 6. col. 3. ad fi. verſ. item an poterit ar-
biter contumacẽ, & melius eodẽ lib. c. 16. Quod
etiã tenet & multis comprobat Blanc. in tract. de
Compromiſ. in ſexta quæſt. princip. nu. 15. verſic.
limita prædictã Concluſionem. Quibus adde Pa-
nor. in conſil. 62. In controuerſia. nu. 5. lib. 2. poſt
gloſ. & ibidem Innoc. in c. cũ dilectus, de arbit. &
in l. non diſtinguemus, §. de officio, ff. de arbit. &
Iaſ. in l. Aquiliana, num. 7. ff. de tranſact. maximè
conſiderata ſuprà dicta ratione, qđ ſine illis cau-
ſæ cõmodè expediri non poſſet. Quoniã, ſi detur
caſus, quod pẽdente Compromiſſo Actor Reum
ſpoliando, attentet, non poſſet arbiter volẽs pro-
nũciare Reum eſſe manutenendum in poſſeſſio-
70 ne, hoc facere, niſi prius purgatis attẽtatis. † Qđ
autem cauſa attẽtatorũ dicatur acceſſoria, anne-
xa, & depẽdẽs à cauſa principali, ſentit Rota de-
ciſ. 1. aliàs prima, nu. 2. de appel. in nou. & clarius
id adnotauit Oldra. in cõſ. 206. In cauſa, ad fi. vbi
71 dixit, † quod attentata habẽt ſe per modũ acceſ-
ſorij ad negocium principale, quod poſt Oldrad.
vbi ſuprà, ſecutus eſt etiã Ripa, in l. edita, nu. 24.
C. de edend. & ſenſit etiã Rota, in vna Tiraſonẽ.
liquidationis fructuũ, coram Reumano, de anno
1555. in qua, cum eſſent introductæ cauſæ attẽta-
torum, & negocij principalis, & deinde mortuis
quibuſdam Auditoribus fuiſſet Epiſcopus Caria-
ten. in cauſa negocij principalis ſubrogatus, cum
Clauſula, Vnà cum ſuis annexis, & dependenti-
bus, in forma, & nihil fuiſſet nominatim dictũ de
cauſa attentatorum, ac procedente tempore Au-
ditor decreuiſſet Remiſſoriã ad liquidanda dicta
attentata, & demũ ſuper eis fuiſſet per Reumanũ
(poſtea ſubrogatũ) pronũciatũ, & dubitaretur de
validitate ſentẽtiæ, ob defectũ Iuriſdictionis, Dñi
fuerũt pro validitate, ſtante Clauſula ſupradicta,
Vnde-

poteſt, vt non procedat Regula de ſtilo, & iure
47 Cameræ Imperialis † quoniam (cum in ea circa
hanc petitionem Apoſtolorum ius commune ſit
correctum, & relinquatur hoc arbitrio appellan
tis, an velit illos petere, vel ne, vt tradit expreſsè
nouiſſimè Minſinger. Sing, Obſeruat. Cẽturia pri
ma, deciſ. 84. incipien. Iure communi) pendentia
quoque huiuſmodi temporis videtur ſublata, ita
48 vt nõ ſit habenda in conſideratione. Quintò, † vt
non procedat in caſu in quo appellans non tene-
retur redire pro Apoſtolis, prout eſt, quãdo Iudex
nec tacet, nec dat terminum Iuris, ſed reſpondet,
quod ipſe audiebat, & nihil aliud, quo caſu non
tenetur redire, vt tenuerunt Domini in vna To-
letana Cappellaniæ, coram D. meo Oradino, 16.
Iunij, 1567. in qua, dicentes, quod ex hoc capite
appellatio ſuſtinetur, ſatis etiã colligi poſſe vide-
tur quod impetratio quoque Iudicis ſuper dicta
appellatione per impetrantẽ facta, valida ſit cen-
49 ſenda. Sextò limita, ſeu mauis declara, † quod li-
cèt Iudex pendẽte hoc termino poſſit procedere,
hoc tamen non poteſt facere ſine noua citatione
appellantis, aliàs proceſſus eſſet nullus, per doctr.
Abbat. in c. cum cauſam, nu. 10. verſ. aduerte, de
re iudicat. prout pro nullitate proceſſus tenuerũt
Domini in vna Tiraſonen. matrimonij, corã Al-
dobrãdino, 14. Maij, 1565. & in alia Firmana Be-
neficiorum, coram Sarmiento, 20. Maij, 1562. in
qua, cum Iudex habuiſſet terminum ad ſententiã
pro ſeruato, & fuiſſet appellatum quatenus con-
tra, & Iudex dediſſet terminum Iuris, & intra ter-
minum prædictũ ille deceſſerit, & propterea ap-
pellans vltra non redierit pro Apoſtolis, ſed obti-
nuerit vigore dicti termini ſententiam ſubſcribi
per Decanum ipſo appellante aliter non citato, &
ex hoc appellatus prætenderet rem indicatam, &
illam exequendam fore, Appellans verò econtra
prætẽderet illam eſſe nullam ex quo fuit ſubſcri-
pta abſq; eo, quod ille fuerit ſaltem ſemel de no-
uo citatus, & conſequenter non poſſe exequi, niſi
conſtito de bono iure, Domini tenuerunt, quod
videretur de bono iure.

Quid autem ſi Iudex hũc terminum abbreuia-
50 uerit, ſeu etiam prorogauerit, (poteſt † enim hoc
facere, ad not. in cap. perſonas, & in cap. cum ſit,
de appellat. & ſentit Rota, deciſ. 41. aliàs, 357.
Fuit dubitatũ, verſiculo, præterea Iudex, de appel.
51 in nou.) † nunquid ſi aliquid fiat extra terminum
anticipatum, durãte tamen termino Iuris, vel in-
tra terminum prorogatum, elapſo tamẽ Iuris ter
mino, dicatur attẽtatum, ſecundum Regulam ſu-
prapoſitam? & breuiter dici poteſt, quod nõ, quia
per huiuſmodi prorogationes, & anticipationes
non videtur alterari natura, & qualitas actus, qui
52 geritur; inde videmus, † quod ſi appellans non
cõpareat in termino prorogatio vel anticipato ad
recipiendũ Apoſtolos, appellatio non dicitur de-
ſerta, fol. 9. poſt Rotã, deciſ. 59. aliàs, 406. Si Audi-
tor, in princip. de Appellation. in nou. vbi conclu-
ditur, quod per has præfixiones, appellãs non co-
gitur vltrà comparere, & redire pro Apoſtolis.
Vndè, ſicut illarum vigore non inducitur neceſſi-
tas redeundi in appellante, ita nec etiam illarum
pendẽntia videtur habenda in conſideratione re-
ſpectu attentatorũ, præſertim cum attentata tan-
quam pœnalia ſint odioſa, vt dicemus infrà, in ter
tia parte, capituul. vltimo, de pœna attentantis nu-
53 mero quinto. † Et inſuper ad propoſitum mate-
riæ, de qua agimus, nota, quod ſi pendente hoc
termino fiat inter Partes Cõpromiſſum, tempus
54 petendorum Apoſtolorum ſuſpenditur † & ſi ar-
bitris non pronunciantibus expiret Compromiſ-
ſum, reſiduum temporis ad petendum Apoſtolos
dandum eſt appellanti, vt tradit poſt Bald. Franc.
& alios per eum allegatos, Blãc. in tract. de Com-
promiſſ. quæſtione ſexta principali, num. 15. ver-
55 ſicul. octauo intellige, in fine. Et ſimiliter † quod
ſi eſſemus in caſu, in quo quis obtinuiſſet reſtitu-
tionem in integrum ad appellãdum, tempus tri-
ginta dierum, qui dantur ad recipiẽdum Apoſto-
los, incipiunt currere à die ſententiæ latæ ſuper
reſtitutione, vt poſt alios animaduertit Guid.
Pap. in tract. de appellation, q. 103. ad fi.

Cap. XIIII. De attent. penden. te reſtitutionem in integrum ad appellandum.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum ad appellandum quibus modis, & quibus ex cauſis concedatur, remiſſiue.*

2 *Negligentia procuratoris in non appellando ſola nõ dicitur eſſe iuſta cauſa ad obtinendum reſtitutionem in integrum ad appellandum.*

3 * *Procuratoris negligentia in non cõparendo in Iudicio, non dicitur iuſta cauſa ad appellandum.*

4 *Reſtitutionem ad appellandum petens, ad illam obtinendam non ſufficit probare impedimenta.*

5 *Niſi vltra aliqualiter doceat de ſuo intereſſe, & de ſua læſione.*

6 *Secundum receptorum ſententiam.*

7 *Læſio ad effectum obtinendi reſtitutionem ad appellandum debet probari, ſaltem præſumptiue.*

Etiamſi præſumptio eſſet modica, nu. 8.

Immo ſecundum aliquos iſta reſtitutio etiam prætermiſſa omni examinatione eſt concedenda, numero 9.

10 *Probatio modica læſionis non ſufficit ad obtinendam reſtitutionem aduerſus rem iudicatam.*

11 *Secundum magis commun. opin.*

12 *Commiſſione ſignata per placet, in qua eſt clauſula, Quatenus dignetur oratorem ad appellandum, appellationemq; proſequendum docto de ſuo bono iure, ex eiſdem Actis, gratioſe reſtituere, & cauſam appellationis committere, &c. Impetrans nõ poteſt taquam reſtitutus appellare infra decem dies a die præſentatæ commiſſionis, niſi antea de ſuo bono iure docuerit, & de illo conſtare iudex declarauerit.*

13 *Reſtitutio ad appellandum ex clauſula generali, Si qua iuſta cauſa, & cæt. non ſolum minoribus, & perſonis priuilegiatis, verum etiam maioribus conceditur.*

Præuia tamen probatione læſionis, ſaltem præſumptiue, vt nu. 14.

Et ita fuit aliàs in Curia practicatum, vt nu. 15.

16 *Attentata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum, an ſint reuocanda ſunt Rotæ deciſiones ſibi inuicem pugnantes.*

In obſeruantia tamen illa eſt, in qua dicitur, quod talia ſint attentata & reuocanda, vt nu 17.

18 *Executio, & alia geſta pendente reſtitutione in integrum ad appellandum, regulariter dicuntur attentata, & tanquam attentata reuocanda.*

Secundum communem opin. vt num. 19.

20 *Antonius de Canario magnus practicus appellatur.*

Re-

Digitized by Google

21 *Reſtitutioni in integrum ad appellandum ſola pendentia, abſq; eo quod fuerit in cauſa inhibitum faciet attentata.*

22 *Reſtitutus ad appellandum poteſt petere reuocationem etiam eorum, quæ fuiſſent attentata infra decem dies, qui dantur ad appellandum.*

23 *Excommunicationis ſententia lata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum non dicitur attentata, ex quo ſecum trahet executionem.*

Contrarium aſſignatur, & ſoluitur infra. nu. 25.

24 *Licèt ſecùs ſit, quo ad denunciationem, & monitionem, & alia executorialia prædicta ſententia Excommunicationis.*

Contrarium tamen videtur verius, vt infra, nu. 27.

26 *Reſtitutio in integrum ad appellandum, quamuis litem introducat, iuriſdictionem tamen primi iudicis non videtur ſuſpendere.*

28 *Reſtitutione ad appellandā pendente, attentata non reuocantur, ſi illam petens in ea ſuccubuit.*

Contrarium aſſignatur, & ſoluitur infra. nu. 30.

29 *Fatalia currūt ei, qui in cauſa attētatorū ſuccubuit.*

30 *Attentata pendente appellatione reuocantur, etiam ſi appellāti permittens appellationem deſeri, in cauſa appellationis ſuccubuiſſet.*

31 *Reſtitutus ad appellandum per Iudicem, ſi aut omnino non appellauit, vel ſaltem infra decem dies, geſta, hac reſtitutione pendente, non reuocantur tanquam attentata.*

32 *Reſtitutus ad appellandum, debet intra decem dies appellare.*

33 *Executio facta pendente tempore ad appellandum, licèt non debuerit fieri, ſi tamen poſtmodum non appelletur, illa remanet valida, & non reuocatur, tanquam attentata.*

34 *Reſtitutio in integrum ad appellandum, non facit attentata, quando petitur in caſu in quo non poſſet appellari.*

35 *Appellatio, vbi eſt remota, nō poteſt quis petere reſtitutionem in integrum ad appellandum.*

36 *Exceptio falſitatis inſtrumenti ipſius appellationis, & nullitatis eiuſdem opponi poteſt contra eum, qui obtinuit ſe reſtitui ad appellandum.*

37 *Tertius ſi petat reſtitutionem in integrum ad appellandum, non debet hoc prætextu retardari proceſſus cauſæ.*

Vidimus hucuſq; attētatis, quæ ex pendētia appellationis inducun-
tur, qn̄ illa fuit interpoſita, Verū
quia qn̄q; dicitur attētari etiam
ſi illa nō fuerit actualiter inter-
poſita, prout eſt, qn̄ quis petit ex
aliqua iuſta cauſa ſe reſtitui ad
appellandū, ideò non incōgruè ſubijcimus Rubr.
de attēt. pendēte reſtitutione in integr. ad appel-
1 landū. † Circa quā, licèt multa dici poſſent, quæ
modum, & cauſas ex quibus huiuſmodi reſtitutio
conceditur, reſpiciunt, de quibus per Mil. in verb.
Reſtitutio in integrū ad appellandum, fol. 350. &
in verb. Reſtitutio datur minori, fol. 351. Tria tñ
2 ſunt omninò in hac materia attendenda. † Primū
eſt, quod ſola negligentia procuratoris in nō ap-
pellando non dicitur eſſe iuſta cauſa petēdi hanc
reſtitutionem, vt eſt in Recollect. Paleotti deciſ.
96. & Verall. 1. deciſ. 67. de quo etiā aliquid fuſius
diximus ſupra in hac 2. parte, c. 2. de attēt. appell.
pend. in quinquageſima limit. princ. Sequitur in
hoc & alios citat, quando procurator nō eſſet ſol-
uendo, nouiſſimè Odd. de reſti. in integ. q. 69. art.
3 4. nu. 23. & ſeqq. ſic & † negligētia procuratoris,
nō comparendo in iudicio, non dicitur iuſta cau-
ſa ad appellandum, ſed debet parere iudicato, vt
fuit reſolutum & demum etiam iudicatū, in vna
Calaguritana Abbatiſſatus, coram Peregrino, vt
eſt deciſ. eiuſdem, 117. incipien. Die decima eiuſ-
4 dem, lib. 3. † Secūdum, quod non ſufficit ad ob-
tinendam hanc reſtitutionē probare impedimen-
ta, quibus detentus quis, non potuit appellare,
5 † ſed vltra requiritur, quod petens aliqualiter do-
ceat de ſuo intereſſe, ac de ſua læſione, & eſt de-
ciſ. Rotæ quinta, aliàs 87. Non ſufficit, de reſtit. in
integ. in nou. quā allegat Mil. vbi ſupra, & ex recē-
tioribus eandē ſequitur Crau. in conſ. 172. Vene-
rabilis, nu. 7. lib. 1. & alia deciſ. Rotæ 53. aliàs, 384.
Fuit dubitatū, ad fi. de Appell. in nou. quā ad hoc
citat Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 3. de reſtit.
in integr. verſ. adde pro breuiori, vbi in id etiam
allegat deciſ. Ægid. 38. Eccleſia, & poſt Rotā di-
cta deciſ. 87. & alios per eum allegatos firmauit
Oſaſc. in deciſ. Pedemont. 157. Quæſitum fuit, per
totam, præſertim, ſub num. 8. verſ. contraria vero
opin. vbi & hunc articulum ad partes diſputauit,
6 † & hanc eſſe receptiorem opi. eſt atteſtatus, qui-
bus adde Io. Bapt. Ferret. in conſ. 11. Quærendum
eſt, nu. 17. lib. 1. hoc autem debet probare, ſi non
7 plenè ſaltem † præſumptiuè, ſecundum Ægid. de-
8 ciſ. 418. petens ſe reſtitui ad appellādum. † Et ſuf-
ficit etiam modica præſumptio. Rota deciſio. 30.
aliàs, 360. not. quod mādatum, de Reſcript. in an-
tiq. quod etiam dixit Ægid. deciſ. 334. In cauſa;
9 Immo † fuerunt aliqui in ea ſententia, qđ huiuſ-
modi reſtitutio etiam prætermiſſa omni examina
tione, ſit concedenda, vt aliàs in Camera Impe-
riali factum fuiſſe atteſtatur Minſinge. Sing. Ob-
10 ſeruat. Centuria 4. deciſ. 17. incip Præfatā. † Quæ
tamen modica probatio & præſumptio, nō ſuffi-
ceret in reſtitutione in integrum aduerſus rē iu-
11 dicatam, † ſecundum magis commun. opin. de
qua teſtatur Petr. de Beniuend. in deciſio. Rotæ
Bononienſ. 85. Dubitabatur, nu. 9. Quod ſi aliquis
12 impetrauit commiſſionem ſub his verbis, † vide-
licet, quatenus dignetur Oratorem ad appellan-
dum, appellationēq; proſequēdum docto de ſuo
bono iure ex eiſdem Actis, gratioſè reſtituere, &
deinde cauſam, & cauſas appellationis, & appel-
lationum, committere, & mandare, & Signatura
reſpōderit, placet D. N. Papæ, non poterit ille tā-
quam reſtitutus appellare intra decem dies à die
præſentatæ Commiſſionis, ſed debet antea doce-
re de illius bono iure, iudexq; debet antea decla-
rare, conſtet vel ne, de dicto bono iure, vt fuit tē-
tum in vna Vliſbonen. coram R. P. D. de Rubeis,
2. Febr. 1557. vt ſunt in Recollect. Caputaquenſ.
par. 2. deciſ. 12. incip. Fuit impetrata, cū deciſ. ſeq.
13 quæ incip. Fuit pro vlteriori. Tertiū eſt, † qđ hæc
14 reſtitutio ad appellandum præuia † probatione
de qua ſuprà, non ſolum conceditur perſonis pri-
uilegiatis, prout ſunt Minor, Eccleſia, & ſimiles,
verum etiam maioribus ex generali Clauſula, Si
qua mihi iuſta cauſa eſſe videbitur, vt patet ex ſu-
pra allegatis deciſ. quæ non diſtinguunt inter mi-
norem aut maiorem, & expreſsè id animaduertit
15 Pau. de Caſt. in l. nam poſtea. §. ſi minor, † vbi di-
cit ſe ita vidiſſe in Curia practicari, quē ibi refert,
& ſequitur Alex. ſub nu. 9. ff. de iureiuran.

His breuiter præmiſſis, aduertēdū inſuper eſt,
16 † qđ licet in hoc articulo, an executio, & alia ge-
ſta pendente reſtitutione ad appellādum, ſint at-
tentata, & per modum attentati reuocanda, duæ
reperiantur Rotæ deciſ. ſibi inuicē contrariæ, pri
ma videlicet, 51. aliàs, 379. Si cōmitatur, de appel.
in nou. in qua poſt relata quædam motiua in con-

trarium, dicitur, quod per omnes fuit cõcluſum,
executionem, & cætera hoc tempore attentata,
eſſe per modom arrentati reuocanda. Secunda
verò in deciſ. 62. aliàs, 446. Si lata, eo.tit.in nou.
vbi dicitor, quod ſecundum omnes concluſum
fuit, quod executio de qua ibi, nõ ſit per modum
17 attentati reuocanda. † Nihilominus, quia in ob-
ſeruantia dicitur eſſe, non illa ſecunda, ſed illa
prima, videlicet, quod huiuſmodi attentata ſint
reuocanda, vt dicit Caſſad. deciſ.prima, Alexan-
der, ſub oum.5. Vt lite penden.idcirco concluſiuè
procedendo, ſecundum primam, pone.

18 Regulam, † Quod executio, & alia geſta pen-
dente reſtitutione ad appellandum, ſunt attẽta-
ta, & per modum attentati reuocanda, quæ firma
tor ex dicta deciſ.51. & eam tenet Mil.in verbo,
Attentata pendeote cauſa reſtitutionis ad appel-
land. fol. 29. & in verbo executio ſententiæ cõtra
quam, fol. 127. & eam obſeruari tradit Caſſad. di-
cta deciſ.1. pro qua fac. quæ ponit Ripa, in l.4.§.
condemnatum, col.fin. ſub nu.30. verſ. conſidera
etiam, ff. de re iudic. qui vult, quod per reſtitutio-
19 nẽ ad appellandum † ſecundum commun. opin.
de qua ibi per eũ, executio ſententiæ impediatur,
20 poſt † Ant. de Canario, magnum practicum, in
tract. de Guarentigia, q.21. ad fi. qui expreſsè fir-
mauit, quod huiuſmodi executio ſit attentata, &
tanquam attentatum veniat reuocanda. Quod
etiam ſenſiſſe videtur Veſtr. in praxi Rom. Cur.
lib.8.c.3.nu.15. dum allegat dictã deciſ.51. aliàs,
379. & ſecundum eam ponit ibi generaliter Re-
gulam, quod reſtitutio in iotegrum habeat effe-
ctum ſuſpenſiuum, Quam

Amplia

21 Primò, vt procedat, † etiã ſi Iudex huiuſmodi
reſtitutionis nõ inhibuiſſet: nã hoc caſu ſola pen-
dẽtia litis ſuper hac reſtitutione debet innouatio
nem prohibere, cũ non poſſit negari, vt etiã con-
ſiderat Rota dicta deciſ. quia vera lis inter partes
occaſione dictæ reſtitutionis, pendeat, ſecundum
ea, quæ latiùs diximus ſuprà cap. 4. de attent. lite
pend. in Præfatione, nu.27. dum latè declarani-
mus, quando lis dicatur pendere, ad effectum at-
tentatorũ, & quãuis Rota ibi, verſ. maximè quia,
& c. faciat aliqualẽ mentionẽ de inhibitione, quę
in caſu illo fuerat facta, & eã (ad tollẽdũ omne
dubium) videatur aliquo modo cõſideraſſe, pau-
lo tamẽ infra, verſ. reuocabuntur igitur omnia, &
c. clarè demõſtrat, quod ſola litis peodentia indu
cit reuocationem illorũ attentatorũ, cum dicat il-
la reuocari taoquã lite pendente facta, per Clem.
2. Vt lite pend. idcircò ampliationem tene, aliàs,
præſuppoſito, quod inhibitio eſſet neceſſaria, hæc
omnia quæ in hac Regula ponuntur, parum aut
nihil deſeruirent, cum hoc caſu non reſtitutionis
pendentia, ſed ipſa inhibitio cauſaret attentata,
prout hoc eſt aliàs Regulare, vt dicemus in c.20.
de attent. poſt inhibitionem, in Præfatione, in fin.
verſ. Regula quod geſta poſt inhibition. 233.

22 Secũdò amplia, † vt reſtitutus hoc caſu ad ap-
pellandum, poſſit petere etiam reuocationem eo-
rum, quæ fuiſſent attentata ante appellationem
infra 10. dies, vt eſt deciſ. Ægid. 217. Exceptio.

Limita eandem Regulam,

Primò, ex intẽtione Rotæ vbi ſuprà, nu.2.& 3.
23 verſ. ſed quid ſit, † vt non procedat, in ſententia
Excõmunicationis lata pẽdeote hac reſtitutione,
quia, q̃uis Iudex malè faciat Excõicando, tamen
quia illa trahit ſecũ executionem, & ſtatim aut li-
24 gat, aut nõ ligat, ideò ſi ſit prolata, vtriq; valet, † li-
cèt ſecus ſit, quo ad denunciationẽ & monitionẽ,
& alia executorialia prædictæ ſententiæ Excom-
municationis, quia illa tanquam conſiſtẽtia in fa-
cto, & quæ non trahant ſecum executionẽ, ſunt
per modum attentati reuocanda, ſecundũ Domi-
nos ibi. Sed circa hanc limitationẽ ſubſiſtendum
videtur: quia ſicuti de primo dicto poteſt proba-
biliter dubitari, ita ſecundum de denunciatione
25 videtur verum, † quoniam contra primũ videtur
facere, quia ſicuti Excommunicatio pendente ap-
pellatione & poſt eam interpoſitam lata regula-
riter non valet, c. ad præſentiam, & ibi not. Franc.
de appell. Rot. deciſ. 20. aliàs, 130. Si poſt, de ap-
pell. in nou. de quo latius diximus ſuprà, c.12. de
attent. appellat. pend. in 8. Ampliat. princ. nu. 1.
& per totam, ita deberet dici, q̃d non valeat lata
pendente reſtitutione ad appellandum. Niſi ſuſti
nendo limitationem Dominorum, conſideres di-
uerſam rationem inter vnum caſum & aliũ, quia
quando fertur excõmunicatio poſt appellationẽ,
cum iuriſdictio iudicis per appellationẽ ſit ſuſpẽ-
ſa, c. venientes, de teſtibus, cum ſimil. illa dicitur
ab incompetenti Iudice, & carente iuriſdictione
lata, ſecùs autem eſt in reſtitutione ad appellãdũ,
26 † cum primus iudex per reſtitutionem petitã non
amiſerit iuriſdictionẽ, & non reperiatur iure cau-
tum, quod huiuſmodi reſtitutio (licèt litem intro
ducat) iuriſdictionem quoque Iudicis ſuſpendat.
Quoad ſecundum, quamuis Domini ibi firment,
denunciationem hoc caſu eſſe reuocandã via at-
27 tentati, † contrariũ tamen videtur verius, ſecun-
dum ea, quæ latius diximus ſuprà, c.12. de attent.
appellatione pendente, in 11. limit. princip. nu.3.
& ſeqq. dum ibi regulam firmauimus, q̃d pẽden-
te appellatione poteſt deueniri ad denunciatio-
nem citra vitium attentatorum, ex rationibus ibi
poſitis, quæ hic breuitatis cauſa non repetuntur.
Quæ omnia, cum procedant in appellatione, &
conſequenter quando regulariter eſt ſuſpenſa iu-
riſdictio Iudicis, multo magis locum ſibi vẽdica-
re debent, quãdo ſumus in reſtitutione ad appel-
landum, per quam (vt diximus) nõ inducitur hæc
ſuſpenſio, & conſequenter extẽdi poſſe, ac debere
limitationem hanc, vt pendente hac reſtitutione,
Excommunicatio, ac etiam denũciatio facta, non
reuocentur, tanquam attentata, declarando ta-
men, & limitando hoc dictum de denunciatione,
ijs modis, quos ibi poſuimus. Et quamuis nec Ro-
ta ibi, nec Doctor. alibi, videantur in propoſitã
materia, niſi prędictam Limitationem ponere, tu
tamen adde, quod etiam alijs modis videtur prę-
dicta Regula neceſſariò limitanda, & ſit

28 Secundò limita, † vt non procedat, quando is,
qui petebat reſtitutionem ad appellãdum, in hoc
iudicio reſtitutionis ſuccubuiſſet, & ſibi ex aliqua
cauſa reſtitutio fuiſſet denegata: geſta enim hoc
caſu pendente huiuſmodi reſtitutione, nõ debẽt
cenſeri attentata, & tanquam attentata reuocari,
29 ſicut dicimus in ſimili, † quod quamuis pendente
iudicio attentatorum, fatalia in cauſa principali
non currant, ex ſpeciali attentatorum priuilegio,
quo vtitur is, qui agit ad attentatorum reuocatio-
nẽ, vt eſt deciſ. Rotæ 15. aliàs, 102. Fatalia, de ap-
pell. in nou. attamẽ, hoc priuilegio non poteſt vti
is, qui in cauſa attentatorum ſuccubuiſſet, vt ex-
preſsè declarat Rota, in dicta deciſ.15. & poſt eã
Milan in verbo appellationis ips, fol. 11. & in verbo
terminus proſequendæ appellationis, fol. 373. de
quo latius etiam diximus infra, in tertia parte,
c.90. de priuileg. attent. in 10. priuilegio, num.93.
Vndè, ſicut ibi ſuccumbens non gaudet illo priui
legio, ſic in caſu noſtro, ſuccumbens non gaudeat
priui-

Digitized by Google

30 priuilegio pendētiæ reſtitutionis in integrū † &
ſi aliquis contra hanc limitationem diceret, quod
in contrarium facit id, quod nos etiam ſuprà fir-
mauimus, in cap. 2. de attent. appellat. pendente,
in prima Ampliat. princip. num. 2. videlicet, quod
etiam deſerta appellatione, poteſt quis petere re-
uocationem executionis, & aliorum quę penden-
te appellatione geſta erant. Et conſequenter ex
his apparet, quod etiam quando quis ſuccūbit in
cauſa, prout eſt ibi, per deſertionem, executio pē-
dente appellatione facta, tanquam attentata, ve-
nit reuocanda; poſſet reſponderi ex his, quæ ſupra
proximè diximus, quod eſt diuerſa ratio, inter pē-
dentiam appellationis, & pēdentiā reſtitutionis,
de qua agitur, cum per appellationem ſit ſuſpen-
ſa iuriſdictio Iudicis à quo, vnde non mirum, ſi
executio, ſic ſine iuriſdictione facta, eſt nulla, &
inualida, quæ ceſſat in reſtitutione.
31 Tertiò, adhuc limitandam cenſeo, † vt nō pro-
cedat, quando hoc caſu petēs reſtitutionem illam
obtinuiſſet, & quamuis fuiſſet per Iudicem ad ap
pellādum reſtitutus, ille tamen de facto, vel om-
ninò non appellauit, vel ſaltem non infrà decem
32 dies poſt huiuſmodi reſtitutionem obtētā † (nam
& reſtitutus debet intra decem dies appellare, vt
ſentit Rota, dicta deciſ. 62. aliàs, 446. Si lata, verſ.
præterea) quæ licet in ſui deciſione non ſit in ob-
ſeruantia, vt ſupra dictum eſt, tamen, quantū ad
hoc, de tempore appellandi videtur tenenda, vt
etiam annotauimus, ſupra cap. 12. de attēt. appel.
pend. limit. quinquageſima princ. in 11. Ampliat.
Regulæ ibi poſitæ, nu. 129. & eam expreſsè tenet
in hoc Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 3. de reſti.
in integr. nu. 18.) quo caſu, executio ante obten-
tam reſtitutionem facta, non debet tanquā atten
33 tata, reuocari, ſicut dicimus in ſimili, † quod exe-
cutio facta pendente tempore ad appellandum,
licèt non debuerit fieri, tamen ſi poſtea non ap-
pelletur, illa remanet valida, & non reuocatur, vt
tradit Felin. poſt alios, de quibus ibi per eum, in c.
quo ad conſultationem, nu. 38. de re iudic. Tem-
pus enim hoc quo petitur reſtitutio ad appellan-
dum, videtur in effectu eſſe tempus ad appellan-
dum, ergo idem ius in eo eſſe debet.
34 Quartò videtur poſſe limitari, † vt Regula non
procedat, quando quis peteret ſe reſtitui ad ap-
pellandum in aliqua cauſa, in qua nō poſſet appel
35 lari, † non enim poteſt quis reſtitutionem in in-
tegrum poſtulare ad appellandū, quando appel-
latio eſt remota, vt not. Lap. Allegat. 53. An opor
teat, in fi. Vndè, ſi pendente hoc caſu hac prætēſa
reſtitutione ad appellandum aliquid fieret, non
debet iudicari attentatum, quoniam, ſi quando
ſumus in caſu, quo appellatio eſt prohibita & re-
mota, regulariter non dicitur attētari, vt diximus
latè ſupra, cap. 12. de attent. appellatione penden
te, limit. 8. princip. in princ. & limit. 50. princ. n. 2.
& ſeqq. & iterum ibidē, in 53. limit. princ. in prin.
& per totam, quanto minus petitio reſtitutionis
ad appellandum, poterit hunc effectum operari?
Et in iſtis terminis, quod pēdente reſtitutione ad
appellandum à ſententia lata in poſſeſſorio con-
tra Vniuerſitatem, ſententia poſſit mandari exe-
cutioni, fuit reſolutū in vna Farfen. executionis,
coram Domino Oradino, de anno 1556.
36 Quintò videtur limitandum, † quia ſi reſtitu-
tus appellauerit, & prætendat aliquid fuiſſe atten
tatum, contra petentem reuocationē, poteſt op-
poni exceptio & falſitatis inſtrumēti appellatio-
nis, & nullitatis eiuſdem, non obſtantibus tribus
ſententijs ſuper reſtitutione ad appellandum la-
tis, vt eſt deciſ. Ægid. 217. Exceptio falſitatis.
37 Sextò limita, † vt non procedat in Tertio, qui
petat reſtitutionem in integrum ad appellādum,
quin ea hoc prætextu non debet retardari cauſæ
proceſſus, vt eſt in Recollect. Verall. 1. deciſ. 226.

Cap. XV. De attent. pendente compromiſſo.

SVMMARIVM.

1 Compromiſſo pendente, an dicatur attentari, & arbitri poſſint attentata reuocare, plures ſunt opin.

2 Attentari nō dicitur corā arbitris. ſecundū aliquos.

3 Attentata videntur de neceſſitate præſupponere iuriſdictionem, cum illa dicantur in contemptum iuriſdictionis regulariter fieri.

4 Arbiter non dicitur habere iuriſdictionem, ſed notionem.

Immo ſine dubio caret iuriſdictione ſecundum aliquos. num. 5.

6 Compromiſſo pendente, poteſt altera Pars dimiſſis arbitris ire ad Iudicem ordinarium, & coram eo aduerſarium conuenire, & ſoluta pœna compromiſſi valide ad vlteriora procedere.

Etiam ſuper eadem re, num. 7.

*8 * Cōpromiſſum non impedit Iudicis iuriſdictionem.*

9 Satiſdare de lite proſequenda, aut de iudicio ſiſti, non tenetur quis coram arbitro.

10 Litis pendentia non inducitur per Compromiſſum.

11 Compromiſſum non facit rem litigioſam.

Quod perpetuo notādū eſſe aliqui aſſeruerūt, nu. 12.

13 Exceptio litis pendentiæ coram arbitro non impedit litis conteſtationem, ſicut coram iudice.

14 Alienatio rei ſicut per ſententiam arbitri prohiberi non poteſt, ita, & multo minus per litis pendentiam coram arbitro debet cenſeri prohibita.

15 Iudicium non dicitur, neque lis, neque cauſa coram arbitratore.

16 Cauſa prima, & non ſecunda, dicitur illa quæ pendet vigore reductionis ad arbitrium boni viri.

17 Statutum loquens de primis cauſis, habet locum in cauſa, quæ pendet coram iudice vigore reductionis ad arbitrium boni viri, ex quo diſcuſſio facta corā arbitratore non habetur in conſideratione, nec facit primam cauſam.

18 Arbiter contumacem mulctare non poteſt.

Niſi huiuſmodi facultas ſit ſibi à partibus attributa, num. 19.

Secundum commun. opin. nu. 20.

21 Arbiter non poteſt pronunciare ſuper pœna, vel Compromiſſo, vel alia noua pœna.

22 Poſſeſſionis reſtitutionē, aut miſſionem in eā arbiter facere non poteſt, ex quo dicitur eſſe mixti imperij.

23 Iudex poteſt reum conuentum lege Aquilia, & damnum negantem in duplum condemnare.

Arbiter autem id facere non poteſt. nu. 24.

Verior tamen videtur opi. contraria, ut infra, nu. 96.

25 Arbiter non iudicat de ſuperuenientibus poſt tempus Compromiſſi.

26 Pœna duplici non debet regulariter, quis ex eodem delicto puniri.

27 Pœna conuentionalis ſemper cōmittitur quādo Pars impedit arbitrum, quo minus pronunciare poſſit.

28 Compromiſſum dicitur eſſe ſtricti iuris.

29 Acceſſoria regulariter non veniunt in his, quæ ſunt ſtricti iuris.

30 In Compromiſſo non veniunt niſi ſolum, & de quibus ſpecialiter inter Partes actum eſt, ex quo dicitur eſſe ſtricti iuris.

31 *Iudicari de acceſſorio non ſemper dicitur, quod iudicatur de principali.*
32 *Statutum prohibens appellationem, habet locum in cauſa principali, non in emergentibus.*
33 *Appellari in ſentẽtia interlocutoria poteſt in poſſeſſorio, quãuis à ſententiam cauſa principali nõ poſſit.*
34 *Remedium ordinarium quouſque competit non eſt recurrendum ad extraordinarium.*
35 *Compromiſſo pendente attentari dicitur, & arbiter poteſt talia attentata reuocare, ſecundum alios.*
Et hæc eſt verior, vt infra, nn. 121.
36 *Arbitria redacta ſunt ad inſtar iudiciorum.*
37 *Proceſſus arbitri fieri debet, ſicut proceſſus Iudicis.*
38 *Et hæc dicitur eſſe communis Regula.*
39 *Niſi diſſimilitudo in Iure expreſſè in aliquo caſu reperiatur.*
40 *Arbitrium de neceſſitate requirit tres perſonas, videlicet, Actorem, Reum, & Iudicem, ſicut etiam requirit iudicium.*
41 *Iudex ſicut procedendo ad vlteriora videtur exceptiones propoſitas reijcere.*
42 *Ita & arbiter.*
43 *Interlocutoriam ſuam ſicut Iudex poteſt reuocare.*
44 *Ita & arbiter.*
45 *Inſtantia ſicut coram Iudice perit triennio.*
46 *Ita & coram arbitro, quando per partes nullum tempus fuit appoſitum.*
Quod etiam frequentius obtinuit, nu. 47.
48 *Expenſarum condemnatio ita fit coram arbitro, ſicut coram Iudice.*
49 *Lis coram arbitro conteſtatur.*
50 *Lis poſt conteſtationem eſſe dicitur.*
Secundum commun opin. nu. 51.
52 *Litis coram arbitro conteſtatio interrumpit præſcriptionem.*
53 *Item perpetuat actionem ad 40. annos.*
54 *Arbiter debet ſicut Iudex in vnoquoque actu partes citare.*
55 *Cauſæ cognitio etiam coram arbitro eſt neceſſaria.*
56 *Citatio litem inducit, remiſſiue.*
57 *Interpretationem à iure communi qualibet diſpoſitio recipit.*
58 *Compromiſſum, & arbitrorum poteſtas reſtringitur ad ius commune.*
59 *Ratio quare attentata prohibentur illa potiſſimum eſſe videtur, quia non debet in præiudicium partis aliquid fieri.*
60 *Dilatione pendente ſicut iudex procedere non poteſt abſque vitio attentatorum.*
61 *Ita nec arbiter.*
62 *Compromiſſo uidetur induci talis litis pendẽtia, quæ ſufficit ad cauſandũ attentata. quamuis arbiter nõ iudicialiter, ſed extraiudicialiter dicatur pcedere.*
63 *Extraiudicialis actus, puta appellatio ſecundum aliquos, facit attentata.*
64 *Compromiſſi natura eo videtur, vt eo pendente non permittant iura in aliquo Partibus præiudicari.*
65 *Compromiſſo pendente non currit tẽpus remiſſoriæ.*
66 *Fatalia regulariter non currunt appellanti, donec pendet compromiſſum.*
67 *C. ſi hi contra quos, Vt lite penden. in ſexto, loquens de attentatis, habet locum etiam quando lis eſſet coram arbitro.*
68 *Arbiter cognoſcit, & pronunciat ſuper acceſſoriis, & cohærentibus ad cauſam principalem, ſine quibus illa commode expediri non poteſt.*
69 *Arbiter poteſt contumacem in expenſis, & intereſſe condemnare.*
70 *Cauſa attentatorum dicitur acceſſoria ad cauſam principalem.*
71 *Attentata habent ſe per modũ acceſſorij ad cauſam principalem, ſecundum Oldrad. & videtur acceſſorio annexa, & dependens à cauſa principali.*
72 *Arbiter facere poteſt ea, quæ iudicis officio expediuntur.*
73 *Iuramentum in litem contra contumacem in non reſtituendo rem de qua agitur, etiam arbiter deferre poteſt.*
74 *Secundum commun opin.*
75 *Arbiter poteſt in quacumque parte iudicij ex officio interrogare partem an poſſideat.*
76 *Item cogere partem, vt delato iuramento, aut iuret, aut referat.*
77 *Item præcipere parti ſub pœna confeſſatarum poſitionum, vt illis reſpondeat.*
78 *Arbiter cognoſcere poteſt de his, quæ obueniunt pendente compromiſſo, & ſuper illis pronunciare, vt ſuper fructibus.*
79 *Immo etiam de illis, quæ ſi res fuiſſet deducta in iudicium in conſequentiam veniſſent.*
80 *Audientiã poteſt arbiter denegare alteri parti, tanquam contumaci, & in pœnam.*
81 *Arbiter cognoſcere debet an ſua ſit notio.*
82 *Iudex ſicut poteſt cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio, & contra eam turbantem procedere, etiã ſi in eum non habeat iuriſdictionem, puta ſi iudex laicus turbetur à Clerico.*
Ita & arbiter debet contra turbantem ſuam notionem poſſe procedere, vt num. 83.
84 *Arbiter licet nõ poſſit aliquẽ immittere in poſſeſſionẽ pronũciare tamen poteſt aliquẽ immittẽdũ eſſe.*
85 *Tertius, licet regulariter nõ attentet, ſi tamen iudicem in iuriſdictione turbaret, diceretur attentare.*
86 *Arbiter ſemper cognoſcit de incidentibus, & emergentibus.*
Secundum commun. opin. nu 87.
88 *Incidentia, & emergentia ſemper cenſentur in compromiſſum deducta.*
Etiam ſi non ſint ſpecialiter nominata, num. 89.
Et hoc omnes Doctores dicunt, nu. 90.
91 *Emergentia illa dicuntur, quæ in ipſo iudicio emergunt.*
92 *Incidens ad cauſam principalem dicitur eſſe cauſa attentatorum.*
93 *Arbiter ratione cauſæ incidentis poteſt cognoſcere etiam ea, quæ regulariter non potuiſſet, puta de reſtitutione in integrum, quæ eſt mixti imperij.*
94 *Compromiſſo veniunt omnia ea quæ ſunt ex natura actionis, & poteſt arbiter ſuper illis pronunciare.*
95 *Arbiter poteſt reum lege Aquilia conuentum, & damnum negantem, in duplum condemnare.*
Secundum veriorem opin. nu. 96.
97 *Iudex poteſt delinquentem coram eo etiam ſi nõ habeat iuriſdictionem condemnare quãdo crimen facto, & culpa ipſius eſt commiſſum.*
98 *Clericus falſum deponens corã Iudice laico, vel aliàs calũnioſè agẽs, poteſt per eum pecuniariter puniri.*
99 *Compromiſſum non debet reddi eluſorium, aut arbiter contemni.*
100 *Fraudibus non eſt adaperienda via.*
101 *Arbiter tenetur adminiſtrare iuſtitiam.*
102 *Arbitrio alicuius ſi quid eſt commiſſum, debet ille, quod iuſtum eſt arbitrari.*
103 *Iuſtitiam, & puritatem conſcientiæ non ſolũ iudices, verum etiam arbitri, ſequi tenentur.*
Alias faceret litem ſuam, vt nu. 104.
105 *Reductio datur aduerſus laudum, quod prætenditur iniquum.*
106 *Clauſula, De iure prounnciet in compromiſſo appoſita, quomodo intelligatur, remiſſiue.*
107 *Iniuſtitia dicitur fieri ita vt poſſit appellari ſi attentata non reuocantur.*

Arbiter

108 *Arbiter poteſt inhibere.*

109 Inimicitijs ſtantibus poteſt arbiter alteri parti inhibere ne tranſeat per contratam alterius.

110 Clauſula, Rebus in eodē ſtatu manentibus, à iure in qualibet diſpoſitione videtur tacitè ſubintelligi.

111 Compromiſſo pendente an dentur attentata, poteſt ſecundū alios diſtingui, Aut ſumus ante litē conteſtatam, & actus non dicuntur attētati, Aut poſt litem conteſtatam, & dicuntur attentati.
Hæc tamen diſtinctio reprobatur, nu. 113.

112 Compromiſſum ſolui per acceſſum ad Iudicem impunè poteſt, antequam lis ſit conteſtata.

114 Compromiſſo pendente, an attentata dentur alia diſtinctio adhiberi poteſt ſecundum alios, Aut ſumus in arbitro neceſſario vigore ſtatuti, & dantur attentata, Aut in voluntario, vt in arbitratore, & regulariter illa non dantur.

115 *Arbiter aſſumptus vigore ſtatuti dicitur habere iuriſdictionem.*

116 Iuriſdictio iudicis ordinarij dicitur ſuſpendi per cōpromiſſum factū in arbitrum electū uigore ſtatuti.

117 *Lis non dicitur eſſe coram arbitratore.*

118 Compromiſſo pendente attentata, an detur alia ſecundum alios videtur danda diſtinctio, Aut in cōpromiſſo fuit promiſſum parere ſententia arbitri, & tunc arbiter non poſſit illa reuocare, Aut ſimpliciter parere præceptis arbitri, & hoc caſu poſſit.
Quæ tamen diſtinctio non videtur quod admodum ſis accommodata, vt hic. nu. 119.

110 Compromiſſo pendente an dentur attentata alia diſtinctio ſecundum alios adhibetur videlicet, Aut ſumus in attentatis antea coram Iudice ordinariè perpetratis, & arbiter de eis cognoſcat; Aut in attentatis coram ipſo arbitro, & tunc ſecùs.
Sed & hæc diſtinctio reijcitur, nu. 121.

122 *Attentata fundantur, aut in contemptu iudicis, aut in præiudicio Partis.*

123 Contemptus iudicis videtur etiam conſiderari, quo ad eum qui non habebat iuriſdictionem, & nu. ſeq.

125 *Iudex impetratus per Reſcriptum ſubreptitiū quod videtur ipſo iure nullum, et non tribuit iuriſdictionem, ſi inhibeat facit attentata.*

126 Inhibitio emanata etiam vigore reſcripti ſubreptitij facit attentata.

127 *Litis pendentia etiam extraiudicialis videtur ſufficiens ad cauſandum attentata.*

128 Iudicium licet non dicatur eſſe coram arbitro ſtrictè accipiendo, eſt tamen quaſi iudicium.

129 Appellationis prohibitio tanquam auferens defenſionem cenſetur odioſa.

130 Compromiſſo pendente regulariter geſta per partes alienando, cedendo, nouum ius impetrando, rei de qua agitur formam immutando, & huiuſmodi in præiudicium partis faciendo ſunt attentata, & illa arbiter reuocare poteſt.

131 *Præſertim quando ſumus in arbitrio ſtatutario.*

132 Arbiter ſtatutarius dicitur habere iuriſdictionem.
Et dicuntur iudices. nu. 133.

134 *Et poſſunt partes, & etiam teſtes mulctare.*

135 *Arbiter qui alias erat compromittentium iudex competens ſi in procedendo non declarauerit, an vti iudex, vel vti arbiter proceſſerit, in dubio videtur vti iudex proceſſiſſe.*

136 Inhibitio arbitri videtur facere attentata.

137 Attentata etiam coram arbitratore dari videntur.

138 *Arbitrator poteſt de cohærentibus, & acceſſorijs cognoſcere, & pronunctare.*

139 *Arbitrator re perempta pendente compromiſſo poteſt laudare ſuper intereſſe, & æſtimatione.*

140 *Arbitramētum, & compromiſſum in arbitratorem dicitur eſſe ſpecies tranſactionis.*

141 *Arbitramentum magis accedit contractui, quam iudicio.*

142 *Arbitramento pendente non debet pars aliquod innouando attentare.*
Etiam ſi vellet ſoluere pœnam compromiſſi. nu. 143.

144 *Attentata etiam ante factum compromiſſum poteſt arbiter reuocare.*
Quando ſumus in his, quæ ad inſtantiam partis reuocantur, vt infra nu. 146.

145 Cauſa attentatorum de ſui natura nō videtur prohibita compromitti.

147 *Arbitrorum poteſtas ſolum ex partium compromittentium voluntate eſt metienda.*

148 Ceſſio bonorum etiam pendente compromiſſo fieri poteſt.
Immo per eam dicitur ſolui compromiſſum. nu. 149.
Etiam ſi fiat coram arbitratore, nu. 150.

151 Compromiſſo primo pendente poteſt fieri ſecundum vel illi addi qualitas, aut certa forma.

152 Compromiſſum quando eſt nullum ex aliqua cauſa non dicitur facere attentata.

153 *Attentata cōmiſſa coram iudice ordinario ante factū compromiſſum, non cognoſcuntur, nec reuocantur per arbitrū, quādo illa non poterant reuocari ad inſtantiā partis, ſed ſolum ex officio iudicis nobili.*

154 Iudex coram quo erant commiſſa attentata in ſui contemptum ante factum inter partes cōpromiſſum, poteſt etiam facto demum compromiſſo, & illo pendente citra vitium attentatorum, illa ex ſuo puro officio reuocare.

155 Compromiſſo pendente citra vitium attentatorum, poteſt actus fieri, qui tenderet ad conualidandum compromiſſum.

156 *Auctoritas ſuperioris, quæ in compromittendo fuerat omiſſa poteſt etiam pendente compromiſſo ſuperuenire.*

157 *Dummodo pars non contradicat.*

158 *Et ſuperueniat ante latum laudum, aliàs illud non validaret.*

159 *Recuſatio arbitri ex cauſa poſt compromiſſū ſuperuenienti etiam pendente compromiſſo fieri poteſt.*
Licet ſecùs ſit in arbitratore, vt nu. 160.
Secundum commun. opin. nu. 161.

162 *Appellatio etiam pendente compromiſſo fieri, & interponi poteſt.*

163 Itio (vt Doct o. appellant) ad iudicem ordinarium etiam compromiſſo pendente per partes fieri poteſt arbitro relicto.

164 Compromiſſo pēdente poſſunt Regulariter citrà uitium attentatorum partes ire ad iudicem ordinarium, iudexque per eos aditus etiam compromiſſo pendente validè procedere.

165 Proceſſus iudicis per partes pendente compromiſſo aditi valet quouſque de pendentia compromiſſi non fuit oppoſitum.

166 Compromiſſo pendente poſſunt Partes etiam principem adire, & impetrare iudicem ab eo.

167 *Impetratio iudicis pendente compromiſſo facta non dicitur attentata.*

168 *Iudicis impetratio facta pendente termino Apoſtolorum petendorum non dicitur attentata.*
Secundum commun. opin. vt nu. 169.

170 *Lite pendente prohibetur quis impetrare reſcriptū.*

171 *Exceptio litis pendentiæ impedit iudicis impetrationem.*

172 *Iudex per partes pendente compromiſſo aditus poteſt deuenire ad executionem inſtrumenti Guarentigiati, & habentis executionem paratam, non obſtante quod ſuper dicto inſtrumento & dictis exceptionibus fuiſſet factum compromiſſum.*
Dummodo præſtetur cautio de ſatisfaciēdo ſecundū,

quod

Digitized by Google

quod fuerit laudatum, nu. 173.

174 *Iudex per alterum ex compromittentibus pendente compromiſſo adiri non poteſt, quando ex cõpromiſſo oriretur actio, vel exceptio.*

Quod dictum exclamat Paul. de Caſtr. quia quotidianum, vt in nu. 176. licet de eo videatur ſubſiſtendum, vt in nu. 178.

Dummodo ex laudo ferendo ſperetur tolli obligatio ad fauorem ipſius obligati, ſecundum Pau. de Caſt. vt in num. 180.

175 *Actio ex compromiſſo ſeu laudo oritur, quando eſt appoſitum iuramentum.*

177 *Litis pendentia coram vno impedit coram alio agi, quando ex ſententia primi Iudicis poteſt oriri actio vel exceptio.*

179 *Iuriſdictio iudicis ordinarij non ſuſpenditur per cõpromiſſum voluntarium.*

181 *Compromiſſo neceſſario vigore ſtatuti pendente, non poſſunt partes ad Iudicem ordinarium accedere, iudexque aditus nõ poſſet valide procedere poſtquam hac compromiſſi pendentia fuit oppoſitum, vt infra, nu. 187.*

182 *Iuriſdictio iudicis ordinarij dicitur ſuſpenſa per cõpromiſſum neceſſarium vigore alicuius ſtatuti.*

183 *Etiam ſi compromiſſum fuiſſet ſolummodo petitum nondum autem eſſet factum.*

184 *Petitio ſola compromiſſi neceſſarij ſuſpendit iuriſdictionem Iudicis ordinarij.*

185 *Præterquam in executiua ipſius compromiſſi, puta ſi oporteat, quod iudex grauet etiam captis pignoribus partem nolentem compromittere.*

186 *Oppoſitio ſola pendentia compromiſſi coram arbitro neceſſario non ſufficit ad hoc, vt iudex ordinarius procedere non valeat, ſed requiritur vel iudicis admiſſio, vel partis à non admiſſione appellatio.*

188 *Compromiſſum factum in arbitratorem impedit, vt eo pendente partes non poſſunt ire ad iudicẽ ordinarium dimiſſo arbitratore.*

189 *Etiam ſi pars vellet ſoluere pœnã conuentionalẽ. &*

190 *Etiam poſt latum laudum ab arbitratore. &*

191 *Etiam ſi a dicto arbitratore fuiſſet petita reductio ad arbitrium boni viri, quia nec tunc poſſet ad primum Iudicem rediri.*

192 *Compromittens nõ poteſt pendente compromiſſo iudicem adire, quando in eo fuit appoſita Clauſula, quod totties pœna committatur, quoties fuerit contrauentum, rato tamen manente compromiſſo.*

193 *Clauſula, quod totties pœna compromiſſi committatur quoties fuerit contrauentum rato manente cõpromiſſo, valide in eo apponi poteſt.*

194 *Compromiſſo tacite aut expreſſè per partes emologato non poteſt amplius ad iudicem iri.*

195 *Compromiſſo pendente non poſſunt partes relicto arbitro ad iudicem ire, quando in compromiſſo nulla eſt appoſita pœna.*

196 *Vel ſi qua eſt appoſita illam ſibi arbiter in euẽtum non paritionis, & non partes fuiſſent ſtipulata.*

197 *Arbiter qui ſtipulatus eſt ſibi pœnam in euentum non paritionis, tenetur parti actionem cedere ſecundum aliquos.*

Licet contrarium videatur verius, nu. 198.

199 *Arbitro dicitur inferri contumelia per receſſum ab eo.*

200 *Compromiſſo in eum facto, qui erat aliàs cõpromittentium iudex competẽs, ſi ille non declarauit, qua facultate proceſſit, cum de eo iudicetur, tanquam de iudice non poterunt hoc compromiſſo pendente ad iudicem ordinarium ire, proceſſuſque dicti iudicis poſt oppoſitam exceptionem pendentiæ dicti cõpromiſſi eſſet inualidus, & attentatus.*

201 *Cõpromittentes non poſſunt relicto arbitro ad iudicem ire, quando fuit appoſitum pactum de non adeundo Iudicem.*

202 *Pactum de non adeundo iudices in compromiſſo appoſitum valet.*

203 *Et parit exceptionem, quæ impedit litis ingreſſum.*

204 *Cõpromiſſo pẽdente licet regulariter liceat parti iudicẽ ordinarium adire, id tamen intelligitur, dummodo per accedentem ſoluatur pœna conuẽtionalis.*

Niſi ad iudicem iuerit ad implorandum officium ſuum, vt cogat arbitros ad laudãdum, vel tertium eligendum, vt nu. 205. item,

Niſi acceſſus ad iudicem fuiſſet factus per procuratorem meum abſque ſpeciali mandato, aut ratificatione mea, num. 206.

207 *Contumacia procuratoris contracta coram arbitro non nocet domino.*

208 *Nec facit eum incidere in pœnam conuentionalem,*

Minuſque in pœnam attentatorum. 209.

210 *Dominus nõ cẽſetur procuratori ſuo mãdaſſe id, per quod faciat principalem ſuum incidere in pœnam.*

211 *Solutio pœnæ conuentionalis per acceſſũ ad principẽ per alterũ ex compromittentibus pendente cõpromiſſo factum & iudicis impetrationem ita demũ eſt facienda ſi Reſcripto impetrato vſus ſit.*

212 *Cõpromiſſo pendente, licet altera inuita in multis caſibus non poſſit vna pars iudicẽ adire, amba tamen poſſunt, nec per hoc dicitur pœna aliqua committi.*

213 **Compromiſſo pendente, adita ad iudicem licèt ſit permiſſa, non tamen per hoc dicitur Compromiſſum expiraſſe, niſi coram iudice lis conteſtata fuerit.*

214 *Cõpromiſſo pendente licèt Regula ſit, quod regulariter dentur attentata, fallit tamen in omnibus illis caſibus, in quibus fallit Regulam de attentatis lite pendente, puta quando eſſemus in continuante. Vel in diuerſa cauſa, & alijs de quib. hic remiſſiuè.*

Arbitrorum, ac cõpromiſſorum vſum ſicuti frequentiſſimum eſſe rerũ experiẽtia, & quotidianus vſus demonſtrat, ita vt amplos ac plenos huius argumẽti tractatꝰ noſtri iuris vtriuſque interpretes conſcripſerint, ita profectò mirũ videri poteſt, quod ad propoſitũ materiæ noſtræ attẽtatorum, quæſtio hæc alioquin quotidiana, & maximè practicabilis, Vtrum pendente compromiſſo dicatur attentari, & arbitri valeant huiuſmodi attentata reuocare, per eos non fuerit (quãtũ mihi percurrere licuit) plenè diſputata, & examinata. Quãuis enim Paul. de Caſtr. & poſt eum Iaſ. & alij, in l. pecuniam, ff. ſi cert. petar. & gloſ. in c. ſignificantibus, in verbo, terminũ, de offic. delegat. & in Clem. Quamdiu, de appell. & in l. ſi in ſeruum, ff. de arbit. & ibi Doctor. & Franc. in c. ex ratione, nu. 29. & ſeqq. de appell. mouerint hanc particularẽ quæſtione, an pendente Compromiſſo, liceat vni parti arbitro ſpreto corã Iudice Ordinario aduerſarium conuenire, quæſtionem tamen quæ vniuerſaliter cõtineat omnes actus qui innouationem reſpicere poſſunt, minimè poſuerũt. Et licèt non fuerit inſtituti noſtri, in præſenti tractatu cõſcribendo diſputatiuè ſed concluſiuè, (vt factũ eſſe ex præmiſſis patet) procedere, quia tamẽ hoc à Doctoribus non diſputatur, & quotidie poteſt practicari, & nunc Peruſiæ ſuper hoc cauſa de facto pendet, vt veritas dilucidius apparere valeat, præſentem articulum, & ad partes diſputandũ, & poſt relatas demum opiniones, concluſiue per viam Regulæ, & Limitationum omnia complectentes, ſubordinandum duximus.

1 Quæritur ergo vniuerſaliter, †an pẽdente Cõpromiſſo dicatur, attẽtari, & arbitri poſſint attentata

tata reuocare. In quo Articulo, ne confusè proce
damus, plures poſſunt eſſe opiniones, & dari di-
ſtinctiones, non quod eas circa hoc Doctor. po-
nant, ſed quod illæ ex dictis Doctorum etiam
in alia materia poſitæ, & collectæ, etiam præſen-
ti quæſtioni accommodari poſſunt.
2 Prima ſit opinio negatiua, † quod coram arbi-
tris non dentur attentata, nec illorum reuocatio,
quæ ex infraſcriptis fundari poteſt.
3 Primo, † quia attentata videntur de neceſſitate
præſupponere Iuriſdictionem, cũ regulariter di-
cuntur in cõtemptũ Iuriſdictionis fieri. Rota de-
ciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt prin. de reſtit.
ſpoli. in nou. & diximus ſupra, in prima parte, in
Præfatione, in deſcriptione Attentati, in ver. Cõ
4 temptum nu. 42. † Arbiter autem Iuriſdictionem
habere non dicitur, ſed notionem, l. ait Prętor, &
5 ibi nor. ff. de re ind. † & iſti ſine dubio carent Iu-
riſdictione, vt dicit Io. Bap. gener Bartoli, in tra.
de arbitr. lib. 7. c. 8. ergò, &c.
6 Secundò, quia videmus, † quod de iure commu
ni pendẽte cõpromiſſo poteſt altera Pars dimiſ-
ſis arbitris ire ad Iudicẽ Ordinarium, & aduerſa
7 rium ſuum coram eo conuenire, † etiã ſuper ea-
dem re, & ſoluta pęna Cõpromiſſi, validè in cau-
ſa ad vlteriora procedere, l. nũ diſtinguemus, §.
cõpromiſſo, & l. litigatores, ff. de arbit. l. ſed ſi in
ſeruum, in fi. eod. tit. gloſ. in verbo terminũ, in c.
ſignificantibus, de offic. deleg. & in Clem. quã-
uis in verb. cõpromiſſum, de appell. tradit Bart.
in l. qui fidem, ff. de tranſact. & poſt eum Roma.
in conſil. 338. In caſu propoſito, in princ. & Alex.
in conſ. 72. Videtur col. penult. ſub num. 7. verſ.
non omitto, lib. 3. Baptiſta à ſancto Blaſio, in tra.
de arbit. & arbitrator. in ſecunda parte, in prin.
q. 51. ac pleniùs per Fran. in c. ex ratione, n. 29. &
ſeq. de appell. & per Felin. in c. ex tenore, nu. 32.
& 33. verſ. fallit decimo, de Reſcript.* quod dicit
Bald. in l. ſi quis rem, in prima lectura, nu. 1. ff. de
8 arbit. quod compromiſſum † non impedit Iuriſdi
ctionem Iudicis,] & cuius dicti veritas ex eo etiã
9 comprobatur, † quod coram arbitro quis non te
netur ſatiſdare de proſequẽda lite ſeu de iudicio
ſiſti, vt per Ioan. Bapt. poſt alios, dicto tract. li. 9.
c. 8. Ex quo conſequenter ſequitur, quod geſta p
Partem pendente Compromiſſo, cum valida re-
putentur, non tranſeant in attentata, quæ de ſui
natura regulariter dicuntur eſſe nulla, & inuali-
da, iuxta ea quæ latè diximus ſupra ca. 12. de at-
tent. appellatione pendente in 17. amplia. princ.
nu. 1. & per totam.
10 Tertio, † quia per Compromiſſum nõ videtur
induci litis pendentia, arg. l. ſi quis rem, & ibi no.
11 ff. de arbit. † nec videtur facere rem litigioſã, vt
dicit Bal. in l. 1. col. 3. verſ. vltimo quæro,* & ibi-
dem Salic. q. fin. num. 12.] C. commu. diuidun. &
12 poſt eum Iaſ. † qui id dixit eſſe perpetuò notãdũ
in his apud quem, ſub nu. 15. verſ. reſpondeo, qđ
litigioſi virium, C. de edend. & ante eum poſt eũ
dem Bal. id etiã firmauit Firman. in ſuo Reper..
in verbo, Cõpromiſſum, verſ. 44. & in verbo, Ex
ceptio litis pendentiæ, verſ. 1. & ibidem verſ. 5. vt
poſt Ang. in Authen. de Iudi. §. quia verò. col. 6.
13 inquit, † quod exceptio litis pendentiæ coram ar
bitro, non impedit litis cõteſtationem ſicut corã
Iudice, quod etiam ex recẽtioribus firmant poſt
Bald. in d. l. 1. Natta, conſ. 2. Circa primum, nu. 5.
lib. 1. vbi etiam hanc rationem ex Bal. ibi ſubdit,
14 † quia ſcilicet, ſi arbitri per ſententiã non poſsũt
prohibere alienationẽ rei, multo minus ipſa litis
pendentia corã arbitris debet poſſe alienationẽ
impedire, Ergò, non præſuppoſita litis pẽdentia,
nec dantur attentata quæ ſine huiuſmodi pendẽ
tia induci non dicuntur. Caſſad. deciſ. 6. in c. Vo-
luerunt Domini, ſuper Reg. Cancell. & diximus
ſupra, c. 4. de attent. lite pend. in princip. Regulæ
vniuerſalis ibi poſitæ, in p̃fatione, nu. 348. Quod
ex eo cõprobari poteſt, quod voluit alias Bald. in
conſ. 169. in primis, num. 6. lib. 3. quod coram ar
15 bitratore nõ dicitur iudicium, † neque iis neque
16 cauſa, inferẽs propterea, † quod reductio laudi
ad arbitrium boni viri dr̃ eſſe prima, & non ſecũ
da cauſa, & in ea locum habẽt Iura loquentia de
prima cauſa, nam diſcuſſio quę fit coram arbitra
tore (ſecundum eum) non habetur in conſidera-
tione nec facit primam cauſam, quod etiã vide-
tur ſecutus Natta, vbi ſuprà, nu. 7. vbi in id alle-
gat etiam Bald. in l. 2. in vlt. oppoſ. C. de reſcind.
vend.* & poſt Bal. ibidem, & Innoc. in c. Quin-
tauallis, de iureiuran. dixit etiam Fabian. de Mõ
te in tract. de empt. & vend. in quarta quæ. prin-
cipali, num. 35. verſ. decimotertio quarto, quod
coram Arbitratore res non efficitur litigioſa.]
17 Quartò, † (& hæc & ſequentia fundamenta re
ſpiciunt ſecundũ partem dubij) quod arbiter nec
cognoſcere de attẽtatis, nec illa reuocare ualeat,
18 facit in ſimili, † quia arbiter contumacem corã
19 eo non põt ex ſui natura mulctãre, † niſi talis fa
20 cultas ſit ſibi à Patribus attributa, † vt eſt cõm.
opin. contra Ang. (contrarium ſentientem, in l. ſi
pecuniam, C. ſi de re iudicata) de qua teſtatur Io.
Bapt. in dicto tract. de arbit. li. 9. c. 5. col. 3. verſic.
tractamus numquid arbiter, & ſimiliter Blãc. in
tract. de Compromiſſis, in nona quæſt. princ. nu.
82. verſ. trigeſimotertio quæro. Vnde idem dici
poteſt ad propoſitum noſtrum, quod arbiter nõ
poſſit attentantem coram eo mulctare, ac ad il-
lorum reuocationem condemnare.
21 Quintò, † arbiter nõ poteſt pronunciare ſoper
pœna, vel cõpromiſſi, vel noua pœna, cũ in vtra-
que ſit eadem ratio, vt dicit Io. Bapt. in d. tract.
de arbit. li. 9. cap. 16. col. 2. ver. ſed quid de pœna
Compromiſſi, per text. in l. quid tamen, §. fin. vbi
Bart. infert ad quęſtionem de facto, ff. de arbit. &
not. in c. dilectus, extra de arbit. Reuocatio autẽ
attentatorum videtur continere pęnam, vt dico
mus infrà, in tertia parte. cap. vltimo, de pęna at-
tentantis, in princip. meritò, &c.
Sextò, in reuocationem eorum, quæ per Partẽ
dicerentur fuiſse attentata, poſset de facili, & vt
plurimũ tractari de reſtitutione poſſeſsionis, qua
22 altera Pars fuiſset interim ſpoliata, † ſed reſtitu-
tionem poſseſſionis, & miſſionem in poſſeſſionẽ
arbiter facere non poteſt: quia dicitur eſse mixti
imperij, quod penès ipſum arbitrũ non eſt, l. non
diſtinguemus, §. Iuli. ff. de arbitr. nor. in l. ait Præ-
tor, ff. de re iud. iunctis his, quæ habentur in l. iu
bere cauere, ff. de iuriſdict. omn. iud. & not. Spec.
de arbitr. §. ſequitur, verſ. ſed mittere in poſſeſ-
ſionẽ, merito arbitro deneganda eſt huiuſmodi
attentatorum reuocatio.
23 Septimò, facit in ſimili, quia † licet Iudex poſſit
Reum conuentum ſuper leg. Aquilia, negantem
damnũ, condemnare in duplum, ad l. contra ne
gantem, C. ad l. Aquiliam, Arbiter tamen aſſum-
ptus ſuper huiuſmodi dãno, Reum, ut præfertur
negantẽ, in doplum condemnare non poteſt, ſe-
cundum Innocent. in d. c. dilectus, ut refert Ioã.
Bapt. in dicto traſt. de arbitr. lib. 9. c. 16. uerſ. quid
ſi arbiter eſſumptus, Vndè, eodẽ modo dici po-
teſt, quod arbiter attentantem condemnare non
poſſit.

Octauò,

Digitized by Google

54 Tertiò,ſimiliter ſuadetur eadẽ opin. † quia ſi-
ne dubio arbiter poteſt & in vno quoq; actu de-
bet partes citare, prout facit Iudex, vt plenè per
eundem Ioan,Bapt.in dicto tractatu,lib.6.cap.4.
55 poſt princ. † præſertim, cum etiam corã arbitro
ſit neceſſaria cauſę cognitio,aliàs ſentẽtia ſit nul-
la. c.cum ex literis, extrà, de in integr.reſtitut.&
56 tradit idem,eodem lib.9.in Præfatione,† per ci-
tationem autem dicitur induci lis, vt diximus
abundè ſuprà,de attent.lit.pend.cap.4.in Præfa-
tione, nu.28.& ſeqq. ergo debent dari attentata,
vt ſupra in proximo fundamento.
57 Quartò,† quælibet diſpoſitio recipit interpre-
tationẽ à Iure cõmuni, ad not. in c.cauſam,extra,
58 de Reſcript.cum ſimil.& ſpecialiter,† quod com
promiſſum, & arbitrorum poteſtas reſtringatur
ad Ius cõmune,tradit eleganter Dinus,in cõſ.19.
Ptolomeus.col.2.verſ.præterea,& poſt eundẽ,in
Regula, Scienti, de Regul. Iuris in ſexto.idẽ po-
nit Pau.de Caſt.in conſ.107.Videtur dicendum,
circa med.lib,1.quos ſequitur etiã Blanc.in tract.
de Compromiſſo, in ſexta quæſt.princ. ſub nu.5.
verſ.intellige tamen prædicta, ſed de iure cõmu-
ni dũ ſuper aliqua re eſt inter partes differentia,
ſuper eadẽ re nõ debet aliquid innouari, ad Ru-
br.& toto tit. Vt lite pẽd.nihil innou. Ergo etiam
Compromiſſum eandem interpretationẽ recipe-
re debet, vt illo pendente, nihil ſit innouandum,
59 Quinto,†Ratio quare lite,vel appellatione pẽ-
dente innouari prohibetur, illa proculdubio eſt,
quæ in naturali æquitate fundata, dictat quod in
præiudicium partis huiuſmodi innouationes mi-
nimè fiant, vt benè ſentit Iuriſconſultus,in l.1.ff.
Nil nouari appel. pend.ibi,nec præiudicium fiat.
Hinc videmus,quod attentari Regulariter nõ di-
citur,quando actus non tenderet in præiudicium
Partis. Rota deciſ.25.aliàs,310. Si Reus,verſ.ſed
poſito,de Reſcript.in nou.& diximus ſuprà,in pri
ma parte, in Præfatione in deſcriptione attentati
in verb.præiudicium,nu.44. hæc autem naturalis
actio reſpiciens præiudicium Partis,(vt de ſe pa-
tet)militat etiã pendente Compromiſſo,ergo ea-
dem debet eſſe Iuris diſpoſitio,Iurib.vulgatis.
60 Sextò,†ſicut Iudex dilatione per ipſũ aſſigna-
ta pendente, ſi procedat, Regulariter dicitur at-
tentare,cũ interim eius officium cõquieſcat, ad l.
ſiue pars,C.de dilationibus,& in cap.ſignificãte,
61 vbi Franc.nu.15. de Appell. † ita & arbiter dila-
tione pendente,vltrà procedere non debet,vt de
his latius diximus ſuprà c.7.de attent.dilat.pend.
poſt prin.nu.2. & in quarta Ampl. regulæ ibi po-
ſitæ,nu.9. Vnde ſicut reſpectu ipſius arbitri cõſi-
derãtur attentata,ita etiam concludi debet,quod
debeãt conſiderari reſpectu ipſarũ partiũ, ne par
tes hoc caſu ſint melioris conditionis, quã Iudex.
62 Septimo, † quia quamuis coram arbitro Con-
uentionali non dicatur iudicialiter,ſed potius ex-
traiudicialiter procedi,non tamen per hoc omni-
nò negari debet, quo minus per Compromiſſum
ſit inducta talis litis pendentia, quæ ſufficiat ad
63 cauſandum attentata, † cum etiã per actũ extra-
iudicialẽ, prout eſt extraiudicialis appellatio, in-
ducatur ſufficiens litis pendentia quo ad attẽta-
ta,ſecundum Ægid,deciſ.749.Licèt per appella-
tionem, & alios pleroſque, quos ſupra in hac ſe-
cunda parte c.4.de attent. lite pend,in Præfatio-
ne, verſ.quo ad ſextũ, de appellatione extraiudi-
ciali, nu.219.in prima opin. ibi relata citauimus,
Octauo, eadẽ opinio ſuaderi poteſt,quia vide-
64 mus,†quod natura propria ipſius Cõpromiſſi il-
la eſt,vt illa pẽdente, Iura nõ permittãt Partibus
65 in aliquo præiudicari:†hinc eſt,qđ pendẽte Cõ-
promiſſo, nõ currit tẽpus trium mẽſiũ in Remiſ-
ſoria per Iudicẽ data ad ꝓbãdũ,vt eſt deciſ.Rotę
2.aliàs,360. Fuit dubitatũ,vtrũ curſus,de dilatio.
in nou,q̃ ẽt in effectu ſecutus eſt Boer.deciſ.294.
66 incip.Pleriq;,nu.17.†Hinc ẽt videmus,quod ap-
pellãti pẽdente Cõpromiſſo,Regulariter nõ cur-
rũt fatalia,Cle.Quãdiu,de Appell.Auth.Si tñ,C.
de appell.latè per Franc.in c.ex ratione,nu.16.&
ſeqq.de appell.cui adde Caſſad.deciſ.9.de appel.
& Guid.Pap.deciſ.115.Compromiſſum, & deciſ.
240.Vtrũ,nu.2.Lanfranc,deciſ.479.Per Compro
miſſum.Capic.deciſ,11.nu.14.Sicut ergo penden
tia compromiſſi conſeruat cauſam in eodem ſta-
tu quo ad dictos effectus, ita etiã & multo magis
debet illam conſeruare quo ad effectum attenta-
torum,cum huiuſmodi innouationes ſint odioſę.
67 Nono,& fortius cõfirmatur hęc opin.†quia c.
ſi hi,cõtra quos.Vt lite pẽd.in 6. propriè loquitur
de attẽtatis,vt patet ex his,quę poſuimus ſuprà in
1.par.c.3.de attẽt,à Tertio,in 5.limit.num.47.&
ſeq.Dictũ aũt c.ſi hi,cõtra quos,habet locũ,ẽt qñ
lis eſt corã arbitro,vt expreſsè not.Fran.in c.1.ſub
nu.4.in gl.in verbo, Mori,Vt lite pẽd.i 6.qđ dicit
eſſe notãdũ,ad declarationẽ l.ſi q̃s rẽ,ff. de arbit.
ergo pẽdentia cõpromiſſi & litis corã arbitro, eſt
ſufficiens ad cauſandũ verè & propriè attentata.
Decimo, (& hæc & ſequentia fundamenta re-
68 ſpiciunt ſecũdam partem dubij)†Arbiter cogno
ſcit & pronunciat ſuper acceſſorijs & cohærenti-
bus ad cauſam principalem, ſine quibus illa com
69 modè expediri non poſſet:† hinc videmus.quod
poteſt Partem cõtumacem cõdemnare in expen-
ſis, & intereſſe,vt poſt Innoc.Hoſtiẽſ,& alios per
eum allegatos,tradit Io.Baptiſta in dicto trac.de
arbit.lib.9.c.6.col.3.ad fi.verſ.item an poterit ar-
biter contumacẽ, & melius eodẽ lib. c.16. Quod
etiã tenet & multis comprobat Blanc. in tract.de
Compromiſ.in ſexta quæſt.princip.nu.15. verſic.
limita prædictã Concluſionem.Quibus adde Pa-
nor.in conſil.62.In controuerſia. nu.5.lib.2.poſt
gloſ.& ibidem Innoc.in c.cũ dilectus,de arbit.&
in l.non diſtinguemus, §.de officio, ff.de arbit.&
Iaſ.in l.Aquiliana,num.7.ff.de tranſact.maximè
conſiderata ſuprà dicta ratione, qđ ſine illis cau-
ſæ cõmodè expediri non poſſet. Quoniã,ſi detur
caſus, quod pẽdente Compromiſſo Actor Reum
ſpoliando,attentet,non poſſet arbiter volẽs pro-
nũciare Reum eſſe manutenendum in poſſeſſio-
70 ne,hoc facere,niſi prius purgatis attẽtatis. † Qđ
autem cauſa attẽtatorũ dicatur acceſſoria, anne-
xa, & depẽdẽs à cauſa principali, ſentit Rota de-
ciſ.1.aliàs prima,nu.2.de appel.in nou.& clarius
id aduotauit Oldra.in cõſ.206.In cauſa,ad fi.vbi
71 dixit, † quod attentata habẽt ſe per modũ acceſ-
ſorij ad negocium principale,quod poſt Oldrad.
vbi ſuprà, ſecutus eſt etiã Ripa, in l.edita, nu.24.
C.de edend. & ſenſit etiã Rota,in vna Tiraſonẽ.
liquidationis fructuũ,coram Reumano, de anno
1555.in qua,cum eſſent introductæ cauſæ attẽta-
torum, & negocij principalis, & deinde mortuis
quibuſdam Auditoribus fuiſſet Epiſcopus Caria-
ten. in cauſa negocij principalis ſubrogatus,cum
Clauſula, Vnà cum ſuis annexis, & dependenti-
bus,in forma,& nihil fuiſſet nominatim dictũ de
cauſa attentatorum, ac procedente tempore Au-
ditor decreuiſſet Remiſſoriã ad liquidanda dicta
attentata,& demũ ſuper eis fuiſſet per Reumanũ
(poſtea ſubrogatũ)pronũciatũ,& dubitaretur de
validitate ſentẽtiæ,ob defectũ Iuriſdictionis,Dñi
fuerũt pro validitate,ſtante Clauſula ſupradicta,
Vnde-

72 Vndecimò,† ea quę officio Iudicis expediuntur
73 Arbiter facere poteſt: hinc videmus,† quod arbi
ter defert iuramentum in litem contra contuma
cem in nõ reſtituendo rem de qua agitur, vt (o-
miſſis multis, quæ circa hoc dici poſſent) tradit
idem Ioan. Baptiſta, dicto lib.9.cap.6. colum.3.
74 verſi. videamus ergò, vbi inquit,† quod hoc cõ-
muniter tenuerunt antiqui,& quod tale iuramẽ-
tũ defertur ex officio Iudicis, qđ; deſeruit actio-
75 ni † Hinc etiam apparet, qđ talis arbiter ex offi-
cio poteſt in quacũque parte Iudicij interrogare
76 Partem, an poſſideat, †Item cogere Partẽ, vt de-
77 lato Iuramento, aut iuret, aut referat, † Itẽ præ-
cipere Parti, ſub pœna confeſſatarum poſitionũ,
vt illis reſpondeat, vt concludit idem ibi, lib.9.
c. 12.col.penul. verſ. item facet arbiter interro-
gationes,& verſ.nunc præmiſſa, ſed attentatorũ
reuocatio expeditur etiam ipſo officio Iudicis
mercenario. Franc. in c.dilecti, nu.3. de appell.
Aegid.deciſ.72. Lata,& dicemus infra, latius in
3. parte princ.c.21.quibus, & quot modis atten-
tata reuocentur,& cap. 26.de Iudice, & per quẽ
attent.reuoc.ergo, &c.

78 Duodecimò, † de his, quæ obueniunt pendẽte
Cõpromiſſo poteſt arbiter cognoſcere, & ſuper
illis pronũciare, prout ſunt fructus qui obuene-
rint pẽdente Compromiſſo, vt elegãter declarat
Io.Bap. vbi ſup.li.9.c.26.& Blanc.de Cõpromiſſ.
9.q.prin.nu.80.q.32.& ante eos id dixit Ang. in
conſ.42.incip.Porrecta, col. 3. verſ. modo reſtat
79 reſpondere, vbi generaliter ſubdit, † quod de his
poteſt etiam arbitrator, (quod magis eſt, (pronũ
ciare, quæ in conſequentiã compromiſſi veniũt,
& quę ſi res deducta in compromiſſum fuiſſet in
Iudicio petita, venirent: attentata autem poſt fa
ctum Compromiſſum, pẽdente Cõpromiſſo ob-
uenire, clarum eſt. Et ſi res, quæ fuit in Cõpromiſ
ſum deducta (circa quã contingit) fuiſſent in Iu-
dicio petitæ, fuiſſent proculdubio per Iudicem
attentata reuocata, vt Rubr. & toto tit. Vt lite
pend. nihil innou. Ergo eodem modo debet ar-
biter poſſe huiuſmodi attentata reuocare.

80 Decimotertiò, facit in ſimili, † quia Arbiter po
teſt quodammodo in pęnam alteri ex Partibus tã
quam contumaci, denegare audientiam, vt dicit
idem Io.Baptiſta, d.cap.6.col.fin. verſ. ſed an li-
cebit arbitro, quod etiã vltimo loco ſenſit Iaſ. in
l.ſancimus, nu.3.C. de Iudic. Vnde, ſicut in dene
gando audientiã, poteſt Partem cõtumacem pę-
na afficere, ita debet etiam Patri coram eo atten-
tanti, poſſe attentatorum pœnam infligere.

Decimoquartò, quamuis arbiter Iuriſdictionẽ
habere non dicatur, ſed notionẽ, l.ait Prætor, ff.
81 de re iud. † poteſt tamẽ, & debet cognoſcere, an
ſua ſit notio per regulã, l.1.ff.de arbit. vt per Io.
Bapt.ibidem, li.3.cap.7.colum.fin.ver.quid dice-
82 mus, & c.& † ſicut Iudex poteſt cognoſcere, an
ſua ſit Iuriſdictio, & contra illam ſibi turbantem
procedere poteſt, etiam ſi nõ habeat Iuriſdictio-
nem in eũ, puta ſi Iudex laicus turbetur in Iuriſ-
dictione à Clerico, ad not.in c.1.de offic.deleg.
83 † ita etiam arbiter debet poſſe contra attentãtẽ,
& conſequenter ſuam notionẽ turbantẽ, & con-
temnentem, procedere, etiam ſi in illum non ha-
beat Iuriſdictionem, pronũciando, videlicet, poſ
ſeſſionem rei pendente Compromiſſo captã, &
84 attentatã, reſtituẽdam eſſe. † Quamuis enim Ar-
biter immittere non poſſit aliquẽ in poſſeſſionẽ,
poteſt tamẽ validè pronunciare aliquem immit-
tẽdum eſſe in poſſeſſionẽ, ſecundum opinionem
Ioã. Bap. in dicto tract.li.9.c.6.in fi.& c.10. in fi.

85 †Quod comprobari poteſt ex eo, quod aliàs dici
tur, quod licet Tertius Regulariter non dicatur
attentare, cap. Romana. §.in alium, de appell. in
6. tamen etiam ipſe, ſi aliquid faceret, per quod
turbaret Iuriſdictionem, dicitur attentare, vt di-
ximus ſuprà, in j. par.cap.3.de attentatis a Ter-
tio §.limit. ibi poſita, num.47.

86 Decimoquintò, † De incidentibus, & emergẽ-
tibus Arbiter ſemper cognoſcit, per Regulam da
tã a gloſ. in l. nõ diſtinguemus, §.de officio, ff.de
87 arbit. † quæ eſt ab omnibus approbata, vt teſta-
tur Ioan.Bap.in dicto trac.lib.9.cap.10.& lib.21
88 c.11. vbi loquit in arbitratore, † & ita cẽſẽtur in
89 Compromiſſum deducta, † etiã, ſi ſpecialiter nõ
ſint nominata, vt dicit idem ibi, dicto cap.10. &
90 melius, cap.16. vbi ſubdit, † quod hoc omnes
Doct. dicunt, & quod huiuſmodi acceſſoria ve
niũt in Cõpromiſſo, & cõdemnatione etiã ſi nõ
ſint aliquo modo petita, per tex. in l. ædiles, §.itẽ
ſciẽdũ, ff.de ædil.edicto, quod etiã iterũ dixit ibi
dem, & clarius, in final. verbis. Cauſa autem attẽ
tatorum, quæ pendente Cõpromiſſo fieri contin
91 git, dicitur emergens, † cum illa dicãtur emergẽ
tia, quæ in ipſo Iudicio emergunt, ſecundũ Barr.
in l.1.C.de ord.iu. Iaſ.in l. quod iuſſit, ff.de re iu
dic. Canoniſtæ, in c.1.de ordi.cognit. Blanc.de
92 Cõpromiſſ.q.4.princip.num. 2.† Atque etiã dici
tur incidens, vt eſt in Recollect. Put.deciſ.19.Cõ
miſſa, Vt lite pendẽte, & Mohed.deciſ.100.Com
miſſio, de Iudic. vbi dicitur, quod cõmiſſa cauſa
cum ſuis incidentibus, complectitur etiam cauſã
attentatorũ, Ergò, & c. Quod fundamẽtum ſtrin
93 gitur, † quia ratione huius incidẽtiæ, poteſt arbi
ter cognoſcere etiã ea, quę ſunt mixti Imperij, vt
eſt reſtitutio in integrũ, gloſ.in cap.cauſa reſtitu
tionis, in verbo, incidẽter, extrà, de reſtitu.in inte
grũ, gloſ.2. in c.cũ dilectus, de arbitr. Blanc. vbi
ſuprà, quæſ.4.num.18.& per dictam glo.etiã Iaſ.
in l.cũ procurator, nu.5.ff.de nou.opet.nunc.er-
gò, multo magis poterit & debebit cognoſcere
de attẽtatis, ſi incidãt, quæ nõ ſũt mixti Imperij.

94 Decimoſextò, † ea quæ veniũt ex natura ipſius
actionis, veniũt in Cõpromiſſo, & poteſt arbiter
95 ſuper eis cognoſcere, & pronunciare. † Hinc vi-
demus, quod ſecundum opinionem, quam tenet
Hoſtienſ. Micol. & alij, per Ioan.Baptiſta, vbi ſu
96 prà relati, in lib.9.cap.16.in fi. † vbi dicit hãc eſſe
veriorem opinion. arbiter poteſt conuẽtum, lege
Aquilia damnum negantem, in duplum cõdem-
nare, quia cõdemnatio in duplum dicitur eſſe, &
venire ex natura actionis, vt per eum quod etiã
tradit Blanc.quæſt.9.princ.num.78.& permultæ
comprobat, ex natura autem omnium actionũ,
quæ intentantur eſt, quod lite pendente, nihil ſit
innouãdum, vt ſatis demonſtrant Rubr. omnes,
ita negatiuè, & vniuerſaliter conceptæ, Vt lite
pendente, nihil innouetur. Ergo de attentatis
tanquam prouenientibus ex natura ipſius actio-
nis in Compromiſſum deductæ, debet arbiter
poſſe cognoſcere, & pronunciare.

97 Decimoſeptimò, † Iudex poteſt delinquẽtem
coram eo, ẽt ſi in eum non hẽat Iuriſdictionem,
punire, & cõdemnare, quando facta, & culpa ip
98 ſius eſt commiſſum crimen. † Exemplũ, ſi Cleri-
cus coram Iudice laico productus in teſtẽ, falſũ
deponat, vel aliàs calumnioſè agat, aut accuſet,
poteſt cum Iudex laicus de hoc delicto incidẽti
pecuniariter punire, & condemnare, vt conſul-
uit Feder.de Senis, in cõſ.88.& poſt eũ, & alios,
de quibus ibi Blãc.de Compromiſſ.in 3. q. prin.
ſub num.32. col.6, verſ.non obſtat, quod cleric.

Vn-

Vnde ita etiam Arbiter, quamuis contra attentan-
tem coram eo Iuriſdictionē non habeat, debet eum
qui facto, & culpa ſua hoc delictum attentatorum
commiſit, poſſe punire & condemnare.
99 Decimooctauò, † ſi Arbiter non poſſet attenta-
ta coram eo commiſſa reuocare, vtique Compro-
miſſum videretur reddi eluſorium, & arbiter con-
temni, quod eſſe non debet, arg. l. Prætor, de Iudi. l.
fin. ff. ne quid in loco publ. l. ſi quis rem, & ibi gloſ.
100 in verbo, eludere, ff. de arbit. † quinimmò, per hoc
aperiretur via fraudibus, quod iura ſemper abhor-
rent, ad l. in fundo, ff. de rei vend. tradit Capic. de-
ciſ. 176. In cauſa, num. 33. pone enim quod aliquis
habeat animum ſpoliandi Reum, & ſe intrudendi
in rem ſuper qua prętendit ius, & velit diu illam re
tinere, aut aduerſarium ad ſoluendum magnam pę
nam cogere, hic faciet compromiſſum per longum
tempus duraturum & ſub magna pœna, Deinde
Reum poſſeſſorem ſpoliando pendente compro-
miſſo attentabit, hoc enim caſu ſi arbiter non poſ-
ſet reuocare huiuſmodi attentata, ſpoliator confo-
ueret ſe in ſua intruſione; & ſi dicas, quod licèt Ar
biter non reuocet, poteſt tamen Iudex ordinarius
illa reuocare, nihilominus, quia per acceſſum ad Iu
dicem committitur pœna conuentionalis, vt dictū
eſt ſuprà, nu. 7. ergo non facta per arbitrum huius
attentati reuocatione Reus cogetur aut carere cō-
modo poſſeſſionis, quouſque durat tempus Com-
promiſſi, aut pœnam ſoluere, vtrumque autem vi-
detur abſurdum, ergò, &c.
101 Decimonono hæc opinio ſuadetur † quia non
eſt dubium, quod etiam arbitri tenentur facere, &
adminiſtrare iuſtitiam, tum ex Clauſula ſolita,
quod ipſi de iure procedant, tum etiā de Iure com-
102 muni, † nam alias quando quid committitur ar-
bitrio alicuius, debet ille arbitrari, quod iuſtum eſt,
& iuri conueniat, vt per multa deducit Crauet. in
conſil. 191. Quod in præſenti, numero quinto lib. 1.
103 † & quod iuſtitiam & puritatem conſciētiæ non
ſolum Iudices, ſed etiam arbitri ſequi teneantur,
tradit ſpecialiter Ang. in conſ. 174. primus pūctus,
104 col. ſecunda in princ. † aliàs facit litem ſuam, vt
ibi ſubdit Ang. Quod ex eo etiam euidenter appa-
105 ret † quia aduerſus laudum, quod prætenditur
iniquum, datur reductio ad arbitrium boni viri, vt
dicemus infrà cap. 16. de attent. pendente reductio-
106 ne ad arbitrium boni viri † & ex his quæ latè di-
ſputans de hac Clauſula, de Iure ponit Io. Bapti. in
d. tracta. de arbit. lib. octauo cap. quinto, ſed quan-
107 do attentata ſunt commiſſa, † ſi non reuocentur,
dicitur fieri iniuſtitia, & poſſet appellari, ſecūdum
Franc. in cap. Paſtoralis, nu. 6. verſ. dubitatur circa
prædicta, de appell. Ergò, etiam Arbitrio debet con
cedi facultas attentata coram eo reuocandi, ne di-
catur iniuſtitiam facere.
108 Vigeſimò, † Arbiter poteſt inhibere. Hinc vide
mus, quod licèt ille non arbitretur niſi de his quæ
ſunt comprehenſa in Compromiſſo, vt ſuprà di-
109 ctum eſt, † poteſt tamen inhibere ex cauſa, puta,
quando ſunt duo inimici, vni Parti ne tranſeat per
contradam Alterius, vt fuit notab. dictum Iacob. de
Arena, & poſt eum Alberic. quos ibi refert, & com
mendat Iaſ. in l. curatores, num. decimo, ff. de of-
fic. Procurat. Cæſaris vt dicemus infrà, cap. vigeſi-
mo de attent. poſt inhibir. in præfatio. quæſt. prima
quis inhibeat, in prima limitatione Regulę ibi poſi
tæ ſed poſt inhibitionem dantur attentata etiam ſi
emanauerit ab eo, qui non habebat Iuriſdictionem
vt dicemus infrà, cap. 20. de attent. poſt inhibitio. in
11. Ampliat. Reg. ibi poſitæ, nu. 17. verſ. quarto in-
hibitionis euidens defectus, ergò, &c.

Vigeſimoprimò, quod nec etiam cauſa coram ar
bitris pendente ſint concedenda attentata & inno
110 nationes, fac. † quia quælibet diſpoſitio habet in
ſe tacitè hāc Clauſulam, rebus in eodem ſtatu ma-
nentibus, & conſequenter, quod res in eodem ſta-
tu retineri debeant, vt plenè not. per Doct. præſer-
tim Iaſ. in l. quod Seruius, ff. de condict. ob cauſam,
ergo ſtante huiuſmodi Clauſula tacitè à Iure ſubin
tellecta, non debet vna pars in præiudicium alte-
rius etiam pendente compromiſſo poſſe attentare.
Ex quibus omnibus fundatur hæc ſecunda affir-
matiua opinio, quod pendente Compromiſſo dica
tur attentari, & ea poſſit arbiter cognoſcere, & ſu-
per illis pronunciare. Verùm, quia neutra ſupradi-
ctarum opin. aliquibus abſolutè vera fortaſſe vide-
ri poteſt. Et ex diſtinctionibus quæ non particula-
riter in hac materia attentatorum ſed in alijs mate
rijs per Doct. dantur, poſſunt etiam aliæ dari opin.
operæ preciū videtur illas proponere, vt articulus
iſte plenius pertractatus videatur.
Tertia itaque videtur poſſe dari opin. vt diſtin-
guamus prout fac. Bart. in l. qui fidem, nu. 2. & ibi
111 etiam Pau. de Caſt. poſt eum, ff. de tranſact. † Aut
ſumus ante litem conteſtatam, Aut poſt litem con-
teſtatam, vt primò caſu citra vitium attētatorum,
112 poſſit aliquis actus fieri, † ſicut dicunt prædicti
Doctor. quod impunè poteſt compromittens, per
acceſſum ad Iudicem ſoluere Compromiſſum, Se-
113 cundò verò caſu non poſſit † ſed hæc diſtinctio
nullo modo poteſt ad præſentem quæſt. accommo
dari, ſiquidem præfati Doctor. non loquantur de li
tis conteſtatione, facta coram arbitro, ſed corā Iu-
dice, nec etiam dicunt, quod accedere non poſſit
Pars ad Iudicem poſt litis cōteſtationem, ſed quod
compromiſſum factum ante litis conteſtationem,
ſoluitur per litis conteſtationem, factum autē poſt,
ſoluitur per ſententiam quæ omnia parum faciunt
ad rem de qua agitur.
Quarta, poteſt accommodari pro quarta opin.
114 diſtinctio, † quod aut ſumus in arbitro ſtatutario
115 & neceſſario, & tunc † quia iſte habet Iuriſdi-
ctionem, vt latè per Blanc. in tractatu de compro-
116 miſſ. in 6. q. princip. nu. 4. & ſeq. † Et inſuper per
huiuſmodi Compromiſſum dicitur ſuſpendi Iuriſ-
dictio Iudicis ordinarij, vt per eundem ibidem, nu.
17. & hoc caſu ſiue Iudex Ordinarius pendente
Compromiſſo procedat ob ſuſpenſionem Iuriſdi-
ctionis, dicatur attentare, ſiue Pars aliquid attētet,
& ab arbitro (ex quo Iuriſdictionem habet) ad il-
lorum reuocationem condemnari poterit, * & in
terminis de attētatis coram Arbitro electo vigore
Pragmaticæ, quod illa ſint ante omnia reuocanda
conſuluit Ioan. de Amicis de Venafro conſ. 82. per
tot.] Aut ſumus in arbitro voluntario, aut etiā in
arbitratore, & tūc ſecùs, cum hoc caſu ceſſent præ-
dictæ rationes, vt colligitur ex his quæ pro prima
117 opin. ſunt allegata, † præſertim, quia coram arbi-
tratore non dicitur eſſe lis, ſecundum Bal. in conſil.
169. In primis, num. 6. lib. 3. Prout in ſimili eandem
diſtinctionem facit idem Blanc. ibi, q. 7. princ. num.
10. dum tractat, an per acceſſum ad Iudicem dica-
tur ſolui Compromiſſum.
Quinta etiam poteſt colligi, & ad caſum noſtrū
118 adaptari opi. † ex diſtinctione, quam aliàs faciūt
Doctor. dum tractant an, & quando arbiter poſſit
contumacem coram eo in interlocutoria condem-
nare, quam poſt gl. Bar. & Bal. in l. 2. C. de arbit. re-
fert Io. Bapt. in d. tract. de arbit. lib. 9. c. 6. col. 1. verſ.
dic ergò pro veritate, quod Aut in Compromiſſo
dictum eſt, & promiſſum de parendo ſententiæ, &
hoc caſu ex contumacia ad interlocutoriam non

committatur pœna: Aut fuit dictum de parendo
præceptis arbitri, & tunc ſecùs; Ita etiam in pro-
poſitio ſi ſit dictum de parendo ſententiæ, & cum
in dubio intelligatur de Diffinitiua, arbiter non po
terit pronunciare ſuper attentatis, quia non eſſet
diffinire negocium in eum Compromiſſum ſi verò
ſit dictum de parendo præceptis arbitri, & tunc ſe-
cùs: Ita etiam in propoſito ſi ſit dictum de paren-
do ſententiæ, & cum in dubio intelligatur de diffi-
nitiua, arbiter non poterit pronunciare ſuper at-
tentatis, quia non eſſet diffinire negocium in eum
Compromiſſum, ſi verò ſit dictum de parendo præ
ceptis, ex quo interlocutoria per qua Arbiter man
dat attentata in priſtinũ ſtatum reponi, abſque du-
bio ſit præceptum arbitri, illi pars parere ex ſua
119 obligatione tenebitur. † Verũ hæc diſtinctio non
videtur quod poſſit admodum recte præſenti caſui
accommodari, tum quia forſan in ſe vera non eſt,
& eam validis rationibus impugnat Io. Baptiſta
vbi ſuprà, tum quia etiam ſententia quæ fertur ſu-
per attentatis, ſecundum vnam opinionem, aut eſt
Diffinitiua, aut ſaltem vim Diffinitiuę habere dici-
tur Ægid. deciſ. 148. Sententia, & deciſ. 286. In ma-
teria de cuius tamen veritate dicemus latius infra,
in tertia parte, c. 28. de ſentent. in cauſa attenta. fe-
ren. nu. 11. & propterea aliam, &

Sextam poſſumus conſiderare opinionem, & di-
120 ſtinctionem, † quod aut loquimur de attentatis,
antea per vnam ex Partibus perpetratis, lite coram
Iudice pendente, Aut de attentatis corã Arbitro.
Primo caſu, arbiter poſſit & cognoſcere, & deſu-
per pronunciare, quia cauſa attentatorum non vi-
detur talis naturæ, vt compromitti non poſſit, nec
inter alias quæ compromitti non poſſunt enume-
ratur iſta, vt videre licèt ex his quę latè ponit Blãc.
poſt alios, in dicto tractatu, in quæſt. 4. princip. in
princip. & per totam. Vnde ſiue ſpecialiter ſit com
promiſſa cauſa attentatorum, ſiue taliter ſint ver-
ba Compromiſſi concepta, vt etiam cauſam atten-
tatorum complectãtur, de eis poſſet arbiter ex po-
teſtate ſibi per partes attributa cognoſcere, & ſic
procedat ſecunda opinio affirmatiua. Secundo ve-
rò caſu, non poſſit, cum nõ habeat Iuriſdictionem,
& ita procedat prima opinio negatiua, ſuprà re-
lata, per ea omnia fundamenta quæ ibi fuerunt ad-
121 ducta. † Verum, & hęc diſtinctio, licèt quo ad pri
mum caput in ſe vera ſit, tamen quoad ſecundum
non euacuat difficultatem. Hoc enim eſt de quo
principaliter diſputatur, an coram arbitro dicatur
attentari, ita vt ille poſſit ad illorum reuocationem
procedere, & dicere ſimpliciter, quod non poſſit,
abſque eo, quod accõmodetur reſponſio ad ea om-
nia quæ ſuprà pro ſecunda opinione ſunt adducta,
proculdubio nihil eſſe videtur. Quid dicendum?
mihi magis placet ſecunda ſupra relata opinio af-
122 firmatiua, † videlicèt, quod coram Arbitro pen-
dente compromiſſo, regulariter dicatur attentari,
& arbitrum poſſe ad illorum reuocationem ex ſuo
arbitrio, & per ſuam pronunciationem procedere,
intelligendo tamen illam, ſecundum ea, quæ infrà
in Regula deſuper conſtituenda ſubijciemus. Et te
nendo eam omiſſis pro nũc alijs opinionibus (qua
rũ diſtinctiooes in poſitione dictæ regulæ pro am-
pliationibus, aut limitationibus, prout magis res
exegerit applicabimus) ſolum reſtat modo reſpon
dere ad ea, quæ ſupra pro prima opinione fuerunt
adducta, reſpondetur ergò

123 Ad Primum, † quod ad inducendum attenta-
ta non ſolum contemptus Iuriſdictionis requiritur
ſed ſufficit quod adſit, aut contemptus Iuriſdictio-
nis, aut præiudicium partis, vt patet ex deſcriptio-
ne attentati ſupra in prima parte in princ. in Præ-
fatione, num. 42. & 44. In attentatis autem coram
arbitro abſque dubio vertitur Partis præiudicium,
quinimmò, etiam poteſt contempus conſiderari ſi
non Iuriſdictionis, ſaltem illius notionis, quam
arbiter habere dicitur. Vel ſecundò reſpondetur,
124 † quod dato, quod copulatiuè ad inducendum at
tentata requireretur contemptus, & præiudicium,
tamen ſufficit contemptus reſpectu Partis, quate-
nus de facto proceſſit, nec requiritur de neceſſita-
te quod in Iudice qui contemnitur ſit Iuriſdictio.
125 Hinc videmus † quod quamuis Iudex impetra-
tus per Reſcriptum ſubreptitium, præſertim in his
quæ reſpiciunt Iuriſdictionem, non dicatur habe-
re Iuriſdictionem, cum ſit ipſo iure nullum, vt poſt
Ioan. Andr. in capitu. primo, de filijs presbyt. libro
ſexto, in nouella, & Bald. in l. præſcriptionem, C.
ſi contra ius, vel vtilitat. public. tradit Mil. in verb.
Reſcriptum ad lites, ſi eſt obreptitium, folio 347.
126 † Nihilominus ſi ille inhibeat, & eius inhibitio
contemnatur quãuis hoc caſu non poſſit dari con-
temptus Iuriſdictionis, quia illam non habet, ſolus
tamen contemptus, quatenus de facto à parte pro-
ceſſit cauſa attentata, vt eſt de ſtilo Rotæ, quæ te-
net, omnia eſſe attentata quæ fiunt poſt inhibitio-
nem etiam emanatam vigore ſubreptitiæ Commiſ
ſionis, vt eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ.
27. Attentata ex ſtilo, ſub Rubr. de Attentatis.

Ad Secundum reſpondetur, quod licèt acceſſus
ad Iudicem per alteram partem factus nõ ſit atten
tatum, vt dicemus infrà, num. 162. in limit. Regul.
ibi ponendæ. Cætera tamen per partem geſta puta
ſpolium & innouationes circa rem de qua agitur,
regulariter attentata cenſenda ſunt.

Ad Tertium reſpondendo negatur, quod coram
Arbitro non dicatur eſſe litis pendentia, per ea quę
dicta ſunt ſupra in ſecundo, tertio & nono funda-
mento ſecundæ opinio. numero 49. & num. 54. &
127 num. 67. † vel ſecundo, quod ad cauſandum at-
tentata videtur ſufficiẽs etiam extraiudicialis quæ-
dam litis pendentia, prout patet de extraiudiciali
128 appellatione, vt dictum eſt ſupra, num. 63. † Pre-
tereà, licèt ſtrictè accipiendo, coram arbitro non ſit
iudicium, eſt tamen quaſi Iudicium, vt dixit notan-
ter Abbas, in cap. præſentata, colum. 4. ſub num. 7.
extra, de teſtib.

Ad Quartum & quintum reſpondetur, retor-
quendo, quod ſicut quando in compromiſſo id
actum eſt, vt arbiter poſſit & contumacem mul-
ctare, & nouam pœnam imponere, id ſibi permit-
titur, vt ibi dicitur; ita etiam poteſt de attentatis
cognoſcere, & ſuper illis pronunciare: quia cum
cauſa attentatorum dicatur eſſe cohærens, acceſſo-
ria, incidens, & emergens, vt ſuprà, num. 70. & nũ.
92. cenſetur tacitè inter partes id actum eſſe, vt ſu-
per his cohærentibus, & acceſſorijs, etiam ſi non
ſint ſpecificata (tanquam in Compromiſſo com-
prehenſa) arbiter cognoſcere valeat, vt diximus
latius ſuprà, num. 86. in decimoquinto fundamen-
to ſecundæ opinionis; Præterea, contrariam ſenten
tiam quod immò arbiter poſſit pronunciare, tenet
Baptiſta à Sancto Blaſio, poſt Ang. & Lanfranc. per
eum citatos, in tract. de arbit. & arbitrato. in ſecun-
da parte, nu. 69. q. 87.

Ad Sextum reſpondetur, quod licèt arbiter non
poſſit immittere aliquem in poſſeſſionem, poteſt ta
men valide pronunciare aliquem eſſe immitten-
dum, vt dicit Io. Bapt. in dicto lib. 9. c. 6. col. ti. verſ.
de eo dicendum eſt.

Ad Septimum reſpondetur, quod verior opin.
eſt in contrarium, vt patet ex his, quæ poſita ſunt
ſuprà,

Digitized by Google

ſuprà,nu.94.in 16.fundamento ſecundæ opinionis.
Ad Octauum reſpondetur, quod Blanc.ibi &
alij per eum allegati,ſi rectè ponderentur, loquun-
tur de ſuperuenientibus poſt compromiſſum , quæ
habent cauſam de futuro, & de quibus Partes ve-
riſimiliter non potuerunt cogitare . Quod ſecùs eſt
in attentatis , cum de illis tanquam de acceſſorijs
ac cohærentibus ſine quibus cauſa principalis com-
modè expediri non poſſet,vt diximus ſuprà , num.
71.cenſentur de illis partes cogitaſſe , vt ſuprà pro-
ximè dictum eſt.
Ad Nonum reſpondetur quod facta reuocatio-
ne attentatorum non committetur pœna conuen-
tionalis ; quia poſtquam fuerint purgata attenta-
ta , Pars contra quem erat attentatum , cum am-
plius ſua non interſit, non eſſet audienda ſuper pę-
na conuentionali .
Ad Decimum eodem modo quo ſupra Reſpon-
detur, quod cum de attentatis tanquam acceſſorijs
cenſeatur inter Partes actum , fundamentum re-
torquetur .
Ad Vndecimum reſpondetur, quod immò con-
trarium eſt magis vniuerſaliter verum, vt etiã ac-
ceſſoria,& emergentia ſequantur regulariter prin-
cipale,quod poſſet multis comprobari quę ponunt
Doctor.in Reg.Acceſſorium,de Reg. Iuris, in ſex-
to . Prætetea,inſtantiæ ex aduerſo datæ ſpecialiter
reſponderi poteſt , prout etiam reſpondet Blanc.
ibidem , ſub dicto num.21. col.3. verſ. ad tertium ,
129 quod ibi ſimus in odioſis , † nam prohibitio ap-
pellationis tanquam auferens defenſionem cenſe-
tur odioſa, vt ipſe deducit ibi poſt Bartol. & alios,
Nos autem ſumus in fauorabilibus , quia remediũ
attentatorum dicitur eſſe fauorabile, & priuilegia-
tum, vt dicimus infrà in tertia parte, cap.30.de pri
uilegijs attentatorum,numero nono, & decimo,&
latius diſſeruimus ſuprà,in prima parte, in Præfat.
num.100.& ſeqq.
Ad Duodecimum reſpondetur negando , quod
remedium pœnæ conuentionalis ſit ordinarium ,
cum etiam illud de ſui natura ſit extraordinarium.
Secundo dato,quod eſſet ordinarium , quia tamen
plenè non ſuccurreret ei contra quem attentare-
tur,debet poſſe recurri ad extraordinarium, vt no-
tant Doctor. in d.l. in cauſæ , de minor. Quod au-
tem per pœnam conuentionalem indemnitati ip-
ſius appellari , & debito iuſtitiæ non eſſet ſatisfa-
ctum,euidenter apparet,pone enim , quod in com-
promiſſo fuerit appoſita pœna ducentorum , res
autem qua Reus pendente Compromiſſo per ſpo-
lium attentatum fuerit priuatus , eſſet valoris mil-
le ducatorum , vtique per ſolutionem pœnæ con-
uentionalis nullo modo videtur ipſius indemnitati
ſuccurri .
Ex quibus omnibus cum fuerint ſublata omnia
fundamenta : quæ pro prima opinione negatiua,
fuerant adducta, ſequitur,quod ſecunda opin.affir
matina,tanquam validioribus,& verioribus ſuffful-
ta rationibus ſit omninò amplectẽda. Verum quia
in Iure noſtro vix dari propoſitio poteſt,quæ adeo
ſit vniuerſaliter vera, vt nullam recipiat limitatio-
nem,præſertim, vbi plures in aliquo articulo enu-
merantur opinio. prout in hoc factum eſt : idcirco
more ſolito concluſiuè procedendo , vt omnis hæc
materia facilius intelligi,& apprehendi poſſit, cun
cta per modum Regulæ,& limitationum ſubordi-
nabimus,ſit itaque
130 Regula,† quod pendente Compromiſſo, geſta
per partes,puta alienando,cedendo, ſpoliando no-
uum ius impetrando,rei de qua agitur formam im
mutando, & ſimilia in præiudicium alterius,partis
faciendo , dicantur attentata , & illa poſſit arbiter
reuocare . Quæ regula probatur ex his omnibus ,
quæ ſuprà pro ſecunda opin. latius ſunt adducta ,
131 † & maximè procedit,ſi eſſemus in arbitrio ſtatu
132 tario,† qui iuriſdictionem habere dicitur,vt ele-
ganter deducit Blanc.de compromiſſ. quæſt.ſexta ,
princip. in princip. Cui adde Bald. in conſilio 470.
133 Statuto,num.3. lib.primo,dum vult , † quod ar-
134 bitri ſtatutarij dicãtur Iudices † & quod poſſint
Partem , & etiam teſtes mulctare , vt tradit idem
135 Blanc.ibi num.ſecundo,& tertio , † vel eſſemus
in Compromiſſo facto in eum qui aliàs erat com-
promittentium . Iudex competens , qui in proce-
dendo non declarauerit , an vti Iudex , vel vti Ar-
biter procedat,quoniam cum hoc caſu in dubio vi-
deatur proceſſiſſe vti Iudex , & per eum modum
quo actus magis valeat, vt concludit Ioan.Bapt. in
dicto tractatu,de arbit.lib.duodecimo, cap.6.de eo
erit iudicãdum,tanquam de Iudice, & propterea ,
ſi Pars attenter,regulariter poterit de eis, tanquam
136 Iudex cognoſcere , & illa reuocare , † vel arbiter
inhibuiſſet, quod poteſt facere , iuxta ea quæ dixi-
mus ſupra , num.108. in vigeſimo fundamento ſe-
cundæ opin. Quæ
Ampliatur
137 Primò , † vt non ſolum procedat in arbitro vo-
luntario , verum etiam in arbitratore non ſolum ,
138 † quia etiam arbitrator. poteſt de cohærentibus,
incidentibus , & acceſſorijs cognoſcere & pronun-
ciare,vt tradit Ioan.Bapt.in dicto tracta.de arbitr.
lib.vndecimo,& eodem lib.cap.17. vbi generaliter
concludit,quod arbitrator ſuper acceſſorijs, & co-
hærentibus pronunciare, & iterum eodem libro ca
139 pitu.16. † vbi quod etiam re, pendente compro-
miſſo , perempta , poteſt arbitrator laudare ſuper
intereſſe & æſtimatione, quod & ante eum licet il-
lum non alleget) dixit Ang.in conſ.42.in princip.
Porrecta , colum.3. in princip. Verum etiam quia
maior pars rationum ſupra pro fundamento ſecun
dæ opin.adductarum;ſi recte conſiderentur, etiam
in arbitratore locum habere videntur . Et ex eo e-
140 tiam † quia arbitramentum , & compromiſſum
in arbitratorem , dicimt eſſe ſpecies tranſactionis ,
ad text.in §.primo,in Authent.vt differentes Iudi-
ces,& not. Bartol.in l.qui fidem, ff. de tranſaction.
Quibus adde Bald. in conſilio 415. Prætermitten-
dum,num.ſecundo,lib.primo,& conſil.463. Quod
ſententia,num.quarto, eodem lib.& conſil.191. In
141 teſtamento,numero ſecundo, lib.ſecundo , † cum
arbitramenta magis accedant contractui, quàm Iu
dicio,ſecundum Bald. in conſil.470. Statuto, num.
ſecundo, lib.primo, vnde ſicut facta tranſactione ,
non poteſt vna Pars aliquid contra alteram inno-
uare, cum non habeat locum pœnitentia , l.quam-
142 uis,C.de tranſactio. cum ſimilib. † ita nec debet
pendente arbitramentò aliquid innouando atten-
143 tare † nec pars audiretur etiam ſi vellet ſoluere
pœnam,vt poſt Bald.in l.eos.§.Apoſtolos , in fine ,
C.de appellat.& Alexand.in conſilio 21. Conſide-
ratis.colum. fin. libro ſeptimo, tradit etiam Blanc.
vbi ſupra,in ſexta quæſt. princip. num.19. Quam-
uis hæc Ampliatio ſatis videatur reddi dubitabilis
ex his quæ poſt Bald.in l.ſecunda , in vltima oppo.
C.de reſcind.venditio.& Innocent.in cap.Quinta-
uallis,de iureiuran. tradit Natta in conſilio ſecun-
do, Circa primum,nu.7.lib.primo, qui dixit,quod
clara videtur deciſ.Bald.vbi ſupra,quod coram ar-
bitratore non eſt propriè lis , nec litigium, nec res
litigioſa,de quo etiam aliquid diximus ſuprà,num.
decimo,& ſeqq. niſi reſpondeas, vt dictum eſt ſu-
prà,num.126.

Digitized by Google

144 Secundò ego ampliandam cenſeo, † vt non ſo-
lum procedat in attentatis pendente comptomiſſo
coram Arbitro perpetratis verum etiam in attenta
tis ante factum Compromiſſum lite puta coram a-
lio Iudice pendente,cõmiſſis, & ita procedant quæ
ſupra dicta ſunt in 6.& vltima opin. Quæ amplia-
145 tio ea ratione nititur; † quia attentatorum cau-
ſa de ſui natura non videtur prohibita compromit
ti,cum non enumeretur inter prohibitas, prout eſt
cauſa mixti Imperij,alimentorum, tutelæ,rei ſpiri-
tualis,& ſimilium , de quibus laté & eleganter per
Blanc.in dicto tract.de Compromiſſ. in 4.q. princ.
146 in princ. & per totam † Eam tamen ſanè intelli-
gendam cenſeo, vt arbiter ſuper huiuſmodi atten-
tatis antea commiſſis per partes aſſumptus , poſſit
de illis cognoſcere , quatenus reſpiciunt intereſſe
Partis contra quam prætéditur fuiſſe attentatum ,
Et ſic quando ſumus in attentatis quæ ad inſtan-
tiam Partis potuiſſent per Iudicem reuocari, ſecùs
verò ſi eſſemus in attentatis quæ ex ſolo Iudicis of
ficio reuocari potuiſſent, quia de his arbiter non
147 cognoſcit , † cum arbitrorum poteſtas ſolum à
partium voluntate ſit metienda , l. non diſtingue-
mus,§.de officio,ff.de arbitr. Et ſuper eiuſmodi at-
tentatis partes nullam poteſtatem habeant,ſed illo
rum reuocatio ad officium Iudicis cuius fuit læſa
maieſtas pertineat, vt latius dicemus infra 4.limit.
præſentis Regulæ,nu.153.

Limitatur eadem Regula.

148 Primò, † vt non procedat in actu ceſſionis bo-
norum qui per partes pendente compromiſſo non
149 ſolum fieri permittitur † verum etiam dicitur ſol
uere compromiſſum,ad text. in l.ſi vnus , ff. de ar-
bit.not.Spec.in titulo de arbit.§.finitur. verſ. item
nota , & poſt eum Blanc. de compromiſſ. quæſt.7.
princip. nu.15. Quod etiam ſecutus eſt Baptiſta à
Sancto Blaſio in tract. de arbitr. & arbitratore , in
2.parte, num.7. quæſtio.51. vbi id etiam ampliat.
150 † vt procedat etiam coram arbitratore , Pro qua
limit. facit,quia etiam lite pendente huiuſmodi ceſ
ſio bonorum citra vitium attẽtatorum fieri poteſt,
vt diximus latius ſupra,in hac 2.parte,cap.4.de at-
tent. lite pendente in vndecima limita. princip. in
princip.nu.2.

151 Secundò, fallit † in actu Compromiſſi ſecun-
di,vel adiectionis alicuius formæ , vel qualitatis ad
primum factæ, quia pendente primo Compromiſ-
ſo,& adiectio formæ,vel qualitatis,& aliud Com-
promiſſum validè fieri poteſt,vt poſt Specul. Paul.
de Leazar Card. q.3.& Canoniſtas in Cle. Quam-
diu,de appell.& in c.innotuit,de arbit. & alios per
eum allegatos,tradit idem Blanc. quæſt.7. princip.
num. 21.

Tertiò, videtur neceſſario limitanda (licèt Do-
152 ctores non ponant,) † vt non procedant quando
Compromiſſum ex aliqua cauſa eſſet nullum &
inualidũ,puta quia natura cauſæ obſtaret , vt com-
promitti non poſſet, prout ſunt cauſa mixti Impe-
rij , & aliæ per Blanc. dicta quæſt. quarta , enume-
ratæ , tum quia ſi arbiter obſtante nullitate com-
promiſſi, non poteſt de cauſa principali cognoſce-
re ,multo minus cognoſcet de acceſſorijs Authent.
Multo magis , C.de ſacroſanct. eccleſ. tum etiam ,
quia idem videmus in Iudicijs, nam quando lis eſt
nulla , non habet locum remedium attentatorum ,
ſecundum Afflict.deciſ.266. In pleno conſilio, nu.
12.& ſeq.de quo latius diximus ſuprà,in hac ſecun
da parte,cap.4.de attent.lite pend. in tertia limita.
princip.num.1.& ſeqq.

153 Quartò , † vt non procedat in attentatis ante
Compromiſſum factum lite coram Iudice péden-
te prius commiſſis, quorum reuocatio officio illius
Iudicis , cuius fuit læſa maieſtas , & non ad inſtan-
tiam partis veniſſet facienda : quia de huiuſmodi
attentatis non ſolum Arbiter non cognoſcit , vt di-
154 ximus ſuprà in ſecunda Ampliat.num.144.† ve-
rum etiam Iudex prædictus poſſet etiam pendente
Compromiſſo citrà vitium attẽtatorum illa ex of-
ficio reuocare,pone enim,quod lite coram Iudice
pendente,Actor aliquid attẽtauerit contra Reum,
de cuius non iure notoriè cõſtaret, hoc caſu quam-
uis Reus regulariter non poſſet inſtare pro reuoca
tione dictorum attentatorum , obſtante ſibi exce-
ptione ſui notorij non Iuris, iuxta ea,quæ latius di
cemus infra, in tertia parte, cap.24.de Reo, & ex-
cept. ſibi contra attent. competent.q.1. nu.21. Iu-
dex tamen poteſt illa ex officio reuocare , vt tradit
Franc.in c. bonæ,nu.15.de appell.fac. deciſ. Ægid.
356. Et ita ſæpiſſimè Rotam ſeruaſſe teſtatur Gui-
dobon.vt apparet in Recollect. eiuſdem deciſ.105.
Fuit tentum,ſub Rubr, Vt lite pend. & dictum eſt
proximè citato,cap.24.q.1. in ſecunda limita. Re-
gulæ ibi poſitæ . Vndè ſi hoc caſu partes facerent
compromiſſum ſpeciale ſuper huiuſmodi attenta-
tis, vel generale aptum compræhendere cauſam at
tentatorum,per hoc vt dictum eſt,Arbiter nõ poſ-
ſet ſe intromittere in huiuſmodi attentatis , & Iu-
dex poterit attentata in contemptum ſuum ex of-
ficio reuocare : cum Partes compromittẽdo facul-
tatem ſibi à iure conceſſam tollere , aut diminuere
non potuerint,& tale Compromiſſum tanquã res
inter alios acta, Iudici obeſſe non poſſit , & conſe-
quenter pro limitatione Regulæ noſtræ erit caſus
in quo pendente inter partes Compromiſſo,Iudex
Ordinarius deueniet ad reuocationẽ attentatorum
coram eo per Partes,& non dicetur attentare.

155 Quintò poteſt limitari, † vt non procedat in a-
ctu facto pendente Compromiſſo, qui tenderet ad
conualidandum Compromiſſum , quia talis actus
156 poterit fieri.Exemplum:† Si in compromittendo
fuit omiſſa authoritas ſuperioris quæ in eo require
batur, huiuſmodi authoritas etiam pendente Com
promiſſo ſuperuenire poterit , vt poſt Bart. & Ni-
col.tradit Io.Baptiſta.in d.tract.de arbitr.lib.2.c.4.
157 in fine, num. 28. † Quod ego intelligerem (licèt
ille non dicat) procedere, quãdo Pars aduerſa non
contradicit , aliàs ſi ille , cui ex defectu huiuſmodi
authoritatis , eſt iam ius quæſitum, ſuper nullitate
contradicere, non videtur quod hoc ſit permitten-
158 dum,† & not.quod iſta authoritas non ſufficeret
ad validandum compromiſſum , niſi ſuperueniret
ante latum laudum,quia ſi poſt,non ſufficit, vt per
Alex.in conſ.124.In cauſa,nu.10.lib.2.

159 Sextò limita, † vt non procedat in actu recuſa-
tionis ipſius arbitri,qui ex cauſa poſt Compromiſ-
ſum ſuperuenienti fieri poteſt, etiã pendente Com
promiſſo,ad text.in l. non diſtinguemus, §.cũ qui-
dam, ff.de arbit.& per illum text. hoc ponit Ioan.
Bapt.vbi ſupra,lib.9.c.7.col.fin. in fin. Idem tradit
Baptiſta à Sancto Blaſio , in tractatu de arbitro &
arbitratore,in prima parte, nu.78.verſ.quadrageſi
160 mo,† licèt ſecus ſit in arbitratore,vt ipſe ibi dicat
161 † & teſtatur de commu.opin.

162 Septimò videtur poſſe limitari † non proce-
dat in actu appellationis , quia etiã pendente com-
promiſſo fieri permittitur, ſecundum Butr. in cap.
Romana , & in cap.ex ratione , de appellat. quem
allegat Firman in Repertor.in verbo Compromiſ-
ſum,verſ.vigeſimotertio . Quæ limitatio ea poteſt
ratione comprobari, quam poſuimus ſuprà , capit.
duodecimo, de attentat. appellatione pendente li-
mit.quinquageſima princip.num.ſeptimo, & 127.

quia

quia ſcilicet compromiſſum,licet excuſet à proſecu
tione,non tamen excuſat ab interpoſitione appel-
lationis.

163 Octauò limita † vt non procedat in actu itio-
nis, (vt Doctor. appellant) ad Iudicem,quia Par-
tes pendente Compromiſſo poſſunt relicto arbitro
ire ad Iudicem , & iſte acceſſus ſicut à Iure non vi-
detur improbari, ita nec etiam proceſſus per Iudi-
cem per eos aditi factus infringitur , ſed immò va-
lidus reputatur,& conſequenter hoc caſu,nec acceſ
ſus Partium,nec proceſſus Iudicis videntur attenta
torum vitio ſubiecti. Et ita procedat quod ſuprà
diximus,num.6. in ſecundo fundamento primæ o-
pin. & quoniam propoſito præſentis limitationis
non eſt perpetua, & quam plura , (licèt confuſè)
per Doctor.ad eam facientia ſparſim ponuntur, vt
facilius eius veritas haberi poſſit,concluſinè proce-
dendo etiam in hac limitatione eſt. Regula cum
ſuis neceſſarijs ampliationibus, & ſublimitationi-
bus conſtituenda. Sit itaque

164 Regula,in hac octaua limitatione † quod pen-
dente cõpromiſſo poſſunt Partes , ire ad Iudicem ,
& Iudex aditus non obſtante compromiſſo proce-
dere validè poteſt. Quæ probatur ex his omnibus
quæ in dicto ſecundo fundamento primæ opinion.
165 allegata ſunt. Et ex eo etiam † quia coram Iudi-
ce,vt præfertur adito ad impediendum proceſſum
debet opponi de pendentia Compromiſſi , vt tra-
dit poſt alios Alexand.in conſilio 72. Videtur , ſub
num.7.colum.4.verſic.non omitto, lib.tertio,vnde
quouſque non eſt oppoſita prædicta exceptio, Iu-
dex validè proceſſiſſe cenſetur , ſicut & aliàs vide-
mus in proceſſu per vnum Iudicem facto lite co-
ram alio prius pendente, qui proceſſus ſecundi Iu-
dicis regulariter valet quouſque de litis pendentia
non eſt exceptio oppoſita, vt latius diximus ſuprà,
in hac ſecunda parte , cap.quarto , de attentat. lite
pendente, in ſecunda limitatio. principal.num.66.
Quam Regulam.

Amplia

166 Primò, † vt non ſolum pendente Compromiſ-
ſo partes poſſint Iudicem Ordinarium adire, ve-
rum etiam & multo magis adire Principem ad im
petrandum Iudicem : quia cui quid conceditur,vi-
detur omne id concedi,per quod peruenitur ad il-
167 lud,l.oratio, ff.de ſponſal.cum ſimil.† & talis Iu-
dicis impetratio pendẽte Compromiſſo facta, non
168 dicetur attentata,† ſicut in ſimili videmus, quod
non cenſetur attentata impetratio Iudicis, ſimili-
ter pendente termino Apoſtolorum petendorum
169 facta,† vt eſt commu.opin.de qua teſtatur Boer.
in deciſ.256. Vtrum, de quo latius etiam diximus
ſuprà,in hac ſecunda parte,cap.13. de attent. pen-
dente tempore Apoſtolorum petendorum , nume.
duodecimo , & quamuis contra hanc Ampliatio-
170 nem facere videatur,id quod aliàs dicitur † quod
lite pendente prohibetur quis impetrare reſcriptũ
de quo diximus latius ſuprà in dicto capitul. quar-
to,de attent.lite penden. in ſeptima & vltima illa-
tione Regul.princip.ibi poſitæ,num.729. vbi poſt
Petr.de Anchar.in conſil.17. Viſo proceſſu , & Fe-
lin.in cap.exceptionem , colum.9. num.32 de ex-
cept. & Blanc. in dicto tracta. de Compromiſſ. in
quarta quæſt.principal.num.123.ſpecialiter tetigi-
171 mus,† quod exceptio litis pendentiæ impedit Iu
dicis impetrationem , & cauſæ delegationem, tolli
tamen poteſt iſta obiectio : quia diuerſa militat ra-
tio in pendentia litis, & in pendentia Compro-
miſſi, quia quando lis pendet, & ea pendente Pars
vult impetrare Iudicem, tractatur de auocatione
cauſæ à primo Iudice, per quam auocationem , vi-
detur quodammodo primus Iudex iniuria affici,vt
patet ex his quæ diximus ſuprà in hac ſecunda par
te,cap.10.de attent.poſt auocationem, per totum
quæ ratio ceſſat in arbitro , cuius poteſtas à partiũ
conſenſu dependet,& propterea nulla videtur iniu
ria in eo conſideranda.

Secundò , vt non ſolum Iudex aditus per partes
poſſit validè inter eas procedere , vt in Regula,
172 † verum etiam ſi ſit factum Compromiſſum oc-
caſione Inſtrumenti Guarentigiati,& habentis exe
cutionem paratam,& occaſione exceptionum quæ
contra dictum Inſtrumentum prætenderentur, po
teſt etiam ad executionem prædicti Inſtrumenti ,
& pro contentis in eo,etiam pendente Compromiſ
ſo,Iudex Ordinarius deuenire,vt fuit notabile di-
ctum Soc.in l. pecuniam,in vltimo notab.ſub num.
11.ff.ſi cert.petat. quod notandum , & ſignandum
eſſe dicit in practica , & ita ſe vidiſſe conſultum in
ciuitate Senatum per inſignem Doctor. Io.de Ana
173 nia,† declarando tamen,quod huiuſmodi execu-
tio vt præfertur , fiat , dummodò præſtetur cautio
de ſatisfaciendo ſecundum quod fuerit laudatum ,
vt dicit Socin.ibi.

Limitatur Regula huius octauæ limit.

174 Primò , † niſi Cõpromiſſum pendens eſſet tale
quod ex eo oriretur actio ſeu exceptio, vel iure cõ-
175 muni,puta, † quando adeſt Iuramentum,& alijs
caſibus qui ponuntur in l.ne in arbitris,C.de arbit.
vel vigore alicuius ſtatuti, tunc enim pendente hu
iuſmodi Compromiſſo , ex quo alteri parti poteſt
parari actio , vel exceptio , non poteſt coram Iudi-
ce Ordinario aduerſarium conuenire, ea ratione,
quia per laudum ferendum poteſt Reus liberari ,
& inter Partes actum videtur, vt interim non poſ-
176 ſit agi ; † Quod dictum exclamat & notandum
dicit,quia quotidianum, Paul.de Caſtro, in dicta l.
pecuniam , quem ibi ſequitur Alex. & Iaſ. numero
6. qui illud etiam comprobat authoritate Baldi in
c.1.ad fin.de controuerſ.feud. apud Par.terminan.
177 volentis, † quod pendentia litis impediat coram
alio agi, quando ex ſententia primi Iudicis poteſt
oriri actio vel exceptio , prout eſt in caſu propoſi-
to,ſtante tali Cõpromiſſo. Quibus adde,quod hoc
dictum Pauli de Caſtro,poſt Alex.in conſil.21.col.
fin.lib.7. & Socin. in conſ.27. Viſis inſtrumentis ,
col.fin. lib.4.ſecutus eſt etiam Blanc.in dicto tract.
de Compromiſſ.6.q. princip.num.17. verſ. primus
effectus eſt,& num.21.verſ. idem dicendum eſt, &
ſenſit etiam Franc.in c.ex ratione, num.31. & ſeq.
de appell. & eundem in dicta l.pecuniam , ſecutus
eſt etiam nouiſſimè Ant. Gabriel.in tract.Commu.
Concluſ.lib.2.de Iudi. Concluſ.1. num.5.verſ. ter-
tio amplia , vbi præter præallegatos in id citat etiã
Dec.in l.vbi cæptum,de iudic. & in l.ſi quis poſt-
quam,eod.tit.& Felin.in c.ex tenore, col.11.in 10.
fallent.& ibi etiam Dec.col.fin. de Reſcript. * quã
etiam ſecutus eſt Socin.Conſ.39.num.47. libro 4.}
178 † Quæ limitatio licet à dictis Doctoribus tan-
quam notabilis & ſingularis ſit retenta, de ea ta-
men valdè ſubſiſtendum videtur, quatenus in ea
tacitè innui videtur,quod Iudex Ordinarius, pen-
dente huiuſmodi Compromiſſo,ſi procedat , inua-
lidè procedat : quia ſicut de litis pendentia coram
primo Iudice,debet coram ſecundo opponi, quan-
do quis ad eum trahitur, & facta oppoſitione inua
lidatur proceſſus, Rota,deciſ.4.alias,76.incip. Poſt
quam,de teſtib.in nou. Ant.de Butr.in cap.cum M.
Ferrarienſis,num.59.ext. de conſtit. Socin.in conſ.
38. Pro deciſione,nu.7. lib.1. & remiſſiuè diximus
ſuprà in hac ſecunda parte,capitul.4. de attent.lite
penden.in ſecunda limit. princip. ſub num.66. Ita

etiam de pendentia Compromiſſi debet coram Iu-
dice opponi, vt per Alexan. in conſilio 72. Videtur,
colum. 4. ſub num. ſeptimo, verſ. non omitto, lib. 3.
& ſicut ibi firmauimus, proceſſum ſecundi Iudicis
regulariter valere, non obſtante litis pendentia co-
ram alio, donec de litis pendentia non fuerit oppo
ſita exceptio, ita in propoſito concludendum vide-
tur, quod proceſſus factus per Iudicem pendente
Compromiſſo, ſit validus, & non dicatur attenta-
tus, quouſque de pendentia Compromiſſi non fue
rit formiter oppoſita, & admiſſa exceptio; quod eo
179 magis dicendum eſt, † quia per Compromiſſum
voluntarium non ſuſpenditur Iuriſdictio Ordina-
rij, vt dicit Blanc. dicta q. 6. num. 1. in princip. verſ.
primus effectus eſt. Vndè, non data ſuſpenſione Iu-
riſdictionis, ceſſat conſideratio attentatorũ. Franc.
in c. bonæ, num. 36. de appellat. vt ſuprà ſæpius di-
ctum eſt. Sed ſiue teneas dictum Pauli de Caſtro,
& aliorum ſuprà allegatorũ, quod pendente Com-
promiſſo Iudex inualidè procedat, ſiue id, quod ve
rius proximè diximus, quod tantum poſt oppoſi-
tam exceptionem proceſſus inualidetur, neceſſariò
tamen videtur circa præmiſſa adhibenda declara-
tio: quam poſuit idem Paul. de Caſtro, in conſ. 428.
Viſis, & conſideratis, ſub nu. 2. lib. 1. ſecundum mo-
180 dernam impreſſionem, † vt præmiſſa procedant,
quando ex laudo ferendo ſperatur tolli obligatio
ad fauorem Tertij, quia tunc ne illi Tertio fiat præ
iudicium, cenſetur actum, vt interim pendẽte Com
promiſſo non agatur, ſecùs verò ſi ſperatur tolli o-
bligatio ad fauorem ipſius obligati, quia tunc hoc
non cenſetur actum, & Compromiſſum non impe-
dit executionem, vt per eum ibi latiùs, qui etiam de
communi opinione teſtari videtur. Cuius declara-
tio ſi vera eſt, maximè eſt notanda, quia plurimum
reſtringit doctrinam ſupra dictorum Doctorum,
& præſentem limitationem.

181 Secundò, † fallit in Compromiſſo neceſſario,
facto vigore ſtatuti, diſponentis cauſas inter cer-
182 tas perſonas compromitti debere. † cum enim
per tale Compromiſſum dicatur ſuſpenſa Iuriſdi-
ctio Iudicis Ordinarij, vt tradit Blanc. dicta q. 6.
verſ. primus effectus eſt, num. 1. in princ. ſequitur,
quod hoc Compromiſſo pendente, non poſſunt
Partes adire Iudicem Ordinarium, & ſic impedi-
re arbitros, vt non iudicent, & ne in cauſa proce-
dant. Quia donec pendet Compromiſſum, incer-
tum eſt, an agenti quod petit, debeatur, cum poſſit
ſequi ſententia abſolutoria, quæ pariat exceptio-
nem rei iudicatæ, vt latius ibi per eum. Quod ex eo
etiam comprobari poteſt, quod alias ſępè diximus,
& ponit Franc. in c. bonæ, nu. 36. de Appellat. quod
data ſuſpenſione Iuriſdictionis, datur etiam reuo-
catio attentatorum. Vnde hoc caſu & acceſſus ad
Iudicem reſpectu ipſarum Partium, & proceſſus re
ſpectu Iudicis inualidus & attentatus erit cenſen-
dus. Quæ limitatio vno notabili modo ampliatur
ex doctrina Baldi in l. 1. C. ſi quacumque prędit. po
teſtat. quam etiam allegat Blanc. vbi ſuprà proxi-
me, verſ. primus effectus eſt, num. 2. verſ. intellige
hoc: & ante eum allegauit Firman. in ſuo Repert.
in verbo Compromiſſum præſumitur, verſ. trigeſi-
mo, vt non ſolum procedat, quando iam factum eſt
183 compromiſſum, † verum etiam ſi ſolummodo
184 compromiſſum vigore ſtatuti fuerit petitũ † cũ
ſola petitio hoc caſu ſuſpendat Iuriſdictionem,
185 † Ordinarij, præterquã in executiuis ipſius Com
promiſſi, puta, ſi ſit neceſſe, quod ante factum Com
promiſſum Iudex grauet forſan captis pignoribus,
aut alijs remedijs opportunis, partem nolentem
compromittere, ad compromittendum, vt ele-
ganter declarat Bal. in d. l. 1. & ſequitur etiã Blanc.
186 dicto num. ſecundo. † Declarari quoque debet
præſens limitatio, quia ad hoc, vt Iudex pendente
huiuſmodi compromiſſo neceſſario impeditur in
cauſa validè procedere, debet coram eo opponi ex
ceptio pendentiæ compromiſſi, vt expreſſè decla-
rat Blanc. in dicta ſexta parte, numero 17. & latius
in ſeptima parte, ſub num decimo. Quod etiam di
xit (licet ad id, illum non alleget) etiam in termi-
nis Alexand. in conſilio 72. Videtur, ſub num. ſepti-
mo, verſ. non omitto, libro tertio, vbi ex eo, quia nõ
fuerat huiuſmodi exceptio oppoſita, prout debe-
bat, concludit proceſſum Iudicis validum eſſe. Pro
qua declaratione plurimum facit, quod aliàs dici-
tur de exceptione litis pendentiæ coram primo Iu
dice, quæ debet coram ſecundo opponi, ſola enim
litis pendentia, abſque oppoſitione non ſufficeret,
vt latius diximus ſuprà in hac ſecunda parte, cap.
quarto, de attent. lite pendente in ſecunda limitat.
187 princip. ſub dicto num. 66. & ſeqq. Quam† decla
rationem licèt ipſi non dicant, ex his quæ in dicto
num. 66. & num. 73. diximus intellige, vt nec ſola
oppoſitio exceptionis ſufficiat, ſed quod requira-
tur, vel Iudicis ipſius admiſſo, vel Parti à non ad-
miſſio appellatio, aliàs proceſſus non inualidaretur
vt eſt communis opin. de qua teſtatur Ruin. in cõſ.
61. incip. In lite, num. 36. libro quinto, & Curt. iun.
in conſ. 175. incipien. Contra ea, numero ſecundo,
poſt Felin. in cap. cæterum, colum. ſexta, extra de
Reſcript. vt latius diximus vbi ſupra, dicto numero
73. vt ibi latius.

188 Tertiò, † non procedat quando factum eſſet
Compromiſſum in arbitratorem, tunc enim Par-
tes non poſſunt ire ad Iudicem Ordinarium, dum
pendet huiuſmodi arbitramentum, vt rectè conſi-
derauit poſt alios Franc. in cap. ex ratione, numero
33. de appellat. vbi latè & eleganter, & poſt eum
& Præpoſit. ibidem annotauit etiam Blanc. vbi ſu-
pra, num. tertio, & poſt Bald. in l. eos, §. Apoſtolos,
C. de appellatio. & in l. ſi quis rem, ff. de arbitr. &
Angel. in l. qui fidem, ff. de tranſactio. tradit Socin.
in conſil. 39. Capio primum, ſub num. 47. lib. quar-
to, & Baptiſta à ſancto Blaſio, in tract. de arbitr. &
arbitrator. in ſecunda parte, num. 2. q. 51. ea motus
ratione: quia ſicut de tale arbitramentum cenſetur
quædam tranſactio, §. 1. in Authent. Vt different.
iudic. Bartol. in l. qui fidem, ff. de tranſaction. Bald.
in conſil. 415. Præmittendum, num. ſecundo, libro
primo, quod per præallegata, & alia ibi adducta, &
nos comprobauimus ſuprà num. 140. Facta autem
tranſactione non videtur permittendum Partibus,
vt illis liceat ab ea reſilire, ad not. in l. quamuis, C.
de tranſactio. cum ſimilib. Quæ limitatio ex inten-
tione eiuſdem, poſt Bal. in l. eos, §. Apoſtolos, C. de
appellat. Alex. in conſil. 21. Conſideratis, lib. 7. &
alios, de quibus ibi per Franc. & Blanc.

189 Ampliatur † Primò, vt procedat, etiam ſi Pars,
quæ vellet prætermiſſo arbitrio ire ad Iudicẽ, vel-
let ſoluere pœnam conuentionalem (qua ſoluta,
regulariter, quando aliàs ſumus in arbitro ſimpli-
ci, & volũtario eſt permiſſum irem ad Iudicem, ad
l. ſed ſi in ſeruum, ff. de arbit. & diximus ſuprà, nu-
me. 7.) quia quando ſumus in arbitratore, Pars ſu-
per hoc non audiretur, ob hanc ſubtilem, & bo-
nam, vt ipſi dicunt, rationem, quia ſcilicèt electio
hoc caſu non eſt illius, qui pœnam promiſit, ſed
eius aduerſarij, vt eſt text. notab. ſecundum eos, in
190 l. Reſcriptum, §. ſi pacto, ff. de pact. Secundò, † vt
ad Iudicem ire hoc caſu Pars nõ poſſit, etiam poſt
latum laudum, & arbitramentum ab arbitratore,
ex quo Parti in cuius fauorem eſt arbitratum, ac-
quiſita

quiſita eſt exceptio, quæ dicitur litis finitæ,ad l.fra
191 tris,C.de tranſact.& c.1.de lit.conte.in 6. † Ter-
tiò,vt procedat, etiam ſi a tali arbitramento ſit pe-
tita reductio ad arbitrium boni viri, quoniam nec
hoc caſu poteſt Pars redire ad primum Iudicem,
per l.vnde,& ſi nemo,ff.pro ſocio,& c. Quintaual-
lis,ext. de Iureiur. quia exceptio oritur ex Cōpro-
miſſo,vt in dicto §.ſi pacto,& tradit Bald. in dicto
§.Apoſtolos,& in d.l.ſi quis reni, vndè, cum poſſit
parere exceptionem litis finitæ,interim pendente
iudicio obſtat exceptio,vt in l.ſufficit, ff.de condic.
indeb.vt per hæc, & alia latius proſequitur Franc.
in d.cap.ex ratione,num.34.verſ. Et videretur hoc
procedere.

Quartò Regula huius limitationis ſublimitatur
192 † vt non procedat, quando in Compromiſſo ad-
eſſet Clauſula,quod toties pœna committatur,quo
ties contrauentum ſit rato manente Compromiſ-
193 ſo,† poteſt enim talis Clauſula validè apponi, ad
tex.in l.ſi duo Rei,§.fin.ff.de arb. vt limitat expreſ
sè Card.in dicta Clemen,Quandiu,quæſt.3. de Ap
pell.& poſt eum, & Lap.ibi,tradit Franc.in d. c. ex
ratione,num.31.refert & ſequitur etiam Blanc.vbi
ſupra,num.20.ea ratione: quia quando eſt appoſi-
ta Clauſula, Rato manente pacto,tunc poteſt exi-
gi pœna,& etiam obſtat exceptio pacti, vt in dicta
l.qui fidem, ff.de tranſaction. & l. cum proponas,
C. de pact.

194 Quinto,† Niſi Compromiſſum ſit per Partes ta
citè,vel expreſsè emologatū, vt poſt Bald.in Auth.
Si tamen,C.de Appell. tradit Franc. ibidem, num.
32.& Blanc.num.21.quod etiam ſenſit Card. in di
cta Clem.q.3.in fin.dum vult, quod ideo Clauſula,
Rato manente Compromiſſo, de qua ſupra, impe-
diat ire ad Iudicē,quia ſcilicet per eam videtur in-
ducta Compromiſſi emologatio.

Sextò, & hanc, & ſequentes ſpecificè Doctor.
non ponunt,) ego limitandam Regulam cenſeo,
195 † vt non procedat, quotieſcunque in Compro-
miſſo nulla eſſet appoſita pœna,prout plerumque,
196 præſertim inter ruſticos contingere poteſt, † vel
eſſet appoſita, & eam in euentum non paritionis
ſibi arbiter,& non Partes fuiſſet ſtipulatus: quo ca-
ſu,licèt glo.in l.litigatores,in verbo, promiſſa, ff.de
197 arbitris,innuat, † quod arbiter tenetur cedere a-
198 ctionem, † quia tamen hoc non videtur pro ve-
ro a Doctor. teneri, vt colligitur ex his,quæ ponit
Iaſ.in l.huiuſmodi,num.25.ff.de lega.1. vbi inquit,
quod eſt notabile dictum,ſi eſt verum, & cōſequen
ter reſpectu ipſius Partis perinde eſſet, ac ſi nulla
199 eſſet pœna appoſita, & hoc ea ratione: † quia cū
contumeliam, quam infert Pars arbitro per receſ-
ſum ab eo,de qua in dicta l.litigatores, in princip.
ff.de arbitr.in hoc Iura punire videantur,quia (ad
hoc, vt arbitria non eludantur) voluerunt, contra
recedentem committi pœnam, & per eam illi con-
tumeliæ videtur quodammodo ſatisfieri, vt per Iu
reconſultum in l.ſi quis rem, ad fi.de arbitr. ergò,
quando nulla adeſt pœna, ſaltem reſpectu Partis,
Compromiſſum obſeruantis, proculdubio videtur
ceſſare ratio huius diſpoſitionis, quia & contume-
lia in aliquo non punitur, & arbitrium eluditur,&
eſt etiam res mali exempli,ergo ceſſare debet etiam
diſpoſitio,& conſequenter non debet permitti, qđ
vna pars altera inuita, pendente Compromiſſo ſi-
ne pœna facto,valeat pro ſuo libitu ad Iudicem ac-
cedere; Et ſi contra hanc limitationem conſideres,
quod ſatis punitur iſte acceſſus ad Iudicem, etiam
quando nulla eſt appoſita pœna,quia tunc ſuccedit
obligatio ad intereſſe,vt ſentit idem Ioan. Bapt. de
arb.lib.5.cap.1.,ſub num.5.poteſt replicari, quod
cum liquidatio intereſſe ſit difficilis,& longa, vt di
cunt Doct.in l.1.C.de ſent. quæ pro eo quod inter.
& via attentatorum ſit facilis,& expedita, vt dice-
mus infra,in 3.parte,cap. penul. de priuileg. atten-
tatorum,num.2 & ſeqq.in odium Actoris, qui eo-
dem tempore videtur offendere arbitrū, eum con-
temnendo,argum.l.litigatores,ff.de arbit. & infer-
re præiudicium Parti, quam cogit ad ſubeundum
labores,& expenſas, quæ in litigando ſuſtinentur,
ſit permittendum hoc caſu,quod Reus eligat viam
ſibi magis proficuam: ſicut videmus in attentatis
aliàs lite,vel appellatione pendente:nam is, contra
quem attentatur,licèt habeat viam ordinariam a-
gendi ordinariè, coram Iudice pro illorum retra-
ctatione,vt annotauimus infra, in 3.parte, cap 21.
quibus,& quot mod.attent.reuoc.nu.20. in odium
tamen attentatis permittitur ſibi via breuis, ac cō-
pendioſa attentatorum,cap.non ſolum,& cap. cor-
di,in ti.de appell.ſin 6. * Et licet aliàs Socin. conſil.
27. Viſis,ſub numero 41.in fine,li.4. ſenſerit, quod
Compromiſſo ſimpliciter facto, poſſit pendente
Compromiſſo Iudex adiri, per notata per Gloſs.in
Clem.Quamdiu,de Appellat. quam dicit commu-
niter approbatam a præmiſſa tamen limitatione,
tanquam æquiori,non recederem.]
200 Septimò poſſet limitari, † vt nō procedat, quan-
do Compromiſſum fuiſſet factum in eū, qui aliàs
erat compromittentium Iudex competens, qui in
procedendo non declarauerit,an vti Iudex, an vti
arbiter procedat, quoniam cum hoc caſu in dubio
videatur proceſſiſſe, vt Iudex,& per eum modum,
quo actus magis valeat,vt concludit Ioan.Baptiſta
in dicto tractatu de arbi.lib.12.cap.6.de eo erit iu-
dicandum, tanquam de Iudice. Et propterea, ſi v-
na pars eo relicto, vellet adire alium Iudicem,& il-
le procederet, eius proceſſus poſt oppoſitam exce-
ptionem pendentiæ talis Compromiſſi, cenſeretur
& inualidus, & attentatus, ſicut diximus ſupra, in
ſecunda limita.de arbitro ſtatutario, numero 181.
& aliàs vniuerſaliter de proceſſu ſecundi Iudicis,in
cap.4.de attent.lite penden.in ſecunda limit. prin-
cip.ſub num.66.& ſeqq. declarando tamen, vt ibi-
dem diximus.
201 Octauò limitar † niſi inter Partes aliàs ſit factū
202 pactum de non adeundo Iudices, † quia tale pa-
203 ctum valet, † & parit exceptionem,quæ impedit
litis ingreſſum,vt poſt Bald. in l. poſtquam liti, in
quinta oppoſit.C.de pact. & alios per eum allega-
tos,tradit Blanc. dicto tractatu,quæſt.4. princ. nu-
mero 40. verſ.pacti de non adeundo Iudicem. Et ſi
ſtante hoc pacto, Partes facerent Compromiſſum
voluntarium, (nam neceſſarium vigore ſtatuti fa-
cere non tenentur; cum obſtet dictum pactum, vt
declarat Blanc. ibi,) & eo pendente alter vellet adi
re Iudicem, tunc ſibi hoc non liceret, obſtante ex-
ceptione pacti, per ſupra dicta. Hæc limitatio li-
cet ſit vera in ſe, tamen non facit ad limitatio-
nem Regulæ noſtræ, cum hoc caſu non penden-
tia Compromiſſi, ſed pactum operetur dictum ef-
fectum.

Declaratur quoque hęc eadem Regula poſita in
hac octaua limitatione duobus modis,
204 Primò,† vt quod ſuprà generaliter in Regula di
ximus, licere Parti, pendente Compromiſſo acce-
dere ad Iudicem, intelligatur ſoluta per accedeu-
tem pœna conuentionali, vt dicit text. in l. ſi quis
rem, ff. de arbitr.& ponunt omnes Doctor. ſuprà
pro fundamento dictæ Regulæ allegati, hoc au-
205 tem de pœna ſoluenda limita Primo, † niſi Pars
iret ad Iudicem ad implorandum eius officium, ad
hoc,vt cogat arbitros ad laudādum, vel ad eligen-
dum

dum Tertium, quia per hanc implorationem, quæ ſit lege permittente, ad tex. in l. item ſi vnus, §. principaliter, ff. de arbitr. tradit latius Ioannes Baptiſta, vbi ſuprà, libro quinto, cap. ſeptimo, & libro 6. cap. 14. non debet Pars aliquam pœnam incurrere, l.
206 Gracchus, de adulter. cum ſimilib. † Secundò, videtur poſſe limitari, vt non procedat, quando iſte acceſſus ad Iudicem fuiſſet factus per procuratorē, abſque ſpeciali mandato, aut ratificatione Domini
207 † ſicut enim contumacia procuratoris contracta
208 coram arbitro non nocet Domino, † nec facit eū incidere in pœnam conuentionalem, vt per gloſſ. in l. non diſtinguemus, §. ſi Domini, ff. de arbit. quam ad hoc ponderauit Ioan. Baptiſta in tract. de arbit. libro 9. cap. 6. columna 3. verſ. quid de contumacia
209 procuratoris, † ita nec iſte acceſſus ad Iudicem debet cenſeti attentatus, quia ſi reputaretur attentatus, Dominus diceretur incidere in pœnas contra attentantes introductas, de quibus infra, in tertia parte, capitulo vltimo, de pœnis attenta. numero 3.
210 † Sicut nec aliàs dominus cenſetur procuratori mandaſſe id, per quod faciat principalem ſuum incidere in pœnam, l. ſi procurator, ff. de condict. in-
211 debit. cum ſimilibus. † Tertiò, (quia Regulam ampliando ſuprà, diximus, quod pendente Compromiſſo, poteſt Principi ſupplicari, & Iudex impetrari, limita tertio loco hanc declarationem de ſolutione pœnæ, vt quatenus reſpicit Iudicis impetrationem, intelligatur de eo, qui ſupplicauit, impetrauit, & vſus eſt Reſcripto, aliàs ſecus, ſecundum Alexan. in conſilio 87. Viſo, numero tertio, libro quinto.
212 Secundò Regulam ſuprapoſitam declara, † vt intelligatur, quãdo vna Pars vult recedere a Compromiſſo, & Iudicem adire, ſecus ſi ambæ, quia tunc de communi conſenſu id eis licet, nec committitur pœna, vt per Bapt. a Sancto Blaſio, in tractatu de arbitr. & arbitrator. in ſecunda part. numero ſecundo, quæſt. 51. & Blanc. dicto tractat. in ſeptima quæſtio. princip. ſub numero decimo, & numero vndecimo.

* Tertiò, & vtiliter declara, quod licet huiuſmo-
213 di aditio ad Iudicem ſit permiſſa, † vt ſuprà, non tamen per hoc dicitur expiraſſe, aut ſolutum eſſe Cõpromiſſum, niſi coram Iudice ſit facta litis conteſtatio, vt eſt gloſ. notabilis, & ſingularis, in l. litigatoris, in verſ. ierunt, ff. de arbitr. quod per illã gloſſ. declarat expreſsè Ioan. Baptiſta gener Bart. in dict. tract. de arbitr. lib. 13. cap. 3. poſt principium, verſ. & attende.]

Sicut, & Regula principalis, quam ſupra in hoc capit. poſuimus, quod pendente Compromiſſo dicitur attentari, & arbiter poteſt illa reuocare, ne-
214 ceſſario intelligenda eſt, † vt recipiat omnes illas limitationes, ac declarationes, quas recipit alia Regule data ſuprà, cap. 3. de attent. lite pendente, nu. 347. & ſequentibus, & in ſingulis Ampliationibus, Limitationibus, ac Declarationibus ibi ſigillatim enumeratis, prout eſt illa Limitatio de continuante, qui regulariter non dicitur attẽtare, vt diximus ibi in prima limitat. princip. numero ſecundo, & quando eſſemus in diuerſa cauſa, vt pariter diximus ibi, in ſecunda limitatione principali, & cæteras omnes, quæ breuitatis cauſa non repetuntur, cum caſu eueniente quiſque facile ibidem, eas videre poſſit, & ad præſentem Compromiſſi materiam illas adaptare, quas in materia ſequ. Capituli ſummatim applicauimus.

Cap. XVI. De attent. reductione ad Arbitrium boni viri pendent.

SVMMARIVM.

1 Reductione ad arbitrium boni viri pendente an dicatur attentari, & ſententia exequi poſſit.
2 Doctor. inter ſe non videntur omnino conſentire.
3 Et quinque ſunt in hoc articulo opin. licet aliqui tantum tres poſuerint.
4 Executio ſententiæ, & laudi non impeditur pendente reductione ad arbitrium boni viri ſecundum aliquos.
5 Reductio ad arbitrium boni viri ſuſpendit laudi executionem ſecundum alios.
6 Et hæc opin. verior dicitur, atque etiam frequentiori calculo approbata, vt infrà, nu. 10.
7 Executio laudi pendente reductione fieri poteſt, data tamen cautione de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ ſecundum alios.
8 Alij vero diſtinguunt, Aut cauſa reductionis eſt breui tempore expedienda, puta infra duos menſes vigore alicuius ſtatuti: & impediatur executio, Aut requirit longum tempus, & tunc executio fiat, ſed data cautione ſupradicta.
9 Alij demum diſtinguunt, quod aut ante fuit petita executio laudi, quam petita reductio & non impediatur, ſi vero antea ſit petita reductio, quam executio, & tunc impeditur.
Et iſta videtur verior, & commu. opinio. nu. 10.
Et ita ſeruatur in Praxi, & de ſtilo Curiarum, numero 11.
Etiam ſi ſimus in obligatione in forma Cameræ, vt infrà num. 13.
12 Captura facta pendente reductione ad arbitrium boni viri, non valet.
14 Compromiſſo, & obligatione in forma Cameræ ſibi adiecta id cenſetur actum, vt illud ſit exequendum, niſi aduerſus eum ſit petita reductio.
*15 * Statutum quod à Laude non detur reductio, tacitã habet conditionem, ſi dolus, vel lata culpa, aut enormis læſio abſit, ſecundum magis commun.*
*16 * Promittentes ſtare relationi æſtimatorum, non prohibentur recurrere ad arbitrium boni viri, ſi iſti non iuſtè retulerunt.*
17 Reductione ad arbitrium boni viri pendente, non ſolum executio, verum etiam omnes alij actus ſi per Iudicem aut Partes fiant, dicantur attentati.
18 Reductio dicitur actus ſuſpenſiuus.
19 Reclamatio à Laudo, & reductio, impedit aliquid innouari.
20 Reductio ad arbitrium boni viri dicitur eſſe quædam ſpecies appellationis.
21 Et appellationi æquiparari regulariter, fallit, vt infrà, num. 25.
22 Reductio in dubio debet ſemper admitti, ſicut appellatio.
23 Appellatio ſicut tollit præſumptionem, quæ erat pro ipſa ſententia, ac pro Iudice, ita reductio tollit, & eneruat præſumptionem, quæ erat pro laudo.
*24 * Iudex ad quem, ſicut poteſt etiam annullare primam ſententiam, ita etiam Iudex reductionis poteſt cognoſcere de nullitate Laudi.*
25 Reductio a laudo arbitratorie poteſt peti intra 30 annos, vt hic & infra nu. 33. licèt appellatio ſit interponenda intra decem dies.
26 Cauſa appellationis dicitur eſſe ſecunda, reductionis vero dicitur eſſe cauſa prima.
27 Statutum loquens de ſecundis cauſis, non habet locum

in

1 *in cauſa reductionis a laudo, quia illa dicitur cauſa prima, non autem ſecunda*

18 *Quodlibet ſimplex mandatum ſufficit ad appellandum: In reductione autem Laudi pœnalis, requiritur ſpeciale.*

29 *Reductio à Laudo per quem cognoſcatur, & an ſit ſimilis appellationi.*

30 *Laudum latum lite in Rota pendente, & eius vigore capta poſſeſſio, per Rotam non attenditur.*

31 *Reductio non ſolum facit attentata ſi ſit petita, verum etiam ſi ſimus, intra tempus illam petendi.*

Quod ſingulariter notandum eſt, ſi eſt verum, numero 32.

34 *Reductione à Laudo pendente, an fiat executio, & quid ſi ſimus in obligatione Camerali.*

35 *Reductione ſecunda aduerſus primam reductionem pendente, poteſt executio fieri, ſecundum aliquos.*

Licèt contrarium videatur verius, vt infrà, nu. 38.

Niſi laudum haberet diuerſa capita, vt infrà, nu. 39.

36 *Appellari poteſt à ſententia ſeu reductione Laudi.*

Secundum magis commun. opin. vt nu. 37.

40 *Reductione pendente, ad executionem Laudi procedi poteſt, ſi ita inter Partes conuentum eſt.*

41 *Arbitri tantum poſſunt, quantum Partes eos poſſe voluerunt.*

42 *Reductione pendente, non differtur executio Laudi reſpectu pœna conuentionalis.*

Sed benè reſpectu pœna alterius, quam arbiter in Laudo appoſuerit, vt nu. 43.

44 *Executio Laudi etiam pendente reductione ab eo fieri poſſet, quando Laudum ex forma ſtatuti haberet executionem paratam.*

Licèt aliàs in contingentia facti contrarium fuerit ſeruatum, vt infrà, nu. 46.

45 *Reductionem petens, videtur in effectu ab executione appellare, quando ſtatutum dat Laudo executionem.*

47 *Executio laudi etiam habentis executionem paratam denegatur reductione pendente, quando cauſa reductionis non requireret longum tractatum, ſed incontinenti, puta infra duos menſes ex forma alicuius ſtatuti eſſet terminanda.*

48 *Reductione pendente executio laudi non impeditur, quando in compromiſſo partes reductioni renunciaſſent.*

49 *Niſi per laudum fuiſſet illatum grandius grauamen, & immodica læſio, ſecundum Aug. &*

Niſi conſtare poſſet de dolo arbitri. vt nu. 50.

51 *Reductio laudi peti poteſt non obſtante, quod illi fuerit per partes renunciatum, quando conſtat de dolo arbitri, vel de enormiſſima læſione.*

Etiam ſi fuerit iuramento firmatum, vt nu. 52.

53 *Reductione pendente fieri poteſt executio laudi, quando antea fuit petita executio, quam reductio.*

Quid autem ſi eodem die fuerit petita reductio & in executionem laudi capta poſſeſſio? an illa dicatur attentata, aliquid infra, nu. 57.

54 *Nullitas oppoſita impedit executionem, quando antea opponitur nullitas, quam petatur executio.*

Et ita aliàs fuit practicatum, vt nu. 55.

56 *Executio petita ante petitam reſtitutionem in integrum, non retardatur ob pendentiam reſtitutionis in integrum.*

58 *Reductione pendente, executio fieri poteſt ſtante ſtatuto, quod Laudum mandatur executioni, etiam Parte reclamante.*

59 *Reductione calumnioſè petita, non retardatur executio Laudi.*

60 *Continuans ſuam poſſeſſionem reductione pendente, non dicitur attentare.*

61 *Nec ſimiliter in quatuordecim ſubſequentibus limitationibus quæ hic remiſſiue, & ſummatim enumerantur.*

QVoniam lato laudo per arbitrum, ſeu arbi-
tratorem, plerumque ſolet peti per partes
illius reductio ad arbitrium boni viri,
non ab re eſt hoc loco videre, an huiuſmodi redu-
ctione pendente, partes per aliquos actus, præſer-
tim ſi laudi executionem petant, ac etiam obti-
1 neant, dicantur attentare, & generaliter † an pen-
dente reductione dicatur attentari: Et quamuis
Vital. in tractat. de Clauſul. ſpecialiter poſuerit
Clauſulam hanc, Nil nouari reductione, & recurſu
ad arbitrium boni viri pendente, multaque ſuper
hoc ibi retulerit, plenius tamen attingendo mate-
riam, quia frequenter vſu venire poteſt, ad totius
huius materiæ intelligentiam, illud operæ precium
2 ante omnia, præmittendum videtur, † quod in
hoc articulo an petita laudi reductione illius exe-
cutio ſit ſuſpenſa, non videntur inter ſe Doctor.
omninò conſentire, & magnam inter eos fuiſſe va-
rietatem dixit Marantha in Speculo, in tertia par-
te, ſextæ partis principalis. in ſecundo actu, ſub nu-
3 mero 110. † vbi, licèt tres tantum videatur (etiam Marant. ibi nume
implicitè) referre opiniones, ſciendum tamen eſt, fol. 496.
quod quinque in propoſito articulo executionis
laudi reperiuntur opin. Prima fuit Card. in capitu-
4 lo expoſita, de arbitr. † quod executio non impe-
diatur, ea potiſſimum ratione: quia hoc in Iure
nullibi reperitur cautum, vt refert Abb. in c. Quin-
tauallis, numero 41. de Iureiur. & Boer. deciſ. 284.
incip. Sed maius dubium, ſub numero 24. In ean-
dem ſententiam Marantha vbi ſuprà, citat Ang. in
conſil. 172. & Salic. in l. 1. C. quando prouoc. non
eſt neceſſ. ſed re vera Salic. id in libro meo non di-
xit, & Ang. loquitur præſuppoſito ſtatuto, quod
laudum ſine contradictione mãdetur executioni,
& pacto expreſſo, quod non liceret petere redu-
ctionem, qui valdè diuerſi termini à noſtris ſunt:
5 † Secunda fuit opin. ſecundum Maranth. vbi ſu-
prà, originaliter Bald. in l. tale pactum, §. qui pro-
uocauit, col. fin. in penult. q. ff. de pact. quod per re-
ductionem ſuſpendatur executio, quam etiam in-
diſtinctè contra Card. vbi ſuprà (de Baldo nullam
faciens mentionem) tenet Abbas, in dicto c. Quin-
6 tauallis, nu. 41. de Iureiur. † quam etiam tanquam
veriorem, ſecutus eſt Marantha, vbi ſuprà, per tex.
qui etiam ab omnibus in id citatur, in l. non diſtin-
guemus, §. cum quidam, ibi, appellandi ſpecies, ff.
de arbit. vbi in eandem ſententiam etiam alleg. So
7 cin. in conſil. 27. col. penult. lib. 4. † Tertia quoque
opin. illorum fuiſſe videtur, qui ſimpliciter dixe-
runt, quod pendente reductione, fiat executio lau-
di, ſed data cautione de reſtituendo in euentum
ſuccumbentiæ in cauſa reductionis; quam opin.
ſenſiſſe Ang. in conſil. 272. in fin. verbis, tradit Ma-
rantha, vbi ſuprà, * & expreſsè eam ponit Bertran.
conſil. 5. ſub num. 11. in prima parte.] Quarta huic
proxima fuit opin. Baldi, in addit. ad Specul. in tit.
de arbit. §. fin. col. 8. verſ. ſed an pendente cauſa re-
ductionis, quam refert, & de verbo ad verbũ tran-
ſcribendo ſequi videtur Vital. in dicta Clauſula,
Nil nouari recurſ. & reduct. pendente, poſt princ.
8 vt diſtinguamus, † quod Aut cauſa reductionis eſt
breui tempore, puta infrà duos Menſes ex forma
alicuius Statuti expedienda, & tunc ſimpliciter
iuxta ſecundam opinionem impediatur executio;
Aut requirit longum tempus, & altiorem indagi-
nem, & tunc executio fiat data tamen cautione de
qua ſuprà, ad not. in cap. ſciſcitata, ext. de in integr.
9 reſtit. † Quinta demum in propoſito videtur fuiſſe
opin. Ioan. de Imola, in conſil. 130. In caſu præmiſ-
ſo, col. 2. in fine, ſub num. 7. vbi poſtquam plura ſu-
per hoc dixit, an laudo oppoſita nullitas, ſuſpen-

dat

Digitized by Google

dat illius executionem, firmans pro veriori illam
ſententiam, quod executio debeat ſuſpendi, ſubdit,
quod intelligo verum, ſi ante ſit petitum laudum
reduci, & nullum declarari, quam ſit per Partem
aduerſam exequi petitũ, quod ſi ante ſit petita lau-
di executio, & deinde illius reductio, ſecùs ſit ſe-
cundum eum ibi, per not. in l. ſed ſi ante, ff. de ex-
cept. Inter quarum opin. varietates, omiſſis diſpu-
10 tationibus, illa mihi videtur verior, æquior, † & au
ſerim dicere, etiam frequentiori calculo approba-
ta ſententia, quam ſuprà ſecundo loco retulimus,
videlicet, quod per huiuſmodi reductionem peti-
tam, ſuſpendatur laudi executio: quam vltrà, &
poſt ſupra allegatos, tenuit Franc. in cap. dilecto,
num. 39. de Appellat. & Nicol. Boer. in dicta deciſ.
284. incip. Sed maius, num. 24. & ſeqq. vbi ſub nu-
11 me. 26. circa finem, ſubdit, † quod ita ſeruatur in
Praxi, & de ſtilo Curiarum, & ſpecialiter reſpon-
det motiuo, quod faciebat Card. in dicto cap. expo
ſita, quod hoc non ſit Iure cautum. Eandem tenuit
Lanfranc. deciſ. 461. incip. Arbitramentalis, Alex.
in conſil. 43. Quia ſubtiliter, num. 9. lib. 6. & in con-
ſil. 119. Quæritur ergo, num. 17. verſ. & tanto for-
tius. libro ſecundo, & in conſil. 63. In cauſa, numero
12 quarto, & ſeq. li. 3. vbi propterea defendit † captu-
ram factam pendente reductione nõ valere, quem
etiam videtur ſecutus Pariſ. in conſil. 45. ſatis con-
13 cludenter, nu. 60. lib. 1. † & eleganter eadem opin.
ſuſtinetur per Ant. Galleſ. de oblig. in forma came-
ræ q. 3. quartæ particulæ, obligationis in forma Ca
meræ, num. 5. & ſeqq. vbi refert, quod ita fuit ipſo
pro vna parte interueniente in cõtingentia facti
14 aliàs determinatom, ea potiſſimum ratione: † quia
ſcilicèt in Compromiſſo, & Obligatione, etiam in
forma Cameræ deſuper, ſibi adiecta, cenſetur id
actum, quod laudo ſit parendũ, & illud ſit exequen
dum, niſi aduerſus eum reductio petatur, vt latius
ibi per eum * quod maximè procederet, ſi vigore
reductionis fuiſſet inhibitum, vt adnotauimus in ca
pit. 20. de attent. poſt inhibit. limit. 26. nu. 8. Quod
15 procederet, etiam ſi in loco extaret † ſtatutũ, quod
à Laudo non daretur reductio, nam & ipſum ſtatu
tum eam tacitam conditionem habet, ſi dolus vel
lata culpa, aut enormis læſio à Laudo ab ſit vt poſt
alios firmat Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 98. nu.
29. vbi etiam nu. 33. poſt Galleſ. vbi ſupra & alios,
de magis cõmuni atteſtantes, firmat Concluſionem
16 ſuprà poſitam, prout etiam videmus, quod ſi † par
tes in electionem æſtimatorum promiſerint ſtare
eorũ relationi, huiuſmodi electio & promiſſio cen-
ſetur tacitam habere conditionem, ſi ſcilicet, iſti iu-
ſtè retulerint, aliàs poteſt recurri ad arbitrium bo-
ni viri. Proſp. Paſeth. conſ. 203. nu. 3. poſt Dec. in c.
ad hæc, el ſecondo, de appellat.] ſecundum quam
opin. non ſolum in actu particulari ipſius executio-
17 nis laudi, † verum etiam vuinerſaliter in omnibus
actibus, tam per Iudicem, quã per Partes ipſas pen-
dente huiuſmodi reductione, faciendis, quod vitio
attentatorum ſubijciatur (concluſiuè proceden-
do) eſt nunc conſtituenda.

Regula, quæ probatur Primò, quia huiuſmodi
petitio, ac reductio impedit executionem laudi ea
pendente fieri poſſe, ſecundũ ea, quæ proximè fir-
18 mata ſunt, num. 5. & num. 10. † Secundò, quia re-
ductio dicitur eſſe actus ſuſpenſiuus, & operari ef-
fectum ſuſpenſiuum, quod dixit eſſe multum no-
tabile Bald. in c. 1. §. ſancimus, ſub num. 3. verſic. &
nota quod tria ſunt, iuncto verſ. item recurſus, in
tit. quo temp. mil. inueſt. pet. deb. in vſib. feud. quod
etiam affirmanit (licèt Bald. non alleget) Boer. in
dicta deciſ. 284. ſub nu. 24. Vndè, ſi per eum indu-
citur effectus ſuſpenſiuus, ergò, ea pendente debent
neceſſariò dari attentata, ſecundum doctrin. Franc.
in c. bonæ, nu. 36. de Appell. & aliàs ſæpè diximus.
Tertiò, (quod ex proximo fundamento procedit)
19 † quia reclamatio, & reductio impedit aliquid in-
nouari, vt ſpecialiter ad propoſitum noſtrum dice-
bat Alex. in conſ. 45. Quia ſubtiliter. nu. 9. lib. 6. &
quod reductione pendente nihil ſit innouandum
tradit etiã Grat. in conſ. 118. Videtur, nu. 19. lib. 2.
20 Quartò, † quia huiuſmodi reductio, dicitur eſſe
quædam ſpecies appellationis, ad text. in l. non di-
ſtinguemus, §. cum quidam, ff. de arbitr. quem dicit
notandum Franc. in Rubr. de appellat. num. 34. &
Afflict. deciſ. 51. Item fuit dubitatum, nu. 2. Socin.
conſil. 220. nu. 4. lib. 2. Roman. conſ. 265. Lanfranc.
de Arbit. in princ. nu. 32. quos allegat, licèt omnino
non teneat, Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 51. nu-
21 me. 10. Aymo conſ. 622. nu. 12. lib. 4.] † Et quia ap
pellationi dicitur æquiparari, vt dicunt omnes, per
dictum §. cum quidam quæ æquiparatio nõ ſolum
deducitur ex præmiſſis, ex quo ſicut appellatio, ita
etiam reductio impedit executionem, ſuſpendit Iu
riſdictionem, & impedit innouari, vt ſuprà, verum
22 etiam, & ex alijs: † quia ſicut appellatio in dubio
debet ſemper admitti, ad not. per gloſ. in c. vt debi-
tus, de appell. & diximus latius ſuprà in hac ſecun-
da parte, cap. 12. de attent. appellatione pendente
in quinta ampliat. princip. nu. 9. ita, & reductio in
dubio debet admitti, ſecundũ Alex. poſt alios, quos
23 allegat, in conſ. 139. Viſo puncto, nu. 7. lib. 7. † Itẽ,
ſicut appellatio tollit præſumptionem, quæ ſolet
eſſe pro ſententia, ac pro Iudice, ad not. in c. quo-
niam contra, de probat. Alciat. in tracta. Præſumpt.
Regula 3. præſumpt. 9. num. 6. ita, & reclamatiò, &
reductio tollit, & eneruat præſumptionẽ, quæ erat
pro laudo, vt tradit Mil. in verbo, præſumitur pro
laudo, fol. 311. & eleganter per Curt. ſenior. poſt
alios, in conſ. 23. incip. ego quoque, in fine, nu. 7. &
per Alex. in dicto conſ. 43. & poſt eum Nicol. Are-
latan. in addit. ad Alciat. in dicta Regula 3. Præ-
ſumpt. 12. poſt princip. * eodem modo ſicut appel-
latio deuoluit negocium etiam quoad nullitatem,
24 quia † Iudex ad quem, poteſt etiam annullare pri-
mam ſententiam, ita etiam Index reductionis po-
terit cognoſcere de nullitate Laudi, vt poſt Bald. in
c. dilecto, in fine, & ibi Butrius, col. pen. Abb. conſil.
3. Dec. in Rubr. de appellat. nu. 6. Martianenſ. con-
ſil. 4. nu. 37. dicit nouiſſime Rota Lucenſ. per Ma-
gon. deciſ. 98. nu. 4. licèt ibidem, nu. 8. referat Bal. in
l. arbitrorum, in fine, C. de Arbitr. dicentem, quod
nullitatis dictio, non eſt remedium reductionis, ex
quo Laudum nullum, Laudum dici non poteſt, vt
25 ibi latè per eam.] † Quamuis autem per ſuprà di-
cta, firmari poſſit, quod regulariter inter appella-
tionem, & reductionem procedat æquiparatio, eſt
tamen aduertendum, quod iſta æquiparatio non
procedit per omnia, vt dicebat Card. in dicto cap.
expoſita, vt eum referunt Abbas, in dicto c. Quin-
tanallis, num. 41. & Boer. dicta deciſ. 284. ſub num.
25. qui licèt id ſimpliciter dixerit, abſque eo quod
ponat caſum in quo non ſint æquiparata, diuerſi-
tas tamen ex eo poteſt depræhendi, quod appella-
tio debet interponi intra decem dies, Authent. Ho
die, C. de tempor. appell. Reductio autem (quate-
nus ſumus in arbitratore) poteſt peti intra triginta
annos, vt eſt deciſ. Afflict. 132. Fuit dubitatum, &
eſt commu. opio. de qua poſt alios teſtatur Maran-
tha in dicta tertia parte, ſextæ partis principalis, in
ſecundo actu, num. 112. & diximus ſupra, in hac
ſecunda parte, cap. 12. de attent. appell. pend in 12.
Ampliat. quinquageſimæ limit. princip. num. 126.

† Sunt-

Digitized by Google

26 † Similiter cauſa appellationis, dicetur eſſe ſecun-
dã cauſa, & propterea ſi ſtatutum loquatur de ſe-
27 cundis cauſis, habebit locum in iſta: † quando au-
tem eſſemus in reductione à laudo, tunc cauſa re-
ductionis dicitur prima cauſa, & non ſecunda, &
ſic ſtatutum hoc caſu non procederet, vt annotauit
eleganter Bald. in conſilio 169. In primis, nume. 6.
28 lib. 3.* Pariter † ad appelladum ſufficit quodlibet
ſimplex mandatum, in reductione Laudi pœnalis
requiritur ſpeciale, vt poſt alios declarat Rota Lu
cenſ. per Magon. d. deciſ. 51. nu. 19. immò poſt Bal.
in c. cum ſpeciali, de Appellat. & alios, dixit, quod
in pluribus diſconuenit, quam conueniat cum ap-
pellatione, & ideò diſſimilis potius dici debet,] &
conſequenter apparet, quod non eſt inter eas per
omnia facta æquiparatio, cum in his duobus caſi-
bus diuerſum ſit ius ſtatutum: regulariter autem
æquiparatio poteſt admitti * licèt contrarium di-
cat Roland. conſi. 24. nume. 13. lib. 4. poſt Federic.
de Sen. conſil. 285. & Lanfranc. in tract. de Arbitr.
29 q 22. verſ. non obſtat, Maxima † etenim inter eas
eſt diſſimilitudo, & magis dicendum eſt, quod re-
ductio ſit diſſimilis, quam ſimilis appellationi, &
propterea ex hoc infert & ſuſtinet etiam de com-
mun. atteſtando, num. 7. quod licèt appellatio co-
gnoſcatur per ſuperiorem iudicantis, reductio ta-
men cognoſci debet per ſuperiorẽ ipſius Rei con-
uenti,] & ex his fundatur ſupradicta Regula.
30 * Quæ maximè procedit ſi † laudum fuit latum
lite in Rota pendente, & eius vigore capta poſſeſ-
ſio, ſi huiuſmodi laudi ſit petita, & pendeat cauſa
reductionis, Rota nullam ſolet huiuſmodi laudi &
poſſeſſionis habere rationem, vt fuit dictum in vna
Anconitan. Cappellaniæ, coram Cotta, 21. Nouem
bris, 1576. vt eſt deciſ. diuerſ. 62. incipien. Conclu-
ſum, num. 2. in nouis.]

Ampliatur

Primò, vt procedat non ſolum, quando huiuſ-
31 modi reductio fuit petita, † verum etiam ſi ſimus
intra tempus illam petendi, quoniam hæc à pari
procedunt, ſecundum Socin. in conſil. 27. Viſis, nu-
32 me. 35. lib. 4. † quæ Ampliat. ſingulariter eſt no-
tanda, ſi vera eſt, attento, quod tempus, intra quod
talis reductio peti poteſt non eſt decendium, ſecũ-
33 dum aliquos, aut annus, ſecundum alios, † ſed eſt
ſpacium triginta annorum, ſecundum magis com-
mu. opin. de qua teſtatur idem Soc. in conſil. 104.
Viſis, ſub num. 10. lib. 4.
34 * Secundò amplia, vt † pendẽte reductione non
fiat executio, etiam ſi ſimus in obligatione in for-
ma Cameræ (licèt in contrarium quod ſtante obli-
gatione Camerali executio non ſuſpendatur, ſit
deciſ. 182. incipien. Quoad ſecundam partem, lib.
primo,) adiecta & poſita in inſtrumento Compro
miſſi, vt poſt Galleſ. adnotauimus ſupra nume. 13.
quibus adde, quod ſecundum hanc opinio. tenuit
alias Rota, in vna Aunion. Laudi, coram Fãtutio,
7. Octobris, 1555. in qua agebatur de quadam exe-
cutione, & bonorum adiudicatione Florentiæ vigo-
re laudi iurati, & habẽte obligationem prædictam
facta, pendente cauſa reductionis in Rota, & fuit
formaliter dictum, quod ſi pendet reſtitutio aduer
ſus laudũ; non licuit exequi et ſint attentata, aliàs
ſecus. Hanc autem ſecundam Ampliationem decla-
ra, quod licèt hoc caſu ſint attentata, non tamen
poſſeſſio reuocaretur, ſed eſſet ſequeſtranda.]

Limitatur

35 Primò, † quando eſſemus in reductione petita
aduerſus primam reductionem; & ſententiam ſu-
36 per prima reductione latam; † (poteſt enim à ſen-
tentia lata ſuper reductione appellari, & iterum
37 illius reductio ad arbitrium boni viri peti, † ſecũ-
dum magis commun opin. de qua teſtatur Pariſ.
in conſi. 45. ſatis concludenter. nume. 93. lib. 1. * &
Apoſtill. ad Alex. conſi. 106. lib. 3. vt refert, & arti-
culum plenè tangit Didac. variarum reſolut. cap.
12. num. 3. & per totam lib. 2. vbi ſub num. 7. quod
non dubitaret ſecundum hanc opinionem vbique
locorum, & conſulendo reſpondere, & iudicando
pronunciare, nam verior eſt.] nam hac ſecunda re-
ductione pendente poteſt fieri executio, vt tradit
Boer. in dicta deciſ. 284. col. fin. ſub num. 26. verſi.
quod intelligo, quod ante eum dixit Franc. in cap.
38 dilecto, ſub num. 39. in fi. de appell. † Quæ limita-
tio licèt prima facie videatur poſſe admitti, tamen
ſi diligentius conſideretur, non videtur aliquate-
nus tenẽda quia ſi regulariter, vt ſuprà dictum eſt,
reductio appellationi æquiparatur, nõ videtur poſ
ſe dari bona ratio diuerſitatis, quare appellatio ſe-
cundo loco interpoſita ſuſpendat, & impediat exe-
cutionem, vt clarum eſt, reductio autem ſecundo
loco petita hunc effectum non operetur, & tanto
magis quia à ſententia lata primo loco ſuper redu-
ctione nõ ſolum poteſt peti reductio, ſed immò ab
ea poteſt etiam verè appellari, ſecundum commu.
opin. de qua ſupra poſt Pariſ. Vnde pendente in ſe
cunda inſtantia, iſta cauſa reductionis multo ma-
39 gis debent executio, & attẽtata prohiberi. † Quod
ſi eam tenere volueris, eam limita, & notabiliter
declara, vno modo, qui colligitur ex his, quę ponit
Ioan. de Imola, in dicto conſi. 130. in caſu præmiſ-
ſo ad fi. vt non procedat, quando reductio, quæ ſe-
cundo loco petitur, licet videatur ex laudo (quod
in cauſa primæ reductionis fuerat confirmatum)
prouenire, eſſet tamen ſuper diuerſo capite ab eo
quod fuerat in prima reductione tractatũ, vbi dat
exemplum, quod ſi laudum contineat duo capita,
videlicet, quod ſolutio deberet fieri in duabus pa-
ghis, ſi huius laudi ſit petita reductio, & in cauſa
reductionis ſit tractatum tantum de prima pagha,
& quoad hanc, laudum ſit confirmatum, ſi iterum,
& ſecundo loco huius laudi (etiam vt pręfertur cõ
firmati) petatur reductio quo ad ſecũdam paghã,
hæc reductio licet reſpectu totius laudi, videatur
ſecundo loco petita, & ſecundum opin. Boer. non
deberet impedire executionem laudi, tamen ex in-
tentione Imolæ vbi ſupra, (& bene) impedit, & ra-
tio eſt, quia quo ad ſecundam pagham iſta dicitur
prima reductio, & eſt quid diuerſum ab eo quod
fuit tractatum in prima reductione.

Secundò, ex intentione eiuſdem Boer. vbi ſupra
40 limita, † niſi expreſſè in Compromiſſo actũ eſſet
inter partes, quod etiam pendente reductione, poſ
ſet ad executionem laudi procedi, cum contractus
ex conuentione legem accipiant, l. 1. § ſi conuene-
rit. ff. depoſ. & pręſertim actus Compromiſſi, qui à
41 libera partium voluntate dependet† & tantum ar-
bitri poſſunt, quantum partes ipſæ eos poſſe volue
runt, ad tex. in l. non diſtinguemus, §. de officio, ff.
de arbit. Corn. conſil. 293. Multa. col. 3. lib. 3. tradit
latius Blanc. in tract. de Compromiſſ. in 6. quæſt.
princ. nu. 5. verſ. tertio quæro.

Tertia ex eodem Boer. vbi ſupra colligitur limi-
42 tatio, † vt non procedat, quo ad differendum exe-
cutionem pœnæ conuentionalis in Compromiſſo
(ſi fuerit contrauentum) appoſitæ, quia quo ad pœ-
nam poteſt fieri executio etiam pendente reductio
ne, & licèt ille non dicat, ratio poteſt eſſe, quia is,
qui petit reductionem non negat pœnã deberi, im-
mò ex quo per petitam reductione videtur contra
uenire, & nõ ſtare laudo, videtur facto ſuo induce-
re actum per quem pœna committatur, & in cauſa

redu-

Digitized by Google

reductionis non pōt tractari de hmōi pęna non ſol
uenda, quia reductio reſpicit laudū, & in eo cōten-
ta: pęna aūt, & Ius ad petendum pœnā ſuperuenit
poſt laudū, ergo per petitā reductionem laudi, non
43 debet poſſe retardari. † Quod ego intelligerē ve-
rum, niſi ēt arbiter in laudo aliquid pronunciaue-
rit ſuper pęna, nō dico cōuentionali, quia hoc non
pōt, ſed noua, quod vtique pōt, vt tradit Baptiſta à
Sancto Blaſio, in tracta. de arbit. & arbitrator. in 2.
p. nu. 69. q. 87. poſt Ang. & Lanfranc. de quibus ibi
per eum, nam hoc ſtante quo ad iſtā nouam pęnam
pēdēte reductione eſſet denegāda executio laudi.
44 Quartò, † niſi laudum cuius petitur reductio ex
forma alicuius ſtatuti haberet executionē paratā,
quamuis. n. Bald. in addit. ad Specul. in §. vlt. col. 8.
verſ. ſed pendente cauſa reductionis, quem refert
ad verbum, & ſequi videtur Vital. in dicta Clauſu
la, nil nouari recurſ. pend. hunc punctum de ſtatu-
to poſuerit, & pro vtraque parte plura fundamēta
fecerit, & in hanc ſententiam inclinaſſe tandem vi-
deatur cum eam vltimo loco ponat, quod executio
impediatur declarando, vt per eum ibi, & nos mox
dicemus, nihilominus magis in terminis, & reſolu-
te, quod hoc caſu non obſtante reductione laudum
mandetur executioni in caſu cuiuſdam ſtatuti Ci-
uitatis Caſtelli, conſuluit Ang. in conſ. 172. Ludo-
uicus & latius idem tenent, & per multa compro-
bat And. Barbat. in conſ. 18. clementiſſimū ſub nu.
7. verſ. in cōtrariū per tres integras, col. lib. 4. quod
45 ex eo etiam comprobari pōt † quia quando ſtatu-
tū dat laudo executionē, is qui petit reductionem
in effectu videtur ab executione appellare, cum re-
ductio ſit ſpecies appellationis, l. nō diſtinguemus,
§. cū quidam, ff. de arbit. appellatio autem ab execu-
tione regulariter nō admittitur, præſertim quo ad
effectum ſuſpenſiuum, vt diximus latius ſupra, cap.
12. de attent. appell. pend. in quinquageſima tertia
limit. princip. nu. 8. & multis ſeqq. Quātūs autem
prædicta Ang. opi ex pręmiſſis probabilis videatur
46 † illud tamen omittendum nō videtur, quod aliàs
in contingentia facti fuit determinatū cōtrarium,
ſ. quod per reductionem executio laudi retarde-
tur, vt atteſtatur magnæ lectionis & eruditionis
vir, atq; ēt practicus inſignis Ant. Galleſ. de oblig.
Camerali, in 1. particula, q. 3. nu. 5. & ſeqq. Quod ſi
hanc limit. & Ang. opin. quis ſequi voluerit, illa ex
intentione Bald. & Vital. vbi ſupra, neceſſario de-
47 claranda, & ſublimitanda videtur, † vt non proce-
dat quando cauſa reductionis non requireret lon-
gum tractatū, ſed incontinēti puta infra duos men-
ſes ex forma alicuius ſtatuti eſſet terminanda, quia
his concurrentibus, ſecundū Bal. ibi eſſet denegan-
da executio, quod ſi altiorem requireret indaginē,
tunc ſit facienda executio, recepta tamen cautione
de qua in c. ſciſcitata, de in integr. reſtit. Quæ autē
ſit vtilitas, quod non obſtante, quod laudum man-
detur executioni concedatur illius reductio, decla-
rat eleganter Ang. in d. conſ. in fi.

Quintò, ex intentione eiuſdē Ang. in alleg. conſ.
48 172. limit. † niſi partes in cōpromiſſo huiuſmodi re-
ductioni renunciaſſent, quia cum iſta verba debeat
aliquid operari, regulariter ſtante renūciatione nō
poterit peti reductio ſecundum eum ibi, qua dene-
gata, ad propoſitum noſtrū non eſt, quid conſidere-
mus, an illa pendente dicatur attentari. Hoc aūt di-
ctū de renunciatione, ſublimita duobus modis, de
49 quibus ibi per eū. Primò, † niſi per laudum eſſet il-
latum grauchus grauamen, & immodica læſio, (vt
ille inquit,) quia hoc caſu nō obſtāte renunciatio-
ne, datur reductio, & conſequēter ſubintrat conſi-
50 deratio attentatorum. Secundò, † niſi cōſtare poſ-
51 ſet aliquo modo de dolo arbitri † quia ſtante vel
enormi læſione, datur reductio nō obſtante renun-
52 ciatione, † etiam cum iuramento facta, vt hæc om-
nia habentur latè, & eleganter per eum ibi.

Sextò, ex intentione Io. de Imol. in conſ. 130. In
53 caſu præmiſſo, col. 2. ſub nu. 7. † niſi antequam ſit
petita reductio, fuiſſet petita executio, quia hoc ca-
ſu reductio ſubſequens non impediret executionē
antea petitam, ad not. in l. ſed ſi ante, ff. de except.
quod vltra eum ex eo comprobari poteſt, quod a-
lias diſtinguēdo dicebat Paul. de Caſtr. in Authen.
Quæ ſupplicatio, C. de precib. Imper. offer. in illa
54 quæſtione, † an nullitas oppoſita impediat execu-
tionem, dū concordando contrarias opiniones, in-
quit, quod ſi prius ſit petita executio, tunc nullitas,
illa non impediat, aut prius fuit intentata nullitas,
55 & deinde petita executio, & tunc impediat, † ſub-
dēs ita ſe vidiſſe practicari, quem ſequitur Socin. in
conſ. 78. ſub nu. 4. lib. 3. Et ex diſtinctione, quā facit
Ripa, in l. 4. §. condēnatū, col. fin. ſub nu. 30. ff. de re
56 iudic. † quod aut reſtitutio fuit principaliter ante
executionem petita, & retardat executionem, Aut
ante fuit petita executio, & deinde oppoſita exce-
ptio reſtitutionis, & tunc non retardetur executio,
de quo nos latius dicemus infra, c. 18. de attent. re-
ſtit. in integr. pend. nu 6. verſ. Tertia quoq; depræ-
57 hēditur opin. Quid † aūt ſi dato laudo eo ipſo die,
quo pars petijt reductionē, aduerſarius cæperit poſ
ſeſſionē rei de qua in laudo, an cēſenda ſit nulla, &
attentata? & quod cenſeatur bona, vidētur ſenſiſſe
Dñi in vna Bon. bonorū coram D. de Rubeis, 15.
Iunij, 1565. dū tenuerunt, quod hmōi poſſeſſio tan
quam plena, ſufficiat ad inducendā cōtinuationem
ita, vt ſi vigore reductionis emanauerit inhibitio,
& poſt inhibitionē prætendatur, quod actus poſtea
facti ſint attentati illi tñ excuſantur ab attentatis
quaſi fuerint facti per modum continuationis poſ-
ſeſſionis ſupradicto die captæ; Et faciunt, quę dice-
mus infra, c. 20. de attent. poſt inhibit. in ſecunda
declarat. principali Regulæ ibi poſitæ, per totam.
58 Septimò limita, † niſi ſtatuto loci caueatur, quod
laudum mandetur executioni, ēt Parte reclamante
vt poſt alios ſenſiſſe videtur Grat. in cōſ. 34. In præ
ſenti, ſub nu. 14. verſ. nam, & hæc verba, lib. 1.
59 Octauò, niſi huiuſmodi † reductio fuiſſet calum-
nioſe petita, quia per eā non impediretur executio,
ſcdm Ruin. in conſil. 7. Viſis nu. 4. lib. 4. Pro qua fa-
cit, quod latius diximus ſuprà, in hac ſecunda par-
te, c. 4. de attent. lite pend. in 4. limit princip. nu. 1. &
per totam: Quod nec tunc attentata lite pendente
locū habent, qñ lis fuiſſet calumnioſe inſtituta, &
quod qñ ēt appellatio eſſet friuola, & iniuſta, atten
tata non procedunt, vt diximus latius ſupra, c. 12.
de attent. appellat. pendente in 6. limit. princip. nu.
1. & ſeqq. cū ratio dictarum limitationū, quoad li-
tē, & appellationē conſiderata, militet ēt, quoad re-
ductionem; Ex qua conſideratione (licèt ex dictis
Doctorum in ſpecie in hac materia reductionis vl-
tra præmiſſas octo limitationes aliæ non dentur)
Videmꝰ tamē quod regula ſuprapoſita in materia
reductionis pendentis, quamplures alias neceſſario
recipere debeat limitationes; & maiorem partem
illarum, quæ in materia attētatorum lite, vel appel-
latione pendente ſupra ſuo loco enumerauimus, in
quibus militat eadem ratio, quas hic fuſius non ex-
plicabimus, ſed eas tantum remiſſiuè ad loca, vbi
plenius ſunt pertractatæ, attingemus, & poſſunt eſ-
ſe infraſcriptæ, Videlicèt, (& hæc erit)
60 Nona limitatio † vt non procedat, ſi quis redu-
ctione pendente ſuam poſſeſſionem, vel ſua Iura
continuaret, cū regulariter continuans, non dicatur
atten-

attentare,iuxta ea,quæ latius diximus ſuprà capit. quarto,de attent.lite penden.in prima limit. princip.& cap.12. de attent.appellatione pendente limit.26.princ.

61 Decimo,† quando poſſet conſiderari diuerſitas cauſarum ſecundum ea quæ plenius poſuimus ſupra cap.4.de atte.lit.pend. in ſecunda limit. princ. & cap.12. de attent. appellatione pendente ſimiliter in 2.limit.princ.

Vndecimo,quando eſſemus in his,quæ non ſunt de proceſſu iuxta ea, quæ latius dicta ſunt in 5. lim.princ. de attent.appellatione pendente.

Duodecimo, quando eſſemus in his,quæ tenderent in faciliorem exitum ipſius reductionis, ſicut diximus de his, quæ tendunt in faciliorem exitum
62 appellationis, in 4.limi.princ.de attent.appellatione pendente.

Decimotertio, quando eſſet conſcientia arbitri onerata,ſicut diximus de Iudice ibidem in 10.lim. princ.

Decimoquarto, in actu ſequeſtrationis ſecundũ ea, quæ ibidem dicta ſunt in duodecima limitatio. princ.

Decimoquinto, quando eſſemus in his quæ etiã antea poterant fieri, vt dictum eſt ſupra, cap.4.de attent. lite pend. limit. 11. princ. & appellatione pendente,limit.15.princ.

Decimoſexto, quando pendente reductione ſuperueniret ſuſpitio fugę, quia tũc poſſet capi,ſicut diximus de attent. lite pend.limi.9.& de atten.appellatione pendente, limi.31.

Decimoſeptimo,quando Iudex qui laudum exequeretur ignoraret reductionem pendere, & cauſam reductionis fuiſſe commiſſam, ſecundum ea, quæ de Iudice appellationem ignorante diximus vbi ſupra,in 36.limi.princ.

Decimooctauo, quando eſſemus in actibus conſecutiuis, vt ſuprà de attent. lite pendente.in 5.& de attentat. appellatione pendente in 40. limitat. princ.

Decimonono,ſi Partes, attentatis aliquo modo renũciaſſent, vt vbi ſupra lim.42. & latius de atte. lite pendente,limi.15.princ.

Vigeſimo, quando eſſet periculum in mora, vt de atten.appell. pend.43.limi.princ.

Vigeſimoprimo, quando per reuocationem attentatorum oriretur ſcandalum in populo,vt in exhumatione cadaueris ad ea quæ dicta ſunt de atte. appellatione pendente limi.46.& de atten.li.pend. in 13.limi.princ.

Vigeſimoſecundo, quando extaret Conſuetudo in contrarium, per ea quæ de hoc in materia appellationis dicta ſunt ſupra de attent. appell.pend.in 48.limit.princip.

Cap. XVII. De attent. Nullitate pendente.

SVMMARIVM.

1 *Nullitas propoſita,an retardet executionem,& impediat aliquid ea pendente innouari.*

2 *Varia ſunt etiam inuicem pugnantes opin.*

3 *Inno.in hoc articulo an pendente nullitate executio fieri poſſit, tanquam ſibi parum conſtans, pro vtraque parte allegatur.*

4 *Confirmatio ſi petatur declarari nulla,hac nullitate pendente,nihil eſt innouandum,ſecundum Inno. & infrà, num.15.*

5 *Litis motio ſuper nullitate ſententia non debet impedire illius executionem, cum non videatur eſſe aliquod ius, quod id prohibeat, ſecundum eundem Innoc.& infrà num.18.*

6 *Sententia in Curia Delphinatus executioni demandatur etiam oppoſita, etiam incidenter illius nullitate.*

7 *Nullitas duobus modis proponi poteſt, videlicèt principaliter, & per viam actionis; Item incidenter, & per viam exceptionis.*

8 *Nullitate principaliter propoſita, & illa pendente, non permittitur innouari.*

Et hoc magis receptum eſſe aliqui dixerunt,infra,num. 14 ſed malè,vt infrà, nu.32.

9 *Sententia nulla, puta quia lata ex falſis allegationibus executio non datur.*

10 *Nullitas, & appellatio videntur in hoc equiparari, vt dum pendent non ſit aliquid innouandum.*

11 *Litis pendentia ſuper nullitate debet ſaltem prohibere ne interim poſſit aliquid innouari etiam ſi ipſa nullitas ex ſui natura id non impediret.*

12 *Nullitas ita deuoluit cauſam ad ſuperiorem, ſicut iniquitas,ſecundum comm.opi. ſecundum quam fuit etiã in practica obtentum.*

13 *Cauſa nullitatis dicitur habere effectum ſuſpenſiuum ſecundum aliquos, & infrà,nu.35.*

16 *Nullitas retardat executionem etiam in caſu Aegidiano ſecundum aliquos.*

17 *Nullitate principaliter propoſita poteſt ea pendente fieri executio ſecundum alios. & infra num.27.& ſupra num.6.*

19 *Executio ſi impediretur prætextu nullitatis principaliter propoſitæ, eſſet quodammodo dare executionem ſententiæ nondum latæ,vt hic declaratur.*

20 *Sententia ſi non fuerit appellatione ſuſpenſa regulariter debet executioni demandari.*

Decreta eluſoria reddi non debent, nu.21.

22 *Sententias proferri parum eſt, niſi etiam debita executioni demandentur*

23 *Ratio quare appellatione pendente non fit executio, illa eſt, quia per appellationem videtur ſublata præſumptio illa,quæ erat pro ſententia,quod ſit iuſta,& infra, num.44.*

24 *Nullitas propoſita non tollit præſumptionem, quæ eſt pro ſententia, quod illa ſit iuſta.*

25 *Nullitas poſt liquidatum negocium propoſita inducit præſumptionem contra proponentem,quod cauſa moræ da ſolutionis id fecerit.*

26 *Appellatio ſola ſi impedit executionem, ergo poteſt dici quod nullitas illam non impediat.*

27 *Executio ſententiæ fieri poteſt pendente nullitate principaliter petita, ſecundum Doctor. qui hic allegantur.*

28 *Quod procedit,tam de iure ciuili, quam Canonico.*

Et videtur communiter teneri, vt infrà, numero 31. & num 32.

Et iſti tanquam veriori, & communiori adhærendum eſt,vt infrà nu.38.

29 *Exceptio nullitatis executionem retardare ſolet.*

30 *Nullitatis cognitio non eſt præiudicialis executioni.*

33 *Nullitatis propoſitio propriè non inducit litis pendentiam.*

34 *Litis pendentia ſuper nullitate non habetur multum in conſideratione quoad effectum retardandæ executionis.*

35 *Nullitas non habet effectum ſuſpenſiuum, niſi de ſe ipſa ad ſe ipſam.*

36 *Iudex nullitatis articulo pendente non poteſt cognoſcere negocium principale.*

37 *Doctor quilibet intelligendus eſt ſecũdũ legẽ,quã allegat.*

39 *Executio & alia geſta pendente nullitate principaliter propoſita, an ſint tanquam attentata reuocanda?*

Et videtur commun. opin. quod ſic, ſecundum aliquos, vt infra, num. 41.

40 *Poſſeſſionis apprehenſio facta nullitate pendente, vti attentata, fuit reuocata per Sacrum Conſilium Neapolitanum.*

42 *Executio facta pendente nullitate principaliter propoſita, non eſt tanquam attentata in primis, & ante omnia reuocanda*

Sed beneficio iuſtitiæ, lata demum ſententia ſuper nullitate, vt num. 43.

44 *Executionis actus vigore appellationis interpoſita, habet quandam correſpectiuitatem cum ipſa ſententia, vt ea cenus illa impediatur, quatenus tollitur præſumptio, quæ erat pro ipſa ſententia.*

45 *Nullitate pendente, regulariter non debet aliquid innouari & ſi quid attentetur illud eſt ex priuilegio attentatorum reuocandum.*

46 *Ratio naturalis dictat, vt dum de aliqua re diſceptatur, non debeat aliquod præiudicium per alterum inferri*

* *Quæ ratio etiam in cauſa nullitatis pendentis militat. num 47*

Et iſta eſt commu. opi. vt infrà, num. 49.

48 *Inſtrumentum guarentigiatum non habet executionem paratam ſi principaliter agitur de illius nullitate.*

50 *Nullitas proueniens ex inobſeruantia alicuius Statuti, retardat executionem, etiam ſi alio Statuto caueatur quod ſententiæ non obſtante quocumque alio Statuto executioni mandentur.*

51 * *Statutum tollens omnes exceptiones, non intelligitur tollere eas, quæ ex capite alterius Statuti competunt.*

52 * *Statutum permittens dici de nullitate intra certum tempus, includit etiam nullitatem ex defectu Iuriſdictionis.*

53 *Iudici volenti exequi ſententiam nullam, etiam de facto reſiſti poteſt, ſecundum aliquos.*

54 *Nullitas etiam in Criminalibus retardat executionem, quando illa eſſet irretractabilis.*

Secundum commun. opin. vt num. 55.

Etiam ſi talis nullitas altiorem requireret indaginem. 56.

Non ſolum quoad eos qui cum bannito litigabant, verũ etiam quo ad omnes alios 57.

Niſi nullitas calumnioſè proponatur. 58.

Vel offendens nullitate pendente bannitum ignoraſſet per eum fuiſſe intentatum Iudicium nullitatis 59.

60 *Nullitatis exceptio retardat executionem, etiam ſi ſimus in poſſeſſorio, ſecundum commun. opin.*

Immò etiam ſi nullitas principaliter fuiſſet propoſita, vt infra, num. 95.

61 *Exceptio nullitatis militat etiam aduerſus ſententiam Principis, illiuſque executionem retardat.*

62 *Nullitate pendente poteſt licitè fieri executio, nec reuocatur per viam attentati, quando fuit principaliter per viam actionis intentata.*

63 *Penſionarius etiam lite ſuper nullitate penſionis pendente, cogitur per executorem ad ſolutionem penſionis.*

64 *Declaratoria Auditoris Cameræ pro penſionibus decurſis (pro quibus executiuè agebatur) lata pendente iudicio ſuper nullitate penſionis, valida reputatur de quo tamen latius infra, nu 97 & ſeq.*

65 *Inhibitio emanata à Iudice nullitatis principaliter propoſita impedit executionem ſententiæ.*

Præſertim quando nullitas conſtat notoriè ex actis, vel incontinenti probari poſſet ſecundum aliquos. 67.

Licet aliqui contra, vt ſupra num. 66

68 *Inhibitio etiam ſi non ſit Canonica, facit attentata, ſecundum ſtilum Modernæ Rotæ, & ratio aſſignatur, Niſi commiſſio ſit ſignata cum Clauſula, Prout de Iure, quia etiam inhibitio cenſetur decreta, prout de Iure, vt numero 69.*

70 *Nullitatis pendentia etiam principaliter per viam tamen appellationis propoſita, facit attentata, & ſi quid fiat venit tanquam attentatum reuocandum.*

Niſi decreta appellatione remaneat ſola cauſa nullitatis, vt num. 71.

72 *Licet aliqui contrariam tueantur ſententiam, & eandẽ commu. dixerint, & ita de facto ſemper fuiſſe per eos obtentum, vt infrà, nu. 74.*

Alij diſtinguunt.

Alij vero ſubdiſtinguunt niſi per ſtatutum eadem ſit inſtantia nullitatis, & appellationis, vt nu. 73.

Niſi nullitas per modum appellationis propoſita altiorẽ requireret indaginem. 77.

75 * *Inſtantia perempta non perimitur cauſa nullitatis.*

76 * *Fatalia an currant in cauſa appellationis pendente cauſa nullitatis.*

78 *Attentata pendente nullitate per viam appellationis intentata, non reuocantur niſi iuſtificata appellatione.*

79 *Nullitas etiam principaliter propoſita retardat executionem, quando illa eſt irretractabilis.*

80 *Quando ſcilicet ſumus in criminalibus, ſecundum aliquos.*

81 *Licèt alij, & verius, etiam ad cauſas Ciuiles hoc eſſe extendendum affirment.*

82 *Nullitas proueniens ex eo, quia quis dum erat abſens ex rationabili cauſa fuit cõdemnatus, etiam ſi ſit principaliter propoſita, retardat executionem.*

Vel ex eo quia fuiſſet condemnatus dolo aduerſarij, vt infra num 85.

83 *Bannito allegante nullitatem banni ex iuſta cauſa, non debet contra eum hac cognitione pendente aliquid innouari, nec interim offendi.*

84 *Etiam ſi dubitetur, an cauſa allegata ſit iuſta, quia interim debet ſuperſederi.*

86 *Iudex executionis licet non poſſit pronunciare ſuper principali videlicet executionem eſſe faciendam, vel non, poteſt tamen ad ſuam inſtructionem recipere probationẽ. & ſi inueniat aliquid, quod eum moueat, debet ſuperſedere, & cauſam ad ſuperiorem remittere.*

87 *Executio retardatur dato libello ſuper nullitate ex conſuetudine quæ ſeruatur Florentiæ.*

88 *Præuentio proponere nullitatem impedit executionem poſtea propoſitam.*

Dummodo cum præuentione concurrant aliqua coniecturæ. & inhibitio ſecundum aliquos, vt nu. 89.

90 *Executio retardatur ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ in Regno Neapolitano, quando proponitur nullitas Decreti affirmatiue.*

91 *Nullitate pendente in Curia Delphinatus, & in Hiſpania non permittitur ſimpliciter fieri executionem, ſed cum temperamento cautionis de reſtituendo in euentũ ſuccumbentiæ.*

92 *Nullitate per modum actionis intentata poteſt quis dare de nullitate per modum exceptionis, quæ facto retardat executionem, licèt hoc non videatur omninò tutum.*

93 * *Cognito de falſitate Inſtrumenti producti in uno Iudicio ad vnum finem poteſt deinde in alio Iudicio de eadem falſitate iterum cognoſci.*

94 *Executio vigore pacti non poteſt fieri pendente nullitate etiam principaliter propoſita Inſtrumenti, in quo adeſt illud pactum*

95 *Nullitas principaliter propoſita retardat executionem, quando reſpicit ſententiam latam in poſſeſſorio.*

96 *Geſta pendente iudicio ſuper nullitate ſententiæ Interlocutoriæ, etiam principaliter intentata, non dicuntur attentata.*

97 *Nullitas, puta penſionis, etiam principaliter intentata, facit attentata ſecundum aliquos quando committitur per ſpeciale Reſcriptum Papæ, quaſi Papa apponendo manum videatur in dubium reuocare executionem ſuarum literarum, licèt alij contra.*

98 Nul-

98 *Nullitatis exceptio incontinenti probanda, retardat executionem, & quando dicatur incontinenti probari, infra ſub nu 99. in fine.*

99 *Exceptio nullitatis requirens altiorem indaginem, non retardat executionem.*

Niſi executio eſſet irretractabilis, nu. 101.

Etiam ſi ageretur de executione trium conformium, ut infra, nu 104.

100 * *Nullitas velata quæ dubitationem & diſputationem recipere poteſt, non eſt admittenda.*

102 *Bannitus nullitate pendente non poteſt impunè offendi, etiam ſi nullitas altiorem requireret indaginem.*

103 *Secundum commun opin.*

105 *Appellatio in poſſeſſorio in multis caſibus permittitur ratione præiudicij irreparabilis, remiſſiuè.*

106 *Nullitas etiam altiorem requirens indaginem, retardat executionem, quando prouenit ex defectu Iuriſdictionis.*

Etiam ſi ageretur de executione trium conformium. 108.

Et etiam ſi quis iuraſſet non dicere de nullitate ut infra, num. 112.

Et etiam ſi eſſet puta per ſtatutum excluſa, omnis nullitas, ut infra. nu 113.

Niſi Iudex funditus careret Iuriſdictione, ut numero 109. &

Niſi nullitas eſſet notoria, Vel fuiſſet præfixus terminus ad decendum de ea, Vel Iuriſdictio eſſet elidibilis, Vel eſſemus in contumace, ut numero 114. in fine remiſſiuè.

107 * *Sententia à non habente Iuriſdictionem nulla eſt.*

110 * *Nullitas ex defectu Iuriſdictionis nunquam cenſetur excluſa.*

111 *Nullitas ex defectu Iuriſdictionis non poteſt opponi contra tres conformes ex eo, quia non conſtat de Commiſſionis præſentatione, ſi de Commiſſione conſtat.*

114 * *Statutum quando tollat nullitatem iuriſdictionis, euidentis nullitatis & forma non ſeruata.*

115 *Nullitas etiam requirēs altiorem indaginem retardat executionem ſi prouenit ex eo quia ſententia fuerit lata per falſas allegationes.*

116 *Executio ſi petatur ex iudicato, retardatur per exceptionem nullitatis, etiam altiorem indaginem requirentis.*

117 *Nullitas altiorem requirens indaginem, retardat executionem ſi opponitur à Tertio,*

Etiam trium conformium. 118.

Secundum commun. opin. 119.

120 *Exceptio, tunc dicitur altiorem requirere indaginem, quando continet Iuris ſubtilitatem.*

Vel quando prolixiorem habet tractatum. 121.

122 * *Per concurſum plurium Iurium res dicitur requirere altiorem indaginem.*

123 *Nullitatis exceptio regulariter contra tres conformes oppoſita non retardat executionem.*

Etiam incontinenti probanda. ibid.

124 *Nullitas notoria ex actis reſultans, an retardet executionem, trium conformium remiſſiuè.*

Et retardet ſecundum commun. opin. ut infra numero 138.

125 *Iudex aditus ſuper executione, licèt debeat aliàs exceptionem nullitatis remittere ad eum qui tulit ſententiam, ſi tamen nullitas colligitur ex tenore ſententiæ, poteſt ea non aliter remiſſa executionem denegare.*

Secundum commun. opin. à qua non eſt recedendum in iudicando, aut conſulendo. 126.

Licèt aliqui contra ſenſerint. 127.

129 *Nullitatis exceptio etiam trium conformium executionem retardat, quando conformitas eſt ſuper diuerſis articulis.*

130 *Exceptio nullitatis non retardat executionem ſi Iudex ſuſpicatur eam per calumniam proponi.*

Etiam ſi ſuper tali nullitate offerantur probationes incontinenti, ut infrà nu 135.

131 *Calumnia, & malitiæ præſumptio ubi militat contra proponentem, tunc nullitas non attenditur.*

132 *Executor non debet retardare executionem, quando videt malitiam per calumniam opponi, & cauſa moranda executionis.*

133 *Appellatio quoque, & alia qualibet legitima exceptio non eſt admittenda, quando apparet, quod illa animo calumniandi proponitur.*

134 *Nullitas in dubio præſumitur proponi cauſa moranda ſolutionis ſecundum aliquos.*

136 *Niſi conſtaret ex actis quia tunc videtur magis attendenda præſumptio ex actis reſultans, quam Iudicis aſſerentis ſe ſuſpicari calumniam in proponente.*

137 *Exceptio nullitatis non retardat executionem, quando illi fuiſſet renunciatum.*

138 *Etiam ſi renunciatio eſſet tacita, puta reſultans ex lapſu termini ad docendum de nullitate vigore ſtatuti præfixi.*

Niſi nullitas appareret ex tenore ſententiæ. ut infra, num. 142.

Vel quando nullitas cauſaret perplexitatem, & repugnantiam. ut infrà, num. 143.

Vel nullitas cauſaretur dolo aduerſarij, ut numero 144.

Vel cauſaretur ab incompetentia Iudicis, ut numero 145.

139 *Terminum ſibi ad aliquid, puta de nullitate docendum præfixum labi permittens, cenſetur tacitè nullitati renunciare.*

Ita ut non poſſit amplius ſuper huiuſmodi nullitate audiri. 140.

Etiam ſi nullitas aliàs eſſet notoria & ex actis apparens. 141.

146 *Exceptio nullitatis oppoſita coram ſubdito Iudicantis regulariter non retardat executionem cum ille cogatur exequi.*

Non tamen ita preciſè, ut ſi ſuſpicetur nullitatem quæ proponitur eſſe attendendam non poſſit in executione ſuperſedere, & conſulere iudicantem. 147.

148 *Nullitatis cauſa pendente retardatur executio ſecundum ritum Magnæ Curiæ Vicariæ in regno Neapolitano vigore regia pragmatica.*

Etiam per viam exceptionis propoſita, ut nu 149.

150 *Nullitate pendente fit executio de ſtilo Curiæ Delphinatus, & Hiſpaniarum.*

Data tamen cautione, ut nu. 150.

152 *Executio prætextu nullitatis non retardatur, quando ſtatutum, vel reſcriptum expreſſe diſponeret, quod pendente nullitate fiat executio.*

153 *Statutum, vel Reſcriptum, quod nullitate pendente fiat executio, valens.*

Licèt dicantur exorbitantia, ut nu. 154.

155 *Sequeſtratio nullitate pendente citra vitium attentati fieri poteſt, videlicèt,*

Ipſius rei, ſi ſit mobilis, ut nu. 156.

Vel fructuum ſi ſit mobilis, ut nu. 157.

Dummodò adſit in victore ſuſpicio dilapidationis, num. 158.

159 *Nullitate ſuper aliquo inſtrumento pendente, poteſt illius vigore fieri executio, quando res non eſt integra, & hic ponitur exemplum.*

160 *Nullitas etiam per modum Exceptionis (puta ex defectu mandati) oppoſita non retardat executionem quando ſuper mandato fuiſſet antea in cauſa principali diſcuſſum, & diſputatum.*

161 *Nullitate inſtrumenti oppoſita non prohibetur quis ea pendente uti inſtrumento & in illo ſe fundare.*

162 *Priuilegiatus dum diſputatur de viribus priuilegij non prohibetur uti priuilegio, quia non debet lite pendente priuari commodo poſſeſſionis.*

163 *Nullitate pendente poſſunt citrà vitium attentatorum omnes illi actus explicari qui hic remiſſiuè citantur.*

164 *Executio nullitate pendente impeditur ſi pars contradicat, aliàs ea tacente etiam ſententia nulla poſſet exequi.*

165 *Pendentia cauſa nullitatis à quo tempore incipiat ad effectum attentatorum commiſſionis ne, an citationis, remiſſiuè.*

EX multiplici diſtinctione,ac va-
rijs,& diuerſis declarationibus,
quas dediſſe apparet Iuris vtriuſ
1 que interpretes huic articulo † an
ſcilicet nullitas propoſita retar-
det executionem, & impediat
aliquid ea pendente innouari,
de quibus ſatis ſuperque habetur per Bart. Pau.de
Caſtr.Alexan.Iaſ.Ripam, & alios recentiores,in l.
4.§.condemnatum, ff. de re iudic.per Bart.& Do-
ctor. in l. ſi expreſſim, ff.de appellat. & pleniſſimè
per Canoniſtas, in Clement.1. de re iudic.& Bald.
& Paul.de Caſt.in Authent. quæ ſupplicatio,C.de
precibus Impet.offer. & Vital.in tract.de Clauſul.
in Clauſula, Nil nouari nullit.pend.& inter recen-
tiores Vant.in tract.de nullit. in tit.quot, & quib.
mod. nullit.propo.poſſeſ.præſertim,numero 29.&
ſeqq.& Didac practi. quæſt.cap.24.per totum,præ
ſertim, numero 6.& Moder.in annotat.ad Aegid.
num.68.& ſeqq.& omnium copioſiſſimè Io.Bapt.
de Aſin. in Praxi Iudic. §.31.cap.2. in 1 limit.Re-
gulæ ibi poſitæ,per tot. apud quos,& authoritates
2 innumeras interpretum, † atque etiam inuicem
pugnantes opin.quiſque videre poterit)euidentiſ-
ſimè(vt reor)apparere cuique poteſt,quam ſit con
trouerſi Iuris articulus iſte, an nullitate pendente
3 ſit aliquid innouandum, † præſertim, quod inter
cæteros, qui ſibi in hoc parum conſtare niſi ſunt,
etiam Innoc.ipſe,qui vnius eſt opin.anteſignanus,
in hoc articulo quaſi contrarius, hinc inde allegari
poteſt, ſiquidem, ille in c.cum olim, in gloſ. Cano-
4 nicæ,circa fi.extra, de procurator. vult, † quod ſi
quis petat confirmationem declarari nullam, tunc
nullitate pendente nihil ſit innouandum.Idem ve-
rò in cap.cum in iure peritus, poſt princip.de offic.
5 Dele. inquit † quod motio litis ſuper nullitate ſen
tentiæ nõ debet impedire illius executionem, cum
non videat eſſe aliquod Ius, quod id prohibeat.
Cuius vltimi loci authoritate non ſolũ paſſim Do-
ctor.vtuntur, (ne dicam abutuntur, vt ex infrà di-
cendis apparebit) verum etiam ſuper eo fundatus
6 eſt ſtilus Curiæ Parlamenti Delphinatus. † quod
ſententia in eo lata etiam oppoſita, & incidenter
illius nullitate, executioni demandatur, vt tradit
Guid.Pap.deciſ.50. Quia hæc Curia, ſub nume.2.
Quæ opinionum perplexitas, ex eo etiam depræ-
hendi poteſt,quod ea ipſa opin.quæ (per multa, p
Vant.vbi ſuprà,allegata, quod ſcilicet nullitas prin
cipaliter propoſita non retardet executionem) ve-
ra, & tenenda quandoque videbatur, hodie vide-
tur ſatis reddi dubitabilis, cum habeamus recentio
res atteſtantes de communi in contrarium, videli-
cèt,quod nullitas etiam principaliter propoſita, re
gulariter impedit lite deſuper pendente aliquid
innouari, de quibus infrà proximè latius dicemus.
Quorum omniũ difficultas ex eo maximè ad pro-
poſitũ noſtrum augeri videtur, quod ij ipſi qui fa-
tentur veram eſſe illam opin. quod nullitate pen-
dente, non debet aliquid innouari, negant tamen
ſi quid de facto fuerit innouatum,eſſe ex attentato
rum priuilegio in primis, & ante omnia reuocan-
dum: Vnde vt clarè ac diſtinctè procedamus, du-
plex hic cadit inſpectio. Prima erit, & generalis,
an regulariter nullitate pendente poſſit attentari,
etiam ſententiam exequendo. Secunda an execu-
tio,& alia nullitate pendente, geſta,ſint ex priuile-
gio attentatorum reuocanda.

7 Redeundo ad primam,ſciendum eſt, † quod ſi-
cut nullitas duobus modis proponi poteſt,vno mo
do principaliter,& per viam actionis,alio inciden
ter,& per viam exceptionis,ita inter vnum,& alte
rum, quo ad diuerſos effectus, multæ, ac conſide-
rabiles differentiæ conſtitui dicuntur, de quibus
abundè,& per Vant.vbi ſuprà,dicto numero 29.&
ſeqq.& per Didac.Practi. Quæſt.cap.24.ſub nu.5.
verſic. eſt igitur non alienum, fol.176. quas hic la-
tius non proſequimur,quia maior illarum pars ex-
tra propoſitam materiam eſſe videtur. Quod vero
attinet ad rem, de qua agimus,vt difficultas mate-
riæ facilius euacuetur ſimiliter ſciendum eſt, quod
ſicuti omnes abſque controuerſia admittere vi-
dentur, quod quando de nullitate datur inciden-
ter, & per viam exceptionis ſaltem in continenti
probandæ, declarando tamen,& limitando prout
per Doctor.in dicto §.condemnatum, & alijs locis
ſupra citatis, de quo, & nos mox dicemus infra,
numero 96.& ſeqq.regulariter & executio videtur
impediri, & aliquid innouari, prohibetur,attento
quod Bart.& alij ſupradicti ſæpiſſimè hoc loquen-
8 di modo vtãtur,quod † nullitate,vt præfertur pro
poſita,nihil debet innouari, Ita magna profe[illegible]o vi
detur eſſe inter Doctor. controuerſia, an quando
nullitas principaliter, & per viam actionis propo-
nitur,retardet executionem, & ea pendente impe-
diat aliquid innouari, ſiquidem duæ principales
colliguntur fuiſſe in hoc opin. omiſſis pro nunc
non nullis leuioribus quorundam opin. quæ in li-
mitationibus Regulæ infra ponendæ, commodè
adaptabuntur.

Prima fuit opin. quod pendente nullitate prin-
cipaliter propoſita, Executio non fiat, & conſe-
quenter quod non permittatur innouatio. Quæ
probatur Iure, Ratione, & Authoritate. Iure, in
9 l. ſi prætor, §. Marcellus, ff.de Iudic. † vbi patet,
quod ſententiæ nullæ (quia ſit lata ex falſis allega-
tionibus) non datur executio, ad quod illum tex-
tum in varijs locis expenderunt Doctor. maximè
Ang.in dicta leg. quarta, §.condemnatum,vt eum
ibidem refert, & alijs etiam auctoritatibus com-
probat Ripa,num.26.ff.de re iudic.& Vital. in di-
cta Clauſula, Nil nouari nullit. pend. ſub num.8.
col. fin. verſic. fallit tamen. Item probatur in Cle-
ment. prima de re iudic. argumentum ſumendo à
contrario ſenſu, vel ſpeciali, ſecundum Alexan.in
dicto §. condemnatum, nume.14. Ratione autem
10 multiplici, & Prima, † quia per Doctor.videntur
hæc duo æquiparari, dum dicunt,quod ſicut pen-
dente appellatione, ſic pendente nullitate non eſt
aliquid innouandum, vt tradit expreſſè Iaſ. in l.1.
in primo notab. C. de bonor. poſſeſſio. ſecundum
tab.vbi alios allegat. Quæ ratio ex eo comproba-
tur,quod poſt Bart. in l.ſi expreſſim.ff.de appellat.
tradit nouiſſimè Minſinger. conſ.8. primæ Decad.
11 incip ad deciſionem, nume.20.quod † nullitas ita
deuoluit cauſam ad ſuperiorem ſicut iniquitas,
quod etiam latius replicatur in conſilio quadrage-
ſimoſeptimo quintæ Decad. incip. Factum tale,
nume.21.Quod etiam firmauit Io.Bapt.Ferrett.in
conſi.44.ſi Papa, in princ.lib.1. vbi poſt Felin. in c.
per nũas, col.pen. & fi. de ſentent. excommunicat.
teſtatur hanc eſſe veram, & communem opin. &
ſecundum eam ſe aliàs obtinuiſſe. Secunda ra-
12 tio eſſe poteſt † quia quatenus pendentia ipſius
nullitatis non eſſet tantæ potentiæ, vt cauſaret
attentata,negari tamen non poteſt, quin dum di-
ſceptatur

ſceptatur de nullitate ſaltem ſuper ipſa nullitate;
tanquam cauſa materiali ipſius Iudicij, dicatur lis
introduci, & lis pendere. Vnde hoc caſu ſaltem ex
pendentia litis ſuper nullitate, debent cenſeri at-
tẽtata prohibita, toto ti. Vt lite pend. nihil in nou.
Tertia quoque his addi poteſt ratio, quia non vide
13 tur dubium † quod cauſa nullitatis dicitur habe-
re effectum ſuſpenſiuum, vt declarat Veſtr. in Pra-
xi Rom. Cur. lib. 8. cap. 1. num. 11. verſi. introducta
autem cauſa nullitatis, quo ſtante, videtur ſubin-
trare arg. quod facit aliàs Franc. loquens de Appel
latione, videlicèt, quod vbi datur effectus ſuſpen-
ſiuus, ibi etiam dantur attentata, quo arg. vſus eſt
ipſe, in c. bonæ, num. 36. de appel. Vnde & ipſa nul-
litatis pendentia propter effectum ſuſpenſiuum,
debet cauſare attentata. Authoritate autem hæc
opin. comprobatur: quia huius ſententiæ Autho-
res fuiſſe Bar. Alex. Paul. de Caſtr. & Iaſ. in l. 4. §. cõ
demnatum, ff. de re iudi. refert in primis Dida. Pra
ctic. Quæſt. cap. 24. ſub num. 5. fol. 175. col. 4. verſic.
quandoque principaliter agitur de nullitate, qui
14 ob id ſubdit magnum verbum, † videlicèt, hoc eſ-
ſe magis receptum, ſed vltrà eum adde, quod ean-
dem opin. poſuit Innoc. in c. cum olim, in gloſ. Ca-
15 nonicè, extrà, de dolo & contumac. † vbi voluit,
quod ſi petatur confirmatio actus declarari nulla,
interim non debet aliquid innouari. * eandem ſen
ſit etiam Ant. de Butr. in c. tenor, num. 4. de re iud.
dum dicit, quod attentatum dicitur lata ſententia,
ſuper qua pendet dubitatio nullitatis, vel infirma-
tionis.] Cuius etiam ſententiæ fuit Afflict. deciſi.
131. Quidam, vbi loquitur de nullitate principali-
ter propoſita, & concludit, quod ea pendente, non
licuit parti innouare, & propterea per eum atten-
tata eſſe reuocanda, quod etiam generaliter, vt ſu-
pra tetigimus, poſuit etiam Iaſ. in l. 1. num. 1. in 1.
notab. C. de bon. poſ. ſec. tab. quem in id citauerunt
nouiſſimè Moder. in annotat. ad Ægidianam, nu.
68. & ſeq. qui ibidem, num. 81. propterea conclu-
16 dũt, † quod nullitas retardat executionem etiam
in caſu Ægidianę, licèt alij, quos ibi dicto nu. 68. ad
hoc allegabant, parum facere videantur.

17 Secunda ſit opin. huic contraria, † quod immò,
quando nullitas principaliter proponitur, ea pen-
dente fieri poſſit executio, quæ ſimiliter Iure, Ra-
tione, & Auctoritate fulcitur, Iure, ſi non expreſ-
ſo, ſaltem tacito, & de quo in l. illam, C. de collat.
argumento eorum, quæ in propoſito tradit Innoc.
in c. cum in Iure, in gloſ. de mandato, de offic. de-
18 le. qui dixit, † quod non videt vbi ſit hoc ius, quod
prohibeat, quod per motionem nullitatis non fiat
executio, quod dictum retulit, & ſecutus eſt Andr.
Barbat in conſil. 18. incip. mihi videtur, col penult.
ſub nu. 13. verſ. & iſtud in terminis lib. 1. Ratione
verò item multiplici: Prima eſt, quam poſt alios
19 ponit Vant. vbi ſuprà, dicto num. 29. † quia cum
nullitas in Iudicio ordinario principaliter propo-
ſita, deſiderat ſentẽtiam, quæ effectualiter nil aliud
faciet, quam actum euacuare, & executionem im-
pedire, ſi incontinenti per ſimplicem propoſitio-
nem nullitatis executio impediretur, eſſet date exe
cutionem ſententiæ, nondum latæ, contra Regu-
las Iuris communis, l. 1. C. de execut. rei iudic. cum
ſimil. Secunda ratio, ad demonſtrandum quod re-
gulariter executio hoc caſu fieri poſſit, illa conſide
20 rari poteſt, † quia cum regulariter ad ſuſpenden-
dam ſententiam, & illius executionem, Iura intro-
duxerint remedium ordinarium appellationis, vt
in l. 1. ff. de appell. & c. 1. de re iudic. cũ ſimil. ſi ſen-
tentia non ſuit appellatione ſuſpenſa, debet regula
21 riter mandari executioni † ne Iudicum decreta
22 reddantur eluſoria, cõtra l. ſi Prætor, ff. de iudi. † &
quia parum eſt ſententias proferri, niſi etiã debite
executioni demandẽtur, c. quoad conſultationem,
de re iud. cum ſimil. Tertia, & melior iam dictis ad
iungi ratio poteſt, quia ſcilicèt pendente nullitate,
ceſſat omninò ratio, quare executio fieri non de-
23 beat. † Ratio enim quare appellatione pendente
ſententiæ executio fieri non poteſt, vt conſiderat
poſt alios per eum alleg. Alex. in dicto §. cõdemna-
tum, nu. 16. illa eſt, quia per interpoſitionem appel
lationis, videtur ſublata illa præſumptio, quæ regu
lariter ſolet eſſe pro ipſa ſententia, quod ſit iuſta, et
ideò ceſſante hac præſumptione, ſententia nõ man
datur executioni: Quæ ratio ceſſat in nullitate,
24 † quia nullitas propoſita, non tollit præſumptio-
nem illam quæ erat pro ſententia, immò tranſitus
ſententiæ in rem iudicatam auget tanto magis illã
præſumptionem, arg. c. fin. de re iudic. cum ſimil.
25 † Immò magis, nullitas propoſita poſt negocium
liquidatum, inducit præſumptionem contra pro-
ponentem, quod cauſa morandæ ſolutionis id fa-
ciat, ſecundum Iacob. Butrig. quem refert, & ſequi
videtur Vital. in dicta Clauſula, Nil nouar. nullit.
pend. ſub num. 8. col. fin. verſ. & præmiſſa vera &c.
Vndè, non debet videri mirum, ſi conſiderata hac
rationis ceſſatione, diuerſum ius conſtituatur in
nullitate pendente, quoad executionem, quam cõ-
ſtituatur in appellatione pendente; Præterea, &
26 alio arg. hæc opin. comprobatur, † quia vt dicit In
noc. in c. de cætero, in gloſ. in verbo, negocio, de re
iud. ſola appellatio impedit executionem, ergo nul
litas non impedit, ſi ſola appellatio illam impedit.
27 † Auctoritate quoque hæc opin. minimè eſt deſti
tuta. Eam enim originaliter tenet Innoc. in dicto
c. cum in iure, gl. de mandato de offic. dele. & poſt
eum, & eius auctoritate facta eſt deciſ. Rot. quæ ſe
cundum Vant. vbi ſupra, eſt clauis totius materiæ,
in deciſ. 3. aliàs, 280. Licèt per viam exceptionis, de
except. in nou. Prout et ex eiuſdem auctoritate fun
datus eſt ſtilus Parlamenti Curiæ Delphinalis,
quod pendente nullitate, non retardatur execu-
tio, vt teſtatur Guid. Pap. in ſuprà alleg. deciſi. 50.
Quia Curia, ſub num. 2. vbi Innoc. ſequitur. Ean-
dem tenuerunt Bar. & Bald. in diuerſis locis, Alex.
& Franc. ſimiliter in diuerſis locis. Io. Staphil. An-
ton. a Canario, & Vant. dicto num. 29. vbi hos om-
nes latius, & in locis ſuis citat, & referendo ſequi-
tur. Eandem ſunt ſecuti Ang. & Imola, in dicto §.
condemnatum, quos ibidem refert, & in effectu ſe
quitur Ripa, num. 28. Eiuſdem quoque ſententiæ
fuit Vital. in dicta Clauſula, Nil nouari nullitat.
pend. in principio, vbi licèt in dicto capitulo mul-
ta ex alijs referendo ponat, tamen ad propoſitum
noſtrum in principio inquit: Si quæratur, an nul-
litatis pendentia impediat aliquid innouari, dic,
quod ſi principaliter intentetur, non impedit exe-
cutionem, &cæt. vbi non ſolum allegat Innocen-
tius Rota & Angel. vbi ſuprà, verum etiam eun-
dem Angel. in lege prima, ff. nil nouari appellat.
28 pend. † Eandem quoque opin. tam de Iure Ciui-
li, quam de Iure Canonico, procedere dixit Sa-
licet in lege prima, numero quinto, quæſtione pri-
ma, C. ne liceat tertio prouoc. & eam etiam ſequi-
tur Veſtr. in Praxi Roman. Curt. libro octauo, ca-
pitulo primo, ſub numero ſeptimo, & ſub verſicu.
ſed maius dubium, fol. 137. ad fin. & Socin. in
Regula 132. Exceptio, ſub numero duodecimo,
verſicul. primo limita, & Brun. in tractat. de ſta-
tut. & conſtitutione, in verbo, Nullitas, in ante-
penult. columna, verſic. tertiò, & hoc idem patet,
fol. 184. Eandem ſententiam poſt Inno. in dicto c.

exceptio lit. pendent

eum in iure, & quamplures, tam antiquos, quam recentiores ſecutus videtur nouiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. cap. 2. in 11. Ampliat. dum voluit, quod nec litis pendentia executionem impediat, & quamuis ſpecificè non ponat de litis pendentia ſuper nullitate, tamen id colligitur ex his omnibus quæ ibi allegat, quæ in terminis noſtris loquuntur, & ibidem (quoſdam referendo) videtur ſuper hoc etiam de commu. opin. teſtari, licet aliter ſenſiſſe videatur ibidem, in 1. limit. prin-
29 cip. dum voluit, † quod exceptio nullitatis, executionem retardare ſoleat. Et pro hac opinione non parum facit, quod habetur in Recollect. Peregri. 2.
30 deciſ. 226. † quod cognitio nullitatis non eſt præiudicialis executioni, & ideò poteſt ſimul cognoſci ſuper vtraque, nec vnius cognitio impedit cognitionem alterius, & dicit ad propoſitum nouiſſimè Aug. Bero. in conſ. 129. In cauſa Monialium, col. 1. ſub nu. 1. verſ. ſecundo nunquam, lib. 3. quod nunquam nullitas, ſeu reſtitutio in integrum, principaliter petita, impedit executionem ſententiæ, vel in-
31 ſtrumenti, † ſubdens, ita communiter teneri, poſt glo. in dicta l. 4. §. condemnatum. Quia tamen cum, & plures numero, & auctoritate grauiores, & ſa-
32 niores ſint, mirum ſanè videri poteſt, † quod Didac. in contrarium pro prima opin. allegatus, illud verbum protulerit, quod illa prima opin. ſit magis recepta, cum in rei ueritate, hanc ſecundam opin. & tanquam validioribus ſuffultam rationibus, & grauioribus fulcitam auctoritatibus, vti veriorem, & auſim etiam dicere communiorem amplecti, & ſequi proculdubio debeamus, præſertim, quia licèt in hac opinio. concludatur, quod regulariter pendente nullitate fiat executio, non tamen negatur, quin etiam hæc Regula, aliquas patiatur exceptiones, & limitationes, prout quādo per Iudicem nullitatis fuiſſet inhibitum, vel quando ageretur de executione irretractabili, & ſimiles, de quibus omnibus latius proximè, num. 65. dicemus, & tenendo hanc opin. non obſtant quæ in contrarium pro prima opinione ſunt adducta, quoniam reſpondetur &

Ad primum, de §. Marcellus, quod licèt ibi impediatur executio, illud tamen procedit ex præcedenti, & apparenti cauſa, prout ſentit Innoc. in dicto c. cum in Iure, & Rota dicta deciſ. 3. & Docto. & in dicto §. condemnatum, qui occaſione illius tex. prout facit Ripa ibi, nu. 26. poſt Ang. formant ſpecialiter hanc limit. quod in caſu illius l. retardetur executio, prout & nos infra illum caſum ponemus pro limit. ad Regulam infrà in hac materia conſtituendam, nu. 82.

Ad ſecundum, videlicèt, ad arg. Alexan. de dicta Clem. 1. de re iudic. per arg. ſumptum à contrario ſenſu: Reſponde, quod cum ex his, quæ pro fundamento ſecundæ opi. adducta ſunt, abſurdum videatur, quod executio hoc caſu retardetur, tale arg. non procedit, vt not. omnes, in l. 1. ff. de offic. eius cui mand. eſt iuriſdictio.

Ad tertium, videlicèt ad primam rationem, de æquiparatione inter appellationem, & nullitatem, patet reſponſio ex his, quæ diximus ſupra, nu. 23. in 3. ratione ſecundæ opin. vbi (retorquendo arg.) deduximus, quod non ſolum æquiparatio, ſed immo in propoſito, de quo agitur maxima eſt inter vnam, & alteram pendentiam differentia.

Ad quartum, videlicèt, ad ſecundam rationem, de litis pendentia ſuper nullitate. Reſponde negando, quod ſuper nullitate inducatur litis pendentia, quia ſecundum Bald. in Auth. Quæ ſupplicatio, C. de precibus Imperat. offer. quē refert, & ſequitur
33 Vital. vbi ſuprà, col. fin. nu. 9. † nullitatis propoſi-
34 tio propriè non inducit litis pendentiam, † & propterea idem Vital. ibi, nu. 5. poſt Ang. & Imo. ac Federic. de Sen. conſiderat caſum, in quo ſi principaliter nullitas ſit propoſita, illius litis pendentia oppoſita non retardat executionem, ſecùs ſi non exceptio litis pendentiæ ſuper nullitate, ſed ipſamet exceptio nullitatis opponatur, quia tunc retardatur executio. Vnde ex his patet, quod pretenſa litis pendentia ſuper nullitate non debet haberi multum in conſideratione, quamuis hæc reſponſio non videatur omninò tuta, quoad alios actus citra executionem ſententiæ nullitate pendente faciendos.
35 Ad quintum, Videlicèt, ad tertiam rationē, † reſponde, quod nullitas non habet effectum ſuſpen-
36 ſiuum, niſi de ſe ipſa ad ſe ipſam, videlicèt, † quod pendente cognitione articuli nullitatis, non poteſt Iudex cognoſcere negocium principale, nō autem habet vniuerſaliter (ſicut appellatio) effectum ſuſpenſiuum Iuriſdictionis Iudicis à quo fuit pronūciatum, vt colligitur ex his, quæ ponit idem Veſtr. in loco ibi citato, & Bart. per eum citatus: Vnde effectus ſuſpenſiuus, quem habet nullitas, procedit reſpectu cognitionis, non autem executionis, & reſpectu eiuſdem Iudicis, coram quo eſt cauſa, non autem reſpectu alterius, qui pronunciauit: Vnde non poteſt ſubintrare aliquo modo arg. Franc. in d. c. bonæ, nu. 36. de appellat.

Ad ſextum, de auctoritate eorum, qui in contrarium ſunt allegati, eſt aduertendum, quod licèt Didac. opinatus fuerit Bart. Alex. Paul. & Iaſ. in dicto §. condemnatum, fuiſſe illius ſententiæ, quod executio impediatur, tamen in rei veritate Bar. & Iaſ. ſi rectè inſpiciantur, non loquuntur in caſu, de quo nos agimus, quod ſcilicèt nullitas proponitur principaliter, ſed loquuntur, quando proponitur incidenter, & per viam exceptionis, Innocen. quoque per nos allegatus, in dicto cap. cum olim, non mul-
37 tum obſtat, † quia cùm quilibet Doctor ſit intelligendus, ſecundum legem quam allegat, iuxta doctrin. Bart. in l. non ſolum, §. liberationis, ff. de libe. leg. Innoc. ibi, ad illud ſuum dictum, allegat l. ſi Pretor, ff. de Iudic. in quo text. vt ſupra tetigimus, præſupponitur iuſta cauſa retardandæ executionis, prout etiam innuit Inno. ibi, dum inquit, quod, ex quo petens poſſeſſionem rerum Epiſcopatus, non docebat de confirmatione, ſed tantum de conſecratione, etiam clandeſtinè & obreptitiè obtenta, & quæ prætendebatur nulla, non debet ſibi illa poſſeſſio dari, & conſequenter permitti innouatio, cum & aliàs admittant Doct. qđ ēt in caſibus, in quibus nullitas ſolet retardare executionem, hoc nō procedat, quando Iudex ſuſpicatur nullitatē calumnioſè propoſi, vt eſt not. dictū Inn. in c. cū in iure, in fine gl. de mandato, de of. dele. vt dicemus latius in hoc eodē c. n. 130. in 4. lim. princ. regulæ infrà ponēdæ, poſt Inn. Abba. Vita. Ripā, & alios ibi allegatos. Afflic. quoq; deciſ. rectè intellecta, nō multū obſtabit, quia ille loquitur, nō in actu executionis ſententiæ, quæ prætenditur nulla, de quo nos agimus, ſed de alio attētato, videlicèt, de adeptione poſſeſſionis, & inter vnū, & aliū actū, aliquā conſtituendā eſſe differentiā, infrà proximè apparebit. Iaſ. verò auctoritas, in l. 1. C. de bon. poſſeſſ. ſec. tab. parū facit quia id incidenter, & quaſi aliud agens, protulit, prætera, eius dictū eſt intelligendum ſm mentem Bart. quē ipſe allegat, in l. 1. nu. 18. C. qñ prouoc. non eſt neceſſe, qui Bar. non loquitur de executione ſententiæ facienda, vel non, ſed quod Iudex nullitatis pōt attentata reuocare, quæ erit ſecunda inſpectio, ſe-

cundum

ſubdubio ea,quæ ſuprà propoſuimus,de qua proxi-
mè dicemus,numero vigeſimonono. Allegata vero
per Moder.dicto num.68.non multum concludũt,
cum Alex.& Dec. quos ibi citant, id non dicant, ſi
rectè inſpiciantur; Vndè,cum per præmiſſa euiden
ter appareat, quod allegata pro prima opin. Iure,
38 nec Ratione, & minus Auctoritate ſubſiſtũt, † ſe-
cundæ opin. vti veriori, & communiori, omninò
adhærendum cẽſeo,videlicèt, quod propoſita prin
cipaliter nullitate ſententiæ, executio regulariter
non retardetur, quæ erat prima inſpectio in hoc
Articulo.

39 Secunda nunc ſubſequitur inſpectio, † an exe-
cutio,& alia geſta pendente nullitate principaliter
per modum actionis propoſita, ſint ex priuilegio
attentatorũ in primis,& ante omnia reuocãda; Et
prima quidem fronte videtur dicendum, quod ſic,
arg.eorum quæ ſupra ex Afflicto dicta deciſ. 131.
in Sacro Conſilio Neapolitano deciſa eſſe retuli-
40 mus † vbi patet, apprehenſionem poſſeſſionis fa-
ctam nullitatis cauſa pendente, vti attentatum fuiſ
ſe reuocatam, quod ipſum, etiam reſpectu actus
executionis ſententiæ, tradit Didac in dicto c.24.
Practic.Quæſt.nu.6.fol.175.vbi in id alleg Bart.in
l.prima, num.18.C.quando prouoc. non eſt neceſ.
Bart. in Authent. Quæ ſupplicatio, C.de precibus
Imper.offer.& Iaſ.in l.1.C.de bonorum poſſeſ.ſec.
tab.affirmans,quod executio,& ea quæ fuiſſent at-
tentata pendente huiuſmodi nullitate, ſint ante
41 omnia reuocanda:† Et communem ſibi opin.vide
ri, atteſtatur Viuius, Commun.Opin.lib.2.Opin.
197.inci.Nullitas,verſ.ſecundus effectus. Cuius tñ
42 contrarium † regulariter verius eſt, præſertim ha
bito reſpectu ad executionem ſententiæ, quæ præ-
tenditur nulla, quia illa non reuocatur in primis,
43 & ante omnia ex priuilegio attentatorũ, ſed † de-
mum lata ſnia ſuper nullitate, & conſequenter,be-
neficio iniuſtitiæ,poteſt enim Iudex nullitatis etiã
hæc attentata reuocare, quod not.Rota, deciſ ter-
tia aliàs,280. Licèt,de except.in nou. & expreſſius
Innoc.in c.ex inſinuatione, in glo.reſtitutione, de
procur. Sal. in l.1. numero 5.C.ne liceat tert. pro-
uoc.Bald.in Authen. Quæ ſupplicatio,C.de preci-
bus Imper.offer.quem refert, & in hoc ſequi vide-
tur Vital.in dicta Clauſula, Nil nouari nullit.pen-
den.(ita poſt Bald.vbi ſupra,intelligẽs,id quod di-
xit Innoc.in dicto c.cum in Iure, de executione fa-
cienda pendente nullitate) vt intelligatur, quod ſi
fiat,non reuocetur per viam attentati, Eiuſdẽ opin.
fuit Alex.in l.4.§.condemnatum, num.15.vbi hu-
ius dicti rationem ponit,& ibi quoque Ripa num.
28.ff.de re iudic.& idem Alex.in conſi.2.Conſide-
ratis,num.14.lib.3.& Franc.qui alios allegat,in c.
dilecto, num.32.verſ.ex quibus omnibus tenemen
ti,de appel.& poſt eum Veſtr.in Praxi Rom. Cur.
lib.8.cap.1.ſub num.7. in fi.ſub verſ.ſed maius du-
bium,& iterum,c.vlt. Vt lite pend.& de attent.in
princ. Ex quorum omnium authoritate, planè li-
quidò apparet, quam ſit periculoſa opin. Didaci,
& Viuij atteſtatio, quam hic ſuprà primo loco re-
tulimus, nu.41.præſertim, cum Bart.in l.1.nu.18.
C. quando prouoc. non eſt neceſſ. & Bald.in dicta
Auth.Quæ ſupplicatio, contrarium ſentiant eius,
ad quod ipſe eos citat, & Iaſ.nullum verbum fece-
rit de reuocatione attentatorũ,de qua nos agimus;
Vndè, etiam in hac ſecunda inſpectione, intrepi-
dè contra eum videtur tenendum, & concluden-
dum, quod executio pendente nullitate principali
ter propoſita,facta, Regulariter non eſt priuilegio
attentatorum reuocanda. Quod tamen Limita Pri
mò, niſi ſit per Iudicem nullitatis inhibitum. Se-
cundò niſi, nullitas ſit propoſita per viam appella-
tionis,vt latius dicetur infrà,in 1.& in ſecunda ſub
limit.primæ limitationis princip. numero 63. &
num.69.

Verùm quia, & Rationes, & Authoritates de
quibus ſuprà, in ſecunda opin. tam primæ,quam
ſecundæ inſpectionis, fuſius tractauimus, reſpicere
videntur dumtaxat actum executionis ſententiæ,
quæ prætenditur nulla, vt ſcilicèt illa abſque metu
attentatorum fieri valeat, & ſi fiat, non reuocetur
ex priuilegio attentatorum, nimis durum videtur,
quod ab actu particulari ipſius executionis ſen-
tẽtiæ, ſit vniuerſaliter inferendum ad omnes alios
actus, vt ſi nullitate pendente illi fiant, non dican-
tur ſubiecti vitio attentatorum: quid enim,ſi nulli-
tate pendente; vna Pars alterã ſpoliet,vel aliquod
aliud graue præiudicium inferat? durum quippe
eſſet dicere, quod Iudex nullitatis cuius fuit per
hunc actum læſa maieſtas, & pars quæ fuit ſpolia-
ta, non poſſet hoc attentatum reuocare ex priuile-
gio attentatorum, ſed cogerentur expectare finem
litis,& expeditionem cauſæ ipſius nullitatis,quam
ſpoliatus propter commodum poſſeſſionis & fru-
ctus percipiendi credendum eſt,quod quantũ poſ-
ſet, in longum protraheret, præſertim,quia in exe-
cutione ſententiæ, non videtur militare eadem ra-
tio, quæ militat in alijs actibus,nam vt dixit Alex.
in dicto §.condemnatum, num.16.ratio,quare exe
cutio ſententiæ non fit appellatione pendente, &
fit nullitate pendente, eſt,quia per nullitatem non
tollitur præſumptio, quæ erat pro ſententia, quod
44 eſſet iuſta,† prout tollitur per appellationẽ: Vndè
in actu executionis eatenus ille impeditur, quate-
nus tollitur præſumptio, quæ erat pro ſententia,
& ſic executionis actus habet quandam correſpe-
ctiuitatem cum ipſa ſententia,quę correſpectiuitas
ceſſat in alijs actibus, puta adeptione poſſeſſionis,
& huiuſmodi innouationibus,quia illi ſiue ſenten-
tia habeat præſumptionem, de qua ſuprà,vel non,
ſemper de ſui natura ſunt præiudiciales Parti, &
tendunt in contemptum Iudicis, & Iudicij: cuius
præiudicij, ac contemptus ratione, ſolent puniri
attentata,vt diximus ſupra in 1.Præfatione,in De-
ſcriptione Attentati,in verbo,præiudicium,nu.42.
& verbo,contemptus,nu.44. Idcircò,licèt in ſupra
dictis opin. firmauerimus, executionem nullitate
pendente non retardari, & factam non reuocari,in
contrarium tamen eſſe in propoſita materia Regu
lam conſtituendam credimus, opportunas tamen
ſibi limitationes,ac declarationes accommodando.
Et propterea, latius etiam alios actus præter exe-
cutionem ſententiæ complectendo, omiſſis diſpu-
tationibus, ſit

45 Regula, † quod nullitate pendente, non debet
aliquid innouari,& ſi per viam executionis, aut ali
ter innouetur, illud ex priuilegio attentatorum ſit
reuocandum; Quam ita vniuerſaliter proponi-
mus,abſque diſtinctione, an principaliter, vel inci-
denter nullitas deducatur, quia hæc diſtinctio, &
illius in ſingulis caſibus veritas,infrà, in Limitatio
nibus ac Declarationibus opportunè applicandis,
apparebit.

Quæ regula probatur ſimiliter, Iure, Ratione,
& Auctoritate, Iure, in l.4.§.condemnatum,ff.de
re iudic.& melius ſecundum Ripa,in dicto §.con-
demnatum, numero decimo,in l.ſi Prætor.§.Mar-
cellus, ſecundum primum intellectum, ff. de Iu-
dicijs,dum vtrobique probatur, quod nullitas pro
poſita per viam executionis,impedit cõtra propo-
nentem innouari. Quem modum loquendi,quod
interim non poſſit innouari in diuerſis caſibus, de
quibus

Digitized by Google

quibus ibi per eos, vtuntur etiam Doctō. ibi Ratio
46 ne quoque cōprobatur: † quia, quare aliàs lite, vel
appellatione pendente, prohibetur innouari, id to-
tum videtur fundari in ratione naturali, quæ di-
ctat, quod dum inter aliquos de aliqua re diſcepta-
tur, & lis eſt, non debeat per alterum præiudicium
inferri, vt diximus ſupra, cap. 15. de attent. compro
47 miſſo pendente, num. 59. † quæ ratio etiam in ca-
ſu nullitatis pendentis militat, vt patet. Auctorita-
te demum & hæc Regula videtur ſatis fulciri, ex
eo, quod etiam extra caſum executionis ſententiæ,
quæ prætenditur nulla, fuit deciſum in ſacro Con-
ſilio Neapolitano, vt eſt dicta ſingularis deciſ. Affli
cti 131. Quidam, & ex eo quod habetur in Recol-
48 lect. Chiſſanen. deciſ. 76. † quod ſi principaliter
agitur de nullitate inſtrumenti guarentigiati, tunc
49 illud non habet executionem paratam, † & iſta
demum videtur commun. opin. quod nullitatis ex-
ceptio non requirens altiorem indaginem, ſed quę
incontinenti poteſt probari, executionē impediat,
de qua poſt alios teſtatur Villalob. in Collect. Cō-
mun. Opin. litera E, nu. 115. & fac. quod alias dice-
bat Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. cap.
2. in 1. limit. princ. num. 2. quod exceptio nullitatis
contra executionem oppoſita, executionem retar-
dare ſolet. Quam Regulam,

Amplia

50 Primò, vt procedat, † etiam ſi ſtatutum diſpo-
neret ſententias eſſe executioni mandandas, nō ob
ſtante quocunque alio ſtatuto, quia ſi proponatur
nullitas reſultans ex inobſeruantia formæ alterius
ſtatuti, talis nullitas impedit executionem, ſecun-
dum Io. Andr. Paul. de Caſtro, & alios per Rip. al-
legatos, in dicto §. condemnatum, nu. 13.

51 * Sicut & aliàs videmus, quòd licet † Statū tol-
lat omnes exceptiones, non intelligitur tamen tol-
lere eas, quæ competerent ex capite alterius Statu-
ti. Bart. in l. 1. §. & parui, ff. quod vi aut clam. Purp.
52 poſt eum, in conſ. 98. ſub nu. 7. lib. 2. Similiter † Sta
tutum permittens dici de nullitate intra certum
tempus, includat etiam nullitatem ex defectu Iu-
riſdictionis, illam tamen non comprehendit, quan-
do nullitas proueniret ex defectu formæ non ſer-
uatæ eiuſdem Statuti permittentis intra certum
tempus dici de nullitate, vt poſt alios declarat Bor
gnin. in deciſ. Fitizzan. 11. ſub nume. 54. verſic. niſi
defectus.]

Secundò, vt in tantum ſententiæ nullæ impedia
53 tur executio, † vt aliqui dixerint Iudici, ſeu Parti,
quæ executionem procuraret, ſententiæ nullæ ma-
nu militari, & de facto reſiſtēdum eſſe, & poſſe, vt
poſt Barbat. & alios per eum allegatos, tradit Io.
Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. cap. 2. in 1.
limitat. princ. nu. 4. verſ. rurſus etiam.

Tertiò, amplia, vt Regula procedat, etiā in Cri-
54 minalibus; † & propterea pendente nullitate ſen-
tentiæ in Criminalibus non fit executio, quæ con-
55 tineat pœnam irretractabilem, † vt eſt communis
opin. de qua poſt Iaſ. in §. ſi ſeruus, nu. 9. lib. 3. ff. de
acquirend. poſſeſſ. teſtatur Boſſ. in tit. de nullit. ad-
uer. ſentent. num. 4. quem refert, & ſequitur etiam
Iul. Clar. Sentent. lib. 5. §. homicidium, col. 38. fol.
31. verſ. ſucceſſiuè quæro, & iterum in §. fin. ſiue in
ſua practic. Crimin. quęſt. 94. verſ. ſcias autē. Quod
etiam affirmauit Blanc. in ſua practica Criminali,
in ea parte, in qua tractat, an ignorantia excuſet à
delicto, fol. 101. num. 120. & ſeqq. Quæ ampliatio
56 adhuc ampliatur, vt procedat, † etiam ſi talis nul-
litas altiorem requirat indaginem, vt dicunt om-
57 nes ſupradicti, † & inſuper, vt procedat, non ſolū
reſpectu illius perſonæ quæ cum bannito litigabat,
verum etiam quoad omnes alios, vt poſt Claud. de
Seiſellio, in dicto §. ſi ſeruus, tradit Blanc. vbi ſu-
prà, num. 124. Limitatur autem hæc eadem amplia
58 tio. Primò, † vt non procedat, quando nullitas ca-
lumnioſè proponeretur, vt declarant omnes ſupra
59 dicti Doctores. † Secundò, quando offendens ban
nitum, nullitate pendente, ignoraſſet nullitatis in-
dicium fuiſſe per Bannitum intentatū, vt per Blāc.
dicto num. 124.

Quartò amplia, vt huiuſmodi nullitatis exce-
60 ptio retardet executionem, † etiam ſi ſimus in poſ
ſeſſorio, ſecundum commu. opin. de qua poſt Cur.
iun. in conſil. 108. nume. 14. teſtatur nouiſſimè Ba-
ptiſta Villalob. in Collect. Commu. Opin. litera E,
num. 116.

61 Quinto, † vt exceptio nullitatis militet etiā ad-
uerſus ſententiam Principis, & illius executionem
retardet, vt poſt Bald. in l. fi. C. de legibus, & Ang.
in l. Princeps, ff. eo. tit. & Abb. in c. 1 de cauſ. poſ. &
propriet. tradit Sigiſmund. Loffred. in conſil. 32.
incip. Quodam, num. 23.

Limita

Primò, (& hæc, & ſequentes limit. vſque ad octa
uam excluſiuè reſpiciunt ſpecialiter actum execu-
62 tionis ipſius ſententiæ) † vt non procedat, quan-
do nullitas principaliter & per modū actionis fuiſ
ſet propoſita, per ea omnia, quæ latè poſuimus, &
firmauimus ſupra, in 2. inſpectione, nume. 17 quia
tunc, & executio fieri permittitur, & facta ex priui
legio attentatorum regulariter non reuocatur, vt
ibi dictū eſt, Quibus adde, quæ coprosè in hac ma-
teria nullitatis ponit Burſat. in conſ. 74. Mirabitur,
num. 21. & ſeqq. præſertim, num. 24. lib. 1. & Ange
lus Perutius, atque etiam Riminaldus, qui ſe dicto
conſ. ſubſcripſerunt, vt ibi, num. 85 & nume. 94. &
63 facit † quod notabiliter dixit Hier. Gigas, in trac.
de penſio. q. 69. nume. 4. quòd ſi ſit commiſſa cauſa
nullitatis penſionis, poterit nihilominus executor
datus in literis reſeruationis, lite pendente compel
lere debitorem ad penſionem ſoluendam, ſtante
Clauſula, Sine retardatione ſolutionis penſionis.
Quinimmò, in vna Adrien. penſionis, (in qua non
aderat dicta Clauſula) coram D. meo Oradino,
64 † 24. Maij. 1562. fuit tentum, quod declaratoria
lata per Auditorem Cameræ pro penſionibus de-
curſis (pro quibus executiuè agebatur) pendente
cauſa nullitatis dictæ penſionis, antea vigore ſpecia
lis commiſſionis eidem Iudici præſentatæ, fuerit
valida, tum quia de nullitate non conſtabat incon-
tinēti, tum quia, cum Iudicium vtrumque eſſet co-
ram eodem Iudice, & fuiſſet coram eo obiectū de
pendentia litis ſuper nullitate, & ea non obſtante
Iudex ad vlteriora proceſſit, deueniendo ad decla-
ratoriam videtur illam tacitè reiecuſſe. Quam pri-
mam limit.

Executio nullitate pendēte licite facta pōt nec reuocatur per viā attentati, qñ fuit principaliter per modum actionis intentata. Qñ quatuordecim modis ſublimitatur.

Sublimita

65 Primò, vt non procedat, † quando Iudex nullita-
66 tis inhibuiſſet; † quamuis enim Rota in dicta de-
ciſ. 3. aliàs 280. Licet, de except. in nou. & Docto.
allegati per Vant. in dicto tractatu de nullitate, in
tit. quot, & quibus modis nullit. prop. poſſit. num.
29. & ſeq. præſertim Franc. in c. dilecto, nume. 38.
verſ. tertio limitanda, & verſ. ſed certè contrarium
qui alios, præſertim antiquos ad hoc allegat) videā
tur fuiſſe in hac opin. quod hoc caſu, quando nulli-
tas eſt principaliter propoſita, per inhibitionem
ſubſecutam, executio nō impediatur. Quod etiam
expreſsè poſt Innoc. & Rotam, vbi ſuprà, firmauit
Ant. de Canario, in tractatu Guarentigiæ, quæſt.
51. quod etiam ſenſit Mil. in verbo, Iudex meræ
nullitatis, fol. 174. dū inquit, quod Iudex nullitatis

non poteſt inhibere, ne fiat executio ſentẽtiæ, quæ
trãſiuit in rem iudicatam, & poſt ſuprà allegatos,
idem tenet Io.Bapt.Ferrett.in conſ.46.Fuit dubita
tum,num.4.lib.1.& ipſemet Vant.(circumſcriptis
clauſulis,quæ ſolent in huiuſmodi nullitatum com
miſſionibus apponi, prout eſt illa, ſine præiudicio
legitimæ executionis, Vel trium conformium, &
alia,Si quid exequendũ fuerit,exequatur, Vel,Pari
to Iudicato,& ſimilibus,per quas vis,& effectus in
hibitionis poſtmodum faciendæ eneruari dicitur)
ſi eſſet ſimpliciter facta inhibitio, plurimũ de hoc
dubitaſſe conſtet, dum dicit,quod per inhibitionẽ
forſan executio impediretur, ego tamen ſimplici-
ter tenendum eſſe cenſeo quod facta inhibitione
executio ſententiæ impediatur, vt in terminis no-
ſtris tradit Dec.in conſil.103. In cauſa, in princ.&
clarè id etiam ſenſit Natta,in conſ.217.Ægrotaui,
ſub num.9.verſ.tertio reſpondeo,lib 1.vbi vult,pri
mum Iudicem,de cuius ſentẽtiæ nullitate fuit etiã
principaliter dictum,(prout erat in caſu ſuo, vt pa
tet ibi ſub num.3.)non poſſe vltrà procedere,poſt-
quã à maiori Iudice fuit inhibitus, & Minſinger.
Sing.Obſer.Cent.4. deciſ.64. incip. Sed circà hoc,
67 intelligens hoc procedere, † quando nullitas con-
ſtaret ex actis, vel incontinenti probari poſſet, quo
caſu, & Iudicem inhibere poſſe, Et inhibitionem
retardare executionem,& ita fuiſſe in Camera Im
periali determinatum,atteſtatur,& in materia pen
ſionis idem firmat Gigas,in tract.de pẽſion.quaſt.
69 dum vult, quod licèt executor commiſſa cauſa
nullitatis penſionis (& ſic principaliter) poſſit li-
te pendente compellere debitorem ad ſolutionem,
ſtante Clauſula,Sine retardatione, &c. ſi tamẽ fuit
inhibitus,id non poteſt.Quod magis intrepidè fir-
mare auſerim, attentata practica Modernæ Rotæ,
68 quæ tenet,† quod etiam ſi inhibitio non eſſet Ca-
nonica, (quo fundamento mouebantur Rota, &
omnes Doctor.antiqui,ex aduerſo vt ſuprà allega-
ti) & ſiue iuſta ſit, ſiue iniuſta, eſt timenda,& ſi ſit
contrauentum,cauſat attentata,ne Iudices ſub iſto
clipeo inhibitionis iniuſtæ eas contemnant & ea
etiam ratione,quia ſi ſumus in Curia,facilè eſt adi-
re Principem pro remedio, ſi verò ſumus in Parti-
bus, non eſt aperienda via inferioribus, vt inhi-
bitiones negligãtur, vt fuit nouiſſimè tentum in
vna Legionenſi coram Marco Antonio, vt eſt de-
ciſ.in Recollect.Accorambo.53. Licèt Rota, & in
alia Valentina, della plebe, vt eſt deciſ. in Recol-
lect.Achill.de Graſſ.27.Attentata ex ſtilo,ſub Ru-
br.de attent.quod & in materia executionis faciẽ-
dæ vigore Aegidianæ cõſtitutionis, & inhibitionis
ad impediendam dictam executionem ſubſecutæ
poſt Achil.vbi ſupra, poſuerũt etiam Moder. in an
notat ad Aegid.nu.64.Et quod nullitate principa-
liter intentata, ſi emanauerit inhibitio,per eam re-
tardetur executio,ſatis ex his colligitur,quę fuerũt
deducta in vna Neapolitana vndecim milium co-
ram Robuſterio,27.Iunij.1572. in qua fuit latiſſi-
mè diſputatum,an eo caſu inhibitio emanata vigo-
re Commiſſionis nullitatis, & etiam reſtitutionis
in integrum,eſſet moderanda:& quamuis Domini
fuerint procliuiores,pro moderatione,tamen ex tã
longa diſcuſſione colligitur, quod inhibitio de qua
nunc agimus, non eſt fruſtatoria, aut ocioſa,aliàs
nõ fuiſſet neceſſaria tam longa diſcuſſio, & eo ma-
gis,quia pręſupponitur quod commiſſo de qua ibi,
haberet Clauſulã,Sine retardatione vlterioris exe-
cutionis ad quam Iudex liberè procedere poſſit,&
tamẽ ob ſolam inhibitionem fuit ibi diu dilata exe
cutio, & opus fuit deuenire ad dictam diſputatio-
69 nem, an illa eſſet moderanda. Hæc † tamen prima

ſublimitatio eſt neceſſario declaranda & intelligẽ-
da,vt non procedat, quando Commiſſio nullitatis
principaliter intentatæ, eſſet ſignata, Prout de iu-
re, tunc enim (cum & inhibitio eius vigore ema-
nata cenſeatur etiam, Prout de iure decreta) non
impediret executionem, nec cauſaret attẽtatorum
reuocationem, vt fuit de mente Dominorũ in vna
Cæſarauguſtana fructuum, coram Aldobrandino,
10. Nouembris,1572.in qua,cum poſt inhibitionẽ
Rotalem prætenderetur quandam exactionem in
partibus factam fuiſſe attentatam (licèt Domini in
eadem cauſa ſub die 20.Iunij eiuſdem anni tenuiſ-
ſent pro attentatis, & pro illorum reuocatione di-
cta die 10. Nouembris inſtaretur tamen) fuit di-
ctũ,quod Domini volebant,quod videretur de va-
liditate, & iuſtitia mandati ſuper cuius nullitate
erat commiſſa cauſa, & tunc deliberabunt de at-
tentatis, ea ratione, quia Commiſſio, & inhibitio
erant prout de iure, & conſequenter cum de iure
fieri poteſt executio nullitate principaliter inten-
tata, vt firmauimus ſuprà, num.17. & ſeqq.& nu.
62.ſequitur, quod inhibitio tanquam non Canoni
ca,non debeat cauſare hoc caſu attẽtata,iuxta fun-
damentum quo nitebantur Rota, & Doctores an-
tiqui,vt ſuprà proximè diximus.

70 Secundò,ſublimita,† vt non procedat, quotieſ-
cumque nullitas fuiſſet quidem principaliter pro-
poſita,ſed per viam appellationis, tunc enim quaſi
aſſumat ſibi naturam ipſius appellationis executio
& omnia ea pendente geſta,cenſentur attentata,&
reuocanda veniunt,vt per text.in c.exhibita,de iu-
dic.in c.ſuper quæſtionum, in fin.de offic.delegati,
concludit eleganter Franc.in c.dilecto,q.9. nu.21.
& 21.& q.10. ſub numero 32.verſ.& ex his ſecun-
dum Bald. quod tanquam vtilè maximè ibi com-
mendat,& poſt eum & Cuman. in l.ſi expreſſim,ff.
de appell.tradit Vant.vbi ſuprà,nume.34. Quibus
adde Didac.Practic.Quæſt.cap.24.ſub num.6. fol.
176. verſ.ſed & ſi verum omninò foret, quod poſt
Didac. vbi ſupra, etiam ſecuti ſunt Moder. in An-
not.ad Aegid.nume.21.& Brunus,in tract.de Sta-
tut.& Conſtit.in verbo, Nullitus,in antepenul.col.
fol.184.verſ.tertio hoc idem patet, quod etiam te-
net Iacob. Henric. in conſil.31. Cum venerabiles,
nu.8 & ſeqq.lib.3. Quam tamen ſublimitationem
71 intellige † Primò,vt procedat hoc priuilegiũ, quo
ad attentata, quouſque coniunctim proceditur ſu-
per articulo appellationis & nullitatis, ſecùs,ſi de-
ſerta appellatione remanet ſola nullitatis cognitio
vt eleganter declarat Vant.vbi ſuprà, nume.35. &
ſenſit etiam Guid. Papæ in tract.de appellat.q.82.
72 per † totum, vbi relatis diuerſis opin.tandem fir-
mat,quod deſerta appellatione,Iudex ad quem,nõ
poſſit vltrà de nullitate cognere.Quod tamen non
videntur admittere Didac.in dicto cap.24. col.pe-
nult.verſ.verum vbi nullitas, vbi tenet,deſerta ap-
pellatione non cenſeri finitam inſtantiam ad pro-
ſequendum nullitatem: quam opin. & ipſe contra
alios per eum allegatos tuetur, & frequentiori Do
ctor. calculo eſſe approbatam in vltimis verbis af-
firmat,& iſtam cõmunem præſupponit Io.de Ami
cis,in conſ.6.nu.35.vt eum refert, licèt non ſequa-
tur Viuius, commu.opin.lib.2.opin.197. Nullitas,
propè finem. Eandem opin.quod deſerta appella-
tione non cenſeatur nullitas deſerta, tenet Natta,
conſ.217.Aegrotaui,nu.4.lib.1. * & poſt Car.cõſi.
71.num.5.Ruin.conſ.34.nu.10.lib.5.Bart.Bald.&
Dec.per eum citati,idem tenet Aymo,conſ.57.nu.
54.li.40.] Quibus adde nouiſſimè Minſinger.Sing.
73 Obſer. Cent.2. deciſ.77. incip. Vetus † ubi circa
hoc diſtinctionem adhibet, an principaliter uel po

tius

tius incidentet ſit nullitas propoſita,vt primo caſu
non cenſeatur deſerta , in ſecundo verò caſu ſecùs ,
prout eandem diſtinctionem poſuit idem in conſ.
17.ſecundæ,Decad.incip. In bac,num.13. & Io.de
Neuizz.conſi.41.nu.37. & ſeqq.verſ.quinto prin-
cipaliter,qui ſimiliter diſtinguit,& Soci. poſt alios
per eum allegatos,in conſi.10. Inſignis, ſub nume.
12.lib.4. vbi tamen limitat,niſi per ſtatutũ eſſet ea-
dem inſtantia nullitatis, quæ eſt ipſius appellatio-
nis, & nouiſſimè idem Viuius Commun. Opin.li.
2. Opin.197. Nullitas,in fi.vbi poſt Didac.vbi ſu-
prà,& aliquos ex præallegatis,& præſertim Gram
matic.conſil.Ciuil.165. dicentem, ſe ita obtinuiſſe
in Sacro Conſilio Neapolitano, & Nattam , dicto
conſil.217.num.3. inquit, hanc ſibi apparere com-
74 mun. opin. † & ita ſe de facto nuper obtinuiſſe .
* eandemque diſtinctionem videtur ponere Bald.
in conſ.492.in cauſa in fine num.7.lib.3. & Io.Ce-
ph.conſ.317.num.40.lib.3.vbi poſt Crau cõſ.273.
col.2. ait hanc commun.& ſubdit quod principali
ter nullitas diceretur intentata etiam ſi ſit dictum,
dico ſententiam nullam,et ſi qua eſt,appello,ſecun
dum magis commun. de qua ibi per eum. Idemq;
75 quod † perempta Inſtantia non perimatur cauſa
nullitatis fuiſſe aliàs reſolutum de mente Ianuarij
1549.in vna Salamantina Abbatiæ Ruſtano refert
Papazzon. in addit.ad deciſi.23. aliàs 237.ſub nu.
9.de Reſcript.in nouis, & eſt deciſ. Put.172. inci-
pien.Eadem die,lib.2.vbi poſt alios dicit hãc verio
76 rem & communem.† An autem currant fatalia in
cauſa appellationis pendente cauſa nullitatis? Ro-
ta aliàs diſtinxit an ſimpliciter ſit dictum de nulli-
tate , aut ſuper nullitate fuit commiſſa cauſa, quia
primo caſu fatalia currunt, in ſecundo non, vt eſt
deciſ.Put.108.incipien.In vna Roma lib.2.]Secun
77 dò intellige, † niſi talis nullitas altiorem require-
ret indaginem, quia tũc illa etiam per viam appel-
lationis propoſita non retardat executionem , vt
ſenſit nouiſſimè Oſaſc. in deciſ. Pedemont.25.nu.
22.verſ.fallit autem, quamuis Bart.& alij per eum
allegati, non loquantur in indiuiduo , quando per
viam actionis , ſed quando per viam exceptionis
nullitas proponitur , de quo nos ſpecialiter dice-
mus infrà, in 2.limitatione princip. Regulæ ſuprà
78 poſitæ,num.98.Tertiò intellige † vt ad reuocatio
nem eorum, quæ pendente hac nullitate per viam
appellationis intentatæ, non deueniatur,niſi iuſti-
ficata fuerit appellatio,vt adnotauimus ſupra,cap.
12. de attent.appell.pend. in 6.ampliat.princip.in
fi.num.4.

79 Tertio ſublimita,† niſi eſſemus in executione ir
retractabili , tunc enim licèt nullitas ſit propoſita
principaliter, & per viam actionis, non tamen per
mittitur executio, cum hoc caſu ceſſet ratio,quare
ſoleat permitti executio,quæ eſt,quia ſcilicet in co
gnitione cauſæ nullitatis , ſi apparet executionem
indebitè fuiſſe factã poteſt retractari,vt poſt Bald.
Franc.& alios,de quibus ibi latè tradit Vant.vbi ſu
prà, nu.32. & fuſius,& eleganter deducit, ac com-
probat Ripa in dicto §. condemnatum, nume.21.
quod etiam admiſit Didac.Practic. Quæſt.cap.25.
ſub num.2. fol.179. verſ.ſecunda conſtat interpre-
tatione,poſt Bald.in l.eum qui duas,C.de adulter.
& Vital.in dicta Clauſula;Nil nouari nullit.pend,
80 ſub num.4.qui † licèt videatur hoc dictum reſtrin
gere ad caſum , quando eſſemus in Criminalibus ,
& Capitalibus , prout etiam facit Guid. Papæ, in
tract.de appellat. quæſt.120.col.6. verſ.ſi autem in
81 frà decem dies,† ex intentione tamen cæterorum
Doctor.in dicto §.condemnatum, videtur hoc eſſe
generaliter intelligendum in qualibet executione
irretractabili ; etiam in Ciuilibus , vt hac nullitate
pendente,illa retardetur; Quod ſuadetur,quia, &
aliàs in propria materia noſtra attentatorum(quę
vt plurimum verſatur circa cauſas Ciuiles) iſta ir-
retractabilitas conſideratur, quia in irretractabili-
bus non habet locum reuocatio attentatorum , vt
eſt deciſ.Rotæ 51.aliàs,379. Si committatur,in fi-
nal.verb.de appell.in nou.

82 Quartò ſublimita,† vt non procedat hęc prima
limitatio,quãdo proponitur nullitas per eum, qui
dum erat abſens ex iuſta rationabili , & neceſſaria
cauſa,puta Reipublicæ,vel infirmitatis, fuit condẽ
natus, quia talis nullitas impedit executionem, &
ea pendente non innouatur , ad text.in l. ſi Prætor
§.Marcellus,in 2.reſponſo,ff.de iudic.vt illum tex.
intelligere videtur Innoc.in dicto c.cum in iure, in
gloſ. de mandato num.2. verſ. alij dicunt,de offic.
deleg.quem intellectum pro reſpõſione ad l.ſi Præ
tor.videtur ſecuta etiam Rota, dicta deciſ.3.aliàs,
280. Licèt,in fine,de except.in nou.Quam ſublimi
tationem etiam ſenſit Bald.in dicta Authent.Quæ
ſupplicatio, quem refert & ſequitur Vital.in dicta
Clauſula,Nil nouari nullit.pen num.2.dum gene-
raliter inquit , quod ſi nullitas allegatur ex iuſta
83 cauſa , nil debet innouari , † inferens propterea ,
quod contra Bannitum , qui ex iuſta cauſa allega-
ret nullitatẽ ſententię Banni,non debet aliquod in
nouari,nec interim offendi, ampliantes illud dictũ
84 de Bannito,vt procedat, † etiam ſi dubitaretur an
cauſa , quæ allegatur , eſſet iuſta , quia ſi offeratur
probatio incontinenti debebit interim contra Ban
nitum ſuperſederi,vt ibi per eos.

Quinta ex eodem §.Marcellus,in primo reſpon
ſo colligitur ſublimitatio,vt quod dictum eſt in 1.
limit.Regulæ ſuprà poſitæ, quod nullitate per mo
dum actionis,& principaliter propoſita,pendente,
85 poteſt fieri executio,† non procedat,quando ſimi
liter nullitas proponitur per eum , qui dũ eſſet ab-
ſens,fuit condemnatus dolo aduerſarij,per falſa In
ſtrumẽta,quod ex illo textu tradidit Ang.in dicto
§.condemnatum,quem refert,& pluribus authori
tatibus comprobat Soci.in tract.Regularum, Re-
gula 132. Exceptio,nume.4. & ſimiliter refert Vi-
tal.in dicta Clauſula , Nil nouari nullit. pend. ſub
nu.8.verſ.fallit tamen,ſecundum Ang. Quem etiam
ſequitur(diſtinguẽdo tamen) Ripa, in dicto §.con
demnatum num.26. inquiens , quod ſi nullitas ex
tali falſitate proueniens , iuuatur aliquã coniectu-
ra,retardatur executio, aliàs ſecùs, vt latius ibi per
eum. Cuius diſtinctio in primo capite ex eo ſuade
86 ri poteſt, † quia Iudex executionis, licet ipſe non
poſſit pronunciare ſuper principali, videlicèt, ſen-
tentiam eſſe exequendam, vel non exequendã,po-
teſt tamen ad ſuam inſtructionem recipere proba-
tiones,& ſi inueniat aliquid,quod eum moueat ad
retardandum, ſuperſedere debet, & cauſam ad ſu-
periorem remittere, vt fuit notabile dictum Inno.
in c.de cętero, ſua num.2. de re iudic. qui dicit ita
intelligendum , & ita ſonare verba dictæ l. ſi Præ-
tor,§. Marcellus,prout eundem intellectum , quo
ad dictum §. Marcellus , ſenſit etiam idem Innoc.
in alleg. c.cum in iure peritus , ex quo ibi in verſ.
vel ex pone,expreſsè ſe remittit ad not.per eum,in
dicto c.de cætero.

Sextò ſublimita hanc primam limitationem ,
87 † vt non procedat de conſuetudine quæ ſeruatur
Florẽtiæ,quia ibi dato libello ſuper nullitate, retar
datur executio, vt dicit Paul.de Caſtro(inquiens,
ſe ita practicaſſe) in Authent. Quæ ſupplicatio,C.
de precibus Impetat.offer.quæ cõſuetudo,eo vide
88 tur fundamento † niti,quia, cum proponens hoc
caſu

Digitized by Google

caſu nullitatem, videatur præuenire eum qui dein
de prætendit executionem faciendam, tanquam
prior in tempore, arg. l. qui prior, ff. de Iudic. debet
impedire executionē. Pro quo dicto Pauli, de Caſt.
adde Io. Imol. hoc de præuentione ſpecialiter po-
nentem) in conſ. 130. In caſu præmiſſo, ſub num. 7.
& Socin. expreſsè hoc tenentem, in conſil. 78. Li-
cèt pendeat, ſub num. 4. verſ. ſecundo principaliter
libro 3. & Natta eundem Paul. in hoc ſequentem,
in conſ. 217. Ægrotaui, ad fin. lib. 1. qui generaliter
iuxe intelligere videtur, etiam non habita conſide-
ratione conſuetudinis de qua ſupra. Et faciunt quæ
de executione, quā quis præuenit, diximus ſuprà,
cap. 16. de attentat. reductio. ad arbit. bon. vir. pēd.
nume. 53. & infrà, cap. 18. de attent. pend. reſtit. in
integ. pend. num. 6. Quam opinione Pauli de Ca-
89 ſtro, † licèt Ripa in dicto §. condemnatum, nu. 28.
non teneat, niſi cum præuentione concurrat etiam
inhibitio, vt latius ibi per eum, quia tamen ſuprà,
nu. 63. indiſtinctè fuit dictum, inhibitionem cauſa-
re hoc caſu attentata, & opin. Pauli (quatenus lo-
quitur de conſuetudine locali Ciuitatis Florentiæ,
prout etiam nos appoſitè loquimur in hac ſublimi
tatione) non poteſt reprobari: propterea Ripa opi
nionem tenendam non cenſeo, præſertim, quia de
hac conſuetudine expreſsè tradit etiā Dec. in conſ.
103. In cauſa, num. 2. poſt princ. eandemque poſt
Paul. refert, licèt omninò non ſequatur, Io. de Ne-
ſitiz. in conſ. 41. num. 42.
90 Septimò ſublimitat, † vt hæc prima limitatio
(quando ſcilicèt nullitas principaliter intentatur,
poſſit fieri executio) non procedat ſecundum Ritū
Magnæ Curiæ Vicariæ in Regno Neapolitano,
quia propoſita nullitate decreti affirmatiui, execu-
tio retardatur, & hoc vigore Pragmaticæ Regis
Ferdinādi, vt atteſtatur expreſsè Afflict. deciſ. 356.
Fuit dubitatum, in princ. & per totam.
91 Octauò † ſublimita, ſeu potius declara, vt præ-
miſſa non procedant de ſtilo Curiæ Delphinatus,
& de iure Regio in Hiſpania: in quibus locis, non
ſimpliciter permittitur fieri executio nullitate pen
dente, ſed cum hoc tēperamento, quod inſtans pro
executione, teneatur præſtare idoneam cautionem
de reſtituendo in euentum ſuccumbentiæ, prout
de ſtilo Delphinatus teſtatur Guid. Pap. deciſi. 50.
Quia hæc Curia, ſub nume. 2. verſ. tamen quicquid
ſit de iure, & de altero ſtilo mentionem facit Di-
daco vbi ſuprà, cap. 23. col. 4. ſub verſ. hunc verò Con
cluſioni.
92 Nonò, † Niſi is, qui principaliter nullitatē inten
tauit velit deinde ad impediēdam executionem de
nullitate dare per modum exceptionis, quia id ſibi
licet, vt poſt Io. de Imola & Alex. tradit Socin. di-
cto conſil. 78. Licèt, ſub num. 4. col. 2. verſ. ſecundo
quia licèt nullitas, lib. 3. & poſt Corn. in conſi. 208.
colum. 2. lib. 5. Alex. in d. l. 4. §. condemnatum, nu.
13. Franc. in c. dilecto, num. 41. & ibi Præpoſit. nu-
mero 74. de appellat. tradit etiam nouiſſimè Hier.
Gabriel. in conſi. 49. Si ſententia, num. 9. ad fi. lib. 1.
93 * & facit quod aliàs dicitur, quod † ſi de falſitate
Inſtrumenti producti fuit in eo Iudicio cognitum
ad vnū Finem, poteſt deinde in alio Iudicio de ea-
dem falſitate iterum cognoſci, vt poſt alios quos al
legat, tradit Boſſ. in ſua Praxi Crim. ti. ſi ex falſis In
ſtrumentis, nu. 20.] Quod tamen non videtur om-
ninò tutum, per id, quod aliàs dicitur, quod nulli-
tas ſemel vno modo deducta, coram eodē Iudice,
& ad eundem finem, per alium modum deduci nō
poteſt, vt poſt Franc. in c. dilecto, col. pen. de appel.
tradit nouiſſimè Burſat. in conſ. 74. Mirabitur, nu-
mero 27. lib. 1.

Decimò, ex Socino vbi ſuprà, ſub num. 6. vide-
94 tur poſſe colligi alia limitatio, videlicèt, † vt non
procedat, quādo lis penderet ſuper nullitate, & in
validitate alicuius pacti, quoniā illa impedit, quo-
minus, quis vti poſſit executione cōceſſa ex pacto,
inferēs, quod cum donator in caſu ſuo perijſſet de-
clarari donationem nullam, non poteſt donatarius
vti pacto executiuo quod erat in inſtrumēto, & vi-
gore Clauſulæ conſtituti, capere poſſeſſionem, con
ſtituens differentiam inter executionem vigore pa
cti, & vigore ſententiæ, vel Statuti, vt latius ibi per
eum; De quo tamē dicto valdè ſubſiſtendum vide-
tur, cum contrarium verius videatur, vt infrà pro-
ximè in 13. limit. nu. 97.
Vndecimò & notabiliter videtur poſſe limitari,
95 vt non procedat, † quando nullitas etiam princi-
paliter propoſita, reſpiceret ſententiam latam in
poſſeſſorio, quoniam per huiuſmodi nullitatem, ta
lis ſententiæ executio venit impediēda. vt poſt Bal.
& alios, in l. 1. C. quando prouoc. non eſt neceſſ. tra
dit Hier. Grat. in conſi. 163. Requiſitus, num. 41. &
ſeqq. lib. 2. & latius poſt alios etiam de commun.
opin. atteſtantes, diximus in tract. de appell. in poſ-
ſeſſor. prohibit. vel permiſſ. in 3. Declaratione Re-
gulæ ibi poſitæ * ſi modo nullitas altiorem indagi
nem non requirat, ſed incontinenti probari valeat
Villalob. litera, E. nu. 116. vbi de communi.]
Duodecimò, neceſſariò videtur ſublimitanda
96 † vt non habeat locum quando eſſemus in nullita
te alicuius ſententiæ Interlocutoriæ, quoniam li-
cet talis nullitas fuiſſet principaliter intentata, ta-
men ea pendente, ſi quid fiat, non dicitur attenta-
tū, quia ſicut appellatio ab interlocutoria regulari-
ter non facit attentata, vt late diximus ſuprà capit.
12. de attent. appell. pendente in prima limitatio-
ne, ita pendentia nullitatis ſententiæ Interlocuto-
riæ non facit attentata, vt fuit aliàs dictum in vna
Tarniſina legitimitatis, & bonorum corā Reuma-
no 10. Martij, 1553. in qua cum fuiſſet decreta Re-
miſſoria, & ab huiuſmodi Decreto appellatum, ac
de nullitate dictum, & ſuper huiuſmodi nullitate
etiam principaliter intentata fuiſſet ſpecialiter cō-
miſſa cauſa, & deſuper latæ plures ſententiæ, & ge-
ſta huiuſmodi cauſa pendente prætenderētur fuiſ-
ſet attentata, Domini reſoluerunt, quod non eſſent
attentata, ex eo, quia decretum Remiſſoriæ erat
ſententia Interlocutoria, & pariter nullitas, quæ
prætendebatur erat ſententiæ ſimilis.
Decimotertiò videtur poſſe limitari (prout quā
doque per excellentes Aduocatos teneri animad-
97 uerti) vt non procedat, † quando cauſa nullitatis
(puta penſionis) fuiſſet primo loco per ſpeciale Re
ſcriptum Papæ commiſſa, quia illius pendentia vi-
detur eſſe ſufficiens ad impediendum executionē,
& viam executiuam vigore literarum Apoſtolica
rum pro ſolutione penſionis poſt modum intenta-
tam, ita vt Declaratoria lata pendente dicta nulli-
tate, ſit nulla, ea potiſſimum ratione, quia Papa cō-
mittendo cauſam, videtur reuocare in dubium exe
cutionem ſuarum literarum reſeruationis penſio-
nis, atque ita per appoſitionem manus, impedire
omnes inferiores, quo minus poſſint ad executio-
nem dictarum literarum procedere, iuxta tradita
per Franc. in c. vt noſtrum, num. 6. de appell. Rota
deciſ. 4. aliàs, 76. Poſtquā litera, de teſtibus, in nou.
Quorum ſententia corroborari poteſt ex his, quæ
poſuimus ſuprà cap. 10. de attentat. poſt auocatio-
nem cauſæ poſt princip. num. 6. & ibidem in 3. Am
pliat. num. 9. dum inter cætera diximus, quod talis
appoſitio vim habet derogationis, & operatur etiā
ſi ſit tacita auocatio: & tanto magis, quia in caſu il-
lo præ.

Digitized by Google

lo prǽſuppo nebatur, quod in iudicio executiuo fue
rat oppoſitum de pendentia litis ſuper nullitate di
ctæ penſionis, quæ oppoſitio ſolet reddere proceſ-
ſum nullum, vt per multa deduximus, & declaraui
mus ſupra, cap. 4. de attentat. lite pendente in ſecũ-
da limit. princip. num. 66. & multis ſeqq. prǽſertim
quia commiſſio nullitatis (vt præſupponebatur)
erat abſque Clauſula Sine retardatione ſolutionis
penſionis, quaſi Papa omittendo illam clauſulam
apponere, tacite ſenſiſſet, quod ſolutio pendente
cauſa nullitatis non fieret, & ob reformandi com-
moditatem quæ eſt in Curia) poterat aduerſarius
Commiſſionem reformare. Quamuis autem ratio
nes prædictæ ſanè validæ, & efficaces ſint, tamen in
contingentia facti in vna Adrianen. penſionis, co-
ram D. meo Oradino, 29. Maij, 1562. fuit contra-
rium tentum, ſub his verbis, videlicet, Sententiam
Declaratoriam valere & aliqui mouebantur quia
Iudicium nullitatis tunc impediret Iudicium exe-
cutiuum fundatum in literis expeditis, ſi doceré-
tur incontinenti de nullitate, vt per Alex. in l. 4. §.
cõdemnatum, de re iud. & quia vtrumque iudiciũ
fuit coram eodem Iudice, & fuit obiectum de Iudi
cio nullitatis, & eo non obſtante, Index proceſſit
ad vlteriora. Et quod Commiſſiones non ſunt re-
formatæ, hoc non eſt de neceſſitate, ſed ad bene eſ-
ſe, & ad faciliorem expeditionem; Et licèt per Do-
minos ibi tollantur plura, quæ in cõtrarium ſupra
fuerunt adducta, ad illud tamẽ de appoſitione ma
nus, nec per informãtes ex aduerſo vidi reſpõſum,
& conſequenter, ſi Commiſſiu eſſet ſimpliciter ſu-
per nullitate penſionis, potius prǽſenti limitationi,
quàm dictæ reſolutioni ſubſcriberẽ; ſed quia in ca-
ſu illo prǽſupponebatur, quod cauſa nullitatis eſſet
commiſſa cognoſcenda, & terminanda arbitriu iu-
dicis, (qui allegatam penſionis nullitatem reſultan
tem ex eo quia quidam defectus in expediendis li-
teris obijcebatur maturè cognouerat) ſtante prædi
cto arbitrio, reſolutio prædicta videtur retinenda.
Secundo hac regula limitatur (& hæc, & ſequẽ-
tes, vſque ad octauam excluſiuè reſpiciunt caſus,
in quibus nullitas proponitur per viam exceptio-
nis; vt non procedat, quando exceptio nullitatis
98 requireret altiorem indaginem, † licèt enim exce
ptio nullitatis incontinenti probanda retardet exe
cutionẽ vt tradit Rota deciſ. 3. aliàs 280. Licèt, de
exception. in nou. & ſenſit etiã Rota deciſi. 2. aliàs,
115. Nota quod cauſa, de litis conteſtat. in antiq. &
deciſ. 8. aliàs, 107. Nota quod ibi, nu. 2. de reſtit. ſpo
liat in antiq. quas cum alijs citat Vant. de nullitati
bus, dicto tit. quot, & quibus, modis, n. 32. vbi poſt
Alex. teſtatur hãc eſſe communem opinionem: qui
bus adde aliã deciſ. Rotæ 5. aliàs, 340. Fuit dubita-
tum, ſub nu. 4. circa fin. de litis conteſtat. in nou. &
quamplures alios, quos vltra citatos per Vant. vbi
ſupra, allegat ad hoc Ripa, in dicto §. condemna-
tum, num. 11. qui ſimiliter hanc teſtatur commun.
eſſe opinionem, & Grammat. in conſ. ſuo primo,
de foriudicatis, incip. In cauſa, num. 47. quod habe
tur poſt eius Deciſiones, & ex recentioribus Man-
doſ. ſuper Reg. de annali poſſeſſ. quæſt. 5. nu. 4. vbi
poſt Ruin. in conſ. 11. Viſo, nume. 13. lib. 4. & conſ.
59. quod impediatur executio, in prin. lib. 5. eandẽ
dicit cõmunem. Et ſimiliter, Hier. Gabriel. in conſ.
49. Si ſententia, num. 8. lib. 1. vbi receptus eſſe di-
cit, quod nullitas euidens, & ex eiſdem actis appa-
99 rens, retardet executionem: nihilominus, † quan-
do exceptio nullitatis requireret altiorem indagi-
nem, tunc non retardat executionem, vt dicit dicta
deciſ. 3. aliàs, 280. & Vant. vbi ſuprà, & latius per
Rip. in dicto §. condemnatum. nume. 20. verſ. fallit
quartò, atteſtantem hanc Concluſionem commu-
niter per Doctor. approbari, ac pluribus authorita
tibus eandem comprobantem. Quibus adde idem
tenentem Ant. de Canario, in tracta. de executio-
ne Inſtrumentorum, q. 51. ad fin. & Didac. Practic.
qq. cap. 25. poſt princip. col. 3. verſ. ex his apparet,
& poſt Oldrad. in conſ. 106. Quod litera executo-
ria, ad fin. Brun. in tract. de Statut. & Cõſtit. in ver-
bo, Nullitas, verſ. exceptio nullitatis, & nouiſſimè
ſequi videtur Minſingen. deci. 64. Sed circa hoc, Cẽ
tur. 4. & poſt Ripam vbi ſuprà, Io. Bapt. de Aſin. in
ſua praxi Iudic. §. 18. cap. 7. per totum, vbi & Hier.
Grat. allegat, in conſ. 34. nume. 9. lib. 1. Et ſimiliter
hanc dicit communem. * & nouiſſe Thom. Docc.
conſ. 71. num. 11.] Et faciunt multa, quæ poſt alios
etiam de communi opin. atteſtantes ponit nouiſſi-
mè Burſatt. in conſil. 73. Dominus, num. 1. & ſeqq.
lib. 1. dum in caſu ſuo hanc opin. tuetur, quod de iu
re communi nunquam per exceptionem nullitatis
impediatur executio ſententiæ, niſi illa ſit notoria,
& euidens & quæ incontinenti probari poſſit: vbi
etiam declarat poſt alios, quando incontinenti di-
100 catur probari. * & ratio illa eſſe poteſt quia † nul
litas relata, & quę dubitationem, & diſputationem
recipere poteſt, non eſt admittenda; vt poſt Bald.
in l. data opera, C. qui accuſ. non poſſ. tradit nouiſſi
mè Curt. iun. conſ. 200. num. 27. lib. 3.] Quæ ſecun-
da limitatio ſublimitatur,
101 Primò, vt non procedat, † quando executio eſ-
ſet irretractabilis, quoniam hoc caſu, etiam, quod
exceptio nullitatis requirat altiorem indaginẽ, at-
102 tamen executionem retardat †. & propterea ban
nitus nullitate pendente impunè offendi non po-
teſt, etiam ſi nullitatis cognitio altiorẽ requireret
103 indaginem. † vt eſt commun. opin. de qua dixi-
mus latius ſupra, num. 54. in 3. Ampliat. huius Re-
104 gulæ princip. † Quod procedit etiam ſi ageretur
de executione trium conformium, vt eleganter de-
ducit, & comprobat Ripa in dicto §. condemnatũ,
num. 21. & Iaſ. num. 21. quod etiam ſecutus eſt Di
dac. vbi ſupra, cap. 25. ſub nu. 2. verſ. ſecunda con-
ſtat interpretatio, & ſenſit etiam Vant. vbi ſupra,
nu. 31. qui licèt loqui videatur ibi de nullitate prin
cipaliter propoſita, vt eo etiam caſu, quando exe-
cutio eſt irretractabilis retardetur, de quo & nos
diximus ſupra, hoc cap. ver. tertio ſublimita nu. 79.
Idem tamen, & multo magis dicendum eſt, quan-
do nullitas eſſet propoſita per viam exceptionis,
cum frequentius, & facilius hoc caſu ſoleat impedi
re executionem, quam quando proponitur princi-
paliter per viam actionis, vt ex ſupra dictis ſatis cõ
ſtat. Quę ſublimitatio, vltrà ea, quę in ſimili de prę
iudicio irreparabili conſiderat ibi Ripa comproba
ri poteſt ex multis, quę poſuimus & nos in d. tract.
de appell. in poſſeſſo. prohib. vel permiſ. in 6. limita
tione Regulæ ibi poſitæ, vbi quamplures caſus con
105 geſſimus, † in quibus appellatio, quæ regulariter
in poſſeſſorio ſolet denegari, ratione præiudicij ir-
reparabilis, permittitur; Et adde, quod hanc ſubli-
mitationem vltrà ſupra allegatos, tenet etiam Be-
nedict. de Barſis, in tract. de Guarentig. in 3. parte,
q. 21. verſ. ſecundus caſus eſt, & Menoch. de arbit.
Iudic. lib. 1. q. 98. num. 7.
Secundò ſublimita, ex intentione Doctorum, in
dicto §. condemnatum, præſertim Iaſ. nu. 29. & la-
106 tius eiuſdem Ripæ ibi, nu. 23. † niſi nullitas pro-
ueniret ex defectu Iuriſdictionis, * & rationem aſſi-
gnat Mandel. de Alba, in conſ. 70. in fine, ſub num.
14. poſt Alex. conſi. 77. In cauſa, num. 12. lib. 2. quia
107 tunc † ſententia non meretur nomen ſententiæ,
& cenſetur lata à priuata perſona, aliàs ſequeretur
(ſecun-

(ſecũdum eos) abſurdũ quod quilibet poſſet pro
curare vt haberet duas vel tres ſententias confor
mes à tribus priuatis perſonis, nullam habẽtibus
Iuriſdictionem, & eo modo, ſub pretextu Statuti
de duabus cõformibus, aduerſariũ decipere; quæ
ratio vt dicit Alba, videtur multũ vrgens. Ad hoc
facitque quæ ponit Deciſ. Fiuizzan. 5. nu. 29. vbi ci
tat Alex. d. cõſ. 77. & deciſ. 11. ſub nu. 53. verſ. Im
mo ſi tollit, vbi alios citat.] quia tũc retardat exe
tionem, etiam ſi altiorem indaginem requirat.
Circa quam Concluſionem, licet multa dici poſ-
ſent, quia tamen Ripa ibi elegãter etiam per viã
Regulæ, & Ampliationum, ac Limitationum eã
ſubordinaſſe apparet, ſufficiat lectorem ad eũ re-
mittere, & ad Vãt. dicto tit. quis poſſet dicere de
nullitate, nu. 17. & ſeq. qui multas ad hoc authori
tates cumulat, & vltrà allegata per eos, adde qđ
hanc ſublimitationem tenet etiam Ruin. in conſ.
11. nu. 13. lib. 4. & Io. Cephal. in conſ. 141. In cau
ſa, in fine, nu. 18. lib. 2. & Didac. qui latè eam pro
108 ſequitur, † etiam in caſu, in quo ageretur de exe
cutione trium conformium, vbi ſuprà, cap. 25. nu.
109 4. verſ. ſeptima his accedit, † cũ diſtinctione ta-
men, quoad tres conformes, an funditus Iudex
caruiſſet Iuriſdictione, vel ne, vt ibi per eum cita
tos * ſic & aliàs qñ Iudex caret funditus Iuriſdi-
ctione, per proceſſum ad vlteriora, etiã Partibus
tacentibus, non dicitur ſe facere Iudicem compe
tentem, nec dr̃ prorogata Iuriſdictio, vt per gl. &
poſt eã Gemin. ſub nu. 1. verſ. & nota iſtã gl. in c.
ſtatutũ, §. in nullo, de Reſcript. in 6. & quod Cõ-
cluſio gl. ordinariæ, in Clem. 1. de ſequeſt. poſſeſſ.
110 & fruct. quod † nullitas ex defectu Iuriſdictio-
nis nunquam cenſeatur excluſa, reſtringatur, &
ſolum procedat, quando Iudex funditus careret
Iuriſdictione, ſecùs ſi illam ex accidẽti perdidiſ-
ſet, tradit Curtius iun. in conſ. 200. nu. 32. verſ. non
obſtant, lib. 3. vbi dicit id cõiter teneri,] cui ſen-
tentiæ ſubſcripſit etiam Burſat. in dicto conſi. 74.
nu. 32. lib. 1. pro qua diſtinctione fac. optimè qđ
habetur in Recollect. Creſcent. 2. deciſ. ſexta,
111 † quod nullitas ex defectu Iuriſdictionis, ex eo
quod non conſtat de Commiſſionis præſentatio
ne, non põt opponi contra tres conformes, ſi cõ-
ſtat de commiſſione cauſæ, & ſic de fundamento
Iuriſdictionis; Eandem tenet & Felin. in capit. ex
112 a parte, el 2. nu. 12. de offic. deleg. † ubi ampliat,
ẽt, ſi iuraſſet non dicere de nullitate, * quod poſt
Felin. in Rubr. de foro compet. & Gozad. cõſ. 72.
col. 2. & Ruin. conſ. 14. col. pen. & conſ. 95. col. an
tepen. lib. 2. tenet etiã Aymo, cõſ. 383. ſub nu. 16.
li. 3.] & ſequitur Brun. in dicto tract. de Statut. &
Cõſtit. in verbo, Excipere, fol. 100. verſ. decimoſe
ptimò fallit, & Bened. de Barſis, Peruſin. in tract.
Guarentig. in 3. parte, princ. q. 19. verſ. quartò, li-
mita, * licèt Abb. cõſ. 64. col. 3. lib. 1. contrariũ ſen
tiat,] & adde, quod omnium latiſſimè hãc mate-
riã nullitatis ex defectu Iuriſdictionis, vt illa op-
113 poni poſſit, † etiam, ſi eſſet excluſa omnis nulli-
tas, tradit nouiſſimè Antonius Gabriel. in tract.
Cõmu. Concluſ. lib. 6. ſub Rubr. de Statutis, Con
cluſ. 7. vbi multa ad illam cumulat, & ampliat ſe-
ptẽ modis, & limitat decẽ, ad eum in cõtingentia
facti recurre. cui adde Menoch. in tract. de arbit.
Iudic. lib. 1. q. 98. nu. 8. & Io. Baptiſta de Aſin. in
ſua Praxi Iud. §. 31. nu. 32. per totũ. Et Sigiſmũd.
Loffred. conſ. 20. In cauſa mota, nu. 10. & nouiſſi
mè etiam Menoc. in conſ. 2. Magni ponderis, nu.
151. lib. 1. atque etiam Burſat. cõſ. 74. Mirabitur,
nu. 29. & ſeqq. li. 1. vbi hoc dictũ de nullitate pro
ueniente ex defectu Iuriſdictionis, ſimiliter limi-
tat nonnullis modis; Primò, vt non procedat, qñ
nullitas eſt notoria, vt ibi, nu. 30. Secundò, quan-
do fuiſſet præfixus terminus ad docendũ de ea, vt,
nu. 31. Tertiò, qñ Iuriſdictio eſſet elidibilis, vt nu.
32. Quartò quãdo eſſemus in cõtumace, vt n. 34.
114 * Quintò, & notabiliter, † niſi Statutũ permitte
ret de nullitate poſſe dici intra certum tẽpus, pu-
ta, quatuor vel ſex dierum, quia tunc lapſo termi
no, cenſetur Statutum tollere nullitatem, etiã Iu-
riſdictionis evidentis nullitatis & formæ non ſer
uatæ, vt poſt Alex. cõſ. 105. li. 5. Paul. de Caſt. cõſ.
16. Si ponderentur, nu. 9 & ſeq. lib. 1. Ruin. conſ.
37. nu. 7. & 15. & conſ. 36. nu. 6. lib. 5. Rolan. cõſ.
83. nu. 16. & 17. lib. 1. vbi dicit ita ſecutũ iudicaſſo
Patiſ. conſ. 95. nu. 35. lib. 1. & Plot. & alios, firmat
Borgnin. Deciſ. Friuzzanen. 11. nu. 54. vbi etiã de
commu. contra Ruin. aliter ſentientẽ, quæ tamen
Concluſio adhuc ſublimitatur, niſi talis nullitas
procederet ex defectu formæ nõ ſeruatæ, eiuſdẽ
Statuti, permittentis nullitatem allegari poſſe in
tra certũ tẽpus, vt per eũ ibi, verſ. niſi defectus.]
115 Tertiò ſublimita, † niſi allegaretur nullitas ex
eo proueniens, quod ſentẽtia lata eſſet per falſas
allegationes, Ripa ibi, num. 26. quem ſecutus eſt
Menoch. vbi ſupra, ſub num. 8.
116 Quartò, † niſi executio petatur ex iudicato, vt
refert idem ibi, nu. 27. Circa quam, & præceden-
tem, quia ille rectè proceſſit, & verè locutus eſt,
dic, vt reum.
117 Quintò ſublimita, † niſi exceptio nullitatis re-
quirẽs altiorem indaginẽ opponeretur à Tertio,
118 † etiam ad impediendũ executionem triũ con-
formiũ, talis enim executio retardatur reſpectu
ipſius Tertij, etiam in caſu Clem. Vt calũnijs, de
re iudic. vt poſt Io. Andr. Card. Domin. Felin. &
alios quãplures per eũ citatos refert Didac. Pra-
119 ctic. Quæſt. c. 15. nu. 9. vbi † hanc quoq; eſſe cõ
munem opinionem atteſtatur: Quibus adde, quę
tradit Ant. Gabriel. in tract. Cõmu. Cõcluſ. lib. 2.
ſub Rubr. de executione rei iudic. Concluſ. 1. nu.
59. vbi multos citat, ac diuerſas ẽt opiniones re-
fert; Quam tamen Concluſionẽ de Tertio, Am-
pliandam & limitãdam cenſeo his omnibus mo-
dis, quos copioſè, & eleganter proſequitur Vant.
in tract. de nullit. in tit. quis poſſ. dic. de nullit. à
num. 4. vſque ad num. 32.
120 Declara autem hanc 2. limit. † vt tũc exceptio altior indage quando &c.
altiorem cenſeatur requirere indaginem, quãdo
cõtinet iuris ſubtilitatem, ad not. per gl. in l. 3. §.
121 ibidem ſubiungit, ff. ad exhib. † & quando proli
xiorem habet tractatũ, ad no. in l. ille à quo, ff. de
teſtamento, ff. ad Trebell. vt per dicta iura tradit
Io. Ceph. in cõſ. 4. Illuſtriſſimus, nu. 15. lib. 1. * Itẽ
122 quãdo ageretur de † varijs & diuerſis Iuribus,
quia concurſus plurium Iurium facit vt res dica-
tur requirere altiorem indaginẽ vt poſt alios tra-
dit Hippol. Riminal. conſ. 69. nu. 16. lib. 1.]
123 Tertiò, Regula limitatur, † quãdo nullitatis ex
ceptio etiam incõtinenti probanda opponeretur
contra tres ſententias cõformes, iuxta Clem. pri-
mam, de re iudic. quoniã hoc caſu, pendente hac
nullitate, fit executio. Qđ licet non videatur pro-
cedere, abſque aliqua difficultate, vt patet ex his,
quæ ponit Ripa, in dicto §. condemnatum, num.
15. & Didac. dicto capit. vigeſimoquinto, nu. ſe-
cundo, verſi. primum igitur, & Soci. in conſ. 158.
Viſis, num. tertio lib. ſecundo, quia tamen regula
riter hæc limitatio vera eſt, & tenenda, ex intẽtio
ne omnium Doctorũ, per ſupradictos in dictis lo
cis abundè cumulatorum, in materia quoque no-
ſtra eadem admittẽda videtur, præſertim, quia ſi

qua videtur eſſe difficultas,illa tollitur ex limita-
tionibus diuerſis,quæ Regulę huius tertię limita-
tionis à Doctoribus dantur, quas latè, & elegãter
pertractat nouiſſimè Ant.Gabr. in tract.Cõmun.
Concluſ.lib.ſecundo ſub Rubr. de executione rei
judic. Concluſ. prima, vbi prædictam Regulam
nouem modis ampliat,& decem, & nouem limi-
tat. Cui in eo quod ibi tractat in quarta Amplia-
124 tione,nu. 8.verſ.contrarium † an notoria nulli-
tas ex actis reſultans, retardet executionẽ trium
conformium;adde,quod pro opinione affirmati-
ua fac.quod poſt Rom.in conſ.51. Attentatis his,
ponit Ruin.in conſ.7.Viſis,num.3.lib.quarto,qui
125 voluerunt † quod licèt aliàs regulariter Iudex
aditus ſuper executione ſententiæ debeat remit-
tere exceptionem nullitatis ad eum qui ſententiã
tulit,tamen,ſi nullitas percipitur notoria ex teno-
re ſententiæ, poteſt ea ſpreta, & non remiſſa exe-
cutionem denegare, quod etiam tenet Grat. in
conſ.80. Etſi prima facie,num.10. libro ſecundo,
& Stephan.Bertrand.in conſ.84.Quamuis,lib.1.
126 per tot.vbi in fine ad propoſitũ ſubdit,qđ † iſta
eſt commun. opin. à qua in iudicando, & conſu-
lendo non eſt recedendum, & Andr. Barbat. in
conſ.39. Capio primam, col.penult.ſub nume.8.
lib. primo poſt Roman. in Sing. 238. & Iaſ.in
conſ.21.Bene cuncta,in prin. & per totum, lib.3.
127 † Quãuis aliter circa hoc ſenſiſſe videatur Min-
ſing.Sing.Obſer. Cent.3.deciſ.69.incip. Inſignis
quæſtio, in fine, qui tradit, quod executor exce-
ptionẽ nullitatis audire,& admittere poteſt, non
tamen ſuper ea pronunciare,ſed ſi cognouerit eã
eſſe veram,vt quia nullitas euidẽter appareat,tũc
debet cauſam remittere ad priorem Iudicem. Et
ſimiliter, quod hãc opinionem affirmatiuam poſt
multos etiam per eum cumulatos, ſecutus eſt Di-
128 dac.in ſupradicto loco,† & eandẽ ibi dixit com
munem,& Roland. de Vall.in conſ.vigeſimono-
no,Quæritur,num.44.lib.primo,& Grammat.in
conſ. ſuo primo, de foriudicatis, quod habetur
poſt eius Deciſiones, incip. In cauſa, nume.48.&
Menoch. in tract.de arbit. Iud.lib.2.Cent.1.Ca-
ſu.9.num.ſecundo,qui etiam plures allegat;Ean-
dem tenet ipſemet Gabriel. ibidem, lib.2. de ex-
ceptionibus,concluſ.4.vbi teſtatur hanc eſſe ma-
gis commun. opin. eãdemque duobus modis de-
clarat, & in eo etiam, quod ibi tractat in 2. limit.
nu.19.de nullitate à Tertio propoſita,adde,quod
hanc Concluſ. de tertio fuſius pertractat Vant.in
tract.de nullit.in tit. qui dicere poſſ.de nullitate,
præſertim,nu.19. vbi appoſitè loquitur de tribus
conformibus,& Stephan.Aufrer.in Addit.ad de-
ciſ.Tholoſ.430.in fi.& Stephan.Bertrand. in cõſ.
129 213.Multa,nu.4.lib.2. † Et quod hæc limitatio
non procedat, quando conformitas Iudicij eſſet
ſuper diuerſis articulis, tradit Port.Imol. in conſ.
209.Ex facto,num.9.lib.4.
130 Quartò limitatur † vt non procedat,quãdo Iu-
dex coram quo proponitur exceptio nullitatis,ad
retardandã executionem,ex aliqua probabili cau
ſa ſuſpicetur illam per calumniam,vel cauſa mo-
randæ ſolutionis fuiſſe propoſitam,quia tunc po-
teſt etiam pendente nullitate ad executionẽ pro-
cedere,ita expreſsè limitat Ripa,in dicto §. con-
demnatum,num.14.vbi ſolum in id citat Ang.&
Alex,ibi,& Panor.in c,de cætero, de re iudi.per l.
2. C. de falſ, per quẽ text. (vt illi addas) idem te-
nuit Iacob.Buttig.quẽ refert Vital.in dicta Clau-
ſula, Nil nouari nullit.penden.ſub num.8.verſ.&
pręmiſſa vera ſunt. Quam limitationem ante hos
omnes (licèt de eo mentionem non faciant) po-
ſuit Innoc.in c.cum in iure, in gloſ. de mandato,
in fine illius gloſſæ,de offic.deleg.Et ex his etiam
comprobari poteſt, quæ ponit Vant.dicto tit.qui
dicere poſſ. de nullitate,nu.27. vbi in propoſito,
de quo ibi per eum, quam pluribus authoritatib.
131 deducit † quod quando contra proponẽtẽ mili-
tat præſumptio calumniæ,& malitiæ,tũc nullitas
non attenditur. Quibus adde in terminis noſtris
de executione hoc caſu non retardanda, quæ po-
nit eleganter Ruin.in conſ.7.Viſis,nu.4.lib.4.vbi
132 vult poſt Abbat.vbi ſuprà,† quod executor non
debet retardare executionem, quãdo videt exce-
ptionem per malitiam opponi,& cauſa differẽdæ
executionis, & multa ad hoc propoſitum calum-
niæ,tradit Alex. in addit.ad Bart.in l.defendẽte,
nu.3.in verbo,prorogandæ, ff. de authoritat.tut.
loquens iam de nullitate,quam de reſtitutione in
integrum calumnioſa, de quo & nos dicemus in-
fra, in cap.18.de attent.reſtit.in integr.peod.nu.
60.vbi plenè tractauimus de executione faciẽda,
etiam pendente cauſa reſtitutionis in integrum,
quando cõtra eius petitionem vrget pręſumptio
calumniæ; Et quod nõ ſolum exceptio nullitatis,
133 † ſed & ipſa appellatio, & quælibet alia etiam
aliàs legitima exceptio,non ſit admittenda,quan
do apparet, quod animo calumniandi illa oppo-
nitur: tradit (dicens illud peregrinum dictũ poſt
Inno.in c.poſt electionẽ,de conceſſ.præb.) And.
Barbat.in conſ.10.incip. Mihi videtur,in princip.
num.1.lib.1. & conſ.18. Mihi videtur,ſub nume.
11.lib.1.& iterum lib.2.conſ.1.Præclarè,numero
tertio,vbi ſubdit,quod de iſto dicto faciũt feſtum
Scribentes ibi. Et quamuis Vitalis vbi ſuprà,poſt
134 Iacob.Butr.ſenſerit † in dubio pręſumi,quod ta-
lis nullitas proponatur cauſa morãdæ ſolutionis,
& Ripa dicto nu. 14. verſ.nec obſtat,ampliando
135 dixerit,quod præſens limitatio procedit,† etiam
ſi ſuper tali nullitate offerantur probationes in-
continenti:cuius opin.poſſet teneri,quando con-
tra proponentem extarent aliæ vehementes ca-
136 lumniæ præſumptiones,† ſi tamen nullitas,quę
allegatur, conſtaret ex Actis, licèt iudex forſan
diceret ſe præſumere malitiam, & calumniam in
proponente, attamen probabilius videtur, quod
aſſertioni,& opinioni ipſius Iudicis præponderet
præſumptio, quæ reſultat ex Actis in fauorẽ pro-
ponentis nullitatem, quæ videtur excludere om-
nem malitiam, & calumniam, vt eleganter con-
ſiderat Vant.vbi ſupra,numero vigeſimooctauo,
poſt Alex. in conſ.282.nome.3.lib.6. & conſ.59.
num.17.lib.quarto, & Dec.in conſ.octauo,nu.7.
cum nullitas reſultans ex ipſis Actis a iure non
negligatur,ſed immo maximè habeatur in conſi-
deratione, vt deducit in alio propoſito idem Ri-
pa ibi,numero 16.& nos diximus ſupra proximè,
num. 124.& num.128.
137 Quintò limita, † niſi quis exceptioni nullitatis
antea renunciaſſet. Hanc limitationem poſt Bal.
& Ang. in l.tale pactum, §. qui prouocauit, ff.de
pact. & Innoc.in cap. penult. col.fin.de Iudic. &
Franc.in dicto c.dilecto,nu.116.quæſt.50.tradit
Ripa in dicto §.condemnatum,num.19.Quæ re-
nunciatio non ſolum poteſt eſſe expreſſa, de quo
138 non videtur dubitandum, † verum etiã ſuffice-
ret tacita, puta, quando alicui præſertim vigore
ſtatuti eſſet præfixus terminus ad dicendũ de nul
139 litate:quoniam † ſi ille permittat labi terminũ,
140 cenſetur ita ſuo iuri renunciare, † vt non poſſit
amplius ſuper huiuſmodi nullitate audiri,vt poſt
alios tradit Ioan.Cephal.in conſil.201.Exiſtimo,
nume.8.lib.2. & Conſ.202. Moniales,nume.18.
co.lib.

Digitized by Google

eo.lib. 2. & iterum, conſ.263. Dominus Marcus, nu.36. lib.2.vbi poſt Alex. in conſ.105.Ponderatis,col.2.verſ.quia reſpõdeo, lib.5.ampliat,vt procedat,
141 † etiã ſi nullitas eſſet notoria, & ex Actis apparens, quia nihilominus,lapſo termino,deca dici non poteſt. Quod etiam poſt Cephal. in dicto cõſ.201. ſecutus eſt nouiſſimè,Burſ.in cõſ.73. Dominus de Thedoldis, nu.5. lib. 1. vbi ſimiliter poſt Nattam, in conſ.120. nu.14. & 15.lib.1.hoc dictum ampliat, vt procedat, etiã ſi nullitas eſſet notoria. Quod ex eo plurimum cõfirmari poteſt, quod & nos diximus ſuprà,c.12. de attent.appellatione pend.in 4.limitatione ſecũdæ ampl.princip.no.11. quod quando quis appellationi renunciauit, geſta poſt renunciationem, non dicuntur vitio attentatorum ſubiecta; Vndè idẽ dici poteſt de executione,& alijs geſtis,poſt quam quis nullitati renunciaſſet.Quæ Concluſio, vt dicũt ſuprà dicti Doctor. & refert etiam Feliu.in c.de cauſis,
142 nu.12.de offic.Deleg.ſublimitatur.Primò,† niſi
143 nullitas appareret ex tenore ſententiæ.†Secundò, quãdo nullitas cauſaret perplexitatem, & re-
144 pugnantiam. † Tertiò, quando nullitas cauſa-
145 retur dolo aduerſarij. † Quartò,quando cauſaretur ab incompetẽtia Iudicis, quòniam his omnibus caſibus non obſtante renunciatione huiuſmodi,retardatur executio,vt per Felin,vbi ſuprà, qui alios allegat.
146 Sextò limita,† niſi talis nullitas per viam exceptionis proponeretur coram Iudice ſubdito illi, qui tulit ſententiam, de cuius executione agitur, quoniam cum ille præcisè cogatur exequi, nõ tenetur regulariter admittere hanc nullitatem (& conſequenter, hac nullitate propoſita fiet executio) vt hanc limit.poſuit expreſsè Innoc. in dicto c.cũ in iure, in glo.de mandato,de offic.deleg.& reaſſumpſit Ang.in dicto §.condemnatum,quos refert,& ſequitur Vital. in dicta clauſula,Nil nouari nullit. pend.num.7.Quæ tamen limitatio,vt
147 omnes ſupradicti dicunt,†non eſt ita ſtrictè accipienda,vt ſubditus iudicantis,ita præcisè cogatur exequi, vt ſi ex aliqua cauſa ille ſuſpicetur veriſimiliter nullitatem, quæ proponitur, eſſe conſiderandam, non poſſit executionem retardare: nam ſtante hac veriſimili ſuſpicione,vtiq; poteſt, ac debet ſuperſedere in executione, & conſulere eum, qui iudicauit, ſicut è cõuerſo diximus ſuprà. nume.121.in 4.limit. quod quando iudex ſuſpicatur nullitatem propoſitam eſſe calumnioſam,poteſt etiam ea pendente,innouare,& ad executionem procedere.
148 Septimò,† fallit, in Regno Neapolitano,vigore Pragmaticæ Regiæ, quæ ibi uiget,quod pẽdente nullitatis cauſa retardatur executio, ut docet Afflict.deciſ.356. Fuit dubitatum,in princ.& nu. 2.quæ non ſolum procedit,quando ageretur principaliter de nullitate,quod tetigimus ſuprà,num. 90.in 7.ſublimitatione primæ limit.huius regulę,
149 † ſed etiam quando nullitas eſſet propoſita per viam exceptionis:cum Regia Pragmatica,nõ videatur diſtinguere, & in vtroque caſu videatur eadem ratio; imò maior, quando per viam exceptionis, cum hoc caſu regulariter retardet executionẽ, vt apparet ex not.per Barto.Iaſ.Rip.& Doctor.in dicto §.condemnatum.

Octaua huic proxima poteſt adaptari limita-
150 tio,† vt non procedat regula de ſtilo Curię Delphinatus,& Hiſpaniarum.vt patet ex deciſ.Guid. Pap.10.Quia hæc Curia,nu.2.& diximus ſupra,in 8.ſublim.primæ. limit. nu.91.Cum in his locis,vt ipſi atteſtantur,etiam quando agitur de nullitate
151 per viam exceptionis,ſolet fieri executio,†data tamen cautione idonea,vt ibi per eos,& ſupra dictum eſt.
152 Nonò limitari poſſe videtur, † niſi Statutum, vel Reſcriptum expreſsè diſponeret,quod pẽdente nullitate, poſſet deueniri ad executionẽ: cuius limitationis vis,(ne de indubitato videatur)in eo conſiſtit: quia videbatur tale Statutum, vel Reſcriptum non valere, ex quo videntur tollere defenſionem, cum nullitas ſit defenſio, ſecundum Bal.in l.1.C.de iur. & facti ignor.in princ.verſ.& ex prædictis collige,& in l.ſcire oportet, §.fin.de
153 excuſatio.tut.†Quia tamen huiuſmodi Statuta,
154 & Reſcripta,† quamuis ſint exorbitantia,tamẽ valent,propterea præſuppoſita illorum validitate,ſi oppoſita nullitate,& illa pendente ſententia mandaretur executioni, vtique executio nõ poſſet dici attentata, ex quo lege permittente facta fuit,ſecundum ea,quæ latius diximus ſupra,c.12. de attent.appell.pend.in 27.limit.princ.nume.2. Verum quia,vt diximus, hæc ſunt exorbitãtia,nõ debẽt largè,& indiſtinctè intelligi,ſed ſtrictè interpretari,& propterea hæc limitatio omnes illas limitationes, ac declarationes recipiet, quas ponunt Doct.ad illam Concluſionem,qđ prohibita nullitate, nihilominus in multis caſib.poteſt nullitas opponi, quos latè, & eleganter ſubordinat Vant.in dicto tit.quis poſſ.dic.de nullitate, n.37. & multis ſeqq.& vltra allegata per eum, hãc materiam latè quoque, & eleganter tractauit, etiam per viam regulæ,& quamplurium limitationum, Brun.in tract. de Statu.& Conſtit.in verbo, Nullitas, verſ. lex, & ſtatutum poteſt tollere nullitatem,fol.183. dic vt per eos.

Decimò limitatur, (& hæc, & ſequentes reſpiciunt etiam alios actus præter executionẽ ſententiæ,de quo hactenus ſemper locuti ſumus,vt non
155 † procedat in actu ſequeſtrationis, qui etiã pendente nullitate fieri permittitur, & conſequenter non tranſibit in attentãtum,ſecundum opin.Baldi in l.ab executore, in fi.C.quorũ appel.non recip.nam ſi poſſeſſor reportauerit ſententiam contra,& uictor inſtet pro executione ſentẽtię,& uictus poſſeſſor det de nullitate,licèt ipſe nõ retardet executionem in multis caſibus, de quibus ſuprà,tamen nec uictor impedire poterit actum ſe-
156 queſtrationis † rei, ſi ſit mobilis, & fructuum ſi
157 † ſit immobilis,& conſequenter,etiam pendẽte nullitate datur caſus, in quo citrà uitium atten-
158 tati,deuenitur ad actum ſequeſtrationis †ex cauſa,puta,ſi in uictore adſit ſuſpicio dilapidationis, ex intentione Baldi ubi ſupra, quem refert, licèt non omnino ſequatur, Franc. in dicto capitulo, dilecto, numero quadrageſimo de appellatio. & tradit etiam Veſtr.in ſua Praxi Rom.Curiæ libro octauo, capitulo primo de nullitate, ſub numero octauo. Quæ limitatio ex his omnibus comprobari poteſt,quæ poſuimus ſuprà cap.duodecimo, de attent. appell. pend. in 12.limit.princip. dum uniuerſaliter, & regulariter deduximus, quod etiam pendente appellatione,abſque uitio attentatorum, ad actum ſequeſtrationis deueniri poteſt.
159 Vndecimò limita,ut Regula procedat,re † integra, & quando Inſtrumentum, quod exequi petitur,numquam antea fuiſſet executum,aliàs ſi ſit Inſtrumentum continens annuas præſtationes, quæ per plures annos fuiſſent ſolutæ, ſi demum detur de nullitate dicti Inſtrumenti, non debet retardari executio, per ea, quæ diximus infra, cap.ſeq.in 13.limit.nume.145. & ſeq. quæ

per omnia vendicant ſibi locum etiam in nulli-
tate, ſuper qua principaliter conſuluit Aug. Bero.
in conſ. ibi citato, 119. In cauſa, lib. 3. quē ſequi-
tur nouiſſimè etiam Burſat. in conſil. 74. Mirabi-
tur, num. 25. lib. 1.

Duodecimò, & vtiliter limita, vt nō procedat,
160 † quando de nullitate (cuius nunc ad impedien
dum executionē opponitur exceptio) fuiſſet antea
in cauſa principali diſputata, & diſcuſſa, quia nūc
non retardat executionem ſententiæ, puta, ſi op-
ponatur nullitas ex eo, quia fuerit proceſſum tem
pore feriarum, vel per procuratorem non haben
tem ſufficiens Mandatum; quoniā, ſi antea fuiſſet
diſputatum, an tēpore feriarum potuiſſet proce-
di, & an Mandatum eſſet bonum, & in executio-
ne denuo detur exceptio nullitatis antea diſputa-
tæ, illa non retardat executionem, ad l. 2. C. ſi ex
falſ. inſtr. & no. Bart. in l. 1. C. quando prouoc. nō
eſt nec. cuius authoritate, in ſupra dictis exemplis
id affirmauit etiam Iacob. Henric. in conſil. 38.
Quoniā, ſub nu. 9. verſ. non obſtat allegata, nulli-
tas, & ſub nu. 11. verſ. ad idem infertur, lib. 9.
161 Decimotertio limita, vt nō procedat † Regula
quoad vſum inſtrumēti, & actus ſuper cuius nul-
litate eſt iudiciū introductū: nā licet nullitatis iu-
dicio pendēte, prohibeatur fieri executio ſnīæ, de
cuius nullitate dicitur, ſecus tñ quando ageretur
de nullitate inſtri, qm̄ & hoc caſu pendente illius
nullitate, inſtrm habet in hoc executionē, q̄ Pars
pōt ſe in illo fundare, & illo vti: quāuis. n. vr̄ dicē
dū, q̄ ex quo validitas inſtri erat in dubium reuo
cata, & quodā modo ēt facultas vtendi inſtro vi-
deretur effecta litigioſa, ſicut dr̄ de eo, de cuius
poſſeſſione dubitatur, & cuius eſt litigioſa facta
poſſeſſio, qui non pōt hac lite pendente ingredi
poſſeſſionem ſine vitio attentatorum, ſecundum
Alex. in cōſ. 99. col. 2. lib. 2. & Dec. in cōſ. 103. Cir-
ca fi. & nos etiā poſuimus ſupra c. 4. de attent. lite
pend. in 1. limit. princ. nu. 101. & ſeq. * fac ad hanc
13. limit. quæ diximus ſupra, c. 4. Limit. 11. in ad-
dit. in ver. quod obligatus ad aliquid adimplēdū,
& nu. 20. & 21. quod lite pēdente in certis caſibus
nō ſolū pōt ſed debet quis adimplere] quę oīa al-
legabantur per aduocatos in infraſcripta cauſa:
quintus magis in terminis addi pōt Soc. in conſ.
78. Licèt, ſub nu. 6. lib. 3. de quo ēt diximus ſuprà
in 9. ſublimit. primę limit. nu. 92. * & Pariſ. cōſ. 12.
nu. 108. lib. 2.] Cōtrarium tamē vr̄ verius, q̄ imò
poſſit quis ſe fundare in inſtro, q̄ prætenditur nul
lum etiā pendente iudicio nullitatis, vt in termi-
nis inſtri, tradit Io. de Amicis, in conſ. 150. * Borſ.
cōſ. 74. mirabitur. nu. 52. lib. 1. de quo aliquid in-
fra de attent. reſtit. in integr. pend. nu. 135. Sicut
162 in ſimili dicimus, † q̄ dum diſputatur de viribus
alicuius Priuilegij, interim non eſt quis poſſeſſio-
nis commodo priuandus, cap. 1. & ibi Abb. & oēs,
Vt lite pēd. quæ eſt ratio præſentis limit. quā opi.
ſenſerūt Domini in vna Meſſanen. Baroniarum,
corā D. meo Oradino, 5. Nouēb. 1563. in qua cū
dubitaretur, an poſſ. capta p Beatricē, lite pēdēte
diceretur attētata, & ipſa ad illa excuſanda inter
cęteras rationes fundaret ſe in inſtro concordiæ;
in quo erat certū Capitulū, q̄ poſſit capi poſſ. ci-
tra vitiū attētatorū, & ex aduerſo replicaretur, q̄
q̄ a ſuper validitate, vel nullitate dicti inſtri iā lis
pendebat, & ea pendēte non poterat iuuari dicto
inſtro, Domini tamē dicētes in caſu illo nō cōſta
re de attētatis, ex pluribus rationibus pro Beatri-
ce allegatis, tacitè vidētur etiam hanc admiſiſſe.
Decimoquartò, & vltimo, generaliter hęc Re-
163 gula limitāda neceſſariò venit, vt † nō procedat
in omnibus illis caſibus, quos enumerauimus ſu-
pra. c. 16. de attent. reduct. ad arbit. bon. vir. pēd.
ab. 8. limitatione vſq; ad vigeſimam, qui hic bre-
uitatis cauſa non aliter repetuntur, prout eſſet
quando nullitate pendente quis faceret actū, ſed
tamen per modum continuationis ſuæ poſſeſſio-
nis, & alijs caſibus de quibus ibi.

Declara ſimiliter Regulam ſupra poſitam,
Primò, vt quod dictum eſt, nullitatem impedi-
164 re ſentētię executionem, intelligatur, † ſi à Par-
te hoc petatur, alioquin Parte tacente, etiam ſen
tentia nulla poſſet exequi, vt poſt Beltram. in c. ex
inſinuatione, nu. 4. de procurator. tradit Io. Bapti-
ſta de Aſin. in ſua Praxi Iudi. §. 31. in prima limit.
nu. 3. verſ. illud tamen adnotandum eſt.
165 Secundò, † vt quamuis pendentia cauſæ nulli-
tatis dicatur incipere à tempore Commiſſionis,
non autem à tempore citationis, vt fuit aliàs ten-
tum in vna Vliſbonen. Beneficij de turribus, co-
ram Achill. & eſt in Recollect. eiuſdem, deciſio.
289. incip. In eadem, ſub Rubr. de teſtit. in inte-
grum, attamen, quoad effectum attentatorū, di-
cta deciſ. non videtur tenenda, vt admonuimus
etiam ſupra, in hac ſecunda parte, c. 4. de attenta-
tis lite pend. in Præfatione, nu. 25.

Cap. XVIII. De attent. reſtitutione in integrum pendente.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutione in integrum pendente, an poſſit executio fieri, vel aliàs attentari. plures ſunt opin.*
2 *Prima, diſtinguens, aut poteſt incontinenti probari, & non fit executio, aut altiorem requirit indaginem, & tunc fit executio.*
Sed contra hanc eſt communis opin. nu. 3. & 18.
4 *Secūda, antiquorū ſimiliter diſtinguēs, aut loquitur de iure ciuili, & non fit executio, aut de iure Canonico, & fiat, niſi adeſſet præſumptio calumniæ.*
Sed nec iſta vid. tur omnino admittēda. vt hic n. 5.
6 *Tertia opinio pariter diſtinguens, aut ſumus in executione facta ante petitam reſtitutionem & nō reuocatur. aut de executione facienda; & tunc ſecūs.*
Sed nec iſta videtur cōcludēs diſtinctio vt infr. n. 9.
Quarta quod indiſtinctè executio pendente reſtitutione in integrum ſit prohibita, vt infra nu. 10.
7 *Reſtitutio in integrum, & appellatio licet ęquiparari ſoleant, æquiparatio tamen procedit in ſpectu temporis petitæ reſtitutione, ac interpoſitæ appellationis, non autem reſpectu temporis anterioris.*
8 *Reſtitutio in integrum non cauſat reuocationē executionis ante illius petitionem factæ.*
10 *Reſtitutione in integrum pendente regulariter prohibetur fieri executio, ſeu aliàs attentari.*
Secundum commun. opin. vt infra, nu. 16. imò, etiam magis commun. vt nu. 17.
11 *Reſtitutio videtur eſſe quædā ſpecies appellationis.*
12 *Reſtitutio appellationi æquiparatur, quoad hoc, vt omnia remaneant in veteri ſtatu.*
13 *Reſtitutio in integrum ſuſpendit ſententiam.*
Et dicitur habere effectum ſuſpenſiuum, nu. 14.
15 *Reſtitutio in integrum dicitur eſſe fauorabilior, quā nullitas, quoad impediendam executionem.*
19 *Reſtitutio in integrum etiam ſi altiorem requirat indaginem, executionem impedit.*
Secundum communem opinionem, nu. 20.
Niſi reſtitutio peteretur aduerſus ſententiam, ſiue Decretū de immittendo aliquē in poſſeſſionē ſecundum terminos l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. n. 21.
21 *Reſtitutio petita etiam ſi nondū fuerit conceſſa. aut denegata.*

deuegata, operatur, vt interim dum diſcutitur, ſit ab executione abſtinendum.

23 *Procurator ſi dolo deſijt appellare pôt dominus petere reſtitucionẽ, & interi nulla fieri debet executio.*

24 *Reſtitutione in integrũ conceſſa, prout de iure, donec cognoſcitur, an ſit danda, retardanda eſt executio.*

25* *Cõmiſſione reſtitutionis in integrũ ſignata prout de iure donec ſuper ea diſcutitur nihil eſt innouandũ.*

26 *Reſtitutionis in integrũ ſola petitio nõ habet vim retardandi executionẽ, niſi doceretur etiã de læſione.*

27 *Læſio non præſumitur, niſi probetur.*

28 *Læſionem allegare non ſufficit niſi probetur.*

Et iſta dicitur receptior opi. vt nu. 29.

30 *Extremum vnum neceſſarium ad obtinendum reſtitutionem eſt, probare læſionem, præſertim ex generali Clauſula, ſi qua mihi iuſta cauſa videbitur: Imò & tria alia de quibus hic remiſſiuè.*

31 *Reſtitutio, ſiue iure minorum, ſiue iure maiorum petatur, debet plenè probari cauſæ ſuper qua fundatur petita reſtitutio.*

32 *Executio pretextu reſtitutionis in integrum non impeditur niſi fiat probatio læſionis incontinenti, vel ſaltem ſuper ea offeratur probatio.*

33 *Cautela datur ad impediendam executionem prætextu reſtitutionis, vt illam petens, offerat incontinenti probationes ſuper læſione.*

34 *Læſio in reſtitutione an ſit plenè probãda, remiſſiuè.*

Magis tamen commun opin. eſt, quod plena probatio requiratur, vt nu. 35.

Præſertim ſi petatur reſtitutio aduerſus tres conformes. 36.

37* *Appellandi potentia impedit executionem, ſicut ipſa appellatio.*

38* *Reſtitutio in quo differat ab appellatione.*

39 *Reſtitutio retardat executionem etiam ſi non petatur iure communi, ſed de iure, ſpeciali, puta ratione minoris ætatis ſecundum aliquos, poſt Bald. & Sal. ſibi in hoc contrarios.*

Quod tamen hoc declaratur, vt num. 40.

41 *Reſtitutio de iure cõi dari ſecũdũ aliquos, et executionẽ retardare dicitur, quñ datur minori, & Eccleſiæ, de iure vero ſpeciali, quãdo ſumus in Beneficialib.*

Quod non videtur omninò verum, vt nu. 42.

43 *Reſtitutio in integrũ nõ ſolũ in ciuilibus, verũ etiã & multo magis in criminalib. retardat executionẽ.*

Etiam ſi contra petentem eſſet aliqua calumniæ præſumptio. vt nu. 44.

Dũmodo de calumnia manifeſtè nõ appareat. nu. 45.

46 *Bannitus pendente reſtitutione in integrum non poteſt impunè offendi.*

Etiam ſi ſtatutum diceret, quod querelæ bannitorum non debeant admitti, quia nihilominus bannitus poteſt admitti, ad reſtitutionem obtinendam, nu. 47.

48 *Itineris arrepto, vel miſſio nuncij ad Papam, cauſa petendi reſtitutionem in integrum retardat executionem, quando in loco in quo fuit lata ſentẽtia, non eſſet, qui poſſet in integrum reſtituere.*

Idemque eſt in accedente ad alium ſuperiorem, qui poſſit adiri per viam querelæ, & ſit competens ad dandam reſtitutionem, vt nu. 49.

50 *Reſtitutio in integrum retardat executionem etiam ſi ſimus in poſſeſſorio, & in caſu Aegidianæ.*

Etiam in poſſeſſorio, l. fin. C. de edict. diui Adr. toll. quando opponitur per modum exceptionis, & non requirit altiorem indaginem, vt nu. 51.

52 *Reſtitutio in integrum etiam ad appellandum, retardat executionem, remiſſiuè.*

53 *Reſtitutione pendente, ſicut contra petentem reſtitutionem, nihil eſt regulariter innouandum, ita nec contra eum, aduerſus quem reſtitutio petitur.*

54 *Condemnatus cum confiſcatione bonorum, reſtitutus à Principe, pendente proceſſu reſtitutionis, non recuperat bona confiſcata.*

55 *Minor ſi tẽpore petitæ reſtitutionis erat locupletior, & pẽdẽte reſtitutione malitioſè deſinat eſſe locupletior, talis ĩnouatio ſibi nocet, nõ aũt ſuo aduerſario.*

56* *Reſtitutio minore, aduerſarius quoque eſt in priſtinum reponendus.*

57 *Reſtitutio petita, retardat executionem etiam aduerſus pariter priuilegiatum.*

58 *Executio facta pendente reſtitutione in integrum, dicitur attentata, etiam ſi fiat vigore trium conformium & ſpecialis commiſſionis, cum Clauſula, Si quid exequendum fuerit, exequatur.*

59* *Reſtitutio in integrũ petita, nõ ſolũ executionẽ, ſed etiã alienationem rei ſuper qua fuit petita, impedit.*

60 *Executio non retardatur per reſtitutionem in integrum petitam, quando contra petentem eſt præſumptio calumniæ, & quod id faciat animo litem prorogandi, ſecundum aliquos.*

Alij quod non præſumptio calumniæ in petente reſtitutionem, ſed præſumptio quæ eſt pro ſententia, retardet executionem, vt nu. 61.

Alij quod ſtante præſumptione calumniæ fiat executio, ſed cum temperamento cautionis, vt nu. 62.

63 *Calumnia in petente reſtitutionem in integrum vbi eſt manifeſta, & de ea Iudici conſtat, fit executio, etiam nulla data cautione.*

Etiam ſi petens reſtitutionem offerat ſe incontinenti probaturum de læſione, vt nu. 64. &

Etiã ſi vellet aduerſario inſtãti pro executione, dare cautionẽ de reſtituendo executionem in euẽtu quod ipſe minor obtinuerit in cauſa reſtitutionis. nu. 65.

66 *Calumnia in petente reſtitutionem in integrum vbi non eſt manifeſta, ſed præſumpta, licèt non retardetur hoc caſu executio, præſtatur tamen cautio, de qua in c. ſciſcitata, de in integr. reſtit.*

Idem ſi calumnia ſit, (vt alij dicunt) velata, nu 67.

Vel quia præſumptio ſit pro ſententia, declarando ut hic, vt num. 68.

69 *Calũniæ præſumptio in petẽte reſtitutionẽ in integrũ multis modis reſultare põt, puta ſi contra eũ ſint latæ plures ſñiæ, quæ tranſiuerit in rem iudicatam.*

Etiam ſi tantum duæ, & multo magis ſi tres, nu. 70

71 *Præſumptio calumniæ reſultat ex tribus cõformib. contra volentem illarum executionem impedire.*

Et illa dicitur præſumptio iuris, & de iure. nu. 72.

73 *Reſtitutionem petenti ſi fuit præfixus terminus ad docendum de narratis in Commiſſione reſtitutionis, ſi in termino nihil docuit, oritur ex hoc contra eum præſumptio calumniæ.*

74 *Calumniæ præſumptio in petente reſtitutionem reſultat etiam ex qualitate perſonæ eius qui ſententiam tulit, puta in ſententia Principis.*

75 *Iudicis arbitrio relinquendum videtur, an contra petentem reſtitutionem adit calumniæ præſumptio. Quod videtur verius.*

76 *Cautio per petentẽ reſtitutionẽ, in quo ſit calumniæ præſũptio, ita demũ præſtãda eſt, ſi pars illã petat.*

Vel inſtans pro executione Iudici videretur ſuſpectus de dilapidatione, & aliàs non ſoluendo. nu. 77.

Quod dicitur eſſe de ſtilo dominorum, nu. 78.

Præterquam in executione pro expenſis, in qua prædicta cautio non ſolet deſiderari. 79.

70 *Statuto ſi caueatur, quod appellatio nõ admittatur, niſi præſtita cautione, tale ſtatutũ intelligitur, dũmodo petatur, aliàs eius omiſſio nõ uitiat appellationẽ.*

71* *Statutũ denegãs audiẽtiã appellãti niſi ſoluat per eũ libris decẽ, itelligitur ſi dictæ decẽ libre petũtur.*

72 *Iuratoria cautio an ſufficiat, quãdo aliàs idonea non reperitur, remiſſiuè.*

Et videtur concludendum affirmatiuè, nu. 83.

84 Executio facta nõ præſtita cautione, de qua ſupra, an cõualeſcat ſi poſtea præſtetur, & videtur, quod nõ.

85 Cautio prædicta, quãdo cõtra petentẽ reſtitutionẽ eſt præſumptio calũniæ, corã quo ſit pſtãdu, remiſſiuè.

86 Cautione ſi non poteſt prouideri iuri, & indemnitatati illius, cõtra quem ſit executio, illa interim non ſuſpenditur.

87 Reſtitutio in integrũ nõ retardat executionẽ quãdo petitur aduerſus tres conformes, ſecundũ Baldi opi.

Quã ſi tenes, limita, niſi ſit inhibitum, ut infr. n. 103

Etiam ſi eſſent lata ſuper attentatis. 88.

Imò idẽ ſi ſint duæ conformes, vt infr. n. 92. et 102.

89 Bal. & Sal. inuicẽ pugnare vidẽtur in hoc art. an reſtitutio aduerſus tres cõformes ĩpediat executionẽ.

* Baldum ſecutus eſt Alexander in ſua opinione, & eius locus aſſignatur, nu. 90.

91 Rota quandoque Bal. quandoque Sali. opi. ſecuta eſt.

93 Bald. opin. in hoc articulo, quod reſtitutio aduerſus tres conformes non retardet executionem, nõ ſemel fuit retenta in Camera Imperiali.

94 Executionem retardari per reſtitutionem petitã aduerſus tres conformes, ſecundũ opin. Sali. etiã Rota tenuit ceſſante calumniæ præſumptione. nu. 95.

Salic. opi. intrepide eſt tenenda, ſecundũ aliquos 96.

Et eſt verior ſecundum alios, nu. 97.

Et ſine dubio per reſtitutionem aduerſus tres conformes retardari debet executio, ſi offeruntur incontinenti probationes ſuper læſione ſecundum alios. 98

Et hãc cõmuniorem dicere non eſſet temerariũ 100.

Et hanc Saliceti opinionem (ceſſante calumniæ præſumptione) Cameram Imperialem interdum amplexam eſſe aliqui atteſtantur 101.

99* Incontinenti & in promptu, quæ dicantur.

104 Executio fieri poteſt etiam pendente reſtitutio. in integrum, quando illam petenti fuiſſet præfixus terminus ad docendum de læſione, & in termino nihil releuans docuerit.

Præſertim ſi commiſſio reſtitutionis haberet Clauſulam. Prout de iure. 105.

Etiam ſi iudex, cui fuerat commiſſa cauſa reſtitutionis, inhibuiſſet. 106.

107 Inhibitio emanata uigore commiſſionis, ſi illam impetranti fuerit præfixus terminus ad docendum de cauſis in cõmmiſſione allegatis, & nihil docuerit, venit moderanda.

108 Reſtitutio in integrum aduerſus Decretum affirmatiuum, non retardat ĩxecutionem ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ, & Regiæ Pragmaticæ in Regno Neapolitano.

109 Principis ſententia eſt executioni mandanda, etiã ſi aduerſus eam fuerit petita reſtitutio in integrum.

* Et ſpeciale hoc eſt in ſententia Principis ibid.

* Et rationes tres aſſignantur huius ſpecialitatis vna per Alexandr. altera per Vital. & tertia per Didacum nu. 111. 112. & 113.

Quicquid aliqui in cõtrariũ ſenſerint, vt infr. n. 115.

110 Cap. ſciſcitatu, de reſtit. in integr. vẽrus intellectus, remiſſiuè.

112 Præſumitur pro ſententia Principis.

113 Reſtitutio aduerſus ſententiam Principis, ſapit ſupplicationem.

114 Reſtitutione aduerſus Principis ſententiã pẽdente, fit executio indiſtinctè ſecũdũ aliquos, vt nu. 120.

Etiã ſi ſit lata per aliũ de Prĩcipis mãdato, ut n. 116

Dummodo nõ ſit lata ad relationẽ alterius, quia tũc cũ appellari poſſit, impediretur executio. vt n. 117.

Quid autem, ſi à principio cauſa committatur per Principem ad viſitandum, deinde ipſemet Princeps eam videat, an detur appellatio? & propter hanc Papæ viſionem non dari appellationem fuit in contingentia facti reſolutum, vt nu. 119.

118* Principis appellatione venit etiam Senatus Pedemontanus.

Verior tamen eſt opin. quod præſtetur cautio. 121.

Et ita fuit votatum in conſilio Neapolitano. 122.

Cautio, de qua ſupra præſtatur, dũmodo petatur. 123

Et ſufficit iuratoria ſi alia non reperiatur. 124.

Et executio facta illa non præſtita non conualeſceret, ſi poſtmodum præſtaretur. 125.

126* Executio retardatur, ſi per petẽtem reſtitutionem probatum ſit publicis inſtrumentis de ſua læſione, & bono iure.

* Læſio vbi pateat eſt, ceſſat calũniæ præſumptio. ibi.

127 Reſtitutio in integrũ ita demũ retardat executionẽ ſi fuit intentata, antequam eſſet petita executio.

Non tamen ſufficeret ſola executionis petito ſecundum aliquos, & bene. nu. 128.

Etiã ſi fuiſſet à iudice obtenta, & iam cõmiſſa. 129.

130 Exemptio conceſſa ſubdito à iuriſdictione Ordinarij pẽdẽte lite durat, etiã in iudicio reſtitutionis in integrũ aduerſus ſententiam contra exemptum latã.

131* Executio quando cæpta dicatur.

132* Executio petita non retardatur ante petitam reſtitutionem in integrum.

133 Reſtitutione ĩ integrũ pẽdẽte, poſſunt fieri nouę probationes, nouę cõfeſſiones, ac nouæ interrogationes.

134 Reſtitutio, quæ concederetur ob non factas probationes, non retardat executionem.

135 Statuto diſponente, quod contra aliquod inſtrumentum non poſſit aliquid opponi, non poteſt etiam reſtitutio in integrum peti.

Et hoc dicitur eſſe cautius, vt nu. 136.

137 Reſtitutio petita aduerſus inſtrumentum, contra quod ex forma ſtatuti nihil poſſet opponi, non retardat, executionem.

138 Renuncians reſtitutioni in integrũ ſi illam petat, et ea pendente fieret executio, non retractaretur tanquam attentata, obſtante dicta renunciatione.

139 Cõmiſſio reſtitutionis ĩ integrũ ſi ſignatur, prout de iure, nihilominus & eã regulariter retardatur executio.

Secùs ſi ſignatura addit, Parito iudicato, ut nu. 141.

140* Geſta pendente reſtitutione, cum Clauſula, Prout de iure, non ſunt attentata.

142 Clauſula, Parito iudicato, quæ ſolet ĩ Beneficialib. apponi, deſignat, vt petens reſtitutionem dimittat poſſeſſionem, reſtituat fructus, & reficiat expẽſas.

143 Lis de nouo introduci non dicitur per Cõmiſſionem reſtitutionis in integrum habentis Clauſulam, Parito iudicato, niſi prius ſit iudicato paritum.

144 Reſtitutio petita per Tertium venientẽ pro ſuo intereſſe, non impedit, quo minus ea pendente primi collitigantes poſſint inſtare pro cauſa expeditione, quia illa non retardat proceſſum.

145 Reſtitutio in integrum retardat executionẽ, quando res eſt integra ſecùs ſi inſtrumentum aduerſus quod petitur reſtitutio iam fuerat incæptũ exequi.

Et ponitur exemplum in inſtrumento, vel ſententia continente annuas præſtationes, vt nu. 146.

Imò, ſi is qui erat in quaſi poſſeſſione percipiendi annuas præſtationes, prohiberetur inſtrumentum, vel ſnĩam exequi, diceretur cõtra iũ attẽtari, ut n. 147

148 Executio vbi, eſt irretractabilis, tunc executio non fit, etiam ſi ſimus in caſu. in quo alias reſtitutione pendente poſſet executio fieri.

Prout eſt carceratio, vel tortura, nu. 149.

Et hoc caſu indiſtinctè executio retardatur, ſecundum aliquos, nu. 150.

Vel eſſemus in executione ſñiæ in aliquo Caſtro inexpugnabili & difficili ad recuperandum. nu. 151.

152 Executio in caſibus, in quibus etiam pendente reſtitutione permittitur, fieri minimè poteſt, quando fuiſſet inhibitum per Iudicem reſtitutionis.

Niſi

Niſi ante inhibitionem executio fuiſſet taliter cœpta quod virtualiter poſſet dici perfecta, quia tunc inhibitio eſt moderanda. vt nu. 153.

154 *Reſtitutionis cauſa ſi ſit per Papam commiſſa, inferior non poteſt illa pendente etiam in caſibus alias permiſſis executionem facere.*

* *Quod etiam extendi poteſt ad Commiſſionem factum per Legatum. nu. 156.*

155 *Papa aduocando ad ſe etiam tacite aliquã cauſam, cenſetur primo Iudici, & Partibus inhibere.*

157 *Antonius de Canario inſignis Doctor appellatur.*

Expeditũ alicui forſan videri potuiſſet, & quaſi indubitatũ, quod reſtitutione in integrum pẽdente, nihil debeat innouari, cum ex Rubro, & Nigro. C. in integr. reſtit. pẽd. nihil nou. fiat, id expreſsè videatur prohibitũ: verũ q̃ non defuerunt, qui in hoc articulo aliter ſenſerint, vt omnis hæc materia clarius, ac facilius percipi
1 poſſit, ſciendũ eſt, † quod an pendente huiuſmodi reſtitutione poſſit fieri executio, & conſequenter attentari, plures reperiuntur fuiſſe opiniones.

2 Prima fuit Bart. diſtinguentis, † quod Aut reſtitutio in integrum poteſt incontinenti probari, & tũc impediat innouari, & executionẽ fieri: Aut altiorem requirit indaginem, & tũc fiat executio, & cõſequenter innouari poſſit. Quam opin. in diuerſis locis Bart. annotatur, vt in l. 4. §. condemnatum, ſub nu. 3. verſ. idem dicendum eſt, ſi reſtitutio, ff. de re iud. & in l. ſi prætor, §. Marcellus, nu. 3. ff. de iudic. & in l. defendente, nu. 3. verſ. ſecundo nota, ff. de author. tutor. à quo (licet afferat cõmun. opi. in contrarium) diſſidere tamen non videtur. Ripa in dicto §. condemnatum, ſub nu. 30. Hanc videtur etiam tenere Bal. in addit. ad Specul. in tit. de reſtitut. in integr. §. videndum reſtat, in addit. incip. Præſcriptio ſtatutaria, verſ. minor poſt ſententiam, & eandem poſt Bald. in l. vnica, C. in integr. reſtitut. poſtul. (quando eſſemus in executione retractabili) ſequitur etiam Ant. Canar. in tractatu de execut. inſtrumentorum, q. 21. & poſt Bart. in dictis locis videtur eandem tenere Boer. deciſ. 65. Hæc quæſtio, ſub nu. 7. & nouiſſimè etiam Franc. Marc. in qq. Delphinalibus, de-
3 ciſ. 249. nu. 2. † Verum hæc opin. in Practica non obtineret, cum in contrarium ſit commun. opin. de qua teſtatur Ripa vbi ſuprà, & alij de quibus dicemus infrà, in prima Ampliatione regulæ in hac materia conſtituendæ. nu. 19.

4 Secunda † colligitur fuiſſe opin. antiquorũ præſertim, Cin. in dicta l. vnica, vt refert Vital. ĩ tract. de clauſul. in Clauſula, Nil nouar. reſtit. in integ. pend. in princ. ſimiliter diſtinguẽtium, quod Aut loquimur de iure Ciuili, & non fit executio: Aut de iure Canonico, & tũc hoc modificatur, vt non fiat executio quando eſſet præſumptio calumniæ, niſi ſecundum terminos c. ſciſcitata, de in integr. reſtit. In qua opin. videtur etiam fuiſſe Afflict. deciſ. 356. Fuit dubitatum, nu. 3. quod etiam poſuit Bartol. in tract. de differ. inter ius Can. & Ciuile. quem refert, & ſequi videtur Petr. de Benintend. deciſ. 85. Dubitatur, ſub nu. 17. quam diſtinctionẽ retulit, & etiam ſecutus poſt Afflict. videtur Ioã. Cephal. in conſ. 116. Reſtitutio, nu. 15. lib. 1. Sed
5 † nec iſta opinio videtur omnino admittẽda, tũ, quia conſtituit differentiã inter ius Ciuile, & Canonicum, quod regulariter fugiẽdum eſt, ad not. in capit. cum expediat, de elect. in 6. l. 1. C. de inoff. donat. & not. Vital. in Clauſula, Nil nouari relat. pend. num. 15. tum etiam, quia non videtur vniuerſalis, & quæ Regulariter compræhendat multos caſus, qui in hac materia conſiderantur.

6 Tertia † quoque depræhenditur opin. ſimiliter diſtinguẽs, quod Aut loquimur de executione tã facta, & per reſtitutionem poſtmodũ petitã non reuocatur, vt fuit opinio Io. Andr. in add. ad Spe
7 cul. in tit. de ſupplicatione, §. differt autẽ, † quamuis enim reſtitutio in integrum aliàs ſoleat appellationi æquiparari, vt dicemus infra, nu. 11. hęc tamen æquiparatio ſolũ procedit inſpecto tẽpore petitæ reſtitutionis, ac interpoſitæ appellationis, non autem reſpectu temporis anterioris, & ideo, licèt appellatio interpoſita cauſet reuocationẽ executionis vt attẽtatæ, quãdo fuit facta ante interpoſitam appellationem, infrà tamẽ decẽ dies datos ad appellandum, vt diximus ſupra cap. 11. de attentatis pendente tempore ad appellãdum
8 num. 17. † reſtitutio tamen non cauſat reuocationem executionis ante illius petitionẽ factę, vt dicit Io. And. in dicto loco, & ſequitur Canar. in d. tract. de execut. Inſtrum. dict. qu. 21. circa princip. quem refert, & ſequitur Per. de Benintend. in deciſ. Rotæ Bononien. dec. 85. Dubitabarur, nu. 13. Aut loquimur de executione faciẽda poſt petitam reſtitutionem, & tunc Regulariter ſecus, iuxta terminos Rub. & l. vnicæ, C. in integr. reſt. poſtul. Nil noui. fiat. Quam diſtinctionem vltra præallegatos tenuerunt Bened. de Barſis in trac. de guarentig. in parte, q. 21. per totã, & poſt eũ Ripa in d. §. condemnatum, ſub nu. 30. ad fi. Pro qua plurimũ faciũt in ſimili, quę diximus ſupra, cap. 16. de attent. reductio. ad arbit. bon. vir. pẽd. in 6. lim. reg. ibi poſitę, nu. 53. quod reductio poſt factam executionem intentam executionem tam factam non reuocat, quod etiam in nullitate pẽ-
9 dente procedere ibi diximus. † Sed & hæc opinio licèt ſit vera in ſe, non multum tamẽ facit ad id, de quo nõ principaliter tractamus, agimus. n. de geſtis pendente reſtitutione in integrũ, an illa dicantur attentata, & cõſequẽter de geſtis à die pẽdentiæ ipſius reſtitutionis, non autẽ habito reſpectu ad tempus ante poſtulatam reſtitutionem, q͂ in hac opinione plurimum videtur haberi in cõſideratione. Vnde alia &

10 Quarta ſit opinio, † quod pendẽte reſtitutione in integrũ, indiſtinctè impediatur executio regulariter, & conſequenter prohibeatur attentari, ſecundum quam, tamquam veriorẽ, & materiæ, ac concluſionibus, ac limitationibus ad eã applicãdis, magis commodam, omiſſis diſputationibus, eſt conſtiiuenda

Regula, q̃ probatur Iure, Ratione, & authoritate Iure, ſcilicet in alleg. l. vnica, & ibi gl. & omnes, C. in integ. reſtit. poſtul. nihil no. fiat. & in l. ſi cauſa cognita, C. de tranſactio. & in l. defendẽte, & ibi Bart. ff. de auth. tutor. Ratione autem tri
11 plici. Prima, † quia ſcilicet reſtitutio videtur eſſe quædam ſpecies appellationis, q͂d enim maiores appellationis remedio, idem maiores ætatis beneficio conſequuntur, inquit Iuriſcõſultus, in l. Præſes, ff. de minor, quẽ text. ad hoc citauit Iaſ. in di-
12 cto §. condemnatum, num. 27. † & appellationi reſtitutionem ęquiparari, & cum appellatione ſimilitudinem habere, ad effectũ, vt omnia remaneant in veteri ſtatu, tradit poſt Bald. in Authẽt. Quæ ſupplicatio, C. de p̃cibus Imper. offer. Vital. in dicto trac. de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari reſtit. in integ. pendente. nu. 7. & quod ſicut appellatio ita, & reſtitutio in integrum executionẽ impediat, tradit etiam Soc. in conſ. 109. Præſtantiſſime,

tiſſime,

tiſſime,nu.1.li.4. * & nouiſſimè Card. Alexan.in
Lucubrat.ad Bartol.in l,1.in princ.ff.Nil.nam io
13 appell.pendeote.]Secūda ratio ſit,† quia ſcilicet
reſtitutio ſuſpendit ſententiam,vt dicebat Bal.io
allegata l.ſi cauſa cognita, quē refert & ſequitur
Vitalis,vbi ſuprà,nu. 6.quod expreſsè poſt Bald
in l.2.C.ſi ex falſis iostrum.tradit Pet.de Benin-
14 tend.in d.deciſ.85.ſub num.15.† vbi dicit reſti-
tutionem io iotegrum habere ēt hunc effectum
ſuſpenſiuum,quibus adde Bald.idem expreſsè te
neotem,in tit.quando mil.inueſt.pet.deb.c.ſāci-
mus,ſub nu.2.ver.& nota quod tria sūt,vbi vult,
quod tria ſunt, quæ habent iuriſdictionē ſuſpen-
dere,videlicet appellatio,relatio, & reſtitutio, ſi
igitur reſtitutio operantur effectum ſuſpenſiuū,
ergo etiam debet cauſare atteotata ex intētione
Franc.qui hoc argumento vtitur,in ca.bonæ, nu.
15 36.de appell. Tertia ſit ratio:†quia reſtitutio in
integr.quoad impediēdum executionem,dicitur
eſſe fauorabilior, quam nullitas,vt tradit notab.
Mil.in verbo,Executio tum ſenteotiarum,in prio
cip.& verſus finem,fol.127.ſed nullitate pēdēte
regulariter dicitur attentari.ſecundum ea,quę la
tius diximus ſupra io c.proximo, in regula ibi po
ſita,nu.45.ergo &c. Authoritate demū hæc opi.
& præſens regula comprobatur, quia eam tenue
ruot non ſolum gl.& Docto.io dicta l.vnica, ve-
rum etiam Doct.in l.4.§.condemnatum,ff.de re
iudic. vbi hoc firmaot, vt dicit Afflict.deciſ.356.
Fuit dubitatum,ou.3.Cappell.Thuloſ. & ibi Au-
fret.in addit.deciſ.54.Sed an pendente.Et qđ de
iure,executio hoc caſu ſit retardanda,dixit Hoſt.
io Sūma,de in ioteg.reſt.§.20 executio,quem re
fert & ſequitur Vital.vbi ſupra,nu.2.Idem voluit
Abb.in conſ.87.Dico vnum,ad ſi.lib.1.& Marā-
tha in Speculo in 3.parte,ſextæ partis prioc.in ſe
ptimo actu, dum loquitur de reſtit. in integ.nu.
96.qui Bal.in diuerſis locis, & alios in id allegat.
Eandem tenet Io.Cephal.in conſ.180.incip. An
no, ou.20.lib.2.& Veſtr.in Praxi Rom. Cur.lib.
8.c.3.ſub num.15.vbi expreſsè dicit, Regulam in
hoc articulo affirmatiuè cooſtituēdum fore, pro-
ut idem dixit Pet.de Benintend.dicta dec.85.Du-
bitatur,nu. 2.de nouiſſimè etiam Moder. in An-
not.ad Ægidian.nu.89. vbi & illud ad propoſitū
noſtrū ſubduot, quod ſi quid hac reſtitutione de
iure communi pendente exequatur,illud taoquā
16 attentatum venit reuocandum, † & iſta demum
eſt communis opinio, quod pendentia reſtitutio
nis in iotegrum executionē impediat, de qua te-
ſtati ſuot oon ſolum Iaſ.nu.27.& Ripa,ſub n.30.
in dicto §.condemnatum, verum etiam Ruio.in
conſ.34. Viſis,ſub nu.5.verſ.ſolum ergo,lib.5.&
nouiſſimè Didac.Pract.Quæſt. cap.25.ſub nu.7.
verſ.duodecimo licet,& Graua.in add. ad Veſtr.
17 in dicto lib.8.cap.3.nu.15.† Imoio hanc non ſo
lum communem,verum etiam apud Canoniſtas
magis communem dixit Iaſ.vbi ſupra, d.nu.27.
& ita in voa Segobien.portionis coram Io.Paul.
12. Martij, 1544. fuit per oēs.domioos reſolutū,
quod reſtitutio in iotegrū regulariter impediat
executionē,vt eſt in Recoll. Mohed.dec. 177. in
cauſa,ſub Rub.de reſt.in integ.vbi & illud addi-
tur,quod ita in Rota, ſæpe fuit tentum,quinim-
mò non ſolum,quod apud Canoniſtas ſed ſimpli
18 citer † quod iſta ſit magis communis opin.quod
ſcilicet ſicut appellatio,ita reſtitutio in integrum
executionem ſuſpendat quicquid dixerit Bar. di-
ſtinguendo in d.l.defendeote, ff. de aothor.tut.
teſtatur nouiſſimè Io. Bapt. in Aſin, in ſua Praxi
Iudic,§.31.c.2.limit.3.in princ.& iterum ſub ou.
2. vbi vltra præallegatos Soci. ſen.Thom.Gram-
mat. Ruin. Riminald. Io.Cephal. Pet.Rebuff. &
alios, in id citat, quos apud eum videre poteris.
Qoibus adde Villalob. in Collect. Cōmu.Opi.li-
tera E.ſub ou.116.poſt Marc.Ant.Bard.in tracta-
tu de tēp.vtil.vel cont.cap.5.nu. 2.Ex quibus eui-
denter apparere poteſt,quā forſan oſcitāter Aug.
Bero.in conſ.119. In cauſa,col.1. verſ.2.ouoqoā,
lib. 3.dixerit, quod nunquam nullitas,ſeu reſtitu-
tio in integrum,principaliter petita executionem
impediat,atque ita communiter teneri, cum imò
in contrarium ſit magis commun.opin.prout pa-
tet ex ſupra allegatis. Qoæ Regula

AMPLIATVR

19 Primò,vt procedat †etiam ſi petita reſtitutio io
integrum altiorē requireret indagioē, licet enim
Bart. in dicto §.condemnatum, & alij poſt eū in
locis ſupra nu. 2. in prima opinione citatis, con-
20 tratiū ſenſerit, † quia tamen contra Bart. in hoc
eſt commun. opin. quod imò indiſtiocte etiam ſi
oltiorem requirat indaginem,reſtitutio executio-
nem impediat, de qua teſtatur Ripa, vbi ſuprà,
nu.30.ideo potius hæc ampliatio in practica quā
Barto.opin. eſſet attendenda.Quibus adde,quod
vltra Rip. de hac cōmuni opioione atteſtatus eſt
etiam Pariſ.in conſ.100. Cōtractos.nu.80. & ſeq.
lib.1.de eadem contra Bart. poſt Pariſ.dicto cōſ.
teſtatur etiam Io.Cephal.in conſ.116.Reſtitutio,
nu.4. & 8.lib.1. & remiſſiuè ad Ripā teſtatur etiā
Pet. de Benintend. dicta deciſ.85.Dubitatur,ſub
nu.16.præſertim, quia vt dicit Corn.in conſ.111.
Licet videatur,litera,I.li,1.quamuis multi tenue-
riot opinionem Bart.quia tamen multi quoq; te-
nuerunt contrarium, non videtur in hoc facien-
21 dum fuodamentum.† Quæ tamen ampliatio oō
procederet,quando eſſemus in reſtitutiooe in in-
tegrum petita aduerſus ſententiam,& decretū de
immittendo aliquem in poſſeſſionem ſecundum
terminos l. fin. C. de edicto diui Adr. toll.vt tra-
dit nouiſſimè Menoch.io tract.de adipiſcen.poſ-
ſeſſione, Remedio 4.ſub num.910.

22 Secuodò,† vt non ſolum procedat,quando re-
ſtitutio petita fuit conceſſa,verom etiam ſi ſolum
petita fuerit, & nondum conceſſa, aut denegata,
quia hoc medio tempore dū diſcutitur, an reſtitu
tio ſit concedeoda,vel oe,ab executione,& inoo-
uatiooe abſtioendum eſt, vt fuit opi.gloſ.in verb.
poſtulata, in dicta l. vnica. * eandem opin. ponit
Bal.in l.propooebatur, in 2.lectura,poſt princip.
verſ.in gloſ. quæ incipit, ff.de Iudic.remittens ſe
ad ootata per eum, in l.denique, §. ſed etiā,ff.de
minoribus.] Quod & poſt eum teouiſſe videtur
Guid. Pap. deciſ.215. An executio,nu.6.& etiam
ſenſit Bened. de Barſis in dicto tractatu de Gua-
rentig. in 3.par.q.21.ad med. Pro qoa plurimum
faciunt ea quæ diximus ſupra,in hac 2.parte.c.12.
de attent.appellatione pēd. io 19.Ampliat.princ.
per totā, quod nec medio tempore, dū diſcutitur
an appellatio ſit admittēda,vel ne, debet aliquid
innouari, & propterea in vna Nauarien.Caooni-
catos,coram Rauellaten.4.Aprilis,1541.fuit ten-
tum, quod ſi infirmus conſtituat procuratorē ad
23 † cauſam,qui dolo omiſerit appellare,ſi infirmus
cum nō poſſet appellare petierit reſtitutionem io
integrū, ad eius inſtaoriam debeat inſtrui cauſa,
& interim nulla fieri executio,vt eſt in Recollect.
Mohed.deciſ.78.Nicolaus,ſub rubr. de appellat.
& reſtit.in integrum.Et ſimiliter Rota in alia Lu-
ceo.Decanatus,coram Veſtano,17.Martij, 1546.
24 tenuit,† quod reſtitutiooe conceſſa,Prout de iu-
re,donec cognoſcitur,an ſit dāda, retardanda eſt
execu-

executio, vt eſt in Recollect. Put. deciſ. 7. Reſtitu-
tione conceſſa, ſub rubr. de reſtit. in integrum* ea
ratione: quia ſaltem pendet lis ſuper hoc an reſti-
tutio ſit danda, & intrat Regula, quod lite pen-
dente nihil eſt innouandum, vt fuit reſolutum in
vna Salamantina Parrochialis de Moſchiera, co-
rā Puteo, vltima Martij 1542. vt eſt in Recollect.
ipſius, deciſ. 302. incip. Voluerunt Domini, lib. 1.
ex qua deciſ. poteſt ad hanc ampliationē colligi
25 etiā vna ampliatio, vt procedat, etiam ſi † com-
miſſio reſtitutionis in integrum ſit ſignata, prout
de iure, q̄m & hoc caſu ſi dū diſcutitur ſuper reſti
tutione danda, fiat executio, illa venit tanquā at-
tentata reuocanda, vt ibi.] Quam ampliationem
ſanè tribus modis intelligas. Primò, vt rectè vidē
tur in caſu Ægidianæ Conſtitutionis conſideraſſe
26 Moder. in annotation. ad Ægidian. num. 86. † vt
nō ſola ipſa petitio reſtitutionis habeat vim impe
diendi, & retardandi executionem, niſi doceatur
27 etiam de læſione, per multa quæ ibi allegāt, † cū
læſio nō præſumatur, niſi probetur, vt poſt Goz-
zad. cōſ. 44. Non eſt dubium, num. 8. tradit Io. Ce-
28 phal. in conſ. 3. Ludouicus, num. 137. lib. 1. † & q̄
nō ſufficiat læſionem allegare, niſi probetur, tra-
dit etiam nouiſſimè Port. Imolenſ. in cōſ. 134. Fa-
29 cti ſpecies, nu. 30. lib. 3. † * & latè Roland. cōſ. 53.
nu. 42. & ſeq. lib. 2. vbi multa allegat, & poſt alios
de communi teſtatur.] & quod iſta ſit receptior
opi. tradit Oſaſc. in deciſ. Pedemont. 157. Quæſi-
tū, ſub nu. 8. vbi loquitur de reſtitutione ad appel
lādum, & dixit etiam nouiſſimè Aug. Bero. in cōſ.
30 121. Moriuis, nu. 12. lib. 3. † quod vnum de extre-
mis neceſſarijs ad obtinendam reſtitutionem eſt
probare læſionē, præſertim ex Clauſula generali.
Si qua mihi iuſta cauſa, &c. q̄d de læſione proban
da ſecutus eſt nouiſſimè etiam Burſat. in conſ. 27.
Allegatum fuit, nu. 17. lib. 1. vbi poſt alios in hoc
etiam de magis cōmuni opinione atteſtator. Im-
mo quod ad obtinēdam reſtitutionem nō ſolum
læſio, ſed etiā tria alia requirātur tradit poſt Ant.
de Butr. in c. cōſtitutus, de reſtit. in integ. nouiſſi-
mè Minſinger. in conſ. 53. In cauſa. in ſexta deca-
de nu. 9. Quibus adde eūdem Minſing. Sing. Ob-
ſer. Cent. 4. deciſ. 21. incip. Minorum & Cēt. 1. de-
31 ciſ. 50. incip. Petens, vbi vult, † quod ſiue iure mi-
norū, ſiue iure maiorē petatur, debet plene pro-
bari cauſa ſuper qua fundatur petita reſtitutio. &
Alciat. cōſ. 18. Viſa, nu. 11. lib. 3. & inſuper eſt no-
tabile verbum, quod in propoſito ponit Ant. Ca-
nar. in dicto tract. de executione Inſtrument. in
32 3. parte, q. 21. † quod in tantū debet de læſione
doceri, quod iſta probatio debet fieri, aut ſaltem
offerri incontinenti, aliàs non impediretur execu
33 tio † admones petentē reſtitutionē, vt cautius ſit
in offerendo incontinēti hanc probationē. Quod
de læſione probanda, & nos annotauimus ſupra,
cap. 14. de attent. pendente reſtitutione in integr.
ad appelland. in princ. num. 5. quæ cum procedāt
in reſtitutione ad appellādum, multo magis vidē-
tur admittenda in reſtitutione petita aduerſus ip-
ſam rē iudicatā, in qua videtur verſari maius præ-
34 iudicium. † An autem de iſta læſione ſit plenè do-
cēdum, vel ſufficiat ſemiplenè, quamuis ex dictis
dicto nu. 4. poſt Rot. deciſ. 5. aliàs. 87. nō ſufficiat,
de reſtitut. in integ. in nou. dici poſſet, quod quan
do ſumus in reſtitutione in integrum ad appellā-
dum, ſufficiat ſemiplenè, attamen quando ſumus
in reſtitutione in integrum aduerſus rē iudicatā,
licet plures in hoc fuerint etiam cōtrariæ opinio-
nis, quos refert, & latè proſequitur Per. de Benin-
tēd. in dicta deciſ. 85. Dubitabatur, in princ. vſque
35 ad nu. 12. † magis tamen communis eſt opin. q̄d
requiratur plena probatio læſionis, vt atteſtatur
36 idem ibi, ſub nu. 9. † præſertim, ſi petatur reſtitu-
tio aduerſus tres conformes, vt eſt deciſ. Rot. 5.
aliàs 465. nota quod aduerſus, de reſtit. in integr.
in antiq. & ſā. quod habetur in Recollect. Paleot-
ti deciſ. 304. quod petens reſtitutionem in inte-
grum, debet neceſſariò docere de læſione.

* Secūdò etiam intellige, quod in tantum requi-
ratur, quod ſit petita reſtitutio, vt nō ſufficiat po-
tentia petendi reſtitutionem in integrum; quam-
uis enim reſtitutio & appellatio videātur æquipa
37 rari, vt diximus ſupra hoc eodem cap. nu. 11. † &
potentia appellādi impediat regulariter executio
nem, ſicut ipſa appellatio, vt latè diximus ſuprà, c.
38 11. in hoc tamen † reſtitutio diſcrepat ab appella
tione: quia licèt alicui cōpetat ius petēdi reſtitu-
tionem, tamen antequam ſit petita, non impedit
fieri executionem, vt bene declarat Paul. de Caſt.
cōſ. 2. incipien. Super primo quæſito, nume. 24. &
ſeq. lib. 3. vbi etiam rationem differentiæ aſſignat,
& fac. quæ dicta ſunt ſupra, eodē nu. 8. & nouiſſi-
mè poſt Ant. de Butr. & Abbat. eandem differen-
tiam quoad hūc effectum attentatorum conſide-
rat etiam Card. Alban. in Lucubrat. ad Bart. in l.
1. poſt princ. ff. Nil nouari appell. pendente.]

39 Tertiò, Amplia, † vt procedat, etiā ſi reſtitutio
non peteretur iure communi, ſed ſpeciali, vt puta
ratione minoris ætatis, vt expreſsè hanc amplia-
tionem ponit, & defendit Veſtr. vbi ſuprà, dicto
nu. 15. verſ. idemq, etiam poſt Salic. in l. 1. in fi. C.
ne liceat tertio prouoc. Circa quā ampliationem
40 duo neceſſaria cōſiderāda eſſe cenſeo: † Primum
eſt, q̄d licet Veſtr. ibi referat in hoc cōtrarios fuiſ-
ſe Bald. & Salic. & Caſſad. deciſ. 1. de reſtit. in in-
tegr. dicentē, quod Rota ſuo tēpore modo Salic.
modo Baldi opin. eſt ſecuta, & plura circa hoc ibi
ponat, tamen hæc omnia re vera magis cōueniūt
his, quæ dicemus infra, in 2. limit. nu. 87. dum tra-
ctabitur, an reſtitutio petita aduerſus tres confor-
mes retardet executionē, ſiquidem, vis dubitatio-
nis motæ à Bal. & Salic. potius videtur conſiſtere
in hoc, an minor reſtituatur aduerſus tres confor
mes cum retardatione executionis, quam in hoc,
an ille quaſi reſtituatur de iure ſpeciali impediat
executionem, & ita etiam videtur ſenſiſſe nouiſſi-
mè Didac. Practic. Quæſt. cap. 25. nu. 7. dum refe-
rendo contrarias opiniones Baldi, & Salic. ponit
quæſtionem in reſtitutione aduerſus tres confor-
41 mes. † Secūdum eſt, quod Moder. in annotation.
ad Ægid. num. 88. videntur hanc ampliationem
penitus deſtruere, præſertim, in eo, quod eſt exē-
plificata in minori, inquiunt.n. quod tunc reſtitu-
tio retardat executionem, quando cōceditur iure
communi, vt in minore, & Eccleſia, ſecùs ſi iure
ſpeciali, prout eſt in Beneficialibus, quia tūc non
42 retardat. † De quo valde ſubſiſtendum videtur in
eo, quod reſtitutionē competentem de iure com-
muni exemplificāt in minore, & illam de iure ſpe
ciali competentem aſſerunt procedere in Beneſi-
cialibus: quandoquidē, neutrum videtur per Do-
ctor. admitti. Quod enim minor de iure ſpeciali
reſtituatur ratione minoris ætatis, expreſsè ſen-
tiūt Salic. in d. l. 1. in fi. C. ne liceat tertio prouoc.
& Caſſad. dicta deciſ. 1. atque etiam Veſtr. dicto
nu. 15. Quod autem etiam in Beneficialibus dica-
tur quis reſtitui de iure communi, ſatis conſtat ex
his, q̄ tradit Staphil. in tract. de liter. Grat. & Iuſt.
in ſecūda parte, fol. 163. verſ. ſi vero non narratur
paupertas. Vnde ex intētione aliorū ſupra allega-
torū, ampliationem, vt ſupra retinendam cenſeo.

Quartò

Digitized by Google

43 Quartò Amplia,† vt Regula prædicta non ſo-
lum procedat in ciuilibus,verum,& multo magis
in criminalibus,in quibus arg. à communiter ac-
cidentibus,executio ſolet eſſe maioris præiudicij,
& ideo dicebat alias Roma.in l.poſſideri,§.ſi ſer-
uus,ff.de acq.poſſ.poſt Barto.& Bald.per eum ci-
tatos, quos omnes refert etiam Vital. vbi ſuprà,
ſub nu.3.& 4. quod non ſolum quando reſtitutio
44 apparet iuſtè petita,†verum etiã ſi eſſet cõtra il-
45 lam petentẽ aliqua calumniæ præſumptio,†(dũ-
modo de calumnia manifeſtè non appareat) de-
46 bet in criminalibus ab executione abſtineri,† &
propterea interim bãnitus non poſſet impune of-
fendi,ſecundum dictos Doctor.Quæ Ampliat.ex
Vital. vbi ſupra,verſ.& nota vnum, poſt Bal.in l.
ſecunda, C.ſi pendente appellat. mors interuen.
47 ampliari poteſt,vt procedat, † etiam ſi ſtatutum
in loco diceret, quod querelæ Bannitorum non
debeant admitti: quia non obſtante ſtatuto,ban-
nitus poteſt admitti ad reſtitutionem in integrũ
obtinendam,vt ibidem per eos.

Quintò,vt nõ ſolum reſtitutio in integrum per
48 ſupradicta, † verũ ipſa itineris arreptio,vel miſ-
ſio nuncij ad Papam,cauſa petendi reſtitutionem
in integrum,retardet executionem, quando in lo
co,in quo eſſet lata ſententia,non eſſet,qui poſſet
in integrum reſtituere,quia hoc caſu eſt expectã-
dus nuncius, & interim non fit executio, vt poſt
Ant. in c. vt debitus,col.8. in fin.de appell.tradit
formaliter Mil.in verb.executio ſententiæ ſuſpen
ditur, ſol. 128. Ad quod faciunt ea quæ latius di-
ximus ſuprà,in hac ſecunda parte,c.12.de attent.
appell.pend.in 16.Ampliat. princ.præſertim,nu.
2.& ſeqq. Ex his autem, quæ in materia appella-
tionis diximus ibi,nu.4.poteſt hęc Ampliatio de-
clarari, quod licet Ant.& Mil. loquuntur ſpecifi-
49 cè de arripiente iter ad Papam, † idem tamẽ vi-
detur poſſe dici de accedente ad alium ſuperiorẽ,
qui tamen poſſit adiri per viam querelę,& ſit cõ-
petens ad dandam reſtitutionem in integrum,at-
tenta æquiparatione, quæ regulariter ſolet fieri
inter appellationem, & reſtitutionem, vt dictum
eſt ſuprà, num.12.

50 Sextò Amplia,vt Regula procedat, † etiam in
poſſeſſorio,in quo,licèt regulariter ſoleat conce-
di executio, ex quo regulariter à tali ſententia nõ
appellatur, vt diximus ſupra, in hac 2. parte c.12.
de attent.appellatione pendente in 25.limit.prin
cip.in princ. in caſu tamen Ægidianæ cõſtitutio-
nis, videtur quod reſtitutio in integrũ impediat,
ac retardet executionem, vt tradũt Moder.in an-
notation.ad dictam Cõſtitutionem Ægidian.nu.
82.qui loquentes in antecedẽtibus de executione
impedienda,ſubdunt,idem dicendum eſſe petita
reſtitutione in integrũ, quam etiam in caſu Ægi-
dianę concedi manifeſtè patet ex his quæ ponunt
dicti Moder.ibi,& nos etiam dicemus in tract.de
appell.in poſſeſſ. prohib. vel permiſ. in 4.declar.
51 princ. † Et quod reſtitutio oppoſita per modum
exceptionis, & quæ non requirat altiorem inda-
ginem retardet executionem etiam in poſſeſſorio
legis fin.C.de edict.diui Adr.toll.(quod alias ſo-
let eſſe admodum fauorabile, vt ibi not. omnes)
tradit nouiſſime Menoch. in tract. de adipiſcen.
poſſeſſione, Remed.4.q.103.nu.912.

52 Septimò Amplia, † vt hæc Regula procedat,
etiã in reſtitutione in integrum ad appellandum,
quamuis enim de hoc dubitaſſe videatur Cotu.in
conſ.11.Licet. ſub litera I.lib.1.quem ſimpliciter
refert Io.Bapt.de Aſin. in ſua praxi Iudic.§.31.c.
2.in 3.limit. princ.nu.3.quia tamen nec ipſe con-
trarium videtur habere pro tuto, cũ tres alias re-
ſponſiones ibi ponat, & hanc tradit expreſsè Ca-
nar.in dicto tract.de executione inſtrum.q.21.ad
fin. propterea ampliatio tenenda videtur,præſer
tim attentis his, quæ nos fuſius,& ſpecialius pro-
ſecuti fuimus ſupra in c.14. de attent.pend.reſtit.
io integr.ad appellan.per totum,dic vt ibi.

Octauò, præfata Regula declarari amplitudo
53 poteſt,†vt ſicut contra petentẽ reſtitutionem,ea
pendente,nihil eſt innouãdum,ita nec contra eũ,
aduerſus quẽ petitur reſtitutio, debet aliquid in-
54 nouari,† & propterea ſi is,qui in cauſa criminali
fuerat condemnatus,etiam cum cõfiſcatione bo-
norum obtinuerit à Principe reſtitutionem, pen-
dente proceſſu nõ debet recuperare bona confi-
ſcata, vt dicit Nicol. Boer. deciſ.65.incip. Et hæc
quæſtio,nu.6.quia ſi bona recuperaret pendente
55 proceſſu, fieret innouatio contra fiſcum. † Sicut
etiã inde prouenit id,quod ponunt glo.in verbo,
omnia,& ibi quoque Salic.in fin.verſ. nota tamẽ
in dicta l. vnica, quod ſi tempore petitæ reſtitu-
tionis minor erat locupletior,& pendente reſtitu
tione malitioſè deſinat eſſe locupletior,talis inno
uatio non nocet ſuo aduerſario,ſed ſolũ ipſi mino
ri, quod etiam tradit Azo in Summa,eodẽ titulo,
in integ.reſtit.poſtul.ne quid nouè fiat.* & genera-
56 liter quod † reſtitutio minore aduerſarius quoq;
in priſtinum ſtatum ſit reponendus poſt alios tra
dit Aymo.cõſ.356 nu.9. & conſ.539.nu.5. lib.3.]

57 Nonò Amplia,† vt reſtitutio in integrum peti-
ta impediat executionem,etiam aduerſus pariter
priuilegiatum,puta,ſi etiam is,qui inſtat pro exe-
cutione, eſſet ſimiliter minor,vt eleganter dedu-
cit Io. Cephal.in conſ.116. Reſtitutio, nu.5.& 6.
lib.1.

58 Decimò amplia, † vt procedat etiam ſi cõmiſ-
ſio reſtitutionis in integrum, etiam aduerſus tres
cõformes haberet Clauſulam, Quod ſi quid exe-
quẽdum fuerit, exequatur, nam ſi hac reſtitutio-
ne pendente (præſertim ſubſecuta illius vigore
inhibitione) iudex relaxauerit literas executoria-
les, & illis aliter non reproductis, illarum vigore
fecerit executionem,talis executio dicitur atten-
tata, vt fuit reſolutum in vna Toletana matrimonij
corã D. meo Oradino, ſub die 31.Ianuarij,1556.

59 *Vndecimò ampliari poteſt vt † petita in inte-
grum reſtitutio nõ ſolum impediat executionem,
de quo hactenus locuti ſumus,verum etiam alie-
nationem rei ſuper qua fuit petita, quia per eam
dicitur effecta litigioſa ita vt non poſſit alienari,
ſecundum Bald. in l. 1. C.de in integ.reſtit.refert,
& ſequitur Fabian. de mont. in tract. de empt.&
vendit. in 4.q.principali,ſub nu.34. in fine, verſ.
ſed res ſuper qua reſtitutio.]

Limitatur eadem regula cum declarationibus
tamen, & generalibus ſublimitationibus,de qui-
bus infrà,ſub nu.147.verſ.omnes autem,&c.

60 Primò,† quando contra petentẽ reſtitutionem
eſſet præſumptio, quod calumnioſè,& animo litẽ
protogãdi id faceret, ad cap.ſciſcitata,& ibi not.
de reſtit.in integrum;Quam concluſionem ſicuti
in effectu paſſim Doctores amplecti videntur, &
ex recentioribus Aug. Bero.cõſ.85 Dicam breui-
ter, nu.11.lib.3.ita in ea (præſertim dum dicunt,
quod debet hoc caſu præſtari cautio de reſtituen-
do omnia in euentũ, quod petens reſtitutionẽ in
cauſa obtineat) videntur ſatis confuſè proceſſiſſe,
vt colligi poteſt ex his, quæ latè plures opiniones
referendo, ponunt Vital. in dicta Clauſula, Nil
nouari reſtit. in integr.pend.& Canar.de execut.
inſtrum.q.21.& Bened.de Barſis,in trac.de Gua-
rentigia,

Digitized by Google

rentigia,in 3.parte q.21. & nouiſſimè Pet.de Be-
ninıend. in deciſ. Rotæ Bononien.85. Dubitaba-
tor,num. 12.& multis ſeqq.Cum aliqui voluerint
ſimpliciter per præſumptionem calumniæ contra
petentem eſſe locum executioni ſententiæ, vt vi-
detur ſenſiſſe Innoc.in dicto c.ſciſcitata, in fin.&
61 Steph. Aufrer.in addit.ad deciſ.Tholoſ.54.†Alij
verò non conſiderauerint præſumptionem calū-
niæ in petēte reſtitutionem, ſed præſumptionem
pro ſententia,pro cuius executione inſtatur,vide-
licet,quod pro illa præſumatur,cuius opi.videtur
fuiſſe Canar.dicta q.21.quem etiam refert Pet.de
62 Benintend.vbi ſuprà,ſub nu.13.† Alij autem fir-
mauerint , quod licèt quando eſt præſumptio ca-
lumniæ contra petentē reſtitutionem,ſit facienda
executio, eſt tamē temperanda cum cautione,de
qua ſuprà,vt poſt Roma.& Bald.tradit Vital.vbi
ſuprà, ſub nu.4. & 6.& tenuit etiam Bart.in l.de-
fendēte,ad fi. ff.de authoritate tut. & Lap.Alleg.
53. An oporteat,num. 8.& nouiſſimè Minſinger.
Sing. Obſer. Centur.1.deciſ.48.incip.Poſtulata,
quod de cautione tenuerūt etiam Domini in vna
Beneuentana bonorum coram Iunio,29.Nouem
bris,1557. Alij demum aſſeruerint, quod ſi ceſſat
præſumptio calumniæ,ſit etiam præſtanda prædi
cta cautio, prout ſenſit Boer. deciſ.65.nu.7. Quæ
tamen Doctor. varietas, concluſiuè procedendo,
ita breuiter ad duo reſtringi pōt, videlicet, quod
63 Aut † calumnia eſt manifeſta,& conſtat Iudici
de ea , & tunc pendente reſtitutione fit executio
nulla cautione pręſtita,& ita procedat,quod poſt
Bart. & Bald.dicebat aliàs Roman.in l.poſſideri,
§.ſi ſeruus, ff.de acquirend. poſſeſſ. quem refert
etiam Vital. vbi ſuprà,nu.4. & Hoſtienſ. in dicto
c. ſciſcitata, & Benedictus de Barſis vbi ſuprà, q.
21.verſ.ſed ſi directo vult reſtitui,quod etiā ſenſit
Afflict. dicta deciſ.356. ſub nu.3.ibi,niſi conſtet,
quod malitioſè, * & nouiſſimè Thom.Doce.cōſ.
23.ſub num.6.] Quæ Concluſio,quod quando de
calumnia manifeſtè conſtat , permittatur fieri
executio pendente reſtitutione in integrum,Am-
64 pliari poteſt.Primò,vt procedat,† etiam ſi petēs
reſtitutionem, offerat ſe incōtinenti probaturum
de læſione, ut poſt Hoſtienſ. in dicto c.ſciſcitata,
65 tradit Vital.dicto num. 4. † Secundò,vt ſimiliter
fiat executio,etiam ſi petens reſtitutionem,uellet
aduerſario inſtanti pro executione ſententię,da-
re cautionem de reſtituendo executionem , in
euentum, quod ipſe minor obtinuerit in cauſa, ut
poſt Bald.in l.pen.ff.de author.tut.tradit Afflict.
deciſ.356.nu.6.in fi.
66 † Aut calumnia non eſt manifeſta, ſed præſum
pta,& licèt nō retardetur executio,adhibetur ta-
men hoc temperamētum , quod præſtatur cautio
ſecundum terminos dicti c.ſciſcitata, & ita proce
dat quod in ſecundo capite ſuæ diſtinctionis, di-
cebat Rom.ubi ſupra, relatus à Vital.dicto nu.4.
67 † & id quod dicebat poſt Bald. in Authent. Quæ
ſupplicatio, C.de precibus Imper. offer.idem ibi
68 ſub num.7. de calumnia uelata, † & ſimiliter id,
quod ſub diuerſa uerborum conceptione,(ſed ta
men in idem reincidit) conſiderabat Ant.de Ca-
nar. in dicta 21.q.relatus etiam à Pet. de Benin-
tend.dicta deciſ.85.ſub nu.13.quod quando pre-
ſumitur pro ſententia(ex alia tamen cauſa, quam
quia ſit ſentētia,pro qua regulariter præſumitur,
c.bonæ, de elect.cum ſimil.quia illa non ſufficit,
ut ipſe ibi conſiderat , & ante eum Mil. in uerbo
executio trium conformium,ad fin.fol.127.) tūc
fiat executio pręſtita prędicta cautione,hęc enim
omnia, uel quod calumnia ſit præſumpta,uel nō

manifeſta , vel velata, vel quod præſumatur pro
ſnia, nihil aliud innuunt, niſi quod quando con-
tra petentem reſtitutionem eſt præſumptio calū-
niæ,tunc fiat executio. Vnde redeundo ad propo
ſitū regulæ ſupra poſitæ,illa limitatur,vt nō pro-
cedat , quando reſtitutio peteretur ex calumnia,
vel manifeſta vel ſaltem præſumpta , nam ſi om-
nino ceſſat præſumptio calumniæ , licèt Boer. in
dicta deciſ.65.nu.7.dixerit,quod tunc ſit præſtan
da cautio,quaſi ſentiat, quod ſit hoc caſu faciēda
executio, eius tamē opi. eſt de directo contra di-
ctam l.vnicam,& d.c.ſciſcitata, & tradita ibi per
omnes,de in integr.reſt.& propterea minimè at-
tendenda. Quoniam verò firmata eſt iſta Cōclu-
ſio,quod quādo eſt præſumptio calumniæ, datur
cautio, operæpretiū videtur primò intelligere,&
declarare,quando dicatur adeſſe iſta præſumptio
calumniæ; Secundò,quando,& quomodo præſte
tur iſta cautio , Quamuis autem ex multis cauſis,
præſertim conſiderata ipſius facti , & proceſſus
ſpecie , huiuſmodi præſumptio reſultare poſſit ,
Doctor. tñ has videntur in propoſito cōſiderare.
69 † puta,ſi contra petentem reſtitutionem ſint la-
tæ plures ſententiæ,quæ tranſiuerint in rē iudica-
tam,vt dicit Corn.in cōſ.113. Licèt videatur lite-
70 ra, K.lib.1. † etiam ſi tantum duæ, & multo ma-
gis ſi tres ſecundum Canar.vbi ſupra, q.21.quem
refert Pet.de Benintend.dicta deciſ.85.ſub num.
13.& Bal.Nouell.in l.4.§.cōdemnatum,de re iu-
dicata,ab eodem relatus ibi ſub nu.14.quibus ad-
71 de † quod & aliàs videtur generale, quod ex tri-
bus conformibus reſultet præſumptio calumniæ
contra volentem illarum executionem impedire,
vt aliàs in materia nullitatis,conſiderauit Ripa in
dicto §.condemnatum,ſub nu.15.in diſtinctione
72 noua, quam ibi facit,† vbi etiam ſubdit, quod il-
la dicitur eſſe præſumptio iuris, & de iure, * & in
terminis reſtitutionis in integrū aduerſus tres cō-
formes, eſt deciſ. Putei, 121. incipien. Voluerunt
73 Domini.] † Eodem modo dicta præſumptio col-
ligeretur,ſi petenti reſtitutionem fuiſſet præfixus
aliquis terminus ad docendū de narratis in com-
miſſione reſtitutionis,& intra terminum nihil do
cuiſſet,ſecundum Corn.in dicto conſ.113. litera,
K.& videtur deciſ.in Recollect. Put.7.Reſtitutio
74 ne conceſſa,ſub rubr.de reſtitutio.in integr. † Si-
militer ex qualitate perſonæ, quæ ſententiam tu-
lit contra petentem reſtitutionem , videtur reſul-
tare præſumptio calumniæ, ſecūdum opinionem
illorum,qui tenent, quod contra ſentētiam Prin-
cipis petita reſtitutio, non retardat executionem,
de quo infra in 5.limit. nu.101.quod expreſsè cō-
ſiderauit Bald.Nouell.in dicto §.condemnatum,
prout eum refert Pet. de Benintēd.vbi ſuprà, ſub
75 nume.14.verſ.& Bald. Nouellus. † Alij vero (&
fortaſſe verius) voluerunt totum hoc relinqui ar-
bitrio Iudicis, prout expreſsè id dixit Bald.in ad-
dit.ad Specul.in tit. de reſtit. in integrum.§. vlti-
mo videndum reſtat, in addit. incip. Præſcriptio
ſtatutaria, verſ. minor poſt ſententiam,quem re-
fert, & ſequi videtur nouiſſimè Aug. Bero.in cōſ.
85.Dicam breuiter, ſub nu.14.lib.3. & etiam Be-
nintend. ibi,ſub nu.14.

Circa cautionem autem , de qua ſuprà , illud
76 prætermittendum non videtur, † quod licèt ſtā-
te præſumptione calumniæ , per ſupradicta con-
cluſum ſit, quod ſit præſtanda,illud tamen intel-
77 ligendum eſt,ſi vel pars illam petat,vel † inſtans
pro executione ſententiæ Iudici videatur ſuſpe-
ctus de dilapidatione , & aliàs non ſoluendo , vt
elegāter conſiderat Veſtr.in ſua praxi Rom. Cur.
lib.

Digitized by Google

lib.8.cap.3.de reſtitutione in integrum,ſub num.
78 15. † vbi atteſtatur id eſſe de ſtilo dominorum,
79 prætetquam † in executione pro expenſis,in qua
non ſolet prædicta cautio deſiderari, vt ibi latius
per eum, & pro hac declaratione plurimum facit
id,quod poſt Paul.de Caſt.fuit aliquãdo per Do-
80 minos Cameræ Imperialis deciſum,†quod ſi ſta-
tuto caueatur, non aliter admittendam eſſe ap-
pellationem,quã ſi prius cautio pręſtetur,tale ſta-
tutum intelligendum eſſe, dummodo cautio pe-
tatur, aliàs niſi fuerit petita eius omiſſio nõ viciat
appellationem, vt refert Minſinger. Sing.Obſer.
Centur. 2. deciſ.6.incip. etiam ſi ſtatutum,quod
etiam ſecutus eſt Iacob. Henric. in conſ.4.nu.90.
lib.1.poſt Paul.de Caſtr.in l.peto,§.fin.ff.de leg.
2. in lectura Paduana.

81 *Similiter,ſi † ſtatutum deneget audientiã ap-
pellanti,niſi ſolutis per eum libris decem,Intelli-
gitur huiuſmodi Statutum, ſi dictæ decem libræ
petantur, ad not. in l.vniuerſa, vbi latè Iaſ. C.de
precibus Imper.offer.Io.de Amic.conſ.28.Aymo.
cõſ.83.col.2.Natta,conſ.685.lib.4.Arnald.Sing.
33. & poſt eos Borgnin. deciſ.Fiuizzanen.11.nu.
61.Hoc autem de petitione d.Cautionis,nõ pro-
cederet in Ducato Sabaudię,vbi etiam ſi nõ peta-
tur, p̄ſtari debet, vt animaduertit nouiſſimè Ant.
Sola,ſuper decret.d.Ducat.incipien.Subditos no
ſtros, nu.11.fol.6.] Quid autem ſi is,qui tenetur
82 hanc cautionem dare, illam non reperitur, † an
83 ſufficeret iuratoria cautio, † & ſimiliter quid ſi
cautione petita,& illa non præſtita,ſit deuentum
ad executionem, & poſt executionem præſtetur,
an executio reconualeſcat? & cum hæc cautio nõ
videatur ab ea diſtare, de qua in Auth. Quæ ſup-
plicatio, vt patet ex his, quæ ponunt vtrobique
Doctor. dum videntur ſæpiſſimè argumentari de
vna ad aliam,quæſtiones prædictæ ſatis videntur
ſolui ex his, quæ ponit Guid. Pap.deciſ.50. Quia
hæc Curia, dum circa primam concludit iurato-
riam ſufficere, & quoad ſecundam,firmat execu-
84 tionem non conualeſcere, dic vt ibi. † Quibus
quoad primam, quod ſufficiat hoc caſu iuratoria
cautio,adde quę ponit plenè de hac iuratoria cau
tione nouiſſimè Io.Bapt.de Aſin.in ſua praxi Iud.
§.31.c.2. verſ.9.ampliatur, nu.7.& ſeqq.vbi poſt
alios firmare videtur hanc cautionem ſufficere;
Et qđ ita videtur aliàs tenuiſſe Rota in vna Ade-
mien.coram Triuultio, vt eſt deciſ.in Recollect.
Simonett.77.incip.In vna,ſub rubr.de reſtitutio-
85 ne in integr. † Hæc autem cautio coram quo ſit
præſtanda,vide apud Mil.in verbo, Reſtitutio in
integrum ſi intentatur, fol.351. Et pro declara-
tione eorum,quæ ſupra dicta ſunt de hac cautio-
86 ne,adde, † quod ſi per eam non poſſit prouide-
ri iuri illius,contra quem ſit executio,illa interim
non ſuſpēditur, vt animaduertit nouiſſimè Min-
ſinger. Sing. Obſeruat.Centur.1. deciſ.48. incip.
Poſtulata.

87 Secundò limitatur,vt non procedat,† quando
reſtitutio peteretur aduerſus tres ſententias con-
formes, quoniam illæ mandarentur executioni,
etiã petita reſtitutione in integrum,ſecundũ opi-
88 nionem Baldi,in l.1.C.ne lic.tertio prouoc. † &
ad propoſitum noſtrum,hæc trium conformium
diſpoſitio procederet, etiã ſi eſſent latæ ſuper at-
tentatis,ſiquidem,& hoc caſu tres conformes de-
bent plenariè executioni demandari,vt eſt deciſ.
Rotæ 28.aliàs,517.Nota quod tres ſentētiæ,de re
89 iudic.in nou.Verùm,†cum ſuper hoc maxima ſit
inter Docto.altercatio,vt inquit Io.Bap. de Aſin.
in ſua Praxi iud. §.31.cap.2.in 3.limit.princ.n.4.
qui licet plura ſuper hoc referat, non tamen ali-
quam videtur firmare opin. Hæc limitatio nõ vi-
90 detur omnino tenenda. †Quamuis enim Bal.vbi
ſupra, fuerit in hac opinione, & eũ ſecutus fuerit
Alex.in l.4.§.condemnatum,nume.27.de re iud.
91 † & amborum opi.quandoq; fuerit ſecuta Rota,
non ſolum tempore ſuo,vt refert Caſſad. deciſ.1.
Reſtitutio,nu.3.de reſti.in integrum, prout idem
poſt eum refert etiam Pet.de Benintend.in dicta
deciſ.85.ſub nu.14.verſ.& licet aduerſus tres,ve-
rum etiam modernis temporibus, vt patet ex de-
ciſ.in Recollect. Io.Paul. deciſ.126.& Simonett.
77.incip.In vna,ſub rub.de reſt.in integr.vbi di-
citur ita fuiſſe tentum in vna Ademien. corã Tri-
uultio,& quod ita ſecundum opinionem Baldi &
Alex. fuit in Rota ſæpius iudicatum, & obſerua-
tum;& hanc opinionē ſenſiſſe videtur etiam Ant.
de Canar. in trac.de execut.inſtrum.d.q.21.dum
92 ampliando tenet,† quod etiam duarũ cõformiũ
executio ſit facienda non obſtante reſtitutione in
integrum,* quem ſequitur,& alios etiam in id ci-
tat, Oddo Sforza de reſt.in integ.q.42.art.3.nu.
61.] ex quo ex hac conformitate,videtur reſulta-
re pręſumptio pro ipſis ſententijs:& ex recētiori-
bus eandē amplecti videtur Didac.Pract.Quæſt.
cap.25.ſub nu.7. & Minſinger.Sing.Obſer.Cen-
93 tur.3.deciſ.84.incip. Fuit quãdoque, † vbi refert
in Camera Imperiali non ſemel opin.Baldi fuiſſe
retētam,cui ſententiæ ſubſcripſiſſe videtur etiam
Bapt.Villalob.in Collect.Comm.opi.litera E,ſub
nume 116.poſt Marcum Anto.de Bard.in tracta.
temp. vtil.vel contin.cap.5.num.2. Nihilominus
94 †Salic.in eadem l.1.in fi.C.ne liceat tert.prouoc.
recedēdo in hoc à Baldo, fuit in cõtraria opinio-
ne, quod imò reſtitutio petita retardet executio-
95 nem,etiam trium conformium,† quam etiã Ro-
tam,quandoque ſuo tempore (ceſſante calumniæ
præſumptione)tenuiſſe,non ſolum refert Caſſad.
96 vbi ſupra,& Benintend.ſub dicto num.14. † ue-
rum etiam intrepidè tenendam dixit,eandem te-
nuit Lan. quem refert Card. in clem.1. de re iud.
97 quos refert & ſequitur † & hãc opi. ueriorem di-
cit Mil. in uerbo executio trium conformium,ad
med.fol.127.Pro qua eſt in terminis deciſ.Capel.
Tholoſ.54. Si latæ,& in hanc opinionem uidetur
magis inclinare Ripa, in dicto §.condemnatum,
ſub nu.31.dum reprobat motiuum,& fundamen
tum Alex.ibi,& hanc in dicto §.condemnatũ te-
nuiſſe Rui. refert nouiſſimè Ant.Gabriel.in trac.
cõmu.Conclu.lib.2.in tit.de execut.rei iud.Con-
cluſ.1.ſub num.17. ubi relatis ſupradictis opin.&
pluribus ex ſupra allegatis auctoritatibus citatis,
uidetur etiã ipſe hanc opi.ſequi,cum illam ultimo
loco ponat, ad not.in l.qui filiũ, §.Sabinus,ff.ad
Trebell. hanc contra Bald.ſequitur,& eleganter
tuetur etiam Veſtr. in ſua Praxi Rom. Cur.lib.8.
c.3.de reſtitutione in integr. ſub nu.15. & nouiſ-
ſimè Menoch. de arbit.iud.quæſt.lib.2.Centu.1.
98 Caſu 9.num.3.ubi inquit,† quod ſine dubio per
reſtitutionem in integrum retardatur executio,
etiam trium conformiũ,quando offerūtur incon-
tinenti probationes ſuper læſione,*quæ tūc incõ-
99 tinenti & in prōptu eſſe dicuntur,† quando quis
habet inſtrumenta in manibus. Dec. conſil. 424.
nu.7. & poſt eum Pet.de Benintend.deciſ.Bono-
nienſ.77.nu.14.]quod probant omnes,ſecũdum
eum,qui licet non uideatur ſimpliciter tenere,qđ
reſtitutio retardet executionē trium cõformium,
niſi ſit incontinēti oblata probatio ſuper læſione,
nõ per hoc eſt contra opi.Salic. ſi quidem,& iam
ſupra nu.26.ī ſecũda ampliatione admonuimus,
quod

Digitized by Google

quod nõ ſola petitio reſtitutionis retardat execu
tionẽ, ſed vltra requiritur, quod ſtar probatio læ-
ſionis, quod eſt generale nõ ſolum, quãdo ſumus
in tribus conformibus, ſed etiã in cęteris caſibus:
Ex quibus omnibus ſatis colligi poteſt, quod ho-
100 die nõ ſolum veriorem† ſed & communiorem,
opinionem Salic. affirmare nõ eſſet temerarium,
quandoquidem, (vt patet) pro ea longe plures, &
numero, & auctoritate Doctor. reperiuntur, quã
ſint pro Baldi opin. Quę vt recte animaduertit
Veſtr. vbi ſuprà, quando per Rot. fuit admiſſa, id
ex eo caſu Partes ex ipſius facti contingẽtia calu-
mniæ præſũptionẽ colligebãt, ob quã calumniæ
pręſumptionem & conſiderationẽ, etiam Didac.
dicto nu. 7. opin. Baldi eſt ſecutus: qua calumniæ
conſideratione ſtante, quando eſſemus in trib. cõ
formibus, reſtitutio nõ retardat executionẽ, quia
ſimus in tribus cõformibus, ſed quia reſtitutio eſt
caluminoſa,* vt eſt de mente Put. deciſ. 121. inci-
pien. Voluerunt Domini, lib. 1.] quo caſu regula-
riter non retardatur executio, vt cõcluſum eſt ſu
prà proxima limit. ſub num. 68. verſ. vnde redeun
do ad propoſitum; Cum itaque nõ tres cõformes
ſed præſumpta calumnia hoc caſu totum efficiat; *calumnia*
ſequitur, quod Regulariter opin. Salic. ſit verior,
& pariter ſecunda principalis limitatio non ſit te
101 nenda, † quam ceſſante calumniæ præſumptio
ne, etiam Cameram Imperialem interdum fuiſſe
amplexam, & intrepidè hoc caſu Salic. opin. ſer-
uandam eſſe atteſtatur idem Mioſinger. dicta de
ciſ. 84. Cent. 3. in fine. Hãc autem limitationẽ de
102 clarãdo † Amplia, vt procedat etiam in duabus
cõformibus, ſi per ſtatutum duæ ſufficerent, ſecũ
dum Bapt. Villalob. in collect. Commun. opin. li-
tera, E. num. 139. quod etiam in caſu econuerſo
ſenſit Ant. de Caner. vt etiam ſupra tetigimus.
Quid ſi quis periorẽ Baldi ſententiã vellet nihilo
103 minus ſequi, illa neceſſario intelligẽda eſſet, † ni
ſi vigore Cõmiſſionis reſtitutionis in integrũ ad
uerſus tres cõformes fuiſſet inhibitum, nam ſi fa-
cta inhibitione vigore executorialium, & illis nõ
reproductis fieret executio, illa diceretur attenta
ta, vt pro attentatis concluſerunt aliàs Domini in
vna Toletana matrimonij, coram D. meo Oradi
no, 29. Ianuarij, 1556.

104 Tertiò ſupradicta Regula limitatur, † vt non
procedat, quando petenti reſtitutionẽ in integrũ
fuiſſet præfixus iuxta formã commiſſionis aliquis
cõpetens terminus ad docendum de læſione, &
cauſis, ex quibus prætendit ſibi competere reſtitu
tionẽ, & in termino nihil quod releuet, fuerit per
eũ doctum; tunc enim non obſtãte pendentia re
ſtitutionis in integrum, poſſet abſque metu atten
tatorum procedi ad executionẽ, ita in reſtitutio-
105 ne conceſſa, † prout de iure fuit deciſum in vna
Lucen. Decanatus, coram Veſtano, 17. Martij,
1527. vt eſt in Recollect. Put. deciſ. 7. Reſtitutio-
ne cõceſſa, ſub Rubr. de reſtitutio. in integr. quod
& ex noſtris dixit Corn. in cõſ. 111. Licèt videatur
litera, K. lib. 1. Quod ãpliari Poteſt, vt procedat,
106 † etiam ſi Iudex cui fuerat commiſſa cauſa reſti
107 tutionis, inhibuiſſet: † quia facta termini præfi-
xione, & nihil docto, venit inhibitio moderanda,
& eſt locus executioni, vt eleganter docet Veſtr.
dicto c. 3. lib. 8. ſub nu. 17.

108 Quartò limita, † vt non procedat, quando re-
ſtitutio peteretur aduerſus decretum affirmatiuũ
ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ, & re-
giæ Pragmaticæ, & hæc procedũt ĩ Regno Nea
politano, in quo pendẽte reſtitutione in integrũ
aduerſus decretum affirmatiuum, poteſt procedi

ad executionem, vt eſt Deciſ. Afflict. 356. Fuit du-
bitatum, in princ. & per totam, vt tradit poſt eum
Marãtha in Speculo, in 3. parte, ſextę partis prin-
cip. in 7. actu, nu. 99. verſ. tertiò limita.

109 Quintò regula limitatur, † vt nõ procedat, in
reſtitutione in integrum petita aduerſus ſentẽtiã
Principis, quia ea pendente, & non obſtante, ſen-
tentia mãdatur executioni, & eſt hoc ſpeciale in
ſententia Principis, ſecũdum Innoc. in dicto c. ſci
110 ſcitata, in gloſ. impediri, ad fin. † quẽ eſſe verũ
intellectũ illius Decretalis poſt Innoc. tradit A-
lex. in dicta l. 4 §. condemnatũ, nume. 27. ff. de re
iudic. quod ſimiliter ſpeciale in Principe, & ſin-
gulare dixit etiã Corſert. in Sing. ſuis, in verbo, in
integrũ reſtitutio, incip. Licet petatur, prout (In-
no. referendo, vbi ſuprà,) id etiam dixit Vital. in
dicta Clauſula, Nil nouati reſtit. in integr. pendẽ
re, in princ. verſ. ſi verò ſententia lata eſt per Prin
cipem *& nouiſſimè Ant. Sola, ſuper Decreto Sa-
baudię, incipien. Subditos noſtros, ſub nu. 12. ad
med. fol. 6. & per Thom. Docc. conſ. 23. num. 6.]
111 † & rationẽ ſpecialitatis vnam videtur aſſigna-
112 ſe Alex. dicto nu. 27. vide licèt, † ob præſumptio
nem quæ eſt pro ſententia Principis. Aliam quo-
que aſſignat. poſt Bald. in l. ſi cauſa cognita. C. de
113 tranſactio. Vital. vbi ſuprà, ſub num. 6. † quia re
ſtitutio aduerſus ſententiam Principis, ſapit ſup-
plicationem, quæ Regulariter non retardat exe-
cutionem, vt not. Doctor. in Authent. Quæ ſup-
plicatio. C. de precibus Imper. offer. ſicut & aliã
ſpecialitatis rationem, videtur, etiã Didac. dicto
cap. 25. ſub. nu. 7. cõſideraſſe, videlicèt, vt hoc ſit
ob Principis authoritatem, Vnde ex vna, vel ex
omnibus ſupradictis rationibus ſuſtinetur hęc
ſpecialitas in ſentẽtia Principis, & formatur hæc
114 Concluſio, quod † reſtitutio aduerſus ſententiã
115 Principis non retardat illius executionẽ. † Quic
quid dixerit Afflict. deciſ. 355. Fuit dubitatũ, ſub
nu. 5. verſ. ſed an iſto, vel vltimo caſu vbi poſt Ho
ſtien. & Vinc. ſenſit, quod executio retardetur
quoniã nec eius dictum verum eſt, vt patet per ſu
pradicta, nec Hoſtienſ. ab eo citatus id dixit. Quã
Concluſionẽ vltrà præallegatos ſimpliciter etiã
tenuerunt Martin. de Laud. in tractatu de Princi
pibus, quẽ refert Corſett. in dicto ſuo Singulari,
& Stephan. Aufrer. in addit. deciſ. Tholoſ. 54. ad
o. & etiã Iaſ. in dicta Authent. Quæ ſupplicatio,
nu. 4. & Marãtha in Speculo in dicta 3. parte ſex-
tæ partis principalis in 7. actu, nu. 97. quam etiam
ſenſit Io. Cephal. in conſ. 116. Reſtitutio, nu. 16.
li. 1. & Iacob. Heuric. cõſ. 38. Quoniam ſentẽtia.
num. 4. lib. 3. vbi hoc ampliando intelligere vide
tur, vt procedat, etiam ſi ſententia non fuiſſet per
116 ipſummet Principem prolata, † ſed per aliũ de
eius mandato recitata, vt per eum ibi, nu. primo,
117 † dummodò nõ fuerit per Principem lata ex re
latione alterius, quia tunc etiam à ſententia Prin
cipis appellatur, vt poſt Roma. conſ. 521. & So-
cin. in cõſ. 195. Circa primũ, col. 2. verſ. poſtremo,
li. 2. dicentẽ ſe ita aliàs de facto in Ciuitate Ferra
rię obtinuiſſe, tradit Aemilian. in cõſ. 80. Viſo Cõ
promiſſo, conſ. ſi. nu. 17.* Secundò amplia, vt hoc
118 caſu † Principis appellatione veniat etiã Sena- *aduersus*
tus Pedemontanus, vt tradit Ant. Sola, vbi ſupra, *Senatus*
ſub nu. 13. ad med.] Quid autem, ſi Papa à princi
pio committat cauſam ad referendũ, & ſuper qui
buſdam articulis ad relationem Referendariorũ
deputatorum interlocutoriè pronũciauerit, & de
inde tranſportatis apud eum actis, & citata parte
ad ſententiam pro prima ſignatura, fuerit per eũ
habitus terminus pro ſeruato, & pronunciatum

prout in cedula, & ab eo appellatum ab eundem
Sanctiſſimum, Sanctamq; Sedem Apoſtolicã, &
poſt appellationem Papa aſſerens ſe cauſam bene
vidiſſe, dictam appellationem reijciat, & ſcriptu-
ras, & acta Notario reſtituens, in narratiua huius
actus reſtitutionis, pluries enũcietur iſta viſio, an
à tali ſententia potuerit appellari tanquam ad re-
lationẽ latam? & maior para Dñorum in vna Me-
diolanen. de Miramundo, coram Aldobrãdino,
inter Thomam de marinis appellantẽ, & Hoſpi-
tale magnum appellatum, re maturè diſcuſſa, te-
nuit, q̃ non detur appellatio propter viſionẽ Pa-
pæ, cui dixerunt ſtandum eſſe, præſertim, quia fuit
120 pluries ennunciata. † Et licèt aliqui ex ſupra alle-
gatis Doctor. prout fuit Corſetus in dicto Singu
lari aſſeruerint, quod quando ſumus in ſententia
Principis illa indiſtinctè mandatur executioni.
121 † Hæc tñ aſſertio non eſt abſolutè vera, ſed imò
Concluſio ſupra poſita neceſſariã recipit diſtin-
ctionem, ac declarationem, vt. ſ. executio fiat, ſed
per inſtantem pro executione ſit præſtanda cau-
tio, iuxta terminos dicti c. ſciſcitata, vt tradit Ma-
rantha in dicto no. 97. cui adde Capic. deciſ. 53. In
cauſa, nu. 3. & per totã, vbi poſt multa in hac ma-
122 teria relata ſubdit, † quod ita fuit votatũ in Sa-
cro Conſilio Neapolitano, & poſt Soc. in Regu-
la 326. in verbo, Reſtitutio in integrũ. Idem cum
Capic. contra Afflict. in dicta deciſ. 356. tenet no-
uiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi iud. §. 31. c. 2.
in 3. limit. princ. ſub num. 3. Et ante eos (licèt ipſi
non allegent) eiuſdẽ fuit opin. Ant. Canar. in di-
cto trac. de executione inſtrum. q. 21. ad med. quẽ
refert, & ſequitur Petr. de Benintend. in dicta de-
ciſ. Rotæ Bonon. 85. ſub num. 13. Quæ omnia de
cautione, ſicuti non parũ reſtringunt hanc limita
tionẽ, ita neceſſario intelligenda ſunt ſecundum
ea, quæ diximus ſupra, in fi. primæ limit. huius re-
123 gulæ, nu. 76. verſ. circa cautionem autẽ, † vt ſci-
124 licet præſtetur hæc cautio, ſi illa petatur, † & ſi
125 alia non poteſt haberi, ſufficiat iuratoria, † & fa-
cta executio, abſq; ea non conualeſcat, etiã ſi po-
ſtea præſtaretur, vt latius ibi dictum eſt. * Hanc
126 autem limitationem ſublimita, † niſi petens re-
ſtitutionem iam probaſſet publicis inſtrumentis
læſionem ſuam, & ſuum bonum ius, tunc. n. exe-
cutio retardaretur, & pro limitatione ad d. Con-
cluſionem cõſiderauit nouiſſimè Ant. Sola, ſuper
dicto decreto Sabaudiæ, incipien. Subditos no-
ſtros, ſub num. 13. ad med. quia quando læſio eſt
patens, tunc ceſſa præſumptio calumniæ.

127 Sextò limita, † vt non procedat in executione
petita ante poſtulatam reſtitutionem in integrũ,
quia ita demũ per reſtitutionem in integrũ, impe
ditur executio ſententiæ quando reſtitutio fuit in-
tentata, antequã eſſet petita executio, vt elegan-
ter poſt Bald. in l. fi. in 2. col. C. ſi ex falſis inſtrum.
tradit Alex. in cõſ. 62. Egregiè, num. 4. lib. 6. quod
videtur de verbo ad verbum repetitum cõſ. 223.
Egregiè, eo. lib. quod nouiſſimè poſt Alex. ubi ſu-
pra, ſecuti ſunt & Pet. de Benint. in dicta deci. 85.
ſub nu. 15. & Moder. in annotat. ad Ægid. nu. 87.
qui, & alios quoſdam in id citant, licet parũ face-
re uideantur. Quibus adde quod ante eos, idẽ te-
nuit Bened. de Barſis in tractatu de Guarentigia,
in 3. parte, q. 21. ubi inquit, quod qñ prius petita
eſt executio, quam reſtitutio, tũc regulariter exe-
cutio nõ impeditur, ubi etiam huius dicti rationẽ
aſſignat, prout poſt eũ idem tenuiſſe uidetur Ri-
pa, in dicto §. condemnatum, nu. 30. in fin. & ante
hos omnes hanc limit. ſenſit etiam Ant. de Cana.
in tractatu de executione inſtr. q. 21. in princip. &

ex recentioribus Io. Cephal. in conſil. 263. Domi
nus Marcus, col. fin. nu. 38. lib. 2. qui etiam de Be-
ned. de Barſ. ubi ſupra mentionem facit, & q̃ no-
uiſſimè poſt Alex. & Ripam vbi ſuprà, ita fuit ten
tum in vna Hipponen. penſionis, coram Puteo, vt
patet in Recollect. ipſius, deciſ. 10. Reſtitutio nõ
datur, ſub Rubr. de reſtitutio. in integr. Pro qua
facit quod in ſimili dicimus, quod licèt executio
Laudi Regulariter non ualeat, ſi fiat pendente
reductione ad arbitriũ boni viri, vt patet ex his,
quæ poſuimus c. 16. de attent. reductione ad arbi.
boni uiri pendente, in Regula, ibi poſita, nu. 17.
id tamen nõ procedit, quando ante reductionem
eſſet petita executio, ut poſt Imol. in conſ. 130. In
caſu præmiſſo, col. 2. ſub nu. 7. & alios ibi allega-
tos, ut ibidem, num. 46. uerſ. ſexto ex intentione.
128 † Quamuis autem Alex. in dictis conſ. & alij ſu-
pra allegati, loquãtur de ſola petitione executio-
nis ante poſtulatam reſtitutionem in integrũ, Pe-
trus tamẽ de Benintend. in dicta deciſ. 85. ſub nu.
15. uidetur hoc (& quidẽ bene) intelligere, ut nõ
ſufficiat ſola petitio executionis, ſed requiratur, qđ
ante poſtulatã reſtitutionem, ſit facta etiam rea-
lis executio, quia tunc per ſuperuenientiã pẽden-
tiæ reſtitutionis in integrũ, executio prius petita,
& facta, nõ retractatur, alioquin, ſi ſuperueniẽns
reſtitutio reperiat executionẽ realem adhuc non
eſſe factam, ob effectum ſuſpenſiuũ, quem (ut ſu-
prà diximus, nu. 13.) habet ipſa reſtitutio, impedi
retur fieri realis executio, ſecundũ eũ, poſt Fulgo.
129 in conſ. 183. † Imò præmiſſa ampliat, ut proce-
dant, etiã ſi executio nõ eſſet ſimpliciter ante re-
ſtitutionẽ petita, uerũ etiam ſi fuiſſet à Iudice ob-
tenta, & cõmiſſa, quia nihilominus executio rea-
lis, & actualis impediretur, ſi antequam illa fiat,
poſtuletur reſtitutio. Cuius opi. ſubſcribẽdũ uide-
tur, præſertim, cũ non allegetur per Doctor. ſuffi-
ciẽs ratio, quare iſta ſimplex petitio executionis,
& iſta modica anticipatio, debeat operari hũc ef-
fectum, ut reſtitutio demũ poſtulata perdat effe-
ctũ ſuum ſuſpenſiuum quoad actus, quos poſtea
fieri cõtingeret, prout eſſet executio realis, ſecun
dũ ea, quæ proximè diximus, pro qua fac. quæ poſt
Doctor. præſertim antiquos, poſuimus ſupra, nu.
6. uerſ. tertia quoq; deprehenditur opinio, dũ di-
ximus, quod reſtitutio non retractat executionẽ
iam factã, ſed ſolũ faciendam. Et pro hanc opin.
facit q̃ aliàs fuit dictũ in una Barchinonen. exem
ptionis corã Capizucco, 27. Octobr. 1553. in qua
130 tenuerunt Dñi, quod † exemptio conceſſa alicui
ſubdito durante lite, cẽſeatur ẽt durare in iudicio
reſtitutionis in integrum, aduerſus ſniam contra
exẽptum latam, & quæ in rẽ tranſiuerat iudicatã,
ex eo, quia ante petitã reſtitutionẽ, non fuerat fa-
cta executio. Ex quibus apparet, q̃ pẽdẽtia reſtitu
tionis, cõſeruat res in eodem ſtatu, quando nõ eſt
actualiter facta executio. Præmiſſa tamẽ uidentur
neceſſariò intelligenda, niſi uigore commiſſionis
reſtitutionis in integrũ fuiſſet inhibitũ, quia tũc,
ut licitè poſſit incæpta executio perfici, eſſet per
moderanda inhibitio, ut ſenſerũt Dñi in una Be-
neuentana bonorũ, corã Iunio, 29. Nouẽbr. 1557.
131 * cæpta † autẽ executio dr, quando eſt in cauſa
lata declaratoria, ut ad literã dicit deciſ. Miſcell.
178. incipien. Coram eodem, quę hodie reperitur
lib. 1 Diuerſorũ deciſ. 346 qua executione cæpta,
reſtitutio non ſuſpendit. Miſcell. d. deciſ. quam ſe-
cuti ſunt Domini in una Reatina Caſtri Poſtæ, co
ram Dño de Graſſiis, 2 Decẽbris, 1574. ſub huiuſ-
modi uerbis, & eſt 1 lib. Selectarũ deci. 479. incip.
Dñi i quæſtione propoſita, circa med. ibi. Quinto
placuit

Placuit ratio per informātes adducta, quod cum
132 primo loco iā† petita eſſet executio, hic per re-
ſtitutionem in integrum nō debet impediri, vel
retardari executio. Paul. de Caſt. in Authen. Quæ
ſupplicatio, ſub nu. 3. verſ. vel dic melius, aut ince
pit ab executione, C. de Precibus Imper. offeréd.
vbi etiam atteſtatur ita aliàs fuiſſe iudicatum, vt
tradit Ripa, in l. 4. §. condemnatum, ante nume.
31. verſ. aliquando petitur reſtitutio, ff. de re Iu-
dic. Alex. cōſ. 223. col. finali, verſ. quia ita demum
per petitioné, lib. 6. Socin. cōſ. 76. ſub nu. 4. circa
fin. in lib. 3. Put. deciſ. 10. de reſtitu. integr. & de-
ciſ. 285. Incipien. die prima Iunij, lib. 2. Cotta de-
ciſ. 161. & 178. & ita dixerunt alias fuiſſe reſolutū
in vna Beneuētana corā Iunio, die 29. Nouēbris,
1557. & in alia Vercellenſi, Decimarū, corā R. P.
D. Epiſcopo Caputaquen. Quare ſine vlla cōtra-
dictione Domini dixerūt, eſſe locum executioni.
Hæc illi. Adde quod eandē opin. quod ſi ante pe
titam reſtitutionem fuerit petita executio, illa nō
retardetur, per d. deciſ. Put. 285. Die prima Iunij
li. 2. tenuerunt nouiſſimè Domini in vna Roma-
na vineæ coram Serafino 17. Aprilis, 1587. incip.
Intentatum fuit Iudicium.

Septimo fallit, ex intētione Azonis in ſumma,
C. integrū reſtit. poſtul. ne quid no. fiat circa fi.
133 † quia etiam pendēte reſtitutione in integrum,
permittitur fieri quædā innouatio in hoc, quod
nouæ probationes, nouæ confeſſiones, ac no-
uæ interrogationes fieri poſſūet, ad. l. per hāc, C.
de tēp. appell. Nec mirū, quia vt ſupra diximus.
n. 11. reſtitutio regulariter appellationi æquipa-
ratur, & hæc in appellatione quoq; concedūt, vt la
tius diximus ſupra in hac 2. parte. cap. 12. de at-
tent. appellatione pendente in 27. limit. princip.
134 Octauo fallit, † quando eſſemus in reſtitutio
ne in integrum petita, ob nō factas probationes,
quia hac reſtitutione pendēte executio nō retar
datur, ſi credimus Bened. de Barſis, qui id dixit
in dicto tractatu de Guarentigia, in 3. parte prin
cip. q. 21. verſ. ſi verò primo ſit petita.

Nono ex intentione eiuſdem vbi ſupra, in fi. di
ctæ q. 21. poteſt alio modo regula limitari, quan
do ſcilicet reſtitutio in integrū eſſet petita, auer-
135 ſus aliquod Inſtrumētū, † & ſtatuto loci cauere
tur, quod contra Inſtrumentū, nō poſſet aliquid
136 opponi, † quia cū tūc ſecūdū eū cautius ſit tene-
re, qd reſtitutio hoc caſu nō poſſit intētari, inſtru
137 mentū † poterit executioni demādari non ob
ſtāte petitione, & pendentia reſtitutionis in inte
138 grū. Decimò pōt præmiſſa regula limitari, † ni-
ſi quis antea petitioni reſtitutionis renunciaſſet,
quia ſi cōtra hāc renunciationē quis petat reſtitu
tionē in integrū, & illa pēdēte fiat executio pōt
probabiliter teneri, quòd executio nō ſit vti attē
tata retractāda. Exēplo eius quòd diximus ſupra,
c. 17. de attēt. nullitate pendente in 5. limit. prin.
nu. 137. quod qn̄ fuit nullitati, & ſimiliter etiam
appellationi renunciatū, talis renunciatio excu-
ſat ab attentatis, præſertim quia ex tali renuncia
tione videtur elici quidā tacitus cōſēſus, qui ope
ratur Regulariter, quod actus non ſubijciatur vi
tio attentatorū, vt latius diximus ſupra c. 4. de at
tentatis lite pendente, in 15. & 16. limit. princip.

Vndecimo, & notabilit. limita, vt Regula, pce
dat, qn̄ reſtitutio ī integrū eſſet ſimpliciter petita
139 & ſignatura ſimpliciter † ſeu ēt prout de iure re
ſpōdiſſet, nā, & tūc qn̄ ſignat, prout de iure, regu
lariter reſtitutio impedit executionem donec di
ſcutit, ā reſtitutio ſit dāda, vt fuit tētū ī vna Lucē.
Decanatus, vt eſt ī Recollect. Putei deciſ. 7. Reſti
tutione conceſſa, de reſtit. in integr.*& in alia Sa
lamātina de Moſchiera, corā Put. ſub die vlt. Mar
tij, 1542 vt eſt deciſ. Put. 301. aliàs 299. incip. Vo-
luerūt Dn̄i, lib. 1. licèt in cōtrariū videatur alia de
ciſio Put. 121. incip. Voluerūt Dn̄i, li. 1. vbi tenue
140 runt, † geſta pēdēte huiuſmodi reſtitutione, cū
141 Clauſula, Prout de iure, nō eſſe attētata,] † ſe-
cus ſi aliqd addidiſſet, puta, Clauſula, Parito iudi
142 cato, prout in Beneficialibus reſcribi ſolet, † quia
cū dicta Clauſula, id deſignet, vt pētes reſtitutio-
nē dimittat poſſeſſionē, reſtituat fructus precep-
tos, & expēſas ſoluat, vt docet Siaphil. in tract. de
liter. Grat. & Iuſtit. fol. 162. uerſ. qn̄ eſt lata una,
ſētētia*quē refert & ſequitur Ferret. cōſ. 42. nu. 7.
lib. 1.] ſi ſētētia cōtra cōdēnatū petētē reſtitutio
nē mādetur executioni, nō vr̄ contraueniri cōmiſ
ſioni reſtitutionis, quę vult ſentētiam eſſe exequē
dam. Præterea ex alio executio hoc caſu nō pote
rit dici attentata, quia cū attentata tunc dētur, qn̄
adeſt aliqua litis pēdētia ad Clem. 2. Vt lite pēd.
cū ſimil. & lis per ſententiam, quæ tranſiuit in rē
iudicatā, regulariter dicatur finita, & extincta, vt
diximus latè ſuprà, in hac 2. parte, c. 4. de attētat.
lite pendente in præfatione, nu. 250. & per cōmiſ-
ſionem reſtitutionis in integrū habentē Clauſulā
143 prædictā, † lis nō dicitur aliquo modo de nouo
introduci, niſi prius ſit paritū iudicato, vt fuit
aliàs tētū in vna Hiſpalē. dimidiæ portionis, corā
Put. vt eſt in Recollect. eiuſdē deciſ. 15. Lis nō di
citur, ſub Rubr. Vt lite pēd. Ergo ſequitur, quod
ſtāte dicta Clauſula, nulla poſsūt dari attētata, pē
dēte hac reſtitutione, niſi ātea ſit iudicato paritū.

Duodecimò, poteſt limitari, vt nō procedat in
reſtitutione in integrum petita per Tertiū, qui ve
144 nit ad cauſam pro ſuo intereſſe, † nam pendēte
hmōi reſtitutione poſſunt primi collitigātes pro
cedere in cauſa, & pro illius expeditione ſentētiā
obtinere, nec petita reſtitutio illū retardat, quia
regulariter. Tertius veniens ad cauſam, non retar
dat proceſſum Biſignett. deciſ. 1. Tres veniunt, de
iudic. per quam, & deciſ. Peregrin. 20. ita fuit deci
ſum in vna Calaguritana de ſācta Pia, ſub die 16.
Decembris, 1560. vt eſt deciſ. in Recollect. Capu
taquen. parte 1. 121. incip. Eadem die.

Decimotertiò limitādo declara, vt id quod di-
ctum eſt, quod reſtitutione in integrum pendēte
145 non poteſt fieri executio, † intelligatur re inte-
gra, & quādo ſumus ab initio, quia nondū fuiſſet
inchoatum inſtrumentū exequi, ſed illius, vel ſen
tentiæ executio, tunc primum peteretur, quia tūc
146 Regulariter retardatur, † ſecus ſi Inſtrumentū
vel ſententia continens puta aliquas annuas prę-
ſtationes, ac ſolutiones, fuiſſet pluries, ac per plu-
res annos demādata executioni, & dictę prętatio
nes ſolutæ, tūc. n. ſi hodie aduerſus tale inſtrumē
tū, vel ſniam peteretur reſtitutio, illa non pōt re-
tardare executionē, & ſic ſpoliare poſſeſſorē ſua
quaſi poſſeſſione percipiēdi dictas præſtationes,
147 fiet itaq; executio citra vitiū attentati, † immo, ſi
hoc caſu executio nō fieret, diceretur attētari cō
tra poſſeſſionē, qui lite pendente debet continua
re ſuā poſſeſſionem, & in ea manuteneri, vt dixi-
mus ſuprà, c. 4. de attēt. lite pend. in 1. āpliat. pri-
mæ limit. princip. regulæ ibi poſitę, nu. 8. & id ter
minis reſtitutionis in integrum declarat nouiſſi-
mè Aug. Bero. in conſ. 119. In cauſa, ſub nu. 3.
verſ. tertio diſpoſitio, lib. 3. quem refert & ſequi-
tur etiā in materia nullitatis nouiſſimè Burſatus
in conſ. 74. Mirabitur, num. 25. lib. 1.

Omnes autem ſupradictæ limitationes, & ea-
rū quælibet vltra ſublimitationes ſpeciales, quas

earũ ſingulis, vt ſupra ſpecialiter applicauimus,
generaliter etiam nonnullas alias neceſſariò reci
pere debẽt ſublimitationes, ac declarationes, quæ
in earum ſingulis militant, ac procedũt, nam om-
nes ſupradicti caſus in quibus diximus quod etiã
reſtitutione in integrum pendente poteſt execu-
tio fieri, ſunt infraſcriptis modis intelligendi, ac
ſublimitandi, &
148 Primò, † niſi executio, & actus de quo agere-
tur eſſet irretractabilis, & irreparabilis, prout eſ-
ſet, quando eſſemus in criminalibus, & ageretur
149 † de carceratione, vel tortura perſonæ, vt fuit
originale dictũ Paul. de Leazar. (qui licet loqua-
tur in caſu nullitatis; Docto. tamẽ paſſim ad caſũ
reſtitutionis in integrũ extendunt) in Clem. 1. de
re iud. prout expreſsè extẽdit Vital. in dicta Clau
ſula Nil nou. reſtit. in integ. pend. nu. 4. & Bened.
de Barſis in tract. de Guarentigia, in 3. par. q. 21.
verſ. ſecundus caſus eſt, vbi in id ſequẽtes Paul. de
Leazar. citat ẽt Pet. de Anchar. in ſua diſputatio-
ne, incip. ea quæ fiunt à Iudice, & Io. de Imo. in l.
qui à latronib. ff. de teſtam. hanc eandẽ limitatio-
nem in caſu carcerationis ponit Bal. in d. l. vnica.
C. in integrum reſtit. poſt. ne quid no. fiat, & poſt
eum etiam in Vital. vbi ſuprà, ſub nu. 6. Abb. in c.
ſciſcitata, col. pen. de reſtit. in integr. Mar. in Spe-
cul. in 3. parte, ſextæ partis principalis, q. 1. in 7.
actu nu. 98. Aufr. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 54. (q.
150 & illud addunt, † qđ hoc caſu indiſtinctè execu
tio retardatur) Alex. in conſ. 17. Requiſitus, nu. 7.
lib. 1. & poſt eũ Boer. deciſ. 65. nu. 9. Veſtr. in praxi
Rom. Cur. lib. 8. c. 3. num. 16. quibus adde Ant. de
Canar. in tract. de executio. inſtr. q. 21. verſ. ſecun
do uero caſu, & Pet. de Benintend. in deciſ. Rotæ
Bononien. 85. nu. 17. & poſt Bened. de Barſis, vbi
ſupra, nouiſſimè Menoch. in tract. de adipiſcen.
poſſeſſ. Remed. 4. q. 103. ſub num. 91 1. & quæ po-
ſuimus ſupra, c. 17. de attent. nullit. pend. in tertia
ſublimitatione primæ limit. ibi poſitæ, num. 79. &
iterum in prima ſublimitatione ſecũdæ limit. nu.
151 101. † Quæ omnia non ſolum procedunt, quã-
do ſumus in Criminalibus, verum etiã in Ciuili-
bus, quid enim ſi reſtitutione in integrũ penden-
te inſtaretur pro executione ſententiæ in aliquo
Caſtro inexpugnabili, & difficili ad recuperãdũ?
quoniam hoc caſu debet ſuperſederi executio, vt
ſpecialiter adnotatur Boer. in dicta deci. 65. nu. 9.
152 Secundò, † niſi iudex cui commiſſa eſt cauſa re-
ſtitutionis in integrum, Iudici, qui ſententiam tu-
lit, inhibuiſſet, vt videtur expreſsè limitare Veſtr.
vbi ſupra, ſub nu. 17. qui licèt in id alleget, deciſ.
376. in nou. (quæ tamen verè eſt deciſ. 51. aliàs,
379. ſi committatur, de appell. in nou) illa tamen
loquitur in reſtitutione in integrum ad appellan
dũ, & quamuis etiam non multum ſtringat, iuxta
ea quæ diximus ſupra, c. 14. de atten. pend. reſtitu
tione in integrũ ad appellandũ, in prima amplia-
tione, nu. 21. tamẽ hæc limitatio videtur admittẽ-
da, quando ſumus in caſibus, in quibus nõ obſtan
te pẽdẽtia reſtitutionis, poteſt fieri executio, quia
tunc inhibitio impediret executionem, præſertim
ex ſtilo modernæ Rotæ, de quo aliàs ſæpius ſupra
dictum eſt, & latius dicemus in c. 20. de attẽt. poſt
inhib. in 11. Ampla. Regulæ ibi poſitæ, num. 3. &
adde, quod expreſsè ponit hãc limi. Mil. in verb.
executio ſniæ contra, in fi. fol. 126. & poſt eum, &
Butr. in d. c. ſciſcitata, de reſt. in integr. ponit ſpe-
cialiter nouiſſimè Menoch. in tract. de adipiſcen.
poſſeſſione, in 4. Remed. q. 103. ſub n. 909. Vis au-
tẽ huius Inhibitionis tollitur per præfixionem ali
cuius competentis termini, petenti reſtitutionem

vigore Commiſſionis dati ad docendũ quicquid
vult, & poteſt, quare ſententia executioni deman
dari non poſſit, vt docet eleganter Veſtr. vbi ſu-
153 pra: Præmiſſa tamen declara † quod quando an-
te emanatam inhibitionem executio fuiſſet tali-
ter cœpta ꝙ poſſit dici virtualiter perfecta, licèt
aliqoid acceſſoriè veniret faciendum, tunc talis
inhibitio eſt moderanda, vt fuit reſolutum in vna
Beneuentana bonorũ corã Ionio, 29. Nouẽb. 1557
154 Tertio, † & notabiliter præmiſſas omnes limi-
tationes ſublimita, niſi cauſa reſtitutionis in inte-
grum eſſet per Papam commiſſa, quia cũ per hoc
Papa videatur ad ſe negociũ aduocaſſe, inferior
non poterit ſe vltra intromittere: Hãc limitatio-
nem etiam expreſsè ponit Mil. in dicto verb. exe-
cutio ſententiæ, contra quã, fol. 126. in fi. pro qua
licèt ille alleget Rot. deciſ. 443. illa tamen non fa-
cit, & melius fac. quod in ſimili dicit Rot. deciſ. 3.
aliàs 11. Fuit dubitatum, in 3. addit. verſ. ſed pone
155 committitur de appell. in nou. † quod per auo-
cationem etiam tacitam (prout eſt iſta, de qua lo-
quitur Mil.) Papa cenſetur tacitè, & primo Iudi-
ci, & partibus inhibere, de quo latius diximus ſu-
pra, in 2. parte cap. 10. de atten. poſt auocationem
cauſ. in tertia ampliat. num. 14. & ſeq. & vltra au-
thoritatem Mil. vbi ſupra pro hac limitatione ad-
de Ant. de Canar. in tract. de executio. inſtr. q. 21.
156 ad fin. † vbi ampliando materiam illam, exten-
dit etiam ad Commiſſionem factam per legatũ,
& quamuis etiam ille alleget ad hanc limitatio-
nem Rot. deciſ. 1394. (quæ tamen non reperitur)
limitatio tamen eſt tenenda, tum per ſupradicta,
157 tum ex authoritate Mil. & Ant. † quẽ inſignem
Doctorem appellat Petr. de Benintend. in deciſ.
Rot. Bonon. 85. Dubitatur, ſub nu. 12.

Cap. XIX. De attent. Pendente Recurſu, ſeu Reuiſione cauſæ per modum Supplicationis, Reclamationis, vel Querelæ.

SVMMARIVM.

1 *Supplicatio, reclamatio, querela, & recurſus, in quo inter ſe differant remiſſiuè.*
2 *Recurſus, iſta vox, fuit antiquitus cognita.*
3 *Tam apud legiſlatores Iuris Ciuilis, quam Canonici. num. 3.*
4 *Et eſt quoddam generale nomen aptum comprehendere, reclamationem, ſupplicationem, querelam, atque etiam appellationem, num 4.*
5 *Prout eſt querelæ nomẽ large ſumpto vocabulo. n. 5.*
6 *Recurſu pendente ſi fiat executio, an dicatur attẽtari duplex opi. Verior quod non, vt infrà nu. 20.*
7 *Recurſus ſuccedit loco appellationis.*
8 *Reuiſio appellationi æquiparatur.*
9 *Recurſus dicitur habere effectum ſuſpenſiuum.*
10 *Recurſu ad ſuperiorem ſuſpenditur Iudicium, & manus primi Iudicis ſunt ligatæ declara, vt infra, num. 21.*
11 *Recurſus nõ ſolum ſuccedit loco appellationis, verũ etiã regulatur, quantũ ad tempus determinationis, & exercitij, ſecundum quod regulatur appellatio.*
12 *Quod dicitur ſingulare, & quod alibi non legitur ſecundum aliquos, nu. 12.*
13 *Executio pro expẽſis pẽdẽte recurſu fieri non poteſt.*
14 *Recurſus Parti intimatus, impedit executionem ſecundum aliquos.*

15 In-

15 *Iudex recurſum concedens, videtur quodammodo appellationi deferre.*
16 *Reuiſione pendente poteſt fieri executio.*
Et in hoc differt ab appellatione, nu. 17.
Et ita eſt de ſtilo curiæ Delphinatus, num. 18.
19 *Recurſus non facit litem.*
22 *Appellatione prohibita, non cenſetur prohiberi recurſus.*
23 *Recurſus datur etiam, vbi non datur appellatio.*
24 *Niſi quis antea appellaſſet, & appellationem deſeruiſſet, quia tunc denegatur etiam recurſus.*
25 *Supplicatio innititur gratiæ Principis, appellatio autem iuſtitiæ.*
26 *Recurſu pendente, ac reuiſione cauſæ, poteſt regulariter fieri executio, nec dicitur attentari.*
Etiam ſi princeps oppoſitum reſcribat, nu. 27.
Etiam ſi illemet qui petit ſententiæ executioñ principi ſupplicauerit, nu. 28.
29 *Executio pro expenſis non fit pendente recurſu.*
30 *Recurſus ſi ſit parti intimatus, & deſuper pars citata, executio eo pendente fieri non poteſt.*
31 *Idem quando fuiſſet per iudicem conceſſus.*
32 *Querela ſi vigore ſtatuti haberet vim appellationis, tunc ea pendente non poſſet fieri executio.*
33 *Nec etiam (hoc caſu) intra decem dies, qui ſolent dari ad appellandum.*
34 * *Geſta per iudicem cui à iudice recurſus fuit inhibitum dicuntur attentata, & ipſo iure nulla.*
35 *Cautio præſtanda eſt in caſibus, in quibus recurſu pendente fit executio.*
Quod non procedit in Francia, nec in Regno Neapolitano, nu. 36.
37 *Iuratoria cautio non admittitur, quando alio remedio vtrique parti eſt conſultum.*
38 * *Executio an ſit impedita ſi alicui tanquã grauato competat ius recurrendi & ſupplicandi, antequam ſupplicationem porrigat, & actualiter recurrat.*

Marant. 161 fol. 485

ANte omnia in hoc capitolo præmittendũ eſt † quid ſint, quidue ſignificent, ac inter ſe diſtentiſti termini Supplicatio, Reclamatio, Querela, & Recurſus: Verũ quia ſufficiẽter, & elegãter Marantha in Speculo in tertia parte ſextæ partis principalis. q. 1. nu. 11. verſ. reclamatio, & nu. 12. verſ. querela, docet quid ſit reclamatio, quid ſupplicatio, quidue querela, breuitati inherẽdo, ſufficiat lectorẽ ad eum remittere, & de Recurſu duntaxat hic aliqua ſubijcere.
2 † Iſte terminus, & vox recurſus, licet forſan alicui videri poſſit nouus & modernis tẽporibus (quibus, vt docet experiẽtia eo vocabulo frequẽtiſſime vtimur) inuẽtus, ſciendũ tñ eſt, quod ille fuit ẽt antiquis cognitus, & habemus duos tex. facientes de eo men
3 tionẽ † alterũ in iure Ciuili, in l. eos, in prin. C. de appellatio, & alterũ in iure Canonico, in c. licèt, in fi. de elect. * vt animaduertit etiã Frãc. in c. dile-
4 cto, nu. 168. de Appellat.] † & Recurſus eſt quedam generale nomẽ, quod ex ſui generalitate poteſt comprehendere reclamationem, ſupplicationem, querelam, atque etiam appellationem, quia large ſumpto vocabulo in his omnib. caſib. quis videtur ad ſuperiorem recurrere, vt fuit de mẽte Baldi in l. nẽpe, col. 2. C. de appell. quem refert, & ſequitur ex recentioribus Æmilia. in conſ. 48. Iu-
5 ſtiſſime Domine, col. 6. num. 26. † ſicut dicimus de querela lato ſumpto vocabulo, vt dicit Marantha vbi ſupra, num. 102. Hoc vno præmiſſo, quæritur,
6 ad propoſitum de quo agitur, † vtrum pendente recurſo, ſeu reuiſione cauſæ, (vt ſupra dictũ eſt) liceat aliquid innouari etiã exequendo ſententia

aduerſus quam eſt interpoſitus recurſus. Hanc q. in cõtingentia facti videtur poſuiſſe Afflict. deciſ. 342. Lata, per totum, ſed vltra eum plenius eam attingendo, animaduertendũ eſt, quod in hoc articulo duplex poteſt eſſe opinio.

Prima ſit, quod recurſu pendente, nõ poſſit fieri executio, & conſequenter, quod nihil ſit innouandum, quæ deducitur ex infraſcriptis, &

7 Primò, † quia talis recurſus, ſuccedit loco appellationis, vt dixit eleganter Bald. in c. Sancimus, ſub nu. 3. quo tempore miles inueſtit. pet. deb. in vſibus feudorum: cuius opin. (licèt de Bald. mentionem nõ faciat) videtur etiam fuiſſe nouiſſime Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. q. 70. nu. 18. auctoritate gloſ. quam allegat, io. c. ſtatutum, §. aſſeſſorẽ, in verbo relinquatur, de reſcript. in 6. quæ tamen re vera ad hoc parum facit, cui ſententiæ videtur etiam ſubſcripſiſſe Io. Cephal. in conſ. 180. incip.
8 Anno. oum. 19. lib. 2. dum vult, † quod reuiſio appellationi æquiparetur, & ſpecies ſit appellationis vnde ſicut regulariter appellatione pendente nihil eſt innouandum, vt notum eſt, ita nec pendente recurſu, qui eius loco ſuccedit, vt ſobrogatum ſapiat materiam eius, in cuius locum ſubrogatur, ll. vulg.

9 Secundò, † quia recurſus connumeratur inter ea, quę ſolent operari effectum ſuſpenſiuũ, vt patet ex his, quæ ponit Bal. vbi ſupra, vbi poſtquam dixerat de appellatione, relatione, ac reſtitutione in integrum, ſubdit, quaſi continuando, itẽ recurſus ad ſuperiorem, & propterea auctoritate tam Baldi, quam Iacobi de Belui. ibidẽ dicebat ad propoſitum Alex. apud Bart. in l. ſi ſocietatem. §. arbitrorum, nu. 17. in addi. in verb. ſententia arbi-
10 tratoris, ff. pro ſocio, † quod per recurſum ad ſuperiorẽ ſuſpenditur iudicium, & manus primi iudicis ſunt ligatæ: quem in id citat etiã Firman. in ſuo Repert. in uerbo Superior, uerſ. 18. qđ dictum poſt Alex. ubi ſupra, refert & ſequi uidetur etiam Io. de Neuizz. in cõſ. 44. Conditionis, nu. 11. * & in conſ. 97. nu. 23. prout refert & ſequitur d. deciſ. Lucenſ. 23. nu. 3.] Quod ſi recurſus habet effectũ ſuſpenſiuum, ergo eo pendẽte debent dari attentata, quo arg. aliàs ĩ materia appellationis vſus eſt Frã. in c. bonę, n. 36. de app. & aliàs ſępe dictũ eſt.

11 Tertiò, † quia iſte recurſus non ſolum ſuccedit loco appellationis, ut dictum eſt, ſed regulatur, quãtum ad tempus determinationis, & exercitij, ſcdm quod regulator ipſa appellatio, ut fuit originaliter & notab. dictũ gl. in l. 1. C. de ſent. Præfecti Prætor. & ibi not. Ang. & Bal. & idẽ Bal. ĩ trac. ſuo de ſtatut. in uerbo, ſtatuere, uerſ. 7. incip. ſtat.
12 permittit. † ꝙ poſt prǫallegatos, oti ſingulare (dicens ſe alibi nõ legiſſe) celebrat Hippol. de Marſil. ſing. 88. incip. Stãte ſtatuto, ad fi. & de Hippol. faciens mentionem id etiam dixit Boer. deci. 247. incip. Nunc ad ſecundam, ſub num. 9. & poſt eos Menoch. obi ſupra, num. 27. quibus adde Brun. in tract. de Statutis, & Cõſtit. in uerbo, Nullitas, col. 13. quæ eſt pen. uerſ. item quæritur pone quod ſtatutum poſt glo. & Ang. ubi ſupra. ſi igitur regulatur ab appellatione, ergo ſicut appellatione pẽdẽte nihil eſt innouandũ, ita nec recurſu pendente.

Trentacinq. uar. resol. lib. 2. tit. de appell. resol. 1. pag.

13 Quartò, quia uidemus in ſimili † ꝙ ſi quis pendente recurſu, & cauſæ reuiſione uelit facere executionem, puta pro expenſis, ſibi hoc non permittitur, (& conſequenter denegatur innouatio) ut tradit Afflict. aſſerens id eſſe etiam de ſtilo, deciſ. 131. Dicit Regia Pragmatica, ad fi. & deciſ. 358. In cauſa, nu. 8. & ſequitur Mat. obi ſupra. nu. 26. & Proſper Carauita Ritu 252. nu. 5.

14 Quintò, quia videmus, † quod recurſus impedit executionem, prout quãdo fuit Parti intimatus, vel Pars ſuper eã citata, vt tradit nouiſſimè Franc. Marc. in qq. Delphinal. deciſ. 83. nu. 2.

15 Sextò, hæc opinio ſuadatur, † quia talis recurſus vt plurimũ ſolet peti à Iudice, vndè, ſi illum Iudex cõcedat, videtur Partis petitioni annuere, & quaſi eius appellationi deferre, ex quo, vt diximus ſuprà, nu. 7. recurſus vim habet appellationis, ergo ſicut Iudex poſtquam detulit appellationi, etiã ab Interlocutoria, ſi procedat, dicitur attẽtare, iuxta ea, quæ latius diximus ſuprà, in hac 2. parte, cap. 12. de attentat. appellatione pẽdẽte, in 5. limitatione primæ limitationis princ. nu. 72. ita debet ab innouatione abſtinere, poſtquam recurſum conceſſit ob reuerentiã ſaltẽ ſuperioris.

Secunda videtur opin. quod imò pendentia recurſus non retardet executionem, & non prohibeat aliquid attentari. Quæ clarè deducitur, &

16 Primò, † quia omnes in hoc videntur conuenire, quod reuiſione cauſæ pẽdẽte, poſſet deueniri

17 ad executionem ſententiæ, † & hæc eſt vna differentia, quæ eſt inter appellationẽ, & ſupplicationem, ſiue recurſum, vt not. omnes Doctor. in Authent. Quæ ſupplicatio, & melius, in l. ſi quis aduerſus, præſertim Iaſ. ſub nu. 2. verſ. quinto not. C. de precibus Imper. offer. quẽ ſequitur Capic.

18 deciſ. 28. In cauſa, nu. 11. † Et in ſpecie atteſtãs etiã de Stilo Curiæ Delphinatus, tradit Gui. Pap. deciſ. 50. Quia hæc curia, in princ. Afflict. deciſ. 251. dicit Regia & deciſ. 358. in cauſa nu. 8. & deciſ. 356. Fuit dubitatum, ſub num. 2. quod etiã videtur ſẽſiſſe in deciſ. 269. Iudices, ſub nume. 3. & deci. 341. Lata, vbi etiam nu. 3. aſſignat huius differentiæ rationẽ, prout etiam ponit Capic. in dicta deciſ. 28 & facit deciſ. eiuſdẽ 53. In cauſa ſub num. 2. Quam concluſionem ſequitur etiam expreſsè Marantha, vbi ſuprà, num. 16. & ex recentioribus Menoch. vbi ſuprà, num. 19. & num. 23. poſt Curt. in l. admonendi, ff. de iureiur. Iaſ. in dicta, l. ſi quis aduerſus. Coras. in præludijs, l. naturaliter, §. nihil cõmune. ff. de acqui. poſſeſſ. & Io. de Neuizz. in conſ. 70. nu. 1. quibus adde Franc. Marc. in quæſt. Delphinal. deciſ. 83. nu. 3. vbi etiã atteſtatur de dicto Stilo Curiæ Delphinatus, & Minſinger. Sing. Obſer. Centur. 5. deciſ. 48. incip. Poſtulata, in fi. Et plenè nouiſſimè per Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. c. 2. in 9. Ampliat. verſ. nono ãpliatur, vbi præter ſupra allegatos, multos alios in id citat, & ex recẽtioribus Iacob. Henric. conſ. 38. Quoniam, nu. 3. & 4. lib. 3.

19 Secundò, quia † ſi recurſus non facit litem, vt inquit Franc. Marc. poſt Bald. in dicta Auth. Quæ ſupplicatio, & alios per eum allegatos, in deciſ. Delphinal. 624. Quæritur ſuper literis, nu. 7. ergò nõ videtur conſiderãda attẽtata, quæ regulariter ſine lite non dantur. Caſſad. deciſ. 6. Voluerunt Domini, nu. 2. ſuper Reg. Cancell. & neceſſario præſupponunt litem extare, vt eſt in Recollect.

20 Paleotti deciſ. 121. Marrinus, ad med. † Quæ opin. etſi paucioribus videatur fulcita fundamentis, eſt tamen veri verior amplectenda.

Et tenendo eã ad contraria breuiter reſpondetur, quod nõ obſtant, & ad Primum & Secundũ,

21 † quod illa loquuntur de recurſu, id eſt de reductione laudi arbitrium boni viri, & ita loquuntur Bald. & Alex. & alij in cõtrarium allegati, nõ autẽ de quolibet recurſu, & nos ſupra, cap. 16. de attentat. reductione ad arbitrium boni viri pẽdẽte, num. 10. firmauimus, quod pẽdẽte reductione dentur attentata, nam illa dicitur habere vim appellationis, vt ibi dictum eſt; Cæterũ autem recurſus verè non ſunt appellationes, vt per Menoch.

22 vbi ſupra, nu. 21. quod ex eo deprehẽditur, † quia prohibita appellatione, nõ cẽſetur prohibitus re

23 curſus, † & vbi non datur appellatio, regulariter datur recurſus, ſecũdum communem opinionẽ, de qua poſt alios teſtatur Menoch. ibi nu. 24. quibus adde etiam Brun. de Statut. & Conſtit. in verbo, nullitas, col. pen. verſ. itẽ quæritur.

24 † Niſi quis antea appellaſſet, & appellationem deſeruiſſet: is enim ſupplicare, & recurrere nõ poteſt, ſecundũ Ruin. in conſ. 54. Viſis, num. 5. & ſeq. lib. 5. Tertiũ quoq; parũ obſtat, quia recurſus de quo Doctor. allegati loquũtur, regulatur quidem ſicut appellatio, ſed non ſimpliciter, & quoad omnia, ſed tantum quoad determinationem, & tẽpus exercitij. Præterea, diuerſa inter ſupplicationem ratio con

25 ſideratur, cum † ſupplicatio cõcedatur ex gratia, & benignitate Principis, appellatio autẽ inuitatur iuſtitiæ, quæ dictat, vt ea pendẽte nihil ſit innouandum, vt poſt Afflict. d. deciſ. 341. tradit Carauita Ritu 252. in princ. Reliquis vero trib. fundamentis, quia in ſe vera ſunt, non eſt opus aliter reſpondere, ſed potius (etiam in hoc capite Regulam conſtituẽdo) dictos tres caſus pro limitationibus ad hãc materiam accommodare. Sit igitur

26 Regula, † quod pendente recurſu, & reuiſione cauſæ, poteſt regulariter fieri executio, & conſequenter non dantur attentata, quæ probatur ex his, quæ dicta ſunt ſupra in ſecũda opinione nu. 16. Quam

AMPLIA

Primò, vt ſupplicatio executionem non impe

27 diat, † etiam ſi Princeps oppoſitum reſcribat, vt poſt Bertrand. in conſ. 362. Nil opponitur, num. 2 lib. 1. Neuizz. in conſ. 20. & alios per eũ allegat. tradit Io. Bapt. de Aſin. dicto §. 31. c. 1. verſ 9. limitatur, num. 3.

28 Secundò, vt fiat executio † etiam ſi illemet, qui petit ſententiæ executionem fieri, Principi ſupplicauerit, & ſic ſententiam impugnauerit, nam nõ obſtante huiuſmodi impugnatione poterit etiam pendente ſupplicatione fieri executio, pone enim quod ſententia cõtineat capita ſeparata, & is qui illam obtinuit, prætendẽs ſe in vno grauatũ pro illo ſupplicauerit, & pro alijs executionẽ petat. vtique nõ obſtante ſua ſupplicatione, quoad alia capita ſẽtẽtiæ, poterit data cautione executionẽ obtinere, vt poſt alios tradit idẽ ibi, num. 5. & latius poſt Rebuff. in tract. de liter. ciuil. art. vnico, glo. vltima. num. 9. vol. 1. & in dicto tract. de ſupplicat. in Præfatio. num. 39. vbi dicit ita fuiſſe iudicatum in Senatu Pariſiẽſi, tradit etiam Carauita, dicto Ritu 252. nu. 9 & ſeq. Quam regulam

LIMITA

29 Primò, † vt nõ procedat reſpectu expenſarum quia pro expenſis, non fit huiuſmodi executio, vt per Afflict. dec. 231. dicit, & alios ſupra allegato, in quarto fundamento primæ opin. num. 13. licet hoc non ſeruetur in Francia, vt poſt Rebuff. in tract. de Supplicat. in Præfat. nu. 4. tradit Carauit d. Ritu 252. nu. 5.

30 Secundò, † quando recurſus fuiſſet Parti intimatus, & ſuper eã Pars citata, vt in quinto fundamẽto ſupra, nu. 14. quod ſatis eſt probabile, cum per citationẽ proculdubio regulariter inducatur litis pendẽtia, iuxta ea, quæ latè diximus ſupra in hac ſecunda parte, cap. 4. de attentat. lite pend. in præfatione, nu. 28.

31 Tertio, † quando recurſus eſſet à Iudice conceſſus, quaſi tunc Iudex videatur illi recurſui (quę

habet

haber vim appellationis) detuliſſe, vt ſuprà, n. 15.
32 Quintò limita, † niſi querela ex forma ſtatuti
haberet vim appellationis, put eſt Bononiæ, quo
33 caſu ſi quid ea pendente, † vel pendente tempo-
re decem dierum ad eam interponendam, fuerit
geſtum in eademmet cauſa, eſſet tanquam atten-
tatum reuocandum, vt colligitur ex his, quæ po-
nit Aug. Bero. *in* conſ. 113. Viſa ſententia, per tot.
lib. 3. in quo licèt concludat innouata non eſſe re-
uocanda, id tamen eſt, quia erant in diuerſa cau-
ſa, vt latius ibi per eum.
34 * Quintò niſi Iudex † ad quem fuit habitus re-
curſus, primo Iudici inhibuiſſet, quia tunc geſta
per eum, dicuntur attentata, & eſſe ipſo iure nul-
la, vt in terminis eſt deciſ. Rotæ Lucenſ. per Ma-
gon. 23. per totum, præſertim nu. 10.]
35 Eſt autem hæc Regula declaranda, † vt petens
hoc caſu pendente reuiſione per viam ſupplica-
tionis executionem, debeat præſtare cautionẽ, de
qua loquitur Authẽt. Quæ ſupplicatio, & ibi not.
omnes, C. de precibus Imperat. offer. * quod ma-
ximè procedit in Ducatu Sabaudiæ, vt declarat
nouiſſimè Ant. Sola, in Decreto dicti Ducatus, in-
cipiente ſubditos noſtros, nu. 10. tot. 6. vbi ſubdit,
quod illa præſtanda eſt, etiã ſi non petatur.] Cir-
ca quam licet multa dici poſſent, quia tamẽ clarè
ponuntur ibi per Doctor. & in c. ſciſcitata, de re-
ſtit. in integ. & nos de ea aliquid diximus ſuprà, c.
18. de attent. reſtit. in integr. pend. in prima limi-
tatione princ. verſ. circa cautionem, num. 71. vlte-
rius non inſiſtimus, ſed ab ibi dicta lectorẽ remit
timus; Quibus adde Franc. Marc. Deciſ. Delphin.
83. ſub nu. 2. qui ſimiliter id intelligit, quod detur
36 cautio, ita demum, ſi petatur. † Quod non proce-
deret in Francia, nec in Regno Neapolitano, vbi
etiam ſi cautio non petatur; eſt pręſtanda, vt poſt
Rebuffum tradit Carauita in dicto Ritu, 252. nu.
8. Et latè, & eleganter nouiſſimè per Roland. in
conſ. 43. in præſenti, lib. 2. per totum, præſertim,
nu. 21. vbi firmat regulariter iuratoriã cautionem
ſufficere, licèt in caſu ſuo ibi, ſub nu. 48. illam non
37 ſufficere concludat, ex quo † talis cautio non ad-
mittitur, quando (vt ille inquit) alio remedio vtri-
que Parti eſt conſultum.* De eo tamẽ poſſet quis
forſan in propoſito dubitare, poſito, quod ſecun-
38 dum formam † alicuius ſtatuti, ſeu aliàs certũ ſit,
quod alicui tanquam grauato competit ius recur
rendi & ſupplicandi, an antequã ſupplicationem
porrigat, & actualiter recurrat, ſit impedita exe-
cutio. Et licèt videretur dicendũ, quod retardare-
tur executio, ſicut videmꝰ in appellatione, in qua
potentia appellãdi æquiparatur appellationis in-
terpoſitioni, vt diximus ſupra, cap. 11. contrarium
videtur verius, vt declarat Paul. de Caſtr. conſ. 2.
nu. 24. lib. 3. vbi dicit, quod ſolum hoc in appella-
tione reperitur ſtatutum, quod huiuſmodi poten-
tia attendatur, & hoc propter modicitatem tem-
poris decem dierũ quæ ceſſat in recurſu, ac etiam
reſtitutione in integrum, vt latè ibi per eum.]

Cap. XX. De attent. poſt inhibitionem.

SVMMARIVM.

1 *Attentatorum poſt inhibitionem materia in iudiciis frequentiſſima.*
2 *Inhibitio quid ſit, & infra, num. 7.*

hæc adde ad Papie. in for. appel. a b. interlocut. in glo. cauſis 7 actionibus in addit. ...fol. 38a. col. i. 2.

3 *Quis inhibere poſſit, & infra, nu. 33.*
4 *Cui inhiberi valeat, & infra. nu. 69.*
5 *Quando inhibendum ſit, & infra. nu. 107.*
6 *Quomodo inhiberi debeat, & infra, nu. 182.*
7 *Inhibitio eſt prouiſio quadam ad iuriſdictionem, & iura partium de cætero conſeruandum (actus contra eam facti nullitatem, & pœnarum incurſus inducens) à iure introducta, ab habente iuriſdictionẽ ordinariam, vel delegatam per ſuam interlocutoriam, ex officio, vel ad inſtantiam partis emanata.*
8 *Prouiſio eſt verbum generale.*
9 *Iudex poteſt inhibere ſubditis ſuis, ne coram alio in ſui præiudicium litigent.*
10 *Inhibitioni contrauenientes dicitur Iudicem in ſua iuriſdictione contemnere.*
11 *Inhibitio conſeruat iura partium, non ſolum prohibendo ne aliquid in præiudicium fiat, verum etiam reuocando, ſi quid factum fuerit.*
12 *Inhibitio conſeruat omnia in eo ſtatu, in quo ſunt tempore quo emanat.*
Nec retro trahitur ad conualidandum aliquod ius de præterito, num. 13.
** Canonice facta nunquam reſpicit præterita, ſed tantum futura 14.*
15 *Proceſſus poſt inhibitionem factus regulariter eſt ipſo iure nullus.*
16 *Prohibitio legis inducit nullitatem actus contra eam facti.*
17 *Inhibitio æquiparatur decreto irritanti.*
18 *Inhibitioni contrauenientes incurrit pœnas in eo contentas.*
Requiritur tamen declaratoria incurſus talium pœnarum, vt nu. 19.
20 *Ius inhibet in multis caſibus etiam abſque facto hominis.*
21 *Iuris inhibitio eſt efficax etiam ad reuocationem attentatorum.*
22 *Attentans dicitur ius contemnere.*
23 *Priuati nõ poſſũt exercere ea quæ ſunt iuriſdictionis.*
24 *Inhibitio præſupponit iuriſdictionem, & ius inhibendi dependet à iuriſdictione, & ſuperioritate.*
25 *Delegatus Papæ non poteſt inhibere iudici ordinario in Ciuitate Florentiæ in cauſa mere profana, ex quo Papa in temporalibus, nullam habet ibi iuriſdictionem.*
26 *Inhibere poteſt, quandoque vna pars alteri.*
27 *Inhibitio extraiudicialis, quandoque cauſat attentata, vt eſt illa, quæ implicite continetur in noui operis nunciatione.*
28 *Nouo opere nunciato, ſi quid cõtra fiat eſt per viam attentati reuocandum.*
29 *Retractationi ſubiicitur id quod quis agit poſt inhibitionem ſibi factam ab eo qui legitime iuriſdictionem exercet.*
30 *Iudex delegatus, vt poſſit inhibere, debet habere iuriſdictionem in illamet cauſa in qua vult inhibere.*
31 *Inhibitio dicitur eſſe ſententia interlocutoria.*
Præterquam ſi ſimus in inhibitione ex officio facta, num. 32.
33 *Citatio partis, an ſit neceſſaria in decernenda inhibitione, remiſſiuè.*
34 *Inhibere regulariter poteſt omnis qui habet iuriſdictionem ordinariam, vel delegatam.*
Dummodo ſit maior iuriſdictione illo cui inhibetur, vt num. 35.
36 *Inferior regulariter non habet iuriſdictionem in ſuperiorem.*
37 *Proceſſus factus per Iudicem delegatum à Principe contra inhibitionem Auditoris Cameræ non cenſetur attentatus.*
38 *Tẽporales domini ſolent quandoque inhibere ſubditis ſuis*

43 Quartò Amplia,† vt Regula prædicta non ſo-
lum procedat in ciuilibus,verum,& multo magis
in criminalibus,in quibus arg. à communiter ac-
cidentibus,executio ſolet eſſe maioris præiudicij,
& ideo dicebat aliàs Roma. in l.poſſideri,§.ſi ſer-
uus,ff. de acq.poſſ.poſt Barto.& Bald.per eum ci-
tatos,quos omnes refert etiam Vital. vbi ſuprà,
ſub nu. 3.& 4. quod non ſolum quando reſtitutio
44 apparet iuſtè petita,†verum etiã ſi eſſet cõtra il-
45 lam petentẽ aliqua calumniæ præſumptio,†(dũ-
modo de calumnia manifeſtè non appareat) de-
46 bet in criminalibus ab executione abſtineri,† &
propterea interim bãnitus non poſſet impune of-
fendi,ſecundum dictos Doctor.Quæ Ampliat.ex
Vital. vbi ſupra,verſ.& nota vnum, poſt Bal.in l.
ſecunda, C. ſi pendente appellat. mors interuen.
47 ampliari poteſt,vt procedat, † etiam ſi ſtatutum
in loco diceret, quod querelæ Bannitorum non
debeant admitti: quia non obſtante ſtatuto,ban-
nitus poteſt admitti ad reſtitutionem in integrũ
obtinendam,vt ibidem per eos.

Quintò,vt nõ ſolum reſtitutio in integrum per
48 ſupradicta, † verũ ipſa itineris arreptio,vel miſ-
ſio nuncij ad Papam,cauſa petẽdi reſtitutionem
in integrum,retardet executionem, quando in lo
co,in quo eſſet lata ſententia,non eſſet,qui poſſet
in integrum reſtituere,quia hoc caſu eſt expectã-
dus nuncius, & interim non fit executio, vt poſt
Ant. in c. vt debitus,col.8. in fin.de appell.tradit
formaliter Mil. in verb.executio ſententiæ ſuſpen
ditur, ſol. 128. Ad quod faciunt ea quæ latius di-
ximus ſuprà, in hac ſecunda parte,c. 12.de attent.
appell.pend.in 16.Ampliat. princ.præſertim,nu.
2.& ſeqq. Ex his autem, quæ in materia appella-
tionis diximus ibi,nu.4.poteſt hęc Ampliatio de-
clarari, quod licet Ant.& Mil. loquuntur ſpecifi-
49 cè de arripiente iter ad Papam, † idem tamẽ vi-
detur poſſe dici de accedente ad alium ſuperiorẽ,
qui tamen poſſit adiri per viam querelę, & ſit cõ-
petens ad dandam reſtitutionem in integrum,at-
tenta æquiparatione, quæ regulariter ſolet fieri
inter appellationem, & reſtitutionem, vt dictum
eſt ſuprà, num.12.

50 Sextò Amplia,vt Regula procedat, † etiam in
poſſeſſorio,in quo,licèt regulariter ſoleat conce-
di executio, ex quo regulariter à tali ſententia nõ
appellatur, vt diximus ſupra, in hac 2. parte c.12.
de attent.appellatione pendente in 25.limit.prin
cip.in princ. in caſu tamen Ægidianæ cõſtitutio-
nis, videtur quod reſtitutio in integrũ impediat,
ac retardet executionem, vt tradũt Moder.in an-
notation.ad dictam Cõſtitutionem Ægidian.nu.
82.qui loquentes in antecedẽtibus de executione
impedienda,ſubdunt,idem dicendum eſſe petita
reſtitutione in integrũ, quam etiam in caſu Ægi-
dianę concedi manifeſtè patet ex his quæ ponunt
dicti Moder.ibi,& nos etiam dicemus in tract.de
appell.in poſſeſſ. prohib. vel permiſ. in 4.declar.
51 princ. † Et quod reſtitutio oppoſita per modum
exceptionis, & quæ non requirat altiorem inda-
ginem retardet executionem etiam in poſſeſſorio
legis fin.C. de edict.diui Adr.toll. (quod aliàs ſo-
let eſſe admodum fauorabile, vt ibi not. omnes)
tradit nouiſſime Menoch. in tract. de adipiſcen.
poſſeſſione, Remed.4.q.103.nu.912.

52 Septimò Amplia, † vt hæc Regula procedat,
etiã in reſtitutione in integrum ad appellandum,
quamuis enim de hoc dubitaſſe videatur Corn.in
conſ.11.Licet, ſub litera I.lib.1.quem ſimpliciter
refert Io.Bapt.de Aſin. in ſua praxi Iudic.§.31.c.
2.in 3.limit. princ.nu.3.quia tamen nec ipſe con-
trarium videtur habere pro tuto, cũ tres alias re-
ſponſiones ibi ponat, & hanc tradit expreſsè Ca-
nar.in dicto tract.de executione inſtrum.q.21.ad
fin. propterea ampliatio tenenda videtur,præſer-
tim attentis his, quæ nos fuſius,& ſpecialius pro-
ſecuti fuimus ſupra in c.14. de attent.pend.reſtit.
in integr.ad appellan.per totum,dic vt ibi.

Octauò, præfata Regula declarari amplitudo
53 poteſt,† vt ſicut contra petentẽ reſtitutionem,ea
pendente, nihil eſt innouãdum,ita nec contra eũ,
aduerſus quẽ petitur reſtitutio, debet aliquid in-
54 nouari,† & propterea ſi is,qui in cauſa criminali
fuerat condemnatus,etiam cum cõfiſcatione bo-
norum obtinuerit à Principe reſtitutionem, pen-
dente proceſſu nõ debet recuperare bona confi-
ſcata, vt dicit Nicol. Boer. deciſ.65.incip. Et hæc
quæſtio,nu.6. quia ſi bona recuperaret pendente
55 proceſſu, fieret innouatio contra fiſcum. † Sicut
etiã inde prouenit id,quod ponunt glo.in verbo.
omnia,& ibi quoque Salic.in fin. verſ. nota tamẽ
in dicta l. vnica, quod ſi tempore petitæ reſtitu-
tionis minor erat locupletior,& pendente reſtitu
tione malitioſè deſinat eſſe locupletior,talis inno
uatio non nocet ſuo aduerſario, ſed ſolũ ipſi mino
ri, quod etiam tradit Azo in Summa, eodẽ titulo,
in integ.reſtit.poſtul.ne quid nouiat.* & genera-
56 liter quod † reſtitutio minore aduerſarius quoq;
in priſtinum ſtatum ſit reponendus poſt alios tra
dit Aymo.cõſ.356.nu.9. & conſ.539.nu.5. lib.3.]

57 Nonò Amplia,† vt reſtitutio in integrum peti-
ta impediat executionem,etiam aduerſus pariter
priuilegiatum,puta,ſi etiam is,qui inſtat pro exe-
cutione, eſſet ſimiliter minor,vt eleganter dedu-
cit Io. Cephal.in conſ.116. Reſtitutio, nu.5.& 6.
lib.1.

58 Decimò amplia, † vt procedat etiam ſi cõmiſ-
ſio reſtitutionis in integrum, etiam aduerſus tres
cõformes haberet Clauſulam, Quod ſi quid exe-
quẽdum fuerit, exequatur, nam ſi hac reſtitutio-
ne pendente (præſertim ſubſecuta illius vigore
inhibitione) iudex relaxauerit literas executoria-
les, & illis aliter non reproductis, illarum vigore
fecerit executionem,talis executio dicitur attẽta-
ta, vt fuit reſolutum in vna Toletana matrimonij
corã D. meo Oradino, ſub die 31.Ianuarij,1556.

59 * Vndecimò ampliari poteſt vt † petita in inte-
grum reſtitutio nõ ſolum impediat executionem.
de quo hactenus locuti ſumus,verum etiam alie-
nationem rei ſuper qua fuit petita, quia per eam
dicitur effecta litigioſa ita vt non poſſit alienari,
ſecundum Bald. in l.1. C.de in integ.reſtit.refert,
& ſequitur Fabian. de mont. in tract. de empt.&
vendit. in 4.q.principali,ſub nu.34. in fine, verſ.
ſed res ſuper qua reſtitutio.]

Limitatur eadem regula cum declarationibus
tamen, & generalibus ſublimitationibus,de qui-
bus infrà,ſub nu. 147. verſ.omnes autem,&

60 Primò,† quando contra petentẽ reſtitutionem
eſſet præſumptio, quod calumnioſè,& animo litẽ
prorogãdi id faceret, ad cap.ſuſcitata,& ibi not.
de reſtit.in integrum; Quam concluſionem ſicuti
in effectu paſſim Doctores amplecti videntur, &
ex recentioribus Aug. Bero.cõſ.85 Dicam breui-
ter, nu.11.lib.3.ita in eã (præſertim dum dicunt,
quod debet hoc caſu præſtari cautio de reſtituen-
do omnia in euentũ, quod petens reſtitutionẽ in
cauſa obtineat) videntur ſatis confuſè proceſſiſſe,
vt colligi poteſt ex his, quę latè plures opiniones
referendo, ponunt Vital. in dicta Clauſula, Nil
nouari reſtit. in integr.pend.& Canar.de execut.
inſtrum.q.21.& Bened.de Barſis,in trac.de Gua-
rentigia,

Digitized by Google

rentigia,in 3.parte q.21. & nouiſſimè Pet.de Be-
nintend. in deciſ. Rotæ Bononien.85.Dubitaba-
tur,num. 12.& multis ſeqq,Cum aliqui voluerint
ſimpliciter per præſumptionem calumniæ contra
petentem eſſe locum executioni ſententiæ, vt vi-
detur ſenſiſſe Innoc.in dicto c.ſciſcitata, in fin.&
61 Steph. Aufrer,in addit.ad deciſ.Tholoſ.54.†Alij
verò non conſiderauerint præſumptionem calū-
niæ in petēte reſtitutionem, ſed præſumptionem
pro ſententia,pro cuius executione inſtatur,vide-
licet,quod pro illa præſumatur,cuius opi.videtur
fuiſſe Canar.dicta q.21.quem etiam refert Pet,de
62 Benintend.vbi ſuprà,ſub nu. 13.† Alij autem fir-
mauerint, quod licèt quando eſt præſumptio ca-
lumniç contra petentē reſtitutionem,ſit facienda
executio, eſt tamē temperanda cum cautione,de
qua ſuprà,vt poſt Roma.& Bald.tradit Vital.vbi
ſuprà, ſub nu.4. & 6.& tenuit etiam Bart.in l.de-
fendēte,ad fi. ff.de anthoritate tut. & Lap.Alleg.
53. An oporteat,num. 8. & nouiſſimè Minſinger.
Sing. Obſer, Centur. 1.deciſ.48.incip.Poſtulata,
quod de cautione tenuerūt etiam Domini in vna
Benenentana bonorum coram Iunio,29.Nouem
bris,1557. Alij demum aſſeruerint, quod ſi ceſſat
præſumptio calumniæ,ſit etiam præſtanda prædi
cta cautio, prout ſenſit Boer. deciſ.65.nu.7. Quæ
tamen Doctor. varietas, concluſiuè procedendo,
ita breuiter ad duo reſtringi pōt, videlicet, quod
63 Aut † calumnia eſt manifeſta,& conſtat Iudici
de ea, & tunc pendente reſtitutione fit executio
nulla cautione prçſtita,& ita procedat,quod poſt
Bart. & Bald.dicebat aliàs Roman,in l.poſſideri,
§.ſi ſeruus, ff.de acquitend. poſſeſſ. quem refert
etiam Vital. vbi ſuprà,nu.4. & Hoſtienſ. in dicto
c. ſciſcitata, & Benedictus de Barſis vbi ſuprà, q.
21.verſ.ſed ſi directo vult reſtitui,quod etiā ſenſit
Afflict. dicta deciſ.356. ſub nu.3.ibi,niſi conſtet,
quod malitioſè, * & nouiſſimè Thom.Doce.cōſ.
23.ſub num.6.] Quæ Concluſio,quod quando de
calumnia manifeſtè conſtat, permittatur fieri
executio pendente reſtitutione in integrum,Am-
64 pliari poteſt.Primò,vt procedat,† etiam ſi petēs
reſtitutionem, offerat ſe incōtinenti probaturum
de læſione, ut poſt Hoſtienſ. in dicto c.ſciſcitata,
65 tradit Vital.dicto num. 4.† Secundò,vt ſimiliter
fiat executio,etiam ſi petens reſtitutionem,uellet
aduerſario inſtanti pro executione ſententiç,da-
re cautionem de reſtituendo executionem, in
euentum, quod ipſe minor obtinuerit in cauſa, ut
poſt Bald.in l.pen.ff.de author.tut.tradit Afflict.
deciſ.356.nu.6.in fi.
66 † Aut calumnia non eſt manifeſta, ſed præſum
pta,& licèt nō retardetur executio,adhibetur ta-
men hoc temperamētum, quod præſtatur cautio
ſecundum terminos dicti c.ſciſcitata, & ita proce
dat quod in ſecundo capite ſuæ diſtinctionis, di-
cebat Rom.ubi ſupra, relatus à Vital.dicto nu.4.
67 † & id quod dicebat poſt Bald. in Authent. Quæ
ſupplicatio, C.de precibus Imper. offer.idem ibi
68 ſub num.7. de calumnia uelata, † & ſimiliter id,
quod ſub diuerſa uerborum conceptione,(ſed ta
men in idem reincidit) conſiderabat Ant.de Ca-
nar. in dicta 21.q.relatus etiam à Pet. de Benin-
tend.dicta deciſ.85.ſub nu. 13.quod quando prç-
ſumitur pro ſententia(ex alia tamen cauſa, quam
quia ſit ſentētia,pro qua regulariter præſumitur,
c.bonæ, de elect.cum ſimil.quia illa non ſufficit,
ut ipſe ibi conſiderat, & ante eum Mil. in uerbo
executio trium conformium, ad fin.fol.127.) tūc
fiat executio prçſtita prçdicta cautione,hçc enim
omnia, uel quod calumnia ſit præſumpta,uel nō
manifeſta, vel velata, vel quod præſumatur pro
ſnia, nihil aliud innuunt, niſi quod quando con-
tra petentem reſtitutionem eſt præſumptio calū-
niæ,tunç fiat executio. Vnde redeundo ad propo
ſitū regulæ ſupra poſitæ,illa limitatur,vt nō pro-
cedat, quando reſtitutio peteretur ex calumnia,
vel manifeſta vel ſaltem præſumpta, nam ſi om-
nino ceſſat præſumptio calumniæ, licèt Boer. in
dicta deciſ.65.nu.7.dixerit,quod tunc ſit præſtan
da cautio,quaſi ſentiat, quod ſit hoc caſu faciēda
executio, eius tamē opi. eſt de directo contra di-
ctam l.vnicam,& d.c.ſciſcitata, & tradita ibi per
omnes,de in integr.reſt.& propterea minimè at-
tendenda. Quoniam verò firmata eſt iſta Cōclu-
ſio,quod quādo eſt præſumptio calumniæ, datur
cautio,operæpreciū videtur primò intelligere,&
declarare,quando dicatur adeſſe iſta præſumptio
calumniæ;Secundō,quando,& quomodo præſte
tur iſta cautio; Quamuis autem ex multis cauſis,
præſertim conſiderata ipſius facti, & proceſſus
ſpecie, huiuſmodi præſumptio reſultare poſſit,
Doctor. tñ has videntur in propoſito cōſiderare,
69 † puta,ſi contra petentem reſtitutionem ſint la-
tæ plures ſententiæ,quæ tranſiuerint in rē iudica-
tam,vt dicit Corn.in cōſ.111. Licèt videatur lite-
70 ra, K.lib.1. † etiam ſi tantum duæ, & multo ma-
gis ſi tres ſecundum Canar.vbi ſupra, q.21.quem
refert Pet.de Benintend.dicta deciſ.85,ſub num.
13.& Bal.Nouell,in l.4.§.cōdemnatum,de re iu-
dicata,ab eodem relatus ibi ſub nu.14.quibus ad-
71 de † quod & aliàs videtur generale, quod ex tri-
bus conformibus reſultet præſumptio calumniæ
contra volentem illarum executionem impedire,
vt aliàs in materia nullitatis,conſiderauit Ripa in
dicto §.condemnatum,ſub nu.15.in diſtinctione
72 noua, quam ibi facit,† vbi etiam ſubdit,quod il-
la dicitur eſſe præſumptio iuris, & de iure, * & in
terminis reſtitutionis in integrū aduerſus tres cō-
formes, eſt deciſ. Putei, 121. incipien.Voluerunt
73 Domini.] †Eodem modo dicta præſumptio col-
ligeretur, ſi petenti reſtitutionem fuiſſet præfixus
104 aliquis terminus ad docendū de narratis in com-
miſſione reſtitutionis,& intra terminum nihil do
cuiſſet,ſecundum Corn.in dicto conſ.111. litera,
K.& videtur deciſ.in Recollect.Put.7.Reſtitutio
74 ne conceſſa,ſub rubr.de reſtitutio.in integr.† Si-
militer ex qualitate perſonæ, quæ ſententiam tu-
lit contra petentem reſtitutionem, videtur reſul-
tare præſumptio calumniæ, ſecūdum opinionem
illorum,qui tenent, quod contra ſentētiam Prin-
cipis petita reſtitutio, non retardat executionem,
de quo infra in 5.limit. nu.101.quod expreſsè cō-
ſiderauit Bald.Nouell.in dicto §.condemnatum,
prout eum refert Pet. de Benintēd.vbi ſuprà, ſub
75 nume.14.verſ.& Bald. Nouellus. † Alij vero (&
fortaſſe verius) voluerunt totum hoc relinqui ar-
bitrio Iudicis, prout expreſsè id dixit Bald.in ad-
dit.ad Specul.in tit.de reſtit. in integrum.§. vlti-
mo videndum reſtat, in addit. incip. Præſcriptio
ſtatutaria, verſ. minor poſt ſententiam,quem re-
fert, & ſequi videtur nouiſſimè Aug. Bero.in cōſ.
85.Dicam breuiter, ſub nu.14.lib.3.& etiam Be-
nintend. ibi,ſub nu.14.
Circa cautionem autem, de qua ſuprà, illud
76 prætermittendum non videtur, † quod licèt ſtā-
te præſumptione calumniæ, per ſupra dicta con-
cluſum ſit, quod ſit præſtanda,illud tamen intel-
77 ligendum eſt, ſi vel pars illam petat,vel † inſtans
pro executione ſententiæ Iudici videatur ſuſpe-
ctus de dilapidatione, & aliàs non ſoluendo, vt
elegāter conſiderat Veſtr.in ſua praxi Rom. Cur.
lib.

lib.8.cap.3.de reſtitutione in integrum,ſub num.
78 15. † vbi atteſtatur id eſſe de ſtilo dominorum,
79 prætetquam † in executione pro expenſis,in qua
non ſolet prædicta cautio deſiderari, vt ibi latius
per eum, & pro hac declaratione plurimum facit
id,quod poſt Paul.de Caſt.fuit aliquãdo per Do-
80 minos Cameræ Imperialis deciſum,†quod ſi ſta-
tuto caueatur, non aliter admittendam eſſe ap-
pellationem,quã ſi prius cautio præſtetur,tale ſta-
tutum intelligendum eſſe, dummodo cautio pe-
tatur, aliàs niſi fuerit petita eius omiſſio nõ viciat
appellationem, vt refert Minſinger. Sing.Obſer.
Centur. 2. deciſ.6.incip. etiam ſi ſtatutum,quod
etiam ſecutus eſt Iacob. Henric. in conſ.4.nu.90.
lib. 1.poſt Paul.de Caſtr.in l.peto,§.fin.ff.de leg.
2. in lectura Paduana.

81 * Similiter,ſi † ſtatutum deneget audientiã ap-
pellanti,niſi ſolutis per eum libris decem,Intelli-
gitur huiuſmodi Statutum, ſi dictæ decem libræ
petantur, ad not. in l.vniuerſa, vbi latè Iaſ. C.de
precibus Imper.offer.Io.de Amic.conſ.28.Aymo.
cõſ.83.col.2.Natta,conſ.685.lib.4.Arnald.Sing.
33. & poſt eos Borgnin. deciſ.Fiuizzanen.11.nu.
61.Hoc autem de petitione d.Cautionis,nõ pro-
cederet in Ducato Sabaudię,vbi etiam ſi nõ peta-
tur, pſtari debet, vt animaduertit nouiſſimè Ant.
Sola,ſuper decret.d.Ducat.incipien.Subditos no
ſtros, nu.11.fol.6.] Quid autem ſi is,qui tenetur
82 hanc cautionem dare, illam non reperitur, † an
83 ſufficeret iuratoria cautio, † & ſimiliter quid ſi
cautione petita,& illa non præſtita,ſit deuentum
ad executionem, & poſt executionem præſtetur,
an executio reconualeſcat? & cum hæc cautio nõ
videatur ab ea diſtare, de qua in Auth. Quæ ſup-
plicatio, vt patet ex his, quæ ponunt vtrobique
Doctor. dum videntur ſæpiſſimè argumentari de
vna ad aliam,quæſtiones prædictæ ſatis videntur
ſolui ex his, quæ ponit Guid. Pap.deciſ.50. Quia
hæc Curia, dum circa primam concludit iurato-
riam ſufficere, & quoad ſecundam,firmat execu-
84 tionem non conualeſcere, dic vt ibi. † Quibus
quoad primam, quod ſufficiat hoc caſu iuratoria
cautio,adde quę ponit plenè de hac iuratoria cau
tione nouiſſimè Io.Bapt.de Aſin.in ſua praxi Iud.
§.31.c.2. verſ.9.ampliatur, nu.7.& ſeqq.vbi poſt
alios firmare videtur hanc cautionem ſufficere;
Et qđ ita videtur aliàs tenuiſſe Rota in vna Ade-
mien. coram Triuultio, vt eſt deciſ.in Recollect.
Simonett.77.incip.In vna,ſub rubr.de reſtitutio-
85 ne in integr. † Hæc autem cautio coram quo ſit
præſtanda,vide apud Mil.in verbo, Reſtitutio in
integrum ſi intentatur, fol. 351. Et pro declara-
tione eorum,quæ ſupra dicta ſunt de hac cautio-
86 ne, adde, † quod ſi per eam non poſſit prouide-
ri iuri illius,contra quem ſit executio,illa interim
non ſuſpẽditur, vt animaduertit nouiſſimè Min-
ſinger. Sing. Obſeruat.Centur.1. deciſ.48. incip.
Poſtulata.

87 Secundò limitatur,vt non procedat,† quando
reſtitutio peteretur aduerſus tres ſententias con-
formes, quoniam illæ mandarentur executioni,
etiã petita reſtitutione in integrum,ſecundũ opi-
88 nionem Baldi,in l.1.C. ne lic.tertio prouoc. † &
ad propoſitum noſtrum,hæc trium conformium
diſpoſitio procederet, etiã ſi eſſent latæ ſuper at-
tentatis,ſiquidem,& hoc caſu tres conformes de-
bent plenariè executioni demandari,vt eſt deciſ.
Rotæ 28.aliàs,517.Nota quod tres ſentẽtiæ,de re
89 iudic.in nou. Verùm,†cum ſuper hoc maxima ſit
inter Docto.altercatio,vt inquit Io.Bap. de Aſin.
in ſua Praxi iud. §.31.cap.2.in 3.limit.princ.n.4.
qui licet plura ſuper hoc referat, non tamen ali-
quam videtur firmare opin. Hæc limitatio nõ vi-
90 detur omnino tenenda.†Quamuis enim Bal.vbi
ſupra, fuerit in hac opinione, & eũ ſecutus fuerit
Alex.in l.4.§.condemnatum, nume.27.de re iud.
91 † & amborum opi.quandoq; fuerit ſecuta Rota,
non ſolum tempore ſuo,vt refert Caſſad. deciſ. 1.
Reſtitutio,nu.3.de reſti.in integrum, prout idem
poſt eum refert etiam Pet. de Benintend.in dicta
deciſ.85.ſub nu.14.verſ.& licet aduerſus tres,ve-
rum etiam modernis temporibus, vt patet ex de-
ciſ.in Recollect. Io.Paul. deciſ.126.& Simonett.
77.incip.In vna,ſub rub.de reſt.in integr.vbi di-
citur ita fuiſſe tentum in vna Ademien. corã Tri-
uultio,& quod ita ſecundum opinionem Baldi &
Alex. fuit in Rota ſæpius iudicatum, & obſerua-
tum;& hanc opinionẽ ſenſiſſe videtur etiam Ant.
de Canar. in trac.de execut.inſtrum.d.q.21.dum
92 ampliando tenet,† quod etiam duarũ cõformiũ
executio ſit facienda non obſtante reſtitutione in
integrum,* quem ſequitor,& alios etiam in id ci-
tat, Oddo Sforza de reſt.in integ.q.42.art.5.nu.
61.] ex quo ex hac conformitate,videtor reſulta-
re pręſumptio pro ipſis ſententijs:& ex recẽtiori-
bus eandẽ amplecti videtur Didac.Pract.Quæſt.
cap.25.ſub nu.7. & Minſinger. Sing. Obſer.Cen-
93 tur.3.deciſ.84.incip. Fuit quãdoque, † vbi refert
in Camera Imperiali non ſemel opin.Baldi fuiſſe
retẽtam,cui ſententiæ ſubſcripſiſſe videtur etiam
Bapt. Villalob.in Collect.Comm.opi.litera E,ſub
nume 116.poſt Marcum Anto.de Bard. in tracta.
temp. vtil.vel contin.cap.5.num.2. Nihilominus
94 †Salic.in eadem l.1.in fi.C. ne liceat tert.prouoc.
recedẽdo in hoc à Baldo, fuit in cõtraria opinio-
ne, quod imò reſtitutio petita retardet executio-
95 nem,etiam trium conformium,† quam etiã Ro-
tam,quandoque ſuo tempore (ceſſante calumniæ
præſumptione)tenuiſſe,non ſolum refert Caſſad.
96 vbi ſupra,& Benintend.ſub dicto num.14. † ve-
rum etiam intrepidè tenendam dixit,eandem te-
nuit Lan. quem refert Card. in clem.1. de re iud.
97 quos refert & ſequitur † & hãc opi. veriorem di-
cit Mil. in verbo executio trium conformium,ad
med.fol.127.Pro qua eſt in terminis deciſ.Capel.
Tholoſ.54. Si latæ,& in hanc opinionem videtur
magis inclinare Ripa, in dicto §.condemnatum,
ſub nu.31.dum reprobat motiuum,& fundamen
tum Alex.ibi,& hanc in dicto §.condemnatũ te-
nuiſſe Rui. refert nouiſſimè Ant.Gabriel.in trac.
cõmu.Conclu.lib.2.in tit.de execut.rei iud.Con-
cluſ.1.ſub num.17. ubi relatis ſupradictis opin.&
pluribus ex ſupra allegatis auctoritatibus citatis,
uidetur etiã ipſe hanc opi.ſequi,cum illam ultimo
loco ponat, ad not.in l.qui filiũ, §.Sabinus,ff.ad
Trebell. hanc contra Bald. ſequitur,& eleganter
tuetur etiam Veſtr. in ſua Praxi Rom. Cur.lib.8.
c.3.de reſtitutione in integr. ſub nu.15. & nouiſ-
ſimè Menoch. de arbit.iud.quæſt.lib.2.Centu.1.
98 Caſu 9.num.3.ubi inquit,† quod ſine dubio per
reſtitutionem in integrum retardatur executio,
etiam trium conformiũ,quando offerũtur incon-
tinenti probationes ſuper læſione,*quæ tũc incõ-
99 tinenti & in prõptu eſſe dicuntur,† quando quis
habet inſtrumenta in manibus. Dec. conſil. 424.
nu.7. & poſt eum Pet. de Benintend.deciſ.Bono-
nienſ.77.nu.14.]quod probant omnes,ſecũdum
eum,qui licet non videatur ſimpliciter tenere,qđ
reſtitutio retardet executionẽ trium cõformium,
niſi ſit incontinẽti oblata probatio ſuper læſione,
nõ per hoc eſt contra opi.Salic. ſi quidem,& iam
ſupra nu.26.ſecũda ampliatione admonuimus,
quod

Google

quod nõ ſola petitio reſtitutionis retardat execu
tionẽ,ſed vltra requiritur,quod ſiat probatio læ-
ſionis,quod eſt generale nõ ſolum, quádo ſumus
in tribus conformibus, ſed etiã in cęteris caſibus:
Ex quibus omnibus ſatis colligi poteſt,quod ho-
100 die nõ ſolum veriorem† ſed & communiorem,
opinionem Salic.affirmare nõ eſſet temerarium,
quandoquidem,(vt patet) pro ea longe plures,&
numero,& auctoritate Doctor. reperiuntur, quã
ſint pro Baldi opin. Quę vt recte animaduertit
Veſtr.vbi ſuprà,quando per Rot.fuit admiſſa, id
ex eo caſu Partes ex ipſius facti contingẽtia calu-
mniæ præſũptionẽ colligebãt, ob quã calumniæ
pręſumptionem & conſideratione,etiam Didac.
dicto nu.7.opin. Baldi eſt ſecutus: qua calumniæ
conſideratione ſtante, quando eſſemus in trib.cõ
formibus,reſtitutio nõ retardat executionẽ,quia
ſimus in tribus cõformibus,ſed quia reſtitutio eſt
caluminoſa,* vt eſt de mente Put.deciſ.121.inci-
pien.Voluerunt Domini, lib. 1.]quo caſu regula-
riter non retardatur executio,vt cõcluſum eſt ſu
prà proxima limit.ſub num.68.verſ.vnde redeun
do ad propoſitum;Cum itaque nõ tres cõformes
ſed præſumpta calumnia hoc caſu totum efficiat,
ſequitur,quod Regulariter opin. Salic.ſit verior,
& pariter ſecunda principalis limitatio non ſit te
101 nenda,† quam ceſſante calumniæ præſumptio
ne,etiam Cameram Imperialem interdum fuiſſe
amplexam, & intrepidè hoc caſu Salic.opin.ſer-
uandam eſſe atteſtatur idem Minſinger.dicta de
ciſ.84 Cent.3. in fine.Hãc autem limitationẽ de
102 clarãdo † Amplia,vt procedat etiam in duabus
cõformibus,ſi per ſtatutum duæ ſufficerent,ſecũ
dum Bapt.Villalob.in collect.Commun.opin. li-
tera, E.num. 139. quod etiam in caſu econuerſo
ſenſit Ant. de Cancr. vt etiam ſupra tetigimus.
Quid ſi quis periorẽ Baldi ſententiã vellet nihilo
103 minus ſequi,illa neceſſario intelligẽda eſſet,†ni
ſi vigore Cõmiſſionis reſtitutionis in integrũ ad
uerſus tres cõformes fuiſſet inhibitum,nam ſi fa-
cta inhibitione vigore executorialium,& illis nõ
reproductis fieret executio,illa diceretur attenta
ta,vt pro attentatis concluſerunt aliàs Domini in
vna Toletana matrimonij,coram D. meo Oradi
no,29.Ianuarij,1556.

104 Tertiò ſupradicta Regula limitatur,† vt non
procedat, quando petenti reſtitutionẽ in integrũ
fuiſſet præfixus iuxta formã commiſſionis aliquis
cõpetens terminus ad docendum de læſione, &
cauſis,ex quibus prætendit ſibi competere reſtitu
tionẽ,& in termino nihil quod releuet,fuerit per
eũ doctum,tunc enim non obſtãte pendentia re
ſtitutionis in integrum,poſſet abſque metu atten
tatorum procedi ad executionẽ, ita in reſtitutio-
105 ne conceſſa,† prout de iure fuit deciſum in vna
Lucen. Decanatus, coram Veſtano,17. Martij,
1527.vt eſt in Recollect. Put.deciſ.7.Reſtitutio-
ne cõceſſa,ſub Rubr.de reſtitutiõ.in integr.quod
& ex noſtris dixit Corn.in cõſ.211.Licèt videatur
litera, K.lib. 1. Quod ãpliari Poteſt,vt procedat,
106 † etiam ſi Iudex cui fuerat commiſſa cauſa reſti
107 tutionis,inhibuiſſet: † quia facta termini præfi-
xione, & nihil docto,venit inhibitio moderanda.
& eſt locus executioni, vt eleganter docet Veſtr.
dicto c.3.lib.8.ſub nu.17.

108 Quartò limita,†vt non procedat,quando re-
ſtitutio peteretur aduerſus decretum affirmatiuũ
ſecundum Ritum Magnæ Curiæ Vicariæ, & re-
giæ Pragmaticæ, & hæc procedũt ĩ Regno Nea
politano,in quo pendẽte reſtitutione in integrũ
aduerſus decretum affirmatiuum, poteſt procedi
ad executionem,vt eſt Deciſ. Afflict.356.Fuit du-
bitatum,in princ.& per totam,vt tradit poſt eum
Marãtha in Speculo,in 3.parte, ſextę partis prin-
cip.in 7.actu,nu.99. verſ.tertiò limita.

109 Quintò regula limitatur,† vt nõ procedat,in
reſtitutione in integrum petita aduerſus ſentẽtiã
Principis,quia ea pendente, & non obſtante,ſen
tentia mãdatur executioni, & eſt hoc ſpeciale in
ſententia Principis,ſecũdum Innoc.in dicto c.ſci
110 ſcitata, in gloſ.impediri, ad fin. † quẽ eſſe verũ
intellectũ illius Decretalis poſt Innoc. tradit A-
lex.in dicta l.4 §.condemnatũ,nume.27.ff.de re
iudic. quod ſimiliter ſpeciale in Principe, & ſin-
gulare dixit etiã Corſert.in Sing.ſuis,in verbo,in
integrũ reſtitutio, incip.Licet petatur,prout (In-
no.referendo,vbi ſuprà,) id etiam dixit Vital. in
dicta Clauſula,Nil nouari reſtit.in integr.pendẽ
te,in princ.verſ.ſi verò ſententia lata eſt per Prin
cipem *& nouiſſimè Ant.Sola,ſuper Decreto Sa-
baudię,incipien.Subditos noſtros, ſub nu.12. ad
med.fol.6.& per Thom. Docc.conſ.23. num.6.]
111 † & rationẽ ſpecialitatis vnam videtur aſſigna-
112 re Alex.dicto nu.27.vide licèt,†ob præſumptio
nem quæ eſt pro ſententia Principis. Aliam quo-
que aſſignat.poſt Bald. in l.ſi cauſa cognita.C.de
113 tranſactio.Vital.vbi ſuprà,ſub num.6.†quia re
ſtitutio aduerſus ſententiam Principis, ſapit ſup-
plicationem,quæ Regulariter non retardat exe-
cutionem, vt not. Doctor. in Authent. Quæ ſup-
plicatio. C.de precibus Imper. offer. ſicut & aliã
ſpecialitatis rationem, videtur, etiã Didac. dicto
cap.25.ſub.nu. 7.cõſideraſſe,videlicèt, vt hoc ſit
ob Principis authoritatem, Vnde ex vna, vel ex
omnibus ſupradictis rationibus ſuſtinetur hęc
ſpecialitas in ſentẽtia Principis, & formatur hæc
114 Concluſio,quod † reſtitutio aduerſus ſententiã
115 Principis non retardat illius executionẽ.† Quic
quid dixerit Afflict. deciſ.355. Fuit dubitatũ, ſub
nu.5.verſ.ſed an iſto,vel vltimo caſu vbi poſt Ho
ſtien. & Vinc.. ſenſit , quod executio retardetur
quoniã nec eius dictum verum eſt, vt patet per ſu
pradicta,nec Hoſtienſ.ab eo citatus id dixit.Quã
Concluſionẽ vltrà præallegatos ſimpliciter etiã
tenuerunt Martin.de Laud.in tractatu de Princi
pibus,quẽ refert Corſett. in dicto ſuo Singulari,
& Stephan. Aufrer.in addit.deciſ.Tholoſ.54. ad
o. & etiã Iaſ.in dicta Authent. Quæ ſupplicatio,
nu.4.& Marãtha in Speculo in dicta 3.parte ſex-
tæ partis principalis in 7.actu,nu.97.quam etiam
ſenſit Io.Cephal.in conſ.116. Reſtitutio, nu. 16.
li.1.& Iacob. Henric. cõſ. 38. Quoniam ſentẽtia.
num.4.lib.3. vbi hoc ampliando intelligere vide
tur,vt procedat,etiam ſi ſententia non fuiſſet per
116 ipſummet Principem prolata, † ſed per aliũ de
eius mandato recitata, vt per eum ibi,nu. primo,
117 † dummodò nõ fuerit per Principem lata ex re
latione alterius, quia tunc etiam à ſententia Prin
cipis appellatur, vt poſt Roma. conſ.521.& So-
cin.in cõſ.195.Circa primũ,col.2.verſ.poſtremo,
li.2.dicentẽ ſe ita aliàs de facto in Ciuitate.Terra
rię obtinuiſſe,tradit Aemilian.in cõſ.80. Viſo Cõ
promiſſo,conſ.ſi.nu.17.* Secundò amplia,vt hoc
118 caſu † Principis appellatione veniat etiã Sena-
tus Pedemontanus,vt tradit Ant.Sola,vbi ſupra,
ſub nu.13.ad med.] Quid autem,ſi Papa à princi
pio committat cauſam ad referendũ,& ſuper qui
buſdam articulis ad relationem Referendariorũ
deputatorum interlocutoriè pronũciauerit,& de
inde tranſportatis apud eum actis,& citata parte
ad ſententiam pro prima ſignatura,fuerit per eũ
habitus terminus pro ſeruato,&pronunciatum

prout in cedula, & ab eo appellatum ab eundem
Sanctiſſimum, Sanctamq; Sedem Apoſtolicã, &
poſt appellationem Papa aſſerens ſe cauſam bene
vidiſſe, dictam appellationem reijciat, & ſcriptu-
ras, & acta Notario reſtituens, in narratiua huius
actus reſtitutionis, pluries enũcietur iſta viſio, an
à tali ſententia potuerit appellari tanquam ad re-
lationẽ latam? & maior pars Dñorum in vna Me-
diolanen. de Miramondo, coram Aldobrãdino,
inter Thomam de matinis appellantẽ, & Hoſpi-
tale magnum appellatum, re maturè diſcuſſa, te-
nuit, ꝙ non detur appellatio propter viſionẽ Pa-
pæ, cui dixerunt ſtandum eſſe, præſertim, quia fuit
120 pluries enonciata. † Et licèt aliqui ex ſupra alle-
gatis Doctor, prout fuit Corſettus in dicto Singu
lari aſſeruerint, quod quando ſumus in ſententia
Principis illa indiſtinctè mandatur executioni.
121 † Hæc tñ aſſertio non eſt abſolutè vera, ſed imò
Concluſio ſupra poſita neceſſariã recipit diſtin-
ctionem, ac declarationem, vt. ſ. executio fiat, ſed
per inſtantem pro executione ſit præſtanda cau-
tio, iuxta terminos dicti c. ſciſcitata, vt tradit Ma-
rantka in dicto nu. 97. cui adde Capic. deciſ. 53. In
cauſa, nu. 3. & per totã, vbi poſt multa in hac ma-
122 teria relata ſubdit, † quod ita fuit votatũ in Sa-
cro Conſilio Neapolitano, & poſt Soc. in Regu-
la 326. in verbo. Reſtitutio in integrũ. Idem cum
Capic. contra Afflict. in dicta deciſ. 356. tenet no-
uiſſimè Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi iud. §. 31. c. 2.
in 3. limit. princ. ſub num. 3. Et ante eos (licèt ipſi
non allegent) eiuſdẽ fuit opin. Ant. Canar. in di-
cto trac. de executione inſtrum. q. 21. ad med. quẽ
refert, & ſequitur Petr. de Benintend. in dicta de-
ciſ. Rotæ Bonon. 85. ſub num. 13. Quæ omnia de
cautione, ſicuti non parũ reſtringunt hanc limita
tionẽ, ita neceſſario intelligenda ſunt ſecundum
ea, quæ diximus ſupra, in fi. primæ limit. huius re-
123 gulæ, nu. 76. verſ. circa cautionem autẽ, † vt ſci-
124 licet præſtetur hæc cautio, ſi illa petatur, † & ſi
125 alia non poteſt haberi, ſufficiat iuratoria, † & fa-
cta executio, abſq; ea non conualeſcat, etiã ſi po-
ſtea præſtaretur, vt latius ibi dictum eſt. * Hanc
126 autem limitationem ſublimita, † niſi petens re-
ſtitutionem iam probaſſet publicis inſtrumentis
læſionem ſuam, & ſuum bonum ius, tunc. n. exe-
cutio retardaretur, & pro limitatione ad d. Con-
cluſionem cõſiderauit nouiſſimè Ant. Sola, ſuper
dicto decreto Sabaudiæ, incipien. Subduos no-
ſtros, ſub num. 13. ad med. quia quando læſio eſt
patens, tunc ceſſa præſumptio calumniæ.

127 Sextò limita, † vt non procedat in executione
petita ante poſtulatam reſtitutionem in integrũ,
quia ita demũ per reſtitutionem in integrũ, impe
ditur executio ſentẽtiæ quando reſtitutio fuit in-
tentata, antequã eſſet petita executio, vt elegan-
ter poſt Bald. in l. fi. in 2. col. C. ſi ex falſis inſtrum.
tradit Alex. in cõſ. 62. Egregiè, num. 4. lib. 6. quod
videtur de uerbo ad uerbum repetitum in cõſ. 223.
Egregiè, eo. lib. quod nouiſſimè poſt Alex. ubi ſu-
pra, ſecuti ſunt & Pet. de Benint. in dicta deci. 85.
ſub nu. 15. & Meder. in annotat. ad Ægid. nu. 87.
qui, & alios quoſdam in id citant, licet parũ face-
re uideantur. Quibus adde quod ante eos, idẽ te-
nuit Bened. de Barſis in tractato de Guarentigiis,
in 3. parte, q. 21. ubi inquit, quod qñ prius petita
eſt executio, quam reſtitutio, tũc regulariter exe-
cutio nõ impeditur, ubi etiam huius dicti rationẽ
aſſignat, prout poſt eũ idem tenuiſſe uidetur Ri-
pa, in dicto §. condemnatum, nu. 30. in fin. & ante
hos omnes hanc limit. ſenſit etiam Ant. de Cana.
in tractatu de executione inſtr. q. 21. in princip. &
ex receptionibus Io. Cephal. in conſil. 263. Domi
nus Marcus, col. fi. nu. 38. lib. 2. qui etiam de Be-
ned. de Barſ. ubi ſupra mentionem facit, & ꝙ no-
uiſſimè poſt Alex. & Ripam vbi ſuprà, ita fuit ten
tum in vna Hipponen. penſionis, coram Puteo, vt
patet in Recollect. ipſius, deciſ. 10. Reſtitutio nõ
datur, ſub Rubr. de reſtitutio. in integr. Pro qua
facit quod in ſimili dicimus, quod licèt executio
Laudi Regulariter non ualeat, ſi fiat pendente
reductione ad arbitriũ boni viri, vt patet ex his,
quæ poſuimus c. 16. de atten. reductione ad arbi.
boni uiri pendente, in Regula, ibi poſita, nu. 17.
id tamen nõ procedit, quando ante reductionem
eſſet petita executio, ut poſt Imol. in conſ. 130. In
caſu præmiſſo, col. 2. ſub nu. 7. & alios ibi allega-
tos, ut ibidem, num. 46. uerſ. ſexto ea intentione.
128 † Quamuis autem Alex. in dictis conſ. & alij ſu-
pra allegati, loquãtur de ſola petitione executio-
nis ante poſtulatam reſtitutionem in integrũ, Pe-
trus tamẽ de Benintend. in dicta deciſ. 85. ſub nu.
55. uidetur hoc (& quidẽ bene) intelligere, ut nõ
ſufficiat ſola petitio executionis, ſed requiratur, qd
ante poſtulatã reſtitutionem, ſit facta etiam rea-
lis executio, quia tunc per ſuperuenientiã pẽden-
tiæ reſtitutionis in integrũ, executio prius petita,
& facta, nõ retractatur, alioquin, ſi ſuperueniẽns
reſtitutio reperiat executionẽ realem adhuc non
eſſe factam, ob effectum ſuſpenſiuũ, quem (ut ſu-
prà diximus, nu. 23.) habet ipſa reſtitutio, impedi
retur fieri realis executio, ſecundũ eũ, poſt Fulgo.
129 in conſ. 183. † Imò præmiſſa ampliat, ut proce-
dant, etiã ſi executio nõ eſſet ſimpliciter ante re-
ſtitutionẽ petita, uerũ etiam ſi fuiſſet à Iudice ob-
tenta, & cõmiſſa, quia nihilominus executio rea-
lis, & actualis impediretur, ſi antequam illa fiat,
poſtuletur reſtitutio. Cuius opi. ſubſcribẽdũ uide-
tur, præſertim, cũ non allegetur per Doctor. ſuffi-
ciẽs ratio, quare iſta ſimplex petitio executionis,
& iſta modica anticipatio, debeat operari hũc ef-
fectum, ut reſtitutio demũ poſtulata perdat effe-
ctũ ſuum ſuſpenſiuum quoad actus, quos poſtea
fieri cõtingeret, prout eſſet executio realis, ſecun
dũ ea, quæ pauò diximus, pro qua fac. quæ poſt
Doctor. præſertim antiquos, poſuimus ſupra, nu.
6. uerſ. tertia quoq; deprehenditur opinio, dũ di-
ximus, quod reſtitutio non retractat executionẽ
iam factã, ſed ſolũ faciendam. Et pro hanc opin.
facit ꝙ aliàs fuit dictũ in una Barchinonen. exem
ptionis corã Capizucco, 27. Octobr. 1553. in qua
130 tenuerunt Dñi, quod † exemptio conceſſa alicui
ſubdito durante lite, cẽſeatur et durare in iudicio
reſtitutionis in integrum, aduerſus ſniam contra
exẽptionem latam, & quæ in rẽ tranſiuerat iudicatã,
ex eo, quia ante petitã reſtitutionẽ, non fuerat fa-
cta executio, Ex quibus apparet, ꝙ pẽdẽtia reſtitu
tionis, cõſeruat res in eodem ſtatu, quando nõ eſt
actualiter facta executio. Pręmiſſa tamẽ uidentur
neceſſariò intelligenda, niſi uigore commiſſionis
reſtitutionis in integrũ fuiſſet inhibitũ, quia tũc,
ut licitè poſſit incæpta executio perfici, eſſet per
moderanda inhibitio, ut ſenſerũt Dñi in una Be-
neuentana bonorũ, corã Iunio, 29. Nouẽbr. 1557.
131 * cæpta † autẽ executio dr, quando eſt in cauſa
lata declaratoria, ut ad literã dicit deciſ. Miſcell.
178. incipien. Coram eodem, quę hodie reperitur
lib. 1 Diuerſorũ deciſ. 346. qua executione cæpta,
reſtitutio non ſuſpendit. Miſcell. d. deciſ. quam ſe-
cuti ſunt Domini in una Reatina Caſtri Poſtæ, co
ram Dño de Graſſis 10. Decembris, 1574. ſub huiuſ-
modi uerbis, & eſt lib. Selectarũ deci. 479. incip.
Dñi in quæſtione propoſita, circa med. ibi. Quinto
placuit

Placuit ratio per informātes adducta, quod cum
132 primo loco iā† petita eſſet executio, hic per re-
ſtitutionem in integrum nō debet impediri, vel
retardari executio. Paul. de Caſt. in Authen. Q̄ ę
ſupplicatio, ſub nu. 3. verſ. vel dic melius, aut ince
pit ab executione, C. de Precibus Imper. offeaēd.
vbi etiam atteſtatur ita aliàs fuiſſe iudicatum, vt
tradit Ripa, in l. 4. §. condemnatum, ante nume.
31. verſ. aliquando petitur reſtitutio, ff. de re Iu-
dic. Alex. cōſ. 223. col. finali, verſ. quia ita demum
per petitionē, lib. 6. Socin. cōſ. 76. ſub nu. 4. circa
fin. in lib. 3. Put. deciſ. 10. de reſtitu. integr. & de-
ciſ. 285. Incipien. die prima Iunij, lib. 2. Cotta de-
ciſ. 161. & 178. & ita dixerunt alias fuiſſe reſolutū
in vna Beneuētana corā Iunio, die 29. Nouēbris,
1557. & in alia Vercellenſi, Decimarū, corā R. P.
D. Epiſcopo Caputaquen. Quare ſine vlla cōtra-
dictione Domini dixerūt, eſſe locum executioni.
Hæc illi. Adde quod eandē opin. quod ſi ante pe
titam reſtitutionem fuerit petita executio, illa nō
retardetur, per d. deciſ. Put. 285. Die prima Iunij
li. 2. tenuerunt nouiſſimè Domini in vna Roma-
na vineæ coram Seraſino 17. Aprilis, 1587. incip.
Intentatum fuit Iudicium.

Septimo fallit, ex intētione Azonis in ſumma,
C. integrū reſtit. poſtul. ne quid no. fiat circa fi.
133 † quia etiam pendēte reſtitutione in integrum,
permittitur fieri quædā innouatio in hoc, quod
nouæ probationes, nouæ confeſſiones, ac no-
uæ interrogationes fieri poſſuēt, ad. l. per hāc, C.
de tēp. appell. Nec mirū, quia vt ſupra diximus.
n. 11. reſtitutio regulariter appellationi æquipa-
rat, & hæc in appellatione quoq; concedūt, vt la
tius diximus ſupra in hac 2. parte. cap. 12. de at-
tent. appellatione pendente in 27. limit. princip.
134 Octauo fallit, † quando eſſemus in reſtitutio
ne in integrum petita, ob nō factas probationes,
quia hac reſtitutione pendēte executio nō retar
datur, ſi credimus Bened. de Barſis, qui id dixit
in dicto tractatu de Guarentigia, in 3. parte prin
cip. q. 21. verſ. ſi verò primo ſit petita.

Nono ex intentione eiuſdem vbi ſupra, in fi. di
ctæ q. 21. poteſt alio modo regula limitari, quan
do ſcilicet reſtitutio in integrū eſſet petita, auer-
135 ſus aliquod Inſtrumētū, † & ſtatuto loci cauere
tur, quod contra Inſtrumentū, nō poſſet aliquid
136 opponi, † quia cū tūc ſecūdū eū cautius ſit tene
re, qd reſtitutio hoc caſu nō poſſit intētari, inſtru
137 mentū † poterit executioni demādari non ob
ſtāte petitione, & pendentia reſtitutionis in inte
138 grū. Decimò pōt præmiſſa regula limitari, † ni-
ſi quis antea petitioni reſtitutionis renunciaſſet,
quia ſi cōtra hāc renunciationē quis petat reſtitu
tionē in integrū, & illa pēdēte fiat executio pōt
probabiliter teneri, quòd executio nō ſit vti attē
tata retractāda. Exēplo eius quòd diximus ſupra,
c. 17. de attēt. nullitate pendente in 5. limit. prin.
nu. 137. quod qn̄ fuit nullitati, & ſimiliter etiam
appellationi renunciatū, talis renunciatio excu-
ſat ab attentatis, præſertim quia ex tali renuncia
tione videtur elici quidā tacitus cōſēſus, qui ope
ratur Regulariter, quod actus non ſubijciatur vi
tio attentatorū, vt latius diximus ſupra c. 4. de at
tentatis lite pendente, in 15. & 16. limit. princip.

Vndecimo, & notabilit. limita, vt Regula pce
dat, qn̄ reſtitutio ī integrū eſſet ſimpliciter petita
139 & ſignatura ſimpliciter † ſeu ēt prout de iure re
ſpōdiſſet, nā, & tūc qn̄ ſignat, prout de iure, regu
lariter reſtitutio impedit executionem donec di
ſcutit, ā reſtitutio ſit dāda, vt fuit tētū ī vna Lucē.
Decanatus, vt eſt ī Recollect. Putei deciſ. 7. Reſti
tutione conceſſa, de reſtit. in integr. * & in alia Sa
lamātina de Moſchiera, corā Put. ſub die vlt. Mar
tij, 1542 vt eſt deciſ. Put. 301. aliàs 299. incip. Vo-
luerūt Dn̄i, lib. 1. licèt in cōtrariū videatur alia de
ciſio Put. 121. incip. Voluerūt Dn̄i, li. 1. vbi tenue
140 runt, † geſta pēdēte huiuſmodi reſtitutione, cū
141 Clauſula, Prout de iure, nō eſſe attētata,] † ſe-
cus ſi aliqd addidiſſet, puta, Clauſula, Parito iudi
142 cato, prout in Beneficialibus reſcribi ſolet, † quia
cū dicta Clauſula, id deſignet, vt pētes reſtitutio-
nē dimittat poſſeſſionē, reſtituat fructus precep-
tos, & expēſas ſoluat, vt docet Staphil. in tract. de
liter. Grat. & Iuſtit. fol. 162. uerſ. qn̄ eſt lata una,
ſētētia * quē refert & ſequitur Ferret. cōſ. 42. nu. 7.
lib. 1.] ſi ſētētia cōtra cōdēnatū petētē reſtitutio
nē mādetur executioni, nō vr̄ contrauenire cōmiſ
ſioni reſtitutionis, quę vult ſentētiam eſſe exequē
dam. Præterea ex alio executio hoc caſu nō pote
rit dici attentata, quia cū attentata tūnc dētur, qn̄
adeſt aliqua litis pēdētia ad Clem. 2. Vt lite pēd.
cū ſimil. & lis per ſententiam, quæ tranſiuit in rē
iudicatā, regulariter dicatur finita, & extincta, vt
diximus latè ſuprà, in hac 2. parte, c. 4. de attērat.
lite pendente in præfatione, nu. 250. & per cōmiſ-
ſionem reſtitutionis in integrū habentē Clauſulā
143 prædictā, † lis nō dicitur aliquo modo de nouo
introduci, niſi prius ſit paritū iudicato, vt fuit
aliàs tētū in vna Hiſpalē. dimidiæ portionis, corā
Put. vt eſt in Recollect. eiuſdē deciſ. 15. Lis nō di
citur, ſub Rubr. Vt lite pēd. Ergo ſequitur, quod
ſtāte dicta Clauſula, nulla poſſūt dari attētata, pē
dēte hac reſtitutione, niſi ātea ſit iudicato paritū.

Duodecimò, poteſt limitari, vt nō procedat in
reſtitutione in integrum petita per Tertiū, qui ve
144 nit ad cauſam pro ſuo intereſſe, † nam pendēte
hm̄ōi reſtitutione poſſunt primi collitigātes pro
cedere in cauſa, & pro illius expeditione ſentētiā
obtinere, nec petita reſtitutio illū retardat, quia
regulariter. Tertius veniens ad cauſam, non retar
dat proceſſum Biſignett. deciſ. 2. Tres veniunt, de
iudic. per quam, & deciſ. Peregrin. 20. ita fuit deci
ſum in vna Calagnritana de ſācta Pia, ſub die 16.
Decembris, 1560. vt eſt deciſ. in Recollect. Capu
taquen. parte 1. 121. incip. Eadem die.

Decimotertiò limitādo declara, vt id quod di-
ctum eſt, quod reſtitutione in integrum pendēte
145 non poteſt fieri executio, † intelligatur re inte-
gra, & quādo ſumus ab initio, quia nondū fuiſſet
inchoatum inſtrumentū exequi, ſed illius, vel ſen
tentiæ executio, tunc primum peteretur, quia tūc
146 Regulariter retardatur, † ſecus ſi Inſtrumentū
vel ſententia continens puta aliquas annuas pręſ-
ſtationes, ac ſolutiones, fuiſſet pluries, ac det plu-
res annos demādata executioni, & dictę pręſtatio
nes ſolutæ, tūc. n. ſi hodie aduerſus tale inſtrumē
tū, vel ſnīam peteretur reſtitutio, illa non pōt re-
tardare executionē, & ſic ſpoliare poſſeſſorē ſua
quaſi poſſeſſione percipiēdi dictas præſtationes,
147 fiet itaq; executio citra vitiū attentati, † immo, ſi
hoc caſu executio nō fieret, diceretur attētari cō
tra poſſeſſionē, qui lite pendente debet continua
re ſuā poſſeſſionem, & in ea manuteneri, vt dixi-
mus ſuprà, c. 4. de attēt. lite pend. in 1. āpliat. pri-
mæ limit. princip. regulæ ibi poſitę, nu. 8. & id ter
minis reſtitutionis in integrum declarat nouiſſi-
mè Aug. Bero. in conſ. 119. In cauſa, ſub nu. 3.
verſ. tertio diſpoſitio, lib. 3. quem refert & ſequi-
tur etiā in materia nullitatis nouiſſimè Burſatus
in conſ. 74. Mirabitur, num. 25. lib. 1.

Omnes autem ſupradictæ limitationes, & ea-
rū quælibet vltra ſublimitationes ſpeciales, quas

Digitized by Google

earū ſingulis, vt ſupra ſpecialiter applicauimus, generaliter etiam nonnullas alias neceſſariò reci pere debēt ſublimitationes, ac declarationes, quæ in earum ſingulis militant, ac procedūt, nam omnes ſupradicti caſus in quibus diximus quod etiā reſtiturione in integrum pendente poteſt executio fieri, ſunt infraſcriptis modis intelligendi, ac ſublimitandi, &

148 Primò, † niſi executio, & actus de quo ageretur eſſet irretractabilis, & irreparabilis, prout eſſet, quando eſſemus in criminalibus, & ageretur
149 † de carceratione, vel tortura perſonæ, vt fuit originale dictū Paul. de Leazar. (qui licet loquatur in caſu nullitatis, Docto. tamē paſſim ad caſū reſtitutionis in integrū extendunt) in Clem. 1. de re iud. prout expreſsè extēdit Vital. in dicta Clauſula Nil nou. reſtit. in integ. pend. nu. 4. & Bened. de Barſis in tract. de Guarentigia, in 3. par. q. 21. verſ. ſecundus caſus eſt, vbi in id ſequētes Paul. de Leazar. citat ēt Pet. de Anchar. in ſua diſputatione, incip. ea quæ fiunt à Iudice, & Io. de Imo, in l. qui à latronib. ff. de teſtam. hanc eandē limitationem in caſu carcerationis ponit Bal. in d. l. vnica. C. in integrum reſtit. poſt. ne quid no. fiat, & poſt eum etiam in Vital. vbi ſuprà, ſub nu. 6. Abb. in c. ſciſcitata, col. pen. de reſtit. in integr. Mar. in Specul. in 3. parte, ſextæ partis principalis, q. 1. in 7. actu nu. 98. Aufr. in addit. ad deciſ. Tholoſ. 54. (q.
150 & illud addunt, † qđ hoc caſu indiſtinctè executio retardatur) Alex. in conſ. 17. Requiſitus, nu. 7. lib. 1. & poſt eū Boer. deciſ. 65. nu. 9. Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 3. num. 16. quibus adde Ant. de Canat. in tract. de executio. inſtr. q. 21. verſ. ſecundo uero caſu, & Pet. de Benintend. in deciſ. Rotæ Bononien. 85. nu. 17. & poſt Bened. de Barſis, vbi ſupra, nouiſſimè Menoch. in tract. de adipiſcen. poſſeſſ. Remed. 4. q. 103. ſub num. 91 1. & quæ poſuimus ſupra, c. 17. de attent. nullit. pend. in tertia ſublimitatione primæ limit. ibi poſitæ, num. 79. & iterum in prima ſublimitatione ſecūdæ limit. nu.
151 101. † Quæ omnia non ſolum procedunt, quādo ſumus in Criminalibus, verum etiā in Ciuilibus, quid enim ſi reſtitutione in integrū pendente inſtaretur pro executione ſententiæ in aliquo Caſtro inexpugnabili, & difficili ad recuperādū? quoniam hoc caſu debet ſuperſederi executio, vt ſpecialiter adnotatur Boer. in dicta deci. 65. nu. 9.
152 Secundò, † niſi iudex cui commiſſa eſt cauſa reſtitutionis in integrum, Iudici, qui ſententiam tulit, inhibuiſſet, vt videtur expreſsè limitare Veſtr. vbi ſupra, ſub nu. 17. qui licèt in id alleget, deciſ. 376. in nou. (quæ tamen verè eſt deciſ. 51. aliàs, 379. ſi committatur, de appell. in non) illa tamen loquitur in reſtitutione in integrum ad appellandū, & quamuis etiam non multum ſtringat, iuxta ea quæ diximus ſupra, c. 14. de atten. pend. reſtitutione in integrū ad appellandū, in prima ampliatione, nu. 21. tamē hæc limitatio videtur admittēda, quando ſumus in caſibus, in quibus nō obſtante pēdētia reſtitutionis, poteſt fieri executio, quia tunc inhibitio impediret executionem, præſertim ex ſtilo modernæ Rotæ, de quo aliàs ſæpius ſupra dictum eſt, & latius dicemus in c. 20. de attēt. poſt inhib. in 11. Amplia. Regulæ ibi poſitæ, num. 3. & adde, quod expreſsè ponit hāc limi. Mil. in verb. executio ſniæ contra, in fi. fol. 126. & poſt eum, & Butr. in d. c. ſciſcitata, de reſt. in integr. ponit ſpecialiter nouiſſimè Menoch. in tract. de adipiſcen. poſſeſſione, in 4. Remed. q. 103. ſub n. 909. Vis autē huius Inhibitionis tollitur per præfixionem alicuius competentis termini, petenti reſtitutionem

vigore Commiſſionis dati ad docendū quicquid vult, & poteſt, quare ſententia executioni demandari non poſſit, vt docet eleganter Veſtr. vbi ſu-
153 pra: Præmiſſa tamen declara † quod quando ante emanatam inhibitionem executio fuiſſet taliter cœpta ꝙ poſſit dici virtualiter perfecta, licèt aliquid acceſſoriè veniret faciendum, tunc talis inhibitio eſt moderanda, vt fuit reſolutum in vna Beneuentana bonorū corā Iunio, 29. Nouēb. 1557
154 Tertio, † & notabiliter præmiſſas omnes limitationes ſublimita, niſi cauſa reſtitutionis in integrum eſſet per Papam commiſſa, quia cū per hoc Papa videatur ad ſe negociū aduocaſſe, inferior non poterit ſe vltra intromittere: Hāc limitationem etiam expreſsè ponit Mil. in dicto verb. executio ſententiæ, contra quā, fol. 126. in fi. pro qua licèt ille alleget Rot. deciſ. 443. illa tamen non facit, & melius fac. quod in ſimili dicit Rot. deciſ. 3. aliàs 11. Fuit dubitatum, in 3. addit. verſ. ſed pone
155 committitur de appell. in nou. † quod per auocationem etiam tacitam (prout eſt iſta, de qua loquitur Mil.) Papa cenſetur tacitè, & primo Iudici, & partibus inhibere, de quo latius diximus ſupra, in 2. parte cap. 10. de atten. poſt auocationem cauſ. in tertia ampliat. num. 14. & ſeq. & vltra authoritatem Mil. vbi ſupra pro hac limitatione adde Ant. de Canat. in tract. de executio. inſtr. q. 21.
156 ad fin. † vbi ampliando materiam illam, extendit etiam ad Commiſſionem factam per legatū, & quamuis etiam ille alleget ad hanc limitationem Rot. deciſ. 1394. (quæ tamen non reperitur) limitatio tamen eſt tenenda, tum per ſupradicta,
157 tum ex authoritate Mil. & Ant. † quē inſignem Doctorem appellat Petr. de Benintend. in deciſ. Rot. Bonon. 85. Dubitatur, ſub nu. 12.

Cap. XIX. De attent. Pendente Recurſu, ſeu Reuiſione cauſæ per modum Supplicationis, Reclamationis, vel Querelæ.

SVMMARIVM.

1 *Supplicatio, reclamatio, querela, & recurſus, in quo inter ſe differant remiſſiuè.*
2 *Recurſus, iſta vox, fuit antiquitus cognita.*
Tam apud legislatores Iuris Ciuilis, quam Canonici. num. 3.
Et eſt quoddam generale nomen aptum comprehendere, reclamationem, ſupplicationem, querelam, atque etiam appellationem, num 4.
Prout eſt querelæ nomē large ſumpto vocabulo. n. 5.
6 *Recurſu pendente ſi fiat executio, an dicatur attētari duplex opi. Verior quod non, vt infrà, nu. 20.*
7 *Recurſus ſuccedit loco appellationis.*
8 *Reuiſio appellationi æquiparatur.*
9 *Recurſus dicitur habere effectum ſuſpenſiuum.*
10 *Recurſu ad ſuperiorem ſuſpenditur Iudicium, & manus primi Iudicis ſunt ligatæ declara, vt infra. num. 21.*
11 *Recurſus nō ſolum ſuccedit loco appellationis, verū etiā regulatur, quantū ad tempus determinationis, & exercitij, ſecundum quod regulatur appellatio.*
Quod dicitur ſingulare, & quod alibi non legitur ſecundum aliquos, nu. 12.
13 *Executio pro expēſis pēdēte recurſu fieri non poteſt.*
14 *Recurſus Parti intimatus, impedit executionem ſecundum aliquos.*

15 Iu-

15 *Iudex recurſum concedens, videtur quodammodo appellationi deferre.*
16 *Remiſsione pendente poteſt fieri executio.*
Et in hoc differt ab appellatione, nu. 17.
Et ita eſt de ſtilo curiæ Delphinatus, num. 18.
19 *Recurſus non facit litem.*
22 *Appellatione prohibita, non cenſetur prohiberi recurſus.*
23 *Recurſus datur etiam, vbi non datur appellatio.*
24 *Niſi quis antea appellaſſet, & appellationem deſeruiſſet, quia tunc denegatur etiam recurſus.*
25 *Supplicatio innititur gratia Principis, appellatio autem iuſtitia.*
26 *Recurſu pendente, ac reuiſione cauſa, poteſt regulariter fieri executio, nec dicitur attentari.*
Etiam ſi princeps oppoſitum reſcribat, nu. 27.
Etiam ſi ille met qui petit ſententia executionẽ principi ſupplicauerit, nu. 28.
29 *Executio pro expenſis non fit pendente recurſu.*
30 *Recurſus ſi ſit parti intimatus, & deſuper pars citata, executio eo pendente fieri non poteſt.*
31 *Idem quando fuiſſet per iudicem conceſſus.*
32 *Querela ſi vigore ſtatuti haberet vim appellationis, tunc ea pendente non poſſet fieri executio.*
33 *Nec etiam (hoc caſu) intra decem dies, qui ſolent dari ad appellandum.*
34 * *Geſta per iudicem cui à iudice recurſus fuit inhibitum dicuntur attentata, & ipſo iure nulla.*
35 *Cautio præſtanda eſt in caſibus, in quibus recurſu pendente fit executio.*
Quod non procedit in Francia, nec in Regno Neapolitano, nu. 36.
37 *Iuratoria cautio non admittitur, quando alio remedio vtrique parti eſt conſultum.*
38 * *Executio an ſit impedita ſi alicui tanquã grauato competat ius recurrendi & ſupplicandi, antequam ſupplicationem porrigat, & actualiter recurrat.*

Marant. 1 i6i fol. 485

ANte omnia in hoc capitulo præmittendũ eſt † quid ſint, quidue ſignificent, ac inter ſe diſtentiſti termini Supplicatio, Reclamatio, Querela, & Recurſus: Verũ quia ſufficiẽter, & elegãter Marantha in Speculo in tertia parte ſextæ partis principalis. q. 1. nu. 11. verſ. reclamatio, & nu. 12. verſ. querela, docet quid ſit reclamatio, quid ſupplicatio, quidue querela, breuitati inhærẽdo, ſufficiãt lectorẽ ad eum remittere, & de Re-
2 curſu duntaxat hic aliqua ſubijcere. † Iſte terminus, & vox recurſus, licet forſan alicui videri poſſit nouus & modernis tẽporibus (quibus, vt docet experiẽtia eo vocabulo frequẽtiſſime vtimur) inuẽtus, ſciendũ tñ eſt, quod ille fuit ẽt antiquis cognitus, & habemus duos tex. facientes de eo men
3 tionẽ † alterũ in iure Ciuili, in l. eos, in prin. C. de appellatio, & alterũ in iure Canonico, in c. licèt, in fi. de elect. *vt animaduertit etiã Frãc. io c. dile-
4 cto, nu. 168. de Appellat.] † & Recurſus eſt quoddam generale nomẽ, quod ex ſui generalitate poteſt comprehendere reclamationem, ſupplicationem, querelam, atque etiam appellationem, quia large ſumpto vocabulo in his omnib. caſib. quis videtur ad ſuperiorem recurrere, vt fuit de mẽte Baldi in l. nẽpe, col. 2. C. de appell. quem refert, & ſequitur ex recentioribus Æmilia. in conſ. 48. Iu-
5 ſtiſſime Domine, col. 6. num. 26. † ſicut dicimus de querela lato ſum pto vocabulo, vt dicit Marantha vbi ſupra, num. 102. Hoc vno præmiſſo, quæritur,
6 ad propoſitum de quo agitur, † vtrum pendente recurſu, ſeu reuiſione cauſæ, (vt ſupra dictũ eſt) liceat aliquid innouari etiã exequendo ſententia

aduerſus quam eſt interpoſitus recurſus. Hanc q. in cõtingentia facti videtur poſuiſſe Afflict. deciſ. 341. Lata, per totam, ſed vlteriùs plenius eam attingendo, animaduertendũ eſt, quod in hoc articulo duplex poteſt eſſe opinio.

Prima fit, quod recurſu pendente, nõ poſſit fieri executio, & conſequenter, quod nihil ſit innouandum, quæ deducitur ex infra ſcriptis, &c.

7 Primò, † quia talis recurſus, ſuccedit loco appellationis, vt dixit eleganter Bald. in c. Sancimus, ſub nu. 3. quo tempore miles inueſtit. pet. deb. in vſibus feudorum, cuius opin. (licèt de Bald. mentionem nõ faciat) videtur etiam fuiſſe nouiſſime Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. q. 70. nu. 28. auctoritate gloſ. quam allegat, in c. ſtatutum, § aſſeſſores, in verbo relinquatur, de reſcript. in 6. quæ tamen re vera ad hoc parum facit, cui ſententiæ videtur etiam ſubſcripſiſſe Io. Cephal. in conſ. 180. incip.
8 Anno, num. 39. lib. 2. dum vult, † quod reuiſio appellationi æquiparetur, & ſpecies ſit appellationis vnde ſicut regulariter appellatione pendente nihil eſt innouandum, vt notum eſt, ita nec pendente recurſu, qui eius loco ſuccedit, vt ſubrogatum ſapiat materiam eius, in cuius locum ſubrogatur, ll. vulg.
9 Secundò, † quia recurſus connumeratur inter ea, quę ſolent operari effectum ſuſpenſiuũ, vt patet ex his, quæ ponit Bal. vbi ſupra, vbi poſtquam dixerat de appellatione, relatione, ac reſtitutione in integrum, ſubdit, quaſi continuando, itẽ recurſus ad ſuperiorem, & propterea auctoritate tam Baldi, quam Iacobi de Belui. ibidẽ dicebat ad propoſitum Alex. apud Bart. in l. ſi ſocietatem. §. arbitrorum, nu. 17. in addi. in verb. ſententia arbi-
10 tratoris, ff. pro ſocio, † quod per recurſum ad ſuperiorẽ ſuſpenditur iudicium, & manus primi iudicis ſunt ligatæ: quem in id citat etiã Firman. in ſuo Repert. in uerbo Superior, uerſ. 18. qđ dictum poſt Alex. ubi ſupra, refert & ſequi uidetur etiam Io. de Neuizz. in cõſ. 44. Conditionis, nu. 11. * & in conſ. 97. nu. 23. prout refert & ſequitur d. deciſ. Lucenſ. 23. nu. 3.] Quod ſi recurſus habet effectũ ſuſpenſiuum, ergo eo pendẽte debent dari attentata, quo arg. aliàs ĩ materia appellationis vſus eſt Frã. in c. bonę, n. 36. de app. & aliàs ſępe dictũ eſt.
11 Tertiò, † quia iſte recurſus non ſolum ſuccedit loco appellationis, ut dictum eſt, ſed regulatur, quãtum ad tempus determinationis, & exercitij, ſcđm quod regulatur ipſa appellatio, ut fuit originaliter & notab. dictũ gl. in l. 1. C. de ſent. Præfecti Prætor. & ibi not. Ang. & Bal. & idẽ Bal. ĩ trac. ſuo de ſtatut. in uerbo, ſtatuere, uerſ. 7. incip. ſtat.
12 permittit. † ꝙ poſt pręallegatos, uti ſingulare (dicens ſe alibi nõ legiſſe) celebrat Hippol. de Marſil. ſing. 88. incip. Stãte ſtatuto, ad fi. & de Hippol. faciens mentionem id etiam dixit Boer. deci. 247. incip. Nunc ad ſecundam, ſub num. 9. & poſt eos Menoch. ubi ſupra, num. 27. quibus adde Brun. in tract. de Statutis, & Cõſtit. in uerbo, Nullitas, col. 13. quæ eſt pen. uerſ. item quæritur pone quod ſtatutum poſt glo. & Ang. ubi ſupra. ſi igitur regulatur ab appellatione, ergo ſicut appellatione pẽdẽte nihil eſt innouandũ, ita nec recurſu pendente.
13 Quartò, quia uidemus in ſimili † ꝙ ſi quis pendente recurſu, & cauſæ reuiſione uelit facere executionem, puta pro expenſis, ſibi hoc non permittitur, (& conſequenter denegatur innouatio) ut tradit Afflict. afferens id eſſe etiam de ſtilo, deciſ. 131. Dicit Regia Pragmatica, ad fi. & deciſ. 358. In cauſa, nu. 8. & ſequitur Mar. ubi ſupra. nu. 26. & Proſper Carauita Ritu 252. nu. 5.

Trentacinq. uar. resol. lib. 2. tit. de appell. resol. 1 pag.

Digitized by Google

14 Quintò, quia videmus, † quod recurſus impe-
dit executionem, prout quãdo fuit Parti intima
tus, vel Pars ſuper eã citata, vt tradit nouiſſimè
Franc. Marc. in qq. Delphinal. deciſ. 83. nu. 2.
15 Sextò, hæc opinio ſuadetur, † quia talis recur-
ſus vt plurimũ ſolet peti à Iudice, vndè, ſi illum
Iudex cõcedat, videtur Partis petitioni annuere,
& quaſi eius appellationi deferre, ex quo, vt dixi
mus ſuprà, nu. 7. recurſus vim habet appellatio-
nis, ergo ſicut Iudex poſtquam detuli appellatiõ
ni, etiã ab Interlocutoria, ſi procedat, dicitur attẽ
tare, iuxta eã, quæ latius diximus ſuprà, in hac 2.
parte, cap. 12. de attentat. appellatione pẽdẽte, in
5. limitatione primæ limitationis pſinc. nu. 72.
Ita debet ab innouatione abſtinere, poſt quam
recurſum conceſſit ob reuerentia ſaltẽ ſuperioris.
Secunda videtur opin. quod imò pendentia re
curſus non retardet executionem, & non prohi-
beat aliquid attẽtari. Quæ clarè deducitur, &
16 Primò, † quia omnes in hoc videntur conuenı
re, quod reuiſione cauſæ pẽdẽte, poſſet deueniri
17 ad executionem ſententiæ, † & hæc eſt vna diffe
rentia, quæ eſt inter appellationẽ, & ſupplicatiõ-
nem, ſiue recurſum, vt not. omnes Doctor. in Au-
thent. Quæ ſupplicatio, & melius, in l. ſi quis ad-
uerſus, præſertim Iaſ. ſub nu. 2. verſ. quinto not.
C. de precibus Imper. offer. quẽ ſequitur Capic.
18 deciſ. 28. In cauſa, nu. 11. † Et in ſpecia atteſtãs e-
tiã de Stilo Curiæ Delphinatus, tradit Gui. Pap.
deciſ. 50. Quia hæc curia, in princ. Afflict. deciſ.
251. dicit Regia & deciſ. 358. in cauſa nu. 8. & de
ciſ. 356. Fuit dubitatum, ſub num. 2. quod etiã vi-
detur ſẽſiſſe in deciſ. 269. Iudices, ſub nume. 3. &
deci. 341. Lata, vbi etiam nu. 3. aſſignat huius dif
ferentiæ rationẽ, prout etiam ponit Capic. in di-
cta deciſ. 28 & facit deciſ. eiuſdẽ 53. In cauſa ſub
num. 2. Quam concluſionem ſequitur etiam ex-
preſsè Maranthà, vbi ſuprà, num. 26. & ex recen-
tioribus Menoch. vbi ſuprà, num. 19. & num. 23.
poſt Curt. in l. admonendi, ff. de iureiur. Iaſ. in di
cta, l. ſi quis aduerſus. Coras. in præludijs, l. natu-
raliter. §. nihil cõmune. ff. de acqui. poſſeſſ. & Io.
de Neuizz. in conſ. 70. nu. 1. quibus adde Franc.
Marc. in quæſt. Delphinal. deciſ. 83. nu. 3. vbi etiã
atteſtatur de dicto Stilo Curiæ Delphinatus, &
Minſinges. Sing. Obſer. Centur. 1. deciſ. 48. incip.
Poſtulata, in fi. Et plenè nouiſſimè per Io. Bapt.
de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. c. 2. in 9. Am-
pliat. verſ. nono ãpliatur, vbi præter ſupra allega-
tos, multos alios in id citat, & ex recẽtioribus Ia-
cob. Henric. conſ. 38. Quoniam, nu. 3. & 4. lib. 3.
19 Secundò, quia † ſi recurſus non facit litem, vt
inquit Franc. Marc. poſt Bald. in dicta Auth. Quæ
ſupplicatio, & alios per eum allegatos, in deciſ.
Delphinal. 624. Quæritur ſuper literis, nu. 7. ergò
nõ videtur conſiderãda attẽtata, quæ regulariter
ſine lite non dantur. Caſſad. deciſ. 6. Voluerunt
Domini, nu. 2. ſuper Reg. Cancell. & neceſſario
præſupponunt litem extare, vt eſt in Recollect.
20 Paleotti deciſ. 221. Matrimo, ad med. † Quæ
opin. etſi paucioribus videatur fulcita fundamen
tis, eſt tamen vti verior amplectenda.
Et tenendo eã ad contraria breuiter reſponde
mus, quod nõ obſtant, & ad Primum & Secundũ,
21 † quod illa loquuntur de recurſu, id eſt de redu-
ctione laudi arbitrium boni viri, & ita loquun-
tur Bald. & Alex. & alij in cõtrarium allegati, nõ
autẽ de quolibet recurſu, & nos ſupra, cap. 16. de
attentat. reductione ad arbitrium boni viri pẽdẽ
te, num. 10. firmauimus, quod pẽdẽte reductione
dentur attentata, nam illa dicitur habere vim ap-
pellationis, vt ibi dictum eſt; Cæterũ autem recur
ſus verè non ſunt appellationes, vt per Menoch.
22 vbi ſupra, nu. 21. quod ex eo deprehẽditur, † quia
prohibita appellatione, nõ cẽſetur prohibitus re
23 curſus, † & vbi non datur appellatio, regulariter
datur recurſus, ſecũdum communem opinionẽ,
de qua poſt alios teſtatur Menoch. ibi nu. 24. qui-
bus adde etiam Brun. de Statut. & Conſtit. in ver
24 bo, nullitas, col. pen. verſ. Itẽ quæritur. † Niſi quis
antea appellaſſet, & appellationem deſeruiſſet: ta
enim ſupplicare, & recurrere nõ poteſt, ſecund 1
Ruin. in conſ. 34. Viſis, num. 5. & ſeq. lib. 5. Tertiũ
quoq; parũ obſtat, quia recurſus de quo Doctor.
allegati loquũtur, regulatur quidem ſicut appel-
latio, ſed non ſimpliciter, & quoad omnia, ſed tã
tum quoad determinationem, & tẽpus executij.
Præterea, diuerſa inter ſupplicationem ratio con
25 ſideratur, cum † ſupplicatio cõcedatur ex gratia,
& benignitate Principis, appellatio autẽ innita-
tur iuſtitiæ, quæ dictat, vt ea pendẽte nihil ſit in
nouandum, vt poſt Afflict. d. deciſ. 341. tradit Ca
rauita Ritu 272. in princ. Reliquis vero trib. fun-
damentis, quia in ſe vera ſunt, non eſt opus aliter
reſpondere, ſed potius (etiam in hoc capite Regu
lam conſtituẽdo) dictos tres caſus pro limitatio
nibus ad hãc materiam accommodarè. Sit igitur
26 Regula, † quod pendente recurſu, & reuiſione
cauſæ, poteſt regulariter fieri executio, & conſe-
quenter non dantur attentata, quæ probatur ex
his, quæ dicta ſunt ſupra in ſecũda opinione nu.
16. Quam

AMPLIA

Primò, vt ſupplicatio executionem non impe-
27 diat, † etiam ſi Princeps oppoſitum reſcribat, vt
poſt Bertrand. in conſ. 362. Nil opponitur, num. 2
lib. 1. Neuizz. in conſ. 20. & alios per eũ allegat.
tradit Io. Bapt. de Aſin. dicto §. 31. c. 1. verſ. 9. li-
mitatur, num. 3.
28 Secundò, vt fiat executio † etiam ſi ille met, qui
petit ſententiæ executionem fieri, Principi ſuppli
cauerit, & ſic ſententiam impugnauerit, nam nõ
obſtante huiuſmodi impugnatione poterit etiam
pendente ſupplicatione fieri executio, pone enim
quod ſententia cõtineat capita ſeparata, & is qui
illam obtinuit, prætendẽs ſe in vno grauatũ pro
illo ſupplicauerit, & pro alijs executionẽ petat.
vtique nõ obſtante ſua ſupplicatione, quoad alia
capita ſẽtẽtiæ, poterit data cautione executionẽ
obtinere, vt poſt alios tradit idẽ ibi, num. 5. & la
tius poſt Rebuff. in tract. de liter. ciuil. art. vnico,
glo. vltima. num. 9. vol. 1. & in dicto tract. de ſup
plicat. in Præfatio. num. 39. vbi dicit ita fuiſſe iu
dicatum in Senatu Pariſiẽſi, tradit etiam Carraui-
ta, dicto Ritu 252. nu. 9 & ſeq. Quam regulam

LIMITA

29 Primò, † vt nõ procedat reſpectu expenſarum
quia pro expenſis, non fit huiuſmodi executio, vt
per Afflict. dec. 231. dicit, & alios ſupra allegato,
in quarto fundamento primæ opin. num. 13. licet
hoc non ſeruetur in Francia, vt poſt Rebuff. in
tract. de Supplicat. in Præfat. nu. 4. tradit Ca-
rauit d. Ritu 252. nu. 5.
30 Secundò, † quando recurſus fuiſſet Parti inti-
matus, & ſuper eã Pars citata, vt in quinto funda
mẽto ſupra, nu. 14. quod ſatis eſt probabile, cum
per citatiõnẽ procul dubio regulariter inducatur
lis & pendẽtia, iuxta ea, quæ latè diximus ſupra in
hac ſecunda parte, cap. 4. de attentat. lite pend. in
præfatione, nu. 28.
31 Tertio, † quando recurſus eſſet à Iudice con-
ceſſus, quaſi tunc Iudex videatur illi recurſui (qui

habet

habet vim appellationis) detuliſſe, vt ſuprà, n. 15.
31 Quartò limita, † niſi querela ex forma ſtatuti
haberet vim appellationis, put eſt Bononiæ, quo
33 caſu ſi quid ea pendente, † vel pendente tempo-
re decem dierum ad eam interponendam, fuerit
geſtum in eadem met cauſa, eſſet tanquam atten-
tatum reuocandum, vt colligitur ex his, quæ po-
nit Aug. Bero. in conſ. 113. Viſa ſententia, per tot.
lib. 3. in quo licèt concludat innouata non eſſe re-
uocanda, id tamen eſt, quia erant in diuerſa cau-
ſa, vt latius ibi per eum.
34 *Quintò niſi Index † ad quem fuit habitus re-
curſus, primo Iudici inhibuiſſet, quia tunc geſta
per eum, dicuntur attentata, & eſſe ipſo iure nul-
la, vt in terminis eſt deciſ. Rotæ Lucenſ. per Ma-
gon. 13. per totum, præſertim nu. 10.]
35 Eſt autem hæc Regula declaranda, † vt petens
hoc caſu pendente reuiſione per viam ſupplica-
tionis executionem, debeat præſtare cautionē, de
qua loquitur Authēt. Quæ ſupplicatio, & ibi not.
omnes, C. de precibus Imperat. offer. * quod ma-
ximè procedit in Ducatu Sabaudiæ, vt declarat
nouiſſimè Ant. Sola, in Decreto dicti Ducatus, in-
cipiente ſubditos noſtros, nu. 10. tot. 6. vbi ſubdit,
quod illa præſtanda eſt, etiā ſi non petatur.] Cir-
ca quam licet multa dici poſſent, quia tamē clarè
ponuntur ibi per Doctor. & in c. ſciſcitata, de re-
ſtit. in integ. & nos de ea aliquid diximus ſupra, c.
18. de attent. reſtit. in integr. pend. in prima limi-
tatione princ. verſ. circa cautionem, num. 71. vlte-
rius non inſiſtimus, ſed ab ibi dicta lectorē remit
timus; Quibus adde Franc. Marc. Deciſ. Delphin.
83. ſub nu. 2. qui ſimiliter id intelligit, quod detur
36 cautio, ita demum, ſi petatur. † Quod non proce-
deret in Francia, nec in Regno Neapolitano, vbi
etiam ſi cautio non petatur, eſt præſtanda, vt poſt
Rebuffum tradit Carauita in dicto Ritu, 252. nu.
8. Et latè, & eleganter nouiſſimè per Roland. in
conſ. 43. in præſenti, lib. 2. per totum, præſertim,
nu. 21. vbi firmat regolariter iuratoriā cautionem
ſufficere, licèt in caſu ſuo ibi, ſub nu. 48. illam non
37 ſufficere concludat, ex quo † talis cautio non ad-
mittitur, quando (vt ille inquit) alio remedio vtri-
que Parti eſt conſultum.* De eo tamē poſſet quis
forſan in propoſito dubitare, poſito, quod ſecun-
38 dum formam † alicuius ſtatuti, ſeu aliàs certū ſit,
quod alicui tanquam grauato competit ius recur
rendi & ſupplicandi, an antequā ſupplicationem
porrigat, & actualiter recurrat, ſit impedita exe-
cutio. Et licèt videretur dicendū, quod retardare-
tur executio, ſicut videm⁹ in appellatione, in qua
potentia appellādi æquiparatur appellationis in-
terpoſitioni, vt diximus ſupra, cap. 11. contrarium
videtur verius, vt declarat Paul. de Caſtr. conſ. 2.
nu. 24. lib. 3. vbi dicit, quod ſolum hoc in appella-
tione reperitur ſtatutum, quod huiuſmodi poten-
tia attendatur, & hoc propter modicitatem tem-
poris decem dierū quæ ceſſat in recurſu, ac etiam
reſtitutione in integrum, vt latè ibi per eum.]

Cap. XX. De attent. poſt inhibitionem.

SVMMARIVM.

1 *Attentatorum poſt inhibitionem materia in iudicijs frequentiſſima.*
2. *Inhibitio quid ſit, & infra. num. 7.*

hoc adde ad Papie. in for. appel. a binterlocut. in glo. cauſis ... additio. fol. 380. col. 1. 2.

3 *Quis inhibere poſſit, & infra. nu. 33.*
4 *Cui inhiberi valeat, & infra. nu. 69.*
5 *Quando inhibendum ſit, & infra. nu. 107.*
6 *Quomodo inhiberi debeat, & infra. nu. 182.*
7 *Inhibitio eſt prouiſio quædam ad iuriſdictionem, & iura partium de cætero conſeruandum (actus contra eam facti nullitatem, & pœnarum incurſus inducens) à iure introducta ab habente iuriſdictioẽ ordinariam, vel delegatam per ſuam interlocutoriam, ex officio, vel ad inſtantiam partis emanata.*
8 *Prouiſio eſt verbum generale.*
9 *Iudex poteſt inhibere ſubditis ſuis, ne coram alio in ſui præiudicium litigent.*
10 *Inhibitioni contrauenientes dicitur Iudicem in ſua iuriſdictione contemnere.*
11 *Inhibitio conſeruat iura partium, non ſolum prohibeado ne aliquid in præiudicium fiat, verum etiam reuocando, ſi quid factum fuerit.*
12 *Inhibitio conſeruat omnia in eo ſtatu, in quo ſunt tempore quo emanat.*
Nec retro trahitur ad conualidandum aliquod ius de præterito, num. 13.
**Canonice facta nunquam reſpicit præterita, ſed tantum futura 14.*
15 *Proceſſus poſt inhibitionem factus regulariter eſt ipſo iure nullus.*
16 *Prohibitio legis inducit nullitatem actus contra eam facti.*
17 *Inhibitio æquiparatur decreto irritanti.*
18 *Inhibitioni contrauenientes incurrit pœnas in eo contentas.*
Requiritur tamen declaratoria incurſus talium pœnarum, vt nu. 19.
20 *Ius inhibet in multis caſibus etiam abſque facto hominis.*
21 *Iuris inhibitio eſt efficax etiam ad reuocationem attentatorum.*
22 *Attentans dicitur ius contemnere.*
23 *Priuati nō poſſūt exercere ea quæ ſunt iuriſdictionis.*
24 *Inhibitio præſuppoit iuriſdictionem, & ius inhibendi dependet à iuriſdictione, & ſuperioritate.*
25 *Delegatus Papæ non poteſt inhibere iudici ordinario in Ciuitate Florentiæ in cauſa mere profana, ex quo Papa in temporalibus, nullam habet ibi iuriſdictionem.*
26 *Inhibere poteſt, quandoque vna pars alteri.*
27 *Inhibitio extraiudicialis, quandoque cauſat attentata, vt eſt illa, quæ implicite continetur in noui operis nunciatione.*
28 *Nouo opere nunciato, ſi quid cōtra fiat eſt per viam attentati reuocandum.*
29 *Retractationi ſubijcitur id quod quis agit poſt inhibitionem ſibi factam ab eo qui legitime iuriſdictionem exercet.*
30 *Iudex delegatus, vt poſſit inhibere, debet habere iuriſdictionem in illa met cauſa in qua vult inhibere.*
31 *Inhibitio dicitur eſſe ſententia interlocutoria.*
Præterquam ſi ſimus in inhibitione ex officio facta, num. 32.
33 *Citatio partis, an ſit neceſſaria in decernenda inhibitione, remiſſiuè.*
34 *Inhibere regulariter poteſt omnis qui habet iuriſdictionem ordinariam, vel delegatam.*
Dummodo ſit maior iuriſdictione illo cui inhibetur, vt num. 35.
36 *Inferior regulariter non habet iuriſdictionem in ſuperiorem.*
37 *Proceſſus factus per Iudicem delegatum à Principe contra inhibitionem Auditoris Cameræ non cenſetur attentatus.*
38 *Tēporales domini ſolent quandoque inhibere ſubditis ſuis*

Digitized by Google

ſuis ſub grauiſſimis pœnis, ne quis alium trahat ad curiam Romanam.
Prout faciunt Domini Veneti, vt nu. 39.
40 Iudex eccleſiaſticus inhibet iudici ſæculari.
41 Eccleſiaſtica poteſtas coheret ſæcularem, quia maior illa eſt.
42 Iudex ad quem inhibet Iudici à quo, & etiam ipſis partibus.
43 Iudex etiam in prima inſtantia poteſt alteri inhibere, ne poſſidentem moleſtet, ſi ſibi conſtat illum poſſidere.
Alias poteſt poſſeſſionem ad ſe aduocare, & ambobus inhibere, vt nu. 44.
45 Iudex rectius agit ſi ſumpta informatione, quis poſſideat, & ſecundum illam faciat vnum vice poſſeſſoris, & alteri inhibeat, quam ſi poſſeſſionẽ auocet, & ambobus inhibeat.
46 * Poſſeſſio ciuiliſſima vigore Statuti in hæredem, transfertur.
47 Inhibitio non datur, ſi alteri parti fuiſſet antea datum mandatum de manu tenendo, niſi cum Clauſula, Sine præiudicio poſſeſſionis, & mandati de manutenendo eius vigore obtenti.
48 Iudex quilibet nedum Princeps poteſt inhibere, & Clauſulam annullatoriam ponere ſi contra fiat.
49 Factum contra prohibitionem ſuperioris debet tolli, & reuocari quaſi factum contra legem.
50 Arbiter non ſolum neceſſarius, ſed & voluntarius inhibere ex cauſa quandoque poteſt.
51 Arbiter quando partes ſunt inuicem inimicæ poteſt inhibere vni ne tranſeat per contratam alterius.
52 Iudex adiunctus ſtatim præſentata commiſſione poteſt conitudicibus inhibere, ne ſine eo vlterius in cauſa procedant.
53 Cardinales ſibi inuicem non inhibent, ſed inſinuant tantum commiſſionem.
Et ita de ſtilo obſeruatur, num. 54.
Etiam ſi Cardinali fuerit commiſſa cauſa, quæ erat antea coram Auditore, cui ſimiliter non inhibent, ſed intimant commiſſionem, nu 55.
56 Intimatio commiſſionis facta per Cardinalem habet vim inhibitionis.
Licet inter coadiutores talem vim non haberet, numero 57.
58 Adiutor ſacri Palatij, cui committitur cauſa, quæ fuerat coram Cardinali, non inhibet, ſed ſolum intimat commiſſionem.
Et de hoc ſtilo, & ob reuerentiam Cardinalis, numero 59.
Licet de iure etiam Cardinali eſſet inhibendum, numero 60.
61 Cauſæ quæ ſemel fuerũt commiſſæ Cardinalibus non in palatio ſed alijs Cardinalibus committi conſueuerunt.
62 Cardinalibus quoquè inhibetur poſt obſeruationem trium terminorum ſeruari ſolitorum, ſecundum aliquos.
Termini prædicti, qui ſint hic declaratur nu. 63.
64 Inhibitionis, & intimationis commiſſionis, quoad effectum non videtur eſſe differentia.
65 Intimatio ſola de potiori alterius iuriſdictione inducit inualiditatem proceſſus.
66 Iudex meræ nullitatis inhibere non poteſt, ne fiat executio ſententiæ, quæ tranſiuit in rem iudicatam, ſecundum aliquos.
Licèt contrarium videatur verius, quod immo iudex nullitatis inhibeat, vt num. 67.
Niſi nullitas opponatur contra tres conformes, vt num. 68. &
Niſi altiorem requirat indaginem, vt nu. 69.
70 Executio facta poſt inhibitionem emanatam à Iudice coram quo erat nullitas etiam principaliter, & per modum actionis intentata, nulla eſt, & attentata remiſſiuè.
71 Iudex quilibet maior inhibet inferiori.
Et maior intelligitur in illa cauſa, in qua vult inhibere, vt nu. 72.
73 Delegatus à Principe maior eſt quolibet ordinario.
74 Inhiberi poteſt non ſolum Iudicibus, & Partibus, verum etiam alijs quibuſcumque quos quoquo modo tangit negocium, in quo inhibetur, & qui liti poſſent præiudicare.
75 Iuriſdictionem ſuam etiã pœnali iudicio tueri licet.
76 Iudicis, & Prætoris contempta dignitas vindicari dicitur in attentatis.
77 Iudex inhibet ipſis partibus litigantibus.
78 Dominus feudi inhibet ſuis ſubditis, ne in ſui præiudicium coram alio litigent.
79 Iudex Eccleſiaſticus inhibere poteſt iudici ſæculari.
80 Iudex Eccleſiaſticus non ſolũ ſimpliciter eſt maior ſæculari, verùm etiã quando eſt dubium ad quem ſpectat cognitio, tanquam maior ipſe cognoſcit.
81 Iudex Eccleſiaſticus ſub prætextu abſolutionis à iuramento coram eo petitæ.
Vel quod inſtrumentum, cuius executio coram ſæculari petitur ſit vſurarium.
Vel quod cauſa ſit Eccleſiaſtica, quando poſſit iudici ſæculari inhibere.
Nec in tali inhibitione requireretur citatio iudicis ſæcularis ſecundum aliquos, nu. 82.
Dummodo coram eccleſiaſtico fuerit Pars citata, num. 83.
Secundum magis commun. opin. nu. 84.
Licet aliqui contra, vt nu. 85.
86 Citatio licet neceſſaria ſit in decernenda inhibitione per Iudicem Eccleſiaſticum contra ſæcularem, & hoc de iure ſit veriſſimum.
Male tamen in practica ſeruatur ſecundum aliquos, num. 87.
88 Iudex ſæcularis non debet curare inhibitiones iudicis Eccleſiaſtici etiam ſub pœnis & cenſuris decreta, quando iuriſdictionem non habet ab eo cognoſcendi illam cauſam ſecundum aliquos.
89 Clericus coram ſæculari falſos teſtes producens ſi de falſo corã eccleſiaſtico cõuenitur nõ põt eccleſiaſticus inhibere ſæculari, vt fungatur partibus ſuis.
90 * Inhibitio iudicis Eccleſiaſtici iudici ſæculari ſuper re profana per clericum vendita ſperni poteſt.
91 Curia Epiſcopalis per inhibitionem cum cenſuris multum obijcit practicis licet non ſemper iuſte.
92 Inhibitiones iudicis Eccleſiaſtici de Stilo ſeruantur.
Et hæc opi. videtur tutior, quam ſupra relata, num. 88. vt hic nu. 93.
94 Iudex Eccleſiaſticus tunc inhibet ſæculari, quando cauſa eſt ſpiritualis, vel ſpirituali annexa.
95 Cardinali non inhibetur, ſed commiſſio inſinuatur.
96 Inhibitio non comprehendit tertium qui nullo modo poſſit liti præiudicare.
Niſi in commiſſione adeſſet Clauſula ſolita, videlicet, cum facultate quibus, vbi, quando, & quoties opus fuerit inhibendi, vt nu. 97.
98 Inhibitio emanata vigore cõmiſſionis habẽtis clauſulam omneſque alios, & c. facit attentata etiã cõtra eam, qui tẽpore inhibitionis nullũ ſuper re ius habebat, ſed vide ad 53. annos incœpit ius habere.
99 Par in parem non habet imperium.
100 Diſpoſitio cap. 1. de offic. deleg. contra impedientes iuriſdictionem, an procedat in collegæ ipſius iudicis remiſſiuè.
101 Adiunctus licet ſit in pari iuriſdictione, poteſt tamen coniudicibus inhibere ne procedant.
102 Iudex etiã inferior inhibet maiori, quando ſtatuto

vel

Digitized by Google

vel conſuetudine hoc introductum eſſet.

103 *Iudex poteſt alteri Iudici ſibi in iuriſdictione æquali inhibere, ſi eum in cauſa cognitione præuenerit.*

104 *Iudex ad quem non debet concedere literas inhibitorias reſpectu reintegrationis, quando fuit appellatũ à ſententia ſuper reintegratione poſſeſſionis vigore ſtatut. Delphin. incip. Super literis.*

Licet ſecùs ſit reſpectu pœna declarata vigore dicti ſtatuti, num. 105.

106 *Superior tunc inhibet inferiori, ne de cauſa cognoſcat, quando inferior recognoſcit iuriſdictionem ab eo, non autem ſi ab alio.*

107 *Inhibitio iam in prima, quam in ſecunda inſtantia fieri poteſt.*

108 *Inhibitio, vt per Iudicẽ prima inſtantia fieri poſſit, debet de neceſſitate lis corã eo pendere per citationẽ ab eo decretam, & executam ſecundum aliquos.*

109 *Inhibitio per ſe non dicitur radicare, & perpetuare iuriſdictionem inhibentis.*

110 *Citatio de ſtilo in decernenda inhibitione non adhibetur.*

111 *Inhibitio cum poſſit fieri partibus inuitis, multo magis poterit illis abſentibus.*

112 *Stilus habetur pro iure.*

113 *Practica antiqua attendi debet, & ab ea non eſt recedendum.*

114 *Cauſa quãdo eſt grauis, & per inhibitionẽ impediretur aliqua vniuerſalis diſpoſitio, puta concilij, in facultate inhibendi ſolet Signatura addere clauſulam, præuia matura cauſæ cognitione.*

115 *Iudex ad quem quando inhibere poſſit, varij varia dixerunt.*

Aliqui quod non poſſit niſi lite conteſtata, vel poſt terminum ad impugnandum, & iuſtificandum appellationem, vt nu. 116.

Alij quod poſtquam quis citatus ad dicendum cõtra commiſſionem nihil releuans oppoſuit, tunc poſſit ſibi inhibere, vt nu. 117.

Alij vero quod ex quo iudex appellationem recipit poſſit inhibere, vt num. 118.

Verior videtur opin. quod iudex ad quem non inhibeat niſi ſibi conſtiterit fuiſſe appellatum, & per appellationem cauſam totaliter fuiſſe ad eum delatam, vt infra, num. 120.

Nec ſufficeret probare fuiſſe appellatũ niſi etiã probetur fuiſſe appellatũ intra decem dies, vt nu. 121.

119 *Cauſa aliqua cognitio regulariter requiritur in inhibendo.*

122 *Iudex antequam inhibeat debet cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio in illa cauſa, & poſtea inhibere.*

123 *Iudex ſi ſine cauſa cognitione inhibeat, poteſt ab eo appellari, & dicitur eſſe iuſta cauſa appellandi.*

124 *Inhibitio ſine cauſa cognitione decreta tanquam de facto facta, deberet etiam de facto reuocari.*

125 * *Tenuta nulliter conceſſa non reuocatur ſi de nouo veniret concedenda.*

126 *Iudex ad quem non poteſt inhibere ſi duntaxat incœperit prædictam cauſæ cognitionem.*

Licet aliqui contra, vt num. 127.

Alij uero diſtinguendo opi. concordent conſiderando tempus ante comparitionem, et negationem appellati, vt hic nu. 128.

129 *Iudex ſi in puncto competentiæ ſibi obijciatur talis dubietas, quod iuriſdictio reddatur dubia, non debet interim inhibere, donec cognoſcatur de veritate iuriſdictionis.*

130 *Iudex poteſt inhibere non ſolum in curia, verum etiam extra eam, & in partibus.*

Etiam ſi commiſſio non haberet niſi Clauſulam cum poteſtate inhibendi, vt nu. 131.

132 *Inhiberi cũ debita cauſæ cognitione poteſt, etiam ſi cõmiſſio dicat conſtito, quod penſio ſit cõditionalis.*

Et inhibitio iſta afficit de rigore, quicquid aliqui dixerint, vt nu. 133.

Attentata tamen contra eã nõ reuocarẽtur, ſi conſtaret in actis de implemento conditionis. nu. 134.

135 *Iudex cum huiuſmodi cauſæ cognitione inhibet etiã in cauſa criminali.*

Etiam ſi eſſemus in confeſſo, & conuicto ſecundum aliquos, vt nu. 136.

137 *Iudex ad quem, quando fuit appellatum ab interlocutoria, antea quam inhibeat, non ſolum debet ſibi conſtare de appellatione, & deuolutione, ſed inſuper debet incipere cognoſcere de veritate cauſæ in appellatione expreſſa.*

Et hanc doctrinam dicitur dare Rota in materia inhibitionis facienda, vt nu. 138.

139 *Inhibitio canonicè vt fiat, tria requiruntur, videlicet Primò, quod ſit appellatũ ex probabili cauſa. Secũdò quod negocium ſit per appellationẽ deuolutũ. Tertiò quod incipiat cognoſcere de veritate cauſa.*

140 *Delegatus à Principe in cauſa grauaminis, licet ſecundum aliquos ſtatim inhibere poſſit, Ordinarius verò ita demum, ſi cœperit de veritate cauſæ cognoſcere. Hæc tamen diſtinctio non recipitur.*

141 *Iudex tunc dicitur incœpiſſe cognoſcere de veritate cauſæ appellationis ad effectum inhibendi, quando Partes citat, vel illis in ſua præſentia cõſtitutis terminum aſſignat.*

142 *Iudex appellationis à grauamine indifferenter inhibet quando cum articulo grauaminis committitur ſibi etiam negocium principale, cum poteſtate citandi ad partes.*

Quod potius admitti de ſtilo dicendum eſt, quam de iure, vt enitetur contrarium de quo hic nu. 143.

144 *Iudex appellationis ab interlocutoria ſtatim abſque ſolita cauſæ cognitione inhibet, quando appellans coram Iudice à quo obtuliſſet ſe incontinenti probaturum veritatem cauſæ appellationis, & nõ fuiſſet admiſſus.*

145 *Inhibitio etiam in appellatione ab interlocutoria de ſtilo Cameræ Imperialis, vt valeat ſufficit, quod de iuriſdictione inhibentis cõſtet ſaltem ex narratione appellantis.*

Et proceſſus poſt dictam inhibitionem factus, tanquam attentatum reuocatur, nu. 146.

147 *Cauſa cognitio licet in decernenda inhibitione requiratur, id tamen intelligendum videtur, niſi in contrarium ſit conſuetudo.*

148 * *Cauſæ cognitio quando requiratur in decernenda inhibitione.*

149 *Inhibitio vigore appellationis extraiudicialis nullatenus eſt cõcedenda, niſi vltra appellationẽ et cauſæ deuolutionem conſtiterit etiam aliqualiter de his quæ fuerant in appellatione expreſſa, & nu. 150.*

Etiam ſi de veritate cauſæ appellationis cognoſcere cœperit, vt nu. 152.

Niſi coram executore à quo appellatur, fuerit oblata incontinenti probatio cauſæ ipſius appellationis, vt infra num. 153.

Niſi ſimus in appellatione in electionib. Eccleſiarũ Cathedralium, & Regularium, vt infra num. 154.

151 *Appellatio extraiudicialis verificari debet, antequam inhibeatur Iudici à quo, cum de veritate cauſa in appellatione extraiudiciali expreſſa non præſumatur. ibidem.*

155 *Inhibitio vigore appellationis interpoſita in caſu à iure prohibito non conceditur niſi ultra appellationem, & deuolutionem iudex incipiat cognoſcere, an appellatio ſit recipienda.*

Idem quando appellatio eſſet interpoſita, ex cauſa manifeſtè friuola, nu. 156.

Etſi

Et ſi de facto fuerit inhibitum, talis inhibitio non cauſat attentata, nu. 157.

158 Inhibitio uigore appellationis in poſſeſſorio, licet reſpectu poſſeſſionis non videatur concedenda ex quo in eo appellatio regulariter prohibetur, bene tamen concederetur reſpectu pœnę declaratæ, vigore ſtat. Delphin. poſſeſſorij incip ſi quis per literas.

159 Auditore Palatij de ſtilo non inhibetur poſt cōcluſionem in cauſa.

Tam in cauſa ſpirituali, quam profana, nu. 160.

Dummodo ſit uerè concluſum in cauſa, ſecùs ſi tacitè, & ſolum ab una parte, puta per miſſionem citationis ad ſententiam, nu. 161.

Si tamen fuerit hoc caſu inhibitum inhibitio facta attentata, nu. 162.

163 Iudex adiunctus abſque prædicta cauſæ cognitione, ſtatim commiſſione præſentata inhibet alijs iudicibus. Et ita practicatur, nu. 164.

165 Iudex ſecundus poteſt ſtatim & abſque alia cognitione primo iudici inhibere, quando cauſa eſt incidens, & de ſui natura præiudicialis cauſæ, quæ tractatur per primum, ſecundum aliquos.

Dūmodo ſecūdus iudex non fuerit aditus per uiā appellationis, ſed alia uia ordinaria, ex eo ą primus.

Iudex non poterat cognoſcere de illa cauſa incidenti, & præiudiciali, nu. 166.

167 Inhibitio iuxta formā cōmiſſionis sēper concedi pōt.

168 Inhibitio iuxta formam commiſſionis datur etiam ad inſtantiam attentantis.

De huiuſmodi autem ſtilo hodie plurimum videtur dubitandum, vt infra, nu. 170.

169 Clauſula in cōmiſſione apponi ſolita cum facultate citandi, & inhibendi, &c. operatur, vt iudex poſſit ſtatim etiam abſque partis citatione inhibere.

171 Inhibitio iuxta formā commiſſionis extra Curiam nō ſolet dari, quando timetur ne illa ſit impedimento legitime geſtis, & per Rotam alias ordinatis.

172 Inhibitio quando non decernenda & num. 207.

173 Iudex etiam abſque cauſę cognitione inhibere poteſt partibus ne aliquid illicitum faciant, ſecus ſi inhibeat Iudici.

174 Iudex a quo in caſibus in quibus poteſt etiam poſtquam detulit appellationi inhibere Partibus, ne aliquid in pręiudicium appellationis innouent, abſque cauſæ cognitione inhibet.

175 Iudex ad quem etiam ſi ſimus in appellatione à diffinitiua de ſtilo Cameræ Imperialis inhibet, dummodo de iuriſdictione inhibentis conſtet per narrationem appellantis.

176 Clauſula conſtito de aſſertis facit vt iudex antequā inhibeat, teneatur adhibere cauſæ cognitionem.

177 Iudex qui ex forma reſcripti tenetur anteĝ inhibeat adhibere cauſę cognitionē ſi ea nō adhibita ībibeat iudex inhibitus nihil poteſt, aut debet poſtea facere.

178 Reformatio commiſſionis facilis eſt in Curia.

179 Iudex ad quem etiam cum prædicta cauſæ cognitione non poteſt inhibere quando appellans poſt appellationem fuerit debitum confeſſus.

180 Inhibitio eſt deneganda ei, qui carceratus vigore obligationis in forma Cameræ appellauit, & poſt appellationem fuit debitum confeſſus.

181 Apoſtolicus ad prouidendum alicui de beneficio, quod is duxerit infra menſem acceptandum poteſt ſtatum, & abſque dicta cauſæ cognitione collatoribus inhibere ne infra dictum menſem conferant.

182 Inhibitio quo modo ſit concedenda ſpecialis, & certus modus dari non poteſt.

183 Iudex inhibendo non debet inhibere niſi in illa cauſa, quæ coram eo pendet.

184 Iudex appellationis ab articulo alicuius cauſæ, an poſſit inhibere in tota cauſa.

Aliqui quod poſſit, vt nu. 185.

Verior videtur contraria opin. quod regulariter non poſſit, num. 186.

Niſi quando eſſent connexa, vt nu. 187.

Niſi immineret periculum, vt nu. 188.

189 Inhibendum illis perſonis ſolum eſt, quæ poſſunt liti præiudicare.

Secus ſi quis ſit mere tertius, vt nu. 190.

191 Inhibitionis effectus non egreditur perſonas, nec paſſiuè dum aliquibus inhibetur, nec actiuè dum alicuius nomine inhibetur.

192 Inhibitio facta nomine creditoris non iuuat fideiuſſorem nec econtra.

Quod procedit in fideiuſſore contractus, ſecus in fideiuſſore Iudicij, vt nu. 193.

194 Inhibitiones quo magis timeantur poſſunt, & ſolēt committi, & relaxari ſub grauibus pœnis.

195 Inhibendum quando eſt Epiſcopo, vel ſuperiori Prelato in inhibitione exprimitur ſub pœna ſuſpenſionis quo ad eum.

Quoad alios ſub pœna excommunicationis. 196.

Quamuis hoc de excommunicatione poſt concilium Tridentinum non exprimitur, niſi in ſubſidium, vt infra, num. 200.

197 Inhibitionem petenti ſub cenſuris, & pœnis datur tantum ſub cenſuris.

Niſi maxima eſſet contumacia, num. 198.

Vel grauiſſima materia, nu. 199.

201 Inhibendi facultas cum proueniat à iuriſdictione reſtringitur ad terminos iuriſdictionis.

202 Clauſula cum facultate inhibendi in Curia, & extra, ſemper in commiſſionibus apponi ſolent.

203 Iudex datus cum facultate citandi, & inhibendi in Curia non poterit extra Curiam inhibere.

Licet ſecùs eſſet ſi indefinitè dictum eſſet cum facultate citandi, & inhibendi, nu. 204.

205 Inhibitio vt fieri poſſit ſecundum aliquos debet lis coram inhibente pendere.

Licet contrarium ſit verius, nu. 206.

207 Inhibitionem extra Curiā Rota nō dat quādo prius alteri parti dediſſet mandatum de manutenendo.

Inhibitio nō datur extra Curiā ei qui tres ſnīas contra reportauit & rationem vide ibid. nu. ſeq. 208.

209 Citatio partis in decernenda inhibitione regulariter requiritur de iure, & infra nu. 215.

Secundum commun. opin. nu. 210. & infra nu. 213.

Et etiam de ſtilo palatij, nu. 211. 212. & 214.

Licet aliqui contra, quorum opi adhibita diſtinctione ſuſtinetur, nu. 216.

215 Stilus variabilis eſt, & modo albus, modo niger appellatur.

217 Citatio omiſſa in inhibitione decernenda facit, ut actus poſtea contra inhibitionem geſtus nō ſit nullus remiſſiuè: Quod tamen fallit de ſtilo Dominorū. ibid. in fine numeri.

218 Citatio prædicta in inhibitione omitti non poteſt etiam ſi eſſemus in cauſa modici pręiudicij.

219 Citatio in inhibitione non eſt neceſſaria, quādo pars eſt præſens.

220 Inhibitio cum fieri poſſit inuita parte, poterit etiam ea abſente expediri.

221 Inhibitio quando fit ex officio Iudicis nō requiritur citatio partis.

Secundum commun. opin. nu. 222.

223 Clericus ſi ſit inquiſitus in Curia ſeculari, & Eccleſiaſticus velit illi inhibere, non requiritur citatio Iudicis ſecularis.

224 Inhibitio ſi dubitatur, an ex officio, vel ad partis inſtantiam ſit decreta, in dubio interpretatio fit, quod ex officio emanauerit.

225 Citatio in inhibitione non requiritur, quā Iudicis eſt

data

Digitized by Google

data in communi facultas citandi, & inhibendi.
Licet aliqui contra. num. 226.
227 *Inhibitio ſine citatione partis expeditur, quando imminueret peccatum.*
Vel iudex eccleſiaſticus interdiceret ſeculari, ne executioni demandet conſtitutionem, quæ eſſet contra libertatem eccleſiaſticam. nu. 228.
229 *Citatio in inhibitione decernẽda uigore appellationis à grauamine non requiritur ſi Iudici conſtet de deuolutione & de ſua iuriſdictione ſecundũ aliquos.*
Licet hoc non videatur omnino tutum. 230.
231 *Citatio in inhibitione de eo tantũ facienda eſt, qui habet intereſſe in cauſa tãquã pars, nõ ſi alio nomine.*
232 *Iudex à quo regulariter non eſt citandus, vt veniat ad defendendum ſuam ſententiam, niſi in quibuſdam caſibus, de quibus hic remiſſiuè.*
233 *Attentata dicuntur geſta poſt inhibitionem, & regulariter ſunt ex priuilegio attentatorum in primis, & ante omnia reuocanda.*
234 *Proceſſum poſt inhibitionem factum nullum eſſe, indubitatum eſt.*
235 *Inhibitione facta, quicquid factum fuerit, debet tanquam attentatum reuocari.*
236 *Retractationi ſubijcitur id quod quis agit poſt inhibitionem ſibi factam ab eo qui legitimè iuriſdictionem exercet.*
237 * *Inhibitione ſecuta, & admiſſa, Iudicis ligantur manus, vt non poſſit amplius in cauſa procedere.*
238 *Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda.*

1 ATtentatorũ poſt † Inhibitionẽ materia licet in iudicijs frequentiſſima ſit, nullibi tñ plenè p Doctor. pertracta videtur, & Veſtr. ipſe, qui cętera, quę ad praxim præſertim Rom. Cur. pertinent, elegantiſſimè cõplexus eſt, de hac materia principaliter fere nullũ verbũ feciſſe vr, & Vital. qui aliquid de Inhibitione tetigit, in tract. de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari appellatione pendente, nu. 25. ſatis ieiunè eã explicaſſe vr, & ideo illã tractaturi, vt clarius, & vtilius percipi poſſit, operæpretiũ eſt, ad neceſſariã intelligentiã, prius nõnulla de ipſa Inhibitione, & de his, quæ neceſſario ad eã pertinent præfari, Quinq; ergo pręfationis, & quaſi præludiorum loco videnda ſunt.
2 † Primò. qd ſit inhibitio. † Secũdò, quis inhibere
3 poſſit. † Tertiò, cui inhiberi valeat. † Quartò, qñ
4 inhibendũ ſit. † Quintò, & vltimò, quõ inhiberi
5 debeat. Quibus declaratis, materiam deinde at-
6 tentatorum poſt inhibitionem facilius, etiam per viam Regulæ, & Limitationum, explicabimus.

Quæſtio prima quid ſit inhibitio.

Quæritur ergo primò, quid ſit Inhibitio, & quia illa nec diffinita, nec deſcripta à Doctor. reperiatur, præterquàm à Mãdoſio, qui nouiſſimè etiã poſtquã ea, quæ ad Inhibitionis materiam, & attentatorum poſt eam, pertinẽt in hoc capite, latè fuerant per nos ſubordinata) tractatum de Inhibitionibus edidit: in quo, quæſt. 1. num. 3. Inhibitionis diffinitionem eleganter ponit, quia tamẽ illa non videtur omnes ſpecies Inhibitionum illarumque effectus explicitè complecti, vt clarius hæc materia pateat, poteſt ex his, quę fuſius infra in diſcurſu huius Inhibitionis materiæ dicturi ſumus, ita ipſius Deſcriptio colligi, videlicet.
7 Inhibitio † eſt prouiſio quædam ad iuriſdictionem & iura Partium de cætero conſeruandum, (actus contra eam facti nullitatem, & pœnarum incurſum inducẽs) à iure introducta, vel ab habẽte iuriſdictionem Ordinariam, vel Delegatã, per ſuam interlocutoriam ex officio, vel ad inſtãtiam Partis emanata. Cuius deſcriptionis vis ex ſingulorum verborum declaratione manifeſtius apparebit; dicitur in ea, quod eſt

Prouiſio, quod verbum ponitur tanquam ge-
8 nus, † prędicatur enim de multis ſpeciebus prouiſionum, puta prouiſione hominis, & prouiſione legis, ad not. in l. fin. C. de pact. conuent. & in l. 1. §. primo, ff. de noui oper. nunc. de prouiſione, id eſt collatione, præſentatione, ac inſtitutione alicuius Beneficij Eccleſiaſtici, & in ſumma, eſt verbum latiſſimum, vt de ſe patet, & non expreſsè gloſ. & ibi etiam Card. in Clem. finali, in verbo prouideri, de election. & hoc verbum fuit appoſitum ad hoc, vt in deſcriptione comprehẽdi poſſit etiam inhibitio, quæ fit ex officio, vt dicemus infra, in declaratione verbi per interlocutoriam, numero 32.
9 Ad iuriſdictionem conſeruandam † quia poteſt iudex inhibere ſubditis ſuis, ne coram alio in ſui præiudicium litigent, vt not. Boer. poſt alios per eum allegatos, deciſ. 124. Florentinus, num. 2. per
10 tex. in cap. ex tranſmiſſa, de foro compet. † Hinc videmus, quod inhibitioni cõtrauenieus, dicitur Iudicem in ſua iuriſdictione contemnere, Rota, decif. 26. aliàs, 307. Nota quod audientia, de appell. in antiq. & deciſ. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, poſt prin. de reſtit. ſpoliat. in nou. & propterea in formula huiuſmodi inhibitionis ſolet apponi clauſula, Ne aliquid in contemptũ noſtræ iuriſdictionis attentare curetis, vt colligitur ex his, quæ ponit Specul. de citation. §. dicto, de citatione, ſub no. 7. verſ. porrò quandoque.
11 Et Iura Partium † quia inhibitio nõ ſolum conſeruare dicitur iura Partium prohibẽdo illis, ne in alterius præiudiciũ aliquid faciant, ut docet Specul. vbi ſupra, in formula ibi poſita, (aliàs enim, ſi actus non ſit in præiudiciũ, non videtur, quod inhibitio cenſet attẽtata, vt eſt de mente Ægid. deciſ. 529. ſi Titius) verum etiam quia ſi aliquid pręiudicij factum fuit poſt inhibitionem, illud totum iudex per reuocationem geſtorũ poſt inhibitionem emendabit, vt dicemus latius infra, in regula ſuper hoc latius ponenda, nu. 234.
12 De cætero, hoc fuit dictũ, † quia inhibitio conſeruat omnia in eo ſtatu, in quo ſunt tẽpore, quo
13 illa fit, † non autem retrotrahitur ad conualidãdum aliquod ius de prętertio, vt per Feder. de Senis, in conſ. 290. * aliàs 360. Incipien. factum tale eſt] in principio quem refert, & (non obſtantibus nonnullis per eum antea eleganter conſideratis) ſequitur nouiſſimè etiam Mandoſ. in tract. de inhib. q. 22. in fi. vbi in id citat etiã Laur. de Rodul.
14 in tract. de vſur. q. 130. no. 16. * Idem quod † inhibitio Canonicè facta, nunquam reſpiciat prętertia, ſed tantum futura, poſt Feder. vbi ſupra, (licèt corruptè alleget) ponit Bart. Veronenſ. Ciuil. cõſ. 18. Caſus talis eſt, num. 2. & poſt eum Borgnin. in Repetit. Deciſ. Fiuizzao. in verbo, Inhibitio, verſ. Inhibitio quando, in fine.]

Actus contra eam facti, dicuntur contra eam, quia ſi actus tenderet in faciliorem exitum cauſæ, non operaretur reuocationem attentatorum, vt per Franc. in c. cum teneamur, nu. 21. de appel. & dicemus latius infra, ſuo loco, in quarta limit. princ. num. 1. & ſeqq.
15 Nullitatem, quia † proceſſus poſt Inhibitionem factus, Regulariter eſt ipſo iure nullus Ægid. deciſ. 623. Proceſſus, & dicetur infra, in decima Ampliat. princ. num. 1. & ſeqq. cum & aliàs id
16 vniuerſale ſit, † qd prohibitio legis inducit nullitatem actus contra eam facti, vt poſt Iaſ. & alios, decla-

declarat Brun. de Statut. & conſtit. in verbo, pro-
17 hibitio, † præſertim, quia inhibitio æquiparatus
decreto irritanti, ſecundum Caſſad. deci. 2. incip.
deciſio 3. nu. 7. de reſtit. ſpoliat. quod etiam affir-
mauit Mandoſ. de inhibit. q. 41. nu. 2.

18 Pœnarum incurſum, † quia contraueniens in-
currit pęnas in inhibitione contentas, ad not. l. 1.
ff. ſi quis ius dicenti non obtẽp. etiam ſi ſit iudex,
19 vt dicemus infra, in 18. Ampl. nu. 1. † Requiritur
tamen ad hoc declaratoria incurſua talium pœ-
narũ, etiam præuia citatione, vt quotidianis vſus
demonſtrat, & animaduertit Mandoſ. vbi ſupra,
quæſt. 42. num. 2.

20 A iure introducta † quia in multis caſibus etiã
abſq; facto hominis ius inhibet, vt patet ex Rubr.
& toto tit. Vt lite pẽdente nihil innou. & toto tit.
21 Nil nouari appellatione pẽdẽte, † & hæc iuris in-
hibitio eſt efficax, etiam ad reuocationem atten-
tatorum, vt patet ex his, quæ diximus latè ſuprà,
c. 4. de attent. lite pendente per totum, in Præfa-
tione, nu. 347. & cap. 12. de attent. appell. pend. ſi-
militer in Præfatione, nu. 83. & hoc modo loquen-
di quod ius inhibet, ſæpiſſimè vtuntur Doctor. vt
Paul. de Caſtro, in l. 3. C. de appellation. quem re-
fert, & ſequitur Iaſ. in conſil. 187. Circa primum,
col. 6. verſ. 4. accedat, lib. 2. & Roland. in conſ. 77.
Viſo, nume. 3. lib. 2. Rot. deciſ. 4. aliàs, 391. Nota
22 quod Auditor, de foro comp. in antiq. † Hinc at-
tentans dicitur ius contemnere. ad c. cordi, de ap-
pell. in 6. & eſt deciſ. Rot. 2. aliàs, 14. Fuit dubita-
tum, de reſt. ſpoliat. in nou.

23 Vel ab habente iuriſdictionem, † quia priuati
non poſſunt exercere ea, quæ ſunt iuriſdictionis,
24 ad no. in l. 3. ff. de teſtam. † Inhibitio autem, quæ
(vt mox dicemus) eſt ſnĩa interlocutoria, præſup
ponit iuriſdictionem, ad not. in l. iubere cauere,
ff. de iuriſd. omn. iud. & in l. 1. ff. ſi quis ius dicenti
non obtemp. & ius inhibendi dependet a iuriſdi-
ctione, & ſuperioritate, c. tuam, de ordi. cogni. vt
poſt Soc. in cõſ. 119. lib. 3. & alios per eũ allegatos
tradit eleganter Aug. Bero. in cõſ. 117. Ex vltima,
25 nu. 2. lib. 3. vbi propterea vult † quod delegatus
Papæ non poſſit inhibere iudici ordinario in ciui-
tate Florentiæ in cauſa merè profana, ex quo Pa-
pa in tẽporalibus nullam habet ibi iuriſdictionẽ,
26 & hoc fuit dictũ, vt excludat inhibitionem, † quę
quandoq; fit alteri Parti, de qua poteſt eſſe exem
plum, in l. ſi pro re, ff. mandat. & in l. iniuriarũ, §. ſi
quis me prohibeat, ff. de iniur. & in l. hæres in fun
do, ff. de vſuf. act. legat. nam in pręſenti loquimur
27 de Inhibitione Iudiciaria, licèt nõ negemus, † qđ
etiam extraiudicialis Inhibitio facta per vnã par-
tem alteri, quandoque cauſat attentata, prout eſt
inhibitio, quæ implicitè continetur in nunciatio-
28 ne noui operis, † cum ſi quid poſt eam ſit factũ,
id omne via attẽtatorum veniat reuocandum, ſe-
cundum Bald. in conſ. 243. Proponitur, ſub nu. 2.
lib. 2. ſed re vera illa Inhibitio non tam operatur,
quia ſit facta à Parte, quam quia eſt permiſſa, &
inuenta à lege; Vnde poteſt potius dici Inhibitio
à Iure, quã à Parte introducta, ad l. 1. ibi, per nun-
ciationem inhibetur, ff. de noui oper. nunc.

Ordinariã, vt in c. ex tranſmiſſa, de foro comp.
cum ſimil. Hinc dicebat aliàs elegenter Roma. in
conſ. 330. Circa primum, col. 2. verſ. quoad ſecun-
29 dum, † quod retractationi ſubiicitur id, quod
quis agit poſt inhibitionem ſibi factam ab eo qui
legitimè iuriſdictionem exercet.

Vel delegatam, vt in c. 1. & in c. meminimus, &
30 in c. ſuggeſtum, de appel. cum ſimil. † & intellige
vt iudex debeat habere iuriſdictionẽ delegatam
in illa cauſa in qua vult inhibère, aliàs enim ſi in-
hibitio fiat ab eo, qui nõ poterat de cauſa cogno-
ſcere, poteſt non obſtante inhibitione per alium
Iudicem in cauſa procedi, vt in pulchro caſu de-
ducit Aug. Bero. in conſ. 85. dicam breuiter, col. fi.
num. 24. lib. 3.

31 Per ſuam interlocutoriam, † quia inhibitio di-
citur eſſe quædam ſententia interlocutoria, vt tra-
dit poſt alios Franc. in c. cum ceſſante. num. 46. de
appell. quod etiam dixit Aret. conſ. 75. Diligen-
ter. col. 4. ſub verſ. his præmiſſis, poſt Federic. de
Sen. conſ. 96. & Doctor. in c. etiam, de ordi. cogni.
& hoc verbum, reſpicit potius inhibitionẽ factam
32 ad inſtantiam Partis, quam factã ex officio. † Cui
ex officio factę, cum non conueniat, hoc de inter-
locutoria, fuit in Deſcriptione dictum, quod in-
hibitio eſt prouiſio quædam, quia quando iudex
ex officio inhibet non per modum ſententiæ in-
terlocutoriæ id facit, ſed potius per modum pro-
uiſionis, ne ſibi in ſua iuriſdictione, aut alteri in
aliquo præiudicetur.

Ex officio, prout fuit in dicto c. ex tranſmiſſa,
de foro compet. vbi dominus feudi ex officio, &
motu proprio inhibuit.

Vel ad partis inſtantiam emanata, quod fre-
quentius contingere ſolet, & propterea dubitant
33 aliàs Doctor. † an in decernenda inhibitione ſit
neceſſaria citatio Partis, & aliqui dixerunt (prout
Rui. in conſ. 61. In lite, num. 28. lib. 5. qui teſtatur
hanc eſſe communem opinionem) quod ſi iudex
Eccleſiaſticus ad Partis inſtantiam inhibeat iudi-
ci ſæculari, non requiritur Partis citatio, de quo
tamen nos latius dicemus infra, nu. 79. & ſimili-
ter infra in præfat. q. 5. dum tractabimus quomo-
do inhiberi debeat, nu. 209.

Secundo quæritur, Quis inhibeat? & breuiter Quæſt. 2. qs inhibeat.
34 dicẽdum eſt † quod regulariter omnis, qui iuriſ-
dictionẽ aliquam habet ordinariam, vel delega-
tã, inhibere poteſt, vt ſupra proximè annotatum
35 eſt, & intellige † qđ iuriſdictio hæc ſit maior iu-
36 riſdictione illius, cui inhibetur, cum † inferior nõ
habeat iuriſdictionem in ſuperiorem, c. cum infe
rior, de maiorit. & obedient. l. nam magiſtratus,
37 ff. de arbitr. & ideò † inhibitio facta ab Auditore
Cameræ alicui Gubernatori, qui poterat procede
re iam ex ſua iuriſdictione ordinaria, quã ex dele
gata à Principe, cũ cenſeatur proceſſiſſe ex ea per
quam magis actus ſuſtinetur, & ſic ex delegata,
non dicitur cauſare attẽtata, ſi per delegatum fuit
cõtra eam proceſſum, vt elegãter deducit Alciat.
in conſ. 48. In hac attentatorum cauſa, num. 5. &
ſeqq. lib. 6. vt etiã declarabimus in ſequẽti quæſt.
nu. 71. & ſeqq. Hinc videmus quod dominus feu-
di inhibet ſubditis ſuis, vt in dicto c. ex trãſmiſſa,
de foro cõpet. de quo latè poſt Didac. lib. 1. varia-
rum reſolut. cap. 4. nu. 8. per Oſaſc. in deciſ. Pede-
mont. 78. Cũ ſubditus, per totam, vbi concludit,
per Principẽ ad inſtantiam domini feudi inhiben
dũ eſſe ſubdito, ne coram Iudice non ſuo litiget,
etiam ſi eſſet iudex Eccleſiaſticus is, corã quo ſub-
38 ditus cœperat litigare, & † aliàs Domini tẽpora-
39 les † prout faciunt Domini Veneti, inhibere quã-
doq; ſolent ſub grauiſſimis pœnis ſubditis ſuis, ne
aliquis trahat alium ſubditũ ad Curiam Roma-
nam, vt teſtatur Staphil. de liter. Grat. & Iuſt. fo-
40 lio 171. verſ. Audiui tamen, quod ſtilus, Hinc † & et
iudex Eccleſiaſticus inhibet Iudici ſeculari, vt in
c. ſæculares, de foro cõpet. in 6. & c. licet, de exce-
41 pt. in 6. vbi glo. id not. quod † propterea poteſtas
Eccleſiaſtica coercet ſecularẽ, quia maior illa eſt,
& not. Doctor. præſertim Ripa, in l. 4. §. cõdẽna-
tum.

Digitized by Google

tum,ſub num.vigeſimooctauo, & vigeſimonono,
ff.de re.iudic.& Boer deciſ.114. Florentinus,num.
ſecundo, & de hoc infra numero79.& ſeqq. fuſius
42 tractabimus.† Hinc etiam eſt, quod Iudex ad quē
inhibet Iudici à quo,& etiam ipſis partibus,vt quo
tidiana docet experientia, & non ſolum Iudex ad
quem eſt appellatum,& ſecundæ inſtantiæ. verum
43 † etiam Iudex primæ inſtantiæ inhibere poteſt, &
ideo ſi duo contendunt ſe poſſidere, & Iudici con-
ſtet vnum ex illis poſſidere, poteſt alteri inhibere,
44 ne eum moleſtet † & ſi non conſtat quis poſſideat
ad tollenda ſcandala poteſt poſſeſſionem ad ſe auo
care,& ambabus Partibus inhibere, vt eſt deciſio,
Guid.Pap.578.Si agatur,& alia deciſ.Franc. Marc.
in qq.Delphinal.1198.numero tertio,& quarto,&
melius,& latius per Pet.de Benintend.in deciſ. Bo-
nonienſ. deciſ. ſeptuageſimatertia, Orta, per to-
tam,præſertim,numero quinto, & per Minſinger.
Sing.Obſeru.Cent.2.deciſ.96.incip.Quando,& ite
rum in conſ.11. ſecundæ Decadis incip. In præſen-
ti,numero quadrageſimoſexto,vbi ſubdit, quod Iu
dex non ſolum id facere poteſt,immò etiam debet,
etiam ſi per Partem non fuerit inuocatus, & per
Alciat.conſ.87.requiſitus lib.6. per totū, & iterum
conſ.74.Retinenda,nu.5.lib.6.quamuis ſecundum
45 Lanfranc.deciſ.9.incip.Duobus,† melius hoc caſu
faceret Iudex, ſi ſumpta informatione vter ipſorū
46 poſſideat • & ſufficeret hoc † caſu poſſeſſio Ciuiliſ
ſima,quæ tranſfertur in hæredem, vigore Statuti,
vt per Pariſ.cōſ.41.numero 15.& ſeqq.lib.1. & per
Tiraquell.in tract.le mort ſaiſit in 6. parte, decla-
rat.9. in principio, niſi ageretur inter duos, qui ſe
prætenderent hæredes,vt ibi per eum,nu.2.] ſecun
dum illam faceret vnum vice poſſeſſorijs, & alteri
inhiberet, quam poſſeſſionem auocare, & ambo-
bus inhibere, quod multis probauit etiam nouiſſi-
mè Aug.Beto.conſ.45.In cauſa,col.1. & 2. lib. ter-
tio,& iterum,conſ.46.In cauſa illorum, num.5.lib.
3.& cæteris copioſius id explicauit Natta, in conſ.
121. In cauſa poſſeſſorij,num.2.col.2. per tot.lib.1.
Eſt autem circa hoc aduertendum, quod etiam eo
caſu, quando conſtat alterum eſſe in poſſeſſione,
eo quia à Iudice iam obtinuerat mandatum de ma
47 nutenendo, † ſolet quandoque inhibitio non ſim-
pliciter concedi, ſed cum Clauſula, Sine præiudi-
cio poſſeſſionis ipſius, & mandati de manutenen-
do eius vigore obtenti vt not. infra nu.202. vt fuit
factum in vna Hiſpalen. Decimarum coram Sera-
phino,10.Iunij,1566.Hinc etiam dicebat Innoc.in
c.dilecto,de præbend.in ſexto,quem refert,& ſequi
tur Paul.de Caſtro,in conſ.225. Viſis, ſub num.ſe-
48 cundo,verſ.pro quo etiam fa.lib.1.† quod nedum
Princeps, ſed etiam quilibet Iudex Ordinarius in
his quæ pertinent ad eius Iuriſdictionem,& offi-
cium, poteſt inhibere, & Clauſula annullatoriam
49 ponere,ſi contra fiat. Pro quo fac. † quia factum
contra prohibitionem ſuperioris debet tolli, & re-
uocari,quaſi factum contra legem,vt dicebat, aliàs
eleganter loquens in propria materia noſtra atten-
tatorum, Oldrad. conſ 206. In cauſa Carnotenſ.
poſt princip. & propterea iſta poteſt eſſe in pro-
poſito

Regula,quæ probatur per ſupradicta,

Quam

AMPLIA

50 Primò, † vt procedat non ſolum in arbitro ne-
ceſſario vigore ſtatuti aſſumendo, (cum is ob Sta-
tuti authoritatem à Iudice non differat, ſecundum
Blanc.in tractat. de compromiſſ. in ſexta parte, in
princip.) verum etiam in arbitro voluntario, quo-
niam,licèt talis arbiter non dicatur habere vere iu-
riſdictionem,ſed notionem,ad not. in l. ait prætor,
ff.de re iudic.tamen ex cauſa inhibere poteſt. Hinc
51 dixit notab.Iacob.de Arena.† quod arbiter quan-
do Partes ſunt inuicē inimicæ,poteſt inhibere vni,
ne tranſeat per contractam alterius, quod dictum
reaſſumpſit Alberic. & plurimum etiam commen-
dauit Iaſ.in l.curatores,numero decimo,ff.de offic.
procur.Cæſar.

Secundo vt procedat non ſolum ſi ſit Iudex
52 principaliter in cauſa datus, † verum etiam ſi ſit
Iudex adiunctus qui ſtatim præſentata commiſſio-
ne,poteſt alijs conjudicibus inhibere, ne ſine eo vl-
terius in cauſa procedant, vt tradit Staphil. (qui
ita etiam practicari atteſtatur) in tractat. de liter.
Grat.& Iuſtit.fol.178. verſ.in commiſſionibus Iu-
ſtitiæ, & Mandoſ.de Inhibit. quæſt.ſexta, numero
ſecundo.

Limita eandem

53 Primò,† vt non procedat in Cardinalibus, qui-
bus ſi aliqua cauſa committatur, quæ prius coram
alio Cardinali vertebatur, inuicem ſibi non inhi-
bent, ſed intimant tantum commiſſionem ſibi fa-
54 ctam, † & ita de ſtilo ſeruari atteſtatur Rota, de-
ciſ.31.aliàs 712.Nota quod quando,de dolo & cō-
tum.in antiq.cui concordat Ægid.in conſ.decimo-
octauo,incip.Ecce quod facta totali, colum.prima,
55 verſicul. quod non poſſit † quod etiam procedit ſi
cauſa,quæ erat coram Auditore committatur Car-
dinali, quia etiam hoc caſu Cardinalis intimat cō-
56 miſſionem, & non inhibet † & ob reuerentiam
Cardinalis,talis intimatio habet vim inhibitionis,
57 † licet inter coauditores non haberet Rot. deciſ.
25.aliàs, 659.Et eſt ſciendum, de dolo & contum.
in antiq.

58 Secundo fallit Regula, † in Auditore Sacri pa-
latij, cui fuerit commiſſa cauſa, quæ antea fuiſſet
coram Cardinali, quia nec Auditor hoc caſu inhi-
bet, ſed ſolum facit intimationem commiſſionis,
59 † & hoc de ſtilo, & ob Reuerentiam Cardinalis,
vt dicit Rota,dicta deciſ.25.aliàs,659. Et eſt ſcien-
60 dum, de dolo & contum. in antiq. † quamuis ſe-
cundum commun. opin. Innoc. de iure etiam Car-
dinali inhibendum eſſet,vt ibi dicitur, quod etiam
ſenſit Staphil. de lite Grat. & Iuſt. fol,159. verſic.
item ſtatur dicto Cardinalis. Quæ limitatio, licèt
ex præallegatis admitti poſſit, tamen in practica
61 parum deſeruiet, ex † quo cauſæ, quæ ſemel ſunt
Cardinalibus commiſſæ, non ſolent committi in
Palatio,ſed ſemper conſueuerint committi alijs do
minis Cardinalibus,vt dicit Rota deciſ.3. aliàs,11.
Fuit dubitatum,in final. verbis, de appellationibus
in nou. Eſt tamen circa eam ad duo aduertendum.
Primò, quod licet dicta deciſ.3.aliàs, 11. videatur
aliqualiter præſenti limitationi contraria, in eo,
62 † quod innuit,† quod poſt obſeruationem triū ter
minorum ſeruari ſolitorum, etiam Cardinalibus
inhibeatur, quod etiam poſt dictam deciſ. annota-
uit Mil. in verb. appellatio in Curia interpoſita,
fol.8.intelligenda tamen ex præmiſſis videtur,vt il
la loquatur de Iure, & ſecundum opin.Innoc. limi
63 tatio autem procedat de ſtilo,vt dictum eſt. † Qui
autem ſint illi tres termini ante inhibitionem ſer-
uari ſoliti licet nec Rota nec Mil. ibi declarent, &
poſſet alicui forſan videri, & probabiliter, quod
vnicus terminus ſufficeret ſeruari, videlicet ad di-
cendum contra commiſſionem, prout quotidie vi-
demus,practicari, credendum tamen eſt,quod ſint
illi, qui ſolent ſeruari in cauſis grauaminum in
qualibet inſtantia, videlicet, ad dicendum contra
Commiſſionem ad primam diem, & ad dicendum
contra appellationem itidem ad primam, & ad

impugnandum, & iuſtificandum ſimiliter ad pri-
mam; Quibus ſeruatis, citatur Pars ad videndum
coauditori inhiberi, vt colligitur ex his quæ legun-
tur in libello, qui præ manibus omnibus eſt, & cui
titulus eſt, Formularium terminorum, paulò poſt
princ. de quorum terminorum ſeruatione in mate-
ria appellationis à grauamine etiam meminit Ve-
64 ſtr. in praxi Rom. Cur. lib. quinto, cap. ſexto. † Se-
cundò eſt aduertendum, quod quamuis deciſ. ſu-
prà allegata, vigeſimaquinta, aliàs, 659. Et eſt ſcien-
dum, de dolo & contum. in antiq. videatur conſti-
tuere differentiam inter intimationem commiſſio-
nis, & Inhibitionem, prout videtur facere alia de-
ciſ. 31. aliàs, 712. de dolo & contum. in antiq. in rei
tamen veritate, quoad effectum ipſum, nulla vide-
65 tur adeſſe differentia † cum etiam ſola Intimatio
de potiori alterius Iuriſdictione inducat inualidita
tem proceſſus, ſecundum Ruin. in conſil. 61. In lite,
ſub nu. 6. lib. 5. & Roman. in conſ. 430. Circa, col. 2.
verſ. quoad ſecundum.
66. Tertiò † fallit in Iudice meræ nullitatis, qui in-
hibere non poteſt ne fiat executio ſententiæ, quæ
tranſiuit in rem iudicatam, ſi credimus Mil. qui id
67 dixit in verbo Iudex meræ nullitatis, f. 174. † quẽ
refert, ac ſequendo adiuuare videtur nouiſſimè
Mandoſ. in tract. de Inhibit. quæſt. 24. per totam.
De cuius dicto valdè quidem ſubſiſtendum vide-
tur, tum quia deciſ. Rotæ quam allegat, quæ eſt ter
tia, aliàs, 280. Licèt de except. in nou. abſolutè id
non dicit, ſed potius innuit contrarium, cum diſpu
tet, an proceſſus factus poſt Inhibitionem à Iudi-
ce nullitatis emanatam, valeat, tum quia in contra-
rium, quod immo Iudex nullitatis poſſit inhibere
68 † (excepto caſu in quo nullitas opponeretur, con-
tra tres conformes) videtur eſſe deciſ. Rot. tertia,
aliàs vigeſimaprima, Nota quod vbi tres, de ſent.
& re iudic. in antiq. & nouiſſimè Minſinger. Sing.
Obſeruat. deciſ. 64. incip. Sed circa hoc, Cẽt. quar-
69 ta. Qui ita etiam dicit fuiſſe determinatum † quod
quando nullitas non requiret altiorem indaginem
ſed conſtaret notoriè ex actis, vel incontinenti pro
bari poteſt, tunc fiat inhibitio, & executio retardo-
tur, Præſertim retenta opinione, quam tenuimus
ſupra cap. decimoſeptimo, de attent. nullitate pen-
dente in prima ſublimitatione primæ limitationis
70 Regulæ ibi poſitæ, num. ſexageſimoterrio, † quod
executio facta poſt inhibitionem emanatam à Iu-
dice coram quo erat nullitas, etiam principaliter,
& per modum actionis intentata, nulla ſit, & atten
tata, ſecundum ea, quæ poſt Dec. & alios latius ibi
diximus.

Quæſtio tertia cui inhibeatur

TERTIO, iuxta præmiſſum ordinem Quæ-
ritur, CVI SIT INHIBENDVM, breuiter dici
71 poteſt, † quod regulariter quilibet Iudex maior,
72 † (& maiorem intellige in illa cauſa in qua vult
73 inhibere, puta ſi ſit delegatus Principis † qui ma-
ior eſt quolibet Ordinario, cap. ſanè el ſecondo, de
offic. Delega. cum ſimil.) inhibere poſſit omnibus
inferioribus, ad l. Iudicium ſoluitur, ibi, vel eo ve-
tante, qui maius imperium in eadem Iuriſdictione
74 habet, ff. de Iudic. tam † ſi ſint Iudices, quam ſi ſint
partes litigantes, vel alij quicumque, quos quoquo
modo tangit negocium, in quo inhibetur, & qui li-
ti poſſent præiudicare. Rota deciſ. 2. aliàs, 58. No-
ta quod vbi, Vt lite pend. in antiq. quod not. etiam
Staplul. (licèt omninò firmare non videatur) in
tract. de lit. Grat. & Iuſt. fol. 181. verſ. Signatura au
75 tem, † omnibus enim magiſtratibus conceſſum eſt
vt Iuriſdictionem ſuam etiam pęnali Iudicio tuean
tur, vt inquit Iuriſconſultus, in lege prima, ff. ſi
76 quis Ius dicenti non obtemper. † & in attentatus
reuocandis contempta dignitas Prætoris vindicat-
tur, vt dicebat Oldrad. conſil. 206. In cauſa Carno-
cen. poſt princip. Et non ſolum in partes litigantes
Iudex poteſt ſuam Iuriſdictionem exercere, verum
etiam in omnes quoquo modo turbantes, aut ſuam
iuriſdictionem moleſtantes, vt eſt expreſſum in ca-
pit. primo, extra de offic. Delegat. & ibi not. Ab-
bas, Dec. & omnes, & propterea in Inhibitionibus
non ſolum litigantes, & Iudices, coram quibus pri-
mum cauſa pendebat, ſolent ſpecificari, verum
etiam apponuntur Clauſulæ admodum generales,
aptæ comprehendere etiam alios quoſcunque,
quos quoquo modo tangit negocium, vt in eius for
77 mulis vulgaribus euidenter apparet. † Hinc vide-
mus, quod Iudex inhibet ipſis partibus litiganti-
bus Guido Pap. deciſ. 578. Si agatur, cum ſimilibus
78 † & Dominus feudi ſuis ſubditis, ne in ſui præiudi
cium coram alio litigent, cap. ex tranſmiſſa de foro
compet. Boer. Deciſ. 114. Florentinus, numero ſe-
cundo, Hinc etiam prouenit id, quod ſæpè apud
79 Doctor. legimus, † quod Iudex Eccleſiaſticus inhi-
bere poteſt Iudici ſæculari. arg. cap. ſæculares, de
foro competen. & per illũ text. poſt Bal. in proem.
Decretal. Boer. dicta deciſio. 114. numero ſecundo,
80 Cuius dicti illa eſt ratio: † quia non ſolum ſimpli-
citer Iudex Eccleſiaſticus eſt maior, vt not. gloſſ. in
capitul. licèt, de except. in ſexto, verum etiam tan-
quam maior ipſe cognoſcet, quando eſt dubium
an cognitio ſpectet ad eum vel ad Iudicem ſæcula-
rem, vt not. Mil. in verbo, Iudex Eccleſiaſticus, fo-
81 lio 184. † de cuius dicti veritate an, & quando
Iudex Eccleſiaſticus ſub prætextu abſolutionis à
Iuramento coram eo petitæ, vel ſub prætextu,
quod inſtrumentum cuius executio coram ſæcula-
ri petitur, ſit vſurarium, & generaliter, quod Iudex
in cauſis Eccleſiaſticis non debeat ſe intromittere,
vide originaliter apud Angel. & Imol. in leg. quar-
ta, §. condemnatum, & ibi alios. præſertim Alexan.
numero decimonono, vbi alios allegat, & Rip. nu-
mero trigeſimo, ff. de re iudic. poſt Federic. de Sen.
in conſ. per eũ allegato, & poſt Ang. Vital. in tract.
de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari nullit. penden-
te, numero quinto, Quibus adde Alex. in conſ. 149.
In cauſa inquiſitionis, num. quarto, lib. ſexto, vbi
82 inquit, † quod in tali Inhibitione non requiritur
83 citatio Iudicis ſæcularis, quod intellige, † dummo-
dò coram eccleſiaſtico fuerit Pars citata, vt tradit
idem Alex. in conſ. nonageſimoprimo, Viſis, num.
84 ſeptimo, lib. ſecundo, † vbi teſtatur hanc eſſe ma-
gis communem opinionem, prout etiam atteſta-
tus eſt in dicto §. condemnatum, numero decimo-
nono, & eundem in conſ. 63. In cauſa, ſub num. ter-
tio, verſ. primo per id quod, & num. quarto, lib. ter-
tio, & poſt Alex. vbi ſuprà, teſtatur Iaſ. in l. ne quic-
quam, num. 30. ff. de offic. Proconſ. & legat. quos re
fert nouiſſimè, & ſequi videtur etiam Mandoſ. in
tract. de Inhibit. quæſt. 18. ſub num. ſecundo, verſic.
& quod Inhibitio, vbi in id præter aliquos ex his,
quos ſuprà, & infra allegauimus, citat etiam Iaſ. in
l. ſi opus, numero ſexto, verſ. primo addo, ff. de noui
oper. nunc. & Aret. in conſ. vigeſimo, In quæſtio-
ne, num. quarto, & poſt Iaſ. vbi ſupra Baptiſta Vil-
lalob in Collect. Commun. Opin. litera I. num. 35.
& 36. vbi hanc opin. communem dicit, & vltrà prę
allegatos Afflict. deciſ. 30. Fuit dubitatum, in prin.
& per totam, & nouiſſimè Franc. Marc. in deciſió.
Delphinal. deciſ. 44. ſub num. 4. vbi etiam loquitur,
an dicta Inhibitio inuet fideiuſſorem, & ante hos
omnes; ac cæteris melius, hanc quæſt. poſuit, licèt
de eo nullus mentionem faciat, Bened. de Barſis,
in tract. de Guarentig. in 3. parte, in q. 22. quæ eſt
vltima,

Digitized by Google

vltima,per totam,& per Ruin. in conſil.61.in lite,
num.6.& melius,num.28.lib.5.& ex recentioribus
Roland.de Valle,in conſ.77.Viſo,num.25. libro 2.
poſt Federic.de Sen.conſilio 300. & Alex. in dicto
conſil.91.& in princ.lib.4.& And.Barbar. in conſi-
lio 45.Mandato,num.12.& ſeqq.præſertim, num.
17.lib,2.vbi de dicto conſilio Federici facit mentio
nem,& poſt Alex.dicto conſil.91.Auguſ.Bero.con
ſilio 85.Dicam breuiter, nu.22.lib.3. & in conſilio
117.Ex vltima, nu.4.eo.libro 3. Qui omnes in hoc
conuenire videntur, quod Iudex Eccleſiaſticus in-
85 hibere poſſit Iudici ſæculari, † licèt aliqua videa-
tur difficultas, an ad hoc quod ipſe poſſit inhibe-
re,requiratur,quod Pars ſit coram eo citata,de qua
apud eos videre poteris.Præſertim Bened. de Bar-
ſis,qui eleganter in materia loquitur,& plenius no
uiſſimè per Io.Bapt.de Aſin.in ſua Praxi Iudic.§.7.
cap.5.verſicul.72.Citatio non requiritur, vbi præ-
ter aliquos ex ſuprà allegatis, etiam alios in id ci-
tans,primo ponit, quod in huiuſmodi Inhibitione
non requiratur Citatio, deinde Niconitij ſenten-
tiam referens,multo plures in contrarium allegat,
ſubdens,poſt Iaſ.in l.ſi opus, num.6.ff.de nou.ope.
86 nunc.† quod quamuis de iure veriſſima ſit illa ſen
87 tentia,quod hoc caſu Citatio ſit neceſſaria, † ma-
lè tamen in practica ſeruatur. Illud autem hoc lo-
co omittendum non eſt,quod poſt Bald.in l.1.in fi.
C.quomo.& quando Iudex tradit Soc. in conſ.99.
88 Sereniſſimus,num.21.li.3. † quod licèt Iudex Ec-
cleſiaſticus inhibeat ſæculari ſub pœnis, & Cenſu-
ris,ne de aliqua cauſa cognoſcat, Iudex tamen ſæ-
cularis non debet tales Inhibitiones curare, quan-
do Iuriſdictionem non habet ab ea cognoſcendi ta
89 lem cauſam, † & ideo ſi Clericus contra laicum
produxit falſos teſtes coram Iudice ſæculari, ſi co-
ram Eccleſiaſtico conueniatur de falſo, non poteſt
eccleſiaſticus inhibere ſæculari ne fungatur parti-
bus ſuis,quamuis accuſatio falſi videatur maior,&
præiudicialis alteri cauſæ, vt conſuluit aliàs Fede-
ric.de Senis, & refert, & ſequitur Soc. vbi ſuprà
90 * vel † eſſemus in cauſa merè profana, puta in eui
ctione rei profanæ,per clericum vēditæ,quia ſi Ec-
cleſiaſticus hoc caſu inhibeat ſæculari, inhibitio po
teſt ſperni, vt poſt Socin.vbi ſupra & alibi Cagno.
& alios tenet Caballin. in tract. de euict. §.3.num.
122.verſicul.& ſi Iudex Eccleſiaſticus,quem refert
nouiſſimè deciſ.Fiuizzanen.9.num.2.]Circa quam
materiam Inhibitionis faciendæ per Iudicem Ec-
cleſiaſticum, plures caſus eleganter conſiderat no-
uiſſimè Mandoſ. quos ponit in tract. de Inhibit. q.
10.11.12.13.& 14.per totā, vbi q.10.in fine & 12.
in fine ex intentione Felin. in cap. cum ſit, de foro
91 compet. † ſubdit, quod hodie Curia Epiſcopalis
per Inhibitionem cum Cenſuris multum obuiat
92 talibus practicis,licèt non ſemper iuſtè,† & de ſti-
lo eſt, quod huiuſmodi inhibitiones Iudicis Eccle-
93 ſiaſtici ſeruantur, † quorum opin.tutior videtur,
quam illa, quam ſuprà proximè ex Soc. poſt Bald.
retulimus,præſertim,quia inhibitio de ſtilo ſiue iu-
ſta,ſiue iniuſta,eſt timēda, Rot.deciſ.26.aliàs,307.
nota quod audientia,in fine de appell. in antiqu.&
dicemus latius infrà, in 11. Ampliat. Regulæ prin.
94 infra ponendæ,num 2. † Quod autem dictum eſt
Iudicem Eccleſiaſticum poſſe in certis caſibus in-
hibere Iudici ſęculari, ſanè intellige, quando cauſa
eſt ſpiritualis,vel ſpirituali annexa, & ab ea depen-
dens,aliàs ſecùs,ad not.in c.tuam, de ordin. cognit.
& in cap.quanto,de iudic. vt declarat Bero.in con-
ſil.117.Ex vltima,num.9.libro 3. Ex quibus omni-
bus, vt ad principale propoſitum noſtrum reuerta-
mur, clarè apparet, id quod ſuprà in hac tertia q.

probandum aſſumpſimus, videlicèt, quod Iudex
maior,omnibus inferioribus inhibere poteſt,& iſta
poteſt eſſe in propoſito

Regula,quæ ex ſuperioribus probatur,
Quam

LIMITA

95 Primò,† vt non procedat in Cardinalibus, qui-
bus ob reuerentiam non inhibetur, ſed inſinuatur
Commiſſio,vt dictum eſt ſuprà,in prima, & in ſe-
cunda limitatione ſecundę q.num.53.vt annotauit
etiam Mandoſ.de Inhibit.q.4.nu.13..
96 Secundò,non procedit Regula † quoad Tertiū,
& penitus extraneum, qui nullo modo poſſet liti
præiudicare,quia Inhibitio Tertium non compræ-
hendit,ad not.per Rot.deciſ.2.aliàs,58.Vt lite pen
den.in antiq.no.Franc.in cap.cum teneamur,num.
15.& ſeqq.de appell.& not. omnes,in cap. Roma-
na,§.in alium,de appellat. in 6. Quod tamen limi-
97 tandum videtur, niſi † in Commiſſione eſſet Clau
ſula ſolita,videlicet, Cum facultate, quibus, vbi,
quando,& quoties opus fuerit,inhibōdi: nam ſtan-
te iſta Clauſula, etiam Tertius non nominatus in
Commiſſione poſſet in executione nominari: ſi-
cut dicimus de citatione vigere Clauſulæ. Omneſ-
que alios,&c.de qua licet antiquitus eſſent opinio-
nes diuerſæ,ſecundum ea,quæ habentur.deciſio.18.
aliàs,419.Si impetretur,de dolo & cont. in nou.ho
die tamen ita practicatur vt tradit Caſſad. deciſ.2.
ſi contra,verſ.nec obſtat Clauſula,eo.tit.de dolo &
contum.& ponit Veſtrius,in Praxi Roma. Curt.li-
bro 4.cap.2.de citatione extra Curiam,&c.num.2.
Et pro hac limitatione benè facit, quod fuit dictū
nouiſſimè in vna Eluen. Archidiaconatus coram
98 Lancellotto,27. Iunij,1572. quod gēſta † poſt in-
hibitionem emanatam vigore Commiſſionis, ha-
bentis Clauſulam,omneſque alios &c.& executam
contra eum,qui tunc in Beneficio nullum ius habe-
bat,ſed per tredecim annos poſt,cœpit ius habere,
(& cōſequenter ex hoc videbatur poſſe dici, quod
eſſet Tertius) eſſet tanquam attentata reuocanda,
propter efficaciam inhibitionis, & obſeruantiam
Dominorum.

Tertiò, Regula ſupra poſita in eo quod in ea di-
citur,quod maior inhibet inferiori,[limitatur,vt nō
procedat in adiuncto, quamuis enim ille ſit in pari
99 iuriſdictione, & ſoleat dici † quod par in parem
non habet imperium, l.ille à quo, §. tempeſtiuum,
ff.ad Trebel.de quo per Mandoſ.[dicto tract.de in-
hibit.quæſt.octaua, * & vltrà eum in proprijs ter-
minis Inhibitionis Thom.Docc. Senenſ.Allegat.6.
quæ eſt poſt conſilio 154.num.3.] & propterea du
100 bitant aliàs Doctor.† an diſpoſitio cap.primi, de
offic. Delegat.contra impedientes Iuriſdictionem
procedat in collega ipſius Iudicis, de quo per Do-
ctor.in dicto cap.1.poſt Bartol.in l.1.§. is videtur,
in fi.ff.ſi quis ius dicent.non obtem. Adiunctus ta-
101 men † ſtatim præſentata ſibi Commiſſio poteſt
coniudicibus inhibere, ne vlterius ſine eo in cau-
ſa procedant,vt per Staphil.qui ita etiam practica-
ri atteſtatur in tracta.de lit. Grat. & Iuſt.in ſecun-
da parte, fol.178. verſicul. in commiſſionibus Iu-
ſtitiæ.

Quarta huic proxima poteſt[conſiderari limita-
tio, in qua non maior inferiori inhibeat,ſed par in
102 parem etiam inhibēdo exerceat imperiū, † quan-
do ſcilicèt per conſuetudinem, vel ſtatutum intro-
ductum eſſet,quod par,aut etiā minor poſſit maio-
ri inhibere, tradit vt Mandoſ. d.tractat.de inhibit.
q.4.num.5.

Quintò,prędictæ affinis videtur etiam poſſe ada
ptari limitatio, in qua par pari inhibere poterit

 quando

103 quando † ſcilicèt is qui inhibet, alterum in cauſæ
cognitione præuenerit, vt poſt Alex. in conſ. 9. libro
4. tradit nouiſſimè Aug. Bero. in conſ. 17. Ex vlti-
ma, nu. 4. lib. 3.
104 Sextò, quando † eſſet appellatum à ſententia la-
ta ſuper reintegratione poſſeſſionis, præſertim vi-
gore ſtatu. Delphinalis, incip. Super literis, quia
105 tunc Iudex ad quem, † licèt reſpectu pœnæ decla
ratæ vigore dicti ſtatuti poſſit inhibere, reſpectu ta
men reintegrationis non debet cōcedere literas in-
hibitorias, vt eſt deciſ. Aegid. 37. Si appelletur.
106 Declara & prædictam Regulam neceſſario, † vt
quod dictum eſt ſuperiorem poſſe inferiori inhibe
re, ne de aliqua cauſa cognoſcat, tunc verū ſit, quā-
do inferior recognoſcit Iuriſdictionem à ſuperiori,
non autem ſi recognoſcit ab alio, vt poſt Archid. in
c. de perſona, 11. q. 1. & Hoſt. in c. volentes, de offic.
Deleg. & Bald. in l. 1. C. quomo. & quando, in d. tra
dit Soc. in conſ. 99. Sereniſſimus, nume. 21. & ſeqq.
col. fin. lib. 3. Pro qua declaratione optime facit id
quod conſuluit eleganter Bero in conſilio 117. Ex
vltima, in princip. & vſque ad numero nonium, lib.
tertio, quod Papa, ſeu eius Delegatus, non poteſt
inhibere in cauſa profana Iudici Ordinario in
ciuitate Florentiæ, ex quo Iudex in profanis Ma-
gnum Ducem in ſuperiorem recognoſcit, non au-
tem Papam, qui in temporalibus ibi nullum ius
habet.

Quęſtio 4. quando inhibendum.

Quartò, Quęritur quādo inhibendum ſit, & bre
107 uiter dicendum videtur, quod ſicut † inhibitio fie
ri poteſt non ſolum in prima, verum etiā in ſecun-
da inſtantia, quando negocium per appellationem
deuoluitur ad Iudicem ad quem, ita duplex hic ca-
dit inſpectio,

Prima, quando Iudex primæ inſtantiæ inhibere
poſſit.

Secunda, & difficilior, quando per Iudicem ad
quem ſit inhibendum.

Circa primam, licèt videretur de iure dicendum
108 † quod ad hoc, vt Iudex inhibere poſſit, deberet
de neceſſitate lis coram eo pendere per citationem
ab eo emanatam, & executam, ad cap. tuam, & ibi
not. de ordi. cognit. & per illum tex. Staphil. in tra-
ctatu de liter. Grat. & Iud. fol. 178. verſ. in Commiſ
ſionibus, quo fundamento, quod ad hoc vt inhibe-
re poſſit, debeat lis coram inhibente pendere, vti-
tur etiam Federic. de Sen. in conſ. 300. Factum ta-
le, ſuſi num. primo, & Laur. de Rodul. in Repetit.
capit. conſuluit, quæſt. 131. de vſur. & Iaſ. in l. ne
quicquam, ſub nu. 30. ff. de offic. Proconſ. & Alex.
in conſil. nono, Præſtantiſſimè, numero ſecūdo, lib.
quarto, quos omnes refert, & in hoc ſequi videtur
nouiſſimè Mandoſ. in tract. de Inhibi. quęſt. 18. ſub
num. ſecundo. Quod vltra eum ex eo etiam com-
109 probari poteſt † quia inhibitio de per ſe non dici
tur radicare, & perpetuare iuriſdictionem inhiben
tis, vt no. gloſſ. in cap. præſenti, in verb. finitur, ad
110 med. de offic. legat. in 6. † Contrarium tamen vi-
demus quotidie de ſtilo practicari, quod etiam nō
facta citatione conceditur inhibitio, immò vt pluri
mum in prima citatione ſolet citatio vnà cum in-
hibitione expediri, de quo ſtilo (loquens de inhi-
bitione, quæ emanat ab adiuncto) atteſtatur ſpe-
cificè Staphil. vbi ſupra, verſ. nihilominus hoc non
obſtan. fol. 178. vbi & illud ea etiam ratione com-
probat, poſt Bald. in Authent. Cauſa quæ fit cum
Monacho, & melius in leg. presbyteri, C. de Epi-
111 ſcop. & cler & Ant. in dicto cap. tuam, † quia ſci-
licet, inhibitio cum poſſit fieri Partibus inuitis,
multo magis poterit illis abſentibus fieri, per Re-
gulam, leg. quod poteſt inuitis, de regul. iur. pręſer-
tim, quia omnibus magiſtratibus conceſſum eſt vt
etiam pœnali iudicio poſſint ſuam iuriſdictionem
tueri, lege prima, ff. ſi quis ius dic. non obtemper.
quod nullo commodiori modo eis contingere po-
teſt, quam per viam inhibitionis ab initio litis
112 coram eis introductæ; à quo ſtilo † (cum ille pro
iure habeatur Rot. deciſio, tertia, aliàs, vndeci-
ma, Fuit dubitatum, in tertia, additione de ap-
113 pellat. in nou.) non eſſet diſcedendum, † præ-
ſertim, quia ab antiqua practica non eſt receden-
dum; vt per multa more ſuo deducit Tiraq. in trac.
le mort. ſaiſit in 2. parte, declarat. 16. nu. 4. pro quo
ſtilo facit dicta deciſ. 3. aliàs, 11. Fuit dubitatū, verſ.
ſed pone, de appellat. in nou. Illud tamen in hac pri
ma inſpectione non eſt omittendum, quod licèt Iu-
dex in prima inſtantia ſoleat regulariter abſq; ma-
gna cauſæ cognitione inhibitiones decernere, ſi
114 † tamen cauſa eſſet grauis, & per inhibitionem
impediretur, ne aliqua vniuerſalis diſpoſitio, vtpo-
tè Concilium ſuum ſortiretur effectum, tunc non
ſolum Iudex non debet eſſe facilis ad inhibēdum,
verum etiam Signatura ſolet in Clauſula faculta-
tis inhibendi, addere quandoque hæc verba: Præ-
uia matura cauſæ cognitione, prout fuit factum
in vna Lucana iuris viſitandi coram Guicciardi-
no, in qua cum tractaretur, an Epiſcopus poſſet vi-
ſitare Collegiatam Eccleſiam Sancti Michaelis,
quæ prætendens ſe ab illo exemptam, commiſerat
cauſam iactationum in Rota, Signatura in Com-
miſſione addidit Clauſulam hāc, videlicèt (Pręuia
tamen matura cauſæ cognitione, & decretis Sa-
cri Concilij maturè conſideratis, ac diſcuſſis, & tā-
dem ſub die 26. Maij. 1567. fuit reſolutum, non eſſe
inhibendum.
115 Circa † ſecundam inſpectionem, quando ſcili-
cet Iudex ad quem, inhibeat, ſciendum eſt, quod li-
116 cèt varij varia in hoc dixiſſe comperiantur, † &
Aliqui voluerint, quod regulariter inhibitio non
fiat, niſi lite conteſtata, vel poſt datum terminum
ad impugnandum, & iuſtificandū appellationem;
de quo eſt deciſ. Rotæ ſexta, aliàs quadrageſima-
quarta, Nota quod per Auditorem, de appellat. in
117 antiq. † Alij vero fuerint in opi. quod poſtquam
quis fuit citatus ad dicendum contra Commiſſio-
nem, & nihil releuans oppoſuerit, poſſit ſibi inhi-
beri, de quo per Rot. deciſ. ſexageſimaoctaua, aliàs
762. Sciendū eſt, de appellationibus in antiquis A-
118 lij † verò, prout fuit Ioan. Monach. relatus à Ro
ta, in dicta deciſ. ſexta, aliàs quadrageſimaquarta,
dixerint, quod ex quo Iudex appellationem recipit
poſſit inhibere; Attamen omiſſis diſputationibus,
& inhærendo his, quæ quaſi frequentiori calculo
119 Doctor. poni videntur, dicendū eſt, † quod cum
regulariter in inhibendo requiratur aliqua cauſæ
cognitio, vt dicit expreſsè Aret. in conſil. ſeptuage-
ſimoquinto, Diligenter, col. quarta, & Lap. Alle-
gar. 161. & Compoſtell. in cap. dilectus, poſt princ.
de Reſcript. & tradit nouiſſimè poſt Felin. in d. ca-
pit. dilectus filius, el ſecundo, colum. fin. in prin-
cip. de Reſcript. & Alexand. in conſi. 69. col. ſecun-
da, lib. ſeptimo, & poſt Hippoll. de Marſil. & Iaſ. in
locis per eum allegatis, Roland. de Valle, conſil. ſe-
ptuageſimoſeptimo, Viſo, nume. vigeſimoquarto,
lib. ſecundo, quibus adde Vital. (qui præter cæte-
ros hanc materiam fuſius tractaſſe videtur) in
tract. de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari appella-
tione pendente, num. 23. verſ. ſupereſt nunc vide-
re, Didac. Practic. quæſt. capit. 24. numero tertio, &
nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſer. Cent. prima, de-
120 ciſ. trigeſimaptima, incip. quando † Iudex ad quē
nō inhibebit, niſi ſibi conſtiterit fuiſſe appellatū, &
per

Digitized by Google

per appellationem ad eum cauſam totaliter fuiſſe
delatam, ad text. in cap. Romana, §. ſi verò, de ap-
pellat. in ſexto ex quo text. hanc notab. Regulam
collige, inquit Franc. in c. 1. nu. 14. de appella. & eſt
deciſ. Rotæ 3. aliàs 11. Fuit dubitatum, in princ. de
appell. in nou. & poſt eam Mil. in verb. Appellatio
ne ad Curiam, fol. 8. & tradit etiam Roland. dicto
num. 24. Quibus concord. etiam alia deciſ. Rotæ 4.
aliàs, 391. Nota quod Auditor, de foro compet. in
antiq. & alia deciſ. Guid. Pap. 436. Cum materia, q.
59. num. 66. & ex recentioribus Aug. Bero. in con-
121 ſil. 117. Ex vltima, num. 4. lib. 3. † nec ſufficeret
hoc caſu probare fuiſſe appellatum, niſi etiam pro-
betur fuiſſe appellatum infra decem dies; vt rectè
animaduertit nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſer-
uat, Centuria 3. deciſ. 11. incip. non ſolum, * & late
Proſp. Paſeth. conſ. 61. num. 2. & 5. per totum, &
conſ. ſeq. num. 2. & 3.] & ratio eſt, vt omnes ſupra-
dicti dicunt, & Specul. reaſſumit, in tit. de appellat.
§. de officio, ſub num. 7. verſ. ſed quæritur quando,
122 † quia ſcilicet Iudex an equam inhibeat, debet co
gnoſcere an ſua ſit Iuriſdictio in illa cauſa, & po-
ſtea inhibere, Et ſecundum præmiſſa poteſt in hac
quarta quæſt. conſtitui

Regula, Quam

AMPLIA.

Primò, vt in tantum hæc cauſę cognitio requira-
123 tur, † vt ſi ea prætermiſſa Iudex deueniret ad in-
hibitionem, eſſet iuſta cauſa appellandi, & poſſet
ab eo appellari, vt dixit notanter Franc. in c. 1. nu.
14. de appell. cui adde Lanfrāc. deciſ. 466. Si Iudex,
& dixit ad propoſitum poſt alios per eum allega-
124 tos, Roland. d. conſ. 77. nu. 24. † quod talis inhibi-
tio tanquam de facto facta, deberet etiam de facto
reuocari * quod limitandum videtur, niſi hodie
conſtaret, quod talis Inhibitio ſi non eſſet decreta;
eſſet de nouo decernenda, vt dicebat aliàs Proſper.
Paſeth. conſ. 174. num. 3. & 4. ex Regula, quod te-
125 nuta † nulliter conceſſa non reuocatur, ſi de no-
uo veniret concedenda, ad notata in l. ſi finita, ff. de
damno infecto. Verum de hac limit. ſubſiſtere vide
tur, ex quo Regula d. l. ſi finita, non ſolet habere lo-
cum in materia attentatorum, vt adnotauimus in-
fra eod. cap. in 17. ampliat.]

126 Secundò, † vt ſi hæc cauſæ cognitio fuerit iam
incæpta, per hoc non poteſt ea pendente fieri inhi-
bitio, vt poſt Inno. tradit Guid. Pap. dicta deci. 436.
q. 52. num. 59. & iterum in tract. de appellat. q. 51.
127 Quamuis † contrarium ſenſiſſe videatur Sal. in l.
appellatione, C. de appellat. quem refert Vital. in
Clauſula, Nil nouari appell. pendent. num. 27. in fi.
128 & diſtinguendo † concordare videtur opi. vt pri
ma procedat, poſt comparitionem appellari negan
tis ex probabili cauſa fuiſſe appellatum, alia verò
opinio procedat ante appellati comparitionem, &
negationem, & ad propoſitum huius ampliationis,
facit, quod aliàs dixit poſt alios Minſing. Sing. Ob-
ſeruat. Centuria prima, deciſ. 31. incip. Quando Iu-
129 dex, † quod ſi in puncto competentiæ (& conſe-
quenter hac cognitione cepta) obijciatur talis du-
bietas, quod Iuriſdictio reddatur dubia, tūc Iudex
non debet interim inhibere, donec cognoſcatur de
veritate Iuriſdictionis.

130 Tertiò, † quod Iudex hoc caſu poterit inhibere
non ſolum in Curia, verum etiam extra Curiam, &
131 in Partibus, † etiam ſi Commiſſio non haberet
niſi Clauſulam, Cum poteſtate inhibendi, vt dicit
Caſſad. deciſ. 4. Tempore, in fi. de Reſcript. qui li-
cèt vtatur hoc modo loquendi, quod poteſt ſtatim
inhibere, debet intelligi, quod ſtatum, id eſt poſt-
quam ſibi conſtitit de præmiſſis, vt ſentit deci. Ro-

tæ quam ipſe ibi allegat. in princip.
132 Quartò, † vt cum hac cauſæ cognitione ſit inhi-
bendum, etiam ſi Commiſſio dicat, conſtito, quod
133 penſio ſit conditionalis, † & inhibitio iſta afficit
de rigore, quicquid dicat Pariſ. conſ. 36. & Dec. con
ſil. 33. vt dicit formaliter Put. in Recollect. ſuis, de-
ciſ. 12. Inhibendum eſt, ſub Rubr. Vt lite pend. ita
fuit dictum in vna Gebenne. penſionis coram Pro-
134 ſpero, 15. Iunij. 1546. fuit tamen dictum, † quod
ſi conſtaret in actis de implemento conditionis,
non reuocarentur attentata, ne vna manu fieret re-
ſtitutio pecuniarum, & alia manu cogeretur quis
ad ſolutionem. Quam Put. deciſ. citat, & ſequitur
nouiſſimè etiam Mandoſ. in tract. de inhibit. q. 25.
num. 4.

135 Quintò Amplia, † vt cum hac cauſæ cognitio-
ne Iudex ad quem, non ſolum inhibeat in cauſa ci-
uili, verum etiam inhibere poſſit in cauſa crimina-
136 li, † etiam ſi eſſemus in confeſſo, & conuicto, vt
dixit notabiliter Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ.
176. verſ. tamen Iudex ad quem, vbi dixit, quod po
teſt Iudex à tempore, quo incæpit cognoſcere,
an appellatio ſit admittenda inhibere executio-
nem,

LIMITA eandem Regulam,

137 Primò, † quando eſſemus in appellatione ab in-
terlocutoria & grauamine, quia hoc caſu non ſuf-
ficit cauſæ cognitio, de qua ſupra, ſed vltra id quod
debeat Iudici ad quem conſtare de appellatione,
& de deuolutione, debet ille incipere cognoſcere
etiam de veritate cauſæ in appellatione expreſſæ,
& tunc inhibebit, vt not Doctor. præſertim Gemi-
nia. in dicto c. Romana, §. ſi vero, ad fi. de appell. in
6. & eſt tex. in cap. non ſolum, ad fi. ibi, poſtquam
conſtiterit per appellationem emiſſam ex probabi-
li cauſa negocium ad ſe deuolutum, &c. de appella.
138 in 6. & eſt notab. deciſ. Rotæ (quæ dicit, † quod
hanc Rot. doctrinam dat in materia inhibitionis
faciendæ) 68. aliàs 762. Sciendum eſt, in fi. verſic. ſi
verò à grauamine, de appell. in antiq. & melior de-
ciſ. 58. aliàs, 412. Si appelletur, num. 2. de appella. in
139 nou. quæ dicit, † quod in huiuſmodi inhibitione
canonicè faciēda, tria requiruntur, videlicèt, quod
appellatio ſi ex probabili cauſa interiecta, & tali,
quæ ſi fuerit probata, deberet legitima reputari.
Idem quod per talem appellationem negocium ſit
ad eum deuolutum, Vltimò, quod ipſe recepta ap-
pellatione incipiat cognoſcere de veritate cauſæ,
& quod tunc, & non ante, poteſt in cauſa inhibe-
ri, quod ſpecificè docet etiam Specul. in titul. de
appellat. §. de officio, ſub num. 7. verſicul. ſi autem
140 ante ſententiam, † & licèt aliqui quoad præſen-
tem limitationem dixerint eſſe in hoc diſtinguen-
dum inter delegatum à Principe, vt ille ſtatim in-
hibere poſſit, & alium Ordinarium, qui cæpta de-
mum cognitione ſuper veritate cauſæ, inhibere
poſſit. Hæc tamen diſtinctio non videtur admitti
per Doctor. & contrarium eſt verius, quod in in-
terlocutoria ſit etiam de veritate cauſæ cognoſcen
dum, vt atteſtatur Specul. vbi ſupra, prout etiam
rectè animaduertit Compoſtellan. in d. capit. dile-
ctus, colum. 2. verſicul. alij dicunt, & cat. ext. de Re-
ſcript. qui ibidem verſiculo & intelligo, eleganter
141 declarat, quod † tunc Iudex dicatur incæpiſſe co-
gnoſcere de veritate cauſæ ipſius appellationis, ad
effectum inhibendi, quando Partes citat, vel illis
in ſua præſentia conſtitutis terminum aſſignat. Et
contra dictam diſtinctionem fuiſſe Mediolani pra-
cticatam atteſtatur nouiſſimè Lancello. Conra. de
Prætore, §. 2. de off. Præt. in cauſ. Ciuil. in cap. de ap
pell. ſub num. 27. verſicul. hodie tamen vidi. Hæc

tamen limitatio videtur ſublimitanda, Primò,
142 † vt non procedat, quando cum articulo graua-
minis eſſet ſibi commiſſum etiam negocium prin-
cipale, cum poteſtate citandi ad Partes, tunc enim
indifferenter inhibet & ratio eſt, quia hoc caſu Ius
inhibet, vt dicit Rota, deciſ. 4. aliàs, 391. Nota quod
Auditor, de foro compet. in antiq. ſed aduertendũ
eſt, quod contra hanc ſublimit. videtur in contra-
rium multum vrgere alia Rotæ deciſ. 3. aliàs 21. fuit
dubitatum, de appellat. in nou. in princ. dum vult,
quod etiam cõmiſſo negocio principali, Iudex non
poſſit inhibere, niſi conſtet ſibi de appellatione, &
deuolutione, vel (& in hoc videtur conſiſtere con-
trarium) niſi incipiat cognoſcere de veritate cau-
143 ſæ, ſeu de negocio principali. † Niſi dicas, quod
dicta deciſ. 3. in princ. procedat de iure, deciſ. au-
tem quarta, de foro compet. procedat de ſtilo. Quã
ſolutionem multum ſuadet id, quod dicitur in ea-
dem deciſ. 3. verſ. ſed pone, vbi inquit, quod inhibi-
tio in eo caſu potius ſuſtinetur de ſtilo, & æquitate
Canonica, quam de Iure, & caſus ille in verſic. ſed
pone, ſicut differt in effectu à caſu poſito in princ.
dictæ deciſ. 3. vt ibi annotatur in prima additione,
ita etiam modus loquendi, quo vtitur Rota in di-
cto verſic. ſed pone, & in dicta deciſ. quarta; Vide-
tur idem, dum vtrobique dicitur de Commiſſione
cauſæ appellationis cum negocio principali, cum
poteſtate citandi ad Partes, & propterea eadem ſo-
144 lutio poteſt adaptari. † Secundò ſublimita ex in-
tentione Vital. in Clauſula, Nil nouari appellatio-
ne pendente, ſub num. 23. verſ. ſolue niſi appellans,
vt non procedat, quando ab Interlocutoria appel-
lans coram Iudice à quo, obtuliſſet ſe incontinenti
probaturum veritatem cauſæ appellationis, & non
fuiſſet admiſſus, quia tunc incontinenti eſt inhi-
bendum, ad noſ. in c. interpoſita, de appell. & in di-
cto cap. Romana.* Proſp. Paſeth. conſ. 174. nu. 2.]
145 Tertiò, † vt non procedat de ſtilo Cameræ Impe
rialis, in qua ſufficere videtur, quod de Iuriſdictio-
ne Iudicis inhibentis conſtet, ſaltem ex narratione
appellantis, vt loquens etiam de Interlocutoria, in-
quit nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſeruat. Cent. 3.
146 deciſ. 87. incip. Quando Iudex, † vbi ſubdit, quod
ſi poſt huiuſmodi inhibitionem Iudex procedat,
147 proceſſus tanquã attẽtatus reuocaretur. † Quar-
tò, videtur poſſe limitari, vt non procedat, quando
Conſuetudo eſſet in contrarium, vt colligitur ex
his, quæ ponit Compoſtell. in dicto c. dilectus, ad fi.
verſ. reſpondendum videtur, quod niſi ſit contraria
conſuetudo, &c. de Reſcript. qui licèt videatur lo-
qui de Conſuetudine, quæ in inhibendo requireret
cauſæ cognitionem, quia tamen in hac materia in-
hibitionis ipſe non inficiatur attendendam eſſe
Conſuetudinem, non videtur omninò abſurdum,
vt etiam Conſuetudo remittens dictam cauſæ co-
gnitionem ſit attendenda, tum, quia Conſuetudo
regulariter ſolet attendi, ad not. in l. de quibus, ff. de
legibus, tum, quia videmus, quod etiam in propria
noſtra materia attentatorum, habetur aliàs in con-
ſideratione, ad excuſanda attentata, vt adnotaui-
mus ſupra in hac 2. parte cap. 12. de attent. appella.
pen. in 48. limit. princip. per totã.* Quinto ſecundũ
Proſp. Paſeth. d. conſ. 174. poſt principiũ verſ. ſecun
148 da ſolutio, tunc † cauſæ cognitio requiritur, quã
ante admiſſionẽ appellationis Pars opponit; ſecus
ſi Parte nõ opponente, Iudex appellationẽ tanquã
ex legitima cauſa interpoſitam, admiſerit, quia fa-
cta admiſſione poterit inhibere abſq; alia cauſæ co
gnitione, ex mẽte Felini, in c. dilectus, col. pen. verſ.
nõ inhibet, de Reſcript. & q; in practica in decer-
nenda Inhibitione non requiratur cauſæ cognitio

& citatio Partis, tradit nouiſſimè deciſ. Fiuiſizan.
num. 37. & quod vbi eſt Conſuetudo, non requira-
tur cauſæ cognitio, poſt Rot. deciſ. 21. aliàs.... de ...
Abbas. & Feli. in d. c. dilectus, nu. 36. col. pen. verſ.
quarto limita, firmat nouiſſimè etiam Proſper. Pa-
ſeth. conſ. 174. in principio.
149 Secundo, limita † vt non procedat, quando eſſe-
mus in appellatione extraiudiciali, in qua præter
id quod ſuprà in Regula fuit dictum, quod Iudici
conſtare debet fuiſſe appellatum, & cauſam ad eũ
eſſe deuolutam, debet aliud etiam probari, quia per
Iudicem, cui huiuſmodi cauſa fuerit commiſſa, non
150 eſt inhibitio aliquatenus concedenda, † niſi ali-
qualiter de præmiſſis, quæ in appellatione fuerunt
expreſſa, conſtiterit, vt dicit formaliter Rota deciſ.
45. aliàs 346. Si appellatur in partibus de appell. in
151 nou. † verificari enim appellatio extraiudicialis
debet antequam inhibeatur Iudici à quo, ſecun-
dum Milan verb. appellatio extraiudicialis, fol. 8.
cum pro veritate cauſæ in huiuſmodi appellatio-
ne expreſſæ non præſumatur. Rot. deciſ. 44. aliàs,
344. Licèt, num. 3. de appellation. in nou. Quinim-
mò aliqui, prout Compoſtellan. in d. c. dilectus, in
fi. verſ. item quid ſi appelletur extra iudiciũ, & c. de
152 Reſcript. tenet † quod Iudex hoc caſu, etiam ſi
de veritate cauſæ appellationis cœperit cognoſce-
re, non poſſit inhibere ei à quo, & contra quem eſt
appellatum, tùm, quia per huiuſmodi appellatio-
nem non transfertur iuriſdictio ad ſuperiorem,
tum etiam quia per appellationem non debet quis
ſua poſſeſſione priuari, vt latius ibi per eum. Hæc
153 autẽ limitatio ſublimitãda ſimiliter videtur. † Pri
mo, vt non procedat, quando appellans coram exe-
cutore, à quo extraiudicialiter appellauit, obtulit
ſe incontinenti probaturum cauſam appellationis
ſecundum opinionem illorum, qui tenent, quod c.
interpoſita, de appell. procedat etiam in extraiudi-
ciali, de quo per Vital. in Clauſula nil nouar. appel
latione pendente, ſub nume. 26. verſ. ſi verò eſt ap-
pellatum extraiudicialiter, (Ang. enim per Vital.
ibi relatus, ſub num. 23. verſ. hæc tamen fallentia,
154 contrarium tenuit.) † Secundo, quando eſſemus
in appellatione extraiudiciali interpoſita, in ele-
ctionibus Cathedralium, vel Regularium Eccle-
ſiarum, in quibus cum ſpeciale ſit, quod quicquid
fit poſt, & contra tales appellationes, ſit irritum, &
inane, per cap. ſi poſtquam, de electionibus, in 6. vt
dicit Vital. ibi, ſub nume. 26. ſatis apparet, quod eo
caſu ius ipſum inhibet, vnde ſi Iudex quoque hoc
caſu etiam non verificata cauſa, vellet inhibere, vti-
que debet ſibi permitti, quia id faceret in Iuris exe
cutionem, quæ non habet iniuriam. vt dicit Vital.
ibi, numero vigeſimoſexto poſt Rotam, de qua ibi
per eum.
155 Tertiò, † quando appellatio cuius commiſſionis
vigore peteretur inhiberi, eſſet interpoſita in caſu
à Iure prohibito, puta in ſententia ſuper notorio,
vel in caſu quo quis fuiſſet confeſſus, vel conuictus
quia tunc vltra cauſæ cognitionem ſuper appella-
tione, & deuolutione de qua in Regula, requiritur
etiam, quod Iudex antequam inhibeat, incipiat co-
gnoſcere, an appellatio ſit recipienda, vel non, vt
per tex. in dicto c. Romana, §. ſi autem, de appellat.
in 6. eſt deciſ. Rotæ 68. aliàs 762. Sciendum eſt, nu-
me. 2. de appellat. in antiq. & tradit Compoſtellan.
in d. c. dilectus, poſt princ. verſ. quod eſt verum, de
156 Reſcript. † prout etiam quã appellatio eſſet inter
poſita ex cauſa manifeſtè friuola, non eſſe inhiben-
dum, tradit Mil. in verbo Appellatione in Curia in
157 terpoſita, ad fi. f. 8. vbi ſubdit, † quod hoc caſu e-
tiam ſi ſeruatis terminis ſolitis, de facto inhiberet,
talis

ſalis inhibitio non cauſaret attētata, de quo & nos
dicemus in hoc eodem cap, in prima limit. princip.
verſ. vel quando, num, 10. Et generaliter quod vi-
gore commiſſionis appellationis in caſu à Iure pro
hibito interpoſitæ non valeat inhiberi, eſt deci. Caſ
ſad. 10. incip. Caſus, nu. 4. de Reſcript. & tradit poſt
Specul. Gemininia. Felin. & alios per eum allegatos,
Marantha in 3. parte, ſextæ partis principalis, q. 2.
nu. 196 & Io. de Neuiz. in conſil. 60. Non declines,
num. 15. verſ. ſtante ergo. Hanc tamen limitatio-
nem quatenus eſſemus in poſſeſſorio, in quo regu-
lariter prohibetur appellatio, iuxta ea quę diximus
ſupra, cap. 12. de attenta. appellatione pendente, in
25. Limit. princ. in princ. & latiſſimè diximus etiam
in tracta. de appe. in poſſeſſorio prohib. vel permiſ.
158 in princ. † Declara, quod licèt vigore appellatio-
nis in poſſeſſorio interpoſitæ, præſertim vigore Sta
tuti Delphinat. incip. Si quis per literas, nō ſint con
cedendæ literæ inhibitoriæ reſpectu reintegratio-
nis poſſeſſionis, benè tamen poſſunt concedi reſpe-
ctu pœnæ declaratæ vigore dicti Statuti, vt tradit
Guid. Pap. deciſ. 33. Si appelletur, in princ.
Quartò, vt inhibitio etiam cum dicta cauſę co-
159 gnitione, de qua in Regula, non poſſit fieri, † quā
in palatio coram aliquo Auditore fuiſſet cōcluſum
in cauſa, quia ſibi de ſtilo poſt concluſionem in cau
ſa non inhibetur, & eſt deciſ. Rot. 66. aliàs 674. no-
160 ta quando in aliqua, de appellat. in antiqu. † vbi
id ampliat procedere, tam in cauſa ſpirituali, quam
profana; Cui concordat deciſ. 29. aliàs, 711. de ſti-
lo, & deciſ. 30. aliàs, 747. Nota quod ſi aliqua, de do
lo & contum. in antiq. Quam limitationem ſanè
intellige, procedere in Auditoribus Rotæ, ſecùs in
161 alijs Iudicibus, vt dicunt dictæ deciſ. omnes, † Et
inſuper, quod hoc verum ſit; quando verè conclu-
ſum eſt in cauſa, ſecùs ſi tacitè videretur conclu-
ſum, & ſolum ab vna Parte, puta permiſſionē cita-
tionis ad ſententiam, ſecundum Bero. q. 124. Quan
162 do appellatio, num. 3. & declara, † quod licèt nō
ſoleat fieri, ſi tamen fuerit facta inhibitio, illa cau-
ſet attentata, ita vt ſententia poſt eam lata eſſet nul
la, & ita tenet maior pars Dominorum, vt dicit di-
cta deciſ. 29.
163 Quintò † fallit in inhibitione quæ fit per adiun
ctum ſuis coniudicibus, quia adiunctus ſtatim prę-
ſentata commiſſione, inhibet ſuis coniudicibus, ne
164 ſine eo vlterius in cauſa procedant, vt tradit, † &
ita practicari atteſtatur Staphil. in tractatu de lite.
Grat. & Iuſt. fol. 178. verſ. in Commiſſionibus, &
verſ. ſeq.
165 Sextò, limitari poteſt, † vt non procedat, quan-
do cauſa quæ tractatur coram alio Iudice, eſt inci-
dens, & de ſui natura præiudicialis cauſæ quæ tra-
ctatur per primum Iudicem, tunc enim ſecundus
Iudex poteſt ſtatim, & abſque alia cauſæ cognitio-
ne primo Iudici inhibere, vt inquit formaliter Lap.
Alleg. 60. Viſis nume. 6. ſecundum modernam im-
preſſionem, ad quam circa hoc nonnullas allega-
tiones citat nouiſſimè Mandoſ. ibi in additione, in
verbo ſtatim, cui præter allegatos per eū adde Are.
in conſ. 75. Diligēter, col. 4. ſub verſ. his præmiſſis,
& And. Barbat. in conſ. 45. mandato & iuſſu, num.
14. lib. 2. vbi dictam Lap. Allegationem refert, & ſe
quitur. Quæ limitatio non videtur mihi multum
clara niſi adiuuetur declaratione, quam in propo-
ſito facit Geminian. in dicto cap. Romana, §. 2. in
166 fine, † vt ſcilicet iſte ſecundus Iudex, qui inhibet,
non fuerit aditus per viam appellationis, ſed alia
via ordinaria in prima inſtātia, ex eo, quia primus
Iudex non poterat ex aliqua cauſa cognoſcere de
illa cauſa incidenti & præiudiciali, aliàs ſi præſup-
poneretur aditus per viam appellationis, non po-
tuiſſet inhibere ſine dicta cauſæ cognitione, vt ibi
per eum latius.
167 Septimò, limita, † vt non procedat in inhibitio-
ne, quæ concederetur iuxta formam Commiſſio-
nis, illam enim ſemper concedi ſolere, & quotidia-
nus vſus demonſtrat, & atteſtatur Paleott. in Re-
collect. ſuis, deciſ. 41. Petebatur, ſub die 28. Ianua-
rij, 1558. & ſecundum hanc limitationem, & atten-
to ſtilo, fuit tētum per Dominos in vna Calagurita
na Cappellaniæ coram Sarmiento, 2. Mai, 1561. &
in alia Toletana portionis coram Grato, 24. Ianua
rij, 1564. in qua (licet per aduocatos ad deducen
dum, quod inhibitio, de qua agimus, erat conceden
da, etiam ſi Commiſſio eſſet limitata, & conditio-
nalis) allegaretur deciſ. Acotambo. 53. & Peregri
ni, 24. in rei tamen veritate illæ nihil dicunt de in-
hibitione concedenda, ſed ſolum, quod ſi fuerit con
ceſſa, illa afficit etiam ſi fuiſſet Commiſſio condi-
tionalis, de cuius tamen veritate latius dicemus in
fra, hoc eod. cap. de attent. poſt inhibit. in 13. limita
tione principali per totam. Quinimmo ex his quæ
in d. Toletana in facto prætendebatur, poteſt colli-
168 gi notab. ampliatio † ad pręſentem limitationem
vt inhibitio iuxta formam Commiſſionis ſit dan-
da, etiam ad inſtantiam attentatis, prout diceba-
tur eſſe eo caſu Ioa. Moran. quod clarius colligitur
ex his, quæ poſtmodum fuerunt in eadem cauſa or
dinata, ſub die 28. Aprilis eiuſdem anni, eodē Gra-
to proponente, videlicèt, quod cum contra Mora.
pro parte capituli Toletani, fuiſſet commiſſa cauſa
attentatorum, cum præinſerta Commiſſionis (cu-
ius vigore Moran. iam obtinuerat inhiberi) & in-
ſtaretur pro parte Capituli, vt vigore dictæ Com-
miſſionis inhiberetur, & dubitaretur, an eſſet inhi-
bendum, Domini ordinarunt, quod iuxta formam
vltimæ Commiſſionis inhiberetur, addito Decre-
to, quod inhibitio ſit ſine pręiudicio præcedētis in-
hibitionis, ne Moran, eijciatur à poſſeſſione, vel
procedatur contra eum ad nouam informationem
169 † & ratio eſſe poteſt, quia ſemper in Commiſſio
nibus ſolet apponi Clauſula, Cum facultate citan-
di, & inhibendi: qua ſtante, licet Iudex aliàs non
poſſet ſtatim inhibere, tamen vt illa Clauſula ali-
quid operetur, poteſt ſtatim etiam abſque citatio-
ne partis inhibere, vt declarat Bero. q. 124. Quan-
170 do appellatio, num. ſecundo. † Quæ tamen limi-
tatio, cum videatur abſolutè tollere illam cauſæ co
gnitionem, de qua loquitur c. Romana, §. ſi vero,
& §. ſeq. de appellat. in 6. & in ſtilo videatur funda-
ta, facilè dici poſſet, quod hodie de iure ſit parū at-
tendenda, ex quo hodie per ſacrum Tridentinum
Concilium ſub Pio Quarto, die 17. Septembris,
1562. fuit in omnibus, & per omnia renouata dicta
conſtitutio Innocentij Quarti, quæ incipit, Roma
na, cum expreſſa derogatione cuiuſcumque Con-
ſuetudinis, Stili, aut Priuilegij, & cum Decreto,
quod aliter factæ inhibitiones, & inde ſecuta quę-
cunque, ſint ipſo iure nulla, vt habetur in dicto Cō
cilio Seſſ. 22. cap. 7. de Reform. Quod ſi eam teneas
171 illam indiſtinctè non admittas, ſed declara, † vt
extra Curiam nō ſoleat etiam iuxta formam Com
miſſionis inhiberi, quando timetur, ne inhibitio ſit
impedimento aliàs legitimè geſtis, & ordinatis per
Rotam, prout erat ſequeſtrum aliàs appoſitum in
vna Burgen. Decimarum, de Scalante, coram Di-
daco Deza, in qua 17. Maij 1553. fuit reſolutum,
quod non daretur inhibitio, iuxta formam Com-
miſſionis extra Curiam, ne ſequeſtrum impedire-
172 tur. vel eſſet † præſumptio quod calumnioſe pe-
teretur inhiberi, quia tunc non eſt inhibendum vt
eſt

Digitized by Google

eſt deciſ. Put. 1. 22. incipien. in vna Barchinonen. ad
med. aliàs deciſ. 20. incipien. in vna Bracharen. Cap
pellaniæ nu. 2. lib. 1. Vel is qui peteret extra curiam
inhiberi reportaſſet iam tres ſententias contra, &
propterea dubitari poſſet ne cum huiuſmodi inhi-
bitione aliquid in partibus machinaretur, quia tũc
non datur inhibitio etiam iuxta formam commiſ-
ſionis vt fuit ex hoc denegata in vna Gelonen. Pa-
rochialis coram Peregrino vt eſt deciſ. eiuſdẽ 337.
incipien. Eodem die.

Octauò, vt id quod diximus, in hac inhibitione
concedenda neceſſarium fore, quod conſtet Iudi-
173 ci de appellatione, & cauſæ deuolutione, † in-
telligatur quando Iudex ad quem, vult inhibere Iu
dici à quo, ſecùs ſi velit inhibere Partibus ne ali-
quid illicitum faciant, quia hanc inhibitionẽ etiam
quod ſibi de præmiſſis non conſtet, Partibus face-
re poteſt, vt not. expreſsè Geminian. in c. Romana,
§. ſi vero, ad fi. vt etiam Moderni apoſtillantes tex.
in dicto §. ſi verò, de appellat. in 6. conſideraſſe vi-
dentur.

Nonò limita, vt ea quæ dicta ſunt ſuprà de cau-
ſæ cognitione adhibenda, antequam inhibeatur,
174 procedant in Iudice ad quem, † ſecùs autem in
Iudice à quo, cum enim etiam Iudex à quo, poſ-
ſit etiam poſtquam detulit appellationi, inhibere
Partibus, ne aliquid in præiudicium appellationis
innouent, vt poſt gloſ. in c. ſecundo, de matrim. cõ-
tra interd. Ecc. contract. & Ant. de Butrio ibi, &
Federic. de Sen. in conſ. 93. tradit Franc. in cap cum
teneamur, num. 21. de appellat. euidenter apparet,
quod in huiuſmodi inhibitione per eum decernen-
da, præmiſſa cauſæ cognitio, non eſt aliquo modo
neceſſaria.

175 Decimò, poteſt vniuerſaliter limitari, † vt non
procedat de ſtilo Cameræ Imperialis, quæ ſolet ali-
quoties inhibere, etiàm ſi de Iuriſdictione Iudicis
inhibentis non conſtet, niſi per narrationem appel-
lantis, vt tradit (loquens de appellatione tam à
Diffinitiua, quã ab interlocutoria de qua diximus
ſupra, in fi. primæ limit. nu. 133.) nouiſſimè Min-
ſinger. Sing. Obſeruat. Centuria 3, deciſ 87. incip.
Quando Iudex, vbi ad propoſitum noſtrum ſubdit
quod geſta contra talem inhibitionem eſſent tan-
tam attentata reuocanda.

Vndecimò, præmiſſa de cauſæ cognitione adhi-
benda limita, ſeu mauis declara, quod licèt Iudex
ex forma Reſcripti teneatur adhibere cauſæ cogni
176 tionem, antequam inhibeat, prout eſt, † quando
adeſt Clauſula, Conſtito de aſſertis, nihilominus,
177 † ſi abſque cauſæ cognitione, & abſque eo, quod
ſibi de aſſertis conſtet, ille inhibeat, Iudex inhibi-
tus nihil poterit, aut debebit poſtea facere, præſer-
178 tim † conſiderata facilitate reformandi, & impe
trandi Cõmiſſiones in Curia, per quas obtinetur,
vel moderatio dictæ inhibitionis, vel quod ea non
obſtante, procedi poſſit, vt fuit tentum in vna To-
letana Matrimonij corã Peregri. 14. Martij, 1543.
& eſt in Recollect. eiuſdem, deciſ. 22. aliàs, 120. in-
cip. Quia fuerat.

Duodecimò, id quod dictum eſt, quod Iudex ap
pellationis poteſt cum dicta cauſæ cognitione in-
179 hibere, videtur limitandum † vt non procedat,
quando quis poſt appellationem confeſſus fuerit
180 debitum † & ideo ſi quis fuerit carceratus vigo-
re obligationis in forma Cameræ, & appellauerit,
& poſt appellationem debitum fuerit confeſſus, ſi
petat per Iudicem inhiberi, ſibi eſt deneganda in-
hibitio, vt fuit reſolutum in vna Lucana, & eſt in
Recollect. A. Auguſtini, lib. 3. deciſ. quinta, incip.
Idem in Lucana.

181 Decimotertiò, † fallit in executore Apoſtolico
deputato ad prouidendũ alicui de Beneficio, quod
is duxerit infra menſem acceptandum, is enim po-
teſt ſtatim inhibere collatoribus, ne intra dictum
menſem conferant, vt tradit expreſsè Lap. Allega.
60. incip. Viſis literis Apoſtolicis, ſub num. 7. in fin.
quod etiam remiſſiuè ſecutus eſt nouiſſime Man-
doſ. de inhibit. q. 35.

Quintò & vltimo Quæritur, Quomodo inhibẽ- Quæſt. 5. quo inhibẽdum.
182 dum ſit, † & licet ſpecialis, ac certus modus da-
ri non poſſit, qui ſingulis quibuſque caſibus, qui ſe
cundum contingentiam facti euenire poſſunt, ada-
ptari valeat, infraſcripta tamen quæ modum in ge-
nere, & requiſita ad inhibendum reſpicere viden-
tur, erunt inter cætera magis attendenda, &

Primò, quod hæc facultas inhibendi licèt videa-
tur lata, tamen, & ipſa continetur intra ſuos termi-
183 nos, † & ideo Iudex inhibendo, non debet inhi-
184 bere niſi in illa cauſa, quæ coram eo pendet, † &
propterea ſi coram eo pendet cauſa appellationis
ab articulo alicuius cauſæ, non debet ille inhibere
in tota cauſa, de quo quamuis diſputent Docto. in
c. ſuper eo, el primo, poſt gloſ. in verbo, terminari,
185 de appellat. † & Hoſtienſ. & etiam Ant. & Imo-
la ibi, fuerint in opin. quod poſſit inhiberi, & ſit ſu-
perſedendum in tota cauſa, vt refert Franc. ibidẽ,
186 nu. 5. † Verior tamen videtur opin. in qua Frãc.
ibi reſidet, quod regulariter non poſſit inhiberi in
tota cauſa, quam, & nos ſecuti aliàs ſumus ſuprà
cap. 12. de attenta. appell. pend. in 3. ſublimitatione
ſecundæ limitationis princip. num. 36. niſi quando
cauſæ eſſent connexæ, vt per eum latius, cui adde
bonam deciſ. ad hoc Ægid. 157. Auditor, vbi abſo-
lutè dicit, quod in tota cauſa inhibere non poteſt,
niſi periculum immineret. Ex quibus formari po-
teſt hæc Concluſio, quod Iudex vnius cauſæ, puta
appellationis à grauamine, & vnius articuli, non
poteſt in tota cauſa principali inhibere, niſi in duo
187 bus caſibus: † Primò, quando eſſent connexæ, vt
188 per Franc. dicto num. 5. † Secundò, niſi immine-
189 ret periculum, & per Ægid. dicta deciſ. 157. † Sic
etiam illis perſonis duntaxat inhibere poteſt, quæ
poſſunt liti præiudicare, vt dictum eſt ſupra, in 3.
190 quæſt. nu. 74. † Secùs, ſi quis ſit merè Tertius ad
tex. in cap. Romana, §. in alium, de appellat. in 6. vt
ibidem dictum eſt, num. 95. in 2. limitatione, & ſu-
pra in prima parte, cap. 3. de attentatis à Tertio, in
191 prima Ampliatione num. 9. † ex quo apparet, q.
effectus inhibitionis non egreditur perſonas, nec
paſſiuè dum aliquibus inhibetur, nec actiue dum
alicuius nomine inhibetur. Inde ad propoſitum vi-
192 demus, † quòd inhibitio facta nomine creditoris
non iuuat fideiuſſorem, nec econtrà, quo minus
poſt inhibitionem citrà vitium attentatorum poſ-
ſit fideiuſſor moleſtari, de quo diximus ſuprà, in pri
ma parte, cap. 5. ad fi. nu. 158. quibus adde Bero. q.
77. Vtrum inhibitio, num. 8. & Aret. conſ. 33. nu. 2.
193 † quæ tamen de fideiuſſore procedere intellexit
Rota in fideiuſſore contractus, ſecùs in fideiuſſore
Iudicij, in vna Anconitana bonorum, corã D. meo
Ormdino, 1566. 26. Iunij, de qua latius dicemus in-
fra, in 6. limitatione princip. num. 9. verſ. primo &
notabiliter, & regula procedat.

194 Secundò, † quod huiuſmodi inhibitiones (quo
magis timeantur) poſſunt, & ſolent committi, &
relaxari ſub grauibus pœnis, quæ tamen non ſunt
195 ſemper vniformes, † & ideò, ſi is cui eſt inhiben-
dum, ſit Epiſcopus, vel ſuperior aliquis prælatus,
in inhibitione exprimitur ſub pœna ſuſpenſionis
196 quo ad eum, † quo ad alios verò, ſub pœna excõ-
municationis, vt per tex. in c. 2. de offi. Deleg in 6.
iuncta

Digitized by Google

iuncta gloſ.in c.primo, de cleric. venat. docet Sta-
phil.de liter.Grat.& Iuſt.fol.156.verſ.item eſt no-
197 tandum, † Similiter, ſi petatur committi inhibi-
tionem ſub Cenſuris, & pœnis, datur ſolum ſub
Cenſuris, ne quis duplici contritione conteratur,
198 contra not.in c.at ſi clerici,de Iudic. † niſi maxi-
199 ma contumacia eſſet,† vel grauiſſima materia,vt
docet idem Staphil. ibi, verſ.petenti committi in-
200 hibitionem. † Verum hæc de excommunicatio-
ne obtinebant antiquitus, noſtris verò temporibus
poſt Sacroſanctum Concilium Tridentinum Ex-
communicationis pœna non niſi, in ſubſidium ex-
primitur, iuxta ea, quæ prouide in dicto Concilio
Seſſion 25. capitul. 3. ſunt ſtatuta, prout etiam ani-
maduertit nouiſſimè Mandoſ. de Inhibit. q.15. in
fine.

201 Tertiò, † quod cum Inhibitio ſit actus à Iuriſ-
dictione proueniens, vt ſuprà dictum eſt in eius de-
ſcriptione, ſicut Iudicis Iuriſdictio habet ſuos ter-
minos,l.fin.de Iuriſdict.omni. Iudic.cum ſimil.ita,
& facultas inhibendi intra illos eoſdem terminos
202 reſtringitur,& ideò, licèt † ſoleat in Commiſſio-
nibus ſemper apponi Clauſula, Cum facultate in-
hibendi in Curia, & extra,vt dixit Caſſad. deciſ.4.
203 Tempote, num.1. de Reſcript.† ſi tamen Iudex
datus ſit cum facultate citandi, & inhibendi in Cu
204 ria, non poterit extra Curiam inhibere, † licèt
ſecùs eſſet,ſi dictum eſſet indefinitè, cum facultate
citandi, & inhibendi, quia hoc caſu ſecundum opi.
Cardinalis Alexandtini, quam ſequitur etiam ibi
Caſſad. poſſet etiam extra Curiam inhibere, quod
etiam affirmauit nouiſſimæ Mandoſ. in tractat. de
Inhibit. quæſt. 3. numero 3.poſt Sarnen.in procm.
Regul. quæſt.2.ſub numero 8. verſ. propter quam
rationem.

205 Quartò, † quia ſecundum aliquos, ad hoc vt
poſſit quis inhibere,oportet, quod coram inhiben-
te pendeat lis, ſaltem ſecuta citatione, ad c. etiam,
de ord.cognit.cap.cauſam, qui fil. ſint legit. iuncta
Clem.fin. Vt lite pend.de quo per Stafil.vbi ſuprà,
206 fol.178.verſ. In Commiſſionibus. † Verum hæc
opin.& conſequenter hæc conſideratio, non vide-
tur vera,aut neceſſaria, vt etiam annotauimus hic
ſuprà,in 4.quæſt.nu.110. tum quia videmus,quod
de iure quando dominus temporalis inhibet ſubdi-
tis, non requiritur, quod aliqua coram inhibente
lis pendeat, vt patet in cap. ex tranſmiſſa, de foro
compet. prout faciunt etiam Domini Veneti, vt
ſupra dictum eſt, in 2. quæſt. num.39. Tum quia
contrarium videtur obtineri in practica, cū etiam
ante citationem Iudex de ſtilo inhibeat. Rot. de-
ciſ.3.aliàs, in t1. Fuit dubitatum,verſic. ſed pone,
de appella.in nou. præſertim in adiuncto, vt dicit
etiam Staphil. ibidem, verſ. nihilominus hoc non
obſtante.

Quintò, illud etiam in decernenda inhibitione
eſt animaduertendum, quod licèt inhibitiones in
207 Curia, & extra,paſſim concedi ſoleant, † Rota
tamen non dat inhibitionem, extra Curiam,quan-
do prius alteri Parti dediſſet mandatum de manu-
tenendo, quia ex tali inhibitione poſſet impediri
tale mandatum,coram Decano 17. Iunij, 1553. vt
eſt in Recollect. Caputaquen.parte 1. deciſio.303.
aliàs 308. incip. Licèt inhibitiones.* Prout nec
208 † daretur inhibitio extra curiam ei qui tres ſen-
tentias contra reportauerat, quia poterat dubitari
ne cum huiuſmodi inhibitione aliquid machinare
tur in partibus,vt fuit reſolutum & denegata inhi-
bitio in vna Gelonen. parochialis coram Peregri-
no vt eſt deciſ.eiuſdem 337.incipien.Eadem die,li.
3. Similiter ſi antea eſſet oppoſitum ſequeſtrū vi-
gore ſententiæ & deinde vigore appellationis fue-
rit decreta inhibitio per Iudicem ad quem, huiuſ-
modi inhibitio intelligitur ſine præiudicio præce-
dentis ſequeſtri vt eſt deciſ. Diuerſ.in 3.part lib.3.
646.de qua infra in 5.declarat.]

209 Sextò, & vltimo, illud eſt vtiliter circa † inhi-
bitiones relaxandas animaduertendum,quod in ea
decernenda requiritur citatio partis. In quo arti-
culo licet Iaſon. in l.ne quicquam.num.3. ff.de of-
210 fic.proconſ.& leg. dixerit † quod communiter te-
netur, quod in inhibitione facienda per Iudicē ad
quem Iudici à quo requiritur citatio partis, ſed in
practica male ſeruatur,quod etiam replicauit, &
de iure veriſſimum eſſe affirmauit idem Iaſ. in l. ſi
opus nouum,num.6.verſ.primo adde, ff.de nou. o-
per.nunc. Rota tamen aliter dicit,& totum contra-
rium tenet, Videlicèt, quod licèt de iure inhibitio
vigore appellationis Iudicialis fieri poſſit Iudici à
211 quo, per Iudicem ad quē, parte non vocata,† de
ſtilo tamen Palatij nunquam inhibitio fit, niſi par-
te vocata, vt legitur formaliter in deciſio.24. aliàs
615.Nota licèt inhibitio, & deciſ.26.aliàs,825.No-
ta dic,de dolo & contum.in antiq. Vnde vel reten-
ta communi opinione, de qua per Iaſ. vel ſtilo, de
quo per Rotam, concluſiue procedendo, poteſt
formari in propoſito.

Regula, quod in inhibitione decernenda ſit ne-
ceſſario citatio partis: Hanc opinionem tenet Rot.
in proximè allegatis deciſ. & Compoſtella. in c.di-
lectus,in fi.verſic.item nunquid, de Reſcript. Ean-
dem poſt Federic. de Sen. & Alex.in locis per eum
allegatis, tenet etiam Dec.in conſ.460. Viſo, num.
20.Pariſ.conſ.172.In cauſa,num.15.vbi alios citat,
lib.4.Didac.Practic.Quæſt.cap.24.num.3.poſt Fe-
lin.in cap.ſuper quæſtionum,§.fin. de offic. Deleg.
212 † atteſtantem,ſe vidiſſe hoc ipſum à Practicis ob-
ſeruari,Eandem reaſſumit Marantha, in Speculo,
in 3.parte, ſextæ partis principalis, q.2. num.196.
vbi poſt Alex. in diuerſis locis per eum citatis, &
Aret.in conſ.20.col.penul.verſ.circa ſecundum, &
Iaſ.in l.ſi quis, col.2.in fi.de noui oper. nunc. vide-
tur atteſtari hanc eſſe communem opinionem, &
nouiſſimè eidem ſententiæ ſubſcribere videtur e-
tiam Roland.conſ.77. Viſo, num.24. & ſeq. lib.2.
qui etiam Alex.in dictis locis in id citat, & nouiſſi-
mè vltra quamplures ex prææallegatis, multas in id
authoritates cumulat Ant.Gabriel.Commu. Con-
cluſ.lib.2.de citatio.Concluſ.1. num.77.verſ. duo-
213 decimo amplia, † quibus adde Bero. in conſ.85.
Dicam breuiter,num.22.lib.3. & Ruin.in conſ.61.
In lite,num.28.lib.5.atteſtantem de commu.& Io.
Baptiſta. Ferret. in conſ.118. In cauſa appellatio-
nis,num 3. qui ſimiliter & hanc eſſe communem,
& de ſtilo Ro.Cur.atteſtatur,prout eos refert licèt
omnino non ſequatur nouiſſimè Mandoſ. in tract.
214 de inhibit.q.18. ſub nu.2. † Qui licet ibidem ſub
nu.2. verſ. breuiter contrarium ſeruatur, videatur
hanc opin.improbare, fundans ſe in eo,quod quo-
tidie in Curia ſeruatur, quod ſimul, ac ſemel ſolet
citatio cum inhibitione decerni, per hoc tamen à
Regula ſuprapoſita minimè recedendum eſſe cen-
215 ſeo,tum,quia (circumſcriptio Stilo Curiæ † qui
varibailis eſt, & modo albus, modo niger, appella-
tur, ſecundum Lap.Alleg. 51. & Caſſad. deciſio.7.
Contingit.num.4.de Reſcript.) de iure videtur ne-
ceſſaria iſta citatio, tum quia quatenus etiam Sti-
lo adhærere velimus, ille non facit,quo minus Re-
gula ſit affirmatiuè concipienda, quoniam Stilus
prædictus ſuſtinetur altera ex limitationibus infra
poſitis: Vel quia inhibitiones ex officio in dubio
fieri cenſendæ ſunt,vt ipſemet & rectè ibidem, nu.
4. & 5.

4.& 5.conſiderat,& dicetur infrà, in 2.limit.num.
221.vel quia ſemper in commiſſionibus ſolet appo
ni Clauſula cum facultate inhibendi, quæ facit, vt
talis citatio non requiratur, vt infra,in 3.limit.nu-
216 me.225.† Retenta igitur ſupradicta concluſione
pro regula illa.

AMPLIA

Primò, quod in tantum hæc citatio requiratur,
217 † quod ſi omittatur, inhibitio dicatur eſſe nulla,
& non valeat, neque inducat nullitatem actus po-
ſtea geſti, ſecundom Maranthȧm vbi ſuprà,nume.
196.& nu.197. de quo, & nos aliquid dicemus in-
fra, in prima limitat. principali Rrgulæ proximè
conſtituendæ, in princ. num.6. Quæ limitatio de
Iure procedere videtur,non autem de Stilo Domi-
norum, ſecundum quem, inhibitio etiam ſine cita-
tione emanata videtur valida réputata, & ideò in
vna Oueten. Canonicatus, & Præbendæ, coram
D.meo Oradino,16.Iunij.1572. in qua (cum dubi
taretur, an inhibitio eſſet moderanda, & pro mo-
deratione inter cætera allegaretur,quod illa fuerat
decreta ſine Partis citatione) fuit, dictum, quod
fundamentum defectus citationis Dominis non
placebat, quia Pars debebat appellare ab intima-
tione.
218 Secundò,amplia, † vt citatio huiuſmodi in in-
hibitione decernenda omitti non poſſit etiam ſi eſ
ſemus in cauſa modici præiudicij, nā propter mo-
dicitatem præiudicij non debet omitti,vt dicit ele-
ganter Aret.in conſ.75. Diligenter,colum.4. verſ.
& quod citatio Partis.

LIMITA eandem

219 Primò,† vt Regula procedat, & citatio requi-
ratur, quando Pars eſt præſens, ſecùs ſi ſit abſens,
vt declarat Rot. deciſ.26. aliàs, 825. Nota dic, de
dolo & contum. in antiq. pro qua facit illa vulga-
220 ris propoſitio,l.quæ inuitis,ff. de reg.iur.† quod
cum inhibitio poſſit fieri inuita Parte, vt poſt Bal.
& alios diximus ſupra,in 4.quęſt.num.111.poterit
etiam ea abſente expediri.
221 Secundò,† vt ſimiliter citatio requiratur quan
do inhibendum eſt ad inſtantiam partis, ſecùs ſi
Iudex ex officio velit inhibere, vt videtur eſſe de
222 mente Alex.in conſil.91.Viſis,num.7. lib.2.† vbi
hanc dicit communem, Quod ipſum etiam dixit
Ruin.poſt eum,in conſ.61. In lite. numero 28.lib.
5.Idemque poſt Ruin.in dicto conſ.61.& Federic.
de Sen.in conſ.300. Factam tale eſt.tenet etiam no
uiſſimè Mandoſ.in tract.de Inhibit.q.18.num.5.&
ita eſt intelligendum; quod aliàs dixit Alex.in cōſ.
149.In cauſa inquiſitionis,num.4. lib.6. dum vult,
223 † quod ſi Clericus ſit inquiſitus Curia in Sęcula-
ri & Iudex Eccleſiaſticus velit inhibere Iudici ſæ-
culari, in actu huiuſmodi inhibitionis non requiri
citationem Iudicis ſæcularis, vt latus ibi per eum,
224 Et hanc limit.ampliando intellige,† vt quatenus
dubitaretur,vtrum inhibitio ex officio, vel ad Par-
tis inſtantiam ſit decreta, ad illam ſuſtinendam in
dubio interpretatio ſit facienda, quod ex officio,e-
manaueris,vt per Mādoſ.vbi ſupra, ſub numero 4.
verſ.& quatenus.
225 Tertiò, † quando Iudici eſt data in Commiſ-
ſione facultas citandi,& inhibendi, quia tunc inhi-
bet etiam ſine citatione partis, ſi credimos Bero,
qui id dixit in q.124. quem refert etiam pro limit.
ad hanc Regulam nouiſſimè Anto.Gabriel. Com.
mu.Concluſ.lib.2. de Citatione Concluſ.1. nu.79.
226 verſ.ſecundo limita, † licèt omninò ſequi non vi
deatur, cum in contrarium alleget Lap. Alleg. 55.
& Alex.in conſ.149.lib.6. ſed vltra dicta ibi per eū
pro declaratione huius contrarij aduertendum eſt,
quod Lap.id mihi non dicit, & Alex.intelligendus
eſt,quando Iudex inhibet ex officio,vt ſuprà proxi
mè dictum eſt.
227 Quartò limita, † vt Regula nō procedat,quan
do immineret peccatum, tunc enim etiam ſine cita
tione inhibetur,vt poſt Caſſan.in conſ.1.num.105.
tradit idem Gabriel.vbi ſuprà,nu.78.
228 Quintò, † quando eſſemus in inhibitione per
quam Iudex Eccleſiaſticus interdiceret ſęculari, ne
executioni demander conſtitutionem aliquam,quę
eſſet contra libertatem Eccleſiaſticam,vt poſt mul-
tos per eum allegatos ponit idem Gabriel. ibi, nu.
81.verſ.vno tamen caſu. * Tiraquell.in tracta. Res
inter alios acta,Limit.14.tol.16.]
229 Sextò, † ex intentione eiuſdem Bero. dicta q.
124.in princ.videtur limitanda,quando eſſemus in
inhibitione decernenda vigore appellationis à gra-
uamine,quia tunc ſi Iudici, cui fuit commiſſa cau-
ſa appellationis conſtet fuiſſe appellatum, per ap-
pellationem cauſam deuolutam, & ipſe Iuriſdictio
nem habere, & exercete cœperit, tunc his concur-
rentibos etiam abſqoe partis citatione poterit inhi
230 bere ſecundum eum in princ.ibi † Cuius ſenten-
tiæ non videtur facilè ſubſcribendum, cum præmiſ
ſa cauſæ cognitio, quam ipſe præſupponit, vix ſine
partis citatione explicari poſſe videatur, quod ex-
preſsè firmauit Didac.Practic.qq.c.24. nu.3. & qn̄
Pars coram Iudice eſt iam citata, facilius inhibitio
concedi videtur,vt patet in inhibitione,quæ fit per
Iudicem Eccleſiaſticum ſæculari, in qua decernen-
da voluerūt aliqui ſufficere, quod Pars coram Ec-
cleſiaſtico ſit iam citata, vt annotauimus ſuprà in
tertia quæſt.num.81.

Declara etiam regulam ſuprapoſitā, quod licèt
regulariter in inhibitione decernenda requiratur
231 citatio † ille tamen citari debet, qui habet intereſ
ſe in cauſa, tanquam Pars, non ſi alio nomine, &
ideò, ſi Iudex Eccleſiaſticus velit inhibere Iudici
laico,ne ſe intromittat in aliqua cauſa,quamuis Iu-
dex laicus aliquod poſſet prætendere intereſſe, ex
quo cauſa coram eo pendebat, tamen non eſt ne-
ceſſe eū citari, vt poſt Bald. in Rubr. C. de ſucceſſ.
edict.tradit,& eleganter comprobat Andr.Barbat.
in conſ.45.Mandato,& iuſſu, num.12. & ſeq.lib.1.
Prout etiam ſi Iudex ad quem, velit inhibere, non
erit neceſſarium citare Iudicem à quo, quamuis e-
nim Iudex à quo, poſſit prætendere aliquod inter-
eſſe, vt ſcilicet ſua ſententia, ac proceſſus per eum
232 factus ſuſtineatur, quia tamen † regulariter Iu-
dex à quo,non eſt citando, vt veniat ad defenden-
dum ſuum proceſſum, (vt eſt commuo. opinio. de
qua poſt Inooc.in c.ſi noſtra, num.9. de procurat.
in cap.cum ſpeciali,§ final. & ibi quoque Abb. &
Imol.de appellat.teſtatur Proſper. Carauita, Ritu
160.numero 13.vbi eleganter hoc dictum declarat)
non eſſet opus regulariter illum citare ad viden-
dum inhiberi, niſi in illis caſibus, in quibus ille de
iure eſſet citandus, quos ponit Carauita vbi ſuprà,
num.14.

His ad intelligentiam neceſſario præmiſſis, nūc
propius ad materiam attentatorum poſt inhibitio-
nem deſcendendo, eam pro commodiori appræ-
henſione per viam Regulæ, & Limitat. explicabi-
mus. Sit itaque
233 Regula, † quod geſta poſt Inhibitionem,ſunt
attentata,& ex priuilegio attētatorum veniunt in
primis,& ante omnia reuocanda, Quæ regula ex-
preſsè probatur in c.non ſolum,in fin.& in cap.Ro
mana, §. quod obijciatur, de appellat. in 6. & per
dicta,& alia iura ponit Rot.deciſ.20.aliàs, 130. Si
poſt inhibitionem,de appellat.in nou. & deciſ. 31.
aliàs,

aliàs, 175. ab excommunicatione, eod.titu.in nou.
234 † Hinc ad propoſitum debeat Alex.in conſil.89.
ſub num.9.verſ.ſed tamen,lib.1. Indubitatum eſſe,
quod proceſſus poſt inhibitionem factus eſt nullus
235 & Dec.in conſil.103.in princ.lib.1. † quod facta
inhibitione, quicquid factum fuerit,debet tãquam
attentatum reuocari. Quod etiam pro regula poſt
Dec. in dicto conſ.103. videtur tenere etiam Rota
Moderna,vt patet in Recollect.Paleott. deciſ.207.
Dubium,ad fin.& deciſ.264. Extabat, in fi.& ſimi-
liter dicebat Roman. in conſ.330. Circa primum,
236 colum.2.verſiculo quo ad ſecundum, † quod re-
tractationi ſubijcitur id quod quis agit poſt inhi-
bitionem ſibi factam ab eo, qui legitimè iuriſdi-
ctionem exercet. Quod & nouiſſimè poſuit Oſaſc.
in Deciſ. Pedemonta.5. Certa die, ſub nu.1.* nam
237 † ſecuta Inhibitione,& admiſſa, Iudex dicitur ha
bere manus ligatas,nec poteſt amplius in cauſa pro
cedere,Bero.conſ.114.nu.6.lib.3.& poſt eum Rot.
238 Lucenſ.per Magon.deciſ.23. num. 10. † inhibitio
enim, ſiue iuſta, ſiue iniuſta, eſt timenda, vt dicit
Rota deciſ.26.aliàs, 307. Nota quod audientia, in
fi.de appell.in antiq.de quo aliquid etiam dicemus
infrà, in 11. Ampliat. Quæ regula pluribus poſſet
Doctorum authoritatibus cõprobari, ſed cum res
adeo per ſe clara ſit, vt id ſuperfluum omninò vi-
deatur, omiſſis non neceſſarijs, ad explicationem
materiæ attentatorum poſt inhibitionem deueniẽ-
dum eſt.

Ampliatio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio facit actum illicitum, qui aliàs fuiſſet facienti licitus.*

2 *Iudex datus cum Clauſula, Appellatione remota, licèt de facto ab eo appelletur, poteſt licitè ſuam ſententiam exequi.*

Niſi fuerit ſibi inhibitum,num.3.

4 *Iudex cuius fuit onerata conſcientia,poteſt pendente appellatione licitè ad executionem ſuæ ſententiæ deuenire.*

Non tamen poſt quam fuerit inhibitus,vt nu.5.

6 *Iudex à quo friuolè fuit appellatum, poteſt vltra in cauſa procedere*

Præterquam ſi fuerit inhibitus,nu.7.

Idem ſi appellatio aliàs non eſſet legitima,nu.8.

Vel eſſet euidenter iniuſta,nu.9.

10 *Proceſſus Iudicis à cuius interlocutoria eſt appellatum, valet.*

Niſi fuerit inhibitus,nu.11.

12 * *Sententia Interlocutoria nulla, etiam ſi ab ea ſit appellatum, & eius vigore inhibitum,poteſt Iudex ſuam Interlocutoriam reuocando iterum pronunciare.*

13 *Geſta poſt appellationem extraiudicialem, non ſunt ipſo iure nulla,ſed annullanda.*

Niſi interceſſerit inhibitio,quia tunc ſunt ipſo iure nulla num.14.

15 *Proceſſus factus appellatione pendente, valet, quando ſumus in notorio.*

Niſi ſuperueniat inhibitio nu 16.

17 *Iudex poteſt, pendente appellatione ſuam Interlocutoriã reuocare.*

Præterquam ſi ſit inhibitus.nu.18.

19 *Executio ſententiæ lata in poſſeſſorio, etiam pendente appellatione, fieri poteſt.*

Niſi ſubſecuta fuerit inhibitio.nu.20.

21 *Proceſſus factus per Iudicem à quo fuerat appellatum, ſed poſt decem dies,qui dãtur ad appellandum, dicitur validus.*

Niſi Iudex dicta appellationis inhibuerit nu.22.

23 *Iudici cui cauſa fuit remiſſa, etiam ſi à remiſſione ſit appellatum,poteſt in cauſa principali procedere.*

Niſi Iudex dictæ appellationis ſibi inhibuerit,nu 24.

25 *Teſtes ſenes & valetudinarios poteſt Iudex à quo,etiam pendente appellatione examinare.*

Quod tamen ſibi denegatur, poſtquam fuit ſibi inhibitum.num.26.

27 *Poſſeſſionem lite pendente transferens, ſi condemnatur in fructibus non tenetur ad eos, quos vere non percepiſſe probauerit.*

28 *Niſi translatio fuerit facta poſt inhibitionem.*

29 *Executor datus in literis penſionis poteſt etiam lite pendente ſuper nullitate penſionis cogere ad ſoluendum.*

Niſi ſit inhibitus.nu.30.

AMpliatur nunc prædicta Regula
quampluribus modis; &
1 Primò, † vt procedat etiam ſi
actus qui diceretur geſtus poſt
inhibitionem, fuiſſet aliàs ante-
quam inhiberetur facienti lici-
tus: inhibitio enim facit illum il
licitum Mandoſ.de Inhibit.q.75.num.8. Cuius rei
2 exemplum illud in primis eſſe poteſt, † quod licèt
Iudex datus cum Clauſula appellatione remota,
ſi ab eo de facto appelletur, poſſit pendente huiuſ-
modi appellatione licitè, & citrà vitium attentati
ad executionem ſuæ ſententiæ deuenire, ad not.
per omnes in cap.paſtoralis, de appellat.& dixi-
mus latius ſupra,in hac 2. parte,cap.12. de attenta.
appellat. pendente in 8. limit. princ. in princ. ſi ta-
3 men † Iudex cui fuerit dicta cauſa appellationis
commiſſa,ſibi inhibuerit, vltrà ſibi non eſt licita di
cta executio,vt annotauimus in dicta 8.limit. in 2.
ſublimit.num.12. poſt Franc. in d. cap. paſtoralis,
num.5.& alios ibidem allegatos. Huc etiam refer-
4 ri poteſt † quod aliàs dicimus, quod licet Iudex,cu
ius fuit onerata conſcientia poſſit licitè non ob-
ſtante appellatione ſententiam exequi, vt pro Re-
gula firmauimus ſupra,in d.cap.12. de attenta.ap-
pellatione pendente,in 10. limitat. princ. in princ.
5 † id tamen ſibi denegatur poſt quam fuerit inhibi
tus,vt poſt Card. annotauimus ibi, in 4. ſublimita-
tione Regulæ ibi poſitæ,numero 14. A quibus non
multum diſtat, quod etiam poſuimus ſuprà,in eo.
cap.12.in 6. Limit.princ.in prima ſublimit.ibi aſſi-
6 gnata, num.20. † quod Iudex à quo friuolè fuiſſet
appellatum, non poteſt vltra in cauſa procedere,
7 † poſtquam fuit inhibitus, præſertim ſecundum
Stilum Modernæ Rotæ, licet ante inhibitionem
id ſibi licuiſſet, vt per multa deduximus ibidem in
princ.dictæ 6.limit. num 1. & ſeqq. Quod non ſo-
8 lum procedit in caſu friuolæ appellationis † ſed &
in caſu, quo appellatio vel non eſſet legitima. de
quo ſpecialiter Franc.in c.vt debitus, verſ.quia au-
9 tem, ſub num.47. de appell. † Vel eſſet euidenter
iniuſta de quo loquitur Guid.Pap.deciſ.213. Stat.
quia licèt his caſibus Iudex potuiſſet licitè procede
re, poſt inhibitionem tamen non poteſt, vt not.
Franc.vbi ſuprà. & addit. ad dictam deciſi. Guid.
Pap. Quæ ampliatio efficaciter confirmatur, ex eo
quod habetur in c.non ſolum, in fi. de appell. in 6.
10 † quod licèt proceſſus Iudicis à cuius interlocuto-
ria eſt appellatum etiam poſt huiuſmodi appella-
11 tionem factus valeat,& teneat † ſi tamen fuerit fa-
cta ſibi inhibitio, illa Iudicis prædicti proceſſum
omnino illicitum, & nullum reddit, quod & nos
latius annotauimus ſupra,cap.12.de attent. appel-
latione

fol.225. 226.227.
fol.232.

latione pendente in prima limit. princ. poſt princ.
num.10. vbi deduximus regulariter talem proceſ-
ſum non ſubijci vitio attentatorum,& ibidem in 8.
ſublimit.regulæ ibi poſitæ,num.108. prædicta ſub-
limitando declarauimus non procedere, quando
ſubſecuta eſt inhibitio. * quod tamen declara, niſi
12 † ſententia Interlocutoria à qua fuit appellatum,
& cuius appellationis vigore fuit inhibitum, fuiſ-
ſet nulla, quia tunc Iudex à quo, non obſtante hu-
iuſmodi Inhibitione,poteſt ſuam Interlocutoriam
reuocando iterato pronunciare, ſecundum Capic.
13 deciſ.1.nu.30.verſ.præterea facit.] † Ex efficacia
etiam inhibitionis illud prouenit, quod aliàs legi-
mus,quod licèt geſta poſt appellationem extraiudi
cialem regulariter non ſint ipſo iure nulla, ſed per
ſententiam annullanda, ſecundum Rot. deciſ.44.
aliàs 344.Licèt,de appellat. in nou. Franc.in c. bo-
14 næ,ſub num.33. de appell. † ſi tamen interceſſerit
inhibitio,dicuntur eſſe ipſo iure nulla, vt not.idem
Franc.in dicto c.bonæ, num.40. verſ.ſeptima con-
15 cluſio. † Sic & quando ſumus in notorio Iudicio,
proceſſus etiam pendente appellatione factus te-
net,ad not.in c.Romana,§.ſi autem,de appellat.in
6.& latius deduximus ſuprà,cap.12. de attent. ap-
pellatione pendente in 9.limita.princip.in princip.
16 † quod ſi vltra appellationis pendentiam ſuperue
niat etiam inhibitio, talis proceſſus dicitur inuali-
dus,illicitus, & attentatis, vt not. omnes in dicto
§.ſi autem,& diximus ibidem in 2.ſublimitatione,
17 num.9. † Coadiuuantur præmiſſa ex his quæ po-
nunt Doctor.in d c. cum ceſſante,preſertim Franc.
num.16. dum fuerunt aliqui in ea opinione, quod
licet Iudex à cuius Interlocutoria eſt appellatum,
18 valeat ſuam interlocutoriam reuocare, † id tamen
ſibi nullatenus liceat, poſtquam fuerit inhibitus,
de quo latius fuit dictum ſupra, cap.12. de attent.
appell.pend.in prima limit.princip. in 3. ſublimit.
primæ regulæ in ea poſitæ,num.25.verſ. tertio niſi
19 ſit inhibitum.His accedit, † quod quamuis Iudex
qui pronunciauit in poſſeſſorio, poſſit regulariter
non obſtante appellatione interpoſita ad vlterio-
rem executionem procedere, iuxta ea, quæ pleniſ-
ſimè diximus in hac materia poſſeſſorij ſupra eo-
dem cap.12. de attent. appellatione pendente 25.
limit.princip.num.1. & multis ſeqq. ſubſecuta ta-
20 men † inhibitione id ſibi denegatur,vt dictũ eſt in
d.prima limitatione principali d.c.12. in 8.ſublimi
21 tatione num.108. Prout etiam † proceſſus Iudicis
inualidatur,quando procedit poſt inhibitionem e-
manatam vigore Commiſſionis appellationis in-
terpoſitæ poſt decem dies à die recitationis ſenten-
tiæ; quamuis enim hoc caſu regulariter proceſſus
valeat,quando appellatum fuit poſt decem dies, vt
declarauimus ſuprà in quinquageſima limit. prin-
22 cip.de attent.appellat.pend.num.46.† ſi tamen ſit
ſubſecuta inhibitio,reputatur inualidus, vt ibidem
annotauimus in prima limita. Regulæ ibi poſitæ,
23 numero 144. His proximum eſt † quod dixit Ro
ta deciſ.1.aliàs,138.Appellatur, de offic.Delega.in
nou. quod licet Iudex à quo, (poſtquam Iudex ad
quem, remiſit cauſam ad eum) poſſit non obſtan-
te appellatione à dicta remiſſione procedere in cã
24 principali, † ſi tamen Iudex ad quem, cui huiuſ-
modi appellatio à remiſſione fuit commiſſa, ſibi in
hibuerit,poſt inhibitionem ſibi vltrà in cauſa prin-
cipali progredi non eſt licitum; quibus concordat,
25 quod dicitur,† quod Iudex à quo,poteſt penden-
te appellatione examinare teſtes ſenes, & valetudi-
narios,vt poſt alios deduximus ſupra,cap.12.de at-
26 tent.appellat.penden.in 38 Limit.princip.† quod
tamen ſibi denegatur, poſtquam fuit inhibitus, vt
etiam ibi annotauimus, nume.7. Sic etiam nouiſſi-
mè ob inhibitionis efficaciam Rota in vna Peruſi.
27 bonorum ſub die 14.Iunij,1549.concluſit, † quod
licèt transferens poſſeſſionem lite pendente con-
dẽnatus in fructibus,non teneatur ad fructus quos
vere non percepiſſe probauerit, vt eſt in Recollect.
Put.deciſ.4.incip.Ille qui,ſub rubric. de fructibus,
28 damnis, & intereſſe, † ſi tamen huiuſmodi tranſ-
latio poſſeſſionis fuerit facta poſt inhibitionẽ,tunc
condemnatus tenetur ad omnes fructus, vt eſt in
Recollect.eiuſdem Put.deciſ.5. incip. Fuit tamen,
ſub Rub.de fructibus,damnis, & inter eſſe. Cui in
hoc videtur concordare alia deciſ. Achill.de Graſſ.
vt eſt in Recollect.ſuis, deciſio.140. incip. Fructus
perceptos,ſub Rubri.de fructibus. Quibus accedit
id,quod notabiliter dixit Hier.Gig.in tract.de pen
29 ſion.q.99.nu.4.quod † licèt commiſſa cauſa nulli-
tatis penſionis cum Clauſula, Sine retardatione,
&cet. executor datus in literis reſeruationis poſſit
etiam hac lite pendente compellere ad penſionem
30 ſoluendam,id † tamen ſibi minimè licebit, ſi fue-
rit per Iudicem inhibitus,vt latius ibi per eum. Ex
quibus omnibus ſatis ſuperque (vt reor) deductũ
eſt, id quod ſupra probandum aſſumpſimus, vide-
licèt,quod multa per inhibitionẽ fiunt illicita, quæ
aliàs fuiſſent facienti licita, & conſequenter, ſatis
eſt hæc prima Ampliatio comprobata, vt Regula
noſtra procedat, etiam ſi actus poſt inhibitionem
factus,fuiſſet aliàs facienti licitus.

Ampliatio Secunda.

S V M M A R I V M.

1 Proceſſus qui factus poſt inhibitionem erat ab initio nullus,non conualeſcit, etiam ſi appellationi cuius vigore fuerat inhibitum,tacite,vel expreſſe fuerit per appellantem renunciatum,

1 SEcundò Ampliatur,† vt procedat, etiam ſi appellationi cuius vigore emanauerat inhibitio, fuerit per appellãtem tacitè,vel expreſſe renunciatum, quia per talẽ renunciationem proceſſus, qui ex eo quod erat factus poſt inhibitionem erat ab initio nullus, non conualeſcit,vt eſt in terminis deciſ.Rotæ 20.aliàs,130. Si poſt inhibitionem,de appella.in nou. cuius authoritate id etiã tenuit Boer.deciſ.256.Vtrum appellans, num.3.& Didac.Practic.Quæſt.c.24.ſub nu.3.verſ.4.& inhibitio,vbi ad hoc citat etiam Lap. Alleg.1.in fin. & Domin.in c.concertationi,de appellat.in 6.& Frãc. in c.non ſolum,§.illa, in primo notab. eod.tit.in 6. quamuis re vera Lap.in dicta Alleg.1.in fi.dum loquitur de renunciatione, non loquitur de attentatis poſt inhibitionem (qui eſt caſus noſter) ſed de attentatis poſt appellationem. Hanc ampliat. poſt Rot.vbi ſupra,ſecutus eſt etiam Aug. Bero.in conſ. 114.Circa,ſub num.6.lib.3. & in terminis eſt etiam deciſ.Aegid.624.incipien.Proceſſus.

Ampliatio Tertia.

S V M M A R I V M.

1 Executio facta poſt inhibitionem emanatam vigore Commiſſionis reſtitutionis in integrum ad appellandũ, dicitur attentata,etiam ſi fuiſſet facta vigore rei iudicatæ.

3 *Carceratio, & alij actus poſt inhibitionem facti, dicuntur attentati, etiam ſi fiant vigore brachij ſecularis.*

1 TErtiò Ampliari poteſt, † vt procedat,
etiam ſi ſententia tranſiuiſſet in rem iu
dicatam, & vigore rei iudicatæ fuiſſet
facta executio, dummodò aduerſus di-
ctam rem iudicatam, fuerit petita reſtitutio in in-
tegrum ad appellandum, nam ſi vigore huiuſmodi
Commiſſionis fuiſſet inhibitum, executio prædicta
etiam vigore rei iudicatæ facta, vti attentata, veni-
ret reuocanda, vt eſt deciſ. Rotæ. 51. aliàs 379. Si
committatur, poſt princip. verſ. & ideo fuit conclu
ſum, de appell. in nou. Quæ ampliatio, quatenus de
facto hoc caſu præſupponeretur factam fuiſſe inhi
bitionem, de plano procedere poteſt, ſed vice ver-
ſa, non eſt dicendum quod ſtante reſtitutione ad
appellandum ſi non fuiſſet facta inhibitio, executio
rei iudicatæ eſſet bona, & valida, quia etiam circũ-
ſcripta inhibitione talis executio ſubijceretur vitio
attentatorum, vt annotauimus ſupra, cap. 14. de at-
tent. pend. reſtit. in integrum ad appellandum in
prima Ampliatione ibi poſita, nu. 20. Pro Amplia-
tione tamen fac. id quod fuit reſolutum in vna Por
tugallien. de Fogliada, coram D. meo Oradino, 19.
2 Octobris, 1565. in qua † cum poſt inhibitionem
Rotalem fuiſſet in partib. proceſſum ad carceratio
nem, & alios multos actus, & vellet attentans ſe ab
eis excuſare, quia fecerat vigore brachij ſecularis,
Domini tenuerunt, omnia eſſe attentata, ea ratio-
ne, quia poterat Commiſſio (cuius vigore fuit in-
hibitum) reformari, prout etiam diximus ſupra,
cap. 4. de attentatis lite pendente in 3. Ampliatione
primæ Illationis, Regulæ ibi poſitæ, numero 356.
quod nec etiam vigore literarum executorialium
lite pendente capta poſſeſſio excuſatur à vitio at-
tentatorum.

Ampliatio IV.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio etiam tacita facit attentata.*
2 *Inhibitio tacita reſultat ex auocatione cauſæ, quã Princeps ex certa ſcientia facit, quo caſu Princeps & Iudici, & Partibus inhibere videtur.*
Et inſuper quando appellatur à Diffinitiua, quia tũc ius inhibet, nu. 3.
4 *Inhibitio alia Iudicis non eſt neceſſaria, quando ius inhibet, quia præſumitur Iudex hoc caſu tacitè inhibere.*

1 QVarta † videtur etiam poſſe accommodari
Ampliatio, vt non ſolum Regula procedat
in inhibitione expreſſa, verum etiam
2 in inhibitione tacita, † prout eſt illa, quæ reſultat
ex auocatione cauſæ, quam ad ſe Princeps ex cer-
ta ſcientia facit, quoniam per huiuſmodi auocatio-
nem videtur Princeps Iudici, & Partibus inhibe-
re, vt tradit Rota deciſ. 3. aliàs, 11. Fuit dubitatum,
in 3. additione, ſub verſ. ſed pone, de appellatio. in
3 nou. † quinimmò, & in quolibet Iudice, quando
fuit appellatum à Diffinitiua, quo caſu Ius inhi-
bet, vt ibi dicit Rota, videtur quod hæc tacita inhi
4 bitio poſſit conſiderari, † quia quando Ius inhibet,
non eſt neceſſaria alia Iudicis inhibitio, ſecundum
Salic. in l. appellatione, num. 9. quæſt. penult. C. de
appellat. ſed Iudex hoc caſu præſumitur tacitè in-
hibere, vt poſt Salic. vbi ſuprà; tradit Vital. in tra-
ctatu de Clauſul. in Clauſula, Nil nouari appellat.
pend. nu. 26. vndè, cum inhibitio, vt præfertur hoc
caſu à Iure habeatur in conſideratione, non vide-
tur ratio diuerſitatis, quare & ipſa non habeat cau-
ſare attentata: immò Doctor. quando loquuntur
de hac tacita inhibitione, dicendo, quod Ius inhi-
bet, vt plurimum allegãt cap. non ſolum, de appell.
in 6. & dictam l. appellatione, & Rubr. Nil nouari
appellat. pend. quorum iurium diſpoſitio procul-
dubio eſt talis, quæ cauſat attentata: vndè ita e-
tiam dicendum eſt, quod attentata cauſet etiam il-
la inhibitio, quæ tacitè ex diſpoſitione illorum Iu-
rium reſultat.

Ampliatio V.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio etiam per aſſertum procuratorem obtenta cum cautione de rato, afficit, & facit attentata.*
Secùs ſi procurator ſit reuocatus, aut falſus, vt infra numero 3.
2 *Procurator etiam aſſertus inhibet Notario extrahenti proceſſum Parte non citata.*
4 *Sententia per falſum procuratorem obtenta, non valet.*
Et poteſt etiam vſque ad mille annos dici de eius nullitate, num. 5.

1 QVinto Amplia, † vt procedat, etiam ſi inhi-
bitio fuiſſet obtenta per aſſertum procura-
torem, cũ cautione tamen de rato, quia
etiam talis inhibitio afficit, & conſequenter cauſat
attentata, vt in vna Taruiſina penſionis coram Pe-
regrino, ſub die 18. Iunij, inter Cardinalem Piſa-
num, & Camillum de Rubeis, tenuit Rota, vt eſt
deciſ. in Recollect. Put. 24. Inhibitio obtenta, ſub
Rubr. Vt lite pendente, & alia eiuſdem Put. 24. in
eadem cauſa, ſub Rubr. de fide inſtru. quam refert,
& ſequitur etiam nouiſſimè Mandoſ. in tractatu
de inhibit. quæſt. 26. & alia in Recollect. Caputa-
quen. parte ſecunda, deciſ. 43. incip. Ratificatio, &
alia eiuſdem 50. & ita etiam fuit nouiſſimè tẽtum
in vna Calaguritana tranſlationis coram Sarmien-
to, 23. Ianuarij, 1570. per deciſ. Achil. 5. ſub rubri-
ca de attenta. Cuius deciſ. coram Peregrino aucto-
ritate, in eandem ſententiam inclinauit etiam Ro-
ta in vna Senogallien. parochialis de Mondulfo
coram D. meo Oradino, ſub die nona Iunij, 1559.
Et ideò etiam in vna Bituntina, coram A. Augu-
2 ſtino, fuit aliàs dictum, † quod etiam per aſſertum
procuratorem poteſt fieri inhibitio Notario ex-
trahenti proceſſum non citata Parte, vt eſt in Re-
collect. eiuſdem, deciſ. 311. incip. A. Auguſtinus,
3 lib. 3. † ſecùs tamen videretur dicendum, ſi fuiſ-
ſet obtenta per procuratorem reuocatum, cum
non videatur quod is agere poſſit contra volun-
tatem principalis, Aut per falſum procuratorem,
4 † quoniam nec ſententia per falſum procuratorem
5 obtenta, valet, † & poteſt etiam vſque ad mille an-
nos dici de eius nullitate, vt poſt Bald. in l. 2. C. ſi
ex falſ. inſtr. tradit Stephan. Bertrand. in conſ. 192.
Multa ſunt, num. 9. lib. 2.

Ampliatio VI.

S V M M A R I V M.

1 *Executio etiam facta vigore literarum executorialium, & brachij ſecularis legitimè obtenti, dicitur attentata, ſi fiat poſt inhibitionem.*
Etiam ſi fieret vigore trium conformium, vt nu. 3.
Et reuocatur nedum per viam iniuſtitiæ, verum etiã per viam attentati, nu. 4.
2 *Inhibitus potius debet commiſſionem reformare, quam deuenire ad executionem brachij ſecularis per eum obtenti.*

1 SExto Amplia, † vt geſta poſt inhibi-
tionem ſint nulla, & attẽtata etiam
ſi ſint facta vigore literarum execu
torialium, & brachij ſæcularis legi
2 time obtenti, ea ratione; † quia ha-
bens hoc caſu brachium ſæculare,
ſi ſit inhibitus, potius debet commiſſionẽ reforma-
re, quam ad executionem deuenire, vt fuit tentum
in vna Portugallien. patrochialis della Salada, corã
D. meo Oradino, ſub die 19. Octobris 1565. quod
& antea in alia Toletana Matrimonij coram eodẽ
Orad. tenuiſſe videtur Rota, ſub die 8. Nouẽbris,
1555. fac. ad hanc Ampliat. quæ de poſſeſſione vi-
gore executorialium capta diximus ſupra, cap. 4. de
attent. lite pend. in præfatione, in prima illatione,
3 num. 356. & ſeqq. Quod procedit † etiam ſi execu
toriales emanaſſent vigore trium conformiũ, pro-
ut præſupponebatur in facto, in vna Toletana ma-
trimonij, corã D. meo Oradino, 24. Ianuarij, 1556.
in qua, licèt ad excuſandam ab attentatis executio-
nem factam vigore literarum executorialium illis
non reproductis, iuxta ſtilum apud acta, allegare-
tur, quod dictus ſtilus non habebat locum, quan-
do executio fieret vigore trium conformium, Do-
mini tamen tenuerunt pro attentatis: Quæ Am-
pliatio adhuc ampliari poteſt, vt procedat, etiam
ſi executio poſt inhibitionem fieret vigore ſpecia-
lis commiſſionis, in qua Iudici à quo, committere-
tur, quod ſententiam exequeretur quatenus Aegi-
dianę locus eſſet, quoniam licèt videretur dicendũ,
quod (ſi Iudex hoc caſu forte opinatus fuerit eſſe
locum Aegidianæ & malè) ſententiam exequatur,
non diceretur attentare, quia Princeps, & habens
cauſam ab eo, non attentat, vt diximus ſupra cap. 4.
de attent. lite pend. in 12. limit. princip. per tot. ta-
men in contingentia facti, Domini tenuerunt con-
trarium, in vna Parmen. bonorum, coram Caputa-
quen. 15. Februarij, 1555. in qua tenuerunt, talem
4 executionem eſſe reuocandam, † nedum per viam
iniuſtitiæ, ſed etiam per attentati, poſtquam per Iu
dicem ad quem, fuit detectum, quod Aegidianæ lo
cus non eſſet, vt colligitur ex allegatis in dicta cau-
ſa, vbi ad illud de Principe reſpondebatur, quod
non eſt ſimplex, & pura Commiſſio de exequẽdo,
ſed qualificata, vt admonuimus etiam infra, proxi-
mè in 12. limitat. huius cap.

Ampliatio VII.

S V M M A R I V M.

1 *Proceſſus factus poſt inhibitionem, non conualidatur per pronunciationem Iudicis ad quem, qui declaret malè appellatum, & benè proceſſum.*
Sed ſolus proceſſus factus ante inhibitionem, num. 2.
3 *Attentata dicũtur omnia facta poſt inhibitionem, etiam ſi appellatio non ſit iuſtificata.*

1 SEptimò Amplia, † vt geſta poſt inhi-
bitionem ſint nulla, & inualida, etiã
ſi per Iudicem ad quem, qui inhibue
rat, pronũcietur malè appellatum, &
benè per Iudicem à quo, proceſſum,
quoniam per talem pronunciationem non valida-
2 tur proceſſus factus poſt inhibitionem, † ſed ſolũ
proceſſus per eum factus ante inhibitionem vt eſt
deciſ. Rotæ 58. aliàs, 412. Si appelletur, de appell. in
nou. quod etiam (licèt dubitanter) videtur ſequi
Didac. Practic. q. c. 24. ſub nu. 3. verſ. 5. idẽ erit, &c.
3 fac. quòd aliàs dixerit Domini, † qđ facta poſt in-
hibitionem omnia ſunt attentata, etiam ſi appella-
tio non ſit iuſtificata, vt eſt in Recollect. Achill. de
Graſſ. deciſ. 27. Attentata, ſub Rub. de attent.

Ampliatio VIII.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio facit attentata, etiam ſi in certis caſibus fuerit decreta ſine Partis citatione.*

1 OCtauò Amplia, † vt procedat, etiam ſi in
decernẽda inhibitione fuiſſet omiſſa ci-
tatio, quia in certis caſibus etiam ſine ci-
tatione decreta inhibitio, cauſat attenta
ta, prout quando Iudex ex officio inhibet, vel Pars
eſt abſens, & alijs caſibus, quos latius ſub ſex limita
tionibus complexi ſumus ſupra, in Præfatione. q. 5.
num. 210. & ſeqq. 5. fol. 36

Ampliatio IX.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex nedum Partes inhibita ſi inhibitioni contrauene-rint, declarari poſſunt incidiſſe in pœnas in inhibitione contentas, & vide num. 2.*
3 *Iudex ante inhibitionem non eſt ſuper Attentatis citandus, ſed poſt Inhibitionem citari poteſt.*

1 NOnò Amplia, † vt in tantum inhibitio ſit
attendenda, vt non ſolum Partes ipſæ li
tigantes, ſed etiam, & ipſi Iudices ſi in-
hibitioni contrauenerint, declarari poſ-
ſint incidiſſe in pœnas in inhibitione contentas, vt
fuit dictum in vna Cæſarauguſtana ſtatus, coram
Thoma de Thanis, ſub die 22. Maij, 1546. vt eſt
deciſ. in Recollect. Put. 12. Iudex qui contrauenit
inhibitioni, ſub Rub. de Iudicijs, & in Recollect.
A. Auguſtini, deciſ. 244. incip. Thomas, lib. 3. Quod
etiam in proprijs terminis attentatorum iudican-
dum fore, conſuluit nouiſſimè Minſinger. in conſ.
8. primæ Decad. incip. Ad deciſionem, in fin. nu. 10.
2 vbi dixit, Iudices † cõtra inhibitionem in caſu ſub
attentantes, in decem marchas auri puri, & alias pę
nas in inhibitione contentas condemnari debere
pro dimidia fiſco, & pro alia dimidia appellãdi ſol-
uendas & applicandas vnà cum refuſione expenſa-
rum, & latè idem ſentit deciſ. Parlam. Pariſiẽſ. per
Io. Gall. 133. Incipien. facta fuit ordinatio, in fine,
3 quod † Iudex non eſt adiornandus ſuper attenta-
tis, maximè ante Inhibitionem, quaſi quod ſuper
Attentatis poſt Inhibitionem Iudex citari valeat.]

Amplia-

Ampliatio Decima.

SVMMARIVM.

1 *Attentata poſt inhibitionem non ſolum ſunt de facto reuocanda, quatenus de facto proceſſerunt, ſed immò quo ad ius ſunt ipſo iure nulla.*
Quod videtur verius, vt infrà, nu. 3.
2 *Licèt aliqui contra ſenſerint volentes talia non eſſe nulla, niſi fuerit in inhibitione appoſita Clauſula annullatoria.*
4 *Inhibens, eo ipſo quod inhibet, videtur velle, quod ſi contra fiat, actus non valeat.*
5 *Iudex vbicunque facit contra prohibitionem hominis inhibentis vel aliquid mandantis, actus eſt ipſo iure nullus.*
6 *Inhibitio dicitur eſſe implicita in decreto irritantis, & è contra.*
7 *Proceſſus & acta facta lite pendente, quia ſunt ipſo iure nulla, non dicuntur releuantes, ad effectum obtinendo compulſoriales ſpeciales, vel remiſſoriam.*

1 DEcimo Ex intentione Aegid. Deciſio, 623. Proceſſus factus per Iudicē, amplia, † vt geſta poſt inhibitionē nedum ſint reuocanda per modum attentati, quatenus de facto fuerunt facta, ſed immò quo ad ius ipſum ſint ipſo iure nulla, quia vt inquit Aegid. non eſt dubium, quod inhibitio omnis ſuſpendit Iuriſdictionem Iudicis à quo, & geſta à tali Iuriſdictione ſuſpenſa ſunt ipſo iure nulla, capitulo per tuas, de ſentent. excommunication. cap. licèt, eodem titulo, in ſexto, & eſt deciſ. Rotæ 20. aliàs, 130. Si poſt inhibitionem, de appellatio. in nou. & poſt eam Mil. in verb. appellatione interpoſita, fol. 8. & tenuit etiam Moderna Rot. in vna Cæſaraugustana infirmariæ, coram Reumano, vt eſt deciſ. in Recollect. A. Auguſtini,
2 † 308. incip. Reumanus, lib. 3. & Quamuis Innoc. in c. cum in tua, extrà, qui matrimonium accuſare poſſunt, quem refert Paul. de Caſtro, in conſilio 223. Viſis, ad finem, libro 1. dicat, quod tunc proceſſus eſt nullus, quando in inhibitione eſt appoſi-
3 ta Clauſula annullatoria, † tamē ſecundum Paul. de Caſtro ibi, (quod magis placet) verius videtur,
4 quod ſola inhibitio ſufficiat, † quia is qui inhibet eo ipſo videtur velle, quod ſi contra fiat actus, non valeat,* quod clarius firmauit idem Paul. de Caſt. conſ. 267. In facto illorum de Gozadinis, ſub num. 2. in fine, verſ. vlterius videtur, lib. 1.] pro quo facit quod dixit aliàs Aret. in conſ. 75. Diligenter. col. prima, in princ. quem refert Roland. in conſil. 77. Vi-
5 ſo, num. 8. libro ſecundo, † quod vbicunque Iudex facit contra prohibitionem hominis inhibentis, vel aliquid mandantis, actus eſt ipſo iure nullus, ad notata in capit. cum venerabili, de offic. Deleg. & per Moder. in capitulo primo, de foro compet. in ſexto, & melius facit id, quod aliàs dixit Caſſad. deciſ. ſecunda, incip. Deciſio, num. ſexto, de reſtitut.
6 ſpoliat. † quod inhibitio dicitur eſſe implicita in decreto irritanti, & è contra. Et adde, quod geſta poſt inhibitionem adeò ſunt inualida, & nulla, vt
7 † ſi aliquis velit illa extrahere, puta proceſſum poſt inhibitionem in Partibus factum, vel examinare teſtes ſuper geſtis poſt inhibitionem, & dato de illis ſumo, petat ſibi decerni Compulſoriales ſpeciales, vel literas Remiſſoriales, illæ ſunt ſibi denegandæ, tanquam non releuantes, vt fuit tentum in vna Nurſina prætenſi ſpolij coram D. meo Oradino, 12. Iunij. 1559.

Ampliatio Vndecima.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio Rotalis de ſtilo etiam ſi non ſit canonica, ſed ex aliquo capite iniuſta, indebita, & inualida, facit attentata, & infrà, numero tertio, & numero quinto, in fin.*
Et ratio aſſignatur ibi nu. 4. & 5.
Niſi ſit notoriè iniuſta, vt infrà, numero vigeſimoſeptimo.
Inhibitio ſiue iuſta, ſiue iniuſta eſt timenda.
6 *Facultates A. C. non intrant in cauſis in Rota commiſſis, nec in cauſis coram alijs Iudicibus introductis.*
7 *Tranſgreſſores Inhibitionum à Iudicibus Delegatis emanatarum, Mediolani & Papiæ in pœnis pecuniarijs, & cenſuris mulctantur.*
8 *Inhibitio ex pluribus cauſis inualida eſſe poteſt, & nihilominus facit attentata, puta.*
Si emanaſſet vigore appellationis interpoſitæ in caſu inappellabili, & de iure prohibito, prout eſt, quando Iudex datus eſt cum Clauſula appellatione remota numero 9.
Vel fuiſſet friuole, & fruſtatoriè appellatum, numero 10.
Vel fuiſſet appellatum in notorijs, num. 11.
Vel in poſſeſſorio, nu. 12.
Vel poſt decem dies à recitatione ſententiæ, numero decimotertio.
Vel poſt tres conformes nu. 14.
Si Iudex non iuſtificata appellatione inhibuerit nihilominus talis inhibitio in certis caſibus facit attentata. numero 15.
Si fuerit facta contra ſtilum, quia ſimiliter facit attentata, nu. 16.
Si emanaſſet à Iudice iuriſdictione carente, quia nihilominus facit attentata, nu. 17.
Dummodò emanauerit antequam ſit certum, eum non habere iuriſdictionem, nu. 18.
Si emanauerit contra formam Reſcripti, vt infra, numero 24.
19 *Sententia lata poſt inhibitionem emanatam vigore Commiſſionis auocatoriæ ſubreptitiæ, & non tribuentis iuriſdictionem, dicitur attentata.*
Niſi Iudex, aut Pars eſſent certi de huiuſmodi Iuriſdictionis defectu nu. 20.
21 *Inhibitio emanata vigore commiſſionis reformata, non facit attentata.*
Etiam quoad eum, qui in Commiſſione non comprehendebatur, niſi vigore Clauſulæ, Quosque alios, &c. vt num. 22. &
Etiam ſi Iuriſdictio vigore Commiſſionis reformatæ videretur perpetuata per Decretum, citationis, vt numero 23.
23 *Clauſula, Conſtito de aſſertis in Commiſſione poſita, videtur dari pro forma, vt ſit adhibenda cauſæ cognitio, etiam Parte citata.*
Inhibitio tamen contra formam dicti Reſcripti, & ſine dicta cauſæ cognitione facit attentata. 26.
27 *Inhibitio iniuſta etiam de ſtilo Dominorum non facit attentata, quando eſſet notoriè iniuſta.*
28 *Inhibitio emanata vigore Commiſſionis prætenſæ appellationis, ſi ex actis conſtaret, non fuiſſet appellatum, dicitur notoriè iniuſta, nec facit attentata.*
Niſi in commiſſione appellationis fuiſſet etiam com-

miſſa cauſa nullitatis, quia tunc reſpectu nullitatis inhibitio ſuſtinetur, vt nu. 29.
Niſi commiſſio eſſet ſignata, Prout de iure, vt nu. 30.
31 * *Executio poſt Inhibitionem emanatam vigore Cōmiſſionis in integrum, ſignatam, Prout de Iure, an veniat reuocanda.*
32 * *Inhibitio Rotalis an faciat attentata, quando ei eſt expreſſè vel tacitè renunciatum.*
Et quid in Inhibitione calumnioſa 33.
34 * *Actus à Iudice factus per modum prouiſionis, poſt Inhibitionem, an ſit licitus.*
35 * *Inhibitio Rotalis non ſolet impedire ea, quæ ab eadem Rota proueniunt.*
* *Inhibitio extra Curiam non datur in tribus conformibus Rotalibus ibid.*
36 * *Actus factus poſt inhibitionem ab eo, qui non nititur ſola Iudicis auctoritate, ſed etiam Principis ex priuilegio an ſit attentatum.*

VNdecimo Amplia (& hæc amplia
tio potius de ſtilo, quam de iure
1 procedit vt procedat † nō ſolum
in inhibitione iuſta, & canonica,
de quo non videtur dubium, an
tex. in c. non ſolum, de appella. in
6. verumetiā in inhibitione quæ
ex aliquo capite poſſet dici iniuſta, indebita, &
2 inualida; Inhibitio enim † ſiue iuſta, ſiue iniuſta
eſt timenda, Rota deciſ. 26. alias, 307. Nota quod
audientia, in fin. de appellatio. in antiq. & quamuis
text. in cap. non ſolum, de appellatio. in ſexto, ad literam
dicat, quod inhibitio debeat eſſe Canonica,
& per illum text. id etiam firmauerit Rota in deciſ.
58. alias, 412. Si appellatur, de appellat. in nou.
& etiam in diuerſis locis plerumque ſecuti videantur
Doctor. quos citabimus infra, in prima limita.
3 numero quinto, † & de iure illa verè procedere videatur,
de ſtilo tamen, & ſecundum modernam
Rotam, non obſtantibus his, quę habentur in dicta
deciſ. 58. indiſtinctè tenetur, quod geſta poſt inhibitionem
debeant reuocari † Et Ratio Dominorū
4 Modernorum fuit, ne Iudices ſub iſto clipeo inhibitionis
iniuſtæ eas contemnant, & diu litigetur, an
inhibitio ſit iuſta, vel iniuſta, & pars grauata, interim
fatigetur laboribus & expenſis; Vnde prius debent
reuocari attentata, & poſtea de validitate inhibitionis
diſputari, vt fuit nouiſſimè tentum in
vna Legionenſi, coram Marcant. vt eſt celebris deciſ.
in Recollect. Fab. Accoramb. 53. incip. licet Rota
lib. quinto, quam (duntaxat hanc concluſionem
tenens) citat nouiſſimè Mandoſ. in tract. de inhibit.
quæſt. 20. Quibus adde tu, quod eam ſæpius videtur
ſecuta Rota, prout in vna Senogallien. parochialis
de Mondulfo, coram D. ineo Oradino, nono
Iunij, 1559. & in alia Roma. rei iudicatæ, de Soderinis,
coram Sarmiento 21. Aprilis, 1561. In qua
fuit dictum, quod ſtante inhibitione Rotali non
potuit Auditor tenere terminum pro ſeruato, propter
interpretationem, & ſtilum Dominorum, quę
in eo verſantur, vt omnis inhibitio afficiat, cum in
Curia duo ſint remedia in promptu, videlicet, Reformatio
Commiſſionis, & Moderatio Inhibitionis,
Cui in hoc concordat alia notab. deciſio. * Put.
395. lib. ſecundo, & alias] Achill. de Graſſ. vt in
eius Recollect. deciſ. 27. Attentata ex ſtilo, ſub Ru
5 br. de att. vbi huius ſtilis vltra ſupradictam † aliam
quoque videtur aſſignare rationem, quia ſcilicet
ſumus in Curia, facilè eſt adire Principem pro
remedio, & reformare Commiſſionem; Si verò
ſumus in partibus, quia non eſt aperienda via inferioribus
Iudicibus, vt Inhibitiones facile negligant;
* & eſt etiam deciſ. Select. 30. incipien. Hæc
attentata, in fine, in vna Ciuitatis Caſtelli Attentatorum,
coram D. de Graſſis, ſub die 30. Maij,
1575. quas deciſiones citando nominatim ſupradictos
Put. & Achill. tenuit nouiſſimè de præſenti
Anno 1591. 21. Iunij in vna Racanaten. Attentatorum
coram R. P. D. Pigna, vbi ampliando di-
6 xerunt, quod † facultates A. C. in vim quarum
poſt Rotalem inhibitionem proceſſerat, non excuſant
ab Attentatis, quia cauſa in quo proceſſit erat
dependens à cauſa in Rota commiſſa, quo caſu,
facultates non intrant propter reſtrictionem quæ
legitur in eis, de cauſis dependentibus à cauſis coram
alijs Iudicibus introductis] cum quo ſtilo videtur
concordare etiam ſtilus, Cameræ Imperialis,
de quo dicemus proximè verſ. ſecundo poteſt
nullitas, ſub numero 13. Vnde hoc ſtilo retento, ſecundum
eum firmari poteſt hæc Ampliatio, quod
Inhibitio etiam iniuſta, & inualida, cauſat attentata;
Eſt tamen aduertendum, quod huiuſmodi
ſtilus non videtur vniuerſaliter ad quacumque
inhibitionem referendus, ſed duntaxat ad inhibitiones
Rotales, reſtringendus, & propterea cum
alias in vna Gerunden. Canonicatus coram Grato,
29. Ianuarij, 1565. Dubitaretur, an geſta per
capitulum Gerunden. contra Inhibitionem emanatam
à Iudice Delegato, per Nuncium Sedis Apoſtolicæ
eſſent attētata, & magna vis fieret, quòd
inhibitio iuxta ſtilum facit attentata; ex aduerſo
verò replicaretur, quod illa non erat inhibitio Rotalis,
& ſic non intrabat prædictus ſtilus: hanc replicationem
videntur tacitè etiam Domini admiſiſſe,
qui in dicta propoſitione tenuerunt pro non
attentatis. * Hæc tamen reſtrictio ad Inhibitiones
Rotales non videtur admittere Deciſio. Feruzzan.
7 21. ſub num. 76. vbi dicit, quod † in Statu Mediolani,
& Papiæ indifferenter fiunt Citationes cum
inhibitione per Iudices Delegatos, & vidit quod
tranſgreſſores mulctantur in pecunijs, & in Cenſuris,
licèt ſubdat, quod quoad Cenſuras id ſibi durum
videatur.]
8 † Ex pluribus autem contingere poteſt, quod
Inhibitio poſſit dici inualida, & iniuſta, vt mox ſubijciemus,
quæ ſingula pro ſingulis Ampliationibus
potuiſſent hic commodè poni, ſed ne numerus
Ampliationum excreſcat, cum vna fere omnes ratione
niti videantur, (quia ſcilicet inhibitio peccat
in aliquo, quod de ſui natura fuiſſet neceſſariū)
placuit omnes ſub hac Ampliatione concludere.
Inualida ergò.
9 Primò inhibitio dici poteſt, † ſi emanaſſet vigore
appellationis interpoſitæ in caſu inappellabili,
& de iure prohibito: quamuis enim ſimus in caſu
inappellabili, ſi tamen fuit Inhibitio, illa dicitur
cauſare attentata. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ.
500. quæſt. vltima, circa med. exēplum, quando
eſſemus in ſententia Iudicis dati cum Clauſula,
Appellatione remota, à cuius ſententia regulariter
non appellatur, vt patet ex his, quæ dicta
fuit ſuprà, in hac 2. parte, capitulo 12. de attentat.
appellatione pendente, in 8. limit. princip. in princip.
& tamen inhibitio ſubſecuta eo caſu cauſat
attentata, vt dictum eſt ibi, in 2. ſublimitatione,
10 num. 11. Sic & quando † fuiſſet friuolè, & fruſtratoriè
appellatum, quod à Iure eſt prohibitum, ad
c. cum appellationibus friuolis, de appell. in 6. cum
alijs adductis in ſupradicto c. 12. in 6. limita. princ.
& tamen ſi vigore friuolæ appellationis fuerit inhibitum,
de ſtilo geſta poſt inhibitionem, tanquam
attentata reuocanda ſunt, vt diximus ibidē in ead.
11 6. limi. in prima ſublimit. nu. 20. † Sic & qñ ſumus
in notorio, licèt appellatio regulariter ſit prohibita.

Digitized by Google

ta.capit.Romana,§.ſi autem, de appellat.in ſexto,
Rot.deciſ.68.aliàs,762.Sciendum, ad med. de ap-
pell.in antiq. Inhibitio tamen vigore appellationis
in notorio interpoſitæ,emanata operatur effectum
attentatorum, vt annotauimus in ſupra dicto, ca-
pitul.12.in 9.limitatione principali in ſecundo,ſub
12 limit.numero 9. † prout etiam inhibitio facta vi-
gore appellationis à ſententia lata in iudicio poſ-
ſeſſorio interpoſita,cauſat attentata, vt dictum,eſt
ſupra,in dicto cap.12.in 1. limitat principali in o-
13 ctaua ſublimitatione numero 108. † Quibus pro-
ximum eſt,quod quamuis poſt decem dies à recita
tione ſententiæ non poſſit appellari, Authent.Ho-
die, C.de appellat.& diximus abundè ſupra, eo-
dem cap.12.in quinquageſima limitatione princi-
pali in ſecunda cauſa nullitatis appellationis, nu-
mero 46.& ſeqq.ſi tamen poſt decem dies de facto
appelletur, & eius vigore ſubſequatur inhibito, il-
la dicitur cauſare attentata,vt diximus dicta quin-
quageſima limitatione in prima limita.Regulæ ibi
poſitæ,nu.144.Quod & generaliter etiam annota-
uimus eodem cap. duodecimo, in decimoquarto
limit.princip. in princip. numero decimoquarto;
& ſeqq. dum locuti fuimus de geſtis poſt appella-
tionem interpoſitam in caſu à Iure prohibito, &
quod ſi vigore talis appellationis fuiſſet inhibitum
diceretur attentari, vt ibidem num. quinquageſi-
moquarto,quibus adde notabile dictum Cardi. in
Clem.1.q.8.ad fin.de re iudic. vbi concludit,quod
quãdo appellatur in caſu à Iure,vel ab homine pro
hibito,ſi ſuperior admittat appellationem, & inhi-
beat,executio interim facta eſt irrita, & attentata
14 † ſic & poſt tres conformes non datur appellatio,
vt in rubro,& nigro, C.ne liceat tertio prouocare,
& tamen geſta poſt inhibitionem emanatam vigo
re commiſſionis appellationis poſt tres cõformes,
omnia dicuntur eſſe attentata, vt voluerunt aliàs
Domini in vna Valentin. della plebe, de quo eſt in
Recollect.Achill. de Graſſ.deciſ.vigeſimanona at-
tentata ex ſtilo,ſub Rubr.de attentatis,quod etiam
affirmauit Mandoſ.in tract.de Inhibitio.q.29. ſub
num.6. vbi idem refert fuiſſe tentum aliàs 25. ſub
tit.de appell.alia Brixien.matrimonij, coram Pto-
lomeo, 19.Februarij.1546.

Secũdo poteſt nullitas,& inualiditas inhibitio-
15 nis ex eo deprædhendi,† quia ſcilicet non iuſtifica-
ta appellatione Iudex inhibuerit,diximus enim ſu-
pra hoc vigeſimo cap. in præfatione, q.quarta nu-
mero 116. & numero 142. quod in certis caſibus,
puta in appellatione ab Interlocutorio, vel ex-
traiudiciali antequam decernatur Inhibitio eſt iu-
ſtificanda, & probanda veritas cauſæ in appella-
tione expreſſæ, & tamen ad propoſitum noſtrum,
etiam ſi in decernenda inhibitione interuenerit
huiuſmodi defectus, quia appellatio non fuerit iu-
ſtificata, nihilominus geſta poſt talem inhibitio-
nem dicuntur attentata, & reuocanda, quod ſen-
ſit licèt ſub dubio Didac. Practic. Quæſtio, capi-
tulo 124.verſic.quinto idem erit, ſub numero ter-
tio,expreſſius firmauerunt ex ſtilo Domini, in di-
cta Valentina,della plebe, vt refert Achill.dicta de
ciſ.vigeſimaſeptima, ſub Rub. de Attentat, volen-
tes, quod omnia facta poſt inhibitionem ſint atten
tata, etiam quod non fuerit iuſtificata appellatio,
quod vltra prædictos comprobari poteſt ex eo,
quod dicit notabiliter Franc.in capit.bonæ,nume-
ro quarto,de appell.quod inhibitio, etiam ſi ſimus
in appellatione extraiudiciali, operatur hunc effe-
ctum ſingularem,ſcilicet reuocationem attentato-
rum, etiam ſi veritas cauſæ in appellatione expreſ-
ſæ non probetur; Pro quo ſtilo facit etiam obſer-
uantia Cameræ Imperialis, & de quã nouiſſimè a-
pud Minſinger.Sing.Obſer.Cent.3.deciſ.87.incip.
Quando Iudex, vbi refert,quod ſolet Camera præ
dicta inhibere, etiam ſi de deuolutione cauſæ non
conſtet, nec de veritate cauſæ ſit inceptum cogno-
ſci, dummodò de iuriſdictione Iudicis inhibentis
conſtet,ſaltem ex narratione appellantis, ſubdens,
quod geſta poſt talem inhibitionem, veniunt tan-
quam attentata reuocanda.

16 Tertius † defectus,& inualiditas inhibitionis ex
eo prouenire poteſt,quia fuerit facta cõtra ſtilum:
cum enim à ſtilo, & antiqua Practica non ſit rece-
dendum,vt per multa (quæ more ſuo cõgerit) de-
ducit Tiraquell.in tract. le mort.ſaiſit, in 16.decla-
rat.ſextæ partis, num.4. ſi inhibitio contra ſtilum
emanauerit, quamuis nõ immeritò poſſit dici inua
lida, & iniuſta, geſta tamen poſt dictam inhibitio-
nem nulla, & attentata cenſebuntur, & ideo licet
de ſtilo non poſſit fieri inhibitio Auditoribus Sa-
cri Palatij poſtquam fuerit per eas in cauſa con-
cluſum, vt eſt deciſ.Rotæ 66.aliàs,674.Nota quan
do, de appellat.in antiq.& dictum eſt ſupra in hoc
20.cap.in præfactione q.4.in 4.limit.nu.159. ſi ta-
mẽ fuerit facta expreſſè inhibitio, & Auditor poſt
inhibitionem ſententiam ferat, talis ſententia re-
putatur nulla, & inualida, vt eſt deciſ. Rotæ, 29.
aliàs, 711. De ſtilo, de dolo & contumacia, in
antiq.

Quarto Inhibitionis euidens defectus ille con-
17 ſiderari poſſet,† ſi emanaſſet à Iudice carente Iu-
riſdictione, cum enim inhibitio dicatur ſententia
interlocutoria, & ab habente iuriſdictionem pro-
uenire debeat,vt diximus ſupra in princ.huius cap.
in deſcriptione inhibitionis,nu.7.& nu.23. procul-
dubio talem inhibitionem nullius roboris, aut effi-
caciæ eſſe debere,dicendum eſt,ad not. per omnes,
in rubr.C.ſi à non competent. Iud. & tamen geſta
poſt Inhibitionem emanatam à Iudice Iuriſdictio-
18 ne carente † ante tamẽ quam ſit certum eum non
habere Iuriſdictionem vti attentata (ex quo ſdicta
inhibitio afficiebat) reputauit aliàs Rota in vna
Datiarum Caſtri Glaſculei pro Tamella, contra
Marcum Antonium Tamella, vt refert Put.deciſ.
vigeſimaquarta. Inhibitio obtenta, ſub Rubr. Vt li
te pend.& pro hoc facit quod aliàs fuit concluſum
in vna Bononien. locationis, coram Puteo, vigeſi-
19 moſeptimo,Maij,1547.† quod ſententia lata poſt
inhibitionem emanatam vigore commiſſionis auo
catoriæ ſubreptitiæ, & non tribuentis Iuriſdictio-
nem eſt attentata, quamuis enim huiuſmodi Inhi-
bitio de iure potuiſſet ſperni,ex ſtilo tamen Domi
norum eſt timenda, vt eſt in Recollect. Peregrini,
deciſ.94.lib.1.aliàs 74.lib.2.incip. Fuit concluſum.
Hoc autem quod de inhibitione emanata à Iudice
carente Iuriſdictione dictum eſt, dubitabile reddi
poſſe videtur ex his, quæ tenuerunt aliàs Domini
in vna Aquilana Beneficij S. Angeli coram Veſta-
no, ſub die vigeſimoquinto, Iunij, & die 4. Iulij
1554.in qua finaliter fuit concluſum,quod inhibi-
tio emanata ab Auditore Cameræ fecerit in caſu il
lo attentata, ſi Auditor Cameræ in ea cauſa Iuriſdi
ctionẽ habebat, quam non habuiſſe declarauerunt
dicta die quarta,Iulij,& conſequenter,quod ſtante
defectu Iuriſdictionis inhibitio eo caſu non fecerit
attentata: Niſi fortè dicamus id ibi ex eo proue-
nire, quia cum (vt allegabatur per excellentes
Dominos informantes in illa cauſa) certum ſit,
quod regulariter Auditor Cameræ in Benefi-
cialis Iuriſdictionem non habeat, videtur in-
trare conſideratio, quam ſuprà proximè ex Pu-
teo retulimus. Et propterea ex ſupradictis vi-

20 detur † neceſſario limitandum id, quod dictum
eſt de inhibitione emanata à Iudice iuriſdictione
carente, vt non procedat, quando iudex de huiuſ-
modi defectu certus eſſet vel etiam Pars: quia ſtan
te notitia huiuſmodi defectus, ſi pars obtinuerit
per talem iudicem inhiberi, inhibitio non faceret
attentata, Quod poteſt exemplificari tam in inhi-
tione Auditoris Cameræ in cauſa Beneficiali per
21 ſupradicta † quam in inhibitione emanata vigore
Commiſſionis reformatæ, per quam reformatio-
nem (etiam præinſerta prima commiſſione) cauſa
ab illo Auditore aduocabatur, & alteri (puta Au-
ditori Cameræ) committebatur: nam ſi Iudex à
quo fuerat cauſa aduocata vigore primæ commiſ-
ſionis reformatæ, inhiberet, & poſt inhibitionem
fuerit in Partibus facta executio, & dubitaretur a-
liàs in vna Anconitana attentatorum coram Ca-
putaquen. 7. Iunij, 1567. an dicta executio eſſet at-
tentata, maior Pars Dominorum inclinauit pro
non attentatis: quia cum (vt ibi dicebatur) Epi-
ſcopus in caſu illo impetrauerit commiſſionem re-
formatoriam, antequam Domini de Scalamontib.
fuerint citati ad inſtantiam D. Iuliani, Auditor,
qui inhibuit vigore commiſſionis reformatæ, non
habuit Iuriſdictionem, & conſequenter inhibitio
non afficiebat illos de Scalamontibus, qui vigore
ſententiæ per eos in partibus obtentæ executionem
fecerant: Quod dictum ex his quæ ibi in facto præ
ſupponebantur ampliari poteſt. Primò, vt proce-
22 dat, † etiam ſi illi de Scalamontibus (qui prætten-
debantur attentaſſe, & erant comprehenſi in pri-
ma Commiſſione reformata ſub Clauſula generali,
Omneſque alios, &c.) non ipſi cauſam aduocaſ-
ſent, ſed Epiſcopus, quia nihilominus aduocatio
operatur etiam quoad ipſos comprehenſos in di-
cta clauſula. Et quamuis Dominis ibi videretur du
rium, quod Auditor non remanſerit Iudex quoad
eos, qui nihil fecerant in auocatione cauſæ, id tamẽ
facile admitti poſſe videtur, quia aduocatio expreſ
ſa (prout erat illa de qua ibi) operatur etiam quo-
ad tertium, vt poſt Innoc. in c. cum M. in fine, & a-
lios ibi allegatos diximus ſupra cap. 10. de attenta.
poſt aduocat. cauſ. nu. 15. Secundo ampliari poteſt,
23 vt procedat † etiam ſi iuriſdictio ex commiſſione
reformata diceretur per decretum citationis per-
petuata, quia nihilominus maior pars tenuit pro
non attentatis, dum iterum dicta cauſa fuiſſet per
eundem propoſita, 27. Iunij, 1567.

24 Quintò † contra inhibitionem opponi poſſet q
emanauerit contra formam Reſcripti & Commiſ-
25 ſionis, pone enim † quod Cõmiſſio habeat Clau-
ſulam, Conſtito de aſſertis, certè per hanc Clauſu-
lam, videtur data hæc forma, vt ſit adhibenda cau-
ſæ cognitio etiam parte citata, vt per Staphil. de li-
ter. Grat. & Iuſt. in 2. parte fol. 179. verſ. ſecùs forte
26 ſi in Commiſſione † & tamen ſi Iudex abſque di-
cta cauſæ cognitione alteri Iudici inhibuerit Iudex
inhibitus, debet ſuperſedere, nec vltra debet ali-
quid facere, vt fuit dictum in vna Toletana matri-
monij coram Peregri. 14. Martij, 1543. & eſt in Re
collect. eiuſdem. deciſ. 22. aliàs 120. incip. Quia fue-
rat inhibitum, Ex quibus omnibus ſatis apparere
poteſt, quod inhibitio etiam ſi fuerit ex aliqua cau
ſa inualida, & iniuſta, nihilominus afficit, & dicitur
cauſare attentata per ſupradicta.

Hæc autem omnia quæ ſecundum ſtilum Do-
minorum hactenus dicta ſunt, neceſſariò duobus
27 modis limitanda ſunt. Primò, † vt dictus ſtilus
non procedat, quotieſcumque inhibitio eſſet no-
28 toriè iniuſta, vt puta, † quia ex actis cõſtaret non
fuiſſe appellatum, & nihilominus fuiſſet inhibi-
tum vigore Commiſſionis appellationis, quia tunc
geſta contra talem inhibitionem non dicuntur at-
29 tentata, † niſi in Commiſſione appellationis, cu-
ius vigore emanauerat inhibitio, fuiſſet etiam com
miſſa cauſa nullitatis, quia licèt inhibitio ſit noto-
riè iniuſta reſpectu appellationis, tamen reſpectu
nullitatis ſuſtinetur, vt fuit reſolutum in vna Sca-
ten. penſionis, coram A. Auguſtino, 9. Martij, 1554.
vt eſt Deciſ. in Recollect. Caputaquenſ. in 1. par-
te, 124. alias 126. ſeu 129. incip. licet, * quod etiam
firmauit notiſſimè Rota, in vna Eluenſ. Decima-
rum, coram D. Orano, 27. Febrarij, 1587.] Secun-
30 do † niſi commiſſio cuius vigore fuit inhibitum,
fuiſſet ſignata, Prout de iure, cum enim eo caſu in-
hibitio quoque cẽſeatur fieri, Prout de iure, ſi non
eſſet iuſta & canonica, non faceret attentata, ſe-
cundum ea, quæ latius diximus infra, hoc eodem
cap. 20. in prima limit. principali, in princip. & per
totam: nam ſtante dicta Clauſula, non haberet lo-
cum ſtilus Dominorum, qui eo caſu arctarentur
ad procedendum, Prout de iure, cum forma Re-
ſcripti ſemper ſit attendenda, cap. cum dilecta, vbi
omnes, de Reſcript. & cap. cum olim, de offic. De-
leg. Quæ declaratio videtur fuiſſe etiam de mente
Dominorum in vna Cæſaraugustana fructuum, co-
ram Aldobrandino, 10. Nouembris, 1572. in qua,
licet antea ſub die 20. Iunij eiuſdem anni tenuiſ-
ſent pro attentatis, & quandam exactionem poſt
inhibitionem Rotalem factam fuiſſe attentatam;
& inſtaretur pro illius reuocatione, Domini tamen
noluerunt aliter illa reuocare, ſed videre de validi-
tate, & iuſtitia mandati, ſuper quo erat commiſſa
principaliter cauſa nullitatis, & tunc deliberare de
attentatis: ea ratione moti, quia ſcilicet commiſſio
(& conſequenter inhibitio) habebant Clauſulam
prout de iure, & intrabat hoc caſu ſtilus, de quo
ſupra. * Et quamuis contra hanc ſecundam limi-
tationem videatur deciſio. Put. 302. aliàs, 299. in-
cipien. Voluerunt Domini libro primo, vbi conclu-
31 ditur, quod † executio facta poſt inhibitionem e-
manatam vigore commiſſionis in integrum, ſigna-
tam, Prout de Iure, veniret per viam attentati re-
uocanda, ſolum tamen poteſt, quod executio reuo-
catur potius tanquam attentata lite pendente ſu-
per reſtitutione concedenda, quam attentata poſt
inhibitionem.

32 Tertiò poteſt limitari vt non procedat, † quan
do inhibitioni etiam Rotali fuiſſet renunciatum,
etiam tacitè, puta per comparitionem coram Iudi-
ce à quo, & ad plures actus fuiſſet coram eo proceſ
ſum, vt eſt deciſ. Peregrini 79. incipien. Dubitaui, li-
bro 3. concord. deciſ. eiuſdem 136. incipien. In cau-
ſa Luceo. lib. 2.

33 Quartò Niſi inhibitio † Rotalis eſſet calumnio
ſa, vt eſt deciſ. Put. 301. alias, 305. incipient. Die
7. Octobris, lib. 2. in fine, & fac. q. 1. in 7. limit. prin-
cipali, & deciſ. Peregrin. 136. incipien. In cauſa
Lucen. in fine, libro 2. & alia eiuſdem Peregrini 79.
Dubitaui, lib. 3. quæ habetur hodie diuerſ. in ter-
tia parte, libro tertio deciſio. 79. incipien. Dubi-
taui.

34 Quintò cogitabam poſſe limitari, niſi † actus
factus contra inhibitionem Rotalem, fuiſſet fa-
ctus per Iudicem per modum prouiſionis, quia
tunc eſt de iure licitus, vt per Rebuff. in tractat. de
. . . . . prouiſion. . . . . vt latius in illa Peru-
ſina legati pro Collegio Bartolino de anno 1585.
Quæ tamen limitatio licèt de Iure poſſit admitti,
de ſtilo tamen Dominorum pateretur difficulta-
tem, vt videbantur ſentire aliqui ex Dominis, cum
quibus in illa Peruſina motiuum hoc communi-
caui,

Google

caſu, Verum in duobus caſibus, eam etiam ſtante ſtilo crederem eſſe admittendam, Primò, quod Commiſſio cuius vigore emanaſſet Inhibitio, eſſet cum Clauſula, Prout de Iure, quia tunc cenſeretur inhibitum, Prout de Iure, vt infra fol........ Ideò, cum de Iure hoc caſu ſit permiſſa executio prouiſionis Merito non diceretur inhibitioni contrauentum, Secundò quando Prouiſio emanaſſet ab eodem Tribunali Rotæ, Tum quia idem Tribunal nõ videtur ſibimetipſi contrauenire, tum quia
35 † inhibitio Rotalis non ſolet impedire ea, quæ ab eadem Rota prouenıunt, vt videmus in ſimili in mandato de manutenendo, vt infra, fol. 397. num. 45. & in Sequeſtro vt fol. 405. num. 166. & in tribus conformibus Rotalibus contra quas non datur inhibitio extra Curiam. Peregri. deciſ. 337. lib. 3. & 5. fol. 405.

Sextò, videtur poſſe limitari, vt non procedat,
36 quando † actus, qui dicitur attentatus contra inhibitionem Rotalem, fuit factus ab eo qui non nititur ſola Iudicis auctoritate, ſed etiam Principis, proueniente ex Priuilegio, vt ſunt facultates A. C. quando de obligatione Camerali nõ eſt facta mentio, vt eſt deciſ. diuerſ. 641. ſub numero 15. libro primo.

Ampliatio Duodecima.

S V M M A R I V M.

1 Inhibitio etiam in criminalibus retardat executionem.
Etiam ſi ſimus in confeſſo, & conuicto, ſecundũ aliquos, vt num. 2.
Licet contrarium videatur verius, vt nu. 3.

1 DVodecimò Amplia † vt regulariter prędicta non ſolum procedant in Ciuilibus, verum etiam & multo magis, (cũ de maiori periculo agatur) in Criminalibus, nam & in eis ſi ſit inhibitum, eſt executioni ſententiæ ſuperſedendum, vt dicit eleganter Guid. Pap. deciſ. 74. In cauſis, in fin. verb. quod etiam poſt Bal in l. 1. col. 13. C. de confeſſ. poſuit etiam Aufrer. in addi. ad deciſ. Tholoſ. 176. cir
2 ca med. addit. ibi, vel niſi ſuperior inhibeat. † Et quamuis Aufr. ibi generaliter, & indiſtinctè loquatur, ita vt comprehendat etiam caſum quando eſ-
3 ſemus in confeſſo, & conuicto, † aduertendum tamen eſt, quod Guid. Pap. vbi ſupra, expreſſè limitat hanc concluſionem, vt non procedat in conuicto, & confeſſo, quod verius videtur, ad not. in cap. Romana, §. ſi autem, de appellat. in 6.

Ampliatio XIII.

S V M M A R I V M.

1 Inhibitio emanata vigore Commiſſionis habentis Clauſulam, Quatenus cauſa non ſit instructa, facit attentata, etiam ſi tempore executa inhibitionis cauſa reperiatur inſtructa, dummodò tempore impetrata Commiſſionis non eſſet inſtructa.
Et ita pluries videtur fuiſſe tentum in Rota nu. 2.
Quamuis non præſuppoſita in Iudice ſcientia auocationis, de hoc plurimum videatur dubitandum, vt numero 3.
Secundum hanc vltimam opi. ſemel Rota tenuiſſe aliqui referunt, vt nu. 4.

1 DEcimotertiò, † vt procedat etiã ſi inhibitio emanaſſet vigore Commiſſionis auocatoriæ habentis Clauſulam, quatenus cauſa nõ ſit inſtructa, ac tempore executę inhibitionis, cauſa reperiatur inſtructa, dummodò tempore impetratæ Commiſſionis cauſa non eſſet inſtructa. Quãuis enim ex quo tempore quo inhibetur defecerit conditio, de qua in commiſſione, videretur dicendum,
2 quod talis inhibitio non debet afficere, † Rota tamen in contingentia facti, pluries tenuit contrariũ, videlicèt, quod ſententia lata poſt dictam inhibitionẽ ſit attentata, vt eſt in Recollect. Achil. de Graſſ. deciſ. 61. commiſſio ſub Rubr. de commiſſione, &
3 alia Putei 9. Licet, ſub Rubr. Vt lite pend. † de quibus deciſ. (non præſuppoſita in Iudice ſcientia auocationis) valdè dubitandum videtur, vt annotauimus ſupra, in hac 2. parte, cap. 10. de attenta. poſt auocationem cauſ. limit. 1. num. 22. & contrarium
4 † quod immò talis inhibitio non afficiat, & quod aliàs fuerit concluſum pro non attentatis, in vna Algaren. Beneficij Sancti Antonij coram Fabio, 16. Nouẽbris, 1550. refert, & ſequitur nouiſſimè Mandoſ. in tract. de inhibit. q. 30. in fi. Quod ſi illas teneas, intellige ſtrictè prout loquuntur, quando ſcilicet cauſa tempore Commiſſionis non erat inſtructa, nam ſi erat inſtructa, & iam ſententia lata, inhibitio ſubſequens non cauſat attentata, vt ſenſit Rota in alia Algar. corã Fabio, vt eſt in Recollect. Achill. de Graſſ. deciſ. 31. Attentata voluerunt Domini, ſub Rubr. de Attentat.

Ampliatio XIV.

S V M M A R I V M.

1 Inhibitio de rigore afficit etiam ſi emanauerit vigore Cõmiſſionis conditionalis, & habentis Clauſulam, Conſtito, quod penſio ſit conditionalis, &c.
Niſi in actis conſtaret de implemento conditionis, quia tunc geſta poſt inhibitionem non reuocantur, nu. 2.

1 DEcimoquartò Amplia, † vt procedat, etiam ſi Inhibitio emanaſſet vigore commiſſionis conditionalis, & habentis Clauſulam, Conſtito, quod penſio ſit conditionalis, quoniam de rigore talis inhibitio afficit, vt fuit tentum in vna Gebenen. penſionis, & attentatorũ coram Proſpero, ſub die 15. Iunij, 1546. vt eſt deciſ. in Recollect. Putei, 12. Inhibendum eſt ſtatim, ſub Rubr. Vt lite
2 pend. † Declarando tamen, quod ſi in actis conſtaret de implemento conditionis, tunc non reuocarentur attentata, ne vna manu fieret reſtitutio pecuniarum, & alia cogeretur ad ſolutionem, de quo dicemus aliquid infra, in 13. limitatio.

Ampliatio XV.

S V M M A R I V M.

1 Intimatio quoque Commiſſionis de potiori alicuius Iuriſdictione facit attentata.

DE-

Digitized by Google

1 DEcimoquintò Amplia, † vt non ſolum procedant prædicta in inhibitione, verum etiam in intimatione Commiſſionis de potiori alicuius iuriſdictione, ſecundum ea, quæ poſt Roma. & Ruin. diximus notab. ſupra, in hoc 20. cap. in præfatione q. 2. numero 64.

Ampliatio XVI.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio etiam in Iudicio poſſeſſorio ſummario quod ordinatur ad poſſeſſorium ordinarium, facit attentata.*

1 DEcimoſextò Amplia, † vt inhibitio non ſolum operetur effectum attentatorũ, quando ſumus in iudicio petitorio, vel poſſeſſorio ordinario, verũ etiam ſi ſimus in Iudicio ſummario, prout eſt illud quod dicitur poſſeſſorium ſummarium, & ordinatur ad poſſeſſorium ordinarium, quando ſcilicèt duo prętendunt eandem rem eodem tempore poſſidere, & neuter vult partes Actoris ſubſtinere, de quo poſt Cagnol. & alios diximus in dicto tract. de Appella. in poſſeſſ. prohib. vel permiſ. in princ. nu. 60. verſic. ſeptima & vltima opin. quoniam ſi Iudex receptis ſummatim informationibus, videat alterum de iure melius poſſidere poteſt alteri inhibere, ne ad poſſeſſionem accedat, & alium turbet, & talis prohibitio valet & tenet, vt poſt Paul. de Caſtr. in conſ. 3. In cauſa, quæ vertitur, lib. 2. tradit Io. de Neuizza. in conſ. 80. incip. Benedictus, num. 7. & ſi contra dictam inhibitionem aliquid fiat, illud ante omnia reuocabitur, vt poſt Pic. in l. ſi ſuper poſſeſſione, ad med. C. de trãſact. tradit idem ibi, ſub nu. 4. de qua inhibitione plura etiam poſuimus ſupra, hoc cap. in præfactione q. 2. nu. 43. & ſeqq. & plures in id authoritates citauimus, quas ibi vide.

Ampliatio XVII.

SVMMARIVM.

1 *Actus factus contra inhibitionem, debet tanquam attentatus reuocari. Etiam ſi alias de iure fuiſſet potius confirmandus, & de nouo concedendus.*

2 *Exemplũ in tenuta nulliter data, quia ſi fuerit data poſt inhibitionem, dicitur attentata, licet aliàs non præſuppoſita inhibitione eſſet de iure, de nouo danda.*

3 *Spoliatus non eſt reſtituendus, quando poſſeſſio aduerſarij eſt continuanda.*

4 *Tenuta nulliter data à Iudice omninò incompetenti, non confirmatur.*

5 *Translatio de vna eccleſia ad aliam poſt inhibitionem facta, dicitur attentata, etiam ſi illa poſtmodum fuerit taliter iuſtificata, vt ſi non eſſet facta veniret de nouo facienda.*

6 *Aedificatum poſt nunciatum nouum opus, per modum attentati reuocatur, & ante omnia demoliri debet, etiam quod nunciatus iuſtè ædificaſſet.*

1 DEcimoſeptimò Amplia, † vt procedat, etiam ſi actus contra inhibitionem, & ſic nulliter factus, non eſſet aliàs de iure reuocandus, ſed potius confirma-
2 uimus, & de nouo concedendus † exemplum dicitur aliàs, quod tenuta * ſecundum Put. deciſio. 18. Vt lite pendente, in Summa. nulliter data non eſt reuocanda, quando conſtat, quod de nouo eſſet danda. Alex. poſt alios, in conſ. 67. libro 6. * Aymo. conſilio 65. numero 4. & eſt communis opinio vt poſt alios Roland. conſilio 5. num. 6. lib. 2. de cuius dicti veritate latè diſputat nouiſſimè Oſaſc. in deciſ. Pedemont. Ex actis, per tot. * & latiſſimè etiam Achill. Perſonal. in tract. de adipiſ. poſſeſſione, numero 250. & ſeq. verſ. Concluſio mea ad quod dictum vide Put. 1. deciſ. 184. incipien. Eadem die, vbi limitat, niſi tenuta fuiſſet capta cum vi expulſiua, & limitationem declarat, niſi conſtaret noto-
3 riè de non Iure ſpoliati, & ideò licèt ſpoliatus † regulariter ſit reſtituendus, tamen quando poſſeſſio Aduerſarij eſſet continuanda, tunc non reſtituitur. Vetall. deciſ. 175. Spoliatus, libro 3. Declarationem autem ad iſtam Concluſionem, & multos qui contrarium tenent, vide per Rolandum conſilio 3. nu-
4 mero 18. & ſeqq. lib. 2. & quod tenuta nulliter † data non confirmetur, ſi fuerit data à Iudice omninò incompetenti, poſt alios firmat Finizzan. Deciſ. 1. numero 49. & tamen ſi talis tenuta ſit nulla, quia fuit attentata poſt inhibitionem, ſecundum ea, quæ diximus ſupra, in 10. ampliat. num. 1. debet reuocari non obſtante, quod conſtet, quod illa de nouo eſſet danda, ex quo per huiuſmodi attentatum dicitur læſa maieſtas Iudicis, vt fuit reſolutum in vna Tiburtina, liquidationis fructuum, coram A. Auguſtino 19. Nouẽbris, 1554. vt eſt deciſa in Recollect. Caputaquen. in 1. parte. 127. aliàs 131. incip. Li-
5 cet vbi tenuta. Quod † etiam tenuerunt Domini in vna Calaguritana translationis, coram Sarmiento, 23. Ianuarij, 1570. in qua, cum vna pars habuiſſet à ſede Apoſtolica licentiam transferendi ſe ab vna Eccleſia antiqua ad aliam Eccleſiam nouam, & hanc translationem feciſſet lite deſuper in Rota pendente, & propterea ex aduerſo inſtaretur, quod declararetur attentata, licèt ad illam excuſandam attentans inter cætera allegaret, quod dicta licentia ſe transferendi fuerat deinde ſufficienter iuſtificata, & conſequenter ſi translatio prædicta ex cauſis in ea expreſſis non fuiſſet facta, deberet de nouo fieri, Domini tamen concluſerunt eam fore attentatam. Quod etiam nouiſſimè in ædifi-
6 catis † poſt nunciationem noui operis, quæ etiam per modum attentati reuocantur, vt per Bal. conſ. 245. ſub num. 2. lib. 2. & diximus infra, cap. 28. nu. 64. Hoc fuit deciſum per Rotam Lucenſ. per Magon. deciſ. 29. num. 4. quod ſcilicet ædificatum poſt nunciatum nouum opus, debeat ante omnia demoliri, non obſtante quod nunciatus iuſtè ædificaſſet, quia per hoc nuncians nullum debet ei damnum reſarcire, quod ipſum tenet deciſ. 92. numero 3. licèt idem Magon. compilator ibidem deciſi. 92. num. 33. contrarium videatur tenere, & malè, per ſupradicta.

Ampliatio XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio facit attentata etiam ſi ſit facta poſt tres conformes.*

DEcimooctauò ex his q̃ ponit A. Auguſtinus in Recollect. ſuis, deciſ. 375. lib. 3. incip. Tho. in Brixien. ampliari poteſt
1 † vt inhibitio faciat attentata, et ſi ſit facta poſt tres conformes, ita vt geſta poſt eam dicantur

cantor attentata, & vis Ampliationis in hoc conſiſtere videtur, quia licet aliàs videamus, quod executio trium conformium facta pendente nullitate, vel reſtitutione in integrum, non dicatur attentata, vt annotauimus ſupra, in hac ſecunda parte cap. 17. de attentat. nullit. pendent. in 3. limita. Regulæ ibi poſitæ, num. 123. verſ. tertio Regula limitatur, & itidem, cap. 18. de attenta. pendente reſtitutione in integrum in 2. limitatio. Regulæ ibi ſimiliter poſitæ, num. 87. verſ. ſecundo limitatur, facta tamen poſt inhibitionẽ dicitur attentata, vt etiã annotauimus ſupra in 11. ampliat. nu. 14. poſt Deciſ. Achil. deciſ. 27. Attẽtata, ſub Rub. de Atten. & propterea cum aliàs in vnà Ilerden. Sacriſtiæ coram Sarmiento, 15. Maij. 1562. dubitaretur, an executio facta vigore trium conformium eſſet attẽtata, ſtante commiſſione in actis præſentata reſtitutionis in integrum, & Partis citatione ad dicendum contra, Domini dixerunt nõ conſtare de attentatis, ex eo, quia eius vigore non fuerat inhibitum.

Ampliatio XIX.

SVMMARIVM.

1 *Iudex attentare dicitur etiam ſi non ipſe, ſed Pars fuerit inhibita.*
Dummodo actum faciat ad inſtantiam Partis inhibita. Secus ſi ex officio nu 3. de quo tamen infra in declarat. 2. princip. nu. 14.

DEcimonono ex eadem deciſ. A. Auguſtini 375. Thomas, lib. 3. adhuc, & vtiliter
1 ampliatur, † vt geſta per Iudicẽ poſt inhibitionem dicantur, attentata, etiam ſi Parti, & non Iudici fuiſſet inhibitũ, vt ille ibi dicit, & vis ſimiliter huius Ampliationis in eo eſt, quia licèt aliàs in ſimili videamus, quod intimatio appellationis interpoſitæ coram honeſtis viris, ad hoc, vt cauſet attentata, debet Iudici intimari, nec ſufficit ſi Parti & non Iudici ſit intimata, vt admonuimus ſuprà in hac ſecunda, parte capitul. duodecimo, de attentat. appell. pend. nu. 15. Ampliat. princ. nu. vigeſimoſeptimo verſ. quam limit. amplia, inhibitio tamẽ ſolum
2 parti facta, facit vt Iudex poſt eam attẽtet † quod ego ſanè intelligerem procedere, quando Iudex fa
3 cit actum ad Partis inhibitæ inſtantiam, † ſecus ſi ex ſuo officio; quia hoc caſu non præſuppoſita ſciẽtia inhibitionis non videtur quid Iudici imputari poſſit, niſi conſideres, quod inhibitio ob id quod habet in ſe implicitum Decretum irritans, debet etiam Iudicem ignorantem afficere, de quo latius diximus infra, in prima declaratione principali in fi. nu. 14.* aliàs ſi eſſemus in attentatis, non poſt inhibitionem ſed aliàs commiſſis, non poſſet Iudex illorum occaſione moleſtari, quia vt inquit Ioan. Gall. in deciſ. 133. Parlamenti Pariſienſ. Incipieri. facta fuit ordinario, in fin. Iudex non eſt adiornandus ſuper attentatis, ſed Pars ad cuius vtilitatem, & requeſtam eſt proceſſum, maximè ante Inhibitionem.

Ampliatio XX.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio afficit no dum eum qui fuit inhibitus, verum etiam eos qui habent cauſam ab eo.*
2 *Poſſeſſio per Canonicos ab Epiſcopo creatos capta, poſtquam Epiſcopus fuerat inhibitus, etiã quoad ipſos Canonicos dicetur attentata.*

VIgeſima huic pxima videtur poſſe conſiderari notabilis Amplia-
1 tio, vt † inhibitio non ſolum afficiat inhibitum, verum etiã alios habentes cauſam ab eo, Exemplum: Epiſcopus creauit duos Canonicos, orta controuerſia inter Capitulum, & dictum Epiſcopũ ſuper creatione, & admiſſione dictorum Canonicorum Capitulum commiſit cauſam iactationum contra Epiſcopum, cuius vigore fecit etiam illi inhiberi, Canonici verò non obſtante dicta inhibitione per Epiſcopum fuerunt immiſſi in poſſeſſionem, & quamuis non reuocaretur in dubium, quod reſpectu Epiſcopi, qui fuerat inhibitus dicta poſſeſſio eſſet attenta
2 ta, reſpectu tamen † illorum duorũ Canonicorum, contra quos non fuerat actualiter executa inhibitio, fuit dubitatum, alias in vna Camerinen. coram Iunio, 29. Martij, 1557. an talis poſſeſſio eſſet attentata, & fuit per Dominos tentum, quod cenſeatur attentata, etiã quoad Canonicos, qui habebant cauſam ab ipſo Epiſcopo, & qui ſuſtinuerant etiam litem ſuper huiuſmodi attentatis.

Ampliatio XXI.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitionis effectus an duret, poſtquam Iudex, qui inhibuerat, cauſam remiſit ad Cancellariam.*
2 *Aliqui quod inhibitio & illius effectus tollatur, & extinguatur.*
Contrarium tamen videtur verius vt infra, nu. 5.
3 *Inhibitio facta per Iudicem ad quem, expirat, quando ille remittit cauſam Iudici à quo.*
4 *Remittere cauſam ad Cancellariam eſt remittere ad Cõciſtorium Principis.*
6 *Inhibitio Auditoris Rotæ, dicitur potius totius Rotæ, quã ipſius Auditoris.*
7 *Commiſſio que fiunt Auditoribus Rotæ, dicuntur potius diſtributiones.*
8 *Actus ante remiſſionem cauſæ ad Cancellariam factus videntur validi, ſecundum aliquos.*
9 *Cauſas ad Cancellariam remiſſas, Papa ſolet committere in ſtatu, & terminis in quibus ſunt.*
10 *Innouationes, lite pendente videntur ratione naturali prohibitæ.*
11 *Cauſa ceſſante, non ceſſat effectus iam conſumatus.*
12 *Inhibitionis natura eſt, vt ſuſpendat, donec cauſa pendet.*
13 *Subrogatus in locum Auditoris ob infirmitatem, vel Abſentiam, ſicut diceretur lædi, ſi contrauentum ſit inhibitioni primi Auditoris, ita dicendum eſt de eo qui ſubrogatur per remiſſionem cauſæ ad Cancellariam.*
14 *Remiſſio cauſæ ad Cancellariam, non debet eſſe minoris efficacia, quam relatio cauſæ ad Principem facta.*

VIgeſimoprimo & notabiliter Amplia-
1 † vt procedat, etiam ſi Iudex, qui inhibuit poſtea cauſam remiſerit ad cancellariam, quia nihilominus durat inhibitio, & illius effectum quoque durare dicendum eſt. Quod dubium licèt eleganter mouerit Mandoſ. de Inhibit. q. 37. quia tamen nihil expreſsè firmauit, niſi quod tacitè hanc opin. tenuiſſe videtur, ex eo quia illam vltimo loco poſuit, arg. not. in l. cum filius, §. Sabinus, ff. ad Trebell. quo facilius illius

lius veritas habeatur plenius aliquantulum attingemus.

Duplex ergo poteſt in hoc opinio. conſiderari.
2 † Prima affirmatiua, quod per remiſſionem inhibitio, & illius effectus penitus tollatur, & extinguatur quæ ſuadetur.

3 Primò, quia in ſimili videmus, † quod inhibitio facta per Iudicem ad quem, expirat, quando ille remittit cauſam Iudici à quo, vt dicemus infrà in 3. limit. princ.

4 Secundò † quia remittere cauſam ad Cancellariam eſt remittere ad conſiſtorium principis, & ſic omnis eius Iuriſdictio penitus expirat, vt per Mandoſ. ibi, num. 2. & 3.

5 Secunda ſit opi. † quam & ille tacitè ſenſit, & ego intrepidè tenendam cenſeo, quod immò inhibitio ſuos effectus operetur, & cauſet attentata, etſi cauſa fuiſſet ad cācellariam remiſſa, quod ex pluribus deducitur.

6 Primò, ex Mandoſ. vbi ſuprà, † quia talis Inhibitio videtur potius totius Rotæ, quam ipſius Auditoris, propter magnam conformitatem, quæ eſt
7 inter eos, vt ille deducit † præſertim, quia Commiſſiones dicuntur potius diſtributiones, vt ibi per eum, num. 4.

8 Secundò, † quia actus ante remiſſionem facti, videntur validi ex intentione Specul. in tit. de remiſ. §. quæ autem, nu. 34.

9 Tertiò † quia Papa cauſas remiſſas ad cancellariam ſolet committere in ſtatu, & terminis, quibus ſunt, inhibitio autem eſt iam facta, ergo & c. vt per eum.

10 Quartò vltra eum conſiderari poteſt, † quod ratio etiam naturalis, quod lite pendente nihil debet innouari de qua poſt Doctor. in c. 1. Vt lite pend. aliàs dictum eſt, quæ eſt, vt lite pendente inhibeantur innouationes ſuper re de qua litigatur, militat, etiam poſt remiſſionem, ergò, &c.

Quintò, quia licèt per remiſſionem videatur ceſſare Iuriſdictio, & conſequenter cauſa ipſius inhi-
11 bitionis, † non tamen debet ceſſare effectus iam conſummatus proueniens ab ipſa inhibitione, vt ſcilicèt lite pendente nihil innouetur, ad not. per Tiraquell. in tractatu Ceſſante cauſa, limitatio. 12. in princ.

12 Sextò † natura inhibitionis eſt, vt ſuſpendat donec cauſa pendet ad no. per Franc. in cap. vt debitus, ſub nu. 47. de appell. ſed poſt remiſſionem cauſa licet non ſit coram Auditore, pendet tamen in conciſtorio Principis meritò.

Septimò in inhibitionibus ſolet apponi Clauſu-
13 la, Vel interim loco noſtri ſubrogandus, † vndè, ſicut ſubrogatus ratione infirmitatis, abſentię, vel ſimili cauſa, diceretur læſus, ſi contra talem inhibitionem ſit contrauentum, vt quotidie practicari videmus, ita debet dici de ſubrogato, ex eo quia cauſa fuit remiſſa.

14 Octauò fac. † quia ſi ſola relatio cauſæ ad Principem, etiam ex voluntate facta, ſolet cauſare attētata, vt diximus ſupra, c. 8. de attent. relat. pend. nu. 5. abſurdum videtur, quod huiuſmodi cauſæ remiſſio non ſolum minus habeat operari, quia ſcilicet, non impediet innouari, verum etiam, quod tollat inhibitionem præcedentem, quæ ſpecialiter eſt inuenta ad impediendas innouationes.

Et tenendo, hanc non obſt. adducta in contrarium, & Primum quia Reſpondi quod per remiſſionem cauſæ à Iudice factam, cauſa, & articulus grauaminis penitus tollitur, & extinguitur; quod non eſt hic, cum poſt remiſſionem cauſa ſit coram Principe, vt proximè dictum eſt. Ad ſecundum Reſpon. quod per remiſſionem iuriſdictio expirat reſpectu temporis futuri, ſecùs quoad præteritum & actus iam conſumatos, vt dictum eſt, & in propoſito ſuo declarat etiam Tiraq. in dicto tractatu Ceſſ. cauſ. limi. 12. nu. 24.

Ampliatio XXII.

S V M M A R I V M.

1 *Iudex poſt Inhibitionem emanatam vigore appellationem ad Sanctiſſimum interpoſita, dicitur attentare, etiam ſi in cauſa appellationis procedat vigore Commiſſionis ſibi factæ ab aliquo ſuperiore in Partibus qui prætenderet poſſe cauſas appellationis ad ſe aduocare.*

2 *Papa committendo cauſam, videtur manus apponere, & aliorum manus ligare, remiſſiuè.*

3 *Reformare Commiſſiones facilè reputatur in Curia.*

Vigeſimoſecundò Amplia, vt proceſſus, & ſententia lata poſt Inhibitionē emanatam vigore appellationis ad Sāctiſſimum interpoſitæ, dicantur ſubiacere
1 gitio attentatorum, † etiam ſi Iudex inhibitus proceſſiſſet vigore Commiſſionis ſibi factæ ab aliquo ſuperiore in partibus, puta Vicelegato ſub prætextu, quod cauſas pendentes ad ſe aduocare poſſet: quoniam non obſtante huiuſmodi aduocatione, ſi Iudex ſecundus in Partibus poſt Inhibitionem à Curia emanatam, procedat, & ſententiam profe-
2 rat, dicitur attentare, † tùm, quia Papa cauſam appellationis committendo, (præſertim ſui Delegati inhibitione ſubſecuta,) videtur appoſuiſſe manus, & conſequenter omnium inferiorum Iudicum manus ligaſſe, ad not. in c. vt noſtrum, de appell. & diximus latius ſuprà, in hac 2. parte, cap. 10. de atten. poſt auocat. cauſ. num. 5. tùm quia potius pars de-
3 buit Commiſſionem reformare, † (quod in Curia facilè reputatur, vt aliàs in hac materia attentatorum poſt Inhibitionem conſiderauit Rota, & eſt deciſ. in Recoll. Achill. de Graſſ. 27. incip. Attentata, ſub Rubr. de attent.) quam in cauſa poſt inhibitionem procedere: & ita in contingentia facti fuit aliàs iudicatum de anno 1551. die 6. Martij, in vna Ceſenaten. bonorum, & attentatorum, pro D. Io. Franciſco Aquilino & litis conſortibus, contra Abbatem & monachos Monaſterij Claſſenſis per tunc R. P. D. VGONEM BONCOMPAGNVM Auditoris Cameræ Locumtenentem, & dictæ cauſæ Delegatum, ac deinde poſtquàm Veſtanæ præpoſitus Eccleſiæ iterum eiuſdem Auditorij regendi munus ſuſceperat; atque integerrimè abſoluerat S. R. E. Cardinalem Ampliſſimum, nunc verò diuina fauente Clementia, PONTIFICEM MAXIMVM, quem Deus Optimus Maximus pro commiſſi ſibi gregis ſalute, ad vota ſecundet.

Ampliatio XXIII.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio facit attentata, etiam ſi emanaſſet vigore Commiſſionis appellationis, quæ ob non reductionem pro Apoſtolis prætenderetur deſerta.*

3 *Executio facta, & poſſeſſio capta poſt inhibitionem, quæ pre-*

Digitized by Google

prætenderetur, vt ſuprà, deſerta, dicitur attentata.

Etiam ſi fuiſſet capta vigore Commiſſionis ſpecialis, in qua caueretur, quod ſententiam exequeretur, vt hic ſuprà nu. 2.

1 VIgeſimotertiò Amplia, † vt inhibitio faciat attentata, etiam ſi emanaſſet vigore Cõmiſſionis appellationis, quæ prætenderetur deſerta ob non reditionem pro Apoſtolis, vt fuit reſolutum in vna Nucerina attentatorum, coram Lancellotto, 17. Maij. 1568. in qua appellans cui Iudex dederat terminũ iuris, & interim quandocumque, licèt intra terminum cauſam appellationis committi, & illius vigore inhiberi fecerit, vltrà tamen pro Apoſtolis non redijt, nec illis Commiſſione derogauit, & propterea appellatus prætendens ob id cauſam eſſe deſertam,
2 & habere rem iudicatam, † licèt vigore ſpecialis Commiſſionis commiſiſſet Iudici à quo, quod ſententiam exequeretur, & deinde poſt prædictam in-
3 hibitionem, † fuerit executio facta, & capta poſſeſſio, & ad excuſanda attentata allegaretur, quod ſtante huiuſmodi deſertione, Commiſſio appellationis non tribuerat Iuriſdictionem, & inhibitio non poterat facere attentata, Domini tamen renuerunt ibi, executionem fuiſſe attentatam, & reuocandam, quia fuit facta poſt inhibitionẽ Rotalem, & allegabatur deciſ. Acorambo. 53. & ideo præſens Ampliatio non procederet, niſi in inhibitione Rotali.

Ampliatio XXIV.

SVMMARIVM.

1 *Geſta poſt inhibitionem nec etiam ex ſuperuenientia Iuris vniuerſalis, etiam quibuſcumque inhibitionibus derogantis ſuſtinentur, aut à vitio attentatorum excuſantur.*

2 *Epiſcopus qui ante Concilium attentauerat non excuſatur ex ſuperuenientia Sacri Concilij Tridentini, quibuſcumque inhibitionibus ad fauorem Ordinariorum derogantis.*

1 VIgeſimoquartò Amplia, † vt geſta poſt inhibitionem, nec etiã ex ſuperuenientia iuris vniuerſalis, & quibuſcumq; inhibitionibus derogantis, ſuſtineri valeant: Exem-
2 plum poteſt in Epiſcopo † qui lite pendente, & per eum ſuper ſuperioritate, & Iuriſdictione commiſſa, & ſubſecuta deinde inhibitione attentaſſet antequam Sacrum Concilium Tridentinum fuiſſet confirmatum, & ſuperueniente Conſilio, præſertim eiuſdem cap. 8. Seſſione 21. per quod quibuſcumque inhibitionibus derogatur, & prætenderet, quod ratione Concilij excuſari deberet ab attentatis, Domini tamen dixerunt, contra eum conſtare de attentatis, in vna Iuuenacen. Iuriſdictionis corã Grato, prima Aprilis, 1566. & Concilio reſpondebant quod ad præterita ſe non extendebat, quamuis hæc ampliatio videatur reddi poſſe dubitabilis, ex his quæ diximus ſupra, cap. 4. de attentat. lite pendente, in Præfatione, in prima illatione, numero 468. verſiculo primo vt procedat, &c. quod poſſeſſio capta lite pendente, vigore Breuis, ſuſtinetur & excuſatur à vitio attentatorum, ſi breue deinde ſuperueniat, niſi ſoluas conſiderando rationem diuerſitatis vt admonuimus etiam ibi, num. 470.

Ampliatio XXV.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio facit attentata etiã ſi non fuerit iuſtificata cauſa in appellatione expreſſa quando emanauit vigore commiſſionis appellationis.*

1 VIgeſimoquintò Amplia, † vt inhibitio ſit tantæ efficaciæ vt de Stilo Dominorum cauſet attentata, quando emanauit vigore Cõmiſſionis appellationis, etiam ſi non fuerit probata, & iuſtificata veritas cauſæ in appellatione expreſſæ, cap. non ſolum, & ibi gloſ. & Franc. colum. antepenul. verſ. ſed aduerte, quia etiam, &c. de appellat. in 6. Imol. in c. bonæ, & ibi quoque Franc. num. 40. vbi plures in id deciſ. citat. eod. titu. Et faciunt quæ poſuimus ſupra, in hac 3. parte, c. 12. de attent. appell. pendente in prima limi. prin. nu. 108. & nu. 110. verſ. 8. regula, &c. vbi diximus ita fuiſſe tentum in vna Valentina della plebe, vt eſt dec. in Recollect. Achill. 27. incip. Attentata de ſtilo, ſub Rubrica, de attentat.

Ampliatio XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio facit attentata etiam ſi emanauerit ad inſtantiam intruſi, contra diſpoſitionem c. ſi hi contra quos, Vt lite pend. in 6.*

2 *Executoriales poſſunt exequi contra intruſum, etiam non citatum.*

3 *Poſſeſſio intruſi contra formam c. ſi hi contra quos, Vt lite pend. in 6. non eſt conſiderabilis, nec reſtituibilis, & caret omni iuris adminiculo.*

4 *Commiſſio per intruſum præſentata, aut appellatio per eum interpoſita, regulariter non faciunt attentata rémiſſiuè.*

1 VIgeſimoſextò Amplia, vt inhibitio faciat attẽtata, † etiam ſi emanauerit ad inſtantiam intruſi, contra diſpoſitionem cap. ſi hi contra quos, vt lite pendent. in 6. quamuis enim intruſus ſit odio
2 ſacris Canonibus, ita † vt contra eum etiam non citatum poſſint exequi literæ executoriales, Creſcent. deciſ. 142. cum alijs latius adductis ſuprà, in prima parte, cap. 3. de attentat. à Tertio, num. 82. & ſeq. & propter decretum irritans de quo in d. cap.
3 ſi hi contra quos, eius † poſſeſſio non ſit conſiderabilis, neque reſtituibilis, & careat omni iuris adminiculo. Rota dec. 3. aliàs, 16. nu. 3. de reſt. ſpoliat. in nou. Creſcent. deciſ. 217. de re iud. cum ſimil. Et ma-
4 gis ad propoſitum † nec commiſſio per intruſum ſuper iactationibus præſentata, nec appellatio per eum interpoſita faciunt attentata, vt diximus d. c. 3. nu. 76. & in c. 12. de attent. appell. pend. in 51. limi. princ. Si tamẽ vigore dictarum commiſſionum emanauerit inhibitio, illa facit attentata, ita vt mãdatum relaxatum per Iudicẽ à quo, ante illius moderationem cenſeatur attentatum, vt fuit de mente Dominorum in vna Senogallien. de Gandulfo, coram D. meo Ottoino, 9. Iunij, 1559.

Am-

Ampliatio Vigeſimaſeptima.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio facit attentata etiam ſi inſtrumentum inhibitionis careat Die, Anno Indictione, & Pontificatu.*
Dummodò Notarius in ſua Matrice in Decreto inhibitionis habeat illa adnotata, nu. 2.
3 *Inſtrumentum licet careat Die, Anno, Indictione ac Pontificatu, ad illud tamen ſuſtinendum ſufficit, quod Notarius illa adnotauerit in ſuo Prothocollo, & Matrice.*

1 VIgeſimoſeptimò Amplia † vt inhibitio faciat attentata, etiam ſi inſtrumentum inhibitionis per Notarium factum careat Indictione, Pontificatu, Die, Menſe, & Anno, & non habeat inſer-
2 tam Commiſſionem cuius vigore inhibetur, † dũmodo in ſua Matrice Notarius habeat adnotatum Diem & Annum decreti inhibitionis, vt fuit dictum in vna Meten. Parochialis, de Racuna, corã Chiſſanen. 18. Iunij, 1555. in qua dubitabatur ſub his verbis, an ſtante, quod inſtrumentum prętenſæ inhibitionis careat Pontificatu, Indictione, Die, Menſe, & Anno, & quod in ea non fuerit inſertus, nec etiam narratus tenor commiſſionis, inhibitio fuerit adeò nulla, vt Carolus non dicatur attentaſſe? & Domini tenuerunt pro attentatis; & licèt in Notis Domini mei Oradini, ita vnico verbo ſe abſoluerint, credendum eſt tamen eos motos fuiſſe, per ea, quæ per informantes pro attentatis allegabantur, quæ erant doctr. Speculat. in tit. de fide inſtru. §. inſtrumentum, verſ. quid ſit, & gloſſ. in verbo. protocollum, in Authent. De tabellion. §. final. Anton. in c. ex literis, de fide inſtr. Felin. in cap. pri-
3 mo, num. 11. eod. tit. in quibus dicunt, † quod ſufficit quod in prothocollo, & Matrice, prædicta ſint verè adnotata. Immò Oradinus in voto, quod dedit in dicta cauſa, fol. 188. dixit etiam notabile verbum, quod ſcilicet inhibitio non requirat ſcripturam, ex qua poſſet colligi alia, & erit.

Ampliatio Vigeſimaoctaua.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio facit attentata, etiam ſi oretenus & ſine ſcriptura fuiſſet facta.*
Dummodò ſufficienter probetur per teſtes, vt nu. 2.
3 *Acta iudicij, quæ de neceſſitate ſcripturã non requirunt, poſſunt indiſtinctè per teſtes probari.*
4 ** Excommunicatio ſine ſcriptura proferri poteſt.*

1 VIgeſimooctauo Amplia † vt inhibitio faciat attentata, etiam ſi fuerit facta oretenus, & ſine ſcriptura, puta per Iudicem decreta, vel præſente Parte, quæ inhibitioni prætenditur cum traueniſſe; Vel etiam notarius, qui de illo decreto fuerat rogatus, ſimiliter oretenus de commiſſione, & mandato Iudicis Partibus inhibuiſſet, quia ex defectu ſcripturæ hoc caſu non excuſaretur contraue-
2 niens ab attentatis, † dummodò præmiſſa per teſtes ſufficienter probarentur, ex quo inhibitio, vt conſiderabat D. meus Oradinus vbi ſupra, non re-
3 quirit ſcripturam, & aliàs regulare ſit, † quod acta Iudicij quæ de neceſſitate ſcripturam non requirunt, poſſint indiſtinctè per teſtes probari, vt declarat Bald. in l. emancipatione, C. de fide inſtrum. & Lanfranc. de Oriano, in c. quoniam contra, colum. 4. de probat. & poſt eos, & Canoniſtas, in c. Albericus, ext. de teſtibus tradit Marãtha in Speculo ſuo, in 2. parte, ſextæ partis principalis, in decimo actu qui eſt actorum editio, nu. 24. * Quæ ampliatio ex eo etiam ſuadetur, quia videmus in ſimili, quod
4 etiam † excommunicatio ſine ſcriptum poteſt proferri, & ea ſic prolata incurrantur pœnæ, quas aliàs incurrunt excommunicati, vt eſt deciſ. Caſſadori 2. Quæſui, nu. 11. ſuper Rubrica de Penſion. ſuper Regul. Cancel.

Ampliatio XXIX.

S V M M A R I V M.

1 ** Pœna in Inhibitione contenta, incurruntur, etiam ſi inhibitio ſit extraiudicialis, generalis, & ſine cauſa cognitione emanata.*

1 VIgeſimononò † poteſt hæc materia pro complemento Ampliari, vt pœnæ in inhibitione contentæ incurrantur, etiam ſi inhibitio fuerit extraiudicialis, generalis, & ſine cauſæ cognitione emanauerit, puta, ſi dominus loci per ſuum proclama ſub certis pœnis inhibuerit, ne aliquis in tali loco piſcari audeat, nam contrauenientes incurrũt dictas pœnas, vt eleganter deducit Guido Papæ in conſ. 171. Circa materiam num. 6. verſ. ad quintum quæſitum.

Ampliatio XXX.

S V M M A R I V M.

1 ** Geſta poſt Inhibitionem pendente recurſu, an faciant attentata.*

1 TRigeſimo Amplia, vt Inhibitio † faciat attentata, etiam ſi eſſemus in geſtis pendente recurſu quæ regulariter non dicuntur attentata; vt diximus cap. 19. nu. 26. & tamen facta Inhibitione, dicuntur attentata, vt in his terminis reſoluit Rota Lucenſ. & eſt deciſ. eiuſdem per Magon. collect. 23. per totam, præſertim num. 10.

Ampliatio XXXI.

S V M M A R I V M.

1 ** Inhibitio obtenta vigore appellationis, non ſolum facit attentata reſpectu appellantis, ſed etiam reſpectu aliorum, vt infra.*

1 TRigeſimoprimò Amplia, † vt Inhibitio obtẽta vigore appellationis, non ſolum faciat attẽtata reſpectu ipſius appellãtis, verum etiam reſpectu aliorum, pro quibus ipſe poterat appellare, & quos eius appellatio iuuat, puta, ſi Dominus, Epiſcopus, Abbas, vel Ciuitas appellẽt prout poſſunt, & tetigimus ſupra, cap. 12. de attentatis appell. pendente Limit. 50. nu. 41. nam ſi poſt huiuſmodi appellationem, & ſubſecutam Inhibitionem, Iudex à quo, cõtra ſubditum Clericum, Monachum, vel Ciuem procedat, vtique eius

eius proceſſus veniret tanquam attentatus reuo-
candus, & in terminis de inhibitione vigore ap-
pellationis per Dominum interpoſitæ, vt faciat
proceſſum contra ſubditos, eſſe attentatum, tra-
dit latè nouiſſimè Andr. Gail. Pract. Obſeru. lib. 1.
Obſeru. 126. per totam.]

Limitatio Prima.

SVMMARIVM.

1 *Stilus Rotæ nõ attẽditur extra Curiã in lite uertẽte in Partibus. Sicut nec Regulæ Cancellariæ vt n. 2.*
Nec deciſiones Rotæ, quæ non faciunt ius in partibus, nec decidunt cauſas tanquam leges, ſed prout magiſtrales doctrinæ aliorum Doctorum ſecũdum communem opin. vt ibid.
3 *Inhibitio quando non eſt iuſta, extra Rotam non facit attentata.*
4 *Inhibitio quando non eſt canonica, de iure non facit attentata.*
5 *Canonica inhibitio dicitur eſſe illa, quæ facta fuit præuia cauſæ cognitione, & Parte citata.*
Secundum communem omnium ſententiam, numero 6.
7 *Inhibitio contra ius facta non inducit nullitatem actus contra eum geſti.*
Etiam ſi ab huiuſmodi decreto inhibitionis nõ fuiſſet appellatum, num. 8.
Etiam ſi ſit contra formam alicuius Statuti à Papa confirmati, nu. 9.
10 *Friuola inhibitio, ſeu vigore friuolæ appellationis decreta manus Iudicis à quo non ligat.*
11 *Inhibitio tanquam non canonica, non facit attentata, quando conſtat de nullitate appellationis cuius vigore fuerat inhibitum.*
12 *Interlocutoriam ſuam reuocare poteſt iudex etiam poſt inhibitionem, quando illa non erat legitima, & canonica.*

Limitatur nunc eadam Regula,
Primò, (& hæc limitatio potius pro-
cedit de iure; quam de Stilo Modernæ
Rotæ, ſecundum ea, quæ proximè di-
ximus in 11. ampliat. num. 1. & conſequenter ex-
1 tra Rotam hæc limitatio procederet, † quia ſtilus
Rotæ non attenditur extra Curiam in lite vertẽ-
te in Partibus, vt de Ciuitate Venetiarũ dixerunt
aliàs Domini, in vna Pharen. Archidiaconatus co-
ram Paleotto, 5. Maij, 1565. Immo quod huiuſ-
modi Stilus extra Rotam non ſeruetur, ſenſerunt
ipſimet Domini in alia Parmen. ſtatus, coram D.
2 de Rubeis, 10. Aprilis, 1562. † Sicut dicitur regu-
lariter, de regulis Cancellariæ, vt poſt Anchar.
Card. Roman. Iaſ. & Dec. dixit Alciat. in conſ. 25.
Non videtur, nu. 5. lib. 5. Et ſimiliter de ipſis deci-
ſionibus Rotæ, quæ non faciunt ius, præſertim in
Partibus, nec decidunt cauſas tanquam leges, ſed
prout magiſtrales doctrinæ aliorum Doctor. vt
poſt Card. & alios, vt in c. paſtoralis. de fide inſtr.
tradit Io. Bapt. Ferrett. in cõſ. 52. Dominus Anto-
nius, nu. 5. lib. 1. vbi ita etiam communiter teneri
3 atteſtatur. Et expreſsè † quod extra Rotã inhibi-
tio, quando non eſt iuſta non faciat attentata, di-
xit Cotta in Recolle. ſuis, deciſ. 204.) Limitatur,
4 † vt non procedat Regula ſuprapoſita, quando
inhibitio non fuiſſet canonica, ad text. qui hoc ad
literam dicere videtur, in dicto capitulo non ſo-
lum ad fin. ibi canonicè, & c. de appella. in 6. pu-
ta quãdo ſine cauſæ cognitione, & Partis citatio-
5 ne inhibitio fuiſſet decreta; † canonica enim in-
6 hibitio, † iuxta communem omnium ſententiam,
vt teſtatur Didac. Practic. Quæſt. c. 24. nume. 3. ea
eſſe dicitur, quæ facta fuit præuia cauſæ cognitio-
ne, & citata parte, vt per eum, qui alios allegat,
quibus adde Rotam deciſ. 58. alias, 412. Si appel-
letur, nu. 2. de appell. in nou. & fac. deciſ. 75. aliàs
357. Nota quod attentata, de appella. in antiq. &
Pariſ. conſ. 172. In cauſa, nu. 15. lib. 4. & Maran-
tha in Speculo, in 3. parte, ſextæ partis principa-
lis, q. 2. ſub nu. 196. & Rol. in conſ. 77. Viſo, num.
24. lib. 2. Ruin. in conſ. 61. In lite, nu. 28. lib. 5. vbi
alios allegat, & ex recentioribus Oſaſc. deciſ. Pe-
demont. 5. Certo die, ſub num. 7. verſ. non obſtant
in contrarium adducta, vbi præter prællegatos
in id citat etiam Felin. in c. dilectus, el 2. num. 24.
extra, de Reſcript. & Vital. in tract. de Clauſul. in
7 Clauſula Nil nouari appell. pend. nume. 3. † Vel
quando inhibitio eſſet contra ius, quoniam, & ip-
ſa tanquam non canonicè facta, non inducit nul
litatem actus contra eam geſti, & conſequenter
8 non cauſat attentata, † etiam ſi ab huiuſmodi de-
creto inhibitionis non fuiſſet appellatum, vt poſt
Abbat. in c. cum veniſſent, in 4. notab. de reſtit. in
integrum, tradit Dec. in conſ. 460. Viſo, num. 20.
lib. 3. Pariſ. conſ. 108. De bono iure, nu. 11. & ſeq.
lib. 1. & Roland. in dicto conſ. 77. num. 26. Et nõ
ſolum, quando eſt contra ius commune, verum
9 † etiam ſi ſit cõtra formam alicuius Statuti à Pa-
pa confirmati, quia cum appellatio hoc caſu ſit
nulla, inhibitio quoq; eius vigore emanata nulla
dicitur, & nullum debet operari effectum, ſecun-
10 dũ Corn. in conſ. 25. attentis, littera C. lib. 3. † Vel
quando inhibitio eſſet friuola, ſeu vigore friuolæ
appellationis decreta nam & ipſa, quaſi minus
canonicè decreta, manus Iudicis à quo non ligat,
vt ſenſit Rota dicta deciſ. 58. aliàs 412. Si appel-
letur, de appell. in nou. & tradit Mil. in verbo ap-
pellatione in Curia interpoſita, in fin. fol. 8. Pariſ.
in dicto conſ. 108. nu. 9. & nu. 21. cum alijs alius
adductis ſupra in hac 2. parte, c. 12. de attent. ap-
pell. pend. in 6. limit. princ. limit. 1. nu. 20. Quam-
uis hoc non ſit ſine aliqua dubitatione, præſertim
attento ſtilo Modernæ Rotæ ſecundum ea, quæ
poſt Franc. Aufrer. & Guid. Pap. latius ibi diximus
11 † Vel quando aliàs de nullitate appellationis
conſtaret, nam & tunc inhibitio, tanquam non
canonica, non cauſat attentata, vt eſt deciſ. Rotæ
75. aliàs 357. Nota quod attentata de appellat. in
antiq. Ægid. deciſ. 239. In cauſa Domini Guglielmi, & Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4. ſub nu.
16. ſub verſ. & quamuis qui attẽtata, & propterea
videmus, quod licet Iudex non poſſit ſuam inter-
locutoriam reuocare, ſi ſit inhibitus, vt diximus
ſupra, c. 12. de attent. appell. pend. in 1. limit. prin-
12 cip. nu. 25. † ſi tamen inhibitio non fuerit legiti-
ma, etiam poſt inhibitionem, & illa non obſtante
poteſt ſuam interlocutoriam reuocare, vt poſt
Maranth. in Speculo, in 3. parte ſextæ partis prin-
cipalis, q. 2. num. 196. declaraui in dicta prima li-
mit. num. 26.

Limitatio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *Attentata non dicuntur ea, quæ fiunt poſt inhibitionem moderatam, & reuocatam.*

2 *Dilatione pendente non dicitur attentari poſtquam fuit reuocata.*
Sic nec relatione pendente, quando relatio fuit reuocata, nu. 3.
Nec etiam conſilio ſapientis pendente ſi iudex remiſſionem ad conſilium ſapientis reuocauit, nu. 4.
5 *Inhibitio moderata, ſeu reuocata regulariter nõ facit attentata.*
Niſi reuocatio fuiſſet nulla, vt infra, nu. 21.
Etiam ſi reuocatio eſſet tacita, prout eſt illa, quæ reſultat ex remiſſione cauſæ facta per Iudicem ad quem, Iudici à quo, nu. 6. &
Etiam ſi inhibitio nõ fuerit actualiter moderata, ſed duntaxat pars petierit illã moderari, quia per hanc petitionem, videtur quis ſibi præiudicare, vt ille nõ poſſit dare de attentatis, vt nu. 7. &
Etiam ſi inhibitio non fuiſſet actualiter moderata, ſed de iure veniret & moderanda, prout eſt quãdo clarè conſtat de bono iure illius qui prætenditur inhibitioni contraueniſſe, vt num. 8. &
Etiam ſi ab huiuſmodi reuocatione fuiſſet appellatum, vt infra nu. 15.
9 *Moderanda eſt inhibitio, & circa reuocationẽ attentatorum ſuperſedendũ quando clarè cõſtat de bono iure illius, qui dicitur poſt inhibitionem attentaſſe.*
10 *Text. in l. Prætor ait, in princ. ff. de noui oper. nunc. declaratur.*
11 *Inhiberi dicitur per nunciationem noui operis, & ſi quid fiat poſt nunciationem per viam attentati reuocatur.*
12 *Satiſdatio nunciationem noui operis ad eum ſtatum redigit, vt nunciatio ſit remittenda.*
Quæ ſatiſdatio operatur non ſolum, quando ſtatim poſt nunciationem offertur, verum etiam ſi offeratur inde ad tres menſes, nu. 13.
Etiam ſi nuncians offerat ſe incontinenti probaturũ, quod nunciato ius ædificandi non competit, ut num. 14.
15 *Inhibitio reuocata non facit attentata etiam ſi ab huiuſmodi reuocatione fuerit appellatum.*
Licet aliqui contra, vt nu. 16.
Niſi per tertium Iudicem cui fuit commiſſa cauſa appellationis à dicta reuocatione fuiſſet expreſsè inhibitum, nu. 17.
18 *Iudex qui inhibitionem reuocauit ſi à ſententia reuocationis fuit appellatum, poteſt ſuam reuocationem inhibitionis reuocare.*
19 *Vicarius Epiſcopi, qui inhibuit Iudici ſæculari, ne inſtrumentum quaſi vſurarium exequatur, ſi pronunciet inſtrumentum non eſſe vſurarum, (& ſic reuocet ſuam inhibitionem) & ab eo appelletur, poterit ſuam reuocationem reuocare, & iterum ſæculari mandare, vt in exequendo ſuperſedeat.*
20 * *Inhibitio an cenſeatur validè moderata, ſi Notarius non fuit de tali actu rogatus, ſed Iudices de ea fidem faciant.*
21 *Inhibitio & illius effectus, etiam poſt reuocationẽ durat, quando reuocatio fuiſſet nulla, & inualida.*
22 *Citatio nulla non inducit litis pendentiam.*
23 *Lis quando eſt nulla non facit attentata.*
24 *Appellatio nulla non facit geſta contra eam ſubiici vitio attentatorum.*
25 * *Inhibitionis reuocatio quando non excuſet ab attentatis.*
26 * *Inhibitionis moderatio non purgat attentata, quæ præceſſerunt moderationem.*
27 *Moderatio inhibitionis an differat à reuocatione remiſſiuè.*
28 *Moderatio prædicta ex quibus cauſis fiat remiſſiuè.*
29 *Citatio partis, & cauſæ cognitio, an ſit adhibenda in moderatione inhibitionis, remiſſiuè.*
30 *Moderatio inhibitionis nõ concederetur ex eo ſolum quia in ea decernenda non fuiſſet Pars citata.*
31 *Inhibitio moderanda eſt, quando inhibitus haberet bonam poſſeſſionem.*
32 *Poſſeſſio bona dicitur ad effectum obtinẽdi moderationem inhibitionis, quando capta ſine mandato, fuiſſet tamen per dominum ratificata.*
33 *Inhibitio ſimiliter venit moderanda, quando ante eam executio erat taliter capta, vt virtualiter diceretur perfecta.*

SEcundò limitatur Regula ſupra poſita, qñ
1 † inhibitio fuiſſet reuocata, vel moderata: geſta enim poſt inhibitionem moderatam non videntur poſſe dici attentata; quia cum per reuocationem eſſet inhibitio, quæ cauſabat attentata, quaſi ceſſante cã ceſſant & ipſa attentata, vt ſenſit Rota in deciſ. 1. aliàs 138. ſi appellauit de offic. deleg. in nou.* & eſt deciſ. Putei 148. incip. Die 4. Iulij, lib. 3. & hunc locũ (licèt corruptè,) citat Rota, in deciſ. Diuerſ. 641. nu. 11. lib. 1. in vna Romana vineæ, corã Robuſterio, 23. Iunij, 1581.] quod & in ſimili in materia noſtra
2 cõprobatur: † nã licet aliàs dilatione pendẽte nihil ſit innouandum, l. ſiue pars, C. de dilation. c. ſignificãte, de appell. ſi tñ dilatio de cõſenſu Partis fuerit reuocata, poterit innouari, vt diximus poſt Franc. ſupra in hac 2. par. c. 7. de attent. dilat.
3 pendente limit. 2. n. 12. † Sic ẽt poſt reuocationẽ relationis alicuius cauſæ ad Principẽ factæ, Iudex validè procedit, vt diximus ſupra, c. 8. de attẽt. relatione pendente limit. 1. n. 15. Licet ſecùs dicendum ſit ante reuocationẽ, vt latius diximus ibi, in
4 prin. Sic † etiam licet pendente conſilio ſapiẽtis, regulariter geſta ſint attentata, per ea quę latè diximus ſupra, c. 9. de attẽt. cõſ. ſapiẽtis pendente in princ. ſi tñ iudex ſuam interlocutoriam (qua pronunciauerat cãm eſſe ad cõſilium ſapientis remittendam) reuocauerit, validè, & citrà vitium attentatorũ dicitur procedere, ut diximus ibidẽ in 3. limitatione. n. 19. Et iſta ſit in præſenti limitatione.
5 Regula † quod geſta poſt inhibitionem reuocatam, vel moderatam non veniunt tanquam attentata reuocanda per ſupra allegata.

Quam

Amplia

Primò, vt procedat non ſolũ in reuocatione, &
6 moderatione expreſſa †, verũ ẽt in reuocatione tacita, prout eſt illa, q̃ reſultat ex remiſſione cauſæ, q̃ iudex appellationis à grauamine facit, pronunciando malè appellatum, & benè iudicatũ per Iudicem à quo, inhibitio enim emanata à Iudice ad quẽ, per talẽ pronunciationẽ, & remiſſionem, vr̃ tacitè ſublata, & reuocata, ut tradit Rot. deci. 65. aliàs 461. ſi appelletur, ad fi. de appell. in nou. & deci. 1. aliàs 138. Si appellauit, de off. deleg. ĩ nou. de quo latius dicemus in ſeq. 3. limit. n. 1. & ſeqq.

Secundò ampliari põt, vt procedat, non ſolum qñ ad inſtãtiã alterius Partis fuit inhibitio actua-
7 liter moderata, † verum ẽt ſi Pars duntaxat petiiſſet inhibitionis moderationem, qm̃ per hanc petitionẽ vr̃ ſibi præiudicare, ita vt nõ poſſit dare de attentatis, vt vr̃ fuiſſe reſolutum, aliàs in Rota, in vna Sabinen. decurſus aquarũ, corã D. meo Orradino, ſub die 19. Martij, 1561. in qua cum prætenderetur fuiſſe attentatum, tam cõtra inhibitionẽ emanatã ab Auditore Cameræ, q̃ à Camerario, cũ is, qui prætendebat fuiſſe attentatum, comparuiſſet corã Camerario, & feciſſet inhibitionem moderari, fuit dictũ, quod per huiuſmodi petitionẽ ſibi præiudicauerat, & à die petitionis citra eum

non

non poſſe dare de attentatis. Quæ reſolutio vide
tur ſanè intelligēda, vt per huiuſmodi petitionē
ſit præcluſa via reuocationi attentatorum ad in-
ſtantiam Partis moderationem petentis, ſecùs ſi
Iudex, cuius fuerit læſa maieſtas, velit illa ex offi
cio reuocare, tum quia reſolutio videtur fundaro
ſe potiſſimum in conſenſu partis, tum quia, & ſæ
pe aliàs attentata, quæ ad inſtantiam partis reuo
cari nequeunt, ex officio tamen Iudicis reuocan-
tur, prout quando notoriè conſtat de non iure
petentis reuocationem, ſecūdum Franc. in cap.
bonæ, num. 15. de appell. & dicemus latius infra
in 3. parte, cap. 27. de Iudi. & per quem attent.
reuoc. num. 7. & ſeqq.

8 Tertiò ampliari poteſt, † vt procedat etiam ſi
inhibitio non fuiſſet actu aliter moderata, ſed de
iure veniret moderāda, prout eſt, quādo clarè cō
ſtat de bono iure illius, qui prætenditur poſt inhi
9 bitionem attentaſſe, † quoniā hoc caſu inhibitio
eſt moderāda, & debet ſuperſederi circa reuoca
tionem attentatorum, vt ſenſit aliàs Rota in vna
Cæſarauguſtana erectionis Cappellæ coram Pa-
leotto, ſub die 12 Martij, 1558. vt patet in Recol
lect. ipſius deciſ. 176. aliàs, 163. incipiē. Collegiū,
10 Pro qua Ampliat. plurimū facit † quod habetur
in l. Prætor ait, in princ. & ibi gloſſ. in verbo, de-
beret, ff. de noui op. nunc. dum ibi dicitur, quod
factum poſt nouis operis nunciationem, non eſt
reuocandum, quādo nunciatio aut fuit remiſſa,
aut eſt in ea cauſa, vt remitti deberet, puta, quan-
11 do offertur ſatiſdatio, † ſiquidem per nunciatio-
nem dicitur fieri inhibitio, ad l. 1. in princ. ff eod.
tit. de noui op. nunc. & propterea reuocatio eius
quod fieret poſt nunciationem, dicitur fieri per
viam, & modum attentati ſecūdum Bald. in cōſ.
12 243. Proponitur, ſub nu. ſecundo, lib. ſecundo, †
Per ſatiſdationem autem nunciatio ad eum ſta-
tum redigitur, vt illa ſit remittenda, & conſequē
ter ſi quid poſtea fieret, non eſſet tanquam atten
13 tatum reuocandum, per ſupradicta. † Quæ ſatiſ-
datio non ſolum operatur quando ſtatim poſt
nunciationem offertur, verum etiam ſi offeratur
14 inde ad tres menſes, † etiam ſi nuncians offerat
ſe incontinenti probaturum, quod nunciato ius
edificandi non competit, vt habetur in Recol-
lect. Creſcent. ſecunda, deciſ. 20.

15 Quartò ampliari poteſt, † vt procedat, etiam
ſi ab huiuſmodi reuocatione fuiſſet appellatum,
quia non obſtante huiuſmodi appellatione pro-
ceſſos, & ſententia lata per primum Iudicē dicun
tur eſſe valida, vt tradit Rot. dicta deciſ. 5. aliàs
138. Si appellatur, de officio delegati, in nou. &
16 deciſ. 65. aliàs, 461. Si appellet. de appell. ī nou. †
quāuis Alex. ſecutus Federic. de Senis, in cōſ. 98.
incipiē. Nicolaus, in cōſ. 63. In cauſa, nu. 4. lib. 3.
nō videtur hāc concluſionē tenere, dū ibi vult,
capturā factā pēdente appellationis ab huiuſmo
17 di reuocationē, nō valere. Quā in ampliationē †
niſi per tertiū Iudicē cui fuit cōmiſſa cauſa appel
lationis à dicta reuocatione, fuiſſet expreſsè inhi
bitum, quia tūc geſta poſt huiuſmodi inhibitionē
eſſent attētata, ſecūdum Rotam proximè allega-
18 ta deciſ. Et pariter eandē declara, † quod Iudex
qui inhibuit, & deinde inhibitionē reuocauit, ſi à
ſētētia reuocationis fuerit appellatū, poterit ſuā
reuocationē inhibitionis reuocare, ſecūdū Franc. in
c. cū teneamur, nu. 24. de appell. vbi ponit exē
19 plū † in Vicario Epiſcopi, qui Primo inhibuit Iu
dici ſæculari, ne aliquod inſtrumētū, quaſi vſura-
riū exequatur, nā ſi deinde pronūciet inſtrumen
tū non eſſe vſurarium, & reuocet ſuam inhibitio
nem, & ab hac ſentētia appelletur, poteſt idē Vi-
carius ſuam reuocationem reuocare, & iterū Iu-
dici ſæculari mandare, vt in exequendo ſuperſe-
deat, poſt Federic. de Senis, qui ſuper eo cōſuluit
in conſ. 93. vt latius per Franc. ibi.

20 *Quintò vt procedat, etiam † ſi de moderatio-
non conſtaret, quia Notarius illam non adnotaſ
ſet, ſed dūtaxat Iudex poſtea atteſtaretur, quod
facto verbo cū aliquibus coauditoribus ſuis illā
fuerat moderatus, & quod dicti coauditores etiā
ſuper hoc, cum eo concordarent: nam per huiuſ-
modi decretum, & reſolutionē, ſic inter ipſos Au
ditores factam, Inhibitio in tātum cenſetur vali-
dè moderata, quod ſi poſtea fuerit ad inſtātiam
Petri lata ſententia priuatoria, contra Ioannem,
Petrus veniat excuſandus ab Attentatis, vt eſt de
ciſ. Purei, 156. incipiē. In cauſa Eugubrina, lib. 3.]

Limitatur eadem Regula

21 Primò, tribus modsi, † vt non procedat quādo
reuocatio fuiſſet nulla, & inualida, puta qa Pars
in reuocatione nō fuiſſet citata, quoniā hoc caſu
non obſtante reuocatione durat inhibitio, & ſi
quid contrafiat, dicitur nullū, vt tradit eleganter
Aret. in cōſ. 75. Diligēter, col. 4. ſub verſ. his p̄miſ
ſis, & col. 5. ver. & ꝙ citatio Partis, Et ita in cōtin
gentia facti allegaui, & obtinui in vna Peruſina,
in qua fuerat factū præceptum, & inhibitio colo
no, ne frumētū extra bona locatoris extraheret,
& quamuis de facto dictū præceptum, etiā loca-
tore (nulliter tamen citato) fuiſſet reuocatum, &
poſt dictam reuocationem magnā frumenti quā
titatem aſportaſſet, nihilominus fuit coactus ad
illud reportādum, ex quo ſtante nūllitate citatio
nis, in reuocatione, adhuc durabat effectus inhi-
bitionis, & cōſequēter aſportatio erat attentata.
Quæ limitatio multis comprobari poſſet, ex qui
bus ſolet aliàs dici, quod actus nullus, nullum re-
gulariter operatur effectū, prout dicimus in ma-
22 teria noſtra attentatorū † quod citatio nulla nō
inducit litis pendentiam, de qua ſupra, in hac 2.
parte cap. 4. de attent. lite pēd. in Præfatione, nu
23 me. 94. † & ſimiliter lis nulla non cauſat attenta
24 ta, & eodem cap. 4. in 3. limit. princip. † & pariter
quod appellatio nulla non facit geſta cōtra eam
ſubijci vitio attentatorum, vt abundè diximus ſu
prà, c. 12. de attent. appellatione pendente in
quinquageſima limitatione principali.

*Secundò limitari poteſt, vt nō procedat, quā
25 do † à ſententia per quam inter cætera reuocabā
tur inhibitiones omnes ab ipſo Iudice pronūciā
te emanatæ fuiſſet appellatum, & ideo ſi corā Iu
dice laico fuit oppoſita exceptio, puta excōmuni
cationis, vel alia ſimilis, quæ fuerit remiſſa ad Iu
dicem Eccleſiaſticum, qui deſuper pronunciaue-
rit, & in ſentētia etiam omnes Inhibitiones reuo
cauerit, ſi tamen ab eius ſententia fuerit appella
tū, quamuis inhibitiones fuerint reuocatæ, non
per hoc poterit Iudex laicus in cauſa ꝑcedere, vt
poſt Feder. de Senis conſ. 98. incipiente Nicolaus
Petri. Ant. de Butr. in c. tuam, q. 2. de ordine co-
gnit. Alex. cōſ. 63. Cauſa & lite, li. 4. tradit Thom.
Ferrat. Cautela 53. poſt princ. & cōſequenter da
tur caſus ꝙ reuocatio Inhibitionis nō excuſat ab
attētatis; Et ratio eſt: quia licèt ceſſet impedimē
tum Inhibitionis, tamen remanet aliud, videlicet
appellatio quæ cauſat attentata, ad notata in ru-
bro & nigro, ff. Nil nouari appell. pendente.

Tertiò limita, ſeu potius declara, vt huiuſmo-
26 di † moderatio operetur ex nunc, nō autē exten-
datur ad attenta quę proceſſerūt moderationem
quia illa nihilominus veniūt purgāda, & ideò in

vna Parmenſi illegitimitatis, coram Robuſterio,
11. Februarij, 1583. fuit dictum, quod pendente
cauſa illegitimitatis corã Iudice Eccleſiaſtico, nõ
potuerunt Iudices ſæculares procedere in cauſa
ſpolij, & quod licèt ſignatura in caſu illo fuerit
moderata inhibitiones Rotales, tamen iſta moderatio non facit quin ſint purganda attentata
præcedentia, quia operatur, vt ex nunc, vt eſt diuerſ. deciſ. 275. poſt princ. lib. 2.]
27 An † autem inter moderationem inhibitionis,
28 ac illius reuocationem ſit differentia † & ex quibus cauſis moderatio fiat nõnulla ponit Mãdoſ.
de inhibit. q. 58. per totam, quamuis vt ille dicit,
non poſſint certæ cauſæ, & omnes aſſignari, ſed
29 ſunt arbitrio boni Iudicis committendæ, † prout
etiam an in moderatione ſit Pars citãda, aut cauſę cognitio adhibẽda, vt colligitur ex his, quę po-
30 nit idem ibi, q. 39. per totã. Quibus adde, † quod
moderatio inhibitionis non concederetur ex eo,
quia in decernenda inhibitione non fuiſſet pars
citata, vt fuit nouiſſimè dictum in vna Oueren.
Canonicatus, & præbendæ, coram D. meo Ora-
31 dino, 16. Iunij, 1572. & econuerſo, † moderanda
eſſet inhibitio, quando inhibitus haberet bonam
32 poſſeſſionem, & bona † diceretur poſſeſſio, etiã ſi
fuiſſet capta ſine mãdato, dummodo fuerit poſtmodum per Dominũ ratificata, vt ſenſerunt Domini in vna Parmen. Cappellaniæ, coram Fan-
33 tutio, 9. Aprilis, 1554. Pariter moderanda † eſſet
inhibitio ſi ante eam executio fuiſſet taliter cœpta, vt licet aliquid acceſſoriè veniret faciẽdum,
tamen virtualiter diceretur perfecta, vt fuit reſolutum in vna Beneuentana bonorum, coram Iupio, 29. Nouembris, 1557.

Limitatio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus factus per Iudicem à quo, poſtquam iudex qui inhibuit ad cũ cauſam remiſit, nõ eſt attẽtatus.*
Etiam ſi nulla fuerit, etiam verbalis facta remiſſio, num. 2.
Dummodo de iure cauſa ſibi fuiſſet remittenda, numero 3.
Etiam ſi à remiſſione prædicta fuiſſet appellatum, num. 4.
Niſi Iudex huiuſmodi appellationis inhibuiſſet, num. 5.

1 TErtiò limitatur regula princ. † vt nõ
procedat, in proceſſu facto per Iudicem à quo, poſtquam iudex, qui inhibuit ad eum cauſam remiſit, quia
per remiſſionem cẽſetur ſublata inhibitio Rot. in dicta deciſ. 1. aliàs 138. Si appellatur, de offic. deleg. in nou. & deciſ. 65. aliàs 461. Si
appellatur, de appellat. in antiq. & dictũ eſt ſupra
proximè, in 4. Ampliatione ſecundę limitationis,
numero 15. & ſequitur etiam Mandoſ. de inhibit.
quæſt. 36. & iſta poteſt eſſe in hac tertia limita.
Regula, quam
2 Amplia Primò, vt talis proceſſus valeat, † etiã
ſi per Iudicem, ad quem, nulla fuerit etiam ver-
3 balis facta remiſſio, † dummodo ſecundum terminos cap. vt debitus, de appellat. cauſa (puta
ob non iuſtificatam appellationem) fuiſſet ad
eum remittenda, quia nõ obſtante inhibitione ſibi facta per Iudicẽ ad quem, poteſt validè in cauſa principali procedere, dummodo Iudex à quo
appellationi non detulerit, vt habetur notanter
apud Dominos, deciſ. 3. aliàs 11. Fuit dubitatum,
in 3. additione, verſ. ſed hic oritur dubitatio, de
4 appellat. in nou. † Secundò amplia, vt procedat,
etiam ſi à remiſſione cauſæ, & conſequenter à tacita inhibitionis reuocatione fuiſſet appellatum,
per ea, quæ dicta ſunt ſupra in dicta quarta ampliatione, ſecundæ limitationis nu. 15. limitando
5 prædictam concluſionem, † niſi tertius iudex, cui
præſupponeretur commiſſa cauſa appellationis à
dicta reuocatione primo Iudici inhibuerit, vt ibidem dictum eſt num. 17.

Limitatio Quarta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex à quo, poteſt non obſtante inhibitione Iudicis ad quem, explicare omnia, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis.*
Et multi in hoc errant, vt infra nu. 4.
2 *Etiam ſi huiuſmodi inhibitio fuiſſet canonice facta.*
Niſi hoc caſu Iudex delegatus appellationi detulerit, vt infra, nu. 5.
3 *Inhibitio operatur in his quæ ſunt cõtra appellationem non in his quæ ſunt in fauorem appellationis.*

1 QVartò Limitatur Regula prædicta,
† vt non procedat in his, quæ tẽderet in faciliorem exitum appellationis, ea enim poteſt Iudex à quo, explicare nõ obſtante inhibitione per
2 Iudicem ad quem † etiam canonicè facta, puta ſi
parti terminum ad proſequendam appellationẽ
aſſignet, vel partibus inhibeat, ne aliquid in præiudicium appellationis innouent, vt poſt Ant. de
Butr. ibi, & Feder. de Senis in conſ. 93. tradit eleganter Franc. in c. cum teneamur col. 4. verſ. ſecundus intellectus, nu. 21. de appellat. vbi ſubdit
3 rationem † quia ſcilicet inhibitio operatur in his,
quæ ſunt contra appellationem, ſecus in his, quæ
ſunt in fauorem, quia inhibitio ſecundum eum,
ad hoc ſe non extendit, quod dictum reaſſumit,
& multum commẽdat Veſtr. in praxi Rom. Cur.
4 lib. 8. cap. 4. nu. 7. verſ. nec eo minus † vbi ſubdit,
quod multos in hoc errare vidit, & cõtra hos errantes ſe aliàs obtinuiſſe teſtatur. pro qua limitatione faciunt in ſimili multa, quæ congeſſimus ſupra, c. 12. de attent. appell. pend. in 4. limitatione
principali, in princ. ad demonſtrandum, q̃ Iudex
poſt appellationem, & ea pendente poteſt tẽdentia in faciliorem exitum appellationis explicare,
5 † Quam limitationem ſublimita ſecundũ Franc.
& Veſtr. vbi ſupra, niſi iudex (quando eſſemus in
delegato) appellationi detuliſſet, quia cum per
delationem Iudex dicatur à ſe abdicare omnem
iuriſdictionem, vt diximus ſupra, c. 12. de attent.
appellat. pend. in 5. ſublimit. 1. limitat. princ. nu.
72. præſuppoſita delatione, non ſolum non poſſet
illa facere, quia fuiſſet inhibitum, ſed ſimpliciter
etiam non præſuppoſita inhibitione, non poſſet
aliquid vltrà in cauſa facere.

Limitatio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Actus non poteſt dici attentatus, quando fuiſſet*
fa-

Digitized by Google

factus in cauſa diuerſa ab ea in qua fuit inhibitum.
2 *Inhibitio regulariter non operatur in diuerſa cauſa, & in ſeparatis articulis.*
3 *Obligatus in forma Cameræ, ſi committat cauſam nullitatis ſuper dicta obligatione, & obtineat inhiberi, poteſt non obſtante dicta inhibitione ad executionem dictæ obligationis procedi.*
4 *Inhibitio Iudicis criminalis ſuper Simonia contra vnum ex præſentatis non impedit quin patroni poſſint litem eiuſdem in Rota pendentem proſequi, & petere ſe ad illam admitti.*
5 *Inhibitio in cauſis connexis operatur.*
6 *Connexa cauſa quæ dicatur, & quæ ſeparata, remiſſiuè.*

1 QVintò Limita, † vt non procedat qñ
actus qui prætenditur attẽtatus, po-
teſt deduci, qđ fuerit factus in cauſa
ſeparata, & diuerſa ab ea in qua fuit
2 facta inhibitio, † quia regulariter
inhibitio nõ operatur in diuerſa, & ſeparata cau-
ſa, & in ſeparatis articulis, vt poſt Ant. & Franc. in
c. ſuper eo, el 1. de appell. deducit, & comprobat
Dec. in conſ. 33. Viſo, col. 2. ſub nu. 4. & aliqđ etiã
per Pariſ. in cõſ. 30. nõ poſſunt, nu. 9. & melius nu.
28. lib. 1. & in cõſ. 108. de anno iure, nu. 7. lib. 1. &
in cõſ. 172. In cauſa, in vltimis verbis, lib. 4. & tra-
dit poſt alios Aug. Bero. in cõſ. 85. Dicã breuiter,
nu. 20. verſ. 2. caſu, lib. 3. & faciunt quæ latius tra-
dit idem in pulchro caſu (in quo præſupponeba-
tur fuiſſet inhibitum, vt ibi in prin.) cõſ. 113. Viſa
nu. 1. iunctis his quæ ponit nu. 4. & per tot. vbi de-
ducit cauſarũ diuerſitatem, lib. 3. & ideò aliàs in
vna Roma. cenſus coram Quiroga, 22. Apr. 1558.
cum inter eaſdẽ partes penderet occaſione eiuſdẽ
domus, vna lis corã Auditore Cameræ ſuper ſpo-
lio cenſus dictæ domus, & eiuſdem deuolutione,
ſub prætextu, qđ domus pertineret ad Eccleſiã, &
tanq̃ malè alienata eſſet deuoluta, & alia in Rota
ſuper impoſitione dicti cenſus, quiá reus præten-
debat illã eſſe liberam, & per partes fuiſſet hinc-
inde obtentum inhiberi, & dubitaretur, an huiuſ-
modi cauſæ eſſent diuerſæ, ita vt non obſtãtibus
inhibitionibus poſſet vterq; Iudex validè in cauſa
procedere, Maior pars Dominorum renuit, quod
cauſę eſſent diuerſæ, & ppeà pendente cauſa ma-
læ alienationis coram Auditore Cameræ, potuit
validè in Rota expediri cauſa impoſitionis cẽſus;
Ex quo colligitur, quod inhibitio in vna cauſa nõ
afficit in cauſa diuerſa. Quod etiam fuit de mente
Rotæ in alia Ciuitatis Caſtelli attẽtatorũ, coram
Grato, 6. Nouẽbr. 1564. de qua latius diximus ſu-
pra, in hac ſecunda parte, cap. 12. de attẽt. appell.
pend. in 2. limit. princ. ſub nume. 24. Quibus adde
Ægid. deciſ. 529. Si Ritus, vbi vult, qđ inductio in
poſſeſſionẽ certorum iurium, poſt inhibitionẽ fa-
ctã, nõ ſit attentata, ex quo ſuper dictorũ iurium
inductione non litigabatur, & conſequenter erat
3 diuerſa cauſa. Sic etiam dicimus, † quod ſi obliga-
tus in forma Cameræ, committat cauſam nullita-
tis ſuper dicta obligatione, & obtineat per Iudi-
cem inhiberi, poteſt nõ obſtante dicta inhibitio-
nẽ ad executionẽ dictæ obligationis procedi, ha-
bita hac conſideratione, quia cauſę cenſentur di-
uerſæ, vt poſt Innoc. in cap. cum in iure, ſuper ver
bo, de mãdato, de offic. deleg. & Canar. quæſt. 52.
de execut. inſtr. tradit Galleſ. in tract. de Oblig.
Camer. in 3. parte princip. quæſt. quinta, ſub cap.
de vi inſtrumenti, numero 26. fol. 146. Similiter,
4 † inhibitio facta per Iudicem, cui erat commiſſa
cauſa criminalis ſuper ſimonia contra vnum ex
præſentatis ad inſtantiam alterius, qui fuit de di-
cto Beneficio promiſus, non impedit, quin lite in-
ter eos in Rota ſuper validitate præſentationis
pendente, poſſint patroni illam proſequi, ſi antea
in lite fuerunt, & ſi in lite nõ fuiſſent, quo minus
admittãtur pro ſuo intereſſe ad ſuſtinendũ ſuum
ius patronatus, vt fuit dictum in vna Pãpilonen.
de Sangueſſa, coram Sarmiento, 14. Febr. 1569.
5 Benè tamen illa † operaretur in cauſis connexis,
vt dicunt ſupradicti Doctor. & videtur deciſ. 31.
aliàs, 193. Si ab excommunicatione, de appell. in
no. vt latius deduximus ſupra, cap. 12. de attent.
appell. pend. in 2. limit. princip. nume. 25. Et ideo
cum aliàs in vna Anconitana attẽtatorum coram
Sarmiento 27. Iunij, 1565. dubitaretur, an execu-
tio facta contra fideiuſſores (qui fecerunt inſtru-
mentum obligationis vigore ſententiæ per quam
principalis cogebatur ad præſtãdos fideiuſſores)
poſtquam per principales fuerat à dicta ſentẽtia
interpoſita appellatio, diceretur attẽtata, Domini
fuerunt pro attentatis, quia inſtrumentum depen
debat à ſententia à qua fuerat appellatũ, & cuius
6 vigore fuerat inhibitum. † Quæ autẽ dicatur con
nexa, & quæ ſeparata cauſa, ſatis appatere poteſt
ex his, quæ latius diximus ſupra, in dicto c. 12. de
attent. appell. pend. in 2. limitatione principali,
poſt principium, nu. 4. & quamuis contra hanc li-
mitationem nonnulli ſenſerint, vt annotauimus
in 3. ſublimitatione dictæ ſecundæ limitationis
princip. num. 36. quia tamen illorum opinio tunc
non placuit, ſed potius opi. Franc. in dicto c. ſuper
eo, el primo, & hodie etiam magis placet, dic vt
ibi num. 37.

Limitatio Sexta.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio facta ad inſtantiam principalis an iuuet fideiuſſorem & è contra.*
Et regulariter non iuuat 2.
Et ratio aſſignatur 3.
Etiam ſi inhibitio emanaſſet à Summo Pontifice, vel Principe, vt infra, nu. 5.
Etiam ſi in inhibitione fuit generaliter facta mẽtio, & expreſſio fideiuſſorum, vt infra, nu. 6. &
Etiam ſi inhibitio, etiam cum generali expreſſione fideiuſſorum fuiſſet geminata, vt infra nu. 7.
Niſi eſſemus in fideiuſſore iudicij, vt infra, nu. 9.
Niſi in inhibitione fuiſſet facta mentio de fideiuſſoribus, & cum expreſſione concurreret etiam connexitas cauſarum vt infra, nu. 18.
Et hoc quãdo eſſent plures fideiuſſores, ſecus ſi vnus tantũ, vel duo ad ſummũ eſſent vt infra, nu. 19. &
Niſi conſuetudo, vel ſtilus Curiæ, vel cõuentio Partium eſſet in contrarium, vt infra, nu. 20.
4 *Præſcriptio ſtatutaria contra principalem non interrumpit præſcriptionem factam contra fideiuſſorẽ.*
8 *Geminatio inhibitionis habet vim motus proprij.*
10 *Fideiuſſor de iudicio ſiſti non cogitur repræſentare principalẽ pẽdente appellatione per eũ interpoſita.*
11 *Fideiuſſor iudicij repetit omnia damna a principali immediatè abſque alio iudicio.*
12 * *Victoria principalis prodeſt fideiuſſori de iudicio ſiſti.*
Secus in fideiuſſore contractus, vt nu 13.
14 *Sententia contra à principalem lata non mandatur executioni ſine nouo proceſſu, contra fideiuſſorem contractus.*

Secundum magis communẽ opinionem, vt nu. 15.
16 ** Executio contra fideiuſſorem Iudicij, an poſſit ſine nouo proceſſu & noua ſententia fieri, lata ſententia, & relaxato mandato contra Principalem.*
17 ** Fideiuſſor in locum Principalis ſubrogatur, & quando.*
18 *Inhibitio principalis iuuat fideiuſſorem quando in ea facta eſt fideiuſſorem mentio, & cauſæ ſunt connexæ. Niſi vnus, aut ad ſummum duo extarent fideiuſſores. num. 19.*
20 *Statutum vel conſuetudo poteſt efficere vt inhibitio principalis iuuet fideiuſſorem.*
21 ** Inhibitio obtenta à Domino, an iuuet ſubditos*

SExta huic proxima limitatio eſſe pôt, vt
nõ procedat, qñ inhibitio fuit facta in vna
cauſa, & actus qui prætẽditur attentatus,
licèt prima frõte videretur factus in eadẽ
cauſa, eſſet tamen factus cõtra diuerſam perſona
1 † Puta ſi inhibitio ſit facta pro principali, executio autem contra eius fideiuſſorem, vel econtra, nõ enim leuis eſt apud Doctor. dubitatio, an inhibitio facta ad inſtantiam principalis, iuuet fideiuſſorem, In qua, licèt aliàs in contingentia facti in vna Anconitana attẽtatorum per clariſſimos aduocatos eleganter informari viderim, & propterea multa huncinde diſputando dici poſſent, concluſiuè tamen procedendo, poteſt in propoſito firmari in præſenti limitatione
2 Regula, † quod executio prædicta poſt inhibitionem facta, nõ fit attentata ea potiſſimũ ratione, quia inhibitio principalis fideiuſſorem non iu
3 uat, nec contra † ex quo cauſæ videntur inuicem ſeparatę, & vnus reſpectu alterius Tertius dici poſſit, vt ánotauimus ſuprà, in prima parte, cap. 3 de attẽt. à Tertio, circa fi. nu. 150. poſt Bald. in l. 1. in fin. C. de diuerſis reſcriptis, & Frãc. in c. cum teneamur, verſ. & adde, quod ſicut inhibitio, de appellat. per l. creditor, ff. mandati, & alia ibi allegata: Quibus adde Aret. in conſ. 33. nũm. 2. & Bero. quæſt. 77. Verum, nu. 8. & quod aliàs dicitur,
4 † quod per petitionem factam cõtra fideiuſſorẽ, non interrumpitur præſcriptio ſtatutaria contra reum principalem, vt eſt in Recollect. Chiſſanẽ. deciſ. 174. Et quod licet conuẽtus coram vno Iudice, ſi coram alio ſuper eadem re ab eodem conueniatur, poſſit dare coram ſecundo de litis pendentia coram primo, vt declarauimus ſupra, cap. 4. de attent. lite pend. in 2. limitat. princip. nu. 66 id tamen nõ habet locum, ſi coram vno fuerit cõuentus principalis, & coram alio fideiuſſor, vt tradit Paul. de Caſtro, in conſ. 87. In cauſa, col. 1. verſ. nec obſtat prima ratio, lib. 1. quoniã fideiuſſor hoc caſu non poteſt opponere exceptionem litis pendentiæ contra principalem introductæ, vt etiam ibi admonuimus, num. 37.

AMPLIA

Primò vt præmiſſa procedant, non ſolum in in
5 hibitione Iudicis, † verum etiam in inhibitione Principis & ſummi Pontificis, vt erat caſus in quo de facto conſuluit eleganter Dec. in conſ. 33. Viſo puncto, poſt principium.
6 Secundò, † vt procedat, etiam ſi in inhibitione fuiſſet generaliter facta mentio, & expreſſio fideiuſſorum, quia per hoc inhibitio non iuuat fideiuſſores niſi cum diſtinctione, de qua dicetur infrà, in 2. limitatione, nu. 18.
7 Tertiò, † vt procedat etiam ſi inhibitio etiã cũ generali expreſſione fideiuſſorũ fuiſſet gemina-
8 ta, † quamuis enim geminatio habeat vim motus proprij, ad not. per Bald. in l. nec damnoſa, C. de precibus Imperat. offerend. per hoc tamen non magis inhibitione iuuantur fideiuſſores, vt elegãter conſiderat Dec. in dicto conſ. nu. 2. & 5.

LIMITATVR eadem Regula

Primò, & notabiliter, vt Regula procedat in fi
9 deiuſſore cõtractus, † ſecùs in fideiuſſore iudicij, quia licèt inhibitio principalis non iuuet fideiuſſorem contractus, iuuat tamẽ fideiuſſorẽ de iudicio ſiſti, vt fuit æqua, & notabilis cõſideratio Rotæ in dicta Anconitana attentatorum, coram D. meo Oradino, de anno 1566. 26. Iunij, in qua tenuerunt, quod executio facta contra fideiuſſorẽ, qui ſe in iudicio obligauerat vigore ſentẽtiæ per quam principalis condemnabatur ad præſtãdos fideiuſſores, pendente appellatione à dicta ſentẽtia per ipſum principalẽ interpoſita, & inhibitione illius vigore ſubſecuta, diceretur attentata, quia hoc caſu appellatio principalis prodeſt, ẽt fideiuſſori, vt ſentiebãt in dicta cauſa poſt Frãc. in c. cum teneamur, ſub nu. 18. de appellation. & Specul. in loco per eũ allegato, & Bald. in addit. ad Specul. in tit. de appellat. in additione magna quæ incipit, Conſeſſus in tormentis, col. 6. poſt princ. verſ. quidam promiſit repreſẽtare Titium
10 in quibus locis dicitur, † quod fideiuſſor de iudicio ſiſti, non cogitur repræſentare principalem pendente appellatione, ſicut nec ipſe principalis eo interim eſſet in aliquo grauandus; & ratio diuerſitatis quæ mouit Dominos, ea fuit, quia inter fideiuſſorẽ Iudicij, & principalẽ, videtur eſſe conſiderabilis coniunctio, & connexitas cauſarum,
11 † ex quo fideiuſſor Iudicij reperit omnia damna à principali immediate abſque alio Iudicio, vt (cõſiderata hac cauſarũ coniũctione, tradi Bald. in l. ſi. §. & cum antiquitas, col. prima, in fi. nu. 6. verſ. quarto verũ ſtatim, C. de vſuris rei iudicatæ, quem ſequitur Frãc. in c. primo, nu. 5. de iniurijs, & damno dato, l. ſexto, & notat Hippol. de Marſil. in rubr. de fideiuſſoribus q. 52. nu. 362. & ſeq.
12 * Hinc aliàs dicitur quod † victoria principali prodeſt etiã fideiuſſori de Iudicio ſiſti, vt poſt Felin. in c. quamuis, de re Iudic. & Bertrãd. cõſ. 43. lib. 1. dixit nouiſſimo Rota Lucẽſ. per Magon. deciſ.
13 92. nume. 17. quæ omnia † ceſſant in fideiuſſore
14 contractus, in quo & aliàs videmus, † quod ſententia lata contra principalem non mãdatur executioni ſine nouo proceſſu, vt per Natta poſt alios, in conſ. 345. Conſtantinus, in princ. lib. 2. Pro qua diſtinctione inter fideiuſſorem iudicij & contractus, faciunt quæ ponit nouiſſimè poſt alios Minſinger. Sing. Obſeruation. Cẽt. 4. deciſ. 96. incip. Elegans, vbi in eo articulo an ſentẽtia lata cõtra
15 fideiuſſorem, vel econtra, concludit, † etiam de magis cõmuni opinione atteſtas, quod crebior eſt ſententia, quod in fideiuſſore iudicij poteſt ſẽtentia executioni demandari, ſecus in fideiuſſore cõtractus, & adde, quod poſt Minſin. vbi ſupra, & alios quamplures per eum allegatos, multa circa hanc differẽtiam inter fideiuſſorem iudicij, & cõtractus, ponit nouiſſimè de commu. opin. poſt alios atteſtans, Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 31. c. 2. in 22. ampliatione ibi per eũ poſita, per totã, quinimmò ibidẽ, in verſ. ampliatur autẽ præcedens ampliatio, nu. 10. præſentem Ampliatione adhuc ampliare videtur, vt talis executio contra fideiuſſorem fiat etiã ſine nouo proceſſu, & ſine noua fideiuſſoris citatione. * Eandẽ diſtin
16 ctionem quod † contra fideiuſſorẽ Iudicij poſſit fieri executio ſine nouo proceſſu, & noua ſẽtẽtia, vt latè tenet Paul. de Caſt. in l. duobus reis, §. exceptio, nu. 6. ff. de Iureiur. poſt Bart. in l. 1. ff. de In

dic.

dic.fol. quos citat, & refert Dec.conſ.400.nu.10. quia ſufficit quod ſententia ſit lata,& mandatum relaxatum contra principalem.Bald.in l.duobus, §.igitur ſi quis, ff. de iureiurando, tunc enim videtur condemnatus fideiuſſor vna cũ principali, tanquam perſona acceſſoria, & cohærens. Guid. Pap.conſ.212. quia actus fundatur in perſona rei
17 principalis,&†talis fideiuſſor eſt in eius locũ ſubrogatus,ideo naturam eius in cuius locum ſubrogatus eſt ſapit, vt de iure clarum eſt ſecus verò eſt in fideiuſſore contractus, vt poſt Minſing.vbi ſupra,& Rebuff.de lit.oblig. art.5.gl.9.nu.8.Natta conſ.435.Conſtantinus,ſequitur Rot.Lucenſ.per Magon.deciſ.92.nu.1.& ſeq.

18 Secũdò,† niſi in inhibitione fuiſſet facta mentio de fideiuſſoribus,quia tunc comprehendũtur, & eos iuuat, Quod tamen ſanè intelligẽdum eſt, ſi cum expreſſione concurrat etiam connexitas cauſarum, aliàs, ſola expreſſio eos non iuuaret,vt conſiderat, & deducit Dec.in dicto conſil.33.per
19 totum preſertim col.3.†& hoc ego intelligerem, quando eſſemus in pluribus, & diuerſis fideiuſſoribus, ad quos mentio,& expreſſio prædicta referri poſſet, tunc enim eos tantum inhibitio iuuat, quos cũ principali connexitas cauſę coniungeret, quod ſi nõ eſſet niſi vnus, vel duo fideiuſſores tũc vt verba aliquid operarentur, & pluralis expreſſio fideiuſſorum verificetur, eosquoque hoc caſu inhibitio iuuaret, iuribus vulgaribus.

Tertiò, ex intentione Petri Duen. in Regula 276. quam ibi ponit, quod pendente lite contra Reum poteſt fieri executio contra fideiuſſorem)
20 poteſt adaptari limitatio, † vt nõ procedat, quotieſcunq; conſuetudo vel ſtilus Curiæ, vel cõuentio Partium eſſet in contrarium, vt ibi per eum.

21. *Quarto limita in † inhibitione obtenta à Dño, quæ iuuat ſubditos, etiam ſi ipſi non appellaſſent, ſed tantum Dominus, qui vigore ſuæ appellationis fecit inhiberi, nã ſi Iudex à quo, procedat hoc caſu contra ſubditos, proceſſus venit tanquam attentatus omninò reuocandus, vt concludit And. Gail.pract.Obſeru.lib.1. Obſer.126.per totam.

Limitatio Septima.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio dolosè & calumnioſè obtenta dicitur facere attentata.*
2 *Spolians alterum, & obtinens à Iudice inhibitionem nequis eum moleſtet, poteſt nõ obſtãte dicta inhibitione coram alio Iudice cõueniri ſpolio, & valet proceſſus.*
3. *Lis calumnioſa non facit attentata, remiſſiue.*
4. *Reſtitutio in integrum calumnioſè petita non retardat executionem, remiſſiue.*
5 *Inhibitio emanata vigore appellationis interpoſitæ à declaratione facta vigore obligationis in forma Cameræ non afficit, quia habetur pro calumnioſa.*

1 SEptimo Limitari poteſt, † vt non procedat quando inhibitio fuiſſet doloſè, & calumnioſè obtenta, proceſſus enim, & ſententia contra eam lata valida cenſentur, vt eſt notabilis deciſio Nicol.Boer.161.Margarita,ſub num.4.in qua
2 † cum quidam alterum ſpoliaſſet, & ſtatim vt ſe in ſua intruſione confouerret obtinuerit à Seneſcalco inhiberi, ne aliquis eum moleſtaret, coram Locumtenente conuentus ſpolio licet daret de litis pendentia coram Seneſcalco, & de inhibitione, fuit tamen proceſſus Locumtenẽtis validus reputatus; Pro qua faciunt in ſimili quæ diximus ſupra, cap.4. de attent.lite pendente, in 4.
3 limit.princ.† quod lis calumnioſè,& doloſè inſti-
4 ta, non cauſat attentata, † Sicuti etiam reſtitutio in integrum calumnioſè petita non retardat executionem, vt annotauimus ſupra,c.18. de attent. reſtit.in integrum penden. nu.60.& multis ſeqq. in prima limitatione Regulæ ibi poſitæ; Et proprius ad materiã de qua agimus, facit quod aliàs fuit dictum in vna Lucana terrarũ,coram Puteo,
5 ſub die 7.Octob. 1545. † quod inhibitio emanata vigore appellationis interpoſitæ à declaratione facta vigore obligationis in forma Cameræ, nõ afficit, quia habetur pro calumnioſa,& eſt deciſ.in Recollect.Put.17.Inhibitio,ſub Rub.[Vt lite pendente,* & latius per eund.Put. deciſ.301. aliàs 305.incip.Die 7.Octobris lib.2.]quã refert, & ſequitur nouiſſimè etiam Mãdoſ.in tractatu de inhibit.q.28.per totam.* cui concordat alia deci. Peregrini 79.incipien.Dubitaui,in fine,lib.3.quę habetur hodie in 3.parte Diuerſ.lib.3.deciſ.79.& alia eiuſdem Peregrini 136. incipien.In cauſa Lucenſ. in fine, lib.2.] Et pro hac limitatione facit, quod fuit aliàs dictum in vna Eluen.Archidiaconatus,coram Lancilloto,27.Iunij,1572.quod geſta in Partibus,poſt inhibitionem Rotalem,cenſeantur attentata,& reuocanda,niſi conſtaret inhibitionem fuiſſet ab Auditore extortam, ad eludendum Sacrum Concilium Tridentinũ, ne cauſa tractaretur in Partibus; Et ſimiliter, qđ tenuerunt Domini in alia Rauennatenſi prætenſorum attentatorum, coram Caputaquenſi 25.Ianuarij, 1553. in qua dum inter cætera ad excludenda attentata allegaretur, quod cum inhibitio obtenta in Curia (vbi erat procurator ſpecialis, cui poterat facilè inhiberi) fuiſſet ſtudioſè executa in partibus contra Sindicum generalem Communitatis Rauennæ, tanquam calumnioſa, & doloſa, nõ debebat poſſe facere, vt executio poſt eam facta eſſet ſubiecta vitio attentatorum, Domini tenuerunt eo caſu non conſtare de attentatis: Ex quibus deciſionibus poteſt præſens limitatio ampliari, vt procedat, etiam in inhibitione Rotali prout erant inhibitiones de quibus ſupra, & faciũt quæ diximus in 11.Ampliat.in fine.

Limitatio Octaua.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio emanata vigore commiſſionis ſuper nullitate per viam actionis intentata, non facit attentata, ſecundum aliquos.*
Licet contrarium videatur verius, remiſſiue, nu.2.

1 OCtauò Limita, † vt non procedat in geſtis poſt inhibitionem emanatã vigore Commiſſionis ſuper nullitate,per viam actionis intentata,quia etiam poſt huiuſmodi inhibitionẽ validè fieri poteſt executio, vt tradit Mil. in verbo,executio vnius ſententiæ, folio 129. poſt Rotam deciſ.3.aliàs,280. Licèt, de exceptionibus,in nou. de quo tamen latius dictum eſt ſupra, c. 17. de atten.nulli.pend.nu,63.& ſeqq.in prima limi-
2 tatione Regulæ ibi poſitæ, † vbi contrarium tanquam verius firmauimus.

Limi-

Limitatio Nona.

SVMMARIVM.

1 *Continuans etiam ſi fuerit inhibitus, non dicitur attentare.*

2 *Attentare non dicitur ille qui poſt inhibitionẽ iuit ad conſiliũ Regium pro manutentione poſſeſſionis, quando illã poterat propria authoritate defendere.*

3 *Superior non poteſt inhibere inferiori ne ſua iuriſdictione vtatur.*

4 *Continuare poſt inhibitionem poſſeſſionem, non licet in vim conſtituti poſſeſſorij, appoſiti in contractu ſuper cuius inualiditate eſt lis introducta.*

5 *Turbida poſſeſſio non poteſt poſt inhibitionem licite continuari.*

NOnò Limitatur, quando eſſemus in actu facto poſt inhibitionem ſed per modum cõtinuationis, quoniam non dicitur attẽtatus, 1 † quia continuans etiã inhibitus, non dicitur attẽtare, ad tex. in c. 1. vbi notant omnes, extra, vt lite pendente, & tradit Pariſ. in conſil. 39 Non poſſunt, nu. 8. & ſeqq. lib. 1. & conſ. 172. In cauſa, nu. 14. lib. 4. & Dec. conſ. 460. Viſo, nu. 20. & diximus ſupra, c. 4. de attent. lite pendente, in 3. ampl. primæ limitationis principalis nu. 11. Quibus addi poteſt bona deciſ. Ægid. 329. ſi Titius vbi vult inductionẽ in poſſeſſionem certorum iurium nomine cuiuſdam Præceptoriæ factam, poſt inhibitionem, non eſſe attentatam, ex quo Præceptoria nunquam amiſerat poſſeſſionem, & cõſequenter 2 cõtinuabat. † Hinc dixit Rota in vna coram Proſpero, nõ attentaſſe eum, qui poterat propria authoritate ſuam poſſeſſionem defendere, ſi poſt inhibitionem iuit ad Cõſilium Regium pro manutẽtione illius, nam vrbanius egit. per not. per Pariſ. in cõſ. vlt. lib. 4. vt eſt deciſ. in Recollect. Achil. de Graſſ. 34. incip. Attentare voluerunt Domini, ſub rubr. de attent. quá tenet remiſſiuè etiã Mandoſ. de inhibit. q. 21. & ꝓpterea dicebat aliàs Calder. inter cõſ. Pet. de Ancharano, conſ. 236. incip. Inherendo, in finalibus verb. quẽ refert, & ſequitur nouiſſimè etiam Mãdoſ. in tract. de inhib. q. 9. 3 ſub nu. 3. † quod ſuperior non poteſt inhibere inferiori, ne ſua iuriſdictione vtatur, ibiq; q. 13. expreſsè hanc limitationem tenet, quod continuans etiam poſt inhibitionẽ, non attentet, prout etiam ex recentioribus ſequitur Hier. Gabr. in conſ. 52. Puto, nu. 17. lib. 1. & Borgn. in deciſ. Fiuizzanen. 16. num. 13. Hanc tamen limitationem ſublimita 4 duobus modis, † Primò, vt non procedat, quando qois poſt inhibitionẽ vellet continuare poſſeſſionem in vim conſtituti poſſeſſorij, appoſiti in contractu, de cuius validitate, & inualiditate eſt lis introducta, vt eſt in Recollect. Corræ deciſ. 168. 5 Secundò, † quando poſſeſſio, quæ allegatur pro continuatione eſſet turbida, & in dubium reuocata, vt admonuimos etiam in dicta 1. limitatio. nu. 102. & ſeq. cap. 4. de attent. lite pend. * vel aliquo modo vulnerata, vt poſuimus exemplum ſupra, cap. 4. de attentatis lite pendente, limit. prima nu. ..... iuxta ea quæ fuerũt nouiſſimè reſoluta in vna Aquitana Canonicatus corã Robuſterio, die prima Iulij, 1587. Turbida autem nõ diceretur ſi vigore laudi fuiſſet capta poſſeſſio eo die, quo fuit petita reductio laudi, etiã ſi pro illa adipiſcenda oportuiſſet eijcere colonos illius, qui habebat cauſam à collitigante condemnato, nam per huiuſmodi actus fuiſſe acquiſitam plenam poſſeſſionẽ, & in illius continuationem potuiſſe fieri relaxationem etiam poſt inhibitionẽ Rotalem, tenuerunt Domini in vna Bonon. bonorum, coram D. de Rubeis, 15. Iunij, 1565. in qua cum præmiſſa præſupponerentur in facto, tenuerunt pro nõ attentatis, ratione continuationis de qua agimus.

Limitatio Decima.

SVMMARIVM.

1 *Tertius etiam poſt inhibitionem non dicitur attentare.*

Niſi in caſibus de quibus hic remiſſiuè. num. 2. item Niſi commiſſio, cuius vigore inhibetur haberet Clauſulam ſolitam, Cum facultate, quibus, vbi, quando, ac quoties inhibendi, Vel Clauſulam omneſque alios, &c. num. 3.

1 DEcimò Limita, † vt non procedat in geſtis per Tertiũ, quia is, qui eſt merè Tertius, etiã poſt inhibitionem ſi aliquid faciat contra eã, non dicitur attentare, ad tex. in c. Romana, §. in aliũ, de appellat. in 6. & ratio eſt: quia inhibitio regulariter Tertium non comprehendit. Rota deciſ. 2. aliàs, 98. Nota quod, Vt lite pendente, in antiq. Sicut nec prohibitio à iure inducta, ne quid lite, vel appellatione pendente innouetur, Tertiũ non comprehẽdit, ad not. per glo. celebrẽ, in l. creditor, ff. mandat. & per Iaſ. in l. 1. nu. 2. C. de diuerſ. Reſcript. & per Corſett. in Sing. ſuis, in verbo appellatio, verſ. 1. in 4. limitat. Regulæ ibi per eum poſitæ, & diximus ſupra hoc eodem cap. in præfac. in 3. q. nu. 96. atque etiã ſupra, in prima parte, c. 3. de attẽt. à Tertio, in prima Ampliatione, nu. 9. Vbi etiam quamplures poſuimus limitationes, in quibus etiam Tertius lite pendente dicitur attẽtare, puta, quando haberet cauſam à litigantibus, & aliæ de quibus ibi latius, num. 16. & 2 ſeqq. † Quæ omnes limitationes etiam ad hanc decimam limitationem Regulæ ſupra poſitæ, eſſent pro ſublimitationibus neceſſario accommodandę, ſed breuitatis cauſa ſufficiat ad dictum locum lectorem remittere, quoniã ſi Tertius in illis caſibus lite pendente dicitur attẽtare, multo magis poſt inhibitionem dicendus eſt attentare cum multa poſt inhibitionẽ fiant illicita, quæ ſimpliciter lite pendente fuiſſent licita, vt demonſtrauimus ſupra in prima Ampliatione, nu. 1. & per to- 3 tũ; Sublimita tamen hanc decimam limitat. † niſi Commiſſio, cuius vigore inhibetur haberet clauſulam ſolitam, Cum facultate, quibus, vbi, quando, ac quoties inhibendi, vel Clauſulã, Omneſque alios in executione nominandos, quoniam tunc etiam Tertio inhiberi poteſt, & contrauenienſ ſi illi attẽtaret, vt admonuimus etiam ſupra, hoc eodem cap. in præfa. q. 3. nu. 95. & ſeq.

Limitatio XI.

SVMMARIVM.

1 *Attentari non dicitur poſt inhibitionẽ quãdo Princeps*

ceps mandat aliquid fieri, non obſtante inhibitione.
Niſi reſcriptum ſit aliquo modo qualificatum, vt infra, num. 4.

2 *Reſcriptum non reducitur ad intellectum iuris communis, quando conſtat de mente Papæ, ſed eius forma (licet dura ſit) eſt obſeruanda.*

3 *Poſſeſſio capta poſt inhibitionem, non cenſetur attẽtata, ſi fuit capta vigore Breuis habentis Clauſulam, Citra vitium attentatorum, & Non obſtantibus inhibitionibus, vt hic remiſſiuè.*

4 * *Poſſeſſio capta vigore Commiſſionis, cũ Clauſula, Si quid exequendum, exequatur, non eſt attentata.*

5 * *Factum iure permittente, pœnam non meretur.*

6 * *Statutum Peruſinum Rubr. 29. de executione inſtrumentorum, declaratur.*

7 *Mandatum Principis aliquid committentis, nõ ſimpliciter, ſed qualificate, puta, executionem ſententiæ in poſſeſſorio, quatenus Ægidianæ locus ſit, non excuſat ab attentatis poſſeſſionem poſt appellationem, & inhibitionem captam.*

1 VNdecimò † fallit, quando Princeps mandaret, quod non obſtante inhibitione aliquis reintegraretur ad poſſeſſionem, vel aliquis alius actus expliearetur, nam ſi conſtat de eius voluntate, de poteſtate non eſt dubitandũ, vt dixit Ruin. in conſ. 76. Primo eſt videndum nu. 6. & ſeqq. lib. 5. pro quo facit, quod poſt Ant. de Butr. in c. ex parte, el 2. in gl. 1. de foro comp. dixit Dec.
2 in conſ. 33. Viſo puncto, poſt princ. † quod quando conſtat de mente Papæ, Reſcriptũ nõ reducitur ad intellectum iuris cõis, ſed eius forma (licet dura ſit) eſt obſeruanda, Princeps enim cũ ſit ſupra ius, non dicitur attẽtare, vt diximus latius ſupra, c. 4 de attent. lite pend. in 12. limit. princ. per
3 totam. Hinc † videmus, quod Princeps ſæpè ſolet concedere Breue, de capiendo poſſeſſionẽ Beneficij reſeruati, citrà vitiũ attentatorũ, non obſtantibus cõmiſſionibus, & inhibitionibus emanatis, de quo latè diximus ſupra, c. 4. de attent. lite pẽd. in præfacio. nu. 455. & multis ſeqq. in 1. illatione verſ. 13. & vltimo, &c. & poſſeſſio taliter capta nõ cenſetur attentata, vt vltra ea, quæ ibi fuerũt adducta, fuit etiam tentum in alia Legionen. Archidiaconatus, de Viala, corã Reuınano, 8. Nouẽbr. 1553. Declarando tamen vt latius ibi deduximus à nu. 455. vſque ad nu. 515. & præſertim nu. 489. & ſeq. vbi tetigimus qualiter poſſeſſio poſt inhibitionem capta diceretur attentata etiam ſi fuiſſet capta vigore literarũ miſſiuarum, quæ haberent vim Breuis: Et inſuper præmiſſa intellige de inhibitione emanata ante impetrationem Breuis, ſecùs, ſi inhibitio fieret ex poſt facto vigore Commiſſionis ſuper ſubreptione Breuis impetratæ, nã ſi Breue perdit vires ſuas, qñ eſt ſubreptitium, vt diximus in d. Præfacio. nu. 478. multo magis perdet ſtãte inhibitione ob illius vim, & efficaciam, iuxta ea, quę poſuimus ſupra hoc eodẽ c. in prima Ampl. princ. per totam. Niſi in Breui eſſet appoſita Clauſula, quam quandoque oppuni vidi, videlicèt, Non obſtãtibus quibuſcunq; inhibitionibus emanatis, & emanandis: * Hinc etiam proueoire poteſt id quod aliàs fuit reſulutũ in vna Auinionen. executionis laudi coram Fantutio, 9. Martij,
4 1556. quod ſi † Commiſſio habeat Clauſulam, Si quid exequendum fuerit, exequatur, qđ hoc caſu poſſeſſio vigore hmõdi commiſſionis capta, non dicatur attentata, quaſi Princeps hoc caſu executionem faciat, vel ſaltẽ illam fieri permittat, vnde
5 † factum iure permittente, non debet pœnæ & vitio attẽtatorum ſubijci; Inde aliàs in facto in vna
6 Peruſina Bonorum, ego dicebam, quod † ſtante ſtatuto Peruſino, Rubr. 29. lib. 2. de executione inſtrumentorum, quod à pronuncia quod inſtrumentum ſit purum, liquidum, & exequendũ, non detur appellatio, reclamatio, reſtitutio, ſeu recurſus, ſed quod nihilominus interim nõ retardetur executio, quod licèt à tali pronunciatione fuerit appellatum, poſſeſſio hac appellatione pendente capta, non diceretur attentata, quia Statutũ permittit executionem. Et faciunt quę diximus ſupra c. 18. de attent. appell. pendent. limit. 48. in fine.] Hanc autem Limitationem, & quæ in principio illius dicta ſunt, neceſſariò, & vtiliter limita, ac
7 declara, vt procedat, † niſi Princeps aliquid committens etiam vigore ſpecialis commiſſionis (puta executionem alicuius ſententiæ) ſuam Commiſſionem aliquo modo qualificet, puta, cũ clauſula, Quatenus Ægidianæ locus ſit, nã ſi talis Iudex, putans eo caſu Ægidianæ locum eſſe, decernat mandatum executiuum, & non obſtante appellatione ab huiuſmodi decreto interpoſita, exequatur, talis executio (ſi coram Iudice ad quem, detegatur, quod locus Ægidianæ non erat) non ſolum tanquam iniuſta, verum etiam tanquã attentata venit reuocanda, vt fuit dictũ in vna Parmen. bonorũ, coram Caputaquen. 15. Februarij, 1555. non obſtante, quod ad excuſanda attentata allegaretur, quod iudex exequens vigore nouæ Commiſſionis non diceretur attẽtare, quia Princeps, & habens cauſam ab eo, non dicuntur attẽtare, quia per ex aduerſo informantes reſpondebatur, quod illa non erat ſimplex, & abſoluta cõmiſſio Principis ſuper executione facienda, ſed qualificata, quatenus Ægidianæ locus ſit, vnde cũ coram Iudice ad quem, fuerit detectum illi non eſſe locum, ſequitur, quod ceſſet effectus dictæ Commiſſionis, & intrent attentata.

Limitatio XII.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio emanata vigore Commiſſionis, & Reſcripti ſubreptitij, non facit attentata.*
Puta ſi narretur appellatio, quæ re vera non erat interpoſita, nu. 2.
Vel narretur appellatum fuiſſe à diffinitiua, ſeu vim diffinitiuæ habente, cum fuiſſet appellatum à grauaminibus, nu. 4.
Niſi de ſtilo, vt infra nu. 8. licet id etiam videatur eſſe de iure, vt infra nu. 10.
Niſi in commiſſione appellationis ſubreptitia ſit appoſita clauſula generalis nullitatis, reſtitutionis in integrum, attẽtator, vel Clauſula, Quam & quas, quia ſubreptitio quoad appellationem quoad alia non obſtat, quominus inhibitio quoad ea afficiat, vt infra num. 16 &
Niſi inhibitio fuiſſet geminata, vt infra, nu. 17. &
Niſi conſtaret de bono iure coram vtroq; Iudice tã inhibente, quã inhibitio, quia tunc poteſt ſententia ſubſcribi ex noua commiſſione, vt infra nu. 18.

3 * *Commiſſio impetrata ſuper appellatione nondum interpoſita, eſt ipſo iure nulla.*

5 * *Commiſſio ſuper eo quod non eſt, iuriſdictionem dare non poteſt.*
Clauſula ſi preces veritate nitantur nõ ſolum reſcripto, ſed & inhibitioni ſemper ineſſe cenſetur.
Et virtute dictæ clauſulæ ſuſpẽduntur cẽſuræ, & pœnæ,

na, quæ reſcripto contrafacienti imponuntur, nu. 7.
9 *Inhibitio vigore appellationis facit attentata etiã ſi nõ fuerit expreſſũ, quod erat à tribus cõformibus.*
11 *Proceſſus factus vigore reſcripti ſubreptitij dicitur validus.*
Secundum communem opin. nu. 12.
13 * *Reſcriptum etiam ſubreptitium Parte non opponente, iuriſdictionem tribuit.*
14 *Ratio quare magis inhibitio vigore reſcripti ſubreptitij emanata ſit potius nulla, quã proceſſus eiuſdem commiſſionis vigore factus aſsignatur.*
15 *Inhibitionis effectus non tollitur per omnem ſubreptitionem, ſed quando committitur circa ea, quæ ſunt fundamentum reſcripti, & ſic circa ſubſtantialia, ſecus ſi ſit circa accidentalia, vt hic nouiter conſideratur.*

1 DVodecimò Limita † vt non procedat
in inhibitione emanata vigore Com
miſſionis, & Reſcripti ſubreptitij, qa
2 illa nõ cauſat attentata † puta ſi narretur appellatio, quæ re vera non erat interpoſita, vel aliquid ſimile. Pariſ. conſ. 172. In cauſa, nu. 13. lib. 4. * & in conſ. 146. Circa articulũ attentatorum, in princ. eodem lib. 4.] Roland. conſ. 77. Viſo, nu. 27. lib. 2. & nouiſſimè Modern. in annot. ad Ægi. nu. 61. & etiã Aug. Bero. in conſ. 117. in-
3 cip. Ex vltima, nu. 3. lib. 3. * Nam † cõmiſſio impetrata ſuper appellatione, quæ nõdum eſt interpoſita, eſt nulla ipſo iure Ægid. deciſ. 100. incip. Commiſſio.] & facit plurimum, quod fuit tentum in vna Anconitana attentatorum, pro Fiordeliſia contra congregationẽ Græcorum, coram D. meo Oradino, ſub die 13. Decembr. 1562. in qua pro-
4 pterea fuit dictum, † quod inhibitio emanata ab Auditore Cameræ vigore appellationis coram eo interpoſitę, tanquam à diffinitiua, ſeu vim diffinitiuę habente, non facit attentata, ex quo appellatio ſolũ fuerat à certis etiã leuibus grauaminibus, & ſimiliter quod inhibitio in eadẽ cauſa emanata ab Epiſcopo Aliſano vigore ſpecialis cõmiſſionis appellationis, quæ re vera nondum erat interpoſita, ſed fuit interpoſita per menſem poſt, non
5 cauſat attentata * quia † Commiſſio non poteſt dare iuriſdictionẽ ſuper eo, quod non eſt, vt dicit Ægid. deciſ. 22. incip. Secũdum ad med. verſ. nam Commiſſio.] Quæ ex eis cõprobari poſſunt, quæ ponit Deci. in conſ. 33. Viſo puncto, ſub nu. 5. col.
6 fin. verſ. vnde inhibitoria, vbi vult, † quod nõ ſolum Reſcriptum ſemper cenſetur habere Clauſulam ſi preces veritate nitãtur, ad not. in c. ex parte, el 1. de Reſcript. verum etiam ipſi inhibitioni cenſetur prædicta Clauſula, & conditio (ſi preces
7 veritate nitantur) ineſſe † & quod propter iſtam tacitam conditionẽ, & Clauſulam, quæ in reſcriptis ſubintelligitur ſuſpenduntur cẽſurę, & pęnæ, quę reſcripto contrafaciẽti imponuntur, vt latius ibi per eum. Quam limitationẽ declara quatuor
8 modis, Primò, vt † illa procedat de iure ſecùs de ſtilo Rota vt fuit dictum in vna Valentina della
9 plebe, † in qua, licèt non fuerit expreſſum, quod appellatio erat à tribus conformibus, & ſic erat commiſſio ſubreptitia, nihilominus Rota voluit, quod inhibitio vigore dictę Cõmiſſionis emanata de ſtilo cauſauerit attentata, vt eſt deciſ. in Recolle. Achil. de Graſſ. 27. attẽtata ex ſtilo ſub tub. de attent. & in alia Roma de Soderinis corã Sarmiento, 5. Maij, 1561. in qua tenuerũt, quod propter ſtilum, & præſentiã principis, inhibitio, quæ emanauit vigore cõmiſſionis licèt ſubreptitię nõ ſit nulla, & ideo poterat peti, vel moderari, vel reformari, * vt eſt in eadem cauſa deciſ. Oradini, 205. incip. die Lunæ, 5. Maij.] Cum quibus cõcordat melior deciſ. in Recolle. Peregr. 94. aliàs, 74. incip. Fuit concluſum, vbi expreſsè dicitur, quod in vna Bonon. locationis coram Puteo 27. Maij, 1547. fuit concluſum, quod ſnĩa lata poſt inhibitionẽ vigore cõmiſſionis auocatoriæ, & ſubreptitiæ, & non tribuentis iuriſdictionem eſt attentata, quãuis enim talis inhibitio de iure poſſit ſperni ex ſtilo tamen dominorum eſt timenda, quã-
10 uis † nec etiã de iure videatur omnino tuta, quã-
11 doquidem † (ſi proceſſus factus vigore reſcripti
12 ſubreptitij dr valere, † vt eſt cõmun. opin. de qua poſt Felin. in c. cæterũ, nu. 10. de reſcript. & Curt. iun. in cõſ. 175. incip. contra ea, nu. 2. notat ex recentioribus Mãdoſ. ſuper reg. de ſubrog. collitig. q. 9. num. 8. qui propterea concludit ibi, quod per reſcriptum ſubreptitium etiã ad effectũ illius regulæ dr lis pendere) * & hoc ea ratione, quia re-
13 ſcriptum † etiam ſubreptitiũ, tribuit iuriſdictionẽ, Parte non opponente, c. ex tenore, & c. ad audientiam, de reſcriptis. Put. deciſ. 240. In vna Bonon. nu. 9. lib. 2.] non vr ſufficiens ratio diuerſitatis aſſignari poſſe, quare magis inhibitio uigore reſcripti ſubreptitij emanata ſit nulla, & ſine effectu operandi, quam reliqui actus, & proceſſus,
14 † niſi ea cõſideretur quod cum inhibitiones quo magis timeantur, ſoleant ſub grauibus pœnis decerni, ut diximus ſuprà, in hoc cap. in Præfatione q. 5. nu. 185. quia qñ ſumus in inhibitione, agitur de faciendo contra uenientem incidere in dictas pœnas, ideo non mirum, ſi ſubreptio in ea nõ toleratur, quia ubi maius periculum, ibi cautius eſt agẽdum, quæ ratio vr ceſſare in reliquo proceſſu.
15 † Vel poſſet, & diſtinguendo forſan melius dici, quod nõ omnis ſubreptio tollat effectum inhibitionis, ſed quando committitur circa ea, quę ſunt fundamentum ipſius negocij, & Reſcripti, prout appoſitè uidentur loqui Docto. allegati in principio huius 12. limitationis, quãdo inhibetur uigore appellationis, quæ re uera nõ erat in rerum natura, & nondum erat interpoſita, inhibitio. n. emanata uigore talis Reſcripti, quod deficit in ipſo fundamẽto, non debet poſſe cauſare attẽtata, ſecus antẽ ſit, quando ſubreptio uerſatur non circa ſubſtantialia, ſed accidentalia, tunc. n. debet cauſare attentata, prout fuit in dicta Valẽtina, in qua ſubreptio duntaxat erat, quia nõ fuerat expreſſũ quod appellatio erat à tribus conformibus, ſed re uera appellatio erat interpoſita, & reſcriptum ha-
16 bebat ubi ſubſiſteret. Secundò, † quod licèt commiſſio appellationis eſſet ſubreptitia, quia tamen in commiſſionibus appellationum ſolet apponi Clauſula generalis, continens cõmiſſionem cauſæ nullitatis, reſtitutionis in integrum, attentatorum, & aliquando Clauſulã, Quam, & quas, unà cum negocio principali, idcircò quatenus commiſsio eſſet ſubreptitia in appellatione, nõ erit dicẽda ſubreptitia, in alijs capitibus, & ideo quoad alia capita inhibitio afficiet, ut rectè etiã conſide-
17 rant dicti Moder. ubi ſuprà, nu. 62. † Tertiò, quod quamuis inhibitio uideretur ex aliqua cauſa ſubreptitia, ſi tñ illa fuerit geminata, illius geminatio tollit omnem ſubreptionis ſuſpicionem; quinimò ſi à Principe procedat, habet etiam uim Motus proprij, ut per Dec. conſ. 33. Viſo, poſt principiũ.
18 † Quartò, quod quamuis conſtaret de ſubreptione inhibitionis, ſi tamen conſtaret de bono iure coram utroque Iudice, ſententia poteſt ſubſcribi ex noua Commiſſione, ut dicit formaliter A. Auguſtinus in Recolle. ſuis, deciſ. trigeſimooctauo, incip.

Digitized by Google

incip. Reumanus, in Cæſaraugustana Infirmariæ
lib. 3.

Limitatio Decimo Tertia.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio emanata vigore Commiſſionis conditionalis, regulariter non videtur facere attentata, & infra nume. 11.*
Puta ſi in commiſſionem adſit clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis, quatenus Aegidiana locus ſit. num. 2.
Vel clauſula tacitè ſubintellecta, ſi preces veritate nitantur, nu. 3.
Vel commiſſio fuerit obtenta ſuper Beneficio literis non expeditis, cum eo caſu cenſeatur iuriſdictio data ſub conditione, nu. 4.
Contra quam Concluſionem nonnullæ afferuntur deciſiones nume. 5. quarum ſolutio habetur infrà nume. 6.
7 *Clauſula, quatenus cauſa non ſit inſtructa nihil ſuſpendit ſecundum aliquos.*
8 *Clauſula ſi conſtiterit, & conſtito de aſſertis, non cenſetur facere actum conditionalem.*
9 * *Clauſula, Conſtito de re iudicata, non facit conditioné, ſed monitionem.*
10 * *Clauſula, Si tibi conſtiterit, quando importet conditionem, vel monitionem.*
11 *Inhibitio conditionalis regulariter non facit attentata.*
Etiam ſi conditio ſit tacita. nu. 12.
Niſi conditio tempore datæ ipſius Reſcripti apud legem (quæ ſemper certa eſt de eo, quod eſt) cenſeretur adimpleta. nu. 13.

1 DEcimotertiò †Fallit in inhibitione cõ
ditionali, & emanata vigore cõmiſ-
ſionis conditionalis, vt ſenſit Rota
in vna Anconitana attentatorum, co
ràm D. meo Oradino, ſub die 16. Iu-
nij. 1556. & clarius in alia Burgenſi attentatorũ,
corá Chiſſuqé. 11. Ianuarij, 1557. in qua dixerunt
in caſu, de quo ibi, extare attẽtata, quia Curia te-
net, quod inhibitio ab emanata facit attẽtata, ni
ſi in ea, aut in commiſſione inſit aliqua conditio,
Quæ ex multis cõprobari poteſt, quæ deducit co
pioſè Tiraquell. in tractatu de vtroque retractu §.
1. in gloſ. 2. num. 21. verſic. ſed & illud in dubiũ,
cũ multis ſeq. vbi per multa deducit, quod actus
cõditionalis nõ adimpleta cõditione, nõ dicitur
ſimpliciter actus, & exẽplificat in ſponſalibus, in
obligationibus, & creditoribus conditionalibus,
qui pẽdente cõditione, nec ſponſalia; nec obliga
tiones, nec creditores dicũtur, cum cõditio nihil
ponat in eſſe ante illius aduentũ, vt latius ibi per
eũ, Et ex eo etiã, quod tenuerunt alias Domini in
vna Romana de Magdalenis corã eodẽ Oradino
2 ſub die 4. Martij. 1569. in qua fuit dictum, †quod
nõ dicitur attẽtata executio facta poſt inhibitio-
nẽ emanatã, vigore cõmiſſionis appellationis ha
bẽtis Clauſulã conditionalẽ, Sine præiudicio le-
gitimæ executionis, quatenus Ægidianæ locus
ſit, quã ſcilicèt primus Iudex latiſſimè cognouit
de cauſa, & ſt de hoc articulo, quod Ægidianæ
locus non eſſet & ex his quę ponit Deci. in dicto
cõſil. 33. Viſo, colum. fin. ſub nume. 5. dum voluit
3 †quod cenſuræ in inhibitione contentæ non affi
ciant quando habent in ſe hanc tacitam cõditio
nem ſi preces veritate nitãtur, vt ſuprà dictũ eſt
4 & ex eo etiam quod aliàs habemus †quod per cõ
miſſionem cauſæ ſuper beneficio literis tamẽ be
neficij non expeditis, & inhibitionẽ illius vigore
emanatã non cenſetur inducta vera lis, nec dici
tur attẽtari, ex quo iuriſdictio erat data ſub cõdi
tione, qua deficiente, non erat Iuriſdictio, & per
conſequens neque lis neq; Attentata, vt eſt in Re
colle. Put. dec. 13. Attẽtata, ſub Rubr. Vt lite pen.
in vna Hippolig. miniſtratus coram Thoma de
Thanis ſub die 30. Aprilis 1545.* & dec. 268. in-
ci. Si cauſa, n. 2. li. 2.] Quę limitatio licèt prima
frõte de plano procedere videatur, attẽto, quod
5 actus cõditionales nihil ſoleãt ponere in eſſe †cõ
tra eã tamẽ validè obſtare vidẽtur nonnullæ Do
minorũ deciſſ. Altera in Recoll. Put. deciſ. 12. in-
cip. inhibẽdũ, ſub Rubrica, Vt lite. pẽd. in qua di-
citur, quod eſt ſtatim inhibẽdũ ẽt ſi cõmiſſio di-
cat, cõſtito quod pẽſio ſit conditionalis, & inhibi
tio iſta afficit de rigore, quicquid dicat Pariſ. cõſ.
36. col. 1. & Dec. in cõſ. 33. & ita in vna Gebbenẽ.
pẽſionis & attẽtatorũ, ſub die 15. Iunij, 1546. fuiſ
ſe concluſum, Fuit tamen dictum, quod ſi conſta
ret in Actis de implemento cõditionis, nõ reuo-
carẽtur attẽtata, ne vna manu fieret reſtitutio pe
cuniariam, & alia manu cogeretur ad ſolutionẽ.
Altera eſt eiuſdem Putei, 9. Licèt, ſub Rubr. Vt li
te pend. cui concordat etiã Achill. de Graff. deciſ.
61. in quibus fuit tentum, quod ſtãte Commiſſio
ne auocatoria cum Clauſula conditionali, ſolita,
quatenus cauſa in partibus non ſit inſtructa, &
eius vigore ſit facta inhibitio, quamuis tempore
executionis inhibitionis cauſa ſit inſtructa (& ſic
defecerit cõditio) nihilominus ſentẽtia lata poſt
datã cõmiſſionis cõditionalis, & alia quæcumq;
geſta poſt dictã inhibitionẽ eſſe attẽtata. Altera
demum eſt in Recollect. Peregri. Fab. deciſ. 22.
alias, 120. incip. Quia fuerat inhibitũ, in vna To-
letana matrimonij, coram Peregri. 14. Martij,
1547. in qua fuit dictũ, quod licèt ſtãte ſignatura
Cõmiſſionis conditionalis, vigore Clauſulæ, Cõ
ſtito de aſſertis, Iudex nõ debuiſſet inhibere ſine
cauſæ cognitione, tamẽ ex quo erat inhibitũ, ni-
hil fieri debebat, quam refert, & ſequitur nouiſſi
mè ẽt Mãdoſ. in tract. de inhibit. q. 25. ſub nu. 3.
& cõſequenter in dictis deciſſ. cõmiſſio, & inhibi
tio cõditionalis cauſat attẽtata, cõtra præſentem
6 limitationem. †Hæc autem ſolui poſsũt †primò,
7 quod illa clauſula, quatenus cauſa non ſit inſtru-
cta, nihil ſuſpendit, & conſequenter non facit cõ
ditionem, vt poſt Iaſ. in l. cum ad præſens, nu. 4. ſi
cert. petat. & Ripa, in l. Stichum qui meus, nu. 3.
& ſeqq. ff. de delegat. 1. tradit Mãdoſ. in tract. de
Inhibit. q. 31. num. 3. in fi. Vel ſecũdo, poteſt ſolu-
tio haberi ex his, quæ colligũtur ex dictis deciſio
nibus Putei, & Achill. dum volũt, quod ſufficiat
tẽpore datæ ipſius Commiſſionis cauſam in par-
tibus non eſſe inſtructam, & conſequẽter eſſe im
pletam cõditionem ipſius commiſſionis, & ſic ex
hoc cõtrario reſultet declaratio, ſeu ſublimitatio
ad præſentem limitationẽ, vt non procedat in in
hibitione emanata vigore commiſſionis cõditio
nalis, quæ tamen in rei veritate tempore datæ ip
ſius cõmiſſionis erat adimpleta, & ita procedant
ſuprà dictæ deciſſ. Quam ſolutionem etiam vide
tur innuere put. in dicta deciſ. 13. in reſeruatione
quam ibi facit, quando cõſtaret in actis de imple
mento cõditionis, & licèt ille non explicet præci
sè tempus implementi, pro opinionum tamẽ cõ
cordia poteſt, ac debet referri implementũ ad tẽ
pus datæ ipſius Commiſſionis, quam ſolutionem

ſuadet

ſuadet etiã alia dec. in Recollect. Achill. de Graſ.
31. Attentata voluerunt Domini, ſub rubr. de attent.
in qua ſi tempore commiſſionis iam erat lata ſnĩa (& ſic non erat impleta conditio commiſſionis) tunc inhibitio ſubſequẽs nõ cauſat attentata, vt etiam tetigimus ſupra, in 13. Ampliat. in princ. quę ratio, & ſolutio cõmunis etiam eſſe poteſt ad illud quod fuiſſet tentum in illa Roma. de Magdalenis, coram D. meo Oradino retulimus, nam licet commiſſio ibi haberet clauſulã, & conditionẽ, quatenus Ægidianæ locus ſit, quia tamẽ primus iudex latiſſimè cognouerat de hoc articulo, quod Ægidianæ locus non erat, & conſequenter apud legẽ, (quæ ſemper certa eſt de eo, quod eſt) iam dicta cõditio erat adimpleta, idcircò, nõ mirũ, ſi executio facta poſt dictam inhibitionem, non fuit reputata attentata, Deciſio autẽ Peregr. 22. facilè tollitur, nam per illa verba conſtito de aſſertis, re vera non vł inducta conditio, & facta ſignatura conditionalis, cum enim verificatio aſſertorum dicatur ineſſe commiſſioni, ex quo reſcriptum ſemper intelligitur, ſi preces veritate nitantur, c. ex parte, de Reſcript. cum ſimil. per illa verba conſtito, & c. exprimitur id, quod omninò inerat, quo caſu ẽt ſi fuerit appoſita fortior Clau-
8 ſula, ad inducendam conditionem, † videlicet, ſi conſtiterit &cęt. nihilominus, non cenſetur actus conditionalis, vt poſt Bal. in l. præſcriptione, col. 4. verſ. venio ad ſecundũ, C. ſi contra ius, vel vtil. pub. tradit Fel. in c. dubium, ſub nume. 26. de præſumpt. * & melius Bal. in l. non eſt dubium, num.
☞ 23. C. de legibus, vbi diſtinguit inter Reſcriptum ad lites, in quo non facit conditionem, & gratioſum, prout etiam eũ in hac diſtinctione ſequitur Vitall. de Gamba in tract. de Clauſul. fol. 40. n. 5. & fol. 48. in fine, & aliquid per Guid. Pap. deciſ.
9 70. & in terminis attentatorum, quod † Clauſula, Cõſtito de re iudicata, non faciat conditionẽ, ſed monitionem, tradit Manfred. de Attentat. lib. 1. parte 9. ſub nu. 19. verſ. tertio reſpondeo, fol. 90.] & qđ iſta verba, Conſtito de aſſertis, poſita in reſcripto. non importent conditionem, tenuerunt aliàs Dñi in vna Aquilana Beneficij Sancti Ange
☞ li, coram Veſtano, 14. Decẽbris. 1554. * quod verò faciat conditionem, tenet Rolan. conſ. 65. nu. 21. lib. 3. vbi alios citat, & latè proſequitur, & licèt
10 regulariter † Clauſula, Si tibi conſtiterit, importet conditionem, hoc tamen non procedit, quando id quod ponitur in conditione per illa verba reſpicit tantum reſignantem, quia tunc importat monitionem, vt in Clauſula, Si tibi conſtiterit N. ex penſionibus ſe ſuſtentare poſſe, vt declarat deciſ. Fiozzan. 22. nu. 6. & ſeqq.] vnde non præſuppoſita commiſſione conditionali, ceſſat omnis difficultas, & propterea reſtringendo materiam, poteſt in hac limitatione poni
11 Regula, † quod geſta poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis conditionalis, non cauſat attentata, per ea quæ dicta ſunt ſupra in princip. quam.
12 Amplia vno modo, † vt procedat, etiam ſi conditio non eſſet expreſſa, ſed tacita, prout eſt illa, Si preces ueritate nitãtur, per ea quæ ponit Dec. in allegat. conſ. 33. quæ tamen uidetur aliqualiter confundi; ex his, quæ ſupra dicta ſunt pro ſolutione deciſionis Peregr. eandemque
13 Limita, † ut non procedat, quando Commiſſio, & Reſcriptum cuius uigore fit inhibitio, ſecundũ uerba ſunt quidem cõditionata, in rei tamẽ ueritãte, & apud legẽ quæ ſemper certa eſt, de eo quod eſt, dicta cõditio erat iam tẽpore datæ ipſius Reſcripti adimpleta per ea, quæ latius dicta ſunt ſupra in ſolutione dicti contrarij.

Limitatio XIIII.

SVMMARIVM.

1 ***Actus iuſtus non tendens in præiudicium litis, etiã poſt inhibitionem factus, non dicitur attentatus. Quod tamen quomodo procedat, hic declaratur, numero 2.***

1 DEcimoquartò Limita, † vt non procedat in actu, qui licèt fiat poſt inhibitionem, eſt tamen actus iuſtus, & nõ tendit in præiudicium litis, prout eſt inductio in poſſeſſionem in caſu, quem ponit Ægid. deciſ. 529. Si Titius, ſed licet Ægid. ibi id verè dicat, & dicta etiam ratione moueatur, quia actus erat iuſtus, & non in præiudicium litis, nihilominus, quia iſta limitatio, ita ſimpliciter, ac generaliter ſumpta, nõ ſolum nimis lata, ac vaga videri poteſt, verum etiam videtur contradicere his, quæ poſuimus ſupra in prima ampliatione de
2 actibus aliàs licitis: † Idcirco, animaduertendum puto, quod quamuis deciſ. ſit vera in ſe, alia tamẽ particulari quoque ratione ſit fundata, quod etiã innuit Ægid. ibi, videlicèt, vel quod illa inductio ſit facta per modum continuationis, ex quo Præceptoria ibi, nũquam poſſeſſionem amiſerat; Vel quod inhibitio, de qua ibi, fuerit facta in cauſa diuerſa, cum fundet etiã ſe in hoc, quod ſuper dicta inductione non litigabatur; Vnde hoc dictum Ægid. commodius cadit ſub quinta, vel nona limitatione ſupra poſita, vt ibidem annotauimus.

Limitatio XV.

SVMMARIVM.

1 ***Inhibitio non facit attentata, quando quis antea attentatorum priuilegio renunciaſſet.***
Etiam tacitè, vt nu. 2. & nu. 5.
3 ***Exemplum ſi eſſemus in tacita renunciatione reſultante ex obligatione in ampliori forma Cameræ.***
4 ***Actus factus poſt inhibitionem non dicitur attentatus, quando fuiſſet factus de conſenſu partis.***

1 DEcimoquintò, † niſi quis ante attentatis, & illorum priuilegio renunciaſſet, vel expreſ-
2 ſe, de quo non videtur dubium, † vel etiam tacitè, vt annotauimus ſupra, cap. quarto, de attent. lite pend. in 15. limit. princip. vbi per plura exempla declarauimus, quod tacita etiam renunciatio excludit attentatorum reuocationem, vt de renun-
3 ciatione, † quæ reſultat ex obligatione in forma Cameræ, diximus ibi, numero quarto, limitando tamen, vt ibi, nume. quinto, & alijs exemplis de quibus ibi nu. 13. & ſeqq. in quibus etiã de attẽta-
4 tis poſt inhibitionẽ locuti ſumus: † Vel actus qui prætenditur poſt inhibitionẽ attentatus fuiſſet factus de partis conſenſu, quoniã & hoc caſu ceſſaret attẽtatorum reuocatio, vt latè etiam diximus (etiam præſuppoſita in multibus caſibus inhibitione) in dicto c. 4. de attent. lite pend. in 6. limit. princ. per totam, quæ breuitatis cauſa hic non re-
5 petuntur, dic vt ibi. Quibus adde, † quod tũc etiã
taci-

Digitized by Google

tacitè attentatis poſt inhibitionem contractis, diceretur renunciatum, quando paſſus attentata comparuiſſet abſque aliqua proteſtatione coram Iudice, cuius proceſſus poſt inhibitionem factus prætenditur attẽtatus, vt fuit dictum in vna Plouacen. Abbatiæ coram Achille. 7. Nouemb. 1554. in qua cum poſt inhibitionẽ Rotalem ambę partes comparuiſſent coram Auditore Cameræ, & plures actus corã eo feciſſent, ac etiam iura produxiſſent, & demum is, qui obtinuerat inhibitionem prætendens proceſſum Auditoris Cameræ eſſe attentatum, in Rota daret de attentatis, Domini concluſerunt pro non attentatis.

Limitatio XVI.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio non impedit ea, quæ ſunt iuris, ſed ea tantum quæ ſunt facti ſecundum aliquos.*
Licet de hoc videatur plurimum ſubſiſtendum, numero 2.

1 DEcimoſextò Limita, † vt non procedat in his, quæ ſunt iuris: Inhibitio enim non impedit ea, quæ ſunt iuris, ſed ea tantum quæ ſunt facti, idest prohibet ſolum ea, quæ de facto fiunt, non autem quę iuris ſunt, & de iure fiũt, vt poſt Oldr. in cõſ. 136. incip. quod ex productis col. fin. per l. fi. ff. quod quiſque iuris, & notata për Innoc. in c. veniens de præſcr. tradit Staphil. de literis gratię, & Iuſtitiæ, in 1. parte, fol. 105. quem ſecutus eſt Compilator libelli cuius eſt inſcriptio Formularium terminorum, in c.
2 de inhibitione, fol. 14. in fi. † de cuius limitationis veritate, valdè ſubſiſtẽdum videtur per ea omnia quę poſuimus ſupra in prima ampliatione ex quo in quampluribus caſibus inhibitio reddit illicitũ ea, quæ ante erant licita, & de iure permiſſa.

Limitatio XVII.

SVMMARIVM.

Limitata inhibitio, & reſtricta ad certum caſum non dicitur facere attentata extra illum caſum.

1 DEcimoſeptimò poteſt limitari, † vt nõ procedat regula noſtra in inhibitione limitata, & reſtricta ad certum caſum, quia actus geſtus poſt inhibitionem extra illum caſum non diceretur attentatus, Exemplum ſi Papa aliquam cauſam ad ſe aduocauerit, & inſuper inhibitionem fecerit non generalem, & vniuerſalem, ne quid in huiuſmodi cauſa ſignaretur, quoniam ſi poſt huiuſmodi inhibitionem is, qui poterat propria authoritate poſſeſſionem capere, illam adeptus fuerit, talis adeptio poſſeſſionis, (quamuis poſt inhibitionem facta) non fuit iudicata attentata per dominos in vna Spoletana ſpolij Epiſcopatus coram D. meo Oradino, ſub die 24. Februarij; & idem ſub die 9. Martij. 1556.

Limitatio XVIII.

SVMMARIVM.

1. *Matrimonium ſecundum valet, etiã ſi ſit contractũ poſt inhibitionem emanatam vigore commiſſionis cauſæ ſuper validitate primi matrimonij.*
Mulier tamen eſt hoc caſu ſequeſtranda, nu. 2.

1 DEcimooctauò Limitari poteſt † vt non procedat in actu ſecundi matrimonij contracti poſt inhibitionem, vigore commiſſionis cauſæ ſuper validitate primi matrimonij emanatam, quia tale matrimonium non cenſetur attentatum, vel inualidum, ex eo, quia ſit factum lite pendente, & poſt inhibitionem, vt dictum eſt ſupra cap. 4. de attentatis lite pend. in 17. limit. principali, & ex mente Creſcent. deciſ. 185. incip. Sequeſtranda, in finalibus verbis, ſub rub. de ſponſalibus, ſequeſtr. poſſ. & li-
2 te pendente, † cum declaratione tamen, quod licèt actus matrimonij ob inhibitionem non inualidetur, mulier tamen hoc caſu eſt ſequeſtranda, vt latius ibi per eum, poſt Gemin. in conſil. 76. & Dec. in conſ. 163.

Limitatio XIX.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitionẽ non obſtante poteſt executio fieri, quando aduerſario fuit præfixus terminus ad docendum per omne genus probationis de prætenſis attentatis & in termino nihil releuans fuerit doctum.*
2 *Renunciare iuri ſuo cenſetur (ita, vt neque agendo, neque excipiendo audiatur) ille, qui terminum ad aliquid docendum ſibi præfixum labi permittit.*

1 DEcimanona Limitatio eſſe poteſt, † quã executio, vel ſimilis actus fieret poſt lapſum termini aduerſario petẽti reuocationẽ vigore ſpecialis cõmiſſionis præfixi ad docendũ de prætẽſis attentatis per omne genus probationis, per quẽ ſolet per Signaturã ſuccurri Reo contra malitiã attentata proponentiũ ad effectũ, vt plurimũ differendi expeditionẽ cauſæ principalis, vt docet Caſſ. dec. 4. In attentatis, n. 5. de dilat. & Veſt. in Praxi Ro. Cur. lib. 8. c. 4. nu. 21. & Moder. in annot. ad Ægi. nu. 108. præfixo enim hmõdi competenti, & peremptorio termino, & in eo nihil, quod releuet docto, poteſt ad executionẽ deueniri, non obſtante dicta inhibitione, vt dicunt præallegati, præſertim Moder. d. nu. 108. & nu. 154. vt eſt in Recol. Cottæ deciſ.
2 200. † Qui enim terminum ſibi ad aliquid pręfixũ labi permittit, cẽſetur renunciare, * Archi. in c. ſi tibi abſenti, in uerbo, conferre, & ibi quoq; Gem. in gl. in uer. Lapſo, in fine, de præbẽ. in 6. latè Tiraq. de retrac. Lignag. §. 3. gl. 4. nu. 2. & de retrac. conuen. §. 1. gl. 2. n. 49. Rol. conſ. 57. n. 22. li. 4. ubi in id allegat Calc. cõſ. 15. col. 13. in prin. Ro. conſ. 431. & poſt eum Aymo, conſ. 216. nu. 20. & eſt nouiſſimè Rotæ Lucen. per Magon. deci. 31. nu. 11.] & non poteſt neque agendo, neq; excipiendo audiri, ut loquẽs de præfixione ad docẽdum de nullitate, tradit Io. Ceph. in conſ. 201. Exiſtimo, nu. 4.

Mm lib. 2.

li. 2. & conſ. 201. nu. 18. eo. lib. 2. quod non ſolum
procederet, quando eſſemus in præfixione termi-
ni ad docendum de attentatis, verùm etiam vni-
uerſaliter in termino ad docendum de allegatis
in commiſſione, puta reſt. in integr. quia etiam ſi
eius vigore ſit inhibitum, & deinde ſit præfixus
terminus, & nihil doctum, poteſt fieri e ecutio, &
inhibitio venit moderanda, vt annotauimus ſup.
c. 18. de atten. reſt. in int. pe. nu. 106.

Limitatio XX.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio emanata ab inferiore contra ſuperiorem non facit attentata.*

1 Vigeſimò † Limita, vt non procedat, quando
inhibitio emanaſſet à Iudice inferiore con-
tra ſuperiorem, cum enim vt rectè inhibeatur, de-
beat inhibens eſſe maior eo cui inhibetur, vt an-
notauimus ſupra, in hoc eodem c. in præfac. q. 2.
& 3. in princ. ſi ſecus fiat non cauſaret attentata,
& ideo conſuluit aliàs Alciat. quod delegatus à
Principe, quia maior cēſetur quolibet Ordinario,
ſi procedat contra inhibitionem Auditoris Ca-
meræ non dicitur attentare, vt per eum in conſil.
48. In hac attentatorum cauſa, nu. 5. & ſeqq. lib. 6.

Limitatio XXI.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio non operatur effectum attentatorum quando emanauit vigore commiſſionis obtentæ ſuper Beneficio literis non expeditis.*

1 Vigeſimoprimò Limita, † vt nō procedat in
inhibitione emanata vigore commiſſionis
obtentæ literis non expeditis, quoniam illa non
cauſat attentata, vt poſt Put. & Mād. firmauimus
infra, in 3. par. c. 24. de reo, & except. ſibi contra
atte. compet. q. 11. in 1. Ampl. nu. 18. dic vt ibi.

Limitatio XXII.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio obtenta ab aſſerto procuratore vigore cōmiſſionis, in qua pro fundamēto exponitur, quod procurator iuramētū perhorreſcentiæ corā primæ iudice præſtiterat, nō facit attētata niſi poſtquā dominus tale iuramētū ratificauerit ſecūdū aliquos. Quorum tamen opi. non videtur admittenda, nu. 2.*

Vigeſimoſecundò Videtur ſecūdum aliquos
1 limitanda, † vt non procedat in inhibitione
emanata vigore commiſſionis ab aſſerto procura
tore obtenta, in qua pro fundamento exponitur,
quod idem aſſerens procurator iuramentum per-
horreſcentiæ corā primo Iudice præſtiterat, quo-
niam ſi primus iudex antequā Dominus ratifica-
uerit tale iuramentum procedat, etiam poſt dictā
inhibitionē, non dicitur attentare, prout eſt deci.
in Recollect. Put. 26. Iuramentum, ſub rub. de iu-
dici. firmat nouiſſimè Mand. in tracta. de inhibit.
q. 33. in fi. licèt plura ibi in contrariū elegāter au-

2 tea deduxerit. † Quæ ſicut me valdè dubitantem
præſuppoſita inhibitione reddebant, ita poſtquā
dictā Putei deciſ. in fonte videre volui, inueni qđ
in libro meo nihil dicitur de inhibitione, & re ve-
ra, ſi præſupponeretur eo caſu fuiſſe inhibitū, per
dictam deciſ. Put. videretur confundi tota mate-
ria iſta attentatorum, præſertim ſtante ſtilo Do-
minorum, cum in multis etiam leuioribus caſibus
inhibitio afficiat, de quibus diximus ſupra in am-
pliationibus per diſcurſum præſertim in 11. Nec
eſt præſupponenda inhibitio quaſi aliàs caſus eſ-
ſet ſine ratione dubitandi, quoniam imò maxima
extabat, ex quo per iuramētum huiuſmodi iudex
recuſatur ſuſpectus, & geſta poſt recuſationē re-
gulariter ſunt nulla, vt diximus ſupra in hac 2.
parte, c. 6. de attent. poſt recuſat. iudic. nu. 4.

Limitatio XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Iudex poſt inhibitionem regulariter non poteſt ſuam interlocutoriam reuocare.*
Niſi interlocutoria eſſet aliàs nulla, nu. 2. &
Niſi quando inhibitio non fuiſſet legitima, nu. 3.

Vigeſimotertiò Limita, vt non procedat, qn̄
iudex inhibitus vellet in certis caſibus ſuā
1 interlocutoriam reuocare, † quamuis enim regu-
lariter poſt inhibitionem interlocutoriam ſuam
reuocare non valeat, vt admonuimus ſupra, cap.
12. de attent. appel. pend. in 1. limit. princ. nu. 25.
in duobus tamē caſibus etiam facta inhibitione,
& illa non obſtante, poteſt huiuſmodi reuocatio-
2 nem facere, † videlicet quando interlocutoria eſ-
3 ſet aliàs nulla, † Item & quando inhibitio non
fuiſſet legitima, vt poſt Maranth. in Speculo, in
tertia parte ſextæ partis princ. q. 1, nu. 196. & Ca-
pic. in deci. 1. incip. In cauſa, nu. 30. declarauimus
in dicta prima Limit. princ. nu. 26.

Limitatio XXIIII.

SVMMARIVM.

2 *Inhibitio non facit attentata, quoad ea, quæ fuiſſent contra eam per hæredem, aut ſucceſſorem etiam in beneficio, ignoranter geſta.*
2 *Inhibitionis effectus non egreditur perſonam.*
3 *Vitium litigioſi non ſolum contrahitur per litis pendentiam, verum etiam, & multo magis, per inhibitionem ſubſecutam.*
Et dicitur vitium perſonale, ſecundum aliquos, n. 4.
Contrarium tamen videtur verius, quod immo ſit vitium reale, infra, nu. 18.
5 *Inhibitio tantū decreta, nondum executa, nō afficit.*
6 *Inhibitio afficit omnes qui quoquo modo poſſunt liti præiudicare.*
7 *Pater & filius cenſentur eadem perſona.*
Etiam vbi eſſet electa induſtria perſonæ, ſecundum aliquos.
9 *Dignitas potius, quam perſona videtur conſiderari, quando inhibitio fit Epiſcopo.*
10 *Reſcriptum directum alicui ſub nomine dignitatis etiam ſucceſſor exequitur.*
11 *Inhibitio decreta contra Epiſcopum, & executa contra Vicarium per Capitulum Sede vacāte deputatum, non afficit modernum Epiſcopum ſucceſſorē.*

Digitized by Google

12 *Capitulum ſede vacante non ſolum non ſuccedit, ſed etiam probibetur ſe intromittere in litigijs.*
13 *Cauſam habens ab attentante conuenitur remedio attentatorum etiam ſi ſit merè tertius.*
14 *Remedium attentatorum datur etiam contra hæredem attentatis.*
15 *Hæres illius, qui paſſus eſt attentata, poteſt ad illorum reuocationem agere.*
16 *Ius petendi reuocationem attẽtatorum eſt ceſſibile.*
17 *Ceſſibile quicquid eſt, eſt etiam ad hæredes tranſmiſſibile.*
18 *Succeſſor in Beneficio conuenitur ex eiſdem Actis ſicut poterat ipſe principalis defunctus.*
19 *Hæres & ſucceſſor non habentes notitiam inbibitionis aliàs contra defunctum executæ, ſi illi ignoranter contraueniant, non attentant.*
20 *Inbibitio facta Parti, afficit, quandoque etiam Iudicem non inbibitum.*
21 *Inbibitio dicitur implicitum in ſe habere decretum irritans.*
22 *Decretum irritans regulariter ligat etiam ignoranter. Præterquam reſpectu pœnæ, vt nu. 23.*
24 *Attentata præſupponunt dolum in attentante.*
25 *Cauſa qualibet, etiam beſtialis, excuſat à dolo.*
26 *Opinio illa in dubio eſt amplectẽda, quæ diſtinguendo conciliat contrarias opiniones.*

1 Vigeſimoquartò Limita, † vt non
procedat in his, quæ per hære-
dem, aut ſucceſſorem, etiam in
Beneficio fuiſſent ignorãter ge
ſta contra Inhibitionem aliàs
contra defunctum executam:
quia præſuppoſita ignorantia
talia non venirent tamquam attentata reuocan
da, ſecundum veriorem opin. quam firmauimus
infra, nu. 17. & nu. 22. Verum quia articulus iſte,
& frequens, & vtilis eſſe poteſt, & nonnulla con
trarium ſuadere poſſe videntur, vt eo magis il-
lius veritas appareat, quo melius quę circa illum
occurrunt fuerint explicata, non ab re erit om-
nes, quæ circa hoc conſiderari poſſunt opinio-
nes, hoc loco in medium afferre; Quæritur ergò,
an Inhibitio executa contra aliquẽ, afficiat eius
hæredem, & ſucceſſorem, etiam in dignitate, &
Beneficio, ita vt incurrat pęnas à iure cõtra attẽ-
tãtes introductas? in quo triplex poteſt eſſe opi.
Prima negatiua, quod hæredem, & ſucceſſorẽ
minimè afficiat: quæ ex infraſcriptis ſuadetur.
2 Primò, † quia effectus inhibitionis non egre-
ditur perſonas, & propterea in ſimili videmus,
quod inhibitio facta principali, vel ad eius in-
ſtantiam, non iuuat neque nocet fideiuſſori, vt
remiſſiuè diximus ſupra, in hoc eodem c. in Præ
fac. q. 5. num. 191. & ſeq. ergo non debet egredi
perſonam inhibiti, & ad eius hæredem extendi.
3 Secundò, † vitium litigioſi non ſolum cõtra-
hitur per litis pendentiam, verum etiam, & mul
tò magis per Inhibitionem ſubſecutam, cũ mul-
ta permittantur fieri lite ſimpliciter pendente,
quę facta demũ inhibitione amplius non licent,
vt latè deduximus ſuprà in hoc cap. in 1. Ampli.
4 princ. † Sed tale vitium litigioſi videtur eſſe per-
ſonale, ad not. per Doct. in l. a. C. de edend. & in
l. litigator, C. de fruct. & lit. expenſ. & tetigimus
remiſſiuè ſupra, in 2. part. cap. 4. de attentat. lite
pend. in tertia illatione Regulæ ibi poſitæ, num.
596. Meritò, &c.
Tertiò, quia inhibitio ad hoc, vt afficiat, non
5 ſufficit, quod ſit tantum decreta, † ſed requiri-
tur, quod etiam ſit executa, vt declarauimus in
hoc eodem cap. in ſecunda declaratio. principal.
num. primo, Sed contra hæredem, aut ſucceſſo-
rem nulla præſupponitur inhibitionis executio,
meritò.
Secũda poteſt eſſe opin. affirmatiua, quod im-
mò huiuſmodi Inhibitio etiam ſucceſſorem affi
ciat non ſolum ſi eſſemus in filio hærede, verum
etiam in alio ſucceſſore, etiã ſi eſſet ſucceſſor in
Beneficio, ex infraſcriptis.
6 Primò, quia † inhibitio afficit omnes, qui quo
quomodo poſſunt liti præiudicare. Rot. deciſ. ſe-
cunda, aliàs 58. Nota quod vbi, Vt lite pendent.
in antiq. & admonuimus ſupra, in hoc eod. cap.
in Præfatio. q. 3. num. 74. & quæſt. quinta, num.
189. nulli autem videtur dubium quin hæres, &
ſucceſſor poſſint, ſi faciant aliquid ſuper re de
qua agitur, liti præiudicare, ergo & illos Inhibi-
tio afficere debet.
Secundò, (& hoc quando eſſemus, in filio ſuc
7 ceſſore, & in hæredibus) quia † pater, & filius cẽ
ſentur eadẽ perſona, ad l. fi. C. de inſtit. & ſubſt.
8 † etiã vbi eſſemus in caſu in quo eſſet electa in-
duſtria perſonæ, ſecundum aliquos: quos refert
licet omnino non ſequatur. Felin. in cap. quoniã
Abbas, nume. 5. de offic. delegat. quinimmò,
quod magis eſt, id procedit, etiã in propria ma-
teria noſtra attentatorum, vt diximus ſupra, in
prima parte, cap. 3. de attenta. à Tertio, numero
quinquageſimo, Sicut etiam hæres, & defunctus
cenſentur eadem perſona, §. primò in Authent.
de Iureiur. à morient. præſt. cum ſimil ergo ſicut
Inhibitio defunctum afficiebat, ita & hæredem
debet afficere.
9 Tertiò, quia † quando Inhibitio fit, v. g. Epi-
ſcopo Peruſin. videtur potius conſiderari digni-
10 tas quàm perſona, † ſicut aliàs dicimus de Re-
ſcripto directo alicui ſub nomine dignitatis, qđ
ſucceſſor exequitur, etiam ſi in eo fuiſſet expreſ-
ſum nomen proprium Epiſcopi, vt notatur in c.
quoniam Abbas, & ibi omnes, de offic. delegat.
Rot. deciſ. 17. aliàs, 434. Fuit dubitatũ, de offic.
Deleg. in nou. & conſequenter inhibitio videtur
potius facta dignitati, quam perſonæ, ergo quã-
uis mutetur perſona, quia tamẽ ea dignitas non
moritur, c. ſi gratioſe, de Reſcript. in 6. ſed rema-
net penès ſucceſſorem, ergo ratione huiuſmodi
dignitatis etiã ſucceſſor videtur affectus. Et pręe-
miſſa intellige, vera, & procedere, quando inhi-
bitio verè fuiſſet executa contra Epiſcopum prę-
11 defunctum ſecùs † eſſet ſi Sede Epiſcopali va-
cante, inhibitio fuiſſet executa contra Officialẽ
ſeu Vicarium per Capitulum Sede vacante de-
putatum, quia huiuſmodi inhibitio Epiſcopum
ſucceſſorẽ non afficit, vt obtinui aliàs in vna Al-
barrazinen. portionum, inter Iulianum Vianco,
& Iacobum Martinez coram R. P. D. & fratre
meo Cantutio, 17. Decembris. 1574. in qua fuit
deciſum, quod inhibitio executa contra talẽ Of-
ficialem, non afficiebat modernum Epiſcopum,
qui lite pendẽte & appellatione interpoſita, por-
tionem Iuliano contulerat, & ille illius vigore
poſſeſſionem cæperat, quæ omnia Iacobus licèt
prætenderet tanquam attentata poſt inhibitio-
nem reuocanda fore, Domini tamen reſoluerũt,
12 nulla extare, attẽtata, ex eo maximè, † quia Ca-
pitulum Sede vacante non ſolum non ſuccedit,
ſed prohibetur ſe intromittere in litigijs. Felin.
in cap. his quæ, nu. 2. de maiorit. & obed. Vitalin.
in Clem. fi. nu. 37. de procur. cum alijs tũc latius
adductis.
Quartò quia ſicut contra habentẽ cauſam ab

13 attentante datur remedium attentatorum, † etiã
ſi ſit merè Tertius, vt fuſe diximus ſupra in pri-
ma, parte, capit. tertio, de attent. à Tertio, nume.
16. ita cum prædictus hæres, & ſucceſſor habeat
cauſam ab eo, qui fuit inhibitus debet hoc reme-
dio attentatorum teneri, ſi aliquid contra inhibi-
tionem fecerit.
14 Quintò quia remedium † attentatorum datur
contra hæredem attentantis ſecundum Mil. in
verbo, attentata lite pendente, fol. 29. & conſe-
quenter, hæres hoc caſu ex ſolo facto defuncti at
tentantis tenetur, ergo multo magis dari debet
contra hæredem, quando facto ſuo attentat, in-
hibitioni contraueniendo, ne delictum ſuum re-
maneat impunitum.
15 Sextò non eſt dubium, † quod hæres illius, qui
paſſus eſt attentata, poterit ad illorum reuocatio
16 nem agere † quia cum Ius petendi hanc reuoca-
tionem ſit ceſſibile, iuxta ea, quæ diximus infra,
in 3. parte cap. 12. de actore, & quis poſſ. attent.
reuoc. pet. num. 16. & ſeqq. ergo etiam ad hæredẽ
17 tranſmittitur: † cum quicquid eſt ceſſibile ſit e-
tiam trãſmiſſibile ad hæredem, licèt non conuer-
tatur, vt declarat Tiraq. de retract. §. 16. gloſ. 1.
num. 45. Sicut ergo hæres agit ad reuocationem
ſi quid contra inhibitionem ad inſtantiam defun
cti emanatam fuerit attentatum, ita debet poſſe
contra eum agi ſi quid ipſe aduerſus inhibitionẽ
contra defunctũ executam attentauerit, vt con-
trariorum ſit eadem diſciplina.
18 Septimò, quia † ſucceſſor etiam in beneficio
conuenitur ex eiſdem actis, & cauſa in eodem ſta
tu permanente ſicut poterat cõueniri principalis
ipſe defunctus. Rot. deciſ. 1. aliàs 3. Nota quod
ſucceſſor, Vt lite pend. in antiq. ſed inter alia acta
cauſæ eſt etiam inhibitio, de qua agitur, ergo ſi il
li contrauenia, debet occaſione dictæ inhibitio-
nis poſſe conueniri.
Tertia demũ poteſt eſſe opin. vt diſtinguamus
19 quod † Aut hæres, & ſucceſſor non habent noti-
tiam huiuſmodi inhibitionis, & tunc procedat
prima. opin. Aut in eis præſupponitur talis notitia
& tunc procedat ſecunda, vt ſi quid fecerint con-
tra inhibitionem, quam ſciebant extare, dicantur
attentaſſe, argumen. eorum quæ per multa exem
pla deduximus, quod lis ignorata non facit atten
tata, vt ſuprà, in ſecunda parte, capit. quarto, de
attentat lite penden. in Vigeſimaſeptima, limita-
tio. princip. & ſimiliter, quod aduocatio cauſæ,
cuius non haberetur notitia, non facit regulariter
attentata, vt ſuprà, in ſecunda parte capitul. deci-
mo, de attentat. poſt aduocatio, cauſ. numero 27.
& ſequent. & quæ de appellatione ignorata dixi-
mus ſimiliter ſupra, in ſecunda parte, cap. duode-
cimo, de attent. appellat. pend. in 15. ampliat.
princip. numero 21. & ſequen.
Quid dicendum? Si altera ex prædictis primis
opin. abſolute tenẽda eſſet, ſanè ſecundæ tãquàm
veriori videtur adhærẽdum, cum ea quæ pro pri
ma opin. ſunt adducta in rei veritate parum vr-
geant: Non enim obſtat Primum, quia dum pater
& filius, & ſimiliter hæres, & defunctus reputen-
tur eadem perſona, poteſt probabiliter dici, quod
hoc caſu inhibitio, & illius effectus, nõ egreditur
perſonas: præſertim cum illa perſonalitas attẽda
tur etiam in propria materia noſtra attẽtatorum,
vt dictum eſt ſupra, num. octauo. Secundum quo
que argum. parum obſtat, quoniã nõ eſt hoc om
nino expeditum, quod vicium litigioſi ſit perſona
le: immò Doctor. in d. l. ſecũda, C. de edend & in
l. litigator, C. de fructibus & lit. expenſ. videntur
potius inclinare, quod ſit viciũ reale, vt ibi latius
per eos: Quod vltra eos ſatis ex eo deprahendi vi
detur, quod hoc remedium attentatorum datur
contra ſuccedentem in re attentata, etiam ſi non
habeat cauſam ab attentante, vt diximus ſupra in
prima, part. cap. tertio, de attent. à Tertio, nu. 24.
vbi poſt alios & hãc rationẽ attulimus quod hoc
ſit vitium reale. Tertium verò non multum ſtrin-
git Tũ quia ratione perſonalitatis de qua ſuprà, ſi
inhibitio ſit executa cõtra partem, vel defunctũ,
poteſt dici etiam executa contra filium atque hæ
20 redem: Tum, quia † quandoque inhibitio contra
vnum executa afficit alterum, exemplum in inhi
bitione executa contra Partem, quę afficit etiã Iu
dicem, etiã ſi ille non ſit inhibitus, vt diximus ſu
prà in hoc eodem ca. in decimanona Ampliatio.
princip. Quinimmò, ſi quis tenendo hanc ſecun-
dam opin. vellet etiã his, quæ in tertia, opin. ſun
adducta reſpõdere, poſſet ſatis probabiliter dice
re, quod conſideratio ignorantiæ hoc caſu vix ad
21 mitti poteſt: attẽto, quod cum † Inhibitio dicatur
in ſe habere implicitum decretum irritans, vt per
Caſſad. deciſ. 2. incip. deciſio, num. 6. de reſtit. ſpo
22 liat. poteſt dici quod etiam ignorãtes afficiat, † ſi-
1 cut decretum etiam ignorãtes regulariter afficit,
cap. 1. de conceſſ. præbend. cum alijs congeſtis
per Ant. Gabriel. commun. concluſ. lib. 6. de Clau
ſul. concluſ. 3. in princ.
Verum quia iſta reſponſio nõ videtur omnino
23 tuta, cõſiderando, † quod nec etiam decretum ir
ritans ligat ignorãtes reſpectu pœnę vt elegãter
declarat idem Gabr. vbi ſupra, nu. octauo, & pre-
ſuppoſito quod ſi hæres cõtraueniendo inhibitio
ni attentaret, varias incurreret pœnas, quas abun
de cõplexi ſumus infrà, in 3. parte, cap. 31. de pœ-
nis attent. Propterea veritati inhærendo conclu-
dẽdum videtur, quod vti verior ſit ſequẽda opin.
24 ſupra tertio loco poſita, nu. 17. Præſertim, † quia
in attentante præſupponitur dolus. Rota deciſ. 5.
aliàs, 25. Ex quibus, de reſti. ſpol. in nou. qui in
25 ignorãte nõ datur † cũ quælibet cauſa etiam be-
ſtialis excuſet à dolo, l. igitur, §. 1. ff. de lib. cauſ. &
ponit latè Ant. Gabr. commun. Concluſ. lib. 7. con
26 cluſ. 8. per tot. Et tanto magis, quia † concluſio,
quæ opiniones conciliat, in dubio eſt tenenda, vt
poſt Salic. in l. filio, ff. famil. hęrciſc. tradit Grat. in
conſ. 30. Viſis, num. 13. lib. 1. & conſ. 34. Viſis, nu.
8. lib. 2. & conſ. 145. Duo diuerſa, num. 7. lib. 2. &
ſequitur Io. Cephal. in conſ. 16. Viſis, num. 35. lib.
1. & etiam Soci. ſen. conſ. 66. nu. 38. verſ. & hęc
opin. lib. 1. & Socin. iun. in conſ. 39. num. 68. & in
conſ. 121. in fine, lib. ſecundo. Ex qua diſtinctio-
ne poteſt alia quoque, & vniuerſalis limitatio col
ligi, & hæc erit

Limitatio XXV.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio ignorata non facit attentata.*
2 *Ignorantia præſuppoſita, non eſt quid imputari poſ-*
ſit ſi illi contrauenia tur.
3 *Inhibitio, non ligat ignorantes remiſſiuè.*

VIgeſimaquinta Limitatio, vt non pro-
1 cedat, † quando actus factus poſt in-
hibitionẽ fuiſſet factus ab eo, q huiuſ
modi inhibitionẽ ignorabat, & ſic inhi
2 bitione ignorata, † cũ præſuppoſita ignorãtia nõ ſit
quid

quid ipſi agenti ſit imputandū, ad not. in l. ſi duo
bus, de appell. Quę limit. ex his omnibus compro
bari poteſt, Quæ poſuimus ſupra, capitul. 4. de at
tent. lite pend. in 27. limit. principali, quæ breui-
tatis cauſa hic non repetuntur. Præſertim quia in
ter litis pendentiam, & inhibitionem hoc caſu
non videatur dari conſiderabilis diuerſitatis ra-
3 tio, cum reſpectu pęnę, nec † etiam inhibitio li-
cet ignorantes, vt proximè dictum eſt in fin. præ
cedentis limitationis.

Limitatio XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Proceſſus factus per Auditorem Cameræ, vigore obligationis Cameralis etiā poſt inhibitionē Rotalē emanatā vigore Cōmiſſionis non faciētis mētionē de huiuſmodi obligatione, nō dicitur attētatus. Niſi dubium eſſet an in caſu, de quo ageretur, haberet locum obligatio prædicta, vt infra nu. 7. Item Niſi huiuſmodi obligatio fuiſſet adiecta cōpromiſſo pro obſeruatione laudi inde ferendi, vt nu. 8. Item Niſi inhibitio eſſet geminata, vt nu. 9.*

2 *Auditor Cameræ vigore ſuarum facultatum poteſt à quibuſcunque Iudicibus cauſas ad ſe aduocare, quando in commiſſione non fuit facta mentio obligationis in forma Cameræ.*

3 *Actus factus ab habente cauſam à Principe, cenſetur autoritate Principis factus.*

4 *Factum Principis cenſetur factum hominis, & partis.*

5 *Spoliatus à Principe, ſicut non reſtituitur aduerſus ipſum Principem, ita nec contra habentem cauſam ab eo.*

6 *Delegatus ipſum delegantem repræſentat.*

10 *Geminata inhibitio cenſetur habere vim Motus proprij, & Clauſula, Ex certa ſcientia, atque etiam Clauſula non obſtante, &c.*

VIgeſimoſextò Limita, vt Regula
1 ſupra poſita non procedat, † quā
do eſſemus in executione, & pro
ceſſu facto per Auditorem Ca-
meræ, vigore obligationis in
forma Cameræ, poſt inhibitio-
nē etiam Rotalem, emanatam
vigore cōmiſſionis nō faciētis mentionē de huiu
ſmodi obligatione Camerali,ª & hūc locū citat,
& ſecuta eſt Rota in vna Romana Vineæ, corā Ro-
buſterio, 25. Iunij 1581. & eſt deciſ. diuerſ. 641.
2 nu. 13. lib. primo.] Cū enim † Auditor Cameræ vi
gore ſuarū facultatū eidem per diuerſos Roma.
Pontifices conceſſarū, ſit vniuerſalis executor di
ctarū obligationū Cameralium, & poſſit quaſcu
que cauſas etiā vigore cōmiſſionis de obligatio-
ne Camerali mentionem non facientis à quibuſ-
cunque iudicibus ad ſe aduocare, & ad vlteriorē
obligationis prædictæ executionē procedere, vt
legitur in ſuis facultatibus, quæ ſunt etiam cū De
creto irritanti, & cum Inhibitione reſpectu alio-
rum Iudicum, nec eundem ſuper præmiſſis mole
ſtare, aut perturbare præſumāt, nō videtur quod
ſecundum iſtos terminos poſſint conſiderari at-
tentata: Sicut enim ſi Princeps ipſe auocaſſet cau
ſam coram alio pendentem, & in ea proceſſiſſet
non diceretur attentare, cum ſit ſupra ius, Ægid.
deciſ. 749. in fine, & diximus ſuprà, in 2. parte,
cap. 4. de attent. lite pend. in 12. limit. princip. ita
nec habēs cauſam ab eo, cū facultate prædicta,
3 tū, quia † cēſetur autoritate Regia, & Principis id
facere. Afflict. deciſ. 302. Aliud dubium, nu. 2. tū
4 quia † factum Principis cēſetur factum hominis,
& Partis, arg. l. Cæſar. ff. de publica. & quæ ponit
Crauetta, conſ. 5. Tria ſunt, in princ. lib. 1. tū etiā
5 quia † & aliàs Spoliatus à Principe nō reſtituitur
etiam contra habētem cauſam ab eo, ſecundum
Deci. in cōſ. 191. in cauſa ſub num. 9. col. penult.
6 verſ. quinto hoc comprobatur, † Et delegatus ip
ſū delegantē repræſentet, l. 1. ff. de offic. eius, cui
mand. eſt iuriſd. c. 1. de offic. deleg. cum ſimil. Ve-
rum quia hæc cōcluſio, & præſens limitatio tota
pendet à facultatibus eiuſdem Auditoris, & illas
per Pontifices augeri, diminui, & alterari etiā no
ſtris temporibus quandoque vidimus, ſi caſus cō
tingeret ad formam, & continentiam dictarū fa
cultatum eſſet recurrēdum, c. porrò, de priuileg.
Si vero præſupponeremus facultates non fore al
teratas, ſed extare, prout ſuprà retulimus, adhuc
præſens limitatio nō eſſet indiſtinctè tenēda, ſed
nonnullis modis declaranda, & Primo, vt proce-
dat, † quando clarum eſſet, quod in caſu de quo
7 ageretur, haberet locū obligatio prædicta, ſecus,
ſi eſſet dubium; & ideo in vna Hiſpalen. pēſionis,
& attentatorum corā Serafino, 24. Maij, 1568. in
qua quærebatur, an obligatio Cameralis de ſol-
uēdo certā penſionē impoſitam ſuper Canonica
tu, qui deinde mediantibus nōnullis ceſſionibus
iuerat per plures manus, eſſet extincta, & cauſa
commiſſa erat ſuper inualiditate dictarū ceſſio-
nū in Rota, non facta mentione de dicta obliga
tione, & dictæ commiſſionis vigore fuerat Audi
tori Cameræ inhibitū, & deinde toto facto narra
to, iterum comiſſma cauſā in Rota, cū iterū fuiſ-
ſet inhibitū, & poſt inhibitionē Auditor Came-
ræ vigore ſuarum facultatū proceſſiſſet, licèt ad
excuſanda attentata allegaretur, quod potuerat
abſque metu attētatorum procedere, per ſupradi
cta, Domnii tamē tenuerūt pro attētatis, ea ratio
ne moti, quia facultates fundatæ in Obligatione
Camerali, non videbantur habere locū in caſu il
lo, in quo talis obligatio videbatur ceſſare, vnde
ſtāte dubio, nihil erat per Auditorem inouādum
8 poſt inhibitionē Rotalē. Secundò † declara, vt vi
gore harum facultatum etiam in alio caſu nō ſit
deueniendum poſt inhibitionem ad executionē,
quando ſcilicet huiuſmodi obligatio fuiſſet adie
cta cōpromiſſo pro obſeruatione laudi inde ferē
di, ſi enim aduerſus laudū fuiſſet petita reductio
ad arbitriū boni viri, pēdente Iudicio reductio
nis, non poteſt ad executionē dictæ obligationis
procedi, vt diximus ſuprà, in ſecūda parte capitu
lo decimoſexto de attēt. reductio. ad arbitr. bon.
vir. pend. num. 40. Quibus adde, quod idem fuit
tandem tentum in vna Romana reductionis lau
di, & attentatorum, coram D. meo Oradino, de-
1 cimotertio, Februarij. 1568. in qua, cum dubita-
retur, an immiſſio in poſſeſſionem facta per Au-
ditorem Cameræ vigore obligationis Camera-
lis adiectæ cōpromiſſo, poſtquā cauſa reductio-
nis fuerat cōmiſſa in Rota, & illius vigore inhibi
tum, eſſet ſubiecta vitio attentatorum, Domini
inclinauerunt pro attentatis, declarādo tamen,
quod poſſeſſio ſequeſtraretur, & interim videre-
tur de iuſtitia laudi, & quod idem fuerat etiā an
tea tentum in alia Auinionen. laudi, coram Fātu-
tio, 7. Octobris, 1555. in qua fuit ad literam di-
ctum, quod ſi pendebat reſtitutio aduerſus lau-
dum, non licuit habere executionem, & adſunt
attentata, aliàs ſecus. Tertiò, poteſt addi, vt

procedat, quando vna tantum adeſſet cōmiſſio,
9 & inhibitio,† ſecùs ſi adeſſent plures, & geminatæ, nā facultates Auditoris Cameræ, quæ loquuntur de commiſſione, nō eſſent intelligendæ in caſu in quo non vna tantū, ſed plures adeſſent commiſſiones, & ratio differentiæ illa aſſignatur, quia licèt vna commiſſio, in qua non ſit facta mentio dictæ obligationis, quaſi ſit ſubreptitia, poſſit vigore dictatum facultatum auocari, attamē quando eſſent geminatæ, ceſſat cōſideratio ſubreptio-
10 nis, quia tunc † talis geminata commiſſio cenſetur habere vim motus proprij, & Clauſulæ, Ex certa ſcientia, & Clauſulæ, Non obſtante, ſecundum Fel. in c. ſi quādo, col. fi. verſ. geminatio reſcripti. de reſcript. quo fundamento inter cætera vtebantur Aduocati in dicta Hiſpalen. penſionis, ad excludēdas facultates Auditoris Cameræ, & ad deducendum attentata, pro quibus vt dictum eſt, Domini tenuerunt: Quibus adde, quę de vi huiuſmodi geminatæ inhibitionis diximus ſupra, hoc eodem c. in 12. limit. princ. nu. 17. poſt Dec. conſ. 33. Viſo puncto, poſt princ.

Limitatio XXVII.

SVMMARIVM.

1 *Actus neceſſarius ſi fiat poſt inhibitionem, non dicitur attentatus.*
Etiam ſi ſimus in inhibitione introducta à iure, vt num. 2.
3 *Alienationis prohibitio per teſtatorem facta, non refertur, nec includit caſum neceſſarium.*
4 *Poſſeſſio tradita per Capitulum, poſtquam ei fuerat inhibitum, ſubrogato literas Apoſtolicas præſentanti, quibus parere erat Capitulo neceſſarium, non dicitur attentata.*
Contrarium aſſignatur, & ſoluitur, vt num. 5.

1 VIgeſimoſeptimò Limita, † niſi actus factus contra inhibitionem eſſet neceſſarius, quia tunc veniret excuſandus à vitio attētatorum, quoniam per in-
2 hibitionem † etiam à iure introductam (puta in caſu c. ſi hi contra quos. Vt lite pēd. in 6.) nō cēſetur prohibita ſuperueniēs cauſa neceſſaria, vt arguebat aliàs Aegi. Bellamera, ī cōſ. 35. incip. Vtrū lite pend. col. 1. verſ. ſed nunquid collatio, exēplo
3 eius, qđ aliàs dr̄, quod † prohibitio alienationis facta per teſtatorē, non includit, nec refertur ad caſum neceſſariū, ad not. in l. filiusfamilias, §. diui, ff. de leg. ſecūdo, cum neceſſitatis cauſa multa indulgeantur quę aliàs non concederentur, de quibus latè per Tiraq. de vtroque retr. §. 26. gloſ. 1. num. 18. Et propterea aliàs in vna Gerunden. Canonicatus coram Grato, 26. Maij 1564. in qua cū prouiſus per obitū de canonicatu petijſſet à Capitulo ſe immitti in illius poſſeſſionem, & à denegata per Capitulum poſſeſsione appellaſſet, & commiſſa appellationis cauſa, eius uigore obtinuiſſet Capitulo inhiberi, & poſt inhibitionem ſubrogatus gratioſè à Papa etiam quoad poſſeſſionē defuncti, (qui antea in eius fauorē reſignauerat) literas Apoſtolicas deſuper expeditas Capitulo pręſentaſſet, & Capitulū ob reuerentiā literarum quibus contradicere non poterat, & parere coge-
4 batur † poſſeſsionē tradidiſſet, & dubitaretur an talis poſſeſsio eſſet attētata, Domini tenuerūt pro non attentatis, quia ſubrogatio gratioſa excludit attentata, & conſequenter inhibitio eo caſu non eſt operata effectum attentatorum. Et licèt Domini ibi nihil expreſſerint de hac ratione, qđ ibi traditio poſſeſſionis fuerit neceſſaria, ut pareret literis Apoſtolicis, qa tamen informantes pro negatiua hoc potiſſimum fundamento mouebātur Dominos quoque illud cōſideraſſe, & admiſiſſe, 5
credendū eſt. Quæ limitatio ſicut ex his omnibus comprobari poteſt, quæ latius poſuimus ſupra, in hac ſecunda parte, c. 4. de attent. lite pend. in 8. limitatio, ibi poſita, quod regulariter actus neceſſarius lite pendente factus non ſubijciatur uitio attentatorum, ita id quod proximè dictum eſt, qđ poſſeſſio capta per ſubrogatum poſt inhibitionē,
5 non ſit attētata, † dubitabile reddi poſſe uidetur, ex his, quæ diximus ſupra, dicto cap. 4. de attent. lite pend. in præfatione num. 433. Niſi ſoluendo conſideres, quod ibi inhibitio fuit executa contra ipſum ſubrogatum; undè non mirum, ſi ille capiendo poſſeſſionem, attentauit, hic uero ſubrogatus non præſupponitur inhibitus, ſed Capitulum, quod quia ex cauſa neceſſaria poſſeſſionem tradidit, uenit ab attētatis excuſandum, quæ cauſa neceſſaria, in cauſa Toletana de qua ibi non præſupponitur.

Limitatio XXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio ratione perſonæ inhibitæ, minus legitimè executa, non facit attentata.*
2 *Tutor, vel illius actor, inhibitus, poſtquam erat finita tutela pubertate, ſi contraueniat, non dicitur attentare.*
3 *Procurator reuocatus, ſi poſt reuocationem illi inhibeatur, & ipſe contrauenìat inhibitioni, non cenſetur attentare.*
Dummodo fuerit habita notitia huiuſmodi reuocationis, vt nu. 4. remiſſiuè.
5 *Vicarius, ſeu officialis Epiſcopi deputatus per Capitulum Sede Epiſcopali vacante, ſi interim fuerit inhibitus, talis inhibitio non afficit ſucceſſorem, & moderuum Epiſcopum, vt ſi ille contraueniat inhibitioni, dicatur attentaſſe.*
6 *Inhibitio executa contra Syndicum alicuius Vniuerſitatis non facit attentata, de quo tamen ſubſiſtendum videtur, vt num. ſeq. ſecùs in procuratore generali alicuius priuati, nu. 7.*
8 *Citatio executa contra procuratorem generalem alicuius priuati, facit litem etiam ad effectum attentatorum.*

VIgeſimooctauò limitari poteſt, ut non
1 procedat, † quando inhibitio ratione perſonæ inhibitæ fuiſſet minus legitimè executa, ſicut enim citatio, quādo eſt nulla, non inducit litis pendentiam ad effectum attentatorum, ut diximus ſupra, in ſecunda parte, capitulo quarto, de attent. lite pend. in Pręfatio. nu. 94. ita dicendum uidetur, ſi inhibitio ſit male executa, & nulla: quod poteſt multipli-
2 citer exēplificari. Primo, † ī tutore, uel illius actore finita tutela, contra quem ſi inhibitio exequeretur, non diceretur facere attentata, ſicut nec induceret litis pendentiam citatio de eodem facta, ut poſt Dec. in conſilio 460. Viſo, numero uigeſimoprimo, diximus in dicta Præfatio, numero 95.

Secun-

3 Secundò † in procuratore reuocato, quia ſicut
aliàs omnia alia geſta cum procuratore reuocato
non valent, glo. in cap. quàmuis, de procur. in 6. &
latios per Vant. in tractatu de nullitat. in tit. de
nullit. ex defectu mand. nu. 162. ita nec inhibitio
contra eũ executa, debet poſſe domino præiodica
re ad effectũ, vt dominus cõtrauediendo, incidat
4 in pœnas attentatorum, † & hoc præſuppoſita in
inhibente notitia reuocationis, aliàs, ſi reuocatio
in caſibus, in quibui eſt intimanda (de quibus per
Vant. vbi ſoprà, num. 159.) non eſſet intimata, ali
5 ter dicendum eſſet. † Tertiò, in Officiali, ſeu Vica
rio per Capitolum Sede Epiſcopali vacãte, depu-
tatum, cõtra quem ſi fuerit executa inhibitio, nõ
afficeret, ad effectum atteotatorum moderoum
Epiſcopum, ita vt geſta per eundem Epiſcopum
ita vt geſta per eundem Epiſcopum poſt, & cõtra
dictam inhibitionem, ſint taoquã atteotata reuo
cãda, vt fuit nouiſſimè vltimo loco reſolutum in
vna Albaraxinen. portionis, coram R.P.D. ac fra
tre meo Cantutio, 15. Decembris 1574. Quarto
6 † in Syndico generali alicuius Vniuerſitatis, qui ſi
fuerit inhibitus, & deinde vniuerſitas puta exe-
quẽdo aliquã ſenteotiã inhibitiooi contraueniat
executio non dicitur attentata, vt fuit dictum in
vna Rauennatenſi attentatorum, coram Caputa
7 quen. 25. Ianuarij, 1553. † Quod vltimum exem-
plum videtur poſſe reddi dubitabile, ex eo, quod
aliàs fuit dictũ in vna Matthelicana Iuriſdictio
nis, coram Paleotto. 6. Nouembris, 1564. quod
8 † citatio executa contra procuratorem citandi, in
ducit litis pendentiam, etiam ad effectum attenta
torum, vt adnotauimus etiã ſopra, in dicto cap. 4.
de attent. lita peoden. in Præfacio. nu. 91. Niſi di-
cas, quod in dicta Matthelicana, eramus io procu
ratore generali alicuius priuati, in Rauennate. ve
ro in Syndico generali Vniuerſitatis, qui videtur
habere debilius ius, quàm procurator priuati, qui
regulariter ſuo procuratori ampliores poteſt da-
re facultates, puta vendeodi, tranſigendi, donao-
di, & huiuſmodi, quæ regulariter Syndico non cẽ
ſentur conceſſa nec permiſſa: Vel melius, quod
(vt præſupponebatur ibi in facto, Communitas
Rauenoatenſis ad illam cauſam in qua fuit facta
inhibitio, habebat in Curia procuratorẽ, & Syn-
dicum ſpecialem, & ideò aduerſarius faciens in-
hiberi Syndico generali derelicto procuratore
ſpeciali, (qui erat ſibi commodus in Curia) vide-
tur caluminosè egiſſe, & propterea inhibitio eo
caſu non fecit attentata, vt adootauimus etiam
ſuprà hoc eodem c. in 7. limi. princ.

Limitatio XXIX.

S V M M A R I V M.

1 *Inhibitio executa niſi ſit in actis reproducta, non fa
cit attentata ſecundum aliquos.*
Licèt contrarium videatur verius, vt num. 4.
2 *Citatio non inducit litis pendentiam, quando eum
pœnitet qui illam obtinuit.*
3 *In dubio capiẽda eſt interpretatio pro non attẽtatis*
5 *Actori licere non debet quod Reo non licet.*
6 *Aequalitas in iudicijs ſeruanda eſt.*
7 *Moderata cenſetur inhibitio quoad inſtantẽ pro mo
deratione, etiam ſi actualiter non fuerit moderata.*

Vigeſimononò, ex his quæ quãdoq; in
facta ad excuſanda attentata allega
ri animaduerti, limitari poteſt, vt
1 non procedat, † qoando inhibitio
licet decreta, & executa, non tamẽ
fuiſſet apud acta reproducta, & ideò dicebatur,
quod ſi is qui inhibitionem obtinuit, & cõtra ad-
uerſarium exequi curauit, aliquid ipſe poſtea at-
tentauerit, ſi inhibitionem executã non reprodu
cat, non poteſt cõtra eũ dari de attentatis; Quod
ex eo deducere conabãtur, quia inhibitio ad hoc,
vt afficiat ad effectum attentatorum debet eſſe
executa contra eum, qui prætenditur attentaſſe,
vt declarauimus infra hoc eodem capit. in prima
declaratione princip, ſed hic contra eum, qui præ
tenditur atteotaſſe non poteſt dici executa, meti
2 to; Itẽ ex eo, quod io ſimili dicitur de citatione:
quod ſi eum qui obtinuit citationem, eam obti-
nuiſſe pœniteat, talis citatio non inducit litis pen
dentiam, & cenſetur illi renunciaſſe, vt admonui
mus ſupra, in hac 2. parte, cap. 4. de attent. lite pẽ
den. in præfacio. nume. 45. ita etiam quando eum
qui obtinuit inhibitionem, & illius executionem
pœnitet, & non vult illam reproducere dicẽdum
eſt, quod ſtante pœnitentia, inhibitio oon faciat
attentata. Quamuis autem per præmiſſa Iudex il
le de Partibus videretur in hanc Partẽ inclinare
3 præſertim, † qoia in dubio videtur capienda in-
terpretatio pro non attentatis, vt diximus ſupra,
in 1. parte, in præfacio. nume. 122. Ego tamen ſi
partes Iudicis ſuſtinuiſſem io contrariam iuiſſem
4 ſentẽtiam quod immò † inhibitio ad inſtantiam
alicuius obtenta & executa, faciat attẽtata, etiam
ſi illam obtinens apud acta eam non reproduxe-
rit ita vt ſi quid ille interim innouauerit, taoquã
5 attentatum reuocandum veniat, † tum quia non
debet Actori licere, quod Reo non licet, l. nõ de
6 bet, ff. de reg iur. † tum quia æqualitas in Iudicis
ſeruãda eſt, c. 2. de mut. pet. l. vbi falſi, C. ad l. Cor
nel. de falſ. capit. in iudicio, de Reg. Iur. in 6. Vn-
de ſicut ſi Reus contra quem eſt executa inhibi-
tio, contraueniat, dicitur attentare, vt clarum eſt,
& dicemus proximè in prima declaratione, ita pa
riter dicendum eſt, Actorem aliquid noui contra
Reum hoc caſu facientem, attentare, Immò mul
to magis: ſicut enim videmus, quod citatio quo-
ad Actorem facit attentata, duntaxat decreta, li-
cet nondum executa, vt firmauimus ſopra in hac
ſecunda parte, capit. qoarto, de attent. lite pen-
deote io præfacio. nume. 36. ita & multo magis,
debet hoc caſu facere attentata inhibitio, ad in-
ſtantiam Actoris nõ ſolum decreta, verum etiam
execota, licet non reproducta, cum ipſe iam ſit
certus de decreto ipſius Iudicis inhibentis, qui
nolebat aliquid io cauſa innouari. Ex qua ratiooe
tollitur, id quod primo loco pro prima opinione
adducebatur, quia Actor de inhibitione certus
eſt, abſque eo, quod contra eum illa ſit executa,
& propterea debuit ab inouando abſtinere, Præ-
7 ſertim, † quia ſicut quando inſtaretur pro mode-
ratione inhibitionis, inhibitio quoad inſtantem
habetur pro moderata, vt diximus ſupra, hoc eo-
dem cap. in ſecunda. limit. princip. nume. 7. ita e-
tiam quoad eũ, qui inſtat pro inhibitione debet
haberi inhibitio pro perfecta, vt contrariorum
ſit eadem diſciplina, adeò, quod poteſt dici, quod
ipſa non reproductio iohibitionis, ſolum reddat
difficiliorem probatiooem executionis ipſius in-
hibitionis, & cooſequenter attentatorum, non
autem operatur quin inhibitio fecerit attentata
per ſupradicta.

Declaratio Prima.

SVMMARIVM

1 *Inhibitio duntaxat decreta niſi fuerit etiam actua liter executa non facit attentata.*
Etiam ſi iudex haberet aliqualem notitiam decreti & relaxationis huiuſmodi inhibitionis, vt numero 3.&
Etiam ſi parti fierit inhibitio intimata ſecundum aliquos, vt infra nu. 11.
Quamuis hoc non videatur tenendum, vt infra nu mero 13.
2 *Inhibitionis natura eſt reſpicere futura, non afficere præterita.*
4 *Citatio quoad citandum non inducit litis pendentiam, niſi poſt citationis executionem.*
Etiam ſi decreti citationis aliqualem notitiam habuerit, vt num. 5.
6 *Iudex à quo non tenetur in cauſa ſuperſedere, etiam ſi ſciat iudicem ad quem incapiſſe cognoſcere de veritate appellationis ab eo interpoſitæ.*
7 *Scientia idem operatur quod denunciatio.*
Dummodo ſit plena ſcientia, vt nu 8.
9 *Notitiam alicuius rei quis habere nõ dicitur, niſi habeat etiã ſcientiam omnium ſuarum qualitatũ.*
10 *Scientia eſt concludenter probanda ad inducendam amiſſionem, & pœnam incurrendam.*
12 *Non ſufficit quid ſciri à parte, niſi etiam conſtet iudici.*
14 *Inhibitio facta parti, & non iudici nihilominus iudicem etiam ignorantem afficere dicitur.*
Et ratio aſſignatur, quia ſcilicet inhibitio habet implicitum decretum irritans, vt nu. 17.
15 *Inhibitio facta iudici, vel parti afficit iudicem, & partem, quando iudex procedere ad inſtantiam partis.*
16 * *Spoliatus à Iudice ad inſtantiam Partis, cenſetur à Parte ſpoliatus.*
18 *Decretum irritans non ligat ignorantes reſpectu pœna.*
19 *Inhibitio per Iudicem decreta, & non per curſorem, aut nuncium publicum ſed tantum per partem aduerſario oſtenſa an faciat poſſeſſionem poſtmodum captam attentatam.*
20 *Credulus eſſe nemo debet, & ideo parti aſſerenti inhibitum fuiſſe credere nemo tenetur.*
21 * *Credere aduerſario ſuo aſſerenti quod de mandato iudicis veniat ad iudicium, aut ſe appellaſſe nemo tenetur.*
22 *Pœna vt incurratur requiritur plena, & certa notitia.*
23 *Certus vbi quis eſſe debet non tenetur credere cuilibet referenti.*
24 *Aſſertio etiam magni viri, etiam iurata non facit probationem etiam ſemiplenam, ſed ſolum præſumptionem.*
25 *Intimatio alicui eſt facienda (etiam ſi aliunde quis ſciat) quando notitia requiritur non ſolum ut ſciat, ſed etiam vt aliquid faciat, vel non faciat.*
26 *Deductio ad notitiam debet fieri cum ſolemnitate Clem Cauſam, de electio quando ex ea quis obligatur ad aliquid præiudiciale.*
27 *Coniecturæ non ſufficiunt quando agitur de priuatione.*
28 *Actus iudiciarij debent à iudice fieri per ſuos miniſtros, & officiales.*
29 *Creditor habẽs rem iudicatã ſi propria authoritate, & abſque nuncio ſui debitoris bona diſtraxerit tenetur furti, & vt bonorum raptorum.*
30 *Forma inhibitionum eſſe videtur, vt dirigatur presbiteris, & officialibus, vt nomine iudicis inhibeãt.*
31 *Citatio facta per partem alteri parti, non arctat citatum ad comparendum.*
32 *Priuilegium curſorum dicitur eſſe, vt inhibitiones non præſententur niſi per eos.*
33 *In dubio ſumenda eſt interpretatio pro non attentatis.*
34 *Scientia ſimplex idem operatur quod denunciatio, & non refert à quo fiat.*
35 *Intimatio appellationis per quemcunque fiat valet.*
Immo etiam ſi fiat ab ipſomet appellante. nu. 36.
37 *Citatio minus legitimè executa ligat, ſubſecuta illius notitia.*
38 *Reuocatio procuratoris valet vndecunque procurator illam ſciuerit.*
39 *Appellatio dicitur deuolui quando appellatio oſtenditur inſtrumentum publicum appellationis.*
40 *Citatus in dubio tenetur venire ad iudicium.*
41 * *Inhibitionis ſola notitia abſque Citatione, an ad attentatorum reuocationem ſufficiat.*
42 * *Verbum ſequeſtramus à Iudice prolatum inducit ſequeſtrum, & habet locũ Clem. 1. de ſeqoeſt. poſſeſſ.*
43 * *Verbum, Inhibemus. in literis Inhibitionis expreſſum inducit inhibitionem, vnde, pars habita illius ſufficienti notitia, contrauenien, dicitur contemnere, & intrant attentata.*
44 *Decretum irritans habet conditionem, ſi pars illa vti velit.*
45 *Denunciatio Domini quis aliquam rem emat, conſtituit emptorem in mala fide, ita vt in dubio abſtinere debuerit.*

DEclaratur nunc eadẽ Regula, nõnullis vtilibus, & neceſſarijs modis, &
1 Primò, † vt quod dictum eſt, proceſsũ, & geſta poſt inhibitionẽ eſſe attẽtata, intelligatur poſt inhibitionẽ nõ ſimpliciter, & dũtaxat decretã, ſed vltra ẽt actualiter executam, cũ aliàs nõ ſit, quid Iudici imputari poſſit ſi in cauſa procedit, ſecundũ opinionem Io. Andr. in addit. ad Specul. ĩ tit. de appellationibus, §. nouiſſimè, in verbo procedit, remiſſiuè ad latius notata per eũ ĩ c. nõ ſolũ, de ap
2 pellatio, in 6. quia natura † inhibitionis eſt reſpicere futura, nõ autẽ afficere præterito, c. ſi eo tẽpore, vbi Gemin. Frãc. & alij, de elect. in 6. Verone. Cauſarũ Ciuiliũ, cõſ. 18. Caſus talis eſt, num. 2. Quã declarationẽ expreſsè ponit Guid. Pap. in conſ. 66. In facto præſupponitur, nu. 9. & iterũ in cõſ. 69. Pro declaratione, nume. 10. verſic. ad octauum quæſitum, ſubdens, & deducens, literas inhibitorias ante illarũ executionem nullum effectum habere: quod in proprijs terminis attentatorum, quod requiratur executio, & trãſmiſſio literarũ inhibitoriarum, tradit Socin. in conſ. 45. Viſa, ſub nu. 7. & 8. lib. 1. Pro qua declaratione faciũt ea, quę ĩ ſimili diximus ſupra, cap. 12. de attentatis appellatione pẽdente in 15. ampliatione principali, in 2. limitatione n. 21. quod appellatio interpoſita coram honeſtis viris ad hoc, vt habeat effectum ſuſpẽſiuum cauſantem attentatã, debet Iudici intimari. Quæ declaratio ampliari poteſt duobus modis,
3 Primò, ex intentione Io. Andr. vbi ſuprà, vt procedat, etiã ſi Iudex haberet aliqualẽ notitiã decreti; & relaxationis huiuſmodi Inhibitionis Quod ex eo in ſimili comprobari poteſt, quod
4 dicitur, quod lis † quoad citandum non induci

tur

tur niſi poſt citationem executam Clem. 2. vt lite
pend. Aegid. deciſ. 699. Suppoſito, quę refert, &
clarius ſequitur Felin. in c. cæterum, col. 2. ſub nu
5 me. 2. verſ. ſolutio reſtringi poteſt, de reſcript. †
Etiã ſi decreti citationis aliqualem notitiã habue
tit, Pariſ. conſ. 81. Origo huiuſ. nu. 13. lib. 4. Et ex
6 eo etiam, quod aliàs dicitur, quod Iudex † à quo,
nõ tenetur ſuperſedere in cauſa, etiam ſi ſciat Iu-
dicem ad quem, incepiſſe cognoſcere de veritate
appellationis ab eo interpoſitæ, vt poſt Franc. in
c. non ſolũ, §. fin. de appellation. in 6. tradit notiſ
ſimè Oſaſc. in deciſ. Pedamont. 5. Certa die, ſub
nu. 7. verſ. nõ obſtãt in contrariũ adducta, vbi te-
net talem ſcientiam non ſufficere, quoad reuoca
tionem attentatorum, Quod tamen dictum con
fundi videtur ex his, quæ poſuimus vbi ſuprà, in
prima ſublimitatione dictæ ſecũdæ limitationis,
nume. 40. poſt Tiraquell. & alios ibidẽ allegatos
7 affirmantes idem † operari ſcientiam, quod denũ
8 ciationem, Niſi declarando dicas, † ibi intelligẽ-
dum eſſe de plena ſcientia, nõ autem de aliquali,
prout hic loquimur, cum hoc generale ſit, quod
9 † non dicitur quis habere rei notitiam, niſi etiam
ſuarum omnium qualitatum ſciẽtiam habeat, ad
not. in c. concertationi, de appell. in 6. & ponit Ti
10 raq. vbi ſuprà. † Præſertim, ad inducendam ali-
cuius iuris amiſſionem, & vt quis incidãt in deli-
ctum, quia tunc ſcientia videtur concludẽter nõ
autem præſumptiuè probãda, arg. eorum, quę po
nit Rota deciſ. 21. aliàs 771. de dolo & cõtum. in
antiq. Ruin. in cõſ. 66. col. 6. nu. 13. lib. 3. Mohed.
deciſ. 160. inci. Fuit reſolutum, & Put. de probat.
deciſ. 6. incip. Scientia.

Secundò præſẽs declaratio ampliari poteſt, vt
in tantum requiratur executio inhibitionis faciẽ
11 da ipſi Iudici, † vt etiam ſi Parti fuerit facta, per
hoc Iudex nõ prohibeatur, quin validè poſſit in
cauſa procedere, argumento eorũ quæ de intima
tione appellationis coram honeſtis viris interpo
ſitę poſuimus in ſupradicta 15. Ampliatione,
quod ſi ſit facta intimatio tantũ Parti, & nõ Iudi
ci, poteſt Iudex in cauſa procedere, ſecundũ opi
nionẽ Franc. in c. ſi iuſtus metus, nu. 50. de appel
lation. qui reſpondet his quæ in contrarium per
Lap. & alios allegabantur, & arg. eorum, quæ po
12 nit Dec. in conſ. 295. In cauſa, num. 8. † quod nõ
ſufficit quid ſciri à Parte, niſi etiam cõſtet ipſi Iu-
dici; Quæ Ampliatio licet de iure forsã poſſet ad
mitti, per ea, quæ ponit Franc. poſt Imol. in d. c. ſi
iuſtus, præſertim cum non allegetur notabilis ra
tio diuerſitatis inter inhibitionem, & appellatio-
nis intimationem, vt illa ſolum cõtra Partem e-
xecuta, etiam Iudicem afficiat, hæc autem nõ ita:
13 † nihilominus quia in cõtrarium habemus deciſ.
Rot. in Recollect. A. Auguſtini 3. deciſ. 375. in-
cip. Thomas, de qua dictũ eſt, etiã ſupra hoc cap.
in 19. Ampliat. princip. nõ hæc ampliatio ſed illa
deciſ. 375. in practica obtineret; Pro cuius conclu
ſionis corroboratione, quod ſcilicet inhibitio fa-
14 cta parti etiã Iudicẽ afficere debeat, † facit, quod
ponit Franc. (ſibi in hoc non multum conſtans)
in c. non ſolũ, §. illa verò, col. pen. verſ. in ea gloſ.
15 ibi, de appell. in 6. dũ voluit, quod inhibitio † fa-
cta Parti, vel Iudici afficiat, & Iudicem, & Partẽ
quãdo Iudex procederet ad inſtãtiam Partis *ſic
& aliàs videmus, quod ſpoliatus à Iudice ad in-
16 ſtantiã Partis, † cẽſetur ſpoliatus à Parte, vt poſt
Dec. cõſ. 125. tenet Zucchard. in Repet. l. fin. nu.
118. C. de edict. diui Adri. tollendo.] Et ad præ-
17 miſſa † illa ratio diuerſitatis aſſignari poteſt, quia
inhibitio dicitur eſſe implicitum decretum irritãti
& decretũ in inhibitione, vt dicit Caſſad. deciſ.
2. incip. deciſio, nu. 4. de reſtit. ſpoliat. natura au-
tem decreti, cũ illa ſit, vt etiam ignorãtes afficiat
ad not. in c. 1. de conceſſ. præben. nõ mirum ſi in
hibitio facta parti, ligat etiam Iudicem ignorãtẽ
quæ ratio ceſſat in ſimplici appellationis intima
tione; Quamuis hæc ratio vndique non ſatisfacit
ſi conſideres, quod, et ſi inhibitio habeat impli ci
18 tum Decretum irritans, † illud tamen non ligat
ignorantes reſpectu pœnæ, vt latè declarat Ant.
Gabr. Commu. Concluſ. lib. 6. de Clauſul. Con-
cluſ. 3. nu. 8. quæ pœnæ in attentatis maximè con
ſiderantur, vt infrà, in 3. part. c. 31.
19 Quid autem, † ſi inhibitio per Iudicẽ decreta,
nõ fuerit per Curſorem, aut Nuncium publicum
in perſonã, puta appellati executa, ſed tantũ per
appellantem, aut eum, qui illã aliàs obtinuit ſuo
aduerſario oſtenſa, an cẽſenda ſit ſufficiẽter exe-
cuta, ita vt poſſeſſio poſtmodum capta dicatur at
tentata? & quamuis aliàs eueniente ſimili caſo in
vna Roma. fornacis corã Iunio, 10. Maij, 1557.
per Dominos nihil fuerit reſolutum, & per infor
mãtes nihil fuerit allegatum, præter doctr. Bart.
in l. Item veniunt, §. petitam, ff. de pet. hær. quia
tamen articulus poteſt ſæpe vſu venire, placuit
plenius illum aliquantulum attingere:

Duplex ergo in eo poteſt conſiderari opinio.

Prima negatiua, quæ ex infraſcriptis ſuadetur;
20 Primò, quia nõ tenetur † quis credere Parti aſſe-
rẽti fuiſſe inhibitũ, cum nemo debeat eſſe nimis
credulus, l. 1. §. 5. ff. de eo per quẽ factũ erit, l. 2.
ff. quod cum falſo tut. & c. *Præſertim in præiudi
ciũ alterius, vt p Bart. in d. l. 1. nu. 1. ff. de eo, per
quẽ fact. erit, & per Præpoſit. in c. quod dicitis, di
ſtinc. 16. in principio.] & propterea dixit aliàs no
tabiliter Specul. de citat. §. ſequitur, ſub nu. 2. &
3. quod etiã reaſſũpſit poſt eũ Felin. in c. cum cõ
21 tingat, ſub nu. 11. de Reſcript. † quod nõ tenetur
quis credere aduerſario ſuo, dicenti, qd de mãdato
iudicis veniat ad iudiciũ, neq; appellanti dicẽti ſe
cõtra eũ appellaſſe, quia talia ſępe ſimulãtur ad
22 not. in d. l. 2. Secundo † vt quis pęnam incurrat
(prout eſt attentans) debet eſſe certus, & requiri
tur plena, & certa notitia, iuxta ea, quæ dicta ſũt
23 ſupra nu. 10. Quando † autẽ quis debeat eſſe cer
tus, nõ tenetur credere cuilibet referenti, ſecũdũ
24 gloſ. ſing. præſertim, † quia aſſertio ẽt magni vi-
ri, etiã iurata, nõ facit probationẽ etiam ſemiple
nã, ſed ſolum præſumptionẽ ea mẽte Abbat. in c.
25 cũ olim, ĩ 3. notab. de dolo, & cõtum. Tertio † vbi
requiritur notitia alicuius, non ſolum vt ſciat, ſed
etiam vt aliquid faciat, vel nõ faciat, debet huic
tal. fieri intimatio, etiam ſi aliũdè ſciat. Bart. ſolẽ-
niter, in l. denunciaſſe, aliàs l. qui vxori, §. quid er
go, ff. de adolter. & ponit Felin. vbi ſuprà, num. 16
notitia autẽ inhibitionis eſt inducta ad nõ faciẽ-
dum, ideſt, vt inhibitus abſtineat ab innouãdo, er-
go non ſufficit quælibet ſciẽtia, ſed requiritur for
27 malis denunciatio. Quartò † vbi ex deductione
actus ad notitiam quis obligatur ad aliquid præ
iudiciale, (prout eſſet hic ad purgandũ attẽtata)
debet illa fieri cũ ſolennitate, Clem. Cauſam, de
electio. videlicet porrecta ſcriptura authẽtica, &
illius tenore plecto, quæ porrectio, cũ debeat fie
ri expẽſis appellãtis, (vt declarat gloſſa ibi, in ver
bo, porrecto, & Doctor. ibi poſt eã) tacitè datur
intelligi, quod huiuſmodi porrectio nõ ſufficiat
fieri per partem, ſed debeat fieri per Nũciũ, aut
Notarium: nam ſi fieret per Partem, nõ intraret
conſideratio expenſarum, quæ nullę vidẽtur eſſe
quando Pars appellans per ſemetipſã appellato

ocin

nẽ ad appellati notitiã deduceret. Quintò facit
27 in ſimili, quia ſicut † quãdo agitur de priuatione,
non ſufficiũt coniecturæ, vt citatio dicatur perue
niſſe ad notitiam citati. Rota deciſ. 21. aliàs 771.
de do. & cõtu. in antiq. cũ alijs adductis ſupra nu
me. 10. ita dicendũ videtur, quod nõ ſufficiat præ
ſumptiua iſta notitia inhibitionis ſolũ per Partis
aſſertionem habita, ad effectũ, vt faciat contraue
nientem incidere in pœnas in inhibitione contẽ
28 tas. Sextò, & magis ad propoſitum, quia † actus
iudiciarij debent fieri à iudice per ſuos miniſtros
& officiales, l. is enius, §. miſſus, ff. vt in poſſ. le-
gat. & per illũ tex. tradit Bald. in Authent. Et om
nino, nu. 14. C. ne vxor pro marito: quod adeo ve
rũ videtur, vt parti collitigãti cẽſeatur hoc prohi
29 bitum, & ideo videmus, quod ſi † creditor habẽs
rem iudicatam propria autoritate, & abſque nun
cio ſui debitoris bona diſtraxerit, tenetur furti,
& actione vi bonorũ raptorũ, l. miles §. qui iudi
cati, & ibi no. gloſ. & omnes, ff. de re iud. Septi-
30 mo forma ipſius inhibitionis videtur tollere præ
ſentẽ dubitationẽ, ſi quidẽ huiuſmodi inhibitio
nes ſolẽt dirigi presbiteris, & cappellanis, officia
libus, & executoribus, & alijs perſonis, quæ in
principio nominantur, illiſque ſub certis pœnis
iniũgitur, vt quoties fuerint requiſiti, inhibeãt, vt
in Clauſula ibi, Inbeatis eiſdẽ, & c. In caſu autẽ
noſtro, huiuſmodi forma nõ poteſt dici impleta
ergo inhibitio non poteſt dici legitime executa,
ſicut dicimus de citatione ad no. in c. cũ dilecta
de reſcript. & dicimus ſupra in 2. parte cap. 4. de
31 attẽt. lite pẽd. in Præfat. nu. 113. Octauò ſicut † ci
tatũ ad comparẽdum, vt poſt plura in vtramque
partem adducta firmat tanquã verius, Specular.
in titulo de citatio. §. ſequitur, ſub nu. 2. verſ. ſed
primum verius, ita hic inhibitio oſtenſa per Par-
tem, non debet alteram partem afficere. Nono,
quia (vt allegabatur in facto, in dicta Romana
32 fornacis) repugnat † priuilegio Curſorum, quod
prçſupponitur extare, vt inhibitiones nõ præſen
tentur niſi per Curſores, quod cũ habeat decretũ
irritans, meritò reddit executionem inhibitionis
de qua agimus nullam, & inefficacẽ, cap. penult.
de Præbend. in 6. cum ſimil. Vltimò, quia negari
non poteſt, quin ex prçmiſſis conſtet executionẽ,
de qua agitur, validam eſſe, aut ſaltem hoc dubiũ
33 eſſe, † in dubio autem ſumenda eſt interpretatio
pro non attentatis, vt declarauimus ſupra, in 1.
parte, in Præfatio. nu. 121. meritò, & c.

Secunda ſit opinio affirmatiua, quod hæc inhi
bitio ita afficiat, vt executio cõtra eam facta dica
tur attentata, ex pluribus: Primò, per doctr. Bart.
in l. item veniunt, §. petitam, ff. de petit. hæredit.
34 † quod idem operatur ſimplex ſcientia, quod de
nunciatio, & nõ refert à quo fiat denunciatio. Se
35 cundò facit in ſimili † quod dicitur de intimatio
ne appellationis, quæ valẽt per quemcumque illa
ſiat. Rota deciſ. 18. aliàs 127. Valet intimatio, de
appellat. in nou. Ægid. deciſ. 59. Intimatio, ad
36 med. & per tot. † quinimmo Felin. in d. c. cũ con
tingat, ſub nu. 22. verſ. limita niſi ille qui inti-
mat. de reſcript. tacite videtur ẽt ſentire, quo ipſe
met principalis poſſit appellationẽ intimare. Ter
37 tiò, ſicut † citatio illegitimè executa ligat (ſubſe-
cuta poſt modũ illius notitia) perinde ac ſi fuiſſet
ab initio legitimè executa, vt poſt Roman. in cõſ.
410. col. 1. tradit Felin. vbi ſupra, nu. 20. ita vide-
tur dicẽdũ in inhibitione de qua agimus, præſup
poſita illius notitiã per oſtenſionẽ inſtrumẽti ip-
ſius inhibitionis. Quartò facit; quod in ſimili
poſt Paul. de Caſtr. ponit idẽ Felin. ibidẽ, nu. 23.
38 de reuocatione † procuratoris, quia vndecunque
procurator illã ſciuerit ſatis eſſe dicitur. Quintò
ſicut oſtendẽdo appellato inſtrumentũ publicũ
39 appellationis, † appellatio dicitur deuolui, vt cõ
ſiderat Felin, ibidem, ſub nu. 22. verſ. item oſten-
dẽdo ipſi appellato, & cap. ita in caſu noſtro o-
ſtendendo inſtrumentum publicum Inhibitionis,
40 debet aduerſarium afficere. Sextò, † quia ſicut in
dubio quando quis eſt citatus minus legitimè, te
netur venire ad iudicium, l. ſi quis ex aliena, ff. de
iudic. c. cũ parati. de appell. Specul. in tit. de cita-
tio. §. ſequitur, ſub nu. 2. in fi. (vbi loquitur de ci-
tatione facta per partẽ) ita in dubio inhibitus ob
reuerentiã inhibẽtis debet abſtinere ab innouan
do.* Septimo fac. quod fuit reſolutum in vna A-
ſculana hæreditatis, coram D. de Rubeis, 28. Iu-
41 nij, 1559. † quod ſequeſtrum factũ per Guberna-
tore illius Ciuitatis fuerit attentatum, licèt Pars
non fuiſſet citata, ſed tantum citationis & inhibi-
tionis decreti notitiam habuerat; quod ſufficere
dixerunt, ex quo in ſequeſtro dicebatur ſine præ
iudicio litis penden. in Curia, vt eſt deciſ. diuerſ.
250. incipien. Die 28. Iunij.

Et tenendo hanc tanquam veriorem *licet cõ-
trarium negatiuam opinionem teneat nouiſſimè
Mandoſ. de Inhibit. q. 80. in 2. edict.] non obſtãt
quæ pro prima opinione ſunt adducta, quoniã re
ſpondetur, & Ad primum, & ſecũdum, quod hic
non Parti ſed Inſtrumento publico credere tene
tur, & Speculator met ex aduerſo allegatus ſe ip-
ſum limitando declarat, dũ ſubdit, niſi inſtrumẽ-
tum appellationis oſtendat, quod & Felin. & alij
videntur admittere: Ad Tertium Reſpond. quod
in caſu l. denunciaſſe, vltra ſciẽtiam requiritur e-
tiam interpellatio, & requiſitio, vt veniat ad de-
fendendum, quæ requiſitio hoc caſu videtur ceſ-
ſare, vt colligitur ex his, quæ ponit Felin. in d. ca.
cum cõtingat, ſub num. 19. verſ. obſtat. Ad Quar-
tum reſpondetur, quod licet Doctor. in d. Clem.
Cauſam, conſiderent illas expenſas, illa cõſidera
tio intrat quando porrectio ſit per notarium, ſed
hoc non excludit, quin poſſit etiam per partẽ ſie-
ri, quia nõ probat hoc eſſe, quod ab hoc cõtingit
abeſſe: Ad Quintum, quod ſtante Inſtrumẽto pu
blico, ſumus in claris, non autem in coniecturis.
Ad Sextum, & Septimum, quod cum in inhibitio
ne apponatur etiam Clauſula (Prout nos per præ
ſentes inhibemus) licet poſſeſſio hoc caſu nõ poſ-
ſit dici attentata, tanquam capta poſt inhibitionẽ
à nuncio factam, erit tamen attentata, tanquã ca-
pta poſt inhibitionem iudicis, dum dicit (per præ
ſentes inhibemus) deductam ad aduerſarij noti-
tiam à parte per publicum inſtrumentum, cui ille
credere tenetur. * ſicut enim attẽta forma citatio
nis dum dicitur in ea, prout nos tenore præſentiũ
citamus, requirimus, & monemus. Auditor ipſe
dicitur citare, & non Nuncius qui citationem exe
quitur, vt eſt deciſ. Rotæ 18. aliàs 419. Si impetre-
tur, ſub num. 1. verſ. dixerũt prædicti Domini, de
42 dolo & contumac. in nouis; Et ſicut etiam † per
verbum ſequeſtramus, à Iudice prolatum, dicitur
inductum ſequeſtrum, & habet locũ Clem. 2. de
ſequeſt. poſſeſſ. & fruit etiam ſi ſequeſtrator ad-
huc nõ acceperit poſſeſſionem Beneficij, vt eſt de
ciſ. Creſcent. 137. incipien. Clementina, ita per
43 † verbum inhibemus, in literis & Inſtrumento in
hibitionis expreſſum, dicendum eſt quod ipſe Au
ditor dicatur inhibere, & conſequenter, per decre
tum cenſeatur facta inhibitio, vnde præſuppoſita
deinde ſufficienti illius notitia, ſtatim intrat conſi
deratio, quod Partilli contrauenieus dicatur con

temnere

ſemnere, & intrant attentata, quæ in iſto contem
ptu potiſſimè fundantur, vt ſæpè dictum eſt.] Ex
quo tollitur etiam ſextum fundamentum, nam li-
cèt iudices debeant actus facere per ſuos mini-
ſtros, per hoc tamen nõ negatur quin poſſint etiã
illos per ſemetipſos facere, vt monere partes præ-
ſentes, & huiuſmodi. Ad Octauum reſponderi
poteſt, quod Specul. loquitur, quando Pars ſim-
pliciter propria authoritate citat, ſecùs autẽ eſſet
dicendum, ſi iudex citationem decreuiſſet, & in
inſtrumento citationis adeſſet Clauſula (prout
nos per præſentes citamus) quia tunc opinio Spe-
cul. non procederet, cũ adſit diuerſa ratio. Ad no-
num quod priuilegium curſorum, ſi quod extat,
& decretũ irritans, de quo ibi, operaretur volen-
tibus ipſis Curſoribus eo vti, non autem ad inſtan
44 tiam aduerſarij: nam † & decretum irritans in-
telligitur habere conditionem, ſi Pars, ad cuius
fauorem fuit appoſitum, illo vti voluerit, ſecun-
dum communem opinionem, de qua atteſtatur
poſt alios Ant. Gabr. Commun. Concluſ. lib. 6. de
Clauſul. Concluſ. 5. nu. 26. Ad vltimũ reſpõdetur,
quod licèt illa præſumptio, & interpretatio gene
ralis ſit, tamen tollitur per aliam ſpecialem, quæ
habet, ꝙ ſtante denunciatione etiam facta à do-
mino, & Parte, conſtituitur quis in mala fide, ita
vt in dubio debeat quis ab actu abſtinere, vt in
45 denunciante † ne quis emat aliquã rem, poſt Bal.
in leg. ſi quis fundum. C. de rei vendic. tradit Fel.
d. cap. cum contingat, nume. 19. cum generi per
ſpeciem regulariter derogetur, l. ſanctio legum,
ff. de pœnis, cum ſimil.

Declaratio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *Executio inhibitionis, & conuentio ſibi facta ſi con-
currant, in dubio præſumitur inhibitionem ſubſe-
cutam fuiſſe.*
*Immo ſi iudex aſſereret ſe feciſſe actum poſt inhibi-
tionem, ſibi non creditur in præiudicium Partis,
num. 2.*
Niſi rei veritas appareat, nu. 3.
4 *Moderatio inhibitionis per Auditorem Rotæ facta,
probatur per dictum duorum eiuſdem Rotæ Coad-
iutorum.*
5 * *Inhibitio interpretationem ſumit à iure communi.*
6 *Citationis executio litis pendentiam inducit, ibid.*

1 SEcundo † declara, quod ſi contingat caſus,
quod eodem die appareat executa inhibi
tio, & aliquid contra eam fuiſſe factum, ſi
non conſtet quid præceſſerit, an executio
inhibitionis, vel conuentio, in dubio præſumitur
inhibitionem ſubſecutam, & actum, qui præten-
ditur attentatus præceſſiſſe, tum vt euitetur deli-
ctum, & præſumatur quid factum tempore lici-
to, tum etiã vt actus ſuſtineatur, vt poſt Ægi. de-
ciſ. 699. & Felin. in c. ſuper literis, in col. 8. in fin.
verſ. limita 1. de Reſcript. eſt deciſ. in Recollect.
Creſcent. 53. Caſalen. de lite pendente, cui cõcor-
dat alia in Recollect. Achill. de Graſ. 170. Inhibi-
tionẽ, ſub Rub. de inhibitione, & alia Thomæ de
Thanis, 57. incipien. Erat præſentata, & ita etiam
fuit reſolutum in vna Iterrannen. olei, ſeu attẽta-
torum coram Robuſterio, 17. Maij, 1566. & dixi-
mus etiam ſupra, in 1. parte, in præfat. nume. 129.
2 Quæ declaratio adhuc ampliari poteſt vt † nõ ſo-
lum præſumatur actus præceſſiſſe inhibitionem,
vt ſupra, quinimmo, etiã ſi iudex aſſereret ſe actũ
feciſſe poſt inhibitionem, ſibi non ſit ſtandum,
quoniam nõ creditur Iudici in præiudicium Par-
tis, quod poſt inhibitionem ſententiam tulerit,
3 niſi appareat rei veritas, vt fuit tentum in vna Bi-
tuntina coram A. Auguſtino, & eſt deci. in Recol-
4 lect. eiuſdem 311. incip. Ant. Aug. lib. 3. † Bene ta-
men inhibitionis moderatio per Auditorem Ro-
tæ facta probaretur per dictum duorum eiuſdem
Rotæ Coadiutorum; Circa quod, licèt multa con-
ſiderari poſſint, prout facit Mandoſ. de inhibit. q.
40. in contingentia tamen facti fuit tentũ mode-
rationem probari ſaltem ad excuſanda attentata
in vna Engubina Præpoſituræ, coram Puteo, 12.
Octobris, 1548. vt refert idem ibi, ſub num. 5. * &
eſt deciſ. eiuſdem Put. 155. incipien. In Cauſa Eu-
gubina, lib. 3.] & faciũt, quæ adnotauimus ſuprà,
c. 16. de attent. reduction. ad arbit. bon. vir. pend.
in fin. ſextæ limit. Regulæ ibi poſitæ de poſſeſſio-
ne capta eo ipſo die, quo fuit petita reductio, quæ
non cenſetur attentata. * Præmiſſa tamen viden-
tur vno modo limitanda, niſi citatio ad vidẽdum
inhiberi, iuxta formam commiſſionis, corã Audi-
tore Rotæ præceſſiſſet, quia dato, quod eadẽ die
fuiſſet per Rotam inhibitum, & per A. C. relaxa-
tum mandatum, cum citatione, ad hodie, per to-
tam, & concurſus eiuſdem diei videretur excuſa-
re ab attentatis, per ſupra dicta, quia tamen cita-
tio ad videndum inhiberi, fuerat ad primã diem,
& ſic executio citationis ad videndum inhiberi,
præceſſerat aliam ad vidẽdum relaxari, relaxatio
mandati A. C. fuit tanquam attentata reuocata,
in vna Roma. Attentatorum coram Verallo, 20.
Martij, 1551. & eſt deciſ. Verall. 1. incipien. Appel
lauerat, lib. 1. nouiter reperto, cuius auctoritate
generalius dixit Rota in vna Parmen. illegitimi-
tatis coram Robuſt. 27. Octobris, 1582. & eſt de-
5 ciſ. 200. nu. 3. lib. 2. diuerſ. ſcilicet quod † inhibitio
ſumit interpretationem à iure communi, vbi dicit
omnes vnanimiter ita tenuiſſe, ea ratione: quia ad
6 effectum attentatorum, attendi debet ipſa † exe-
cutio citationis, quæ per ſe facit litis pendẽtiam,
non autem decretum Brachij ſæcularis, vt con-
cordat deciſ. Miſcell. 243. incipien. Coram eodẽ,
in vna Roma attentatorum, coram Reumano 28.
Martij, 1561.]

Declaratio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio in dubio intelligitur ſecundum ſupplica-
tionem, & petitionem Partis, ad cuius inſtantiam
emanauit.*
*Et eſt regulanda ſecundum Commiſſionem, & illius
ſignaturam, nec vlterius extendi poteſt, num. 2.*
Et ſi quid vltra fiat, non valet, nu. 3.
*Et recipit omnes conditiones, quas recipit ſupplica-
tio, & appellatio, cum ſit ad executionem appella-
tionis. num. 4.*
5 *Inhibitio emanata in ſecunda inſtantia intelligitur
ſemper ſine præiudicio præcedentis ſequeſtri, vigo-
re ſententiæ in prima inſtantia relaxati.*
6 *Inhibitio regulatur ſecundum Clauſulam, Prout de
iure, quando Commiſſio cuius vigore emanauit,
erat ſignata, Prout de iure.*

Digitized by Google

1 TErtiò declara, † vt inhibitio in du-
bio intelligatur ſecundum ſupplica
tionem, & petitionem Partis, ad cu-
ius inſtantiam emanauit, ſecũdum
2 Dec. in conſ. 33. Viſo, num. 8. † & eſt
regulanda ſecundum commiſſionem, & illius ſi-
3 gnaturam, nec vlterius extendenda, † & ſi quid
vltra ſit, non valet, ſecundum Pariſ. in conſil. 39.
4 Non poſſunt, nu. 9. lib. 1. † & recipit omnes con-
ditiones, quas recipit ſupplicatio, & appellatio,
cum ſit ad executionem appellationis. Crauetta,
5 conſ. 108. nu. 5. † & inhibitio emanata in ſecunda
inſtantia vigore appellationis, intelligitur ſem-
per ſine præiudicio præcedentis ſequeſtri, vigore
ſententiæ in prima inſtantia relaxati, vt fuit ſen-
tum in vna Taraconen. Archidiaconatus. coram
Paleotto, & eſt in Recollect. eiuſdem, deciſ. 191.
incip. Lata. Et ad præmiſſa faciunt, quæ poſuimus
ſupra, hoc eodem cap. in 11. Ampliat. princ. in fin.
6 nu. 30. † quod ſi commiſſio ſit ſignata prout de iu-
re, inhibitio quoque illius vigore emanata, cenſe-
tur emanaſſe prout de iure, & regulatur ſecun-
dum illam Clauſulam.

Declaratio Quarta.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitionis effectus non durat perpetuò, ſed quaſi concomitatur litem, & appellationem.*
2 *Inhibitio ſuſpendit ſolum, donec pendet cauſa, et articulus appellationis.*
3 *Appellatione ceſſante ceſſat inhibitio.*
4 *Inhibitio operatur in cauſa principali appellationis, non in nullitate.*

1 QVartò declara † quod licèt inhibitio
ſit magni effectus, vt colligitur ex
omnibus ſupra poſitis, præſertim in
ampliationibus, illius tamen vis, &
effectus, & operatio durant in per-
petuum, ſed quaſi concomitatur litem, & appel-
lationem, cuius vigore emanat, & ideo dicebat
aliàs Franc. in cap. vt debitus, num. 47. de appel-
2 lation. † quod inhibitio ſuſpendit ſolum donec
pendet cauſa, & articulus appellationis, & pptér-
ea expedito articulo appellationis (abſque eo qđ
iudex ad quem remittat cauſam Iudici à quo) po-
teſt non obſtãte ſua inhibitione procedere in ne-
gocio principali, quaſi illa inhibitio ſit tacitè reuo
cata, & extincta, vt dictum eſt ſupra hoc eodem
c. in prima ampliatione ſecũdę limitationis prin-
cipalis, nu. 6. poſt Rot. deciſ. 65. aliàs 461. Si appel
letur, de appellation. in nou. & deciſ. 1. aliàs 138.
Si appellatur, de offic. delegat. in nou. Et aliàs ad
propoſitum dicebat etiam Franc. in c. cũ ceſſante,
ſub nu. 16. verſ. 3. ad idem, eodem titulo de appel-
3 lation. † quod cum per inhibitionem inducatur
ſuſpenſio, ceſſante appellatione conſequẽter ceſ-
ſat inhibitio: Quod aperte ſenſit etiã Rota in vna
Brachaten. monaſterij inter Cardinalem de San-
cta Flora, & Petrum Ferdinandi coram Iunio, 14.
Martij, 1558. in qua cũ pro parte Cardinalis fuiſ-
ſet commiſſa cauſa appellationis, & nullitatia ſen
tentiæ, & illius vigore facta inhibitio, & deinde
deſerta appellatione Petrus vellet ad vlteriorem
ſententiæ executionem procedere, & dubitaretur,
an non moderata dicta inhibitione diceretur at-
tentare, Domini inclinauerunt moderationem
4 prædictam non eſſe neceſſariam, ea ratione † quia
inhibitio operatur in cauſa principali appellatio-
nis, non in nullitate.

Declaratio Quinta.

SVMMARIVM.

1 *Inhibitio in dubio intelligitur ſemper fieri ſub conditione, ſi de iure fieri poteſt.*

1 QVintò declara, † vt in dubio inhi
bitio intelligatur ſẽper fieri ſub
cõditione ſi de iure fieri poteſt;
vt poſt Paul. de Caſtr. in cõſ. 22.
(quam tamen ego inuenire nõ
potui) tradit Aug. Bero. in conſ.
85. Dicam breuiter, nu. 23. lib. 3.
vbi ſubdit, quod ſi inhibitio fiat, quæ de iure fieri
nõ debuiſſet, effectum ſuum non operabitur, nec
erit illi parendũ, tanquam eius conditio defece-
rit.* Et pariter ſine prę iudicio ſequeſtri antea ap-
poſiti, quod nõ ſolum cenſetur tacitè inhibitioni
ineſſe, verum poteſt iudex ad quem, à parte requi
ſitus etiam poſt decretam inhibitionem per no-
uum inſtrumentum particulariter declarare, ex
quo in partibus ſoleat vis inhibitionum plerũq;
ignorari, & illas plerumq; ad ea extendunt, quæ
non licet, vt fuit dictum in una Cauienſi Archi-
diaconatus 9 Iunij, 1559. coram Paleotto, & eſt
diuerſ. in 3. par. lib. 3 deciſ. 545. Lata ſententia.]

Declaratio Sexta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex qui inhibuit, non autem iudex inferior, debet cognoſcere, ſi quid circa inhibitionem ſit cognoſcendum.*

1 SExtò declara, † quod ſi circa inhibi-
tionem aliquid ſit cognoſcendum,
debeat hoc cognoſcere iudex, qui
inhibuit, non autem iudex inferior,
præſertim iudex, cui fuit inhibitum,
vt poſt Federic. de Sen. in conſil. 83. Factum ſic ſe
habet, Ant. de Butr. Abbat. & alios per eum alleg.
tradit Bero. in conſ. 114. Circa, nu. 7. lib. 3.

Ex omnibus autem ſupradictis in præſenti cap.
& in Regula in eo poſita, triginta uno Ampliata,
& nouem ſupra viginti ſimiliter Limitata caſi-
bus, & pariter ſex modis declarata, ſatis apparere
poteſt, quando poſt inhibitionem dicatur atten-
tari, & tota iſta materia attentatorum poſt inhi-
bitionem: Quam (quia frequentiſſima eſt) quo
facilius, & magis in promptu ſit, placuit ſumma-
rim, & quaſi per modum epilogi eam prout infra
ſubijcere.

Digitized by Google

Quid ſit inhibitio in præfatione numero. 6. fol. 371
Quis inhibeat ibidẽ nu. 34. fol. 372
Cui ſit inhibendũ ibi. nu. 71. fol. 374
Quando ſit inhibendum ibidem numero. 107 fol. 376
Quomodo inhibendum ibidem numero 182. fol. 380

Regula quod geſta poſt inhibitionem ſunt attentata ibi nu. 233. *fol.* 382
AMPLIATVR eadem regula.
I. *Vt procedat, etiam ſi dictus alias fuiſſet faciens licitus.* *fol* 383.
II. *Etiam ſi inhibitio emanauerit vigore appellationis, cui tacite, vel expreſſè fuiſſet renunciatum.* *fol* 384.
III. *Etiam ſi emanaſſet vigore reſtitutionis in integrum ad appellandum.* *fol.* 385
IIII. *Vt etiã tacita inhibitio faciat attentata.* *fol. eod.*
V. *Etiam ſi inhibitio fuerit obtenta per aſſertum procuratorem.* *fol eod.*
VI. *Etiam ſi executio fiat vigore executorialium.* *fol* 386.
VII. *Etiamſi per iudicem ad quem (qui inhibuerat) pronuncietur male appellatum, & beno proceſſum.* *fol. eod.*
VIII. *Etiam ſi in ea decernenda fuiſſet omiſſa citatio.* *fol. eod.*
IX. *Vt etiam iudices contrauenientes incurrãt pœnas in ea contentas.* *fol eod.*
X. *Vt geſta poſt inhibitionem ſint ipſo iure nulla.* *fol.* 387.
XI. *Vt de ſtilo Dominorum etiam ſi non ſit canonica faciat attentata.* *fol.* 388.
XII. *Vt procedat etiam in criminalibus.* *fol.* 391.
XIII. *Etiam ſi emanauerit vigore Commiſſionis habentis Clauſulam, Quatenus cauſa non ſit instructa.* *fol. eod.*
XIIII. *Etiam ſi emanaſſet vigore Commiſſionis conditionalis: fol. eod. 391. de quo tamen infra in 13. limit.* *fol* 407
XV. *Intimatio quoque de potiori alterius iuriſdictione vim habet inhibitionis.* *fol.* 392.
XVI. *Inhibitio etiam in poſſeſſorio ſummario facit attentata.* *fol. eod.*
XVII. *Actus poſt inhibit. attentatus reuocatur, etiam ſi aliàs eſſet de nouo concedendus.* *fol. eod.*
XVIII. *Inhibitio etiam facta poſt tres conformes facit attentata.* *fol. eod.*
XIX. *Iudex attentat, etiam ſi non ipſe, ſed Pars fuerit inhibita.* *fol.* 393.
XX. *Inhibitio afficit non ſolum inhibitum, verum etiam habentes cauſam ab eo.* *fol. eod.*
XXI. *Effectus inhibitionis durat etiam cauſa ad Cancellariam per iudicem remiſſa.* *fol. eod.*
XXII. *Proceſſus poſt inhibitionem (etiam factus de commiſſione eius qui prætendebat poſſe cauſas appellationum ad Sanctiſſimum interpoſitarum ad ſe aduocare) dicitur attentatus.* *fol.* 394.
XXIII. *Inhibitio facit attentata etiam vigore appellationis ob nõ redditione pro apoſtolis deſerta.* *f.* 395
XXIIII. *Geſta poſt inhibitionem non excuſantur ab attentatis ex ſuperuenientia iuris vniuerſalis derogantis quibuſcunque inhibitionibus.* *fol. eod.*
XXV. *De ſtilo etiam non iuſtificata cauſa appellationis inhibitio facit attentata.* *fol. eod.*
XXVI. *Etiam ad inſtantiam intruſi inhibitio emanata operatur effectum attentatorum.* *fol. eod.*
XXVII. *Inſtrumentum inhibitionis licet careat die, & anno, facit tamen attentata.* *fol.* 396.
XXVIII. *Idem ſi oretenus, & ſine ſcriptura inhibitio fuiſſet facta.* *fol eod.*
*XXIX. *Etiam ſi inhibitio fuerit extraiudicialis generalis & ſine cauſa cognitione.* *fol.* 396.
XXX. *Etiam ſi eſſemus in geſtis pendente recurſus quæ regulariter non dicuntur attentata.* *fol. eod.*
XXXI *Etiam vigore appellationis obtẽta inhibitio nõ ſolum facit attentata reſpectu appellantis, ſed etiam reſpectu aliorum pro quibus ipſe poterat appellare & quos eius appellatio iuuat.* *fol. eod.*

LIMITATVR eadem Regula.

I. *Quando inhibitio non fuiſſet canonica.* *fol* 397.
II. *Quando fuiſſet reuocata, vel moderata* *foll* 398.
III. *In proceſſu iudicis à quo, poſt quam Iudex ad quem ad eum cauſam remiſit.* *fol.* 400.
IIII. *In his, quæ tendunt in faciliorem exitum appellationis* *fol eod.* 400.
V. *Quando cauſa eſſent diuerſæ.* *fol.* 401.
VI. *Quando perſonæ ſimiliter eſſent diuerſæ* *f* 402
VII. *In inhibitione doloſè, & calumnioſè obtenta* *fol.* 403.
VIII. *In inhibitione emanata vigore Commiſſionis ſuper nullitate per viam actionis intentata* *fol. eod.*
IX. *In actu facto per modum continuationis* *fol.* 404.
X *Quando ſumus in mero tertio.* *fol eod.*
XI. *Quando princeps mandat quid fieri non obſtante inhibitione,* *fol.* 405.
XII. *In inhibitione, emanata vigore Reſcripti ſub repetitij.* *fol.* 406.
XIII. *Idem ſi vigore Commiſſionis conditionalis.* *fol.* 407.
XIIII. *In actu iuſto, & qui non tenderet in præiudicium litis.* *fol.* 408.
XV. *Quando attentatis, & illorum priuilegio quis antea renunciaſſet.* *fol eod.*
XVI. *Non procedit in his, quæ ſunt Iuris.* *fol.* 409.
XVII. *Quando inhibitio eſſet limitata ad certum caſum.* *fol eod.*
XVIII. *In actu ſecundi matrimonij cõtracti poſt inhibitionem vigore Commiſſionis cauſa ſuper validitate primi.* *fol eod.*
XIX. *In geſtis poſt lapſum termini ad docendum de attentatis præfixi.* *fol. eod.*
XX. *In inhibitione emanata ab inferiori contra ſuperiorem.* *fol.* 410
XXI. *Quando inhibitio emanaſſet literis non expeditis.* *fol eod.*
XXII. *In geſtis poſt inhibitionem obtentam ab aſſerto procuratore cum iuramento perhoreſcentiæ, antequam dominus ratificauerit.* *fol eod.*
XXIII. *Quando Iudex inhibitus vellet ſuam interlocutoriam reuocare.* *fol. eod.*
XXIIII. *Quoad geſta per hæredem, aut ſucceſſorem in beneficio.* *fol.* 411.
XXV. *Vniuerſaliter in inhibitione ignorata.* *fol.* 412.
XXVI. *In proceſſu Auditoris Cameræ vigore obligationis Cameralis poſt inhibitionem Rotalem vigore Commiſſionis non facientis mentionem de dicta obligatione facta.* *fol* 413.
XXVII. *Fallit in actu neceſſario facto.* *fol.* 414.
XXVIII. *Quando inhibitio ratione perſonæ inhibita fuiſſet minus legitimè executa.* *fol eod.*

Quan-

XXIX. *Quando inhibitio non eſſet apud Acta reproducta.* *fol.415.*

DECLARATVR etiam prædicta Regula.

I. *Vt inhibitio debeat eſſe actualiter contra Iudicem, vel Partem eſſecuta.* *fol.416.*
II. *Quod in dubio præſumitur ſubſecuta inhibitio, & contrauentionem præceſſiſſe.* *fol.419.*
III. *Vt inhibitio in dubio intelligatur ſecundũ Supplicationem, & Commiſſionem.* *fol.420*
IIII. *Quod effectus inhibitionis non durat in perpetuum, ſed quaſi concomitatur litem, & appellationem.* *fol.eod.*
V. *Vt in dubio inhibitio ſemper fieri intelligatur ſub conditione, Si de iure fieri poteſt.* *fol.eod.*
VI. *Quod ſi circa inhibitionem aliquid ſit cognoſcendum, cognoſcat Iudex, qui inhibuit, non inferior, præſertim inhibitus.* *fol.eod.*

Cum autẽ ex omnibus, quæ ab initio huius ſecundæ partis, hucuſque dicta ſunt per decem, & ſeptem diſtincta Capitula, late (prout materiæ diuerſitas, & opportunitas exegit) complexi fuerimus caſus omnes, in quibus dicitur, ac poteſt, & ſolet attentari, & conſequenter quomodo attentata fiant, & in eſſe deducantur, Reliquum nunc eſt, vt ad illorum reuocationis explicationem, (quæ ſecundum inſtitutum à nobis propoſitum huius tractatus tertia, & vltima Pars eſt) meritò deſcendamus.

Finis Secundæ Partis.

VENETIIS, M. DC. XI.

Ex Officina Iacobi Antonij Somaſchi.

TRACTATVS
DE ATTENTATIS ET INNOVATIS
Tertia Pars.

IN QVA PLENE TRACTATVR De Attentatorum reuocatione, & quomodo Attentata (poſtquam ſunt in eſſe deducta) tollantur, & reuocantur, Vndecim Capitibus abſoluta.

RVBRICAE CAP. QVAE IN HAC TERTIA PARTE CONTINENTVR.

Quibus & quot modis attentatorum reuocatio ſit petenda. Cap. XXI.
Dé Actore, & quis poſſit attentatorum reuocationem petere. Cap. XXII.
Quando, & intra quod tempus per actoré reuocatio ſit petenda. Cap. XXIII.
De Reo, & exceptionibus ſibi cõtra attentata competentibus. Cap. XXIV.
De Proceſſu in cauſa attentatorum. Cap. XXV.
De Probatione attentatorum. Cap. XXVI.
De Iudice, & quem attentata reuocentur. Cap. XXVII.
De Sententia in cauſa attentatorum ferenda. Cap. XXVIII.
De Purgatione attentatorum, & quibus modis illa fiat. Cap. XXIX.
De Priuilegijs attentatorum. Cap. XXX.
De Pęnis attentatorum. Cap. XXXI.

Cap. XXI. Quibus & quot modis attentatorum reuocatio ſit petenda.

SVMMARIVM.

1 *REVOCATIO Attentatorum fit duplici via, extraordinaria ſcilicet & ordinaria.*
2 *Extraordinaria via eſt, quam alij de iure ſpeciali, alij viam priuilegiatam appellant.*
3 *Ordinaria via eſt quam de iure communi appellant.*
4 *Extraordinaria, fit aut per viam iuſtitia, aut gratia.*
5 *Per viam iuſtitia, Aut ad inſtantiam partis implorato officio Iudicis mercenario principaliter, vel incidenter; Aut motu proprio Iudicis, officio eius nobili.*
6 *Per viam gratia eodem modo, aut ad inſtantiam partis, aut motu proprio ſuperioris.*
7 *Ordinaria via ſemper fit per viam iuſtitia, ſeu, vt alij dicunt, beneficio iuſtitia, & ad inſtantiam partis, & ſex modis expeditur, videlicet per viam.*
8 *Actionis, & num. 26.*
9 *Condictionis ex aliqua lege, & num. 27.*
10 *Appellationis. & num. 28.*
11 *Nullitatis & num. 37.*
12 *Querela, & num. 42.*
13 *Exceptionis, & num. 43.*
14 *Via extraordinaria Iuſtitia ad inſtantiam partis principaliter mota, dicitur quando paſſus attentata implorato officio Iudicis mercenario, inſtat pro attentatorum reuocatione.*
Incidenter autem, quando opponitur, quaſi per modum exceptionis. num. 16.
15 *Verbum, debet, videtur importare neceſſitatem reuocationis attentatorum.*

17 *Via extraordinaria Iuſtitiæ, motu proprio Iudicis, dicitur eſſe in omnibus illis caſibus in quibus attentata, licèt ad inſtantiam partis reuocari non valeant, Iudex tamen ea ex officio reuocat.*

18 *Officium, quo Iudex motu proprio reuocat, dicitur nobile.*

19 *Reuocatio extraordinaria per viam gratiæ dicitur eſſe quæ à Principe proficiſcitur, & ponitur exemplum, & aſſignatur ratio differentiæ.*

20 *Attentatis reuocatis, ſi poſt incipiat conſtare de non iure illius, qui obtinuerat reuocationem, & quod reuocatio fuit iniuſta, an duret attentatum, vel reuocatio? & in reuocatione per viam gratiæ adhibetur diſtinctio, de qua hic.*

Idem in primo capite videtur dicendum, ſi reuocatio fuiſſet facta per viam Iuſtitiæ, vt num. 21.

Etiam ſi ſententia ſuper reuocatione tranſiuiſſet in rem iudicatam vt num. 22.

23 * *Attentatum & vitium litigioſi incurri poteſt reuocabiliter.*

* *Et pendet à futuro litis euentu.*

24 * *Executio facta poſt appellationem interpoſitam, reuocatur tanquam attentata, etiam, ſi pronancietur malè appellatum*

25 * *Aedificatum poſt nunciationem noui operis, demoliri debet etiam ſi nunciatio iniuſta fuerit.*

26 *Ordinaria via reuocationis attentatorum per viam actionis, eſt, quando fit per modum directæ petitionis, & ordinarij Iudicij.*

27 *Condictione autem ex aliqua lege fit, puta, ex l. fin. C. de litig vel l. ſi quis in tantam, C vnde vi.*

28 *Reuocationis attentatoram per viam ordinariam appellationis duplex practica, Prima, ſecundum Hoſt. vt petatur, geſta poſt appellationem pronunciari fore irrita, & hæc eſt melior, vt infra, num. 30. Secunda Secundum Innoc. quod pronuncietur appellationem iuſtè interpoſitam.*

29 *Attentata dicuntur acceſſoria ad ipſam appellationem.*

30 *Attentata prouenire dicuntur ex natura ipſius appellationis.*

31 *Reuocatio attentatorum beneficio iniuſtitiæ, quæ ſit, & in multis caſibus contingere poteſt.*

32 *Attentata poſt decem dies à die ſententiæ, quando appellatio interponitur intra decem dies à die notitiæ, reuocantur beneficio iniuſtitiæ, non ex priuilegio*

33 *Executio ſententiæ facta pendente appellatione, quando appellans intra terminum præfixum non decuit de proſecutione, non reuocatur ex priuilegio attentatorum, ſed beneficio iniuſtitiæ.*

34 *Executio ſententiæ in poſſeſſorio poſt appellationem ab ea interpoſitam, iniuſtitiæ beneficio pariter retractatur.*

35 *Attentata poſt appellationem à ſententia Iudicis, cuius fuerat onerata conſcientia, eodem modo per viam iniuſtitiæ reuocantur.*

36 *Appellatio ſi non ſit Iudici intimata, geſta poſt eam non reuocantur in primis, & ante omnia, ſed per viam iniuſtitiæ.*

37 *Nullitatis via ordinaria agitur ad reuocationem attentatorum, quando quis non vult, aut non poteſt per viam appellationis reuocationem impetrare.*

38 *Attentata dicuntur ipſo iure nulla.*

39 *Deſerta appellatione, poteſt agi ad reuocationem attentatorum per viam nullitatis.*

Sic etiam quando appellationi fuerit renunciatum. vt num 40.

Idem, quando Iudex, qui pronunciauit, fuit datus cum Clauſula, Appellatione remota nu. 41.

42 *Querela via ad attentatorum reuocationem deuenitur, quando per viam appellationis agi non poteſt, puta, quando ſumus in Iudice dato cum dicta Clauſula, Appellatione remota.*

43 *Exceptionis quoque via poteſt dari de attentatis, & ibi ponitur exemplum.*

Immò, ſecundum aliquos, etiam per viam replicationis. vt num. 44.

ANTEQVAM materiam reuocationis attentatorum, quæ (vt infra apparebit) ſatis per ſe ampla eſt, vltrà aggrediamur, pro faciliori intelligentia illud in primis præludiorum loco neceſſario præmittendum eſt, quibus, & quot modis attentatorum reuocatio per Actorem, & eum, qui aliàs attentata paſſus eſt, inſtitui valeat. Cum enim in ſequentibus capit. de his, qui huiuſmodi reuocationem petere poſſint ſimus tractaturi, & plurimæ pateant illis viæ, quibus id explicare valeant, operæ precium eſt, illas ante oculos ponere, quo facilius, cui magis adhærere velint, intelligant, atque deliberent; Et quamuis Doctor. duplici tantum via ad hanc reuocationem procedi poſſe dicant, vna, per modum directæ petitionis, & ordinarij Iudicij. Altera extra ordinem per officium Iudicis mercenarium, vt adnotauit Veſtr. in ſua praxi Rom. Curt. libro 8. cap. 4. numero 12. verſic. & ex his, quæ ſuprà diximus, quod, & Grauat. ibidem, numero 39. affirmauit, poſt Card. in cap. dilecti, el 3. de appell. (licèt quoad primum dictum, quo Veſtr. generaliter omnem modum directæ petitionis, & ordinarij Iudicij complectebatur, ille ſe reſtringat ad vnicum tantum modum, quando ſcilicèt attentatorum reuocationem proſequimur vnà cum ipſa appellatione) & idem nouiſſimè dixit etiam Mandoſ. in trac. Commiſſion. in 14. formula Commiſſ. attentat. in verbo attentata, & innouata. Vt tamen plenius materiam attingamus, ſciendum eſt, quod licèt verè duplici principali via ad reuocationem agi poſſit, ordinaria ſcilicèt, & extraordinaria, hæc tamen duplex via non eſt per omnia eadem, quam ſuprà dicti Doctor. opinantur, vt ex infra dicendis apparebit. I

1 Reuocatio † ergo de qua agimus, vt omnia quæ ſparſim circa hoc per Doctor. ponuntur in vnam diſtinctionem primo reſtringamus, illam deinde ad Regulam cum ſuis limitationibus redactori (dicendum eſt, quod

2 Aut fit per viam Extraordinariam, † quam de iure ſpeciali appellat Rota apud Biſignet. deciſ. 30. §. Vtrum innouata, num. 4. ad med. quam etiam priuilegiatam appellare poſſumus, ob quam plura priuilegia, quę ſibi competere ſuſius demonſtrabimus infra, in hac 3. parte, cap. 30. de priuileg. attent. nu. 5. & nu. 55. & ſeq.

3 Aut fit per viam Ordinariam, † quam de iure communi appellat idem Biſignett. vbi ſupra.

4 Via † extraordinaria, Aut fit per viam iuſtitiæ, Aut per viam gratiæ. Via extraordinaria Iu-
5 ſtitiæ, † Aut fit ad inſtantiam partis, officio ta-
men Iudicis mercenario, Aut motu proprio Iudicis officio eius nobili, Via extraordinaria Iuſtitiæ ad inſtantiam partis, Aut fit principaliter,
6 Aut fit incidenter. † Via vero extraordinaria Gratiæ, eodem modo, aut fit ad inſtantiam partis, aut
7 motu proprio ſuperioris, Ordinaria † autem via, (quæ poteſt dici, quod ſemper fiat ad inſtantiam partis, & per viam Iuſtitiæ, vel, vt alij dicunt, beneficio iniuſtitiæ) non recipit niſi vnam ſubdiſtin-
8 ctionem, quia † Aut fit per viam actionis, vel con
9 dictionis ex aliqua lege † Aut per viam appella-
10 tionis, † Aut per viam nullitatis, † Aut per viam
11 querelæ, Aut denique per viam exceptionis.
12 † Nunc breuiter ſingula diſtinctionis capita reaſ-
13 ſumendo, ac declarando, dicimus, † quod via
14 Extraordinaria † per viam Iuſtitiæ ad inſtantiam partis principaliter mota eſt, quando paſſus atten-

tentata, principaliter petit (officium Iudicis merce-
narium implorans) illa reuocari Iuſtitia mediante,
quæ dictat attentata in primis, & ante omnia debe
re reuocari ad tea. in cap. non ſolum, ad fio. de ap-
pell. in 6. ponderando verbum, debet, ibi poſitum,
15 † quod videtur importare neceſſitatem, vt etiam
conſiderat Franc. in c. dilecti, el terzo, nume. 2. q. a.
de appellat. vbi ſubdit poſt Ioan. Andr. quod Iudex
non reuocando faceret iniuſtitiã, & de hac loquun-
tur paſſim Doctor. Vt Rota, deciſ. 2. aliàs 113. Tres
ſententiæ, de re iudic. in nou. Aegid. deciſ. 72. Lata,
Franc. vbi ſupra, nume. 3. & ibidem Card. col. 2. in
fin. & alij omnes. Marantha in Speculo, in tertia
parte, ſextæ partis principalis, q. 7. num. 396. qui ſpe-
cialiter vtitur hoc verbo principaliter, & Afflict. de-
ciſ. 351. Bis fuit, nume. 2. vbi hanc appellat viam ex-
traordinariam, prout & Veſtr. & Grauat. vbi ſuprà,
affirmabant. Et iſta eſt via, quam ſupra ſæpius in
in diſcurſu tractatus appellauimus viam priuilegia-
tam, de cuius priuilegijs dicemus infra, ſuo loco, ca
16 pito. 30. de priuileg. attentat. † Via extraordinaria
per viam Iuſtitiæ ad inſtantiam partis incidenter
mota eſt, quando pura lite, vel appellatione pen-
dente, is qui fuerat electus, fuiſſet fortè confirma-
tus; nam ſi ad excludendum electum ab admini-
ſtratione, Ego non per modum principalis petitio-
nis, qua petam declarari confirmationem nullam,
& attentatam, ſed quaſi per modum exceptionis, &
incidenter allegem confirmationem non eſſe atten
deodam, cum lite pendente fuerit facta, tunc talis
reuocatio potius incidenter, quam principaliter di-
citur proponi, & de hac (licet hoc exemplum po-
nat) loquitur Aegid. deciſ. 506. Concloſio, & fa. de-
ciſ. Rotæ prima, aliàs 474. Nota ſi attentata de offi.
Iudi. in antiq.
17. † Via extraordinaria per viam iuſtitiæ, quæ ſi
motu proprio, & ex officio Iudicis nobili, dicitur eſ-
ſe in omnibus illis caſibus, in quibus attentata (li-
cet ad inſtantia partis non poſſint reuocari) ex of-
ficio tamen reuocantur, puta, quando conſtaret de
non iure petentia reuocationem, de quo, & alijs ſi-
milibus caſibus, dicemus infra, cap. 27. de Iudice, &
per quem fiat reuocatio attent. verſ. circa primam
inſpectionem, nume. 7. Et eſt aduertendum, quod
licèt Doctor. dum dicunt, quod attentata ex officio
Iudicis reuocantur, abſque diſtinctione paſſim ap-
18 pellent hoc officium mercenarium, † in rei tamen
veritate, quando Iudex, cuius fuit læſa maieſtas, ea,
quæ in ſui contemptum ſunt attentata, reuocat, ex
officio ſuo nobili renouare dicitur, vt patet ex de-
ciſ. Rot. 5. aliàs 433. Nota nonquid Reo. nume. 5. Vt
lite pend. in atiq. & apud Bernard. de Biſignett. de-
ciſ. 1. eod. tit. Vt lite pend,
19. Reuocatio † extraordinaria per viam gratiæ ad
inſtantiam partis, illa dicitur eſſe, quæ à Principe
proficiſcitur, puta (retento eodem exemplo Con-
firmationis attentatæ) ſi pars à Principe petat con-
firmationem attentatam reuocari. Per viam autem
gratiæ, non ad inſtantiam Partis, ſed motu proprio
Superioris, tunc dicitur fieri, quando Princeps ex
certa ſcientia, & motu proprio, talem reuocationem
facit, & pro hoc videtur bonus text. in ca. fin. extra,
Vt lite pendente, vbi Papa reuocat, quicquid fuit at
tentatum per Senatores, ibi, nos quicquid, &c. iun-
cta Gloſ. in verbo, reuocauit. & in cap. bonæ, in fin.
ibi, decernimus reducendos, & fructus cenſuimus
aſſignandos, & in cap. dilectis filijs, de appellat,
ibi, ſententiam promulgatam irritam decernimus,
& inanem, & iterum ibidem infra, decernimus, vi-
ribus caruiſſe. Et differentia eſt inter vnum, & al-
20 terum caſum, † quia ſi poſt factam reuocationem
attentati, incipiat conſtare de iniuſtitia, & non iure
illius, qui obtinuerat reuocationem, dubitant aliàs
Doctor. an duret reuocatio, vel potius attentatum,
ideſt quod hoc vltimo caſu illa reuocatio non ſit re-
uocanda, in qua Lap. originaliter dictam diſtin-
ctionem adhibebat, quod ſi reuocatio fuiſſet facta
per Principem ad inſtantiam Partis, tunc durat at-
tentatum, & conſequenter fit reuocatio illius reuo-
cationis, quaſi petitio reuocationis per partem fa-
cta fuerit ſubreptitia: ſi verò fuerit facta motu pro-
prio, & ex certa ſcientia, tunc duret reuocatio, &
non attentatum, vt poſt Lap. tradit eleganter Ge-
minian, in c. 1. nume. 6. Vt lite pendente, in 6. quod
remiſſiuè reaſſumpſit etiam Franc. in c. non ſolum,
in princ. col. fin. ſub num. 10. verſ. in ead. Gloſ. in fin.
de appell. in 6. Hoc autem quod in hac reuocatio-
ne per viam gratiæ dictum eſt, quod ſi poſt reuoca-
tionem attentatorum factam ad inſtantiam Partis,
incipiat conſtare de iniuſtitia, & non iure illius, qui
obtinuerat reuocationem, ſit dicta reuocatio reuo-
21 canda, videtur † etiam ad reuocationem per viam
iuſtitiæ ad partis inſtantiam poſſe extendi, vt colli-
gitur ex his, quæ habentur in vna Ariminen. Bono-
rum, coram Grato, 13. Maij, 1596. in qua cum præ-
ſupponeretur Pancratium attentaſſe, & contra eum
fuiſſet lata ſententia in Rota, & ille pro attentato-
rum reuocatione, ac purgatione, attentatis apud a-
22 cta ceſſerit, † & inde ad 13. annos, quibus iam ſen
tentia in rem tranſiuerat iudicatam, comperiſſet,
quod re vera nulla extabant attẽtata, & ſic illorum
reuocatio, & ſententia deſuper lata erat notoriè in-
iuſta, & peteret ſuper hoc audiri, fuit per Dominos
proponente Grato, ſub die 12 Decembris, 1567. ad-
miſſus, & iam pluries propoſita, præſertim 17. De-
cembris, 1568. & demum dicta die 13. Maij, 1569.
in qua datis multis præſuppoſitis, fuit dubitatum,
an poſſeſſio Pancratij eſſet attẽtata, ad effectum de
quo agebatur (qui erat reſpectu reuocationis dictę
ſententæ) Domini ſenſerunt pro non attentatis, &
conſequenter pręcedentem reuocationem attenta-
torum ad inſtantiam partis factam reuocandam fo
re. * Pro qua plurimum facit, quod aliàs dicitur
23 quod † attentatum, & vitium litigioſi poteſt incur-
ri, ſed reuocabiliter vt declarat poſt alios Afflict. ſu
per conſtit. Regni, lib. 2. de alienat. rerum, in indic.
deduct. incipere eorum ſub nu. 6. verſ. ſecundo quæ-
ro vbi ponit exemplum quando citatio quę induxit
litis pendentium dicatur nulla, puta quia fuerit ci-
tatus infans vel alium defectum patiatur, quia ſi in-
terim dum diſputatur ſuper nullitate res alienetur,
dicitur incurri vitium litigioſi & attentati ſed reuo
cabiliter in euentum quod feratur ſententia quod
citatio & proceſſus fuerit nullus, & ſic pendet à fu-
turo litis euentu, quod & aliàs toleratur quando li-
te inter duos... pendente, nam ſi aliter eorum pri-
uilegium alicui concedat, validitas talis conceſſio-
nis & an ſit attentatum pendet à futuro euentu vt
poſt alios tradit Aymo. conſ. 152. num. 5. vt admo-
nuimus etiam capit. 4 limit. 22. nume. 8.] Vnde non
immeritò poteſt dici, quod quando conſtat de in-
iuſtitia illius, qui obtinuerat reuocationem, huiuſ-
modi reuocatio venit reuocanda, tam ſi per viam
gratiæ, quam ſi per viam iuſtitiæ reuocatio antea
fuiſſet facta. * Quamuis contrarium nouiſſime vi-
deatur ſenſiſſe Rota. Lucenſ. per Magon. deciſ. 92.
24 nume. 5. vbi quod † executio facta poſt appellatio-
nem interpoſitam, reuocatur tanquam attenta-
ta, quæ retractetio teoet, & firma manet, etiam
ſi poſt pronuncietur malè appellatum, ex quo le-
25 gitimè fuerat facta, ſicut † illud quod factum eſt
poſt nunciationem noui operis, demoliri debet

etiam ſi nunciatio fuerit iniuſta, ſecundum Paul. de
Caſt. in l. ex cauſa. ff. de appellat.
26 Ordinaria † autem via reuocationis attentato-
rum per viam actionis, eſt, quãdo lite pẽdente ad-
uerſarius, puta, me ſpoliando, attentauerit, quam-
uis enim ad recuperandam poſſeſſionem habere
poſſem facilem, ac expeditam viam attentatorum,
& fauorabiliorem, quam ſpolij ſimplicis, vt per Do
ctor. in l. naturabiliter, §. nihil commune, præſertim
Iaſ. numero 130. & Rip. numero 67. ff. de acquir.
poſſeſſione, de quo latius dicemus infra, in hac ter-
tia parte capit. 30. de priuileg. attent. numero ſexto,
ſi tamen mea incuria, aut alia ex cauſa, ego ad reuo
cationem dicti ſpolij attẽtati inſtituerim iudicium
ordinarium, per actionem ſpolij, talis reuocatio di
citur fieri per viam actionis, & directe petitionis
ordinariæ, vt conſiderabant Doctor. in dicto capit.
dilecti, & 3. de appellat. vbi Franc. numero 10. id
extendere videtur, vt procedat, etiam ſi eſſemus in
ſecunda inſtantia; nam eſto, quod eſſet interpoſita
appellatio, ſi tamẽ ego nolo eam proſequi in nego
tio principali, ſed volo dumtaxat eam principaliter
proſequi, quoad attẽtata, agendo de hoc primo, &
principaliter, ac ſeorſum abſque proſecutione, vel
inchoatione Iudicij appellationis in negocio prin-
cipali, vtique poſſum, quod ſing. & eſſe menti te-
nendum, admonet Franc. ibi.
27 Condictione † autem ex aliqua lege, tunc atten-
tata dicerentur reuocari, quando puta res litigio-
ſa fuiſſet ſcienter à venditore emptori ignoranti
vẽdita, cum enim venditor hoc caſu pro purgatio-
ne huius attentati teneatur ad reſtituendum pre-
tium, & inſuper ad dandum de ſuo tertiam par-
tem emptori, vt habetur in l. fi. C. de litigio. emptor
ad præmiſſa aget condictione ex illa l. fin. vt not.
Gloſ. ibi, in verbo recipiat, in fin. & ſequuntur Do-
ctor. ibi, præſertim Bart. num. 1. Salic. nume. 3. Vel
quando eſſemus in ſpolio attentato, cum violentia
cõmiſſo contra diſpoſitionem l. ſi vuis in ſtantam,
C. Vnde vi, quoniam ſi ad reuocationem huius ſpo
lij, vt præfertur attentati, & inſuper ad pœnam di-
ctæ legis ageretur, tunc non via priuilegiata, ſed
condictione ex dicta lege, eſſet agẽdum, vt clarius
dicemus infra in hac 3. parte cap. 31. de pœnit. attẽt.
verſ. duodecima pœna.
28 Per viam vero † appellationis reuocatio atten-
tatorum dupliciter fieri contingit: Primò, ſecun-
dum opinionem Hoſtien. quando in libello appel-
lationis petitur per Iudicem pronunciari ſenten-
tias, & omnia facta, & geſta poſt legitimam appel
lationem irrita, ac nulla. Secundò, ex intentione
Inno. quando in libello appellationis petitur pro-
nunciari appellationem fuiſſe, & eſſe, iuſtè, ac rite
interpoſitam. Et quamuis hæc ſecũda practica In-
noc. bona ſit, etiam apſque eo, quod aliquid ſpecifi-
29 cè petatur de attentatis, † attento quoad attẽtata
dicuntur eſſe acceſſoria ad ipſam appellationem,
vt dicit Franc. in dicto c. dilecti, in vlt. notab. & eſt
deciſ. Rotæ 1. aliàs 1. Attentata, de appell. in nou.
30 & quod magis eſt, dicuntur † prouenire ex natu-
ra ipſius appellationis, vt fuit notab. dictum Innoc.
in dicto cap. dilecti, quod menti tenẽdum mandat
Franc. ibi, in 1. q. numero 1. Optima tamen dicitur
eſſe prior Hoſtien. & tutior practica, vt latius per
Franc. vbi ſupra, quo in loco vtrãque ponit, quam
practicam poſt Cardin. ibi, ſecutus eſt Marãtha in
Speculo in tertia parte, ſextæ partis principalis.
quæſt. 7. nume. 396. quam etiam ſenſit Veſtr. vbi ſu-
pra num. 12. dum dicit, quod agimus cauſam atten-
tatorum ſimul cum cauſa principali, & ibi apud eũ
etiam Grauat. numero 39. dum inquit, quod agi-
tur ad huiuſmodi reuocationem acceſſoriè appel-
lationem proſequendo, & paſſim aliàs in diuer-
ſis locis Doctor. Hæc autem reuocatio per uiam
appellationis dicitur prouenire non ex priuilegio
attentatorum, ſed beneficio iniuſtitiæ, ſeu, vt alij
appellant, beneficio iuſtitiæ, quod in idem recidit,
dum enim dicunt beneficio iniuſtitiæ, intelligitur
de iniuſtitia, quam mihi fecit aduerſarius meus at-
tentando: quando verò loquuntur de beneficio iu-
ſtitiæ, reſpiciunt iuſtitiam, quam adminiſtrat Iu-
31 dex ipſa attentata reuocando. † Reuocatio autem
beneficio iuſtitiæ in multis caſibus contingere po-
32 teſt, † puta, ſi ſumus in attentatis poſt decem dies
à die ſententiæ, quæ fuit demum interpoſita infra
decem dies à die notitiæ, quia illa reuocantur bene
ficio iniuſtitiæ, docto, & cognitio de hoc in cauſa
appellationis. Rota deciſ. uigeſima octaua, aliàs
187. Licet fictè, de appellation. in nou. de quo la-
tius diximus ſupra, in ſecunda parte, capitu. duode-
cimo de attentatis appellatione pendente, in 50. li-
mitatione princip. numero 200. verſiculo ſecundo
33 declara. † Idem contingit in attentatis penden-
te appellatione, quando Iudex præfixit appellanti
terminum ad proſequendum, & ad docendum de
proſecutione, & ille iuſto impedimento ceſſante,
infra terminum non docuit, quia executio per Iu-
dicem interim facta non reuocatur per viam atten
tati, ſed beneficio iniuſtitiæ, & expectatur euentus
cauſæ appellationis, quia ſi obtinuerit infirmari
ſententiam, caſſabitur & executio. Rota deciſ.
decima tertia, aliàs 94. Si Iudex, de appellatio. in
nou. & deciſ. 40. aliàs 452. Nota ſi Iudex, de ap-
pellat. in antiqu. & poſt eas, & alios ibi allegatos,
hæc pro cautela dat Franc. in capitulo perſonas,
ſub numero quarto, verſiculo ſeptimo, aliquan-
do Iudex, de appellatio. Quibus adde poſt Rot.
vbi ſuprà, & alios etiam à Franc. non citatos, Lan-
34 franc. deciſ. trigeſima, incip. Si appellans. † Eo-
dem modo attentata, & executio facta penden-
te appellatione à ſententia lata in poſſeſſorio, non
reuocabitur via attentati, ſed iniuſtitiæ, ſecundum
opinio. illorum, qui tenent appellationem eo caſu
non habere effectum ſuſpenſiuum, ſed tantum de-
uolutiuum, de quo latè dicemus in tractat. de ap-
pellat. in poſſeſſorio prohib. vel permiſ. poſt princ.
3 Sic etiam attentata poſt appellationem à ſententia
35 Iudicis, cuius † fuerat onerata conſcientia non
reuocantur ex priuilegio attentatorum, ſed bene-
ficio iniuſtitiæ, vt eſt deciſ. Aegid decima octa-
ua, incip. Oueratio. Eodem modo attentata per
36 Iudicem † cui appellatio non fuerat inſinuata,
nec intimata, non reuocantur niſi beneficio, &
per viam Iuſtitiæ, vt animaduertit nouiſſimè Min-
ſinger, Sing. Obſeru. Centuria 4. deciſ. 44. incip. di-
ſponit.
37 Nullitatis † verò via ad attentatorum reuoca-
tionem, tunc agi dicitur, quando paſſus attentata,
vel non vult, vel etiam non poteſt appellationem
proſequi (& conſequenter acceſſoriè ad appella-
tionem, non poteſt reuocationem obtinere, de qua
ſupra proxime locuti ſumus) ſed vult ea tolli, &
annullari, & principaliter petit illa pronunciari
38 nulla, & inualida fuiſſe, & eſſe, † cum enim regu-
lariter attentata ſint ipſo iure nulla, iuxta ea, quæ
latius poſuimus ſupra, in 2. parte cap. 12. de attent.
39 appell. pend. in 17. ampliat. per tota, ſi aliquis † vel
per renunciationem, aut deſertionem, ſit excluſus
à proſecutione appellationis, non per hoc cenſen-
dus eſt excluſus, quo minus attentatorum reuoca-
tionem obtinere poſſit, ſaltem per viam nullitatis
vt in caſu, quando eſt deſerta appellatio diximus,
altius

Digitized by Google

5 fol.199. tius, ſupra eod. capitulo 12. in prima ampliatione principali in regula ibi poſita. nume. 2. Iunctis his, quæ in eadem ampliat. diximus in prima declara-
5 fol.201. tione illius regulæ. nume. 23. poſt Franc. in c. ſæpe,
40 num. 30. de appell. & alios ibi citatos, † Et ſimiliter quando appellationi eſt renũciatum, fuſius tracta-
5 fo.205. uimus. in cap. 12. in 2. ampliat. prin. in regula ibi poſita, nu. 1. Iunctis ſimiliter dictis ibi in prima declaratione. nu. 13. poſt Franc. in c. ad audientiam. num. 6. de appell. & in c. bonæ. num. 39. de appell. & Lanfranc. deciſ. 385. incip. & fi. & Lap. alleg. 1. ſub num. 10. Quibus adde Ioan. Baptiſtam. Ferret. in conſilio 209. dico. nu. 8. quem citat ad hoc nouiſſimè Mandoſ. in addit. ad dictam alleg. in verbo, per viam nul
41 litatis. & Aegid. deciſ. 670. Si contra, in fi. Pari † modo dicimus, hanc reuocationem per viam nullitatis competere ei, contra quem eſt attentatum interpoſita appellatione à ſententia Iudicis dati cum Clauſula, Appellatione remota: quamuis enim ſtante dicta Clauſula, non poſſit agere ad reuocationem ex priuilegio attentatorum, neque per viam appellationis, poteſt tamen per viam nullitatis, quæ retardat executionem, vt poſt Alex. in conſ. 2. nume. 12. & 15. libro 3. & alios ibi allegatos, diximus ſup. eodem, cap. 12. in 8. limit. princ. num. 48. circa fi. in prima declaratione regulæ ibi poſitæ. & num. 49. Nec eſt omnino inutilis hæc via, vt annotauimus in dicta prima declaratione primæ ampliat. princip. numero 23.

42 Per viam † autem querelæ attentatorum reuocatio expediri dicitur, quando eſſemus in caſu, in quo non poſſet appellari, & nihilominus prætenderentur attentata, puta, quando eſſemus in Iudice dato cum Clauſula, Appellatione remota, quia tunc non ſolum per viam nullitatis, vt proximè dictum eſt, verum etiam per viam querelæ coram ſuperiore ordinariè agẽdo, reuocatio peti debet, vt rectè animaduertit Marantha, in Spe. in 3. parte ſextæ partis princ. in octauo actu, qui eſt querela. nume. 305. verſ. ſimiliter circa reuocationem attentatorũ. fol. 149. & diximus etiam in dicto c. 12. dicta limitatione octaua princip. in declaratione. 1. nu 48.

43 Denique etiam † per viam exceptionis, attentatorum reuocatio quandoque obtineri poteſt, puta ſi aliquis lite pendente mortuo eo obtineat ſubrogari in eius locum ab Ordinario, contra c. ſi hi, contra quos, vt lite pend. in 6. & abſque eo, quod ſubrogationem intimauerit, & ad cauſam venerit, & poſſeſſionem acceperit, Actor verò cauſam proſequendo in Curia, obtineat executoriales, & illarum vigore capiat poſſeſſionem, ſi ſubrogatus agat contra Actorem Spolio, poteſt contra eum per viam exceptionis dare de attentata eius, & ſurrogatione, & poſſeſſionis adeptione, per Regulam, Cui damus actionem, multo magis concedimus exceptionem, vt tradit Rot. Biſignett. deciſ. 17. aliàs 429. Nota nunquid ſi mortuo, de reſtit. ſpoliatorum, & facit Rota deciſ. 5. aliàs, 433. Nunquid Reo, Vt lite pend. in antiqu. quæ eſt etiam repetita apud Biſignett. deciſ. 1. Nunquid Reo, Vt lite penden. Quod & poſt Imol. ibi expreſsè annotauit Franc. in præallegato c. dilecti, quæſt. 5. numero 9. vbi illud addit,
44 † quod poteſt etiam de attentatis dari per viam replicationis, de quo latius ibi per eum: quem in hoc quod remedium attentatorum poſſit deduci tam per viam exceptionis, quam replicationis, ſecutus eſt nouiſſimè Pet. Ant. Anguiſſol. in conſil. 3. Conſiderato proceſſu, nu. 17. lib. 4.

Cap. XXII. De Actore, & quis poſſit reuocationem attentatorum petere.

SVMMARIVM.

1 *Paſſus attentata, & omnis qui prætendit contra ſe fuiſſe attẽtatum, poteſt petere reuocationem.*
2 *Intereſſe habens, quilibet eſt audiendus.*
3 *Is de cuius non iure conſtat, non poteſt attentatorum reuocationem regulariter petere, quia per hoc videtur conſtare, quod ſua non intereſt.*
4 *Excommunicatus poteſt petere attentata reuocari.*
5 *Tertius, qui pro ſuo intereſſe appellauit, poteſt petere reuocari attentata dicta appellatione pendente.*
6 *Adhærens appellationi, poteſt inſtare pro attentatorum reuocatione.*
7 *Conſortibus eiuſdem litis competit etiam reuocatio attentatorum.*
8 *Iudicium reuocationis attentatorum poteſt etiam per procuratorem expediri, etiam abſque ſpeciali mandato.*
Immò ſufficit generale & tacitum, vt num. 14.
9 *Attentatorum iudicium ſummarium eſſe dicitur, & ciuile, ac ſapere naturam poſſeſſorij.*
10 *Reuocatio attentatorum videtur eſſe fauorabilis.*
11 *Reuocatio attentatorum datur etiam contra hæredem.*
12 *Procurator primus per conſtitutionem ſecundi ſine Clauſula, Citra reuocationem, cenſetur reuocatus ex tacita mente conſtituentis.*
Niſi ex præſumptionibus conſtet de mente nolentis reuocare, vt num. 13.
15 *Pater pro filio, & è contra, etiam ſine ſpeciali mandato poteſt agere ad reuocationem attentatorum.*
16 *Ceſſionarius quoque agit ad reuocationem attentatorum.*
17 *Spolij ius cedi poteſt.*
18 *Reuocatio attentatorum expeditur officio Iudicis.*
19 *Officium iudicis cedi poteſt.*
Etiam ſi habere executionem paratam, vt num. 20.
21 *Ius inſtantiæ cedi poteſt.*
22 *Sententiæ quoque ius poteſt cedi.*
Etiam in executiuis, vt num. 23.
24 *Ceſſionarius, vt poſſit agere ad reuocationem attentatorum requiritur quod ſit facta ceſſio poſt litem finitam.*
25 *Ceſſio lite adhuc pendente facta, diceretur attentata, & reuocanda.*
26 *Ceſſio facta lite pendente vigore actionis perſonalis valet.*
Secus ſi pendet vigore actioni, realis, vt num. 27.
28 *Cedens rem circa quam eſt commiſſum attentatum, & non ius ſibi competens ad attentata, an poſſit ipſe, vel eius ceſſionarius ad reuocationem attentatorũ agere.*
Niſi & ceſſerit liti vt num. 29.
30 * *Hæres illius qui attentata paſſus fuit, poteſt illorum petere reuocationem.*
31 * *Ius petendi attentatorum reuocationem eſt ceſſibile.*
32 * *Quicquid eſt ceſſibile eſt tranſmiſſibile.*
33 * *Ius agendi de turbata poſſeſſione an, & quando competat hæredi.*
34 * *Litis inſtantia in negocio principali mota, cum toto iure defuncti tranſit ad hæredem.*
35 *Hebreus ſi aliquid contra eum attentetur poteſt ad illius reuocationem agere.*
36 *Hebrei comprehenduntur in diſpoſitione generali.*
37 *Subrogandus ex mandato Papæ, non petit reuocationem eorum, quæ contra ſuperſtitem fuiſſent attentata.*
38 *Superſtes collitigante mortuo poteſt attentata per tertium petere reuocari.*

39 *Subrogatus non poteſt petere ea reuocari, quæ fuiſſent attentata ante mortem Rei, cui fuit ſubrogatus.*

40 *Subrogatus an poſſit petere reuocari attentata, præſertim illa, ſuper quorum reuocatione erat iam ius quæſitum defuncto.*

Et concluditur quod poteſt, ſi fuit ſubrogatus ad litem, vt num. 46.

41 *Spolium & actio ſpolij non venit in ſubrogatione.*

Niſi de ſpolio ſit facta ſpecialis mentio, vt num. 42.

Saltem in narratiua, vt num. 44.

Quod fuit pluries, & in multis cauſis per Dominos tentum, vt nu. 43.

Item niſi in ſubrogatione fuerit facta mentio litis, num. 48.

Vel lis penderet ſuper ſpolio tempore ſubrogationis, vt num. 49.

45 *Fructuum mentio ſi fiat in aliqua diſpoſitione, facit, vt comprehendantur eo caſu etiam fructus præteriti.*

47 *Attentata videntur inducere quandam qualitatem, quæ cohæret liti, & ideo ſubrogatus ad litem cenſetur ſubrogatus etiam quoad attentata, quæ pendent à lite.*

50 *Ille de cuius non iure conſtat, regulariter non poteſt petere attentata reuocari.*

51 *Execrabilis non agit ad reuocationem attentatorum.*

52 *Execrabilitas vbi conſtat ex actis, videtur etiam de illius non iure conſtare.*

53 *Execrabilis ſpoliatus non reſtituitur.*

54 *Impugnans litem, vel appellationem, non poteſt petere reuocationem eorum, quæ lite, vel appellatione per eum impugnata fuiſſent attentata.*

55 *Appellationem non interponens, ſi vellet iuuari appellatione per aduerſarium limitatè in parte, & partibus interpoſita, non poteſt petere reuocationem eorum, quæ hac appellatione pendente prætenderet fuiſſe attentata.*

56 *Contumax non poteſt petere reuocationem attentatorum in lite pendente, quam per contumaciam ſpreuit.*

57 *Attentata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum, non reuocantur ad inſtantiam eius, qui in iudicio dictæ reſtitutionis ſuccubuit.*

58 *Reſtitutus ad appellandum, ea quæ interim fuerunt attentata non reuocat, ſi vel omninò non appellauit, vel non intra decem dies.*

59 *Intruſus appellans ab intimatione executorialium non poteſt petere executionem interim factam, vti attentatam reuocari.*

60 *Præfixio termini ad docendum de attentatis, operatur, vt lapſo termino, & nihil docto, cenſeatur quis à petitione reuocationis excluſus.*

61 *Signatura prouidet Reo contra quem datur de attentatis, per præfixionem termini Actori ad docendum de illis.*

Præſertim ferijs imminentibus, vt nu. 62.

63 *Lapſus termini à Iudice ad docendum de aliquo præfixi, videtur parti ius tollere.*

64 *Literas ſuper gratia ſi quis debito tempore non expediuit, non poteſt petere attentatorum reuocationem.*

65 *Statu. ſi ob aliquam perſonam remouent non ſolum omnem exceptionem, verum etiam omnem defenſionem cenſetur remouere etiam officium Iudicis, & conſequenter talis perſona non petet reuocationem attentatorum.*

66 *Bannitus non poteſt agere ad reuocationem attentatorum.*

67 *Index in caſibus in quibus attentata ad inſtantiam partis non poſſunt reuocari, poteſt illa ex officio ſuo reuocare.*

CVm pro parte ipſius actoris Iudicium huiuſmodi reuocationis inſtituere volentis in ipſo Iudicij limine, & ante Rei comparitionem nihil aliud agendũ ſit, quam deliberare, quam viam intentare velit, (quod ex his, quæ ſuperiori capite poſuimus ſibi facile cõtinget) illud hoc loco neceſſario pertractandum eſt, an indifferenter omnes, qui prætendunt contra ſe eſſe aliquo modo attentatum, ad huiuſmodi reuocationis Iudicium ſint admittendi: Quid enim ſi ex his ſit aliquis intruſus lite pendente, Vel excommunicatus, Vel ei ſubrogatus, qui iam viuens attentata paſſus fuerat, Vel tertius aliquis, Vel adhærentes appellationi, poſtquam prætenditur attentatum, Vel forſan ſint conſortes eiuſdem litis. Et quia de hoc ſæpius in contingentia facti dubitari poſſet, & non omnes ſupra dictas perſonas eadem ratio complectitur, pro faciliori, ac commodiori intelligentia in hoc capit. Regulam cum ſuis Ampliationibus, & Limitationibus conſtituemus, qua omnem materiam eorum qui Actoris perſonam in hoc iudicio ſuſtinere poſſunt, breuiter abſoluemus.

Reuocationẽ attentatorum quilibet qui eſt ea paſſus petere poteſt. Quod nouẽ modis Ampliatur, & duodecim Limitatur.

1 REGVLA igitur ſit, † Quod omnis, qui fuerit attentata paſſus, & qui prætendit contra ſe aliquo modo fuiſſe attentatum, poteſt huiuſmodi reuocationem petere pro ſuo intereſſe, habenti enim intereſſe, videtur hæc reuocatio permitti, quod vltra generalem propoſitionem, quæ habet, quod
2 † quilibet pro ſuo intereſſe eſt audiendus, ad not. in capit. cum inter Canonicos, de electꝭon. cum ſimil. ex ea etiam ratione deprehenditur, quam particulariter in hac materia attentatorum, conſiderant Doctor.

3 † Quod ideo is de cuius non iure clarè conſtat, non admittitur ad petendum reuocationem attentatorum, quia ſcilicet, tunc conſtat de ſuo non intereſſe, vt dicit Aegid. deciſ. 356. Ille de cuius non iure, vbi ſubdit, quod in hoc concordant omnes. Quam rationem ſenſit etiam Rota, deciſ. 10. aliàs 411. Si lite, ſub nume. 4. Vt lite pendente, in nou. dum vult ibi, ſubrogatum non poſſe hanc reuocationem petere, quia ſua non intereſſet.

AMPLIA Regulam præfatam.

4 Primò, vt hæc reuocatio fieri poſſit † etiam ad inſtantiam excommunicati, quia exceptio excommunicationis hoc caſu non obſtat, ſecundum Rot. deciſ. 2. aliàs 14. ſub num. 5. & in additione, verſ. tertia differentia, de reſtit. ſpoliat. in nou. de quo diximus ſupra, in 2. parte, cap. 12. de attentatis appellatione pendente in 13. ampliatione principali. nu. 1. & latius dicemus infra cap. 24. de reo, & except. ſibi contra attent. competen. q. 3. nu. 9.

5 Secundò, vt etiam † Tertius qui pro ſuo intereſſe appellauerat, ſi attentetur, poſſit petere illorum reuocationem, iuxta ea, quæ poſt Boer. Pariſ. Ruin. & alios ibi citatos, poſuimus ſupra eodem. cap. 12. in 14. ampliatione principali in princ. Regulæ in dicta ampliatione poſitæ.

Tertiò, poteſt ampliari, vt Regula procedat
6 † etiam in eo, qui non appellauit, ſed appellationi per alium interpoſitæ adhæſit, ſi enim contra adhærentem dicitur attentari, vt declarauimus ſup. in præalleg. capitu. 12. in 12. ampliatio. princ. conſequens eſt, vt ille tanquam attentata paſſus pro ſuo intereſſe illorum reuocationem petere debeat.

7 Quartò, vt idem per omnia dicamus † de conſortibus eiuſdem litis, vt poſſint huiuſmodi reuocationem intentare: quoniam & hoc caſu regulariter appellationem vnius ex conſortibus alios iuuare, etiam ad impediendam executionem, diximus eodem cap. 12. in 11. ampliatione ibi poſita, & dari contra eos attentata, vt ibidem dictum eſt, vnde conuenit, & reuocationem ſibi permitti.

Quintò, videtur poſſe ampliari, vt quis non ſo-
8 lum per ſe, † verum etiam per procuratorem ſuum,

etiam

etiam abſque ſpeciali mandato poſſit hoc reuoca-
tionis iudicium intentare, tum quia nullibi vide-
tur iure cautum, quod requiratur ſpeciale manda-
tum, aut quod non poſſit interuenire procurator,
9 tum quia hoc † videtur iudicium ciuile. Biſignet.
deciſ.4. vtrum innouata, ſub num.3. de appellat. &
inſuper iudicium ſummarium, cum ſapiat natu-
ram poſſeſſorij, vt diximus ſupra in prima parte tra
ctat. in præfat. nume.94. & 97. Quamuis autem hæc
ampliatio videri poſſet penè ſuperflua, aliquid ta-
men circa eam dubitationis (& ideo placuit eã no-
minatim inter alias ponere) facere poterat: Quia
cum ad cauſandum, & inducendum in eſſe ipſa at-
tentata per procuratorem, requiratur ſpeciale
mandatum, vt diximus ſupra in prima parte. cap.
primo de attentatis à parte numero 6. vt contrario-
rum eſſet eadem diſciplina, ad tollendum quoque,
& reuocandum ipſa attentata, videbatur quod ſpe-
ciale requireretur. Præterea attentata, & illorum
reuocatio videtur ſapere Iudicium criminale, cum
attentare ſit delictum, & ſonet in malum, vt ibi-
dem diximus poſt Aegid. deciſ. 18. Oneratio pro-
pterea non videbatur carere penitus dubitatione,
an hoc caſu eſſet admittendus procurator, qui re-
gulariter in criminalibus repellitur, l. penult. §. ad
crimen, ff. de public. iudi. cum vulg. Quæ tamen
motiua non ſunt tantæ efficaciæ, vt à Regula ſo-
lita recedere debeamus, quod procurator ſolet ad-
mitti, niſi expreſsè prohibeatur, ad not. in l. ſer-
uum quoque, §. publicè, ff. de procurator. Nec
mouet Regula, quod contrariorum debeat eſſe ea-
dem diſciplina, quia cum inter attentationem, quæ
10 eſt odioſa, ad no. in cap. 1. vt lite penden. in 6. † &
reuocationem attentatorum, quæ eſt fauorabilis,
arg. l. Arrianus, ff. de action. & oblig. & not. Biſi-
gnett. in deciſ.4. Vtrum innouata, aliàs deciſ. 30. §.
vtrum innouata, ſub nume. 6. de appellat. appareat
manifeſta diuerſitatis ratio, Regula illa non pro-
cedit, ad no. in l. fin. C. de reſcind. vend. tradit latius
Ant. Gab. Comm. Concluſ. lib. 6. de legibus & con-
ſtit. Concluſ. 3. nume. 51. Nec attentatorum cauſa
poteſt verè inter criminales quoquo modo reponi,
11 quamuis enim ſonet in malam partem, † datur ta-
men attentatorum reuocatio, etiam contra hære-
des, & poſt mortem attentatis, vt per Mil. in ver-
bo attentata lite pend. fol. 29. quod non eſſet, ſi at-
tentare eſſet propriè crimen & delictum, ad not.
in Rub. C. ne de ſtatu defunct. cum ſimil. Ex qui-
bus ſequitur, quod cauſa attentatorum poteſt per
procuratorem agi, & propterea aliàs in vna Man-
tuana attentatorum, coram Robuſterio, fuit latè
diſputatum, an ſententia reuocationis attentato-
rum lata ad inſtantiam procuratoris, qui præten-
debatur reuocatus per conſtitutionem ſecundi, abſ-
que Clauſula, Citra reuocationem, eſſet valida,
vel potius ex defectu mandati eſſet nulla, & licet
multa pro nullitate adducerentur, Domini tamen
28. Februarij, 1569. tenuerunt pro validitate ſen-
12 tentiæ, quia id quod dicitur, † quod primum man
datum cenſetur reuocatum per conſtitutionem
ſecundi procuratoris, procedit ex tacita mente con-
ſtituentis, ad not. in l. ſi quis cum procuratorio, ff.
13 de procurat. quæ ratio ceſſat, quando † conſtat,
quod mandans noluit reuocare ex illius præſum-
pta mente, quæ eo caſu colligebatur ex multis, quæ
ibi præſupponebantur in facto. Ex qua reſolutione
videtur adhuc poſſe hæc quinta Ampliat. amplia-
ri, vt nedum requiratur in cauſa attentatorum
14 mandatum ſpeciale, & expreſſum † ſed ſufficiat
etiam tacitum, & generale, prout erat ibi ex præ-
ſumpta mente conſtituentis.

15 Sextò videtur poſſe ampliari, † vt etiam ſine
mandato, quis poſſit reuocationem hanc in aliquo
caſu petere, puta, quando eſſemus in his perſo-
nis, quæ iuris præſumptione præſumerentur eſſe
eædem, vt ſunt Pater, & filius, ad l. fin. C. de inſtitu.
& ſubſtituit. ſi enim iſta præſumpta identitas per-
ſonarum, etiam in hac materia attentatorum vide-
tur tantæ potentiæ, vt attentatum à Patre in cauſa
filij, etiam ſine ſpeciali mandato reputetur atten-
tatum à filio, ſi poſtquam illud reſciuit, illi non re-
nunciauit, vt poſt Aegid. deciſ. 551. Si procurator,
& alios ibi allegatos, diximus ſupra in prima par-
te. cap. 3. de attent. à Tertio, num. 50. verſ. ſexto no
tabiliter limita, multo magis videtur hæc eadem
præſumpta identitas perſonarum attendenda,
quando agitur de reuocatione attentatorum, vt
ſcilicet reuocatio petita à Patre de attentatis con-
tra perſonam filij, cenſeatur ab ipſo filio etiam abſ-
que alio mandato petita, & è contra: tum quia fa-
uorabilis, eſt reuocatio, attentatio autem odioſa,
vt ſupra proximè dictum eſt, tum quia, & aliàs Pa-
ter poteſt pro filio agere, & è contra, ad notata in l.
patri, ff. de minoribus, & in l. exigendi, C. de procu-
rat. cum ſimilibus.

Septimò Ampliari poteſt, vt non ſolum ipſe
principalis, qui paſſus eſt attentata, hanc reuoca-
16 tionem petere poſſit † verum etiam eius ceſſiona-
rius, quòd licet in ſpecie non repererim apud Do-
ctor. probabiliter tamen id affirmari poteſt, etiam
in materia attentatorum. Primò, quia ita in ſimili
17 videmus † quod poteſt cedi ius ſpolij, & ceſſiona-
rius agit remedio Canonis reintegranda, vt poſt
Bald. Tiraquel. Rip. Ruin. Gomeſ. Rolan. de Valle,
concludit nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſ. re-
med. 15. numero 59. verſ. quæro decimo, Secundò,
18 quia † hæc reuocatio expeditur officio Iudicis, vt
19 notum eſt † officium autem iudicis cedi poteſt, vt
eleganter per Tiraq. de retract. §. 26. glo. 3. num. 14.
20 vbi illud ampliat, etiam, ſi tale † officium Iudicis
haberet executionem paratam, prout videtur in at-
tentatis, ut per eum ibi, numero 15. nam & aliàs ius
21 † inſtantiæ, item † ſententiæ etiam in † executiuis
22 cedi poſſunt, vt tradit Aug. Bero. ſeu maius Iul.
23 Scarlatinus, inter conſil. Bero. conſil. 177. Plura, nu.
22. & nu. 27. lib. 1. quod ſane intelligendum eſt, de
24 ceſſione facta poſt litem finitam † in principali,
nam ante litem motam non poteſt conſiderari ceſ-
ſio iuris reuocandi attentata, quæ ſine lite non dan-
25 tur, ut alias ſupra dictum eſt: & minus † poteſt
hæc ampliatio verificari in ceſſione, quæ fieret lite
adhuc pendente, quia tunc ipſa ceſſio diceretur at-
tentata, vt eſt deciſ. Afflict. 354. nume. 2. & ſeqq. &
contra ceſſionarium agentem ad reuocationem
primi attentati, obſtaret exceptio vltimæ attenta-
tionis, & ceſſionis attentatæ, iuxta ea, quæ ſecun-
dum aliquos diximus infra capitul. 24. de reo,
& excep. contra attent. compet. q. 8. num. 12. quan-
26 do † ſcilicet lis penderet vigore actionis perſona-
27 lis † Secùs ſi vigore realis, quoniam tunc actor
poteſt iura ſua etiam lite pendente cedere, ſecun-
dum veram, & commun. opin. de qua teſtatur Au-
gu. Bero. ſiue potius Iul. Scarlatinus, inter conſil.
28 Bero. dicto conſi. 177. Plura, num. 18. lib. 1. † Quid
autem, ſi quis non ius ſibi ad huiuſmodi reuocatio-
nem competens ceſſerit, ſed rem circa quam fue-
rat commiſſum attentatum, an reuocationem hoc
caſu ceſſionarius petat, uel potius cedens; Et ſicut
dicimus in ſpolio, quod ſpoliatus cedens ius, &
non actionem ſpolij, poteſt etiam poſt ceſſionem
petere reſtitutionem, ex quo actio ſpolij ei quæſi-
ta durat, & viget, licet ipſe ius ceſſerit, niſi actio-
nem

Digitized by Google

nem quoque ſpolij ceſſerit, vt fuit deciſum in vna Bracharen. de Sueguas, coram Proſpero, de menſe Nouembris, 1546. vt refert Caputaquen. in Recollect. ſuis, parte prima, deciſ. 236. incip. Spoliatus, ad med. Ita poteſt in ſimili dici in caſu propoſito, quod paſſus attentata, licet rem cedat, circa quam eſt commiſſum attentatum, & ius quod habet in ea, tamen ſi non cedat officium Iudicis, & ius, quod ei eſt quæſitum ad attentata reuocanda, ipſi cedenti non ceſſionario hoc caſu competat ius petendi attentatorum reuocationem; Quod
29 tamen intellige, † niſi cedens ius, & rem, ceſſerit etiam liti, & cauſæ, quoniam cum attentata cenſeantur cohærere liti, per ceſſionem factam liti, diceretur etiam ceſſum ius ad attentata, quæ à lite dependent, ſecundum ea quæ proximè dicemus in 1. limitat. nu. 47.

☞ * Octauo, ex his quæ dicta ſunt in duabus præcedentibus Ampliat. reſultat etiam Ampliatio vt e-
30 tiam † hæres illius qui paſſus fuit attentata, poſſit huiuſmodi reuocationem petere, tum quia hæres & defunctus eadem perſona reputantur, ad not. in §. deinceps, in Auth. De iureiur. à morien.
31 præſtit. tum, quia cum † ius petendi hanc reuocationem ſit ceſſibile per ſupradicta nu. 16. Ergo debet etiam ad hæredes tranſmitti, ex Regula, Quod
32 † quicquid eſt ceſſibile, eſt etiam tranſmiſſibile. Latè Tiraquell. de retract. Lignag. §. 26. Gloſ. 1. nu. 45. & adnotauimus etiam ſupra cap. 20. limit. 24. num. 15. verſ. Sexto non eſt dubium. Sed an vt iſtud ius in hæredem tranſmittatur requiratur quod per defunctum fuerit antea in iudicium deductum? Et licet hoc requiri ſuaderi poſſe videatur ex eo,
33 quod in caſu ſimili videmus, quod † ius agendi de turbata poſſeſſione hæredi non competit niſi per defunctum antea fuiſſet cæptum, vt declarat Menoch. de retinen. poſſ. remed. 3. q. 6. nume. 56. & 62. Contrarium tamen videtur verius tum ex d. Regula, Quod omne ceſſibile eſt tranſmiſſibile, quæ procedit lite finita, non autem illa pēdente, vt ſupra
34 proximè dictum eſt: tum ex alia Regula, † Quod Inſtantia litis in negocio principali moræ, cum toto iure defuncti tranſit ad hæredem, ad no. in l. hæres abſens, & l. ſi petitor, ff. de Iudic. & in c. quia G. eadem tit. Socin. conſi. 31. col. 4. in princip. lib. 1. Et ideò, cum attentata, & ius illa reuocandi, ſint effectus præcedentis pendentiæ litis & inſtantiæ, non mirum, quod ſi ad hæredem tranſit ipſa cauſa, tranſeat etiam effectus: Et ex hoc reſpondetur ad ſimile in contrarium allegatum: quia ibi cauſa agendi de turbata poſſeſſione eſt ipſa poſſeſſio, in qua quis turbatur, quæ cum non ſit eadem in defuncto, & in hærede, vt per Menoch. d. nu. 56. non mirum, ſi requiritur quod fuerit cæptum in vita turbati iudicium de turbata poſſeſſione.]

Nono Ampliari poſſe videtur, vt ſi lite penden-
35 te cum Hæbreo aliquid contra eum attentetur, † etiam ad inſtantiam Hæbrei reuocatio fieri poſſit,
36 quoniam generalis diſpoſitio † comprehendit etiā Hæbreos, vt poſt Marquard. Socin. & alios pleroſque, per eum allegatos, hanc Concluſionem generaliter probat, & tuetur nouiſſimè Io. Bap. de Aſin. in ſua praxi iudic. §. 4. cap. 7. per totum, vnde ſi generalis diſpoſitio comprehendit etiam Hæbreos, lex concedens reuocationem attentatorum, non debet eos excludere, cum & aliàs huiuſmodi reuocatio etiam excommunicato permittatur, vt diximus ſupra proximè in 1. ampliat. nu. 4.

LIMITATVR eadem regula.

Primò, in eo qui Reo & poſſeſſore mortuo mandatur per Papam in eius locum ſubrogari: nam ſi actor ſuperſtes, vel etiam alius tertius poſt mortem
37 Rei poſſeſſionē Beneficij attentando capiat, † ſubrogandus non poteſt attentatorum per Actorem petere reuocationem, ſed ſolum ex officio Iudicis reuocantur, vt eſt deciſ. Rot. 10. alias, 411. Si lite pendente, Vt lite pend. in nou. quam etiam allegat & ſequitur Natta, in conſ. 399. Poſtquàm, ſub num. 8. lib. 2. quod etiam ſentit Mil. in verbo, attentata per Actorem, & in verbo, attentata autem per tertium fol. 30. Quamuis autem iſte ſubrogandus nec
38 contra Actorem, † nec contra Tertium, valeat
39 hanc reuocationem intentare, † ſuperſtes tamen benè poſſet contra Tertium innouantem agere ad reuocationem, vt dicit Rota ibi, in fi. & poſt eam
40 Mil. vbi ſupra. Quid autem † ſi eſſemus in ſubrogato, an ille poſſit petere huiuſmodi reuocationem, præſertim eorum, ſuper quorum reuocatione iam fuerat ius quæſitum defuncto? Et licet (ex his, quæ aliàs diximus, quod ceſſionarius, & ſubrogatus mediante ceſſione ad rem ipſam, circa quam fuit commiſſum attentatum, non videatur ſubrogatus ad ius attentatorū, vt adnotauimus ſupra proxi-
41 mè in 7. ampliat. num. 16. † & 28. & ex his quæ in ſimili videmus, quod ſubrogatus quoad poſſeſſionem non cenſetur ſubrogatus quoad ius ſpolij, niſi
42 de eo vel † fuerit facta expreſſa mentio, vt non obſtantibus nonnullis deciſionibus, quæ contrarium
43 innuere videbantur fuit † ſæpius per Dominos tentum, & præſertim in vna Imolen. Canonicatus, coram Peregrino, vt eſt in Recoll. Caputaque. 1. deciſ. 236. incipit. Spoliatus, in fine, & in alia Caurien. parochialis, coram Sarmiento, 30. Octobris, 1562. in qua D. meus Orandinus, hæc verba formalia adnotauit, videlicet: Domini tenent, quod non cenſeatur ceſſa actio ſpolij, niſi expreſsè de ea fuerit facta mentio, vt hæc tenta fuerunt de anno 1557. in pluribus cauſis Abulen. coram Aldobran-
44 dino, & Meliten. coram D. de Rubeis. Vel niſi † de ſpolio fuerit aliqua mentio facta ſaltem in narratiua, vt eſt deciſ. in Recoll. Put. 1. 389. & Achill. deciſ. 359. alias, 1. ſub Rubrica, De ſubrogat. incip. Die prima Decembris. Sicut etiam in ſimili vide-
45 mus, † quod quando in aliqua diſpoſitione ſit mentio de fructibus, veniunt etiam fructus præteriti, vt eſt deciſ. in Recoll. Put. 2. 314.) videretur idem etiā in attentatis dicendum, quod ſcilicet iſti ſubrogato non competeret ius petendi attentatorum reuocationem, niſi ſaltem in narratiua de illis fuiſſet facta mentio; nihilominus eueniente caſu in vna Nolan. Abbatiæ, coram Iunio 20. Octobris, 1557. non fuit per Dominos tenta præfata diſtinctio, nec ſimile de ſpolio, ſed adhibita alia conſideratio, an
46 † ſcilicet ille fuerit ad litem ſubrogatus, quia cum
47 † attentata videantur inducere quandam qualitatem, quæ cohæret liti, ſubrogatus quoad litem, cenſetur ſubrogatus quoad omnia quæ dependent à lite, prout ſunt attentata, quæ ſine lite non dantur. Caſſad. deciſ. 6. num. 2. ſuper Regul. Et ex hac conſideratione tollebatur fundamentum, quod in contrarium fiebat de dicto ſimili de ſpolio, quod ſcilicet ſi Papa non intelligit per ſubrogationem dare ius ſpolij, quod eſt minus, cum attentata ſint ſpolio fauorabiliora, vt diximus infra cap. 30. de priuileg. atten. nume. 6. non eſt credendum voluiſſe dare ius ad attentata, quod eſt maius; Quoniam dixerunt Domini, quod hoc procederet, niſi attentata cohærerent liti, & propterea in dicta Nolana fuit reſolutum, quod Proſper Ieſualdus, qui erat ſubrogatus ad litem, poſſet dare de attentatis contra Cardinalem Saraçenum, implorando officium Iudicis; Quæ conſideratio eò magis admittenda

eſt,

Digitized by Google

48 eſt; quia etiam † in ſpolio quando in ſubrogatio-
ne eſt facta mentio litis, cenſetur quis ſubrogatus
ad ius ſpolij, & ideo in vna Mediolauen. Cappel-
laniæ, coram Chiſſanen. 28. Iunij, 1557. fuit pe ma-
iorem partem Dominorum dictum, quod ſi fuit fa-
cta mentio litis, & poſſeſſionis cenſebatur ſubro-
gatio facta ad ſpolium. Et ex hac litis conſideratio-
ne fuit dictum, in alia Nullius, ſeu Penneu. coram
49 Robnſterio, 31. Maij, 1568. quod † ſi lis pendebat,
cenſetur etiam ceſſum ius ſpolij, & dicitur bona
ſubrogatio:
50 Secundò limita, vt non procedat in eo, † de cu-
ius non iure notoriè conſtat, quoniam ad illius in-
ſtantiam non fit attentatorum reuocatio, vt eſt de-
ciſ. Caſſad. 3. Petens reſtitutionem, nume. 4. de reſti.
ſpoliat. qui plures ad hoc Aegid. & Rotæ deciſ. alle
gat, de quo & nos dicemus latius infra, cap. 24. q. 1.
num. 21. & per totam.
51 Tertiò huic proxima poteſt dari limitatio, † vt
non procedat in execrabili plura incompatibilia
retinente, contra diſpoſitionem Extrauagantis Io.
XXII. quæ incipit, Execrabilis, De Præbendis enim
non videtur, quod poſſit dare de attentatis, ſi lite
pendente altero Beneficio ſpolietur, tum, quia
52 quando de execrabilitate † conſtat in Actis, vide-
tur conſtare de non iure ſuo, tum, quia in ſimili vi-
53 demus, † quod execrabilis ſpoliatus non reſtitui-
tur, vt eſt deciſ. Rot. 15. aliàs 371. Nota quod vbi
aliquis, de reſtit. ſpol. in antiq. & alia Capp. Tholo.
464. præſertim ſi de execrabilitate conſtaret in A-
ctis, vt eſt in Recollect. Pur. deciſ. 13. Exceptio, ſub
Rubr. de reſtit. ſpolia. vbi in finalibus verbis tenet,
quod contra ſpoliatum hoc caſu admitteretur hu-
iuſmodi exceptio, Vel de ea conſtaret per confeſſio
nem partis, vel eſſet aliàs notoria, vt in dicta de-
ciſ. Put. & alia Thomæ de Thanis, 70. incip. In poſ-
ſeſſorio, quoniam (vt etiam diximus infra in hac 3.
parte cap. 24. de Reo, & except. ſib. contr. attent.
compet. q. 13. nu. 6.) his caſibus execrabilis non re-
ſtituitur; Et quamuis in materia noſtra attentato-
rum, Doctor. ſpecificè hanc limitationem non po-
nant, eam tamen ex præmiſſis admitti probabiliter
poſſe reor.
54 Quartò, v non procedat in eo, † qui litem, ſeu
appellationem impugnauit, quoniam is non poteſt
petere ea attentata reuocari, quæ geſta ſunt penden
te lite, vel appellatione per eum impugnata, vt di-
xit Felin. poſt Imol. in c. Capitulum, col. 9. ſub num.
25. verſ. limita quarto, de Reſcript. Et quamuis ſu-
per hoc videantur eſſe opiniones, vt patet ex his
quæ poſuimus ſupra, in 2. parte cap. 4. de atten. lit.
pend. in 3. ampliat. princip. & in cap. 12. de attent.
appellatione pendente, in quadrageſima prima li-
mitat. princip. verior tamen videtur opinio, quod
impugnans litem, vel appellationem, non poſſit da
re de attentatis.
Quintò limitari poteſt, vt non procedat in eo
55 † qui actualiter non appellauit, ſed vult iuuari
appellatione interpoſita per aduerſarium, qui ta-
men non ſimpliciter, ſed ſolum in parte, & parti-
bus contra ſe facientibus appellauerat, quia talis
appellatio limitata partem non appellantem non
iuuat, & conſequenter ſi pars, quæ non appellauit,
prætendat aliquid contra ſe fuiſſe attentatum pen-
dente appellatione, quaſi illa appellatio fuerit ſibi
communis, non poterit illorum reuocationem pe-
tere, aliàs iuuaretur appellatione aduerſarij, con-
tra doctrinam Franchi in c. ſi duobus, col. 3. num. 9.
de appellat. de quo diximus etiam ſupra, eodem c.
12. de attent. appell. pend. in quadrageſima quar-
ta limit. princip. num. 1. & 2.

56 Sextò, fallit in contumace, † qui ad effectum at-
tentatorum, non poteſt allegare litis pendentiam,
quam per contumaciam ſpreuit ſecundum ea, quæ
latius diximus ſupra in 2. parte cap. 4. de atten. lit.
pend. in 18. limit. princip. nume. 1. Quibus adde
Alex. in conſil. 24. Viſis, nume. 4. lib. 3. & ibi Apo-
ſtilla ad eum.
57 Septimò, Regula non procedit in eo, † qui ſuc-
cubit in cauſa reſtitutionis in integrum ad appellā-
dum per eum petitæ: quamuis enim etiam penden
te reſtitutione in integrum ad appellandum, den-
tur attentata, vt diximus ſupra in 3. parte cap. 14.
de atten. pendente reſtitutione in integrum ad ap
pellandum in princip. num. 1. Illa tamen non reuo-
cantur ad inſtantiam illius, qui in Iudicio reſtitutio
nis ſuccubuiſſet, vt diximus eodem cap. 14. num. 28.
verſ. ſecundo limit.
Octauò huic affinis poteſt etiam dari limitatitio,
58 vt non procedat in eo, † qui mediante reſtitutio-
ne in integrum fuiſſet reſtitutus ad appellandum,
& vel omninò non appellauit vel ſaltem infra decē
dies poſt obtentam reſtitutionem non appellauit,
quoniam ſi pendente prædicta reſtitutione præten
dat aliquid contra ſe fuiſſe attentatum, non poterit
illorum reuocationem petere, ſecundum ea, quæ
diximus eodem cap. 14. num. 31. verſ. tertio adhuc
limitandum cenſeo.
59 Nonò; fallit in intruſo, † is enim ſi ab intimatio-
ne executorialium ſibi facta, appellauerit, & poſt di
ctam appellationem vigore executorialium fuerit
ſpoliatus, non poterit executionem (quaſi appel-
latione pendente attentatam) petere reuocari, ex
eo, quia eius appellatio non retardat executionem,
& quia executoriales capiunt intruſum, & eius poſ-
ſeſſio tāquam vitioſa non habetur in conſideratio-
ne, vt eſt in Recollect. Creſcent. deciſ. 216. Intru-
ſus, ſub Rubr. de re iudicata, de quo aliquid etiam
diximus ſupra, in 2. parte capit. 12. de attent. appell.
pend. in 14. Ampliat. princip. nume. 20. verſ. quinto
limita niſi iſte Tertius.
60 Decimò, Is etiam, † qui intra terminum ſibi ad
docendum de attentatis vigore ſpecialis commiſ-
ſionis præfixum aliquid de eis, quod releuet non do
cuerit, à petitione reuocationis attentatorum, cen-
61 ſetur excluſus, † ſolet enim Signatura Reo, contra
quem agitur de attentatis, per huiuſmodi termini
62 præfixionem † præſertim imminentibus ferijs ſuc-
currere, vt docet Caſſad. deciſ. 4. quæ incipit. In at-
tentatis, num. 5. de dilationibus, & poſt eum (licet
corruptè alleget) Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8.
cap. 4. ſub num. 21. & Moder. in annotat. ad Aegid.
63 nu. 108. & nu. 154. † lapſus enim ſimilis termini vi-
detur tollere parti, & ius; & attentata; vt dicunt præ
fati Moder. vbi ſupra.
64 Vndecimò poteſt limitari in eo, † contra quem
opponitur exceptio de literis debito tempore non
expeditis, cum enim infra cap. 24. de Reo, & exce-
pt. ſibi contr. attent. compet. q. 11. num. 7. & 15. fir-
mauerimus huiuſmodi exceptionem etiam in atten
tatis obijci poſſe, ſequitur, quod talis prohibeatur,
valide petere poſſe reuocationem, vt latius ibi de-
ducitur.
65 Duodecimò limitari poteſt, † quando eſſemus
in eo à quo ſtatutum remoueret non ſolum om-
nem exceptionem, verum etiam omnem defenſio-
nem, quoniam cum hoc caſu per ſtatutum cenſea-
tur remotum etiam officium Iudicis, vt poſt Abba.
& alios per eum allegatos latè proſequitur nouiſ-
ſime Ioan. Bap. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 31. ca.
34. per tot. vtique, huiuſmodi perſona non poterit
inſtare pro reuocatione attentatorum, quæ (vt ſæ-
pius

Digitized by Google

pius diximus) officio Iudicis expeditur; Hinc poſ-
66 ſet inferri, † quod nec etiam Bannitus poſſit agere ad reuocationem attentatorum, quia remedium hoc dicitur eſſe poſſeſſorium, & de iure ciuili, vt diximus ſupra in 1. parte in præfatio. nu. 80. & nume. 97. Bannitus autem perdit ea, quæ ſint de iure ciuili, & in ſpecie remedium poſſeſſorium, vt late, & eleganter per Ruin. in conſ. 49. Si probetur, lib. 4. per tot.

Supradictæ autem omnes limitationes, ſanè ſunt intelligendæ, quod licèt in dictis caſibus, ad inſtantiam partis, quæ prætendit fuiſſe attentatum, illa
67 non ſint reuocanda, † Iudex tamen illa ex ſuo officio, & in pœnam attentantis poſſit etiam parte non petente reuocare, vt per Rot. deciſ. 5. alias 433. Nota numquid Reo, numero 5. Vt lite pend. in antiq. & apud Bernard. de Biſignett. deciſ. 1. Numquid Reo, eodem titu. Vt lite pend. & deciſ. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum de reſtit. ſpoliat. in nou. & dicemus infra, capit. 27. de Iudic. & per quem attent. num. 8 & ſeqq.

Cap. XXIII. Quando & intra quod tempus per actorem Attent. Reuocatio petenda.

SVMMARIVM.

1 Reuocatio attentatorum in quacunque parte Iudicij peti poteſt ſecundum aliquos.
2 Reuocationis attentatorum facultas duobus actibus, ſiue lapſu duorum terminorum excluditur ſecundum alios, videlicet.
3 Per litis conteſtationem, vt nu. 3. &
4 Per concluſionem in cauſa. vt num. 4.
5 Lite conteſtata an poſſint peti attentata reuocari.
6 Litis conteſtatio in reuocatione attentatorum non requiritur.
7 Attentatorum reuocatio poſt litem conteſtatam non fit ſecundum aliquos, qui etiam de crebriori ſententia atteſtati ſunt ſed male, vt in nu. 11.
Aliqui vero diſtinxerunt. vt nu. 8.
9 Verior eſt opin. indiſtinctè, quod imò poſſit, vt infra nume. 12.
Et eſt magis æqua opin. vt num. 10.
13 Attentati reuocatio, quod de ſui natura non poſſit reſcindi, niſi per diffinitiuam ſuper appellatione, etiam poſt litem conteſtatam non fit.
14 Concluſio in cauſa precludit viam reuocationi attentatorum ſecundum opin. aliquorum.
15 Concluſione in cauſa videtur negocium eſſe finitum, & primo eſſe pronunciandum, quam attentata reuocanda.
16 Suſpenſio petitorii non poteſt fieri poſt concluſionem in cauſa.
17 Spoliatus conuentus Iudicio à ſpoliante poteſt eum vſque ad concluſionem in cauſa reconuenire ſpolio ſecundum aliquos, ſed malè, num. 35.
18 Ius lite pendente ſuperueniens ex cauſa de præterito, operatur, vt ſententia ſuper eo fundari poſſit, ſi ante concluſionem in cauſa ſuperueniat, de hoc tamen infra num. 36
19 Iudex poſtquam tulit ſententiam, dicitur functus officio ſuo.
20 Paria ſunt, ſententiam eſſe latam, & eſſe concluſum in cauſa.
21 Inhibitio regulariter non poteſt fieri poſt concluſionem in cauſa.
22 Concluſione facta in cauſa cenſetur quis renunciare probationibus, & iuribus non deductis.
23 Attentata etiam poſt concluſionem in cauſa reuocari poſſunt, ſecundum aliorum, & veriorem opin. & infra, num. 39.
24 Reuocatio attentatorum non dependet ab euentu appellationis.
25 Iudex in multis caſibus poteſt etiam poſt concluſionem in cauſa procedere.
26 Interrogare partes poteſt Iudex, etiam poſtquam in cauſa eſt concluſum, ſecundum aliquos.
27 Iuramentum deferre Iudex poteſt non obſtante cauſæ concluſione.
28 Inſtrumenta de nouo reperta admittit Iudex, etiam poſt concluſionem in cauſa.
29 Teſtes admittere poteſt Iudex, etiam ſi in cauſa ſit concluſum.
30 Officium ſuum poteſt impendere Iudex, etiam poſt concluſionem in cauſa, ſi ſibi videbitur expedire.
31 Iudex in his, quæ non requirunt probationem niſi leuem, etiam poſt cauſæ concluſionem officium ſuum impartiri poteſt
32 Ius ſuperueniens ex cauſa de præterito poſt concluſionem in cauſa de iure Canonico poteſt proponi in iudicio, & illud validat.
33 Reuocatio attentatorum poteſt peti etiam in ſecunda inſtantia
34 Cauſa attentatorum eſt ſeparata à cauſa principali, & de ſui natura ſeorſum examinatur.
37 Inhibitio ſi fiat poſt concluſionem in cauſa, facit attentata.
38 Renuncians appellationi non cenſetur renunciare attentatis.
40 Nouæ opin. difficile eſt, niſi proceſſu temporis in practica obtinere.
41 Attentata (retenta communi opin.) non poſſunt peti reuocari, poſtquam fuit in cauſa concluſum.
Etiam ſi petantur vigore ſpecialis commiſſionis, vt numero 42.
43 Attentata poſtquam fuit in cauſa concluſum, non obſtante concluſione poſſunt peti reuocari. Quod limitatur ſex modis, vt numero eodem 43. 45. 49. 50. 56 & 58.
44 Renuncians appellationi, licet agat ad reuocationem eorum, quæ fuerunt attentata ante renunciationem, non tamen agit ad ea, quæ poſt renunciationem fuerint attentata.
45 Attentata etiam poſt concluſionem in cauſa reuocantur parte non contradicente.
46 Iudex ſciens in cauſa fuiſſe concluſum, & admittens aliquid ſuper probatione attentatorum, cenſetur concluſionem reuocare.
47 Iudex in dubio præſumitur ſcire concluſionem fuiſſe in cauſa factam.
48 Admiſſio facta per Iudicem de eo, quod non erat admittendum, præiudicat parti.
49 Concluſio in cauſa tacitè, & ab vna tantum parte facta putà, per miſſionem citationis ad ſententiam, non præcluderet reuocationi attentatorum.
50 Concluſio in cauſa in prima inſtantia facta, non impedit reuocationem attentatorum in ſecunda inſtantia, & infra, nu. 54.
51 Suſpenſio petitorij in ſecunda inſtantia fieri poteſt non obſtante concluſione in cauſa in prima inſtantia facta.
Etiam in cauſa profana, ſecundum veriorem opin. vt nume. 52.
53 Appellatio ſuſpendit etiam concluſionem in cauſa in prima inſtantia factam.
55 Concluſio in cauſa principali facta non obſtat in cauſa appellationis, quo minus quis poſſit non deductum deducere, & non probatum probare.
Niſi de cauſa appellationis non fuerit expreſſe facta mentio, vt num. 56.
57 Reuocatio attentatorum & poſt concluſum in cauſa fit, quando attentans in negocio principali ſuccubuiſſet.

Ter-

58 Terminus ad docendum de attentatis ſi fuerit præfixus, & in eo nihil doctum eo lapſo etiam ſi nondum fuerit in cauſa concluſum, non poſſunt amplius attentata peti reuocari.

59 Iudex ex officio ſuo, an poſt concluſionem in cauſa attentata reuocet.

60 Concluſio in cauſa licet (retenta communi opin.) precludat viam petitioni reuocationis attentatorum, non tamē precludit viam expeditioni cauſæ attentatorum, ſi ante concluſionem fuerunt petita reuocari.

61 Præſcriptio nõ currat contra attentata, & iuri petendi illorum reuocationem.

62 Attentare cum ſit delictum ſecundum aliquos, eo tempore præſcribitur, quo cæteris criminibus.

63 Reuocationi attentatorum nullo tempore præſcribitur ſecundum alios.

64 Remedium Canonis Reintegranda, prout tenet Rota, durat perpetuò.
Etiam ſi agatur inter ciues Romanos, vt nu. 65.
Et competit non ſolum poſt quadraginta, aut centum, ſed & poſt mille annos, & in perpetuum, vt numero 66.
Et hanc eſſe communiorem opin. quod perpetuò duret, vt num. 67.

68 Reuocatio attentatorum poteſt proponi etiam per viam exceptionis.

69 Officium Iudicis, quod proponitur per modum exceptionis, durat perpetuò.

70 Attentata regulariter dicuntur ipſo iure nulla.

71 Nullitas attentatorum, videtur quod poſſit appellari, euidens, & manifeſta.

72 Reuocatio, attentatorum peti poteſt etiam per viam nullitatis.

73 Officio iudicis, quod competit ſuper nullitate euidenti non præſcribitur, ſed durat perpetuò.

74 Dominij exceptio, vbi poteſt opponi, ibi currit præſcriptio, & infra nu. 83.

75 Reuocationi attentatorum regulariter non poteſt opponi dominij exceptio.

76 Reuocatio attentatorum fit officio Iudicis.

77 Officio iudicis præſcribitur ſpacio triginta annorum.

78 Remedium l. ſi quis in tantum, C. vnde vi, tollitur præſcriptione triginta annorum.

79 Executioni ſententiæ, quæ Iudicis officio expeditur triginta annorum ſpacio præſcribitur.

80 Præſcriptio triginta annullorum tollere videtur ferè omnia iura.
Etiam magis fauorabilia, quam attentata, prout eſt ius petendi legitimam, vt nu. 81.

82 Reuocationi attentatorum triginta annorum ſpacio præſcribi verius videtur.

84 Præſcriptionis exceptio non ſemper opponitur ratione dominij.

85 Reuocatio attentatorum ſi deducitur per modum exceptionis, durat perpetuò.

86 Temporalia ad agendum ſunt perpetua ad excipiendum.

87 Iuri excipiendi nunquam præſcribitur.

88 Iuri offerendi licet regulariter præſcribatur 30. annis, ſi tamen proponatur per excipientem, durat perpetuò.

89 Attentatorum reuocatio ſi petatur per viam nullitatis ordinariæ, durat perpetuò.

90 Spolio attentato non videtur quod ſpacio 30. ann. præſcribatur.

91 Monachus ſpoliatus ab Abbate, lite, quam ipſe Monachus proſequebatur pendente, reſtituitur, licet aliàs ſimpliciter ſpoliatus non reſtituatur.

92 Reformationis exceptio regulariter obſtat agenti ſpolio.
Niſi ſit ſpolium attentatum, vt nu. 93.

94 Executioni ſententiæ latæ ſuper attentatis non præſcribitur ſpatio 30. annorum, quando illa antea fuit capta, licèt non fuerit finita.

95 Mala fides etiam in materia attentatorum impedit præſcriptionem etiam 30. annorum.

96 Emptio facta poſt appellationem facit emptorem malæ fidei poſſeſſorem.

97 Præſcriptio minoris temporis quam 30. annorum etiam loco à ſtatuto ſubrogatu etiam in attentatis locũ habet.

98 Attentatorum reuocationi præſcribitur, & via præcluditur per præfinitionem termini ad docendum de eis.

99 Iure adeundi hæreditatem præſcribitur ſpatio 30. annorum.
Niſi à Iudice minus tempus ſit præfixum, nu. 100.
Etiam ſi eſſemus in ſilve, vt nu. 101.

102 Attentatorum reuocatio etiam minori ſpatio 30. annorũ præſcribitur, quando ſumus in tertio, in caſu aliàs à Rota conſiderato, quo hic.

103 Inſtantia in cauſa attentatorum, an triennio pereat de iure ciuili.

104 Cauſa ſummaria, & executiua, an dicantur habere inſtantiam, remiſſiuè.
Communis videtur quod ſit, vt num. 105.
Alij autem diſtinguunt, an agatur vigore actionis, & pereat, Vel officio Iudicis, & ſecùs ſit, vt nu. 106.

POſtquam ex ſuperioribus ſatis conſtare, poteſt, quis, & quibus modis poſſit attentatorum reuocationem petere, opportunè nunc videndum eſt, quando, & intra quod tempus huiuſmodi reuocatio ſit petenda; Et licèt fauor, & priuilegium, quod aliàs generaliter præſtate ſolent iura huiuſmodi attentatorem reuocatio-
1 ni, expoſcere viderentur † quod in quacunque parte iudicij illa peti poſſet, vt ſimpliciter id dixit Mil. in verbo, attentata poſt appellationem, in partibus, fol. 30. poſt Rotam, deciſ. 27. aliàs 185. Licèt pars Rea, de appell. in nou. & Io. de Amic. conſ. 82. nu. 2. Non defuerunt tamen, qui dixerint, quod non indiſtinctè, & indifferenter debet hoc cõcedi, ſed quod certis terminis, ac temporibus eſt huiuſmodi reuocatio coarctanda. Et propterea quidam fuerunt in
2 ea opin. † quod facultas petendi hanc reuocationē duobus actibus, ſiue lapſu duorum temporum ex-
3 cludatur, † videlicet per litis conteſtationẽ in cau-
4 ſa principali: Item † per concluſionem in cauſa. Vt autem clarius appareat, intra quod tempus hęc reuocatio ſit petenda, opere precium eſt, vt nos quatuor potiſſimum videamus. Primò, an litis conteſtatio præcludat viam huic reuocationi. Secundò, an idem operetur concluſio in cauſa. Tertiò, retenta opin. quod litis conteſtatio non obſtet, & preſuppoſito, quod in cauſa non fuerit concluſum, an lapſus alicuius temporis inducat talem præſcriptioné, per quam dicta facultas cenſeatur ſublata. Quarto, an in cauſa attentatorum conſideretur inſtantia, & de iure ciuili illa triennio pereat.

5 Quæritur Primo † an poſt litem cõteſtatam poſſint peti attentata reuocari. Et eſt animaduertendum, quod in hac q. loquimur non de litis conteſtatione facienda in cauſa attentatorum, prout aliqui circa hoc æquiuocaſſe videntur, vt Guid. Pap. deciſ. 436. Cum materia, in fi. num. 110. qui format q. in litis conteſtatione ſuper attentatis, licet alij omnes per eum citati loquãtur de litis cõteſtatione in cau-
6 ſa principali, & ratio eſt † quia in cauſa attentatorum litis conteſtatio non requiritur, vt dicemus infra, cap. 25. de proceſſu in cauſa attentatorum num. 20. ſed loquimur de litis conteſtatione facta in cauſa, & negocio principali, puta ſi pendẽte etiam appellatione dicatur aliquid attentatum, & tu committens cauſam principalem ipſius appellationis, attentatorumque, ac innouatorum quorumcunque, in primis, & ante omnia reuocandorum, &

Quæſt. 1. Poſt litẽ conteſtatam an reuocẽtur attentata.

deinde

deinde abſque eo quod petieris reuocationem di-
ctorum attentatorum, in cauſa principali litem fue
ris conteſtatus, an vlterius tibi competat facultas
7 petendi illorum reuocationem? † Et quàuis Spec.
in tit.de appell.§. nouiſſimè, num.21.verſ.ſed pone
petij in libello, aliàs caſu eueniente fuerit in opi-
nione negatiua, quod poſt litis conteſtationem re-
uocatio de qua loquimur non poſſit peti, atteſtans
etiam ſe ita obtinuiſſe & eundem ſecutus fuerit Ar
chidiac.in cap. non ſolum, ſub num.2. verſ.& nota
quod ſi facta eſt petitio,de appellat.in ſexto. Qui-
bus adde Bald.in conſil.245.Præponitur, ſub nu.2.
verſ.ſecundo præmitto.lib.2. & Angel.in l.ſi cuius,
ſub nume.3. verſ. & caueat appellans, C.de appell.
vbi poſt Specul. refert ita in Curia fuiſſe determi-
natum, eo quia, patiens litem conteſtari, videtur
attentatis & illorum reuocationi renunciare, &
Iaſ.in l.1. in princip.num.3.verſ.quarto,limit.ff.de
nou.oper. nunc. Guid. Pap. in conſil.3. Quod non
debeat, ſub num.5. & conſil.124. Circa materiam,
nu.4.verſ.ad tertium quæſitum, & iterum in conſi.
205.Circa proceſſum,colum.8.ſub num.22.verſ.ſe-
cundo quia, Quod etiam poſuit Vital. de Clauſ.in
Clauſula, Nil nouand.appell.pend.ſub numero 10.
quorum pleroſque refert, licèt non ſequatur Di-
dac.practic.quæſt.c.23.ſub num.3.verſ.quarto hæc
reuocatio, quem nouiſſimè ad hoc citat etiam Me-
noch. de recuperan.poſſeſſ.in 17. & vlt.remed. nu.
37.vbi præter præallegatos in id,allegat etiam Bal.
in l.1. colum penult.verſ.præterea cautela,C.de ap
pellat. & Decin.in l.1. num.2. C.de bon.poſſeſſ.ſe-
cundum tabu.& Bartol. in l.1. ff.nil noua.appellar.
pend. qui tamen referens ſe ad not. per Ioan. And.
potius contrarium videtur ſentire, Nihilominus
Ioan.And.tam in d.c.non ſolum, ſtatim poſt princ.
in glo.ante omnia,colum.1.& duabus ſequentibus,
quam in additionibus ad Specul. vbi ſuprà, in ad-
ditione, in verbo, obtinui, fuit in contraria ſenten-
tia, quod immo non obſtante litis conteſtatione.
in cauſa principali poſſunt peti attenta reuocari,
vt latè ibi per eum, qui refert opinionem, & fun-
damenta Speculatoris, & Archidiaconi, & illa ſuf-
8 ficienter diluit † & quamuis aliqui circa hoc di-
ſtinctionem adhibuerint, videlicet, quod opinio
Ioan.Andr.procedat, quando illa verba, ante om-
nia reuocari peto, & cap. ſunt expreſſa in libello,
quando verò dicta verba, non ſunt expreſſa, vera
ſit opinio Speculatoris, & Archidiaconi, vt patet
ex his, quæ ponit Geminian. in dicto c.non ſolum,
qui & opiniones refert,& inter cæteras hanc diſtin
ctionem ponit.

9 Aduertendum † tamen eſt, quod opinio Ioann.
And.eſt indiſtinctè omni caſu tenenda, vt animad-
uertit Franc.in cap.dilecti, el 3. ſub num.2. verſ.ſe-
cundo quæritur, de appellat. & eam poſt longam
diſtinctionem tenet Ioan.Monac.in cap.cupientes,
§.penult.num.156.in fine,de elect.in 6.Bald.in l.3.
& ibi quoque Salic.poſt eum ſub nume.8.C.de ap-
pellat.& eſt deciſ.Rotæ 25.aliàs 185.licèt pars rea,
de appellat. in nou & per eam Mil. in verbo atten-
tata poſt appellationem in partibus,fol.30.Et quã-
uis Guid.Pap.in tract.de appellat. q.13. in fine di-
cat,quod non recordatur vidiſſe, quæ opinio in iu-
dicando ſeruetur, illud tamen hoc loco prætermit-
tendum non eſt, quod hanc partem in iſta opinio-
num varietate ſeruat Rota vt atteſtatur Veſtr. in
praxi Rom.Curt.lib.8.capit.4. ſub nume.13. Qui-
bus adde Guid. Pap. ſibi contrarium, deciſio.436.
Cum materia,in fi.numero 100. vbi poſt Angel. de
10 Aret.in l.vnica, ff.nil.not.appell.pend. † Appellat
iſtam magis æquam opinionem, & eandem tenet
etiam Lanfranc.deciſ.476. incip.Appellans, & ve-
riorem poſt Aret. & Raphael. dixit etiam Didac.
(qui tamen dum tractauit hunc articulum, non vi-
detur ſemper locutus de litis conteſtatione, ſed
quandoque admiſcuit etiam concluſionem in cau-
ſa, in qua eſt longè diuerſa ratio, vt apparebit ex
his, quæ dicemus infrà in ſeq. quæſt. prout etiam,
& in hoc confusè locutus eſt etiam Guid. Pap. in
ſuprà allegatis conſilijs) d.cap.23.practic.quæſt.ſub
num.3. in fine,cui ſubſcripſit etiam nouiſſimè Me-
noch.vbi ſuprà,nu.38.qui licèt ſupradicto num.37.
in princ.dixerit, quod crebrior eſt ſententia, quod
reuocatio attentatorum peti poſſit ſolum ante li-
11 tem conteſtatam, † eius tamen atteſtationi in hoc
minimè eſt ſtandum, quia immo contraria opin.
Ioan.Andr.quod etiam poſt litem conteſtatam pe-
ti poſſint reuocatio dicenda eſt communis,cum, vt
ex dinumeratione colligi poteſt,eam plures, & nu-
mero, & Authoritate teneant, vt patet ex his, quæ
allegat idem ibi,dicto num.37. verſ.verum contra-
rium, & quos nos hic vltra eum citauimus, & no-
12 uiſſimè quod in hac opin. diuerſitate † iſta ſit ve-
ritas, affirmauit Mandoſ.in tracta. Commiſſion.in
14. formula Commiſſionis attentat. in verbo, in
primis, & ante omnia, q.2. ad med. Conſideratio
autem, quæ per Speculatorem, & Archidiac. ex
aduerſo fiebat, quod electa via ordinaria, non poſ-
ſet rediri ad extraordinariam, potius eſt dicenda
ſubtilitas,& cauillatio textus,in cap.non ſolum, de
appellat.in ſexto, dum vtitur his verbis,(quod an-
te omnia, & penitus attentata ſunt reuocanda)
quam reale aliquod fundamentum, vt dicit Ioan.
Andr.in d.cap. non ſolum, & in addit.ad Specul.in
d.§. nouiſſimè, in verbo,obtinui, vbi ſubdit,quod
Speculator malè obtinuit. Hanc tamen conclu-
ſionem, quod etiam lite conteſtata poſſit peti re-
uocatio attentatorum, licèt Doctor. in d.c.dilecti,
el terzo, præſertim Præpoſit. & Franc.nume.4. &
ſeq.limitent nonnullis modis, vt etiam refert Lan-
franc.in dicta deciſi.476. quia tamen re vera dictæ
limitationes omnes, non percutiunt punctum de
quo agimus nunc, de reuocatione poſt litis conte-
ſtationem, ſed ex illis vna tantum eſt ad propoſi-
tum, ideo in præſenti illam tantum ſubijcio, vide-
13 licet,vt prædicta Concluſio non procedat † quan-
do peteretur poſt litem conteſtatam reuocatio ſu-
per tali attentato, quod de ſui natura non poſſet
reſcindi, niſi per diffinitiuam ſententiam latam ſu-
per appellatione, vt in caſu l. Chirographis, §.1.
ff.de adminiſtrat.tutor. & tradit Bald. & poſt eum
Salic. in l.appellatione, num.8. verſ.ſed dubitatur,
C.de appellat. & reaſſumpſit Franc. in d.c. dilecti,
num.6. verſ.vltimo limita, de appellar.& in c.non
ſolum,ſub num.6.verſ.tertio limita, de appellat.in
ſexto.

Secundo quæritur, an poſtquam fuerit in cauſa
concluſum, poſſit peti attentatorum reuocatio, & — Quæſt.2. Poſt concluſionẽ in cauſa an reuocẽtur attentata duplex opin.
quamuis iſte articulus videatur carere dubitatio-
ne, cum nemo ferè ſit præſertim ex recentioribus,
qui in dubium illum reuocet, quos citabimus infra
nu.41. verſ.regula negatiua, & deſuper habeamus
deciſ. Rot.expreſſas, vt deciſ.6.alias 518. Nota qđ
attentata. Vt lite pend.in antiq.& deciſ.4.aliàs 57.
Attentata, Vt lite pend.in nou.quia tamen contra-
ria opinio de iure verior videtur, libet hoc loco ple
nius materiam attingere; Poteſt ergò duplex in pre
ſenti articulo conſiderari opinio.

14 Prima ſit negatiua † quod poſtquam eſt in cau-
ſa concluſum, non ſit vlterius locus petitioni re-
uocari

uocationis attentatorum , Quæ fundari poteſt ex
15 pluribus,& Primò, † quia per concluſionem vide-
tur negocium eſſe finitum, & propterea primo eſſe
pronunciandum , quam reuocanda attentata , vt
hanc rationem poſuit expreſsè Rota , deciſ. 26.
aliàs 307. Nota,quod audientia tenet,de appellat.
16 in antiq. Secundò quia videmus in ſimili, † quod
licèt ſuſpenſio petitorij , regulariter poſſit fieri in
quacumque parte Iudicij,concluſio tamen in cauſa
etiam ſuſpenſioni petitorij viam præcludit , quam
rationem & arg. à ſimili poſuit expreſsè in propo-
ſito noſtro Rota, dicta deciſ.4.aliàs 57. Attentata,
Vt lite penden. in nou.ad not.in cap.Paſtoralis, de
cauſ. poſſeſſ. & propriet. vt fuit etiam tentum in
vna Bononien.Caſtilliani , 20. Nouembris, 1545.
coram Fabio,vt eſt in Recollect. Peregri. deciſ.76.
aliàs 9.incip. Fuit reſolutum . Tertiò pro iſta opi-
17 nione addi poteſt, † quia in ſimili ſpoliatus con-
uentus iudicio petitorio à ſpoliante , poteſt contra
eum vſque ad concluſionem in cauſa agere ſpolio,
ſecundum Abbat.in c.ex conqueſtione, col. 4. verſ.
quoad ſecundum dubium, de reſtitut. ſpoliat. ergò
idem videtur dicendum in attentatis . Quartò , in
18 ſimili facit quod aliàs dicitur, † quod licet ius ſu-
perueniens lite pendente ex cauſa de præterito ,
operetur , vt ſuper eo ſententia fundari poſſit , ad
text.in l.ſi rem,§.fin.ff. de pignorat. act. & alia cu-
mulata per Anton.Gabriel.in tract. commun. con-
cluſ.libro 2.de iud. Concluſ.2. in princip. id tamen
procedit,quando ius ſuperuenit ante concluſionem
in cauſa,ſecùs ſi poſt , vt per eundem ibi , numero
19 nono . Quintò, † quia Iudex poſtquam tulit ſen-
tentiam , dicitur functus officio ſuo , nec poteſt ali-
quid vltra regulariter in cauſa facere, & conſequen
ter nec attentata reuocare,ad not.in l. Iudex poſtea
20 quàm,ff.de re iud. † ſed paria ſunt , latam eſſe ſen-
tentiam,vel eſſe concluſum in cauſa , vt poſt Barto.
in l.ſi Mater,§.ea,in fine, ff. de except. rei iudic. &
Bald.in l.error,q.2.& 4.C.de iur.& fac.ignoran. &
l.incerti,col.6.C.de interdict.tradit Iaſ. in l. admo-
nendi,num.49.ff.de iureiur.ergò,&c. Sextò facit ,
21 quia & aliàs in ſimili videmus , † quod & inhibi-
tio , quæ de ſui natura cauſat attentata , non po-
teſt fieri poſt concluſionem in cauſa . Rota , deciſ.
66.alias, 674. Nota quando in aliqua , de appella-
tion.in antiqu. cum alijs allegat. ſupra , in ſecunda
parte , capit. 20. de attentatis poſt inhibitionem in
præfatio,quæſt.quarta. Quando inhibendum , nu-
mero 159. Vnde ſicut poſt concluſionem in cauſa
videtur ceſſare inhibitio , quæ ſolet eſſe potiſſima
cauſa deducendi attentata in eſſe , ergo nec debet
poſt concluſionem dari attentatorum reuocatio,vt
contrariorum ſit eadem diſciplina . Septimo,quia
22 † per concluſionem in cauſa quis videtur renun-
ciare probationibus,& iuribus non deductis,ad no.
in d.cap.quoniam contra,in verbo,renunciatum,de
probation.& refert Iaſ.in d.l.admonendi,num.50.
Quando autem eſt attentatis renunciatum, non po
teſt illorum reuocatio peti , ſecundum ea , quæ la-
tius diximus ſupra in ſecunda parte,ca.4.de attent.
lit.pend.in 15.limit.princip.ergo &c.Et ex his om-
nibus vltra ea pauca , quæ pro hac opinione Doct.
ponere videbantur , poteſt hæc prima opinio com-
probari .

Secunda affirmatiua opinio huic contraria eſſe
23 poteſt, † quod immò etiam poſt concluſionem in
cauſa huiuſmodi reuocatio peti valeat , quam ali-
quos ex Dominis ſenſiſſe refert Rota dicta deciſ.
26.aliàs,307.& clarius Anton.de Butr.in c. 1.circa
fin. Vt lite pende.1. prout eum refert , & ſequitur
Ioan.Bapt.de Aſin.in ſua praxi Iudic.§.23. capit.6.
verſ.limitatur 1.numero 5.dum volunt in remedio
attentatorum lite pendente Iudicem poſt conclu-
ſionem in cauſa ſupplere poſſe , quæ pariter pluri-
24 bus fundatur,& Primò , ea ratione † quia reuoca-
tio attentatorum non dependet ab euentu appel-
lationis , ut latius in dicta deciſ. 26. Secuodò quia
videmus in ſimili , quod licèt concluſio in cauſa
ſoleat præcludere viam productionibus , & proba-
tionibus,ad not. in capit. quoniam contra ,de pro-
25 bation. † poteſt tamen Iudex in multis caſibus ex
aliqua iuſta cauſa procedere , hinc dixit aliàs Ro-
man.in conſil.176.Iſtæ ſunt,col.fin.verſ.oſtenditur
26 hic in fine , † quod poſt concluſionem in cauſa po-
teſt Iudex partes interrogare,quod etiã dixit idem
in conſil.20.Viſo puncto,in fin.nume.9.& eſt com-
mun. opinio , de qua poſt alios teſtatur oouiſſimè
Bapt. Villalob. in Collect. Commu. Opin. litera I.
nume.92. verſ. interrogare poteſt , licèt alios id re-
prehendentes ibi citet,quibus adde Nattam,in cõ-
ſilio 206.Magnifice,numero 1.lib. 1. quinimmo,in
27 dicto conſ.176. amplius dixit,† quod poteſt etiam
28 deferre iuramentum , † & inſtrumenta de nouo
reperta , ſi producantur admittere ex iuſta cauſa ,
29 quinimmò , poſt concluſionem in cauſa † poteſt
etiam teſtes Iudex admittere, vt poſt Felin. in cap.
licet cauſam,col.14.verſ. limita vndecimo , de pro-
bat.& Hippol.in Singul.110.incip.Communis tra-
dit.Ioan.de Neuizzan.in conſilio 5.incip.Miſit,nu-
mero vigeſimo ſeptimo . Quod.ſi poteſt Iudex etiã
poſt concluſionem prædicta explicare ratione iuſtæ
cauſæ, hæc iuſta cauſa multo magis videtur milita-
re in reuocatione attentatorum , in quibus concur-
rit odium attentatis propter contemptum Iudicis ,
& læſionem Partis,cum attentans dicatur offende-
re Ius,Iudicem,& Partem,ad not.in c.1. de appell.
30 in ſexto. Tertiò, quia † Iudex officium ſuum impẽ
dere poteſt etiam poſt concluſionem , ſi ſibi vide-
bitur expedire,vt dicit Rot.deciſ. 2.aliàs 6. Per ea-
dem motiua , de teſtibus,in nou. attentatorum au-
tem reuocatio etiam à Parte petita,fit ex officio Iu-
dicis mercenario , vt ſupradictum eſt in hac tertia
parte,cap.21.nume.14.merito,& c. Quartò, ex ea-
dem deciſ. poteſt ad propoſitum aliud fundamen-
31 tum colligi,† quod in his,quæ noo requirunt pro-
batiooem niſi leuem , Iudex etiam poſt concluſio-
nem in cauſa poteſt officium ſuum impartiri,ſed in
reuocatione attentatorum leuis probatio requiri-
tur,vt dicemus infra,capit.26.de probat.attent.nu-
mero 86.ergo,& c. Quintò,quia videmus,quod im
mò in certis caſibus etiam poſt cõcluſiooem in cau-
ſa fit attentatorum reuocatio , de quibus dicemus
proximè , in limitationibus Regulæ ponendæ . nu-
mero 43. ergo , videtur quod non poſſit teneri pro
vera præcedens opinio negatiua,quæ videtur abſo-
lutè negare,quod poſt concluſionem nõ fiat iſta re-
32 uocatio.Sextò,† quia de iure Canonico Ius ſuper-
ueniens ex cauſa de præterito poſt concluſionem in
cauſa,poteſt proponi in Iudicio,& illud validat , vt
eſt commu.opin.de qua poſt Pariſ.in conſi. 125.nu.
13.verſic.nam libellus.lib.1.tradit Anton. Gabriel.
Commu.Concluſ.lib.2.de Iud.Concluſ.3. num.20.
verſ.vndecimo limita , ergò ius reuocationis atten-
tatorum,quod eſt ex cauſa de præterito,cũ præſup-
ponatur ante concluſionem fuiſſe attentatũ , debet
ſimiliter poſſe poſt concluſionem validè proponi ,
33 Septimò † quia petitio reuocationis attentatorum
poteſt fieri etiã in ſecunda inſtantia,vt tradit Bero.
in conſi.51.In hac cauſa,nu.7. lib.3. ergo concluſio
in cauſa in prima inſtantia facta,nõ præcludit uiam
huiuſmodi reuocationi, vt dicemus infra,in quarta
limitatio.regulæ ſubijciendæ, nu.50.

Digitized by Google

Et tenendo hanc opinionem, quæ mihi verior de
iure videtur, non obſtant allegata in contrarium,
quonian illis reſpondetur, &

Ad primum quaſi per Concluſionem negocium
ſit finitum, reſpondetur. quod immo nondum eſt
34 inceptum, ex quo † cauſa attentatorum eſt ſepa-
rata, & de ſui natura examinatur ſeorſum à nego-
cio principali, vt per Franc. in cap. dilecti, el terzo,
numero 3. de appellationibus, quam reſponſionem
ſenſit etiam Rota dicta deciſ. 26. aliàs 307. Nota
quod audientia, verſ. licet aliquibus, de appellat. in
antiq.

Ad ſecundum, & tertiũ reſpondetur, quod cum
in attentatis vigeat maior ratio odij, quam in ſpo-
lio, non videtur bonum argumentum à ſpolio ad
attentata, cum in eis adſit contemptus Iudicis, qui
in ſpolio non conſideratur, cuius contemptus ra-
tione, aliqui ex Dominis in d. deciſ. 26. ſentiebant,
quod etiam poſt concluſionem in cauſa, huiuſmo-
35 di reuocatio peti poſſet; † Præterea opin. Abbat.
in d. capit. ex conqueſtione, reprobatur, vt tradit
Capic. poſt alios quos allegat, deciſ. 28. In cauſa, nu
mero ſeptimo.

36 Ad quartum reſpondetur, † quod de iure Cano-
nico etiam poſt concluſionem in cauſa attenditur
ius ſuperueniens ex cauſa de præterito, vt hic ſuprà,
num. 32. in ſexto fundamento ſecundæ opinionis.

Ad quintum, quod Regula l. Iudex poſteaquã,
procedit in eadem cauſa, in qua quis pronunciauit,
ſecùs in diuerſa, vt notant Doctor. in d. l. Iudex, at-
tentatorum autem cauſa dicitur eſſe diuerſa, vt ſu-
prà proximè diximus, nu. 34. ergo, &c. l. Papinianus
exuli, ff. de minor. cum ſimil.

Ad ſextum reſpondetur, quod id quod dicitur,
quod inhibitio non fiat poſt concluſionem, proce-
37 dit potius de ſtilo Dominorum, quam de iure, † &
ideò, ſi poſt concluſionem fuerit inhibitum, talis in-
hibitio cauſat attentata. Rota, deciſ. 19. aliàs 711.
De ſtilo, de dolo, & contumacia, in antiq. vt latius
diximus in d. q. 4. nu. 162.

Ad ſeptimum reſpondetur, quod non ſequitur
per concluſionem in cauſa renunciatur probatio-
nibus, & Iuribus non deductis, ergo, & attentatis,
quod patet: quia videmus, quod non ſolum, quan-
38 do quis tacitè, † verum etiam ſi expreſsè renun-
ciauit appellationi, & ſic cauſæ principali, non ta-
men per hoc cenſetur renunciaſſe attentatis, vt il-
lorum reuocationem petere non poſſit, vt tradit
Franc. in c. ad audientiam, in fi. & in c. bonæ, nume.
39. verſ. ſexta concluſio, de appellat. & diximus la-
tiùs ſuprà, in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appel.
pend. in ſecunda ampliat. princip. in prin. Præterea,
eſto, quod per concluſionem fuerit inducta prædi-
cta renunciatio, illa tamen intelligi debet in eadem
cauſa, ſecùs in diuerſa, prout diximus eſſe cauſam
attentatorum.

Et ex his poteſt probabiliter teneri hæc ſenten-
39 tia † quod de iure reuocatio attentatorũ peti poſ-
ſit in quacumque parte Iudicij, etiam poſt conclu-
ſionem in cauſa, cum contraria opinio authorita-
te potius, quam aliquo releuanti fundamento ful-
ciri videatur per ſupradicta; Verum quia difficile
40 eſt, † nouas opiniones niſi proceſſu temporis in
practica obtineri, ſi quis Dominorum authoritati
potius tribuendum duxerit, quam veritati, & pro-
ptetea primæ opinioni inhærere voluerit, illa non
eſt indiſtinctè, & indifferẽter admittenda, ſed non-
nullis limitationibus, ac declarationibus neceſſariò
intelligenda, & ideò retenta cum Dominis prima
opinione, pro faciliori huius articuli intelligentia,
eſt in propoſito conſtituenda.

etiam post conclusum in causa.

41 Regula negatiua † quod ante, non autem poſt
concluſionem in cauſa attentatorum reuocatio po-
ti poteſt, quæ probatur dicta deciſ. quarta, aliàs, 57.
Attentata, Vt lite penden. in nou. & deciſ. 6. aliàs
518. Nota quod attentata, Vt lite penden. in antiq.
& deciſ. 26. aliàs, 307. Nota quod audientia, de ap-
pellat. in antiq. quibus concordat etiam deciſ. Af-
flicti 352. Quidam, ſub nu. 3. verſ. procedunt ergo
contraria, poſt Vital. qui id etiam tenuit in atten-
tatis ante concluſionẽ, in tractatu de Clau. in Clau-
ſula, Nil nouari lite penden. ſub numero 15. verſic.
inquantum dixit; Eandem opinionem poſt dictam
deciſ. 4. aliàs, 57. tenuit Ioan. de Imola, in capit. 1. ad
med. extra, vt lite pend. Eandem ſecutus eſt Franc.
in c. dilecti, el terzo, num. 4. verſ. & intellige prædi-
cta, de appell. & ex recentioribus eandem ſimplici-
ter ſecuti ſunt Vant. in tractatu de Nullitate titu.
quibus modis null. propo. poſſ. nume. 23. & Veſtr.
in praxi Rom. Cur. lib. 8. cap. 4. nume. 14. & ibidem
Grauat. apud eum, num. 40. quã etiam tenuit Guid.
Pap. in conſil. 205. Circa proceſſum. col. 8. ſub num.
22. ver. ſecundo quia, & nouiſſimè poſt aliquos ex
prææallegatis Ioan. Bapt de Aſin. in ſua praxi Iudic.
§. 23. cap. 12. per totum, vbi in id citat etiam Ma-
rantham, Capic. & Manfred. eandem concluſionem
tenentes, & etiam Mandoſ. in tract. Commiſſion. in
14. formula Commiſſionis attent. in verbo, in pri-
mis & ante omnia, quæſt. 2. ad med. & ex recentio-
ribus Lancell. Corrad. de Prætore, §. 2. de offi. Præt.
in cauſ. ciuil. in capit. de appellat. ver. ſubdit etiam,
ſub nume. 24. poſt Franc. in cap. non ſolum, num. 6.
de appellat. in ſexto, & Iacob. Henric. in conſil. 52.
In caſu, nume. 5. lib. 2.* Et nouiſſimè etiam Card.
Alban. in Lucubrat. ad Bart. in l. 1. num. 2. ff. nil no-
uari appell. pendente.] Pro qua Regula non pa-
rum facit, quod dixerunt aliàs Domini in vna Cæ-
ſarauguſtana Archipresbiteratus, coram D. meo
Oradino, ſub die 27. Nouembris, 1556. quod ſi eo-
dem die, quo erat ferenda ſententia ſuper negocio
principali (& ſic poſtquàm fuerat concluſum in
cauſa) præſentetur Commiſſio ſpecialis ſuper at-
tentatis, & per agentem ad illorum reuocationem
fuerit in Actis facta proteſtatio, quod nihil fiat in
negocio principali, niſi prius purgatis attentatis,
iuxta formam Commiſſionis, & Iudex nullo etiam
aſſignato termino ad docendum de attentatis, de
quibus tamen nihil in Actis apparebat, tulerit ſen-
tentiam in negocio principali, talis ſententia fuit
valida à Dominis reputata. Et ex hac reſolutione
poteſt colligi vna

Attentata nõ reuocantur poſtquã fuit in cauſa concluſum in negocio principali.

Quod vno modo Ampliatur, Sex Limitatur, & duobus declaratur.

42 Ampliatio ad præſentem Regulam, † vt proce-
dat, etiam ſi petitio reuocationis attentatorum poſt
concluſionem in cauſa fieret vigore ſpecialis Com-
miſſionis, vt erat in dicta Cæſarauguſtana.

Limitanda eſt etiam prædicta Regula pluribus
modis, &

Primò, (& hanc dumtaxat limitationem ponunt
43 Doctor.) † vt non procedat in his, quæ dicerentur
attentata poſt concluſionem in cauſa, quia illorum
reuocatio peti poteſt, & ratio eſt: quoniam quæ de
nouo emergunt, nouo indigent auxilio, præſertim
quia in iſtis ceſſat ratio de qua hic ſupra, nume. 22.
quod ideo reuocatio peti non poſſit, quia per con-
cluſionem videbatur tacitè illis renunciatum, cum
non poſſit dici per concluſionem illis attentatis
renunciatum, quæ nondum erant in eſſe deducta;
Hanc limitationem originaliter poſuit (licèt ſub
dubio fortè) Vital. de Clauſul. in Clauſula, Nil no-
uari lite pend. & eum retulit & ſecutus eſt Afflict.
dicta deciſ. 352. Quidam, ſub nu. 3. & eos ſimiliter
ſecutus eſt Veſtr. vbi ſuprà, num. 15. atque etiam re-

tulit

Digitized by Google

ſulis, & pariter ſecutus eſt Mandoſ.dicta quæſt.2.
in fin. Pro qua facit, quod econuerſo in ſimili diximus
ſupra in ſecunda parte, 12. cap. de attent. appellatione
pendente in 2. Ampliat. princip. in quar-
44 ta limit. ibi poſita, num. 12. quod licèt quis † poſtquam
renunciauit appellationi, poſſit agere ad reuocationem
eorum, quæ fuerant attentata ante renunciationem,
eorum tamen, quæ fuiſſent attentata
poſtquam appellationi renunciauerat, petere nõ
poteſt, vt latius ibi dictum eſt.

Secundò ego neceſſario limitandum cenſeo, vt
procedat, quando poſt concluſionem in cauſa fuiſſet
petita huiuſmodi reuocatio, & pars aduerſa cõ-
45 tradixerit, † ſecùs ſi parte non contradicente Iudex
talem petitionem admittat, & ſuper probatione
dictorum attentatorum aliquas probationes recipiat,
quia prædicta reuocatio ex eo ſolo, quod fuerit
facta poſt concluſionem in cauſa, non impedie-
46 tur. † Quinimmo per hanc admiſſionem parte nõ
opponente factam à Iudice, qui ſciebat concluſionem
fuiſſe factam, diceretur reuocata concluſio in
cauſa, argu. eorum, quæ ponit Rota. deciſi. 12. aliàs
468. Nota, ſi poſt concluſionem, de renunciat. in
antiq. & deciſ. 1. aliàs 5. Si poſt concluſionem, de
teſtibus, in nou. vt tradit etiam poſt multos per
eum allegatos Iaſ. in l. admonendi, ſub num. 49. ff.
47 de iureiuran. † In dubio autem Iudex præſumitur
ſcire concluſionem fuiſſe in cauſa factam, vt dicitur
in dicta deciſi. 1. aliàs, 5. de teſtib. in nou. Cum
48 & aliàs generale ſit, † quod ſi id quod non erat
admittendum, de facto fuerit admiſſum, præiudicat,
ſi pars ab admiſſione per Iudicem facta Reo,
& excep. non appellet, ad not. per Felin. in c. inter
monaſterium, de re iudic. cum alijs latius adductis
infrà, cap. 24. de reo & excep. contra attentata competen.
in vltima quæſt. nu. 2.

Tertiò vt procedat, quando verè eſt concluſum
49 in cauſa, & ab vtraque parte, † ſecus ſi tacitè, &
ab vna tantum parte, puta per miſſionem citationis
ad ſententiam arg. eorum quæ in ſimili de inhibitionem
poſt concluſionem in cauſa non decernenda
dixit Beron. q. 124. Quando appellatio, num. 3.
vbi limitat illud dictum, vt quando eſt tacitè, & ab
vna tantum parte, vt ſupra concluſum, tunc poſſit
fieri inhibitio; Vnde ad propoſitum noſtrum, ita
etiam poſt talem concluſionem poterit fieri petitio
reuocationis attentatorum, cum illa non ſit propriè
concluſio vt ille ibi dicit.

50 Quartò, vt non procedat † quando eſſemus in
ſecunda inſtantia, quia concluſio in cauſa facta in
prima inſtantia, non videtur obſtare, quominus
in ſecunda inſtantia huiuſmodi reuocatio peti poſſit,
ſicur dicimus in ſimili in ſuſpenſione petitorij
51 † quæ licèt poſt concluſionem in cauſa in prima
inſtantia non poſſit regulariter amplius fieri, ad
not. in cap. Paſtoralis, de cauſa poſſeſſ. & propriet.
quando tamen eſſemus in ſecunda inſtantia, talis
ſuſpenſio fieri poteſt, non ſolum quando eſſemus
in Beneficialibus, ad not. in Clem. vnica, de cauſa
poſſeſſ. & propriet. & eſt deciſ. Rotæ 5. aliàs 205.
In cauſa appellationis, de cauſa poſſeſſ. & propriet.
52 in nou. † verum etiam ſi eſſemus in cauſa profana:
quamuis enim dicta deciſio. 5. quoad cauſam
profanam aliter dicere videatur, Capic. tamen in
deciſio. 28. In cauſa, per totam, præſertim circa finem,
tenet, & comprobat, quod etiam in cauſa profana
in ſecunda inſtantia poſſit fieri ſuſpenſio petitorij,
& ibi ſub num. 3. inquit, quod dicta deciſio.
Rotæ ab aliquibus reprobatur, & in finalibus verbis
ſubdit, quod per omnes de conſilio fuit in illa
cauſa deciſum, quod ſuſpenſio petitorij locum ha-
53 beret, & ratio illa eſt: † quia per appellationem
etiam concluſio in cauſa in prima inſtantia facta,
dicitur ſuſpenſa, vt latius ibi per eum, & præſertim,
54 quia petitio † reuocationis eorum, quæ dicuntur
attentata in prima inſtantia, fieri poteſt etiam in
ſecunda inſtantia, vt expreſsè annotauit Aug.
Beron. in conſilio 51. In hac cauſa, numero 7. lib. 3.
55 Et aliàs generale ſit, quod concluſio † facta in cauſa
principali, non obſtet in cauſa appellationis, quo
minus quis poſſit non deductum deducere, & non
56 probatum probare, † niſi de cauſa appellationis
fuerit expreſſa facta mentio, vt per multa eleganter
deducit. Ioann. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic.
§. 23. cap. 6. in decimatertia limit. Regulæ ibi per
eum poſitæ.

Quintò & vtiliter regulam ſuprapoſitam limitandam
cenſeo, vt procedat, quando is qui attentauit,
& contra quem ante concluſionem in cauſa
non eſt datum de attentatis, obtinuiſſet in negocio
57 principali, † ſecùs ſi in eo ſuccubuiſſet, quia ſi feratur
ſententia in fauorem illius, qui paſſus fuerat
attentata, non videtur ille prohibendus, vt poſt obtentam
ſententiam non poſſit inſtare pro attentatorum
reuocatione, vt colligitur hæc limitatio ex
his quæ fuerunt aliàs reſoluta in vna Tiraſonen.
Iuriſdictionis, coram Robuſterio, 11. Februarij,
1566. in qua in fortioribus terminis (quia aderant
tres ſententiæ conformes ſuper negotio principali
in fauorem petentis reuocationem) placuit Dominis,
quod ſententia lata in partibus poſt inhibitionẽ,
declararetur nulla; Pro qua facit in ſimili, quod
aliàs dicitur, quod licèt fatalia appellanti non currant,
donec agitur cauſa attentatorum, id tamen intelligitur,
niſi appellans in cauſa attentatorum ſuccumbat,
vt latè deduximus, & declarauimus infra
in hac tertia parte, c. 30. de priuileg. attent. in decimo
priuilegio, in prima limit. Reg. ibi poſitæ, verſi.
primo & vtiliter, vt non procedat.

Sextò limitari poteſt (& hæc limitatio reſpicit
primam partem Regulæ ſupra poſitæ, qua concluditur,
quod ante concluſionem in cauſa, huiuſmodi
reuocatio ſemper peti poſſit) vt non procedat;
58 † quando illi, qui prætenderet attentata, fuiſſet
præfixus terminus ad docendum de attentatis, &
in termino nihil releuanter docuerit, quia per lapſum
huiuſmodi termini, priuatus videtur iure
petendi hanc reuocationem etiam ante concluſionem
in cauſa, ad not. per Caſſad. deciſio. 4. In attentatis,
numero 5. de dilationibus, de qua præfixione
termini dicemus etiam latius infra, ca. 24. de Reo,
& except. contra attentata compet. q. 16. num. 1. &
per totam. pag. 43.

Declara eandem regulam duobus modis: Primò,
quod licèt poſt concluſionem in cauſa huiuſmodi
reuocatio ad inſtantiam partis regulariter fie-
59 ri non poſſit, † à Iudice tamen ex officio ſuo benè
fieri poteſt, vt dixit Mil. in verbo, attentata lite
pend. non poſſunt, fol. 30. Cum & aliàs regulare videatur,
quod per concluſionem in cauſa nunquam
cenſetur ipſi Iudici concluſum, ad not. in cap. cum
Ioannes heremita, de fide inſtrum. & poſt Corn. in
conſ. 135. nu. 37. in fi. lib. 1. tradit Lancell. Corrad.
de Prætore, de offic. prætor. in cauſ. ciuil. §. 2. cap. de
publicat. & concluſione, nu. 2. De cuius tamen dicti
veritate ſubſiſtendum nõ parum videtur, cum aliàs
generale ſit, quod Iudex poſt concluſionem in cauſa,
nihil de nouo facere poteſt, niſi cum aliqua ambiguitas
oritur ſuper iam actitatis, non autem ſuper
nouo articulo, vt poſt Spec. in tit. de poſitio §.
quarto quæritur, ſub nu. 3. & Bal. in l. per hanc, col.
2. C. de temp. appell. notat Aufrer. in addit. ad de-

ciſ. Tholoſ.174.ad med.& poſt Inn.Anto. & Io.de
Imola tradit etiam Andr.Barbat. in conſilio 39. In
cauſa,col. 2.numero 1.lib.1.reuocationis autem at-
tentatorum videtur nouus articulus,cum (vt ſu-
prà etiam diximus) attentatorum cauſa ſit diuer-
ſa, & ſeparata à cauſa principali; & in propria ma-
teria attentatorum, quod nec ex officio Iudex poſ-
ſit ea reuocare, id poſuit Guid. Pap. in dicto conſi-
lio 4.Quod non debeat,num.6.& conſil.205.Circa
proceſſum,col.8.ſub numero 22.verſ.ex quibus in-
60 fertur. Secundò,† quod ſi (retenta illa opin.quod
cauſa attentatorum non ſuſpendat cauſam princi-
palem in petitorio, de cuius tamẽ veritate dicemus
infra,capitulo 30.de priuileg. attent.) fuerit in ne-
gocio principali concluſum in cauſa, attentatorum
autem cauſa necdum fuerit ad finem perducta,non
poterit in negocio principali ferri ſententia, quo-
uſque cauſa attentatorum non ſit inſtructa, & tunc
primo erit pronunciandum ſuper attentatis, &
deinde in cauſa principali ſecundum Minſinger.
Sing.Obſer.Centuria 3. deciſ.34.incip. Quid au-
tem,vbi ſubdit,quod hanc ſententiam Domini cre-
brius ſecuti ſunt, & conſequenter licèt concluſio in
cauſa ſecundum illorum opin.ſuprà,numero 41.vi-
deatur præcludere viam petitioni reuocationis at-
tentatorum,non tamen præcludit viam expeditio-
ni ipſius cauſæ attentatorum ſi ante Concluſionem
fuerint petita reuocari.

Quæſt.3. Præſcriptio an currat iuri petendi reuocationem attentatorum triplex opinio.

61 TERTIO quæro, † an iuri petendi reuo-
cationem attentatorum currat præſcriptio, & cu-
ius temporis ? Et quia nemo hanc quæſt. ſpecificè
ponit, & frequenter vſui venire poteſt, & aliàs in
contingentia facti in vna Peruſina hæreditatis,
de hoc fuit dubitatum, licèt ob ſuperuenientem
obitum alterius partis, articulis non fuerit aliter
diſputatus, operæ precium eſſe duximus, non-
nulla quæ in vtramque partem poſſunt circa pro-
poſitum articulum conſiderari, hoc loco ante ocu-
los proponere.

Triplex ergo poteſt eſſe circa hoc opinio & pro
Prima,poſſet quiſpiam opinari, quod reuocatio-
ni attentatorum præſcribatur eo tempore, quo ſo-
let alijs criminibus præſcribi, videlicet ſpacio vigin
ti annorum, ad l. querelam, C. de fal. & ibi notat.
per Doctor. & per Balb. in tract. de præſcript.in 4.
62 parte,quartæ partis principalis,q.2. † quia attenta
re videtur delictum, vt ſentit Aegid. in deciſ. 18.
Oneratio; Quod ex eo etiam clarè deduci videtur,
quod aliàs dicunt Doctor. quod attentans plus de-
linquit,quam ſpolians,ad not.in cap.1. de appellat.
in 6.& tradit Franc. in c. bonæ, ſub numero 14. &
num.39.de Appellat. Hinc dicitur, quod procura-
tor regulariter non attentat, niſi habeat ſpeciale
mandatum, ex quo per generale mandatum non
cenſetur quis mandaſſe procuratori ſuo, vt delin-
quat,ad not.in l.ſi procurator, ff. de condict.indeb.
de quo diximus latius ſuprà, in prima parte, capit.
primo.de attent.à parte nu.12.& ſeqq. & quod at-
tentans dicitur eſſe in dolo, vt diximus ibidem nu-
mero 24.& 85. Sed hæc opinio (quam primo loco
ideo poſuimus, ne ſequentes confunderet) nullo
modo videtur admittenda, quamuis enim atten-
tare ſonet in malam partem, vt dicebat Aegid. ve-
rè tamen, & propriè non poteſt dici delictum, &
crimen, de quo loquitur dicta l. quærela, & in iu-
dicio attentatorum dicitur ciuiliter procedi, vt eſt
deciſ.Biſignet.4.Vtrũ innouata,ſub nu.3.de appel.

addecuat. quod non procedat. criminaliter

63 Secunda poteſt eſſe opinio, † quod iuri petendi
huiuſmodi reuocationẽ, nullo tẽpore præſcribatur,
ſed duret perpetuò, quę fundari poteſt ex plurib.&
Primò, quia in ſimili (omiſſis diſputationibus,
& diſtinctionibus) de quibus latè per Menoch. in
tract.de recuperan.poſſeſſ.in 15. remed. quæſt. 33.
64 numero 415.& ſeqq. † remedium Can. Reinte-
granda, durat perpetuò, vt* latè in materia Pon-
tan.in tract.de Spolia lib.3.capit.2.numero.90.]&
tenuit aliàs Rota Moderna in vna Florentina Bo-
norum, pro fratribus Cartuſien. coram Hugone,
vt eſt deciſ.in Recollect.Simonet.61.incip.In cau
ſa Florentina,ſub Rub.de remed.Can.Reintegran-
da,vbi tenuit communem eſſe opinionem Canoni-
ſtarum,vt dictum remedium perpetuò detur,etiam
vltra quadraginta annos. Quam opin.videtur am-
plexa Rota etiam in vna Feſulana, coram Iacoba-
tio,vt eſt in Recollect.Simonett.deciſ.87. incip. In
vna Feſulan.ſub Rubr.de titulo putatiuo, & vero,
vbi voluerunt Domini, quod tale remedium ſit
perpetuum, id eſt duret centum annis, prout idem
ſæpiſſimè fuiſſe firmatum in Rota, refert Caputa-
quen.in Recollect.ſuis parte prima, deciſ.291.aliàs
296.incip. Quod aliàs ſæpiſſimè, vbi hoc etiam
65 ampliatur, vt procedat, etiam † vbi agitur inter
Romanos, licèt inter ipſos ex forma Statuto-
rum ſit ſeruandum ius Ciuile, & ita fuiſſe re-
ſolutum in vna Romana Caſtrorum coram Gui-
66 dobono, 10. Octobris, 1552. † & quod compe-
tat poſt mille annos,& in perpetuum, tenuit etiam
Rota in vna Placentina Caſtrorum,coram Io.Pau-
lo,de menſe Martij, Aprilis,& Maij,1545.vt eſt in
Recollect. Sarnen.deciſ. 42. incip. Canon. Reinte-
granda,in fin.quibus concordare videtur alia deciſ.
in Recollect.Put.8.incip.Contra,ſub Rub. de præ-
ſcript.in qua fuit dictum,quod nullo tempore præ-
67 ſcribitur;& † communiorem opin.eſſe, quod per-
petuò duret, atteſtatus eſt nouiſſimè Minſinger.
Sing. Obſer. Centuria tertia, deciſ.86.inci. Valde
conuertitur, Vndè, ſi in dicto remedio in odium
ſpoliantis nulla currit præſcriptio,multo minus de-
bet currere in attentatis, ex quo iura maiori odio
proſequuntur attentantem, qui dicitur offendere
Ius, Iudicem,& Partem,c.1.de appellat.in 6. quam
ſpoliantem,qui offendit tantum Ius, & Partem, vt
conſiderabat etiam Franc.in dicto c.bonę,ſub num.
14.& 39.& Rota deciſ.ſecunda,aliàs 14.Fuit dubi-
tatum,& deciſ.quinta,aliàs 25.Ex quibus,de reſtit.
ſpoliat.in nou.

68 Secundò, quia attentata † & illorum reuocatio
proponi poteſt etiam per viam exceptionis, vt tra-
dit Franc.in c.dilecti,el 3.q.5.num.9.de appellat.&
diximus latius ſuprà,in hac tertia parte cap. primo
quibus, & quot modis attentata reuocentur,in fin.
69 nu.43. † officium autem Iudicis,quod proponitur
per modum exceptionis durat perpetuò, vt poſt
Barto.in l.ſi ſocietatem,§. arbitrorum,col.5. verſic.
quæro,infrà quantum tẽpus,ff.pro ſoc.tradit Balb.
in tractatu præſcriptionum, in 4. parte quartæ par-
tis principalis,q.30.num.2. verſ.primò limita;ergò
dicendum videtur, quod officium Iudicis ſuper re-
uocatione attentatorum duret perpetuò, & ſibi nõ
præſcribatur.

70 Tertiò,quia attentata † regulariter ſunt ipſo iu-
re nulla,ſecundum ea,quæ latè diximus ſuprà in ſe-
cunda parte,ca.12.de attent.appel. pend.in 17.am-
17 pliatione principali, nu.4. † & talis nullitas poteſt
dici euidens, & manifeſta, ex quo etiam ſi appel-
latio deſeratur, aut ſi ſit ei renunciatum attentata
non conualeſcunt Aegid. deciſ.624. & diximus in
prima ampliatione,dictæ 17. ampliationis numero
72 decimoquarto, † & attentatorum reuocatio peti
poteſt etiam per viam nullitatis, vt latius diximus
73 ſupra in hac tertia parte dicto c.primo nu.37.† Of
ficio autem Iudicis, quod competit ſuper nullitate
euidenti,

Digitized by Google

euidenti,non præſcribitur, ſed durat perpetuò, vt
tradit idem Balb.vbi ſupra,q.32.ſub num 4. quem
refert,& nouiſſimè ſequitur Minſinger.in conſ.17.
2.decad.incip.In hac nullitate,nu.7.
74 Quartò,vbi poteſt † opponi exceptio dominij,
ibi currit præſcriptio,aliàs fruſtra curreret præſcri-
ptio,niſi de dominio,quod per præſcriptionem vi-
detur acquiri,poſſet exceptio opponi, vt conſide-
75 rat aliàs Balb.vbi ſupra, q.24. nume.4. † ſed reuo-
cationi attentatorum, non poteſt opponi exceptio
dominij regulariter, vt dicemus infra capit.24. de
reo,& exceptionibus cõtra attent.competen.q.10.
nu.10. ergo nec debet cõtra ea currere præſcriptio
per ſupradicta.
Tertia demum poteſt eſſe opinio, quod attenta
tis,& illorum reuocationi præſcribatur ſpacio tri-
76 ginta annorum,ea potiſſimum ratione, quia † at-
tentatorũ reuocatio fit officio Iudicis, vt diximus
ſupra,in hac tertia parte,c.21.nu.14.17. & 18.offi-
77 cio † autem Iudicis dicto tempore præſcribitur,
vt eſt gloſ.ſing.in l.ſicut, in princip. in verbo, pro-
ſecutione,C.de præſcript.triginta, vel quadragin-
ta annorum,vt latè probat & declarat Balb.vbi ſu-
pra,q.30.in princ.& per totam, & plenius per Ti-
raquell.in tract.de vtroque retractu, §.35. gloſ.4.
num.40.vbi innumeras ad hoc authoritates citat,
quibus adde ex recẽtioribus,Burſat.conſ.87. Con-
ſtat,num.60.lib.1.
78 Secundò,quia videmus in ſimili, † quod reme-
dium l.ſi quis in tantam,C.vnde vi,quod videtur
remedium ſimiliter valdè odioſum, & magna ſe-
ueritate contrafacientem puniens, vt notant Do-
ctor.ibi,& nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſeſſ.
Remed.9. in princ. tollitur præſcriptione triginta
annorum,vt concludit Balb.vbi ſupra,q.25.
79 Tertiò pariter,quia videmus in ſimili, † quod &
executioni ſententiæ, quæ ſimiliter expeditur offi-
cio Iudicis,vt per Bart. & Doct. in l.iudex poſtea-
quam,ff.de re iudic.præſcribitur ſpacio triginta an
norum,vt ſimiliter concludit Balb.vbi ſupra,q.31.
per totam,cui adde Ruin.conſ.67. In cauſa verten
te,col.1.lib.5.& inter recentiores Ioan.Bapt.de A-
ſin.in ſua praxi Iudic.§.31.cap.2.in 18.limit. & eſt
nouiſſimè in Recollect. Achil. de Graſſ.deciſ.138.
incip. Sententiæ præſcribitur, & alia in Recollect.
Caputaquen. part.1. deciſ.189. incip.In vna Tul-
len. præeminentiarum, coram Robuſterio,ſub die
31. Martij,1565.& faciunt quæ aliàs latiſſimè po-
nit Tiraquel.vbi ſupra,§.36.gloſ.2.nu.57.& ſeqq.
80 vbi latè,& eleganter deducit † quod per præſcri
ptionem triginta annorum,tollitur ius adeundi hę
reditatem,petendi legitimam, dicendi teſtamentũ
nullum,petendi reductionem ad arbitrium boni vi
ri,petendi legatum,ratificandi,inſinuandi,præſtan
di cautionem,Collectandi,eligendi,agendi ad com
miſſum, & dicendi contractum ſimulatum, vt la-
tius ibi per eum, quibus in eo de reductione ad ar-
bitrium boni viri adde poſt alios Ang.Bero.in con
ſil.33.Viſis, num.6,lib.3. vbi teſtatur de commun.
opin. Vnde,cum per hanc præſcriptionem videa-
81 mus tolli omnia iura, † & etiam quæ ſunt magis
fauorabilia, quam attentata, prout eſt ius petendi
legitimam,vt dicit Tiraquel.ibi,ſub num.57.& no
uiſſimè Minſinger.Sing.Obſeru. Centuria 2.deciſ.
71.incip.Variant,& deciſ.72. incip. Quamuis,non
videtur inconueniens concludere, quod quamuis
attentatorum reuocatio ſit aliàs fauorabilis,ſpacio
tamen triginta annorum illi præſcribatur in pœ-
nam quodammodo negligentiæ differentis reuo-
cationem attentatorum petere.
Verùm, quia tenendo hanc tertiam opinionem

82 † quæ ſanè verior videtur, opus eſt reſpondere ad
allegata in contrarium,pro ſecunda opinione, &
omnia illa fundamenta in ſe vera videntur, & ex
illis præter quartum, poſſunt, ac debent colligi li-
mitationes ad Regulam, quam pro faciliori intelli
gentia huius materiæ, ſecundum hanc tertiam opi
nionem conſtituemus; Ideo ad dictum quartum,
& vltimum fundamentum reſpondetur, primo ex
intentione Balbi in dicta quæſt 24. ſub numero 4.
83 verſ.& contrarium debet intelligi,† quod non te-
net conſequentia, non poteſt opponi exceptio do-
minij,ergo nõ currit præſcriptio, quia intelligi de-
bet de dominio aliter cauſato quam per præſcri-
84 ptionem,vt dicit Balb.vbi ſupra; † Præterea,exce-
ptio præſcriptionis non ſemper obijcitur ratione
dominij, ſed poteſt obijci etiam ratione poſſeſſio-
nis,quam paſſus attentata ex tanti temporis negli-
gentia amiſiſſe dicitur,vt rectè animaduertit nouiſ
ſimè Menoc.de recuper. poſſeſſ. in 15. Remed.nu.
423.poteſt itaque in propoſito formari.
Regula, quod iuri petendi reuocationem atten
tatorum non minori, quam triginta annorum ſpa-
cio præſcribatur,quam
Limita nonnullis neceſſarijs modis, qui ex præ- Attentatis,& illorum reuocationi præſcribitur ſpacio 30. annorum. Quod tamen octo modis limitatur.
cedentibus colliguntur,&
Primò, niſi reuocatio attentatorum deducere-
85 tur † per modum exceptionis, quia tunc perpe-
tuò, etiam vltra triginta annos duraret ius reuo-
86 candi attentata,ex quo † temporalia ad agẽdum,
dicuntur eſſe perpetua ad excipiendum,l. purè, in
fi.ff. de exception. tradit plenè Felin. in cap. ſi au-
tem, verſ. temporalia ad agendum, de Reſcript.
refert & ſequitur Balb. in dicto tractatu præſcrip.
in quarta parte, quintæ partis principalis, quæſt.
ſecunda, num.ſecundo, vbi poſt Bald. de quo ibi,
87 ſubdit, † quod iuri excipiendi nunquam præſcri-
88 bitur: ſicut in ſimili dicimus, † quod licèt Iuri of-
ferẽdi præſcribatur regulariter ſpacio triginta an-
norum, ſi tamen proponatur ab excipiente, durat
perpetuò, vt tradit Balb. in loco proximè citato,
& poſt eum, & alios, etiam de communi opinione
atteſtantes tradit nouiſſimè Anton. Gabriel. com-
mun. Concluſ.lib.5. de Præſcript. concluſ.7. num.
3.verſ.ſecundo limita,& ita procedant ea,quæ di
cta ſunt in ſecundo fundamento ſecundæ opinio-
nis,num.68.
Secundò, niſi reuocatio attẽtatorum peteretur
89 † per viam nullitatis ordinariæ, quia cum iuri di-
cendi de nullitate non præſcribatur triginta annis,
ſed duret perpetuò, etiam reuocatio de qua agitur
non obſtante lapſu dicti tẽporis poterit proponi,
& ita procedant, quæ in contrarium ſupra addu-
cebantur in tertio fundamento ſecundæ opinio-
nis,num.70.
90 Tertiò, probabiliter videtur poſſe limitari, † vt
non procedat, quãdo eſſemus in ſpolio attentato, de ſpolio attentato
& pro reuocatione attentatorũ ageretur ad recu-
perandam poſſeſſionem, tunc enim videtur, quod
non debeat ſibi vendicare locũ pręſcriptio triginta
annorum, quia ſi quando agitur ſimpliciter ex re-
medio Canonis, Reintegranda, nullo tẽpore præ-
ſcribitur,vt diximus ſecundũ Rotam Modernam,
ſupra,nu.63. & 64. multo magis id obtinere debet
in ſpolio attentato,quod eſt magis odioſum,& ma
iori pœna dignum, & cuius reuocatio videtur fa-
uorabilior,quod ex eo patet, quod aliàs videmus,
91 † quod licèt Monachus ad nutũ amouibilis, ſpo-
liatus ab Abbate,nõ reſtituatur, nec aliquod reme
diũ in cauſa reſtitutionis poſſeſſionis ſibi cõpetat
contra ſuũ Abbatẽ, ſi tamẽ fuerit ſpoliatus lite, &
inquiſitione contra Abbatem pendente,quam ipſe

Monachus proſequebatur, vtique reſtituitur, vt
eſt deciſ.Rot.1.aliàs,1.incip. Primo, quod mona-
92 cho, de reſtit. ſpoliat. in antiq. † Sic etiam licèt a-
genti ſpolio regulariter obſtet exceptio reſeruatio-
93 nis,† quando tamen ſumus in ſpolio attentato, il-
la minimè obſtat,vt fuſius dicemus infra, capit.24.
q.9.nu.9.Et generaliter quod ſpolium attentatum
ſit magis odioſum, tradunt Docto. præſertim Iaſ.
nu.130.& ſeq.Ripa,nu.67.& ſub nu.68. in l.natu-
raliter,§.nihil commune,ff.de acquir.poſſeſ.& tra-
dit poſt alios etiam Sigiſmund.Loffted.in conſ.21.
Quoniam,num.6.Pro qua limitatione non parum
facit id, quod fuit aliàs tentum in vna Calagurita
na prætenſæ medietatis fructuum,corã Aldobran-
dino, 14. Aprilis 1567. in qua cum ageretur de in-
truſione (& ſic attentatis circa poſſeſſionem) anti-
qua & vltra triginta annorum ſpacium cõmiſſam,
Domini dixerunt conſtare de intruſione. Vndè,
quando via attentatorum vteremur ad recuperan-
dam poſſeſſionem, non eſt inconueniens dicere,
quod officium Iudicis hoc caſu duret perpetuò,ſi-
cut remedium Canonis Reintegrãda, ſecùs autem
ſit, ſi eſſemus in alio genere attentatorum puta ad
inualidandum proceſſum,vel ſententiam poſt inhi
bitionem, aut appellationem latam, ea enim lon-
giorem vitam triginta annis non habebunt, ſecun-
dum Regulam ſupra poſitam,ex quo in eis non vi-
get tanta ratio odij,ſicut in ſpolio attentato; & fa-
ciunt quæ dicemus proximè in 5.limit.num.95. de
mala fide,quæ ſicut in ſuccedente in re litigioſa, &
poſt appellationem vendita eſſe dicitur,vt poſt In-
noc.ibi dicemus, ita, & multò magis in ſpolio at-
tentato, ſemper adeſſe dicendum eſt, vt eſt notab.
deciſ.Rot.5.aliàs,25.Ex quibus,de reſtit.ſpoliat.in
nou.& deciſ.34.aliàs 482.Nota quod attentans,de
re iudic.in antiquis.

Quartò, quia ſupra in 3.fundamento tertiæ opi
nionis fuit dictum pro confirmanda Regula ſupra
poſita,quod ſicut triginta annis ſententiæ, & illius
executioni præſcribitur,ita etiam poteſt dici,quod
præſcribatur attentatis, & illud dictum fuit aliàs
eleganter per Dominos vno modo limitatum; po-
teſt etiam eorũ limitatio ad materiam noſtrã ada-
ptari,& ideò præſuppoſito,quod fuerit lata ſenten
tia ſuper attentatis in fauorem petentis illorum re
uocationem, & antequam vigore dictæ ſententiæ
attentata fuerint actualiter reuocata, lapſi fuerint
triginta anni an tunc petenti vigore ſentẽtiæ actua
lem reuocationem attentatorum obſtet dicta præ-
ſcriptio, quamuis ſecundum Regulam ſupra po-
ſitam dicendum ſit, quod regulariter illa obſtet,
94 fallit tamen, † (& hæc erit quarta limitatio)
quando executio ſententiæ fuiſſet cæpta, licet
non finita, quia tunc ſubintrat limitatio, quam
dederunt Domini ad illud dictum, quod ſenten-
tiæ præſcribitur per triginta annos in vna Aſcula-
na Gabbellarum coram Guidobono, vt eſt deciſ.
in Recollect. Achil. de Graſſ. 138. incip. *Senten-
tiæ præſcribitur*, videlicet,vt non procedat, quan-
do executio vigore dictæ ſententiæ fuiſſet cæpta,
licèt non finita.

Quinto, & vtiliter limitari prædicta regula po-
95 teſt, vt non procedat † quando volens opponere
exceptionem præſcriptionis contra attentata, eſ-
ſet in mala fide (& hæc limitatio procedit, ſicut
præcedens,nu.90.) quando via attentatorum age-
retur pro reuocanda poſſeſſione rei alicuius lite
pendente alienatæ & vitio affectæ,& differt à præ-
cedenti quia poteſt eſſe citra ſpolium attentatum;
Exemplum ſi poſt appellationem appellatus rem,
ſuper qua litigabatur alteri vendat, vtique hoc ca-
ſu licèt emptor non poſſit dici, quod commiſerit
ſpolium attentatum, quia tamen habet cauſam abs
attentante, quamuis videatur eſſe Tertius, tamen
etiam contra eum datur remedium attentatorum,
ſecundum ea quæ fuſius diximus ſupra, in 1.parte.
96 cap.3.de attent.à Tertio,nu.16.& ſeqq. † Et quia
emptio facta poſt appellationem, facit eum malæ
fidei poſſeſſorem,vt tradit notanter Innoc. in c.di-
lecti,ſub nume.2. verſ. quidam tamen dicunt, ad
med. de maiori. & obed. & quando adeſt mala fi-
des, nec nullitati, nec ſententiæ præſcribitur ſpa-
cio triginta annorum, vt declarat expreſsè Balb.
vbi ſuprà,quæſt.30.ſub num.4. verſ. quam conclu-
ſionem intelligo,ita dici debet in attentatis in caſi-
bus,in quibus poteſt conſiderari mala fides, prout
eſt, quando tractatur de attentatis circa poſſeſſio-
nem alicuius rei, ſecùs eſſet, ſi via attentatorum
ageretur ad inualidandum proceſſum, vel ſenten-
tiam,quo caſu conſideratio malæ fidei,videtur ceſ-
ſare.

Sexto, (& hæc, & ſequens limitatio reſpiciunt
primam partem regulæ, in qua dicitur,quod atten
tatis non præſcribitur minori ſpacio, quam trigin-
97 ta annorum) niſi † per Statutum eſſet inducta ali
qua præſcriptio minoris temporis in locum præ-
ſcriptionis triginta annorum, quia cum præſcri-
ptio minor ſubrogata à ſtatuto loco maioris ſapiat
eandem naturam, vt poſt Bald. in l. in contracti-
bus, C. de non numerata pecunia, tradit Brun.
in 3.volum.de Statut.in verbo,præſcriptio,colum.
1. verſic.3. incip. Statuta quæ, minuunt, & ite-
rum col.6. verſic. præſcriptio minor, vbi alios al-
legat. hoc caſu attentatis præſcriberetur etiam mi-
nori tempore quam triginta annorum, propter
præſcriptionem in eius locum ſubrogatum à Sta-
tuto,vt de ſe patet.
98 † Septimò,Niſi agenti pro reuocatione attẽtato
rum fuiſſet per Iudicem etiam vigore ſpecialis cõ-
miſſionis præfixus aliquis breuis, & peremptorius
terminus ad docendum, quicquid vult & poteſt ſu terminus
per prætenſis attentatis, quo elapſo, & nihil quod ad docen
releuet per eum docto,poteſt Iudex reiectis atten- dum quid
tatis procedere ad expeditionem cauſæ principalis etc.
ſecundum conſilium Caſſad.deciſ.4. In attentatis, 91.43
num.5.de dilation.de cuius termini præfixione la-
tius dicemus infra,cap.24.de reo,& exception. ſibi
contra attentata compet.q.16.nu.3. Vndè,ſi agens
pro reuocatione attentatorum intra terminum ſi-
bi præfixum,nihil reuelanter docuerit,ſi denuò in-
ſtet pro reuocatione, quamuis non ſit lapſum tem-
pus triginta annorum, poterit tamen per exceptio
nem lapſus termini,de quo ſuprà, meritò excludi,
ſecundum ea, quæ latius dicta ſunt in dicta q.16.
Quibus adde pro corroboratione præſentis limita
99 tionis,id quod aliàs in ſimili videmus,† in iure ad
eundi hæreditatem, cui licèt regulariter ſpatio tri-
ginta annorum præſcribatur, vt poſt Tiraquell.de
vtroque retractu,§.36.gloſ.2.num.37.& ſeq. teti-
gimus ſuprà,num.80.verſ.tertio pariter, & tradit
nouiſſimè Ant.Gabriel.commun.Concluſ. libro 5.
de Præſcript.Concluſ.8.in princ.vbi innumeros in
id allegat,etiam de communi opinione atteſtãtes.
100 † Minus tamen tempus ſufficit, quando Iudex
hęredi aliquod tempus pręfixiſſet,quia tunc etiam
ante lapſum 30. annorum per ſolum lapſum tẽpo-
101 ris à Iudice præfixi hæres excluditur, † etiã ſi ſit
filius, vt poſt gloſ.in l.cũ antiquioribus, in verbo,
beneficio,ad fin. C. de iure deliberan. & Bart. in l.
quam diu, la 3.ff. de acquiren.hæred.Paul. de Ca-
ſtro.in l.ſi quis ſuus,ff. de iure delib. & in l.fin.col.
fin.C.de repud.hæred. & Guido Pap.q.332.tradit
idem

Digitized by Google

idem Anton. Gabriel. ibi, nume. 5. verſic. ſecundò limita.

102 Octauò videtur poſſe limitari, † vt non procedat, quãdo eſſemus in Tertio, qui vellet dare de attentatis lite inter alios pendente cõmiſſis, is enim minori temporis ſpacio videtur excludi: exemplũ in eo, qui obtinuiſſet tres ſententias, & illarum vigore literas executoriales, & abſque eo, quod appareret factam fuiſſe intimationem executorialium, reperiretur fuiſſe in poſſeſſionem per 20. annos, ſi enim Tertius contra eum daret de attentatis, quaſi ille lite adhuc pendente ingreſſus fuerit poſſeſſionem, non audiatur, nam ex quo per 20. annos ille fuit in poſſeſſione, omnia præſumuntur ſolenniter acta, & eius poſſeſſio bona, & non eſſe attentatam, & conſequenter dicto ſpacio 20. annorũm hoc caſu ille tertius à ſua petitione excluditur, vt tenuit Rota in vna Calaguritana coram Guidobono, vt eſt in Recollect. Achill. de Graſſ. deciſ. 33. Attentata dixerunt Domini, ſub Rubr. de attenta. & in Recollect. eiuſdem Guidoboni, deciſ. 156. incip. Caleguiritana, vt fuit dictum ſuprà, in ſecunda parte, capitul. 4. de attent. lite pendent. in prima illatione nume. 389. verſic. ſexto non procedit in notabili caſu.

Quæſt. 6. Inſtantia in attentatis an triennio de iure ciuili pereat.

QVARTO principaliter quæri poteſt, poſito, quod attantatorum reuocatio fuerit debito tempore petita, ſed cauſa intra triennium per l. properandum, C. de iudicijs, præfixum, non fuerit
103 expedita, † an ſaltem de iure Ciuili etjam in huiuſmodi cauſa attentatorum cenſeatur inſtantia perempta, ita vt ſecundum diſpoſitionem d. l. properandum, petens, hoc caſu non ſit abſque nouo proceſſu vlterius audiendus? & quamuis non leuis ſit apud iuris vtriuſque interpretes controuer-
104 ſia, † an in cauſis ſummarijs, ac etiam executiuis, talis inſtantia conſideretur, & triennio pereat, vt colligitur ex his, quæ ponunt Doctor. in dicta l. properandum, præſertim Iaſ. col. tertia, poſt Bar. in l. litibus, C. de agric. & cenſit. lib. 11. & nouiſſimè latè, & eleganter per Io. Bapt. Aſinium, in ſua praxi Iudic. in princ. cap. tertio, num. 25. & ſeqq. Immò,
105 idem ibi ſub nu. 42. atteſtatus fuerit, † quod illa frequentiori calculo recepta ſit ſententia, quod etiam in ſummarijs & executiuis cauſis conſideretur, & procedat inſtantia, prout etiam de hac magis communi opin. poſt alios, quos allegat atteſtatur nouiſſimè Burſat. in conſ. ſecundo, Viſis, num. tertio, lib. primo, quia tamen ille ibi ſub nu. 42. poſt Afflict. Franciſc. Curt. Bero. & alios per eum alle-
106 gat. † ponit in propoſito vnam diſtinctionẽ, nu. 48. & ſeqq. illamque expreſsè ſequitur ibi, num. 52. videlicet, quod aut proceditur iure actionis, & tũc conſideretur, & pereat inſtantia, aut imploratur officium Iudicis mercenarium, & tunc ſecus, ex tali diſtinctione reſolutio quoque præſentis quæſtionis haberi poteſt, vt ſcilicet in cauſa attentatorum etiam de iure Ciuili (de iure enim Canonico certi iuris eſt, tempore inſtantias non perire, ad not. in c. venerabilis, de iudic.) non conſideretur, neque lapſu triennij pereat inſtantia, attento quod in reuocatione attentatorum ad inſtantiam partis regulariter procedatur officio iudicis mercenario, Franc. in c. dilecti, num. 3. de appellat. Ægid. deciſ. 72. Late, & diximus in hac tertia parte, cap. 21. Quib. & quot mod. attent. reuocentur. num. 14. & ſuprà in prima parte, in præfatione, & in deſcriptione attentati in verbo Officio, num. 45.

Cap. XXIIII. De Reo, & exceptionibus contra attentata competentibus.

SVMMARIVM.

1 *REmedium attentatorum licèt ſit ſummarium, & in eo ſine libello, & ſolennitatibus procedatur, poſſunt tamen in eo legitima opponi exceptiones.*

EX præmiſſis cum ſatis ſit Actor inſtructus quibus medijs contra Reum in hoc reuocationis Iudicio intendere valeat, conſequens eſt, vt & ipſi Reo defenſiones ſubminiſtremus, eundemq; quibus ſe modis ab Actore tueri poſſit, inſtruamus; Et opportunè hoc loco de exceptionibus, quæ dari poſſint contra attentata, & illorum reuocationem petentem breuiter pertracte-
1 mus, Sciendum eſt ergo, † quod licèt remedium attentatorum ſoleat appellari facilè, ac expeditum, & in quo ſummariè, ſine libello, & ſine ſolennitatibus proceditur, vt dicemus infrà, cap. ſeq. 25. de proceſſ. in cauſa attentatorum, nu. 7. & per totum, non tamen eſt adeo ſummariũ, quin Reus in multis caſibus poſſit contra illorum reuocationem excipere; inter quas exceptiones cum illa ſit cæteris vtilior, ac efficacior, per quam concluditur clare & notoriè conſtare de non iure petentis attentatorum reuocationem, & iſta ſit latius & præ ceteris diſcutienda, idcirco eam primo loco collocabimus. Prima itaque exceptio, quæ pro parte rei opponi poteſt, illa eſt, quod clarè, ac notoriè conſtat de non iure Actoris, & quod propterea à ſua petitione repellendus eſt. Circa quam, cum, & materiæ di ficultas, & vtilitas id ſuadeant, diligentius eſt inſiſtendum.

Quæſtio Prima.

SVMMARIVM.

1 *EXceptio quod notoriè conſtat de non iure petentis attentata reuocari, an contra attentata opponi poſſit.*
Tres ſunt opiniones, vt num. 2.
3 *Exceptio notorij non iuris contra attentata opponi non poteſt, ſecundum aliquos.*
Etiam ſi ſimus in beneficialibus; ex ſententia aliquorũ, num. 4 & infra nu. 15.
Etiam frequentiori calculo approbata, ex quorundam atteſtatione, numero 5. de quo etiam infra latius, nu. 16. de qua tamen ſubſiſtendum videtur, vt infra, numero 17.
6 *Text. in capit. ſi conſtiterit, de accuſat. & in capitul. 1. vt lite pendent. in 6. inducitur, & declaratur, vt infra, num 19.*
7 *Intereſſe illius de cuius non iure conſtat, ſatis conſideratur ſecundum aliquos ob fructus medio tempore perceptos, & amiſſionis iuris quod attentans habebat in re, quam per ſpolium attentatum occupauit.*

8 Atten-

8 *Attentata paſſus de cuius non iure clarè conſtat, indiſtinctè non poteſt petere illorum reuocationem, ſecundum alios.*

9 *Exceptio notorij non iuris petentis attentata reuocari obſtat, quando ſumus in Beneficialibus, ſecundum veriorem, & communiorem opin. de qua infrà, nu. 13. 18. 21. & 22.*

Et vbi vertitur periculum animæ, vt infrà, nu. 13.

Secùs in profanis, nu. 10.

11 *Spoliatus Beneficio non reſtituitur, ſi contra eum obijcitur notorius tituli defectus ſecundum comm. opin.*

12 *Arg. de ſpolio ad attentata quandoque aſſumi ſolet.*

14 *Fœmina agens ad reuocationem attentatorum in cauſa feudali reſtituitur ad ſtatum in quo erat.*

19 *Tex. in c. ſi conſtituerit de accuſat declaratur.*

20 *Fructus per attentantem medio tempore percepti non reſtituuntur ei, qui paſſus eſt attentata, ſi de illius non iure conſtaret, ſecundum aliquos.*

22 *Iudex non debet aliquem authorizare in ſuo delicto.*

23 *Conſtare de non intereſſe dicitur, quando conſtat de non iure aliquius.*

24 *Agens ſine intereſſe, regulariter eſt repellendus.*

25 *Vitioſus ingreſſus dari non debet in Beneficialibus.*

Etiam per reſtitutionem poſſeſſionis ex priuilegio attentatorum, nu. 26.

27 *Peccati occaſio dari non debet.*

28 *Spoliatus regulariter non reſtituitur, vbi conſtat de illius non iure.*

Secundum commun. opin. num. 29.

Etiam ſi fundaret intentionem excipientis, nu. 30.

30 *Index debet agentem repellere ſi ſibi conſtet, quod nullum ius habeat in hæreditate ſecundum commun. opin.*

32 *Attentata non reuocantur ad inſtantiam Actoris de cuius non iure conſtat, etiam ſi conſtaret de non iure Rei, & poſſeſſoris hanc exceptionem opponentis.*

33 *Reus, & poſſeſſor non eſt amouendus à poſſeſſione, etiam ſi de illius non iure conſtet, ſi eodem modo de non iure quoque ipſius Actoris conſtat.*

34 *Spoliato non obſtat exceptio ſui non iuris, niſi copulatiuè etiam conſtet de iure ſpoliantis, ſecundum aliquos.*

35 *Reus de cuius non iure conſtat, poteſt dare obiectus.*

36 *Reo ſufficit vincere per non ius Actoris.*

37 *Exceptio non iuris Actoris licèt videatur eſſe obiectiua, poteſt tamen quandoque eſſe de iure dantis.*

38 *Articulus quando dicatur eſſe de iure dantis.*

39 ** Actore non probante, Reus abſoluitur, etiam ſi de non iure Rei conſtaret, etiam per ipſius confeſſionem.*

40 *Intruſus non poteſt dare obiectus, nec opponere exceptionem non iuris petentis attentatorum reuocationem.*

41 *Exceptio non Iuris, excludit etiam agentem ad reuocationem ſpolij attentati.*

42 *Spolium attentatum eſt magis odioſum, quàm ſpolium ſimplex.*

43 *Reſeruatio beneficij licèt obſtet agenti ſpolio, non tamen obſtat agenti ſpolio attentato.*

44 *Monachus ad nutum Abbatis amouibilis, ſpoliatus ab eo lite pendente, reſtituitur, licet aliàs non eſſet reſtituendus.*

45 *Spolium attentatum committens appellatione pendente, cenſetur ſuæ appellationi renunciare, ſecundum commun. opin.*

46 *Spolium attentatum commiſſum cum violentia perſonali, non excluditur per exceptionem non iuris agentis ad illius reuocationem.*

Niſi ſpoliatus violenter eodem modo ante ſuum ſpoliatorem ſpoliaſſet, nu. 47.

48 *Attentata ad inſtantiam eius de cuius non iure conſtat, non ſolum non reuocantur, quando certum eſt ſibi nullum ius competere, verum etiam ſi ſatis veriſimile ſit ſibi ius non competere.*

49 *Gratia Si neutri, ex eo, quia quandoque poteſt ſortiri effectum, excludit exceptionem non Iuris, de qua daretur contra petentem attentatorum reuocationem.*

50 *Reuocatio attentatorum facta per viam gratiæ ad inſtantiam partis, eſt reuocanda, ſi incipiat conſtare de non iure illius qui reuocationem obtinuerat.*

51 *Executio facta pendente appellatione, quæ non habebat effectum ſuſpenſiuum, ſed tantum deuolutiuum, ſi in ſecunda inſtantia feratur ſententia infirmatoria primæ, reuocatur.*

52 *Exceptio non iuris agentis ad reuocationem attentatorum, illam non impedit, quando ſumus in cauſa profana, ſecundum commun. opi. vt nu. 53. licet aliqui contra, vt nu. 56.*

Quæ etiam tutior videtur, & ab ea in iudicando, & conſulendo non eſſe diſcedendum ſecundum aliquos, num. 54.

55 *Reuocatio attentatorum in cauſa profana, licèt fiat etiam ad inſtantiam illius de cuius non iure conſtat, poſſeſſio tamen rei ſibi non reſtituitur.*

58 *Attentata licet ad inſtantiam illius de cuius non iure conſtat regulariter non reuocentur, ex officio tamen Iudicis reuocari poſſunt.*

59 *Poſſeſſio tamen non reſtituitur illi de cuius non iure conſtat, ſed ſequeſtratur, de ſtilo Rotæ.*

Niſi dicas, eſſe reſtituendam poſtquam per aliquod tempus ſtetit ſub ſequeſtro, vt ſuprà, nu. 57.

60 *Cauſa vbi eſt intricata, & non habet bonum odorem, conſueuit Rota ſuſpendere etiam res iudicatas, & ſequeſtrare Beneficium, & deinde cognoſcere de bono iure in negocio principali.*

Idem ſi poſſeſſio multiplices pateretur difficultates, numero 61.

Vel attentata eſſent multum antiqua, vt nu. 62.

63 *Exceptio quod conſtet de non iure agentis, ad reuocationem attentatorum, illam non retardat, ſi indiget diſcuſſione, & infrà nu. 83.*

64 *Reuocatio attentatorum, & reſtitutio, quæ fieret ex officio Iudicis ad peccatum euitandum, non impeditur ex obiectu defectus proprietatis notoriæ.*

65 *Notorium non ius Actoris, vt impediat reuocationem attentatorum, debet reſultare ex confeſſione Actoris, ſecus ſi ex alijs probationibus: licet aliqui contra, vt numero 68.*

66 *Spoliatus non reſtituitur vbi notoriè conſtat de non iure ipſius, reſultante ex illius confeſſione, vel per rem iudicatam, ſecùs ſi aliundè, quia iſta materia ſtrictè procedit.*

67 ** Confeſſio & ſententia faciunt rem notoriam.*

69 *Poſſeſſor non eſt ſua poſſeſſione priuandus, etiam ſi confiteretur ſe nullum ius poſſidendi habere, antequam clarè appareat de iure aduerſarij.*

70 *Confeſſio ex qua reſultat non ius confitentis ad effectum vt excludatur à reuocatione attentatorum debet eſſe clara.*

Secùs ſi non eſt omninò liquida, & recipit aliquam diſputationem, vel dubitationem, nu. 71.

72 *Executio rei iudicatæ impeditur, quando de illius iniquitate conſtat per confeſſionem partis, quæ ſit clara.*

73 *Conſtare de non iure petentis reuocationē attentatorum non dicitur, etiam ſi gratia, quæ contra eum allegatur, haberet decretum irritans.*

74 *Decretum irritans inficit titulum, & poſſeſſionem. Non tamen detentionem, vt nu. 80.*

75 *Regreſſum habens, ſi lite pendente capiat poſſeſſionem, & velit contra petentem reuocationem attentatorum allegare, quod conſtat de illius non iure ob decretum irritans, quod eſt in regreſſu, non impedit reuocationem.*

Niſi regreſſus eſſet iam iuſtificatus, vt nu. 76.

Idem ſi allegetur decretum irritans in caſu regulæ de valore, vt nu. 78.

77 ** Decretum de manutenendo, quando non dandum.*

79 *Probatio non veri valoris non inducit nullitatem tituli, quia poteſt probari contrarium.*

81 *Non dicitur de alicuius non iure conſtare, quouſque poteſt dicere de iure ſuo.*

82 *Actor in ijs caſibus, in quibus etiam ſi de illius non iure conſtat, fit attentatorum reuocatio, de aliquo ſuo intereſſe,*

ſtreſſe, etiam coloratè docere debet, ſecundum aliquos.

83 *Exceptio non iuris, vt in Beneficialibus impediat attentatorum reuocationem, debet eſſe taliter notoria, vt non requirat altiorem indaginem, & ſupra nume 63.*

84 *Exceptio non iuris, vt in beneficialibus excludat agentem ad attentatorum reuocationem, debet proponi coram Iudice competenti.*

Secus ſi coram incompetenti puta coram Iudice ſeculari ſecundum aliquos, num. 85.

86 *Conſtare notoriè de non iure alicuius dici non poteſt ante concluſionem in cauſa.*

Niſi conſtaret per confeſſionem partis, vt numero 88.

87 *Conſtare de non iure non dicitur, quouſque poteſt de iure doceri.*

89 *Conſtare alias dicitur id, de quo ex probationibus & indicijs, vel per Inſtrumenta conſtat.*

90 **Conſtare dicitur, quando de aliqua re ſufficienter conſtet.*

91 *Regula alicuius productiore, an dicatur conſtare, de non iure illius, qui aliquid contra Regulam feciſſe prætenditur, remiſſiue.*

92 *Clarè conſtare de non iure tunc dicitur, quando iura partium ſunt plenè deducta, & diſputata.*

93 *Certum id dicitur, quod non poteſt deduci in dubitationem.*

1 QVæritur † ergo primò, an exce-
ptio notorij nō iuris, impediat
reuocationem attentatorum.
2 Triplex † videtur fuiſſe opin.
vt colligitur ex his quæ ponit
Franc. in c. bonæ, ſub nume. 15.
verſ. ſeptimo, de appella. & Af-
flict. deciſ. 98. Pulchrum, in fi. & poſt eos animaduer
tit etiam Grauat. apud Veſtr. in praxi Rom. Cur.
lib. 8. c. 4. ſub num. 40.
3 Prima negatiua, † quod huiuſmodi exceptio nō
obſtet, ſed quod immò illa non obſtante ex priui-
4 legio ſint attentata indiſtinctè reuocanda † adeo,
quod etiam ſi eſſemus in Beneficialibus, illa pro-
cedat. Quam tenuerunt Imola & Petr. de Peruſ.
quos refert Franc. d. c. bonæ, nume. 15. & Anton. &
Franc. ibi, in c. ad decimas, ſub nume. 8. verſ. quin-
to limita, de reſtit. ſpoliat. in ſexto, prout refert Di-
dac. Practic. quæſt. c. 23. nume. 4. verſ. quinto hæc re
uocatio, quinimmò, ibi ad finem dictæ quintæ de-
5 clarationis † videtur atteſtari hanc frequentiori
Doctor. conſenſu approbatam, licet ipſe eam (qua-
tenus eſſemus in Beneficialibus) non teneat. Qui-
bus adde quod hanc opinionem ſenſit etiam Franc.
in c. 1. ſub nume. 5. verſ. cogita tamen, quia tex. & c.
vt lite pend. in ſexto. Et moti videntur Doctor. &
6 Iure, & Ratione, Iure ſcilicet, † per tex. in c. ſi con-
ſtiterit, extra, de accuſat. inducendo, vt per Franc.
ibi, in verſ. ſed aduerte, necnon per tex. in d. cap. 1.
Vt lite pend. in ſexto, ponderando ſecundum Fran.
ibi, ſub num. 5. quod ille tex. inducit ibi nullitatem
actus ipſo iure, ita vt ipſa litis pendentia inducat
actus nullitatem, nec curetur, an conſtet, vel non
conſtet de iure litigantis, vt latiùs ibi per eum. Ra-
tione uerò, quia etiam is, de cuius non iure conſtat,
7 † poteſt dicere, quod ſua multum interſit attentata
reuocari, tum propter fructus medio tempore per-
ceptos, qui ſibi deberentur, tum quia præſuppoſito,
quod attentatum de cuius reuocatione agitur fuiſ-
ſet commiſſum in ſpoliando Actorem ſua poſſeſ-
ſione propria authoritate, ſi fieret reuocatio atten-
tati, & conſequenter ſibi reſtitueretur poſſeſſio, &
deinde Reus rem, vt præfertur reſtitutam, peteret,
poſſet ſibi obijcere, quod omnes ius ſuum amiſit,
quando rem propria authoritate occupauit, per l.
ſi quis in tantam, C. vnde ui.
Secunda autem videtur eſſe opinio contraria,
8 † quæ ſimpliciter, & abſque diſtinctione conclu-
dere videtur, quod immò ille de cuius non iure con
ſtat, non debet admitti ad petendum reuocationem
attentatorum, prout dicit formaliter Ægid. deciſ.
356. incip. Ille de cuius non iure, vbi ſubdit, quod
in hoc omnes concordant, & ſenſit etiam Afflict.
dicta deciſ. 98. in fin. & ante eos Lap. & Gemin. in
cap. 1. Vt lite pend. in 6. vt refert, licet non ſequatur
Franc. ibi, nume. 5. * Eandem opin. quod exceptio
proprietatis notorio admittenda ſit contra agen-
tem viam attentati, tradit etiam Bened. Capra, in
tract. de notoria in quarto membro principali, nu-
me. 53.]
Tertia demum eſt opin. diſtinguens inter Bene-
9 ficialia, & profana, † vt quando ſimus in Benefi-
cialibus, exceptio notorij non iuris, obſtet petenti
10 reuocationem attentatorum, † ſecus ſit in profa-
nis. Hanc diſtinctionem poſuit Caſſad. deciſ. 3. pe-
tens reſtitutionem, ſub nume. 5. verſ. & pro hoc, de
reſtitut. ſpoliat. ſenſit Rota deciſ. 2. alias 7. Nota
quod vbi agitur, de reſtitut. ſpoliat. in antiq. & de-
ciſ. prima, alias 46. Nota quod vbi aliquis, de ord.
11 cognit. in antiq. & † quod ſpoliatus Beneficio non
ſit aliquo modo reſtituendus, ſi contra eum obijci-
tur notorius tituli defectus, commu. eſſe opin. &
in Iure veriſſimam, notiſſimè teſtatur Viuius, Com
mun. Opin. lib. 2. Opin. 258. incip. Spoliatus, quæ
12 licet loquantur in ſpolio, † ab eo tamen ad atten-
tata etiam in iſta materia ſolet quandoque argum.
ſumi, vt patet in deciſ. 2. aliàs 52. Ad inſtantiam,
Vt lite pend. in nou. & pro primo capite huius di-
ſtinctionis eſt deciſ. & Rotæ 2. aliàs 14. fuit dubita-
tum, de reſtitut. ſpoliat. in nou. & Ægid. deciſ. 101.
Si conſtat, quæ loquuntur in Beneficialibus, & con-
cludunt talem exceptionem agentem debere re-
pellere; Hanc diſtinctionem expreſsè tenet Franc.
in d. c. bonæ, ſub nume. 15. col. 4. in fi. vbi poſt Imo.
ibi, & Butrig. & Gemin in c. ad decimas, ſub nume.
10. de reſtitut. ſpoliat. in ſexto, inquit, poſt relatas
varias opiniones, & fundamenta, quod in Benefi-
13 cialibus † & vbi vertitur periculum animæ, tenen-
dum eſt, quod talis exceptio obſtet petenti reuoca-
tionem attentatorum. Eandem ſecutus eſt Alex.
in conſil. 99. Viſis, nume. 4. lib. 5. & Oldrad. conſil. 1.
In cauſa Eboracen. colum. penult. verſ. nec priuile-
gium reſtitutorij Iudicij, iuncto verſ. nec obſtat ſi
diceretur. Afflict. deciſ. 98. Pulchrum, in fi. quem
refert, & ſequitur Hier. de monte, in tract. fin. reg.
capit. 108. nume. 5. & Philipp. Prob. in addit. ad
Io. Monach. in dicto c. ad decimas, num. 1. & Didaci
Practic. quæſt. cap. 23. ſub nume. 4. verſ. quinto hæc
reuocatio, in fi. & Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8.
cap. 4. num. 16. & Grauat. apud eum, nu. 39. Quam
etiam tenet poſt alios Bero. in conſi. 57. In cauſis,
num. 22. lib. 3. remittens ſe ad latius per eum dicta,
in c. in litteris, de reſtit. ſpoliat. Eandem opin. quod
in Beneficialibus huiuſmodi exceptio non obſtet,
tenet, & receptiſſimam eſſe dicit nouiſſimè Per.
Ant. Anguiſſol. conſi. 15. Ad euidentiam ſub nu. 23.
lib. 4. prout eandem etiam in Beneficialibus lo-
quens, tenet Iacob. Henric. in conſil. 52. In caſu, nu.
1. lib. 2. Et pro hac opinione plurimum facere vi-
detur, quod aliàs dicit Mohed. in Recollect. ſuis
14 deciſ. 127. Bonorum, dum vult, † quod fœmina
agens ad reuocationem attentatorum in cauſa feu-
dali, & ſic profana, reſtituitur ad illum ſtatum, quã-
uis ex quo fœmina regulariter eſt incapax feudi,
per hoc poſſet dici, quod appareret de non iure
ſuo.

Digitized by Google

ſuo. Eſt autem aduertendum, tam circa primum,
quam circa ſecundum caput hujus diſtinctionis,
quòd licèt illa vera ſit in ſe, & ex tot Docto.autho-
ritatibus illa poſſit merito dici communis opi. non
defuerunt tamen, qui contrarium dixerunt, prout
de ſecundo, quod etiam in profanis exceptio non
iuris obſtet petenti huiuſmodi reuocationem, ſatis
patet ex his, quæ dicemus infra, in prima limit.nu-
me.53. in fi. Et quoad primum diſtinctionis caput
15 † contrarium poſuit Menoch. de recuper. poſſ. in
17.Remed.num.32.verſ.quæro quarto, vbi voluit,
in beneficialibus non poſſe obijci exceptionem no-
16 torij defectus tituli,& poſt alios, de quibus ibi, † vi
detur teſtari etiam circa hoc de commu.opi. prout
& de eadem commu. opin. videtur atteſtari etiam
Didac.vbi ſuprà, circa n.dum inquit, priorem opi,
frequentiori calculo approbatam, & prior opin.
quam ibi ille ponit in princ. verſ.quinto hæc reuo-
catio, num.4.poſt Franc.& Ant.in cap.bonæ, de ap-
pell.& Franc.in c.ad decimas, de reſtit.ſpoliat.in 6.
& Deciſ.in c.ex parte, col. fin. de Reſcript.illa eſt,
quod in cauſa, quæ tractatur ſuper Beneficio Eccle
ſiaſtico fiat reuocatio, etiam ſi obijciatur notorius
defectus Iuris,& conſequenter quod in beneficiali-
17 bus non obſtet ſupradicta exceptio, † Quorum at-
teſtationes de commu.valde verendum eſt, ne for-
ſan oſcitanter, & non viſis in fonte Authoribus,
quos allegant, factæ fuerint.Nam ſi diligenter om-
nia conſiderētur, nec prædicta opin.Menoch.(nam
Didac.illam non tenet, licèt de commu.fuerit atte-
ſtatus) nec illorum atteſtatio de communi vera eſt;
nam pleriqùe eorum, & ferè omnes, quos ibi in id
citat, aut verè non dixerunt id ad quod illi eos ci-
tant, aut id eos dixiſſe ex eorum ſcriptis vix extor-
queri poteſt, inter cęteros enim Didac.vbi ſuprà, in
prin. ad hoc allegat Ant. & Franc.in c.bonæ de ap-
pell.qui licèt varias opiniones referant, concludunt
tamen, quod in Beneficialibus talis exceptio admit
titur, allegat etiam Fran.in c.ad decimas, qui minus
facit, vt dicemus proximè, dum ponderabimus alle
gata per Menoch.Similiter Dec.in c.ex parte, nul-
lum verbum facit de hoc, ſimiliter etiam Menoch.
ad hoc allegat Franc.in c.non ſolum, nu.3. in 4.no-
tab.de appella.in 6.Lap.& Gemin.in c ad decimas,
(alios qui hanc opin. tenent referentes) de reſtitu.
ſpoliat.& Alex.in conſi.99.num.9.lib.5.qui omnes
ſi rectè ponderetur, non tenent, quod in beneficia-
libus non poſſit opponi dicta exceptio, prout Me-
noch.opinatur, ſed imò contrarium in effectu con-
cludere vidētur, quamuis enim dicant ſimpliciter,
& generaliter quod exceptio prædicta non obſtat;
quia tamen omnes in dictis locis in contrarium vi-
debant eſſe Rotam deciſ.2.aliàs,14. Fuit dubitatū,
de reſti.ſpoliat.in nou.quę volebat, quod vbi noto-
riè conſtaret de non iure petentis reuocationem,
non fieret reuocatio, Pro ſolutione contrarij omnes
ſupra dicti reſpondent, quod illa loquitur in Bene-
ficialibus,(& conſequenter fatentur, quod in Bene
ficialibus dicta exceptio obſtet ſecundum terminos
dictæ deciſ.) ſecus autem eſſe in alijs profanis; Eſt
etiam verum, quod Lap. & Gemin.in dicto cap.ad
decimas, referunt Innoc.id tenuiſſe, in cap.2. de re-
ſti.in integrum, qui tamen in libro meo id non di-
xit, ſimiliter allegat Rip.in c.ſæpe, nu.11. de reſtit.
ſpoliat. qui non loquitur de exceptione non iuris,
ſed de exceptione Dominij, & proprietatis, quam,
& nos regulariter contra attentata non poſſe oppo
ni, dicemus latius infra, in 10.q.num.7. Nec etiam
Ant.de Matthæis per eum allegatus, in §.nihil com
mune, num.55. in fine, loquitur de hac exceptione,
ſed de coloratione tituli, prout etiam, & deciſio.
Aegid.49.101. & 286. per eum citatæ, & fere om-
nes authoritates per eum allegatæ, loquuntur de
coloratione prædicta, Quinimmò, in dicta deciſio.
101.vbi loquitur de exceptione non iuris, tenet ab-
ſolutè, quod ſi conſtat de non iure petentis ſe reſti-
tuij ad poſſeſſionem beneficij per modum attenta-
ti, ille talis repellitur; Nec etiam Didac.(quem Me
noch.allegat) defendit hanc opin. quod in Benefi-
cialibus hæc exceptio non debeat obſtare, quinim
mò, videtur opinionem Rotæ (quæ in Beneficiali-
bus hanc exceptionem admittit) etiam Didacus te-
nere, cum illam etiam ratione comprobet, vt patet
per eum ibi, in verſ.id circo. Rotæ opinio poteſt
comprobari, & c. Ex tot authoritatibus ibi per Me
noch. congeſtis ſolus Oldrad.quem allegat in conſ.
206.In cauſa Carnocen.colum.2.verſ.ad ſecundam
quæſt.videtur facere pro opinione ſua, cuius tamen
authoritas nō videtur multi facienda, tum quia val
de ſuboſcurè, imò non pro reali fundamento quæ-
ſtionis, de qua ibi, ſed valdè incidenter id protuliſſe
videtur; tum etiam, quia idem Oldrad.ſibi parum
conſtans, contrarium clarè affirmauit in conſ.1. In
cauſa Eboracen.col.2.verſ nec priuilegium reſtitu-
torij Iudicij, & c.vbi expreſsè tenet, quod in ſpiri-
tualibus, ne detur alicui materia peccandi, non fit
reuocatio, quando conſtat ſpoliatum nullum ius ha
bere,& loquitur ibi de ſpolio attentato, vt patet ex
his, quæ ponit idem ibi, tam in princ.quam in fi.di-
cti conſilij. Ex quibus euidenter apparet, quod hæc
opin.quod in Beneficialibus agenti ad reuocationē
attentatorum, obſtat exceptio notorij non iuris, tā-
quam & melioribus fulcita rationibus, de quibus
dicemus proximè in comprobatione regulæ infra
ponendæ, & pluribus, & grauioribus ſuffulta Au-
18 thoritatibus † & verior, & cōmunior dicenda eſt,
prout eam commu.eſſe teſtatus eſt nouiſſimè Oſaſ.
in deciſ.Pedemont.116.Ex actis, ſub nu.2.imò pau-
lo inferius, ſub nu.10. licet videatur dubitare de de
ciſ.Caſſad. ſuprà alleg.ſubdit tamē, quod putat con
trariam ſententiam celebriorem: quæ vt ex eo colli-
gitur, eſt iſta, quam proximè firmauimus. Et tenen-
do eam, ad motiua ſupra allegata pro prima opin.
19 reſponderi poteſt, † & primò ad tex. in dicto ca. ſi
conſtiterit, de accuſ.quod dū tractatur ibi de reſti-
tutione poſſeſſionis, tanquam poſt appellationem
captæ, & ſic dum agitur de reuocatione attentati,
non ſolum præſupponitur ibi quod conſtaret de
non iure ipſius ſpoliati, ſed imò, quod ipſe bonum
ius foueret, dum præſupponitur in verſ. cæterum,
quod eccleſia fuerit ſibi canonicè conceſſa; Præte-
rea, & ſecundo, quod dato, quod ibi poſſet conſide-
rari defectus iuris petentis reuocationem, ille ta-
men non erat notorius, prout ſunt termini quæſtio
nis, de qua agimus, vt conſiderat Didac.d.cap.23.
ſub nu.4. verſ.nec oberit text.in c.ſi conſtiterit. Ad
text.verò in c.1.vt lite pend.in 6.ponderādo vt per
Franc. ibi, reſponderi poteſt: quod re vera Franc.
ibi id protulit dubitanter, & cogitandum reliquit;
Ad rationem verò de prætenſo intereſſe, præſertim
ratione fructuum, poteſt primo reſponderi, quod
non eſt abſolutè verum, quod fructus ſibi debean-
20 tur † immò ſunt qui dicant, quod is de cuius non
iure clare conſtat, excluditur etiam à petitione fru-
ctuum præteriti temporis, de quo per Pariſ.in cōſi.
12. In iſto Iudicio, num.5. & pluribus ſequentibus,
lib.4. Secundò, quod non ſola ratione, quia petens
hoc caſu non habeat intereſſe, denegatus ſibi reuo-
catio, ſed & aliæ ad ſunt rationes, de quibus proxi-
mè dicemus, num.22. Quando autem in aliqua di-
ſpoſitione concurrunt plures rationes, quamuis
vna ceſſet, per hoc non ceſſat diſpoſitio, iuribus
vulg.

Digitized by Google

vulg. Et ſecundum hanc 3. opinionem eſt in propo-
ſito formanda.
21 REGVLA, † quod petenti reuocationem at-
folio 109 tentatorum obſtet exceptio, quod notoriè conſtat
n. 217 de ſuo non iure, quam licèt ita generaliter, & vni-
uerſalibus verbis concipiamus, propter limitatio-
nes infrà ponendas, illa tamen quatenus reſpici-
mus illum articulum, an in Beneficialibus, aut pro-
fanis prædicta exceptio obſtet, verè loquitur, & vir-
tualiter in Beneficialibus: quia id de cauſa profana
ponitur infra pro prima limi. huius Regulæ. nu. 49.
22 Quæ regula multiplici nititur ratione: Prima, † ne
Iudex talem petentem authorizzet in ſuo delicto,
quam rationem poſt gloſ. Innoc. in c. ſignificaſti, de
diuort. poſuit Rot. deciſ. 13. alias 348. Nota quod
ſi conſtat. de reſtit. ſpoliat. in antiq. Et Aegid. in de-
ciſ. 101. Si conſtat de non iure, & refert Caſſad. de-
ciſ. 3. petens, ſub nu. 4. de reſtit. ſpoliat. & etiam Ve-
ſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. cap. 4. ſub num. 16. Se-
23 cunda ratio aſſignatur, † quia ſcilicet quando con-
ſtat de non iure, conſequenter conſtat etiam de non
24 intereſſe petentis reuocationem † & ſic petens ſi-
ne intereſſe eſt repellendus, ad not. in c. cum inter
Canonicos, de electiõ. in c. veniens, el 2. de teſtib.
Hanc rationem poſt Innoc. in c. conſtitutus, de fil.
presb. & in dicto c. ſignificaſti, poſuit Rota deciſ. 2.
aliàs, 55. Ad inſtantiam, Vt lite pend. in nou. & de-
ciſ. 7. aliàs, 505. Nota ad inſtantiam, Vt lite pend. in
antiq. Et Aegid. deciſ. 356. Ille de cuius non iure, &
Rota, deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt princ.
ver. ſed ſi conſtaret clarè, de reſtit. ſpoliat. in nou. &
reaſſumpſit Caſſad. dicta deciſ. 3. & Veſtr. dicto nu.
16. & ex recentioribus in materia reuocationis at-
tentatorum approbauit etiam Mandoſ. in tractatu
Commiſſion. formula 14. Commiſſionis attentato-
rum, in verbo, in graue damnum. Tertia illa aſſigna
25 tur ratio: † ne quando ſcilicèt eſſemus in Benefi-
26 cialibus, daretur per reſtitutionẽ poſſeſſionis † me-
diante reuocatione attentati, vitioſus ingreſſus, con
tra c. eum qui, de eo qui mit. in poſſeſſ. lib. 6. vt con-
ſiderat etiam Rota dicta deciſ. 2. aliàs 55. & Veſtr.
vbi ſupra, & Mil. in verbo, Attentata lite pendente
nunquam, fol. 30. in fine. Quarta demum huius di-
27 cti aſſignatur ratio: † ne ſcilicet per hanc reſtitu-
tionem & reuocationẽ detur occaſio peccati, quod
committeret petens reuocationem, percipiendo
fructus rei reſtitutæ indebitè, & ſine iure aliquo, vt
eleganter deducit Rota dicta deciſ. 2. aliàs, 55. Vt li
te pẽd. in nou. in additione ibi poſita, & in dicta de-
ciſ. 2. aliàs, 14. de reſtit. ſpoliat. in nou. nam propter
periculum animæ, notorius defectus iuris impedit
reuocationem attentatorum, vt poſt Butrig. & Ge-
min. ita tenendum eſſe affirmant Franc. in dicto c.
bonæ, ſub nume. 15. & Pariſ. in conſi. 12. In iſto, nu.
7. & 8. lib. 4. & hanc opin. quatenus Regula loqui-
tur in beneficialibus, firmat poſt multa etiam Di-
dac. dicto. c. 23. practic. qq. ſub nu. 4. in fi. Quæ con-
cluſio comprobatur Primò, quia in ſimili videmus
28 † quod in ſpolio non fit reſtitutio, quando noto-
riè conſtat de non iure ſpoliati, de quo vltrà dictas
deciſ. 2. aliàs 55. vt lite pend. in nou. & 7. aliàs, 105.
Vt lite pend. in antiq. eſt etiam deciſ. 2. aliàs, 7. No-
ta quod vbi, & deciſ. 24. alias, 625. Nota quod vbi
agitur, de reſtit. ſpoliat. in antiq. & deciſ. 1. aliàs 46.
Nota quod vbi, de ord. cognit. in antiq. quibus con-
cordat Boer. deciſ. 2. Beneficia electiua, nume. 34. &
fac. quæ ponit Gozzad. in conſ. 99. In hac cauſa, nu.
12. & melius per Alciat. conſi. 36. Breuibus, num. 5.
29 vbi teſtatur † hanc eſſe commun. opin. & procede-
re, non ſolum quando talis notorietas eſſet reſpe-
30 ctu iuris agentis, † verum etiam ſi fundaret inten-
tionem excipientis, & per Io. Bapti. Ferret. in conſ.
101. In cauſa, nu. 18. lib. 1. Secundò, quia in ſimili vi
31 demus, quod quando † Iudici cõſtat, quod quis nul
lum ius habeat in hæreditate, debet illum repelle-
re, vt eſt communis opinio, de qua teſtatur Rum.
in conſ. 145. Quamuis, nu. 8. li. 3. Et ex præmiſſis ſa-
tis apparet Regulam præfatam, & rationibus, &
authoritatibus ſufficienter eſſe firmatam. Quam
veram, & communiorem eſſe atteſtatus eſt nouiſſi-
me (etiam generaliter prout nos in conſtituenda
regula præfati ſumus) Mandoſ. in tract. Commiſ-
ſion. 14. formula Commiſſionis attent. in verbo,
Cauſam, & Cauſas, colum. 8. ſub. verſ. quo ad ſepti-
mum priuilegium, licet, & ipſe paulò infra in verſ.
pro concordia opinionum, diſtinctionem adhibeat
inter Beneficialia, & profana, de quibus dicemus
infra in prima limit.
AMPLIARI Poteſt prædicta Regula.
32 Primò, vt procedat, † etiam ſi conſtaret per con-
feſſionem, vel aliàs etiam de non iure ipſius Rei, &
poſſeſſoris hanc exceptionem opponentis; quia ni-
hilominus actori reuocationem petenti obſtaret,
& quamuis hoc abſolutè, & ſpecificè non ponant
Doctor. & ſolum id ſenſerit Caſſad. deciſ. 3. Petens,
ſub nu. 4. de reſtit. ſpoliat. dum loquens de exceptio
ne notorij non iuris in materia attentatorum, inter
33 alia facit hoc fundamentum, poſt Innocen. † quod
quando conſtat de non iure Actoris, etiam ſi con-
ſtet de non iure quoque ipſius Rei, non per hoc
Reus eſt amouendus à poſſeſſione, immò aliqui in
34 ſpolio loquentes, dixerunt, † quod exceptio non
iuris ipſius ſpoliati, non obſtat, niſi etiam copulati-
uè conſtet etiam de iure ipſius ſpoliantis, vt poſt
Dec. in conſ. 191. col. pen. & alios ibi allegatos ſen-
ſit Menoch. ſeu Mauis Collegium Papien. in 3. Re-
ſpon. Cauſ. Finarien. ſub num. 31. Ego tamen etiam
in materia noſtra firmari poſſe reor, tum ex ratio-
ne prædicta, pro quo eſt deciſ. Rotæ 6. aliàs, 70. No-
ta quod vbi conſtat, de re iudic. in antiq. & melius,
deciſ. 4. aliàs, 160. Reus, & poſſeſſor, de re iudic. in
nou. vbi in verſ. nec obſtant, videtur ſentire, quod
hæc Concluſio procedat, etiam ſi ageretur via atten
tatorum, dum reſpondet ad illud, quod etiam in at-
tentatis non fit reſtitutio, quando notoriè conſtat
de non iure agentis ad attentata, & aſſignat ratio-
nem diuerſitatis, inter caſum, & caſum; tum etiam,
35 quia videmus † quod Reus de cuius non iure con-
ſtat, poteſt contra Actorem dare obiectus, vt eſt de-
ciſ. Rotæ 7. aliàs, 419. Nota an Reus, de except. in
36 antiq. & ſupradicta deciſ. 4. aliàs, 160. † cum ſuf-
ficiat reo vincere per non ius Actoris, & melius ſit,
quod ille remaneat in ſua poſſeſſione, quam dare
alteri vitioſum ingreſſum, quia ſi ille erit iniuſtus
poſſeſſor, poterit à ſuo Ordinario remoueri, vt con-
ſiderat Rota dicta deciſ. 7. Vndè, ſi Reus hoc caſu
poteſt dare obiectus, multò magis debebit poſſe op
37 ponere hanc exceptionem non iuris Actoris † quæ
licet videatur obiectiua, tamen poſſet euenire ca-
ſus, quod eſſet etiam de iure dantis, cum ſufficiat,
quod etiam per indirectum Reus oſtendendo Acto
ri ius non competere, includat validitatem iuris
ſui, ſecundum Caſſad. deciſ. 2. In eadem cauſa, de ex-
ceptio. & fac. Rota, deciſ. 18. alias, 828. Nota quod
materia, de exception. in antiq. quoniam ad hoc, vt
38 articulus † dicatur de iure dantis, non conſidera-
tur ſolum an in perſonam, vel formam alterius ali-
quid incidat, ſed conſideratur ſolum an cauſa vn-
de competit Ius agendi, vel excipiendi, directè de-
ſcendat à iure dantis, ut declarat Rot. deciſ. 1. aliàs
36. Fuit dubitatum, nu. 3. de accuſat. in nou. * Et ad
præmiſſa plurimum facit id quod notabiliter dixit
Com-

Compoſtellan.in c.mandatum, de Reſcript. quem
refert & ſequitur Speculat.in tit. de Action.& pe-
tion.§. ſuper petitionibus,nume. 8. verſ.ſed quid ſi
Reus.Panorm.in c.cum ſuper,num.9.de cauſa poſ-
ſeſſ.& propriet.& in c.ex conqueſtione, num.15.de
reſtit.ſpoliat.& poſt Rot.d.deciſ.7. de except.in an
tiq.& Archid.in c.multi,2.q.1.col.2 & Imola,in c.
vnico, col.6.uerſ.quandoque uerò Actore non pro-
bante,extra,de Eccleſ.benef. & alios per eum alle-
gat.Sequitur etiam Feli.in c.1.ſub nu.8. verſ. quod
autem in hoc iudicio,de exception. Sequitur etiam
Purpurat.& ibi quoque Dec.nu.14.in l.qui accuſa-
re, C. de edend. dum voluerunt,quod Regula vul-
39 garis quæ habet,quod Actore non probate, Reus
abſoluitur, procedit, etiam ſi de non iure Rei con-
ſtaret, etiam per ipſius confeſſionem; quod etiam
tenuit poſt Dec.ubi ſui ſupra,Ceſal.conſ.26.nu. 11.
lib 1.& idem Dec.in c.dilecto, ſub num.3.verſ.benè
facit dictum,de appellat. Veral.deciſ.11.num.2. lib.
1.in impreſſis.] Quæ ampliatio neceſſario limitan-
da eſt, vt procedat in Reo, qui poſſeſſionem cæpe-
40 rit ante litem motam, † ſecus ſi poſt litem motam
fuerit intruſus, cum enim ille hoc caſu non poſſit
dare obiectus,vt tradit *(ita illud dictum Compo-
ſtell.declarando)] Rota,deciſ.5.aliàs,433. Nota nū
quid Reo, Vt lite penden.in antiq. & iterum inter
deciſ.Biſignett.deciſ.1.Nunquid, eod.titu. Vt lite
pend. non poterit etiam hanc exceptionem oppo-
nere.* Sequitur etiam Roman.conſ.347.col.1.verſ.
hæc autem vera ſunt.] Pro qua limitatione fac.quia
in iſto intruſo lite pendente ceſſat ratio, de qua ſu-
pra,quod melius ſit tueri Reum in poſſeſſione,quā
dare Actori vitioſum ingreſſum, quia intruſus litē
pendente,videtur quod etiam lite pendente poſſeſ-
ſionis commodo priuari poſſit, vt diximus ſupra,
in 2.parte,cap.4.de attent.lite pend.in 2.declaratio
ne quartæ declarationis principalis,num.46.

41 Secundo amplia,† vt procedat, etiam ſi ſimus in
ſpolio attentato,ut eſt deciſ.Rot.13.aliàs,348. No-
ta quod ſi conſtat,de reſtit. ſpoliat. in antiq. & vis
42 huius ampliationis conſiſtit in hoc,† quia ſpolium
attentatum dicitur eſſe magis odioſum, vt tradunt
Doctor.in l.naturaliter, §. nihil commune, vbi Iaſ.
num.130.& Ripa num.67.ff. de acquirenda poſſeſ-
ſione,& poſt Alex in conſ.99.Viſis, lib.5. tradit Si-
giſmod.Loffred.in conſ.21.Quoniam,num.6. Hinc
43 videmus,quod licet agenti ſpolio obſtet † reſerua-
tio beneficij,Rot.deci.2.aliàs,7.Nota quod ubi agi
tur.de reſtit.ſpoliat.in antiq.in ſpolio tamen atten-
tato illa non obſtat, quo minus attentata ſaltem ex
officio reuocentur.Rot.deciſ.11.aliàs,56. Vota qđ
vbi aliquis, de cauſ. poſſeſſ. & propriet. in antiq.
44 † Et ſimiliter quod ſi Monachus habens Prioratū
ad nutum Abbatis amouibilem,ſi illo ſpolietur,non
reſtituitur,niſi ſit ſpolium attentatum Rot.deciſ.1.
aliàs 1. incip. Primo quod Monacho, & deciſ.23.
aliàs,359.Nota quod Monachus, de reſtit. ſpoliat.
45 in antiq.† Hinc etiam videmus, quod committens
ſpolium attentatum,dum pendet appellatio, cenſe-
tur ſuæ appellationi renunciare ad not. per Do-
ctor.in c.an ſit,præſertim Franc.numer.4. qui dicit
hanc commun.opinionem,& Dec.num.1.de appel-
lat.& idem Dec.in conſ.103.In cauſa, poſt princip.
46 lib. 1. † Quam ampliationem limita,niſi ſpolium
attentatum fuiſſet factum cum violentia perſona-
li,vt conſiderat Ant.de Matthæis,in repet. §. nihil
commune,l.naturaliter.ff. de acquir. poſſeſſ.in 15.
fallent.princip.ſub num.49.verſ.primum caput,qui
hoc latius deducit, præſertim authoritate Rotæ, in
ſimili,deciſ.16.aliàs, 393. Si A. conferatur,in vlti-
mis verbis,de reſtit. ſpoliat.in nou. Sublimitando
47 tamen, † niſi ſpoliatus violenter eodem modo ſuū
ſpoliatorem antea ſpoliaſſet, vt ibidem per eum,
verſ.quod tamen limito.

48 Tertiò,† vt procedat, non ſolum quando ita eſt
notorium,quod certum eſt Actori nullum ius com
petere,verum etiam, quando ſatis eſt veriſimile ſi-
bi nullum ius competere,vt poſt Abbat.in c. in lite-
ris,col.penult.de reſtit.ſpoliat. tradit Caſſad. deciſ.
3. Petens reſtitutionem,circa finem, verſ. & pro
hac deciſ.de reſtitutione ſpoliatorum, quod etiam
videtur ſecutus idem Caſſad.deciſ. 4. Fuit dubita-
tum,ſub numer.4.de reſtitu.ſpoliat.Eſt tamen circa
49 hanc Ampliat.aduertendum, † quod ad repellen-
dum hanc exceptionem non Iuris petentis atten-
tatorum reuocationem, ſufficeret, quod paſſus at-
tentata allegaret aliquod ius, vel aliquam gratiam
quæ poſſet locum quandoque habere, prout conſi-
derabant aliàs Domini in vna Auerſana *Beneficio-
rum* coram.Quiroga 16. Nouembris,1556.in qua,
cum Epiſcopus attentaſſet,& ad excludendum Ni-
colaum à reuocatione attētatorum, allegaret quod
per prouiſionem quam ipſe Epiſcopus obtinuerat
à Papa de Beneficio uacanti in Curia, conſtabat de
non Iure Nicolai, ipſe uero Nicolaus produxiſſet
Gratiam,Si neutri, quam obtinuerat, contrà quàm
Epiſcopus allegabat, quod illa non erat attenden-
da,quia erat conditionalis, & conſequenter adhuc
conſtabat de non iure Nicolai, fuit tandem reſolu-
tum, quòd Epiſcopus purgaret attentata, eo quia
ſufficiebat,quod Gratia Si neutri, poſſet habere lo-
cū. Vndè,ex his poteſt colligi,quod ad excludendā
exceptionem non iuris,ſufficit,quod paſſus attenta
ta,producat aliquod ius quod in potentia ſit conſi-
derabile,vt valeat ſortiri effectum.

Quartò,videtur poſſe ampliari, & notabiliter,
50 † vt exceptio iſta non iuris Actoris, non ſolum im
pediat reuocationem attentatorum, verum etiam
ſi attentata fuiſſent reuocata, & poſt illorum reuo-
cationem inciperet conſtare de non iure ipſius A-
ctoris, reuocatio prædicta ſi fuerit facta per viam
gratiæ ad inſtantiam partis,ueniat reuocanda, ut la
tius dicunt Lap. & Gemin. quos ibi etiam refert
Franc.in c.primo,ſub num.5.Vt lite pend.in 6. Pro
qua ampliatione plurimū facit id quod dixit aliàs
Bald.Nouell.in tractatu de Dote, in 12. & vltima
51 parte,q.23.ſub nu.69.& 70. † quod ſi lata ſenten-
tia pro dote (à qua quoad effectum ſuſpenſiuū non
licet appellare) ſi quoad deuolutiuum cauſa ap-
pellationis ſit commiſſa, & interim ſit facta execu-
tio, licèt dicta executio non reuocetur tunc per viā
attentati, ſi tamen in ſecunda inſtantia feratur ſen-
tentia contra dotem infirmatiora primæ, tunc etiā
illa executio reuocatur, quod ex eo prouenire di-
cendum eſt,quia lata ſecunda ſententia (quæ facit
notorium) incipit conſtaret de non iure illius, qui
obtinuerat executionem pendente appellatione.
Et huc referri poſſent omnes alij caſus, in quibus
executio fieri poteſt,etiam pendente appellatione,
ex eo quia illa licet deuoluat, tamen non ſuſpen-
dat,& in quibus lata poſtmodum ſententia in fauo
rem appellantis executio reuocatur beneficio in-
iuſtitiæ, & conſequenter in omnibus caſibus, in
quibus attentata reuocantur per ſententiam latam
in cauſa appellationis, & ſic beneficio iniuſtitiæ, de
quibus aliquid diximus ſupra,capitu.21. quibus,&
quot modis attent.reuoc. numer. 31. & melius ſub
num.20.

LIMITATVR Prædicta Regula

52 Primò,† vt non procedat in cauſa profana,ſecun
dam diſtinctionem ſuprapoſitā in 3. opinione, nu.
9.& 10.ex intentione Rotæ deciſ.2. alias, 4. Nota
quod

quod vbi agitur, de reſtit. ſpoliat. in antiq. & alio-
rum dicto loco allegatorum. Quibus adde Mil. in
verbo, poſſeſſorio recuperandæ agens, neceſſe ha-
bet, & ca. fol. 281. vbi hanc diſtinctionem inter Be-
neficialia, & profana expreſsè ponit, poſt Lap. &
alios, in c. ad decimas, de teſtit. ſpoliat. in ſexto. Et
53 hanc opin. quando ſumus in cauſa profana, † quod
talis exceptio non obſtet, cõmunem dixerunt Apo-
ſtillantes ad Alex. in d. conſil. 99. vt refert Didac. d.
c. 23. practic. quæſt. ſub nu. 4. poſt princ. * & eãdem
uti communem ſecuta eſt nouiſſimè Rota Auinio-
nenſ. vt eſt deciſ. illius 8. nume. 4.] quamuis Viuius
Commun. Opin. lib. 2. Opin. 30. incip. Attentata,
verſ. quarto ampliatur, referat eoſdem Apoſtillan-
tes contrarium dicentes, quod immò Commun.
opi. ſit, quod etiam in rebus profanis talis exceptio
obſtet, de cuius atteſtationis relatione valde dubi-
tandum videtur, cum & contrariam atteſtationem
referat ex eiſdem Didac. vt ſuprà, & re vera iſta
opin. quod in profanis huiuſmodi exceptio non ob-
ſtet, verior videatur, & ipſemet Viuius, (& rectè)
54 ibi dixerit, † quod iſta eſt tutior, & quod ab ea in
iudicando, aut conſulendo non diſcederet. Eandem
quoque tenet Afflict. (dum loquitur in caſu ſuo in
profanis) deciſ. 98. Pulchrum, num. 6. & iterum de-
ciſi. 352. Quidam, num. 4. vbi tamen hanc Conclu-
55 ſionem declarat, † quod licèt fiat reuocatio atten-
tati, (puta poſſeſſionis lite pendente captæ) etiam
ad inſtantiam illius, de cuius non iure conſtat, poſ-
ſeſſio tamen per hoc illi non reſtituitur, & ita fuiſſe
pronunciatum in Regia Camera atteſtatur, quẽ in
hoc ſequitur Pariſ. conſil. 108. De bono iure, nu. 27.
libro 1. Et cum hac declaratione ſupradicta limita-
tio videtur omnino tenenda, & eam videtur etiam
tenere abſque declaratione ſupradicta. Didac. vbi
ſuprà, in fin. dicti, verſ. quinto declaratur: quamuis
56 † Franc. Marc. in deciſ. Delphinal. q. 80. num. 6. lo-
quens in profanis, videatur tenere, quod tunc talis
exceptio obſtet, & Anton. de Mattheis in Repet. §.
nihil commune, l. naturaliter, ff. de acquir. poſſeſſ.
in 16. fallent. nu. 49. fuerit in alia opin. quod immò,
nec in profanis fiat reuocatio, quando notoriè con-
ſtat de non iure petentis reuocationem; Cuius opi.
etſi de iure non videatur improbanda, cum etiam
in profanis verè militet illa ratio, quod per non ius
conſtat de non intereſſe, & conſequenter quis non
eſt audiendus, attamen in iudicando vix poſſet re-
cedi à præſenti limitatione, propter authoritatem
tot Doctor. hanc diſtinctionem inter profana &
Beneficialia tenentium. Eſt tamen circa hoc ani-
maduertendum, quod aliàs eueniente caſu in pro-
fanis in vna Senogallien. attentatorum coram Al-
dobrandino, 26. Februarij 1565. ſupradicta diſtin-
ctio de poſſeſſione inſtanti pro attentatorum reuo-
catione non reſtituenda, non videtur fuiſſe per Do-
minos tenta; quamuis enim dicta die 26. Februarij,
nec etiam præſentem limitationem firmare voluiſ-
ſe videantur, dum formaliter dixerũt, quod durum
videbatur eis, quod attentata non reuocarentur
propter inhibitionem Rotalem, & ex alia parte pu-
gnare videbatur, quia conſtabat de non iure peten-
tis reuocationem, vt ex facto apparebat, & pro-
pterea ordinarunt Domino Ponenti, vt ille aliquo
modo accommodaret, vel cedendo attentatis, vel
alio modo prouidendo; nihilominus dum iterum
cauſa fuiſſet propoſita ſub die 4. Iulij eiuſdẽ anni,
& in ſpecie dubitaretur, an poſſeſſio (quæ poſt pri-
mam propoſitionem fuerat apud Rotam ſequeſtra-
ta) eſſet reſtituenda ei qui petebat attentatorum re-
uocationem, Domini tenuerunt pro attentatis, &
57 ſic poſſeſſionem illi reſtituendam, ex qua † reſolu-
tione, ne videatur pugnare his quæ diximus infrà
de poſſeſſione, hoc caſu petenti reuocationem non
reſtituenda, poſſet colligi vna declaratio, vt poſſeſ-
ſio non ſit illi ſtatim reſtituenda, ſed poſtquam per
aliquod tempus ſtetiſſet ſub ſequeſtro, prout fue-
rat factum etiam in dicta Senogallien. vt adnotaui-
mus etiam infrà, hoc eodem cap. q. 8. in fin.

Secundò, regulam prædictã intellige, quod licèt
ad inſtantiã prædicti Actoris talia attentata non re-
58 uocẽtur, † ex officio tñ Iudicis cuius fuit læſa Maie-
ſtas, benè reuocãtur. Rota deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit du-
bitatũ, ad med. de reſtit. ſpol. in nou. Mil. in verbo,
attẽtata lite pendẽte nunq, fol. 30. & in verbo, poſ-
ſeſſorio recuperãdæ in beneficialibus, fol. 284. Frãc.
in d. c. bonæ, ſub nu. 15. de appell. & poſt alios ita ẽt
expreſsè limitat Iac. Henric. in conſ. 52. In caſu, nu.
13. in fi. li. 2. & Moder. in annot. ad Aegid. nu. 95. cũ
declaratione tñ de qua ſuprà in proxima limitatio-
59 ne, † qđ quãuis Iudex ex officio reuocet, vt ꝑfertur
dicta attẽtata, per hoc tñ poſſeſſio nõ reſtituatur at-
tẽtata paſſo, de cuius non iure cõſtat, ſed debeat ſe- sequestratio possessionis
queſtrari, prout ſolet facere Rota, vt atteſtatur Caſ-
ſad. vbi ſuprà, & ita ẽt cõcludere vr̃ poſt multa Di-
dac. d. ca. 23. ſub nu. 4. circa fi. vbi totã hanc materiã
ad hoc redigere vr̃, vt tam in Beneficialibus, quã in
tpalibus, qñ conſtat notoriè de nõ iure agẽtis, atten-
tata nõ reuocẽtur ad inſtantiã partis, ſed ſolũ ex offi-
cio Iudicis, ad effectũ ſequeſtrãdi. Verum, quia hæc
eius opi. excludẽs reuocationẽ fieri poſſe ad inſtan-
tiã partis, ſed ſolũ ex mero officio Iudicis abſq; in-
ſtantia partis, vr̃ penitus cõfundere, & deſtruere di-
ſtinctionem, quã ſolent facere Doct. inter Beneficia-
lia, & profana, de qua ſuprà, & præcedentẽ lim. ideo
à ſupradicta limitatione nõ recederẽ, præſertim ad-
hibita declaratione, de qua ibi, quod poſſeſſio nõ re-
ſtituatur petẽti reuocationẽ, ſed ponatur ſequeſtro,
prout ſolet ẽt facere Moderna Rota, vt tradit Gui-
dobon. in Recollect. ſuis deciſ. 105. Fuit tentum, ſub
Rubr. Vt lite pend. vbi ita in vna Salamantina Ab-
batiæ, corã Veltano, & alia Vliſbon. quartanariæ, co-
rã Reumano, & aliàs ſæpiſſime in Rota fuiſſe obſer-
uatum ſimiliter atteſtatur, qđ ẽt affirmauit Caputa-
quen. vt eſt in Recollect. ipſius, parte 1. deciſ. 131.
incip. Licèt attẽtata, & Mãdoſ. vbi ſupra, vbi ita ſer-
uatum fuiſſe refert in vna Aſten. optionis & atten-
tatorũ, corã Nouato, die 10. & 27. Maij. & 12. Iu-
60 nij, 1549. nã, & aliàs † qñ adeſt intruſus lite pẽden-
te, & cã eſt intricata, et nõ hẽt bonũ odorẽ, cõſueuit
Rota ſuſpẽdere ẽt res iudicatas, & ſequeſtrare bene-
ficiũ, & deinde cognoſcere de bono iure in negocio
principali, vt fuit factũ in vna Laurien. Archid. co-
ram Paleotto, ſub die 23. Iunij, 1559. vt eſt deciſ. in
Recollect. Caputaq. in 1. par. dec. 4. incip. Qñ cã eſt
intricata, & ita ẽt fuit nouiſſimè obſeruatũ in vna
Turdentina Bonorũ, coram Aldrobãdino, 17. Oct.
1572. in qua cũ intruſus lite pendẽte ad excludẽdũ
reuocationẽ attentatorũ, daret de non iure aduerſa-
rij, Rota voluit, qđ apponeretur ſequeſtrũ, & dein-
de videretur de bono iure. Idem ordinarunt Dñi
61 ob multiplices † difficultates, quæ circa poſſeſſio-
nem attentatam erant, in vna Brixien. Bonorum, &
attentatorum coram Sarmiento, 8. Nouemb. 1568.
Similiter, quia materia viſa eſt Dñis implicita, fuit
per eos dictũ, qđ cognoſceretur de bono iure atten-
tantis in alia Florentina S. Mariæ, corã Seraphino,
29 Apri. 1569. Eadẽ reſolutio, quod qñ conſtat de
nõ iure petẽtis attentatorum reuocationẽ, poſſeſſio
non ſit reſtituenda, ſed ſequeſtranda, fuit facta in
alia Romana vineæ. coram Cotta 5. Nouembris,
62 1571. Pari modo, † quando attentata eſſent mul-
tum antiqua, & propterea agentes pro illorum re-

uocatione dicerentur fuiſſe in magna negligentia,
attentata ante omnia non reuocarentur, ſed cogno
ſceretur de bono iure, & degniraretur bonum ius
in negocio principali ante illorum reuocationem,
vt placuit Dominis in vna Peruſin. hæreditatis, &
Bonorum coram Cotta, 15. Iunij, 1571. in qua age-
batur de reuocatione attentatorum commiſſorum
ante annum 1564.
63 Tertiò limitari poteſt, vt non procedat, † quan-
do talis exceptio indigeret diſcuſſione, quia tunc
videtur, quod non retardet executionem, & reuo-
cationem, & ideò, ſi Tertius intruſerit ſe lite pen-
dente in Beneficio, & contra eum agatur ad rela-
xationem poſſeſſionis, & ille excipiat de non iure
aduerſarij, dicta exceptio non impedit executio-
nem, quominus contra talem intruſum detur de-
claratoria, & executoriales, ſi talis exceptio indi-
geat diſcuſſione, vt fuit tentum in vna Florentina
Sancti Pancratij, ſub die 6. Iunij, 1558. vt eſt deciſ.
in Recollect. Paleotti, 87. incip. Orta.
64 Quartò videtur poſſe limitari, † vt nõ procedat
in reſtitutione, & reuocatione, quæ fieret officio
Iudicis ad peccatum euitandum, quæ non impedi-
tur ex obiectu defectus proprietatis notorij, vt ſen-
tit Franc. in cap. ad decimas, ſub num. 11. verſ. non
obſtat c. porro, de reſtit. ſpolia. vbi pro reſponſione
ad dictum ca. porro, dat hanc ſolutionem, quæ licet
non loquatur ſpecificè da attentatis, tamen ex iden
titate rationis, ad ea poteſt extendi: nam ſi ratione
peccati euitandi impeditur reſtitutio, quando ſci-
licet per reſtitutionem daretur vitioſis ingreſſus,
vel fructus perciperentur indebitè cum peccato,
vt diximus hic ſuprà nu. 26. & num. 27. vt contra-
riorum ſit eadem diſciplina, eodem modo dici de-
bet, quod quando per reuocationem euitaretur pec
catum, tunc non obſtante exceptione defectus pro-
prietatis notorij, debeat fieri etiam attentatorum
reuocatio, ſecundum dictam doctrinam Franc. vbi
ſuprà.

Declaratur nunc eadem Regula

Primo, & neceſſario modo, vt quod ſæpe dictum
eſt, quod quando notoriè conſtat de nõ iure illius,
qui paſſus eſt attentata, non poteſt ad illius inſtan-
65 tiam fieri reuocatio Attentatorum, † intelligatur
de notorio non iure reſultante ex confeſſione ip-
ſius, qui eſt paſſus attentata, ſecùs ſi reſultaret ex
66 probationibus partis aduerſæ, † ſicut dicimus in
ſpolio, in quo notorium non ius reſultans ex con-
feſſione ſpoliati, vel per rem iudicatam, impedit
reſtitutionem, licèt ſecùs ſit, ſi reſultet ex probatio-
ne ſpoliantis, vt eſt in Recollect. Thom. de Than.
deciſ. 19. * Et hoc Rotam tenere dixerunt Domini
in vna Bononien. de Luparis coram Aldobrandino
11. Aprilis 1578. [quoniam (vt dixerunt etiam Do
mini in vna Burgen. Canonicatus coram D. meo
Oradino, 21. Aprilis, 1561.) iſta materia ſtrictè
procedit, quando ſcilicet de non iure conſtat per
cõfeſſionem, vel per rem iudicatam, * vt etiam fuit
de mente Dominorum in alia Parmen. Penſionis
coram Sarmiento, 26. Martij, 1565. quod etiam vi-
detur ea ratione comprobari: quia vt inquit Corn.
conſil. 16. Præſuppoſito ſtatuto, col. 2. litera C. ad
67 finem, lib. 4. verè † Confeſſio & Sententia faciunt
rem notoriam, per tex. in c. veſtra, & c. fin. de coha-
68 bitat. cler. & mulier.] quamuis † hanc diſtinctio-
nem non videatur admittere And. Barb. in cõſi. 55.
Equidem, nu. 6. lib. 4. vbi confeſſionem, & alias pro
bationes æquiparare videtur. Quæ declaratio eo
magis videtur ſignanda, ex quo aliàs videmus,
69 † quod poſſeſſor non eſt ſua poſſeſſione priuãdus,
etiam ſi confiteretur ſe nullum ius poſſidendi ha-
bere antequam clarè adpareat de iure aduerſarij
agentis, vt poſt Dec. in l. qui accuſare, num. 14. C. de
eden. tradit 10. Cephal. in conſi. 26. Deputationum.
11. lib. 1. * & latius dictum eſt ſuprà, num. 58.] Eſt
70 tamen hæc declaratio declaranda, vt † procedat
71 quando confeſſio eſt clara, † ſecùs ſi non eſt om-
ninò clara, & liquida, ſed recipit aliquam diſputa-
tionem, vel dubitationem, arg. eorum, quæ aliàs di-
72 cunt Doct. quod † licet executio rei iudicatæ im-
pediatur, quando conſtat de illius iniquitate per
confeſſionem partis, illud tamen procedit, dummo
do illa ſit clara, ac liquida, ſecus ſi diſputationem
recipit, vt poſt Felin. in c. inter cęteras, col. antepen.
verſ. ſecunda declaratio, & ſequ. de re iudic. tradit
Mandell. de Alba, in conſ. 14. Præſuppoſita, num. 5.
lib. 1. Illud autem quod dictum eſt, quod non ius re
ſultans aliundè, quam ex confeſſione, non releuet,
nec propterea dicatur conſtare de non iure peten-
tis reuocationem attentatorum, videtur poſſe Am-
73 pliari, vt † procedat, etiam ſi attentans ad docen-
dum de huiuſmodi nõ iure ſui aduerſarij, allegaret
aliquam gratiam, quæ haberet decretum irritans;
74 quamuis enim ex eo, quod † huiuſmodi decretum
inficit nedum titulum, verum etiam poſſeſſionem,
Rot. deciſ. 3. aliàs, 16. Si contra, de reſtit. ſpoliat. in
nou. videretur per hoc dicendũ, quod paſſus atten-
tata non poſſet in petitorio, aut poſſeſſorio ius ha-
bere, & conſequenter quod conſtaret de illius non
iure, Contrarium tamen videtur verius, quia per
hoc ad effectum impediendi reuocationem atten-
tatorum non dicitur conſtare de non iure, & ideò
75 ſi habens regreſſum ad beneficium † cum decreto
irritanti lite pendente vigore dicti regreſſus capiat
poſſeſſionem, non poteſt attentatorum reuocatio-
nem impedire ſub prætextu, quod propterea con-
ſtet de non iure petentis reuocationem, prout incli
narunt primo Domini in vna Romana, Beneficia-
tus Sancti Petri, coram Cotta, 10. Iulij, 1568. & de-
mum fuit in eadem reſolutum coram Seraſino 2.
76 Maij, 1569. † & hoc niſi regreſſus fuiſſet iam iuſti
ficatus, vt ſenſerunt Domini in dicta cauſa dicta
die 10. Iulij, quia tunc contra habentem regreſſum
non datur reſtitutio, Rot. deciſ. 3. de reſtit. ſpol. in
nou. Caſſad. deciſ. 2. eod. tit. Put. 2. deciſ. 140. aliàs,
144. incip. Decima ſexta Maij * hodie in impreſſis
eſt deciſ. 142. & deciſ. 39. ſub Rubr. de reſtit. ſpol.
& Simonett. deciſ. 14. incip. coram D. Martino, &
fuit etiam tentum in vna Peruſin. Sancti Aegidij
coram Sarmiento 13. Iunij, 1562. * immò ſtante de
creto irritãte in regreſſu Io. Dominici ſi Nicolaus
qui cum eo litigabat poſſeſſionem beneficij capiat,
77 ſua poſſeſſio dicitur attentata, nec † ſibi quamuis
eſſet anterior in adeptione poſſeſſionis eſſet dan-
dum mandatum de manutenendo vt eſt deciſ. Put.
78 372. incipien. in vna Tiburtina lib. 2. † Similiter,
licèt Regula de valore habeat decretũ irritans, nihi
lominus probatio non veri valoris non impedit re-
uocationem attentatorum, vt eſt deciſ. in Recoll.
79 Put. 1. 204. in quà ad literã dicitur, † quod proba-
tio non veri valoris nõ inducit nullitatem tituli, vt
dicatur conſtare de non iure, ad effectũ, vt quis ſu-
per attentatis non ſit audiendus; quia licet hoc ſit
probatũ, poteſt tamen probari contrariũ, & proba-
tio non excludit probationem, & ideò hoc nunc,
fuit ſub die 21. Nouẽbris 1541. corã Thoma de Ta
nis concluſum, quod attentata purgari deberent.
Quæ Concluſio vltra rationem Dominorum ex eo
etiam comprobari poteſt, quia pro attentatorum
reuocatione non requiritur probatio poſſeſſionis,
ſed ſufficit probare detentionem & ſtatum, ad quẽ
fiat reſtitutio, vt declarauimus infra, in hac 3. par-
te, cap.

te,cap.26.de probatio.attent.nu.25.& 30. & ſeqq.
Decretum autem irritans licèt inficiat poſſeſſionē,
80 †.non tamen inficit detentionem, Rot.deciſ. 11.
aliàs 56.Nota quod vbi aliquis,de cauſ.poſſ.& pro
pr.in antiq.Preterea,cū poſſit probari contrarium,
vt dictum eſt,ſequitur,quod non poſſit dici conſta
re de non iure petentis reuocationem attentatorū,
81 quia † non dicitur de alicuius non iure conſtare,
quouſque ille poteſt de iure ſuo docere. Ægid. de-
ciſ.103. Non dicitur,cum ſimil.
82 Secundò, vt Actor † de cuius non iure conſtat
petens attentata reuocari, puta quando eſſemus in
aliqua ex limitationibus ſupra proximè poſitis, de
beat compelli docere de ſuo intereſſe,etiam colora
te,vt inquir Ægid. deciſ.153. Concluſio, quod li-
cet petens,vbi ſubdit, quod in hoc omnes nemine
diſcrepante concordarunt.
Tertiò,vt iſta exceptio ad hoc,vt in beneficiali-
83 bus impediat reſtitutionē † debeat eſſe taliter no-
toria,vt non requirat altiorem indaginem, vt poſt
Ferrett.in conſ.4.nu.5.declarat nouiſſimè Oſaſc.in
deciſ.Pedem.116.Ex actis,nu.8.verſ. non obſtant.
Quartò ex intentione eiuſdem Oſaſc.ibi,ſub nu
mero 9.verſ.item reſpondetur,declara,vt huiuſmo
di exceptio ad hoc vt operetur,& reſtitutionem im
84 pediat in Beneficialibus, † debeat proponi coram
85 Iudice competenti, † ſecus ſi coram Iudice incom
petenti, puta coram Iudice ſeculari opponeretur,
vt fuit conſideratio eiuſdem Ferreti,in conſ.7. nu.
10.licet de ea Oſaſc.ibi dubitet.
Quintò, quia in tractatione huius primæ exce-
ptionis de non iure Actoris docto,ſemper loquun-
tur hoc loquendi modo, videlicèt, quod conſtat
86 de non iure ipſius,poteſt † declarari quod conſta-
re notoriè de non iure non poteſt dici ante conclu-
ſionem in cauſa, vt tradit notanter Alex.in conſil.
99.Viſis,num.4.lib.5.& eſt in Recollect.Put.deciſ.
24.Notoriè,ſub Rubr. de reſtitut.ſpoliat.& alia in
Recollect.Peregri.Fab.26.aliàs 9. incip. Fuit reſo-
87 lutum,in fine, conſtare † enim de non iure non di
citur, quamdiu poteſt de iure doceri Ægid. deciſ.
103.Non dicitur,doceri autem ſemper poſſe vide-
tur,quouſque non eſt concluſum in cauſa, argum.
eorum quæ ponit Rota deciſ.1.aliàs,9.Nota quod
poſtquam, de probatio. in antiq. & propterea fuit
aliàs per Dominos dictum, quod ſi lata contra me
ſententia,aduerſarius meus aliquid attentauerit,&
contra me petentem reuocationem excipiat de no
torio meo non iure, ex quo reportaui ſententiam
contra,quæ facit notorium, non obſtante præten-
ſa exceptione, attentata ſunt reuocanda:quia cum
lis pendeat, poterit probari contrarium, vt eſt
in Recoll. Thomæ de Than.deciſio.2.incip.atten-
88 tata.† Quod videtur intelligendum dūmodo non
doceretur de non iure per confeſſionem,quia tunc
etiam ante concluſionem,diceretur cōſtare de non
iure,ſecundum Mil.in verbo poſſeſſorium recupe-
89 randæ intentans, fol.281. † aliàs autem conſtare
dicitur id,de quo ex probationibus,& indicijs, vel
per inſtrumenta conſtat,ſecundum Ruin.in conſil.
90 62.Diſcuſſio,nu.17.lib.5. * dummodo † de eo ap-
pareat ſufficienter, quia tunc de aliquo conſtat,
quando de eo ſufficienter conſtat,ad not. in l. Lu-
cius,ff.de condi.& demonſtr. & per illum tex. Bal.
91 in conſ.265.in fi.lib.2. † Ex productione verò ali-
cuius Regulæ,an diceretur conſtare de non iure il-
lius,qui contra Regulam aliquid feciſſet, vide re-
miſſiuè per Caſſad.deciſ.1.Protiſius, ſub nume.10.
verſ.item non diceretur conſtare,de reſt.ſpolia.vbi
ſe remittit ad Aret.in §.nihil commune,l.naturali-
ter,ff.de acq.poſſeſſ.& ad Bar.in l.ſcriptùs,ff.de re-
lig.& ſumpt.funer.& ad Panor. in c.veſtra. de co-
habit.cler.& mul.Quando autem dicatur conſtare
92 clarè de non iure,adnotauit expreſſè † in terminis
noſtris Iacob.Henric.in conſ.52.In caſu,nu.11.lib.
2.vbi voluit,quod cū iſta verba, clarè conſtare,im-
portent certitudinem, quando iura partium non
ſunt plenè deducta,& diſputata,non poteſt dici cla
93 rè conſtare,ex quo † certum id dicitur, quod non
poteſt deduci in dubitationem,l. ornamentorum,
ff.de auro & argen. lega. & ſimiliter id in quo non
poteſt eſſe fallacia,ſecundum Bal. in l.hac conſultiſ
ſima,col.3.C.qui teſtam.fac.poſſ.

Quæſtio Secunda.

SVMMARIVM.

1 *EXceptio quod comparens non eſt talis qualem ſe facit, etiam contra agentem ad reuocationem attentatorum, opponi poteſt.*
2 *Vt in Ceſſionario, Tutore, Prælato, & Procuratore, vt num. 2.*
3 *Spolio agens, debet docere ſe eſſe talem qualem ſe facit.*
4 *Legitimatio perſonarum etiam in Iudicio ſummario fieri poteſt.*

1 SEcundo quæro † an agenti ad huiuſ-
modi reuocationem opponi poſſit
exceptio, quod non eſt talis qualem
2 ſe facit, † puta quando eſſemus in
ceſſionario,& alijs, qui agunt no-
mine alieno,vt Tutor nomine Pupilli, Prælatus Ec
3 cleſiæ,Procurator ſui Principalis, † & ſicut in ſpo-
lio videtur admitti,ita vt agens teneatur docere ſe
eſſe talem,vt dicunt Doctor. in l. naturaliter,§. ni-
hil commune,& ibi nouiſſimè Anto. de Mattheis,
qui teſtatur hanc eſſe commun. opin. nu.58. in 15.
fallentia,ff.de acquir. poſſeſſ. cū aliàs etiam in poſ-
ſeſſorio obſtet exceptio inhabilitatis ipſius agentis
vt poſt alios tradit Sigiſmund. Loffred. in conſilio
45.Magnificus,num.20. Ita etiam in attentatis vi-
detur poſſe rationabiliter hoc dici, attento maxi-
4 mè,quia † etiam in ſummarijs (prout eſt iudicium
attentatorum) eſt facienda legitimatio perſona-
rum,vt poſt alios, quos in id citat,tradit eleganter
Menoch. de recuperan. poſſeſſ. Remed.15. q.24.
num.273. * & de adipiſcen.Remed.3.num.164.&
ſeqq.] Quibus adde poſt alios Io. Bapt.de Aſin. in
ſua praxi Iudic.§.3.cap.25.poſt Lanfranc.Alex. &
Iaſ. in locis per eū citatis,& Io.de Neuiza. in conſ.
18.Cuman.nu.4.qui alios allegat. & Alciat.in cōſ.
127.Circa primam,nu.2.lib.5.& iterum conſil.42.
Breuibus,num.5.lib.6. Grat. conſ.140.Quoniam,
num.39.lib.1.

Quæſtio Tertia.

SVMMARIVM.

1 *EXcommunicationis exceptio an obſtet attentatorum reuocationis.*
2 *Excommunicatus non poteſt agere aliquo Iudicio poſſeſſorio.*
3 *Attentatorum iudicium dicitur poſſeſſorium.*
4 *Excommunicatus non poteſt intentare iudicium poſſeſſorium reſtitutorium.*
Dummodò excommunicatio ſit probata in Actis, vt numero 5.
6 *Exceptio excommunicationis retardat etiam executionem quæ ſit vigore rei iudicatæ.*

7 *Excommunicatio eſt tanta potentiæ, vt etiam occulta impediat collationem excommunicato factam, vt illa non ſortiatur effectum.*
Et reddit omninò proceſſum nullum, poſt illius oppoſitionem, num. 8.
9 *Exceptio excommunicationis non cenſetur excluſa per diſpoſitionem omnes exceptiones excludentem.*
10 *Excommunicationis exceptio non obſtat agenti ad reuocationem attentatorum, ſecundum veriorem opinionem.*

1 TErtio, quæro † an exceptio excommunicationis obſtet petenti reuocationem attentatorum, & pro opin. affirmatiua quod
2 ſic, fac. quia † excommunicatus non poteſt agere aliquo poſſeſſorio, ſecundum Mil. verbo, ex-
3 communicatus licet nõ poſſit, fol. 125. † Iudicium autem attentatorum videtur poſſeſſorium, ſecundum Ægid. deciſ. 72. Lata, & annotauimus ſupra,
4 in prima parte in præfatione num. 97. † Item in ſimili quia excommunicatus non poteſt intentare poſſeſſorium reſtitutorium, vt eſt deciſ. Tholoſa. 172. An excommunicatus, quod etiam dixerunt Domini in vna Parmen. Cappellaniæ, coram Reumano, ſub die 16. Decembris, 1547. quod excom
5 municatus non reſtituitur in ſpolio, † quando excommunicatio reperitur probata in Actis, vt eſt in Recollect. Put. deciſio. 15. Excommunicatus, ſub Rubr. de reſtitur. ſpoliat. Prætereà, videmus
6 † quòd exceptio excommunicationis eſt tantæ potentiæ, quod retardat etiam executionem, quæ fit vigore rei iudicatæ, ad tex. in cap. pia, §. ſed ſi poſt rem iudicatam, de except. in ſexto, vt eſt deciſio. Guid. Pap. 215. An executio, num. 5. & tradit eleganter Ioan. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 31.
7 cap. 2. in 17. limit. & reddit † proceſſum omninò nullum poſt illius oppoſitionem, Abb. & ibi quoque Dec. in cap. intelleximus, colum. penult. de iudic. ſequitur Ioan. Bapt. Ferret. in conſilio 35. Exceptio excommunicationis, libro 1. per totum, &
8 † aliàs excommunicatio eſt tantæ efficaciæ, quod etiam ſi ſit occulta, impedit collationem excommunicato factam, vt nullum ſortiatur effectum, vt per multa deducit Caſſad. deciſ. 1. Non valet collatio, de præbend. per totam. Quinimmò, ſi omnes aliæ exceptiones per aliquam diſpoſitionem eſ
9 ſent excluſæ † ipſa tamen excommunicationis exceptio non cenſeretur excluſa, vt poſt alios voluit nouiſſimè Ioan. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 13. cap. 10. in 11. Ampliat. ſecundæ principal. limit. Regulæ per eum ibi poſitæ, vnde ita etiam deberet retardare reuocationem attentatorum, quæ
10 non videtur tantæ authoritatis. Pro opi. verò † negatiua, quod illa non admittatur, (quæ eſt verior & tenenda) faciunt ea, quæ ſuprà poſuimus in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appellat. pendent. in 13. ampliat. princip. num. 1. poſt Rot. deciſio. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum in additione, verſic. tertia differentia, ſub num. 3. de reſtitut. ſpoliat. in nou. & Franc in d. cap. bonæ, ſub num. 14. verſic. quinto (vbi expreſsè ponit etiam hanc differentiam inter interdictum, vnde vi, & remedium attentatorum) de appellat. & Dec. & Rip. ibi allegatos. Quibus adde eundem Dec. in c. ex parte, el ſecondo, verſ. quarta concluſio, de Reſcript. & poſt Dec. conſil. 200. In caſu, num 2. lib. 1. Marantha in Speculo, in tertia parte ſextæ partis princip. q. 7. num. 393. & Hieron. de Monte, in tract. finium regund. c. 108. quod eſt vltimum, num. 4. & nouiſſimè Menoc. de recuperan. poſſeſſ. Remed. 17. num. 31. verſ. quæro tertio, vbi præter pleroſque ex ſupra allegatis in id citat etiam Coraſ. in ſecunda parte, num. 123. & Rubeum, num. 301. & Ant. Matth. num. 43. in l. naturaliter, §. nihil cõmune, vbi id etiam affirmauit Ripa, nu. 68. ff. de acquiren. poſſeſſ. * & poſt Dec. d. conſ. 200. tenet etiam Rota Lucenſ. per Magon. 71. in principio.] Nec aliquid mouent, quæ ſupra in contrarium facere videbantur, quia hæc eſt ſpecialis differentia inter ſpolium & attentata, vt in hoc ſint priuilegiata, vt dicunt omnes ſupradicti Doctores.

Quæſtio Quarta.

SVMMARIVM.

1 *DEſertionis exceptio regulariter non obſtat agenti ad reuocationem attentatorum.*
Niſi de deſertione notoriè conſtaret ex Actis, nu. 2.
Et in reuocatione attentatorum pendente appellatione ab interlocutoria, num. 3.
Et de ſtilo curiæ parlamenti Delfinatus, nu. 4.
Et quando quis dum poſſet, non dedit de attentatis. 5.
6 *Cauſa attentatorum etiam principaliter ab initio commiſſa, ſi in progreſſu cauſæ fuerit vnà cum appellatione proſequuta, ſi appellatio fiat deſerta, etiam cauſa attentatorum cenſetur deſerta, & de hac deſertione poteſt opponi.*

QVarto quæro, an exceptio deſertionis appellationis, qua pendente prætenditur attẽtatum, obſtet petenti reuocationem? Et quamuis iſte articulus non videatur admodum expeditus, cum ſuper hoc videantur adeſſe deciſiones etiam Rotæ, inter ſe parum concordantes, vt diximus latius ſupra in 2. parte c. 12. de attentat. appell. pend. in prima ampliat. princip. in princip. verſ. circà primum, nu. 1. attingendo tamen quod particulariter attinet ad materiam, de qua agimus, poteſt conclu-
1 di, † quod regulariter non obſtet, niſi in quinque caſibus, qui ibidẽ in quinque limitationibus ſunt
2 compræhenſi, † Primò, quando de deſertione con
3 ſtaret notoriè ex Actis, vt ibi, num. 8. † Secundò, quando ſumus in reuocatione attentatorũ poſt appellationẽ ab interlocutoria, vt ibi nu. 12. Tertiò,
4 † quãdo eſſemus in Curia Parlamenti Delfinatus,
5 vt ibi, nu. 15. Quartò, † quando ſumus in executione directa vt ibidem, nu. 16. Quintò, quãdo is qui poterat petere reuocationẽ attentatorum ante deſertionem, non dedit de attentatis, nec ſuper illis cauſam commiſſit, ſi enim poſt deſertionem petat illa reuocari vtique ſibi obſtaret iſta deſertionis exceptio, vt ibi, nu. 19. Illud tamen ad propoſitum præſentis quæſt. omninò prætermittẽdum non eſt.
6 † Quod ſi cauſa attentatorum fuiſſet etiam principaliter ab initio cõmiſſa, deinde in progreſſu cauſæ fuerit proſequuta, vna cum cauſa appellationis, ſi contingat appellationem deſerti, illa deſerta, cenſebitur etiam deſerta cauſa attentatorum, vt fuit dictum in vna Baren. Iuriſdictionis, coram D. meo Oradino, ſub die 20. Februarij, 1568. Vndè, hoc caſu inſtanti pro reuocatione attentatorum, poterit non immeritò opponi exceptio deſertionis cauſæ ipſorum attentatorum. Quod ex eo in ſimili comprobari poteſt, quod aliàs dicitur, quod deſerta appellatione, nullitatis quoque cauſa vnà cum ea commiſſa cenſetur deſerta, vt adnotauimus ſupra in ſecunda parte, c. 17. de attent. nullita. pend. num. 71.

Quæſtio

Quæſtio quinta.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio, quod quis renunciauit appellationi non eſt regulariter admittenda contra agentem ad reuocationem eorum, quæ appellatione pendente attentata dicuntur.*
Niſi in quatuor caſibus de quibus hic remiſſiuè, ut numero 2.

QVinto ſimiliter quæritur, an reo competat hoc caſu contra actorem exceptio, quod ipſe renunciauit appellationi, qua pendente prætendit fuiſſe attentatum, & ſic an obſtet exceptio renunciationis appellationi factæ, de quo pariter diximus latius ſupra eodem c. 12. de attent. appell. pend. in 2. ampliat. principali & ſecundum ea quæ
1 ibi dicta ſunt concludendo dici poteſt, † Quod re-
2 gulariter talis exceptio non ſit admittẽda, niſi † in quatuor caſibus, qui ibidẽ pro quatuor limitationibus ad regulam ibi poſitam dantur, nu. 7. 8. 9. & 11. quæ breuitatis cauſa non repetuntur.

Quæſtio Sexta.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio ſpontaneæ renunciationis Beneficij vel alienationis rei litigioſæ (in caſu quo illa vendi potuit) an obſtet agenti ante reuocationem attentatorum diſputatur.*
Verior opinio, quod non obſtat ut infra num. 13.
2 *Renunciatione & ceſſione perditur dominium & poſſeſſio in beneficialibus.*
Sic & venditione in re profana, ut num 3.
4 *Exceptio ſpontaneæ renunciationis videtur in effectu concludere non ius in agente.*
5 *Spoliato regulariter obſtat exceptio ſpontaneæ renunciationis.*
6 *Remedium Can. Reintegranda, in re profana regulariter non competit quando quis facto ſuo ab illius poſſeſſione cecidit.*
7 *Attentata videntur acceſſoria ad cauſam principalem.*
Et ex illius natura prouenire, ut num 8.
9 *Exceptio renunciationis facta principali, id eſt appellationi non nocet in acceſſorijs, id eſt cauſa attentatorum.*
10 *Interdictum, Vnde vi, datur etiam ei qui poſtquam renunciauit, incumbit tamen poſſeſſioni*
11 *Detentionis probatio ſufficit in cauſa attentatorum ad obtinendam reuocationem.*
12 *Reuocatio attentatorum dicitur fieri in pœnam attentantis.*
14 *Ius reuocandi attentata potius cauſatur ex culpa & facto attentantis, quam ex aliquo iure, quod cohæreat ipſi contra quem attentatur.*
15 *Incumbens poſſeſſioni ſi ſpolietur reſtituitur*
16 *Renunciationis ante attentationem factæ exceptio an obſtet agenti ad dictorum attentatorum reuocationem, diſtinguitur.*
17 *Attentans ſi transferat rem, circa quam eſt attentatum in eum, in quem reſignans volebat rem peruenire, obſtaret exceptio renunciationis hoc caſu ſecundum aliquos.*
Licet de hoc videatur ſubſiſtendum, ut num. 18.
19 ** Iudex ex ſuo mero officio ea reuocare poteſt.*
20 ** Reſignans an poſſit contra reſignatarium ratione ſui intereſſe ad attentatorum reuocationem agere.*

1 SExto quæro † an exceptio ſpontaneę
renũciationis beneficij, vel alienationis rei de qua agitur quando ſumus
in profanis, & alienatio etiã lite pendente fuiſſet licita, ſecundum ea quę
diximus ſupra, in prima parte, c. 4. de attent. lite
pend. in præfatio. in tertia illatione, nu. 548. & multis ſeqq. obſtet petenti reuocationem attentatorũ:
Pone enim, quod lite pendente me in poſſeſſione
turbaueris, puta partem fructuum auferendo, deinde ego Beneficium renunciauerim, aut rem vendiderim, & poſtea incumbens adhuc poſſeſſioni, ſaltem de facto, velim agere ad reuocanda attentata,
& tu contra me obijcias exceptionem ſpontaneæ
renunciationis, & venditionis, In iſto articulo (licèt
non inuenerim illum ab aliquo tactum) duplex poteſt eſſe opinio.

Prima, quod talis exceptio ſit admittenda &
Actorem repellat. Primò, quia non videtur dubium, quod per huiuſmodi renunciationem, & ceſſionem ſit abdicatum à cedente, & renunciante
2 omne ius, quod antea haberet, † cum per renunciationem, & ceſſionem dicatur perdi dominium, &
poſſeſſio, vt eleganter deducit (loquens in beneficialibus) Caſſad. deciſ. 4. Fuit dubitatum nume. 10.
3 & per totum, de reſtit. ſpoliat. † & per vẽditionem
in re profana, ſaltem appoſita Clauſula ſolita Cõſtituti, dicitur translatum in emptorem, & poſſeſſio,
& dominium, l. traditionibus, C. de pactis. Tiraq. in
tract. de Conſtitut. poſſeſ. in ſecunda parte, in prima ampliat. num. 2. & ſeqq. Ex quo ſequitur, quòd
cum fuerit amiſſa poſſeſſio, & dominium, nullum
ius apud renunciantem, & vendentem remanſerit,
4 & † conſequenter, quòd per huiuſmodi exceptionem, dicatur notoriè conſtare de non iure petentis
reuocationem, quæ exceptio non iuris, regulariter
impedit reuocationem, vt diximus ſupra, quæſt. 1.
numero 11. Secundò, quia ſi concederetur huiuſmodi reuocatio, daretur occaſio peccati, fructus ſcilicet indebitè & ſine titulo percipiendi, quod non
videtur aliquo modo tolerandum, ſecundum ea,
quæ ibidem diximus, numero 27. Tertiò, quia in ſi-
5 mili videmus, † quod renuncianti non competit
Interdictum, Vnde vi, & ſibi regulariter obſtat exceptio ſpontaneæ renunciationis. Rota deciſ. 6.
aliàs, 216. Nota quod exiſtenti, de renunciat. in antiq. Caſſad. deciſ. 4. Fuit dubitatum, num. 9. & ferè
per totam, de reſtit. ſpoliat. Alciat. conſ. 139. Pro reſolutione, nu. 14. lib. 5. cum alijs deciſionibus ad hoc
dictum congeſtis per Papaz. in addit. ad deciſ. 1. aliàs, 118. ſub nu. 7. verſ. & circa materiam principa-
6 lem, de renunciat. in nou. nam † & aliàs in profanis
quando quis proprio facto, atque contractu cadit à
ſua poſſeſſione, non habet remedium Can. Reintegranda, 3. q. 1. vt notant Doctor. præſertim Soc. in
l. rem quæ nobis, col. penult. ff. de acquit. poſſeſſ. &
etiam dicit Caſſad. d. deciſ. 4. nu. 6. Vndè, ſicut hæc
exceptio obſtat ſpoliato petenti reſtitutionem, ita
etiam poteſt dici, quod habeat obſtare petenti reuocationem attentatorum.

Secunda poteſt eſſe opinio, quod huiuſmodi exceptio nullo modo, obſtet. Primò, quia videmus,
7 † quod licèt cauſa appellationis dicatur eſſe principalis, & cauſa attentatorum acceſſoria ad ipſam,
Rota, deciſ. 1. aliàs prima, Attẽtata, de app. in nou.
8 † immò ex natura ipſius appellationis attẽtata prouenire dicãtur, vt fuit ſingulare dictũ Inn. in c. dilecti, el 3. & ibi Frãc. nu. 1. q. 1. de app. vbi id dicit eſſe
tenẽdũ menti, & per hoc videretur dicẽdũ, quòd exceptio renũciationis factę principali, haberet obſta-
9 re in acceſſorio, † nihilominus, renunciatio, quæ fit

Digitized by Google

appellationi, non impedit quominus ea, quæ fuiſ-
ſent attentata, appellatione pendente peti poſſint
reuocari, vt diximus ſup. in ſecunda parte, c. 12. de
attent. appell. penden. in ſecunda ampliat. princip.
10 in Regula ibi poſita, num. 1. & 2. Secundò, † quia
ſicut quando quis poſt ceſſionem, & renunciatio-
nem incumbit poſſeſſioni, datur ſibi Interdictum
Vnde vi, Rota, deciſio. 1. aliàs, 158. Licèt Reus, de
renunciatione, in nouit. & eo caſu non obſtat ſibi
exceptio renunciationis, ita etiam debet dici, quòd
detentio (quam ſupra in facto præſupponimus, &
11 † quam aliàs ſufficit duntaxat probare in hoc re-
medio reuocationis attentatorum, Rot. deciſio. 11.
aliàs, 56. Nota quod vbi aliquis, de cauſa poſſeſſio-
nis, & proprietat. in antiq.) hoc caſu cauſet reuo-
cationem attentatorũ, non obſtante exceptione re-
nunciationis. Tertiò, quia ſi obſeruantia Rotæ,
(quæ quando renuncians incumbit poſſeſſioni dat
etiam renuncianti reſtitutionem), fundata eſt po-
tius in odio ſpoliantium, quàm in iure petentis re-
ſtitutionem, vt animaduertit Papaz. vbi ſupra, ſub
num. 10. Iſta ratio odij multo magis militat in re-
uocatione attentatorũ, quàm in ſpolio, cum atten-
tans, dicatur magis odioſus, & offendere & lædere
Ius, Iudicem, & Partem, c. 1. de appell. in ſexto, vt
dixit Franc. in c. bonæ, ſub nu. 14. verſ. quinto quia,
de appellat. Quartò, quia cum attentare ſit delictũ,
12 & ſonet in malum, Aegid. deciſ. 18. Oneratio, † re-
uocatio attentatorum dicitur eſſe in pœnam atten-
tantis, vt dicemus latiùs infrà, cap. 31. de pœna at-
tentant. Ergo etiam poſtquam paſſus attentata
renunciauit, debent attentata reuocari, cum Reip.
interſit, delicta non remanere impunita, iuribus
13 vulg. Et tenendo hanc opinionem, † quæ verior
& tenenda videtur, non obſtant ea, quæ in contra-
rium allegabantur, & primo, quòd per renunciatio
nem videbatur conſtare de non iure: quoniam re-
14 ſpondetur, † quod ius reuocandi attentata po-
tius cauſatur ex facto, & culpa attentantis, quàm
ex aliquo iure, quod cohæreat illi, contra quem at-
tentatur, vndè, licèt per renunciationem, abdicaſ-
ſet à ſe omne ius, quod ſibi coherebat, ius tamen
iſtud extrinſecum, quod ex facto, & culpa atten-
tantis fuerat cauſatum, non poteſt dici ab ipſo eſſe
abdicatum. Secundum quoque non obſtat, quod
daretur occaſio peccati, &c. quia cum fructus quos
mediante reuocatione attentati conſequuturus eſ-
ſem, fuiſſent percepti tempore quo ego verè eram
dominus, & ante renunciationem ſi mihi reſtitue-
rentur, nulla cadit conſideratio peccati; Ad tertium
15 reſpõdetur, † quod præſuppoſito, quod poſt renun
ciationem incubuerim poſſeſſioni, competit etiam
hoc caſu Interdictum, Vnde vi, vt in dicta deciſio.
Rot. 1. de renunciat. in nou. prætereà, non ſequitur,
non datur Interdictum, Vnde vi, Ergò nec reme-
dium attentatorum, quia in multis ſunt magis pri-
uilegiata attentata, quàm ſpolium, vt docet Rota
deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, num. 3. de reſtitut.
ſpoliat. tradit Franc. latè in ca. bonæ, nu. 13. & ſeqq.
de appellat. & dicemus latius infra, cap. 30. de priui
leg. attent. nu. 6. & multis ſeqq.

Ex quibus firmari poteſt Concluſio, quod ex-
ceptio renunciationis factæ poſt attentationem,
regulariter non obſtet petenti reuocationem atten
16 tatorum, per ſupradicta, † quod ſi fuerit facta an-
te attentationem, magis videtur dubium, & eſſet
recurrendum ad ea, quæ notant Doctor. in cap. ſo-
licitè, de reſtitut. ſpoliat. præſertim ad diſtinctio-
nem, quam dat Lap. Alleg. 23. limitat. in princ. &
ibi per Mandoſ. in addit. 1. allegantem, multos eum
ſequentes, an ſcilicet renunciatio habuerit origi-
no principium vel finem poſt attentationem, nec-
ne; Et quod attentata poſt renunciationem non eſ-
ſent reuocanda, plurimum ſuadet id quod anno-
tauimus ſupra in ſecunda parte, cap. 12. de attent.
appel. pend. in ſecunda ampliat. princ. nu. 32. verſi.
quarto, limita, quod attentata, poſtquam quis re-
nunciauit appellationi, non veniunt reuocanda.
17 Hæc † tamen Concluſio, vno modo limitari for-
ſan poſſet, vt non procedat, quando attentans ceſ-
ſiſſet, aut alio modo transtuliſſet rem, ſuper qua
fuit commiſſum attentatum in eum, in quem, ex
renunciatione vel ceſſione mea deuenire debebat,
puta in reſignatarium, quamuis enim regulariter
contra attentantem non obſtante exceptione re-
nunciationis poſt attentationem factæ, agere poſ-
ſim pro reuocatione, vt ſupra, in Concluſione, &
ſimiliter pro reuocatione attentatorum, poſſit agi
etiam contra habentem cauſam ab attentante, vt
diximus ſupra, in prima parte, cap. 3. de attent. à
Tertio, limit. 1. num. 16. & 17. quia tamen regula-
riter reſignans ſpoliatus, à reſignatario non reſti-
tuitur, Caſſad. deciſ. 4. in princip. de reſtit. ſpoliat.
Mãdoſ. remiſſiuè, in dicta addit. 1. poteſt dici, quòd
contra hunc reſignatarium, etiam habentem cau-
ſam ab attentante, non habeat locum reuocatio,
cum ad eum reſignans voluerit transferre poſſeſ-
ſionem, & fructus, vnde petendo reuocationem,
poſtquam res deuenit ad reſignatarium, videretur
quodammodo venire contra factum proprium, &
contra ea, quæ ſibi ſemel placuerunt, quod non vi-
18 detur dicendum, iuribus vulg. † Quam tamen li-
mit. firmare non auſerim, quia, præſuppoſita deten
tione poſt reſignationem, & quod renuncians, li-
tem ſuſtineat, videtur omninò concludendum,
quod hoc caſu dentur attentata: quoniam quoad
attentata ſufficit probare detentionem. Rota, de-
ciſi. 11. aliàs, 56. Nota, de cauſ. poſſeſſ. & propriet.
in antiq. & dicemus latius infra cap. 26. de probat.
attent. num. 30. & pendentia litis quam ille ſuſti-
net, videtur cauſare debere attentata, quæ ſine lite
non dantur. Caſſad. deciſ. 6. Voluerunt, nu. 2. ſuper
Reg. Cancell. Quod ſi aliquis eum tenere vellet
eſſet neceſſariò declaranda, quòd quamuis ad in-
ſtantiam reſignantis huiuſmodi attentata non ve-
19 nirent reuocanda, † Iudex tamen, cuius fuit læſa
maieſtas, poterit ea ex ſuo puro, & mero officio re-
uocare, iuxta ea, quæ vniuerſaliter diximus infra
cap. 27. de iudi. & per quem attent. reu. nu. 7. verſi.
circa primam inſpectionem. * Poteſt etiam ſupra-
20 dicta Concluſio declarari vt non procedat † in eo
qui reſignauit reſeruata ſibi puta medietate fru-
ctuum, nam ſi poſt renunciationem aliquid con-
tra reſignatarium poſſeſſorem attentauerit, pote-
rit reſignas ratione ſui intereſſe medietatis fru-
ctuum non obſtante exceptione renunciationis,
agere ad reuocationem huiuſmodi attentatorum,
vt eſt deciſ. in Recollect. Cott. ſiue Miſcellan. 140.
incipien.

Quæſtio Septima.

SVMMARIVM.

1 *EXceptio alterius ſpoliationis an obſtet con-
tra agentem ad reuocationem attenta-
torum.*
2 *Et concluditur quod non, ſecundum com
munem opin. de qua infrà, num. 5. vt
num. 2.*
3 *Spoliationis exceptio repellit ſolũ illũ qui tenetur indi-
cta,*

nio, Vnde vi, ſecus ſi teneretur alijs remedijs poſſeſſorijs.
5 Remedium, l. ſi quis in tantum, non admittit exceptionem alterius ſpoliationis.
6 * Spolianti tanto tempore denegatur audientia ſuper primo ſpolio, quanto ſe in ſpolio attentato confouit.
7 Spoliatus primo loco regulariter quando agitur contra eundem ſpoliatorem, præfertur ei qui fuit vltimo loco ſpoliatus.
Niſi vltimo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio qualificato, puta ſpolio attentato, num. 8.
9 Attẽtatorum Iudicium ſuſpendit omne aliud iudicium, etiam ſpolij.

1 SEPTIMO quæro, † an Reo hoc caſu competat exceptio alterius ſpoliationis: & breuiter, licet hæc exceptio in multis caſibus admittatur, de quibus per Doctor. in ca. frequens, de reſtit. ſpoliat. in 6. ad propoſitum tamen noſtrum
2 † concludendum eſt, quod in iudicio, & remedio attentatorum hæc exceptio non ſit admittenda, vt tradit expreſsè Abb. in c. bonæ, col. penult. verſi. quarta differentia eſt, & ibi etiam Franc. ſub nu. 14. verſ. quarto quia, vbi dicit hoc eſſe bene notandum ad limitationem, dicti c. frequens, extra de appella. quod etiam poſuit poſt Abb. vbi ſupra, Afflictus de ciſ. 98. Pulchrum, num. 4. & iterum deciſ. 19. Quidam Baro, vbi licèt explicitè non loquatur de hoc remedio attentatorum, illud tamen implicitè inclu
3 dit, dum inquit, † quòd exceptio ſpoliationis, ſolum repellit illum qui tenetur Interdicto, Vnde vi, ſecùs ſi teneretur alijs remedijs poſſeſſorijs; Attentatorum autem remedium poſſeſſorium eſt, vt diximus ſuprà, in prima parte, in præfatione, num. 97. immò ex dictis ibi per Afflict. (quod in attentatis, hæc exceptio, non procedat) hæc alia ratio colligi
4 poteſt, quia, ſi non procedit, † quando intentatur remedium l. ſi quis in tantum, C. Vnde vi, multò minus debet procedere in attentatis, ex quo eſt cæteris remedijs poſſeſſorijs fauorabilius, vt dicemus infra cap. 30. de priuileg. atten. num 2 & 3. expreſsè autem quod attentatis non obſtet poſt Abb. vbi ſuprà, dixit Dec. in conſi. 200. In caſu propoſito, nu. 2. & 3. lib. 1. & Ripa poſt Abb. vbi ſuprà, in cap. ſæpè, ſub numero 10. verſ. ſecundo quia, de reſtitut. ſpoliat. & eleganter etiam Menoch. de recuperand. poſſeſſ. Remed. 17. num. 28. verſ. quarto ſecundo, vbi præter aliquos ex ſuprà allegat. in id citat Ferrett. conſi. 170. num. 2. & Coraſ. in l. naturaliter, §. nihil commune, in 2. parte, num. 123. & ibidem etiã
5 Rubeum, num. 301. ff. de acquir. poſſeſſ. † atteſtantem hanc eſſe veram, & communem opinion. Eandem concluſionem nouiſſimè ſecutus eſt Mandoſ. in tracta. Commiſſio. in 14. formula Commiſſionis attentat. colum. 4. verſ. circa quartum priuilegium, vbi in id citat etiam Deciſ. in cap. ex parte, colum. fin. de Reſcript. & Caſſad. deciſ. 4. de dilat. nume. 3. quæ tamen parum facere videtur, quibus addi poteſt Rota, (quam nemo ipſorum allegat) deciſi 27. aliàs, 185. Licet pars Rea, in fin. de appellat. in nou. & poſt eam Mil. in verbo, ſpoliatio, & violentia vltima, fol. 367. & in verb. attentatorum remedium, fol. 30. & iterum, in verbo, poſſeſſorio recuperandæ agi poteſt, fol. 283. * & nouiſſimè Proſp. Paſeth. conſi. 172. in princ. vbi poſt Abb. & Franc. in d. cap. bonæ, & Aymo. conſil. 140. ampliando dicit, quod non ſolum reiecta exceptione præcedentis ſpolij, eſt facienda reſtitutio ſpolij attentati, ſed quod paſſus attentata poſtquam fuerit reſtitutus, debet ſpo-
6 lianti tanto tempore denegari audientia † ſuper primo ſpolio quanto ſe in ſpolio attentato confo-

uerat.] Pro qua Concluſione plurimum facit quod fuit tentum in vna Nullius, Caſtrõtum, coram D. meo Oradino, ſub die 18. Martij, 1568. quod licèt (quando contra eundem ſpoliatorem agunt duo
7 pretendentes ſe ab eo ſpoliatos) † ille regulariter præferatur, qui nititur antiquiori ſpolio, & qui me-
8 lius probat de iure ſuo, † ſi tamen vltimo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio attentato, & qualificato, ille ex priuilegio attentatorum præfertur antiquiori ſpoliato, & conſequenter reuocationi attẽtatorum non videtur obſtare alia, etiam antiqua ſpoliatio, & melius, quod fuit deciſum in vna Tranen. Spolij, coram Caputaquen. 8. Nouembris, 1560. quod ſententia lata in cauſa ſpolij pendente iudicio attẽ-
9 tatorum, ſit nulla, ex eo, quia † Iudicium attentatorum ſuſpendit omne aliud iudicium, etiam Spolij, vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaquen. parte 1. 226. incip. Sententia lata.

Quæſtio Octaua.

SVMMARIVM.

1 ATtentatorum reuocationem petenti, an ſaltem obſtet exceptio alterius attentationis.
2 Et non obſtat ſecundum aliquos, vt numero 2.
3 Attentatione ſecunda licèt pars non videatur læſa, Ius tamen, & Iudex dicuntur contempti.
4 Vltimum ſpolium eſt purgandum.
5 Argumentum de ſpolio ad attentatum valet ſecundum aliquos, vbi non eſt ſpecialiter cautum quod inter ea ſit differentia.
6 Priuilegiatus regulariter non vtitur priuilegio contra pariter priuilegiatum.
7 Probatio neque tituli, neque poſſeſſionis requiritur in attentatis.
8 Detentionem, & ſtatum in quo quis erat tempore attentationis probare ſufficit in Iudicio attentatorum.
9 Reſtitutio quæ fit ex priuilegio attentatorum, fit ad illum ſtatum, in quo quis erat tempore attentationis; non habito reſpectu, an ille fuerit legitimus, vel illegitimus.
10 Priuilegiatus faciens actum contrarium ſuo priuilegio, videtur illi renunciare.
11 Appellans pendente appellatione attentando videtur ſuæ appellationi renunciare.
12 Attentationis alterius exceptio (ſecundum alios) obſtat agenti ad attentatorum reuocationem.
13 Poſſeſſio capta lite pendente dicitur vitioſa, & à iure nõ habetur in conſideratione.
14 Attentans, & intruſus non habetur pro poſſeſſore.
15 Reuocatio attentatorum fit auxilio & miniſterio Legis & Iudicis ex officio Iudicis, vel mercenario, vel nobili.
16 Fruſtra auxilium Legis, aut Iudicis implorat qui in Legem committit, aut Iudicem contemnit.
17 Exceptio quæ tendit ad differendum reuocationem attentatorum, videtur à iure repellenda, ſicut dicimus in appellatione.
18 Attentans præſertim cum violentia, videtur cadere à iure ſuo.
19 Vis ſecunda contra primam non videtur punibilis in caſibus, in quibus vim vi repellere licet.
20 Attentans non videtur quod poſſit dolere de attentatis.
21 Exceptio alterius attentationis an reuocationi attentatorum obſtet ſecundum alios, eſt diſtinguendum an incontinenti ſit facta, vel ex interuallo.
22 Attentationis alterius exceptio an obſtet reuocationi attentatorum, eſt ſimiliter ſecundum alios diſtinguendũ, an per primum ſpolium perdita fuerit naturalis, & ciuilis poſſeſſio, an verò naturalis tantum.
23 Ciuilem poſſeſſionem habens, etiam in caſu l. ſi quis in tantum,

tum, poteſt impunè occupare naturalem per alium clandeſtinè captum.
24 *Reuocationi attentatorũ an obſtet exceptio alterius attentationis, poteſt ſimiliter diſtingui, an ſuper prima attentatione fuerit iudicium inſtitutum, vel nè.*
25 *Attentatorum reuocationi an prædicta exceptio obſtet, ſecundum alios diſtinguendum videtur, an fuerit ſimplex attentatio, an verò cum violentia.*
26 *Exceptio attentationis præcedentis ſecundum alios non obſtat, ſed quod.*
27 *Paria delicta mutua compenſatione tollantur.*
28 *Periurium cum periurio, & culpa cum culpa compenſatur.*
29 *Attentatio vltima eſt purganda, non obſtante exceptione alterius attentationis, ſecundum veriorem opinionem.*
Iudicis ex officio tamen, non autem ad inſtantiam Partis, vt num. 30.
31 *Exceptio prioris attentationis opponi poteſt etiam poſt tres conformes ſuper reuocatione attentatorum vltimo loco commiſſorum.*
32 *Poſſeſſio ſequeſtratur, quando hinc inde ſunt attentata.*

OCTAVO huic affinis, ſed maximè
vtilis queſtio moueri poteſt, an cõtra
petẽtem reuocationem attentatorũ,
ſi non obſtat exceptio alterius ſpolia-
tionis (vt ſuprà proxime concluſum
1 eſt) an † ſaltem obſtet exceptio alterius attentatio
nis. Pone enim, quod ego dominus, & poſſeſſor ali-
cuius rei, fui à te ſuper eadem re in iudicium voca-
tus, & tu lite huiuſmodi pendente, attentando, &
innouando, me ſpoliaſti, & deinde ego lite huiuſ-
modi adhuc pendente, iterum te poſſeſſione eiuſ-
dem rei ſpoliauerim, tuque inſtes coram Iudice pro
reuocatione huius vltimi ſpolij & vltimæ meæ at-
tentationis, Ego verò ad impediendam huiuſmodi
reuocationem, excipiam de priori tua attẽtatione,
dubitari poteſt, an hæc exceptio alterius attentatio
nis ſit admittenda, nec nè, & an ad inſtãtiam tuam
ſint hæc vltima attentata purganda? In quo arti-
culo licèt plenè per Doctor. tactum non viderim,
ſed duntaxat à Mandoſ. (etiam poſtquam ego infra
ſcripta omnia ſubordinaueram) excitatum repere-
rim in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſ-
ſionis attent. in verbo, Cauſam, & Cauſas, colum. 4.
verſ. circa quartum priuilegium, quia tamen ille ſa-
tis ieiunè illum videtur attigiſſe, pro veriori illius
reſolutione dicendum eſt, quod circa hoc plures
poſſunt conſiderari opiniones.
2 Prima poteſt eſſe † quod talis exceptio non ob-
ſtet, quominus vltima mea attentatio ſit purganda,
& tu ſis reſtituendus, ex pluribus.
Primò, quia non videtur dubium, quin ego per
ſecundam attentationem licèt partem non videar
lædere, ex quo poſſeſſio ſua, vt præfertur lite pen-
3 dente capta eſt à iure improbata, Ius † tamen, &
Iudicem ipſum offendere, & contemnere dicor, cu-
ius contemptus ratione, præcipuè attentatorum re
uocatio videtur cauſari, vt diximus ſupra in 1. par-
te in præfat. ac deſcriptione attentati nu. 42.
Secundò, quia cum attentatio mea ſit vltimo lo-
co facta, debet non obſtante exceptione primæ at-
tentationis reuocari, cum quaſi adagio vſurpetur
4 † quod vltimum ſpolium eſt reuocandum, vt tra-
dit Rota deciſ. 27. aliàs, 185. Licèt, de appel. in nou.
quæ vniuerſaliter dicit, quod ſemper vltima ſpolia
tio, ac violentia purganda eſt, quo præcipuè funda-
mento nixus, videtur hanc opin. affirmaſſe Mãdoſ.
5 vbi ſuprà, præſertim, quia † vbi non eſt ſpecialiter
cautum, quod inter attentatum, & ſpolium ſit dif-
ferentia, poteſt, ſecundum eum, de vno ad alterum
argumentum ſumi.

Tertiò, fac. quia vterque noſtrum videtur fun-
dare intentionem ſuam in priuilegio, quod compe-
tit cauſæ attentatorum, vt ante omnia reuocentur,
de quo dicemus latius infrà, cap. 30. de priuileg. at-
tent. in vltimo priuil. & conſequenter vterque alle-
6 gat ſuum priuilegium, † priuilegiatus autem regu-
lariter non vtitur priuilegio contra pariter priuile-
giatum, ad not. in l. fin. ff. ex quibus cauſ. maior. &
in l. verum, §. penult. ff. de minor. meritò.
7 Quartò, † quia in reuocandis attentatis, non re-
quiritur probatio neq; tituli coloratio (vt dicemus
infrà, dicto cap. 30. in 2. priuileg.) neque poſſeſſio-
8 nis, ſed ſufficit ſimpliciter † probare detentionem,
& ſtatum, in quo quis tempore attentationis erat,
vt diximus infr. ca. 26. de probat. attentatorum nu-
9 me. 29. Et † ſit reſtitutio ad illum ſtatum non habi
to reſpectu an ille fuerit legitimus, vel illegitimus,
ſecundum Aegid. deciſ. 101. Si conſtat, igitur &c.
Quintò, quia non eſt dubium quod ego, qui fui
à te primo ſpoliatus lite pendente, ex beneficio hu-
ius litis pendentiæ eram in hoc priuilegiatus, vt
tua attentatio in primis, & ante omnia reuocare-
10 tur, † Sed priuilegiatus faciens actum contrarium
priuilegio, (prout videtur quando ego contra te ſe
cundo loco attento) cenſetur ſuo priuilegio renun-
ciare, ad not. in c. accedentibus, & in cap. ſi de terra,
de priuileg. & in l. 2. C. de iur. domin. impetr. Aug.
Bero. conſ. 152. Viſis, num. 14. lib. 3. ergo mea exce-
ptio de priori tua attentatione non videtur admit-
tenda, cum ego attentando tacitè illi renunciaue-
11 rim, ſicut & aliàs dicimus, † quod appellans atten-
tando cenſetur appellationi renunciare, vt dicemus
infrà, c. 31. de pœn. attent. in quinta pœna.
12 Secunda huic contraria poteſt eſſe opin. † quòd
immò talis exceptio obſtet, quæ ſuadetur ex pluri-
13 bus: Primò, † quia tua poſſeſſio capta lite penden-
te, à Iure in hac materia ad excuſanda attentata, nõ
conſideratur, vt patet ex his, quæ diximus ſuprà, in
2. par. cap. 4. de attent. lit. pend. in 2. declar. quartæ
declarat. princip. numero 46. vbi poſt Creſcent. de-
14 ciſ. 216. Intruſus adnotauimus, † quod attentans,
& intruſus non habetur pro poſſeſſore, quod ſi pro
poſſeſſore non habetur, ergo ſibi non debet dari tã-
quam ſpoliato reſtitutio, cum priuatio præſuppo-
nat habitum. Secundò, quia reuocatio attẽtatorum
proculdubio fit per officium Iudicis vel nobile, vel
15 mercenarium, † & conſequenter fit auxilio, & mi-
16 niſterio Iudicis, & Legis, fruſtra † autem auxilium
Legis, aut Iudicis implorat, qui in Legem commit-
tit, aut Iudicem contemnit, ca. quia fruſtra, de vſur.
merito tu non videris reſtituendus, cum prius at-
tentando & me ſpoliando, in Legem commiſeris.
17 Tertiò, † quia iſta exceptio quod debeãt reuocari
ea, quæ ſunt per me vltimo loco attentata, tendere
videtur ad differendum reuocationem eorum, quæ
contra me fuerunt priori loco per te attentata, Ea
autem quæ tendunt ad differendum attentatorum
reuocationem videntur à Iure repelli, vt diximus
ca. 12. de attent. appellat. penden. in 7. limitat. prin-
18 cip. meritò, &c. Quartò, † quia tu primo loco at-
tentãdo præſertim cum violentia, videris cecidiſſe
ab omni iure tuo, ad not. in l. ſi quis in tantam, C.
vnde vi, & dicemus in cap. 31. de pœn. attent. in 12.
pœn. ergo quando tu petis reuocari per me vltimo
attentata, nõ immerito debeo poſſe excipere, quod
conſtat de non iure, & de non intereſſe tuo, quo ca-
ſu regulariter non fit attentatorum reuocatio, vt di
ximus ſup. in hoc c. 24. q. 1. num. 21. Quintò fac. in
19 ſimili, † quia ſicut in caſibus in quibus vim vi re-
pellere licet (de quibus per Doctor. in l. vt vim, ff.
de iuſt. & iure) ſecunda vis contra primam non vi-
detur

detur punibilis, ita videtur dicendum, quod ſecun
da att entatio contra primam non ſit punibilis.
Sextò, hæc opin. ex multis ſuaderi poteſt, quç po
ſuimus ſupra in 2. part. cap. 4. de attentat. lite pen-
dent. in 2. limit. princ. num. 89. & ſeqq. ad deducen
dum, quod non poſſit litis pendentiam ille allega-
re, qui à primo iudice recedens coram ſecundo cō-
paruit lite adhuc coram primo pendente.
Septimò quia cum tu prius attentaueris, non vi
detur, quod contra me tu poſſis allegare attentata,
20 quia † attentans non videtur poſſe dare de atten
tatis. arg. eorum quæ habentur deciſ. 17. aliàs, 429.
Nota nunquid, de reſtit. ſpol. in antiq.
21 Tertia poteſt eſſe opinio, vt diſtinguamus † qd
aut vltima mea ſpoliatio, & attētatio fuit facta in-
continenti poſtquam tù me ſpoliaſti, & tunc quaſi
mea ſpoliatio cenſeatur facta per modum recupe-
rationis, tunc non ſit reuocanda, neque tu ſis reſti-
tuendus, ex quo recuperans incontinenti, dicitur
ſuam poſſeſſionem continuare, continuans autem
non attentat, vt latè diximus ſuprà, in 2. parte cap.
4. de attent. lite pend. in 1. limit. princip. præſertim
in 6. ampliat. ibi poſitā nu. 25. vbi de continuatione
per modum recuperationis diſſeruimus; Aut mea
attentatio fuit facta ex interuallo, & tūc quaſi ceſ-
ſet conſideratio recuperationis, ſis reſtituendus.
Quarta poteſt ſimiliter conſiderari diſtinctio &
22 opin. † quod Aut ego per ſpolium, & attentatio-
nem tuam perdidi non ſolum naturalem, verum
etiam ciuilem poſſeſſionem meam, & tunc non li-
ceat mihi te vltimo loco ſpoliare, & conſequenter
tu ſis reſtituendus, Aut ego amiſſa naturali retinui
ciuilem poſſeſſionem, & tunc liceat mihi impu-
nè occupare naturalem, ſicut in ſimili videmus,
23 † quod quāuis contrauenienș l. ſi quis in tantam,
C. vnde vi, ſit valdè legibus deſpectus, & odioſus,
vt not. ibi Doct. nihilominus, etiam in caſu illius
l. ſi quis in tantam, habens ciuilem, poteſt impunè
occupare naturalem ab alio clandeſtinè captam,
vt poſt Ripam, Alex. Veronenſ. Soc. & alios per
eum allegat. concludit nouiſſimè Menoch. de recu-
peran. poſſeſſ. Remed. 9. q. 24. num. 194. quod ſi eo
caſu impunè poteſt occupari poſſeſſio clandeſtina,
ergo multo magis impunè debet poſſe occupari
poſſeſſio attentata, & per te lite pendente, vt præ-
ſupponitur capta, quæ, vt patet, eſt magis vitioſa
& odioſa.
Quinta inſuper pro quinta opin. videtur haberi
24 poſſe conſideratio, † quod Aut ego ſuper tua pri-
ma contra me facta attentatione nondum inſtitui
iudicium reuocationis attētatorum, & tunc mihi
liceat te ſpoliare, & tibi inſtanti pro reuocatione
huius vltimi ſpolij validè obijcere exceptionem
primæ attētationis, per ea omnia, quæ ſuprà dicta
ſunt, in 2. opin. num. 12. Aut intentaui reuocatio-
nem implorans officium Iudicis pro purgatione
tuæ primæ attentationis, & tunc mea vltima atten
tatio ſit purganda, & tu reſtituendus, Tum, quia
via quā elegi illa mihi patere debet, nec conuenit,
quod poſtquam ego rē ad Iudicem detuli aliquid
de facto innouem: Tum, quia lis ipſa ſuper atten-
tatis introducta, reddit actum illicitum, eſto, quod
antea fuiſſet facienti licitus, vt per multa exempla
deduximus ſupra in 2. parte, c. 4. de attent. lit. pen-
den. in 1. ampliat. princip. num. 2. Præſertim ſi oc-
caſione prædicti Iudicij emanaſſet in cauſa inhi-
bitio à Iudice, nequid in cauſa innouaretur, quia
inhibitio multo magis operaretur, vt actus etiam
aliàs licitus reddatur facienti illicitus, vt etiam di-
ximus ſupra, in dicta 2. parte, c. 20. de attent. poſt
inhibit. in prima ampliat. ibi poſita, nu. 1. & ſeqq.

Sexta pariter diſtinctio, & opin. haberi poſſe vi-
25 detur. Quod † Aut vltima mea attentatio fuit ſim
plex ſpoliatio, & tunc non ſis reſtituendus, & con-
ſequenter obſtet tibi exceptio primæ attentationis,
Aut fuit ſpoliatio cum violentia, & ratione huius
ſuprà dictæ qualitatis, tu ſis reſtituendus, & mea at
tentata purganda, quam opin. in eo articulo an oc-
cupans poſſeſſionem lite pendente ſi ea ſpolietur,
ſit reſtituendus, ſenſit nouiſſimè Anton. de Matth.
in Repet. l. naturaliter, §. nihil commune, in 26. fal-
lent. nu. 61. ff. de acquir. poſſeſſ.
26 Septima quoque adhuc poſſet eſſe ſentētia † vt
neque prima tua, nec vltima mea ſpoliatio ſint re-
27 uocanda, † ſed quod paria delicta mutua compen
ſatione tollantur, ad regulam c. intelleximus, & ibi
28 not. extrà de adulter. cum ſimil. † ſicut dicimus, q
periurium cum periurio, & culpa cum culpa com-
penſantur, vt aliàs dicebat poſt alios Aug. Bero. in
conſ. 6. Et ſi plura, num. 3. lib. 3. Quod in proprijs
terminis attentatorum videtur quandoque fuiſſe
de mente Rotç in vna Legionen. decimarum, corā
Grato, 17. Nouēbris, 1564. in qua Dñi ordinarunt,
quod quia geſta in partibus erant per vtramq; par
tē attentata, illis vtraque pars teneretur renūciare.
Quid dicendum? licet Mandoſ. vbi ſuprà, col. 6.
referat, quòd aliàs Domini in vna Salamātina, Ab-
batiæ coram Pereg. de Anno 1548. tenuerint, q vl-
timum attentatum ante omnia fuerint reuocādum
eo caſu, quia vltimum erat magis clarum, quia ta-
men dictam reſolutionem inuenire non potui an
eo caſu reuocatio fieret ex officio iudicis, vel ad in-
ſtantiam partis, inter quæ differentiam conſtituen
dam eſſe crediderim,* Niſi deciſio per eum citata,
ſit deciſ. 136. quæ hodie habetur in 3. part. Diuerſ.
lib. 2 incipien. In cauſa Salamantina Abbatiæ, quæ
ſatis facit in materia, quamuis ex ea, & alijs prædi
ctis non ſatis conſtet. Idcirco, ego omnibus pon-
deratis ita conſiderando hanc difficultatem abſol-
29 uerem, † quod vltima attentatio ſit omnino reuo-
30 canda & purganda, † nō autē ad inſtantiā tuam,
ſed ex officio iudicis, cuius fuit læſa maieſtas, & cō-
ſequenter, quod vtraque opin. ſuſtineatur, & quod
illa ſint purganda, & quod tibi exceptio alterius at
tentationis obſtet: cum nō ſit nouum, quod in mul
tis caſibus attentata, quæ ad partis inſtantiam reuo
cari non poſſunt, ex officio tamen Iudicis reuocan-
da veniunt, vt diximus infra, cap. 27. de Iudice, &
per quem attent. reuocent. num. 7. & ſeqq. verſ. Cir
ca primam inſpectionem. Ratio autem, quæ me
mouet, illa eſt, quia (omiſſis pro nūc cæteris opin.)
per allegata ſupra in 1. opin. non eſt dubium, quòd
cōcluditur in me quædam temeritas, qui te lite in-
ter nos pendente poſſeſſione ſpolias vltimo loco
attentaui; Per allegata vero in 2. opin. concluditur
in te defectus iuris petendi huiuſmodi reuocatio-
nem, & quoniam iſte defectus qui eſt ex parte tua
non tollit, quominus ius, & Iudex per meam vlti-
mam attentationem dicantur offendi, Idcircò non
immeritò firmari poteſt id quod ſupradictum eſt,
vt attentata ſint purganda, & tu non ſis reſtituen-
dus: ſolet enim ſæpe Rota ex cauſa id facere, puta,
quando conſtat de non iure, petentis reuocationē,
vt eſt deciſ. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, de reſtit. ſpo
liat. in no. & rem circa quam eſt attentatum in ſe-
queſtro ponere, & diximus latius ſuprà hoc eodem
cap. q. 1. num. 57. verſ. ſecundo Regulā prædictam.
* Prout in terminis quādo hinc inde extabāt atten
tata reſoluit nouiſſimè Rota in vna Turdentina
bonorum coram Blanchetto 17. Martij 1586. in
qua dixerunt locum eſſe ſequeſtro & videndum eſ
ſe de bono Iure.] Pro cauſa autem hoc caſu illa ha-

beri

Digitized by Google

beti ſufficiens debet, ne ſcilicet temeritas mea, re-
maneat impunita, Itaque ſi cauſa coram me verte-
retur, rem ſub ſequeſtro, tam diu ponerem, quam-
diu arbitrio boni viri exiſtimarem temeritatem vl
timo attẽtantis fuiſſe ſufficienter punitam, tàm ex
rei ipſius, & fructuum carẽtia, quàm etiam ex ex-
penſarum refectione à die vltimę ſpoliationis in iu
dicium deductæ (ſi ex violentia, in ſpoliando com
miſſa, vel ex contemptu inhibitionis, fortè in cauſa
emanatæ, hæc vltima attentatio videretur aggraua
ri) quo facto eidem inſtãti pro reuocatione primæ
attentationis, etiam rem ipſam, vnà cum fructibus
per primum attentantẽ perceptis, ac expenſis pro-
pterea erogatis reſtituendam cenſerem, ſecundum
ea, quæ latius dicemus infra, in hac 3. parte, de pœ-
nis attent. in 1. & 2. pœna cap. vltimo nu. 6. & ſeqq.
& nu. 19. & ſeqq. & conſequenter redeũdo ad pro-
poſitum, & deciſionem quæſtionis ſupra poſitæ, cõ
cludi poſſe cenſeo, quod exceptio alterius attenta-
tionis regulariter obſtet agenti ad reuocationẽ at-
tentatorum, & quod attentãs ſpoliatus non ſit re-
ſtituendus, vt diximus dicto cap. vltimo in 7. pœna
num. 214. ſed bene vltima attentata reuocentur, &
purgentur per iudicem, cuius fuit læſa maieſtas ex
ſuo puro & mero officio per ſupradicta. Pro qua
opin. non parũ facere deinde animaduerti id, quod
fuit reſolutum in vna Senogallien. attentatorum
coram Aldobrandino, 26. Februarij, 1565. & iterũ
4. Iulij eiuſdem anni, in qua cum conſtaret de non
iure petentis reuocationem attentatorum Domi-
ni, in prima poſitione noluerunt non reuocare at-
tentata, ſtante inhibitione Rotali, nec etiam volue-
runt reuocando attentata dare poſſeſſionem illi, de
cuius non iure conſtabat, ſed ordinarunt, vt D. Po-
nens aliquo modo accõmodaret, qui ab initio poſ-
ſeſſionem, apud Rotã ſequeſtrauit, & deinde poſt-
quam per aliquot menſes poſſeſſio ſtetiſſet ſub ſe-
queſtro, fuit illi pro reuocatione attentatorum in-
ſtanti, reſtituta ſub dicta die 4. Iulij. Vnde ſicut ibi
ab initio poſſeſſio nõ fuit reſtituta attentata paſſo
ſed inde ad aliquod tẽpus, ita ſimile temperamen-
tum ex cauſa ſupradicta in caſu propoſito ſumere
non eſſet incongruum. Et ferè ſecundũ hanc opin.
eueniente ſimili caſu videntur aliàs tenuiſſe Do-
mini in vna Bracchaten. Monaſterij. S. Romani,
inter Card. de S. Flora, qui vltimo loco attentaue-
rat contra Petrum Ferdinandi, qui prius attentaue-
rat, coràm Iunio, 20. Octobris, 1557. in qua fuit di-
ctum, quòd Cardinalis, (qui excipiebat contra Pe-
trum de priori attentatione, ad effectum, vt Petro
non reſtitueretur poſſeſſio Monaſterij, quam Car-
dinalis occupauerat attentando, & ſuper cuius re-
ſtitutione iam fuerat per tres conformes condem-
natus, iamque attentata per refectionem expenſa-
rum in cæteris purgauerat) deberet audiri, & eius
exceptio admitti, & quamuis ex corpore deciſ. &
notatorum ſuper ea non appareat clarè, quod ibi
fuiſſet imploratum officium Iudicis pro purgatio-
ne prioris attẽtati, & ſic pro reſtitutione poſſeſſio-
nis hoc caſu Petro non faciẽda, in informationibus
tamen Aduocatorum id euidenter apparet, & con-
ſequenter deciſio illa plurimum concordat cum ſu
pradicta opin. in hoc, quod exceptio prioris atten-
tationis admittitur, & poſſeſſio priori attẽtanti nõ
reſtituitur, & quamuis ibi nihil dicatur de ſeque-
ſtro, tamen in voto Domini mei Orndini, clarè id
eos ſenſiſſe apparet, & ex illa deciſ. poteſt notabili-
ter colligi etiam vna ampliatio ad ſuprapoſitam
Concluſionem, vt exceptio prioris attentationis
poſſit opponi, ad impediendam reſtitutionem poſ-
31 ſeſſionis antea attentando captę, † etiam poſt tres
conformes ſuper reuocatione attẽtatorum vltimo
loco factorum, vt erat in illo caſu. Et eodem modo,
32 quòd quando ſunt hinc inde attentata, † poſſeſſio
ſit ſequeſtranda, fuit tentum etiã nouiſſimè in vna
Pampilonen. parochialis coram Aldobrãdino, 17.
Nouembris. 1572.

Sequestratio possessionis

Possessio sequestrata restituta

Quæſtio Nona.

SVMMARIVM.

1 *Reſeruationis exceptio an retardet attentatorum reuocationem.*
Spoliato obſtat exceptio reſeruationis, vt nu. 2.
3 *Reſeruatio Papæ propter decretum in ea appoſitum inficit nedum titulum, verum etiam poſſeſſionem.*
Præſertim ſi ſit cum decreto ſpeciali ad certum corpus beneficij, vt num. 4.
Vel generalis, facta tamen motu proprio. nu. 5.
Vel eſſet probata, aut incontinenti probanda, quando illa eſt excluſoria poſſeſſorij, vt num. 6.
7 *Reſeruationis exceptio admittitur etiam poſt probatum ſpolium ſi ſit Papalis, quæ inficit titulum & poſſeſſionẽ.*
Secus ſi ſit reſeruatio ob familiaritatem Cardinalis, vt num. 8.
9 *Reſeruationis exceptio non admittitur contra attentata, nec retardat illorum reuocationem.*
10 *Reſeruatio licet inficiat titulum & poſſeſſionem, non tamen inficit detentionem.*
11 *Detentionis ſola probatio ſufficit in attentatis.*
12 *Attentata paſſus licet obtineat eorum reuocationem non obſtante reſeruationis exceptione, poſſeſſio tamen ſibi non reſtituitur.*
Niſi reſeruationi fuiſſet derogatum in Gratia, Si neutri, vt num. 14.
13 *Reſeruatio facit, vt per eam certo modo conſtet de non iure illius, contra quem opponitur.*

NONO quæro quid de exceptio-
1 ne reſeruationis, † an illa impe-
diat, aut retardet reuocationem
attentatorum? & quamuis quan
do ſumus in ſpolio videatur ab-
2 ſolutum, † quod illa obſtet ſpo-
liato agenti ad reſtitutionẽ, cum
3 † reſeruatio Papæ propter decretum in ea appoſi-
tum inficiat nedum titulum, verum etiam poſſeſ-
ſionem, vt deducit latè, & eleganter Rota, deciſio.
3. aliàs 16. Si contra agentem, de reſtitut. ſpoliat. in
nou. & deciſ. 2. aliàs, 7. Nota quod vbi agitur, eod.
tit. in antiq. & deciſ. 10. aliàs 475. Nota ſi agenti, de
cauſ. poſſeſſ. & propriet. in antiq. & deciſ. 20. aliàs,
183. Nota vbi aliquis, de præbend. in antiq. & tra-
dit poſt Ægid. deciſ. 505. Nota ad inſtantiam, &
alios per eum allegatos. Sigiſmund. Lofired. in
4 conſilio 21. Quoniam, numero 5. † præſertim ſi
ſit reſeruatio cum decreto ſpeciali ad certum cor-
5 pus Beneficij, vel † generalis facta motu proprio,
de quibus omnibus habetur apud Caſſad. deciſio.
prima, Quoniam decretum, de cauſa poſſeſſio. &
propriet. & deciſ. prima, Fuit, de rerum permuta.
Mil. in verbo poſſeſſ. contra reſeruat. fol. 174. Cap
pel. Tholoſan. deciſio. 15. & ibi Aufrer. Lap. allo-
gatio. 23. limitatio. & alleg. 51. Lætatus, nume. 9.
ſecundum modernam impreſſionem, & apud eum
6 Mandoſ. in addit. † & maximè quando reſerua-
tio, quæ eſt excluſoria poſſeſſorij, fuiſſet probata,
vel incontinenti probanda, ſecundum Rot. deciſ.
11. aliàs, 275. Nota vbi ſpoliatio, de reſtitut. ſpo-
7 liat. in antiq. † & admittitur etiam poſt probatum
ſpolium quando inficit titulum, & poſſeſſionem,
prout

8 proût eſt reſeruatio Papalis; † ſecus quando eſſet, puta reſeruatio ob familiaritatem Cardinalis, vt de his ſunt deciſ. in Recoll. Put. 9. & 10. exceptio reſeruationis ſub Rubrica, de reſtit. ſpoliat.

Nihilominus, quando eſſemus in cauſa attentatorum, & in ſpolio attentato, † hæc exceptio reſer-
9 uationis non admittitur, nec retardare debet, quo minus Iudex ex officio ad inſtantiam partis attentata reuocet, vt eſt Deciſ. Rot. 11. aliàs 56. nota, qd vbi aliquis, de cauſ. poſſeſſ. & proprietat. in antiq.
10 ea ratione, vt ibi dicunt, quia † licet reſeruatio inficiat titulum, & poſſeſſionem, non tamen inficit detentionem, In attentatorum autem reuocatione nõ
11 requiritur probatio tituli, & poſſeſſionis, † ſed ſufficit ſola detentio, vt poſt Innocent. in cap. dilecti, de maior. & obed. dicit Rota ibi, cui concordat alia deciſ. Rotæ 13. aliàs, 348. Nota quod ſi conſtat, in fine, de reſtitut. ſpoliat. in antiq. & alia Aegid. 101. Si conſtat, nam in attentatis ſufficit probare ſimplicem ſtatum in quo quis erat tempore attẽtationis. Franc. in cap. bonæ, num. 14. verſ. 3. de appellat. ſa. deciſ. in Recollect. Creſcent. 158. Tertius, ſub Rubrica, de reſtitut. ſpoliat. in fine, vbi vult, quod etiã is, qui detinet, ſi ſpolietur, ad dictum ſtatum reſtituatur, & hanc opin. poſt Rot. d. deciſ. 11. aliàs 56. tenuit Bero. in cap. in litteris, num. 88. in fine, de reſtit. ſpoliat. quem refert & ſequitur nouiſſimè Menoch. de recuperan. poſſeſſ. Remed. 15. quæſt. 53. declarat. 3. num. 455. * eandem per ſupradictas deciſiones firmat etiam Mandoſ. ſuper Reg. Cancell. in prima regula reſeruatoria quæſt. 5. nume. 6. Idem tenuit Simonett. in tract. nuper impreſſo de reſeruat. benefic. quæſt. 40. num. 12.] & ad propoſitum noſtrum, ſecundum ſupradictam deciſ. 11. aliàs, 56. fuit nouiſſimè tentum in Rota, in vna Romana. Archipresbyteratus ſanctæ Priſcæ, corã D. meo Oradino, ſub die 15. Martij 1560. quod exceptio reſeruationis non obſtet reuocationi attentatorum
12 † fuit tamen dictum per Dominos ibi, quod quãuis attentata eſſent reuocanda, non tamen erat poſ-
13 ſeſſio danda illi, qui fuerat paſſus attentata, † quia per reſeruationem videbatur certo modo conſtare de nõ iure petentis reuocationem, quod dixit aliàs Mil. in verb. poſſeſſorium recuperandæ, principaliter intentatum, fol. 281. Et cum dicta deciſ. in eo, quod dicit, quod poſſeſſio non ſit reſtituẽda ei qui erat paſſus attentata concordare videtur id, quod fuit etiam dictum in alia Auerſana beneficij coram Iunio, 5. Aprilis, 1557. in qua præſuppoſito, quod Nicolaus vigore expectatiuæ ſuæ acceptauerit, & ceperit poſſeſſionem beneficij, cuius deinde poſſeſſionem, quia erat reſeruati, ceperint executores Apoſtolici vigore Breuis habentis Clauſulam, Citra vitium ſpolij, & attentatorum, & quod Nicolaus deinde litem introduxerit ſuper dicto Beneficio contra Epiſcopum aduerſarium, qui lite huiuſmodi pendente poſſeſſionem Beneficij eſt adeptus, cuius poſſeſſionem, licet Nicolaus diceret attentatam, & ſibi reſtituendam, Domini tamen eo caſu inclinabant, quod poſſeſſio non eſſet Nicolao reſtituenda, ſed ſequeſtranda habita conſideratione dictæ reſeruationis, ex informationibus colligitur * quod expreſsè ponit de Stilo etiam Dominorum atteſtans, Simonet. vbi ſuprà, num. 13.] quamuis in alia eiuſdem cauſæ propoſitione coram Quiroga, 16. Octobris, 1556. Domini dixerunt, poſſeſſionem Nicolao reſtituendam, ex eo, quia ille in gratia, quã obtinuerat, Si neutri, habebat derogationem vaca-
14 tionis in Curia; Ex quibus poteſt colligi bona † limitatio ad ſupradicta, vt exceptio reſeruationis nõ impediat actualẽ poſſeſſionis reſtitutionem, ei qui paſſus eſt attentata faciendam, quando reſeruationi fuiſſet derogatum, & licet contra Gratiam Nicolai ex aduerſo diceretur, quod cum illa eſſet conditionalis, non erat attendenda, Domini tamẽ proponẽte eodem Quiroga, 16. Nouembris, 1556. tenuerunt purganda eſſe attentata, & ſufficere, quòd gratia ſi neutri poſſet habere locum.

Quæſtio Decima.

SVMMARIVM.

1 EXceptio dominij, & proprietatis an poſſit opponi contra petentem reuocationem attentatorum.

2 Et poteſt opponi ſecundum aliquos de quibus, infra num. 5.

Verior eſt opi. quod regulariter non poſſit opponi, vt infra nu. 6. & nu. 10.

3 Regula, Dolo facis, &c procedit non ſolum in ſpolio verũ etiam in attentatis, Alij contra, quod non procedat in poſſeſſorijs vt infra, num. 9.

4 Attentata pendente appellatione ſi de illius deſertione notoriè ex actis conſtat, non reuocantur propter Regulam, Dolo facis petere, &c.

7 Dominij exceptio regulariter in ſpolio non admittitur, Secundum magis communem opinionem nu. 8.

11 Differentia quæ ſit inter exceptionem dominij, & notoria proprietatis, & exceptionem notorij non iuris, declaratur.

12 Notoria dominij exceptio obſtat etiam in attentatis, niſi attentans cum violentia ſpoliaſſet, vt infra. nu. 16.

13 Attentans ſi doceat de ſuo bono Iure non ſolum in reuocatione attentatorum eſt ſuperſedendum, verum, etiam inhibitio moderanda

14 Spolians patiens per aduerſarium produci iura ſuper prætenſo, per quæ conſtet de ſuo bono iure, exceptione dominij excluditur.

Secundum magis communem opinionem, nu 15.

17 Violenter contra l. ſi quis in tantam, lite pendente alterũ ſpolians, cadit à iure ſuo.

18 Tertius contra eum, qui paſſus eſt attentata videtur poſſe opponere exceptionem domini, cum quo in eo ceſſet ratio odij, quod eſt in attentante.

Niſi ius ipſius tertij eſſet connexum cum iure attentantis, qui commodum exinde ſentire poſſit, nu. 19.

20 Dominij exceptio etiam contra attentata poſſe opponi quando facta reſtitutione rei per reuocationem attentatorum non remaneret ſalua cauſa proprietatis, vt ea Per rilleno.

21 Remedium attentatorum non habet locum in irretractabilibus.

22 Executio vbi eſſet irreparabilis, etiam in poſſeſſorio appellatur, remiſſiuè.

23 Cautio idonea ſi præſtatur, per exceptionem dominij etiã vbi difficilis eſſet recuperatio, non retardatur rei reſtitutio, etiam in attentatis.

24 Recuperatio difficilis quoad arcem, non impedit quo minus fiat reſtitutio caſtri.

25 Difficilis recuperatio rei, facta reſtitutione vbi eſſet per exceptionem dominij oppoſita, non retardatur reſtitutio, quando partes ſunt ſub eodem Principe.

Dummodo ſi ſunt ſub eodem principe agatur quoque coram eodem Principe, num. 26 &

Niſi Principi quoque eſſet difficilis recuperatio num. 27.

28 Papa etiam lite pendente, aliqua re ſpoliato ſit reſtitutio, non obſtante exceptione dominij oppoſita, quod ratione ſua potentia videretur difficilis recuperatio.

29 Papa licet ratione potentiæ poſſet præſumi difficilis ad reſtituendam rem in Iudicio petitorio, quam obtinuit in poſſeſſorio, ratione tamen æquitatis, & Iuſtitiæ, quæ debet eſſe apud eum, præſumitur facilis.

30 Spo-

Digitized by Google

30 Spoliato qui poterat propria authoritate rei poſſeſſionem capere datur reſtitutio, etiam præſuppoſita difficili recuperatione, ſi ſuccumbat in petitorio.

31 Spoliato, cui eſt oppoſita exceptio dominij à quo (ſi in petitorio ſuccumbat) præſumeretur difficilis recuperatio, reſtitutio fit, quando probatio exceptionis proprietatis eſſet difficilis, & non eſſet in promptu.

1 DECIMO quæro, † an in iudi-
cio attentatorũ contra petentẽ il-
lorum reuocationẽ poſſit opponi
exceptio dominij, & notoriæ pro
2 prietatis & videtur † dicendum
quod ſic, quod ſua detur Ratio-
ne & Authoritate: Ratione, quia
quando opponitur huiuſmodi exceptio dominij
quæ videtur fundata in Regula, Dolo facis, & c. id
in effectu cõcludi videtur, quod dolo facit petens.
petẽdo ſibi via attentorũ reſtitui id, quod ſtatim ra
3 tione ſui dominij eſt ſibi reſtituturus; † quæ Regu
la nõ ſolum procedit in Spolio, vt tradit remiſſiuè
Guid.Pap.deciſ.37. Si appelletur, nu.4. verum etiã
in attẽtatis; Hinc dicebat Rota deciſ.1. aliàs 1. At-
4 tẽtata, ſub nu.3. de appellat. in nou. † quod quando
ex Actis conſtat de deſertione appellationis, atten-
tata appellatione pendente non veniunt reuocan-
da, per dictã Regulã, Dolo facis, & c. Authoritate
5 † vero hoc ſuadetur. Mil. in verb. poſſeſſorio recu-
perãdæ agẽti obſtat proprietatis exceptio, fol.285.
qui in fi. formaliter inquit, & quod dictũ eſt de ex-
ceptione notoria, procedit etiam, ſi agatur ad poſ-
ſeſſionẽ per viam attẽtati, & Card. in c. ſæpè, de re-
ſtit. ſpoliat. quem ibi refert Ripa, ſub nu.10. in illa
q. An remediũ attentatorum ſit magis priuilegiatũ
quàm ſpoliũ, dum inter cætera ad probãdum quod
hæc duo remedia ſunt tanquam excedentia & ex-
ceſſa, vtitur hoc fundamento, quia ſcilicèt contra
attentata obſtat exceptio Dominij, quæ non oppo-
nitur ſecundum eum, in Spolio, * & in terminis,
quod per dictam Regulam impediatur reſtitutio
illius qui iudicio pendente fuit eiectus, tradit Bald.
in l. incerti, ſub nu.17. verſ. itẽ exemplum, C. de in-
terdictis.] Et quamuis authoritas iſtorum non ſit
6 contemnenda, contrarium † tamen videtur tãquã
7 verius, tenendum, † quia cum regulariter in Spolio
(quod eſt minus fauorabile, vt ſupra ſæpe dictũ eſt,
& à quo ad attentata videtur poſſe negatiuè argu-
mentari, prout facit Rota in ſimili, deciſ.2. aliàs, 55.
Ad inſtantiam, Vt lite pend. in nou. non poſſit op-
poni exceptio dominij, de quò per Doctor. in l. na-
turaliter, §. nihil, commune, ff. de acquiren. poſſeſſ.
nouiſſimè per Ant. Gabriel. in tract. cõmu. concluſ.
lib.5. de reſtit. ſpoliat. concluſ.1. nu.43. verſ. vigeſi-
8 motertio amplia. † vbi teſtatur hãc eſſe magis com
mun. opin. quibus adde Menoch. in 1. reſponſo cau
ſæ Finarienſ. num.83. vbi latè dictam Concluſionẽ
in ſpolio tuetur, & ſimiliter ſub num.86. poſt alios
de dicta magis cõmuni atteſtatur, multo minus vi-
detur admittenda in materia attentatorum; Et ex
hoc tollitur id, quod dicebat Card. vbi ſuprà, quia
vt rectè animaduertit ibi Ripa, in hoc ille inaduer-
tenter loquitur, & patet ex proximè allegatis,
9 præſertim, quia † Regula prædicta, Dolo facis, &c.
non procedit in poſſeſſorijs ſecundum Blanc. in
tractat. de Compromiſſ. in 4.q. princip. nume.114.
verſ. dolo facit, poſt Paul. de Caſt. in l. ſi ſocer, §. Lu-
cius, ff. ſolut. matrimon. quod etiam dixit nouiſsi-
mè Rota in vna Romana domus, ſub die 30. Octo-
bris, 1558. vt eſt Recollect. Paleot. deciſ.289. incip.
Aliàs, & per hoc tollitur deciſ. Guid.Pap.37. ſupra
in contrarium allegata, præſertim, quia re vera id
ibi non firmat, ſed ſe remittit: Nec mouet deciſ.
Rotæ 1. ſuprà allegata, quia licet loquens de atten-
tatis, faciat fundamentum in Regula, Dolo facis,
tamen id intelligit, quando notoriè conſtat de illa
deſertione: quando autem exceptio de qua agitur,
eſſet notoria, vtique deberet admitti, prout dice-
mus proximè in limitationibus, & ideo concluſiuè
procedendo.

10 Regula ſit, † quod petenti reuocationem atten-
tatorum, non obſtet exceptio dominij, & proprie-
tatis, quæ pro parte aduerſarij obijcitur, & aduer-
11 tendum eſt, † quod iſta exceptio eſt diuerſa ab ex-
ceptione de non iure ipſius petentis reuocationem
attentatorum, de qua ſuprà in prima q. num.2. &
multis ſequentibus, quia illa concludit non ius in
petente reuocationem, iſta autem concludit ius &
dominium in eo, qui attentauit; Et quamuis præ-
ſuppoſito iure, & dominio in attentante videatur
conſequenter deduci non ius aduerſarij, cum duo
eodem tempore eiuſdem rei in ſolidum eſſe domi-
ni non poſsint, illud tamen procedit vt plurimum,
quia poteſt quandoque eſſe non ius in petente re-
uocationem attentatorum, & eodem modo in Reo
contra quem petitur huiuſmodi reuocatio, & ſtan-
te non iure in vtroque, quamuis non obſtet exce-
ptio dominij & proprietatis, de qua hic, quia illa
reus caret, obſtabit tamen alia de qua ſuprà, ſcili-
cèt, non iuris in ipſo petente reuocationem, cum
ſufficiat ſibi vincere ſi non ex iure ſuo (de quo
nunc loquimur) ſaltem ex non iure aduerſarij, de
quo ſupra locuti ſumus in dicta quæſt.1. præſer-
tim in prima Ampliat. Regulæ ibi poſitæ, num. tri-
geſimoſecundo. His conſideratis euidenter appa-
ret, quod hæc differt ab illa. Redeundo ergo vnde
digreſsi ſumus, dicendum eſt, quod regulariter ex-
ceptio dominij & proprietatis non obſtat reuoca-
tionem attentatorum petenti, per ſupradicta. Quæ
Regula.

LIMITATVR Nonnullis modis, ex qui-
bus quæ videbantur contraria concordantur.

12 Primò, vt non procedat, † quotieſcunque exce-
ptio dominij, & proprietatis eſſet notoria, quia tũc
obſtaret etiam in cauſa attentatorum, & ita proce-
dat. Mil. in verb. poſſeſſorio recuperãdæ agenti ob-
ſtat, fol.285. prout diximus in caſu èconuerſo, quan
do conſtat notoriè de non iure petentis reuocatio-
nem, ſupra, q.1. num.21. & quando notoriè conſtat
de deſertione, prout diximus ſuprà proximè nu.4.
poſt Rot. deciſ.1. aliàs 1. attentata de appel. in nou.
quæ limitatio ex eo comprobari poteſt, quod aliàs
fuit dictum in vna Cæſarauguſtana electionis Cap
13 pellæ, ſub die 12. Martij. 1558. † Quod quando cla
rè conſtat de bono iure illius, qui prætenditur con-
tra inhibitionem attentaſſe, non ſolum ſuperſeden-
dum eſt in reuocatione attentatorum, verum etiam
& ipſa inhibitio eſt moderanda, vt eſt deciſ. in Re-
14 collect. Paleot. 176. incipiens, Collegium, † nam,
& aliàs ſi ſpoliatus patitur per aduerſarium produ-
ci iura ſuper dominio & proprietate, per quæ con-
ſtat de ſuo bono iure exceptione dominij excludi
poteſt, vt per multa deducit Ant. Gabriel. Cõmun.
Concluſ. lib.5. de reſtit. ſpoliat. Concluſ.1. num.52.
15 verſ. quarto limita, † vbi dicit hanc eſſe magis cõ-
munem. * & eam tenet nouiſsimè Curt. iun. conſil.
276. num.8. lib.3.] Hanc tamen limitationem ſubli
16 mitandam † cenſeo, vt non procedat in attentan-
te lite pendente cum violentia, puta, ſi aduerſarium
violenter ſpoliauerit, Quamuis enim ille ante at-
tentationem fuiſſet verè dominus, & de eius domi-
nio notoriè conſtaret, & conſequẽter contra eum,
qui paſſus eſt attentata, regulariter ſecundum hanc
limi-

Digitized by Google

limitationem potuiſſet opponere exceptionem no
17 toriam ſui dominij, Quia tamen † pee violentiam
quam attentando commiſit,cenſetur à iure, & do-
minio ſuo cecidiſſe,per l.ſi quis in tantam, C. Vn-
de vi,vt adnotauimus etiam infrà, cap.31. de pen.
attent.verſ. duodecima pœna eſt,& c nu.230. non
debet ſibi permitti, vt ad retardandam reuocatio-
nem attentatorum, quæ eſt fauorabilis, vt colligi-
tur ex his quæ latè poſuimus infrà,cap.30. de priui
leg.attent. poſt princip. poſſit hoc caſu opponere
exceptionem (quæ alioquin fuiſſet notoria) illius
dominij, quod ſtante violentia non ſolum eſt offu-
ſcatum,verum etiã perditum, & amiſſum, & quæ
ſtante diſpoſitione dictæ l. ſi quis in tantam, (vio-
lentiam in dominij amiſſione punientis) efficitur
odioſa.

Secundò limitari poſſe videtur, vt non proce-
18 dat, † quando iſta exceptio dominij opponeretur
à tertio, qui pro ſuo intereſſe compareat ad impe-
diendam reſtitutionem poſſeſſionis, ſicut enim vi-
demus,q̃d aliàs in ſpolio admittitur, vt poſt Bart.
& Cyn.in l.ſi quis, C.locat. & alios per eum cita-
tos tradit Guid. Pap. deciſ.37. Si appelletur,nu.4.
verſ.ſed an tertius, ea ratione, quia in hoc tertio
ceſſat ratio odij, quod concurrit in ſpoliante, ita
etiam videtur in ſimili poſſe dici in attentatis,quia
& in eis reſpectu Tertij, qui nihil attentauit, ceſ-
ſat ratio odij,quod iura habent contra attentantẽ;
Quod ſi eam tenemus, neceſſariò ſublimitandum
19 cenſeo,† vt procedat in Tertio,cuius ius ſit omni-
no ſeparatum à iure attentantis, ſecus, ſi ſit ita con
nexum, vt hæc exceptio per eum non poſſit oppo-
ni,quin afferat commodum ipſi attentanti, vt tra-
dit Mil. in verb. poſſeſſorio recuperandæ agenti
non poteſt,fol.283.& alijs adductis per Ant. Gab.
vbi ſupra,num.47.qui licèt loquatur in ſpolio,atta
men ſicut limitatio principalis à ſpolio extenditur
ad attentata, ita & hanc ſublimitationem forſan
extẽdi poſſe prima facie videtur; Verùm quia iſta
limitatio in puncto Iuris non videtur vera, vt pa-
tet ex his quæ latius diximus infrà cap.30.de priui
leg.attentatorum ad finem,dic,vt ibi. pag. 113.

Tertiò, ego limitandam prædictam Concluſio-
20 nem puto, vt non procedat, † quando exceptio
dominij,& proprietatis opponitur ab eo, qui ſi me
diante reuocatione attentatorum rem reſtitueret
illam poſtea cum difficultate recuperare poſſet, &
ſic quando facta reſtitutione non remaneret ſalua
cauſa proprietatis, vt quia eſſemus in Caſtro, Ar-
ce, vel Fortilicio, in quibus purgatis per reſtitu-
tionem attentatis, non poſſet poſtea fieri recu-
peratio, prout videmus hoc caſu concludi in poſ-
ſeſſorio, vt poſt Paul.de Caſtro in l.2. in fine C. de
edicto diui Adri.tollend. tradit Ruin.conſ.37.Pro
ſequenda, in princ. & iterum conſ.42. quoniam,
num.10.& ſeqq.lib.4. & Gozad.in conſil.1.nu.12.
Alciat.in conſ.152.incip.Factum, nu.53. & conſil.
136.incip.Accedo, nu.15.lib.5. & nouiſſimè Ant.
Gabriel.vbi ſupra,num.134.verſ.23.vbi præter ſu-
pra allegatos,multas authoritates in id citat; qui-
bus adde,quod circa ſupradictam doctrinam Pau-
li de Caſtro ponit Menoc. in primo Reſpõſio Cau
ſæ Finarienſ.num.52.& melius,numero 56.vbi per
plura ad declarationem dictæ doctrinæ cõſiderat,
& quæ replicauit idem Menoch. in conſ.2. Magni
ponderis,nu.202.lib.1. quæ etſi in ſpolio dicta ſint
à Doctor. ex eadem ratione etiam ad attentata,vi-
dentur extendenda, cum non videatur hoc caſu
conſiderabilis ratio diuerſitatis; Quinimmò præ-
fata extenſio ex intentione, & authoritate Ro-
tæ comprobari poteſt, deciſ.51.aliàs 379. Si com-
mittatur,in finalibus verbis, de appell. in nou.poſt
Io.Monach. in cap.cupientes, ſuper verb. gratiæ,
de electione in 6.& poſt eam Mil.in verb. attenta-
21 torum reuocatio,fol.51.dum volunt † quod reme
dium attentatorum non habet locum in irretracta
bilibus,Pro qua fac. quæ latius diximus in tract.de
appellat.in poſſeſſor. prohibit. vel permiſ. in ſexta
limitat. Regulæ ibi poſitæ ad illud propoſitum,
22 † quod quando executio eſt irreparabilis, & irre-
tractabilis, in eo caſu, etiã in poſſeſſorio datur ap-
pellatio.Quæ tamen limitatio ad attentata exten-
ſa eſt neceſſariò ſublimitanda nonnullis modis,
quibus eam limitant Doctor. in ſpolio loquen-
tes, &

23 Primò, niſi † per petentem reuocationem præ-
ſtaretur idonea cautio, vt per Gabriell. vbi ſupra,
num.141.& Grat.conſ.10. Quæritur, num.31.lib.
1.Quod etiã eſt de mente Bero.in conſ.57. In cau-
ſis,ſub num.25. verſ. Præterea vbicunque lib.3. &
Menoch.in d.1.Reſponſio Cauſæ Finarienſ. num.
60.de quo etiam per eundem in 2. Reſponſo dictæ
Cauſæ,in 3.art.nu.31. & nouiſſimè etiam per eun-
dem,in conſ.2.Magni ponderis,num.214. & ſeqq.
lib.1.vbi tamen videretur aliter ſentire.

24 Secundò, quia † ſi difficilis eſſet recuperatio
quoad Arcem, debet fieri reſtitutio quoad Caſtrũ,
vt poſt Ruin.in conſ.37.Proſequendo, col.2.lib.4.
idem Gabr. vbi ſuprà,nu.142. & Menoch. vbi ſup.
ſub nu.62.verſ.præterea poſſit.

25 Tertiò, niſi † vterque eſſet ſub eodem Iudice &
Principe, quia præſumitur, quod idem Princeps
parti poſtea in cauſa principali obtinẽti Iuſtitiam
adminiſtrabit,Idem ibi,num.137. poſt Ruin.Pariſ.
Iaſ. & Gozad. de quibus ibi, & de hoc tractat etiã
Menoch.in dicto conſ.2. num.217. ſublimitando,
26 † vt procedat,quando eſſent ſub eodem Principe
27 & coram eodem Principe ageretur † & niſi eidẽ
etiam principij eſſet difficilis poſtea recuperatio,
vt per eum ibi,nu.138.& 139.& ad quod vide etiã
Grat.dicto conſ.10.nu.27. & ſeq. & Alex.Rubeũ,
in conſ.13.Viſo,ſub num.17. & Menoch. in primo
Reſponſo Cauſæ Finarienſ. nu.59. de quo etiã per
eundem,in 2.Reſpon.dictæ Cauſæ,in 3.art.nu.34.
& quod non cenſeatur difficilis recuperatio caſtri,
quando ſumus in terris Eccleſiæ, & ſub eodẽ Prin-
cipe dixerunt etiam Domini in vna Imolen. Ca-
ſtri Duciæ,coram Accorambono,10.Maij,1557. &
quamuis ille alias ſublimitationes nõ ponat, ex his
tamen quæ ponunt Ruin. & Gozad. in conſil. per
eum ibi citatis,videtur quod alia, &

28 Quarta poſſet dari limitatio,† vt non procedat,
quando eſſemus in Summo Pontifice, qui tãquam
29 lite pendente ſpoliatus, peteret ſe reſtitui † quo-
niam licet facta reſtitutione videatur difficilis re-
cuperatio ratione ſuæ potentiæ, ratione tamen
æquitatis & Iuſtitiæ,quæ debet eſſe apud eum,prę
ſumitur facilis, vt ſentit Gozadin. in conſ.1.col.fi.
verſ.ad decimum,dum reſpondet rationibus in cõ-
trarium adductis.

30 Quintò, vt non procedat, † quando ſpoliatus
aliàs ex priuilegio, vel de iure poſſet propria aucto
ritate poſſeſſionem rei capere, quoniam tũc etiam
præſuppoſita difficili recuperatione, fit reſtitutio,
ſecundum Gozad.in conſ.7.In cauſa,nu.22. & cõſ.
10.In hac cauſa,num.69.& conſ.10.nu.42.

Sextò,ex his quæ ponit Bero. in dicto cõſ.57. In
31 cauſis,nu.25.lib.3.limita,† vt procedat,quãdo ex-
ceptio dominij oppoſita eſt facilis, & in promptu,
tũc enim ſi facta reſtitutione præſupponeretur re-
cuperatio difficilis bene impeditur reſtitutio,ſecus
ſi probatio exceptionis proprietatis eſſet difficilis,

& non eſſet in promptu, quia tunc debet fieri reſtitutio non obſtante difficultate in recuperando, vt latè deducit idem ibi, ita declarãdo Paul. de Caſtro, in d.l.2.C.de edicto diui Adr.toll.

Quæſtio XI.

SVMMARIVM.

1 *Attentans contra petentem reuocationem attentatorum an poſſit dare de litteris per eum non expeditis ad excuſanda attentata.*

2 *Exceptio de litteris non expeditis contra attentata dari non poteſt ſecundum aliquos*

Verior videtur opin. contraria, vt infra, nu. 7 & nu. 15. vbi ponitur Regula affirmatiua.

3 *Literis non expeditis, cauſam committens, facit beneficium litigioſum quoad eius præiudicium.*

4 *Commiſſio cauſæ literis non expeditis facit litem.*

5 *Liti facta ceſſio habetur pro bona, etſi literæ non fuiſſent expeditæ, ad effectum ſuſtinendi regreſſum reſeruatum in euentum quod fuerit ceſſum iuri, liti, & cauſæ.*

6 *In poſſeſſorio an requirantur literæ vel ſufficiat ſupplicatio, & nu. 14.*

7 *Regula, quod Commiſſiones cauſarum, &c. auferens à Iudice iuriſdictionem, facit conſequenter ceſſare litem, & pariter attentata.*

8 *Lis non habetur pro bona, ad impediendum triennalem ſi cauſa fuit commiſſa literis non expeditis, & infra, numero 20.*

9 *Commiſſio literis non expeditis non dicitur facere litem nec beneficium litigioſum ob defectum iuriſdictionis.*

10 *Etiam ſi Reus compareat, & multos actus faciendo proceſſum ſuſtineat, & infra, num. 19.*

11 *Attentata non ſunt reuocanda ſtante lite introducta literis non expeditis.*

12 *Iuriſdictio Iudici vigore Commiſſionis ante literarũ expeditionem præſentata, cenſetur data ſub conditione, & cum Clauſula, quod interim non ſit vera lis.*

13 *Pacificum dicitur Beneficium reſpectu eius, contra quem committitur cauſa ſuper Beneficio literis ante terminum ad articulandum non expeditis.*

16 *Exceptio de non lite, id eſt, quod non fuerat lis, vel quia extincta, vel calumnioſa, vel quia non afficiebat poteſt opponi contra attentata.*

17 *Ille à quo penſio petitur, poteſt dare de non pēſione, quod non fuerit vnquam creata, vel quod ſit extincta.*

18 *Inhibitio emanata vigore Commiſſionis ante litterarum expeditionem præſentata, non facit attentatum.*

20 *Succeſſor in Beneficio vti poteſt decreto ſupradictæ regulæ contra eum, qui literis non expeditis litem mouerat contra defunctum.*

21 *Regula prædicta dicitur realis, & non perſonalis.*

22 *Lis ante literarum expeditionẽ non dicitur, etiam ſi fuerit derogatum Regulæ, quod Commiſſiones cauſarum, &c. ſed cum appoſitione Clauſulæ ſolitæ dummodo ante terminum ad articulandum expediantur &c.*

23 *Literarum expeditio facta paulo poſt ſecutum terminum ad articulandum, puta poſt duos dies, ſuſtinet Iuriſdictionem Iudicis, & litem.*

Licet de rigore ſecùs eſſet dicendum, num. 24.

25 *Attentata per eum, qui cauſam commiſit literis non expeditis, ſunt reuocanda, quia quoad eum per huiuſmodi commiſſionem dicitur eſſe lis.*

26 *Citatio ad effectum attentatorum facit litem quoad Actorem, etiam ſi non fuerit contra eum executa.*

27 *Lis ſecundum aliquos etiam ante literarum expeditionem quoad effectum attentatorum dicitur, quouſque de Regula, quod Commiſſiones, &c. non fuerit datum. Niſi tempore quo datur de Regula, literæ reperirentur expeditæ, num. 28.*

29 *Attentans ſi ad excuſandum attentata dicat literas (quæ dicuntur expeditæ) fuiſſe expeditas poſt præſentationẽ dictæ Commiſſionis, petens autem reuocationem id negat, onus probandi incumbit ei qui dicit.*

31 *Supplicatio ſola ſufficit ad obtinendum in poſſeſſorio. Niſi de literis conſtet, quia tunc ſecundum illas eſt iudicandum, num. 32.*

33 *Attentata quæ fuerunt lite literis non expeditis introducta, licet ad inſtantiam partis non reuocentur obſtante ſibi exceptione Regulæ, quod Commiſſiones cauſarum, &c. Iudex tamen an illa reuocet, videtur ſubſiſtendum.*

34 *Contemptus Iudicis ceſſat, vbi ceſſat iuriſdictio.*

VNdecimo quæro, quia Regula Cãcellariæ 29. in ordine cauetur, quod Commiſſiones cauſarum ſuper beneficio quando deſuper literæ non ſunt expeditæ, nullius momenti ſint, præſertim appoſita Clauſula, quæ ſolet apponi per Referendarios pro derogatione dictæ Regulæ, dummodo litteræ expediantur ante terminum ad
1 articulandum, & interim non ſit vera lis; † An, ſi aliquis hoc medio tempore attentet, poſſit per Reum in hoc iudicio attentatorum contra petentem reuocationem opponi exceptio prædictæ Regulæ, & dare de litteris non expeditis, ad excuſandum attentata? in quo articulo duplex poteſt eſſe opin.

2 Primà, † quod prædicta exceptio non ſit admit-
3 tenda, Primò, quia videmus, † quod committens cauſam literis non expeditis, facit beneficium litigioſum in eius præiudicium, vt fuit dictum in vna Hiſpalen. dimidiæ portionis coram Puteo, ſub die 11. Octobris, 1546. vt eſt in Recollect. eiuſdem, deciſio. 2. Committens cauſam, ſub Rubrica de Regula de triennali, cum qua concordat in eadem cauſa etiam deciſio. in Recollect. Peregri. 90. aliàs, 8. incip. Fuit reſolutum, vbi ſubdit quod id nemine diſcrepante fuit obtentum. Secundò,
4 quia † huiuſmodi Commiſſio facit litem, † & ſtan-
5 te mandato ad conſentiendum regreſſui, in euentum, quod fuerit ceſſum iuri, liti, & cauſæ. Domini aliàs ſubſtinuerunt regreſſum, non obſtante quod ex aduerſo allegaretur, quod forma mandati non fuerit ſeruata, ex quo verè non fuerat ceſſum liti, attento, quod nulla fuerit vera lis, ex eo quia, literæ non fuerant expeditæ, & conſequenter, in caſu illo ad ſuſtinendum regreſſum, etiam ceſſante literarum expeditione, lis fuit habita pro bona, vt eſt in Recollect. Mohed. deciſio. 110. Vtrum conſenſus, ſub Rubrica, de regreſſibus; Quod ſi per huiuſmodi Commiſſionem lis introducitur, ergò, & attentata danda videntur, quæ ſine lite non cadunt. Caſſad. deciſ. 6. Voluerunt, num. 2. ſuper Reg. Cancell. quæ tanto magis procedunt, ad hoc, vt dicatur eſſe introducta lis, quouſque de Regula non eſt datum, vt per Mohed. vbi ſupra, & ſi dantur attentata, ergò ad illorum reuocationem deueniri poteſt, non obſtante exceptione dictæ Regulæ, cuius prohibitio ad hoc tendere videtur, quod non ſit lis, non autem quod ſi præſupponeretur lis, attentata non
6 ſint reuocanda; Tertiò, † quia in iudicio poſſeſſorio, communiter receptum eſt non requiri expeditionem litterarum, & Regulam, quod Commiſſiones cauſarum, &c. non habere locum in poſſeſſorio, vt poſt Caſſad. deciſio. 1. ſuper Regu. Cancell. fuit aliàs dictum in vna Burgen. Canonicatus, coram D. meo Oradino, ſub die 19. Ianuarij, 1560. quod etiã poſt Caſſad. deciſ. 8. Quamuis, num. 14. de reſtit. ſpoliat. affirmauit nouiſſimè

Hier.

Hier. Gigas, in tractatu, ſeu Epithomate de intru-
ſo, num. 36. & latius hæc reaſſumpſit Menoch. de
recuperan. poſſeſſione, Remed. 15. q. 28. num. 373.
& ſeqq. præſertim, num. 378. vbi ſenſit noo eſſe tu-
tum ab hac Rotæ ſententia recedere, & iterum q.
36. declarat. quarta, num. 465. vbi multos ad hoc ci-
tat; quod ſi hæc exceptio non admittitur in ſpolio,
multo minus erit admittenda in attentatis, in qui-
bus, vt aliàs dictum eſt, viget maior ratio odij.
7 Secunda opinio eſſe poteſt, † quod immò hu-
iuſmodi exceptio ſit admittenda.
Primò, quia Regula prædicta auferens Iuriſdi-
ctionem à Iudice, facit conſequenter ceſſare litem
& pariter attentata, quæ non dantur non præſup-
poſita lite. Caſſad. deciſ. 6. Voluerunt, num. 2. ſuper
8 Reg. Cancell. & ideo fuit † aliàs lis habita pro non
bona, ad impediendum triennalem, ex quo fuerat
commiſſa cauſa literis non confectis, vt eſt deciſ. in
Recollect. Guidobon. prima, Voluerunt, ſub Rubri
ca de alleg. Lap.
9 Secundò, † quia Commiſſo prædicta non dici-
10 tur facere litem, nec Beneficium litigioſum, † etiã
ſi Reus compareat, & multos actus faciat, & pro-
ceſſum inſtruat, propter defectum iuriſdictionis,
ſine qua iudicium eſſe non poteſt, l. 1. §. iudicium,
ff. de iud. c. forus, §. iudex, ext. de verb. ſignif. cum ſi-
mil. non obſtantibus iis, quæ dicit Samen. ſuper
reg. de Annali poſſeſſ. q. 45. (quæ voluerunt Domi-
ni procedere, vbi non eſſet defectus Iuriſdictionis)
vt eſt deciſ. in Recollect. Guidoboni, tertia, in vna
Segobien. ſub Rubrica, de annali poſſeſſ. cum qua
in eadem cauſa concordat etiam in Recollect. Ca-
putaquen. prima parte, deciſio. 98. alias 101. incip.
Quando in dicta Segobien. de villa Caſtrorum, co-
ram Veſtano, 7. Nouembris, 1552. * & eſt hodie de
ciſi. Verall. 97. incipie. Cauſa quando eſt commiſſa
lib. 1. in impreſſis, vbi dicit etiam, ita fuiſſe tentum
in alia Maioricen. de Iucha corã Proſpero, de Men-
ſe Octobris 1546. & in alia Toletan. præſtimonij
coram Veſtano, 14. Nouembris 1552.] Quam opi.
cõtra Samen. ſecutus eſt etiam Mandoſ. ſuper reg.
de annali, q. 32. ſub nu. 2. verſ. cõtraria opi. eſt vera.
Tertiò, hoc videtur in terminis in materia atten
tatorum deciſum per Rotam in vna Hippoligen.
miniſtratus corã Thoma, ſub die 30. Aprilis, 1545.
in qua licèt ex aduerſo allegaretur, quod Iuriſdi-
ctio Iudicis hoc caſu erat elidibilis, & ideò interim
faciebat litem, & operabatur effectum ſuum, Do-
11 mini tamen in dicta cauſa tenuerunt, † attentata
non eſſe reuocanda ſtante lite introducta, literis
12 non expeditis, † ex quo Iuriſdictio erat data ſub
conditione, & cum Clauſula, Quod interim non
ſit vera lis, quæ faciebat conditionẽ, (& ita reſpon-
debant ad contraria) qua conditione deficiente nõ
erat Iuriſdictio, & per conſequens, neque lis, neque
attentata, vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 13. Atten-
tata, ſub Rubrica, vt lite pend. & deciſi. 268. inci-
pien. Si cauſa, lib. 2.
Et tenendo hanc, ad allegata in contrarium pro
prima opin. reſpondetur, & ad primum, quod cum
regulariter talis Commiſſio non faciat beneficium
litigioſum, niſi quoad committentem regulariter
etiam obſtabit exceptio, præterquam in attentatis
ab ipſo committẽte, vt dicemus proximè in limi. 1.
13 nume. 26. nam † reſpectu eius contra quem com-
mittitur cauſa ſuper Beneficio literis non expedi-
tis, ante terminum ad articulandum, Beneficium
dicitur pacificum, vt eſt in Recollect. Caputaquen.
parte prima, deciſ. 92. incip. Si facta, Ad ſecundum
eodem modo reſpondetur, quod in attentatis ante
quam ſit datum de Regula, noo obſtabit exceptio
quominus reuocari poſſint: In attentatis verò poſt
quam de Regula fuit datum, exceptio ſit admitten
da, vt dicemus infra, in limit. 2. nu. 28. Ad tertium,
quod non eſt nouum quod multa, quæ denegantur
in ſpolio, in attentatis concedantur, vt patet ex dif-
ferentiis, quas ponunt Docto. in c. bonæ, vbi Franc.
num. 14. de appellat. & ponit Rot. deciſ. 2. aliàs 14.
Fuit dubitatum, in addit. num. 3. de reſtit. ſpoliat. in
nou. & nos duodecim collegimus infra cap. 30. de
priuileg. attent. in prima ampliat. regulæ ibi poſitæ
14 nume. 11. & ſeqq. Prætereà, † nec eſt abſolute ve-
rum, quod hodie in ſpolio ſola ſufficiat ſupplica-
tio, propter Extrauagantem fel. rec. Iulij III. publi-
catam ſub die 27. Maij 1553. vt latè declarat nouiſ
ſimè Mandoſ. ſuper Reg. de non indic. iuxta for-
mam ſupplicationis, q. 3. nume. 3. & iterum ſuper
Reg. 31. quod Commiſſiones cauſarum, &c. q. 2.
num. 3. vbi præter dictam Extrauagant. Iulij, in id
citat etiam Felin. in c. veniens, colum. 2. nu. 5. de ac-
cuſ. & Caſſan. conſil. 10. Viſis, verſ. quoad aliud, nu.
13. & num. 24. Itaque reſtringendo punctum, po-
teſt in propoſito firmari.
15 Regula, † quod petenti reuocationem attenta-
torum, obſtet ſibi exceptio Regulæ ſupradictæ,
quę Regula probatur ex dicta deciſ. Put. 13. & aliis
ſupra allegans in ſecunda opin. pro qua bene facit
alia deciſ. in Recollect. Achil. de Graſſ. 189. Litem
extinctam, ſub Rubrica, de lite, vbi magis vniuer-
16 ſaliter voluit, † quod contra attentata, poſſit oppo
ni exceptio de non lite, ideſt, quod lis (qua penden-
te prætenditur attentatum) non erat lis, quia vel
erat extincta, vel calumnioſa, vel non afficiebat be-
neficium, de quo litigabatur, ſicut enim prouiſus
à Papa poteſt dare de lite, ita prouiſus ab Ordina-
17 rio poteſt dare de non lite * ſic & ille à † quo pẽſio
petitur, poteſt dare de non penſione, quod non fue-
rit vnquam creata vel quod ſit extincta, late Caſſa
dor. deciſ. 10. numero 2. & ſeqq. de Reſcript.] Quæ
regula.

AMPLIATVR

18 Primò, vt procedat, † etiam ſi vigore prædictæ
Commiſſionis fuiſſet ſubſequuta Inhibitio, quam-
uis enim Inhibitio aliàs multum operetur, vt dixi-
mus abundè ſuprà in ſecunda parte, cap. 20. de at-
tent. poſt inhibitionem in prima ampliat. quia lici-
tum facit illicitum in hoc tamen caſu inhibitio ſub
ſequens ooo faceret attentata, vt dixit Put. dicta
deciſi. 13. Quam Concluſionem, vt talis inhibitio
non afficiat, ſequitur, & tenendam affirmat remiſ-
ſiuè Mandoſ. in tracta. de inhibit. q. 27. de quo ali-
quid etiam & nos diximus ſuprà in ſecunda parte
cap. 20. de attent. poſt inhib. in 13. limit. Regulæ ibi
poſitæ num. 4.
19 Secundo vt procedat, † etiam ſi poſt dictam
Commiſſionem Reus comparear, & multos actus
faciat, ac proceſſum inſtruat, quia per hoc non cen-
ſetur inducta vera lis, nec factum Beneficium liti-
gioſum, propter defectum Iuriſdictionis, quam-
uis illa videretur per huiuſmodi tacitum conſen-
ſum prorogata, ad l. primam, ff. de Iud. cum ſimil.
vt colligitur ex dicta deciſ. Guidoboni tertia, ſub
Rubrica, de Annali poſſeſſ. * & eſt deciſ. Verall. in-
cipien. Regula de triennali, num. 4. lib. 3.] & quod
per Commiſſionem cauſæ, decretum citationis, &
illius executionem, Beneficium non fuerit litigio-
ſum, tenuerunt Domini in vna Toletana parro-
chialis de Yepes, coram A. Auguſtino 29. Apri-
lis, 1557. quando cauſa fuit commiſſa literis non
expeditis propter decretum irritans, quod eſt in
Regula. Quæ (vt colligitur ex his, quæ ibi in facto
præſupponebantur) procedit, etiã reſpectu ſucceſſo-

ris in Beneficio, & poteſt colligi ad propoſitum.

Tertia ampliatio ad Regulam ſupra poſitam, vt
decreto dictæ Regulæ vti poſſit non ſolum ille, con
tra quem literis non expeditis fuit commiſſa cau-
20 ſa, † verum etiam illius ſucceſſor, prout erat ca-
ſus ibi, & vis ampliationis in hoc conſiſtit: quia Re-
gula videtur in fauorem eius, contra quem cauſa ſic
committitur, vnde illius diſpoſitio, præſertim quo-
ad decretum irritans, operari non debebat, niſi col-
litigans illo vti voluerit, l. & eleganter, §. 1. & ibi gl.
ff. de dolo, c. 1. & ibi gloſ. in verbo referri, de cõceſſ.
præben. in 6. cum alijs adductis per Ant. Gabr. Cõ-
mun. Concluſ. lib. 6. de Clauſulis, Concluſ. 3. nu. 26.
& tñ ibi tenuerunt, etiam ſucceſſorem eo caſu po-
tuiſſe dare de dicta Regula, cum illa (vt allegaba-
21 tur in dicta cauſa) † non dicatur perſonalis, ſed
realis, in odium committentium cauſas literis non
expeditis, ſecundum Caſſad. deciſ. 5. ſuper Regul.

22 Quartò, ampliari poteſt, vt procedat, † etiam ſi
in Commiſſione fuiſſet dictæ Regulæ derogatum,
ſed cum appoſitione Clauſulæ ſolitæ, Dummodo
23 ante terminum ad articulandum, &c. quia † ſicut
hæc lis non cenſetur bona, ad impediendam trien-
nalem, vt eſt deciſ. in Recoll. Guidobon. 11. Cum
dubitaret, ſub Rubrica de triennali poſſeſſore, vbi
ſubdit, quod fuit hoc habitũ pro abſoluto, & quod
fuit ſæpius tentũ: ita poteſt dici, quod ad propoſitũ
noſtrum, non cauſet attentata, donec literæ non fue
24 rint expeditæ, declarando tamen, † quod ſi illæ ex
pedirentur paulo poſt, puta per duos dies poſt ſer-
uatum terminum ad articulandum, licèt de rigore
videretur Iudicem carere Iuriſdictione, & non eſſe
veram litem, ſecundum formam ſupradictæ Clau-
ſulæ, Domini tamen fuerunt pro validitate Iuriſdi
ctionis, in vna Elien. coram Domino Camillo, vt
eſt in Recollect. Creſcent. deciſio. 128. In vna, ſub
Rubrica, de reg. quod Commiſ. cauſ. non val.

LIMITATVR eadem Regula

Primò, niſi committens cauſam literis non expe-
25 ditis † ipſe aliquid contra Reum attentaſſet, quia
cum quoad eum dicatur facta lis, & Beneficium liti
gioſum, vt eſt ſuprà allegata deci. in Recollect. Pur.
2. Committens ſub Rubr. de reg. de triennali, non vi
detur, quod ipſe reo petenti reuocationem attenta
torum opponere poſſit hanc exceptionem, quod
lis non fuerat propter non expeditas literas; Sicut
26 & aliàs dicimus, † quod licet quoad reuocationẽ
attentatorum lite pendẽte regulariter requiratur,
quod Citatio per Actorem obtenta ſit contra Reũ
executa. Aegid. deciſ. 399. quoad attentata tamen,
per ipſummet Actorem ſufficit, quod tantum ſit à
Iudice decreta, cum per tale decretum quoad ſe,
Actor dicatur feciſſe beneficium litigioſum, vt de-
clarauimus ſupra in 2. par. c. 4. de attent. lit. pend. in
præfatione, nu. 36.

Secundò limitari poteſt (& hoc attenta vltima
ratione, quam ſenſit Mohed. in ſupra allegata de-
27 ciſ. 110. ſub Rubrica de regreſſibus) † quod lis vi-
gore dictæ Commiſſionis ſit bona quouſq; non fue
rit de Regula datum, & oppoſitum) vt non proce-
dat in reuocatione eorum, quæ fuiſſent attentata
antequam fuerit exceptum de dicta Regula: quia
ſi ante oppoſitionem lis eſt bona, vt per eum, ergo
etiam cadit attentatorum conſideratio, & reuoca-
tio, cum illa dentur præſuppoſita lite. Caſſad. d. de-
ciſ. 6. ſuper Reg. Cancell. Declarando tamen eam
Primò, niſi literæ, quæ tempore actus, qui prætendi
28 tur attentatus non erant expeditæ, † tempore ta-
men, quo datur de Regula, reperirentur expeditæ.
Sicut enim dicimus, quod Cõcluſio illa, quæ habet,
quod proceſſus factus literis non expeditis, licèt ab
initio valeat, inualidatur tamen, & redditur retro
nullus, quando datur de Regula, vt tradunt omnes
ſuper dicta Reg. & fuit etiã per Dñs dictum in vna
Cordub. Cappellaniæ, coram Caputaquen. 8. Mar-
tij. 1560. limitatur, qñ tempore, quo de Regula da-
tur, literæ eſſent expeditę: quia tunc defectus Iuriſ-
dictionis, & illa retrotractio videatur ſublata, vt cõ
ſiderabant Domini in d. Corduben. ita poteſt in ter
minis attentatorum idem dici, q̃ iſta datio de Re-
gula, non operetur nullitatem litis, & proceſſus, &
conſequenter lis præcedens cenſeatur valida, cuius
prudentia conſiderata intrant etiam attentata, vt
29 ſæpè aliàs dictum eſt. Secundò, † quod ſi qñ atten-
tans ad excuſandum attentata, dicat literas (quæ
dicuntur expeditæ) fuiſſe expeditas poſt præſenta-
tionem dictæ Commiſſionis, petens autem reuo-
cationem id neget, onus probandi incumbit ei, qui
dicit, Caſſad. deciſi. 3. Super eadè cauſa, ſuper Reg.
Cancell. quando, ſcilicet non ſunt in iudicio produ-
30 ctæ, † ſecùs, ſi ſint productæ, & per Caſſad. ibi, &
deciſi. 5. Agebat. Pro quo vltimo dicto facit, quod
aliàs in vna Maioricen. Beneficiorũ, coram Achill.
31 16. Maij, 1553. fuit dictũ, quod licèt ſufficiat † aliàs
poſſeſſori ſupplicatio ad obtinẽdam abſolutoriam,
iuxta deci. Caſſad. 8. nu. 7. de reſt. ſpoliat. illud tamẽ
32 procedit, quando non conſtat de literis, † ſecùs ſi
de illis conſtet, quia tunc ſecundum illas eſt iudicã-
dum, vt eſt in Recollect. Caputaqueh. in 1. p. deciſi.
212. incip. Fuit etiam tunc dictum, & de primi di-
cti veritate vide apud Mandoſ. ſuper Reg. Quod com
miſ. cauſ. q. 14. per totam.

Tertiò, ego adhuc limitandã quandnque in con-
33 tingentia facti cenſui, & Iudex admiſit, † vt Re-
gula non procedat reſpectu Iudicis volentis talia
attentata ex ſuo officio reuocare: Quamuis enim
parti pro reuocatione inſtanti prædicta exceptio
obſtet, ex officio tamen poterunt huiuſmõi attentata
reuocari, quia poteſt Iudex etiam parte non petẽte
attenta reuocare, ex quo attentans dicitur enim of-
fendere. Rota deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nũquid Reo.
nu. 5. vt lite pend. in antiq. reperita apud Biſignett.
deciſ. 1. eod. tit. & deciſ. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum,
de reſt. ſpoliat. in nou. Quæ limitatio, etſi ab initio
prima facie vera videbatur, & tenèda, dubitabilem
tamen ſatis ex eo poſt modum reddi poſſe animad
uerti, quod iam ſuprà diximus, præſertim num. 9.
& ſeq. quod lis hoc caſu eſſe non dicitur ob defe-
34 ctum Iuriſdictionis, † quo præſuppoſito, videba-
tur ceſſare Iudicis contemptus, cuius contemptus
ratione conceditur, vt Iudex in multis caſibus at-
tentata reuocet, quæ ad inſtantiam partis non reuo-
carentur, vt diximus ſupra in 1, parte in præfatio-
ne in deſcriptione attentati, in verbo contemptum,
nu. 42. & latius infra, c. 27. de Iud. & per quem at-
tent. reuoc. poſt princip. num. 7. & ſeqq. verſ. circa
primam inſpectionem, Cum & aliàs generale ſit,
quod extra Iuriſdictionẽ, & territorium Ius dicen-
tis impune ſibi non paretur, & conſequenter, ceſſan
te Iuriſdictione, ceſſat contemptus, ad not. in l. fi. ff.
de iuriſdict. omn. iud. cum ſimil.

Quæſtio XII.

SVMMARIVM.

1 *Pactum de non petendo reuocationem attentatorum, no obſtet illrrum reuocationi.*
2 *Spoliato obſtat exceptio de non agendo ſpolio.*
Præſertim ſi ſit firmatum iuramento, nu. 3.
4 *Iuramentum quod ſine interitu ſalutis æternæ ſeruari poteſt ſemper eſt ſeruandum.*

5 *Atten-*

Digitized by Google

5 *Attentata non reuocantur, quando per pactum fuit illis renunciatum.*
6 *Transactio super attentatis fieri potest.*

1 DVodecimo quæro, † an poſſit opponi exceptio pacti de non petendo reuocationem attentatorum, & quamuis Docto. ſpecificè non ponant hāc quæ-
2 ſtionem niſi † in ſpolio, in quo concludunt poſt Gl. in c. ex inſinuatione, de procu. quod talis exceptio obſtat ſpoliato, vt eſt deciſ. Rotæ. 16. aliàs 393. Si A. conferatur, num. 4. de reſtitut. ſpoliat. in nou,
3 † præſertim ſi pactum ſit firmatum iuramēto, Rota deciſ. 18. aliàs, 401. Si agenti, eodem tit. in nou. & poſt eas Mil. in verbo, poſſeſſorium recuperandæ intentans, fol. 281. cum alijs congeſtis ad hoc per Ant. Gab. Commun. Concluſ. lib. 5. Concluſ. 1. de reſtit. ſpoliat. nu. 116. & ſeqq. verſ. 18. limita, Attamen, etiam in attētatis idem concludendum videtur, tum quia inter ſpolium, & attentata hoc caſu
4 non videtur ratio diuerſitatis † cum pacta, & iura iuēta quæ poſſunt ſeruari ſine interitu ſalutis æternæ ſemper ſint ſeruanda, l. 1. ff. de pactis, cap. cum contingat, de iure iuran. tum etiam, quia cum expreſsè ſupra in 2. parte cap. 4. de attent. lite pend. in 15. limit. princip. firmauerimus poſt Rot. & alios
5 ibi allegatos † quod attentata nō reuocātur, quando per pactum fuit illis renunciatum, conſequens eſt etiam, vt hic ſimiliter firmemus, contra petentē attentatorum reuocationem exceptionem, & pactum de non agendo competere, & per eam impediri reuocationem non ſolum quando huiuſmodi pactum fuit factum, antequam fuerit attentatum,
6 verum etiam, & multo magis, † quando poſt perpetrata attentata ſuper eis partes tranſegerint, & deſuper de non agendo conuenerint, quia ſi procedente tempore iterum pars moleſtaretur occaſione dictorum attentatorum, vtique poſſet ſibi obijci exceptio dicti pacti, & trāſactionis, quāuis enim poſſet quis forſan dubitare an ſuper attentatis poſſit tranſigi, cum illa videantur ſapere delictum, vt ſentit Ægid. deciſ. 18. Oneratio, quia tamen nulliſbi reperitur prohibita, hoc caſu tranſactionem fieri poſſe non inficiarer.

Quæſtio XIII.

SVMMARIVM.

1 *Execrabilitatis exceptio contra petentem attentatorum reuocationem an opponi poſſit.*
Et videtur quod poſſit, ſecundum aliquos nu. 1. & 2.
Contrarium videtur verius vt num. 10.
Non tamen per hoc prohibetur Iudex ex officio illa reuocare, vt infra, nu. 11.
2 *Execrabilis ſpoliatus non reſtituitur, ſecundum aliquos.*
Quod non tenet moderna Rota, vt num. 6.
Niſi exceptio ſit admiſſa & probata num. 7.
Vel de ea conſtet per confeſſionem partis nu. 8.
Vel ſit notoria vt nu. 9.
3 *Execrabilis eſt magis odioſus quàm attentans.*
4 *Priuationem beneficiorum, & inhabilitatem ad ea, ipſo iure incurrit execrabilis.*
5 *Pœna maioritas, & qualitas arguit maioritatem odij & delicti.*

DEcimotertio, quæro an ſimiliter obſtet exceptio execrabilitatis, & quod petens reuocationem vna cum beneficio (cuius occaſione prætendit eſſe attentatum) poſſidet aliud incōpatibile; Et profectò, licèt Doctor. hanc quæſtionem nōn ponant
1 † affirmatiuè tamen reſpondendum prima facie videtur, tum quia idem videmus ſtatutum in ſpo-
2 lio in quo † execrabilis ſpoliatus non reſtituitur, vt eſt deciſ. Rot. 15. aliàs 371. Nota qđ vbi aliquis, de reſtit. ſpoliat. in antiq. & deciſ. 3. aliàs, 16. Si contrà, num. 5. in 3. addit. eo. tit. in no. & Cappell. Tholoſ. deciſ. 464. An aliquis, Roman. in conſ. 499. In præmiſſa, col. 3. quod pro notabili poſuit nouiſſimè Hier. Gigas, in tracta. ſeu Epithomate de intruſo, nu. 60. verſ. ſcias tamen, vbi præter dictam deciſio. Rot. 3. in id allegat etiam Oldra. conſ. 227. Cardin. conſ. 132. Præpoſit. Bald. Nouell. & Gomeſ. in locis per eum citatis; Tum etiam, quia licet magno odio iura proſequantur attentantem, vt colligitur ex ijs, quæ dicemus infrà in cap. 31. de pœna attentan
3 tis in princ. † Maiori tamen videntur proſequi exe
4 crabilem, cum ille † ipſo iure incurrat priuationem
5 beneficiorum, & inhabilitatis ad illa; † ex maioritate autem pœnæ, non incongruè licet argumentari ad maioritatem odij, vt poſt Bald. in l. leuia, in princ. ff. de accuſ. tradit Dec. in conſ. 65. Et pro tenui, in princ. & tanto magis, quia ratio quæ militat in ſpolio, videlicet quia in execrabili conſtat notoriè de ſuo non iure, militat etiam in attentatis, in quibus, vt diximus ſupra hoc eodem cap. q. 1 num. 21. quando notoriè conſtat de non iure, oppoſita exceptione retardatur reuocatio: Verum quia Mo-
6 derna Rota tenet, † quod contra agentem ſpolio nō admittatur exceptio execrabilitatis, & ſufficiat,
7 quod quomodocunque contradicat, niſi † obiectio
8 fuerit admiſſa, & probata, † Vel de ea conſtet per
9 confeſſionem partis, † Vel ſit notoria, quia his caſibus repellit agentem, vt fuit deciſum in vna Ciuitatis Caſtellanæ Sanctæ Mariæ, coram Quiroga, 9. Decembris, 1556. & eſt deciſ. Put. 13. Exceptio. de reſtitut. ſpolia. & alia Thomæ de Thanis, 70. incip. In poſſeſſorio, negatiuè concludendum eſt,
10 † quod regulariter exceptio execrabilitatis non impediat attētatorum reuocationem, niſi in dictis tribus caſibus, arg. ſumpto de ſpolio ad attentata, cum hoc caſu inter ea non videatur diuerſa ratio:
11 Declarando tamen, † quod quamuis in dictis caſibus ad inſtantiam execrabilis, non fiat attentatorum reuocatio, Iudex tamen ratione ſui contemptus, poſſit illa ex ſuo officio reuocare, cum & aliàs generale ſit, prout diximus cap. 27. de Iudice, & per quem fiat reuoc. num. 7. & ſeqq. verſic. circa primam inſpectionē, quod in multis caſibus, etiam quando pars non vult, aut non poteſt petere huiuſmodi reuocationem Iudex poteſt attentata reuocare.

Quæſtio XIV.

SVMMARIVM.

1 *Reconuentio an habeat locū in attentatis, ita vt per eam retardetur illorum reuocatio.*
Et non eſt admittenda ſecundum aliquos nu. 2.
Verior opinio videtur, vt diſtinguamus vt hic nu. 3.
4 *Reconuentio ſuper diuerſa re, nō retardat reuocationem attentatorum.*
5 *Priuilegium attentatorum potiſſimum in hoc conſiſtit, vt faciat ſuperſedere in cauſa, & negocio principali.*
6 *Spoliatio deducta per modum reconuentionis contra attentata non retardat illorum reuocationem, ſicut nec quando opponitur per viam exceptionis.*
Reconuentio de alijs attentatis an admittatur contra petentem aliorum attentatorum reuocationem.
Et hic declaratur, quæ ſit differentia inter attentationem deductam per modum exceptionis, de qua ſu-

pra,quaſt.8. & deductum per modum reconuentionis., num. 8

9 *Reconuentione poſt litem conteſtatam propoſita non retardatur primum Iudicium,ſed cauſa tractantur tāquam ſe minimè contingentes.*

Secus ſi ante litem conteſtatam, quia reſpectu viciſſitudinis ſimul tractantur,nu.10.

11 *Lis non conteſtatur in cauſa attentatorum.*

12 *Reconuentio in attentatis ſemper videtur bona,ex quo in illis ſemper cenſemur eſſe ante litem conteſtatam cum in eis illa non conteſtetur.*

13 *In ſpolio admittitur reconuentio alterius ſpolij.*

14 *Reconuentio locum habet etiam in implorantibus officium Iudicis.*

15 *Attentatorum reuocatio an per reconuentionem retardetur,quadruplex opin.recenſetur.*

Prima, vt prius procedatur ſuper attentatis prius reuocari petitis,num.16.

Secunda, huic contraria, quod procedatur ſuper vltimo attentato, quia vltimum ſpolium ſemper eſt purgandum,num.17.

Tertia quod ſuper neutro, ſed paria delicta mutua compenſatione tollantur,nu 18.

Quarta (quæ videtur verior, & tenenda) vt procedatur ſuper vtroque, & qui prius probabit ſua attentata ille prius obtinebit reuocationem,num.19.

20 *Attentatorum Iudicium licèt ſit ſummarium, debet tamen agens probare fundamentum ſuæ intentionis.*

1 DEcimoquarto, Quæri poteſt, † an
in iudicio attentatorum contra
petentem reuocationem habeat
locum reconuentio, & per eam
impediatur aut retardetur reuo
tio. Qui articulus, quamuis ab
initio viſum fuerit modicam ha
2 bere difficultatem,argumento eorum,† quæ ponit
Dec.in conſ.200. In caſu, & propoſito,per totum,
præſertim nu.3. quem ſequi videtur Vrſill. in add.
ad Affl.dec.19.num.5. vbi concludere videtur, reconuentionem in cauſa attentatorum non eſſe admittendam; Melius tamen cogitanti,non modicam continere in ſe difficultatem compertum eſt,
3 † conſiderando,quod neceſſariò in hoc articulo diſtinguendum eſt, quod Aut reconuentio fit ſuper
re penitus diuerſa,Aut de ſpoliatione ſuper eadem
re,circa quam ex aduerſo pretenditur attentatum,
Aut de attentatione ſuper eadem re, vel etiam ſu-
4 per re diuerſa,nam † quoad primum caput, videtur omnino concludendum, quod recōuentio non
5 retardet reuocationem attentatorum, † quia cum
in hoc conſiſtat potiſſimum priuilegium attentatorum,vt faciat ſuperſederi etiam in negocio, & cauſa principali,vt apparebit ex ijs,quæ dicemus infra
in hac 3. parte cap.30. de priuileg. attent.in 14.priuileg. multo magis hoc priuilegium erit exercendum quo ad cauſas diuerſas per viam reconuētionis intentatas; Quò verò ad ſecundum caput,
6 † quando reconuētio eſſet de ſpoliatione einſdem
rei,per eum, qui paſſus eſt attentata aliàs facta, &
hoc caſu cum ſupra q.7. num.2. & ſeq. concluſum
fuerit, quod exceptio ſpoliationis in hoc remedio
regulariter non obſtat,idem erit dicendum, quando ſpoliatio deduceretur per modum reconuētio-
7 nis. † Quò verò ad tertium, quando reconuentio
fit de alijs attentatis, puta,quia tu contra me attentaueris,inſtituerim ego contra te iudicium pro reuocatione, deinde tu prætendens me aliquid contra te attentaſſe, ſuper huiuſmodi prætenſis atten-
8 tatis vis me conuenire, † & in hoc differt hęc q.ab
illa,quam poſuimus ſupra quæſt.8. quia illa loquitur,quando ego volo te pro reuocatione attentatorum agentem repellere ea exceptione,quod tu primo loco contra me attētaſti, hæc autem loquitur,
quando ego inſto pro reuocatione eorum,quę primo fuerunt per te attentata, & tu ad differendam
illorum reuocationem vis me reconuenire ſuper alijs,quæ à me contra te prętendis antea fuiſſe attentata,& conſequenter non intēdis per hanc petitionem tuam per modum recōuentionis propoſitam,
velle me excludere à petita tuorum attentatorum
reuocatione, (prout quando petitio proponeretur
per modum exceptionis, de qua in d.q.8.) ſed ſolum intendis,quod ſuper vtriſque attentatis procedatur; In quo articulo dicendum eſt, quod licet aliàs Doct.in c.1.de mutuis petitio.& in c.cum dilecti,de ord.cognit. prout etiam conſiderat Dec. vbi
9 ſupra,ſoleant diſtinguere, † quod aut reconuentio
fit poſt litem conteſtatam, & tunc per reconuētionem (cum illa non ſit proprie reconuentio) nō retardatur primum iudiciū, ſed cauſæ tractantur tan
10 quam ſe minimè contingētes. † Aut fit ante litem
conteſtatam, & tunc tractantur ſimul reſpectu vi-
11 ciſſitudinis in procedendo,& diffiniendo, † quia
tamen in attentatis lis non conteſtatur Franc. in c.
bonæ,nu.13. verſ.amplius, de appell.cum præfata
diſtinctio non poſſit accōmodari,poteſt teneri pri-
12 mum caput ſemper, † quod ex quo in attētatis lis
non conteſtatur ſemper cenſemur eſſe ante litem
conteſtatam conſequenter ſemper erit bona reconuentio, Et quod etiam in attentatis reconuētio ſit
13 admittēda ſa. quia ſicut in ſimili videmus † quod
in ſpolio admittitur reconuentio alterius ſpolij,
Mil.in verbo,reconuentio non habet locū, fol.339.
ita etiam poteſt dici, quod in attentatis ſit admittenda reconuentio alterius attētati,pręſertim,quia
(vt dicit Henric.Ferrar.in addit. ad Mil. vbi ſupra
14 poſt Iacob.de S. Georg.) † etiam in implorantibus officium Iudicis (prout eſt in attentatis) habet
locum reconuentio, & conſequenter videtur concludendum ex prædictis,quod etiam in cauſa attētatorum poſſit fieri reconuentio alterius attentati.
15 Qua concluſione præſuppoſita, an † reconuentio
ſuper attentatis impediat, vel retardet reuocationem attentatorum primo loco reuocari petitorū,
16 quadruplex poteſt conſiderari opinio. † Prima,ex
mente Dec.in ſupradicto conſ. 200.vt prius procedatur ſuper attentatis primo reuocari petitis,ex re-
17 gula quod qui prior appellat,prior agit. † Secunda,quod procedatur ſuper vltimo attētato, quamuis fuerit vltimò loco reuocari petitum, ex regula
in ſimul.quæ habet,quod ſemper vltimum ſpolium
eſt purgandum,ad not.in l.ſed ſi fundum,C. Vnde
vi,ita etiam vltimum attentatum ſit reuocandum:
18 † Tertia poteſt eſſe opinio, quod ſuper neutro illorum procedendum ſit, ex Regula, l. viro, atque
vxore,ff.ſolu.matrim. & not.in c.intelleximus, de
adult.quod paria delicta mutua compēſatione tolluntur,& ex alia, quod priuilegiatus nō vtitur priuilegio contra pariter priuilegiatū,l.verum,§.pen.
19 ff.de minor.cum ſimil. † Quarta demum poteſt eſſe opinio,quod eodem tempore ſuper vtraque cauſa procedatur, & qui prior probabit intentionem
ſuam,prior obtineat reuocationem, quamuis enim
ex natura attentatorum in priuilegio ſint in hoc
pares,vt ante omnia reuocentur,quia tamen,etiam
20 † quod attentatorum iudicium ſit ſummarium,&
priuilegiatum, nihilominus etiam proſequenti reuocationem attentatorum incumbit probare fundamentum,& neceſſaria ſuæ intentionis, prout eſt
eſſe appellatum,& eſſe innouatum pendente appellatione, vt per Franc.in c.ad audientiam, in finalibus verbis,de appellat.& dicemus infra,cap.26. de
probat.attent.nu.3.& 7.& ſeqq.hoc caſu,cum non

Ius

Digitized by Google

lus (quod vtriſque vult dari reuocationem ante omnia) ſed potius probatio deficiat, meritò concludi poteſt, quod ſtante cauſa conuentionis,& reconuentionis ſuper reuocatione attentatorum, debeat ſuper vtraque cauſa eodem tempore per iudicem procedi,& illius cauſa prius expediri, qui prius probauerit, vt eſt de mente Dec.in d.cõſ.200. Pro qua opinione plurimum facit, quod fuit aliàs dictum in vna Bracharen.Monaſterij, coram Iunio, 5. Iulij.1557. inter Cardinalem de Sancta Flora,& Petrum Ferdinandi, in qua (cum vtraque pars prætenderet attentata,& Petrus peteret ſe admitti ad probandum ſtatum, in quo erat tempore, quo contra eum fuerat per Cardinalem attentatum, Econuerſo vero Cardinalis peteret ſe admitti ad probandum, quod etiam ſtatus Petri erat attentatus, Domini votarunt, quod vtraque pars ad probandum admitteretur.

Quæſtio XV.

SVMMARIVM.

1 *EXceptio, quod actus, qui prætenditur attentatus, ſit factus de conſenſu petentis reuocationem, admittitur contra attentata.*
Etiam ſi conſenſus eſſet tacitus, nu. 2
3 *Poſſeſſio vigore executorialium ſine illarum intimatione capta, non venit tanquam attentata reuocanda, ſi ſint lapſi 30. anni, quia ex hoc præſumitur capta de conſenſu.*

1 DECIMOQVINTO quæro † an liceat Reo conuento excipere, quod actus, qui prætenditur attentatus fuit factus de conſenſu petẽtis reuocationem, & cum ſuprà in 2. parte cap.4.de attent. lit.pend.in 16.limit. princip. nu.
1.& per totam firmauerimus, quod actus de conſenſu geſti non veniunt vti attentati reuocandi,
2 † etiam ſi eſſemus in cõſenſu tacito, & hic quoque firmãdum eſt, vt hæc exceptio admittatur per ibidem allegata; Quibus in eo, quod diximus de conſenſu tacito addere potes bonam deciſ.in Recollec. Put.21.Attentata ſub Rubrica, Vt lite pend.vbi refert, quod ſub die 25.Martij,1547.in vna Parochia
3 lis de Antedo, coram Reumano, † Domini tenuerunt eſſe excuſanda attentata, ſi poſt captam poſſeſſionem vigore executorialium etiam ſine intimatione, tranſiuerunt triginta anni, ea ratione inter alias, quia præſumitur illum conſenſiſſe.

3.fol.139 et s.in prefatio. fol. 63

Quæſtio XVI.

SVMMARIVM.

1 *EXceptio lapſus termini ſibi ad docendum de attentatis præfixi, obſtat petenti attentatorum reuocationem & infra nu. 5.*
2 *Attentata quandoque calumnioſè proponuntur, ad differendam expeditionem negocij principalis.*
3 *Signatura ſolet Reo in cauſa attentatorum (vt ſe valeat à prætenſis attentatis liberare) ſuccurrere per præfixionem termini ad docendum de illis, & in hoc concedere ſibi commiſſionem.*
Præſertim inſtantibus aliquibus magnis ferijs, numero 4.
6 *Termini lapſus ad docendum de attentatis præfixi, ſicut excludit agentem ad illorum reuocationẽ, ita lapſus termini præfixi à Iudice à quo, ad docendum de proſecutione, & præſentatione coram Iudice ad quem.*
7 *Lapſus termini vigore Statuti Delphinalis præfixi ad faciendum citari partem infra 30 dies poſt introductionẽ appellationis prouiſſarum, excludit agentem ad attentatorum reuocationem.*
8 *Inhibitio etiam ſi non fuerit moderata, non facit vltrà attentatum, quando lapſus eſt terminus ſibi ad docẽdum de attentatis præfixus.*
9 *Attentata poſſunt excluſa per lapſum termini primo præfixi, poſſet vigore nouæ Commiſſionis ſuper eiſdem attentatis audiri, ſecundum aliquos.*
Dummodò in Commiſſione ſit facta mentio de primi termini præfixione, vt infra nu 11.
10 *Terminus primo præfixus non poteſt excludere ius, ſeu officium Iudicis ex noua Commiſſione quæſitum.*
12 *Termini præfixio facta ei qui poterat duplici iure in Iudicio comparere, puta, tanquam proſequens intereſſe proprium, & etiam commune, non excludit eum quo minus poſſit alio iure comparere in quo non fuit facta præfixio.*

1 DECIMOSEXTO quæro, † An Reo competat exceptio lapſus termini ſibi ad docendum de attẽtatis, vel de proſecutione appellationis ſeu alias præfixi? & affirmatiuè reſpondendum eſt, ad cuius intelligentiam ſciendum eſt, quod licet actor, qui agit pro reuocatione attentatorum in multis ſit priuilegiatus, vt dicemus infra,
2 cap.30.de priuileg. attent. † quia tamen attentata quandoque proponuntur calumnioſè,& animo differendi expeditionem cauſæ in negocio principa-
3 li, † propterea ſolet Signatura quandoq; ipſi Reo (vt à prætenſis attentatis ſe liberare valeat) ſuccurrere,& concedere ſibi Commiſſionem, qua datur, quod præfixo Actori aliquo breui, & peremptorio termino ad docendum quicquid vult,& poteſt, per omne genus probationis ſuper prætenſis attentatis, quo elapſo, & nihil quod releuet docto, Iudex reiectis attentatis, ad expeditionem cauſæ principalis procedat, cuius formulam ponit Mandoſ.in tract.Commiſſio. in 15. formula attentato-
4 rum excluſiue per totam, præſertim † inſtantibus aliquibus magnis ferijs, vt puta Natiuitatis Domini, Carniſpriuij, Paſchatis, vel meſſium, vt docet Caſſad.deciſ.4.In attentatis, num.5.de dilation. ſequitur Veſtr.in praxi Roman. Cur.lib.8.cap.4.ſub num.21.& Moder.poſt Caſſad.vbi ſupra, in annotat.ad Ægid.num.108.& ſeq. vbi rationem ponũt, & num.154. atque etiam Mandoſ. in dicto tracta, Commiſſ.in 14. formula Commiſſio. attent.in verbo Cauſam,& Cauſas. Vndè, præſuppoſita hac Cõmiſſione,& termini præfixione, & illius lapſu, abſque eo, quod fuerit aliquid ſuper attentatis releuanter doctum, ſi denuo Actor agat, & proponat
5 cauſam attentatorum, † poterit nõ immerito per hanc exceptionem excludi, quod per lapſum termini ſibi præfixi fuerint prætenſa attentata (de quibus in termino non docuit) ſublata, vt dicunt ſupradicti Doctor.in ſuprà citatis locis, Quam exceptionem lapſus termini, non ſolum procedere dicendum eſt, quando terminus fuit præfixus ad docendum de attentatis vigore Commiſſionis, vt ſu-
6 prà dictum eſt, † verum etiam in lapſu termini à Iudice, à quo, ad proſequendum appellationem, & ad faciendum fidem coram eo de proſecutione, & præſentatione coram Iudice ad quẽ, præfixi, ſi enim appellans in huiuſmodi termino non docuerit de proſecutione,& præſentatione appellationis prædictis, poteſt Iudex à quo, citrà vitium attentatorum proce-

in simili Oldus de restitut. in integr. par. pri. q.43. art.1. n.37.38.39 & 393.

procedere ad executionem ſuæ ſententiæ, & ſi ap-
pellans allegauerit executionem prædictam, tan-
quam appellatione pendente factam, eſſe attenta-
tam, poterit Reus iure optimo excipere cōtra eum
de lapſu termini ſibi, vt præfertur, præfixi, ad not.
in c. perſonas, & in cap. cum ſit Romana, & in c. re-
prehēſibilis, de appell. & per dicta iura Rot. deciſ.
13. aliàs 94. Si Iudex, de appella. in nou. Roman. in
Singulari ſuo 192. incip. Hoc neſciūt Legiſtæ, (vbi
mandat hoc dictum litteris aureis ſcribi) vt latius
diximus, & alijs authoritatibus comprobauimus
ſuprà in 2. parte, cap. 12. de attenta. appell. pend. in
14. limi. princip. nu. 2. Et non ſolum in prædicto-
rū terminorum lapſu prædicta verificari poſſunt,
7 † verum etiam & in alio termino, qui ſecundum
ſtatuta Delphinalia ſolet præfigi appellanti ad fa-
ciendum citari partē aduerſam infra triginta dies,
poſt introductionem appellationis proceſſura in
cauſa appellationis, quia ſi infrà dictum terminum
non fuerit facta citatio, attentata medio tempore
non reuocantur, ſed remanent in eodem ſtatu, do-
nec diffinitiua ſententia feratur, & conſequenter
cum perdant priuilegium ſuum, vt ante omnia re-
uocentur contra Actorem, qui non citauit infra di-
ctos triginta dies, petentem illorum reuocationem
ante omnia, & via priuilegiata, poterit dari de lap-
ſu dicti termini, vt colligitur ex his, quæ ponit Gui
do. Pap. deciſ. 213. Statuta Delphinalia, in princip.
vbi etiam rationem aſſignat, quod hoc fuerit factū
in odium tardantium ſuas appellationes proſequi;
Præmiſſa autem omnia, quæ dicta ſunt de præfixio
8 ne termini, Amplia vno modo, † vt procedant, e-
tiam ſi inhibitio, quæ emanauerat vigore Commiſ
ſionis attentatorum, non fuiſſet per Iudicem mo-
derata: quoniam ſi facta hac termini præfixione,
& eo lapſo, Iudex procedat ad ſententiam in cauſa
principali, validè procedit, vt eſt in Recollect. Cot
tæ, deciſio. 200. Et ſimiliter duobus modis limitari
poſſunt, ex intentione Oldradi in conſ. 206. incip.
In cauſa, Carnoce. ad fin. verſ. ad quartam partem.
9 † Primò, niſi is, cui fuiſſet præfixus terminus vi-
gore nouæ Commiſſionis ageret ad attentata,
10 † quia, (vt ille inquit) terminus primo præfixus
nō potuit excludere ius, ſeu officium iudicis ex no-
ua Commiſſione quæſitum, l. non poteſt, ff. de iu-
11 dic. Quod tamen ego verum intelligerem, † quan
do in hac noua Commiſſione fuiſſet facta mentio
de primi termini præfixione, aliàs tanquam ſubre-
ptitia non poſſet operari hunc effectum, arg. not. in
12 c. ſuper litteris, de Reſcript. † Secundò, ex inten-
tione eiuſdem ibi limita, niſi ille, cui fuerat termi-
nus præfixus, poſſet in iudicio comparere duplici
iure, puta tanquam proſequens intereſſe propriū,
& intereſſe commune, vel econtra; nam ſi ſibi fue-
rit præfixus terminus tanquam proſequenti inter-
eſſe commune, vel econtra, non prohibetur per di-
ctam præfixionem, quo minus petere poſſit atten-
tata reuocari tanquam proſequens intereſſe pro-
prium, vel econtra, ea ratione, quia tunc videtur
præfixio facta in cauſa diuerſa, & cōſequenter non
obſtet arg. l. Papinianus exuli, ff. de minor.

Quæſtio XVII.

S V M M A R I V M.

1 *Retractabilitatis exceptio obijci poteſt contra atten-
tata.*
2 *Matrimonium ſecundum contractum lite pendente ſu-
per primo valet, quia eſt irretractabile ſi primum
declaretur inualidum.*
3 *Quos Deus coniunxit, homo non ſeparet.*

DEcimo ſeptimo, quæri poteſt, an Reo
competat exceptio irretractabilita-
tis, aſſerendo quod actus qui præten
ditur attentatus, ſit irretractabilis,
& cum Rot. deciſ. 51. aliàs, 379. Si cō
mittatur in finalibus verbis de appella. in not. poſt
Io. Monach. in cap. cupientes, in verb. gratia, de ele
ctione, in 6. & poſt eam Mil. in verb. attentatorum
1 reuocatio, fol. 31. abſolutè dixerint, † quod in irre-
tractabilibus non habet locum attentatorum reuo
catio, Reo prędicta exceptio non videtur denegan
da, cuius exceptionis forſan exemplum poni poſſet
2 † in matrimonio ſecundo, contracto lite pendente
ſuper primo, quia tale matrimonium dicitur vale-
re, vt in c. 2. de matri. contra interdict. Eccleſ. con-
tract. cuius dicti ea ratio eſſe poteſt, quia ſcilicet ta
le matrimonium (quando tamen declaratur pri-
mum inualidum, iuxta ea quæ latius diximus ſup.
in 2. parte, cap. 4. de attent. lite pend. in 17. lim. prin
3 cip. nu. 1.) eſt irretractabile † quia quos Deus con-
iunxit, homo non ſeparet, quam ſenſit etiam tex in
d. cap. 2. ibi, non eſt conueniens, vt ob id Sacramen-
tum coniugij diſſoluatur.

Quæſtio XVIII.

S V M M A R I V M.

1 *Scandali exceptio an opponi poſſit contra agentem ad re
uocationem attentatorum, & concluditur quod ſic, in-
fra, num. 4*
2 *Corporis humani exhumatio dicitur ſcandaloſa in po-
pulo.*
3 *Attentatorum reuocatio dicitur prohibita, quando in po
pulo ſcandalum cauſaret.*
5 *Spoliatus non reſtituitur, quando ex reſtitutione ſcan-
dalum ſequeretur.*

DEcima octaua huic affinis eſſe quæſtio
1 poteſt, † an Reus agenti ad reuocatio
nem attētatorum, opponere poſſit ex-
ceptionem ſcandali, quod in reuoca-
2 tione oriri poſſet, † prout eſſet in ex-
3 humatione corporis humani † & cum reuocatio
attentatorum quando cauſaret ſcandalum in popu
lo ſit prohibita, iuxta ea quæ poſt Rot. deciſ. 8. a-
liàs, 854. Cum partes, Vt lite pend. in antiq. & alia
allegata ſuprà, in prima parte cap. 4. de attenta. lit.
4 pend. in 13. limit. princip. nu. 2. † poteſt probabili-
ter dici, quod Reo hoc caſu prędicta exceptio per-
5 mittatur. Quibus adde in ſimili, † quod etiam ſpo-
liatus non reſtituitur, quando ex reſtitutione ſcan-
dalum ſequeretur, vt per tex. in c. inter ſolicitudi-
nes, de purg. Can. & in c. 3. de iure patron. & in c.
ad petitionem, de accuſat. tradit Mil. in verbo, ſpo-
liatus an debeat reſtitui, fol. 367.

Quæſtio XIX.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio per quam concluditur quod attentatorum co-
gnitio omnino pendet à cognitione cauſa principalis ad-
mittitur contra attentata.*
2 *Interdicto vti poſſidetis intentato, ſi quis prætendatur at
tentaſſe, ille verò ad excuſanda attentata alleget ſe con
tinuaſſe poſſeſſionem, reuocatio attentatorum non fit,
quia pendet a cognitione cauſa principalis.*

3 *Atten-*

3 *Attentatorum cognitio ſi pendet à validitate regreſſus, eſt vnà cum attentatis, etiam de validitate regreſſus cognoſcendum.*

4 *Mandati de manutenendo cognitio quando pendet à negotio principali, expectandus eſt finis articuli principalis.*

5 *Attentatorum cauſa quando pendet à negocio principali, & habet factum intricatum ſolet Rota non obſtantibus prætenſis attentatis, diſcutere de bono iure negotij principalis, & apponere ſequeſtrum.*

6 *Sequeſtratur beneficium & cognoſcitur de bono iure principalis, quando cauſa eſt intricata.*

3 Decimonono illam Reo exceptionem contra petentem reuocationem attentatorum competere dicendum eſt, † per quam concludat, quod cognitio attentatorum omninò pendet à cognitione cauſæ principalis: pone enim, quod
2 † intentato interdicto vti poſſidetis & retinendæ, & lite huiuſmodi pendente Actor bona, de quibus agitur, locauerit, & aliquos alios actus poſſeſſorios fecerit, quos omnes aduerſarius prętendat vitio attentatorum eſſe ſubiectos, Actor verò ad excuſandum, & ad excludendum attentata (aſſerens ſe fuiſſe, & eſſe in poſſeſſione) alleget dictos actus feciſſe per modum continuationis, & conſequenter non attentaſſe, quia cognitio allegatę continuationis ad excuſandum attentata pendet omnino (vt patet) à cognitione cauſæ principalis, quæ erat, vter illorũ poſſideret, ſi de hoc excipiat, attentatorum reuocatio impeditur, vt eſt not. deciſ. Capic. 72. In cauſa, per rotam, per quam deciſ. Capic. id tenuit nouiſſimè Rot. in vna Nolan. Monaſterij coram Paleotto,
3 † in qua cum cognitio attentatorum penderet à validitate cuiuſdam regreſſus, fuit vna cum attentatis cognitum de validitate præfati regreſſus, vt eſt deciſ. in Recollect. eiuſdem 147. incip. Agebatur. quod ipſum affirmauit idem Paleot. deciſ. 220. Erat lis, ſub die 12. Februarij, 1558. vbi refert poſt dictam deciſ. Capic. ita fuiſſe tentum per Dominos in vna Burgen. Iuriſdictionis coram eo, & iterum in alia Peruſina Iuriſdictionis coram Cariaten. quibus adde eundem Capic. deciſ. 209. In cauſa, ſub
4 nu. 4. vbi idem ſentit. Facit quod aliàs dicitur, † qđ quando cauſa mandati de manutenendo pendet à negocio principali, tunc expectandus eſt finis articuli principalis, vt fuit dictum in vna Anconitana Bonorum coram D. meo Oradino, ſub die 6. Noué-
5 bris, 1562. Prout ſolet etiam † quandoque Rota, quando cauſa attentatorum pendet à negocio principali, & quando cauſæ habent factum intricatum, & multas ambages, & difficultates, non obſtantibus prætenſis attentatis, eligere mediam viam, & diſcutere de bono iure negocij principalis, & interim in beneficio apponere ſequeſtrum, vt in vna Camaracen. Archidiaconatus coram eo, ſub die 25. Iunij, 1758. factum fuiſſe refert Paleott. in Recollect. ſuis, deciſ. 201. incip. Sequendo, & generaliter,
6 † quod quando cauſa eſt intricata, Beneficium ſequeſtretur, & cognoſcatur de bono iure, eſt in Recollect. Cottæ, deciſ. 140.

Quęſtio XX.

S V M M A R I V M.

1 *Continuationis poſſeſſionis exceptio poteſt opponi contra attentata.*

2 *Exceptio, quod actus, qui prætenditur attentatus tendit in faciliorem exitum appellationis, poteſt opponi contra attentata.*

3 *Et ſic de ſingulis caſibus qui ſuprà in diſcurſu totius tractatus ponuntur pro limitationibus Regularum, quod lite vel appellatione pend. nihil ſit innouandum.*

Vigeſimo, Ad impediendam reuocationem eorum, quę prætenduntur attentata lite pendente, vel etiam appellatione pendente, poteſt exceptionis loco, Reus allegare, quod ſumus in aliquo ex caſibus, qui ibi enumerantur pro limitationibus Regularum ſupra in ſecunda parte, c. 4. & c. 12. poſitarũ, qui cum, & numero quamplures ſint, & de eis latius in ſupradictis locis tractatum fuerit, breuitatis cauſa hic ſinguli non repetuntur,
1 † prout exempli gratia eſſet, ſi actus qui prætenditur attentatus, diceretur factus lite quidem pendente, ſed per modum continuationis, de quo latè d. c.
2 4. in 1. limit. princip. † Vel quod tenderet in faciliorem exitum appellationis, de quo latè dictum
3 eſt d. c. 12. in 4. limit. princip. † & ſic de ſingulis.

Quæſtio XXI.

S V M M A R I V M.

1 *Attentatorum reuocationem petens non tenetur colorare titulum.*

2 *Petitorium ex infecto titulo colorans in reuocatione attentatorum non auditur*

3 *Titulum infectum oſtendere peius eſt, quam ſi nullum oſtendiſſet.*

4 *Exceptio infecti tituli ſi ſit productus, obſtat etiam in attentatis.*

5 *Titulo ex infecto videtur reſultare non ius petentis reuocationem attentatorum.*

Vigeſimo primo, licèt petens reuocari at-
1 tentata † nõ teneatur colorare titulum, Aegid. deciſ. 101. Si cõſtat, & dicemus latius infrà, cap. 30. de priuile attent. in 2.
2 Priuileg. num. 74. † tamen procuratoris ſui in Curia, aut aliàs colorauerit petitorium ex infecto titulo, tunc in reuocatione attentatorum non audi-
3 tur, † quia peius eſt infectum, quàm nullum titulum oſtendere, vt dicebat Aegid. deciſ. 393. Si petens, * Put. deciſ. 240. nu. 2. lib. 3.] Ex quo videtur poſſe colligi, quod contra attentata poteſt opponi
4 † exceptio infecti tituli, quatenus ſcilicet fuerit in
5 iudicio productus; nec ſine ratione: † quia cum ex infecto titulo videatur reſultare non ius petentis reuocationem, merito debet Actor hoc caſu excludi, ſecundum ea, quæ latius diximus q. prima.

Quæſtio XXII.

S V M M A R I V M.

1 *Attentatum ſi quid prætendatur appellatione pendente, neceſſarium eſt docere de appellatione.*

2 *Attentata paſſus ſi produxerit inſtrumentum appellationis poteſt contra eum opponi exceptio falſitatis ipſius inſtrumenti appellationis.*

Vigeſimo ſecundo, ſi aliquid prætendatur fuiſſe attentatum appellatione pendẽte,
1 † & ad docẽdum de appellatione (quod eſt neceſſarium, vt per Franc. in c. ad audientiam, in ti. de appellat. & dicemus infrà, cap. 26.

de

de probatione attentatorum nu. 2. & ſeqq.) produ-
2 xerit Inſtrumentum appellationis, † poterit contra petentem reuocationem attentatorum opponi exceptio falſitatis ipſius inſtrumenti appellationis, vt tradit Aegid. deciſ. 217. incipien. Exceptio falſitatis Inſtrumenti.

Queſtio XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Spoliatus ſi aſſerat ſe lite pendente ſpoliatum, admittitur contra eum exceptio, & materia contraria videlicet continuæ poſſeſſionis vſque ad tempus quo ſpoliatio attentata dicitur incluſiuè, ſecundum aliquos.*

1 Vigeſimotertio, ſi quis prætendat ſe lite pendente ſpoliatum, & inſtet pro reuocatione huius ſpolij attentati, † admittitur contra eum exceptio, & materia contraria, videlicet, continuæ poſſeſſionis, vſque ad tempus quo ſpoliatio attẽtata dicetur incluſiuè, vt eſt deciſ. Aegid. a88. Item quod poſſeſſor, in fi. quæ tamen ſi rectè conſideretur, non videtur diuerſa exceptio ab ea quam ſupra tetigimus, quando actus allegatur factus per modum continuationis, prout aliquos informando Signaturam falſò quandoque affirmaſſe animaduerti.

Queſtio XXIV.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptionis exceptio an currat contra attentata, remiſſiuè.*

Vigeſimoquarto quæri poteſt, an contra attentata, & illorum reuocationem
1 † petentem, poſſit opponi exceptio aliqua præſcriptionis? Et quoniam hunc articulum plenè examinauimus ſupra, in hac
3. fol. 10. tertia parte, c. 23. quando & intra quæ temp. reuoc. pet. deb. q. 3. nu. 61. & ſeqq. ſolutionem huius quæſtionis ex ibi dictis collige.

Quæſtio XXV.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio compromiſſi vigore ſtatutorum faciẽdi an retardet attentatorum reuocationem.*
2 *Cauſa attentatorum an ſit compromittenda ſtante ſtatuto quod cauſa inter conſanguineos compromittantur.*
3 *Statutum de compromiſſis non comprahendit cauſam attentatorum ſecundum aliquos.*
4 *Caſus priuilegiatus non comprahenditur in generali diſpoſitione, & infra, num 35.*
5 *Fruſtra auxilium legis implorat, qui in legem committit.*
6 *Attentans in legem committit, quin etiam ius ipſum dicitur offendere.*
7 *Attentatorum cauſa videtur habere executionem paratam, ex quo ante omnia attentata, ſunt reuocanda.*
8 *Cauſa executiua, puta vigore inſtrumenti guarentigiati non comprahenditur ſub ſtatuto de compromiſſio.*
9 *Attentatorum in reuocatione non videtur verſari niſi quodammodo executio, & retractatio actus prius attentati.*
10 *Cauſa executionis cum ſit mixti imperij non comprahenditur ſub ſtatuto de compromiſſis.*
11 *Officio iudicis nobili quæ expediuntur, non ſunt compromiſſibilia,*
Etiam ſi tendant ad priuatam vtilitatem, nu. 12.
13 *Iudicis quoque intereſſe verſari dicitur in reuocatione attentatorum, ratione ſui contemptus.*
14 *Spolij cauſa non videtur compromiſſibilis.*
15 *Compromiſſi petitio in cauſa attentatorum videtur ad differendum illorum reuocationem.*
16 *Cauſa attentatorum eſt compromiſſibilis ſecũdum alios, & ſub ſtatuto comprahenditur, & hæc videtur verior, vt infra num 34.*
17 *Arbitri nullibi prohibentur de attentatis cognoſcere.*
18 *Tranſactio ſuper attentatis fieri poteſt.*
19 *Tranſactio vbi fieri poteſt, ibi & compromiſſum.*
20 *Officio iudicis mercenario quæ expediuntur, compromitti poſſunt.*
21 *Compromiſſum fieri poteſt de omnibus quæ expreſsè non prohibentur.*
22 *Dotis, & alimentorum cauſæ, quæ ſunt aliàs fauorabiles, & priuilegiata, comprahenduntur ſub Statuto de compromiſſis.*
23 *Emergens & incidens cauſa, ſub Statuto de compromiſſis comprahenditur, & infrà nu. 33.*
24 *Cauſa attentatorum dicitur emergere remiſſiuè.*
25 *Exceptio compromiſſi impedit executionem.*
26 *Attentata dicuntur habere ſe per modum acceſſorij ad cauſam principalem.*
27 *Attentatorum cauſa an ſit compromiſſibilis ſecundum alios eſt diſtinguendum, vt hic.*
28 *Spiritualis cauſa non compromittitur, minuſque*
Reſtitutionis in integrum, num, 29. aut
Mixti imperij, num. 30. aut
Vſurarum, num. 31. vel
Criminalis, num. 32.
36 *Paſſus attentata poteſt compromiſſum petere qui in legem non commiſit.*
37 *Cauſa attentatorum re vera non poteſt dici executiua.*
38 *Appellari poteſt à ſententia lata in cauſa attentatorum remiſſiuè.*
Et in ea proceditur per tres conformes, vt nu. 39.
40 *Retractatio ſuper attentatis non ſit via executiua.*
41 *Compromiſſa regulariter fiunt ad lites abbreuiandas.*
42 *Cauſa attentatorum regulariter eſt compromittenda iuxta ſecundam opinionem, & exceptio compromiſſi retardat illorum reuocationem.*
43 *Cauſa attentatorum non compromittitur, quando cauſa principalis eſſet talis natura, quod non eſſet compromiſſibilis.*
44 *Attentans non poteſt petere cauſam attentatorum compromitti.*
45 *Appellatio vbi eſt notoriè friuola, licèt regulariter attentata non reuocentur, ſi tamen ipſe appellans aliquid attentauit, reuocantur.*
46 *Iudex ſi vult ex officio eius nobili reuocare alienata, non retardatur per exceptionem compromiſſi.*

1 Vigeſimoquinto quæro, † an contra petentem huiuſmodi reuocationẽ, obſtet exceptio compromiſſi faciendi iuxta formam alicuius ſtatuti, dictantis quod cauſæ inter conſanguineos compromittantur, ita vt præſuppoſito, quod cauſa attentatorum vertatur inter conſanguineos, per exceptionem propoſitam impediatur dicta reuoca-
2 tio † & an cauſa attentatorum ſit compromittenda? in hoc artic. (licèt Doctor. non ponant) triplex poteſt eſſe opinio.
3 Prima negatiua, † quod cauſa attentatorum ſub dicto ſtatuto de compromiſſis, non compræhendatur, & quod dicta exceptio non retardet reuoca-

tionem

tionem hanc ex priuilegio ante omnia faciendam,
4 ex pluribus, Primò, † quia in generali diſpoſitione
non comprehenditur caſus priuilegiatus, ad not.
in l. 3. C. de ſilentiar. lib. 12. ſed cauſa attentatorum
eſt multipliciter priuilegiata, vt patet ex nouem,
ſupra viginti priuilegijs, quæ enumerauimus infra
5 cap. 30. per totum, num. 5. & ſeqq. ergo, &c. † Se-
cundò, quia fruſtra auxilium legis (& ſic compro-
miſſum vigore ſtatuti) quis implorat, quando in
legem committit, c. quia fruſtra, de vſur. cum ſimil.
6 † attentans autem in legem committit, quia non
ſolum Iudicem, & Partem, ſed & Ius ipſum offen-
dit, ad not in c cordi, de appellat. in ſexto, Rota,
deciſ 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, de teſtit. ſpolia. in
7 nou. & aliàs ſæpè meritò, &c. Tertiò, † cauſa atten
tatorum videtur habere executionem paratam, ex
quo ante omnia attentata ſunt reuocanda, c. non
ſolum, de appellat. in ſexto, ſecundum ea quæ di-
cemus infra c. 30. in 29. & vltimo priuileg. nu. 168.
8 † cauſa autem executiua, prout quando agitur vi
gore inſtrumenti guarentigiati, non comprehen-
ditur dicto ſtatuto de compromiſſis, vt per Blanc.
poſt alios, in tract. de compromiſſ. in 4. q. princip.
nu. 4. verſ. ex inſtrumento guarentigiato, ergò, &c.
9 Quartò, † quia in reuocatione attentatorum non
videtur verſari, niſi quodammodo executio, & re-
10 tractatio actus prius attentati: † cauſa autem exe-
cutionis cum ſit mixti imperij, non cadit ſub dicto
ſtatuto de compromiſſis, ad text. in c. penult. de re-
ſtit. in integr. & in l. fi. C. vbi, & apud quem, & per
Bart. in l. non diſtinguemus, §. de liberali, & §. quæ-
11 ſitum, ff. de arbit. ergò, &c. Quintò, ea † quæ ex-
12 pediuntur officio Iudicis nobili, † etiam ad priua
tam vtilitatem, non ſunt compromiſſibilia, ſecun-
dum Alex. in conſil. 65. In cauſa, col. 2. lib. 7. & poſt
eum Blanc. in dicta 4. q. princip. nu. 13. verſ. quod
Notarius, indubitati autem iuris eſt, quod attenta
torum reuocatio expeditur officio Iudicis, vt an-
notauimus ſuprà, in prima parte, in præfatione, in
deſcriptione attentati num. 45. & infra cap. 27. de
iud. & per quem attent. reuoc. poſt princ. ergò, &c.
Sextò, quod partes non poſſint cauſam reuocatio-
nis attentatorum compromittere, facit, quia in hu-
iuſmodi reuocatione non verſatur duntaxat in-
tereſſe attentantis, & illius qui eſt paſſus attenta-
13 ta, † verum etiam Iudicis, cuius fuit læſa maieſtas,
qui poteſt etiam quando pars non vult, aut non
poteſt, ratione ſolius ſui contemptus illa reuoca-
re, vt declarauimus infrà, in d. c. 27. de iud. & per
quem reuoc. fiat num. 7. vnde non debet partibus
permitti, vt poſſint cõpromittere, & ſic certo mo-
14 do Iudici præiudicare. Septimò, † quia ita in ſimi-
li videmus, in cauſa ſpolij, quæ non videtur cõpro
miſſibilis, ſecundum Afflict. deciſ. 84. Fuit dubita-
tum. Octauò, ea, quæ tendere videntur ad differen
dum reuocationem attentatorum, à iure improba-
ri videntur, vt de appellatione diximus ſuprà in ſe
cunda parte, cap. 12. de attent. appellatio. pend. in
15 ſeptima limit. princip. nu. 1. † Sed per petitionem
huiuſmodi quod cauſa attentatorum compromit-
tatur, vi detur illorũ reuocatio differri, meritò, &c.
16 Secunda huic contraria poteſt eſſe opin. † quod
immò cauſa attentatorum ſit compromiſſibilis, ac
17 dicto ſtatuto comprehendatur. † Primò, quia nul
libi videtur prohibitum, quod arbitri de attentatis
non poſſint cognoſcere, vt etiam admonuimus ſu-
pra in ſecunda parte cap. 15. de attent. per d. com-
prom. in ſecunda ampliat. reg. ibi poſitæ, num. 144.
18 † Secundò, ſuper attẽtatis videtur poſſe tranſigi;
attento quod illis poteſt renunciari, & quod quan
do actus probaretur factus de conſenſu partis, ceſ-
ſat reuocatio attentatorum, ſecundum ea, quæ la-
tius diximus ſupra in prima parte, de attentat. lit.
pend. in 15. & 16. limit. princ. & ſupra hoc eodem
19 cap. q. 15. nu. 1. † vbi autem fieri poteſt tranſactio,
ibi etiam procedit compromiſſum, & econtra, vt
poſt Bar. in l. ius dãdi, aliàs eſt l. præter, ff. de tutor.
& curat. dat. ab his, tradit Blanc. in dicto tract. de
compromiſſ. in 4. q. princip. num. 7. verſ. ſpiritualis
20 incidẽs, ergò, &c. Tertiò, † cum ea, quæ expediun
tur officio Iudicis nobili compromitti nõ valeant,
à contrario ſenſu videtur dicendum, quod, quę ex-
pediuntur officio Iudicis mercenario, compromit-
tantur, ſed attentatorum reuocatio ad inſtantiam
partis expeditur officio Iudicis mercenario, vt an-
notauimus ſupra in prima parte in deſcriptione at
tentati num. 43. ergo partes debent cauſam atten-
21 tatorum poſſe compromittere. Quartò, † de om-
nibus, quæ expreſsè non prohibentur, poteſt fieri
compromiſſum, vt poſt Iaſ. & alios, tradit idem
Blanc. ibidem, nu. 19. verſ. alimentorum. Iſta non
reperitur expreſsè prohibita, meritò, &c. Quintò,
22 † quia in ſimili videmus, quod etiam cauſæ aliàs
multum fauorabiles, ac priuilegiatæ, prout eſt cau-
ſa dotis, & alimentorum, ad not. in l. 1. ff. ſoluto ma
trimo. hoc ſtatuto comprehenduntur, vt expreſsè
ponit idem ibi, dicto verſ. alimentorum, & in verſ.
23 dotis, num. 2. Sextò, † quia vt dicit idem ibi, num.
21. verſ. emergens, cauſa emergens & incidens, ca-
24 dit ſub hoc compromiſſo. † Hæc autem dicitur e-
mergens, vt diximus ſupra in ſecunda parte, c. 15.
de attent. pend. compromiſſ. num. 91. ergò, &c. Se-
25 ptimò, † quia videmus quod exceptio cõpromiſ-
ſi impedit executionem, vt tradit Alciat. in conſil.
27. De iure communi, nu. 5. lib. 2. ergo dato, quod
in reuocatione attentatorum verſetur executio, vt
dicebatur ſuprà, nu. 9. tamen per hãc exceptionem
debet retardari.
26 Tertia demum poteſt conſiderari opinio, † vt
cum attentata dicuntur habere ſe per modum ac-
ceſſorij ad cauſam principalem, (ſecundum Ol-
drad. in conſ. 199. Pro fundamento, in fine, & ſen-
ſit Rot. deciſ. 1. aliàs 2. poſt princ. de appel. in nou.)
27 diſtinguamus † quod, Aut ſumus in attẽtatis pen
dente cauſa, quæ non erat de ſui natura compro-
28 miſſibilis, prout, eſſet † cauſa ſpiritualis, reſtitu-
29 tionis † in integrum, † Mixti imperij, † & vſura-
30 rum, quæ non compromittũtur, vt deducit Blanc.
32 ibi, num. 7. q. 10. & 14. † vel in cauſa criminali, quæ
pariter non compromittitur, vt eſt text. in l. nõ di-
ſtinguemus, §. Iulianus, ff. de arbit. & tradit Afflic.
deciſ. 84. & tunc nec cauſa talium attentatorum ſit
compromittenda; Aut cauſa principalis erat com-
promiſſibilis, & tunc ſecùs. Pro qua opin. pluri-
mum facit ſimilis diſtinctio, quam faciũt aliàs Do-
33 ctor. in eo articulo, † An cauſa incidens & emer-
gens ſit compromittenda, vt ſi cauſa principalis
erat compromittenda, incidens quoque compro-
mittatur, aliàs ſecùs, vt per Socin. in conſil. 300. In
cauſa, verſ. circa tertiam quæſtionem, lib. 2. quem
refert, & ſequitur etiam Blanc. ibidem, ſub num.
22. verſ. veritas tamen in contrarium eſt, vbi in id
etiam alios citat.
34 Quid dicendum? mihi magis placet † Secunda
opin. vt regulariter etiam cauſa attentatorum com
promittatur, & conſequenter quod per exceptio-
nem compromiſſi retardetur reuocatio attentato-
rum à Iudice ad inſtantiam partis facienda, ſecun-
dum Regulam quam proximè conſtituemus, præ-
ſertim, cum ea, quæ dicta ſunt in tertia opinio. &
nonnulla etiam motiua facta, pro prima deſer-
uiant pro limitatione, ac declaratione prædictæ
Regu-

Digitized by Google

Regulæ;Et tenendo eam, non obſtant quæ in contrarium pro prima opin. ſunt adducta, quoniam illis reſpondetur &

35 Ad primum, † quod immò ſtatuto de quo agitur, comprehenduntur etiam cauſæ priuilegiatę, vt eſt cauſa dotis, & alimentorum, vt diximus ſupra in quinto fundamento, ſecundæ opin. nu. 22.

36 Ad ſecundum, † quod cum hoc compromiſſum petere poſſit etiam is, qui paſſus eſt attentata vtiq; in eo ceſſat omnino illa ratio, ex quo nihil in legem commiſit, quamuis quoad attentantem aliud videatur tenendum, vt dicemus hic infrà, in ſecunda limit. nu. 44. verſ. 2. poteſt limitari.

Ad tertium, quod te vera cauſa attentatorum licet in multis ſit priuilegiata, & ſpecialiter, vt illa
37 ante omnia ſint reuocanda, † non tamen videtur
38 executiua, † ex quo ſecundum opinionem aliquorum, à ſententia in eis lata datur appellatio, vt latius dicemus infra c. 28. de ſent. in cauſa attent. fe-
39 ren. q. 2. num. 44. immò, videtur, † quod in ea procedatur per tres conformes, arg. eorum quæ ponit Rot. Deciſ. 2. aliàs, 113. Tres ſententiæ, de re iudic. in nou. & deciſ. 28. aliàs, 517. Nota, quòd tres, de re iud. in antiq. quamuis contraria verior de iure videatur opin. vt ibidem latè deduximus, nu. 49.

Ad quartum, quod licèt in cauſa attentatorum agatur de retractatione eorum, quæ ſunt attētata,
40 tamen † iſta retractatio non fit via executiua, ſed demum, latis deſuper ſententijs, vt ſupra proximè.

Ad quintum reſpondetur, retorquendo, quia quando agimus an cauſa attētatorum ſit compromittenda, videmus principaliter conſiderare eam reuocationem, quæ ad inſtantiam partium cōpromittere debentium eſſet facienda, illa autem cum fiat officio Iudicis non nobili, ſed mercenario, vt diximus ſuprà in tertio fundamento ſecundæ opin. num. 19. cōpromittenda videtur, & ex hac reſponſione poteſt colligi declaratio ad regulam infra ponendam.

Ad ſextum dicitur, quod motiuum eſt verum, & ex eo colligitur declaratio, de qua ſuprà proximè, & infra in 3. limit. num. 46.

Ad ſeptimum reſpondetur, quod Afflict. potiſſimum fundat deciſ. ſuam in quadam Pragmatica, quæ cum ſit localis, non extenditur vniuerſaliter ad omnes caſus.

Ad octauum, quod immò per compromiſſum citius inducitur attentatorum reuocatio, attento,
41 quod † (vt notum eſt) compromiſſa regulariter tant ad lites abbreuiandas, præſertim, cum aliàs etiam in cauſa attentatorū procedatur per tres conformes, vt diximus ſuprà proximè; Et propterea retenta ſecunda opin. tanquam veriori, ſecundum illam videtur conſtituenda in propoſito.

42 Regula, † quod cauſa attentatorum ſit compromittenda, & exceptio petiti compromiſſi, regulariter retardet illorum reuocationem ad inſtātiam partis per iudicem faciendā, quæ probatur ex omnibus allegatis ſuprà pro ſecunda opin. Quam (vt nonnulla, quæ incontrarium obſtare videbantur concordentur, & pro neceſſarijs declarationibus, ac limitationibus ſubijciantur.)

LIMITA

43 Primò, vt non procedat † quando eſſemus in attentatis pendente aliqua cauſa, quæ de ſui natura non eſſet compromiſſibilis, quia tunc nec cauſa attentatorum tanquam acceſſoria ad aliam cauſam principalem eſſet compromittenda, & ita procedant, quæ ſupra dicta ſunt in 3. opin. nu. 27. Secun-
44 dò poteſt limitari, vt non procedant, † quando ipſe attentans peteret huiuſmodi cōpromiſſum, tum quia fruſtra auxilium legis implorat, qui in legem
45 committit, tū, quia & aliàs videmus in ſimili † ſqd licèt quando appellatio eſt notoriè nulla, attentata non veniunt regulariter reuocanda, vt latius deduximus ſupr. in 2. parte c. 13. de attent. appell. pend. in 6. limit. princip. num. 9. verſ. Regula quæ probatur, quando tamen ipſe appellans, aliquid attentauit, non gaudet beneficio illius Regulæ, ſed immò attentata per eum omninò reuocantur, vt diximus ibidem in 5. Sublimitat. ibi poſita, num. 48. hoc caſu attentans non gaudeat beneficio dicti ſtatuti.

Tertiò, vt præmiſſa procedant quando reuocatio attentatorum peteretur ad inſtantiam partis ex officio Iudicis mercenario, tum enim exceptio com-
46 promiſſi retardaret dictam reuocationem, † ſecus ſi Iudex ex ſuo officio nobili, & ratione ſui contemptus, vellet ea reuocare, prout eum poſſe deduximus infra, cap. 27. de Iudice, & per quem attent. reuoc. num. 7. quia talis reuocatio per huiuſmodi compromiſſum non impediretur, cum partes in hoc non poſſint ipſi Iudici præiudicare, & ita procedant quæ dicta ſunt ſuprà in 6. fundamento primæ opin. num. 13.

Quæſtio XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio periurij an obſtet agenti ad reuocationem attentatorum, & infra, nu 6.*
2 *Periurus eſt à limine Iudicij repellendus.*
3 *Periurij exceptio ſolet impedire litis conteſtationem. Et dicitur litis finita, vt num. 4.*
5 *Iudex poteſt periurum repellere, etiam ſi pars non opponat.*
6 *Attentato ſpolio agenti, non obſtat exceptio periurij Niſi eſſet periurus, quia iuraſſet non petere reuocationem attentatorum, vt nu 7.*

Vigeſimoſexto quæro, quid de exce-
1 ptione periurij, † an contra petentem reuocationem attētatorum op-
2 poſita, impediat reſtitutionem? † & quamuis periurus videatur à limine Iudicij repellendus, vt per Doctor. in leg. ſi quis maior, C. de tranſactio. in cap. dilecto, de exceptio. Pariſ. in conſ. 43. numero 24. lib. 1. & conſ. 25. num.
3 95. lib. 3. † & iſta exceptio ſoleat impedire litis cō-
4 teſtationem, † cum ſit exceptio litis finitæ, vt poſt alios tradit Blanc. in tractat. de Cōpromiſſ. in quarta quæſtio. principali, dum tractat de exceptionibus, num. 15. & ponit nouiſſimè Ioannes Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 13. cap. 9. numero 13. &
5 † periurus poſſit à Iudice repelli, etiam ſi pars non opponat, vt poſt Anchar. Imol. Corn. & Bolognet. tradit Ioan. de Neuiz. in conſil. 21. incip. Scripſit, in princ. Aliàs tamen in contingentia facti in vna Vrgelen. Canonicatus de Guiſſona, coram D. meo Oradino, ſub die 20. Decembris, 1563. niſi ſunt Do-
6 mini inclinaſſe in partem negatiuam, † quod talis exceptio non obſtet petenti reuocationem ſpolij attentati, prout erat in caſu illo; Pro qua Concluſione faciunt, quæ diximus ſuprà, quæſt. 3. quod in attentatis exceptio excommunicationis non obſtat, cum poſſit dici maior exceptio excommunicationis, quam periurij; Nec eſt attendendum, quod ſuprà diximus, hanc exceptionem tanquam litis finitæ impedire litis ingreſſum, ac illius conteſtationem, ex quo in attentatis non fit litis conteſtatio, vt dicemus infra, cap. 25. de Proceſſ. in cauſa attent. num. 20. Præmiſſa tamen Concluſio videtur

limi-

7 limitanda, niſi quis † iuraſſet non petere reuocatio
nem attentatorum, quia tunc exceptio periurij vi-
deretur admittenda, ſicut dicimus hoc caſu in ſpo-
lio, vt eſt deciſ. Rotæ 18. aliàs, 401. Si agenti, de re-
ſtitut. ſpoliat. in nou. tùm, quia iuramentum hoc ca
ſu ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis æternæ, c. ſi ve-
rò, de iureiur. cum ſimil. tùm, quia quando quis re-
nunciauit priuilegio attentatorum, & illorum reuo
cationi, regulariter ceſſat hoc remedium, vt dixi-
mus latius ſupra in ſecunda parte, cap. 4. de attent.
lite pend. in 15. limit. princ. per tot.

Quæſtio XXVII.

SVMMARIVM.

1 *Simonia exceptio retardat reuocationem attentatorum, quando eſt realis in cauſa Beneficiali, ſecundum aliquos.*
Licèt contrarium euueniente caſu fuerit reſolutum, vt num. 7.
Cum declaratione tamen, quod licèt talis exceptio non impediat attentatorum reuocationem, per hoc non eſt poſſeſſio Simoniaco reſtituenda, ſed ſequeſtranda, vt num. 8.
2 *Spolio agenti obſtat exceptio Simoniæ.*
3 *Simoniacus efficitur inhabilis ad Beneficia.*
4 *Inhabilitatis exceptio etiam in poſſeſſorio debet admitti quando eſt probata.*
Etiam in executiuis, vt num. 5.
6 *Exceptio Simoniæ, quæ quando eſt probata, concludit etiã inhabilitatem ad Beneficia, facit, vt dicatur notoriè conſtare de non iure Simoniaci.*
9 *Hæreſis exceptio an obſtet agenti ad reuocationem attentatorum, remiſſiuè.*
10 *Hæreſis exceptio obſtat agenti poſſeſſorio.*

Vigeſimoſeptimo quæri poteſt, an
ſimiliter obſtet exceptio Simo-
1 niæ? † & quamuis videretur di-
cendum, & forſan probabiliter,
quod ſi eſſemus in cauſa Benefi-
ciali, & peteretur reuocari, puta
ſpolium attentatum lite penden
te, & Simonia eſſet realis, concludi poſſet, quod iſta
exceptio ſit admittenda: tùm, quia ſolet admitti in
2 † ſimili contra ſpoliatum in poſſeſſorio, vt tradit
Caſſad. deciſ. 1. Quod Simoniacus, in prin. de Simo
3 nia; tùm, etiam, † quia talis Simoniacus efficitur
inhabilis ad Beneficia, c. conſuluit, de ſimonia. Pa-
4 riſ. conſi. 29. nu. 26. lib. 4. † Quæ exceptio inhabili-
tatis etiam in poſſeſſorio quando eſt probata debet
admitti, vt eſt deciſ. Afflicti 361. Monaſterium, nu.
16. & eſt etiã deciſ. in Recollect. Thomæ de Than.
70. incip. In poſſeſſorio, faciunt quæ ponit Ripa, in
l. naturaliter, §. nihil commune, nu. 91. ff. de acquir.
5 poſſeſſ. † & admittitur etiam in executiuis, vt fuit
tentum in vna Corduben. dimidię portionis coram
Dom. meo Oradino, ſub die 14. Decembris, 1558.
6 Et tanto magis, † quia per hanc exceptionem con-
cludentem inhabilitatem, quando ſit probata, vide-
tur conſtare notoriè de non iure petentis, quo caſu
regulariter non fit reuocatio attentatorum, vt dixi
7 mus ſuprà quæſt. 1. nu. 21. Eſt † tamen ſciendum,
quod in contingentia facti, Domini aliàs tenuerunt
contrarium, quod immò, etiam ſtante Simonia, (de
qua dicebatur conſtare per confeſſionem partis,)
attentata eſſent reuocanda, vt fuit tentum in vna
Vliſbonen. Quartanariæ, coram Reumano, 3. Octo
8 bris, 1553. cum † declaratione tamen, quod poſſeſ-
ſio non daretur Simoniaco, ſed poneretur ſub ſe-

9 queſtro. An † autẽ exceptio hæreſis obſtet petenti
huiuſmodi reuocationem? ſolutio colligi poteſt ex
his, quæ ponit Ripa, vbi ſupra, num. 88. verſ. quin-
todecimo fallit. Et concludi poteſt, quòd obſtet,
10 † attento, quòd exceptio inhabilitatis ipſius agen-
tis, puta quòd ſit hæreticus, obſtat etiam agenti poſ
ſeſſorio, vt poſt Compoſtell. Io. And. & alios, in c.
quia ſicut, de electione, & Inn. in c. conſtitutus, de
fil. presbit. tradit Sigiſmund. Loffred. in conſil. 45.
Magnificus, num. 20.

Quęſtio XXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Compenſationis exceptio, non admittitur in cauſa attentatorum.*
2 *Compenſatio in executiuis non admittitur, prout quando ſumus in Obligatione in forma Cameræ.*
Secundum communem opinionem contra Bart. vt numero 3.
4 *Compenſatio in ſpolio non admittitur.*
5 *Cauſa attentatorum & compenſationis non ſunt pariter priuilegiatæ, ideo compenſatio in eis non procedit.*
6 *Compenſatio contra attentata non admittitur etiam ſi opponeretur de cauſa penſionis habentis Clauſulam, Sine retardatione ſolutionis penſionis.*
7 *Iudicium attentatorum eſt fauorabilius ſpolio.*

Vigeſimooctauo quæro, (& hæc & ſequen
tes duæ reſpiciunt executionem ſenten-
tiæ latæ ſuper attentatis) an in cauſa at-
tẽtatorum poſſit admitti exceptio com-
1 penſationis. † Et negatiuè reſpondendum eſt, tùm,
2 quia in ſimili videmus, † quod huiuſmodi exce-
ptio non admittitur in executiuis, prout quando ſu
3 mus in Obligatione in forma Cameræ, † ſecũdum
communem opinionem, contra Bart. de qua poſt a-
lios teſtatur Galleſ. de obligat. Cameral. quæſt. 2.
4 partæ particulæ, num. 6. fol. 83. prout † nec etiam
in ſpolio admittitur, vt eſt deciſ. in Recollect. Capu
taquen. 2. deciſ. 10. tùm etiam, quia ita expreſsè fuit
reſolutum in Rota, in vna Ceſenaten. compenſatio
nis coram Aquen. ſub die 2. Martij, 1541. vt eſt de-
ciſum in Recollect. Put. 2. Exceptio, ſub Rubrica,
5 de excep. ea ratione: † quia cauſæ non ſunt pariter
priuilegiatæ, prout & in alia Taruiſina coram Pro-
6 ſpero fuit dictum, † quod huiuſmodi exceptio non
poteſt opponi, etiam ſi obijceretur ex cauſa penſio-
nis, quæ haberet Clauſulam, Sine retardatione ſolu
tionis penſionis; tùm, quia attentans non eſt hoc di
gnus, tanquam qui contempſit maieſtatem Iudicis,
tùm, quia ſpoliator non opponit compenſationem,
7 & † Iudicium attẽtatorum eſt fauorabilius ſpolio,
vt dicit formaliter Achill. de Graſſ. in Recollect.
ſuis, deciſ. 24. Attentatorum cauſa, ſub Rubrica, de
attent. in quo ſpolio admitti compenſationem, fuit
etiam nouiſſimè reſolutum in vna Viterbien. ſpolij
coram Robuſterio, 10. Octobris, 1569.

Quæſtio XXIX.

SVMMARIVM.

1 *Retentionis exceptio occaſione melioramentorum in re factorum, an retardet attentatorum reuocationem.*
2 *Exceptionem retentionis ſecundum aliquos non retardat reuocationem attentatorum.*
3 *Melioramenta faciens in re, circa quam eſt attenta-*

Digitized by Google

tum videtur temerè, in re non clarè ſua impendiſſe.

4 *Retentionis exceptio videtur in effectu quodammodo exceptio compenſationis.*

5 *Attentatorum reuocationem per exceptionem retentionis impediri verius videtur.*

6 *Retentionis exceptio admittitur contra executionem ſententiæ.*

7 *Impenſas in re aliena facienti conſtituitur Ius in ipſa re.*

8 *Sententia non eſt exequenda, quando conſtat de melioramentis, & illa vel ſunt liquida, vel parata eſt pars illa incontinenti liquidare.*

Etiam ſi vellet præſtare cautionem de illis reficiendis, numero 9.

10 *Exceptio retentionis procedit etiam in executiuis, & priuilegiatis, quando probatum eſt extare melioramenta.*

1 VIgeſimonono, quæro, † quid de exceptione retentionis occaſione melioramentorum in re, circa quam prætenditur attentatum factorum, an petenti reuocationem poſſit opponi? pone enim, quod pendente appellatione ego fuerim à Iudice, à quo, immiſſus in poſſeſſionem, & dum litigatur an talis immiſſio ſit attentata nec ne, ego rem ipſam melioraui, deinde pronunciatur immiſſionem fuiſſe attentatam, & in executione ſententiæ, quæ fit contra me ſuper attentatis, ego oppono exceptionem, & melioramentorum, & retentionis; Et primo † videtur di-

2 cendum, quod non ſit admittenda, quia attentata ſunt in primis, & ante omnia reuocanda, † Item

3 quia videor temerè in rem non clarè meam impendiſſe, ſicut dicimus, quod inuaſores Caſtrorum, non poſſunt repetere expenſas in Caſtri refectione erogatas, vt per textum, & ibi not. in l. ex argento. ff. de condict. furt. & in l. 1. C. de infant. expoſit. id firmat Martin. Lauden. in tract. de Caſtellanis, quæſt. 13. prout eũ refert Menoch. in ſecundo Reſpon. Cauſ. Finarien. in octauo artic. numero 1. quod etiam replicauit in conſil. 2. Magni ponderis, numero 370.

4 lib. 1. † præſertim, quia talis exceptio videtur quodammodo quædam compenſatio, quæ contra attẽtata non admittitur, vt ſupra quæſt. proxima dictũ

5 eſt, In contrarium † tamen facit, quia aliàs vide-

6 mus, † quod contra executionem ſententiæ, huiuſmodi exceptio admittitur, vt poſt Pau. de Caſt. in pluribus conſilijs tradit Gozzad. in conſilio 86. Videtur, numero 25. & Petr. de Benitend. poſt alios, quos allegat in deciſ. 27. Capta fuit, in princip. & ferè per totam, præſertim ſub numero 3. verſic. & hæc opin. videtur comprobari, vbi allegat etiam

7 hanc rationem, quia † facienti impenſas in re aliena, conſtituitur ius in ipſa re, per l. creditores, §. 1. & l. ſi quis rem, ff. de furt. & quod fuit aliàs dictum

8 per Dominos, † quod quando conſtat de melioramentis, & illa vel ſunt liquida, vel parata eſt pars illa incontinenti liquidare, ſententia non eſt exequẽ-

9 da, etiam † præſtita cautione de illis reficiendis, vt eſt in Recollect. Peregr. 2. deciſ. 16. & ſimilis exce-

10 ptio † procedit etiam in executiuis, & priuilegiatis, quando probatum eſt extare melioramenta, prout in obligatione in forma Cameræ, vt eleganter deducit, & comprobat Galleſ. de oblig. Cameræ li. in quarta particula, quæſt. 2. numero 12. fol. 85. quem refert, & in caſu ſuo ſequitur nouiſſimè etiã Burſat. in conſi. 60. Fuit alias, numero 31. lib. 1. aliàs ſi contrarium concluderemus, petens reuocationẽ, locupletaretur cum aliena iactura, præſertim, ſi expenſæ huiuſmodi fuerint neceſſariæ, vel etiam vtiles, & factæ à bonæ fidei poſſeſſore, prout eſt iſte, qui authore Prætore fuit immiſſus in poſſeſſionem, cum his caſibus regulariter detur retentio, vt concludit nouiſſimè Menoch. de recuperan. poſſeſ. remed. 15. quæſt. 36. numero 499. & multis ſeqq. vbi latiſſimè hanc materiam melioramentorum tractat, diſtinguendo in extredecim caſus, & præſertim, numero 500. vbi de neceſſarijs, & nume. 517. vbi de vtilibus agit, quod ipſum ſuadetur ex his, quæ ponit idem in dicto ſecundo reſpon. Cauſæ Finarien. in octauo artic. numero ſecundo, & ſeqq. vbi concludit tales impenſas fore reficiendas, & iterum in dicto conſilio ſecundo, Magni ponderis, numero 371. & ſeqq. libro primo, & poſt alios illud de retentione ſequitur Fiuizzan. deciſ. 28. numero ſexto, & ſeqq. vbi plura ponit præſertim de fructibus ſimilium melioramentorum.

Quæſtio XXX.

SVMMARIVM.

1 *Nullitatis exceptio non poteſt opponi contra attentata, & executionem ſententiæ in eis latæ.*

2 *Sententiæ ſuper attentatis latæ ſunt ante omnia executioni demandandæ.*

Dummodo diffinitiuæ ſint, vel vim habeant diffinitiuæ, num. 3.

4 *Exceptio nullitatis non ipſius ſententiæ, ſed appellationis, quando ſumus in eo, qui fuit reſtitutus ad appellandum, poteſt contra attentata in executione opponi.*

5 *Nullitas proueniens ex eo, quia in ſententia attentatorum fuit omiſſa citatio, & cauſæ cognitio poteſt etiam contra attentata, & illorum executionem opponi.*

6 *Citatio partis, & cauſæ cognitio requiritur in reuocatione attentatorum, remiſſiue.*

TRigeſimo quæro, an contra executionem ſententiæ, quæ fertur ſuper attentatis, & contra eum, qui obtinuit reuocationem attentatorum, poſſit opponi exceptio nulli-

1 tatis: † Et breuiter negatiuè con-

2 cludendum eſt, nam † ſententiæ latæ ſuper attentatis antequam procedatur in petitorio, ante omnia ſunt executioni demandandæ, vt eſt deciſ. Rotæ 2. aliàs, 113. Tres ſententiæ, de re iudic. in nou. & deciſ. 28. aliàs, 517. Nota quod tres, de re iudic. in antiq. Quod tribus modis intelligen-

3 dum videtur: Primò, † dummodo dictæ ſententiæ diffinitiuæ ſint, vt declarant exemplificando ſupra-

4 dictæ deciſ. Secundò, † niſi allegaretur nullitas non ſententiæ, ſed Inſtrumenti ipſius appellationis, quando eſſemus in eo, qui appellaſſet vigore reſtitutionis in integrum ad appellandum, quia exceptio talis nullitatis, contra petentem reuocationem opponi poteſt, vt videtur deciſ. Aegid. 217. Tertiò,

5 puto neceſſario limitandam, † niſi ſententia lata in cauſa attentatorum eſſet nulla, ex defectu citatio-

6 nis, & omiſſæ cauſæ cognitionis, cum enim † in reuocatione attentatorum ſit neceſſaria citatio partis, & cauſæ cognitio, vt dicemus infra, cap. ſequenti de Proceſſ. in cauſ. attent. nu. 33. verſ. quinimmò firmiter tenendum eſt, ſi iſta ommittantur, & conſequenter ſententia ſit ex hoc capite nulla, non eſt inconueniens, quod in executione ſententiæ attentatorum, poſſit dari de nullitate ex huiuſmodi defectu prouenientem.

Quæſtio

Quæſtio XXXI.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio,quæ non erat de iure admittenda, de facto admiſſa an obſtet reuocationi attentatorum.*
2 *Exceptio non admittenda, parte non contradicente admiſſa, vel contradicente, & ab admiſſione non appellanto, in qualibet materia operatur effectum ſuum, & aduerſario præiudicat.*
3 *Sententia & res iudicata non debet exequi, quando pars fuit admiſſa ad probandum de iniquitate ſententiæ, nec fuit aliquid oppoſitum, nec minus appellatum.*
Immò conſtito de illius iniquitate, Iudex debet illam reuocare, vt num. 4.
Secundum communem opinionem, vt num. 5.
6 *Reuocatio attentatorum non ſolum non retardatur, quando conſtat de bono iure attentantis, verum etiam inhibitio eſt moderanda.*
7 *Remedium attentatorum ceſſat vbi quis fuit admiſſus ad probandum de ſuo bono iure, & illud probauit.*
8 *Attentata non veniunt reuocanda, quando ex actis conſtat de bono iure attentantis*
9 *Appellatio non admittenda de facto admiſſa, operatur effectus ſuos remiſſiuè.*
Præſertim appellato non contradicente, vt nu. 10.
11 *Cautus debet eſſe procurator petentis attentatorum reuocationem vt non patiatur admitti exceptionem non admittendam.*

VLtimò neceſſario quærendũ eſt,
1 † an ſi in iudicio attentatorum
fuerit admiſſa de facto aliqua
exceptio, quæ de iure non fuiſ-
ſet admittenda, illa obſtet? Et
2 ſicut aliàs † generaliter ferè in
qualibet materia, exceptio non
admittenda, ſi parte non contradicente, vel contra-
dicente, & ab admiſſione non appellante, fuerit ad-
miſſa, operatur effectum ſuum, & aduerſario præiu
dicat, ſecundum Roman. in conſi. 384. In caſu pro-
poſito, verſ. quo ad tertium. Felin. in cap. inter Mo-
naſterium, colum. 14. in octaua limit. de re iudic. &
Ripa in d. l. naturaliter, §. nihil commune, num. 72.
ff. de acquiren. poſſeſſ. & per eundem Reſponſ. lib.
primo, de except. Reſponſo primo, & poſt prædi-
ctos, & alios per eum allegatos, omnium elegantiſ-
ſimè per Galleſ. de Obligat. Cameral. in quarta par
ticula, quæſt. 4. per totam, ſol. 93. & poſt Ruin. in
conſ. 3. nume. 10. lib. 3. tradit Ioan. Bapt. de Aſin. in
ſua praxi iudic. §. 12. capit. 2. numero 2. & ſeqq. vbi
plura de iſta admiſſione ponit, Ad quod facit, quod
fuit tentum in vna Hiſpalen. Canonicatus coram
Decano, 1552. & in alia Cæſarauguſtana coram eo
dem, 25. Martij, 1547. & in alia Vaſionen. coram
Moeh. quas omnes citat Caputaquen. in Recollect.
ſuis, parte prima, deciſ. 283. incip. Quando pars, in
3 quibus fuit tentum, quod † quando pars fuit ad-
miſſa ad probandum, de iniquitate ſententiæ, & rei
iudicatæ, & nihil fuerit oppoſitum, nec minus ap-
4 pellatum, ſententia dicta non debet exequi, † qui-
nimmò conſtito de antiquitate, Iudex debet illam
5 reuocare, poſt Innoc. & alios ibi allegatos, † etiam
de communi opinione atteſtantes; ita & in hac ma-
teria noſtra attentatorum dicendum videtur, cum
non adſit conſiderabilis diuerſitatis ratio: Quini-
6 mò, † ſi per exceptionem propoſitam conſtaret de
bono iure attentantis, concludendum eſt, quod om
ninò aduerſario præiudicaſſet, quia quando conſtat
de bono iure eius, qui prætenditur etiam poſt inhi-
bitionem attentaſſe, non ſolum ſuperſedetur in cau
ſa circa reuocationem attentatorum, verum etiam
inhibitio eſt moderanda, vt in propria materia no-
ſtra aliàs tenuerunt Domini in vna Ceſarauguſta-
na electionis Capellæ, ſub die 12. Martij, 1558. vt
eſt deciſ. in Recollect. Paleotti 176. incip. Collegiũ,
& dicebat aliàs Pariſ. conſi. 41. Optimum, num. 37.
7 libro primo, † quod ceſſat remedium attentatorũ,
quando attentans fuit admiſſus ad probandum de
ſuo bono iure, & illud probauit: & ratio videtur
eſſe, ne quis vna manu cogatur dare per purgatio-
nem attentatorum, & alia recipere, ex eo quia con-
ſtat de eius bono iure, contra deciſ. Chiſſanen. 7.
Quod etiam dixerunt Domini in vna Gerunden.
Camerariæ, coram Fabio, vltima Ianuarij, 1547.
8 † quod quando ex Actis conſtat de bono iure at-
tentantis, attentata non veniunt reuocanda, vt eſt
deciſ. in Recollect. Peregr. 92. aliàs, 534. incip. Fuit
dictum, eodem die, vbi ampliatur id procedere, tã
in Beneficialibus, quam in profanis. Pro qua vltra
præmiſſa faciunt multa, quæ poſuimus ſupra, in ſe-
cunda parte, cap. 12. de attent. appellat. pendent. in
quarta limit. ſextæ limitationis principalis nu. 32.
9 & pluribus ſeqq. ad deducendum, † quod appella-
tio, quæ in aliquo caſu non fuiſſet admittenda, ſi
10 fuerit de facto admiſſa, præſertim † appellato non
contradicente, operatur effectu attentatorum. Ita-
11 que † cautus debet eſſe procurator petentis reuo-
cationem attentatorum, vt non patiatur proponi
quidem, nedum admitti exceptionem aliquã, quæ
de iure non fuiſſet admittenda, cum nil magis dete
gat eius ignauiam, quam huiuſmodi conniuentia,
vt animaduertit etiam Galleſ. in propoſito ſuo, vbi
ſuprà, num. 10.

Cap. XXV. De Proceſſu in cauſa attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Iudicium debet procedere iuris ordine ſeruato, videlicet, præcedente libello, litis conteſtatione, proceſſus publicatione, & alijs ſolennitatibus.*
2 *Iudicium agitatum ſine dictis ſolennitatibus eſt nullum regulariter.*
3 *Ordo iuris in quocunque iudicio ſeruari debet.*
4 *Etiam in poſſeſſorio, & infrà, num. 23.*
5 *Et inter quaſcumque perſonas, etiam matrem, & filium.*
6 *Reuocationis attentatorum iudicium in pluribus eſt priuilegiatum, & primo, vt in eo procedatur ſine ordine iudiciario, num ſeq.*
Etiam ſi quis iuraſſet ſeruare ordinem iudiciarium, vt num 8.
9 *Iurans ſeruare ordinem iudiciarium in cauſis, non videtur iurare, in his quæ ordinem non requirunt.*
10 *Libellus non requiritur in iudicio reuocationis attentatorum.*
Secundum communem opinionem, vt num 11.

32 *Libellus non eſt neceſſarius vbi imploratur officium Iudicis.*
Secundum communem opinionem, vt nu 33.
34 *Qualis qualis petitio etiam in iudicio reuocationis attentatorum eſt neceſſaria.*
35 *Remedio Can. reintegranda licet ſolennis libellus non requiratur, eſt tamen qualis qualis petitio adhibenda.*
36 *Summario in iudicio vbi libellus non requiritur aliqualis tamen petitio eſt neceſſaria.*
37 *Tacita etiam petitio in attentatorum reuocatione ſufficit.*
38 *Fructus medij temporis eius rei petens, circa quam commiſſum eſt attentatum, cenſetur tacite petere reuocationem attentatorum.*
39 *Incerta etiam petitio ſufficit in iudicio reuocationis attentatorum.*
40 *Litis conteſtatio non requiritur in reuocationis attentatorum iudicio.*
41 *Litis conteſtatio in ſummarijs non requiritur.*
42 *Nullitatis cauſa, aut deſertionis non requirit litis conteſtationem.*
24 *In ſpolio requiritur litis conteſtatio.*
Secundum commun. opin. vt num. 25.
26 *Litis conteſtatio facta etiam in cauſa principali, an præcludat viam attentatorum reuocationi, remiſſiuè.*
27 *Summariè, & de plano proceditur in cauſa attentatorum.*
28 *Termini non ſeruantur in cauſa attentatorum; Et ita communiter Rot. tenet, vt infra, num 30.*
Quamuis aliqui opinati fuerint contrarium, vt numero 29.
31 *Termini in cauſa attentatorum non ſeruantur, tam ſi ſimus in cauſa beneficiali, quam profana.*
32 *Terminus ad iuſtificandam prætenſa attentata ſolet per Signaturam quandoque præfigi, præſertim ferijs inſtantibus.*
33 *Reuocatio attentatorum quando fit ad inſtantiam partis, ſit citata parte, & cum cauſa cognitione.*
34 *Cauſa diligens inquiſitio procedat oportet, quando quid reuocatur lite pendente per officium Iudicis.*
35 *Cauſa quantumuis ſummaria ſit, in ea tamen requiritur citatio partis, & Iudicis declaratio*
36 *Legitimatio perſonarum principaliter verſari debet in cauſa cognitione in attentatis*
37 *Spolio agens, debet ſe docere talem, qualem ſe facit, ſecundum communem opinionem.*
38 *Poſſeſſorio quoque in iudicio legitimatio perſonarum facienda eſt.*
39 *Perſonarum legitimatio etiam in ſummarijs facienda eſt. Item etiam in executiuis, prout eſt obligatio in forma, Cameræ, vt num. 40.*
41 *Mandati defectus etiam iudicium attentatorum redderet nullum.*
42 *Sententia ferenda in cauſa attentatorum cum minori maturitate videtur ferri quam ferantur aliæ ſententiæ diffinitiuæ.*
43 *Citatio partis in reuocatione attentatorum non requiritur, quando antea in cauſa principali procedebatur per audientiam literarum contradictarum, quia tunc ſufficit etiam in attentatis, per audientiam citatio Etiam ſi ſuper huiuſmodi reuocatione procederetur vigore ſpecialis commiſſionis, vt num. 44.*
45 *Attentato poſſeſſio ab aliquo eo non citato per iudicem ablata poteſt etiam ſine alia citatione reuocari.*
☞ 46 *Factum de facto, de facto quoque reuocari poteſt.*
47 * *Quæſtione pendente ſuper confinibus agrorum, ſi alter ibi erigat furcas, poteſt illas aduerſarius impunè deſtruere.*
48 * *Fructus lite pendente aſſignandi ſint poſſidenti.*
49 *Ordinata per iudicem ſine citatione, etiam ſine citatione reuocari poſſunt.*
50 *Citatio in reuocatione attentatorũ non requiritur, quando fit ex puro & mero Iudicis officio.*
51 *Citatio non requiritur in his, quæ Iudex ex officio facere poteſt.*
52 *Intruſio vbi eſt notoria, citatio partis non videtur neceſſaria.*
53 * *Intruſio notoria ſine citatione reuocari peti poteſt.*

QVamuis proceſſus appellatio, libelli porrectionem, litis conteſtationem, obſeruationem terminorũ, exceptiones Rei, vtriuſq; partis probationes, ac denique Iudicis ſententiam contineat, & conſequenter ſub hoc capite tota reuocationis attentatorum materia reponi potuiſſet, quia tamen diſtinctio faciliorem præſtat intellectum, ſecundum glo. in verb. in procemio Inſtitutionum, & ſuprà, cap. 21. diſtinctè fuit dictum de petitione huiuſmodi reuocationis, & cap. 24. ſimiliter fusè fuit pertractatum de exceptionibus contra attentata competentibus, ſicut etiam infra cap. 26. latè dicturi ſumus de probatione attentatorum, & demum infra cap. 28. de ſententia, & quæ ad ſententiam pertinent in hoc iudicio attentatorum reuocationis latè diſcuſſuri ſumus, in præſenti cap. reliqua de proceſſu ponemus, id eſt quo ordine, quibus ſolennitatibus, & qua terminorum obſeruatione in eo ſit procedendum. Eſt autem ſciendum,
1 † quod licèt regulariter in Iudicijs debeat procedi
iuris ordine ſeruato, ſcilicèt præcedente libello, interueniente litis conteſtatione, proceſſus publicatione, & alijs ſolennitatibus in Iudicio requiſitis, de quibus habetur in l. 1. & in Authent. Offeratur, C. de lite conteſtat. & in l. prolatam, & ibi Bartol. & Doctor. C. de ſenten. & in cap. quoniam
2 contra, de probatio. in tantum, † quod iudicium
agitatum ſine dictis ſolennitatibus, regulariter dicatur eſſe nullum, vt dicunt Doctor. in ſupradictis locis, & tradit Marantha in Speculo, in quarta parte principali, in nona diſtinctione iudiciorum, in princip. & melius Vant. de nullitat. in titul. de nullitat. ex defectu proceſſ. num. 2. & ſeqq. vbi elegan-
3 ter deducit prædictum † iuris ordinem in quocun
4 que Iudicio † etiam poſſeſſorio, & inter quaſcun-
5 que perſonas † etiam matrem, & filium eſſe ſeruan
6 dum: † nihilominus huiuſmodi attentatorum reuocatio in pluribus eſt priuilegiata, &
7 Primò, vt in ea † ſine ordine Iudiciario procedatur, vt eſt deciſ. Rot. Biſignet. 2. incip. Vtrum poſtquam, num. 2. de appellat. ſecundum modernam impreſſionem, aliàs ſecundum antiquam eſt deciſ. 30. incip. Poſtquàm, & deciſ. prima, aliàs 474. Nota, ſi attentata, de offic. Iudic. in antiq. Aegid. deciſ. 148. Sententia, & deciſ. 294. incip. Id autem, Mil. in verb. Iudex in cauſa, folio 175. Franc. in cap. bonæ, ſub nu. 15. ver. amplius, de appell. & ex recentioribus Vant. de nullitat. in tit. quibus modis nullit. propo. poſſ. nu. 28. vbi pluries allegat, & eo multo plures in id citat nouiſſimè Menoch de recuper. poſſeſſ. Remed. 17. nu. 34. ver. quarto ſexto, prout facit etiam Mandoſ. in tract. Commiſſio. in 14. formula Commiſſ. attent. in verbo cauſam, colum. 2. verſ. quoad primum priuilegium, vbi etiam alios præter præallegatos in id citat, & Minſing. conſil. 8 primæ decad. incip. Ad deciſionem, nu. 14. * & Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 92. num. 3.] Quod ex intent. ☜ Franc. (poſt antiquos, quos ibi citat) in cap. non ſolum, ſub nu. 6. de appellat. in ſexto, ampliari notabi-
8 liter poteſt, vt procedat, † etiam ſi quis iuraſſet ſer-
9 uare ordinem iudicium, ea ratione, quia † iurans
ſeruare ordinem iudiciarium in cauſis, non videtur iurare in his, quæ ordinem non requirunt.
10 Secundò, quia, † in hoc reuocationis iudicio non
requiritur libellus, vt dixit originaliter gl. in cle. 2. in princ.

Digitized by Google

in princ. vt lite penden. & tradit dicta deciſ. Biſi-
gnet. Secunda, de appellat. Ægid. deciſ. 101. ſi con-
ſtat Petr. de Anchar. poſt Ioan. Andr. in c. 1. in fi. vt
lite pend. Franc. in d. c. bonæ, ſub num. 13. & in cap.
conſuluit, el ſecondo, nu. 8. & in c. dilecti, el terzo,
nu. 3. de appell. Alex. in conſ. 99. Iuris, num. 4. lib. 5.
Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4. ſub nu. 17. verſ.
quod ſi agatur, poſt Bald. & Salic. in l. appellatio-
ne, C. de appellat. Afflict. poſt Ioann. Monachum,
in cap. cupientes, de elect. in ſexto, in deciſi. 351. Bis
fuit dubitatum, in princip. & nouiſſimè Io. Bapt. de
Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 4. ca. 3. verſ. ſextodecimo
non requiritur, & iterum verſ. trigeſimoſexto non
requiritur, vbi poſt Alberic. in l. 1. C. de procurat.
11 † id dicit communiter ſeruari, & Iacob. Henric. in
conſ. 52. In caſu, nu. 4. lib. 2. & Minſing. in d. conſ. 8.
num. 14. & aliàs paſſim Doctor. Et ratio eſſe poteſt:
12 † quia quando imploratur officium Iudicis (pro-
ut eſt in attentatis) libellus non requiritur, vt tradit
13 poſt alios Lanfranc. deciſi. 362. & † eſt communis
opinio, de qua teſtatur idem Io. Bapt. in d. §. 4. c. 3.
nu. 1. verſ. ſecundo enim loco: Quamuis autem non
14 requiratur libellus ſolennis, † qualis qualis tamen
petitio eſt nihilominus neceſſaria, vt colligitur ex
his, quæ poſt Inno. & Hoſt. ponit Franc. in d. c. con-
ſuluit, nu. 5. dum ponunt practicam libelli, & peti-
tionis reuocationis attentatorum, de quo (& par-
ticulariter huiuſmodi petitionem, & eius formam)
ponit Spec. in titu. de appellat. §. nouiſſimè, nu. 14.
verſi. vtrum autem, & nos aliquid de hac practica
15 diximus ſuprà, c. 21. huius 3. partis nu. 22. † Sicut
in ſimili videmus, in remed. Can. Reintegranda, in
quo, licèt ſolennis libellus non requiratur, tamen
qualis qualis petitio eſt neceſſaria, vt concludit no-
uiſſimè Menoc. de recuper. poſſeſſ. Remed. 15. q. 2.
16 num. 241. Cum, & aliàs generale ſit, † quod in cau-
ſis ſummarijs, in quibus libellus non requiritur, ne-
ceſſaria tamen eſt aliqualis petitio, vt poſt alios,
quos allegat tradit idem Io. Bapt. d. §. 4. c. 1. nu. 3. &
etiam Io. de Neuizza. in conſil. 80. Benedictus, ſub
17 nu. 3. Quæ concluſio videtur ampliari poſſe † Pri-
mò, vt procedat, etiam ſi iſta qualis qualis petitio
18 eſſet tacita, puta, † ſi quis petat fructus medij tem-
poris rei, circa quam fuiſſet attentatum, cum enim
attentans teneatur ad fructus, vt dicemus infrà, ca.
31. petendo quis fructus, videtur tacitè etiam pe-
tere reuocationem attentatorum, vt conſuluit Dec.
in conſ. 200. In caſu propoſito, col. fi. in fi. lib. 1.
19 Secundò, vt procedat, † etiam ſi iſta petitio eſſet
incerta, vt poſt Innoc. in c. conſuluit, el ſecondo, de
appellat. tradit expreſsè Ripa in l. edita, nu. 24. ver.
quarto fallit. C. de eden.
20 Tertiò, quia † iudicium hoc reuocationis expe-
ditur abſque litis conteſtatione, vt tradit gloſ. in di-
cta Clem. 2. & Biſignet. in dicta deciſ. 2. Franc. in d.
c. bonæ, ſub nu. 13. verſ. amplius, & in c. conſuluit,
el ſecondo, num. 8. de appell. & in c. non ſolum, ſub
num. 6. & ibi omnes, de appell. in ſexto, & Veſtr. vbi
ſupra, ſub nu. 17. Minſing. d. conſil. 8. nu. 14. & ratio
eſſe poteſt, quia iudicium hoc eſt ſummarium, vt
21 mox dicemus, in ſummarijs † autem non requiri-
tur litis cõteſtatio, vt eſt deciſ. Afflicti 283. Diu eſt,
22 num. 4. Sic aliàs in ſimili † videmus, quod in cauſa
nullitatis, & cauſa deſertionis appellationis, non
eſt lis conteſtanda, de quo remiſſiuè per Guid. Pap.
deciſ. 58. De ſtilo. In hoc autem conſiſtit priuilegiũ
23 attentatorum, quod quamuis aliàs etiam † in poſ-
ſeſſorijs (prout videtur eſſe cauſa attentorum ſecũ-
dum ea, quæ diximus ſupra in prima parte in Præ-
fatione, nu. 98.) ſit ſeruandus ordo iuris (& conſe-
quenter etiam litis conteſtatio) vt poſt Bar. & alios
per eum allegatos tradit Vant. de nullit. tit. de nul-
24 lit. ex defectu proceſſus, num. 5. immò † in ſpolio
25 communis † ſit opin. quod requiratur litis conte-
ſtatio, vt teſtatur nouiſsimè Menoc. de recuperan.
poſſeſſ. Remed. 15. q. 22. num. 253. in cauſa tamen
attentatorum lis nullatenus eſt conteſtanda, per ſu-
pradicta. Quod ſi fuerit forſan ob partis incuriam
lis conteſtata, etiam in cauſa & negocio principali,
26 † an cenſeatur præcluſa via petitioni reuocationis
attentatorum, dictum eſt late ſuprà c. 23. quando,
& intra quæ temp. reuocatio ſit petenda, q. 1. nu. 5.
& ſeqq. dic, vt ibi.
27 Quartò, quia † in cauſa attentatorum procedi-
tur ſummariè & de plano, vt eſt deciſ. Rotæ 1. aliàs
474. Nota ſi attentata, de offic. Iudic. in antiq. &
apud Biſignet. deciſi. 4. Vtrum innouata, ſub nu. 3.
de appellat. aliàs ſecundum impreſsionem anti-
quam deciſ. 3. §. vtrum, nu. 4. & deciſi. 13. aliàs 348.
Nota quod ſi conſtat, de reſtitut. ſpoliat. in antiq.
& deciſi. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, ſub num. 3. in
fi. de reſtit. ſpoliat. in nou. & alia Aegid. 101. Si con-
ſtat, & alia Afflicti 351. Bis fuit dubitatum, in prin.
poſt Ioan. Monachum, in cap. cupientes, de elect. in
ſexto, & tradit Franc. in c. bonæ, ſub num. 13. verſ.
amplius, de appellat. & Vital. in tract. de Clauſulis,
in Clauſula, Nil nou. lite pend. num. 15. poſt Hoſt.
& Doctor. in c. dilecti, de maiorit. & obedien. & in
d. cap. bonæ, & Iacob. Henric. in conſil. 52. In caſu,
num. 4. lib. 2.
28 Vltimò, † quia in iudicio reuocationis attenta-
torum non ſeruantur termini, qui alias ſolent præ-
ſertim in Curia, ſeruari, vt eſt deciſ. Rotæ 78. aliàs
765. Sciendum, de appellat. in antiq. & poſt eam
Veſtr. in praxi Rom. Curi. dicto lib. 8. c. 4. num. 18.
vbi & alias Rotæ deciſ. citat, quæ tamen de hac ter-
minorum obſeruatione tangere nihil videntur.
Idem poſt Rotam vbi ſupra, tradit etiam Vant. de
nullit. in tit. de nullit. ex defectu proceſſus, num. 63.
& poſt eum Grauat. apud Veſtr. lib. 5. de obſeruat.
termin. in cauſa, nullit. nu. 3. & firmat etiam Man-
doſ. in tractatu Commiſſ. in 14. formula Commiſ-
ſionis attentat. in verbo, Cauſam, colum. 3. verſ.
adde etiam. & Iacob. Henric. in conſil. 52. In caſu,
29 num. 6. lib. 2. † & quamuis nouiſſimè Moder. Bo-
nonien. in addit. ad deciſ. 2. aliàs 33. Quando com-
mittitur, num. 57. de Reſcript. in non. fuerint in
opinio. quod etiam in attentatorum cauſa termini
ſint ſeruandi, quicquid dicat dicta deciſ. 78. à præ-
dicta tamen Concluſione non videtur diſceden-
dum, quia nec rationem aliquam concludentem,
nec authoritatem probabilem allegant, immò non
nullæ ex his quas ibi citant, non videntur facere ad
propoſitum; Nec aliquid mouet id, quod videntur
ibi conſiderare, quod Domini ad tollendas diffi-
cultates, volunt ſemper terminos ſeruari, quia po-
teſt ad hoc reſponderi, quod cum ſuper hoc habea-
30 mus deciſ. Rotæ claram, quæ etiam ſubdit, † quod
ita communiter Rot. tener, non videtur, quod ali-
qua difficultas poſsit probabiliter oriri, præſertim
cum hanc opin. ſupradicti Doctor. & inſignes Pra-
ctici Curiæ Romanæ ſimpliciter ſecuti fuerint,
nec de prætenſo contrario ſtilo, quem annuunt di-
cti Moderni, aliquod verbum fecerint, quod vti-
que non prætermiſiſſent, ſi modernus Rot. ſtilus
eſſet illa, quem ipſi prætendunt; Itaque tenendo
quod in cauſa attentatorum terminorũ obſeruatio
non ſit neceſsaria, Amplia ex intentione Veſtr. vbi
31 ſuprà, vt † procedat hæc Concluſio, tam in cauſa
Beneficiali, quam profana, vt per eum; & licèt ſe-
cundum ſupradicta, termini, & illorum obſerua-
32 tio certo modo videantur excluſi, † non tamen

negatur, quin in ea ſæpius ſoleat ac debeat ad ob-
uiandum calumnijs temere attentata prætenden-
tium etiam aliquis terminus præfigi ad iuſtifican-
dum attentata: ſolet enim Signatura quandoque,
præſertim inſtantibus aliquibus ferijs, Reo in cau
ſa attentatorum conuent. ſuccurrere, & concede-
re Commiſſionem, quod præfixo Actori aliquo
breui, ac peremptorio termino ad docendum quic
quid vult, & poteſt ſuper prætenſis attentis, quo
elapſo, & nihil quod releuet docto, Iudex reiectis
attentatis ad expeditionem cauſæ principalis, pro-
cedat, ſecundum conſilium de quo per Caſſad. de-
ciſio. 4. In attentatis, numero 5. de dilat. quem re-
ferunt, & ſequuntur Veſtr. d. lib. 8. cap. 4. ſub num.
21. & Moderni in annot. ad Ægidianam, nu. 108.
& 154.

Quamuis autem in cauſa attentatorum proce-
datur ſine ordine iuris, ſine libello, ſine litis con-
teſtatione, ſummariè, & de plano, ac abſque termi-
norum obſeruatione, vt ſuprà concluſum eſt, & in
gis attentata ſint plurimum priuilegiata, non ta-
men quiſpiam credat tam immoderatum, & indi-
ſcretum fore fauorem, quem exhibent iura cauſæ
attentatorum, vt per hoc cauſæ cognitio ceſſatur
33 ſublata. Quinimmò † firmiter tenẽdum eſt, quod
reuocatio attentatorum ad inſtantiam Partis, ci-
tata parte, & cum cauſæ cognitione ſit facienda, vt
tradit poſt Speculat. in titul. de appellat. §. nouiſſi-
mè, num. 20. verſ. ſed quæro vtrum. Franc. in c. bo-
næ, ſub num. 13. verſ. amplius, de appell. quem re-
fert, & ſequitur Marātha in Speculo ſuo, in 3. part.
ſextæ partis principalis, q. 7. num. 392. vbi in id al-
legat etiam Dec. in conſ. 200. (qui tamen nihil po-
nit de hoc) quod etiam poſt Franc. & Dec. vbi ſu-
pra, affirmauit Grauat. apud Veſtr. in praxi Rom.
Cur. lib. 8. cap. 4. ſub num. 32. * & tradit etiã Gabr.
de citation. Concluſ. 1. num. 217. in 58. ampliat.]
& licèt ipſi non allegent, eſt de hoc in terminis de-
ciſ. Rot. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum in vltima addit.
in ſine, de reſt. ſpoliat. in nou. vbi poſt Specul. vbi
34 ſuprà, formaliter dicitur, & notabiliter, † quod
quando aliquid reuocatur per officium Iudicis li-
te pendente, oportet, quod diligens cauſæ inquiſi-
tio præcedat, & quod pars ſit vocanda, videtur de-
ciſ. 3. aliàs 56. Si lite, in princ. vt lite pend. in nou.
quam ſequitur etiã in hoc nouiſſimè Hier. Gigas,
in tractatu ſeu Epithom. de intruſo, nu.... verſ....
atque etiam Æmilia. in conſilio 51. In præmiſſo,
ſub num. 21. Quæ concluſio, ex eo etiam compro-
35 batur, † quod aliàs dicitur, quod cauſa quantum-
cunque ſit ſummaria, in ea tamen neceſſario inter-
uenire debet Cauſæ cognitio, Partis citatio, ac Iu-
dicis declaratio, vt poſt Doctor. in Clement. Sæpè,
de verbor. ſignif. & Alex. in conſil. 42. Viſo, num.
4. lib. 4. tradit Vant. in tract. de nullit. in titul. de
36 nullit. ex defectu proceſſ. num. 52. † in qua cauſæ
cognitione illud præcipuè verſari debere dicẽdum
eſt, vt perſonarum legitimatio fiat, ſi enim Præla-
tus nomine Eccleſiæ, vel tutor pupilli nomine, vel
ceſſionarius, & ſimiles perſonæ, agerent ad reuoca
tionem, attentatorum, poſſet contra eos opponi
exceptio, quod non ſunt tales, quales ſe faciunt,
quoniam quamuis cauſa attentatorum ſummaria
ſit, quia tamen in ea cauſæ cognitio adhibetur, per-
ſonarum legitimatio erit facienda, ſicut videmus
37 in ſimili, † quod in ſpolio Actor debet docere ta-
lem ſe eſſe, qualem ſe facit, vt tradunt Doctor. in
l. naturaliter, §. nihil commune, & ibi nouiſſimè
Ant. de Matthæis, num. 48 in 15. fallentia, qui teſta
tur hanc eſſe communem opin. ff. de acquiren. poſ-
ſeſſ. & cognitio petitioni incidens in legitimatione
38 perſonarum, admittenda eſt, † etiam in poſſeſſo-
rio, vt eſt in Recollect. Guidoboni, deciſ. 162. &
39 quod † etiam in ſummarijs ſit facienda huiuſmo-
di perſonarum legitimatio, tradit Menoch. qui a-
lios citat, de recuper. poſſeſſ. Remed. 15. quæſt. 24.
40 num. 273. & eodem modo † in executiuis, prout
eſt proceſſus vigore obligationis in forma Cameræ
talis perſonarum legitimatio eſt neceſſaria, vt do-
cet eleganter Galleſ. de obligat. Camer. in 3. parte
principal. in cap. de proceſſu ipſo, num. 11. fol. 157.
de qua perſonarum legitimatione, etiam aliquid
diximus ſuprà, hac eadem parte, cap. 24. de Reo,
& exceptionibus, contra attentata competent. quæ-
ſtio. 2. per totam, vbi præter præallegatos, alios
quoque in id citauimus ibi ſub numero 4. Et pro-
pterea non ſemel apud Dominos dubitari contigit
an ſententia in cauſa attentatorum lata eſſet nulla,
ex quo fuerat obtenta per minus legitimam perſo-
nam, puta per procuratorem, qui per conſtitutio-
nem ſecundi abſque Clauſula, Citra reuocationem
prætendebatur reuocatus, vt in vna Brixien. atten-
tatorum, coram Sarmiento, 16. Ianuarij, 1568. in
qua, licèt Domini bonis reſpectibus (vt dicebant)
noluiſſent illum articulum determinare, & ordi-
naſſent, quòd videretur de bono iure, & iuſtitia
ſententiæ, in alia tamen Mantuana attentatorum
coram Robuſterio, 28. Februarij, 1569. in qua ap-
parebat de mente conſtituentis, quod per conſti-
tutionem ſecundi, non intendebat per hoc, quod
primus non poſſet petere, & proſequi cauſam at-
tentatorum tenuerunt pro validitate ſententiæ; Ex
41 quibus † colligitur, quod etiam Iudicium atten-
tatorum ex defectu mandati redderetur nullum.
Quamuis autem in proferenda ſententia in cauſa
attentatorum ſecundum præmiſſa requiratur cau-
42 ſæ cognitio, † illud tamen ſciendum eſt, quod
cum maiori maturitate feruntur ſententiæ diffini-
tiuæ in alijs cauſis, quam in cauſa attentatorum,
vt conſiderat (ponendo ſpecialiter hanc differen-
tiam inter vnam, & alteram ſententiam) Ægid.
deciſio. 54. In ſententia. in fin. & tenuit licèt ni-
mis indiſtinctè Minſinge. conſil. 8. Ad deciſionem,
num. 15.

Quod autem ſuprà dictum eſt, quod in reuoca-
tione attentatorum eſt citanda Pars, id ſanè tribus
modis limitari poteſt. Primò, vt non procedat,
43 † quando lite pendente in negocio principali pro-
cederent vel ob abſentiam procuratoris, vel aliàs
per audientiam literarum contradictarũ, quia ſtan
te huiuſmodi proceſſu per audientiam, ſi contin-
gat per citatum, vt ſuprà aliquid in cauſa principa-
li attentari, poteſt ſuper reuocatione dictorum at-
tentatorum procedi, etiam parte attentante vlte-
rius de nouo non citata, niſi per audientiam litera-
rum contradictarum. Quod procedit, non ſolum,
ſi talis reuocatio fieret vigore primæ Commiſſio-
nis impetratæ ſuper negocio principali, (quaſi cau
ſa attentatorum, tanquam emergens, & depen-
dens virtualiter etiam in prima Commiſſione di-
44 catur comprehenſa,) † verum etiam ſi ſuper hu-
iuſmodi attentatis fuerit ſpecialis impetrata Com
miſſio, quia talis impetratio potius cenſetur facta
ad cautelam, quam ex neceſſitate, vt fuit dictum in
vna Nullius, ſpolij, & attent. coram Sarnen. con-
tra Monaſterium Alemanorum, vt eſt deciſio. in
Recollect. Put. 19. Commiſſa cauſa, ſub Rubrica,
vt lite pendente. Eſt tamen circa hoc aduerten-
dum, quod licèt Put. in ſupradicta deciſio. ſimpli-
citer videatur dicere, quod in huiuſmodi reuoca-
tione attentatorum, non eſt de nouo Pars citanda,
non tamen per hoc credendum eſt, Dominos in di-
cta

Digitized by Google

ſta cauſa omnem citationem etiam procuratoris ip
ſius attentantis (ſi adeſſet in Curia) tollere voluiſ
ſe, ſed ſolummodo intellexiſſe non eſſe principa-
lem ipſum, in partibus attentantem, de nouo vigo-
re dicto ſpecialis commiſſionis citandum, quod a-
pertè deprehendimus ex his, quæ ponit Mohed. in
Recolle. ſuis deciſ. 100. Commiſſio erat impetrata,
ſub Rubr. de Iudic. & procurator. vbi loquens in
eademmet cauſa inter eaſdem partes de dicto tem
pore per Sarnenſ. propoſita, expreſſe dicit, quod
hoc caſu ſuper attentatis poterit procedi cum pro-
curatore attentantis, ſine alia citatione principalis.
Quod ſi præſupponeremus procuratorem atten-
tantis abeſſe, vtique procederetur etiam in huiuſ-
modi cauſa attentatorum per audientiam, ſecun-
dum dictam deciſ. Put. alias dictæ deciſ. ſibi inui-
cem quodammodo aduerſari viderentur.
Secundò limitari poteſt ex intentione Vital. in
tractat. de Clauſul. in Clauſula, Nil nou. accuſat,
pend. in princ. in verſ. hinc deſcendit, poſt Innoc.
in c. querelam, nume. 6. verſic. alij dicunt, de elect.
45 † vt non procedat quando Iudex alicui, illo non
requiſito, poſſeſſionem abſtulit, & in alium atten-
tando tranſtulit, quia talem poſſeſſionem poteſt
Iudex reuocare, etiam illo non citato, in quem an-
tea tranſtulerat ſecũdum ſupradictos; Quod etiam
dixit Angel. in l. fin. C. ſi per vim, vel alio mod. vt
eum refert, & ſequitur ex recentioribus Æmilia.
in conſil. 51. In præmiſſo, colum. 5. ſub num. 14. ver
ſic. idem etiam voluit Ang. & iterum in conſil. 134.
Viſo, num. 6. in fin. poſt Bald. in l. 2. col. 7. verſ. quar
to quæro ſi Iudex. C. de ſeruit. & aqua, & in l. ſi pa-
cto quo pœnã, col. 1. in 5. notab. C. de pact. & Bart.
& Alex. in l. minor. ff. de euictio. Pro quo facit vul-
46 garis illa propoſitio † quod de facto factum, de fa
cto etiam reuocari poteſt, ad not. in l. 1. §. hoc edi-
ctum, ff. ſi mulier vent. nomi. cum ſimil. * quæ Con
cluſio etiam in materia attentatorum vendicat ſibi
locum, vt in terminis tradunt Docto. in l. ſæpè, quę
eſt prima, C. vt nemini lic. ſine Iudic. autor. ſign.
47 imp. vbi Bald. dicit, quod † ſi dum pendet quæ-
ſtio ſuper confinibus agrorum, alter ibi erigat fur-
cas, ſi aduerſarius de facto illas deſtruat pœnam
non meretur, & ibidem Aret. in ver. fructibus, nó-
48 tat, quod † lite pendente fructus ſunt aſſignandi
poſſidenti, quia interim nihil debet innouari, & ſi
innouabitur de facto, illud innouatum de facto re-
moueri poteſt, quorum vtrumque dictum ponit &
ſequitur Addit. (quiſquis ille ſit,) ad Salic. in d. l.
1. in ver. ſæpè.] Pro qua limit. vltra allegata per
Vital. in terminis iſtis de citatione non facienda,
plurimum faciunt ea, quæ ponit poſt gloſ. in l. ſi
minor, in princip. ff. de euict. & Tiraquel. in tract.
Res inter alios acta, in 39. limitat. tradit noviſſimè
Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi iudic. §. 7. c. 5. in 134.
limit verſ. Centeſimouigeſimoquarto Citatio non
49 requiritur, vbi voluit, † quod ea, quæ ſine citatio-
ne per Iudicem fuerunt ordinata, etiam ſine Cita-
tione retractari poſſunt; Quibus adde Sigiſmund.
Loffred. in conſil. 47. Quatuor in hac, numero 16.
vbi multa de huiuſmodi reuocatione ponit, & par-
ticulariter reaſſumit id, quod ex Innocen. in cap.
querelam, de election. diximus ſuprà proximè, nu-
mero 45.
Tertiò, hoc de Citatione, declarari poſſe vide-
tur, vt procedat, quando reuocatio ad partis inſtã-
50 tiam eſt facienda, † ſecus ſi Iudex ex ſuo puro, &
mero officio nobili vellet attentata reuocare, quod
vtique poteſt, iuxta ea, quæ dicemus infra, cap. 27.
de iud. & per quem attent. reuoc. num. 7. & ſeqq.
ſimi

verſ. circa primam inſpectionem, tunc enim non
videtur neceſſaria citatio cum recepta Concluſio
51 videatur † vt in his quæ iudex ex officio facere po
teſt, Citatio non requiratur, vt poſt multos quos al
legat, tradit hoc pro limitatione ad Regulã, quod
pars ſit regulariter citanda, noviſſimè idem Ioan.
Baptiſt. de Aſin. in dicto §. 7. cap. 5. in 94. limitat.
per tot.
92 Quartò intellige, † niſi intruſio eſſet notoria,
tunc enim non videtur quod ſit neceſſaria partis
citatio, vt poſt Abbat. in cap. quia clerici, in vltim.
not. de iure patronat. & Felin. in cap. qualiter, &
quando, el 1 colum. 10. de accuſat. vbi dicit, hoc in
æternum eſſe menti tenendum, tradit Hippol. de
Marſ. in Sing. 195. incip. nemo priuandus, vbi etiã
multa ponit ad corroborationem eorum, quæ ſu-
pra dicta ſunt num. 44. * Et ſecundum hanc decla-
rationem eſt neceſſario intelligendum id, quod di-
53 xit Ferret. conſ. 352. nu. 10. ad fin. lib. 2. quod † in-
truſio poteſt peti reuocari etiam ſine citatione ad
inſtantiam partis: niſi enim intelligatur de intru-
ſione notoria, cõtradiceret his quæ firmauimus ſu-
pra, nu. 33. & verè ita ille ſenſit, vt colligitur ex his
quæ paulo ante poſuit nu. 9. dum loquitur de Præ-
done notorio.]

Cap. XXVI. De Probatione attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Probatio in iuſtificandis attentatis licet leuior requiri videatur, illa tamen concludens eſſe debet, ut infra num. 51.*
2 *Attentatorum probatio, ſecundum aliquos, in tribus conſiſtit, videlicet, diffinitum fuiſſe, Appellatum, & Attentatorum.*
3 *Cauſa attentatorum ad ſui victoriam (ſecundũ alios) duo tantum probari requirit, videlicet litis pendentiã, & innouationem.*
4 *Reuocationem attentatorum petenti, incumbit probare fundamentum, & neceſſaria ſua intentionis, ſcilicet, eſſe appellatum, & pendente appellatione innouatum.*
5 *Attentata etiam præter litis, vel appellationis pendentiam cauſantur.*
6 *Inhibitio etiam nulla lite pendente, quandoque fieri poteſt, vt faciunt Domini Veneti.*
7 *Attentatorum probatio verè circa duo verſatur, Primò, vt probetur exiſtenti rei, & cauſa qua fecit attentata. Secundò, ipſa attentatio.*
8 *Probatio cauſa facientis attentata in cæteris, præterquã in appellatione, eſt facilis, in probanda verò appellatione aliquam continet difficultatem.*
9 *Litis pendentia dicitur probari, per mandatum datum ad cedendum lites.*
Etiam pro iuſtificatione gratia, in qua lis narratur, num. 10.
Non tamen probaretur ex ſola ſententia in aliqua cauſa lata num. 11.
Nec ex articulis per Reum, & poſſeſſorem per modum exceptionis productis, ſi non petijt ſuper illis pronunciari, num. 13.
22 *Sententia non dicitur facere rem litigioſam.*
13 *Litigioſum beneficium facere vellè non cenſetur Reus, & poſſeſſor, per dationem articulorum per modum exceptionis, ſi ſuper illis non petierit pronunciari.*
14 *Appellatum cum dicimus, neceſſario videtur præſupponendum antea fuiſſe diffinitum.*

15 Pro-

15 *Probatio attentatorum appellatione pendente (quando ſumus in appellatione à diffinitiua) tria principaliter continet.*
Primò, fuiſſe appellatum, & hoc debet ante omnia probare, & eſt fundamentum ſue intentionis.
Secundò fuiſſe infra decem dies appellatum, ut infra, numero 17.
Tertiò appellatum fuiſſe per legitimam perſonam, ut infra, num. 19.
16 *Rota communiter tenet, quod facta fide legitima de appellatione, & etiam de attentatione, immediatè poſſunt attentata reuocari.*
18 *Appellandi facultas non viuit ultra decem dies.*
20 *Probatio attentatorum appellatione pendente quando ſumus in appellatione, vel ab interlocutoria, vel extraiudiciali, ultra præmiſſa tria, duo alia requirit, de quibus hic.*
21 *Innouatio eſt omninò probanda, quia is, qui dicit aliquid illicitum, & doloſum fuiſſe attentatum, debet illud tanquam ſuæ intentionis fundamentum probare.*
22 *Attentatio, & innouatio dicunt immutationem.*
23 *Attentatio duo præſupponit extrema, primum eſt, ſtatum, quo quis tempore innouationis erat; Secundum eſt, deſinentia illius ſtatus mediante innouatione.*
24 *Status, iſta vox, ſignificat præſentiam, conditionem, & qualitatem, in qua quis reperitur.*
25 *Spoliatus poſt appellationem reſtituitur ad ſtatum, in quo erat tempore appellationis.*
26 *Priuilegium litis, vel appellationis pendentis vult ſtatum in aliquo interim non mutari, non habito reſpectu an ſtatus ille legitimus ſit, vel illegitimus.*
27 *Reuocatio attentatorum fit ad eum ſtatum, à quo quis cecidit propter innouationem aduerſarij.*
Etiam ſi ex aduerſo negetur huiuſmodi ſtatum habere fundamentum vbi ſubſiſtere poſſit, ſed eſſe merum beneficium, ut nu. 28. vbi ponitur exemplum.
29 *Status in quo quis tempore innouationis erat, eſt primo probandus in attentatis.*
30 *Detentio ſimplex rei, circa quam eſt commiſſum attentatum, ſufficit in attentatis probari.*
31 *Poſſeſſio per eum, qui paſſus eſt attentata, regulariter non eſt probanda, ſed ſufficit ſolius detentionis, & ſtatus, in quo reperiebatur probatio.*
Niſi eſſemus in probanda intruſione, tunc enim petens reuocationem, debet probare ſuam poſſeſſionem tempore litis motæ, ut infra, num 33. & num 38. & Niſi ille contra quem petuntur attentata reuocari de iure communi, & ex cauſa veriſimili poſſidere præſumatur, ut infra num. 34.
32 *Officium iudicis competit etiam pro recuperatione detentionis, qua quis fuerit priuatus.*
35 *Continuans non attentat.*
36 *Poſſeſſio etiam tertij de eodem tempore, per paſſum attentata allegata excludit præſumptam continuationem in attentante.*
37 *Attentata per procuratorem, ut dicantur probata requiritur quod ille fuerit procurator, & inſuper habuerit ſpeciale mandatum regulariter.*
38 *Intruſio ex tribus probari debet,*
Primò, deducendo litis pendentiam.
Secundò, quod agens contra intruſum probet, ſe tempore litis motæ fuiſſe in poſſeſſione.
Tertiò, quod ille ſe lite pendente intruſerit.
39 *Intruſio ceſſat vbi conſtaret de lite calumnioſa.*
40 *Poſſeſſionem ſuam tempore litis motæ, an probet agens contra intruſum, ut intruſionem probet, vel potius intruſus ad hoc ut intruſionem excludant, non leuem videtur habere dubitationem.*
41 *Intruſi videntur maximè odibiles.*
42 *Executio contra intruſum abſque nouo proceſſu fieri poteſt, docto de intruſione*
43 *Executoriales capiunt intruſos.*
44 *Intruſus non poteſt dare obiectus.*
45 *Poſſeſſionem ſuam tempore litis motæ, regulariter probare debet, ille, qui agit contra intruſum, non autem ipſe intruſus.*
46 *Tertij poſſeſſio de tempore litis motæ ſufficit probari per intruſionem paſſum, ut intruſio dicatur probata.*
47 *Poſſeſſio de tempore litis motæ, non dicitur probari per confeſſionem collitigantis in præiudicium tertij, ad effectum, ut habens cauſam à dicto tertio, dicatur intruſus.*
48 *Inquilinus negando monitorium, ſi dicat ſe non recognoſcere alium, ſed ipſum eſſe Dominum, & poſſeſſorem, an per huiuſmodi reſponſionem dicatur ſibi acquirere poſſeſſionem?*
Et talem poſſeſſionem non ſufficere ad probandum intruſionem, tenuit maior pars Dominorum, ut infra numero 59.
Nec tamen per hoc intruſus prohibetur, quin poſſit probare contrarium, ut nu. 57.
49 *Poſſeſſio præſumptiua illius, qui paſſus eſt intruſionem, reſultans ex eo, quod in aliqua ſententia ille aſſeritur poſſeſſor, non concludit intruſionem aduerſarij.*
Niſi eam ſententiam concurrat etiam communis reputatio, quod ille fuiſſet poſſeſſor, vel aliquod aliud adminiculum, num. 50.
51 *Poſſeſſio præſumpta reſultans ex anteriori plurimum annorum fructuum perceptione, videtur ſufficere ad intruſionem probandam.*
52 *Poſſeſſionem tempore litis motæ probare debens, ſufficit, ſi de illa præſumptiuè doceat ex anteriori plurium annorum fructuum perceptione.*
53 *Intruſionem paſſus non probat ſuam poſſeſſionem tempore litis motæ, quando obtinuit ſententiam contra primo intruſum, & poſt ſententiam alius ſe intruſit, nam contra ſecundum intruſum abſque poſſeſſionis probatione ſola ſententia ſufficit.*
Idem ſi intruſio primi probaretur per confeſſionem factam in aliqua ſupplicatione, num 55.
Etiam ſi intruſio primi non eſſet in iudicio contra ſecundum intruſum inſtituto adhuc probata, ſecundum aliquos, num. 54.
56 *Paſſus intruſionem non tenetur probare, quod intruſus ſciuerit rem litigioſam, & quod ſcienter in re vitioſa ſucceſſerit.*
58 *De intruſione poteſt dari etiam poſt triginta annos.*
60 *Intruſio eſt concludenter probanda.*
61 *Conſtare de intruſione dicitur per inſtrumentum poſſeſſionis lite pendente vigore prouiſionis Ordinarij captæ.*
Et ſimiliter per inſtrumentum poſſeſſionis captæ, per generalem procuratorem ſancita narratiua nouæ prouiſionis, in qua de dicta poſſeſſione fiat mentio. nu. 62.
63 *De intruſione conſtare non diceretur ſi præſuppoſita lite de anno 1529. aliquis articuletur quod N. poſſedit ab anno 1531. vſque ad obitum.*
64 *Inſtrumentum factum à procuratore in quo aſſeritur, quod is, qui prætendebatur intruſus, & ſui autores fuerunt in quaſi poſſeſſione exigendi certas decimas non probat intruſionem.*
65 *Intruſio non probatur per inſtrumentum poſſeſſionis extractum ab exemplo, & non ab originali, & per compulſorem recuſatum.*
66 *Scriptura extracta per alium notarium, quam qui de illa fuerat rogatus non ſufficit ad probationem attentatorum.*
Nec dicitur in forma probanti, nu. 67.
68 *Intruſio non probatur ex depoſitionibus teſtium examinatorum inter fiſcum, & eum qui paſſus eſt intruſionem, non citato eo, qui prætenditur intruſus.*
Niſi ille haberet cauſam à fiſco, nu. 69.
70 *Verba enuntiatiua, quod aliquis ſit in poſſeſſione non probat intruſionem.*
71 *Confeſſio reſultans ex productione inſtrumenti per procuratorem generalem facta, in quo narratur poſſeſſio ipſius principalis, non ſufficit ad probandum intruſionem.*
72 *Confeſſio reſultans ex mandato ad cedendum attentatis non probat attentata.*

Immò

Digitized by Google

Immò, nec ipſa ceſſio vigore dicti mandati facta illa probat, ſi verò non extabant attentata, vt numero 73.

74 Mandatum ad cedendum attentatis, & ipſa ceſſio intelligitur, ſi, & quatenus verè ad ſint attentata.

75 * Confeſſio an immutet Iuris diſpoſitionem

76 * Confeſſio Notarij, quod instrumentum ab eo confectum ſit falſum, an attendatur.

77 Conſentiens deputationi ſequeſtratorum non validat ſequeſtrum, ſi erat aliàs inualidum, quia conſenſiſſe intelligitur, quatenus ſequeſtro locus eſſet.

78 Obligatio etiam in forma Cameræ, de ſoluendis expenſis litis, non facit, vt ſi obligatus impetret illas reſeruari in fine litis, non poſſit inuare dicto Reſcripto.

79 Obligatio facta de aliquid ſoluendo, intelligitur, quatenus illud de iure ſit ſoluendum.

80 Promittens facere tharam intelligitur quatenus de iure thara ſit facienda.

81 Heres promittens ſoluere omnia legata, intelligitur ſaluo legis Falcidiæ beneficio.

82 Promiſſio de tota dote reſtituenda, intelligitur, quatenus de iure tota dos eſſet reſtituenda.

83 * Nemo videtur ſine cauſa ſe obligare.

84 * Promiſſio facta per Communitatem de ſoluendis taxis, quomodo intelligatur.

85 Attentata quomodo probanda.

86 Attentatorum via, etiam in probando dicitur leuior.

87 Teſtium etiam non abſuturorum receptio valet in cauſa attentatorum.

Etiam ſuper articulis expreſsè non admiſſis. numero 88.

89 Probatio ita exacta non requiritur in probanda intruſione lite pendente facta

90 Probatio de auditu, etiam alieno, ſufficit in ſpolio, ſecundum aliquos.

91 In ſpolio ſufficit præſumptiua probatio ad probandum primum extremum.

92 Probatio præſumptiua, & etiam de auditu, videtur poſſe in cauſa attentatorum admitti.

93 Probatio in cauſa attentatorum licet leuior, concludens tamen eſſe debet, & clara, vt nu 143.

94 Inſtrumentum captæ poſſeſſionis rogatum ab vno, & ſubſcriptum, & publicatum ab alio, non probat attentata concludenter.

95 Intruſio debet concludenter probari.

96 Lis quoad effectum attentatorum non probatur per Inſtrumentum ſententiæ in qualis, & litis initium narratur.

97 Litis pendentia non probatur per ſcripturas ſi non ſunt in forma probanti.

98 Probatio litis pendentiæ coram delegato concludens diceretur, ſi commiſſio reperiretur inſerta in citatione ad partes decreta, & in forma expedita, & de illius diſtributione in libris Regentis appareret, non obſtante, quod de originali, aut eius præſentatione nullatenus conſtaret.

99 Spolium non probatur per inſtrumentum in quo Notarius narret ſe fuiſſe præſentem, quando ille, qui dicebatur ſpoliaſſe petijt, & obtinuit à Curia Regia auferri fructus ſpoliato, & dari ſibi.

100 Notarius non debet rogari, niſi de his quæ ipſe facit & partes eum rogant.

101 Delictum non probatur per Inſtrumentum.

102 * Spolium per Inſtrumentum probatur.

103 Probatio attentatorum debet eſſe clara.

104 Teſtes de auditu non ſufficiunt in cauſa attentatorum.

105 Reuocationem attentatorum, quæ fit per officium Iudicis, oportet, quod præcedat diligens cauſæ cognitio.

106 Si fuerit intentatum ſpolium attentatum, & non probata qualitate illa attentati, pronuncietur ſuper ſpolio, ſententia ſuſtinetur ſi in commiſſione adeſt Clauſula, Quam, & quas.

107 Paſſus attentata admittitur, etiam poſt concluſionem in cauſa, & poſtquam ſententia in eius fauorem lata tranſiuerunt in rem iudicatam, ad probandum ſtatum in quo erat tempore innouationis.

108 Attentans quoque eſt admittendus ad probandum, quod ſtatus, ad quem paſſus attentata petit ſe reſtitui, erat attentatus.

109 Attentata non probarentur ex eo ſolum, quod illis fuerit apud acta facta ceſſio, niſi verè fuiſſet attentatum.

Præſertim ſi ceſſio fuiſſet facta à procuratore, vel tutore, & ab ipſo principali nu 110.

111 Sententia per quam quis condemnatur ad purganda attentata, non dicerentur illa probari, ſi ſententia tanquam notoriè iniuſta reuocaretur in dubium.

Etiam ſi in rem tranſiuiſſet iudicatam, vt nu. 112.

113 Probationes in cauſa attentatorum vbi ſiat faciendæ.

114 Actor agens ad attentatorum reuocationem, debet probationes in Curia facere.

115 Remiſſoria in cauſa attentatorum regulariter non datur:

Etiam ſi per teſtes conſtaret de fumo attentatorum vt num 117.

116 Simonia in cauſa non datur remiſſoria.

118 Remiſſoria Reo conceditur ad excuſanda attentata.

Etiam ſi Reus vellet examinare ad repulſam teſtium per Actorem examinatorum. 119.

120 Conſilium Neapolitanum conſuluit Rotam Romanam.

121 Remiſſoria ad excuſanda attentata non datur, quando attentata iam eſſent probata.

Vel eſſent incontinenti probanda ſecundum aliquos numero 122.

123 Remiſſoria in ſpolio non datur, quando ſpolium eſt iam probatum.

124 Violatio ſequeſtri appellatione pendente facta, vt probetur datur remiſſoria.

125 Attentata per ipſum appellantem videntur cæteris attentatis odioſiora.

126 Pœna maioritas arguit maioritatem odij & delicti.

127 Appellans ſpolians aduerſarium, cenſetur ſuæ appellationi renunciaſſe.

Etiam in cauſa diuerſa ſecundum aliquos, nu 128.

129 Attentata per ipſum appellantem reuocantur etiam in caſu, in quo aliàs non reuocarentur.

130 Remiſſoria videntur concedenda ad probanda attentata per ipſum appellantem.

131 Remiſſoria in cauſa attentatorum videtur concedenda, quando ipſi teſtes eſſent in remotiſſimis partibus, ita vt non niſi cum maximo diſpendio ad Iudicem adduci poſſent.

Vel quando teſtes eſſent aliquo legitimo impedimento detenti, puta infirmitatis, vt ad Iudicem adduci non poſſent. num 132.

Præſertim ſi eſſet datus aliquis fumus ſuper attentatis, num. 133

134 Remiſſoria etiam in cauſa attentatorum videretur concedenda, quando ex illius denegatione petenti irreparabile damnum ſequi poſſet.

Dummodo de huiuſmodi damno aliquid ipſi iudici conſtet, num. 135.

136 Remiſſoria ad probanda attentata eſt concedenda, quando omninò conſtat in petente calumniam abeſſe.

137 Deciſ. Capuinq. 1. parte 136. incip. de attentatis declaratur.

138 Remiſſoria licèt non detur ad probanda attentata, datur tamen ad illa liquidanda.

139 Remiſſoria ad probanda attentata regulariter non dari potius procedit de ſtilo Dominorum, quam de iure.

140 Probandi facultas non eſt coarctanda, ſed potius amplianda.

141 Remiſſoria etiam ad probandum ſpolium quandoque conceditur.

142 Notarius quandoq; deſtinatur ad locũ vbi ſunt teſtes in

cauſa

Digitized by Google

cauſa attentatorũ licet regulariter remiſſoria nõ detur.
143 *Remiſſoria datur quandoque ad probanda attentata per viam indirectam & ponitur exemplum.*
144 *Compulſoriales ſpeciales dantur quandoque ad probanda attentata & intruſionem.*

POſtquam pro parte Actoris petentis attentatorum reuocationem fuerit porrecta petitio, & ſimul pro parte Rei fuerint oppoſitæ opportunæ exceptiones, ſi per eas intentio, & petitio Actoris non fuerit excluſa, conſequens eſt, vt Actor neceſſario ſe accingat ad probationem ſuę intentionis, & porrectæ petitionis, & propterea non immeritò de attentatorum probatione hic ſubijcimus in qua triplex cadit inſpectio, Prima, Quid ſit probandum, Secunda, Quomodo; Tertia Vbi ſint faciendæ probationes.

Circa primam quid ſit probandum, illud quaſi præmiſſorum loco admonendum eſt, quod licèt aliàs multum interſit an via extraordinaria, & priuilegiata vel magis via ordinaria ad attentatorum reuocationem agatur, vt patet ex his, quæ diximus ſupra, in hac parte, cap. 21. nu. 5. & ſeqq & num. 20. & ſeqq. Quo tamen ad effectum probationis attentatorum de, quo agimus, nulla vel ſaltem modica
1 adeſt differentia, nam † etſi leuior in iuſtificandis attentatis probatio requiri videatur, illa tamen concludens eſſe debet, vt dicemus infra in 3. inſpectione. Quod etiã ſenſiſſe videtur Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8 cap. 4. ſub num. 17. Quamuis autem Doctor. circa hoc variaſſe videantur, cum aliqui prout inter cæteros gloſ. & poſt eam ibi Gemin. & Franc. in c. non ſolum, de appell. in 6. loquens de attenta-
2 tis appellatione pendente, voluerint, † quod tria ſint probanda, videlicet diffinitum fuiſſe, appellatum, & attentatum, quod ipſum dixit etiam Ioan. Monach. ibi, in princ. in gloſ. Ante omnia, vbi ſubdit, quod his tribus, & hoc ordine probatis, fiet re-
3 uocatio attentatorum, Alij verò † duo tantum dicant eſſe neceſſariò probanda ad victoriam cauſæ attentatorum, videlicet litis pendentiam, & innouationem, vt (poſt Ioan. Monach. in cap. cupientes, in gloſ. ſua magna, de elect. in ſexto, & Bal. in l. appellationẽ, col. 2. verſ. quæro vtrum attentata, & ibidem Salic. col. 3. num. 7. verſ. quæro an innouata, C. de appellat.) docet Veſtr. vbi ſuprà, & Iacob. Henric. in conſ. 52. In caſu, nu. 4. lib. 2. atque etiam nouiſſimè Mandoſ. in tract. Commiſſio. in 14. formula Commiſſionis attent. verbo, Cauſam, col. 3. verſ. duobus igitur probatis, & poſt eum ibi & Nicellum, in tract. de concord. gloſ. q. 70. Pet. de Benitend. in deciſi. Rotæ Bononien. 76. Mota lite, in princ. & tradit etiam (loquens de attentatis appellatione pendente) Franc. in cap. ad audientiam, in
4 gloſ. fin. ſub num. 5. de appellat. vbi inquit, † quod petenti reuocationem attentatorum incumbit probare fundamentum, & neceſſaria ſuæ intentionis, ſcilicet eſſe appellatum & eſſe innouatum appellatione pendente. Quia tamen non ſolum litis, vel
5 appellationis pendentia facit attentata, † verum etiam & alijs modis cauſantur attẽtata, prout poſt Auocationem cauſæ, Recuſationem Iudicis, Relationem ad ſuperiorem factam, Conſilium ſapientis à Iudice obtentum, & Inhibitionem quoque à ſu-
6 periore emanatam † (qua etiam nulla exiſtente lite quandoque fieri poſſe diximus ſuprà in ſecunda parte cap. 20. in præfatio. quæſt. 2. num. 38. arg. cap. ex tranſmiſſa, de foro compet. prout faciunt domini Veneti & teſtatur Staphileus in loco ibi citato, vt de his omnibus abundè diximus ſupra in 2. parte in ſuis Rubricis, & capitulis diſtinctis videlicet cap. 6. 8. 9. & 10. præfata doctrina licet in ſe videatur vera, vt proximè dicemus: quia tamen non omnes caſus complectitur, videtur certo modo defectiua, ideò plenius attingendo materiam,
7 dicendum eſt, † quod verè Duo requiruntur pro verificatione attentatorum probanda, ſed alio modo, quam dixerint Doctor. intellecta. Primò probanda eſt exiſtentia illius rei, & cauſæ, quam prætendimus cauſaſſe attentata. Secundò ipſa attentatio.
8 Quo ad primum, † quia probatio in cæteris cauſis præter appellationem facilis videtur, cum ſufficiat ſolum probare id, quod quaſi ſolo, ac nudo facto continetur, vt potè litem introductam, Auocationem factam, Recuſationem propoſitam, Relationem per ſuperiorem admiſſam, Dilationem à Iudice decretam, Conſilium ſapientis petitum, & conceſſum, Inhibitionem executam, & cæteras huiuſmodi attentatorum cauſas in facto conſiſtentes, prout hæc omnia clarius colligi poſſunt ex his, quæ latius diximus ſupra in dicta 2. parte in ſuis locis particulariter; & præſertim cap. 4. de attent. lite pend. in præfatione, nu. 28. vbi ex his quæ ibi latè diximus, ad demonſtrandũ quando lis dicatur pendere, facilè quoque colligi poteſt quomodo litis pẽ
9 dentia ſit probanda. Quibus adde, † quod litis pendentia diceretur probari per mandatum ad cædendum liti, quia dando tale mandatum, cenſetur quis fateri litem, vt fuit tentum in vna Zirafonen. Prioratus coram Grato, 26. Februarij. 1567. in qua cum
10 eſſet lis in literis narrata, & ageretur de illius iuſtificatione, Domini dixerunt, per tale mandatum
11 litem iuſtificari. Non tamen † diceretur litis pendentia probari ex ſentẽtia in aliqua cauſa lata, quia
12 niſi ex alijs lis oſtendatur, ſententia † non dicitur facere rem litigioſam, vt fuit dictũ in vna Calagurritana de Vdala, coram Caputaquen. 7. Maij, 1557.
13 vbi idem dixerunt, † ſi per Reum per modum exceptionis fuiſſent dati articuli, & non petierit ſuper eis pronunciari, cum non ſit veroſimile, quod poſſeſſor ob id voluerit facere ſuum Beneficium litigioſum, niſi aliundè probetur, ad not. per Gloſ. & Doctor. in c. 2. de ord. cognit. Et quoniam ſolum circa appellationis probationem & illa pendente, attentatorum, Doctor. nonnulla neceſſariò declaranda conſideraſſe videntur, cum in omnibus appellationibus eadem probatio ſufficere videatur idcirco breuiter dicendum eſt, quod quando agitur de reuocatione attentatorum appellatione pendente, præſuppoſito ſemper pro firmo, quod appellationem præceſſerit ſententia, à qua potuerit appellari, quod licèt (ſpecificè pro vno ex tribus neceſſario probandis hoc caſu, aliqui enumerent, vt annuimus ſupra nume. 2.) nos tamen hic omittemus
14 quia hoc tacitè, & neceſſariò videtur includi, † vt cum dicimus appellatum, intelligamus etiam ante diffinitum (quod attinet ad probandum cauſam ipſorum attentatorum) illud ante omnia eſt animaduertendum an ſimus in appellatione à diffinitiua, vel potius interlocutoria, vel etiam extra iudiciali, quia non eadem in omnibus probatio exigitur, quoniam, ſi ſimus in appellatione à diffinitiua
15 † tria principaliter probari debent: Primum eſt, fuiſſe appellatum, & hoc debet probari ante omnia, vt dicit Franc. in c. dilecti, el 3. ſub nu. 10. de appellation. & eſt fundamentum intentionis agentis ad reuocationẽ attentatorum, vt dicit idem Franc.
16 in c. ad audientia, in glo. fin. in fi. & hoc † communiter

niter tenet Rota, quod facta fide legitima de appel
latione, & etiam de attentatione, immediatè poſ-
ſunt reuocari attentata, vt eſt deciſ. Rot, 78. aliàs
765. Sciendum eſt, de appellat. in antiq. quod etiam
de appellatione probanda dixit Rota deciſio. 30.
aliàs, 190. quoad reuocationem attentatorum, de
appellat. in nou. & poſt eam Mil. in verbo attenta-
ta poſt appellationem ſi petuntur, fol. 30. Secun-
17 dum † eſt, fuiſſe appellatum infra decem dies, vt
dicit præallegata deciſi. 30. & Mil. vbi ſuprà, pro
qua facit id, quòd dicit eleganter Alex. in conſi. 95.
18 Viſis, ſub num. 7. lib. 2. † quod facultas iſta appel-
landi non viuit vltra decem dies, & quæ latius de
hoc diximus ſupra, in 2. parte cap. 12. de attent. ap-
pellat. pend. in 50. limit. princip. verſ. ſecunda cau-
ſa nullitatis, num. 37. & ſeqq. Tertium quod requi-
19 ritur eſt, † quod fuerit appellatum per habentem
poteſtatem appellandi, vt dicit eadem deciſi. 30. &
Mil. vbi ſuprà, de quo & nos diximus ſuprà, in di-
cta 50. limit. poſt princ. num. 14. vbi etiam in 8. am-
pliatione Regulæ ibi poſitæ, num. 112. particulari-
ter etiam diſputauimus de eo quod in dicta deciſi.
aſſeritur, quod non ſufficiat probare appellatum
eſſe infra decem dies per partis confeſſionem, dic
20 vt ibi. † Quod ſi eſſemus in appellatione à ſenten
tia interlocutoria, vel in appellatione extra iudicia
li, tunc, vltrà præmiſſa tria, duo alia requirũtur; Pri
mum eſt, quod ſit appellatum ex cauſa probabili,
Secundum autem eſt, veram eſſe cauſam in appel-
latione expreſſam, vel ſaltem ſe illam probaturum
coram Iudice à quo appellantem obtuliſſe & non
fuiſſe admiſſum, vt tradit Rot. deciſi. 38. aliàs, 309.
Attentata, de appellat. in nou. vt diximus latius de
hoc, dicto cap. 12. de attent. appel. pend. in prima li-
mit. primæ limitationis principalis num. 36. & 37.
& in eodem cap. 12. in 2. limit. tertiæ limitationis
principalis nu. 17.

Quoad ſecundum de attentione, & innouatio-
ne probanda, non videtur circa hoc multis ratio-
nibus, ſeu authoritatibus inſiſtendum, cum ratio-
ni conſonum ſit, vt qui dicit aliquid illicitum, aut
21 doloſum fuiſſe attentatum, † illud debeat tanquã
ſuæ intentionis fundamentum probare, idque ex-
preſſè in materia noſtra docet gloſ. magiſtral. in c.
non ſolum, ad med. verſ. dic tamen, de appell. in ſex
to, per not. in cap. bonæ, de appell. & in c. ex literis,
de iure patron. & ex recentioribus poſt gloſ. vbi ſu-
prà, tradit etiam Aug. Bero. in conſ. 128. Cũ Alfon-
22 ſus, num. 9. lib. 3. Verùm, quia † vt de ſe patet iſta
dicunt mutationem, ideò ad propoſitum materiæ
23 noſtræ dicendum eſt, quod ſicut ſpolium, ita † &
iſta attentatio duo præſupponat extrema: Primum
eſt, ſtatus in quo quis erat tempore innouationis;
Secundum ſit, mutatio, & deſinentia illius ſtatus
mediante innouatione: quoniam iſte terminus,
24 † ſtatus, ſignificat præſentiam, conditionẽ, & qua-
litatem, in qua quis reperitur, vt ex probatis au-
thoritatibus deducit eleganter Gozzad. in cõſ. ſuo
primo, num. 18. vbi ad id probandum allegat etiam
cap. 2. in fi. Vt litè pend. quaſi ſtatus etiam ad quem
reducuntur attentata, ſit intelligendus, vt ſupra: Et
propterea dicebat aliàs Franc. in cap. bonæ, in ſum-
25 mario, de appellat. † quod ſpoliatus poſt appella-
tionem reſtituatur ad ſtatum, in quo erat tempore
appellationis, & eſt deciſ. Creſcent. 158. Tertius,
ſub Rubrica, de reſtit. ſpol. ad propoſitum dixit vl-
26 terius Ægid. deciſ. 101. quod † priuilegium Litis,
vel appellationis pendentis vult ſtatum in aliquo
interim non mutari, non habito reſpectu ad hoc,
an ſtatus ille ſit legitimus, vel illegitimus; Inde etiã
27 videmus, † quod in, & pro purgatione attentato-
rum, fit reuocatio ad illum ſtatum à quo quis ceci-
dit propter attentationem aduerſarij, vt latius di-
cemus infra, cap. 29. de purgat. attentat. num. 79.
Et iſte ſtatus attenditur, & ad eum ſit reſtitutio,
28 † etiam ſi ex aduerſo negetur eum habere funda-
mẽtum, in quo poſſit ſubſiſtere; Exemplum, ſi quis
prouiſus ab Ordinario de Beneficio ſeruitorio in
aliqua eccleſia tanquam vacãti, illius poſſeſſionem
acceperit, ac per Epiſcopum fuerit factum ſibi de
fructibus reſponderi, alij verò Beneficiati eiuſdem
eccleſiæ à dicta prouiſione appellauerint, & dein-
de commiſerint cauſam in Curia, cum Clauſula,
Quam, & quas, & obtinuerint inhiberi, & deinde
prouiſum lite pendente ſpoliauerint, prouiſusq;
inſtet pro reuocatione ſpolij attentati, Beneficiati
verò ad excludendum reuocationem, allegent pro-
uiſum non habere aliquem ſtatum conſiderabilem,
ac reſtituibilem, attento, quòd beneficium, de quo
fuerat prouiſus, Beneficium aereum erat, & quod
nunquam in dicta eccleſia extitit, vnde poſſeſſio
per eum capta, & prætenſa fructuum perceptio,
(licèt videantur facere quendam ſtatum, tamen il-
le ſtatus non habet vbi ſe firmet, non præſuppoſi-
ta exiſtentia Beneficij: quamuis enim hæc omnia
ſecundum hos terminos aliàs in vnà Giennen. Be-
neficij de Alcandere, coram Robuſterio allegaren-
tur, & ſub die decimaſexta Maij 1569. dubitaretur
an huiuſmodi attentata per beneficiatos eſſent re-
uocanda, & Domini noluerint capere reſolutio-
nem, ſed dixerint eſſe neceſſarium videre an con-
ſtet de ſtatu Beneficij, & deinde in alia propoſitio-
ne ſub die prima Iulij, 1560. (quia fuerunt inter
Dominos diuerſæ opiniones, cum aliqui tenerent
conſtare de exiſtentia Beneficij, & ſtatu perceptio-
nis fructuum, aliqui verò contra) cauſa fuerit re-
miſſa ad Calendas, nihilominus, propoſita demum
cauſa, ſub die decimatertia Martij, 1570. fuit reſo-
lutum, conſtare de exiſtentia Beneficij ex quadam
conſtitutione Synodali, in qua tale Beneficium
enunciatiuè nominabatur, & ex diuiſionibus, &
diſtributionibus fructuum, & ex poſſeſſione pro-
uiſi vltra triennium, & propterea prouiſum eſſe
reſtituendum ad dictum ſtatum. Vndè, circa hoc
29 primum extremum ipſius attentantis † dicendum
eſt, quod eſt probandus ſtatus, in quo quis tempo-
30 re innouationis reperiebatur, † & propterea ſuf-
ficiet probare ſimplicem detentionem rei, circa
quam committitur attentatũ. Rota deciſ. 11. aliàs,
56. Nota, quod vbi aliquis, de cau. poſſ. & propriet.
in antiq. & deciſ. 13. alias, 348. Nota, quod ſi con-
ſtat, in fi. de reſtit. ſpoliat. in antiq. Ægid. deciſ. 101.
Si conſtat, non autem requireretur poſſeſſionis
probatio. Rota deciſ. 10. aliàs, 89. Nota, quod vbi,
de appellat. in antiq. Et quamuis circa hunc pun-
ctum de poſſeſſione probanda aliquando Doctor.
etiam in materia probationis attentatorum vtan-
tur hoc modo loquendi, quod ſufficit probare ſim-
pliciter poſſediſſe beneficium abſque coloratione
tituli, & eo vtatur Franc. in cap. bonæ, ſub num. 14.
verſ. ſexto &c. de appell. & Caſſad. deciſ. 3. Petens,
nu. 2. de reſtit. ſpoliat. & aliàs etiam Aufr. in addit.
ad deciſ. Tholoſ. 15. dixerit, quod quando quis di-
cit ſe ſpoliatum lite pendente, ſufficit probare ſe
fuiſſe in poſſeſſione tempore motæ litis; & idem
etiam Ripa in c. ſæpè, ſub nu. 10. de reſtit. ſpoliat. &
aliàs ſæpè Doct. ita loquantur, nihilominus non eſt
credendum eos per hoc intelligere, quod in proba-
tione attentatorum (de qua agimus) ſit formaliter
probãda poſſeſſio, non ſolũ quæ eſt facti, ſed etiam,
quæ eſt iuris: tum quia contradicerent ſupradictis
deciſionibus, tùm quia licet vtantur verbo poſſeſ-
ſionis

ſionis, ſemper tamen addunt aliquod verbum, pu-
ta, ſimpliciter poſſediſſe, vel poſſeſſionem, & ſim-
plicem ſtatum, & ſimilia verba. per quæ ſatis de-
monſtrant eos non de poſſeſſione, quæ eſt iuris, ſed
potius de illa, quæ eſt facti, & de detentione, ac ſim
plici ſtatu, de quo ſuprà diximus intelligere, Itaque
poteſt in propoſito firmari pro
31 Regula † quod in hoc primo extremo pro par-
te petentis reuocationem attentatorum non re-
quiratur probatio poſſeſſionis, ſed ſufficiat ſolius
detentionis, & ſtatus, in quo quis reperitur; Proba-
tur Regula per dd. deciſiones 10. 11. & 13. reſpecti
32 uè, cum, & aliàs regulare ſit, † quod pro huiuſmo-
di detentione qua quis fuerit priuatus, competat
officium Iudicis, quod ſingulare, & perpetuò no-
tandum dixit Io. de Nevizzan. in conſ. 80. Benedi-
ctus, nu. 3. poſt Paul de Caſtr. in l. Aquilius, in fine
ff. de donat. & Luc. de penna, in l. ſi coloni, q. 21. C.
de agricol. & cenſit. lib. 11. Quam regulam limita
33 duobus modis, Primò, † quãdo eſſemus in proban
da intruſione alicuius, tunc enim petens reuoca-
tionem intruſionis, & attentatorum, debet proba-
re ſuam poſſeſſionem tempore litis motæ, vt dice-
mus proximè in declaratione ſecundi extremi ip-
ſius attentati, nu. 36. & ſeq. præſertim nu. 38. & 45.
34 Secundo limita, † niſi ille contra quem petuntur
attentata reuocari de iure communi, & ex cauſa
veriſimili, præſumatur poſſidere, tunc enim paſſus
attentata tenetur probare ſe vere tempore atten-
tationis poſſediſſe, & ratio eſt, quia ſi is qui præten-
ditur attentaſſe, præſumitur poſſediſſe tempore at
tentationis actus qui prætenditur attentatus, dice-
retur factus per modum continuationis, & conſe-
35 quenter non erit attentatum, cum † continuans
(vt notum eſt) non dicatur attentare, de quo, &
præſertim de dicta deciſ. 10. aliàs 89. nõnulla etiam
diximus ſupra in 2. parte cap. 4. de attent. lit. pend.
4. limit. primæ limitationis princip. nu. 100. Quam
limitationem de poſſeſſione plenè probanda, quan-
do aduerſarius præſumitur, vt ſupra poſſidere te-
nuit etiã poſt Innoc. in c. dilecti, de maior. & obed.
Natta, in conſ. 606. Approbo, nu. 10. verſ. cum præ-
dictis concordat, lib. 3. idem etiam tenuit poſt In-
noc. in c. bonæ, de appellation. Veſtr. vbi ſuprà, ſub
nu. 18. verſ. niſi fortè, vbi illud ampliat, vt ad exclu-
dendum hanc præſumptam poſſeſſionem atten-
tantis (& conſequenter illius continuationem)
ſufficiat illi, qui paſſus eſt attentata docere de poſ-
ſeſſione ſua tempore attentationis, cum enim duo
eodem tempore eandem rem in ſolidum poſſidere
non poſſint, l. 3. §. ex pluribus, ff. acquiren. poſſeſſ.)
neceſſario infertur, quod poſſeſſio præſumpta, quã
allegat attentans, non potuerit eſſe vera illo eodem
tempore attentationis, & quod merito excludatur
præſumptio continuationis, deciſ. tamen, quam al-
36 legat parum concludit, † ſed quod quis probando
etiã poſſeſſionem Tertij exoneretur ab onere pro-
bandi negatiuam, quod ſcilicet ille, qui ſe intruſit
lite pendente tempore intruſionis, & attentationis
non erat in poſſeſſione, eſt bona deciſ. 15. aliàs, 478.
In cauſa quæſtionis, in princ. de probat. in nou. cui
in eadem cauſa concordare videtur etiam deciſio.
Aegid. 710. In caſu, de quibus aliquid etiã dicemus
proximè nu. 46. & 47.

Circa ſecundum extremum, hoc eſt de mutatio-
ne & deſinentia prædicti ſtatus mediante innoua-
tione, quoniam prædicta mutatio innumerabilibus
ferè modis contingere poteſt, tam facto Iudicis in
procedendo, quam partis in aliquid de nouo circa
poſſeſſionem, vel fructus, aut circa proceſſum per
viam impetrationis faciendo, quam etiam tertij
forſan à parte cauſam habentis litigantes, vel alte-
rum ex ipſis aliquo modo turbantis, vel ſpoliantis,
nec poteſt ad eius cognitionem certa regula, aut
certus modus dari, illud in genere concludendum
eſt, quod quomodocunque hæc mutatio contin-
gat, illa regulariter tranſit in vitium attentati, (di-
ximus regulariter, ſecundum ea, quæ ſuprà in di-
ſcurſu tractatus poſuimus. vbi in ſingulis ferè capi-
tibus de attent. lite pend. & ſeqq. poſuimus regulas
affirmatiuas, quod actus ea pendente facti, regula-
riter attentatorum vitio ſubijciuntur, adaptando
tamen opportunas in ſingulis locis limitationes,
ac declarationes, de quibus ibi. Et propterea ad de-
clarationem huius vltimi extremi cæteris præter-
miſſis duo tantum ponere viſum eſt, quæ magis ne-
ceſſaria videbantur. Primum eſt quòd licèt ſupra
generaliter affirmauerimus hanc mutationem per
quemcumque fieri poſſe, & ſic per quaſcunque per
ſonas attentari poſſe, & conſequenter etiam per
Procuratorem, vt annotauimus etiam latius ſupra
in prima parte, dum locuti ſumus per quas perſo-
nas dicatur attentari, præſertim in c. 1. de attent. à
parte, nume. 5. & ſeqq. quantum tamen attinet ad
materiam probationis, de qua nunc agimus, illud
37 hoc loco replicandum eſt, † quod quando agere-
mus ad reuocationem eorum, quæ per procurato-
rem attentata fuiſſe dicerentur, oportet probare
duo, videlicèt, eum verè fuiſſe procuratorem (ex
quo geſta à falſo procuratore non dicuntur atten-
tata, vt eſt in Recollect. Achill. de Graſſ. deciſi. 28.
Attentata ſub Rubrica de attentatis) & inſuper
eum habuiſſe ſpeciale mandatum ad attentandum,
vt eſt deciſ. Rot. 7. aliàs 81. quoad reuocationem,
Vt lite pendente, in nou. quod etiam animaduertit
Veſtr. vbi ſupra, ſub num. 18. & nos ſatis latè dixi-
mus in dicto cap. 1. vbi etiam id nonnullis modis li-
mitauimus, & declarauimus, de quibus ibi. Secun-
dum eſt, quod cum iſta mutatio ſtatus, & hoc ſecũ-
dum extremum nullo ferè veriori, & efficaciori, ac
magis odioſo modo fieri contingat, quam per viã
intruſionis, quando quis lite pendente capiendo
poſſeſſionem rei ſuper qua litigatur, in illam teme-
rè ſe intrudit, neceſſe eſt etiam ſcire quomodo, &
per quem (ad propoſitum de quo nunc agimus) iſta
intruſio ſit probanda: Et ad probandum intruſio-
38 nem † tria videntur neceſſaria, Primum, quod pro-
betur litis pendentia, quia qui allegat litis penden- Intruſio quo probanda.
tiam, debet illam probare Pariſ. conſ. 47. nu. 41. lib.
4. Secundum eſt, quod Titius qui allegat Meuium
eſſe intruſum probet ſe tempore litis motæ fuiſſe
in poſſeſſione. Tertium, quod Meuius lite penden-
te ingreſſus fuerit poſſeſſionem.

Quoad primum ſicut (quantum attinet ad hunc
articulum probationis) res non videtur habere dif-
ficultatem, & in probanda litis pendentia ad effe-
ctum deducendæ intruſionis, illud ſolum maximè
videtur conſiderandum, vt ſcilicet probetur lis non
calumnioſa, attento, quod ſi conſtaret de lite calum
39 nioſa, † tunc videretur ceſſare intruſio, vt ſenſerũt
Domini in vna Burgen. Canonicatus, Coram D.
meo Oradino, 18. Decembris, 1562. Ita

Quoad ſecundum, videlicèt quis probet ſecun-
40 dum requiſitum, † an Meuius intruſus deducen-
do ad excludendum intruſionem, qualiter ipſe an-
te litem motam erat in poſſeſsione, vel potius id
probare teneatur Titius, qui allegat eum intru-
ſum, ita quod ſi Titius ſuam poſſeſsionem de dicto
tempore non probet, ſuccumbat, non leuem vide-
41 tur continere dubitationem. Quamuis enim † in-
42 truſi in iure videãtur maximè odibiles, † cum con
tra eos abſque nouo proceſſu poſſit etiam (docto

43 de intruſione) ad executionem deueniri,cum † vt
notum eſt, executoriales capiant intruſos.Creſcen.
44 deciſ.142. Executoriales, de re iudic. † Nec poſſit
dare obiectus. Rot.deciſ.5.aliàs,433.No1.nunquid
Reo, Vt lite penden. in antiq. & propterea in hoc
videretur dicendum, quod in odium ipſius intruſi,
deberet hoc onus probandi poſſeſſionem, de qua
agitur, incumbere ipſi intruſo, Contrarium tamen
aliàs firmauit Rota, quod immò hoc caſu Titius,
qui agit contra intruſum, teneatur probare poſſeſ-
ſionem ſuā tempore litis motæ, vt ſunt deciſ.Rot.
14. aliàs 477. Suppoſito, & deciſ.15.aliàs,478. In
cauſa quæſtionis,de probat. in nou.quibus concor-
dant deciſ. Aegid.709. Suppoſito,& 710.In caſu,
quas & nouiſſimè quoad hoc ſecuta eſt Rota,vt eſt
in Recollect.Creſcent.deciſ.142.Executoriales,ſub
Rubrica, de re iudic. & iterum in vna Tudertina
bonorum coram Dom. meo Oradino, ſub die 11.
Martij,1560. & iſta in propoſito poteſt eſſe.

45 Regula, quod Titius, † qui eſt paſſus intruſio-
nem, ad illam probandam, debet docere de dicto
ſecundo requiſito, videlicèt, ſe fuiſſe in poſſeſſione
rei,de qua litigatur de dicto tempore litis motę per
omnes ſupradictas deciſiones, dum in eis concludi-
tur, quod onus probandi quod is qui prætenditur
intruſus, poſſeſſionem fuerit ingreſſus poſt ſenten-
tias, incūbit ei qui allegat intruſionem, adeò, quod
ſi nihil probaret, non poſſet contra prætenſum in-
truſum deueniri ad executionem.

Quam Regulam

Amplia

46 Primò,† vt ſibi ad victoriam in hoc iudicio ſuf-
ficiat non ſolum ſi probet ſuam poſſeſſionem, ve-
rum etiam ſi deducat poſſeſſionem alicuius tertij,
qui de dicto tempore fuerit publicè, & notoriè re-
putatus pro poſſeſſore, vt dicunt dictæ deciſ. 15.
aliàs 478. & Aegid.710.per quas cōprobatur quod
etiam dixerat Veſtr. vbi ſuprà,ſub num.18.verſ.niſi
fortè,vt diximus ſuprà,nu.30. Quod etiam per di-
ctam deciſ. Aegid. ſecuti ſunt Domini in vna Tau-
rinen. Prioratus, coram Quiroga, 8. Nouembris,
1557. in qua, cum præſupponeretur litem motam
de anno 1529. contra quendam Melchiorem in-
truſum, & quod deinde de anno 1548.dictus prio-
ratus per manus diuerſorum tandem deueneris in
perſonam Nicolai Baroncelli, qui ad docendum
de bono iure ſuo in articulis poſuerat, quod qui-
dam Franciſcus, qui antea dictum Prioratum ob-
tinuerat, illum poſſederat per annos 13. & vltrà,
videlicet ab anno 1531. vſque ad obitum, & dubi-
taretur de intruſione dicti Franciſci,quam eius ad-
uerſarius deducere conabatur ex eius confeſſione
(quaſi ſi ille poſſedit ab anno 1531. ergo antea &
ſic tempore litis motæ) non poſſedit, & cum ille
replicaret, quod conſequentia non tenet, cum po-
tuerit etiam ante poſſediſſe, & Domini propterea
dixiſſent non conſtare de intruſione Franciſci, de-
clarauerunt tamen, quod ſi contra allegatam ante-
riorem poſſeſſionem Franciſci conſtaret in actis de
poſſeſſione dicti Melchioris, & ſic de poſſeſſione
tertij, excluderetur præſumpta poſſeſſio Franciſci,
cum duo eandem rem,eodem tempore, in ſolidum
poſſidere nō poſſint,l.3.§.ex pluribus, ff.de acquir.
poſſeſſ. cum ſimilib. & conſequenter probaretur
intruſio ipſius Franciſci, Et ad hanc ampliationem
plurimum facit, quod fuit concluſum in alia Ro-
ma.Viridarij coram Seraphino,27.Octobris,1570.
pro hæredibus Cardinalis de Saluiatis contra Illu-
ſtr.Dominos Farneſios,in qua cum præſupponere-
tur Dominos de Saluiatis viridarium poſſediſſe, &
per Capitulum, & Canonicos Sancti Petri de vrbe
fuiſſe ſpoliatos, & ſuper huiuſmodi ſpolio ſtatim
contra Canonicos litem introduxiſſe, & ſentētiam
fauorabilem,ac executoriales obtinuiſſe, & vellent
contra Dominos Farneſios (qui vltimo loco repe-
riebantur in poſſeſſione viridarij) exequi tanquam
contra intruſos lite pendente, & dubitaretur an
poſſent exequi,& conſtaret de intruſione, Domini
tenuerunt executoriales exequi poſſe,quia Farneſij
præſumuntur intruſi lite pendente, ea ratione, (vt
ex his quæ deducuntur in informationibus colligi-
tur,) quia tempore litis motæ Capitulum,& Cano-
nici poſſidebant, & conſequenter Farneſij poſſide-
re non poterant obſtante regula d. l.3.§. ex pluri-
bus,ff.de acquir.poſſeſ.

47 Secundò † amplia, vt poſſeſſio, de qua agimus,
nec etiam per confeſſionem collitigantium probe-
tur in præiudicium tertij, ad effectum, vt habens
deinde cauſam à dicto tertio, debeat dici intruſus,
vt dixerunt Domini in vna Romana ſpolij domus,
coram Dom.meo Oradino,17.Martij,1561.in qua
Fauſtina vendiderat domum Almadiano, deinde
Petrus ſucceſſor Fauſtinæ mouit litem contra Pau-
48 lum Colinum vti inquilinum, † qui negando mo-
nitorium, dixit ſe non recognoſcere alium, ſed ip-
ſum eſſe dominum,& poſſeſſorem, deinde mortuis
Petro, ac Colino illorum hæredes proſecuti ſunt
litem, & ea ſic pendente domum vendidit Epiſco-
po Papienſi, contra quem dicti hæredes dabant de
intruſione illamque deducere conabantur,quia Al-
madianus, licet domum emerit, tamen poſſeſſio-
nem actualem nunquam acceperat, ſed remanſit
penès venditorem,quæ cum vacauerit per eius obi-
tum, & Paulus per illam reſponſionem ſibi acqui-
ſiuerit, ſequitur quod Almadianus fuerit ingreſſus
lite pendente, & conſequenter, quod etiam ſit in-
truſus, & quia probatio poſſeſſionis Pauli erat du-
bia,dixerunt Domini,quod ſi hæredes Pauli & Pe-
tri faterentur, quod Paulus per illam reſponſio-
nem acquiſiuiſſet poſſeſſionem, tamen talis con-
feſſio in præiudicium tertij videlicet Almadiani,
& Epiſcopi habentis cauſam ab eo non probaret
poſſeſſionem Pauli ad effectum probandi intru-
ſionem, Vnde verè poteſt hæc concluſio ampliari,
vt hæc poſſeſſio, quam tenetur probare, is qui paſ-
ſus eſt intruſionem nec etiam per confeſſionem col
litigantis probetur in præiudicium tertij, qui nun-
quam fuit in lite, vt dixerunt Domini ibi in fi.ſub-
dentes,quod ita etiam aliàs tenuit Rota.

Limita eandem.

Primò,quando Titius paſſus intruſionem proba
49 ret ſuā poſſeſſionē † præſumptiuè præſumptione
reſultāte ex aliqua ſentētia,in qua ille de dicto tēpo
re aſſereretur poſſeſſor, nā per ſolā ſententiā nō di-
50 citur conſtare de intruſione,ſed requiritur † quod
cum ſententia cōcurrat etiam cōis reputatio, quod
Titius eſſet poſſeſſor, & aliqua alia adminicula,vt
poſt dictam deciſ.Aegid.710.fuit tentū in dicta Tu
dertina bonorū, corā D.meo Oradino,11.Martij,
1560.De qua facit mentionē idē Oradinus in voto
ſuo in vna Cæſarauguſtana parochialis de chouen-
da corā Sarmiēto,31. Ianuarij,1564.vbi præter di-
ctā deciſ.Aegid.710.allegat etiā deciſ.eiuſdē 709.&
713. Quod ſi ex eo præſumptiuè ſuam poſſeſſionē
51 probaret, † quia per aliquot annos ante litē motā
poſſederit, ac fructus perceperit, & conſequenter
præſumatur ēi vſque ad diē litis motæ illā cōtinuaſ
ſe,vt, quod ſibi talis etiā præſumptiua poſſeſſio de-
52 beat ſuffragari, nā & alias videmus, † quod is,qui
tenetur probare ſe tpe litis motæ poſſediſſet,prout
eſt in interdicto,Retinēdæ, hæc præſumptiua poſ-
ſeſſio ex anteriori fructuum perceptione reſultans,

dicitur eſſe ſufficiens, vt tradit Oſaſc. in deciſ. Pe-
demont.43. Antonius, num.2.& 4. vbi etiam decla-
rando ſubdit, quod hæc præſumptio in fauorem
Actoris locum ſibi vendicat, quando reus non pro-
bauit ſe poſſidere, vel ſaltem detinere, ex intentio-
ne Bart. in l.1.§.fin.ff. Vti poſſidet.& Alex. in conſi.
88. nume.18. lib.5. & Ripa in c.cum eccleſia, col.8.
verſ. tertiò ampliari poteſt, de cauſa poſſ.& propr.
atque etiam Afflict. deciſ.394.

Secundò, & notabiliter limitari poteſt, vt non
53 procedat, quando † ille, contra quem eſt lata ſen-
tentia, eſſet intruſus, nam ſi poſt ſententiam, & in
illius executione reperiatur aliquis Tertius intru-
ſus, ad probandum intruſionem huius ſecundi, Ti-
tius non grauabitur onere probandi ſuam poſſeſſio
nem, quia ſi ille, contra quem eſt lata ſententia erat
intruſus, in neceſſariam conſequentiam ſequitur,
quod iſte ſecundus ſit intruſus, cum ex probatione
intruſionis illius primi, ſtatim etiam appareat de
poſſeſſione Titij, & conſequenter de intruſione
huius ſecundi, vt colligitur ex his, quæ ponit Cre-
54 ſcent. dicta deciſ.142. vbi id ampliare videtur, † vt
procedat, etiam ſi intruſio primi non fuiſſet proba-
ta in hoc ſecundo Iudicio, quo agitur contra ſecun-
dum intruſum, ſed in primo Iudicio, quoniam di-
cta probatio (licèt non faciat plenam fidem) tamen
facit aliqualem probationem, quæ ſecundum Bal. in
l.ſi duo patroni, in princ. ff. de iureiur. trãsfert onus
probandi in aduerſarium, licèt de hac ampliatione
aliqui dubitauerint, vt ibi latius per eum; Idem
55 † dicendum eſſet, ſi intruſio non probaretur per
ſententiam, ſed aliundè, puta, per confeſſionem fa-
ctam in aliqua ſupplicatione, quoniam ſtatim ſe-
queretur probatio intruſionis ſecundi immediate
ſubſequentis, prout erat caſus in vna Calagurita-
na medietatis fructuum, coram Aldobrandino, 14.
Aprilis, 1567. in qua pars ad probandum intruſio-
nem ſecundi, deducebat probationẽ primi per ſup-
plicationem, & Domini dixerunt conſtare de in-
truſione.

Declara prædictam Regulam

Primò, quod licet paſſus attentata, & intruſio-
nem teneatur probare ſuam poſſeſſionem de tem-
56 pore litis motæ, vt in Regula, † non tamen tene-
tur probare, quod intruſus ſciuerit rem litigioſam,
& conſequenter, quod ſcienter in re vitioſa ſucceſ-
ſerit, ſed ſufficit ſibi, ſi probet ſe pendente lite fuiſſe
in poſſeſſione, & tunc ſpoliatum fuiſſe, vt poſt Rip.
in c.ſæpè, num.10. extra, de reſtit. ſpoliat. tradit etiã
nouiſſimè Menoch. de recuperand. poſſeſſ. Remed.
17. nu.27.

Secundò, quod licèt paſſus intruſionem, illam
probauerit deducendo poſſeſſionem ſuam, vel etiã
Tertij de tempore litis motæ etiam prætextu præ-
ſumptæ continuationis, per ea, quæ dicta ſunt ſu-
prà proximè in prima Ampliatione Regulæ proxi
mè poſitæ, num.46.& in fi. primæ limitationis eiuſ-
57 dem Regulæ num.52. non † tamen per hoc prohi
betur intruſus probare contrarium, quod immò
ipſe, aut etiam ſui autores, tempore litis motæ fue-
rint in poſſeſſione, vt fuit dictum in præfata Rom.
Viridarij, coram Seraphino, 27. Octobris, 1570. in
qua Domini dixerunt, Farneſios cenſeri lite pen-
dente intruſos, niſi ipſi docerent poſſeſſionem ac-
cepiſſe ante litem motam, vel ſaltem eorum au-
tores in poſſeſſione fuiſſe, & per eos fuiſſe conti-
nuatam.

58 Tertiò, & vtiliter declara, † quod de huiuſmo-
di intruſione poſſit dari etiam poſt triginta an-
nos prout fuit datum, & per Dominos admiſſum
in vna Calaguritana prætenſæ medietatis fructuũ,
coram Aldrobrandino, 14. Aprilis. 1567. in qua dũ
dubitaretur de intruſione commiſſa iam ante de
anno 1535. Domini tenuerunt conſtare de intruſio
ne. Quæ declaratio licèt videatur reddi poſſe du-
bitabilis, ex his, quæ poſuimus ſuprà in hac tertia
parte, cap.23. quando & intra quod tempus per A-
ctorem attent, reuoc. ſit peten. quæſt.3. num.75. &
ſeq. dum ibi firmauimus, quod reuocationi atten-
tatorum regulariter triginta annorum ſpatio præ-
ſcribatur, ſuſtinetur tamen ex his, quæ ibidem po-
ſuimus in 3. limit. Regulæ ibi poſitæ, nu.93. conſi-
derando, quod intruſio verſatur circa poſſeſſionẽ,
& conſequenter intrant ea quæ ibi diximus de ſpo-
lio attentato.

Quartò, poteſt etiam declarari, quod ad verifi-
candam intruſionem non ſufficeret, quod is, qui ab
initio erat inquilinus, & vacante rei locatæ poſſeſ-
ſeſſione per mortem locatoris, in iudicio conuẽtus
reſponderit, ſe non recognoſcere alium in dominiũ,
& patronum, ſed quod ipſe eſt dominus, & poſſeſ-
ſor, & quaſi per hoc dicatur ſibi fuiſſe acquiſitam
ipſius rei cõductæ poſſeſſionem, prætendat, quod
tertius, qui dicto iudicio pendente rem prædictam
emerit, & poſſeſſionem etiam adeptus fuerit, dica-
tur intruſus, quia talis poſſeſſio etiam ante litem, vt
præfertur, deducta, non videtur ſufficiens ad pro-
bandum intruſionem emptoris; quamuis enim val
dè dubium de iure ſit, an per actum huiuſmodi re-
ſponſionis fuerit ſibi aliqua poſſeſſio acquiſita, vt
eleganter, & copioſè fuit diſputatum in una Rom.
ſpolij domus coram D. meo Oradino, 27. Februa-
59 rij, 1562. † maior tamen pars Dominorũ tenuit,
quod emptor hoc caſu non dicatur intruſus, &
conſequenter, quod talis poſſeſſio non ſit releuãs,
ac ſufficiens pro verificatione intruſionis ad effe-
ctum attentatorum, de qua nunc agimus.

Quo ad Tertium facilis videtur probatio, quia ſi
per confeſſionem partis, per teſtes, aut per Inſtru-
mentum clarè, & concludenter appareret de tem-
pore adeptæ poſſeſſionis, clarè quoque diceretur
apparere de intruſione facta relatione ad diem li-
60 tis motæ, † nam & ipſa intruſio cõcludenter pro-
banda eſt, vt eſt in Recollect. Cottæ, deciſ.7. &
61 propterea † per Inſtrumentum poſſeſſionis captæ
lite pendente vigore prouiſionis Ordinarij, dicere-
tur concludenter de intruſione cõſtare, vt fuit aliàs
tentũ in vna Burgi Sancti Sepulchri, coram D. meo
62 Oradino, 27. Nouembris 1560. Et ſimiliter, † per
Inſtrumentum poſſeſſionis etiam per procurato-
rem generalem captæ iuncta narratiua nouæ pro-
uiſionis per principalem impetratæ, in qua de poſ-
ſeſſione mentionem faciat, quia cenſetur per hoc il-
lam ratificaſſe, vt allegabatur in una, Nullius præ-
poſituræ, coram eodem Oradino, 20. Februarij,
1558. in qua, licèt id de ratificatione Domini non
expreſſerint, dixerint tamen de intruſione conſta-
re per Inſtrumentum captæ poſſeſſionis, & narra-
tiua nouæ prouiſionis: non tamen de intruſione
63 conſtaret, ſi † præſuppoſita lite ſuper Beneficio
de Anno 1529. aliquis ad docendum de ſuo bono
iure in poſitionibus diceret, qualiter ipſe, ſeu eius
autor, illud beneficium poſſedit ab anno 1531. vſ-
que ad obitum quia per hoc non diceretur proba-
ri, quod de Anno 1531. & non antea fuerit capta
poſſeſſio, & conſequenter non diceretur probata
intruſio, quia per illa verba ab Anno 1531. neceſſa-
riò non infertur, quod ponens fateatur, quod Be-
neficium ante non fuerit poſſeſſum, vt fuit dictum
in vna Taurinen. Prioratus, pro Nicolao Baron-
cello contra Cardinalem Rehumanum, propo-
nente Quiroga, ſub die 8. Nouembris 1557. ea ra-
tione

Digitized by Google

tionē inter cætera, qñia in poſitionibus non ſubau-
ditur dictio taxatiua, ad not. in l. cum furti, ff. de iu-
reiur. Similiter, non probari intruſionem dixerunt
64 Domini † per Inſtrumentum per procuratorem
factum in quo is, qui prætendebatur intruſus, aſſe-
rebat ſe, & ſuos prædeceſſores fuiſſe in quaſi poſſeſ
ſione exigendi certas Decimas. Et diuerſis ratio-
nibus mouebātur; aliqui, quia dicta confeſſio non
videtur vſquequaque clara; aliqui, quia Petrus ſuc
ceſſit in Caſtro, & conſequenter in perceptione
decimarum, aliqui quia ſententia apprehenſionis
non videtur conformis confeſſioni procuratoris in
dicto Inſtrumento, vt dixerunt Domini in vna Ti-
raſonen. decimarum de Vierla coram eodem Ora-
dino, 13. Martij, 1564. Sic etiam non diceretur
65 † probata intruſio per Inſtrumentum poſſeſſionis
captæ lite pendente extractum ab Exemplo, non
autem ab Originali, & per compulſorem recuſa-
tum, vt præſupponebatur in facto, in vna Cremo-
nenſ. Præpoſituræ, coram eodem Oradino, in qua
18. Februarij, 1555. fuit reſolutum, non conſtare
de intruſione. Quibus cōcordat id, quod fuit etiam
dictum in alia Senenſ. attentatorum coram Quiro
66 ga, 15. Nouembris, 1557. † quod cum poſt Rota-
lem inhibitionem prætenderetur in partibus atten
tatum, & ad probationem attentatorum produce-
retur quædam ſcriptura extracta per alium Nota-
rium, quam qui fuerit de illa rogatus, & ſic minus
67 ſolenniter, † talis ſcriptura non erat in forma pro
banti. Eodem modo ad effectum verificandi in-
68 truſionem, non † diceretur probari poſſeſſio ex
depoſitionibus teſtium examinatorū inter fiſcum,
& eum, qui paſſus eſt intruſionem, non citato illo,
qui prætenditur intruſus, vt dixerunt Domini in
vna Tudertina Bonorum coram eodem Oradino,
69 21. Maij, 1561. † niſi tamen is, qui prætenditur in-
truſus, haberet cauſam à fiſco. Pari modo dicen-
70 dum videtur, † quod intruſio non probetur per
71 verba enunciatiua poſſeſſionis, † & minus per con
feſſionem poſſeſſionis reſultantem ex productione
alicuius Inſtrumenti, (in quo talis mentio poſſeſ-
ſionis, etiam per principalem facta contineretur)
per procuratorem generalem, & minus legitimam
perſonam in iudicio facta, vt colligitur ex his, quæ
fuerunt dicta in vna Meſſanen. Baroniæ, coram
eodem Oradino, 5. Nouembris, 1565. in qua fuit
tentum, quod Inſtrumentum Inueſtituræ Caſtri ſu
per cuius Baronia lis pendebat, in quo enunciati-
uè dicebatur. quod is, qui petebat Inueſtituram e-
rat in poſſeſſione dicti Caſtri, non probat intruſio-
nem, ſecundum ea, quæ latè deducebantur per in-
formantes (ad quæ Domini ſe referebant) in in-
formantibus autem eleganter dicebatur, quod li-
cèt ex aduerſo prætenderetur, quod ex dicti Inſtru
menti tenore, & inſuper ex illius productione re-
ſultaret confeſſio poſſeſſionis, & conſequenter ple-
na probatio intruſionis, ad tradita per Aymonem,
conſilio 201. numero quinto, & ſequent. libro pri-
mo, replicabatur tamen, quod illa verba enunciati-
ua poſſeſſionis (ex quo ſunt prolata ad alium fi-
nem, & non agebatur tunc de viribus Inueſtituræ,
ad quam illa qualitas poſſeſſionis eſſet neceſſaria)
non poſſunt probare intruſionem ad not. in capit.
illud, præſertim per Felin. in ſecundo not. de præ-
ſumpt. Dec. conſilio 310. colum. fin. nume. quinto,
Ruin. conſilio 157. num. 25. lib. primo. Addebatur
præterea per informantes, pro illa parte, quod pro-
ductio Inſtrumēti de qua ſupra, fuerat facta a pro-
curatore Generali, qui non potuit in hoc Domino
præiudicare.

Cæterum, cum hactenus attentata probari di-
xerimus, ſi per actorem illa duo fuerint probata,
de quibus ſupra hoc eodem cap. in princip. num. 7.
videlicèt exiſtentia illius rei, & illius facti, per
quod cauſantur attentata, Item & ipſa attentatio,
antequam ad ſecundam inſpectionem trāſitum fa-
ciamus, neceſſario videndum eſt, an ſi prætermiſſa
probatione ſingulorum dictorum duorum requi-
ſitorum, Actor agens ad reuocationem attentato-
72 rum, velit compendioſius illa probare † ex confeſ
ſione, ſaltem tacita ipſius attentantis, quia alicubi
in iudicio faſſus fuerit attentata, & ſe attentaſſe,
an hoc caſu per huiuſmodi confeſſionem dicantur
ſufficienter probata attentata (etiam ſi re vera illa
non extarent) ita vt confitens non poſſit illa am-
plius negare. Exemplum, ſi quis conuentus in iu-
dicio ſub prætextu, quod lite, vel appellatione pen
dente aliquid in præiudicium collitigantis atten-
tando innouauerit, fuerit ſuper eis condemnatus
ad purganda attentata, & propterea dederit man-
73 datum ad cædentem illis, † & eius vigore fuerit
etiam facta ceſſio apud acta, & inde ad aliquod
tempus is, qui ceſſerat comperiat, quod re vera
nulla aderant attentata, & ex capite notoriæ iniu-
ſtitiæ velit reuocari ſententiam aliàs contra eum
latam, & quæ tranſitum iam fecerat in rem iudica-
tam, econtra verò ille, qui ſententiam obtinuerat
alleget, quod attentata dicuntur ſufficienter pro-
bata ex confeſſione, quæ reſultat ex dicto manda-
to ad cædendum attentatis, & ex ceſſione ſubſecu-
ta, an per hoc dicantur ſufficienter, & concluden-
ter probata attentata? Et quāuis dici ſoleat, quod
nulla eſt maior probatio, quam proprij oris confeſ
ſio, l. 1. de confeſ. cum ſimil. & res iudicata pro ve-
ritate habeatur, capitul. res iudicata, de regul. iur.
in ſexto. Domini tamen eueniente caſu in vna Ari-
minen. Bonorum coram Grato, 13. Maij, 1569. te-
nuerunt pro non attentatis, & ad illud de confeſ-
ſione dixerunt, quod procurator cædendo, non po-
tuit Domino præiudicare: immò nec ipſemet Do-
74 minus ſibi præiudicaſſet, quia † ceſſio, & manda-
tum intelliguntur, prout ſæpè fieri ſolet, vt cædant
quatenus attentata adſint; Quæ Concluſio vltra
conſiderata ibi per Dominos, poteſt etiam ex eo
ſuaderi, quia cum re vera nulla adeſſent attentata,
(cum illa conſiſtant in facto) per confeſſionem ta
lem non potuerunt deduci in eſſe, quia propter no-
ſtrum negare, vel affirmare, rei veritas non immu-
tatur, l. aſſumptio, ff. ad municip. & de incol. Item
ex eo quod in proprijs terminis attentatorum vi-
demus, quod etiam confeſſio partis non probat, &
non attenditur, cum enim ad hoc, vt appellatio ope
retur effectum attentatorum, debeat probari ap-
pellatum fuiſſe, & inſuper intra decem dies ap-
pellatum fore, ſi appellans probaret appellationem
ex confeſſione appellari, non ſufficeret ad effectum
reuocationis attentatorum. Rota, deciſ. 30. aliàs,
190. quoad reuocationem, de appella. in nou. cum
alijs latius adductis ſupra cap. 12. de attent. appell.
pend. in 15. limit. princip. num. 112. in octaua Am-
pliat. * Quinimò, etiam ſi concederetur quod at-
tentata aliquo reſpectu reſpicerent ius, non tamen
75 per hoc illa † confeſſio præiudicaret, quia in his
confeſſio non poteſt immutare iuris diſpoſitionem
& ideò, ſi quis confitetur ſe vſurarium, vel furtum
feciſſe, non per hoc dicitur probata vſura, vel fur-
tum: vt per multa poſt alios deducit Aymo, conſil.
76 29. nu. 2. verſ. ſed vltra reſpōſiones; Sic nec † con-
feſſio Notarij quod Inſtrumentum ab eo confe-
ctum ſit falſum, attenditur, vt poſt alios Rol. conſ.
58. num. 11. lib. 2. Cephal. conſ. 133. num. 12. lib. 2.]
Nec aliquid mouet id quod dicebatur, quod res iu-

dicata pro veritate habetur, quia deficientibus at-
tentatis,ſententia remanet notoriè iniuſta, & pro-
pterea nunquam tranſit in rem iudicatam ad not.
in c.inter Monaſterium, de re iudic. Illud autem,
quod dicebant Domini, ceſſionem cenſeri factam
quatenus attentata extarent, poteſt in ſimili com-
77 probari † quod ſi procurator decreto aliquo ſeque
ſtro, quod de iure non erat apponendum, conſen-
tiat ſuper nominatione ſequeſtratorum, talis con-
ſenſus non validat ſequeſtrum, vt illud reuocari
non debeat, quia cenſetur præſtitus quatenus eſſet
locus ſequeſtro, vt dixerunt Domini in vna Pampi
lonen. Hoſpitalariæ, coram Grato, 26. Ianuarij,
1565. Sic & aliàs in vna Leodien.attentatorum co
78 ram Aldobrandino,20.Decembris,1566.† in qua,
poſtquam quidam pauperes, & mulieres condem-
natæ fuerant ad purganda attentata cum refectio-
ne fructuum, & expenſarum, & pro dicta reſtitu-
tione ſe obligauerant in forma Cameræ, obtinue-
runt Commiſſionem, quod conſtito de pauperta-
te, fructus, & expenſæ reſeruarentur in fine litis,
& licèt contra eas diceretur, quod non poterant
dicto Reſcripto iuuari,attento, quod iam pro reſti
tutione præſtiterant dictam obligationem, in con-
79 trarium tamen allegabatur, quod dicta † obliga-
tio cenſebatur facta, ſi, & quatenus de iure tūc ex-
penſæ eſſent ſoluendæ,& non eſſent reſeruandæ in
fine litis, prout videtur etiam iuri conſonum, ad
not.in c.olim,el ſecūdo,& ibi not.Abbas, de reſtit.
80 ſpol. † exemplo eius,qui promiſit facere tharam,
cuius etiam promiſſio intelligitur quatenus de iu-
re thara veniat facienda, ſecundum Afflict. deciſ.
399.Fuit latum, num.13. & quod tradit Bald.in l.
81 fi.C.ad leg.Falcid.† de hærede promittente ſolue-
re omnia legata: vt intelligatur ſaluo legis Falci-
82 diæ beneficio: Sicut etiam promiſſio † de tota Do
te reſtituenda,intelligitur in caſu, in quo tota Dos
eſſet reſtituenda, ſecundum Bald.in l. Neratius, ff.
de relig.& ſumpt.funer.vt refert etiam Afflict. vbi
ſupra. * Similiter,qui promittit intereſſe commit-
tendum,intelligitur promittere eo caſu,quo de iu-
re veniat aliquod intereſſe puta ratione moræ, cul-
83 pæ, vel euictionis, non † enim videtur ſine cauſa
ſe obligare,l.2.§.vt circa, ff.de doli except.vnde in
pactis obligatorijs ſemper intelligitur cauſa ſubſi-
ſtēte,vt tradit formaliter Bal. in l.ſi traditio, nu.5.
84 in fine, C.de actio.empt.Pari modo, † promiſſio
de ſoluendis taxis,facta per Communitatem,intel-
ligitur ſi de Iure taxæ veniant ſoluendæ. Ceſal.cōſ.
217.nu.5.& per totam,lib.2.] Ex quibus omnibus
ſufficienter apparet,quid ſit probandum pro parte
Actoris in iudicio attentatorum, quæ erat prima
inſpectio ſecundum ordinem ſupra poſitum.

Secūda inſpectio quō ſcilicet fiāt in cauſa attentatorū faciendæ probationes.

85 CIRCA ſecundum Inſpectionem † quæ eſt,
quomodo ſit in hoc iudicio facienda probatio, di-
cendum eſt,quod cum attentata ſint in multis pri-
uilegiata, vt apparet ex his,quæ dicemus infra cap.
30.de priuileg. attent. in hoc quoque, quod reſpi-
cit probationem, non videntur priuilegio deſtitu-
86 ta † quinimo attentatori via dicitur lenior, etiam
in probando,vt poſt Innoc.in c.dilecti, de maior &
obed.& Io.Monachum in c.cupientes, de elect. in
6.tradit Rot.deciſ.62.aliàs 446. Si lata, ad med.de
87 appellat.in nou. † & in materia attentatorum va-
88 let teſtium receptio,etiam non abfuturorum, † ēt
ſuper articulis expreſsè nō admiſſis. Rot.deciſ.10.
alias 105. Valet teſtiū receptio, de teſtibus,in nou.
89 & Mil.i verbo teſtiū receptio,verſ.17.fol.377.†&
propterea in probāda intruſione facta lite penden
te, non requiritur ita exacta probatio, vt inquit
Ægid. deciſ.710. In caſu, quinimmò poſſet etiam
90 probabiliter dici,† quod ſic ſit in ſpolio,præſertim
antiquo,ſufficit probatio de auditu,non ſolum Par
tis,verum etiam alieno, vt dixit Mil.in verbo,pro-
91 batio de auditu, fol.318. Et in eo † ſimiliter ſuffi-
cit præſumptiua probatio ad probandum primum
extremum,vt fuit dictū in vna Albanen. parochia-
lis de Sulmo, coram Proſpero, ſub die 9. Decem-
bris 1547. vt eſt in Recollect. Put. deciſ.prima,in-
cipien. Præſumptiua, ſub Rubrica de reſtitut. ſpo-
92 liat. † Ita etiam, & multo magis id poſſet admitti
in attentatis, quæ ſunt fauorabiliora ſpolio, vt de-
duximus in dicto cap.30.num.6.licèt hoc de audi-
tu videatur reddi dubium ex his quæ dicemus pro
93 ximè,num.104. † Quamuis autem lenior, & non
ita exacta probatio in attentatis requiratur, vt di-
ctum eſt, illa tamen debet eſſe concludens, vt di-
xerunt Domini in vna Maioricen. de Iucha, co-
ram Dom. meo Oradino, de menſe Decembris,
1562. in qua, cum ad probandam poſſeſſionem at-
94 tentatam produceretur † inſtrumentū captæ poſ-
ſeſſionis rogatum ab vno, & publicatum, ac ſub-
ſcriptum ab alio Notario, Domini renuerunt per
dictum Inſtrumentum captæ poſſeſſionis non pro-
bari concludenter attentatum, ſicut nec intruſio-
nem eo modo probari diximus ſupra,num.66. Pro
qua reſolutione optimè facit text. in cap. primo,
ibi,per idoneas perſonas veritate comperta, extrà,
de appellatio. quem text. videtur in hunc ſenſum
etiam ponderaſſe Afflict. deciſ.351. Bis fuit, nu.9.
95 Et dixerūt aliàs Domini, quod † intruſio lite pen-
dente debet concludenter probari, vt eſt in Recol
lect.Cotiæ, deciſ.7. Et propterea ſi ad probandum
litis pendentiam, & attentata, producatur dunta-
96 xat † Inſtrumētum ſententiæ, in qua narratur lis,
& litis initium, Domini aliàs in vna Bracharenſ.
Sancti Petri, de menſe Aprilis, 1558. coram Dom.
meo Oradino, non habuerunt dictum Inſtrumen-
tum ſententiæ pro ſufficienti attentatorum proba-
tione,cum ſententia illa eſſet ſine Actis, & non eſ-
ſet aliàs plenè in forma probanti. Sic etiam in vna
Meſſanen. illegitimitatis, & Baroniæ, coram Aco-
97 rambono,6.Martij,1556.fuit tentum,† quod non
conſtaret de litis pendentia, quia ſcripturæ, quæ
producebantur, non erant in forma probanti; Di-
98 ceretur tamen † conclūdēs probatio litis penden-
tiæ coram Delegato, non obſtante, quod de origi-
nali Commiſſione, & eius præſentatione nullate-
nus conſtaret, niſi ex eo,quia illa reperiretur inſer-
ta in Citatione ad partes decreta,& executa,ac per
Auditorem, ac Notarium ſubſcripta, ac ſolito ſi-
gillo ſignata, atque etiam, quia in libris Regentis,
ac etiam Notariorum appareret de illius diſtribu-
tione, & etiam, quia cum his concurreret aliquod
aliud adminiculum, puta vnius teſtis ſuper illius
amiſſione, quia his concurrentibus, non obſtante
deciſ. Ægid.323. Litera Auditoris,quę allegabatur
in contrarium, fuit per Dominos reſolutum, pro-
bari veram litis pendentiam in vna Caſalen. Ca-
nonicatus,& præbendæ, coram Acorambono, 29.
99 Aprilis 1556. Pro qua facit, † quod nec etiam ſpo
lium probaretur per Inſtrumentum, in quo Nota-
rius narraret ſe fuiſſe præſentem in partibus quan
do ille,qui dicebatur ſpoliaſſe,petijt, & obtinuit à
Curia Regia auferri fructus à ſpoliato,& dari ſibi,
vt eſt in Recollect. Achill.deciſ.154. Noluerūt Do
mini,ſub Rubrica de fide inſtrumen. vbi aſſignatur
100 etiam ratio † quia Notarius non debuit rogari
niſi de his, quæ ipſe faciebat, vel partes eum roga-
101 bant,pręſertim † quia ſolet dici,quod per Inſtru
menta non probatur delictum, * Licèt ſecùs ſit in
102 † ſpolio, quod per Inſtrumentū probatur; vt eſt
deciſ.

Digitized by Google

deciſ.Put.10. in vna Calaguritana, lib. ſecundo.]
Quæ rationes cum militent etiam in attẽtatis, po-
teſt dici, quod etiam in attentatorum cauſa, huiuſ-
modi per Inſtrumentum probationes, non conclu-
derent, cum & attentare ſonet in malam partem,
& certo modo videatur ſpecies delicti, Ægid. De-
ciſ.18.incip. Oneratio. Et propterea aliàs Domini
in vna Calaguritana ſancti Ilifonſi, coram Sarmien
to, 16. Februarij 1562. in qua dubitabatur, an con-
ſtaret de attentatis, ex eo, quia lite pendente in Cu
ria inter Rectorẽ, & Beneficiatos ex vna, & Ioan-
nem ex altera, Vnus teſtis deponebat, quod audi-
uit ab vno ex Cappellanis dictarum Rectoris, &
Beneficiatorum, quod ibant ad Cappellam, de qua
agebatur, & poſtea audiuit, quod dicti Cappellani
fregerãt oſtium dictæ cappellæ, & quod ipſe teſtis
inde ad paucos dies vidit oſtium fractum, & quod
alius teſtis deponit de publica voce, & fama ſuper
dicta fractione, Domini tenuerunt pro non atten-
tatis, & formaliter dixerunt, quod cum attentare
ſit delictũ, Rota, deciſ.7. Vt lite pend. in nou. Feli.
in c.1.col.7. Vt lite pend. ideo requiruntur proba-
tiones claræ, quæ ibi ceſſabant, nam non conſtat de
mandato Rectoris, & Beneficiatorum: Non obſtat
publica vox, & fama, quia facit ſemiplenam proba
tionẽ; Nec poteſt coniũgi primus teſtis: quia dum
loquitur de viſu, probat factum, ſed non quis fece
rit. Præterea, teſtes ſunt ſingulares de auditu, &
probant de cappellanis, non de beneficiatis, vnde
103 ex dicta deciſ. vtiliter colligitur, † quod attenta-
104 torũ probatio debet eſſe clara, nec ſufficerẽt † te-
ſtes de auditu, niſi eſſemus in antiquis, vt ſuprà di-
ctum eſt. Illud autem hoc loco prætermittendum
105 non eſt, † quod ſi huiuſmodi reuocatio lite pen-
dente attentatorum, fit per officium Iudicis, opor-
tet, quod præcedat diligens cauſæ cognitio, vt poſt
Speculat. in §.pen. verſ. ſed quæro, de appell. ponit
expreſsè Rota deciſ.2. aliàs 14. in final. verb. de re-
106 ſtitut. ſpoliat. in nou. Et quod † præterea ſi fuerit
ſpecialiter, & expreſsè intentatum ſpolium atten-
tatum, quãuis illa qualitas attentati non fuerit con
cludenter probata, ſi tamẽ Iudex in ſpolio pronun-
ciauerit, ſententia ſuſtinet ſi in commiſſione adſit
Clauſulam, Quam, & quas, vt fuit aliàs dictum in
vna Roma. ſpolij coram Veſtano, 4. Iunij 1554. Et
107 inſuper, quod † paſſus attentata, qui obtinuit ſen
tentias ſuper illorum reuocatione, quæ tranſiuerũt
in rem iudicatam, petat poſt Concluſionem in cau
ſa, & rem iudicatam, admitti ad probandum ſtatũ,
in quo erat tempore, quo contra eum fuit attenta-
tum, & ad quem iuxta ſententias eſt facienda reſti-
108 tutio, vtique eſt admittendus, † & inſuper, quod
magis eſt, ſi ille qui attentauit petat ſe admitti ad
probandum, quod ſtatus (ad quem paſſus attẽtata
petit ſe reſtitui) erat etiam ipſe attentatus, ſimili-
ter etiam ipſe eſt admittendus ad id probandũ, vt
fuit votatum in vna Bracharen. monaſterij coram
Iunio, 5. Iulij, 1557. Illud etiam in hac ſecũda inſpe
109 ctione repetendum videtur, † quod attẽtata non
dicerentur probari ex eo ſolo, quod quis condem-
natus ad illa purganda, illis in actis ceſſerit, quia li-
cèt ex huiuſmodi ceſſione reſultet quædam tacita
attentatorũ confeſſio, illa tamen non probaret con
cludenter attentata, niſi verè in facto extarent at-
110 tentata, † præſertim, ſi talis tacita confeſſio fuiſ-
ſet facta à procuratore, vel tutore, non autem ab ip
111 ſo principali, † Nec etiam ex ſentẽntia per quam
condemnatur ad illa reuocanda, etiam ſi tranſiue-
112 rit † in rem iudicatam, ſi illa tanquã notoriè iniu
ſta reuocaretur in dubium, vt fuit dictum in vna
Ariminen. bonorum, coram Grato, 17. Decembris,

1568. attento, quod illa ceſſio cenſetur facta, prout
ſæpè fieri ſolet, vt cedatur, ſi extant attentata, quæ
reſolutio videtur admodum notabilis, ex quo aliàs
confeſſio, & res iudicata plurimum ſoleant in ma-
teria probationis attendi.
113 Circa tertiam Inſpectionem, † videlicèt, vbi
ſint faciendæ probationes in cauſa attentatorum?
breuiter dicendum eſt, (vt etiam conſiderat Veſtr.
vbi ſuprà num.2.) quod ad hoc, vt loco fauorum,
quos Actori in reuocatione attentatorum iura tri-
buunt, in aliquo etiam ipſi Reo compenſentur,
114 † Actos teneatur probationes ſuper attentatis fa
cere in Curia, & eo loco, in quo cauſa attẽtatorum
cognoſcitur, nec datur ſibi facultas extrà dicta lo-
ca per viam remiſſoriæ ad partes attentata proban
di, vt eſt deciſ. Rotę 10. aliàs, 89. Nota quod vbi, de
appellationibus, in antiq. & deciſ.7. aliàs, 220. No-
ta quod ſeruat audiẽtia, & deciſ.35. aliàs 775. Item
eſt ſciendum, de probat. in antiq. & deciſ.4. aliàs
57. Attentata, in fi. Vt lite pend. in nou. quod etiam
poſuit Veſtr. non ſolum vbi ſuprà, nu.20. ſed etiam
in eadem praxi Rom. Cur. lib.6. cap. vltimo, num.
ſecundo, & Hercul. Seuerol. in tract. de remiſſio.
cap.11. in princ. poſt Caſſad. deciſ.4. de dilatio. in
princ. & alia ſuprà allegata; & ita etiam fuit ten-
tum in vna Calaguritana, ſiue Bononien. loci colle-
gialis, coram Robuſterio, 11. Aprilis, 1567. & iſta
in propoſito poteſt eſſe

Tertia inſpectio, vbi ſint faciendæ probationes in cauſa attẽtatorum, & concluditur, qđ regulariter in curia ſunt faciendæ, & in loco vbi fuit attẽtatum, & non dari literas Remiſſoriales, Quod ſex modis Limitatur, & tribus Declaratur.

Regula, (quam generaliter concipimus, vt reſpi
ciat tam Actorem, quam Reum, propter ea, quæ
dicturi ſumus infra in limitationibus, & declara-
115 tionibus) † quod in cauſa attentatorum non da-
tur Remiſſoria, per omnes ſupra allegatas deciſio-
116 nes, quæ probatur etiã in ſimili, quia † nec etiam
pro Simonia Domini dant Remiſſoriam, vt dixe-
runt in vna Mediolanen. Præpoſituræ coram Chiſ
ſanen. 11. Ianuarij, 1555.
117 Ampliatur dicta Regula, vt procedat, † etiam
ſi per teſtes conſtaret de fumo attentatorũ, vt ſen-
ſerunt Domini in vna Oxomen. Archipresbytera-
tus, coram A. Auguſtiño, ſub die 19. Decembris,
1545. & 26. Martij, 1546. vt eſt deciſ. in Recollect.
eiuſdem, 4. incip. Fuit dubitatum.
Limitatur eadem Regula
118 Primò, (& hæc reſpicit ipſum Reum,) † vt non
procedat, quotieſcunque Reus peteret Remiſſo-
riam ad excuſanda attẽtata, quia hoc caſu ſibi con-
ceditur, vt dicit Caſſad. dicta deciſ.4. num.2. de di-
lat. Veſtr. vbi ſuprà, in praxi Rom. Cur. dicto lib. 6.
cap. vltimo, num.2. & iterum lib.8. cap.4. num.20.
quibus adde Seuerol. dicto cap.11. verſ. & quod di
ximus, & in Recollect. Simonett. deciſ.48. Licèt in
attentatis, ſub Rubrica, de attent. Quam limitatio-
nem Amplia & notabiliter vno modo, vt proce-
119 dat, † etiã ſi Reus vellet examinare ad repulſam
teſtium per Actorem examinatorũ, vt dixit Veſtr.
d.c.4. num.21. poſt Afflict. deciſ.351. Bis fuit, in vl-
120 timo caſu, in fi. vbi refert, † quod Conſilium Nea
politanum conſuluit Rotam Romanã ſuper hoc;
& quamuis Afflic. ibi non loquatur de Remiſſoria
concedenda in cauſa attentatorum ad repulſam te
ſtium, vt loquitur Veſtr. ſed tantum an eſſet conce
dendus terminus ad dictam repulſam; Hæc tamen
ampliatio teneri poteſt cum Veſtrio, vt etiam quo
ad repulſam poſſit cõcedi Remiſſoria ipſi Reo, ex
quo repulſa tendit ad excuſanda attentata, quo ca-
ſu diximus Reo Remiſſoriã dandã eſſe, qua reten-
ta, illa limitanda vr̃, niſi appareret de manifeſta ca-
lũnia Rei petentis hanc Remiſſoriã, ex eo, quia no
toriè cõſtaret de ipſis attentatis, tunc .n. eſſet dene
gãda, vt fuit denegata per cõſiliũ Neap. in d. deciſ.

Afflict. 351. In primo caſu; pro qua faciunt, quę po
nit Caſſad. deciſ. 4. in fine, iunctis duabus præce-
dentibus deciſionibus, dum vult, quod ſicut in ſpo
lio, ita & in attentatis etiam ad ea excuſanda, da-
tur, vel non datur Remiſſoria, prout Iudices ex ijs,
quæ fuerint coram eis (licèt non plenè deducta, in
animo ſuo deſuper coniecerint, ſecundum ea quæ
proximè dicemus in ſequenti ſublimitatione. Su-
121 blimitatur igitur hæc prima limitatio, † vt non
procedat, quando attentata eſſent per Actorē iam
probata, quia tunc ſi Reus ad illa excuſanda pete-
ret Remiſſoriam, eſſet ſibi deneganda, vt expreſsè
declarat Simonetta, in dicta deciſ. 48. & not. Veſtr.
dicto cap. vlt. nu. 2. vbi hanc ſublimitationem am-
pliat, vt procedat, non ſolum quando attentata eſ-
122 ſent iam probata, † verum etiam ſi eſſent incon
tinenti probanda, ea ratione (& benè) quia potius
eſt admittenda probatio Actoris, quæ eſt in prom-
ptu, quam Rei petentis Remiſſoriam, cuius proba
tio eſt remota, & pro hac ſublimitatione facit, qđ
123 in ſimili dicitur, † quod nec ſpoliatori datur Re-
miſſoria quando ſpolium eſt iam probatum, vt eſt
in Recollect. Simonett. deciſ. 18. incip. in ſpolio. a-
liàs 13. incipien. Dilatio in ſpolio.

Secundò, videtur poſſe limitari Regula prædi-
124 cta, † vt non procedat in his, quæ appellatione
pendente mediante violatione ſequeſtri fuiſſent at
tentata, quia aliàs pro huiuſmodi violatione pro-
banda fuit conceſſa Remiſſoria, vt dicit Caſſad. de
ciſ. 5. Dubitatum fuit, in final. verb. de ſequeſtr. poſ
ſeſſ. & fruct. & quamuis Caſſad. ibi illius dicti nul-
lam rationem aſſignet, quia tamen non eſt ambi-
gendum quin Patres optima aliqua ratione moti
fuerint, poteſt dici (vt ex diſcurſu illius deciſ. colli-
gitur) quod ideo ibi data fuerit Remiſſoria, quia
agebatur de probatione violationis ſequeſtri per
125 ipſum appellantem attentatæ, † quod ex eo vi-
detur, cæteris præſertim per Reum attentatis ma-
gis odioſum, quia conuenit, quod ipſe appellās de-
beat ſe abſtinere ab huiuſmodi innouatione, ne at-
tentādo videatur quodammodo impugnare ſuam
appellationem, & quod attentata per ipſum appel
lantem cenſeantur grauiora, & magis punienda, ſa-
126 tis demonſtratur ex qualitate pœnæ, cum † ex
maioritate pęnæ arguatur etiam maioritas odij, &
delicti. Dec. conſil. 65. Et pro tenui, pro princip. vbi
alleg. Hinc aliàs iura dicunt, quod ſi appellans ap-
127 pellatione pendēte aduerſarium ſpoliauerit, † in
pęnam cēſetur ſuæ appellationi ſecundum aliquos
perpetuò renūciaſſe, & inſuper ſecundum alios pri-
128 natur remedio appellationis † etiam in diuerſa
cauſa, vt poſt Hoſtien. Anton. & alios, tradit Franc.
in cap. an ſit, de appell. de quo aliquid etiam latius
dicemus infra, cap. 31. de pęna attentantis, in deci-
materia, & 14. pęna, nu. 235. & 251. & ſeqq. Quod
129 ex eo etiam demonſtratur, quia † attentata per
ipſum appellantem reuocantur etiam in caſu, in
quo aliàs non reuocarentur, Exemplū, quando fru-
ſtratoriè, & friuolè fuerit appellatum, regulariter
attentata hac appellatione pendente non reuocan-
tur, vt latius deduximus ſupra in 2. parte cap. 12.
de attent. appell. pend. in 6. limit. princip. nu. 10. &
tamen ſi eo caſu ipſe appellans aliquid attentaue-
rit, illud reuocatur, & quoad appellantem attentan
tem fallit Regula prædicta, vt diximus in ſuprà al-
leg. loco, in 5. ſublimitatione ibi poſita, nu. 48. Vnde
ſi ratio quare ibi ad probandam violationem ſeque
ſtri eſſet iſta, quia ſumus in attentatis per ipſum ap
pellantem ſua appellatione pendente, poſſet pro-
babiliter, & magis vniuerſaliter cōcipi hæc ſecunda
130 limitatio, † vt Remiſſoria detur agenti ad reuo-
cationem attentatorum. quando eſſemus in atten-
tatis per ipſum appellantem, & ratio limitationis
ſit, maius odium, quo iura videntur proſequi hæc,
præ cæteris attentatis.

Tertiò, videtur poſſe limitari ex intentione Me-
noch. de recuperanda poſſeſſ. Remed. 15. nu. 346.
& 348. q. 25. iunctis his, quæ ponit idem in 17. Re-
131 med. q. 15. nu. 46. vt non procedat † quādo teſtes
ipſi eſſent in remotiſſimis regionibus, ita vt non ni
ſi cum maximo diſpendio ad locum Iudicij addu-
132 ci poſſent, † vel aliquo iuſto impedimento detine
rentur, puta ſi aliquo graui morbo laborarent, quo
minus ad Iudicem accedere valerent, tunc enim eſ
ſe concedendam remiſſiouem concludit poſt Feli.
in c. cū cauſam, nu. 27. & 31. de teſtib. Pet. de Benin
tend. qui alios allegat deciſ. 74. Veriebatur, num. 4.
& Caſſad. deciſ. 4. de dilation. qui licèt id diſputet,
& abſolutè non firmet, & alij ſupra allegati, non lo
quantur ſpecificè in cauſa attentatorum, ſed vniuer
ſaliter, quando teſtes non poſſunt euocari, hæc ta-
mē eius limitatio ſatis videtur probabilis, & ad ma
teriam noſtram extendenda, cum hoc caſu nulla vi
deatur conſiderari culpa, aut fraus petentis Remiſ
133 ſoriam † quod tanto magis dicendum eſſet, ſi pe
tens aliquem fumum ſuper attentatis dediſſet.

Quarto, ex intentione eiuſdem Menoch. ibi, nu-
134 me. 334. † quando ex denegatione huiuſmodi di
lationis, petēti irreparabile damnum ſequi poſſet,
vt poſt multos quos ibi allegat, tenet idē Menoch.
135 ibi; Quam limit. ego admitterem, dummodò † de
hoc irreparabili damno aliquid Iudici conſtaret.
136 Quintò, limitari poteſt, † vt etiam ad proban-
da Attentata Remiſſoria concedatur, quando om
ninò conſtat in petente calumniam abeſſe, vt poſt
Caſſad. deciſ. 5. de ſeq. poſſ. & fruct. tradit Seuerol.
in dicto tractatu, de Remiſſ. cap. 11. in fin. & ſecun-
dum hanc limitationem videtur neceſſariò intelli-
gendum id, quod ſimpliciter tentum fuiſſe in vna
Vercellen. parochialis, coram Capizucho, 15. Fe-
bruarij 1555. refert Caputaquē in Recollect. ſuis,
parte 1. deciſ. 136. incip. De attentatis, dum ſimpli-
citer dicit, quod ad ea probanda datur Remiſſoria,
137 licèt de titulo non conſtet, † vt ſcilicet, tunc de-
tur, quando omninò calumnia ceſſat, alioquin di-
cta deciſ. vix ſuſtineri poſſet, & repugnaret omni-
bus quæ ſuprà ſunt firmata.

Sextò limita, quod licèt regulariter ad proban-
138 da attentata Remiſſoria denegetur, † concedere
tur tamen ad illa liquidanda, vt fuit aliàs data per
Illuſtriſſimum Cardinalem Puteum, tunc Audi-
torem, in vna Tiraſonen. attentatorum, vt patet
ex his, quæ in eadem cauſa fuerunt deducta coram
Reumano, 11. Ianuarij 1555. & dandā eſſe, ſi tendit
ad liquidationem attentatorū inclinauerunt etiam
Domini in vna Senogallien attentatorum coram
Cotta, 22. Maij. 1565. ſed quia dubitabatur ibi,
quod illa non eſſet releuans, fuit dictum, quod da-
retur ſine retardatione negocij principalis, ſi ad-
uerſarius cauiſſet de ſoluendo id, quod fuiſſet liqui
datum.

Declarari eadem Regula poteſt

Primò, vt Regula, & Concluſio ſupra poſita, qđ
in attentatis, & ad ea probanda non detur Remiſ-
139 ſoria, † procedat de ſtilo Dominorum, vt verè lo
quuntur ferè omnes deciſ. ſuprà in princ. Regulæ
allegatæ, ſecùs autem de iure, per ea, quæ ponit
Caſſad. dicta deciſ. quarta, In attentatis, num. 2. &
140 ſeq. de dilat. præſertim, † quia probandi facultas
non eſt coarctanda, ſed amplianda * c. quoniam fre
quenter, vt lite non conteſtat. Rota deciſ. 2. in prin
cipio, de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. in nou.] & quia
aliàs

Digitized by Google

141 aliàs † ad probandum ſpolium datur quandoque Remiſſoria, vt ibi per eum latius.

142 Secundò poteſt declarari, † quod licèt non detur Remiſſoria cum rotulo in forma, tamen ſolent quandoque Iudices aſſumere hoc tẽperamentum, quod ad partes deſtinetur Notarius ad recipiendũ probationes ſuper attentatis, prout ego factũ aliàs vidi ab Auditore Cameræ de anno 1556. in vna Peruſin. ſubſidiorum inter R.P.D. Priorem Vrbis ex vna, & Magnificam ciuitatem Peruſiæ (pro qua ego interueniebam partibus ex altera.

143 Tertiò † declara, quod ad probanda attẽtata per viam indirectam quandoque datur Remiſſoria, puta, ſi tu ad excuſanda attentata alleges te feciſſe in continuationem tuæ antiquæ poſſeſſionis, ego verò ad excludendum pretenſam continuationem, velim probare, quod tempore litis motæ ego eram in poſſeſſione, & conſequenter cum duo eandẽ rem, eodem tempore, in ſolidum poſſidere non poſſint, tu non poteras poſſidere, ſi mihi concederetur Remiſſoria, vtique per viam indirectam diceretur dari, ad probanda attentata, nã ſtatim atque ego probauero meam poſſeſſionem de illo tempore, ceſſat tunc prætenſa continuatio, & actus remanent ſubiecti vitio attentatorum: hoc autem caſu remiſſionem non eſſe denegandam, ſed facile concedendam, placuit Dominis in vna Hiſpalẽ. Decimarum coram Serafino, 26. Maij, 1567.

144 Quartò, † quod quandoque ad probandum attentata dantur compulſoriales ſpeciales ad partes, vt inclinarunt Domini in alia Aſtoricen. Abbatiæ, coram D. meo Oradino, 18. Ianuarij, 1555. & Cõpulſoriales fuiſſe etiam aliàs decretas, ad docẽdum de intruſione, colligitur ex his, quæ fuerunt diſputata in alia Cremonen. Præpoſituræ, coram eodem Oradino, 4. Februarij, 1555. in qua dubitabatur, an ex proceſſu facto per compulſorem recuſatum, probaretur intruſio.

Cap. XXVII. De Iudice & per quem attentata reuocentur.

SVMMARIVM.

1 *Iudex tenetur ante omnia reuocare attentata.*
Aliàs faceret iniuſtitiam ſi non reuocaret, vt numero 2.
3 *Iudex, & ſuperior ad quem eſt appellatum, in tantum tenetur reuocare grauamen, quod aliter faciendo, diceretur inferre iniuſtitiam.*
4 *Appellatio à non reuocatione attentati dicitur legitima, ita vt ſi quid ea pendente poſtmodum attentetur, ſit reuocandum.*
5 *Officium Iudicis eſt, illico facere omnia in priſtinum ſtatum reſtitui.*
6 *Reuocatio attentatorum dupliciter fieri poteſt, aut ex officio Iudicis nobili, & eius motu proprio, aut ad partis inſtantiam, ex Iudicis officio mercenario.*
7 *Iudex cuius fuit læſa maieſtas, pro voto in omnibus caſibus, propter contemptum iuris, ſiue legis, in pœnam attentantis, ex ſuo puro & mero officio attentata reuocare poteſt.*
Præſertim in his caſibus, in quibus attentata ad inſtantiam partis reuocari non valent, vt nu. 8.
9 *Nobile, nõ autem mercenarium dicitur eſſe officium, quo Iudex motu proprio attentata reuocat.*
10 *Maieſtas Prætoris contempta, in reuocandis vindicatur.*
11 *Attentata licèt non reuocentur ad inſtantiam illius de cuius non iure conſtat notoriè, ex officio tamen Iudicis reuocari poſſunt.*
12 *Subrogandus licèt attentatorum reuocationem nõ petat, illa tamen ex officio Iudicis reuocantur.*
13 *Attentata quæ ad inſtantiam excrabilis non reuocãtur, ex officio tamen Iudicis reuocantur.*
14 *Iudex attentata ex officio reuocat, quando ad inſtãtiam Partis non reuocarentur, puta.*
Ad inſtantiam eius, qui litem vel appellationem impugnauit.
Vel qui in lite, cuius pendentiã vult allegare, fuiſſet contumax vt num. 15.
Vel qui in cauſa reſtitutionis in integrum ad appellandũ ſuccubuiſſet, vt num 16.
Vel qui fuit ad appellandum reſtitutus, & infra decem dies non appellauit, vt nu 17.
Vel qui ab intimatione Executorialium appellauit, vt num. 18.
Vel qui in termino ſibi ad docendum de attentatis praefixo, nihil releuanter docuit vt nu. 19.
Vel denique, qui tempore debito literas non expediuit, vt num 20.
21 *Iudex (etiam extra caſum attentatorum) poteſt ex officio multa facere, quæ per Partem fieri non poſſunt.*
22 *Excommunicatus licèt non poſſit agere contra iniuriantem, Iudex tamen poteſt iniuriantem punire.*
23 *Exceptio proponere quando quis non poteſt obſtante ſtatuto, puta Bannitus, poteſt tamen Iudex exceptiones ſibi competentes proponere.*
24 *Intruſionem lite pendente factam, ex officio Iudex reuocare non poteſt, ſecundum aliquos, ſed minus verè.*
25 *Citatio Partis requiritur in reuocatione attentatorum.*
Cuius autem Partis citatio requiratur, declaratur, vt num. 26.
27 *Iudex etiam ex officio aliquem actum faciens, poteſt & quandoque debet citare facere Partem, quæ ex illo actu lædi poſſet.*
28 *Iudex per inquiſitionem procedens, tenetur citare offenſum, vel eius conſanguineos ad declarandum, an velint ſuper crimine accuſationem proponere.*
29 *Citatio videtur ſemper requiri, vbi facta eſt mutatio perſonæ, cum qua antea agebatur.*
30 *Citatio ſemper requiritur vbi executio petitur non contra condemnatum, ſed contra eius ſucceſſorem.*
31 *Iudex ex officio an poſſit attentata etiam poſt concluſionem in cauſa reuocare, remiſſiuè.*
32 *Edictum, Ne lite pendente aliquid innouetur, intelligitur, quando quid innouatur, quod ſit in præiudicium partis.*
33 *Iudici videtur impoſita neceſſitas reuocandi attentata, propter verbum, oportet, poſitum in cap. non ſolum, de appell. in 6.*
34 *Attentata per Iudicem, ad quem, ſunt reuocanda.*
Et non per alium iudicem, ſecundum aliquos, numero 35.
36 *Et iſta videtur communis opinio, verior tamen videtur illa de qua, num 39.*
37 *Attentata circa caſum appellationis, in multis alijs caſibus conſiderantur.*
38 *Attentata dicuntur fieri in contemptum Iuriſdictionis Iudicis, qui de cauſa cognoſcit.*
39 *Iudex ille regulariter attentata reuocat, cuius Iuriſdictio contempta, & maieſtas per attentantem fuit læſa, Contra hoc opponitur, & ſoluitur, infra nu 47. & ſeqq.*
40 *Contemptus Iudicis non reuocandis attentatis plus ponderatur quàm ius agentis.*
41 *Lite pendente coram Magno Conſilio Neapolitano, ſi petatur Ianua executio literarum Cambij, proceſſus Ianuæ factus reuocabitur per Magnum Conſilium.*

Iudex

42 *Attentata appellatione pendente regulariter reuocantur per Iudicem ad quem.*

43 *Iudex ad quem, interpoſita appellatione à grauamine non reuocat attentata coram primo Iudice ante interpoſitam appellationem.*

44 *Attentata pendente reſtitutione in integrum ad appellandum per Iudicem cauſa, qui dicitur læſus, ſunt reuocanda.*

45 *Arbiter reuocat ea, quæ pendente Commiſſo ſunt attentata.*

46 *Iudex reſtitutionis in integrum, vel nullitatis, vel remiſſionis, vel qui inhibuit, reuocat attentata pendente reſtitutione, vel nullitate, vel remiſſione, vel poſt inhibitionem.*

47 *Contemptus Iudicis an conſideretur in ijs, quæ recuſatione, vel conſilio ſapientis, vel dilatione pendente, per Iudicem attentantur.*

48 *Iudex à quo, ſi quid attentauerit, poteſt illud reuocare.*

49 *Reuocatio attentatorum poſt Iudicis recuſationem, ſecundum aliquos fiet per arbitros iuris.*

50 *Arbitri iuris, prout ſunt etiam ſtatutarij, dicuntur habere Iuriſdictionem.*

51 *Attentata regulariter reuocantur ab eo Iudice, cuius fuit læſa maieſtas.*

52 *Succeſſor etiam Iudicis, cuius fuit attentando læſa maieſtas attentata reuocat.*

Etiam ſi fuerit à iure tacitè ſubrogatus, vt nu. 56.

53 *Iudex ſucceſſor eodem modo procedit, quo prædeceſſor.*

54 *Læſio maieſtatis Iudicis, quæ in attentatis conſideratur non dicitur facta, nec cohærere perſonæ, ſed dignitati.*

55 *Dignitas nunquam moritur.*

☞ 57 * *Appellatione pendente ad Iudicem incompetentem, & cui appellatus non ſit ſubditus, ſi aliquid attentetur, talis Iudex poteſt de articulo attentatorum cognoſcere, remiſſa cauſa appellationis ad Iudicem ſuum.*

58 *Princeps poteſt motu proprio attentata reuocare, quãuis immediatè ipſius maieſtas non dicatur læſa.*

59 *Attentata pura appellatione pendente ſi ſint notoriè iniuſta, non ſolum Iudex ad quem, ſed & inferior poteſt illa reuocare.*

60 *Notoria iniuſtitia operatur, vt in actus reuocatione alia cauſæ cognitio non requiratur.*

61 *Attentata quando petuntur reuocari non per modum priuilegiatum, ſed per viam querelæ, poteſt adiri etiam alius Iudex, cuius non fuiſſet læſa maieſtas.*

Idem ſi aliqua alia via ordinaria, vt num. 62.

63 *Iudex à quo reuocat per ipſummet attentata.*

64 *Iudex à quo reuocat attentata, quando appellans vellet appellationi renunciare.*

65 *Attentatorum reuocatio, quando non tangeret cauſam, vel negotium appellationis, & citrà cognitionem articuli appellationis, expediri poſſet etiam per alium, quam per Iudicem ad quem.*

66 *Iudex à quo, poteſt reuocare attentata, quorum reuocatio tenderet in faciliorem exitum appellationis.*

Etiam ſi ille appellationi deſtitiſſet, vt nu. 67.

Vel fuiſſet inhibitus, vt num. 68.

☞ 69 * *Iudex à quo, attentans, quem Iudicem contemnere dicatur.*

HActenus locuti ſumus de his, quæ in hoc iudicio reuocationis attentatorum vt plurimum perſonam Actoris, ac Rei reſpiciunt, nunc ad ea, quæ circa hoc ad Iudicem ſpectant, eſt deueniendum: ſi enim porrecta per Actorem petitio aliqua releuanti exceptione per Reum non fuerit excluſa, & inſuper Actor per teſtes, vel aliàs concludenter docuerit de attentatis, conſequens eſt, vt Iudex vlterius attentatorum reuocationem nõ differat:
1 ferat: † tenetur enim Iudex ante omnia reuocare
2 attentata, † adeò, quod ſi non reuocaret, faceret iniuſtitiam, vt poſt Io. And. in c. non ſolum, de appell. in 6. tradit ſingulariter Afflict. deciſ. 98. Pulchrum, nu. 5. quod ipſum dixit Franc. in c. conſuluit, nu. 7. & c. dilecti, el 3. ſub nu. 2. de appell. Quinimmò, idẽ Franc. in c. Paſtoralis, nu. 6. verſ. dubitatur circa pre
3 dicta, de appell. dixit, † quod ſuperior ad quem eſt appellatum, in tantum tenetur reuocare grauamẽ, quod aliter faciendo, diceretur inferre iniuſtitiam, & poſſet ab eo propter hoc appellari, & propterea conſuluit eleganter Aug. Bero. quod cum per viam attentati peteretur quoddam ſequeſtrum reuocari
4 fructuſque ſequeſtratos relaxari, † & à non reuocatione, ac non relaxatione fuiſſet appellatum, talis appellatio dicitur eſſe legitima, ita vt ſi quid ea pẽdente poſtmodum fiat, ſit tanquam attentatum reuocandum, in conſ. 51. In hac cauſa, verſic. ſecunda Cõcluſio, nu. 5. lib.... & ad propoſitum dixit etiam
5 Alex. in conſ. 89. Diligenter, in fine lib. 1. † quod officium Iudicis eſt, illicò facere omnia in priſtinum
6 ſtatum reſtitui. Sicut † autem huiuſmodi reuocatio poteſt duobus modis per Iudicem fieri, videlicèt, vel ex officio eius nobili, in caſibus, in quibus Pars aut nollet, aut ex aliqua cauſa non poſſet pro reuocatione inſtare, Vel ad inſtantiam Partis ex officio eius mercenario, ita duplex hic cadit inſpectio Prima, quando Iudex motu proprio abſque partis inſtantia attentata reuocet; Secunda, quando, & quis Iudex reuocet ad Partis inſtantiam.

Circa primam inſpectionem (retẽta illa propoſitione pro vera, quam in ſequenti inſpectione nu. 39. firmauimus, & quæ ad vtrumque ex ſupradictis modis eſt communis, quod ſcilicet is Iudex attentata regulatiter reuocet, cuius fuit læſa maieſtas) breuiter dici poteſt, quod, ex quo attentans dicitur nedum Partem, ſed & Ius, & Iudicem offen-
7 dere, † poteſt Iudex, cuius fuit læſa maieſtas, pro voto in omnibus caſibus propter contemptum ſui iuris, ſiue legis, in pœnam attentantis, & contemnentis, ex ſuo puro, & mero officio attentata reuocare, ſecundum ea, quæ ponit eleganter Rota deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, ad med. de reſtit. ſpoliat. in nou. & iterum deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nun-
8 quid Reo, nu. 5. Vt lite pend. in antiq. † Quod etſi ſemper Iudex facere poſſit, id tamen præcipuè in illis caſibus facere ſolet, in quibus, cum attentata, ex aliqua cauſa ad inſtantiam Partis reuocari non valent, (ne temeritas attentantis impunita remaneat) iuſtitia ſuadet, vt Iudex partes ſuas interponat, & (vt dictum eſt) illa reuocet ex ſuo officio,
9 quod † hoc caſu dicitur eſſe nobile, non autem mercenarium, vt rectè conſiderat Rota in dicta deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nunquid Reo, nu. 5. Vt lite pend. in antiq. repetita apud Biſignett. deciſ. 1. eo-
10 dem tit. In attentatis † enim reuocandis, contempta Prætoris maieſtas vindicatur, vt dicebat aliàs Oldra. in conſ. 206. In cauſa Carnocen. poſt princ. Plures autem poſſunt dari caſus, quibus attentata, ſi non ad inſtantiam Partis, ſaltem ex officio Iu-
11 dicis reuocantur: Exemplum, † in eo de cuius non iure notoriè conſtat, quamuis enim regulariter ille eorum, quæ contra eum lite, vel appellatione pendente ſunt attentata, reuocationem petere non valeat, vt firmauimus ſuprà in hac tertia parte, cap. 24. q. 1. num. 21. Index tamen illa ex officio reuocare poteſt, Rota deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſt. ſpolia. in nou. Caſſa. deciſ. 3. Petens, nu. 6. de reſtit. ſpolia. & ita ex cauſa ſolet ſæpiſſimè Rota poſſeſſionem, quæ prætenditur attẽtata, non reſtituere ei, de cuius non iure conſtat, ſed attentatis reuocatis illam ponere ſub ſequeſtro, ſecundum

Caſſad.

Caſſad.vbi ſuprà, prout fuit factum in vna Roma-
na Archipresbyteratus ſanctæ Priſcæ, coram D.
meo Oradino,ſub die 2.Martij,1560.& in alia Sa-
lamantina Abbatiæ,coram Veſtano,& in alia Vlyſ-
bonen.quartanariæ,coram Reumano, vt eſt deciſ.
in Recollec.Guidoboni,105.Fuit tentum,ſub Ru-
br. Vt lite penden.vt declarauimus ibidem,in 2.li-
12 mit.num.53.Similiter † ſi Reo,& poſſeſſore mor-
tuo,aliquis mandatur per Papam ſubrogari,& col
litigans ſuperſtes aliquid attentauerit, licèt ad in-
ſtantiam ſubrogandi, non reuocentur huiuſmodi
attentata, Iudex tamen illa reuocat, Rota deciſ.
10.aliàs, 411. Si lite, Vt lite pend. in nou. Eodem
13 modo,† attentata ad inſtantiam Execrabilis, non
reuocantur, ſed benè ex officio Iudicis, vt annota-
14 uimus ſuprà in dicto cap.24.q.12.in fi.† Alia quo
que huius rei exempla eſſe poſſunt, vt quando eſ-
ſemus in attentatis contra eum, qui litem, vel ap-
15 pellationem impugnaſſet. † Vel qui in lite (cuius
16 pendentiam vult allegare) fuiſſet cõtumax: † Vel
qui in cauſa reſtitutionis in integrum ad appellan-
17 dum ſuccubuiſſet: † Vel ſi reſtitutionem huiuſ-
modi obtinuit ſaltem intra decem dies,& poſtmo-
18 dũ non appellauit: † Vel qui ab intimatione Exe
19 cutorialium appellauit: † Vel qui in termino ſibi
ad docendum dato de attentatis, nihil quod rele-
20 uet docuit: † Vel denique,qui tempore debito li-
teras non expediuerit, quoniam his omnibus caſi-
bus (quos omnes per 11. limitationes poſuimus ſu
pra in hac tertia parte, cap.22. de Actore, & quis
poſſit attent. reuocat.pet.nu.28.& ſeqq.) attenta-
ta ex officio Iudicis reuocãtur, quamuis ad inſtan-
tiam partis in ſupradictis, ac ſimilibus caſibus non
veniant reuocanda,vt ibidem annotauimus, num.
66.verſ.ſupradictæ autem limitationes; Quæ om-
nia eo magis comprobantur, quoniam non eſt no-
21 uum, quod † in multis caſibus, Iudex ex officio
multa facere poteſt, quæ non poſſunt per partem
22 fieri, & propterea † excommunicatus licèt non
poſſit agere contra iniuriantem, Iudex tamen po-
teſt iniuriantem punire, l. item apud, §. ſi quis ſic
23 fecerit,ff de iniur. & qui non poteſt † excipere ob
ſtante ſtatuto, puta, ſi ſimus in Bannito, poteſt ta-
men Iudex,ex officio Exceptiones ſibi competen-
tes proponere,vt in his, & alijs caſibus, elegantet
hanc Concluſionem deducit And. Barbat. in con-
ſil.2.Illud,nu.23.lib.3. & in conſ.79. Circa dubiũ,
nu.2.lib.4.

Ex ſupradictis autem euidenter apparet, quod
Iudex ex ſuo puro, & mero officio, etiam parte nõ
petente poteſt attentata reuocare, & conſequenter
24 † quod forſan oſcitanter contrarium dixerint Mo
derni in ſuo Epitomate, ſeu tractatu de Intruſo,
nu.55.dum voluerunt, quod intruſionem lite pen-
dente factã reuocare ex officio Iudex minimè poſ-
25 ſit,ea moti ratione: quia † in huiuſmodi reuoca-
tione requiratur Citatio Partis: Tùm, quia hoc
falſum eſſe, ex ſuprapoſitis exemplis liquidò con-
ſtat, tùm,quia eius fundamentum de Citatione re-
quiſita in reuocatione, neceſſariò non concludit:
26 † quamuis enim in reuocatione ad inſtantiam par
tis facienda, Citatio ſit adhibenda, non tamen in-
telligitur quod ſit citanda Pars, quæ fuit paſſa at-
tentata, ſed pars quæ attentauit, & contra quam
eſt facienda reuocatio,dubitatio autem noſtra eſt,
an Iudex ex officio abſque aliquo facto Partis,quæ
dicitur paſſa attentata, poſſit ad huiuſmodi reuo-
cationem deuenire: etſi dicas, quod etſi verum
ſit,quod citanda eſt Pars, contra quam fit reuoca-
tio, iſta tamen Citatio debet fieri ad inſtantiam
alterius partis, quæ fuit paſſa attentata, replicari
poteſt, quod nullibi in iure reperitur prohibitum,
27 † quod Iudex quando aliquid expedit ex officio,
non poſſit etiam ex officio abſque alicuius inſtan-
tia, decernere Citationem contra eos, qui ex illo
actu lædi poſſent: immò aliàs videmus, quod Iu-
dex non ſolum poteſt; immò debet quandoque ta-
28 lem citationem facere, & † ideò ſi Iudex velit per
inquiſitionem, & conſequenter ex officio, contra
aliquem procedere, tenetur citare offenſum, vel
eius conſanguineos, puta ad declarandum,an ſuper
crimine,de quo inquirendum eſt, velint accuſatio-
nem proponere,vt tradit Marantha in Spec. in 6.
& vltima parte, in princip. in materia inquiſitio-
nis,quæſt.2.num.58.verſ.ſeptimo requiritur, Nec
per huiuſmodi Citationes dicendum eſt, quod Iu-
dex deſinat procedere ex officio, vel quod ſint fa-
ctæ ad inſtantiam Partis aduerſæ, ſed dicuntur fa-
ctæ per Iudicem ex ſuo officio; Præterea in termi-
nis deciſ.quã ipſe allegat 3.aliàs 56. Si lite, Vt lite
29 penden. in nou. poteſt conſiderari, † quod ex eo
ibi requiratur illa citatio, quia reperitur mutata
perſona, & diuerſa ab attentante, qui lite penden-
te permutauit, vnde non debet vide mirum, ſi eo
30 caſu citatio ibi requiritur, cum † & aliàs generale
ſit,quod quando petitur executio non contra con-
demnatum, ſed contra eius ſucceſſorem, Citatio
ſemper requiratur,vt poſt Innoc.Bald.Ange.Imo-
lã,& alios per eum allegatos, id firmat nouiſſimè
Io.Bapt.de Aſin.in ſua Praxi Iudic.§.7. cap.5.in 3.
ſublimitatione,11.limit.ibi poſitæ, num.6. Vndè,
concludit (vt ſupra) poteſt, quod Iudex poteſt ex
officio,attentata reuocare, etiam Parte non peten-
te,quæ aut non vult, aut non poteſt huiuſmodi re-
31 uocationem petere; An autem † Iudex ex officio
poſſit ſemper, & quandocunque etiam,poſtquam
fuerit in cauſa concluſum, hanc reuocationem fa-
cere, diximus ſuprà in hac tertia parte, capitul.23.
quand.& intr.quæ temp.reuoc. ſit petend. q.2.nu.
58.verſ. declara eandem Regulam, vbi opiniones
diuerſorum retulimus.

Circa ſecundam Inſpectionem de reuocatione
attentatorum per Iudicem ad inſtantiam Partis fa
cienda,vltrà cõtemptum Iudicis, de quo ſuprà pro
ximè,num.7.debet etiam concurrere præiudicium
32 Partis: attento, † quod edictum, Ne lite penden
te aliquid innouetur,intelligitur, quando quid in-
nouatur, quod ſit in præiudicium Partis, vt latius
demonſtrauimus ſupra in 2.parte cap.4. de attent.
lite pendent.in 1. declara. princip. Regulæ princi-
palis ibi poſitæ, per tot. Et ſicut abſolutum vide-
33 tur, † quod Iudex tenetur reuocare attentata,pro
pter verbum,oportet, poſitum in dicto cap.non ſo
lum,prout ponderat illud Franc. in c. dilecti, el 3.
num.2.q.2. de appellat. ita non ſatis videtur expe-
ditum, per quem Iudicem ſit facienda huiuſmo-
34 di reuocatio, † quamuis enim text. in dicto c.non
ſolum, ibi per Iudicem appellationis videatur in-
nuere,quod fieri debeat per Iudicem ad quẽ,quod
expreſsè annotauit etiam ibi Gemin. in 5. notab.
num.4.& expreſſius ibidem Franc. in 2. notab.nu.
2.poſt Io.And.de quo ibi, qui dixit, quod hæc re-
35 uocatio † fit ſolum per Iudicem ad quem, & non
per alium Iudicem, quem in hoc expreſsè ſequitur
etiam nouiſſimè Lancell.Corrad.de Prætor.§.2.de
offic.Prætor.in cauſ.ciuil.in cap. de appellat. num.
24.quod etiam poſuit Franc.in cap. ſolicitudinem,
num.3.de appell.qui tex. elegans eſt in propoſito,
dum inquit,quod ad officium eius, qui de appella-
tione cogniturus eſt, pertinet, prudenter corrige-
36 re,quæ contra ipſam inuenerit attentata: † quam
opinionem communem dixit Didac. Pract. quæſt.
cap.

Digitized by Google

cap.23.ſub num.1.verſ.prima igitur ſit interpreta-
tio, & eidem ſubſcripſiſſe videtur etiam Bero. in
conſ.51. In hac cauſa,ſub numero 4. in fine, lib.3.
Eádemque communem dixit etiam Viuius, Com-
mu.Opi.lib.2.Opi.50.incip. Attentata, poſt princ.
& Maſuer.in ſua Praxi Iudiciali,in tit.de appellat.
col.14.verſ. item ſi agatur, vnà cum articulo appel
lationis: quia tamen hæc doctrina eſt admodum
imperfecta, cum reſpiciat duntaxat eorum attenta
torum reuocationem, quæ fiunt appellatione pen-
37 dente, † attentata autem etiam circumſcripta ap-
pellatione,in quamplurimis alijs etiam caſibus cō-
ſiderantur, quos ſupra latius in 2. parte per 17. ca-
pita diſtinctè complexi ſumus, prout lite penden-
te,poſt recuſationem,poſt auocationem cauſæ,poſt
inhibitionem, & ſimilibus,de quibus ſuprà,neceſ-
ſarium omninò eſt ſcire,per quem aliorum attenta
torum citra appellationem reuocatio fieri debeat;
Quinimmò, prædicta doctrina, quatenus etiam re
ſpicit attentata appellatione pendentes, non vide-
tur ſemper & vniuerſaliter vera, vt ſuo loco infrà
hoc eodem cap.dicemus, Idcircò,vt plenior habea-
tur noticia, & quæ ad omnia attentatorum genera
38 referri poſſit,ita dici poſſe reor,† quod cum atten
tata dicantur fieri in contemptum Iuriſdictionis
Iudicis,qui de cauſa inter Partes cognoſcit,vt con-
ſiderat Rot.deciſio.28. aliàs, 307. Nota quod au-
dientia, de appellat. in antiq.& deciſ.10.aliàs,411.
Si lite,ad fin. Vt lite penden. in nou. & deciſ.2. a-
liàs,14. Fuit dubitatum,poſt princip.de reſtitutio.
39 ſpolia.in nou. † Regulariter is Iudex attentata re
uocet, cuius Iuriſdictio contempta, & maieſtas
40 fuit per attentantem læſa, † quoniam,vt dicit Ae-
gid. deciſ.49. Agens, in attentatis plus ponderatur
contemptus Iudicis, quam ius agentis, & in atten-
tatis reuocandis, contempta Prætoris maieſtas vin
dicatur, vt dicebat Oldrad.in conſil.206. In cauſa
Carnocenſi, poſt princ. Quæ ratio contemptus, &
læſæ maieſtatis ipſius Iudicis,non ſolum militat in
attentatis appellatione pendente, verum etiam
communis eſt cæteris attentatis, vt ſatis de ſe pa-
tet, cum attentans ſemper dicatur non ſolum Ius
& Partem, verum etiam ipſum Iudicem offende-
re,c.cordi, & ibi notatur, de appella. in 6. * Rota,
deciſ.2.ad med.de reſt.ſpoli.in nou.] ideò, ſi quid
attētetur lite pendente, Iudex, coram quo lis erat
introducta, illud reuocabit, & propterea dicebat
41 alias Afflict.deciſ.554.In cauſa,num.19 quod † ſi
lite pendente coram Magno Conſilio Neapolita-
no petatur executio literarum Cambij Ianuæ, pro
ceſſus Ianuæ factus tanquam attentatus,fuit reuo-
catus,per Magnum Conſilium; Similiter in atten-
tatis relatione pendente, ex quo offenditur Prin-
ceps ad quem eſt facta relatio, ipſe, vel delegatus
ab eo,attentata reuocabit. Quod etiam in attenta-
tis poſt auocationem cauſæ à Principe factam pro-
cedit: nam & hoc caſu Princeps illa reuocat, ad
tex. in c.Eccleſia ſanctæ Mariæ, el 2. ibi, nos quic-
quid alias factum fuit, poſtquam prædeceſſor no-
ſter ad Curiam ſuam idem negocium reuocauit,ir-
ritum decernimus, &c. Vt lite penden. Hinc etiam
videmus, quod ſi dilatione pendente aliquid con-
tra ius innouetur, poteſt Iudex cauſæ, etiam pen-
dente dilatione,ad reuocationem talium attentato
rum procedere,vt diximus poſt Franc. Panormita.
Im.& Lap.ſuprà in 2.par.c.7.de attent.dilat.pend.
num.19.limit.8.idemque poteſt dici, de attentatis
recuſatione pendente: in attentatis autem, non
ſolum pendente appellatione (de quo non vide-
42 tur dubium, † quòd illorum reuocatio ad Iudi-
cem ad quem, ſpectat, vt dicebat Franc. in dicto
capitul. non ſolum,& Alexand.in conſilio 89.Dili-
genter, in fin.lib.1.& in conſil.99.Viſis,num.3.vbi
alios allegat lib.5.) verum etiam pendēte tempore
ad appellandum, & tempore Apoſtolorum peten-
dorum conſiderari contemptum, de quo agimus,
nemo eſt qui dubitet.arg.dicti c.cordi,& c.non ſo-
lum,de appell.in 6.quinimmò, ex hac ratione pro-
uenire credēdum eſt, quod licèt regulariter Iudex
ad quem, reuocet attentata, vt dicebat Franc. vbi
43 ſupra † ſi tamen ſit interpoſita appellatio à grauа
mine, Iudex ad quem, non reuocat attentata ante
appellationem coram primo Iudice, vt eſt deciſio.
Rotæ,55. aliàs, 389. Si appelletur; de appellat.in
nou.quia hoc caſu Iudex ad quem, non fuit in ali-
quo offenſus per attentantem, cum tempore inno-
uationis in attentantem nullā habetet Iuriſdictio-
nem ſed ſolum habeat in euentum, quod pronun-
44 cietur benè appellatū, vt ſenſit ibi Rota. † Quod
ſi pendente reſtitutione in integrum ad appellan-
dum, aliquid innouetur, illud per Iudicem cauſæ
qui fuit læſus. reuocandum eſſe,ſatis conſtat ex his
quæ poſuimus ſuprà in ſecunda parte, cap.14. de
attent.pend. reſtit.in integ. ad appellandū. Eodem
45 modo † ſi quid pendente Compromiſſo ſi atten-
tatum, per arbitrum reuocari debere firmauimus
ſuprà in dicta ſecunda parte, capitul.15.de attent.
pend.Comprom. Eadem contemptus Iudicis con-
ſideratio habenda eſt, quando ſumus in attentatis
pendente reductione ad arbitrium boni viri, quia
& in eis Iudex cauſæ dicitur lædi, ſicut in appella.
Iudex ad quem, cum reductio ſit quædam ſpecies
appellationis, ad l. non diſtinguemus, §. cum qui-
46 dam,ff.de arbit. † Demum, in attentantis penden
te reſtitutione in integrum, vel nullitate, vel reni-
ſione cauſæ, atque etiam in innouatis poſt inhibi-
tionem, nemo ſanè dubitare videtur, quin hoc ca-
ſu ad Iudicem reſtitutionis, nullitatis, reuiſionis,
& qui inhibuit, reſpectiuè ſpectet attentatorum re
uocatio; Quamuis autem ex omnibus ſupradictis,
etiam ſingulis attentatorum generibus conſidera-
tis, ſatis comprobata hæc propoſitio videatur, vi-
delicèt, quod regulariter attentata per illum Iudi-
cem reuocentur,cuius fuit contempta Iuriſdictio;
& læſa maeſtas,abſque eo, quod totam hanc mate-
riam reuocationis attentatorum reſtringamus ad
Iudicem ad quem, prout dicebat Franc. in dicto ca
47 pitul.non ſolum,& in dicto c.ſolicitudinē,† vnum
tamen eſt,quod prædictam Concluſionem dubita-
bilem videtur facere poſſe: quia poteſt dari caſus
in quo attentando non dicatur lædi maeſtas ali-
cuius Iudicis, puta, ſi aliquid attentatur pendente
recuſatione, vel conſilio ſapientis, vel dilatione
(non dico per ipſas Partes, quoniam hoc caſu Iu-
dex cauſæ videtur, quod poſſit reuocare, per ea
quæ ſupra dicta ſunt) ſed per ipſum Iudicem,puta
ſi præmiſſis tribus caſibus in cauſa procedat, talis
enim actus attentatorum vitio ſubiectus eſt, vt ſu-
prà ſuis locis diximus, & tamen per eum non dice-
tur contemni aliquis Iudex, cum non ſit hoc caſu
aliquis Iudex, qui circa præmiſſa habeat Iuriſdi-
ctionem, & conſequenter, ſecundum Concluſio-
nem hanc hæc attentata remanerent multa, & abſ-
que reuocatione, quod eſt abſurdum; Poſſumus
hanc difficultatem vno modo tollere, dicendo,
quod ſicut attentata poſt appellationem regulari-
ter reuocat Iudex ad quem, dicto cap. non ſolum,
48 † & tamen ſi Iudex ipſe à quo, aliquid attentaue-
rit ſi ipſe velit actum per ipſum attentatum reuo-
care,talis reuocatio ſibi permittitur,vt in c.venien-
tes,ff.de iureiur.& not.Fran.in dicto c.non ſolū, in
2.notab. verſic. ſecundo limita, ita in dictis tribus
caſi-

Digitized by Google

caſibus, licèt regulariter Iudex, cuius fuit læſa ma-
ieſtas, attentata reuocet, poterit tamen etiam Iu-
dex, qui attentauit, reuocando actum ſuum, etiam
attentata reuocare; Sed hæc non vndique euacuat
difficultatem: quid enim, ſi Iudex his tribus caſi-
bus, nolit actum à ſe factum reuocare? prout faci-
lè poteſt, & vt plurimum euenire ſolet, cum quili-
bet pronus potius ſit ad ſuſtinendum, quam ad re-
tractandum actum à ſe geſtum, arg. l. certi, ff. ſi cert.
petat. Vnde alio modo dici poteſt, quod his caſi-
bus reuocatio actus per Iudicem attentati, ſit ab
eo qui eſt dictorum Iudicum ſuperior expetenda,
cum ad illum pertineat, vt per inferiores Iudices
iuſtitia æqua lãce adminiſtretur, quod ex eo etiam
ſuaderi poteſt, (quando eſſemus in attentatis pen-
dente conſilio ſapientis, vel recuſatione penden-
te), quia videtur certo modo Iudex attentans ip-
ſum principalem, & ſuperiorem offendere: remiſ-
ſio enim cauſæ facta ad conſilium ſapientis, vide-
tur æquiparari relationi cauſæ quæ fit ad Princi-
pem, vt poſt Ruin. in conſil. 77. Ad ea, in princ. lib.
5. diximus ſuprà, in 2. parte cap. 9. de attent. conſil.
ſap. pend. poſt princip. & propoſita Iudicis recuſa-
tione, ac illa verificata, ſicut cognitio cauſæ remit-
tenda eſt ad ſuperiorem, vt notant Doctor. præſer-
tim Franc. in cap. cum ſpeciali, in 5. notab. ſub num.
4. de appellationibus, ita poteſt dici, quod ſuperior
poſſit, ac debeat actum attentatum pendente recu-
ſatione reuocare, vel (quoad attentata pendente re
cuſatione) poſſet, & forſan probabiliter dici, quod
49 hoc caſu † illorum reuocatio ſpectet ad arbitros,
qui ſecundum formam iuris ſint electi, de quo in
dicto cap. cum ſpeciali, & in Clem. 2. de appellat.
ea ratione, quia hi dicuntur arbitri Iuris, vt decla-
rat Franc. in dicto cap. cum ſpeciali, nu. 3. in 3. not.
50 † arbitri autem Iuris (prout ſunt, etiam ſtatutarij)
videntur habere Iuriſdictionem, & ſe gerere tan-
quam Iudices, vt per Blanc. in tracta. de Compro-
miſ. in 6. q. princip. in princ. & Bald. in conſil. 470.
Statuto, num. 3. lib. 1. Vndè, cum Iudex recuſatio-
ne pendente procedens videatur arbitros electos
attentando offendere, cum illis concedamus Iuriſ-
dictionem, non videtur, quod reuocatio actus per
quem eorum Iuriſdictio fuit contempta, ſit eis de-
neganda, Vndè, ad propoſitum de quo agitur, ma-
gis generaliter quam fecerit Franc. vbi ſupra con-
51 cludi poteſt, † quod attentata per eum Iudicem
ſunt regulariter reuocanda, cuius fuit contempta
Iuriſdictio, & læſa maieſtas, vt tradit etiam nouiſ-
ſimè Mandoſ. in tracta. Commiſſio. in 14. formula
Commiſſionis attentat. in verbo eidem R. D. P. *
& eſt etiam deciſ. Parlam. Pariſienſ. per Io. Gal. 19.
Incipien. In eodem Parlamento, in fine] ſecundum
hanc Concluſionem eſt in propoſito generaliter
conſtituenda

Regula, quæ probatur ex omnibus ſupradictis,
Quam

AMPLIA

Primò, vt non ſolum Iudex, cuius fuit læſa ma-
ieſtas hanc reuocationem facere poſſit, verum
52 † etiam eius ſucceſſor, & ſurrogatus, & ideò ſuc-
ceſſor Iudicis à quo, in caſibus (in quibus poteſt re-
53 uocare) attentata reuocat, † quia eodem modo
procedit ſucceſſor, quo prædeceſſor, l. mortuo, ff.
de iudic. & l. properandum, C. de iudic. vt expreſsè
(hanc materiam reuocationis attentatorum am-
pliando) tradit poſt Innoc. ibi Ant. de Butr. in cap.
cum M. Ferrarienſis, ſub num. 58. col. antepenult.
in princip. de Conſti. ex quo videtur inferri poſſe,
54 † quod læſio de qua agimus, non dicitur facta per
ſonæ, nec cohærere perſonæ ipſius Iudicis, ſed di-
55 gnitati, † quæ nunquam moritur, cum repræſen-
tatiuè ſemper duret idem Iudex, l. cum proponeba
tur, ff. de iudicijs, quod ampliari poteſt, vt non ſo-
lum procedat, quando huiuſmodi ſubrogatio fue-
56 rit facta expreſsè ab homine, † verum etiam ſi ſit
facta tacitè à Iure, & ideò licèt Iudex appellatio-
nis à grauamene non poſſit, cognoſcere de attenta
tis, & illa reuocare, quæ fuerunt commiſſa coram
primo Iudice, Rota, deciſ. 55. aliàs, 389. Si appelle-
tur, de appellat. in nou. Mil. in verb. Attentata lite
pendente, fol. 30. & in verbo, Iudex appellationis
à grauamine, fol. 175. ſi tamen dictus Iudex pronũ-
ciauerit benè appellatum, & malè iudicatum, &
conſequenter ex diſpoſitione Iuris in c. vt debitus,
de appellat. aſſumpſerit etiam cognitionem totius
cauſæ principalis, & tacitè ſit ſubrogatus in locum
primi Iudicis, poterit hoc caſu etiam attentata co-
ram primo Iudice reuocare, vt expreſsè dicit Ro-
ta, in dicta deciſ. 55. in fine.

* Secundò ampliari poteſt, vt procedat, etiam
57 ſi Iudex ad quem fuit appellatum, † non eſſet Iu-
dex competens, & cui ipſe appellatus non eſſet ſub
ditus, quia ſi pendente appellatione aliquid atten-
tatur, talis Iudex poteſt articulum attentatorum
cognoſcere, non tamen cauſam ipſam appellatio-
nis: quia illa remitti debet ad ſuum Iudicem com-
petentem, & cui ſubditus ſit appellatus, vt fuit de-
ciſum in Parlamento Pariſienſi pro Regina Blan-
cha contra Petrum Cheualier, vt eſt deciſ. Parla-
men. Pariſienſ. per Io. Gall. 19. incip. In eodem, ad
medium.]

LIMITA eandem Regulam

Primò, vt non procedat in reuocatione attenta-
58 torum, † quæ fiũt per Principem motu proprio,
quia licèt eius maieſtas immediate læſa non fue-
rit, ſed illius Iudicis, coram quo cauſa vertebatur,
poteſt nihilominus ea Princeps, etiam motu pro-
prio reuocare, vt poſt Lap. tradit eleganter Gemi.
in c. 1. nu. 6. *Vt lite pend. in 6.* quod remiſſiuè reaſ-
ſumpſit etiam Franc. in cap. non ſolum, in princip.
col. fin. ſub num. 10. verſ. in ea. gloſ. in fine, de ap-
pella. in 6.

Secundò, niſi attentata, puta appellatione pen-
dente ſint notoriè iniuſta, quia illa non ſolum re-
uocat Iudex ad quem, cuius fuit læſa Maieſtas,
59 † verum etiam inferior Iudex poteſt ſe de illis in-
tromittere, & reuocare, ad not. in cap. cum tenea-
mur, de appellat. & ita expreſsè limitat Franc. in c.
ſolicitudinem ſub num. 3. verſ. ſecundo limita, de
appellat. vbi etiam ſub num. 4. verſ. & ex prædictis,
huius limitationis rationem ponit poſt Imol. ibi,
60 † quia ſcilicèt propter notoriam iniuſtitiam in hu
iuſmodi reuocatione alia cauſæ cognitio non requi
ritur, & ideò inferior Iudex poteſt ſe in hoc intro-
mittere, vt latius ibi per eum.

Tertiò, quando attentatorum reuocatio non pe
teretur per modum priuilegiatum per imploratio-
61 nem officij iudicis: † ſed per modũ ſimplicis quæ-
relæ, quia tunc poteſt adiri non ſolum Iudex ad
quem, & à quo, verum etiam alius Iudex, puta or-
dinarius loci, ſecundum Franc. in dicto cap. non
ſolum .nu. 2. in 2. notab. quem ſequitur etiam Lan-
cell. Corrad. de Prætor. §. 2. de offic. prætor. in cauſ.
ciuil. in cap. de appell. num. 24. & quamuis Franc.
ibi tantum faciat mentionem de reuocatione per
62 viam ſimplicis quærelæ, † idem tamen dicendum
videtur, ſi attentatorum reuocatio peteretur ali-
qua alia via ordinaria, puta per viam actionis, vel
appellationis, vel nullitatis, vel exceptionis, de
quibus diximus ſuprà in hac tertia parte, capitulo
21. quibus & quot mod. attent. reuocentur, num. 5. fol. 4. præ-
20. & ſertim. n. 26

Digitized by Google

20.& ſeqq.cum in eis militet eadem ratio.]
Quartò limita, vt non procedat (& hæc, & ſe-
quentes reſpiciunt caſus, in quibus Iudex à quo,
63 reuocat attentata) † in attentatis per ipſum Iudi-
cem à quo, quia licèt hoc caſu eius non fuerit læſa
maieſtas, quinimmò, ille attentando dicitur offen-
diſſe Iudicem ad quem, ſibi tamen permittitur re-
uocatio, vt in cap. venientes, in fine, de iureiuran.
& poſt Federic. de Sen. in conſil. 123. Circa princ.
ponit hanc limitationem Franc. in d.c.non ſolum,
nu.2.in ſecundo notab.verſ.ſecundò limita,& poſt
alios quos allegat, ſequitur etiam Didac. Practic.
Quæſt. cap.23. poſt princ.verſ. prima igitur ſit in-
terpretatio, per text.in d.cap.venientes, quem ele-
gantem, & ſingularem ibi dicit: qui tamen ſi rectè
ponderetur, non multum ſtringit, quamuis enim
ibi Iudex à quo, reſtituendo poſſeſſionem reuocet
attentata per ipſum pendente appellatione, id ta-
men facit non ex ſe ipſo, & ex facultate propria,
ſed ex ſpeciali mandato Papæ, vt patet ibi, volu-
mus, & mandamus, vt poſſeſſionem ipſam reſti-
tuatis eidem, quo mandato præſuppoſito, non ſo-
lum Iudex à quo, ſed & quilibet alius reuocatio-
nem facere poſſet, eandem tamen limitationem po
nit etiam Viuius Commun. Opin. lib.2. Opin.30.
incip. attentata hodie ſecundum vltimam impreſ-
ſionem eſt lib.1. Opin.77.num.3. poſt Præpoſit.in
cap.cum teneamur, de appellat.& Dec.in cap. ſoli-
citudinem, eod.tit.
64 Quintò limita, vt non procedat, † quando eſſe-
mus in attentatis appellatione pendente, & appel-
lans vellet renunciare appellationi, quia hoc caſu
non ſolum Iudex ad quem, ſed Iudex à quo, atten-
tata reuocare poſſet, ſecundum Fran. per illum tex.
in c.ſolicitudinem, nu.3.de appellat.
65 Sextò, † quando eſſemus in attentatis, quæ non
tangerent cauſam, vel negocium appellationis, &
poſſent expediri citra cognitionem articuli appel-
lationis, tunc enim poſſet inferior, & alius Iudex
ſe intromittere ſuper attentatis, & illorum reuoca-
tione, ad not.in d.c.cum teneamur,& per illum tex.
ita limitat Franc.in d.c. ſolicitudinem, ſub num.3.
verſ.tertiò limita.
66 Septimò, quando † reuocatio attentatorum ap-
pellatione pendente tenderet in faciliorem exitum
cauſæ ipſius appellationis, huiuſmodi enim reuo-
catio etiam Iudici à quo, eſt permiſſa, vt tradit per
illum text. (quem dicit in hoc eſſe ſingularem)
Franc. in d.c.cum teneamur, in ſecondo notab. de
67 appellat. Quæ limitatio ampliari poteſt, † vt pro-
cedat, etiam ſi Iudex à quo, appellationi detuliſ-
68 ſet, † vel fuiſſet ſibi per Iudicem ad quem, inhibi-
tum, vt latiùs annotauimus ſupra, in ſecunda par-
te cap.12. de attent. appellat. penden. in quarta li-
mitat.princip.num.19.& num.23.
69 * Declara eandem regulam † vt in certo caſu il-
lius Iudicis dicatur læſa maieſtas non ſupremi &
coram quo fuerat releuata appellatio,& pars ſuper
huiuſmodi attentatis citata, ſed illius ad quem de
iure deuoluebatur appellatio, & ideo ſi à Præpoſi-
to Giennen. omiſſo medio Bailiui fuerit ſimpli-
citer appellatum, & appellatio in Parlamento tan-
quam ſupremo Iudicio releuata, ſi Iudex à quo at-
tentet non cenſetur læſa maieſtas Parlamenti ſed
Bailiui ad quem debet huiuſmodi cauſa remitti vt
eſt deciſ. Parlam. Pariſien.231. incipien. Dominus
Ioannes, per Io. Gallum, quod tamen ſanè intellige
quando ſimpliciter fuit appellatum, ſecus ſi expreſ-
sè ad Parlamentum, quia tunc illius cenſetur læſa
maieſtas, vt ibi per eum.]

Cap. XXVIII. De Sententiam in cauſa attentatorum ferenda.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſuper attentatis poteſt eſſe expreſſa, & tacita.*

2 *Iudex pronuncians appellationem eſſe iuſtam, tacite cenſetur etiam pronunciare attentata illa pendente fore reuocanda.*

3 *Sententia lata ſuper attentatis, an ſit diffinitiua, vel interlocutoria, & infrà num.11.*

4 *Diffinitiua nè vel interlocutoria ſit aliqua ſententia, multiplex videtur effectus, remiſſiuè.*

5 *Iudex pronuncians attentata eſſe reuocanda, & omittens condemnare in expenſis, an poſſit poſt ſententiam huiuſmodi condemnationem facere, & infrà, num.25.*

6 *Appellans à ſententia lata ſuper attentatis, an alligetur Clem. Appellanti, de appell.ita vt non poſſit appellationem ex noua cauſa iuſtificare.*

7 *Appellans à ſententia ſuper attentatis lata, an teneatur ſeruare diſpoſitionem c.Cordi, de appell.in 6.& in appellatione exprimere cauſam ſui grauaminis, & infrà, num.23.*

8 *Sententia ſuper attentatis an poſſit per iudicem reuocari, & infra, ſub nu.26.27 & 29.*

9 *Taxa pro ſententia lata in cauſe attentatorum danda notario, quæ ſit.*

10 *Executio ſententia latæ ſuper attentatis, an fieri poſſit poſt interpoſitam appellationem antequam ſit inhibitum, ſicut in interlocutorijs, an verò ab executione etiã pendente tempore ad appellandum abſtinendum ſit, ſicut in diffinitiuis.*

11 *Sententia ſuper attentatis ſecundum aliquos diffinitiua dicitur, vel ſaltem vim diffinitiuæ habere.*

13 *Clem. Appellanti, de appellat. non habet locum in ſententia ſuper attentatis lata, & infrà, numero 31. & 46.*

14 *Taxa, quæ ſoluitur Notario pro ſententia attentatorum, ſoluitur tanquam pro ſententia diffinitiua.*

15 *Sententia lata in ſpolio dicitur diffinitiua.*

16 *Attentatorum articulus non differt à poſſeſſorio recuperanda, ſecundum aliquos.*

17 *Sententia ſuper attentatis ſecundum alios dicitur eſſe interlocutoria.*

Quæ verior & magis commun dici poteſt, vt infra num. 19 & nu.30.

18 *Philippi Franci magna auctoritas.*

20 *Interlocutoria ſententia illa dicitur, quæ fertur ſuper his, quæ incidunt, & emergunt in proceſſu.*

21 *Cauſa attentatorum dicitur incidens, & emergens reſpectu negocij principalis.*

21 *Diffinitiua ſententia eſſe dicitur, quæ diffinit negocium & cauſam principalem.*

23 *Appellatio à ſententia lata ſuper attentatis eſt interponenda in ſcriptis, & cum expreſſione cauſæ.*

24 *Iudex per diffinitiuam dicitur functus officio ſuo, ſecus per interlocutoriam.*

26 *Diffinitiua ſententia per Iudicem reuocari non poteſt, interlocutoria autem ſit.*

28 *Sequeſtrum non opponitur lata ſententia contra poſſeſſorem in cauſa attentatorum.*

32 *Sententia ſuper attentatis quo ad taxam Notario ſoluendam dicitur habere vim diffinitiuæ.*

33 *Sententia lata ſuper ſpolio attentato dicitur habere vim diffinitiuæ, ſecundum aliquos.*

Licet alij contra ſenſerint, num.34.

Solutio

Solutio colligitur, vt hic nu. 35.

36 Sententia ſuper ſpolio attentato tunc dicitur habere vim diffinitiuæ, quando fuit principaliter, ſecùs ſi reuocatio fuiſſet incidenter propoſita.

37 Sententia lata ſuper attentatis ſecundum aliquos diffinitiua dicitur, quando fuiſſet ſeruatus ordo iudiciarius, licet minus verè.

38 Litis conteſtatio in cauſa facta non impedit, quo minus attentata ex priuilegio reuocari poſſint.

39 Reuocatio attentatorum petita per viam ordinariã puta actionis, appellationis, nullitatis, vel querelę, facit ut ſentẽtia deſuper lata cenſeatur diffinitiua.

40 Sententia in cauſa attentatorum habet vim diffinitiuæ, quo ad hoc, vt tanquam interlocutoria non poſſit per iudicem reuocari.

41 Negatiuè ſi pronuncietur, videlicet, attentata non reuocanda, videtur, quod huiuſmodi ſententia ſit diffinitiua.

42 Appellatio etiam in poſſeſſorio permittitur, quando pronunciatur negatiuè.

43 Appellatio an detur à ſententia lata in cauſa attentatorum.

Et appellari poſſe videtur ſecundum eos, nu. 44. licet contrarium videatur verius, infr. nu. 49. retenta tamen opin. quod poſſit, limita, vt infr. nu. 100. & ſeqq.

45 Appellatio vbi non reperitur prohibita, illa cẽſetur permiſſa.

47 Sententiæ tres in cauſa attentatorum latæ, præſupponunt appellationem.

48 Opere nouo nũciato, ſi quid fiat, reuocatur per viam attentati.

50 Contumax verus ea ratione non appellat, quia non comparendo videtur Iudicem contemnere.

51 Verus contumax quis ſit, remiſſiue.

52 Contumax verus dicitur etiam ille, qui minus ritè, ac rectè ab interlocutoria appellauit.

53 C. an ſit, de appell. declaratur.

54 Appellans pendente appellatione attentans, priuatur beneficio appellationis, vt in eo puniatur, in quo deliquit.

Etiam perpetuò, ſecũdum commun. opin. vt nu. 55.

56 Appellatio prohibetur in his, quæ celeritatem deſiderant, & in quibus mora eſſet aliquod periculum allatura.

57 Reuocatio attentatorum celeritatem deſiderat.

58 Attentata ſunt ante omnia reuocanda.

59 Finis litis, & cauſæ principalis non eſt expectandus ad hoc, vt fiat reuocatio attentatorum.

60 Reuocatio attentatorũ reſpicit abbreuiationẽ litis.

61 Attentata, & illorum reuocatio (quando ſumus in Beneficialibus) tangunt periculum animæ, vtilitatem Eccleſiæ, atque etiam publicam.

62 Clauſula Reuocato in irritum quicquid poſt appellationem noueritis factum, & cætera, quomodo extendatur.

63 Nunciatio noui operis, & illius materia, celeritatem deſiderat.

64 Reuocatio noui operis poſt nunciationem, facti, dicitur fieri per viam attentati.

65 * Impetrans Reſcriptum lite pendente, illudque producens ſtatim puniri debet.

66 Appellatio prohibita videtur, quando proceditur ex officio Iudicis.

67 Alimentorum cauſa appellationem non dirimit, quando proceditur ex officio Iudicis.

Secùs ſi iure ordinario, vt num. 68.

69 Appellatio in cauſa attentatorum videtur eſſe contra ius ſecundum aliquos.

70 Appellatio cenſetur prohibita, vbi mandatur procedi ſine lite, ſtatim, & ex officio.

71 Innouatio per appellantem facta, priuat eum effectu ſuæ appellationis.

72 Appellatio tendens ad differendum reuocationem attentatorum, non admittitur.

Præſertim in cauſa connexa, ſecundum commun. opin. licet aliqui hoc extenderint etiam ad cauſam diuerſam. 73.

74 Appellationis prætextu conatur quis quandoque ſe in ſua iniquitate confouere.

75 Attentans Iudicem offendit.

Offenſus ſemel, non debet iterum offendi, vt nu. 67.

Appellans dicitur offendere Iudicem, vt nu. 77.

Aedificans poſtquam eſt ſibi nouum opus nunciatum, dicitur attentare, vt num. 78.

79 Appellari non poteſt à ſententia demoliendo ædificium poſt nunciatum nouum opus fabricatum.

80 Audiẽtia vbi denegatur, cẽſetur ꝓhibita appellatio.

81 Annullatio actus dicitur eſſe pœna.

Præſertim ſi fiat in odium perſonarum, quæ actum fecerunt, vt num. 82.

83 Appellari non poteſt à pœna legis.

84 Attentans videtur turbare Iudicis iuriſdictionem.

85 Silentium perpetuum vbi imponitur, ibi oritur exceptio perpetua denegata audientiæ.

86 Appellari non poteſt à ſententia lata in cauſa attentatorum, ſaltem de iure Ciuili, cum illa ſit interlocutoria, à qua de iure Ciuili non appellatur.

87 In poſſeſſorio de iure ciuili non appellatur.

88 Appellari à ſententia attentatorum ſecundũ aliquos non poteſt, ſi affirmatiuè pronunciatur.

Secus ſi negatiuè, vt nu. 89.

90 Angeli ſtupendum dictum refertur.

91 Appellari poſſe videtur, à non reuocatione attentatorum.

92 Appellatio à ſententia attentatorũ ſecundũ alios admitti debet, quoad effectum deuolutiuum.

Etiam de iure canonico, vt nu. 93.

94 Clauſula ſine retardatione ſolutionis penſionis, operatur, vt appellatio in huiuſmodi cauſa interpoſita deuoluat, non tamen ſuſpendat.

95 Penſionis ſolutio, & illius cauſa reputatur fauorabilis ob auctoritatem Papæ, qui illam impoſuit.

96 Cauſa attentatorum fuit aliàs reputata magis fauorabilis, quã cauſa penſionis, etiam habentis clauſulam, Sine retardatione ſolutionis penſionis.

97 Clem. Appellanti, de appell. declaratio.

98 Text. in c. ſignificantibus, extrà, de nou. oper. nunc. declaratur.

99 Appellari licet nõ poſſit à ſententia lata in cauſa attentatorum ſecundum veriorem, ab interlocutoria tamen ante dictam ſententiam latam bene appellari poteſt.

100 Appellatio non eſt admittenda, quando ſumus in ſpolio attentato.

Licet contraria ſententia tanquam verior ſuſtineatur, infra nu. 103. & nu. 123.

Præſertim vbi attentatum non deduceretur principaliter, ſed incidenter, ut infra, nu. 128.

Et tanto magis ſi eſſemus in beneficialibus ob periculum animæ, vtilitatem publicam, & Eccleſiarum, quæ in eis verſantur, ut num. 129.

101 Mixtura attentatorum operatur vt in ſpolio attentato detur appellatio.

Et ſecundum hanc opinionem fuit pluries per Dominos reſolutum, nu. 102.

104 Cauſa attentatorum ſapit naturam veri poſſeſſorij.

105 Attentans eſt magis odioſus quàm ſpolians.

106 Attentans ex maiori ſuo delicto non debet habere ſubleuamen, ut poſſit appellare.

107 Indulta ad unum effectum, non debent operari contrarium.

Digitized by Google

108 *Qualitas ſpolij attentati non videtur immutare naturā ſimplicis ſpolij, nec repugnare rationi quare in ſpolio appellatio prohibeatur.*

109 *Poſſeſſio attentata ſit reſtituatur paßo attētata nō perpetuò, ſed momento videtur apud eū duratura.*

110 *Differentia videtur conſiderari inter attentata circa poßeſſionem, & alia attentata.*

111 *Spolij cauſa dicitur principalis, attentati autem acceßoria.*

112 *Acceßorium non debet immutare naturam principalis.*

113 *Principale dominatur acceßorio, illudq; prout vult, amplіat, & reſtringit.*

114 *L. 1. C ſi de moment. poß. habet locum, etiam quādo agitur ad conſequendam poſſeſſionem implorando officium Iudicis, puta pro poſſeſſione rei legatæ.*

115 *Qualitas attentationis non reſpicit aliquo modo ius proprietatis, vel dominij ſed ipſam poßeſſionem*

116 *Qualitas reſpiciens poßeſſionem non alterat naturam poſſeſſorij vt in eo admittatur appellatio.*

117 *L. 1. C. ſi de moment poſſ. habet locum in omni poſſeßorio.*

Etiam in occupante poßeſſionem vacuā, vt nu. 118.

119 *Violentiæ qualitas in remedio l. ſi quis in tantā, C. Vnde vi. non facit cauſam appellabilem, ſi agatur ad poßeſſionem tantum.*

120 *Pœna dictæ l. ſi quis in tantam, eſt ſeparabilis à reſtitutione poſſeſſionis reſpectu libelli.*

121 *Qualitas attentati eſt ſeparabilis ab ipſo ſpolio.*

122 *Si fuerit actum ſpolio attentato, & ex eo quia qualitas attentati non fuerat probata, fuerit tantū ſuper ſpolio pronunciatum, ſententia ſuſtinetur vigore clauſulæ quam. & quia.*

124 *Mixtum dicitur quod de duobus participat.*

125 *Poſſeſſorium mixtum fit altero de quatuor modis, de quibus hic remiſſiuè.*

126 * *Attentatum eſt delictum.*

127 *Fiſcus à ſententia contra ſe lata appellat.*

130 *Attentans ſua appellatione pendente, à ſententia in cauſa attentatorum poſtea lata non appellat.*

131 *Tex. in c. an ſit, de appell. varij intellectus.*

132 *Fruſtra auxiliū legis implorat, qui in legē cōmittit.*

133 *Appellari à ſentētia in cauſa attentatorū lata non poteſt, quando ſumus in attentatis aliqua lite pendente, in qua de iure erat prohibita appellatio.*

134 *Appellatione prohibita in cauſa principali, cenſetur etiam in cauſa acceßoria prohibita.*

Et econtra permißa in principali, eſt permißa in acceßoria. vt infra num. 136.

135 *Appellari non poteſt à ſententia lata ſuper fructibus, & expenſis, quando appellari non poterat in cauſa principali.*

137 *Cauſa incidens eſt compromittenda, quando cauſa principalis erat compromiſſibilis, quando ſtat ſtatutum de compromiſſis faciendis.*

Secùs ſi cauſa principalis non fuiſſet compromiſſibilis, vt num. 138.

139 *Sequeſtrum an ſit apponendū lata ſententia in cauſa attentatorum contra poſſeſſorem.*

140 *Clem. 1. de ſeqq. poſſ & fruct. vendicat ſibi locum, quando lata eſt ſententia in poſſeſſorio.*

Vel quando fuit lata ſentētia diffinitiua, vt nu. 141.

142 *Sequeſtrum non eſt apponendum lata ſentētia contra poſſeſſorem in cauſa attentatorum.*

143 *Violans ſequeſtrum appoſitum per iudicem poſt latam ſententiam in cauſa attentatorum, non incurrit pœnas de quibus in Clem. 1. de ſeqq.*

144 *Iudicari ſuper poſſeſſorio vere non dicitur, quando iudicatur ſuper attentatis.*

145 *Iudex ex officio poteſt opponere ſequeſtrum lata ſententia in cauſa attentatorum.*

Præſertim ſi notoriè conſtet, de non iure petentis reuocationem illorum num. 146.

Vel aliàs eſt factum intricatum, aut pendet à negocio principali, num. 147.

Vel quādo contra mortuum lapſa ſunt fatalia 148.

Et aliàs generaliter ex cauſa Domino bene uiſa. 149

150 *Sententia lata in cauſa attentatorum ſuper totali poſſeſſione apponitur ſequeſtrum.*

151 *Sequeſtro ex officio poſt latam ſententiam in cauſa attentatorum, appoſito, an purgatis attentatis cenſeatur illud relaxatum, vel ſint expectandæ deſuper tres conformes, remiſſiuè.*

152 *Sententia in cauſa attentatorum eſt ferenda cum cōdemnatione fructuum perceptorum, & qui percipi potuerunt ac etiam expenſarum, remiſſiuè.*

153 *Sententia lata ſuper vno, ex pluribus attentatis, non præiudicat quoad alia attentata quæ non fuerunt petita*

154 *Contra ſententiam in cauſa attentatorum latam, poteſt opponi de notoria iniuſtitia.*

Etiam ſi tranſiuiſſet in rem iudicatam, vt nu 155.

156 *Minor an reſtituatur aduerſus ſententiam latam in cauſa attentata.*

157 * *Beneficium, & remediū reſtitutionis in integrum an cenſeatur excluſum in generali excluſione iurium & beneficiorum etiam cum clauſula non obſtante quocumque priuilegio.*

158 *Minor doloſè verſatus non reſtituitur.*

159 * *Minor nō reſtituitur in Iudicio poſſeſſorio ſūmario, quo quis petit ſe interim lite pēdēte nō turbari.*

160 *Sententia in cauſa attentatorum ferendæ formula.*

ANtequam materiā ſententiæ in cauſa attentatorū ferēdæ aggrediamur illud præmiſſorū loco adnotandum videtur, qđ ſententia de qua agimus
1 poteſt eſſe duplex, Aut † expreſſa,
quæ qualis ſit, patet ad ſenſum, & illius cōſuetam
formulam, infrà in fine præſentis cap. nu. 160. ad
clariorem præſertim tironum intelligentiam ſubijciemus, Aut tacita, quę conſiderari poteſt, quā-
2 do † Iudex pronunciat appellationē iuſtam, quoniam ex vi huius ſententiæ paſſus attentata, poterit illorum reuocationē conſequi, quamuis enim
nihil de eis expreſse in ſententia dixerit, tacitè tamen videtur etiam de attentatis pronunciaſſe, vt
docet elegāter Francus in c. dilecti, el 3. in vltimo
notab. de appell. Hoc vno pręmiſſo, tractationem
prædictæ ſententiæ aggrediēdo, inter cætera, quę
materiam ſententiæ in cauſa attentatorum ferendæ reſpiciunt, ille ſe primo nobis pertractandus
3 offert articulus † diffinitiua nè, an potius interlocutoria ſit hæc ſentētia cēſenda: qui ſicut nō leuē
videtur in ſe cōtinere difficultatem, cum (vt infrà
patebit) etiā Rota quandoque ſuper hoc variaſſe
videatur, ita magnam cum difficultate coniunctā
4 vtilitatem habere, ſatis ex eo conſtat, quod † maximus, & multiplex aliàs ſit effectus, an aliqua ſententia ſit interlocutoria, vel diffinitiua ad not. per
Doctor. in l. poſt ſententiam. C. de ſentent. & interloc. omn. iud. Ad propoſitum tamen noſtrum,
& ſententiæ de qua agimus, quoad quinque vel
ſex præcipuè effectus, neceſſaria eſt iſta indagatio, ſuper quibus ſinguli Doctor. particulariter
5 dubitaſſe videntur, Primus eſt, an ſi † Iudex pronuncians attentata eſſe reuocanda, & omittēs in
ſententia attentantem in expenſis condemnare,
poſſit poſtea talem expenſarum cōdemnationem
facere? de quo habetur per Rot. deciſ. 1. alias 13.
Si Iudex reuocet, Vt lite pend. in nou. Secundus,
6 † an appellās ab huiuſmodi ſentētia alligetur terminis,

minis;& diſpoſitioni Clem. Appellanti, de appella.
ita, vt non poſſit appellationem ex nouis cauſis,
præter eas, quas in appellatione expreſſerat, iuſti-
ficare, prout fit, quando ſumus in Interlocutoria,
de qua in dicta deciſ.1. poſt prin.& melius in 5.ad-
dit.& deciſ.10.aliàs,215. Nota quod ſententia, ſub
num.2.de re iudic.in antiq.Aegid.deci.148.nu.13.
7 & numero 31. Tertius,† an ſimiliter appellans, te-
neatur ſeruare diſpoſitionem c.Cordi, de appellat.
in 6. ita, vt teneatur in hac appellatione exprime-
re cauſam grauaminis, ſicut requiritur regulariter
in Interlocutoria de quo per Doctor. in proximè
8 citatis locis. Quartus, † an huiuſmodi pronuncia-
tio tanquam interlocutoria poſſit reuocari, ad l.
quod iuſſit, ff. de re iudic. & cap. cum ceſſante, de
appellat. vel potius tanquam diffinitiua reuocari
non valeat, de quo aliquid per Aegid.deciſ.72. Sen
tentia, & latiùs dicemus infrà, num.16. verſ.quar-
9 to quia; Quintus eſt, † an taxa ſoluenda pro hu-
iuſmodi ſententia Notario cauſæ, ſit regulanda ſe-
cundum taxam, quaſi pro ſententia diffinitiua, vel
potius pro interlocutoria, de quo per Rot.deciſ.5.
aliàs 99. Si fiat condẽnatio, de dolo & contum. in
10 nou. Sextò loco † ſit neceſſariò conſideranda, (li-
cèt Doctor. non ponant) quoad effectum particu-
lariter attentatorum, quia ſi erit diffinitiua, vtique
Iudex non poterit deuenire ad illius executionem
nedum poſt appellationem, verum nec etiam pen-
dente tempore decem dierum ad appellandum, ſi
verò concluditur eam eſſe Interlocutoriam, certè
citrà vitium attentatorum poterit, & pẽdente tem-
pore ad appellandum, immò, & poſt interpoſitam
appellationem (dummodo ſibi non ſit canonicè
inhibitum) ſententiam executioni demandare, ad
text.in c.non ſolum, de appellat.in 6. His igitur ad
clariorem huius capituli, & materiæ ipſius intelli-
gentiam præmiſſis,

11 Primò quæritur, † an ſententia in cauſa attenta-
torum lata, ſit Diffinitiua, vel Interlocutoria cen-
ſenda? In qua quæſt. duplex reperitur opinio,

12 Prima, † quod talis ſententia ſit Diffinitiua, ſeu
vim habeat Diffinitiuæ, quam poſt Aegid. dictis
deciſio.148. & 286. ſequi ex recentioribus videtur
Menoch.de recuperan. poſſeſſ.in 17. Remed.q.18.
numero 51. verſ.quæro decimooctauo, & Veſtr.in
Praxi Rom.Cur.lib.8.cap.4.num.22.qui vniuerſa-
liter, & forſan nimis indiſtinctè (vt infra appare-
bit) id etiam addidit, quod omni caſu talis ſenten-
tia habet vim Diffinitiuæ. Quæ opinio pluribus ni
13 titur fundamentis. Primò, † quia Clem. Appellan-
ti, quæ procedit in ſententia Interlocutoria, non
habet locum in ſententia attentatorum, vt eſt de-
ciſ.Rotæ 11. aliàs 85. Si à ſententia, de appellat.in
nou.& deciſ.1.aliàs,13. Si iudex, poſt princ. Vt lite
pend.in nou. Aegid.deciſ.54. In ſententia, verſ.ſed
contra, quia nos tenemus, & deciſio.148. Senten-
tia lata, & deciſi.286. In materia, in fi.& deciſ.417.
incip.Clemen. Appellanti. Mil.in verbo Appellans
à ſententia, fol. 8. & in verbo, Sententia reuoca-
tionis attentatorum, fol.356. Ergo Diffinitiua di-
cenda eſt, non autem Interlocutoria; Secundò,
14 quia videmus, † quod taxa quæ ſoluitur Notario
pro ſententijs Diffinitiuis, ſoluitur etiam pro ſen-
tentia in cauſa attentatorum, vt eſt deciſ. Rotæ. 5.
aliàs, 99. Si fiat condemnatio, de dolo & contum.
15 in nou. Tertiò, † quia in ſimili ſententia lata in ſpo
lio dicitur diffinitiua. Caſſad.deciſ.1. num.3. ſuper
Reg. Cancell. & Guid. Pap.deciſ.57. ſi appelletur,
verſ.licèt ſententia, vbi Bart.& alios in id, allegat,
& hoc fundamento, & principali motiuo vſus eſt
aliàs Aegid.in dicta deciſ.148. Ad dicendum, quod
Clemen. Appellanti, non habet locum in ſententia
ſuper attentatis, quia ſcilicet in ſententia ſuper ſpo-
16 lio dicta Clem. non vendicat ſibi locum, † & arti-
culus attentatorum non differt à poſſeſſorio recu-
perandæ, quod eo magis ſtringi poteſt, quia ſi fauor
eſt, quod aliqua ſententia ſit potius diffinitiua,
quam interlocutoria, iſto fauore non videtur de-
fraudanda cauſa attentatorum; quæ de ſui natura
eſt fauorabilior, quam Interdictum, Vnde vi. Ro-
ta deciſ.2.aliàs,14. num.3. de reſtit. ſpoliat.in nou.
& dicemus infrà latiùs, cap. 30. de priuileg. atten-
tator. num.7. Quartò, quia ſi eſſet Interlocutoria,
vtique eam Iudex ad libitum reuocare poſſet, ad
not.in l.quod iuſſit, ff.de re iudic. ſed ſententiam la-
tam ſuper attentatis, Iudex non reuocat, vel ſaltem
difficili modo, vt poſt Rot.deciſi.10.aliàs, 215. de
iudic. in antiq. inclinauerunt nouiſſimè Domini in
vna Gerunden. conuocationis Capituli corã Ant.
Auguſtino, vt eſt deciſi. in Recollect. Achill. de
Graſſ.29. Attentata, ſub Rubrica, de attent. meri-
to, &c.

17 Secunda eſt opinio, † quod immò ſententia la-
ta ſuper attentatis Interlocutoria ſit, non autem
Diffinitiua; quam tenet poſt Io. And.in c.non ſolũ,
de appellat. in 6. Rota deciſi.1. aliàs,13. Si Iudex,
poſt princ. Vt lite pend.in nou. & deciſ.11. aliàs 85.
Si à ſententia, de appellat. in nou. quæ dixit, quod
re vera eſt ſententia Interlocutoria, & deciſ.1. aliàs
474. Nota ſi attentata, de offic.iud. in antiq. & de-
ciſ.1.aliàs,215. Nota quod ſententia, de re iudic.in
antiq. quam etiam videtur tenere Aegid.deciſi.57.
Vbi appellatur, & deciſio.54. In ſententia, Sed &
Rota moderna eandem ſententiam ſecuta eſt, vt
patet in Recoll. Achil.deciſ.29. Attentata, ſub Ru-
brica, de attenta. qui poſt dictam deciſ.11. aliàs 85.
eſſe interlocutoriam affirmauit; & in Recollect.
Paleott.215. Io. Michael, qui poſt dictam deciſ.pri-
mam, aliàs 474. de offic.iud.in antiq. idem in effe-
ctu firmaſſe videtur; Eandem opin. expreſſe ſenſit
Alex.in conſilio 99. Viſis num.5. verſ.nec etiam ha-
bet obſtare, lib.5. Illamque tenet poſt Gloſ. & Do-
ctor.in c.non ſolum, de appellation. in 6. Franc.in
cap. cum ceſſante, num.45. verſ.9. quando ſententia
fertur ſuper reuocatione attentatorum, de appel-
18 latio. † cuius authoritas, etſi generaliter in hac
materia appellationum, & attentatorum procul-
dubio magna apud omnes ſemper fuerit, cum il-
lum titulum de appellatio. omnium elegantiſſimè,
& copioſiſſimè repetierit, in hoc tamen articulo
quæ dicatur eſſe ſententia Interlocutoria, pluri-
mi eſt facienda, cum illud non incidenter, & oſci-
tanter protulerit, ſed ex propoſito, ac maturè, quia
non ſolum profitetur ſe velle ponere veram do-
ctrinam, quæ ſcilicèt dicatur eſſe ſententia Inter-
locutoria, vt patet ex eo ibi, numero 36. verum e-
tiam id clarè apparet ex enumeratione, quam fa-
cit ibi viginti ſex caſuum, in quibus ſententia di-
citur eſſe Interlocutoria, inter quos nono loco re-
ponit ſententiam ſuper attentatis latam, de qua
nunc agimus; Eandem, quod ſit interlocutoria
poſt Rot. dicta deciſio. 11. alias 85. tenet Bald. in
ſua practica, ſub Rubrica, de appellation. quæſt.
2. numero 2. & Guido Papæ in tract. de appellat. q.
121. & ex recentioribus videtur ſequi Crauet. con-
ſilio 181. adeò, quod ſtante tantorum virorum au-
19 thoritate, non eſſet temerarium aſſerere, † quod
iſta tanquam communis, ac magis vera ſit ample-
ctenda: fundatur enim quampluribus efficacibus
20 rationibus, ac motiuis, & Primò, quia † illa di-
citur Interlocutoria, quæ fertur ſuper his, quæ in-
cidunt, & emergunt in proceſſu, vt poſt gloſ. in

Clem. Ad compeſcendas, de ſequeſtratio. poſſeſſ.
& fruct. Archid. Specul. & alios, per eum allega-
tos, tradit Franc.in dicto c.cum ceſſante, num.36.
21 de appellat.† Sed attentata dicuntur talia, cũ cau-
ſa attentatorum dicatur incidens, & emergens, vt
patet in Recollect. Mohed. deciſi. 100. Commiſſio,
ſub Rubrica, de iudic. & procur. ergò, &c. & hoc
fundamento vtitur ſpecificè Rota, dicta deciſi. 10.
aliàs 215. Nota quod ſententia, de re iudi.in antiq.
Secundò, quod huiuſmodi ſententia non ſit diffi-
nitiua, ſed Interlocutoria, Rota, vbi ſuprà, proxi-
22 mè, vtitur hoc argum. † ſententia diffinitiua eſt,
quæ diffinit negocium, & cauſam principalem, vt
poſt gloſ. in dicta Clemen. Ad compeſcendas, &
alios per eum allegatos docet Franc. dicto numero
36. & Guido Pap.in conſilio 104. De anno, nume.
ſecundo, ſententia attentatorum non eſt talis, vt
23 deducit ibi Rota merito. Tertiò, † in ſententia in
cauſa attentatorum lata, habet locum cap. Cordi, de
appellat.in 6.vt quando ab ea appellatur, ſit appel-
landum in ſcriptis, & cum expreſſione cauſæ. Ro-
ta vbi ſuprà proximè, ſub numero 2. & dicta deciſi.
prima aliàs, 13. Si Iudex, in princ.& in 5. addit. Vt
lite pend in nou. Mil.in verbo, ſententia reuocatio-
nis attentatorum, fol. 356. diſpoſitio autem dicti
cap. Cordi, procedit in ſententijs Interlocutorijs,
24 vt notant ibi omnes, ergò, &c. Quartò, † per diſ-
finitiuam ſententiam Iudex dicitur functus officio
ſuo, ita, vt non poſſit regulariter ei aliquid addere,
ad l.iudex poſtea quàm, ff. de re iudic.ſecùs autem
per interlocutoriam, ad l. Paulus, ff. de re iudic.
not. in capit. concertationi, de appellation. in ſex-
to, ſed poſt ſententiam in cauſa attentatorum la-
tam, ſi iudex omiſit in ea condemnationem expen-
ſarum, poteſt poſtea illam facere, vt tandem con-
cludere videtur Rota, dicta deciſ.prima, aliàs, 13.
Si Iudex, Vt lite pend. in nouit. & clarius in dicta
deciſ. prima, aliàs, 474. Nota ſi attentata, de offic.
iudic.in antiq. Aegid.deciſio.72. Lata merito. Quin
26 tò, huic proximè, † quia diffinitiua non poteſt re-
uocari, Interlocutoria autem poteſt, ad l.quod iuſ-
ſit, ff. de re iudic.cap. cum ceſſante, vbi latè Franc.
27 de appellation.† ſententia lata ſuper attentatis vi-
detur, quod (ſecundum aliquos) reuocari poſſit
per iudicem, ſi reperiat ſe grauaſſe, Aegid. deciſi.
72. Lata ſententia in fin. ergò &c. Sextò, lata vna
Diffinitiua ſententia contra poſſeſſorem, ſolet ap-
poni ſequeſtrum, Clemen. prima, de ſequeſtra.
poſſeſſ. & fruct. ſecùs ſi ſit lata ſententia interlocu-
28 toria, vt ibidem dicitur, † ſed lata ſententia ſuper
attentatis, non apponitur ſequeſtrum. Aegid.deciſ.
54. In ſententia, & latius dicemus infra, q.3. num.
139. meritò talis ſententia interlocutoria dicenda
eſt, non diffinitiua.

Et tenendo hanc, quod ſit interlocutoria, ad con
traria adducta ſupra pro prima opin. reſpondetur,
& Ad primum, ac etiam ad ſecundum fatendo con
traria, quia in eis militat diuerſa ſpecialis ratio, &
propterea deſeruient pro limitationibus ad regu-
lam infrà ponendam, numero 30.31.32. vt ibi dice-
tur; Ad tertium, quod argum. à ſimili non ſemper
poteſt admitti, præſertim vbi eſt diuerſa ratio, cum
(vt patet, & alias diximus) multa ſint priuilegia at-
tentatorum, quæ in ſpolio non procedunt, Præ-
terea, & melius, quod ſi rectè conſideretur, non
eſt fauor reuocationis attentatorum, quod ſenten-
tia reuocationis ſit Diffinitiua, ſed fauor ipſius
attentantis, qui ſine cauſa, & ſine ſcriptis poſset ap-
pellare, & interim pendente tempore ad appellan-
dum, eſset tutus (etiam ſi non feciſset inhiberi,)
quod ad executionem contra eum non deuenire-
tur, & poſset appellationem proſequi etiam ex no-
ua cauſa, qui omnes ſunt effectus ſententiæ Diffi-
nitiuæ, ad not.in cap. Cordi, de appellat.in 6.& in
cap. non ſolum, & in Clemen. appellanti, eo.tit.&
propterea fauor reuocationis attentatorum, & il-
lius contra quem eſt attentatum, potius eſt, quod
ſit interlocutoria, quia attentans arctabitur diſpo-
ſitione dicti c.Cordi, & c.non ſolum, & tenebitur
appellare cum cauſa, in ſcriptis, & poterit quando-
cunque, etiam infrà decem dies ad appellandum
contra eum (ante inhibitionem tamen) ad executio
29 nem deueniri. Ad quartum, † quod retorquetur,
quia, immò Iudex eam reuocat, vt per Aegid.deciſ.
62. Lata, & quod licèt Rot.dicta deciſi. 10. in fine,
dicat, quod reuocat, ſed difficili modo, ſatis tamen
eſt, quod reuocat, quod non poſset facere, ſi eſset
diffinitiua; Quamuis autem iſta opin.quod ſit ſen-
tentia Interlocutoria, verior ſit, & tanquam com-
munis, vt ſuprà dictum eſt, ſit merito amplectanda,
quia tamen illa non eſt perpetua, ſed in quibuſdam
caſibus limitatur, ideo concluſiuè procedendo, &
omnia ſupra dicta ſubordinando, poteſt in propo-
ſito conſtitui.

30 Regula, † quod ſententia reuocationis atten-
tatorum ſit interlocutoria, quæ probatur iuribus,
& fundamentis ſupra pro ſecunda opinione addu-
ctis, & propterea ex ea infertur. Primò, quod quo-
ad effectum attentatorum ſit cenſenda interlocu-
toria, & propterea tanquam ab interlocutoria pen-
dente appellatione Iudex citra vitium attentato-
rum antequam ſit inhibitus, poterit illam exequi,
d.cap.non ſolum. Secundò, quod appellans arctabi-
tur ad ſeruandum d.c.Cordi. Tertiò, quod Iudex
poterit omiſsam in ea condemnationem expenſa-
rum facere, dicta deciſ. Rota prima, aliàs 13. præ-
ſertim in fine, Vt lite pend.in nou. Quartò, quod ſi
Iudex cognouerit ſe grauaſse, poterit illam reuo-
care Aegid. dicta deciſ.72. cum quoad ſe non tran-
ſeat in rem iudicatam, declarando tamen, quod in
huiuſmodi reuocatione facienda, Iudex debeat ſe
difficilem reddere, cum Rota, in dicta deciſ. de-
cima, aliàs, 215. de re iudic.in antiq. quam ſequitur
Achill.de Graſſ.dicta deciſi.29. Attentata, in fine,
ſub Rubrica de attent. dixerit quod difficili modo
reuocatur. Quam

LIMITA

31 Primò, vt non procedat, † quoad effectum Cle-
men. Appellanti, de appellat.quia omnes in hoc vi-
dentur concordare (etiam ij, qui tenent, quod ſit
interlocutoria,) quod quoad diſpoſitionem dictæ
Clem. habeat vim diffinitiuæ, vt ſupra num. 15. &
ratio diuerſitatis inter diſpoſitionem d.Clemen. &
d.cap.Cordi, (& conſequenter Concluſionem præ-
ſentis limitationis) ponit Rot.d.deciſ.1. poſt princ.
verſ.nec obſtat, vt lite pend.in nou.

32 Secundò, † quia talis ſententia dicitur vim Diſ-
finitiuæ habere, quoad taxam Notarij cauſæ ſol-
uendam, vt in allegata deciſ. 5. aliàs 99. Si fiat, de do
lo & contum.in nou. Aegid.deciſ.603. de ſententia
Mil. in verb.attentatorum ſententia, fol.31. ſequi-
tur Veſtr.in praxi Rom. Cur.libro 8.cap.4. ſub nu.
22. & ratio eſse poteſt, non ſolum quia ita cautum
eſt in conſtitutionibus Ioannis XXII. vt dici-
tur in dicta deciſ. verum etiam, quia attentatorum
cauſæ, vt rerum experientia docet ſæpè, valdè pro
trahuntur in longum, & magna fiunt regeſta, adeò,
quod Notarius non minus in ea laboris impendere
creditur, quam in diffinitiua.

Tertiò, vt non procedat in attentatis circa poſ-
ſeſsionem, per quorum reuocationis ſententiam
33 veniret reſtituenda poſseſſio, † & conſequenter,
quando

quando eſſemus in ſpolio attentato, quia tunc ta-
lis ſententia dicitur habere vim Diffinitiuæ, quia
ſapit naturam veri poſſeſſorij. Rota deciſi.2. aliàs
113. Tres ſententiæ, de re iudic. in antiq. & dicta
deciſ.1.aliàs 13. Si Iudex, ſub num.3. Vt lite pend.
in nou.fac.deciſi.11.aliàs, 85. Si à ſententia, de ap-
pellat.in non.& Ægid.deciſ.286. In materia, dum
loquitur de reſtitutione totali Beneficij, quem dun
taxat hanc limitationem tenens, allegar Veſtr. di-
cto lib.8. c.4. num.22. Mil.in verb.ſententia reuo-
cationis attentatorum, fol.356. & in verbo ſenten-
tia lata in poſſeſſorio ſolo, & verſ.ſequent. in prin-
cip. licèt in fine videatur dubitare, folio 357. Cui
ſententiæ, ex recentioribus ſubſcribere videtur e-
tiam Crauetta conſil.183. lib.primo, ea ratione, vt
etiam ſenſit Mil. vbi ſuprà, quia ſi ſententia, per
quam ſpoliatus ſimpliciter reſtituitur eſt Diffini-
tiua, id multo magis dicendum eſt procedere in
ſpolio attentato, quod reſpectu attentantis eſt gra-
uius, & reſpectu attentata paſſi eſt fauorabilius,
quamuis ea ratio apud me non multum conclu-
dat: quinimmo videatur poſſe retorqueri, quoniã,
vt diximus ſuprà, ſub nu.28. in reſponſione ad ter-
tium fundamentum primæ opinionis fauor atten-
tatorum potius requirit, vt dicamus eam eſſe In-
terlocutoriam, quam Diffinitiuam: * & quod ſit
diffinitiua quando ſumus in ſpolio attentato, fuit
reſolutum in vna Racanate. Parrochialis coram
Caputaquen.8.Februarij 1577. & eſt deciſ.Diuerſ.
34 616.Concluſum, ſub nu.2.lib.1.in nou.] † Eſt au-
tem circa hanc limitationem aduertendum, quod
contra ſupradictas deciſ. in eo, quod dicunt, quod
tres ſententiæ latæ ſuper attentatis, vim habẽt Dif-
finitiuæ, quando fuit attentatum circa poſſeſſionẽ,
videtur in contrarium eſſe ferè in iiſdem terminis
deciſ. Ægid. 507. Concluſio, quod in caſu, & c.iun-
cta deciſ. præcedenti, quæ incipit Concluſio quod
quæſtio, &c.vbi loquens de attentatis circa poſſeſ-
ſionem, & conſequenter de ſpolio attentato, & lo-
quens de tribus conformibus latis ſuper attenta-
tis, appellat pluries eas ſententias interlocutorias.
35 † Sed ſolutio colligi poteſt ex vna declaratione,
quam in hac materia videtur poſſe colligi ex Mil.
vbi ſupra, fol.357. verſic. ſed ſententia reuocatoria
attentati, propè finem, dum vult, quod ſententia
reuocatoria attentati ſuper poſſeſſione ſit interlo-
cutoria, quando tale poſſeſſorium per viam atten-
tati deductum nõ principaliter, ſed incidenter fuit
propoſitum, nam & Ægid. in caſu ſuo verè loqui-
tur, quando quæſtio ſpoliationis beneficij fuiſſet
mota incidenter per modum attentati, vt patet ex-
preſsè in deciſ.506. quæ eſt præcedens. Vndè re-
36 tenta hac tertia limitatione, † illa neceſſariò vi-
detur declaranda, vt procedat, quando reuocatio
attentatorum circa poſſeſſionem fuiſſet principa-
liter petita, quia tunc ſententia deſuper lata, habe-
bit vim Diffinitiuæ, ſecùs ſi incidenter fuiſſet pro-
poſita, quia tunc diceretur Interlocutoria, vt ex-
preſsè dixit Mil.& Aegid.in ſupra dictis locis; Pro
qua declaratione facit deciſi.1. aliàs, 474. Nota ſi
attentata, de officio Iudicis, in antiq. quæ (licèt in
ea non appareat an loquatur de attentatis circa
poſſeſſionem) attamen loquens de reuocatione at-
tentatorum incidenter petita, & de ſententia de-
ſuper lata, inquit, quod illa cenſetur interlocuto-
ria, & non diffinitiua: Incidenter autem tunc dice-
retur reuocatio propoſita, quando per viam exce-
ptionis fuiſſet in iudicium deducta, vt diximus ſu-
prà in hac tertia parte cap.21. quib. & quot mod.
attent.reuocentur, num.16.verſ.via extraordinaria
per viam Iuſtitiæ.

Quartò, ex intentione Archidiac. quem refert
Rot.dicta deciſ.10. aliàs 215. nota quod ſententia,
ſub num.3.verſ.licèt aliqui voluerint, de re iudic.in
37 antiq. poteſt limitari, † vt non procedat, quando
in reuocatione attentatorum fuiſſet ſeruatus ordo
iudiciarius, quia tunc ſeruato iuris ordine ſentẽtia
deſuper lata videtur diffinitiua. Quæ opin. ſicut ibi
per Rot. teneri non videtur, ita & probabiliter eſt
reijcienda, quoniam obſeruatio ordinis iudiciarij
non ſolet alterare naturam cauſæ attentatorum,
quod ex eo patet, quia licèt in cauſa attentatorum
38 non requiratur litis conteſtatio, † ſi tamen fuerit
facta non per hoc cenſetur alterata natura ipſius
cauſæ, quo minus ex priuilegio attentatorum ſint
ante omnia reuocanda, ſecundum veriorem, & ma-
gis communem opi. de qua abundè diximus ſuprà,
in hac tertia parte, cap.23. quando & intra quod
temp.attent.reuoc.peti poſſit, q.1.nu.9.

39 Quintò, limita, vt non procedat, † quando reuo
catio attentatorum non fuiſſet petita per viam ex-
traordinariam & priuilegiatam implorationis of-
ficij Iudicis, ſed per aliquam viam ordinariam, pu-
ta actionis, appellationis, nullitatis, vel querelæ,
de quibus diximus ſuprà latiùs in hac tertia parte,
cap.21. quibus & quot modis attent.reuoc.num.7.
verſ. ordinaria autem via, quia tunc ſententia in
hoc iudicio ordinario lata, procuIdubio erit dicen-
da Diffinitiua, cum diffiniat, & feratur ſuper eo,
quod principaliter fuit petitum, iuxta doctrinam
Franc.in c.cum ceſſante, nu.36. de appellationibus,
& diximus ſuprà, num.22.

40 Sextò, vt ſentẽtia huiuſmodi quoad † effectum,
vt illa poſſit per Iudicem reuocari, non cenſeatur
interlocutoria, ſed potius habere vim diffinitiuæ,
& ideò licet aliàs regulariter interlocutoria quo-
ad Iudicem non dicatur tranſire in rem iudicatam,
ita vt Iudex nõ poſſit illam reuocare, l. quod iuſſit,
& ibi omnes, ff.de re iudic.cap.cum ceſſante, de ap-
pell. cum ſimil. ſententia tamen lata ſuper attenta-
tis, & pronunciatio ipſa, quod attentata ſint reuo-
canda, licèt ſit Interlocutoria, vt in Regula ſupra-
poſita, quoad effectum tamen vt illa per Iudicem
reuocari nequeat, ſed tranſeat etiam quoad eum in
rem iudicatam, non cenſetur eſſe Interlocutoriam,
ſed potius habere vim diffinitiuæ, & hoc ſenſit
Rot.deciſ.10.aliàs 215.de re iudic.in antiq.dum di
xit, quod huiuſmodi ſentẽtia difficilius reuocatur,
quod in vna Gerunden. conuocationis Capituli co
ram Ant. Auguſtino, intellexerunt Domini, diffi-
cilius, ideſt, quod nec etiam per Iudicem poſſit re-
uocari, ſed tranſeat in iudicatum, prout ex dectu-
ctis per Abbat. & Franc.in cap. bonæ, col.10. & in
cap.cum ceſſante, de appellat. inclinarunt Domini
in dicta Gerunden. vt eſt deciſ. in Recoll. Achil. de
Graſſ.29.incip.Attentata reuocanda, ſub Rubrica,
de attentatis.

Septimò poſset forſan, & non improbabiliter li-
41 mitari, vt non procedat Regula præfata, † quando
pronunciaretur negatiuè contra petentem reuoca-
tionem attentatorum, videlicèt illa non eſse reuo-
canda: Sicut enim ſuprà ſub num.28.verſ.præterea
& melius, conſiderauimus, quod in odium attentã-
tis, & à ſententia (qua pronunciaretur attentata
eſse reuocanda) appellantis, ſententia debet potius
dici interlocutoria, quam Diffinitiua, ita in fauo-
rem illius, qui paſsus eſt attentata, quando contra
eum negatiuè pronũciaretur, poſset dici, quod eſ-
ſet cenſenda Diffinitiua, ad hoc, vt ille appellans
ſit in hoc magis priuilegiatus, vt tanquam appel-
lans à Diffinitiua, non alligetur diſpoſitioni dicti
cap. Cordi, nec contra eum pendente tempore ad

Digitized by Google

appellandum poſſit deueniri ad executionem dictę
ſententiæ, iuxta cap. non ſolum, de appellatio. in
ſexto, & minus poſſit fieri condemnatio expenſa-
rum ex interuallo, ad not. in l. Paulus, ff. de re iudi.
quæ omnia fieri contra eum poſſent, ſi dicta ſenten
tia reputaretur interlocutoria; Pro qua facit in ſi-
42 mili, † nam & aliàs iura inter pronunciationem
affirmatiuam, & negatiuam, etiam in ijs, quæ ſunt
maioris conſiderationis (prout eſt dare, vel dene-
gare appellationem) conſtituunt differentiam:
quamuis enim regulariter in poſſeſſorio non detur
appellatio, vt abundè diximus in tract. de appell.
in poſſ. prohib. vel permiſſ. in Regula ibi poſita, ſi
tamen in fauorem ſpoliatoris pronuncietur ſpolia-
tum non eſſe reſtituendum, & ſic negatiuè, concedi
tur ſibi hoc caſu appellatio, vt diximus & declara-
uimus ibidem in 25. ſublimit. Regulæ ibi poſitæ, &
ſimiliter licèt ſecundum terminos l. fin. C. de edicto
diui Adr. tollen. non admittatur appellatio, ſi tamē
pronuncietur negatiuè contra hæredem, videlicet
eum non eſſe mittendum in poſſeſſionem, poterit
ille hoc caſu appellare, vt diximus ibidem in 23.
ſublimit.

> Appellari an poſſit à ſnia lata in cauſa attentatorũ; & licèt verior opin. ſit quod nõ, Cõmunis tamẽ eſt quod appelletur; Quę tribus modis limitatur.

43 SECVNDO † quæritur, & vtiliter, an à ſen
tentia lata in cauſa attentatorum poſſit appellari,
& quamuis Scribentes hanc quæſtionem non po-
nant, immò tacitè videantur concedere, quod hoc
caſu permittatur appellatio, cum in pluribus locis
videantur præſupponere, quod in cauſa attentato-
rum tres poſſint proferri ſententiæ conformes, vt
in deciſ. 2. aliàs, 113. Tres ſententiæ de re iud. in an-
tiq. quæ non poſſent dari, niſi præſuppoſita appella
tione à prima, & ſic ſucceſſiuè à ſecunda ſententia,
nihilominus quia articulus eſt frequens, & quoti-
dianus, & prędicta Doctorum Concluſio in puncto
iuris eſt valde dubitabilis, & forſan minus vera: Id-
circò neceſſarium duximus, præſentem articulum
plenius attingere; Eſt ergo ſciendum, quod circa
hoc plures poſſunt eſſe opiniones.
44 PRIMA, † quæ hactenus ab omnibus tacitè
videtur retenta pro vera, ita, vt etiam in practica
fuerit obſeruata, & à nemine (quem viderim) in du
bium reuocata, quod à ſententia lata in cauſa atten
tatorum poſſit appellari, quæ ex infraſcriptis pro-
bari poſſe videtur.
45 Primò, † quia illa nullibi reperitur expreſsè pro-
hibita, ergò debet cenſeri permiſſa, iuxta doctrin.
gloſ. ſing. in l. qui reſtituere, ff. de rei vendic. de quo
latiùs diximus ſupra in 2. parte, c. 12. de attent. app.
pend. in 5. ampliat. princ. nu. 8. & ſeqq.
Secundò, quia aliàs Doctores dum diſputant an
ſententia iſta ſit Diffinitiua, ſeu interlocutoria, om-
46 nes concludunt, † quod ſit Diffinitiua, ſeu vim ha-
beat Diffinitiuæ quoad effectum Clem. Appellan-
ti, de appell. & conſequenter, quod appellans ab ea
poſſit appellationem etiam ex nouis, & in ea non
expreſſis cauſis iuſtificare, vt præter eos quos in
id citauimus ſuprà, numero 13. & 31. tradit Card.
in dicta Clem. Appellanti. num. 9. q. 9. & poſt eum
ex recentioribus, Pet. Duen. Regula 47. num. 3. verſ.
tertiò fallit. Vndè, cum dicant appellationem poſſe
ex nouis cauſis iuſtificari, ſequitur, quod neceſſariò
præſupponant appellari poſſe, aliàs fruſtra de eo
quæreretur.
Tertiò, id etiam ſatis ex eo deducitur, quod aliàs
habetur apud Rot. dicta deciſ. 2. aliàs, 113. de re iu-
47 dic. in nou. & 28. aliàs, 417. eod. tit. in antiq. † dum
præſupponunt, in attentatis tres eſſe latas ſenten-
tias, quæ non poſſunt dari, niſi præſuppoſita appel-
latione, vt dictũ eſt, fac. etiam Aegid. deciſ. 37. Vbi
appellatur, dum præſupponit ibi, quod à ſententia
ſuper attentatis lata, vtraque pars appellauerit.
Quarto poteſt pro hac parte induci text. in cap.
ſignificantibus, de nou. oper. nunc. iuncta doctrina
Baldi, in conſi. 245. Proponitur, verſic. ſecundo præ-
48 mitto, ſub num. 2. lib. 2. vbi † vult, quod id quod fit
poſt nunciatum nouum opus, retractetur per viam
attentati, vnde in dicto text. ſumus in materia at-
tentatorum, & tamen ibi nedum vna vice fuit ad-
miſſa appellatio, verum etiam vtraque pars appel-
lauit, vt ibi patet. Qui tex. primà facie mihi contra-
riam ſententiam veriorem exiſtimanti negocium
facere viſus eſt, licèt deinde diligentius pondera-
rus, nihil obſtare animaduerterim, vt dicemus in-
frà, num. 97.
49 SECVNDA † poteſt eſſe opin. quam ego
(licèt ab alijs non poſitam) veriorem tamen in pun
cto iuris eſſe crediderim, quod immò à ſententia
reuocationis attentatorum appellari minimè poſ-
ſit. Quæ ſimiliter infraſcriptis deduci poteſt ratio-
nibus & fundamentis.
50 Primò, quia † verus contumax ea ratione non
appellat, quia non comparendo, videtur Iudicem
contemnere, ad not. in l. 1. C. quorum appellat. non
recip. & in l. ex conſenſu, §. fin. ff. de appell. & tra-
dit poſt alios Maranth. in Specul. in 3. parte ſextæ
51 partis principalis. q. 2. num. 274. & ſeqq. † vbi etiã
declarat, quis ſit verus contumax, Attentans autem
non ſolum dicitur facere in contemptum Iuriſdi-
ctionis, vt dicit Rota, deciſ. 26. aliàs, 307. Nota
quod, ad fin. de appellat. in antiq. verum etiam ip-
ſum Iudicem, plus quam Partem offendere, arg. c.
Cordi, in fi. de appell. in 6. Rota, deciſ. 2. aliàs, 14.
Fuit dubitatum, poſt prim. de reſtit. ſpoliat. in nou.
ergò, cum in eo militet maior ratio, quam in vero
contumace, debet ſibi ſicut vero contumaci dene-
gari appellatio. Fac. ad hoc, quod poſt alios pro
ſing. celebrat Mateſilan. in Singulari 29. incip. No-
52 ta quod appellans, in fine, dum vult, quod verus
contumax dicatur etiam ille, qui minus ritè, ac re-
ctè ab interlocutoria appellauit; Vndè, ſi is, qui ni-
hil aliud facit, quam quod minus ritè, ac rectè ap-
pellat, reputatur verus contumax, quanto magis ve
rus contumax erit dicendus is, qui actualiter atten-
tando, iudicem contempſit, ac offendit?
53 Secũdò efficaciter † hoc deduci videtur per tex.
in c. an ſit, de appell. ſecundum intellectum, de quo
ibi, poſt Ant. & Imol. per Franc. ſub numero 5. &
in verſ. in gloſ. fin. in princ. videlicèt, quod ibi detur
de attentatis per modum exceptionis, dum Reus,
qui Appellauit, fuit ab Actore appellatione pen-
54 dente ſpoliatus, † quoniam ſi Actor velit appel-
lare, non auditur appellans, vt in eo puniatur, in
quo deliquit, is, qui cum appellationi deferre ne-
glexerit (videlicèt Reum ſpoliando) ſe beneficio
reddidit appellationis indignum, vt formaliter di-
cit ille tex. in fin. & licèt aliqua fuerit inter Doctor.
ibi differentia, an attentans eo caſu eam diu nõ au-
diatur appellans quam diu non repoſuerit attenta-
ta in priſtinum ſtatum ſecundum opin. Ant. & Imo
la ibi (quæ magis placet) vel potius à beneficio ap-
pellationis perpetuò ſit excluſus, & Franc. ibi atte-
55 ſtatus fuerit, quod & verius eſt † & communiter
tenetur, quod excludatur perpetuò, cum tex. ibi di-
cat, quod ille ſe reddidit beneficio non ipſius pro-
ſecutionis appellationis, ſed beneficio ipſius appel-
lationis indignum, vt latius ibi per eum. Ad propo-
ſitum tamen noſtrum, quæuis illarum opin. tenea-
tur, erit concludendum per illum tex. quod atten-
tans non poſſit appellare, & ſe reddat beneficio ap-
pellationis indignum.
56 Tertiò, † in his, quæ celeritatem deſiderant, &
in

Digitized by Google

in quibus mora aliquod periculum eſſet allatura,
appellatio prohibetur. Specul. in tit. de appellat. §.
in quibus verſ. octauo, nume. 10. & poſt eum & Iaſ.
in l. 1, colum. 1. ff. de ferijs, tradit Maranth. vbi ſu-
57 pra, nu. 319. verſ. vigeſimo quarto limita † * Hip-
po. Riminald. conſi. 195. num. 15. lib. 2.] Reuocatio
attentatorum de ſui natura celeritatem deſiderat,
ergò à ſententia reuocationis huiuſmodi non de-
bet admitti appellatio; Minor autem ex pluribus
videtur poſſe deduci; Primò, quia text. in cap. non
58 ſolum de appellat. in 6. dicit † quod ante omnia
debent reuocari, quod ideò credendum eſt fuiſſe
ibi ſancitum; quia talis reuocatio non eſt procraſti-
nanda, ſed ante omnia, & celeriter expedienda;
Secundò ex eo, quod not. ibi Ioan. Monach. ſuper
verbo, ante omnia, dum exponit ante omnia, ideſt
59 † non expectatio fine litis, & dummodo conſtet
primo diffinitum, ſecundo appellatum, tertio atten
tatum, & de iſto ordine, tunc fiet reuocatio ante
omnem cognitionem iſtorum, ſubdens, & dic ante
omnia, videlicet cauſæ cognitionem habentia, hæc
ille, Vndè, ſi fauore reuocationis attentatorum
non expectatur finis litis, nec adhibetur cauſæ co-
gnitio (ſcilicèt plena, propter ea, quæ diximus
ſupra, cap. 25. de proceſſu in cauſa attentatorum,
5.fol.54 numero 33.) etiam circa illa tria probanda, abſur-
dum videtur dicere, quod ab hac reuocatione
permittatur appellatio, quę cum vadat per tres con
formes contra mentem iuris, rem in longum pro-
traheret, Immò quandoque magis expediret, quod
ſuper reuocatione attentatorum expectaretur fi-
nis cauſæ principalis, quam ſi ſeorſum ab ea cogno-
ſceretur cauſa attentatorũ, & ab illorum reuoca-
tione daretur appellatio, Pone enim, quod cauſa
principali in 2. inſtantia pendente, aliquid attente-
tur, vtique ſi coniunctim cum cauſa principali co-
gnoſcatur etiam cauſa attentatorum, in illa vnica
& tertia inſtantia finietur, quod ſi cauſa attentato-
rum per ſe agatur, cum fuerit neceſſe ire per tres
inſtantias, & tres conformes, arg. eorum quæ poſuit
Rot. deciſ. 2. aliàs 113, Tres ſententiæ ſuper atten-
tatis, de re iud. in nou. clarum eſt, quod ſetius expe-
diretur. Tertiò, idem ſuadetur, & melius, ex his
quæ ponit Rot. deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nunquid
Reo, ſub numero 5. verſic. ſed an talia attentata, ad
fin. Vt lite pend. in antiq. quæ eſt repetita apud Bi-
ſignet. deciſ. 1. Nunquid Reo, ſub numero 6. eod.
tit. quas quoad infraſcriptam conſiderationem ſe-
cuta eſt etiam moderna Rota in vna Nolan. Abba-
tiæ Regalis Vallis, corã Paleot. vt eſt in Recollect.
ipſius, deciſ. 115. Ioan. Michael. ad fin. videlicet,
60 † quod attentatorum reuocatio reſpicit abbreuia-
61 tionem litis, † & quando ſumus in beneficialibus,
tangunt periculum animæ attentantis, vtilitatem
Eccleſiarum, & etiam publicam, ne propter diu-
turna litigia, Eccleſiæ diu vacant, cum Iudicis il-
luſione, vt ibi formaliter dicitur, quæ omnia ita
celeritatem deſignant, vt merito hoc caſu appella-
tio ſit remouenda, Quartò, facit, quia in multis
locis in Iure habemus, quod Papa mandat attenta-
ta reuocari ſub hac forma, Reuocato in ſtatum
debitum, ſi quid poſt appellationem noueritis at-
tentatum, & cætera, & aliàs, Reuocato in irri-
tum, quicquid poſt appellationem huiuſmodi no-
ueritis eſſe factum, Partes & cætera, vt in cap. ſigni-
62 ficauit, de appel. quæ vltima verba † Partes, & cæ-
tera, ſecundum glo. fi. in dicto c. ſignificauit, exten-
duntur, ideſt Partes ad veſtram præſentiam conuo-
cetis, & in cauſa procedatis; Vndè cum ad hoc, vt
poſſit in cauſa ſcilicet principali procedere, mande-
tur Iudici, vt reuocet quicquid attentatum fuerit,

videtur, quod illa reuocatio celeriter ſit expedien-
da, ad effectum, vt in cauſa principali poſſit proce-
di ſecundum principalem intentionem mandantis,
quod vtique non contingeret ſi à reuocatione dare
tur appellatio.
63 Quintò, † quia materia noui operis nunciatio-
nis proculdubio celeritatem deſiderat, & ideo om-
nibus diebus, etiam feriatis, & omnibus perſonis,
etiam fabris, & pupillo fieri poteſt, ad l. primam,
§. nunciatio. & ſequen. ff. de noui oper. nunc. cum
autem per nunciationem dicatur talis inducta in-
hibitio, vt ſiue iure, ſiue iniuria ædificetur, quic-
quid poſt nunciationem ædificatum eſt ſit reuocan
dum, & demoliendum, dicta l. 1. & l. prætor ait, eo.
64 tit. † & reuocatio prædicta dicatur fieri per viam,
& modum attentati, vt per Bald. eleganter in conſ.
245. Proponitur, ſub num. 2. lib. 2. quem ſecuti ſunt
Iaſ. in dicta l. 1. num. 30. verſi. quarto limita, & ibi-
dem Vinc. Hercul col. 3. ff. de noui oper. nunc. ergo
ſatis conſtat, quod cauſa attentatorum celeritatem
deſiderat.
* Sextò in terminis Rubr. Vt lite pendente quod
in ea ſummariè, & non ſeruato ordine iudiciario
proceditur ob naturam dictionis protinus, quæ ha
betur in l. 1. C. Vt lite penden. quam ad hoc pon-
65 derat ibi Bal. num. 6. vt † impetrans Reſcriptum
lite pendente, illudque producens debeat ſtatim
puniri, declarat Alex. in l. 3. §. in amittenda, nu. 3. ff.
de acquir. poſſeſſ.
Quartò, quod appellatio hoc caſu non ſit admit
66 tenda, ſuadetur: quia † vbi proceditur ex Iudicis
officio, videtur prohiberi appellatio, hinc videmus
quod in illa q. an in cauſa alimentorum appelle-
67 tur? diſtinguitur per Doctores, † quod ſi petan-
tur, & concedantur ex officio iudicis, & à tali ſen-
68 tentia non appelletur, † ſecùs ſi iure ordinario,
vt eſt doctrina Specul. in tit. de appell. §. in quibus,
ſub nume. 11. verſic. tu dic, quod ſi petantur officio
Iudicis, quam etiam poſt Alberic. ſequi videtur
etiam Io. And. ibi in addit. in verbo, aliorum. In re-
uocatione attentatorum proceditur ex officio, vt
clarum eſt, & diximus ſupra in hac tertia parte,
c. 21. quib. & quot mod. attent. reuoc. nume. 14. &
18. ergò, &c.
69 Quintò, quia † huiuſmodi appellatio eſt contra
ius, ex quo dictum cap. non ſolum, mandat reuocari
ante omnia, vt eſt de mente Dec. in cap. an ſit, ſub
num. 2. colum. 2. verſic. ſecundus tamen fuit intelle-
ctus de appell. dum vult, quod ſecunda appellatio,
de qua ibi per eum, ex eo capite non debeat admit-
ti, quia ſcilicet ſit contra Ius, cum attentata pen-
dente appellatione debeant in primis reuocari, di-
cto cap. non ſolum, & ſic ſentit, quod illud ante om
nia, importet quod attentata reuocentur, & ſi à
reuocatione appelletur, appellatio non debeat ad-
mitti.
70 Sextò, † quando mandatur procedi ſine lite, ſta-
tim, & ex officio, tunc cenſetur prohibita appella- quando non
tio, vt poſt Bald. in conſil. 330. ſtatuto cauetur ſub poſſit appellari
nume. 7. lib. 1. tradit Aegid. Boſſ. in ſua practic. cri-
min. in tit. de appel. num. 6. In attentatis autem, ita
videtur procedi, cum ſine ordine iudiciario, litis
conteſtatione, ſtatim, & ante omnia, & ex officio
procedatur, vt diximus ſupra proximè nume. 58. &
latius ſupra cap. 25. de proceſſ. in cauſ. attent. nu. 7.
& multis ſeqq.
71 Septimò fac. † nam ſi innouatio priuat atten-
tantem appellatione, & illius effectu, quando iam
eſt actualiter interpoſita, & in eſſe deducta, vt eſt
tex. in dicto c. an ſit, ſecundum alium intellectum,
quod ibi appellans ipſe attentauerit, & in pœnam
inno-

innouationis priuetur, & appellatione, & illius ef-
fectu, ac illius proſecutione, de quo vltra Dec. Frāc.
& antiquiores ibi, eſt etiam inter recentiores ſing.
deciſ. Minſinger. 50. Centur. 2. incip. Quando ap-
pellans, vbi alios alleg. & dicemus etiam latiùs in-
fra in hac tertia parte cap. 31. de pœnis attent. in
decimatertia pœna. Ergò videtur, quod multo ma-
gis innouatio eum priuare debeat appellatione,
quæ non eſt in actu, ſed tantum in potentia, iuxta
Regulam quod multa impediuntur fieri, quæ fa-
cta tenent, cap. ad Apoſtolicam, de regul. l. patre
furioſo, vbi omnes, ff. de his, qui ſunt ſui vel alien.
Iuris.

72 Octauò, † Appellatio tendens ad differendam
73 reuocationem attentatorum, non admittitur, † ma
ximè in cauſa connexa, vt tradunt Doctor. in dicto
cap. an ſit, præſertim Franc. ſub num. 7. vbi licèt te-
ſtetur hoc communiter teneri, ipſe tamen ibidem
in verſ. ſecundus caſus, poſt Io. And. & Spec. hanc
Concluſionem tenet, etiam ſi appellatio prædicta
interponeretur à ſententia reuocationis, cum &
illa fiat in eadem cauſa, & de directo tendat ad
differendam attentatorum reuocationem, vt de ſe
patet.

Nonò, apud me non parum valet hæc conſide-
ratio, (quam percurrendo ſæpius Decretales, in
quibus tractatur de hac attentatorum reuocatio-
ne, facere coactus ſum) videlicèt, quod in tot, &
tot locis Papa mandat huiuſmodi attentata reuo-
cari, vt in c. primo c. ad præſentiam, c. conſtitutus,
c. ſignificanit, cum alijs pluribus de appel. c. ſignif-
cantibus, de noui oper. nunc. c. venientes, de Iureiu.
cap. primo, Vt lite pend. in 6. cum alijs innumeris,
in quibus etiam ſæpè narratur longa ſeries facti, &
multoties narrantur appellationes, etiam ſuper re
non magni momenti interpoſitæ, & tamen nulli-
bi narratur tale factum, in quo appareat, quod ſal-
tem de facto appellatio fuerit interpoſita ab huiuſ-
modi attentatorum reuocatione, ſi enim interpo-
ni poſſet, profectò (cum homines difficiles ſint ad
reſtituendam poſſeſſionem, puta lite pendente ca-
74 ptam, † & prætextu appellationis ſæpe conentur
ſe in ſua iniquitate tueri, & confouere, ad cap. præ-
terea, de appell.) credendum eſt, quod alicubi de
appellatione ab huiuſmodi reuocatione haberetur
mentio, quæ cum non adſit, facilè credi poteſt, eam
reijciendam eſſe, arg. l. illam, C. de collatio. cum ſi-
mil.

75 Decimò fac. quia non eſt dubium † quod atten-
tans, Iudicem offendit, c. cordi, de appell. in 6. & di-
76 ctum eſt aliàs ſupra: † Qui autem ſemel offenſus
eſt, non debet iterum offendi, quia non debet quis
duplici offenſione conteri, & non eſt addenda affli-
ctio afflicto iuribus vulgaribus, ſed ſi attentāti per-
mitteretur appellare à ſententia, qua Iudex iſte re-
uocat attentata, diceretur iterum illum offendere,
77 † ex quo appellans eum offendit, & ſibi iniuriam
infert, ad no. in l. fin. C. quando prou. non eſt neceſſ.
& in c. vt debitus, de appel. & tradit poſt alios Phi-
lip. Prob. in addi. ad Io. Monach. in dicto c. non ſo-
lum, in fine, nu. 16. Meritò.

Vndecimò, & hoc fundamentum multum ſtrin
78 gere videtur; is † qui poſtquam ſibi fuit facta no-
ui operis nunciatio, ædificat, dicitur attentare, &
illius reuocatio, & demolitio fit per viam attentati
ſecundum Bald. in dicto conſi. 245. Proponitur nu-
mero 2. lib. 2. quem ſequuntur Iaſ. in l. 1. nu. 3. verſi.
quarto limita, & ibidem Vinc. Hercul. col. 8. ff. de
79 noui oper. nunciat. † ſed à ſententia demolitionis
noui operis non appellatur, quia denegatur audien
tia, dicta l. 1. §. ſed & ſi is, vbi Iaſ. in princip. iunctis
his, quæ ibidem dicit num. 2. ff. de noui oper. nunc.
80 † quando autem audientia denegatur, cēſetur etiā
appellatio prohiberi, vt poſt Vant. in d. tract. de nul
lit. ex inhabil. & defectu manda. diximus latius ſu-
pra in 2. parte, c. 12. in quinquageſima limit. princ.
num. 16. verſi. ſimiliter, & is diceretur minus legiti-
ma, perſona, ergò.

81 Duodecimò, † caſſatio annullatio, & reuocatio
actus dicitur eſſe pœna, ad cap. diſpendia, §. fin. de
Reſcript. in 6. Caſſad. deciſ. 3. Suppoſita, numero 9.
ſuper Reg. Cancell. in tit. de decret. in reſeruat. &
plenius, & eleganter per Boer. deciſ. 1. numero 16.
82 † præſertim, quando talis caſſatio, & reuocatio fit
in odium perſonarum, quæ illum actum explica-
uerunt, prout idem ibi declarat, numero 17. quod
ipſum in materia attētatorum annotauit, etiam no-
uiſſimè Manfred. in conſil. ſuo de attentatis, quod
imprimitur in primo libro attentatorum in 11. par
te, ad fin. verſicul. duodecimo Regens, vbi Caſſad.
allegat (qui tamen id mihi dicere non videtur) &
pro pœna poſuimus illam inter cæteras infrà, cap.
31. de pœn. attent. numero 7. & ſeqq. Quæ pœna in
materia noſtra, tum per Canones antiquos, tum
maximè per cap. non ſolum, de appel. in 6. fuit indu
83 cta. † A pœna autem Legis non appellatur, vt
notat Bald. in Margherita ſua, in verbo, appellari à
pœna, poſt Doctor. in cap. ad noſtram, de appell. er-
go à reuocatione; de qua agimus, non debet dari
appellatio.

Decimotertiò facit, quia cum attentans vt dictū
84 eſt, Iudicem offendat, † & conſequenter videatur
impedire, ac turbare illius Iuriſdictionem, & con-
tra huiuſmodi turbantes Iuriſdictionem etiam ſi
eſſet Tertius detur remedium attentatorum; vt
poſt Rot. & Franc. de quibus ibi diximus ſupra, in
prima part. cap. 3. de attentat. à Tert. numero 47.
verſic. quinto niſi Tertius, non debet videri mirū,
ſi in pœnam priuetur beneficio appellationis, cū &
aliàs impediens iudicem, & illius Iuriſdictionem,
multo maiori pœna puniatur, nam & pecuniariam,
& in perſonam, atque etiam excommunicationis,
& demum etiam priuationis beneficiorum pœna
affici poteſt, vt per Innoc. & Docto. præſertim Dec.
in c. 1. de offic. deleg.

Decimoquartò, hæc opin. ſuadetur: quoniam
85 † quando imponitur perpetuum ſilentium, prout
fit in cauſa attentatorum, is, cui imponitur, non po-
teſt vltrà poſt ſententiam audiri, cum per hāc Clau
ſulam dicatur oriri exceptio perpetuæ denegatæ
audientiæ, c. in præſentia, vbi Barbat. nu. 36. de pro-
bat. & tradit nouiſſimè poſt Boer. deciſ. 255. ſub
num. 12. necnon Capic. & alios, per eum allegatos,
Burſat. in conſil. 78. Viſis, num. 21. lib. 1. Ad purga-
tionem autem attentatorum requiri impoſitionem
perpetui ſilentij, declarauerūt aliàs Domini in vna
Cæſarauguſtana Dotis, ſub die 2. Iunij, 1561. vt eſt
in Recollect. Paleotti, deciſ. 58. fuerat. Et ita etiam
aliàs animaduerti in ſententia reuocationis attenta
torum huiuſmodi perpetuum ſilentium fuiſſe im-
poſitum in vna Ceſenaten. bonorum, ſeu attentato
rum, ſub die 6. Martij, 1551. per tunc R.P.D. Vgo-
nem Boncompagnum Auditoris Cameræ Locum-
tenentem meritiſſimum, ac paulò poſt Epiſcopum
Veſtan. & eiuſdem tribunalis Viceregentem, inde-
que S.R.E. Cardinalem Ampliſſimum, Demum ve
ro de anno 1572. ſub die 13. Maij fœliciter ad ſum-
mi Apoſtolatus apicem aſſumptum.

Decimoquintò, (& hoc, & ſequens fundamen-
tum licet concludere videantur, quod ſaltem de
iure Ciuili huiuſmodi appellatio cenſeatur prohi-
bita) quatenus tamen reſtringeretur hæc Conclu-
ſio

ſio de iure ciuili, non per hoc eſſet inutilis hæc reſo
lutio, ſed in terris Imperij poſſet ob hanc, & ſequen
tem rationem, atque etiam alias ſuprà allegatas,
quæ militant tam de Iure Canonico, quam Ciuili,
86 hæc opin. practicari) † quia ſcilicèt (vt ſuprà con-
cluſum eſt nu. 17. & num. 36.) ſententia lata ſuper
attentatis eſt interlocutoria, ergo de iure ſaltem ci-
uili non debet poſſe ab ea appellari, l. 1. C. quorum
appellat. non recip. l. ante ſententiam, ff. de appellat.
recip. & tradit Marantha, vbi ſuprà, nu. 292. verſic.
quartodecimo limita.

87 Decimoſextò, quia † ſi in poſſeſſorio de iure ciui
li prohibita eſt appellatio, l. 1. C. ſi de momen. poſſ.
Ergò multo magis dicendum videtur, quod ſit pro-
hibita in attentatis, quæ ſunt fauorabiliora, & in
quibus vertitur magis odium contra attentantem,
quam in ſpolio contra ſpoliantem, is enim offendit
Ius, & Partem, attentans verò offendit etiam Iudi-
cem, ad not. in c. Cordi, de appellat. in ſexto. Rot. de
ciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſtitut. ſpoliat. in
nou. & dictum eſt latius infra, cap. 30. de priuileg.
attent. in prima ampliat. nume. 6. & ſeqq. & tanto
magis, quia (vt docet experientia) attentata vt plu-
rimum committuntur capiendo, vel transferendo
poſſeſſionem rei, de qua agitur, lite, vel appellatio-
ne pendente, quo caſu cum ſimus in poſſeſſorio, &
in ſpolio attentato, non videtur dubitandum, quod
attentata præſertim præſuppoſita obſeruantia Ægi
dianæ Conſtitutionis, non eſſet locus appellationi,
vt dicemus infra, num. 100.

Ex quibus omnibus ſatis efficaciter fulciri vide-
tur hæc ſecunda opin. quod à ſententia lata in cau-
ſa attentatorum abſolutè nõ poſſit appellari; Quod
ſi cui videretur fortaſſe hæc opin. nimis rigoroſa,
poſſet ad alias opin. conuolare, quæ ſædere diſtin-
ctionis primam cum ſecunda conciliare videntur,
& ideò.

88 Tertia poteſt eſſe opin. diſtinguens, † quod Aut
pronunciatur affirmatiuè attentata eſſe reuocãda,
& tunc in odium attentantis, contra quem eſt pro-
nunciatum denegetur ſibi appellatio, & ita proce-
dant ea, quæ dicta ſunt ſupra in ſecunda opinione.

attenta ta eſſe, reuoca da

89 † Aut pronunciatur negatiuè contra petentem re-
uocationem attentatorum, & ſic in fauorem atten-
tantis, & tunc illi, qui paſſus eſt attentata detur ap-
90 pellatio Quæ diſtinctio colligitur ex eo, † (quod
appellant ſtupendum dictum Angeli in l. quiſquis,
num. 3. C. quorum appell. non recip.) quod licet in
remedio l. fin. C. de edic. Diu. Adria. tollen. quando
pronũciatur hæredem petentem ſe immitti in poſ-
ſeſſionem, eſſe immittendum, & ſic affirmatiuè, non
detur appellatio, ſi tamen contra hæredem negati-
uè pronuncietur eum non eſſe immittendum, tunc
concedi appellationem, & ita ſæpius in practica ob
tentum fuiſſe, & ex eo etiam, quod latius concludi-
tur, quod à ſententia lata in poſſeſſorio in fauorem
ſpoliantis, detur appellatio, ſecus ſi ſit lata in fauo-
rem ſpoliati de quibus duobus ſimilibus dicemus
latius in tract. de appellat. in poſſeſſor. prohibit.
vel permiſſ. in 25. limitat. Regulæ ibi poſitæ, &
91 in proprijs terminis attentatorum, † quod à non
reuocatione cuiuſdam ſequeſtri, quod tanquam at-
tentatum petebatur reuocari, validè appellari poſ-
ſit, ita, vt illa pendente nihil ſit innouandum, con-
ſuluit ex recentioribus Aug. Bero. in conſil. 51. In
hac cauſa, verſic. ſecunda Concluſio, num. 5. & ſeqq.
libro tertio. Quæ opin. etſi ex præmiſſis ſatis pro-
babilis videri poſſit, ſi cui tamen illa omninò non
ſatisfaceret, poſſet aliam diſtinctionem amplecti, &
erit.

92 Quarta opin. † quod appellatio in cauſa atten-
93 tatorum detur, † etiam de iure Canonico quoad
effectum deuolutiuum, & ſic quoad admittatur ap
pellatio non retardata executione, quæ opin. ex eo
firmari poſſe videtur, quia ſi fundamenta, quæ ſu-
prà allegata ſunt pro ſecunda opin. abſolutè conclu
dunt, quod nullo modo detur appellatio, multo ma
gis concludere videntur, quod non detur qualifica-
tiuè, videlicet, quoad effectum ſuſpenſiuum; Et ex
eo præterea, quod aliàs in ſimili dicitur in poſſeſ-
ſorio, quod licèt in eo appellatio deuoluat, tamen
non ſuſpendit, vt latiùs diximus in dicto tract. poſt
princ. Pro qua facit etiam, quia in attentatis con-
currit maius odium, vt dictum eſt quam in ſpolio,
ita vt ratione huius maioris odij non ſit incon-
gruum dicere, quod appellatio hoc caſu careat ef-
fectu ſuſpenſiuo; Quinimmò, & cum odio atten-
tantis concurrit etiam natura cauſæ, quæ cum ob
periculum animarum, vtilitatem Eccleſiarum, &
etiam publicam, & aliàs celeritatem deſideret, vt
dictum eſt ſuprà, numero 57. æquiſſimum videtur,
quod ſi appellatio eſt admittenda, illa fiat, & deuo-
luat, ſine tamẽ retardatione executionis, ſicut enim

non retardata executione

94 † Clauſula quæ ſolet apponi in Commiſſionibus
etiam appellationum ſuper nullitate penſionum,
videlicèt abſque retardatione ſolutionis penſionis,
de qua per Staphil. de literis gratiæ & iuſt. in ſe-
cunda parte, fol. 153. verſic. quando verò vtraque
pars, operatur, vt appellatio perdat effectum ſu-
ſpenſiuum, quia per eam non retardatur ſolutio
95 penſionis, † cuius cauſa reputatur fauorabilis ob
authoritatem Papæ, qui illam impoſuit, ſecundum
Staphil. vbi ſuprà ita quoad hunc effectum ſuſpen-
ſiuum poteſt dici, quod appellatio in cauſa atten-
tatorum interpoſita perdat effectum ſuſpenſiuum;
96 † ex quo cauſa attentatorum fuit aliàs iudicata
magis fauorabilis, quam cauſa penſionis, etiam
habentis Clauſulam, Sine retardatione, & c. vt fuit
aliàs dictum in vna Taruiſin. coram Proſpero, &
eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 24. Atten-
tatorum cauſa, ſub Rubrica, de attentatis, Quæ
opinio tanquam honori Iudicis, qui ſententiam
exequitur, conſulens, & tam indemnitati illius qui
paſſus eſt attentata (qui per executionem recupe-
rat & poſſeſſionem, & fructus, & expenſas) quam
etiam ipſius attentantis, cui mediante effectu de-
uolutiuo eſt ius ſaluum, vt poſſit quandocunque
(ſi fuerit indebitè grauatus) ſententiam retracta-
ri facere, prouidè etiam conſulens ſatis æqua vi-
detur, & amplectenda. Quod ſi quis abſolutè al-
teram, aut affirmatiuam, aut negatiuam tenere vel-
let, ego negatiuam tanquam in puncto iuris verio-
rem proculdubio tenendam cenſeo, per ea omnia,
quæ pro corroboratione ſecundæ opinionis ſuprà
dicta ſunt.

Ex tenendo eam, non obſtante ea quæ ſupra in
contrarium pro prima opin. fuerunt conſiderata,
quoniam reſpondetur &

Ad primum, quod licèt non reperiatur per ali-
quem text. expreſsè, & nominatum prohibita à ſen-
tentia reuocationis attentatorum appellatio, tacitè
tamen & virtualiter cenſeatur prohibita, tum per
tex. in d. c. non ſolum, de appellat. in ſexto, per quẽ
aliàs dicebat Dec. in d. c. an ſit, quod huiuſmodi ap-
pellatio eſt contra ius, vt diximus ſupra, nume. 69.
verſic. quinto quia, tum etiam quia ex quo celerita-
tem deſiderat, & in ea proceditur ex officio, & eſt
interlocutoria, in quibus caſibus generaliter ius pro
hibet appellari, vt ſuprà dictum eſt, numero 57. &
num. 66. num. 86. ob iſtas rationes in generalitate
prohibitionis comprehenditur etiam cauſa atten-
tatorum.

Ad

Ad ſecundum reſpondetur, quod verũ eſt, quod Docto. ſemper præſupponitur, quod Clem. Appellanti non habet locum in ſententia attentatorum, quaſi illa vim habeat Diffinitiuæ, ſed nullum pro hoc text. aut rationem concludentem adducunt, quare debeat à dicta ſententia poſſe appellari, nam non ſequitur, eſt ſententia Diffinitiua, ergo in ea ha
97 bet locum Clem. Appellanti, † quia illa Clem. intelligenda eſt, vt procedat in ſententijs diffinitiuis, vel vim diffinitiuæ habentibus, quatenus tamen à dictis ſententijs appellari poteſt & non aliter, & propterea ad propoſitum noſtrum præſuppoſitum ſcribentium ibi, non concludit, quod ſit admittenda hæc appellatio, ſi aliàs de iure non veniret admittenda, & eorum authoritas probabilis eſt, non neceſſaria.

Ad tertium ſimiliter reſpondetur, quod ſi in caſu illarum deciſ. fuerunt latæ tres conformes in cauſa attentatorum, illud potuit euenire vel ex expreſſo partium conſenſu, vel ex tacito, vt quia paſſus attentata in cuius fauorem fuit lata prima ſententia, non animaduertit, quod attentanti de iure non cõpetebat huiuſmodi appellatio, & non debet attendi quod de facto factum eſt, ſed quod de iure fieri debet. Rota deciſ. 58. aliàs 412. Si appelletur, de appell. in nou.

98 Ad quartum, videlicet, † ad text. in cap. ſignificantibus, de noui oper. nunciat. qui prima facie magis, quam præcedentia ſtringere videbantur, reſpondetur, & primò, quod primæ appellatiom de qua ibi, (vt rectè animaduertit Innocent. ibi poſt princ.) fuit per Iudicem à quo motu proprio delatum, & ita etiam per Iudicem ad quem admiſſa, & ſic de facto proceſſit ibi illa appellatio, non de iure. Secundò, & melius, quod ille text. non facit ad propoſitum, non enim loquitur de appellatione à ſententia reuocationis attentatorum, & eorum, quæ poſt nunciationem noui operis fuiſſent ibi per ædificantem attentata (prout loquimur in quæſtione noſtra) ſed de appellatione ab Interlocutoria admiſſionis quarundam probationum, de quibus ibi;
99 Et nos etiam concedimus, † quod pendente cauſa attentatorum, licèt ab ipſa ſententia reuocationis attentatorum appellari poſſe negemus, poterit tamen ab aliqua Interlocutoria in ea lata etiam valida appellari, ſicut aliàs dicimus, quod licèt à ſententia lata in poſſeſſorio non appelletur, ab Interlocutoria tamen eam præcedenti appellari poteſt vt diximus, & pluribus comprobauimus in d. tract. de appellat. in poſſeſſ. prohibit. vel permiſſ. in ſecunda declarat. princip. Regulæ ibi poſitæ. Ex quibus omnibus ſatis concludenter apparere poteſt, ſecundam opin. negatiuam, de qua ſuprà, efficaciter fundatã, & à contrarijs ſufficienter defenſam.

Verum quia veritas nouarum opinionum cum ipſa, (vt dicebat Gellius lib. 12. c. 11.) ſit filia temporis, non poſſit, niſi longo progreſſu temporis apparere, & tandem in Iudicijs obtinere, ſi quis adhuc antiquorum tacitam ſententiam tenere maluerit, cum nulla ferè poſſit in iure noſtro firmari Concluſio, quæ ita perpetua ſit, vt nullas recipiat limitationes, illa retenta, animaduertendum eſt, quod licèt regulariter dicta appellatio admitteretur, tamẽ certis modis eſt neceſſariò limitanda, & declaranda. Sit itaque ſecũdum hanc antiquiorum opinionem Regula, quod à ſententia reuocationis attentatorum detur appellatio; per ea omnia, quæ dicta ſunt ſup. in prima opinione n. 44. quæ licet à Doctorib. videatur indiſtinctè admitti, in rei tamen veritate nonnullis neceſſarijs limitationibus declaranda, & reſtringenda videtur.

Limitari itaque tripliciter poteſt. &c.

100 Primò, vt † non procedat, quando eſſemus in attentatis circa poſſeſſionem, & per ſententiam reuocationis attentatorum veniret reſtituenda poſſeſſio, & conſequenter quando ſumus in ſpolio attentato. Quamuis enim dici ſoleat, quod cum articulus attentatorum procedat per tres conformes, vt colligitur ex deciſ. 1. aliàs 13. Si Iudex, ſub numero 3. in fi. Vt lite pend. in nou. & alijs allegatis ſuprà hoc eodem cap. q. 2. nume. 48. ſpolium quo-
101 que attentatum † propter mixturam attentatorum procedere debeat per tres conformes, præſertim cum & ipſa conſtitutio Aegidiana (per quam hodie in terris Eccleſiæ regulariter in poſſeſſorio prohibetur appellatio) ratione mixturæ in certis caſibus, puta condemnationis fructuum, & expenſarum appellationem permittat, vt expreſsè in ea legitur, ibi, ratione prædicto mixturæ, &c. & tanto ma-
102 gis, † quia ſecundum hanc opinionem, quod propter mixturam prædictam detur hoc caſu appellatio, fuit pluries per Dominos tentum, & reſolutum, vt in vna Firmana Bonorum coram Reuman. 26. Februarij, 1564. & in alia Sarnen. molendini, coram D. meo Oradino, 16. Maij, 1558. vbi reſpondendo ad hoc motiuum de attentatis, dixerunt, quod non obſtat, quod attentata ſint reuocanda, quia illud procedit per tres ſentẽtias conformes, prout idem, quod in ſententia lata in Interdicto, Retinendæ, non ſit locus Aegidianæ, ob dictam mixturam attentatorum, tenuerunt Domini in alia Anconitana Bonorum, coram eodem Oradino, 6. Nouembris, 1562. vbi & illud ſubdiderunt, quod reſolutio illa erat confirmatis multis alijs reſolutionibus factis in ſimilibus cauſis: idemque propter huiuſmodi mixturam fuit nouiſſimè tentum in alia Reatina Caſtri Apoſtæ, coram Binatino, 12. Decembris, 1571. Maximè quia videmus, quod quando aliàs poſſeſſio habet admixtam qualitatem aliquam, cuius ratione datur appellatio, puta quando agitur ad poſſeſſionem, & etiam ad pœnam, in caſu l. ſi quis in tantam, C. Vnde vi, tunc datur appellatio, etiam à tota ſententia, ſecũdum communem opinionem, de qua poſt Ripam, in c. ſæpe, col. vlt. verſ. ſecunda fuit opinio, de reſtit. ſpol. teſtatur Menoc. in tract. de recup. poſſ. Remed. 9. q. 49. num. 316. & per Cõtar. in Repet. l. 1. C. de moment. poſſ. in 2. limitatione principali, in princ. num. 8. & §. 3. in princip. & num. 7.

104 Nihilominus, † veritati inhærendo, à præſenti limitatione non videtur recedendum, ſed tenendũ ſecundum veriorem de iure ſententiam, quod à ſententia lata ſuper ſpolio attentato, non detur appellatio, quod ex pluribus ſuadetur.

104 Primò, † quia huiuſmodi attentatum, quando eſt circa rei poſſeſſionem, ſapit naturam veri poſſeſſorij, vt expreſsè dicit Rota, deciſ. 2. aliàs 15. Si Iudex, ſub nu. 3. in fi. Vt lite pend. in nou. & deciſ. 2. aliàs, 113. Tres ſententiæ, de re iudic. in nou. & deciſ. 28. aliàs, 517. Nota, quod tres, de re iudic. in antiq. in vero autem poſſeſſorio regulariter non datur appellatio, nec de iure Ciuili, vt dicunt omnes in d. l. 1. C. ſi de moment. poſſ. nec de Iure Canonico, vbi viget conſtitutio Aegidiana merito, &c.

105 Secundo, quia † cum attentans ſit magis odioſus, quam ſpolians, vt dicunt Doctores, in l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſeſſ. vbi Iaſ. nume. 130. & Ripa, nume. 67. & eſt deciſ. Rotæ, 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt princ. de reſtit. ſpo-
106 liat. in nou. nõ † debet ex ſuo maiori delicto habere ſubleuamen, vt poſſit appellare, arg. l. 1. C. de hæret. l. ſi hereditaria, ff. de negoc. geſt. quo argu-

mento

I A

Digitized by Google

mento loquens de ſpoliatore violento quo vte-
batur aliàs Salic. in l.momentaneæ. C. Vnde ui.
107 Tertiò, † quia inducta ad vnum effectum, non
debeut contrarium operari, iuribus vulg. & pro-
pterea, cum paſſus attentata deduxerit in iudiciũ
ſpolium attentatum, vt tanto celerius,& facilius
cauſæ expeditionem,& recuperationem poſſeſſio
nis obtineret, quanto iudicium attentatorum eſt
magis priuilegiatum iudicio ſpolij,ſecundum ea,
quæ latè poſuimus infrà in hac tertia parte ca.30.
de priuileg.attent,num.6. & multis ſeq.nõ debet
hoc caſu attentanti ad purganda attentata per re
ſtitutionem poſſeſſionis cõdemnato,concedi ap-
pellatio,per quam contra Actoris intentionẽ cau
ſa per tres conformes in longum protrahatur.
108 Quartò, † quia qualitas iſta, quod ſpolium ſit
attẽtatũ,non videtur immutare, aut alterare na-
turam ſimplicis ſpolij,nec repugnare rationi,qua
re ſcilicèt in poſſeſſorio non appelletur, quæ eſt,
quia poſſeſſio,quæ recuperatur per ſententiam la
tam in poſſeſſorio,nõ perpetuo,ſed breui tempo-
re,& momento ſit apud recuperantem duratura,
vt declarat poſt alios Cõtard.in dicta Repet.Ru-
bricæ,C.ſi de moment.poſſ.nume.44.Quæ ratio
109 maximè procedit in ſpolio, & poſſeſſione † at-
tentata,quoniam, & illa eſt momento apud recu
perantem duratura, ex quo,ſi attentãs facta reſti
tutione habeat bonum ius in negotio principali,
obtinẽdo in petitorio, etiam ipſam poſſeſſionem
ab eo, qui paſſus fuerat attentata auocabit. Qui-
nimmò, quãdoque bonum ius ipſius attentantis,
impediret etiam ipſam reſtitutionẽ poſſeſſionis,
puta, ſi per confeſſionem cõſtaret notoriè de nõ
iure petentis reuocationem, quo caſu regulariter
impeditur reuocatio,ſecundum ea,quæ latiùs di-
ximus ſuprà hac eadem parte cap.24.de reo,& ex
cept.ſibi cont. attent. compet.q.1.nu.65. Immò
in multis caſibus poſſeſſio attentata,licèt pro pur
gatione attentatorũ auocetur ab attentate, non
tamen reſtituitur ei,qui paſſus eſt attentata, ſed
Iudex penès Tertium, aut penès ſe illam ſeque-
ſtrat, vt diximus dicta quæſt.1.nu.58. & infra c.
27. iud. & per quem attent. reuoc.nu.7.& ſeqq.
110 Quintò † quia videtur conſiderari ratio diuer
ſitatis inter hæc attentata circa poſſeſſionẽ, & cæ-
tera alia,puta circa proceſſum,& huiuſmodi,non
ſolum ex hoc, quia hæc ſapiunt naturam veri poſ
ſeſſorij, verum etiam quia & aliàs inter ſentẽtiã,
per quam fit reſtitutio poſſeſſionis,& cætera attẽ
tata, videmus conſtitui differentiam, cum in illa
quæſtione an ſententia lata ſuper attentatis ſit in
terlocutoria, vel potius habeat vim diffinitiuæ,
Doctores aliàs tenẽt,quod hæc per quã fit reſtitu
tio poſſeſſionis, habeat vim diffinitiuæ, aliæ autẽ
ſint interlocutoriæ,vt declarauimus ſuprà hoc eo.
dẽ cap.num.33.& ſeqq. poſt Aegid. deciſ.286. in
materia,Rota,deciſ.2. aliàs, 86.Si a ſententia,de
appellat.in nou.
111 Sextò, † quando intentatur remedium ſpolij
lite pendente facti,cauſa ſpolij eſt principalis, at-
tentatorum autem cauſa dicitur eſſe acceſſoria,
Oldrad. conſil.206. In cauſa,ad finem.Ripa.in l.
edita,num.24. C.de edend.& ſẽſit Rota deciſ.1.
112 num.2. de appell. in nou. Inconueniens † autẽ
eſt, quod acceſſoriũ immutet naturã principalis,
l.nuda,C.de contrah.& committ. ſtipul.quo arg.
utebatur aliàs in his terminis Ripa in cap. ſæpe
113 num.102. de reſtit. ſpoliat.præſertim, † cũ prin
cipale dicatur dominari acceſſorio,& illud prout
vult reſtringit,& ampliat,l.prædijs,in princ.ff.de
leg.3.prout poſt Ripam,& Affict.tradit etiã Con
tard.in dicta repetitione,l.1.in 2. limit. in princ.
nu.31.C. de moment.poſſ.
114 Septimò,idem ſuadetur, † quia videmus,quod
l.1. quæ prohibet appellationẽ in poſſeſſorio,ha-
bet locum, etiam quando quis ageret ad cõſequẽ
dam poſſeſſionem implorando officium Iudicis,
prout eſt illud , quod cõperit legatario aduerſus
hæredẽ,pro poſſeſſione rei legatæ, quo caſu, nec
etiam apellatio conceditur, vt poſt Guid. Pap. q.
483.conſiderabat eleganter Alciat.conſil.68.Gu
bernatorem,poſt princ.& nu.6.lib.6. Vndè idem
dicendum eſt in poſſeſſione attentata,quam quis
conſequitur mediante officio Iudicis, declarraui-
mus ſuprà , in hac tertia parte cap. 21. quib. &
quot. modis attent. reuoc. nu.4. & 5.
115 Octauò, † qualitas attentationis non reſpicit
aliquo modo ius aliquod proprietatis,vel domi-
nij,ſed ipſammet poſſeſſionem, deſignans quali-
116 ter, & quando illa capta fuerit,qualitates † au-
tem quę reſpiciunt ipſam poſſeſſionem,non alte-
rant naturam poſſeſſorij, vt in eodem poſſeſſorio
non ſit eadem iuris diſpoſitio,quod apparet:nam
licèt Naturalis , Ciuilis, & Ciuiliſſima poſſeſſio,
quæ habetur vigore ſtatuti continuantis poſſeſ-
ſionem à defuncto in hæredem,dicantur habere
inter ſe diuerſas qualitates,vt per ſe patet,non ta
men per hoc efficitur,vt remedium ſpolij non ſit
idem, etiam in dicta Ciuiliſſima poſſeſſione, pro
qua etiam competit actio ſpolij, ſicut pro Natu-
rali,vel Ciuili,vt poſt Dec.in conſ.84.col.2.Pariſ.
conſ.41.col.3.lib.1.& alios multos per eum alle-
gatos,tradit Ant. Gabr. Com.Conclu.lib.5.de ac
quiren.poſſ. Concluſ.7.in princ.verſi.cõtrarium
voluit. Immò poteſt dici, quod nec etiã qualitas
poſſeſſionis, cuius ratione competit aliquod no-
uum remedium poſſeſſorium, illud alteret reſpe-
ctu ipſius appellationis,ſi quidem habemus Re-
gulam generalem,& vniuerſalem,quod in omni
poſſeſſorio prohibetur appellatio, vt dicunt Do-
117 ctores in dicta l.1.C.de momen.poſſ. † quã ha-
bere locum in omni poſſeſſorio declarauerunt a-
liàs etiã Domini in vna Rom. domus,coram Ca-
putaquen.14. Octobris, 1560.vt eſt deciſ.in Re-
collect. eiuſdem, 222. incipien. Aegidiana. Vn-
dè d. lex prima locum ſibi vendicabit non ſolum
in occupante poſſeſſionem plenam,verum etiam
118 † in occupante poſſeſſionem vacantem, pro
qua particulariter competit remedium l.fi.C.Vn
de vi,vt tradit Menoc.de recuper.poſſeſſ. Reme.
13.in princ.per totum,& conſequenter,ſicut qua
litas iſta, quod poſſeſſio ſit occupata tẽpore quo
vacabat, non facit cauſam apoellabilem, ita nec
qualitas iſta, quod poſſeſſio fuerit capta tẽpore,
quo lis pendebat,debet facere cauſam ſpolij attẽ
119 tati appellabilẽ; Et magis ad propoſitũ,† quod
qualitas puta violentiæ, reſpiciens poſſeſſionem,
non alteret neque immutet naturã poſſeſſorij re
ſpectu etiã appellationis de qua agimus, patet in
remedio l.ſi quis in tantam, C.Vnde vi, in quo,li
cèt agatur de recuperanda poſſeſſione violenter
occupata, cuius violentiæ, & qualitatis ratione
competit etiam remedium dictæ, legis ad pœnã,
de qua in ea, & tamen ſi agatur ad poſſeſſionẽ tã
tum,non datur appellatio,vt poſt Henric.Boic.&
alios per eum allegatos,declarat eleganter Con-
tard. ĩ ſuprad.limit.2.§.3.nu.10.& ſeqq.Nec pla
cet in hoc opinio Menoch.de recuper.poſſeſſ.Re
med.9.q.49.nu.326.dũ reprobare videtur opin.
Ripæ, in d.c.ſæpe,num.102.ſentiẽtis in caſu d.l.
ſi quis tãtam , reſtitutionem poſſeſſionis eſſe ſe-
parabilem à pęna illius legis, nam licèt poſtquã
eſt ſu-

Digitized by Google

eſt ſuper remedio dictæ legis lata ſentẽtia, reſtitu
tio poſſeſſionis videatur inſeparabilis à pęna, ta-
120 men † reſpectu libelli benè ſunt ſeparabilia, vt
declarat Henric. vbi ſuprà. Et ſi data ſeparabilita-
te qualitatis ipſius ſpolij ab ipſo ſpolio, nõ altera
tur natura cauſę ſpolij quoad effectũ appellatio-
nis, ſequitur, quod in ſpolio attẽtato non ſit dãda
appellatio, quia qualitas attentationis non eſt ita
121 ſpolio connexa, vt ſit inſeparabilis, † quoniã im
mò ab eo etiam poſt inſtitutũ Iudicium ſeparari
122 poteſt, quod apparet: † nam ſi fuerit intentatum
ſpolium attentatum, & qualitas illa attentationis
non fuerit probata, & fuerit per Iudicem tantum
ſuper ſpolio pronunciatum, ſententia ſuſtinetur,
ſi in commiſſione adſit. Clauſula, Quã & quas, vt
fuit aliàs dictum in vna Rom. ſpolij coram Veſta-
no, 4. Iunij, 1554. aliàs enim ſi qualitas illa fuiſſet
inſeparabilis, Actor ob illius non probationẽ ſuc
cubuiſſet, & ſententia non potuiſſet ſuſtineri, ad
not. in l. diuus, ff. de re iud. cũ alijs congeſtis per
Tiraq. de retrac. conuent. in gloſ. finis, nu. 98.

123 Ex his ſequitur, † quod hæc opinio tanquam
verior ſit amplectenda, præſertim, quia & ſecun-
dum eam fuiſſe quandoque per Dominos iẽtum
in ſupra allegata Firmana Bonorũ, videlicet Ae-
gidianæ locum eſſe, apparet in notis manu pro-
pria D. mei Oradini, anni 1556. fol. 461. & fol.
468. vbi refertur, qualiter in prædicta cauſa Fir-
mana Bonorũ, inter cõfratres ſocietatis ſancti Se
baſtiani, & Ioannem Monicæ cnrã Nouato, idẽ
Nouatus de voto, & conſenſu Dominorum tule-
rat ſentẽtiam ſub die 10. Aprilis 1549. quod in ca
ſu prædicto, qui erat in ſpolio attẽtato, locus eſſet
Aegidianæ, *prout & aliàs in alia Aſſaſinaten. co
rã Fabio, vt videtur in deciſ. Recollect. A. Aug. 3.
deciſ. 44. incip. Fabius, licèt eius lectura videatur
corrupta, quam allegat (hanc opinionem ſimpli-
citer ſecutus) Contar. in d. Repet. in Ampliat. nu.
137. fol. 132] Et tenendo eam,

Non obſtant, quæ in cõtrarium pro prima opi
nione adducebantur, & primo illud de mixtura,
124 quia † mixtum dicitur illud, quod participat de
duobus. vt tradit Ripa, in Rubrica, de iudic. nu-
me. 99. in caſu autem noſtro ſpolium nihil parti-
cipat de attentatis, nec econtrà, vndè ceſſat con-
ſideratio mixturæ, præſertim quia poſſeſſorium
125 † mixtũ ſit altero de quatuor modis poſitis per
Bald. in l. incerti, num. 12. C. de interd. & reaſſum
ptis per Cõtard. d. limit. ſecũda, §. 4. num. 12. quo
rum neuter ad caſum noſtrum applicari poteſt.
Ad ſecũdum de ſimili, quod dabatur de remedio
dictæ l. ſi quis in tantam, patet, reſponſio ex ſupra
dictis, præſertim, quod quãdo agitur poſſeſſorio
ſeparatim ad recuperandam poſſeſſionem, & nõ
ad pęnam, tunc (vt dictum eſt) appellatio non cõ
ceditur.

Ex quibus omnibus ſequitur, quod vera ſit Cõ
cluſio ſupra firmata, quod à ſententia lata ſuper
ſpolio attentato non detur appellatio, & Aegidia
næ hoc caſu locus ſit per ſupradicta: *Eueniente
tamẽ caſu in vna Peruſina hæreditatis coram D.
Griptio inter D. Vincẽtiani de Cinellis, & D. Io.
Franciſcum Caputium, ſub die 17. Martij, 1586.
Domini tenuerunt non eſſe locum Aegidianæ. &
inter cætera conſiderabant aliqui ex Dominis,
126 quod quia † Attentatum eſt delictum, debet ad
127 mitti etiã in eo appellatio. ex quo † in criminali
bus etiam fiſcus à ſententia contra eum lata poſ-
ſit appellare, cum non reperiatur prohibitus, vt
poſt Parid. de Put. in tract. de ſindicat. in ver. cõ
demnatio tradit Proſp. Carauita in Ritu 157. nu.
2. Verum huic motiuo in particulari illius cauſæ
potuiſſet reſponderi, quod cum ſententia lata ſu-
per Attentatis eſſet abſolutoria, quia fuerat pro-
nunciatum nulla extare attentata, non intrabat
appellatio, quia dato millies, quod ſententia eſſet
lata tanquam ſuper delicto, nihilominus nec etiã
Fiſcus potuiſſet ab huiuſmodi abſolutoria appel-
lare, iuxta formam Bullæ Pij IIII. 84. in Bulla-
rio nouo fol. 755. Quæ omnia, etſi maximè proce
derent, præſertim retenta opin. quam ſuprà num.
49. pro veriori firmauimus, quod à ſententia lata
in cauſa attentatorum non detur appellatio, dè
128 plano tamen, † & abſque vlla difficultate præ-
ſens limitatio procederet, quando agẽs ſpolio li-
te pendente commiſſo, attẽtatum hoc deduceret
non principaliter, ſed incidenter, & narratiuè, ſi
enim in nihilo vſus eſſet priuilegio attẽtatorum,
ſed cauſam ſecundum terminos, & naturam ſim-
plicis ſpolij proſecutus fuiſſet, quamuis in ſenten
tia fuerit facta aliqua mentio attentati, nõ tamẽ
video rationem quare hoc caſu ab huiuſmodi ſen
tentia ſit danda appellatio, cum verè ſimus in ve
129 to poſſeſſorio: † Quæ limitatio tanto magis vi-
deretur admittenda, quando eſſemus in cauſa Be
neficiali propter periculum animæ ipſius attentã
tis, & vtilitatem Eccleſiarum, atque etiam publi-
cam, quo caſu tanto magis hæc reuocationis ſen-
tentia dicitur fauorabilis, vt in proprijs terminis
noſtris reuocationis attẽtatorum conſiderat Ro-
ta deciſ. quinta, aliàs, 433. Nota nũquid Reo, ſub
num. 5. verſ. ſed an talia attentata, ad fin. Vt lite
pend. in antiq. & apud Biſignet. deciſ. 1. Nũquid
Reo, ſub num. 6. eod. tit. Paleot. deciſ. 115. Io. Mi-
chael. circa fin.

Secundo crediderim poſſe probabiliter limita-
ri, ſi non vniuerſaliter in omni genere attentato
rum, ſaltem quãdo eſſemus in attentatis appella
130 tione pendente, is enim † qui appellatione pen
dẽte attẽtauit, meritò beneficio appellationis ca
rere debet, vt in eo puniatur, in quo deliquit, nã
qui attentando appellationi deferre neglexit, be-
neficio ſe reddidit appellationis indignũ, inquit
131 eleganter † tex. in can ſit, in ſi. de appel. qui pro
cedit, tam in appellante, & ſua appellatione pen
dente aliquid attentante, ſecũdum vnum intelle
ctum, quam in appellatione per Reum interpoſi
ta, & Actore hac Rei appellatione ſimiliter pen-
dente attentante, ſecundum alium intellectum,
de quibus ibi per Docto. præſertim Dec. & Frãc.
qui ſub nu. 7. ampliando materiam, inquit, quod
talis appellatione pendente attẽtans, non ſolum
priuatur facultate appellãdi in eadem cauſa, ſed
etiam in cauſa diuerſa, ac ſeparata: ea ratione de
qua in dicto tex. vt in eo puniatur, in quo deli-
132 † quit, cũ & aliàs generale ſit, quod fruſtra auxi
liũ legis implorat, qui in legẽ cõmittit, & edicto
non iuuatur, qui edictum contemnit, c. quia fru-
ſtra, de vſur. cum ſimil.

Tertiò nõ inutiliter prædictam Regulam limi
133 tandam cenſeo, † vt non procedat, quando eſſe
mus in attentatis commiſſis pendẽte aliqua lite,
in qua de iure, ſeu aliàs eſſet prohibita appellatio
de quibus in l. 1. & 2. tot. tit. C. quorum appel. nõ
recip. per doctrinã Doctor. præſertim Alex. poſt
Imol. in l. patris, & filij, ff. de vulg. & pupill. quem
refert, & ſequitur ex recẽtioribus Aegid. Boſſ. in
ſua Practica Crimin. in ti. de appel. nu. 10. in qua
134 concluditur, † quod prohibita appellatione in
cauſa principali, cenſetur etiam in cauſa acceſſo-
ria prohibita, & ideò dicebat aliàs Mil. in verbo,
appelari non poteſt à ſententia lata ſuper fructi-
bus,

Digitized by Google

buſ fol.17. in fine poſt Ant.in c. Quintauallis,col.
135 antepenult.verſ.ſed eſt dubiũ,de iureiur. † quod
quando non appellatur à cauſa principali, tunc
non poteſt appellari à ſententia lata ſuper fructi-
bus, & expenſis, & iterum in verb. appellari non
poteſt à condemnatione, fol.15. quod ſi ſententia
reuocationis attentatorum tranſiuit in rem iudi-
catam, & conſequenter non poteſt amplius appel-
lari, & deinde Iudex condemnet attentantem in
expenſis (quæ dicuntur eſſe quid acceſſorium) à
136 cõdẽnatione huiuſmodi nõ licet appellare † Si-
cut econtra permiſſa appellatione in principali, in
acceſſorijs quoque permiſſa cenſetur, ſecundum
Lap.Alleg 2.incip.Diſputat.num.12.vnde cum at-
tentatorum cauſa dicatur eſſe acceſſoria ad cauſam
principalem, Rot.deciſ.prima,aliàs 1.Attentata de
appellat. in nou.& aliàs dictum eſt,poteſt vtique
concludi,quod eo caſu à ſententia reuocationis at-
tentatorum, quæ fuerant perpetrata pendente li-
te, à cuius Diffinitiua non potuiſſet appellari, mi-
137 nimè poſſit appellari. † Pro qua limitat. pluri-
mum facit,quod aliàs in ſimili dicunt Doct. in il-
la q. an cauſa incidens ſit compromittenda, ſtante
ſtatuto,quod cauſæ compromittantur, dum diſtin
guunt, quod aut cauſa principalis erat compromiſ
ſibilis,& tunc etiam cauſa incidens ſit compromit-
138 tenda, † aut illa de ſui natura non erat compro-
miſſibilis puta ſpiritualis, vſurarum, & ſimilium,
& tunc nec cauſa illi incidens compromittatur, vt
poſt Socin.in conſ.300. In cauſa,verſ.circa tertiam
quæſtionem, lib.2. & alios per eum allegatos tra-
dit Blanc.in tract. de compromiſſ. in 4. q. princip.
ſub num.22.verſ. veritas tamen in contrarium eſt,
Et ita vt ſuprà in hoc articulo, an à ſententia reuo-
cationis attentatorum de iure appellatio interpo-
ni poſſit (ſalua ſemper ſaniori ſententia) conclu-
dendum eſſe cenſeo: Vel quod abſolutè non poſſit,
vt in ſecunda opinio. Vel quod regulariter ſecun-
dum aliorum opin. poſſit, ſed adhibitis ſupradi-
ctis limitationibus.

Lata ſententia in cauſa attentatorũ, an ſit apponendũ ſequeſtrũ. & negatiuè concluditur, duab⁹ adhibitis limitationib⁹.

Tertiò,circa materiam ſententiæ in cauſa atten-
139 tatorum ferendæ,opportunè quæri poteſt,† lata
ſententia contra attentantem, & poſſeſſorem, ſit
apponendum ſequeſtrum, iuxta Clemen. Ad com-
peſcendas,de ſequ ſtr poſſ.& fructuum? Et intel-
lige,q.de eo, qui attentauit aliquid circa poſſeſſio-
nem rei, ſed circa aliud, puta circa proceſſum, &
demum feratur contra eum ſententia reuocatoria
attẽtati per eum perpetrati, ſuperfluum,& vanum
eſſet quærere,an hoc caſu eſſet apponendum ſeque
ſtrum in poſſeſſione illius rei,circa quam nihil om-
nino fuit attentatum; Et quamuis circa hoc ſuffice
re videretur lectorem remittere ad plenè notata
per Doct.in dicta Clem.1.de ſequ. poſſeſſ.& fruct.
ex quibus præſentis deciſ.quæſtionis aſſumi poteſt
ne tamen hæc q. memoria excidiſſe videri poſſet,
cum locus id expoſtulet, placuit illam hic ſubijce-
re, & breuiter eam etiam ſecundum ſtilum Rotæ
modernum declarare. Quæritur ergò, an lata ſen-
tentia contra attentantẽ poſſeſſorem, ſit ſuper poſ-
ſeſſione apponendum ſequeſtrum, In qua q.duplex
poteſt eſſe opinio.

Prima affirmatiua, quod ſit apponendum, quæ
ex infraſcriptis ſuaderi poteſt.

140 Primò, † quia dicta Clem. vendicat ſibi locum,
quando lata eſt ſententia in poſſeſſorio, vt ibi ex-
preſsè legitur, ſed ſententia lata ſuper reuocatio-
ne eorum, quæ ſunt attentata circa poſſeſſionem,
ſapit naturam veri poſſeſſorij, Rot.deciſ.28.aliàs,
517.Nota quod tres,de re iud. in antiq. & deciſ.2.
aliàs,113. Tres ſententiæ, eod. tit. in nou.& deciſ.
1.aliàs,13.Si iudex,ſub nu. 3. in fin. Vt lite pend. in
nou.Mil.in verbo executio ſententię latæ ſuper at-
tentatis,fol.129.meritò,&c.

141 Secundò, quia dicta Clem.habet locum, † quan
do fuit lata Diffinitiua,vt ibi legitur,& not.expreſ
ſe gloſ.in verbo Diffinitiua; Sententia autem, quæ
fertur ſuper attẽtatis dicitur eſſe Diffinitiua, quod
ex eo patet,quia Clem.Appellanti, de appellation.
quæ loquitur in Interlocutoria, non habet in ea lo
cum. Rot.deciſ.ſecunda,aliàs 85. Si à ſententia, de
appellat.in nou.cum concordant. adductis ſupra,
q.1.nu.13.& 31.ergò &c.

Tertiò,quia ita noſtris temporibus fuit deciſum
in vna Nolana Abbatię Regalis vallis,inter Cardi-
nalem Saracenum, & Io. Michaelem Geſualdum,
coram Paleott.ſub die nona Decembris,1558.& ſi-
militer eſſe apponendum ſequeſtrum, quando ſu-
mus in ſpolio attentato, tenuerunt Domini in vna
Fauentina Beneficij, coram Sarmiento. 12. Iunij.
1570. vt patet in Recollect. euiſdem Paleotti, ip-
ſius deciſ.115.incip.Io.Michael.* hodie eſt Diuerſ.
in tertia parte,lib.3.deciſ.469.]

Secunda ſit opinio. quod immò de iure non ſit
hoc caſu apponendum ſequeſtrum, & quod dicta
Clem.non procedat in attentatis, quæ ſimiliter ex
infraſcriptis fundari poteſt.

142 Primò, † quia ſuper hoc eſt celebris deciſio. Æ-
gid.54. In ſententia, vbi id expreſsè firmat, & ra-
tionem diuerſitatis aſſignat, quam videtur ſecuta
Rot. in vna Gerunden. Beneficij de Stena, coram
Mohed.8.Ianuarij,1539. vt eſt deciſ. in Recollect.
Sarnenſ.37 incip. Clementina prima, vbi in id ci-
tat etiam Felin.in Rubrica, de re iudic. num.4. &
Caſſad.in varijs Deciſ. de quibus ibi per eum, ſub-
143 dens, † quod violans ſequeſtrum appoſitum per
Iudicem poſt latam ſententiam in cauſa attenta-
torum,non incurrit pœnas de quibus in dicta Cle.
Ad compeſcendas.

144 Secundò, † quia in attentatis non dicitur verè
iudicari ſuper poſſeſſorio,vt eſt deciſ.in Recollect.
Put.1. Sequeſtrum, ſub Rubrica de ſeq. poſſeſſ. &
fruct.vbi dicit ita fuiſſe reſolutum in vna Barchi-
nonen. Sancti Bartolomei * de qua eſt etiam deciſ.
eiuſdem Put.35. Fuit reſolutum,lib.2.] & ſic retor
quetur primum fundamentum præcedentis opin.

Tertiò, quia ſententia ſuper attentatis ſecũdum
veriorem opin. eſt Interlocutoria, non autem Dif-
finitiua, vt firmauimus ſuprà,q.1.nu.18. & nu.31.
poſt Rot.& alios,quos in id citauimus, & ſic retor
quetur etiam ſecundum fundamentum.

Quartò,quia tenendo eam, quam ſuprà, nu.51.
& ſeqq.vti veriorem firmauimus opin.quod à ſen-
tentia reuocationis attentatorum non detur appel
latio, erit fruſtratoria conſideratio appoſitionis ſe-
queſtri,cum per reuocationẽ attentati fiat actualis
reſtitutio poſſeſſionis illi, qui paſſus fuerat attenta
ta, niſi notoriè conſtaret de illius non iure,tunc .n.
ex officio Iudicis fieret ſequeſtrum,Caſſad.deciſ.3.
Petenti reſtitutionem,in fi.de reſtitu.ſpolia. Rota,
deciſ.2.aliàs,14.Fuit dubitatum,de reſtitut. ſpolia.
in nou.prout ex eodem officio fuit appoſitum in di
cta Nolan.Abbatiæ,& dicemus infra num.145. Ex
quibus non ſolũ apparet fundata hæc ſecunda opi.
ſed etiam diluta,quæ pro prima opin. fuerant con-
ſiderata. Verùm, quia ex his quæ ponit Paleott. in
ſupradicta deciſ. ad propoſitum noſtrum colligun-
tur nonnullæ vtiles,ac neceſſariæ declarationes,ſeu
limitationes ad dictam Concluſionem,pro facilio-
ri tractatione materiæ poteſt in propoſito cõſtitui.

Regula,quod lata ſententia contra attentantem
poſſeſſorem, non poteſt apponi ſequeſtrum, iux-

ta diſpoſitionem dictæ Clem. ad compeſcendas,
Quæ regula fundatur in omnibus his, quæ pro ſe-
cunda opin. ſunt adducta, & inſuper etiam dicta
deciſ. 115. Paleot. cum & ibi ad med. dicatur, quod
ſi loquimur de iure communi, tale ſequeſtrum nõ
eſt apponendum, Quæ

LIMITARI poteſt

Primò, quamuis vigore dictæ Clemen. non ap-
145 ponatur ſequeſtrum, † benè tamen poteſt Iudex
ex officio ſuo illud apponere, tale enim officium
ſubrogatur, & æquè procedit cum diſpoſitione di-
ctæ Clement. vt latè & eleganter proſequitur Pa-
leott. in dicta deciſ. 115. cui in eadem cauſa con-
cord. etiam deciſ. in Recollect. Caputaquen. in 1.
parte 50. incip. Licèt Clem. circa quod Domini ibi
ſecuti ſunt conſilium Caſſad. dicta deciſ. 3. in fi. &
Rot. deciſ. 10. aliàs 411. Si lite, ſub nume. 4. Vt lite
146 pend. in nou. † quod ſi notoriè conſtat de non iu
re petentis reuocationem attentatorum, tunc Iu-
dex ex officio reuocat poſſeſſionem attentatam, &
nõ reſtituit petenti, ſed apponit ſequeſtrum. Et eſt
animaduertendum circa hanc primam limitatio-
nem, quod licèt prædictæ proximè allegatæ deciſ.
loquantur de appoſitione ſequeſtri ex officio, quã-
do conſtat de non iure petentis reuocationem at-
tentatorum, tamen iſtud officium non eſt reſtrin-
gendum ad hunc caſum tãtum: ſolet enim & aliàs
147 quandoque Rota † quando cauſa attentatorum
pendet à negocio principali, & factum vtriuſque
cauſæ eſt intricatum, & multas habet ambages, ac
difficultates, non obſtantibus prætenſis attentatis
eligere mediam viam, & diſcutere de bono iure ne
gocij principalis, & interim in beneficio apponere
ſequeſtrum, vt fuit factum in vna Camaricen. Ar-
chidiaconat. coram eodem Paleott. ſub die 23. Iu-
nij, 1558. vt eſt in Recollect. eiuſdem, deciſ. 201. in
cip. Sequendo, & in Recollect. Caputaquen. parte
1. deciſ. 4. incip. Quando cauſa eſt intricata. Sic
148 etiam in alio caſu † quando contra mortuum
lapſa ſunt fatalia, apponitur ex officio huiuſmodi
ſequeſtrum, vt eſt in Recollect. Creſcent. deciſ. 3.
149 Quia fatalia, ſub Rubrica de appell. † & re Iud.
Et aliàs generaliter ex cauſa ſibi bene viſa, ſolet
Rota deuenire ad appoſitionem ſequeſtri, abſque
eo, quod petenti reuocationem attentatorum poſ-
ſeſſio reſtituatur, vt fuit dictum in vna Rom. Ar-
chipresbiteratus Sanctæ Priſcæ, coram D. meo
Oradino, ſub die 11. Martij, 1560.

Secundo prædicta Regula limitari poteſt ex in-
tentione Paleotti dicta deciſ. 115. dum in fine re-
150 ſpondet ad dictam deciſ. Ægid. 54. † vt nõ pro-
cedat, quando eſſet attentatum ſuper totali poſſeſ-
ſione, vt poſt A. Aug. de quo ibi dicitur in dicta de-
ciſ. pro qua differentia inter reſtitutionem totalẽ,
& aliam reſtitutionem facit deciſ. Ægid. 286. In
materiæ, in fi. & eadẽ cõſideratio de hac totali poſ
ſeſſione fuit facta, & allegata aliàs in vna Rom. be-
neficiatus Sancti Petri, coram Cotta, 3. Decẽbris,
151 1568. licèt tunc nihil fuerit in ea reſolutum † An
autem ſi ex officio, (vt pręfertur, fuerit appoſitum
ſequeſtrum, poſt purgata attentata ſit reuocãdum
ſequeſtrum, vel ſint expectandæ tres ſententiæ con
formes, prout in relaxatione ſequeſtri appoſiti iux
tam dictam Clem. Ad compeſcendas, aliàs quidam
ex Dominis in vna Nolan. Vallis Realis, excitaue-
runt hoc dubium, & licèt Rota nihil firmauerit, vi
detur tamen, quod non ſint expectandæ tres ſen-
tentiæ conformes, ſed quod purgatis attentatis, ſe-
queſtrum remoueatur, vt colligitur ex his, quæ po
nit Caputaquen. in Recoll. ſuis, in prima parte, de-
ciſ. 50. aliàs 52. incip. Licèt Clem. ad fin.

152 Quartò quæro, † an in ſententia reuocationis
attentatorum ſit facienda condemnatio in fructi-
bus per attentantem perceptis, & qui percipi po-
tuerunt, atque etiam in expenſis, & proculdubio
affirmatiuè reſpondendum eſt: Verùm, quia huiuſ
modi condemnatio in fructibus, ac in expenſis ſa-
piunt pœnam, cum ad rigorem videatur in eis fie-
ri condemnatio contra attentantem, ideò omnia,
quæ reſpiciunt præſentem quæſtionem circa fru-
ctus, & expenſas, conſulto reijcimus infra in 31.
cap. de pœna attentant. vbi in tertia, & quarta pę-
na late dicemus, dic, vt ibi.
153 Quintò quæri † poteſt, an ſi dato libello ſuper
vno ex pluribus attentatis, feratur ſententia con-
tra petentem reuocationem, præiudicet iſta ſen-
tentia quoad alia attentata non petita? & Imola,
in cap. dilecti, el terzo col. penult. & fin. de appell.
refert ſuper hoc opin. & finaliter concludit, quod
non: nam ſententia lata ſuper vno ex attentatis
non debet nocere, vel prodeſſe in alijs ad not. in l.
cum quæritur, de except. rei Iud. l. fundum, & l.
fundi, de except. quem refert & ſequi videtur, etiã
Franc. in dicto cap. dilecti num. 7. de appell. dic, vt
per eos.

Sextò illud hoc loco omittendum non eſt, quod
licèt attentata ſint valdè priuilegiata, ad ea, quæ di
cemus in cap. 30. de priuileg. attentatorum, & ſen-
tentia ſuper eis lata, etiam ipſa de huiuſmodi fauo
154 re participet, per hoc † tamen non tollitur, quin
contra eam poſſit opponi de notoria iniuſtitia, &
ex capite notoriæ iniuſtitiæ poſſit peti reuocari re-
uocatio attentatorum, quæ erat iam facta per ſen-
155 tentiam, † etiam ſi illa in rem tranſiuiſſet iudica-
tam, vt euenit caſus in vna Ariminen. bonorum
coram Grato, in qua fuerat per Auditorem pro-
nunciatum, attentata, de quibus in actis, eſſe reuo-
canda, & fuerat per partem pro illorum purga-
tione in actis facta ceſſio, & nihilominus quia com
pertum fuerat, quod verè nulla extabant atten-
tata, & conſequenter ſententia erat notoriè iniu-
ſta, is qui dicebatur attentaſſe, fuit ſuper hoc ple-
nè auditus, & ſæpius fuit cauſa propoſita, primum
17. Decembris, 1568. & iterum 13. Maij 1569. in
qua ſenſerunt pro non attentatis, & ſic contra ſen-
tentiam.

Septimò neceſſariò, & vtiliter quæri poteſt,
(poſito, quod à ſententia ſuper attentatis, vel non,
detur appellatio de iure, per ea, quæ ſuprà poſui-
mus, vel quod ſententia deſuper lata ex aliquo ca-
156 pite tranſiuerit in rem iudicatam) † an minor
aduerſus eam poſſit petere reſtitutionem in inte-
grum? & quamuis ex generalitate Rubri, & Nigri
C. ſi aduerſus rem iudicatam, videretur dicendum
157 quod ſic, * & quod in † quacunque etiam genera
li excluſione iurium, & beneficiorum, etiam ſi ſint
cum Clauſula, Non obſtante quocũque priuilegio,
nunquam cẽſeatur excluſum beneficium & reme-
dium reſtitutionis in integrum, latè & copiosè per
duas columnas proſequitur Franc. Becc. Conſ. 12.
numero 69. vſque ad numero 77. in] contrarium
158 † tamen plurimum vrget illa ratio, quod minor
dolosè verſatus, non reſtituitur, l. minor, la prima,
& ibi Bart. ff. de minor. l. prima, cum materia, C. ſi
aduerſus delictum, l. auxilium, ff. de minor. Anan.
conſ. 48. numero 3. Boer. deciſ. 63. numero 6. in at-
tentatis autem ſubeſt dolus, Rota, deciſ. 5. aliàs, 25.
Ex quibus, de reſtitut. ſpol. in nou. vt aliàs etiam
diximus ſuprà, in 1. parte capit. 1. de attent. à parte
159 num. 85. * & fac. in ſimili, † quod in Iudicio poſ-
ſeſſorio ſummario, quo quis petit ſe interim lite
pendente non turbari, minori non datur reſtitutio

in inte-

Digitized by Google

in integrum, vt poſt alios firmat Didac. Couar. Practicar. Quæſt. cap. 17. ſub numero 4. verſic. ſextum, ad hæc ſic etiam minori non datur reſtitutio aduerſus malam expreſſionem valoris, Put. 3. deciſ. 4. 9. ... numero 42.] præſertim ſi præſupponeret fuiſſe attentatum contra inhibitionem, quia doloſus, & delinquens videtur, qui præcepta ſuperioris contemnit, capitulo ſecundo, de maior. & obed. l. 1. ff. ſi quis ius dicenti non obtemp. & ſecũdum hanc poſteriorem opin. tenuerunt Domini in vna Senogallien. Caſtri Pro cagionis, coram D. meo Ocadino, 20. Martij, 1556. in qua, cum quidam minores poſt inhibitionem incidendo arbores rem ſummopere deterioraſſent, & ex capite deteriorationis reportaſſent ſententiam contra, & aduerſus eam petijſſet reſtitutionem, Domini tenuerunt, quod conſtaret de deterioratione, ad excludendam reſtitutionem.

Vt autẽ (præſertim Tirones) ſciant eueniente caſu quo modo ſit ſententia in cauſa attentatorum ferenda, & quibus verbis concipienda, placuit etiã
160 hic illius formulam † ſubijcere, quæ aliàs in cauſa ardua, & à petitis viris de mandato Ampliſſimi bo. me. tunc Cardinalis Sancti Clementis facta, quæ eſt prout infra, videlicet

Chriſti Nomine inuocato, pro Tribunali ſeden. & ſolum Deum præ oculis haben. per hanc noſtrã Diffinitiuam ſententiam quam de iuxis peritorũ conſilio, & c. in his ſcriptis ferimus, in cauſa; & cauſis, quæ coram nobis in prima verſæ fuerunt, & vertuntur inſtantia, inter N. Actricem ex vna, & quendam N. Reum conuentum de & ſuper ſpolio, & purgatione attentatorum, rebuſque alijs in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, & illorum occaſione partibus ex altera, Iudices ſpecialiter deputati, dicimus, ſententiamus & declaramus cum voto Reuerendiſſ. D. Cardinalis Sancti Clementis, poſſeſſionem, ſeu occupationem Caſtri cum ſuis iuribus, & pertinen. per eundem, N. poſt inhibitiones, de quibus in Actis legitimè executa, appræhenſam, & captam, fuiſſe, & eſſe attentatam, & innouatam, illamque cum omnibus inde ſecutis, quatenus de facto proceſſerunt, reuocanda fore, & eſſe, & reuocamus, ipſumque N. à detentione, & occupatione huiuſmodi in totum tollendum, & amouendum fore, & eſſe, & amouemus, & tollimus, & præfatam N. ad priſtinum ſuũ ſtatum, & poſſeſſionem, in quibus ante huiuſmodi attentata, & inhibitiones fuerat, plenariè reſtituendam, & reintegrandam fore, & eſſe, & reſtituimus, ac reintegramus mandatumque deſuper opportunum de illam reſtituendo, & amouendo reſpectiuè decernendum, & relaxandum fore, & eſſe, ac decernimus, & relaxamus, iuxta formam Commiſſionum deſuper præſentatam, Moleſtationeſque, vexationes, perturbationes, & impedimenta quęcumque per præfatum N. eidem D. N. ſuper præmiſſis quomodolibet præſtitas, factas, & illatas, factaque, præſtita, & illata fuiſſe, & eſſe temerarias, iniquas, indebitas, & iniuſtas, temerariaque, iniqua indebita, & iniuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque, & illa eidem N. præfatæ dominæ N. facere minimè licuiſſe, neque licere de Iure, & propterea in, & ſuper illis eidem N. perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, ac imponimus: & nihilominus eundem N. in fructibus a tempore occupationis citra, præmiſſorum occaſione perceptis, ac in expenſis in huiuſmodi cauſa legitimè factis, condemnandum fore, & eſſe, & condemnamus: Quorum, & quarum liquidationem, & taxationem reſpectiuè nobis in poſterum reſeruamus, & ita cum voto prædicto dicimus, omni meliori modo, &c.

Ita pronunciaui cum voto Illuſtriſſimi Cardinali Sancti Clementis.

Ego Virgilius Vicarius, & in hac cauſa Iudex Commiſſarius.

Cap. XXIX. De Purgatione Attentatorum, & quibus modis illa fiat.

SVMMARIVM.

1 *Perpetui ſilentij impoſitio requiritur ad purgationem attentatorum.*

2 *Impoſitio perpetui ſilentij fieri non poteſt, niſi per ſententiam, aut ceſſionem legitimam.*

3 *Purgatio attentatorum fit pluribus modis, videlicet,*

Per ſententiam, vt num. 4.

Per ceſſionem, vt num. 5.

Per renunciationem liti aut appellationi, aut attentatis factam, vt num. 6.

Per Principis confirmationem, num. 7.

Per prouiſionem Papæ in beneficialibus, num. 8.

Per deſertionem appellationis in quibuſdam caſibus, numero 9.

Per peremptionem inſtantiæ, ſecundum aliquos, numero 10.

11 *Attentatorum purgatio principaliter fit tribus potiſſimum modis.*

Primò, per Iudicem, vt num. 12. & nu. 15.

Secundò, per Partem, vt num. 13. & nu. 24.

Tertiò, per Principem, vt num. 14. & nu. 5.

15 *Purgatio attentatorum per Iudicem fit per ſententiam.*

16 *Excommunicatio lata poſt appellationem, & ſic attentata, non dicitur purgari per abſolutionem datam à Iudice ad quem, ad ſuum beneplacitum, niſi interueniente ſententia.*

17 *Sententia ſola non ſufficit ad purgationem attentatorum niſi fuerit executioni demandata.*

Tam quoad expenſas, vt num. 18.

Quam quoad fructus, vt num. 19.

Licèt ſecus ſit quoad damna, quia ſi illa non ſunt reſtituta, non per hoc retardatur cognitio negocij principalis, vt nu. 20.

21 *Reſtitutio debet fieri vſque ad obolum pro purgatione attentatorum.*

Quod tamen quandoque Domini non attendunt, vt numero 23.

22 *Vnius etiam nummi defectus ſolet in certis caſibus attendi.*

24 *Purgatio attentatorum, quæ fit per Partem, fit, aut per attentantem, aut per eum qui attentata paſſus eſt.*

25 *Ceſſione legitima in Iudicio facta, purgantur attentata, quam aliqui verbalem ceſſionem appellant.*

Etiam abſque eo quod expellatur, quod datur ad Partes pro capienda poſſeſſione, num. 26.

27 *Ceſſione non ſolum purgantur attentata per Principalem, verum etiam attentata per Procuratorem.*

28 *Dominus ſi vult excuſari ab attentatis, tenetur ſtatim atque notitiam habuit ſuum Procuratorem aliquid attentaſſe, illi renunciare, & cedere.*

29 *Attentata per Procuratorem purgari dicuntur non ſolum*

lite principali cadente, verùm etiam negante illum ſuum eſſe Procuratorem.

30 Purgatio attentatorum, vt fiat per ceſſionem, oportet, quod cedens habeat legitimum, & ſufficiens mandatum ad cedendum.

31 Ceſſione conditionali non purgantur attentata.

32 Fructus, & expenſæ ſunt reſtituendæ etiam quando attentata purgantur per ceſſionem.

33 Depoſitum vitæ Iulij non eſt ſufficiens quoad purgationem attentatorum, & reſtitutionem fructuum, & expenſarum refectionem.

34 Poſſeſſio ubi pro purgatione eſt reſtituenda, illis debet reſtitui, quibus ſententia mandat.

Vel quod appareat de illius magna diligentia, vt numero 35.

36 Violans ſequeſtrum, ſi pro purgatione huiuſmodi attentati ei mandetur reſtitui poſſeſſionem in manibus ſequeſtratorum, non ſatisfacit ſi illam in manibus vnius ex tribus ſequeſtratorum dimittat, & de rigore iuris non cenſetur purgaſſe attentata.

De æquitate verò ſecus videtur, ſi appareat de magna diligentia attentantis volentis dimittere, etiam in manibus aliorum, vt nu. 37.

38 Ceſſio de qua ſuprà mandatur quandoque per Dominos fieri, etiam ſi verè non adſint attentata, dummodò in litigante colligatur quidam contemptus in impetrando ab Auditore Cameræ id, quod poterat, & debebat impetrari ab Auditore Rotæ.

39 Lite in Rota pendente, ſi poſſeſſor pro continuatione ſuæ poſſeſſionis obtineat ab Auditore Cameræ mandatum de manutenendo, licèt excuſetur ab attentatis, tamen ratione contemptus compellitur illi cedere, ex quo illud petere ab Auditore Rotæ poterat, & debebat.

40 Attentata quando non ſunt omninò clara, illis renunciandum eſt, antequam cognoſcatur negotium principale.

41 Ceſſio in attentatis facta verbaliter apud acta non ſufficit, niſi etiam actualiter remoueatur impedimentum facti, puta Arma, & inſignia Regia, quando poſſeſſio attentata fuit capta cum appoſitione Armorum, & inſignium Regis.

42 Impedimentum non ſolum iuris, ſed etiam facti eſt remouendum pro ſufficienti purgatione attentatorum.

43 * Attentata per procuratorem purganda ſunt, tam quoad proceſſum, quàm quoad reliqua.

44 Purgatio attentatorum etiam per eum qui attentata paſſus eſt, fieri poteſt, ita, vt vltra illorum reuocationem petere non poſſit, videlicet, renunciatione facta Liti, vt num. 45.

Aut appellationi antea interpoſitæ, quando ſumus in excommunicatione attentata vt infra, num. 47.

Aut ipſis attentatis, vt infra, num. 48.

46 Vitium litigioſi purgatur per renunciationem liti factam.

49 Renunciatione purgari dicuntur attentata tam expreſſa, quàm tacita, tam ſi ſimus in attentatis antea commiſſis, quàm in futuram committendis.

50 Renunciatione tacita dicuntur attentata purgari tam precedenti.

Quam ſubſequenti, vt num. 51.

Puta per deſertionem appellationis in quinque caſibus, vt num. 52.

Vel ex peremptione primæ inſtantiæ, ſecundum aliquos, vt num. 53.

54 Vitium litigioſi purgatur per peremptionem inſtantiæ ſecundum aliquos, remiſſiuè.

55 Purgatio attentatorum per Principem fit duobus modis.

Vel impediendo ne actus, qui aliàs de ſui natura dicere tur attentatus tranſeat in attentatum, vt nu. 56.

Vel confirmando actum, qui pretenditur iam in attentatum tranſiiſſe, vt infra, nu. 58.

57 Simonia purgatur ſcienter, & authoritate Papæ.

59 Prouiſio Papæ purgat vitium litigioſi.

60 Princeps poteſt alteri collitigantium facere gratiam, nec per hoc dicitur attentare, cum ille ſit ſuperius.

61 Declaratione per Principem lite pendente facta, cenſetur vitium attentatorum purgari, & impediri ne illud inducatur.

62 Noua prouiſio obtenta ab eo, qui prouiſus ab Ordinario de beneficio reſeruato, illius poſſeſſionem cepit, purgat omne vitium, ſi de prouiſione & poſſeſſione ſit facta mentio.

Et appellatur notabile dictum, nu. 63.

64 Poſſeſſio attentata non venit reuocanda, ſi attentans in impetratione nouæ prouiſionis fecit mentionem litis, & captæ poſſeſſionis, cum Clauſula, quod ſi ea illam infoſit exprimere poſſit.

65 Noua prouiſio eo per Papam intellecta, purgat vitia præcedentia.

66 Confirmatione Principis attentata purgari dicuntur, quando proceſſit cum cauſæ cognitione, Partiſque citatione, & conſequenter ex certa Principis ſcientia, & num. 71.

67 Tenuta, quæ fuit nulliter data, poteſt confirmari, quando conſtat, quod ſi non eſſet data, de nouo eſſet danda.

68 Confirmatio tenutæ nulliter captæ, videtur purgare vitium precedentis nullitatis.

69 Sententia per Iudicem recuſatum lata, licèt ſit nulla, & attentata, poteſt tamen confirmari ſi aliàs eſſet iuſta.

70 Confirmatio Principis cum cauſæ cognitione, partiſque citatione, in effectu videtur quodammodo habere vim ſententiæ.

72 Intruſio precedens non purgatur per ſuperuenientiam iuris noui ex ceſſione Tertij, qui non fuit in lite, & Gratia Principis ſuperuenientiam.

Niſi in Gratia fuerit facta ſpecialis mentio de vitioſa poſſeſſione ſupplicantis, ita vt Princeps habuerit certam ſcientiam de intruſione, nu. 72.

73 Purgata dicitur intruſio per nouam prouiſionem, ſi de ea ſit facta mentio.

74 Purgationis attentatorum finalis effectus quoad attentantem, ille eſt, vt poſtquam fuerint purgata, non poſſint vltra petit reuocari.

75 Reductio in priſtinum, & eum in quo paſſus attentata antequam attentaretur erat ſtatum, ſit pluribus modis.

Vel per plenariam executionem ſententiæ in cauſa attentatorum latæ, etiam quoad fructus, expenſas, & damna, vt nu. 76.

Vel per ceſſionem legitimam Partis attentantis ſimiliter cum reſtitutione fructuum, damnorum, & expenſarum, vt num. 77.

78 Attentans pro purgatione attentatorum debet rem reducere in priſtinum ſtatum.

79 Status, iſta terminus, & iſta vox, ſtatus, ſignificat præſentiam, conditionem, & qualitatem in qua quis reperitur.

80 Priuilegium pendentiæ litis, vel appellationis, vult ſtatum rei de qua agitur in aliquo interim non mutari.

81 Purgari id propriè dicitur, quod ad libramentum proprium redigitur, & in priſtinum reducitur.

82 Spoliatus poſt appellationem reſtituitur ad ſtatum in quo erat tempore appellationis.

Et ad ſtatum percipiendi alimenta, nu. 83.

Et ad ſtatum exigendi ea, quæ antea exigebantur, vt num. 84.

85 Poſſeſſio, vel quaſi, an detur in præſtationibus annuis, ſaltem reſpectu futurarum, diſtinguitur inter præſtationes, quæ ſunt Eccleſiæ, & eas, quæ ſunt priuatis.

Secundum communem opinionem, vt num. 86.

87 Præſtationes annuæ dicuntur habere talem ſtatum, quod in eo quis lite pendente eſt manutenendus, & ſi ſpolietur eſt reſtituendus.

88 Reſtitutio fit ad ſtatum percipiendi penſionem, probata ſolum ſoluta præſtatione penſionis.

Et ad ſtatum exercendi artem campi, nu. 89.

90 Conductor, qui percipiebat fructus, & poterat alteri ſublocare, ſi ſpolietur, dicitur habere ſtatum, ad quem poſſit, & debeat reſtitui.

91 Re-

Digitized by Google

91 *Reſignans incumbens poſſeſſioni, ſi illam detineat, & ſpo-*
lietur, debet ad illum ſtatum reſtitui
92 *Status, ad quem per purgationem attentatorum eſt fa-*
cienda reſtitutio, etiam ſi fuerit illegitimus attendi-
tur.
93 *Sententia ſi dicat poſſeſſionem reſtituendam ad priſtinum*
ſtatum, intelligitur de ſtatu bono, & legitimo.
94 *Actus attentatus pro illius purgatione poteſt peti, vt de-*
clararetur nullus, etiam ſi antea fuiſſet per viam iuſtitiæ
per tres conformes reuocatus.
95 *Purgatio eorum, quæ appellatione pendente ſunt attenta-*
ta, per quam fit reſtitutio ad priſtinum ſtatum, reſpicit
ſtatum, qui erat tempore litis conteſtatæ.
96 *Appellatio reponit appellantem ad ſtatum litis conte-*
ſtatæ.
Secundum comm. opin. num. 97.
98 *Lis ante conteſtationem non dicitur eſſe in aliquo ſtatu.*
99 *Purgare attentata tenetur qui per ſe attentauit.*
Vel per alium de ſuo ſpeciali mandato, num. 100.
Vel qui ſine mandato attentata ratificauit, vt nu. 101.
Vel qui habet cauſam ab attentante, vt nu. 102.
Vel ſucceſſit in re attentata, vt num. 105.
Vel lite pendente ſe intruſit, num. 106.
Vel quando ſumus in aliquo ex caſibus, de quibus hic re-
miſſiuè, vt num. 107.
103 *Reſignatarius tenetur purgare attentata per reſignan-*
tem, à quo cauſam habet.
104 * *Attentatorum remedium an detur contra ſucceſſorem*
in Eccleſia Parochiali.

QVAMVIS ex his, quæ in hac
materia attentatorũ ponunt ſcri
bentes duo tantum videãtur col-
ligi quibus hæc purgatio fiat, vi-
delicèt per ſentẽtiam, item & per
ceſſionem legitimam in iudicio
factam, vt in vna Cæſarauguſtan.
Dotis, ſub die 2. Iciunij, 1561. declarauerunt Domi
ni, vt eſt in Recollect. Paleotti, deciſ. 368. incip. fue-
rat lata alias 245. ſeu 371. in qua fuit dictum quod
1 † ad purgationem attentatorum requiritur impo-
2 ſitio perpetui ſilentij, † quæ fieri non poteſt, niſi
per ſententiam, aut ceſſionem legitimam. Quo ta-
men clarior habeatur huius materiæ purgationis
attentatorum notitia, cum ad illam ferè ea omnia,
quæ hactenus de attentatis diximus tamquam ad
cauſam finalem referri videantur, perquam neceſ-
ſarium fore rati ſumus, latiùs eam explicare, & ma-
gis diſtinctè, quam fecerint Doctor. qui licèt paſ-
ſim generaliter affirmauerint, attentata eſſe purgã-
da, purgationis tamen modos vix tetigerunt: Tri-
plex antem hic adhibenda eſt inſpectio. Prima erit,
quibus, & quot modis huiuſmodi purgatio fiat. Se-
cunda, quis ſit finalis effectus huius purgationis.
Tertia, quæ perſonæ ad illam teneantur.
3 Quoad primam, breuiter dicendum eſt, † quod
licèt purgatio attentatorum pluribus quidem mo-
4 dis vltra ſupradictos fieri contingat, videlicet, † per
5 Sententiam, † per Ceſſionem, per † Renunciatio-
6 nem liti factam, † per Principis Confirmationem,
7 † Itemque per illius Prouiſionem, quando, ſumus
8 in Beneficialibus, † per Appellationis deſertionem
9 in quibuſdam caſibus † atque etiam ſecundum ali-
10 quos, etiam per inſtantiæ peremptionem, vt tamen
quoad fieri poteſt, clarius, & magis diſtinctè proce-
damus, ſupradicti omnes modi ita ſubordinari poſ
11 ſunt, videlicet † quod purgatio attentatorum tri-
12 bus principalibus potiſſimum modis fiat. † Primò,
13 per Iudicem, † Secundo per Partem, † Tertiò, per
14 Principem.
15 Purgatio † per IVDICEM fit per ſententiam,
qua declaret actum, qui tanquam lite pendente, ſeu
aliàs ex aliquã alia, ex illis cauſis (quas ſuprã in 2.
parte per 17. c. diſtinctè proſecuti ſumus) attenta-
torum vitio ſubiectus eſſe prætenditur, fore, & eſſe
attentatum, & tanquam attẽtatum fuiſſe, & eſſe re-
uocandum, iuxta formulam ſententiæ, de qua ſupra
16 in cap. præcedenti, nu. 160. † & ideò excommunica
tio lata poſt appellationem, & ſic attentata, non di-
ceretur purgari per abſolutionem datam à Iudice
ad quem, ad ſuum beneplacitum, niſi interuenerit
ſententia, vt habetur in Recollect. Paleott. in præal
legata deciſ. 368. Eſt tamen quoad hunc primum
17 modum aduertendum, † quod nec etiam ſola ſen-
tentia ſufficeret, niſi illa fuerit etiam ante omnia de
18 bitæ executioni cum effectu demandata, † tam
quoad expenſas in cauſa attentatorum factas, Rota
deciſ. 2, aliàs, 113. Tres ſententię, de re iudic. in nou.
& deciſ. 28. aliàs, 517. Nota quod tres, eod. tit. in an-
tiq. Mil. in verbo, attentatorum ſententiã per quã,
fol. 31. & in verbo, executio ſententiæ latæ ſuper
19 attentatis, fol. 129. † quã etiã quoad fructus per at
tentantẽ perceptos, Rota deciſ. 5. aliàs, 25. Ex quib.
de reſtitut. ſpoliat. in nou. Ruin. conſ. 75. Quantũ,
nu. 5. lib. 5. ſecundum ea, quæ plenius de hac expẽſa
rum refectione & fructuum reſtitutione, dicemus
infra, in cap. vltimo, de pęna attent. in tertia & quar-
ta pœna, nu. 22. & ſeqq. & nu. 106 & ſeqq. quamuis
20 ſi ſnia non fuerit executioni demandata † quoad
damna & intereſſe per hoc non videretur retardan
da cognitio negocij principalis, vt adnotauimus ibi
in quinta pœna, ſub nu. 174. Quamuis autem reſti-
21 tutio iſta † ſit facienda vſque ad obolum, Bald. in
c. conquerente, per illum text. de reſtit. ſpoliat. Ri-
pa, in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 30. ff. de
acquir. poſſeſſ. Abbas, in c. accedens, el ſecondo, in
vlt. not. Vt lite pend. & ibi Barbat. nume. 27. Aegid.
deciſ. 507. Dec. in conſi. 200. poſt princip. cum alijs
propè innumeris, quæ in ſimilibus caſibus congerit
Tiraq. in tract. de vtroque retr. tit. 2. §. 4. gloſ. 6. nu-
mero 23. & multis ſeqq. vbi vniuerſaliter deducit,
22 † quod defectus etiam in vno nummo, ſolet actum
23 viciare; Eſt tamen ſciendum, † quod Rota in vna
Taruiſin. & illegitimitatis, & Bonorum coram D.
meo Oradino, 10. Decembris, 1557. in qua pro pur-
gatione priorum attentatorum attentans iam ſolue
rat libras 845. cũ pro reſiduo purgatio attentatorũ
vltimo loco factorum videretur Dominis conſiſte
re in modico, ordinarunt, quod videretur de bono
iure abſque eo, quod totalis purgatio facta nõ eſſet.
24 Purgatio † quæ fit per partem poteſt ſubdiuidi,
quia fit tam per Partem attentantem, quam per eũ
25 qui paſſus eſt attentata. † Per attentantem attenta
torum purgatio fit, per Ceſſionem legitimam in Iu
dicio factam, (quam aliqui verbalem Ceſſionẽ ap-
pellant, vt per Moder. in tract. Commiſſionum, in
15. formula excluſiua attentatorum, ad med.) qua
cedat, & renunciet actui, qui dicitur attentatus, om
nique iuri, quod ex illo ſibi competere poſſet, qua
26 Ceſſione facta purgata cẽſentur attentata, † etiam
abſque eo, quod expectetur, quod eatur ad Partes
pro capienda poſſeſſione; Cuius dicti ratio illa aſ-
ſignatur, quia ſcilicèt non debet retardari proceſ-
ſus, vt colligitur ex deciſ. in Recollect. Achill. de
Graſſ. 21. incip. Attentata, ſub Rubr. de attent. &
27 † hæc purgatio per Ceſſionem non ſolum procedit
in attentatis per ipſum principalem, verum etiam
28 & multo magis in attentatis per procuratorẽ, † te-
netur enim Dominus ſi vult excuſari ab attentatis,
ſtatim atque notitiam habuit ſuum procuratorem
aliquid lite pendente, ſeu alias attentaſſe, illis renun
ciare, & cedere, ſecundum ea, quæ latiùs diximus ſu
pra in prima parte, c. 1. de attentatis à Parte, nu. 59.
Inſuper talia per procuratorem attentata purgari

dicuntur non ſolum principali (vt præfertur) cedẽ-
te, verum etiam & illo negante eum fuiſſe, aut eſſe
ſuum procuratorem, prout ad hoc allegantur in Re
collect. Chiſſanen. deciſ.6. & in Recollect. Cottæ,
deciſ.138. Eſt autem circa hunc ſecundum modum
ad infraſcripta aduertendum.

30 Primò, † quod ad faciendam ſufficienter attenta
torum purgationem, oportet quod cedens habeat
legitimum, & ſufficiens mandatum, vt in dicta de-
ciſ. Paleotti 368. aliàs 245. ſeu 371.

31 Secundò, † quod nõ ſufficeret cædere poſſeſſio-
ni, quæ dicitur attentata conditionaliter, puta, ſi
probatur me poſſidere, vel cædo poſſeſſionem, ſi
qua eſt, vt videtur eſſe de mente Baldi, in l. acceptã,
col.4. C. de vſuris. Ruin. in conſi. 119. num. 11. lib. 5.
Grat. conſi. 73. num. 91. lib. 1. quos ſequuti viden-
tur Domini in vna Spoletana Bonorum inter Com
munitatem Hiſpelli, & Dominos de Ballionibus,
ſub die 26. Iunij, 1558. vt eſt deciſ. in Recollect. Pa-
leott. 272. incip. Communiter, quæ licèt verè lo-
quantur in ſpolio, eadem tamen omninò dicenda
videntur in attentatis, vt nec in eis huiuſmodi con-
ditionalis ceſſio ſit admittenda, propter odium,
quod maius in eis verſatur, quàm in ſpolio, & maio
rem fauorem, quo iura magis attentata proſequun-
tur, quàm ſpolium, vt abundè declarauimus infrà c.
ſequentis, de priuilegijs attentatorum, in prima am
pliat. nu.6. & ſeqq.

32 Tertiò † quod etiam quando attentatorum pur
gatio fit per ceſſionem, ſunt fructus reſtituendi, &
expenſæ reficiendæ, prout quando purgatio fit per
ſententiam, vt ſuprà diximus nume. 19. & dicemus
etiam infrà, in cap. vltimo, de pœna attentantis, in
33 tertia, & quarta pœna, & † propterea non ſuffice-
ret oblatio vnius Iulij facta in Actis, vt Domini in
vna Cæſaraugustana Dotis, vt retulit Paleott. in di-
cta deciſ. 368. aliàs 245. ſeu 371. de quo & nos dice-
mus in dicto cap. vltimo, num.62. verſ. ſextò am-
plia, &c.

34 Quartò, † quod ſi poſſeſſio eſſet actualiter reſti-
tuenda, tunc ad hoc, vt attentata dicantur purgata
debet poſſeſſio reſtitui in manibus illorum, quibus
ſententia reuocationis attentatorum mandat reſti-
35 tui, † Vel quod appareat de magna attentantis di-
ligentia, quod voluerit poſſeſſionem dimittere, iux-
ta formam ſententiæ, aliàs de rigore iuris non dice-
36 rentur eſſe purgata † & ideo ſi quis violando ſe-
queſtrum attentauerit, & Iudex pro purgandis at-
tentatis mandauerit poſſeſſionem reſtitui in mani-
bus ſequeſtratorum, qui erant tres, ſi pars acceſſit
ſeparatim ad vnumquemque illorum, dicens ſe vel-
le relaxare eis poſſeſſionem, requirens eos, vt die ſe-
quenti eſſent in loco, quia volebat ſimul omnibus
poſſeſſionem relaxare, & vnus excuſauit ſe pro-
pter peſtem, alius dixit ſe non poſſe interuenire pro
illa die & hora, tertius autem accedens realem
poſſeſſionem acceperit, fuit aliàs dubitatum in vna
Barchinon. Prioratus de colle, vtrum per præ-
miſſam conſignationem poſſeſſionis, eſſent pur-
gata attentata, & quamuis de magno rigore iu-
37 ris eſſet dicendum non eſſe purgata, † Domini ta-
men in dicta cauſa ad mitigādum dictum magnum
rigorem, habuerunt illa pro purgatis, ex quo appa-
rebat de magna illius diligentia, vt eſt deciſ. in Re-
collect. Creſcent. 16. Stilus Rotæ, ſub Rubr. de at-
tentatis.

Quintò illud prætermittendum non eſt, quod
licèt dixerimus, quod per Ceſſionem purgantur
38 attentata, † Rota tamen etiam quando verè non
adſunt attentata, ſed poteſt colligi in eo, qui fecit
aliquem actum, quidam contemptus, viſa eſt quan-
doque exigere hanc Ceſſionem, prout fuit factum
in vna Camerinen. Canonicatus, coram Aldobran-
dino, 17. Maij 1564. in qua, licèt is, qui lite penden-
39 te † in Rota, & pro manutentione ſuæ poſſeſſio-
nis quam continuare prætendebat, obtinuerit ab
Auditore Cameræ mandatum de manutenendo,
& illud fuerit executus, fuerit per Dominos ibi ex-
cuſatus, ab attentatis, nihilominus, quia derelicto
Tribunali & Sacro Rotæ Auditorio, recurſum
habuit ad Auditorem Cameræ, videtur poſſe con-
ſiderari neſcio quis contemptus, quia debuit illud
in Rota obtinere, Domini voluerunt ibi, quod ille
cæderet dicto mandato de manutenendo, retenta
tamen poſſeſſione illius vigore capta, & quo ad ex-
penſas per hoc factas differretur cognitio in aliud
tempus.

Sexto ſimiliter pro declaratione materiæ non eſt
40 omittendum, † quod quando attentata non ſunt
omninò clara, eſt illis renunciandum antequam co-
gnoſcatur negotium principale, vt fuit ordinatum
fieri in vna Cæſaraugustana iuris eligendi, coram
Sarmiento, 25. Octobris, 1566.

41 Septimò, quod † pro purgatione attentati per
appræhenſionem poſſeſſionis lite pendente facti,
cum appoſitione armorum, & ſignorum Regionis
non ſufficeret renunciatio, & ceſſio uerbalis facta
per procuratorem apud acta, niſi etiam remoueAn-
tur illa arma Regia, vt fuit reſolutum in vna Cęſar-
augustana attentatorum, coram Sarmiento, 27. Fe-
42 bruarij, 1562. † videlicèt, quod per ceſſionem non
ſint ſufficienter purgata attentata, quia remanſit
impedimentum facti, quod debet remoueri, l. fin. §.
qui ad ianuam, ff. quod vi, aut clàm.

43 * Octauò, quod † ſi eſſemus in attentatis per aſ-
ſertum procuratorem, tunc ſunt purganda, tam
quoad proceſſum, quam quoad reliqua, vt poſt
Aegid. deciſ. 551. dicit Put. deciſ. 528. incipien. At-
tentata, lib.2.]

44 Per partem † autem, quæ attentata paſſa eſt, tũc
purgata dicerentur, ita, vt vltra illorum reuocatio
45 peti non poſſit, videlicèt per renunciationẽ, † Aut
46 factam liti † cum per eam, vitium litigioſi purgari
dicatur, vt dicebat Mil. in verbo, litigioſum Benefi-
cium, fol. 212. & latius diximus ſuprà, in ſecunda
parte c.4. de attent. lit. pend. in ſexta limit. princip.
47 nu.3. Aut † factam appellationi antea interpoſitæ,
quando eſſemus in excommunicatione attentata,
& lata poſt legitimam appellationem, quæ per ſu-
peruenientem renunciationem purgari videtur, cũ
vltrà reuocari non valeat, vt poſt Ægid. diximus
ſuprà in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appellat.
48 penden. in ſecunda ampliat. princ. nu.9. Aut † factã
ipſis attentatis, quo caſu facilius impeditur atten-
tatorum reuocatio, & conſequenter fit illorum pur
49 gatio. † Hæc autem renunciatio quæ fit attenta-
tis, poteſt eſſe non ſolum expreſſa, verum etiam ta-
cita, non ſolum attentatis iam commiſſis, verum
etiam in futurum committendis, quandocumque
enim probari poteſt, quòd actus, qui prætenditur
attentatus, fuerit factus de cõſenſu Partis, vel quòd
illi antea renunciaſſet, attentans excuſatur ab atten
tatis, nec habet locum illorum reuocatio, & conſe-
quenter ratione prædicti conſenſus, & renunciatio-
nis, attentata cenſentur purgata, iuxta ea, quæ de
huiuſmodi renunciatione, & conſenſu diximus la-
tiùs ſup. in hac 2 par. cap.4. de atten. lit. pend. in 15.
50 & 16. lim. princ. † Tacita renunciatione non ſolum
per renunciationem præcedentem (prout de hac ta
cita præcedenti, & tacito conſenſu regulariter etiã
locuti ſumus in ſuprà allegatis limitationibus 15.
51 & 16.) verum etiã per tacitam ſubſequentẽ renun-
ciationem

Digitized by Google

52 tiationem quæ reſultaret † ex deſertione appella-
tionis, in illis tamen quinque caſibus, in quibus
poſt deſertionem attentata reuocari non poſſunt,
quos pro 1. limitationibus poſuimus ſuprà, cap. 21.
de attentatis appell. pend. in 1. amplia. princ. num.
53 10. & ſeqq. Vel † quando reſultaret ex peremptio
ne primæ inſtantiæ, ſecundum opin. illorum, qui
54 tenent, † quod perempta inſtantia ceſſet vitium
litigioſi, & conſequenter tale vitium purgetur, vt
apparet ex his, quæ latè diximus ſupra, capi. 4. de
atten. lite pend. in præfa. in 3. illat. nu. 595. & præ-
ſertim num. 598. verſ. ſecunda opin. quamuis cir-
ca hoc de purgatione per peremptionem inſtan-
tiæ. plurimum ſubſiſtendum videatur, cum Docto.
dum quærunt, an perempta inſtantia duret vitium
litigioſi, loquantur ad effectum cognoſcendi, an
alienatio rei litigioſæ fieri poſſit poſt peremptio-
nem inſtantiæ, non autem præſupponunt, quod ſi
alienatio fuiſſet facta lite vere pendente, & conſe-
quenter, quod iam attentatum fuiſſet in eſſe dedu-
ctum, illud ceſſet, aut per peremptionem purgetur,
vt ibi quoque admonuimus, num. 616. verſic. Ter-
tiò ſupradictam concluſionem.

55 Purgatio † verò per Principem duobus modis
56 fieri dicitur † vno impediendo, ne actus qui aliàs
de ſui natura diceretur attentatus, tranſeat in at-
57 tentatum, ſicut & aliàs videmus, † quòd ſcientia,
& autoritas Papæ purgat vitium ſimoniæ, & im-
pedit, ne ſimonia inducatur, vt poſt Docto. in Rub.
de ſimon. & in Summa 1. q. 1. notat. Rebuff. in ſua
Praxi Beneficial. in tit. de noua prouiſione, nu. 36.
& nouiſſimè Menoch. in conſ. 67. Propoſitæ, num.
23. lib. 1. Quod Principis prouiſione de Beneficio
litigioſo, atque etiam illius declaratione alicuius
rei lite pendente facta contingere poteſt, vt mox
58 dicemus. Altero † confirmando actum, qui præ-
tendebatur iam in attentatum tranſiuiſſe, nam &
confirmatione Principis attentata purgantur. Pri-
mum ex eo deducitur, quod aliàs dicunt Doctor.
59 † quod prouiſio Papæ purgat vitium litigioſi, vt
poſt Samen. ſuper regu. de impetr. per obit. famil.
Cardinali. q. 8. nu. 6. verſ. poſtremo dixerunt aliàs
Domini, vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaquen.
60 parte 1. deciſ. 77. incip. In dubio, † & poteſt Prin-
ceps alteri collitiganti facere Gratiam, nec per hoc
dicitur attentare, cum ille ſit ſupra ius. Rota, de-
ciſio. 25. aliàs, 310. Si Reus, in fine, de Reſcrip. in
nou. Aegid. deciſ. 749. Licet in fine, Dec. in conſil.
461. & eſt poſt præallegatos in Recollect. Paleot-
61 ti, dec. 147. Agebatur. † Sic & declaratio per Prin-
cipem lite pendente facta, cum illa valida repute-
tur. Mil. in verbo, Declaratio poteſt fieri, fol. 85.
cenſetur vitium attentatorum purgare, & impe-
dire, ne illud inducatur, Quod etiam exemplifica-
ri poteſt in literis in forma Breuis, quæ ſolent in
Curia dari ad capiendum poſſeſſionem Beneficij
reſeruati, in quibus ſolet Princeps declarare, quod
poſſeſſio citrà vitium ſpolij, & attentatorum ca-
piatur, de quibus omnibus diximus ſupra in 2. par-
te cap. 4. de attenta. lit. pend. in præfa. num. 468. &
ſeqq. & ibidem in 12. limi. princ. per totam. Simili-
62 ter etiam videmus, † quod ſi is, qui fuit prouiſus
ab Ordinario de Beneficio vacanti in menſe Pa-
pæ reſeruato, & dictæ prouiſionis vigore, (& ſic
nulliter) poſſeſſionem appræhenderit, & poſtea
obtineat à Papa nouam prouiſionem, in qua nar-
retur, & menſis vacationis, & poſſeſſio capta, ta-
lis noua prouiſio dicatur purgare omne vitium, vt
fuit dictum in vna Cauallicen. coram Paleotto, 7.
Octobris, 1560. in qua relatum fuit idem aliàs fuiſ-
63 ſe tentum in alia Nullius, coram Oradino † & eſ-
ſe notabile dictum (prout verè tenuerunt,) & nos
proximè dicemus, nu. 73. Quod clarius, & in pro-
64 prijs terminis noſtris fuit † reſolutum in alia Pi-
ſana Canonicatus, coram D. de Rubeis, 30. Octo-
bris, 1560. in qua, cum dubitaretur, an poſſeſſio
Ioannis eſſet attentata, ita, vt veniret reuocanda,
Domini tenuerunt conſtare de attentatis, ſed illa
non eſſe reuocanda, ſi in noua prouiſione fuit fa-
cta mentio litis, & poſſeſſionis lite pendente ca-
ptæ, & appoſita Clauſula, quod poſſint exprimi
65 tituli infecti, † quia tunc noua prouiſio re per Pa-
pam intellecta, purgat vitia præcedentia, quod eſt
(ſecundum Dominos ibi) etiam de mente Caſ-
66 ſad. deciſi. 6. num. 8. de Præb. † Secundum, quod
Princeps confirmando actum qui prætenditur at-
tentatus, dicatur vitium attentatorum purgare,
quando huiuſmodi confirmatio proceſſit cum cau-
ſæ cognitione, partiſque citatione, & conſequen-
ter ex certa Principis ſcientia, poſt multa in vtram-
que partem allegata, & poſt relatas varias opinio-
nes firmauimus ſupra in 2. parte, cap. 12. de atten,
appellatione pendente in quinquageſima ſecunda
limi. princip. per totam præſertim num. 47. & num.
65. quibus addi poteſt, Primo, nam, & in ſimili,
67 † tenuta, quæ fuit nulliter data, poteſt confirmari,
quando conſtat, quod ſi non eſſet data, de nouo eſ-
ſet danda, & non venit hoc caſu reuocanda. Alex.
in conſil. 67. lib. 6. de quo, & latiſſimè de materia
huius tenutæ, per Oſaſc. in deciſ. Pedemon. 34. Ex
68 Actis, per totam, † & conſequenter poſtquàm
fuerit confirmata tenuta, videtur purgatum vitium
præcedentis nullitatis: vndè ita etiam vitium præ-
cedens attentatorum, quæ & ipſa dicuntur eſſe ip-
ſo iure nulla, vt diximus ſuprà in 2. parte cap. 12.
de attent. appellat. pend. in 17. amplia. princ. dicen-
dum eſt purgari per confirmationē ex certa ſcien-
tia Principis, vt ſuprà facta. Secundò, facit quod
69 in ſimili dicitur, † de ſententia per Iudicem recu-
ſatum lata, quæ licèt ſit nulla, & attentata, poteſt
tamen confirmari, ſi aliàs eſſet iuſta, vt adnotaui-
mus ſuprà in 2. parte cap. 6. de attent. poſt recuſa-
tionem Iudicis num. 65. declaratione prima, Re-
gulæ ibi poſitæ, quo caſu ſententiæ huiuſmodi per
Iudicem facta confirmatio, diceretur purgare præ-
70 cedens vitium attentatorum. Quod, & † Tertio
loco ea videtur ratione ſuaderi: quia in effectu præ
ſuppoſita cauſæ cognitione, in confirmando, ac
partis citatione, talis confirmatio videtur quodam
modo habere vim ſententiæ, per ſentētiam autem,
purgari attentata, non eſt dubium, vt diximus hic
71 ſuprà, num. 15. meritò, & c. Quartò, † ad illud de
certa ſcientia Principis, adde, quod ſi quis ſit lite
pendente intruſus, & deinde ex ceſſione alterius,
qui haberet bonum Ius, illud acquirat in perſona
ſua ex Gratia Principis, per talem ſuperuenien-
tiam boni iuris, & Gratiæ Principis, non dicitur
excuſata, aut purgata intruſio præcedens, niſi in
72 Gratia fuerit Principi facta ſpecialis mentio de
vitioſa poſſeſſione ſupplicantis, ita vt Princeps ha-
buerit certam ſcientiam de intruſione, vt fuit no-
uiſſimè dictum in vna Pampilonen. Prioratus, co-
ram D. meo Oradino, 6. Iunij, 1570. vnde præſup-
poſita certa ſcientia Principis, intruſio eo caſu di-
ceretur purgata, & in terminis, quod ſit intruſus
73 in noua † prouiſione à Papa obtenta, de ſua in-
truſione talem fecerit mentionem, vt eam Papa
intellexerit, per hanc Gratiam nouæ prouiſionis,
cenſeatur intruſio purgata, tenuerunt omnes in
vna Nullius Præpoſituræ, coram eodem Oradino,
20. Februarij, 1558.

74 Quoad ſecundā † inſpectionem, dicendum eſt,
quod

ſi non eſſet lata ſententia uel . conſiſtet nunquam deberet ferri et concedi

quod finalis effectus purgationis attentatorum,
quoad attentantem ille eſt, vt poſtquàm fuerint
purgata, non poſſint vltrà peti reuocari, quod ex eo
patet, quod ad purgationem attentatorum requi-
ritur impoſitio perpetui ſilentij, vt in dicta deciſ.
Paleot. 368. quod duobus modis virtualiter contin
git: Primo, per confirmationem Principis, & ſupe-
rioris ex certa ſcientia (vt ſuprà dictum eſt) fa-
ctam, cum poſt huiuſmodi confirmationem, atten-
tata non veniant reuocanda, ſecundum ea quæ di-
ximus ſuprà * in ſecunda parte cap. 12. de attent.
appel. penden.] in dicta quinquageſima ſecunda li-
mit. princ. num. 47. & num. 65. Secundò, per redu-
ctionem rei in priſtinum, & eum in quo ante quàm
75 attentaretur erat ſtatum, † quæ reductio in priſti-
76 num ſtatum fit: † Vel per plenariam executionem
ſententiæ, etiam quoad fructus, expenſas, & damna
in cauſa attentatorum latæ, vt dictum eſt ſuprà nu-
77 mero 15. ſub verſic. purgatio per Iudicem, † Vel
per ceſſionem legitimam Partis, ſimiliter cum reſti
tutione rei, fructuum, damnorum, & expenſarum,
vt ſuprà numero 24. & ſeqq. ſub verſic. purgatio
78 quæ fit per partem, † debet enim attentans per
hanc purgationem rem reducere in priſtinum, &
eum, in quo paſſus attentata erat ſtatum, cap. non
ſolum, de appellat. in 6. Rota apud Biſignet. deciſ.
30. poſt verſic. quartum, incip. Vtrum, ad finẽ, Dec.
conſil. 103. In cauſa, in princip. * Franc. in tract. ſeu
quæſt. Petitorij, in primo dubio, nume. 25.] Quod
79 non ſine ratione ſtatutum eſt: quoniam † iſte ter-
minus ſtatus, ſignificat præſentiam, conditionem,
& qualitatem, in qua quis reperitur, vt ex probatis
authoribus deducit eleganter Gozzad. in conſil. 1.
numero 18. & diximus ſuprà, cap. 26. de Proba. at-
80 ten. numero 24. ſub verſic. quoad ſecũdum. † Cum
autem priuilegium pendentiæ litis, vel appellatio-
nis, velit ſtatum rei, de qua agitur in aliquo interim
non mutari, vt dicit Aegid. deciſ. 101. Si conſtat, ſi
per innouationem fuerit mutatus, iure optimo con
uenit, quod per purgationem prædictam res, &
81 cauſa reponatur in priſtinum ſtatum: nam & † pur
gari id propriè dicitur, quod ad libramentum pro-
prium redigitur, & in priſtinum reducitur, vt poſt
Cæpol. in tract. de ſeruit. ruſticor. præd. cap. 3. nu-
mero 59. & ſeqq. tradit Lancell. Corrad. de Præto-
82 re, §. 1. ſub numero 24. † Hinc videmus, quod ſpo-
liatus poſt appellationem reſtituitur ad ſtatum, in
quo erat tempore appellationis. Franc. in c. bonæ,
83 in princ. de appellat. & † quod in ſimili quis reſti-
tuitur ad ſtatum percipiendi alimenta, vt eſt in
84 Recollect. Mohed. deciſ. 172. Bonorum: † Et ad
ſtatum exigendi, ea quæ antea exigebantur, vt fuit
etiam dictum in vna Romana Macelli Hæbreo-
rum, coram Peregrino, ſub die 7. Nouembris, 1544.
vt eſt deciſ. in Recollect. Putei, 30. Reſtitutio da-
85 tur ad ſtatum, ſub Rubrica, de reſti. ſpol. † Quàm-
uis enim dubitent aliàs Doctor. præſertim Legi-
ſtæ, an in præſtationibus annuis detur quaſi poſ-
ſeſſio, ſaltem reſpectu futurarum, & aliqui di-
ſtinguant inter præſtationes quæ fiunt à priuatis,
& illas, quæ fiunt ab Eccleſia Eccleſiæ, de quibus
per Doctor. in l. certis annis, C. de pactis, & latè
per Aug. Bero. in conſi. 119. In caſu, num. 8. & ſeqq.
86 lib. 3. † vbi de commu. opin. circa has diſtinctiones
87 atteſtatur: † concluditur tamen ex intentione Ab-
ba. in cap. querelam, de election. quod datur in his
quidam ſtatus, in quo quis lite pendente eſt ma-
nutenendus, & ſi ſit ſpoliatus, reſtituendus, vt di-
cit etiam Bero. ibi * & multa de hoc poſt Afflict.
deciſ. 395. nume. 4. Decius conſi. 136. Benintend. de
ciſ. 27. & Siluan. conſil. 105. Mouetur, col. 2, ponit
Rota Lucenſ. per Magon. deciſ. 4. ſub nume. 11. &
88 ſeqq. verſi. vnde ex prædictis.] Sic, † & ad ſtatum
percipiendi penſionem reſtituitur quis, probata
ſolum ſolita præſtatione penſionis, licèt nihil pro-
betur de proprietate, vt fuit dictum in vna Roma-
na penſionis pro Capitulo, & Canonicis Sancti
Petri, contra filios domini Galeatij, vt eſt in Re-
collect. Mohed. deciſi. 153. Licet ſub Rub. de reſtit.
89 ſpolia. † Et ad ſtatum exercendi artem campi, vt
fuit aliàs reſolutum in vna Romana de Carbugna-
90 no, coram Domino meo Oradino. † Sic & con-
ductor, qui percipiebat fructus, & poterat alteri
ſublocare, ſi ſpolietur, dicitur habere ſtatum, ad
quem poſſit, & debeat reſtitui, vt tenuerunt Do-
mini in vna Ianuen. affictus, coram eodem Oradi-
91 no, ſub die 21. Aprilis, 1570. † Sic etiam reſignans,
ſi incumbit poſſeſſioni, & detineat, & illa detentio-
ne fuerit ſpoliatus, debet ad illum ſtatum reſtitui,
vt eſt in Recollec. Creſcen. deciſ. 158. Tertius, ſub
Rub. de reſti. ſpolia. in fine.

Quæ Concluſio, quod per reuocationem, & pur
gationem attẽtatorum, res reducatur ad priſtinum
92 ſtatum, Ampliari poteſt: Primo, † vt procedat,
etiam ſi ille ſtatus eſſet illegitimus: Quamuis enim
93 aliàs, † ſi ſententia dicat poſſeſſionem reſtituen-
dam fore ad priſtinum ſtatum, hoc caſu intelliga-
tur de ſtatu bono, & legitimo, non autem de fa-
cto tantum, vt eſt deciſ. in Recollect. Paleotti 287.
Dubium, ſub die 25. Octobris, 1558. vbi ita etiam
aliàs coram Iunio concluſum fuiſſe refert, ſub die
20. Octobris 1557. Ægidius tamen notabiliter, &
eleganter ad propoſitum noſtrum, in deciſi. 101. Si
conſtat, loquens de iſto ſtatu, inquit, quod ex pri-
uilegio litis, vel appellationis pendentis, non de-
bet ſtatus interim in aliquo mutari, non habito in
hoc reſpectu, an ſtatus ille legitimus ſit, vel illegi-
timus. Pro quo dicto faciunt ea quæ diximus ſu-
prà, in 2. parte, cap. 4. de atten. lite penden. in ſe-
ptima amplia. princip. Regulæ ibi poſitæ, numero
ſecundo, quod per viam attentatorum reſtituitur
etiam ille, contra quem eſſet præſumptio iuris, &
quod ibidem diximus, in quarta declarat. princip.
in prima & tertia ampliat. Regulæ ibi poſitæ, nu. 3.
& nume. 7. quod lite pendente non debet quis poſ-
ſeſſionis commodo priuari, etiam ſi illa poſſeſſio
eſſet contra ius, & deſtituta Priuilegio; Secundò,
vt reductio iſta ad priſtinum ſtatum, per purgatio-
nem, & reuocationem attentatorum, peti poſſit,
94 etiã ſi ille actus, qui prætenditur attẽtatus, † fuiſ-
ſet per viam iuſtitiæ iam reuocatus per tres con-
formes, quia nihilominus poteſt contra attentan-
tem inſtari, quod denuò actus tanquam attentantis
declaretur nullus, vt fuit reſolutum in vna Tira-
ſonen. Iuriſdictionis, ſiue attentatorum, coram Ro
buſterio, 11. Februarij, 1566. in qua, cum in parti-
bus fuiſſet poſt inhibitionem lata quædam ſenten-
tia per Ordinarium, quæ propterea erat ſubiecta
vitio attentatorum, licèt via iuſtitiæ illa fuerit per
tres conformes in Rota reuocata, cum tamen Pars,
quæ fuerat paſſa attentata prætenderet ſua intereſ-
ſe, dictam ſententiam tanquam attentatam reuo-
cari, & declarari nullam, Domini tenuerunt, quod
deberet declarari nulla. Et ſimiliter declarari ea-
95 dem Concluſio † debet, vt quod dicimus per hu-
iuſmodi purgationẽ, rem & cauſam reduci ad pri-
ſtinum ſtatum, quando ſumus in his, quæ appella-
tione pendente dicerentur attentata intelligitur de
96 ſtatu cõſiderato tempore litis conteſtationis: † ap-
pellatio enim reponit appellantem ad ſtatum litis
97 conteſtatæ, vt poſt alios † etiam de communi opin.
atteſtantes diximus ſupra in ſecunda parte c. 12. de
attent.

attent. appellat. penden. in princip. verſ. declara ta-
men num. 133. quibus adde Franc. in c. per tuas, in
primo nota. de appell. & fac. quæ ponit Capic. de-
ciſ. 29. num. 6. & Ratio illa quam poſt alios, de qui
bus ibi ponit Afflict. deciſ. 220. In cauſa, num. 14.
98 † quia ſcilicet ante litem conteſtatam lis non di-
citur eſſe in aliquo ſtatu: Vnde ex ſupradictis om-
nibus formari poteſt hæc Concluſio, quod effectus
finalis purgationis attentatorum ſit, vt res reduca-
tur ad priſtinum ſtatum, conſiderato tempore litis
conteſtatæ, etiam ſi ſtatus ille eſſet illegitimus.* il-
lud etiam notandum videtur, ex mente Anton. de
Butr. in c. tenor, num. 4. de re iudic. quod quando
attentatum eſt retractatum in priſtinum ſtatum,
non dicitur aliquid attentari.]

Quoad tertiam & vltimam inſpectionem, quæ
ſcilicet perſonæ teneantur & obligatæ ſint ad pur-
ganda attentata, breuiter dicendum eſt, quod om-
99 nes ij ad hoc tenentur, qui † Vel per ſe attentaue-
100 runt, † Vel per alium, de ſuo tamen ſpeciali man-
101 dato, † Vel etiam ſine ſpeciali mandato, quando
attentata approbauerunt & litem ſuper eis ſuſti-
nendo, vel aliàs ratificauerunt, vt clarè apparet ex
his quę diximus ſuprà latius, in prima parte, cap. 1.
de attent. à pari. num. 32. verſ primo, vt non pro-
cedat, in prima limit. Regulæ ibi poſitæ, & nu. 47.
verſ. ſecundo principaliter, & cap. 2. de attent. à Iu-
102 dice per tot. † Item is, qui licet actualiter non at
tentauerit, habet tamen cauſam ab attentate, vt
in dicta prima parte cap. 3. de attentat. à Tertio, in
prima limit. Regulæ ibi poſitæ, num. 16. & multis
ſeqq. verſ. Limitatur nūc ſupradicta Regula. Cum
attentata etiam poſt mortem atentatis ſint reuo-
canda, vt adnotauimus ſupra in ſecunda parte c. 4.
de attent. lit. pend. in quinta Ampliat. principali
per tot. Et propterea fuit aliàs notabiliter dictum
per Dominos in vna Ariminen. Nullitatis, & at-
103 tentatorum, in qua dubitabatur, † an Reſignata-
rius teneretur purgare attentata per reſignantem,
& licèt in fauorem Reſignatarij allegaretur, quod
in Beneficialibus non datur ſucceſſio; ſed creatur
nouum ius, & quod cum ille in nihilo deliquiſſet,
nullam quoque debebat mereri pœnam; Rota ta-
men in dicta cauſa, proponente Acorambono, ſub
die 27. Aprilis, 1556. tenuit, quod non eſſet procè-
dendum in cauſa, niſi purgatis per eum attentatis,
ex quo Vincentius fuerat mediante reſignatione
ſubrogatus in ius reſignantis, qui attentauerat,* &
eſt Deciſ. in Recollect. Put. lib. 3. Deciſ. 51. incipiē.
104 In vna Calaguritana, nu. 1. & 2. Idem quod † re-
medium attentatorum detur cōtra ſucceſſorem in
Parrochiali Eccleſia, poſt Ripam, in c. ſæpè, nu. 10.
de reſtit. ſpoliat. & Menoc. de recuper. poſſeſſ. Re-
medio 17. nu. 26 tenuit nouiſſimè Rota in vna Por
talegien. ſpolij, coram Bubalo, prima Iulij, 1587.
105 Pariter ille † ad purgationem huiuſmodi tene-
tur, qui ſucceſſit in re attentata, etiam mediatè, vt
ſenſit Rot. in vna Cameracen. Archidiaconatus
ſub die 13. Nouembris 1558. vt eſt in Recollect.
Paleotti deciſ. 16. incip. Gutter. & diximus latius
106 vbi ſuprà proximè, nu. 30. in ſecunda limit. † Vel
ſe intruſit vt in decima limit. ibi poſitæ numero 70.
107 † Vel quando eſſet etiam merus Tertius, ſed co-
præhenderetur ſub aliqua ex limitationibus poſi-
tis in dicto cap. 3. cum enim hi omnes dicantur at-
tentare, conſequenter tenentur etiam quaſi ex ſuo
facto & delicto ad attentatorum purgationem, ad
not. Inſtit. de obligat. quæ ex quaſi delicto naſcun-
tur, in princ. cum ſimil.

Cap. X X X. De Priuilegijs Attentatorum.

S V M M A R I V M.

1 *Remedium attentatorum priuilegiatum appellatur, & facillimum.*
Immò nullum eſt fauorabilius, vt nu. 2.
Et eſt magis priuilegiatum, quam ſpolium. numero 3
4 *Ratio quare attentata, ſint adeò priuilegiata.*
5 *Attentata, & cauſa attentatorum eſt valdè priuilegiata, regulariter.*
Quod Ampliatur ſeptem modis., & limitatur nouem.
6 *Spolium non eſt ita priuilegiatum, ſicut attentatum, ſecundum commun. opi. de qua infra, num. 9.*
Licèt aliqui contra, vt nu 7.
8 *Remedium ſpolij, & attentatorum ſecundum aliquos ſunt tanquam excedentia, & exceſſa.*
10 *Differentia magna eſt, & maior reſultat vtilitas ex remedio attentatorum, quam ſpolij.*
Et vndecim differentiæ ponuntur, & ſingulæ enumerantur, vt nu 11.
12 *Tituli coloratio in attentatis non requiritur, in ſpolio ſic.*
13 *Cenſuræ, quæ aliàs valerent licèt eſſent iniuſtæ, ſi tamen ſint attentatæ, puta poſt appellationem, dicuntur nullæ, & inualidæ, & retractantur.*
14 *Excommunicatio poſt legitimam appellationem lata, eſt nulla.*
15 *Excommunicationis exceptio non obſtat agenti ad reuocationem attentatorum ſicut agenti ſpolio.*
16 *Ordo Iudicarius requiritur in cauſa ſpolij, qui tamen in cauſa attentatorum non exigitur.*
17 *Spolio agens non poteſt contra ſuccedentem in re vitio affectam, quod via attentatorum permittitur, ſecundum aliquos.*
Sed hæc differentia non videtur tenenda, vt numero 18
19 *Probatio poſſeſſionis, & ſpoliationis requiritur in ſpolio, in attentatis autem ſufficit tantum probare ſtatum.*
20 *Exceptio alterius ſpoliationis attentatis non obſtat, licèt obſtet ſpolio.*
21 *Spolio agenti obſtat exceptio notorij defectus proprietatis, ſecus in attentatis, ſecundum aliquos.*
Sed hæc differentia reijcitur, vt nu. 22.
23 *Attentatorum, & ſpolij cognitione concurrente præfertur cognitio attentatorum.*
24 *Vltimum ſpolium non eſt purgandum, quando præcedens eſt grauius.*
25 *Spolio ſi agatur per duos contra eundem ſpoliatorem, ſpolium qualificatum, puta attentatum præfertur ſpolio antiquiori, remiſſiuè.*
26 *Spolio agens tenetur pro ſecundo extremo probare ſe fuiſſe ſpoliatum, & per talem; in attentatis autem hæc perſonalis probatio non videtur neceſſaria, ſecundum aliquos.*
27 *Reſeruationis exceptio licèt obſtet ſpolio, ſecus tamen eſt in attentatis*
28 *Attentatorum Iudicium ſuſpendit Iudicium ſpolij, ita, vt ſententia in eo lata ſit nulla.*
29 *Sententia lata in cauſa ſpolij pendente Iudicio attentatorum dicitur eſſe nulla.*
30 *Tertius comparens pro ſuo Intereſſe, an impediat reſtitutionem in ſpolio ſimplici, & quid in attentato.*

31 Cauſa

31 Cauſa attentatorum reputatur magis fauorabilis, quam cauſa penſionis.

Etiam habentis Clauſulam, Sine retardatione, ſolutionis penſionis. 32.

33 Compenſationi locus non eſt contra attentatum.

34 Clauſula, Si quid exequendum fuerit, in petitis, & ante omnia exequatur, non facit, vt prius de executione cognoſcatur, quam de attentatis.

Et ita ſeruat Rota, vt num. 35.

Et dicta Clauſula, intelligitur, prout de iure, vt numero 36.

37 * Regula, de Iure quaeſito, non cenſetur derogatum per Clauſulam conditionalem, Si quid exequendum.

38 Paſſus attentata in cauſa attentatorum obtinens, non ſolum recuperat rem, circa quam eſt commiſſum attentatum, verum etiam fructibus, qui percipi potuerunt, remiſſiuè.

39 Attentatorum priuilegium extenditur etiam quoad expenſas in cauſa factas.

40 Executio ſententiae in negotio principali facta, non purgatis attentatis, eſt nulla & inualida.

Niſi hoc caſu in petente reuocationem attentatorum praeſumeretur calumnia, vt nu. 41.

42 Calumnia praeſumitur in eo, qui petit attentata reuocari, quando diu diſtulit de illis dare.

Vel ſi Commiſſio ſuper attentatis fuerit praeſentata eo ipſo die, quo fuit pronunciatum in negotio principali, vt num. 43.

44 Differens opponere aliquam exceptionem ad calculum ferendae ſententiae, praeſumitur eſſe in dolo & calumnia.

45 * Scriptura praeſumitur falſa, ſi allegetur poſt tranſactionem.

46 Iudex poteſt non admittere Exceptiones, quando adeſt ſuſpitio calumniae.

47 Paſſus attentata, ſi commiſſa ſuper illis cauſa praeſentauerit etiam Commiſſionem ſuper negotio principali, & ſuper eo proceſſerit per duas inſtantias, poteſt nihilominus redire, & reaſſumere cauſam attentatorum.

Dummodò non proceſſerit coniunctim vſque ad finem tertiae inſtantiae, vt nu. 48.

49 Priuilegium attentatorum non durat deſerta appellatione vt ſcilicet reuocatio fiat via priuilegiata, & infra num. 114.

Nec poſtquam quis appellationi renunciauit, vt numero 50.

51 Priuilegium attentatorum non durat, niſi in prima inſtantia, retenta illa opinione, quod à ſententia lata in cauſa attentatorum appellari non poſſit.

52 Succumbens in cauſa attentatorum perdit illud priuilegium, quod antea habebat, vt ſibi interim fatalia in cauſa principali non currerent.

53 Priuilegium attentatorum non debet egredi neque perſonas, neque cauſas in quibus & inter quas verè vertitur articulus attentatorum.

54 Attentatorum priuilegium non extenditur ad tertium, Sicut nec ſpolium, vt num. 55.

56 Attentatis renunciari poteſt.

Etiam tacitè, vt num. 57.

58 Sententia lata in cauſa principali, pendente cauſa attentatorum, valet, ſi iam attentatis erat renunciatum.

59 Attentatorum reuocationem petens, ſi patiatur, quod in prima, & ſecunda inſtantia procedatur ſimul ſuper negotio principali, & ſuper attentatis, & in tertia velit vti priuilegio, vt ante omnia procedatur ſuper attentatis, non eſt audiendus.

60 Renunciare attentatis cenſetur, qui patitur labi terminum ad docendum de attentatis ſibi praefixum, abſque eo, quod de illis doceat.

61 Priuilegium attentatorum in cauſa quandoque non attenditur.

62 Rota ſolet diuerſis modis temeritati attentantis, & indemnitati partis laeſae prouidere.

Quandoque per appoſitionem ſequeſtri, vt numero 63.

Quandoque, vt renuncietur attentatis, quando illa ſunt turbida, vt num. 64.

Quandoque abſque ſequeſtro, & renunciatione, doguſtando bonum ius in negotio principali, vt quando in Actore appareret magna negligentia, & attentata eſſent antiqua, vt nu. 65.

Vel cauſa eſſet implicita, vt nu. 66.

Vel attentata eſſent dubia, & reuocatio difficilis, vt numero 67.

68 * Quando attentata ſunt turbida, tunc de eis non agitur, nec reficiuntur expenſae ſed de bono Iure videtur.

69 Citatio partis in reuocatione attentatorum non poteſt praetextu priuilegij attentatorum omitti.

Nec etiam cauſae cognitio. num. 70.

71 Priuilegium cognitionis attentatorum non ſuſpendit cauſam alimentorum, & illorum praeſtationem.

72 Executio facta pro alimentis, etiam poſt inhibitionem Rotalem non dicitur attentata.

73 Priuilegium vnum attentatorum illud eſt, quod in eo proceditur ſine libello, litis conteſtatione, & aliàs ſine ordine iudiciario, ſummariè, & ſine terminorum obſeruatione.

74 Coloratio tituli non requiritur in reuocatione attentatorum.

Etiam in Beneficialibus, vt infra, num. 78.

Niſi quando conſtaret de non iure petentis reuocationem attentatorum, vt infrà num 80.

Et ita ſapiſſimè practicatum fuiſſe refertur. numero 75.

Et hanc frequentiori Doctor. calculo approbari concluditur, num. 76.

Licèt Aegid. contrarium ſenſerit, & malè, vt numero 77.

79 Titulus in Beneficialibus plus attenditur, quam poſſeſſio.

81 Petitorium colorans ex infecta titulo, non eſt audiendus.

82 Titulum in factum oſtendere peius eſt, quam nullum oſtendere.

83 * Titulus praeſumitur ex tempore, cuius memoria in contrarium non exiſtit.

Et quando iſta praeſumptio ceſſet. ibid.

84 Exceptio excommunicationis poteſt opponi contra ſpoliatum.

Et contra agentem pro executione rei iudicatae, vt numero 85.

86 Excommunicationis exceptio contra attentata non admittitur.

87 Exceptio ſpontaneae renunciationis non admittitur in iudicio attentatorum.

88 Exceptio alterius ſpoliationis non impedit attentatorum reuocationem.

89 Reſeruationis exceptio non obſtat, quo minus Iudex ex officio ad inſtantiam partis attentata reuocet.

90 Agenti ad reuocationem attentatorum, non poteſt opponi exceptio dominij, & proprietatis, ſecundum veriorem opin.

91 Periculi exceptio non impedit attentatorum reuocationem.

92 Compenſatio in cauſa attentatorum oppoſita, non retardat illorum reuocationem.

93 Fatalia regulariter non currunt in cauſa principali, pendente cauſa, & articulo attentatorum.

Niſi fuiſſet ob calumniam propoſita, vt nu. 104.

94 Termino commiſſoria pendente fatalia non currunt.

95 Inſtantia non currit in cauſa principali pendente cognitione, ſeu appellatione ſuper emergenti.

96 Tempus appellandi non currit pendente cauſa nullitatis.

97 Querela tempus non currit pendente nullitate teſtamenti.

98 Tempus reſtitutionis in integrum non currit pendente cauſa attentatorum.

99 Inhi-

Digitized by Google

99 *I hibitio iudicis appellationis ex toto ſuſpendit officiū iudicis cauſa principalis.*

100 *Fatalium in computatione ſubducitur de medio non ſolum tempus, quo fuit factus proceſſus in cauſa attentatorum, verum etiam executionis ſententia ſuper attentatis lata.*

Etiam ratione fructuum, & expenſarum, vt numero 101.

102 *Succumbens in cauſa attentatorum, non gaudet priuilegio, vt interim non cenſeantur ſibi cucurriſſe fatalia.*

Niſi ſuccubuiſſet in vno ex pluribus attentatis, vt infra num. 105.

Vel aliqua probabili ratione dictum iudicium attentatorum ſuſtinuiſſet, vt infra nu. 106.

103 *Succumbentibus, termini & tempora currunt remiſſiuè.*

107 * *Fatalia cauſa reſtitutionis in integrum non currunt pendente cauſa nullitatis.*

108 *Fatalia in cauſa principali currunt etiam pendente articulo attentatorum, quando ſunt diuerſa cauſa.*

Etiam ſi diuerſa cauſa eſſent ſimul cumulata, ſecūdum aliquos, vt nu. 109.

110 *Facta vbi ſunt plura & diuerſa, cenſentur etiam plures libelli, & plures ſententia.*

111 *Fatalia ſimiliter currunt pendente cognitione attentatorum, quando ſumus in diuerſis perſonis.*

Etiam ſi eſſent conſortes eiuſdem litis, nu. 112.

Etiam ſi appellatio per conſortes non proſecuta tenderet in conſequentiam in fauorem illius, qui prætenditur attentaſſe, & cauſam attentatorum proſequitur, vt nu. 113.

115 * *Appellatione deſerta etiam cauſa attentatorum deſerta cenſetur.*

116 *Si intentata principaliter cauſa attentatorum, appellans non fuerit proſecutus cauſam appellationis infra terminum iuris, appellatio fit deſerta, & tunc currūt fatalia appellanti ſuper attentatis.*

117 *Et quid ſi appellans non potuit ſibi prouidere.*

118 *Attentans prohibetur appellare.*

119 *Appellatio nemini eſt deneganda.*

Etiam Diabolo, nu. 120.

121 *Appellatio regulariter ſemper cenſetur permiſſa, niſi expreſsè reperiatur prohibita.*

122 *Puniri quis debet in eo, in quo deliquit.*

123 *Intruſus, & attentans ſi ſpolietur, non reſtituitur.*

124 *Probatio leuior ſufficit in cauſa attentatorum.*

125 *Teſtium receptio etiam non abfuturorum valet in Iudicio attentatorum.*

Etiam ſuper articulis expreſsè non admiſſis, numero 126.

127 *Detentionis, non autem poſſeſſionis probatio requiritur in Iudicio attentatorum.*

128 *Cauſa attentatorum ſuſpendit cognitionem cauſa principalis.*

129 *Attentatorum natura, quando Pars dat de attentatis, dicitur eſſe magis ſuſpenſiua, quàm poſſeſſorij reſpectu petitorij.*

130 *Sententia lata in cauſa principali, poſtquā fuerat commiſſa cauſa attentatorum, & de illis erat datum, dicitur nulla, & infrà nu. 131.*

Etiam ſi pars non fuerit proteſtata, quod prius procedatur ſuper attentatis, quam ſuper negocio principali, vt nu. 131.

132 *Cauſa attentatorum pendente, ex illorum priuilegio ſuſpenditur, & retardatur executio ſententia in cauſa principali.*

133 *Attentatorum iudicium ſuſpendit omne aliud iudicium.*

Etiam ſpolij, vt num. 134. &

Nullitatis, vt nu. 136.

137 *Cauſa attentatorum habet ſe per modum acceſſorij ad cauſam principalem.*

138 *Appellatione in cauſa principali deſerta, nihilominus, quæ ea pendente ſunt attentata, poſſunt peti reuocari.*

139 *Probatio facta in vno Iudicio, regulariter non facit fidem in alio*

140 *Teſtibus in cauſa attentatorum examinatis, ſi in ea ſuccumbat, poteſt illis vti ad probandum primum extremum in Iudicio ſpolij poſtmodum intentati.*

141 *Spoliatus lite pendente & per ſpolium attentatū, præfertur Tertio, qui nititur antiquiori ſpolio contra eundem ſpoliatorem.*

142 *Duobus ſpoliatis contra eundem ſpoliatorem agentibus regulariter ille præfertur, qui nititur antiquiori ſpolio, vel melius probat de iure ſuo*

143 *Spolium qualificatum, puta, quia violentum, vel attentatum, æquiparantur.*

144 *Qualificatum ſpolium regulariter ſemper præfertur.*

145 *Spolio agens debet carere omni vitio.*

146 *Concluſio in cauſa principali non aufert cauſa attentatorum priuilegium, quod habet, vt ante pronuncietur ſuper attentatis, quam in negocio principali.*

Secundum Commun. opin. Dominorum Camera Imperialis. vt nu. 147.

148 *Remiſſoria regulariter non datur in Cauſa attentatorum.*

149 *Iudex non poteſt regulariter condemnare in fructibus, & expenſis non petitis.*

Fallit in cauſa attentatorum, vt nu. 150.

151 *Iudicio poſſeſſorio ſuccumbens condemnatus in expenſis, tenetur illas reficere, antequam redeat ad petitorium.*

Niſi ſimus in ſpolio attentato, vt nu 152.

153 *Taxatio expenſarum regulariter non fit, niſi lite finita.*

154 *Expenſarum taxatio in cauſa attentatorum, fieri poteſt etiam ante prolationem ſententia in cauſa principali.*

155 *Iudex omittens in ſententia expenſarum condemnationem poteſt eodem die, nō autem vlteriori die illam ſuplere.*

156 *Condemnatio in expenſis omiſſa in poſſeſſorio, nō poteſt in petitorio reparari.*

Niſi ſimus in ſpolio attentato, vt nu. 158.

157 *Expenſarum condemnatio in cauſa attentatorum poteſt etiam poſt ſententiam ex interuallo fieri.*

159 *Appellari poteſt à condemnatione expenſarum.*

Niſi ſimus in cauſa attentatorum, nu. 160.

161 *Sententia ſuper attentatis, licet ſecundum aliquos ſit interlocutoria, tamen reuocari non poteſt.*

162 *Beneficium litigioſum non eſt ſubiectum regulis de publicandis.*

163 *Proceſſus in cauſa criminali non impedit iudicium ſpolij attentati.*

164 * *Cauſa criminalis ſuper confidentia coram A. C. non dicitur præiudicialis cauſa in Rota pendenti ſuper attentatis.*

165 *Mandatum executiuum obtentum contra eum, qui lite pendente rem in alium tranſtulit, poteſt etiam abſque nouo proceſſu exequi contra nouum poſſeſſorem.*

Immò etiam illo aliter non citato, nu. 166.

Licèt contrarium videatur verius, nu. 167.

168 *Attentata in primis, & ante omnia ſunt reuocanda, & infra numero 180. vbi ponitur Regula vniuerſalis.*

169 *Sententia lata ſuper attentatis ante omnia eſt mandanda executioni, antequam procedatur in petitorio.*

170 *Attentatis eſt à lege indultum, vt quis ſuper eis ante omnia audiatur, quod priuilegium non eſt ſibi auferendum.*

171 *Attentatorum cognitio an impediat cognitionem cauſa nullitatis.*

172 *Com-*

172 *Commiſſio attentatorum, quando eſt in Actis, eſt de ſtilo Dominorum, vt proponatur etiam cauſa nullitatis.*
Etiamſi de nullitate conſtaret, nu. 173.
174 *Sententia lata in negocio principali, non purgatis attentatis, dicitur nulla.*
175 *Spoliatus in odium ſpoliantis eſt regulariter ante omnia reſtituendus.*
176 *Signatura ſolet concedere attentatorum commiſſionem ſuper illorum reuocatione.*
Niſi imminerent aliqua magna feria, nu. 177.
178 *Clauſula poſita in commiſſione attentatorum, quod illa in primis, & ante omnia reuocentur, ſolet deleri per Signaturam.*
179 *Clauſula predicta, in multis caſibus poteſt ſupplicanti eſſe damnoſa, vel ſaltem inutilis.*
180 *REGVLA, quod attentata in primis, & ante omnia reuocantur, Quo*
AMPLIATVR pluribus modis, videlicèt, vt procedat.
181 *Etiamſi aliàs actus fuiſſet facienti licitus.*
182 *Vel adeptio poſſeſſionis fuiſſet facta vigore executorialium.*
183 *Nec etiam fauore piæ cauſæ ſuſtineretur alienatio rei litigioſa.*
184 *Nec etiam ſi diceretur factus actus ad tollenda ſcandala.*
185 *Et fit huiuſmodi reuocatio, etiã ſi illa petens nihil probet de iure ſuo.*
186 *Immò etiam ſi contra eum eſſet præſumptio Iuris, & Ius commune.*
187 *Etiam ad inſtantiam Excommunicati reuocantur.*
188 *Et pariter ſi actus attentatus fuiſſet à Principe confirmatus.*
189 *Vel eſſet aliàs de Iure confirmandus, aut de nouo concedendus.*
190 *Et reuocantur etiam poſt mortem attentantis.*
191 *Nec regulariter retardatur reuocatio per aliquam ex infraſcriptis exceptionibus, videlicèt,*
Alterius ſpoliationis.
Reſeruationis.
Dominij & proprietatis.
Reconuentionis.
Compromiſſi.
Periurij.
Simoniæ.
Compenſationis.
Nullitatis ſententiæ deſuper latæ.
192 *Reuocationem attentatorum non ſolum poteſt Iudex facere, verum etiam tenetur.*
193 * *Iudex an attentatorum reuocationem impedire poſſit.*
Limitationes Regulæ prædictæ.
194 *Attentata per tertium regulariter non reuocantur in primis, & ante omnia.*
195 *Nec actus facti per modum continuationis.*
196 *Vel per modum declarationis.*
197 *Nec quando lis fuiſſet calumnioſè, in fraudem, & doloſè inſtituta.*
198 *Idem ſi eſſemus in actibus acceſſorijs, & conſecutiuis ad ea, quæ geſta erant ante litem, vel appellationem.*
199 *Vel actus eſſet neceſſarius.*
200 *Aut aliàs de iure permiſſus, ſecundum, aut præter naturam Iudicij, dummodo non ſit contra.*
201 *Idem ſi fuiſſet factus à Principe, qui cũ ſit ſupra Ius, non attentat.*
202 *Nec quando ex reuocatione reſultaret ſcandalum in populo.*
203 *Vel actus fuiſſet factus de conſenſu partis.*
204 *Aut antea attentatis, & eorum priuilegio tacitè, vel expreſsè renunciatum.*
205 *Non reuocantur attentata ad inſtantiam contumacis.*
206 *Nec ad inſtantiam ſubrogandi.*
207 *Vel intruſi appellantis ab intimatione executorialium.*
208 *Vel eius, qui non eſſet legitima perſona.*
209 *Vel Excrabilis, quando excrabilitas eſſet probata, vel notoria.*
210 *Vel quando eſſemus in his, quæ tẽderent in faciliorem exitum cauſæ & appellationis.*
211 *Vel in his, quæ non ſunt de proceſſu.*
212 *Aut in notorijs.*
213 *Quando quis appellationem impugnauit.*
214 *Vel eſſet periculum in mora.*
215 *Idem ſi appellatio eſſet ex aliqua cauſa nulla, vel aliàs à iure prohibita.*
216 *Non reuocarentur ſimiliter attentata poſtquam fuiſſet in cauſa concluſum.*
217 *Vel notorie conſtaret de non iure petentis reuocationem.*
218 *Vel eſſemus in geſtis ante litterarum expeditionem.*
219 *In irretractabilibus pariter non reuocantur.*
220 *Quando cognitio attentatorum omnino penderet à cognitione cauſæ principalis.*
221 *Vel coloraſſet (licèt non teneretur) reuocationem ex inſecto titulo.*
222 *Vel ſi petens reuocationem intra terminum ſibi præfixum de attentatis non docuit.*
223 *Paſſus attentata ſi in prima, & ſecunda, & vſque ad finem tertiæ inſtantiæ ſuum proceſſum coniunctim ſuper attentatis, & negocio principale, non poteſt vti amplius priuilegio, vt attentata ante omnia reuocentur.*
Et iſta opinio videtur æquior, nu. 224.
Immò aliqui videntur fuiſſe in hac opinione, quod ſi ſpolium attentatum fuerit inceptum proſequi vnà cum petitorio, non poſſit amplius attentari, vt numero 225.
Quod intellige, quando vellet ſpolium attentatum proponere per modum actionis, ſecùs ſi via attentatorum per implorationem officij Iudicis, vt numero 226.
227 *Iudex tenetur attẽtata reuocare propter verbum, oportet, de quo in c. non ſolum, de appell. in 6.*
228 *Iudex ſi habeat in facultatibus, vt poſſit procedere ſola facti veritate inſpecta, non tenetur attentata ante omnia reuocare.*
229 *Clauſula, Sola facti veritate inſpecta, operatur, vt iudex non teneatur pronunciare ſuper incidentibus, & emergentibus.*
230 *Spolium attentatum, & commiſſum lite in petitorio pendente, non ſuſpendit petitorium ſed ſuper vtroque procedetur, ſecundum opinionem Bar.*
Quæ communiter approbatur, vt nu. 274.
Licet aliqui contra ſentientes, vt num. 231.
Veriorem dixerint opinionem contra Bar nu. 233.
Concordantur autem opiniones, vt nu. 235.
232 *Spolium attentatum dicitur magis odioſum, quam ſimplex ſpolium, & acrius puniendum.*
235 *Spolium attentatum non ſuſpendit petitorium, quando proponitur per viam actionis, ſecùs ſi per implorationem officij Iudicis, quia tunc ſuſpendit.*
236 *Attentata calumnioſa non reuocantur ante omnia.*
237 *Calumnioſa attentata quando dicantur, remiſſiuè.*
238 *Attentatorum reuocatio non fit ante omnia, quando ſubeſt aliqua iuſta cauſa Dominis bene viſa.*
Vel quia paſſus attentata non contradicendo conſenſerit, vt nu 239.
Vel ne diuinus cultus perturbaretur, vt nu. 240.
Vel quia purgatio eſt aliàs incommoda, vt numero 241.
242 *Reuocatio attentatorum quandoque per Signaturam retardatur, & impeditur.*
243 *Nullitates, quæ ſunt de iure poſitiuo ſolent quandoque per Signaturam reijci.*
244 *Signatura ex cauſa ſolet quandoque dare commiſſionem, vt ſimul, & ſemel cognoſcatur, & iudicetur de nullitate ſententiæ, de attentatis, & innouatis, & negocio principali.*
245 *Paupertate attenta, quandoque data fuit Commiſſio,*

quod

quid innixus inſtitutionibus, & attentatis, conſilio de bono iure Actoris Auditor ad expeditionem cauſæ principalis vnica ſententia, & quacunque appellatione remota procedat.

246 *Damnorum, & intereſſe in articulo attentatorum purgatio facienda, non retardat proceſſum in negocio principali, ſi illa non ſunt liquida.*

247 *Negocij principalis cognitio non retardatur, ſi pro totali purgatione attentatorum eſſet quid modicum reſtituendum, quando pro maiori parte antea fuiſſent purgata.*

248 *Procedi ſimul ſuper attentatis, & ſuper negocio principali poteſt, quando is, qui lite pendente poſſeſſionem accepit (antequam contra eum fuiſſet datum de attentatis) obtinuiſſet ab A C mandatum de manutenendo, &, poſtmodum eius aduerſarius commiſiſſet in Rota cauſam attentatorum, & totius negocij principalis cum Clauſula, ſine præiudicio legitimæ executionis dicti mandati.*

249 *Exceptio attentatorum, videlicèt quod poſſeſſio defuncti erat attentata, non impedit quominus heres in poſſeſſionem mittatur vigore teſtamenti nõ cancellati, iuxta terminos l. fi. C. de edict. Diui Adr. toll.*

250 *Noua promiſſio impedit attentatorum reuocationem.*

251 *Statutum ſi à certo genere perſonarum remouerit omnem exceptionem, & defenſionem, ad inſtantiam huiuſmodi perſonæ non fieret attentatorum reuocatio.*

252 *Officium Iudicis cenſetur ſublatum per ſtatutum remouens ab aliquo omnem exceptionem, & defenſionem.*

253 *Sententia ſuper attentatis non mandatur ante omnia executioni, quando fuiſſet lata ab incompetenti Iudice.*

254 *Priuilegium, vt attentata ante omnia reuocentur, an procedat reſpectu Tertij in eodem iudicio comparentis, ita vt ille poſſit impedire reſtitutionem poſſeſſionis pro purgatione attentatorum Actori faciendam.*

Plures ponuntur opiniones, vt nu. 255. & nu. 263.

Et negatiuè ſecundum veriorem concluditur, numero 272.

Et ſecundum quam fuit etiam nouiſſimè pronunciatum, vt num. 273.

Et procederet etiam ſi poſſeſſio per purgationem reſtituatur poſt Actori, vt infra, nu. 280.

256 *Priuilegium attentatorum non debet egredi perſonas quas articulus attentatorum concernit.*

257 *Tertius in iudicio ſpolij comparens pro ſuo intereſſe, & opponens exceptionem, puta dominij, impedit reſtitutionem ſpoliati.*

258 *Argumentum de ſpolio ad attentata videtur validum.*

259 *Vitium litigioſi, & litis pendentia non afficit Tertium.*

260 *Poſſeſſio lite pendente non poteſt in alium transferri.*

261 *Pendere lis dicitur etiam reſpectu Tertij quando ille fuit admiſſus ad cauſam.*

262 *Tertius comparens pro ſuo intereſſe, ſi de illo doceat, eſt audiendus.*

264 *Via fraudibus non eſt aperienda, nec præſtanda occaſio delinquendi, & in delicto, & intruſione ſe confouendi.*

265 *In reuocatione attentatorum verſatur publica vtilitas.*

266 *Reuocatio attentatorum dicitur tangere abbreuiationem litium.*

Et ſimiliter publicam vtilitatem eccleſiarum, ne propter diuturna litigia diu vacent, vt nu. 267.

268 *Attentans dicitur offendere non ſolum Ius, & Partem ſicut ſpolians, ſed etiam ipſum Iudicem.*

269 *Poſſeſſionis maximum commodum.*

270 *Spolium qualificatum ſemper præfertur.*

271 *In dubio fauere debemus attentatorum reuocationi.*

274 *Priuilegium attentatorum reſpectu proceſſus non afficit Tertium, quo minus (lite ſuper attentatis inter alios pendente) poſſit ad eius inſtantiam ſuper Iuribus ab eo productis procedi.*

275 *Pendentia litis in poſſeſſorio non impedit Tertium poſſe agere ſuper eodem beneficio in petitorio.*

276 *Odium magis conſideratur in attentante, quam in ſpoliante.*

277 *In reuocatione attentatorum non ſolù odij in attentantem ratio habetur, ſed etiam fauoris, & vtilitatis publicæ.*

278 *Litigioſa res alienari poteſt ex cauſa neceſſaria.*

279 *L. 1. C. ne liceat potentioribus, procedit, quando quis doloſè, & in fraudem rem in potentiorem transfert.*

HACTENVS in hac 3. parte diſtinctè, quoad fieri potuit, proſecuti ſigillatim fuimus omnia, quę ad Actorem, quæ ad Reum, & quæ ad Iudicem in hac attentatorum materia particulariter ſpectant: Verum quia priuilegia, quæ à iure attentatis indulgentur, licèt illorum aliqua quandoque non omnes ſupradictas perſonas, ſed alteram ipſarum reſpiciunt, prout eſt illud, quod in attentatis non coloratur titulus, quod ſpecialiter videtur Actorem concernere, plura tamen eſſe videntur, quæ omnibus tam Actori, quã Reo, atque etiam Iudici ſunt communia, prout eſt illud, quod in eis procedatur ſummariè, & de plano, ſine ordine Iudiciario, ſine libello, ſine litis conteſtatione, & quod fatalia in cauſa appellationis non currant pendente cognitione cauſæ ſuper attentatis, & ſimilia, de quibus infrà ſuo loco latius dicemus, placuit poſt prædictorum omnium tractationem, hoc loco de priuilegijs attentatorum ſubijcere, exemplo Imperatoris, qui poſt enumeratas diſtinctas materias, (vt quæ iam enumeratis erant communia complecteretur) ſæpè hoc ordine vſus eſt, vt patet in Rubr. C. Commun. de manumiſſ. commun. de legat. & ſimil. Attentatorum autem cauſæ multa competere priuilegia ſatis omnibus
1 perſpicuum eſſe, vel ex eo credendum eſt, † quod hoc priuilegiatum remedium, ſolet aliàs paſſim à Doctor. appellari, vt per Franc. in c. bonæ, ſub numero 15. de appellat. & faciliimum aliàs appellauerunt Domini in vna Oueten. Archidiaconatus coram Cotta, 26. Iunij, 1562. & dicebat Aliàs Alex. in conſilio 89. diligenter, in final. verbis, lib. 1. quod
2 † nullum fauorabilibus remedium eſt aduerſus geſta appellatione pendente, quam implorare officiũ Iudicis, ſuper reuocatione attentatorum, & eſſe ſuper omnia Interdicta priuilegiatum, dixit etiam Curt. iun. in conſilio 276. incipiente Lumine, nu-
3 mero 7. lib. 3. † qui immò, ſolent Doctor. appellare hoc magis priuilegiatum remedium, quam ſpolij, vt diximus ſuprà in prima parte, in præfatione, nume. 3. & dicemus de eo etiam latius infrà, nu. 7.
4 † Nec profectò ſine ratione, tantum iura tribuunt attentatis, quoniam (vt conſiderat Rota deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nunquid Reo, ſub num. 8. ad fin. Vt lite pend. in antiq. quæ eſt repetita inter deciſ. Biſignett. deciſ. 1. Nunquid Reo, ſub num. 6. eodem ti.) attentata concernunt periculum animæ attentantis, vtilitatem Eccleſiarum, atque etiam publicam, ne (quando ſumus in Beneficialibus) Eccleſiæ diu vacent, cum Iudicum illuſione. Vndè, cum anima cunctis rebus ſit precioſior, & vt notum eſt, & vtilitas publica ſit maximè attendenda, atque ſuperiorum, & Iudicum Iuriſdictio non ſit vllo modo contemnenda, l. 1. ff. ſi quis ius dicenti non obtemp. mirum videri non debet, ſi attentatis, in quibus hæc omnia concurrere videntur, tantus fauor à Iure exhibetur, vt tot ſibi competant priuilegia, quorum viginti, & nouem infrà, numero 73. & ſeq. colligimus. Ante quorum ſingulorum enumerationem, cum à generalioribus ſit inchoandum, ad not. in Rubr. ff. ſi cert. pet. nonnulla, quæ vniuerſaliter concernunt Concluſionem hanc, quod attentata

ſunt valdè priuilegiata per modum Regulæ, &
limitationum explicabimus, & mox numero 37.
ſingula attentatorum priuilegia ſubiciemus. Sit
itaque

5 Regula, † quod attentatorum cauſa eſt valde
priuilegiata, quæ probatur tum per ſupradicta, tũ
ex his quæ numerando ſingula illorum priuilegia
dicemus infra, d.nu.70. & ſeqq. vſque ad fi. Quam

AMPLIA

6 Primò, † vt hoc remedium attentatorum ſit etiã
magis priuilegiatum, quam ſpolium, & Interdictũ,
7 Vnde vi, † quamuis enim Oldrad. contrarium ſen-
ſerit, in conſi. ſuo primo, In cauſa Boracen. col. pe-
nult. verſic. nec obſtat, ſi diceretur, vbi affirmabat,
quod non videbat, vbi reperiretur iure cautũ, quod
attentata eſſent magis priuilegiata, quam Interdi-
ctum, Vnde vi, & Card. in cap. ſæpe, de reſtit. ſpo-
liat. quem refert ibi Ripa, ſub numero 10. verſiculo
8 ſubijcit Card. hic dixerit, † quod iſta remedia ſunt
tanquam excedentia, & exceſſa, cum contra atten-
tata ſecundum eum obſtet exceptio proprietatis,
quæ contra remedium illius Canonis, quod ſucceſ-
ſit loco Interdicti, Vnde vi, non datur, communis
9 † tamen opin. eſt in contrarium, de qua teſtatur
Dec. in cap. ex parte, el 2. col. fi. verſic. quarta conclu
ſio, extrà, de Reſcript. vbi tractat, & ſuſtinendo fir-
mat hanc Concluſionem, prout etiam facit in conſi-
ſuo 200. In caſu; circa medium, quod immò atten-
tata ſint magis priuilegiata, quam ſpolium, & In-
terdictum, Vnde vi, & pro ea eſt decif. Rot. 2. aliàs,
14. Fuit dubitatum, num. 3. de teſtit. ſpoliat. in nou.
vbi inter vnum, & alterum remedium certas etiam
ponit differentias, hanc tenet, & eleganter enume-
rando differentias, proſequitur Franc. in c. bonæ,
10 num. 13. & ſeq. verſ. amplius, de appellat. † vbi in-
quit, qnod magna eſt differentia, & maior vtilitas
reſultat ex hoc quam, ex alio remedio, & in c. con-
ſuluit, el 2. nu. 8. eod. tit. Alex. in conſi. 99. Viſis, nu.
4. lib. 5. Pet. de Anchar. in cap. 1. Vt lite pend. in fin.
Dec. in ſupradictis locis, vbi præter dictam Rotæ
deciſ. & Docto. in c. dilecti, de maior. & obed. in id
allegat etiam Oldrad. ſibi contrarium, in conſ. 199.
Pro fundamẽto, in princ qui poſtquam dixit, quod
hoc eſt maius, & præſtantius remedium, & ratio-
nem aſſignat, & exemplum, poſt Innoc. de hoc po-
nit, & ſimiliter allegat Card. in conſi. 5. In quæſtio-
ne, ex quo patet, quod nec authoritas Card. nec Ol-
dradi, multum vrgent, tanquã ſibi ſint parum con-
ſtantes, & quãuis Oldrad. à contrarietate tueri co-
netur nouiſſimè Mandoſ. in tract. Commiſſion. in
14. formula Cõmiſſionis attenta. in verbo Cauſam,
& Cauſas, col. 8. ſub verſ. circa quartum priuilegiũ,
an tamen fuerit aſſecutus, ſatis videtur dubitandũ;
Card. autẽ authoritas in hoc non videtur multum
attendenda, cũ ille in dicto c. ſæpè, inaduertẽter fue-
rit locutus, vt rectè cõſiderat Ripa ibi, ſub num. 10.
Quibus in hoc, quod attẽtata ſint magis priuilegia
ta, quã ſpoliũ, adde Aegid. deciſ. 49. Agens, & deciſ.
294. Id autẽ. Stephan. Aufrer. eleganter in addit. ad
deciſ. Cappell. Tholoſ. 15. ad fi. Ruin. in conſ. 76. in
princ. lib. 5. Io. Crot. conſ. 101. Viſo puncto, nu. 3. &
nouiſſimè Menoch. de recup. poſſeſſ. in 17. Remed.
nu. 25. & eſt in Recoll. Achil. de Graſſ. deciſ. 24. At-
tentatorum cauſa, ſub Rubr. de attent. * & nouiſſi-
mè poſt Felyn. in d. cap. dilecti, de maior. & obed.
Card. Alban. in Lucubrat. ad Barthol. in l. 1. ff. Nil
nouari appell. pendente, ſub nu. 2.] & aliàs paſſim
11 per Doct. † Differentiæ autẽ ex quibus depræhen-
ditur, ꝙ attentata ſunt magis priuilegiata, quã ſpo-
liũ, vt colligitur ex locis ſuprà allegatis, ſunt infra-
12 ſcriptæ, videlicet, & Prima, † vt in attentatis non
requiratur coloratio tituli, prout requiritur in ſpo-
lio, & iſte eſt vnus mirabilis effectus, ſecũdum Rot.
dicta deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, numero 3.
de reſtitut. ſpoliat. in nou. quam ſequuntur omnes,
quos citauimus infrà, numero 74. in 2. Priuilegio,
vbi hanc concluſionem firmauimus reprobata Ae-
gid. opinione contrarium ſentientis, quibus adde
Iacob. Henric. in conſ. 52. In caſu, ſub nu. 6. verſi. itẽ
agens, lib. 2. vbi ſpecialiter hanc differentiam ponit,
13 Secunda, quia, † vt dicit Rota ibi, in materia atten
tatorum retractabuntur ſententiæ & cenſuræ, quæ
aliàs valerent, licèt eſſent iniuſtæ. Ad quod fac. quæ
diximus ſuprà in 2. parte, cap. 12. de attent. appell.
pend. in 8. ampliat. princip. regulæ ibi poſitæ, nu. 1,
14 & ſeqq. † quod etiam ipſa excommunicatio, quan-
tumuis ſit aliàs multum priuilegiata, nulla eſſe di-
citur, ſi feratur poſt legitimam appellationem. Ter
tia etiam eſt differentia, quam ponit Rota ibidem
15 verſ. tertia differentia, † quia proſequenti reuoca
tionem attentatorum, non obſtabit exceptio excõ-
municationis, quæ aliàs obſtaret in ſpolio, quam
etiam ponit Franc. in dicto c. bonæ, ſub numero 14.
verſ. quinto, de appell. prout & nos etiam id firma-
uimus ſuprà, cap. 24. de Reo, & except. contra at-
tentata ſibi compet. q. 3. num. 9. quibus adde Man-
doſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſ-
ſionis attent. in verbo, Cauſam, & Cauſas, col. 6.
verſ. quoad quintum priuilegium. Quarta etiã ibi
16 per Rot. aſſignatur differentia, † quia in ſpolio re-
quiritur ordo iudiciarius libelli, & litis conteſta-
tionis, & huiuſmodi, quæ in attentatis non ſunt ne-
ceſſaria, cum illa ex puro, & mero Iudicis officio
reuocentur: quam differentiam ponit etiam Franc.
in dicto c. bonæ, ſub num. 13. verſic. primo, quia; &
in c. conſuluit, el 2. nume. 8. eod. tit. & Ripa in cap.
ſæpe, ſub num. 10. verſic. tertio quia, de reſtitut. ſpo-
liat. quod & nos firmauimus ſupra, in hac 3. parte,
cap. 25. de proceſſ. in cauſa attent. poſt princip. ſub
numero 7. verſic. 1. vt in ea ſine ordine, & numero
10. & ſeqq. & numero 20. & ſeqq. Quinta aſſertur
per Franc. differentia, in dicto cap. bonæ, nume. 14.
17 † quia ſcilicet ſpolio agi non poteſt contra ſucce-
dentem in re vitio affecta, ſed via attentatorum id,
18 permittitur, † ſed hæc Franc. differentia, quam re-
fert, & ſequitur nouiſſimè Mandoſ. in tract. Com-
miſſio. in 14. formula Commiſſionis attentat. in ver
bo, Cauſam, col. 3. verſic. circa ſecundum, non vide-
tur admittenda: quamuis enim verum ſit, quod re-
medium attentatorum competat etiam contra Ter
tium in re attentata ſuccedentem, vt diximus la-
tius ſuprà, in prima parte, capit. 3. de attent. à ter-
tio in ſecunda limit. Regulæ ibi poſitę, numero 32.
non tamen eſt uerum, quod contra hunc ſucceden-
tem in re vitio reali, vel etiam perſonali affecta,
non poſſit agi ſpolio, vt tetigimus ibidem, numero
34. poſt Mil. & latius hanc Concluſionem, tuetur
nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſeſſ. Remed. 15.
numero 73. verſic. tertius caſus, & numero 77. verſ.
quartus caſus, & iterum ſub num. 78. verſi. contra-
riam tamen ſententiam, vbi in tribus caſibus, (quos
ibi ad propoſitum conſiderat) concludit, contra ta-
lem ſuccedentem, & ſingularem ſucceſſorem dari
remedium poſſeſſorium, de quo ibi per eum. Sex-
ta per eundem Franc. conſideratur differentia ibi-
dem, ſub nu. 14. verſ. tertio, quia in Interdicto, Vn-
de vi, quam ſenſiſſe tacitè videtur etiam Ripa in di
cto c. ſæpè, ſub num. 10. verſi. primo, quia intentans,
19 † quia ſcilicèt in ſpolio requiritur, quod probetur,
poſſeſſio, ac ſpoliatio, in attentatis autem non requi
ritur probatio poſſeſſionis, ſed ſufficit tantum pro-
bare ſtatum, ad quem mediante attentatorũ reuoca

tione

ctione fit reſtitutio, vt dicit ibi Franc. & nos latius
diximus ſuprà in hac 3. parte, cap. 26. de probat. at-
tent. ſub ver. quo ad ſecundum, num. 24. Septima
ſimiliter ſecundum Franc. ibi verſic. quarto, quia
agenti, & Ripa in dicto cap. ſæpè, ſub dicto nume.
decimo, verſic. ſecundo quia, eſt & notabilis inter
20 hæc duo remedia differentia, † quoniam in ſpolio
obſtat exceptio alterius ſpoliationis, ſecùs autem
eſt in attentatis, in quibus hæc exceptio non admit
titur, vt per multas authoritates id aſſeruimus ſu-
prà, in hac 3 parte c. 24. de Reo, & except. ſibi con
tra attent. compet. q. 7. num. 2. Octaua per eundem
Franc. ibi, nu. 15. refertur ex intentione aliquorum
21 differentia, † quod ſcilicèt in ſpolio obſtet agenti
exceptio notorij defectus proprietatis, in iudicio
22 autem attẽtatorum minimè obſtet. † Hæc tamen
differentia ſicuti nõ tenetur ab eo ibi, ita verè nul-
lo modo eſt admittenda, cum etiam in attentatis
exceptio notoria non iuris agentis ad illorum re-
uocationem eum excludat, ſecundum ea, quæ fu-
ſius varias opin. referendo firmauimus ſuprà, in di-
cto cap. 24. q. 1. verſ. regula, quod petenti, num. 21.
Nona etiã vltra Franc. poteſt conſiderari differen-
tia, & prærogatiua inter attentata, & ſpolium,
23 † quoniam ſi concurrant ſpolium, & attentatum,
præfertur cognitio attentatorum cognitioni ip-
ſius ſpolij. Et ideo ſi lite pendente moriatur Reus,
& poſſeſſor, & aliquis per Ordinarium fuerit ſub-
rogatus, qui (attentando) poſſeſſionem Beneficij
acceperit, ſi ſuperſtes, qui contra defunctum ſen-
tentiam obtinuerat in executionem ſententiæ, etiã
ipſe ſubrogatum ſpoliando, poſſeſſionem Benefi-
cij accipiat, & ſubrogatus velit contra eum agere
ſpolio, poteſt ſuperſtes dare contra eum de atten-
tatis; & propoſitio attẽtatorum hoc caſu excludit
ſpolium, vt colligitur eleganter ex deciſ. 17. aliàs,
429. Nota nunquid ſi mortuo, de reſtit. ſpoliat. in
antiq. Et ratio eſt: quia attentatum hoc caſu eſt gra
uius delictum, & ideò quatenus vulgare ſit, quod
vltimum ſpolium eſt purgandum, ad c. fin. de ordi.
24 cognit. † quando tamen contra vltimum ſpolium
datur de attentatis, & de anteriori ſpolio attenta-
to, tunc vltimum ſpolium nõ purgatur, ſed primũ,
quod eſt grauius, quod cõſiderauit Menoch. de re-
cuper. poſſeſſ. remed. 1. q. 34. num. 183. & nu. 386.
Ad quam differentiam corroborandam faciunt ea,
25 quæ diximus infra, nu. 141. in 17. Priuilegio † quod
quando contra eundem ſpoliatorem concurrunt
ſpolium antiquius, & ſpolium qualificatum, prout
eſt ſpolium attentatum, præfertur attentatum ſpo-
26 lio, etiam antiquiori. Decima ſit differẽtia, † quia
in ſpolio (vt notum eſt) requiritur, quod agẽs pro
bet ſpoliationem, & ſe fuiſſe per talem ſpoliatum,
vt per Doctor. in l. naturaliter, §. nihil commune.
ff. de acqui. poſſeſſ. In attentatis iſta ſpecifica perſo-
nalis probatio non requiritur, ſed ſufficit duntaxat
probare ſtatum, & poſſeſſionem, ſeu detentionem
ſuam, & ſpoliatum eſſe, vt rectè animaduertit Ol-
drad. conſ. 199. in prin. quod etiam ſenſit Aufrer.
in addit. ad dictam deciſ. Tholoſ. 15. Vndecima de-
27 mum ſit differentia, † quia licèt agenti ſpolio ob-
ſtet exceptio reſeruationis, ſecùs tamen eſt in atten
tatis, in quibus illa non admittitur; præſertim quo
minus attentata ex officio Iudicis reuocentur, vt
de vtroque latius diximus ſuprà in dicto cap. 24.
de Reo, & except. contra attentata compet. q. 9. nu.
2. & num. 9. Quod, etſi omnes ſupradictæ differen-
tiæ inter ſpolium, & attentata ceſſarẽt, ex hoc vno
deprehendi poteſt, quod attentata ſint magis priui
28 legiata, quã ſpoliũ, quia † ſcilicèt iudiciũ attentato
29 rum ſuſpendit iudiciũ ſpolij, & propterea † ſen-
tentia lata in cauſa ſpolij pendente iudicio attenta-
torum dicitur eſſe nulla, vt fuit reſolutum per Do-
minos in vna Tranen. ſpolij, coram Caputaquen.
8. Nouembris, 1560. vt eſt deciſ. in Recollect. ip-
ſius parte 1. 126. incip. ſententia.

* Duodecima poteſt dari differentia quia licèt
30 † Tertius cõparens pro ſuo intereſſe, impediat re-
ſtitutionem in ſpolio ſimplici, id tamen non proce
dit in ſpolio attentato, ad not. in c. bonæ, de appel-
lat. Corſett. ſuper Regula ſpoliatus ante omnia, li-
mitat. 38. & fuit reſolutum in vna Caliguritana
translationis, coram Illuſtriſſimo Blanchetto, 3. Iu-
lij 1573. & eſt hodie deciſ. diuerſ. 274. Cum pro par
te, nu. 1. & 2. lib. 1. in nouiſſ.]

Secundò ampliatur Regula ſuprà poſita, quod
31 in tantum attẽtata ſint valdè priuilegiata † vt cau
ſa attentatorum fuerit aliàs reputata magis fauora
32 bilis, quam cauſa penſionis † etiam ſine retarda-
tione ſolutionis pẽſionis, & ideò aliàs Domini no-
33 luerunt † contra attentata eſſe locum Compenſa-
tioni, etiam ex cauſa penſionis ſupradictæ, in vna
Taruiſina penſionis, coram Proſpero, vt eſt deciſ.
in Recollect. Achill. 24. Attentata in cauſa, ſub Ru-
bric. de attent.

Tertiò, vt fauor iſte, quod attentata ante omnia
reuocentur, procedat etiam ſi aduerſarius haberet
34 in Commiſſione Clauſulam, † Quod ſi quid exe-
quendum fuerit, in primis, & ante omnia exequa-
tur: quia non obſtante dicta Clauſula, prius eſt co-
gnoſcendum de attentatis, quam de exequutione,
vt eſt deciſ. in Recollect. Paleotti 68. incip. Fueram
adiunctus, in vna Roma. attentatorum, ſub die 27.
35 Aprilis, 1558. † vbi ſubdit, quod Rota ita ſemper
36 ſeruat. † & Clauſulam de qua in dicta Commiſſio
ne intelligi, prout de iure.

37 * Quæ ampliatio † non ſolũ procederet ſtãte di-
cta Clauſula conditionali, Si quid exequendũ, &c.
verum etiã ſi ſimpliciter Commiſſio daretur, quod
procederetur ad vlteriorem executionem, prout iu
ſtum fuerit, quia cum per hoc non cenſeatur dero-
gatum Regulæ de Iure quæſito, & per ſententiam
latam ſuper attentatis eſſet iam paſſo attentata ius
quæſitum, Rota dictam Commiſſionem & Clauſu
lam, Prout iuſtũ fuerit, intellexit de iure ſine præ-
iudicio attentatorum, in vna Senen. Attẽtatorum
corã Reumano, 14. Octobris, 1562. vt eſt deciſ. Ca-
putaquen. 154. incipien. Commiſſio impetrata, nu.
3. & per totum lib. 1. in impreſſis.]

38 Quartò, vt priuilegiũ, † qd exhibetur à Iure cau
ſæ attentatorum non ſolum procedat reſpectu rei,
circa quam eſt attentatum, vt illa per reuocationẽ,
& purgationem attẽtatorum ad priſtinum ſtatum
reducatur, verum etiam, vt paſſus attentata, conſe-
quatur fructus prædictæ rei, non ſolum, quos atten
tans verè percepit, verum etiam quos percipere po
tuit, ſecundum ea, quæ latius ſuper hoc, (quod non
ſolum priuilegium, ſed, & certo modo videtur ſape-
re pœnam contra attentantem) dicemus infrà, cap.
ſeq. de pœn. attent. nu. 21. ſub verſ. Tertia pœna, &
num. 25. verſ. Regula quod attentans.

39 Quintò, ſimiliter amplia, † vt in tantum attenta-
ta ſint priuilegiata, vt illorũ priuilegiũ extendatur
ẽt ad expenſas in cauſa factas, quia non ſolũ atten-
tãs in his venit cõdẽnandus, verũ per modũ priui-
legiatum, etiam illæ ante omnia ſunt integrè reſar-
ciendæ, prout & de hoc ex eadem ratione latius di
cemus in ſeq. cap. nu. 109. verſ. Quarta pœna.

Sextò, amplia, vt in tantum attentata ſint priui-
40 legiata, † quod ſi illis non purgatis fieret execu-
tio in cauſa, & negocio principali, illa non valeat,
& quamuis cap. non ſolum, de appellat. in 6. & alia

Iura,quæ volunt,quod attentata ſint in primis, & ante omnia reuocanda,nihil ſpecificè dicant, quod executio, & alia geſta non purgatis attentatis ſint nulla, id tamen eueniente caſu in Rota, legati, & attentatorum coram Acorambono, 16. Aprilis, 1554. Domini declarauerunt, in qua cum eſſet præſentata Commiſſio, quod Iudex refectis expenſis purgatis attentatis, ac præfixo termino, quo elapſo, & nihil,quod releuet docto,ad vlteriorem executionem procederet, ſi Iudex præfixo termino, ſed non purgatis attentatis ad executionem deuenerit,fuit reſolutum, quod talis executio non eſſet
41 bona †, niſi in petente reuocationē attentatorum
42 præſumeretur calumnia,prout præſumitur,† quā
43 do diu. diſtulit dare de attentatis, immò † ea ipſa die, qua fuit lata ſententia in negocio principali, fecit præſentari Commiſſionem ſuper attentatis,ſi enim Iudex non alias purgatis attentatis ſententiam in cauſa principali proferat, talis ſentētia non fuit nulla, ſed valida à Dominis reputata, in vna Cæſarauguſtana archipreſbiteratus coram D. meo Oradino,27. Nouembris, 1556.cum quando
44 † quis differt oppoonere aliquam exceptionem ad calculum ferendæ ſententiæ, præſumatur eſſe, dolo,& calumniam id factum. Anchar. conſ.234.col. 1.Paul. de Caſtr.conſ.282. col.1. poſt med.num.3. lib.1.Aym.in conſ.75.Accuſatur, num.9.lib.1.Sarnen.de annal.q.5.num.4.verſ.& ad dictum, cum alijs adductis nouiſſimè per Franc. Becc. in conſil. 103. Ex facti ſpecie, ſub num.27 lib.primo. fac.
45 † quod ſi in lite aliqua quæ fuit tranſacta,non fuit allegata, nec producta aliqua ſcriptura,ſi poſtmodum allegetur, præſumitur falſa, vt poſt alios Ri-
46 minal.conſ 197.nu.9. lib.2.] & † vbi eſt ſuſpicio calumniæ, poteſt Iudex nō admittere exceptiones, c.1.de offi.Iud.l.ſatis aperte, C.de fal. Ripa in l.4. §.condemnatum,nu.14.ff.de re Iudic.

Septimò Amplia, vt attentata ſint purganda
47 † etiam ſi illa paſſus præſentaſſet ſecūdo loco commiſſionem ſuper negocio principali, & ſuper eo duas ſententias obtinuiſſet, quia poteſt nihilominus redire, & reaſſumere cauſam attentatorum,vt fuit dictum in vna Taruiſin. penſionis, coram D. meo Oradino,14.Maij,1557. vt latius etiam diximus ſupra in ſecunda parte, capit.4. de attent.lite pend.in 15.limi.princip.num.22. non obſtante deciſ.8.alias,381.Fuit dubitatum,de cauſ.poſſ.& propriet.in nou.quæ allegabatur in contrarium,quam Domini dixerunt non eſſe in obſeruātia, vt ibidem
48 admonuimus,nu.22.† Dummodò non etiam vſq; ad finem tertiæ inſtantiæ coniunctim proceſſerit, vt declarauimus infra, in 30. limit. vltimi Priuilegij,num.223.

Limitatur ſimiliter, ſeu potius declaratur Regula ſuprà vniuerſaliter propoſita, quod attētata ſint valde priuilegiata nonnullis modis, &
49 Primò, † quod huiuſmodi priuilegium non duret deſerta appellatione, & propterea licèt appellans etiam deſerta appellatione poſſit agere ad reuocationem eorum, quæ pendente appellatione fuerunt attentata, ex quo illa per deſertionem non conualeſcunt, tamen non poteſt vti via priuilegiata attentatorum, ſed via nullitatis ordinariæ, & iniuſtitiæ, vt poſt Franc. & alios declarauimus ſuprà in ſecunda parte,cap.12.de attent. appell. pendente,in prima Amplia.princip.num.13.in prima declarat.Reg.ibi poſitæ.
50 Secundò ſimiliter, † vt nec duret tale priuilegiū poſtquam quis appellationi renunciauerit, vt poſt Franc.Lap.Ægid.& alios pariter declarauimus ibidem, in 1. declaratione,2.Ampliationis prin.nu.13.

51 Tertiò,† vt priuilegium,de quo agimus non duret,niſi in prima inſtantia:Quamuis enim ſecundū opi.(præſertim antiquorum) à ſententia lata in cauſa attentatorum videatur poſſe appellari,vt retulimus ſuprà in hac tertia parte,c.28. de ſent.in cauſa attentatorum ferend.q.2.in prima opi.num.44. & conſequenter videatur etiam dicendum, quod appellatio hoc caſu interpoſita debeat omnia, (& ſic etiam hoc priuilegium) in eodem ſtatu conſeruare,iuxta ea, quæ latius de hac conſeruatione diximus ſupra,in ſecunda parte c.12. de attent. appell. pend.poſt princ.in præfatione verſ. quoad primam rationem, ſub nu.91. Quia tamen in dicto c.28. in ſecunda opi.nu.49.& ſeq. per multa ibidem adducta concluſimus,quod ab huiuſmodi ſententia non eſt danda appellatio,poteſt conſequenter,& hoc loco audacter concludi,quod priuilegium attentatorum duret duntaxat in prima inſtantia: Pro qua opin. etiam retenta illorum opin.quod poſſet appellari,plurimū facit in ſimili id, quod aliàs diximus,
52 † quod ſuccumbens in cauſa attentatorum perdit priuilegium illud, quod antea ſibi competebat, vt ſibi interim non currerent fatalia in cauſa principali,de quo per Rot.deciſio.15. aliàs,102. Fatalia de appell.in nou.de quo latius dicemus infrà,nu.102. in 10.Priuilegio attētatorum: Vnde eodem modo ſuccumbens,& reportans ſententiam contra in prima inſtantia,debet perdere priuilegiū, vt ante omnia cognoſcatur de attentatis. Et hanc opin. ſenſerunt aliàs Domini in vna Cæſarauguſtana de Carrera,in qua Actor,qui egerat ad reuocationē attentatorū,& ſuccubuerat, volebat ex priuilegio attentatorum impedire,ne in ſecunda inſtantia procederetur in petitorio, Domini autem inclinauerunt, quod ſuper petitorio hoc caſu procedi valeret.

Quartò,præmiſſa intellige,vt priuilegiū,quod à Iure cōceditur attētatis, certis terminis cōtineatur
53 † & propterea egredi nō debet, neq; perſonas, neque cauſas,in quibus,& inter quas verè vertitur articulus attētatorū. Et ideo ſi actus,qui prætenditur attentatus poteſt deduci,quod ſit factus in cauſa diuerſa,ac ſeparata ab articulo attentatorū,aut quod perſona illa nō pōt comprehendi in illa cauſa, aut articulo cauſante attētata, vtique priuilegiū attentatorū non extenderetur, neque ad illam cauſam, neq; ad illā perſonā, vt elegāter deducit & ponēdo exempla Ruin.in conſ.75. Quātū, nu.9. & ſeq.lib. 5.& faciunt, quæ latius de hac cauſarum diuerſitate diximus ſuprà,in 2.parte, c.12.de attent. appell. pend.in 2.limit.princip.in princ.& per tot.

Quinta huic proxima pōt & accōmodari decla-
54 ratio, † qđ huiuſmodi priuilegiū nō extēdatur ad Tertiū,nec ſibi præiudicet. Pone .n. qđ lite pēdēte ſuper aliquo Beneficio, ego aliquid attētauerim,& tu cōtra me Iudiciū reuocationis attentatorū inſtitutus,& interim Tertius ſuper eodē Beneficio vellet cōtra te agere petitorio, licèt tu cōtra me poſſis vti priuilegio attētatorum,& me excludere, vt non audiar in petitorio, donec nō fuerint purgata attētata, tale tamen priuilegium non videtur extenden-
55 dum ad Tertium,Sicut,in ſimili dicimus in ſpolio, de quo eſt notab. deciſ. Cappell. Tholoſ.493. & ibi Aufr. qui alios alleg. & not. Mil. in reſtitu. poſſeſſorio recuperandæ ...., fol. 281. quod licèt aliàs regulare ſit, quod remedium attentatorum non procedit reſpectu Tertij, vt latius demonſtrauimus ſuprà in prima parte,cap.7.de attent.à Tertio,nu.4.de quo tamen ſuſius infrà,nu.234.

Sextò intellige, quod licèt attentata ſint valde priuilegiata,non tamē ſunt adeo priuilegiata, quin
56 † eis renunciari poſſit; poteſt enim attentatis, &

illo

57 illorum priuilegio, † & expreſsè, & tacitè renun-
ciari, ſecundum ea, quæ latiùs diximus ſupra in ſe-
cunda parte, cap.4. de attent. lit. pend. in 15. limit.
princip. per tot. Quibus quoad illud de expreſſa re-
nunciatione, adde quod in tantum poteſt validè re
58 nunciari, † quod ſi poſt huiuſmodi renunciationẽ
proferatur ſententia in negocio principali, illa va-
let, & tenet, etiam ſi præſupponatur in facto, quod
inter eaſdem perſonas pendeat alia cauſa attentato
rum adhuc indeciſa: Exemplum, ſi ad inſtantiam
Actoris ſit commiſſa cauſa attentatorum, & ſimili-
ter ad inſtantiam Rei, ſi reus videns ſe non fouere
ius ſuper attentatis contra actorem, illis cedat, quã-
uis remaneat cauſa attentatorum commiſſa per A-
ctorem; poſt tamen Iudex validè proferre ſenten-
tiam ſuper negocio principali ad fauorem Actoris,
vt fuit dictum in vna Eluen. contrauẽtionis coram
Chiſſanen. ſub die 7. Nouembris, 1552. vt eſt deciſ.
in Recollect. Guidoboni, 84. Dabatur de nullitate,
ſub Rubr. de ordi. cognit. Et ſimiliter quoad il-
59 lud de tacita renunciatione, adde † quod ſi is, qui
poterat vti priuilegio, vt ante omnia de attentatis
cognoſceretur, poſtquam paſſus eſt, quod in prima,
& in ſecunda inſtantia procedatur ſimul & ſuper
negocio principali, & ſuper attentatis, velit de-
mum in tertia inſtantia vti priuilegio, & impedire
ne vlterius procedatur in petitorio, vtique non
eſt audiendus, ſed debet procedi coniunctim, ſi-
cut in alijs inſtantijs, ex eo quia cenſetur illi priui-
legio tacitè renunciaſſe, & ſibi præiudicaſſe, vt fuit
dictum in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo
Oradino, ſub die 20. Octobris, 1561. Quæ tacita
60 renunciatio eo etiam caſu induceretur, † quando
is, qui prætendit aliquid contra ſe fuiſſe attenta-
tum, pateretur labi terminum ad docendum de
attentatis vigore ſpecialis commiſſionis præfixum,
abſque eo, quod intra dictum terminum aliquid re
leuans docuiſſet, iuxta ea, quæ latius de hac termi-
ni præfixione diximus ſupra in hac tertia parte, c.
24. de Reo, & except. ſibi cont. attent. competen. q.
16. per tot.

61. Septimò, intellige, † quod licèt magnum ſit at-
tentatorum priuilegium, præſertim, vt ante omnia
reuocentur, quandoque tamen non videtur haben-
62 dum in conſideratione, prout multoties † ſolent
facere Domini, qui abſque reuocatione attentato-
rum volunt, quod cognoſcatur de bono iure (eo-
dem tempore ipſius Iudicis maieſtati, partis læſæ
indemnitati, & attentantis temeritati quantum fie
ri poteſt prouidentes) & hoc varijs, ac diuerſis mo-
63 dis: † Quandoque enim ex cauſa ſolet Rota, præ-
ſertim quando animaduertit ſubeſſe aliquod impe-
dimentum circa reſtitutionem poſſeſſionis, non re-
uocare attentata, ſed poſſeſſionem attentatam ſe-
queſtrare. Rota, deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum,
de reſtitut. ſpoliat. in nou. Caſſad. deciſ. 3. Petens,
nu. 3. de reſtitut. ſpoliat. & diximus ſuprà in dicto
cap. 24. de Reo, & except. ſibi contra attent. com-
pet. q. 1. num. 59. in ſecunda limit. regulæ ibi poſitæ,
& in cap. 27. de Iudice, & per quem ſit faci. reuo.
num. 11. verſ. exemplum in eo, vt fuit etiam nouiſ-
ſimè dictum in vna Nullius, Caſtrorũ, coram Ora-
dino, ſub die 7. Aprilis, 1570. Prout etiam quando
eſſemus in attentatis per Auditorem Cameræ, ſub
prætextu, quod ratione Obligationis in forma Ca-
meræ adiectæ compromiſſo, licuerit ſibi etiam pen-
dente reductione laudi in Rota, & inhibitione il-
lius vigore emanata, immittere aduerſarium in poſ
ſeſſionem, quamuis enim Domini in vna Romana,
attentatorum, coram eodem Oradino, 13. Februa-
rij, 1568. inclinauerint pro attentatis, tamen dixe-
64 runt poſſeſſionem ſequeſtrandam fore. † Quando-
que verò abſque appoſitione ſequeſtri ordinant,
quod per Partem, quæ paſſa eſt attentata, renuncie
tur attentatis, & procedatur in negocio principali;
& hoc quando attentata eſſent turbida, prout fuit
factum in vna Cæſarauguſtana iuris eligẽdi, coram
65 Sarmiento, 25. Octobris, 1566. † Quandoque verò
etiam abſque appoſitione ſequeſtri, & renunciatio-
ne facta, ex cauſa ſolent Domini non reuocare attẽ-
tata, ſed deguſtare de bono Iure in negocio princi-
pali, puta quando attentata ſunt multum antiqua,
ita, vt redarguatur magna negligentia agentium
nunc ad illorum reuocationem, vt placuit Dominis
in vna Peruſin. hæreditatis, & bonorum nouiſſimè
coram Cotta, 15. Iunij, 1571. in qua cum ageretur
de attentatis commiſſis de anno 1503. fuit dictum,
quod ante illorum reuocationem deguſtaretur bo-
66 num ius attentantis in negocio principali, † Vel
etiam quando cauſa eſſet implicita, quia etiam tunc
cognoſcitur de bono iure, vt fuit dictum in vna Flo
rentina Sanctæ Mariæ, coram Seraphino, 29. Apri-
lis 1569. vt admonuimus d. q. 1. & in alia Burgen.
Iuriſdictionis coram Paleotto, 12. Februarij. 1560.
67 † Idem etiam dicitur, quando attentata ſunt du-
bia, & reuocatio eſſet difficilis, quia tunc deuenitur
ad negocium principale, vt dixerunt Domini in
alia Hiſpalen. profeſſionis coram D. de Rubeis, 14.
68 Octobris, 1560. * Et generaliter † quando attenta
ta eſſent turbida, quod de eis non ſit agendum nec
ſint reficiendæ expenſæ, ſed videatur de bono Iure,
fuit reſolutum nouiſſimè in vna Ciuitatis Caſtelli
attẽtatorum, coram D. de Graſſis, ſub die 30. Maij,
1575. & eſt deciſ. Select. 30. incipien. Hæc attenta-
ta, in fine.]

69 Octauò, pariter declara, † quod licèt attentata
dicuntur eſſe (vt præfertur) maximè priuilegiata,
per hoc tamen in illorum reuocatione, ad inſtantiã
partis facienda, non poteſt omitti, neque citatio Par
70 tis, † neque cauſæ cognitio; ſecundum ea quæ la-
tius diximus ſup. in hac 3. par. c. 25. de proceſſ. in
cauſa attent. nu. 41. & 42. verſ. quamuis autem.

Nono, ſimiliter intellige, quod licèt attentato-
rum priuilegium in eo potiſſimum conſiſtat, quod
illorum cognitio omnem aliam cognitionem ſu-
71 ſpendat, vt ſæpius dictum eſt, † non tamen ſuſpen-
deret præſtationem alimentorum, & ideò ſi contra
72 inhibitionem etiam Rotalem fuiſſet facta † execu-
tio pro alimentis, & fuiſſet commiſſa cauſa atten-
tatorum, quia talis executio dicebatur attentata, &
dubitaretur aliàs in vna Legionen. decimarum, co-
ram Grato, 4. Maij, 1565. an iſta cognitio attenta-
torum taliter ſuſpenderet, quod ea pendente non
eſſent vltrà præſtanda alimenta, Domini tenuerunt
pro affirmatiua, & interim dictam portionem taxa
tam ſoluendam eſſe; & fac. quæ diximus ſupra, in
2. parte cap. 12. de attent. appell. pend. in 24. limit.
princip.

Cum autem ex præcedentibus vniuerſaliter ea
omnia declarauerimus, quæ in genere hanc Con-
cluſionem reſpiciunt, quod ſcilicèt attentata ſunt
valdè priuilegiata: reliquum eſt, vt quo clarius hæc
materia percipi poſſit, etiam ſingula attentatorum
priuilegia enumerando, ac opportunè declarando,
ea ſigillatim ante oculos proponamus. Et quam-
uis in primis, & ante omnia illud Priuilegium præ-
ponendum videretur, in quo concluditur, quod at-
tentata in primis, & ante omnia ſunt reuocanda,
ad text. in cap. non ſolum, de appellat. in 6. quia ta-
men materia dicti priuilegij ſatis per ſe ampla eſt,
conſulto in vltimum locum, pro vltimo priuilegio
reijcimus infra, nu. 168. vt etiam ibi annotauimus.

73 Primum, itaque Priuilegiũ illud eſt, † quod pro
ceſſum reſpicere videtur, vt ſcilicet in cauſa atten-
tatorum, procedatur, ſine ordine Iudiciario, ſine li-
bello, ſine litis conteſtatione, ſine terminorum ob-
ſeruatione, & aliàs ſummariè, & de plano, vt latius
diximus ſupra, c. 25. de proceſſu in cauſa attentato-
rum nu. 7. & multis ſeqq. quæ hic breuitatis cauſa
non repetuntur, dic, vt ibi.

Secundum Priuilegium eſt, quia agens ad reuo-
74 cationem attentatorum, † non tenetur titulũ co-
lorare, quod priuilegium plerique omnes abſque
contradictione admittere videtur, licèt Ægid. de-
ciſ. 286. In materia, & deciſ. 296. Id autem, ſecus
ſenſiſſe videatur, & malè, vt ex proximè allegãdis
apparebit. Quod enim remedium attentatorum
ſit in hoc priuilegiatũ, vt non requiratur in eo co-
loratio tituli, eſt deciſ. Rot. 2. aliàs, 14. Fuit dubita-
tum, de reſtitut. ſpoliat. in nou. & poſt eam Mil. in
verbo, attentata lite pendente, fol. 30. & in verb.
poſſeſſorio recuperandæ agens habet, fol. 281. &
Ægid. ſibi parum conſtans, deciſ. 49. Agens, vbi
dicit ita tenere Palatium, & deciſ. 101. Si conſtat,
& elegãtius per Caſſad. deciſ. 35. Petens, in princ.
de reſtit. ſpoliat. vbi ita obſeruari teſtatur; Quibus
cõcordat deciſ. Tholoſ. 15. & ibi Stephan. Aufrer.
in addit. qui & de communi opin. circa hoc teſtari
75 videtur. Et † ita in contingentia facti ſæpenume-
ro practicatum fuiſſe refert. Idem poſt nonnullos
ex prææallegatis, concludit etiam Franc. in c. bonæ,
num. 14. de appellat. vbi inquit, quod in attentato-
rum reuocatione nõ coloratur poſſeſſio ex aliquo
titulo, ſed ſufficit probare ſimpliciter poſſediſſe be-
neficium. Eandem ſententiam tenuit per dictam
deciſ. Caſſad. Rot. in vna Valentina parrochialis, vt
eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 23. Atten-
tata, ſub Rubr. de attent. cui cõcordat alia eiuſdem
30. Attentata voluerũt Domini, eodem titulo. Ean
dem ex recentioribus ſequuti ſunt poſt nonnullos
ex prææallegatis Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4.
num. 19. & Menoch. in tracta. de recuper. poſſeſſ.
Remed. 15. q. 36. nu. 462. & nouiſſimè etiam Man-
doſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſ-
ſionis attent. in verbo Cauſam, & Cauſas, colum.
7. ſub verſ. circa ſextum priuilegium, vbi vltrà ali-
quos ex his, qui ſuprà citati ſunt, in id allegat etiam
Rebuff. ſuper concordat. de anna. in 7. Regula, ita
76 vt temerarium minimè videri poſſit, ſi hæc † fre-
quẽtiori Doctorum calculo approbari affirmetur,
* & fuit etiam dictum in vna Piscen. Cappellaniæ,
21. Februarij 1578. coram Aldobrandino, vt eſt de-
ciſ. diuerſ. 204. Domini concluſerunt, num. 4. lib. 1.
in nouiſſ.] Nec de deciſ. Aegid. in contrarium alle-
gatis eſt multum curandum, quia, vt in eis patet,
proceſſerunt ſolum ex mente Domini Viuarienſis,
qui ſemper de hoc dubitauit, vt refert idem Ægid.
77 dicta deciſ. 49. in fi. † & malè locutus eſt, vt ani-
maduertit Mandoſ. vbi ſupra proximè. Quam con
78 cluſionẽ Amplia vno modo, vt procedat, † etiam
79 in Beneficialibus: quamuis † enim in Beneficiali-
bus plus attendatur titulus, quam poſſeſſio, ſecun-
dum Boer. deciſ 24. num. 8. quando tamen ſumus
in attentatis, etiam in Beneficialibus, tituli colo-
ratio non attenditur, vt colligitur ex his, quæ po-
nunt ferè omnes ſupra allegati, dum loquuntur in
Beneficialibus, & nuncupatim Rota Caſſador. &
Franc. vbi ſuprà. Quæ ampliatio ſanè vno modo
limitanda, ſeu declaranda videtur, & ita forſan con-
80 cordare poteris opin. Aegid. † Videlicèt, vt non
procedat, quando in Beneficialibus conſtaret de
non iure petentis reuocationem attentatorũ, tunc
enim compellitur ad docendum de ſuo intereſſe,
etiã colorarè, vt inquit idem Aegid. deciſ. 553. Con
cluſio, quod licèt petẽs, vbi ſubdit, quod in hoc om
nes nemine diſcrepante concordarunt, & ſecun-
dum hanc declarationem, ſi quis illas ſuſtinere vo-
luerit, poſſent procedere tũ dicta deciſ. Aegid. 386.
In materia, quam alia eiuſdem, 294. Id autem, in
qua volebat, quod in materia Beneficiali, quoad
colorationem tituli, remedium attentatorum non
eſſet magis priuilegiatum, quam Interdictum, Vn
de vi. Eandem Limita, ſeu mauis declara, quod li-
cèt, quis hoc caſu non teneatur titulum colorare,
per ſupradicta, ſi tamẽ de facto producat aliquem
titulum infectum, & non bonum, tunc ſibi præiu-
81 dicat, quia etiam petens reuocari attentata, † ſi co-
lorat petitorium ex infecto titulo, non eſt audien-
82 dus † cum peius ſit infectum, quã nullum titulum
oſtendere, ſecũdum Aegid. deciſ. 593. Si potens. * &
fac. quæ poſt Bellamer. conſil. 10. col. 1 in princip.
ponit Aymon conſ. 313. ſub num. 5. col. fin. ad med.
83 verſ. alibi ſcribit Bellamer. dũ vult, quod licèt † ex
tempore, cuius initij memoria in contrarium non
exiſtit, titulus præſumatur, iſtud tamẽ ceſſat, quan-
do expreſsè producitur titulus nullus & inualidus
de quo & recentiſſimè etiam per Gabriel. & Præſcrip.
Concluſ. 1. num. 53.]

Tertium priuilegium eſt, quod contra petẽtem
huiuſmodi reuocationem, non poteſt opponi ex-
84 ceptio excõmunicationis. † Quamuis enim aliàs
opponi poſſit etiam contra ſpoliatum, vt eſt deciſ.
85 Tholoſ. 172. An Excõmunicatus, † & cõtra agen-
tem pro executione rei iudicatæ, ad text. in c. pia,
86 §. ſed ſi poſt rem iudicatã, de except. in ſexto, † ſpe
ciale tamen eſt, vt agenti ad reuocationem atten-
tatorum excommunicationis exceptio non obſtet,
vt eſt deciſ. Rot. 2. aliàs 24. Fuit dubitatum, in ad-
dit. verſ. tertia differentia, ſub num. 3. de reſtitut.
ſpoliat. in nou. & diximus latiàs ſuprà in ſecunda
parte, cap. 12. de attent. appel. pend. in 13. ampliat.
princip. nu. 1. & iterum in hac tertia, c. 24. de Reo,
& excepta contra attent. comp. q. 5. nu. 9. quæ bre-
uitatis cauſa non repetuntur.

Quartum Priuilegium colligitur ex his, quæ ſu-
prà poſuimus in proximè citato c. 24. q. 6. verſ. ſe-
87 cunda poteſt eſſe opin. nu. 7. videlicèt, † quod ex-
ceptio ſpontaneæ renunciationis, quæ ſolet aliàs
agẽtem repellere Caſſad. deciſ. 4. Fuit dubitatum,
num. 9. de reſtit. ſpoliat. agenti tamen ad reuocatio
nem attentatorum regulariter opponi non poſſit,
per ea, quæ ibidem latè dicta ſunt, dum hanc ſen-
tentiam pro veriori firmando etiam ad contraria
fuit reſponſum.

88 Quintum huic ſimile Priuilegium eſt, † quod in
cauſa attentatorum exceptio alterius ſpoliationis
non admittitur: quoniam enim illa aliàs in multis
caſibus obſtet, de quibus per Doctor. in c. frequẽs,
de reſtit. ſpoliat. in ſexto, in hoc tamen remedium
attentatorum priuilegiatum eſſe cognoſcitur, vt
poſt Abbat. in c. bonæ, col. penul. & ibi etiam Frãc.
ſub num. 14. de appell. & Rot. deciſ. 17. alias, 185.
Licèt Pars Rea, in fi. de appell. in nou. & alios ple-
roſque eandem Concluſionem ſequentes firmaui-
mus ſuprà d. c. 24. q. 7. nu. 2. dic, vt ibi. *fol. 31*

Sextò ſimiliter in hoc attentatorum cauſa pri-
89 uilegiata eſſe cognoſcitur, † quia exceptio reſer-
uationis non impedit, neque retardat illorum re-
uocationem, nam licèt aliàs contra ſpoliatum op-
poni poſſit huiuſmodi exceptio, propter vim de-
creti irritantis in ea appoſiti, Rota deciſio 3. aliàs,
16. Si contra agentẽ, de reſtit. ſpoliat. in nou. quan-
do tamen ſumus in reuocatione facienda ex priui-
legio attentatorum, talis exceptio non obſtat, quo
minus

minus Iudex ex officio ſuo ad inſtantiam Partis at
tētata reuocet, Rota, deciſ.21. aliàs 56. Nota quod
vis aliquis, de reſtit. ſpoliat. in antiq. vt de his om-
nibus latius dictum eſt ſuprà in præallegato c.24.
q.9.nu.9.& ſeqq.

90 Septimum Priuilegium eſſe poteſt, † vt agenti
ad reuocationem attentatorum, regulariter non
poſſit obijci exceptio dominij, & proprietatis, ſe-
cundum eam, quam ſuprà pro veriori firmauimus
opinionem, in dicto cap.24.q.10.nu.6.& nu.10.ad
quæ (ne his eadem inculcare videamur) ſufficiat le
ctorem remittere; Inde etiam

91 Octauum priuilegiū colligi poteſt, † quod nec
exceptio periurij contra petentem huiuſmodi re-
uocationem oppoſita, impediat illorum reſtitutio-
nem, licèt ille aliàs ſoleat agentem à limine Iudicij
repellere, vt per Doctor. in l.ſi quis maior, C. de
tranſaction. & in c.dilecto, de except. vt diximus
in eodem cap.24.q.26.nu.6.

Nonum, huic affine priuilegium conſiderari po
teſt, quod in cauſa attentatorum compenſatio non
92 habet vim ſolutionis; † nec ad retardandam exe-
cutionem ſententiæ in cauſa attentatorum latæ po
teſt admitti exceptio compenſationis, quamuis e-
nim aliàs huiuſmodi exceptio in multis caſibus ad
mittatur, & compenſans in multis caſibus dicatur
ſoluere, vt eleganter per Tiraq. in tract. de vtroque
retract. §.3. gloſ.3.num.2.& ſeq. ſpeciale tamen eſ-
ſe dicitur in cauſa attentatorum, vt firmauimus ſu-
pra, in dicto cap.24.q.28.nu.1.& ſeq. fol. 49.

93 Decimum, & maximè vtile priuilegiū eſt † quia
pendente articulo, & cauſa attentatorum, interim
non currunt fatalia in cauſa principali, & conſe-
quenter, quod proceſſus ſuper attentatis ſuſpendit
curſum fatalium in negocio principali. Quod pri-
uilegium quia non eſt perpetuum, ſed nonnullas re
cipit limitationes, ac declarationes, omiſſis diſputa
toribus, veritati, ac breuitati inhærendo, per viam
Regulæ explicabimus: Sit itaque

Regula, quod pendēte cauſa, & proceſſu atten-
tatorum, in cauſa & negocio principali non cur-
runt fatalia, Rota deciſ.15. aliàs 102. Fatalia, de ap
pel. in nou. & deciſ.10. aliàs 89. Nota quod, in fine
de appell. in antiq. & deciſ.79. aliàs, 448. Nota qđ
fatalia, de appell. in antiq. quas ſequitur etiā Guid.
Papæ, in tract. de appell. q.101. ver. ſed an fatalia;
Quibus concordat etiam deciſ. Lanfranc.476. Ad
pellans, in fi. & Franc. qui hanc Concluſionem ele-
ganter proſequitur, in c.dilecti, el 3. ſub num.8. de
appell. & cæteris fuſius Ruin. in conſ.75. Quantū,
nu.4. lib.5. & poſt Rotā dicta deciſ.15. Io. de Ami-
cis, in conſ.6. nu.44. quos refert, & ſequitur nouiſſi
mè etiam Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §.2.
cap.11. nu.18.& Mandoſ. ſuper Reg. de impet. per
obit. famil. Card. q.13. num.4. vbi præter præallega
tos, in id citat etiam Alex. in conſ.68. in cauſa, nu.
3. lib.7.& plenius per eundem in tract. Cōmiſſion.
in 14. formula Commiſſionis attentat. in verbo,
in primis, & ante omnia, q.3.& Augu. Bero. conſ.
51. In hac cauſa, nu.8. lib.3. & ponit eam Veſtr. in
praxi Roman. Cur. lib.7. cap. vltimo, ſub nume.19.
& apud eum Grauat. num.44. * & eſt hodie deciſ.
Ceſar. & Graſſ.108. incipiente, Domini dixerunt
conſtare de attentatis, nu.6. in impreſſis.] Pro qua
94 facit in ſimili id, quod aliàs dicitur, † quod nec et
pendente termino Remiſſoriæ, currunt fatalia, vt
eſt deciſ. Caſſad.9. incip. An eſſet, de appella. Sicut
95 nec etiam currit † inſtantia in principali, penden-
te cognitione ſeu appellatione ſuper emergenti:
vt poſt Doctor. tradit poſt alios Bero. conſ.36. In
96 cauſa, nu.2. lib.3. * prout nec etiam † pēdente cau-
ſa nullitatis currit tempus appellandi, nec etiam
97 † pendente nullitate teſtamenti, currit tēpus que-
relæ, vt latè per Tiraquell. de retract. lignag. §.1.
98 gloſ.10.nu.40. Sic etiam † pendente cauſa attenta-
torum, non currit tempus reſtitutionis in integrū,
Aymo, conſ.660. ſub num.3. lib.4. quod maximè
99 procederet, ſi † Iudex appellationis & coram quo
cauſa attentatorum penderet, inhibuiſſet Iudici
cauſæ principalis, vt non procedat, quia tunc ipſo
iure non curreret inſtantia, cum talis inhibitio ha-
beat ex toto ſuſpendere officiū Iudicis, vt poſt Ca-
noniſtas in c. ſuper eo, de appellat. in ſexto, & de-
clarat Thom. Doc. Alleg.6. quæ eſt poſt Conſ. eius
154.num.2.]

100 Amplia prædictam Regulam vno modo, † vi-
delicèt, vt in computatione temporis fatalium, nō
ſolum ſubducatur de medio tempus, quo fuit fa-
ctus proceſſus ſuper ipſo articulo attentatorum,
verum etiam tempus, quo fuit facta executio ſen-
101 tentiæ ſuper attentatis latæ integraliter, † etiam
ratione fructuum, & expenſarum, vt tradit Mil. in
verbo, appellationis tempus, fol.11. & in verb. ter-
minus proſequendæ appellationis, & verſ. ſeq. fol.
373.& melius Ruin. dicto conſ.75. Quantum, nu.
4. lib.5.

Limita eandem Regulam.

102 Primò, & vtiliter, vt non procedat, † quando
is, qui dicit aduerſarium appellatione pendente
attentaſſe, in cauſa attentatorum ſuccubuiſſet,
tunc enim fatalia ſibi cucurriſſe dicendum eſt, &
conſequenter non obſtante priuilegio attentato-
rum, eius appellatio poſt lapſum anni, vel biennij
ſecundum diuerſitatem caſuum, diceretur deſer-
ta, vt declarat Rota dicta deciſ.15. aliàs 102. Fata
lia, de appell. in nou. & tradit Mil. in ſupra proxi-
mè citatis locis. Quibus adde Vant. in tractat. de
nullit. in ti. quoties, & intra quæ temp. num.14. &
omnium elegantiſſimè, ac copioſè per Tho. Gram-
mat. in conſil.54. In cauſa ſindicatus, numero 18.&
pluribus ſeqq. vbi plura ponit de iſta ſuccumben-
103 tia, † & quod ſuccumbentibus tēpus currat: &
nouiſſimè poſt Rot. & Io. de Amicis, conſ.6. Hanc
limi. tenet Io. Bap. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §.2.
cap.11. num.18.& ſeqq. quam limitationem ij quo
104 que ſentiſſe videntur, qui tenent, † quod etiam
pendente attentatorum cauſa, fatalia currant,
quando illa ob calumniam fuiſſent propoſita, vt
poſt Alex. in conſil.43. lib.5. Abbat. & Felin. in d.
c. ex ratione, de appell. tradit Grauat. apud Veſtr.
in praxi Rom. Cur. lib.7. cap. vltimo, nu.44. Quam
limitationem ego neceſſariò vno modo limitan-
dam cenſeo, qui colligitur ex doctr. Imolæ in c. di-
lecti, el 4. quem etiam refert & ſequitur Franc. ibi,
num.7. extrà, de appella. vt non procedat, quando
105 † eſſet datus libellus ſuper vno ex pluribus at-
tentatis, & in illo articulo ſuccubuiſſet, nam cum
ſuccumbentia in vno ex pluribus attentatis non
præiudicet in alijs, vt concludunt prædicti Doct.
ſequitur, quod per ſuccumbentiam in vno ex at-
tentatis, non tollatur priuilegium quoad cætera at
tentata, quorum vigore poterit paſſus attentata ad
huc inſtare, quod ſibi non debeant cucurriſſe fa-
106 talia. Secundò, intellige, † niſi ſuccumbens ali-
qua probabili ratione dictum iudicium attentato-
rum ſuſtinuerit, vt eleganter conſiderauit Felin. in
c. ex ratione, nu.5. verſ. limitant, & ibi etiam Dec.
ſub num.10. verſ. quod tamen verum intelligitur,
de appell. quē refert, & ſequi videtur etiam Aemi-
lian. in conſil.62. Excellens Domine, in princip.
Quam limitationem viſi ſunt de Iure admittere e-
tiam Domini in vna Illerden. Sacriſtiæ, corā Sar-
miento,

Digitized by Google

mento,19. Martij, 1583. in qua tennerunt contra
Sacaſam, qui ſuccubuerat in cauſa attentatorum,
quia nullam probabilem cauſam in eis probaue-
rat, quod etiam affirmauit * poſt Doct. in d.l. con-
tra maiores,& Ruin.conſ.138.nu.11.lib.5.& Go-
meſ.de annali poſſeſ.q.14.in fine,Aymo. conſ.600.
ſub num.3.lib.4.] nouiſſimè Mandoſ. vbi ſuprà,di
cta q.3.in fi.vbi in id citat etiã Iaſ.in l. contra ma-
iores,C.de inoff.teſt.& Raphael Cuman. in conſil.
36. incip. Præſupponitur quod A. qui tamen lo-
quuntur de nullitate, non autem de attentatis, de
107 quibus ad præſens agimus. * & in † caſu nullita-
tis, vt pendente cauſa nullitatis, non currant fata-
lia cauſæ reſtitutionis in integrum, etiam ſi petens
reſtitutionem in cauſa nullitatis ſuccubuiſſet, eſt
deciſ Achill.288.aliàs prima, de reſt.in integr. vbi
tamen in fine dicitur, quod dicta opin. magis obti
nuit eo caſu de æquitate, quam quod eſſet vera, &
in dicto caſu nullitatis, quod currat tempus ad ap-
pellandum, quando in cauſa ſuccubuiſſet.]

Secunda limitatio colligitur ex his, quæ ponit
Ruin. in dicto conſ.75. num.9. vt non procedat,
108 † quando eſſemus in diuerſis cauſis, prout erat
in caſu ſuo; Pro qua limi. facit optimè, quod ha-
betur in Recollect. Cottæ, deciſ.64. vbi ampliat id
109 procedere, † etiam ſi diuerſæ cauſæ eſſent ſimul
cumulatæ, & quod fuit reſolutũ in vna Peruſina,
& Vrbeuetana Caſtrorum coram Fantutio, 14.
Aprilis, 1555. in qua fuit dictum formaliter, quod
pendentia cauſæ attentatorum ſuper Caſtro Po-
dij, non impediat curſum fatalium cauſæ ſuper
Caſtro Parrani, per tex. in l.etiam, §.1. & ibi Albe-
ric. ff.de minor. & in l.quædam mulier, famil. her-
110 ciſ.& quia † cũ ſint diuerſa facta, cenſentur plu-
res libelli,& plures ſententiæ, vt dicunt Doctor.in
l.ſcite debemus, ff.de verb.oblig. & hoc attenditur
non obſtante eodem conſtructu verborum, vt tra-
dit poſt Bald. Felin.in c.cum inter, nu.7.de re iudi.
& quia cum agatur de fatalibus currentibus in ap-
pellatione à ſententia Nouati, qui diuiſit cauſam
Parrani à cauſa Caſtri Podij, iam cauſæ iudican-
tur ſeparatæ, cum tractetur de ſtatu ſuperuenienti
poſt ſeparationem; & ex hoc reſpondetur vno
modo ad doctrinam Bar. in l.edita, num.17. C.de
edend. Alij reſpondebant, quod Bar. vult eſſe vnũ
iudicium, quia non prohibetur cumulatio; Et ex
hoc etiam reſpondetur, quatenus dicebatur, quod
vna erat inſtantia, & quod vna erat Commiſſio vl
tima, vel quod cenſentur plures Commiſſiones.
Hæc illi; Ad quam limitatio fac.ea omnia quæ de
hac cauſarum diuerſitate latè poſuimus ſuprà in 2.
parte, c.4. de atten. lite pend. in 2.limi. prin.& c.12.
de attent. appella. pend. ſimiliter in 2.lim. prin. per
111 tot. Tertiò, † quando eſſemus in diuerſis perſo-
112 nis, † etiam ſi eſſent conſortes eiuſdem litis, nam
ſi appellatione pendente alterum ipſorum prætten-
datur attentaſſe, & contra eum agatur ad reuoca-
tionem attentatorum, quoad ipſum tantũ ſuſpen-
dũtur fatalia,& illorum curſus, secùs quoad alios,
& ideo ſi alij non proſequantur appellationem ef-
ficiatur deſerta, vt per Ruin. in dicto conſ.75. per to
tum, præſertim num.12. Quæ limitatio ex inten-
tione eiuſdem ibi, num.8. & num.14. ampliari po-
113 teſt, vt procedat, † etiam ſi appellatio illorum li-
tis conſortum, quos non prætenditur attentaſſe,
& qui non ſunt proſecuti appellationem, tende-
ret in conſequentiam ad fauorem illius, qui præ-
tenditur attentaſſe: nam per hoc priuilegium,
quod quoad eum fatalia non currant, non exten-
ditur, nec communicatur alijs litis conſortibus, vt
per eum ibi.

Quartò limita (vt aliquando allegari animad-
114 uerti) vt procedat, quando † cauſa attentatorum
fuit principaliter intentata, ſecùs ſi incidenter, &
acceſſoriè ad cauſam appellationis, per ea, quæ
poſt Bald. & Imol. ponit Iaſ. in l. contra maiores,
num.8. in fi. C.de inoffic. teſtam. quia tunc deſerta
appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa atten-
tatorum: Ad quod faciunt ea omnia, quæ latius di
ximus ſupra, in 2. parte, cap.17. de atten. nulli. pen-
den. num.71. & ſeq. quod deſerta appellatione nul
litatis cauſa, & illius pendentia non cauſat vitia
attentata, quaſi & illa cenſeatur deſerta, præſertim
quando incidenter, & acceſſoriè ad appellatio-
nem eſt deducta, & quamuis præmiſſa loquantur
de nullitate, & appellatione, idem etiam videtur
dicendum de appellatione & attentatis, & fac. ſi-
militer quæ etiam diximus ſuprà hoc eodem cap.
num.49.

* Præmiſſa tamen declara, quod ſicut verum eſt
115 quod † deſerta appellatione cenſeatur deſerta
etiam cauſa attẽtatorum, per ſupradicta, ita etiam
116 ſi † intentata principaliter cauſa attentatorum,
appellans non fuerit proſecutus cauſam appella-
tionis infra terminum Iuris, id eſt non inchoauerit
proſequi cauſam appellationis, appellatio fit de-
ſerta, & currunt tunc fatalia litiganti ſuper atten-
tatis, vt poſt Innoc. ibi declarat Franc. in c. dilecti,
el terzo, ſub nu.8. verſ. tu aduerte, de appellat. ſub-
dens, & tene menti, quia alibi non reperies hunc
paſſum. Quamuis hoc dictum Franc. non fuerit
abſolutè admiſſum, dum allegaretur in vna Firma
na Attentatorum, coram Robuſterio, 11. Ianuarij,
1577. in quo Domini dixerunt, quod contra Frãc.
in hoc turbant allegata in d.l. contra maiores.

Quinto limita, vt præmiſſa procedant, quando
117 † appellans non potuit ſibi præuidendo proui-
dere, puta recurrendo ad Principem vel Prætorem
eius auxilium implorando, ſecùs ſi iſta potuit fa-
cere, & non fecit, vt poſt Bauer. in tract. de mora,
in prima parte, num.14. & ſeq. tradit, & quotidie
practicari dicit Marcus Antonius Bard. in tracta:
de temp. vtili vel continuo, cap.4. ſub num.5. verſ.
cauendum tamen eſt.]

Vndecimum priuilegium præſertim ratione il-
lius qui paſſus eſt attentata, (nam ratione atten-
tantis potius dicenda eſt pęna, quam priuilegium)
118 conſiderari poteſt: † quia attentans prohibetur
119 appellare. Quamuis enim † appellatio nemini
120 † etiam Diabolo ſit deneganda. Rota deciſ.16.
aliàs, 354. Cum iura, num.3. de dolo & contum. in
121 nou. & aliàs generale ſit, † quod in omni caſu ap
pellatio cenſetur permiſſa, niſi expreſsè reperiatur
prohibita, ſecundum gloſ. ſing. in l. qui reſtituere,
ff.de rei vend.& eleganter per Franc. in Rubr. ex-
tra de appellat. qui illud addit, quod qui dicit ali-
quo caſu non poſſe appellari, tenetur illud proba-
re, cum habeat Regulam contra ſe, de quo latius
diximus ſuprà, in ſecunda parte, cap.12. de attent.
appell. pend. in quinta ampliat. princip. num.8. &
num 19. vbi id declaratur, ſpeciale tamen eſſe vi-
detur in cauſa attentatorum, in qua attentans præ
ſertim appellatione pendente non auditur appel-
lans, vt eſt text. in cap. an ſit, de appellat. vbi etiam
aſſignatur huius dicti ratio, quia is, qui attentando
appellationi aduerſarij deferre neglexerit, ſe be-
122 neficio reddidit appellationis indignum, † vt in
eo puniri debeat, in quo deliquit, de quo latius ſu
prà etiam in hac tertia parte diximus c.28. de ſent.
in cauſ. attent. feren. q.2. præſertim nu.130. & ali-
quid etiam dicemus infrà, c.31. de pœna attentan.
nu.236. verſ. Decima tertia pœna.

Duode-

Duodecimum huic proximum (ſub eadem con
ſideratione reſpectu eius contra quem eſt attenta-
tum) priuilegium, & ſpecialitas conſiderari poteſt,
quoniam licèt vulgare, & quaſi ꝓ adagio ſit, quod
123 ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, † ſpecia-
le tamen eſſe videtur in eo, qui lite pendente attén
tauerit, & ſe in poſſeſſionem alicuius rei intruſe-
rit: Intruſus enim ſi fuerit ſpoliatus, non reſtitui-
tur. Caſſad. deciſ. 9. num. 3. & ſeq. de cauſ. poſſeſſ. &
proprietat. & deciſ. 3. in fi. de reſtit. ſpoliat. quibus
concordat, quod fuit aliàs dictum in vna Taruiſi-
na manſionariæ, coram Tho. de Thanis, ſub die 28.
Aprilis 1544. vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 25. Ille
qui attentando, ſub Rubr. Vt lite penden. De quo
latius dicemus infra, in cap. ſeq. de pœnis attenta.
num. 195. verſ. ſexta conſideratur contra attentan-
tem pœna.
124 Decimumtertium, priuilegium eſt, † quia in at-
tentatis leuior videtur requiri probatio. Rota, de-
ciſ. 62. aliàs, 446. Si lata, ad med. de appell. in nou.
125 † & in eis valet teſtium receptio, etiam non ab
126 futurorum, † etiam ſuper articulis expreſſe non
admiſſis. Rota, deciſ. 10. aliàs 105. Valet teſtiũ rece-
127 ptio, de teſtib. in nou. † nec in eis requiritur pro
batio poſſeſſionis ſicut in ſpolio, ſed ſufficit proba-
re ſimplicem detentionem rei, circa quam dicitur
attẽtatum. Rota deciſ. 11. aliàs, 56. Nota quod vbi
aliquis, de cau. poſſ. & propriet. in antiq. & deciſio.
13. aliàs, 348. Nota quod ſi conſtat, in fi. de reſtitu.
ſpoliat. in antiq. de quibus latius etiam diximus ſu
prà, in hac 3. parte, cap. 26. de probatione atten. nu.
85. verſ. circa ſecundam inſpectionem.
128 Decimumquartum priuilegium eſt, † quia cau-
ſa attentatorum ſuſpendit cognitionem negocij
129 principalis: † natura enim attentatorum, (quan
do Pars de attentatis) dicitur eſſe magis ſuſpen-
ſiua, quam poſſeſſorij reſpectu petitorij, & pro-
130 pterea † ſi ſit commiſſa alicui cauſa attentatorũ,
& negocij principalis, & ille omiſſis attentatis pro
nunciet ſuper negocio principali, dicitur nulliter
131 pronunciare † etiam ſi Pars non fuerit proteſta-
ta, quod non debeat procedi in negocio principali,
ſed prius ſuper attentatis, quia ſola natura attenta-
torum hoc caſu ſufficit ad inducendum huiuſmo-
di ſuſpenſionem, ex quo talis proteſtatio dicitur fie
ri ad cautelam, non autem, quod ſit neceſſaria, vt
fuit aliàs dictum in vna Neapolitana Cappellaniæ,
de Squillagijs corã D. meo Oradino de menſe De-
cembris, 1562. Pro qua fac. deciſ. Aeg. 506. Conclu-
ſio, & deciſ. Caſſad. 4. In attentatis, num. 3. de dila-
ction. & quod aliàs etiam ponunt Moder. in anno.
132 ad Aegid, num. 94. † quod pendente cauſa atten
tatorum, ex illorum priuilegio ſuſpenditur & retar
datur executio ſententiæ in cauſa principali. Qui-
nimò, dixerunt Domini in vna Tranen. ſpolij, co-
133 ram Caputaq. 8. Nouembris, 1560. † quod Iudi-
cium attentatorum ſuſpẽdit omne aliud Iudicium
134 † etiam ſpolij, propterea † ſententia lata in cau-
135 ſa ſpolij pendente iudicio attentatorum, dicitur
eſſe nulla, vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaquen. in
prima parte aliàs 226. aliàs 231. Sententia lata, &
dixit etiam Mandoſ. in tract. Commiſſio. in 13. for
mula Commiſſionis attent. in verbo, in primis, q. 1.
quod Iudicium attentatorum ſuſpendit, & retar-
136 dat † etiam Iudicium nullitatis, per deciſ. Rotæ
46. Nota quod vbi aliquis aliàs prima, de ordin. co
gnit. in antiq. & Afflict. deciſ. 98. nu. 4.
Decimumquintum Priuilegium eſſe videtur,
quia licèt regulariter acceſſorium ſoleat ſequi na-
turam principalis, & cauſa attentatorum videatur
acceſſorium, vt ſentit Rota deciſ. 1. aliàs, 1. attenta-
ta, de appell. in nou. & clarius Oldrad. in conſ. 199.
137 incip. Pro fundamento, in fi. vbi dixit, † quod cau
ſa attentatorum habet ſe per modum acceſſorij ad
negocium principale, & conſequenter, quod de-
ſerta appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa
attentatorum, regulariter tamen ſecùs ex priuile-
138 gio attẽtatorum dicendũ videtur, † ex quo etiam
deſerta appellatione regulariter ſuper attentatis
procedi poteſt, ſecũdum Regulam quam firmaui-
mus ſuprà, in ſecunda parte, cap. 12. de attentat. ap
pellat. penden. in prima ampliat. principal. num. ſe-
cundo, & ſeqq.
Decimumſextum Priuilegium ſecundũ aliquos
139 eſſe poteſt, † quod licèt probatio facta in vno Iu
dicio regulariter fidem non faciat in alio Iudicio,
ad not. per Doctor. in l. 2. C. de edend. Aegid. de-
ciſ. 630. Licèt. Pariſ. conſil. 8. col. fin. lib. 3. probatio
tamen in iudicio attentatorum facta, etiam in alio
140 Iudicio fidem facere videtur, † & ideò ſi reus cõ-
uentus Iudicio attentatorum ad excuſandum at-
tentata prætextu continuationis ſecũdum ea, quæ
latius diximus ſuprà, in ſecunda parte cap. 4. de at-
tent. lite pend. in prima limit. princip. nu. 2. exami-
nauerit teſtes qualiter ipſe tali tempore fuit in poſ
ſeſſione, quamuis in Iudicio attentatorum ſuccu-
buerit, ſi tamen ipſe antea inſtituiſſet Iudiciũ ſpo-
lij, & ad probandum primum extremum, velit uti
depoſitionibus teſtium in cauſa attentatorum exa-
minatorum, vtique poteſt & fidem faciunt, vt fuit
aliàs dictum in vna Romana ſpolij domus, coram
D. meo Oradino, ſub die 13. Nouembris, 1562. vbi
etiam dixerunt eo caſu non habere locum doctrin.
Abbat. in c. cum dilectus, num. 25. & ſeq. de ordin.
cog. & deciſ. Put. 14. ſub Rubrica, de teſtibus, quæ
in contrarium allegabantur.
Decimoſeptimo, & notabiliter in hoc videntur
141 attẽtata eſſe priuilegiata, † quia ſpoliatus lite pen
dente, & cum ſpolio attentato, præfertur tertio,
qui niteretur antiquiori ſpolio contra eundem ſpo
142 liatorem, † licèt enim ſi contra eundem ſpolia-
torem agant duo prætendentes ſe ab eo ſpoliatos,
ille regulariter præferatur, qui nititur antiquiori
ſpolio, & qui melius probat de iure ſuo, vt poſt Bar
tol. in l. fin. ad med. C. Vnde vi, not. etiam & decla-
rat Natta, in conſ. 396. Magnifice, poſt princ. verſ.
non obſtat, lib. 2. & per Menoch. de recup. poſſeſſ.
remed. 1. q. vltima, num. 326. & 328. ſi tamen vlti
mo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio attentato, ex pri-
uilegio attentatorum præfertur antiquiori ſpolia-
to, vt fuit tentum in vna Nullius, Caſtrorum, co-
ram D. meo Oradino, ſub die 18. Martij, 1568. in
qua Domini late hanc materiam proſecuti ſunt,
143 † æquiparantes ibi, quod ſpolium ſit attentatũ,
vel volentum, dummodò ſit altero modo qualifi-
144 catum, cum regulare ſit, † quod ſpolium quali-
ficatum ſemper præferatur; & propterea, licet ſo-
leat dici, quod regulariter vltimum ſpolium ſit pur
gandum, hoc tamen non habet locum, quando præ
cedens ſpolium fuit qualificatum, vel magis gra-
ue, vel odioſum, vt fuit reſolutum in vna Apiciana
Monaſterij, coram D. meo Oradino, 7. Octobris,
1569. arg. not. in c. licèt cauſam, de prob. & l. ſi duo,
in princ. ff. Vti poſſid. Pariſ. conſ. 126. num. 3. libr. 4.
145 quia † agens ſpolio, debet carere omni vitio, l. 1.
§. liber, ff. de aqua quotid. & æſti. Pariſ. conſil. 113.
num. 35. lib. 1.
Decimumoctauum Priuilegium cauſæ attenta-
torum concedi videtur, quia licèt aliàs poſtquam
eſt in cauſa concluſum, attentatorum reuocatio pe
ti non poſſit, ſecundum illorum opin. quos retuli-
mus (licèt ſecuti nõ fuerimus) ſuprà, cap. 23. quan-
do

do & intra quæ temp.attent.reuoc.pet.debet. q.21
num.14.) ſi tamen reuocatio fuit petita,& demum
(cauſa attentatorum non aliter inſtructa) fuerit in
negocio principali concluſum in cauſa, non pote-
rit in cauſa principali proferri ſentẽtia, donec cau-
ſa etiam attentatorum non fuerit inſtructa, & ad
finem vſque perducta,quo facto, primo in cauſa at
tentatorum, deinde in negocio principali erit pro-
nunciandum, & conſequenter hoc caſu attentato-
146 rum cauſa,erit priuilegiata, † vt nec etiam con-
cluſio cauſæ auferat ſibi illud priuilegium,quod ha
bet,vt antea pronũcietur in attentatis,quàm in ne-
gocio principali, vt aduertit nouiſſimè Minſinger.
Sing. Obſer. Cent.3. deciſ.34.incip. Quid autem,
147 † vbi ſubdit hanc ſententiam Dominos Cameræ
Imperialis crebrius fuiſſe ſecutos.

Decimumnonum priuilegium, ſiue ſpecialitas
148 ſit, † quia regulariter in materia attentatorum
non datur remiſſoria, vt diximus latè ſupra,in hac
3.parte,cap.26.de proba.attent. in 3. inſpectione,
num.113.verſic. circa tertiam, vbi ſecundum hoc
priuilegium poſuimus vniuerſaliter regulam, de
qua ibi, num.115.& nonnullis neceſſarijs modis
ampliauimus,& limitauimus, de quibus latius ibi,
num.117.& ſeqq.

149 Vigeſimum priuilegium eſſe poteſt, quia † licet
aliàs Iudex nõ poſſit condemnare in fructibus non
petitis,ſecundum opin.Innoc. in c.grauis, de reſti.
ſpolia.nec in expenſis nõ petitis ex intentione Bar.
150 in l.properandum,§.ſin autem, C.de iudic. † in
cauſa tamen attentatorum, Iudex, qui attentãtem
condemnauit, poterit eundem etiam in fructibus,
& in expenſis non petitis à parte ex ſuo officio cõ-
demnare,vt firmauimus infra, cap.31. de Pœn. at-
ten.in tertia pœna,in 4.Amplia. Regulæ ibi poſitę,
nu.57. & in quarta pœna in 2.Amplia. Regulæ ibi
ſimiliter poſitæ,nu.121.

Vigeſimumprimum priuilegium cõſiderari po-
151 teſt, quod licèt, † quando quis ſuccumbens in
poſſeſſorio eſt condemnatus in expenſis, volens
redire ad petitorium primo per eum ſuſpenſum, te
neatur antea reficere expenſas, quàm in petitorio
152 audiatur,ad not.in c.Piſanis,de reſtit.ſpolia. † Si
tamen is, qui intentauerat ſpolium attentatũ cum
ſuſpenſione petitorij fuiſſet in expenſis condemna
tus,& poſt tres ſententias conformes vellet redire
ad petitorium, vtique poterit ad illud conuolare,
etiam abſque expenſarum refectione, vt fuit aliàs
dictum in vna Terdonen. Archipresbyteratus co-
ram D.meo Oradino,ſub die 16. Februarij, 1560.
arg.not.per Rot.deciſ.15.aliàs 319.de reſti. ſpolia.
in nou. Quæ concluſio eo magis videtur conſide-
randa, quò iſta refectio expenſarum eo caſu vide-
batur omninò facienda, ex quo per tres ſententias
latas in poſſeſſorio, videbatur inducta contra ſuc-
cumbentem in ſpolio attẽtato res iudicata, ad not.
in Rubr.C.Ne liceat tert.prouoc.

153 Vigeſimumſecundum eſſe poteſt, quia † regu-
lariter taxatio expenſarum fieri non poteſt, niſi li-
te finita per tres inſtãtias, Rota, deciſ.46.aliàs,831.
154 Nota dic,de re iudic. in antiq. & † tamen in cau
ſa attentatorum taxatio expenſarum fieri poteſt
etiam ante prolationem ſententiæ in cauſa princi-
pali. Rota,deciſio.37.aliàs, 454. Nota ſi fiat, de re
iudic.in antiqu.quàm poſt Manfred. in libell. pra-
ctic. Concluſ.ſuper attent. Concluſio.90. ſequitur
nouiſſimè Ioan.Bapt. de Aſin.in ſua praxi Iudic.§.
32.cap.16. Quamuis videretur dicendum contra-
rium, ex quo, ſicut taxatio in cauſa principali non
fit,niſi poſt tres ſententias, ita etiam fieri non de-
beret in cauſa acceſſoria, prout eſt cauſa attentato-
rum,ſecundum Oldra.in conſ.199.Pro fundamen-
to, in fi. ad hoc,vt ſecundum Regulam, Acceſſo-
rium ſequeretur naturam ſui principalis, vt fuit e-
tiam annotatum ſuprà in 2.parte, c.12. de attenta.
appell.petend. in 11. limi.princ.in 4.limi. Regulæ
ibi poſitæ,num.14.

155 Vigeſimumtertium ſit priuilegium, † quia ſi Iu-
dex in ſententia omittat condemnationem expen-
ſarum, poteſt eodem tamen die, quo ſententiam
protulit,etiam condemnationem in expenſis face-
re, vlteriori autem tempore ſibi id non permitti-
156 tur, ad not. in l.Paulus,ff.de re iudic. † ita,& ta-
liter, quod ſi huiuſmodi condemnatio in iudicio
poſſeſſorio fuerit omiſſa, non poſſit poſtea in iudi-
cio petitorio reparari. ad not.in l.4. C.depoſiti, &
157 eſt deciſ.Ægid.72. Lata, † & tamen in cauſa at-
tentatorum omiſſa condemnatio expenſarum,non
ſolum eodem die, ſed etiam ex interuallo fieri po-
teſt,vt eſt deciſio.Rot.1.aliàs, 13. Si Iudex, Vt lite
pend.in nou.cum concord. & alijs latius adductis
infra,cap.ſeq.de pœn.attent.in quarta pœna,in pri
158 ma Ampliatio. Regulæ ibi poſitæ,num.115.† &
eodem modo in cauſa attentatorum omiſſa con-
demnatio expenſarum in poſſeſſorio poteſt repara
ri in petitorio,vt expreſſè declarat Aegid.dicta de-
ciſ.72. Lata.

159 Vigeſimumquartum eſſe poteſt, † quia licèt
aliàs à condemnatione expenſarum poſſit appel-
lari, quod ex eo clarè patet, quia condemnatio in
expenſis facta in cauſa poſſeſſorij operatur, vt etiã
à ſententia lata in poſſeſſorio appelletur, licèt aliàs
ab ea regulariter non appelletur, vt dicemus aliàs,
in tracta. de appell. in poſſeſſor. prohibit. vel per-
miſſ. in quarta limita. princip. Regulæ ibi poſitæ,
160 † à condemnatione tamen expenſarum facta in
cauſa attentatorum non poteſt appellari, ſecun-
dum Innoc.in c.ſæpe,de appell. quem refert, & ſe-
qui videtur Rotam deciſ.1. aliàs 13.ſi Iudex, Vt li
te pend.in nou.& quamuis addit.ibi tertio loco po
ſita verſ.hoc dictum, nu.4. aliter ſentire videatur,
eam tamen tenet Mihin.verb. appellari non poteſt
à condemnatione,fol.25.

161 Vigeſimumquintum † priuilegium, ſiue ſpe-
ciale attentatorum eſſe videtur, quoniam ſenten-
tia lata ſuper attentatis, licèt ſit Interlocutoria, vt
pro Regula firmauimus ſupra, in hac tertia parte
cap.28.de ſent. in cauſa attent. fer. num.17. & nu.
30. & regulare ſit, quod Interlocutoria per Iudi-
cem reuocari poſſit, nec trãſeat quoad eum in rem
iudicatam, tamen hæc Interlocutoria non poteſt
per Iudicem reuocari, vt adnotauimus ibidem, in
ſexta limit.num.40.

Vigeſimumſextum etiam poſſet litis pendentiæ
162 conſiderari priuilegium, quia † beneficium liti-
gioſum non eſt ſubiectum Regulæ de publicandis
reſignationibus, vt tenuerũt Domini in vna Com-
poſtellanã parrochialis de Techa, coram D. meo
Oradino, 28. Nouembris, 1565. & dicebatur per
aduocatos etiam idem aliàs fuiſſe tentum in alia
Leodien.coram Cotta.

Vigeſimumſeptimum poteſt eſſe Priuilegium,
vt licet aliàs cauſa Criminalis faciat ſilere, & ceſ-
ſare cognitionem cauſæ Ciuilis, ad not. in l.ſin. C.
de ordin.iud.& aliquid etiam latius diximus ſuprà
in ſecunda parte, cap.4. de attent. lite pend. in 23.
limitat.princ.id tamen ſibi non vendicat locum, ſi
ageretur ciuiliter ſuper ſpolio attentato,vt fuit di-
ctum in vna Roma. Canonicatus coram Sarmien-
to, 4. Iunij, 1565. in qua ſecundum notas D. mei
163 Oradini, fuit ad litteram dictum, † quod cauſa
Criminalis non præiudicat Ciuili, quia proceſſus
in

Digitized by Google

in ea non impedit iudicium ſpolij attentati, * & ſi-
163 militer † cauſa Criminalis ſuper confidentia co-
ram A. C non dicitur præiudicialis cauſæ in Rota
pendenti ſuper attentatis, vt fuit reſolutum in vna
Caurien. Archidiaconatus 2. Nouembris 1561. vt
eſt deciſ. Diuerſ. 135. incipien. Coram eodem, in
manuſcriptis.]
164 Vigeſimumoctauum attentatorum, & † litis
pendentiæ priuilegium illud eſſe videtur, quod li-
cèt regulariter res inter alios acta alteri, qui non
fuit in Iudicio, præiudicare non ſoleat, vt in Ru-
brica, & tot tit. C. res inter alios acta, & regulariter
in vno quoque actu, ex quo quis lædi poteſt, ſit fa-
cienda citatio, l. de vnoquoque, ff. de re iudic. cum
citatio videatur de iure diuino, & propterea non
poſſit omitti. Clem. Paſtoralis, §. cæterum, de re iu-
165 dic. † Nihilominus, ſi quis à Reo conuento rei
litigioſæ poſſeſſionem aſſequatur, Actor verò con-
tra eum ſententiam, & mandatum executiuum ob-
tineat, poteſt huiuſmodi mandatum contra poſſeſ-
ſorem exequi abſque nouo proceſſu, ſecundum Bar,
in l. fin. num. 3. ff. de litigioſ. & alia allegata ſuprà in
prima parte, cap. 3. de attent. à Tertio, num. 22. &
iterum in ſecunda parte, cap. 4. de attent. lite pend,
in præfatio. in tertia illat. num, 531. & ſeqq. verſi,
quinto amplia; Quibus adde Boer, deciſ. 182, nu-
166 mero 51. immò fiet executio, † etiam illo aliter
non citato, ſi credimus Paul. de Caſtr. qui in l. certa,
C. Vt in poſſ. leg. refert Cyn. ita dicentem, in l. 1. q.
7. C. de ali. iud. mut. cauſa fac prout eos refert (licet
non omninò ſequi videatur) Capic. deciſio. 128. In
cauſa, num. 5. Et quamuis hoc, quod etiam contra
non citatum hoc caſu executio fieri poſſit, ſuaderi
poſſe videatur ex his, quæ poſuimus ſupra d. c. 3. de
attent. à Tertio, num. 82. verſ. quarto amplia, quod
ſcilicèt mandatum executiuum poteſt exequi con-
tra intruſum, etiam aliter non citatum, per ibi al-
167 legata, eſt tamen † aduertendum, quia contra-
rium in hoc de citatione tenet, & eleganter decla-
rat, Natta, in conſil. 350. Auguſtinus, num. 4. lib. 2.
& quod ille ſit citandus, fuit deciſum per Sacrum
Conſilium Neapolitanum, vt refert Capic. dicta
deciſio. 128. in fine, & propterea de hoc priuilegio
quatenus reſpicit citationem, non parum ſubſiſten-
dum videtur.
Vigeſimumnonum, & vltimum Priuilegium,
168 & præcipuum ipſorum attentatorum, eſt, vt † in
primis, & ante omnia reuocentur. Quod licèt quaſi
ſuo iure ante omnia alia priuilegia fuiſſet præpo-
nendum, poſt omnia tamen in hunc locum ea ra-
tione reiecimus, quia (cum ſatis amplam mate-
riam contineret, & totius materiæ attentatorum
quaſi epilogum, in quo vniuerſaliter ferè omnes
caſus, in quibus attentata non reuocantur, vel
ſaltem ante omnia non reuocantur, complecte-
retur) ſeriem, & ordinem dinumerationis priui-
legiorum ſupra enumeratorum ſua longitudine,
& amplitudine quaſi interſecando, confudiſſet,
Sit itaque Concluſio, quod regulariter attenta-
ta, & innouata ex priuilegio, & natura ſua ſunt in
primis, & ante omnia reuocanda: In cuius conclu-
ſionis probatione, non videtur multum laboran-
dum, cum de hoc habeamus text. apertum, in c. non
ſolum, ibi, ante omnia, per appellationis iudicem
reuocentur, de appella. in 6. Cuius authoritate Ge-
min. Franc. & cæteri Scribentes, ibi id intrepide af-
firmant, & ab alijs Docto. paſſim in alijs locis, qua-
ſi pro adagio vſurpari videtur; Ex quibus reſultat
hæc Concluſio, quod ea ſit natura, & priuilegium
attentatorum, vt regulariter ſuſpendant omnem
aliam cognitionem, vt latius diximus ſupra, num.
128. & ſeqq. Hinc dicebat aliàs Rota, deciſ. 2. aliàs
113. Tres ſententiæ, de re iudic. in nou. & deciſ. 28.
alias, 517. Nota non quod tres ſententiæ, de re iud.
169 in antiq. † quod ſententia lata ſuper attentatis,
ante omnia eſt mandanda executioni, etiam ante-
quam procedatur in petitorio, quod etiã dixit Ro-
ta, deciſio. 3. aliàs, 99. Si fiat, de dolo, & contum. in
nou. & magis ad propoſitum ſubdebat Rota, deciſ.
79. aliàs, 428. Nota quod fatalia, de appel. in antiq.
170 † quod à lege eſt indultum attentatis, vt quis ſu-
per eis ante omnia audiatur, quod priuilegium ſi-
bi non eſt auferendum; Hinc etiam moderna Ro-
ta, in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo Ora-
dino, ſub die 14. Maij, 1557. tenuit, purganda eſſe
prius attentata, quam procedatur in negocio prin-
cipali, non obſtante quadam deciſ. quæ in contra-
rium allegabatur, quam Domini dixerunt non eſ-
ſe in obſeruantia. Quam concluſionem ex recen-
tioribus poſuerunt etiam Moder. in annota. ad Ae-
gid. nume. 96. licèt Rota, & Ripa per eos allegati,
ad id parum facere videantur, & Mandoſ. in tract.
Commiſſi. 14. formula Commiſſionis, atten. in ver-
bo in primis, & ante omnia, vbi præter aliquos ex
ſuprà allegatis, citat etiam Oldrad. in conſilio 199.
Caſſad. deciſ. 4. de dilat. & Afflict. deciſ. 98. num. 5.
Hinc etiam in alia Meſſanen. Baroniarum, coram
eodem, 5. Nouembris, 1565. fuit latè diſputatum,
171 † an propoſita attentatorum cauſa, impediret co-
gnitionem nullitatis ſententiæ de qua ibi, & quam-
uis fuerit reſolutum eo caſu, quod non, id tamen
proceſſit, non quia de ſui natura non deberet ſu-
ſpendere, ſed quia non conſtabat de attentatis, vt
172 ibi in princ. latè dicitur: † Et eſt de ſtilo Domi-
norum, vt quando Commiſſio attentatorum, eſt
in Actis, materia attentatorum præponatur etiam
cauſæ nullitatis, vt fuit reſolutum in vna Legionẽ.
Iuriſdictionis, coram D. de Rubeis, 8. Martij 1560.
173 † non obſtante, quod ibi in facto præſupponere-
174 tur, quod iam de nullitate conſtaret: † Et quod
ſententia lata in negocio principali, poſtquam fuit
datum de attentatis, & illis non purgatis, ſit nulla,
fuit diu diſputatum in vna Abulen. Iuriſdictionis
coram D. de Rubeis, ad effectum, an ſententia Fa-
bij Acoramboni de qua ibi, qui prætermiſſis atten-
tatis pronunciauerat in negocio principali, eſſet
nulla, vt patet tam ex propoſitione dictæ cauſæ ſub
die 8. Iunij, 1565. quam 4. Iulij, eiuſdem anni, &
tandem ſub die 18. Decembris, dictam cauſam eo-
dem proponente ſenſerunt Domini, quod ſi con-
ſtabat de attentatis (de quo in ſuperioribus poſi-
tionibus dubitauerunt) ſententia erat nulla. Nec
ſine ratione hoc in attentatis fuit ſtatutum: cum
175 enim regulariter † ſpoliatus in odium ſpoliantis
ſit ante omnia reſtituendus, l. ſi quis ad ſe fundum,
C. ad leg Iuliam, de vi pub. c. 1. de reſtit. ſpoliat. tra-
dunt omnes, præſertim Ripa, numero 46. in l. natu-
liter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſeſſ. multo
magis id erat concedendum in attentatis, in qui-
bus maioris odij ratio viget, vt declarat Rota, de-
ciſ. ſecunda, aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt princ. de
reſtitut. ſpoliat. in nou. Quamuis autem, vt dictum
eſt, trita ſit hæc, & paſſim recepta Concluſio, illa
tamen non eſt perpetua, ſed multi, ac quampluri-
mi ſunt caſus, in quibus attentata ante omnia non
176 reuocentur: † & ideò, licèt ſoleat aliàs Signatura
prætendentibus contra ſe fuiſſe attentatum, regu-
lariter concedere Commiſſionem ſuper illorum
177 reuocatione: † niſi quando imminerent aliquæ
magnæ feriæ, ob præſumptam eo caſu calumniam,
ſecundum Veſtr. in praxi Rom. Curt. lib. 8. c. 4. ſub
num. 21. verſ. immò iſtis temporibus, & adnotauit
etiam

Digitized by Google

ſunt valdè priuilegiata per modum Regulæ, & limitationum explicabimus, & mox numero 37. ſingula attentatorum priuilegia ſubiciemus. Sit itaque

5 Regula, † quod attentatorum cauſa eſt valde priuilegiata, quæ probatur tum per ſupradicta, tū ex his quæ numerando ſingula illorum priuilegia dicemus infra, d.nu.70. & ſeqq. vſque ad fi. Quam

AMPLIA

6 Primò, † vt hoc remedium attentatorum ſit etiā magis priuilegiatum, quam ſpolium, & Interdictū,
7 Vnde vi, † quàmuis enim Oldrad. contrarium ſenſerit, in conſi. ſuo primo, In cauſa Boracen. col. penult. verſic. nec obſtat, ſi diceretur, vbi affirmabat, quod non videbat, vbi reperiretur iure cautū, quod attentata eſſent magis priuilegiata, quam Interdictum, Vnde vi, & Card. in cap. ſæpe, de reſtit. ſpoliat. quem refert ibi Ripa, ſub numero 10. verſiculo
8 ſubijcit Card. hic dixerit, † quod iſta remedia ſunt tanquam excedentia, & exceſſa, cum contra attentata ſecundum eum obſtet exceptio proprietatis, quæ contra remedium illius Canonis, quod ſucceſſit loco Interdicti, Vnde vi, non datur, communis
9 † tamen opin. eſt in contrarium, de qua teſtatur Dec. in cap. ex parte, el 2. col. fi. verſic. quarta concluſio, extrà, de Reſcript. vbi tractat, & ſuſtinendo firmat hanc Concluſionem, prout etiam facit in conſi. ſuo 200. In caſu, circa medium, quod immò attentata ſint magis priuilegiata, quam ſpolium, & Interdictum, Vnde vi, & pro ea eſt deciſ. Rot. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, num. 3. de reſtit. ſpoliat. in nou. vbi inter vnum, & alterum remedium certas etiam ponit differentias, hanc tenet, & eleganter enumerando differentias, proſequitur Franc. in c. bonæ,
10 num. 13. & ſeq. verſ. amplius, de appellat. † vbi inquit, quod magna eſt differentia, & maior vtilitas reſultat ex hoc quam, ex alio remedio, & in c. conſuluit, el 2. nu. 8. eod. tit. Alex. in conſi. 99. Viſis, nu. 4. lib. 5. Pet. de Anchar. in cap. 1. Vt lite pend. in fin. Dec. in ſupradictis locis, vbi præter dictam Rotæ deciſ. & Docto. in c. dilecti, de maior. & obed. in id allegat etiam Oldrad. ſibi contrarium, in conſ. 199. Pro fundamēto, in princ qui poſtquam dixit, quod hoc eſt maius, & præſtantius remedium, & rationem aſſignat, & exemplum, poſt Innoc. de hoc ponit, & ſimiliter allegat Card. in conſi. 5. In quæſtione, ex quo patet, quod nec authoritas Card. nec Oldradi, multum vrgent, tanquā ſibi ſint parum conſtantes, & quàuis Oldrad. a contrarietate tueri conetur nouiſſimè Mandoſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Cōmiſſionis attenta. in verbo Cauſam, & Cauſas, col. 8. ſub verſ. circa quartum priuilegiū, an tamen fuerit aſſecutus, ſatis videtur dubitandū; Card. autē authoritas in hoc non videtur multum attendenda, cū ille in dicto c. ſæpè, inaduertēter fuerit locutus, vt rectè cōſiderat Ripa ibi, ſub num. 10. Quibus in hoc, quod attētata ſint magis priuilegiata, quā ſpoliū, adde Aegid. deciſ. 49. Agens, & deciſ. 294. Id autē. Stephan. Aufrer. eleganter in addit. ad deciſ. Cappell. Tholoſ. 15. ad fi. Ruin. in conſ. 76. in princ. lib. 5. Io. Crot. conſ. 101. Viſo puncto, nu. 3. & nouiſſimè Menoch. de recup. poſſeſſ. in 17. Remed. nu. 25. & eſt in Recoll. Achil. de Graſſ. deciſ. 24. Attentatorum cauſa, ſub Rubr. de attent. * & nouiſſimè poſt Felyn. in d. cap. dilecti, de maior. & obed. Card. Alban. in Lucubrat. ad Barthol. in l. 1. ff. Nil nouari appell. pendente, ſub nu. 2.] & aliàs paſſim
11 per Doct. † Differentiæ autē ex quibus deprehenditur, ꝙ attentata ſunt magis priuilegiata, quā ſpoliū, vt colligitur ex locis ſuprà allegatis, ſunt infra-
12 ſcriptæ, videlicet, & Prima, † vt in attentatis non requiratur coloratio tituli, prout requiritur in ſpolio, & iſte eſt vnus mirabilis effectus, ſecūdum Rot. dicta deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, numero 3. de reſtitut. ſpoliat. in nou. quam ſequuntur omnes, quos citauimus infrà, numero 74. in 2. Priuilegio, vbi hanc concluſionem firmauimus reprobata Aegid. opinione contrarium ſentientis, quibus adde Iacob. Henric. in conſ. 52. In caſu, ſub nu. 6. verſi. itē agens, lib. 2. vbi ſpecialiter hanc differentiam ponit.
13 Secunda, quia, † vt dicit Rota ibi, in materia attentatorum retractabuntur ſententiæ & cenſuræ, quæ aliàs valerent, licèt eſſent iniuſtæ. Ad quod fac. quæ diximus ſuprà in 2. parte, cap. 12. de attent. appell. pend. in 8. ampliat. princip. regulæ ibi poſitæ, nu. 1.
14 & ſeqq. † quod etiam ipſa excommunicatio, quantumuis ſit aliàs multum priuilegiata, nulla eſſe dicitur, ſi feratur poſt legitimam appellationem. Tertia etiam eſt differentia, quam ponit Rota ibidem
15 verſ. tertia differentia, † quia proſequenti reuocationem attentatorum, non obſtabit exceptio excōmunicationis, quæ aliàs obſtaret in ſpolio, quam etiam ponit Franc. in dicto c. bonæ, ſub numero 14. verſ. quinto, de appell. prout & nos etiam id firmauimus ſuprà, cap. 24. de Reo, & except. contra attentata ſibi compet. q. 3. num. 9. quibus adde Mandoſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſſionis attent. in verbo, Cauſam, & Cauſas, col. 6. verſ. quoad quintum priuilegium. Quarta etiā ibi
16 per Rot. aſſignatur differentia, † quia in ſpolio requiritur ordo iudiciarius libelli, & litis conteſtationis, & huiuſmodi, quæ in attentatis non ſunt neceſſaria, cum illa ex puro, & mero Iudicis officio reuocentur: quam differentiam ponit etiam Franc. in dicto c. bonæ, ſub num. 13. verſic. primo, quia, & in c. conſuluit, el 2. nume. 8. eod. tit. & Ripa in cap. ſæpe, ſub num. 10. verſic. tertio quia, de reſtitut. ſpoliat. quod & nos firmauimus ſupra, in hac 3. parte, cap. 25. de proceſſ. in cauſa attent. poſt princip. ſub numero 7. verſic. 1. vt in ea ſine ordine, & numero 10. & ſeqq. & numero 20. & ſeqq. Quinta affertur per Franc. differentia, in dicto cap. bonæ, nume. 14.
17 † quia ſcilicet ſpolio agi non poteſt contra ſuccedentem in re vitio affecta, ſed via attentatorum id
18 permittitur. † ſed hæc Franc. differentia, quam refert, & ſequitur nouiſſimè Mandoſ. in tract. Commiſſio. in 14. formula Commiſſionis attentat. in verbo, Cauſam, col. 3. verſic. circa ſecundum, non videtur admittenda: quamuis enim verum ſit, quod remedium attentatorum competat etiam contra Tertium in re attentata ſuccedentem, vt diximus latius ſuprà, in prima parte, capit. 3. de attent. à tertio in ſecunda limit. Regulæ ibi poſitæ, ſub numero 32. non tamen eſt uerum, quod contra hunc ſuccedentem in re vitio reali, vel etiam perſonali affecta, non poſſit agi ſpolio, vt tetigimus ibidem, numero 35. poſt Mil. & latius hanc Concluſionem, tuetur nouiſſimè Menoch. de recuper. poſſeſſ. Remed. 15. numero 73. verſic. tertius caſus, & numero 77. verſ. quartus caſus, & iterum ſub num. 78. verſi. contrariam tamen ſententiam, vbi in tribus caſibus, (quos ibi ad propoſitum conſiderat) concludit, contra talem ſuccedentem, & ſingularem ſucceſſorem dari remedium poſſeſſorium, de quo ibi per eum. Sexta per eundem Franc. conſideratur differentia, ibidem, ſub nu. 14. verſ. tertio, quia in Interdicto, Vnde vi, quam ſenſiſſe tacitè videtur etiam Ripa in dicto c. ſæpè, ſub num. 10. verſi. primo, quia intentans,
19 † quia ſcilicèt in ſpolio requiritur, quod probetur, poſſeſſio, ac ſpoliatio, in attentatis autem non requiritur probatio poſſeſſionis, ſed ſufficit tantum probare ſtatum, ad quem mediante attentatorū reuocatione

ſtione ſit reſtitutio, vt dicit ibi Franc. & nos latius
diximus ſuprà in hac 3. parte, cap. 26. de probat. at-
tent. ſub ver. quo ad ſecundum, num. 24. Septima
ſimiliter ſecundum Franc. ibi verſic. quarto, quia
agenti, & Ripa in dicto cap. ſæpè, ſub dicto nume.
decimo, verſic. ſecundo quia, eſt & notabilis inter
20 hæc duo remedia differentia, † quoniam in ſpolio
obſtat exceptio alterius ſpoliationis, ſecùs autem
eſt in attentatis, in quibus hæc exceptio non admit
titur, vt per multas authoritates id aſſeruimus ſu-
pra, in hac 3. parte c. 24. de Reo, & except. ſibi con
tra attent. compet. q. 7. num. 2. Octaua per eundem
Franc. ibi, nu. 15. refertur ex intentione aliquorum
21 differentia, † quod ſcilicèt in ſpolio obſtet agenti
exceptio notorij defectus proprietatis, in iudicio
22 autem attẽtatorum minimè obſtet. † Hæc tamen
differentia ſicuti nõ tenetur ab eo ibi, ita verè nul-
lo modo eſt admittenda, cum etiam in attentatis
exceptio notoria non iuris agentis ad illorum re-
uocationem eum excludat, ſecundum ea, quæ fu-
ſius varias opin. referendo firmauimus ſuprà, in di-
cto cap. 24. q. 1. verſ. regula, quod petenti, num. 21.
Nona etiã vltra Franc. poteſt conſiderari differen-
tia, & prærogatiua inter attentata, & ſpolium,
23. † quoniam ſi concurrant ſpolium, & attentatum,
præfertur cognitio attentatorum cognitioni ip-
ſius ſpolij. Et ideo ſi lite pendente moriatur Reus,
& poſſeſſor, & aliquis per Ordinarium fuerit ſub-
rogatus, qui (attentando) poſſeſſionem Beneficij
acceperit, ſi ſuperſtes, qui contra defunctum ſen-
tentiam obtinuerat in executionem ſententiæ, etiã
ipſe ſubrogatum ſpoliando, poſſeſſionem Benefi-
cij accipiat, & ſubrogatus velit contra eum agere
ſpolio, poteſt ſuperſtes dare contra eum de atten-
tatis; & propoſitio attẽtatorum hoc caſu excludit
ſpolium, vt colligitur eleganter ex deciſ. 17. aliàs,
429. Nota nunquid ſi mortuo, de reſtit. ſpoliat. in
antiq. Et ratio eſt: quia attentatum hoc caſu eſt gra-
uius delictum, & ideò quamuis vulgare ſit, quod
vltimum ſpolium eſt purgandum, ad c. fin. de ordi.
24 cognit. † quando tamen contra vltimum ſpolium
datur de attentatis, & de anteriori ſpolio attenta-
to, tunc vltimum ſpolium nõ purgatur, ſed primũ,
quod eſt grauius, quod cõſiderauit Menoch. de re-
cuper. poſſeſſ. remed. 1. q. 34. num. 183. & nu. 386.
Ad quam differentiam corroborandam faciunt ea,
25 quę diximus infra, nu. 141. in 17. Priuilegio † quod
quando contra eundem ſpoliatorem concurrunt
ſpolium antiquius, & ſpolium qualificatum, prout
eſt ſpolium attentatum, præfertur atteritatum ſpo-
26 lio, etiam antiquiori. Decima ſit differẽtia, † quia
in ſpolio (vt notum eſt) requiritur, quod agẽs pro
bet ſpoliationem, & ſe fuiſſe per talem ſpoliatum,
vt per Doctor. in l. naturaliter, §. nihil commune.
ff. de acqui. poſſeſſ. In attentatis iſta ſpecifica perſo-
nalis probatio non requiritur, ſed ſufficit duntaxat
probare ſtatum, & poſſeſſionem, ſeu detentionem
ſuam, & ſpoliatum eſſe, vt rectè animaduertit Ol-
drad. conſ. 99. in princ. quod etiam ſenſit Aufrer.
in addit. ad dictam deciſ. Tholoſ. 5. Vndecima de-
27 mum ſit differentia, † quia licèt agenti ſpolio ob-
ſtet exceptio reſeruationis, ſecùs tamen eſt in atten
tatis, in quibus illa non admittitur, præſertim ſi ip-
ſa minus attentata ex officio Iudicis reuocentur, vt
de vtroque latius diximus ſuprà in dicto cap. 24.
de Reo, & except. contra attentata compet. q. 9. nu.
2. & num. 9. Quod, etſi omnes ſupradictæ differen-
tiæ inter ſpolium, & attentata ceſſarent, ex hoc vno
deprehendi poteſt, quod attentata ſint magis priui
28 legiata, quã ſpoliũ, quia † ſcilicèt iudiciũ attentato
29 rum ſuſpendit iudiciũ ſpolij, & propterea † ſen-

tentia lata in cauſa ſpolij pendente iudicio attenta-
torum dicitur eſſe nulla, vt fuit reſolutum per Do-
minos in vna Tranen. ſpolij, coram Caputaquen.
8. Nouembris, 1560. vt eſt deciſ. in Recollect. ip-
ſius parte 1. 226. incip. ſententia.
* Duodecima poteſt dari differentia quia licèt
30 † Tertius cõparens pro ſuo intereſſe, impediat re-
ſtitutionem in ſpolio ſimplici, id tamen non proce
dit in ſpolio attentato, ad not. in c. bonæ, de appel-
lat. Corſett. ſuper Regula ſpoliatus ante omnia, li-
mitat. 38. & fuit reſolutum in vna Caliguritana
translationis, coram Illuſtriſſimo Blanchetto, 3. Iu-
lij 1573. & eſt hodie deciſ. diuerſ. 274. Cum pro par
te, nu. 1. & 2. lib. 1. in nouiſſ.]
Secundò ampliatur Regula ſuprà poſita, quod
31 in tantum attẽtata ſint valdè priuilegiata † vt cau
ſa attentatorum fuerit aliàs reputata magis fauora
32 bilis, quam cauſa penſionis † etiam ſine retarda-
tione ſolutionis pẽſionis, & ideò aliàs Domini no-
33 luerunt † contra attentata eſſe locum Compenſa-
tioni, etiam ex cauſa penſionis ſupradictæ, in vna
Taruiſina penſionis, coram Proſpero, vt eſt deciſ.
in Recollect. Achill. 24. Attentata in cauſa, ſub Ru-
bric. de attent.
Tertiò, vt fauor iſte, quod attentata ante omnia
reuocentur, procedat etiam ſi aduerſarius haberet
34 in Commiſſione Clauſulam, † Quod ſi quid exe-
quendum fuerit, in primis, & ante omnia exequa-
tur: quia non obſtante dicta Clauſula, prius eſt co-
gnoſcendum de attentatis, quam de exequutione,
vt eſt deciſ. in Recollect. Paleotti 68. incip. Fueram
adiunctus, in vna Roma. attentatorum, ſub die 27.
35 Aprilis, 1558. † vbi ſubdit, quod Rota ita ſemper
36 ſeruat, † & Clauſulam de qua in dicta Commiſſio
ne intelligi, prout de iure.
37 * Quæ ampliatio † non ſolũ procederet ſtãte di-
cta Clauſula conditionali, Si quid exequendũ, &c.
verum etiã ſi ſimpliciter Commiſſio daretur, quod
procederetur ad vlteriorem executionem, prout iu
ſtum fuerit, quia cum per hoc non cenſeatur dero-
gatum Regulæ de Iure quæſito, & per ſententiam
latam ſuper attentatis eſſet iam paſſo attentata ius
quæſitum, Rota dictam Commiſſionem & Clauſu
lam, Prout iuſtũ fuerit, intellexit de iure ſine præ-
iudicio attentatorum, in vna Senen. Attẽtatorum
corã Reumano, 14. Octobris, 1562. vt eſt deciſ. Ca-
putaquen. 134. incipien. Commiſſio impetrata, nu.
3. & per totum lib. 1. in impreſſis.
38 Quartò, vt priuilegiũ, † qd exhibetur à Iure cau
ſæ attentatorum non ſolum procedat reſpectu rei,
circa quam eſt attentatum, vt illa per reuocationẽ,
& purgationem attẽtatorum ad priſtinum ſtatum
reducatur, verum etiam, vt paſſus attentata, conſe-
quatur fructus prædictæ rei, non ſolum, quos atten
tans verè percepit, verum etiam quos percipere po
tuit, ſecundum ea, quæ latius ſuper hoc, (quod non
ſolum priuilegium, ſed, & certo modo videtur ſape-
re pœnam contra attentantem) dicemus infrà, cap.
ſeq. de pœn. attent. nu. 21. ſub verſ. Tertia pœna, &
num. 25. verſ. Regula quod attentans.
39 Quintò, ſimiliter amplia, † vt in tantum attenta-
ta ſint priuilegiata, vt eorũ priuilegiũ extendatur
ẽt ad expenſas in cauſa factas, quia non ſolũ atten-
tãs in his venit cõdẽnandus, verũ per modũ priui-
legiatum, etiam illæ ante omnia ſunt integrè reſar-
ciendæ, prout & de hoc ex eadem ratione latius di
cemus in ſeq. cap. nu. 109. verſ. Quarta pœna.
Sextò, amplia, vt in tantum attentata ſint priui-
40 legiata, † quod ſi illis non purgatis fieret execu-
tio in cauſa, & negocio principali, illa non valeat,
& quamuis cap. non ſolum, de appellat. in 6. & alia

Iura, quæ volunt, quod attentata ſint in primis, & ante omnia reuocanda, nihil ſpecificè dicant, quod executio, & alia geſta non purgatis attentatis ſint nulla, id tamen eueniente caſu in Rota, legati, & attentatorum coram Acorambono, 16. Aprilis, 1554. Domini declarauerunt, in qua cum eſſet præſentata Commiſſio, quod Iudex refectis expenſis purgatis attentatis, ac præfixo termino, quo elapſo, & nihil, quod releuet docto, ad vlteriorem executionem procederet, ſi Iudex præfixo termino, ſed non purgatis attentatis ad executionem deuenerit, fuit reſolutum, quod talis executio non eſſet
41 bona †, niſi in petente reuocationẽ attentatorum
42 præſumeretur calumnia, prout præſumitur, † quã
43 do diu diſtulit dare de attentatis, immò † ea ipſa die, qua fuit lata ſententia in negocio principali, fecit præſentari Commiſſionem ſuper attentatis, ſi enim Iudex non aliàs purgatis attentatis ſententiam in cauſa principali proferat, talis ſentẽtia non fuit nulla, ſed valida à Dominis reputata, in vna Cæſarauguſtana archipresbiteratus coram D. meo Oradino, 27. Nouembris, 1556. cum quando
44 † quis differt opponere aliquam exceptionem ad calculum ferendæ ſententiæ, præſumatur eſſe, dolo, & calumniam id factum. Anchar. conſ. 234. col. 1. Paul. de Caſtr. conſ. 282. col. 1. poſt med. num. 3. lib. 1. Aym. in conſ. 75. Accuſatur, num. 9. lib. 1. Sarnen. de annali, q. 5. num. 4. verſ. & ad dictum, * cum alijs adductis nouiſſimè per Franc. Becc. in conſil. 103. Ex facti ſpecie, ſub num. 27. lib. primo. fac.
45 † quod ſi in lite aliqua quæ fuit tranſacta, non fuit allegata, nec producta aliqua ſcriptura, ſi poſtmodum allegetur, præſumitur falſa, vt poſt alios Ri-
46 minal. conſ. 197. nu. 9. lib. 2.] & † vbi eſt ſuſpicio calumniæ, poteſt Iudex nõ admittere exceptiones, c. 1. de offi. Iud. l. ſatis aperte, C. de falſ. Ripa in l. 4. §. condemnatum, nu. 14. ff. de re Iudic.

Septimò Amplia, vt attentata ſint purganda
47 † etiam ſi illa paſſus præſentaſſet ſecũdo loco commiſſionem ſuper negocio principali, & ſuper eo duas ſententias obtinuiſſet, quia poteſt nihilominus redire, & reaſſumere cauſam attentatorum, vt fuit dictum in vna Taruiſin. penſionis, coram D. meo Oradino, 14. Maij, 1557. vt latius etiam diximus ſupra in ſecunda parte, capit. 4. de attent. lite pend. in 15. limi. princip. num. 22. non obſtante deciſ. 8. aliàs, 382. Fuit dubitatum, de cauſ. poſſ. & proprie t. in nou. quæ allegabatur in contrarium, quam Domini dixerunt non eſſe in obſeruãtia, vt ibidem
48 admonuimus, nu. 22. † Dummodò non etiam vſq; ad finem tertiæ inſtantiæ coniunctim proceſſerit, vt declarauimus infra, in 30. limit. vltimi Priuilegij, num. 223.

Limitatur ſimiliter, ſeu potius declaratur Regula ſupra vniuerſaliter propoſita, quod attẽtata ſint valde priuilegiata nonnullis modis, &c.

49 Primò, † quod huiuſmodi priuilegium non duret deſerta appellatione, & propterea licèt appellans etiam deſerta appellatione poſſit agere ad reuocationem eorum, quæ pendente appellatione fuerunt attentata, ex quo illa per deſertionem non conualeſcunt, tamen non poteſt, vti via priuilegiata attentatorum, ſed via nullitatis ordinariæ, & iniuſtitiæ, vt poſt Franc. & alios declarauimus ſuprà in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appell. pendente, in prima Ampliat. princip. num. 23. in prima declarat. Reg. ibi poſitæ.

50 Secundò ſimiliter, † vt nec duret tale priuilegiũ poſtquam quis appellationi renunciauerit, vt poſt Franc. Lap. Ægid. & alios pariter, declarauimus ibidem, in 1. declaratione, 2. Ampliation. prin. nu. 13.

51 Tertiò, † vt priuilegium, de quo agimus non duret, niſi in prima inſtantia: Quamuis enim ſecundũ opi. (præſertim antiquorum) à ſententia lata in cauſa attentatorum videatur poſſe appellari, vt retulimus ſuprà in hac tertia parte, c. 28. de ſent. in cauſa attentatorum ferend. q. 2. in prima opi. num. 44. & conſequenter videatur etiam dicendum, quod appellatio hoc caſu interpoſita debeat omnia, (& ſic etiam hoc priuilegium) in eodem ſtatu conſeruare, iuxta ea, quæ latius de hac conſeruatione diximus ſupra, in ſecunda parte c. 12. de attent. appell. pend. poſt princ. in præfatione verſ. quoad primam rationem, ſub nu. 91. Quia tamen in dicto c. 28. in ſecunda opi. nu. 49. & ſeq. per multa ibidem adducta concluſimus, quod ab huiuſmodi ſententia non eſt danda appellatio, poteſt conſequenter, & hoc loco audacter concludi, quod priuilegium attentatorum duret duntaxat in prima inſtantia: Pro qua opin. etiam retentis illorum opin. quod poſſet appellari, plurimũ facit in ſimili id, quod aliàs diximus,
52 † quod ſuccumbens in cauſa attentatorum perdit priuilegium illud, quod antea ſibi competebat, vt ſibi interim non currerent fatalia in cauſa principali, de quo per Rot. deciſio. 15. aliàs, 102. Fatalia de appell. in nou. de quo latius dicemus infrà, nu. 102. in 10. Priuilegio attẽtatorum: Vnde eodem modo ſuccumbens, & reportans ſententiam contra in prima inſtantia, debet perdere priuilegiũ, vt ante omnia cognoſcatur de attentatis. Et hanc opin. ſenſerunt aliàs Domini in vna Cæſarauguſtana de Carcera, in qua Actor, qui egerat ad reuocationẽ attentatorũ, & ſuccubuerat, volebat ex priuilegio attentatorum impedire, ne in ſecunda inſtantia procederetur in petitorio, Domini autem inclinauerunt, quod ſuper petitorio hoc caſu procedi valeret.

Quartò, præmiſſa intellige, vt priuilegiũ, quod à Iure cõceditur attẽtatis, certis terminis cõtineatur
53 † & propterea egredi nõ debet, neq; perſonas, neque cauſas, in quibus, & inter quas verè vertitur articulus attẽtatorũ. Et ideo ſi actus, qui prætenditur attentatus poteſt deduci, quod ſit factus in cauſa diuerſa, ac ſeparata ab articulo attentatorũ, aut quod perſona illa nõ põt comprehendi in illa cauſa, aut articulo cauſante attẽtata, vtique priuilegiũ attentatorũ non extenderetur, neque ad illam cauſam, neq; ad illã perſonã, vt elegãter deducit & ponẽdo exempla Ruin. in conſ. 75. Quãtũ, nu. 9. & ſeq. lib. 5. & faciunt, quæ latius de hac cauſarum diuerſitate diximus ſuprà, in 2. parte, c. 12. de attent. appell. pend. in 2. limit. princip. in princ. & per tot.

Quinta huic proxima põt & accõmodari decla-
54 ratio, † qđ huiuſmodi priuilegiũ nõ extẽdatur ad Tertiũ, nec ſibi præiudicet. Pone .n. qđ lite pẽdẽte ſuper aliquo Beneficio, ego aliquid attẽtauerim, & tu cõtra me Iudiciũ reuocationis attentatorũ inſtitutas: & interim Tertius ſuper eodẽ Beneficio velit cõtra te agere petitorio, licèt tu cõtra me poſſis vti priuilegio attẽtatorum, & me excludere, vt non audiar in petitorio, donec nõ fuerint purgata attẽtata, tale tamen priuilegium non videtur extenden-
55 dum ad Tertium, Sicut, † in ſimili dicimus in ſpolio, de quo eſt notab. deciſ. Cappell. Tholoſ. 493. & ibi Aufr. qui alios alleg. & not. Mil. in verbo, poſſeſſorio recuperandæ agens, fol. 281. cum & aliàs regulare ſit, quod remedium attentatorum non procedit reſpectu Tertij, vt latius demonſtrauimus ſuprà in prima parte, cap. 3. de attent. à Tertio, nu. 4. de quo tamen fuſius infrà, nu. 254.

Sextò intellige, quod licet attentata ſint valde priuilegiata, non tamẽ ſunt adeo priuilegiata, quin
56 † eis renunciari poſſit: poteſt enim attentatis, & illo-

Digitized by Google

57 illorum priuilegio, † & expreſsè, & tacitè renun-
ciari, ſecundum ea, quæ latiùs diximus ſuprà in ſe-
cunda parte, cap. 4. de attent. lit. pend. in 15. limit.
princip. per tot. Quibus quoad illud de expreſſa re-
nunciatione, adde quod in tantum poteſt validè re
58 nunciari, † quod ſi poſt huiuſmodi renunciationẽ
proferatur ſententia in negocio principali, illa va-
let, & tenet, etiam ſi præſupponatur in facto, quod
inter eaſdem perſonas pendeat alia cauſa attentato
rum adhuc indeciſa: Exemplum, ſi ad inſtantiam
Actoris ſit commiſſa cauſa attentatorum, & ſimili-
ter ad inſtantiam Rei, ſi reus videns ſe non fouere
ius ſuper attentatis contra actorem, illis cedat, quã-
uis remaneat cauſa attentatorum commiſſa per A-
ctorem, poſt tamen Iudex validè proferre ſenten-
tiam ſuper negocio principali ad fauorem Actoris,
vt fuit dictum in vna Eluen. contrauẽtionis coram
Chiſſanen. ſub die 7. Nouembris, 1552. vt eſt deciſ.
in Recollect. Gundoboni, 84. Dabatur de nullitate,
ſub Rubr. de ordi. cognit. Et ſimiliter quoad il-
59 lud de tacita renunciatione, adde † quod ſi is, qui
poterat vti priuilegio, vt ante omnia de attentatis
cognoſceretur, poſtquam paſſus eſt, quod in prima,
& in ſecunda inſtantia procedatur ſimul & ſuper
negocio principali, & ſuper attentatis, velit de-
mum in tertia inſtantia vti priuilegio, & impedire
ne vlterius procedatur in petitorio, vtique non
eſt audiendus, ſed debet procedi coniunctim, ſi-
cut in alijs inſtantijs, ex eo quia cenſetur illi priui-
legio tacitè renunciaſſe, & ſibi præiudicaſſe, vt fuit
dictum in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo
Oradino, ſub die 20. Octobris, 1561. Quæ tacita
60 renunciatio eo etiam caſu induceretur, † quando
is, qui prætendit aliquid contra ſe fuiſſe attenta-
tum, pateretur labi terminum ad docendum de
attentatis vigore ſpecialis commiſſionis præfixum,
abſque eo, quod intra dictum terminum aliquid re
leuans docuiſſet, iuxta ea, quæ latius, de hac termi-
ni præfixione diximus ſupra in hac tertia parte, c.
24. de Reo, & except. ſibi cont. attent. competen. q.
16. per tot.

61. Septimò, intellige, † quod licèt magnum ſit at-
tentatorum priuilegium, præſertim, vt ante omnia
reuocentur, quandoque tamen non videtur haben-
62 dum in conſideratione, prout multoties † ſolent
facere Domini, qui abſque reuocatione attentato-
rum volunt, quod cognoſcatur de bono iure (eo-
dem tempore ipſius Iudicis maieſtati, partis læſæ
indemnitati, & attentantis temeritati quantum fie
ri poteſt prouidentes, & hoc varijs, ac diuerſis mo-
63 dis: † Quandoque enim ex cauſa ſolet Rota, præ-
ſertim quando animaduertit ſubeſſe aliquod impe-
dimentum circa reſtitutionem poſſeſſionis, non re-
uocare attentata, ſed poſſeſſionem attentatam ſe-
queſtrare. Rota, deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum,
de reſtitut. ſpoliat. in nou. Caſſad. deciſ. 3. Petens,
nu. 3. de reſtitut. ſpoliat. & diximus ſuprà in dicto
cap. 24. de Reo, & except. ſibi contra attent. com-
pet. q. 1. num. 59. in ſecunda limit. regulæ ibi poſitæ,
& in cap. 27. de Iudice, & per quem ſit faci. reuo.
num. 11. verſ. exemplum in eo, vt fuit etiam nouiſ-
ſimè dictum in vna Nullius, Caſtrorũ, coram Ora-
dino, ſub die 7. Aprilis, 1570. Prout etiam quando
eſſemus in attentatis per Auditorem Cameræ, ſub
prætextu, quod ratione Obligationis in forma Ca-
meræ adiectæ compromiſſo, licuerit ſibi etiam pen-
dente reductione laudi in Rota, & inhibitione il-
lius vigore emanata, immittere aduerſarium in poſ
ſeſſionem, quamuis enim Domini in vna Romana,
attentatorum, coram eodem Oradino, 13. Februa-
rij, 1568. inclinauerint pro attentatis, tamen dixe-
64 runt poſſeſſionem ſequeſtrandam fore. † Quando-
que verò abſque appoſitione ſequeſtri ordinant,
quod per Partem, quæ paſſa eſt attentata, renuncie
tur attentatis, & procedatur in negocio principali;
& hoc quando attentata eſſent turbida, prout fuit
factum in vna Cæſarauguſtana iuris eligedi, coram
65 Sarmiento, 25. Octobris, 1566. † Quandoque verò
etiam abſque appoſitione ſequeſtri, & renunciatio-
ne facta, ex cauſa ſolent Domini non reuocare attẽ-
tata, ſed deguſtare de bono Iure in negocio princi-
pali, puta quando attentata ſunt multum antiqua,
ita, vt redarguatur magna negligentia agentium
nunc ad illorum reuocationem, vt placuit Dominis
in vna Petiſin. hæreditatis, & bonorum nouiſſimè
coram Cotta, 15. Iunij, 1571. in qua cum ageretur
de attentatis commiſſis de anno 1503. fuit dictum,
quod ante illorum reuocationem deguſtaretur bo-
66 num ius attentantis in negocio principali, † Vel
etiam quando cauſa eſſet implicita, quia etiam tunc
cognoſcitur de bono iure, vt fuit dictum in vna Flo
rentina Sanctæ Mariæ, coram Seraphino, 29. Apri-
lis 1569. vt admonuimus d. q. 1. & in alia Burgen.
Iuriſdictionis coram Paleotto, 12. Februarij. 1560.
67 † Idem etiam dicitur, quando attentata ſunt du-
bia, & reuocatio eſſet difficilis, quia tunc deuenitur
ad negocium principale, vt dixerunt Domini in
alia Hiſpalen. profeſſionis coram D. de Rubeis, 14.
68 Octobris, 1560. * Et generaliter † quando attenta
ta eſſent turbida, quod de eis non ſit agendum nec
ſint reficiendæ expenſæ, ſed videatur de bono Iure,
fuit reſolutum nouiſſimè in vna Ciuitatis Caſtelli
attẽtatorum, coram D. de Graſſis, ſub die 30. Maij,
1575. & eſt deciſ. Select. 30. incipien. Hæc attenta-
ta, in fine.]

69 Octauò, pariter declara, † quod licèt attentata
dicuntur eſſe (vt præfertur) maximè priuilegiata,
per hoc tamen in illorum reuocatione, ad inſtantiã
partis facienda, non poteſt omitti, neque citatio Par
70 tis, † neque cauſæ cognitio, ſecundum ea quæ la-
tius diximus ſup. in hac 3. par. c. 25. de proceſſ. in
cauſa attent. nu. 41. & 42. verſ. quamuis autem.

Nono, ſimiliter intellige, quod licèt attentato-
rum priuilegium in eo potiſſimum conſiſtat, quod
illorum cognitio omnem aliam cognitionem ſu-
71 ſpendat, vt ſæpius dictum eſt, † non tamen ſuſpen-
deret præſtationem alimentorum, & ideò ſi contra
72 inhibitionem etiam Rotalem fuiſſet facta † execu-
tio pro alimentis, & fuiſſet commiſſa cauſa atten-
tatorum, quia talis executio dicebatur attentata, &
dubitaretur aliàs in vna Legionen. decimarum, co-
ram Grato, 4. Maij, 1565. an iſta cognitio attenta-
torum taliter ſuſpenderet, quod ea pendente non
eſſent vltrà præſtanda alimenta, Domini tenuerunt
pro affirmatiua, & interim dictam portionem taxa
tam ſoluendam eſſe; & fac. quæ diximus ſupra, in
2. parte cap. 12. de attent. appell. pend. in 24. limit.
princip.

Cum autem ex præcedentibus vniuerſaliter ea omnia declarauerimus, quæ in genere hanc Concluſionem reſpiciunt, quod ſcilicèt attentata ſunt valdè priuilegiata: reliquum eſt, vt quo clarius hæc materia percipi poſſit, etiam ſingula attentatorum priuilegia enumerando, ac opportunè declarando, ea ſigillatim ante oculos proponamus. Et quamuis in primis, & ante omnia illud Priuilegium præponendum videretur, in quo concluditur, quod attentata in primis, & ante omnia ſunt reuocanda, ad text. in cap. non ſolum, de appellat. in 6. quia tamen materia dicti priuilegi, ſatis per ſe ampla eſt, conſulto in vltimum locum, pro vltimo priuilegio reijcimus infra, nu. 168. vt etiam ibi annotauimus.

Digitized by Google

73 Primum, itaque Priuilegiũ illud eſt, † quod proceſſum reſpicere videtur, vt ſcilicet in cauſa attentatorum, procedatur, ſine ordine Iudiciario, ſine libello, ſine litis conteſtatione, ſine terminorum obſeruatione, & aliàs ſummariè, & de plano, vt latius diximus ſupra, c. 25. de proceſſu in cauſa attentatorum nu. 7. & multis ſeqq. quæ hic breuitatis cauſa non repetuntur, dic, vt ibi.

Secundum Priuilegium eſt, quia agens ad reuo-
74 cationem attentatorum, † non tenetur titulũ colorare, quod priuilegium plerique omnes abſque contradictione admittere videntur, licet Ægid. deciſ. 286. In materia, & deciſ. 296. Id autem, ſecùs ſenſiſſe videatur, & malè, vt ex proximè allegãdis apparebit. Quod enim remedium attentatorum ſit in hoc priuilegiatũ, vt non requiratur in eo coloratio tituli, eſt deciſ. Rot. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſtitut. ſpoliat. in nou. & poſt eam Mil. in verbo, attentata lite pendente, fol. 30. & in verb. poſſeſſorio recuperandæ agens habet, fol. 281. & Ægid. ſibi parum conſtans, deciſ. 49. Agens, vbi dicit ita tenere Palatium, & deciſ. 101. Si conſtat, & elegãtius per Caſſad. deciſ. 35. Petens, in princ. de reſtit. ſpoliat. vbi ita obſeruari teſtatur; Quibus cõcordat deciſ. Tholoſ. 15. & ibi Stephan. Aufrer. in addit. qui & de communi opin. circa hoc teſtari
75 videtur. Et † ita in contingentia facti ſæpenumero practicatum fuiſſe refert. Idem poſt nonnullos ex præallegatis, concludit etiam Franc. in c. bonæ, num. 14. de appellat. vbi inquit, quod in attentatorum reuocatione nõ coloratur poſſeſſio ex aliquo titulo, ſed ſufficit probare ſimpliciter poſſediſſe beneficium. Eandem ſententiam tenuit per dictam deciſ. Caſſad. Rot. in vna Valentina parrochialis, vt eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 23. Attentata, ſub Rubr. de attent. cui cõcordat alia eiuſdem 30. Attentata voluerũt Domini, eodem titulo. Eandem ex recentioribus ſequuti ſunt poſt nonnullos ex præallegatis Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4. num. 19. & Menoch. in tracta. de recuper. poſſeſſ. Remed. 15. q. 36. nu. 462. & nouiſſimè etiam Mandoſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſſionis attent. in verbo Cauſam, & Cauſas, colum. 7. ſub verſ. circa ſextum priuilegium, vbi vltrà aliquos ex his, qui ſuprà citati ſunt, in id allegat etiam Rebuff. ſuper concordat. de anna. in 7. Regula, ita
76 vt temerarium minimè videri poſſit, ſi hæc † frequẽtiori Doctorum calculo approbari affirmetur, * & fuit etiam dictum in vna Piſcen. Cappellaniæ, 21. Februarij 1578. coram Aldobrandino, vt eſt deciſ. diuerſ. 204. Domini concluſerunt, num. 4. lib. 1. in nouiſſ.] Nec de deciſ. Aegid. in contrarium allegatis eſt multum curandum, quia, vt in eis patet, proceſſerunt ſolum ex mente Domini Viuarienſis, qui ſemper de hoc dubitauit, vt refert idem Ægid.
77 dicta deciſ. 49. in fi. † & malè locutus eſt, vt animaduertit Mandoſ. vbi ſupra proximè. Quam con-
78 cluſionẽ Amplia vno modo, vt procedat, † etiam
79 in Beneficialibus: quamuis † enim in Beneficialibus plus attendatur titulus, quam poſſeſſio, ſecundum Boer. deciſ. 24. num. 8. quando tamen ſumus in attentatis, etiam in Beneficialibus, tituli colorario non attenditur, vt colligitur ex his, quæ ponunt ferè omnes ſupra allegati, dum loquuntur in Beneficialibus, & nuncupatim Rota Caſſador. & Franc. vbi ſuprà. Quæ ampliatio ſanè vno modo limitanda, ſeu declarãda videtur, & ita forſan con-
80 cordare poteris opin. Aegid. † Videlicet, vt non procedat, quando in Beneficialibus conſtaret de non iure petentis reuocationem attentatorũ, tunc enim compellitur ad docendum de ſuo intereſſe, etiã coloratè, vt inquit idem Aegid. deciſ. 553. Concluſio, quod licet petẽs, vbi ſubdit, quod in hoc omnes nemine diſcrepante concordarunt, & ſecundum hanc declarationem, ſi quis illas ſuſtinere voluerit, poſſent procedere tã dicta deciſ. Aegid. 386. In materia, quam alia eiuſdem, 294. Id autem, in qua volebat, quod in materia Beneficiali, quoad colorationem tituli, remedium attentatorum non eſſet magis priuilegiatum, quam Interdictum, Vnde vi. Eandem Limita, ſeu mauis declara, quod licèt, quis hoc caſu non teneatur titulum colorare, per ſupradicta, ſi tamẽ de facto producat aliquem titulum infectum, & non bonum, tunc ſibi præiu-
81 dicat, quia etiam petens reuocari attentata, † ſi colorat petitorium ex infecto titulo, non eſt audien-
82 dus † cum petens ſit infectum, quã nullum titulum oſtendere, ſecũdum Aegid. deciſ. 398. Si petens. * & fac. quæ poſt Bellamer. conſil. 10. col. 10. in princip. ponit Aymon conſ. 313. ſub num. 5. col. finali, vnde
83 verſ. alibi ſcribit Bellamer. dũ vult, quod licèt † ex tempore, cuius initij memoria in contrarium non exiſtit, titulus præſumatur, illud tamẽ ceſſat, quando expreſsè producitur titulus nullus & inualidus de quo & remiſſiuè etiam per Gabriel. & Preſcrip. Concluſ. 1. num. 53.]

Tertium priuilegium eſt, quod contra petẽtem huiuſmodi reuocationem, non poteſt opponi ex-
84 ceptio excõmunicationis. † Quamuis enim aliàs opponi poſſit etiam contra ſpoliatum, vt eſt deciſ.
85 Tholoſ. 172. An Excõmunicatus, † & cõtra agentem pro executione rei iudicatæ, ad text. in c. pia,
86 §. ſed ſi poſt rem iudicatã, de exceptio. in ſexto, † ſpeciale tamen eſt, vt agenti ad reuocationem attentatorum excommunicationis exceptio non obſtet, vt eſt deciſ. Rot. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, in addit. verſ. tertia differentia, ſub num. 3. de reſtitut. ſpoliat. in nou. & diximus latiùs ſuprà in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appel. pend. in 13. ampliat. princip. nu. 1. & iterum in hac tertia, c. 24. de Reo, & excepta contra attent. comp. q. 3. nu. 9. quæ breuitatis cauſa non repetuntur.

Quartum Priuilegium colligitur ex his, quæ ſuprà poſuimus in proximè citato c. 24. q. 6. verſ. ſe-
87 cunda poteſt eſſe opin. nu. 7. videlicèt, † quod exceptio ſpontaneæ renunciationis, quæ ſolet aliàs agẽtem repellere Caſſad. deciſ. 4. Fuit dubitatum, num. 9. de reſtit. ſpoliat. agenti tamen ad reuocationem attentatorum regulariter opponi non poſſit, per ea, quæ ibidem latè dicta ſunt, dum hanc ſententiam pro veriori firmando etiam ad contraria fuit reſponſum.

88 Quintum huic ſimile Priuilegium eſt, † quod in cauſa attentatorum exceptio alterius ſpoliationis non admittitur: quoniam enim illa aliàs in multis caſibus obſtet, de quibus per Doctor. in c. frequẽs, de reſtit. ſpoliat. in ſexto, in hoc tamen remedium attentatorum priuilegiatum eſſe cognoſcitur, vt poſt Abbat. in c. bonæ, col. penul. & ibi etiam Frãc. ſub num. 14. de appell. & Rot. deciſ. 17. alias, 185. Licèt Pars Rea, in fi. de appell. in nou. & alios pleroſque eandem Concluſionem ſequentes firmauimus ſuprà d. c. 24. q. 7. nu. 2. dic, vt ibi. fol. 31

Sextò ſimiliter in hoc attentatorum cauſa pri-
89 uilegiata eſſe cognoſcitur, † quia exceptio reſeruationis non impedit, neque retardat illorum reuocationem, nam licèt aliàs contra ſpoliatum opponi poſſit huiuſmodi exceptio, propter vim decreti irritantis in ea appoſiti, Rota deciſio. 3. aliàs, 16. Si contra agentẽ, de reſtit. ſpoliat. in nou. quando tamen ſumus in reuocatione facienda ex priuilegio attentatorum, talis exceptio non obſtat, quia

minus

Digitized by Google

minus Iudex ex officio ſuo ad inſtantiam Partis at
tentata reuocet, Rota, deciſ.11. aliàs 56. Nota quod
vbi aliquis, de reſtit. ſpoliat. in antiq. vt de his om-
nibus latius dictum eſt ſuprà in præallegato c.24.
q.9.nu.9.& ſeqq.
90 Septimum Priuilegium eſſe poteſt, † vt agenti
ad reuocationem attentatorum, regulariter non
poſſit obijci exceptio dominij, & proprietatis, ſe-
cundum eam, quam ſuprà pro veriori firmauimus
opinionem, in dicto cap.24.q.10.nu.6.& nu.10. ad
quæ (ne bis eadem inculcare videamur) ſufficiat le
ctorem remittere; Inde etiam
91 Octauum priuilegiũ colligi poteſt, † quod nec
exceptio periurij contra petentem huiuſmodi re-
uocationem oppoſita, impediat illorum reſtitutio-
nem, licèt ille aliàs ſoleat agentem à limine Iudicij
repellere, vt per Doctor. in l.ſi quia maior, C. de
tranſaction. & in c.dilecto, de except. vt diximus
in eodem cap.14.q.26.nu.6.
Nonum, huic affine priuilegium conſiderari po
teſt, quod in cauſa attentatorum compenſatio non
92 habet vim ſolutionis, † nec ad retardandam exe-
cutionem ſententiæ in cauſa attentatorum latæ po
teſt admitti exceptio compenſationis, quamuis e-
nim aliàs huiuſmodi exceptio in multis caſibus ad
mittatur, & compenſans in multis caſibus dicatur
ſoluere, vt eleganter per Tiraq. in tract. de vtroque
retract. §.3. gloſ.3.num.2.& ſeq. ſpeciale tamen eſ-
ſe dicitur in cauſa attentatorum, vt firmauimus ſu-
pra, in dicto cap.24.q.28.nu.1.& ſeq.
93 Decimum, & maximè vtile priuilegiũ eſt † quia
pendente articulo, & cauſa attentatorum, interim
non currunt fatalia in cauſa principali, & conſe-
quenter, quod proceſſus ſuper attentatis ſuſpendit
curſum fatalium in negocio principali. Quod pri-
uilegium quia non eſt perpetuum, ſed nonnullas re
cipit limitationes, ac declarationes, omiſſis diſputa
tionibus, veritati, ac breuitati inhærendo, per viam
Regulæ explicabimus: Sit itaque
Regula, quod pendẽte cauſa, & proceſſu atten-
tatorum, in cauſa & negocio principali non cur-
runt fatalia, Rota deciſ.15. aliàs 102. Fatalia, de ap
pel. in nou. & deciſ.10. aliàs 89. Nota quod, in fine
de appell. in antiq. & deciſ.79. aliàs, 448. Nota qd
fatalia, de appell. in antiq. quas ſequitur etiá Guid.
Papæ, in tract. de appell. q.101. ver. ſed an fatalia;
Quibus concordat etiam deciſ. Lanfranc.476. Ad
pellans, in fi.& Franc. qui hanc Concluſionem ele-
ganter proſequitur, in c.dilecti, el 3. ſub num.8. de
appell.& cæteris fuſius Ruin. in conſ.75. Quantũ,
nu.4.lib.5.& poſt Rotã dicta deciſ.15. Io. de Ami-
cis, in conſ.6.nu.44. quos refert, & ſequitur nouiſſi
mè etiam Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §.2.
cap.11.nu.18.& Mandoſ. ſuper Reg. de impet. per
obit. famil. Card. q.13.num.4. vbi præter præallega
tos, in id citat etiam Alex. in conſ.68. in cauſa, nu.
3.lib.7.& plenius per eundem in tract. Cõmiſſion.
in 14. formula Commiſſionis attentat. in verbo,
in primis, & ante omnia, q.5.& Augu. Bero. conſ.
51. In hac cauſa, nu.8.lib.3. & ponit eam Veſtr. in
praxi Roman. Cur. lib.7. cap. vltimo, ſub nume.19.
& apud eum Grauat. num.44. * & eſt hodie deciſ.
Ceſar. & Graſſ.108. incipiente, Domini dixerunt
conſtare de attentatis, nu.6. in impreſſis.] Pro qua
94 facit in ſimili id, quod aliàs dicitur, † quod nec et
pendente termino Remiſſoriæ, currunt fatalia, vt
eſt deciſ. Caſſad.9. incip. An eſſet, de appella. Sicut
95 nec etiam currit † inſtantia in principali, penden-
te cognitione ſeu appellatione ſuper emergenti:
vt poſt Doctor. tradit poſt alios Bero. conſ.36. In
96 cauſa, nu.2. lib.3. * prout nec etiam † pẽdente cau-
ſa nullitatis currit tempus appellandi, nec etiam
97 † pendente nullitate teſtamenti, currit tẽpus que-
relæ, vt latè per Tiraquell. de retract. lignag. §.1.
98 gloſ.10.nu.40. Sic etiam † pendente cauſa attenta-
torum, non currit tempus reſtitutionis in integrũ,
Aymo, conſ.660. ſub num.3. lib.4. quod maximè
99 procederet, ſi † Iudex appellationis & coram quo
cauſa attentatorum penderet, inhibuiſſet Iudici
cauſæ principalis, vt non procedat, quia tunc ipſo
iure non curreret inſtantia, cum talis inhibitio ha-
beat ex toto ſuſpendere officiũ Iudicis, vt poſt Ca-
noniſtas in c. ſuper eo, de appellat. in ſexto, & de-
clarat Thom. Doc. Alleg.6. quæ eſt poſt Conſ. eius
154.num.2.]
100 Amplia prædictam Regulam vno modo, † vi-
delicèt, vt in computatione temporis fatalium, nõ
ſolum ſubducatur de medio tempus, quo fuit fa-
ctus proceſſus ſuper ipſo articulo attentatorum,
verum etiam tempus, quo fuit facta executio ſen-
101 tentiæ ſuper attentatis latæ integraliter, † etiam
ratione fructuum, & expenſarum, vt tradit Mil. in
verbo, appellationis tempus, fol.11. & in verb. ter-
minus proſequendæ appellationis, & verſ. ſeq. fol.
373.& melius Ruin. dicto conſ.75. Quantum, nu.
4.lib.5.
Limita eandem Regulam.
102 Primò, & vtiliter, vt non procedat, † quando
is, qui dicit aduerſarium appellatione pendente
attentaſſe, in cauſa attentatorum ſuccubuiſſet,
tunc enim fatalia ſibi cucurriſſe dicendum eſt, &
conſequenter non obſtante priuilegio attentato-
rum, eius appellatio poſt lapſum anni, vel biennij
ſecundum diuerſitatem caſuum, diceretur deſer-
ta, vt declarat Rota dicta deciſ.15. aliàs 102. Fata
lia, de appell. in nou. & tradit Mil. in ſupra proxi-
mè citatis locis. Quibus adde Vant. in tractat. de
nullit. in ti. quoties, & intra quæ temp. num.14. &
omnium elegantiſſimè, ac copioſè per Tho. Gram-
mat. in conſil.54. In cauſa ſindicatus, numero 18.&
pluribus ſeqq. vbi plura ponit de iſta ſuccumben-
103 tia, † & quod ſuccumbentibus tẽpus currat: &
nouiſſimè poſt Rot. & Io. de Amicis, conſ.6. Hanc
limit. tenet Io. Bap. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §.2.
cap.11.num.18.& ſeqq. quam limitationem ij quo
104 que ſenſiſſe videntur, qui tenent, † quod etiam
pendente attentatorum cauſa, fatalia currant,
quando illa ob calumniam fuiſſent propoſita, vt
poſt Alex. in conſil.43. lib.3. Abbat. & Felin. in d.
c. ex ratione, de appell. tradit Grauat. apud Veſtr.
in praxi Rom. Cur. lib.7. cap. vltimo, nu.44. Quam
limitationem ego neceſſariò vno modo limitan-
dam cenſeo, qui colligitur ex doctr. Imolæ in c. di-
lecti, el 4. quem etiam refert & ſequitur Franc. ibi,
num.7. extrà, de appella. vt non procedat, quando
105 † eſſet datus libellus ſuper vno ex pluribus at-
tentatis, & in illo articulo ſuccubuiſſet, nam cum
ſuccumbentia in vno ex pluribus attentatis non
præiudicet in alijs, vt concludunt prædicti Doct.
ſequitur, quod per ſuccumbentiam in vno ex at-
tentatis, non tollatur priuilegium quoad cætera at
tentata, quorum vigore poterit paſſus attentata ad
huc inſtare, quod ſibi non debeant cucurriſſe fa-
106 talia. Secundò, intellige, † niſi ſuccumbens ali-
qua probabili ratione dictum iudicium attentato-
rum ſuſtinuerit, vt eleganter conſiderauit Felin. in
c. ex ratione, nu.5. verſ. limitant, & ibi etiam Dec.
ſub num.10. verſ. quod tamen verum intelligimus,
de appell. quẽ refert, & ſequi videtur etiam Aemi-
lian. in conſil.62. Excellens Domine, in princip.
Quam limitationem viſi ſunt de iure admittere e-
tiam Domini in vna Illerden. Sacriſtiæ, corã Sar-
miento,

mento, 19. Martij, 1583. in qua tenuerunt contra
Sacaſam, qui ſuccubuerat in cauſa attentatorum,
quia nullam probabilem cauſam in eis probaue-
rat, quod etiam affirmauit * poſt Doct. in d.l. con-
tra maiores, & Ruin. conſ. 138. nu. 11. lib. 5. & Go-
meſ. de annali poſſeſ. q. 14. in fine, Aymo. conſ. 600.
ſub num. 3. lib. 4.] nouiſſimè Mandoſ. vbi ſuprà, di
cta q. 3. in fi. vbi in id citat etiã Iaſ. in l. contra ma-
iores, C. de inoff. teſt. & Raphael Cuman. in conſil.
36. incip. Præſupponitur quod A. qui tamen lo-
quuntur de nullitate, non autem de attentatis, de
107 quibus ad præſens agimus. * & in † caſu nullita-
tis, vt pendente cauſa nullitatis, non currant fata-
lia cauſæ reſtitutionis in integrum, etiam ſi petens
reſtitutionem in cauſa nullitatis ſuccubuiſſet, eſt
deciſ Achill. 288. aliàs prima, de reſt. in integr. vbi
tamen in fine dicitur, quod dicta opin. magis obti
nuit eo caſu de æquitate, quam quod eſſet vera, &
in dicto caſu nullitatis, quod currat tempus ad ap-
pellandum, quando in cauſa ſuccubuiſſet.]

Secunda limitatio colligitur ex his, quæ ponit
Ruin. in dicto conſ. 75. num. 9. vt non procedat,
108 † quando eſſemus in diuerſis cauſis, prout erat
in caſu ſuo; Pro qua limi. facit optimè, quod ha-
betur in Recollect. Cottæ, deciſ. 64. vbi ampliat id
109 procedere, † etiam ſi diuerſæ cauſæ eſſent ſimul
cumulatæ, & quod fuit reſolutũ in vna Peruſina,
& Vrbeuetana Caſtrorum coram Fantutio, 14.
Aprilis, 1555. in qua fuit dictum formaliter, quod
pendentia cauſæ attentatorum ſuper Caſtro Po-
dij, non impediat curſum fatalium cauſæ ſuper
Caſtro Parrani, per tex. in l. etiam, §. 1. & ibi Albe-
ric. ff. de minor. & in l. quædam mulier, famil. her-
110 ciſ. & quia † cũ ſint diuerſa facta, cenſeotur plu-
res libelli, & plures ſententiæ, vt dicunt Doctor. in
l. ſcire debemus, ff. de verb. oblig. & hoc attenditur
non obſtante eodem conſtructu verborum, vt tra-
dit poſt Bald. Felin. in c. cum inter, nu. 7. de re iudi.
& quia cum agatur de fatalibus currentibus in ap-
pellatione à ſententia Nouati, qui diuiſit cauſam
Parrani à cauſa Caſtri Podij, iam cauſæ iudican-
tur ſeparatæ, cum tractetur de ſtatu ſuperuenienti
poſt ſeparationem; & ex hoc reſpondetur vno
modo ad doctrinam Bar. in l. edita, num. 17. C. de
edend. Alij reſpondebant, quod Bar. vult eſſe vnũ
iudicium, quia non prohibetur cumulatio; Et ex
hoc etiam reſpondetur, quatenus dicebatur, quod
vna erat inſtantia, & quod vna erat Commiſſio vl
tima, vel quod cenſentur plures Commiſſiones.
Hæc illi; Ad quam limitatio fac. ea omnia quæ de
hac cauſarum diuerſitate latè poſuimus ſuprà in 2.
parte, c. 4. de atten. lite pend. in 2. limi. prin. & c. 12.
de attent. appella. pend. ſimiliter in 2. lim. prin. per
111 tot. Tertiò, † quando eſſemus in diuerſis perſo-
112 nis, † etiam ſi eſſent conſortes eiuſdem litis, nam
ſi appellatione pendente alterum ipſorum prætẽ-
datur attentaſſe, & contra eum agatur ad reuoca-
tionem attentatorum, quoad ipſum tantũ ſuſpen-
dũtur fatalia, & illorum curſus, ſecùs quoad alios,
& ideo ſi alij non proſequantur appellationem ef-
ficitur deſerta, vt per Ruin. in dicto conſ. 75. per to
tum, præſertim num. 12. Quæ limitatio ex inten-
tione eiuſdem ibi, num. 8. & num. 14. ampliari po-
113 teſt, vt procedat, † etiam ſi appellatio illorum li-
tis conſortum, quos non prætenditur attentaſſe,
& qui non ſunt proſecuti appellationem, tende-
ret in conſequentiam ad fauorem illius, qui præ-
tenditur attentaſſe: nam per hoc priuilegium,
quod quoad eum fatalia non currant, non exten-
ditur, nec communicatur alijs litis conſortibus, vt
per eum ibi.

Quartò limita (vt aliquando allegari animad-
114 uerti) vt procedat, quando † cauſa attentatorum
fuit principaliter intentata, ſecùs ſi incidenter, &
acceſſoriè ad cauſam appellationis, per ea, quæ
poſt Bald. & Imol. ponit Iaſ. in l. contra maiores,
num. 8. in fi. C. de inoffic. teſtam. quia tunc deſerta
appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa atten-
tatorum: Ad quod faciunt ea omnia, quæ latius di
ximus ſupra, in 2. parte, cap. 17. de atten. nulli. pen-
den. num. 71. & ſeq. quod deſerta appellatione nul
litatis cauſa, & illius pendentia non cauſat vltra
attentata, quaſi & illa cenſeatur deſerta, præſertim
quando incidenter, & acceſſoriè ad appellatio-
nem eſt deducta, & quamuis præmiſſa loquantur
de nullitate, & appellatione, idem etiam videtur
dicendum de appellatione & attentatis, & fac. ſi-
militer quæ etiam diximus ſuprà hoc eodem cap.
num. 49.

* Præmiſſa tamen declara, quod ſicut verum eſt
115 quod † deſerta appellatione cenſeatur deſerta
etiam cauſa attẽtatorum, per ſupradicta, ita etiam
116 ſi † intentata principaliter cauſa attentatorum,
appellans non fuerit proſecutus cauſam appella-
tionis infra terminum Iuris, id eſt non inchoauerit
proſequi cauſam appellationis, appellatio fit de-
ſerta, & currunt tunc fatalia litiganti ſuper atten-
tatis, vt poſt Innoc. ibi declarat Franc. in c. dilecti,
el terzo, ſub nu. 8. verſ. tu aduerte, de appellat. ſub-
dens, & tene menti, quia alibi non reperies hunc
paſſum; Quamuis hoc dictum Franc. non fuerit
abſolutè admiſſum, dum allegaretur in vna Firma
na Attentatorum, coram Robuſterio, 11. Ianuarij,
1577. in quo Domini dixerunt, quod contra Frãc.
in hoc turbant allegata in d. l. contra maiores.

Quinto limita, vt præmiſſa procedant, quando
117 † appellans non potuit ſibi præuidendo proui-
dere, puta recurrendo ad Principem vel Prętorem
eius auxilium implorando, ſecùs ſi iſta potuit fa-
cere, & non fecit, vt poſt Bauer. in tract. de mora,
in prima parte, num. 14. & ſeq. tradit, & quotidie
practicari dicit Marcus Antonius Bard. in tracta.
de temp. vtili vel continuo, cap. 4. ſub num. 5. verſ.
cauendum tamen eſt.]

Vndecimum priuilegium præſertim ratione il-
lius qui paſſus eſt attentata, (nam ratione atten-
tantis potius dicenda eſt pęna, quam priuilegium)
118 conſiderari poteſt: † quia attentans prohibetur
119 appellare. Quamuis enim † appellatio nemini
120 † etiam Diabolo ſit deneganda. Rota deciſ. 16.
aliàs, 354. Cum iura, num. 3. de dolo & contum. in
121 nou. & aliàs generale ſit, † quod in omni caſu ap
pellatio cenſetur permiſſa, niſi expreſsè reperiatur
prohibita, ſecundum gloſ. ſing. in l. qui reſtituere,
ff. de rei vend. & eleganter per Franc. in Rubr. ex-
tra de appellat. qui illud addit, quod qui dicit ali-
quo caſu non poſſe appellari, tenetur illud proba-
re, cum habeat Regulam contra ſe, de quo latius
diximus ſuprà, in ſecunda parte, cap. 12. de attent.
appell. pend. in quinta ampliat. princip. num. 8. &
num 19. vbi id declaratur, ſpeciale tamen eſſe vi-
detur in cauſa attentatorum, in qua attentans præ
ſertim appellatione pendente non auditur appel-
lans, vt eſt text. in cap. an ſit, de appellat. vbi etiam
aſſignatur huius dicti ratio, quia is, qui attentando
appellationi aduerſarij deferre neglexerit, ſe be-
122 neficio reddidit appellationis indignum, † vt in
eo puniri debeat, in quo deliquit, de quo latius ſu
prà etiam in hac tertia parte diximus c. 28. de ſent.
in cauſ. attent. feren. q. 2. præſertim nu. 130. & ali-
quid etiam dicemus infrà, c. 31. de pœna attentan.
nu. 236. verſ. Decima tertia pœna.

Duode-

Duodecimum huic proximum (ſub eadem con
ſideratione reſpectu eius contra quem eſt attenta-
tum) priuilegium,& ſpecialitas conſiderari poteſt,
quoniam licèt vulgare,& quaſi ꝓ adagio ſit, quod
123 ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, † ſpecia-
le tamen eſſe videtur in eo, qui lite pendente atten
tauerit, & ſe in poſſeſſionem alicuius rei intruſe-
rit: Intruſus enim ſi fuerit ſpoliatus, non reſtitui-
tur. Caſſad.deciſ.9.num.3.& ſeq. de cauſ.poſſeſſ.&
proprietat.& deciſ.3.in fi.de reſtit. ſpoliat. quibus
concordat, quod fuit aliàs dictum in vna Taruiſi-
na manſionariæ,coram Tho.de Thanis,ſub die 28.
Aprilis 1544.vt eſt deciſ. in Recollect. Put.25. Ille
qui attentando, ſub Rubr. Vt lite penden. De quo
latius dicemus infra, in cap.ſeq. de pœnis attenta.
num.195.verſ.ſexta conſideratur contra attentan-
tem pœna.

124 Decimumtertium,priuilegium eſt, † quia in at-
tentatis leuior videtur requiri probatio. Rota, de-
ciſ.62.aliàs,446.Si lata, ad med.de appell. in nou.
125 † & in eis valet teſtium receptio, etiam non ab
126 futurorum, † etiam ſuper articulis expreſſe non
admiſſis. Rota,deciſ.10.aliàs 105. Valet teſtiū rece-
127 ptio,de teſtib. in nou. † nec in eis requiritur pro
batio poſſeſſionis ſicut in ſpolio,ſed ſufficit proba-
re ſimplicem detentionem rei, circa quam dicitur
attētatum. Rota deciſ.11.aliàs,56. Nota quod vbi
aliquis,de cau.poſſ.& propriet.in antiq. & deciſio.
13.aliàs,348.Nota quod ſi conſtat, in fi.de reſtitu.
ſpoliat. in antiq. de quibus latius etiam diximus ſu
prà,in hac 3.parte,cap.26.de probatione atten.nu.
85.verſ.circa ſecundam inſpectionem.

128 Decimumquartum priuilegium eſt, † quia cau-
ſa attentatorum ſuſpendit cognitionem negocij
129 principalis: † natura enim attentatorum, (quan
do Pars de attentatis) dicitur eſſe magis ſuſpen-
ſiua, quam poſſeſſorij reſpectu petitorij, & pro-
130 pterea † ſi ſit commiſſa alicui cauſa attentatorū,
& negocij principalis, & ille omiſſis attentatis pro
nunciet ſuper negocio principali, dicitur nulliter
131 pronunciare † etiam ſi Pars non fuerit proteſta-
ta, quod non debeat procedi in negocio principali,
ſed prius ſuper attentatis,quia ſola natura attenta-
torum hoc caſu ſufficit ad inducendum huiuſmo-
di ſuſpenſionem,ex quo talis proteſtatio dicitur fie
ri ad cautelam, non autem, quod ſit neceſſaria, vt
fuit aliàs dictum in vna Neapolitana Cappellaniæ,
de Squillagijs corā D. meo Oradino de menſe De-
cembris,1562.Pro qua fac.deciſ.Aeg.506.Concluſio,
& deciſ.Caſſad.4.In attentatis, num.3. de dila-
ction.& quod aliàs etiam ponunt Moder. in anno.
132 ad Aegid.num.94. † quod pendente cauſa atten
tatorum,ex illorum priuilegio ſuſpenditur & retar
datur executio ſententiæ in cauſa principali. Qui-
nimò,dixerunt Domini in vna Tranen. ſpolij, co-
133 ram Caputaq.8. Nouembris,1560.† quod Iudi-
cium attentatorum ſuſpēdit omne aliud Iudicium
134 † etiam ſpolij, propterea † ſententia lata in cau-
135 ſa ſpolij pendente iudicio attentatorum, dicitur
eſſe nulla,vt eſt deciſ.in Recollect.Caputaquen. in
prima parte aliàs 226.aliàs 231. Sententia lata, &
dixit etiam Mandoſ.in tract.Commiſſio. in 13.for
mula Commiſſionis attent.in verbo,in primis,q.1.
quod Iudicium attentatorum ſuſpendit, & retar-
136 dat † etiam Iudicium nullitatis,per deciſ. Rotæ
46.Nota quod vbi aliquis aliàs prima,de ordin.co
gnit.in antiq.& Afflict.deciſ.98.nu.4.

Decimumquintum Priuilegium eſſe videtur,
quia licèt regulariter acceſſorium ſoleat ſequi na-
turam principalis, & cauſa attentatorum videatur
acceſſoria, vt ſentit Rota deciſ.1. aliàs, 1. attenta-
ta,de appell.in nou.& clarius Oldrad. in conſ.199.
137 incip.Pro fundamento,in fi.vbi dixit,† quod cau
ſa attentatorum habet ſe per modum acceſſorij ad
negocium principale, & conſequenter, quod de-
ſerta appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa
attentatorum, regulariter tamen ſecùs ex priuile-
138 gio attētatorum dicendū videtur,†ex quo etiam
deſerta appellatione regulariter ſuper attentatis
procedi poteſt, ſecūdum Regulam quam firmaui-
mus ſuprà,in ſecunda parte,cap.12. de attentat.ap
pellat.penden.in prima ampliat.principal.num.ſe-
cundo,& ſeqq.

Decimumſextum Priuilegium ſecundū aliquos
139 eſſe poteſt, † quod licèt probatio facta in vno Iu
dicio regulariter fidem non faciat in alio Iudicio,
ad not. per Doctor. in l.2. C.de edend. Aegid. de-
ciſ.630.Licèt.Pariſ.conſil.8. col.fin. lib.3. probatio
tamen in iudicio attentatorum facta, etiam in alio
140 Iudicio fidem facere videtur,† & ideò ſi reus cō-
uentus Iudicio attentatorum ad excuſandum at-
tentata prætextu continuationis ſecūdum ea, quæ
latius diximus ſuprà,in ſecunda parte cap.4. de at-
tent.lite pend.in prima limit.princip.nu.2. exami-
nauerit teſtes qualiter ipſe tali tempore fuit in poſ
ſeſſione, quamuis in Iudicio attentatorum ſuccu-
buerit, ſi tamen ipſe antea inſtituiſſet Iudiciū ſpo-
lij,& ad probandum primum extremum,velit uti
depoſitionibus teſtium in cauſa attentatorum exa-
minatorum,vtique poteſt & fidem faciunt, vt fuit
aliàs dictum in vna Romana ſpolij domus, coram
D.meo Oradino,ſub die 13.Nouembris, 1562. vbi
etiam dixerunt eo caſu non habere locum doctrin.
Abbat.in c.cum dilectus,num.25. & ſeq. de ordin.
cog.& deciſ.Put.14. ſub Rubrica, de teſtibus, quæ
in contrarium allegabantur.

Decimoſeptimo, & notabiliter in hoc videntur
141 attētata eſſe priuilegiata,† quia ſpoliatus lite pen
dente, & cum ſpolio attentato, præfertur tertio,
qui niteretur antiquiori ſpolio contra eundem ſpo
142 liatorem, † licèt enim ſi contra eundem ſpolia-
torem agant duo prætendentes ſe ab eo ſpoliatos,
ille regulariter præferatur, qui nititur antiquiori
ſpolio,& qui melius probat de iure ſuo,vt poſt Bar
tol.in l.fin.ad med.C.Vnde vi, not.etiam & decla-
rat Natta,in conſ.396. Magnifice, poſt princ.verſ.
non obſtat,lib.2. & per Menoch. de recup. poſſeſſ.
remed.1.q.vltima,num.326.& 328. ſi tamen vlti
mo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio attentato, ex pri-
uilegio attentatorum præfertur antiquiori ſpolia-
to,vt fuit tentum in vna Nullius, Caſtrorum, co-
ram D.meo Oradino, ſub die 18. Martij, 1568. in
qua Domini late hanc materiam proſecuti ſunt,
143 † æquiparantes ibi, quod ſpolium ſit attentatū,
vel violentum, dummodò ſit altero modo qualifi-
144 catum, cum regulare ſit, † quod ſpolium quali-
ficatum ſemper præferatur: & propterea, licèt ſo-
leat dici,quod regulariter vltimum ſpolium ſit pur
gandum,hoc tamen non habet locum, quando præ-
cedens ſpolium fuit qualificatum, vel magis gra-
ue,vel odioſum,vt fuit reſolutum in vna Apiciana
Monaſterij, coram D.meo Oradino, 7.Octobris,
1569.arg.not.in c.licèt cauſam,de prob.& l.ſi duo,
in princ.ff.Vti poſſid.Pariſ.conſ.126.num.3.libr.4.
145 quia † agens ſpolio, debet carere omni vitio, l.1.
§.liber,ff.de aqua quotid.& æſti. Pariſ. conſil.113.
num.35.lib.1.

Decimumoctauum Priuilegium cauſæ attenta-
torum concedi videtur, quia licèt aliàs poſtquam
eſt in cauſa concluſum, attentatorum reuocatio pe
ti non poſſit, ſecundum illorum opin. quos retuli-
mus (licèt ſecuti nō fuerimus) ſuprà,cap.23. quan-
do

Digitized by Google

do & intra quæ temp.attent.reuoc.pet.debet. q.2. num.14.) ſi tamen reuocatio fuit petita,& demum (cauſa attentatorum non aliter inſtructa) fuerit in negocio principali concluſum in cauſa, non poterit in cauſa principali proferri ſentẽtia, donec cauſa etiam attentatorum non fuerit instructa, & ad finem vſque perducta, quo facto, primo in cauſa attentatorum, deinde in negocio principali erit pronunciandum, & conſequenter hoc caſu attentato-
146 rum cauſa, erit priuilegiata, † vt nec etiam concluſio cauſæ auferat ſibi illud priuilegium, quod habet, vt antea pronũcietur in attentatis, quam in negocio principali, vt aduertit nouiſſime Minſinger. Sing. Obſer. Cent.3. deciſ.34. incip. Quid autem,
147 † vbi ſubdit hanc ſententiam Dominos Cameræ Imperialis crebrius fuiſſe ſecutos.

Decimumnonum priuilegium, ſiue ſpecialitas
148 ſit, † quia regulariter in materia attentatorum non datur remiſſoria, vt diximus latè ſupra, in hac 3.parte, cap.26. de proba.attent. in 3. inſpectione, num.113. verſic. circa tertiam, vbi ſecundum hoc priuilegium poſuimus vniuerſaliter regulam, de qua ibi, num.115. & nonnullis neceſſarijs modis ampliauimus, & limitauimus, de quibus latius ibi, num.117. & ſeqq.

149 Vigeſimum priuilegium eſſe poteſt, quia † licet aliàs Iudex nõ poſſit condemnare in fructibus non petitis, ſecundum opin. Innoc. in c.grauis, de reſti. ſpolia. nec in expenſis nõ petitis ex intentione Bar.
150 in l.properandum, §.ſin autem, C.de iudic. † in cauſa tamen attentatorum, Iudex, qui attentãtem condemnauit, poterit eundem etiam in fructibus, & in expenſis non petitis à parte ex ſuo officio cõdemnare, vt firmauimus infra, cap.31. de Pœn. atten. in tertia pœna, in 4. Amplia. Regulæ ibi poſitę, nu.57. & in quarta pœna in 2. Amplia. Regulæ ibi ſimiliter poſitæ, nu.121.

Vigeſimumprimum priuilegium cõſiderari po-
151 teſt, quod licèt, † quando quis ſuccumbens in poſſeſſorio eſt condemnatus in expenſis, volens redire ad petitorium primo per eum ſuſpenſum, teneatur antea reficere expenſas, quam in petitorio
152 audiatur, ad not. in c.Piſanis, de reſtit. ſpolia. † Si tamen is, qui intentauerat ſpolium attentatũ cum ſuſpenſione petitorij fuiſſet in expenſis condemnatus, & poſt tres ſententias conformes vellet redire ad petitorium, vtique poterit ad illud conuolare, etiam abſque expenſarum refectione, vt fuit aliàs dictum in vna Terdonen. Archipresbyteratus coram D. meo Oradino, ſub die 16. Februarij, 1560. arg. not. per Rot. deciſ.15. aliàs 319. de reſti. ſpolia. in nou. Quæ concluſio eo magis videtur conſideranda, quod iſta refectio expenſarum eo caſu videbatur omninò facienda, ex quo per tres ſententias latas in poſſeſſorio, videbatur inducta contra ſuccumbentem in ſpolio attẽtato res iudicata, ad not. in Rubr. C. Ne liceat tert. prouoc.

153 Vigeſimumſecundum eſſe poteſt, quia † regulariter taxatio expenſarum fieri non poteſt, niſi lite finita per tres inſtãtias, Rota, deciſ.46. aliàs, 831.
154 Nota dic, de re iudic. in antiq. & † tamen in cauſa attentatorum taxatio expenſarum fieri poteſt etiam ante prolationem ſententiæ in cauſa principali. Rota, deciſio.37. aliàs, 454. Nota ſi fiat, de re iudic. in antiqu. quam poſt Manfred. in libell practic. Concluſ. ſuper attent. Concluſio.90. ſequitur nouiſſime Ioan. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 32. cap.16. Quamuis videretur dicendum contrarium, ex quo, ſicut taxatio in cauſa principali non fit, niſi poſt tres ſententias, ita etiam fieri non deberet in cauſa acceſſoria, prout eſt cauſa attentatorum, ſecundum Oldra. in conſ.199. Pro fundamento, in fi. ad hoc, vt ſecundum Regulam, Acceſſorium ſequeretur naturam ſui principalis, vt fuit etiam annotatum ſuprà in 2. parte, c.12. de attenta. appell. petend. in 11. limi. princ. in 4. limi. Regulæ ibi poſitæ, num.14.

155 Vigeſimumtertium ſit priuilegium, † quia ſi Iudex in ſententia omittat condemnationem expenſarum, poteſt eodem tamen die, quo ſententiam protulit, etiam condemnationem in expenſis facere, vlteriori autem tempore ſibi id non permitti-
156 tur, ad not. in l.Paulus, ff. de re iudic. † ita, & taliter, quod ſi huiuſmodi condemnatio in iudicio poſſeſſorio fuerit omiſſa, non poſſit poſtea in iudicio petitorio reparari. ad not. in l.4. C. depoſiti, &
157 eſt deciſ. Ægid.72. Lata, † & tamen in cauſa attentatorum omiſſa condemnatio expenſarum, non ſolum eodem die, ſed etiam ex interuallo fieri poteſt, vt eſt deciſio. Rot.1. aliàs, 13. Si Iudex, Vt lite pend. in nou. cum concord. & alijs latius adductis infra, cap. ſeq. de pœn. attent. in quarta pœna, in pri-
158 ma Ampliatio. Regulæ ibi poſitæ, num.115. † & eodem modo in cauſa attentatorum omiſſa condemnatio expenſarum in poſſeſſorio poteſt reparari in petitorio, vt expreſſè declarat Aegid. dicta deciſ.72. Lata.

159 Vigeſimumquartum eſſe poteſt, † quia licèt aliàs à condemnatione expenſarum poſſit appellari, quod ex eo clarè patet, quia condemnatio in expenſis facta in cauſa poſſeſſorij operatur, vt etiã à ſententia lata in poſſeſſorio appelletur, licèt aliàs ab ea regulariter non appelletur, vt dicemus aliàs, in tracta. de appell. in poſſeſſor. prohibit. vel permiſſ. in quarta limita. princip. Regulæ ibi poſitæ,
160 † à condemnatione tamen expenſarum facta in cauſa attentatorum non poteſt appellari, ſecundum Innoc. in c.ſæpe, de appell. quem refert, & ſequi videtur Rotam deciſ.1. aliàs 13. ſi Iudex, Vt lite pend. in nou. & quamuis addit. ibi tertio loco poſita verſ. hoc dictum, nu.4. aliter ſentire videatur, eam tamen tenet Mibin. verb. appellari non poteſt à condemnatione, fol.15.

161 Vigeſimumquintum † priuilegium, ſiue ſpeciale attentatorum eſſe videtur, quoniam ſententia lata ſuper attentatis, licèt ſit Interlocutoria, vt pro Regula firmauimus ſupra, in hac tertia parte cap.28. de ſent. in cauſa attent. fer. num.17. & nu. 30. & regulare ſit, quod Interlocutoria per Iudicem reuocari poſſit, nec trãſeat quoad eum in rem iudicatam, tamen hæc Interlocutoria non poteſt per Iudicem reuocari, vt adnotauimus ibidem, in ſexta limit. num.40.

Vigeſimumſextum etiam poſſet litis pendentiæ
162 conſiderari priuilegium, quia † beneficium litigioſum non eſt ſubiectum Regulæ de publicandis reſignationibus, vt tenuerũt Domini in vna Compoſtellana parrochialis de Techa, coram D. meo Oradino, 28. Nouembris, 1565. & dicebatur per aduocatos etiam idem aliàs fuiſſe tentum in alia Leodien. coram Cotta.

Vigeſimumſeptimum poteſt eſſe Priuilegium, vt licet aliàs cauſa Criminalis faciat ſilere, & ceſſare cognitionem cauſæ Ciuilis, ad not. in l.fin. C. de ordin. iud. & aliquid etiam latius diximus ſuprà in ſecunda parte, cap.4. de attent. lite pend. in 23. limitat. princ. id tamen ſibi non vendicat locum, ſi ageretur ciuiliter ſuper ſpolio attentato, vt fuit dictum in vna Roma. Canonicatus coram Sarmiento, 4. Iunij, 1565. in qua ſecundum notas D. mei
163 Oradini, fuit ad litteram dictum, † quod cauſa Criminalis non præiudicat Ciuili, quia proceſſus

in

in ea non impedit iudicium ſpolij attentati, * & ſi-
163 militer † cauſa Criminalis ſuper confidentia co-
ram A. C non dicitur præiudicialis cauſæ in Rota
pendenti ſuper attentatis, vt fuit reſolutum in vna
Caurien. Archidiaconatus 2. Nouembris 1561. vt
eſt deciſ. Diuerſ. 135. incipien. Coram eodem, in
manuſcriptis.]
164 Vigeſimumoctauum attentatorum, & † litis
pendentiæ priuilegium illud eſſe videtur, quod li-
cèt regulariter res inter alios acta alteri, qui non
fuit in Iudicio, præiudicare non ſoleat, vt in Ru-
brica,& tot tit.C.res inter alios acta,& regulariter
in vno quoque actu, ex quo quis lædi poteſt, ſit fa-
cienda citatio, l. de vnoquoque, ff. de re iudic.cum
citatio videatur de iure diuino, & propterea non
poſſit omitti.Clem.Paſtoralis,§.cæterum, de re iu-
165 dic. † Nihilominus, ſi quis à Reo conuento rei
litigioſæ poſſeſſionem aſſequatur, Actor verò con-
tra eum ſententiam,& mandatum executiuum ob-
tineat, poteſt huiuſmodi mandatum contra poſſeſ-
ſorem exequi abſque nouo proceſſu,ſecundum Bar.
in l.fin.num.3. ff.de litigioſ.& alia allegata ſuprà in
prima parte, cap.3. de attent.à Tertio, num.22. &
iterum in ſecunda parte,cap.4. de attent.lite pend.
in præfatio. in tertia illat. num.531. & ſeqq. verſi.
quinto amplia; Quibus adde Boer. deciſ.182. nu-
166 mero 51. immò fiet executio, † etiam illo aliter
non citato,ſi credimus Paul.de Caſtr.qui in l.certa,
C.Vt in poſſ.leg.refert Cyn.ita dicentem, in l.1.q.
7.C.de ali.iud.mut.cauſa fac prout eos refert (licet
non omninò ſequi videatur) Capic.deciſio.128. In
cauſa, num.5. Et quamuis hoc, quod etiam contra
non citatum hoc caſu executio fieri poſſit, ſuaderi
poſſe videatur ex his,quæ poſuimus ſupra d.c.3. de
attent.à Tertio,num.82. verſ.quarto amplia, quod
ſcilicèt mandatum executiuum poteſt exequi con-
tra intruſum, etiam aliter non citatum, per ibi al-
167 legata, eſt tamen † aduertendum, quia contra-
rium in hoc de citatione tenet, & eleganter decla-
rat, Natta, in conſil.350. Auguſtinus,num.4.lib.2.
& quod ille ſit citandus, fuit deciſum per Sacrum
Conſilium Neapolitanum, vt refert Capic. dicta
deciſio.128. in fine, & propterea de hoc priuilegio
quatenus reſpicit citationem,non parum ſubſiſten-
dum videtur.
Vigeſimumnonum, & vltimum Priuilegium,
168 & præcipuum ipſorum attentatorum, eſt, vt † in
primis,& ante omnia reuocentur.Quod licèt quaſi
ſuo iure ante omnia alia priuilegia fuiſſet præpo-
nendum, poſt omnia tamen in hunc locum ea ra-
tione reiecimus, quia (cum ſatis amplam mate-
riam contineret, & totius materiæ attentatorum
quaſi epilogum, in quo vniuerſaliter ferè omnes
caſus, in quibus attentata non reuocantur, vel
ſaltem ante omnia non reuocantur, complecte-
retur) ſeriem, & ordinem dinumerationis priui-
legiorum ſupra enumeratorum ſua longitudine,
& amplitudine quaſi interſecando, confudiſſet,
Sit itaque Concluſio, quod regulariter attenta-
ta, & innouata ex priuilegio, & natura ſua ſunt in
primis,& ante omnia reuocanda: In cuius conclu-
ſionis probatione, non videtur multum laboran-
dum, cum de hoc habeamus text.apertum,in c.non
ſolum, ibi, ante omnia, per appellationis iudicem
reuocentur,de appella.in 6. Cuius authoritate Ge-
min.Franc.& cæteri Scribentes, ibi id intrepide af-
firmant,& ab alijs Docto.paſſim in alijs locis, qua-
ſi pro adagio vſurpari videtur; Ex quibus reſultat
hæc Concluſio, quod ea ſit natura, & priuilegium
attentatorum, vt regulariter ſuſpendant omnem
aliam cognitionem, vt latius diximus ſupra, num.
128. & ſeqq. Hinc dicebat aliàs Rota, deciſ.2.aliàs
113. Tres ſententiæ, de re iudic.in nou.& deciſ.28.
alias,517.Nota non quod tres ſententiæ, de re iud.
169 in antiq. † quod ſententia lata ſuper attentatis,
ante omnia eſt mandanda executioni, etiam ante-
quam procedatur in petitorio,quod etiã dixit Ro-
ta, deciſio.3. aliàs, 99. Si fiat,de dolo,& contum.in
nou.& magis ad propoſitum ſubdebat Rota, deciſ.
79.aliàs,428. Nota quod fatalia, de appel.in antiq.
170 † quod à lege eſt indultum attentatis, vt quis ſu-
per eis ante omnia audiatur, quod priuilegium ſi-
bi non eſt auferendum; Hinc etiam moderna Ro-
ta,in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo Ora-
dino, ſub die 14. Maij,1557. tenuit, purganda eſſe
prius attentata,quam procedatur in negocio prin-
cipali, non obſtante quadam deciſ. quæ in contra-
rium allegabatur, quam Domini dixerunt non eſ-
ſe in obſeruantia. Quam concluſionem ex recen-
tioribus poſuerunt etiam Moder.in annota.ad Ae-
gid. nume.96. licèt Rota, & Ripa per eos allegati,
ad id parum facere videantur, & Mandoſ.in tract.
Commiſſi.14.formula Commiſſionis,atten.in ver-
bo in primis, & ante omnia, vbi præter aliquos ex
ſuprà allegatis,citat etiam Oldrad. in conſilio 199.
Caſſad. deciſ.4.de dilat.& Afflict.deciſ.98. num.5.
Hinc etiam in alia Meſſanen. Baroniarum, coram
eodem,5. Nouembris, 1565. fuit latè diſputatum,
171 † an propoſita attentatorum cauſa,impediret co-
gnitionem nullitatis ſententiæ de qua ibi,& quam-
uis fuerit reſolutum eo caſu, quod non, id tamen
proceſſit, non quia de ſui natura non deberet ſu-
ſpendere, ſed quia non conſtabat de attentatis, vt
172 ibi in princ.latè dicitur: † Et eſt de ſtilo Domi-
norum, vt quando Commiſſio attentatorum, eſt
in Actis, materia attentatorum præponatur etiam
cauſæ nullitatis, vt fuit reſolutum in vna Legionẽ.
Iuriſdictionis,coram D.de Rubeis,8.Martij 1560.
173 † non obſtante, quod ibi in facto præſupponere-
174 tur, quod iam de nullitate conſtaret: † Et quod
ſententia lata in negocio principali, poſtquam fuit
datum de attentatis, & illis non purgatis, ſit nulla,
fuit diu diſputatum in vna Abulen. Iuriſdictionis
coram D. de Rubeis, ad effectum, an ſententia Fa-
bij Acoramboni de qua ibi,qui prætermiſſis atten-
tatis pronunciauerat in negocio principali, eſſet
nulla,vt patet tam ex propoſitione dictæ cauſæ ſub
die 8. Iunij, 1569. quam 4. Iulij, eiuſdem anni, &
tandem ſub die 18. Decembris, dictam cauſam eo-
dem proponente ſenſerunt Domini, quod ſi con-
ſtabat de attentatis (de quo in ſuperioribus poſi-
tionibus dubitauerunt) ſententia erat nulla. Nec
ſine ratione hoc in attentatis fuit ſtatutum: cum
175 enim regulariter † ſpoliatus in odium ſpoliantis
ſit ante omnia reſtituendus,l. ſi quis ad ſe fundum,
C.ad leg Iuliam,de vi pub.c.1.de reſtit.ſpoliat.tra-
dunt omnes,præſertim Ripa,numero 46.in l.natu-
liter, §. nihil commune, ff.de acquir. poſſeſſ.multo
magis id erat concedendum in attentatis, in qui-
bus maioris odij ratio viget, vt declarat Rota, de-
ciſ.ſecunda,aliàs,14. Fuit dubitatum, poſt princ.de
reſtitut.ſpoliat.in nou. Quamuis autem, vt dictum
eſt, trita ſit hæc, & paſſim recepta Concluſio, illa
tamen non eſt perpetua, ſed multi, ac quampluri-
mi ſunt caſus, in quibus attentata ante omnia non
176 reuocentur: † & ideò,licèt ſoleat aliàs Signatura
prætendentibus contra ſe fuiſſe attentatum, regu-
lariter concedere Commiſſionem ſuper illorum
177 reuocatione: † niſi quando imminerent aliquæ
magnæ feriæ, ob præſumptam eo caſu calumniam,
ſecundum Veſtr.in praxi Rom. Curt.lib.8.c.4. ſub
num.21. verſ.immò iſtis temporibus, & adnotauit
etiam

etiam nouiſſimè Mandoſ.in tracta. Commiſſion.in 14. formula Cõmiſſionis attent.in verbo, Cauſam, & Cauſas, ob quam præſumptam calumniam fuit dictum in vna Cæſarauguſtana Archipresbiteratu, coram D.meo Oradino, 27. Nouembris, 1556. quod ſententia lata in cauſa principali, non purgatis aliter attentatis, de quibus ea ipſa die, qua fuit lata ſententia, fuerat data, & præſentata Commiſſio, validè fuerit promulgata, ſi tamen in Commiſſione fuerit petitum, quod attentata in primis, &
178 ante omnia reuocetur † mos eſt Signaturæ, illam Clauſulam delere, & optima ratione, tùm, quia ſignatura non poteſt ex ſimplici lectura Commiſſionis plenè intelligere an attentata, quæ prætenduntur, ſint talia, quæ in primis, & ante omnia mereantur reuocationem, cum id in proceſſu, & poſt oppoſitas per reum exceptiones ſit videndum,
179 tum † quia ſupplicanti in multis caſibus dicta Clauſula poſſet eſſe damnoſa, vel ſaltem inutilis, vt rectè animaduertit (ſuper hoc litigatores admonendo) idem Veſtr. vbi ſuprà, ſub num. 9. verſi. quamobrem conſueui ego; Licèt autem ſuprà dicti caſus, in quibus attentata ante omnia non reuocantur, & eorum aliqui, ponantur à Veſtr. vbi ſuprà, & multo plures ex limitationibus quas ad Regulas ferè in quolibet capite ſecundæ partis huius tractatus, & in quolibet genere attentatorum poſitas applicauimus, colligi poſſint:

quando in primis non reuocentur hic remiſſiue in hoc ipſo tracta.

Quia tamen vltra eos etiam alij caſus ſunt, qui in ſuperioribus commodè collocari non potuerunt, & in quibus in primis, & ante omnia non fit attentatorum reuocatio (relatis etiam his, quæ non caſus particulares, ſed vniuerſaliter materiam hanc reſpicere videntur) omnia per modum regulæ vniuerſalis cum opportunis Ampliationibus, & Limitationibus ſub iſto vltimo priuilegio ſubordinabimus, Sit itaque

Regula

180 Regula, † quod attentata, & innouata ſunt in primis, & ante omnia reuocanda, & purganda, dicto capitulo, non ſolum, & alia ſuprà proximè allegata, num. 168.

Ampliatur

181 Primò, vt procedat, † etiam ſi actus fuiſſet aliàs facienti licitus, vt abundè per multa exempla deduximus ſupra in ſecunda parte, cap. 4. de atten. lite pend. in prima amplia. princ. in princ. & per totam, & ſimiliter c. 20. de atten. poſt inhibi. in prima ampliat. principa. per totam. *s. pag. 99.*

182 Secundò, † etiam ſi actus, puta adeptio poſſeſſionis fuerit facta vigore executori alium, & Brachij ſæcularis legitimè obtenti, vt declarauimus tam in dicto cap. 4. de attent. lite pend. in Præfatione, numero 356. quam in præallegato capitu. 20. de attent. poſt inhibit. in 6. Ampliat. princip. per totam.

183 Tertiò, vt † nec etiam fauore piæ cauſæ, actus lite pendente factus ſuſtineatur, & ideò rei litigioſæ alienatio etiam in Eccleſiam facta, non valet, vt per text. in l. fin. ff. de litigioſ. adnotauimus etiam ſuprà, in dicta Præfatione, nu. 524.

184 Quartò, † vt procedat, etiam ſi actus lite pendente factus, diceretur factus ad tollenda ſcandala, per ea, quæ poſuimus ſuprà dicto c. 4. de attent. lite pend. in 2. amplia. princ. & c. 12. de atten. appe. pẽd. in 7. amplia. princ.

185 Quintò, † vt iſta reuocatio fiat, etiam ſi illam petens nihil probet de iure ſuo, vt admonuimus d. c. 4. in 6. amplia. princ.

186 Sextò, † vt immò prædicta reuocatio fiat, etiam ſi contra petentem eſſet præſumptio iuris communis, vt patet ex his, quæ poſuimus d. c. 4. in 7. amplia. princ. & in d. c. 12. de attent. appella. pend. in 3. amplia. princ.

187 Septimò, † vt huiuſmodi reuocatio fiat, etiam ad inſtantiam Excommunicati, vt declarauimus d. c. 12. in 13. amplia. princ. iunctis his, quæ latius diximus ſuprà, cap. 24. de Reo, & excep. ſibi contra att. compet. q. 3. per totam.

188 Octauò, † vt procedat, etiam ſi actus attentatus, fuiſſet à Principe confirmatus, declarando tamen, ſecundum ea, quæ fuſius diximus in d. cap. 12. de attent. appellat. pend. in 51. limitat. principal. per tot.

189 Nonò, † vt procedat, etiamſi actus qui prætenditur attentatus fuiſſet de iure confirmandus, & veniret de nouo concedendus, vt admonuimus ſupra c. 20. de attent. poſt inhibit. in 7. ampliat. princ. per tot.

190 Decimò, † vt attentata reuocentur poſt mortem, non ſolum ipſius attentantis, ſecundum ea quæ poſuimus ſuprà, d. cap. 4. de attent. lit. penden. in 5. Amplia. princ. verum etiam poſt mortem Iudicis, & ideò ſi Iudex, cuius fuit læſa Maieſtas, mortuus fuerit, aut ex officio receſſerit, non impeditur huiuſmodi reuocatio, ſed per ſucceſſorem fieri poteſt, vt colligitur ex his, quæ poſuimus ſupra cap. 27. de iud. & per quem attent. reuoc. num. 52. in prima Amplia. Regulæ ibi poſitæ.

191 Vndecimò, † vt huiuſmodi reuocatio in primis, & ante omnia facienda non retardetur, etiam ſi fuerit appoſita aliqua ex infraſcriptis exceptionibus, Videlicet.

- Alterius ſpoliationis, per ea, quæ diximus ſupra c. 24. de reo, & excep. ſibi cont. attent. compe. q. 7. per tot.
- Reſeruationis, vt ibidem. q. 9.
- Dominij, & proprietatis vt ibidem. q. 10.
- Reconuentionis ibidem. q. 14.
- Compromiſſi, vt ibidem 25. præſertim num. 45. & ſeqq. vbi hunc articulum ad partes diſputauimus.
- Periurij, vt ibi. q. 26.
- Simoniæ ibidem. q. 27.
- Compenſationis, vt ibidem. q. 28.
- Nullitatis ſententiæ deſuper latæ, vt ibi. q. 30.

192 Duodecimò, † vt hanc reuocationem Iudex non ſolum facere poſſit, verum etiam teneatur, propter verbum, oportet, poſitum in dicto cap. non ſolum, de appellat. in 6. prout illud ponderat Francan cap. dilecti, el 3. num. 2. q. 2, de appellat. & diximus latius ſupra, c. 27. de iudic. & per quem attent. reuoc. in princ. num. 2.

193 * Decimotertiò vt † hanc reuocationem & purgationem attentati nõ poſſit impediri per Tertium ſicut impediretur ſi eſſemus in ſpolio ſimplici & non attentato, vt fuit reſolutum in vna Calagurritana translationis, coram Illuſtriſſimo Blanchetto, 3. Iulij 1573. Et eſt hodie deciſ. diuerſ. 274. cum pro parte, num. 2. lib. 1. In nouiſſ.

Limitatur eadẽ Regula in hoc Vigeſimonono, & vltimo Priuilegio poſita, multis modis, qui vniuerſaliter materiam attentatorum, & huius priuilegij reſpiciunt, omiſſis hic limitationibus quæ caſus particulares concernunt.

194 Primò, vt non † procedat in attentatis à Tertio, illa enim regulariter non reuocantur in primis, & ante omnia, licet & hæc multas recipiat ſublimitationes, & declarationes, de quibus abundè diximus ſupra in prima parte c. 3. de attentatis à Tertio, nu. 4. & multis ſeqq.

195 Secundò, † fallit in actibus geſtis per modum cõtinuationis, de quibus tam in materia geſtorum

ap-

appellatione pendente, quam poſt inhibitionem diximus ſuprà, cap. 12. de attent. appell. pend. in 26. limit. princip. & iterum cap. 20. de attent. poſt inhibit. in 9. limit. princip. & latius, & melius ſupra cap. 4. de attent. lite pend. in 1. limit. princip. per tot. vbi id ſexdecim modis ampliauimus, & ſex limitauimus & vno modo declarauimus.

196 Tertiò, ſimiliter fallit, † in actu facto per modũ declarationis, vt probauimus latè d. c. 4. de attent. lite pen. in 21. limit. princ. adhibitis tamen nullis declarationibus, de quibus ibi.

197 Quartò, † quando lis fuiſſet calumnioſe, in fraudem, aut doloſe inſtituta, geſta enim illa pendente tanquam attentatorum vitio non ſubiecta, ante omnia minimè reuocanda ſunt, vt deduximus in 4. limit. princ. d. cap. 4. de atten. lite pend. Sicut in ſimili dicimus de geſtis pendente reductione laudi ad arbitrium boni viri, vt in d. 2. parte cap. 16. de attẽt. pend. reduct. ad arbitr. bon. viri in 8. limit. Regulæ ibi poſitæ, num. 59. & fuſius id explicauimus in d. 2. parte cap. 18. de attent. pend. reſtit. in integ. in prima limit. Regulæ ibi conſtitutæ, num. 60. vbi concluditur, quod geſta pendente reſtitutione in integrum tanquam attentata non reuocantur ante omnia, quando reſtitutio fuiſſet calumnioſè poſtulata.

198 Quinto limitatur, † vt non procedat in actibus acceſſorijs, & conſecutiuis ad ea, quæ geſta erant ante litem motam, vel appellationem interpoſitã, quia nec tales actus ante omnia veniunt reuocandi, vt retulimus d. cap. 4. de attent. lite pend. in 5. limit. princip. & reaſſumpſimus etiam c. 12. de attent. appell. pend. in quadrageſima limit. ibi poſita num. 1. & ſeqq.

199 Sextò, vt non procedat † quando actus, qui fieret lite pendente eſſet neceſſarius, puta alienatio rei litigioſæ per confiſcationem, valet enim etiam ſi ſit in præiudicium litis, & ita limitatur totus titulus de litigioſis, vt diximus dicto c. 4. de attent. lite pend. in 8. limit. princip.

200 Septimò non procedit † Regula in his actibus, qui eſſent à Iure permiſi ſecundum, vel præter naturam Iudicij, dummodò non ſint contra, prout eſt Ceſſio bonorum, Præſtatio cautionum, Electio calculatoris, Reſtitutio ſcripturarum originalium, Deputatio Oeconomi, Præſtatio alimentorum, & expenſarum litis, & ſimiles actus, de quibus plura diximus ibidem dicto c. 4. in 11. limitat. princip. nu. 2. & ſeqq.

201 Octauò fallit † in actibus factis à Principe, qui poteſt etiam lite pendente alteri collitiganti gratiã facere, & cum ſit ſupra Ius, non per hoc dicitur attentare, vt poſt Rot. deciſ. 245. aliàs 310. Si Reus, in fine de Reſcript. in nou. & alios ibidem allegatos diximus, in d. c. 4. in 12. limit. princ. nu. 3. & ſeqq. & c. 12. de attent. appella. pend. in 30. limit. princip. & ſimiliter in 11. limitat. princip. in cap. 20. de attent. poſt inhib.

202 Nonò fallit, † quando ex reuocatione ante omnia (de qua agimus) reſultaret ſcandalum in populo, vt in ex humatione corporis humani, vt declarauimus ſupra in 2. parte, tãm in d. c. 4. de attent. lite pend. in 13. limit. princ. quàm cap. 12. de attent. appell. pend. 86. limit. princip. & in 3. parte. capit. 24. de Reo, & except. ſib. cont. attent. compet. quæſt. 18.

203 Decimò † non procedit in his, quæ fuiſſent facta de conſenſu partis, quæ prætendit attẽtatorum reuocationem, vt diximus ſupra in d. c. 4. de attent. lite pend. in 16. limit. princ. & in 3. parte, cap. 24. de Reo. & except. ſib. contra attent. compet. quæſt. 15. per totam.

204 Vndecimò † pariter quando fuiſſet antea attentatis, & illorum reuocationi expreſſè, vel etiam tacitè renunciatum, vt deduximus ſuprà, in 2. part. c. 4. de attent. lite pend. in 15. limit. princip. & c. 12. de attent. appell. pend. limit 42. & c. 20. de attent. poſt inhib. in 15. limit. princip. & iterum in 3. part. c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attentat. compet. q. 12. per totam.

205 Duodecimò † attentata ante omnia non reuocantur ad inſtantiam contumacis, qui non poteſt allegare litis pendentiam, quam per contumaciam ſpreuit, vt diximus ſupra in d. 2. parte c. 4. de atten. lite pend. in 18. limit. princ. per tot.

206 Decimotertiò † ſimiliter nec reuocarentur ad inſtantiam ſubrogandi vigore mandati, per quod poſſeſſore mortuo mandatur per Papam quis ſubrogari, vt ſupra in hac tertia parte c. 22. de acto. & quis poſſit attent. reuoc. pet. nu. 37.

207 Decimoquartò † nec etiam ad inſtantiam intruſi ab intimatione Executorialium appellantis, vt diximus ibidem, nu. 59. & ſupra in 2. parte. c. 12. de attent. appell. pend. in 51. limitat. princip.

208 Decimoquintò † nec etiam ad inſtantiam eius, qui non docet ſe eſſe talem, qualem ſe facit, & conſequenter ad inſtantiam perſonæ minus legitimæ attentata ante omnia reuocantur, vt declarauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competent. quæſt. ſecunda. poſito exemplo de ceſſionario & ſimil.

209 Decimoſextò † nec etiam ad inſtantiam Execrabilis, quando execrabilitas eſſet notoria, vel probata, ſecundũ ea, quæ firmauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competent. q. 13.

210 Decimoſeptimò † in his quæ tenderent in faciliorem exitum cauſæ, & ipſius appellationis, Quod pluribus exemplis comprobauimus ſupra cap. 12. de attent. appellat. pend. in 4. limit. princip. & iterum cap. 20. de attent. poſt inhib. ſimiliter in quarta limit. princip.

211 Decimooctauò † non procedit in his, quæ non ſunt de proceſſu, nec ad proceſſum pertinent ſecundum ea, quæ poſuimus ſupra in d. cap. 12. in 5. limi. princip.

212 Decimononò ſimiliter, † quando eſſemus in notorijs, vt ibidem in 9. limit. princip.

213 Vigeſimò, † quando quis appellationem impugnauit, vt ibidem in 41. limitat. princip.

214 Vigeſimoprimo, † quando periculum eſſet in mora quoniam actus eo caſu geſti ante omnia non reuocarentur, vt ibidem in quadrageſimatertia limitat. princip.

215 Vigeſimoſecundò † ſimiliter, quando appellatio fuiſſet ex aliqua cauſa nulla, vel aliàs à iure prohibita, quoniam geſta hac appellatione pendente regulariter ante omnia non reuocarentur ſecũdum ea, quæ latiſſimè deduximus ibidem in 50. & 53. limitat. princip.

216 Vigeſimotertiò † ſimiliter reuocatio ante omnia non fieret, quando illam peteretur poſtquam fuiſſet concluſum in cauſa, vt patet ex his, quæ poſuimus ſupra c. 23. quando & infr. quod temp. attẽtat. reuoc. peten. nu. 41.

217 Vigeſimoquartò † quando conſtaret notorie de non iure petentis reuocationem, vt pro Regula firmauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competen. quæſt. 1. num. 21. Declarando tamen vt ibi.

218 Vigeſimoquintò † Regula prædicta nõ procedit in geſtis ante literarum expeditionem ſuper prouiſione Beneficij, de quo litigatur, vt ibidem quæſt. 11. per tot.

Iura, quæ volunt, quod attentata ſint in primis, &
ante omnia reuocanda, nihil ſpecificè dicant, quod
executio, & alia geſta non purgatis attentatis ſint
nulla, id tamen eueniente caſu in Rota, legati, &
attentatorum coram Acorambono, 16. Aprilis,
1554. Domini declarauerunt, in qua cum eſſet præ
ſentata Commiſſio, quod Iudex refectis expenſis
purgatis attentatis, ac præfixo termino, quo elap-
ſo, & nihil, quod releuet docto, ad vlteriorem exe-
cutionem procederet, ſi Iudex præfixo termino,
ſed non purgatis attentatis ad executionem deue-
nerit, fuit reſolutum, quod talis executio non eſſet
41 bona †, niſi in petente reuocationẽ attentatorum
42 præſumeretur calumnia, prout præſumitur, † quã
43 do diu diſtulit date de attentatis, immò † ea ip-
ſa die, qua fuit lata ſententia in negocio principa-
li, fecit præſentari Commiſſionem ſuper attenta-
tis, ſi enim Iudex non alias purgatis attentatis ſen-
tentiam in cauſa principali proferat, talis ſentẽtia
non fuit nulla, ſed valida à Dominis reputata, in
vna Cæſaraugustana archipresbiteratus coram D.
meo Oradino, 27. Nouembris, 1556. cum quando
44 † quis differt opponere aliquam exceptionem ad
calculum ferendæ ſententiæ, præſumatur eſſe, do-
lo, & calumniam id factum. Anchar. conſ. 234. col.
1. Paul. de Caſtr. conſ. 282. col. 1. poſt med. num. 3.
lib. 1. Aym. in conſ. 75. Accuſatur, num. 9. lib. 1. Sar-
nen. de annali. q. 5. num. 4. verſ. & ad dictum, [*] cum
alijs adductis nouiſſimè per Franc. Becc. in conſil.
103. Ex facti ſpecie, ſub num. 27. lib. primo. fac.
45 † quod ſi in lite aliqua quæ fuit tranſacta, non fuit
allegata, nec producta aliqua ſcriptura, ſi poſtmo-
dum allegetur, præſumitur falſa, vt poſt alios Ri-
46 minal. conſ. 197. nu. 9. lib. 2.] & † vbi eſt ſuſpicio
calumniæ, poteſt Iudex nõ admittere exceptiones,
c. 1. de offi. Iud. l. ſatis aperte, C. de falſ. Ripa in l. 4.
§. condemnatum, nu. 14. ff. de re Iudic.

Septimò Amplia, vt attentata ſint purganda
47 † etiam ſi illa paſſus præſentaſſet ſecũdo loco com
miſſionem ſuper negocio principali, & ſuper eo
duas ſententias obtinuiſſet, quia poteſt nihilomi-
nus redire, & reaſſumere cauſam attentatorum, vt
fuit dictum in vna Taruiſin. penſionis, coram D.
meo Oradino, 14. Maij, 1557. vt latius etiam dixi-
mus ſupra in ſecunda parte, capit. 4. de attent. lite
pend. in 15. limi. princip. num. 22. non obſtante de-
ciſ. 8. aliàs, 382. Fuit dubitatum, de cauſ. poſſ. & pro
priet. in nou. quæ allegabatur in contrarium, quam
Domini dixerunt non eſſe in obſeruãtia, vt ibidem
48 admonuimus, nu. 22. † Dummodò non etiam vſq;
ad finem tertiæ inſtantiæ coniunctim proceſſerit,
vt declarauimus infra, in 30. limit. vltimi Priuile-
gij, num. 223.

Limitatur ſimiliter, ſeu potius declaratur Regu
la ſuprà vniuerſaliter propoſita, quod attẽtata ſint
valde priuilegiata nonnullis modis, &

49 Primò, † quod huiuſmodi priuilegium non du
ret deſerta appellatione, & propterea licèt appel-
lans etiam deſerta appellatione poſſit agere ad re-
uocationem eorum, quæ pendente appellatione
fuerunt attentata, ex quo illa per deſertionem non
conualeſcunt, tamen non poteſt vti via priuilegia-
ta attentatorum, ſed via nullitatis ordinariæ, & in-
iuſtitiæ, vt poſt Franc. & alios declarauimus ſuprà
in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appell. penden-
te, in prima Ampliat. princip. num. 23. in prima de-
clarat. Reg. ibi poſitæ.

50 Secundò ſimiliter, † vt nec duret tale priuilegiũ
poſtquam quis appellationi renunciauerit, vt poſt
Franc. Lap. Ægid. & alios pariter, declarauimus ibi
dem, in 3. declaratione, 2. Ampliation. prin. nu. 13.

51 Tertiò, † vt priuilegium, de quo agimus non du-
ret, niſi in prima inſtantia: Quamuis enim ſecundũ
opi. (preſertim antiquorum) à ſententia lata in cau
ſa attentatorum videatur poſſe appellari, vt retuli-
mus ſuprà in hac tertia parte, c. 28. de ſent. in cauſa
attentatorum ferend. q. 2. in prima opi. num. 44. &
conſequenter videatur etiam dicendum, quod ap-
pellatio hoc caſu interpoſita debeat omnia, (& ſic
etiam hoc priuilegium) in eodem ſtatu conſerua-
re, iuxta ea, quæ latius de hac conſeruatione dixi-
mus ſupra, in ſecunda parte c. 12. de attent. appell.
pend. poſt princ. in præfatione verſ. quoad primam
rationem, ſub nu. 91. Quia tamen in dicto c. 28. in
ſecunda opi. nu. 49. & ſeq. per multa ibidem addu-
cta concluſimus, quod ab huiuſmodi ſententia non
eſt danda appellatio, poteſt conſequenter, & hoc lo
co audacter concludi, quod priuilegium attentato-
rum duret duntaxat in prima inſtantia: Pro qua o-
pin. etiam retenta illorum opin. quod poſſet appel
lari, plurimũ facit in ſimili id, quod aliàs diximus,
52 † quod ſuccumbens in cauſa attentatorum perdit
priuilegium illud, quod antea ſibi competebat, vt
ſibi interim non currerent fatalia in cauſa principa
li, de quo per Rot. deciſio. 15. aliàs, 102. Fatalia de
appell. in nou. de quo latius dicemus infrà, nu. 102.
in 10. Priuilegio attẽtatorum: Vnde eodem modo
ſuccumbens, & reportans ſententiam contra in pri
ma inſtantia, debet perdere priuilegiũ, vt ante om-
nia cognoſcatur de attentatis. Et hanc opin. ſenſe-
runt aliàs Domini in vna Cæſaraugustana de Car-
tera, in qua Actor, qui egerat ad reuocationẽ atten
tatorũ, & ſuccubuerat, volebat ex priuilegio atten-
tatorum impedire, ne in ſecunda inſtantia procede
retur in petitorio; Domini autem inclinauerunt,
quod ſuper petitorio hoc caſu procedi valeret.

Quartò, præmiſſa intellige, vt priuilegiũ, quod à
Iure cõceditur attẽtatis, certis terminis cõtineatur
53 † & propterea egredi nõ debet, neq; perſonas, ne
que cauſas, in quibus, & inter quas verè vertitur ar
ticulus attẽtatorũ. Et ideo ſi actus, qui prætenditur
attentatus poteſt deduci, quod ſit factus in cauſa di
uerſa, ac ſeparata ab articulo attentatorũ, aut quod
perſona illa nõ põt compræhendi in illa cauſa, aut
articulo cauſante attẽtata, vtique priuilegiũ atten-
tatorũ non extenderetur, neque ad illam cauſam,
neq; ad illã perſonã, vt elegãter deducit & ponẽdo
exempla Ruin. in conſ. 75. Quãtũ, nu. 9. & ſeq. lib.
5. & faciunt, quæ latius de hac cauſarum diuerſita
te diximus ſuprà, in 2. parte, c. 12. de attent. appell.
pend. in 2. limit. princip. in princ. & per tot.

Quinta huic proxima põt & accõmodari decla-
54 ratio, † qđ huiuſmodi priuilegiũ nõ extẽdatur ad
Tertiũ, nec ſibi præiudicet. Pone .n. qđ lite pẽdẽte
ſuper aliquo Beneficio, ego aliquid attẽtauerim, &
tu cõtra me Iudiciũ reuocationis attentatorũ inſti-
tuas: & interim Tertius ſuper eodẽ Beneficio velit
cõtra te agere petitorio, licèt tu cõtra me poſſis vti
priuilegio attẽtatorum, & me excludere, vt non au
diar in petitorio, donec nõ fuerint purgata attẽta-
ta, tale tamen priuilegium non videtur extenden-
55 dum ad Tertium, Sicut, † in ſimili dicimus in ſpo-
lio, de quo eſt notab. deciſ. Cappell. Tholoſ. 493.
& ibi Aufr. qui alios alleg. & not. Mil. in repertho,
poſſeſſorio recuperandæ agens, fol. 281. cum &c.
aliàs regulare ſit; quod remedium attentatorum
non procedit reſpectu Tertij, vt latius demonſtra-
uimus ſuprà in prima parte, cap. 3. de attent. à Ter-
tio, nu. 4. de quo tamen fuſius infrà, nu. 254.

Sextò intellige, quod licet attentata ſint valde
priuilegiata, non tamẽ ſunt adeo priuilegiata, quin
56 † eis renunciari poſſit: poteſt enim attentatis, &

illo-

57 illorum priuilegio, † & expreſsè, & tacitè renun-
ciari, ſecundum ea, quæ latiùs diximus ſuprà in ſe-
cunda parte, cap.4. de attent. lit. pend. in 15. limit.
princip. per tot. Quibus quoad illud de expreſſa re-
nunciatione, adde quod in tantum poteſt validè re
58 nunciari, † quod ſi poſt huiuſmodi renunciationē
proferatur ſententia in negocio principali, illa va-
let, & tenet, etiam ſi præſupponatur in facto, quod
inter eaſdem perſonas pendeat alia cauſa attentato
rum adhuc indeciſa: Exemplum, ſi ad inſtantiam
Actoris ſit commiſſa cauſa attentatorum, & ſimili-
ter ad inſtantiam Rei, ſi reus videns ſe non fouere
ius ſuper attentatis contra actorem, illis cedat, quã-
uis remaneat cauſa attentatorum commiſſa per A-
ctorem, poſt tamen Iudex validè proferre ſenten-
tiam ſuper negocio principali ad fauorem Actoris,
vt fuit dictum in vna Eluen. contrauẽtionis coram
Chiſſanen. ſub die 7. Nouembris, 1552. vt eſt deciſ.
in Recollect. Guidoboni, 84. Dabatur de nullitate,
ſub Rubr. de ordi. cognit. Et ſimiliter quoad il-
59 lud de tacita renunciatione, adde † quod ſi is, qui
poterat vti priuilegio, vt ante omnia de attentatis
cognoſceretur, poſtquam paſſus eſt, quod in prima,
& in ſecunda inſtantia procedatur ſimul & ſuper
negocio principali, & ſuper attentatis, velit de-
mum in tertia inſtantia vti priuilegio, & impedire
ne vlterius procedatur in petitorio, vtique non
eſt audiendus, ſed debet procedi coniunctim, ſi-
cut in alijs inſtantijs, ex eo quia cenſetur illi priui-
legio tacitè renunciaſſe, & ſibi præiudicaſſe, vt fuit
dictum in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo
Oradino, ſub die 20. Octobris, 1561. Quæ tacita
60 renunciatio eo etiam caſu induceretur, † quando
is, qui prætendit aliquid contra ſe fuiſſe attenta-
tum, pateretur labi terminum ad docendum de
attentatis vigore ſpecialis commiſſionis præfixum,
abſque eo, quod intra dictum terminum aliquid re
leuans docuiſſet, iuxta ea, quæ latius, de hac termi-
ni præfixione diximus ſupra in hac tertia parte, c.
24. de Reo, & except. ſibi cont. attent. competen. q.
16. per tot.

61 Septimò, intellige, † quod licèt magnum ſit at-
tentatorum priuilegium, præſertim, vt ante omnia
reuocentur, quandoque tamen non videtur haben-
62 dum in conſideratione, prout multoties † ſolent
facere Domini, qui, abſque reuocatione attentato-
rum volunt, quod cognoſcatur de bono iure (eo-
dem tempore ipſius Iudicis maieſtati, partis læſæ
indemnitati, & attentantis temeritati quantum fie
ri poteſt prouidentes, & hoc varijs, ac diuerſis mo-
63 dis: † Quandoque enim ex cauſa ſolet Rota, præ-
ſertim quando animaduertit ſubeſſe aliquod impe-
dimentum circa reſtitutionem poſſeſſionis, non re-
uocare attentata, ſed poſſeſſionem attentatam ſe-
queſtrare. Rota, deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum,
de reſtitut. ſpoliat. in nou. Caſſad. deciſ. 3. Petens,
nu. 3. de reſtitut. ſpoliat. & diximus ſuprà in dicto
cap. 24. de Reo, & except. ſibi contra attent. com-
pet. q. 1. num. 59. in ſecunda limit. regulæ ibi poſitæ,
& in cap. 17. de Iudice, & per quem ſit faci. reuo.
num. 11. verſ. exemplum in eo, vt fuit etiam nouiſ-
ſimè dictum in vna Nullius, Caſtrorũ, coram Ora-
dino, ſub die 7. Aprilis, 1570. Prout etiam quando
eſſemus in attentatis per Auditorem Cameræ, ſub
prætextu, quod ratione Obligationis in forma Ca-
meræ adiectæ compromiſſo, licuerit ſibi etiam pen-
dente reductione laudi in Rota, & inhibitione il-
lius vigore emanata, immittere aduerſarium in poſ
ſeſſionem, quamuis enim Domini in vna Romana,
attentatorum, coram eodem Oradino, 13. Februa-
rij, 1568. inclinauerint pro attentatis, tamen dixe-
64 runt poſſeſſionem ſequeſtrandam fore. † Quando-
que verò abſque appoſitione ſequeſtri ordinant,
quod per Partem, quæ paſſa eſt attentata, renuncie
tur attentatis, & procedatur in negocio principali;
& hoc quando attentata eſſent turbida, prout fuit
factum in vna Cæſarauguſtanã iuris eligẽdi, coram
65 Sarmiento, 25. Octobris, 1566. † Quandoque verò
etiam abſque appoſitione ſequeſtri, & renunciatio-
ne facta, ex cauſa ſolent Domini non reuocare attẽ-
tata, ſed deguſtare de bono Iure in negocio princi-
pali, puta quando attentata ſunt multum antiqua,
ita, vt redarguatur magna negligentia agentium
nunc ad illorum reuocationem, vt placuit Dominis
in vna Peruſin. hæreditatis, & bonorum nouiſſimè
coram Cotta, 15. Iunij, 1571. in qua cum ageretur
de attentatis commiſſis de anno 1503. fuit dictum,
quod ante illorum reuocationem deguſtaretur bo-
66 num ius attentantis in negocio principali, † Vel
etiam quando cauſa eſſet implicita, quia etiam tunc
cognoſcitur de bono iure, vt fuit dictum in vna Flo
rentina Sanctæ Mariæ, coram Seraphino, 29. Apri-
lis 1569. vt admonuimus d. q. 1. & in alia Burgen.
Iuriſdictionis coram Paleotto, 12. Februarij. 1560.
67 † Idem etiam dicitur, quando attentata ſunt du-
bia, & reuocatio eſſet difficilis, quia tunc deuenitur
ad negocium principale, vt dixerunt Domini in
alia Hiſpalen. profeſſionis coram D. de Rubeis, 14.
68 Octobris, 1560. * Et generaliter † quando attenta
ta eſſent turbida, quod de eis non ſit agendum nec
ſint reficiendæ expenſæ, ſed videatur de bono Iure,
fuit reſolutum nouiſſimè in vna Ciuitatis Caſtelli
attẽtatorum, coram D. de Graſſis, ſub die 30. Maij,
1575. & eſt deciſ. Select. 30. incipien. Hæc attenta-
ta, in fine.]

69 Octauò, pariter declara, † quod licèt attentata
dicuntur eſſe (vt præfertur) maximè priuilegiata,
per hoc tamen in illorum reuocatione, ad inſtantiã
partis facienda, non poteſt omitti, neque citatio Par
70 tis, † neque cauſæ cognitio, ſecundum ea quæ la-
tius diximus ſup. in hac 3. par. c. 25. de proceſſ. in
cauſa attent. nu. 41. & 42. verſ. quamuis autem.

Nono, ſimiliter intellige, quod licèt attentato-
rum priuilegium in eo potiſſimum conſiſtat, quod
illorum cognitio omnem aliam cognitionem ſu-
71 ſpendat, vt ſæpius dictum eſt, † non tamen ſuſpen-
deret præſtationem alimentorum, & ideò ſi contra
72 inhibitionem etiam Rotalem fuiſſet facta † execu-
tio pro alimentis, & fuiſſet commiſſa cauſa atten-
tatorum, quia talis executio dicebatur attentata, &
dubitaretur aliàs in vna Legionen. decimarum, co-
ram Grato, 4. Maij, 1565. an iſta cognitio attenta-
torum taliter ſuſpenderet, quod ea pendente non
eſſent vltrà præſtanda alimenta, Domini tenuerunt
pro affirmatiua, & interim dictam portionem taxa
tam ſoluendam eſſe; & fac. quæ diximus ſupra, in
2. parte cap. 12. de attent. appell. pend. in 24. limit.
princip.

Cum autem ex præcedentibus vniuerſaliter ea
omnia declarauerimus, quæ in genere hanc Con-
cluſionem reſpiciunt, quod ſcilicèt attentata ſunt
valdè priuilegiata: reliquum eſt, vt quo clarius hæc
materia percipi poſſit, etiam ſingula attentatorum
priuilegia enumerando, ac opportunè declarando,
ea ſigillatim ante oculos proponamus. Et quam-
uis in primis, & ante omnia illud Priuilegium præ-
ponendum videretur, in quo concluditur, quod at-
tentata in primis, & ante omnia ſunt reuocanda,
ad text. in cap. non ſolum, de appellat. in 6. quia ta-
men materia dicti priuilegi, ſatis per ſe ampla eſt,
conſulto in vltimum locum, pro vltimo priuilegio
reijcimus infra, nu. 168. vt etiam ibi annotauimus.

73 Primum, itaque Priuilegiũ illud eſt, † quod pro-
ceſſum reſpicere videtur, vt ſcilicet in cauſa atten-
tatorum, procedatur, ſine ordine Iudiciario, ſine li-
bello, ſine litis conteſtatione, ſine terminorum ob-
ſeruatione, & aliis ſummariè, & de plano, vt latius
diximus ſupra, c. 25. de proceſſu in cauſa attentato-
rum nu. 7. & multis ſeqq. quæ hic breuitatis cauſa
non repetuntur, dic, vt ibi.

Secundum Priuilegium eſt, quia agens ad reuo-
74 cationem attentatorum, † non tenetur titulũ co-
lorare, quod priuilegium plerique omnes abſque
contradictione admittere videtur, licèt Ægid. de-
ciſ. 286. In materia, & deciſ. 296. Id autem, ſecus
ſenſiſſe videatur, & malè, vt ex proximè allegãdis
apparebit. Quod enim remedium attentatorum
ſit in hoc priuilegiatũ, vt non requiratur in eo co-
loratio tituli, eſt deciſ. Rot. 2. aliàs, 14. Fuit dubita-
tum, de reſtitut. ſpoliat. in nou. & poſt eam Mil. in
verbo, attentata lite pendente, fol. 30. & in verb.
poſſeſſorio recuperandæ agens habet, fol. 281. &
Ægid. ſibi parum conſtans, deciſ. 49. Agens, vbi
dicit ita tenere Palatium, & deciſ. 101. Si conſtat,
& elegãtius per Caſſad. deciſ. 35. Petens, in princ.
de reſtit. ſpoliat. vbi ita obſeruari teſtatur; Quibus
cõcordat deciſ. Tholoſ. 15. & ibi Stephan. Aufrer.
in addit. qui & de communi opin. circa hoc teſtari
75 videtur. Et † ita in contingentia facti ſæpenume-
ro practicatum fuiſſe refert. Idem poſt nonnullos
ex præallegatis, concludit etiam Franc. in c. bonæ,
num. 14. de appellat. vbi inquit, quod in attentato-
rum reuocatione nõ coloratur poſſeſſio ex aliquo
titulo, ſed ſufficit probare ſimpliciter poſſediſſe be-
neficium. Eandem ſententiam tenuit per dictam
deciſ. Caſſad. Rot. in vna Valentina parrochialis, vt
eſt deciſ. in Recollect. Achill. de Graſſ. 23. Atten-
tata, ſub Rubr. de attent. (cui cõcordat alia eiuſdem
30. Attentata voluerũt Domini, eodem titulo. Ean
dem ex recentioribus ſequuti ſunt poſt nonnullos
ex præallegatis Veſtr. in Praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4.
num. 19. & Menoch. in tracta. de recuper. poſſeſſ.
Remed. 15. q. 36. nu. 462. & nouiſſimè etiam Man-
doſ. in tract. Commiſſion. in 14. formula Commiſ-
ſionis attent. in verbo Cauſam, & Cauſas, colum.
7. ſub verſ. circa ſextum priuilegium, vbi vltrà ali-
quos ex his, qui ſuprà citati ſunt, in id allegat etiam
Rebuff. ſuper concordat. de anna. in 7. Regula, ita
76 vt temerarium minimè videri poſſit, ſi hæc † fre-
quẽtiori Doctorum calculo approbari affirmetur,
* & fuit etiam dictum in vna Piſcen. Cappellaniæ,
21. Februarij 1578. coram Aldobrandino, vt eſt de-
ciſ. diuerſ. 204. Domini concluſerunt, num. 4. lib. 1.
in nouiſſ.] Nec de deciſ. Aegid. in contrarium alle-
gatis eſt multum curandum, quia, vt in eis patet,
proceſſerunt ſolum ex mente Domini Vintienſis,
qui ſemper de hoc dubitauit, vt refert idem Ægid.
77 dicta deciſ. 49. in fi. † & malè locutus eſt, vt ani-
maduertit Mandoſ. vbi ſupra proximè. Quam con-
78 cluſionẽ Amplia vno modo, vt procedat, † etiam
79 in Beneficialibus: quamuis † enim in Beneficiali-
bus plus attendatur titulus, quam poſſeſſio, ſecun-
dum Boer. deciſ. 24. num. 8. quando tamen ſumus
in attentatis, etiam in Beneficialibus, tituli colo-
ratio non attenditur, vt colligitur ex his, quæ po-
nunt ferè omnes ſupra allegati, dum loquuntur in
Beneficialibus, & nuncupatim Rota Caſſador. &
Franc. vbi ſuprà. Quæ ampliatio ſanè vno modo
limitanda, ſeu declarãda videtur, & ita forſan con-
80 cordare poteris opin. Aegid. † Videlicèt, vt non
procedat, quando in Beneficialibus conſtaret de
non iure petentis reuocationem attentatorũ, tunc
enim compellitur ad docendum de ſuo intereſſe,
etiã coloratè, vt inquit idem Aegid. deciſ. 553. Con-
cluſio, quod licèt petẽs, vbi ſubdit, quod in hoc om
nes nemine diſcrepante concordarunt, & ſecun-
dum hanc declarationem, ſi quis illas ſuſtinere vo-
luerit, poſſent procedere tũ dicta deciſ. Aegid. 386.
In materia, quam alia eiuſdem, 294. Id autem, in
qua volebat, quod in materia Beneficiali, quoad
colorationem tituli, remedium attentatorum non
eſſet magis priuilegiatum, quam Interdictum, Vn.
de vi. Eandem Limita, ſeu mauis declara, quod li-
cèt, quis hoc caſu non teneatur titulum colorare,
per ſupradicta, ſi tamẽ de facto producat aliquem
titulum infectum, & non bonum, tunc ſibi præiu-
81 dicat, quia etiam petens reuocari attentata, † ſi co-
lorat petitorium ex infecto titulo, non eſt audien-
82 dus † cum peius ſit infectum, quã nullum titulum
oſtendere, ſecũdum Aegid. deciſ. 393. Si petens. * &
fac. quæ poſt Bellamer. conſil. 10. col. 1. in princip.
ponit Aymon conſ. 313. ſub num. 5. col. fin. ad med.
83 verſ. alibi ſcribat Bellamer. dũ vult, quod licèt † ex
tempore, cuius initij memoria in contrarium non
exiſtit, titulus præſumatur, illud tamẽ ceſſat, quan-
do expreſsè producitur titulus nullus & inualidus,
de quo & remiſſiuè etiam per Gabriel. & Preſcrip.
Concluſ. 1. num. 53.]

Tertium priuilegium eſt, quod contra petẽtem
huiuſmodi reuocationem, non poteſt opponi ex-
84 ceptio excõmunicationis. † Quamuis enim aliàs
opponi poſſit etiam contra ſpoliatum, vt eſt deciſ.
85 Tholoſ. 172. An Excõmunicatus, † & cõtra agen-
tem pro executione rei iudicatæ, ad text. in c. pia,
86 §. ſed ſi poſt rem iudicatã, de except. in ſexto, † ſpe
ciale tamen eſt, vt agenti ad reuocationem atten-
tatorum excommunicationis exceptio non obſtet,
vt eſt deciſ. Rot. 2. aliàs 14. Fuit dubitatum, in ad-
dit. verſ. tertia differentia, ſub num. 3. de reſtitut.
ſpoliat. in nou. & diximus latiùs ſuprà in ſecunda
parte, cap. 12. de attent. appel. pend. in 13. ampliat.
princip. nu. 1. & iterum in hac tertia, c. 24. de Reo,
& excepta contra attent. comp. q. 3. nu. 9. quæ bre-
uitatis cauſa non repetuntur.

Quartum Priuilegium colligitur ex his, quæ ſu-
prà poſuimus in proximè citato c. 24. q. 6. verſ. ſe-
87 cunda poteſt eſſe opin. nu. 7. videlicèt, † quod ex-
ceptio ſpontaneæ renunciationis, quæ ſolet aliàs
agẽtem repellere Caſſad. deciſ. 4. Fuit dubitatum,
num. 9. de reſtit. ſpoliat. agenti tamen ad reuocatio
nem attentatorum regulariter opponi non poſſit,
per ea, quæ ibidem latè dicta ſunt, dum hanc ſen-
tentiam pro veriori firmando etiam ad contraria
fuit reſponſum.

88 Quintum huic ſimile Priuilegium eſt, † quod in
cauſa attentatorum exceptio alterius ſpoliationis
non admittitur: quoniam enim illa aliàs in multis
caſibus obſtet, de quibus per Doctor. in c. frequẽs,
de reſtit. ſpoliat. in ſexto, in hoc tamen remedium
attentatorum priuilegiatum eſſe cognoſcitur, vt
poſt Abbat. in c. bonæ, col. penul. & ibi etiam Frãc.
ſub num. 14. de appell. & Rot. deciſ. 171. aliàs, 185.
Licèt Pars Rea, in fi. de appell. in nou. & alios ple-
roſque eandem Concluſionem ſequentes firmaui-
mus ſuprà d. c. 24. q. 7. nu. 2. dic, vt ibi. *fol. 31*

Sextò ſimiliter in hoc attentatorum cauſa pri-
89 uilegiata eſſe cognoſcitur, † quia exceptio reſer-
uationis non impedit, neque retardat illorum re-
uocationem, nam licèt aliàs contra ſpoliatum op-
poni poſſit huiuſmodi exceptio, propter vim de-
creti irritantis in ea appoſiti, Rota deciſio 3. aliàs,
16. Si contra agentẽ, de reſtit. ſpoliat. in nou. quan-
do tamen ſumus in reuocatione facienda ex priui-
legio attentatorum, talis exceptio non obſtat, quo
minus

minus Iudex ex officio ſuo ad inſtantiam Partis at tẽtata reuocet, Rota, deciſ. 21. aliàs 56. Nota quod vbi aliquis, de reſtit. ſpoliat. in antiq. vt de his omnibus latius dictum eſt ſupra in præallegato c. 24. q. 9. nu. 9. & ſeqq.

90 Septimum Priuilegium eſſe poteſt, † vt agenti ad reuocationem attentatorum, regulariter non poſſit obijci exceptio dominij, & proprietatis, ſecundum eam, quam ſuprà pro veriori firmauimus opinionem, in dicto cap. 24. q. 10. nu. 6. & nu. 10. ad quæ (ne bis eadem inculcare videamur) ſufficiat lectorem remittere; Inde etiam

91 Octauum priuilegiũ colligi poteſt, † quod nec exceptio periurij contra petentem huiuſmodi reuocationem oppoſita, impediat illorum reſtitutionem, licèt ille alias ſoleat agentem à limine Iudicij repellere, vt per Doctor. in l. ſi quis maior, C. de tranſaction. & in c. dilecto, de except. vt diximus in eodem cap. 24. q. 26. nu. 6.

Nonum, huic affine priuilegium conſiderari poteſt, quod in cauſa attentatorum compenſatio non
92 habet vim ſolutionis, † nec ad retardandam executionem ſententiæ in cauſa attentatorum latæ poteſt admitti exceptio compenſationis, quamuis enim aliàs huiuſmodi exceptio in multis caſibus admittatur, & compenſans in multis caſibus dicatur ſoluere, vt eleganter per Tiraq. in tract. de vtroque retract. §. 3. gloſ. 3. num. 2. & ſeq. ſpeciale tamen eſſe dicitur in cauſa attentatorum, vt firmauimus ſupra, in dicto cap. 24. q. 28. nu. 1. & ſeq.

93 Decimum, & maximè vtile priuilegiũ eſt † quia pendente articulo, & cauſa attentatorum, interim non currunt fatalia in cauſa principali, & conſequenter, quod proceſſus ſuper attentatis ſuſpendit curſum fatalium in negocio principali. Quod priuilegium quia non eſt perpetuum, ſed nonnullas recipit limitationes, ac declarationes, omiſſis diſputationibus, veritati, ac breuitati inhærendo, per viam Regulæ explicabimus: Sit itaque

Regula, quod pendẽte cauſa, & proceſſu attentatorum, in cauſa & negocio principali non currunt fatalia, Rota deciſ. 15. aliàs 102. Fatalia, de appel. in nou. & deciſ. 10. aliàs, 89. Nota quod, in fine de appell. in antiq. & deciſ. 79. aliàs, 448. Nota qd fatalia, de appell. in antiq. quas ſequitur etiã Guid. Papæ, in tract. de appell. q. 101. ver. ſed an fatalia; Quibus concordat etiam deciſ. Lanfranc. 476. Ad pellans, in fi. & Franc. qui hanc Concluſionem eleganter proſequitur, in c. dilecti, el 3. ſub num. 8. de appell. & cæteris fuſius Ruin. in conſ. 75. Quantũ, nu. 4. lib. 5. & poſt Rotã dicta deciſ. 15. Io. de Amicis, in conſ. 6. nu. 44. quos refert, & ſequitur nouiſſimè etiam Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 2. cap. 11. nu. 18. & Mandoſ. ſuper Reg. de impet. per obit. famil. Card. q. 13. num. 4. vbi præter præallegatos, in id citat etiam Alex. in conſ. 68. in cauſa, nu. 3. lib. 7. & plenius per eundem in tract. Cõmiſſion. in 14. formula Commiſſionis attentat. in verbo, in primis, & ante omnia, q. 3. & Augu. Bero. conſ. 51. In hac cauſa, nu. 8. lib. 3. & ponit eam Veſtr. in praxi Roman. Cur. lib. 7. cap. vltimo, ſub nume. 19. & apud eum Grauat. num. 44. * & eſt hodie deciſ. Ceſar. & Graſſ. 108. incipiente, Domini dixerunt conſtare de attentatis, nu. 6. in impreſſis.] Pro qua
94 facit in ſimili id, quod aliàs dicitur, † quod nec ẽt pendente termino Remiſſoriæ, currunt fatalia, vt eſt deciſ. Caſſad. 9. incip. An eſſet, de appella. Sicut
95 nec etiam currit † inſtantia in principali, pendente cognitione ſeu appellatione ſuper emergenti: vt poſt Doctor. tradit poſt alios Bero. conſ. 36. In
96 cauſa, nu. 2. lib. 3. * prout nec etiam † pẽdente cauſa nullitatis currit tempus appellandi, nec etiam
97 † pendente nullitate teſtamenti, currit tẽpus querelæ, vt latè per Tiraquell. de retract. lignag. §. 1.
98 gloſ. 10. nu. 40. Sic etiam † pendente cauſa attentatorum, non currit tempus reſtitutionis in integrũ, Aymo, conſ. 660. ſub num. 3. lib. 4. quod maximè
99 procederet, ſi † Iudex appellationis & coram quo cauſa attentatorum penderet, inhibuiſſet Iudici cauſæ principalis, vt non procedat, quia tunc ipſo iure non curreret inſtantia, cum talis inhibitio habeat ex toto ſuſpendere officiũ Iudicis, vt poſt Canoniſtas in c. ſuper eo, de appellat. in ſexto, & declarat Thom. Doc. Alleg. 6. quæ eſt poſt Conſ. eius 154. num. 2.]

100 Amplia prædictam Regulam vno modo, † videlicèt, vt in computatione temporis fatalium, nõ ſolum ſubducatur de medio tempus, quo fuit factus proceſſus ſuper ipſo articulo attentatorum, verum etiam tempus, quo fuit facta executio ſen-
101 tentiæ ſuper attentatis latæ integraliter, † etiam ratione fructuum, & expenſarum, vt tradit Mil. in verbo, appellationis tempus, fol. 11. & in verb. terminus proſequendæ appellationis, & verſ. ſeq. fol. 373. & melius Ruin. dicto conſ. 75. Quantum, n. 4. lib. 5.

Limita eandem Regulam.

102 Primò, & vtiliter, vt non procedat, † quando is, qui dicit aduerſarium appellatione pendente attentaſſe, in cauſa attentatorum ſuccubuiſſet, tunc enim fatalia ſibi cucurriſſe dicendum eſt, & conſequenter non obſtante priuilegio attentatorum, eius appellatio poſt lapſum anni, vel biennij ſecundum diuerſitatem caſuum, diceretur deſerta, vt declarat Rota dicta deciſ. 15. aliàs 102. Fatalia, de appell. in nou. & tradit Mil. in ſupra proximè citatis locis. Quibus adde Vant. in tractat. de nullit. in ti. quoties, & intra quæ temp. num. 14. & omnium elegantiſſimè, ac copioſè per Tho. Grammat. in conſil. 54. In cauſa ſindicatus, numero 18. & pluribus ſeqq. vbi plura ponit de iſta ſuccumben-
103 tia, † & quod ſuccumbentibus tẽpus currat: & nouiſſimè poſt Rot. & Io. de Amicis, conſ. 6. Hanc limit. tenet Io. Bap. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 2. cap. 11. num. 18. & ſeqq. quam limitationem ij quo-
104 que ſenſiſſe videntur, qui tenent, † quod etiam pendente attentatorum cauſa, fatalia currant, quando illa ob calumniam fuiſſent propoſita, vt poſt Alex. in conſil. 43. lib. 3. Abbat. & Felin. in d. c. ex ratione, de appell. tradit Grauàt. apud Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 7. cap. vltimo, nu. 44. Quam limitationem ego neceſſariò vno modo limitandam cenſeo, qui colligitur ex doctr. Imolæ in c. dilecti, el 4. quem etiam refert & ſequitur Franc. ibi, num. 7. extrà, de appella. vt non procedat, quando
105 † eſſet datus libellus ſuper vno ex pluribus attentatis, & in illo articulo ſuccubuiſſet, nam cum ſuccumbentia in vno ex pluribus attentatis non præiudicet in alijs, vt concludunt prædicti Doct. ſequitur, quod per ſuccumbentiam in vno ex attentatis, non tollatur priuilegium quoad cætera attentata, quorum vigore poterit paſſus attentata adhuc inſtare, quod ſibi non debeant cucurriſſe fa-
106 talia. Secundò, intellige, † niſi ſuccumbens aliqua probabili ratione dictum iudicium attentatorum ſuſtinuerit, vt eleganter conſiderauit Felin. in c. ex ratione, nu. 5. verſ. limitant, & ibi etiam Dec. ſub num. 10. verſ. quod tamen verum intelligitur, de appell. quẽ refert, & ſequi videtur etiam Aemilian. in conſil. 62. Excellens Domine, in princip. Quam limitationem viſi ſunt de iure admittere etiam Domini in vna Illerden. Sacriſtiæ, corã Sarmiento,

m[illegible]ento,19. Martij, 1583. in qua tenuerunt contra
Sacaſam, qui ſuccubuerat in cauſa attentatorum,
quia nullam probabilem cauſam in eis probaue-
rat, quod etiam affirmauit * poſt Doct. in d.l. con-
tra maiores, & Ruin.conſ.138.nu.11.lib.5.& Go-
meſ.de annali poſſeſ.q.14.in fine, Aymo. conſ.600.
ſub num.3.lib.4.] nouiſſimè Mandoſ. vbi ſuprà, di
cta q.3.in fi. vbi in id citat etiã Iaſ.in l. contra ma-
iores, C.de inoff.teſt.& Raphael Cuman. in conſil.
36. incip. Præſupponitur quod A. qui tamen lo-
quuntur de nullitate, non autem de attentatis, de
107 quibus ad præſens agimus. * & in † caſu nullita-
tis, vt pendente cauſa nullitatis, non currant fata-
lia cauſæ reſtitutionis in integrum, etiam ſi petens
reſtitutionem in cauſa nullitatis ſuccubuiſſet, eſt
deciſ. Achill.188.aliàs prima, de reſt.in integr. vbi
tamen in fine dicitur, quod dicta opin. magis obti
nuit eo caſu de æquitate, quam quod eſſet vera, &
in dicto caſu nullitatis, quod currat tempus ad ap-
pellandum, quando in cauſa ſuccubuiſſet.]

Secunda limitatio colligitur ex his, quæ ponit
Ruin. in dicto conſ.75. num.9. vt non procedat,
108 † quando eſſemus in diuerſis cauſis, prout erat
in caſu ſuo; Pro qua limi. facit optimè, quod ha-
betur in Recollect. Cottæ, deciſ.64. vbi ampliat id
109 procedere, † etiam ſi diuerſæ cauſæ eſſent ſimul
cumulatæ, & quod fuit reſolutũ in vna Peruſina,
& Vrbeuetana Caſtrorum coram Fantutio, 14.
Aprilis, 1555. in qua fuit dictum formaliter, quod
pendentia cauſæ attentatorum ſuper Caſtro Po-
dij, non impediat curſum fatalium cauſæ ſuper
Caſtro Parrani, per tex.in l.etiam, §.1. & ibi Albe-
ric.ff.de minor. & in l.quædam mulier, famil. her-
110 ciſ.& quia † cũ ſint diuerſa facta, cenſentur plu-
res libelli, & plures ſententiæ, vt dicunt Doctor.in
l.ſcire debemus, ff.de verb.oblig. & hoc attenditur
non obſtante eodem conſtructu verborum, vt tra-
dit poſt Bald. Felin.in c.cum inter, nu.7.de re iudi.
& quia cum agatur de fatalibus currentibus in ap-
pellatione à ſententia Nouati, qui diuiſit cauſam
Parrani à cauſa Caſtri Podij, iam cauſæ iudican-
tur ſeparatæ, cum tractetur de ſtatu ſuperuenienti
poſt ſeparationem; & ex hoc reſpondetur vno
modo ad doctrinam Bar. in l.edita, num.17. C.de
edend. Alij reſpondebant, quod Bar. vult eſſe vnũ
iudicium, quia non prohibetur cumulatio; Et ex
hoc etiam reſpondetur, quatenus dicebatur, quod
vna erat inſtantia, & quod vna erat Commiſſio vl
tima, vel quod cenſentur plures Commiſſiones.
Hæc illi; Ad quam limitatio fac. ea omnia quæ de
hac cauſarum diuerſitate latè poſuimus ſuprà in 2.
parte, c.4.de atten.lite pend.in 2.limi.priu.& c.12.
de attent.appella.pend.ſimiliter in 2.lim. prin.per
111 tot. Tertiò, † quando eſſemus in diuerſis perſo-
112 nis, † etiam ſi eſſent conſortes eiuſdem litis, nam
ſi appellatione pendente alterum ipſorum præten-
datur attentaſſe, & contra eum agatur ad reuoca-
tionem attentatorum, quoad ipſum tantũ ſuſpen-
dũtur fatalia, & illorum curſus, ſecùs quoad alios,
& ideo ſi alij non proſequantur appellationem ef-
ficitur deſerta, vt per Ruin. in dicto conſ.75.per to
tum, præſertim num.12. Quæ limitatio ex inten-
tione eiuſdem ibi, num.8. & num.14. ampliari po-
113 teſt, vt procedat, † etiam ſi appellatio illorum li-
tis conſortum, quos non prætenditur attentaſſe,
& qui non ſunt proſecuti appellationem, tende-
ret in conſequentiam ad fauorem illius, qui præ-
tenditur attentaſſe: nam per hoc priuilegium,
quod quoad eum fatalia non currant, non exten-
ditur, nec communicatur alijs litis conſortibus, vt
per eum ibi.

Quartò limita (vt aliquando allegari animad-
114 uerti) vt procedat, quando † cauſa attentatorum
fuit principaliter intentata, ſecùs ſi incidenter, &
acceſſoriè ad cauſam appellationis, per ea, quæ
poſt Bald. & Imol. ponit Iaſ. in l. contra maiores,
num.8.in fi.C.de inoffic. teſtam. quia tunc deſerta
appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa atten-
tatorum: Ad quod faciunt ea omnia, quæ latius di-
ximus ſupra, in 2.parte, cap.17. de atten.nulli.pen-
den.num.71. & ſeq. quod deſerta appellatione nul- 5. fol. 345
litatis cauſa, & illius pendentia non cauſat vltra
attentata, quaſi & illa cenſeatur deſerta, præſertim
quando incidenter, & acceſſoriè ad appellatio-
nem eſt deducta, & quamuis præmiſſa loquantur
de nullitate, & appellatione, idem etiam videtur
dicendum de appellatione & attentatis, & fac. ſi-
militer quæ etiam diximus ſuprà hoc eodem cap.
num.49.

* Præmiſſa tamen declara, quod ſicut verum eſt
115 quod † deſerta appellatione cenſeatur deſerta
etiam cauſa attẽtatorum, per ſupradicta, ita etiam
116 ſi † intentata principaliter cauſa attentatorum,
appellans non fuerit proſecutus cauſam appella-
tionis infra terminum Iuris, ideſt non inchoauerit
proſequi cauſam appellationis, appellatio fit de-
ſerta, & currunt tunc fatalia litiganti ſuper atten-
tatis, vt poſt Innoc. ibi declarat Franc. in c.dilecti;
el terzo, ſub nu.8.verſ. tu aduerte, de appellat. ſub-
dens, & tene menti, quia alibi non reperies hunc
paſſum. Quamuis hoc dictum Franc. non fuerit
abſolutè admiſſum, dum allegaretur in vna Firma
na Attentatorum, coram Robuſterio, 11. Ianuarij,
1577. in quo Domini dixerunt, quod contra Frãc.
in hoc turbant allegata in d.l.contra maiores.

Quinto limita, vt præmiſſa procedant, quando
117 † appellans non potuit ſibi præuidendo proui-
dere, puta recurrendo ad Principem vel Prętorem, ad principem
eius auxilium implorando, ſecùs ſi iſta potuit fa-
cere, & non fecit, vt poſt Bauer. in tract.de mora,
in prima parte, num.14. & ſeq. tradit, & quotidie
practicari dicit Marcus Antonius Bard.in tracta.
de temp.vtili vel continuo, cap.4. ſub num.5. verſ.
cauendum tamen eſt.]

Vndecimum priuilegium præſertim ratione il-
lius qui paſſus eſt attentata, (nam ratione atten-
tantis potius dicenda eſt pęna, quam priuilegium)
118 conſiderari poteſt: † quia attentans prohibetur
119 appellare. Quamuis enim † appellatio nemini
120 † etiam Diabolo ſit deneganda. Rota deciſ.16.
aliàs, 354. Cum iura, num.3. de dolo & contum. in
121 nou. & aliàs generale ſit, † quod in omni caſu ap
pellatio cenſetur permiſſa, niſi expreſsè reperiatur
prohibita, ſecundum gloſ.ſing. in l. qui reſtituere,
ff.de rei vend.& eleganter per Franc. in Rubr. ex-
tra de appellat. qui illud addit, quod qui dicit ali-
quo caſu non poſſe appellari, tenetur illud proba-
re, cum habeat Regulam contra ſe, de quo latius
diximus ſuprà, in ſecunda parte, cap.12. de attent.
appell.pend.in quinta ampliat. princip. num.8. & pag. 208.
num 19. vbi id declaratur, ſpeciale tamen eſſe vi-
detur in cauſa attentatorum, in qua attentans præ
ſertim appellatione pendente non auditur appel-
lans, vt eſt text.in cap.an ſit, de appellat. vbi etiam
aſſignatur huius dicti ratio, quia is, qui attentando
appellationi aduerſarij; deferre neglexerit, ſe be-
122 neficio reddidit appellationis indignum, † vt in
eo puniri debeat, in quo deliquit, de quo latius ſu
prà etiam in hac tertia parte diximus c.28.de ſent.
in cauſ.attent. feren.q.2. præſertim nu.130. & ali- 3. fol. 84
quid etiam dicemus infrà, c.31. de pœna attentan.
nu.236.verſ. Decima tertia pœna.

Duode-

Duodecimum huic proximum (ſub eadem con
ſideratione reſpectu eius contra quem eſt attenta-
tum) priuilegium, & ſpecialitas conſiderari poteſt,
quoniam licèt vulgare, & quaſi ꝑ adagio ſit, quod
123 ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, † ſpecia-
le tamen eſſe videtur in eo, qui lite pendente atten
tauerit, & ſe in poſſeſſionem alicuius rei intruſe-
rit: Intruſus enim ſi fuerit ſpoliatus, non reſtitui-
tur. Caſſad. deciſ. 9. num. 3. & ſeq. de cauſ. poſſeſſ. &
proprietat. & deciſ. 3. in fi. de reſtit. ſpoliat. quibus
concordat, quod fuit aliàs dictum in vna Taruiſi-
na manſionariæ, coram Tho. de Thanis, ſub die 28.
Aprilis 1544. vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 25. Ille
qui attentando, ſub Rubr. Vt lite penden. De quo
latius dicemus infra, in cap. ſeq. de pœnis attenta.
num. 195. verſ. ſexta conſideratur contra attentan-
tem pœna.
124 Decimumtertium, priuilegium eſt, † quia in at-
tentatis leuior videtur requiri probatio. Rota, de-
ciſ. 62. aliàs 446. Si lata, ad med. de appell. in nou,
125 † & in eis valet teſtium receptio, etiam non ab
126 futurorum, † etiam ſuper articulis expreſſe non
admiſſis. Rota, deciſ. 10. aliàs 105. Valet teſtiũ rece-
127 ptio, de teſtib. in nou. † nec in eis requiritur pro
batio poſſeſſionis ſicut in ſpolio, ſed ſufficit proba-
re ſimplicem detentionem rei, circa quam dicitur
attẽtatum. Rota deciſ. 11. aliàs, 56. Nota quod vbi
aliquis, de cau. poſſ. & propriet. in antiq. & deciſio.
33. aliàs, 348. Nota quod ſi conſtat, in fi. de reſtitu.
ſpoliat. in antiq. de quibus latius etiam diximus ſu
prà, in hac 3. parte, cap. 26. de probatione atten. nu.
85. verſ. circa ſecundam inſpectionem.
128 Decimumquartum priuilegium eſt, † quia cau-
ſa attentatorum ſuſpendit cognitionem negocij
129 principalis: † natura enim attentatorum, (quan
do Pars de attentatis) dicitur eſſe magis ſuſpen-
ſiua, quam poſſeſſorij reſpectu petitorij, & pro-
130 pterea † ſi ſit commiſſa alicui cauſa attentatorũ,
& negocij principalis, & ille omiſſis attentatis pro
nunciet ſuper negocio principali, dicitur nulliter
131 pronunciare † etiam ſi Pars non fuerit proteſta-
ta, quod non debeat procedi in negocio principali,
ſed prius ſuper attentatis, quia ſola natura attenta-
torum hoc caſu ſufficit ad inducendum huiuſmo-
di ſuſpenſionem, ex quo talis proteſtatio dicitur fie
ri ad cautelam, non autem, quod ſit neceſſaria, vt
fuit aliàs dictum in vna Neapolitana Cappellaniæ,
de Squillagijs corã D. meo Oradino de menſe De-
cembris, 1562. Pro qua fac. deciſ. Aeg. 506. Conclu-
ſio, & deciſ. Caſſad. 4. In attentatis, num. 3. de dila-
ction. & quod aliàs etiam ponunt Moder. in anno,
132 ad Aegid, num. 94. † quod pendente cauſa atten
tatorum, ex illorum priuilegio ſuſpenditur & retar
datur executio ſententiæ in cauſa principali. Qui-
nimò, dixerunt Domini in vna Tranen. ſpolij, co-
133 ram Caputaq. 8. Nouembris, 1560. † quod Iudi-
cium attentatorum ſuſpẽdit omne aliud Iudicium
134 † etiam ſpolij, propterea † ſententia lata in cau-
135 ſa ſpolij pendente iudicio attentatorum, dicitur
eſſe nulla, vt eſt deciſ. in Recollect. Caputaquen. in
prima parte aliàs 226. aliàs 231. Sententia lata, &
dixit etiam Mandoſ. in tract. Commiſſio. in 13. for
mula Commiſſionis attent. in verbo, in primis, q. 1.
quod Iudicium attentatorum ſuſpendit, & retar-
136 dat † etiam Iudicium nullitatis, per deciſ. Rotæ
46. Nota quod vbi aliquis aliàs prima, de ordin. co
gnit. in antiq. & Afflict. deciſ. 98. nu. 4.
Decimumquintum Priuilegium eſſe videtur,
quia licèt regulariter acceſſorium ſoleat ſequi na-
turam principalis, & cauſa attentatorum videatur
acceſſoria, vt ſentit Rota deciſ. 1. aliàs, 2. attenta-
ta, de appell. in nou. & clarius Oldrad. in conſ. 199.
137 incip. Pro fundamento, in fi. vbi dixit, † quod cau
ſa attentatorum habet ſe per modum acceſſorij ad
negocium principale, & conſequenter, quod de-
ſerta appellatione cenſeretur etiam deſerta cauſa
attentatorum, regulariter tamen ſecus ex priuile-
138 gio attẽtatorum dicendũ videtur, † ex quo etiam
deſerta appellatione regulariter ſuper attentatis
procedi poteſt, ſecũdum Regulam quam firmaui-
mus ſuprà, in ſecunda parte, cap. 12. de attentat. ap
pellat. penden. in prima ampliat. principal. num. ſe-
cundo, & ſeqq.
Decimumſextum Priuilegium ſecundũ aliquos
139 eſſe poteſt, † quod licèt probatio facta in vno Iu
dicio regulariter fidem non faciat in alio Iudicio,
ad not. per Doctor. in l. 2. C. de edend. Aegid. de-
ciſ. 630. Licèt. Pariſ. conſil. 8. col. fin. lib. 3. probatio
tamen in iudicio attentatorum facta, etiam in alio
140 Iudicio fidem facere videtur, † & ideò ſi reus cõ-
uentus Iudicio attentatorum ad excuſandum at-
tentata prætextu continuationis ſecũdum ea, quæ
latius diximus ſuprà, in ſecunda parte cap. 4. de at-
tent. lite pend. in prima limit. princip. nu. 2. exami-
nauerit teſtes qualiter ipſe tali tempore fuit in poſ
ſeſſione, quamuis in Iudicio attentatorum ſuccu-
buerit, ſi tamen ipſe antea inſtituiſſet Iudiciũ ſpo-
lij, & ad probandum primum extremum, velit uti
depoſitionibus teſtium in cauſa attentatorum exa-
minatorum, vtique poteſt & fidem faciunt, vt fuit
aliàs dictum in vna Romana ſpolij domus, coram
D. meo Oradino, ſub die 13. Nouembris, 1562. vbi
etiam dixerunt eo caſu non habere locum doctrin.
Abbat. in c. cum dilectus, num. 25. & ſeq. de ordin.
cog. & deciſ. Put. 14. ſub Rubrica, de teſtibus, quæ
in contrarium allegabantur.
Decimoſeptimo, & notabiliter in hoc videntur
141 attẽtata eſſe priuilegiata, † quia ſpoliatus lite pen
dente, & cum ſpolio attentato, præfertur tertio,
qui niteretur antiquiori ſpolio contra eundem ſpo
142 liatorem, † licèt enim ſi contra eundem ſpolia-
torem agant duo prætendentes ſe ab eo ſpoliatos,
ille regulariter præferatur, qui nititur antiquiori
ſpolio, & qui melius probat de iure ſuo, vt poſt Bar
tol. in l. fin. ad med. C. Vnde vi, not. etiam & decla-
rat Natta, in conſ. 396. Magnifice, poſt princ. verſ.
non obſtat, lib. 2. & per Menoch. de recup. poſſeſſ.
remed. 1. q. vltima, num. 326. & 328. ſi tamen vlti
mo ſpoliatus, ſit ſpoliatus ſpolio attentato, ex pri-
uilegio attentatorum præfertur antiquiori ſpolia-
to, vt fuit tentum in vna Nullius, Caſtrorum, co-
ram D. meo Oradino, ſub die 18. Martij, 1568. in
qua Domini late hanc materiam proſecuti ſunt,
143 † æquiparantes ibi, quod ſpolium ſit attentatũ,
vel volentum, dummodò ſit altero modo qualifi-
144 catum, cum regulate ſit, † quod ſpolium quali-
ficatum ſemper præferatur; & propterea, licèt ſo-
leat dici, quod regulariter vltimum ſpolium ſit pur
gandum, hoc tamen non habet locum, quando præ
cedens ſpolium fuit qualificatum, vel magis gra-
ue, vel odioſum, vt fuit reſolutum in vna Apiciana
Monaſterij, coram D. meo Oradino, 7. Octobris,
1569. arg. not. in c. licèt cauſam, de prob. & l. ſi duo,
in princ. ff. Vti poſſid. Pariſ. conſ. 126. num. 3. lib. 4.
145 quia † agens ſpolio, debet carere omni vitio, l. 1.
§. liber, ff. de aqua quotid. & æſti. Pariſ. conſil. 113.
num. 35. lib. 1.
Decimumoctauum Priuilegium cauſæ attenta-
torum concedi videtur, quia licèt aliàs poſtquam
eſt in cauſa concluſum, attentatorum reuocatio pe
ti non poſſit, ſecundum illorum opin. quos retuli-
mus (licèt ſecuti nõ fuerimus) ſuprà, cap. 23. quan-
do

do & intra quæ temp. attent. reuoc. pet. debet. q. 2. num. 14.) ſi tamen reuocatio fuit petita, & demum (cauſa attentatorum non aliter inſtructa) fuerit in negocio principali concluſum in cauſa, non poterit in cauſa principali proferri ſentẽtia, donec cauſa etiam attentatorum non fuerit instructa, & ad finem vſque perducta, quo facto, primo in cauſa attentatorum, deinde in negocio principali erit pronunciandum, & conſequenter hoc caſu attentato-
146 rum cauſa, erit priuilegiata, † vt nec etiam concluſio cauſæ auferat ſibi illud priuilegium, quod habet, vt antea pronũcietur in attentatis, quàm in negocio principali, vt aduertit nouiſſimè Minſinger. Sing. Obſer. Cent. 3. deciſ. 34. incip. Quid autem,
147 † vbi ſubdit hanc ſententiam Dominos Cameræ Imperialis crebrius fuiſſe ſecutos.

Decimumnonum priuilegium, ſiue ſpecialitas
148 ſit, † quia regulariter in materia attentatorum non datur remiſſoria, vt diximus latè ſupra, in hac 3. parte, cap. 26. de proba. attent. in 3. inſpectione, num. 113. verſic. circa tertiam, vbi ſecundum hoc priuilegium poſuimus vniuerſaliter regulam, de qua ibi, num. 115. & nonnullis neceſſarijs modis ampliauimus, & limitauimus, de quibus latius ibi, num. 117. & ſeqq.

149 Vigeſimum priuilegium eſſe poteſt, quia † licet aliàs Iudex nõ poſſit condemnare in fructibus non petitis, ſecundum opin. Innoc. in c. grauis, de reſti. ſpolia. nec in expenſis nõ petitis ex intentione Bar.
150 in l. properandum, §. ſin autem, C. de iudic. † in cauſa tamen attentatorum, Iudex, qui attentãtem condemnauit, poterit eundem etiam in fructibus, & in expenſis non petitis à parte ex ſuo officio cõdemnare, vt firmauimus infra, cap. 31. de Pœn. atten. in tertia pœna, in 4. Amplia. Regulæ ibi poſitę, nu. 57. & in quarta pœna in 2. Amplia. Regulæ ibi ſimiliter poſitæ, nu. 121.

Vigeſimumprimum priuilegium cõſiderari po-
151 teſt, quod licèt, † quando quis ſuccumbens in poſſeſſorio eſt condemnatus in expenſis, volens redire ad petitorium primo per eum ſuſpenſum, teneatur antea reficere expenſas, quàm in petitorio
152 audiatur, ad not. in c. Piſanis, de reſtit. ſpolia. † Si tamen is, qui intentauerat ſpolium attentatũ cum ſuſpenſione petitorij fuiſſet in expenſis condemnatus, & poſt tres ſententias conformes vellet redire ad petitorium, vtique poterit ad illud conuolare, etiam abſque expenſarum refectione, vt fuit aliàs dictum in vna Terdonen. Archipresbyteratus coram D. meo Oradino, ſub die 16. Februarij, 1560. arg. not. per Rot. deciſ. 15. aliàs 319. de reſti. ſpolia. in nou. Quæ concluſio eo magis videtur conſideranda, quò iſta refectio expenſarum eo caſu videbatur omninò facienda, ex quo per tres ſententias latas in poſſeſſorio, videbatur inducta contra ſuccumbentem in ſpolio attẽtato res iudicata, ad not. in Rubr. C. Ne liceat tert. prouoc.

153 Vigeſimumſecundum eſſe poteſt, quia † regulariter taxatio expenſarum fieri non poteſt, niſi lite finita per tres inſtãtias, Rota, deciſ. 46. aliàs, 831.
154 Nota dic, de re iudic. in antiq. & † tamen in cauſa attentatorum taxatio expenſarum fieri poteſt etiam ante prolationem ſententiæ in cauſa principali. Rota, deciſio. 37. aliàs, 454. Nota ſi fiat, de re iudic. in antiqu. quam poſt Manfred. in libell practic. Concluſ. ſuper attent. Concluſio. 90. ſequitur nouiſſimè Ioan. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 32. cap. 16. Quamuis videretur dicendum contrarium, ex quo, ſicut taxatio in cauſa principali non fit, niſi poſt tres ſententias, ita etiam fieri non deberet in cauſa acceſſoria, prout eſt cauſa attentatorum, ſecundum Oldra. in conſ. 199. Pro fundamento, in fi. ad hoc, vt ſecundum Regulam, Acceſſorium ſequeretur naturam ſui principalis, vt fuit etiam annotatum ſuprà in 2. parte, c. 12. de attenta. appell. petend. in 11. limi. princ. in 4. limi. Regulæ ibi poſitæ, num. 14.

155 Vigeſimumtertium ſit priuilegium, † quia ſi Iudex in ſententia omittat condemnationem expenſarum, poteſt eodem tamen die, quo ſententiam protulit, etiam condemnationem in expenſis facere, vlteriori autem tempore ſibi id non permitti-
156 tur, ad not. in l. Paulus, ff. de re iudic. † ita, & taliter, quod ſi huiuſmodi condemnatio in iudicio poſſeſſorio fuerit omiſſa, non poſſit poſtea in iudicio petitorio reparari. ad not. in l. 4. C. depoſiti, &
157 eſt deciſ. Ægid. 72. Lata, † & tamen in cauſa attentatorum omiſſa condemnatio expenſarum, non ſolum eodem die, ſed etiam ex interuallo fieri poteſt, vt eſt deciſio. Rot. 1. aliàs, 13. Si Iudex, Vt lite pend. in nou. cum concord. & alijs latius adductis infra, cap. ſeq. de pœn. attent. in quarta pœna, in pri-
158 ma Ampliatio. Regulæ ibi poſitæ, num. 115. † & eodem modo in cauſa attentatorum omiſſa condemnatio expenſarum in poſſeſſorio poteſt reparari in petitorio, vt expreſsè declarat Aegid. dicta deciſ. 72. Lata.

159 Vigeſimumquartum eſſe poteſt, † quia licèt aliàs à condemnatione expenſarum poſſit appellari, quod ex eo clarè patet, quia condemnatio in expenſis facta in cauſa poſſeſſorij operatur, vt etiã à ſententia lata in poſſeſſorio appelletur, licèt aliàs ab ea regulariter non appelletur, vt dicemus aliàs, in tracta. de appell. in poſſeſſor. prohibit. vel permiſſ. in quarta limita. princip. Regulæ ibi poſitæ,
160 † à condemnatione tamen expenſarum facta in cauſa attentatorum non poteſt appellari, ſecundum Innoc. in c. ſæpe, de appell. quem refert, & ſequi videtur Rotam deciſ. 1. aliàs 13. ſi Iudex, Vt lite pend. in nou. & quamuis addit. ibi tertio loco poſita verſ. hoc dictum, nu. 4. aliter ſentire videatur, eam tamen tenet Mihi in verb. appellari non poteſt à condemnatione, fol. 15.

161 Vigeſimumquintum † priuilegium, ſiue ſpeciale attentatorum eſſe videtur, quoniam ſententia lata ſuper attentatis, licèt ſit Interlocutoria, vt pro Regula firmauimus ſupra, in hac tertia parte cap. 28. de ſent. in cauſa attent. fer. num. 17. & nu. 30. & regulare ſit, quod Interlocutoria per Iudicem reuocari poſſit, nec trãſeat quoad eum in rem iudicatam, tamen hæc Interlocutoria non poteſt per Iudicem reuocari, vt adnotauimus ibidem, in ſexta limit. num. 40.

Vigeſimumſextum etiam poſſet litis pendentiæ
162 conſiderari priuilegium, quia † beneficium litigioſum non eſt ſubiectum Regulæ de publicandis reſignationibus, vt tenuerũt Domini in vna Compoſtellana parrochialis de Techa, coram D. meo Oradino, 28. Nouembris, 1565. & dicebatur per aduocatos etiam idem aliàs fuiſſe tentum in alia Leodien. coram Cotta.

Vigeſimumſeptimum poteſt eſſe Priuilegium, vt licet aliàs cauſa Criminalis faciat ſilere, & ceſſare cognitionem cauſæ Ciuilis, ad not. in l. fin. C. de ordin. iud. & aliquid etiam latius diximus ſuprà in ſecunda parte, cap. 4. de attent. lite pend. in 23. limitat. princ. id tamen ſibi non vendicat locum, ſi ageretur ciuiliter ſuper ſpolio attentato, vt fuit dictum in vna Roma. Canonicatus coram Sarmiento, 4. Iunij, 1565. in qua ſecundum notas D. mei
163 Oradini, fuit ad litteram dictum, † quod cauſa Criminalis non præiudicat Ciuili, quia proceſſus

in

in ea non impedit iudicium ſpolij attentati, * & ſi-
163 militer † cauſa Criminalis ſuper confidentia co-
ram A. C non dicitur præiudicialis cauſæ in Rota
pendenti ſuper attentatis, vt fuit reſolutum in vna
Caurien. Archidiaconatus 2. Nouembris 1561. vt
eſt deciſ. Diuerſ. 135. incipien. Coram eodem, in
manuſcriptis.]
164 Vigeſimumoctauum attentatorum, & † litis
pendentiæ priuilegium illud eſſe videtur, quod li-
cèt regulariter res inter alios acta alteri, qui non
fuit in Iudicio, præiudicare non ſoleat, vt in Ru-
brica, & tot tit. C. res inter alios acta, & regulariter
in vno quoque actu, ex quo quis lædi poteſt, ſit fa-
cienda citatio, l. de vnoquoque, ff. de re iudic. cum
citatio videatur de iure diuino, & propterea non
poſſit omitti. Clem. Paſtoralis, §. cæterum, de re iu-
165 dic. † Nihilominus, ſi quis à Reo conuento rei
litigioſæ poſſeſſionem aſſequatur, Actor verò con-
tra eum ſententiam, & mandatum executiuum ob-
tineat, poteſt huiuſmodi mandatum contra poſſeſ-
ſorem exequi abſque nouo proceſſu, ſecundum Bar.
in l. fin. num. 3. ff. de litigioſ. & alia allegata ſuprà in
prima parte, cap. 3. de attent. à Tertio, num. 22. &
iterum in ſecunda parte, cap. 4. de attent. lite pend.
in præfatio. in tertia illat. num. 531. & ſeqq. verſi.
quinto amplia; Quibus adde Boer. deciſ. 182. nu-
166 mero 51. immò fiet executio, † etiam illo aliter
non citato, ſi credimus Paul. de Caſtr. qui in l. certa,
C. Vt in poſſ. leg. refert Cyn. ita dicentem, in l. 1. q.
7. C. de ali. iud. mut. cauſa fac prout eos refert (licet
non omninò ſequi videatur) Capic. deciſio. 128. In
cauſa, num. 5. Et quamuis hoc, quod etiam contra
non citatum hoc caſu executio fieri poſſit, ſuaderi
poſſe videatur ex his, quæ poſuimus ſupra d. c. 3. de
attent. à Tertio, num. 82. verſ. quarto amplia, quod
ſcilicèt mandatum executiuum poteſt exequi con-
tra intruſum, etiam aliter non citatum, per ibi al-
167 legata, eſt tamen † aduertendum, quia contra-
rium in hoc de citatione tenet, & eleganter decla-
rat, Natta, in conſil. 350. Auguſtinus, num. 4. lib. 2.
& quod ille ſit citandus, fuit deciſum per Sacrum
Conſilium Neapolitanum, vt refert Capic. dicta
deciſio. 128. in fine, & propterea de hoc priuilegio
quatenus reſpicit citationem, non parum ſubſiſten-
dum videtur,
Vigeſimumnonum, & vltimum Priuilegium,
168 & præcipuum ipſorum attentatorum, eſt, vt † in
primis, & ante omnia reuocentur. Quod licèt quaſi
ſuo iure ante omnia alia priuilegia fuiſſet præpo-
nendum, poſt omnia tamen in hunc locum ea ra-
tione reiecimus, quia (cum ſatis amplam mate-
riam contineret, & totius materiæ attentatorum
quaſi epilogum, in quo vniuerſaliter ferè omnes
caſus, in quibus attentata non reuocantur, vel
ſaltem ante omnia non reuocantur, complecte-
retur) ſeriem, & ordinem dinumerationis priui-
legiorum ſupra enumeratorum ſua longitudine,
& amplitudine quaſi interſecando, confudiſſet,
Sit itaque Concluſio, quod regulariter attenta-
ta, & innouata ex priuilegio, & natura ſua ſunt in
primis, & ante omnia reuocanda: In cuius conclu-
ſionis probatione, non videtur multum laboran-
dum, cum de hoc habeamus text. apertum, in c. non
ſolum, ibi, ante omnia, per appellationis iudicem
reuocentur, de appella. in 6. Cuius authoritate Ge-
min. Franc. & cæteri Scribentes, ibi id intrepide af-
firmant, & ab alijs Docto. paſſim in alijs locis, qua-
ſi pro adagio vſurpari videtur; Ex quibus reſultat
hæc Concluſio, quod ea ſit natura, & priuilegium
attentatorum, vt regulariter ſuſpendant omnem
aliam cognitionem, vt latius diximus ſupra, num.
128. & ſeqq. Hinc dicebat aliàs Rota, deciſ. 2. aliàs
113. Tres ſententiæ, de re iudic. in nou. & deciſ. 28.
alias, 517. Nota non quod tres ſententiæ, de re iud.
169 in antiq. † quod ſententia lata ſuper attentatis,
ante omnia eſt mandanda executioni, etiam ante-
quam procedatur in petitorio, quod etiã dixit Ro-
ta, deciſio. 3. aliàs, 99. Si fiat, de dolo, & contum. in
nou. & magis ad propoſitum ſubdebat Rota, deciſ.
79. aliàs, 428. Nota quod fatalia, de appel. in antiq.
170 † quod à lege eſt indultum attentatis, vt quis ſu-
per eis ante omnia audiatur, quod priuilegium ſi-
bi non eſt auferendum; Hinc etiam moderna Ro-
ta, in vna Taruiſina penſionis, coram D. meo Ora-
dino, ſub die 14. Maij, 1557. tenuit, purganda eſſe
prius attentata, quam procedatur in negocio prin-
cipali, non obſtante quadam deciſ. quæ in contra-
rium allegabatur, quam Domini dixerunt non eſ-
ſe in obſeruantia. Quam concluſionem ex recen-
tioribus poſuerunt etiam Moder. in annota. ad Ae-
gid. nume. 96. licèt Rota, & Ripa per eos allegati,
ad id parum facere videantur, & Mandoſ. in tract.
Commiſſi. 14. formula Commiſſionis, atten. in ver-
bo in primis, & ante omnia, vbi præter aliquos ex
ſuprà allegatis, citat etiam Oldrad. in conſilio 199.
Caſſad. deciſ. 4. de dilat. & Afflict. deciſ. 98. num. 5.
Hinc etiam in alia Meſſanen. Baroniarum, coram
eodem, 5. Nouembris, 1565. fuit latè diſputatum,
171 † an propoſita attentatorum cauſa, impediret co-
gnitionem nullitatis ſententiæ de qua ibi, & quam-
uis fuerit reſolutum eo caſu, quod non, id tamen
proceſſit, non quia de ſui natura non deberet ſu-
ſpendere, ſed quia non conſtabat de attentatis, vt
172 ibi in princ. clarè dicitur: † Et eſt de ſtilo Domi-
norum, vt quando Commiſſio attentatorum, eſt
in Actis, materia attentatorum præponatur etiam
cauſæ nullitatis, vt fuit reſolutum in vna Legionẽ.
Iuriſdictionis, coram D. de Rubeis, 8. Martij 1560.
173 † non obſtante, quod ibi, in facto præſupponere-
174 tur, quod iam de nullitate conſtaret: † Et quod
ſententia lata in negocio principali, poſtquam fuit
datum de attentatis, & illis non purgatis, ſit nulla,
fuit diu diſputatum in vna Abulen. Iuriſdictionis
coram D. de Rubeis, ad effectum, an ſententia Fa-
bij Accoramboni de qua ibi, qui prætermiſſis atten-
tatis pronunciauerat in negocio principali, eſſet
nulla, vt patet tam ex propoſitione dictæ cauſæ ſub
die 8. Iunij, 1565. quam 4. Iulij, eiuſdem anni, &
tandem ſub die 18. Decembris, dictam cauſam eo-
dem proponente ſenſerunt Domini, quod ſi con-
ſtabat de attentatis (de quo in ſuperioribus poſi-
tionibus dubitauerunt) ſententia erat nulla. Nec
ſine ratione hoc in attentatis fuit ſtatutum: cum
175 enim regulariter † ſpoliatus in odium ſpoliantis
ſit ante omnia reſtituendus, l. ſi quis ad ſe fundum,
C. ad leg. Iuliam, de vi pub. c. t. de reſtit. ſpoliat. tra-
dunt omnes, præſertim Ripa, numero 46. in l. natu-
liter, §. nihil commune, ff. de acquir. poſſeſſ. multo
magis id erat concedendum in attentatis, in qui-
bus maioris odij ratio viget, vt declarat Rota, de-
ciſ. ſecunda, aliàs, 14. Fuit dubitatum, poſt princ. de
reſtitut. ſpoliat. in nou. Quamuis autem, vt dictum
eſt, trita ſit hæc, & paſſim recepta Concluſio, illa
tamen non eſt perpetua, ſed multi, ac quampluri-
mi ſunt caſus, in quibus attentata ante omnia non
176 reuocantur: † & ideò, licèt ſoleat aliàs Signatura
prætendentibus contra ſe fuiſſe attentatum, regu-
lariter concedere Commiſſionem ſuper illorum
177 reuocatione: † niſi quando imminerent aliquæ
magnæ feriæ, ob præſumptam eo caſu calumniam,
ſecundum Veſtr. in praxi Rom. Curt. lib. 8. c. 4. ſub
num. 25. verſ. immò iſtis temporibus, & adnotauit
etiam

appellatione pendente, quam poſt inhibitionem diximus ſuprà, cap. 12. de attent. appell. pend. in 26. limit. princip. & iterum cap. 20. de attent. poſt inhibit. in 9. limit. princip. & latius, & melius ſupra cap. 4. de attent. lite pend. in 1. limit. princip. per tot. vbi id ſexdecim modis ampliauimus, & ſex limitauimus & vno modo declarauimus.

196 Tertiò, ſimiliter fallit, † in actu facto per modũ declarationis, vt probauimus latè d. c. 4. de attent. lite pen. in 21. limit. princ. adhibitis tamen nullis declarationibus, de quibus ibi.

197 Quartò, † quando lis fuiſſet calumnioſe, in fraudem, aut doloſe inſtituta, geſta enim illa pendente tanquam attentatorum vitio non ſubiecta, ante omnia minimè reuocanda ſunt, vt deduximus in 4. limit. princ. d. cap. 4. de atten. lite pend. Sicut in ſimili dicimus de geſtis pendente reductione laudi ad arbitrium boni viri, vt in d. 2. parte cap. 16. de attẽt. pend. reduct. ad arbitr. bon. viri in 8. limit. Regulæ ibi poſitæ, num. 59. & fuſius id explicauimus in d. 2. parte cap. 18. de attent. pend. reſtit. in integ. in prima limit. Regulæ ibi conſtitutæ, num. 60. vbi concluditur, quod geſta pendente reſtitutione in integrum tanquam attentata non reuocantur ante omnia, quando reſtitutio fuiſſet calumnioſè poſtulata.

198 Quinto limitatur, † vt non procedat in actibus acceſſorijs, & conſecutiuis ad ea, quæ geſta erant ante litem motam, vel appellationem interpoſitã, quia nec tales actus ante omnia veniunt reuocandi, vt retulimus d. cap. 4. de attent. lite pend. in 5. limit. princip. & reaſſumpſimus etiam c. 12. de attent. appell. pend. in quadrageſima limit. ibi poſita num. 1. & ſeqq.

199 Sextò, vt non procedat † quando actus, qui fieret lite pendente eſſet neceſſarius, puta alienatio rei litigioſæ per confiſcationem, valet enim etiam ſi fit in præiudicium litis, & ita limitatur totus titulus de litigioſis, vt diximus dicto c. 4. de attent. lite pend. in 8. limit. princip.

200 Septimò non procedit † Regula in his actibus, qui eſſent à Iure permiſi ſecundum, vel præter naturam Iudicij, dummodò non ſint contra, prout eſt Ceſſio bonorum, Præſtatio cautionum, Electio calculatoris, Reſtitutio ſcripturarum originalium, Deputatio Oeconomi, Præſtatio alimentorum, & expenſarum litis, & ſimiles actus, de quibus plura diximus ibidem dicto c. 4. in 11. limitat. princip. nu. 2. & ſeqq.

201 Octauò fallit † in actibus factis à Principe, qui poteſt etiam lite pendente alteri collitiganti gratiã facere, & cum ſit ſupra Ius, non per hoc dicitur attentare, vt poſt Rot. deciſ. 245. aliàs 310. Si Reus, in fine de Reſcript. in nou. & alios ibidem allegatos diximus, in d. c. 4. in 12. limit. princ. nu. 3. & ſeqq. & c. 12. de attent. appella. pend. in 30. limit. princip. & ſimiliter in 11. limitat. princip. in cap. 20. de attent. poſt inhib.

202 Nonò fallit, † quando ex reuocatione ante omnia (de qua agimus) reſultaret ſcandalum in populo, vt in exhumatione corporis humani, vt declarauimus ſupra in 2. parte, tàm in d. c. 4. de attent. lite pend. in 13. limit. princ. quàm cap. 12. de attent. appell. pend. 86. limit. princip. & in 3. parte. capit. 24. de Reo, & except. ſib. cont. attent. compet. quæſt. 18.

203 Decimò † non procedit in his, quæ fuiſſent facta de conſenſu partis, quæ prætendit attẽtatorum reuocationem, vt diximus ſupra in d. c. 4. de attent. lite pend. in 16. limit. princ. & in 3. parte, cap. 24. de Reo. & except. ſib. contra. attent. compet. quæſt. 15. per totam.

204 Vndecimò † pariter quando fuiſſet antea attentatis, & illorum reuocationi expreſsè, vel etiam tacitè renunciatum, vt deduximus ſuprà, in 2. part. c. 4. de attent. lite pend. in 15. limit. princip. & c. 12. de attent. appell. pend. limit 42. & c. 20. de attent. poſt inhib. in 15. limit. princip. & iterum in 3. part. c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attentat. compet. q. 12. per totam.

205 Duodecimò † attentata ante omnia non reuocantur ad inſtantiam contumacis, qui non poteſt allegare litis pendentiam, quam per contumaciam ſpreuit, vt diximus ſupra in d. 2. parte c. 4. de atten. lite pend. in 18. limit. princ. per tot.

206 Decimotertiò † ſimiliter nec reuocarentur ad inſtantiam ſubrogandi vigore mandati, per quod poſſeſſore mortuo mandatur per Papam quis ſubrogari, vt ſupra in hac tertia parte c. 22. de acto. & quis poſſit attent. reuoc. pet. nu. 37.

207 Decimoquartò † nec etiam ad inſtantiam intruſi ab intimatione Executorialium appellantis, vt diximus ibidem, nu. 59. & ſupra in 2. parte. c. 12. de attent. appell. pend. in 51. limitat. princip.

208 Decimoquintò † nec etiam ad inſtantiam eius, qui non docet ſe eſſe talem, qualem ſe facit, & conſequenter ad inſtantiam perſonæ minus legitimæ attentata ante omnia reuocantur, vt declarauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competent. quæſt. ſecunda. poſito exemplo de ceſſionario & ſimil.

209 Decimoſextò † nec etiam ad inſtantiam Execrabilis, quando execrabilitas eſſet notoria, vel probata, ſecundũ ea, quæ firmauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competent. q. 13.

210 Decimoſeptimò † in his quæ tenderent in faciliorem exitum cauſæ, & ipſius appellationis, Quod pluribus exemplis comprobauimus ſupra cap. 12. de attent. appellat. pend. in 4. limit. princip. & iterum cap. 20. de attent. poſt inhib. ſimiliter in quarta limit. princip.

211 Decimooctauò † non procedit in his, quæ non ſunt de proceſſu, nec ad proceſſum pertinent ſecundum ea, quæ poſuimus ſupra in d. cap. 12. in 5. limi. princip.

212 Decimononò ſimiliter, † quando eſſemus in notorijs, vt ibidem in 9. limit. princip.

213 Vigeſimò, † quando quis appellationem impugnauit, vt ibidem in 41. limitat. princip.

214 Vigeſimoprimo, † quando periculum eſſet in mora quoniam actus eo caſu geſti ante omnia non reuocarentur, vt ibidem in quadrageſimatertia limitat. princip.

215 Vigeſimoſecundò † ſimiliter, quando appellatio fuiſſet ex aliqua cauſa nulla, vel aliàs à iure prohibita; quoniam geſta hac appellatione pendente regulariter ante omnia non reuocarentur ſecũdum ea, quæ latiſſimè deduximus ibidem in 50. & 53. limitat. princip.

216 Vigeſimotertiò † ſimiliter reuocatio ante omnia non fieret, quando illam peteretur poſtquam fuiſſet concluſum in cauſa, vt patet ex his, quæ poſuimus ſupra c. 23. quando & infr. quod temp. attẽtat. reuoc. peten. nu. 41.

217 Vigeſimoquartò † quando conſtaret notorie de non iure petentis reuocationem, vt pro Regula firmauimus ſupra c. 24. de Reo, & except. ſibi contr. attent. competen. quæſt. 1. num. 21. Declarando tamen vt ibi.

218 Vigeſimoquintò † Regula prædicta nõ procedit in geſtis ante literarum expeditionem ſuper prouiſione Beneficij, de quo litigatur, vt ibidem quæſt. 11. per tot.

219 Vigeſimoſextò † ſimiliter fallit in irretractabi-
libus, vt ibidem.q.17.
220 Vigeſimoſeptimò † quando cognitio attentato-
rum omnino penderet à cognitione cauſæ negocij
principalis, vt ibidem deduximus,q.19.
221 Vigeſimooctauò, † quando petens reuocationẽ
(licèt non teneretur colorare titulum) de facto ta-
men illum ex infecto titulo coloraſſet,vt annotaui-
mus ibidem,q.21.
Vigeſimononò ſimiliter attentata ante omnia
222 non reuocarentur, † quando paſſo attentata,fuiſ-
ſet terminus ad docendum de illis præfixus, & in
termino nihil releuanter docuerit, ſecundum ea,
quæ latiùs diximus ibidem,q.16.
Supradictæ autem omnes limitationes quas ha-
ctenus remiſſiuè poſuimus, ex his collegimus, quæ
omiſſis caſibus particularibus, vniuerſaliter mate-
riam huius priuilegij, quod ante omnia attentata
ſint reuocanda reſpicere videntur, Nunc verò quia
vltrà prædictos & alij caſus ſunt, in quibus dicta re
gula non procedit, illos ſequendo ordinem prædi-
ctum ſubijcimus.
223 Trigeſimò igitur fallit, † quando quis in prima,
& ſecunda inſtantia paſſus fuiſſet, quod coniun-
ctim fuerit proceſſum ſuper attentantis, & ſuper
negocio principali, quia ſi in fine tertiæ inſtantiæ
velit vti priuilegio,de quo agimus,vt attentata im-
primis, & ante omnia reuocentur, non eſt audien-
dus, vt fuit tentum in vna Taruiſina penſionis co-
ram D. meo Oradino, in qua licèt antea 14. Mar-
tij,1557. eodem proponẽte Domini tenuiſſent pur
ganda eſſe attentata,non obſtante, quod poſt com-
miſſam cauſam attentatorum, fuerit pro eiuſdem
parte deinde præſentata Commiſſio concernens ne
gocium principale, & in eo fuerint latæ duæ ſenten
tiæ nihilominus,dum ſub die 20. Octobris,1561.du
bitaretur,prout infrà, videlicèt An ſtantibus Com-
miſſionibus, de quibus in Actis, & quod hucuſque
fuerit proceſſum ſuper nullitate penſionis, & ſuper
attentatis coniunctim,Cardinalis ſibi præiudicaue-
rit,ita vt debeat procedi eodem modo in tertia in-
ſtantia: Domini tenuerunt procedendum eſſe,tam
ſuper attentatis, quam ſuper negocio principali,
224 quia † iſta opinio videtur æquior, & magis con-
guere menti reſcribentis, & viæ delectæ à Rota,
maximè cum ſimus in fine tertiæ inſtantiæ, & Car-
dinalis conſecutus fuerit commodum non ſoluendi
interim penſionem 300. duc. ſingulis annis, vnde
non debet videri ſibi graue, ſi cenſetur ex his ſibi
præiudicaſſe in commodo attentatorum. Pro qua
limitatione faciunt ea omnia, quæ de tacita renun-
ciatione diximus ſupra cap.4. de attentat. lite pen-
dente in 15. limitat. princip. numero 14. verſic. ter-
tium poteſt eſſe exemplum, vbi etiam numero 22.
de d. reſolutione mentionem fecimus. Quinimmò,
225 † aliqui prout Berengar. in Repet. leg. naturali-
ter, §. nihil commune, numero 42. ff. de acquir. poſ-
ſeſ. fuerunt in ea opin. quod ſi quis lite in petitorio
pendente fuerit ſpoliatus, & abſque eo, quod poſ-
ſeſſorium recuperandæ, (& ſic ſpolium attentatum)
intentauerit, proſecutus fuerit petitorium,& in eo
ſuccubuerit, non poſſit amplius admitti ad dictum
poſſeſſorium, & conſequenter, ex illius intentione
priuilegium ſpolij attentati,non ſolum perderetur,
ſi tractatum fuiſſet vnà cum petitorio, vt ſuprà, &
in tertia inſtantia, verum etiam ſi proſequendo pe-
titorium, omiſerit intentare poſſeſſorium ſpolij at-
226 tentati, † Cui non videtur facile ſubſcribendum,
quia licèt ille loquatur de ſpolio facto lite penden-
te, & quod excluditur ſpoliatus ab illius propoſi-
tione, hoc intelligitur,quatenus vellet illud propo-
nere per modum actionis ſpolij,non autem ſi vellet
proponere per modum attentati, cum non ſit no-
uum, quòd etiam attentatum poteſt proponi per
modum actionis, vt diximus ſuprà,cap.21. numero
vigeſimoſexto.
Trigeſimoprimò limitari poteſt, vt licèt alias at-
tentata ante omnia per Iudicem reuocari poſſint,
227 † & debeant, propter verbum, oportet, poſitum
in capit. non ſolum, de appellat. in ſexto,id tamen
228 non † procederet, quotieſcunque Iudex haberet
in facultatibus, quod poſſet ſola facti veritate in-
ſpecta procedere, cum enim ſtante dicta Clauſula
229 Iudex, † non cogatur ſuper incidentibus,& emer
gentibus pronunciare, ſed poſſit illa vnà cum ne-
gocio principali decidere, vt poſt Bald. in l. ait Præ-
tor, §. permittitur, numero primo, verſic. item not.
ff. de minor. tradit nouiſſimè Ioan. Bapt. de Aſin. in
ſua praxi Iudic. §. tertio, capit. decimoquinto num.
primo. ſequitur, quod hoc caſu non poteſt Iudex
cogi ante omnia ſuper attentatis pronunciare, ſed
poſſit illa vnà cum negocio principali decidere, at-
tento, quod attentata dicuntur emergentia,& inci-
dentia,vt annotauimus ſupra in ſecunda parte,cap.
decimoquinto, de attent. pend. compro. in decimo
fundamento ſecundæ opin. num. 70. & in 15. funda-
mento,nu. 91.
Trigeſimoſecundò, ſimiliter dictum priuilegiũ,
230 † non procedit, & non ſuſpendit petitorium, ita
vt ante omnia ſuper attentatis procedatur,quan-
do eſſemus in ſpolio attentato, & facto lite aliqua
in petitorio pendente, quia poſſeſſorium hoc caſu
non facit ſilere petitorium, ſed cum poſſit ſuper
vtroque eodem tempore procedi, vt firmat Bartol.
in l. naturaliter, §. nihil commune,numero vigeſi-
motertio, in quarta combinatione,in primo capite
diſtinctionis ibi per eum poſitæ, ff de acquiren. poſſ.
per l. ſi conſtiterit. C. fin. regund. conſequenter etiã
patet, quod attentatum eo caſu non reuocatur in
231 primis, & ante omnia, † Et quamuis contra Bar-
tol. in hoc aliqua allegauerit Aret. ibi, numero 16.
232 præſertim, † quia ſpoliatio facta lite pendente,
dicitur eſſe odioſior ſpoliatione facta ante litem,&
propterea acriùs punienda, & magis priuilegiata,
& poſt eum etiam Iaſ. (licèt motiua Aret. omninò
non approbauerit) ibi numero 131. prout etiam
eiuſdem opinionis contra Bart. videtur Rub. Alex.
ibi,numero 299. & ſeqq. & præſertim,numer. 303.
233 in fin. † vbi dixit, quod opinio contra Bartol. eſt
verior,atque etiam ibidem Io. Coraſ. numero 101.
verſic. cæterum, dicat, quod opinio Bartol. ſibi non
videtur tuta,ex d. ratione:quia ſpolium attentatum
eſt magis odioſum, prout ex eadem ratione idem
contra Bart. tenet etiam ibi Ludou. Bolog. numero
90. & nouiſſimè in propria materia huius remedij
attentatorum (ſecutus diſtinctionem, de qua per
Didac. Couar. libro primo variar. reſolut. cap. deci-
moſexto,numero decimotertio, verſ. ego verò hanc
opinionem contra Bart.) firmat Menoch. de recup.
poſſeſ. Remed. 17. quæſt. 16. numero 48. qui ea etiã
ratione, vltra Didaci rationem mouetur,quia ſcili-
cèt lite conteſtata ſuper petitorio, permiſſum eſt
obijcere exceptionem illius ſpolij, quod deinde lite
pendente ſuperuenit, atque ſuſpendit Iudicium il-
234 lud petitorij antea attentati. Nihilominus, † quia
cum Bart. alios ſimpliciter tranſire teſtatur Claud.
Marmeſius ibi, numero 154. in fine, & etiam Lu-
dou. Bolog. ibidem, numero 85. & receptam eſſe
aſſerit etiam Ioan. Coraſius ibi, numero 201. ver-
ſic. cæterum hæc deciſ. & clarius de hac communi
teſtatur Ripa ibidem, ſub nume. 158. Quinimmò,
Afflict. deciſ. 131. Quidam conceſſit, numero 2. lo-
quens

Digitized by Google

quens in propria materia attentatorũ refert Bar-
tol. vbi ſuprà, ſecutum fuiſſe Sacrum Conſilium
Neapolitanum, cuius deciſionis authoritate, &
magis vniuerſaliter, ac indiſtinctè de attentatis
loquens, idem (quod attentatorum Iudiciũ non
ſuſpendat hoc caſu petitorium) affirmauit Min-
ſinger. ſingul. obſeruation. Cēt. 3. deciſ. 33. quem
contra Iaſon. & Aretin. in d. §. nihil commune, ſe-
cutus videtur nouiſſimè etiã Granat, apud Veſtr.
in praxi Rom. Cur. lib. 8. cap. 4. num. 42. Et ſicuti
durum videri poſſet in iudicãdo ab iſta commu-
ni opinione diſcedere, ita etiam cum per eam vi-
deatur penè confundi tota materia attẽtatorum,
& illorum ſuſpenſiua natura, ac priuilegiũ, quod
videntur habere, quod ita cætera ſuſpendant, vt
in primis & ante omnia illorum reuocatio ſit fa-
cienda, non videtur ita de facili, & indiſtinctè
poſſe admitti, & eo magis, quia re vera termini in
quibus loquitur Bart. & Doct. non videntur om-
ninò applicabiles ad terminos attentatorum, de
quibus agimus.
235 Propterea pro † prędictarum opinionum con-
cordia, & veritati inhærendo aduertendum eſt,
quod Bart. opinio, Afflict. deciſio, & communis
opinio, de quibus ſuprà, declaranda, & intelligen
da ſunt, vt procedant, quando ſpolium factũ lite
in petitorio pendẽte, deducitur & proponitur in
iudicium per modum actionis, tunc enim poteſt
verificari opinio Bart. vt non ſuſpẽdat petitoriũ,
secùs autem quando reſtitutio, & reuocatio huius
ſpolij attentati peteretur per implorationem offi-
cij Iudicis & ſic via priuilegiata attentatorum, vt
eſt de mente omnium ſuprà allegatorum, tenen-
tium contra Bart. dum ſe fundant in eo, quod hu-
iuſmodi ſpoliatio ex eo ſit odioſior, quia illius re-
uocatio fiat per officium Iudicis. quod clarius, &
apertius animaduertit (& quidem rectè) Ripa, in
d. §. nihil commune, num. 159. verſ. retẽta tamen
fallẽtia, dum inquit, & intelligas procedere Reo
proponente Interdictum Recuperandæ, ſecùs ſi
proponat officiũ Iudicis, petendo attentata repa-
rari, per deciſ. Rotæ (quã etiam nos ſuprà in prin-
cip. huius Priuilegij allegauimus) ſecundo aliàs
24. Fuit dubitatũ, de reſtit. ſpoliat. in nou. & ma-
ximè quia (cũ plures, ac diuerſi ſint modi, ac viæ,
quibus attentatorum reuocatio peti poteſt) non
aſtringitur quis ad proponendum ſpolium atten
tatorum ſemper per viam attentati, ſed poteſt illud
etiam per viam actionis via ordinaria propone-
re, vt declarauimus ſupra, capit. 21. quibus & quot
mod. attent. reuoc. num. 26. verſ. ordinaria autem
via, Et eò magis, quia per hoc opiniones conci-
liantur, iuxta doctrinam Salic. in l. filiæ cuius, C.
famil. herciſcũd. cum alijs adductis per Io. Bapt.
de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. quarto, cap. decimo,
in fine, num. nono. Nec deciſ. Minſinger. ex ad-
uerſo ſupra allegata, aliquid mouet, quia deciſ.
eiuſdem trigeſimaquarta, quæ immediatò illam
ſequitur, apertè præcedẽtem declarat, dum vult,
quod cauſa attentatorum non perdat ſuum pri-
uilegium, quod ante omnia in ea procedatur, etiã
ſi in petitorio, ac negocio principali non ſolum
fuiſſet proceſſum, & cauſa inſtructa, verum etiam
ſi fuerit in cauſa concluſum, quia nihilominus in
cauſa principali non erit ferenda ſententia, quo-
uſque cauſa attentatorum non fuerit inſtructa,
quo etiam facto, erit primo ſuper attentatis, &
deinde ſuper negocio principali ſententia feren-
da, vt animaduertit idẽ ibi, deciſ. trigeſimaquarta
Cent. tertia, incip. Quid autẽ. Vel reſponde, quod
ordinatio Cameræ Imperialis, de qua ibi, loqui-
tur quoad proceſſum, vt ambæ cauſæ poſſint ſi-
mul tractari, nõ quoad ſententiam, vt prius poſ-
ſit ferri ſententia in negocio principali, quam
ſuper attentatis, vt ſentit idem in d. deciſ. 34. &
melius, & latiùs declarat (ita in ſpecie ad dictam
ordinationem reſpondendo) idem Minſinger. in
conſ. ſiue reſponſo 11. ſecundæ Decadis, incip. In
præſenti, nume. 41. & 44. quæ reſponſio poſſet
etiam adaptari ad ſupra allegatam deciſ. Afflicti
131. vt loquatur quoad proceſſum, non autem
quoad ſententiam reuocationis attentatorum,
quamuis enim ibi, nume. ſecundo dicat, quod po-
teſt procedi ſuper vtroque Iudicio, ſuperius tamẽ
iam dixerat fuiſſe iudicatum attentata, de quibus
ibi, reuocari debere; Sed re vera, reſponſiones ſu-
pra adductæ non ſatisfaciunt, nec videntur om-
ninò tutæ, attento, quod priuilegium attentato-
rum tamquam ſuſpenſiuũ aliorum Iudiciorũ, re-
ſpicit nedum ſententiã, verum etiam ipſum pro-
ceſſum, vt patet ex his, quæ poſuimus & ſuprà in
prin. huius vltimi priuilegij nu. 168. & 180. & nul
lius ſupra in 14. priuileg. nu. 128. poſt deciſiones
ibi allegatas, quæ dum dicunt, quod ſentẽtia lata
ſuper attentatis eſt ante omnia mãdanda execu-
tioni, etiam antequã procedatur in petitorio, ſa-
tis demonſtrant, quod huiuſmodi priuilegium
etiam proceſſum ipſum reſpicit, & propterea di-
ſtinctioni, & declarationi ſupra poſitæ tanquam
veriori omninò adhærendum eſſe cenſeo.
236 Trigeſimotertiò limitari poteſt, vt † non pro-
cedat in attentatis calumnioſis, illis enim non vi-
detur cõperere huiuſmodi priuilegium, quod in
primis, & ante omnia reuocentur: ſicut enim lis,
inhibitio, & reſtitutio in integrũ, quando ſunt ca-
lumnioſæ non faciunt attentata, ſecundũ ea, quæ
diximus ſupra in ſecunda parte, cap. 4. de attent.
lite pend. in quarta limitat. princip. & cap. 18. de
attẽt. reſtit. in integ. pende. nu. 60. & ſeqq. & cap.
200. de attent. poſt inhib. in ſeptima limit. princ.
ita etiam dicendum eſt, quod attentata calũnio-
237 ſa dicto priuilegio non gaudeant: † Tũc autem
diceretur ad eſſe ſuſpicio calumniæ, quãdo paſſus
attenta, diu diſtulit de illis dare, imò ea ipſa die,
qua fuit lata ſententia in negocio principali, fecit
præſentari Commiſſionem ſuper attentatis, quo-
niam ſi Iudex non purgatis aliter attentatis ſen-
tentiam proferat, valida reputatur, non habita
cõſideratione huiuſmodi priuilegij, vt admonui-
mus ſupra, hoc eodẽ cap. 30. in 6. ampliat. nu. 40.
Item calumnia pręſumeretur, quando quis vellet
committere cauſam attentatorum in vltimis au-
dientijs, & quando inſtant aliquæ magnæ feriæ,
vt admonuimus etiam ſupra hoc eodem capit. in
princ. huius vltimi priuilegij, num. 177.
Trigeſimoquarto Regula pręadicta, quod attẽ-
238 tata in primis, & ante omnia reuocentur, † non
procederet, quotieſcunque aliqua ſubeſſet cauſa
Dominus bene viſa, ob quam eſſet a dicta Regu-
la recedendũ, prout vniuerſaliter fuit de mente
Dñorũ in vna Calaguritana translationis, coram
Sarmiẽto, 23. Ianuarij, 1570. in qua dixerũt, quod
eo caſu videndum erat, an ex aliqua cauſa eſſet a
Regula prædicta recedendũ, ex pluribus, quæ ibi
per eos cõſiderabantur, quarũ vna erat, quia paſ-
239 ſus † attenta eo caſu nõ contradicendo conſen-
240 ſerat in eo iudicio; Alia, † ne diuinus cultus in
Eccleſia noua perturbaretur, iuxta gloſ. in capit.
peruenit, & ibi Præpoſit. de appellationib. Alia,
241 † propter incommodam purgationem, propter
exhumationem faciendam. Prout etiam, & aliàs
id Rota facere ſolet, quando cauſa eſſet intrica-

ta,& implicita,aut non haberet bonum odorem, aut aliàs eſſent attentata multũ antiqua, vt latius diximus ſupra cap.24. de Reo & except.ſibi cõtr. attent. competen. quæſt.1. num.60.& ſeqq.quia tunc appoſito ſequeſtro cognoſceretur de bono iure attentantia, vt diximus ibidem.

Trigeſimaquinta huic affinis limitatio cõſide-
242 rari poteſt, † vt non procedat, quando cognitio attentatorum, & illorum reuocatio per Signaturã impediretur & retardaretur.Sicut enim ad hoc vt celerius cauſę expediatur,& ſumptibus paupe-
243 rum litigantium ſubueniatur,† ſolet Signatura quandoque nullitates, quæ non ſunt ſubſtãtiales, ſed de iure poſitiuo, reijcere, & ſanare, vt docet Staphil.de liter.Grat.& Iuſt.fol.184.verſ.ſi in cauſa profana, & latius per Vant. in Tract.de nullit. in tit. quib. mod.ſent. null.deſcen.poſſint,ſub nu.
244 125.ita etiã ſolet † Signatura ex cauſa cõmiſſionem dare,quod ſimul,& ſemel cognoſcatur,& iudicetur de nullitate ſententiæ de attentatis, & innouatis,& negocio principali,vt tradit.Idem Staphil. vbi ſupra,fol.179.verſ. qua ratione conceditur Commiſſio,&c.Cauſa autem eſſe poſſet,puta
245 † ob paupertatem illius,qui attẽtauit,& aduerſarij potentiam,nam attenta huiuſmodi maxima paupertate, ſolet ſcribere, vt omiſſis nullitatibus, & attentatis,& cõſtito de bono Actoris iure, Auditor ad expeditionem cauſæ negocij principalis vnica ſententia, & quacunq; appellatione remota procedat,prout ſimilis Cõmiſſio fuit aliàs præſentata D. Robuſterio, in vna Anconitana terrarum, & ſpolij attentati pro Scalamontibus, cõtra Ceſarinum , licet Scalamontes nihil obtinuerint, attento, quod, licèt illi conati fuerit deducere illorum paupertatem, Domini tamẽ ſub die 19.Iunij,1570.tenuerunt non conſtare de paupertate, de qua loquebatur Reſcriptum.

Trigeſimoſextò,licèt aliàs dicatur,quod attentata ſunt ante omnia reuocanda,ante quã procedatur in negocio principali, ita vt reſpectu fructuũ, & expenſarũ ſit vſq; ad obolum faciẽda reſtitutio,id tamẽ non procedit reſpectu damnorũ, & intereſſe , in quibus licèt attentans veniat condẽnandus, vt diximus infra,cap.31. de pen.attẽt.
246 in 5.pen.nu.174. † tamen ſi damna,& intereſſe non eſſent liquida , illorũ purgatio non retardat proceſſum in negocio principali, ſed ſuper eo ſimul,& ſuper liquidatione eſt procedendũ, vt ad-
247 notauimus ibidem,nu.181.verſ.4.quia,†Idemque dicendum eſſe ſi facta purgatione attentatorum pro maiori parte ita , quod pro reſiduo modicum quid remaneret : nam & hoc caſu ratione huius modici reſidui , nõ retardaretur negocium principale, vt fuit aliàs factum in vna Tarraſina illegitimitatis,& bonorum coram D.meo Otadino, 10. Decembris, 1557. & admonuimus etiam ſupra, c. 29. de purgat.attent.nu.23.

Trigeſimoſeptimò prędictum Priuilegium attentatorum,quod ſcilicèt ſuſpẽdat omnem aliam cognitionem, & ſolum ſuper eo ſit procedẽdum, vt in Regula ſuprà,in hoc vltimo priuilegio poſi-
248 ta,num.180.neceſſariò limitãdum videtur,† vt non procedat, quotieſcunque is,qui lite pendẽte poſſeſſionem accepit,antequam contra eum fuiſſet datum de attentatis, & ſuper eis fuiſſet diſcuſſum , obtinuiſſet ab Auditore Cameræ mãdatum de manutenendo in poſſeſſione, in qua reperiebatur, & poſtmodum eius aduerſarius cõmiſiſſet in Rota cauſam attentatorũ, ac totius negocij principalis,cum Clauſula tamen,ſine preiudicio legitimæ executionis, mandati de manutenẽdo,quia hoc caſu,licet Iudicium attentatorum,quæ origine eſſet priora, videretur priùs terminandum præſertim cõſiderata illorũ natura priuilegiata quoad ſuſpenſionem , nihilominus eueniente caſu in vna Vercellen coram Reumano, 21. Octobris, 1555. fuit dictum, quod poterat procedi ſuper vtroque,& conſequenter erit limitatio ad prædictum Priuilegium.

Trigeſimooctauo fuit aliàs dubitatũ,an ſi præſupponatur defunctum (poſſeſſionem poſt appellationem capiendo) attẽtaſſe,iſta exceptio,quod ante omnia erãt attentata purganda,impedit hæredem ſcriptum petẽtem ſe immitti in poſſeſſionem bonorum vigore teſtamenti non cancellari, & iuxta terminos l.fin. C.de edicto diui Adr.tollen. ex ſui priuilegio retardaret immiſſionẽ prædictam,& ſuſpẽderet Iudicium iſtud adipiſcẽdæ? Et licèt affirmatiuam ſuaderet, & natura ipſius cauſæ,quæ regulariter eſt ſuſpenſiua omniũ aliarum cognitionum , vt ſupra dictũ eſt, in decimoquarto priuilegio,num.128.& id,quod diximus ſupra cap.14.de attent. lite pẽd.in quinta ampliat. princip.quod etiam poſt mortem attentantis hæres, & ſucceſſor tenentur ad attentatorum purgationem, poſt Mil. in verbo, Attentata, primo, fol.19.Nihilominus,eueniente caſu in vna Peruſina hæreditatis, coram Sarmiento, decimaquarta Martij, 1567. licèt Domini articulũ non de-
249 terminauerint, † ſenſerũt tamen pro negatiua , quod huiuſmodi exceptio minimè impediat prædictam immiſſionem, quoniam (vt per informantea ibi allegabatur) hæres vigore d.l.fi. debet immitti in poſſeſſionem , quæ erat penes defunctum qualiſcunque fuerit , & ideò habet locum etiam reſpectu detentionis,gl.in d.l.fi.& ibi Alex. nu.22.Iaſ.col.8.in fi.Patiſ.poſt alios,conſ.41.n.1. lib.1. Non obſt. quæ ſupra pro affirmatiua conſiderabantur ; quia iſta natura ſuſpẽſiua etiam in alij caſibus limitatur , vt patet ex ſupra poſitis limitationibus. Ad aliud,quod hæres tenetur purgare attentata , reſpondetur , quod purgatio facienda per hæredem,non excludit eius immiſſionem, imò poteſt dici,quod eam includat: ſi enim quando eſt attentatum circa poſſeſſionem, pro illius purgatione eſt facienda poſſeſſionis reſtitutio, iuxta ea, quæ latius diximus ſupra cap. 29. de purgat.atteot.nu.34. & 78.ſi per hæredem eſt facienda purgatio per reſtitutionem poſſeſſionis, vt poſſit illam reſtituere , opus eſt , vt illam per immiſſionem, de qua agitur,conſequatur,& deinde purgando attentata à defuncto illam reſtituat,ex quo priuatio præſupponit habitum.

Trigeſimonono, attentata in primis, & ante omnia non reuocantur , quando attentans , prouiſus ab Ordinario de Beneficio reſeruato,(poſtquam illius vigore attentando poſſeſſionem adeptus fuerat) impetrauit à Papa nouam prouiſionem , facta mentione litis pendentiæ , & poſſeſſionis captæ , & cum Clauſula , quod tituli etiam
250 inſecti exprimi poſſint,quia † talis noua prouiſio purgat vitia præcedentia,& impediat attentatorum reuocationem , & ita ſæpius per Dominos fuit reſolutum,vt declarauimus ſupra capit.vigeſimonono de purgat. attent. nu.59. & melius nu. 62. & ſeqq.

Quadrageſimò poteſt limitari, vt hæc priuile-
251 giata reuocatio non procedat,quãdo †ſtatutum à certo perſonarũ genere remoueret omnem exceptionem, & omnem defenſionem,ſi enim præſupponeretur contra huiuſmodi perſonas, aliquid lite pendente attentatum , non poſſet ille

inſta-

Digitized by Google

inſtare pro reuocatione. quoniam illa fit officio Iu-
252 dicis mercenario, vt ſæpè dictum eſt, † officium
autem Iudicis per dictum ſtatutum cenſetur regu-
lariter eſſe ſublatũ,vt poſt Abbat. & alios,latè pro-
ſequitur nouiſſimè Io.Bapt. de Aſin.in ſua praxi Iu
dic.§.31.cap.34.per totum.

Quadrageſimoprimò id, quod dictum eſt, quod
ſenteotia in cauſa attentatorum lata, in hoc eſt pri-
uilegiata, quod eſt ante omnia executioni deman-
danda, vt diximus poſt Rotam ſuprà, in princ.hu-
ius 29.priuilegij,numero 169.limitandum videtur,
253 vt † non procedat quando ſententia eſſet lata ab
incompetenti Iudice, quia tunc non eſt attenden-
da,ſecundum Alciat.in coofi.26.Marchionatus,nu.
7.lib.6.

Quadrageſimoſecundò, quod dictum eſt,atten-
tata ante omnia purganda eſſe, & ante quam de
cauſa, & negotio principali cognoſcatur intellige
locum ſibi vendicare inter eaſdem Partes, videlicet
254 attentantem,& eum,qui paſſus eſt attentata,† ſe-
cùs verò reſpectu Tertij, qui dum agitur ſuper at-
tentatis inter Meuium actorem, & Titium Reũ,
& poſſeſſorem, vellet contra eundem Titium ſu-
per eodem beneficio agere, quoniam ſub prætex-
tu priuilegij attentatorum non impeditur proceſ-
ſus, & cauſæ cognitio etiam ſuper negotio prin-
cipali, quinnimò ne huic Tertio præiudicium in-
feratur, videtur, quod ille impedire poſſit, ne Ti-
tius porgando attentata,reſtituat poſſeſſionem Me
uio, ſicut videmus euenire in ſpolio, in quo Ter-
tius impedit reſtitutionem, vt mox dicemus: Ve-
rum quia articulus iſte an priuilegium attentato-
rum afficiat Tertium, ita vt ille valeat impedire
purgationem attentatorum, & reſtitutionem poſ-
ſeſſionis, quando eſſemus in ſpolio attentato, à
Doct. in ſpecie non ponitur, & attentis Regulis,
ac terminis, qui in hac materia ſolent conſidera-
ri, non videtur carere difficultate, idcirco ſcien-
dum eſt, quod duplex in eo conſiderari poteſt opi-
nio.
255 Prima † affirmatiua, quod Tertius reſtitutionẽ,
& purgationem attentatorum impediat, & priuile
gium attentatorum ſibi non obſtet, quæ ex pluri-
bus ſuaderi poteſt,&

Primò, quia (vt aliàs diximus ſuprà io hoc eodẽ
cap. numero 53. verſic. quarto præmiſſa intellige,
poſt Ruin. in conſil.75. Quantum, ſub numero 9.
256 lib.5.priuilegium † attentatorum non debet egre
di perſonas, quas concernit articulus attẽtatorum,
ſicut etiam de effectu inhibitionis diximus ſuprà,
in 2.parte,cap.20 de attent.poſt inhibir.in 6.limit.
princip.per tot. & conſequenter oon debet extendi
ad Tertium, quem attentatorum articulus nullo
modo tangit.

Secundò, quia ita in ſimili videmus in ſpolio in
257 quo † Tertius comparens pro ſuo intereſſe, &
opponens puta exceptionem dominij, impedit re-
ſtitutionem, ea ratione, quia in tertio ceſſat ratio
odi contra ſpoliantem, ſuper quo fundatur reſti-
tutio ſpoliati,quæ fit in odium ſpoliantis,vt conclu
dit Menoch. in tract. de recuper.poſſeſſ.Remed.1.
quæſt.1.numero 38.in fi.vnde idem videtur dicen-
dum in attentatis, io quibus ſimiliter reſtitutio fit
in odium attentantis,qui eodem tempore offendit,
Ius, Iudicem, & Partem, c.1. de appell.in 6.vt not.
Doctor. in c. in literis, de reſtit.ſpol. & videtur de-
ciſ.Rot.pen. aliàs 438. Fuit dubitatum, de reſtitut.
ſpol. in nou. cum alijs adductis per Ant. Gabriel.
Comm.Cooncluſ.lib.5.de reſtitut.ſpolia. Concluſ.1.
num.45.& latius nouiſſimè per Menoch.in d.tract.
de recuperan.poſſ.in 1. Remed.q.33.nume.372.&
ſeqq. Quibus adde Guid. Pap. deciſ 37.Si appelle-
tur,nu.4.vbi in id preter allegatos per ſupradictos,
citat etiam Cin. & Bartol. in l. ſi quis, C.locati, &
Henric.Boic.in c. cum veniſſent, in vltima diſtinct.
in fi.de inſtit.& Ioſeph. de Ludo.in deciſ.Peruſina,
258 26.Æmilian.nu.22. præſertim,quia † videtur va-
lere arg. de ſpolio ad attentata, ptout arguit aliàs
Rota deciſ.2. aliàs 55. ad inſtantiam, Vt lite pend.
in nou.& alibi ſæpè.
259 Tertiò, quia ſicut † vitium litigioſi,& litis pen-
dentia non afficit Tertium, Rot.deciſ.3.aliàs,56.Si
lite, Vt lite pend.in nou. cum alijs congeſtis ſuprà,
in 1.parte, cap.4.de attent.à Tertio, num.4.& in 2.
parte cap.4. de attent. lite pend. in præfatio.in 3.il-
lat.nu.619.ita priuilegium reſultans ex litis pendẽ-
tia non debet Tertium afficere.
260 Quartò, quia † pendente lite prohibitũ eſt poſ-
ſeſſionem transferri de vno in alterum. Rota,de-
ciſ.3.aliàs 400. No. Si lite, Vt lite pend. in antiq.vt
latius diximus ſuprà in 2. parte, cap.4.de attent: li-
261 te pend.in 2.illat.nu.518. Cum ergò † poſtquam
iſte tertius fuit admiſſus ad cauſam, lis pendere di-
catur inter eum, & Titium poſſeſſorem, Aegid.de-
ciſ.545. Si pendente, & plenius declarauimus ſu-
prà io dicto cap.4. in Præfatione,numero 201.ergo
per purgationeo attentatorum non debet poſſe
poſſeſſionem, quæ erat apud Titium in Meuium
transferre.
262 Quintò quia † Tertius comparens pro ſuo inte-
reſſe, præſertim ſi de illo docear, eſt audiendus, ad
not. in c.veniens, el 2.de teſtibus ſed quod penden-
te articulo attentatorum ille ſuper iure quod præ-
tendit audiatur, & quod poſſeſſionem Titius non
reſtituat Meuio, multum ſua intereſſe poteſt, præ-
ſertum ſi Meuius eſſet Titio potentior, ita vt ſibi in
euentum victoriç difficilior pararetur recuperatio,
vt no. per Paul. de Caſtro, in l.2 C.de edicto diui
Adr. toll. Ergò ſuper his debet audiri, & impediri
reſtitutio.
263 Secunda † poteſt eſſe opin. negatiua,quod Ter-
tius non impediat reſtitutionem poſſeſſionis ab at-
tentante per viam purgationis attentatorum faciẽ-
da, & conſequenter, quod quoad hoc, priuilegium
attentatorum ſibi obſtet: quæ pariter ex infraſcri-
ptis ſuaderi poteſt.
264 Primò, quia † nunquam debet aperiri via frau-
dibus,& prçſtari occaſio delinquendi,& in delicto,
& intruſione ſe confouendi,ad not. in l.in fundo,ff.
de rei vend. Capic. deciſ.176. In cauſa,numero 34.
quod vtique facilè, & frequenter eueniret, ſi per
comparitionem Tertij, purgatio attentatorum re-
tardaretur: ſemper enim attendans ad eludendum
Iudicem,& Partem, ſupponeret aliquem Tertium,
qui ſub prætenſo bono iure, in cauſa principali re-
uocationem impediret: prout loquens de Tertio
vnà cum Parte attentante, & huiuſmodi reuocatio
ne etiam quoad ipſum attentantem impedire vo-
lente, vtitur aliàs hoc argumento Biſignett.de ap-
pel.deciſ.4. Vtrum innouata, ſub num.5.verſi.item
niſi talia.
265 Secundò, quia † in reuocatione attentatorũ ver-
ſatur vtilitas publica, non ſolum ex hoc, ne delicta
remaneant impunita (cum attentans delinquere
cenſeatur, ſecundum ea, quæ proximè dicemus in
cap.ſeqq.de pœn.atten.in prin.) verum etiam,quia
266 † illorum reuocatio dicitur tangere abbreuiatio-
nem litium, & conſequenter vtilitatem publicam,
arg. l. properandum, C.de iudi.quinnimò quando
267 eſſemus in Beneficialibus, reſpiciunt etiam † pu-

blicam vtilitatem Eccleſiarum, ne propter diutur-
na litigia, Eccleſiæ diu vacent, vt eleganter conſide-
rabat aliàs Rota, deciſ. 5. aliàs, 433. Nota nunquid
Reo, ſub nume. 5, Vt lite pendente, quæ eſt repetita
per Biſignett. deciſ. 1, Nunquid Reo, ſub num. 6. Vt
lite pendente, quas in hoc videntur ſecuti Domini
in vna Nolana Abbatiæ Vallis regalis, coram Pa-
leotto, vt eſt in Recoll. ſuis, deciſ. 115. Io. Michael,
ad fin, vnde vtilitas hæc publica, præferenda eſt pri-
uatæ vtilitati huius Tertij, iuribus vulg.
268 Tertiò, cum † attentans dicatur offendere non
ſolum Ius, & Partem, vt ſpolians, ſed etiam ipſum
Iudicem, cujus dicitur lædi maieſtas, ad not. in c. 1.
de appell. in ſexto, & alias ſuprà ſæpè dictum eſt;
immò, in attentatis plus ponderetur contemptus
Iudicis, quam Ius agentis, vt dicebat Aegid. deciſ.
49. incip. Agens, cum in attentatorum reuocatio-
ne contempta Prætoris dignitas vindicari dicatur,
ſecundum Oldrad. in conſil. 206. In cauſa, poſt
princip. ne Iudicibus illudatur, contra l. ſi Prætor,
ff. de Iud. & no. in l. ſi quis, in verbo, eludere, ff. de
arbitr. non videtur aliquatenus concedendū, quod
Tertius valeat hanc quaſi publicam vindictam im-
pedire.
Quartò, quia ſicut per litis pendentiam inter Ti
tium, & Meuium, Tertio non præiudicatur; quod
ex eo ſatis conſtat, quia ſi ille hac lite pendente ali-
quid innouauerit, regulariter id non dicatur vitio
attentatorum ſubijci, cap. Romana, §. in alium, de
appellat. in ſexto, & alijs adductis ſuprà, in prima
parte, cap. 3. de attent. à Tertio, numero 4. ita (vt
contrariorum ſit eadem diſciplina.) per ſuam com-
paritionem, & admiſſionem ad cauſam, non debet
præiudicari primis collitigantibus in purgatione
attentatorum, ſuper quorum reuocatione Meuio
erat antea ius quæſitum: Quod vtique fieret, ſi per
269 eum reſtitutio poſſeſſionis impediretur: † cum
maximum ſit poſſeſſionis commodum, §. commo-
dum, Inſtit. de interd. & latè deducit Cagnol. in l.
in pari, ſub nu. 4. de reg. iur. & Ripa, in c. ſæpe, nu. 3.
de reſtitut. ſpoliat.
Quintò, quia licèt multum huius Tertij interſit
admitti ad cauſam, & ſuper ſuo bono iure audiri,
regulariter tamen (ſi rectè conſideretur) ſua parum
intereſſet fieri, vel non fieri per Titium reuocatio-
nem attentatorum; quoniam, Aut tertius pro parte
ſua deducit iudicium poſſeſſorium, puta ſpolium
ſimplex, aſſerens ſe ab eodem ſpoliatore fuiſſe ſpo-
270 liatum; & tunc, quia † ſpolium qualificatum, pu-
ta ratione violentiæ, vel litis pendentiæ, præfertur
ſimplici ſpolio, vt annotauimus ſupra numè. 144.
tunc nullum ſibi per hanc reſtitutionem videtur
præiudicium inferri, attento, quod ſpolium attenta-
tum ipſius Meuij, eſt ſuo ſimplici ſpolio præferen-
dum. Aut deducit aliquid concernens petitorium,
puta rei vendicationem, aſſerens beneficium ad ſe
ſpectare, & tunc licèt per purgationem attentato-
rum, poſſeſſio rei litigioſæ auocetur à Titio, & trāſ-
feratur ad Meuium, in hoc tamen nullum videtur
verſari intereſſe, vt potius penes vnum, quam alte-
rum (ſi in cauſa ille obtinuerit) poſſeſſio inueniatur,
cum non transferatur in extraneum, & non colliti-
gantem, ſed in omnem euentum ſemper ex eodem
Iudicio, & ab eodem Iudice poſſit contra poſſiden-
tem habere ſuæ ſententiæ executionem, arg. l. pen.
ff. de rei vendic.
Sextò, facit: nam licèt ex prædictis clarè conſtare
videatur, quod Tertius non poſſit reuocationem
impedire, attamen, dato etiam, quod hoc eſſet du-
bium, hæc ſecunda opinio eſt attendenda, quoniam
271 in dubio † debemus fauere attentatorum reuoca-
tioni, vt eſt deciſ. Rotæ apud Biſignet. 4. Vtrum in-
nouata, ſub nu. 6. in tit. de appell.
272 Et tenendo hanc † (quæ ſanè verior videtur
273 opin. & ſecundum quam † deinde inueni, quod
nouiſſimè fuit per Dominos reſolutum in vna Ca-
liguritana tranſlationis, coram Blanchetto 3. Iu-
lij, 1573. in qua fuit dictum, quod Tertius, licet im-
pediat reſtitutionem in ſpolio, non tamen quando
concurrunt attentata, vbi citant Corſett. in Re-
gula, Spoliatus, limit. 38.) non obſtant adducta in
contrarium pro prima opinione: Reſpond. quo-
niam &
Ad Primum, quod Priuilegium attentatorum in-
ter cætera, quoad duplicem effectum conſiderari
poteſt; Primus eſt, vt pendente cognitione, & cau-
ſa attentatorum, in negocio principali non ſit pro-
cedendum, ad not. in cap. non ſolum, de appellat. in
274 ſexto, † & quoad hoc, priuilegium attentatorum
non afficit Tertium, quo minus ille etiam penden-
te cauſa attentatorum audiatur, & admittatur ad
cauſam, & in ea procedatur, & de hoc eſt expreſsè
deciſ. Cappell. Tholoſ. 493. incip. An pendente, ſi-
275 cut nec † etiam litis pendentia inter aliquos in
poſſeſſorio, impedit, quo minus Tertius poſſit age-
re ſuper eodem Beneficio in petitorio. Rot. deciſ. 3.
aliàs 149. Si inter Titum, de cau. poſſeſ. & propriet.
in nou. Secundus Effectus eſt, vt attentans purget
attentata, nec quoad hunc effectum dicitur Tertiū
afficere, ex eo, quia Tertius non impediat purgatio
nem, & reſtitutionem poſſeſſionis, quia hoc pro-
uenit potius ex hoc, quia ſua non intereſt, vt ſuprà
dictum eſt, quam ex vi priuilegij ipſorum attenta-
torum.
Ad Secundum Reſpond. primò, quod licèt etiam
in attentante conſideretur odium, ſicut in ſpolian-
276 te, illud † tamen maius eſt, vt poſt Ripā & alios,
in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 67. ff. de ac-
quiren. poſſeſ. diximus ſuprà, in hac 3. parte, c. 24. de
except. contr. attent. compet. q. 1. nu. 41. Vndè, non
mirum videri debet, ſi id, quod ratione odij ceſſan-
tis conceditur reſpectu Tertij in ſpolio, hoc in at-
tentatis denegatur, cum non ſit odij par ratio in
277 vtroque caſu. Secundo, quod † non ſola odij ra-
tio in reuocatione attentatorum conſideratur, ſed
immò fauor, & vtilitas publicà, vt ſuprà deductum
eſt: vndè licèt reſpectu Tertij ceſſet ratio odij, rema-
net tamen alia, & efficacior ratio fauoris, etiam pu-
blici, qui tam reſpectu Iudicis, cuius fuit læſa maie-
ſtas, quam illius, qui paſſus eſt attentata, conſidera-
tur, præſertim, quia vbi concurrit etiam circa ean-
dem rem fauor, & odium, prout in reuocatione in
caſu noſtro, regulariter fauoris ratio præfertur o-
dio, ad no. in l. 2. C. de in ius vocan.
Ad tertium Reſpond. vt ad primum, quod non
priuilegium attentatorum prohibet eum non poſſe
impedire reſtitutionem, ſed quia ſua non intereſt,
vt ſupra.
Ad quartum, quod ex cauſa neceſſaria, prout eſt
in caſu iſto (in quo Titius per Iudicem compelli-
278 tur) † etiam res litigioſa alienari, & in alium
transferi poteſt vt latius dictum eſt ſupra, in ſecun-
da parte, cap. quarto de attent. lite pend. in 8. limit.
princ. per tot.
Ad quintum Reſpond. quod immò ſua non in-
tereſt, & dato, quod intereſſet, vtilitas publica præ-
ferenda eſt priuatæ, per ſupradicta: & poſito, quod
Meuius eſſet etiam Titio potentior, per hoc nō vi-
deretur retardanda reſtitutio, & attentatorum pur-
279 gatio, † quoniam l. 1. C. ne liceat potentior. pro-
cedit,

Google

cedit, quando quis doloſe, & in fraudem rem in potentiorem transfert, vt ibi no. & declarat etiam Menoch. (qui ex hoc reprobat, & merito quãdam modernorum ferè in noſtris terminis diſtinctionem) in d. tracta. de recuper. poſſeſſ. in 1. Remed. quæſt. 33. ſub nu. 381. ad fi. qui dolus, & frans in caſu noſtro ob Iudicis ſententiam penitus excluditur, ad
280 l. iuſtè poſſidet, ff. de acquir. poſſeſſ. Verum, † quia ſi præſupponeretur in facto, quod Meuius, in quem per purgationem transferretur poſſeſſio, eſſet adeo hoc Tertio potentior, vt poſt reſtitutionem maximè difficilis, ac penè impoſſibilis ſibi ſit futura recuperatio, in euentum, quod in negotio principali obtineat, vt omnia cum minori ſingularum partium, & collitigantium præiudicio transfigerentur, æquitati, ac rationi valdè conſonum fortaſſè foret, ſi Iudex ad eam prouiſionem recurreret, quam aliàs Domini in certis caſibus, etiam in terminis noſtris attentatorum facere ſolent, videlicèt, vt poſſeſſionem, quam ab attentante per purgationem huiuſmodi abdicaret, non illi qui paſſus eſt attentata, reſtitueret, ſed ad ſe aduocaret, & penès ſe ſequeſtraret: prout ſæpius factum eſſe per Dominos conſtat ex his, quæ poſuimus ſuprà cap. 24. de Reo & except. ſibi contr. attent. comperen. quæſt. 1. numero 59. Sic enim, & attentanti debita pœna infligitur, & Tertiò in euentum victoriæ conſulitur, quia paratur ſibi facilis recuperatio: & quamuis paſſus attentata aliqualiter grauari videatur, quia priuatur cõmoditate fructuum medij temporis, hoc tamen intereſſe non videtur multum conſiderabile, & per ſententiam in negotio principali ferendam reparabile, quia ſi obtinuerit, habebit etiam omnes fructus, qui interim ſibi per Iudicem conſeruantur, vt aliàs conſiderat in ſimili Rota, deciſ. 4. aliàs, 390. Si feratur, de ſequeſtr. poſſeſſ. & fruct. in nou. Et ſecundum hoc vltimum dictum videtur nouiſſimè fuiſſe deciſum in vna Nullius, caſtrorum, coram D. meo Oradino, 7. Aprilis 1570. in qua, cum comes Vbertinus eſſet conuentus à Dominis de Malateſtis ſuper ſpolio attentato, & hac lite pendente Cæſar, & fratres de Ranchio veniſſent ad litem, & peterent etiam ipſi Caſtrum (de quo agebatur) ſibi reſtitui, & dubitaretur, an poſſeſſio Vbertini eſſet in caſu illo ex officio ad Rotam auocanda, vel ſequeſtranda, fuit formaliter concluſum, ſub his verbis, videlicèt Poſſeſſionem Caſtri eſſe auocandam ad Rotam, & ponẽdam ſub ſequeſtro, & moti ſunt Domini: quia cum Comes Vbertinus violenter ſpoliauerit Dominos de Malateſtis, & incertum ſit, an reſtitutio debeat fieri Malateſtis, vel Cæſari, & fratribus, non debet Vbertinus confouere ſe in ſpolio attentato: & pro hac Cõcluſione facit deciſ. in nou. 4. de ſeq. poſſ. & fructuum, & deciſ. facta coram A. Auguſtino (quæ eſt 79. lib. 3. vt colligitur ex informationibus) quæ nõ loquitur in Beneficialibus, nec poſt ſententiam, ſed ante: & quia Rota ſolet poſſeſſionem attentatam ſequeſtrare, vbi eſt aliquod impedimentum circa reſtitutionem faciendam, prout eſt hic, propter ſuperuenientiam Cæſaris, & fratrũ, & ita concluſerunt Domini, niſi Comes Vbertinus legitimè docuerit licuiſſe ſibi accipere poſſeſſionẽ, cum ad hoc tendant omnia quæ pro eius parte adducuntur, vel allegantur * Et hodie eſt deciſ. Select. 84. incipien. Nullius Caſtrorum.] Hæc illi; Vel poſſet etiam Iudex rem, de qua agitur, ſequeſtrare, & fructus rei ſequeſtratæ conſignare illi, qui fuerat paſſus attentata, vt cum eis poſſet ſuſtinere expenſas litis, ſi pauper eſſet, cum non ſit de iure inconueniens, quod in certis caſibus res litigioſa ſequeſtretur, & fructus illius parti conſignentur, ad tex. in l. fi. C. de ordine cogn. & no. per illum tex. Iaſ. in l. ſi fideiuſſor, §. ſatiſdatum, colum. fin. ff. qui ſatiſd. cog. vbi poſt Salic. in d. l. fin. dicit, illum tex. eſſe ſingularem, & alibi non reperiri, vt eos refert & ſequitur ex recentioribus, Aemilian. in conſ. 126. Quæritur, nu. 1. verſ. Contrarium, & num. 3. & iterum in conſil. 151. Vxor. nu. 14.

Ex quibus omnibus cum fuerint explicata ea, quæ priuilegia attentatorum reſpicere videbuntur reliquum nunc eſt, vt pro præſentis materiæ complemento, ad pœnas, quæ contra attentantes ſunt introductæ, tranſitum faciamus.

Cap. XXXI. De Pœnis attentatorum.

SVMMARIVM.

1 *Attentare ſapit delictum.*
2 *Attentans eodem tempore, Ius, Iudicem, & Partem offendere dicitur.*
3 *Attentare; iſta vox, ſonat in malam partem.*
4 *Spoliatio, quæ fit lite pendente, dicitur odioſior cæteris.*
5 *Attentantium temeritas pluribus pœnis coercetur.*
6 *Pœnæ contra attentantes quædam fuerunt introductæ de iure Digeſtorum, quædam vero additæ de iure Codicis.*
7 *Attentantis, Prima pœna eſt, quia nulliter agit, non ſolum actum, quem facit attentãdo, verum etiam alium, quem fecerit non purgatis attentatis, puta ſententiam in cauſa principali, quoniam & ipſa eſt nulla, vt infra numero 13.*
8 *Contractus factus ſuper re litigioſa, dicitur ipſo iure nullus.*
9 *Nullitas actus dicitur eſſe pœna.*
Præſertim quando fit in odium perſonæ ipſum actum explicantis, vt num. 10.
Secùs ſi nullitas reſultat ex defectu alicuius ſolennitatis, vt num. 11.
12 *Effectus autem huius nullitatis eſt, quia ſi occaſione huiuſmodi actus nulli, & attentati, peteretur Remiſſoria, vel Compulſoriales ſpeciales, non dicuntur valentes.*
14 * *Attentans nullitatem allegare non poteſt.*
15 *Nullitatem detectam quilibet allegare poteſt.*
16 *Nullitas introducta fauore tertiæ perſonæ, non poteſt niſi ab illa allegari.*
17 *Actum nullum faciens, non poteſt de eius nullitate opponere.*
18 *Clauſulæ prægnantes in fauorem obſeruantis intelliguntur, & non proſunt contrauenienti.*
19 *Attentantis Secunda pœna eſt, quia tenetur rem reponere in priſtinum, & rem, in quo antequam attentaretur erat ſtatum, quando attentatur circa rem.*
20 *Quod ſi extra rem, tunc actus debet retractari, & in priſtinum ſtatum reponi.*
21 *Retractatio actus, dicitur pœna.*
22 *Attentantis Tertia pœna eſt, quia condemnatur in fructibus perceptis, & qui percipi potuerunt, & infra numero 23.*
Condemnatio ad reſtitutionem fructuum, appellatur pœna.
24 *Fructus poſt litem conteſtatam dicuntur venire in pœnam illius, qui maluit litigare, quam rem reſtituere.*

Fructus

25 *Fructus reſtituere regulariter tenetur attentans, & in eis per Iudicem condemnari.*
Etiam in illis, quos percipere potuiſſet, vt nu. 26.
Etiam ſi in ſententia nihil fuiſſet dictum de his, quos percipere potuiſſet, dummodo fuerint percepti ab aliquo Tertio habente cauſam ab attentante, nu 27 &
Etiam ſi dicti fructus conſiſterent in diſtributionibus quotidianis, num 28.
29 *Diſtributiones quotidianæ non dicuntur verè fructus.*
30 *Condemnatus in fructibus, tenetur ad reſtitutionem diſtributionum, quando litigatur ſuper Canonicatu, & præbenda.*
Licet aliqui contra, vt num. 31.
32 *Stilus Rotæ vtramque opin. concordans habet, vt debeat contra poſſeſſorem fieri proteſtatio, quod vel diuinis inſeruiat, vel poſſeſſionem dimittat.*
33 *Proteſtatio, quod vel diuinis inſeruiat, vel poſſeſſionem dimittat, vt faciat in condemnatione fructuum venire quotidianas diſtributiones, debet fieri principali.*
Nec ſatis procuratori ſufficeret, vt nu. 34.
Etiam ſi eſſet procurator ſpecialis, vt nu. 35.
36 *Condemnatio facta in fructibus regulariter intelligitur de perceptis iure ordinario, non autem iure ſpeciali.*
37 *Proteſtatione facta ſub hac forma, quod dimittat poſſeſſionem, cum ipſe intendat ire ad reſidendum in Canonicatu, aliàs proteſtatur de fructibus, & emolumentis, etiam qui percipi potuerunt, & de omnibus quæ de iure proteſtari poteſt, non veniunt diſtributiones quotidianæ.*
38 *Diſtributiones quotidianæ, vt veniant in reſtitutione fructuum, proteſtatio duo debet continere, Primum, quod paratus ſit ire ad reſidendum, Secundum, proteſtari nominatim de diſtributionibus.*
39 *Fructus quos percipere potuiſſet, tunc tenetur attentans reſtituere, quando attentauit poſt inhibitionem.*
Etiam ſi fuiſſent percepti à Tertio, in quem res poſt inhibitionem fuerit translata, vt num 40.
41 *Attentans non tenetur ad fructus, quos percipere potuiſſet, quãdo attentata reuocari non poſſunt ad inſtantiam partis, ſed dumtaxat ex officio Iudicis.*
42 *Condemnatio in fructibus, qui percipi potuerunt, ita demum fit, ſi petatur à parte.*
43 *Attentans non tenetur ad fructus, qui percipi potuiſſent, ſi aliquam iuſtam cauſam habeat, quæ illum à reſtitutione excuſaret.*
44 *Attentans ſi probet ſe fructus non percepiſſe, ſibi prodeſt, vt contra eum non fiat executio.*
45 *Spoliator ſi habet aliquam rationabilem cauſam, vel colorem, tunc contra eum non fit condemnatio in fructibus, quos percipere potuiſſet.*
46 *Mandatum relaxatum contra condemnatum in fructibus, regulariter non eſt contra eum exequendum, quando dat alium, qui fructus perceperit.*
47 * *Conſenſus partis etiam præſumptus, ſufficit ad excuſandum ſpoliatorem à fructuum reſtitutione.*
48 *Fructus per attentantem reſtituendi, ſunt per eum, & ſuis expenſis deferendi ad domum eius, qui attentata paſſus eſt.*
49 *Attentans non admittitur ad beneficium c. Odoardus, de ſolut.*
Niſi in fauorem attentantis concurrerent aliquæ coniecturæ, quæ illum excuſarent, puta, quia eſſet minor, & cepiſſet poſſeſſionem vigore alicuius breuis, quod prima facie videbatur ſufficiens, vt infra nu. 54.
Niſi fuiſſet condemnatus in fructibus in ſecunda inſtantia, & attentans in prima inſtantia habuiſſet ſententiã in fauorem, vt infrà num. 55.
50 *Cap. Odoardus, de ſolut. & illius beneficium non communicatur doloſo.*
51 *Attentans dicitur eſſe in dolo.*
52 *Attentata lite pendente, dolum arguunt.*
53 *Condemnatus per tres conformes, non gaudet beneficio c. Odoardus.*
56 *Spoliatus admittitur ad ceſſionem bonorum pro fructibus, & expenſis, in quibus in ſecunda inſtantia eſt condemnatus, quando ille in prima inſtantia reportauerat ſententiam in fauorem.*
57 *Fructuum condemnatio in attentatis non ſolum fit ad inſtantiam partis, verum etiam fieri poteſt ex officio Iudicis, etiam fructibus per Partem non petitis.*
58 *Iudex in Iudicio rei vendicationis, poteſt etiam in fructibus non petitis condemnare, ſecundum opin. Ant. de Butrio*
Quæ magis æqua, & Iuri conſona reputatur. nu. 59.
Et aliàs ſecundum eam fuit iudicatum, vt nu. 60.
Præſertim, quãdo per Actorem fuit generaliter petitum, ſibi Ius, & Iuſtitiam adminiſtrari, vt nu. 61.
62 *Iudex pronuncians Beneficium alicui debitum, poteſt in fructibus etiam non petitis, condemnare.*
63 *Pœna debet eſſe correſpectiua, & commenſurari delicto.*
64 *Iudex per attentantem plus videtur offendi, quam Pars.*
65 *Iudex poteſt attentantem etiam in expenſis non petitis condemnare.*
66 *Iudex licèt condemnare attentantem poſſit in fructibus perceptis, etiam non petitis, non tamen poteſt, quoad eos, qui percipi potuerant.*
Et ratio aſſignatur, & ſoluitur contrarium, vt nu. 67.
68 *Aequitatem debet Iudex ante oculos habere.*
69 *Fructus non petiti in quibus Iudex attentantem condemnauit, ſunt parti applicandi, ſi pars poterat attentatorũ reuocationem obtinere.*
Secùs ſi non potuiſſet attentatorum reuocationem petere, puta quando conſtaret notoriè de non iure ſuo, quia tunc eſſent ſequeſtrandi, & ei, qui in petitorio obtinuerit conſignandi nu 70.
71 *Intereſſe plurimum videtur habere, finita lite rem cum fructibus ſequeſtratis.*
72 *Fructus regulariter veniunt à die motæ litis.*
73 *Attentans tenetur ad fructus à die attentationis, & intruſionis.*
74 *Attentans dicitur eſſe in mala fide.*
75 *Malæ fidei poſſeſſor tenetur ad fructus à die occupationis.*
76 *Violentus ſpoliator tenetur ad fructus à die violentiæ.*
77 *Attentans æquiparatur violento.*
78 *Depoſitum pro fructibus fieri non poteſt in cauſa attentatorum.*
Nec in cauſa ſpolij, num. 79.
80 *Verbalis oblatio non ſufficit pro purgatione attentatorũ, ſed illa ſunt effectualiter purganda.*
Licèt aliqui hoc darent pro cautela, quæ tamen non videtur admittenda, vt num. 83.
Niſi depoſitum permitteretur ex aliqua cauſa Patribus bene viſa, vt num 84.
Et tunc debet eſſe totius, & integræ ſummæ, vt nu 85.
81 * *Depoſitum non ſufficit, quando Aduerſarius vult quã primum liquidare attentata.*
82 * *Spoliator non poteſt in petitorio procedere, niſi purgato prius ſpolio, non obſtante, quod fecerit depoſitum vnius Iulij pro fructibus & expenſis.*
86 *Fructuum compenſatio non admittitur in attentatis.*
Sicut nec inter ſpoliantes num. 87.
88 * *Fructus ſunt reſtituendi pro purgatione attentatorum etiam ſi percepti ſint per procuratorem abſque ſpeciali mandato ad attentandum.*
89 * *Fructus ſi obſcuri ſint, ante omnia parte petente, liquidationis negocium abſolui debet.*
90 *Excommunicatus appellans, & interim priuatus fructibus, ſi obtineat pronunciari excommunicationem fuiſſe iniuſtam, fructus tamen deperditos non recuperat per viam attentati.*
Sed per viam querelæ, vt num. 91.
92 *Attentans non tenetur ad fructus, quos percepit, ei qui paſſus eſt attentata, quando de illius non iure notoriè conſtat.*
93 *Pauper ſi ſit attentans, Signatura dat Commiſſionem, quod fructus, & expenſæ reſeruentur in finem litis,*
* *Idque attenta perſonarum qualitate, vt ſi eſſemus in minoribus & mulieribus, & paupertas etiam probaretur per iuramentum, num. 94.*

Digitized by Google

95 Fructuum ſolutio, in quibus quis in cauſa attentatorum fuit condemnatus, non eſt facienda in Curia, ſed in partibus.

Etiã ſi condemnatio fuiſſet facta in curia, ut nu. 96.

97 Fructus qui tẽpore ſententiæ erant pendentes, executionis verò tẽpore erant ſeparati à ſolo, & in area penes colonũ, in executionem ſentẽtiæ capi poſſunt.

Et ratio aſſignatur: quia tũc veniunt tanquam pars rei, vt num. 98.

Et ad materiam attentatorum extendi poteſt, vt num. 99

100 Fructuum reſtitutio per attentantem fit, dummodo à parte petatur.

101 Tertius qui non eſt in lite, non poteſt ſe opponere, & impedire, quo minus is, qui prætenditur attentaſſe (ſi in cauſa principali obtineat) fructus cõſequatur.

102 Decretum irritans de quo in c. 2. vt lite pend. in ſexto, inficit ita poſſeſſionem, vt omni prorſus iuris adminiculo carere videatur.

103 Decretum irritans non operatur, niſi eo volente in cuius præiudicium fuit attentatum.

104 Iudex tenetur attentata reuocare, ſed intelligitur ſi à parte petatur.

105 Litis pendentia facit attentata non omninò purè, ſed conditionaliter, ſi collitigans voluerit allegare litis pendentiam, & intruſionem.

106 Attentantis Quarta pœna eſt, quia debet in expenſis condemnari, & infra, nu. 114.

107 Condemnatio in expenſis an ſit pœna, remiſſiuè.

Et dicitur pœna, ſaltem reſpectu ſoluentis, nu. 108.

109 Condemnatio in expenſis in curia ſemper fieri ſolet, præſertim in Rota.

110 Attentatorum cauſa, quoad condẽnationem in expẽſis, videtur habere aliquas prærogatiuas, videlicet.

111 Quod poſſit fieri poſt ſententiam, & ex interuallo, & infra num. 115. &

112 Quod etiam pro expenſis ſit facienda executio antequam cognoſcatur de negocio principali, &

113 Quod expenſæ taxari poſſint etiam ante prolationem ſententiæ in negocio principali.

115 Condemnatio in expẽſis in cauſa attentatorum poteſt fieri etiam poſt ſententiam, & ex interuallo.

Dummodo ſententia in qua fuit omiſſa condemnatio expenſarum, tranſiuerit in rem iudicatam, vt infra, nu. 119.

116 Iudex debet regulariter in ipſa ſententia condemnare victum victori in expenſis.

Aliàs facit litem ſuam, ſecundũ aliquos, vt nu. 117.

Etiam ſi non fuerit hoc petitum, vt nu. 118.

120 Taxatio expenſarum ſi fiat appellatione pendente etiam à ſententia lata in cauſa attentatorum, reuocatur per viam attentati.

121 Iudex poteſt in ſententia attentatorum condemnare in expenſis, etiam ſi illæ non fuerint petitæ.

122 Condemnatio in expenſis ad hoc vt fieri poſſit, licèt ſecundum opin Bart. debeat peti.

Stilus tamen, & communis obſeruantia tam Curiæ Delphinatus, quam Cameræ Imperialis cõtrarium habet, vt num. 123.

Immo hoc etiam de iure communi procedere dicẽdum eſt, vt num. 124.

Secundum magis commun. opin. nu. 125.

126 Iudex, etiã quando procedit ex officio, debet illi, qui cauſam proſequitur, victum condẽnare in expẽſis.

127 Expenſæ factæ in cauſa attentatorum peti poſſunt, etiam ſi ſuper negocio attentatorum fuerit inter partes tranſactum & concordatum.

128 Expenſæ alias regulariter etiam poſt trãſactionem in cauſa peti poſſunt.

Et ita in iudicando ſeruatur, ſecundum aliquos, vt num. 129.

Licèt aliqua contra, vt nu. 130.

131 Expenſæ contumaciales veniunt etiam poſt tranſactionem in cauſa principali, licet de aliis nõ videatur abſolutum.

132 Expenſæ attentatorum poſſunt in effectu appellari contumaciales

133 Principali ſublato non uidetur tolli acceſſoriũ, quoad condemnationem expenſarum in cauſa attentatorum per Iudicem (etiam poſtquam cauſa principalis fuit tranſactione ſublata) faciendam.

134 Officium Iudicis, quo ex ſe abſque partis inſtantia, Iudex attentata reuocat, dicitur nobile, non autem mercenarium.

135 Iudex in cauſa attentatorum non poteſt ſibi cõdemnationem reſeruare ſed ſtatim Partem ad eas reficiendas cogere debet, ſecundum aliquos.

Licèt non ſit omnino verum, vt nu. 136.

137 Depoſitum pro expenſis in cauſa attentatorum non admittitur.

Licèt aliqui aliter ſenſerint, vt nu. 138.

139 Compenſatio non admittitur in hac expenſarum refectione.

140 Expenſæ etiam factæ in priori iudicio veniunt in reuocatione attentatorum.

141 Attentans ſi habuit primam ſententiam in fauorem, videtur excuſandus a refectione expẽſarum, ſi in ſecunda, vel tertia inſtantia reportauit deinde ſententiam contra.

142 Iuſta cauſa litigandi ſolet aliàs reguleriter ab expenſis excuſare.

Secundum commun. opin. nu. 143.

Præterquam in Curia Romana, in qua raro præſertim in Rota hæc iuſta cauſa admittitur, ſecundum aliquos, vt nu. 144.

Niſi iuſta cauſa reſultet ex eo, quod quis in prima inſtantia reportauit ſententiam in fauorem, & in ſecunda, vel tertia inſtantia ſuccumbat ex nouiter deductis, vt num. 145.

146 Expenſæ non reficiuntur per condemnatum in ſecunda, vel tertia inſtãtia, ſi ille in prima obtinuit, & condemnatio prædicta fit ex nouiter deductis.

Secus ſi ſuccumbat ex eiſdem, vt nu. 147.

Et hæc diſtinctio communiter tenetur, vt nu. 148.

Niſi noua probationes concernerent factum proprium ipſius ſuccumbentis, quia tunc non excuſatur ab expenſis, nu. 149.

150 Succumbens in alia inſtantia ex nouiter deductis, quomodo veniat ab expenſarum refectione excuſandus, remiſſiuè.

151 Sententia vbi reuocetur ex nouiter deductis, Pars non condemnatur in expenſis.

Præſertim ſi adſit aliqua iuſta cauſa iudici bene viſa, prout quandoque ſolet facere Rota, quando narratur paupertas, vel minor ætas nu. 152.

153 Paupertas ſi allegatur ad effugiendam refectionem expenſarum, tunc conſtito de paupertate.

Vel attentans eſſet admittendus ad beneficium c. Odoardus de ſolut.

Vel expreſſè reſeruandæ in fine litis, nu. 154.

155 Signatura concedere ſolet, quod expenſæ reſeruentur in fine litis, quando allegatur paupertas.

Dummodo commiſſio habeat narratiuam ſpolij attentati, aliàs reſeruatio attentanti non ſuffragaretur, num. 156.

157 Attentans ſi expenſas reficere ob paupertatẽ nõ poteſt, poteſt admitti ad beneficiũ c. Odoardus, de ſol.

Licet ſecus ſit in fructuum reſtitutione, nu. 158.

Et ratio diuerſitatis aſſignatur nu. 159.

160 Expenſæ attentatorum etiam ſi non fuerint totaliter refectæ poteſt in negocio principali procedi, ex iuſta cauſa, & patribus bene viſa.

161 Taxa-

161 *Taxatio expenſarum in cauſa attentatorum fit, & regulatur, vt hic, videlicet.*
Pro ſententia, tantum quantum pro diffinitiua.
Pro regeſto quantum æſtimatur.
Pro procuratore, ſolicitatore, & aduocato, ad arbitrium Iudicis.
162 *Iudicis arbitrium in taxandis expenſis ceſſat, quando quis verè, & plenè probaret ſe tantum erogaſſe.*
163 *Procurans, vel aduocans in cauſa propria, regulariter expenſas pro procuratore, vel aduocato repetere non poteſt.*
Niſi petat non vt ſalarium, ſed vt damnum, & intereſſe. num. 164.
Secundum commun. opin. ſecundum quam fuit aliàs iudicatum. 165.
166 *Expenſæ attentatorum ſi non ſint liquidæ, non retardant proceſſum in negocio principali.*
Et ſi pars illarũ eſt liquida pro illa fit refectio, et pro alia quandocunq; ſuperuenerit liquidatio, nu. 167.
Quod etiam ad damnorum. & intereſſe refectionem extenditur nu 168.
169 *Reuocationem attentatorum temere petens, eſt in expenſis condemnandus.*
Tamen condemnatus ſi illas non reficeret non per hoc prohibetur procedi in petitorio, vt nu. 170.
Licet ſecùs ſit in attentante condemnato nu. 171.
Et ratio diuerſitatis aſſignatur remiſſiuè. nu. 172.
173 *Paſſus attentata, & ſpolium attentatum ſi ſuſpenſo petitorio in poſſeſſorio per tres ſententias ſuccubuerit, poteſt abſque expenſarum refectione conuolare ad petitorium.*
174 *Attentantis quinta pœna eſt quia tenetur ad damna, & intereſſe.*
Et ſunt reſarcienda etiam antequam procedatur in negocio principali, vt infra nu. 182.
175 *Damna non continentur ſub nomine, & pœna fructuum, vel expenſarum.*
176 *Spoliator tenetur ſpoliato ad damna, ita vt vſque ad obolum ſatisfacere teneatur.*
177 * *Spolium eſt purgandum quoad fructus de quibus eſt condemnatus, & etiam ad damna.*
178 * *Spoliatus qui non fuit integrè reſtitutus in quacũque parte petitorij petere poteſt illud ſuſpendi.*
179 * *Spoliator non auditur in petitorio, etiamſi velit cedere bonis.*
180 *Violentus tenetur ad damna, & intereſſe.*
181 *In iudicijs reſtitutorijs, & poſſeſſorijs ex diſpoſitione legis veniunt damna, & intereſſe.*
183 *Damna poſſunt probari per iuramentum, attentatione per teſtes, vel alias legitimè probata.*
184 *Probatio damnorum, per iuramentum admittitur, quando ſumus in violento.*
An autem debeat præcedere taxatio, vel Pars citanda, hic remiſſiue, nu. 185.
186 * Contra alienantem rem litigioſam, præſertim in potentiorem, poteſt iurari in litem ad omnia damna, expenſas, & intereſſe.
187 * *Iuramentum in litem datur ratione contemptus Iudicis.*
188 *Damna reſarcienda in cauſa attentatorum, veniũt non à die litis conteſtatæ, ſed à die attentationis.*
Etiam ſi reſpicerent ſumptus factos in conuocandis amicis, vt nu. 189.
Et etiam ſi attentatum non fuerit perfectũ, nu. 190.
191 *Depoſitum non ſufficit facere de iſtis damnis pro purgatione attentatorum.*
192 *Damnum in cauſa attentatorum non eſt reſarciendum, quando non prouenit ex actu, qui prætenditur attentatis, ſed ex actu quem quis licite fecit, & illum faciendo, dicitur vſus iure ſuo.*
Et ponitur exemplum, num. 193.
Dummodo illa ſint liquida, vt nu. 194.
195 *Attentantis ſexta pœna eſt, quia poſſeſſionẽ attentando capiens, ſi ea ſpolietur ad eã non reſtituitur.*
Fallit in caſu de quo infra, nu. 213.
Nec in ea eſt manutenendus, vt infra, nu. 199.
196 *Poſſeſſio attentata non eſt reſtituibilis.*
197 *Indulta non capiunt Beneficia litigioſa.*
198 *Execrabilis ſpoliatus, non reſtituitur.*
199 *Mandatum de manutenendo non eſt ei concedendũ, qui attentando poſſeſſionem eſt adeptus.*
200 *Poſſeſſio attentata non manutenetur.*
Etiam ſi attentans prius poſſederit, & prætextu continuationis velit excuſare attentata, nu. 205.
201 * *Titulus non requiritur in mandato de manutenẽdo, ſed ſola poſſeſſio ſufficit.*
202 * *Poſſeſſio in Beneficialibus ſine titulo ab habente auctoritatem habito, haberi non poteſt.*
* *Quod eſt tantum limitandum, niſi eſſemus in concurſu poſſeſſionum, quia tunc poſſeſſio titulata præfertur non titulatæ, nu. 203.*
204 *Attentans ſi antequã de ſua poſſeſſione attẽtata diſcenteretur, fuerit per Auditorẽ Cameræ in ea manutẽtus, & deinde contra eum in Rota fuerit commiſſa cauſa attentatorum, cum clauſula, Sine præiudicio legitimæ executionis dicti mandati de manutenendo, poteſt ſuper vtroque ſimul procedi.*
206 *Continuare quis poſſeſſionem non dicitur à qua antea fuit eiectus.*
Niſi id fuerit factum incontinenti, & per modum recuperationis, nu. 207.
208 *Abſolutoria non datur attentãti qui commiſit cauſam iactationis, & iactationum.*
209 *Reus dicitur committens cauſam iactationis.*
210 *Poſſeſſio attentata non meretur commodum poſſeſſionis.*
211 *Inhibitio iuxta formam Commiſſionis datur etiam ad inſtantiam attentantis.*
Immo ſi eius commiſſio fuerit reformata, & vigore commiſſionis reformatæ petatur inhiberi, additur clauſula, Sine præiudicio præcedentis inhibitionis, num. 212.
214 *Attentantis ſeptima pœna eſt, quia non poteſt dare obiectus.*
215 *Reus & poſſeſſor poteſt dare obiectus eum ſufficiat ſibi vincere per non ius Actoris.*
216 *Attentantis lite pendente octaua pœna, quia rem litigioſam præſcribere non poteſt.*
217 *Vitiũ litigioſi licet alienationẽ in poſſidente impediat, non tamen impedit acquiſitionem ab eo fieri.*
218 *Litigioſæ rei dominium poteſt poſſeſſor acquirere, ſecundum aliquos.*
Præterquam per præſcriptionem, vt infra, nu. 220.
219 *Præſcriptione acquiritur dominium.*
221 *Attentantis ſimiliter lite pendente nona pœna, quæ tam emptorem, quam venditorem rei litigioſæ reſpicit, eſt, vt*
222 *Emptor ſcienter rẽ litigioſam emens, teneatur rem reddere, & pretium perdere fiſco applicandum.*
223 *Vendens ſcienter rem litigioſam pretium emptori reddit, & tertiam partem de ſuo.*
224 *Emptor, & venditor ſi ſcienter ſuper re litigioſa cõtraxerunt, tunc emptor non agit contra venditorem, nec ad pretium nec ad tertiam partem de ſuo.*
225 *Attentantis lite pariter pendente decima pœna eſt (quãdo ſcilicet ſumus in interdicto vti poſſidetis) quia cõdemnatur ad deſiſtendum à turbatione, & moleſtatione, & conſequenter videtur perdere ius ſi quod habet in dicto iudicio retinendæ.*
226 *Attentantis lite in iudicio finium regundorum pendente vndecima pœna eſt, quia non ſolum rem occupatam reſtituit, ſed tantundem de ſuo.*

Et ſi

Et ſi non habet tantumdem de ſuo, tenetur nihilominus ad intereſſe, vt nu. 227.

228 Pœna l. ſi conſtiterit, C finium regund. non exigitur in primis, & ante omnia, & ex priuilegio attentatorum, ſed poſt litem ſtatam.

229 L. ſi conſtiterit, C fin. regund declaratur remiſſiuè.

12 230 Attentantis lite ſimiliter pendente, & contra diſpoſitionem l. ſi quis in tantam, C. Vnde vi, duodecima pœna eſt, vt attentans cum violentia, cadat à iure ſuo, ſi eſt Dominus, & rem reſtituat; ſi non erat Dominus, poſſeſſionem vna cum rei æſtimatione reſtituere compellitur.

231 Attentata lite pendente, & contra inhibitionem, cadit à iure ſuo, ſi hoc fuit in inhibitione expreſſum.

232 Pœna l. ſi quis in tantum, quotenus ageretur pro recuperanda poſſeſſione, quo fuit lite pendente, & per violentiam occupata, procedi poteſt via priuilegiata attentatorum.

Secus ſi vltrà ageretur ad pœnam amiſſionis Dominij, vel æſtimationis, vt nu. 233.

Tunc enim agendum condictione ex illa lege, vt numero 234.

235 Officium Iudicis ceſſat, vbi agitur ad pœnam condictionis ex aliqua lege.

13 236 Attentantis appellatione pendente decimatertia pœna eſt, quia priuatur beneficio, & facultate appellandi, & infrà num. 242.

Licèt aliqui aliter ſenſerint, & malè, vt infra numero 244.

237 Pœna dicitur non poſſe appellare.

238 Pœnalis dicitur diſpoſitio, qua quis excluditur à proſecutione appellationis.

239 Attentans videtur diabolo odioſior, cum illi ſi foret in Iudicio, permitteretur appellatio, attentanti autem hoc caſu denegetur.

240 C. an ſit, de appellat. primus intellectus, quod ibi detur de attentatis per modum exceptionis.

241 Puniendus in eo quis eſt, in quo deliquit.

243 Attentans plus Iudicem offendit quam contumax.

245 Attentans appellatione pendente non priuatur facultate appellandi in diuerſa cauſa, ſed tantum in eadem cauſa, vel ſaltem connexa.

Secundum commun. opin. vt nu. 246.

Niſi appellatio interpoſita in diuerſa cauſa tenderet ad differendam reuocationem attentatorum antea commiſſorum, vt nu 247.

248 Attentans appellatione pendente non cenſetur perpetuò excluſus à facultate appellandi, ſed pro prima vice.

249 Attentans, vt priuetur facultate appellandi, debet paſſus, attentata probare incontinenti attentationem, non autem ex interuallo.

250 Text in d. c. an ſit, de appellat. ibi incontinenti, an ſtet narratiuè, vel diſpoſitiuè, remiſſiuè.

251 Probatio attentationis in cap. an ſit, de appellat. infra quantum tempus fieri debeat, relinquitur arbitrio Iudicis.

252 C. an ſit, de appellat. ſecundus intellectus.

14 253 Attentantis ſimiliter appellatione pendente, decimaquarta pœna eſt, vt appellans attentando cenſeatur ſuæ appellationi renunciare.

254 Priuilegiatus faciens actum contrarium ſuo priuilegio, cenſetur illi renunciare.

255 Renunciatio facta appellationi, ex eo quia appellatione pendente attentauit, durat, nedum donec fuerint purgata attentata, verum etiam perpetuò.

Secundum commun. opin. de qua infra. nu. 258.

Licet aliqui contrariam ſenſerint opin. vt nu. 256.

Qua opin. ab Imola etiam magis æqua dicitur, vt numero 257.

259 Appellans, & attentent, non ſolum ſpoliando, verum etiam appellatum turbando, cenſetur ſuæ appellationi renunciare.

15 260 Iudicis appellatione ab eo in criminalibus interpoſita attentantis decimaquinta eſt pœna, deportationis, in certis caſibus.

Niſi loquamur de Iure Canonico, quo Iure eſt pœna depoſitionis, vt infra nu 261.

Vel quia Iudex in eo ſolum peccaſſet, quia appellationi non detulit, non autem quia vltrà etiam attentaſſet, vt num. 260.

Vel quia fuiſſet periculum in mora, vt nu. 267.

263 Iudex non deferens appellationi, varias ſuſtinet pœnas.

264 Iudex ob id ſolum, quod appellationi non detulit, non punitur pœna deportationis.

265 Appellationi etiam ab interlocutoria Iudex non deferens, punitur, quando in ea eſt expreſſa talis cauſa, quo ſi foret vera, appareret de grauamine.

266 Iudex procedens poſt appellationem ab interlocutoria regulariter non attentat, niſi etiam ſit inhibitus.

268 Iudicis ſimiliter appellatione ab eo in cauſa Ciuili interpoſita, attentantis decimaſexta eſt pœna, triginta pondus auri, de Iure Ciuili. 16

De Iure vero Canonico eſt pœna arbitraria, vt numero 269.

270 Pœnæ tamen ſupradictæ non incurruntur quando Iudex ſolum appellationi non detulit

271 Attentantis poſt inhibitionem decimaſeptima eſt pœna, vt declaretur incidiſſe in omnes pœnas in inhibitione contentas. 17

272 Magiſtratui cuilibet licitum eſt etiam pœnali iudicio ſuam Iuriſdictionem tueri.

273 Iudicis contempta dignitas in attentatis vindicari dicitur.

274 Litigantes, ac etiam Iudices declarari poſſunt incidiſſe in pœnas in inhibitione contentas.

275 Attentans lite pendente ſe in poſſeſſionem Beneficij intrudens, efficitur inhabilis ad obtinendum ſubrogationem, iuxta Regulam de ſubrogandis Collitig. & eſt decimaoctaua pœna. 18

Quod videtur etiam de iure communi, vt nu. 276.

277 Intruſus impetrans Gratiam, tenetur in ea facere mentionem de ſua intruſione, aliàs Gratia eſſet nulla.

Et eſt ſpecificè hæc intruſio exprimenda, nu. 278.

Niſi gratia eſſet non omninò noua, ſed ageretur de acquirendo, & obtinendo aliquid concernens Gratiam ante intruſionem obtentam, vt nume 279. vbi ponitur exemplum. nu ſeq.

280 Reſignatarius ſi ante preſtitum conſenſum per reſignantem lite pendente poſſeſſionem capiat, talis intruſio non impedit, quominus conſenſus præſtari poſſit.

281 Mentio ſufficiens de intruſione non diceretur, ſi in ſupplicatione narraretur poſſeſſio ſupplicantis in genere, & in Clauſulis fieret etiam mentio litis.

282 In dubio intelligendum eſt de poſſeſſore legitimo.

283 Clauſula acceſſoria ad gratiã ſubreptitia cẽſentur, quando gratia principalis eſt ſubreptitia.

284 * Bulla Alexandrina contra innouantes & offendentes collitigantes, & eſt 19. pœna. 19

285 * Collitigans falſificans Acta cauſæ, amittit eam, & eſt 20. pœna. 20

286 * Spolianti tanto tempore denegatur audientia, ſuper primo ſpolio, quanto ſe in attentato confouit, & eſt 21. pœna. 21

287 * Contra alienantem rem litigioſam, in litem iurari poteſt, & eſt 22. pœna. 22

288 * Intruſus non admittitur ad allegandum ius Tertij, & eſt 23. pœna. 23

289 * Attentans non poteſt nullitatem actus per eum attentati allegare & eſt 24 pœna. 24

290 * Allegantı turpitudinem ſuam, non datur beneficium.

291 * Collitigans poteſt ſe in lite fundare, ad decendum de nullitate Actorum.

292 * Annullatio actus nu dicatur pœna.

293 * Actor cepto Iudicio trahens Reum ad alium Iudicem, perdit cauſam & eſt 25. pœna. nota 25

294 * Attentans perdit alimentorum ſubminiſtrationem, & eſt 26. pœna. 26

295 * Poſſeſſio capta lite pendente præſumitur ſimulata, & eſt 27. pœna. 27

296 * Pa-

496 * *Pactum de quota litis lite pendente fieri prohibetur, & eſt 28. & vltima pœna.*

1 ATTENTATA † delictum
ſapere ex eo ſatis conſtat, quod
2 † attẽtans eodem tempore Ius,
Iudicem, & Partem offendere
dicitur, ad not. in cap. Cordi, de
appellat. in 6. & per Franc. in
cap. bonæ, numero 14. & 39. de
appellat. Natta, in conſilio 568. Quidam partes,
3 ſub numero quarto libro 3. † & iſta vox ſonat in
malam partem, vt dicit Aegid. deciſ. 18. Oneratio.
4 † & ſpoliatio quæ fit lite pendẽte, dicitur eſſe odio-
ſior cæteris, vt aliàs dictum eſt, & poſt alios tradit
Io. de Neuizz. in conſilio 82. Pro Hieronymo, ſub
numero 12. Vndè, non immeritò contra attentan-
5 tes certæ ſunt pœnæ à Iure introductæ, † & pluri-
mis pœnis attentatiua temeritas coercetur, & hoc
loquendi modo ſæpè vtuntur Docto. quod in pœ-
nam attentantis fit reuocatio, vt in deciſ. 2. alias.
14. Fuit dubitatum, de reſtitut. ſpoliat. in nou. &
6 alibi paſſim. † Eſt autem ſciendum, quod licèt an-
tiquitus de iure Digeſtorum contra attentantes,
& rem litigioſam alienantes, nonnullæ eſſent pœ-
næ introductæ, prout erat illa, quod attentans ſi
cadebat à poſſeſſione, & vellet ſe ad eam reſtitui,
hac exceptione repellebatur, & quod ille non po-
terat rem litigioſam præſcribere, & quod in cer-
tis caſibus, puta ſi rem litigioſam in ſacrum dedi-
caſſet, tenebatur in duplum Parti, & de iure nouo
Codicis fuerit illud additum, quod contractus fa-
ctus lite pendente ſuper re litigioſa, ſit nullus ipſo
iure, & quod accedens ad contractum rei litigioſæ,
ſecundum caſus diuerſitatem, nonnullis alijs etiam
pecuniarijs pœnis afficiatur, quæ ponuntur in l.
fin. C. de litigioſ. de quibus omnibus habetur per
Bartol. in l. 1. numero 3. ff. de litig. & in d. l. fin. in
princ. verſic. debetis ſcire, & ibidem Salic. ſub nu-
mero quarto verſic. oppono de leg. 1. Quia tamen
pœnæ ſupradictæ non videntur vniuerſaliter om-
nia attentatorum genera reſpicere, ſed duntaxat
alienationem rei litigioſæ, & conſequenter atten-
tata, quæ fiunt lite pendente: contra eos autem,
qui aliter quam lite pendente, attentant, etiam aliæ
videntur introductæ pœnæ, de quibus proximè
dicemus; Et inſuper quia materia quoque dicta-
rum pœnarum ob alienationem rei litigioſæ in-
curſarum, à Bart. non admodum plenè videtur ex-
plicata, pro complemento præſentis tractatus, ne-
ceſſarium omnino videtur plenius Bart. & aliorum
dicta reaſſumere, & omnes pœnas, quæ tam vni-
uerſaliter in omni attentatorum genere procedũt,
quam quæ particulariter in ſingulis illorum gene-
ribus ſibi locum vendicant, clarius ſubordinare,
nullam in hoc vim faciendo, quod vna, ſeu alte-
ra potius de Iure nouo Codicis, quam antiquo Di-
geſtorum fuerit inuenta: hæc enim conſideratio,
non videtur in aliquo releuare, cum Ius nouum
non corrigendo, ſed addendo proceſſerit, vt benè
ponderant Bart. & Salic. vbi ſuprà. Cumque à gene
ralioribus ſit incipiendum, ad not. per Doctor. in
Rubr. ff. ſi cert. petat. in primis pœnas, quæ ad om-
nia attentatorum genera poſſunt eſſe communes,
proponemus, mox quæ particularia attentata reſpi
ciunt, num. 216. ſubijciemus. Inter vniuerſales au-
tem illa

Prima pœna contra attentantes à Iure eſt intro-
7 ducta, † quod attentans nulliter agit, & facit actũ
8 regulariter ipſo iure nullum, † & ideò contractus
factus ſuper re litigioſa, regulariter dicitur ipſo iu-
re nullus, vt habetur expreſſè in l. fin. C. de litigio.
& attentata dicuntur eſſe ipſo iure, nulla vt abun-
dè declarauimus ſupra, in ſecunda parte, cap. 12. de
attent. appell. pend. in 17. Amplia. princ. per totam,
præſertim in 3. Amplia. Regulæ ibi poſitæ, numer.
16. vbi hoc in omni attentatorum genere procede-
9 re admonuimus. † Nullitas autem actus dicitur eſ-
ſe pœna, ad not. in cap. diſpendia, §. fin. de Reſcript.
in 6. l. Senatus, ff. de contrahen. empr. & per dicta
iura Caſſad. deciſ. 6. Lite pendente, ſub numero 5.
verſic. vltimo, ad fi, de præben. & deciſ. 3. incip. ſu-
per eadem Regula, ſuper reg. Cancell. & deciſ. 14.
Propoſitum ſimiliter ſuper Regul. Cancell. Alciat.
conſil. 2. Duo ſunt, numero 27. lib. 2. & iterum con-
ſil. 31. In ſententia, numero quarto, eod. lib. & latius
Mandoſ. ſuper Regulis Cancell. de Minoribus, q. 6.
numero 2. & melius per Boer. deciſ. 1. Quæritur
vtrum, numero 16. vbi alios allegat, qui ibidem nu-
10 mero 17. ad propoſitum noſtrum ſubdit, † quod tũc
verè nullitas dicitur eſſe pœna, quando inducitur,
11 & fit in odium perſonæ actum explicantis, † ſecùs
quando nullitas reſultat ex defectu alicuius ſolen-
nitatis, quia tunc non eſſet pœna, & pluribus au-
thoritatibus hanc diſtinctionem ſuſtinere conatur
* quod etiam poſt eum ſequitur Vant. de nullitat.
cap. quid ſit nullitas, numero 15. & 28. prout, &
quando annullatio actus fieret in fauorem Eccle-
ſiæ, vt fuit dictum in vna Lucana Decanatus, coram
Aldobrandino, 22. Maij, 1577. vt poſt diuer. deciſ.
457. numero 7. libro primo. In caſu autem noſtro,
nullitatem induci in odium attentantis, indubitati
iuris eſt, attento, quòd attentantes maximo iura
proſequuntur odio, cum offendere dicantur Ius,
Iudicem, & Partem, ad not. in c. Cordi, de appellat.
in 6. & tradit Rota, deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatũ,
& deciſ. 5. aliàs, 25. Ex quibus, de reſtitut. ſpoliat. in
nou. Effectus autem huius nullitatis poteſt eſſe ad-
12 modum vtilis, † quia ea ratione Remiſſoria, vel
Compulſoriales ſpeciales petitæ, non cenſentur eſ-
ſe releuantes, vt fuit dictum in vna Nurſina ſpolij,
coram D. meo Oradino, 12. Iunij, 1559. in qua, cum
Pars inſtaret pro Remiſſoria, & Compulſorialibus,
ad probandum per teſtes, & per ſcripturas, quæ ad-
uerſarius replicabat non eſſe releuantia, ex quo om
nia fuerant geſta poſt inhibitionem, & ſuper hoc
dubitaretur, Domini dixerunt, quod neque Re-
miſſoria, neque Compulſoriales eſſent releuantes;
Et pro ampliatione poteſt dici, quod attentans
non ſolum ſuſtinet pœnam nullitatis actus attenta-
13 ti, per ſupradicta, verum † etiam nullitatem pro-
ceſſus, & ſententiæ latæ in eius fauorem in negocio
principali, non purgatis ante omnia attentatis, quo-
niam tales proceſſus, & ſententia, dicuntur nulli, vt
diximus ſuprà in cap. præcedenti in vltimo priuile-
gio, num. 174.

14 * Secundò quod † huiuſmodi nullitatem nõ po-
teſt ipſe attentans allegare, vt admonuimus infrà,
eodem cap. in 24. pœna, & licèt videatur dicẽdum,
15 eum poſſe, ex Regula, quod quando † nullitas eſt
detecta, quilibet poteſt eam allegare, vt poſt Felin.
in c. lator, de........ ẽt dixit Rota vt eſt diuerſ. deciſ.
175. num. 12. lib. primo, & regula ſit, quod quilibet
poteſt de nullitate dicere, qui non reperitur prohi-
bitus, latè Vant. quis poſſit de nullitate dicere, in
princ. & numero 5. quia tamen nullitas iſta videtur
inducta in fauorem illius qui paſſus eſt attentata, in
16 trat alia Concluſio, quod † nullitas introducta fa-
uore certæ perſonæ, non poteſt niſi ab illa perſona
allegari, de qua eſt diuerſ. deciſ. 133. num. 12. lib. 2.
& de-

Digitized by Google

17 & deciſ. 247. num. 5. lib. 1. & alia, quod † faciens
actum nullum, puta ceſſionem, nō poteſt de nul-
litate ceſſionis opponere, vt poſt Bart. in l. per di-
uerſas, Canandati. & Alex. 36. conſ. Viſo, in prin.
lib. 2. Vant. de nullit. titulo quis poſſit dic. de nul-
lit. ſub nu. 18. In fi. latius Tiraq. de retract. lignag.
§. 36. glo. 2. n. 5. & ſeqq. ſic in ſimili, Clauſula, Ra-
to manente, non poteſt contrauenſens ad ſui fa-
uorem allegare. Diuerſ. 1. deci. 15. nu. 2. 3. 4. fol. 4.
18 & † Clauſulæ, etiam prægnantes, intelligūtur in
fauorem obſeruantis, & non proſint contraue-
nienti. Diuerſ. 1. deciſ. 212. num. 2. & ſeq. fol. 71.]
19 Secunda eſt pœna, † quia attentans pro purga-
tione attentatorū tenetur rem reponere in priſti-
num, & eum in quo ante attentationē erat ſtatū,
20 quando fuiſſet attētatum circa rem, † quod ſi ſit
attentatum extra rē, debet actus attentatus retra-
ctari, & in priſtinum ſtatum reponi, vt latius de
hac repoſitione in priſtinū ſtatum, diximus ſupra
in hac 3. par. c. 29. de purgat. attent. nu. 78. & ſeq.
21 † Hæc autem retractatio actus dicitur eſſe pęna,
vt eſt commun. opin. de qua poſt Boer. Deciſ. 1.
teſtatur Bapt. Villalob. in Recollect. commun.
opin. litera R. nu. 57. verſ. retractatio actus.

Tertia pęna eſt, quia attentans non ſolū tene-
tur pro effectuali atteotatorū purgatione rē re-
ſtituere in priſtinum ſtatum, vt ſupra proximè di-
22 ctum eſt, † verum etiam condemnari debet ad re-
ſtitutionem omnium, & ſingulorū fructuum, nō
ſolum per eum medio tempore perceptorum, ſed
& qui percipi potuerunt, vt tradit Rotā, deciſ. 5.
aliàs 25. Ex quibus inferebatur, de reſt. ſpoliat. in
23 nou. † Et hæc condemnatio ad reſtitutionem fru
ctuū, non incongruè poteſt appellari pęna, prout:
etiā eam appellat Rota, deciſ. 30. aliàs, 554. Verū
24 ſpoliator, de re iudic. in antiq. † Cum & aliàs in
pœnam illius, qui maluit litigare, quā rē reſtitue-
re, fructus poſt litem conteſtatā venire dicantur,
ad tex. in l. nemo rem, §. ſi poſt morā, ff. de verb.
oblig. tradit Alciat. in conſ. 29. Requiſitus, no. 2.
li. 5. Verū quia materia huius tertiæ pęnæ cōdem
nationis in fructibus, ſicuti quotidiana eſt, ita nō
eſt admodum in iure expedita, & concluſio pro-
ximè poſita non eſt perpetua, ſed nonnullas reci-
pit declarationes, idcircò omiſſis diſputationib9,
& inhęrendo his, quæ frequentiori calculo a Do-
ctor. teneri videtur, ea omnia, quæ hāc materiam
condemnationis fructuum concernere poſſunt,
per viam Regulæ, Ampliationum, Limitationū,
ac denique. Declarationum, complectemur; Sit
itaque in propoſito vniuerſaliter concepta.

Ricci. coll. 1330 fo 356.

facit trad. ad Afflict. deciſ. 32

25 Regula, † quod attentas debet fructus reſtitue
re, & in eis debet periodicè condemnari, Rota,
deciſ. 5. aliàs, 25. Ex quibus, de reſt. ſpolia. in nou.
& deciſ. 36. aliàs, 482. Nota quod attentans, de re
iudic. in antiq. Mil. in verb. attentans lite pēdēte,
fol. 20. & not. omnes, pſertim Bal. Card. & Frāc.
in vlt. not. in c. bonæ, de appel. & poſt eos Dec. in
conſ. 200. Viſo, poſt princ. vbi in id allegat etiam
tex. in c. cum dilectus, de ordi. cognit. quod etiam
tradit Caſſad. deci. 6. Lite pend. nu. 3. de præben.
& Marantha, in Speculo, in tertia parte, ſextę par
tis princip. nu. 395. & Ruin. in conſ. 75. Quātum,
ſub nu. 4. li. 5. & conſ. 76. in princ. eo. lib. Veſtr. in
praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 4. ſub nu. 19. & apud eum
Grauat. nu. 43. & poſt pleroſq; ex ſupra allegatis,
nouiſſimè Menoch. de recup. poſſeſſ. Remed. 17.
num. 35. verſ. quæro ſeptimo, & Mandoſ. in tract.
Commiſſion. in 14. formula Commiſſionis attēt.
in verbo, fructus, & quod attentans poſſit, & de-
beat in fructibus cōdemnari, fuit aliàs reſolutum
in vna Palentina Canonicatus, corā A. Auguſti-
no, ſub die 28. Nouembris, 1548. vt eſt deciſ. in
Recollect. Put. 3. incip. Condēnatus, ſub rubr. de
fructibus, damnis, & intereſſe. Quæ Regula

Ampliari poteſt, &

26 Primò. † vt attentans veniat condēnandus non
ſolum in fructibus perceptis, ſed etiā in illis, qui
percipi potuerunt, vt ſenſit gl. in d. c. bonæ, in ver
bo, ſtatum, & ponit expreſsè Rota, deciſ. 5. aliàs,
25. de reſt. ſpol. in nou. & deciſ. 34. aliàs, 482. de re
iudic. in antiq. Caſſad. dicta deciſ. 6. de præbend.
Mil. Veſt. Menoch. & Put. in locis ſuprà proximè
citatis. * & poſt Caſſad. vbi ſupra, & alios, fuit di-
ctum in vna Romana Vineę, coram Robuſterio,
14. Iunij 1577. & eſt deciſ. diuerſ. 552. Quamuis
Notarius, nu. 1. lib. 1. in nouiſſ.]

Quam ampliationem

27 Amplia Primò, † vt attentans teneatur non ſo-
lum ad fructus, quos percepit, ſed & ad eos, quos
percipere potuiſſet, etiam ſi in ſentētia fuit omiſ-
ſum dicere de his, quos potuiſſet percipere dū ta-
men fuerint percepti ab aliquo Tertio, qui cauſā
habuerit ab ipſo attentante condemnato, vt fuit
dictū in vna Peruſina attentatorū coram Puteo,
vt eſt deci. in Recollect. Achil. de Graſſ. 140. Fru-
ctus perceptos, ſub rubr. de fructibus, quod gene-
raliter affirmauit etiam Mandoſ. in tract. Cōmiſ-
ſiōn. in 14. formula Commiſſionis attēt. in verbo,
28 fructus. † Secundò amplia, vt in huiuſmodi con-
demnatione veniant etiā diſtributiones quotidia
29 næ: † quāuis enim aliàs diſtributiones non dican-
tur verè fructus, vt per Caſſad. dicta deciſ. 6. ſub
nu. 8. & tradit latè Prob. in addit. ad Io. Monach.
in c. vnico, ſub n. 52. verſ. pro complemēto, & ſub
no. 57. verſ. item in propoſito, de cler. nō reſid. in
6. ſi tamen ſit lis ſuper Canonicatu, & præbenda,
30 † & poſſeſſor condemnetur in fructibus, tenetur
etiam ad reſtitutionē diſtributionū quotidiana-
rum, vt in vna coram Domino de Petraſancta, &
in alia Burgenſi corā Simonetta, tēpore ſuo fuiſſe
factum, refert Caſſad. vbi ſupra, n. 3. & modernis
tēporibus idem ſæpius tenuit Rota, vt ſunt deciſ.
in Recollect. Thom. de Thanis, 49. incip. Capitu-
lum Forliuienſe, * & in eadē cauſa Put. primo de-
ciſ. 239. aliàs 241. incip. Sanctius.] & alia in Re-
collect. A. Auguſtini, 11. incip. Præſuppoſita, li. 2.
31 † Et quamuis aliàs Nicol. Boer. in deciſ. 340. Sta-
tutum, per totam, præſertim nu. 3. poſtquam hinc
inde ſuper hoc articulo multa recenſuit, cōtrariū
concludere videatur, quod imò, tales diſtributio-
nes non ſint reſtituendæ, vbi quāplurimos huius
32 ſententiæ authores citare videtur, † ad cōcordiā
tamē rediguntur conſiderata cōſuetudine, ac ſti-
lo Rotæ, qui habet, qđ hoc, vt is, qui obtinet ſen-
tentiam, poſſit recuperare ēt diſtributiones quo-
tidianas, debet apud acta cōtra poſſeſſorē prote-
ſtari, quod aut poſſidēs reſideat, (& ſic intereſſen
do diuinis de diſtributionibus participet) aut poſ
ſeſſionē Canonicatus dimittat, qua proteſtatione
præſuppoſita, condēnatio facta in fructibus, cō-
prehendit etiā diſtributiones, aliàs nō facta pro-
teſtatione, vera eſſet opin. Boer. vt ſentiunt etiam
Domini in dictis deciſ. in quibus inquiunt, qđ iſta
eſt Rotæ cōſuetudo, ſecundum quam ita etiā fuit
tentum in vna Oueten. pętenſorū fructuum, co-
rā Robuſterio, 16. Iunij, 1567. in qua nō facta hu-
iuſmodi proteſtatione, ac interpellatione, fuit di-
ctū, diſtributiones quotidianas non deberi. Et eſt
33 aduertendū, † quod hæc proteſtatio eſt facienda
34 ipſi principali, † nec facta procuratori † etiā ſpe-
35 ciali, ſufficeret, vt fuit cōcluſum in vna Cōcilien.

portionis, de Belmonte, corã Peregrino, ſub die
1. Aprilis, 1544. vt eſt in Recollect. eiuſdẽ, deciſ.
12. aliàs, 131. incip. Fuit dubitatum, aliàs nõ præ
ſuppoſita proteſtatione, diſtributiones quotidia-
36 næ non veniunt, † cũ regulare ſit, quod condem
natio in fructibus, intelligatur, de perceptis iure
ordinario, nõ autem de iure ſpeciali, vt eſt in Re-
collect. Cottæ, deciſ. 79. Quinimmò, etiã præſup
37 poſita † proteſtatione etiã legitimis perſonis fa-
cta, ſub hac forma, (Quod debeat dimittere poſ-
ſeſſionem, cum ipſe proteſtans intendat ire ad fa
ciendam reſidentiam in Canonicatu, aliàs prote
ſtatur de fructibus, & emolumentis perceptis, &
percipiendis, & qui percipi potuerunt, & de om-
nibus alijs, quæ de iure proteſtari poteſt) non ve
niũt diſtributiones quotidianæ, vt fuit reſolutum
in vna Ilerden. fructuum, corã D. meo Oradino,
24. Ianuarij, 1556. & ratio eſt, vt colligitur ex his
quæ in informationibus pro hac parte datis alle-
38 gabãtur, quia debuit in proteſtatione † duo expri
mere: Primum, quod erat paratus ire ad reſiden-
dum, & inſuper ad inſeruiẽdũ, & intereſſendum
diuinis: Secundum, non proteſtari ſimpliciter de
fructibus, ſed nominatim de diſtributionibus.
Eandem ampliationem ſimiliter
39 Limita, Primò, † vt procedat in eo, qui attẽta
uit poſt inhibitionem, ſecùs ſi ſimus in eo, qui ſim
pliciter attentauit lite pendente, hic enim licèt te
neatur ad fructus perceptos, ad eos tamen quos
percipere potuiſſet, nõ videtur teneri, ille verò te
netur ad perceptos, & quos percipere potuiſſet,
ex intẽtione Dominorũ in Modernis deciſ. quam
uis enim Rota in dictis deciſ. 5. aliàs, 25. de reſti-
tut. ſpoliat. in nou. & deciſ. 34. aliàs, 482. de re iu-
dic. in antiq. non videatur in hac materia hãc di-
ſtinctionẽ adhibere, moderna tamẽ Rota in vna
Perusina bonorũ, ſeu attentatorum, ſub die 14. Iu
nij, 1549. corã Puteo, tenuit, quod præſuppoſita
inhibitione, veniunt etiã fructus, qui percipi po-
40 tuerunt † & à Tertio, in quem res fuerat poſt in-
hibitionem translata, fueràt percepti, vt ſuper ea-
dem cauſa extant in Recollect. Putei deciſ. 5. in-
cip. fuit tamẽ, ſub Rubricã de fructibus, & in Re-
collect. Achil. de Graſſis, deciſ. 140. Fructus perce
ptos, ſub Rubrica de fructibus, expenſ. & inte-
reſſe, Pro qua diſtinctione plurimum faciũt, quę
diximus ſuprà, in 2. parte, ca. 20. de attẽtatis poſt
inhibitionem, in prima Ampliat. Regulæ ibi poſi
tæ num. 1. & ſeqq. quod inhibitio facit illicitum,
quod ãtea fuiſſet licitum, vbi de hoc multa exem
pla congeſſimus; Ex quibus colligitur, quod plu-
res efficaciores effectus operatur inhibitio, quam
41 ſimplex litis pendẽtia, † Secũdò, vt hęc condem-
natio in fructibus, qui percipi potuerũt, nõ poſſit
fieri in omnibus illis caſibus, in quibus Iudex ex
officio, & nõ ad inſtantiã Partis poteſt attẽtata re
uocare, quos poſuimus ſuprà in hac tertia parte
cap. 27. de Iud. & per quem attent. reuoc. num. 7.
verſ. circa primam inſpectionem, quoniam cum
huiuſmodi condemnatio in fructibus qui percipi
potuerunt, ita demum fiat, ſi petatur à Parte, vt
proximè diximus in 1. declarat. huius primę Am
pliat. nu. 42. neceſſario ſequitur, quod non fiat in
illis caſibus, in quibus non ad inſtantiam Partis,
ſed ex officio attentata reuocantur, Quam primã
ampliationem pariter

S. fol. 68.

42 Declara † Primò, vt per attentantem fiat hęc
reſtitutio fructuum, qui percipi potuerũt, ita de-
mum, ſi petatur à Parte, vt eſt dicta deciſ. 34. aliàs
482. Nota quod attentans, de re iudic. in antiq. &
rectè etiã animaduertit Veſtr. in dicto cap. 4. ſub
43 nu. 19. † Secundò, quod ſi aliquam iuſtã cauſam
habeat attentans, quæ illum poſſit aliquo modo
excuſare, tunc à reſtitutione quoque horum fru-
ctuum, qui percipi potuiſſent venit excuſandus,
* vt fuit dictũ in vna Romana Vineæ, coram Ro
buſterio, 14. Iunij 1577. vt eſt deciſ. diuerſ. 552.
Quamuis Horatius, nu. 1. lib. 1. in nouiſs.] licet à
perceptis nõ excuſetur, ut expreſsè declarat Ro-
ta in dicta deciſ. 5. in fi. & poſt eam Mil. in verbo,
attentans lite pẽdente, fol. 30. & Achil. dicta de-
44 ciſ. 140. & ſenſit etiã Put. dicta deciſ. quarta, † dũ
dicunt, quod ſi attentans probet ſe non percepiſ-
ſe, ſibi prodeſt, vt contra eum non fiat executio,
Pro qua facit in ſimili, quod dicit Rota, deciſ. 25.
aliàs, 597. ſi ſpoliatus, de reſtit. ſpoliat. in antiq.
45 † quod ſi ſpoliator habet aliquã rationabilẽ cau-
ſam, vel colorem, tunc cõtra eum nõ fit condem-
46 natio in fructibus, quos percipere potuiſſet, † cũ
& aliàs regulare videatur, quod contra condẽna-
tum in fructibus, non ſit mandatũ exequendum,
quãdo dat aliũ, qui fructus perceperit. * Rot. de-
ciſ. 1. de renũciat. in nouiſſ.] vt per deciſ. Creſcẽt.
92. Mohed. 2. & 10. & Put. 4. ſuprà allegatas, fuit
deciſum in vna Ilerden. liquidationis fructuum,
coram Capuctaq. vt eſt in Recollect. eiuſdẽ, parte
prima, deciſ. 237. * aliàs 242. incip. Fructus. Hinc
dixit notabiliter Rota, in vna Romana Vineæ
coram Robuſterio, 17. Iunij 1577. & eſt hodie
47 deciſ. diuerſ. 552. nu. 5. lib. 1. quod ad † excuſan-
dum ab huiuſmodi fructuum reſtitutione, ſufficit
conſenſus Partis, etiam præſumptus.]
48 Secundò regulã ſupra poſitam amplia, † vt iſti
fructus, in quibus attentans venit condẽnandus,
ſint deferendi per attentatorẽ, & eius expenſis ad
domum ipſius, qui paſſus eſt attẽtata, vt poſt Bal.
tradit Franc. in c. bonæ, io vlt. not. de appell. cui
adde Ruin. in d. cõſ. 75. Quantum, ſub n. 4. lib. 5.
Tertiò amplia, vt in tantum attentans cõdem
natus in fructibus teneatur ad illorũ reſtitutio-
49 nem, † vt ſi aſſereret ſe non poſſe illos reſtituere,
& petat ſe admitti ad beneficiũ cap. Odoardus,
de ſolut. non ſit aliquo modo audiendus: quãuis
enim is, qui facta bonorum excuſſione, ſi pauper
repertitur, ſoleat ad dictum beneficium admitti,
vt ibi not. Scribẽtes, Attentans tamen cẽſetur ab
huiuſmodi beneficio excluſus. Quam ampliat. li-
cèt Doctor. ſpecificè non ponant, illa tamen in ſe
vera eſt, & colligitur ex plurib. Rotæ deciſioni-
bus ſimul iunctis, quoniam Rota, in deci. 22. aliàs
83. Nota quod vbi Monachus, de reſtit. ſpoliat. in
antiq. & deciſ. 30. aliàs, 554. Verũ ſpoliator, de re
iudic. in antiq. quibus in hoc cõcordat deci. Tho-
50 loſ. 466. firmat, † quod doloſo non eſt aliquo mo
51 do tale remedium communicandum: † Attentã-
tem autẽ eſſe in dolo, expreſſè tradit Rota dicta
deciſ. 5. aliàs, 25. & deci. 34. aliàs, 482. & eſt in re-
collect. A. Auguſtini, deciſ. 11. incip. Præſuppoſi-
52 ta, ad med. lib. 2. & poſt alios † quod geſta lite pẽ-
dente dolum arguãt, tradit Bero. in cõſ. 120. Con
cludo, n. 33. lib. 1. Merito ergo cõcludi põt, quod
attẽtans fructuũ reſtitutionem minimè effugere
poſſit, ſi offerat ſe velle bonis cedere, & cõuolare
ad beneficiũ d. c. Odoardus: quod ex eo cõproba-
53 ri põt, † quoniã cõdemnatus per tres conformes,
nõ gaudet beneficio d. c. Odoardus, vt eſt deci. in
Recollect. Sarnen. 22. incip. cap. Odoardus. quod
etiã ſenſit Sarnen. in compend. vtriuſque Signat.
col. fi. verſ. eſt tamen vnum aliud, dum cõcludit,
beneficium d. c. Odoardus, non dari condemnato
p tres ſentẽtias cõformes: vndè, ſicut condẽnatus
per tres cõformes, & qui conſequenter non poteſt

Gutier. de iuram. confirm. cap. 17 fol. 84

appellare, ad not. in Rubrica, C. ne liceat tertio
prouoc. non iuuatur dicto beneficio, ita condem-
natus in cauſa attentatorum, non debet poſſe gau-
dere, ex quo ſecundum veriorem opin. de iure ne-
que ipſe appellet, vt deduximus ſupra in hac tertia
parte cap.28.de ſententia in cauſa attentatorum fe-
54 renda, in 2.q.princip.num.49. † Quod tamen ſanè
intelligerem, niſi in fauorem attentantis in fructi-
bus condemnati, concurrerent aliquæ coniecturæ,
quæ illum à dolo poſſent excuſare, puta, ſi tempore
attentationis fuiſſet minor, & poſſeſſionem cæpiſ-
ſet vigore alicuius Breuis, quod prima facie vide-
batur ſufficiens, licèt re vera non fuiſſet validum,
vt aliàs in ſimili conſiderauit Rota, in vna Toleta-
na de Eſtella, vt eſt in Recollect. Mohed. deciſ. 158.
55 incip. In eadem, ſub die 3. Februarij, 1542. † Item,
& ſecundò, intelligerem, niſi attentans condemna-
tus in ſecunda inſtantia in fructibus, prius in prima
inſtãtia habuiſſet ſententiam in eius fauorem, quia
tunc pro fructibus, ac expenſis vſque ad primam in
ſtantiam decurſis, videtur quod poſſit admitti ad
56 ceſſionem bonorũ, ſicut videmus in ſimili, † quod
quis hoc caſu admittitur in materia ſpolij, vt eſt in
Recollect. Put. 1. dec. 222.
57 Quarto amplia, † vt condemnatio, de qua agi-
mus, non ſolum fiat ad Partis inſtantiam, verum
etiam ex officio Iudicis, quando Pars vel fuiſſet ne-
gligens in petendo dictos fructus, vel ſi petijſſet,
forſan ex eo quia conſtabat notoriè de nõ iure ſuo,
non poterat Iudex ad eius inſtantiam nec etiam ip-
ſa attentata reuocare, quod & ſi à docto ſpecificè
non ponatur, ex pluribus tamen ſuadetur: Primò,
58 † quia ita videmus, quod Iudex in Iuditio rei ven
dicationis, poteſt in fructibus etiam non petitis ex
officio condemnare: quamuis enim non leue ſit du-
bium, an in rei vendicatione hoc per Iudicem fieri
valeat, de quo per Doctor. in l. ex diuerſo, de rei
vendic. & in c. grauis, vbi Innoc. tenuit opin. nega-
59 tiuam, de reſtit. ſpoliat. † quia tamen contraria ſen
tentia, quam tenuit ibidem Ant. de Butr. fuit magis
60 æqua, & Iuri conſona reputata, † & aliàs ſecũdum
eam fuit iudicatum, vt atteſtatur Guid. Pap. deciſ.
405. Sempronius, poſt princip. & nouiſſimè etiam
Minſinger. in Sing. ſuis Obſeruat. deciſ. 55. Aliquo-
ties, Centuria 4. poteſt & in hac attentatorum mate
61 ria hæc Ant. opi. retineri, † præſertim, ſi per Acto-
rem fuerit generaliter petitũ, ſibi Ius, & Iuſtitiam
adminiſtrari, vt conſiderat Minſinger. ibi. Secundò,
62 † quia quãdo Iudex pronunciat Beneficium alicui
debitum, tunc ex officio poteſt condemnare in fru-
ctibus, etiam non petitis. Rota, deciſi. 5. aliàs, 186.
Auditor, de re iudic. in nou. ſed quando præſuppo-
nimus aliquem fuiſſe lite, vel appellatione penden-
te Beneficio ſpoliatum, Iudex reuocãdo attentata,
videtur pronunciare Beneficium eſſe ei (qui paſſus
eſt attentata) debitum, & reſtituendum, ergo in fru
ctibus etiam non petitis debet poſſe condemnare;
Tertiò, quia condemnatio in fructibus videtur eſſe
in pœnam attentantis, vt ſuprà in princ. dictum eſt,
63 † pœna autem dicitur correſpectiua, & commen-
ſurari delicto, arg. eorum, quæ poſt Bald. in l. leuia,
ff. de accuſat. tradit Dec. in conſ. 55. Et pro tenui, in
princ. delictum verò ipſius attentantis, non tam re-
ſpicit Partem, quam ipſum Iudicem, cum attentans
dicatur Ius, Iudicem, & Partem offendere, Rota,
deciſ. 2. aliàs, 14. Fuit dubitatum, de reſtit. ſpoliat.
64 in nou. † Immò in hoc delicto maius intereſſe po-
teſt prætendere Iudex, quam Pars, quia Iudex of-
fenditur non ſolum quatenus actualiter contem-
nitur, verum etiam, quatenus ille certo modo re-
præſentat Ius ipſum, vndè, ratione huius maioris
intereſſe, non debet videri mirum, ſi Iudex contra
attentantem hanc pœnam condemnationis fructuũ
debet poſſe infligere, etiam ſi Pars de eis inſtãtiam
65 apud eum non faciat. Quartò, in ſimili, † quia vi-
demus, quod Iudex ex officio poteſt attẽtantem in
expenſis condemnare, Rota, deciſ. 1. aliàs, 13. Si Iu-
dex, Vt lite pend. in nou. & dicemus latiùs infrà, in
ſeq. pœna, num. 121. verſ. ſecundo amplia. Vndè, ex
ſuprà dictis non erit temerarium concludere, quòd
Iudex poſſit attẽtantem ex officio in fructibus con
demnare, præſertim, quia ratione ſui contemptus,
poſſet Iudex etiam inuita Parte, attẽtata reuocare,
vt admonuimus ſuprà, in hac tertia parte ca. 27. de
Iudi. & per quem attent. reuoc. nu. 7. verſ. circa pri-
mam inſpectionem; Retenta autem hac Conclu-
66 ſione, circa duo eſt animaduertendum: † Primum
eſt, quod licèt hæc quarta Ampliatio contraria vi-
deri poſſit his, quæ poſuimus ſuprà in ſecunda li-
67 mit. prima: Ampliat. nu. 42. † tamen contrarietas
euitatur, conſiderando, quod ibi loquimur de fru-
ctibus, qui percipi potuerunt, in quibus, cum videa-
tur attentans grauiori pœna affici, & magis ad rigo-
68 rem tractari, non mirũ, ſi à Iudice † qui etiã æqui-
tatem ante oculos habere debet, l. quod ſi Epheſi,
ff. de eo quod certo loco, talis rigor videtur remo-
ueri, vt ex officio nõ poſſit in fructibus, qui percipi
potuerunt, condemnare, vt ibi, ſed bene in perce-
ptis, vt hic; Secundum eſt, quod ſi quæratur, quid
ſit faciendum de iſtis fructibus, in quibus Iudex at-
tentantem ex officio condemnauit, & cui erunt ap-
69 plicandi? reſponderi poteſt, † quod ſi eſſemus in ca
ſu in quo paſſus attentata potuiſſet petere reuoca-
tionem attẽtatorum, & ſimiliter etiam fructus, ſed
ſua negligẽtia illos petere omiſiſſet, ſi Iudex ex ſuo
officio, & in pœnam attentantis condemnet in fru-
ctibus, erunt applicandi ei, qui paſſus fuit attẽtata,
cum in rei vendicatione, & etiam quando pronun-
ciatur beneficium alicui debitũ, fructus, in quibus
Iudex ex officio condemnat, Parti applicentur, vt
dicta deciſ. Guid. Pap. 403. & Rot. 6. aliàs, 186. Au-
70 ditor, de re iudic. in nou. † quod ſi eſſemus in caſu
in quo paſſus attentata non poſſet obtinere reuo-
cationem attentatorum, & conſequenter, nec con-
demnationem in fructibus, puta, quando notoriè
conſtat de non iure ipſius, ſecundum ea, quæ regu-
lariter diximus ſuprà, in hac tertia parte, cap. 24. de
Reo & exceptio. ſibi cont. attent. compet. q. 1 num.
21. tunc ſi Iudex ex officio velit attentantem in pœ-
nam, etiam in fructibus condemnare, ſicut nec res,
quæ per reuocationem ab attentante remouetur, ei
reſtituitur, ſed ponitur ſub ſequeſtro, Rot. deciſi. 2.
aliàs, 14. Fuit dubitatum, ad medium, de reſtit. ſpol.
in nou. & diximus dicta q. 1. nu. 58. in ſecunda limi.
regulæ ibi poſitæ, ita poteſt dici, quod iſti fructus
ponendi ſint ſub ſequeſtro, conſignando demum ei,
qui in petitorio obtinuerit, qui reperiet rem cũ fru
71 ctibus extantibus, † quod plurimum videtur inte-
reſſe, vt conſiderat Rota, deciſ. 10. aliàs, 411. Si lite,
ſub nu. 4. Vt lite pend. in nou.

Quintò amplia, vt fructus, de quibus ad præſens
72 agimus, † non ſolum veniãt reſtituendi à die motę
litis, prout videtur ordinarium, ad not. in l. videa-
mus, ff. de vſuris, & in c. grauis, de reſtit. ſpol. & ſen-
ſit Rota, deciſi. 6. aliàs, 186. Auditor, de re iudic. in
73 nou. † verum etiã, à die attẽtationis, occupationis,
& intruſionis, quãdo ſcilicèt prætẽditur aliquid at-
74 tẽtatum circa rem, † tũ, quia is qui eſt in mala fide
75 † (prout eſt attentãs, Rota deciſ. 5. aliàs, 25. Ex qui
bus, de reſtit. ſpol. in nou.) tenetur à die occupatio-
nis, Rota, deciſ. 4. aliàs, 24. Fuit dubitatum, eo. tit. in
76 nou. † tum, quia violentus ſpoliator tenetur à die

uiolentiæ, vt notum eſt, & eſt deciſ. Rot. 5. aliàs, 25.
Ex quibus inferebatur, in princ. de reſtit. ſpoliat. in
nou. ille autem qui attentat, æquiparatur violento,
77 vt habetur † in dicta deciſ. 5. atque etiam fuit aliàs
dictum, in vna Nullius, Caſtrorum, coram D. meo
Oradino, ſub die 18. Martij, 1568.
78 Sextò amplia, † vt pro reſtitutione horum fru-
ctuum, non ſufficiat attentanti facere de illis depo-
ſitum, quia regulariter nec in cauſa attentatorum,
79 † nec ſpolij, admittitur depoſitum, vt fuit deciſum
in vna Spoletana paludum, coram Paleotto, & aliàs
ſæpè in Rota, vt refert Caputaquenſ. in Recollect.
ſuis, parte prima, deciſ. 219. incip. Tertius, & quod
80 nõ ſufficiat † verbalis oblatio, ſed effectualiter ſint
purganda attentata, fuit reſolutum in vna Rauen-
naten. Sancti Bartholomæi, coram Quiroga, pri-
ma Iulij, 1558. non obſtante, quod in caſu illo per
attentãtes fuiſſet præſtita cautio de ſoluendo, facta
liquidatione, & eſſet factum depoſitum vnius Iulij,
* [quod etiã dixit A. Aug. lib. 3. deciſi. 708. incipien.
81 Idem in d. Cluſina, quod † depoſitum non ſufficit,
quando aduerſarius vult quamprimum liquidare
attentata, & dixit Peregrin. deciſ. 245. incipien. In
82 cauſa Toletana, in fine, quod † in petitorio ſpolia-
tor non poterat procedere, niſi purgato prius ſpo-
lio, non obſtante, quod feciſſet depoſitum vnius Iu
83 lij pro fructibus & expenſis,] † & propterea val-
de videtur ſubſiſtendum de eo, quod nouiſſimè pro
cautela tradit Mandoſ. in tracta. Commiſſio. in 15.
formula excluſiua attẽtatorum, ad med. dum vult,
quod pro purgatione attentatorũ ſufficiat aliquid
deponere cum obligatione de ſoluendo illud plus,
in quo fructus liquidabuntur, cum hoc reſolutioni
bus Dominorum contradicere videatur; Nec mul-
tum mouet deciſ. Mohed. 23. per ipſum allegata,
tùm, quia illa ſola eſt, & pro hac ampliat. pluries
fuit iudicatũ, vt refert Caputaquen. vbi ſuprà, tùm
etiam, quia in libro meo dictam deciſ. Mohed. non
inueni, niſi voluerit forſàn allegare deciſ. eiuſdem,
311. incipien. Cruciferorum, quæ videtur id dice-
84 re: † & eò magis, quia non negatur, quod ex aliqua
iuſta cauſa Patribus bene viſa, non poſſit admitti
depoſitum, ſed quod regulariter admittatur, vt ipſe
ſentiebat, hoc & dictis reſolutionibus, & fauori at-
tentatorum repugnat, & hoc ſentiens ſubdebat, &
85 rectè Caputaquenſ. ibi, quod † ſi quo caſu videre-
tur admittendum depoſitum, tũc debet eſſe totius,
& integræ ſummæ, vt ibidem per eum.
86 Septimò amplia, † vt reſtitutio horum fructuũ
non poſſit retardari prætextu obiectę compenſatio
nis, nam contra attentata non admittitur exceptio
compenſationis, vt firmauimus ſuprà in hac tertia
parte c. 24. de Reo & exceptiooibus cont. attentata
comper. q. 28. per totam, quibus adde, quod in ſimi-
87 li dicitur † quod inter ſpoliantes non admittitur
compenſatio fructuum, vt eſt in Recollect. Caputa
quen. 2. deciſ. 114.
88 * Octauò amplia, vt pro † purgatione attentato
rum ſint fructus reſtituendi, etiam ſi fuiſſent per-
cepti per procuratorem abſque ſpeciali mandato
ad attentandum, & ſine expreſſa Domini ratifica-
tione, ſed ſolum tacita, reſultãte ex curſu temporis,
intra quod Dominus præſumeretur à Procuratore
aduiſatus, quia tunc Dominus non auditur, niſi
prius dictis fructibus reſtitutis, vt eſt deciſ. Putei
118. incipien. In vna Caurien. lib. 1.
89 Nonò quod † ſi huiuſmodi fructus eſſent aliquo
modo obſcuri, debet Parte petente ante omnia ne-
gocium liquidationis abſolui, vt fuit dictum in vna
Zamoren. ſpolij de Thoro, 10. Octobris, 1575. co-
rã Domino de Graſſis, vt eſt deciſ. diuerſ. 352. Quo
ad primam, num. 3. lib. 1. in nouiſſ. vbi in id allegat
etiam A. Aug. deciſ. 712. lib. 3. & in Repert. de at-
tentatis, num. 18. Caputaquen. deciſ. 32. lib. 2. Pere-
grin. deciſ. 48. & 65. lib. 3.]
Limita nunc eandem Regulam,
Primò, vt non procedat, in caſu, qui colligitur ex
Franc. in c. paſtoralis, §. verum, nu. 21. de appellat.
in quo fructus per viam attentati non reuocantur,
90 nec ei, qui paſſus eſt attentata reſtituuntur, † vide-
licèt, quando quis excommunicatur, & appellat, &
pendente appellatione priuatur fructibus ſui Be-
neficij, quoniam ſi obtineat in cauſa appellationis,
& pronuncietur excommunicationem fuiſſe iniu-
ſtam, fructus tamen deperditi non reſtituuntur per
91 viam attentati, † licèt per viam querelæ peti poſ-
ſint, vt dicit idem ibi.
92 Secundò poteſt limitari, † vt non procedat, quã-
do notoriè conſtaret de non iure petentis attentata
reuocari, tunc enim, ſicut quando ſumus in Bene-
ficialibus, remouetur à petitione reuocationis ipſo-
rum attentatorum, vt firmauimus ſuprà cap. 24. de
Reo & exceptionibus ſibi contra attẽtata compet.
q. 1. nu. 9. & ſeqq. præſertim, nu. 18. ita etiam exclu-
ditur à petitione fructuum per attentantem medio
tempore perceptorum, ſecundum quorundam opi.
vt poſt Pariſ. conſi. 12. In iſto iudicio, nu. 5. & ſeqq.
lib. 4. ibidem etiam admonuimus, nu. 20.
93 Tertiò videtur limitandum, † niſi attentãs eſſet
pauper, quoniam ſtante paupertate, dat quãdoque
Signatura Commiſſionem, quod fructus, & expen-
ſæ reſeruentur in finem litis, & etiam attentanti ta-
lis Commiſſio ſuffragaretur, ſi illa haberet narra-
tiuam ſpolij attentati, & attenta perſonarum quali
94 tate (puta † quia eſſemus in minoribus, & mulie-
ribus) paupertas probaretur etiam per iuramen-
tum, vt dixerunt Domini in vna Leodien. attenta-
torum, coram Aldobrandino, 20. Decembris, 1556.
de quo etiam latius diximus infra in quarta pœna,
num. 155.
Declara ſimiliter eandẽ Regulam tribus modis.
95 Primò, † quod etſi attentans condemnetur in
96 Curia ad huiuſmodi fructus reſtituendos, † non
per hoc eſſet facienda ſolutio horum fructuum in
Curia, ſed in Partibus, ſicut dicimus in ſpolio, quod
cõdemnatus in fructibus, tenetur illorũ ſolutionem
facere in Partibus, vt fuit aliàs reſolutum in vna
Cartaginen. liquidationis fructuũ, coram A. Augu-
ſtino, ſub die 18. Martij, 3. Aprilis, & 14. Maij, 1548.
vt eſt deciſ. in Recollect. Put. 1. incip. ſolutio ſub
Rubr. de ſolut. cui cõcordat alia Tho. de Than. 18.
97 Secundò, † quod licèt fructus tempore latæ ſen-
tentiæ fuiſſent pendẽtes tempore verò executionis
eſſent iam ſeparati à ſolo, & in area penes colonum,
nihilominus veniunt ſub mandato executiuo, & in
executionem ſententiæ capi poſſunt, vt fuit aliàs di
ctum in vna Placentina caſtri Sarmatis coram Pe-
regrino, 19. Octobris, 1549. vt eſt deciſ. in Recol-
lect. Put. 6. Fructus ſub Rubr. de fructibus, de qua
meminit (licet de Puteo mentionem non faciat)
etiam Papazzon. in addit. ad deciſ. 31. Fuit dubita-
98 tum, de Reſcript. in nou. & dicitur ibi, † quod fru-
ctus eo caſu veniunt tanquã Pars rei; Cum qua con
cordat ẽt deciſ. in Recollect. A. Auguſtini, 48. lib. 3.
99 incip. Idem in Placentina. † Quod poteſt facere ẽt
ad propoſitũ noſtrũ, quid enim ſi nec pars petierit
hos fructus, nec Iudex ex officio attentantẽ condẽ-
naſſet, tunc, quia in eis non eſſet facta cõdemnatio,
videretur dicendũ, quod paſſus attentata eos in exe
cutione ſententiæ capere non poſſet, & tamen quia
hoc caſu (quando tempore ſententiæ fuiſſent pen-
dentes, & tempore executionis in area penes colo-
num,

Digitized by Google

num, veniunt tanquam pars rei) poterit paſſus at-
tentata ſi non in pœnam, ex quo non fuit facta con
demnatio, ſaltem quia ſunt pars rei, illos capere,
quod in cötingentia facti multum prodeſſe poſſet.
100 Tertiò & vtiliter † declara, vt iſta reſtitutio fru-
ctuum per attentantem facienda, ita demum fiat,
tam ad inſtantiam partis, quam etiam ex officio Iu
101 dicis ſi à parte petatur, † & ideo Tertius, qui non
ſit in lite, non poteſt ſe opponere, & impedire, quo-
minus is, qui prætẽditur attentaſſe, ſi in cauſa prin-
cipali obtineat, conſequatur fructus rei, circa quam
prætenditur attentatum, tum quia euidenter appa-
ret, quod ſua non intereſt, & non habet intereſſe
conſiderabile, poſtquam ipſe non venit ad litem,
attentatorum autem reuocatio, & conſequenter
reſtitutio, vel etiam amiſſio fructuum non fit ad in-
ſtantiam illius, cuius non intereſt, vt patet de eo, de
cuius non iure conſtat, vt diximus ſupra, cap. 24. de
Reo, & except. ſibi cont. attent. compet. quæſt. 1.
102 nam † licet decretum irritans, quod eſt in c. 2. Vt
lite pend. in ſexto, videatur inficere poſſeſſionem,
vt omni prorſus iuris adminiculo carere videatur,
Sarnen. de triennali, q. 49. Anton. Gabr. Commun.
Concluſ. lib. 6. de Clauſulis, Concluſ. 3. nume. 50. &
conſequenter etiam fructuum acquiſitionem impe
103 dire videatur, quia † tamen huiuſmodi decreta
non operantur, niſi illo volente, in cuius præiudi-
cium fuit attentatum, arg. eorum, quæ ponit Sar-
nenſ. de triennali, q. 61. num. 20. Felin. in c. dilectus,
col. 5. de Reſcript. Iaſ. in l. 2. num. 25. C. de iure em-
phit. Caſſad. deciſ. 20. de locat. cum alijs adductis
per Gabriel. vbi ſuprà, nu. 25. & ſeq. in tãtum, quod
104 etiam, ſi Iudex teneatur attentata reuocare, † id
tamen intelligatur, ſi à Parte petatur, cum aliter nõ
teneatur impartiri officium ſuum: ideò dixerunt
aliàs Domini in vna Pacen. fructuum, corã D. meo
Oradino, 20. Octobris, 1570. quod Capitulum
(quod per plures annos perceperat fructus Archi-
diaconatus illius Eccleſiæ, dum inter diuerſas per-
ſonas fuerat ſuper eo litigatum, & eſſet requiſitum
ab eo, qui demum dictum Archidiaconatum obti-
nuerat, quod ſibi dictos fructus reſtitueret, & ad ef-
fugiendam huiuſmodi reſtitutionem daret contra
eum de attentatis, aſſerens eum lite pendente poſ-
ſeſſionem adeptum fuiſſe) non poterat retardare
hoc prætextu dictorum fructuum reſtitutionem,
tum quia Tertius, (prout erat ibi Capitulum) non
105 poteſt dare de attentatis, tum etiam, quia † litis
pendentia licèt faciat attentata, & inducat intruſio
nem, non tamen omnino purè, ſed quaſi conditiona
liter, ſi collitigans voluerit allegare litem, & dare
de intruſione, & vti dicto decreto capit. 2. Vt lite
pend. in 6. quod non fuerat in caſu illo declaratum.
106 Quarta pœna attentantis eſt, † quod ille debet
in reuocatione per Iudicem in expenſis condemna-
ri, quamuis enim aliàs dicto inter ſe conſentire om-
107 ninò non videantur, † an ſcalicet condemnatio in
expenſis ſit pœna, de quo poſt Abbat. in cap. 1. nu-
mero 23. Vt lite non conteſt. tenentem non eſſe pę-
nam, & Riminal. in conſil. 394. num. 2. lib. 2. pęnam
eſſe affirmantem, & alios in vtramque partem per
eum allegatos eleganter ponit nouiſſimè Ioan. Ba-
pt. de Aſin. in ſua Praxi Iudic. §. 32. cap. 27. per tot.
108 Quia tamen, idem ibi poſt alios concludit † quod
ſaltem reſpectu ſoluentis ſit pœna, inter alias &
hanc poſuimus, vt attentans in expenſis ſit con-
109 demnandus, quod nõ ſolum ſuadetur, † quia ſem
per in Curia præſertim in Rota ſolet fieri condem-
natio in expenſis, vt dicit Caſſad. deciſ. 13. Habue-
110 rat, nu. 2. de Reſcript. † verum etiam, quia id vi-
detur ſufficienter deduci ex eo, quod ſpecificè hæc

Hac ad Marano. de ... [illegible] ... 4. pœna ... 16. fo: 532. Asini. in pract. §. 32. amplia. 68 fol. 206

condemnatio expenſarum in cauſa attentatorum
nonnullas videtur habere prærogatiuas, prout eſt
111 illa, † quod poſſit fieri etiam poſt ſententiam &
ex interuallo, Rota. deciſ. 1. aliàs, 13. Si Iudex, Vt li-
112 te pend. in nou. & † quod etiam pro expenſis ſit
facienda executio antequam cognoſcatur de nego-
cio principali, Rota, deciſ. 5. aliàs 99. Si fiat condem
natio, de dolo & contu. in nou. de quibus ſuprà la-
tius diximus in hac tertia parte, c. 30. de Priuileg. at
tentatorũ in 22. 23. & 24. priuileg. num. 153. 155. &
113 159. & plurib. ſeqq. † & quod etiam ante prola-
tionẽ ſententiæ in negocio principali, poſſunt taxa-
ri expẽſæ in cauſa attentatorũ, vt dicit Rota, deciſ.
37. aliàs, 454. Nota ſi fiat, de re iudic. in antiq. & ſi-
milia, Quæ omnia concludunt attentantẽ in expen
ſis condemnandum eſſe, & ideò omiſſis non neceſ-
ſarijs diſputationibus, iſta poteſt eſſe in propoſito
Regula, videlicet, quod attentans eſt in expenſis
condemnandus, illaſque tenetur ei, qui paſſus eſt,
114 attentata reſtituere, † quam tenet etiam nouiſſi-
mè Port. Imolenſ. conſi. 66. Nemini dubium, nu. 24.
lib. 2. & firmat etiã Io. Gall. in deciſ. Parlament. Pa
riſien. 133. incipien. Fuit facta ordinatio, in fi.] Quã
Amplia
115 Primò, † vt contra attentantem poſſit fieri hu-
iuſmodi condemnatio, non ſolum in ipſa ſententia
quæ fertur ſuper reuocatione attentatorum, verum
etiam & poſt ſententiam, & ex interuallo, quamuis
116 † enim Iudex in ſentẽtia debeat regulariter victũ
117 in expenſis condemnare, † aliàs ſecũdum aliquos
118 faciat litem ſuam, † etiam ſi hoc non fuerit peti-
tum, vt multos id tenentes refert Aufrer. in addit.
ad deciſ. Tholoſ. 111. poſt princ. & recenſet etiam
Veſtr. in praxi Rom. Cur. lib. 8. c. 2. ſub nu. 8. & tra-
dit etiam Io. Bapt. de Aſin. in ſua praxi Iudic. §. 32.
cap. 2. in 33. limit. in princ. & facta condemnatione
pro principali regulariter, extingui dicatur officiũ
mercenarium, ad id, quod poterat peti tanquam ac
ceſſorium, l. 4. C. depoſiti, cum alijs adductis nouiſ-
ſimè per Pet. Ant. de Anguiſſol. in conſil. 7. Contra
Camillum, in princip. & per tot. lib. 2. In cauſa ta-
men attentatorum, ſi Iudex illam in ſententia face-
re omittat, poteſt poſt ſententiam condemnare, Ro.
ta dicta deciſ. 1. aliàs 13. Si Iudex, Vt lite pend. in
nou. cui in hoc concordat etiam deciſ. 1. aliàs 444.
Nota ſi attentata, de offic. Iudic. in antiq. & alia
Aegid. 72. incip. Lata, & ſequitur Mil. in verbo Iu-
119 dex qui reuocauit, fol. 175. † Hanc tamen primam
Ampliationem intellige, vt procedat, quando ſen-
tentia lata ſuper attentatis, omiſſa condemnatione
expenſarum, tranſiuiſſet in rem iudicatam, vt ex-
preſsè declarat Rota dicta deciſ. 1. aliàs, 13. poſt
princ. ſecùs ſi ab ea fuiſſet appellatum (præſuppoſi-
to, quod ab ea poſſit appellari) ſecundum opin. anti
quorum, quam tamen reprobauimus ſupra, in hac
tertia parte c. 28. de ſententia in cauſa attent. feren-
da, nu. 49. & ſeqq. quoniam præſuppoſita appella-
tione, non poſſet ſecundum Regulam ordinariam
120 fieri † taxatio, niſi cauſa per tres inſtantias finita,
& ſi fieret, deberet per viam attentanti reuocari, vt
hanc Regulam tradit Rota, deciſ. 46. aliàs, 831. No-
ta dic, de re iudic. in antiquis.
Secundò amplia, vt iſta condemnatio in expenſis
121 per Iudicem fieri debeat, † ẽt ſi non fuerit petita
122 à Parte: † quãuis enim Bar. in l. properandũ, §. ſin
autem, C. de iudi. & in l. 3. §. hoc autẽ, de dãn. infec.
in ea fuerit opin. quod ad hoc vt fiat condẽnatio in
123 expenſis, debeat à Iudice peti, † quia tamẽ de ſti-
lo, & obſeruãtia præſertim Curiæ Delphinalis, con
trariũ tenetur, vt eſt deciſ. Guid. Papæ. 405. Sempro
nius, in fi. & hoc idẽ de ſtilo & cõmu. obſeruãtia Ca

meræ Imperialis teneri, atteſtatur nouiſſimè Min-
124 ſing.deciſ.55. Aliquoties, Centur.4. † (Quod etiã
de iure videtur, vt Iudex etiam nemine petente in
expenſis condemnare poſſit, vt poſt glo.in l.ſi quis
miſſum, §. Iudex, ff.de dam.infect. & in l.qui arbi-
tro, ff.de arbit. Bald. in l.properandum, C.de iudic.
& Card.in cap.calumniam, de pœn. tradit Ludou.
Bolognin.in l.ſi finita, §. Iulianus, numero 96.ff.de
damno infect.quem refert, & in effectu ſequi vide-
tur nouiſſimè etiam Ioan.Bapt. de Aſin.in ſua pra-
xi Iudic.§.7.cap.5.verſic. ſeptuageſimo ſeptimo,ci-
tatio, numero ſecundo, & clarius, ac plenius per
125 eundem ibi §.32.cap.2.in 54.Ampliat. † vbi hoc
magis communiter teneri atteſtatur, & nonnullis
modis declarat, vt ibi per eum) nõ immeritò etiam
in terminis noſtris poteſt concludi, quod Iudex ex
ſe, & ex officio poſſit ad hanc condemnationem
deuenire, & eò magis, quia ſicuti Iudex poteſt at-
tentantem in fructibus condemnare ex officio,
etiam ſi Pars noluit, aut non potuit id petere, vt
concluſimus ſupra, numero 51. in quarta Ampliat.
ita ex eadem ratione, id debet quoad expenſas Iu-
dici concedi, aliàs, cum in multis caſibus neceſſariò
ex officio Iudicis ex eo ſint attentata reuocanda,
quia Pars non poteſt illorum reuocationem obtine-
re, vt ibidem annotauimus, vtique his caſibus, talis
reuocatio abſque expenſarum condemnatione pro-
cederet, ſi non poſſet fieri niſi Parte petente, quod
videtur abſurdum; Et pro hac ampliatione (ne vi-
deatur omninò authoritate deſtituta) videtur de-
ciſ.in Recollect. Creſcent.180. Expenſæ, ſub Rubr.
de expenſis, Vt lite pend. vbi inquit, quod in vna
Colonien. coram D. Picchołomineo, per maiorem
partem fuit reſolutum, quod expenſæ factæ in ne-
gocio attentatorum, quando Iudex ea ex officio re
126 uocat, debent reſarciri: † quia etiam quando Iu-
dex procedit ex officio, debet cauſam proſequenti
victum condemnare in expenſis, vt poſt Specul. An
ton. de Butr. & alios ibidem allegatos, ille ibi con-
cludit.

Tertiò ampliari poteſt, (& hæc reſpicit ſecundã
127 partem Regulæ) † vt huiuſmodi expenſę peti poſ
ſint, etiam ſi ſuper negocio attentatorum fuerit in-
128 ter Partes tranſactum, & concordatum. † atq. eo-
rum, quæ vniuerſaliter dicunt Guid.Pap.deciſ.55.
Si lite pendente, (vbi poſt Io. And. hoc dictum te-
129 nere videtur † & ita in iudicando obſeruari atte-
ſtatur), & etiam Cappell.Tholoſ.deciſ.5.inci. An
ſi lite pendente, vbi Aufrer.in addit.ſimiliter atte-
ſtatur, quod ita ſemper vidit ſeruari, & inter recen-
tiores Minſinger.deciſ.48. Sed quid, Centuria 4.&
latius per Io.Bapt.de Aſin. in ſua praxi Iudic.§.32.
capit.2. in 38. Amplia. vbi id vno modo declarat,
quæ deciſ. licèt vniuerſaliter loquantur, tamen ad
130 materiam attentatorum applicari poſſunt, † quo
niam tranſactio non impeditur propter vitium liti
gioſi, Bald.in c.1.numero 9.de ſeq. poſſ.& fruct. Et
quamuis Guid.Pap.ibi, & latius apoſtilla. apud eũ,
& etiam Minſinger. nonnulla in contrarium allega-
re videantur, & præſertim, quod quando ſumus in
expenſis, quæ veniunt officio Iudicis mercenario,
ſublato negocio principali, videtur etiam ſublatum
131 officium Iudicis in acceſſorijs: nihilominus, † quia
tamen ijdem ibidem hoc admittunt in expenſis,
quæ veniunt ratione contumaciæ, & particulari-
ter Minſinger. ibi ſubdit, quod illæ veniunt ex tit.
ſi quis ius dicenti nõ obtemperau. ad ſuſtinendum
etiam in materia attentatorum hanc Ampliatio-
132 nem, poteſt conſiderari, † quod cum attentans
Iudici non obtemperet, immo in eo conſideretur
contemptus ipſius Iudicis, vt alias ſæpè dictum eſt
(cuius contemptus ratione, etiam contumax vide-
tur puniri in expenſis) huiuſmodi expenſæ poſſunt
certo modo appellari contumaciales, & in quibus
attentans condemnatur in eius odium, contem-
133 ptum, & contumaciam. † Præterea, nec illud
aſſumptum verum eſt in caſu noſtro, quod ſubla-
to principali ſit omnino ſublatum officium Iudicis
in acceſſorio, quia cum attentatorum reuocatio
fieri poſſit etiam Parte non petente, ex mero, &
puro officio Iudicis, etiam præſuppoſita concor-
dia inter Partes, remanet Ius in Iudice, quo me-
diante, poteſt ratione ſui contemptus attentata re-
uocare, vt diximus latiùs ſuprà, cap.27.de iudic. &
per quem attent. reuoc. numero 7. verſic. circa pri-
mam inſpectionem, vndè, ſi poteſt principale, ideſt
reuocationem attentatorum facere ex ſe, & ex ſuo
officio, conſequenter etiam poſt concordiam Par-
tium poterit acceſſorium quoque, ideſt condemna-
134 tionem in expenſis facere, † & eò magis, quia dũ
ipſi loquuntur de officio Iudicis, intelligunt de mer
cenario, condemnatio autem de qua agimus, & re-
uocatio attentatorum, quæ fit per Iudicem abſque
Partis inſtantia, dicitur fieri ex officio Iudicis nobi
li, vt eſt deciſ. Rotæ 5. aliàs, 433. Nota nunquid, Vt
lite pend. in antiq. Ex præmiſſis itaque Ampliatio
meritò teneri poteſt.

Quartò ex intentione Ioannis de Amicis, in con
ſil.6.nume.5. quem refert nouiſſimè Ioan.Bapt. de
Aſin.in ſua praxi Iudic.§.32.cap.2. in 68. Ampliat,
in princip. amplia, vt Iudicio attentatorum in tan-
tum victus debeat victori in expenſis condemnari,
135 † vt Iudex id ſibi reſeruare non poſſit, ſed ſtatim
136 Partes ad eas reficiendas cogere debeat; † Verum,
(vt rectè animaduertit Aſin. ibi) hæc Concluſio
non videtur admodum vera, cum Doctor. per eum
allegati, id non dicant, ſed potius dicendum ſit,
quod priuilegium attentatorum quoad has expen-
ſas, in hoc conſiſtat, quod expenſæ ſint reficiendæ
ante quam de negocio principali cognoſcatur. Ro-
ta, deciſ.5. aliàs, 99. Si fiat, de dolo & contumac. in
nou. & ſequitur Ioan.Bapt. de Aſin. vbi ſuprà pro-
ximè.

137 Quintò amplia, † vt pro harum expenſarum re-
fectione, non ſufficiat facere depoſitum, attento,
quod in cauſa attentatorum regulariter non admit
titur huiuſmodi depoſitum, vt fuit aliàs ſæpè in Ro
ta deciſum, vt atteſtatur Caputaquen.in Recollect.
ſuis, parte prima, deciſ.219. aliàs, 224. incip. Tertius.
* & melius hodie, in deciſ. impreſſis eiuſdem Capu
taquen. deciſ.150. incipien. Commiſſio, per totam,
præſertim numero 7. in prima parte.] Sicut nec in
138 ſpolio, vt in Recollect. Peregrin.2.deciſ.246. † &
quamuis Mandoſ. in tracta. Commiſſion. in deci-
maquinta formula excluſiua attentatorum, contra-
rium ſentiat, ab hac tamen ampliatione non eſt re-
cedendum, per ea omnia, quæ latiùs diximus ſu-
prà, in materia fructuum, in ſexta Ampliat. nu.72.
& ſeqq.

139 Sextò ſimiliter amplia, † vt pro harum expenſa
rum refectione non poſſit allegari compenſatio, ex
quo contra attentata non admittitur compenſatio,
vt firmauimus ſupra in hac tertia parte, cap.24. de
Reo, & except. contra attent. compet. q.28. per to-
tum: Quibus adde in Recollect. Pu. t.1. deciſ.124.
vbi voluit, quod expenſæ in cauſa attentatorum nõ
ſint compenſandæ cum expenſis in cauſa ſpolij.

140 Septimò amplia, † vt attentans non ſolum ſit
condemnandus in expenſis factis in Iudicio reuo-
cationis attentatorum, verum etiam in expenſis fa-
ctis coram primo Iudice, qui poſt inhibitionem at-
tentando proceſſit, & pronunciauit, quoniam & in
expenſis

Digitized by Google

expenſis prioris Iudicij,eſt facienda condemnatio,
tùm quia , & aliàs expenſæ factæ in vno Iudicio ,
poſſunt quandoque recuperari in alio Iudicio , vt
colligitur ex deciſ.47. aliàs 353. Si Auditor.de ap-
pell.in nou. tùm etiam , quia ſi in expenſis prioris
Iudicij per Iudicem attentata reuocantem non fie
ret condemnatio tanquam de expenſis (ex quo ve
rè coram eo non ſunt factæ,) venirent tamen dictę
expenſæ tanquam damna,quæ in hoc Iudicio reuo
cationis attentatorum veniunt à die attentationis,
etiam conſideratis ſumptibus, quos quis facit, vt
dicemus infra num.154.& ſeq. & ita aliàs factum ,
& iudicatum vidi in vna Ceſenaten. Attentatorũ,
ſub die.6.Martij,1551. per Auditoris Cameræ Lo
cum tenentem.

LIMITA nunc eandem Regulam.

Primo,vt colligitur, ex his , quæ aliàs ponunt in
propoſita expenſarum materia Doctor. vt non pro
cedat hæc condemnatio in expenſis contra atten-
141 tãtem,† quando ille (licèt in prima inſtantia ob-
tinuiſſet ſententiam fauorabilem , videlicet eum
non attentaſſe, & non teneri ad purganda attenta-
ta) in ſecunda tamen,vel tertia inſtantia fuerit de-
mum condemnatus ad illa purganda , nam hoc
caſu videtur ille excuſandus à refectione expenſa-
rum quaſi habuerit iuſtã cauſam litigandi, quæ iu-
142 ſta cauſa † quamuis aliàs vniuerſaliter & regu-
lariter ſoleat ab expenſis excuſare , vt per Doctor.
præſertim Iaſ.in l.properandum, §. ſiue autem, C.
143 de iudic. † quod communi Doctor.calculo tene-
ri atteſtatur nouiſſimè Grauat. apud Veſtr.in Pra-
144 xi Rom.Cur.lib.8.cap.2. nu 2. † præterquam in
Curia Romana , in qua raro conſueuit , præſertim
in Rota hæc iuſta cauſa admitti , vt annotauit idẽ ,
dicto cap.2.nu.10. quia tamen idem Veſtr. ibidem
145 poſt alios firmat, † quod etiam is qui habuit pri-
mam ſententiam in fauorem, ſuccumbens ex noui
ter deductis in ſecunda,vel tertia inſtantia,excuſa-
tur ab expenſis,quaſi iſta etiam in Curia (in qua in
materia expenſarum ſtrictè proceditur) reputetur
iuſta cauſa litigandi , non video rationem quare
hæc doctrina ad materiam noſtram attentatorum
146 adaptari nõ poſſit: † quam diſtinctionem an iſta
ſuccumbentia in ſecunda , aut tertia inſtantia pro-
147 ueniat ex ijſdem actis, † vel ex nouiter deductis,
148 ponit etiam † & communiter teneri atteſtatur
Guido Papa , deciſ. trigeſimaſeptima incip. Quid
dicemus,ad med.& eſt in Recollect.Chiſſanen.de-
ciſ.55.& Peregrin.2.deciſ.49.& nouiſſimè Minſin-
ger.Sing.Obſer.Cent.2. deciſ.89.incip. Dogma il-
lud,vbi tamen poſt Salic. & alios per eum alleg.no
149 tab.limitat præmiſſa,vt non procedant, † quãdo
illæ nouæ probationes concernerent factum pro-
prium ipſius ſuccumbentis , quia eo caſu ille ab ex-
penſis non excuſaretur , vt ibi per eum latius .
150 † Generaliter autem de huiuſmodi expenſis , &
illarum excuſatione,præſertim ex nouiter deductis
latè, & eleganter habes nouiſſimè per Io. Bapt. de
Aſin. in ſua Praxi Iudic §.32. cap.2. in 6. Amplia.
Quibus adde in Recollect. Caputaquenſ. parte 1.
deciſ.287. aliàs 292. Quando ſententia , vbi refert
in vna Gerunden. Nullitatis cenſurarum , coram
151 Fantuccio fuiſſe reſolutum , † quod quando ſen-
tentia ex nouiter deductis reuocatur Pars non con
152 demnatur in expẽſis, niſi fiat † quandoque ex ali
qua iuſta cauſa Iudici bene viſa , prout ſolet facere
aliquando Rota ; & poteſt poni exemplum,quãdo
narratur paupertas , & minor ætas, & huiuſmodi ,
153 † quia hoc caſu conſtito de paupertate, Vel eſſet
attentans admittendus ad beneficium cap. Odoar-
dus , de ſolut. vt his attentis aliàs in ſpolio tenue-
runt Domini in vna Toletan.de Eſtrella, ſub die 3.
Februarij.1542. vt eſt deciſ. in Recollect. Mohed.
118.incip.in eadem,ſub Rubr. de ſolut. Vel forſan
154 eſſent † expenſæ reſeruandæ in fine litis , cum
155 hoc † ſit regulare , quod narrata paupertate , ſo-
leat Signatura id concedere , quod expenſæ reſer-
uẽtur in finem litis, vt docet Veſtr. in Praxi Rom.
Cur.lib.7.cap.1.ſub num.8. & ante eum Staphi.de
lit.Grat.& Iuſt.in 2.parte,fol.162. verſic.ſed ſi per
contradictas: quod etiam iuri communi videtur
conſonum,ad not.in c.olim,el 2.& ibi Doctor. præ
ſertim Abb.in Summario,de reſtit.ſpolia. Præmiſ-
ſa tamen ſanè intellige,vt Commiſſio obtenta à Si-
gnatura,quod expenſę,& fructus reſeruentur in fi-
156 nem litis , ita † demum ſuffragatur attentati , ſi
Commiſſio habet narratiuam ſpolij attentanti , a-
liàs ſecùs, vt fuit reſolutum in vna Leodien. atten-
tatorum coram Aldobrandino,16.Decẽbris,1566.
in qua illud etiam ad propoſitum fuit additũ,quod
narratis attentatis,paupertas poſſet probari per Iu
ramentum,attẽta perſonarum qualitate, puta quia
157 minores, & mulieres eſſent . † Et ſi opponatur
158 de his,quæ diximus ſuprà num.49.† dum conclu
ſimus in materia reſtitutionis fructuum(in quibus
attentans fuiſſet condemnatus) quod eo caſu ille
non poteſt admitti regulariter ad beneficium dicti
c.Odoardus, quod in materia expenſarum hic ne-
159 gamus, poteſt ad hoc dici, † quod ſit diuerſa ra-
tio inter fructus,& expenſas , quia quando agimus
de fructibus reſtituendis , tractamus de lucro ca-
ptando, quia ille verè eos percepit, & niſi reſtitue-
ret , locupletaretur cum aliena iactura , & ex hoc
non videtur æquum, quod admittatur ad dictum
beneficium,quæ ratio ceſſat in expenſis, quas nullo
modo ab aduerſario recepit , ſed in illis erogandis
etiam ſemetipſum exinaniuit,& conſequenter tra-
ctat de damno vitando inter quæ (vt notum eſt)
militat longe diuerſa ratio: & propterea aliàs ex iu
ſta cauſa,& Patribus bene viſa,in vna Anconitana,
ſeu Spoletana attentatorum,coram D. meo Oradi
160 no,videntur inclinaſſe Domini , † quod etiã non
facta totali huiuſmodi expenſarum refectione, po-
tuerit procedi in negocio principali .

Declara pariter eadem Regulam tribus modis :
161 Primò, † vt expenſæ (ad quarũ refectionem at-
tentans ſecundum Regulam prædictam condem-
nãdus eſt,taxentur hoc modo, videlicèt, quod pro
ſententia, & notula ipſius , tantũ taxetur quantum
pro ſententia Diffinitiua,pro Regiſtro,quantũ ęſti
matur,pro Procuratore, Solicitatore,ac Aduocato
ad arbitrium Iudicis, vt iſte taxandi modus eſt ex-
preſſus in deciſ.5 aliàs,99. Si fiat condemnatio , de
dolo & contu.in nou. & deciſ.37.aliàs,454.Nota ſi
fiat,de re iud.in antiq. & poſt Mãfred.lib.2. Pract.
Concl.ſuper atte. Concl.223. Idem tenere videtur
nouiſſimè Io.Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iud.§.32.
162 c.2.in 68 Ampl.nu.4.† Quod vltimũ de arbitrio
Iudicis limitari poteſt, vt (vniuerſaliter in omni ex
penſarum genere)declarat Graua. apud Veſt.lib.8.
cap.vlt.num.36.niſi quis verè, & plenè probaret ſe
tantum erogaſſe,quia tunc ceſſat Iudicis arbitrium
163 vt per eum latius.† Et ſimiliter,quod ſi quis pro
curaſſet , vel aduocaſſet in cauſa propria , licèt has
expenſas regulariter repetere, & conſequi non poſ
ſit,atq. eorum, quæ ponit Rota apud Biſignett. de
procurat.deciſ.5.incip.Inducens, & quæ ponit cir-
ca hoc Tiraq. in tracta.retract.§.29.gloſſ.4.ſub nu
164 me.quinto,& ſeqq. † ſi tamen eas peteret non vt
ſalarium, ſed vt damnum , & intereſſe , quia inte-
rim alia neglexiſſet , illas hoc caſu conſequere-
tur, vt generaliter in omni cauſarum genere lo-

quens tradit nouiſſimè Minſiger.Sing. Obſeru.Cē
165 tur 4.deciſ.68. Si quis,† vbi hanc opi. crebrius re
ceptam, & ſecundum eam fuiſſe iudicatum atteſta
tur;de cuius dicti veritate latè,& eleganter nouiſſi
mè per Io.Bapt.de Aſin.in ſua Praxi Iudic.in dicto
§.32.c.2.m 66.Ampliatione,per totam.

Secundo declara, quod licèt ſoleat dici, quod
attentata etiam cum expenſarum refectione ſunt
ante purganda, quam procedatur in negocio prin-
cipali.Rota,deciſ.2.aliàs 113. Tres ſententiæ,de re
iud.in nou.etiam vſque ad obolum,Bald.per illum
tex.in cap. conquerente, de reſt.ſpol. vt latius dixi
mus ſuprà cap.29.de purgation. attentatorum nu-
166 me.21.† hoc tamen non procederet quando hu-
iuſmodi expenſę non eſſent liquidæ,quoniam ſi da
ta ſemel dilatione ad illas liquidandas non fuerint
omnes ſufficienter liquidatæ, tunc facta in liquidis
ſatisfactione, proceditur in negocio principali, &
167 † quandocunque ſuperueniat reliquarum liqui-
datio,fit ſatisfactio,vt fuit dictum per Dominos in
vna Anconitana computorum, ſiue attentatorum
168 coram D.meo Oradino,10.Martij,1567.† Quod
dictum etiam ad refectionem damnorum, & inter
eſſe,accommodari debet,nam & ibi agebatur de re
fectione tam expenſarum,quam intereſſe.

Teruò, hæc materia expenſarum declarari po-
teſt vtiliter,quod ſicut (vt præfertur) attentās eſt
169 condemnandus in expenſis, † ita etiam vice ver-
ſa ſi is, qui dicit contra ſe fuiſſe attentatum, male,
& temerè,petat attentata reuocari, & in cauſa ſuc-
cumbat;videtur, quod ſit in expenſis condemnan-
dus, ſicut dicimus in ſimili de malè appellante, ſe-
cundum Afflict.deciſ.42.Referente,quod tamē ſa-
nè eſt intelligendum, quod licèt poſſit condemnari
170 in expenſis, † ſi tamen illas non reficeret per hoc
non prohiberetur procedi in petitorio, & negocio
171 principali, † quia diuerſa ratio eſt in attentante
condemnato, & in eo qui paſſus eſt attentata con-
demnato, ſiquidem primo caſu non niſi refectis ex
penſis procedi poteſt in petitorio,ſecundo verò ca-
ſu, etiam non refectis expenſis valet proceſſus, vt
eſt (loquens in ſimili in ſpolio) deciſ.Rot.15.aliàs
172 † 319.Licet ſpoliato, de reſtit. ſpoliat.in nou.vbi
ratio diuerſitatis aſſignatur, per quam deciſ.in vna
Tardunen.Archipresbiteratus, coram D.meo Ora
dino,ſub die 16. Februarij,1560. fuit ad propoſitū
173 noſtrum dictum,† quod ſi intentans ſpolium at-
tentatum ſuſpenderit petitorium, & Iudicio poſ-
ſeſſorio per tres ſententias ſuccubuerit, poteſt abſ-
que refectione expenſarum conuolare ad petito-
rium.

Quinta pœna contra attentantem illa conſidera
174 ri poteſt † quod teneatur etiam ad damna,& in-
tereſſe reſarcienda attentatorum paſſo, * prout in
ſpecie de damnis loquens reficiendis, eſt deciſ. Fi-
175 uizzan.11.num.63.] † quæ pœna,nemini videa-
tur forſan ſuperflua; quaſi damna ſub fructuum,
& expenſarum pœna tacitè cōtineantur, quoniam
contrarium eſt verius, cum expenſarum nomine
damna non veniant,nec è contra, vt poſt alios de-
clarat eleganter Io. Bapt. de Aſin. in ſua Praxi Iu-
dic.§.32.cap.4. in princ. & num.3. * & Alex. Lan-
franc. Plot. Rebuff. & alij allegati per Borgnin. in
deciſ.Fiuizzan.74 .ſub num.32.] & licèt hæc pœna
ſpecificè,à Doctor.non ponatur, id tamen efficaci-
ter ex his ſuadetur: Primò,quia videmus in ſimili,
176 † quod ſpoliator ad huiuſmodi reſarcienda dam
na tenetur, ita vt vſque ad obolum ſatisfacere te-
neatur,Ripa poſt alios,in l.naturaliter,§.nihil com
mune, num.50. ff.de acquir.poſſeſſ. Pariſ. conſil.1,
num.146.& ſeqq.lib.1. & poſt Iaſ.in conſ.172.col,
2.lib.4.& Rolan.in conſ.53. numero 25. lib.primo
tradit Io Cephal.in conſ.236. Iuribus,num.12.lib.
2.& eſt deciſ.in Recollect. Paleotti,272. Commu-
177 nitas,ſub die 26.Iunij,1558.* Et quod † ſpolium
ſit purgādum,etiam,quoad fructus,de quibus quis
eſt condemnatus,& etiam ad damna,eſt deciſ. Mi-
ſcell.348. ad idem Caputaquenſis deciſ.10.libro 2.
vbi in fine limitat,niſi ſpoliatus ſibi præiudicauerit
permittendo ad vlteriora procedi; Melior deciſ.
178 Put.298.incipien.In vna,lib.2. vbi † quod ſpolia
tus qui non fuit integrè reſtitutus, poteſt petere re
ſtitui in quacumque parte petitorij,& illud ſuſpen
dere & petere integraliter reſtitui in odiū ſpolian
tis, cui concordare videtur alia deciſ. Peregr.245.
in fine,lib.2.quę videtur loqui de purgatione quo-
ad fructus etiam tunc non liquidatos in materia
purgationis ſpolij, late Plot. de in litem iurand.§.
quadrageſimoſeptimo incipien. Spoliatus vbi am-
179 pliat,Et † ſpoliator non audinit in petitorio,etiā
ſi velit cedere bonis.Chiſſan.deci.129.] Vnde ſi in
odium ſpoliantis (vt præallegati dicūt) ſtatutum
eſt,vt ille ad damna teneatur.arg.à maiori,id tanto
magis concludi debet in attentante, in quo viget
maior ratio odij Rota,deciſ.2.aliàs 14.Fuit dubita
180 tum,de reſtit.ſpoliat. in nou.† Secundò,quia vio
lentus tenetur ad dāna & intereſſe, c. ſuper eo, vbi
omnes,de his quæ vi met.cauſa,l.ſi quando, C.vn-
de vi;Attentans autem æquiparatur violento,Ro-
ta deciſ.5. aliàs,25. Ex quibus, de reſtit. ſpoliat. in
nou.merito concludi poteſt, quod hanc aliam pœ-
nam ſuſtineat attentans, vt etiam damna, & inter-
eſſe reſarciat; Tertio, & melius, quia rem litigio-
ſam ſcienter vendens,tenetur ad omnia damna re-
ſarcienda, vt poſt Fab.de Monte in tract. de empt.
& vend.in 6.q.princi.nu.56. tradit nouiſſimè Min
ſinger.ſing. Obſer.Centur.1.deciſ.55.incip. Rei li-
181 tigioſæ; † Quarto,quia iudicium attentatorū eſt
reſtitutorium,& poſſeſſorium. Ægid.deci.72.Lata
& diximus ſuprà,in prima parte,in præfatione,nu.
78.In iudicijs autem reſtitutorijs,& poſſeſſorijs ex
diſpoſitione legis veniunt damna, & intereſſe, vt
tradunt Docto.pręſertum Oddofred.Salic.& Ang.
in l.videamus,la 2,§.in Fauiana, ff.de vſur. & licet
aliàs eueniente caſu in vna Romana Venæfetti, &
attentatorum coram Robuſterio, 18. Februarij,
1566. fuerit ſuper hoc inter Dominos diuerſitas
opinionum,& dictum, quod paſſus attentata liqui
daret damna,& intereſſe,& ſimul procederetur ad
vlteriora in negocio principali, & idem quod pro-
cedatur in negocio principali, & ſuper liquidatio-
ne damnorum,& intereſſe, fuerit reſolutum in alia
Legionenſi attentatorum, coram Grato, 21.Maij,
1568. & pariter nihil reſoluerint in alia propoſitio
ne eiuſdem cauſæ,22.Octobris,1555. aliàs tamen,
ſecundum ſupradicta fuit deciſum in vna Cartagi-
182 nenſi decimarum coram Caputaquen.† quod at
tentata debent purgari etiam quoad damna, & in-
tereſſe antequam deueniatur ad negocium princi-
pale,vt eſt in Recollect.eiuſdem, parte 2. deciſ.32.
incip. Attentata. * & ſimiliter generaliter dixit A.
Auguſtinus lib.3.deciſ.708. Incipien. Idē in d.Clu
ſin quod ſi attentans qui erat reſtituendus, purga-
tis attentatis, ceſſiſſet illis, facto depoſito in euen-
tum liquidationes, hoc non eſt ſufficiens, ſi aduer-
ſarius velit quamprimum liquidare attentata.]
Quæ ne contraria videatur ſuperioribus, poſſet in-
telligi,vt procedat, quādo damna,& intereſſe ſunt
liquida,ſecùs ſi eſſent liquidanda,prout præſuppo-
nunt ſuprà allegatæ deciſiones; Quæ Concluſio ex
his,quæ ponunt aliàs Doctor.

Ampliari poteſt tribus modis,

Primò

183 Primò, † vt probata attentatione per teſtes, &
aliàs legitime ſecundum ea, quæ diximus ſuprà, in
hac 3. parte, cap. 26. de proba. attent. damna poſſint
184 probari per Iuramentum, quod † (quia admit-
titur, quando ſumus in violento, vt not. omnes in di
cto cap. ſuper eo, & in dicta l. ſi quando, * vbi latè
Plot. §. 47. nu. 2.] & eſt deciſ. Roię 3. aliàs 359. Du-
bitatur, de iniur. & damno dato, in nou. quā extol-
lit Felin. in c. ſacro, nu. 11. de ſent. excommun. & de
ciſ. 2. aliàs 299. licèt, de his quæ vi, metuſve cauſa
185 fiunt in nou. † vbi declaratur an debeat præcede
re taxatio Iudicis, & in ea ſit pars citanda. Quibus
concordat deciſ. Ægid. 580. Iuramētum contra at-
tentantem quoque (qui vt diximus violento æqui
186 paratur) admitti debet. * Quod ſi quis † aliena-
uit rem litigioſam præſertim ſi in potentiorem e-
tiā non ratione officij ſeu Iuriſdictionis, poſſit con-
tra eum iurari in litem & ex huiuſmodi Iuramēto
debeat talis alienans condemnari ad omnia damna
expenſis ac Intereſſe tam Intrinſecum quā extrin-
ſecum concludit Plot. in repeti. l. ſi quando, §. 4. nu.
76. & ad ipſam ampliationem facit quod generali-
187 ter dicit idem ibi §. 22. nu. 7. quod † ratione con-
temptus Iudicis datur Iuramentum in litem, ergo
etiam dabitur in attentatis in quibus talis contem-
ptus potiſſimum conſideratur.]
188 Secundò † quod hoc caſu non ſolum veniant
reſarcienda damna, & intereſſe, quæ quis ſuſtinuit
poſt litem conteſtatam ſuper attentatorum reuo-
catione, verum etiam ea quæ paſſus eſt ante litem
189 conteſtatam, à die attentationis † etiam ſi reſpi-
cerent ſumptus in conuocandis, amicis, quoniam
cum hæc veniant in ſpolio, vt trādit Ripa, in dicto
§. nihil commune, nu. 5. ff. de acquir. poſſeſ. in atten
tatis quoque ſibi locum vendicare non videtur hę-
ſitandum, cum attenta maioris odij ratione, de
ſpolio ad attentata argumentum affirmatiuè ſem-
190 per procedere videatur; immò † damna huiuſ-
modi videntur reſarcienda, non ſolum quando at-
tentans delictum conſumauit, puta poſſeſſionem
lite pendente capiendo, verum etiam, quādo dun-
taxat attentare attentauit, ſecundum ea, quæ dixi-
mus ſuprà, in 2. parte, cap. 4. de attent. lite pend. in
11. Amplia. nu. 16. & per tot.
191 Tertiò amplia, † vt pro reſarciendis huiuſmo-
di damnis, ad effectum purgandi attentata, non ſuf
ficiat facere de illis depoſitum, attēto, quòd in cau-
ſa attentatorum regulariter non admittitur depo-
ſitum, vt fuit aliàs ſæpè in Rota deciſum, vt refert
Caputaquen. in Recollect. ſuis, parte 1. deciſ. 219.
incip. Tertius.
Limitatur autem prædicta Regula vno modo,
192 † vt non ſint reſarcienda ea damna, quæ non fue
runt cauſata per illum actum, qui dicitur attenta-
tus, & de cuius purgatione agitur, ſed per alium a-
ctum, in quo faciendo attentans dicitur vſus iure
193 ſuo: † Exemplum, ſtante molendino inferiori,
fuit per alium licitè aliud in parte ſuperiori fabri-
catum, & dum inferior prætenderet non potuiſſe
fieri, ex quo per ſuperius retardabatur aqua, vt in
machinam inferiorem non caderet, lis fuit inter
eos inchoata, qua pendente, ſuperior, vt aqua re-
ctius flueret ad ſuum molendinum, attentando ſe-
pem fecerat, & cum ſuperius molendinum mole-
re cæpiſſet, quia ille priori aqua vtebatur, multitu-
do molentium ad ſuperius confluebat, & dum in-
ſtaretur pro purgatione attentati, & ſepis remo-
tione, cum fuiſſet reſolutum, quod ſepes eſſet de-
ſtruenda, & attentata purganda, paſſus attentata,
petebat reſarciri etiam damnum quod ſibi infere-
batur, ex eo, quod maior multitudo ad ſuperius
molendinum conflueret, attento, quod inferius mo
lēdinum plus ante, quam poſt locatum fuit, & eue-
niente caſu in vna Tiburtina coram Thoma, fuit
concluſum, quod damnum reſultans ex concurſu
maioris multitudinis, non erat reſarciendum, ex
quo per fabricationem ſuperioris molendini, non
impediebatur quo minus aqua inferius flueret, &
conſequenter licitè potuit ſuperius molendinum
conſtrui, & damnum prædictum cenſetur cauſari
ab actu, in quo quis non attētauit, ſed dicitur vſus
iure ſuo, vt eſt in Recollec. A. Auguſtini, deciſ. 403.
incip. Thomas in Tiburtina, lib. 3.
Declara tamen hanc materiam damnorum, &
intereſſe, vt ad effectum retardandi cognitionem
194 negocij principalis † debeant eſſe liquida, ſecun-
dum ea, quæ diximus ſuprà, hoc eodem capit. in
4. pœna in 2. declaratione Regulæ ibi poſitæ, nu-
mero 166.
Sexta conſideratur contra attentantem pœna,
195 † quia is, qui lite pendente, ſeu aliàs attentando
poſſeſſionem alicuius rei eſt adeptus, ſi illa poſſeſ-
ſione priuetur, ac fuerit ſpoliatus, quamuis aliàs di-
ci ſoleat, quod ſpoliatus ante omnia etiam ſi fuerit
fur, & prædo, eſt reſtituendus, in odium tamen at-
tentantis, ac in eius pœnam, iura denegant huiuſ-
modi intruſo reſtitutionem, quod etiam de iure Di
geſtorum fuit introductū, vt tetigimus ſupra, hoc
eodem c. num. 6. & tradit Caſſad. deciſ. 3. Petens,
in fine, de reſti. ſpolia. & deciſ. 9. incip. Rota, in an-
196 tiquis, nu. 5. de cau. poſſ. & proprietatis. nā † poſ-
ſeſſio attentata non eſt reſtituibilis, nec habetur in
conſideratione, vt per Aymo conſ. 248. num. 5. ver-
ſic. ſecundo principaliter, lib. 1. & diximus etiam ſu
pra, in 1. parte, cap. 4. de attent. lite pend. in 4. decla
rat. princip. num. 48. & ſeqq. & eſt deciſ. Rot. 17. a-
liàs 429. Nota nunquid, de reſtit. ſpolia. in antiq. &
cum dictis deciſ. concordat etiam deciſ. in Recol-
lect. Put. a 5. incip. ille qui attentando, ſub Rub. Vt
lite pend. vbi ita in vna Taruiſina manſionariæ co-
ram Thoma de Thanis, ſub die 28. Aprilis, 1544.
fuiſſe reſolutum atteſtatur, & in alia in Recollect.
Caputaquenſ. parte prima, deciſ. 129. incip. Spolia-
to non datur, vbi ita fuiſſe reſolutum in vna Com-
poſtellana parochialis della baronia coram Achil-
le 9. Nouembris. 1552. affirmat, propter decretum,
c. 2. Vt lite pend. in 6. & ibi Gemin. num. 12. & fa-
ciunt, quæ habentur in Recollect. Aragon. deciſ.
28. & ita etiam fuit nouiſſimè tentum in vna Bur-
genſ. præſtimoniorum. coram Lancilotto, pro An-
drea de peſquera, contra Ferdinādum de Guſman.
3. Iulij, 1570. In qua dum dubitaretur an cōſtaret
de poſſeſſione Ferdinādi, ad effectum reſtitutionis
faciendæ. Domini dixerunt non conſtare de aliqua
poſſeſſione reſtituibili, ex quo Ferdinandus ingreſ-
197 ſus fuerat poſſeſſionem lite pendente, † & indul
tum, de quo ibi, non capiebat litigioſa; Idemque e-
tiam dixerunt in alia Brixien. bonorum, & attenta-
torum, coram Sarmiento, 8. Nouembris, 1568. pro
198 qua facit in ſimili, † quia nec etiam Execrabilis, ſi
ſpolietur, reſtituitur, vt fuit aliàs dictum in vna Vi
cana Beneficiorum, coram Decano, vt eſt deciſ. in
Recollect. Guidoboni 136. Fuit tentum, de reſtit.
199 ſpoliat. † Et ſicut attentans ſpoliatus non reſti-
tuitur, per ſupradicta, ita etiam ſi is, qui attentando
poſſeſſionem cæpit, petat ſe in illa manuteneri, de-
negandum eſt ſibi mandatum de manutenendo,
200 † quia habens poſſeſſionem attentatam, non eſt
manutenendus, vt * eſt deciſ. Put. 372. incipien. In
vna Tiburtina, in fine, lib. 2. &] tenuit Rota in vna
Theatin. Archipresbyteratus, 10. Octobris 1560. co
ram Caputaquen. vt eſt in Recollect. eiuſdem, par-

et

te 1.deciſ.229.incip. Cum lis, vbi voluerunt Domi
ni,quod mortuo reo poſſeſſore, ſi collitigans capit
poſſeſſionem, dicatur attentare, nec poſſit in tali
poſſeſſione manuteneri. Quod etiam fuit dictum
in alia Romana,quartæ partis tenutę Mnlarię, pro
Domina Portia de Annibaldis, contra Io. & Ga-
ſparem de Annibaldis de Molaria, ſub die 6. Mar-
tij,1570.coram Lancilotto,atque etiam in alia Fir-
mana ſancti Stephani, coram Aldobrandino, 26.
Maij,1564.& in alia Salernitan. ſanctæ Mariæ co-
ram Cotta,4. Maij, 1572. & in alia Nurſina prio-
ratus coram Sarmiento, 8. Februarij, 1563.
• & in alia Racanen. Parochialis coram Capura-
quen.8.Februarij. 1577.& eſt deciſ.diuerſ.616.Cō
201 cluſum num. 2. † lib.primo in nouiſſ. licèt contra
rium videri poſſet dicēdum,ex quo in mandato de
manutenendo nō requiritur titulus,& ſic ſola poſ-
ſeſſio habeatur in cōſideratione, vt fuit reſolutum
in vna Aquen.Parochialis corā Fantutio, 12.Maij,
1554.& in alia Bononiē.Iuriſdictionis, coram Lan
cellotto,prima Februarij 1574. vt eſt deciſ. diuerſ.
595.Fuit concluſum,in principio, lib.primo in no-
uiſſ.vbi ad literam dicitur,non eſſe neceſſarium ti-
tulum pro obtinendo mandatum de manutenen-
202 do,& ibidem nu.8.ſubdit,quod etiam † in Bene-
ficialibus, in quibus non poteſt haberi poſſeſſio abſ
que eo,quod habeatur titulus ab habente authori-
tatem, & tamen paſſim datur manutentio abſque
203 tituli productione; Quod tamen † limita,niſi eſ-
ſemus in concurſu poſſeſſionum, quia tunc Titula-
ta præfertur, vt ibidem declaratur in principio d.
204 deciſ.] † Quid autem ſi quis antequam diſcute-
retur de ſua poſſeſſione attentata, fuerit ſuper ea
manutentus, & obtinuerit mandatum de manute-
nendo ab Auditore Cameræ,& deinde eius aduer-
ſarius dederit de attentatis,& tandem fuerit deſu-
per cōmiſſa cauſa in Rota,cum Clauſula,ſine prę-
iudicio legitimæ executionis mandati de manute-
nendo Auditoris Cameræ, an ſuper dictis attenta-
tis ſit prius procedendum, quam dictum manda-
tum ſit plenariè executioni demandandum, vel ſu-
per vtroque ſit procedendum? & in vna Vercel-
len.coram Reumano,20. Octobris,1555.fuit reſo-
lutum,quod poſſit procedi ſuper vtroque; Quæ au
tem diximus de attentāte nō manutenendo proce-
205 dunt, etiam ſi ille prius poſſederit,& prætextu
continuationis velit excuſare attentata, ſecundum
ea,quæ latè diximus ſuprà in 2.parte, cap.4. de at-
tent. lite pend.limit.1. princip. per tot. continuare
206 † enim nō dicitur quis poſſeſſionem, à qua antea
207 eiectus fuerat, † niſi tamen id fuerit factū incōn
tinenti,poſtquam quis fuerat eiectus, & per modū
recuperationis,vt ibidem diximus in 6. Amplia.nu
me.27.Et ex eadem ratione,quæ prohibet attētan-
tem debere manuteneri, & ſibi denegatur manda-
208 tum de manutenēdo,per ſupradicta, poteſt † am
pliando dici,quod ſibi non ſit danda abſolutoria,ſi
ille commiſiſſet cauſam Iactationis & Iactationū:
209 Quamuis enim committens hoc caſu † cauſam
Iactationum cenſeatur Reus, Dec.in c.cum inter,
num.14.de except.& in c.ex litteris, numero 7. de
probat.& Contard.in l.diffamari,q.1.nu.19. C. de
ingen.& man.& regula ſit, quod Actore non pro-
bante,Reus debeat abſolui,iuribus vulg tamē eue-
niente caſu in vna Tuden. parrochialis de Tabu-
chia,coram Grato,10.Nouembris, 1567. Domini
tenuerunt, Franciſco cuius erat attentata poſſeſ-
ſio non eſſe dandam ſententiam abſolutoriam, ea
210 ratione moti, quia † attentata poſſeſſio non me-
retur commodum poſſeſſionis. Quamuis autem at
tentans non ſit manutenendus, per ſupradicta, &

inhibitio ad inſtantiam poſſeſſoris videatur certo
211 modo virtualiter quædam manutentio, † illa ta-
men iuxta formam Commiſſionis etiam ei, quem
212 prætenditur attentaſſe,conceditur:immò,† ſi ſua
Commiſſio reformetur,& vigore reformationis ex
aduerſo petatur iuxta eius formam inhiberi (licèt
neque iſta denegetur) additur tamen decretum ſi-
ne præiudicio præcedentis inhibitionis, vt fuit fa-
ctum in vna Toletana portionis, coram Grato,24.
Ianuarij,1564.& 28.Aprilis eiuſdem anni,vt adno
tauimus ſuprà,cap.20.de attent. poſt inhib.in præ-
fat.quæſt.4.quando ſit inhiben.in 7.limit. nu.168.
213 Datur tamen caſus † in quo is, qui lite pendente
adeptus eſt poſſeſſionem rei,ſuper qua litigabatur,
ſi ſine citatione ſpolietur, etiam vigore mādati exe
cutiui veniat reſtituendus, quando ſcilicet in eum
fuiſſet lite pendente translata poſſeſſio ex cauſa ne
ceſſaria,puta dationis in ſolutum,vt fuit dictum in
vna Senogallien.prætenſi ſpolij domus, coram A.
Auguſtino 19. Nouembris, 1556. & annotauimus
latius ſuprà cap.quarto,de attent. lite pend.in 8.li-
mit.princip.
214 Septima poteſt conſiderari pœna, † vt attentās
nō poſſit dare obiectus: quamuis enim aliàs Reus,
215 † præſertim poſſeſſor,poſſit cōtra Actorem dare
obiectus, cū ſufficiat ſibi vincere per non ius Acto-
ris,etiam ſi Reus prędictus Ius non haberet,Rota,
deciſ.7.aliàs,419.Nota an Reus,de exceptio.in an-
tiq.& deciſ.4.aliàs 160.Reus & poſſeſſor,de re Iu-
dic.in nou. ſi tamen iſte Reus poſſeſſionem accepiſ
ſet lite pendente,& ſic attentando, non poſſet dare
obiectus,Rota deciſio.5. aliàs 435. Nota nunquid
Reo, Vt lite pend.in antiq.repetita apud Biſignet.
deciſ.1.Nunquid Reo,eod.tit. Vt lite pend. Vnde
attentans hoc caſu ſuſtinet hanc pœnam,quod pri-
uatur facultate dandi obiectus,vt animaduertimus
etiā ſuprà in hac 3.parte c.24. de Reo & exceptio-
nibus ſibi contra attent. compet.q.1. nu.40.in pri-
ma ampliatione Regulæ,ibi poſitæ.

Et has ſupradictas ſeptem pœnas in quolibet at-
tentatorum genere locum ſibi vendicare dicēdum
eſt: Nunc iuxta ordinem ſupra poſitum num.6.de
veniēdum ad alias pœnas non quæ particulariter cer
ta attentatorum genera reſpiciunt, prout ſunt ea,
quæ lite pendente, item & quæ appellatione pen-
dente, attentantur (in quibus vltra præmiſſas nō-
nullæ aliæ ſunt introductæ cōtra huiuſmodi atten-
tantes pœnæ) ſciendum eſt, quod attentans lite
pendente, præter iam dictas quinque, alias ſecun-
dum diuerſitatem caſuum, Attētans autem appel-
latione pendente duas alias poteſt pœnas incurre-
re,quæ hic ſucceſſiuè ſubijciuntur.
216 Octaua † igitur pœna contra eum, qui lite pen
dente (puta emendo rem litigioſam) attentauit,
illa eſt, quia rem emptam præſcribere non poteſt,
nec vti acceſſione temporis ſui authoris, ad text. in
l.1.circa finem,ibi,quod ſi prior dominus,C.de prę
ſcript longi tempor.quod per dictum text.quaſi ſi-
ne contradictione firmaſſe videtur Bart. in dicta l.
fin.C.de litigioſis,& ibidem Salic.ſub num.4.quod
etſi in ſe verum ſit, & tenendum, Vnum tamen eſt
quod poteſt in propoſito aliquam facere difficulta
tem,quod poſt Bal.in loco per eū citato dixit Alex.
apud Bart.in l.1.in verb.litigioſa,in fi.ff.de litigioſ.
217 † quod vitium litigioſi licèt alienationem in poſ-
ſidente impediat,non tamē impedit acquiſitionem
ab eo fieri, quod clarius etiam explicauit Mil. in
218 verb.litigioſa res,licèt,fol.216.† vbi voluit,quod
poſſeſſor hoc caſu poſſit acquirere dominium, vn-
de ſi emens rem litigioſam quando eſt illius poſſeſ
ſor,poteſt in ea acquirere dominū, ergo dicendum

vide-

ſ. à fol. 106.

ſ. fol. 110.

219 videtur, quòd poſſit etiam præſcribere, † cum per
præſcriptionem acquiratur dominium, ad not. in l.
traditionibus, C. de pact. ſed cum vna lex declaret
aliam, & iura iuribus ſint concordanda, ll. vulg. di-
220 ctum Mil. & Alex. † intelligendum eſt de acquiſi
tione dominij ex aliqua alia cauſa, pręter quam per
præſcriptionem, & ceſſat omnis difficultas.
221 Nona † contra eos, qui ſuper re litigioſa contra-
xerunt, his accedit pœna, quæ vtrunque reſpicit,
tam emptorem, quam venditorem, cum diſtinctio-
222 ne tamen ſcientiæ, vel ignorantiæ, † vt ſi emptor
ſciuit rem ligioſam, in pœnam tenetur rem redde-
re, & pretium perdere fiſco applicãdum; ſi emptor
223 fuit ignorans † tunc venditori (in quo regulari-
ter huiuſmodi ſcientia eſt, præſupponenda) infli-
gitur hæc pœna, vt precium emptori reſtituat, & in
ſuper tertiam partem de ſuo, vt legitur clarè in di-
cta l. fin. C. de litigioſ. & ibi id tenent Bart. Salic. &
cæteri Scribentes * & Fabian. de Monte, in tract. de
empt. & vendit. in princ. ſub nu. 35. verſ. & rei liti-
gioſę vbi tamen ponit vnam limitationem reſpectu
pœnæ ipſius empt. niſi ſcilicèt ille ſolemniter fuiſ-
224 ſet de euictione ſtipulatus.] † quod ſi vterq; fue-
rit ſciens, non poterit emptor contra venditorem
agere, propter regulam l. viro atque vxore, ff. ſoluto
matrim. vt dicit Bart. ibi, circa fin. & nouiſſimè ele-
ganter poſt Bart. vbi ſupra, & Pariſ. in c. dilecto, nu.
24. verſ. & ideo idem extra, de except. tradit Oſaſc.
in deciſ. Pedemont. 144. incip. Ex actis, nu. 11.
225 Decima † ſimiliter contra eum, qui lite penden-
te attentauit poſt pœna conſiderari, (& hæc pro-
cedit, quando lis pendet, quia fuit intentatum inter
dictum vti poſſideris, & ad terminos duntaxat il-
lius interdicti reſtringitur) quæ colligitur ex his
quæ fuerunt aliàs reſoluta in ſacro conſilio Neapo-
litano videlicet quod intentato interdicto retinen
dæ, & eo pendente ſi altera pars alteram ſpoliando
attentauerit, attentans hoc caſu non ſolum tenetur
reſtituere rem ex officio Iudicis via attentatorum,
vt remiſſiuè diximus ſuprà, numero 19. verſ ſecun-
da eſt pœna, ſed etiam condemnatur ad deſiſtẽdum
à turbatione & moleſtatione, iuxta naturam inter-
dicti retinendæ, & conſequenter ſpolium, vt præfer
tur, attentatum facit eum incurrere aliam pœnam,
quia perdit ius ſi quod habebat in interdicto retinẽ
dæ, & facit eum in dicto Iudicio ſuccumbere, vt eſt
notab. deciſ. Afflicti, 156. Pro parte, nu. 2. in fine.

attentans perdit ius si quod etc. Afflict fol. 175

226 Vndecima † demum videtur & conſiderabilis
contra attentantem in certis caſibus introducta pę-
na, quod ſi aliquis inſtituto Iudicio finium regun-
dorum, rem, ſuper qua agitur, attentando inuaſerit,
atque occupauerit, non ſolum tenetur rem occupa-
tam, verum etiam tantundem de ſuo illi qui fuerat
paſſus attentata reſtituere, vt de hoc eſt text. aper-
tus, in l. ſi conſtiterit, ibi, tantum agri modum quan
tum adimere tentauit, ammittat, C. fin. regund. per
quem tex. * idem firmat Ant. Gomeſ. variarium re
ſolut. lib. 30. capit. 4. de violentia, circa fin. verſ. ali-
quam & per eundem text.] aliàs Iaſ. in l. naturali-
ter, §. nihil commune, nu. 133. ff. de acquir. poſſeſſ.
deducit argumentando à grauitate pœnæ, qualiter
ſpolium attentatum eſt magis odioſum, quam ſpo-
lium ſimplex, quod etiam poſt Iul. Frontinum in
Codice Theodoſiano pagina 170. ſimpliciter refert
Hier. de Monte in tract. fin. regund. cap. 34. num. 9.
vbi id etiam poſt Bonif. de Vitalii. in tract. malef. in
227 ti. de term. moto, nu. 6. ampliare videtur, † quod ſi
inuaſor non habeat tantundem de ſuo, vt poſſit re-
ſtituere, tenetur nihilominus ad intereſſe: Quam-
uis autem attentans pendente iudicio finium re-
228 gundorum prædicta pœna plectendus ſit, † non
tamen hanc pęnam ſuſtinebit, aut ſoluet ex modo
priuilegiato, idest incontinenti, & ante omnia, ſed
229 ſolum in lite ſuperatus, † vt dicti ibi text. & ad
aliud effectum videtur etiam cõſideraſſe Menoch.
de recuperanda poſſeſſ. remed. 6. q. 50. ſub nu. 132.
in fine, vbi plura circa dictam l. ſi conſtiterit, addu-
cit, ad oſtendendum in quibus illa lex differat à re-
medio l. ſi quis in tantam, C. Vnde vi: & verba illa
ibi vſurpare voluit, & ſimilia de occupatione re ip-
ſa, & cum effectu intelligenda eſſe, reprobata & me
rito quorundam modernorum aliter ſentientium
ſententia.
230 Duodecima † pęna eſt, (hæc autem reſpicit tan-
tum caſum quando ſumus in ſpolio attentato cum
violentia commiſſo, contra diſpoſitionem l. ſi quis
in tantam, C. vnde vi,) vt attentans cum violentia,
non ſolum cadat à iure ſuo, ſi eſt dominus rei, circa
quam committitur attentatum verum etiam ipſam
rem quam occupauit reſtituat poſſeſſori, ſi vero alie
narum, rerum poſſeſſionem attentando quis inua-
ſerit, poſſeſſionem vnà cum rei æſtimatione reſti-
tuere compellitur ſecundum terminos dictæ l. ſi
quis in tantam, cuius pęna licèt vniuerſaliter re-
ſpiciat omnes caſus, in quibus quis violenter res ab
alio poſſeſſas inuadit, quia tamen inter alios caſus
ille etiam conſiderari poteſt, quando iſta inuaſio fit
lite pendente, & ſic attentatur, poteſt, ac debet hæc
pęna ad ſpolium eum violentia attentatum accom-
modari: quod ſuadent verba dictæ l. ibi, ante aduen-
tum Iudicialis arbitrij, & clarius declarant gloſ. ibi,
& poſt eam Menoch. de recuperan. poſſeſſ. Remed.
9. quæſt. 44. num. 304. dum voiunt, quod illa lex, &
illius pęna vendicet ſibi locum, etiam quando in-
uaſio fuit facta poſt litem conteſtatam, & ante ſen-
231 tentiam, & conſequenter lite pendẽte, † & quod
innouans lite pendente, & contra inhibitionem,
cadat a iure ſuo, præſertim ſi hæc pęna fuerit in in-
hibitione expreſſa, ſenſit in ſpecie Ioann. de Neuiz-
zan. in conſil. 82. incip. Pro Hieronimo, nu. 12. verſ.
232 ſecundu principaliter, † illud autem prætermit-
tendum hoc loco non eſt, quod ſi quis ad reuocatio
nem Iniuus ſpolij cum violentia attentati agere vo-
luerit ſimpliciter, petendo ſibi duntaxat rei poſſeſ-
ſionem, qua per attentationem fuerat lite penden-
te ſpoliatus, reſtitui, implorando ad hoc Iudicis of-
ficium, vtique ſibi non eſſet hoc denegãdum, etiam
per viam priuilegiatam, vt ſine libello, litis conte-
ſtatione, ac ordine Iudicatorio, reſtitutio fieret, ſe-
cundum ea, quæ diximus ſuprà, in hac 3. parte, ca-
233 pit. 25. de proceſſ. in cauſ. attent. † Quod ſi vltra
reſtitutionem poſſeſſionis vellet etiam conſequi pę
nam, vel æſtimationis, vel dominij amiſſionis, tunc
ad huiuſmodi pęnam non ſe extenderet via priui-
legiata reuocationis attentatorum ex officio Iudi-
234 cis, † ſed eſſet agendum condictione ex dicta l. ſi
quis in tantam, vt rectè animaduertiſſe videtur Sa-
lic. ibi, col. penult. ſub numero 12. verſ. ſeptimo, quæ
actio, & poſt eum Menoch. vbi ſuprà, q. 46. nu. 310.
Et quamuis ipſi nominatim non dicant, non eſſe
hoc caſu implorandum officium Iudicis pro atten-
tati reuocatione pro hac pęna; Illud tamen expreſ-
ſe deducitur ex eo, quod concludunt, quod ad pę-
nam agendum eſt condictione illius l. iuncta doctr.
Bart. in l. non ab re, poſt princ. verſ. iſta lectura non
235 placet, C. vnde vi, † vbi vult, quod vbi datur ad
pęnam condictio ex aliqua lege, cenſetur ceſſare
officium Iudicis eo caſu, prout etiam in caſu no-
ſtro quatenus agimus de pęna proculdubio ceſſare
debet.

Decimatertia pęna (& hæc, & ſequens non vi-
detur reſpicere vniuerſaliter omnia genera atten-
tatorum,

Digitized by Google

tatorum, ſed ſolum attentata appellatione penden-
te) illa contra attentantem introducta videtur,
236 † quod ſi quis appellatione pendente aliquid (pu
ta aduerſarium ſpoliando) attentauerit, priuetur
237 beneficio, & facultate appellandi: † quæ priua-
238 tio poteſt merito pœna appellari: † tùm, quia &
aliàs conſtitutio, per quam quis excluditur à pro-
ſequutione appellationis, pœnalis dicitur, vt conſi-
derat eleganter Franc. in cap. cupientes, §. cæterum,
239 num. 2. de elect. in 6. † tùm, quia attentans hoc ca
ſu videtur diabolo odioſior, cui ſi eſſet in iudicio,
appellatio non denegaretur, vt inquit Rota deciſ.
16. aliàs 354. Cum iure, numero 3. de dolo & cont.
240 in nou. † Quæ pœna videtur expreſsè introducta
à Celeſtino III. authore Decretalis, An ſit, de ap-
pell. quem ibidem in fi. formaliter ita reſpondiſſe
241 apparet; Reſpondemus, † quod cum in eo quis
puniendus ſit in quo deliquit, qui appellationi de-
ferre neglexerit, ſe beneficio reddidit appellationis
indignum; Et procedit hæc Concluſio, retento in-
tellectu illius text. quod contra attentantem detur
de attentatis per modum exceptionis, ſecundum
opin. Ant. de qua latè ibidem per Franc. in gloſ. fin.
numero 7. circa quam, licèt multa dicantur ibi per
Doctor. præſertim, an eo caſu quo datur de attenta
tis per modum exceptionis, attentans excludatur
ab omni appellatione, etiam in diuerſa cauſa, & an
excluſio intelligatur pro prima vice, vel perpetuò,
de quibus ibi per Ant. Panor. Franc. Dec. & alios,
eorum tamen dicta ſubordinando, ita dici poteſt,
quod
242 Regula † ſit ſecundum præmiſſum intellectum;
quod attentans appellatione pendente, in pœnam
excludatur à beneficio appellationis, quæ probatur
per tex. ibi, & ex illo hanc Regulam primo loco eli-
cere videtur Franc. ibi, numero 1. verſic. prima Re-
gula, & clarius, numero 7. quam vltrà præallegatos
ſenſiſſe videntur Lanfranc. deciſ. 443. Appellans, &
Dec. in cap. ex parte, el 2. numero 6. de Reſcript. &
Ripa, in l. naturaliter, §. nihil commune, ſub nume.
159. & ibi quoque Io. Coraſ. num. 102. ff. de acquir.
poſſeſſ. dum vtuntur hoc loquendi modo, quod at-
tentans priuatur beneficio appellationis, quod ea
243 etiam ratione ſuadetur: † quoniam attentans
plus Iudicem offendit attentando, & eum contem-
nendo, quàm contumax in non veniendo, ſed contu
maci ob eius contumaciam cenſetur ſublata facul-
tas appellandi, ad l. 2. C. quorum appell. non recip.
& tradit poſt Panorm. in conſi. 38. Tria, colum. fin.
lib. 1. Io. de Neuizz. in conſi. 36. ſub num. 6. merito,
244 &c. † Ex quibus omnibus ſatis depræhendi poteſt,
teſt, quàm rectè ſenſerit Didac. Practic. quæſt. capit.
15. ſub num. 7. verſic. illud verò libenter addiderim
fol. 113. dum voluit, quod litis pendentia, & vitium
litigioſi non priuat quem facultate appellandi; etiá
ſi lite pendente nactus fuerit poſſeſſionem rei liti-
gioſæ, Quæ Regula
245 Limitatur vno modo, † vt non procedat in cau-
ſa diuerſa, quia à facultate appellandi in ea non eſ-
ſet attentans excluſus: quamuis enim Ant. ibi fue-
rit eius opin. quod excluſio extenderet ſe ad omnẽ,
etiam diuerſam cauſam, & in via diſputatiua poſſet
ſuſtineri, per ea omnia, quæ ponit Franc. ibi, (qui
pro faciliori intelligentia ſex caſus conſiderat) præ-
246 ſertim, circa fi. verſ. ſextus caſus, † quia tamen idẽ
Franc. ibidem teſtatur, commun. opin. in hoc eſſe
contra Ant. videlicet, quod excluſio intelligatur in
eadem, vel connexa, non autem in penitus diuerſa
cauſa, ſecundum hanc atteſtationem præſentem li-
mit. firmauimus, quam ex intentione Franc. ibi ſub
247 nu. ſecundo verſ. ſecundus caſus, ſublimita, † niſi
appellatio per attentantem interpoſita, etiam in
diuerſa cauſa, tenderet ad differendam reuocatio-
nem attentatorum antea commiſſorium, vt latius
ibi per eum.

Declaratur pariter eadem Regula duobus mo-
248 dis, † Primò, vt quod dictum eſt attentantem ex-
cludi ab appellando, non intelligatur perpetuò, ſed
pro prima vice, vt colligitur ex his, quæ ponit idem
249 ibi, verſ. quartus caſus; † Secundò, vt ad hoc quod
attentati hæc pœna infligatur, debeat paſſus atten-
tata probare attentationem incontinenti, non autẽ
ex interuallo, propter verbum, incontinenti, poſitũ
250 in dicto cap. An ſit, † quod non debet ſtare narra
tiuè, prout volebat ibi gloſ. quæ propterea ad illum
text. addebat verbum maximè, ſed diſpoſitiuè,
251 † & propterea intra quantum tempus debeat hác
attentationem probare, relinquitur arbitrio Iudi-
cis, vt animaduertit & declarat Menoch. de arbitr.
Iudic. Cẽturia, prima, Caſu 16. per tot. vbi latè hoc
defendit.

Decimaquarta huic proxima eſt contra attentan
252 tem † (ſecundum alium intellectum dicti cap. an
ſit, de appell.) introducta pœna, quæ ſimiliter reſpi-
253 cit ea, quæ fiunt pendente appellatione, † vt ſi is
qui appellauit, aliquid ea pendente (puta aduerſa-
rium ſpoliando) innouauerit, cenſeatur ſuæ appel-
lationi renunciaſſe, vt tradit gloſ. in cap. non ſolum,
in gloſ. magna, circa fin. de appell. in 6. & poſt Ant.
Hoſtienſ. Panor. & Imolam, (qui omnes in hoc con
cordare videntur, licèt aliqua fuerit inter eos circa
tempus differentia, vt mox in prima Ampliatione
dicemus) latè declarat Franc. in dicto cap. an ſit, in
gloſ. 1. numero 8. & Dec. ibi, numero 1. & in conſil.
103. In cauſa, poſt princ. vbi in id allegat etiá Imol.
in cap. ex parte, de Reſcript. Bald. in cap. ex parte
Adæ, col. 7. de teſtibus, Ang. in l. fin. C. de tempor. ap
pell. & Matheſil. in Singulari ſuo 28. incip. Nota
quod ſi Actor, & idem Dec. in dicto c. ex parte, el 2.
nu. 6. de reſcript. & nouiſſimè poſt pleroſque ex ſu-
pra allegatis, & Bello. in conſ. 18. in fi. & Dec. in l. 1.
nu. 4. C. de bon. poſſeſſ. ſecund. tabul. tradit Meno-
ch. de recuperan. poſſeſſ. Remed. 17. num. 39. verſic.
quarto decimo. quibus adde Lanfranc. deciſ. 443.
Appellans & Ripam, poſt Matheſi. vbi ſuprà, in l.
naturaliter, §. nihil commune, nu. 159. ff. de acquir.
poſſeſſ. & Minſing. Sing. obſer. Centur. 2. deciſ. 50.
incip. Quando appellãs, & poſt Matheſil. vbi ſupra,
Io. de Neuizz. in cóſ. 36. ſub nu. 10. verſ. tertio mo-
ueor, & iterũ conſ. 82. incip. Pro Hieronimo, nu. 12.
poſt Hermanott. in §. nihil commune, l. naturaliter,
nu. 239. ff. de acquir. poſſeſſ. Qui omnes firmãt hác
Concluſionem, quod appellans attentando ſuæ ap-
pellationi cenſetur renunciare: Nec ſine ratione,
254 † cum & aliàs priuilegiatus faciens actum con-
trarium ſuo priuilegio, cenſetur illi renunciare, ad
not. per Innoc. in c. accedentibus, circa princ. & in
c. ſi de terra, de Priuileg. & per Docto. in l. ſecunda.
C. de iure domin. impet. Quæ concluſio
255 Ampliari duobus modis poteſt, † Primò, vt iſta
renunciatio, quæ videtur cauſari ab attentatis, non
ſolum duret ad tempus, & quouſque fuerint pur-
gata attentata, (videbatur enim, quod per purgatio
nem attentatorum ceſſaret cauſa prædictæ renun-
ciationis,) verum etiam perpetuò, ita, vt appellatio
cui per attentationem fuit tacitè renunciatum, etiá
poſt purgationem remaneat, ac duret perempta,
256 † & licèt Hoſtienſ. & Ant. in dicto c. an ſit, tenue-
rint, quod renunciatio deberet eſſe temporalis, quo
257 vſque purgarentur attentata, † & iſtam opi. Imo
la ibi magis, æquam dixerit, vt refert Franc. ibi, nu-
258 mero 5. † Idem tamen Franc. ibidem in contraria
ſenten-

Digitized by Google

ſententia Doctor. communiter reſidere atteſtatur. Secundò ampliari poteſt, vt non ſolum hæc Renunciatio reſiſtet, quando appellans aduerſarium ſpo-
259 liauit, prout ſuprà exemplificauimus, † verum etiam quãdo appellans turbauit appellatum in ſua poſſeſſione, vt hanc ampliationem poſuit Matheſil. in dicto Singulari 28. & ſecutus eſt expreſsè Ripa, in dicto §. nihil commune, numero 159. * quod etiam tenet poſt Matheſil. vbi ſupra, in l. fin. C. de tempor. Appellat. nouiſſimè Maſcard. de Probat. Concluſ. 1065. nu. 9.

Declara eandem vt hanc moleſtiam debeat incõtinenti probare, ſecundum opin. quam tanquam veriorem tenet poſt relatas opiniones, etiam pro illarum concordia, tenet, nouiſſimè. Idem Maſcard. de Probat. d. Concluſ. 1065. ſub nu. 4. ad finem.]

260 Decimaquinta † ſimiliter contra Iudicem pendente appellatione ab eo in criminalibus interpoſita attentantem, eſt cæteris grauior introducta in certis caſibus pœna, videlicèt deportationis, puta, quando Iudex aliquem aduerſus prouocationem necauerit, verberauerit, iuſſeritve quid fieri, aut quid in collum iniecerit, vt torqueatur vt formaliter inquit Vlpianus, in l. lege Iulia, la 1. ff. ad l. Iul. de vi pub. qua cauetur, Iudicem in prædictis caſib. teneri l. Iulia de vi publica, cuius pœna damnato, aqua, & igni interdicitur, vt l. qui dolo, §. fin. ff. ad l. Iul. de vi pub. Cuius loco hodie ſucceſſit deportatio, vt declarat gloſ. ibi, in verbo aqua, & igni, quem tex. notabilem, & ſignandum dixit Alberic. ibi, contra Iudices non æſtimantes appellationes, & ſpecialiter, quod ſi Iudex poſt appellationem à diffinitiua aliquid attentet in præiudicium talis appellationis, teneatur lege Iulia de vi publica, animaduertit Guid. Pap. in tract. de appell. quæſtione ſecunda, & iterum quæſt. 120. col. 4. verſi. quæro an appellatione interpoſita, & Maſuer. in ſua praxi iudic. in tit. de appellat. col. 16. verſic. item Iudex, qui non permittit, fol. 123. & ſentit Lancell. Corrad. de Prętor. §. 2. de offic. Prætor. in cauſa ciuili, de appel. num. 6. & tradit poſt Io. Fab. in l. a proconſulibus, C. de appell. & Doctor. in l. fi. ff. de var. & extraord. cogn. & Aret. & Fab. in princ. Inſtit. de obligat. quæ ex quaſi delicto naſc. Nic. Boer. deciſ. 153. Iudex pactus, num. 4. etiam ſi huiuſmodi appellatio fuiſſet interpoſita ab amico, vt ſenſit idẽ Guid. Papæ in d. tract. quæſt. 93. Præmiſſa autem ſunt tribus modis neceſ-
261 ſariò intelligenda, † primò, vt procedant de Iure ciuili, ſecùs ſit de Iure Canonico. quod mitius cum Iudice attentante poſt appellationem egiſſe videtur, ſi quidem contra eum depoſitionis pęnam hoc caſu introduxit, ad tex. in c. decreto, 2. q. 6. & ibi Archid. & ponunt omnes ſupradicti Doctor. & Franc.
262 in c. de priore, numero 3. de appellat. Secũdo, † vt hæc pœna infligatur Iudici poſt appellationem attentanti (prout de attentante nos ſemper loquimur) ſecùs ſi Iudex ſolum non deferret appellatio-
263 ni interpoſitæ † quamuis enim etiam contra Iudices, qui appellationibus ad Superiorem interpoſitis non deferunt certæ etiam ſint à Iure introductę pœnæ, de quibus in l. quoniam Iudices, & in l. à Proconſulibus, C. de appell. & latius ponunt Doctor. ſupradicti, præſertim Boer. & eleganter etiam per Marant. in Speculo, 3. part. ſextæ partis princip.
264 q. 2. num. 199. † Iudex tamen ob ſolam non delationem, ſi vlterius non procederet ad aliquem actũ, qui tranſiret in attentatum, non veniret puniendus iſta pœna deportationis, ſeu depoſitionis reſpectiuè, cum non teneat conſequentia, Iudex non defert appellationi, ergo attentat, quod ex eo patet,
265 quod aliàs dicunt † Doctor. quod Iudex à cuius interlocutoria fuit appellatum, ſi illi non deferet, poteſt puniri de non delatione, quando ſcilicèt in appellatione fuiſſet expreſſa talis cauſa, quæ ſi foret vera, appareret de grauamine, vt concludit Card. in c. de priore, ad fin. de appell. & Roma. in conſ. 501. Vt declarationem, col. 1. & ſecunda, ſub numero ſecundo, & poſt eos Maran. vbi ſuprà, dicto nu. 199.
266 & tamen (cum hoc caſu Iudex † niſi fuerit inhibitus, non dicatur regulariter attentare, ad tex. in c. non ſolum, de appell. in ſexto & diximus latiùs ſuprà, in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appel. pend. in prima limit. princ. numero ſecundo & ſeqq.) non diceretur incurrere pœnam quaſi attentauerit, cum ſint inter ſe hæ pœnæ valdè diuerſæ, vt ex præmiſ-
267 ſis patet; † Tertio intellige, vt prædicta pœna non irrogetur Iudici poſt appellationem ad executionẽ ſententiæ procedenti, & ſic attentanti, quando periculum fuiſſet in mora, tunc enim ſi cauſa ob quã proceſſit ad executionem ſuperiori per eum ſignificata, fuerit iuſta, & legitima, talis Iudex non veniret puniendus, vt concludit idem Boer. dicta deciſ. 153. num. 5. & 6. Cuius declarationis vera ratio aſſignari ea poteſt, quia ſcilicèt hoc caſu Iudex non dicitur attentare, nec actus per eum factus venit tanquam attentatum reuocandus, vt per plura exẽpla deduximus ſuprà in ſecunda parte, cap. 12. de attent. appell. pend. in 43. limit. princ. per tot. Quartò ampliando intellige, vt non ſolum teneatur Iudex ipſe, qui pendente huiuſmodi appellatione executionem committit, verum etiam ſui ſubditi, Cõmiſſarij, & ſeruientes, ita vt eos nec Iudicis iuſſus excuſet, ſi credimus Maſuer. qui id dixit in ſua praxi Iudici in tit. de appellat. col. fi. verſ. item de attentatis tenetur.

268 Decimaſexta † huic proxima eſt ſtatuta pęna cõtra Iudicem poſt appellationem ab eo in cauſa ciuili interpoſitam attentantem, videlicèt, 30. pondus auri, vt in l. quoniam Iudices, & ibi not. Doctor. C. de appell. & tradunt omnes Doctores ſuprà in proxima pęna allegati, ſub nume. 247. quod tamen, vt ex illorum dictis colligitur, ſanè intellige, Primo,
269 procedere de Iure Ciuili, † ſecus de Iure Canonico, quo Iure Iudex pendente appellatione attentãs pœna arbitria puniendus videtur, ad tex. in cap. de
270 priore, & ibi Scribentes omnes, de appell. † Secundo, vt procedat in Iudice attentante, ſecùs ſi ſolum appellationi non deferret, vt admonuimus ſuprà, proximè, num. 262. Quæ conſideratio etiam in hac pœna eſt adhibenda.

271 Decimaſeptima † demum contra attẽtantes poſt inhibitionem conſideratur, & quotidiano vſu admittitur pœna, vt illi damnabiliter incurrant pęnas in inhibitionem contentas, quas plures, & diuerſas apponi ſolere diximus ſuprà, in ſecunda parte, cap. 20. de attent. poſt inhibit. in Præfat. quæſt. 5. nu-
272 mero 188. & ſeqq. ſiquidem † cuilibet magiſtratui licet etiam pęnali Iudicio ſuam Iuriſdictionem
273 tueri, vt l. 1. ff. ſi quis ius dicent. non obtemp. † & in attentatis maximè contempta Iudicis dignitas dicitur vẽdicari, vt dicebat Oldrad. in conſ. 206. In
274 cauſa, poſt princ. † & non ſolum litigantes ipſi attentantes, ſed & ipſi Iudices declarari poſſunt incidiſſe in pęnas in inhibitione cõtentas, vt diximus in d. cap. 20. de attent. poſt inhib. in 9. ampliat. prin. dummodò in tali Declaratoria, Pars ſit citata, vt diximus in d. cap. 20. in Præfatione, q. 1. nu. 19. Et ita in terminis noſtris attentatorum iudicandum fore conſuluit nouiſſimè Minſinger. in conſil. 8. Primæ Decadis, incip. Ad deciſionem, in fi. nu. 20. vbi propterea dixit Iudices eo caſu inhibitioni contrauenientes condemnandos fore in pęnam decem Mar

charum

charum auri puri, atque alias pœnas in inhibitione
contentans, pro dimidia fiſco, pro alia dimidia ap-
pellanti, vna cum expenſarum refectione applican-
da, & ſoluenda. Quamuis autem inhibitio faciat
contrauenientes incidere in pœnas præfatas, non
tamen operaretur incurſum pœnarum in inhibitio
ne non expreſſarum, & ideò ſi quis ſub certa pœna
inhibitus prætenderetur cæpiſſe poſſeſſionem Be-
neficij violenter contra formam c. eum qui, de præ-
ben. in 6. ſi aliàs non probaretur violentia, & incur-
ſus pœnæ, de qua in dicto c. eum qui, ob ſolam inhi
bitionem non diceretur incidiſſe in pœnã præalle-
gati c. quia, (vt dixerunt Domini in vna Rachana-
ten. Cappellaniæ coram Robuſterio, 28. Aprilis,
1567.) inhibitio poteſt cauſare attentata, non au-
tem facere incidere in pœnam.

Decimaoctaua videtur poſſe conſiderari pœna,
contra eum qui lite pendente, attentando ſe intru-
deret in poſſeſſionem Beneficij, ſuper quo litiga-
275 tur, quia † non ſolum efficitur inhabilis ad ob-
tinendum ſubrogationem in euentum, quod colli-
tigans moreretur, per tex. Regulæ de ſubrogan. col
litigio. quæ nominatim excludit intruſum ab illius
Beneficio, & latius declarant ibi Sarnenſ. quæſt. 4.
276 & 18. & Mandoſ. quæſt. 4. † & videtur etiam
de iure communi, ad not. in c. cum iam dudum, de
præben. quinimò oportet, vt ante dimittat poſſeſ-
ſionem Beneficij, quam petat ſe ſubrogari, Rebuff.
in Praxi Benefic. ſuper Reg. de ſubrog. colli. in §. dũ
modo præfatus litigans, num. 24. fol. 254. Verum
277 etiam † ſi poſt intruſionẽ vult aliquam gratiam
obtinere, tenetur in ea facere mentionem de hu-
iuſmodi intruſione: Felin. in c. poſtulaſti, col. pen.
& in c. in noſtra, in 2. Corrolario, num. 26. de Re-
ſcript. Caſſad. deciſ. 6. Lite pendente, num. 7. de præ
ben. Ægid. deciſ. 498. Si obtinens. Petrus de Biaſio
in Directorio electionum, in 8. cap. ſecundæ par-
tis, & cap. 2. primæ partis, Ruin. conſ. 35. num. 10.
lib. 1. aliàs Gratia videretur nulla, per ſupradicta,
cum alijs latius adductis per Ant. Gabr. Commun.
Concluſ. lib. 5. Concluſ. 4. num. 5. verſic. tertio am-
plia, idem eſſe * de acquir. poſſeſſ. & eſt Deciſ. Put.
199. Incipien. Die 10. Ianuarij, ad finem, lib. 3. vbi
etiam allegat Calder. conſ. 19. An poſſidens, de Re
ſcriptis, & conſ. 11. An valeat impetratio, de præ-
bendis, & Felin. in c. in noſtra, col. 6. num. 11. de Re
278 ſcript.] Quæ intruſio † eſt ſpecificè exprimen-
da, & illius omiſſio vitiat Gratiam, Cappell. Tho-
loſ. deciſ. 483. & ibi Aufrer. Pariſ. conſ. 47. num. 47.
lib. 4. Gigas de intruſo, num. 49. Et propterea aliàs
in vna Cæſarauguſtana Prioratus coram Cotta, 5.
Iulij, 1568. fuit latè diſputatum, an ad effectum in-
ualidandi vnionem dicti Prioratus cuidam Mona-
ſterio factam, conſtaret de intruſione Prioris, & fra
trum ante datam dictæ vnionis, licet tandem vnio
nem ſuſtinendam eſſe dixerint, quia de intruſione
fratrum non conſtabat: Quod tamen intellige,
279 † quando eſſemus in obtinenda Gratia omnino
noua, poſt intruſionem, quia tunc intruſio eam red
deret inutilem, ſecùs ſi ageremus de acquirendo,
& obtinendo aliquid concernens Gratiam ante in-
280 truſionem obtentam: Exemplum, ſi quis † reſi-
gnauerit beneficium in fauorem Titij, & antequã
reſignans præſtaret conſenſum, Titius impetrauit
nouam prouiſionem cum narratiua, quod benefi-
cium fuerit ſibi reſignatum, & deinde, lite penden-
te poſſeſſionem capiens, ſe in beneficio intrudat,
talis intruſio non impedit, quo minus poſſit præſta
ri conſenſus per reſignantem, ad effectum maximè
verificandi narratiuã dictæ nouæ prouiſionis, qua-
tenus in ea narratur reſignatio, quæ perficitur per
præſtationẽ conſenſus, qui retrotrahitur ad datam
ſupplicationis Caſſad. deciſ. 31. nu. 3. ſuper Regul.
Canc. cum ſimil. Et ita, quod non obſtante, quod
Reſignatarius ſic, vt præfertur, lite pendente atten
tauerit, poſſit huiuſmodi conſenſus ad verificatio-
nem nouæ prouiſionis præſtari, fuit poſt longam di
ſputationem tentum, in vna Aſtoricenſ. Archidia-
conatus, coram Cotta, 4. Iulij, 1571. Nec diceretur
281 eſſe ſufficiens facta † mentio de intruſione, ſi in
ſupplicatione narraretur in genere poſſeſſio ſuppli
cantis, & in Clauſulis fieret etiam mentio litis, quæ
ſi Papa ex his ſimul iunctis potuerit intelligere ad
282 eſſe intruſionem, tum quia † Papa in dubio intel
lexit de poſſeſſione legitima, ad notata per Felin. in
c. cauſam, quæ num. 11. verſ. vera concluſio, de præ-
283 ſcript. tum quia † ſtante ob repeti in Gratia prin
cipali, etiam Clauſulæ, quæ ſunt acceſſoriæ, tales
cenſentur. Dec. conſ. 142. nu. 9. Pariſ. conſ. 1. num.
73. lib. 1. & conſ. 79. num. 25. lib. 4. Aymo, conſ. 68.
cum alijs congeſtis per Tiraq. de conſtit. poſſ. in 3.
par. in 7. limi. num. 27. & per tot. Et ita fuit nouiſ-
ſimè reſolutum in vna Pampilonen. Prioratus, co-
ram D. meo Oradino, 6. Iunij, 1569. ſub his verbis:
Fuit tentum, Intruſionem Petri Mazzotti non ex-
cuſari ex ceſſione ſibi facta per Bernardinum de
Oſio, quia de ea debet fieri ſpecialiſ mentio, vt Pa-
pa eam intelligat, per allegata pro Matienzo; Non
obſtat, quod Papa potuerit intelligere de ea pro-
pter mentionem factam de poſſeſſione Petri, quia
Papa debuit intelligere de poſſeſſione non vitioſa,
vt per plura probat Aymo, conſ. 150. nu. 5. in fine.
Minus obſtat Clauſula, Litis ſtatum, &c. & aliæ ſi-
miles, quia intelligendæ ſunt præſuppoſita poſſeſ-
ſione legitima.
284 * Decimanona pęna poteſt conſiderari † ex Bul-
la Alexandrina, edita contra Innouantes & offen-
dentes collitigantes.
285 * Vigeſima pœna conſiderari poteſt, † quando
ſcilicet collitigãs innouaret & attentaret falſifican-
do acta cauſæ, quia tunc amitteret cauſam, vt per
Boſſium titulo de falſis.
286 * Vigeſimaprima pęna eſt, quod † ſi is qui fuerat
primo ſpoliatus, introducta poſtmodum lite, Se-
cundò ipſum ſpoliantem ſpoliauerit in pœnam il-
lius ſpolij attentati, vltrà purgationem denegatur
ſibi tanto tempore audientia ſuper primo ſpolio,
quanto ipſe ſe confouerat in ſpolio attentato, vt
poſt per Panorm. & Franc. in c. bonæ, de appellat.
& Ripam in l. naturaliter, §. nihil Commune, ff. de
acquir. poſſeſſ.
* Vigeſimaſecunda pœna poſſet conſiderari,
287 quia † contra alienantem rem litigioſam, poteſt
iurari in litem, vt per Plot. in l. ſi quando, §. 4. num.
74. 85. & 76.
288 * Vigeſimatertia conſiderari poteſt pęna, † quia
intruſus non admittitur ad allegandum ius Tertij,
vt poſt Io. Andr. in c. mandatum, col. 4. verſic. ſed ſi
fortè, & ibi etiam Compoſtel. de Reſcrip. tradit Pa
riſ. conſ. 79. num. 15. lib. 4. refert & ſequitur Gigas,
in Epitome de intruſo nu. 101.
289 * Vigeſimaquarta ſit pœna, vt † attentans non
poſſit ad ſui fauorem allegare nullitatem actus, per
eum attentati, tùm quia non debet gaudere legis
beneficio qui legem offendit, vt comprobauimus
in ſimili, ſuprà, cap. 24. q. 25. nu. 44.
290 * Sic & † allegant turpitudinem ſuã, non datur
beneficium eſt 288. Diuerſ. in 3. part. lib. 3. A. Aug.
deciſ. 1272. incipien. Proſper in Toletano, Tùm
quia inducta in odia reſultarent in fauorem, contra
not. in l. quod fauore, ff. de legib. Poſſet tamen col-
litigans, qui licèt dum litigabatur videretur impu-
gnaſſe

291 gnaſſe litem contradicendo tamen† poteſt ſe in
lite fundare ad docendum de nullitate actorum
vt diximus ſuprà, cap. 4. Ampliat. 3. quia attenta-
ta lite pendente dicũtur ipſo iure nulla, vt ſupra
292 d. ca. 4. Ampliat. 8. & † annullatio actus dicitur
pœna, quando non agitur de fauore Eccleſiæ. Di-
uerſ. deciſ. 457. num. 7. lib. primo.
293 *Vigeſimaquinta pęna eſt, quod† Attẽtans qui
cępto Iudicio trahit Reum ad alium Iudicem, &
ſic lite pendente attentata vt perdat cauſã, vt per
Bergnin. deciſ. Fiuuizzo. prima. num. 14. & ſeqq.
294 *Vigeſimaſexta pęna cõſiderari poteſt, †quod
attentans perdat ſubminiſtrationem alimentorũ
de quo vide aliquid in cap. 31. de proficuis litis
pendentiæ effectibus fol. originali 77.
295 *Vigeſimaſeptima pęna conſiderari poteſt, †
ex eo, quod Bald. in l. executorem, col. 2. C. de exe
cut. rei iudic. vt dixit Firman. in Repert. in ver.
Poſſeſſio ficta, verſ. vltimo quod poſſeſſio capta
lite pendente præſumitur ſimulata, quod ſimula-
tio hoc caſu poſſit dici pęna.
296 *Vigeſimaoctaua, & vltima pęna poteſt† addi,
inducta contra eos, qui faciunt pactũ de quota litis, quia illud fieri prohibetur lite pendẽte, vt per Specu. ti. de Salarijs §. ſequitur de Aduocato, n. 1.

Ex quibus omnibus, cum appareat (quoad melius per me licuit) explicata ea omnia, quæ materiam attentatorum, & innouatorum reſpiciebant reliquum nunc eſt, vt poſt tot annorũ vigilias, ac labores pro perfecti operis complemento, ſi quid in eo fuerit dictũ, quod lectoribus aliquid afferre valeat vtilitatis Sãctæ in primis, & indiuidæ Trinitati, Beatiſſimæque Virgini, ac Diuo Hieronimo tutelari meo gratias agam. At contra, ſi qua (quod facilè eſt futurum) minus vtiliter dicta, & minus aptè collocata repertãrur, propriam in eis imbecillitatis, & tenuitatis meæ culpã agnoſcere nõ erubeſco: In cæteris præsẽs opus, & meipſum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ correctioni in omnibus, & per omnia ex nunc ſubijcio, & ſubmitto, cuius ſenſum me ſemper in omnibus voluiſſe, & in futurum amplecti ſemper velle profiteor, Deo Optimo Maximo annuente, cui laus, honor, gloria, & benedictio ſit ſemper in ſæcula.

VENETIIS, M. DC. XI.

Ex Officina Iacobi Antonij Somaſchi. g. 40

ANT 1318160

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

E 27.

XXI
D 27

Digitized by Google